

وصف هذا السفر المطبوع العالي الشهير برجمة صحيحة بحري من بحار
صحة سلطان العرب في العجم مالك دفا صوف الامم السلطان
السلطان السلطان محمود دفا دفا مالك دفا
عن العصر المذكور في دولته
المكتبة الوطنية بحري
المكتبة
مكتبة

٥٦٨٧

Süleymaniye Kütüphanesi	
Fatih	
5286	

بسم الله الرحمن الرحيم و بسم الله تعالی

حمدی حد و ثانی لایعد اول منشی دواوین اکوان و مبدع صنایع امکان جل شانہ و عم نوالہ حضرت نرینک درگاه احدیت و بارگاه صدیق و شایاندر که صفحہ جلد چہم خیرین کتاب مسطور صحت و ضروری شرحہ طقوز و رقلی برد فتر و طباق سبع ارضین کتب قیمہ اثر قدر تندہ رفہرس ہفت یرک اکثر اولوب ایات بینات ملکوت و ترجمہ اسرار جہوتی اقلام اشجار اہلہ صحایف اوراق والواح از ہار اوزن ثبت و تحریر اولمشدر و جواہر درود متعاقب الورد اولواقصر موز نسخہ وجود و شارح متون اسرار شہود حبیب خدا رسول کبریا اعنی بہ حضرت ابی القاسم محمد المصطفی علیہ افضل التحایا حضرت نرینک نثار روضہ پاک و حجرہ تابناک لری اولسون کہ کتاب کریم وحی و رسالت خاتم نبوت اہلہ محتوم و اسان اغیب سر وحدت نطق شریف لہ معلوم اصحاب فہومدر صلوات اللہ تعالی علیہ و علی الہ الاطہار و صحابہ الاخیار ماتعاقب البلیل والنہار اما بعد بکتاب مشکین نقاب و خطاب مستطابک غریب و تسطیر نہایت وادی اولدر کہ صفحہ طراز ان جرابداخبار وقایع نویسان صحایف نثار تباشیر صبح ظهور فایض النور شعاع شرع مجدی علیہ اکل التحایا دن الی یومنا ہذا منتظم سلك سنین وشہور اولان ایام محدث نثار و ازمل سعادت شعاری شرفہا اللہ تعالی بالتفحات القدسیۃ طوراً بعد طور عد و شمار و فصول و ابواب کی بلکہ طبقہ اعتباراً بدوب ہر کل صد یرک ماہ کاملہ بی برقرن صحیح اولق اوزن پیرایہ دست امتہار ابیشدر در رقتا کہ صفحات ادوار و صحایف روزگار اوزن کلک حکمت و خامہ قدرت اہلہ سطور عبرت مسطور مائ سنین رسم و تسطیر اولندرق نوبت تحریر یک قلم سطر دلکش اثر قرن ثانی عشرہ رسیدہ اولوب بوگنقش داید یر پیرایہ جریدہ ظهور اولدی جناب نسق ساز کار کاہ جهان و شیرازہ بندہ کتب اسمان جل شانہ و عم نوالہ حضرت نرینک اقتضای حکمت علیہ و سبق عنایت ازلیہ اہلہ تجدید قواعد دین مبین و احیای سنن فخر المملین ایچون علی وفق العادہ اسباب خیر و صلاحی امادہ ایدوب بوسجیہ صدائہ قرن سعیدک امامہ عزان و فائزہ غرہ غراسن بروسطہ العقد سلك اللال عز و اقبال و شمس القلادہ و شاخ الصدر جاہ و جلالا شہریار جلال مدار و پادشاہ بلند اقتدارک مطلع خلافت لہ مشرف قلم مراد ایلدی طلوع بدرہہ مہر توفیق و ظهور نجم ہدایت رفیق اہلہ اواخر قرن حادی عشر دہ اول شہنشاہ فلک دستکاکھک کوکب سعید وجود مسعودی اوج شیود دہ جلوه کر و اوایل قرن ثانی عشر دہ ذات ہمایون لری پیرایہ بخش سر برافسر اولوب اسم سامیلر بلہ روی دینار و درم پرزب و فرو جواہر ثمنیہ القاب ہمایون لری بلہ رؤس منار السنہ خطبا درج الدرر اولدی یعنی چون نوبت خلافت روز افزون عثمانی و عطیہ کبرای وراثت تحت سلیمانی اول خلاصہ دودمان خلافت و تقاوہ خاندان سلطنت صاحبقران دور زمان طلسم دخمہ ام و امان مظہر تائیدات حی و قیوم مولی ملوک العرب والعجم والروم الاوہو السلطان الاعظم ابن السلطان المظہر ابو الفتوح والمغازی السلطان الغازی احمد خان ابد اللہ الملک المنان حضرت نرینک شرفند باب دولتی اولق مہسر و مقدر اولدی ابتدای جلوس ہمایون مہمت مائوسلرندن برو پیرایہ کتابہ روزگار او شایان نیچہ معالی امور و مصالح جمہور جلوه کر بخلائی طہور اولمشدر کہ عشر معشاری محط نطق بیہ و کنجایش پذیر حوصلہ امکان دکلدر چون ادہ سنین

ہجرت نمویہ نک بیک یوز قرق بر حد نہ رسیدہ اولوب عہد خلافت علیہ لری بکرمی الی سنہ بالہ اولدی اپین دیرین حکمای متقدمین اوزن صحایف کتب و اوراق زہر رسم و طبع اولن نقش عجیب و رسم غریبک مالک و سبغہ عثمانیہ دہ پیرایہ صفحہ ظہور اولملہ سی محاسن ایامدن معدود اولدی پس بوضعت جلیلہ نکثیر کتب و رسائل و احیاء علوم و فضا اہلہ وسیلہ اولوب علی الخصوص صحت و استقامت اوزن رسم و املا سی و بہای رخصت اہلہ بیع و شرابی و سائر محاسن و منافی عد و احصا و حصولہ ہمت بیہمتار جاسیلہ حالا دولت علیہ ابد پیوند عثمانیہ تشریف ساز مقام صدارت عظام اوزنیت بخش مسند والای و کالت کبرا اولان وزیر رجس فطنت و مشیر عالی ہمت صدر اعظم و اقہم داماد شہنشاہ معظم دولتلو عنایتلو ابراہیم پاشا یسر اللہ مایروم و مایشاہ حضرت نرینک سد سنہ و عتبہ علیہ لری عر محال اولند قہ دایما افکار صائبہ و اراء ناقبہ لری منج خیر و صلاح اہل عالم و متضمن نظام احوال ام اولملہ بوضعت طبعو عہد نک حصولہ میل و رغبت و طلبہ علومہ تحصیل و کالہ امداد و اعانت مقتضای علو ہمت و مہمہ اساطین دولت ایدوی صورتی مائ خیر الہام سمیر لری اولوب در حال بویابلد عقلای اولوالا بصار و فضلائی ذوی الاستبصار اہلہ فتح باب محاورہ و اجالہ اقتراح مشاؤون بیوروب ابتدا بوامر بدیعک اساس و مبناسی قواعد اسحۃ البیان شرع مبین اہلہ تاسیس و تشہید قلنق شرفقرین رأی رزین صوابد بدعالی لری اولملہ حالا متعہد امانت کبرا و مسند نشین صدر فتوا اولان حلال مشکلات انام شیخ مشایخ اسلام سلہ السلام کرامتلو دیانتلو عبداللہ افندی حضرت نرینک استفتا اولنوب اول ذات کروبی سمات حضرت نرینک دخی رسم مرسوم منافع جلیہ و محاسن جمیلہ فی محتوی برفن مفید اولدیغین اعلان و اید او قلم معجز ر قلم بلہ صحت و جواز فی افتاب و رملر بلہ موجب فتوا ی شریفہ بلہ عمل و لائق بابتہ اصدار خطہ ایون شوکتقرون بلہ عنوان منشور فخر و ابتہاجی توشیح و تزیین بیورد بلہ بناء علی ذلک بو طبع مطبوع و رسم مرغوبک انوزج وجودی و غونہ ظہوری اولق ایچون اقدام مبادی فنون عربیت و عنوان علوم شریعت اولان فن لغت اہلہ ابتدا مناسب کور بلوب و کتب لغات مہاندہ صحاح جوہری ترجمہ سی اولان وان قولی نام کتاب مستطابک جودت و ندرتی و طلاب علومک رغبتی و تحصیلک عسرتی مقرر اولملہ کتاب مرقومک طبع و رسمہ مبادرت و مباشرت اولمشدی حالادستیاری عون ربانی و لطف صمدی ایلہ اکیال و اتقائی مہسر اولوب رسیدہ حسن ختام اولملہ مزایا شناسان اسرار بیان و رمز شنایان فہم و ازعان اولان ارباب الہ ابدن رجاونیاز اولنور کدر رسم و املا و طبع و ادادہ واقع اولان ہفوات و عشر اتزی صفحہ جمیل اہلہ عفو بیوروب مبادی صنعت طبعہ نظر و ایدن قصور و کسوری کمال فضل و کرم لری بلہ ستر بیور لری زبافن عجیبک مشہرت و رواجی نظر اسحقسان ارباب کالہ موقوف اولوب و محل اعتدال دہ بسط معاذیر کرام ناس قنندہ مقبول اولملہ بونسخہ معمولہ نظر رغبتہ شایان بیور بلوب بالطول و العرض صحیفہ معیون

ارضہ اعتبار و انشا یرتہ

وصیلہ اولہ لری

توضیح کتاب اوله

صورت خط هائون
صورت امر شریف

قدوة الامجاد والاعیان مکتوبی صدر اعظمی خلفا سندن سعید و درگاه معلوم متفرقه لرندن ابراهیم زید
جد هم اتوقع رفیع همایون واصل او ایحق معلوم اولاد چون روابط دوام قیام قوانین دینی و دوات و ضوابط
قوام نظام ملک و ملت و ضبط و ربط تواریخ و اخبار و حفظ و حراست معارف و آثار ثبت و تحریر کتب و محاف
و قید و تحریر و دواوین لطایف ایله مبسرو اشاعت انواع علوم و اطارات آثار فنون تکثیر کتب ایله مقدر ابد و کی
مسلم و مقرر اولمغه طلوع شمس دین محمدی و ظهور نباشیر صبح ملت احمدی صلی الله تعالی علیه و سلمدن برو
علماء دین مبین و فضلاء محققین کثر هم الله تعالی الی یوم الدین ضبط و حجات ایت قرآنیه و حفظ و صیانت
احادیث نبوی و مسایر معارف بقینیه ایچون ندوین محایف و تسطیر کتب علوم و معارف ایلوب و کذلک لغات
عربییه و فارسییه و معارف آلیه و حکمییه و سایر فنون جزئییه و قواعد کلیه ضبط و فادیه و تعلم و استفاده سی دخی
کتب و تحریر و ندوین و تسطیر ایله حصول پذیر اولمغه نیل اجز در دنیوییه و اخرییه و احراز سعادت ابدیه ایچون
تالیف کتب علمییه و ندوین و محف معارف جزئییه دن دخی خالی اولوب لکن مرور ایام و اختلافات ادواریه اعوام
ایله جنک زفتنه انکیز و هلاکوری بی تمیز خروجر و حلاکت اندلسه بفره فرنج استیلا سنده و سایر اواقع اولان
حروب و قتال و حریق ائمارند اکثر مصنفات عرضه ضیاع و تلف اولمغه الیوم مالک اسلامیه ده قاموس
و جوهری و لسان العرب و وان قولی و کتب تواریخ و نسخ علوم آیددن جلد و حجمی کبیر اولان نسخ لازمه
زاد و زمره کتاب و مستنسخینک دخی قصور همت و رخواست لرندن ناشی یاز مغر و غت ایلوب و یاز دقلری
نسخ دخی ضبط و خطادن خالی اولمغه ندرت کتب و سقامت نسخ طلبه علوم و رغبه معارف و فنونک
عسرت و مشقتلر بنه باعث و بادی اونوب و اعمال صنایعیدن بصره صنعتی و جوه دنایره سکه حسنه ضربی
و روی صحیفه ینکین عین طبعی کی بر نوع کتابتدن عبارت و فن بصمه ده حصوله کلان کتبک عبارتی عیان
و بر جلد کتاب یاز لقی زحمیه بصمه فننه بجه بیک جلد کتب صحفه حصوله کله جکی غایان اولوب قلیل المشقه
و کثیر المنفعه بر صنعت مرغوب اولد یغی مفهوم حای بر رساله بلیغه تالیف و انشا و منافع کثیره سن تعدید
و احصا و فن مذکورده سزک مهارتک اولمغه لوازم و مصارفن اشتراک کورب ندارک اینهک ایام سعادت
اقتراکده بوضعت غریبه نک و رای خفادن منصبه ظهورده جلوه کرا و مسیله عامه اهل اسلامک الی یوم القیام
استحلاب دعوات خیریلر بنه باعث اولمغه چون فقه و تفسیر و حدیث شریف و کلام کتابلرندن ماعد لغات
و تواریخ و طب و فنون حکمییه و هیئت و اکاتب جغرافیا و مالک و مسالک کتابلری باصلقی باینده اذن و رخصت
یاد شاهانه می التماس ایلر ایله رساله مذکور علم العلماء المتبحرین افضل الفضلاء المتورعین بحر زخار علوم شئی
و بنوع انهار مسایل و فتوی و لایس لایس ورع و تقوی حالاشیخ الاسلام و مفتی لازم مولانا عبد الله ادام الله
تعالی فضایلهم ارسال و بصمه صنعتنه مهارت ادعا ابدن زید لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک
امثال علوم آلیه ده تالیف اولماز کتابلرک حروف و کلماتک صورلری بر رقالبه نقش ایدوب اوراق و وزر بنه
باصمغه

باصمغه اول کتابلرک مثالی بنی تحصیل ابدین دیسه زیدک بوجهله عل کتابته مباشرت شرعاً رخصت
وار میدردیو استفتا اولند قد بصمه صنعتنه مهارتی اولان کسینه بر صحف کتابک حروف و کلماتی بر رقالبه صحفا
نقش ایدوب اوراقه بصمغه زمان قلیل بله مشقه نسخ کثیره حاصله اولوب کثرت کتب رخیص بهایله تملکه
باعث اولور بوجهله فایده عظیمه بی مشتمل اولمغه اول کسینه بمساعده اولنوب بر قاج عالم کسینه لر صورتی نقش
اولا حق کتابی صحف ایچون تعیین بیور بلور ایسه غایت مستحسنه اولان امور دن اولور دیو افتا ایلد و کندن
ماعد اطهر رساله ده قلم حکمت توأمی ایله هذه مجله بل درو هو فی بحر مستفرد فی سلک مفرد و روض زخاری
النبات و بحر و لکنه عذب فرات فاض و نهر فتیح من عیون الاثر حری بان بکون مسقطا لنواء راعه القبول
و موقعا لانواع نقاریض الفحول فالله در منشیه حیث بین مابین و احسن البیان و هل جزاء الاحسان الا الاحسان
کلمات دری اللعائیه تقریر یض اتمکله مولانا ی مشار الیهک فتوای شریفه لری موجب بمساعده هائیونم ارزانی
قلمنوب و صورتی نقش اوله جق لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک امثال علوم آلیه ده تالیف
اولنان کتابلردن صورتی نقش اوله جق کتابی صحف ایچون علماء محققین و فضلاء مدققیندن
علوم شرعییه و فنون آلیه ده مهارت کامله لری اولان اقضی قضاة المسلمین سابقا استنبول قاضی
مولانا اسحق و سابقا سلا نیک قاضی مولانا صاحب و سابقا غلطه قاضی مولانا اسعد زیدت
فضائلهم و مشایخ کرامدن قدوة العلماء المحققین قاسم پاشا مولیخانه سی شیخی مولانا موسی
زید علمه مأمور و تعیین اولمشلردن ایددی ذکر اولنان کتب لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک
امثال علوم آلیه ده تالیف اولنان کتابلردن صورتی نقش اوله جق کتابی مولانا ی موسی الیهه صحف
ایتدر کدن صکره وجه مشروح اوزن صنعت مرقومه بی معیت ایله عمل و اجرا و بوجهله کتب مذکور نک
تکثیر بنه جدا و فی ایلوب و لکن صنعت مرقومه ایله حصوله کلان کتب صحفه اولمق اوزن

زیاده اهتمام و ضبط و خطا بونمقدن بغایت اتقا ایلیه سز شوبله بله سز علامت

شریغه اعتماد قله سز تحریراتی واسط ذی القعدة سنه تسع

و ثلثین و مائه و الف بمقام المحروسة

قسطنطنیه

صورت فتوای شریفه

بصمه صنعتنه مهارت ادعا ابدن زید لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک امثال علوم آلیه ده تالیف
اولنان کتابلرک حروف و کلماتک صورلری بر رقالبه نقش ایدوب اوراق اوزر بنه بصمه ایله اول کتابلرک
مثالی بنی تحصیل ابدین دیسه زیدک بوجهله عل کتابته مباشرت شرعاً رخصت وار میدردیو افتا ایلد و کندن
ماعد اطهر رساله ده قلم حکمت توأمی ایله هذه مجله بل درو هو فی بحر مستفرد فی سلک مفرد و روض زخاری
النبات و بحر و لکنه عذب فرات فاض و نهر فتیح من عیون الاثر حری بان بکون مسقطا لنواء راعه القبول
و موقعا لانواع نقاریض الفحول فالله در منشیه حیث بین مابین و احسن البیان و هل جزاء الاحسان الا الاحسان
کلمات دری اللعائیه تقریر یض اتمکله مولانا ی مشار الیهک فتوای شریفه لری موجب بمساعده هائیونم ارزانی
قلمنوب و صورتی نقش اوله جق لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک امثال علوم آلیه ده تالیف
اولنان کتابلردن صورتی نقش اوله جق کتابی صحف ایچون علماء محققین و فضلاء مدققیندن
علوم شرعییه و فنون آلیه ده مهارت کامله لری اولان اقضی قضاة المسلمین سابقا استنبول قاضی
مولانا اسحق و سابقا سلا نیک قاضی مولانا صاحب و سابقا غلطه قاضی مولانا اسعد زیدت
فضائلهم و مشایخ کرامدن قدوة العلماء المحققین قاسم پاشا مولیخانه سی شیخی مولانا موسی
زید علمه مأمور و تعیین اولمشلردن ایددی ذکر اولنان کتب لغت و منطق و حکمت و هیئت و بونلرک
امثال علوم آلیه ده تالیف اولنان کتابلردن صورتی نقش اوله جق کتابی مولانا ی موسی الیهه صحف
ایتدر کدن صکره وجه مشروح اوزن صنعت مرقومه بی معیت ایله عمل و اجرا و بوجهله کتب مذکور نک
تکثیر بنه جدا و فی ایلوب و لکن صنعت مرقومه ایله حصوله کلان کتب صحفه اولمق اوزن

کتبه عبد الله الفقیر عفی عنه

التقارير على الرسالة المسماة بوسيلة الطباعة

تقریض حضرت شیخ الاسلام سلمہ السلام

هذه مجلة بل دروهو في محرمه مستفرد في سلكه مفرد ووض زخارى النبات وجر ولكنه عذب فرات فاض ونهر
فتجس منه عيون الاثر حري بان يكون مسقط الانواء راعه القبول وموقع الانواع تقاريض الفحول فله در
منشئه حيث بين ما بين واحسن البيان وهل جزاء الاحسان الا الاحسان
سبحانه وتعالى عبد الله مفتيا بالدولة العلية العثمانية ابقاها الله تعالى بالعناية الربانية

تقریض دامادزاده افندی صدر روم سابق

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فان هذا الشئ عجاب وامر يستعظمه اولو الالباب فبالهامن
صناعة يستعملها كل ناظر ويستحسنها ذوو البصائر ولقد حقق بان مجازي صانعها بالاكرام حيث عتقوا بدها
وعظمت منافعها لانها وسيلة الى تكثير الكتب من غير حاجة الى مشقة الكتاب وكلفة الكتابة ولعمري انها
لحقيق بان يحمداثرها الامم وتعد من حسنات ايام سلطاننا الاعظم مالك ملوك العرب والروم والعجم الا وهو
السلطان بن السلطان ابو الفتوح والمغازي السلطان احمد خان الغازي حلد لله دولته ولا زال الخير بنوامي
خيله معقودا والنصر في محر عرايس ايامه قلايد وعقودا حرنه الفقير الى كرم مولاه ابو الخير احمد القاضي
بمسكر روم ابلي في السابق والشهير بين اترابه بدماد زاده غفر الله له ولا سلافه ولا خلافة ولجميع المؤمنين
والمؤمنات امين يارب العالمين

تقریض میرزا زاده افندی صدر و م سابق

الحمد لله حمد يليق بمجالاته والصلوة والسلام على نبيه محمد واله وصحبه الفاضلين بروية جماله اما بعد فان الفطن
المتق لهذه المقالة والماهر المتقن المتمم لفص هذه الرسالة قد ابدع صناعة ابدى فيها البراعة تستغنى جليلة
صالحا من ان تحرر بالبراعة وانها لطيف يستجده الطباع ويستجدي به اهل الجداى جدوى وانتفاع اثبت
الله تعالى في صحايف امال المرقوم المن والاحسان واجرى في نسخة اعماله اقلام العفو والغفران حررته داعيا لمولانا
وسيدنا السلطان الاعظم والحقان المعظم حفظه الله رحمة على العباد وابقاه وحرس وجوده الشريف ووقاه
وازاح بسطوته اهل الكفر والفساد وازاح برياح معداته كافة العباد بمنه تعالى وكرمه وانا العبد الفقير
ميرزا زاده شيخ محمد القاضي سابقا بعسكر روم ابلى غفر له ولو اديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات

تقریض عبداللہ افندی صدر روم سابق

استمد من كرم المتعال في جميع الاحوال لما تشرفت هذه المجلة بانظار العظماء وزينت بانوار راعة هؤلاء العلماء
امضيتها مقننيا على اثار الكبراء وداعيا الى حضرت امامنا الا فخم و سلطاننا الاعظم دامت دولته العلية مادام
العالم وشملت الطافه الجليه على الامم وانا اقفر عبد الله عبد الله بن السيد علي القاضي بعسكر روم ايلي
سابقا عني عنهما

تقریض فیض اللہ افندی صدر روم سابق

حسب الله لا اله سواه : لما عطف عنان النظر الى هذه المقالة اطلعت على ما يحويه من عجائب الصناعة قاله
 در جامعه احدث اخترع بافكار العميقة ما يستحسنه اولو الانظار الانيقة وادع بكمال الفراسة ونهاية الكياسه
 ما يستغني به عن مشاق الكتابة بعناية سلطاننا الاعظم وامامنا الافخم مالك رقاب الامم باسط ايادي اللطف والكرم
 لازالت شمس دولته العلمية من افاق العزة طالعقة وما برحت افارسلطنته السنمية بمنازل السعادة نازلة

ذمه الفقير الى فيوضات ربه الخفية فيض الله بن محي القاضي بعسكر روم ايلي سابقا في عنهما

تقریض السید محمد افندی صدر روم حالا

لما جلت الطرف في مطارح هذه المحلة وأسرح في النظر في مسارحها الجميلة والجميلة الفيتة احاوية لغرائب النوادر
وشباهة لما يستعظمه اصحاب النظائر والبصائر حيث انتظمت درر فوايدها في سمط دقيق ورتبت غرر فوايدها
على ترتيب انيق عيما من سلطانتها الا سجد الاعظم البارع في العدة والكرم الجامع بين ذلاقة السيف وحذاقة القلم
وشح الله سرير الخلافة بوجوده وافاض على العالمين بحال فضاله وجوده
حرره الداعي السيد محمد
زين العابدين الحسيني القاضي بعساكر روم ايلي عقي عنه

تقریریں صاحب افندی صدر اناطولی سابق

ثم الارث هذه المحلة من حذاقة الطبع وغرابة الصنعة ولقد ابدع فيه جامع مجتهدا يبذل وسعه جزاء الله تعالى بما يليق بصنعة فالحمد لمن جعل العلم واهله عز وافر في زمان سلطتنا الاعظم ملائكة ملوك العرب والجم ابد الله دولته وزاد شوكته ولا زالت شمس معدلته مشرقة على مفارق الانام مادامت الليالي والايام حرره الفقير صالح القاضي في الماضي بمسكرا ناطولي غفرله

تقریض دریافندی صدراناطولی سابق

لما أفضت إلى أمثلة على فوائده الطبع مشنفة بحسن القبول عند العلماء الاعلام عطفتم القلم إلى أقصى المرام هو الدعاء
لأمامنا وسلطاننا الأعظم وأخا قان الأخم خدام الحرمين الشريفين سلطان البحرين والجزيرين أسعد الله تعالى
في الدارين لازله اتمام شرائط التحصيل للمستغنيين بيمين دولته ان يصير على طرف الثمام يتال يا داني المام
وظل حمايته مدودا على مفارق جميع الانام بعناية الله الملك العلام على الدوام تحفه الفقير دوى نوح القاضى
بعسكرا طولى سابقا غفرله

تقریریں مصطفیٰ افندی صدر انارٹولی حلالا

مناطق به هذا الرق المرغوب من الصنایع و بدایع الأسلوب المشبوك في قالب يميل اليه القلوب قاله درصانعه
حيث اخترع ببذل وسعه ما يستحسنه هو لاء العلماء والعطاء الذين اجر واعلميه راعة القبول والامضاء فاقفقت
اثرهم حامد الله تعالى ومصليا لرسوله المجتبي وداعيا لطله الطليل وخليفته الجليل سيدنا الاعظم وولي نعمتنا
الاخيم مولى ملوك العرب والعجم حفظه الله سبحانه من كل سوء وكدر والم بانسالفه واصلها ان المجاد الكرام مادامت
لله الى والا يامر فقير الى بربره الغنى القدير مصطفى بن احمد ابو سعيد زاده القاضى بالعاكر
المنصورة في ولاية اناطولى المعبون - غفر الله لهما وعفي عنهما

تقرير رض سالم افندي قاضي استانبول سابقا

باسم سيجانه وتعالى شانه: سبحان من تفرد في ابداع صنائع ملكه بديعه واطهر فيها نقوشا يحار العقلاء في عجايب صنائعه واصلى على النبي الامي الاكرم محمد صلى الله عليه وعلى اله وصحبه وسلم وبعد فان من توفيق الصانع ظهور هذا الامر الذي هو من اعجب الصنائع في عصر السلطان الخليل العارف المحي بعرفانه جميع العوارف والمعارف الا وهو السلطان الاعظم وولي نعمتنا الاجل الاخفم ظل الله تعالى في العالم سلطان البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي احمد خان لازال الدهر مفخر بوجوده ومبارحت العباد متفعمين بلطفه وجوده جعل الله وجوده الشريف دائما في وقابته وحفظ اثار ذاته الانجاد مستثمرين في عونه وعنايته ووفق صهره الاخفم ووزيره الاعظم في تنظيم امور ملكه وتوفير اطاعته بجاه من ارسل رحمة الانام عليه وعلى اله التحية والسلام بحقه العبد المستمع من نعم الدولة العلية محمد سالم ابن شيخ الاسلام ميرزا مصطفى القاضي في الماضي بدار السلطنة قسطنطينية الحمية حيث عن الافاة والبليّة عفى عنها وغفر لها

تقرير رض اسحق افندي قاضي استانبول سابقا

ان صنعة الطمع من ابداع الصنائع يليق ان يتفاخر بها الطابع المطبوع له البديع فن جلا بل ما ترسلطنا الاعظم ادام الله دولته مادام العالم برون هذا الصنيع المرغوب فلا زال بانسابه الغمام ووكلائه الكرام جالبا للقلوب حرن العبد المفتقر الى لطف ربه اخلاق اسحق القاضي في الماضي بدار السلطنة العلية قسطنطينية الحمية حامد الله على الاله ومصليا على نبيه واله

تقرير رض عبد الرحمن افندي امام شهر ياري حالا وقاضي استانبول سابقا

باسم سيجانه حمد لمن اسعدنا بتعليم البيان واكرم وصلوة على من تشرف بنعته اللوح والقلم وبعد فان راسم هذه الرسالة العجيبة الزاهرة ومروج تلك الصنعة الغريبة الباهرة لقد ابدى واغرب وابدى طبعها عاريا عن معرة وطبع فهذا من اثار محاسن ظل الله في العالم خليفة فخر بن ادم ابن المغازي السلطان احمد لازال متنعما باولاده في عيش راحة زمانه ادامه الله في جماعته وامانه قاله اقل الوري عبد الرحمن الخازن شرف امامته وتعليم نبيه الذين هم زينة حيات القاضى فيما غر بدار الخلافة صانها الله من كل نائبة وافقة عفى عنه وعن كافة المؤمنين بالنبي الامين

تقرير رض شيخ زاده محمد افندي قاضي استانبول سابقا

حسبي الله لا اله سواه: وصلى الله على حبيبته ومصطفاه: نعمت الصنعة المطبوعة غير مريئة في ديارنا ومسموعة فوايدها مجزومة مقطوعة فيها فاكهة كثيرة لامقموعة ولا منوعة شكر الله سعي صانها ووفق فيما بعد بامثالها كان الزمان مجل بها وخباها في حجلة الاخفاء وكشف عن وجهها حجاب الاستغناء بجاه من سلطتنا السلطان الاعظم مالك ملوك العرب والعجم باسط الامن والامان ناسر العدل والاحسان ولذ الواء النصر في الجوانب مد يد وخاب كل جبار عنيد مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين خليفة الله في العالم ما جاء بن ادم سلطان ابن السلطان الغازي احمد خان خلد الله خلافته وابد ظلال وجوده ورافته وحفظه من الالام والاسقام مع قرعة عيننا واولاده الكرام وبهت وزيره الاعظم ووكيله الاخفم ودستور الاكرم وكيل نام في ايامه الانام والاف بتدبيره بين الدياب والاعنام ماجا الفقراء وناصر الضعفاء مد الله طناب وجوده بفيض فضله وجوده وانا العبد الفقير من جملة دعاة الدولة العلية دامت موبدة بالتأييد الالهية محمد الشهير حسب العادة يشيخ زاده القاضي في الماضي بدار الخلافة العلية صينت من كافة وبليّة غفر له والديه وكافة المسلمين والمسلمات

تقرير رض

تقرير رض السيد زين العابدين افندي نقيب الاشراف حالا

الحمد لمن اسبغ علينا النعم وعلما ما لم نعلم والصلوة على النبي الامي الذي ختمت به الرسالة وعلى اله وصحبه اولى الجدة والبرسالة وبعد فان مامن الله على منشي هذه الحجلة الحاممة لهذه القوائد ومطر زهده الحلة الحلة بها تيك الفراء بدان وفق للسداد وانتصب لنفع العباد فابدى صناعة نقاعة وقفت دون احصاء فوايدها اليراعة وقضى له كل ذي لب بجودة الطمع والبراعة ولقد كفى الاقلام حفا الاقدام واشكى اليراع من يرى السقام انا لله الله مناه وبلغه ما بيننا حررتة داعيا السلطتنا الاعظم وولي نعمتنا الاكرم وظل الله تعالى في العالم مولى ملوك العرب والعجم الا وهو السلطان بن السلطان ابو الفتوحات والمغازي السلطان احمد خان خلد الله خلافته وابد سلطنته ولا زال عتباط طول البقاء مع نبيه الاكرم من الامجاد وصهره ذي الجبد التالد والثناء الخالد وانا العبد المفخر بعبوديته السيد زين العابدين بن السيد علي بن السيد محمد الحسيني النقيب على اشراف الممالك العثمانية غفر الله له ولا سلافه ولا خلافة ولا جميع المؤمنين والمؤمنات

تقرير رض زلالى افندي قاضي استانبول حالا

الحمد لله وحده والصلوة على من لاني بعد وبعد فهذه حجلة جليلة جديدة ظهر في زمن سلطتنا الاعظم والحاقان المعظم مولى ملوك العرب والعجم خادم الحرمين الشريفين السلطان بن السلطان السلطان الغازي احمد خان خلد الله خلافته وابد سلطنته حرن الفقير اليه سيجانه زلالى حسن القاضي بقسطنطينية الحمية غفر له

تقرير رض اسحق زاده افندي قاضي استانبول سابقا

حسبي الله ونعم النصير: اشكر الله الفياض المتعال في جميع الاحوال على برون هذا الصنيع البديع في زمن امامنا الاخفم سلطان البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين خليفة الله في العالم شيد الله دولته مادام العالم اللهم متعنا بطول حيات وانفعنا بدمه وثبات بالقرآن الكريم واياته والنبي وساداته حرن الفقير اسحق زاده نور محمد القاضي بقسطنطينية سابقا غفر لها

بسم الله الرحمن الرحيم ونسبته

الرسالة المسماة بوسيلة الطباعة

وقتنا اقتضاي مشيت رباني ومقتضاي رادت صمداني برامت وجماعتي وبارقوم وبارشخصي برمراد ايله كامياب
وبرخير ايله ممتاز وسرافراز قلغه تعلق ايلسه اول مرادك كتم عدمدن خروجه واول خيرك منصبه وجودده
طهورينه باعث وبادي اولان اسبابي كمال عنايتندن خلق ايدوب قولرينك منافع ايجون حاضر ومهيافلغه
عادت سبحاني جاري اولمشدر نوكليل اللسان قليل البضاعة عبد عاجز بنده ناچيز المحتاج الى رحمة ربه العزيز
بعض السنه ولغاية في الجملة وقوف تحصيل ايتكم حسبيله سرگذشت بني ادمه واحوال امه سالفه يه مكنه
عاجزانه مرتبه سي تحصيل اطلاعه راغب وساعي وكتب تواريج دول سالفه واحباب اديان مختلفه يه بمقدار
استقرار ونبهه اشتغال برله خاطر فاتر مور مقدار ولايج وفكر واندیشه برتقصيره شو بله ساخ اولد يكه دول
مختلفه سابقه ولاحقه ده موجود احباب رشدوز كاوار باب عقل ودها سالك اولد قلري مذاهيك حفظ
واشتهارينه وبولند قلري دولت وسلطنتك غلبه ناموس وتعظيم شانه ونظام مهام ناسه باعث وبادي
الات واسباب ندركنه تشبثه ودوام وقيام اتفاق واجتماع علرينه وسيله اولان منهاج قويه سعي وسلوكيله
ما ترجوده واثار جميله ابداع واختراع وتحصيله دقيقه فوت ايتكمه جواز يه مشلدر در فلاجره متأخرين دخی
متقدمينك اثره سالك اولوب في زمانه موجود دول وملل مختلفه عالم كاملري قوانين نظام مصالح امت
ووسيلة انتظام دوام دولت ورابطه حفظ ووقايت ملك ومملت اولان اسبابي تبدل وتغيردن حمايت وصيانة
وجمع اولد قلري دين واپين منسوخ وعاطل وباطل دخی اولور سه حق اولق اوزن ظن واعتقاد ايله قوانين
وقواعد ملل ودولي مرورا عوام وكروزيام ايله سهو ونسيان خطر اتندن امين وتبدل وتغير وبقناطرياني
مهلكه سندن سالم اولق ملا حظه سيله كاه سنك وحجر وكاه نحاس وحد بددن معمول محيفه لده قازوب
ثبت وقيد ايله كلك كردن ماعد انشرو شيوعيله علم ومعرفتنه مدار اولق ايجون نكتير كتبه طرياقهون ابداع
واختراع ايلشدر در بوخصوص تحديق بصروامعان نظر ايله فكر ومطالعه اولنسه خير اديان جميع امه وافضل
مجموع دول عالم اولان دين ودولت اسلامه وسيله قيام دوام شان دولت وموجب نظام مهام امت وسبب
تفسيح ملك ومملت وباعث غلبه شوكت سلطنت اولان قواعد وقوانين ضبط وربط واسباب انتظام امور
امت تبدل وتغيردن حراست وبو اجتماع امت تفرقه واختلالدن وقايت وعلوم وفنون مرغوب سهو
ونسيانندن الى يوم القيام حفظ وصيانة اولق قصد وعزيميله قلم زمردين ايله لعل وباقوت وذهب
وسميدن مصنوع لرحله ياز بلوب وقاز بلوب ثبت وقيد اولنغه من كل الوجوه سايان ونكتير كتبه طرياقهون
شريفه وفنون مرغوب نك عالمة نشرينه همت وبوطر بق ايله عامه اهل ايمان امداد واعانت شايسته ايدكي
بالداهه نمايان ومستغن عن البيان اولد قده اشرف مساعي واحسن صنايع اولان بسمه كتب حرفت وصنعتي
اشبو مقصوده موصول برطريق جاده وبرواسطه مستقيمه ايدو كنده بناء بوامردى شانك متضمن اولدوحي
منافع لا تحصى دن منظور خاص وعام اولق ايجون بر بنده لرينه امر واثارت اولنسه لايقدر بسمه كتب اوزرينه
توت ايدن منافع وفوا بديانته در تواريج نام سالفه ايله استناده اولان اولي الابصار خفي وپوشيده دكلد ركه
بنی اسرا ئيل قومي كتب منزله دن امثاليله مأمور اولد قلري تورات شريفي حفظ واز بايد غلك التزام ايجوب
حفظ واتقاني عهد ذمته يه لازم ايكن ضبطنه تقصير واهمال ايتد كاردنن غيري كرك تورات شريف وركرك
سائر كتب معاملات استنساخيله يادي ناسه وصوله وبوطر بق ايله اطراف واكفاه نشر وشيوعه اهتمام
ايجوب مجرديت مقدسه حفظ ايتامر ايله فتنه بخت النصر طهور ايلد كده اول ظالم بر كشته بخت بني اسرا ئيله
استيلاء كلي برله بخت مقدسي تحريب ودرون تابوت سكبينه ده مجمع ومحفوظ كتي وتورات شريفي نار ايله

احراق ایدوب با حمله کتباری نابود و ناپیدا اولغله اسباط بنی اسرائیل احکام شرعیہ لری علم و معرفتہ
وسیلہ اولور نسخہ لری واعتمادہ سر اسند لری نیاب اولدی کذلک ملت مسیحیہ اقتدا و انقیاد یله امر اولند قاری
انجیل شریفک اثنی جمع و تدوینده تهاون و نکاسل و حفظ و اتقانی او زرینه ترتیب ابدجک منافعین
ذوقل ابدوب میان انامہ علم و معرفتی نشر و اشاعہ یصرف ذهن ایموب حضرت عیسی صلوات الله علی
نبینا و علیہ حضرت ناری سر اوقات سبایر رفع اولند قریه قوم نصاری اعتقاد لری اختلافه و شوب فرقه فرقه
اولوب کفر و ضلالت طریقه یقارینه ذهاب اولد بلر اوایل اسلام بو ورطه هولنا کدن غافل و ذلزل و بومهلک یه
وقوعدن تحاشی و اجتنابده ذن مقداری نکاسله قابل اولوب طلوع افتاب دولت اسلامیہ و ظم و ورش ربعت
نویه برله اعزها الله الی بوم القیامه ضبط ایات باهره قرآن مجید ده دقت تام و اهتمام مالا کلام ایله قانون شرع
مبینی اوراق و صحیفه جمع و ثبت ابدوب خصوصاً الحادیت نویه و سنن سنیه فی متون و اسانیدی ایله علی
وجه الاحکام کتب و دوایته درج و جمع ابدوب بو وجه اوزن بلا خلل و خطر استنساخ و استکتاب ایله اطراف
واکفاف عامه اهل اسلامک ایداد یلرینه اقبال و نشر و اشاعه ایله ضبط علوم و معارف اهالی اسلامیه
تخصیص و بوجه حفظ و از بر اولتی نعمتی خاصه امت خیر البشر اولدی و لکن بودولت دائم الظفر شرقه
و غیر به جهاد یله ما مور اولوب معجزات خرقا ثبات علیہ افضل الصلوات برکات یله ادنی مدینه و فرت لایعد و لایحیی
ایله اهالی دین اسلام کثرت بولوب میان ناسد طریان جهل خطر نی دفع و رفع ایچون عاقل و کامل ائمه
دین و مجتهدین کلین ظهور و مسانیل شرعیہ فی کتاب و سنت و اجماع امتدن طریق قیاس ایله استنباط ابدوب
طریق اجتهد ده منیل مقصود ایچون بذل جهود ایلد یلر کذلک علمای دین مبیندن اصحاب تخریج و ترجیح دخی
قرن بعد قرن نظام احوال امت ایچون کتب علوم و فنون شی تألیفندن خالی اولوب آثار جمیلہ ابداع
قلد بار و بوا مردی شانی امته نعمت و کندولرینه نسبت ایله زخر آخرت بلد یار ایچق چونکه امر جهاد بوا امتیه
الی الان جاری والی بوم القیام باقی اولدی متقدمین و متأخرینک جمع ایلد کبری کتب و تصانیف کثیره اثنای
حروب و قتالده نابود و ناپیدا اولدی با خصوص که ادوار ناهموار فلک ابقاط فتنه دن خالی اولی و ب جنمکیر
فتنه انکیز کتب ماوراء النهری حیچون عدمه القا ایلدی و خروج هلاکوی خطا کوی دولت عباسیه علماسند
کتب و مؤلفاتی نهر در جلله یه القا ایله رسوم جلله لری شست و شوی ابدوب بالکلیه آثار جلله و ما ترجمه لری
بی نام و نشان ایلدی بعد تقالیب دهر بوقلون ایله ممالک اندلس دخی ایدادی اسلامدن ترع اولوب افتاب علم
مغرب برآم ظلام ظلم افرنج ایله مغرب ادیان ایلدی منوال محرراوزن حوادث ناهموار و زکار تبدلات امور
ادوار وقوع حربی نارقلت کتبه علت اولوب طلبه علوم مضایقه و ردی بوجه دن قطع نظر اینای زمانه
تحصیل مال و ثروت بالطبع طریق ايسر و هونه مابل وار نکاب تعب و زحمت ایله اثر جمیل ابداع و ایداعنه راغب
اولوب جلله کتاب و زمره مستنسخین همتارینه بر مرتبه ده فتور و قصور طاری و بر درجه ده رخاوت و تهاون
جاری اولمشدر که حال اشبو استانه سعادت اشیانه اولان بلده عظیمه و خطه واسعه ده صانها الله عن الافات
والبلیه بلکه تمام ممالک محروسه ده قاموس و جوهری و لسان العرب و وان قولی و کتب تاریخنن نسخ لازم
وسائر بونارک امثالی جلد و جمعی کبیر کتب نفیسه یی یاراز عالی همت نادر بلکه عدیدر و یاز دقلری نسخ دخی
خط و خطا ایله مالا مال ابدوبکی بیاندن مستغنیدر و بوندن قدم طایفه افرنج با صد رنج دیار اندلسه دولت
امویه یه غلبه ابدوب کتب اسلامه طفر یاب و قوت مالیه و سائر نجه طریقه لری ایله کتب اسلام دست رسلری
اولوب بلاد اسلامه عظیم الجسم نجه نجه نسخه نادن قبضه نصر فلر نه بولغله مجموع اسلام بلاد لری کتبه

مضایقه

مضایقه طاری اولمشدر بسمه نك اجمالاً تعریفی بیاندن در صنعت بسمه صنایع و حرفدن بر رسم مفید و اعمال
صناعیه دن صنعت کثیره المنافع اولوب حرفت رسم و کتب و وجوده دنایره سکه حسنه ضرری کبی اشکال
و صور حروف مرسوم اولوب سطر بسطر مساطیر صحیفه وضع و ترتیب کلمات و تنظیم سطور و نکیین کبی
اوراق اوزن ختم و طبعدن کنایت و کتابت انواعندن بر نوع کتابتدن عبارتد فواید بسمه بیاندن در قایده اولی
بوفن بدیع و صنعت اچود المنافع ایله کتب اسلامیه دن عامه نك محتاج الیهاسی و جمله علوم و فنونک مأخذی
و منبعی افصح البیان اولان لسان عربک علم و معرفتہ مدار اولتی ایچون کتب لغتک نکثیر و صحیفه هبت و کتب
تواریخ و هیئت و حکمت و مسالک ممالک و بلاد و جغرافیا کتباری کثرتنه عزیت اولنسه تحصیل منافع عظیمه
عامه خواص و عوامه مباشرت اولنمش اولور دی قایده ثانیه ابتداء ظهور دین و ده و ات اسلامیه دن بوانه کلججه
تقویه دین و دولت و نظام و انتظام مهمامت خیر البشر ایچون بونجه مجتهدین و مصنفین کرامک کمال سعی
و اجتهاد ایله جمع و تألیف و تدوین قلد قلدی کتب نفیسه یی نکثیر و صحیح سبیلله همان مجدداً تألیف اتمک کبی
مجدد و احیاء و اقاماروی زمینده موجود اهالی اسلامه شیوع و انتشار برله تمام عالمی علم ایله زنده و آثار مجتهدین
و مصنفین کرامی تجدید و احیاء به بروسطه اولور قایده ثالثه فن بسمه ده حصوله کان کتبک ترکیب و عبارتی
عیان و غایبان و حسن خط و املعه امکان در کار اولد و غندن غیر بالکلیه ضبط و خطادن عاری و سقط
و سقامتدن بری صحیح عبارات جید الکلمات حسن الترتیب مستقیم التركيب اولوب طلبه علوم اولنلر نظر
و مطالعه ده خطادن امین و ضبط و غلطه شغل ایله تصبیح اوقاتدن سالم و معلم و متعلمه صحت عبارتده اعتماد
حاصل اولوب تحصیل صحت ایچون تعب مقابله و تعدد نسخه محتاج اولوب کسب علومده و جوهله باعث
سهولت اولور خصوصاً اقلام ایله تحریر اولنلر کتبک مداد و مرکب کی به ورطوبت صابنیه ضایع اولوب
محرور سوم ایدر اما بسمه طریقه استعمال اولنلر مداد و مرکب کمال مرتبه ثابت و یابدار اولوب رطوبت مایه ایله
قطعا رسوم و نقوشی مختل اولما غله طریان فنادن امین و سالم اولور قایده رابعه فن بسمه بر کار پر رواج و کثیر
النفع و النتاج اولوب بر جلد کتاب یازاق زحمته فن بسمه ده نیجه یلک جلد صحیح عبارت کتب حصوله کلوب
اشخاص کتب کثیر و قیت و بهاسی قلیل اولتی سبیلله طلبه علومدن غنی و فقیر قلاک کتبه طفر یاب و وضعفا
و عجزه یه اکتساب علوم شریفه و تحصیل فنون مرغوبیه اقتدار تام حاصل اولور و نیجه مستعد ذات شریف
کتب پاکیزه ممالک اولتی سبیلله مدت قلیله ده کالاتر سید اولور قایده خامسه بسمه طریقه فهرست
کتب مجمل و مفصل یکی وجهله اعتبار اولنوب مجملی عنوان کتبه مفصلی خانقه کتاب تحریر اولنور ابتدا ترتیب روابط
سطور و ارقام هندیه ایله اعداد اوراق کاهو حقه یلورینده وضع اولند قدن صکره عنوان کتاب تحریر اولنلر
فهرست اجمالی و ساططیه درون کتبه درج اولنلر فصول و ابواب سهوات برله وصول مبسر اولور که مراجعت
اقتضا ابدن فصول و ابواب نظر ایچون فهرست اجمالی یه باقیلوب عدد در قلیله فصل مطلوب نظر اولنور ثانیاً
کتابه مندرج کلمات مشکله و فواید مهمه طلب اولند قده علی الفور بوانتی ایچون حروف هجا اوزن فهرست
مفصل ترتیب اولنوب کتابک اخرننه وضع اولنور بو فهرست و ساططیه معرفتی مراد اولنلر مفرداتک محلنه
دخی فی الحال وصول مبسر اولور قایده سادسه بهای کتب رخیص اولوب هر فرده تملکی اسان اولغله طشره ده
واقع بلاد و قری خلقنه دخی نشر و شیوع برله جهلاک ازاله سنه وسیله اولور قایده سابعه بسمه طریقه
نکثیر اولنلر کتب سبیلله استانه سعادت اشیانه یه مضایف اولان سائر ممالک محروسه ده

واقع بلاد و امصار ده دخی طرف طرف کتب نفیسه علوم شریفه و کتب فنون مرغوبه کثیره اولمغله نلرده دخی نیجه
ملوک کتب خانه لر پیدا اولوب اول بلاد ده ساکن طلیعه علوم دخی تحصیل علمه ساعی اولمغله اطراف ممالک
دخی کتب عده ایله معمور و آبادن اولور فایده نامنه اگرچه دول سائر اسلامیه ده فریضه جهاد احیا
اولمقدن خالی اولمیب مجاهد لر ی ثابت درو لکن دولت علیه عثمانیه کی ادم الله الی یوم القیمه طوب صاعقه
کردار و تجربه اتشبار و تفنک رخنه کار و سائر اعمال فنون حریبه ده ماهر افرنج طایفه سی کی خصم کرانبار لر
اولمیب امر جهاد ده پادشاهان عثمانی بد هم الله تعالی الی یوم القیمه سرتاج جمه پادشاهان و مکمل ناموس
عامه اهل ایمان اولوب جهاد یوزندن شان و شوکت اسلامیانی کماله اکرورد کمری کی تکثیر کتب ایله قلوب
عامه اهل اسلامی زنده و احیایورمق دخی مابم الافتخار لر اولمغله سایه سعادت و ایرونه تکثیر کتب و سیله اولان
بصمه طریقه رغبت علیه لر ی تعلق اینک دخی شایانند فایده تاسعه بالجمله ملوک نصاری لسان عرب و فارسی
و ترکی ایله ندون اولنان کتب کتبی قلم لر ی کران اید و کتب بلوب کتب مرقومه کند و لرنه بصاق خصوصه راغب
و بو امر ذی شانله مباحات و افتخار مشتاق لر اولوب و کند و لرنه قانون و شفا و ترهه المشتاق و اقلیدیس
و سائر نیجه کتب با صل و دخی محقق و السنه ثلثه اوزن ترتیب اولنان سائر کتب بصمه طریقه تحصیل اهناملری
در کار درو لکن خطک حسن و قبحی و رسوم حروفی فهم و ترکیب عبارتله املا شناس خبط و خطای تمیز ایدر
کسسه لر ی اولمیب بد لرنه بولنان کتب کثیری مغرب خطی و تقلید لر ی دخی کامشای اولمغله حسن و زینتدن
عاری و غلط و خطا اوزن جاری اولمغله میان اسلامیان چندان اعتبار و هنر و رغبت و رواج بولما مشدر
ولکن سعی و اهناملری مقتضا سنجه شاید که اربابی تحصیل ایدوب بومرادر بینه تمشیت و یرمک صد دند
اوله لر بله بلاد اسلامیه ده کتب بیع و شرا سیله نیجه اموال جروجع ایدلر پس اهالی اسلام هر خصوصه اهل
شرک و کفره سبقت اید کمری کی بو خصوصه دخی انلری سبق اینک لازمه ذمت همت اولمغله بو اثری تمامه
مبادرت و مباشرت امر مستحسن اولد و دخی ثابت اولدی فایده عاشره مخصوصه اشبوفن مفید اتنامی
بوندن اقدام مورو ایدن یا مده میان و کلای دولت علیه ده بالدفعات مذاکره و مکالمه و فکر و ملاحظه اولوب
یا هر المنفعه بر صنعت جیده اید و کنه جمله یه علم و اطلاع و یقین و اطمینان حاصل اولوب حتی فضلادن
بعضی لر ی بومرک اتنامنه تعیین و ما مور نیله حصولی مراد اولمش اگرچه فن مرقوم ذاتیه امر مرغوب و لکن کثیر
الغالبه دشوار الحصول اولد و غندن ناشی اسبابی ایدار کنده و اربابی تحصیلنده مساعدت تحت در کار اولمیب
حقه سر بهر مرام اوزنه طاق تعویق اولمش ایدی و قه که اراده علیه ربانیه قوه علیه و علمیه نکمیلنه تعلق
ایده صاحب قران زمان فاتح ممالک ایران و طوران شوکتلو کر امتلو عظمیو پادشاه عالمیناه اید الله تعالی
وقواه حضرت لر بیک زمان سعادت نشان لرنه اسلافک فتحنده عاجز اولد قلری نیجه دجه مشکل بندک
سهولت ایله حلنه توفیق اینکله بوسنعت غربیه نک دخی کم خفادن معرض ظهور کله سنی و بوقن بد یعک
ایجاد ی اسبابک ترتیبی دخی ایام سعادت انجام اولیای نم حضرت اننه مرهون و بخت رفیع الشانلر بله عنوان
مباحات و مفاخرته موقوف اید و کی سر لم یزلی بو وقت و زمانده ظهور و غا اید و کی غایان اولدی مهمه کتب
مذکور یه ممالک محروسه عثمانیه ده موجود افراد اسلامک جمله سی محتاج اولد قلرندن غیر ی تمام روی زمینده
واقع اولوب شرفیت اسلام ایله سعادت یاب اولان اجناس مختلفه عالم یعنی عرب و عجمدن اجناس ترک و تاتار
و ترکان و اکراد و اوزبک و جغتای هندی سندی فارسی و مغربی یانی و روی حبشی و سودانی خلاصه بالجمله
اسلام ایله فخر یاب اولان طوایف متنوعه عالم کتب محتاج اوله لر بله بو بله بر امر عظیم الشانک ابداع و ایجاد ی

لاجرم

لاجرم باعث افزایش شان و شوکت دولت و سبب غلبه ناموس سلطنت دیباجه معالی عنوان مقارخی
دامان روز قیامت ده السنه عالمه خیر ایله یاد و استعجاب دعای خیر جمه عباد و ذکر بالجمله ایله زنده و دلاشاد
اولمغله وسیله مالا کلام اولمغله نفقه و تفسیر و حدیث و کلام کتب لرندن ماعد لغات و تاریخ و طب و فنون
حکمت و هیئت و اکه تابع جغرافیا و مسالک ممالک کتب لرنه دایر کتب بصاق بایسته اذن همایونی متضمن خط
همایون شوکت و ناصد ارنه همت و عنایت ایله شهر یار عالم آرا پادشاه دین پناهک همت علو رتبه
استناده شایان بلکه انلرک نام نامی و اسم سامی لر بله معنون اولق شرقی مستغنی عن البرهان اولد و غنه بناء فن
مرغوب مذکور مباشرت ایله تکثیر و توفیر کتب امر جلیل الشانی اذن همایون و رضا شوکت و نلر فی متضمن
خط همایون شوکت و نلر بیک شرفیافته صدور مینت و رودی شایانند زتام اول خط شرف شوکت مصیرک
صورتی دیباجه کتابه تحریر و تصویر اولوب بالجمله کتب موجود و زینت کتب علست مستغنی اولوب
پسندیده جمه و قبول انام و رغبت خاص و عامه یادی اوله کذلک مفتی انام شیخ مشایخ الاسلام سلمه السلام
سعادتلر و سیماحتلو افندی حضرت لر ی طرف لرندن دخی بومر مفید امور محسنه دن وسیع جلیل اشرف مساعدین
و منافع خاص و عامه موصل اسباب ظاهره دن اولوب حصولنه مباشرت اذن شریف لر ی متضمن تقریض
و اشارت علیه لر ی احسان و صدور علما و سائر فضلادن دخی تقریض و اوفقی شایسته در تاج هر حاله شرع مبینه
بطابق اولوب اول اشارت و تقاریض دخی صدر کابده مسطور و جمه مجلدانده موجود اولوب رغبات ناس مزدانده
باعث اوله و کتبک حصولنه مباشرت اولند قه کمال محنت و بلا سقط و سقامت وجود پذیر اولق ایچون فضلا
ولفت اشنا کاملیندن کند و رضال بله طالب و راغب لرن اوج و یاد و رت کسسه نهیجه مامور اولوب
ما مور ی لر ی بایسته صادر اولان امر شریف دخی اوایل کتب تصویر اولوب منظور خواص و عوام اولد قه

بو خصوص دخی استعجاب دعای خیر جمه ناسه و رغبات افراد عالمه یادی اولور

بو جمله نک مالی تلخیص اولوب رابکی ورق مقداری بر دیباجه بلیغه

بسط و تهید اولوب منظور خواص و عوام و کتب عنوان

اعتبار و مابم الافتخار اولق ایچون مصادر کتب

وضع اولنسه شایاندر

مناقب امام جوهری

خفی اولیه که کتب معتبره ده مسطور اولدوغی اوزن فن لغته تحقیق و انقان و فضل و ابقان یله معروف اولوب
زمان قدیمه فن مزبورده ندوین و تالیف یله احراز فضل السبق و تقدم ایدن مشاهیر متقدمیندن جمله نیک
اقدام و افضل مشایخ قراء سبعه دن ابو عمرو بن العلاء حضرت تکریمدر که سکسن النی عددن تالیف لری اولوب یوز
طقسان طقوز تار یخنه عزم خطیره قدس ایلدی رحمه الله علیه اول کواکب اسمان فضلیک یری دخی ابو زید
حضرت تکریمدر که یکرمی سکر عددن تالیف خطیره موفق اولوب ایکی یوزاون بشده عازم فضای انس اولدی
وری دخی ابو عبیده معمر بن المثنی الشیبی در که ایکیوز ایکی عددن تالیف و تصنیف فاضل اولوب ایکیوز طقوزده
وفات ایلدی و یری دخی اصمیدر که فن ادبیه مصنفات جلیله سی سکسن النی عددن کتبه بالغ اولوب ایکیوز
اون بشده ترک عالم ناسوت و عزم فضای لاهوت ایلدی یری دخی محمد بن زیاد العزلی در که قرق بش عدد
تالیفه موفق اولوب ایکیوز او توزیر سنه سنه وفات ایلدی یری دخی اصلاح منطق صاحب یعقوب بن اسحق
بن سکیت در که ایکیوز قرق دورت تار یخنه محله خاموشانده پیغوله نشین ازوالدی افاضل مذکور بنک
بدنجه سی جهمه صاحبی محمد بن حسن بن درید در که مصنفات کثیره ابله مشهور و مسلم جمهور اولوب ایکیوز یکرمی
النی تار یخنه جوار حقه و اصل اولدی کبار ایه لغت عربیه و مشاهیر اعلام فنون ادبیه نیک سکرخی اشبو ترجمه نیک
اصل اصیل اولان کتاب مستطاب صحاح مولی در که فاضل مرقوم ذکر اولنان ایه سبعه نیک نقل و روایت
ابتدکاری لغات عربیه یی کندی بسط ابتدکی قواعد مطابق اولدوغی صورته کتبه درج ایدوب اولدی یی
صورته بلاد مصر و ریعه ده عرب عربیه مراجعت و طفر بولدوغی صورته اخذ و ضبط ایدوب و شواهد
شعریه شعرای سابقینی دخی ملاحظه و مطالعه و بولدوغی جواهر کانی کتبه درج ابله درج الدرر ایلدی امام
سیوطینک طبقات النحاة و اللغویین نام کتبه تحریر اولندی اوزن فاضل مذکور اسمعیل بن حماد الجوهری
صاحب الصحاح الامام ابو نصر فارابی یا قوت روایی اوزن زکا و علم جهتیه اعاجیب دهر دن اولوب بلاد ترکمن
فازیه منسوب بلدر لغت عرب و علم ادبیه امام اولد یغندن ماعدن حسن خطی ضرب مثل و لمشدی شوبله که
ابن مقله خطندن فرق اولنیوب وادی کتبه ممتاز و علم کلام و اصوله سرفراز ایدی سفری حضره ترجمه ابله
دشت و افاق کردان و جانب عراقه سوق عنان ایدوب علی ابی علی الفارسیدن و سیرافیدن نلذ ایلدی اندن
اقتار اجازه به روان اولوب لغات عربیه یی مشافهه طریقه عربیله عربیله دن اخذ ایدوب اندن بلاد ریعه
و مصره دخی روان اولوب خراسانه عودت و دامغانه نهضت ایدوب افراد کتاب واعیان فضلا دن ابو الحسن
بن علیدن فن ادب و صنعت خطی تحصیل یله نسا بون عزیمت ایدوب انده اقامت و تدبیرس و تالیف و تعلیم
خط ابله اظهار شغل ایدوب تالیفات عدیده و تصنیفات جمیده یه موفق اولمشدر جمله مصنفاتندن علم عروضه بر
کتاب و نحو ده بر مقدمه و لغات صحاح که الیوم ایادی یاسده متداول اولوب علمای محققینک معتمد

علیه و مرقومک احسن تصنیف و احوذ تالیفید فاضل مرقومک تاریخ ولادت

و وفاتی اختلاف اوزن روایت اولنوب بعض کتبه اوجیوز

طقسان و بعضنه اوجیوز طقسان النی و بعضنه

در نیوز حد و دنده وفات ایلدی دیوخریر

اولمش العلم عند الله

مناقب وان قولی

ذیل شقایقه کشیده سلاک سطور اولدوغی اوزن کتاب مستطاب جواهر نصاب معارف انتساب صحاح
مترجمی دولت علیه عثمانیه علماسندن المولی الوافی الوان معارف و کمال یله مشهور نام اولوب وان قولی دیگله بنام
اولان واسطه العقد کرامدر کردن دل و جانی قلا بد العقیان علم و عرفانه مقلد و بنای استعداد و استیفاء الی مبنای
فنون آیه ابله مشید اولوب هنک طریق سعادت رفیق و دور بحالس درس و تحقیق ایتد که حامد افند بدن ملازم
و بعض مدارس علیه ده افاده یه مداوم اولمغه قرق ایچه مدرسده دن معزول ایکن طقوز یوز پنش ذی الحجه سنه
خواجه زاده یر بنه یهود پاشا مدرسسی اولمشدی پنش ایکی جمادی الاولی سنه فوری افندی یر بنه
خانقاه مدرسده سنه تحریرک اولندی پنش دورت ربیع الاخر سنه عزل اولنوب مدرسده سی بستان زاده
مصطفی افندی یه و یرلدی پنش النی ربیع الاخر سنه یهود بیگ یر بنه علی پاشای عتیق مدرسده سی توجیه
اولندی پنش طقوز ربیع الاول سنه قرقه یهود محمولندن ردوس فتواسنه کوند رلدی سکسن برحر مننه معلم
سلطانی سعد الدین ثانی یر بنه محن ثانی جلوه کماه آیمشدی سکسن ایکی ذی القعدة سنه یرن زاده یر بنه
مغنی سافته و اسی توجیه اولندی سکسن سکر شعبان سنه راعی حسن افندی یر بنه سلانیک قضاسی احسان
اولندی سکسن طقوز جمادی الاولی سنه امام سیه یه نقل اولنوب قبول آیمکله کوتاهیه قضاسی کدوس
الحاقیه مولویت اولوب بونلره و یرلدی طقسان یر ذی الحجه سنه عزل اولنوب منصبی پلانچق افندی عتبات
اولندی سکسن ایچه و طیفه ابله متقاعد ایکن طقسان پدی محرمنه عرب زاده افندی یر بنه یکشهر قضاسی
و یرلکه استعفا ایدوب طقسان سکر رمضان سنه سعودی افندی یر بنه مدینه منور قضاسی ابله تشریف
اولندی الف کامل رجینه خاک وجود زهات الودینی اراضی مقدسیه طاق ایتدوکی قرع مسامع لاق ایدوب منصب
جلیل ابله صاحلی امیر افندی ثانیانچیل اولندی مولانای مرقوم علم و صلاحه موسوم علم فقه و اصوله قوی
الانتساب کجور جواهر نوادر بحساب مشغول اکتساب دینیه مفتون افتتات ثمرات یقینیه استقامتده علم زهاتده
مسلم عالم ایدی نقل اولنور که سلانیک قضاسنک یومیه محصولی سکر یوز ایچه و کوتاهیه نیک النی یوز ایچه اولوب
نصاری و یهود ایتامنک مولندن مسلمینک حقوقی اولی دردیو کوتاهیه یی ترجمه ایدر مشن اثار علیه سندن درر
غرن حاشیه سی و ترجمه یمینات و ترتیب سیاسات مسابله متعلق رساله لری وارد در فرائض سپید بنه حاشیه سی
مشهور در صحاح جوهری یی ترجمه ایدوب جامع سلطان محمد پده بر نسخه وضع ایلشد

محتاج اولنلر منتفع اولورلر امام غزالی نیک کیمای سعادت نام کتابی ترجمه

آیمشد مآ مولدر که بوقطعه سی سبب مغفرتی

و باعث جائزه شفاعتی اوله

قطعه

بود ز این عرب مرقومک اولسه سیدی از اولورم قبری اوزن بنده ازاد اولیه

سن که شاه مرسلین و سید کونین سن حاش الله قبری که یوز سورن ازاد اولیه

مفتاح ما في الكتاب

مخفي اوليه كه اشبو كتاب مستطاب جمع وتاليف لغت فنند احسن نظام واجل نظام اوزن بسط وتفهيد اولنوب
اولا جواهر كلمات اولان حروف اصليه دن لام الفعله واقع حروف اخيره نظر اولنوب كتاب مزبور حروف
هجا وفقجه يكرمي سكر باب اوزن تا سبس اولنمشر الحق غفلت اولنيه كه او اخر نه همزات اصليه بولند وحي
كلمات باب همزه ده ايراد اولنوب او اخر كلماته واودن ويادن مبدله اولان همزات والغات باب الواو والياء ده
ايراد اولنمشر و برشي دن منقلبه ايمان الفات لينه دخي افراد بالبيان قلنوب بر باب درج ويكرمي سكر باب
بونكله تمام اولمشر تا نيا حروف اصليه نك فاء الفعلن دن عبارت اولان حروف اولنه نظرايله فصول ترتيب
اولنوب وفق حروف هجا مراعاة برله فصول ابواب دخي لغت عربي بولند و غنه كون كه يكرمي سكر فصل
وكاه نقصان كلشدر تا ثا كلانده واقع حروف اصليه نك حروف ثابته سنه نظر اولنوب بونده دخي لغات عربي ده
بولند و غنه كون ترتيب حروف هجا به رعایت و مترجم فاضلك تبنيه و اشارتي اوزن مشتق منها اولان كلمات كوناو
مخايغه خارج مسطوره مشتقات حذسنده مخبر و اشارت و مطلوب اولان ابواب و فصوله وصول سهل الحصول
اولمق ايچون فهرست ترتيب اولنوب ترتيب اولنمشر

قهرست جلد الاول

صفحه	صفحه	صفحه	صفحه
باب الهمزة ٧	فصل العين ٢٣	فصل الدال ٥٨	باب التاء ١٣١
فصل الالف ٧	فصل الفاء ٢٣	فصل الذال ٥٩	فصل الالف ١٣١
فصل الباء ٨	فصل القاف ٢٤	فصل الزاء ٦٣	فصل الباء ١٣٢
فصل التاء ٩	فصل الكاف ٢٥	فصل الراء ٦٨	فصل التاء ١٣٣
فصل الثاء ١٠	فصل اللام ٢٨	فصل السين ٧٠	فصل الثاء ١٣٤
فصل الجيم ١٠	فصل الميم ٢٩	فصل الشين ٧٣	فصل الجيم ١٣٤
فصل الحاء ١٢	فصل النون ٣٠	فصل الصاد ٧٩	فصل الحاء ١٣٤
فصل الخاء ١٣	فصل الواو ٣٣	فصل الضاد ٨٢	فصل الخاء ١٣٥
فصل الدال ١٤	فصل الهاء ٣٥	فصل الطاء ٨٥	فصل الدال ١٣٦
فصل الذال ١٥	فصل الياء ٣٧	فصل الظاء ٨٧	فصل الذال ١٣٦
فصل الزاء ١٦	باب الباء ٣٧	فصل العين ٨٨	فصل الزاء ١٣٦
فصل الراء ١٧	فصل الالف ٣٧	فصل الغين ٩٩	فصل الراء ١٣٦
فصل السين ١٨	فصل الباء ٣٩	فصل القاف ١٠٠	فصل السين ١٣٧
فصل الشين ١٩	فصل التاء ٣٩	فصل الكاف ١٠١	فصل الشين ١٣٧
فصل الصاد ٢٠	فصل الثاء ٤٠	فصل اللام ١٠٢	فصل الصاد ١٣٧
فصل الضاد ٢١	فصل الجيم ٤٢	فصل النون ١٠٣	فصل الضاد ١٣٧
فصل الطاء ٢٢	فصل الخاء ٤٧	فصل الواو ١٠٤	فصل الطاء ١٣٧
فصل الظاء ٢٢	فصل الحاء ٤٧	فصل الهاء ١٠٥	فصل الظاء ١٣٧
فصل العين ٢٣	فصل الخاء ٥٠	فصل الياء ١٠٦	فصل العين ١٣٧

٥٥٤	فصل الكاف	٥٠٤	فصل الراء	٣٤٩	فصل الشاء	٣٠٩	فصل الكاف
٥٥٩	فصل اللام	٥٠٧	فصل الزاء	٣٥١	فصل الخيم	٣٠٨	فصل اللام
٥٥٨	فصل الميم	٥٠٧	فصل الشين	٣٥٩	فصل الخاء	٣١٠	فصل الميم
٥٤٠	فصل النون	٥٠٨	فصل الضاد	٣٧١	فصل الخاء	٣١٣	فصل النون
٥٤٣	فصل الواو	٥٠٨	فصل الطاء	٣٧٨	فصل الذال	٣١٦	فصل الواو
٥٤٦	فصل الهاء	٥٠٨	فصل العين	٣٨٣	فصل الذال	٣٢١	فصل الهاء
٥٤٧	فصل الياء	٥١١	فصل الغين	٣٨٦	فصل الراء	٣٢٣	باب الذال
٥٦٨	باب الشين	٥١٢	فصل القاف	٣٨٦	فصل الزاء	٣٢٣	فصل الالف
٥٦٨	فصل الف	٥١٢	فصل الكاف	٣٩١	فصل السين	٣٢٣	فصل الياء
٥٦٨	فصل الباء	٥١٣	فصل اللام	٤٠١	فصل الشين	٣٢٤	فصل الخيم
٥٦٩	فصل الجيم	٥١٤	فصل الميم	٤٠٩	فصل الضاد	٣٢٥	فصل الخاء
٥٧٠	فصل الحاء	٥١٥	فصل النون	٤١٧	فصل الطاء	٣٢٥	فصل الخاء
٥٧٣	فصل الخاء	٥١٦	فصل الواو	٤١٩	فصل الطاء	٣٢٦	فصل الذال
٥٧٣	فصل الدال	٥١٨	فصل الهاء	٤٢٢	فصل العين	٣٢٦	فصل الراء
٥٧٣	فصل الزاء	٥١٨	باب السين	٤٢٥	فصل الغين	٣٢٧	فصل الزاء
٥٧٥	فصل الشين	٥١٩	فصل الالف	٤٢٣	فصل الفاء	٣٢٧	فصل الشين
٥٧٥	فصل الطاء	٥١٩	فصل الباء	٤٢٥	فصل الكاف	٣٢٧	فصل الطاء
٥٧٦	فصل العين	٥٢١	فصل التاء	٤٢٥	فصل الميم	٣٢٨	فصل الغين
٥٧٨	فصل الغين	٥٢٣	فصل الخاء	٤٢٥	فصل النون	٣٢٨	فصل الفاء
٥٧٨	فصل القاف	٥٢٣	فصل اللام	٤٢٦	فصل الواو	٣٢٩	فصل القاف
٥٧٩	فصل الكاف	٥٢٥	فصل الخاء	٤٨٦	فصل الهاء	٣٣٠	فصل الكاف
٥٨٠	فصل الميم	٥٢٨	فصل الذال	٤٩٢	فصل الياء	٣٣٠	فصل اللام
٥٨٢	فصل النون	٥٣١	فصل الزاء	٤٩٦	باب الزاء	٣٣٠	فصل الميم
٥٨٢	فصل الواو	٥٣٤	فصل السين	٤٩٨	فصل الالف	٣٣٠	فصل النون
٥٨٥	فصل الهاء	٥٣٨	فصل الشين	٤٩٨	فصل الباء	٣٣١	فصل الواو
٥٨٦	باب الضاد	٥٣٩	فصل الضاد	٤٩٨	فصل التاء	٣٣٢	فصل الهاء
٥٨٦	فصل الالف	٥٤١	فصل الطاء	٤٩٩	فصل الخيم	٣٣٢	باب الراء
٥٨٦	فصل الباء	٥٤٦	فصل العين	٤٩٩	فصل الحاء	٣٣٢	فصل الالف
٥٨٧	فصل التاء	٥٤٧	فصل الغين	٥٠٢	فصل الخاء	٣٣٢	فصل الباء
٥٨٧	فصل الجيم	٥٤٩	فصل القاف	٥٠٤	فصل الذال	٣٣٨	فصل التاء
٥٨٧		٥٤٩		٥٠٥	فصل الدال	٣٣٧	

١٤٢	فصل الفاء	١٤٢	باب الجيم	١٦٦	فصل الجيم	٢٠٢	فصل الضاد
١٤٣	فصل القاف	١٤٣	فصل الخاء	١٦٦	فصل الحاء	٢٠٤	فصل الطاء
١٤٣	فصل الكاف	١٤٣	فصل الالف	١٦٦	فصل الدال	٢٠٤	فصل الطاء
١٤٥	فصل اللام	١٤٥	فصل الباء	١٦٧	فصل الذال	٢٠٥	فصل الفاء
١٤٦	فصل الميم	١٤٦	فصل التاء	١٦٩	فصل الزاء	٢٠٦	فصل القاف
١٤٨	فصل النون	١٤٨	فصل الشاء	١٦٩	فصل الزاء	٢١٠	فصل الكاف
١٤٩	فصل الواو	١٤٩	فصل الجيم	١٦٩	فصل السين	٢١٠	فصل اللام
١٤٩	فصل الهاء	١٤٩	فصل الخاء	١٦٩	فصل الشين	٢١٣	فصل الميم
١٥٠	فصل الياء	١٥٠	فصل الخاء	١٧٢	فصل الضاد	٢١٥	فصل النون
١٥٠	باب الشاء	١٥٠	فصل الدال	١٧٥	فصل الضاد	٢١٩	فصل الواو
١٥٠	فصل الالف	١٥٠	فصل الذال	١٧٧	فصل الطاء	٢١٩	فصل الهاء
١٥١	فصل الباء	١٥١	فصل الراء	١٧٧	فصل الفاء	٢٢١	باب الدال
١٥٢	فصل التاء	١٥١	فصل الزاء	١٧٨	فصل القاف	٢٢٤	
١٥٢	فصل الشاء	١٥٢	فصل السين	١٨٠	فصل الكاف	٢٢٧	فصل الالف
١٥٢	فصل الشاء	١٥٢	فصل الشين	١٨١	فصل اللام	٢٢٨	فصل الباء
١٥٣	فصل الجيم	١٥٣	فصل الضاد	١٨٣	فصل الميم	٢٣٠	فصل التاء
١٥٤	فصل الخاء	١٥٤	فصل الضاد	١٨٣	فصل النون	٢٣٤	فصل الشاء
١٥٥	فصل الخاء	١٥٥	فصل الطاء	١٨٣	فصل الواو	٢٣٧	فصل الجيم
١٥٦	فصل الدال	١٥٦	فصل العين	١٨٤	باب الخاء	٢٣٩	فصل الخاء
١٥٧	فصل الراء	١٥٧	فصل الغين	١٨٧	فصل الالف	٢٣٩	فصل الدال
١٥٨	فصل الشين	١٥٨	فصل الفاء	١٨٧	فصل الباء	٢٣٩	فصل الذال
١٥٩	فصل الضاد	١٥٩	فصل القاف	١٩٠	فصل التاء	٢٤٠	فصل الراء
١٥٩	فصل الطاء	١٥٩	فصل الكاف	١٩٠	فصل الشاء	٢٤٠	فصل الزاء
١٥٩	فصل العين	١٥٩	فصل اللام	١٩٠	فصل الجيم	٢٤٠	فصل السين
١٦٠	فصل الغين	١٦٠	فصل الميم	١٩٢	فصل الخاء	٢٤٠	فصل الشين
١٦١	فصل الفاء	١٦١	فصل النون	١٩٤	فصل الدال	٢٤١	فصل الضاد
١٦٢	فصل القاف	١٦٢	فصل الواو	١٩٧	فصل الذال	٢٤١	فصل الطاء
١٦٢	فصل الكاف	١٦٢	فصل الهاء	١٩٧	فصل الزاء	٢٤١	فصل العين
١٦٢	اللام	١٦٢	باب الحاء	٢٠٠	فصل الزاء	٢٤١	فصل الغين
٢٠٢	فصل الالف	٢٠٠	فصل السين	٢٠٠	فصل الشين	٢٤٢	فصل الفاء
٢٠٢	فصل الباء	٢٠٠	فصل الضاد	٢٠٢	فصل الكاف	٢٤٣	فصل القاف

فهرست جلد الثاني

صفحه	صفحه	صفحه	صفحه	صفحه	صفحه
۲۱۹	فصل الهاء ۱۳۵	فصل الفاء ۷۹	فصل الدال ۲	باب العين ۲	فصل الالف ۲
۲۲۰	فصل الياء ۱۳۵	فصل القاف ۸۰	فصل الراء ۲	فصل الباء ۲	فصل التاء ۲
۲۲۰	باب الكاف ۱۳۹	فصل الكاف ۸۱	فصل السين ۲	فصل الجيم ۲	فصل الخاء ۲
۲۲۰	فصل الالف ۱۴۳	فصل اللام ۸۱	فصل الشين ۲	فصل الصاد ۲	فصل الضاد ۲
۲۲۱	فصل الباء ۱۴۸	فصل النون ۸۲	فصل الراء ۲	فصل السين ۲	فصل الجيم ۲
۲۲۳	فصل التاء ۱۵۱	فصل الواو ۸۲	فصل الصاد ۲	فصل الضاد ۲	فصل الخاء ۲
۲۲۴	فصل الخاء ۱۵۲	فصل الهاء ۸۳	فصل الضاد ۲	فصل السين ۲	فصل الجيم ۲
۲۲۷	فصل الدال ۱۵۲	باب القاف ۸۳	فصل الفاء ۱۲	فصل الخاء ۱۲	فصل الدال ۱۲
۲۲۹	فصل الراء ۱۵۲	فصل الالف ۸۴	فصل اللام ۱۶	فصل الميم ۱۸	فصل الذال ۱۸
۲۳۰	فصل الزاء ۱۵۳	فصل الباء ۸۵	فصل النون ۱۹	فصل الواو ۲۷	فصل الراء ۲۷
۲۳۱	فصل السين ۱۵۴	فصل التاء ۸۶	فصل الواو ۲۷	فصل الهاء ۲۸	فصل السين ۲۸
۲۳۳	فصل الشين ۱۵۷	فصل الثاء ۸۶	فصل الهاء ۲۸	باب الفاء ۳۳	فصل الشين ۳۳
۲۳۴	فصل الصاد ۱۵۷	فصل الجيم ۸۶	باب الفاء ۳۳	فصل الصاد ۳۶	فصل الضاد ۳۶
۲۳۵	فصل الضاد ۱۵۸	فصل الخاء ۸۶	فصل الالف ۴۰	فصل الطاء ۴۳	فصل الظاء ۴۳
۲۳۶	فصل العين ۱۶۳	فصل الخاء ۸۶	فصل التاء ۴۳	فصل الظاء ۴۳	فصل الفاء ۴۴
۲۳۸	فصل الفاء ۱۶۷	فصل الدال ۸۹	فصل الثاء ۴۵	فصل الخاء ۴۶	فصل القاف ۴۶
۲۴۰	فصل الكاف ۱۶۹	فصل الذال ۸۹	فصل الجيم ۴۶	فصل السين ۴۶	فصل الشين ۴۶
۲۴۰	فصل اللام ۱۷۰	فصل الراء ۹۰	فصل الخاء ۴۸	فصل الضاد ۴۸	فصل الكاف ۴۸
۲۴۱	فصل الميم ۱۷۵	فصل الزاء ۹۳	فصل الخاء ۵۷	فصل الدال ۵۹	فصل الميم ۵۹
۲۴۳	فصل النون ۱۷۸	فصل السين ۹۷	فصل الدال ۵۹	فصل الذال ۶۱	فصل النون ۶۱
۲۴۴	فصل الواو ۱۸۱	فصل الشين ۱۰۳	فصل الضاد ۶۱	فصل السين ۶۸	فصل الهاء ۶۸
۲۴۵	فصل الهاء ۱۸۴	فصل الصاد ۱۰۵	فصل الراء ۶۸	فصل الباء ۷۴	فصل الياء ۷۴
۲۴۶	باب اللام ۱۸۶	فصل الضاد ۱۰۵	فصل الزاء ۷۸	باب العين ۷۸	فصل السين ۷۸
۲۴۶	فصل الالف ۱۹۱	فصل الطاء ۱۰۸	فصل السين ۷۴	فصل الشين ۷۷	فصل الصاد ۷۷
۲۵۲	فصل الباء ۱۹۹	فصل العين ۱۱۰	فصل الشين ۷۷	فصل الضاد ۷۸	فصل الطاء ۷۸
۲۵۹	فصل التاء ۲۰۱	فصل الفاء ۱۱۸	باب العين ۷۸	فصل الالف ۷۸	فصل التاء ۷۹
۲۶۰	فصل الثاء ۲۰۶	فصل القاف ۱۲۲	فصل السين ۷۸	فصل الباء ۷۸	فصل الياء ۷۹
۲۶۳	فصل الجيم ۲۰۷	فصل اللام ۱۲۴	فصل الطاء ۷۸	فصل السين ۷۹	فصل الضاد ۷۹
۲۷۰	فصل الخاء ۲۰۹	فصل الميم ۱۲۷	فصل الظاء ۷۸	فصل السين ۷۹	فصل الضاد ۷۹
۲۷۹	فصل الخاء ۲۱۲	فصل النون ۱۲۷	فصل العين ۷۹	فصل السين ۷۹	فصل الضاد ۷۹
۲۸۶	فصل الدال ۲۱۵	فصل الواو ۱۳۳	فصل الغين ۷۹	فصل السين ۷۹	فصل الضاد ۷۹

صفحه	صفحه	صفحه	صفحه	صفحه	صفحه
۴۰۷	فصل السين ۵۸۷	فصل الخاء ۵۸۷	فصل السين ۵۸۷	فصل الخاء ۵۸۷	فصل السين ۵۸۷
۴۰۸	فصل الخاء ۵۸۹	فصل السين ۵۸۹	فصل الخاء ۵۸۹	فصل السين ۵۸۹	فصل الخاء ۵۸۹
۴۱۰	فصل السين ۵۹۱	فصل الخاء ۵۹۱	فصل السين ۵۹۱	فصل الخاء ۵۹۱	فصل السين ۵۹۱
۴۱۱	فصل السين ۵۹۲	فصل الخاء ۵۹۲	فصل السين ۵۹۲	فصل الخاء ۵۹۲	فصل السين ۵۹۲
۴۱۱	فصل السين ۵۹۳	فصل الخاء ۵۹۳	فصل السين ۵۹۳	فصل الخاء ۵۹۳	فصل السين ۵۹۳
۴۱۴	فصل السين ۵۹۴	فصل الخاء ۵۹۴	فصل السين ۵۹۴	فصل الخاء ۵۹۴	فصل السين ۵۹۴
۴۱۴	فصل السين ۵۹۵	فصل الخاء ۵۹۵	فصل السين ۵۹۵	فصل الخاء ۵۹۵	فصل السين ۵۹۵
۴۲۰	فصل السين ۵۹۶	فصل الخاء ۵۹۶	فصل السين ۵۹۶	فصل الخاء ۵۹۶	فصل السين ۵۹۶
۴۲۱	فصل السين ۵۹۷	فصل الخاء ۵۹۷	فصل السين ۵۹۷	فصل الخاء ۵۹۷	فصل السين ۵۹۷
۴۲۳	فصل السين ۶۰۰	فصل الخاء ۶۰۰	فصل السين ۶۰۰	فصل الخاء ۶۰۰	فصل السين ۶۰۰
۴۲۶	فصل السين ۶۰۱	فصل الخاء ۶۰۱	فصل السين ۶۰۱	فصل الخاء ۶۰۱	فصل السين ۶۰۱
۴۲۶	فصل السين ۶۰۲	فصل الخاء ۶۰۲	فصل السين ۶۰۲	فصل الخاء ۶۰۲	فصل السين ۶۰۲
۴۲۷	فصل السين ۶۰۳	فصل الخاء ۶۰۳	فصل السين ۶۰۳	فصل الخاء ۶۰۳	فصل السين ۶۰۳
۴۳۰	فصل السين ۶۰۴	فصل الخاء ۶۰۴	فصل السين ۶۰۴	فصل الخاء ۶۰۴	فصل السين ۶۰۴
۴۳۱	فصل السين ۶۰۵	فصل الخاء ۶۰۵	فصل السين ۶۰۵	فصل الخاء ۶۰۵	فصل السين ۶۰۵
۴۳۱	باب الصاد ۶۰۴	باب الطاء ۶۰۴	باب الصاد ۶۰۴	باب الطاء ۶۰۴	باب الصاد ۶۰۴
۴۳۱	فصل السين ۶۰۴	فصل الخاء ۶۰۴	فصل السين ۶۰۴	فصل الخاء ۶۰۴	فصل السين ۶۰۴
۴۳۲	فصل السين ۶۰۵	فصل الخاء ۶۰۵	فصل السين ۶۰۵	فصل الخاء ۶۰۵	فصل السين ۶۰۵

مشتري سی سودمند با بیع مغبونند
الديني زور يديكي انك درمكنونند

اغري التوتيه داخي صائلورسه بوكتاب
عقل اولان اختيار ايلرمي بوخسراني كم

دباجه كتابه حرفت طباعتك منافع عدا دنده اشارت اولند و غي اوزن فهرس اجمالی ترتیب اولنوب كتابك اولنه
وضع اولنم شد و كبلغات همان فهرس دن عبارت بر صورت اولنم شد و غي فهرس مفصل ترتیب دن كف عنام عزیت اولنوب
عون جناب حق ايله اتمام كتاب ميسر اولد و قديم مصنف مرحومك جامع سلطان محمد بنك وضع ايلديكي نسخه ايله
مقابلله اولنوب عبارت و املا ده اختلاف نسخ و مبادی فن اولمق تقریبيله وقوع بولان سهو و خطا و زياده
و نقصان عاجزانه و قوف و اطلاع مرتبه سی دفتر و صحایف و سطور بيله ضبط و صواب نه ايسه غرر و اشارت اولنوب
تعدیل و تسوییه سهل الحصول اولمق ايجون اشيو معدل ترتیب اولنم شد و الله الموفق للصواب و اليه المرجع والمآب

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
۱۴ ۳	ايجون	۲۵ ۶	اقومغه	۵۲ ۳۲	ذیرا
۱۲ ۴	وزن	۲۸ ۲۸	بقاك	۵۲ ۳۳	منك
۱۲ ۴	اوزنی	۲۹ ۳۰	امری	۳۵ ۷	ايلدول
۱۵ ۳	وزن	۳۰ ۱۲	دبدیلر	۵۳ ۲۸	سنددر
۱ ۸	الغفاء	۳۰ ۳۰	الارض	۵۸ ۲۸	فوجسلیق
۱۵ ۱۰	بضمیلر	۳۰ ۴۰	اعرالی	۹۴ ۵	لفاتها
۳۲ ۷	جوهری	۳۱ ۱۲	فعیل	۹۵ ۳	بکلیجی
۲۵ ۱۰	یا بنغه	۳۱ ۲۶	التمق	۹۶ ۲۹	کوزدر
۳۲ ۱۰	جرت کرت	۳۲ ۱۷	اذا شجبت	۹۷ ۱۹	جه و وزن
۱۰ ۱۲	حد اثنین	۳۳ ۳۳	ایکی	۹۸ ۱۴	بضمیلر
۱۰ ۱۲	یان لر نه	۳۴ ۱۲	امتلات ویا امتلات ویا	۹۸ ۱۷	باقی قلدور
۲۹ ۱۲	طی	۳۵ ۸	کثر الانکاء	۷۰ ۱۴	چکچک
۴ ۱۳	اینه	۳۵ ۲۹	تصغیردر	۷۳ ۲	ای ترکتها
۱۰ ۱۶	صاح	۳۹ ۲۸	مصنفة	۷۳ ۲۳	قلغه
۲۳ ۱۶	البازی	۳۹ ۳۳	تنبیا	۷۴ ۱۰	بقال شجب
۱۴ ۱۷	کسمنه	۴۱ ۱	یاغیدر	۷۵ ۷	سوروی
۱۵ ۱۷	تقل	۴۱ ۱۷	ایکی	۷۵ ۲۶	اوزون
۱۷ ۱۷	الرفی	۴۲ ۹	اوتلوق	۷۸ ۱	اکلنوب
۱۸ ۲۰	الیه	۴۵ ۵	اللام	۷۹ ۷	ایچکک
۲۵ ۲۱	الضمان	۴۵ ۱۱	الملمة	۸۰ ۲۵	واغلان
۳۰ ۲۲	طی	۴۵ ۲۷	زیایر	۸۳ ۳۳	وده
۳۲ ۲۲	فیحتنه	۴۵ ۲۷	اوزنوب	۸۷ ۶	مصدرلی
۱۷ ۲۳	کند کردن	۵۲ ۳	جمع ابدلر	۸۹ ۳۰	یواقدر
۲۲ ۲۴	على الفعله	۵۲ ۱۸	بغورسز	۹۰ ۲۴	اولمغه دخی

۵۸۴	باب الواو والياء	۵۲۹	فصل الطاء	۴۲۳	فصل الشين	۲۹۰	فصل الذال
۵۸۴	فصل الالف	۵۳۷	فصل العين	۴۲۹	فصل الصاد	۲۹۱	فصل الراء
۵۹۴	فصل الباء	۵۳۹	فصل الغين	۴۳۰	فصل الضاد	۲۹۸	فصل الزاء
۶۰۱	فصل التاء	۵۴۱	فصل الفاء	۴۳۲	فصل الطاء	۳۰۱	فصل السين
۶۰۲	فصل الثاء	۵۴۰	فصل القاف	۴۳۴	فصل الظاء	۳۰۷	فصل الشين
۶۰۶	فصل الجيم	۵۴۷	فصل الكاف	۴۳۵	فصل العين	۳۱۲	فصل الصاد
۶۱۲	فصل الحاء	۵۵۱	فصل اللام	۴۴۴	فصل الغين	۳۱۴	فصل الضاد
۶۲۳	فصل الخاء	۵۵۷	فصل الميم	۴۴۹	فصل الفاء	۳۱۶	فصل الطاء
۶۶۷	فصل الدال	۵۵۸	فصل النون	۴۴۹	فصل القاف	۳۱۸	فصل الظاء
۶۳۳	فصل الذال	۵۶۱	فصل الواو	۴۵۷	فصل الكاف	۳۱۹	فصل العين
۶۳۵	فصل الراء	۵۶۲	فصل الهاء	۴۶۱	فصل اللام	۳۳۱	فصل الغين
۶۴۹	فصل الزاء	۵۶۴	باب الهاء	۴۶۸	فصل الميم	۳۳۵	فصل الفاء
۶۴۹	فصل السين	۵۶۴	فصل النون	۴۶۸	فصل الواو	۳۳۹	فصل القاف
۶۵۸	فصل الشين	۵۶۴	فصل الالف	۴۷۳	فصل الهاء	۳۴۶	فصل الكاف
۶۶۳	فصل الصاد	۵۶۶	فصل الباء	۴۷۸	فصل الياء	۳۵۰	فصل الميم
۶۶۹	فصل الضاد	۵۶۷	فصل التاء	۴۸۲	فصل النون	۳۵۰	فصل النون
۶۷۲	فصل الطاء	۵۶۸	فصل الجيم	۴۸۴	باب النون	۳۶۳	فصل الواو
۶۷۵	فصل الظاء	۵۶۹	فصل الدال	۴۸۴	فصل الالف	۳۶۷	فصل الهاء
۶۸۶	فصل العين	۵۶۹	فصل الراء	۴۸۹	فصل الباء	۳۷۲	فصل الياء
۶۹۰	فصل الغين	۵۷۰	فصل السين	۴۹۳	فصل التاء	۳۷۲	باب الميم
۶۹۵	فصل الفاء	۵۷۲	فصل الشين	۴۹۴	فصل الثاء	۳۷۲	فصل الالف
۶۹۹	فصل القاف	۵۷۳	فصل الصاد	۴۹۶	فصل الجيم	۳۷۲	فصل الباء
۷۰۷	فصل الكاف	۵۷۳	فصل الغين	۴۹۹	فصل الخاء	۳۷۷	فصل الباء
۷۱۱	فصل اللام	۵۷۵	فصل الفاء	۵۰۴	فصل الخاء	۳۸۱	فصل التاء
۷۱۷	فصل الميم	۵۷۷	فصل القاف	۵۰۶	فصل الدال	۳۸۳	فصل الثاء
۷۲۲	فصل النون	۵۷۸	فصل الكاف	۵۱۰	فصل الذال	۳۸۴	فصل الجيم
۷۳۱	فصل الواو	۵۷۸	فصل اللام	۵۱۱	فصل الراء	۳۸۹	فصل الحاء
۷۳۸	فصل الهاء	۵۷۹	فصل الميم	۵۱۵	فصل الزاء	۳۹۷	فصل الخاء
۷۴۲	فصل الياء	۵۸۰	فصل النون	۵۱۷	فصل السين	۴۰۱	فصل الدال
۵۸۲	فصل الواو	۵۸۲	فصل الواو	۵۲۲	فصل الشين	۴۰۶	فصل الذال
۵۸۴	فصل الهاء	۵۸۴	فصل الهاء	۵۲۴	فصل الصاد	۴۰۶	فصل الراء
۵۸۴	فصل الياء	۵۸۴	فصل الياء	۵۲۶	فصل الضاد	۴۱۴	فصل الزاء
۵۸۴	فصل الياء	۵۸۴	فصل الياء	۵۲۸	فصل الطاء	۴۱۷	فصل السين

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
انصار ۱۲ ۹۹	يعني انصار ۱۶۱ ۲۹ وخفت	وحفت ۲۱۳ ۲۳ ادبدر	ادبدر	انصار ۱۲ ۹۹	يعني انصار ۱۶۱ ۲۹ وخفت
۱۰۰ وواوك ۴	وراك ۱۶۲ ۱۴ مرصدر	مرصدر ۲۱۵ ۷ اذالم يكن	اذالم يكن	۱۰۰ وواوك ۴	وراك ۱۶۲ ۱۴ مرصدر
۱۰۱ الولقع ۳۱	الواقع ۱۷۴ ۲۲ المفلوج	المفلوج ۲۱۵ ۲۷ كلوار	كلوار	۱۰۱ الولقع ۳۱	الواقع ۱۷۴ ۲۲ المفلوج
۱۰۲ يردخي ۳۱	يردهخي ۱۷۸ ۲۰ نخاستنه	نخاستنه ۲۱۷ ۲۸ جفر	جفر	۱۰۲ يردخي ۳۱	يردهخي ۱۷۸ ۲۰ نخاستنه
۱۰۵ وزن التكرم ۲۷	وزن التكرم ۱۸۰ ۴ زجي جام	زجي جام ۲۱۸ ۱۸ ضيله	ضيله	۱۰۵ وزن التكرم ۲۷	وزن التكرم ۱۸۰ ۴ زجي جام
۱۰۹ الاقلب ۲۷	الاقليب ۱۸۱ ۲۰ ورزكار	وروزكار ۲۲۰ ۲۴ غير القاس	غير القاس	۱۰۹ الاقلب ۲۷	الاقليب ۱۸۱ ۲۰ ورزكار
۱۱۱ هزمنك ۲۱	همزمنك ۱۸۲ ۲۴ ديك	ديكمك ۲۲۱ ۱۷ فاقه نك	فاقه نك	۱۱۱ هزمنك ۲۱	همزمنك ۱۸۲ ۲۴ ديك
۱۱۵ عضادر ك ۱	اعضادر ك ۱۸۳ ۳۲ اولنماز	اولنماز ۲۲۷ ۲۴ همزه	همزه نك	۱۱۵ عضادر ك ۱	اعضادر ك ۱۸۳ ۳۲ اولنماز
۱۱۵ معرف ۱۳	معروف ۱۸۴ ۱۴ ومهاني	ومهاوين ۲۲۸ ۳۳ من البا	من الباب	۱۱۵ معرف ۱۳	معروف ۱۸۴ ۱۴ ومهاني
۱۱۵ تسمه ۱۰	تسميه ۱۸۴ ۱۹ قلماز	قلماز ۲۳۰ ۱۰ الفسر	السفر	۱۱۵ تسمه ۱۰	تسميه ۱۸۴ ۱۹ قلماز
۱۱۵ وزن ۲۸	وزني ۱۸۵ ۲۱ ودوز	ودوز ۲۳۰ ۲۲ خدر ايشكه	خدر ايشكه	۱۱۵ وزن ۲۸	وزني ۱۸۵ ۲۱ ودوز
۱۱۹ قولي المين ۲۵	قولي اولمين ۱۷۶ ۲ ماعفضج	ماعفضج ۲۳۱ ۳۳ خورن شلق	خورن شلق	۱۱۹ قولي المين ۲۵	قولي اولمين ۱۷۶ ۲ ماعفضج
۱۲۱ اعليه ۲۰	عليه ۱۸۷ ۱۱ معناسناسي	معناسي ۲۳۲ ۳۰ شول	شور	۱۲۱ اعليه ۲۰	عليه ۱۸۷ ۱۱ معناسناسي
۱۲۲ ياصي ۲۱	يصى ۱۸۸ ۱۷ قوب	قريب ۲۳۳ ۱۰ الملوخ	الملوخ	۱۲۲ ياصي ۲۱	يصى ۱۸۸ ۱۷ قوب
۱۲۶ اديجك ۷	ايديجك ۱۸۸ ۱۹ اتوردقده	اتوردقده ۲۳۳ ۲۴ مأخودر	مأخودر	۱۲۶ اديجك ۷	ايديجك ۱۸۸ ۱۹ اتوردقده
۱۲۶ واده ۱۶	وساده ۱۸۹ ۴ المالدن	المالدن ۲۳۴ ۳ هن فلا	عن فلان	۱۲۶ واده ۱۶	وساده ۱۸۹ ۴ المالدن
۱۲۷ ايدب ۱	ايدوب ۱۹۰ ۳۳ يعنيرن	يعنيره ۲۳۸ ۲ جالوح	وجاح	۱۲۷ ايدب ۱	ايدوب ۱۹۰ ۳۳ يعنيرن
۱۲۷ يرتقردن ۵	تقريدن ۱۹۴ ۲۲ غيريد	غيريدن ۲۳۸ ۳ بزدر ك	بزدر ك	۱۲۷ يرتقردن ۵	تقريدن ۱۹۴ ۲۲ غيريد
۱۲۷ همزه ۲۰	همزه نك ۱۹۴ ۲۷ للنتج	المنتج ۲۳۸ ۱۲ نخاستند	نخاستندن	۱۲۷ همزه ۲۰	همزه نك ۱۹۴ ۲۷ للنتج
۱۲۹ سكوتله ۲	سكوتيله ۱۹۴ ۳۳ نخيج	نخج ۲۳۹ ۱ شو	شول	۱۲۹ سكوتله ۲	سكوتيله ۱۹۴ ۳۳ نخيج
۱۳۱ الاكرام ۲۶	الاكرام ۱۹۵ ۱۹ كوكوسندك	كوكوسندك ۲۴۴ ۲۵ تشد بيله	تشد بيله	۱۳۱ الاكرام ۲۶	الاكرام ۱۹۵ ۱۹ كوكوسندك
۱۳۷ اولوسن ۳۱	اولورسن ۱۹۵ ۲۳ وخته	وخته ۲۴۹ ۴ انتضج	انتضج	۱۳۷ اولوسن ۳۱	اولورسن ۱۹۵ ۲۳ وخته
۱۳۹ اولورل ۱	الورل ۱۹۶ ۴ اذ اخرجب	اذ اخرجت ۲۵۱ ۲۲ كوكك	كوكك	۱۳۹ اولورل ۱	الورل ۱۹۶ ۴ اذ اخرجب
۱۴۱ سوبله مين ۱۰	سوبلين ۱۹۶ ۵ تشد بيله	تشد بيله ۲۵۴ ۱۳ رجالدن	رجالدن	۱۴۱ سوبله مين ۱۰	سوبلين ۱۹۶ ۵ تشد بيله
۱۴۳ مهوزبت ۲	مهوزبت ۲۰۱ ۱۳ روستلق	دوستلق ۲۵۹ ۱۵ سماده	سماده	۱۴۳ مهوزبت ۲	مهوزبت ۲۰۱ ۱۳ روستلق
۱۴۳ برته ۲۳	برسنه ۲۰۱ ۱۳ اوقوي	اوقوي ۲۵۹ ۲۳ يارقدر	يارقدو	۱۴۳ برته ۲۳	برسنه ۲۰۱ ۱۳ اوقوي
۱۴۴ اوزنك ۱۲	اوزرنك ۲۰۱ ۲۸ كومكه	كورمكه ۲۵۷ ۸ المي	اولق	۱۴۴ اوزنك ۱۲	اوزرنك ۲۰۱ ۲۸ كومكه
۱۴۴ اولاي ۱۷	اولادي ۲۰۲ ۱۵ ورانه سي	اورنه سي ۲۹۲ ۱۰ معي	مع	۱۴۴ اولاي ۱۷	اولادي ۲۰۲ ۱۵ ورانه سي
۱۵۰ وراك ۷	وواوك ۲۰۳ ۲۸ ناقدر ك	فاقه در ك ۲۹۲ ۱۸ للمجول	للمجول	۱۵۰ وراك ۷	وواوك ۲۰۳ ۲۸ ناقدر ك
۱۵۱ موث ۳	وموث ۲۰۴ ۲۱ البالاول	البالاول ۲۹۵ ۳۳ انوكله	انوكله	۱۵۱ موث ۳	وموث ۲۰۴ ۲۱ البالاول
۱۵۱ ديوشو ۸	ديوشورميهل ۲۱۱ ۱۲ اوكتردو	اكتردو ۲۷۱ ۲۷ يورركن	يورركن	۱۵۱ ديوشو ۸	ديوشورميهل ۲۱۱ ۱۲ اوكتردو
۱۶۰ الرجل ۳۰	الرجل ۲۱۱ ۳۲ ادار	الدار ۲۷۳ ۲ محذوفدن	محذوفدن	۱۶۰ الرجل ۳۰	الرجل ۲۱۱ ۳۲ ادار
۱۶۱ خفتك ۲۹	خفتك ۲۱۲ ۳۲ نبي دويب	نبدويب ۲۷۴ ۱۰ دوندر	دوندر	۱۶۱ خفتك ۲۹	خفتك ۲۱۲ ۳۲ نبي دويب

فهرست معدل جلد الثاني

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
ما	مناني	رجوعا ورجاعا ورجاع	رجوعا ورجاعا ورجاع	رجوعا ورجاعا ورجاع	رجوعا ورجاعا ورجاع
شريفة	شريف	ارتدع	فارتدع	ارتدع	فارتدع
الاكل	الاكل	رضاعا	رضاعا	رضاعا	رضاعا
اقلقه	اقلقه	امه	امه	امه	امه
اوجته	وجته	امزيجي	امزيجي	امزيجي	امزيجي
كشر	كشف	الراضعان	الراضعان	الراضعان	الراضعان
جب	جب	مكسور	مكسور	مكسور	مكسور
مخيم	زخم	لارقهته	لارقهته	لارقهته	لارقهته
حارث	حادث	تاك	تاك	تاك	تاك
اغزنا	اغزنا	روح الامين	روح الامين	روح الامين	روح الامين
قطع	وقطع	ادراع	ادراع	ادراع	ادراع
كشمك	كشمك	عينك	عينك	عينك	عينك
شرح	شرح	تمرة وثمار	تمرة وثمار	تمرة وثمار	تمرة وثمار
بنقلع	بنقلع	كيج	كيج	كيج	كيج
توغلفه	تولفه	الوحي الرحي الوحاء الوحاء	الوحي الرحي الوحاء الوحاء	الوحي الرحي الوحاء الوحاء	الوحي الرحي الوحاء الوحاء
نبعه	تبعه	داغدر	داغدر	داغدر	داغدر
فاحبس	فاحبس	السلفع	السلفع	السلفع	السلفع
اخضارت	احضرت	ابنك	ابنك	ابنك	ابنك
بعره	بعره	قوددن	قوددن	قوددن	قوددن
ضمي	فخي	ديوذكرن	ديوذكرن	ديوذكرن	ديوذكرن
احشت	احث	يسيع	يسيع	يسيع	يسيع
بقاللش	بقال	وزن التكرم	وزن التكرم	وزن التكرم	وزن التكرم
متاع	متا	كلور	كلور	كلور	كلور
مثلثه نك	مثلثه نك	مذكور	مذكور	مذكور	مذكور
رمي به	رمي	ذهب	ذهب	ذهب	ذهب
اي يسرع	يسرع	ادعي	ادعي	ادعي	ادعي
عشيدو	اميدو	صبع	صبع	صبع	صبع
استعمالي	استعملي	الصعبه	الصعبه	الصعبه	الصعبه
كسري	سري	هذا	هذا	هذا	هذا
اخلصتها	اخلصتها	الدبلنك	الدبلنك	الدبلنك	الدبلنك
كانت	كان	همزه نك	همزه نك	همزه نك	همزه نك
منازعة اذا	اذا	اصبح	اصبح	اصبح	اصبح
كسري به وتاك كسري به	اذا	حاذق	حاذق	حاذق	حاذق

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
اصميدن	قريش ١١٥ ٢ اصميد	وفي كلام ٨٨ ٩ قريش	٤٧ ٩ في كلام	واغتسلت ٨٨ ٢٥ الشديب	٩٨ ١٤ اغتسلت	وحي ٨٩ ٥ يعني	٢٣ ٢٣ وحي
سيفك	الشد ١٧ ١١٥ سفك	باري ٨٨ ٢٥ يعدوا	٩٩ ١٣ بار	استلهمته ٨٩ ٣٢ قيسدر	٧٠ ١٤ استلهمته	استلهمته ٨٩ ٣٢ قيسدر	٧٠ ١٤ استلهمته
مجاله	يعدو ١١٥ ٢٣ مجادله	ورحي ٨٩ ٥ يعني	٢٣ ٢٣ وحي	والوضعة ٩٠ ١٣ جخوفه	٧١ ٣٢ كرجيله	والوضعة ٩٠ ١٣ جخوفه	٧١ ٣٢ كرجيله
بشعفين	يعني بورني ١١٧ ٢٢ بشعفين	ووضعه ٩١ ٢٤ وحيث	٧١ ٣٢ وضعه	كرجيله ٩٠ ٢٧ ماكان	٧١ ٣٢ كرجيله	ووضعه ٩١ ٢٤ وحيث	٧١ ٣٢ وضعه
صريفا	قسي در ١١٧ ٣١ صرفا	يايللو ٩٢ ٣ فذلك	٧١ ٣١ يابلو	ويقال ٩٢ ١٨ عبيد	٧١ ١٢ يقال	يايللو ٩٢ ٣ فذلك	٧١ ٣١ يابلو
وزن	جخوف ١٢٠ ١٠ ون	ويعرث ٩٢ ٢٥ اخفي	٧٥ ٧ عرث	علي وزن ٩٢ ٢٩ اجمار	٧٥ ٢٢ علي ون	ويعرث ٩٢ ٢٥ اخفي	٧٥ ٧ عرث
بن ادر	وما كان ١٢١ ٢٨ اديدر	بوينند ٩٣ ١٧ ورقه	٧٧ ١١ بوينند	واخذت واسقط ٩٣ ٢٣ اخذت	٧٧ ٣٥ وزن	بوينند ٩٣ ١٧ ورقه	٧٧ ١١ بوينند
اذازلت	دعيت ١٢٣ ٣١ اذازلت	وزن ٩٣ ٢٣ اخذت	٧٧ ٣٥ وزن	بنات ٩٣ ٢٩ نبات	٧٨ ٧٨ بنوع	دعيت ١٢٣ ٣١ اذازلت	٧٧ ٣٥ وزن
ظلفه	الفعالك ١٢٧ ١٣ ظلفه	يبيع ٩٣ ٢٩ نبات	٧٨ ٧٨ بنوع	كرجيله ٩٣ ٢٩ استدار	٧٩ ٣٢ يقاه	الفعالك ١٢٧ ١٣ ظلفه	٧٧ ٣٥ وزن
من عرف	عبيد ١٢٩ ٢ من عرف	يبيع ٩٣ ٢٩ نبات	٧٨ ٧٨ بنوع	خلق ٩٣ ٢٠ بفله	٧٩ ٨ تشله دبله	عبيد ١٢٩ ٢ من عرف	٧٧ ٣٥ وزن
شره	اخلى ١٢٩ ١٠ شر	يسبع ٩٣ ٢٩ تنقض	٨١ ١٠ يسبع	تنقص ٩٣ ٣٣ نبات	٨١ ١٨ باشه	اخلى ١٢٩ ١٠ شر	٨١ ١٠ يسبع
احصف	الجمار ١٣١ ١ احصف	باشه ياغ ٩٣ ٣٣ نبات	٨١ ١٨ باشه	اخياف ٩٣ ٩ والشرب	٨١ ١٩ فعله	الجمار ١٣١ ١ احصف	٨١ ١٠ يسبع
العاطف	درقه ١٣١ ١٣ العاطفة	فعل ٩٣ ١١ عباب	٨١ ١٩ فعله	عقاب ٩٣ ٢٨ المقرف	٨١ ٢٩ الاسلخ	درقه ١٣١ ١٣ العاطفة	٨١ ١٠ يسبع
عاطف	عاطفة ١٣١ ١٣ عاطفة	الاسلخ ٩٣ ١٩ كيجه	٨١ ٢٩ الاسلخ	كيج ٩٣ ٢٨ مقرف	٨٣ ٢٧ اصاغه	عاطفة ١٣١ ١٣ عاطفة	٨١ ١٠ يسبع
همزه نك	بنات ١٣٢ ٨ همزه	صاغه ٩٣ ٢٠ ابالته	٨٣ ٢٧ اصاغه	بالته ٩٣ ٣٣ زن	٨٣ ٢١ خصب	بنات ١٣٢ ٨ همزه	٨٣ ٢٧ اصاغه
استداروا	كرجيله ١٣٢ ١٩ استدار	خصب ٩٣ ٢٠ زيد	٨٣ ٢١ خصب	زيد ٩٣ ١٤٢ احفرت	٨٣ ٢٢ خصب	كرجيله ١٣٢ ١٩ استدار	٨٣ ٢٧ اصاغه
بقله	خلق ١٣٢ ٢٠ بفله	خصب ٩٣ ٢٠ زيد	٨٣ ٢١ خصب	زمان ٩٣ ١٣٨ اوله	٨٣ ٣٢ افرغت	خلق ١٣٢ ٢٠ بفله	٨٣ ٢٧ اصاغه
نبات	تنقص ١٣٢ ٣٣ نبات	افترغت ٩٣ ١٧ انفع	٨٣ ٣٢ افرغت	انفع ٩٣ ١٤٩ اذا اسرع	٨٥ ١٠ ديباني	تنقص ١٣٢ ٣٣ نبات	٨٣ ٢٧ اصاغه
اول الشرب	اخياف ١٣٣ ٩ والشرب	ذبياني ٩٣ ٢٤ نزل	٨٥ ١٠ ديباني	ازل ٩٣ ٢٧ للكثرة	٨٥ ١٨ نزعته	اخياف ١٣٣ ٩ والشرب	٨٣ ٢٧ اصاغه
المقترف	عقاب ١٣٩ ٢٨ المقرف	نزعته ٩٣ ٢٤ نزل	٨٥ ١٨ نزعته	كسائي دن	٨٥ ٢١ غررت	عقاب ١٣٩ ٢٨ المقرف	٨٣ ٢٧ اصاغه
مقترف	كيج ١٣٩ ٢٨ مقرف	غررت ٩٣ ٢٣ انتقص	٨٥ ٢١ غررت	بوس بوكر	٨٥ ٣١ نونك	كيج ١٣٩ ٢٨ مقرف	٨٣ ٢٧ اصاغه
اوزن	بالته ١٤١ ٣٣ زن	نونك ٩٣ ٢٥ اشتراكف	٨٥ ٣١ نونك	ديدكركي	٨٩ ١٧ حلت	بالته ١٤١ ٣٣ زن	٨٣ ٢٧ اصاغه
حفرت	زيد ١٤٢ ٣٤ احفرت	حالت ٩٣ ٢٧ وهو	٨٩ ١٧ حلت	ازل	٨٩ ٢١ الوزغ	زيد ١٤٢ ٣٤ احفرت	٨٣ ٢٧ اصاغه
اوليه	زمان ١٤٨ ١٣ اوله	الوزغ ٩٣ ١٨ ازدلانا	٨٩ ٢١ الوزغ	تازل	٨٩ ٢٢ الخصب	زمان ١٤٨ ١٣ اوله	٨٣ ٢٧ اصاغه
اذا اسرع	انفع ١٤٩ ٢ اذا اسرع	الخصب ٩٣ ١١١ سخفت	٨٩ ٢٢ الخصب	منقه	٨٩ ٣١ اولدوغي	انفع ١٤٩ ٢ اذا اسرع	٨٣ ٢٧ اصاغه
لكثرة	ازل ١٤٩ ٢٧ للكثرة	تيفه ٩٣ ١١٣ الاسكوف	٨٩ ٣١ اولدوغي	عديس	٨٧ ١٩ تقيته	ازل ١٤٩ ٢٧ للكثرة	٨٣ ٢٧ اصاغه
كسائي دن	انقص ١٥٠ ١٤ نسا بدن	تيفه ٩٣ ١١٣ الاسكوف	٨٩ ٣١ اولدوغي	نجيق		انقص ١٥٠ ١٤ نسا بدن	٨٣ ٢٧ اصاغه
بوس بوكر	اشتركاو ١٥١ ٩ بدكركي					اشتركاو ١٥١ ٩ بدكركي	٨٣ ٢٧ اصاغه
ديدكركي	وموت ١٥٢ ٢٧ ارك					وموت ١٥٢ ٢٧ ارك	٨٣ ٢٧ اصاغه
ازل	عندنا از دلانا ١٥٢ ٢٩ تازك					عندنا از دلانا ١٥٢ ٢٩ تازك	٨٣ ٢٧ اصاغه
تازل	سخفت ١٥٢ ٣٠ بشقه					سخفت ١٥٢ ٣٠ بشقه	٨٣ ٢٧ اصاغه
منقه	سخف ١٥٧ ١٤ عديس					سخف ١٥٧ ١٤ عديس	٨٣ ٢٧ اصاغه
عديس	الاسكوف ١٥٧ ٣٠ نجيق					الاسكوف ١٥٧ ٣٠ نجيق	٨٣ ٢٧ اصاغه
نجيق							٨٣ ٢٧ اصاغه

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
صواب	صواب	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
الباب	وافترق ٢٢٤ ٩ الب	ملك ٢٢ ١٤ واقترق	١٥٩ ٢ املك	ورناك ٢٢ ١٩ زراسم	١٥٩ ٩ ولامك	وافترق ٢٢٤ ٩ الب	١٥٩ ٢ املك
اوتورمق	زير اسم ٢٢٤ ١٢ اوتورمق	ياحيث ٢٢ ٢٠٤ ياحيث	١٥٩ ٣٢ ماحزقه	ياحيث ٢٢ ٢٠٤ ياحيث	١٥٩ ٣٢ ماحزقه	زير اسم ٢٢٤ ١٢ اوتورمق	١٥٩ ٩ ولامك
فختينله	ياحيث ٢٢٤ ١٢ فختينله	تصبيق ٢٢ ٢٠٤ تصبيق	١٥٩ ٣٢ تصبيق	تصبيق ٢٢ ٢٠٤ تصبيق	١٥٩ ٣٢ تصبيق	ياحيث ٢٢٤ ١٢ فختينله	١٥٩ ٩ ولامك
خيوانانه	بالغليقة ٢٢٤ ١٨ خيوانانه	رايت ٢٢ ٢٠٤ رايت	١٩١ ٨ ارات	رايت ٢٢ ٢٠٤ رايت	١٩١ ٨ ارات	بالغليقة ٢٢٤ ١٨ خيوانانه	١٥٩ ٩ ولامك
حرقفه	ففق ٢٢٤ ٣٢ حرقفه	حلقا وعقرا حلقا ٢٢ ٢٠٤ حلقا	١٩٢ ٣ حلقا	حلقا وعقرا حلقا ٢٢ ٢٠٤ حلقا	١٩٢ ٣ حلقا	ففق ٢٢٤ ٣٢ حرقفه	١٩١ ٨ ارات
بالانك	الافناق ٢٢٤ ٢١ بالانك	كسري ٢٢ ٢٠٤ كسري	١٩٨ ٢٩ كسري	كسري ٢٢ ٢٠٤ كسري	١٩٨ ٢٩ كسري	الافناق ٢٢٤ ٢١ بالانك	١٩٢ ٣ حلقا
معروفدر	منه شيا ٢٢٤ ٣٢ معرف	ديدكركي ٢٢ ٢٠٤ ديدكركي	١٩٩ ٢٩ ديدكركي	ديدكركي ٢٢ ٢٠٤ ديدكركي	١٩٩ ٢٩ ديدكركي	منه شيا ٢٢٤ ٣٢ معرف	١٩٨ ٢٩ كسري
جلاخ	قووق ٢٢٤ ٣٣ جلاه	رنتقه ٢٢ ٢٠٤ رنتقه	١٧٣ ١٧ رنتقه	رنتقه ٢٢ ٢٠٤ رنتقه	١٧٣ ١٧ رنتقه	قووق ٢٢٤ ٣٣ جلاه	١٩٩ ٢٩ ديدكركي
خواست	الهابق ٢٢٤ ٢٨ خست	فعليل ٢٢ ٢٠٤ فعليل	١٧٤ ٥ فعليل	فعليل ٢٢ ٢٠٤ فعليل	١٧٤ ٥ فعليل	الهابق ٢٢٤ ٢٨ خست	١٧٣ ١٧ رنتقه
شامه	المصق ٢٢٤ ١٠ مشامه	سراب ٢٢ ٢٠٤ سراب	١٧٥ ٥ سراب	سراب ٢٢ ٢٠٤ سراب	١٧٥ ٥ سراب	المصق ٢٢٤ ١٠ مشامه	١٧٤ ٥ فعليل
اوركوجنه	ومدبله ٢٢٤ ١٤ اوكوجنه	اغلا ٢٢ ٢٠٤ اغلا	١٨٠ ٢ اغلا	اغلا ٢٢ ٢٠٤ اغلا	١٨٠ ٢ اغلا	ومدبله ٢٢٤ ١٤ اوكوجنه	١٧٥ ٥ سراب
اورتاقلق	الباب ٢٢٤ ١٨ اورتاق	المشديق ٢٢ ٢٠٤ المشديق	١٨١ ٢١ المشديق	المشديق ٢٢ ٢٠٤ المشديق	١٨١ ٢١ المشديق	الباب ٢٢٤ ١٨ اورتاق	١٨٠ ٢ اغلا
الاذهوكه	ماخوذدر ٢٢٤ ٢٥ الاذهوكه	الاشفاق ٢٢ ٢٠٤ الاشفاق	١٨٢ ١٥ الاشفاق	الاشفاق ٢٢ ٢٠٤ الاشفاق	١٨٢ ١٥ الاشفاق	ماخوذدر ٢٢٤ ٢٥ الاذهوكه	١٨١ ٢١ المشديق
اولان نسنه	قريب اولان ٢٢٤ ١٩ اولان	كسندك ٢٢ ٢٠٤ كسندك	١٨٢ ٢٨ كسندك	كسندك ٢٢ ٢٠٤ كسندك	١٨٢ ٢٨ كسندك	قريب اولان ٢٢٤ ١٩ اولان	١٨٢ ١٥ الاشفاق
هتاك يده بي	اويلقري ٢٢٤ ١٢ پرده بي	غضباك ٢٢ ٢٠٤ غضباك	١٨٢ ٣٢ غضباك	غضباك ٢٢ ٢٠٤ غضباك	١٨٢ ٣٢ غضباك	اويلقري ٢٢٤ ١٢ پرده بي	١٨٢ ٢٨ كسندك
هاتك فتي	هموار ٢٢٤ ١٧ حاتك فتي	هدته ٢٢ ٢٠٤ هدته	١٨٢ ٣٣ هدته	هدته ٢٢ ٢٠٤ هدته	١٨٢ ٣٣ هدته	هموار ٢٢٤ ١٧ حاتك فتي	١٨٢ ٣٢ غضباك
امتهوكون	المهقا ٢٢٤ ٩ اتهكون	ابتداسي ٢٢ ٢٠٤ ابتداسي	١٨٣ ١٣ ابتداسي	ابتداسي ٢٢ ٢٠٤ ابتداسي	١٨٣ ١٣ ابتداسي	المهقا ٢٢٤ ٩ اتهكون	١٨٢ ٣٣ هدته
دوشمكدر	مهقا ٢٢٤ ٨ دوشمكدر	اخرى ٢٢ ٢٠٤ اخرى	١٨٣ ١٣ اخرى	اخرى ٢٢ ٢٠٤ اخرى	١٨٣ ١٣ اخرى	مهقا ٢٢٤ ٨ دوشمكدر	١٨٣ ١٣ ابتداسي
ذكر اولن	يازمن كتابت ٢٢٤ ٢٠ ذكرلن	ذري ٢٢ ٢٠٤ ذري	١٨٤ ٢٣ ذري	ذري ٢٢ ٢٠٤ ذري	١٨٤ ٢٣ ذري	يازمن كتابت ٢٢٤ ٢٠ ذكرلن	١٨٣ ١٣ اخرى
اي ري	صغيره ٢٢٤ ٢٥ اي ري	حدواحد ٢٢ ٢٠٤ حدواحد	١٨٧ ٢٣ حدواحد	حدواحد ٢٢ ٢٠٤ حدواحد	١٨٧ ٢٣ حدواحد	صغيره ٢٢٤ ٢٥ اي ري	١٨٤ ٢٣ ذري
وبانك كسري	بنهق نهقا ٢٢٤ ١٩ كسري	وطريق ٢٢ ٢٠٤ وطريق	١٨٨ ٥ وطريق	وطريق ٢٢ ٢٠٤ وطريق	١٨٨ ٥ وطريق	بنهق نهقا ٢٢٤ ١٩ كسري	١٨٧ ٢٣ حدواحد
اولدقده	استنوق ٢٢٤ ٣١ اولد	الطريق ٢٢ ٢٠٤ الطريق	١٨٨ ٤ والطريق	الطريق ٢٢ ٢٠٤ الطريق	١٨٨ ٤ والطريق	استنوق ٢٢٤ ٣١ اولد	١٨٨ ٥ وطريق
ايشدكركي	حربص ٢٢٤ ٥ ايشدكركي	طروقا ٢٢ ٢٠٤ طروقا	١٨٩ ٤١ طروقا	طروقا ٢٢ ٢٠٤ طروقا	١٨٩ ٤١ طروقا	حربص ٢٢٤ ٥ ايشدكركي	١٨٨ ٤ والطريق
والبليلة	ابوبوسف ٢٢٤ ٤ والبليلة	ارزنه ٢٢ ٢٠٤ ارزنه	١٨٩ ٢٢ ارزنه	ارزنه ٢٢ ٢٠٤ ارزنه	١٨٩ ٢٢ ارزنه	ابوبوسف ٢٢٤ ٤ والبليلة	١٨٩ ٤١ طروقا
شي يسير	لطيف ٢٢٤ ١٩ يسير	اطلق القوم طلق القوم ٢٢ ٢٠٤ اطلق	١٩٠ ١٩ اطلق	اطلق القوم طلق القوم ٢٢ ٢٠٤ اطلق	١٩٠ ١٩ اطلق	لطيف ٢٢٤ ١٩ يسير	١٨٩ ٢٢ ارزنه
هانك سكونيله	وقتتك ٢٢٤ ٩ يانك	الطبي ٢٢ ٢٠٤ الطبي	١٩١ ١١ الطبي	الطبي ٢٢ ٢٠٤ الطبي	١٩١ ١١ الطبي	وقتتك ٢٢٤ ٩ يانك	١٩٠ ١٩ اطلق
اذا هلكته	اقتت ٢٢٤ ٨ اذا هلكته	الاطاقة ٢٢ ٢٠٤ الاطاقة	١٩١ ٢١ الاطاقة	الاطاقة ٢٢ ٢٠٤ الاطاقة	١٩١ ٢١ الاطاقة	اقتت ٢٢٤ ٨ اذا هلكته	١٩١ ١١ الطبي
النث	حذف ٢٢٤ ٤ النث	عليه ٢٢ ٢٠٤ عليه	١٩٢ ١٥ عليه	عليه ٢٢ ٢٠٤ عليه	١٩٢ ١٥ عليه	حذف ٢٢٤ ٤ النث	١٩١ ٢١ الاطاقة
اركان	ترجمة ٢٢٤ ٣٢ اركانك	الوسيقه ٢٢ ٢٠٤ الوسيقه	١٩٢ ٢٢ الوسيقه	الوسيقه ٢٢ ٢٠٤ الوسيقه	١٩٢ ٢٢ الوسيقه	ترجمة ٢٢٤ ٣٢ اركانك	١٩٢ ١٥ عليه
وجيل	الالف ٢٢٤ ١ وجيله	ماعليه ٢٢ ٢٠٤ ماعليه	١٩٣ ٢٤ ماعليه	ماعليه ٢٢ ٢٠٤ ماعليه	١٩٣ ٢٤ ماعليه	الالف ٢٢٤ ١ وجيله	١٩٢ ٢٢ الوسيقه
اولان	الارض ٢٢٤ ١٤ اولنان	كلستانق ٢٢ ٢٠٤ كلستانق	١٩٨ ١١ كلستانق	كلستانق ٢٢ ٢٠٤ كلستانق	١٩٨ ١١ كلستانق	الارض ٢٢٤ ١٤ اولنان	١٩٣ ٢٤ ماعليه
اذا اكثر	المالكه ٢٢٤ ٢٢ اذا اكثر	علي تينا ٢٢ ٢٠٤ علي تينا	١٩٨ ٢٨ علي تينا	علي تينا ٢٢ ٢٠٤ علي تينا	١٩٨ ٢٨ علي تينا	المالكه ٢٢٤ ٢٢ اذا اكثر	١٩٨ ١١ كلستانق
اتمشدر	قينه ٢٢٤ ١٢ اتمشدر	مطرناحوله ٢٢٤ ١٩ مطرناحوله	٢٠١ ٣٣ مطرناحوله	مطرناحوله ٢٢٤ ١٩ مطرناحوله	٢٠١ ٣٣ مطرناحوله	قينه ٢٢٤ ١٢ اتمشدر	١٩٨ ٢٨ علي تينا
اي حلال	بتوكونها ٢٢٤ ٣ اي حلال					بتوكونها ٢٢٤ ٣ اي حلال	٢٠١ ٣٣ مطرناحوله

اثناء مقابلہ جلد اولہ وقوع بولان نقصان غلنہ وضع و قید اولنق ایچون محایف و سطور بلہ اشبو علیہ
ضبط اولنشدور

۱۶۲ ۳۴ مقیم املق معناسنه و تردد معناسنه ده کور و دفع معناسنه ده استعمال امل نور بقال

۱۹۴۳ ۳۴ وحاء مھملہ نك سكونيلہ ياغ نلومی ديمکرو

۲۱ ۳۴ بانك خمی و طانك فتحی و تشدید به تائید ایچون استعمال اول نور لغظدر بقال طاح بطح کا بقال

۳۴ والفك مدبله اعورك موثني وعوراشول بحرايد ديرل كه انك صويي اولميه يقال فلاة عوراء اذ لم يكن فيها ماء وعورا
كله قبيعه يه دخی ديرل المعثرة كوز

٢٤٩ ٢٣ فصل الواو

۱۴۴ فصل الماء

٢٩٨ ٧ فصل المياه

جلد ثانیہ واقع اولان نقصانہ

۳۴ جمعی القرآن قافلہ میں ورنہ سکونیلہ کذاک اقرہ کی

٣٤ ونونك كسري ومديله بعناه القناعة قافك فتحيله قسمته راضى اولقدر يقال قنع بقنع قناعة من الباب الرابع القنع قافك ففتح ونونك كسري ومديله قسمته راضى اولان اكسبه القنوع قافك ففتح ونونك

۱۳ و مصبح نافعہ نك مہ سنہ صغوق صواور مغہ دخی دیرل

۳ فقی وعین مہملہ نك

۱۱ و پنجاه و نه قند صکره صابر پلان قطع له دخی و شبعه دیر لر

۲۸ بکر ابله تمیدن عیار ندر که ایکی قبیلہ در الحافہ حبیک ضمی ابلہ

۱۹ مسلوخ اولان قیونون دخی دیرلر قارنی بوشالده بیجینه وایور ایتدی جلف

۲۳ یعنی بلای بلای وزن کتوردی

٢٩ يقال تطليقة بانه

۳۵ الاخوان هم زدنك كسرى و خالك سكونيله كذا لك جمعى قرنند اشهر مع اسفند خرب ايله خربان كى و خرب حاء معجه

وراء مهمله ايله طوى ديمكده معروف

٣٠ فصل الرابع

١٣ فصل الماء

بسم الله الرحمن الرحيم و بسمه تعالی

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین محمد وآله وصحبه اجمعین اما بعد اشبو عبد حقیر
 کثیر التقصیر المحتاج الی اللطف الربانی محمد بن مصطفی الوافی غفر الله له ولوالدیه واحسن الیهما والیه وقتاکه
 مدار تحصیل علوم دینیہ و اساس تکمیل احکام شریعت نبویہ معرفت اوضاع الفاظ عربیہ اولوب بیان
 لغتہ احتیاج نام مشاهدہ قلدیسہ و کتب لغتین محاج جوهری فحول علما و جمهور فضیلا قتلند مقبول
 و مسلم اولدوغی متفق علیہ اولدیسہ تہ کم یوریشدر شعر لبس محاج الجوهری لا صحاح الجوهر بل هو بحر
 ذهبی مواجہ من درر و لکن عبارت لطیفہ سی اسلوب بلغا و طرز عربی با وزن اولغین نقلند متصدی
 اولان بعض شراح اکر اختری و اکر صاحب صراح اخذ و اداسند خط و خطادن خالی و لدیسہ دبلد مکہ
 بعنایہ الله تعالی و حسن توفیقہ ذکر اولنان کتاب مستطابی لسان ترکیہ تبدیل ابدوب ترجمہ قیل تاکہ سهل
 التعاطی اولوب مبتدی و لتلرک سرعت ذعائنه باعث و مستعد اولنلرہ نع بلا تعی مورت اولہ و اسال الله ان
 یعمد قدی من الزین و الزلل و یحفظ قلی عن الخطاء و الحطل انه ولی العصمة و السداد و علیہ التوکل و الاعتماد
 مقدمہ الکتابی طالب تحصیل علوم عربیہ و راغب تکمیل معانی لغویہ شوبله معلوم اولاکہ اشبو مقدمہ
 فصلین و زره ترتیب و تشدر فصل اول افعال و افعاله متعلق اولن احوال بیانند در و فصل ثانی اسما و صفاتک
 جمعی نہ و جہله کلور انک یاتند در الفصل الاول فی بحث الافعال معلوم اولاکہ کلام عربیہ قن برکله انک
 فعل ماضی مفتوح العین اولسہ غالب بودر کہ مضارعی مضموم العین اولور یا خود مکسور العین اولور اکر
 مضموم العین اولور سہ خالی دکلدر کہ یا متعدی و یا خود لازم اولہ متعدی اولور سہ مصدری غالب افعال و زنی
 اوزن کلور نصر بنصر نصر اکی و اکر لازم اولور سہ فعل و زنی اوزن کلور دخل بدخل دخول اکی و اکر
 مضارعی مکسور العین اولور سہ اکر متعدی سہ مصدری کیر و فعل و زنی اوزن کلور ضرب بضرب ضرب اکی
 و اکر لازم ایسہ فعل و زنی اوزن کلور جلس مجلس جلس اکی و اکر اکیسند دخی مفتوح العین اولور سہ
 متعدی سند کذلک فعل و زنی اوزن کلور قطع بقطع قطع اکی لازمند فعل و زنی اوزن کلور خضع بخضع
 خضعوا اکی و اکر کلہ انک ماضی مکسور العین اولور سہ مضارعی مفتوح العین اولوب متعدی اولور سہ
 مصدری کیر و فعل و زنی اوزن کلور فہم بفہم فہما اکی و اکر لازم اولور سہ فعل و زنی اوزن کلور فحتملہ طرب
 طربا اکی و کاه اولور کس سلم سلمه و صدی صدی و زنی اوزن دخی کلور و اکر ماضی مضموم ایسہ مضارعی
 دخی مضموم العین اولوب مصدری یا فاعله و زنی اوزن کلور فتح فاعله طرف طرفہ اکی یا خود فعولہ و زنی
 اوزن کلور ضم فاعله سهل سہولہ اکی و ماضی و مضارع مکسور العین ایلسی نادر اولغین انک غالبہ بناء کان
 مصدر بنہ تعرض اولغین محلی دوستدیکہ اشارت و تشدر الفصل الثانی فی بحث الاسماء معلوم اولہ کہ صاحب

الصالح علیہ رحمة الملک الفتح هر نفس را بتدی اسمک و صفتک جمعی نہ و جہله کلدرک بیان ملتزم اولوب
 عالم بالقواعد و لتلرک شعور بنہ بناء اکثر باترک ایشدر پس هر صیغہ انک جمعی اکر صفت و اکر استما و اکر مجرد
 و اکر مزید فیہاد علی سبیل الاجمال اشبو مقدمہ اشارت و لتسون تاکہ مبتدی و لتلرک ورطہ اشتباہند
 بری اولہ لرا اسم الثلاثی مجرد و فیہ ابواب باب الفعل یفتح الفا و سکون العین خفی اولیہ کہ بناء مزبور ک جمع
 قلنی غالب افعال و زنی اوزن کلور ہمزہ انک فعی و عینک ضیمہ فلسلہ افلس کی مکر کہ اجوف اولہ کہ بودم جمع قلنی
 غالب افعال و زنی اوزن کلور ثوبلہ اثواب ببتلہ آیات کی و کاه اولور کہ اجوفدن غیر انک دخی جمع قتلند افعال
 کلور فرخلہ افراخ فردلہ افراد کی لکن بوقلیلدر و فرخ فایلہ و خاء معجمہ ایلہ یا و بر مرغ معجمہ سہ جمع کثری
 فعولہ فعال و زنی اوزن کلور اولدہ فانک ضمی ثانیہ کسر بلہ کعبہ کعب کی کعبک جمعند و کاه اولور کہ بعض
 اسمادہ ہین بری کلور بطنک بطون و بعلک بغال کلدر کی و مضاعفہ دخی حال بو بلہ در صکلہ صکاک
 کی و ناقصہ دخی بواسلوب اوزن در دلولہ دلی و دلا کی و ثنبلہ ثندی و طی بلہ طبا کی اما اجوف اولوب
 و اوی اولور سہ اکثر بودر کہ فعال و زنی اوزن کلور حوصلہ حیاض کی و اکر یائی اولور سہ غالب بودر کہ فعول و زنی
 اوزن کلور ببتلہ بیوت کی سیمو بہ ایتدی بودر اولنان قیاسدر بوندن ماعداسی بلیز الاسما و کاه اولور کہ فعول
 ایلہ فعال و زنی اوزن تازیدہ اولور معنای جمعی تاکید ایچون عومہ کی و فحالة کی و فحل بالغ اولان ارکک دیکدر
 کشن معناسند و معلوم اولہ کہ جمع قلت مجرد افادہ قلت ایچوند رافادہ جمعیتند اصل دکلدر بناء علی ذلک فلان
 حسن الثیاب دیرلر حسن الاثواب دیرلر جمع معجمہ فتحبتلہ کلور ثمرات کی و اجوفد سکون عینلہ
 کلور حوزلہ حوزات کی و ہذبل قبیلہ سی معجمہ و اجوفد مفتوح قیلوب مایفلرین فرق ایتلر الصیغہ معلوم
 اولہ کہ صفتند اصل جمع معجمہ جماعتکدر فعلہ مشابہی اووب تحتند ضمیر مستتر اولدغندن او و بناء علی ذلک
 صفت مشبہہ دہ جمع مکسر کثیر اولدی اسم فاعلہ نسبتلہ صفت مشبہہ انک مشابہی از اولد غیچون پس فعل و زنی
 لوزن اولان صفتند غالب فعال و زنی اوزن جمع اولنقد رصبلہ صباب کی و اجوف یا ایتدن افعال و زنی اوزن
 جمع اولنقد رشخلہ اشیاخ کی و کاه اولور فعلان و زنی اوزن دہ کلور فانک ضمی و عینک سکونیلہ و فعلان و زنی
 اوزن دہ کلور فانک کسر بلہ و فعل و زنی اوزن دہ کلور ضمتبلہ و فعلہ و زنی اوزن دہ کلور فانک کسری و عینک
 سکونیلہ و فعل و زنی اوزن دہ کلور فانک ضمی و عینک سکونی و ضیمہ و فعلاء و زنی اوزن دخی کلور فانک ضمی
 و عینک فعی و الفک مدبلہ باب الفعل بکسر الفا و سکون العین معلوم اولہ کہ بناء مزبور ک جمع قلنی افعال و زنی
 اوزن کلور کرک معجمہ اولسون کرک اجوفد اولسون حر بلہ احزاب کی و دخی جینلہ احیان کی و حزب حاء
 مہملہ و زای معجمہ ایلہ بولک معناسند ر جمع کثری فعولہ فعال و زنی اوزن کلور فانک اولدہ ضمی و ثانیہ
 کسری ایلہ و لکن فعول و زنی اوزن کلسی اغلبند ر فاعلہ نسبت اما اجوف یائی ولسہ فعول و زنی لازم اولور غیالہ
 غیول کی مہشلہ معناسند و اکر اجوف و اوی اولسہ فعال و زنی لازم اولور ر محملہ یاح کی باب الفعل بضم الفا
 و سکون العین معلوم اولہ کہ بونانک دخی جمع قلنی معجمہ و اجوفد افعال و زنی اوزن کلور ر کله ارکان و سوقلہ
 اسواق کی جمع کثری کذلک فاعلہ فعول و زنی اوزن کلور اولدہ فانک کسری و ثانیہ ضمی ایلہ و لکن فعول
 مضاعفک غیر ندہ اکثر در ر جلہ بروج کی و مضاعفہ فعال اکثر در خفہ خفاف کی و اجوفک جمع کثری فعلان
 و زنی اوزن کلور فقط فانک کسر بلہ عودلہ عیدان کی الصیغہ اما صفتند فعل ہین افعال و زنی اوزن جمع
 اولنور حر مثلاً و احرار و زنی اوزن جمع اولند وخی کی باب الفعل بالفتحتین معلوم اولہ کہ غالب بودر کہ بونانک
 دخی معجمہ و اجوفد جمع قلنی افعال و زنی اوزن کلور جلالہ اجمال و تاج ایلہ اتواج کی و یونسدن مرویدر کہ

فعل مؤنث بغير تا اولسه قیاس بود که جمعی فعل وزنی اوزن کله اما سببیه ابتدی فعل صیغه سنک جمعی
 لعل کلک شاذ در مؤنث دخی اولور سه بوقند قالد بکه قیاس مطرد اوله و اگر قیاس اولندی ری و ارجاء
 وقدم و اقدام دینردی و جمع کثرتی فعاله فاعول کلور احوافک غیرند و فعال اکثر در وگاه اولور که معنای
 جمعی تأکید ایچون نادخی زیاده قلو رلر حجرله حجاره کی و ذکرله ذکره کی اما احوافک جمع کثرتند قیاس بودر
 که فعالن وزنی اوزن کله تاجله نچان کی وگاه اولور که فعل وزنی اوزن دخی کلور ضمتینله دارله دور کی بعضیار
 فعل وزننک اصلی فاعولدر حرف عله ایچون فعل اولمشدر دیشدر در و مضاعفک جمع قلتند و کثرتند
 افعال وزنندن غیر کی کمیشدر فتنله افتان کی اغاج بدانی معنای سنه الصیغه اما صفتند افعال وزنی اوزن ده
 اولنور بطلاله ابطال کی وفعال وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک کسر بله حسنله حسان کی وفعالن وزنی اوزن ده
 جمع اولنور فانک کسر بله اخله اخوان کی وفعالن وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک ضیمله ذکرله ذکران کی
 وفعال وزنی اوزن ده جمع اولنور ضمتینله نصفه نصف کی ورتیاشلو معنای سنه باب الفعل بفتح الفا وکسر
 العین خنی اولیه که بو بنانک دخی جمع قلتند و جمع کثرتند اصل افعال وزنی اوزن کلکدر نغذله انخاذ کی الصیغه
 اما صفتند افعال وزنی اوزن ده جمع اولنور نکلله انکاد کی تا کس معنای سنه وفعال وزنی اوزن دخی جمع اولنور فانک
 کسر بله و جعله و جاع کی وفعال وزنی اوزن ده جمع اولنور ضمتینله وفعلی وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک فخی و عینک
 سکونی والفک قصر بله زمنله زمی کی بو ذکر اولنان صاحب مذهب کلامندن فهم اولنادر اما ظاهر بودر که
 زمی زمینک جمعی اوله مریمضله مرضی کی وفعالی وزنی اوزن دخی جمع اولنور فانک فخی والفک قصر بله و جمع
 ابله و جاعی کی باب الفعل بفتح الفا وضم العین بو بناده دخی اصل افعال وزنی اوزن کلکدر حجرله اعجاز کی وگاه
 اولور که فعال وزنی اوزن دخی کلور فانک کسر بله رجاله رجال کی الصیغه اما صفتند افعال وزنی اوزن ده جمع
 اولنور بقظه ابقاظ کی وایانق معنای سنه و نجله انجاد کی شجاع معنای سنه و بوابی کله دن غیری بوباید جمع
 مکسر کمیشدر باب الفعل بکسر الفا وفتح العین بو بناده دخی اصل قلتند و کثرتند افعال وزنی اوزن کلکدر رغبه
 اعتاب کی وگاه اولور قلتند افعال و کثرتند فاعول وزنی اوزن کلور اضلعه ضلوع کی ضلعک جمعند ابله و معنای
 سنه که ضلع دخی لغتدر لامک سکونیه باب الفعل بکسر الفا وفتح العین بو بناده دخی جمع قلتند و کثرتند اصل افعال
 وزنی اوزن کلکدر رابل ابله ابال کی باب الفعل بضم الفا وفتح العین بو بناده دخی اصل فعالن وزنی اوزن کلکدر
 فانک کسری و عینک سکونیه صردله صردان کی برجنس قوش معنای سنه که اکا کثر کن دیرلر وگاه اولور افعال
 وفعال وزنی اوزن دخی کلور راطا بله رباع کی رطبک وریعک جمعند که ربع شول دوه یا ورسنه دیرلر که وقت
 ربیع طوعه باب الفعل بضم الفا وفتح العین بو بناده دخی جمع قلتند و کثرتند افعال وزنی اوزن کلور عنقله اعتاق کی
 الصیغه اما صفتند ذکر اولنان وزننک جمعی کذلک افعال وزنی اوزن کلور جنبه اجذاب کی بو ذکر اولنادر صیغه
 ثلاثی مجرد مذکر اولدی تقدیرجه در اما مؤنث اولسه بودخی برنیجه باب اوزره در باب الفعل بفتح الفا و سکون
 العین معلوم اوله که فعله وزننک جمع مکسری غالب افعال وزنی اوزن کلور فانک کسر بله صحیح و صحیحک غیرند
 قصعه ابله قصاع کی کاسه معنای سنه وگاه اولور فعل وزنی اوزن دخی کلور فانک کسری و عینک فخیله حلقه
 ابله حلق کی وگاه اولور احوافند و ناقصند فعل وزنی اوزن کلور فانک ضمی و عینک فخیله نوبله نوب کی
 ودخی قریه ابله قری کی الصیغه اما صفتند معج اوزره کلور مذکرند و اونون ابله و مؤنثند الغله و تابله بعض
 کله ده فعال وزنی اوزن دخی کلک واقع اولمشدر فانک کسر بله عبله ابله عبال کی فرموده معنای سنه و کشفه ابله
 کجاش کی کوچک مه لونا قه معنای سنه باب الفعل بکسر الفا و سکون العین معلوم اوله که بو بنانک دخی جمع مکسری

کرک

کرک صحیحند کرک غیر صحیحند فعل وزنی اوزن کلور فانک کسری و عینک فخیله کسره ابله کسری و سببیه
 ابتدی لفسو تابله جمع اولنق بو بناده نادر در کرک صحیحند کرک غیر صحیحند زیار بمقوله جمع عینک فایه تبعی
 لازم اولمغین ابل صیغه سنه مراجعت لازم اولور حالا که ابل صیغه سی عز پردر باب الفعل بضم الفا و سکون العین
 بو بناده دخی جمعی صحیحند غالب افعال وزنی اوزن کلور فانک ضمی و عینک فخیله غرقه ابله غرق کی و مضاعفند
 اکثر افعال وزنی اوزن کلور فانک کسر بله قبه ابله قباب کی و احوافند فعل وزنی اوزن کلور فانک ضمی و عینک
 فخیله سور ابله سور کی باب الفعل بفتح الفا وفتح العین بو بناده دخی جمعی فعال وزنی اوزن کلور فانک کسر بله رقبه ابله
 رقاب کی قیاس مطرد بودر وگاه اولور که فعل وزنی اوزن دخی کلور فانک و عینک ضیمله اکمه ابله ام کی
 پشته معنای سنه وفعال وزنی اوزن ده کلور فانک کسری و عینک فخیله قامتله قیم کی وفعال وزنی اوزن ده
 کلور فانک ضمی و عینک سکونیه خشبه ابله خشب و ناقه ابله نوق کی و صحیحند عینک ضمی دخی جائدر یا اسکانک
 فرعی اولق اوزن یا خود اصلی اولق اوزن ته کم قفله ذکر اولمشدر باب الفعل بفتح الفا وکسر العین بو بنانک
 دخی جمعی فعل وزنی اوزن کلور فانک کسری و عینک فخیله معده ابله معد کی و سیراقی ابتدی بو مطرد دکلدر
 زیار کلمه نکل و غلفه نکل خلف کلمز حامله اولان دوه معنای سنه باب الفعل بضم الفا وفتح العین بو بناده دخی جمعی
 فعل وزنی اوزن کلور کذلک فانک ضمی و عینک فخیله تخمه ابله تخم کی و بواحد بله جمعی تابله فرق اولنان قبیلدن
 دکلدر رطب ابله رطب کی زیار رطب مذکر در و تخم مؤنث در و اگر جمع اولسه مذکر اولور دی الاسم المزیذ فیه
 باب ما زیاده مده ثالثه معلوم اوله که فعال وزنی اوزن اولان اسم فانک فخی و کسر بله جمع قلتند افعال وزنی اوزن
 کلور همزه نکل فخی و عینک کسر بله زمان ابله ازمنه کی جمع کثرتی فعل وزنی اوزن کلور ضمتین ابله قذال ابله قذل
 کی قفا معنای سنه و آخری حرف علت اولانک جمع قلتند و کثرتند افعال وزنی اوزن کلور سما ابله اسمیه و دوا ابله
 ادویه کی و آخری حرف صحیح اولنده افعال کلدکی کی فعل دخی کلور فانک ضمی و عینک سکونیه حمار ابله احمره و
 حمر کی و مضاعفک جمعی افعال و زنه مخصوص صدر جلال ابله اجله کی وگاه اولور فعالن وزنی اوزن دخی کلور فانک
 کسر بله غزاله غزلان کی وفعال فانک ضیمله اولد قد جمعی افعال وزنی اوزن کلور غراب ابله اغربه کی الصیغه اما
 صفتند فعال وزنی فانک فخیله فعال وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک ضمی و عینک فخیله جباله جباله کی قورق
 معنای سنه وفعال وزنی اوزن ده کلور فانک کسر بله جوادله جیاد کی بو کرک آب معنای سنه وفعال وزنی اوزن ده
 کلور ضمتینله جما دابله جمعی وفعال وزننک دخی جمعی فانک کسر بله فعل کلور ضمتینله کاز ابله کتر کی کثیر اللحم
 معنای سنه وفعال وزنی اوزن ده کلور فانک کسر بله هجان ابله هجان کی کریم وخالص معنای سنه که لفظ لری اگر چه
 متحد در و لکن ثانی جمع در تقدیر او فعال وزنی فانک ضیمله فعال وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک ضمی و عینک فخیله
 والفک مدبله شجاع ابله شجاع کی وفعال وفعالن وزنی اوزن دخی کلور فانک اولد فخی و عینک سکونیه و ثابده
 فانک ضیمله شجاع ابله شجاع و شجاع کی وفعال وزنی اوزن اولنک جمع قلتند افعال وزنی اوزن ده کلور همزه نکل
 فخی و عینک کسر بله رغیفله ارغفه کی نان کرده معنای سنه جمع کثرتی فعل وزنی اوزن کلور ضمتینله سر ابله سرر
 کی الصیغه اما صفتند فعال وزنی اوزن ده جمع اولور فانک ضمی و عینک فخیله کریمه کرما کی وفعال وزنی اوزن
 دخی جمع اولنور فانک کسر بله کریمه کرما کی وفعال وفعالن وزنی اوزن ده جمع اولنور شر بقله اشراف کی و مضاعفند
 وزن مزبور دن غیری افعال وزنی اوزن دخی جمع اولنور همزه نکل فخی و عینک کسر بله شدد ابله شداد و شدد
 کی و ناقص و اویده و یا ئیده دخی وزن مزبور اوزن جمع اولنور شقیله اشتیاق و غنی ابله اغنیای کی و احواف و اویده
 و یا ئیده فعال وزنی اوزن ده جمع اولنور فانک کسر بله طویل ابله طوال کی وفعال کعبی مفعول اوله جمعی فعل

کلور فانک فتنی و عینک سکونیه و الفک قصر بله جری مجله جری کی و فعلا و زنی و وزن ده کدی اسیر له اساری
کی و فعیل یعنی مفعول جمع سالمه جمع اول نماز جری محون و جری محات دینز و فعیل و وزنک فانک فتنی و عینک ضمیه
جمع قلنی کذلک افعله و زنی و وزن کلور جمع کثرتی فعل و زنی و وزن کلور ضمینه کذلک عمودا بله اعمده و عمد کی اما
ناقص و او بد جمع افعال و زنی و وزن کلور حد و له اعدا کی اگر چهبونک حتی و اوله نوله جمع اولنق ابدی و لکن
کثرت استعمال بله اسما حکمنده اولغین افعال و زنی و وزن جمع اولندی الصیغه اما صفتده غالب بودر که فعل و زنی
اوزن جمع اولنور ضمینه صبور له صبر کی و کاه اولور مؤنثه فاعل و زنی و وزن اولور عجوز له عجیز کی
و وودوک و ودا و عدونک اعدا اوزن کاهسی لغرض اولمشدر اصلی دکدر و فعیل جمع سالمه جمع اولنماز فاعل
صیغه سنک جمع کرک کسر عینه کرک فتح عینه اولسون فواعل و زنی و وزن کلور قیا سا و کاه اولور فواعیل دخی
دیر لر استماع له نقله و تیس کی و کاه اولور فعلان و زنی و وزن دخی کاه و فانک ضمیه و کسر بله و لکن ضم اکثر در
فارسه فرسان کی الصیغه اما صفتده فعل و زنی و وزن جمع اولنور فانک ضمی و عینک فتنی و تشدید بله جاهل
بله جهل کی و فعال و زنی از رده جمع اولنور فانک ضمی و عینک تشدید بله کافر له کفار و جاهل بله جهال کی
و فعله اوزن دخی جمع اولنور فانک و عینک فتحیه فاسقله فسقده کی و قضایه و زنی و وزن ده جمع اولنور فانک
ضمی و ضادک تخفیفیه قاضینک جمعند و بومقوله جمع معتل اللمه مخصوصه فعل و زنی از رده جمع
اولنور ضمینه بازل بله بزل کی از و سن یارمش دوه معنا سنه و فعلا و زنی و وزن ده کلور فانک ضمی و عینک
فتحیه شاعر بله شعر کی و فعلان و زنی و وزن ده کلور فانک ضمی و عینک سکونیه مثابه شبن کی و فعال و زنی
اوزن ده کلور فانک کسر بله نایله نیام کی و صاحب له صحاب کی و فعیل و زنی و وزن دخی کلور شاهد له شهود کی
و بوسول برده اولور که مصدری فعیل و زنی و وزن کاه و فواعل و زنی و وزن ده جمع اولنور فاعل صیغه سنه
تا اولسه یا لفظ یا خود نقد برافایه بله قوائم کی و حایض بله وائض کی باب الافعل بفتح الهمزة و العین معلوم
اوله که افعل و زنده اولان اسمده قیاس افعال و زنی و وزن جمع اولنقد راجدل بله اجادل کی و همزه مکسور
اولدخی وقت دخی حال بو بله در اصبعه اصابع کی الصیغه اما صفتده فعل و زنی و وزن جمع اولنور فانک ضمی
و عینک سکونیه احمر له حمر کی و حمر اکامه سنک دخی جمع دومنوال اوزن کلور و فعلان و زنی و وزن ده جمع
اولنور فانک ضمی و عینک سکونیه احمر له حمران کی و بومقوله نک و اوله نوله و الفله تا بله جمع جائز دکدر
افعل تفضیل له فر قند او تر و و افعل که تفضیل چون اوله افاعل و افعلون و زنی و وزن جمع اولنور رافاضل بله
افضلون کی المؤنث بالالفالف که دور دخی اوله تجن فعلی افعل و فعلا افعل اولما سه قیاس مطرد بودر که
الفله تا بله جمع اولنه و جمع مکسر دخی جائز در و لکن غیر مطرد در و جمع مکسری دخی یکی نوع در بری منتهای
جموع صیغه سی الفی اصل کاه دن اعتبار انکاء دعا بله دعاوی کی و بری دخی فعال و زنی در فانک کسر بله
عطشی بله عطاش کی الذی فی اخره الالف و النون المزیدان ذکر اولنماز بنانک جمع منتهای جموع
صیغه سی اوزن کلور شیطان بله شیاطین و سلطان بله سلاطین و سرخان بله سرخا کی سرخان قورد
د دیکری جانور در ذئب معنا سنه مکر که دلم مرتجل اوله عثمان و لمان کی که بودم جمع مکسر له جمع اولنماز خرنده
اولان الف و نه تغیر کاهسون دبو الهمزة اما صفتده فعال و زنی و وزن جمع اولنور فانک کسر بله غضبانه غضاب کی
و فعال و زنی و وزن ده جمع اولنور فانک فتنی و الفک قصر بله سکران بله سکاری کی و درت کله ده حرف اولک
مضموم اولسی جائز کور لمشد بری کسالی و بری سکاری و بری خالی و بری غیاری در غیر نلو معنا سنه الریاضی
فعل و زنی از رده اولنور در قیاس مطرد بودر که فعال و زنی و وزن جمع اولنه لر کرک مفتوح الف و اللام اولسون
کرک مضموم الف و اللام اولسون کرک مختلفین اولسون جعفر له جعفر و درهمه در اثم کی و مزبور کرک جمع قلتنده

دخی صیغه مرقومه اختیار اولمشدر حروف اصولك حذف لازم كلسون دیو الصغه اما صفتده فعلی مثل وده
فانك فخی ویا نك سكونی وعینك كسر بله افعال وزنی ووزن جمع اولنور میتله اموات کی وفعال وزنی ووزن ده جمع
اولنور جیتله جیاد کی وافعال وزنی ووزن ده جمع اولنور همزه نك فخی وفانك سكونی وعینك كسر بله نیله انیا
کی واما فعال وزنی اولان صغائر فانك فخی وعینك تشدید بله وفعلی وزنی ووزن اولان صفتار واوله
نونه والفله تابه جمع اولنور لر جمع مكسر اولتاز لر واما عوارده عوار پر كدوی مجرای اسمایه جاری ولد و غیچوندر
وعوار جبان معنا سنه در اما ستولر باعی كه انده حرف مد زاید وارد فعالیل وزنی ووزن جمع اولنور قسطاسله
قراطیس مصباحه مصایح کی وستولر باعی كه تعرب اولمشدر یا خود انده حرف نسبت وارد ناك جمعنده
تا الخاق اولنور جو ربله جواربه کی واشعشی ابله اشاعته کی لكن تانك الخاقی معربله غالبادر ومنسوبه لر و مادر
الخماسی معلوم اوله كدخما سببك جمعی مكسر كلك مستكره در نصغیری مستكره اولدوغی کی حروف اصولین
برینك حذف لازم اولسون دیوالذی بفرق بینو بین واحده بالتاء لبس جمع یعنی شول كلمه كه انك واحد بله
جمعی بیننده تا نه فرق اولنور اول حقیقتده جمع دكلدر مذهب اصح اوزن اگر چه ظاهر اختار جوهری جمع اولق
اوزن در نبرله نمره وخططاله خنطله کی اسم الجمع هر لفظ مفرد كه كثیره متناول اولوب قلیله متناول اولیه
اكا اسم جمع دیر لر قوم کی ورهط کی واكر كثیره متناول اولدوغی کی قلیله دخی متناول اولور سه اكا اسم
جنس دیر لر ماکی ذهب کی المجموع الی جاءت علی خلاف القیاس معلوم اولاكه بعض جمع وارد كه كندی
لفظندن مفردی وارد ولكن علی خلاف القیاس واقع اولمشدر اراهط کی رهطك جمعنده حالاكه اراهطك
جمعی اولق كركیدی وایا طیل کی باطلك جمعنده حال بوكه باطلك جمعی بو اطل كلك كركدی واحادې وراضی
ولیالی واهالی دخی بو بله در جمع جمع معلوم اوله كه جمع جمع قیاس مطرد دكلدر كرك متخنده اولسون كرك
مكسر نه بلكه سماعه موقوفدر مثلاً بیوتات جائز اولدوغی کی افلسات جائز دكلدر اسم جنسه و مصدرده
سماعه موقوف اولدوغی کی كه ضربك جمعنده ضرب جائز در ضربك جمعنده نصبور جائز دكلدر ترتیب معلوم
اولاكه صاحب الصحاح علیه رحمة الملك الفتح اثنای تحریرده اجناسه نظر امكنین بعض كلماتی مكر ذكر
اند كچون مباحث مغمضه ده مراد اولنان كلمه نك بولنا سنده عسرت اولمشدر بناء علی ذلك بوعبد فقیر
الفاظله نظر قلوب هر اصل مشتق منه اولنی حاشیه كتابه قید ایدوب فروع مشتقه یه علی حده اثنای
سطورده سرخله اشارت ائمشدر تا كه بادی نظرده مراد اولنان كلمه یه ووصول سهل الحصول اوله وشو بله
معلوم اولاكه هر فرع مشتقك تفسیری فرع اخر قتیته نهایت بواور مكر كه فرع لاحق فرع سابقك
متعلقانندن اوله مثلاً لاحق سابقك مؤنثی یا خود جمعی ویا مراد فی اوله كه بودم فرع سابقك تفسیری كه
اولور مذکور لر دن صكره دخی ایراد اولنور غفلت وانیه و معلوم اولاكه اسمانك اوزنی اكثر اوتانده حرركات
وسكانته تعرضله اولمشدر واحیا نا اوزان مشهور ایراد بله دخی تعرض اولمشدر و مظم نظر صیغه فی بیان
اولغین حروف اصوله حروف زوایدك وزنه موزون بیننده مطابقتنه چندان التفات اولنا مشدر و امور
ظاهره یه تعرض اولندوغی امیندر كه معذور بیور بله كه طبایع متعلین مختلفه وطبقات
مبتدئین غیر محصور در والله الموفق للصواب والیه المرجع والمآب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
باب الهزرة من كتاب ترجمة سماح الجوهري فصل الالف
الهزرة نك فحيلة قامش قصب معناسنه بغضار قوغه ديد كلری اونك مبشه سنه اطلاق

في الطعام والشراب بعضه يلبس بغيره بل كجاأت بالليل وهات بها قولن من مأخوذ من ادعوتها
 في الاول لاسرب وفي الثاني للعلف فصل الحاء الجاء بالفتحين ياد شاكله من شين ومصاحي اولان كسنة الاحياء جميعي
 مثل سبب وسباب الحتا كليمك صياغن بوكمك نقول حتا الكساء حتا من الباب الثالث بهمز ولا بهمز اذا فتلت
 هديه وكفت منزلة يعني صياغن بوكوب يا شمش برلر ين اصلاح انسك بوكوب به ديسن وهدي هانك ضياله
 صياغه ديرلر الاحتاء همرنك كسر بله يعني الحتا نقول احتات الثوب اذا فتلت فتل الاكسية فتل بوكيكه ديرلر
 واكسية كسانك جمعيدرو كساد بوكيمه ديرلر الجوء شاد اولق يقال حجات بالامر من الباب الثالث اذا فرحت به واذا
 كان من الباب الرابع يكون يعني الولوج يعني حرص معنائه يقال حجت حجا اذا كنت مولعا به حنيناهم ولا بهمز
 التجو ففتحته وحيك ضمي وتشد بدله بمعناه يقال حجات به لحداء بفتح الحاء والدال شول قازمه كذا يكرى اوله
 جمعي حدا كور مثل قصبة وقصب الحدا بفتح الدال جيلق ديد كاري قوش موش كير معنائه جمعي
 حدا كور مثل عنبه وعنب ومنه قولهم حدا حدا وراك شندقه ابن السكيت ايندي حدا بومقامه حدا ائذن ترخيم
 او شندر يعني حرف نذ الحذوف اولوب يا حدا حذابت ديك ولور وعامه حدا حدا ديرلر حانك ففتحته وشرف
 ايندي حدا برقيمه لك وبندقه برقيمه لك اسميدر لحداء حدينه برقيمه لك اسمي لحداء حانك ففتحته ودالك سكوتيله
 صرف اينك نقول حدا الشئ حدا من الباب الثالث اذا صرقت لحداء بالفتحين يا شيق نقول حدت حدا المكن
 من الباب الرابع اذا دقت به وصغقت معنائه وشفتت ونصرت معنائه حدا كور وتعدي بالاولي والثاني على
 اوالى يقال حدت اليه اي حجات اليه وحدت عليه واليه رحمت عليه ونصرت به الحدا بالفتحين سرب برنسني رفع
 اينك يعني مرتفع كوسترمك كه محراده صوكي كورن سنه ده ظاهر اولور يقال حزا السرب لتخصر حزا من
 الباب الثالث ذار فعه وهو لغه في حزا محروم بلا همز الحز بسكون الزاي دودي جمع ابدوب سورمك نقول حزات الابل
 اي جمعتها وسقمتها الحز بر كسنة لك قازنه اوقله اورمق يقال حشأت لرجل بالسهم حشا من الباب الثالث اذا صبت
 به حروفه ومجامعت معنائه حدا كور نقول حشأت لمرأة اذا باضعتها وكل منها من الباب الثالث الحشا بكسر الميم
 قائل كليم جمعي الحاشي كاور الحشا صوبه فلق نقول حشأت من الماء اذ اوزت واوغلت قاز في ياخود قور سفي
 سودله طولق يقال حشا الصبي من اللبن اذا امتلأ بطنه وهما من الباب الثالث وبالتمك معنائه حدا كور خروج
 الرج من الدركي يقال حشا بها اذا حلق الاحياء همرنك كسر بله صوبه قاندمق يقال حشأت غري اي رويته
 الحش اودي الكلدنرمق يقال حشأت النار اي سقرها بهمز ولا بهمز الحشا بكسر الميم على وزن مفعول شول انجدر
 كه اكله اودا واوله درلر حش همره كور لسه محضاء دبنو رمد له مفعول وزني وورن الخطا دوسرمك اسقاط معنائه
 يقال حشأت به الارض اي صرته وقوش صاغق يقال حشا بسلمه اي رميه وسلم سين مهله لك ففتحته وحاء
 مهله ابله نجاست وحشا بالتمك خروج الرج من الدرك معنائه يقال حشا اذا حلق وجماع اينك يقال حشاها اي
 باضعها واليه سيده ركسنة لك رقه سته اورمق قال ابن عباس رضي الله تعالى عليه وسلم ببقاني
 فحشا في حطة وقال اذهب فادع لي فلا توجولك كفي اتق يقال حشأت القدر يزدها اي رمتها والكل من الباب
 الثالث الخطي على وزن فعيل نكبي اولان كسنة يقال خطي بطي وانباع له اي رد بل الخطي بضم الحاء وفتح الطاء
 قصه بوبلو وقيم كسنة وركسنة لك اي الخطي بضم الحاء وفتح النون وكسر الطاء مثل عامطة يقال عنزة حنطة
 اي عريضة ضخمه وعنز عينك ففتح ونونك سكوتيله وزاي مجمه ابله كي معنائه در الحنط حانك وبانك ففتحته
 واخر نه همره ابله الحنطة امهله والحنط حانك وبانك ففتحته بلا همز قصه بوبلو وسهر وقارني بيوك
 كسه الحنط ميمك ضمي وحانك سكوتيله بمعناه بهمز ولا بهمز بعضا ايندي محنطي كين ابله طلوا اولان كسنة در

حبا حتا

حجا

حدا

حزا

حشا

حشا

حشا حطا

حشا

الاجنطة

الاجنطة همرنك وبانك كسر بله قازن شمشك يقال اجنط الرجل اذا شفع جوفه الحفا ففتحته يري دد كاري
 دكك كوكيدر كه تازم ويياض اولور وبعض ديارده الي برلر الاحياء همرنك كسر بله محم اينك يقال حكاك العقدة
 واحكيتها اي شد دنها الحلو حانك ففتح ولا ملك ضياله على وزن مفعول بطاشي رطاشي سوروب مايندن حاصل
 اولان توز به آينه نك ياسن احمق نقول حلات له حلو اذا حكت له حجر اعل حجر ثم جعلت الحكاكة على كفك
 وصداك به المرأة حكا كه حاء مهله لك ضياله حاصل اولان توز ونصدة ياسن كيدر ملك معنائه در الحلاء
 بضم الحاء والميم يعني الحلو على مامر انفاق شول دبا غار در بدن صوبد قلري ات يان سته دخي حلاء هديرلر
 وفي المثل حلات خالصة عن كوعها لان المرأة الصانع ربا استعجلت فقشرت كوعها اي ساقها يعني يزدست اولوب
 خايك اولان عورت كاه اولور ايندا كندي ياغن مجروح ايدرو صناع صادق ففتح ونونك تخفيفه يزدست اولان
 عورت الخلي تانك كسري حانك سكوتيله ولا ملك كسري ومده شول دري كه صوبار كن اكجاق ضرر ابله ومنه
 يقال حلي الاديم مثل حلا ففتحته دري بيجاق ضرر اينك وحلاء شول وحق يان ره ديرلر كه محوم اولان كسنة لك
 طوطاغنه ظاهر اولور يقال حلت حلت شفتي اذا ثرت الحلاء حانك ففتح ولا ملك سكوتيله قاجي ابله ياغري ابله اورمق
 نقول حلاكة بالسوط وحلاكة بالسيف اذ غر بته به واعطاء معنائه ده كور نقول حلاكة مائة درهم اذا عطيت
 الحلة والتخلي على وزن التكملة والتكميل دودي صودن منع اينك نقول حلات الابل عن الماء الا طردتها ومنعها
 ان يده واما حلات السوبق ديد كاري اصله همرنك دكلدرن راحلوا دن مأخوذ من همره سي عارضى در الحما
 ففتحته فان بالحق قال الله تعالى من حما مسنون وقيونك يا حني جوقل يقال حمت البئر بالكسر اذا كرت حماها
 وغضب اينك يقال حمت عليه اي غضبت عليه من الباب الرابع الحما بالنسكين بمعناه الحما بالنسكين ايضا قيونك
 يا حني ياك اينك نقول حمت لبث اذا تزعجت حماها من الباب الثالث الحما شول كسنة در كزوج جانين خصم اوله
 زوجك يا سي وزوجك قريدا شي كبي بوند درت لغت واردر حمره بالهمز وحما مثل قفاو حمو مثل ابو حمره مثل اب جمعي
 الاجماء كور الحما بكسر الحاء والميم والنشد بدقته كه نسا طائفة سي استعمال ابدرا كير يا الحنطة والتخي على وزن
 التكملة والتكميل حنا بوبق يقال حنات حية حنطة وتحنيا اذا غضبت به فصل الحاء الحنا حانك ففتح وبانك
 سكوتيله كير ملك ستر معنائه يقال حنات الشئ اي سترتها من الباب الثالث الحناسة كير حب معنائه الان العرب
 ترك همره الحن شول سته در كه كيرلوا اوله الحني على فعيل بمعناه وحب السموات القطر وحب الارض النبات الاختباء
 الاستتار يقال اختبأت اي استترت الحنطة كير لشمس يقال جاربة حنطة اي مستترة الحنطة مثل الهمة شول عورن لير
 كه كاه كورنوب كاه كيرلنه قيل ان بعض كنان الى الحنطة الطلعة الكنان بفتح الكاف جمع الكنة بفتح الكاف وتشديد النون
 زوجة الابن والاخ الاختباء همرنك وبانك كسر بله كيرلنك يقال اختبأت من فلان اي اختبأت منه واستترت
 خوافا وحياء ابو عمرو ايندي اختباء الدمق معنائه كور نقول اختبأت اذا خلت الحنا حانك ففتح وحيك
 سكوتيله نكاح اينك نقول حنات لمرأة اذا نكحت الحنطة على وزن الهمة كثير النكاح وبقال فحل حنطه يعني كثير الضراب
 وضرب ضادك كسر بله جماع معنائه در حنطه شول كسنة يده دخي اطلاق اولور كه كثير اللحم اولوب ثقيل اوله
 التخا جو بوري كه بطي اولق الحنط والحذا والحذو حانك ففتح وذلك سكوتيله اوله وفتحته ثابده وحانك وذلك
 ضياله ثالثه خضوع اينك يقال حذت له وحذات بالكسر والفتح اي من الباب الثالث والرابع حذا وحذا وحذا
 الاستحذاء بمعناه ايضا يقال استحذت له الاستحذاء دليل اينك يقال حذا فلان اي ذله الحذاء بضم وسكون الراء
 نجاست عنده معنائه جمعي الحذاء كور ضياله مثل جند وجند الحذاء مثل الكراهة غابط كور ملك
 يقال خري خراة فحوة كراهة الحذاء بفتح الحاء وسكون الراء فحوة كراهة الحذاء من الباب

حفا حكا حلا

حما

حنا حيا

حنأ حنجا

حذا

حرا

الباب الرابع الخروءة ميمك ضمی و هانك سكونی و رانك غمیه الخروءة ميمك و رانك فخیله خرج ادب خانه معناسنه
 و صاحب ترجمه مختار و اختی خرج خروءة در معناسنه در دیشل در غلط در تنه كم صاحب كشاف و صاحب
 مذهب اشارت بنمشل در الحسن منع اینك بقال خسأت لكب من الباب الثالث ای طرته و منع اولنغه دخی در لر
 يتعدی ولا يتعدی الانحساء ممنوع اولنق الحسوء ضمتنه كوز قشقم معنا سنه بقال خسأ بصرو خسأ وخسوء
 ای سدر و منه قوله تعالى ينقلب اليك البصر خاسئاً انك انتك فمحي وسينك ضميلة انشيق بقال تحاسأ القوم
 بالجاره ای راموا بها الحساسة ميمك ضمی وسينك فخیله بمعناه بقال كانت بينهم تحاسأه اخطأ فختينله صوابك
 نقیضی در و كاه اولور مدله دخی تلفظ اولنور و قری بهما قوله تعالى ومن يقتل مؤمناً خطأ الاخطاء همزه نك
 كسر به خطا اینك ولا نقل اخطيت الياء و بعضهم بقوله اخطأ خانك كسری و طانك سكونیله كنانه و منه قوله تعالى
 ان قتله كان خطأ كبر ای انما و كناه اینك بقال خطي يخطأ خطأ و خطأة على وزن فعلة الخطيئة على وزن
 فعيلة اسم بمعنى الخطء و لك ان تشدد الياء لان كل ياء ساكنة قبلها كسرة او واو ساكنة قبلها ضمة وهما زائدتان لد
 لا لا للاحق و لا هاء من نفس الكلمة فانك تنقلب الهمزة بعد الواو او اليا و ياء و ندغم فتقول في مقروءة مقروءة في
 خبي بشد بدل الواو واليا و قولهم ما لخطأه فعل عجب من خطي لامن اخطأ ابو عبيد ايندي خطي و اخطأ بمعنى
 واحد وفي المثل مع الخواطي سهم صائب يضرب للذي يكثر الخطاء و ياتي الاحيان بالصواب قال الاموي الخطي من
 اراد الصواب فصار الى غيره الخطا من لا تعتمد الا بنبني الخطئة و الخطي مثل التفعلة والتفعليل بر كمنه يه
 خطا ايندي ديكر تقول خطا تحطئة و تحطيا اذا قلت له اخطأت و يقال ان اخطأت فخطئي الخط و فختينله و طانك
 ضمی و تشدد بدل خطا طهارا اینك حالا كه خطا اوليه بقال تحطأت له في المسئلة ای اخطأت و خطا اینك معناسنه
 متعدی دخی كلور كمال تحطأت النبل احشاء و نبل تمرن و احشاش بوش بوكر الخطا و تانك فمحي و طانك ضميلة بمعنى
 الخطو و يحى ايضا متعدي بقال تحاطأه ای اخطأه يعني اخطا طهارا ايندي الخطا يجمع الخطيئة و كان الاصل خطا في
 على وزن فعيل فلما اجتمعت الهمزتان قلبت الثانية ياء لان قبلها كسرة ثم استثقلت و اجمع تغيل وهو معتل مع ذلك
 فقلبت الياء الفاء قلبت الهمزة الاولى ياء خلفاها بين الالفين الخفاء برقوق صرع معناسنه بقال خفا الرجل خفاً ای
 صرعه و نفو بض معناسنه ده كلور بقال خفا فلان يته ای فوضه من الباب الثالث كذا في بعض نسخ الصحاح الخلاء بفتح
 الخاء و السكون و الخلاء بالكسر و المد حزون و ملق و عناد اینك بقال خلأت الناقة ای حرت و برکت من غير عله كما
 بقال في الجمل الح في الفرس حرن وفي الحديث ما خلأت ولا حرت ولكن حبسها حابس الفيل فصل الدال الدباء
 دال كسر به و الفك مد به و دوه نك غابت سكر تسمى الداء داء على وزن الرزلة بمعناه بقال داء داء و ديداء
 الداء دى على وزن المساجد شول و ج كچه در كه اینك اخر نه اولور محاق كچه لرندن اول و محاق كچه لرى شول اینك
 كچه در كه شهر ك اخر نه انه ای كور غز بعضيلز الدباء دال كسر به كذا و الداء دال كسر به اینك اخر بدر
 دینى الدرء دفع اینك وفي الحديث ادرو الخدود ما استطعتم بقال درأ بدرأ من الباب الثالث و درأ كرك بلك
 معناسنه ده كلور على ما سجي الدرء و ضمتنه كسرن چقب بقال درأ فلان درأ ای طاع مغا جاة و دوه
 بز چقار مق بقال درأ البعير درأ ای غدو كان مع الغدة و رم في ظهره و درو و بلدر بلدر مغده در لر على ما سجي
 الداری بز چقار ان دوه بقال ناقه دارى ايضا الادراء من باب الافعال دوه نك طوغور مى قریب اولد قه
 سود اینك بقال ادروات الناقة بضرعها فهی درى الدرئ على فعيل زیاده بلدر بن نسته و منه كوكب درى و قد
 در الكواكب درو و ای تلاً و الكل من الباب الثالث بعضيلز ايندي دال مضموم اولد قه دن منسوب اولوب درى
 دینور على وزن فعلى بونق در جه مهور و المازیر اكلام عربیه فغیل بوقدر قرادین شول كمنه كه همزه ايله قرأت

خسأ

خطأ

خفا

خلا

دأ

دراً

ايندي

ايندي فعول و ن ديلدى سبوح كى ولكن ضمة ثقيل و لمغين كسره يرد اولندى و حكى عن بعضهم درى من درأته
 مهزوزة على فعيل و مقفوحة الاول لانه من الدروء بمعنى التلاؤ على ماسر الدرارى شول اولو بلدر لر در كعرب
 قتنه اسملى معلوم اوليه التدر و فختينله و رانك ضمی و تشدد بدل سر كشاك اینك بقال ندرأ علينا فلان
 ای نطاول التدر بعظم التاء و سكون الدال و مدال الف قدرة و قوة بقال السلطان ذوندرأ ای ذوقرة على دفع اعدائه
 عن نفسه اصلى درء دندر دفع معناسنه اولندى اولان از ياده در تر بده و تشديد زياده اولدغى كى و ترتب ثابت
 ديكر شكم تنصب براغاك اسميدر التدر و تانك فمحي و رانك ضميلة لاختلاف بقال ندرأ ثم ای اختلافتم و ندرافتم
 الادراء بمعناه بقال ادارأ ثم اصليه ندرأ ثم فاد غمت التاء في الدال واجتلبت الالف يصح الكلام بالابتداء بها المداراة فخالفت
 و ندرافتم معناسنه بقال فلان لا يداری ولا يارى یعنی نه مخالفت زنه خود منازدت ابد رامدارات كه حسن
 خلقه استعمال اولنور اندي كي روايت واردر برى مهموز اولمقدر دارأته دن مأخوذ اولمغله دافعه معناسنه يعنى
 ادفع بالتي هي احسن معناسنه برى ده غير مهموز اولمقدر داريته دن مأخوذ اولمغله انقيته و لا نته معناسنه الدرء
 بضم الدال و سكون الراء اراق معناسنه كذا في الترجمان بقال جاء السيل دره ای من بعيد الدرء بانفتح كرك بك معناسنه
 دخی كلور اعوجاج كى بقال قمت درء فلان ای اعوجاجه و شعبة ای جد له و منه قولهم يترذات درء وهو الحيدای
 الميل و الاعوجاج الانتقاض بمعنى يقلغه ميل يئسه و قولهم طربق ذو درء على وزن فعول ای ذو كسور و اعوجاج
 الدرء شول طوار در كه اني برده ابدوب صيد اوق نار لر در دن مأخوذ در صيد جانينه حجاب واقع اولد و غيچون
 و شول حلقه يه دير كه چند بار اني كوند لرله قيرل الادراء من باب الافتعال صيد جانينه در بته اخذ اولنق بمعنى صيد
 اور كسرون ديور برده ادخك الدف دال كسرى و فانك سكونیله دوه دن حاصل اولان منافع كرك اولادى و كرك
 البانى كرك سا رفوا بدى اولسون قال الله تعالى فيها دف وفي الحديث لنا من دفهم ماسلم و ابالمشاق و ابسيلك
 معناسنه ده كلور حرارت كى و منه بقال دفى الرجل دفاءة مثل كره كراهة كذلك دفى دفاء مثل طمى طماء من الباب
 الرابع و ابلى بدن نسته يد دخی دف دى لر جمع الادفاء كلور نقول ما عليه دف لانه اسم و لا نقول ما عليه دفاء لانه
 مصدر بقال فعد فى دف هذا الخابط ای فى كنه يعنى ديوار قو بنسند ده قعود ايله الدفى دال كسر فمحي و فانك كسر به على
 وزن فعل شول كمنه در كدف كيه الدفان على وزن عطشان بمعناه للمذكر الدفای على وزن عطشى للمؤنث
 الادفاء همزه نك كسر به ابستمق بقال ادفاء الثوب التدفو فختينله و فانك ضمی و تشدد بدل ابستمق بقال تدفاء
 بالثوب الاستدفاء بمعناه ايضا بقال استدفاء به الادفاء كسر بنيله و دال كسر بنيله كذلك بقال ادفاء به من افتعل
 ای لبس ما بد فتمه الدفاءة دال كسر فختيله ابستمق بقال دقوت ليلتنا الدفى على وزن فعيل ابستمق و لان نسته
 بقال يوم دفى و ليله دفيته و كذلك الثوب و البيت المدفاءة ميمك ضميلة و فانك فختيله شول دوه لر كه يوكى و ياغى
 جوق اوله المد فتمه ميمك ضمی و فانك كسر به جوق دوه لان بعضهم ابدى بعضا بانقاسم الدففى مثل العجمي شول
 بغور در كه بهار فصل لندن صكره و ياي فصل لندن اول اوله و منتر قه منندن بر يوزنه نسته قلوب كتدوى حينه
 يغه بعضيلز ايندي دفى و دنى بالثاء المثلثة ثباتن شول ينور نسته لر در كه قيل الصيف اني دبروب
 لر و دفيشك اولى وقوع جبهه و اخرى وقوع صرفه در كه منازل قمر دن ابكى منترك اسميدر
 المداكاة ميمك ضميلة مزاحمه و بر مك نقول داكأت القوم مداكاة اذ ان اجتمهم و بورج جمع اولمغله ديرلر
 بقال داكأت عليه الديون التداك و فختينله و كافك ضميلة از دحام اینك بقال دكا القوم ای از دحموا الدنى
 على وزن فعيل شول كمنه در كدخسب و رذبل اوله بقال دنا الرجل بدنا من الباب الثالث اذ صار دنيا لاخيره
 الدنى خبيث كمنه الدنوءة دال كسر ضميلة و الدناءة دال كسر فختيله و ذاك يقال دنا الرجل من الباب الاول و دنو من

دفا

دكا

دنا

ضها

طاطا

طبا

طشا

طرا

طسا

طشا

طفا

طنا

طوا

طما

كلور ولا يستضيئوا بنا راحل الشراك انما اياه استنسان دن متعبر وضوء ايكي شاعر كاسميدر كبري بن سابه واو
 بري ابن جلا جدر المستضيئ بامر الله حسن يز يوسف المصباحا مشاكلا يقال ضاهات وضاهيت بهم زولا بهمز
 وقرى هما قوله تعالى بضاهون قول الدين كفو واوفي القاموس ضهاء على وزن غراب برمو ضعلك اسيدركه
 ساعد بن خويه او غلى انه دفن او انشدر الضمها على وزن عمجد بزوع انجدر وحيض كورمين عورت وسودي
 اولين عورت ومه سي اولين عورت الضمها ضهيا معنسانه ويمان ري صوسر ير معنسانه وطريق معنسانه
 ده كلور وضهيا برنسنه ي قوى قلما معغه دخي دير لر يقال ضمها امره اذ امرضه ولم يحكمه التضيئة على وزن
 التجربة عورنك وادي جوق ولاق اكن معروف اولان ضنات درنونا وتخفيفه فصل الطاء الطاطاة على وزن
 الرزلة باش اكل يقال طاطا راسه اذ اطامنه يعني قن باش اكسه التظا طوطا على وزن التزلزل تسليم يقال
 نطاطا اذ انطا من قولهم نطاطات ايم نطاطا طوطا الدلالة يعني انلره نفسمي الحق ايتدم قيودن صو چكنار الحق
 اولدغي كي كدلات دالتك جمع در دالي قيودن صو چكنه ديرلر الطاطا على وزن العرعرا الحق يروفي القاموس
 الطاطاة على وزن الدخر جاتي نور يسون ديوديمك وتحريك ايمك وارسال ايمك وانفاق ماله سر عت ايمك
 ومبالغة ايمك الطاطاة على وزن السلسال شول الحق يردكه اكانال اولان كيزلنه وبوني قصه اولان دوه الطباة
 على وزن الهيات حليفه كرك كرم اولسون كرك لثيم اولسون الطاطا طاطا فتي ويا نك سكونيلا يجروده اولني طشره
 برقي يقال طشا اي التي مافي جوفه الطاطا فتي ويا نك سكونيلا والطيرة خمتينله حقه كلك نقول طرات على
 القوم اطرا طرا وطروءة اذ اطاعت عليهم من بلد اخر من الباب الثالث الطسا سبك سكونيلا وفتحيه تحبه اولمق
 نقول طسنت اطسا طسا وطساء اذ اتحت عن الدسم ودسم دال مهمله وسين مهمله نك فتحيه جرب معنسانه
 دره يقال طسنت نفسي من الباب الرابع نفسم طوطي وامتلا اولدي معنسانه الطاسنة طوين نفس يقال
 طسنت فهي طاسنة وفي القاموس الطسا او ثمن معنسانه ده كلور الطاسة طانك ضيله دماخي مرنى ويورغون
 وتقليل كسنه الاطسا دماخي اولمق يقال اطسا اذ اصاب الطشاء وجماع ايمك معنسانه ده يقال طشا اذا
 جاءها الطفو طانك وفانك ضيله اودسوي نيك يقال طفت النار نطفا طفو الانطفا همزه نك كسر به
 سويونك الانطفا همزه نك كسر به سويونك يقال نطفا النار واطفا نطفا مطفي الجرميكم ضمي وفانك
 كسر به يوم من ايام العجوز وفي القاموس مطفي الجرمي كوزك بشجي كونيدير بعضيارد دنجي كونيدير ديش
 ومطفي الرضف بلا وافت معنسانه در ومظفة الرضف شول يا غدره اسي طاش اوزن قوسه لر اريوب
 حرارتن الوروشول بيلانه ديرلر كاسي طاش اوزن يورمكله زهرى زائل ولورا الطفش على وزن سمنل
 ضعيف اولان كسنه وضعيف البصر اولانده ديرلر الاطنفا على وزن الاسلفاء يره ياشق اولمق نقول
 الطنفات اطنفا اذ الرقت الارض وجل مطنق الشرف اي لاق السنم يعني اوركي ياشق اولان دوه يعني
 يره ياقن اولان دوه الطناء بالكسر نك ايمك وبقية روح معنسانه ده كلور يقال تركته بطنه اي محشاة
 نفسه اي ببقية روحه ومنه قولهم هذه حية لا تظني اي لا يعيش بلد وغها صاحبها تقتل من ساعتها بهم زولا بهمز
 واصله الهمز الطاءة على وزن الطاعة مرعي بعيد اولمق محلله استعمال اولنور يقال فرس بعيد الطاءة وبوندن
 ما خوذ در طني على مثال سيدك يندن رقيه نك ادبدر واكانست ولند قه طائي ديرلر على خلاف القياس كه
 اصلي طيي ابدى مثل طيبي ياي اولاني الفه قلب ابدوب ياي ثانية حذف اولندي الطاءة ايضا الحماة وحماة
 فتحيته قه ياقن معنسانه در فصل الطاء الطما فتحيته صومق يقال طما من الباب الرابع اي عطش
 قال الله تعالى لا يصيبهم طما واستيق معنسانه ده كلور يقال طمئت الى لقائك اي استقت الظم بالكسر وسكون

الميم

الميم اسم در صوصين كسنه معنسانه يقال قوم ظم اي عطاش ويقال للفرس ان فصوصه اطما يعني انوك
 بند كاهلري صوسر در يعني انلود كلدرد و دومي صور دقدن صكره نكرار صورمه زمانى كنجه صودن منع ايمكه
 ديرلر جمعي اطماء كلور وطم الحيوه حين ولا دندن مونه وارنجه اولان زماندره قه ايم مابق منه الا قدر ظم الحمار
 ايم بيق من عمره الا اليسير يقال انه ليس شي من الدواب اقصر ظما من الحمار الاطماء همزه نك كسر به صوصين
 يقال اطما اي اعطشته التظمه على وزن التجربة بمعناه الطمان طانك فتي وميمك سكوني والفك مد به صوصين
 كسنه الطما طانك فتي والفك قصير به مؤثي فصل العين العبا عينك فتي ويا نك سكونيلا طيبي تركيب
 ابدوب حاضر لمق يقال عبات الطيب عبا اذ اهيته وصنعتة وخلطه ومطلقا حاضر لمق معنسانه ده كلور
 نقول عبات المتاع عبا اذ اهيته التعبة والتعب بمعناه يقال عبات تعبته وتعبيا اي هيته العبا بالكسر والسكون يوك
 حمل معنسانه جمعي الاعباء كلور يوك نك نكته دخي ديرلر عدل معنسانه يقال هما عبان وظير معنسانده ده كلور
 كسر به وفتحه تحت در كالعديل والعدل وقاير مق معنسانه ده استعمال اولنور يقال ماعبات بفلان اي مابا ليت
 وكاه اولور تعبية الجلبش ديرلر بلا همز العبداء شمر معنسانه در يقال في مثل ان تحت طر بقلك لعبد او وهذه
 اللغة لم توجد في الاصل وكانها من الملحقة تفصل العين العرق غينك وفافك كسر به ورنك سكونيلا يجروده
 قابنك لته اولان يوفقه فاني بعضيارد يدي بونك همزه سي زائد در زير الصلته غرقدن مشق در كرفته نك
 وطه ايمك همزه سي زائد اولدغي كي وكرفته كافك كسري وراي مهمله نك سكونيلا يوكسك بلوده ديرلر
 وطه ايمك طاه مهمله نك كسر به كذللك بلوده ديرلر فصل الفاء الفاء على وزن فعال بفتح الفاء شول كسنه در
 كه نكلمنده فاني جوق كتور يقال رجل فافا اي يتردد في الفاء اذ اكلم الفاء فتحتينله فراغت ايمك وساكن
 اولمق يقال فشت القدر اذ اسكنت غليا نهما من الباب الرابع وركسنه يي كند كندن قطع ايمكه دخي ديرلر نقول
 فثا ته عني بقول او غيره اذ اسكنت غضبه من الباب الثالث الافاء عاجز اولمق يقال عدا حني افثا اي عي وسكون
 معنسانه دخي طكلور يقال افثا الحر اي سكن وفترو من امثالهم في اليسير من البر قولهم ان الربيعة
 ثقتا الغضب ومثلك اصلي بودر كه بر كسنه نك بر قومه غضبي وار ابدى قرني اج اكن اجله اول قومك اوزر بيه
 وار دفعه اكبر مقدار سو دو يرديلر في الحال غضبي ساكن اولدي ورتبته شول قويي سوده ديرلر كه ميخوش اوله
 المفاجاة بضم الميم والفجاء بكسر الفاء والمدبر نسنه على الفعله اير شملك يقال فاجاه الامر مفاجاة وفجاء
 الفجاءة بالضم والمدب عنها يقال فجئه الامر وفجاءه بالكسر والفتح من الباب الرابع والثالث ومنه سمي قطري بن
 فجاء المازني الفراء فتحتينله بلا مديان اشكي حمار وحشي معنسانه وبقال في المثل كل الصيد في جوف الفراء
 جمعي الفراء كلور مثل جبل وجبال وكاه اولور همزه يي الفه قاب ابدوب انكنا الفراء فستري ديرلر وغا لبا
 بومثل دوستنده وفاقولمق احتمالنده استعمال اولنور والتفسو فتحتينله وسينك ضمي وتشد به زاسكيوب فسا
 يان اتمق يقال نفسا الشوب اي تقطع النفسه والتفسي على وزن التكملة والتكميل يري چكوب يان لمق يقال
 فسانة انفسه ونفسيا اذ امددته حتى نفرا لافسا على وزن الاكرم شول كسنه در كه قن او تورسه قيامه قادر
 اوليه الارحمت ومثقتله كذا في بعض نسخ الصحاح التفسو فتحتينله ومثينك ضمي وتشد به بيه برنسنه منشتر
 اولمق يقال نفسا الشوب اي تقطع النفسه والتفسي على وزن التكملة والتكميل يري چكوب يان لمق يقال
 المرض اذا نشر فيه فطافانك فتي وطانك سكونيلا بر كسنه نك ارقه سنه اورمق يقال فطاه
 اذا ضرب به على ظهره وجماع معنسانه ده كلور يره برا فقه دخي ديرلر يقال فطاه الارض اي صرعه واخفق
 معنسانه ده كلور يقال فطاه يسلحه اي رمي به و سلح فتح سينله قوش نجاستنه ديرلر وفتا دخي لغتدر نايله

عبا

عبداء

فافا

فجاء

فرا

فسا

فشا

فطا

وبالملك معنائه ده كلور رخ ورج الريح من الدبر كي يقال فطأ بها اذا جبق وايحي بوش نسنه في فمغه
 دخی دیرلر نقول فطأت الشی اذا شدخته ای کسرت الفطأة فانك وطانك فتحله بورون کمی الحق اولمق
 الاطأ علی وزن الاکرم افطس یعنی شول کسنه که بوری کی الحق اوله وارقه کی الحق اولمغه دخی دیرلر
 بقال فطی البعیر بالکسر اذا نط من ظهره خلقة التفقوت فحتنله وقافک ضمی وتشدید بله یار لمق بقال
 نفقات السحابة عن مائها ای تشققت ونفقات البهیم اذا تشققت لفانها عن ثرها و بهی برنوع دیکلو
 انجد رولفائف طرف ثرد رنفقا الدمل والقرح دخی دیرلر چمان دشلدی معنائه الفقا فانك فحی وقافک
 سکونیه کوز چقرمق نقول فطأت عینه فقا اذا نجقتها یعنی قن کور ابنسک وحق باه موحد و خاء معجه
 ابله وقافله کور ایتمک معنائه در التفقئة علی وزن التجزئة بعناه بقال فقاها نفقمة و فقا ففتح فانه
 مهذبده نصرح اولندغی وزن وضم فانه قاموسدن فهم اولنان اوزن والاول اقرب علی ما شهد به
 النسخ المحقة من الصحاح شول دری یه دیرلر که طوغن او غلا له یله چقر سایبا معنائه وبقال نفقات شجا
 ننصبه علی التیمز الفی فانك فحی ویا نك سکونیه رجوع بقال فاه بقی فیما اذارجع وبقال فلان سریع الفی
 من غضبه وخراج وغنیت معنائه ده کلور ووما بعد زواله اولان طاله دخی فی دیرلر ظل مزبور فی
 دبد کلری بر جانبدن بر جانبد رجوع ایتدکدن اوتری بعضیاریتدی ظل اولدر که شمس انی نسخ ایدم فی اولدر که
 اول نسبی نسخ ایدم و بعضیاریتدی هر نسنه که انک مکانده شمس اولوب زائل اوله اکفی دیرلر و ظل دیرلر
 وهر نسنه که انوک مکانده شمس اولیه کا ظل دیرلر فی دیرلر وفیقک جمعی الافیاء والقیوء کلور همزه نك
 فحیه اولدر وفانک ضمیمه ثانیه الفیئة بالکسر والمد علی مثال الفیعة رجوع معنائه کلور بقال فلان سریع
 الفی من غضبه وانه لحسن الفیئة ای حسن الرجوع یعنی غضب دن رجوعی مثلاً حسن درو فیعة فانك کسری
 ومد بله وعین مهمله ابله اول معنائه در بقال فیعة الامر ای اوله الفیئة بکسر الفاء بلا مد طائفة معنائه
 و اخر ند اولان هاشول یادن عوضدر که وسط کله دن نقص اولنشددر که اصلی فی ابدی علی وزن فیه و جمعی
 الفئون والفئات کلور علی وزن شیات ولدات وشیات شین مثلثه نك کسر بله نشاندر دیک اولور
 ولدات لامک کسر بله یشدش دیک اولور همزاد معنائه الاء همزه نك کسر بله اجازت وزنی اوزن
 راجع قلیق بقال فاه غیره اذارجعه وغنیت قلمغه دخی دیرلر بقال فاه الله علی المسلمین مال الکفار بقی
 افاء الاستفاعة مالی فی طریقه الملق بقال استفات المال ای اخذته فیما التفیئة علی وزن التجزئة
 کولکه صالمق بقال فیات الشجرة نفیئة التفیوء فحتنله ویا نك ضمی وتشدید بله کولکه نك بقال نفیات
 انافی فیئها ومنقلب اولمق معنائه ده کلور بقال نفیات الظلال ای ثقلت المقیوءة والمقنوءة بالقاف
 والنون اسمدر شول موضع ایچون که انوک اوزرینه کون طوغیه فصل القاف القیاءک وایچمک قاب
 معنائه قاب لغت در بقال قیاً قیاً اذا اکل وشرب کذا فی بعض نسخ الصحاح القیاء بکسر القاف وتشدید الاء
 و بضم القاف ایضاً خیار واحدی قیاءة کلور المقیاءة میمک ویا نك فحیه والمقنوءة میمک فحی ویا نك ضمیمه
 خیار بتن یرا لاقیاء همزه نك کسر یله خیار جوق اولمق بقال اقیاء القوم اذا کثرت عندهم القیاء بعضیاری
 ایتدی اقیاء الارض دیرلر قن بر مرک خیار جوق اولسه القیاء بفتح وسکون الراء حیض جمعی
 الاقراء والقرو کلور علی وزن افعال فی الاول وفعول فی الثانی والاقرود دخی کلور جمعی قلدند همزه نك
 فحی ویا نك ضمیمه وفی الحدیث دخی صلواتک ایام اقرائک وقرء طهر معنائه ده کلور اضداددن در وقرء
 حیضک منقضي اولسنه دخی دیرلر وایکی حیضک مایننه دخی دیرلر بعضیاریتدی قرء مطلقاً وقت در

فقا

فیاً

قیاء
قیاء

قرا

حیضک

حیضک وقتنه و طهرک وقتنه صالح در وقرء الثریا فرطنه یه دیرلر الاقراء بکسر الهمزة حیض و طهر صاجی
 اولمق بقال اقرأت المرأة حیضت وبقال ایضاً اقرأت ای طهرت بعضیاریتدی اقرأت المرأة دیرلر فحی حیض
 صاجی اولسه یعنی مرتبه حیضه ایرتدی معنائه و فحی حیض کور سه قرأت دیرلر بلا الف واستبرادن و ترو
 حیض کور مکچون جاریه امساک ایتمکه دخی دیرلر بقال دفع فلان الی فلانة جاریه تقرئها ای تمسکها عندها
 حتی تحيض للاستبراء وحاجت قرب اولمغه دخی دیرلر بقال اقرأت حاجتک وبل اسمک قرب اولمغه دخی دیرلر
 بقال اقرأت الريح اذا دخلت فی وقتها و اقومغه دخی دیرلر بقال فلان قرأك السلام و اقومق معنائه ده کلور بقال
 اقرأ القرآن فهو المقرئ میمک ضمیمه او قد یحیی ونجومک فرطنه سنده اولان یغمر واکتمکه دخی دیرلر بقال
 اقرأت النجوم اذا تآخر مطرها القاری رانک کسر بله او قحی معنائه در جمعی القراءه کور قافک ویا نك همزه نك
 فحی بله کفر له کفره کی الاستقراء رک دوه دیشبسن رک ایتمک تا کی یوکی اولدغن اولمدهغن بله القرآن فانك
 ضمی ویا نك سکونیه فعلان وزنی اوزن جمع ایتمک بقال قرأت الشی قرأنا اذا جمعت و ضمت بعضه الی بعض ومنه
 قولهم ما قرأت هذه الناقة سلاقط وما قرأت جنینا ای لم نضم رجها علی واحد وسلا بفتح السین شولدر بدر
 کدر چمن ولد ابله بله چقر پس ما قرأت هذه الناقة سلاقط دبد کلری قوللرنن مراد ما جلت ولد افاط دیکدر
 القراءه بعناه بقال قرأت لکاب قرأة وقرانا ومنه سمی القرآن قال بعضهم لانه یجمع السور فیضها وقوله تعالی
 ان علینا جمعه وقرانه ای جمعه وقرانه فاذا قرأناه فانه قرأنا یه ای قرأته قال ابن عباس فاذا بیامک بالقراءة فاعمل
 بما یبناه لک القراء بضم القاف وتشدید الراء عابد اولان کسنه القراءون جمع قرأه اولور قارئک دخی جمعی کلور
 التقرؤ فحتنله ویا نك ضمی وتشدید بله عابد اولمق بقال نقرأ ای ننسک القراءه بالکسر علی وزن القرعة
 طاعون دبد کلری مرض قال الاممعی اذا قدمت بلاداً قامت خمس عشرة فقد ذهبت عنک قرعة البلا دواهل
 الحجاز بقولون قرعة بغير همز ومعناه انه اذا مرض بغد ذلك فلبس من وباء البلد ای البلد الذی خرج منه
 القضاء قافک فحی وضادک سکونیه لیک اکل معنائه بقال قضیات الشی اقضوه قضای اکلته الاقضاء
 بدورمک طعام معنائه بقال قضیات الرجل اطعمته القضاء بالفتحین والقصر متعفن اولوب بدر احمه اولمق
 بقال هی قرعة قضیئة وز قسمنک دخی جوق زمان یاش اولوب دورلی طور معناه فاسد ولمسنه ده دیرلر القضاء
 بضم القاف وسکون الضاد علی وزن قضیئة عیب و عار معنائه بقال ما علیک فی هذا الامر قضیئة ونکح
 فلان فی قضیئة وفی عینیه قضیئة ای فساد فی حسیبه قضیئة ای عیب وقضیئة قافله وضاد معجه ابله وعین
 مهمله ابله وجمع بطن معنائه القیوء والقیوء قافک ویمیک ضمیمه طوار ستر اولمق بقال قیاءات الماشیة نقیاً قیواً
 وقیوء من انبأ الثالث اذا سمیت القیاء فحتنله والقیاءة علی وزن القیاءة خور حقیر اولمق بقال قیو الرجل
 بالضم قیاء وقیاءة من الباب الخامس اذا صار ذلیلاً القمی علی وزن الحقیر ذلیل اولان کسنه الاقیاء همزه نك
 کسر بله ذلیل ایتمک نقول اقیاء اذا صغرت وذللت وطوار صاحب لیمک طواری ستر اولمق بقال اقیاء القوم ای
 سمیت لهم وعجه کترمک معنائه ده کلور بقال اقیاء الشی ای اعجبت التقیوء فحتنله ویمیک ضمی وتشدید بله
 برنسنة از اندر مجله جمع ایتمک بقال نقیاءات الشی اذا جمعت شییاً بعد شی القیئة علی وزن فعیله برر جلت
 اسیدر القنوء قافک ونونک ضمیمه زیاده قرمز اولمق بقال قیاءات الحیة نقیاً قیواً اذا شدت حمرتها بالخصاب
 النقیئة علی وزن التجزئة قرمز یو یا مق بقال قیاء الرجل حیته بالخصاب نقیئة القیاء زیاده قرمز اولان نسنه
 محل تاکیدده کتور لور بقال شی لحر قانی المقیاءة والمقنوءة میمک فحی وقافک سکونیه ونونک اولدر فحی ویا نك
 ضمی ابله شول مکاندر که انک اوزرینه کون طوغیه و همزه سرده استعمال اولتور الی قافک فحی ویا نك سکونیه

قضا

قیا

قیاء

قرا

قوسمق

بقالقاء يعني قيا وفي الحديث الرجوع في هبته كالرجوع في قيته الاستقاء همز نك كسر به والتقيو ففتحته و يانك
 ضمي تشديد به كوجه قومتي بذلك التقيئة على وزن التجر به والاقاءة على وزن الاقامة قوصدر مق بقال قيا ته
 واقا تعني ويقال هذا ثوب يعني الصبح اذا كان مشبعاً يعني قد كذبوا بطوينة القيوة لفتح وضم الياء على فعول
 سول دوا در كد قوصدر سون دي واجهر القياء بالضم والتخفيف والمدحوق قوصمق ايجاب بدن حالات بقال بقاء
 اذا جعل بكتالعي فصل الكاف التكا كوعلى وزن التزل والتكعك خوف ايدوب كير دوعك قل نكا كاي جن
 ونكص ونكوص نونله وصاد مهمله ابله رجوع معنائه در تنه تم تكعك مهملة بده احتباس معنائه در واجتماع
 معنائه دخی كلور حكيات لنور كد عيسى بن عمر حارندن دوستد كن خلق كندونك اوز رند جمع اولدغن
 كور بچك ابدی مالكم نكا كأم على ندا كورم على ذی جنه افر تقواعی وافر نقاع نفرك معنائه در المتدكي همك
 ضميلة وكاف ثابته نك كسر به قصبه بولوا لان كسسه انشا كافك فخي و ثابك سكونيله سود صوبك يوز بنه
 كلوب صو سودك التند صافي اولق بقال كألبن بكئا كأم من الباب الثالث اذا رنفع فوق الماء وصفها الماء تحت
 اللبن و جومك كف كتورمك بقال كأت القدر كأت اذا ردت للعلی بقال خد كاة قدر كوهه مار نفع منها بعد
 مانعلی و برنسنه بنكه ده ديرلر بقال كئات اوبار الابل كأت اذا بنتت يعني دونهك توي بنسه انتكشت بعناه بقال
 كألبن والور بنكشت اذا ردا الاول ونيت الثاني الكشاء بيان معدنوسى جرجير برى معنائه كذا في بعض نسخ
 الصحاح الكشاء سقلى جوق اولان كسسه وافر الحية معنائه كذا في بعض نسخ الصحاح الكداء نبات في صوغوق اورمق
 بر حيشته كه يره بر ابليله بقال كد النيت بكأ من الباب الثالث اذا اصاب البر دفلدك في الارض خوخ و دنات
 صوسر اولغين كيم بكم در و نلبید يره ياتور معه ديرلر التكدنه على وزن النج به صوغوق اكنی اورم كيم بتورمك
 الكادئة دالك كسر به كيم بتورجى بقال ارض كادئه اي بطيئة الانبات الترفى كافك كسرى ورنك سكونيله برى برى
 اوز رنده اولان يوكسك بلونلر الترفه كافك وفانك كسر به اول بلونلر كپارسى كرفى يوم طدك اوست
 قابنه دخی ديرلر و فحان برى براجه كاغه نظر ابتد دخی ابتد غ ف تحت كرفى يعني بومثول يوم طدك بجه
 قاني در كد اوست قانك التند در و بولكله نك همزه سى زائدة در الذقاه على وزن الد حرجه جومك قاينوب
 كف كتورمك الدسا كافك فخي سبتك سكونيله تابع اولق بقال كسا تهاء تبعته و بقال فلان بكسو هم
 و بكسهم اي بتبعهم الا كساء همزه نك كسر به كير و دن كلك ابار معنائه النشا كافك فخي و سبتك سكونيله
 زياده بشورمك بقال كسأت اللحم كشا حتى ييس من الباب الثالث وخيار يك بقال كسأت القشاء ونحوه
 وكسأت الطعام اذا اكلمته كاتاكل القشاء الا كساء بعناه نقول اكشائه اذا شوبته انكش كافك فخي و سبتك كسرى
 و مد به بشن ت كه بشكله قور عيش اوله التكشوف ففتحته و سبتك ضمي وتشديد به ذكر اولنان و جها و زن
 بشن اتى اكل ايتك و تخيان صوبلق معنائه ده كلور بقال تكشا الا ديم اذا قشر الذقاه كير و دندر مكنقول
 كفأت القوم كفا اذا ارادوا وجهافصم فتم الى غيره و جناخى باشى اشغ قومق بقال كفأت الاناء اي كينه و قلبته
 المكفوء باشى اشغ قومق چناق لا كفاء بكسر الهمزة لغة فيه على قول بعض بقال كفأته اي كفأته الانكفاء رجوع
 ايتك بقال كفأت القوم فانكفواى رجعوا و انكفاء باق فلان معنالى يونوك عقينده ذكر اولنور التكمفوى و رركن
 صالنوب ناز و شيوه كه ستم مك بقال كفأت المرأة في مشيهاى خركت كاخرك الحلة العيد و عيدانه خرمافانته
 ديرلر كاوز امش اوله الدفاء بالكسر والمد برفاج ياره يرد كد برى برينه ديكرد دخی خيمه نك اردينه جكر لا كفاء
 حيمه نك اردينه كفا بدكرى بى چكمك بقال كفأت البيت كفاء و اكفا شعر كجر نك اولان قافيه لرى كاهم و كاه
 نون و كاه قاف و كاه طاكلك در و بعضيلر حرف روينك حركتى مختلفا و لقد رديد بلر كسائى ابتد كفأت ديرلر

چناخى

كنا

كنا

كدأ

كرفأ

كسا

كشا

كفا

چناخى باشى اشغ قاسلر و كفأت ديرلر بر جابه اكوب ميل ايتدر سه لر بوسبيل اوتورى در كه اكفأت
 القوس ديرلر چن اوقا ناز كن يا نك باشى بر جابه اكوب ميل ايتدر سه لر و دونهك شايخ و متافقن الميق بقال
 لكفأت الى كفأتين ففتحته بيلك رسنده دونهك سوسر بيلك نصف دوله قور يوب اول بريل نصف اخرن قوسلر
 تنه كم يوز راعت ايجمه ده بوبله ايدرلر و ميل تخمى لكرلر و ميل اكرلر و دونهك بر كسسه به منافقن و برمكه دخی
 اكفا ديرلر الكفى كافك فخي وفانك كسرى و مد به نظير مثل معنائه انكفا فتح كافله و فتح قابله اسندر
 كير و نظير معنائه در كذا في بعض نسخ الصحاح الكف كسر كافله دن وادى معنائه الكف بضم الكاف
 و سكون الفاء نظير الكمو بالضمين على وزن فعل وفعول مثله الكفاءة بالفتح والمد مصدر در مماثلت
 معنائه الكفا بالكسر نظير معنائه بقال لا كفا له بالكسر اي لا نظيره معنائه اصلته مصدر در
 وكفا مجازاة معنائه كوز على ما سيجي المكافى بميك ضمي وفانك كسرى به مائل وفي حديث
 العقيقة شاتان مكافئتان اي متساويتان والحدوثون يقولون مكافئان وكل شئ تشابه شيئا حتى ساواه
 يعني اي شئ برابر اولسه مماثلته هو مكافئ لديرلر بعضلر حديث شربك تفسير ندر شاتلرى برى برينه مقابل
 فخي ايتكله تعبير ايتدبلر الميكافاة والكفاء مجازاة معنائه بقال كافأته على ما كان مكافاة وكفاء اي
 جاز بنمو بقال مالى به قيل ولا كفاء يعني بتم اككمكفات ايتك طاقم يوقدر كذا في بعض نسخ الصحاح
 التكافؤ تانك فخي وكافك ضميلة برابر اولق استوامعنا سنده بقال المسلمون تكافؤ دماؤهم الاكفاء
 جناخى قيامق بقال كفأت الاناء مثل كفأته اي قلبته الاستكفاء دونه صاحبندن بريل دونهك متافقن
 و بتايخن طلب ايتك بقال استكفأت فلان الله اي سألته نتاج الله سئفا كفا نهاى اعطاني لمنها وورها
 واولادها سينة الكفاة والكفاة اسم يضم وفتح نقول اعطى كفاة ناقمك وكفاة ناقمك الكلاء
 كافك فخي ولا ملك قمر به جبل ووزى ووزن كلور اوت عشب معنائه وكلاء اوللر اوللق معنائه
 ده كلور بقال كليات الارض من الباب الرابع فى ارض كلثة اي ذات كلاء الاكلاء همزه نك كسر به بعناه بقال
 اكليات الارض اذا كانت ذات كلاء وكلاء سلف ورمكه دخی ديرلر نقول كليات في الطعام كلاء اذا اسلفت
 فيه واكله كير وبقية دخی ديرلر نقول كليات بصرى فى الشئ اذا ردة فيه المكلة اوللر اولان يركرك
 وطلب اولسون اوليرك اوتى كرك يابسن اولسون واكله اوت اوللق معنائه ده كلور بقال اكليات الناقه
 اي اكلات الكلاء كالكلاء كافك فخي ولا ملك سكونيله اوت اوللق بقال كليات الناقه اي اكلات الكلاء ودين
 اكلتهكه دخی ديرلر بقال كلاء الدين اي تاخر الكلاء كافك كسر به ولا ملك فخي له والفك مد به حفظ
 ايتك بقال كلاء الله كلاءه اي حفظه وخرسه وبقال اذهب في كلاء الله الاكلاء همزه نك و تانك كسر به
 صافق نقول كليات عني اذا لم نتم وسهرت و حذرت يعني برسنه دن حذر ايتكن كوزه او ينجو كلسه
 بوبله ديرلر المكلاء ميمك ضمي ولا ملك تشديد به دره كنارى وكيلىر حكيمك يركه اسكله لرده اولور مرفاء
 السفن معنائه بقال كلاء القوم سفينتهم نكلتيا اي جيسوها الكلاء مشددة مدودة بهرمه ده برى كد بدر
 كاندك كيارى جيس ايدوب صقيلر لمد كروميوت استعمال اولنور و قال سيبويه هو فعال مثل جبار
 بالتشديد والمعنى ان الموضع يدفع الريح عن السفن ويحفظها وهو على هذا مد كرمصوق وقال الاصمعي
 الكلاء والمكلاء موضع رفا فيه السفن وهو ساحل كل نهر التكلته روكردن برره قوبتولق بقال
 كليات كلثة اذا ايت مكانا مستقرا من الريح المكلاء ميمك ضمي وكافك فخي وتشديد به واكله كافك
 فخي ولا ملك تشديد به اسم مكان منه الا كلاء همزه نك فخي له اخر معنائه بقال بلغ الله بك كلاء العبر

كلاء

نساء

نساء

نساء
نساء

نساء

نساء

نساء

محرم حرم من تأخير إبله صغريه ديك ولوره نوكلامي ارج اي غارت بتمك متواليان لرنه كره اولوب معاشاري
 جميعا غارله اولدغچون سو بلر لردى التسميه على وزن التجر به تأخير معنائه يقال نساء نساء نساء على وزن
 المكذبة كذبت عصا معنائه همز ولا تهمز النساء والنساء تأخير ايمك يقال نساءت الشئ نساءت اي اخرته فعلت
 وافعلت بمعنى وانسا بعيد ايمك معنائه دخی كلور تقول نساءت سر بي اي بعدت مذهبي الاستنساء تأخير طلب
 ايمك يقال استنساءت الذين فأنسائي بعضيار ابتدئ النساء عن اجله ونساء في اجله ديرلر ايكسي بر معنائه النساء بالضم
 وسكون السين تأخير ايمك مثل لكلاء النسبة على وزن فعيلة بمعناه ايضا يقال نساءت البيع وانسأت وبعته
 بنسأة وبعته بكلاء وبعته بنسبة اي بتأخير قال الاخفش يقال نساءت الذين اذا جعلته له مؤخر اكانك جعلته
 لذي وخره النساء بفتح النون والمد تأخير ايمك يقال نساءت عنه دينه اذا خرت نساء بالمد وكذلك النساء في العمر
 مدود ومنه قولهم من سره النساء ولا نساء فليخفف الرداء وليأكل الغداء وليؤخر العشاء وليقل غشيان النساء يعني
 طول عمره وتأخير اجل طلب بدن كسسه لباسك خفيف كيسون وصباح طعا ميله اخشام طعامك بين تأخير
 انسون وجماعدن يرهيز انسون كذا في بعض النسخ الانساء متأخر اولق يقال نساءت عنه اي تأخرت وكذلك
 الابل اذا ثابعت في المرعى المنساء ميمك ضمي ابله وسعت معنائه كاور يقال ان لي عنك لمنسأة اي منسأة وسعة
 الانساء خلق ايمك يقال انشاء الله خلقه ومرتفع خلق معنائه كاور يقال انشاء الله اي جعل السحاب مرتفعة
 وابتداء معنائه كاور يقال انشاء بفعل كذا اي ابتداء وفلان ينشئ الا حاديت اي بصنعها يعني كند ودين يند
 ايدر الناسي شول تازده كسسه دركه حد صغري يكش اوله مؤشده دخی ناشي ديرلر النشاء ففتحته والنش ففتح نون
 وسكون شينه جمعي كلور طابله طلب صاحباه محب ونشأ اول يند اولان نسنيه ديرلر بلوندن وغير بدن
 وبرده بيوب كاله ارمكه دخی ديرلر تقول نساءت في بني فلان نشأ ونشوء اذا شبت فيهم وارنفاع معنائه ده
 كلور يقال نساءت السحاب اي ارتفعت النساء ابتداء ليله ديرلر بعضيار ابتدئ كجه اي حذر اولان طاعته ديرلر
 النسبة نونك ففتح وشينك كسري ومدله اول يسلن حوضه ديرلر يقال هو بادي النسبة اذا جف عنه الماء
 وظهرت ارضه بعضيار ابتدئ نشية شول طاشه ديرلر كحوضك دينه قورلر المنشآت ميمك ضمي وشينك
 فتحيله مكر مات وزني اوزن شول كيار دركه بلكن ايجش قجن بلكن ايجيه منشآت دينر الاستنشاء همزه نك
 وتاء نك كسري له فخلق اسنه ام معنائه يقال الذئب يستنشئ الریح بالهمز واذا هو من نشيت الریح غير مهموز
 اي شممتها النشاء نونك ففتح وضادك سكوبيله بر نسبه قالدرمق يقال نصأت الشئ بالهمزة اي رفعته پس بو
 نصبت معنائه ده لغت اولور ووزجر ومنع معنائه ده كلور يقال نصأت الناقة اي زجرها النقاء بضم النون
 وفتح الفاء والقصر شول اوت قطعه ليدر كمتفرق اولور بتن اونك كترندن النقاء واحدي على وزن صبرة
 وصبر النكا نونك ففتح وكافك سكوبيله بر نسبه نك قاني صويق يقال نكأت القرحة انكا هانكا اذا قشرها
 ويقال في الدعاء هنت ولا تنكا يعني واصل اولدغك نسبه في خدای تعالى سكامنهم قلوب وجمع وزجتدن
 بري قلسون وكاه اولور كه هنت ولا تنكه دخی ديرلر همز مي هايي قلب ايمك لراق وهراق ده قلب اولدغ كبي
 النها نونك ففتح وهانك سكوبيله والنهاء ففتحته والنهوء ضمتله ات بشمك يقال في اللحم نهأ ونهأة ونهوءة
 من الباب الرابع اذالم ينضج ويقال في المثل ما بالي مانعي من ضبك يعني سنك ضبك يشمد وكندن غم حكيم كه
 صب كلر معنائه درو ويقال نهو اللحم من الباب الخامس النعي على فعيل بشين ات الانها همزه نك كسري به
 يشورمك يقال انها ت اللحم انها اذالم تنضج المنهاء ميمك ضمي وهانك فتحيله يشممش ات يقال انها تانا انها
 النوع زجت ومشتله طور مق ودوشمك معنائه ده كلور اضداددن در يقال ناء بالجل اذ نهض ب مثقلا يعني

يوكي

نوا

نوا

نوا

نوا

نوا

يوكي اغرقاه قالدرسه ويقال ايضا ناء بالجل اذا انقله يعني يوك اغرقسه ويقال المرأة تنوء بها اي تنقلها
 وهي تنوء بها اي تنهض بها منقله الاناء همزه نك كسري والفك مدله اغرقك يقال ناء بالجل مثل اناعه
 اي انقله واماله كيقال ذهب بواذهبه يعني وقوله تعالى ما ان معاجحه لتنوء قال الفراء اي لتني العصية اي تنقلها
 وعصية عينك ضمه لدر حال طائفة سيد راون دير قرقه وارحجه واناة اقي بشور كمد دخی ديرلر على ماسحي النوا
 نونك ففتح واوك سكوبيله ايضا سقوط لحم من المنازل في المغرب مع العجر وطلوع رقيه من المشرق يقال
 من ساعته في كل ليلة الى ثلاثة عشر يوما وهكذا كل لحم من انقضاء السنة ما خلا الجهة فان لها اربعة عشر
 يوما بعضيار ابتدئ نوا سقوط معنائه استماع اولنا مشد الا بوجله وعرب طائفة سي نعموري وبيلي واسي
 وصغري بودوشن بلدينه اصافت ايدرلر اصبي ابتدئ طوغن بلدينه اصافت ايلتور كه حكم اوكدر يقال مطرنا
 ينوء كذا جمعي الانواء كلور همزه نك فتحيله والنوا ان دخی كلور مثل عبد وعبدان ووطن ووطنان المناوة والنواء
 على وزن المقاناه والقنال عدوات ايمك يقال نوات الرجل مناواة ونوا اذا عادت به ويقال اذا نوات الرجل
 فاصبر ورجع اليه واصله الهمز لا تهمز ناء اليك ونوب اليه اي بعض اليك ونهضت اليه ان السكت ابتدئ له عندي
 ماساه وناءه ديرلر انقله معنائه وما يسوءه وينوءه دخی ديرلر بعضيار ابتدئ ان سكتك مرادى ساءه واناة
 ديكدر ناه كلمة سي متعدي دكلن متعدي استعمال اولدغ سي ساءه كله سته از دواج المحو ندر نه كلى لا يسه
 بالعدا والعشاي ديرلر حاله كذا غدا غدا وزي وجمع اولناز وغدا يا صباح بني طعامه ديرلر نه كعشاي اخشام
 من طعامه ديرلر الاناء همزه نك كسري والفك مدله ايضا اقي بشورمك يقال ناء اللحم بنه ناءه اذالم ينضج والنوا
 نونك ففتح ويا نك سكوبيله ات جك اولق يقال ناء اللحم بني نوا ويعد اولق معنائه ده كلور على ماسحي النبي
 بالكسر والمد مثل النيع زاده بشمك ات بني النبوة معنائه النبي ايضا معنائه ده كلور ويقال ناء الرجل
 مثل ناع لعه في ناء اذا بعد فصل الواو والياء والمد والقصر شول مرصد كه عام در مقصور وك جمعي الاو باء كلور
 مدودك جمعي الاو بنه كلور همزه نك ففتح واوك سكوبيله الواو قواوك ففتح والفك مدله بر طاعه على اولق يقال
 وبث الارض توباء وباءة مثل تمهاه من البسار اربع وثمان طعام فاسدا ولغه ديرلر واثارت معنائه ده
 كلور تقول وبأت اليه بالفتح اذا اشرب اليه فعي لغه في ومأت اليه الوشة واوك ففتح وبانك كسري به والو بية
 واوك ففتح وبانك كسري وبانك سكوبيله على فعله وفعيله شول ركوب بالياء متصفا اوله ارض وبانك معنائه
 وبونك لغه نالته واردر كه اول مو شدر معنائه مذكور اوزن على ماسحي الانساء الاستنساء بري وباليو بولق
 يقال وبأت الارض فعي موشة واستوبأت الارض اي وجدتها وبية واثارت ايمك معنائه دخی كلور
 تقول وبأت اليه اذا اشرب اليه فعي لغه في ومأت الواو واوك وبانك فتحيله بد نر خم اربوب عيلو اولق ككن
 فتمقيرن يقال وبثت يد فعي موثوه ووثانها اواصاها وبث ومامه حجر بيايدوب وفي ديرلر الوجبة على وزن
 فعيلة شول طعام دركه جكر كني سحق ايدوب ياغله قار شدر بر بعضيار ابتدئ خرماتك جكر دكن جقرب
 سوداره يا خود ياغله اصلدرلر بر جيتله ككه تمام اختلاط لور راندين صكره يرلر الواو واوك ففتح وجمك
 سكوبيله مجاغله اوزمق يقال وجاءت بالسكين اذا ضربته بوقال وحي فهو موجود من الباب الثالث الواو واوك
 كسري به والفك مدله يضيئك طمرلر دو ككدر حني صنوب اياغش كي اوله وجدت شر بقاءه برامشدر كه
 عليكم بالباءة فن لم نستطع فعله بالصوم فانه جاء يعني خبت حلالدين جماعة قادر اولين صائم اولسون كه
 صوم كاناك معنائه سن لاده ايدر وبوندن ما خود در شول قوللر كه وحات الكيش ديرلر وحدث اخرده
 ولر اولشدر كه انجي بكشين موحوشين يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم اكي اناغش قيون قربان ابتدئ الواو

ودا

وذا

ورا

ونا

وضا

وطا

واو ك فني وحيك سكونيله بيون اورمق يقال وجات عقبه اي ضربته من الباب الثالث التوجي ففتحته
 وحيك سمي وتشد بدله بمعناه يقال توجا تبتدي التورده ففتحته وذلكت سمي وتشد بدله هلاكك اي بك
 تودا عليه اي هلكه التورده على وزن الجر به بمعناه يقال ودا فلان بالقوم تودبه المودة منك سمي وذلكت فني
 وتشد بدله لفظ مقبول وزن مهلكه ومضاره در والنودي على وزن التكرير التسوية تقول ودا ت عليه
 الارض تودبنا اذا سوت عليه الارض الورد واو ك فني وذلكت سكونيله محفوف وتعييب اي بك تقول وذلكت
 الرجل ودا اذا عيبه وخمر سور او او ك فني وذلكت سكونيله خلف وقد ام معنائه ككلور اضداد دندر التور
 فوز وقي يقال وزات اللحم وزا اذا انفسه التور ففتحته خطفي قوي ولا ان كسبه التورده يره دوسر منك
 يقال وزات الناقة اذا كها توزنه اذا صر عنه وتوزنه كذلك وعاقب اعز جمع ابدوب بعلق معنائه ده كلور
 التوري على وزن التكرير بمعناه تقول وزات الوعاء توزنه وتوزر يا اذا شدت كثره وكثر نرسنه نك ايحس
 حفظ اوله تد ركر كمال واسون وكر ك غير نرسنه اولسون وتوزر طولمي صوابه طولدر مع معنائه ده كلور
 تقول وزات امر به توزر يا اذا ملاها التور وفتحته وزاتك سمي وتشد بدله طولمي املا معنائه يقال
 توزرات اي املا تزي يا يعني صوبه قدم الوضوء وكلكك ويا كلك تقول منه وضو الرجل من باب طرف
 اي صار وضوءه يقول تروضات للصلوة ولا نقل تروضت يعني رايه ديسون سمي ك بعضه تد رلر الوضوء بالفتح
 يقول صودره انك له ابدست اورلر والوضوء ايضا مصدر در من تروضات للصلوة مثل اللوع والقبول قال اليزدي
 الوضوء بالصم المصدر وحي عن ابن عمرو في الغلاء يقول بالفتح مصدر لم اسمع غيره وذكر الاخفش في قوله تعالى
 وهو ذا الناس والحجارة فقال الوضوء بالفتح الخطب والوقود والضم الا بقاد وهو الفعل قال ومثل ذلك الوضوء
 وهو الماء والوضوء وهو الفعل ثم قال وزعموا انها لغتان يعني واحد تقول الوقود والوقود يجوز ان يعني بهما الخطب
 ويجوز ان يعني بهما الفعل وقال غيره القول والوقوع مقبولان وهما مصدران شاذان وما سواهما من المصادر
 فني على الضم الواضحة على وزن المعاملة وضوءه غلبه اي بك يقال واضا ت فوضا ت وضوءه اذا فخرت بالوضاء
 فغلبته الوضوء بالصم والتشد بدله وتشد بدله كسبه در كوكبك يوزر لوبيا كثره لوبيا الا بضاء همره نك كسر بله
 بر كسبه نك كوكبك صور لوبيا وعلو طو فني يقال وضو الرجل دلولد له ولد وضي الوط او ك فني وطانك سكونيله
 بضمق يقال وطيت الضي بر حلي وطا وجماع اي بك معنائه ده كلور يقال وطى الرجل امرته بطا فيهما يعني
 انك سبب ذاك راجع در واوسا قاط اولشد در مضارع تد تسقط اولد سمي كي متعدي او ايد قلزندن
 او ري زير افعول بعل باني ك فاني معتل اوله كسبه لازم كلور فعلان من بوران وقتا ك متعدي كد بار ايسه سائر
 اخوانه محالقت اولندي حذق واوله التوطو ففتحته وطانك سمي وتشد بدله بضمق يقال توطا ت بر حلي
 ولا نقل توطيته الواطية سؤال بدن كسبه لركه حديثك واقع اولشد واطية ديونسيه اولند قلري يول
 بضمق كد كاري ايجوند الوطاة بضمق يقال وطو الموضع ويوطو وطاة من باب طرف اذا صار وطيا
 التوطية على وزن التجر به بر ري بضمق دور بك يقال وطا ت نا توطية ولا نقل وطيته الاستيطة ملازم بولق
 يقال استوطا المركب اي وجلا وطيا الوطى واو ك فني وطانك كسري ومدله ملازم اولمش تستد يقال هدا سمي
 وطى اي من الوطاة والطنة والطاة مثل الطعة بالكسر والطعة بالفتح فالهاء عوض من الواو وهما يعني يعني طية
 وطاة بمعناه كد اول ملايت معنائه در الوطاة اي موضع قدم معنائه وهي ايضا ك الصعطة بمع الفاء لفظا و
 معني يعني ضم قابله دخي كلور صعطة كني طاز او معنائه وفي الحديث اللهم استد وطا نك على مضير الوطاة بكسر الواو
 والند صد الطاة يعني دوسر كد اور نيك مقابل در الوطية على وزن فعيله ر كسبه در عر لوبيا كزر كد ايحس نرسنه

قورلر في الحديث اخر ج ثلث اكل من وطيته اي ثلث قرص من غرارة والوطية ايضا ضرب من الطعام الا بضاء
 همره نك كسر بله بصدر مق يقال او طانك الشئ فوطيه ويقال من او طانك عشوة يعني شئ تشه ك بصدر دي
 وشعره فاقبه اعاده اي بكه دخي بطا د ر المواطاة على وزن المعاملة موافقت اي بك يقال واطا ت على الامر مواطاة
 اي وافقته وفلان يواطى اسمه سمي اي يوافق التواطى على وزن تفاعل موافق او لمق يقال واطوه اعليه اي توافقوا
 اخفش ابتد ياري تعالى نك قول ليوا طوا عدة ما حرم الله مشتق در واطا ت دن نته ك ياري تعالى نك قول
 هي اسد وطاء مدله مشتق در مواطاة دن ك مواطا ت مواة معنائه در ومواة اتي يا نيدن موافقت
 معنائه در سمع وبصر ك موافقت معنائه بعضا ر شد وطاقا ت اي تد بار سكونيله قياما معنائه الموحى
 على وزن المسجد ياق بصدر دخي يقال هذا موطن قد مك التما ه على وزن الهمة جوق طيان كسبه كثر الانكاه
 معنائه الانكاه كسر نيله وتا نك تشد بدله طابق يقال نك على الشئ فهو متكي المتك سمي وتا نك
 تشد بدله موضع انكاه وقرى اعتدت لهن متا قال الاخفش هو في معنى مجلس الانكاه على وزن الافعال
 كسدي سو بكنه ركي دوشور مك قال طعنه حتى لكاه اي القاه على هيئة المتكى التوكو ففتحته وكافك سمي
 وتشد بدله سو بكنه قال توكا ت على العصا واصل تدوذكر اولننار ك جميعه واو در الا بكاء بكسر الهمة
 وسكون الياء الاختائية كسبه ايحون بصدق قومق يقال و كات فلان ايكاء اذا نصبت له متكا الاياء همره نك
 كسر بله اشارت اي بك قال ومات اليه اي شرب ولا نقل او ميت الوم واو ك فني وحيك سكونيله اعه فيه يقال
 ومات اليه اما وما الوامه بر نرسنه الان كسبه قال ذهب ثوري فا دري ما كنت وامته اي لا دري من اخذه
 وبلا معنائه ده كلور يقال وق في وامته اي في غوية داهية واغوية ضم همره وسكون غين معنه وتشد بد
 يابله بلا معنائه در نته ك يابند كلور ان شاء الله تعالى فسيل الهاء الهاة على وزن الزلزلة دوهي علقه دعوت
 ايندوب هي هي ديك نته ك صوبه دعوت اي بكه جا جا دير لر العي والحي اسم منها وقد ذكر التهجوة ففتحته وتا نك
 سمي وتشد بدله اسكيوب بيرغق يقال نهتا الثوب اي تقطع ويلى تدوذكر اولنن زطينه ولان ا فوايله در وكا
 اولور كه نهما الثوب در لر ممله بومعنايه الهجا هانك فني وحيك سكونيله والهجو ضم نيله طو حيق يقال هجا
 غرني من الباب الثالث اي سكن وغرث غين معنه هاء مثله ابله ابله دير لر الا هجا همره نك كسر بله طو يور من
 يقال هجا طعامك غني اي قطعه الهدا والهدو والهداء بفتح الهاء في الاولى وضم الهاء والدا في الثانية وفتح الهاء
 والمند في الثالث رام قلن يقال هدا هدا وهدا واهدا هدا من الباب الثالث اي سكن وسكون معنائه ما خود در
 اتانا فلان وقد هدا ت الرجل ديد كاري يعني كيم وقا لذي قلساكن اهد غندن واتا وقد هدا ت العيون
 واتانا فلان هدا هدا ير لر خننه براو يخودن صكره كسبه وبعد هدا من الليل وبعد هدا من الليل ديد كاري
 كيه دن بر قطع كد كد صكره وبعد ما هدا الناس دير لر خلق ايجوب ورد قدن صكره معنائه الا هدا
 همره نك كس بله ساكن قلن يقال هدا هدا اي سكنه وهدا متعدي دخي كاه راهد معنائه يقال هدا ت الصي
 اذا جعلت تضرب عليه بكهك وتسكنه لينام واهدا ت هدا دخي دير لر المهدية ميمك سمي وهانك فني ويا نك
 سكونيله حاله معنائه قال ركت فلان على مهيد تاي على حاله التي كان عليها مهدا نك تصغير در الا هدا
 على وزن الاحر بوكري اهان كسبه كوز پشت معنائه يقال هدا راجل هدا اي احب بين الهداء الهداء
 هانك فني وذلكت سكونيله كسبك قطع معنائه يقال هدا ت الشئ هدا من الباب الثالث اي قطعته الهدوء
 ففتحته وذلكت سمي وتشد بدله كسبك يقال هدا ت القرحة اي فيسدت ونقطعت الهمة على وزن فعيله
 ضرر هفت قال هدا هدا هدا هدا يعني بوبصر وغو هدا كد دن مالو خلقه ضرر وموت يرشور الهه هانك فني

وكا

وما

هاها

هنا

هجا

هدا

همزه نك كسرى و رانك فتحيله والارابة فتحينه ريرك اولمق يقال ارب يا رب يا مثل صغر بصغر صغر او ظرف
 بظرف ظرفه الارب على وزن لكرهم عاقل وزكى واستاد معنائه المؤاربة بكسنة مصاحبه دستان
 سوباشك الارب كذلك همزه نك كسرى و رانك سكويه حاجت و بوند برنجه لغت و ارد برى ارب و برى
 اربه و برى ارب فتحينه المؤاربة على وزن المفعلة ميمك فتحى و رانك فتحى و ضى ايله كذلك حاجت معنائه در فى المثل
 مأربه لاحقاوة و حقاوة فتح حاء مهملة و فائله حصول مقصوده ابرام انك ديرا لارب فتحينه اربه زكرا فائى اولمق
 يقال ارب الدهر من الباب الرابع اذا اشتد و ركسنة نك اعضاسى دوشمكه دخی دیرلر يقال ارب الرجل اذا تساقطت
 اعضاه و يقال ارب من يدك اى سقطت اربك من الیدین خاصة يعنى اللركه مخصوص اولان عضولرك
 دوشسون و برنسنه ده حادق اولمغه دخی اطلاق اولنور يقال ارب بالشئ اذا در بـ موصار بصيرافيد فهو ارب
 و قد مر و ارب حاجته و حاجت مند اولمغه ده دیرلر يقال ارب الرجل يا رب اربا من الباب الرابع اربه همزه نك
 كسرى و رانك سكويه حاجت معنائه لغت در و مند قوله تعالى غير اولى الاربه من الرجال قال سعيد بن جبیر
 المراد منه المعتوه الاربه ضم همزه ايله و سكون را ايله و كعقه معنائه التارب على وزن التكرهم دو كى محكم
 ايمك يقال ارب عقدك و برنسنه فى وافر قلعه دخی دیرلر المورب ميمك ضى و همزه نك فتحى و رانك تشددى
 و فتحيله هر وافر اولان سنه يدیرلر يقال اعطاه عضوا مؤرباى تامالم بكسر التارب فتحينه و رانك ضى
 و تشدد بدله برنسنه ده قائلق ايمك يقال تارت فى حاجتى و تارب فلان على اى تارب تشدد المواربه ميمك
 ضى و رانك فتحيله ظفر بولمق يقال ارب على القوم اى فزت عليهم و فلتج و فلتج فائله و جيم ايله ظفره دیرلر
 مأرب على وزن المنزل بروضك ادبر و بوندن در كه ملج مأرب دیرلر الاربى همزه نك ضى و رانك سكويه
 و الف مقصوره ايله داهيه بلا معنائه الميزاب ميمك كسرى و همزه نك سكويه اولو قمر زاب معنائه كاه
 اولور كه همزه رك ایدر لر جمى المازب كلور على وزن مصابيح الارب بكسر الهمزة و سكون الزاء ليم اولان كسنة
 الارب زانك كسرى بلفه قصير القامة اولوب مذموم اولان كسنة كذا فى بعض نسخ الصحاح الاسب كسرى همزه ايله او ترق
 یرنه بتن قل و محمد لركه اسبك اصلى و سب اوله كه و سب نباته دیرلر كياه معنائه يس و او همزه يه قلب اولنش
 اولور نته كور تارث دیشل در ولوى همزه يه قلب ایدو بنى الاشب همزه نك فتحى و شينك سكويه لوم
 و عتاب ايمك يقال اشبه يا شيه استبان من الباب الثانى اى لاه و عاتبه و خلقي رى برينه قارشد ريق يقال اشبت
 القوم اى خلطت بعضهم ببعض الاشابه ضم همزه ايله شول جماعت در كه اجناس مختلفه دن جمع اوله جمى
 الاشاب كلور على وزن الا صابغ التاشب فتحينه و شينك ضى و تشدد بدله و الاشاب همزه نك و تانك
 كسرى به جمع اولمق يقال تاشب القوم و انشبو اى اختلطوا و يقال جاء فلان فین تاشب اليه اى انضم اليه التاشيب
 على وزن التكرهم خلقي رى برينه دوشور ملك تحر بش معنائه الاشب فتحينه انجلو یرلر انجلرى رى برينه
 كرسك بقال اشبت العيصه من الباب الرابع اى التف و عيصه كسرى عين مهملة ايله و صاد مهملة ايله انجلو یره دیرلر
 الاشب همزه نك فتحى و شينك كسرى به انجلرى رى برينه كیرن یرلر عيص اشب اى ملتف و عدد اشب اى
 مختلط الموشب ميمك ضى و شينك فتحى تشدد بدله نسي مخلوط اولان كسنة بقال فلان موشب اى مخلوط غير
 صريح فى نسبه و يقال ضربت فيه فلانه بعرق ذى اشب اى ذى التماس يعنى فلانك و والده سى فلانى نسب
 صريحه طوغرمدى الالب همزه نك فتحى لامك سكويه جمع ايمك و سورمك بقال الب الابل لبها و بالها من
 الباب الاول و الثانى اى جمعها و ساقها و يقال البت الحيش اى جمعه التاب فتحينه و لامك ضى و تشدد بدله
 جمع اولمق بقال تالبوا اى تجمعوا الالب و الالب همزه نك فتحى و كسرى به ولا مك سكويه جمع اولن
 كسنة لر التالب على وزن التكرهم قندرمق تحر يض معنائه بقال حسود مؤلب اى محرض التالب على

ارب

اسب

اسب

الب

على وزن ثعلب را غا جك اسميدر التائب على وزن التكرهم غنقه سو بليوب ملامت ايمك بقال انبه تانبا اى
 غنقه و لاهه الاثناب همزه نك و تانك كسرى به طعامه استها اولمق بقال اجحت مؤتبا اذا لم تشته الطعام
 الاناب سحاب و زنى و زره بررا محه سى كوكبك نسبه در كه طيلردن عد اولنور و بعضا مسكدر ديدى الانب
 فتحينه باد نجان مفردى انبه كلور الارب همزه نك فتحى و واوك سكويه مكان و ناحيه معنائه بقال جاو
 من كل اوب اى من كل مكان و ناحيه و مصدر در رجوع معنائه و كجه ايله كلك معنائه بقال بت
 الى بنى فلان اذا اتيتهم ليلا و بالاريسنه دخی دیرلر نحل معنائه بركونه مكانه جوق رجوع ايتد و كندن
 او توري الا و به همزه نك فتحى و واوك سكويه و الاياب همزه نك كسرى به مصدر لر كه كذلك رجوع معنائه
 بقال ابوب و يا و اوبه و يا با و بقال فلان سريع الا و به و ايت الشمس دخی دیرلر بولغندر غابت الشمس ده
 ديشلر الايه رجوع اصلنده اوبه ايدى و اوى يا به قلب بدب ايه ديشلر در و اوب مير حالنده الى و يا غى
 سرعه له دیرلر كه ده دیرلر الا و ب على وزن فعول شل نقه در كه الى يا غن تيز ديره ده سكر در كن الا و اب همزه نك
 فتحى و واوك تشدد بدله تائب اولان كسنة المئاب فتحينه و مدله مرجع معنائه الانثاب همزه نك و تانك
 كسرى و تشدد بدله رجوع ايمك اوب كى بقال و تائب مثل فعل و افعل التائب على وزن التكرهم جميع
 نهاده بور يوب كجه قوغه دیرلر و تسبيح ايمك معنائه دخی كلور قال الله تعالى يا جبال اوبى اى سبى زيرا
 بارى تعالى تاسخرنا الجبال معه يسبحن بيور مشدرا لتاوب فتحينه و واوك ضى و تشدد بدله كجه ايله كلك نقول
 تائب الى بنى فلان اذا اتيتهم ليلا و بعضا ايتدى تائب اول ليلده كامكد رنقولت و بت اذا جئت اول الليل
 التائب ميمك ضى و واوك كسرى و تشدد بدله و التائب يانك كسرى و تشدد بدله اول ليلده كان كسنة
 الايه مثل الاقامه برنسنه فى راق ايمك بقال اابك الله اى ابدك التائب فتحينه و ضم ها ايله برنسنه يه
 یرا فلنوب حاضر نقي بقال تائب للسفر اذا استعد الا هبة همزه نك ضى و هانك سكويه یراق عد معنائه
 و منه بقال هبة الحرب لعدتها جمى الابه كلور الابه همزه نك كسرى به دباغت اولنمدمش درى جمى الابه
 كلور فتح همزه ايله على غير القياس مثل ادم وافق و عمد فى جمع ادم وافيق و عمد بعضا جمى الابه در ديدى
 همزه نك و هانك ضيله قياس دخی بودر و وافيق دباغت اولنش درى معنائه در فصل الباء اليه بالف فتح احق
 و ثقل اولان كسنة و عبد الله ابن حارث بن عبد المطلب كه والى بصره در لقي در و كذلك رجاريه نك دخی
 اسميدر البيان یرا یرلر ديك اولور بقال هم بيان واحد كى بقال باج واحد اى ضرب واحد قال عمر بن الخطاب
 رضی الله عنه ان عشت فسا جمل الناس يمانا واحدا یرد التسمية بذيهم فى القسم لانه كان يفضل المهاجرين
 و اهل بدر فى العطاء الباب قيو جمى الابواب كلور و كاه اولور كه الابوبه همزه نك فتحى و واوك كسرى به
 دخی دیرلر از و اجدن اوتره تته شاعر ك شعر نده هتاك اخبية و لاج ابوبه ديمسدر هتاك پرده برنجى و ولاج
 داخل اولو جمى معنائه التبوب فتحينه و واوك ضى و تشدد بدله بواب لومق بقال تبوت بواب اى اتخذه
 التبوب على وزن التكرهم بالبر وضع ايمك بقال ابواب مبوبة كى بقال اصناف مصنفه البابه على وزن الناقه
 مناسب اولان سنه بقال هداشى من يانك اى يصلح لك يمه تانك فتحيله بر رجلك اسمى در فصل التاء التوابان
 تانك و همزه نك فتحى و نونك كسرى و يانك تشدد بدله همزه نك ياشلر ينه دیرلر بعضا لر فى خالص اولانلر
 بو فى استعمال ايمه مشدرديدى باسى ميمد مبدل در التباب تانك فتحيله هلاك و خسران و منه بقال تب تابا
 و تب تاب و بقال تب تاب فلان تصببه على المصدر باضمار فعل اى الزمه الله هلاك و خسرا التائب على وزن التكرهم
 هلاك ايمك بقال تيدوهم نتيبا اى اهلكوهم الاستنباب همزه نك و تانك كسرى به حاضر و مهيا اولمق التراب طيارق

اوب

اهب

يب

بوبة

يب

تب

بومر بر قناعت و در تراب و توراب یا فتح و تورب و تریب: لفتح فیهما بضای و ترب و تریب یا ضم فیهما و ترب یا فتح
والمد و ترب یا جمع الی تربیه در هر سه فتح و رانک کسر به و ترب یا دخی کلور تانک کسر به التریب تانک فتحی و الفک
مد به نفس ارض التریب تانک فتحی و رانک سکونیه به برنسنه فی طیراغه دیک و فقیه اولی و معناسی بودند ما خود در
بقال ترب الرجل ای افتقر کأنه لصق بالتراب و مدعا محله ترب بدایه دیر لر ای لاصابک خیر سکا خیر
ایر شمسون معناسنه التریب علی وزن التکریم برنسنه طیرا قلق و التریب فختینله و رانک ضمی و تشدد به
طیرا قلق بقال ترب الشی فخر ای نطق بالتراب یعنی طیراغه بولشیدی لا تراب هیره نیک کسر به برنسنه نیک
اوزربنه طیرا قلق دو کمال قال ترب الشی ای جعلت علیه التراب و فی الحدیث اربو الکتاب فانه اخرج الحاجة واستغنا
معناسنه ده کلور بقال ترب الرجل اذا استغنی کانه صار له من المال بقدر التراب المتربه میک و رانک فخیله مسکت
وفاقه و مسکن ذوم تربیه بدید کمری طیراغه برار اولش فقیه دیک تربیه تانک فتحی و رانک کسر به برمی اوجی غله
معناسنه جمعی التریب کلور و تربیه طیرا قلق و نسنه به دخی دیر لر بقال ریح تربیه اذا جاءت بالتراب و برانک دخی
اسمیدر تربیه تانک ضمی و رانک فخیله مثل الهمزة بر دوه نیک اسمیدر التریب تانک و رانک فخیله و یانک ضمیله
شول دوه بدیر لر کز یاده فولش اوله ذلول معناسنه و بونک اصلی ترابن ما خود دره بوند مذکره موث
برار اولور التریب تانک کسری و رانک سکونیه یاش داش هم زاد معناسنه بقال هذه ترب هذه ای لدنهای
انراب کلور التریب تانک فتحی و رانک کسر به کوکس کی استخوان سیننه معناسنه جمعی التراب کلور تربیه یانک
ورانک فخیله بر موضع اسمی در یامیه قرب التریب زحمت چمیک بقال تعب تعبان الباب الرابع الانعاب همزه نیک
کسر به برکسنه بر حمت و بره عاجز قلق بقال تعب غیره التریب عینک کسر به و المتعب میک ضمی و عینک فخیله
زحمت چکن کسنه و لا بقال متعب التریب فختینله هلاک بقال تعب تعبان الباب الرابع التراب تانک فتحی
و و اوک سکونی و لا مک فخیله مرکب صیغه سی غیره معناسنه بقال هذه ام لتواب الانعاب همزه نیک و لا مک
کسر به برایش طوغر و لوق بقال انلاب الا مرانلعبا ای استقام و یول اوزانوب طوغر لغه دخی دیر لر بقال
انلاب الطریق اذا امتدوا ستوی و مرکب کوکسن و یاشن او و طوغر دخی دیر لر بقال انلاب الحار اذا قام
صدره و رأسه الثلاثیة تانک ضمی و لا مک فتحی و یانک کسر به طوغر لیش انش التوبه تانک فتحی و و اوک سکونیه
کاهدن رجوع انک و فی الحدیث الندم توبه یعنی یسئال عین توبه در التوب بعناها بعضا بر بندی توب
توبه نیک جمیدر مثل عومه و عومه و عومه سیرا به دیر لر عین معناه ابله المتاب میک فتحی ابله معنی التوبه بقال تاب
الی الله توبه و متابا علی کله سالیله استعمال و لند قد توفیق و هدایت معناسنه در بقال تاب الله علیه فی وفقه
لها التوبه علی وزن التجربه معنی التوبه الاستغابه علی وزن الاستعانه توبه طلب انک بقال استغابه ای سأل
ان بتوب علیه التابوت شول تخیه دن استلن نسنه که اکامیت قور لر اصله تابه بوه ابدی یانک ضمی و و اوک
فخیله مثل تر قوه که فعلوه و زنی اوزن اولور و وقتا که و او ساکن اولد یسه هات نیت تایی قلب و لندی بعضی لر
ایندی قرآن عظیمه قریش و انصارک لغتی مختلف و لما مشدرا لا تابونه که لغت قریش تابه و لغت انصارها
ابه در فصل التاء الا تاب فتح همزه و سکون تابه بر نوع اعاجدر واحدی تابه در التوبه تانک ضمیله و همزه نیک
فتحی و الفک مد به مثل رقباسنک که نوم غلبه ابتد که انسانه عارض اولور و ملا فی المثل عدی من التوبه
التعاب تانک فتحی و همزه نیک ضمیله اسمک تقول ثبات علی وزن ثبات و لا تقل ثبات و التریب شول رقیق
ایخ یاغیدر که مشکبه فی و بر سقلمی احاطه ایدر التریب تایی کبی دره و ناومعنی یعنی ملامت انکه اطلاق
اولور بقال لا تریب علیک و تریب تریدن ما خود در که ترب شول شیم امعادر که رقیق اوله یعنی بر سقلم

تعب
تعب
تلب
توب
تاب
ترب

اولان یوفقه یاغیدر شیم کشف که شدت محبت در شغافدن ما خود در که شغاف غلاف قلبه دیر لر بی لوم
و ذبل اعضا به نسبت اولنور محبت رئیس اعضا به نسبت اولند فی کی ترب و تریب و تریب فعله دخی استعمال
اولنور بد بیلر بقال ترب ترب علیه و عربت اذا فحبت علیه فعله یثرب یا نیک فتحی و رانک کسر به مدینه
رسول الله اسمی در التریب فتحی و رانک و الاثری یثرب به منسوب اولان نسنه بقال نصل یثرب و اثر به ای
منسوب الی یثرب رای مفتوح ایند بیلر توالی کسراتی کریه کور و بن التریب تانک ضمی و رانک
سکونیه و قافک دخی کذلک ضمیله و یانک تشدد بد به بیاض کتان زنی ثوب رقی دیر لر بر نوع بیاض بر در
که مصرده اولور التریب تانک فتحی و عینک سکونیه صوی افتح بقال تعب تعبان الباب الثالث ای فخر
التعب عینک فخیله صوا قد و غی یرمسیل الماء معناسنه جمعی تعبان کلور تانک ضمی و عینک سکونیه
و تعبان کذلک یلان دن بر نوع در که غایت اوزن اولور جمعی تعبان کلور التریب تانک ضمی و عینک سکونیه
المتعب فتح میله و فتح عینله حوضک اولو غی جمعی المتعب کلور علی وزن المساجد الانعاب همزه نیک و یانک
کسر به صوا ولوقدن اتقی بقال التعب الماء ای جرى فی التعب و قان افعه دخی دیر لر بقال التعب الدم ای جرى
من الانف و غیره التعب علی وزن جعفر دیکو بعضا لایتدی مؤنثه تعب و مذکره تعب یانک دیر لر تانک
و لا مک ضمیله و سکونک سکود موری کیر دکی طرفه دخی تعب دیر لر داء التعب بر علت در که صاچی
وصفالی دو کر المتعبه بضم المیم و کسر اللام شول یردر که انک دیکوسی چوق اوله بقال ارض متعبه ای
ذات تعاب اما ارض متعبه دید کمری تعاله دن ما خود در که تعاله دخی ضم تانک کذلک دیکو معناسنه در
و جاتر در که تعب دن اولوب ترخیم اولش اوله و تعب خرما اغاجی دینه اولان ارقه دخی دیر لر که اندن جمع
اولان ماء مطر جقر و تعبیه رجالدن کی معروف کسنه نیک اسمی در بری تعبیه بن جدعاری دخی تعبیه بن رومان
که مز بور لر تعب یانک دیر لر التعبیه بر موضعک اسمیدر که مکء مشرفه یولند در التعب تانک و عینک
فخیله شول کوله دیر لر که طاغ کولکه سنه اولغین اکشمس و اصل اولیوب صوی صغوق اوله جمعی التعبان
کلور تانک کسر به کاه اولور که مفر دینه غنی ساکن قلوب جمعه التعب تانک کسر به و الا تعاب دیر لر
همزه نیک فخیله التعب تانک فخیله و قافک سکونیه دیک جمعی الثقب کلور ضمیمه و دیک معناسنه
دخی کلور بقال ثقت الشی تعبان الباب الاول و برنسنه فی جهد له بلکه دخی دیر لر بقال ثقب عن الامرای
تعرفه الثقب تانک ضمیله ثقبه نیک جمعی در و ثقب وزنی و وزن دخی جمع اولنور تانک ضمی و قافک فخیله
المتعب کسر میله و فتح قافله شول نسنه در که انکله برنسنه دیر لر المتعب ضم میله و کسر قافله و تشدد به
بر شاعرک لقمیدر التثقیب علی وزن التکریم زیاده دیک بقال ثقب عود العرج و ذلک اذا مطر ولان عوده فاذا السودی
یغوب جقر دکی دید کمری اوت ملام اولی بقال ثقب عود العرج و ذلک اذا مطر ولان عوده فاذا السودی
منه قیل قد قل ای بد او رقه صغار فاذا زاد قلیلا قیل قد ارب ای از داد و صلح ان یو کل فاذا تم خوصه
ای و رقه قیل قد اخص ای کمل المتعب میک ضمی و تانک فتحی و قافک تشدد بدی و فخیله دیش نسنه
بقال در متعب ای مثقوب التثقیب فختینله و قافک ضمی و تشدد به دیک دیک بقال تثقب الجلد اذا ثقبه الحام
یعنی فی حلم دید کمری جانور دلسه که حلم فتح حایله کوهیه دیر لر الثقب ضمیمه و الثقبه فتح تابه اودی لکنمق
یقال ثقت النار تثقب ثقبوا و ثقبه من الباب الاول اذا ثقت الاتقاب همزه نیک کسر به اودی یا لکنمق
بقال ثقتها انا الثقاب ضیا و یرن نسنه و منه شهاب ثاقب و شول ناقه یه دیر لر که سودی چوق اوله بقال
ثقت الناقه ای غزلبنها الثقب فتح تابه شول خرده یخ لدر که انکله آتش بقا لر که بعض دیر ده اکتو ترق

ترقب
تعب
تعلب
تغیب
تقب

ثلب

ثوب

ثیب

جائب

جیب

دیرلر ثلب عیبی استکان سو بلك بقال ثلبه ثلبا اذا صرح بالعیب وثمنقصه المثلیة مملك ولا ملك فحقیه عیب
 جمعی المثالب كلور الا ثلب همزه نك ولا ملك فحقیه او فاجحق طاشتر له اولان طیراق بقال بغینه الا ثلب یعنی شتم
 محله بویه دیرلر فی دن مراداغ در قم معناسنه الثاب کسر ثابله و سون لامله شول دوه در کز یاده یشلو
 اولد غندن دیشلری قلوب قویرو غنك فالری ذو کوله مؤثنه الثلثة وجمعنه الثلثة دیرلر ثانك
 کسری ولا ملك فحقیه مثل قردوقرده التلیل علی وزن التکریم دوه مصفت م بون اوزن قلق بقال
 ثلب الی غیر ثلبیا الثلب ثانك فحقی ولا ملك کسر بله شول سکوککه انوک صمنش روی اوله بقال رخ ثلب ای
 متشلم ثالبه الشوی لامك کسری وستینك فحقی والفك قصر بله شول عورندرکه ایافلری یارلمش اوله
 الثلثوت فحقینه و بانك ضمیله بر دن نك اسمی در طیهله ذبیان بیننه الثلب ثانك فحقی ولا ملك کسری
 ومندبله اولوق کلا معناسنه الثوب ثانك فحقی و اوک سکونیه فقتان جمعی الاثواب والشیاب
 کلور همزه نك اوله فحقیه ورنك ثامیده کسر بله و جمع قانی الاثوب کلور همزه نك فحقی و اوک
 ضمیله و عربدن بعضی اثوب دیرلر همزه بله تجمل ضمه همزه اولی اولد غیچون دار وادو و ساق واسوق ده دخی
 حال بو بله در و ثوب کید وب کیر و کلکه دخی دیرلر والثوبان بالفحقین ایضاً بمعناه و بقال ثاب لرجل ثوب
 ثوب یا وثوبانای رجیم بعد ذهابه اجتماع معناسنه ده کلور بقال ثاب الناس ای اجتماعوا كذلك الماء اذا
 اجتمع فی الخوص المثاب ميمك فحقیه خوضك وسطی كه انده صو جمع اولور قنچنكه صوی خراج اولتمق مراد اولسه
 و قیودن صوچمن کسنك دور دخی ره دخی مثاب دیرلر الثبة ضم ثابله صو جمع اولد دخی بر در مثاب معناسنه
 تاواو دن عوضدر اقامده عوض اولد و غی کبی ککه اصلنده اقوام ابدی المثابة فتح میله شول مکنه
 دیرلر که اکامرا جعت اولنه مرة بعد اخرى ومنه قوله تعالى واذ جعلنا البيت مثابة للناس وهم منزله
 مثاب دبد کلر بنك وجهی بودر که اول منزلك اهل خارجة مصالحن کور دکنن صکره اکامرا جعتدن
 خالی دکلر در مثاب نك جمعی المثاب کلور کذلک ميمك فحقیه و مثاب صیاد طو زاق قور ردو غی ره دخی
 دیرلر الثواب ثلك فحقیه طاعتك عوضیدره بر کسنه نك اسمیدر که اطاعتله معر وفدر بقال فی المثل
 اطوع من ثواب المثوبة ميمك فحقی و ثانك ضمیله بمعناه قال الله تعالى للمثوبة من عند الله خير الاثابة
 همزه نك کسر باه عوض ورمکدره کسینك اتی وجانی کندو یه کلك بقال ثاب الرجل ای رجع الیه جسمه
 و صلح بدنه الاستثابة همزه نك کسر بله ثوب ویرلمسن طلب انك التثویب علی وزن التکریم ثوب ویرمك قال
 الله تعالى هل ثوب النصار ما كانوا يفعلون ای جوزوا و اواره اذ انده الصلوة خیر من النوم دیمك و یوجه اواز بله
 مرة بعد اخرى چاغرمق الثاب کسر ثابله شول محکم بل در که یغیور ابتداسنده اولور الثیب ثانك فحقی
 و یانك کسری و تشدد بله اری کیش عورت و عورتی کیش ارمز کرمو مؤث بوند برادر بقال رجل ثیب وامرأة
 ثیب التثیب علی وزن التکریم عورت ثیب اولوق بقال ثبت المرأة بفتح الیاء ای صارت ثیباً فصل الجیم الخاب
 یماز حمارلرندن غلیط اولانه دیرلر همزه بله و همزه سز لقت درو بو بنوزی بلور مش یککه دخی جابه المذری
 درلر که مذری کسری میم و فتح رابه بو بنوزه دیرلر ز یابو بنو زاهل بلور دکه غلیط اولوب صکره ایچلور
 و یونکله مراد صغر سنی درو بقال فلان سخت لال جاب الصبر یعنی شخصی ضعیف صبری قوی درو بر کسنه نك
 کسیننه دخی جاب دیرلر بقال جاب جاب من الباب الثالث ای کسبت الجیم فحقیه کسینك قطع معناسنه
 و غلبه ایتك بقال فلان جاب القوم من الباب الاول اذ اغلبهم المحبوب خایه سی کسینش اری بقال خصی محبوب
 ای بین الجباب الاجب فحقینه شول دوه که اورکی کسینش اوله بقال بعیرا جابی بین الجیب ای مقطوع السنام

السنام الجبة بضم الجیم کیاسی لباس معناسنه و کوندر د مور بنك قوائنه دخی دیرلر کفت سنان معناسنه
 و یلکه اولان کز رینه دخی جبه دیرلر مفصل الرند معناسنه جمعی الجباب کلور جیمک کسر بله و جباب
 بحر ما غاجنه ارکک خرما و یرمک میوه و یرسون دیو تلقیج النخل معناسنه بقال جاء من الجباب و قد ج
 الناس النخل الجیب علی وزن التکریم انك وک ایغنك سکلی دیرلر ندرن کجوب فحقی یاغنك سکلی سکیرلر نچکندر
 و اورک معناسنه دخی کلور بقال جیب فلان فذهب الجیب ميمك ضمیله و بانك فحقی و تشدد بله شول ات که
 انوک تمییدی اوله بقال فرس مجب و فرس فیه تجیب الجیب فحقینه اسمیدرات سبل اولوق معناسنه الجیم
 ميمك و جیمک فحقیه طوغری یول جاده الطریق معناسنه الجباب ضم جیمله شول نسنه در که قیق کبی دوه
 سود بنك یوز و نه ظاهر اولور حالاکه دوه سود بنك قایغی اولماز الجیمه جیمک ضمیله شول شنبه کداتی
 قاوروب ایچنه قویوب سفره کونورلر یا خود یاغی ریدوب ایچنه قورلر و شول زنبیل دخی دیرلر که در دز
 دوزوب انکله طیراق داسرلر جمعی الجباب کلور الجیب علی وزن التزلزل اتی قد بد ایتك بقال تجیب
 الرجل اذا تشق یعنی و شقیقه اخذ انسه که شقیقه اتی فی الجملة قایندوب اندن قور و تمغه دیرلر کز یاده چه ق
 دورن ات بومعقوله قور بدبلن اندر الجیم ضمیله شول قوی کداتی یا یلماش اوله جمعی الجباب کلور جیمک
 کسر بله و الجیمه جیمک کسری و بالرك فحقیه دخی کلور الجبوب فتح جیمله بک یرارض غلیط معناسنه
 بعضلر یر یوزی در دبد بلر جمعی کلز الجحابة علی وزن السحابة شول احق کسنه که انده خیرا و یایه بقال
 له الجحابة هلباجه و هلباجه کسر هاء ابله و باء موحده و جیمله بنه احق معناسنه در تا کیدا و لور الجحذب علی وزن
 جعفر چکر که دن برنوعدر که نشل اولوب ایقلمی اوزون اولور الجحاذب ضم جیمله بمعناه و ابو جحاذب ذکر اولنان
 چکر که نك اسمیدر معرفه در نته ک ارسلان ایچون ابو الحارث دیرلر و فرموده دوه دخی جحذب و جحاذب دیرلر
 بضم الجیم فیهما جمعی جحاذب کلور جیمک فحقیه الجذب جیمک فحقی و دالک سکونیه قنلق نك سال معناسنه
 و مکن جذب دخی دیرلر و عیب معناسنه دخی کلور و فی الحدیث انه جذب العمر بعد العشاء یعنی عشان صکره
 حکایت مثل ایتکی عیلمو کوردی الجذب جیمک فحقی و دالک کسری و مندبله قنلقی زیاده اولان یر بین الجذب و
 معناسنه بقال ارض جذبه و ارضون جذوب و فلان جذب الجذاب دیرلر اطرافی قنلق معناسنه الجذاب
 همزه نك کسر بله فتلعه داخل و لوق بقال جذب القوم ای صابهم الجذب و قنلق اوزن بو لمغدد دخی دیرلر بقال
 اجذب ارض کدای و جندم اجذبه المجاذبه ميمك ضمی و دالک فحقیه یل قنلق بله چورمک بقال جادبت لابل العام
 اذ کان العام محلا ای قنلقا فصارت لا تکل الا الدربن الاسود درین تمام یعنی جادبت لابل دیرلر قنلق بل قنلق اولوب
 قور جیش چور جیش اوندن غیری اوت بولسه اولد دخی شول ضعیف اوندن اولسه که اکامد دیرلر الجذب جیمک
 و دالک ضمیله و جیمک ضمی و دالک فحقی ابله چکر که دن برنوع در و بر کسنه نك اسمیدر رجالدن نونی زائد دره ظلم
 معناسنه دخی کلور بقال وقع القوم فی ام جذب اذا ظلموا کویا کدای جذب داهیه اسملرندن بری در الجذب
 جیمک فحقی و دالک سکونیه چکمک یقال جذب وجبذه علی القلب بین الباء و الذال و منه بقال للرجل اذا کارع فی لانا
 جذب منه نفساً و نفسین یعنی قنچنکه قابله اولان نسنه برنفسه یا خود اپکی نفسه چکسه بو بله دیرلر و ای آخر
 اولوق بقال جذب الشهای مضی عامته و قوائی اناسندن یرمق بقال جذب المهر عن امه ای فطمته و اغی یاری
 کسینك انقطاع ریق معناسنه و ناغه نك سودی از اولوق بقال جذب الناقه من الباب الثاني اذا قل لبنتها الجاذب
 سودی کسینش باقه جمعی الجواذب و الجذاب کلور مثل نایم و نایم الجذب جیمک فحقیه و دالک سکونیه انقطاع
 و بعد معناسنه بقال بنی و بین المنزل جذبه ای قطعه و بعد و برلر ایشم معناسنه دخی کلور بقال جذبه

جذب

جحذب

جذب

جذب

جذب

من غزل للمجنوب منه مرة يعني ان يركب كل ثلث جذبه ديرا المجاذبه ميمك ضمي وذلك فتيحه بر كسنة ايله
 بر نسخته في كسندر ملك تقول جاذبه الشيء اذا نازعته اياه التجاذب تنك فتي وذلك خيميله خشك تاراج
 معناسنه الالجذاب همزه نك وخيمك كسر بله سر عتله سير ايتك الجذب ففتحنله خرما اغا جنك كويكي
 شمع نخل معناسنه واحدي الخذية كلور الحرب ففتحنله اويوز ديد كاري مرض كه انسانه و دوايه عارض اولور
 يقال جرب الرجل من الباب الرابع الا جرب همزه نك و رانك فتيحه صفة منه يقال رجل ا جرب الحرب
 ضم خيميله وسكون رانك جمع الا جرب يقال هم قوم جرب الحرب كسر خيميله جمع الحرب الا جرب همزه نك كسر بله
 بر كسنة نك دوه سي اويوز اوطق يقال ا جرب الرجل اذا جرب ايله الحرباء جنك فتي و رانك سكونيله والفك
 مد بله كوك سما معناسنه وكوكه جربا ديد كاري نك وجهي هو دركه بلد ز لري جريه تشبيه اول تشدر
 وقط اولان يره دخی أرض جرباء در لرا الحرب خيمك كسر بله دغر جق ديد كاري نسبه در كدو بدن دوزوب
 ايجه نسبه قوز لرو قيونك ايجه دخی اعلا سندن اسفلنه وارنجه جربا ديد لرا داخل نثر معناسنه
 الحرب خيمك فتي و رانك كسر بله تركه دن و يزدن مقدار معينه دير لركه الشمس اوشون في الشمس اوشون
 اوزون اوله كه اكدوم دير لركه جريه و جربا ديد كاري نك فتي وخيمك سكوني و رانك كسر بله اوله
 وخيمك ضمي و رانك سكونيله نايه الحرب ميمك ضمي و رانك فتي وتشدد بله جريه ومضرس و زني اوزن
 شول نسبه در كه في امور تجر به ايدوب محكم قلمش اوله واكراني مكسور قيلون سلك اسم فاعل اولور لكن عرب
 رانك فتي ايله استعمال ايتشدن الحربه كسر خيميله زراعت اولان رالحرباء كسر خيميله ومد الفله فعليا وزني
 اوزن نكباديد كاري وزكار كه شمالله ديور سينه اسر فاسد كجه بلوذي طاغيد جربا ضم خيميله
 بر صوبك ايدبر مكه ده در شرفها الله تعالى الحربه خيمك و رانك فتي و رانك تشدد بله بيان اشكي
 سور هسي و ناسدن قوي اولان كسنة لره دخی اطلاق اولور قن بر اولسنة لرقونه بعضي صغير وبعض
 كبير اولسنة الحربا ن خيمك ضمي و رانك ضمي وتشدد بله قليمك فتي نيام شمشير معناسنه وكوكاكك بقاسي
 جيب القيمص معناسنه وكوكاكك حشمتكه دخی دير للفظ فارسيد مرع بدر الا جربا ن همزه نك و رانك
 فتيحه بنوعيش و ذبيان كه ابي معروف قبيله دن عبارت رالجورب على وزن جعفر جوب ديد كاري
 نسبه كه قلدن اوروب اياغه كير لركه الجواربه در فلاسغه و زني اوزن هايجمه ايجوند لفظ جورب معرب
 اولد عيجون وجواب دخی دير لركه كبلجك جعنه كيا بلو لرو كبلج كيله معناسنه در الجوربه على وزن
 الدحرجة جورب كيدر ملك الجورب ففتحنله و رانك خيميله جورب كيمك يقال جوربه فتي جوب اي البسته
 الجورب فليسء الجراجب على وزن المساجديري و جته لاولان دوه لرا الحربا ن خيمك فتي و رانك سكوني
 و دال غير معجمه ايله فارسيد مرع بدر اصلي كرده نان در نجيل و انك صقيحي معناسنه و كرده نان شول كسنة
 در كه صول الن صوفره دوه اولان طعام اوزينه قويه كسنة تناول ايتسون ديوار حربية على وزن الدحرجة والجر دم
 مصدران منه يعني طعامده نخل ايتك معناسنه يقال جرب د ب و جردم في الطعام الجر شبة والجرب شمة
 على وزن الدحرجة خسته لكدن ايو اطلق اند مال معناسنه يقال جرب شرب الرجل و جرب شرب اذا ندمل بعد المرض
 والهزال جرب خيمك و رانك فتيحه اوزن طويل معناسنه الخشب خيمك فتي و سبينك كسر بله والجشوب
 ميمك فتي و سبينك خيميله طعام غليظ يقال هذا طعام جشوب و جشوب اي غليظ خشن بعضا ايتدي شول
 طعامدر كه انوك قاتني اوليه قال صاحب الصحاح لو قالوا الجشوبوا كما قالوا الخشوبوا غلام لم يعد الا في لم
 اسمعه بالجيم وجشوب قالن كاسي معناسنه ده كاور ثياب غليظه معناسنه الجشاب كسر ميميله غليظ معناسنه

جرب

جورب

جرجب

جربد

جربش

جسرب

جشب

الجص

الجص خيمك فتيحه وعينك سكونيله برقق يقال جعبته من الباب الثالث اي صر عته مثل جعبته العين المهملة
 والفاء الجعباء خيمك كسر بله والفك مد بله بعناه زيرا كا اولور كه يان ياده قلوب جعبته جعباء فتيحي دير لركه
 نته كم سلقينه دير لركه سلقه اوز رينه يان ياده ايدوب الجعبه خيمك فتيحه وعينك سكونيله اوق قوي جق
 نسبه قيو زكي مثلا جعي الجعاب كلور كسر خيميله الجعوب خيمك و بانك خيميله قصير القامة اولوب مذموم
 اولان كسنة الجلب والجلب بسكون اللام وفتحها كيمك يقال جلب الشئ يجلبه جلبا وجلبا وجلبت الذي الى
 نفسي من الباب الثاني و ات ياده سكر تسون ديور دنج حيقر مغه دخی جلب دير لركه يقال جلب على فرس جلب
 جلبا من الباب الاول اذا صاح من خلفه واستخفه للسبق الاجلاب بعناه وات ياده سكر تكيون حيقر منه
 دخی دير لركه جلب جلب عليه و دوه بالانته دري قايغه دخی دير لركه جلب جلب عليه و رانك كسنة نك
 دوه سي اركك طوغور مغه دخی دير لركه زارا كك ولدي جلب ايدوب صنعه ايلدر لركه ديشي طوغور دقه
 احلب الرجل دير لركه بالحاء المهملة واعانت ايتكه دخی دير لركه يقال احلبه اي اعان واجتماعه ده دير لركه
 اجلبوا عليه اذا اجتمعوا و انا لبوا مثل اجلبوا بالحاء المهملة واجلاب يان اوز رينه دري نيكه دخی دير لركه
 او كلق زمانه يقال احلب الحرح الخلوبه خيمك فتي ولا ملك خيميله شول نسبه در كه صامق ايجون
 ايلروكتور لرا الحليب خيمك فتي ولا ملك كسر بله شول نسبه كه بر شردن بر شتره كتور لرا الحلبه ضم
 خيميله وسكون لامه شول در بدر كه يان اوز رينه بترا و كلق زمانه نقول منه جلبا لرح جلب
 من الباب الاول والثاني و زمانك شدي يقال اصابتنا جلبه الزمان وكلمة الزمان وشول دري كه دوه
 حطنه چكر لرا كاده جلبه دير لركه جلب والجلب خيمك كسري وخيميله ولا ملك سكونيله شول بفعه بلوده
 دير لركه انك بغمور اوليه و دوه هاودنك انجلر بنه دخی جلب دير لركه بله وخيميله الجلباب خيمك كسر بله
 ولا ملك سكونيله چار شرب ملحفة معناسنه الجلبية خيمك فتيحه مصدر جلباب معناسنه با دغام اولندي
 زيراد حرجه عيغه سنده ملحق در الجلب والجلبه ففتحنله اواز لرا صوات معناسنه نقول منه جلبوا بالشدبد
 وشول جلب كداندن نهي اول تشدر اول بودر كه زكات جمع ايدن كسنة سور بنك اوز رينه وار ميو ب كندو
 طور دخی مكله كوردب زكات له بعضا ايتدي نهي ايلتان جلب اولدر كه بر كسنة او كدل ميدانك آت بر كسنة
 بندر وب ميدانك اشنة كلك ايدنجه ات راغب حيقره تا كد حله سن كجه باب خيميله دن بور نوع اولد و عيجون
 نهي اولندي الجلب والا جلاب شول كسنة لركه دوه و قيو في بيع ايتك ايجون چكوب كسنة لرا الجلبان
 خيمك خيميله ولا ملك سكونيله حبوبات قسمندن بر نسبه در ماشه بكر را جلبناه خيمك ضمي وكسر بله شول
 نقه در كه سفر ايتكه قوي اوله بعضا ايتدي انك سمرنه وعورنك سمرنه جلبناه دير لركه كذا في بعض النسخ من
 الصحاح الجاحاب خيمك كسري ولا ملك سكونيله يان ياده پير اولان كسنة يقال شيخ جاحاب و جاحابه اي كبيرهم
 وهم كسر هابله زيا پير اولنه دير لركه الجعاب همزه نك ولا ملك كسر بله اواز نوب ياتق وسيرده جد وجهي
 ايتك يقال اجلب في السيرا دامي وجد الجلب ميمك ضمي وعينك كسر بله كير معناسنه يقال سيل مجلب
 اي كير الجلب ففتحنله وعينك سكونيله والف مقصود ايله على وزن القرني نيز كوزن كوز يقال رجل
 جلبعي العين اي شديد لبصر الجلباء ففتحنله شول ديشي دوه كه قوي اوله جلب على وزن جعفر
 بر موضعك اسيد ر الجنب خيمك فتي ونونك سكونيله يان تقول قعدت الى جنب فلان الى جانبه يعني
 و بر كسنة نك يهلوسن يعني يان فتمعه دخی دير لركه يقال ضرب جنبه اي كسر جنبه وطواري كندی جانبكه
 چكه ده دير لركه يقول جنبت الدابة اذا قعدت الى جنبك كاه من الباب الاول وكذا لك جنبت الاسير جنبات العربك

جرب

جلب

جلبب

جلبب

جنب

و برنسنه ایراغ ایتک بقال جنبته لشی ای محیته هال الله تعالی واجنبی و بنی ان نعبدا الا صنم و یخندن بر قبیلته نك
 اسیدر و ناحیه معناسنه دخی کلور کاقیل الناس جنب و الامیر جنب الصباح بالجنب سفر یولد اشی الجانب
 طرف ناحیه معناسنه الخیمه فتحینله بمعناه بقال فلان لا بطور یجنتنا ای لا یقرب یجنتنا الخیمه میمک ضمی
 ونونک فتحیلله و الخیمه فتحینله ونونک ضمی و تشدید به و الاجتناب همزه نك و تانک کسر به و الخیمه تانک فتحی
 ونونک ضمیله جمله بر معنایه در تخمینق دیک اولور الا جنبی و الا جنب فتح همزه ابله و الخیمه ضمتینله و الجانب
 جمله سی بر معنایه در اراق کسنه دیک اولور بقال زحل اجنبی و اجنب و جنب و جانب و غریب اولن کسنه ییدخی
 جانب دیر لر جمعی جنب کلور بقال نع القوم هم لحار الخیمه ای لحار الغربیه یعنی غربی نواز لغله مدح در لحار الخیمه
 ضمتینله اخر طائفه دن اولان قور کسیر الخیمه علی وزن التکریم ایراغ ایتک بقال جنبته لشی یعنی جنبته
 بالتحقیف علی منامر و دوه نك سودی از اولمق بقال جنب القوم اذ اقلت البان ابلهم و انک ایاغنده اولان شول
 اگر یلک در که کیش کی هموار اولد قور مستحسن عد اولنور الجانب فتح جمله او او کنده اولان مکان فناء دار
 معناسنه و محله یه قریب اولان ره دخی دیر لر جمعی الاجنبه کلور همزه نك فتحی ونونک کسر به بقال اخصب
 جنب القوم و فلان خصیب الجانب و جذب الجانب یعنی فلان قومک طرفی او جوزلق فلانک قتلوق دیر لر که
 خصیب خاء معجمه و صاده مهمله ابله او جوز لغه و جذب جمله و دال مهمله ابله قتلغه دالات ایدر الجانب کسر جمله
 بد که کلک بقال فرس طوع الجانب ای سلبس القیاد یعنی بدله سی اسان و بقال ابضاج فلان فی جنب قبیح
 اذ الخ فی مجانبه الله الخیمه حیمک فتحی ونونک کسری و مدبله شول طور در که مطیع اولوب بد کد کاه و هر مطیع
 و منقاد اولنه جنب دیر لر و شول ناقه در که انی بولد اشلر و که قوشه سن سکافی جمله از ق کور مکیون الا جنب
 همزه نك و نونک فتحیلله مطیع اولمان الجانب غریب اولان کسنه بقال جنب فلان فی نی فلان یجنب من الباب
 الخامس اذ انزل فیهم غریبا الخیمه حیمک فتحی ونونک سکونیه دوه نك ایکو سنه اولان درسی بقال اعطی جنبه
 اتخذ علیه یعنی دوه نك بهلوسی در یسندن و یرتا که سود قویا حق التابدن و ناحیه معناسنه دخی کلور بقال
 نزل فلان جنبه ای ناحیه و اعترل الناس یعنی رحابی اختیار ایدوب خلقدن عزات بتدی الخیمه فتحینله شول
 اولنر ک اسمی در که صیف زمانده تازه لنوب پیر قلنور بقال مطر نامطر اکثر منه الخیمه الجانب ضمتینله شول
 کسنه در که جنباته متصف اوله واحدی و جمعی و مؤنثی برابر اولور که اولور که بونک جمعنده الاجنب همزه نك
 فتحیلله و الخیمه دیر لر بقال جنب الرجل من الباب الخامس الاجنب همزه نك کسر به جنب اولمق بقال
 اجنب الرجل الجنوب حیمک فتحی ابله ونونک ضمیله شول بلدر که شماله مقابل اوله بقال جنبت الریح اذا
 تحوت جنوبا و جنوب یلنه داخل اولغه ده اجنب دیر لر بقال اجنب القوم اذا دخلوا ریح الجنوب الجنوبیه
 میمک فتحی ونونک ضمیله شول بلوت در که جنوب بلی ابله ظاهر اولور الجنوب شول کسنه که ذات الجنوب
 مرضنه مبتلا اوله و ذات الجنوب بر قرحه در که انسانک داخل جنبند و اقع اولور و جنوب شول کسنه در که
 جنوب یلنه ملاقی اوله بقال جنب القوم اذا اصابهم الجنوب فهم محنوبون و كذلك القول فی الصبا والدبور
 و الشمال المجنب بکسر المیم و فتح النون قلقتان جنبه معناسنه و اراضی عجمک اقصاصی در ارضی عربیه و ارضی
 عربک اراضی عجمه اقرب اولانی در الجنب میمک و نونک فتحی ابله چوق نسنه کثیر معناسنه بقال ان عندنا
 خیرا یجنتنا و شر ای کثیرا الجنب حیمک و نونک فتحیلله او کدل مید اننده بر کسنه یارش ائلرندن
 بر بنه بناستوب سبقت اینه دن ایقومقدر و یوندن نع اولتشد و مصدر د راقسمق معناسنه بقال جنب
 البعیر من الباب الرابع و بعضلر ابتدی دوه نك او بکتی بوکرنه یا بشقدن زیاده صوسر لقدر بعضلر ابتدی

ایا قاری طولش بقدر زیاده صوسر لقدر الجواب حیمک فتحیلله بر کسنه یه سوز دوند رملک الا جابه همزه نك
 کسر به جواب و یرمک بقال اجاب و اجاب عن سؤاله الخیمه اسم در بنزله الطاعة و الطاعة و يقال اساء سمعا
 فاساء جابه یعنی سوزی بر مستندی و یره مر جواب و یردی الاستجابة یعنی الا جابه بقال استجاب الله دعاءه
 الجاوبه میمک ضمی و و اوک فتحیلله و الجاوب تانک فتحی و و اوک ضمیله سو بلشک محاور معناسنه الخیمه
 کسر جمله جواب معناسنه بقال انه حسن الخیمه ای الجواب الخیمه حیمک فتحی و یانک سکونیه بقه کر بیان
 معناسنه نقول جیت القیص اجو بر واجیبه من الباب الاول والثانی اذ اقورت جیمه یعنی بقه سن او نیک
 الجوب کسر میله و فتح و اوله شول الت در که دموردن اتخاذ ایدر لر بر نسنه کسملک ایچون الجوب
 جیمک فتحی و و اوک سکونیه یرتق خرق معناسنه و کسملک قال الله تعالی و یثود الذین جابوا الصخر بالواد و قطع
 مسافه معناسنه کلور بقال جیت البلاد اجوبها و اجیبها و قلقتان جنبه معناسنه و یکسر ککولک
 جواب حیمک فتحی و و اوک تشدید به بنی کلاب قبیله سندن بر کسنه نك اسیدر که هیچ برقیوی قاز مردی
 و هیچ برقیای کسردی الا انوک صوین چقرردی الاجتیاب همزه نك و تانک کسر به قطع مسافه نقول اجتبت
 البلاد اذ اقطعنها و اجتیاب ککولک کیمه دخی دیر لر بقال اجتبت القیص اذ البسته الخیمه شول شکر که
 بر ولا بتدن بر ولا بته کلور بقال هل جاءکم جائیه خبرای خبر یجوب الارض من یلدالی بلد التجیب علی وزن
 التکریم ککولک بقامین او یق نقول جیت القیص اذ اجعلت له جیمه الجوبه حیمک فتحی و و اوک سکونیه
 بلونلرده و طاعلرده اولان اولمق فرجه معناسنه و زیاده اسیدن یاران بر جمعی الجوب کلور حیمک ضمی ابله
 الانجیاب اچلمق بقال انجیات السحابه ای انکشف تجوب تانک فتحی و جیمک ضمیله بر قبیله نك ایدر که ابن
 ملجم ائلر دن در جیمک تانک فتحی و جیمک کسر به بر جماعتدر کنده قبیله سندن که تجیب ثور او غلی در و ثور
 کنده او غلی در فصل الحاء الخیمه حانک فتحیلله بغدای و بغدایه بکر نسنه لک دانسی جمعی جوب کلور
 حبه القلب یورک اورتسی میان دل و بعضلر حبه القلبی ثمره القوادله نفسیرا بنشدر در بودخی اول معنایدر
 الخیمه السوداء چورک اوقی الخیمه الخضراء شول یاشل دانلر در بطنی لیلین ایلر و بر نسنه نك قطع سنه دخی حبه
 دیر لر ننه کم طولویه حب الغمام و حب المزن و حب قد دیر لر که غمام و مزن میمک ضمیله و زانک سکونیه سلود
 معناسنه و قر قافک ضمیله صغوق معناسنه در جابر بن حبه اتمک خبر معناسنه و دو معرفه در الخیمه
 حانک کسر به محرکه بتن تحملدر در که قوت اولور قسمی دکلر در و فی الحدیث فینبتون کائنات الخیمه فی حیل
 السیل یعنی سیل کتور دکی طیرا قده بتن دانکی در و حیل حاء مهمله ابله کوترلش معناسنه در جمعی الجوب
 کلور حانک کسری و یانک فتحیلله الخیمه حانک ضمیله محبت معناسنه بقال نع و حبه و کرامه الحب
 حانک ضمیله کوب غایبه معناسنه فارسیدر معر بدر جمعی الجانب و الخیمه کلور حانک کسری و یانک فتحیلله
 و محبت معناسنه ده کلور الحب کسر حائله کذلک محبت معناسنه و حبیب معناسنه دخی کلور مثل خدن
 و خدن که خدن و خدن دخی حبیب معناسنه در الاحباب همزه نك کسر به محبت ایتک بقال احبه فهو
 محب و حبه یحبه بالکسر من الباب الثاني و بوشاذ دوز برامعدی اولان مضاعفه بفعل کلر کسر له لا بفعل
 اکثر یلک اولور ضمیله و احباب دوه چوکوب یورمکن امتناع ایتکه دخی دیر لر بعضلر ابتدی دوه ده احباب
 فرسد خرنیت کی در بعضلر ابتدی بعیر محب دیر لر واجب البعیر احبابا دیر لر قنچه که اکبر مرض ایر شوب
 یا خود بر یری صنوب یرندن طور یسمه تا صاغ او لیمیه دك یا خود اولو لیمیه دك و اکین دانطریق معناسنه ده
 کلور بقال احب الزرع و الب اذا دخل فیه الا کل و بنشأ فیه الحب و اللب و کل ضم همزه ابله بنور نسنه و نقول

حسب

شہادت

حبيب

حبيب

حَضَب

خطب

و حطبتی فلان اذا تالك الحطب الا حطاب كذا لك حطب جمع ايتك تقول احتطبت اذا جمعت الحطب حاطب
 ليل شول كسسه دركه رطب و يابس سو بليه كچه اودون جمع ايدن كبی كنه جمع ايتدون باز الحطابه حاذك
 فتي حطابك تشدد بدله شول كسسه لر دركه اودون جمع ايدن لار الحطاب همزك كسر بله اودن كسمكه قریب
 ايتك بقال حطاب الكرم اذا حان ان تقطع منه الحطب وكرم كافك فتي ورنك سكونيله باغ صیوخی الحاطب
 میك ضمی و طانك كسر بله شول دوه دركه قوری دپكن اوليله الحطیب حانك فتي و طانك كسر بله شول ردر
 كد اودنی جوق اوله الحطب حانك فتي و طانك كسر بله شول كسسه كه قاتی ارق اوله سخت لاغر معناسنه الاحطاب
 مثله الحطوب حانك و طانك ضمیله سمر ملك بقال حطب حطوب بامن الباب الثاني ای سمن بقال اعلل تحطب یعنی شرب
 اب سرة بعد مرة تاكه سمر اولاسن الحنطب حانك ضمی و طانك ضمی و فحیله چكر كه نك اركنه دیرلر بعضار
 ایتدی حنطب و حنطه اظكوزن قور دیرلر جمع الحنطاب كور خنافس كبی كه خنافس دخی ذكر اولنان
 معنایه در الحنطوبه بالضم شول عورت كه عظيمة الجسم قليلة الخیر اوله كذا فی بعض النسخ الحطر به حانك
 فحیله و طانك سكونيله یا بلك كریشن محكم قلیق بقال حطرب الرجل قوسه اذا شد توتیرها الحطرب میك
 ضمی و حانك ورنك فحیله قاتی بوكنن اب تشدد القتل معناسنه و قوری الخلق معناسنه ده كلور بقال رجل
 محطرب اذا كان تشددا الخلق یعنی فرموده اولسه الحطب حانك و قافك ضمیله سكسان میله دیرلر بعضلر ایتدی
 سكسان ییلدن زیاده در جمعی احقاب كلور و دهر معناسنه ده كلور و منه قوله تعالی اوامضی حقا
 الحقبه كسر حابله بالراء یكدر جمعی الحقب كلور الحقب فحیله شول اب دركه دوه نك یا لاته بغلنور دوه نك
 قرتدن طولای دوه نك ییلنه قریب یرده تاكه دوه نك سینه بندی بالان ایلر و چكیه و ثیل ثاء مثله نك
 كسر بله دوه ذكر نك غلافنه دیرلر و مصدر دخی كلور ذكر اولنان اب دوه نك ذكرن بصوب بتول ایتنه
 مانع اولمق معناسنه بقال حقب البعیر من الباب الرابع اذا اصاب حقبه ثیله فاحتبس بولوه بل یغمر سر
 اولمقه دخی دیرلر بقال حقب العام اذا احتبس مطره الاحقاب همزك كسر بله دوه نك حقبین بقالق
 و حقبك نفسیری مروا ایتدی الاحقب همزك و قافك فحیله حمار و حشی مز بور بونكله نسیمه اولندی
 بوكر لری بیاض اولدغندن اوتزی كویا كه قرنی التنه حقب چكله شددر الحقباء حانك فتي والفك مد بله موث
 احقب و بقال للقارة الطویله فی السماء حقباء یعنی كوك یوزنه چكن خط سیاهه دخی حقباء دیرلر الحقاب
 حانك كسر بله برمزین نسنه دركه نسا طائفه سیانی بلارینه بغلر و بر معروف طاعك دخی اسیدر الحقبه
 حانك فتي و قافك كسر بله جامه دان كه اكاهیهك دیرلر جمعی الحقائب كلور علی وزن الحرام الاحتقاب و
 الاحتقاب بكسر الهمزة والتاء فیها هبكه كتور ملك بقال احتقبه واستقبه ای احمله ومنه قیل احتقب فلان
 الا تم یعنی فلان كسسه كناهی احتقاب ایتدی دیرلر جمع ایدوب هبكه كبی بو بننه الدغندن اوتزی الحقب میك
 ضمی و قافك فحیله طوان بنه نك اردنه اردلشن كسسه مردف معناسنه الحلب حانك ولامك فحیله سود
 معناسنه كلور تنه كم سودی صغیق معناسنه ده كلور بقال حلب الناقه یحلبها احلبا من الباب الاول و بقال
 ابضا حلبت الرجل ای حلبت له ومنه قولهم احلبنی ای اكفنی الحلب واجتماع معناسنه ده كلور بقال هم
 یحلبون علیك ای یجتمعون ویتألبون من كل اوب و اوب جانب معناسنه در الاحطاب همزك و طانك
 كسر بله بمعناه الحالب لامك كسر بله سود صغن كسسه جمعی الحلبه كلور فحیله و فی المثل شتی توب الحلبه
 ولا تقل الحلبه ذیرا فحكه ناقه لرن صغمیچون جمع اولسلر هریری كندی ناقه سن صغیغه مشغول اولدقده
 اولسلر و عابدن اول فارغ اولور دی ترتب اوزن پس شتی توب الحلبه منك معنی سی سود صغملر متفرق

حنطب

حنطرب

حنقب

حلب

عودت ایدر ديك اولور الحلوب والحلوبه حانك فحیله صاغلین دوه هاكله سی تكثیر فعل ایچون دكلدر
 یعنی هامبا لغه ایچون اولوب برنا قه نك جوق صاغلسن استعار ایچون دكلدر بلكه مراد لا علی التعین صاغلیق
 ایچون طونلان طواردر الاستحلاب سودی چكوب صاغق بقال استحلب اللبن ای استدرن الحلب حانك
 فحیله ولامك كسر بله صاغلیش سود الاحلاب سود صاغقه یاردم ایتك بقال احلبنی ای عنی علی الحلب و صاغق
 طوارن بركسسه به تعیین ایتكه دخی دیرلر نقول حلبت الرجل اذا جعلت له ما یحلبه و بركسسه نك ناقه لری دشی
 طوغر مغه دخی دیرلر و جلب دیرلر حیلله فحكه اركك طوغور سه لرن یركك انلر اركك اولان ولادی بیع اولمغه
 ایلدولر اكابناء جلب دینور الاحلابه همزك كسری و حانك سكونيله بركسسه مرعاده سود صاغوب اهلنه
 كوندركه دیرلر بقال حلبت اهلی الحلب میك ضمی ولامك كسر بله یاردم ایدن كسسه ناصر معناسنه الحالبه
 میك ضمی ولامك كسر بله یاردم ایدن كسسه ناصر معناسنه الحالبه یاردم ایتك نقول حلبت الرجل اذا نصرت
 و عاونته الحلب میك كسر بله شول چنا قدر كه اكاسود صغارلر حب الحلب میك فحیله شول د وادر كه افایه دن
 عد اولنور افایه فایله افواهك جمعی و افواه فوهك جمعی در مثل سوق واسواق و فوه كوزل فحوله قائلن
 نسنه در الحلبیه میك فتي ابله حلب بتدی ر الحلبانه حانك فحیله سود لودوه بقال ناقه حلبانه ای ذات لبن
 الحالبان ابکی طمر دركه كویكك ابکی طرفنده در الحلب والاحطاب افق سیلان معناسنه بقال تحلب العرق
 و الحلب ای سال غنزه التحلبه شول كچیدر كه نكه یه مقارن اولماز دن اول سود كتون بقال هی غنر التحلبه و غنر
 عین مهمله ابله كچیه اطلاق اولنور بعضلر ایتدی عناق تحلبه و تحلبه و تحلبه تا ولامده حركات مختلفه ابله
 شول كچیه دیرلر كه یوكو اولماز دن اول سود ویره الحلبه حانك فتي ولامك سكونيله شول انلر دركه هر طرفدن
 قوشی ایچون جمع اولنوب اصطبیل واحد دن اولمیه تنه كم قوم نصرت ایچون هر جا بنیدن كلسلر قدا حلب وادیرلر
 حلب ولایت شامده برشهرك ادبدركه معروف در وجبات قسندن حلب دیواكا دیرلر كم وظیفه
 معلومه سی ایلیمه حلاب لامك تشدد ببله بر فرسك اسیدر الحلبه ضم حابله بر معروف دانه نك اسیدر كه اكابوی
 تخمی دیرلر الحلب حانك ضمی ولامك فتي و تشدد ببله براوت دركه انی اكثرا اهورلر اوئلر بقال تپس
 حلب و تپس ذو حلب كه تپس دن مراد اهورنك ار كبی در بعضلر ایتدی حلب برصق بیرق اووت دركه بیریغی
 غایت قوی یشل اولوب ریوزینه دوستور و فحكه بریرین قوی برسك سودی چقر الحلبی كذا لك حانك ضمی
 ولامك فتي تشدد ببله شول مشك دركه اول حلب ابله دباغت اولنشددر الحلبلاب حانك ولامك كسر بله
 براوت دركه اكاعانه بحر بغا بدوب لبلا ب دیرلر ضر مشق اوق ديك اولور بعضلر حلب دبلكاری اوت در
 كه اكثرا یالی اهورلر اوئلر ددی الحلبوب حانك و یانك ضمیله زیاده سیاه اولان نسنه بقال اسود حلبوب
 ای حالك و حالك حاء مهمله ابله زیاده سیاه اولان نسنه یه دیرلر الحنطب علی وزن التكریم انك ارقه سنده
 والرنه فی الحمله اكر بلك و هو ارق اولمق بود كراولنان صفت ادمه اولسه تحنطب دیرلر حیلله الحنطب
 شول ات دركه ادمینك ان سیكك اوله بوجهله كه اسلوبدن غارج اولیمه بوانك اوصاف حیمه سندن در
 الحنطب كلوب یای كبی اولمق بقال تحنطب فلان ای نقوس وانحنی الحوب ضم حابله كناه اثم معناسنه
 الحاب بمعناه الحوب فتح حائله مصدر در كناه ایتك معناسنه الحوبه یفتح الحاء و الحلبه بكسر
 الحاء مصدر ان كذا لك بقال حبت بكذا من الباب الاول ای ائت تحوب حوبا و حوبه و حبابه و حوبه
 كذا لك اهل و عیال معناسنه ده كلور بقال ان لی حوبه اعولها ای ضعفه و عیالا و عول زجت چككه ده
 دیرلر بعضلر ایتدی حوبه هر جر مت دركه انی سن ضایع قیلر سن والده یا همشیره یا خود غیر ذات

حنب

حوب

لا تزول مكة حتى يزول اخشابها الخشب خالك فتي وشبك سكوبيله ككريم ويا بس اولان نسنه
 يقال جبهة خشب اي ككر بهه يا بسه واكته خشب اي خشن ويا بس اولان ديه الاخشب شاب
 غليظ وخشن اولق يقال خشوشب الشئ اي صار خشبا وهو الخشن وفي حديث عمر رضي الله عنه اخشوشبوا
 قال وهو الغلط وانتدال النفس في العمل والاحتفاء في المشي ليغلط الجسد يعني تحصيل اعماله نفس
 مبتذل طوئ يالن اياق بور ومكله بد نكر ايرى قيلك ديك اولور الخشب تانك خالك فتي وشبك
 ضمي وتشد بد به قوري اوت اولق يقال خشب الابل اذا اكلت اليبس من المرعى القشب الخشب فلك
 فتي وشبك كسر به وكذلك الخشب منفعته يامين كسبه رجل قشب خشب اذا كان لاخير فيه واغظ خشب
 قسبه اتباع ايجون كشد الخشب خالك كسر به زامين مالك بن خنطله او غلام ينك اسمي دركه انكره
 خشب دير لر الخشب كسر خابله جديك تقيضي دركه جذب قتلغه دير لر الاخصاب همزه نك فتيه جعي يقال
 بلد خصب وبلد اخصاب كفا اولد سيب وبلد سباب سيبين مهملتينه كدر كاه اولان يره دير لر
 الاخصاب همزه نك كسر به يراوجوز لق اولوب بوللق اولق وخلق بوللغه داخل اولق يقال خصب الارض
 واخصب القوم اذا صار والى الخصب واخصب جناب القوم يعني قومك اطراف او جوزلق اولدى الخصب
 ميك ضمي وصادك كسري واخصب خالك فتي وصادك كسر به او جوزلق يري قال مكان مخصب
 وخصيب اخصاب خالك كسر به وصادك كسر به شول خر ما اغا چلري دركه عيشي چوق اوله
 الخصبه خالك فتيه واحد هما الخصب خالك كسر به شول نسنه دركه انوكله برشي بويانور
 الخصب خالك فتي وصادك سكوبيله بويامق يقال خصب الشئ اخصبه خصب اوخر ما اناجي يشرمك
 يقال خصب الخل اي اخضر الكل من الباب الثاني الاختصاب همزه نك وتانك كسر به بويانق
 يقال اختصب الحناء ونحوه الخصب خالك فتيه وصادك كسري ومديله بويانور نسنه يقال
 ككب خصب الكف الخصب بر بلد زك اسيدر الخصبه خالك ضمي وصادك فتيه على وزن الهمزة
 شول عور ندر كه كثيرة الخصب اوله الخصب ميك ضمي وصادك فتي تشد بد به بويانور نسنه يقال بنان
 مخصب تشد بد بويانور ندر وبنان بويانور ندر فتيه بويانور ندر في در الخصب ميك كسر به شول
 تعار كه ايجنه نك قور لر الخصب شول دوه قوشى دركه وقت ريعن اولامقدن ايجلري قير يا خود
 صرن الخطب بر نسنه نك سبي نقول ما خطبك الخطبة والخطاب ميك خيمه وطانك فتيه اوله وخانك
 كسر به نايه بمعنى واحد يعني ر حاضر كسبه ي سوزمو يلك الخطبة والخطاب والخطبة خالك كسر به
 اوللرده خيمه ثالثه منبر اوزن چقوب خطبه او قومق يقال خطبت على المنبر خطبة بالضم من الباب الاول
 الخطبة كسر خاله عورتي تزوجه دعوت ايمكه دير لر الاختطاب خطيبك ايمكه وتزوجه دعوت ايمكه دير لر
 وباري تزوجه ايمكه دعوت دخی دير لر يقال اختطب القوم فلانا اذا دعوه الى تزوجه صاحبتم الخطيب عايط
 يعني عورته خطبه قلن كسبه الخطبة فتح خابله خطيب اولق يقال خطب خطبة من الباب الخامس او صار
 خطيبا الخطبي خالك كسري وطانك كسري وتشد بد به دليله زنى زن عورتي تزوجه دعوت ايمك الخطب
 خالك كسر به وطانك سكوبيله شول ار دركه عورتي تزوجه دعوت ايدرو عورته دخی اطلاق اولنوره زمان
 جاهليتد بر عورته نكاح ايتلو اولسه لر ارجانبندن خطب دير لر دى وعورت جانبندن نك وخطب دير لر دى
 وقتا كدر جانبندن نك ديسلر نكاحارى منعقد اولور دى خطبة خالك كسر به شول عور ندر كه نكاحه دعوت
 اولنه الاخطب شقراق ديدكاري قوش كه اكاخيل دخی دير لر بعضا ايتدى صرد ديدكاري قوش درك لسان

مخصب

خطب

ترک کر کن دير لر رقر مری قوشدر بلبلدن بويو حك وشول حمان دخی دير لر كه لونی خضر ته مائل اوله
 بعضا ايتدى شول حمان دركه صر تندر قره الفی اوله الخطباء خالك فتيه وطانك سكوبيله مونشي وبقال ناقه خطباء
 الاخطاب صيد قري اولوب ونسي ميكن اولق يقال اخطبك الصيد اي امكنك ودنامنك وحنظل كه اكاو
 جهل قونی دير لر انك خطاري ظاهر اولغه دخی دير لر يقال اخطب احنظل اي صار خطيبا الخطبان بضم الخاء
 وسكون الطاء هوان يصغرو بصير فيه خطوط خضر الخطابية خالك فتيه وطانك ويانك تشد بد به
 رافضي لر دن بر طائفه دركه ابو خطابه نسبت اولنور لر وانبو خطابك شانی بويدي كه اصحابه امر ايدردى
 هر ك كندولر مخالف ايدر سه اوزر يته زورله شهادت ايدر لر الاخلاية خالك كسر به ولاملك تخفيفيله دباله
 بر كسبه في الذمق يقال خليه خليه من الباب الاول الاختلاب بمعناه وفي المثل اذالم تغلب فاخلب اي فاخضع
 الخلية خالك فتي ولاملك كسر به نسا طائفه سندن خيله وخدعه اهلي اولان كسبه اخلاب خالك فتي
 ولاملك تشد بد به خداع وكذاب اولان كسبه الخليوت على وزن الجبروت بمعناه البرق الخلب خالك ضمي
 ولاملك فتي وتشد بد به شول برق در كه يغمر يغمر مسنه كويا كه خدعه ايدر بوسيدن وعده سنه وفا
 ائين كسبه اخالت كبرق خلب دير لر وشول بلوده دخی خلب دير لر كه يغمر يا غدر ميهو برق خلب دخی دير لر
 اضافته الخلب ميك ضمي ولاملك فتي تشد بد به شول لباسه دير لر كدر نكي چوق اوله الخلب خالك كسري ولاملك
 سكوبيله شول يره در كه قلبه سواد بطن ينده اولور يره دلد معناسنه وخب ديو شول كسبه يه دير لر كه
 نسا طائفه سبي اكا محبت ايدر اوله يقال انه خلب نساء الاخلاب صوبالچقلى اولق يقال ماء خلب واخلب الماء
 الخلب خالك ولاملك خيمه شول قان با چقدر كه صوبك دينه اولور وليف ديدكاري نسنه كاندن ايب بوكر لر
 ويجوز الخلب بالنسكين وبقال ليفه خلية وخبلة بالتحريك والتسكين الخلب ميك كسري وخانك
 سكوبيله شول نسنه دركه قوشلرده وسار يرنجي جانور لر ده انسانك طرفتي مثابه سنه در وشول اوراق كه
 ديشي اولميه داس بي دندابه معناسنه الخلب خالك فتي ولاملك سكوبيله اوت چميك يقال خلبت النبات اخلبه
 خلبان من الباب الاول اذا قطعت الاستخلاص همزه نك وتانك كسر به بمعناه وفي الحديث تستخبل الخبير اي تقطع
 النبات وتاكله فلن الخبير بالخاء المعجمة والباء الموحدة يحيى بمعنى النبات الخلبن بفتح الخاء والباء وسكون اللام
 بينهما شول عورت كه ابلا اوله نون الحاق ايجون كشدن اين السكيت ايتدى خلبن خلا به دن ما خودد كدر
 الخلب فتيه ايق ضعيفا اولق يقال خلبت رجله من الباب الرابع اي وهنت لا خلب همزه نك كسر به يا غي
 ضعيف ايمك يقال اخلبتها انا الخلب شول كشي در كه طويل القامة اوله وخبان شاذ اولان كله لر دندر
 زير افعال وزني اوزن اولق اسماده اصل بودر كه ايك حرف تضعيفك ري يايه منقلب اوله دينار وقيرا ط كبي
 مصندن ملتيس اولسون ديو مكر كه اخرنه هاء تايث لاحق اوله كه بودم قلب اولماز التباس مندفع
 اولد غيچون دنباهه و صنان كبي كه دنباهه قصير معنا سته و صنان مهملتينه قلقلانك يا بشق يري الخلبان
 خالك كسري ونونك تشد بد به برونك ايك جابنده اولن قناتلري كه اورت سنه اولنه دير لر وخنا به
 دخی دير لر همزه ابلا الخوبة خالك فتي وواوك سكوبيله شول يردر كه ايك يغمر يا غي ير لك بنينه اوله
 يغمر ديكه يقال نزلنا بخوبة من الارض اي جوضع سوء الارعى بها بعضا ايتدى چقن اصابتنا خوبة
 ديسك خاء معجمه به اجلق معنا سي مراد اولور مجاعت كبي چقن كه حوبة ديسك خاء مهمله ابلا حاجت
 معناسي مراد اولور الخيبة خالك فتي ويانك سكوبيله نو ميد اولق يقال خاب الرجل خيبة من الباب الثاني
 اذالم ينل ما طلب الخيب على وزن التكريم نو ميد قلق يقال خيبته انا تخيبا وفي المثل الهية خيبة

خلب

خلب

خوب

خيب

د آب

د ب

د ج

ونقول خیمه از بد و خیمه از بد منصوبك نصبی اضمار فعله بناء در مرفوعك رفعی ابتدا ثبت اوزن
اولد و غی کی تحب علی وزن نفعل بضم التاء الفاء کسر العین مع تشدید هاء غیر مصروف باطل معنایه در
یقال وقعوا فی وادی تحب ای فی امر باطل فصل الدال الدرب والدوب دالک اولد فحی و تید ضمی ابله
زجت کورمك یقال د آب فلان فی علمه د آب و یامن الباب الثالث ای حد و دب الد آب زجت چکی کسنه
الاد آب زجت و یرمك یقال اد ابته لانا الد آبان کچه و کوندز الد آب دالک فحی و همز نك سکونیه عادت
و شان معنایه در و قد یحرک العین بعضا یرایتدی بونك اصلی د آب دن در تبعیت معنایه الا که عرب
طائفه سی عادت و شان معنایه استعمال ایشا در کوی که عادت اکثر د معاود و مزاوله ابله اولوب
زجتی متضمن اولد و غیچون استعمال ایشا در الدیب دالک فحی و بانك کسر بله یوریک یقال دب علی
الارض بدب دیب یامن الباب الثانی ای مشی الدایه هر سنه در که یرده یور و لکن استعمالی بیکن نسبه به
مخصوص اولغله شهرت بولمش در دایه الارض حیوان ندن بر سنه در که اشراط ساعت ندن بعضا در دایه
الارض اغاج بین قورده دیرلر دب دی بعضا لرق فرجه به دیرلر دب دی دالک فحیله کذا فی الترحان
بور لفظ در که بوندن ذی روح مراد اولور یقال اکذب من دب و درج ای اکذب الاحیاء و الاموات و اهیسته
یوریکه دخی دیرلر یقال دب الشیخ ای مشی مشیار و بدا و درج دال مهمله ایا و جیه انقراض معنایه در
الاد باب همز نك کسر بله یوریکه حمل ایشا نقول ادیت الصبی ای حلتیه علی الدیب الدوب دالک ضمی و بانك کسری
و یانك تشدید بله کسنه دیکدر یقال ما بالدار دبی ای احد کسائی یرایتدی دبیت دن ما خود در ای لیس فیها
من دب بوسبیدن در ما بها دعوی و دوری و طور ی دیرلر و بونکله نکلم اولناز الامقام انکارده و وجهی
بودر که دعوی دعوندن و طور ی طوردن اولور یعنی دعوت ایجی کسنه بد قدره طوره منسوب اولان
و حش باردن یا حدیو قدر بوقند قلدی که بنی ادمدن اوله الدب فحیله یوزده اولان صاری خر ده تری
الدبه بمعنایه جمعی الدب کلور و دبه شول طر فهدیرلر که ایچنه یاغ قورلر و موم یاغنه دخی دیرلر و قوم یقمنه دخی
دیرلر کتب رمل معنایه الدب دالک ضمی ای دب کگری جانور که سباعند الدبه مؤنثی درو طر بقه
دخی دبه دیرلر خیمه یقال دعنی و دبی یعنی نی فوکند و طریقه و کند و حاله الدبه مبه فحی و دالک
تشدید بله ایوسی چوق یر یقال ارض مدیه ای ذات دیه یعنی یولری چوق یر الدبه و الدباب دالک اوله
و ثانیه کسر بله و بانك فحیله دیک جمعی در الدب میك و دالک فحیله یا خود دالک کسر بله سیل اقدوخی
یر مجری معنایه یقال یخ عن مدب السیل و مدبه و مدب النل مدبه اسم مکان مراد اولور راسه عن الفعل
مکسه راولور مصدر مراد اولور راسه مفتوح اولور جمع فعال ده حال بوبله اولور اگر باب تشدید اولور سه
الدبه کسر دالله یاب یاب یوریک یقال دبیت دبه تخفیه الدب دالک فحی و بانك ضمی ابله شول ناقه
در که کثرت لحنندن صالترق به رویه دب صیغه فعل مجهولدر لکن معنای مصدر مراد اولور یقال فعلات
کدامن شب ای دب یعنی بکنایک زمانندن عصابله یور یوب قوجه لاق حاله و زجه واک دلسک منون
او فیوب اسم قیلور سن الدبه دالک فحی و بانك سکونیه و دال ثانیك فحیله بروج صوت در بعضا در دبیه
طبل در دب دی و بعضا در دیک در دب دی و بعضا در دیک طر نفی یك یره طوفو غقدن حاصل اولان اولور
دب دی الدب دالک فحی و حانك سکونیه دفع ایشا یقال دحبت الرجل ای دفعته نکاح ایشا معنایه ده
کلور یقال دحبت المرأة نکحها و قرب اولق معنایه دخی استعمال اولور یقال دحب الیه ای دنامنه
الدحه فحیله و بانك تشدید بله قریب اولان نسبه یقال غنم دحبه و اغنام دحبات اذ اندانت و کثرت

کن

درب

د ب

د ب

د ب

د آب

کذا فی بعض النسخ من الصحاح الدحبه دالک فحی و حانك سکونیه علی وزن الدحر جه عنقه دفع
ایشا یقال دحبه اذ دفعه بعنف الدربه دالک ضمیله و رانك سکونیه عادت و جرات ایشا کک حر به کک
حریدن غیری امون یقال مازلت اغفو عن فلان حتی اتخذها در به الدرب و الدربه فحیله یرسنه عادت
ایشا یقال درب بالشی من الباب الرابع اذ اعتاده الدربه علی وزن الزلزله بمعنایه یقال در دب به اذ اعتاده
وفی المثل در دب لما عصفه الثقاف یعنی اول کسنه خضوع و مذلت یرایتدی جندره به کیردی حینه و حص
عین مهمله و ضا د معجمه ابله ایصر مق و صقق معنایه در و ثقاف ثاء مثلثه و قافله شول انجدر که ابوکله
سکوط و غرلدرلر یس بوفعل و زنی و زن اولور المذرب میك ضمی و رانك کسری و تشدید بله و المذرب
میك ضمی و رانك فحی و تشدید بله صناعش کسنه مثل مجرب و مجرب التدريب علی وزن التکریم بر سنه به
معتاد قلق یقال در بته الشدا بد حنی قوی و مرن علیها و یقال در ب البازی علی الصید یعنی طوئو صیده
معتادا یتدم معنایه الدرب صوق و درب اصلند طاغرده اولان طاریو لدر که اکادر بند در لدر الدرب
همز نك کسر بله در بند داخل اولق یقال در ب القوم اذ دخلوا فی الجبال الی الارض المدوم بلاد الروم
الدعابه دالک ضمیله لطیفه قلق یقال دعب بدعب دعبا و دعابه من الباب الثالث الدعاب دالک فحی و عینك
تشدید بله لطیفه جی کسنه یقال دعاب دعاب الدعب دالک فحی و عینك کسر بله بمعنایه یقال دعب دعابه
فهو دعب کذا فی بعض النسخ من الصحاح المداعبه میك ضمیله لطیفه ایشا کما حه معنایه الدعوب دالک
ضمی و عینك سکونیه ایشا یول طریق موطو معنایه وضعیف معنایه دخی کلور الداب دالک ضمی
ولامك سکونیه چنار اغاجی و احدی الدایه کلور المدایه میك و لامك فحیله شول بدر که چنار اغاجی چوق ابله
الدولاب دولاب دب کگری چرخ که صوا و زن دور فارسیدن تعزب اولان شدر الدایه دالک کسر بله و نونك
تشدید بله قصه دیکدر قصیر معنایه الدبه دالک کسری و نونك فحی و تشدید بله بمعنایه مقصور
منه فصل الدال الذب دالک کسر بله قوردر که یرتجی جانور اردن در و کاه همزه ابله و کاه همزه سر استعمال
اولنور الدبه مؤنثی و کک اوک قاشیله ارد قاشنك ایا یرینه دخی ذبیه دیرلر مابین الخنوبین معنایه که حنوجاء
مهمله و نونله کرقاشی در و ذبک جمع قلنی الا ذوب همزه اولانك فحی ثانیه نك ضمیله و جمع کثرتی الذاب
و الذوبان کلور دالک اوله کسری ثانیه ضمیله و ذوبان شول اوغر بلره دیرلر که بهادرق طهار انمکیچون
او غور یلق ایدرلر المذابه علی وزن المحکمه میك فحیله شول یرد دیرلر که اند قوردر چوق اوله الذبان دالک
کسر بله و همز نك سکونیه دوه نك بونند و دواغند اولان قل در فر یرایتدی ذبان دوه نك کوده سنه
باقی فلان قلاری در و بولفظ مفرد در دب دی الذاب دالک فحی و همز نك سکونیه منع ایشا و تحقیر ایشا
وده و سورمك یقال ذ آب لابل ذ آبای سقتها یعنی دوه بی ایلر و سوردم و الكل من الباب الثاني الا ذ آب
همز نك کسر بله قوررق یقال ذ آب الرجل اذ فرغ الذابه علی وزن الطرفه قوردر کی اولق نهب و غارنه
و خباشنه یقال ذوب الرجل بذوب ذابه من الباب الخامس اذ اصار کالذب خبث المذوب میك فحی و دالک
سکونیه شول کسنه که فیوضه قوردر کیرمش اوله یقال ذب الرجل علی صیغه مجهول و قوردر دن قورنش
معنایه دخی کلور یقال ذب اذ فرغ من الذب الذوب فحیله و همزه نك ضمی و تشدید بله و الذاب
علی وزن التعاطم روز کارلر که دور او دور او اسم سی یقال ذاب الرجل اذ اختلف وجاءت مرة کذا مرة
کذا و بعضا یرایتدی بوفعل ذب دن ماخوذ در زیر که ذب کاه اول جانبندن و کاه بوجانندن کلور و نذوب
حیله ابله ناقه یر ولدن امدرمک در و حیله بودر که قورده بکزر لباس کیون ناقه قور قوتق در تاکه ولدنه

وام اوله الذوابه ذالك ضمي وهمزه نك فتيحه او موزنه ابنن صاج كبسو معنا سنه جمی ذواب كاور واوله
اصلي ذائب ابدی همزه ايله رساله ايله رسائل كي لكن الف جمع همز نین بیننده واقع اولمسی کر یه کور ووب
همزه اولی یی واوله قلب ایندیلر و ذواب شول دریه دیر لکه دوه پالانک اردقاشنه اصل الر تذیب علی وزن
التکریم ذوابه اصحق بقال غیبط مذاب که غیبط غین معجه و بایه موحد ايله علی وزن فعیل دوه پالانیدر و بقال
ایضا غلام مذاب کبسو نمش معنا سنه الذب ذالك فتي و ابه منع و دفع ایتک بقال ذیت عنه ذبا و بیان
صغرنه دخی ذب دیر ارو ذب الی یاد دخی دیر لچوق کدوب کلدو کندن اوتری که ریادر و ددن در کدوب کلک
معنا سنه و دوق تبسرمک بقال ذب شفته ای ذبت من العطش و ارقلق بقال ذب جسمه ای هرل و اوت
صولق بقال ذب التبت ای ذوی والکل من الباب الاول التذیب علی وزن التکریم جوق منع ایتک بقال ذب
ای اکثر الذب بقال طعان غیر تذیب قنچکه منع مبالغه اولونسه بو بله دیر لر و تعب چکمک معنا سنه ده
کلور بقال ذینا الیلتنا ای تعبنا فی السیر و سرعت معنا سنه دخی استعمال اولنور و و طول و امتداد معنا سنه
دخی استعمال اولنور بقال ظم مذیب ای طویل یسار الی الماء من بعد فبعجل بالسیر و کوندن جزئی نسنه
باقی قالمق معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال ذب النهار اذالم یبق منه الا بقية الذباب ذالك ضمیله قره
سنک الواحدة الذبابة بالضم ولا تنقل ذبابة ای بکسر الذال و اما ما وقع فی مختار الصحاح من ان الذبابة بالضم
و تشدید الباء و نون قبل الیاء واحدة الذباب ولا تنقل ذبابة بالكسر فلم یوجد وجه صحته فی الکتب فتأمل
نعم نسخ الصحاح ههنا تخلفه فی بعضها و لا تنقل ذبابة بکسر الذال و بالباءین و فی بعضها و لا تنقل ذبابة بکسر الذال
و النون بعد الباء کذا بالنظر الی محی جمعه ذبان ههنا علی تقدیر صحه النسخه لا یستلزم صحه محی واحده ذبابة بالضم
فتدبر و ذبابة دیندن و غیردن باقی قلنه دخی دیر لر و جمع القله الأذبه بفتح الهمزة و کسر الذال و اکثر الذبان
بکسر الذال مثل غریب و غریبان و اعرابه المذبة میمک و ذالك فتيحه ذبانی جوق اولان یر بقال ارض مذبه ای
ذات ذباب المذبوب شول دوه در که فی سنک اصرمش اوله بقال بعبیر مذبوب اذ اصابه الذباب و بوا مض ایلده
ذکر اولنشدرو بقال ایضا ارض مذبوبة بقال موحوشه من الوحش و احق کشیبه دخی مذبوب دیر لر المذبة
میمک کسر بله سنک سو رحلت مکس ران معنا سنه الذباب ذالك ضمیله دیندن باقی قلن نسنه و دیندن
غیر بدن باقی قلنه دخی دیر لر و دوه دشتینک کسکین یرینه ذباب اسنان الایل دیر لر و قلجک کسکین یرینه ذباب
السيف دیر لر و کوز بابا کنه ذباب العین دیر لر التذبذب حرکت ایتک الذبذبه ذالك فتي و بانک سکونیه
هواده اصلو نسنه نك حرکتی الذذب فتح ذالینله ذکر معنا سنه و فی الحدیث من و فی شرب ذبذبه یعنی اول
کسنه که هوای نفسدن حفظ اولنسه الذباب ذبذبک جمی و شول نسنه لکه محفه ده اصر لر المذبذب
میمک ضمیله و ذال اولک و ثابینک فتيحه ابکی امرک بیننده متردد اولان کشی قال الله مذبذب بین ذلک الذرب
فتح ذال و کسر رابه هر نسنه نك کسکنده دیر لر بقال لسان ذرب و فيه ذرابة ای حدة و سيف ذرب و امرأة
ذربه ای صحابه یعنی بلند اواز لو عورت که صحابه ضاد مهمله و خاء مشدده معجه ايله اوازی یوکسک اولان
عورت دیر لر الذرب ذالك و رانک فتيحه معدنک فاسد اولمسی بقال ذرب معدنه ذرب ذربا من الباب الرابع
ای فسدت و فخش سو بلك بقال فی لسانه ذرب ای فخش جمی الاذراب کلور و یان ازوب و اقبول ایتما که
دخی دیر لر بقال ذرب الحرح اذالم یقبل الدواء الذریا ففتح ایلله و یاء مثانک تشدید بله و الفک قصر بله قالمق
بلا و حنت معنا سنه التذرب کسکین ایتک بقال سنن مذرب المذروب میمک فتيحه و رانک ضمیله و المذرب
میمک ضمیله و راء مشدد نك فتيحه یعنی الذعلب و الذعلبه کسر ذاله و فتح لامه شول ناقه در که سریع اوله

ذیب

ذرب

ذعلب

التذعلب

التذعلب تا نك فتي ولامك ضمیله ککیرلو کیمک الاذلعاب همزه نك ولامك کسر بله سرعتله
کیمک الذعالب ذالك فتي ولامك کسری و مد بله ذعلوبک جمی در یز یان لری قطع ثوب معنا سنه
الذنب ذالك فتي و نونک سکونیه کنه انم معنا سنه جمی الذنوب کلور ضمتینله و صوج ایشلمک
معنا سنه ده کلور جرم کی الاذنب همزه نك کسر بله کذلک کنه ایشلمک بقال اذنب الرجل الذنب
ففتحنله قویرق جمی الاذنب کلور همزه نك فتيحه الذنابی ضم ذاله و فتح بابله و قصر الفله قویرق ذنب
معنا سنه لکن ذنابی ذیندن کثر استعمال اولنور طائر ده نته کم ذنب انم و دوه ده اکثر استعمال اولنور
و طائر کقنادنده دورت ذنابی و اردر خوافی دن صکره و اتباع معنا سنه ده کلور رازدل کی بعضلر ایندی
ذنابی سموک کی بر نسنه در که دوه نك بورندن دوشر الذناب ذالك کسر بله هر نسنه نك عقی در ده ذالك
فتی و کسر بله صویولنه دخی اطلاق اولنور محری الماء معنا سنه کذا فی بعض النسخ ذبابة الوادی ذالك کذلک
کسر بله شول ره دیر لر که دن نك سبلی انم نهابت بولور و ا کذلک ذنب الوادی دخی دیر لر لکن ذبابة الوادی
اکثر در ذنب الوادی دن المذنب میمک کسر بله یحجه که انکله اش قوتر لر مغرفه معنا سنه و حقور یرده اولان
صواقند یسنه دخی دیر لر نته نك فتي ولامك سکونی و عین مهمله ايله یوکسک یرده اولان صو
یولونه دیر لر الذناب تابع معنا سنه در بقال جاء ذنبه ای ینعمه المستذب میمک ضمی و نونک کسر بله
شول کسنه در که دوه نك قویرقی یاسه یور ر یعنی دوه نك ارددن کسک اولماز الذناب ذالك فتيحه
بر موضعک اسمیدر التذنب تا نك فتي و ذالك سکونی و نونک ضمیله شول خرما قور و غی در که استغه
جانبندن اولمغه بشلیه التذنب علی وزن التکریم خرما قور غنک اولمغه یاسلمه سی بقال ذنب البسرة
المذبة میمک ضمی و نونک کسری و تشدید بله اولمغه یاسلمش خرما قور و غی التذنب تا نك فتي و نونک
ضمی و تشدید بله دولیند صاحی دولیندینه طیلسان قومق دولیندنن بر مقدار فضله قویب ذنب
صار قنغله بقال ذنب المعتم ای ذنب عامته الذنوب ذالك فتيحه شول استدر که لوزون قویر قلو اوله و ذنوب
نصیبه دخی دیر لر و ارقه نك استغه سنه اولان ات کوشت زیر پشت معنا سنه و شول قوغه که صوبله طلو اوله
بعضلر ایندی طولمغه قریب اولان قوغه در مذکر و مؤنث اولور و قوغه یمادامکه بوش اوله ذنوب دیر لر
جمع قلنی الاذنبه و جمع کثری الذناب کلور الذناب ذالك و نونک فتي ايله براونک اسمیدر الذنوب
ذالك فتي و و اوک سکونیه و الذنوبان ففتحنله اریک بقال ذاب الشی یذوب ذوبا و ذوبا و ککشک
حراری مشدد اولمغه دخی دیر لر بقال ذات الشمس اذا شتد حرها و یل کوه جنده اری اولرنده باقی
قالن یاله دخی ذوب دیر لر الاذابه همزه نك کسر بله اریک بقال اذاب غیره التذویب بمعناه و اذاب
لفظی غارت ایتک معنا سنه ده کلور بقال اذاب علینا بنو فلان ای اغاروا و اهلاک معنا سنه دخی
استعمال اولنور الاذواب و الاذوابه همزه نك کسر بله شول قیمقدر که چولکد قویر لر اریذوب یاغ انکچون
و بولکه لر اصل اوزرینه کلمشدر بناء علی ذلک و اولری اعلال او نامشدر الذاب عیب مثل الذام
والذیم و الذان که یونلرک اوچی دخی عیب معنا سنه در الذه ففتحنله التون و که اولور که
تأینش جائر کور لر و اهل یمن ایچون بر معروف کیله نك اسمی در التون معنا سنه اولنک جمی الاذهاب
و الذهب کلور و میکیال معنا سنه اولنک جمی کذلک اذهاب و جمعک جمی الاذهاب کلور
و ذهب کانه ز یاده التون کور ووب کوز مقید اولمغه دخی دیر لر بقال ذهب الرجل من الباب الرابع اذاری
ذهبای المعدن فیرق بصره من عظمه فی عینه الذهبیه ففتحنله التون یان سی المذاهب ففتحنله شول

ذنب

ذوب

ذهب

قائشلم دركه التون صوبي سور لمشدر المذهب ميمك ضمي وهانك فتي وتخفي ايله هر نسنه دركه التون
صوبي سور لمش اوله وشول انه دخی دیرلر که انک فرمزی رکنه صار ولق غالب اوله واکر غایت قرمزی
اولوب صار ولق غالب اولسه کامدی دیرلر ميم اولينک ضمي واثیه نک فخیله المذهب ميمک ضمي
وهانک کسر به التون صوبي سورن کسنه الاذهب التذهب بر معنای در بر نسنه التون سور مکده دیرلر
وکیدرمک معناسنه دخی کلور بقال اذهب غیره الاذهب فخیله کتک والذهب صمته کتک بقال ذهب
فلان ذهاب اودهو بامن الباب الثالث المذهب ميمک وهانک فخیله طر یقت بقال ذهب فلان مذها حسنا
ومذهب وسوسه یه دخی دیرلر ومنه قولهم مذهب یعنون الوسوسه فی الماء کثر استعماله فی الوضوء یعنی
چنکه مذهبی مطلق ذکر ایدوب مذهب دیسلر وسوسه مراد اولو والدهیه ذالک کسری ایلدی یغور جمعی
الذهاب کلور ذالک کسر به فصل الرأب الرأب رانک فخی وهمز منک سکونیه بر ایلش نسنه قوسش دروب
اصلاح ایشک بقال رأبت الاءای شعبته واصلحته ومنه قولهم اللهم رأب بینهم ای اصلح الرؤبه رانک ضمی
وهمز منک سکونیه براخ ان سیدر که انکه صمش چنانی اصلاح ایدرلر جمعی الرأب کلور رانک کسر به
بوسیدن رؤبه بن عجاجه رؤبه دیرلر رانک کسر به رانک کسری ایلدی بر کسنه نک علی در الرأب رانک فخیله
هر شیک مالکته رب دیرلر ورب یاری تعالی نک اسماء شر یغه سندن بر اسمیدر غیره اطلاق اولما اضا فتهله
وزمان جاهلیت ملکر بته رب دیرلر دی ورب اولو لعه دخی دیرلر بقال رب التقوم لی کنت سیدهم ومنه
قول صفوان لان ربی رجل من قریش حب الی من ان ربی رجل من هوازن وهوازن بر قبیله نک اسمیدر
واصلاح ایشک معناسنه دخی کلور بقال رب الضیعه ای اصلحها و یسلک معناسنه ده اطلاق اولنو بقال
رب فلان لکن من الباب الاول ای ربه الترتیب والترتیب یعنی وهما یعنی الترتیب ایضا والترتیب یعنی الاجتماع
ایضا الرأب رانک فخی هانک و یانک تشدید به عابد غارف بالله اولان کسنه قال الله سبحانه وتعالی
کونوا بائین المربوب ميمک فخی ايله یسلک م می معناسنه واصلاح اولو ممش معناسنه دخی کلور
بقال سقام ربوب اذار بته ای جمعت قیه الرب واصلحته یعنی ربوبه ربوبه ای اصلاح ایشله
بویه دیرلر ورنک نفسری عن قرب کلور ان شاء الله تعالی الری علی وزن فعلی رانک ضمی وایه خدو نک
فخی تشدید به شول قیودر که یکی طوع ورمش اوله جمعی الرب کلور رانک ضمی ايله الرب رانک کسر به
مصدر در ولادت زمانی قرب اولق معناسنه بقال شاة ربی ای بینه الم باب واعتم رباب واعتم عنک
جمعی در فتح عن وسکون نوله یکی معناسنه بعضلر ایتدی رکی کینه خصوصدر بعضلر ایتدی قیو نو کینه
مشاول در وکاه اولور که دوه ده دخی استعمال اولنور و رباب ش قبیله در که بریره جمع اولوب بر قبیله ککی
اولدیلر که انرضیه و تورو عکل میم وعندی در و بونکه نسیمه اولو خلی بیه وجه بودر که انلر لرن ربی اتره رب
رب اوزرینه اند ایشدیلر و نسیمه ربی دیرلر رانک واحدی ریه در ونسینه جمع واحد در اولنور
مکر که علم اوله انصاری کی و رباب رانک دخی جمعی کلور طلائع معناسنه علی ماسی ایا به رانک کسر به
بر نسنه در اوق قد قلی طر قه بکر اگا قار و قلی قورلر و کاه اولور که جماعت سقامه ربان دیرلر
وعهد و بانه دخی دیرلر الاربه اهل میثاقی الرب رانک فخیله ایلوده دیرلر بعضلر ایتدی ربان بلوده
خبرلر که بر لودک التذبه اوله کک اکی کک سیاه اولسون بوسیدن عور و من باب دیرلر الرب اوکی بابا
الربیه اوکی الاربیب و انک فخی و انک کسر به اوکی اوعل فعیل یعنی مفعول در الربه مؤنثی و رینه
شول قیودر که سوزن صاعق ایچون اوده بسلرلر و رینه ذال اولان عور دخی دیرلر الرب رانک

رأب

رب

میمک

ضمی ايله

ضمی ايله یکیک و تازمه لك بقال افعل ذلک الامر برانه یعنی طرأت اوزن ایشله بعضلر ایتدی شاة ربی
دبد کلری بونیدن مأخوذ در و جمله معناسنه ده کلور بقال اخذت الشی برانه ای کله ولم اترك منه شیئا
الرب قوی طلیه دیرلر و طلائع کسر طایله شول نسنه در کسوزوله کک صوتی اسمی اولسون کک شرت قسمی
اولسون جمعی الربوب والرباب کلور المریات شول نسنه لر در که ربه ایشله و رانیجات معناسنه که انیجات
کسر همزه ايله و کسر باء موحده ايله و ما یبند سکون نوله پرورده معناسنه در نه کمعسل دیرلر عسلله اولنه
ومریات دخی بویه در الالبو قدر واکر که مریات تربیه دن در بقال زجیل مری و مری برب حرف جر در
نکره دن غیریه داخل اولماز کاه مشد دوکاه محفف کلور و کاه اولور اخریه تاداخل اولور بقال رب رجل
و کاه اولور ماداخل اولور تاکه فعله دخولنه وسیله اوله کقوله تعالی رب یاود الذین کفروا و کاه اولور که
اکاه داخل اولور لفظ واحد اولق اوزن عقبجه کلن کک مؤنث اولسون کک ثنیه کک جمع اولسون اما که
کوفیون ربه رجلا رب و ربهما رجلین ربهما رجلا و ربهن نساء کلشدر دیو حکایت ایتدی و اول کسنه لکه
ضمیر ربه بی لفظ واحد ايله استعمال ایتدی مجهول دن کنایت در لفظ واحد جماعیه کفایت ایدر دبدی الریه
کسر ايله بر نوع اوت در جمعی الرب کلور رانک کسر به و یانک فخیله الرب رانک و یانک فخیله چوق
صومعنا سنه بعضلر لکن صومعنا سنه در دبدیلر الرب فتح میمک جمع معناسنه در بقال فلان رب
ای جمع رب الناس ای یجمعهم و رب الابل شول مکا ندر که ابل انده طور و رب اندن منفک اولماز الارباب
همزه نک کسر به بر مکا نک طور و رب اندن منفک اولماق بقال رب الابل یکان کذا الذرمته واقامت به
وناقره کک دوه دن ایرلامغه دخی رباب دیرلر بقال رب الناقة ای لرت الفحل واجتبه و دوام معناسنه
دخی کلور بقال رب الجنوب ارب السحابه ای دامت و بر شیمه قرب و اللمغه دخی رباب دیرلر الرب ميمک
ضمیله و یانک تشدید به شول دوه لر در که مکا ندن زائل اولیه الربی و انک کسر یو و یانک کسری
و تشدید به نحه یلک کسنه ل قال الله تعالی و کاین من نبی قال معذ یون کثیر الرب رب الکر فخیله بیان
صغریک بر سور و سی الرتبه رانک ضمیله و تانک سکونیه قدر و منزله المرتبه ميمک فخی و رانک
سکونیه بمعناها بعضلر ایتدی مرتبه مرقبه معناسنه در و مرقبه طاغک ذروه سنه دیرلر بعضلر ایتدی
جبله و محراده مراتب شول یو کسک برادر که کوزجی اولانلر اکا چقوب طرافه نظر ایدرلر الترتیب هر نسنه
یرلر یینه قو مق بقال رب التی ترتیب الرتوب رانک و تانک ضمیله ثابت اولق بقال رب الشی رب
رتوبامن الباب الاول ای ثبت و انتصاب معناسنه ده کلور یقال رب رتوب الکعب ای انتصب انتصابه و کعبه
مراد طبق یکی در و اکا بکر مر نفع اولان نسنه لر در الرب تانک کسر به دایم و ثابت اهل نسنه الترتیب
تاء اولینک ضمی و ثانیه نک فخی ايله نفع و رزی اوزن ثابت دیمک اولور بقال هذا امر رب ای ثابت
الرب فختینه شدت معناسنه در بقال مافی هذا الامر رب و لا عتب ای شدة و اور ته پر ما غله
شهادت پر ما غنک ان یرنه دخی دیرلر و ربک مر نفع اولان یرینه دخی رب دیرلر ربزخ ککی که ربزخ
بومقامه یو کسک دیوار معناسنه در الرتبه کذلک فختینه بمعناه مثل درج و درجه الرب فختینه
هیبت و عظمت معناسنه بقال رجهته ای هیبت و عظمته المرجوب مها بتلو معناسنه در و رجب اینه
رجب دبد کلرینک وجهی بودر که زمان جاهلیت ذکر اولنان ایه تعظیم ایدو بانه محاربه و مقاتله
ایتملر دی و رجب مضر دبد کلرینک وجهی بودر که مضر قبیله سی مز بورایه زیاده تعظیم ایدرلر دی و رجب
جمعی الارباب کلور و چنکه کاه معناسنه غم ایشله لر رجبان دیرلر رجب تعظیم معناسنه در بقال فلان رجب

رب

رجب

نقول رغبت عن الشيء اذ لم تدم وزهدت فيه الارغاب والترغيب بمعنى يقال ارغبني في الشيء و رغبني فيه
 الرغبوت رانك وغينك فتي و يانك ضيمه كثير الرغبة معنا سنه در بقال رجل رغبوت الرغبوت رانك فتي
 وغينك كسر بله و مدبله عطاء كثير جمعي الرغاب كلور الرغيب كذلك رانك فتي وغينك كسر بله ايجوسي
 واسع نسنه بقال حوض رغب وسقاء رغب وفرس رغب الشحوة اي واسع الخوف في الاولين و واسع
 الخطوة في الاخيرة فل الشحوة بفتح الشين المعجمة والحاء المهملة الخطوة للفرس يعني انك دمي اخترينك الرغب بالصم
 شوم و دخی كيك واسع كي ديدني سهود الرغب رانك ضمي وغينك سكونيله حص معنا سنه در بقال الرغب
 شوم يعني حرص عين شامندر بقال رغب وغبان لباب الخامس اي حرص الرغب فتح رانك بله ملايم يرديك راض
 لينه معنا سنه الرقب حافظ معنا سنه ومنتظر معنا سنه ده كلور وسهام ميسر مامين اولن كسنه يده دیرلر
 وميسر ك او جني سهمنه ده رقب دیرلر الرقب رانك ضيمه والرغبة الرقبان بالكسر فيها وسكون القاف كوزنك
 معنا سنه بقال رقب الشئ ارقبه رقبو يا و رقبه و رقبا اذا رصدت رقب النجم شول بلد زدر كه بلد زك طلوعيله
 طلنور ثريا كي كه ثريانك رقبی اكليل در قن ثريا عشا وقتنه طوغسه اكليل غلب اولو ره قن كه دشا
 وقتنه اكليل طوغسه ثريا غلب اولو الرقب والم فقه ميمك وقافك فتييله ايكسنه دخی شول بوجه در كه
 كوزي اولان كسنه انك اوزر بنه حبيب كوز در المرافيه ميمك ضمي وقافك فتييله خدای تعاليدن خوف بيمك
 بقال رغب الله في امره اي خافه الترغب على و زن التكرم انتظار چكلك الارقب همزه نك و تانك كسر بله بمعناه
 الارقاب راوي و يا اخر ملكي ركسنه يهيه ايمك در بو طر بقله كه واهيله موهوب له هرقنقى اول اولو رايسه
 اول هبه اولنان ملك باقى قلنك ملكي اوله نقول رقبته دارا اي قلت له ان مت قبلك فعلى لك وان مت قبلي فعلى
 الرقب رانك ضمي و يانك فتي والفك قصر بله اسمد رارقاب دن و مر اقبه دن مأخوذ در زير اعايدنك هر بری
 اخر ك موته منتظر اولو الرقبه بيونك مؤخرنك نهايت بولد غي يرد جمعي الرقب والرقيات والرقاب كلور
 با لفحتين في الاولى والثانية وكسر الراء في الثالثة وعلوك معنا سنه ده كلور الارقب همزه نك فتي
 و رانك سكونيله شول كسنه در كه غليظ الرقبه اوله بوي يوغون معنا سنه رقباني رانك وقافك فتييله
 بمعناه ايضا على غير قياس رقاب المزود عجم بكثرينه عرب طائفه سى رقاب المزود دیرلر بوسيدن كه مزود
 قريه دیرلر وعادة قريه بويي تختيندن لوب قريه وى و لما عین حجت معنا سنه قصد ايدوب رقاب المزود
 ديدلر ذه الرقبه رانك ضمي وقافك فتييله ملك قشير بيمك لقي در زير اكمز بورا قص ابدى يعني كوتاه كردن
 ابدى الرقبه فتييله مملوك اولان كسنه الرقب رانك فتي وقافك ضيمه شول عور ندر كه ولدى
 طور ميه رجه دخی رقب دیرلر ولدى طور مند و غيچون و رقب شول عور ندر دیرلر كه زو جنگ موته
 منتظر اولو ميراثن يك ايجون و رقب شول دوه يده دخی دیرلر كه راجه وقتنه حوضه قريه اوليه بوحالت
 دوه نك اصالتنه و ابلو كنه دلالت ايدوب الرقب ميمك ضمي وقافك فتي وتشد ببله شول در ييه دیرلر كه
 باشي و بويي طرفندن سلح او لشم اوله الرقاب فتح رانك شول كوزي در كه كار بان يوكلر ين قويوب بريره
 كتد كرنك يوكلر ين كوزدر الرقب ضمتيله بيمك بقال ركب وكوبان لباب الرابع الرقبه كسر رانك
 برنوع اوتور مق الركب خاصه دوه يدين كسنه اما قن انه يا خود همان بنه راكب ديزلر بلكه مزينا
 فارس على حمار دیرلر بعضلر ابدى همان بن كسنه يه فارس ديزلر بلكه حمار ديتور و شول خرم اغاجي
 ديدنك حقان فدان كه با شقه كو كي يوقدر اكا دخی راكب دیرلر الرقاب على وزن المصابون بمعناه
 لغه فيه الركب رانك فتي وكافك سكونيله شول كسر در كه سفر دوه يدين بوب طوان بنيه لر كه

رغب

ركب

انلر

انلرون نفرو يا خود دخی زياده اولور جمعي الاركب كلور همزه نك فتي وكافك ضيمه و ركب ديزيله برنسنه
 اور مغه و ديزي اور مغه دخی دیرلر بقال ركه يركه من الباب الاول اذا ضربه بركته وكذلك اذا ضرب
 ريكته الركة فتييله عدد جهتندن ركدن اقل اولنه دیرلر الاركب كسوب ضم همزه بله ركدن اكثر در
 الركب رانك ضمي وكافك سكونيله راكبلر جماعي در الركب رانك ضمي وكافك تشدد بله راكبك جمعي در
 بقال هم ركب السفينة المركب ميمك وكافك فتي و رانك سكونيله مركب بروجره متناول در يعنى طوان
 و كيه اطلاق اولنور المراكب ميمك فتييله وكافك كسر بله مركبك جمعي در ركب بالكسر اوزنكي كذا كه طقارلر
 اوزر بنه بصوب بيمك ايجون و شول دوه لره دخی ركب دیرلر كذا و زرنه بنوب سيرايدلر مق دى راحه
 كلور كدى لفظندن مفردى يوقدر جمعي الركب كلور ضمتيله كتابه كتب كي الركب رانك كسى و يوك
 تشدد ببله شول زيت يا غيدر كه شامدن دوه بله كتورلر بقال زيت ركبى الركب والركه به رانك فتي
 وكافك ضيمه شول طوار در كه اكلنور بقال ماله كوبة ولا حولة ولا حلوبه يعنى انك نه بيمك و نه بلكه جك
 و نه صاغلجق طواري وار در و عايشه رضى الله عنها فقها ركبهم قرات ايمسدر فتح رانك و ركب به برنيه در
 يعنى بر يوقسدر مكه مشرفه بله مدينه منون ار اسند عرج يانك كه عرج بمنزلك اسمى در سنه
 مشرفه يولند و ركب شول يوله دیرلر كه ابقلنش و دو زلمش اوله بقال طريق ركب اى مركوب الركب
 رانك فتي وكافك سكونيله شول ناقه در كه بنلمكه صاح اوله بقال نقة و كانه اى بصلملر لركوب الاركب
 همزه نك كسر بله بنلمكه صاح اوله قريه بولمق بقال ركب المهر اى حان ان ركب ومهر ضم ميمه طلى اولان
 انه دیرلر وار كارب ركسنه يه بنمكه طه اورو يركه دخی دیرلر الاركب كسر همزه وكسر تايله برنسنه و بيمك
 ومنه انكالب الذنوب لايتانها الركة رانك ضمي وكافك سكونيله ديز كه ابقه اولو رجم قلنى الركب در
 رانك ضمي وكافك سكونيله والركب كات كلور رانك ضمي وكافك فتييله و جمع كثرى الركب رانك ضمي وكافك فتييله
 كوزي بوجه وزن در هر كلمه كه فعله وزنى اوزن در الاماء ياشد كه موضع عين ضم اولنا زمضا عفه دخی حال
 بوبله در الاركب همزه نك فتي و رانك سكونيله ديزي بيوك اولان كسنه و بغير ار ك دیرلر قنكه بر ديزي
 اول برندن بيوك اولسه الركب فتييله قاسق قبل يند و كي بر بعضلر ايتدى ركب استعمالى عورته مخصوصدر
 و بعضلر ايتدى رجاله و نساده استعمال اولنور الركب به زو كه قاش قومغه و او قد ترن طقمغه دیرلر بقال
 ركبته فتر ك المركب ميمك ضمي وكافك فتي وتشد ببله والركب رانك فتي وكافك كسر بله قاش قش
 يوزك و ترن طاقلمش اوق و مركب اصله دخی دیرلر بقال فلان كريم المركب اى كريم اصل منصبة فى قومه الارب
 همزه نك فتي و رانك سكونيله طوشن ديد كرى جانور جمعي ارانك كلور الركب ميمك ضمي و همزه نك و نونك
 فتييله شول كلمه دیرلر كه ايجنه طوشن يوكندن اولن ايب قش اوله بقال كساء مؤنوب يعنى خلط غزله بور
 الارنب المؤنوبه نونك كسر بله شول ركه انوك طوشنى جوق اوله الارنبه همزه نك و نونك فتييله بورن اوجي
 الرهبة رانك فتي و هانك سكونيله خوف ايمك بقال رهب رهب من الباب الرابع اى خاف و راهبلى
 معنا سنه ده كلور على ما سيجي رهب ضم رانك والرهب فتييله بمعناه الرهبوت رانك و هانك
 فتييله و يانك ضيمه قور حق وكاه اولور كه مبالغة صفة واقع اولور بقال رجل رهبوت قور خمس كسنه
 معنا سنه بقال رهبوت خير من رجوت يعنى مظهر مهابت اولق خير لو در محل رجوت و لمقدن زير انجو و فاولنان
 كسنه يراملق ايمكه جرأت ايمر اما رجوت اولن احتمال در كه ايد الارهاب همزه نك كسر بله و الاسترهاب
 كذلك همزه نك و تانك كسر بله قور ختمق اخافت معنا سنه يقال ارهبة واسترهبه اذا خافه الراهب زاهد

رغب

رهب

نصاری اولان کسنه الرهبان رانك خميله جمی در الرهبه والرهبانية بفتح الراء وسكون الهاء فیهما
 مصدر لر در راهب معنایسته الترهیب تانك فحی وها نك ضمی و تشدید به تعبد معنایسته در الرهب
 رانك فحی وها نك سکونیه یوقفه غرن که اوقه ایدر لر الرهبه علی وزن السحابه کو کسه بر یکدر که دل کی
 قارن اوزر بنه مشرف اولورالر ربه رانك خميله شول مایدر که انی سوده براغور لر او بنسون دیو فی المثل
 شب شوبالک ربه یعنی سودی قار شدر مایه سی سنك اولسون ته كم احلب حلبالك شطره دیر لر یعنی سودی
 صاغر بمقداری سنوك اولسون و کچه نك بمقدار ندخی ربه اللیل دیر لر و انك اخورنده اولان صوبنده
 اطلاق اولنور بقال اعرفی ربه فرسك ای ماء و ربه حاجته دخی دیر لر نقول فلان لا تقوم بروبه اهله
 ای بما اسندوا الیه من حوائجهم و بعضی ایتدی ربه الرجل رجلك عقلنه دیر لر بقال و انانك غلام
 لیست لی ربه الروب رانك و همزه نك خميله یوغرت او یومق بقال راب اللین یروب و یابن الباب
 الاول ای خنور ووب دیو اختلاط عقله دخی دیر لر بقال راب الرجل روبا اذا اختلط عقله و راب و راب
 فلا نارابا ای مختلطاً خارا الروبی رانك فحی وواو ك سکونیه والفك قصر به شول قومدر که نفسلی
 طوكش و عقلاری مختلط اولمش اوله و انك شول کسنه لر در که کثرت سیرانلری زبون اینش اوله و بعضی ایتدی
 انك شول کسنه لر در که راب ایجه دن مست اولمش اوله لر پس رو بیرو و انك جمی در عطشان ایله عطشی
 کی بعضی ایتدی رانك جمی در هالك ایله هلكی کی الراب او یونق یوغرت یوغورده راب دیر لر کرک اکی
 اولسون کرک اولسون ابو عبید ایتدی چنکه یوغرت او یوسه اولر رانك رانك رانك اسمی زائل اولماز خنی یاغی
 و قیغی التسه دخی رانك اسمی اندن زائل اولماز عسرا کی که حامله دوه یا اطلاق اولنور وضع حمل ایتدکن
 صکره بنه اول اسم اوزر باقی قلو رالتروب علی وزن التکریم یوغرت او بنك وفی المثل اهن مظلوم سقاء مروب
 بونك اصلی بودر که سقائی یعن مشکي برزله صر لر ایچنده سودا کشسون ایچون المروب میك کسری و رانك
 سکونیه شول قاید که انده یوغرت او یودر لر الریب فحیله شك و شول نسنه که سنی شکه بر قش اوله و حاجت
 معناسنه ده کلور و شکه بر قغه دخی ریب دیر لر نقول رابی فلان من الباب الثاني اذا راب منه ما یریمك و نکره
 و عر بدن بعضی ایتدی فلان دیر لر راب محله الریه بانك کسر اسم منه وهی التهمة والشك الذی هو الحاصل
 بالشك کی یعنی حاصل بالمصدر مراد اولور الارابه همزه نك کسر به شك صاحبی اولمق بقال راب الرجل ای صار
 دار به المروب میك ضمی و رانك کسر به شك اولان کسنه الارباب شك انك بقال راب فیله ای
 شك الاسترا به بر کسنه ده برکینسنه کور ووب کانه و شك ریب المنون رانك فحیله عوادت دهر فضل
 الزای الراب کوجه بر نسنه کور ووب سر غله یوزمك بقال زاب زاب من الباب الثالث الا زیاب بمعناه
 بقال از داب القریه ای حملها و اسرع فهو اقتعال من الزاب قلب تاؤه و الا وحق ایچك معناسنه ده کلور بقال
 از داب الرجل اذا شرب شربا عظیما الریب بالضم ذکر معناسنه و زب سقله دخی اطلاق اولنور حیه معناسنه
 اهل عن اغتنه الریب فحیله طول شعره و کثرت شعره دخی دیر لر و شعر شینك فحی و عینك سکونیه قیله دیر لر
 الازب همزه نك و رانك فحیله قیلاری چوق اولان و قیلاری چوق اولوب و رانك اولان دوه ییدخی اطلاق اولنور
 بقال بعیزاب که قیلاری چوق اولان دوه و زکوب قچه دن خالی اولر زیا قاشلری اوزر بتن قیلاری روزگار
 دیرند کچه او رکرو زب دیو اتی چوق اولان طاعه دیر لر الراب زانك فحی و انك تشدید به والفك مد به
 جزیره یادشاهی اولان عورت که ملوک طوائفدن عد اولنور الراب زانك فحیله و انك تخفیف به صاغر اولان
 یغن موش کر معناسنه که عربه انو که مثل ضرب ایدوب اسرق من زبیه دیر لر و جاهل کسنه کاتشیه ایدر لر

رهب

رهب

زب

الزباب فتح زابله جمی الازباب کون غروب قریب اولمق بقال زب الشمس ای دنت للغروب الریب زانك فحی و انك
 کسر به قوری اوزم الریه واحدی و زبیه دیو رنوع چباندر لر که الیه حقر الریبیتان کذلک زانك فحی و انك
 کسر به اغرک ایکی جانبته نظا هر اولان کو یوک بقال نکم فلان حی زب شد قاه ای خرج الریب علیهما ذوالر بیتین
 رنوع بلانك اسیدر و ذوالر بیتین دینسنه باعث زهر بنك کثرتی اشعار اولور که زبیتان اغر یارنده دیر لر تنه کم
 الان مرو و ایتدی بعضی ایتدی شول بلان در که ایکی کسوری اوزر نده ایکی سیاه نقطه سی اوله التزیب
 اوزم قور تق بقال فلان زب غنیه زبیا ای جعله زبیا الریب زانك فحی و انك سکونیه بر جنس کی در
 سفینه معناسنه الریب زانك ضمی و انك تشدید به و حاء مهمله ایله غلیظ اولان نسنه بقال ولد الناقه
 و زب اذا غلط جسمه و اشتد لحمه و بقال بالتخفیف ايضا الریب زانك فحی و رانك سکونیه و الریه زانك فحی
 و رانك کسر به صیادک صید ایچون کزلندی او و شول غل معناسنه ده کلور که انجدر ایدر لر و بعضی
 کسر زابله دخی استعمال ایتدی لر و زب اغل پیغه دخی دیر لر بقال زبیت الغنم از ریب زبیا من الباب الاول
 بعضی ایتدی زب مطلقا داخل اولمق مکان در و زب غنم دخی بوندن مأخوذ در یعنی قیون اغلنه دخی
 مدخل اولد و غچون زب دیر لر الریه علی وزن التکریمه شول مکنه دیر لر که سبع انده یورت طور
 الان زب صیادک صید او بنه کیر میسی بقال از ریب الصیاد اذا دخل فیله الرابی فحیله و انك کسری
 و انك تشدید به اولو کلر که اولر یوز بنه دوشلر بعضی کونك دیر کسری نسنه در دیر لر سایبان
 معناسنه الریه زانك فحیله و انك کسری و انك تشدید به واحدی الریب جعفر و زنی اوزر بر کوزل
 رابحه ای اوت در الریه زانك فحی و خميله بر مقدار مال دفعه ایچك بقال زبیت له من المال زعبه بالفح و زعبه
 بالضم ای دفعته له قطعة منه و زب مطلقا دفع معناسنه ده کلور بقال زعبه غنی زعبای دفعته و نذافع
 معناسنه ده کلور بقال جاء ناسیل زعب زعبای بتدافع فی الوادی و اذا قلت زعب بالراء المهمله یكون
 یعنی خلا الوادی الازدعاب همزه نك و دالك کسر به کسرتك بقال از دعت الشی اذا حلتته و بقال مره
 فاز دعبه ای جمله الرابه عینك کسری و یای مثانك تشدید به کوندر اغلری و بعضی کوندر در مره
 سنان زابی دیر لر دیدی و یوز بنه میاحت ایدن کسنه ییده زعب دیر لر الازعاب همزه نك
 کسری و زانك سکونیه احمیلر و زنی اوزر جو غلق و یوز به نذافع ایچك بقال از لعب السیل ای کثرت و نذافع
 بقال سیل مز لعب ای کثیر زیاده اللام فان اصله الریب زانك فحیله صر و تو بلر در که یاور بنك
 بلکری اوزر اولور الریب زانك ضمی و عینك سکونیه صار و تو بلو اولان یاور بلر التزیب
 علی وزن التکریم یاور ی صاری تو بلو اولمق بقال زب الفرخ زغبیا الازعاب همزه نك کسر به
 ییر قلمق بقال از غب التکریم و ذلک بعد جری الماء فیله یعنی باغ جو غنه صو یور یوب یشر دکه بو به دیر لر
 الازعاب همزه نك و لامك کسر به قل تمك بقال از لعب الشعر اذا ابت بعد الخلق و از لعب الفرخ طلع ریشه
 زیاده اللام لان اصله الازعاب الرغب علی وزن جعفر کک و ازی بقال زغب الفعل و زغب السائل
 فی المسئله للناس کذا فی بعض نسخ الصحاح الرغب کذلک علی وزن جعفر حوق صوماء کثیر معناسنه بعضی
 ایتدی زغب بول کثیره دیر لر الریب زانك فحی و قافك سکونیه ادخال معناسنه الازعاب همزه نك و زانك
 کسر به دخول بقال زغب الحرف فی حجره فان زغبای دخلته فدخل و جر ضم حمله و راء مهمله و ذال مهمله بیهان
 فان سی در الریب فحیله طار نسنه بقال طریق زغب ای ضیق الریب فحیله عورت ولادت زماند او غلن
 اتق بقال زکبت المرأة ولدها رمت عند الولادة و یحنا غی طولد رمق بقال زکبت الاناء ملائها

زحرب

زرب

زرب

زعب

زعب

زغب

زغب

زغب

زغب

وعورقن کا خلتق بقال زکت المرأة نکحتها کذا فی بعض نسخ الصحاح الرل فختینله اوغلان انه سنه
 ملازم اولوب ایرلما مق بقال زلب الضبی بامه یزلب زلبا لرمها ولم یفارقها کذا فی بعض نسخ الصحاح
 الازیب افعل وزنی اوزن سرور وشادی معناسنه کلور وکاه اولور که موث استعمال اولنور بقال
 مرفلان وله از یب منکره اذ امر مراسر یعامن النشاط و اوغول قلتن کسنه یه دخی دیرلر دخی معناسنه
 ودشمنک ایتک عداوت معناسنه واز یب نکباد بدکاری روز کاره اطلاق اولنور که صبا ابله جنوب بیننده اسر
 وماء کثیر معناسنه وخوف معناسنه ده کلور بقال اخذنی من فلان الازیب ای اخوف فصل السین
 الساب سبنک فخی وهمز نه نک سکونیه بوغوق بقال سابت الرجل سا باذا اختقنه حتی یوت وساب ثلومه
 دخی دیرلر زق معناسنه جمی السوب کلور ضمتینله ونلومی کیککه دخی دیرلر توسیع معناسنه بقال
 سابت السقاء ای وسعته المساب میم کسر بله بال ثلومنه دیرلر السب سبنک فخیله سوکک شتم معناسنه
 بقال سبه یسبه من الباب الاول وقطع معناسنه ده کلور بقال سبه اذ قطع السبه سبنک فخی و بانک
 تشد بدبله زماندن برقطعه وقولهم ما زانته مذسبه ای مذمن من الدهر کقولک منذ سبه وهضت سبه
 من الدهر وسبه اوتو رقی رینه دخی دیرلر وسب اوتو رقی رینه دور تکه دیرلر التساب سوکک شتم کسشک
 تقاطع معناسنه المسب میم کسر بله جوق سوکک جی کسنه کثیر السباب معناسنه السبه سبنک فخیله
 غار حکیمک نسنه بقال صار هذا الامر سبه علمه ای عارله یسبه وسبه سوکک کسنه یه دخی دیرلر بقال
 زجل سبه ای یسبه الناس السبه سبنک فخیله هموزنی اوزن شول کسنه در که خلقه سوکک عادت بدوز
 السب سبنک کسر بله جوق سوکک جی کسنه وشول کسنه که برکسنه نک افراندن اولوب انکله سوکک شتم
 وغورنلر مفرمه سنه وده لمتنه دخی سب دیرلر سب آینه دخی دیرلر حبیل کی بعض اعتاد واتجه کتان بزمه دخی
 سب دیرلر السبیه سبنک فخی و بانک سب بله مثله جمی السبب والسباب کلور وسبب سبک جمی دخی
 کلور اپیلر معناسنه المسببه میم صمی و بانک فخی وتشد بدبله اوکور نلتش دوه لری رامسبه شتم اولمش
 دیمکد رمز بورلری کورنلر تعجب فخلتله قائلها الله دبد کلری چون مسبه دینلدی الاسبیه همزه نک و بانک
 ضمی وسبنک سکونیه شول نسنه در که انکله سب اولنور بقال بینهم اسبویه بسابون بها السبب فختینله
 ایل خیل معناسنه وهر شئی که انوکله برنسنه یا ویشلور اکاسب دیرلر وقرات علاق سبند دخی در الاسباب
 کوکک اطراف بقال اسباب السماء لنوا حیها مسبب الاسباب ای رقی تعالی در التسیب بوندن ما خود در که تسبیب
 سبب سوق ایتکدر السبب سبنک فخی و بانک کسر بله النده اولان قل شعر ناصیه معناسنه وات یا لیس
 وقور بقی السبب علی وزن العرعر بعید اولان صحر اقبال بلد سبب و بلد سبب اذ کان بعید ایوم
 السباب صحرانک بیرامی کونی السبابه سبنک فخی و بانک تشدید بله شول برمقدر که باش برمقل یاننده در
 حالت سبده انوکله اشارت اولد غیچون سبابه دیرلر لسان ترکیده شهادت پر ماغی دبد کلری کی السبابه
 سبنک فخیله بلوت السحاب بالفتح ایضا والسحب بالضمین والسحاب جمی السحب سبنک فخیله حکمک
 بقال سحبت ذلی من الباب الثالث فانسحب وز یاده پیوب زیاده ایچکه دخی سحبت دیرلر الاسحوب همزه نک
 و خانک فخیله مبالعه ابله پیچی وایچی کسنه الاسحاب همزه نک وسبنک کسر بله حکامک التسخب
 فختینله و خانک ضمی وتشدید بله ناز ایتک ادلال معناسنه السحاب سبنک فخیله و خانک سکونیه
 وائل دن برکسنه نک استیدر که فصاحتله معروف در وائل همزه ابله الفدن صکره برقیله نک اسمی در
 کذا فی الهمان السحاب سبنک کسر بله برقلاده در که سکدن وغیر بندن اتحاد اولنور وائل جواهر قسمندن

زلب

زلب

ساب

سحب

سحب

نسنه اولماز وسک ضم سبنله برنسنه در که طیب الراجحه در اکثر یاعرب طائفه سی استعمال ایدرلر
 السحب سبنک و خانک فخیله جمی در السارب کندی قولایه کیدن کسنه السرب و فختینله ارکک
 طوار مرعایه توجه ایتک بقال سرب الفحل یسرب سرو بامن الباب الاول ومنه قوله تعالی ومن هو مستخف
 باللیل وسارب بالنهار ای ظاهر و السرب سبنک و رانک فخیله دوه وسائر رعی اولنان طوارلر در
 و بوندن مأخوذ در عربلرک قولی اذهب فلان سربک ای لار دابک وسائر مواسیک نذهب حیث
 شئت ای لا حاجة لی فیک وزمان جاهلیتده غورنلرینه طلاق و بد کلری حینه اذهبی فلان سربک
 دیرلر دی وسرب طریقه دخی دیرلر بقال خل له سربه ویرالتنه اولان اوه سرب دیرلر بقال انسرب الوحشی
 فی سربه وسرینه اولان دلکویه ده سرب دیرلر وقر به دن اقان صویه دخی سرب دیرلر بقال سربت المراده
 یسرب من الباب الرابع اذ اسالت السربه سبنک فخی و رانک کسر بله اقیحی قریه السرب بکسر السین
 وسکون الراء نفس معناسنه بقال فلان واسع السرب ای رخی البال وبلوکه دخی سرب دیرلر بقال مری
 سرب من قطا وظباء ووحش ونساء ای قطیع وقطا بغور دلج دبد کلری قوش که فارسیجه اسفره دیرلر
 و طباطاء معجمه نک کسر بله طبیک جمی در اهو معناسنه السربه سبنک ضمی ابله قطع معناسنه در
 بقال مری سربه ای قطعه من قطا وخیل وجر و طباء و سربه مذهبه دخی دیرلر بقال فلان بعید السربه
 ای بعید المذهب الانسرب همزه نک کسر بله و السرب فختینله و رانک ضمی وتشد بدبله سربه داخل اولمق
 یعنی ایزبه یه کیرمک التسر ب علی وزن التکریم بلوک بلوک ارسل ایتک بقال سرب علیه اخیل
 وهوان بیعت علیه اخیل سربه بعد سربه و رقران کسنه صاغنه یا خود صولنه زیاده قمرمقدر بقال سرب
 الحافر ای اخذ فی الحفر حینه اوسره وقر به نک دیش لرلری افسون دیو ایچنه صوقیغه دخی تسرب دیرلر
 المسربه میمک فخی و رانک ضمی ابله شول قیلاره دیرلر که کوسدن کو بکه دیکتر المسربه میمک و رانک فخیله
 مرغی معناسنه در جمی المسارب کلور السرب سبنک فخیله شول نسنه در که نصف نهاده اوزاق صحرالرده
 صوکی کورینور السرحوب سبنک و خانک فخیله یه بقین اولوب اوزون اولان ات یعنی کرخلو اولان ات
 و بونکله انا ت توصیف اولنور د کور توصیف اولماز السحاب سبنک فخیله شول صافی صولا در که
 اغزدن اقرار بلسک اولدو غیچون اوزار که اکاسلیان دیرلر السحب فختینله اچلق بقال سغب یسغب سغب
 من الباب الرابع ای جاع السحاب والسغبان سبنک وغینک فخیله اچ اولان کسنه السغبی کذلک سبنک فخیله
 وغینک سکونی والف مقصور ابله مؤنثی بقال امرأة سغبی المسغبه میمک وغینک فخیله اچلق بقال یثم ذو
 مسغبه ای ذو حجاجه السغب فختینله قریب اولمق و منه الحدیث الحار حق بسقبه ای بقربو بقال قد سقت دان
 بالکسر من الباب الرابع ای قربت الاستقاب قریب اولمق الاستقاب همزه نک کسر بله قریب ایتک بقال
 اسقبتها انا ای قربتها السقب سبنک فخی وقافک سکونیه ناقه نک مذکر اولان ولدی ولدانی ایچون
 سقبه دیمز بلکه حائل دینور وسقبه مرکب ضیاسنک دیشسنه دیرلر وهر نسنه که طوبل وسمین اوله یعنی
 اوزون وسمز اوله اکا سقب دیرلر وسقب سبنله وصقب صاد مهمله ابله حیمه درکنه ده دیرلر السقبیه
 سبنک فخیله وقافک کسری و مدیده بعناه المسقاب میمک کسر بله شول ناقه یه دیرلر که ارکک طوغری
 اوله السقب سبنک فخیله دوکک بقال سکت من الباب الاول اذ اصبت وسکب مسکوب معناسنه مایه
 صفت اولور بقال ماء سکب ای مسکوب کقولهم ماء صب وماء غور وسکب برنوع زده دیرلر وسکب شول
 پورکن اته دیرلر که ادغی سیرک اوله بقال فرس سکب ای ذریع المسکوب شول صودر که یروزنده

سرب

سرحب

سعب

مغب

سقب

سکب

جاری اوله بری قاز مقسزل اسکوب خمتینله صو کندی دو کلاک بقال سبک الماء بفسه سکو بال اسکاب تاناک
فتی و سبک سکو نیله بمعناه بقال سبک الماء سبک و تسکابا ای نصب السبک فختینله بر نوع انجدر که رایحه
طینه سی وار در اسکوبه واحده منقاسکاب سبک فتی و یانک کسری او زین سبکله مثل قطام رانک سمیدر
الاسکوب والاسکاب بضم الهمزة فی الاو لی و کسر هاقی الثانية برغر شق مثالده نسنه در نلومه چکر لر لر نلوب
یاخوذ دلند کندن او ترو کذا فی بعض نسخ الصحاح السلب سبک فتی و لامک سکونیه قایمق بقال سلبت
الشی سلبا من الباب الاول الاستلاب همز نك و تانک کسر بله کذلک قایمق اختلاس کی السلب سبک
کسر بله ماتم لباسیدر السلب فختینله و لامک ضمی و تشدید بله عورت و زوجندن ایرلد و غندن او ترو ترک
زینت ایتک بعضلر ایتدی زوجندن ایرلد و غندن او ترو ترک زینت ایتک احدا در لر و تسلب اعم در که
اولور کدغیردن او ترو ده اولور الانسلا ب غایت سرعتله سکر تمکه دیر لر بقال انسلبت للناقة اذا سرعت فی
میر هاجی کاتها تخرج من جلد ها السلب بفتح السین و کسر اللام او زون طویل معنائه السلب خمتینله
مثول انجدر که عشی اولیه و مثول انجدر که پیر غی اولیه و سلب جمع دخی کلور مفردی السلب در سبک فختیله
و سلب ارقه دن هو یلن اسبابه دخی دیر لر الاسلوب ضم همزه بله فن معنائه در بقال اخذ فلان فی اساليب
من القول ای فنون منه السلب فختینله ارقه دن هو یلن اسباب مسلوب معنائه و سلب دیر لر مثول اغاج
قانه که معروف درین و لا یکنه لندن ایملر ایدر لر که متعل لیفندن اولان ایملر دن حکم اولور و مقل ضم میله
و سکون قافله خرماء هندویه دیر لر و مدینه منوره بر بازار و در که سوق السالین دیر لر و بوندن
ماخوذ در عربلرک اسلبت التام دبد کبری قولی و تمام ناه مثله نك خیمله برضعیف لغاجه دیر لر که پیرا غین
دو شروب بعض مهماته صرف ایدر لر الاسلاب سلب اولغه صاح اولق یعنی اغاجک مثلاً قای صویولغه
صالح اولق و ناقه مدقی تمام اولدن و لدن برقی بقال اسلبت الناقة اذا کانت نك حالها السلوب فتح سبکله مثول
ناقه در که تمام اولدق و لدن را غور السلب سبک فتی و لامک کسر بله یینی و سر یع دیکدر بقال فرس سلب القوام
ای الخفیف نقلها و بقال رحل سلب الیدین بالظن و نور سلب الظن بالقرن ای ستر یغ الظن السلب سلب
ضمی و جانک کسر بله و یانک تشدید بله مستقیم بقال طریق محلب ای تمتد و بقال اسلب اسلحبا یا
السلب مثولات در که یینی و کر یلو اولوب یوز و نه یقین اولما غین سکر دخی اولور و کاه اولور که صادله دخی
کلور السلب سبک فتی و نونک سکونیه بر مقدار زمان بقال مضی سلب من الدهر و سبک ای برهه
و سبکة ایضاً زیاده التاء و الحاقها رابعة و بوالحاق اولنان تا تصغیرده ثابت اولوب بقال سبکة لقولهم
فی الجمع سنات السلب سبک فتی و نونک کسری بله جوق سکر دن ات بقال فرس سلب ای کثیر الحری السنوب
خمتینله جمعی و سبکة الدهر ای ارفیه انکبر کذا فی بعض نسخ من الصحاح السلب سکر و سکر کن ات واسع
الحری معنائه السبکة درین قیو بر بعبدة القعر معنائه المسبکة بفتح الهاء بمعناها الاسهاب قیو بی
قزوب قومه ایت صوبو لماق بقال حفر و افسهوا ای بلغوا الرمل ولم يخرج الماء و ات زیاده سکر تمکه دخی
اسهاب دیر لر بقال اسهب الفرس اذا التسع فی الحری و سبق و کثیر الکلام اولغه دخی دیر لر بقال اسهب الرجل اذا
اکثر من الکلام المسهب بفتح الهاء کثیر الکلام اولان کسنه و لا بقال بکسر الهاء و هو نادر و بلان صوقه دن عقل
کنکه دخی دیر لر بقال اسهب الرجل علی مالهم فاعله اذا ذهب عقله من لدغ الحیة السیب سبک فتی و یانک
سکونیه عطا و سبب مصدر دخی کلور افاق معنائه بقال ساب الماء من الباب الثاني اذا جرى السیوب خمتینله
زیر زمیندن بولنوب حقار لن مال السیب سبک کسر بله صواق دخی و جری الماء معنائه الانسباب رجوع

سلب

سلب

سلب

سبک

سلب

سبک

بقال

بقال انسباب فلان نحو ای رجوع و بلان اتفه دخی دیر لر بقال انسباب الحیة ای جرت السیب علی وزن
التکریم صالیو یرمک بقال سبک الدایه ای ترکها تسبب حیث ثبات السیاسة مثول ناقه در که زمان جاهلیته
نزدن و نذر مقوله سی نسنه دن او زو بیانه صالیو یرلوردی بعضلر ایتدی سایه ام الجیره در و ام بحیره
بودر که قن ناقه اون بطن طوغور سه و هر طوغور دخی انشی اولسه اول تسبب اولنوردی کسه اکا بنزدی
و ولدندن غیری کسنه سودن ایچمزدی مکر که مهمان اولان کسنه لر ایچیدی اولنجیدک بوخال وزن اولوردی
چخکه اولسه ای رجال و نسا یرلردی و انوک صکره طوغان قزینک قولان بر لر لر دی بوسیدن اکا بحیره دیر لر دی
بود دخی انه سی کی سایه اولوردی و مثول قوله دخی سایه دیر لر که از اوله و لاسی مولاسنک اولیه و مالی
دبلد و کی ره وضع ایلیه و بونک حقتنه نهی وارد اولمشدر السیب سبک ضمی و یانک فتی و تشدید بله سائبه نك
جمعی ناعمه بله فوج کی السیاب سحاب و زنی وزن خرما قور و غی بلحه معناه سنبه موحد نك و لامک
فختیله و حاء مهمله ابله السیابة واحدی و سیابه بر جلاک اسمی در و قن یانی مشدد ایسک سینی مضموم
ابدوب السیاب و السیابة دیر سن السویان سبک خیمله بدره نك اسمی در فصل الشین الشوبوب
سبک و یانک خیمله دفعه اولان نسنه یغمر اولسون غیری نسنه اولسون الشایب شوبوب بک جمعی در
الشباب سبک فختیله مثابک جمعی در بکتاک معنائه ده کلور الشاب بکت دیکدر الشیبة سبک فتی
و یانک کسر بله بکتاک معنائه در شتاب کی بقال شب الغلام شب من الباب الثاني شتابا و شیبیه الاسباب
بکت قلق بقال شبیه الله و شب الله قرنه یعنی والقرن زیاده فی الکلام یعنی قرن لفظی زاید در کلامه کویا
که عربلرک شتاب قرناه دبد کبری قوللرینه مقابله ذکر اولنه در و بر کسنه بکت او غولر یشدر مکه دخی
استیاب دیر لر بقال شب الرجل نین اذا شب اولاده و استیاب نقدر ایتکه دخی دیر لر بقال شب لی کذا ای
قدر واتی او یندوب نشاطه و سرون کتورمک و بیان صفرینک دیشلری نهایت بولوب کالن بولغه
دخی دیر لر بقال شب الثور المشب میمک ضمی و سبک کسر بله دشاری کالن بولان صغرو کاه اولور که مشب
دیر لر کسر میله الشیبة و الشیابة ایتکی بر معنائه در تازه عورت دیکدر بقال امرأة شبة و شابه بنوشابه
طائفه بر قومک اسیدر شب فعل ماضی مجهولدر نقدر اولق معنائه و معنای مصدری دخی مراد اولور
یقال اعیتتی من شب ای دب ای من لدن شبیت الی ان دبیت علی العصا یعنی بکتاک حینند بیرا ولوب عصایه
دو شجیدک و اعیاجا جرقله دیر لر و بوانک کی در که نهی التبی عن قیل و قال دیر لر و من شب ال دب دخی
دیر لر تنوینله صیغه فعلی منزله اسماء قلوب او زیننه حرف جر داخل قلمغه اگر چه اصلنده فعل ایسه ده
النشیب شاعر شعرند محبوبه مدح ایتک بقال هو یشب بقلانه ای یشب بهای یعنی شعرند مدحی اکا
نسبت ایدر الشباب کسر سبکله انک ابکی ال دفعه قال دروب دفعه ره قومغه نشاط ایتکی در الشباب
سبک فتی و یانک کسر بله بمعناه بقال شب الفرس شب و شب من الباب الاول والثانی شتابا و شیبیه اذا قص
ولعب و حرن اولق معنائه دخی کلور بقال برت الیک من شبیه و شبیه و غضا ضه و غصیضه یعنی
فرسک حرونلغی و اصرمسی عینندن برانله یع ایتدم الشب کسر سبکله بیان صغریتک مسنی در که دشاری
کالن بولش اوله الشیوب سبک فتی و یانک ضمی ابله بمعناه الشیبة فختینله مثابک جمعی در الشبان سبک
ضمی ابله بمعناه کراک و رکان الشب و الشوب سبک فختیله اوله و خیمله ثانیه اودی یا کلدن در مق بقال
شبیت النار و الحرب اسمها شتابا و شوبو اذا اوقدتم ما و شب بر نسنه در که زاجه بکر عامه تحریف ابدوب شتاب
دیر لر الشیوب سبک فختیله مثول نسنه در که انکله اود طو تشدر لر بقال هذا شیبو لکذا ای یزید فیه

شباب

شباب

شجب

شجب

شجب

مشذب

مشرب

و بقويه و يقال شعرها يشب لونها اي يظهره و يحسنه المشبوب كوجك نسبه يقال له المشبوب اي جميل
 الشجب ففتحته محزون اولق ياخود هلاك اولق يقال شجب شجبا من الباب الرابع اي حزن او هلاك
 الشجب جيمك كسر به هلاك اوليحي الشجوب بالضمين الهلاك يقال شجب شجوبا من الباب الاول
 الشجب هلاك ايتمك يقال شجبه الله بشجبه شجبا من الباب الاول يتعدى ولا يتعدى يقال ماله شجبه الله ومحزون
 ايتمك معنا سنه ده كلور يقال شجبه اي حزنه و مشغول ايتمك معنا سنه دخی استعمال اولنور يقال شجبه
 اي شغله الشا جب هلاك اوليحي وز ياده فخرن قرغه يقال غراب شاجب اي شديده النعيق الشجاب
 شينك كسر به شيشه اغزني يكد جك و يغليق نسبه يقال شجبه شجبا اي سده بسداد الشجب ميمك
 كسر به شول انجدر كه اوزر نه كيسي را غور لر الشجوب او كدر كرى در امدت البيت معنا سنه شجب
 بن يعرب بن قحطان بر جاك اسيدر الشجوب ضمت به جسم متعير اولق يقال شجب جسمه شجوبا من الباب
 الثالث الشجوبه بمعناه يقال شجب شجوبا من الباب الخامس فهو ايضا لغة فيه الشجب شينك ضيله شول
 سودر كه صاغلور كن ايلك كي اوزون كورنور وفي المثل شجب في الا... وشجب في الارض يعني كاه صابت اولوز
 وكاه خطا اولوز الشجب شينك فتيحه مصدر در سود صاغلور كن از غق و اثلق معنا سنه يقال شجب اللبن
 بشجب و شجب من الباب الاول والثالث الاسخوب همزه نك و خاء معجمه نك ضيله سود صاغلور كن پيدا
 اولان اواز و يقال انها لا شجوب لا حليل حليلك جمع در همزه نك كسر به و خاء معجمه ايله مده نك كرى
 ديك اولوز لا شجوب همزه نك و شينك كسر به اچلوب اثلق يقال عروق شجب دماي نفع در دما الشجوبه
 والشجوب شينك ضيله ايكنسده دخی طاع باش راس جبل معنا سنه الشناجب جمع الشذبه ففتحته
 شول پراكنده بتن بد اقل در كه انجدر قطع اولنور محلنده نك كچون الشذب ففتحته جمع و صو بندي كه
 بستاندره ايدر لر مسنة معنا سنه و بقيه مرعايه و بقيه غير دخی اطلاق اولنور الشذب على وزن
 التكريم اغاجك ناعل بتن بد اقلن كسوب اصلاح ايتمك يقال شذبت الشجرة تشذيبا و جذع مشذب اي
 مقشر يعني بد اغي كسلوب قابي صويولاش اغاج بدني المشذب ميمك ضمي و ذالك فتيحه شول ات در كه
 يره بقی اولوب طوبل اوله يعني كرىلوا له الشوذب شينك فتي و واولك سكونيله اوزون طوبل معنا سنه
 الشذب شينك فتي و ذالك سكونيله دفع ايتمك يقال شذب عنه شذبا اي دفع الشاذب و طمن ترك ابدن
 شذب العروق شينك فتي و ذالك كسر به طمر لر استكان اولان كسنه الا شذاب بقايا معنا سنه در
 كرك كلانك يعني اولغك بقايا سي اولسون كرك غيرك اولسون واحدی شذبدر على مامر الشرب والشرب
 والشرب شينك ضمي و فتي و كسر به اچمك يقال شرب الماء وغيره شربا و شربا و شربا من الباب الرابع و قرى
 فشاربون شرب الهم بالوجه الثلاثة بعضلر ايتدی شرب فتح شينك مصدر در مخته ضله و رفع ايله اسملر در
 شربت دن و شرب فتح شينك شاربك جمعی اولوزر كبر كك جمعی اولد و فتي كى ته شربك ده جمعی شروب
 كلور ضمت به الشرب تانك فتي و شينك سكونيله اچمك شرب معنا سنه الشربة شينك فتي و رانك
 سكونيله من الماء براجم صو و بر كره اچمكه دخی ديزلر الشرب شينك كسر به صودن اولان حصه و في المثل
 اخرها اقلها شربا بومثلك اصلي بودر كه دوه سور بسنك اخري كاه اولوزر كه حوضك صوي قالماد قدن صكره
 كلور المشربه كسر ميم ايله شول قابدر كه انوكله اچلور المشربه ميمك و رانك فتيحه يوجه كوشك فوقانی
 معنا سنه و صواد كه صوالا حق و طوار صوار حق ردر وفي الحديث ملعون من احاط على مشربه اي مشرعة
 المشربه ميمك فتي و رانك ضمي ايله يته كوشك معنا سنه لغت در جمعی المشارب كلور علالي معنا سنه كه

يوجه كوشك ديك اولوزر بومقامه صاحب صراح مشربه ي مشي ايله يعني راوح صوابه نفس ابدوب
 سهوا تمسدر غالبا جهر ينك والمشارب العلالي ديد كندن متنبه اولما مشدر غره ديد كن اغترافدن فان
 انشدر قال في بعض كتب اللغة وفي الحديث انه كان في مشربه تله اي في غره الشرب شينك كسرى و رانك
 كسرى و تشدبد به اچمكه حر به اولان كسنه خيمر كى خمره حريص اولان اچن المشرب ميمك و رانك
 فتيحه شول مكاندر كه اندن اچلور و مصدر ميم معنا سنه ده كلور المشروب والشرب شينك فتي و رانك
 كسر به شول صو در كنه طتلونه طوزلور و شرب شول كسنه در كه طوار لر اخر ك طوار لر به به
 صوار له الشربة شينك فتيحه و رانك كسر به شول قيوندر كه سوروي صويه قاند قدن صكره تقديم
 اولنور تا كنى كوروب سار لر ي اكا تابع اوله ل النشر يب على وزن التكريم بكى قربه به صو و يخلق قومدر
 طعمى ايواولسون ديوا الشربة ففتحته شول كچرك حوض در كه خر ما اغاجك دسه قزار لر تا كه خر مانوك
 صوبى كندويه ككه الشرب ففتحته والشربا شرب به نك جمعی در الشوارب بو غزه صه اقلنر لى مجارى الماء
 في الخلق معنا سنه و بوندن در حمار صخب الشوارب ديد كرى قابي اوازلو معنا سنه الشارب ميمك و رانك
 طوداغنده بتر يقال طر شارب الغلام يعني تاز و اغلانك يفي بلوردي و ابكى جانبند اولنه شارب در لر جمعی
 الشوارب كلور لا شرب همزه نك كسر به اچور ميمك يقال اشربت لابل حتى شربت و دعوى ايتمك معنا سنه ده
 كلور نقول اشربتني مالم اشرب اي ادعيت على مالم افعل و رلونه رلوني اچور ميمك دخی اشرب در لر يقال
 اشرب لايبض حمرة اي علاه ذلك و اشرب خالطه معنا سنه ده كلور يقال اشرب في قلبى حبه اي خالطه
 ومنه قوله تعالى و اشرب بواقي قلوبهم العجل اي حب العجل مجذف المصاف الشربة شينك فتي و رانك
 سكونيله رلونك رلونه تاثير ايسى يقال فيه شربة من حمرة اي اشرب و براجم صو معنا سنه ده كلور يقال
 صند شربة من ماء اي مقدار الرى يعني قاحق مقدارى و بونك كى در الحسوة والغرفة واللقة ديد كرى كه
 حسيوه براجم شوربايه و غر فيرا و ج صويه در لر الشارب شول قومدر كنه كازنده اولوزر و اولنر انك
 اولوزر الاكلة والشربة على وزن الهزمة حوق يحي و حوق اچي كسبه كثر الاكل والشرب معنا سنه الشرب
 تانك فتي و رانك ضمي و تشدبد به صوي چمك يقال شرب الثوب العرق اي شيفه الا شربا ياب رنيسنه به
 بيون اوزادوب بمق يقال اشرب الشى اشربا اذ لم عنقه لينظر فيه الشرا يبه شينك ضيله طمانينه
 كى اسيدر اشربدن ماخود در باش قابدر و بقمق معنا سنه شربه ففتحته و نك تشدبد به بوموضعك
 اسيدر و حاله دخی در لر يقال مازال فلان على شربة واحدة اي على امر واحد شرب شينك و رانك ضيله
 بركانك اسيدر بعض اشعار ده ها به دخی كلشدر الشرب شينك فتي و رانك سكونيله جعفر و زنى و زن
 اوزون طوبل معنا سنه الشرحان را غاچدر الشرع كذللك على وزن جعفر شينك فتي و رانك سكونيله
 كذللك طوبل معنا سنه الشرعة على وزن الدخرجة رنيسنه اوزاديه كسمك يقال شرعت لاديم اي قطعته
 طوبلا الشرعي شينك فتي و رانك سكونيله رد ديد كرى قاسك رنوي در الشارب ايجه بالوات ضامر
 معنا سنه و شارب ايرى اولنر ره دخی در لر مكان خشن معنا سنه الشروب ضمت به بالواولق يقال شرب
 الفرس شربا من الباب الاول الشرب شينك ضمي و رانك فتي و تشدبد به ايجه بالواولن انك يقال هي خيل
 شرب اي ضوامر و ضوامر ضامرك جمعی و ضامر ارغه در لر لاغر معنا سنه الشارب ارق اولان انك يابى يعني
 زياده ارق اولانى شاسف كى شارب كى دكل كه اگر چه شارب دخی ارق اولنه در لر اما شارب مربه سنه
 دكلدر الشيب على وزن التكريم ياي قوس معنا سنه كذا في بعض نسخ الصحاح الشيب بكسر الشين وسكون

شرب

شرب

شرب

شرب

شرب

الصناد شدت الشصائب شبنك فتي وهمز مك كسر بله شدائد يقال شصب الامر من الباب الرابع اي اشتد
 الشاصب شديد يقال عيش شاصب اي شديد الشصوب شمتينله كذلك قائلق معناسنه يعني بوياب
 اوله دخی لغت در بقال شصب يشصب شصوبا الاشصاب همز مك كسر بله قائلق كوسترمك بقال شصب
 الله عيشه الشيصبان شبنك وصادك فتي ويانك سكونيله جن طائفه سندن برقبيله نك اسميدر بوجله
 صاحب صراحك الشيصبان دو قبيله است از پريان ديدكي مخالف اولور زير اصحا حدن فهم اولنان افراد در
 تنيه دكلدر الشطبة شبنك فتي وطانك سكونيله تازه خر مابداغي واوزون بوبلو عورته دخی اطلاق
 اولنور بقال جارية شطبة اي طوبلة الشطب جمعي وشطب خر مابداغي يارب قابيله حصير اورمك بقال
 شطبت المرأة لخر بد شطبان من الباب الثاني الشاطبة خر مابداجن يارن عورت بقال ثم تلقية الشاطبة الى
 المنقية الشطبة شبنك فتي وطانك كسر بله دوه اور كجندن پاره يه ديرلر كد طولاقطع ابدلر وشختياندن
 دخی بواسلوب اوزن قطع اولنانه ديرلر واوزونلغنه يار بلي اغاج كه اندن ياي اسلرلر الانشاطات اق
 سيلان معناسنه الشاطب كرى بول طريق مائل معناسنه شطب السيف شبنك ضمي وطانك فتييله فليحك
 شول يولر بدر كه ارقه سده اولور الشطبة شبنك ضمي وطانك سكونيله شطبك واحدى مثل صبره وصبر
 الشطب شبنك وطانك ضمييله شطب معناسنه در المشطب ميك ضمي وطانك فتي وتشديد بله شول
 قاجدر كه بولر لى اوله بقال سيف مشطب الشطب بالفتح بطاغل اسمي در الشعب فتح شبنله وعينك سكونيله
 شول نسنه در كه متفرق اوله قبائل عربدن وقبائل عجمدن وشعب قبيله لردن عبارت اولان راسك قبائلي جمع
 انجسى در وراسدن مراد برنجه قبيله در كه بر ركهش اوله وراسك قبائلي دورت در الشعوب شمتينله جمعي
 وكوندر مك معناسنه بقال شعب الامير رسولاى اى سله وشعب نفر بقه وجمعه اطلاق اولنور اصادد ندر
 بقال شعبت الشىء من الباب الثالث اي فرقته وشعبته اي جمعه ونقول التام شعبهم اذا اجتمعوا بعد الخ فرق
 ونفرق شعبهم اذا نفرقوا بعد الا اجتماع وفي الحديث ما هذه القيتا التي شعت بها الناس اي فرقتم وشعب
 بر طاغل ادى در چنده كه ابكى قله سى وار در كه حسان بن عمرو الحيرى كاترول ايتدى وانك اولادى كا نسبت
 اولنور بار كوفه ده اولاناره شعبينون وشامه اولاناره شعبانينون وينده اولاناره الذى شعبين ومصر ده
 ومغربه اولاناره مشعوب ديد بار وشعب بر نسنه يار غنه ديرلر واصلا حنه ده شعب ديرلر الشعب شبنك
 فتي وعينك تشديد بله اصلاح ابدى كسسه المشعب ميك كسرى وعينك فتييله الاصلاح الشعوبية شول
 فرقه در كه عربى عجم اوزن تفضيل ايترو شول شعوب كه حديث شريفه واقم اولمشدر كه ان رجلا من الشعوب
 اسلم بيور لشدر مراد من العجم ديكدر الشعب فتييله قبيله عظيمة وبوشول ابو القبائل در كه جملة قبائل كا
 نصبت اولنور يعنى قبائلك جملة سن اول جمع ابدوب ركددر شوبله روات اولمشدر كه شعب قبيله دن
 وقبيله فصيلة دن وفصيلة عمان دن وعمان بطن دن وبطن فخذن اكبر اولور وراسك قبائل دورنر الشعبان
 شبنك فتي وعينك سكونيله مثلال معناسنه كلور بقال هما شعبان اي مثلال الشعب فتييله وعينك
 ضمي وتشديد بله نفرق معناسنه كلور الاشعب بالكسر بر كسسه ابدى ايرلقددر بقال اشعب الرجل اذ مات
 او فارق فراقالا رجم الشعب شبنك فتي وعينك كسرى بله قريه قال ابو عبيد الشبيب والمزادة والراوية
 والسطحة واحد الاشعب همزه نك فتي وشبنك سكونيله ابكى بونوز بنك ان پرى غابت بعيد اولان بقال
 بيس اشعب الشعب شبنك ضمي وعينك سكونيله اشعبك جمعي الشعب شبنك كسر بله طاغل اولان بول
 الشعب كذللك شبنك كسر بله جمعي وفي المثل شغل شغل جدواى يعنى بنم طرق شتابله انواع مؤننه استقالم

شطب

شطب

عطا يايه مانع اولدى وشعب بنى منفرق علامتنه ديرلر المشعب ميك كسرى وشبنك سكونيله بول طريق
 معناسنه الانشعب طاغلن بقال انشعب الطريق واغصان الشجر اى نفرقت الشعبة شبنك ضمي وعينك
 فتي ايله بداق غصن معناسنه الشعب جمعي وشعب الفرس فرسندن مرتفع اولان يرلر بدر بونى كى واموزى
 كى وشعبه كچيرك صواقند يسنه ديرلر مسيل صغير معناسنه بقال شعبة حافل اي مثلية سيل و حافل حاء
 مهمله ايله وفابله طلو ديكدر وشعبه ايرلق معناسنه ده كلور بقال شعبته المنية اي فرقتم المنية ومنيه دن
 مراد موت در وبوسيدن در كه موته شعوب ديرلر شبنك فتي وعينك ضمييله ايرجى اولد عجمون وشعوب اغطى
 معرفه در كا الف ولام داخل اولماز وشعبه طائفه يه دخی ديرلر وشعبه شول قطعه يه ديرلر كه انكله جناغل
 صنغين اصلاح ابدلر المشعبه ميك ضمي وعينك فتي وتشديد بله شول جناقدر كه ير اصلاح اولنش اوله
 تشديد نكيثرايجوندر شعبان شهر وعريه دن برينك سمي در جمعي شعبات كلور اشعب بالفتح بر كسسه نك
 اسميدر رجالدين كه طبعه معروفدر وفي المثل اطبع من اشعب شبنك ضمي وعينك فتييله بر موضعك
 اسميدر شصب دخی شبنك ضمي وعينك ك فتييله بر موضعك اسميدر الشعب شبنك فتي وعينك سكونيله
 شرى اوچرمك نهيج شرمعناسنه وشعب الخند بومعنا يه در كه فتنه عسكر ديك اولور وشعب دهنر فتح
 غينه بقال شغب عليهم وشغبتم هم وشغبتم كله بمعنى وبقال للخص اذا حجت واستصعبت على الحجاب
 يعنى فتن خر ماده حرنلق ابدوب عمل اوزن صعوت وبخالف كوسترسه انها ذات شعب وضعن ديرلر يعنى
 عناد وبخالف صاحبي در ديرلر وغوص نونك فتي وحاء مهمله نك ضمي ايله وصا دمهمله ايله شول ديشى
 مركبه ديرلر كه حامله اوليه ووحى حاء مهمله ايله طوار يوكدر ضاويرمكددر وجاب حنك فتي وهمز مك سكونيله
 كسب معناسنه در وشعب عليهم ده ديرلر اب رابعدن ولكن بولقت ضعيفه در شغب غينك فتييله
 بر عورنك اسميدر لا ينصرف در وشعب بر موضعك اسميدر على ماسيحى المشاغبة نهيج شرايدنك بقال
 شاعبه فهو شغب الشغب شبنك فتي وعينك تشديد بله والمشعب ميك ضمي وعينك كسرى وتشديد بله
 والشغب شبنك فتي وعينك كسرى بله والمشعب ميك كسرى وعينك فتييله جملة سى صفت در بر معنا يه در
 اهل فتنه ديك اولور وشعب بر موضعك اسميدر مديته منون ايله شام شريف سينده كذا فى بعض نسخ الصحاح
 الشغريه شبنك فتي وعين معجمه نك سكونى وزاء معجمه نك فتييله واخرننه يانك تشديد بله كورش
 طوتار پيننده ريحيله در كه اول ياغنى سنوك اياغكه طواشدر كه بعض ديارده اكابغدمه ديرلر نقول
 شغز به شغز به واخذ به بالشغريه يعنى بغدمه اوردم الشغب شبنك كسر بله معان ده وطاغل اولان
 يازق يرلر در جمعي الشعبة والشقاب والشقوب كلور الشقب والشقب بكسر الشين وفحتهاشوا دوز به
 ديرلر كه قحان اوزرينه چقسه لر چوكر الشقاب شبنك كسر بله ابكى طاغل ان پرى الشوق شبنك فتي
 وواوك سكونيله اوزون بوبلو كسسه الشقب شبنك فتييله براغا جاك اسميدر قاف كاه تخر بك و كاه تسكين
 اولنور الشقحطب فتييله وحاء مهمله نك سكونيله شول قوجه اطلاق اولنور كه عظيم بونوز لى اوله كويكه
 شق خطب دن ماخوذ در اودون يارمه سى ديك اولور الشنب فتييله دشده اولان كسكنك در حدت
 سن معناسنه اصمعي ايتدى اغزده اولان طنلولق وصغوللق در عذوبت و برودت فم معناسنه بعضيلر
 ايتدى شنب من ديشك حدتى در وحدت سن تازه لكدن كنايتدر زير ياش زياده اولد قه دش
 اشوب كسمر اولور و اصمعي ايتدى شنب سن ديشك برودتى در غيرى دكلدر وشاعرك وفي اللثا وفي انباها
 شنب ديدكى اصمعيك كلامن موبد دوزير اللثا كسر لامله لثه نك جمعي در لاملك كسرى و ثاء مثلكه نك

شغب

شغب

شنب

تشدیدی ابله و لثه دیش دینه اولان اته دیرلرودیش استک کسکنک ابله متصف اولماستک وجهی یوقد
 امبرودله متصف اولور الشوب شبنک فتحی وواوک سکونیه قمرشدر مق خلط معناسنه بقال شبت
 الشئ اشویه من الباب الاول ای خلطت بقال ماعدهم شوب ولاروب ای لامرق ولالین و مرق فتحینله
 وراء مهمله ابله شور بایه دیرلرته کم لین سوده دیرلر المشوب میک فتحی و شبنک ضمیمه قارشمش نسنه
 وفی المثل هویشوب و یروب بو مثلدر شول کسینه نک حقنه که قولنده خلط کلام یافعلنده عدم نظام
 اوله الشابة شول لفظ شابه که بعض اشعارده واقع اولمشدر اول بطاغک اسمیدر که نجد ولاینده واقع در
 الشابة کیر و لکنه دنس معناسنه در الشواب جمعی در الشبهة شبنک خمی وهانک سکونیه شول قلندر
 که قره لغه غالب وله بقال شهب الشئ شهاب من الباب الرابع الاستهاب قیر اولق بقال استهب الرأس الاستهب
 قیر بقال فرس استهب یعنی قیر آت واستهب دیرلر شول کونه که انده قیر اغی یغه و صغوق بلر اسه واستهب کذلک
 شول دمون دیرلر که اکذب سیاهی کیده و بیاض اوله بقال نصل استهب یعنی بیاض ثمرن و بیاض ناهلی
 الاستهاب والاستهباب قیر اولق استهباب معناسنه بقال استهب استهباب واستهباب استهباب استهباب کن
 قورویوب ار اسنه یریر یا شلری قالمقدر بقال استهب الرزع ای هاج وبقی فی خلاله شئ الخضر الشهباء
 انک النده اولان بیاض قالدر که اکغیری رنگدن قالدر قارشمش اوله صافی بیاض املیه بقال فی جبهته غرة
 شهباء ای بیاض یخالطه شئ اخر من الالوان و شول کچه یه دخی شهباء دیرلر که انده صغوق بلر اسوب و قر اغو
 یا غوب چقر یا زاوله و شول لشکره دخی شهباء دیرلر که بیاض دمور دن اق کور ونه لر الشهاب شبنک
 کسر بله بلدر بن آتش شعله سی درو بقال ان فلانا الشهاب خرب اذا کان ماضیا فیها یعنی حر به کسکن و جری
 اولسه بو بله دیرلر الشهب ضمیمه والشهبان شبنک خمی وهانک سکونیه شهابک جمعی کلور مثل حساب
 وحسبان الشهاب شبنک فتحیه شول سوده دیرلر که اکچوق صو قائلش اوله الشوب شبنک فتحیه
 علی وزن جعفر کیری دبد کلری جانو ر قنغذ معناسنه الشهرة شبنک فتحی وهانک سکونیه غابت یا شلی
 اولان قاری شهره کی الشیب والمشیب شبنک فتحیه اوله و میک فتحی و شبنک کسر بله ثنیه ابکسی دخی
 بر معنایه در قوجه مق معناسنه بعضیا ایتدی شیب قالر اغار مقدر و مشیب قوجه مق حدنه داخل ولوق در
 و بقال شابه المشیب ای بیضه المشیب یعنی اتی قوجه لق اغرندی دیکندر اکلیاض قارشدی دیکد کلدر
 و یاری تعالینک واستعمل الرأس شیباییور دینی قول شریفنده شیباییور در بعضلر مفعول مطلق در دبد بلر
 زیرا استعمل الرأس شاب الرأس منزله سنه در الاشیب هره نک فتحیه باشی اغرن کسینه مبیض الرأس
 معناسنه الشیبة قوجه مق بقال شاب رأسه شیباییور شیب علی غیر قیاس لان هذا النعت لغا
 یجئ من باب فعل یفعل الشیاء مؤنث اشیب بقال بانث فلانة بلیله شیباء اذا اقتضت بانث بلیله حرة
 اذالم تفتض یعنی فحن باکره نک بکارتی النسبه شیباییور سنه اخشاملدی دیرلر که شیبادن مراد قاروش
 مورندر و یخنکه بکارتی النسبه حره کچه سنه اخشاملدی دیرلر یعنی قوللنددی دیکد اولور و اقتضاض
 قاف ابله وضاد معجمه ابله بکارت از الاله و لثغه دیرلر الشایب بر صیغه در که قوجه مق معناسن تا کید ایچون کلور
 بقال شیب شایب کلیل لائل و موت مائت الشیب بکسر الشین جمع الاشیب و شیب شول طاعلره دیرلر
 که اوزرینه قاروشمش اغارمش اوله و شیب شول صونک اسمدر که دوه طوطاغندن ظاهر اولور
 صو ایچرکن الشیب علی وزن التکریم اغر قق بقال شیب الحزن رأسه و برأسه و شینه الحزن الاستابة
 هره نک کسر بله بمعناه بقال اشاب الحزن رأسه و برأسه و برکسینه نک اولادی قوجوق معناسنه

شوب

شهب

شهرب

شیب

دخی کلور

دخی کلور بقال اشاب الرجل ای شاب اولاده شیبان شبنک فتحیه بر قبیله در و شیبان دخی ایکی در یری
 شیبان بن ثعلبه و یری شیبان بن ذهل در شنبه رجالدن برکسینه نک اسمی در که مفتاح کعبه شرفها
 الله انک ولدنده ابدی که اول شنبه بن طلحه بن عبدالدار بن قصی در شیبان و لمجان ایکی ابله اسمی در
 که شدت شتاتلرده در انکچون شیبان دیرلر که قاردرن و قیراغیدن یریوزی اغاروب قوجه شکل
 بغل فصل الصا والصوبیه ضم صاد مهمله و فتح همزه ابله بت یور طه سی که سر که دیرلر الصوا
 والصیبان جمعی در الصاب صادق و همزه نک فتحیه سرکه جوق اولق بقال صبب رأسه
 صابا من الباب الرابع ای کثر صیغته و صاب صوبی جوق ایچکه دخی دیرلر بقال صبب الرجل اذا کثر
 من شرب الماء المصاب میک کسری و همزه نک فتحیه علی وزن مفعول صوبی جوق ایچ کسینه الاصاب
 صاب کی در سر که جوق اولق معناسنده بقال اصاب رأسه اذا کثرت صیغته الصبب و کک بقال
 صببت الماء صبا من الباب الاول الانصباب دو کولک بقال صببت الماء فانصب ای سبکته فانصب
 واشغله انک معناسنه دخی کلور بقال الماء ینصب من الجبل ای ینحدر الصبب دو کلش صو بقال ماء صب هو
 کقولک ماء سبک و ماء غور و سبک دو کلک و غور بره یتقی معناسنه در الصبابة صادق فتحیه شوقک
 شدتی و حراری بقال صببت یارجل من الباب الرابع الصبب زیاده عاشق اولان کسینه بقال رجل صب
 ای عاشق مشتاق الصبابة صادق ضمیمه قابله باقی قلان صوالتصاب تانک و صادق فتحی باء اولک ضمیمه باقی
 قلان صوبی ایچمک بقال تصابت الماء اذا شربت صبابت الصبابة صادق ضمیمه ات سور و سندن یادوه
 سور و سندن بر قطعه و صبه فی قلان صوبیه دخی دیرلر صبابه کی و کچه دن بر مقدران دخی دیرلر بقال
 مضت صبة من الليل ای طائفة فی الحدیث لتعودن فیها اسود صبابه صر بعضکم رقاب بعض زهری
 رحمة الله علیه ایتدی حدیث شرب بقله اولان صب صبدن ماخوذ در و وجهی بودر که قره بلان برکسینه قن
 صوق دلسه مرتفع امله دخی زهرن دیرلر پس صبا صبنک جمعی اولور اسود اسودک جمعی اولدغی کی
 قره بلان معناسنه الصبب صادق فتحی و بانک کسر بله صوصم بر اغنک صوبی در بعضلر ایتدی صوصم
 بر اغنک و غیر بیاتانک صوبینه دخی صیب دیرلر و بعضلر ایتدی حنا بر اغنک صقندیدی در و صیب
 قانه و خالص عصفره دخی دیرلر الصیب فتحینله صوافند یسندن حاصل اولان دن الاصباب همزه نک فتحیه
 جمعی کلور الصیب فتحینله محو اولوب کیمک بقال تصبب صبب الشئ ای انحق و ذهب الصبب صادق
 فتحی و بانک سکونیه قوی و مجد اولان بقال خمس صیباب و خمس خاء معجمه نک کسر بله و میک سکونیه
 شول دوه یه دیرلر که اوج کون صو ایچوب در دخی کون صوارله کایقال خمس صبباص علی القلب
 الصبة صادق ضمیمه و حانک سکونیه مصاحبت ایتک بقال محبة یحبیه محبة و محبة صاحبک جمعی دخی
 کلور فارها فره کی الحباة صادق فتحیه جمعها و محباة اصحاب معناسنه کلور اصحاب هم
 صیبت له لان کسینه الصبب جمعی مثل راکب و راکب و اصحاب یکسر الصاد جمع کذلک مثل جامع و جماع
 و الصبان یضم الصاد و سکنون الحاء جمع ایضا کسباب و شیبان الاصحاب جمع صبب کفرخ و افراخ
 الاصحاب جمع الاصحاب یا صاحب که ندا ایا الله دیرلر اصلنده یا صاحبی ایتدی ترخیم اولنوب یا صاحب
 دینلیدی عربیت بو وجه اوزن مرتجا اسمع اولمشدر اکرمه مضافک ترخیمی جائز کلدر الاصحاب
 بالکسر مضایب قلم بقال الحباة الشئ ای جعلت له صاحباً و سر کسکنک صکره مطیع اولمغه دخی اصحاب
 دیرلر بقال اصحاب البعیر اذا انقاد بعد صغورتها و اصحاب برکسینه نک او علی الخ اولق معناسنه ده کلور بقال

صاب

صبیب

صب

اصحاب الرجل اذا بلغ ابنه واصحاب نلومك اوزرندن قلن كيدر ميوب اليقومغه ديرلر واوزرنده قلى اولماينه
 حيت ديرلر جاء مهمله نك فتي وميك كسرى وتاء مثنائه متين وزنى اوزن وصويك يوزن يوسن
 طونغه دخي اصحاب ديرلر يقال اصحاب الماء اذا علاه الطحلب وطحلب طاء مهمله نك ضمي ولاملك فتي وخميله
 صواوزرنده اولان ياشل نسنه كه يوسن ديرلر الاستحباب همزه نك وتانك كسر بله طلب حيت يقال
 استعجبته الكتاب وغيره اى جعلته مصاحباه وكل شئ لا امشياً فقد استعجبته يعنى هر نسنه كه
 برنسنه يه ملايم اوله استعجبته ديرلر الاصطحاب همزه نك وطانك كسر بله برى برله حيت ابنيك
 يقال اصطحاب القوم اى محب بعضهم بعضاً اصحاب ايدى تاء افتعال طايه قلب اولندى زيراتاك
 طبعنى ملايم اولد غندن اوزر صا ده وضاده وطايه وظايه ودا له وذا له وزايه مقارن اولسه متعير
 اولور تاكه لسانه ثقيل كليه بواجلدن دركه اصطحاب ديرلر واضرب ده اضطرب
 ديرلر واطتلب ده اطلب ديرلر واطتلم ده اظم ديرلر وادتي ده ادعى ديرلر واذخرده اذخر ديرلر وازخرده
 اذخر ديرلر المحب ميك ضمي وحانك فتيه اوزرندن قلن كيدر مدكلى تولوم الا صعب
 بالفتح على وزن الاحمر شول حمار دركه رنكى قرمز يه مائل اوله الصعب صادق فتي وخانك سكويهله
 چاغرمق وحيقرمق يقال محب مخبانم الباب الرابع الصخاب صادق فتي وخانك تشدد بله والصخبان
 صادق فتي وخانك سكويهله چاغرمق معناسنه الاصطحاب چاغرمق معناسنه در باب افتعالدن محب
 الاذى اوزلر صوديك اولور يقال هذا ماء محب الاذى اى له صوت واذى همزه نك مدبله وذل معجه دن
 صكره يانك تشدد بله در پانك نلاجى موج محر معناسنه الصرب صادق فتي ورا نك سكويهله شول سوددر
 كه زياده اكشى اوله يقال جاءنا بصربه زوى الوجه يعنى يوزى منقبض قيل الصرب فتيه نيله معنى
 مزبور اوزن در وشول قرمزى صغه ديرلر كه اول مغيلان اغاجنك صبغى در الصرب به صربك واحدى در
 وكاه اولور كه صربى كدى باشى قدر اولور ايجندن طونقال كسى وبنز كى نسنه اولور كه اول صمغك ايجندن
 اول صورلوب كل اولنور المصرب ميك كسرى ورا نك فتيه شول فابدر كه انده سودا كشدلور اكنندر مغله
 نقول صربت اللبن من الباب الثانى فى الوطب اذا جمعه فيه شيئاً فشيئاً وتركته ليحمض ووطب واوك
 فتي ايله وطاء مهمله نك سكويهله شول مشكه ديرلر كه انك ايجنه سود قورلر و صرب بولى حبس ايتكه دخي
 ديرلر الصرب صادق فتي ورا نك سكويهله والفك قصر بله على وزن فعلى بحيره در و بحيره نك شرحى سائيه
 تفسير نده مرور ايتشدر وانكچون بحيره يه صربى ديرلر كه بحيره نك سودى قونقدن غيرى ايجون صاعلده وخی
 جهندن ميه سندن سودا زكور واغلان سمرمك ايجون حبس حدت ايتكه دخي صرب ديرلر يقال صرب
 الصبي لبسن وهواذا احتبس ذو بطنه فيمكث يوماً لا يحدث وذلك اذا اراد ان يسن الصعب صادق فتيه
 وعينك سكويهله ذلولك مقابلى دركه ذلول ذال معجمه نك فتيه قولشده ديرلر يقال امرأه صعبة
 ونساء صعب لان صفة الصعب ميك ضمي وعينك فتيه ايتر فحل معناسنه بوسيدن رجالدن
 بعضنه مصعب ديو نسبه ايتد بلر الصعوبة خمتينله برنسنه مشكل اولق يقال صعب الامر صعوبة
 من الباب الخامس اذا صار صعباً الاصعاب همزه نك كسر بله برنسنه مشكل بولق يقال اصعبت الامر
 اى وجدت صعوبه بطوارى افعال ايتكه سرکش قلغه دخي ديرلر يقال اصعبت الحمل فهو مصعب اذا
 تركته فلم تركه ولم يمسسه حبل حتى صار صعباً الاستعصاب همزه نك وتانك كسر بله مشكل كللك
 يقال استعصبت عليه الامر اى صعب الصعب صادق ووزنك فتي وعينك سكويهله باشى كوچوك اولان

صعب

صرب

صعب

الصعينة صادق فتي وعينك سكوى ونونك فتيه در حجه وزنى اوزن ثبديك اور تيرن قالدروب
 با شلرن مد ور قطع ايتك يقال صعب الشربة اذا رفع وسطها وقرر رأسها الصعب صادق وقافك
 فتيه قريب اولق يقال صعبت دان من الباب الرابع اى قريب وفي الحديث الخار حق بصعبه الا صقاب
 همزه نك كسر بله قريب قلمق يقال اصعبه فصعب اى قريب فقر ب الصعب قافك سكويهله
 شول عمو ددر كه او ك اور تينده اولوب زياده اوزن اولور الصقوب خمتينله صعبك جمى كلور
 وصعب قورى اولوب ايجى طلو اولان نسنه اور معه ديرلر يقال صعب من الباب الثانى وصعب ديو
 هر نسنه نك اوزرنه ديرلر كه طلو وفرموده اوله الصاق برطاغك اسيدر الصقوب على وزن جعفر
 طويل اولان نسنه الصلب صادق ضمي ولاملك سكويهله قاتى نسنه وارقه ده اولان او كور غه ككى
 وشول مكانه ديرلر كه دوز اوله ومحكم اوله الصلبة جمى كلور مثل قلب وقلبة وصلب بريرك
 ادى در صمانه و صمان صادق فتي وميك تشدد بله رمل عاج ياننده بريرك ادى در وحسبه دخي
 صلب ديرلر نته كم عفا فة يعنى صلاح وثقوايه ازاد ديرلر والصلب صادق فتي ولاملك كسر بله
 كذلك قاتى تشدد معناسنه الصلب صادق ضمي ولاملك تشدد بله كير وشدد معناسنه در
 الصلابه صادق فتيه بكلك يقال صلب الشئ صلابه التصلب بك ايتك يقال صلبته انا وخرما
 قورمق معناسنه ده كلور يقال صلب الرطب اذا بلغ اليبس المصلب بضم الميم وكسر اللام قورى
 خرما وچنكه انوك اوزرنه بنزدوكسه ملايم اولسون ديو اول وقت مصفر ديرلر ميك ضمي وقاف
 مغتروحه نك تشدد بله الصلبة صادق ضمي ولاملك فتي وتشدد بله بلا كى طاشى المصلب ميك
 ضمي ولاملك فتيه شول كو تدر كه بلنش اوله الصابى كذلك بلا كنش اولان كوندنر يقال سنان
 مصلب وصابى اى مسنون الصلب صادق ولاملك فتيه ارقه ده اولان ككده لغت در صلب معناسنه
 وصاب ديرلر يك اولان يره دخي الصاب صادق فتي ولاملك سكويهله اصمق يقال صلبه من الباب
 الثانى التصلب بمعناه يقال صلبه نصليبا تشدد للكثرة قال الله تعالى ولاصليبنكم فى جذوع النخل
 الصليب صادق فتي ولاملك كسر بله حاج كه نصارى اكا طيرلر الصلب صادق ولاملك ضمي ايله
 والصلبان جمى كلور و صلب ككده اولان ايتك والاصطلاب همزه نك وطانك كسر بله ككده
 اولان ايتكى چقارمق برنسنه يا غلق ايجون المصلب ميك ضمي ولاملك فتيه شول زدر كه انده
 صلب نقشى اولور الصالب لامك كسر بله اسمته نك اسيدى نته كم بونك مقابلته نافض ديرلر يقال
 صلبت عليه حماء من الباب الثانى اى دامت واشتدت المصلوب عليه شول كسنه در كه اوزرنه حرارت
 حى غلبه ايليه الصلبي صادق ولاملك فتي وهانك سكويهله والف مقصود ايله شول دوهيد ديرلر كه
 قوى وشدد اوله يالحاق ايجوند ر صلهيات مؤنثى در الصناب صادق كسر بله برقا قق در كه خردلدن
 وقورواوزن مدين اتخاذاولنور صاحب صراح صنابى رنكه نفسير ابدوب غلط ايتشدر زغالبا جوهرينك
 صباغ يتخذ ديد كندن صباغى رنك معناسنه طن ايتشدر رجالاته صباغ ايتك قاتغه دخي ديرلر نته كم بارى
 تعالى وصباغ للاكلين بيور مشدر الصنابى كذلك كسر صادق طورى رنكلو اولان ات يعصار ايتدى شول
 آلر نكلو اولان ات در كه برير رياض قالرى اوله صباغ منسوب ديك اولور غالبا صنابك دخي رنكى بوبله در
 الصوب صادق فتيه يعنور ك كو كدن نازل اولمى و صوب اصابت معناسنه ده كلور يقال دعنى وعلى
 خطاى و صوبى يعنى صواب وخطا كند ومكدر و صوب مصدر در نزل معناسنه يقال صاب بصوب من الباب

صعيب

صعب

صعب

صلب

صلب

صنب

صوب

الاول اذ ازل وصواب المطر دخی دیرلر قن یغور اصلنسه التصوب بمعناه الصب صادق فخی ویا ناک کسری
وتشدید یله شول بلوندر که یغور لو اوله ذو صوب معنا سنه التصوب اتی یار شه قومق سکر نیکیون
وصواب سو بلنک دیکدر یقال صوبه ای قاله اصبت و تصوب باش اککه دخی دیرلر یقال صوب راسه
ای خفصه الصبیه صادق فخی ویا ناک سکونیه ویا ناک ضمیمه اوق و اروب طوقنوب یکمالک یقال صاب السهم
یصوب صوبیه ای قصد وای مجز الصب صادق فخی ویا ناک سکونیه اوق نشانایر مک یقال صاب السهم
القرطاس صوبیه صیبا لقه فی اصابه و فی المثل سهم الحوا علی صائب یعنی جوق خطا بدن از اولور که
اصابت دخی بدن الاصابه همزه ناک کسری یله بولمق یقال اصاب ای و صوبیت زده اولمه دخی دیرلر یقال
اصابته مصیبه و صواب سو بلنکه ده دیرلر یقال اصاب فی قوله و اوق نشانایر ایر کر مک دخی دیرلر یقال اصاب
القرطاس یعنی اوق نشان کاغذنه ایر شدر دی المصاب میم ضمیمه مصیبت زده اولان کسنه و قصب سکر
یعنی شکر قشنه دخی مصاب دیرلر و مصاب اصابت معنا سنه دخی کلور و مصاب شول کسنه ییدی
دیرلر که عقلنیه نوع فتور اوله الصابیه علی و زن الطاقه جنون یقال فی عقله صابیه ای طرف من الجنون
الصواب صادق فخیله خطائک مقابلی الاستصابه همزه ناک ویا ناک کسری یله صواب اوزن بولمق یقال
استصوب فعله واستصاب فعله یعنی الصوبه صادق ضمیمه خرمایع اولاجق یرجج معنا سنه و غیری سنه ناک
دخی جیمینده استعمال اولنور یقال دخلت علی فلان فاذا الدنانیر صوبه بین بدیه ای مهیله یعنی
حسابی دو کلشیدی المصیبه میم ضمیمه شول غم واندو هدر که انسانه ایر شور المصاب مصیبتک جمعی کلور
وطائفه عرب مصائب همزه سی اوزن متفق اولدیلر و بونک اصلی و اوادی کویا که حرف اصلی حرف
زائد تشبیه ایدوب قلب البشیر در و مصاب و زنی اوزن دخی جمع اولنمدر اصل اوزر بنه المصوبه میم
فخی و صادق ضمیمه مصیبت کبیر الصیاب صادق ضمی ویا ناک تشدید یله کر یله و فخر اولان کسنه یقال
قوم صیاب ای خیار الصیابه و الصوبه صادق ضمی ویا ناک اوله و اوک ثانیه تشدید یله صیم معنا سنه در
یقال هوفی صیابه قومه و صوابتیم ای صیمهم و صیاب هر سنه ناک خیارنه دخی اطلاق اولنور الصاب برچی
اغاجات عصان سنه دیرلر الصب صادق فخی ویا ناک سکونیه ایر شمک یقال صابت الشده فی قرارها الصبه
باش قلری اشقر اولمق الصوبه صادق ویا ناک ضمیمه بمعناها الاصب همزه ناک فخیله اشقر اولان رجل
الصهباء صادق فخیله و الفک مدبله خمر و خمره صهباء دبد کلری لوند صهوت اولد و غیچون در و دوه
جسنندن اصهب شول دوه در که انوک بیاضنه حرت قار بیه یعنی قلر پنک او جلری قرمز اولوب ایجلری
بیاض اوله الصهبای صادق ضمیمه شول دوه در که اشقر اللون اوله بعضلر ایتدی صهبای شول دوه در که
صهباء منسوب اوله و صهباء برار کک دوه ناک اسیدر یا خود بر موضعک اسیدر صهب السبال صادق
ضمی ویا ناک سکونیه اعدا معنا سنه در فائهم بقولون للاعداء صهب السبال و سود الاکما دوان لم
یکونوا صهب السبال یعنی هر نه دکلر سبالری یعنی ییقلری اشقر دخی اولماز سه ده اعدایه صهب السبال
دیرلر و اصلی بودر که عرب طائفه سنک غا لبا عداوقی رومه در و رومک صهبو بنی غالب در صهب السبال
رومک استعمال اولنور کلش اکن شایع اولوب هر غنوه استعمال اولندی صهبی صادق ضمیمه برانک
اسیدر که قر نام کسنه ناک ای در و غیر بقیلته ناک بابا سنک ادبدر فصل الصاد الصب صادق فخیله
اصلیه یه یا بشمی معنا سنه در و خشرات ارضن برینک اسمی در که اکا کر دیرلر غالباً اکا دخی بر یقین
اولد غیچون صب دیشلر در الضباب و الاصب جمعی کلور مثل کف و اکف و فی المثل اعق من صب یعنی صیدن مؤذیرق

صهب

صب

دیک محلنه

دیک محلنه بویه دیرلر یاضب اکثر یا کندو یا ور یلر یرو قولیم لا فعله حتی یجن الضب فی اثر
الابل الصادیه یعنی حتی کار صودن کلن دوه یصودن کلد کیچون منشوق اولنجه دیرلر یاکلر اصلا صواب
وضب ناقه صاعق معنا سنه ده کلور یقال فلان یضب ناقته من الباب الاول ای محلها یجنس اصابع
یعنی ناقه ناک منسی اوزر بنه باش بر ماغنی قویوب صکره همزه ناک اوزر بنه باقی بر مقلر کتور مک در وضب
حقد و خسله دخی دیرلر وضب بر مرصدر که دوه ناک طباشه عارض اولور وضب بر مرصدر که طوداغه عارض
اولوب قان اقد زو حرض معنا سنه ده کلور یقال جاء فلان یضب لثاته من الباب الثاني اذا اشتد حرصه
علی الشی و لثاته دیش دینه اولان لکره دیرلر و اغر قائلو اولمق حرص معنا سنن ککایت اولور وضب
خر مانک اول یحقان یشنه دیرلر طلع معنا سنه وضب او غلانک سمر لکندن قولتو غی یار لغه دخی دیرلر وضب
بر طاعک اسیدر که مسجد خیف انوک دینه در و حیله کر معنا سنه ده کلور یقال رجل خب صب یعنی
رجلا خداعا الضب صادق فخی ویا ناک کسری و مدبله یاروزر ناک صونک و صوامثالک اتسی در یقال
ضب الماء و الدم یضبت ضمیمه من الباب الثاني ای سال الاضباب همزه ناک کسری یله اقی یقال اضبته انا
واضباب کر جوق اولمق معنا سنه ده کلور یقال ضب البلت و اضب ای کثر ضیاب و قلبه اولان کینی کیزلکه
دخی اضباب دیرلر یقال اضب فلان علی غل فی قلبه ای اضربه و بعضلر ایتدی سکوت معنا سنه ده کلور یقال
اضب علی مافی نفسه اذا سکت مثل اضباء و بعضلر ایتدی اضباب نکل معنا سنه کلور یقال اضب اذا نکل زرا
اضباب اخراج معنا سنه در یقال ضب لثته دما اذا سالت و اضبته انا فکان اضب یعنی اخراج الکلام و لثته
دیش دینه اولان ایدرلر و اضباب جمع اولوب جوق اولنجه دخی دیرلر یقال اضبوا علیه اذا کثروا علیه و کون
طمانلو اولمق معنا سنه ده کلور یقال اضب یومنا الضبیه صادق فخی ویا ناک کسری یله جوق کلر لور یقال
ارض ضبیه ای کثیره الضباب و اصل اوزر بنه کلن کلر یی بودر که اذ غام و انما مشد و الضبیه
میمک و صادق فخیله کلری جوق بر المضاب میمک فخیله مضبیه ناک جمعی کلور یقال و قعنا فی مضاب
منکره یعنی کلری جوق بره واقع اولدق المضب میمک ضمی ویا ناک کسری و تشدید یله شول کسنه در که
کلر یواسنه صودو کر تا که ضروری طشره یخفغه اولیه خارش معنا سنه حاه مهمله و شین معجمه ابله
الضب فختبده دوه ضب مرضنه مبتلا اولمق یقال ضب البعیر یضب من الباب الرابع الضب فختبده شول
دوه در که ضب مرضنه مبتلا اولمش اوله الضباء صادق فخیله و الفک مدبله مؤنثی التضب فختبده ویا ناک
ضمی تشدید یله او غلان زاده سمر مک یقال تضب الضبی ای سمن و انفتقت اباطه و قصر عتقه یعنی سمر لکندن
قولتو قلری یار لوب بو بنی قصلنسه الضباب ضاد اولنک ضمیمه شول کسنه در که قصه بو بلو اولوب
سمر اوله الضبیه صادق فخی ویا ناک کسری یله یا غله وریله اولور رنسنه در که بر یاق قورل دخی احیاناً
صبیه بد و ورلر التضبب علی وزن التکریم صبیه ضمیمه بدور مک یقال ضبوا الصبیکم صبه صادق
فخیله بر کسنه ناک اسمی در و ضبیه بر انلودموز در که قیوره قورل الضبیه صادق فخیله بر یلوت در که
بر یوزنه انوب بری تو تون کی قیلر که اکا طومان دیرلر الضباب کذلک صادق فخیله ضباب ناک جمعی
الضرب صادق فخی ویا ناک سکونیه او و مق یقال ضرب یضرب ضرب من الباب الثاني و بر یوزنه سفر
ایککه دخی دیرلر یقال ضرب فی الارض ضرب باذا سار فی ایتاء الرزق و منع ایتک معنا سنه دخی کلور یقال ضرب
علی يد فلان اذا حجر علیه و اور کوب قایحی معنا سنه ده کلور یقال ضرب البعیر فی جهازه ای نفر یعنی فیکه
و ده بالانیه قجوب بالانی اصلو قالوب زاده اوزر کسه ضرب فی جهازه دیرلر و ضرب نسبت معنا سنه ده کلور

ضرب

بقال ضربت فيه فلانة بعرق ذي اسب واشتب ففتحته وشتين معجه ايله التباس معناسنه در يعني فلانة
 اوغلاني مشنبه طمر نسبيله طوغور مشدر وضرب خفيف يعنون دخی دیرلر وضرب آتیه پنی اومه ده دیرلر
 خفيف اللحم معناسنه واکن یرینه دخی دیرلر ضیععه معنا سنه ونوع معناسنه ده کوروسکه معناسنه ده
 استعمال اولنور بقال درهم ضرب مصدرله صفتلن قیلند ندرسته کماء غوروسک دیرلر و بعضلر ایتدی
 ضرب سیرده سرعت ایتکه دخی دیرلر المضرب بفتح المیم والرء سفر ایتک ضرب معناسنه بقال ان فی الف
 درهم المضرب ای سفر او تجارة ووصف ایتک معناسنه دخی کلو بقال ضرب الله مثلاً ای وصف وین وقولهم
 ف ضرب الله درهمه بانه کقولهم ففقی من القضاء یعنی حوادث دهر تا تیر ایتدی الضراب ضادک کسر بله ارکک
 دیشیه وارمق بقال ضرب الفعل الناقه ضرابا الضربان ضادک ورائک فتحیه ائلق بقال ضرب الجرح
 ضرب بانه یعنی یانه نلک جراحنی ائلدی الطیر الضواریب شول قوشلر در که رزقن طلب ایدر کویا که ضرب
 فی الارض دن مأخوذ در الاضراب همزه نلک کسر بله اقامت ایتک بقال ضرب الرجل فی بیته ای اقام قیه
 وسکون معناسنه ده کلو بقال ضرب ای اطرق واطراق طاء مهمله وراء مهمله ايله سکونه دیرلر
 ونقول رأیت حية مضربة ای ساکنه لا تحرك واعراض معناسنه دخی کلو بقال ضرب عنه ای اعرض
 ودوه نلک ارکه کن دیشنه چککه دخی دیرلر بقال ضرب الرجل الفعل الناقه فضر بها التضر ب
 تانک فتحی وضادک سکونیه حث ایدوب قندر مق ونهالی دیکوب اصلاح ایتکه دخی دیرلر بقال ضرب الجراح
 المضربة اذا خاها ومضرب شول نهالی یدیرلر که اوزرنه غار قلمور و مجاد نوله و حمله و دال مهمله ايله نهالی
 استلینه دیرلر المضاربة میمک ضمی ورائک فتحیه اور شقی بقال ضارب اذا جالده یعنی قلمله اور و شمس و
 کسنه مالن برکسنه یوروب فائده سنه اور تی اولغه دخی دیرلر التضارب تانک فتحی ورائک ضیمله والاضراب
 یعنی واحد بقال اضطرب الموح ای ضرب بعضهم بعضا واضطراب حرکت معناسنه ده کلو ر واختلال
 معناسنه دخی استعمال اولنور بقال هذا حديث مضطرب السند ای محتل السند الضرب ضادک ورائک
 فتحیه یاض باله دیرلر که قوی اوله نلک کیر و تانی جازدر الاستضراب بالیاض وقوی اولمق بقال اضطرب
 العسل ای صار ضربا وهذا کقولهم استنوق الجمل واستنيس العنز یعنی ارکک دوه ناقه دبلدی و یکی ارکک
 دبلدی دیک اولور بر حال دن بر حاله انتقال معناسنه المضرب میمک فتحی وضادک سکونیه ورائک کسر بله
 شول وقت در که دیشی ارکک اسنیه بقال انت الناقه علی مضرب بها یعنی ناقه ارکک اسنک زمانه کد بکه زمانی
 مکان کی قلملر در و تحقیر محندن ماله مضرب عسله دیرلر یعنی نسب و مال جهتندن اصلا قدر و اعتباری
 یوقدر بال پان سنه اولان اعتبار دکلو و ما عرف له مضرب عسله دخی دیرلر یعنی اتوک اصلنده و عروقه
 قطعاً قدر و اعتبار بیلندی و مضرب السیف قلمک او جندن بر قارش نهایت بولدوغی یرده دیرلر که چالم یریدر
 و مضربه السیف دخی دیرلر و مضرب شول کیکه دیرلر که انده ایلک اولور نقول للشاة اذا كانت مهزولة ما
 یرم منها مضرب یعنی قنکه اتوک کمی فادلسه اندن ایلک حقیر لرام راء مهمله و میمن ايله ایلک اولمق
 معناسنه در بقال ارم العظم ای جرى فيه الرم وهو الخ المضرب میمک کسری وضادک سکونیه شول سنه
 در که انکه ساز چلارلر و شد بد الضرب اولان کسنه الضارب شول مکاندر که اتوک اشجاری چوق اوله
 وضارب شول نقه یدیرلر که سودن صاغن کسنه ءاون و شول کجیه دیرلر که ظلمتی صاغن و صولونه
 یا بلوب عالمی ظلمت طومش اوله وضارب شول کسنه یدیرلر که قار او قلی اوزرینه مؤکدر الضرب
 ضادک فتحی ورائک کسری و مدله کذلک قار او قلی بنه موکل اولنه دیرلر الضرب باضادک ضمی ورائک فتحیه

جمعی کلور

جمعی کلور وضرب قرأو معناسنه ده کلو رتقول منه ضربت الارض کتقول طلت من الطل وطل جدیدیرلر
 وضرب مثل وشکل معناسنه ده کلو ر الضراب جمعی کلور وضرب الشول شول سوده دیرلر که بعضی بعضی
 اوزن صاغله و شول فتح شین معجه ايله دن ده فی قلان صویدیرلر اصل معناسنه بعضیلر ایتدی ضرب
 الشول اولماز الارحه دوه نلک سودندن اولور که بعضی قوی و بعضی سوق وله الضربیه ضادک فتحی ورائک
 کسر بله طبیعت معناسنه در بقال فلان کریم الضربیه ولیم الضربیه گیره بونجلین طبیعت معناسنه در نجیه
 که فتح نون و کسر حاء مهمله ايله وسلیقه که فتح سین و کسر لامه و تحیر که فتح نون و کسر حاء مهمله
 وزاء معجه ايله در و توس که تانک ضمی ايله وسین مهمله ايله در و سوس کسین ولینک ضمی ايله در و غر یزه که غین
 معجه نلک فتحی وراء مهمله نلک کسر ايله وزاء معجه ايله در و نحاس که کسر نوله و حاء مهمله وسین ده ايله در
 ضم نون دخی لغندر و حیم که حاء معجه نلک کسر بله در بونلر که هر بری ضریه کی طبیعت معناسنه در و ضریه
 دیرلر شول مقدار که کسمه کسین یرلر ده اعتبار اولنور که ضریه عید دخی بوندن در قن کبی و غله سی شول
 عبدک اوزرینه نقد را و لنسه و جزیه دخی غریبه قیلندن در و قلمله اور و لته دخی ضریه یدیرلر وضریه شول
 یوگو و قیله دیرلر که ائلدقن صکره دوسر لوب بر ایلد بغانور دخی اندن صکره اکرلور الضراب ضادک کسر بله
 ضریه نلک جمعی کلور الضغاب ضادک ضیمله والضعیف ضادک فتحی و نلک کسر بله طومش اوزی صوت ارب
 معناسنه بقال ضغبت تضعب من الباب الثالث الضعیه ضادک فتحی و غینک سکونیه شول عورندر که ضغاب سیک
 یعنی شخیرک خرده لرینه حریص در وضغیه اصلنده ضغیسه ایدنی سین اسقاط اولندی ز پراسمک اخر
 حرفن کاه اولور اسقاط ایدر لرته کم فرزدقک نصغیر نه اخر حرفن اسقاط ایدوب فریزد دیرلر الضوبان
 قوی و فرموده اولان دوه یدیرلر واحدی و جمعی برابر در المضرب میمک ضمی و هانک فتحی و تشدید بله شول ات در
 که قی شماش اوله لحم مشوی فی لمله معناسنه التضییب علی وزن التکریم یایی و کوند ری طوغر ائلق
 ایچون آتسه کوسر مکر در فصل الطاء الطیب طانک فتحی و بآنک کسر بله علم طبه عالم اولان
 کسنه و هر استاده طیب دیرلر نه فتنه اولور سه اولسون الاطبة همزه نلک فتحی و طانک کسری و یانک
 تشدید بله طیبیک جمع قلن الاطباء همزه نلک فتحی و طانک کسری و یانک تشدید بله جمع کثر تی نقول
 ما کنت طیبیا ولقد طیت من الباب الرابع یعنی طی بلزدک او کوندک المتطبب علی وزن المتعلم شول کسنه
 در که علم طبه دور شتر الطب با کسر والطب بالفتح والطب بالضم لغندر و فی المثل ان کنت ذا طب فطب
 لعینیک یعنی طب اهلی ایسک کوزلر که نیار ايله و ذاطب و ذاطب دخی دیرلر حرکات ثلاثه و طب محرمه
 دخی دیرلر بقال طب الرجل وطب عاده دخی دیرلر بقال ماذاک بطی ای بدهری و عادی المطبوب سحر
 اولتش کسنه الاضطباب همزه نلک کسری و سبنک سکونیه در دایچون دوانک قنقی صالح در لی صور مق
 بقال فلان یستطب لوجه ای یستوصف ایها یصلح لدائه الطب فتحیه عالم معناسنه در بقال رجل طب
 ای عالم و فل طب ای ماهر فی الضراب یعنی جماعه ماهر وطب مصدر دخی کلو ر صوبی صیز مسون ایچون
 مشکک در زنه دری پان سی قومق معناسنه بقال طبیت السقاء اطبه التطیب تانک فتحی و طانک سکونیه
 بمعناه شدد للکثرة بقال طبیته و مشککی اوک اور تر زنه اولان عموده اصوب یرنلق در الاطباء طانک کسر بله
 شول بر مق مقداری دری در که مشکک در زنه ارقری قورلر صوبی صیز مسون دیو الطباب طانک کسر بله
 جمعی کلور و طبایه قومده و بولتک یول یول اولان نسته یدیرلر الطبه طانک کسر بله کذلک قومده
 و بولتک یول یول اولان نسته یدیرلر و طبه اوزون بزبان سنه ده دیرلر جمعی الطب کلور طانک

صغیر

ضوب

طب

کسری و بآنک فتحیه طیب شعاع شمس دخی بودند در و بوشول یولدر که کون طوغر کن کونک شعاعند
 ظاهر اولور الطیبه طانک فتحی و بآنک سکونیه صونک و صویه بکر نسته لک اوزی التطیبه علی وزن
 التد حرج صونک اوزی کلک بقال تطیبه الماء الطحیر به طانک و رانک ضمی و کسری و حانک سکونیه
 لغت در زبان سی خرقة معنایه بقال ماعلی فلان طحیریه و طحیریه طحیریه ای قطعه خرقة و بلوت پان سنه
 دخی اطلاق اولور بقال مافی السماء طحیریه ای شی من الغیم الطحلب و الطحلب طانک ضمی و حانک سکونی
 و لامک ضمی و یاخورد فتحیه شول نیشل سنه در که صولرک یوزنه اولور که اک بعض ولا یتلده یوسن دیرلر
 الطحلب طانک فتحیه د حرجه وزن اوزن صوی یوسن طوتمق بقال طحلب الماء العین الطحلبه میمک
 ضمی و طانک و لامک فتحیه یوسن طوتمش بکار الطرب فتحینه بر خفت در انسا نه حاصل اولور یا شدت
 خوفند و یاخورد شدت سرور دن بقال طرب یطرب من الباب الرابع الاطراب همزه نك كسری و طانک
 سکونیه طربه کتور مک بقال طربه غیره الطرب علی وزن التکلم بمعناه بقال طربه الطراب طانک کسری به
 شول دوه لر در که وطنه چکنه المطارب میمک فتحیه متفرق یولر واحدی المطربه و المطرب کاور کذلک
 میمک فتحی ابله الطرب یخنکه اوزده استعمال اولنسه اوزی چکوب کوچک ایتیمک تحسین صوت معنایه
 الطرب طه طارک فتحی و رانک سکونیه سود صغن کسنه کچی سود صغغه دعوت ایتیمک بقال طرب طحال
 بالمعری اذا دعاها ابو زبدا یتدی طربه شفتینه اولور یعنی شفتنی تصوبت ایتیمکه اولان دعوت طربه
 دیرلر و معری میمک کسری و الف مقصود ابله کچی معنایه در الطرب طارک ضمی و رانک سکونیه و بآنک
 تشدید به اوزن مه ثدی طویل معنایه سنه الطرب طه کذلک طارک ضمی و بآنک تشدید به اوزن
 مالموعورت ده در بن طربین بولر ایکی لفظ در که بولر له سخریه قلنور قن بر کسنه سخریه اولنق دبلنسه
 الطرب فتحینه دبلک یقال طلبت الشئ طلبا من الباب الاول و طلب طالبک جمعی دخی کاور الاطراب همزه نك
 کسری و طانک کسری و تشدید به بمعناه من باب الافتعال بقال اطلبته و منه عبد المطلب بن هاشم واسمه عامر
 المطالبة علی وزن المعاملة طلب ایتیمک بقال طالبة بکنه المطالبة التطلب علی وزن التکلم مرة بعد اخرى طلب
 ایتیمک اطلبه طانک فتحی و لامک کسری ابله شول نسته در که لئ طلب بدر سن الاطراب همزه نك كسری
 و طانک سکونیه بر کسنه نك مطلوب بن یز و بر مک بقال اطلبه ای اسعفه با طلب و اسعاف سین مهمله و عین
 مهمله ابله حاجی نیز بتور مک و اطلاب طلبه محتاج ایتیمک معنایه ده کاور اضداد دن در و منه قولهم
 اطلب الماء اذا بعد ولم یمل الا بطلب المطلب میمک ضمی و لامک کسری به شول صودر که بعید اوله
 و بعید اولان کلا ده یعنی مرعاده و کلانک غیر نه دخی استعمال اولور مطلوب بر موضعک اسمی در
 الطنب ضمتینه جادر اپی و اغاج کوکنه دخی دیرلر عرق شجر معنایه و بدنده اولان سکره دخی طنب دیرلر
 الاطناب همزه نك فتحی و طانک سکونیه طنبک جمعی امالهذب الاسماء طنب کسری طابله جادر اپی طنب
 ضمتینه جمعی اطناب جمیع در دیش المطلب میمک ضمی و طانک فتحی و نونک فتحی و تشدید به قور و لمش
 جادر بقال خباء مطنب و رواق مطنب ای مشدود بالاطناب و رواق کسری به بر در کوسر ایزده
 دیرلر المطلب میمک و نونک فتحیه اوموز منک معنایه و اوموزله بیونک اورتیری عاتق معنایه
 الطنب فتحینه سکوده اولان اگر بک در التطیب تانک فتحی و طانک سکونیه و نونک کسری به
 بریده اقامت ایتیمک بقال طنب بالمكان اذا اقام به و آنک ارقه سی اوزن اولق بقال طنب الفرس ای طال
 ممتنه الاطناب همزه نك كسری به سوزی اوز اتق بقال اطنب فی الکلام ای بالغ فیه و دوه بری برینه

طحرب

طرب

طنب

تابع اولغه

تابع اولغه دخی دیرلر بقال اطنب الابل اذا تبع بعضها بعضا و بل توزقو یرمغه دخی دیرلر بقال اطنبت
 الریح اذا استتدت فی غبار ابن الا طنبه همزه نك كسری به بر شاعرک ادی در و اطنابه سایه بنده دیرلر
 و شول نصیبه دخی دیرلر که کریشک یا شنه بغلر لریا بک کرشی کسلسون دیو و صاحب صراجک طنبه
 سایه بان و دوالی که بر قبضهای کن بندند دبدکی یعنی یای قبضه سنده اولان قایشه دیرلر دبدوکی سهودر
 الطیب طانک فتحی و رانک کسری به و تشدید به خبیشک مقابلدر کوچک دیک اولور الطیبه طانک کسری
 و مدبله و التیطاب تانک فتحی و طانک سکونیه مصدر لر در کوچک اولق معنایه بقال طاب الشئ یطیب
 طیبه و تطیبا من الباب الثاني و طیبه رضامعنایه دخی کور نقول فعلت ذاک بطیبه نفسی اذا لم یکرهک علیه
 احد و نقول مابه من الطیب و لا نقول من الطیبه یعنی صورت ایشان اولان استعمالی صورت نیتن اولان استعمالنه
 مخالفدر الا طابه همزه نك كسری به کوچک ایتیمک معنایه بقال طابه غیره التطیب تانک فتحی و طانک سکونیه
 بمعناه بقال طیبه تطیبا و نجبتن ما طیبه دیرلر و ما یطبه دبدکاری مقلو بدر الاستطابه همزه نك كسری به
 کوچک بولق بقال استطابه ای و جد طیبا و استطابه استجابه دخی دیرلر الطیبه طانک کسری و بآنک فتحیه
 صحیح و بلا حیل معنایه استعمال اولور بقال سبی طیبه ای صحیح السباء یعنی اسیر لکی صحیح رخیله و خدعه
 ابله و نقض عهد له اسیر اولمه کل در الا طایب طیبک جمعیدر بقال اطعمنا فلان من طایب الخور یعنی دوه آتیمک
 اعلا سیله اطعام ایتدی و لا نقل من مطایب الخور و الطیب طانک کسری به شول نسته در که لئ استعمال ایدرلر
 کوچک رایحه اولور و یخون الا طیمان همزه نك فتحیه و طانک سکونیه اکل جماعدر المطایبه میمک ضمی
 و بآنک فتحیه لطیفه ایتیمک نمازحه معنایه الطاب و الصیب طانک فتحی و یانک سکونیه و الطیب جمله سی
 لغتدر بمعنایه عمر بن عبد العزیز مدخند ایتدی لم مقابل الاعراق الطاب یعنی عمر بن عبد العزیز اصل هر
 جهندن کوچکدر یعنی اتا جهندن عمر بن عبد العزیز بن مروان بن الحکم بن ابی العاص در و انه جهندن بن ام
 عاصم بنت عاصم بن عمر بن الخطاب در و مقابل الاعراق میمک ضمی و بآنک فتحی حسن الوجه کی در و اعراق
 عرقک جمعیدر و بالطاب مقابل کله سنه ممل در الطابه خمر معنایه و مدینه خمر ماسی معنایه در که
 اول خرمایه عذق بن طاب و طاب بن طاب دیرلر عذق بن طاب و عذق بن زید خرمادن بکی نویدر و عذق
 عین مهمله نك كسری و ذال معجه نك سکونیه خرماسلقمند دیرلر الطایب طانک ضمیله و یانک تشدید به
 ز یاده کوچک بقال شئ طیب ای طیب جدا المطیبه میمک فتحی و طانک سکونیه راحت بولاجق نسته
 بقال عذرا ب مطیبه تلنفس ای تطیب النفس اذا شربه طوبی طانک ضمیله و الفک قصر به فعلی و زنی
 اوزن طیب دن ماخوذ در تحت و دولت معنایه یاسی و اوه قلب اولتمش در ما قبل مضموم اولور و غندن
 او تر و بقال طوبی لک و طوباک بالاضافه قال یعقوب و لا نقل طوبیک بالیاء و جنتده بر اغاجک اسمی در
 طیبه طانک فتحیه و یانک سکونیه شیشه زنی و زنی مدینه رسولک صلی الله علیه و سلم اسیدر الطوب طانک
 ضمیله که مد معنایه در اهل مصر لغتی اوزن عر بلرک طبت به نفسا دبدکاری طابت نفسی به معنایه در
 فصل انشاء الصاب طانک فتحی و همزه نك سکونیه سلف معنایه در بقال هو طابه ای سلفه
 و طامه دخی دیرلر میله و طاب چاغرمق معنایه دخی کور المطابه میمک ضمی و طانک فتحی و همزه نك
 فتحیه الفدن صکره ایکی کسنه ایکی قرقرنداشی تزوج ایدوب بری بر به بجانق اولق و طامنی دخی میله
 و کذلک طانک مابعدند هالف ممدوده ابله بو معناده لغتدر الطبطاب طانک فتحی و بآنک سکونیه
 مرض داء معنایه بقال مابه طبطاب کا بقال مابه قلبه ای شی من وجع که قلبه فتحینه و جمع معنایه در

طیبه

ظرب

ظربا طب الغنم طاء اولينك فتي وطاء ثانيه نك كسر به قيونك اوزى صوت غنم معنا سنه الطرب
 طانك فتي ورائك كسر به طرائك مفردى در الطراب طانك كسر به كوچوك طاعلر ديك اولور ورائى
 معنا سنه راء مهمله وباء موحه ايله بوسيدن عامر بن الطرب به ابن الطرب دبيلر طانك فتي ورائك
 كسر به كه مزبور عرب بكر نيك برى در الاطراب همزه نك فتحيله ديش دبيلر اصول اسنان معنا سنه
 الطربان طانك فتي ورائك كسر به قطران وزنى اوزن بر جانور در كه كدى مثالنده بدر ايجه در و عرب
 طائعه سى طربانى صيد اينسار قن بر نك توينه باللسه اعتقاد لرى بودر كه اول ثوب اسكيه وانوك
 رايحه قبيحه سى كنيه وفي المثل فسا بيننا الطربان ديرلر يعنى نرم ما بينمزه طربان بالندى بونى اول وقت
 ديرلر كه برى برندن انقطاع كلى ايله منقطع اوله لى طربان طانك كسرى ورائك سكوى والفك قصر به
 طربانلر ديك اولور بو جعفر حجلي حجل كجى اولدغى كجى و حجل فتح حاء مهمله ايله و حيله برنوع كلك در
 وكاه اولور كه جمعى الطرابى كلور كوي كه بو طربا نك جمعي در الطرب طانك ورائك ضمى و يانك تشدد به
 عتل كى قصه بويلو وائلو اولان كسند و عتل عين مهمله نك و تاء مثانك ضيمه عليط و جافى اولان كسند در
 الظنوب طانك ضمى و نونك سكوى و يانك ضيمه انيكله اولان قورى كلك فصل العين العى عى نك فتي
 و يانك تشدد به صويى كوكر جين كى اكوب اغزله ايجك بقال عى الماء يعى من الباب الاول وفي
 الحديث الكباد من العى يعنى حكر اغرسى صويى وجه مزبور اوزن ايجمه دن در كوكر جين صويى عى طربا
 ايجدى كى كى چار يار ايجد كنه دى عى ديرلر العباب فتح عينله مصدر در معنى مذكور اوزن وقولهم
 لا عباب اى لاتع فى الماء يعنى صويى دفعة ايجمه عباب زال وزنى اوزن امر اولمغه وايت او زامغه دى عى
 ديرلر بقال عى النبات اى طال العباب عينك ضيمه صو عظيم جوق اولمق و ائلمق العى ضمينه
 سنول صولر در كه يردن ائلوا نلوجقار الععب عينك فتي و يانك سكويه يوكدن اولان كلم
 واهونك اركى بس الطبا معنا سنه و يكتك نعى الععب عينك فتي و يانك سكويه اوزن كسند
 العيبة عينك ضمى و كسر به و يانك و يانك تشدد به كسر و مجر بقال رجل فيه عيبة و عيبة اى كبر
 و تجبر و عيبة الها هلية تحوئها اى كبر ها و عظمتها العيبة عينك فتي و يانك كسرى و مند به شول نسنه در
 كه مفا فبر عر فط دن طيلر يعنى ديكلو اغاجك صمغدن طيلر مفا فبر مغرك جى در ميمك كسر به و غين
 معجه ايله صمغ معنا سنه و عر فط عين مهمله نك ضمى و راء مهمله نك سكوى و فاك ضمى ايله و طاء مهمله ايله بر
 ديكلو اغاج در عيبة اللثا نك يويندى اولان نسنه يه ديرلر و لثا نسنه در كه نام ادلوا فاجدن حاصل
 اولور صمغ مثالنده لثا و اولور شول نسنه كه اندن ريوزنه و شش برزه قورلر اوزن يه صودو كر اول
 يردن افان صولنلر اولمغين لى ايجر لوكاه اولور كه لى بشور و غليط ايدر لى العيوب يانك فتي
 و عينك سكويه و يانك ضيمه شول ايه ديرلر كه ز ياده استكين اوله و شول نهره ديرلر كه ز ياده اقديسى
 اوله العيب عينك فتي و يانك سكويه خشم ايمك بقال عيب عليه يعنى و يعنى عيبا من الباب الاول
 والثانى ايضا اى غضب عليه العيب بفتح الميم والتاء بمعناه التعيب فتحيله و تانك ضمى و تشدد به مثله
 المعتبة بفتح الميم والتاء ايضا اسم در عتبدين خشم معنا سنه العتاب عينك كسر به خشم ايمك
 بعضلر ايتدى نازلق ايله مكالمه ابدوب غضب حالتن سو بلشمكدر بقال اذاعتبا اى اصلح ما بينهم
 العتاب الاعتوبة همزه نك ضمى و عينك سكويه و تانك ضيمه شول نسنه در كه عتابه سبب اولور
 احوكه و احويه فحكه و عجب سبب اولنه اطلاق اولدغى كى بقال بينهم عتوبه يتعابون بها

ظنب
صب

عتب

الاعتاب

الاعتاب همزه نك كسر به و عينك سكويه اساءت ايندن رجوع ابدوب احسان اينكه بشلق در
 بقال اعتبى فلان اذاعادالى مسرتى راجعا عن الاساءة و اكر اعتابه همزه سلب ايجوندر ديسه لر بعيد
 دكلدر عتبى يعنى غضبى زائل قلبى معنا سنه مكر كه جوهر كنه بوند رضا ايجون موضوع در ديه اسمى عتبى
 كلك فربته سيله و بعضلر ايتدى اعتاب برامردن برامردن رجوع اينك معنا سنه دى كلور بقال اعتب فلان
 اذارجع عن امر كان فيه الى غيره العتبى عينك ضيمه و تانك سكوى والفك قصر به رضاء معنا سنه در وفي المثل
 لك العتبى بان لارضيت يعنى يوكلامى حقيقة ارضامر ادا اولدقه ديرلر اعتبك باللاهوى معنا سنه الاستعتاب
 همزه نك كسرى و سينك سكويه يعنى الاعتاب و استعتاب طلب اعتايد دى اطلاق اولمور بقول استعتبت
 فاعتبتنى اى استرضيت فارضانى عتب يند بر قبيله نك يا باسنك اسيدركه اول عتب بن اسلم در كه
 بعض ملوك عرب انك قبيله سن غارت ابدوب رجالتن اسير اند كنه اذ اكبر صبيانام به كو ناخى بقتونا
 ديرلر ايتدى يعنى اوغلر يكت اولدقه زى خلاص ايدرلر ديرلردي بوارزو و اصل اوليوب هلاك
 اولدقلر نند اودى عتب قولى مثل اولدى يعنى عتب هلاك اولدى مرادنه ايرمدى الاعتاب همزه نك
 كسر به افتعال وزنى اوزن بر نسنه دن رجوع اينك ويولك اسان قوبوب صار يه كلك بقال اعتب الطريق
 اذ انك سهله واخذ فى وعره و وعرواوك فتي و عين مهمله نك سكويه صرب اولان ير زمين درست
 معنا سنه و قصد اينك معنا سنه ده كلور بقال اعتب اى قصد العتب فتحيله زردبانك يابيلر و احدى
 العتبة كلور العتبات كذالك عتبه نك جمعى كلور و عتبه قيونك استكنه دى ديرلر بونك دى جمعى عتب كلور
 و عتبه امر كه بهه دى ديرلر بقال فلان حل على عتبه اى امر كه به من البلاء و بقال مافى هذا الامر رب ولا
 عتب اى شدة و رب دى رانك و تانك فتحيله شدت معنا سنه در و عتب اورتبه بر ماغله صرحه بر مق
 اراسنه اولان بر ماغه ده ديرلر العتبان فتحيله دوه اوج ياغ اوزن بور يك بقال عتب البعير يعنى
 و يعنى عتبان من الباب الاول والثانى اى مشى على ثلث قوائم كذلك ادم براياغ اوزن يور يكه دى
 عتبان ديرلر عتبان عينك كسر به و تانك سكويه بر رجالتن اسيدر المعتب ميمك ضمى و عينك فتحيله
 يقلمش نسته بقال نوى معتب اى مهدوم ونوى نونك ضيمه شول خرقة ديرلر كه چادر ك اطافه
 قررلر يغمر صويى ايجر كه مرسون ديوم م معتب ديرلر قن كه بر نسنه محكم اولمسه العتبية عينك فتي
 و يانك سكويه نيله در حرجه وزنى اوزن بلدى ايجدن چقمق ايدنك كه ديار عرب ايكى ياش اغاجى برى
 بر ينه سو رمكله اود چقارلر بقال عتب الرجل زنده اذا اخذ من شجر لا يد رى ايورى ام لا و ايرالتش
 اطهار اينكدر و افساد معنا سنه ده كلور بقال عتب علمه اذا افسد العترب عينك و رانك ضمى و يانك سكويه
 براغاجدر كه انا راغاجى كى در اما پيراغى قمرى در كذا فى بعض نسخ الصحاح العجب عينك فتي و حيمك
 كسر به شول امر در كه اندن عجب اولنور العجب عينك ضيمه عجب معنا سنه در العجب حيمك تشدد به
 تخفيفندن ابلغ و اكثر در ز ياده عجب اولنور نسنه معنا سنه الا عجب به همزه نك و حيمك ضيمه
 و عينك سكويه كذالك عجب اولنور نسنه معنا سنه در العجب فى قولهم عجب عجب للتاكيد
 كبقال ليل لائل اى مظلم جدا التعجب تانك فتحيله بر جعدركه و احدى يوا قدر عجب نسنه لر ديتدر
 العجب فتحيله و التعجب تانك فتي و حيمك ضمى و تشدد به والاستعجاب بر معنادر بقال عجب من
 كذ و عجب منه و استعجب يعنى و عجب و عجب جمع اولنور بعضلر ايتدى عجبك جمعى عجب كلور
 و اما اعاجيب ديدكلى كوي كه اعجوب نك جمعى در احاديث احد و شاك جى اولدوغى كى التعجب تانك فتي

عتب

عرب

عجب

وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ عَجَبُهُ كَثُورُ مَلِكٍ يُقَالُ عَجِبْتُ غَيْرِي عَجَبِيَا الْإِعْجَابُ هُمَزُهُ نَكْسَرُ بِهِ بِرُئْسِهِ خَوْشُ كُلِّكَ
 يُقَالُ عَجِبْتُ هَذَا الشَّيْءَ بِحُسْنِهِ وَيُقَالُ عَجِبَ فُلَانٌ بِنَفْسِهِ بِعَيْنِي كُنْدُوِي كَرَجُكَ كَلُوبٌ مُتَكَبِّرٌ أَوْلَدِي
 وَيُقَالُ عَجِبَ رَأْيِي بِعَيْنِي كُنْدُوِيهِ رَأْيِي خَوْشٌ كَلْدِي الْعَجَبُ عَيْنُكَ ضَمِي وَحَيْثُ سَكُونِيْلَهُ اسْمُهُ كُنْدُوِي كُورُ مَلِكٍ
 مَعْنَاهُ سَنَهُ وَقَوْلُهُمْ مَا عَجَبُهُ بِرَأْيِهِ شَاذٌ لَا يُقَاسُ عَلَيْهِ لِأَنَّهُ فَعْلٌ التَّعَجُّبُ لَا يَبْنِي الْأَبْيَانِي مِنْهُ اسْمُ التَّفْضِيلِ
 وَاسْمُ التَّفْضِيلِ لَا يَبْنِي مِنَ الرَّابِعِي وَلَا مَافِيهِ مَعْنَى الْعَيْبِ عَلَى مَا فَصَّلَ فِي مَوْضِعِهِ الْعَجَبُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَحَيْثُ
 سَكُونِيْلَهُ قَوِيْرُقٌ دِيِي أَصْلُ ذَنْبٍ مَعْنَاهُ سَنَهُ وَجَوِيْرُقٌ مَفْرُودِي كَلُورُ الْعَجُوبُ ضَمْتُهُ قَوْمُكَ نَهَايَتُهُ يَنْهَى
 دِيرْلَرِ أَوَّلُ خَرَمِلٍ مَعْنَاهُ سَنَهُ الْعَدَابُ عَيْنُكَ فَتَحِيلُهُ يَوْفَقُهُ قَوْمُ الْعَدَابَةِ عَوْرَتٌ قَاسِيَةٌ رَكِبَ مَعْنَاهُ سَنَهُ
 كَافُكَ فَتَحِيلُهُ اخْتَرِي بِوَقَامِهِ رَكِبِي رَكُوبٌ مَعْنَاهُ سَنَهُ طَلَنٌ أَيْدُوبُ الْعَدَابَةِ تَبْمُكُ رُكُوبٌ مَعْنَاهُ سَنَهُ دِيَشْدَرُ
 غُلَطٌ أَيْ تَشْدَرُ الْعَذَابُ عَيْنُكَ فَتَحِي ذَلِكَ سَكُونِيْلَهُ طَلُوصُ الْعَذَابِ وَبِهِ ضَمْتُهُ طَلُوصُ أَوَّلُ يُقَالُ عَذَابٌ عَذُوبَةٌ
 مِنَ الْبَابِ الْخَامِسِ الْأَعْدَابُ هُمَزُهُ نَكْسَرُ فَتَحِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ أَغْزَارِي وَحَرُّ الْأَسْتَعْدَابِ طَلُوصُ وَحَكْمُكَ
 يُقَالُ اسْتَعْدَبَ الْقَوْمَ مَاءً أَوْ إِذَا اسْتَقْوَاهُ عَذَابًا وَطَلُوصُهُ دَخِي دِيرْلَرِ يُقَالُ اسْتَعْدَبَ أَيْ عَذَابًا
 وَمَطْلَقًا صَوْحَكُكَ مَعْنَاهُ سَنَهُ دَهْ كَلُورُ يُقَالُ يَسْتَعْدِبُ لِفُلَانٍ مِنْ شَرِّ كَذَا أَيْ يَسْتَقِي لَهُ عَذَابُهُ لِلسَّانِ
 فَتَحْتَبْنَاهُ بِذَلِكَ أَيْ بِطَرَفِي دَرِ وَغَدِي قِيَمِي أَوْ جَنَدِي أَوَّلَانِ أَيْ دَوْمُكَ بَرِي كَرَهُ تَارِيَانِ مَعْنَاهُ سَنَهُ كَذَا فِي الْمَهْذَبِ
 وَبَعْضُهُ لَيْتِي قِيَمِيكَ قَوِيْرُقِي أَوَّلَانِ قَائِشُهُ دِيرْلَرِ أَصَحُّ بُوْدَرِ دِيَشْدَرُ عَذَابُهُ الْمِيزَانُ شَوْلُ أَيْدِرُكَ أَنْكَلَهُ
 تَرَانِي قَالِدِرْلَرِ عَذَابُهُ الشَّجَرُ أَغَا جُكَ بُوْدَاغِي وَبِرُئْسِهِ نَكْسَرُ كِي يُقَالُ مَاءٌ ذُو عَذَابٍ أَيْ كَثِيرُ الْقَذَى
 وَقَذَى قَافُكَ وَذَلِكَ فَتَحِيلُهُ جَرُكَ مَعْنَاهُ سَنَهُ دَرِ الْأَعْدَابُ هُمَزُهُ نَكْسَرُ بِهِ حَوْضُكَ جَرُكَ حَقَارُ مَعْنَهُ
 دِيرْلَرِ يُقَالُ عَذَابُ حَوْضُكَ أَيْ أَرَعُ مَافِيهِ مِنْ قَذَى بِسْ هُمَزُهُ سَلْبُ أَيْحُونِ أَوَّلُورُ وَنَعْنُ أَيْتُكَ مَعْنَاهُ سَنَهُ
 دَخِي كَلُورُ نَقُولُ عَذَابُهُ عَنْ الْأَمْرِ إِذَا مَنَعْتَهُ عَنْهُ وَيُقَالُ عَذَابُ نَفْسِكَ عَنْ كَذَا أَيْ أَمْنَهَا عَنْهُ
 الْعَدُوبُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَذَلِكَ ضَمِي أَيْلَهُ طَوَارِلُ دَنُ وَغَيْرُ بَدَنٍ شَوْلُ بُوْرُغُونُ وَضَعِيْفٌ أَوَّلُهُ دِيرْلَرِ كَكَ
 ضَعْفَدُنْ كَلَهُ وَشَرِبُهُ قَادِرُ أَوَّلِيهِ الْعَذَابُ ذَالِكُ كَسَرِي أَيْلَهُ بَعْنَاهُ وَعَا ذَبُ بَرِيْرُكَ أَدْبَرُ
 الْعَذَابُ بِالْفَتْحِ عَقُوبَتُ التَّعْذِيبِ تَانُكَ فَتَحِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ عَقُوبَتُ أَيْتُكَ يُقَالُ عَذَابُهُ تَعْذِيبًا
 الْعَذَابُ عَيْنُكَ ضَمِيلُهُ وَذَلِكَ فَتَحِيلُهُ بِرُصُودِ كَكَ تِيْمُ قِيَمِيهِ سَنَهُ مَنَسُوبٌ دَرِ الْعَذَابِ عَيْنُكَ
 وَذَالِ مَعْنَاهُ نَكْسَرُ فَتَحِيلُهُ وَيَنْتُكَ تَشْدِيدُ بِهِ كَرِيْمُ الْإِخْلَاقِ أَوَّلَانِ كَسَنَهُ الْعَرَبُ فَتَحْتَبْنَاهُ دَسْدَنُ بِرُطَائِفِهِ دَرِ
 أَكَ نَسَبَتْ أَوَّلُنْدُ قَدَّ عَرَبِي دِيرْسِنُ وَفَاسِدٌ أَوَّلُهُ دِيرْلَرِ يُقَالُ عَرَبٌ مَعْدَتُهُ مِنَ الْبَابِ الرَّابِعِ أَيْ فُسِدَتْ
 وَعَرَبُ الْجَرَحِ أَيْضًا أَيْ نَكْسَرُ الْعَرَبِي فَتَحْتَبْنَاهُ وَيَانُكَ تَشْدِيدُ بِهِ عَرَبِي ظَاهِرُ أَوَّلَانِ كَسَنَهُ بِنُ الْعَرُوبَةِ
 مَعْنَاهُ سَنَهُ كَكَ أَنْلَرُ شَهْرُهُ سَاكِنُ أَوَّلَانِلَرُ دَرِ الْأَعْرَابِ بَادِيَهُ سَاكِنُ أَوَّلَانِلَرُ دَرِ بَعْضِ اسْتِعَارِ فَصِيحُهُ دَهْ
 الْأَعْرَابُ بِكَ كَلْمُشْدَرِ الْأَعْرَابِي أَعْرَابُهُ مَنَسُوبٌ أَوْ لَا نَدْرُ نَسَبَتَهُ صِيغُهُ جَمْعُ بَاقِي قُلُوبٍ مَفْرُودَةٍ رَدِ
 أَوَّلُنْدِي زِيْرَا أَعْرَابُكَ مَفْرُودِي يَوْقَدِرُ وَأَعْرَابُ عَرَبِيْكَ جَمْعِي دَكَلْدَرِ أَسَاطِطُكَ جَمْعِي أَوَّلُنْدِي كِي بَلَكَهُ عَرَبِ
 اسْمُ جَنْسِدِرِ أَعْرَابٍ وَأَعْرَابُنْ مَاعْدَايَهُ شَامِلُ دَرِ زِيْرَا أَعْرَابِ بَادِيَهُ سَاكِنُ أَوَّلَانِهِ مَخْصُوصُ دَرِ تَهْ كَ
 الْأَنْ مَرُورُ أَيْلَدِي وَنَبَطُ فَتَحْتَبْنَاهُ بِرُطَائِفِهِ دَرِ كَرِ عَرَاقِيْنِ يَبْنِنْدُ قَوْنُوبُ سَاكِنُ أَوَّلُورُ الْعَرَابِيَّةِ فِي قَوْلِهِمْ
 الْعَرَبُ الْعَرَابِيَّةُ خُلُوصٌ مَعْنَاهُ سَنَهُ أَيْحُونُ دَرِ عَرَبٍ لِفُظْنَدُنْ مَأْخُودُ دَرِ تَاْ كِيدَا أَيْحُونُ تَهْ كَ لِيلُ لَائِلُ دِيرْلَرِ
 الْعَرَبُ عَيْنُكَ فَتَحِيلُهُ وَرَانُكَ سَكُونِيْلَهُ بُوْدَخِي عَرَابِيَّةُ كِي مَعْنَاهُ خُلُوصِي أَفَادَهُ أَيْحُونُ دَرِ بَقَالِ الْعَرَبِ الْعَرَابِيَّةُ
 لِلْخُلُوصِ يَنْهَمُ التَّعَرُّبُ تَانُكَ وَعَيْنُكَ فَتَحِيلُهُ وَرَانُكَ ضَمِي وَتَشْدِيدُ بِهِ عَرَابِيَّةُ أَيْحُونُ دَرِ بَقَالِ الْعَرَبِ الْعَرَابِيَّةُ

عَدَب

عَدَب

عَرَب

وَعَرَب

وَتَعَرَّبَ بَعْدَ هَرْتَه دِيرْلَرِ بَادِيَهُ وَارُوبُ أَعْرَابِي أَوْلَدِي مَعْنَاهُ سَنَهُ الْمُسْتَعْرَبَةُ مِيمُكَ ضَمِي وَرَانُكَ كَسَرُ بِهِ عَدَمُ
 خُلُوصِي أَفَادَهُ أَيْحُونُ دَرِ بَقَالِ هُمُ الْعَرَبِ الْمُسْتَعْرَبَةُ أَيْ لَيْسُوا بِخُلُوصِ الْمُسْتَعْرَبَةِ مِيمُكَ ضَمِي وَتَانُكَ فَتَحِي وَرَانُكَ
 كَسَرُ بِهِ مَعْنَاهُ كَذَلِكَ الْعَرَبِيَّةُ كَذَلِكَ فَتَحْتَبْنَاهُ وَيَانُكَ كَسَرِي وَيَانُكَ تَشْدِيدُ بِهِ شَوْلُ لَعْدَرُكَ حَالًا كَلِ
 عَرَبِ أَنْوَكُ أَوْ زَيْنُهُ دَرِ عَرَبِ بِنُ قُطَانِ شَوْلُ كَسَنَهُ دَرِ كَعَرَبِ دِيرْلَرِ أَيْدَا نَكَلُمُ أَيْدُنْ أَوَّلُ دَرِ أَوَّلِ أَيْوَالِ الْبَعْدَرِ
 يَعْنِي يَنْهَى أَوَّلَانِ قَبَائِلُ عَرَبِيْكَ جَمْلُهُ سَنُكَ بَابُاسِي أَوْلَدُ الْعَرَبِ عَيْنُكَ ضَمِي وَرَانُكَ سَكُونِيْلَهُ وَالْعَرَبُ وَاحِدٌ كَلِ
 وَالْعَرَبُ الْعَرَبِي عَيْنُكَ ضَمِي وَرَانُكَ فَتَحِيلُهُ عَرَبِيْكَ نَصْفِي دَرِ وَكَاهُ أَوَّلُورُ كَعُظِيمُ دَخِي مَرَادُ أَوَّلُنْوَالِ الْعَرُوبَةِ
 ضَمْتُهُ عَرَبِي دَلُ أَوْ كَرَجُكَ يُقَالُ عَرَبِيْسَانُهُ عَرُوبِيَّةُ مِنَ الْبَابِ الْخَامِسِ أَيْ صَارَ عَرَبِيًّا الْأَعْرَابُ هُمَزُهُ نَكْسَرُ بِهِ
 وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ كَلَامُكَ أَعْرَابِيَّةُ خَطَا قَلَامِي يُقَالُ عَرَبِي كَلَامُهُ إِذَا لَمْ يَلْحَنُ فِي الْأَعْرَابِ وَأَطْلَاهُ أَيْتُكَ
 مَعْنَاهُ سَنَهُ دَهْ كَلُورُ يُقَالُ عَرَبِيْكَ مَحْتَجَةٌ أَيْ أَفْصَحُ بِهَا وَلَمْ يَتَقِ أَحَدًا يَعْنِي كَسَنَهُ دَرِ حَذَرِ قَائِمُوبِ حَجْمَتِ أَطْلَاهُ
 أَيْدِي وَفِي الْحَدِيثِ الثَّيْبُ تَعَرَّبَ عَنْ نَفْسِهِ أَيْ تَفَصَّحَ وَكَلَهُ عَجِيْمِي لِسَانُ عَرَبِي طَرَفِي أَوْ زَنْ اسْتِعْمَالُهُ دَخِي
 دِيرْلَرِ يُقَالُ أَعْرَابِيَّةُ الْعَرَبِ وَفُشْ سَوِيْلَكُهُ دَخِي أَعْرَابِي دِيرْلَرِ يُقَالُ عَرَبِي الرَّجُلُ إِذَا نَكَلُمُ بِالْفُحْشِ الْعَرَابِيَّةُ عَيْنُكَ
 كَسَرُ بِهِ اسْمُ مَنْهُ وَأَعْرَابِي كَسَنَهُ نَكْسَرُ لُونِي أَوْ زَنْ أَوْ غَلِي طَوْعِي يُقَالُ عَرَبِي الرَّجُلُ إِذَا أَوْلَدَهُ عَرَبِي الْوَلَدُ
 وَقَوْمُكَ صَوَادِي كَاهُ كُونِ اشْتَرِي وَكَاهُ بَشْ كُونُهُ بِرَاوُلُوبِ أَيْدُنْ صَكْرُهُ بِرَقَارُوزِ أَوَّلُنْوَالِ يُقَالُ عَرَبِي سَقِي الْقَوْمِ
 إِذَا كَانَ مَرَّةً غِيَا وَمَرَّةً حَسَا ثَمَّ قَامَ عَلَى وَجْهِهِ وَاحِدُ الْعَرَابِ عَيْنُكَ كَسَرُ بِهِ عَرَبِي أَوَّلَانِ طَوَارِ يُقَالُ خَيْلُ عَرَابِ
 وَأَيْلُ عَرَابِي لَيْسَ بِتَرْكِي الْمَعْرَبِ مِيمُكَ ضَمِي وَعَيْنُكَ سَكُونِي وَرَانُكَ كَسَرُ بِهِ كَذَلِكَ سَنَهُ كَسَنَهُ دَرِ كَعَرَبِي
 أَيْ أَوَّلُهُ كَسَانِي أَيْدِي مَعْرَبِي شَوْلُ أَيْدِي دَرِ كَعَرَبِي عَرَبِيَّةُ عَرَقُ نَاجِسٍ دَاخِلُ أَوَّلِيهِ الْعَرَبِيَّةُ كَذَلِكَ مِيمُكَ
 ضَمِيلُهُ وَرَانُكَ كَسَرُ بِهِ مَعْرَبِيْكَ مَوْشِي دَرِ التَّعَرُّبِ تَانُكَ فَتَحِي وَعَيْنُكَ سَكُونِيْلَهُ مَرَا شَلْرِي دِيْكَ يُقَالُ عَرَبِي
 عَلَيْهِ فَعْلُهُ إِذَا قَامَ وَانْكَارَهُ رَدَايْتُكَ فِي الْحَدِيثِ عَرَبِي عَلَيْهِ أَيْ رَدَا عَلَيْهِ بِالْإِنْكَارِ وَكَلَامِي خَطَا دَنُ يَا كَيْتُكَ
 دَخِي دِيرْلَرِ يُقَالُ عَرَبِي مَنْطِقُهُ أَيْ هَذَبُهُ مِنَ اللَّحْنِ وَبِرُكْسَنَهُ جَانِبُنْ دَنُ سَوِيْلَكُهُ دَخِي دِيرْلَرِ يُقَالُ عَرَبِي بَتَّ عَنْ الْقَوْمِ
 أَيْ نَكَلَمْتُ عَنْهُمْ وَأَغَا جُكَ بَدَاغْنُ كَسُوبُ يَا كَيْتُكَ دَخِي دِيرْلَرِ تَشْدِيدُ مَعْنَاهُ سَنَهُ وَتَعَرَّبَ كَلَامُهُ عَجِي لَعْنُ عَرَبِ
 أَتْنَاهُ اسْتِعْمَالُ أَيْدُوبِ أَنْدُ كَلَامُ عَرَبِي طَرَفِي رَعَايَتُ كَيْتُكَ دَخِي دِيرْلَرِ يُقَالُ عَرَبِيَّةُ الْعَرَبِيَّةُ فَتَحْتَبْنَاهُ
 شَوْلُ نَهْرُ دَرِ كَعَرَبِيَانِي شَدِيدُ أَوَّلُهُ وَنَفْسُ مَعْنَاهُ سَنَهُ دَخِي كَلُورُ ذَاتُ كِي الْعَرَبِي عَيْنُكَ فَتَحِي وَرَانُكَ كَسَرُ بِهِ
 أَحَدُ مَعْنَاهُ سَنَهُ كَلُورُ يُقَالُ مَا يَالِدَارُ عَرَبِي أَيْ مَا بَهَا أَحَدُكَ يَا كَذَاتُ مَعْنَاهُ سَنَهُ أَوَّلُورُ عَرَبِي الْعَرُوبُ عَيْنُكَ
 فَتَحِي وَرَانُكَ ضَمِيلُهُ نَسَا طَائِفُهُ سَنَدُنْ شَوْلُ كَسَنَهُ يَهْ دِيرْلَرِ كَزُ وَجَمْلُكَ اسْتَفْتَهُ سِي أَوَّلُهُ الْعَرَبُ ضَمْتُهُ دَرُوبُكَ
 جَمْعِي دَرُوبُكَ مَعْنَاهُ سَنَهُ قَوْلُهُ تَعَالَى عَرَبَاتُ رَاوَاتُ رَابُ تَرَبُكَ جَمْعِي دَرِ كَسَرُ تَابِلَهُ يَابَشْدَاشُ مَعْنَاهُ سَنَهُ بُوْمُ الْعَرُوبَةِ عَيْنُكَ
 فَتَحِي وَرَانُكَ ضَمِيلُهُ جَمْعُهُ كُونِي بُوْعَرَبِ طَائِفُهُ سَنُكَ اسْمَاءُ قَدِيحِهِ سَنَدُنْ دَرِ بِنِ أَيْ الْعَرُوبَةِ عَيْنُكَ فَتَحِي وَرَانُكَ
 ضَمِيلُهُ أَلْفُ لَامِلُهُ اسْتِعْمَالُ أَوَّلُنْوَالِ عَرَابِيَّةُ فَتَحِيلُهُ أَنْصَارُ دَنُ بِرُكْسَنَهُ نَكْسَرُ الْعَرَبِي عَيْنُكَ كَسَرُ بِهِ وَرَانُكَ
 سَكُونِيْلَهُ بَهْمِي دَبْدُ كَلْرِي دَبْكُنْ قَوْرُوسِي دَرِ الْعَرَبِيَّةِ عَيْنُكَ وَتَانُكَ فَتَحِي وَرَانُكَ سَكُونِيْلَهُ عَرَبِيَّةُ دَخِي لَعْنُ دَرِ مِيلَهُ
 جَوْهَرِي رَحْمَتُهُ اللَّهُ عَلَيْهِ أَيْدِي عَرَبِيَّةُ رَا عَرَابِيَّةُ سَوَالُ أَيْدِي يَرَاغِيلُهُ بُوْرُنْكَ وَتَرَبِي يَعْنِي بُوْرُنِي دَلْكَرِي
 بِبَنْدَنُ أَوَّلَانِ نَسَنَهُ يَهْ اِشْتَارُ بَتْنِي عَرَبِيَّةُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَرَانُكَ سَكُونِيْلَهُ شَوْلُ عَرَبِيَّةُ كَذَلِكَ حَدِيثُ شَرِيفُهُ
 وَاقِعُ أَوَّلُنْدَرُ عَوْدُ دَبْدُ كَلْرِي التَّلْهُودُ وَبَعْضُهُ لَطِيلُ دَرِ دَبْدِي الْعَرُوبُ عَيْنُكَ وَقَافُكَ ضَمِي وَرَانُكَ
 سَكُونِيْلَهُ شَوْلُ قَالَنُ سَبْكِرِي دَرِ كَذَاتُ سَنَانُكَ أَوْ كَحِي سِي أَوْ زَيْنُهُ كَلْمُشْدَرُ وَطَوَارُكَ عَرَقُوبِي شَوْلُ سَبْكِرِي دَرِ كَعَرَبِي
 أَيْقَلُمُ نَهْرُ دَرِ الْمَرْنَةِ أَوَّلَانِ دِيرْلَرِ يَنْهَى مَقَابِلُ كَاهُ كَا كَرِيحُهُ دِيرْلَرِ أَصَحُّ أَيْدِي هَرُ دَوْرَتِ أَيْقَلُمُ حَيَاوَانُكَ عَرَقُوبِي

عَرَب

عَرُوبَةُ

عَرَقُوبُ

فان ابقار نه در نه كد زاري اولك ابقار نه در وقت ابد كد ري قوش كه اكبر و رنلق دير لر انوك عز قوبى بحقارى در
العراقىب عز قوبك جنى وعراقىب انورك مشكله در لر بقال هدا من عراقىب الامور وعراقىبهاى صغابها
وعز قوب بر رجاك اذ بد رعا لقه طائفة سندن كه انوكه خلف وعده مثل ضرب اولنور بقال موايد
عز قوب شوبله خكايت اولنور كد بر كسته عز قوب بدن بر نسته طلب ايتد كه عز قوب اذا طالع تخلى ديش
يعنى خرما غايجي خچكند كه ديش و خرما خچكند كدن صكره اذا البلع ديش حاء مهمله بله يعنى قورق اولد قده
ديش وقورق اولد قدن صكره اذا از هي ديش زاء مهمله بله يعنى خرما قور دقه وقور دقه صكره اذا الرطب
ديش يعنى خرما طبلوا اولد قده و خرما طبلوا اولد قدن صكره اذا صار تراديش يعنى قورقوب كائن اولد قده
قور دقه صكره خرما يى در انبار اندوب بر نسته و بر ماش العرقبة عينك فخي و رانك سكوبيله سيكرى
كسبك بقال عرقبت الذابة اى قطعت عز قوبها و دن نك عز قوبى زياده اكرى اولان يوزى در و طاغده دخی
استعمال اولنور بقال ما كثر عزاقىب هذا الجبل وعراقىب جبلدن مراد شول طاريه لا در كه طاعه با شنه
واقع در التعر قف فختينله و رانك سكوبى و قافك ضميلة طاغده اولان انجه يولره كلك تقول تعر قبت اذا
اخذت فى ذلك الطرق العزاق عينك كسر بله شول كسنة لر در كه عز رنارى يا خودار لرى اولمير جاله و نسايه
اطلاق اولنور كسنى ايتدى عزب شول در كه اهلى اولمير وعز به شول عور رندر كه ارى اولمير العربية عينك ضميلة
والعزوبه ضميلة اسماء در عز بلاك معنا سته التعزب فختينله و رانك ضى و تشديد بله عزب اهلوق بقال
تعزب فلان زمانا ثم تاهل العزوبه ضميلة ارع اولمير بقال عزب عنى فلان من الباب الاول والثاني اذا بعد
و غاب و بقال عزب عن فلان حله و دوه مر عاده راعه كلكه دخی دير لر بقال عزب بت الابل اى بعدت فى المرحى
لا تروح اى لا تعود فى الليل و عورتك طهرى تمتد اولمير دخی دير لر بقال عزب بت ظه المرأة اذا غاب زوجه
عنها و يرعاهى اولمير دخی دير لر بقال عزب بت الارض اذا لم تكن بها احد محصبة كانت او محبده يعنى كرك اولر
اولك اولسون كرك قور رنلق اولسون الاعزاق بعيد قلى بقال عزب به الله اى بعدد به كسنة نك دوه سى ارع
اولمير معنا سته كور بقال اعزب القوم اى عزب بت ابلهم فهم معزبون المعزبة ميمك كسر بله وعينك سكوبيله
شول كسنة در كه طوارى يله مر عاده خلقدن ارع اوله ككذلك شول كسنة ديه دير لر كه انوك اركنلكى يعنى
تجردى و زامش اوله العزاق رانك كسر بله شول مر عادر كه ارع اوله الاعزاق همزه نك كسر بله بعيد اولان
مرعاه واصل اهلوق بقال عزب بناء اى اصنائه العزب عينك فخي و رانك كسر بله شول دوه لر صفت اولو كه
اخشام قبيله يله كليه بقال ابل عزب اى لا تروح على الخى وعزب عازبك جمعيد غزى غاز نيك جمع اولد غزى كنى
هر اوة الاعزاق شول كسنة لر در كه دوه لر بله مر عاده اراق يرده اولور لر و كه اولور كه فر سده دخی استعمال
اولنور دوه به تشبيه ابد و بن و هر اوه هانك كسر بله و راء مهمله بله ميوك عصا يه دير لر كه سوزى سور مده دن
عبارت اولور المعزب ميمك ضميلة و رانك فخي له و تشديد بله شول طوارى لر در كه اودن ارع اوله بقال سوام معزب
اذا عزب به عن النار و سوام سبك فخي له و و او ك تخفيفه سوزى كه يانده اوتلار سائم معنا سته و فى الحديث
من قرأ القرآن فى اربعين ليلة فقد عزب اى بعد عهده بما ابتدا منه العسب عينك فخي له و سبك كسر بله
خر ما بد اغتلك دندن بوقر و بوقر اى بيمين برينه در لر و بوقر اى بيمين برينه در لر و عسب الذنب قورق و بوقر
يرك كد بدن كرك سكوبيله عسب بر طاعك ابد و عسب اركك ديشبله جمع اولمير كرك اسنه دخی دير لر
وعسب فخلتن نهى اولنور العسب عينك فخي و سبك سكوبيله اركى نجا ممت ايچون كرك يه و يرمك
بقال عسب فخله يعسبه من الباب الثانى اى كركه و عسب الفحل اركك ديشبله جمع اولمير دخی دير لر بعضيلا راندى

عزب

عسب

عسب اركك

عسب اركك صوبينه دير لر ماء الفحل معنا سته الاستعساب همزه نك كسرى وسبك سكوبيله طوارى اركك
طلب ايتك بقال استعسب الفرس اذا استودقت والاستيداق بالدال المهملة والقاف طلب الفحل يعسوب
يانك فخي و عينك سكوبى وسبك ضى ابله ارى بكي ملك الفحل معنا سته بوسيدن قومك اولوسنه يعسوب
قوم دير لر و يعسوب بر قوشدر چكر كه دن بوجك كه قوند و غي جينه قناد لر ين ديوشرمز و اتار قلد و غي
وقت ذكر اولنان قوشه تشبيه اولنور العشب عينك ضى و سبك سكوبيله تازه اوت و اكا حشيش
ديز لر حنى قور يانجه بقال بلد عا شل لكن ماضيسنه اعشبت الارض دير لر غيري ديز لر حنى ارض اوت
بتورسه العا شل سبك كسر بله عشب او تلالينه دير لر بقال بعير عا شل اى رعى العا شل الاعشاب
همزه نك كسر بله اوت بتورمك ننه كم مرور ايتدى و قوم اوت بولمير دخی اعشاب دير لر بقال اعشبت القوم
اى اصابو اعشبا و ياشلى اقه و ر مكه دخی دير لر بقال سائلته فاعشبتنى اى اعطاني ناقة مسنة العشبة ميمك
ضى و عينك سكوبى و سبك كسر بله اولنور بقال ارض معشبة العشبة يعناه العشب عينك فخي
و سبك كسر بله اوت بتور مى ظاهر اولان ير بقال مكان عشب اى بين العشابة الاعشاب همزه نك
كسرى و عينك سكوبى و سبك كسر بله ريك اوتى جوق اولمير بقال اعشوشيت الارض اى كثر عشبها يا خود
قوى اوت بتوردى ديك اوله صيغه مزبون مبالغه ايچون اولمير ننه كم خشن و اخشوشن دير لر زياده
ايرى اولدى ديك معنا سته التعاسب تانك فخي له و سبك كسر بله ير جزوى اوت بلك بقال ارض فيها
تعاسب اذا كان فيها عشب بند متفرق و بنذونله و باء موحه ابله شئ يسيره دير لر جمعيد واحد يوقدر
العشبة فختينله يشلو ناقة عشبة كنى كه عشبة دخی ميمله بومعنا يه در بقال شيخ عشبة و عجوز عشبة اى هم
وهمة و الهم بكسر الهاء و تشديد الميم المسن جدا العشب فختينله بومش كنان بولش كسنة لر بقال عيال
عشب اى بلس فيهم صغير العصبه فختينله سكر كه اعضاده اولور مفصل اعضا نك طبائى مثابه سنده در
العصب فختينله و الاعصاب همزه نك فخي له ايكسى دخی عصبه نك جمعيد سكر لر معنا سته و اشراق قومه
دخی عصب اطلاق اولنور بقال هو من عصب القوم اى خيارهم و عصب ديوعلم عروضة مفاعلتك لامي
اسكان اولنوب مفاعيلنه نقل اولمير و عصب ات سكر او اولمير دخی دير لر بقال عصب اللحم من الباب الرابع
اى كثر عصبه العصب عينك فخي و صا دك سكوبيله بر نسته يى محكم دورمك و بر نوع بر دينيه دخی عصب دير لر
و عصب قومك اشرفنده دير لر بقال ذاك من عصب القوم صا دك حر كتيله ديد كركى كنى ته كم مرو راندى
ودوه سود و ير مكچون بودون بلغه دخی دير لر بقال عصب فخذ الناقة لتدر و اغا جك بود قار ين بريره
جمع ابدوب اورمق پيرافى دوشسون ديو بقال عصب السجرة اذا ضمت اغصانها اليها ثم ضربتها بسقط
ورقها قال الحاج لا عصبنكم عصب السلم يعنى سلم اغا جك بذاقارى كنى سزى بريره بغارم وسلم اغا جك
دكى اولمير بود قار ين بريره جمع ابدوب بغار لر تا كه اصلن كسكه قابليت اوله و قورمير كسنة يى او رته يه المغه
دخی دير لر بقال عصب القوم فلانا و دوه اطرافى دور ايتكه دخی دير لر بقال عصب الابل فلانا اذا دارت به
فر ايتدى عصب الابل دير لر و عصب دخی دير لر كسر بله فخي دوه لر جمع اولمير فاكل ماضيه مفتوح العين
فكله من الباب الثانى و اغز يارى اغزده قور يقه دخی دير لر بقال عصب الربق بغية بالفتح اذا جف عليه
و عصب الربق فاه دخی دير لر ترع خافض اوزن و افق قورمير ده دير لر بقال عصب الافق اى اجر و قو جك
خا يه ارن بلغه دخی دير لر تا كه اخراج ايتدين سا قط اوله الانعصاب مشتد و محكم اولمير بقال انعصب
اذا اشتد المعصوب ميمك فخي له طولى اولان كسنة بقال رجل معصوب الخلق جارية معصوبة حسنة

عشب

عصب

الخلق أي مجدوله الخلق يعني فرموده واعضای قوی اولسه بو یله دیر لر ولت هذبله معصوب اچ اولان
 کسنه یه دیر لر جایع معنا سنه المعصب میم ضمی وصادک تشدد بدی و فحیه شول کسنه در کسان
 اخلقندن بغلش اوله بعضی ایندی معصب اول کسنه در که انوک مالن زمانه ضایع قلش اوله بقال عصبتیه
 السنون ای اکت ماله التعصیب تانک فحی و عینک سکونیه وصادک کسری و مد بله باشی باغلق بقال
 عصب را سه بالعصایه تعصیب العصبه فحیتنه ذکور جانندن ولان اقر باء ذکور اوغلی کبی و با با یاسی
 صکی که بونلره و بونلره منسوب اولان ار لره عصبیه دیر لر زیار بونلر احاطه قلو رلر با یار طرفدن
 اوغلی بر طرفدن عم بر جانندن العصبیات فحیتنه عصبه نلک جمعی کلور التعصب تانک و عینک
 فحی وصادک ضمی و تشدد بدیه عصبیتدن ما خود در یار دم اینک معنا سنه و تعصب عصبیه بغلقه دخی
 دیر لر العصبیه عینک وصادک فحیه یار دم العصبیه عینک ضمیله رجالدن اون ابله فرق بینده اولان اختصاصه
 دیر لر العصاب عینک فحی وصادک تشدد بدیه ایلاک صتان کسنه غزال معنا سنه و مذهب الاسما ده
 عصای کلاه فروش ابله نفسیر اینشدر و صراحه عصاب بردا ییلکن اگر بجی ابله نفسیر اولنش العصابه
 عینک کسریله دولیند غماه معنا سنه و هر نسنه که انوکله باش بغلر لر و یاشی انوکله احاطه ایدر لر
 اکعصابه دیر لر و عصابه ناسدن و دوایدن و طیور دن بر جماعته دیر لر الاعتصاب همزه نلک کسریله و عینک
 سکونیه باشه دولیند صارتق و تاج کیمک بقال اعتصب بالتاج و العمامه الاعتصاب همزه نلک کسری
 و عینک سکونیه جمع اولوب بلوک بله اولق بقال اعصوب القوم ای اجتماع و صار واعصاب و کون قاتی اولق
 بقال اعصوب الیوم ای اشتد العصب عینک فحی وصادک کسریله تشدد بدی و سخت معنا سنه بقال یوم
 عصب ای تشدد و عصب شول چکره دیر لر که پنجا و شله صاروب بشو رر العصب عینک وصادک
 فحیه کذلک قاتی تشدد بدی معنا سنه بقال یوم عصب ای تشدد بدی العصب عینک فحی وصادک ضمیله
 شول ناقه که بو طلی بغلنم پنجه سودو یر میه العصاب عینک کسریله شول ایدر لر که سودو یر مین نطق نلک
 بو طنه بغلر لر سودو یرسون دبو العصب عینک فحی وصادک سکونیه ولامک فحی و آخر نلک عینک
 تشدد بدیه رجالدن تشدد بدی اول کسنه یه دیر لر لامک زیاده سیله العصب عینک فحی وصادک سکونیه کسمک
 بقال عضیه عضیا من الباب الثاني و سولک معنا سنه ده کلور نقول عضیت الرجل بلسانی اذا شتته ضعیف
 قلیق بقال عضیه و کسکین قلجه دخی عضی دیر لر سیف قاطع معنا سنه العصاب عینک فحی وصادک
 تشدد بدیه زیاده سو کچی کسنه شتام معنا سنه العضو به خمتنه دل کسکین اولق حدت لسان
 معنا سنه بقال عضی لسانه عضو به من الباب الخا مس اذا صار عضیا ای حد بدی الکلام العضیه عینک
 فحی وصادک سکونیه و الف مدوده ابله شول قیوندر که انوک ایچر وده اولان بو نیوزی فاش اوله بعضی ایندی
 شول قیوندر که انوک بر بو نیوزی فاش اوله بقال عضیت من الباب الرابع و عضیه شول رقه به دیر لر که
 قولاغی یار لاش ابله مشقوقه الاذن معنا سنه و قولاغی یار لاش قیو نه دخی دیر لر اما رسول اکرم صلی الله
 علیه و سلم ناقه سنه عضیا دبد کلری لقب اولده و غنه بناء در قو لاغی یار لاش اولده و غنه بناء دکلر
 الاعصاب کسریله ابله قیونک بو نیوزن فاش بقال اعضبها الا اعضب همزه نلک فحی وصادک فحیه
 شول قیوندر که بو نیوزی شکان فاش اوله و رجالدن اعضب شول کسنه یه دیر لر که انوک یار دمجسی اولیه
 بی معین معنا سنه و اعضب اصطلاح عروضا مفاعلتن مجزوم اولوب مفتعلن اولمقدیر بحر و افرده المعصوب
 میمک فحیه ضعیف اولان کسنه العطب فحیتنه هلاک معنا سنه بقال عطب یعطب من الباب الرابع الاعطای

عصب

عطب

کسریله ابله

کسریله ابله هلاک ایتک بقال اعطیه ای اهلکه المعاطب میمک فحی و طانک کسریله هلاک اولق رلر
 المعطب بالفح معاطبک مفردی العطب و المعطب طانک ضمی و سکونیه مثل عسر و عسر پنبه قطن معنا سنه
 العطیه عینک ضمی و طانک سکونیه بر یار پنبه بقال اجدر مخ عطیه ای ریح قطنه اوخر قه محترقه یعنی
 یاغش پنبه یا خود یاغش اسکی راحه سن طو بارم العطب عینک طانک ضمه لر بله ارکک چکر که
 چراد مذکر معنا سنه طانک فحی دخی لغت در العنطاب عینک ضمیله و العنطوب کذلک عینک و طانک
 ضمیله بعضی ایندی بونلر دخی عنطاب کبی ارکک چکر که نلک اسلم بر بدر العنطوبه عینک ضمیله موتی در
 العنطاب عینک فحیه جمعی در العنطاب الضم والمندیشی چکر که عنبه عینک ضمیله بر موضعک اسمیدر العاقبه
 هر شینک آخری عاقبتی در و ولد معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال لیسست لفان عاقبه ای ولد و عاقبه
 اسم در عقبک معنا سنه بقال عقب فلان مکان ایه عاقبه بو مصدر معنا سنه کلن اسملردن در ننه کم باری تعالی
 لیس لوقعتها کاذبه تور مشدر کذب معنا سنه و بقال عقت الرجل فی اهلله ای بغیته بشر یعنی یر مزغن
 طلب اینسک العاقب خلف معنا سنه کلور و فی الحدیث هو السید و العاقب ای من یخلف السید و قول
 النبی صلی الله علیه وسلم انا العاقب یعنی اخر الانبیاء و هر شی که بر شیندن خلف اوله کاعقاب دیر لر العقب عینک
 فحی و قافک کسریله ایاغک مؤخری که اوکجه دیک اولور و استعمال عربده بو مؤنث اولور و عقب و لده
 و ولد و لده دخی اطلاق اولنور و بوند قافک کسری و سکونی ده لغت در بودخی مؤنث کلور و بر نسنه نلک
 اردنجه دیک معنا سنه دخی کلور را کر چه اندن فی الجمله باقی قلش ایسه ده نقول جئت فی عقب شهر رمضان
 اذا جئت و قد بقی منه بقیه العقبه عینک ضمیله و قافک سکونیه اخر قرار اولق یرنه کم حقیق طاساری دوه
 قوشینک اخر مرعسی اولد و غیچون حجارة المر و عقبه النعامة دیر لر و مرو حقیق طاسانه دیر لر میمک فحی
 و رانک سکونیه و عقبه نوبته دخی دیر لر بقال عقت ای نوبتک و بدل معنا سنه ده کلور بقال
 اخذت من اسیری عقبه ای بد لا و عقبه الطائر قوشک اوچر کن اینوب جقد و غنک بینده اولان مسافه یه
 دیر لر و عقبه شول چولک دبنه باقی قلان طعامه دیر لر که عاریبی النن چوملاک صاجنه چوملیکله یله
 و یر بلور العقب عینک فحی و قافک سکونیه بر کسنه نلک اوکجه سنه او ر مق نقول عقبته اذا ضربت عقبه
 و دفعه نایه ده یوریکه دخی دیر لر بقال لهذا الفرس عقب حسن و عقب شول کرش انشد کلری سیکیری
 مثلا و قه یا خود یا یه صار مغه دیر لر نقول عقت السهم و القدرح و القوس عقیبا ذالوت شیئانه علیه
 و قدح قافک کسری و دال مهمله نلک سکونیه بلکسرو و در نسنز اوقه دیر لر العقب و العقب مثل عسر و عسر
 عاقبت معنا سنه کلور و منه قوله تعالی هو خیر ثوابا و خیر عقبا و بر نسنه تمام نهایت بولغه دخی دیر لر
 العقبان بضم العین و سکون القاف بمعناه نقول جئت فی عقب شهر رمضان و فی عقبانه اذا جئت بعد ما مضی
 کله بخلاف ما اذا قلت فی عقب شهر رمضان و قد مر التعاقب تانک فحی و قافک ضمیله نوبتیشک
 و یری یرینک اردنجه کلمک بقال هما یتعاقبان کاللیل و النهار المعقبان میمک کسری و عینک سکونیه شول
 عورندر که بر کره اوغلان و بر کره قو غر مق عادتی اوله العقبه عینک کسری و قافک سکونیه اتر و هیئت
 معنا سنه بقال علیه عقبه السرو و الجمال ای اتر ذلك و هیئته یعنی انده مروت و جمال اتری و اردر که سرو فتح
 سین موهله ابله و سکون راء مهمله ابله مروت معنا سنه در و عقبه القمر دیر لر ابله بر کره دیک محلبند بقال
 ما بفعل ذلك الاعقبه القمر اذا کان بفعله فی کل شهر مرة العقب فحیتنه شول سکیره دیر لر که اندن کیرش
 انشدر لر العقبه فحیتنه طاغده اولان یوقو شلو و انشدر لوصرب یول یعقوب یانک فحی و عینک سکونیه

عنطاب

عقب

رجالدن برکسته نك اسمی در و ککلك دبد ککری قوشك ارککنه دخی دیرلر العاقب یانك فخی وقافك
 کسر بله یعقوبك جمعی المعاقبة میك ضمی وقافك کسر بله شول دوه لره دیرلر که برکون شور اوت اولئیه
 و برکون لذیذ اوت اولئیه العواقب شول دوه لره دیرلر که صوی ایچوب یئاغنه کلوب کیر و صویه عودت
 ابلیه الاعقاب نوبت قولئق نقول اعقب ال رجل اذارکت عقبه و رکب هو عقبه یعنی قن طوان برنوبت
 اول بنسه و برنوبت سن بنسک بوبله دیر سن مثل المعاقبة و اهل عرب یقرب بین الفاء و الثاء
 و یعاقب مثل جدف و جدت دبد ککری کلامارند اعقاب و معاقبه بو معنایه در و جدت و جدف قبر
 معناسنه در و اعقاب مجازاته دخی دیرلر بقال اعقبه بطا عته ای جازه و اعقاب برکسته و فات ابدوب
 ولدن خلف قومغه ده دیرلر و اوقات معینه ده بری بری اردنجه کلکه دخی دیرلر بقال اعقبه الطائف یعنی
 اکاجنون اوقات معینه سنه کلدی و طائف شول خیاله دیرلر که و سوسه دن و جنوندن حاصل اولور
 و اعقاب ایکی بلدن بری بری اردنجه طوغغه دخی دیرلر بقال هذا النجم یعقب ذاك النجم ای بطلع بعله و اعقاب
 مورت اولغه دخی دیرلر بقال اكل اكله اعقبه سقمای یعنی برطعام بدیکه اکامرضی مورت اولدی و خلیفه
 اولغه دخی دیرلر بقال ذهب فلان فاعقبه ابنه اذا خلفه و هو مثل عقبه و اعقاب چولکی عاریتی الان چولک
 صاحبنه طعام الیقومغه دخی دیرلر بقال اعقب مستعیر القدر ای ردها و فیها العقبه و عقبه عینك ضمله
 یاقی فلان طامدر علی مامر العقاب کسر له و المعاقبة میك ضمی وقافك فخیله عقوبت ایتمک بقال عاقبه
 بذنبه و غنیمت بولغه دخی دیرلر قال الله تعالی فعاقبتم ای فغنتم و معاقبه منا و به معناسنه ده کلور علی مامر
 و معاقبه عقبنجه کلکه دخی دیرلر بقال عاقبه ای جاء بعقبه و عقاب عقبه نك جمعی دخی کلور المعاقب میك
 ضمی وقافك کسر بله عقبنجه کلن کسنه العقیب عینك فخی وقافك کسر بله بمعناه التعقیب تانك فخی
 و عینك سکونیه وقافك کسر بله ککلك عقبنجه کلک معناسنه و تعقیب عرج دبد ککری اولنک پیشی
 صرار و بقرور یغه قریب اولسنه ده دیرلر بقال عقب العرج اذا اصفرت ثمرته و حان یسه و عرج فقر
 دکتی دبد ککری دکن در و تعقیب برکسته غرابدوب اولسنه ایچنده نکر اغزایه و ارمق و برمرادک طلبنه
 واروب جد و سعی ایتمکدر بقال عقب فی الامر اذا رد فی طلبه مجد و انتظار معناسنه ده کلور کقوله تعالی
 ولی مدبر اولم یعقب ای لم یعطف ولم ینتظر و تعقیب غازدن صکره دعا ایچون یار بنسنه طلیحون اوتور مغه
 دیرلر فی الحدیث من عقب فی صلوة فهو فی الصلوة و استثناء معناسنه ده کلور بقال نضدق فلان بصدقة
 لیس فیها تعقیب ای استثناء المعقبات میك ضمی وقافك کسر بله و تشدید بله کچه ده و کوندز ده مؤکل
 اولان ملکر زرا انلری برین عقبار و کثرت مراد اولد غیچون صیغه تانک اوزن کلدی شه کم نسابة
 و علامه دیرلر و معقبات شول دوه لره دیرلر که بری برینک عقبندن حوض اوزرنده طور مش اوله تاکه
 اوکونده اولان دوه صوایچوب کندویه نوبت ده که دبونلر ناظر ات العقب در یعنی بری برین عقبنجه منتظر لر در
 التعقب تانك فخی وقافك ضمی و تشدید بله برکسته ای کناه ایچون مواخذة ایتمک نقول تعقب ال رجل
 اذا اخذته بذنب کان منه و تعقب بر خبر ده شک ابدوب کرو صور مق ایچون عودت ایتمک یقال تعقب عن
 الخبر اذا شکک فیها و عدت للسؤال عنه و برنسنه نك عاقبتنه خیر بولغه دخی دیرلر بقال تعقب فلان رأیه
 اذا وجد عاقبتنه الی خیر الاعقاب همزه نك کسر بله افتعالدن بایع متاعی حبسی ایتمک فقی قبض ایتمک ایچون
 فی الحدیث المعقب ضامن یعنی قن یا یعک کندی قبضنده ضایع اولسه و حبس ایتمک معناسنه ده کلور
 بقال اعتقب ال رجل ای حبسته و برنسنه نك صوکنده ندامت بولغه دخی دیرلر نقول فعلت کذا و اعتقب

منه ندامة ای و جدت فی عاقبتنه ندامة العقیب عینك ضمی وقافك سکونیه و الفک قصر بله برنسنه نك
 جزاسنه دیرلر العقاب عینك ضمیله یرتی قوشلردن طوشل دبد ککری قوش الاعقب همزه نك فخی
 وقافك ضمیله جمع قلئی در عقاب مؤنث سماعی اولمغین جمع قلئی بو وزن اوزن کلشدرن یرا فعل صغه سی
 مؤنثه مختص در العقبانه و العنقاة و العنقاة عینك وقافك فخیله جمله سی بوزن اوزن قلب حروف
 اوزن کسکن طرقلو دیکدر بقال عقاب عقبانه و عنقاة و عنقاة و عنقاة و عنقاة عینك دخی عقاب دیرلر
 و عقاب قوی دینه اولان شول طاشه ده دیرلر که قیو دینه ابنن قوغه یی یانلر و طاع کنارنده اولان یوجه
 قیایه دخی دیرلر که نوبان کی اوله العقب معروف جانورک اسمی در و کوکله اولان بر و جک برینک دخی
 اسیدر جمعی العقارب کلور عینك فخی و رانك کسر بله و عقرب مؤنث سماعی در و انوک انثاسنه عقر به
 و عقر باء دیرلر مدودا غیر منصرفدر و مذکر نه العقر بان دیرلر عینك ضمیله و عقر بان بر جانور اطلاق
 اولنور که انوک اوزن بقری وارد و قوی و غی عقر قوی و غی کبی دکلدر المعقرب میك ضمی و عینك
 فخی و رانك کسر بله عقر بلور دیکدر بقال مکان معقرب ای ذو عقارب و ارض معقربة المعقربة میك فخی
 و عینك سکونی وقافك فخیله کیر و عقر بلور دیکل اولور کویا که عقر لفظی ثلاثیه ردا و لنوب اندن
 اسم مکان صیغه سی بنا و انشدر المعقرب میك ضمی و رانك فخیله کلش دیکل اولور بقال صدغ معقرب
 ای معطوف عکابه عینك ضمی ایله بر قبیله نك باباسی ادبدر العکاب ککلك عینك ضمیله توتن دخان
 معناسنه العکوب از دحام بقال للابل عکوب علی الحوض ای مزاحمة العاکب جماعت کثیره العکوب عینك
 فخیله توز غبار معناسنه العنکبوت عینك فخی و نونک سکونی و بانك ضمیله اور و محک ناسجه معناسنه
 و غالب بو در که مؤنث استعمال اولنور العناکب عینك فخی و کافک کسر بله جمعی کلور العنکبات عینك
 فخیله ککلك عنکبوت معناسنه در العکب عینك کسری و کافک فخی و بانك تشدید بله فرموده و قصه
 بو بلور اولان کسنه و برکسته نك ادبدر که نعمان بن منذرک زندا نجسی ابدی العلب عینك فخی و لامک
 سکونیه برنسنه نك نشانی که برده باقی قلاور مثلاً دوه نك جسمنده قولن بری وایب بری کی و علب
 قلجک قبضه سنه دوه سیکری صار مق بقال عابت السیف علیه علیامن الباب الاول اذا خزمت قائمه
 بعلاء البعیر و حزم جاء مهله و زای معجه ایله یغاغه و صرمغه دیرلر و علب اب یکوب قوی اولغه دیرلر
 بقال علب اللحم و نبات غلیظ اولغه دخی دیرلر بقال علب النبات ای حسی یعنی یکوب قور یغه بشلسه
 یا خود قالنلنسه بو بله دیرلر و کل منهامن الباب الاول و الرابع العلوب ضمیمه جمعی و علب علامت ایتمک ده
 دیرلر بقال غلبته اعلیه من الباب الاول اذا و سیمه او جد یشته یعنی قن برنسنه به علامت ایتمک
 یا خود طر ملیوب نشان ایتمک التعلیل بعناه بقال غلبته اذا آرت فیها العلب فخیته مکمل غلیظ
 و دوه نك بوی سیکر نونک ایکی جانبده مرض حاصل اولغه دخی علب دیرلر بقال علب البعیر من الباب
 الرابع العلوب میك فخی و لامک ضمیله و انشدر بولکه ابقلش محکم اولمش اوله و معلوب حارث بن طالمک قلجک
 اسیدر العلواء عینك کسر بله و الفک مدبله ادمک و غیر نك بویته اولان سیکر که ات بلسی انوک ایکسی
 یبندنه بر بقال هبا علیا و ان واکر دیرلر سیکر علیا آن دیر سن زرا علینانک همزه سی همزه ملحقه در دیرلر
 دیرلر سیکر لای جزاء نك همزه سته تشبیه ابدوب تشبیه سنه و اوامه قلب ابدن سن دیرلر سیکر کساء نك
 همزه سنه تشبیه ابدوب جالی اوزن قور سون و علیا و راجل اسمی در و بقال تشبیه علیا ال رجل اذا سن
 یعنی برکسته دیرلر اولوب باشی و بویتی دترسه بو بله دیرلر که علیا بو سن سیکر نه دیرلر عصب العقیب معناسنه

عقرب

عکب

علب

العلاني عنيك فتي و يانك كسر بله عليانك جعي و قلاي ديد كاري نسنه كه انوكله قلب قلابر لزاخود
 قلابر جنسي در العلب عنيك فتي و لاملك كسر بله ياشلو مسن معنا سنه بقال پس غلب اي مسن
 و پس تانك فتي ابله كچينك ار ككنه دير لر و بقال صب غلب كذلك و صب كره دير لر ته كم مرور ايتشدر
 العلب عنيك كسر بله شول داغدر كه طوارك بوينده اوز و نلغنه بقال و عليه نك جعي كور علي ماسجي
 المعلقة ميك ضمي و لاملك فتي و تشدد بله شول ناقه در كه داغ يا قاش اوله العلبه عنيك خميله و لاملك
 سكو نيله سود و قد قاري قابه دير لر كه در بدن اوله العلب عنيك ضمي و لاملك فتي عليه نك جعي غلب
 كي ته كم مرور ايتشدر الملب ميك ضمي و لاملك كسري و تشدد بله عليه ايشلين كشي الاغلباء همزه نك
 و لاملك كسر بله و نو نك سكو نيله بر كسته خصومت ايدر كن ياخود بر كسنه به سوكر كن مشوب
 قبر و بونين اوزنق اعطني الديك والكلب وغيرهما اذا تنفخ شعرة يعني تو بلري قبر سه بونك اصلي غلباء
 عتقن در يعني بونين سكر ندين ماخود در و بوا فعلنال به ملحقدن يانك ياده سيله غلب عنيك فتي
 و لاملك سكو نيله و يانك فتييله بر دزه نك اسمي در فعل و زني اوزنق بر اسم كلا مشدر بونين غيري العلب
 عنيك كسر بله و نو نك فتييله اوزم ديد كاري ميوه در العنبه عنيك كسري و نو نك فتي ايله اوزم دانسي
 بونين مفردائه نادر در زير ابو غلبا جمع صيغه سيلو غور قد و قد قوهيل وفيه و ثور و ثوزة الانادر مفرد
 ايچون دخی كور نحو العنبه والتولة والخبرة والطيرة صاحب الاصل شيخ جوهري ايدري
 بونلردن غيري بوضيغه اوزن مفرد كلدو كي معلوم اولما مشدر و توله تاه مشانك كسري و واوك فتييله
 شير ناك نسخه سنه دير لر كه عورنلر اري ايچون كو تور لر و حيرة طاء مهمله نك كسري و بلاء موحد نك
 فتي و راء مهمله ايله بر دجايه دير لر كه بز نو عندن در و طيبة طاء مهمله نك كسري و بلاء مشانك فتييله شول
 اسيره دير لر كه بلا تقض عهد و بلا خيله اخذ اولمش اوله علي مامر و خيره طاء معجه نك كسري و بلاء مشانك
 فتي و راء مهمله ايله كز به اولان كسنه به دير لر و طيرة طاء مهمله نك كسري و بلاء مشانك فتي ايله بر اير قال
 عد اولنك نسنه به دير لر اكر سن عنبه بي عدد قليله ايله جمع ايتك ديلر سلك عنيك دير سن و اكر عدد كثيره
 ايله جمع ايتك ديلر سلك عنب و اعناب دير سن اكر چه صيغه افعال جمع قلت صيغه لرندن در و لكن كاه اولو
 كثر ايچون دخی كور و عنبه بثراندين بر نسنه در كه بدن انسانه چهر العنباء عنيك كسري و بون نك
 سكو نيله و الف تمدود مابله عنب معنا سنه لغت در عنب عنيك فتي و نو نك تشدد بله غناب بن ابي حارثه
 بر رجل در نبي طي قبيله سندن العناب عنيك ضمي و نو نك تشدد بله مفروق ميوه نك اسيد و العنابة
 كذلك عنيك ضمي و نو نك تشدد بله غنابك و احدي در العناب عنيك ضمي و نو نك تحفيضيله بور في
 بيوك اولانه دير لر و قره طاغه دخی دير لر جبل اسود معنا سنه و بر دن نك دخی ايدر و عور نك فر جند
 ذبه لك مرضي كي حادث اولان ششه دخی عنب دير لر العناب فتييله اهورا دن ار كك اولوب ائلوا و لانه
 دير لر و بومعنادن فعل مشتق اولما مشدر العناب عنيك فتي و نو نك سكو نيله و ذالك فتييله بر قوشدر كه
 اكانبلل دير لر هزار معنا سنه العنادل فتييله عنيك جعي زير ابا عيه زدا و لند قن صكره جمع و قصير
 اولنور العنادة عنيك فتي و نو نك سكو نيله بلبل اولنك بقال البلبل بعنديل اي يصوت سيمويه ايتدي
 نو نك قن كله دما كجي واقع اولسته سن اكارا شدي مكر كه زابد اولد و غنه دلالت ايدر ذليل اوله العيب
 علي وزن خينر و جالدين ثقل و ناعاز اولان كسنه و شول كچه دخی دير لر كه يوكي جوق اوله العهي عنيك
 و هانك كسري و يانك تشدد بله و الفك قصير بله و العهباء كذلك عنيك و هانك كسري و يانك تشدد بله

عنب

عندك

عهب

والفك مديله

والفك مديله بكتلك اولي بقال عهي الشباب و عهباه اي اوله العيب عنيك فتي و يانك سكو نيله و الفك
 والعيمه بالفك ايضا جعي واحد و بونين مشتق اولان فعل متعدي و لازم كور يعني غلب خميله او لمق
 معنا سنه كور بقال غلب المتاع اي صار ذاعيب و عيبو قاي معنا سنه ده كور بقال عنيك انا الملب ميك
 فتي و عنيك كسر بله عيبو اولان نسنه المعبوب ميك فتي و يانك خميله بمعناه على الاصل المعابة ميك
 فتييله و المعاب كذلك ميك فتييله عيب معنا سنه در نقول ناقه معابة و معاب اي عيب و اسم مكان
 معنا سنه دخی كور موضع عيب معنا سنه زراعاتي اولان فعله كال بكيل كي اكر اسم مكان مراداه لسه
 مكسور العين كور و اكر مصدر مراد اولسه مفتوح العين كاه راء كمن الفعل رني مفتوح ياخود مكسور
 قيل سلك اسم و مصدر ده جميعا زاولو رز و ارب المسار و السير و المعاش و المعاش و المعاب و المعيب
 دير لر المعاب ميك فتي ايله عيلر عيوب كي التعيب تانك فتي و عنيك سكو نيله و بلاء اولينك كسر بله عيب
 نسبت قلق و عيبو قاي معنا سنه ده كور نقول عنيك اي نسبه الى العيب و عنيك اذا جعلته ذاعيب
 التعيب فتييله و يانك ضمي و تشدد بله مثله بقال تعيبه اي جعله ذاعيب العيبة عنيك فتي و يانك
 سكو نيله شول نسنه در كه اكال سباب قور لر في الحديث الانصار كشي و عني انصار ثم جماعتهم همسر در
 هياتي حفظ ايدر لر هيكه اسبابي حفظ ايتدو كي كي و كرش كفتك فتي و راء مهمله نك كسر بله و شين
 معجه ايله جماعت معنا سنه در العيب عنيك كسري و يانك فتييله عيبه نك جعي در مثل بدره و بدر
 العيب عنيك كسر بله و العيبات عنيك فتييله و يانك سكو نيله دخی عيبه نك جعي در فصل العين العيب
 عنيك كسر بله دوه بر كون صويه كور بر كون ترك ايتك نقول ذبت الابل تعب عنيك في الباب الثاني و نقول
 غيت عن القوم اذا جئت يوما و تركت يوما و بر كون اسم طوتوب بر كون ترك ايتك غيب ديد كاري بونين در
 وز يار ناله اولان غب بعضا ايتدي هفته ده بر كره اولاندر بقال زر غبا تر دحيا و هر شينك عاقبتنه
 غب دير لر بقال غبت الامور اي صارت الى او اخرها و اثر ايحه بقلقي معنا سنه ده كور بقال غب الخ
 اي اتق و اخشاملق معنا سنه ده كور و منه قولهم رو بد الشعر يغ يعني مشعري تاي ايله دي اخشامدن
 صباحه و صباحدن اخشامه تاخير ايتكله الغايه و الغواب كون اشري صوايحي بقال ابل نبي فلان غايه
 و غواب الاغلب همزه نك كسر بله بر كون كور بر كون ترك ايتك بقال اغبت عنهم اذا جئت يوما و تركت
 يو ما و بقال اغبنا فلان اي اتانا غبا و في الحديث اغبوا في عيادة المريض و اربعوا يعني بر كون زيارت قلوب
 بر كون ترك ايله ياخود ابي كون ترك ايدوب او جني كون زيارت قل و اغبت الابل دير لر دوه بر كون اشري
 صور مغه و اغبت احمي و غبت دير لر بمعنايه و فلان لا يغينا عطاؤه دير لر يعني بر كون عطا ايدوب بر كون
 ايتامك اولماز بلكه هر كون عطا ايدر التعيب تانك فتي و بلاء اولينك كسر بله دفع ايتك بقال غبت عنهم
 بالشد بد اذا دفعت عنهم و تعيب بر حاجته ابر ام ايتامك قال غيب فلان في الحاجة اي لم يالم فيها
 المغيبة شول قيوندر كه بر كون سودي صاغله و بر كون ترك اولنه الغيبة عنيك خميله طوشجل ديد كاري
 قوشك ياوريسي كه نبي يشكر قبيله سنك ابدي و بونك ايچون حديثه وارد اولمشدر العنبيه عنيك فتي
 و يانك كسر بله شول قيون سودي در كه صباح و قننه صاغلور اخشام اوزر ييه سود صاغلور
 صباحه دك اكشدر بلور الغيب فتييله شول دري در كه صغرك و خرو سلك اكاكي التند ارق الغيب بمعناه
 و غيب مناده بر موضعك اسمي در كه حجاج نك قران بوغزل لر و او بر كهر ك طاغدر القر به غنيك فتي
 برانك سكو نيله كشي كندي و لايتندن بر دوشك و شام شريفه غيب داور طاغلك نند بر حشه نك ايدر

عيب

عرب

التغرب والاغتراب معناها واغتراب اقرار بدين عيرى تروج ايتكه دخی دیرلر الغرب غینك فخی ورائك كسر بله ولايتندن ايرودوشن كسسه الغرب غینك ورائك ضمه لبله غرب معنا سنده در الغرباء غریبك جمعی وغرباقتندن اراغ اولان كسسه لره دخی دیرلر الاغتراب همزه نك وتذك كسر بله بقال اغتراب فلان اذا تروج الى غيرا قاريه وفي الحديث اغتربوا ولا تضره واعي اراغ اولان كسسه لردن تروج ابدك كه قربادن تروج اولادك ضعيف ايجاب ابدرا كچه اصلي كي طبعي خوب اولور واضواضاد مجبه ابله ولد ضعيف حاصل قلق معنا سنده المغرب ميمك ضمی ووائك كسرى وتشديد بله شول نسنه در كه جانب مغربه حركت ابله و بقال هل جاء كم مغربه خبر معنی شول خبر كه اخر ولايتندن كلور و بقال شتا و مغرب و مغرب رانك كسرى و فتحيله يعنى اراق ورو شتا و شينك فخی و همزه نك سكويه بر نسنه نك غايي التغرب شهر دن سورمك نفی بلد معنا سنده غرب غینك ضمی ورائك فخی وتشديد بله بطاغلك ادى در شام شربندن اوتنه بنی كلب ولايتندن الاغراب همزه نك كسر بله بر غرب نسنه كتورمك بقال اغرب الر جل اذا جاء بشئ غرب و قريه بي طولدر مغه دخی دیرلر نقول اغربت السقاء اذا ملأته وغرب اولغه دخی دیرلر بقال اغرب الر جل اذا صار غریبا و بر كسسه نك و جی زياده اولغه دخی دیرلر بقال اغرب الر جل على مالم يسم فاعله اى استند وجهه الاستغراب بر نسنه غرايت اوزن اولمق بقال استغرب فى الضحك اى استند ضحكه وكثر المغرب ميمك ضمی ورائك فخی ابله اق اولان نسنه ايض معنا سنده و هر حيوانه كه كركي ديبى يعنى كوزينك قباغى اق اوله مغرب دیرلر نقول اغرب الفرس على مالم يسم فاعله اذا فست غرتة حتى ياخذ العينين فتبيض الاسفار يعنى فحن ائك النند اولان اق يابلوب كركي ديبلى دخی اغراسه بوبله دیرلر كير و بوجلين كوز زياده كوك اولد غندن كركي ديبلى اغراسه مغرب دیرلر صاحب صراحك مغرب نفسيرند خطبى واردر نظر اولنه كه بوبله ديشدر مغرب بفتح الراء سید و سیدی لب و كراهه از هر چيز الاغراب غینك ضميلة قرقه كه طيور قسمندن در الغربان غینك كسرى ورائك سكويه غرايك جمی الاغربة همزه نك فخی ورائك كسر بله جمع قلبي وغراب الفاس بالته نك كسكى وائك و دوه نك غرابي اوجه سنده اولان كسكن یرلر بدر كه اول قوروقدن بوقر و صاخ اوجه ابله صول اوجه نك بولشدى یرلر در بونك دخی جمی غربان كلور و رجل الغرب ربوع صار غیدر كه دوه نك همزه سینه بغلرلر ياورسى امه سون ديو الغرب غینك كسرى ورائك سكوى ورائك كسرى و مدبله زياده قره محل تا كیده استعمال اولنور بقال هذا اسود غریب اى مشد السواد و فحنكه غرايب سود ديسك سودى غرايبندن بدل قيلور سن زير الوانك تا كیدی تقدیم اولماز الغرب غینك فخی ورائك سكويه والمغرب ميمك فخی ورائك كسر بله معنی واحد و غرب ديو كوز ياشى حقيق يره دخی دیرلر جمی غروب كلور و هر كوز ايجون غربان واردر یرلر كوزينك نك و یرلر كوز قور غند اصعب ايتدى غرب برمر ضدركه كوز ياشنك على الدوام اقمه سن ايجاب ابدرا بقال بعينه غرب و ديشك كسكن اولماسى و ابدرا اولماسى وغرب بولك قوغه به ده دیرلر دلوعظيم معنا سنده و قلجك كسكنه دخی غرب دیرلر و هر نسنه نك كسكنه غرب دیرلر بقال فى لسانه غرب اى حدة و فرسك غربي اول بورجه سنده اولان حدق در نقول ككفت من غربه و فرس غرب اى كثيرا لخرى يعنى زياده يوركن وغرب شول طمره دیرلر كه كوز ياشى اقدغى رده اولور ناسوركي دائما صولندن خالى اولماز مغربان الشمس ديدكاري بر نصغير در كه مكبر نه مخالف دوشمندر كه مغربك نصغيرى در كوياكه مغربانه نصغير قلشدر در بقال لقيمة مغربان الشمس جمی مغربانات كلور و مفارق الر اس ديدكاري كوياكه موضع غرونى اجزا

موضع غرونى اجزا اعتبار ايتشدر در كون هر با رتصوب ايتد كچه يعنى نزل ايتد كچه صانكه جزرك یرلر كيدر بواعثان بناء جمع ايتشدر در الغروب فحنيله اراق اولمق بقال غرب من الباب الاول اى بعدو بقال اغرب حتى اى تباعد و بقال غربت الشمس غروباى غابت وغروب كوز ياشى اقا جق یرلر على مامر وغروب كوز ياشلرينه دخی دیرلر دموج معنا سنده وفي بعض النسخ الغروب الوهاد المنخفضة يعنى انبش یرلر وغروب ديشك كسكن اولماسى حدة الاسنان معنا سنده و ديشك ابدرا اولماسنده دیرلر الغراب رانك كسر بله اورج ابله بونك ان یرلر و حبلك على غاربك ديدكاري بوندن در استبدكك يره كيت ديك مجلدن و بونك اصلي بودر كه ناهقه فحن ياشنده يولار و اربكن اولاسه يولارى غاري اوزن براغورلر زير يولارى كور ديكه اولاد بفي نسنه دن حظ الماز غوارب الماء فحنيله ورائك كسر بله صونك موجينك اعلا رينه دیرلر غوارب ابلدن ماخوذدر يعنى دوه نك اوموزينه تشبيه ابدوب ديشدر در الغرب غینك ورائك فخیله كوش فضه معنا سنده بعضلر ايتدى كوشدن اولان جامدر وغرب خمه دخی دیرلر وغرب قور بونك برمرض در كهنا قه ده اولان سعف كي در سعف سنن مهملة نك وعین مهملة نك فخیله برمرض در كه انك ابله ناهقه نك بورينك تويي يولنور كوزلر نك قلارى ده كلور و مغرب اول مرض ابله متصف اولغه دخی دیرلر بقال غرب بتا لسانه من الباب الرابع وغرب شول صويه دیرلر كه فيوايله طوارصه ايجدوكي اخور اراسته قوغه طيلوب از زمان ايجده رايحه سى متعير اولور وغرب قواق اغاي سیدار معنا سنده وغرب شول اوقه دیرلر كه كم آندوغى معلوم و ليه بقال اصابه سهم غرب يضاف ولا يضاف يسكن و محرك واخترى بومقامه الغرب شول اوقدر كه ائد قردن صكره بولوغيه ديشدر غلط ايتشدر الغصب غینك فخی وصادك سكويه برشى ظلما المقدر نقول غضبته منه و غصبته عليه يعنى و مضمونه دخی غصب دیرلر الاغتصاب همزه نك وتذك كسر بله مثل الغصب المضمون ميمك فخیله و غینك سكويه غصب اولنان نسنه الغضب فحنيله خشم ايتك بقال غضب عليه غضبا من الباب الرابع بعضلر ايتدى غضبت لفلان دیرلر لجان دیری اولسه و غضبت به دیرلر اولى اولسه غضب ضادك سكويه غینك فحنندن صكره ابن السكيات ايتدى شديدا الحمراء لان نسنه به دیرلر بقال احمر غضب المفضبة ميمك فخیله و ضادك فخیله بمعناه الاعصاب همزه نك كسر بله غضبه ككوتورمك بقال اغضبته انا فتغضب التغضب فحنيله و ضادك ضميلة وتشديد بله غضبه كلك الغضبان غینك فخی و ضادك سكويه غضبناك اولان كسسه الغضبى غینك فخیله و ضادك سكويه والفك فصر بله مؤثى در بقال رجل غضبان وامرأة غضبي و غضبي دوه سوروسندن يوز عده دخی اطلاق اولنور و بومعرفه در بوكه الفلام داخل اولماز الغضبانة غضبانك مؤثى در بنى اسد لغنى اوزن ملائنه ده وسائر نظائرند دخی حال بوبله در الغضبانى غینك فخیله جمع بقال قوم غضبي و بقال قوم غضبانى وفي النسخ المحجة من الاصل قوم غضبانى بضم الغين مثل سكوى وسكارى وفيه نظر فانم الاول فى اربعة الفاظ فقط كسالى وسكارى و عجالى وغبارى على ماصرح به فى الشافية الا ان بقال فى السكارى وجهان الفتح والضم والتشيل مبنى على الفتح والضبط الواقع فى النسخ من الناسخين الغضبة غینك و ضادك ضميلة ورائك تشديد بله سريع الغضب اولان كسسه بقال رجل غضبة اى يغضب سر يعالفاضة ميمك ضمی و ضادك فخیله كورلك ايتك

غضب

غضب

مراغه معنا سنه بقال غاضبه اي راغه وقوله تعالى واذ النوف اذ ذهب مغاضبا اي مراغا لقومه الغضوب
 غنك فني وضادك ضميه دورك يوزلو بقال امرأة غضوب اي غنوس الغلب والغلبة غنك
 ولا مك فحيله والغلب لامك سكويه غلب اولمق بقال غلبه غلبا وغلبه وغلبا من الباب الثاني
 ايضا قال الله تعالى وهم من بعد عليهم وهو من المصادق المفتوح العين مثل الطيب فرا ابتد
 محمدر كذا بت كرمه دم غلب اصلنده غلبه اوله ونا ضميره ايضا فحله دوشش اوله المغالبه ميك ضمي
 ولا مك فحيله غلبه ابد شمسك بقال غلبه مغالبه وغلبا يغلب غنك فني وبانك كسري اوزن
 بناسيله مثل قطام برعورنك اسمندر التغلب تانك فني ولا مك تشدد بيله قهر بيله حكومت ايمك
 بقال تغلب على بلد كذا اي استولى عليه قهرا التغلب تانك فني وغنك سكويه غلب غلبا فليق
 بقال غلبته انا عليه تغلبا الغلب غنك فني ولا مك تشدد بيله كسر الغلبه اولان المقلب ميك
 ضمي ولا مك فني وتشدد بيله مرارا مغلوب اولان ومغلب شعرادن شول كسسه در ككه نظيره
 اقراندن ابلو ككه حكم اولمش اوله ككو يا ككه اقراني اوزر سته غالب قلنش اولور پس لفظ
 مغلب اضداددن اولور وصاحب صراح مغلب نام شاعر ي ديشدر خطا ايشدر زيرا مغلب
 جوهر ي تفسري اوزن اسم جنس اولور علم اولماز تغلب تانك فني ولا مك كسري بله برقيه لك
 باباسي اسمندر كه اول تغلب بن وائل در وعز برك موث اعتبار ابدوب تغلب بت وائل ديدوكي قبيله
 اولمق تا ويلي بله در نه كم تخيم بت مرد يرلر قبيله تا ويلي بله وتغلب قبيله سي سابقا غلبا بله نسيمه
 اولمشيدي التغلب تغلبه منسوب كسسه لامي مكسور ايكن نسبتند مفتوح ابدرلر توالي كسر بتندن
 حذر ابدوبن ياي نسبتند مقارنته وكاه اولور ككه تغلب دخی ديرلر لامك كسري بله لامدن غيري
 حرفين غير مكسور بن اولدوغي اجلدن غربونك خلا فحه كه انوك نسبتند ميك كسري جائز
 اولماشدر لا غلب همزه نك ولا مك فحيله غلبه سي اشكان اولان كسسه انقول رجل اغلب اذا كان بين
 الغلب غليظ الرقبة والا غلب العجلى احدال جاز الغلباء غنك فحيله والفك مد بيله سر كش وممرد
 اولان نسنه بقال هضبة غلباء يعني صرب طاع وعزة غلباء يعني قوي دولت وحديقه غلباء قوله تعالى وحدائق
 غلبا يعني كوخ باغچه كه اشجاري بري برينه اولمش اوله الغلب غنك ضمي ولا مك سكويه جمع بقال حدائق
 غلب لا غلبا بل همزه نك كسري وغنك سكويه باغچه نك اشجاري وبناتاق كالن بولوب بر برينه
 صار مشق بقال اغلوب الغشب اذا بلغ والتف الغلبة غنك ضمي ولا مك فني وبانك تشدد بيله غلبه
 ايمك وصفت دخی اسمعبال اولنور بقال رجل غلبه اي يغلب سر يعا الغيب غنك فني وبانك سكوي
 وهانك فني ايله ظلمت الغياهب غنك فني وهانك كسري بله غيبك جمع بقال فرس ادهم غيبه اذا
 استند سواده الغيب بالفحيتين غفلت بقال غيب من الباب الرابع وفي الحديث سئل عطاء عن رجل اصاب
 صيد اغلبا قال عليه الجزاء ابو عبيد ايتدي بونك معناسي برحرم احراني خالنده بر صيده ضر را نسه غفلته
 ديمكدر الغيب بفتح والغيبه كذلك بفتح والغيب والغيب بفتح الغين في الاول وضما في الثاني
 والمعيب بفتح الميم وكسر الغين غائب اولمق تقول غاب عنه غيبا وغيبه وغيبا وغيبا ومعيبا
 وكون طولنق معنا سنه ده استعمال اولنور بقال غابت الشمس اي غربت وغيب دوز رده دخی ديرلر ارض
 مطبئنه معنا سنه الغيب غنك ضمي وبانك فني وتشدد بيله والغياهب غنك ضمي وبانك تشدد بيله والغيب
 فحيتنله غايك جمع ييا الفه قلب اولنمادي يا محرك اولوب ما قبل مفتوح ايكن زير اعيب صيد نه تشبيه

قلبا

غيبه

غيب

غيب

اولنمدر كه صيد مصدر در بعير اصيد دن مأخوذ در مصدر ده قلب اولنمدر غي اصله دلالت ايتسون
 ايجو ندر واكر چه غيب جمع وصيد مصدر در ولكن جائز در كه غيبه دخی مصدر بت اولنه واصيد
 شول دومه ديرلر كه باشن صاغنه وصولنه تحريك ايله ميه لرض وبوسيدن اصيد ملكه دخی اطلاق
 اولنور كسر نندن او ترو صاغه وصوله التفات ايتد كيون التغيب على وزن التكريم غائب قلب بقال
 عييته انا العيايه فحيتنله بر نسنه نك دخی قعر معنا سنه بقال غيايه الجب وغيايه الوادي لقعرها وجب
 جيمك ضمي وبانك تشدد بيله قيوم معنا سنه در نقول وقعنا في غيبة وغيايه اي هبطه من الارض يعني
 الحق يره واقع اولدق ككه هبطه هانك فني وبانك سكويه الحق يره ديرلر الغيايه فحيتنله كذلك
 قعر معنا سنه در ومنه قولهم غيبه غيايه اي دفن في قبره التغايب تانك فني وبانك ضميه غائب اولمق
 بنو فلان يشهدون احيانا وبه غايون احيانا المعايه ميك ضميه وبانك فحيله بري نندن غائب اولمق
 ويري برينك غيبنه سوز سو يلك فني خلاف المخاطبة الا غايه همزه نك كسري بله عورنك
 زوجي غائب اولمق بقال اغايت المرأة اذا غاب عنها زوجها المعية ميك ضمي وغنك كسري بله
 زوجي غائب اولان عورت والمشهد بلا هاء زوجي حاضر اولان عورت الاغيايه همزه نك وتانك
 كسري بله غيبت ايمك بقال اغتيا يا الغيبة غنك كسري بله اسم در اغتيا بدن وعيت بر مستور
 كسسه نك اردنجه بعض كلمات ايتدكراني استنسه غناك اوله بومقوله كلات اككر كركچك اولور سه غيبت
 اولور واكر بلان اولور سه بهتان اولور الغايه بوك كه انده جانورلر ياتور ساز لقلركي مثلا بقال ليث غايه
 الغاب غابنك جمع يوياني در وادي دكلدر وغاب بر موضعك اسمي در حجا زده التغيب فحيتنله وبانك
 ضمي وتشدد بيله غائب اولمق بقال تغيب عني وكاه اولور كه ضرورت شعر ايجو تغيبني دخی ديرلر فصل
 القاف القاف قافك فني وهمزه نك سكويه طعام يلك بقال قاف الطعام من الباب الثالث اي اكلته
 وصوقا بندن اولان صوي جملة ايمكه دخی ديرلر بقال قاف الماء اي شربت كل ماء في الاناء القاف
 قافك وهمزه نك فحيله صوي جوق ايمك بقال قفب الرجل من الباب الرابع اذا اكثر من شرب الماء
 مثل صبب ككه صاب دخی صوي جوق ايمكه ديرلر على مامر المقاب على وزن مفعول صفة منه
 بقال هو مقاب القبور فحيتنله ات قور يوق ودر ي قور خفه وخر ما قور خفه وياره قور خفه
 دخی ديرلر بقال قب اللحم بقب قبويا من الباب الثاني اذا ذهبت ندوته يعني يا شلغي ككسه
 وكذا لك بقال قب الجلد والثر والجرح اذا بيس وذهب مأومه وجف القيب قافك وباء اولينك
 فحيله بيل انجه اولمق بار بك ميان معنا سنه الاقب فحيتنله اور تالغي انجه اولان حيوان وكر
 انسان بقال امرأة قباء اي بينة القيب يعني اور تالغي انجه بار بك ميان معنا سنه على مامر القيب
 قافك ضميه اقبك جمع ييقال الخيل القيب قارني چكيلوب ارقلين اثلر معنا سنه القيقبة قافينك
 فني وباء اولينك سكويه ديشلري بري برينه اور مقدن حاصل اولان اواز بقال قب الاسد بقب
 من الباب الثاني اذا سمع قيقبة انبا بوقيقبه انك قارندن ايشيد بيلن اوازه دخی ديرلر وقيقبه مصدر
 دخی كلور ارسلان چاغرمق معنا سنه بقال قب الاسد اذا هدر القيب قافك فني وبانك كسري بله
 قارني اواز ويرجي ات القيقاب قافك فني وبانك سكويه قارن بطن معنا سنه القايه بانك تشدد بيله قطره معنا سنه در
 القيقب قافينك فني وبانك سكويه قارن بطن معنا سنه القايه بانك تشدد بيله قطره معنا سنه در
 بقال ما اصابنا العام قطرة وما اصابنا قايه بمعنى واحد و قال ابو زيد ما رانا العام قايه اي قطرة ورعد

قاب

قب

معنای ده کاور قال الاصبعی ماسمعنا العام قایه ای صوت رعد کویا که اصبعی قایه قیب دن مشتق
اعتبار اینشدر این السکت ایتدی بور و این اصبعیدن غیر کسینه اینما مشدر القب قافک فحیه
شول انجدر که بکره نك اور تاسنده در اوزرینه انجندن دیشلر قوغشدر وقب باش معنای ده کاور
بقال علیک بالقب الاکبرای بالراس الاکبر وقب کولک بقاسنه دیکلن یان لره دخی دیرلر و بعضیلر
ایتدی قب قطع معنای ده کاور بقال قبه اذا قطعه القب قافک کسر بله شول یوجه ککدر که
ارقه جانندن ایکی سکر دنک ان یرنده اولور که ادم اوتور دقله انوک اوزرینه اوتورر نقول الزق
قبک بالارض و بر قومدن بیر اولوب اسکی اولان کسینه یه دخی قب دیرلر بقال هو قب القوم ای شیخهم
القبه قافک کذلک کسر به قیونک ققت اولان اشکبه سی که الکسان فارسین هزار تو دیرلر
و که اولور که تخفیف اولور القبه قافک فحیه باندن مدور اولان سقندر القباب قافک کسر بله
والقب قافک ضمی و باند فحیه قبه نك جمیدر المقب میمک ضمی وقافک فحی و باند فحی و تشد بد بله
قبه لو اولان او بقال بت مقب اذا جعل فوقه قبه و محفه قسمه دخی مقبیه دیرلر انده دخی قبه هیئت
اولدو غیچون القباب قاف اولینک ضمی وقاف ثانیه نك کسر بله کلجک بلك عقبنده اولان بل
نقول لاتبك العام ولا قایل ولا قیاقب و مذهب الاسما ده القباب چهارم سال دبدو کی جوهری
نقلنه محالفدر لا قیاقب کسمک بقال اقب فلان بد فلان بشد بد الباء اذا قطعها وهو افتعل حمار قبان
بر نوع بوجک در که چکر که کلند در قنادی یوقدر واکدوه جک دیرلر و بعضیلر ایتدی شول
بوجکدر که ابقاری چوقدر ریه یا پشور لسان فرسه خرکش معنای ده کاور و هو الاصح و قبان
فعلان وزنی اوزن در ز راعرب طائفه سی بونی غیر منصرف استعمال ایدرلر واکر فعال وزنی
اوزن اولیدی منصرف اولور دی نقول رأیت قطیعا من حرقبان یعنی بن بر سوری کوردن حمار
قبان دبد ککری بوجکدر دن القب فحیه نك کچوک دوه پالانی در که اوز کج مقدار بدر القب
قافک کسر بله قیودن صو چکن دوه نك الات واسیانی کک بکره لری اولسون کک ایلری اولسون کک
سائر لری اولسون و قب بغارسق معنای ده کاور الافتاب همزه نك فحیه قبه کجی دره قب مؤثدر
بعضیلر ایتدی اقب نك مفردی قبه ذوالهاء و بعضیلر ایتدی قتب قارنده اولان یا غلی باغ سغه دیرلر
حوایا معنای ده کاور اولمین باغ سغه اقصاب دیرلر حویا دیرلر القتبیه قافک ضمی و باند فحی و باند
سکونیه قبه نك تصغیر بدر و قبه لغطی ابله جالدن بعض کسینه نسیمه اولشدر القتی قافک ضمی و باند
فحیه قبه یه منسوب اولان ته کجی دیرلر جهینه یه منسوب اولنده و جهینه بر قبیه نك اسمدرا لاقبتاب
همزه نك کسری وقافک سکونی و نه اولینک کسر بله دوه اوزرینه پالان اوزمق نقول اقتنمت البعیر
اقتنابا اذ شدت علیه القتب و قتب فحیه نك دوه پالانته دیرلر نته کجی روایتدی القتیوبه قافک فحیه
و باند فحیه شول دوه در که اوزرینه پالانی اوزولش اوله تا داخل اولدو غنه باعث بودر که پالانی
اولان دوه نك ذاتی مراد اولشدر نکثیر فعل مراد ککدر حالا که صیغه فعول وضعی نکثیر ایچوندر نته کجی
حلو ده و ور کو ده حال بوبله در القباب قافک فحیه نك و دوه نك او کسر کنه دیرلر سعال الخیل معنای ده
و که اولور که ادم او کسر کنه دخی اطلاق اولور بقال قح بقحب من الباب الاول العجیه قافک فحیه و حانک
سکونیه یه امر عورت کله مولد در القبطیه قافک فحی و حانک سکونی و طانک فحیه یه اوزمق بقال
قبطیه ای صرع و کسینه اوزرینه قلیع صیرمق بقال قبطیه السیفای علاه یعنی اوزرینه حواله اولدی قبطیه

قب

قب

قبط

قرب

قافک فحی و حانک سکونی و طانک فحیه جالدن بر کسینه نك اسمدرا القرب قافک ضمی و رانک سکونیه
بقین اولمق بقال قرب الشی بقرب قربا من الباب الخامس اذا نادا و قوله تعالى ان رحمة الله قرب من الحسنین
ولم یقل قریبه لان اراد بالرحمة الاحسان ولان مالا یكون تأییدته حقیقیجا جازند کیره فیه تأمل فان ذلك الجواز
فی الاستناد الى الطاهر دون الضمیر وقال الفراء اذا کأن القرب فی معنی المسافة بذكر و یوث اذا کان معنی
النسب یوث بلا اختلاف بینهم نقول هذه المرأة قرب بیتی ای ذات قرانی و قرب بعدک ضدن دخی اطلاق اولنور
و قرب رانک فحیه و قرب رانک سکونیه عسر و عسر کی شاکله دن مراق بطنه وارنجده در و شاکله ستین معیه
ایله بوکر در خاصره معنای ده مراق میمک فحی وقافک تشد بد بله قارنک یومشق یرند یرلر و قرب رحمة
اولان قریبه دوه دیرلر علی مامر القربان قافک کسری و رانک سکونیه کذلک بقین اولمق بقال قربته
قرب قربا من الباب الرابع ای دنوت منه القریه قافک کسر بله صوی ککک صوبله سنک بینکدر که کجیه نك
مسافه و اراکین بقال قرب قریه مثل کتبت کتابه اذا سرت الی الماء و بینک و بینه لیه القرب فحیه نك
اسم منه اصمعی ایتدی بر اعراسیدن سوأل ایتدم ما القرب دبدیم ایتدی کجیه بور یککدر صباح صویه ایر مکچون
واکسوأل ایدوب ما الطلق دبدیم ایتدی کجیه بور یککدر کون آشری صویه وارمق ایچون بقال قرب بصباح
ای لا فتور فیه و ذلك ان القوم یسمون الابل و هم فی ذلك یسیرون نحو الماء فاذا بقیت بینهم و بین الماء عشیه
عجلوا نحوه فتاک الیله لیله القرب یعنی قرب عجله اینکدر کجی دوه یی اوتار ورق صویه ایدرلر کن بقین
وارلسه شوبله کدما یینده بر کجیه قالسه الاقرب همزه نك کسری وقافک سکونیه قومک دوه لری صویه
قرب اولمق بر کجیه نك مسافه قالمغه بقال اقرب القوم اذا کانت ایلهم قوارب القاربون رانک کسری ایله
دوه لری صویه قرب اولان کسیرلر و لا یقال مقر بون قال ابو عبیده هذا الحرف شاذ القارب رانک کسر بله
کچوک کی سفینه صغیره معنای ده کجیلر بعض حوایجلری ایچون قوللغه قایل اولسون دیو
خفیف ایدرلر بعضیلر ایتدی قارب شول کسینه در که کجیه ایله صو طلبنه چغه کوند زن صو طلبنه
چقنه قارب دیرلر القرب قافک فحی و رانک کسر بله قلیجی قننه قومق بقال قربت السیف اذا جعلته
فی القرب و قارب قلیج قننه دیرلر نته کجی قرب کاور القربان قافک فحیه و رانک سکونیه شول نسبه
در که انوکله حق تعالی یتقرب حاصل اولور نقول منه قربت لله تعالی قربانا و قربان پادشاهک مقری اولان
کسینه یه دخی دیرلر القربان جعی در جلسای ملک معنای ده بقال فلان من قربان الامیر و من
بعدان بو تعبیر دن فهم اولنان بودر کد قربان قریبک جعی دخی اوله بعدان بعیدک جعی اولدو غی
کجی نته کجی باب الداله بعدک نفسیرنده نصیرخ اولشدر التقرب فحیه نك و رانک ضمی و تشد بد بله
خدای تعالی یرشیه قرب طلب اینک بقال تقرب الی الله بشی ای طلب به القریه عنده التقرب علی
وز التکریم بر نسبه یی بقین قلمق بقال قربته تقریبیا ای ادبته و تقریب انک بر جنس سکرتمسینه دیرلر
ایکی الن معاندروب معایره قومغه کد معناد اولان سکرتمه نك مادونی در و معتاد اولان سکرتمه یه
حضر دیرلر ضم حاء مهمله و سکون ضاد معیه ایله و انک ایکی دور لو تقریبی وارد بری اعلی و بری ادنی در
الاقتراب همزه نك کسری وقافک سکونی و باند کسر بله بقلمق بقال اقتراب الوعدای تقارب
المقاربة میمک ضمی و رانک فحیه بقلمق اینک و بقینلق کوسترمک و بیعد بکر بهایه قائل اولمق
بقال قاریته فی السبع مقاربة المقارب میمک ضمی و رانک کسر بله ایوبله یتلونک یننده متوسط
اخلال اولان و لا تنقل مقارب بفتح الراء کروبونجیلین اوجوز اولان نسبه یه ده مقارب دیرلر التقارب

تلك فتحي ورائك ضيافة تباعدك مقابل في الاقرب قلبه حين اتيك يقال اقرب السيف اي جعلت له
 خرابا وفتحي طولدرمغه دخی دیرل ثقل اقرب القدر اذاملا نه وعورثك ولادتي قرب اولق يقال
 اقرب المرأة اذا قربت ولادها اندم وقيوتنه دخی حال بولهدر اما قه انجون اقرب القافة دخی المقرب
 ميمك ضمی ورائك كسر بله ولادتي قرب اولان المقرب رانك فتحيه مكرم اولان ات كه صاحبی الى ياندين
 ارميه مونثي مقربه كلوز القربان والقربى قافك فتحيه ورائك سكويه بكسند دخی طولغه
 قرب اولان نسبه يقال قدح قربان وحمية قربى وقبحان قربان وحمية خيلك ضياله
 اغاجدن اولان جناق وباشي قفاسي كاسه سر معناسنه القربان قربانك جمی مثل عجلان وجمال
 وعجلان عجله ابدی ديكدر وقربان قفاسك شول قايه دیرل كه قينله وباعيله ايجه قورلوفي المثل
 القرار بقرب الكيس ومقدمه بجوار الله ده قفك كندويه اطلاق اولتور ديش ومثلك معناسي
 بودر كه محلدنه قايح قنده يكن قحوق عاقل اشي در وقرب يقين اولمعه دخی دیرل القربة صوچكيلان
 مشك القربان والقربان رانك سكوي وفتحي وكسري ايله قرب نهك جمع قلي القرب جمع كثر في در
 كثره بوجليلن هراسم كه فعله وزني مزريندر مثل سدره وفقره انوك جمعند عيناك سكوي وفتحي
 وكسري جاتدر القربة قافك فتحيه اسدور حده بقينلق معناسنه وبواصلند مصدر ابدی تقول
 بتي وبينه قرابة القربى قافك ضمی ورائك سكوي والفك قصير بله والمقربة والمقربة ميمك فتحي ورائك
 ضمی وفتحيه والقربة والقربة كذلك رانك سكوي وفتحيه جمع القربة القرب قافك فتحي ورائك
 كسر بله خصم يقال هو قبي وده قراني الاقرباء همزه نك فتحي ورائك كسري والفك مدبله
 قريك جمی الاقارب همزه نك فتحيه ورائك كسر بله والقربان قافك فتحيه كذلك جمی يقال هم
 اقربائي واقاربي والعامة تقول هو قرائي وهم قرايتي القرابة قافك ضياله قرب معناسنه ومنه قولهم
 ماهو بشبهك ولاقرابة من ذلك يعني اول كسبه سكا بكر ردكل در وسكا بكرينه قرب اولور دخی
 دكلدر القربى قافك ورائك فتحيه ونونك سكويه والف مقصون ايله ابقري اوزون بوجك دركه
 خنفسا يه يعني طكوز لن قورده بكر يانندن دخی بوجك اولوروفي المثل القربى في عين اها حسنه
 القربى قافك كسر بله وشينك فتحيه ورائك تشدد بله ياشلو كسبه مسن معناسنه القربى على
 وزن الد حرجه كسمك يقال قرضه اي قرضه وبرياس نسبه يكه دخی دیرل يقال قرض الرجل
 اذا اكل شيئا يابسا القرضان قافك كسر بله شول كسكي قلجدر كه ككري كسروا غري معناسنه ده كلور
 القرضوب قافك وضادك ضياله كذلك او غري معناسنه وكاه اولور كه فقيره دخی قرضوب دیرل القراضيه
 قافك فتحي وضادك كسر بله قرضابك وقرصوبك جمی قراضيه قافك ضمی وضادك كسر بله بوضعك سيدر
 انقربه بكسند اردی اوزينه برنق يقال قرضه اي صرعه على قفاه القرطى قافك وطانك كسري ورائك
 فتحي تشدد بله والفك قصير بله برنوع او يوند القرضيه قافك كسري ورائك سكوي وطانك فتحي وعينك
 سكويه برشي ديك اولور يقال ما عندك قرضيه ولا قد عمل ولا سمنه ولا معنه اي شي ابو عبيد ايتدی واحد
 بولمق كه بولمك اصل معناسن بلور اوله بعضيل ايتدی قرضيه زيان سي در خرقة معناسنه وقد عمله قبح
 جهه قصه بولور عورت در سمنه ومعنه جربش ورائ معناسنه درو بعضيل ايتدی سمنه ومعنه
 قليل كثر معناسنه در القرب قافك فتحي ورائك سكوي وهانك فتحيه ياشلو او كوز القرب
 قافك فتحي وشينك سكويه يك نسبه صلب معناسنه وقرب شول چكردي يك قوري خرمابه دخی

قرب
قرب

قرب
قرب

دیرلر كه

قشب

قشب

دیرلر كه اغزده طاغله القشب قافك فتحي وشينك كسر بله طويل وسند معناسنه در بعضيل جريان
 معناسنه ده كلور دبدی يقال مررت بالنهر وله قسيب اي جرية وتقول قشب بقشب من الباب
 الثاني القشب قافك فتحي وشينك سكويه قارشد رمق وزهر معناسنه ده كلور الاقشاب همزه نك
 فتحي وقافك سكويه قشبك جمی وقشب زهر ايجورمكه ده دیرل يقال قشبه قشبا من الباب الثاني
 وطعامه زهر قاتعه دخی دیرل يقال قشب طعامه اي سمه ويرلغه اكغه ده دیرل يقال قشبه اذا ذكره
 بسوء وبولشدرمق معناسنه ده كلور يقال قشبه بقيق اي لطحه يعني قبيحه اني ملوث قلدي
 وكسب ايمك معناسنه ده كلور يقال قشب الرجل واقشب اذا اكتسب حراما او ذما القشب
 قافك فتحي وشينك كسر بله طعامه زهر قتلن كسبه يقال سر قشب اذا خلط له في لحمه سقاذا كله قتل
 فيؤخذ ريشه يعني كركسك بلكن المني ايجون زهر بد ررل وقشب جديد معناسنه دخی كلور يقال سيف
 قشيب اي حديث عهد بالجله يعني بكى اچلمش قايح قشب خشب دیرل قافك كسري وشينك سكويه في
 منفعت مقامند يقال رجل قشب خشب اي لا خيره الاقشاب همزه نك ورائك كسر بله يعني القشب يعني
 اكتساب معناسنه على مامراق القشب نك فتحي وقافك سكويه اذا ايمك يقال قشبي ريحه اي اذاني
 كانه قال سني ريحه مقشب الحسب ميمك ضمی وشينك فتحي وتشدد بد بله حسبي قارشي اولان كسبه القشب
 قافك وضادك فتحيه قاش وهرمدور كك كه ايجي بوش اوله اكقشب دیرلر وهرمدور ونسبه كه كشدن
 دوزرل اكادخی قشب دیرلر وقشب بيكارل دن صوافد دخی رلر دیرلر بعضيل ايتدی قشب البطحاء
 شول صولدر كه دندن قيو لره اتار وقشب نفس مجراسي اولان طمر لره ده دیرلر كه اكاه
 عروق الزنه دیرلر وقشب ايجه كتان بزينه دیرلر وقشب اوزون جوهر لره دیرلر كه قاش كني
 اوله وفي الحديث بشر خديجة بييت في الجنة من قشب القصباء قافك فتحي وضادك سكويه والفك
 مدبله مثله القصبه فتحيه قصبك مفردی وقصبه الانف دیرلر برون ككنه وقصبه القربة دیرلر
 وسطه ربه يه وقصبه السواد دیرلر شتره وقصب كك برون ككي در وكومشدن دوزبلي
 مدورنسنه در واحدك قصبه دیرلر القصب قافك ضياله وضادك سكويه بغرسق كه قارند اولور
 معاء معناسنه ميمك كسري وعينك فتحيه يقال هو يحرق صبه يعني بغرسق چكر الاقصاب همزه نك
 فتحي وضادك سكويه قصبك جمی بوسيدن ساز التته طاقد قلري كك شلره اقصاب دیرلر
 المقصب ميمك ضمی وضادك فتحي وتشدد بد بله قورجق صاج يقال شتر مقصب اي مجعد التقصيب
 على وزن التكريم اكنك بولمغه بشلبي يقال قصب الررع نقصيبا وذلك بعد التفريح منفرج فائله
 وضاء معجه ايله اكنك دانسي يارلغه باشلقدر القصباء قافك فتحيه شول اكسه دن ابن
 صاچلدر كه اني قورجق اولما غيچون بو رارواني اورمزلر تاكه طراغنه قابل اوله القصبية قافك
 فتحي وضادك كسر بله قصابك مفردی المقصبه ميمك ضمی وضادك فتحي وتشدد بد بله بولش صاج
 القصباء قافك ضمی وضادك تشدد بدی ايله امرك لوله معناسنه ودودك دخی استعمال اولنور
 القصاب قافك ضياله قصاب نك جمی القصاب قافك فتحي وضادك تشدد بد بله دودك چالن كسبه
 ناي زن معناسنه وات صتن كسبه يه دخی دیرلر القاصب كذ لك دودك چالن كسبه وعودن
 امتناع ابدن دوهيه دخی قاصب دیرلر يقال بعير قاصب وناقه قاصب القصباء قافك كسر بله
 دودك چالاق صنعي القصب كسمك قطع معناسنه يقال قصب القصاب الشاة قصبها من الباب

الباب الثاني اذا قطعها عضوا وعضوا وتعييب ايتك معنا سنه ده كلور يقال قضيه اذا عاب وصودن منع
 ايتك معنا سنه ده كلور يقال قضيت البعير وغيره اذا قطعت عليه شرب قبل ان يروي يعني صوبه
 قانزدن اول صودن قطع اول سنه بوله ديرل و صودن امتناع ايتك معنا سنه ده كلور يقال قضب
 البعير شربه اذا امتنع منه قبل ان يروي الاقصاب همزه نك كسر بوله وقافك سكويه بر كسنه نك
 دوه سي صودن امتناع ايتك يقال اقصاب الرجل اذا فعلت اياه ذلك وفي المثل رعي فاقصب و بومثلي
 جوابانك يرمي من لغم اعلام ايحون استعمال ديرل زيادوه اوت طويما بجه صوبي راغب اولما زاقصب
 قافك فتي وضاد ك سكويه كسك يقال قضيه من الباب الثاني اذا قطعه وقصب يوجيه دخی ديرل
 وقصب قضيبا يعني اغاج بدا غيله اورمغه ده ديرل يقال قضيه بالقصب من الباب الثاني اي ضرر بـ
 الاقتصاب همزه نك كسري وقافك سكويه كذل كسك معنا سنه ده يقال اقتضيه اي قطعه
 من الشئ واقتصاب كلام كلامي بديهه سوبله كدر يقال هذا شعر مقتضب وكتاب مقتضب يعني
 بديهه دينلش شعر در و بديهه دينلش كتاب در واقتصاب باش بلين زقه يه نك يقال اقتصبت
 الناقة اي ركبته قبل ان تراض ورياض رانك كسر بوله وضاد معجه ايله طوار باش بلكر الا اقتصاب
 همزه نك وقافك كسر بوله كسليك انقطاع معنا سنه ده يقال اقتضب الشئ اي انقطع وبقال اقتضب
 الكوكب من مكانه اي صار منقطعا القصبه قافك فتي وضاد ك سكويه كذل كسك معنا سنه ده
 القصبه ميمك فتي وقافك سكوي وضاد ك فتيه شول مكالدر كه انه يوجيه بتر القاصب والقصب
 قافك فتي وضاد ك كسر بوله زياده كسبي قايح واغاج بدا غنه دخی قضيب ديرل غصن معنا سنه
 وباش بلين نايه دخی ديرل يقال قضيت الناقة اذ ركبته قبل ان تراض يعني باش بلين اول بنلسه
 بوله ديرل وقصب الحمارك ذكره ديرل و حمارد غيره دخی اضافت اول نور القواصب غايت كسبي
 قايح قاصبك جمعي در القصبه قافك فتي وضاد ك تشدد بوله زياده فصل خصومه قادر
 كسنه القصبان قافك ضيله بدا قمر قضيبك جمعي در القصب تانك فتي وقافك سكويه
 اغاجك بدا غن كسك نقول قضيبه نقصبا اذا قطعت اغصانه ايا د ال بيع القصبه قافك
 ضيله وضاد ك تخفيفه اغاج كسلور كن اطرافنه دوكلن يارل المقصب ميمك فتي وضاد ك
 فتيه شول كسنه دركه اكابر اش تكليف ايله سن اني اول ابو ايشلر دن اول القطب چرخ اغاجي كه
 دكر من انوك اوزرنه دوز قافك ضي و فتيه وكسر بوله لغت در وقطب قافك ضيله شول بلد زدر كه
 جد بله فرقان بيننده اولور و فاك انوك اوزرنه دوز وقطب بقومك اولوسنه ديرل كه انرك
 اموري انك اوزرنه دور ايدر يقال صاحب الجنب قطب رعي الحرب يعني سردار عسكر دكر من
 قطبي كي دركه امور عسكرانك اوزرنه دور ايدر القصبه قافك ضي وطانك سكويه شول اوق غر في دركه
 انوك كه نشان آتارل و صاحب صراح قطبه مستوره كه نشان بروي نهيد ديشدر غلط ايشدر قطبه
 كذل ك قافك ضي وطانك سكويه بر كسنه نك اسمي دركه او غلنه هر م بن قطبه ديرل قاطبه
 طانك كسر بوله براسدز كه عومه دلات ايدر يقال جاء القوم قاطبه اي جميعا القصبه قافك
 فتي وطانك كسري ومد بوله دوه نك وقبونك بري رينه قائل سودي القطب قافك فتي وطانك سكويه
 والا قطاب همزه نك كسر بوله شرابي قارشدز موق يقال قطب الشراب من الباب الثاني واقطبه اي مرجع وقطب
 احوالك بلين رعي رينه كچورمكه ده ديرل اكر ابي حنبلن لور سه قطب و اكر بر جانبدن لور سه سلق

قصب

قطب

ديرل وقطب

ديرل وقطب الي ديوشرمك كدختم زماننده ايدرل يقال قطب بين عينيه اي جمع القلوب ضمتنه بمعناه
 والكل من الباب الثاني القطاب قافك كسر بوله اسم در مزج معنا سنه وقطب كسك معنا سنه دخی كلور
 ومنه قطاب الحيب بقا او بندسي معنا سنه التقطيب تانك فتي وقافك سكويه يوز ديوشورمك
 يعضورلق محله يقال قطب وجهه تقطيا اي عيس القطرب قافك ضي وطانك سكوي و رانك
 كذل ك ضيله برجنس قوشك ادي در وقطب محندن المستنبر الخويشك لقي در القعب قافك فتي
 وعينك سكويه شول اچدن قدح كايي زياده چقور اولوب قارنلو اوله المقعب ميمك ضي وعينك
 فتي وتشدد بوله شول ات طرفنه ديرل كه ايجي چقور اوله القعبه قافك كسري وعينك فتيه
 قعبك جمعي در مثل جبا وجباة وجبا ديومتره ديرل نه كم كچشدن التقعب في الكلام سوزي
 سوبلر كن اطهار فصاحت ايحون طوطقرن ديوشرمك قعب قافك فتي وعينك سكويه
 ونونك فتيه بر كسنه نك اسمي در رجالدن ونون زياده اولمشدر القعبه قافك فتي وعينك
 سكويه دخرجه وزني اوزره برنسنه يي كوكندن كسك يقال قعبه اي استأ صله قعب على وزن
 جعفر جالدين بر كسنه نك اسمي دركه سكول ايشلكله مشهور در القيقب قافك فتي ويا مثانك سكويه
 وقاف تانك دخی فتيه والقيقبان راغاجدر كه اكر لري اندن ايشلر لكه ييشي كي اجه ييشي اولور ولسان
 فارسيد اكا ازاد درخت ديرل القلب قافك فتي ولامك سكويه يورك وكاه اولور كه عقله دخی ديرل فرا
 ايتدي ياري تعالينك ان في ذلك لذكر لمن كان له قلب ديدوي قولن قلب عقل معنا سنه در و قلب برنسنه يي
 دوندركه دخی ديرل يقال قلبت الشئ من الباب الثاني وقلب توسنركمه دخی ديرل يقال قلبت القوم
 كا تقول صرفت الصبيان و يوزكه اورمغه دخی ديرل يقال قلبته اي صبت قلبه و يوركي قورمغه ده ديرل
 يقال قلبت الخلة اي زعت قلبها وخرما قرمغه دخی ديرل يقال قلبت اليسرة اذا احمرت وقلب العقرب
 برمنرك اسمي در منازل قردن كه اول بر بلدن دركه زياده براق درايكي جاننده ابي بلدن دخی واردر وقلب
 خالص معنا سنه ده كلور يقال هو عري قلب اي خالص يستوي فيه المذكرو والمؤث والجمع وان شئت قلت
 امراة عريه قلبه وثبت وقلب الخلة لبها يعني خرما اغاجنك قاي كه ايجنه اولان ز بذر ويونه
 اوج لغت واردر قلب وقلب قافك فتي وضي وكسر بوله القصبه قافك كسري ولامك فتيه جمعي در
 الانقلاب همزه نك وقافك كسر بوله دونه يقال قلبت الشئ فانقلب اي انك المنقلب ميمك ضي
 ولامك فتيه اسم مكالدر ومنصدر اولق دخی جائز و منصرف لفظي جائز اولدوغي كي التقلب
 تانك فتي وقافك سكويه دوندركه يقال قلبته يدي تقريبا التقلب برنسنه نك الي اوسنه دونه
 كاتقلب الحية على الرضاء يعني ته كم بلان اسمي قوم اوزرنه دوز و رومضاراء مهمله نك فتي
 وميمك سكوي وضاد معجه ايله اسمي قوم ديكدر القلب قافك ولامك فتيه طوداق دورك اولق الاقل
 دورك طودقلو كسنه يقال رجل اقلب القلباء قافك فتي ولامك سكوي والفك مد بله اقلبك
 مؤنثي در طوطاغك كندونه ده اطلاق اولتور يقال شغفه قلباء دورك طودق معنا سنه
 الاقلاب همزه نك كسر بوله برنسنه نك دونه قري اولق يقال اقلبت الحيزه يعني املك دونه
 رملي قري اولدي و بر كسنه نك دونه قري مريض عارض اولق يقال اقلب الرجل اذا اصاب ايله
 القلاب القلاب قافك ضيله برمضدر كه دوه يه عارض اولوب يوزر كن اغردوب اول كون
 قتلي ابلر المقلوب ميمك فتي وقافك سكويه قلاب مرضنه مبتلا اولان دوه يقال قلب فلانا

قطرب

قصب

قعب

قعب

قعب

قلب

بالكسر القلبة فتحته علت معنا سنه وقولهم مابه قلمه اي ليست به علة قال الفراء هو ما خود من
القلاب كما رانفا وقال ابن الاعرابي معناه ليست فيه علة بقلب لها فينظر اليه القلب قافك ضيله ولامك
سكونيه برك بلانك كه حقي اوليه وقلب يلانه دخی دیرلر بلانك كه تشبيه ایدوبن المقلب ميمك
كسر بله وقافك سکونی ولامك فتحه شول دموره دیرلر كه انوكه زراعت ایچون پردوندرلر
القلب قافك ضمی ولامك فتحی وتشديد بله اموردیده اولان كسنة ومنه قولهم هو حول وقلب
يعني اهل حيله واهل بصير ندر امورك هرجا بنه مطلع اولور القلب علی وزن السكين قورد
دبدكاري برنجي جانور در ذئب معنا سنه القلوب قافك كسرى ولامك تشديد وفتحيه مثل الخوص
كذلك ذئب معنا سنه در وخنوص خاء مكسور وصاد مهملة بله خنزير يا ورسنه دیرلر القالب
لامك فتحيه ایچادك قالبنه دیرلر مثلا القالب لامك كسر بله قرمزى خرما قورغى بسراجر معنا سنه
القلب قافك فتحی ولامك كسر بله شول قوي دركه هنوز طاش بله یا پلما مش اوله مذکر
وموئث استعمال اولنور بعضیلر ایتدی غایت قدیمی اولان قیویه دیرلر الاقلية همزه نك فتحی وقافك
سکونی ولامك كسر بله جمع قلنی در القلب ضمتنه جمع كثر تیدر وكاه اولور كه جراحتری یعنی یاناری
قیولر تشبيه ایدوب قلب دیرلر ابو قلابه قافك كسر بله احباب حدیثن برجله اسمدر القلب
قافك ضيله ونونك سكونيه انك وات كبی دكرمی طرناخی اولنرك ذكرنك قانی اولن دریه دیرلر وعاء
القضبب معنا سنه القلب قافك فتحی ونونك كسر بله ناسدن برنجیه جماعتك ادبدر المقلب ميمك
كسرى ونونك فتحیه اوتوزدن قرقه وارنجیه اولان ات بلوکی ومقنب شول نسنه به دیرلر كه
صیادلی كوتوررتاكه صید ایتدوكن انك ایچنه قویه القلب قافك كسرى ونونك فتحی
وتشديد بله كنور دبدكاری نسنه كنب معنا سنه وانك قانیدن اولان ایبه دخی دیرلر بولفظ صحیح
عربی در اخر لساندن دوخه دكلدر التقنب تانك فتحی وقافك سكونيه كین بیر اقلنق بقال قنب الزرع
تقنبیا اذا عصف یعنی بیر اقلنس القنابه قافك ضيله شول بیر اقلدر كه انده كینك سنبله سی
جمع اولور عصیفه معنا سنه القوب قافك فتحی وواوك سكونيه یری مدور قازمق بقال قبت الارض
اقوبها اذا حفرت فيها حفرة مقورة ای مدورة وقوب قوش جورطه سن یارمغه دخی دیرلر بقال
قاب الطائر یضیه ای فلقه الانتیاب همزه نك كسرى ونونك سكونيه قازلق بقال قبت الارض
فانقابت هی وانقیاب قوشك جورطه سی یاوری جقر ركن یارمغه دخی دیرلر التقوب علی وزن التكریم
كذلك قازمق معنا سنه قوب كبی بقال قوبت الارض تقویبا التقوب فتحته وواوك ضمی وتشديد بله
بر نسنه كوكندن قویق وقوشك جورطه سی یاوری جقر ركن یارلق ودری صوبلغه دخی دیرلر
تقوب من رأسه مواضع ای تقشر یعنی باشتك جاججادریسی صوبلدی المتقوب ميمك ضمی وتانك
فتحی وواوك كسرى وتشديد بله شول قره بلان دركه در یسنی جقر مش اوله وفی المثل برت
قائبة من قوب یعنی جورطه یاوردن ایرلدی كه قائبه جورطایه وقوب قافك ضيله یاوریه دیرلر
بنی اسد قومندن بر اعرابی كندوبی اجر نله خدمتنه طوتن تاجر ایتدی اذابلغت بك مكان كذا فبرت
قائبة من قوب ای اناری من خفارتك یعنی بن سنك خدمتكن بری اولاین وخفارت خاء معجمه نك
ضيله وفالبله وراء مهملة بله بتمشغه دیرلر القواء قافك ضمی وواوك فتحی بله بر معروف مرضدر
كه قاولیوب یا بلور واکا اغز یاربله علاج ایدرلر كه اول قره کی دبدكاری مرض در وقوبا

قنب

لفظی

لفظی موئث در غیر منصرفدر القوب قافك ضمی وواوك فتحیه قوبانك جعی دروكاه اولور كه قوبانك
واون ساكن قلورلر وواووزر بنه حرکتي ثقیل کورون وواوساكن قلندقه مذکر اولوب منصرف اولور
وبوننه یا حریفی قرطاسه الحاق ایچون كشدروهمزه یادن منقلب درواين سکت ایتدی کلام عربی فعلا
وزنی اوزن كه مضمومه الفاء ساكنه العین اولوب الف مدوده ابله اوله ایکی كله دن غیري كله مشدر بری خشاء
درو خشاء خانك ضمی وشپنك تشدید بله قولق اردنه اولان یومر یچه ككدر وبری دخی قوباء در
این سکت ایتدی بونلرك ايكسنة دخی اصل عینك تحریکی دركه خشاده اصل خشاشدر وقوباده
اصل قوبادر صاحب الاصل جوهری ایتدی بتم قنمه مزاء دخی ميمك ضيله وزانك تشدید بله خشاء
كبی دركه بودخی اصلندن مزاء ایدى عینك فتحیه ومزاشرب دن برنوعد ریس اول كسنة كه قوبا
دیدى واوك حرکتیه نصغیرنه قوباء دبدی واول كسنة كه قوباء دبدی واوك سكونيه نصغیرنه قوبی
دبدی القاب والقیب قافك فتحی وكسر بله یاى خانه سی كه یا بك قبضه سیله تونجك
اكریسی مایین درهر یا بك ایکی قانی وار در نقول بینهما قاب قوس وقیب قوس وقاد قوس وقید
قوس ای قدر قوس وبعضیلر ایتدی یاری تعالینك فکان قاب قوسین او ادنی بیوردی قولند مراد
قانی قوس در قلب اولنشدرا القویه قافك ضمی وواوك فتحیه علی وزن الهمزة مقیم معنا سنه ومنه
قولهم هو ملئ قویه ای ثابت الدار مقیم وبوكلام شول كسنة حقتنه دینور كه اصلا منزله نندن
زائل اولیه القهب قافك فتحی وهانك سكونيه ايكسنة دخی موئثی وقهب اولوطا غه دخی دیرلر
القهبه والقهباء قافك فتحی وهانك سكونيه ايكسنة دخی موئثی وقهب اولوطا غه دخی دیرلر
القهبه قافك ضيله وهانك سكونيه بوز اولان رنك بعضیلر ایتدی الاقهب شول لوندركه
اند حرت اوله غیرت ابله الاقهبان فیله جاموسه اطلاق اولنور فصل الكاف الكأبة كافك
فتحی وهمزه نك سكونيه والكأبة الفك مد بله حال يتلو اولق ومجزون ومنكسر اولق بقال كئب
الرجل بكأب كأبه وكأبه مثل رافه ورأفة الكیث كافك فتحی وهمزه نك كسرى بله مجزون اولان
كسنة الكیثیه والكأباء كافك فتحی وهمزه نك سكونی والف مدوده ابله كئیبك موئثی الاكأب همزه نك
كسرى وكافك سكونيه مجزون اولق بقال اكأب الرجل ای كئب المكتئب ميمك ضمی وكافك
سكونی وهمزه نك كسرى بله قرمتق اولان نسنه بقال رماد مكئب اللون اذا ضرب الى السواد كما يكون
وجه الكئيب یعنی مجزون اولان كسنة نك یوزی قرمتق اولد غیچون سائر قرمتق اولان نسنه یده
كئیب دیرلر الكب كافك فتحیه یوزاوزن رفق بقال كبه الله لو جهه ای صرعه الاكباب همزه نك كسرى
وكافك سكونيه یوزاوزن دوشمك بقال كبه لو جهه فاكب علی وجهه وبونوادردندر كه افعلت انا وفعلت
غیری دیرلر بقال كب الله عدو المسلمین ولا بقال كب واكاب توجه ایتكه دخی دیرلر بقال كب فلان علی الامر
بفعله الكیبة كافینك فتحی وباء اولینك سكونيه یوزی اوزن رفق بقال كبه ای كه ومنه قوله تعالى فكیبهوا
فیها الاكباب همزه نك كسرى ونونك سكونيه یوزاوزن دوشمك ومتوجه اولق المتكيب ميمك ضمی وتانك
فتحی وكافك كسرى بله قفتاننه بورین كسنة بقال جاء متكيبا فی ثیاب ای مترملا التكب فتحته ویا نك ضمی
وتشديد بله دوشمك بقال نكبت الایل اذا صرعت من داء اوهرال یعنی دوه مرضندن یار قله دن دوششه
بوبله دیرلر الكبة كافك ضيله بریلوك ات سور یسی وبریلوك ایلوك نقول منه كبت الغزل ای جعلته كیبا
الكب كافك كسرى ویا نك فتحیه كبه نك جعی ایلوك بلوكری معنا سنه الكیبة كافك ضمی ویا

كب

اولینک سکونیه کذلک بر بلوک آت سور یسی معناسنه الکتبه کافک فخیله بردفعه یه دیر لر قتاله
 اولسون سکرته ده اولسون بر هو و دیک اولور و قد بقال هو افلات الخیل علی المقوس الجری اوللمه یعنی
 یارش میدانه انلری مقوس اوزنه احتضار ایدوب بر او غوردن سکرته مقوس میله کسر بله شول
 ایبه دیر لر که یارش انلری ایچون میدان باشند چکر لر بری برندن ایلر و و کیر و طور مسون دیو و کبه الشنا
 قیشک شدنه و بر او غوردن کله سته دخی دیر لر و کبه مزاحمه یه ده دیر لر الکباب کافک فخیله شول
 طعامه دیر لر که اناه جورطه ابله بشور لر طماهیج معنا سنه الکبابه کذلک کافک فخیله بردوادر که اطبا
 قتنه معروفدر الکباب کافک ضمیله شول قومدر که بریره بغلش اوله کتیک کافک فخی و بانک سکونیه
 برطاغک اسیدر فحشا شرنه منصرف و غیر منصرف استعمال اولمشدر الک کافک فخیله دکنلو ایلر دن
 برانچدر الکباب کافک کسر بله معروفدر و فرضه و حکمه و قدن دخی کتاب دیر لر الکتاب ضمتنه و الکتاب
 کافک ضمی و تانک سکونیه کتابک جمعی در الکتاب کافک فخی و تانک سکونیه و الکتابه کافک کسر بله یازمق
 بقال کتبت کتابا و کتابه من الباب الاول و قریه نک اغزی بغلغه دخی کتب دیر لر بقال کتبتا کتبا و کتب جمع
 معناسنه ده کلور نقول کتبت البغله اذا جمعت بین شغریها حلقه اوسیر یعنی دیشی قارک فرجنک یکی طرفن
 جمع ابشک حلقه ابله یا خود صرمله و بقال کتبت القریه اذا اخر زنها یعنی قنن قریه دیکسک بوبله دیر سن
 و خرز خاء معجه ابله و راء مهمله ابله بعد زاء معجه ابله سختیان دیکه دیر لر الکاتب یاز می بعضی ایتدی
 کاتب بر لر قتنه عالم معناسنه ده کلور قال الله تعالی ام عندهم الغیب فهم یکتبون الکتابه کافک ضمیله
 مشکک دیکشی ری که اکادر ز دیر لر خرزه معناسنه ضم خائله الکتاب کافک ضمی و تانک فخیله و الکتابه
 فخیله تخفیفیه و الکتاب کافک ضمی و تانک تشدیدیه کاتب جمعی در و کتاب کافک ضمی و تانک تشدیدیه
 کذلک مکتب معناسنه ده کلور و کتاب شول باشی مدور کو چاک اوقه دیر لر که او غلجقلر انکله اوق
 اتخی او کر نور لر و ثاء مثلثه ابله دخی لغت در اماتاء مشات اعلی و افصح در الکتاب کافک فخیله کتابک
 جمعی در معلم خانه لر معناسنه الکاتب میله فخی و تانک کسر بله مکتبک جمعی در الکتابه کافک فخی و تانک کسر بله
 بر بلوک عسکر نقول کتب فلان الکاتب نکتیا ای جعلها کتبه کتبه الکتاب فخیله و کافک ضمیله و تشدیدیه
 جمع اولمق بقال کتبت الخیل ای جمعت التکتیب بلوک بلوک عسکر حاضر لمق قنه کم کیدی و ناقه نک مهن سن
 صار مق ولدی امه سون دیو نقول کتبت الناقه نکتیا اذا صر رتھا الا کتاب همزه نک کسری و کافک سکونیه
 بر کسنه املا گو ستر مکله یازی یازمق بقال کتبت هذه القصیده ای املاها علی و یازی او کر تک و قریه نک
 اغزی بغلق بقال کتبت القریه اذا شد زها بالوکاء و وکاء و اوک کسر بله قریه نک اغزی بغلق ایب الکتاب
 میله ضمی و تانک فخیله اغزی بغلق قریه الکتاب کافک فخی و تانک کسر بله بمعناه الکتاب همزه نک کسری
 و کافک سکونیه یازمق بقال کتبت الکتابه ای کتبه و منه قوله تعالی اکتبها فخی ثلی علیه و بر کسنه
 کند و دیو ان سلطان یازمغه دخی الکتاب دیر لر بقال کتبت الرجل اذا کتب نفسه فی دیوان السلطان المکتب
 میله ضمی و کافک سکونی و تانک کسر بله شول کسنه در که کتابت تعلیم ایلر قال الحسن کان الحجاج مکتبا
 بالطائف یعنی معلا الا سکتاب همزه نک کسری و سبک سکونیه یازمق طلب ایملک استکتبه الشی ای سأل
 ان یکتب الکاتبه میله ضمی ابله ای جاسدن مکتوب کوندر شملک الکتاب ثاء اولینک فخی و تانک ضمیله بمعناها
 الکاتب میله ضمی و تانک فخیله شول قولدر که کندی نفسی اوزن بهاسن یازدر تا کاد اشد که از اوله
 الکتاب جمع ایملک بقال کتبت الشی کتبه کتبان الباب الثانی ای جمعت الکتاب اجتماع معناسنه بقال کتبت المل

کتاب

کتاب

ای اجمع و هر شی که بریره دو کله اول انده منکتب اولور یعنی مجمع اولور بوسیدن قوم یغنه کتب در
 زیر بریره دو کلوب انده جمع اولمشدر الکتاب کافک ضمیله و تانک سکونیه کتیبک جمیدر قوم یغنه و قومدن
 دیه جکر دیک اولور الکتابه کافک ضمی و تانک سکونیه بر صاع سود بعضی ایتدی بر قدح طلوسی
 سوده کتبه دیر لر الکتاب کافک ضمی و تانک فخیله کتبه نک جمعی در و هر سنه که از ان جمع اوله که کتبه
 دیر لر الکتاب فخیله بقین اولمق قرب معناسنه بقال همزه من کتب یعنی انی بقین برندن اندی الکتاب همزه نک
 کسر بله و کافک سکونیه بقین کلک بقال کتبت الصیدای امکنک اندکب تانک کسر بله بر طاغک اسمی در
 الکاتبه نک یا البسی نهات بولدی ری که ارک ارک قاشی و اوین طوقن ال انک اوزر نده طور الکتاب کافک
 فخی و حانک سکونیه بر کسنه نک عورتن ایچم بقال کتبه ای کتشف عورت و او دیلکی یو حمله دخی دیر لر
 بقال کتبت النار ای ارفع کتبا کذا فی بعض نسخ الصحاح الکتاب کافک فخی و دالک کسر بله تاز طری
 معناسنه و منه قری بدم کتب ای طری و کتب شول بیاضه دیر لر که طر نقه ظاهر اولور الکتابه واحدی در
 کذا فی بعض نسخ الصحاح ایضا الکتاب کافک کسری و دالک سکونیه و الکتاب کافک فخی و دالک کسر بله
 یلان سو بیک بقال کتب کذا و کذا من الباب الثانی و کتب و جوب معناسنه ده کلور و فی الحدیث ثلاثه
 اسعار کذب علیکم ابن السکیت ایتدی کویا که کذب بومقامه کله اگر ادر یعنی علیکم پس بوشول کله
 نادن در که علی خلاف القیاس کلمشدر و عمر دن رضی الله عنه و اب و انمشدر که کذب علیکم ایچ سور مشدر
 ای وجب اخفش ایتدی ایچ صور تا مرفوعدر اما حقیقت منصوص بدر زیر امراد حجه امر در نه کم امکنک
 الصید دیر لر که مراد مراد دیکدر و کذب الکتاب معناسنه ده کلور بقال ما کذب فلان فعل کذا
 و کذا ای مالم الکاذب و الکذاب و الکذب کافک فخی و دالک ضمی ابله و انکیز بان ضم الذال و المذنب
 بفتح الذال و المذنبه و الکذبه علی وزن الهمزة و الکذب بضم الکاف و الذالین مخففا و قد تشدد الذال
 الاولی جمله سی یا لان سو بلجی کسنه کاذب معناسنه الکتاب کافک ضمی و دالک تشدیدیه کاذبک جمعی
 مثل راکع و راکع الکاذب طرفیندن ری برینه یلان سن دیک تصادق مقالی در الکتاب ضمتنه
 کذبک جمعی در صبور ابله صبر کی و منه قرأ بعضهم و لا تقولوا المانصف السنتکم الکذب فجعله تعال لاسنه
 الا کذوبه همزه نک ضمی و کافک سکونیه و دالک ضمی ابله کذب معناسنه در الکتاب همزه نک کسر بله
 کاذب بولمق بقال کتبه ای القیته کاذبا یعنی وجده التکذیب تانک فخی و کافک سکونیه یلان سن دیک
 کسائی ایتدی الکذاب یلان خبر سو بلدی دیو بلدر مک و نکذب یلاچی در دیک و ثعلب ایتدی کذب و کذب
 ابکی بر معنایه کلور و کاه اولور کاذبه بین کذب معناسنه کلور و کاه اولور که حمله علی الکتاب معناسنه
 کلور و کاه و جده کاذبا معناسنه کلور الکذاب کافک کسر بله و دالک تشدیدیه کذب معناسنه در
 یاری تعالینک و کذبوا یا کذا یا یوردی قول کر چند کذاب مشدد کلن مصدر لرک بر بدر ز باب
 فعلنک مصدری کاه اولور و نفیعل وزنی اوزن کلور کلیم کی و کاه فعال وزنی اوزن کلور کذاب کی و کاه
 نفعله وزنی اوزن کلور توصیه کی و کاه مفعول وزنی اوزن کلور و مز قناهم کل تمرق کی و نکذب خوف
 معناسنه ده کلور بقال حمل فلان کاذب بالشدیدی ماجین و حمل کذب ای لم یصدق الحمله یعنی خوف
 ایتمکن قلدی جمله بی کر چکه جقرمدی و نکذب کتبه معناسنه ده کلور بقال کذب لمن الناقه ای ذهب
 الکاذبه بشول اسم فاعل صیغه لرندن در که مصدر معناسنه کلمشدر کاه عاقبه و العافیه و الباقیه قال الله تعالی
 فهل ترى لهم من باقیه ای بقاء المکذوبه میله فخی و کافک سکونیه کذب معناسنه کلور و منه قولهم

کتاب

کتاب

کتاب

کرب

کسب

ان بنی فلان بس جدهم مذوبه ای کذب التذنب فحتمینه وذلک ضمی وتشدد بدله تکلفه یلان سو بثلک
 یقال: کذب فلان اذا تکلف التذنب انما به کافک ضمیله ورائک سکونیه شول غم درک نفسی طوئجقدر
 الذب علی زن الضرب یعنی الذب به تقول منه کر به الغم اذا اشتد علیه وکرب برنسته فی طارائمه دخی
 در بر بقال کر بت القید من الالب الاول اذا صیفته علی المقید وده یوکلمه دخی دیرلر بقال کر بت الناقه
 ای او قر نه یعنی حمله التراب شد اید الکریه کافک فحی ورائک کسر بله مفردی لکروب ضمیمه برکسته
 برایشه قریب اولی بقال کر بت ان بفعل کذا ای کاد بفعل وکروب کون غره به قریب اولغه ده دیرلر بقال
 کر بت الشمس ای دنت لغره ب وکر وب زراعت ای چون بری قلب ایتمه دخی دیرلر تقول کر بت الأرض
 اذا فلبتها للحرث التکر ن کافک فحی ورائک سکونیه طوئجده قریب اولان قاب بقال اناء کر بان اذا قرب
 ان متلی و بقال کر ب حیاة انار ای قرب انطفا وها حیاة موجود اولان نسخه ده حاء مهمله ویا مثناله
 وافر ایشدر وکن غاء معجه ویا موحده ابله اولی انطفا نفسیه انسب در الکرب کافک کسر بله زراعت
 ای چون بری دوندر ملک کروب معنا سنه و فی المثل التکراب علی المقرب و بقال الکلاب علی المقرب یعنی کلای بق
 وحشی از نصال ومعنای مثل هر کسی کند و صنعتیه قودیک اولور کرب الخ کافک ورائک فحیه شول
 بودق دیپلری در که خرم اغا جند بو دقلری کسلد کدن صکره ادم او موزی کی قلوب و فی المثل مئی
 کان حکم الله فی کرب الخ اقول ولم امالک در ادر معنی مئی کان حکم الله فی کرب الخ قیل هذا ضرب فم بضع
 نفسه حیث لا یستأهل قاله ابو عبیده وکرب شول ایبه دیرلر که قیولده قوغه انجلر ینک اور ته لرینه
 بغلر لایکی قات اوج قات ایدوب تا که صوبه ابرش بواب اولوب سواک ایت صوبه ایر میوب جوریدن
 بری اوله الا کر اب همزه نث کسری کافک سکونیه قوغه به اب طقمق بقال کر بت الدلو المکر به میمک ضمی
 ورائک فحیه اب طاقش قوغه انکر به کافک فحی ورائک سکونیه صوا فاجق بر الذراب کافک کسر بله
 کر به نث جمعی ابو کر ب ایما رانک کسر بله تبایعه دن در اسمی اسعد بن ملاک الحمیری در معدی کرب اسم رجندر
 بوند اوج لغت و ادر معدی کرب بانک رفعلیه وعدم انصر افله ومعدی کرب اضافته انصر افله ومعدی کرب
 اضافته که بک عدم انصر افله ای مؤث و معرفه قلماعله املمعد بله یا ساکنه در جمیع حالت و قنکه اکا
 نسبت ایتلوا و لست معدی در سن وهر ابکی اسم که اسم واحد قلنش اوله انک نسبتنک حال بو بله در یعنی
 انوک نسبتی اسم اوله اولور بعلیک وخمسه عشرو تا بط شر ابکی که اوله بعلی و ثانیه خمسی و ثالثه تا بطی دیرلر
 و قنکه نصغیر اولولوا لسه کذلک اسم اولی نصغیر اولنور المکر ب میمک ضمی ورائک فحیه شول طوار در که
 فوی الخلق اوله الکرب کافک فحی ورائک تشدد بدله مقام نفی عامه استعمال اولنور بقال ما بالدار
 کر اب ای احد الا کر اب همزه نث کسری وکافک سکونیه سرعت ایتک تقول خذر جلیک با کر اب اذا امرت
 ان یسرع السعی انحرله کافک ضمیله شول خر مادو که خر ما بودا قلینک دیپلرندن دیوسر بلور خر ما
 اغاجنک خر ماسی دیوسر لد کندن صکره انسب کافک فحی و سبنک سکونیه رزق طلب ایتک کسبک
 اصل معنای جعدر تقول منه کسبت شیئا من الباب الثانی وکسب کسب اند رمک معنا سنه ده کلو و تقول
 کسبت اهلی خیرا وکسبت الرجل مالا فکسبه یعنی اهله خیر و رجله مال کسب اندرم و بوقلته ففعل طریق
 اوزن کن فاعلر دن در الا کسب همزه نث کسری وکافک سکونیه یعنی انکسب الکسبه میمک
 فحی وکافک سکونی و سبنک کسر بله مثل المغفرة یعنی الذنب بقال فلان طیب الکسب و طیب
 اللسمة السببه کافک کسر بله جلسته زنی از ن بیا نرعد بقال فلان طیب الکسبه الدواب

کافک

کشب

کعب

کعب

ککب

کاب

کافک فحی و سبنک کسر بله جوارح در و جوارح ریچی جانور لر در و شول عضاد که انکله کسب اولنور
 التکسب تانک فحی و سبنک ضمی وتشدد بدله تکلفه کسب ایتک بقال نکسب فلان ای تکلف انکسب
 انکسب کافک ضمی و سبنک سکونیه یاغک صقلد قدن صکره قالی کیکی که اکا کسبه دیرلر کسب کافک
 فحیه و بایک کسر اوزن بنا سیله قظام و رزق اوزن بر کلک ایدنر انکشب اتی شدنله بقال نکسب اللحم
 کشبای اکه بشده کذا فی بعض نسخ الصحاح الکعب کافک فحی و سبنک سکونیه طویق که انجلر ککبه یاغک
 اولشدغی رده اولان یومری ککبر اصمعی خلقت کعب طهر قیدمه اولان ککیز دبد کنه انکار ایتدی
 وکعب صای یاغدن بر قطعه به دخی دیرلر کعب الخ کافک و سبنک ضمیله شول بغوملر در که قامشدن اولان
 جداد اولور الکعب کافک فحیه و الکعب عینک کسر بله شول قردر که هینو زمه سی قالقمغه یا شلیه
 الکعب ضمیمه قریب همسی قالقمغه بشلق بقال کعبت نکعب من الباب الاول التکعب تانک فحی وکافک
 سکونیه یعنی الکعب بقال کعبت التشدد یعنی کعبت الکعب میمک ضمی و سبنک فحی وتشدد بدله شول
 بر در که انک مرتع نقشلری اوله و مکعب شول بزم دیرلر که زیاده محکم دورلش اوله الکعبان کافک فحی
 و سبنک سکونیه کعب بن کلاب و کعب بن ریع بن عقیل بن کعب بن ریع بن عامر بن
 صعصعه اطلاق اولنور الکعبه بیت الحرام در که معرف و مشهور در شرفها لله تعالی روات اولنور
 که مریع اولد وغنه بناء کعبه دیو سیمه اولنشدنر جوهر ینک توصیفی بودر اما مرتفع اولد وغنه
 بناء سیمه اولنشدنر دیسه بعید د ککدر بلکه معنینک ایکسی دخی معاوجه نسبه اولق محملدر
 الکعبات فحیه لر ریع به منسوبت راوک اسیدر که زمان جاهلیتیه ای طواف ایدر لر دی الکعب میمک کسری
 و سبنک فحیه ایچ ادک خفت معنا سنه الکعب میمک فحی و سبنک کسر بله مکعب جمعی الکعب علی وزن
 جعفر عورت غریخی بقال رکب کعب یعنی فرموده قاسق که رکب رانک فحیه قاسغه دیرلر لسان فارسیده
 زهار دبد کلری کی الکوکب کافک فحیه کذلک جعفر و زنی اوزن بلند نجم معنا سنه بقال کوکب و کوکبه
 کابقال بیاض و باضه و عجوز و عجوز و کوکب بر سنه نث اولوسنه دخی دیرلر کوکب الروضة یاغنه نث
 چچکی کوکب الحدید دمورک بلدر مسی بقال کوکب الحدید و مقام نفرقه دخی استعمال اولنور بقال ذهب
 للقوم تحت کل کوکب ای تفرقوا و ظاهر بودر که دو مقامه دخی کوکب بلند معنا سنه در الککب کافک فحی
 ولامک سکونیه ایت که بین الناس معروف و کاه اولور که صفت دخی واقع اولور بقال امرأة کلبه وکلب
 شعیره دبد کلری دموردر که اول قلیجک یاخود بجاغک صاینه کیرن سوری دمور بدر و شول مسمار ده
 دیرلر که قلیج قبضه سنه اور ورلر قبضه ده اولان علاقه دن وتوری و شول اگری دمور ده دیرلر که مسافر
 اکازدن اصرو رأس کلب بر طاغک ایدر وکلب بر بلند رک ایدر و بر قایشه دخی دیرلر که ابکی در ینک ان رینه
 قیوب دیکر لر تقول منه کلبت المزاذه وکلب الفرس شول خط در که انک ارقه سنه اولور بقال استوی
 علی کلب فرسه وکلب قضاعه طائفه سنندن بر جماعتک اسیدر الاکلب همزه نث فحی ولامک ضمیله و الکلاب
 کافک کسر بله و الکلب کافک فحی ولامک کسر بله کلب جمعی وکن کلب و زنی جمع عزیزدر مثل عبید
 الاکلب فحیه نث کلب جمعی در و فی المثل الکلاب علی البقر کلاب رفی ونصبی جائز در ای ارسلها علی بقر
 الوحش و بونک معنای بودر که کشی کندی صنعیه قویب نظرات کور که نه ایشلر الکلاب کافک فحی
 ولامک تشدد بدله کلاب صاحبی اولان الکلب میمک ضمی ولامک کسری وتشدد بدله شول کسبه در
 کدکلی صیده تعلیم ایدر الکلب لاملک فحی وتشدد بدله شول اسیردر که بقلنش اوله بقال اسیر مکلب ای

لوبيك ولايك جملري دروفي الحديث انه حرم ما بين لابي المدينة يعني مدبته نك ابكي جائتته اولان طاشلو
 يرلك بدين تحريم ايند بكمه مدبته نك ابكي جائين طاشلو يرلك احاطه ايندسدر ابو عبيد ايندي لوب
 ونوب نونله شول طاشلو يرلك اسيد ركاهي سياه طاشلو قابلس اوله بوسيدن سياهلره لوبي ونوبي
 ديرلر اللوب بالفخ واللوب بالضم واللوبي بالضمين واللواب بالفختين واللويان بفخ اللام وسكون الواو
 صومتي يقال لاب بلوب لوبالي اخره من الباب الاول اي عطش اللاب العطشان اللوب ضمتله لا ثبك
 بمعنى مثل شاهد وشهو ذ اللواب لامك وواوك فتي وهمزه نك كسر بله شول دوه دركه حوضي طولشوب
 مزاحمه دن صوامحه كاه قادراوليه ل يقال تركتها اللواب على الخوض الملب ميمك فتيه طيبدن برنوعدر
 خلوق كي وخلقو خانك فتيه برنوع طيبدن اللوب طيب سور ولن نسنه ملط بالطيب معنا سنه واما
 مروده يعني سرمه ميلنه ملوب ديرلر ملوب ديزر الله فتيه اودياكي درلسان النار معنا سنه
 ابولهب يرلك هكتي در جمالي اولدو فتيون ابولهب ديد بلر الالهيا همزه نك كسري ولا ملك
 سكونيله والتلهب فتيه هانك ضمي وتشد بد بله اود يالكنمق يقال التلهب النار وتلهب اي اتقدت
 الالهيا همزه نك كسر بله يالكنمق ايقاد معنا سنه يقال التلهب اي اوقدتها والهاب ات
 سكر در كن زياده شوقه كلوب سرعت ايبي يقال الهب الفرس اذا اضطرع جريه اي اشتد الالهوب
 همزه نك وهانك ضيله اسم در زياده سكرتك معنا سنه اللهيه لامك فتي وهانك سكونيله صومتي
 عطش معنا سنه يقال لهب بلهب لهبا من الباب الرابع الالهيا لامك فتيه وهانك سكونيله صومتي
 كسسه عطشان معنا سنه اللهيه لامك فتي وهانك سكوني والفك قصر بله مونتي يقال رجل
 لهبان وامرأة لهبي الالهيا لامك وهانك فتيه اودياكنمق للهيب لامك فتي وهانك كسر بله بمعناه
 والهاب لامك ضيله مثله اللهب لامك كسر بله وهانك سكونيله اراق فرجه معنا سنه وشول
 هواك ابكي طاع اراسنه اولور الالهوب ضمتله والهاب لامك كسر بله والالهيا همزه نك فتيه
 جمع در بنولوب از قبيله سندن رجاعتدر فصل النون النبيب نونك فتي ويا نك كسر بله نكه نك جفر مسي
 صوت التيس معنا سنه يقال نب التيس بنب نبيبان الباب الثاني اذا صاح الانبويه همزه نك ضمي ونونك
 سكوني ويا نك ضمي ايله قامشك ابكي بوغومنك ان سي افعوله وزني اوزن الانوب والاناييب همزه نك
 فتيه انبويونك جمع در التوب ميه قيروب قالقمي يقال تيب الشئ تنوبانم الباب الاول اذا نهديجب
 نونك وحيك فتيه اغاج قاني لاء الشجر معنا سنه العجب نونك فتي وحيك سكونيله مصدر در اغاج
 قابوغي صومتي معنا سنه نقول نجت الشجرة اعجبها واعجبها من الباب الاول والثاني اذا اخذت قشر ساقها
 المنجوب ميمك فتي ونونك سكونيله والجب فتيه فتيه يانك تشدد بله شول در بدر ككه مغلان
 اغاجنك اوزد كنك قابيله دباغت اولمش اوله يقال سقاء منجوب مجبي يعني دباغت اولمش قريه
 ومنجوب واسع اولان قدحه دخي ديرلر ذي جب فتيه عرب ككونلرندن ركونك اد بدر ككه
 مشهور در العجب نونك فتي وحيك كسر بله كرم اولان كسسه يقال رجل عجيب اي بين العجابه ودوه نك
 دخي يران عجيب ديرلر العجب ضمتله والعجائب عجيبك جمع يرادوه ل معنا سنه العجه نونك ضيله وحيك
 فتيه همزه وزني اوزن عجيب معنا سنه در يقال هو عجبه القوم اذا كل العجب منهم الانجاب همزه نك كسر بله
 ولد عجيب صاحي اولمق يقال عجب الرجل اي ولد اعجيبا العجه ميمك ضمي وحيك كسر بله
 والنجاب ميمك كسر بله شول عورت دركه نجبا طوغون يعني يرارا اولاد طوغون المناجيب ميمك

لهب

تبيب

تقب

نجب

فخيله

فخيله منجيبك جمع درو منجيب شول اوقه دخي ديرلر كد انك بلكي وتر في ايله و منجيب رجل ضعيفه دخي ديرلر
 الانجاب همزه نك كسر بله اوروند ملك يقال فتيه اذا اختار واصطفاه العجب نونك فتي و خانك سكونيله نذر
 ايتك تقول منه نجت احب من الباب الاول وجد وجه له سير ايتك يقال يسار فلان على نجب اذا سار فاجهد
 السير كنه خاطر على شئ فجد ونجب برنسنه نك وقتنه ومدته دخي ديرلر يقال قصي فلان نجه اذا مات وابو عمر
 ايندي نجب سير سر يعده ديرلر نجب كي عين مهمله و بيا موحد ايله النجب نونك فتي و خانك كسر بله رفع
 صوندر بكاحالند يقال نجب نجب نجييا من الباب الثاني لاجاب همزه نك وتانك كسر بله بمعناه النجاب نونك
 ضيله دوه او كسورك اولمق يقال نجب البعير نجب نجا بانم الباب الثاني ايضا اذا اخذه السعال النجب نونك فتي ونونك
 سكونيله علمه جديك يقال نجب القوم نجييا اذا جدوا في علمهم وشدت قرب در يعني بريجه سرعتله عبادك
 يوريكدر صوبيه اير مكچون كه قرب بوكه ديرلر فتيه المناجبه ميمك ضمي و خانك فتيه حاكمه رافعه اولمق
 محاكمه معنا سنه قال طلحة لابن عباس رضي الله عنهما هل لك في ان احبك وترفع النبي صلى الله عليه وسلم يعني
 سنكيچون جائيميدركه زسنوكله حضومت بد شوب نيه طو رشانم النجب نونك فتي و خانك سكونيله حاكمه
 نزع معنا سنه يقال نجه نجه من الباب الثالث ونجب جماع ايتك معنا سنه ده كلور يقال استنبت المرأة اذا
 اردت الجماع الانجاب كذلك چكك انزع معنا سنه وانتخاب اختيار معنا سنه ده كلور النجه نجه كي در لفظا
 ومعنى يعني اوروند نش ديكدر النجب نونك ضمي وخاء معجه نك فتيه جمع در مثل رطبه ورطب يقال جاء
 في نجب اصحاب اي في خيارهم النجب نونك فتي و خانك كسر بله قورق كسسه جبان معنا سنه يقال رجل نجب اي
 جبان لا فؤاده النجب نونك فتي و خانك كسري و يابه كذلك قورق معنا سنه المنجوب ميمك فتي ونونك
 سكونيله والمنجب ميمك ضمي ونونك سكونيله و خانك فتيه يعني النجب كانه منتزع الفؤاد الخروب نونك
 ضمي و خانك سكونيله طاش ياريني الخاريب خروبك جمع دركه طاش يار قري ديك اولور شقوق الحجر
 معنا سنه النذب نونك فتي ودالك سكونيله ميت اوزر ينه اغليب محاسن ذكر ايتك يقال نذب الميت اي
 بكي اعليه وعدد محاسنه يند بند بانم الباب الاول ونذب بريشي ايشلكه دعوت ايتك يقال نذب الامر ونذب
 خفيف وچايلك كسسه يدخي ديرلر يقال رجل ندي خفيف في الحاجة وچايلك تدخي ديرلر يقال فرس نذب
 اي ماض النديه نونك ضمي ودالك سكونيله اسم مصدر در ميت اوزن اغلق معنا سنه نذب نونك ودالك فتيه
 ام خفاف ديككه معروفه عورتك اسمي دركه سياه حبشي ابدى لانتداب همزه نك كسر بله بريشي ايشلكه
 دعوت اولند قدامتثال ايتك يقال نذب الامر فاشد له اي دعاه له فاجاب مندوب ميمك فتي ونونك سكونيله
 ابو طلحه نك فرس نك اسيدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اول فرس نك حقه ده بيور مشدران
 وجدناه لجر النذب نونك ودالك فتيه خطر معنا سنه دركه خطر موده قريبا ولغده ديرلر وقار رهننه دخي
 نذب اطلاق اولنور و برسمته اوقامق معنا سنه ده نذب ديرلر يقال رميناندا اي رشفوا و رشفق كسر رابه
 اسلوب واحد و زه ديكدر ونذب شول ترجرا حته دخي ديرلر كدر بدن زائل اوليوب ياقيله النيرب نونك
 فتي ايله جعفر و زني اوزن غارلق و شر ايشلكه لزيب نونك فتي و زانك كسر بله اركك نيك اوازي دركه جفتلك
 زمانده ظاهر اولور يقال زب الطي بزب زيبانم الباب الثاني النسب فتيه صومتي الانساب همزه نك فتيه
 نسبك جمع النسبه نونك ضيله والنسبه نونك كسر بله كذلك نسب معنا سنه در ونسبه نسب ذكر ايتك
 معنا سنه ده كلور الانساب همزه نك كسر بله منسوب اولمق يقال نسب الى ايه اي عتري النسب دعوى
 ابدوب سنك صوبكدر ايم ديك وفي المثل القريب من تقرب لامن نسب يعني قريبا اول كسسه نويقيتلق

نجب

نجه

نخرب

نديه

زيبه

نسبه

البیة مجرد نسب دعواسن البیة النسابة نونك فتي وسینك تشدید به انساب عالم اولان كسنة وحرف ها
 نسابة مد مدح مبالغه ایچوندر كو یا معرفت نسبه غایت ونه ابنت مراد اولور و تعداد اولند قده عندی ثلاثیة
 نسابات وعلامات دیر سن لامك تشدید به حالا كه ظاهر یوایدی كه ثلاث نسابات دینلیدی كویا كه ثلاثیة
 رجال نسابة دیش اولور سن المناسبة میك ضمی وسینك فتي ابلة قریب و لوق بقال يناسب فلانا و مماثلت
 معنای سنه دخی كلور بقال ينهما مناسبة ای مشاكهة النسب نونك فتي وسینك كسر به قریب اولان كسنة
 وشاعر شعر نه مدح ابنة دخی دیر لر بقال ينسب الشاعر بالمرأة ينسب نسبها من الباب الثاني اذا نسب بها
 وتشبيب على وجه المدح نظمه ذكر ابنة دیر لر النسب نونك فتي وسینك سكونیله والنسبة نونك كسری
 وسینك سكونیله نسب ذكر ابنة بقال نسبت لرجل النسبة نسبا ونسبة من الباب الاول اذا ذكرت نسبة النسب
 نونك فتي و يانك سكونی وسینك فتيه قرحه قطاری كه محرا ده یول كی كور نور فیل وز فاو زن النسب
 فتيه نله مال ویر یورت عقار معنای سنه التثوب فتيه نله اصلق معنای سنه بقال نسب الشی فی الشی نشوبا
 من الباب الرابع ای علق ومشتد لوق معنای سنه التثوب فتيه نله اصلق معنای سنه بقال نسب الشی فی الشی نشوبا
 كسری ونونك سكونیله اصمق بقال نسبه انا فيه ای علقته ونشاب صیاد دو زاغی صید طولشدر معنای دخی
 دیر لر بقال نسب الصاید ای علق الانشاب همزه نك وتانك كسر به وینلر نه نونك سكونیله اصلق بقال انشبه
 فتيه المناسبة میك ضمی وسینك فتيه نله ركسنة جنكی رو و قلوب استكان ابنة دیر لر بقال ناسبه الحرب
 ای نازة النسابة نونك ضمی وسینك تشدید به لوق الانشاب كذلك نونك ضمی وسینك تشدید به نشابه نك
 جمی الناسب سینك كسر به لوق صاحبی بقال رجل ناسب وقوم ناسبة وناسب ركسینك اسمی در اوق صاحبی
 اولد غنه بناء تسمیه ابشدر در النسبة نونك ضمی وسینك سكونیله ركسینك اسمیدر كذلك النصب نونك
 فتي وصادك سكونیله دور تق بقال نصبت الشی من الباب الثاني اذا افتت و عداوتیك معنای سنه ده كور تقول
 نصبت لفلان نصبا اذا عدايته واهسته سیرایك بقال نصب القوم اذا ساروا يومهم وهو سیر لیل المنصب میك
 ضمی وصادك فتي وتشدید به بری بری وز رینه قوم بقال صفيح منصبا ای نصب بعضه على بعض و صفيح
 دیو یا می طاشه دیر لر التنصیب تانك فتي ونونك سكونیله ات قولا غن ذلك بقال نصب الخیل اذا ناسد دلالة كثرة
 اول لمبالغه المناسبة میك ضمی وصادك فتي ابلة جنك پیدا ایتك بقال ناصبته الحرب یعنی بن نكله جنكی پیدا
 ابدوب غوغا قو پار دم المنصب میك فتي ونونك سكونیله وصادك كسر به اصل معنای سنه النصاب نونك
 كسری وصادك تخفیفه بمعناه ونصاب مالذ شول مقدار دیر لر كه مال كا ایشد كنه زكات لازم اولور كومش
 ابكیزد زهمه ایشد كنه و دوش عده ایشد كنه لازم اولدخی كی ونصاب برانك اسمیدر ونصاب بچاق
 صاپنه دخی دیر لر الانصاب همزه نك كسر به بچقه صاب ابنة ونصاب تعب ویرمكه دخی دیر لر نقول انصابت
 السكين ای جعلت له مقبضا وانصبت لرجل اذا تعبت النصب نونك وصادك فتيه نله تعب معنای سنه در بقال نصب
 الرجل نصبا من الباب الرابع اذا تعب الناصب صادك كسر به زحمت ویر یی بقال هم ناصبا ای ذونصب یعنی
 تعب منسوب ولان مثل رجل تاملان وبقال هو فاعل بمعنى مفعول فيه لانه نصب فيه ويتعب كقولهم لیل
 نائم ای ینام فيه و یوم عاصف ای تعصف فيه الريح یعنی روزگار مشد اولور الانصب همزه نك فتي
 ونونك سكونیله شول ار كك كچیدر كه بویوزی طوغری اوله النصباء نونك فتي وصادك سكونیله
 والفك مدبلة مؤثی بقال تبس انصب وعتر نصبا ونصبا شول ناقه یه دیر لر كه كو كسی بوجه اوله التنصب
 دیکلو طور مق بقال تنصبت الاتن حول الحمار النصب نونك فتي وصادك سكونیله الحان دن برنوعدر
 وفي الحديث لو نصبت لناصر العرب ای لو غنبتنا غناء العرب یعنی عرب اسلوبی وز ره تفتی قلنسه كه

نصب

نصب

اول دوه سور مكد اولن تفتی مثالا در لکن بواندن دخی ناز كدر ونصب اعرابه فتح كی در بناده و بواسطه احاط
 نحو بیندن در نقول منه نصبت الحرف فانصب ونصب شول نمینه دیر لر كه انی دكوب اكعبادت ایدر لر
 خدای تعالی دن غیر هر نك وار ایسه النصب نونك ضمی وصادك سكونی ابلة بمعناه وكاه اولور ضاده مضموم
 قلنور الانصاب همزه نك فتيه نله نصبك جمی بتر معنای سنه ونصب شرو بلا معنای سنه ده كلور ومنه قوله تعالی
 انی مسی الشیطان بنصب وعذاب الانصاب همزه نك كسری ونونك سكونی وتانك كسر به منصوب
 لوق المنتصب القوب یوجلن توز غبار مر نفع معنای سنه النصبة نونك فتي وصادك كسر به شول طاشدر كه
 حوضك كنار نه دیکیلوب رازی بالخله سد اولنور النصیب رشیدن دكن حصه و حوضه دخی نصیب دیر لر
 وقور وولش دوزاغه دخی دیر لر شرك منصوب معنای سنه نصیب نونك ضمی وصادك فتيه نله تصغیر وز فی
 اوزن رشاعر ك اسمیدر نصیبین نونك فتي وصادك ویا موحه نك كسر به رشعر ك ادیدر وعرب ایچون
 بونه ابكی مذهب واردر بری بودر كه اسم واحد قیلوب اسماء مفردة غیر منصرفه اعرابی كی اعراب ویر لر
 بقال هذه نصیبین و رات نصیبین ومرت نصیبین و دوكانسبت اولند قده نصیبی دیر لر صادك كسری ومدبلة
 ویردخی بودر كه بونی مجرای جمعه اجر ایدر لر هذه نصیبون و رات نصیبین ومرت نصیبین دیر لر
 وكذلك القول فی یمرین وفلسطین وسبلحین و یاسین وقنسرین ونونك نسبتنه نصیبی و بیری دیر لر
 یرین بر معرف قومك اسمیدر ربك فخصوص معنای سنه وفلسطین فانك كسر به رشعر ك ادیدر شام
 ولا بننك وسبلحین سینك فتيه نله بر معین كویك اسمیدر وقنسرین قافك ونونك فتي وتشدید به وكسر به
 شام ولا بننك كذلك رشعر ك ادیدر والنصب فتيه نله صوره بقی بقال نصب الماء نصب منصوبا من الباب الاول
 ای غار فی الارض وسفل ونصب القوم بعد هم الناصب صادك كسر به بعید اولان نسبه و بوسیدن نصب
 الماء بدیلر قن صوازاك اولسه وبقال خرق ناصبا ای بعید وخرق خاء مجحه وراء همله ابلة محرایدر لر الانصاب
 همزه نك كسر به یاین كرسن چكوب دفعة صالیو یرمك اوازی چقسون دیو بقال انصبت وراقوس مثل
 انصبة مقلوب منه التنصب تانك فتي ونونك سكونی وصادك ضمیله براغاچدر كه اوقی اندن ایدر لر اولنده
 اولان تازانده در زرا كلام عرب فعل یوقدر اما نفعل چوقدر مثل ثقل وتخرج التنصبة كذلك تانك
 فتي ونونك سكونی وصادك ضمیله تضبك مفردی النطب یرمغه قولا غه اومق بقال نطبه نطبا ای ضرب
 انصبا بصبعه النعب نونك فتي وعینك سكونیله والنعب نونك فتي وعینك كسر به والنعبان نونك وعینك فتيه نله
 والتعبان تانك فتي ونونك سكونیله قرغه چاغر مق بقال نعب الغراب نعبا ای اخره من الباب الثالث وكاه اولور كه
 نعب الدبك دخی دیر لر استعان اوزن و دبك ذلك كسر به یله و یانك سكونیله خروس معنای سنه در ونعب
 سر عتله سیر ابنة دخی دیر لر المنعب میك كسری ونونك سكونی وعینك فتيه نله جواد اولان ات دیر لر یعنی
 یور می خوب اوله النعابة نونك فتي وعینك تشدید به والنعب نونك فتي وعینك ضمیله سر یع اولان ناقه
 بقال ناقه نعابة ونعوب ای سر یعه النعب فتيه نله نعوبك جمی بعضیلر ایتدی نعب فتيه نله ناقه نك یورر كن
 یاشن اوكونه صالمسی در النعابة نونك ضمیله وعینك سكونیله جرعه معنای سنه در وكاه اولور كدون مفتوح اولور
 النعب نونك ضمی وعینك فتيه نله نعبه نك جمی قال ابن السكيت نعبت من الاناء نعبا من الباب الرابع ای جرعت
 منه جرعا ونعبه فعل قبیح معنای سنه ده كلور ومنه قولهم ما جرت علیه نعبه قط ای فعله قبیحة النعب طاعه
 اولان بولدر المنقب میك وقافك فتيه نله ونقب ذلك معنای سنه ده كلور بقال نقب الحدار نقبا من الباب الاول
 دیواره دنن ذلكه دخی نقب دیر لر و یطار طوارك كو یكین دلوب صر و صو چقار مقه دخی نقب دیر لر المنقبه میك
 كسر به وفانك

نصب

نطب

نعب

نعب

نقب

فخیمه شول دمو در که انکله برنسنه دلنور ونقب بزى نقبه قلعه دیرلر ونقبه نونک ضمیمه شول ایق طوننه
 دیرلر که اغسراه لفته م ذکر اولنور ان شاء الله تعالی الناقبة قافک کسر بله شول چناندر که بکرده چقوب قلبه
 هجده م ایدر النقبه نونک ضمیمه شول او یوز در که قطعه قطعه اولوب چقر النقب نونک ضمیمه قافک سکونیه
 نقبه نونک جمعی درونقبه بوز ولوننه دخی اطلاق اولنور ونقبه شول بزه دیرلر که ایق طونی کی اکیاغ کچورجک
 بر دیکوب کیرلر وکن اغسراولور و مننه بقال نقبت الشوب نقبا ای جعلته نقبه النقب دوه نونک ایاغی
 استحق بقال نقب البعیر من الباب الرابع اذا رقت اخفافه الا نقاب همز نونک کسر بله برکسنه نونک دوه سنک
 ایاغی استحق بقال نقب الرجل اذا نقب بعیره وایاق قابی برنلق معناسنه ده کلور بقال نقب الخف الملبوس
 ای ترق المنقبه میکه قافک فخیمه دلمک معناسنه ومثلنه نونک ضدی معناسنه دخی کلور ومثلنه بزه
 صفتره دیرلر النقب نونک فخی قافک کسر بله بر قومک کفلی ورنسی اولان کسنه النقبانقبیک جمعی در
 ونقب شول کلیمه دیرلر که بوغزی دلمش اوله اوازی قی حقمسون دیو که بونی شول خسبس اولوب قونوق
 سومین دنی الطبع کسنه ل ایدر النقبه نونک کسر بله نقیب اولق بقال نقب بنقب نقابه من الباب الاول مثل کتب
 یکتب کتابه فرا ایتدی چنکه اولدن نقیب اولیوب نقابت اینک دبلسه نقب نقابه دیرلر باب خامس دن
 طرف طرفه کبی سیویو ایتدی النقبه نونک کسر بله اسم در وفخیمه مصدر در مثل الولاية والولاية
 النقبیه نفس معناسنه در بقال فلان میون النقبیه اذا کان مبارک النفس ابن السکیت ایتدی اغورلو
 معناسنه در یعنی مراد ایدوندی خصوصه ظفر بولوبی معناسنه در ثعلب ایتدی اهل ندبیر معناسنه در النقب
 نونک کسر بله عورنلر یوز طوننه یچه ونقب خا راست کلکه دخی دیرلر بقال لقینه نقابا ووردت الماء
 نقابا مثل التقاطا یعنی وردت الماء التقاطا دخی دیرلر ونقب زیاده عالم اولان کسنه دخی دیرلر علامه
 معناسنه الا نقاب یچه نونک بقال انتقبت المرأة النقبه نونک کسر بله بر نوع یچه طوننق بقال انها حسنة
 النقبه التتقیب تانک فخیمه و نونک سکونیه شهر لری طولشوب خلص طلب اینک کما قال الله تعالی ونقبوا
 فی البلاد النکوب ضمیمه عبدول اینک بقال نکب عن الطریق ینک نکوب یامن الباب الاول ای عدل ونکوب بر
 قومه ارقه ولغه دخی دیرلر بقال نکب علی قومه ینک نکوب اذا کان منکبهم یغدون علیه کمنکبدن مراد
 پشت و پناه اولوب برنسی اولمقدر النکابه نونک کسر بله نکوب کبی در معنای اخیر نه النکب نونک فخی
 وکافک سکونیه زخم اورمق بقال نکبته الحجاره من الباب الاول ای لفته وائم ناء مثلنه ابله مجروح اینک معناسنه در
 ونکب اوق قبورن اش اشعه اینک بقال نکبت الکنا نه نکب یامن الباب الاول ایضا ای کبنتها وکنانه نونین ابله
 اوق قبورن دیرلر النکب نونک فخی وکافک کسر بله دوه ایاغنک وسائر طوارطرا غنک دائره سی التتکیب
 تانک فخی ونونک سکونیه عدول ایدوب ایرلق بقال نکبه تکبیا ای عدل عنه واعتزله التتکب فخیمه
 وکافک ضمیمه وتشدد بله فچنمق تحجب معناسنه وایا اوموزه الموق بقال نکب القوس ای القاهاعلی منکبه
 النکبه نونک فخی کافک سکونیه کاد قلق النکبات فخیمه نکبت جمعی نقول اصابته نکبه ونکب فلان علی
 مالم یسم فاعله المنکوب نکبتلش المنکب میکه فخی ونونک سکونی وکافک کسر بله باز وکیکیله اومور کیکیکنک
 بری برینه بولوسندو غی برکه اوموز باشی دیک اولور و منکب مرتفع بزه دخی دیرلر المناکب فخیمه
 قوش قنادندن شول دورت بکدر که قوامدن صکره در النکابه نونک فخی وکافک سکونیه والفلک
 مدبله شول بلدر که بل اسدی برلر دن عدول ایدر که بک عاد تا اسدی برلر دورت در بو اول
 ادورت دن خارج اولور ونکباد دخی دورت در پس صبا بله جنوب بننده اولان نکبیه ازب دیرلر

نکب

وصایله شمال بننده اولنه صایله دیرلر ونکبیا دخی دیرلر ونقبیر دن نکبیر ذیلر ز راصایله شمال بننده
 اولان نکبیا غایت بار دغد ایدر لر و شمالا دیون بننده اولنه قره دیرلر قافک فخی ورنک تشدد بله بوز اینک
 مقابله سنه اسر و دیور له جنوب بننده اولان نکبیا حار در هیف دیرلر و نونکینا مقابله اسر و راعرب نکبیا اولان
 بلر بننده مقابله کوز دیرلر ته کم مستقم اسن بلر دمه مقابله کوز دیرلر النکب فخیمه برنسنه ده اولان میله
 دیرلر ونکب بر مرصد که دوه نونک اوموز و غرض اولوب ای اقسق ایلوب منحرف یور یور بقال نکب البعیر
 ینکب نکب یامن الباب الرابع الا نکب همزه نونک فخیمه شول دوه در که نکب مرضنه مبتلا اوله بعضیلر ایتدی نکب
 اولان الا اوموز ده اولور وانک شول کسنه بیه دیرلر که یایی اولیه یی کان معناسنه النوب نونک فخی وواوک
 سکونیه والناب فخیمه برکسنه نونک مقامنه قائم اولق بقال ناب عنی فلان بنوب نوب یا و منابا ای قام
 مقانی الا نیاب همزه نونک کسری ونونک سکونیه نوبت طوننق بقال نقاب فلان القوم انیابا ای تاهم مره بعد
 اخری پس بوا فتعال ولور نوبت دن وارشک معناسنه ده کلور بقال نقاب امرای اصنام الا نابه همزه نونک کسر بله
 توجه اینک بقال ناب الی الله ای قبل النوبه نونک فخی وواوک سکونیه معروفه النوب نونک ضمیمه وواوک فخیمه
 جمعی نقول جاءت نوبتک النیابه نونک کسری بله یعنی النوبه نقول جاءت نیا تیک ای نوبتک التناوب فخیمه
 وواوک ضمیمه نوبتک بقال هم بنناو یون النوبه فیما بینهم فی الماء وغیره النوبه نونک ضمیمه اسم در ایشک
 معناسنه بقال نام امرای اصنام و نوبت نکیلر دن بر طائفه نونک اسمیدر نوبت بال بر سنه ده دیرلر علی ما
 سبی النایبه مصیبت و جماعه نایبه شول استیمه دیرلر که هر کون بر که کله النواب نایبه نونک جمعی بقال هذه نواب
 الدهر النوب نونک فخیمه قرب معناسنه در که بعدک مقابلی در بعضیلر ایتدی نوب بر کون بر کجه لک مسیره در
 نه کم قرب فخیمه بر کجه لک مسیره در که بونک اصل استعالی دوه صوارمه دهر النوبی نونک ضمیمه ابله طائفه
 مز یون دن بریسی ونوب بال بر سنه دخی دیرلر که نوب نایبک جمعی در غوط غایطک فره فار هک جمعی اولدو غی
 کی وازی و نلا غی وارب کلد و کچون نوب دپد بلر اصمی ایتدی نوب نوبت دن در ر اوقت معروفه غلقه قرب
 اولور لر و ابو عیدم ایتدی فریه مائل اولد قلی ایچون نوب دپد بلر النوب نونک فخی وهانک سکونیه غنیت
 معناسنه در ونوب برکسنه یی دالمکه دخی دیرلر بقال نوب الناس فلانا اذا اتا ولوه بکلامهم وکلب صرمغه دخی
 دیرلر بقال لا ندع کلبک بنهب الناس النهاب نونک کسر بله نهبک جمعی در الانتهاب همزه نونک و تانک کسر بله
 غنیت مالتی دپلین کسنه المقدر بقال انتهبوا مال الغنیه ای اخذها من شاء الانتهاب مالتی غنیت قلی یعنی یغایم
 و یرمک نقول نهب الرجل ماله فانتهبوه ونهبوا المناهیه میکه ضمیمه وهانک فخیمه انتهاب معناسنه در و مناهیه
 ابکی ات مثلا بر ارسکرتکه دخی دیرلر که بوانی واول بونی کچمه قادر اولیه النهبی نونک ضمیمه وهانک سکونی
 والفلک قصر بله نهب اولنان مالک اسمیدر الناب اضی دیشی الا نیاب همزه نونک فخی ونونک سکونیه والنوب
 خیمه نایک جمعی در و ناب قومک اولوسنه دخی دیرلر بقال هذا ناب القوم ای سیدهم وناب ناقه نونک
 یا شلوسنه دخی دیرلر النوب نونک کسر بله نایک جمعی در ناقه ل معناسنه فی المثل لا فعل ذلك ما تحت النیب
 ای ما بصوت الناقه شوقالی ولد هابس نوب فعل وزی اوزن در اسدله اسد کی صیانه لیلیا نون مکسور
 اولشدر النیب نونک ضمیمه ویا اولینک فخیمه نایک تصغیر بدر ناقیه ناب دپد کبری اضی دیشی اوزن یلغیچوندر
 بوسیدن صفت حکمنه اولماعین اینک کلمه مشدر ز راهاء اینک صفاتک تصغیر پنه داخل اولان النیب نونک
 فخی ویا نونک سکونیه اضلو حیوان ورنسنه یی اضی دیشن یتوشدر مک بقال نابه بنیه اذا اصاب
 نابه التمیم برنسنه یی اصرمق بکلکی و نلا یلغن بکنکچون بقال نوب سهمه ای عجم عوده

نوب

نهب

نیب

لميك فتي وواوك سكوني وطانك خميله شول ردركه داناو تور مغله انداوت قالميه الموطوب ميمك فتي وواوك
 سكوني له شول كسنه يدير لركه مالمى نواب دهر متعاقب ولغله هلاك اشمش اوله موطب ميمك وطانك فتيه
 بررك ادى در الايعاب همزه نك كسر بله بره جمع اولق بقال وعب القوم ادخستد واولخشد بالحاء والذال المهملين
 والشين المحجة الاختام ولعاب شمول معناسنه ده كلور بقال وعب بنو فلان جلاء فلم يبق بئدهم منهم احد وبقال
 جدعه فاعوب انقه يعني جملة كسدى الموعب جمع ابدجي بقال جاواموعين يعني كل جمعيت بئلكه كد بلر الوعب
 واوك فتي وعينك كسر بله برنسنه نك ثامى ونابى بقال جاء الفرس بر كض وعيب يعني قادر اولدغي
 قدر سكرته بله الموعب ميمك ضمي وعينك فتيه تمامه ديك اولور بقال جدعه الله جد عاموعيا يعني خدای
 تعالى بورنى تمامه كسسون الاستيعاب همزه نك كسرى وسينك سكوني له يعني الايعاب وفي الحديث في
 الانفاد الاستوعب جدعه الديه يعني بورنى تمامه كسبه ده تمام ديت واردر واستيعاب برنسنه في
 اصلندن قطع اينكه ديرلر الوعب واوك فتي وعينك سكوني له احق معناسنه در ووعب متاعك سقطنه
 دخی ديرلر ووعب فرموده دوهيه دخی ديرلر جل ختم معناسنه بقال وعب الحبل وغبه من الباب الخامس
 الاوغاب همزه نك فتيه وواوك سكوني له خردوات ديك اولور اوغاب البت ديرلر اووك خفير اولان
 متاعنه حناق وواوك وانلره بكرنه كه واريسه الوقب واوك فتي وقافك سكوني له طاعده شول قباد لكرينه
 ديرلر كه انده صومع اوله الوقبه واوك فتي وقافك سكوني له تربد اور زنده ياع ازكلك ايجون نك كرى دلكه ديرلر
 ووقب العين كوز دلكه ديرلر خانه خشم معناسنه ووقب كوز باتوب حقور اولغده ديرلر تقول وقت عيناه
 من الباب الثاني غارتا ووقب اخفه ديرلر وغب ديد كرى كى غين معجه بله ته كم روز ايشدر ووقب دخول
 معناسنه ده كلور بقال ووقب الشى يقب وقباى دخل وكون تنغه دخی ديرلر بقال وقت الشمس اذا غابت
 ودخلت موضعا ووقب الظلام اى دخل على الناس ومنه قوله تعالى ومن شر غاسق اذا وقب الحسن اى
 اذا دخل على الناس الايقاب همزه نك كسر بله وقبه يه داخل قلق بقال وقت الشى اذا دخلته في الوقبه ووقبه
 حقور يره ديرلر ته كشارت اولمشدر وابقاب اخفه دخی ديرلر بقال الوقب القوم اى جاعوا الوقب واوك فتي
 وقافك كسر بله نك خايه سندن ظاهر اولان صوت در الوقب واوك فتي وقافك سكوني والفك قصر بله
 برصوبك ديدركه بنى مازنه منسوب در الموكب ميمك فتي وكافك كسر بله برنوع سيره ويريلوك كسنه يه ديرلر كه
 دوهيه يا خوداته زينه بنرلر الايكاب كسر همزه بله دوه ذكر اولنان جماعته ملازمه مت ايدوب موكبدن ايرلماق
 بقال اوكب البعير اذ الزم الموكب ورايش اوزر ينه مداومت ايمكه دخی ديرلر بقال اوكب الرحل على الامر اذا واطب
 عليه وقوش او جمعه حاضرنق بقال اوكب الطائر اذا تهايا للطيران المواكبة ميمك ضمي وكافك فتيه عسكره
 موكبه ياه بلك تقول واكت القوم اذ اركبت معهم وقومدن سبقت ايمكه دخی ديرلر الوكب واوك فتي وكافك
 سكوني له برايشه مواطبت ايمك بقال وكب الرحل على الامر اذا واطب عليه ووكب ديكيلوب طور مق معناسنه ده
 كلور الواكبة طور يي قائمه معناسنه الوكان واوك وكافك فتيه برنوع يوزيكدر سير حاله الوكوب واوك
 فتي وكافك خميله كوچك يوز يي بقال طمية وكوب يعني كوچك يوز يي كيك الواكبة ميمك ضمي وكافك كسر بله
 كوچك يوز يي اقه الوالبة لامك كسر بله شول اكين دركه اولكه كنك كوكندن حاصل اولور ووالبة الابل
 دوه نك اولادنه ونسلنه ديرلر الواليد كذالك لامك كسر بله برنسنه يه كسروپ كيدن نسنه الولوب خمينه
 وصول معناسنه بقال ولب بلب ولو با اذا وصل اليك كانا ماكل بونى ابو عبيد نوادر الفعله ذكر ايلدى والبه بر
 رجاك اسبندر الوهب والوهب بالنسكين والتعريك والهبة هانك كسر بله باعشلق الموهب والموهبة ايكسنه
 دخی ميمك فتي هانك كسر بله اسم در مجشش معناسنه الاتهاب همزه نك كسر بله وتانك كسرى وتشدد بله

وَعِب

وَعِب

وَقِب

وَكِب

وَلِب

وَهَب

هَبَلِي قبول ايمك الاستيهاب همزه نك وتانك كسر بله هبه طلب ايمك التواهب فختينله وهانك خميله برى
 برينه نجشش ايمك بقال تواهب القوم اذا وهب بعضهم لبعض هب هانك فتي وبانك سكوني له احسب
 معناسنه در بقال هب زيدا منطلقا اى احسب ابي مفعوله تعديه ايلر و بوندن ماضى ومستقبل كلز
 الموهبة ميمك فتي وواوك سكوني وهانك فتيه طاعده اولان شول ديكاره ديرلر كه انده صواير كلور المواهب
 فختينله وهانك كسر بله جمع موهب ميمك فتي وواوك سكوني له وهانك فتيه بر رجاك اسمى در وهامفتوح
 كلك شاذ در زراشول معتل الفاكه انوك مضارعك واوى دوشمشدر انك اسمى ومصدرى مكسور
 العين كلور الاربى كلمه كذا نلر نادردرنه كم موعده بيان اولمشدر الوهاب والوهابه واوك فتيه كثير الهبه
 معناسنه هامبالغا ايجوندر الابهاب دائم اولق بقال اوهب له الشى اى دام له الموهب ميمك ضمي وهانك فتيه
 شول نسنه در كد طعام ايجون حاضر اشمش اوله بر كسنه نك قتنن الموهب ميمك ضمي وهانك كسر بله حاضر لين
 كسنه بقال اصم فلان موهباى معد افادر اوهب ابن منبه كد اسم رجل در هانك تسكينى افصح در ومنبه ده ميم
 مضوم ونون مفتوح با دخی مفتوح ومشددر وهين واوك فتي وهانك سكوني وبانك كسر بله بر
 موضعك اسمى در ووب بر كله در ووبل معناسنه تقول ووبك ووب زيدا تقول وباك ووبنك معناسى
 الزمك له وبلد ديكدر من منصوب در مصدر بت اوزر وواكر لامله استعمال ايلسك ووب لربدد برسن بونقدر رجه
 ابتداء بت اوزر رفع نصبدن اولى اولور وواكر اضافته استعمال ايلسك نصب رفعدن اولى اولور فصل الهاء
 الهب هانك فتيه او يحدون او ينفق بقال هب من نومه بهب من الباب الاول اى استيقظ وكلك معناسنه ده
 استعمال ونور بقال من اين هيت افلان اى من اين جئت و برنسنه يه شروع قلغه دخی ديرلر هب فلان بفعل
 كذا بقال طفق بفعل كذا الا هباب همزه نك كسر بله او يندرمق بقال الهبته انا الهوب خمينه وهيب هانك
 فتيه وبانك كسر بله بل اسمك بقال هب الرحح بمواهبه اى حاجت وار كك حيوانك مجامعتيجون شوقه
 كلمه سنه دخی هيب ديرلر وهيب طير اقصارن يله دخی ديرلر الهوبه هانك فتي وبانك خميله شول بلدر كه
 اسد كچه توز صاورن الهوب كذا لك هانك فتي وبانك خميله بعناها الهباب هانك كسر بله دوه يوزر كن او ينامق
 بقال هب البعير فى السير هباباى نشط وار كك مجامعتيجون شوقه كاسنه دخی هباب ديرلر الهبة هانك فتيه
 قلجك وكوندر كد تره مسى بقال هزرت السيف والرخ فهب هبه وهبه سيف سيفك اورر كن تره مسى
 وكسمى در و بقال سيف ذو هبه وهبه زمان مدبده دخی ديرلر بقال عشنا بذاك هبه من الدهر اى حقبة
 وحقبه يجهيل ديك اولور وهبه بر ساعته دخی ديرلر كه سحر وقتنه باق قلش اوله الهبة هانك كسر بله وار كك
 مجامعته حريص اولوب شوقه كلسى بقال هب التيس يهب من الباب الثانى الا هباب همزه نك كسر بله وهانك
 سكوني له بعناها الهباب ميمك كسر بله وهانك سكوني له والمهبت ميمك ضمي وهانك سكوني وتانك كسر بله وبانك
 تشدد يله مجامعته شوقه كان اركك الهبته هانك وبانك سكوني له اركى مجامعته دعوت ايمك بقال هبه بهته
 اذا دعوته لينزو التهيب تانك وهانك فتي وبانك سكوني وهانك خميله اركك ديشى اوزر ينه حرمق
 بقال هبه بهته فتهيب اى ترزع الهيب هانك فتي وبانك سكوني وهانك فتيه چوبان راعى معناسنه الهباب
 هانك فتي وهمز نك كسر بله اسكى كهنه معناسنه بقال ثوب هباب اذا كلن متقطعا التهيب على وزن التعجب
 اسكيم بقال يهب الثوب اذ ابل الهب عنب وزنى اوزر يان لرى الهبة هانك ضمي ودالك سكوني له حياق حله
 معناسنه خاء معجه نك فتيه وهديه نك دالى مضوم اولق دخی لغت در هب العين كرى كك كوز اطر افنده بر
 الا هب على وزن الاقرب ريكي حوق ادم الهب فختينله هرا عاج بير اى دركه اينلوا وليه بيان بلغى ير اى كى

وَيِب

هَيِب

هَيِب

هَدِب

اکاثل دیرل همزه نك فتی و ثاء مثلثه نك سکونیه و سرو پیرانی کی وارطی دبدکاری اعاج پیرانی کی که
 انوکله دری دباغت ایدرل و بستانی اولان ایلغون پیرانی کی که اکا طرفا دیرلر الهداب هانک ضمیمه و دالک
 تشدید بله بمعناه یعنی هدب معناسنه در که انی اولیان اعاج پیرانی معناسنه در و خرمابد اغنه دخی دیرلر
 الهدب هانک فتی و دالک سکونیه دوه سودن صاعق یقال هدب الذقة یهدبها هدبا من الباب الثاني
 ای احتلبها ویش ویرمه دخی دیرلر یقال هدب الثمرة ای اجتناها الهدب هانک فتی و یانک
 سکونیه جعفر و زنی اوزن اغرجانی اولوب ثقیل اولان کسنه و هیدب السحاب شول بلوت یغمغه
 باشلدق اوزون اوزن اب کی کورمن نسنه لدر الهدب والهندباء والهندباء هانک کسری
 و دالک فتحیه بر معروف اونک اسمی در که انک برنوعه کاسنی دیرلر و برنوعی دخی ییاند بترکو گجه چچی
 اولور و ابوزید ایتدی هندبا دالک کسر بله در و مدبله و قصر بله استعمالی جائز در التهذیب علی وزن
 التکریم پاک ایتک تنقیه معناسنه و سرعت معناسنه ده کلور علی ماسجی المذهب ذالک فتحیه شول کسنه
 اطلاق اولنور که اخلاقی پاک اوله یقال هذا رجل مذهب ای مطهر الاخلاق الاهذاب همزه نك کسر بله
 وهانک سکونیه و التهذیب علی وزن التکریم اوجقه و سکرته ده و سوبله ده سه عت ایتک الهذبا هانک
 فتی و یانک سکونی و ذالک فتحیه انک برنوع یورعی در که سه عتله اوله الهرب فتحینه قجق فرار
 معناسنه یقال هرب بهرب من الباب الاول التهذیب علی وزن التکریم قجق فرار هرب بهرب بهرب بهرب بهرب
 علی وزن الاکرام قورقوب زیاده سیله قجق هارب قارب رانک کسر بله صویه واروب کان نسنه
 یقال ماله هارب ولا قارب یعنی انوکچون صویه وارو و سودن کلور نسنه یوقدر یعنی نسنه ماله دکلور
 الهرب هانک کسری و رانک سکونیه اوزون و فرموده اولان ناهه در و هرب هانک کسری و رانک سکونیه
 الهرب هانک کسری و رانک سکونی و دالک فتحیه قاری عورت و هرب هانک کسری و رانک سکونی
 ششک و قورقوب اوله الهرب علی وزن جعفر شول دوه در که غایت ابله یورعی اوله قوی الجزی معناسنه
 الهضبة علی وزن القنطرة ایری قطره لی یغمور و یصدم اولن طاع الهضب یغمور یغمق و سوزی قتی قتی
 سو یلشک یقال هضب القوم فی الحدیث من الباب الثاني ایضا ای ارتفعت اصواتهم یقال هضبتهم السماء
 من الباب الثاني ای مطر تهم الهضب هانک کسر بله و ضادک فتحیه هضبه نك جمی الهضب هانک و ضادک
 فتحیه هاضبک جمی در نابعک جمی تبع و باعدک بعد کلدو کی و هاضب یغمور معناسنه در الهضب
 هانک فتی و ضادک سکونیه صاعق سودده قطره نك قطره اردنجه اینسنه دیرلر الهضاب هانک کسر بله
 هضبک جمی و جیل معناسنه اولان هضبه نك دخی جمی هضاب کلور الاهاضیب علی وزن الاقالیم
 هضابک جمی در الاهضاب قتی قتی سو یلشک یقال اهضب القوم ای افاضوا فیه و ارتفعت اصواتهم
 الاهضاب علی وزن الاکرام التکریم یقال اهضبوا یقوم ای تکلموا الهضب هانک کسری و ضادک فتحیه
 هانک تشدید بله هضف کی شول ته دیرلر که زیاده در لکن اوله و هضف احق اه لان کسنه به ده دیرلر
 الهلبة علی وزن الطرعة شول خنزیر قلنه دیرلر که انکله دیکش دیکرلر الهلب هانک ضمی و لامک
 سکونیه هلمه نك جمی در کذلک قورقوب بن قان قیلاره و غیره دخی هلب دیرلر و هلبه الزمانک
 شدته دیرلر مثل الکلمة و الحلمة الاهلب علی وزن الاکرام شول ته دیرلر که قان قیلاری جوق اوله
 و اهلب جوزلق اولان یله دخی دیرلر یقال عام اهلب ای خصیب اکین قوی اولما غین ایری قیلالو حیوانه
 تشبیه اولنوب اهلب دیشدر الهلب هانک فتی و لامک سکونیه ات قورقوب نك قان قیلالو یی بولق یقال هلب

هندب

هذب

هرب

هرجرب

هردب

هوزب

هضب

هلب

الفرس اذ شفت هلبه المهلوب علی وزن المطلوب قان قیلاری قویر بلن ات و مهلب بن لی صفره بوسبیدن
 ابوالمهلبه دبد بلر الهلبه علی وزن العلامة یغمور قطره سیله اولان صوغور و روز کان دیرلر یقال یوم
 هلاب ای ذور یخ و مطر الهلب فتحینه حقاقت معناسنه الهلباء علی وزن الصحراء حق اولان عورت
 بله معناسنه الهلبی بالقصر لغت فیه ایضا هلب هانک کسری و نونک سکونیه اسم رجل در الهوب
 هانک فتی و ضمیمه اراقلق بعد معناسنه در نقول ترکته فی هوب دایر و هوب دایر ای بحیث لایدری این
 هو و هوب هانک فتی ابله شول رجه دیرلر که احق و کثیر الکلام اولسه و اتش کرم اولمق معناسنه ده کلور
 الهیبة مهات معناسنه در که مهات عظمت و خوفدن ناشی اولور نسنه در یقال هابه بهاب من الباب الرابع
 هب بفتح الهاء امر منه لان اصله هاب سقطت الالف لاجتماع الساکنین هبت نفس متکلم و حد در و بو
 اصله هبت هیبت ایدی یانک کسر بله و قتا که یاتسکین اولندی اجتماع ساکنین اولنوب و ترو حذق اولنوب
 کسره سی ما قبله ویرلدی سائر اجوف یائلرک دخی حالی بو در المهیبة علی وزن المعركة محل هیبت
 اولان نسنه یقال هذا الشئ مهیبة لک التهیب علی وزن التکریم هیبت الحق یقال تهیبت الشئ و هیبت ویرمک
 معناسنه ده کلور یقال تهیبت الشئ ای خوفی بو تقدیرجه لازم و متعدی کلش اولور التهیب علی وزن
 التکریم نسنه فی مهاتلو قان یقال هیبت الیه الشئ اذا جعلته مهیبا عنده المهیب میمک فتی و هانک کسر بله
 شول کسنه در که اندن هیبت الهرب یقال رجل مهیب ای یهاب الناس المهوب میمک فتی و هانک ضمیمه مهیب
 کبیر کو یا که مهوب هوب الرجل دن مأخوذ در بناء مجهول اولوب یاسی و اوه قلب اولند قد نضکره الهوب
 هانک فتی و یانک ضمیمه شول قورق کسنه که خلقدن هیبت الهه و فی الحدیث الايمان هبوب یعنی ایمان
 صاحبی اولانر معاصیدن خوف ایدرلر الهیوبه هانک فتی و یانک ضمیمه و الهیاب هانک فتی و یانک
 تشدید بله و الهیابة علی وزن العلامة و الهیاب هانک فتی و یانک کسری و تشدید بله قورق کسنه در
 جبان و متهبب کی المتهبب علی وزن المتعجب هیبت ای کسنه الاهابه علی وزن الاقامة چوبان قیون
 یاخود دوه به حیقروب طور تق یاخود دوندنر مک یقال اهاب الراعی بغمه ای صاح بهالتقف و لترجع
 و اهاب بالبعیر الهاب میمک فتحیه هیبتلو مکان یقال مکان مهاب ای مهوب هاب رلفظدر که انکله مخالفت
 کنه دن منع ایدرلر هی هانک فتی و یانک کسر بله هاب کی اتی مخالفت ره کنه دن منع ایچون استعمال اولنور
 افدی و اقبل کی الهیاب هانک فتی و یانک فتی و تشدید بله اورک و خفیف معناسنه کلور کذا فی بعض
 نسخ الصحاح فصل الیاء الیاب یانک فتحیه خراب معناسنه یقال خراب یاب پس یانک معناسنی مستقل
 مراد در تا کید ایچون کلشدر اتباع قیلندن دکلور تا که لفظ بی معنی اوله الیلب فتحینه شول زرهه
 دیرلر که در بدن ایدرلر برینی برینه دکلور که بومقوله زرهلری اکثر اهل غن استعمال ایدرلر الیلبة یلنک
 مفردی در بعضیلر ایتدی یلب شول قلقدن در که در بدن ایدرلر بوسبیدن در قه دخی یلب دیرلر و درق
 مهلمه یلنک فتحیه لبله کوندن اولان قلقدنر که اغاجی و صرمی اولما زو یلب اصل معناسنه قلقدن ایتدکاری
 در نك اسمیدن باب التاء من ترجمة صحاح الجوهري فصل الالف الالب همزه نك فتی و یانک سکونیه
 کون اسی اولمق یقال اب یومنا یاب من الباب الرابع اذا اشتد حرها و اب کذلک یانک سکونیه اسی کون
 معناسنه ده کلور و الالب همزه نك فتی و یانک کسر بله و الالب همزه نك مدی و یانک کسر بله اسی کون
 یقال یوم اب الالب غلبه قان یقال ته یوبه من الباب الاول المئمة میمک فتی و همزه نك کسری و تانک تشدید بله
 مفعله و زنی اوزن در غلبه معناسنه مشتقدر الاسف همزه نك کسری و سبند سکونیه اصل معناسنه

هنب

هوب

هیب

نیب

یلب

ابت

انت

است

من الباب الرابع وبتوته كيه اشلكه دخی دیرل بقال بات بفعل كذا اذا فعله لیلایا بقال بطل بفعل كذا
 اذا فعله نهارة الابانة احشاملق بقال بانك الله بخير الثبیت مثل التكریم شبحون ایتك بقال بیت العدو
 ای اوقع هم لیلایا رسته یی كیه ابله ندیر ایتك دخی دیرل بقال بیت امر ای دیر لیلایا ومنه قوله تعالى
 اذ یبتون ما لا یرضی من القوم ونقدیر معنایه ده كلور بقال بیت الشی ای قدر البیات بانك فخیله اسیدر
 شبحون ایتك معنایه البیت بانك كسر بله قوت معنایه كلور بقال ماله بیت لیلایا قوت لیلایا البیت بانك
 كسر بله كذا لك بقی البیت یعنی قوت معنایه فضل الثاء التوت تانك ضمیله معروف میوه در فرصاد معنایه
 ولا تقل التوت بالشاء المثلثة التوتیا تاء اولینك ضمیله وناپنك كسر بله بر طاشدر كه انی سحق ایدوب كوزه
 بھكرل معرب در فصل الثاء الثبات بالغض والثبوت بالضمین حاصل اولمق بقال ثبت الشی بما تاو یوما من الباب
 الاول الا ثبات همزه نك كسر بله ثابت قلمق بقال اثبته غیره ویرنسنه دن ایرلامق معنایه ده كلور بقال
 اثبته السقم اذالم بفارقه ومنه قوله تعالى لیثبتوك او یقتلوك ای یجر حوك خراجه لا تقوم معها الثبیت
 علی وزن التكریم بمعناه بقال ثبتته ای ثبتته الثبیت فخیله وناپنك ضمی وتشدید بله ثابت اولمق بقال ثبت الرجل
 فی الامر ثبتا الاستنبات بمعناه الثبیت ثابت القلب اولن كسنه وناپنك العقل اولنه ده دیرل وبقال فلان ثبت
 الغدر یعنی خصومه ثابت در دلی خصمه مكالمه دن عاجز اولمق وندر غین معجه ابله ودال مهمله نك فخیله
 اصلنه شول یره دیرل كه انوك كسین طاشلری اولوب تمام خشونی اوله الثبیت تانك وناپنك فخیله ثابت
 قدم اولمق بقال رجل له ثبت عند الحلة ای له ثبات وثبت حجة دخی دیرل بقال لا حکم بكذا الا ثبت ای حجة
 الثبیت تانك فخی وناپنك كسر بله ثابت العقل اولن كسنه الثباته تانك فخیله ثابت العقل اولمق بقال ثبت
 یثبت من الباب الخامس اذا صار ثبیتا الثبیت نك فخیله جماع ایدر كن اقشان ایتك بقال ثبتت من الباب الثاني
 ای احدث عند الجماع وثبت یرده اولان یارغه ده دیرل شكاف معنایه الثبوت ضمیله جمعی كذا فی بعض
 نسخ الصحاح الثبیت فخیله برنسنه بدمایحه اولمق بقال ثبت الشی والجم ای اتن وثبت دخی نونك ناووزینه
 نقدیله بو معنایه در فصل الجیم الجیت جیمك كسری وناپنك سكونیله بر لفظدر كه صمه اطلاق اولنور
 ومغیاندن خبر ویرنه وساخره دخی اطلاق اولنور وفی الحديث الطيرة والعیافة والطرق من ابلیت طیرت
 برنسنه ابله یره مز یوم ایتك وعیافت عین مهمله ابله وفابله غاییدن خبر ویرمه وطرق اوفاق طاشلر لفال ایتك
 دیرل وجیت لفظی خالص عربی دكدر زیرا كه خیله تاجع اولمشدر كله واحد حرف ذولقبسرد ذولق
 ذال معجه نك فخیله دل اوچنه دیرل وهر حرف كه دل اوچندن كلور راکی ولام کی اكا حرف ذولقی دیرل
 جوت جوت بر لفظدر كه بونكله دوه بی صویه دعوت ایدرل نقول للابل جوت جوت اذا دعوتها الی الماء
 فصل الحاء الخت حانك فخیله اغاچدن پیرانی ویردن من قازیق وبونلره بکرز نه كدوار اینه ونعجیلا اورمغه
 دخی دیرل بقال خته مائة سوط ای عجلاله وحت نیز وچاپك ولان ته دخی دیرل بقال فرس حت ای سریع
 وذریع الاحتات همزه نك فخیله حتك جمعی كلور الخات تانك فخیله طاغلق بقال تحات الشی اذا تار
 الختات حانك ضمیله وتانك تخفیله هر نسنه نك طاغلق یعنی حیات كذا لك حانك ضمیله بر جاك اسیدر
 حتی فعلی وزنی وزن حرف جر در انتباهه وغایتها الی مثابه سنده دروكاه اولور كه عاطفه اولور واونلره سنده
 وكاه اولور كه حرف ابتد اولوب انكله مابعدن اولان كلامه باشلنور شه كم شاعر ك بو شعر نه واقع
 اولمشدر فزال القتلی تمج دماها بد جلة حتی ماء دجله اشكل وچ صوی اغزه الوب عنفله اخراج ایتك
 دیرل واشكل قرمزی كوزلویه دیرل ویرم مقامه مراد دجله صوینك قلنه بو پناسی در اكرسن حتانی فعل

قوت

ثبت

ثبت

ثبت

جیت

جوت

خت

مستقبل اوزنه داخل قیلور سك منسوب قیلورسنی ان ناصبه نقدیر ایتكله نقول سرت الی الكوفة حتی
 ادخلها یعنی الی ان ادخلها الكرسى بولكلمی كوفه یه دخول حالته سوبلر سك مرفوع ایدر سك و بو
 سیدن حتی نقول الی رسول او قمشدر رفعه وشول كسنه لکه نصبه او قوشلدر حتی بی غایچون قمشلدر
 وشول كسنه لکه رفعه او قوشلدر حتی بی حال ایچون قمشلدر یعنی رسول بو حالته ایدر وعبر بلك
 حتام دبد كری قوللری اصلندن حتام ایدر ماء استفهامك الی حذف اولندی کیرو بوچلین در هر حرف
 جر كه ماء استفهامیه یه داخل اوله كه بودم مانك الی حذف اولنور كقوله تعالى فیم نبشرون وفیم كنتم
 وفیم نساء لون المجرى میك فخی ورا نك ضمیله انجدان كوكی وانجدان بر اوت در كه اطباقتنه معروفیدر
 معربلر انكدان دن تغریب اولمشدر حرث حانك فخی ورا نك سكونیله قانی اومق ذلك شدید معنایه
 بقال حرته حرته من الباب الاول الحرته همزه وزنی اوزن كثیرا لکل معنایه در الحقیة حانك وفانك فخیله
 واخرته همزه ابله مدح وشول وجل قصیدره دیرل كه ملحم اوله الحقت حانك فخی وفانك سكونیله قافق دق
 معنایه الحقت حانك كسر بله ولا ملك سكونی وناپنك كسر بله انجدان دبد كاری ونك صغی در ولا نقل حلتیت
 بالفاء المثلثة اما كاماولور حلیت دیرل لامك تشدید بله واء واحد ابله الحلت حانك فخی ولا ملك سكونیله
 باش تراش ایتك بقال حلت راسی من الباب الثاني ای حلقته وبورج اودمكه دخی دیرل نقول حلت دینی ای
 قضیته ویوك یولقه دخی دیرل نقول حلت الصوفی ای مرقته ویرنسه ویرمه دخی دیرل بقال حلت فلانا
 ای اعطیته اصمعی ایتدی اورمق معنایه ده كلور بقال حلتته مائة سوط ای جلدته والكل من باب واحد
 الخوتیه ضمیله اصمعی محكم اولمق بقال حمت یومنا من الباب الخامس اذا اشتد حره الحت حانك فخی ومیمك
 سكونیله اسی كون بقال يوم حمت بالنسكین وقوز مثالو فاسد اولمق بقال حمت الجوز ونحوه حمتا اذا فسد
 الحیت حانك فخی ومیمك كسر بله شدید معنایه بقال غضب حمت ای شدیدو حیت شول یاغ نلومنه
 دیرل كه اوزرنه قبلی اولیه ابن السكیت ایتدی یاغ تولومنه رب دخی قوسلر کیرو حمت دیرل وانو کیچون حمت
 دیرل كدرب قوغله شدید اولور الخوت حانك ضمیله بالق سمك معنایه الحیتان حانك كسر بله خونك جمیدر
 والخوت كوكی بر جاك اسیدر الخوت حانك فخی وواوك سكونیله بر نسنه نك اطرافن قوش اوچر كن طولشقی
 بقال حات الطائر علی الشی محوت یعنی قن قوش بر نسنه نك اطرافن دولشسه الحواته میك ضمی وواوك فخیله
 بری بر بله دستان سو بلشك مراوغه معنایه بقال حاونك فلان وحاوتی اذا راوغك فصل الحاء الخت حانك
 فخی وناپنك سكونیله شول دوز یره دیرل كه قوملوا وله وخت كذا لك بر صوبك اسمی در كه كلب قبیله سنه
 منسوبدر الاختات همزه نك كسر بله تواضع ایتك بقال اخت الله تعالى الختة حانك فخی وناپنك سكونیله
 تواضع ایتك بقال فيه ختته ای تواضع الاختات بر نسنه نك نصیبین از ویرمك یقال اخت الله حظه ای
 اخسه واختات اونمق معنایه ده كلور بقال اخت فلان ای استی الختیت قلیل وبی اعتبار نسنه خسبیس
 معنایه اخت خت حانك فخی ورا نك سكونیله كنه دلیکی وقازمه دلیکی قولق دلیکی وبونلره بکرز نه كدوار اینه
 وخرت یولی بلکه ده دیرل قال لكسائی نقول خرتنا الارض اذا عرفناها ولم تخف علینا طرقها الخوت ضمیله
 والاخرات همزه نك فخیله خرتك جمعی وشول حلقه لکه قولانك باسنه دكرل انلره اخرات دیرل الخوت حانك
 كسری ورا نك كسری وتشدید بله شول قولاغوز كه قولاغوز لقه ماهر اوله الخرات حانك فخی ورا نك
 كسر بله بلايا خرتك جمیدر الخفوت ضمیله اواز چقمز اولمق بقال خفت الصوت خفوتا اذا سكن
 ویرسیدن خفت الحیت دیرل قنكه نكلمی منقطع اولوب ساكت اولسه الخافت شول میت كه كلامی منقطع

حرث

حفت

حلت

حمت

خوت

خت

خرت

خفت

بوذ کراولنان اېکې وجه یعنی نسوه نک مجرو راوړلې و مرفوع اولسي جائز اولور اما چنگه اېکې جمع اعتبار نه
 مجال اولسه خمس کې و اربع کې نسوه ده رفع جائز اولور انجق جر جائز اولماز نقول عندی خمسة رجال ونسوة
 بالرفع لا غير السادس دالك كسر بله والسات تانك تشديد بله والسادى دالك كسرى ويانك سكوبيله
 التبعي ديكدر شول كسنة كه سادس ديسد سدن باقيلور وشول كسنة كه سات دير تانك تشديد بله
 ست دن وستة دن بناقلور وشول كسنة كه سادى ديسين اخيره يى يايه قلب ايلر كه بعض حروف يايه قلب
 ايتك جائز اولور اماده ايا وتسنند تسنى ونقصض ده نقضى ونلع ده نلعي وتسر ده تسرى ديد كارى كې
 ونقصض هوادن قوش ايتك ونلعي لعاع ديوشر مكه ديرلر ولعاضم لامله وعينين مهملتين ابله يردن يكي چقن
 اوت دره تسرى جاريه طو قعه ديرلر صاحب الكتاب ه ه ه رحمة الله ابدرا ما استان شاء الله تعالى باب هاده
 ذكر اولنوز را بواصلند سته ايدى هائله السحت والسحت سبنيك خميله و خانك سكوبيله و خانك سكوبيله حرام
 معنا سته در الاسحات حرام كسب ايتك بقال اسحت الرجل في تجارته اذا كتسب السحت و كو كندن كسمة
 دخی ديرلر بقال اسحتة اى استأصله وقرى فباحتكم بعدا ب السحت سبنيك فخميله كو كندن كسمة ديرلر بقال
 سحتة من الباب الثالث اى استأصله وسحت بر نسنة في بر نسنة دن صويوب چقر مغه دخی ديرلر نقول سحت
 الشحيم عن اللحم اذا قشرته عنه مثل سحفته بالفاء المسحوت ميمك فخي وسبنيك سكوبيله والسحت ميمك ضمي
 و خانك فخميله كشم مال مال مسحوت ومسحت ديرلر مذهب معنا سته ومسحوت الخوف ديرلر شول كسنة يكه
 اصلا قرى طو قيه السحت سبنيك فخي و خانك سكوبيله شديد معنا سته ابو الحسن الجباني ايتدى هذا حر سحت
 ديرلر و دو كلام عربى معروف در و عرب طائفة سى كه اولور كه بعض كلام جى استعمال ايدر لسته كم مسحه
 كسر ميميله بلاس ديرلر السحت سبنيك كسر بله و خانك سكوبيله و تانك كسر بله شديد معنا سته در و سحتيت
 كذلك شول سويقه ديرلر كه كافا قار لمش اولهوز ياده قالقان توزه دخی سحتيت ديرلر الاسختات همزه نك
 كسرى وسبنيك سكوبيله و خانك كسر بله يان نك شيشى ساكن اولمق بقال اسحات الجرح اسختات اى سكتن و رمة
 السفت سبنيك فخي و فانيك سكوبيله بر نسنة يى ايجوب قانمق بقال سفت الشرب يسفنة سفتا من الباب الرابع
 اذا اكثر منه فلم يروا السكت سبنيك فخي وكافك سكوبيله والسكوت خميتنله والسكات سبنيك خميله ايسم اولمق
 بقال سكت سكتا الخ وسكوت غضب ساكن اولمغه دخی ديرلر بقال سكت الغضب اى سكتن و منه قوله تعالى
 ولما سكت عن موسى الغضب المساكنة ميمك ضمي وكافك فخميله ايسم ايتك بقال ساكتي فسكت يعنى بكا
 ايسم اول ديدى بند دخی ايسم اولدم الاسكات همزه نك كسرى وسبنيك سكوبيله والنسكيت على وزن التكريم
 ساكت قلمق بقال اسكتة الله وسكتة بمعنى واسكات بر كسنة نك اصلا سوزى قلمغه دخی ديرلر بقال نكلم الرجل
 ثم سكت بغير الف في اوله فاذا انقطع كلامه فلم يتكلم قلت اسكت السكتة سبنيك ضمي وكافك سكوبيله بر نسنة
 در كه انوكله صبى اسكات اولنور السكتة سبنيك فخي وكافك سكوبيله بر مضر در كه معروف در السكيت سبنيك
 كسرى وكافك كسرى وتشديد بله والسكوت كافك خميله دائما ساكت اولان كسنة به ديرلر السكت سبنيك
 ضمي وكافك تخفيف ابله شول يلان در كه ابصر مبعجه بلنيمه وسكت بر مصلحته اير شمة قرب اولمغه دخی ديرلر
 بقال كنت على سكات هذه الحاجة اى على شرف من ادراكها و ابو زيد ايتدى سكات باعث سكوت اولان نسنة يى
 ديرلر بقال رمية بسكاة اى بها اسكتة السكيت على وزن الكيت يار بشيخون قون اون نك صكره كلانمه ديرلر
 وكاه اولور كه كافك تشديد بله ديرلر واسموا ونجي كلن اته قاسوره فسكل دخی ديرلر و بوندن صكره كلن اته
 اعتبار اولماز السلت سبنيك خميله ولا ملك سكوبيله شول نسنة در كه چناغى ياك انه كچون پرماغله اطرافندز

سحت

سحت

سحت

سكت

سكت

اولور السلت سبنيك فخميله ولا ملك سكوبيله پرماغله چناغك اطرافندن بر نسنة يى المغه ديرلر بقال سلت
 القصعة اسلتها سلتا من الباب الاول اى نطقها بالاصبع و سلت بر ون كسمة دخی ديرلر بقال سلت بالسيف
 انغه اى جدعه و سلت قمچيله اورمغه دخی ديرلر بقال سلتة مائة سوط اى جلد ته مثل جلته و سلت
 باش تراش ايتكه دخی ديرلر بقال سلت رأسه اى حلقة من الباب الاول ايضا المسلوت ميمك فخي وسبنيك
 سكوبيله والمحلوت والمسلوت والمحلوق جملة سى تراش اولمش معنا سته در الاسلت على وزن الاكرم بورى
 هب كسلن كسنة ابن الاسلت بر شاعر ك ادى در كه كنبى ابو قيس ديكله مشهور در النسليت على وزن التكريم
 اللن حنا باغن كيدر مك بقال سلت المرأة خضابها عن يدها اذا لقت عنها العصم وعصم عينك وصادك خميله
 عصامك جمعى در باغ معنا سته السلتا سبنيك فخي ولا ملك سكوبيله والفك مدبله شول عور ندر كه حنا
 اورمغيه السلحوت سبنيك خميله ولا ملك سكوبيله شول عور ندر كه لال بالى اوله بقال امرأة سلحوتة اى ماجنة
 كذا فى بعض نسخ الصحاح الست سبنيك فخي وميمك سكوبيله طريق معنا سته وقصد ايتك معنا سته ده كلور
 بقال ستم ستم من الباب الاول اى قصد و ستم اهل خير هيئته دخی ديرلر بقال ما احسن ستمه اى هديه
 وهدي هانك كسر بله وفخميله سيرت معنا سته در و ستم طن وكا نله كز مكه دخی ديرلر التسمت فخميتنله
 وميمك ضمي وتشديد بله قصد ايتك بقال ستمه اى قصد النسيت حق تعالى نك اسم شربقن بر شى اوز رينه
 ذكر ايتك ونسيت العاطس اخسرن كسنة يه رجمك الله ديكدر نسيت سبنيك ونسيت ستمين معجبه ابله
 لغت در ثعلب ايتدى مختار سبنيك اولاندر كه سبنيك اولان قصد معنا سته در و ابو عبيد ايتدى سبنيك استعمال
 اولمق عرب بلرك كلامنه اعلى واكثر در الاسنات قوم قيتلغه داخل اولمق بقال اسنت القوم اى اجد و ابو نك
 اصلي سته دن ماخوذ در و اوى تايه قلب ايتك در تا كه اسنت القوم ابله اسنى القوم قولنك ينى منيز اوله
 واسنى القوم قوم بر سته قائم اولدى ديكدر و فرارحه الله ايتدى سته نك اخر ندى كى ها او خمي حرف اولماغين
 اصليه طن ايدوب تايه قلب ايتد بلر نقول منه اصابع السنت بالتاء السنت سبنيك فخي ونونك كسر بله قليل
 الخير اولان كسنة السنوت سبنيك فخي ونونك خميله وتشديد بله كنون ديد كارى تخم ز يه معنا سته و سنوت
 باله دخی ديرلر غسل معنا سته السنبت كنون صايحق بقال سنت القدر يعنى چولمكه كنون صاچدى السنوت
 سبنيك كسرى ونونك فخي وتشديد بله سنور و زنى اوزن سنوت معنا سته لغت در عند بعض العرب كه
 الان مروايتدى السنبت بر اخلق كسنة بر حسب ونسب عورت الموق بقال تسنتم اذا تزوج رجل ليم امرأة
 كريمة لقلة مالها وكثرة ماله فصل الشين الشنت سبنيك فخي وهمزه نك كسر بله طايانجى اولان ات عثور
 معنا سته و بوندن فعل نصرف اولنما مشدر اصمى ايتدى شنت شول اته ديرلر كه ابقلر ينك طر نقي اللرينك
 طر نغدن كير و بصة الشنت سبنيك فخميله طاعلق وطاغلق نسنة يه ده ديرلر الشنت كذلك سبنيك فخميله طاعلق
 معنا سته در بقال شنت الامر شتا و شتا من الباب الثانى اى تفرق الاشنتا همزه نك كسرى وسبنيك سكوبيله
 والنشت فخميتنله و تانك ضمي وتشديد بله طاعلق معنا سته در كذلك النشتيت تانك فخي وسبنيك سكوبيله
 طاعلق بقال شنته شنتيتاى فرقه الاشنتات على وزن الاحترام طاعلق ولكن باء تعديه ابله اسنتت يى قوى
 ديرلر فرقوا امرى معنا سته الشنتيت سبنيك فخي و تانك كسر بله طاعلق نسنة متفرق معنا سته و ثغر شنت
 ديرلر سيرك ديش معنا سته الشنى فخميتنله و تانك تشديد بله والفك قصر بله طاعلق نسنة ل شنتيتك
 جمعى در بقال قوم شنى واشياء شنى الاشنتا همزه نك فخي وسبنيك سكوبيله شنتك جمعى در متفرق معنا سته
 نقول جاوا استاتاى متفرقين و ابو عمرو بعض اعرابن الحمد لله الذى جمعنا من ست قولن روايت قلدى

ساحت

سحت

سحت

سحت

سحت

ثبتت معنای اولی و زنی یا خود نغرق معنای اولی و زنی شتان فتنه و تانک تشدید به بعد
اولی و زنی بقال شتان ماهما و شتان مامرو و اخوه ای بعد مابینهما قال الاصحی لا بقال شتان مابینهما
و شتان شتت دن مصروف و فدر پس شتول فتنه که شتان نک نونده و اردر شتت نک تاسنه اولان فتنه و ذکر
اولان فتنه نک بقاسندن مراد فعلدن مصروف اولدوغن اعلام در و سرعان و و شکان کله لر نده اولان
فتنه دخی در یله در نقول و شکان ذاخر و جا و سرعان ذاخر و جا الشتوت شتت و تانک فتنه جمع در متفرق
اولان نسنه لر معنای بقال ان المجلس لجمع شتو تان الناس ای ناسا بسوا من قبيلة واحدة الشخت شتت
فتی و خانک سکونیه ای بجه بازیک معنای الشخت شتت کسری بجه شختک جمع الشخت شتت فتی و خانک
کسری بجه ای بجان نسنه الشخوة ضمیه ای بجه بقال شخت الرجل من الباب الخامس الشمايه فتنه و دشمن
بلايه مبتلا اولدوغنه سوخت بقال شمت به بشت شمايه من الباب الرابع الشوات علی وزن العوامل دشمن
بلايه او غره دغنه شتا اولی بجلر بقال بات فلان بلیله الشوات ای بلیله شمت الشوات و شوات طوارک
ای بقرینه دخی در یله بقال لا یرک الله له شامة ای قائمه یعنی حق تعالی فی طوارس قلسون الاشمايه همزه نک
کسری بجه دشمنی شتا قلمی التشمیت للعاطس اخسرن کسنه به دعا بدوب یرحمک الله دیک الشمت و المسمت
بالشین و السین و کسر المیم فیهمامع تشدید هر کسنه در که خیره دعا بلیله الشمايه شتت کسری بجه نو مید
اولان لر بقال رجع القوم شما تان متوجه ای خابین فصل الصاد الصت صادق فتنه ایله یا خود اخر
عضوله او رمق الصت صادق فتی و تانک کسری بجه صوت معنای المصا به میم فتنه و الصت صادق
کسری بجه محاصمه بقال مازات اصات فلانا صتا ای خاصمه الصت صادق فتنه و تانک کسری بجه ناسدن
بر طائفه و فی الخدیث قاموا صبتین ای جماعتین الصت صادق کسری بجه و نو نک سکونیه و تانک کسری
و مد بجه قومک اولوسی و کرجی اولان کسنه صندید معنای الصت صادق کسری و فتنه سکونیه
و الصفت کدک صادق کسری و فتنه سکونیه فرموده و قوی اولان کسنه بقال رجل صفت و صفات
ای قوی جسم الصت صادق فتی و لامک سکونیه شتول ان در که اچوق و روشن اوله جبین واضح معنای
وصلت اقداملو کسنه به دخی در یله وصلت سودک و شور بانک چرویشی از اولغنه دخی در یله بقال جاء بلین
بصلت من الباب الثاني و مرق بصلت اذا کان قليل الدسم کثیر الماء و مرق فتنه شتور بایه و دسم کدک
فتنه یا غه در یله وصلت برر جلاک اسمی در وصلت قد حده اولان نسنه دو کک بقال صلت مافی القدح
اذا صبتته و ات او بتمغه دخی در یله نقول صلت الفرس اذار کضته وصلت یالک قلجه او رمغه دخی در یله بقال
ضربه بالسيف صلتا اذا ضرب به و هو مصلت الصلوة صادق و لامک فتنه اجوق النلو اولی بقال صلت
صلوة من الباب الخامس الاصلیت همزه نک کسری و صادق سکونیه و لامک کسری بجه مصیقل اولان نسنه
بقال سيف اصلیت ای صقیل و قنندن حقیقش قلم معنای سنده کلوز الاصلات همزه نک کسری بجه قلیجی
قنندن چقار مق بقال اصلت سیفه ای جرده من عده و غمدغین معجه نک کسری بجه قلیجی قنیدر المصا به میم
ضمی و لامک فتنه قنندن حقیقش قلم الصل صادق فتی و لامک سکونیه بجه غناه بقال ضربه بالسيف صلتا
اذا ضرب به به و هو مصلت الصل صادق فتنه و لامک سکونیه بجه بک محاق سکین عظیم معنای الاصلات
همزه نک فتی و صادق سکونیه صلتک جمع المصا به میم کسری و لامک فتنه کسکین و اقداملو اولان
کسنه الاصلی همزه نک فتی و اخر نده یانک تشدید به المعی و زنی اوز و المصا به میم و لامک کسری بجه
و المصا به میم کسری بجه بونلرک او چی دخی کدک اقداملو معنای در الاصلات همزه نک و صادق کسری بجه

شخت

شمت

صت

صفت

صلت

ات سکر دوب

ات سکر دوب یکک الصلتان صادق و لامک فتنه شتول حاردر که یک اولوب جفاکش اوله و شتول
ات در که چایک اولوب مقدم اوله الصت صادق فتی و میم سکونیه و الصوت ضمیه و الصما
صادک ضمیه ساکت اولی بقال صت بصت صما الخ من الباب الاول و صما ما بصت به معنای سنده
کلوز بقال رمیته بصمايه و سکا به ای بصمت به و سکت یعنی اکا بعض کلمات ایتدم جوابه قادر اولدی
الا صما بکسر الهمزة بمعناه بقال صمت ای سکت و بر نسنه نک ایجن طلو قلمی بقال اصمت انا التصیت
تانک فتی و صادق سکونیه ساکت قلمی تسکیت معنای سنده و نصبت سکوت دخی در یله الصمت صادق
کسری بجه و میم کسری بجه و تشدید به دائما ساکت اولان کسنه سکیت معنای سنده صادق ضمیه و میم
سکونیه شتول نسنه در که تانکله بر کسنه اسکا ات اولنور سکت معنای سنده الصما صادق کسری بجه برایشک
اتانی و زنی اولی بقال فلان علی صما الامر بالکسر اذا شرف علی فضائه و مکان قرینه اولغنه دخی در یله
بقال بات من القوم علی صما ای براه و مسمع فی القرب الصما میم کسری بجه سو باه مین الناطق سو بلین بقال
ماله صامت و لانا طق یعنی انوک التوفی و کومشی یوقدر که صامتدن مراد التونله کومشدر و دوه سی و قیوی
یه قدر که ناطقدن مراد دوه و قیون در و صامت قوی یو یوغره دخی در یله اصموت صادق فتنه و میم
شتول زنی در که الدن برا غلسه اوازی ایشدلیهز یاده خرده اولدوغندن و صموت برانک ادیدر الصمت میم
ضمی و صادق سکونیه و میم اخیره نک فتنه شتول نسنه به در یله انوک ایچی طلو اوله مجوف اولیه
و صمت شتول قیویه در یله کفه طر بقال بعلنه دخی اوله وات جنسندن صمت اکادیر لک نک اولوب
لونه اخر لون قارشیه صمت همزه نک کسری و صادق سکونیه و میم کسری بجه اسسرن دیکدر نقول لقیته
بوحش اصمت و لقیته بیلده اصمت اذا قته بکان فقر لا پس فیه و یولا یصفر فدر و وحش حیوانه اطلاق
اولندغی کی خالی ره دخی اطلاق و لنور الصوت و از و کاه اولور که مؤث دخی استعمال اولنور جلله یا خود
استعانه تا و یلیله و صوت چاغرمق معنای سنده کلوز بقال صا الشی یصوت صوتا و کاه اولور کد شتول ذکر
حمیه که بین الناس شمت بولور اکصوت در یله صیت معنای الصا ت همزه نک کسری بجه چاغرن کسنه
صا ص معنای انتصویت تانک فتی و صادق سکونیه و لامک بقال صوت الانسان تصویتا
الصت صادق فتی و یانک کسری و تشدید به یک اوزلو بقال رجل صیت ای تشدید الصوت الصما
بمعناه بقال رجل صا و حارصا و بولور رجل مال دبدکاری کی در کثیر المال معنای و رجل نال دبدکاری کییدر
که کثیر النوال معنای و کیش صاف و یوم طان و بشر ما ه و و رجل هاع لاع و و رجل خاف دبدکاری
کی در و بوضف لک جمله صتک اصلی کسر عینله در و اولی الفه قلبا و تشدید صاف صوفدن در یوک
معنای طان طین دن در بالحق معنای ماه موهندندر صوم معنای هاع لاع هو عدن او عدندر قور قور
معنای صیت صادق کسری و یانک سکونیه شتول ذکر جمیل معنای در که بین الناس مشهور اوله
ذکر قبیحه صیت دیزلر بقال ذهب صیت فی الناس واصله من الواو و انما انقلبت یاء لانکسار ما قبلها و کما قالوا
ریح من الروح کانهم بنوه علی فعل بکسر الفاء للفرق بین الصوت المسموع و بین الذکر المعلوم الانصیا
همزه نک کسری بجه و نو نک سکونیه اجابت ایتک بقال دخی فاصا ای اجاب و اقبل و هو انفع من
الصوت و انصیا قامت طوغری اولی بقال اصما لرجل اذا استوت قامت به بعد الانحاء کانه اقبل شله
الانصیا میم ضمی و نو نک سکونیه قامنی طوغری اولان کسنه قوی القامة معنای فصل الطاء
الطست شتت دبدکاری نسنه در اوانی قبیانه دن طی لغی اوزن در ککلفت مشهور طش در

صمت

صوت

صیت

احدی السببین تابه قلبا و تشدر تقلدن اوتری چنکه جمع اولنوب یا خود تصغیر اولنسه سین رد
 اولنور زیرا که بودم ای سببک ما بین الفله یا خود یا الیه فصل اولنور که جمعده طساس و تصغیر نه
 طسبک دیرلر فصل العین العبت عبتک فحی و بانک سکونیه بور مق معنا سنه بقال عبت به عبتا
 ای اوها العابت بانک کسر به بور می المعبوت میک فحیه و عبتک سکونیه و بانک ضمیمه بور لمش بقال اید
 معبوتنه العت عبتک فحیه سوز دوندر مک بقال عته یعته عتا اذ رد علیه القول مرة بعد مرة بقال عته
 بالمسئله اذا الخ علیه العتات عبتک کسر به خطاب وزو اوزن خصومت ایدک بقال مازات عات فلانا
 عتات و اصابه صتات ای احاضه مخاممة که صتات دخی مخامت معنا سنه در العتته علی وزن الزلزله و غلاخی
 دعوت ایتک بقال عتعت بلدی اذا دعاه و قال عتعت التعتت فحینه و بانک ضمی و تشدد به کلام
 طولاسق سوبک بقال تعتت فی کلامه اذ لم یستمر العرت عبتک فحی و بانک سکونیه درمه مک بقال عرت ترخ
 یعرت عرتا من الباب الثانی اذا اضطرب و تشمشک بلدی مغد دخی دیرلر العرت عبتک فحی و بانک تشدد به عتبت
 درمی و زیاده بلدی می بقال رخ عرت و برق عرت العفت عبتک فحی و بانک سکونیه الی فانه یخون بور مق
 بقال عفت به یعفتها عفتا من الباب الثانی اذا الواها لیکسرها و سوزی سوبک دخی دیرلر بقال عفت کلامه
 یعفته ای یکسره من الکلمه و تکت لاملک ضمیمه دل طوتغون و لغد دیرلر الا عفت همزه مک فحی و عبتک سکونیه
 نبی تم لغی اوزن صولق و لان کسنه به دیرلر یعنی ایشی صول الیه ایشلینه دیرلر و غیر بلر لعته احقه دیرلر
 العت عبتک فحی و میک سکونیه یوکی دوروب اگر مکچون مد و رایتک العیتة عبتک فحی و میک کسر به
 دکر می دور لمش بوق بقال عبتة من و براوصوف که و براوک و بانک فحیه دوه یوکنه و صوف قیون یوکنه
 دیرلر کا بقال سبیخه من قطن و سليلة من شعر که سبیخه نیمه دن شول قطعه به دیرلر که اگر مکچون قیلر
 و سليلة دخی کذلک قیلدن بر پاریه دیرلر که اگر مکچون ایدرلر العیت عبتک کسری و میک تشدد به
 شول کسنه به دیرلر که محیل طریف اوله و بعضلر ایتدی جاهل ضعیفه دیرلر العت فحینه کنه اثم
 معنا سنه و کنه ایتک معنا سنه ده کور بقال عت الرجل من الباب الرابع و قال الله تعالی عزیز علیه ما
 عتتم و قوله ذلک لمن خشی العت منکم یعنی الفجوز و الزنا و عت بر مشقتلو سنه به دوشمکه دخی دیرلر
 بقال عت الرجل الاعتات همزه مک کسر به مشقته دوشور مک بقال عتته غیره واعذات فانش ککمی
 او کولقدن صکره بر سنه ایرشوب کیزه فاتحه دیرلر بقال عت الشی العظم اذا صابه فضاغه العت عبتک
 فحی و ونونک کسر به و المعنت میک ضمی و ونونک فحیه زحمته دوشن کسنه المتعنت میک ضمی و ونونک
 کسر به و تشدد به بر کسنه مک دوشمن طلب ابدن کسنه نقول جائی فلان متعنتا اذا جاء طلب زلتک
 فصل العین العت عبتک فحی و بانک تشدد به صویه با رنق بقال عتفه فی الماء اذا غطه و بر کسنه بی
 زحمته برنق بقال عته من الباب الاول ای کده و عت اخفا معنا سنه ده کور و العت فحینه غلط
 ایتک بقال غلطت من الباب الرابع ابو عمرو ایتدی غلت حسابده و غلط قولن استعمال اولنور یعنی
 بر کلانی سوبلر کن یا کلوب بر غیری کلام سوبلر غلط ایتدی دیرلر و حسلی کاش ایلر غلت ایتدی
 دیرلر الا غلتاء همزه مک کسری و عبتک سکونی و لا مک کسر به بر کسنه مک اوزرینه دو کله و سوبک کله
 شکر گیر اولق بقال اغلنی القوم علی فلان اغلنتاء ای علوه بالشم و الضرب القهر مثل الاغرن و اغرن و اغنحو
 غلبه ایتکه دیرلر الغت عبتک فحی و میک سکونیه طعام قلبه ثقیل کله دیرلر قال تمه الطعام یغمته غتامن
 الباب الثانی اذا ثقل علی قلبه فصل الفاء الافتات همزه مک کسر به بر کسنه حقه باطلی سوبلر

عبت

عت

عت

عرت

عفت

عت

عت

عت

عت

عت

بقال افتات فلان علی اذا قال علیک الیاطل و افتات رأیده مستقل اولغه دخی دیرلر بقال افتات
 بر آیه ای انفر و استبد به بولکه اگر چه مهوزت اوزره ایشد لشد رتته کم اوزر بدین و غیر بدین
 بو بله روایت اولنشد لکن مهوزا و لمیانی مهوز فلیق استعمال عربده واقع اولشد رتته کم حلات السویق
 دیرلر بن سو بقیه حلو قائم محله و لمیات بالج دیرلر نلیسه اندر محله و ربات المیت دیرلر مرثیه دیدم محله
 و بودخی محملدر که افتات و افتات بدن مشتق اولان کله لک اصلی فوت دن اولموب مهوز لا اصل اوله الفت
 فانک فحی ایله فاتق بقال فت الشی من الباب الاول ای کسر المعنوت میک فحی و فانک سکونیه و الفت فانک
 فحیه و بانک کسر به فانش سنه بقال فت عضدی و هدر کنی یعنی قولی فاندی و رجانی بقدی و ففت
 اتمک او فاعنه دخی دیرلر التفت فحینه و بانک ضمی و تشدد به فاتق نکسر معنا سنه الافتات همزه مک کسری
 و ونونک سکونیه انکسار معنا سنه در الفتات بالضم بر سنه مک فانی و قریقی یعنی یار لری الفته فانک ضمیمه و بانک
 تشدد به شول سنه در که یار ایوب حقاغک التنه قورلر که اتشی نیز الة الفتوت ضمیمه اتمک او فانی الفت
 فانک فحی و خانک سکونیه ای ایدنی بقال جلسنا فی الفت الفاخته او کیمک دید کوری قوش که
 طوق صاحبی در یعنی بو بنده سیاه طوقی و اردر الفواخت فاخته نک جمع در الفرات فانک ضمیمه طتلو صوب
 دیرلر ماء عذب معنا سنه بقال ماء فرات و میاه فرات و الفرات نهر کوفه نک دخی اسمیدر الفراتان فرائد جیلک
 اسمیدر و دجیل دالک ضمیمه و حیمک فحیه بر نهر صغیر در کده جله دن ایرلشدر الفلته فانک فحی و لا مک سکونیه
 بر سنه اکسرن و لمق بقال کن ذلک الامر فلته ای فحاه اذ لم یکن عن ندر و لا تردد و فلتته و بانک آخر کجه سنه
 دیرلر یعنی ایتدی فلتته شول لک آخر کونه دیرلر که اندن صکره کلن ای شهر حرام اولور لا فلات
 همزه مک کسر به و فانک سکونیه قورلر و قورلر بقال فلت الشی و افلته غیره بتدی و یلزم التفلت فحینه
 و لا مک تشدد به و الا فلات همزه مک کسری و ونونک سکونیه قورلر و الا فلات همزه مک کسری و فانک
 سکونیه بر سنه علی الفور سوبلر بقال اقلنت الکلام ای ارنجله و بنا مجهول دن فحاه اولک معنا سنه ده
 کور بقال اقلنت فلان علی مالم یسم فاعله ای مات فحاه و بقال فلتت نفسه ایضار و حی فحاه جقدی معنا سنه
 الفلتان فانک فحیه و لا مک سکونیه چاپک اولوب بهادر اولان ات صلتان کبی و زنا و معنی الفلوت فانک
 فحی و لا مک ضمیمه شول حرامه دیرلر که غایت صغیر اولد و غندن کین کسنه نک اوزر زنده او چلری پری بر پنه
 قاشیمه الفت فانک فحیه و و اوک سکونیه و الفوات فحینه بر کسنه دن بر ننه یکم بقال فاته الشی و بر سنه به
 ایرشما مک دیرلر بقال فی محل الشتم جعل الله زقه فوت فمه ای حیث یراه و لا یصل الیه و نقول هومنی فوت الرمح
 ای حیث لا یبلغه و ابکی بر مق راسنه اولان فرجه ده دیرلر وفوات مفاجاة معنا سنه ده کور بقال مات فلان
 موت فوات ای فحاه الا فانت همزه مک کسر به بر کسنه دن بر سنه بی کور مک بقال فاته ایاه غیره الا فوات
 فونک جمعی در بر مق راسی معنا سنه الافتیات بر شیمه سبقت اتمکدر امره مخالفت اتمکله پس بو افتعال اولور
 فوت دن بقال افتات علیه بامر کن ای سبقه و فاته به یعنی فلان سنه بی اتمدی امره مخالفت اتمکله و بقال
 فلان لا یفتات علیه ای لا یعمل شی دون امره و فی الحدیث امثلی یفتات علیه فی امر بنائه الفتوت فحینه و و اوک
 ضمی و تشدد به فوت ایتک بقال نفوت علیه فی ماله ای فاته به یعنی ائی ترک ایتدی مالی سبیله التفات فحینه
 و و اوک ضمیمه ایرلشقی بقال نفوت الشیان ای نباعد ما بینهما نفا و تاوین السکیت ایتدی کلا ییون
 مصدر نده و اوی مفتوح استعمال ایتدی و غیری و اوک کسر به استعمال ایتدی و ابو زید ایتدی
 و اوک فحی و کسری جائز دیرلر و اوک کلامی قیاسه مخالف دیرلر و انفا عتک مصدری تفاعل

فت

فت

فت

فوت

ثُمَّ اعْلَ كَلَامُ عَيْنِكَ ضَمِيلَهُ بَوَكْلَهُ مِنْ غَيْرِي ذَهْ فَصَلِّ الْقَافَ قَافَكَ فَخِي وَتَانِكَ تَشَدُّ بِدَ بِلَهْ سَوَزْ
 اِبْدَلْ دُوبْ كُتُورْ مَكْ حَصْ جِيئِي مَعْنَا سَنَهْ تَقُولْ فَلَانْ بَقْتِ الْاَحَادِيثْ مِنْ الْبَابِ الْاَوَّلِ بِنَهَاوْ يُوْجِدِيهْ دَخِي قَت
 دِيرْ لَ فَصْلُ مَعْنَا سَنَهْ الْقَتَّهْ مَعْرِ دِي تَمَرْلَهْ قَمَرْلَهْ كَنِي وَقْتَهْ بَرَعُورْ نَكْ اَسْمِدَرْ وَقْتِ يَافِي رِيحَانَهْ نَظِيْب
 اِبْنَكَهْ دَخِي دِيرْ لَ فِي الْاَحَادِيثْ اِنْدَاهِنْ بَرْتِ غَيْرِ مَقْتِ وَهُوَ مَحْرَمُ الْقَتَاتِ قَافَكَ فَخِي وَتَانِكَ تَشَدُّ بِدَ بِلَهْ
 قَوْعِي فِي الْاَحَادِيثْ اِبْدَلْ دُوبْ اِلْجَنَهْ قَتَاتِ الْقَتِيْنِ قَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ وَتَانِكَ كَسِرْ بِلَهْ وَتَشَدُّ بِدَ بِلَهْ وَالْفَلْ
 قَصْرِ بِلَهْ هَجَرِي وَزِي اَوْزْ قَوْعِي لِقَ اِبْنِكَ غِيْمَهْ مَعْنَا سَنَهْ وَهَجَرِي عَادَتَهْ دِيرْ لَ الْفَرُوتِ ضَمْتِنَهْ قَانْ
 بَرِي بَرِي اَوْزْ رِيْنَهْ جَمْعْ اُولُوبْ قَوْرْ دِيْقْ بَقَالْ قَرْتِ الدَّمْ مَعْرِتْ قَرُوتَا مِنْ الْبَابِ الثَّانِي اِذَا بَسْ بَعْضَهْ عَلِي
 بَعْضْ وَانْوَزْ بِنَا يَنْدِي قَانْ يَرَهْ دَهْ اَوْ يُوْشُوْبْ قَالْعَهْ دَخِي دِيرْ لَ بَقَالْ قَرْتِ الدَّمْ فِي الْخُرْجِ اِذَا مَاتَ قَتَهْ الْقَاتِ
 قَافَكَ فَخِي وَلَا مَكْ اَسْكَا نِيْلَهْ طَاغِي اُولَانْ دَلَكْدَرْ كَهْ اَنَهْ صُوجْ اُولُورْ الْقَلَاتِ قَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ قَلْتِكَ جَمْعِي دَر
 وَقَلْتِ الْعَيْنِ كُوْرْ نَقْطَهْ سِيْ خَانَهْ چَشْمْ مَعْنَا سَنَهْ وَقَلْتِ الْاِبْهَامْ يَاشْ يَمْعَكَ دِيْبِنْدَهْ اُولَانْ چَقُورْ جَهْ رُوْقَلْتِ
 حَبُورْ يَافِي دَرْ چَشْمْ دَانْدَرْ كَهْ مَعْرِتْ دَرْمَاشْ مَعْنَا سَنَهْ وَقَلْتِ الصَّدْعْ زَلْفِ بِنْدِي يَرَهْ اُولَانْ چَقُورْ يَر
 وَقَلْتِ الشَّرْبْ رِيْدْ اَوْزْ نَهْ اُولَانْ دَلِيْلِكَ كَهْ چَرُوشْ اَكْنَسُونْ دِيُوْ اِبْدَلْ رَ وَقَبَهْ مَعْنَا سَنَهْ الْقَلْتِ
 فَخْتِنَهْ هَلَاكْ مَعْنَا سَنَهْ دَرْ تَقُولْ مَنَهْ قَلْتِ بَقَلْتِ مِنْ الْبَابِ الرَّابِعْ بَقَالْ مَا اَنْفَلْتُوْا وَلَكِنْ قَلْتُوْا عَنِيْ خِلَاصْ
 يُوْلَدْ بِلَرْ وَتَكِنْ هَلَاكْ اُولَدْ بِلَرْ وَانْفَلَاتِ قَاتِلَهْ خِلَاصَهْ دِيرْ لَ وَقَالَ اِمْرَاؤِي اِنْ الْمَسَافِرْ وَمَا لَهْ اَعْلَى قَلْتِ الْاِمَا فِي
 اَللّٰهِ عَنِيْ مَا لَ مَسَافِرْ هَلَاكِي مَعْرِ دَرْ مَكْرَهْ عَدَايْ تَعَالَى صَقْلِيَهْ الْمَقْلَتَهْ مِيْمَكَ فَخِي وَقَافَكَ شَكُوْنِيْ وَلَا مَكْ
 فَخْتِنَهْ هَلَاكْ اُولَا حَقْ رِيَالْقَلَاتِ مِيْمَكَ كَسِرِيْ وَقَافَكَ سَكُوْنِيَهْ شَوْلْ نَاقَهْ دَرَكَهْ بَرَكَهْ طُوْغُورْ اَرْتُوْقْ
 يُوْكَلِيْ قَلْبِيَهْ وَمَقْلَاتِ شَوْلْ عُوْرْتَهْ دِيرْ لَ كَهْ اُولَايْ طُوْزْ مِيَهْ الْقَنُوْتِ ضَمْتِنَهْ طَاعَتَهْ دِيرْ لَ قَنُوْتِكَ اِسْتِقَا قَنَهْ
 مَعْنَايْ اَصْلِ طَاعَتِ دَرْ وَمَنَهْ قَوْلَهْ تَعَالَى وَالْقَانَتِيْنِ وَالْقَانَتَاتِ اَنْدَنْ صَكْرَهْ قِيَامْ فِي الصَّلُوْهْ اِيْجُوْنْ قَنُوْتِ
 دِيْدْ بِلَرْ فِي الْاَحَادِيثْ اَفْصَلْ الصَّلُوْهْ طُوْلُ الْقَنُوْتِ وَطُوْلُ قِيَامِدَنْ مَا خُوْذْ دَرْ قَنُوْتِ وَتَرَهْ قَنُوْتِ دِيْدْ كَرِي
 زِيَادْ عَايْ قَنُوْتِ مَوْجِبْ طُوْلُ قِيَامِدَنْ وَاَكْلُ مِنْ الْبَابِ الْاَوَّلِ الْقَوْتُ قَافَكَ فَخْتِنَهْ وَوَاوْكَ سَكُوْنِيَهْ وَالْقِيَامَهْ
 قَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ قَوْتُ وَيَرْمَكَ بَقَالْ قَاتِ اَهْلَهْ بِقَوْنِهْمْ قَوْتَا وَقِيَامَهْ الْقَوْتُ قَافَكَ ضَمِيلَهْ اِسْمْ دَرْ عَدَا لِمَكَ
 مَعْنَا سَنَهْ وَقَوْتُ شَوْلْ نَسْنَهْ دَرَكَهْ بَدَنْ اِنْسَانْ اَنَكَلَهْ قَائِمْ اُولُورْ طَعَامْ جَنَسِنْدَنْ هَرَهْ كَهْ وَارْسَهْ بَقَالْ مَا
 عَنَهْ قَوْتُ لِيْلَهْ الْقِيْتِ وَالْقِيْتَهْ قَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ اِبْكِيْسَنَهْ دَخِي بَعْضِ الْقَوْتُ بَقَالْ مَا عَنَهْ قِيْتِ لِيْلَهْ
 وَقِيْتَهْ لِيْلَهْ اَصْلِيْ وَاُوِيْ دَرْ قَافْ مَكْسُوْرْ اُولْمَغِيْنْ وَاُوَايَهْ قَلْبْ اُولْمَشْدَرْ الْاَقْتِيَاتِ هَمَزَهْ نَكْ كَسِرِيْ وَقَافَكَ
 سَكُوْنِيَهْ قَوْنَلْمَقْ مَعْنَا سَنَهْ بَقَالْ قَتَهْ قَاقَاتِ يَعْنيْ اَكَا قَوْتُ وَبَرْدَمْ اُولَدِيْ قَوْنَلْمَقْ كَقَوْلْ رَزَقْتَهْ فَاَرْزُقْ
 وَقَوْنَلْمَقْ مَعْنَا سَنَهْ دَهْ كَلُورْ بَقَالْ اَقْتِ لِنَا رَكْقِيْتَهْ اَيْ اَطْعِمَهَا الْخَطْبُ الْقَائِتْ قَوْتَهْ كَقَائِتْ مَقْدَارِيْ اُولَانْ
 نَسْنَهْ بَقَالْ هُوْ فِي قَائِتْ مِنْ الْعَبَشِ اَيْ فِي كَفَايَهْ اَلْاَسْتِقَا تَهْ هَمَزَهْ نَكْ كَسِرِيْ وَسَبْنَكْ سَكُوْنِيَهْ قَوْتُ طَلَبْ
 اِبْنِكَ بَقَالْ اَسْتِقَا اِذَا سَأَلَهْ الْقَوْتُ التَّقُوْتِ فَخْتِنَهْ وَوَاوْكَ ضَمِيْ وَتَشَدُّ بِدَ بِلَهْ قَوْنَلْمَقْ بَقَالْ تَقُوْتِ بَكْذَا الْاَقَا تَهْ
 هَمَزَهْ نَكْ كَسِرْ بِلَهْ اَقْتِدَارْ بَقَالْ اَقَاتِ عَلِيْ الشَّيْ اَيْ اَقْتِدَارِ الْمَقِيْتِ مِيْمَكَ ضَمِيْ وَقَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ مَقْتِدَرْ
 مَعْنَا سَنَهْ دَرْ كُوَايَهْ هَرَكْسَهْ قَوْتُ وَيَرْمَكَهْ قَادَرْ دِيْمَكَ اُولُورْ قَالَ اَللّٰهُ تَعَالَى وَكَانَ اَللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا
 بَعْضِيْلَرْ اِيْنْدِيْ مَقِيْتِ رِنَسْنَهْ حَفْظْ اِبْدُوْبْ كُوْرْتَهْ دِيرْ لَ فَصْلُ الْكَافِ الْاَكْبِتْ كَافَكَ فَخِي وَبَانِكَ
 سَكُوْنِيَهْ مَنَعْ اِبْدُوْبْ ذَلِيْلْ اِبْنَكَهْ دِيرْ لَ بَقَالْ كَبْتِ اَللّٰهُ الْعَدُوْ اَيْ صَرْفَهْ وَادَلَهْ بَرَكْسَهْ اِيُوْزِيْ اَوْزْ رِيْنَهْ
 بَرَاغَهْ دَخِي دِيرْ لَ بَقَالْ كَجَبْتَهْ لَوْ جَهْ اَيْ صَرْعَهْ الْاَكْبِتْ كَافَكَ فَخْتِنَهْ وَتَانِكَ كَسِرْ بِلَهْ بَكْتِ دَوَهْ نَكْ

قَت

قَرْت

قَلْت

قَت

قَوْتُ

كَبْت

كَبْت

اَوَازِي وَكَبْتِ كَشِيْشِدَنْ اَعْلَى اُولَانْ صَوْنْدَرْ كَهْ كَشِيْشْ دَخِي كَافَكَ فَخْتِنَهْ دَوَهْ اَوَازَهْ دِيرْ لَ بَقَالْ كَت
 الْبَحِيْرِيْكَتْ مِنْ الْبَابِ الثَّانِي اِذَا صَاحَ صِيَا حَالِيْنَاوْ بَقَالْ كَتِ الرَّجُلْ مِنْ الْغَضَبِ وَكَتِ الْقَدْرُ اِذَا غَلَّتْ وَبَقَالْ
 اِيْضًا كَتِ الْجَرَّةُ اِذَا صَبَّ الْمَاءُ فِي الْخُرْجَةِ اَلْجَدِيْدَهْ وَصَايِقْ مَعْنَا سَنَهْ دَهْ كَلُورْ بَقَالْ اَنَا اَبْجِيْشْ مَا يَكْتِ اَيْ مَا يَحْصِيْ
 عَدَدَهْ اَلْكُتْمَتَهْ كَافَكَ فَخِي وَتَانِكَ سَكُوْنِيَهْ كَالْزَلْزَلَهْ شَوْلْ كُوْلْمَا كَدَرْ كَهْ قَهْقَهْ دَنْ اَدْنِيْ اُولَهْ الْاَكْبِتْ هَمَزَهْ نَكْ
 فَخْتِنَهْ قَصِيْرْ اُولَانْ كَسْنَهْ كَذَا فِيْ بَعْضِ نَسَخِ الصَّحَاحِ الْاَكْرِيْتِ كَافَكَ فَخِي وَرَانِكَ كَسِرْ بِلَهْ تَامْ اُولَانْ نَسْنَهْ بَقَالْ
 سَنَهْ كَرَبْتِ اَيْ تَامَهْ اَلْكَبِيْتِ بَضْمِ الْكَافِ وَفَتْحِ الْعَيْنِ بِلِيلْ عِنْدِ لِيْبْ مَعْنَا سَنَهْ نَصْغِيْرْ وَزِيْ اَوْزَنْ كَلْشِدَرْ
 الْاَكْبِتَانْ كَافَكَ كَسِرِيْ وَعَيْنِكَ سَكُوْنِيَهْ كَعِيْتِكَ جَمْعِي الْاَكْبِتْ كَافَكَ فَخِي وَعَيْنِكَ سَكُوْنِيَهْ قَصَهْ بُوْ بِلُوْ اُولَانْ اَر
 بَقَالْ رَجُلْ كَعْتِ الْاَكْبِتَهْ مَوْتِيْ اَلْكَفْتِ كَافَكَ فَخِي وَفَانِكَ سَكُوْنِيَهْ رِيْرَهْ جَمْعْ اِبْنِكَ تَقُولْ كَعْتِ الشَّيْ اَكْفَتَهْ
 كَفْتَا مِنْ الْبَابِ الثَّانِي اِذَا ضَمْتِنَهْ اِلَى نَفْسِكَ فِي الْاَحَادِيثْ اَكْتَوَا صَبِيَانَكُمْ بِاللَّيْلِ فَاَنْ لِّلشَّيْطَانِ خُطْفَهْ وَانْتِشَارْ
 يَعْنيْ سِرْ صَبِيَانَكِرِيْ كُنْدُوْ كَرْدَنْ اِيْرَمَكَ كِيْجَهْ وَقَتْنَهْ زِيْرَ اَشْيَاطِيْنِكَ كِيْجَهْ وَقَتْنَهْ هَرَجَانَهْ طَاغِيْ وَحِيلَهْ سِي
 وَلُوْجِنْ وَكَفْتِ مَنَعْ مَعْنَا سَنَهْ دَهْ كَلُورْ بَقَالْ كَفْتَهْ عَنْ وَجْهَهْ اَيْ صَرْفَهْ وَسُرْعَتِ اِبْنِكَ مَعْنَا سَنَهْ دَهْ كَلُورْ بَقَالْ
 كَفْتِ اَيْ اَسْرَعْ وَزِيْ يَادَهْ سُوْرْمَكَ مَعْنَا سَنَهْ دَهْ اِسْتِعْمَالْ اُولُورْ سُوْقْ شَدِيْدْ مَعْنَا سَنَهْ وَكَفْتِ سَرِيْعْ
 مَعْنَا سَنَهْ دَهْ كَلُورْ بَقَالْ رَجُلْ كَفْتِ اَيْ سَرِيْعْ اَلْكَبِيْتِ كَافَكَ فَخِي وَفَانِكَ سَكُوْنِيَهْ كَذَلِكَ سَرِيْعْ مَعْنَا سَنَهْ
 اَلْكَبْتِ كَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ كُوْجَكَ چُوْمَلَكَهْ دِيرْ لَ فِي الْمَثَلِ كَفْتِ عَلِيْ وَثِيَهْ وَوَثِيَهْ وَوَاوْكَ فَخِي وَهَمَزَهْ نَكْ كَسِرِيْ
 وَيَانِكَ تَشَدُّ بِدَ بِلَهْ يُوْكَ چُوْمَلَكَهْ دِيرْ لَ مَعْنَايْ مَثَلْ بِلَا زِيْ اِيْكَنْ چُوْقْ اُولَدِيْ دِيْمَكَ اُولُورْ اَلْكَبَاتِ كَافَكَ كَسِرْ بِلَهْ
 وَفَانِكَ تَخْفِيْفَهْ شَوْلْ مَوْضِعْ اَسْمِدَرْ كَهْ اَنَدَهْ بَرِنَسْنَهْ جَمْعْ اُولُورْ وَمَنَهْ قَوْلَهْ تَعَالَى اَلْمُجْعَلُ الْاَرْضَ كَفَاتَا اَحْيَاءَ
 وَامَوَاتَا اَلْكَبِيْتِ كَافَكَ ضَمِيْ وَمِيْمَكَ فَخْتِنَهْ شَوْلْ طُوْرِيْ اَتْ دَرَكَهْ بِلِيْسِيْ وَقُوْرِيْ سِيَاهْ اُولَهْ وَبُوْنَهْ مَذْكُرْ اِبْلَهْ
 مَوْتِ بَرَاوُورْ اَلْكَبْتَهْ كَافَكَ ضَمِيْ وَمِيْمَكَ سَكُوْنِيَهْ حَمْرَهْ وَزِيْ اَوْزَنْ كِيْمَتِكَ لُوْنِيْ وَبُوْ شَوْلْ قَرْمَزْلِقْ دَرَكَهْ
 اَكَلَقِيْرَهْ قَرْمَزْ اُولَهْ وَقَنُوْهْ قَافَكَ وَنَوْنِكَ ضَمِيلَهْ قَرْمَزِيْ رِنَكْ زِيَادَهْ قُوِيْ اُولُوبْ سِيَاهَهْ مَائِلْ اُولْمَقْدَرْ سِيْبُوْ يِي
 اِيْنْدِيْ خَلِيْلِدَنْ كِيْنِيْ سَوَالْ اِيْتِدَكَهْ اِيْنْدِيْ كِيْنِيْ صِيْغَهْ نَصْفِيْرَهْ اِيْرَادْ اِيْتِدْبَلَرْ زِيْرَا كِيْتِ بَرَلُوْنْ دَرَكَهْ قَرْمَزْلِقْ
 قَرْمَزِيْ يَبِيْنْدَهْ دَرْ پَسْ بَرَجَانِيَهْ خَالِصْ اُولْمَدْ خِيْجُوْنْ نَصْفِيْرَهْ اُولْ لُوْنَلَرْ قَرِيْ اِسْتِعَارْ اِيْتِدْبَلَرْ وَكِيْمَتَهْ اِسْتَقْرْ
 يَبِيْنْدَهْ فَرْقْ بُوْدَرْ كَهْ بِلِيْ اِبْلَهْ قُوِيْرَهْ نَظَرْ اُولُورْ اَكْرِيْ وَوَقُوْرِيْ قَرْمَزِيْ اُولُورْ سَهْ اِسْتَقْرْ اُولُورْ وَاَكْرِيْ سِيَاهْ
 اُولُورْ سَهْ كِيْمَتِ اُولُورْ اَلْاَكْمَاتِ وَالْاَكْمِيَاتِ هَمَزَهْ نَكْ كَسِرِيْ وَكَافَكَ سَكُوْنِيَهْ طُوْرِيْ اُولْمَقْ بَقَالْ اَكْتِ بِنَشْدَبْدِ
 التَّاءُ اَكْمَاتَا وَاَكْمَاتَا اَكْمِيَاتَا وَدَوَهْ دَخِي حَالْ بُوْ بِلَهْ دَرْ قِيْنْ دَوَهْ يِي حَمْرِنْدَنْ غَيْرِيْ رِنَكْ قَارْ شِمْسَهْ بَعِيْرْ اَحْمَرْ دِيرْ لَ
 قِيْنَكَهْ اَنُوْكَ حَمْرَتَهْ قَنُوْهْ قَارْ شِمْسَهْ يَعْنيْ سِيَاهَهْ مَائِلْ قَرْمَزْلِقْ قَارْ شِمْسَهْ اَكْبَا بَعِيْرْ كِيْتِ دِيرْ لَ وَنَاقَهْ يِي دَخِي
 كِيْتِ دِيرْ لَ وَكِيْتِ خَمْرْ كَدَخِيْ اَسْمَلَرْ نَدَنْ دَرْ زِيْرَا اَنَدَهْ قَارَهْ لِقْ وَقَرْمَزْ بِلِقْ وَارْدَرْ اَلْكَبِيْتِ تَكْرِيْمْ وَزِيْ
 اَوْزَنْ جَهَازِيْ اَسَانْ اِبْنِكَ كِيْتِ وَكِيْتِ كَافَكَ فَخِي وَيَا رَكْ سَكُوْنِيْ وَتَالْ رَكْ فَخِي اَوْزَنْ بِنَاسِيْلَهْ شَوْلْ بِلَهْ وَشَوْلْ بِلَهْ
 دِيْمَكْدَرْ وَكِيْتِ وَكِيْتِ تَالْ رَكْ كَسِرْ بِلَهْ دَخِي لَفْتِ دَرْ وَابْكِيْسَنَهْ دَخِي تَاهَادَنْ دُوْغَشْدَرْ حَالَتْ وَصَلَهْ هَاتَا يِي مَنَقْلَبْ
 اُولْمَغَلَهْ فَصْلُ الْاَلَامِ اَللَّامُ وَتَانِكَ تَشَدُّ بِدَ بِلَهْ رِنَسْنَهْ يِي مُحْكَمْ بَعْلَقْ بَقَالْ لَتِ الشَّيْ بَلْتَهْ مِنْ الْبَابِ الْاَوَّلِ اِذَا
 شَدَّ وَانْثَقَهْ وَرَكْسَنَهْ يِي رَكْسَنَهْ يِي اَقَشْدَرْ وَبِ مَصَاحِبْ قَالْعَهْ دَهْ دِيرْ لَ بَقَالْ لَتِ فَلَانْ اِذَا لَرَبْ وَوَقَرَنْ
 مَعَهْ وَلَتْ قَاوَدِيْ اَصْلَمَغَهْ دَخِي دِيرْ لَ بَقَالْ لَتِ السُّوْبِقُ اَللّٰهُ لَتَا اِذَا جَدَحْتَهْ وَجَدَحْ جِيْمْ مَعْجُوْدَالْ مَهْمَلَهْ وَحَاءْ
 مَهْمَلَهْ اِبْلَهْ قَاوَدِيْ اَصْلَمَغْ اَللَّصْتُ لَامْ فَخْتِنَهْ وَصَادْ سَكُوْنِيَهْ اَوْغَرِيْ اَصْ مَعْنَا سَنَهْ وَبُوْطِيْ لَغِيْ دَرْ وَبُوْطِيْ
 شَوْلْ كَسْنَهْ لَرْدَرْ كَهْ طَسَبَهْ طَسْتِ دِيرْ لَ اَللَّصُوْتِ ضَمْتِنَهْ لَصْتِكَ جَمْعِي دَرْ اَوْغَرِيْلَرْ مَعْنَا سَنَهْ

كَبْت

كَرْت

كَبْت

كَبْت

كَبْت

كَبْت

لَت

لَصْت

لغت

لوت

لغت

ممت

اللفت لامك فتي وفانك سكونيله بور مق لي معناسنه وفي حديث حذيفة ان من اقراء الناس للقران
 منافق لا يدع من القران الفاولا واوايلفت بلسانه كابلقت البقرة الخلا بلسا نها وخلاءاء معجك فتي ابله بلا
 مد تازاه اوت معناسنه در وصف معناسنه دخي كور بقال لغت وجهه عني اي صرفه و بقال لغته عن رايه
 اي صرفه والكل من الباب الثاني اللفت همزه نك فتي ولا مك سكوني وفانك فتي ابله شول نكه در كه بو بنزي
 بري بر نه طوشمش اوله والفت لغت نميده صولق ديكدر وقبس لغتند احق ديكدر اعفت ديدكاري كبي
 احق معناسنه اللغات لامك فتييله شول احق در كه خلق عسيرا اولوب بدزنه كانه اوله اللغوت كذلك لامك
 فتييله وفانك خميله شول عور ندر كه اري اوله واخر اردن ولدي اوله كه ولدنه ثلث دن يعني التفان دن خالي
 اولد غيچون لغوت دير لر اللغيت شول بنز در كه قوامه كمش اولوب ياك كبي او زنه عصيده غليظه معناسنه
 وعصيده بر نسنيه صار لغه قابل اولد غيچون عصيده دير لر اللغات همزه نك وفانك كسر بيله التلث فتييله
 وفانك خمي وتشديد بيله بر نسنيه دونوب بقمق اما استعمال عربك ثلث اكث در اللقت لامك كسر بيله
 وفانك سكونيله شلغ ولغت شق معناسنه ده كور بقال لغته معك اي صغوه معك يعني بر شقي سنوكله در كه
 صغو صاد مهله وغين معجكه بيله ميل معناسنه در و بر كسنيه نك بر نسنيه يميل بر شقينك اكا تو جهيله
 اولور اللفتان تنبيه در شقان معناسنه وجانب معناسنه ده كور وقولهم لالتفت لفت فلان اي لا تنظر الي
 جانبه اللوت لامك فتي وواوك سكونيله كيز ملك كئمان معناسنه كذا في بعض نسخ الصحاح ليت كده عتي در
 لامك فتييله اسم نصب ابدوب خبرن رفع ابدركان كبي وساخر اخواني كبي زير ابو نلر افعاله مشابه در
 لفظ لري قوي اولوب اكثر مضمرات بونلره لاحق اولد غيچون ومعنار نه دخي افعاله مناسبي اولد غيچون
 نقول ليت زبدا اذهب اما شاعر كقولي ياليت ايام الصبار واجعا ياليت ايام الصبا النان نقد رنده در و راجع
 لفظك تنصباي حالت اوزن در ونحويون بعض عربن حكما بت ابدوب ايتد بليت وجدت منزله سنه
 استعمال اولنوب مفعولينه تعدي ايلر و مجراي افعاله جاري اولور ونحو ليت زبدا شاخصا نو نقد بر وجه
 ذكر اولنان بيت بولغت اوزن اولق محفل اولور ومعلوم اوله كه ليئي وليتي جائز دراني واتي
 ولعلي ولعلي جائز اولد وغي كبي الليت لامك كسر بيله بونيك بر جاني در صفحه عنق معناسنه الليتان
 تنبيه سيدر بقال هاليتان اللوت لامك فتي وواوك سكونيله واليت لامك فتي ويانك سكونيله منع
 ايتك معناسنه بقال لاتعن وجهه بليته لو تا وليتا من الباب الادل والثاني اي حبسه وصرفه
 عن وجهه الالاته همزه نك كسر بيله و ندر ملك لوت معناسنه بقال لاتعن وجهه پس فعل وافعل
 بر معناي اولور والاته نقص معناسنه ده كور بقال مالا من عمل شي اي مانقص مثل التلات كله نقي در
 اخفش ايتدي بوليس كله سنه تشبيه اولنغين اسم فاعل بونده مضمر قلنشدرا و ايتدي لات حين
 كله سندن جدا استعمال اولماز وكاه اولور كه ضرورة كله حين بعض اشعار ده حذف اولنور و بعضيلر
 لات حين مناص او قشدر در فعله لاتك خبرن مضمر قيلو بن وابوعبيد ايتدي لات اصلنه لا ابدى
 كله تازايد در زياده اولماز الاحين كله سنه وثلاثن واوان كله سنه زياده اولور وثلاثن تانك فتييله الان
 معناسنه در حد اتمده بولكله راوزر ينه زياده اولنور اكر چه صورتا بونلردن منفرد ياز بيلور ديدى
 ته كم بعض شعر ده متصل دخي ياز لشدر العاطفون تحين مامن عاطف والمطعمون زمان مامن مطم
 بعضيلر ايتدي تالا كله سنه زياده اولنه در تحت و ربت كله رنده زياده اولند دخي كبي فصل الميم المات
 ميمك فتي وتانك تشديد بيله خيمك مد معناسنه ابي بكره اوزر ينه صرمادن چككه ده دير لر الماته تاء

اولينك

ممت

مرت

ممت

ملت

موت

ممت

اولينك تشديد بيله ماده وزني وزر ينه حرمة وسيله يه دير لر تقول فلان عت اليك بقرابه يعني فلان نسنه
 اوزن سكا نسب ايلر قرابت سبيله الموات ميمك فتييله وسيله ر الحت ميمك فتي وحانك سكونيله هر نسنيه نك
 محكمي بقال يوم محت اي تشديد الحر مثل الحمت كه حمت دخي تشديد الحر ديك اولور بقال محت يوم مامن الباب
 الخامس المرت ميمك فتي ونونك سكونيله شول محرار كداوتي تيميه المروية فتييله اوتسزلق بقال مكن مرت اي
 بين المروية يعني اوتسز مكن وقاشي قاسز كسنيه دخي دير لر بقال رجل مرت اذا لم يكن على حاجبيه شعر المروت
 ميمك فتي ورايك تشديد بيله بر دره نك اسيدرو بوندن مأخوذ در يوم المروت ديدكاري كه بنى قشير له تميم
 بننده واقع در المقت ميمك فتي وقاشك سكونيله بعض ايتك بقال مقتنه مقتاذا البغضه ونكاح المقت زمان
 جاهليت اولور دي كه اول بر كسنيه باياسينك عورتن المقدر المقيت ميمك فتي وقاشك كسر بيله والمقوت بغض
 اولنمش كسنيه وفي بعض نسخ الجوهرى لاسمكات سوبلجي اغرمق بقال سمكت البشر اسمكات اذا ابيض الاموات
 شول محاربه دير لر كه نباتاتى اوليه بقال مفازة امواتى ملساء لانيات فيها كذا في نسخ الصحاح الموت اولود كه
 حيانك ضدى در بقال مات يموت ويمات ايضا من الباب الاول والرابع الميت والميت يانك تشديد و تخفيفيله
 اولمش كسنيه الموتى والاموات والميتون والميتون يانك سكونيله مز بوررك جمع بقال قوم موتى الخ وميتك اصل
 موت ابدى فعيل وزني اوزن اندن صكره ادغام اولندى و بعد تخفيف اولندى و بونده مذكر ومؤنث برابر اولور
 قال الله تعالى لنعيم ببلدة ميتا ولم يقل ميتة فرايتدى هنوز اولين كسنيه هذامات من قليل دير لر وميت
 عن قليل دير لر اولد كدن صكره هذامات ديزلر الميتة ميمك فتييله ويانك سكونيله جيفه م دار اولمش
 معناسنه الميتة ميمك كسر بيله جلسه كبي رنوع اولمك يقال مات فلان ميتة حسنة مالموتة فعل نجب در اما
 مراد الموت قلبه ديكدر نه عجب مرده دل در معناسنه زير اشول غيلك معناسنه كه زياده و نقصه
 قابليت اوليه اندن فعل نجب كلز الموات ميمك خميله موت معناسنه در الموات ميمك فتييله شول نسنيه در كه
 انده روح اوليه وموات شول رده دخي دير لر كه انك مالكي اوليه واندى كسنيه منتفع اوليه الموتان ميمك
 فتييله وواوك سكونيله قلبي اولمش كسنيه والموتة مؤنث بقال رجل موتان الفؤاد مؤنث الفؤاد
 الموتان ميمك وواوك فتييله حيوانك ضدى در بقال استر الموتان ولا تشتر الحيوان اي استر الارضين
 والدور ولا تشتر الرقيق والدواب فرايتدى موتان رقسمنده احيا اولين رده دير لر وفي الحديث موتان الارض
 لله ولرسوله فن احبي منها شيأ فهو له الموتان بالضم شول موت در كه جار ياره واقع اوله بقال
 وقع في المال موتان الاماته همزه نك كسر بيله اولدرك بقال اماته الله وولدى اولمك معناسنه ده كور
 بقال امات الناقة اذا مات ولد ها الميت ميم اولك خمي وثانية نك كسرى والميتة ولدى اولن ناقة بقال امات
 الناقه فهى ميت وميتة ابو عبيد ايتدي بومعنى عورنده دخي استعمال اولور المماوت على وزن المصايح جمعى در
 ابن السكيت ايتدي امات فلان دير لر فتن انك ابني يا خود ايتاسى وفات ايتسه التوبت على وزن التكرم
 اولدرك بقال مودة تويتا سدد للمبالغة المماوت ميمك خمي وتانك فتي وواوك كسرى بيله شول زاهد در
 كه مرلى اوله الموت المائت زياده مبالغة بيله اولن اولوم ليل لائل كبي يوخدن لفظه مايوكده
 انسميت ميمك خمي وسينك سكونيله بر نسنيه به متمحض ومنبسط اولق بقال هو مسميت لامر اي
 مستمر سل له وسميت شول كسنيه دير لر كه قتال حيننده اولومدن ياك چكبيه الموتة ميمك خميله
 جنون دن وصرع دن برنوع در كه انسانه عارض اولور فتن افاقت بولسه عقلى تمام ير ينه كور

نات

نبت

نحت

نصبت

نعت

نفت

نکت

او بخویه وارمش یا خود مست اولمش کی مؤنه میك خیمیه وسكون همزه ابله شول رك اسمیدر كه
 جعفر بن ابی طالب انده قتل اولندی فصل النون النبت نونك فحی و همزه نك كسر بله ايكلمك نالیدن
 معناسنه بقال نأت الرجل یبئت نلتا من الباب الثاني اذا ان مثل نهت النأت نونك فحی و همزه نك فحی
 و تشدید بله مثل نهات زیاده ايكلمك نونك فحی و یانك سكونیله و لنیات نونك فحیه
 یردن بتن نسنه و بئك معناسنه ده كلور الانبات بئك و بتورمك و انبات قاسق قلی بئكه دخی دیرلر
 بقال انبت الغلام ای بئت عاتنه و عانه عین مهمله ابله و نون ابله قاسقه دیرلر بقال بئت الارض و انبت بعتی
 و نبت البقل و است البقل دخی دیرلر بر معنایه و بقال انبت الله نباتا حسنا المنبوت میك فحی و نونك سكونیله
 بئش نسنه انبت صیغه سنك اسم مفعولیدر علی خلاف انقیاس بقال انبت فهو منبوت التنبیت علی وزن
 التكریم اغاچ ديكلمك بقال نبت الشجر تنبیتا غرسه و بقال نبت اكل بین عینك یعنی اكلك ديكلمش فدان
 كی كوزك او كنده حاضر كورو تنبیت تربت معناسنه ده كلور بقال بئت الصبی تنبیتا اذار بئت المنبت میك فحی
 و نونك سكونیله و یانك كسر بله ارت بچك یر موضع النبات معناسنه النابتة یانك كسر بله برقیله ده حاصل
 اولوب ظهور ابدن نسنه بقال ما احسن نابتة بنی فلان ای ما نبت عایه اموالهم و اولادهم و نبت لهم نابتة اذا
 نسألهم نش صغار یعنی انارك تازه اولادی ینشسه و بقال ان بنی فلان لنابتة شرچن اول قبیله ابله اوزن
 اولسلر النوبات نابتك جمیعده تازه لده نابتة اولن انارك عمرلر بدر النیت نونك فحی و یانك كسر بله
 برقیله نك ادیدر یندن الینبوت یانك فحی و نونك سكونی و یانك خیمیه بر جنس اغاچدر كه بعضر وایتده
 اول كی بو بنی اغاچیدر الحت نونك فحی و یانك سكونیله یونق تراشیدن معناسنه بقال نحتة بختة نحتا
 من الباب الثاني النحا ته نونك خیمیه یونقه كه اغاچی یونار كن دوكلور الحت میك كسر بله و نونك سكونیله
 یونجق الت كه اكرنده دیرلر النحبة نونك فحی و یانك كسر بله طبیعت معناسنه النحیت نونك فحی و یانك
 كسر بله برقیله و لب و لب مصلحتلر كوزن كسند خیل معناسنه و نحت طوارك شول طار نغنه دیرلر كاطم افی
 كمش اوله الانصات همزه نك كسر بله ساكت اولوب یر سوزی دكلك تقول نصتوه و انصتوا له النعت نونك فحی
 و عینك سكونیله بر نسنه نك صفی و بر نسنه بی وصفایمك بقال نعت الشیء من الباب الثالث الانعت همزه نك
 كسری و نونك سكونیله كذلك وصفایمك تقول انعت الشیء اذا وصفته ناعتون بر موضعك اسمیدر النعت
 نونك فحی و فاك كسر بله چوملك زیاده قینوب كفن اوق كی انسی بقال نعت القدر تفت نفیتا من الباب
 الثاني اذا كانت ترمی بئل السهم و غصنه كلوب اغزكو پورمكه دخی دیرلر بقال ان فلان لینف غصبا و ینفط ای
 بغلی المنافته میك ضمی و فاك فحیه زیاده قینق بقال القدر تافت و تافط النفوت نونك فحیه و فاك
 خیمیه زیاده قینق چوملك النعته نونك فحیه و فاك كسر بله اونی صواوزرینه یا خود سوداوزرینه دوكلدر
 حتی قانینجه یعنی بولماچ ایتكدر و بولماچ در سخینه دن و سخینه اوماچ دبدكاری سدر كه بولماچدن طوریمجه
 اولور و بونی اهل عیال و انلر ایدر قن زمانلره قهر ایدوب فقیر اولسلر النكت نونك فحی و كافك سكونیله
 قامشی یا خود قامش مثلاً و بر نسنه بی بره اوروپ یری نوكله متاثر قلقدرو بر كسند بی دور توب باشی اوزرینه
 برا نغنه دخی دیرلر الانكات همزه نك كسری و نونك سكونیله باشی اوزن دوشمك بقال نكه من الباب الاول
 فانتك هو و یردن یوقرو و حرمغه دخی دیرلر بقال مر الفرس ینكت ای بنوعی الارض النكة نونك خیمیه نقطه
 كی دروزناو معنی یعنی بره بر نسنه ابله نقطه قویوب نشان ایتكدر المنكة میك ضمی و كافك فحی و تشدید بله
 كسر بله دخی روایت اولنور و ثانی اظهر در شه كم توكیت نفسیرنده كلور انشاء الله تعالی و نذنب نفسیرنده دخی

نوت

نعت

وقت

وكت

وكت

هبت

هنت

هرت

هفت

مرور انشدر شول خرمادر كه اولمغه با شلیوب اكلك دوسته بقال رطبة منكتة النكت كافك كسر بله و نونك
 دیرسكی مخرف اولوب یاتی یار مق حالی در النواتی فحیتبندلر زیاده اولن كی بیلدر النوتی نونك خیمیه و یانك
 تشدید بله نواتینك مفردی و بواهل شام كلامندن در النات الناس ديكدر بعض لغت اوزن سین تیه
 قلب اولمشدر كاسه اكیات دبدكاری كی النهیت نونك فحی و هانك كسر بله ارسلان اوزن تیه معناسنه
 لكن نهیت زئیردن اذنا اولندر نقول نهیت بنهت من الباب الثاني و جار اوزن و نفس الوب و یرمكه دخی دیرلر
 النهات نونك فحی و هانك تشدید بله زیاده چاغر ن ارسلان بقال اسد نهات و حماره دخی دیرلر بقال حمار نهات
 ای نهات و نفس ابدی معناسنه ده كلور بقال رل نهات ای زحار و زحار زاء معجده و حماره ابله شندله
 نفس الوب و یرن دیرلر فصل الواو الوقت چاغ معناسنه چاغ معروف المقات میك كسر بله بر فعل ایچون تعیین
 اهلان وقت و تعیین اولنان مكان معناسنه ده كلور بقال هذامقات اهل الشام احرام كیدكاری موضع ایچون
 الموقوت علی وزن المقصود وقت تعیین اولنان فعل بقال وقته فهو موقوت اذا بین للفعل وقتا بفعل فيه
 ومنه قوله تعالى ان الصلوة كانت علی المؤمنین كتابا موقوت ای مفروضا فی الاوقات التوقیت علی وزن التكریم
 وقتلری تعیین ایتك بقال وقته لیوم كذا یعنی بنی تعیین ایتدم فلان كون ایچون اجلته دبدكاری كی
 وقری و اذا الرسل اوقت و وقت محففة و اوقت دخی لغتدر مثل وجوه واجوه الموقت مفعول در مجلس كی
 وقتدن ما خوددر بقال الله جامع الناس لیوم الموقت الو كته سول نسنه در كه بر نسنه اوزن زنه نقطه كی
 اولور بقال فی عینیه و كته التوكیت علی وزن التكریم خرماتك اولمغه بشلیوب نقطه لر طاهر اولمق
 بقال وكت البسرة توكیت الا بهات همزه نك كسر بله ات فو قق بقال و هت اللحم یوهت اذا اتن و ابهت یوهت دخی
 لغت در یوهت كلمه سنه یا و او ه قلب اولمشدر ما قبل مضوم اولد غندن او تر و فصل الهاء الهبت هانك
 فحی و یانك كسر بله فعیل و زنی اوزن قور خوشندن عقلی زائل اولان كسند بقال هبت الرجل ای نخب یعنی
 خوفندن عقلی كندی مهبت الفوا د شول كسند در كه خوفندن عقلی كبش اوله الهبته هانك فحی و یانك
 سكونیله ضعف معناسنه بقال فی عقله هبته ای ضعف و اوزمق معناسنه ده كلور بقال هبته بهبته من الباب
 الثاني ای ضرب الهت هانك فحی و تانك تشدید بله كلامی انتظام اوزن سو بلك بقال هویسر داخذت سردا
 و بهبته هتامن الباب الاول و سرد سوزی بر یرده یرمكه دیرلر الهت میك كسر بله شول رجه دیرلر كه خفیف
 اولوب كثیر الكلام اوله الهتان هانك فحی و تانك تشدید بله بمعناه الهت هانك فحی و و انك سكونیله ات قی
 یشمك بقال هرت اللحم ای طبخه حی نهرأ و لباسی پانلمغه دخی دیرلر هرت الثوب ای مزقه و بر كسند نك عرض
 بقمغه دخی دیرلر بقال هرت عرضه اذا طعن فيه الهرت هانك فحی و و انك كسر بله شول كسند در كه اغزنك
 كوشه لری بیوك اوله و اسع الشدقین معناسنه و كاه اولوراردی و او كی راوولمش عورت دخی دیرلر مفضضة معناسنه
 الهرت طرب و زنی اوزن مصدر در بقال هرت بهرت من الباب الرابع الهرت همزه نك و و انك فحیه اوردی
 زیاده بیوك اولان بقال اسد اهت ای بین الهرت مهر و الفم دخی دیرلر و كلاب مهر و ته الا شداق دخی دیرلر
 الهفت و الهفات هانك فحیه اوله و خیمیه ثانیله بر نسنه خفتندن طاعلوب او چق بقال هفت الشیء هفتا
 و هفتا من الباب الثاني ای نظار و هر شیء كه یلحق اولسه هفت ذلك الشیء دیرلر الانیفات همزه نك كسر بله
 و نونك سكونیله و التهافات تانك فحی و فاك خیمیه بر نسنه یان پاره اولوب دوشمك و یره انه اتشه
 دوشمكه دخی دیرلر بقال تهافت الفرش ای تساقط و فراش فاك فحیه و و انك تخفیفله یر و انه
 دبدكاری نسنه در كه كجه ایله كندن اوده اورر الهفیتة هانك فحی و فاك كسر بله شول

کسسه در در که انلری قتل ز بون ایش اوله بقال وردت هفیتة من الناس للذين اقمتهم السنة وسنة دن مراد
 قتل در الوقات هانک فحی و فاک تشد بد به احق دیکدر لغات معناسنه الهائی هانک فحی و لامک سکونی
 و لغ مقصود به بر اوت در که قور بد قور قور و فحی بنسه کیر و تیر دیشلر کذا فی بعض نسخ الصحاح التهییت
 علی وزن التکریم چاغرمق بقال هیت بر و هرت بر اذ اصاح بر و دعاه هیت هانک فحیله و یانک سکونیه کل دیک
 اولور هلم معناسنه بقال هیت لک ای هلم و بعضیلر ایتدی بوند و احد و جمع و مذکر و مؤنث برابر اولور لکن عدد
 هیت کله سنک عقبند ذکر اولور بقال هیت لکما و هیت لکن الهوت هانک فحیله ایلحق اولان روم دیر لر الهوت
 هانک ضمی و رانک تشد بد به بمعناه هیت هانک کسر به بر شتر ک اسمیدر فرات کنار نه اصمعی ایتدی هیتک
 اصلی هولدن در ایلحق بر معناسنه ته کم مرو ایتدی هات تانک کسر به بر کله در که ویر بکا دیکدر اعطی
 معناسنه بقال هات یار جل هاتما تنیه مذکر ی هاتوا جمع مذکر ی هاتی یا ثله مؤنثی هاتی یا ثنییه مؤنثی هاتین
 جمع مؤنثی عا طین کبی و نقول هات لاهات یغی ویر که ویر که قادر اولیه سن الهاتاه میمک ضمیله ویر شیک نقول
 هات ان کان بک مها تاه و بقال ما الهاتیک ای ما اعطیک و لا بقال منه هاتیت و لا یغی بهایغی بوندن صیغه نهی
 کلز و خلیل ایتدی هانک اصلی اتی یونی دن در الف یا یی قلب و تشدر فصل الیاء الیا قوت جواهر دن بر معروف
 طاشدر فارسی معر بدر فاعول وزنی اوزن در الیا قوت واحد ی الیواقیت یا قونک جمع الیهات همزه نک کسر به
 ات قوق بقال ایت اخرج ای اتن باب الشاء فصل الالف لایث همزه نک فحی و یانک کسر به شاذ اولان کسسه
 نشبط معناسنه لایث همزه نک و یانک فحیله سود ایحوب قارن ششمه دن مست کبی اولمق بقال ایت الر جل
 یا ث من الیاب الرابع و ابوعرو و بحال دوه سود بینه مخصوص صدر دبدی الایاته همزه نک فحیله اوت چوق
 اولمق ویری بر بینه دولشمق بقال الث النبات یا ثه اذ اکثر و النفا لایث همزه نک فحی و یانک کسر به کورو بول
 دیکدر بقال نبات ایت و شعر ایت و ملحم معناسنه ده کور الایات همزه نک فحیله جمعی بقال نسوة اناث
 ای کثیرات اللحم الایات کذلک همزه نک فحیله او اسبابی متاع الیبت معناسنه فرا ایتدی اناث جمعدر واحدی
 یوقدر و ابوزید ایتدی اناث کور و مال اطلاق اولنور یعنی دوه و قیون و قوله و سائر متاعه اطلاق اولنور
 الایاته اناثک واحدی در التا ث فحیله و یانک ضمیله متاع صاحب اولمق بقال تا ث فلان اذا اصاب ریاضا
 و ریاض رانک کسر به ریشک جمعی در قماش دیک اولور اناثه همزه نک ضمیله بر جاک اسمیدر الارث
 همزه نک کسر به لکه میراث معناسنه همزه نک اصلی و ابودی و اصل معناسنه ده کور بقال هو فی ارث صدق
 ای فی اصل صدق و ارث متأخرین متقدم اولنور دن متوارث اولدی حالته دخی دیر بقال هو علی ارث من کذا
 ای علی امر قدیم توارثه الاخر عن الاول التا رث قومک ما بیننده اغرا ایتکه دیر لر و ایت و دبقماغه دخی دیر لر ابقاد
 نار معناسنه الارثه همزه نک ضمیله شول طوار تسنه دیر لر که او جاک کلی یا ننده احضار ایدر لر وقت حاجت او
 بقمعه بولنسون دیو و صحاحک بعض نسخه لر نه شو به واقع اولمش که ارث شول غن در که تعیین و لنه بر نسبه بیع
 ایتکه نقول ارث لی فی دایته شیاً لا انقص منه و ما لا یانقص من ارثه شیاً و ارثه شول علامت در که
 ایتکی برک بیننده اولنور حده وضع اولنور و ارثه قیون رنکندر نندن بغه و رقطه کبی اقلو و قره لواولن رنکدر بقال
 کیش ارث و نجه ارثاء بغه بانک ضمی و غین معجه نک سکونیه قر متق اولمغه دیر لر و رقطه رانک ضمیله
 و قافک سکونیه لاجه اولمغه دیر لر الارث همزه نک ضمیله شول اوت در که دوهانی یکله سم د کد نصیره
 او بوز اولور انتغی مافی بعض النسخ التا رث فحیله و رانک ضمی و تشد بد به اود یا لکنمق بقال تا رث
 النار اذا انقذت فی الارثه انت الای دیشی مذکر ک مقابل الایات اناثک جمعی الایات همزه نک ضمی و نونک

هات

هوب

هیت

یقت

ایث

ارث

انث

سکونیه اناثک کویا که جمیدر دینلدی الایات همزه نک کسر به افعال وزنی اوزن مؤنث طوغرمق بقال
 انت المرأة اذ اولدت شی المونث مؤنث طوغرن عورت المیناث میمک کسر به مؤنث طوغرمق عادی اولن عورت
 و مؤنث طوغرمق عادی اولان دخی میناث دیر لر زیرامفعال صیغه سنه مذکر مؤنث برابر اولور التا یث
 علی وزن التکریم کله ی مؤنث قلق نذکرک مقابلی در التا ث فحیله و نونک ضمی و تشد بد به کله مؤنث
 اولمق بقال لثته فثا ث الایث همزه نک فحی و نونک کسر به شول دموم دیر لر که دیشی اولوب ملایم اوله
 الایثان همزه نک ضمی و نونک سکونی و تانک فحیله ایتکی خایه و ایتکی قولاغه دخی دیر لر الایثه همزه نک
 فحی و نونک کسر به شول یردر که اوت بتون و دوز راوله فصل الباء الیبت بانک فحیله خبری شایع ایتک
 بقال بشت الخبر اذا نشره و بشت شول خرما ییدر لر که ای اود یوشومیه لر بقال بشت اذا لم یجد کنزه و بوعر بلرک
 ماء غور دبد کبری کبی در اصمعی ایتدی بشت دیر لر قچن متفرق اولوب بری برندن ایر و اولسه و بشت حاله و حزنه
 دخی دیر لر الایثات همزه نک کسر به بمعناه و اظهار معناسنه ده کور بقال ایتک سری ای اظهارت لک
 و ایتا اظهار حال و اظهار حزنه دخی دیر لر بقال ایتک ای اظهارت لک بی التیش علی وزن التکریم خبری
 کذلک شایع قلق بقال بشت الخبر شدد للمبالغة الایثات خبر منشر اولمق البیئنه علی وزن الزلزله طاغی
 بقال بشت الخبر بینه اذ انشرت و بقال ایضا بشت الغبار اذ هیجته البعث بانک فحی و حانک سکونیه صوروب
 ارشدر مق بقال بشت عن الشی من الباب الثالث اذ افنشت عنه و فی المثل کالباحث عن الشفرة الایثات
 همزه نک کسر به بحث ایتک بقال بختت عنه ای فنشت عنه المباحث میمک فحی و حانک کسر به اناحق بر لر
 و منه قولهم ترکته بمباحث البقرای بالمکان القفر یعنی بر حیثیله ترک ایتدم که قنده ایدوکی بلنر البرث بانک فحی
 و رانک سکونیه دوز و یومشق اولان یر البراث بانک کسر به و الایراث همزه نک فحیله و البروث ضمیله
 جمیدر و بعض شاعرک شعرند که برنک جمعند برارث واقع اولمشدر خطادر دیشلر البرغوث بانک ضمی
 و رانک سکونیه یر دبد کبری جانور که موز یانندن در البراغیث بانک فحی و غینک کسری و مد به برغوثک
 جمیدر البعث بانک فحی و عینک سکونیه کوندنر مک بقال بعثه من الباب الثالث ای ارسله و بعث ناقه ی داغ
 اورمغه دخی دیر لر بقال بعث الناقة اذا اترتها و او یخودن او یاندر مغه ده دیر لر بقال بعثه من منامه ای اهبه
 واولی دیر لیکه دخی دیر لر بقال بعث الموتی ای نشرهم لیوم البعث و بعث به قوشن عسکره ده دیر لر و منه
 قولهم کنت فی بعث فلان ای فی جیشه الذی بعث معه البعوث صیغته بعثک جمعی در جیوش معناسنه الایثات
 بمعناه الایثات همزه نک کسری و نونک سکونیه کوندنر مک بقال بعثه فانبعث و سرعت ایتک بقال انبعث
 فی السیرای اسرع التبعت فحیله و عینک ضمی و تشد بد به ابعث معناسنه تبعت منی الشعرای انبعث کانه
 سأل البعیت بانک فحی و عینک کسر به بر شاعرک اسمیدر بعیت دیونسیه اولندی ز بر شاعر نده تبعت منی
 ما تبعت دیشدر بوم بعث بانک ضمیله اوس قبیله سیله خزر ج قبیله سنک بر کونیدر البغاث بانک فحی و ضمی
 و کسر به اوچی ده لغت در بر قوشندر که کرسدن کچرک در او چمسی بطی در مر دار خوار دیر لر جیفه یکین
 ورنکی قر متقدر غبار رنکی کبی و فی المثل ان البغاث با رضنا تستنسر یعنی زم و لا یفره کلن مردار خور کبی ادنا
 ایتک کرس کبی معز اولور که نسر کرسه دیر لر یونس ایتدی اول کسسه که بغاثی واحد قلدی البغاث بانک
 کسری و عینک سکونیه بغاثک جمعی در دبدی غزاله غزلان کبی و شول کسسه که مذکر ده و مؤنث ده بغاثه
 دبدی تاء و حذله جمعی البغاث در دبدی نعامه ایل نعام کبی الایث همزه نک فحی و یانک سکونیه بوز نکلو
 اولن نسنه اغبر معناسنه قریب که اغبر دخی توز رنکنده اولن نسنه ییدر لر و بعث قوموا اولان یر ده دیر لر

بشت

بحث

یرث

برعث

بعث

بغت

بوت

بوت

تفت

ثلث

البغشاء الذي فتي وغينك سكوبيله ولف ممدوده ابلة قوينك الاجه سنه د رلر قطاكي وبغثا اجناس مختلفه دن
 قارشق اولن خلق بقال دخلنا في البغشاء اي في عامة الناس وجماعتهم اليوت بانك فتيه بحث ايمك بقال
 باث عن الشئ يوت بونا البهته بانك فتي وهانك سكوبيله برقييله نك بااسي در سليم دن كذا كاهته بن سليم بن
 منصور د رلر وبهته زمينه دخی د رلر بقال فلان لبهته اي لزينة فصل انتاء التفت فتيه نك مناسك حمدن
 اولن سنه د رلر نك كسمك ويقي قرقي وباس تراش ايمك وقاسق قان كدر ملك وجره اتق وقران بوغزلق كي
 وبونلر كماله نه كدوار سه و د رلر كد نك لفظي اشعار عربيه وقع اولمشدر اصطلاحات شرعية دن ايلدوغنه
 بناء فصل الشاء الثلاثة ووج ديكدر عدد مذكوره الثلاث ووج ديكدر عدد مؤنثه الثلاث نك فتي ولايك
 مدي ابلة واحرنه الف ممدو د بلة سه شنبه كوني در الثلاثاوات ثلاث نك جمعي در الثلاث نك ضيميله ولايك
 سكوبيله اوچه ديكدر الثلث نك فتي ولايك كسر بلة كذلك اوچه ديكدر ثلث معناسنه الثلث نك
 مفتوح اولحق ياز ياده اولن و سائر اعداد ده دخی حال بو بلة در ثلثين وسبع وسديس وخميس ونصف
 د رلر و ابوز بد خميس وثلث كدر بدی الثلاث نك كسر بلة ولايك سكوبيله اوچه كونه برصو ر مقي من قولهم
 هو يسقي نخله الثلاث يعني اغاچي اوچه كونه برصو ر و برصو ر مة اشجار قسمه مخصوص صدر طوار صو ر مة ده
 ثلث يوقدر زيراده ياهر كوني يا كوني اشري ياد و ردي كوني اشنجي كوني صو ر لور عشره وارنجيه يعني اونجي
 كونه وارنجيه پس طوار صو ر مة ده رفت غب خمس د رلر ثلث د رلر و رفت رانك كسر بلة هر كوني صو ر مة
 وغب غينك كسر بلة كوني اشري صو ر مة د رلر ثلاث نك ضيميله ومثلث ميمك فتيه غير منصرف در
 عدلن وصفندن او ترو زير ثلاثه دن ثلاثيه ومثلثيه عدول اولمشدر وبونلر ده صفت معناسي
 واردر تقول مررت بقوم مثنى وثلاث يعني قومه بكيشر و اوچر مرو رايتدم پس بونلر قومك صفتي اولور وقال الله
 تعالى اولى اخوة مثنى وثلاث ورباع يش بونلر له اولى اخوة وصف اولمشدر و بود كراولنان سيمويه قوليدر
 وغير بلة ايتدي غير منصرف اولمري عدلك نكرندن او ترو در لفظه ومعناده زير اثنين لفظندن مثاليه
 وثنايه عدول اولمشدر واثنين معناسندن اثنين اثنين معناسنه عدول اولمشدر فتن كد جاءت الخيل مثنى
 ديسه معني اثنين اثنين ديك اولور حفت حفت معناسنه وجميع اعداد ده اولان عدلر ده حال بوموال
 اوزن در وچن بونلري تضغير ايسك منصرف قيلوب ايدر سن اعيد وثنئي ثلث وربع د رلر سن زير ابو
 حمير كي اولوب متصرف صيغه كي اولور اما احسن واحمد و بلة د كدر زير ابو نلر نصغير له وزن فعلدن
 حقمير زير اطائفة عرب تعجبه ما اميلع ريد او ما احبسنه د رلر الثلاث نك فتيه بر كسسه نك مالنك اوچه
 برين الموق تقول ثلث القوم اثلثهم من الباب الاول اذا اخذت ثلث اموالهم واذا قلت اثلثهم بالكسر من الباب
 الثاني يكون المعني كنت اثلثهم او كلتهم ثلاثة بنفسى الا انك تفتح اربعهم واسبعهم فيهما جميعا لكان العين وتقول
 كانوا تسعة وعشرين فثلثتهم اي صرت بهم ثلثين و كانوا تسعة وثلاثين فربعتهم مثل لفظ الثلاثة
 والاربعة كذلك الى المائة يعني ثلاثين لفظنه واربعين لفظنه ثلثه واربعه ده ديد كك كي د رلر سن يوزه
 وارنجيه الثلاث همزه نك كسر بلة اوچه اولمق بقال ثلث القوم صاروا ثلاثة وكانوا ثلاثة قاربوا كذلك
 الى العشرة ابن السكيت ايتدي هو ثلث ثلاثة د رلر اضافته عشره يه وارنجيه تنوين ابلة استعمال اولنماز و اكر
 مضاف مضاف اليه جنسندن اولماز ايسه د بلسك اضافت ايدر سن د بلسك منوز قيلور سن تقول
 وابع ثلثة و رابع ثلثة كما تقول ضارب عمرو وضارب عمرو زير ابونك معناسي ثلاثة في تمام دورت قايحي ديك
 اولور اما نحن جنسلي متفق او ايحي اضافندن غيري جائز اولمدوغنك وحيي بودر كد معنای فعل مراد اولماز

بلکه اوچك بري و اوچك بعضي مراد اولور و بومعني خود ايضا فتدن غير بلة اولماز و هذا ثالث اثنين د رلر سن
 اضافته وثالث اثنين د رلر سن تنوينه يعني هذا ثلث اثنين ديك اولور ايكي اوچه قلدي معناسنه وثالث
 عشرة ده دخی حال بو بلة در رفع ونصب جائز در تسعة عشر يه وارنجيه شول كسسه كه رفع ايتدي مرادى هو
 ثلث ثلثة عشر ديك اوزن در نهايت ثلاث حذف اولنوب ثلث كندى اعرابي اوزن باقى قلدي وشول
 كسسه كد نصب ايتدي مرادى ثلث ثلثة عشر در وقتا كه ثلاثة حذف اولندى اعرابي ثالثه رعايت اولندى
 محذوفه دلالت ايسون ايچون وثقول هذا الحادى عشر والثاني عشر الى العشرين مفتوح كما ملاذ كرو في الموث
 هذه الحادية عشرة وكذلك الى العشرين ندخل الهاء فيهما جميعا واهل الحجاز بقولون اتوني ثلثهم واربعهم
 الى العشرة فينصبون على كل حال وكذلك الموث ايتني ثلاثون واربعون وغيرهم يعرب بالحركات الثلاث مجمله
 مثل كلهم فاذا جاوزت العشرة لم يكن الا النصب تقول اتوني احد عشرهم وتسعة عشرهم وللنساء ايتني احدى
 عشرهن وثمانى عشرتهن الثلاث نك فتيه ولايك ضيميله شول ناقه در كد صاغلد قد سودى اوچه جنه
 طولدن وشول ناقه يه دخی د رلر ككه اوچه ميسى قوريمش اوله المثلثة ميمك فتي و ثلث سكوبيله
 شول ازق قويا جق طغار جقدر كه اوچه در بدن اوله المثلث ميمك فتي و ثلث سكوبيله ولايك ضيميله شول
 ايب در كه اوچه قانندن بوكش اوله المثلث ميمك ضمي و ثلث فتيه ولايك فتي وتشدد بلة شول نسنه در كه
 اوچه كوشه سى اوله وشول شرابه د رلر كه قيند لوب اوچه بنجشدن ايبكي بنجش كيش اوله التثنية على وزن
 التكرير اوچر ملك ومنه قولهم ثلث بناقت اذا صر منها ثلاثة اخلاف يعني ميسك باشرندن اوچه باش بغلسه
 وچنكه ايبكي باش بغلسه ل شطر بهادر ل و چنكه بر باش بغلسه ل خلاف بهادر ل و چنكه جميع باشارن
 باغلسه ل اجمع بهاواكش بهادر ل فصل الجيم الجاث دومك اغر يوكله يوريمش بقال جاث البعير بجاث
 من الباب الثالث اذا مشى موقرا حملا وقورق معناسنه ده كلوز بقال جث الرجل اذا فزع الجوث قور خمس
 كسسه مذعور معناسنه الجثة جيمك ضيميله و ثلث تشدد بلة انسانك جسدى كرك قاعد و كرك قائم اولسون
 وبعض نسخه ده نأما واقع اولمشدر قائما يرينه و لكن ظاهر اولكي درو على كلا التقديرين اساس صاحب رد
 اولور كد اول جثة الانسان شخصه قاعد ايشدر لث جيمك فتيه قورمق بقال جثة يحته من الباب الاول
 اذا قلعه الاجتاث همزه نك كسرى و جيمك سكوبيله قورمق اقتلاع معناسنه الاجتاث جيمك فتي و ثلث
 كسر بلة خرما فدانى الجثية واحدة خرما فدانى جثيه د رلر يش ورنجيه دك يش و ريد كدن صكره نخلة
 د رلر الجثة والجثات ميمك كسر بلة و جيمك فتيه شول دمور در كه انكله خرما اغاچي دندن قورمق رلر
 الجثات جيمك ضيميله شول اوت در كه برى برينه صارلش اوله وشول قلدر كه برى برينه طولشش اوله بقال
 نبت جثا جث و شجر جثا جث اي ملتف وفر موده اولن دوه يه دخی د رلر بقال بعير جثا جث الجث جيمك فتيه
 موم كه بالدن حاصل اولور و بعضي ايتدي جث هر چرك در كه باله واقع اولور رانك قنادندن وكوده سندن
 الجث جيمك ضمه سيله ريك يوكسكه د رلر الجثات جيمك فتيه و ثلث سكوبيله بر اوت در كد اچي در بعضي
 بيان فسلكاني ابلة تفسير ايشدر الجث فتيه قبر معناسنه الاجداث همزه نك فتي و جيمك سكوبيله
 والا جث همزه نك فتي و جيمك سكوبيله و دالك ضيميله جث جيمك جيمك در قبر معناسنه الاجداث همزه نك
 و ثلث كسر بلة قبر اتخاذا ايمك بقال اجث اذا اتخذ جثا جثا جيمك كسرى و رانك كسرى وتشدد بلة
 ربوع بالى درو مذهب ماماهى در ديش و ترجمه مختارده قلقان باليغدر ديش اجث جيمك كسر بلة ونونك
 سكوبيله اصل بقال فلان من جنسك و جنسك اي اصاك د رلر بويالغت مستقلة در يا خود سيني تاكي لفظ

جاث

جث

جث

جث

جث

جهت

حش

حش

ابدي نرك كلاميد الخشي حيك كسرى و يانك تشديد بله زن ايشلين كسنة زراد معنا سنا الجته حيك فتي
 وهانك سكوبله غضبدين كسنة خفت او زن اولمق يقال جهت جهشاي استخفه الغضب كذا في بعض نسخ
 الصحاح جواتي حيك خيميله واخرنك الف مقصود ابله بر حصارك اسيد بر مجر ينده فصل الحاء الحش حانك فحيله
 قنندرمق يقال حش على الشيء اي حشبه عليه الاستحاث همزه نك ورنك كسر بله بمعناه الاحتثات على وزن
 الافتعال قنندرمق يقال حش واستخفه فاحتث التحث على وزن التكريم الحث حانك فتي ورنك سكوبله
 زلزله وزني زن بمعنى الحث حانك فتي ورنك كسر بله حريص اولن كسنة يقال ولي حثي اي حريصا
 مسرعا الحث تانك فتي ورنك تشديد بله قنندرمق ولا يتحاثون على طعام المسكين اي لا يتحاضون
 الحثي حانك كسرى ورنك كسرى وتشديد بله والفك قصر بله قنندرمق حث معنا سنا الحث حانك
 خيميله على وزن الجمهور بمعناه الحث حانك فحيله سريع معنا سنا يقال قرب حث اي سريع ليس فيه
 فتور وقرب فافك ورنك فحيله بتون كجه صوايحون يوريك در الحث فحيله قنندرمق يقال فرس جواد
 الحث اي ذا حث جاءه جري بعد جري الحث حانك فحيله وكسر بله كسرى اصمعي روايتي در ابو عبيد فتح
 السجود يشدر على كلاله وابتن قنندرجي معنا سنا در يقال ما كحلت حثا اي ماتت يعني بن قنندرمق
 او يخاو ويومدم الحث حانك خيميله صمان النديسي حطام التبن معنا سنا ويري قومه دخی ديرلر وقاتقسر
 ايمك خبز قفار معنا سنا قافك فحيله كه قفر خالي ديكدر واصلي ماش قاوده دخی حث ديرلر سويق
 غير ملتوت معنا سنا الحديث تازة يقال اخذني ما قدم وما حدث ذلك خيميله وحدثك دالي مضموم اولمسي
 بو كلامه محضو صدر قد منك دالي مضموم اولمسين زدوا جالولمشدر وحديث خبره دخی ديرلر قليله وكثيره
 شاملدر الاحداث همز نك فتي ودالك كسر بله حديثك جمعي در على خلاف القياس فرايتي احاديثك
 واحد احدوت در حديثه جمع اولمسي صكره دن استعمال ابله اولمشدر لحدوت خمتينله بر نسنة يوغين صكر دن
 وجوده كلسي يقال حدث امري وقع من الباب الاول وحدوث وقوع معنا سنا ده كلور يقال حدثي وقع
 الاحداث همزه نك كسرى ورنك سكوبله بر نسنة في عدم دن وجوده كتورمك يقال حدث الله حدث
 وحدث كتورمك معنا سنا ده كلور يقال حدث الرجل اذا صار ذا حدث لحدث حانك ودالك فحيله وحدث
 حانك فحيله ودالك سكوبلي والف مقصود ابله والحادثه والحادثان حانك ودالك فحيله ابد سني صيان نسنة
 جميعي بر معنيد در وحدت تازة بكيدة دخی ديرلر يقال رجل حدث اي شاب واكر سني ذكر ايسك رجل حديث
 السن دير سن الحديث حانك ضمي ودالك سكوبله حدثك جمعي الاحداث كذلك يقال غلمان حدثان واحداث الاستحداث
 تازة خبر الموق يقال استحدثت خبر اي وجدت خبر اجد بدا الحادثة ميمك خيميله والتحدث تانك فتي ودالك
 خيميله والتحدث فحيتنله ودالك خيميله وتشديد بله والتحدث تانك فتي ودالك كسر بله سوبلشمك وخبر
 ويرمك معنا سنا معروف فلر در ومحادثة السيف فايحك يوزن اچوق ياسن كيدر مكله الحديث حانك فتي ودالك ضمي
 وكسر بله كلامي كو كچك ولان كسنة حسن الحديث معنا سنا الحديث فسيق وزني او زن كثير الحديث ولان كسنة
 الحديث حانك كسرى ودالك كسرى وتشديد بله والفك قصر بله حطبي صيغه سي او زن مصدر در مفعول
 معنا سنا تقول سمعت حديثي حسنة اي كلات حسنة الاحدوت همزه نك ضمي ورنك سكوبله ودالك خيميله مثول
 نسنة در كذا في حكايت ابدوب انوكله خبر ورنلر ما بتحدث بمعنا سنا لحدث حانك كسر بله حكايت قايحي كسنة
 يقال فلان حدث ملوك اذا كان صاحب حد بشم وسرهم يعني نلرك خبر جيسي وقصه خواني ولسه بو بله
 ديرلر وسر فحيتنله حكايت ديرلر و يقال حدث نساء اذا كانت تحدث اليهن الحديثان حانك كسر بله ودالك
 سكوبله والحداثة فحيتنله بر نسنة نك ابتدا سنا وطرا تاه ديرلر يقال افعل ذلك الامر مجدثا ومحدثا اي في

اوله وطرا تاه الحديث ميمك ضمي ودالك فتي وتشديد بله

حش

حش

حش

حش

حش

حش

وتشديد بله ظننه صادق اولن كسنة يقال هو رجل محدث اي صادق الظن الحث حانك ضمي ورنك سكوبله
 مال كسب ابدوب جمع ايمك وفي الحديث احث لديناك كانك تعيش ابد اي دينا موبد كي طلب مال
 ابد رسن وحش قران او كرتكه دخی ديرلر يقال احث القران اي ادرسه وبندن طواري ارقلمغه دخی ديرلر
 يقال حث الناقة اي سرت عليها حث هرات واوداچر مكه دخی ديرلر نقول حث النار اذا حركتها الحرات ميمك
 كسر بله اوداچر مكم التي الحارث ابو الحارث ارسلناك كنبتي در و حارث شام ولاينند جولان ديكله معروف
 بر طاعك قلهر لندن برينك اديدر الحارثان برى حارث بن طالم و برى حارث بن عوف درو باهله ديكله معروف
 قبيله ده دخی حارث ابيكي در برى حارث بن قتيبه و برى حارث بن سهم الحث حانك فتي ورنك سكوبله اكين
 زرع معنا سنا واكين كك يقال حث حث من الباب الاول الحرات حانك فتي ورنك تشديد بله انجي الاحداث
 اكيحك ايمك يقال احث مثل از دوع و طواري بتمه دن ارقلمغه دخی ديرلر يقال احثت الناقة اذا سرت عليها
 حث هرات بلحارث بانك فتي ولا مكم سكوبله بنو الحارث بن كعب ايجون اطلاق اولنور شواذ تخفيف ندر
 زيرانونه لامك قرب مخرجي واردر وقتا كه لامك سكوبلي ولدو عيجون ادغام ممكن اولمديسه نوني حذف ايتدبلر
 ته كم مست وطلت بدبلر كيرو بوجيلن ايدرلر قبيله ده كه لام تعريف اظهار اولنه بلعنبر و بلهيم كي اما قنكه
 لام تعريف اظهار اولنمسه نون تخفيف اولنماز الحث حانك ضمي ورنك سكوبلي و بانك كذلك خيميله مثول
 اوت در كه اني بين طوارك سودنك طعي كچك اولور يقال اطيب الغنم لبنما اكل الحث الحث حانك فتي
 وفانك كسر بله شكنبه هزارتو معنا سنا الحفات حانك ضمي وفانك تشديد بله مثول بلاندر كه قشقر و لكن
 كسنة بي اجتمز الحث حانك كسر بله ونونك سكوبله كناه اثم معنا سنا واوغلان معصيت وطاعت كسب
 ابله جك وقته ايرمك يقال بلغ الغلام الحث اي المعصية والطاعة وحث يمينه خلف ايمكه دخی ديرلر الاحداث
 همزه نك كسرى ورنك سكوبله اندي بوز درمق يقال احثت الرجل في يمينه حث الحث فحيتنله ونونك
 ضمي وتشديد بله عبادته يوزن طوتوب بترلر دن ارغ اولمق تحف كي وفي الحديث انه كان ياتي غار حراء فبخت
 فيه يعني رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حرامغان سنا كلوب انده عزات وعبادات ايدردي و تحث كناه دن
 پرهيز ايمكه دخی ديرلر يقال فلان بخت من كذا اي يتا تم منه وتا تم كناه دن پرهيز ايمكه دخی ديرلر حوث حانك فتي
 و واوك سكوبلي ورنك خيميله لغت در حث ده يعني طرف مكن در و حوث بوث پرا كنده ديكدر يقال تركهم
 حوثا بوثا و حوث بوث و حث بوث و حاث بوث بفتح الحاء في الكل اذا فرقهم و بددهم الحوثاء حانك فتي و واوك
 سكوبله جكر كبد معنا سنا و جكره قرب اولن راسحانه بولوب جقرمق ديك نقول استحثت الشيء اذا ضاع
 في التراب فطلبت حث بر كله در كه مكانه دلالت ايدر زير اسن اني مكانه استعمال ايدر سن حين كله سن
 زمانه استعمال ايتد كك كي و بواسم مبني در اخرى التقاء ساكنين او ترومحر ك اولمشدر عربلر دن بعضي
 اني ضم او زرينه مبني قاشلر در غاياته تشبيه ابد و بن زير احيث دخی غايات كي دائم الاضافة در نهايت حث
 دائما جله يه مضاف اولور كقولك اقوم حث بقوم زبد ولا نقول حث زبد ونقول حث نكون نكون
 وعربلر دن بعضي اني فتح او زرينه مبني قيلر كيف كي ضم يديا بله ثقل عدايد و بن و حث مثول طرف دن
 در كه شرط ايجون استعمال اولنماز الا مايله نقول حث ما تجلس اجلس اي معنا سنا خد اي تعالينك ولا بفلح
 الساحر حث اتی ديدكي قولنك عبدالله بن مسعود حرفنك اين اتی واقع اولمشدر والعرب نقول حث
 من اين لا تعلم اي من حث لا تعلم فصل الحاء الحيث يرمز نسنة طيبك مقابل الخباثة و الحث حانك ضمي
 و يانك سكوبله يعني يقال حث الشيء خباثة و حث الرجل خبا من الباب الخامس اي خب ردي الاخبار

همزه نك كسرى و خانك سكويه خبث تعليم ايمك يقال اخبثه غيره اذا علمه الخبث و افسده و اخبث خبث
 مصاحبه ابد فكه دخی دیرلر يقال خبث الرجل اذا اتخذ اصحابا خبثاء الخبث ميمك ضمی و بانك كسرى بله و الخبثان
 ميمك فخبثه بله الخبث يقال يا خبثان الخبثه ميمك و بانك فخبثه مفسده معناسنه بقول الكفر خبثه اى مفسده
 الخبثه خانك كسرى بله و بانك سكويه قبيح اولمق يقال فلان لخبثه كايقال لربه خبث خانك ضمی و بانك فخبثه
 لكع و زنى اوزن خبث ديكدر محل نداده استعمال و لنور يقال يا خبث كاتقول يالكع و لكع لا مك ضمه سيله
 و عين مهمله ايله ليم معناسنه در خبث خانك فخبثه و بانك كسرى اوزن بناسيله عورت ايجون نداده
 استعمال و لنور يقال يا خبث كسرى اوزن مبنى اولمشدر يالكع كى الخبث فخبثه شول پاس معناسنه در كه
 اتشله ازاله اولنور الخبثه خانك ضمی و بانك فخبثه و تشدد بله مبهور اولن كسبه بقال رجل خبثه اى
 مبهور كذا فى بعض نسخ الصحاح الخبث خانك فخبثه و رانك سكوى و بانك تشدد بله و اسبابى و خردوات كه
 اوده اولور الاخناس على وزن انفعال ر نسبه ايكى قات اولمق و منكسر اولمق الخبث خانك ضمه اسم
 اخناس معناسنه و خبث كذا لك برعوزك اسمى در لا يصرّف در الخبث على وزن التكرير ايكى قات ايمك و قرينى
 طشهره بوكوب ايجمكه دخی تخبث دیرلر يقال خبث السقاء اذا ثبته الى خارج فشربت منه الاختناث على وزن
 الافتعال بعناه و اكرقره ايجر و بوكسه قبعته دیرلر الخبث فخبثه و نونك ضمی و تشدد بله ايكى قات اولمق
 يقال خبث الشئ فخبث اى عطفته فتعطف و تعطف اكلك معناسنه در و خبث كلامه ملايت ايمكه دخی دیرلر
 يقال خبث فى كلامه الخبث ميمك ضمی و نونك فخبثه و تشدد بله شول كسبه در كه سست اندام اوله خبثندن
 ماخوذ در انكسارى اولدو و عيجون خبث ديشدر الخبث خانك فخبثه و نونك كسرى بله سوليك و يوشق
 اولان نسبه و فى النمل الخبث من دلال و دلال ذلك فخبثه نازه دیرلر كه ناز مخالفت شكلند اولوب مطاوعت
 ايمكدر الخبث خانك ضمی و نونك سكويه شول كسبه در كه اندر رجل و امراه التى اوله اخبث خانك و بانك
 فخبثه خبثى نك جمعى در حبالى كى كه حبالى نك جمعى در و حبالى بوكو عورته دیرلر اخبث شول كسبه در كه
 قارى يوشق اولوب سوليك اوله يقال رجل اخبث اى مسترخى البطن بين اخبث اخبث خانك فخبثه و و او ك
 سكويه و الفلك مدبله اخبث موشق فصل الدال الدال ذلك فخبثه و همزه نك سكويه بر نسبه يك بقال
 دأ ث الطعام اذا كاته الدأ ناء لك فخبثه و همزه نك سكويه و الف مدوده ايله قراوش امه معناسنه و كاه اولور كه
 همزه ني مفتوح قيلو رل حرف حلق اولدو و عيجون و بونا در در زير اصيغه فعلا عينك فخبثه صفائى كان
 و اسم دخی ايكى كلمه كمشدر برى قراوش و برى جنفا در بونلك ايكسى دخی بر موضعك اسملر بدر الدلث ذلك
 فخبثه و الدلث ذلك كسرى بله شول يغمون دیرلر كه ضعيف اوله الدلث ذلك فخبثه و عينك سكويه مرضك
 اولى در يقال دلت الرجل على البناء للمفعول من الباب الثالث اذا صابه اقشعرار و فتور يعنى قيا لى اور يروب
 بدنه سستاك كلسه بوبله دیرلر الدلث ذلك كسرى بله سر عتله يورينه دیرلر يقال ناقة دلث اى سر يعة
 الدلث ذلك ضمه و لامك سكويه دلث لانك جمعى يقال نوق دلث الاندلاث همزه نك كسرى و نونك سكويه
 غضبه حدن تجاوز ايمك يقال اندلث فلان علينا يشتم اى انحرق و انصب المتدات ميمك ضمه و نونك
 سكويه و لامك كسرى بله شول كسبه در كه يور ركن باشن بوقر و طو توب كيه و اصلا باشن استخه ايكه
 الدلث ميمك فخبثه و لامك كسرى بله دن نك سيلن صوه جق يور الدلث ذلك كسرى بله و لامك سكويه
 ارسلان اسد معناسنه يقال رجل دلث اى جرى مقدام الدلا هت ذلك ضمه بعناه الديوث ذلك ضمه
 براوت در كه كوكى و پيراغى زعفرانه بكر رسو دايه بشورب يور كذا فى بعض نسخ الصحاح الدلث ذلك فخبثه

خبث
خبر
خمس

خبث

دلث

دلث

دلث

دلث

دلث

دلث

شول يوردر كه

شول يوردر كه يوشق و قوملو اوله الدلث ذلك كسرى بله ديمك جمعى و ديمك يوشق اولمغه دخی دیرلر يقال
 ديمك ديمك ديمك من الباب الرابع الدلث ذلك كسرى بله خلق ايلوكى يقال ما كان ادمت فلانا و اليته الا ديمت
 همزه نك و ميمك ضمه او حاقه اتمك كومه جك رالتد ميث تانك فخبثه و ذلك سكويه يتاق يورنى يوشق ايمك
 التدبث على وزن التكرير دليل ايمك المديث ميمك ضمی و ذلك فخبثه ايله و بانك فخبثه و تشدد بله يقال
 طريق مديث اى مذلل يعنى بضامش يول الديوث ذلك فخبثه و بانك ضمه و تشدد بله غيرتى اوليان كسبه قنذع
 معناسنه و قنذع قافك و ذال معجمك ضمی ايله و عين مهمله ايله بي غيرت ديك اولور فصل الراء الرى بر كسبه ني
 حاجتندن اليقومق يقال ريشه عن حاجته اريشدر يثامن الباب الاول اذا حبسته عنها الرى ريشه رانك فخبثه و بانك
 كسرى بله شول نسبه يه دیرلر كه سنى حاجتكن من ايلر الرى ريشه رانك كسرى بله و بانك كسرى و تشدد بله
 خضيمى و زنى اوزن ريشه معناسنه در كه الان ذكر اولندي الرى رانك فخبثه و همزه نك كسرى بله ريشه نك
 جمعى در مانغله معناسنه و فى الحديث اذا كان يوم الجمعة بعث بلبس جنوده الى الناس فاخذوا عليهم بالربا
 يعنى شول حاجتلى انلره اكر در لره اول حاجتلى انلرى جمعه ناز نندن منع ايلر التربث فخبثه و بانك ضمی
 و تشدد بله اكلنك يقال تربث فى سيره اى ثلبث الاربثا همزه نك و بانك كسرى بله ضعيف اولمق و اكلنك
 يقال اربث امرهم اى ضعف و ابطا حتى نفرقوا الرث رانك فخبثه و نونك ضمی و يورنسنه يقال فلان رث
 الهيئه اذا كان سبي الهيئه الرث رانك كسرى بله رث جمعى يورنسنه ل معناسنه الرثا رانك فخبثه و نونك
 يقال رث الجمل وغيره رث رثا من الباب الثاني اذا بلى و حمل حاء مهمله و باء موحده ايله ايب رسن معناسنه
 و رثا يرمز لعه دخی دیرلر يقال فى هيئته رثا اى بذاذة و بذاذت باء موحده نك فخبثه و ذالين معجمته
 يرمز لى ديك اولور الارثا همزه نك كسرى بله اسكى اولمق يقال ارث الثوب اذا خلق يعنى اسكسه الرثا رانك
 كسرى بله و بانك تشدد بله متاع يبتدن اسكى و خردوات اولان نسبه لور رثه خلقك ضعفا سته وار اذله
 دخی دیرلر و احق اولان عورته دخی رثه دیرلر الرث رانك كسرى و بانك فخبثه رثه نك جمعى در كه ايله قرب كى
 الرثا رانك كسرى بله كذا لك رثه نك جمعى در كه ايله رهام كى و رهمه يوشق يغمون دیرلر الارثا همزه نك
 كسرى و رانك سكويه او ك ايجنه اولان اسكى لرى و خردواتى جمع ايمك يقال ارثثا رثه القوم اى جمعناها
 وارثا بر كسبه ني او غرش ريندر الو كوتور مكه دخی دیرلر يقال ارث فلان باب افتعال دن بناء مجهول اوزن
 اذا حمل من المعركة رثا رثا شول يورنسنه در كه اولمكه قرب اولوب اندن ررمق قالمش اوله الرعات رانك
 كسرى بله كوپه لره رثه رانك فخبثه و عينك سكويه رانك مفردى و عينك فخبثه دخی استعمال اولنوب رثه
 دیرلر و رثه الدلث خرو سك بونى التند صار قن ايكى غيب خرو س معناسنه و خرو سك تاجنه دخی
 اطلاق اولنور ديشدر يقال ديك مرعش بفتح العين مع التشدد الترعث فخبثه و عينك ضمی و تشدد بله
 كوپه طاقتق يقال ترعث المرأة اذا قرطت المرعش ميمك ضمی و رانك فخبثه و عينك تشدد بله و فخبثه بشار بن
 بردك لقبى در كه غرب شاعر نندن در صغرى حاله كوپه سى اولدو و عيجون مرعش ديشدر لره رثه رانك فخبثه
 و عينك سكويه و الفلك مدبله شول قيوندر كه قولاغى التند خد اى كوپه لرى اوله يقال شاة رثا اذا كان
 لها تحت لاذنين زغتان و زغناء معجمه ايله و فتح نونله خد اى كوپه يه دیرلر الرعث فخبثه شول رنكلو يوكدر كه
 محفدن طشهره اصار لره رثه رانك فخبثه و عينك ضمه هرامر كوا اولان حيوان مرضعه معناسنه و منه قولهم
 اكل من رذونه رغويعى حامله اولان بار كير دن زياده اكل ابدى دى ريس رغويعى مفعول در زير
 رذونه مرغوشه دى رغويعى سودى المشردر الارغاث همزه نك كسرى بله امز مكم يقال ارغاث الهجة ولد هالار ضعته

دمت

ديث

رث

رث

رعث

رعث

الرغث سودا نك بقال رغث الجدى امه اذا رضعها الرغثا نك خنى وعينك فنى والفق مدى ابله عشر اكنى
 شول طمر درمه ده كه سودا نك اقا ابن السكيت ايتدى رغثا شول سكيدر كه ممه نك التند در المر غوث
 ميك فنى و رانك سكويه ابله شول كسند در كه نك جى و سوال حق اولما غله انوك قند نسنه قالميه بقال
 رغث الرجل فهو مرغوث الرغث فختنه لجام ايتك و فحشيات سو بلك ونسا طائفه سنه جماعة متعلق
 سور سو بلك نقول رغث الرجل رغث من الباب الاول الارفات همزه نك كسر بله بعناه الرمث رانك كسر بله
 دوه مر عار نك بر نوع مر عايد ير كه اوقى شور اوله الرمث فختنه شول انجلر مد ير كه برى برينه بغلنوب
 در ياده اوزر بيه بلور و رمت دوه شور اوت اولما مغين مزاجى متغير اولمق معنا سنه بقال رمت من الباب
 الرابع و رمت اصمى روابى اوزر مدهه قالن سود بقيه سنه دير لر الترميث والارمات على وزن التكريم
 والاكرام مدهه سود اليقومق بقال رمت فى الضرع ترميثا وارمت ايضا اذا انقيت بها شيا والارمات
 همزه نك فختيله و رمتك جمى در برى برينه بغلن اغاجلر معنا سنه الرمثه رانك فنى وميك كسر بله والرمات
 رانك فختيله والف مقصود ابله شول دوه در كه شور اوت اولمق خسته اولمق اوله الرمث رانك فنى
 وميك سكويه بر نسنه فى الله صغايوب اصلاح ايتك بقال رمت الشئ اذا اضلحت ومسخت بيدك الارمات
 همزه نك فختيله طولر بويته يا غلقلرى ابي كه اصلند چورك ابي معنا سنه در ارمام كى كه ارمام رمه نك
 جمى در بقال جبل ارمات الروثه رانك فنى و و او ك سكويه انك وات مثالونك نجاسى و ادمك بورى اوجنه
 دنى اطلاق اولنور انة الانف معنا سنه بقال فلان بضرب بلساء روثه انفه كذا فى بعض نسخ الصحاح الزو
 رانك فنى و و او ك سكويه روثه نك جمى الار وات همزه نك فختيله و روثك جمى و روثات نجاست الفا ايتكه
 دنى دير لر بقال راث الفرس من الباب الاول وفى المثل احشك و تروثى واحشك حشذ در اولمق و رمثك
 معنا سنه وسين مهمله ابله اولمق دنى محملدر قشاعبلق معنا سنه ومعناى مثل بن سكا ايلك ابدرم سن رملق
 ابدرم سن ديك اولور الرث رانك فنى و يانك سكويه اكلنك بقال راث على خبرك ريث رثا من الباب
 الثانى اى ابطا وفى المثل رب عجله وهبت ريثا و يروى ثيب ريثا و بقال ما ارا نك عليناى ما ابطا نك عنا
 ريث قبسدر بر قبيله نك باباسى ابدركه اول ريث بن عطفان در الاستراة بر كسند فى فعلند بطى عد
 ايتك استبطا معنا سنه الرث رانك فنى و يانك تشديد بله وكسر بله اويكسند بطى معنا سنه فرايتدى
 مريث العينين ميك خنى و رانك فنى و يانك فنى وتشديد بله بطى النظر اولان كسند يد ير لر فصل الشين
 الشيت سبنك فنى و يانك سكويه بر ميثه تعلق ايتك و بقال رجل سبت اذا كان طبعه ذلك يعنى طبعى
 بر نسنه يميل وتعلق اوزر اولسه الشيت فختنه حشرات ارضدن قرق ايق ديد كارى بوجك در و سبت
 ديدلر سبنك كسر بله الشيتان سبنك كسر بله سبنك جمى در خبر بله خبر بان كى و خبر توى ديد كارى
 قوشك اركى در الشينته در حجة وزنى اوزر نون زياده ايتكه علاقه معنا سنه بقال سبت الهوى قلبه
 اى علق بالث بر اوت در كه رايحه سى خوب وطعمى اچى دره انوكه درى دباغت اولنور الشيت فختنه
 ونونك سكويه اللرى و ابقلى ايرى اولان و كاه اولور كه بونكه ارسلان دنى صفتلنور بقال اسد
 سرنث الشرايت سبنك خيله و يانك كسر بله بعناه سيبوى ايتدى نونله الف برى برينه بدل اولنور اسم
 بر معنايد لالت ايتكه سرنث و شرايت كى و جرفش و جرفش كى جرفش جيمك فختيله پهلوسى بيوك
 ادمه دير لر الشيت فختنه بر نسنه نك پراكند اولمق بقال لم الله شعتك اى جمع امرك المنشر و شعت
 استعتك مصدري دنى كلور لاسعت ياشى توزلو اولان كسند مغبر الرأس معنا سنه الشيت
 سبنك خنى ابله شول اكلر در كه اوقه لرى قاشنه مش اوله بقال خيل شعت اذا كانت غير مفرجة يعنى

رغث

رمت

روث

ريث

سبت

شيت

شعت

قشعى اور ملامش اولسه التشعبث على وزن التكريم طاغلق نفر يق معنا سنه التشعبث فختنه وعينك خنى
 وتشديد بله طاغلق نفر يق معنا سنه اشعت همزه نك فنى وسبنك سكويه بر جلك اسمى در الاشاعة
 اشعت منسوب اولان كسند رها نسبت ايجون اولور الشيت فختنه سبنك مقلوبى در و سبن ايرى اولغه
 دير لر بقال شنت مشافر البعير اذا غلظت من اكل الشوك يعنى دوه دبكن بيه دن طوداغى ايرى اولسه فصل
 الضاد الضيت ضادك فنى و يانك سكويه و الاضطبات همزه نك كسر بله بر نسنه فى اوجله مق ضيت بالشى
 ضيتا واضطبت به اذا قبضت عليه بكفك الضيوت ضادك فختيله حسود و زنى اوزر شول ناقيه دير لر كه
 سمر نكند سبك اولمق فى الله يوقلنه الضيات ميك فختيله ارسلانك طر نقلى الاضيات همزه نك فنى وضادك
 سكويه قبضات معنا سنه در وفى الحديث الخطا يابن اصابهم اى فى قبضاتهم الضغت ضادك كسر بله اواج
 اوت در كه قور بسى و ياشى قار شق اوله الاضغات ضعتك جمى اولنر معنا سنه اضغات احلام الر و ياشول
 واقعه در كه انوك تعبيري مكن اولماز قار شق اولد غندن اوترو ضغت الحديث ضادك كسر بله خبرك قار شق
 اولمق وضغت السنم دوه نك اور كى صقمق در سمر لكن بلك ايجون اضغوت ضيوت كى شول زقه در كه
 سمر نكند سبك اولنوب الله صقاش اوله سمر ميدر دكلى در بلسون ديواضاغت شول كسند در كه بر نسنه
 ابله اور تموب او غلخجقارى قور قوده بوناز نك سب بلكه فصل الطاء الطث طانك فنى ابله بر او بون
 او بونق در كه بر كرمى اغاجى اغاجله او غلخجقار او ينار المطشة ميك كسر بله و طانك فختيله اول اويونى او ينار جق
 الت الطرثو طانك و طانك خيمه بر اوت در كه ينور كاطيبه ر قاشنه استر غاز دير لر التطرث على وزن التدرج
 ابله اوقى دير لمك بقال خر جو ايتطرثون اى محتنون الطرثو طانك فنى وميك سكويه قيزك
 بكر تى لمق بقال طمها بطمها و بطمها من الباب الاول والثانى ايضا اذا اقتضها ابو عمر و ايتدى طمط مطلقا بر نسنه
 دككه دير لر پس طمط هر دكلن رده استعمال اولنور يقال ما طمط ذلك المرتع احد وما طمطت هذه الناقة
 حبل دير لى مامسها عقال و مرتع اولاغه و عقال دوه ديزى باغنه دير لر و طمط عورت حيض كور مكه دنى
 دير لر بقال طمطت المرأة نظمت من الباب الاول و طمطت دنى باب رابعدر لغت در الطامط حيض كورن عورت
 بقال طمطت فضل العين العيث فختنه او بنمق لعب معنا سنه يقال عيث يعيث من الباب الرابع العيثه عينك
 فنى و يانك سكويه بر كره او بنمق العيث يانك كذللك سكويه قرشدر مق خلط معنا سنه بقال عيثه يعيثه
 عيثا من الباب الثانى و عيث عيثه اتحاد ايتكه دنى دير لر العيثه شول طعامدر كه كش ديد كارى نسند
 حاصل اولور كشك تازه سن بشور ركن قور سى اوزر يينه دو كوب قار شندر لر بقال عيث المرأة اذا فرغته
 على المشر ليجمل بابسه رطبه ومشر رانك تشديد بله كش قودقارى يره دير لر بقال ايكلى واعبى يعنى بكيكه
 وعبيته قل و بكيكه سودله خرماى قار شدر مغه دير لر و بعضيا ر ايتدى عبيته شول طعامه دير لر كه بشور
 اوزر يينه خكر كه قور لر و عبيته نسبى فخلط اولان كسند يد دنى دير لر بقال فلان عبيته اى موثب يعنى
 نسبند قر شلق مغناسى و طعن برى واردر و عبيته الناس خلقت انواع مختلفه دن جمع اولننه دير لر و عبيته
 لريه و بغدادى برى برينه قار شمسند دنى دير لر بقال جاء فلان بعبيته فى وعائه لى بر و شغير قد خلطا وعبيته
 و بكيكه استعاره قيون سور سنده دنى استعمال اولنور يقال ظلت الغنم عبيته واحدة و بكيكه واحدة و بو
 كلامى بر قيون سور سى اخر قيون سور سنده قار شدر دنى وقت دير لر و بو بر مثل در كه اصلى كشه سو بقدر
 ما خه ددر كه يا غله خلط اولنوب كل اولنور العيثه عينك خيمه كوه ديد كارى بوجك در كه يوكى و كورى طلال
 العث عثه نك جمى العث جعدر كذللك بقال عث الصوف عثه عثمان الباب الاول وفى المثل عثيه نفرم

شنت

ضيت

ضعت

طث

طرت

طث

عبث

عث

جلد الملسا و قروم اكل ضعيفه ديرلر بومثل بر كسنه حقنه ضرب اولنور كه بر نسنه ي ايشلكه اقدام ايدر
 حالا كه عيده سندن كله مزو كاه اولور كه قاري اولان عورته دخي عشه ديرلر و مال اوزر ينه قيم اولغه دخي ديرلر
 يعني فلان عث مال ديرلر نه كم از مال ديرلر مال اوزر ينه قيم درد يك محله و عشه و ازاء همزه نك كسر يله والفك
 مدله شول مردار اولمش طوان ديرلر كه ارق ايله جينه لاغر معناسنه كذا في بعض نسخ الصحاح العث على وزن
 جعفر شول قوم يعينك وزري كه انده اوت بنيه العث على وزن در حرجه يوم مشق يه ديرلر العث بر كسنه نك
 خلقي يواش اولغه ديرلر كذا في بعض نسخ الصحاح وعدن بر حركه اسمي در كذا في بعض نسخ الصحاح الاعث
 همزه نك فتي و عييك سكويه رجاندنا كثر يا عر بان اولان كسنه در وفي الحديث كان الزبير اعث العنك
 غييك فتي و نونك سكوي كافك فتيه يراوت در العث عييك فتي و لامك سكويه قر شدر مق خط معناسنه
 يقال عث البر بالشعير اعثنه حقيقن اود چقمقه دخي ديرلر عث الزناد الم يورواكل من الباب الثاني
 العليث عييك فتي و لامك كسر يله شول اتمكه ديرلر كه اريه دن و بعد ابدن اوله غليث دخي غيغ مجحه ايله
 لغت در بقال فلان يا كل العليث اذا كان يا كل خبر من شعير و حنطة العلاء عييك ضيمه يا غله كشي كشي ري
 برينه خلط ايمه دن حاصل اولان طعمدر و هرايكي نسنه ي كشي ري برينه خلط ايله را كعلاش ديرلر و علاشه
 بر رجلك اسيمدر الاعلاء همزه نك و تانك كسر يله اغاجدن چقماق اتمك كيفيت حال بلر ايكن بقال اعتلث
 الرجل زندان الشجر اذا اخذه ولم يدر ايو رى ام بصلد و ارا چقمقن اود چقمقه و صلود اود چقما مغه ديرلر
 واعلاء چقماغي ابدن كسنه چفتن بلامكه دخي ديرلر بقال فلان يعتلث الزناد الم بتخير منكحه الاعلاء
 همزه نك فتيه شول ايج يان ري در كه اذوكه چقماغ ابدنوب اود چقماق راز مهي و قور بسي قار شق اوله اول
 چقماق ابدن كاري اغاجك اركنه عفار ديرلر عيغ مهمله ايله و فته و ديشسنه مرخ ديرلر راء مهمله و خاء مجحه
 ايله و مولانا اختری مرخ اركنه و عفار ديشسنه ديرلر ديشدر سهودر العث فتيه نك زياده اوغراش اتمكه
 و اغراشدن منفك اولغه ديرلر عيغ مهمله و عيغ مجحه ايله لغت در العيغ بر نسنه فاسد قلق بقال عاث
 الذئب في الغنم يعيغ من الباب الثاني اذا افسد التعيغ على وزن التكرير بر نسنه ي كور مدين الله ارامق فصل
 الغين الغبيثه غييك فتي و بانك كسر يله شول يا غدر كه كشيكه خلط اولنور العث يا غله كشي قار شدر مق
 بقال غيغث الاقط غيغثا و اقط همزه نك فتي و قافك كسر يله كشيك معناسنه در الاغث همزه نك فتي و غييك
 سكويه بر نكدر كه بوزه مابلدر و بواغثك قلي در الاغثات همزه نك كسر يله بوزر نكلوا و ملق بقال اغث
 اغثا بالغاثة و الغوثه غييك فتيه اوله و ضيمه تانيدن ارق اولق بقال غث الشاة اذ هرات و غث اللحم يغث
 و يغث غوثه و غثا به من الباب الثاني و الرابع و غوثه خبر يرامز اولغه دخي ديرلر بقال غث حديث القوم
 اذ اردو و فسد الغث بالفتح ارق اولان نسنه الغثه مؤنثي و غث مصدر دخي ككور جراحتك چركي اتق
 معناسنه بقال غث الحرج يغث اذا سال مافيه و بر نسنه يه يه مرديك بقال فلان لا يغث في شئ اي لا يقول انه
 رد ي فتيه كره الغث بفتح الغين و كسر الشاء يعني الغث و غث جراحتك چركي اتق بقال غث الحرج غيغث اذا سال
 مافيه الاغثات همزه نك كسر يله خبر يرامز اولق بقال اغث حديث القوم اذا ردو و فسد و اغث ارقا مافيه
 ديرلر بقال اغث الرجل اللحم اذا اشتراه غثا و كلام نرم وضعيف اولغه دخي ديرلر بقال اغث الرجل في منطقه و ارقاغه
 دخي ديرلر بقال اغث الشاة اذ اهزلت و يار بارك ديوشرك بقال اغث الحرج اي امد يعني مده جمع ايتدي و مده
 ميك كسر يله اريك در الغثه غييك فتي و تاء اوليك كسري و مديله يان نك ايچنده اولان چركي قتل و صودن
 و اريكن و چور و ك نندن هربه كه و اريسه و غثبه فساد عقهله دخي ديرلر بقال لسته على غثبه يعني اكماقارن

هعث
عدث
هعث
عكث
عكث

حيث
قيث

اولدم عقلمه خلل وار ايكن الاستغاث يارونك ايچنده اولان چركي ارمه صاحي چقار مق بقال استغث صاحبه
 اذا خرج منه وداواه الغث فتيه نك ابلق جوع معناسنه بقال غث غث من الباب الرابع الغرثان غييك
 فتي و رانك سكويه ايج اولان كسنه الغرثي و الغرثي بفتح الغين فيهما مثل النصارى و العراث بكسر العين
 غرثك جمع و غرثي غرثانك مؤنثي و غرث غرثي كله سنه دخي جمع كاور بقال امرأه غرثي و نسوة غرث
 و يقال امرأه غرثي الوشاح يعني جاملي ايج ككه و شاح شول يصي قيشه ديرلر كه جواهر له ترين ايدوب جاميل
 و اريونه اصارلر و وشاح ايج اولمدن مقصود ميل ايچدا و لاسن استعارد زير ايل ايج اوليحق و شاح طولماز
 التقر بث على وزن التكرير ايج ايلك تجويع معناسنه يقال غرث كله اذا جوعه الغث غييك فتيه
 و لامك سكويه قار شدر مق خلط معناسنه يقال غلث البر بالشعير اغلثه من الباب الثاني المغلوث مييك
 فتي و غييك سكويه و الغليث غييك فتي و لامك كسر يله بغداد يله وار يله قار شمش اتمك بقال فلان
 يا كل الغليث اذا كان يا كل خبر من شعير و حنطة و مغلوث شول بغدايه ديرلر كانه كساك يان ري وزوان
 دانه لري اوله و زوان زانك ضيمه و همزه ايله شول سياه تملر مديركه تركه ايچنده اولور ابن السكيت ايتدي
 مغلوث و غليث شول قربه يه ديرلر كه خز مابلله يا خود خر ماقور و غيله دياغت و نيش اوله الغلث فتيه نك
 غايت مقاله ايدوب جنكه مداومت اتمك بقال غلث فلان بفلان من الباب الرابع اذا ارمه بهقانا و غلث قيوونه
 قور دطوشاق بقال غلث الذئب بغنم فلان اذ ارمه يا غر سها يعني قيووني يان ملدن خالي اولسه الغلث غييك
 فتي و لامك كسر يله و المغالث مييك ضمي و لامك كسر يله شديد القتال اولان كسنه التغويث على وزن
 التكرير چاغروب مدد طلب ايدوب و اغوثاه ديك اغوث و العواث غييك فتيه و العواث غييك ضيمه
 بونلرك اوجي دخي اسم در مدد طلب معناسنه فر ايتدي اجاب الله غوثاه و غوثاه ديرلر اصواته فتيه نك بوندن
 غييري كله كلمشدر ز را ضله كاور بكاور عاصكي يا خود كسر يله كاور ندا كي و صياح كي غوث غييك فتيه
 بر قبيله در يندن كه اول قبيله نك باباسي غوث بن ادد بن يزيد در الاستغاثه همزه نك كسر يله ياردم
 طلب اتمك الاغاثه كذلك همزه نك كسر يله ياردم اتمك يقال استغاثني فلان فاعثته الغياث كسر غييله اسم در
 و اويابه قلب اولمشدر ماقبلي مكسور اولد و غندن اوترو الغيغث غييك فتيه و بانك سكويه يغمور و يغمور
 يا غغه دخي ديرلر بقال غاث الغيث الارض من الباب الثاني اصاها و يا غدر مق معناسنه دخي كله و يقال
 غاث الله البلاد يغيثها و ناء مجهول اوزن غيغث الارض نغاث غيغثا دخي ديرلر المغاثه مييك ضيمه و المغيغثه مييك
 فتيه و المغيغثه على وزن المطلوبه بونلرك اوجي دخي يغمور و يغمور يه ديرلر ذوالرمه ايتدي قائل الله امة
 فلان ما فصيحها قلت لها كيف كان المطر عندكم فقالت غثنا ما شينا غالبوا جه استحسن غثنا ما شينا كلامه
 ايكي معنياه تمل اولد و غي در بري استدر قدر يغمور يا غدي ديك اوله و بر دخي ماسيلر يري يغمور صوبيله
 صور دق ديك اوله و كاه اولور كه سحابه و نياه دخي عيغ ديرلر فصل الفاء الفث فانك فتيه نك اوت در كه
 انوك تخندن اتمك ايدوب قتل و زمانه انك اتمكين يرلر و انك اتمكي غليظ اولور خبر مله كي يعني كل ايچنده بيشن
 اتمك كي الفث فانك فتي و حاء مهمله نك كسر يله خفثك قلي در و خفث شكنبه در كه كاسان قار سيده هزار تو
 ديرلر الفث فانك فتي و رانك سكويه شول طوار رسي در كه هنوز شكنبه ده اوله القروث ضمتيله فرثك
 جمع در و شق اتمك معناسنه ده ككورا بن السكيت ايتدي يقال فرثت للقوم جله فافرها و افرتها فرثا
 اذا شققها ثم نثرت مافيه و جله حيك ضمي و لامك تشديد يله جرما قود قاري نسنيه در و ابن السكيت
 ايتدي فرثت كيه افرتها و افرتها ناديرلر قنكدر سن

غرث

غلث

غوث

فث

فث

آن دیری بکن او رسک دخی کمدی طاغله پس فرث باب اولدن = باب ثانیدن کلور امش التفربت رنك
 فتي فانك سكويه استكنبه بی اوروب طاغلق يقال فرتتهاقر بئالانفرا همزه نك كسرى ونونك سكويه
 طاغلق لا فرات همزه نك كسرى به استكنبه بی یاروب یجنده ولانی دو كمك وافرث عرض تمكه دخی دیرل
 یتال افرث اصحابی اذا عرضتهم للائمة الناس یعنی سن انلری اوم ایدن كسسه لره كوسترسك فصل القاف
 القث فانك فتي ابله جكمك يقال جاء فلان یقت مالا من الباب الاول ای بحره القریثاء قافك فتي والفك
 مد به برنوع خرما يقال نخل قریثاء وبسرقریثاء بلا نون لضرب من الثمر وهو طيب الثمر یسر یعنی قورق
 او انی حاله ای اولان خرما به قریثاء دیرل ابو الجراح ایتدی ترقریثا دیرل بلا مد القریث قافك كسرى
 وراثك تشدیدیه جریثاء لغت درو جریث برنوع باغه دیرل كه مهذب جریث مارماهی در دیش و مغریه
 مارماهیك غیریدر دیش الاقعات همزه نك كسرى وقافك سكويه اعراف اثمك يقال اقعت الرجل فی ماله
 اذا اسرف وجوق مجشيش اثمك معنسانه ده كلور يقال اقعت له العطية اذا اجر لها بعضیاریتدی لز ویرمك
 معنسانه ده كلور يقال قعت له قعته ای حفت له حفته اذا عطيته قليلا يجعله من الاضداد وحفته
 حاء مهمله نك فتي ابله وفا ابله ایكي اوج ديك اولور القعیت قافك فتي وعینك كسری به مطر كثيره وسيل كثيره
 دخی دیرل الانقعات همزه نك كسرى ونونك سكويه اصلندن قویق يقال ضرب به فانقعت اذا انقطع من اصله
 وانقعت الخياط اذا سقط من اصله انقعت كبی كه انقاع دخی اصلندن قویق در القعات قافك ضمیه بر مرصد در
 كه قیونك بورنته عارض او اور فصل الكاف الكاث كافك فخیله مسواك اغاجنك یسكنك اولمشنه
 دیرل اولمیه انبه بر دیرل الكبث فخیینهات متغیر اولوب رایحه بغلق يقال كبث اللحم من الباب الرابع اذا روح
 الكثانة برنسنه قالن اولق كافت معنسانه يقال كبث الشئ كاثه من الباب الرابع ای كف الكثة كافك فخیله
 والكثاء كافك فخیله والفك مدیه قالن سقل يقال حمة كة وكاء لكث بفتح الكاف بمعناها والكث بضم
 الكاف یعنی الجمع يقال رجل كث اللحم وقوم كث مثل قولك رجل صدق اللقاء وقوم صدق الكنتك كافر ك
 فخیله والكثك كافر ك كسری به طاش یارل یوطیراق مثل الا ثلب والا ثلب يقال بغیه الكنتك والكنتك
 وا ثلب دخی اوفق طشره ووطیراغه دیرل الكرات كافك ضمی رانك تشدیدیه كند نادیدك لری اوت در الكرت
 كافك فخیله وراثك سكويه غصه زیاده اولق يقال كرته انغم بكرته من الباب الاول اذا استند علیه وبلغ منه
 المشقة الا كرات همزه نك كسری به بمعناه يقال كرته الغم ایضا اصبعی ایتدی كرتنه دیرل بلكه اكرته دیرل
 حالا كه روبه نام شاعر بو شعرنه نلا نیدن كلد وكن اشعار ایتمشدر وقد تحلی الكرب الكرات الا كرات همزه نك
 كسری وكافك سكويه باك چكمه مك يقال ما اكثر له یعنی قايرم مالا الى معنسانه الكشوت ضمتنه اوت در كه
 اغاجه صار لور یرده كوك بغلادن كه عواما كالكلج دیرل وطیبیلر اكشوت دیرل اولندن همزه ابله فصل اللام اللبث
 واللبث لامك فخیله اكلمك مكث معنسانه يقال لبث یلبث لبثا من الباب الرابع علی غیر القیاس زیرا قیاس
 فخیتهله كلكدر قجن فعل متعدی اولمسه نعب تعبا كی وشعرده اصل او زرنه دخی كلك واقع اولمشدر
 قال جریه وداكون علی الحاجات ذالبت واللابث واللبث ایصالا مك فتي وراثك كسری به ككن كسسه
 وقری لبثین فیها احقابا الالبات همزه نك كسری ولامك سكويه والتلیث علی وزن التكریم الكندر مك
 يقال البثه الاولیثه ثلبیثا الالبات همزه نك كسری به ارام ابلك الحاج معنسانه يقال البث علیه الثاا اذا الح
 علیه اصبعی ایتدی لثاا بر یرده مقیم اولمغه دخی دیرل يقال البث بالمكان اذا قام به وفي الحديث لا تلبثوا بدار معجزة
 ویمور بغوب دكه مك معنسانه ده كلور يقال البث المطر اذا دام ایامالا یقلع الثلثه علی وزن الزلزه كذا لك

قث

قرث

قوث

كث

كتث

كرث

كشت

كبث

لث

یقال لثته عن حاجته اذا حبسته التلث علی وزن التزلزل رددا یتك یقال تلثت فی الامر ولثت اذا ترد
 وتلثت یومشوق طیراق اوزره یوالقی یقال تلثت فی الدقلاء اذا ترغ ودقعداك فخیله یومشوق پروترغ
 اغنام معنسانه در اللوثة لامك ضمیه سوليك اولق استرخا معنسانه ورنسنه بی كج طوطق ولوته
 كذا لك شحم ولحم صاحبی اولان ناغه در ولوته كذا لك دیوانه لك طوطق در وحاقتة وسرعتة دخی دیرل یقال
 ناقة ذات لوته ای هوج اللوث لامك فخیله قوت معنسانه وصار مق معنسانه ده كلور یقال لاث العمامة
 علی رأسه بلوثها لوثا اذا عصمها ودور ایتكه دخی دیرل یقال لاث الرجل بلوث ای دار و صغغه دخی دیرل
 الجا معنسانه یقال فلان بلوث بی ای یلوز بی وامتناع معنسانه ده كلور یقال مالا فلان ان غلب فلانا ای
 ما احتبس الا لثیات همزه نك كسری ولامك سكويه قارشوق وطولشوق یقال التات الخطوب یعنی امور
 بر رینه قارشوق والتات رأس القلم شعرة یعنی قلك باشنه قل صر مشدی و التیات كلكم معنسانه ده
 كلور یقال التات فی عمله اذا البطاء التلویت علی وزن التكریم یولا شدمق یقال لوث ثیابه بالظین اذا طخها
 وبولندر مق معنسانه ده كلور یقال لوث الماء اذا كدس اللوینة لامك فتي وواوك كسری به فعیله وزنی اوزن قبائل
 مختلفه دن جمع اولان جماعت الملیث میك ضمی ولامك فتي وراثك تشدیدیه وفخیله رجالدن شول
 كسسه به دیرل كه سمر لكندن بطی الحركه اوله الا لوث شولر جل در كه صلیق اوله یقال هور جل لوث ای فیله
 استرخا بین اللوث اللوواء لامك فخیله وواوك سكويه شول بغمور در كه ملاه یغه یقال دیه لوثا و دیه
 دالك كسری به كچه وكوندن بغان بغمور دیرل اللیث لامك كسری به شول نبات در كه بری برینه صار لمش اوله
 واویابه قلب اولمشدر ما قبلی مكسور اولد وغندن اوترو الملاوت میك فخیله وواوك كسری به جمع در صغغه جوق
 برل دیکدر الملات میك فخیله سلاوئك مفردی در بوسیدن قومك اشرافته ملاوت دیرل الملاوین جمع در
 كذا لك والملاوین جمع در ایضا اللهتان لامك وهانك فخیله صوسزلق در عطش معنسانه اللهتان
 هانك سكويه صوسز اولان كسسه اللهی لامك فتي وهانك سكوفی والفك قصر به موئی یقال امرأة لهی
 اللهات لامك فخیله وهانك تخفیفه صوسز اولق یقال لهث یلهث لها ثا من الباب الرابع مثل سمع سمعا اللهات
 لامك ضمیه صوسز لك حراری ولهاث كب حرارندن یاخود نعبندن دلی جقار مسنه دخی دیرل اللهث لامك
 فتي وهانك سكويه كذا لك كب دن جقار مسی یقال لهث الكلب یلهث لها ثا من الباب الثالث وبوانسانه
 دخی استعمال اولنور قنكه نعبه وافغ اولسه ومنه قوله تعالى ان تحمل علیه یلهث وان تتركه یلهث یعنی اكر سن
 كب اوزر بنه حمله قلمسك اوررواورد كدن صكره دونوب قجروا كره حمله قلمسك شرکیر اولوب ینه اورر
 پس نفسنه نعب ویرمدن خالی لماز قجر كن وشركیر اولور كن پس بوحالته كاصوسزلق عارض اولوب
 دیلن قجروا اللیث لامك فتي وراثك سكويه ارسلان اسد معنسانه ولیث شول اور مجكه دیرل كه سنکی
 صجره مغله اولر الملاپته میك ضمی وراثك فخیله ارسلان معامله سی کی معامله ایتك یقال لایته ملاپته اذا
 عامله معامله اللیث وارسلان نفاخریله نفاخر ایتكه دخی ملاپته دیرل لیث عفرین عربلر كانه لاشجع من لیث
 عفرین دیدك لری قوللر نه ابو عمرو وروائی اوزر اسد معنسانه در اصبعی ایتدی بویر جانور در كه كرن كله
 اندامنه ایلور ه حمله ایدر عفرینه نسبت اولنور وعفرین برشهر كادی در عینك كسری به وراثك تشدیدیه
 فصل المیم المث میك فخیله ال سلك یقال مثید یثها من الباب الاول اذا مسحها بیدیل او حشیش وولفت در
 مشد كه مش دخی مسحه دیرل و یغلو سننه یدردی ديك محلنه دخی استعمال اولتور یقال مثا به اذا
 اطعمه شیاد سما وتولم صردی وطملدی ديك محلنه دخی كلور یقال مث النبی اذا نتج ورشح وخی ونونك كسری

لهث

لیث

مث

و فتح نوناله و تاء مثنا له و رشح راء مهمله و شين معجه ايله عزمق و طسلق درو و بمعنا ده مٹ النی دیر لر نضع النی
 دیر لر نونله و صاد معجه ايله المثنه مینک فچی و تاء اولینک سکونیه قارشدن مق تخلیط معناسنه بقال مٹ
 امر هم اذا خلطه و ذیرتک معناسنه ده کلور بقال اخذه فمیتهم و مزه اذا حرکه و اقبل به و ادبر یعنی ایلر و جکوب
 کیر و ابی و برسه المٹات میک کسر به مصدر در قارشدن مق معناسنه و میک فخیله اسم در و فی بعض
 نسخ الصحاح مٹ شارب مٹ مثا اذا صار علیه یض الدسم یعنی یق اوزرنده یاغ آری قالسه و وایتدن ظاهر
 اولان بودر که مٹ لازم و متعدی کله المٹ میک فچی و ورائک سکونیه برسنه بی ایلنسون و تازله لنسون
 دیو صویه برقی بقال مرث التریبده جرثه ران من الباب الاول اذا مائه و دافه یعنی تازله لنسون دیو صویه
 صالسه و موثله و دوف ابکی بر معنایه و مرث لغت در مرسد سین مهمله ايله و کاه اولور که مرثه محله مرده
 دخی دیر لر دال مهمله ايله و مرث اوغلا فحق بر ماغن اغرنه الو ب جیمکدر بقال مرث الصبی اصبعه اذا الاکها
 یعنی بر ماغن اغرنه الو ب جیمسه و امسه المٹ میک کسری ايله شول کسنه در که خصوصه مٹ ثابت
 قدم اوله المارت میک فخیله مٹ جمی در المٹ میک فخیله و غینک سکونیه بر دوانی صویه اصلحق
 تقول مغت الدوا فی الماء اذا مرته و خفته او زمغه دخی دیر لر بقال مغتو افلا اذا ضر بواضر بالیس بشدبد
 کانهم ثلثوه یعنی کویا که سلکوب ضر صد بلر و مٹ برکسنه نک عرضنه دککه دخی دیر لر بقال مغتو
 عرض فلان ای شانو فونه مضویه یعنی عرضنه مٹین و برسلر بوبله دیر لر المٹ میک فچی و غینک کسری به
 زیاده کورش طوتن کسنه بقال رجل مٹ اذا کان مر سامه بار عا شد بد المٹ میک فچی و غینک کسری به
 و المغموت میک فخیله و غینک ضیمه شول او تدر لر کدا کایغور شدله یغوب یا تور مش اوله بقال کلامه مٹ
 و مغموت اذا صاب المطر فصرعه المٹ میک فچی و کافک سکونیه کلک و انتظار جکک بقال مٹ و مٹ
 من الباب الاول و الخامس المٹ میک ضیمه و المٹ میک کسری به اسم در المٹ فختینه و کافک ضمی و تشدد به
 اکلمک تقول تمکث اذا ثلثت المکث میک کسری و کافک کسری و تشدد به و الف مقصوره ايله علی
 وزن الحضيضی کذلک اکلمک و حضيضی قندر مق معناسنه در و بعض نسخه ده خصیصی بومقامه
 خاء معجه و صاد مهمله ايله دخی واقع اولشدن مخصوص اینک معناسنه المٹ میک ضمی و کافک کسری
 و تشدد به لکنی بقال سارال جل تمکث ای متلوما و تلوم اکلمکه دیر لر المکث میک فچی و کافک کسری به
 اهل و قاراولان کسنه بقال رجل مکث ای وزین و زرات واء مهمله و زاء معجه ايله و قان دیر لر المٹ
 میک فچی و لامک سکونیه برکسنه نک ایو سوزابه کواکن اله الملق بقال ملثه بکلام اذا طیب نفسه
 یلثه ملثا من الباب الاول و وفانیت اینیوب مجرد دفع مجلس ایچون وعده اینککه دخی دیر لر المٹ فختینه
 کوندن قرانلق قارشمغه دخی دیر لر بر حینته که هنوز قرنلق مشد اولیه مثلا کورنن قوردمی
 قرنداشکی در میز اولیه اسمی ایندی ذکر اولنان قرنلق اخشام غازی وقتنده اولور و اخشام غازندن
 صکره جه اولور الموت برسنه صویه برقی اصلنسون دیو بقال مٹ الشی فی الماء اموئه موثا و موثا اذا
 دفته و دوف کذلک برسنه صویه برقه دیر لر الاخیات صویه اصلحق بقال مٹ الشی فانکث هو فیه
 انیابا المیثاء میک فخیله و الفک مدله دوزیر المیث میک کسری به میثانک جمی هیفا به هیف کی
 و هیفا و رتالغ ایجه اولن عورتدیر لر میثاء بر جاریه نک اسمیدر المیث فختینه و یانک ضمی و تشدد به
 بر یغور یغماغه جشق اولق بقال تمیث الارض اذا مطرت فلات و بردت المیث میک فچی و یانک سکونیه
 برسنه بی صویه اصلغه دیر لر موت ده لغت در بقال مٹ الشی فی الماء امیثه من الباب الثاني اذا دفته و دوف

مرث

مٹ

مک

ملث

موت

صویه اصلغه دیر لر مٹ کمر و رانشدن فصل النون النبت یری الله قزمق بقال نبت نبت نبتا مثل نبت نبت
 نبتا من الباب الاول اذا حضر بالید النبیثه نونک فچی و یانک کسری به قیودن و خرقدن چقان طیراق خبث
 نبت نبتا در نبتک مستقل معناسی بوقدر النبت نونک فخیله خبری شایع قاق بقال نبتا الخبث بنه
 من الباب الاول اذا افشاء و نبت تولک صر مسنه دخی دیر لر بقال نبت الرق نبت من الباب الثاني اذا رشح النبت
 نونک فچی و یانک کسری به مصدر در کذلک خبر شایع اولق معناسنه بقال نبتا الخبث نبتا من الباب
 الثاني ایضا النبیثه نونک فچی و جیمک کسری به شول طیرا قدر که قیودن حقرلور نبتیه کی و نبتیه الخیر
 شول یرمز خبر در که شایع اولدی بقال بدی نجت القوم اذا ظهر سرهم الذی کانوا یخفونه نبت کراوسر لر
 اشکار اولسه فر ایندی خرج فلان نجت بنی فلان دیر لر یستغو بهم و یستغیب بهم معناسنه یعنی اناره جغروب
 مدرد طلب ایدوبن ابو عید ایندی بعضلر یستغو بهم غین معجه ايله در بدی النبت نونک فچی و جیمک
 کسری به شول نشاندن که اوق اتاغیچون طیراخی بر یر جمع ایدر لر النبت فختینه یورک اورزند اولان ایجه دری
 غلافه القلب معناسنه الانجات همزه نک فخیله جیمک جمی در طنبه و طنبه کی الاستجات همزه نک کسری
 و سبک سکونیه برسنه یه تعرض اینک النبت نونک فچی و فاک سکونیه او فورمک کی در و بونفلدن
 اقلدر و نقل برسنه او فورمکدر بر مقدار اغزیار به بقال نبت الرق نبت و نبت من الباب الاول و الثاني
 یعنی افسون اوقیان کسنه او فوردی دیک اولور النفات نونک فچی و فاک تشدد به فیه فی العقد شول
 سحر این کسنه لر در که ابی دو کوملر لر دخی اکا و فور لر و الحیه تفت السم اذا کترت یعنی بلان زهرن او فور
 فچن نکرا بنسه و نکرا بلان بور نیله صوقغه دیر لر و اضبسیله اصر مغه نشط دیر لر و فی المثل لا یدل للصد و ران
 نبت یعنی کوکمی طونلن کسنه یه صولومق لازم اولور النفات نونک فخیله شول غدر که او فورمه دن
 حاصل اولور و نفاش بقی فلان نسنه یده دیر لر بقال لوسالتی نفاش سوک ما عطیتک و هو ما بقی منه فی
 فیک خنقه یعنی نفاش مسواک اغزده قالوب او فور ولن خرده یانر برینه دیر لر بنونفاش عریدن بر طائفه در
 النبت نونک فچی و فاک کسری به یانر دن اثلن قان دم نبت اذا نفاش الجرح النبت نونک فچی و فاک سکونیه
 سرعت اینک تقول خرجت نبت اذا سرعت التنقیث و الانتقات بمعناه النکت نونک کسری به قر اول که کلیمک
 اسکیر بنی بوز مقدر نکرا اکیروب ابی تیمکچون و نک بر جاک اسمی در کد بشیر بن النکت دیر لر النبت نونک
 فخیله بوز من الانتکات همزه نک و تانک کسری به بوز ولق بقال نکت لیل و العهد فانکث ای نقصه فانقص
 و انتکات دونک معنا سنه ده کلور انصراف کی بقال طلب فلان حاجه فانکث لاخری ای انصرف الیها
 النکتیه نونک فچی و کافک کسری به اولویش امر عظیم معناسنه بقال هذه نکتیه ای خطه تصعبه نکت فیها
 القوم ای یقض العهد و خطه خانک ضیمه و طانک تشدد به امر عظیم دیک اولور و نکتیه برکسنه نک نسنه
 دخی دیر لر بقال فلان شد بد النکتیه ای النفس و نکتیه برسنه ده اولان مقدورک نهائنه دیر لر بقال بلع فلان
 نکتیه بعبیره ای قصی مجهوده فی السیر و نکتیه کذب و خلف وعده دخی دیر لر بقال قال فلان قول لا نکتیه فیه ای
 لا خلف فیه فصل الواو المیراث میک کسری به ترکه اصلند مورات ابدی و او یای قلب اولندی ساکن اولوب
 ما قبل مکسور اولد غیچون التراث تانک ضیمه تا و اودن منقلب در نقول و رت بی و ورت الشی من اینر من
 الباب الثاني الورث و الوراثه بکسر ال و فیهما و الارث بکسر الهمزه فیه اوچی دخی مصدر لر در و رتک همزه سی
 و اودن منقلب در و بونلرک مستقبلمند و او بین یا و کسره و افع اولد غیچون ساقط اولدی زرایا به کسره
 متجانسان در پس و او یغلرند ضد واقع اولغین خذف اولندی ضد بنی کند و فی احاطه ایندی و کی سبیدن نندن
 مکره و او مزبون نک حکمی همزه ايله یعنی اعدده و یا به یعنی تعدده و نونله تعدده ابقا لندی زرا حروف مذکور

نبت

نبت

نبت

نبت

نبت

نبت

ورت

یادن بدل درو یا جمله نك اصلی در بود لیله كه فعلت و فعلنا و فعات و فعات جمله سی فعل وزنی اوزن
 منبیلر در اگر صیغه غایب اصل و لسه بو یله اولماز دی پس بوندن ظاهر اولور كه بفعل یا ثله جمله نك اصلی در
 اما یو جل كله سنه و واسا قاط اولما دی زیر او او بین یا و فحة وقع اولمشدر و یسزدن و یسزدن یا ساقط
 اولما دی زیر احدى الیائین اخر له متقوی اولور یمنلرنه محاسنت اولدو غیچون و یعم کی چاغر مغه دیرلر اما
 یسزدن و بطا دن ساقط اولند غنك وجهی اخر یسیدن و ترو در كه باب همزه ده ذكر اولمشدر پس بوندن
 و واسا قاط اولسی ذكر اولنان قاعده نك فسادن موجب اولماز زیر اعلتینك اختلا فی قتنن حكیمن ممانلین و لمق
 جائز در الایرات همزه نك كسر یله میرات ترك ایتك بقال او رش الشی ابوه الورثة ففتحته و ارنك جمعی در بقال
 هم و رة فلان التور بث علی وزن التكریم وارث فلق بقال ورثة تور بث اذا ادخله علی ورثة التوارث تانك
 ففتحی و رانك ضمیله بری بر بنه وارث اولمق بقال تور ثوه كبر اغن كبر یعنی محده و اولو لغه كبر كبردن وارث اولدی
 الوط و او ك ففتحی و طانك سكونیله یا غله بری محكم اوزمق پس و ط و طس كله سنه لغت در یا خود لغه در
 یعنی سیئی ثاء کی اوقینلرك نلفظندن ناشی اولمشدر الوط و او ك ففتحی و عینك سكونیله شول دوز یردر كه
 كثیر الدھس اولوب یور یانك اكا یا غی باتر و انده یوز يك مشقة لو اوله دهس شول حالته دیرلر كه یرنه صافی
 قوم اوله و نه خود صافی طیراق اوله و نه صافی یا لحق اوله و و عث چاناش و فانش ككه دهه دیرلر الوعثة و او ك ففتحی
 و عینك سكونیله شول عور ندر كه كثیره اللحم اوله الایعات همزه نك كسر یله ذكر اولنان مثللو یره واقع اولمق
 بقال او عث القوم ای و قعواقی الوعث و ابن السكیت ایتدی ایعات اسرافه دخی دیرلر بقال او عث فی ماله اذا
 اسرف الوعثة و او ك ففتحی و الف مدوده ابله مشقت سفر الموعوث میك ففتحیله و عینك ضمیله حسینده
 نقصان اولان ككسنه الوط و او ك ففتحی و لامك سكونیله از قلیل مغناسنه بقال اصبا ناولث من مطرای
 قلیل منه و لث شول عهد دیرلر كه قوم یینده بلا قصد واقع اوله یا خود قصدله اوله و غیره مؤكد اوله
 بقال و لث له عقدا و منه قول عمر رض خاللق لولا و لث عقد لضر بت عنقك و ضرب مغناسنه ده كلور بقال
 و لثه بلثه و لثان الباب الثاني اذا ضرب فصل الهاء الهنث هانك ففتحی و ونونك سكونی و بانك ففتحیله سوزده
 اختلاط اولمق بعضیلر ایتدی هنیثه امر شد بد دیرلر الهنثه هانك ففتحی و بانك سكونیله قر شتلق اولمق
 بقال ههنت السحاب بقطر هاو تلجها اذا ارسلته بسرعة یعنی بری بری غقبخه اولما غله بری بر بنه قر شدردی
 ديك اولور و ههنته ظم معنا سنه ده كلور بقال ههنت الو الى اذا ظم الهلبوث علی وزن الفردوس
 احق مغناسنه بعضیلر قدم مغناسنه در دبدی و قدم فابله و دال مهمله ابله سوزده عاجز اولان كسنه
 الهیث و الهیثان هانك ففتحی و یانك سكونیله اوله و یانك دخی ففتحیله ثانیله از سنه و یرمكدر ابو زید
 روائی اوزن ثقول ههنت له هیثا و هیثانا اذا اعطيته شیا سیرا و هیث حركت مغناسنه ده كلور هیش
 كبی اسمی ایتدی الهیثه هانك ففتحی و یانك سكونیله بر جماعت در ناس یینده هیشه کی باب الجیم فصل
 الالف اولانك كرك كه جیم مفرده یادن بدل اولور ابو عمرو بن العلاء ایتدی بعض عرب جمعی یا مشدده دن
 بدل قبلور خنطه قبیله سندن بر جله سن نه طائفه دنسن دبدم ایتدی فقیح بن ایتدم انلرك قنقسنندن سن
 ایتدی مرج حاله فقبی و مری دیمکی دبلر دی و ابو علی ده ابو علی دد بلر و عشی ده عشیج دد بلر و برنی ده
 بر مج دد بلر و برنی بانك ففتحیله بر جنسی خر مادروكاه اولور كه یای تحفه دن دخی بدل قبلر مثلا امسبت
 و امسی ده امسبت و امسج و بونلرك جمله سی فقیح در ابو عمرو ایتدی اكر كسنه بو استعمالی رد ابله و جهی
 اولور الا جیم همزه نك ففتحی و جیمك كسر یله اتشك یا لكمنه سی ثلهب مغناسنه بقال اجت النار توج اجمعا

ورث

وطث

وعث

ولث

هنث

ههث

هكث

هیت

اجج

من الباب الاول التاجیم علی وزن التكریم یا لكمنه رمق والتاجیم علی وزن التكریم و الا بتجاج علی وزن الاحترام
 یا لكمنه بقال اجمعتها فتا حجت و ابجت علی وزن افعلت و ابجت كوندن اسی اولغه دخی دیرلر بقال ابج
 النهار ابجتاج الا جوج همزه نك ففتحی و جیمك ضمیله ضیاو یرچی الاج همزه نك ففتحی و جیمك تشدید یله دوه
 قوشنك بلسی بقال اج الظلم یوج اجاذا اعد اوله حقیف فی عدوه یعنی قجن سكرتسه سكرتسنده حقیفی
 اولسه حقیف دی و حاء مهمله ابله قوشنك بلكی اوز بنه دیرلر الاجه همزه نك ففتحیله و جیمك تشدید یله اختلاط
 مغناسنه در و منه قولهم القوم فی اجه ای فی اختلاط و اجه شدت حره دخی دیرلر یعنی غایت اسیه دیرلر
 الاجاج همزه نك كسر یله اجه نك جمعی الاجاج همزه نك ضمیله طوزلی و اجی بقال ماء اجاج ای ملح مر
 الاجوج ضمتنه صوطوزلی اولمق بقال اج الماء یوج اجو جایا جوج و ما جوج اخفش ایتدی اول كسنه
 كه یا جوجی و ما جوجی همزه ابله نلفظ ابدوب همزه ی اصل كله دن قلریا جوجك و زنی بفعل ما جوجك
 و زنی بفعل در كویا كه اجیج ناردن مأخوذ در دبدی و اول كسنه كه الف ابله نلفظ قیلوب الفینی
 زایدین اعتبار ایتدی یا جوج یحجت دن ما جوج یحجت دن مشتق در دبدی و وج صوبی اعزه الدقن
 صكره طشریه اتوب پراكنه ایتك در و یا جوج و ما جوج لفظلری لا ینصرفلر در الارج همزه نك ففتحیله
 و رانك سكونیله و الارج همزه نك ففتحی و رانك كسر یله طیبك رایحه سی مشدند و لمقدر نقول ارج
 الطیب یا رجاوار مجامن الباب الرابع اذا فاح یعنی زیاده كوزل قوقسه التار یخ افر ابدوب قندر مق نقول
 ارجت بین القوم تأریح اذا اغربت بینهم و هیجت ارشت کی كه تأریش دخی افر اوقسادا ینكدر و بوسیدن
 مؤرج زهلیه جد مؤرج دبد بلر بركه تغلب یینده آتش حر بی یا لكمنه رد غیچون ارجان ففتحیله و رانك
 تشدید یله فارسه بر شیرك ابدن و بعض اشعارده كاه اولور كدر انك تخفیفیه دخی كلور الازج ففتحیله
 بنالردن رفوع در الازج همزه نك مدی و زانك ضمیله فعل و زنی اوزن و الازاج افعال و زنی اوزن ازجك
 جمعی الاج ففتحیله حراره و صوصو سرفه دیرلر الاج همزه نك ففتحی و میك كسر یله زیاده اسی بقال صیف اج ای
 شد بد اخر فصل الباء الباءات انواع اطعمه الباءة یا جائك مفردی و منه قولهم اجعل الباءات یا جاواحدای
 ضربا واحد الاول و ناوحد كاه همزه ابله و كاه همزه سز استعمال اولنور و بومع بدر اصلی فارسی دبلنده باهادر
 باء موحد ابله الوان اطعمه مغناسنه الی بانك ففتحیله یارمق بقال یخ القرحة یجها یجها اذا شقها و دور تمكه دخی دیرلر
 بقال یجها الریح اذا طعنه و یج مرغی طواری سمر تمكه دخی دیرلر بر حیثیله كه سمر كنندن در یسی یارله بقال یجها
 اكلاء الانباج همزه نك كسری و ونونك سكونیله یارمق بقال انبت ما شبتك من اكلاء اذا ففتحها السمن من العشب
 فافوسع خواصرها یعنی قجن كثر نباتانندن زیاده سمر و ب در یسی یر یارلسه و یو كورری كیکش اولسه الاج
 ففتحیله شول رحله دیرلر كه كوز بنك سقی بیوك اوله و اسع العین مغناسنه الباء بانك ففتحیله و الخك مدله
 شول كوزده دیرلر كدواسع اوله بقال عین مجاء البجة بانك ضمیله بریتك اددن رنتمه كم حدبث شربقه واقع اولمشدر
 البجة بالرك ففتحی و ما یینده جیمك سكونیله بر سنه در كه انسان لی صبیان الد مغیچون اشتر البجاج بانك
 ففتحی و جیمك سكونیله و البجاجه شول كسنه در كه غایت سمر كنندن یورر كننی اتی دره یه بقال رجل
 یججاجه یججاجه البجر بانك و زاء معجه نك ففتحیله و ما یینلرنه حاء مهمله نك سكونیله علی وزن جعفر صغر
 بوزاغوسی و یجرج شول قصیر القامة كسنه یی دخی دیرلر كه عظیم البطن اوله البذج بانك ففتحی و ذال معجه نك
 سكونیله فین قوز یلرنندن دورت بلق اولان در کی یا و یلرنده عتود کی كه عتود دورت بلق کی یا و یرسنه
 دیرلر البذجان بانك ضمی و ذالك سكونیله بدجك جمعی در قوز یلر مغناسنه البرج بانك ضمی و رانك سكونیله

ارج

ازج

امج

مجج

مجرج

بذج

برج

حصارك بر جانينك اولان يا پويدير لر كن معنا سنه البروج ضمتينه والا براج همزه نك فحقيله بر جك جمعي در
وكاه اوله ركه حصارك كندند دخی دير لر قال الله تعالى ولو كنتم في بوه مشيد قوره ج كوكه اولان بر جله دخی
دير لر بر جان بر معروف او غرنك اسميدر بقال اسرق من براج البرج فحقينه كوزك يياض سواد في احاطه
اينكدر بر حثينه كه سوادندن بر سنه غايب اوليه البر جاء بانك فحق و رانك سكوني والفك مدبله شول
عور ندر كه كوزينك بر جی ظاهر اوله و بر ج كوزك وجه مذکور او زه اولسي در البرج شول قاسندر كه نقشی
كوزكي اوله بقال ثوب مبرج اذا كان معينا و بوجدن ماخوذ در نتمه ذكر اولندي اساسدن مفهوم اولان
بودر كه نقشی حصار بر جی كی اوله ضم يا وسكون رايه اولان بر جدن ماخوذ اولمغه التبرج فحقينه و رانك ضمی
وتشديد بله عورت زینتن و محاسن ر جاله اطهار اينكدر الا براج همزه نك كسری و بانك سكونيله ياغ
سجقار مغیون سود تخر بك اید جك قاب دير لر منحصه معنا سنه البرج بانك فحق و رانك سكونيله جعفر
وزنی او زن قول و قراوش سی معنا سنه معر بدر رده دن و لسان فارسیه برده قوله و قراوشه دير لر البعج
بانك فحق و عینك سكونيله يارمق شق معنا سنه بقال بهج طنه بهج بهج اذا شقه المعوج ج مینك فحق و بانك
سكوني و عینك ضمیله و البعج بانك فحق و عینك كسری بله قارنی يارمق كسنة البعج بانك فحق و عینك كسری بله
ضعیف كسنة بقال ر جل بهج كانه مبوج البطن من ضعف المشی الانبعاث همزه نك كسری و ونونك سكونيله
يارمق انشقاق كی التبج فحقينه و عینك ضمی و تشديد بله بلودك يياض يغموري يا غدر و ب ایرمسی انفر اج
سحاب معنا سنه التبج علی وزن التكریم يغموري يارمق بقال بهج المطر الارض تبجعا يعني يغموري
ياردي دير لر طاشلری زیاده اچد غندن او تروا باله عینك كسری بله در نك ككش اولان یری منسج الوادی
معنا سنه البلوج ضمتينه اغارمق اسراق معنا سنه نقول بلج الصبح يبلج من الباب الاول الاضاء الانبلاج همزه نك
كسری بله و ونونك سكونيله و التبج علی وزن التكرم بلوج معنا سنه در و نبلج كوكك معنا سنه دخی كلور بقال
نبلج فلان اذا خحك و هش یعنی كشاده روی اولسه كه هشتا شت بشا شت معنا سنه در الا بلج همزه نك فحق
و بانك سكونيله زیاده واضح اولان نسنه بقال صبح يبلج یعنی مشرق و مضی اولان صبح و كذلك حقه دخی ابلج
دير لر واضح اولد غیون بقال الحق ابلج و الباطل لجلج الا بلیحاج همزه نك كسری و بانك سكوني بعد لامك كسری بله
واضح اولمق بقال ابلاج ابلججا البلجة و البلیجة بانك ضمی و فحقيله كیجه نك اخر تده اولان ابدنلق بقال رب ت
بلجة الصبح اذا رب ضوءه و بلجة ابي قاشك ان سی اچوق اولمغه دير لر بقال ر جل ابلج ای بین البلیج اذا لم يكن
مقرونا یعنی قاشلری حینه اولماسه و ام معبد حدیثه نینك و صفندر رسول اكرم صلی الله علیه و سلم كان ابلج
الوجه دبد و كندن مرادیوزی نور لودیمكدر مشرق الوجهه معنا سنه نتمه كیجه وجهه اضافی قرینه واضحدر
اچوق قاشلودیمكدر كندر ز رانی صلی الله علیه و سلم حینه قاشلوایدی دیور و ابت اولنشدن البهجة بانك فحق
و هانك سكونيله حسن بقال ر جل ذو بهجة البهجة بانك فحقيله كوزل اولمق بقال بهج بهجة من الباب الخامس
البهج بانك فحق و هانك كسری بله كوزل اولان نسنه قال الله تعالى من كل زوج بهيج و بهيج فرحناك اولمغه
دخی دير لر بقال بهج من الباب الرابع ای فرح بهوسر البهج فرحناك اولان كسنة البهج سوندرمك نقول بهجی
هذا الامر بالفتح اذا سرك الابهاج همزه نك كسری و بانك سكونيله بمعناه بقال بهجی هذا الامر ای سرری
و ابهاج ككذلك یرك اونی كوزل اولمق بقال بهجت الارض اذا بهج بانها لا ابهاج علی وزن الاحترام فرحناك
اولمق البهج علی وزن جعفر باطل و یرمزنسنة و بومعرب در بقال در هم بهج البهجة بلاداهیه معنا سنه
بقال باجتهم البهجة بوجههم اذا اصابتهم البهجة بلا اصابت ابد و ب احاطه بانك بقال ابهاج علیهم بواج
منكرة اذا انفتحت علیهم دواه التبوج فحقينه و واوك ضمی و تشديد بله بلدرمق بقال تبوج البرق

برج

بعج

بلج

بهج

بهج
بوج

اذالمع و فكشف البوج بلا احاطه ایتك نقول بجهت بشر اذا غمتم به فصل التاء الا ترجمه والا ترجم همزه نك
ورانك ايكسنة دخی ضمی و حیمك تشديد بله ترجم دبد كری میوه الترجمة والترجم تانك ضمیله و حیمك تخفیفه
دخی حكایت اولنشدن و كلام عربك بونك نظیری عربند لفظی در كه سیمویه روایت قلمشدر و عربند غلیظ
معنا سنه در بقال و ترعند قالن كرش معنا سنه و ترجم تانك فحقيله و رانك سكونيله بر موضعك اسمی در و فی المثل
هو اجرا من الماشی بترج لانها مسدة یعنی ترجم ارسلان يتاغی اولمغین ترجمه اولان حیواناندر بهادر در در لر
برنسنة نك بهادر لغز وصف ایتسار التاج باشه كیلن نسنه اكلیل معنا سنه التتو ج علی وزن التكریم تاج
كيدر ملك التتو ج فحقينه و واوك ضمی و تشديد بله تاج كیمك بقال توجه فحقينه و اذا البسه التاج فلبس التيجان
تانك كسری و مدبله تاجك جمعی در بقال العمام بجان العرب فصل التاء التوا ج تانك ضمیله قیون اوزی
الا تاج همزه اولینك فحق و تانیه نك كسری بله قیون اوزلی جمعدر واحدی یوقدر التاجحة چا غری قیون التوا ج
تانك فحق و همزه نك كسری بله و التاجات تاجه نك جمعی در چا غری قیونار معنا سنه التبج فحقينه او موزله
ارقه نك مایینی در و بعضیاری ایتدی هر نسنه نك اورت سنه تبج دیر لر و تبج قومك بولك یغنه دخی دير لر التثبیج
علی وزن التكریم چویان عصا سنی ارقه سنه الوب اللرن عصا نك اوزینه ارمغه دیر لر و تبج كتانی یا خود
كلامی مجمل قلمق بقال تبج الكتاب و انكلام تبج اذالم تبینه و تبیج ابقاری اوجی اوزن چوملوب او تورمق بقال
تبج الرجل اذا قعی علی اطراف قدمیه الا تبج همزه نك و بانك فحقيله یا غری بوسی بوسی اولان كسنة بعضیاری ایتدی
انبج یا غریسی یومری اولان كسنة در و حدیث شربقه نصغیر صیغه سی اوزن كن انبج بو معنایه در كه
ان جات به انبج یور لمشدر التبج تانك فحقيله اقق بقال تبج الماء والدم ائجه تبج اذا سیلته و تبج قران قانی اقمغه
دخی دير لر و فی الحدیث افضل الحج الحج یعنی حجك افضل لبیک اوزن قالدروب قران قانی اقمغه اولور
التبج تانك فحق و حیمك كسری بله سیل بقال اتانی الوادی تبجحه اذا التی بسیمیه التاج تانك فحق و حیمك تشديد بله
شول یغمور در كه زیاده شدنله یغه التبج تانك فحقيله قار كه كوكدن یغرو قاریغدرمق معنا سنه دخی كلور
بقال تلجتنا السماء یعنی قاریغدردی كوكشتم مطرنا السماء دیر لر المثلوجه میك فحقيله شول ره دیر لر كه قاریغش
اوله الا تبلاج همزه نك كسری بله قار اولمق بقال التبج بومنا و انلاج یری قازر كن یا لفعه ارمكه دخی دير لر بقال
حفر حنی التبج اذا بلغ الطین التبلاج ضمتينه مطمن اولوب ارام بولمق بقال تلجت نفسی بتلاج تلوجا من الباب
الاول اذا طمانت و بعضیاری ایتدی بوند ككذلك تلجت نفسی بتلاج تلجادی افت در من الباب الرابع مثلوج الفواد
شول كسنة یه دیر لر كه بلید اوله احمق معنا سنه فصل الجیم الجرج حیمك فحق و رانك كسری بله و ونونك
نسنة الجرج فحقينه و ونونك و قلدنمق بقال جرج الخاتم فی اصبعی یجرج جرجا من الباب الرابع اذا اضطرب
من سعته و جرج كلام صحیحه دخی دير لر و ابن جرج نصغیر صیغه سی اوزن بوندن ماخوذ در كذا فی بعض
النمغ و جرج شول ره دیر لر كه يك اوله ابن در بدایتدی جرج شول ره دیر لر كه طاشلوا اوله الجرجه ككذلك
فحقينه طوغری بول جادة الطريق معنا سنه و جرجه بولك دو كولمش و ایشلش یری الجرجاء علی وزن الجرجاء
شول دوه قوشیدر كدافی و قره سی اوله الجرجه حیمك ضمیله و رانك سكونيله شول قابه دیر لر كه هكیمیه شبیه اوله
الجرج ككذلك حیمك ضمیله جرجه نك جمعی در بسرة و بسری و بوندن ماخوذ در جرج كه نصغیر صیغه سی
اوزن بر ر جاك اسميدر الخلیجة فحقينه باش قفاسی كسنة سر معنا سنه و باشه دخی دير لر بقال علی كل حالیه
كذ الخلیج ككذلك فحقينه حلیجه نك جمعدر البهجة شول بوجق در كه هیج برنسنة دکیه یعنی ذی قیت اولیه
فصل الحاء الخلیج فحقينه چمر دیکنی دبد كری اونی و قش بر اغنی اوئله دن دوه نك قارنی ششوب اغریق در

ترج

توج

توج

تبج

تبج

تبج

جرج

جرج

فلنخصم ای يتقدم من الغيظ ويشق يعني غضب او دبلة طولوب يارلق استين طولسون يارم يان اولسون
الحلج فختنه ولا ملك تشد بدبلة شول كسنة در كه بوطاري برى برندن اراق اوله الحلج حانك فخي ولا ملك
سكونيله بنينه نك تخمن بنينه دن چقاروب ياك ايتك بقال حلج القطن حلجه ويحلجه من الباب الاول والثاني
وكنه دخی ديرلر بقال حلج القوم لبنتهم اذاسارو والخلج بنينه نك تخمن چقاروب بنينه بي ياك ابدن كسنة در
وبينه بي اتن كسنة يه نداف ديرلر الحلج حانك فخي ولا ملك كسربله والحلج ميمك فخي ولا ملك ضيله تخمي
چقمش بنينه الحلج ميمك كسربله شول محتنه در كه انوك اوزرنه بنينه نك تخمن چقارولر الحلج كذللك ميمك
كسربله شول دمور در كه انوك بنينه نك تخمن چقارولر الحلج حانك فختيله ولا ملك سكونيله مسيره معنا سنه
بقال بنينا وبنهم حلجة بعيدة الحلجة حانك فخي ولا ملك كسربله ياغ نلو منك صوك صقند سي وشول
سودكه انوك ايجنه خر ما اصلنش اوله بعضي ايتدي حلجه شول ياغدر كه ايران اوزرنه اوله التحميج على وزن
التكرير كوزي كوي حانك دقت نظردن اوترو بقال حلج الرجل عينه يستشف النظر اذ اصغرها واستشفاف نظر
دقت نظره ديرلر وتحميج كوز چوقو راولغه دخی ديرلر وابوعيين ايتدي تحميج شدت نظره ديرلر الحلجة
على وزن الدحرجة اي قاني بوك بقال حلج ليل اذافله فتلا شدي الحلج حانك كسربله وميمك سكونيله
قو بمجينك كوزي متفاخ معنا سنه الحلج حانك فخي ونونك سكونيله ميل ايتدر ملك بقال حنجه واحنجه اذا
اماله الا حناج همزه نك كسربله مو بلر كن كلامي بورمق مختار بور دخی كي الحلج حانك كسربله ونونك
سكونيله اصل معنا سنه بقال عادالي حنجه وبنجه وبنج دخی بانك كسري ونونك سكونيله اصل معنا سنه در
الحاجة ترك الحاج والحاجات حاجتك جمعي وحاج بر نوع دكنه دخی ديرلر الحلج حانك كسري وواوك فختيله
والحواج بونلر ايكيسي دخی حاجتك جمعي در اما حواج كوي ياكه حاجته نك جمعي در واصمي حواج حاجتك جمعي
اولد وغنه انكار ابدوب بومولن كلاميدر ديدى واصمينك مرادى بونك قياسه مخالف اولدوغن استعاره واولا
كلام عربى حواجك استعمالى غابت چوقدر الحواج حاجت معنا سنه در بقال مافى صدرى حواء ولا لوجاء
ولا سلك ولا مريه كه بونلر جملة بر معنياه در وحواء ولوجاليو وياللو معنا سنه در كلوز قال ابن السكيت
بقال كفته فارود على حواء ولا لوجاء وهذا كقولهم كفته فارود على سودة ولا يضاء اى كلة قبيحة
ولا حسنة الحويجاء واللو حواء حانك فخي وواوك فختيله اولد ولا ملك ضيله ثابده حواجك ولو جانك
نصغير لير بدر بر معنياه در بقال انس فى امرك حواج ولا لوجاء والحواج حانك فخي وواوك سكونيله احتياج
معنا سنه بقال حاج يحوج حواجا اذا احتاج الاحواج همزه نك كسربله محتاج قلى بقال حوجه اليه غيره واهواج
محتاج وبلغه دخی ديرلر بقال احوج بمعنى احتاج فصل الحاء الحلج دكنك ايله اورمق ضرب بالعصا معنا سنه
بقال حنجه بالعصا اذ اضربه بها وبللتك معنا سنه دخی كلوز ضراط كي بقال حنجه بها اذ احبب الخبر مع حانك فخي
وبانك سكونيله غذا كو حنك اولق وخبر مع نازك معنا سنه در كلوز بقال جسم خبر مع اي ناعم الحواج
حانك فخي وحنك ضيله شول بيدر كه اسر كن طوغرى اسميوب بور بيلو بور بيلو اسر بقال مع حواج
اذا كانت نلتوى فى هبوبها اسمي ايتدي حواج شول بيلو ديرلر كه غابت محكم اسه الحلجة على وزن الرزلة قاني
بل اسمك بقال نخت اي هبت هبوبا شديدا ونختنه انقباضه دخی ديرلر مع حكمك معنا سنه وكيه نك دخی
ديرلر استخفاف معنا سنه الا حناج همزه نك كسري وحانك سكونيله دوه يورور كن بر جابه اكرى كك بقال
اختج الحل في سيرة وذلك سيرة مع التواء والتواء وبلغه در رالحداج حانك كسربله ناقة كوني تمام اولدن ولدن
يرقق بقال خدجت الناقة تختج خدا جاسن الباب الثاني اذا الفت ولدها قبل تمام الايام وخداج كاه اولور كه

حفلج

حلج

حج

حبلج

حنج

هوج

عجج

عجرج

عجج

عجج

نقصان معنا سنه در كلوز وفي الحديث كل صلاة لا يقرأ فيها ام الكتاب فهي خداج اي نقصان الخداج شول
نقصه در كه لادن بر قش اوله الخداج حانك فخي ودالك كسربله براغلن ولدا كرجه اعضاسي تمام ايسه دخی خدج
ديرلر الا خداج همزه نك كسربله وحانك سكونيله ناقص الاعضا ولد طوغرمق بقال خدجت الناقة اذا جاءت
بدلها نقص الخلق ون كانت ايامه تامه وابن الاعرابي ايتدي خداج قش يغمو رسرا وبلغه دخی ديرلر بقال
خدجت الشئوة اذا قل مطرها وشتوه شتانك واحدى در ثمره كبري الخدج ميمك فخي وحانك سكونيله
ودالك كسربله ناقص الاعضا طوغرن ناقة الخدج ميمك فخي ودالك فختيله ناقص الاعضا طوغرن ولدومنه
حديث على رضى الله عنه في ذي النونية مخدج اليد اي ناقص اليد الحرج ضمتنه له جقمق الخرج ميمك ورائك
فختيله خروج معنا سنه مصدر ميم در بقال خج خرو جاوخر جاسن الباب الاول وكاه اولور كه خج اسم مكان
دخی كلوز بقال خج خج جاسنا و هذا خرجه الخرج ميمك فخي ورائك فختيله كاه اولور كه اخرجه دن مصدر
كلوز كاه اولور كه مفعول واسم مكان واسم زمان كلوز نقول اخرجني خج صدق وهذا خرجه زير افعل فن
اوج حرف دن نجاد زائسه ميم انه مضمومه اولور دحج كي كه اسم مكاني مدحج كلوز بقال هذا مدحج جنا
يس مخرجات اربعة به تشبيه اولوب ميم مضموم قلدر لاسخر اخرج خرجه ج طلب ايتك استنباط كي الخرج
فختيله الخراج حانك فختيله بر خري وجزيه كه كفره دن النور الاخراج الا خارج همزه نك فختيله والاخرجه
همزه نك فخي ورائك كسربله جمعي الخرج بر ريك اديدر يامه ده وخرج بلوده دخی ديرلر ابتدا ظهور ايتدوي
حينه بقال خرج له خرج حسن يعني بلود ايلك وزن ظهور ايتدي وخرج صرف اولنان سنه كه دخلك يعني
حاصلك مقابل در الخرج استاد شاكر دني او كر دوب بشقه جقمق بقال خرجه في الادب وخرج مرعانك
بر مقدارن بدير بر مقدارن ترك ايتكه ده ديرلر وخرج بر بيله او جوزلق وقتلق وبلغه دخی ديرلر بقال عام فيه
تخرج اي خصم وجذب خصم خاء معجبه نك كسربله او جوزلق وجذب حيمك فختيله قتل معنا سنه
الخرج فختيله ورائك فخي وتشديد بيله شاكر دصغني او كر دوب بشقه جقمق اختر ينك التخرج كناه دن
اجتناب ايتك ديدوي غلط در كوي ياكه تخرج دن غلط ايتشدر حاء مهملة ايله كه تخرج حرج دن
اجتناب ايتك معنا سنه در تا تم كي الخرج حانك كسري ورائك كسري وتشديد بيله باشقه جقمق
شاكر ديقال هوخر مع فلان على فعل مثل عني بمعنى مفعول الخرجه شول ناقة در كه ارك دوه خلقتنه
اوله بقال ناقة تخرجه اذا خرجت على خلقه الخرج حانك فخي حنجه خرجه معنا سنه در بدر عمن منقول
دكلدر الخرج حانك كسري ورائك فختيله خرجك جمعي مثل حجر وحجرة وحجر حشرات ارض ساكن الدوغى
دلكه ديرلر الخراج حانك ضيله شول نسنه در كه بدنه جقر چيان قسندن الخرجه حانك فخي ورائك فختيله
همزه وزني وزن كثير الخرج اولان كسنة بقال رجل خرجه ولة اي كثير الخرج والولوج الخارجي شول كسنة در
كه اولولق كوستره اصلندن اولولق يوغيك نواخر حية عربدن بر قومدر كه انلره نسبت اولند قد خارجي
ديرلر ام خارجة بر عودنر بحيله دن كه قبائلدن چوق قبيله اندن تولدا ايتشدر اكنكاح سرعتله اولدوغيون
بقدر نكاح محندن خطب ديرلر دي اولدغي نك ديريدي بس زمان جاهليتنه بقدر نكاح بونكه رسم
اولتشدی خارجة مريون عورتك او غليدر وخارجة نك باباسي كيم ابدوي مروى دكلدر بعضي
ايتدي اول بكر بن يشكر بن عدوان بن عمرو بن قيس عيلان درومنه قولهم اسرع من نكاح ام خارجة والخج
فختيله سوادله باض جمع اولسي الاخرج اول لون ايله ملون اولان نسنه بقال كيش اخرج وطلیم
اخرج اي بين الخرجه كيش قيونك اركنه وطلیم دوه قوسينك اركنه ديرلر الاخرج حاج والاخر حاج
قيونك وغيرينك ابقاري و بوقور رزي اق اولق نقول خرجت النعامة اخر جاوا اخر اجت اخر مجا اذ اصارت

خرج

خرجاء یعنی ذکرا و لان وجه اوزن الاجه اولسه الخ جاء اخرجك مؤنثي الخرج خانك فخیله ورائك كسری
 و مدبله براوینك اسمی در خراج خانك فخی و حیمك كسری اوزن بناسی اید قطعام کی ذكر اولان اوینه اطلاق
 اول نور الخارجه بر ماغله قرعه ایدیشوب بر نسنه بی دولشمك مناهله بالا صابع معنا سنه بومقامه صاحب
 صراحت الخارجه انكشتان در روی کسی زدن بوقت جنك تخارج دو كروم روی روی جنك كردن دبدوی
 سه و در غالباً جوهر نيك خارجه بی مناهله ابله نفسیر اتمه سندن ناشی اولمشدر كه مناهله مخاصمه یه دخی
 دیرلر مساهمه یه دبد كاری کی و مراد جوهری معنای نابیدر اول دكلدر الخراج یولدا اشار نيك نفقه سنه برابر
 نفقه چقرمق تهاهد معنا سنه الخراج میك ضمی و فانك فخیله بر نسنه وسعت اوزن اولمق بقال عیش فخر
 ای واسع و فی الحدیث انه كره السر اویل الخرجة و ایندیلر فخر فخر شول ایق طونی در كه پاچه سی ایق ارقه سنه
 دوشه الخرج علی ورن جعفر بر لك اسمیدر فر اتندی خرج بر بلدر كه كجنوب دیرلر لا یصرف در و انصارك
 قبیلله ل نيك اسمیدر كه انله اوس و خرج دیرلر و اوس و خرج قبیلله نام عورنك اوغلر بدر كه مز بورلر انله
 نسبت اولمشدر و انله جار نه بن ثعلبه نك اوغلر بدر یخندن الخفی خانك و فانك فخر بله دوه مرضلر نندن بر نوع
 مرضدر الا خفی همزه نك فخی و فانك سكونیله اصمعی اتندی اخفی شول دوه در كه بقارن یردن قالدردن
 اول بقاری در تریوب حرکت اید بقال خفی خفجامن الباب الرابع خفاجه خانك فخیله بنی عامردن بر قبیلله در
 الخفی خانك و فانك ضمیله كثیر اللهم اولان كسنه خفاجه كذللك خانك ضمی و فانك كسریله بمعناه بقال غلام خفی
 و خفاجه اذ كان كثیر اللهم الخفی خانك فخی و لا ملك سكونیله چكوب قویرمق بقال خلیجه خلیجه خلیجه من الباب الثاني
 و دوه نك ولدن مده دن كسره دخی دیرلر بقال خلیجه ای فطمت ولد ها و خلیج كوزله اشارت یتكه دخی دیرلر بقال
 خلیجه بعینه ای غره و مشغول قلمق معنا سنه ده كلور بقال خلیجی كذا ای شغلنی و بقال خلیجه امور الدنیا
 الا خلاج همزه نك كسری و خانك سكونیله كذللك چكوب قویرمق الاختلاج كذللك بمعناه بقال خلیجه و اختلیجه
 اذا جذبته و انتزعته و اختلاج كوز سكریكه دخی دیرلر بقال اختلیج عینه الخلوچ ضمیله كوز سكریك بقال
 خلیج عینه تخلیج و تخلیج خلوچ من الباب الاول و الثاني اذا طارت الخلیج فختیله كشی ابكلیوب ككلیك نيك
 و جعندن شكایت ایتك یا طول مشیدن یا كثر تملدن نقول منه خلیج من الباب الرابع الخلیج فختیله و لا ملك
 ضمی و تشدید بله طاغلوب اول جانبه بوجانبه اكلك بقال منه تخلیج المقلوچ فی مشبهه ای تعكك و تقابل یعنی الن
 و یاغن طاغلوب بوجانبه اول جانبه كادی الخراج فتح خاوض لامله خاطر بر نسنه خطور ایتك بقال
 تخراج فی صدری منه شی و ذلك اذا شككت و الخلوچ خانك فخی و لا ملك ضمیله شول رقه در كه نندن ولدی فراغت
 ایند و كندن اوزری سودی از اوله الخلیج خانك فخی و لا ملك كسری و مدبله در یانك بر یان سی شرم معنا سنه كه
 شرم شین معجه نك فخیله در یا یان سنه دیرلر و خلیج نهره دخی دیرلر و بعضیلر اتندی خلیج نهرك ایدی جانبه
 دیرلر و خلیج اینه دخی دیرلر حبل معنا سنه ابن السكیت اتندی اینه خلیج دبدیلر زیر ایهله هریه بی بغلر رایسه
 ایدانی چكرو خلیج بیوك چناغه دخی دیرلر جفته معنا سنه و جفته حیمك فخی و فانك سكونیله كذللك چناغه دیرلر
 الخلیج خانك و لا ملك ضمیله خلیجك جمعی و خلیج كوچك كیلره دخی دیرلر سفن صفار معنا سنه زیر الخلیج عدولی دن
 دون اولان كیه دیرلر و عدولی فختیله و و اوك سكونیله بر كیدر كه عدوله منسوبدر و عدول بخیریند بر قریه نك
 اسمیدر و خلیج كذللك عربدن بر طائفه نك اسمیدر كه عدوان دن ایدیلر بر بن الخطاب رضی الله عنه انلری حارث
 بن مالك بن نضر بن كنهیه الخاق اتندی و انله خلیج دبدیلر زیرا كه انله عدوان دن محتلیج اولدیلر یعنی عدواندن
 ایلدیلر الخلوچه میك فخی و خانك سكونیله و لا ملك ضمیله صاغه وصوله كوندلره دورتك بقال خلیجه
 اذا طعنته طعنة ذات یین و ذات شمال و مخلوچه اصابت ایدن رایه دخی دیرلر الخلیج خانك و لا ملك فخیله

خرفج

خرزج

خفج

خلیج

خج
دج

دج

دج

دج

بر اعا جاك اسمیدر فارسی معربدر كویا كه خند نكندن تعرب اولمشدر و خندك شول اغاجه دیرلر كاندن اوق
 دوزلر الخلاج خانك فخیله خلیجك جمعی در اوق اغاچلری معنا سنه الخفی فختیله سست اولمق فتور معنا سنه
 الخفی خانك فخیله و میك كسریله سست اولان كسنه بقال اصبح فلان خمجا ای فآترا فصل الدال الدیاج
 دالك كسریله اطلس دیبا معنا سنه فارسی معرب در الدیایبج دالك فخیله و یاء موحد نك كسری و مدبله
 دیبا جاك جمعی الدیایبج دخی دیرلر جمعند یا ثین موحد یئله اكر اضلی شدد دقیلر مك شه كم دنا یر ده بیان اولنور
 انشاء الله تعالی و تصغیرنه دخی حال یولدر الدیبا جتان ایدی یوز خدان معنا سنه الدیایبج دالك كسری
 و یانك تشدید بله احد و فرد معنا سنه بقال ما بال الدار دبع ای ما بال احد و ابو غنید دبع حیمله یا خود حائله
 اولسنه سلك اتندی و جوهری ایدن رایه ده اعرابندن بر جماعته سؤل ایتك كنه مافی الدردی دبدیلر بوندن
 غیر نسنه دیدیلر و ابی موسی الخافضك خطیله ما بال الدار دبع یازلمش ده لد مكه حیمله ضبط اولمشدری ثعلبدن
 روابت ایدوبن و ابی موسی محمد بن سلیماندر كه ثعلبك اصحابندن ایدی الدجه دالك ضمیله زاده قنله دیرلر
 ظلمت معنا سنه الدیبا جاك دالك فخیله قرا كوا اولان نسنه بقال لیله دیجوج ای مظلمه الدجوجی كذللك دالك
 فخیله و حیمك ضمیله قرا كوديك اولور بقال لیله دجوجی اذا كان مظلماً و دجوجی زاده قره اولان نسنه به دخی
 دیرلر بقال بعید دجوجی و راقه دجوجیه ای شددیده السواد الدجوجاه دالك و حیمك فخیله شول رقه به
 دیرلر كه یردن پیمه اوله المدجج و المدجج میك ضمی و حیمك مشدده نك فخی و كسریله سلاح كین كسنه سلك
 السلاح معنا سنه كافك تشدید بله التمدجج فختیله و حیمك ضمی و تشدید بله سلاح كیمك نقول ندجج فی
 شكته ای دخل فی سلاحه كنه تقطی بهایقی كویا كه اسلحه ای ستر ایتشدر و شكه شینك كسریله و كافك
 تشدید بله سلاح معنا سنه در التمدجج علی وزن التكریم كوك بلونلوا و لوق بقال دججت الساء ندجج
 اذا نعت الدججج دالك فخی و حیمك كسریله والدجج فختیله بر اوزن اهسته یوربك بقال سر القوم بدجون
 علی الارض دجج و دججنا من الباب الثاني اذا كانا بدون فی السبیلین السكیت اتندی بدجون دبنه حنی جماعت
 مرتبه سنه وار مبنه یعنی واحدده استعمال اولنار الداجه شول جماعت در كه اهسته یورورلر الداج حجاجه
 معین اولان كسنه لر و عربلر ك بوقوللرند كه دیرلر هم الداج والداج یعنی بونلر حجاج و حجاجه معین اولان كسنه لر
 در كرا حیلردن و غیریلردن حدیث شریفه دخی یورلشدر هو لاء الداج و لیسوا بالداج و اما شول حدیث
 شریفه كه ماتر كتم من حاجه و لا داجه یورلشدر حیمك تخفیفله داجه حاجه نك تباعدن در ذكر اولنار
 معنایه دكل در الداج دالك فخی و حیمك تخفیفله تاوق دبد كاری معروف قوشدر و بونلر دالك فخی افضح در
 كسرنندن الداجه دججك واحدی در مذكره و مؤنثه متنا و لدر زیرا تانك دخولی مجرد و حدیث یچوندر
 حیمه کی بطنه کی و دجججه بر كوله ایدیلكه دخی دیرلر الدججه دالینك فخی و حیمك سكونیله تاوغی چاغه مق
 نقول دجججت بالدجججه اذا صحت بها و كچه قرا كوا و لغه دخی دیرلر بقال دججج اللیل اذا ظلم الدجججه
 دالك فخی و خانك سكونیله و الدججج دالك كسری و خانك سكونیله یولمق دجججت الشی دجججه
 و دججج التمدجج فختیله و خانك سكونیله یولمق بقال دجججت الشی فتمدجج المدجج مدور معنا سنه
 الدجججه دالك ضمی و خانك سكونی و رانك ضمیله شول یو القدر كه انی جعل دبد كاری بوجك یو القدر
 اسلوبنه الدروج ضمیله یوربك بقال درج الرجل والضبط بدرج در و دجججت الشی فتمدجج المدجج مدور معنا سنه
 یولنه كنهك دخی دیرلر بقال درج ای مضی لسنیله و انقراض معنا سنه ده كلور بقال درج القوم ای انقراض
 و اولمك معنا سنه ده كلور بقال كذب من دب و درج ای كذب الاحیاء و الاموات و كند و دن صكره نسلی

قلمامق معناسنه ده کلو برقال درج الرجل اذا لم يخلف نسلا وبل تمام اولوب ناقة طوع ورماعته دخی دیرل
 بقال درجت الناقة اذا جاءت السنة ولم تنجب الادراج همزه نك كسر بلة كذلك ناقة بل كجوب طوع ورماعق
 و برنسنه بی دورمك تقول درجت الكتاب اذا طوبت المدراج ميمك كسری و دالك سكونیله تمام سنه ده
 طه غه رماق عادتی اولان ناقة الاندر اراج همزه نك كسر بلة و نونك سكونیله انقراض معناسنه مثل اندرونج
 التدرج علی وزن التكریم والا ستدر اراج همزه نك و تانك كسر بلة برنسنه بر كسنه بی درجه درجه قریب
 اینك بقال درجه الی كذا و استدرجه یعنی ادناه منه علی التدرج فتدرج التدرج علی وزن التكلف درجه
 درجه برنسنه بی یقین و ارمق الدرو ح دالك فتخی و رانك ضمیله شول بیلدر كه غایت سرعتله یكه بقال درج
 در و ح یقدح در و ح و قدح قافك كسر بلة اوق معناسنه در المدرجه ميمك فتخی و دالك سكونیله مذهب
 و مسالك معناسنه الدر ج فختینله طریق بقال خل درج الضب ای طریقه لئلا یسلك بین قدميك فتنتفخ
 یعنی تاكه قدمینك ما یمنه کیر مكله منتفخ اولیه سن غالباً او بلة زعم ایدر زعمیش و درج درجه نك جمعی دخی
 کلو ره درج شول نسنه یدیر لکه اند یازی یازله بقال انقدتی درج التتاب ای فی طیه الادراج همزه نك
 فختیله درج جمعی در و منه قولهم رجعت در ارجی و رجعت فی الطریق اندی جئت منه و ادراج الرقلم معناسنه
 ده کلو برقال ذهب دمه فی ادراج الریاح ای هدر الدرجه فختینله نردبان مرقاة معناسنه و درجه طیه یه
 و مرتبه یدخی دیرل الدرجات فختینله جمعی الدرجه دالك ضمی و رانك فختیله همزه و زنی وزن درجه ده لغت در
 كه درجه مرقاة معناسنه در نته ك لان مرور اندی و درجه كذلك شول قوشته دیرل كه كندی سیه و قنادلر نك
 ایچی و طاشی بوز اوله بو غرنلق دبدكاری قوش قنادی کی الادرجه نك لو فی دخی لطیف ركدر الدراج دالك
 فتخی و رانك سكونیله شول شی در كه اند یازی یاز بلة نك درجه ذكر اولندی الدر ج دالك ضمیله عورنلرك
 حر دوات قودغی قوتی خفش النسا معناسنه الدرجه كذلك دالك ضمیله شول نسنه در كه دور لدر دخی ای
 ناقة نك فرجه صوقار اندن صكره اخرج ایدوب زفه یقو خولدر لکه ناقة ای ولدی طن ایدوب كا ولدی
 كبی میل ایدوب و بی اكثر یانقه نك ولدی ضایع اولدر لکه ایدوب و زبایدی قن بر ناقة یه اخر ناقة نك ولدن
 امز نك دله سلر ناقة نك بورن و كوزن بغلر اندن صكره فرجه بزیان سنی دور لدر صوقار لور قراج كوزانی
 اول حال وزن ترك ایدر لرس فی طوع ورمی ناقة بوروسی کی بوری طور اندن صكره بورندن اول باغی
 چوزر لور فرجندن اول خرقه بی چقر لدر دخی اولانی شدی طوعش ولدی طن ایدر اندن صكره كوزن اولان
 باغی دخی چوزر لور اول حاله انو كچون به لد احضار ایدر لور اولانی ولدی طن ایدوب كا میل ایدر پس اول
 نسنه فی كه كوزن بغلر ایدر كا غامه دیرل غین معجه نك كسر بلة و شول نسنه بی كه بورننه بغلر ایدر
 اكاصقاع دیرل صادمه نك كسر بلة و قافاه و شول نسنه بی كه فرجه صوقش ل ایدر كا درجه دیرل الدر ج
 دالك و رانك فختیله جمعی كلو ر الدراج و الدراجة دالك ضمی و رانك تشدید بلة تراج دبدكاری قوشند مذكره
 و موشه اطلاق و لنور یخنكه ذكر اولان قه شة حیقطان دیسلر حاء مهماله نك فتخی و نك سكونی و قافك دخی
 فختیله مذكره مخصوص اسم او اور كه ذكر اولان قوشك مذكر حیقطان دیرل المدرجه ميمك فتخی و دالك سكونی
 و رانك فختیله شول یه دیرل كه اند تراج دبدكاری قوش چوق اوله الدر اجه دالك فختیله و رانك تشدید بلة
 طور ارجی دبدكاری نسنه كه صیقلی انوك ایچنه قور لدر دخی نور یك كدر در اراج كذلك دالك فختیله بر موضعك
 اسمی در الدج فختینله كوزنك زیاده قان اولوب واسع اولمی در الدجاء دالك فتخی و عینك سكونی
 و الفك مد بلة زیاده قره اولوب واسع اولان كوز بقال عین دجاء و حاق كیچلر نك اولنه دجاء دیرل كه بکری

دج

سكزخی

دلج

سكزخی كیچنه در و ایكجسنه سراردیرل سبلك كسر بلة او خجسنه قلته دیرل قافك فختیله و تاء مشبات ابله
 كه اوتوزخی كیچنه در الادج همزه نك فتخی و دالك سكونیله رجال طائفه سندن قره اولان كسنه الد علجة
 دالك فتخی و عینك سكونیله كیدوب كله ده تردد اینك و دعلج عامر بن طفیلك فر سنك اسمیدر الدج فختینله
 اسمیدر كیچنه نك اولنده سیر اینك معناسنه الدج و الدج اوله دالك ضمی و لامك سكونیله و تاء مشبات ابله
 برهه من الدهر كبی در و برهه من الدهر مدت طوبیله معناسنه در الادلاج همزه نك كسری و دالك
 سكونیله كیچنه نك اولنده سیر اینك بقال ادج القوم اذاسار و امن اول اللیل الادلاج دالك تشدید بلة كیچنه نك
 اخر نك سیر اینك الدج دالك فتخی و لامك سكونیله و الدج دالك ضمی و لامك سكونیله اسمی الدلاج لامك
 كسر بلة شول كسنه در كه قوی با شنه قوغه بی حوضه ایدوب دوكر الدلوج ضمتینله مصدر در بقال دج
 بدج دلوجامن الباب الاول المدج ميمك فتخی و دالك سكونی و لامك فختیله قوغه بی ایدوب دو كجك یر
 المدج كذالك ميمك و لامك فتخی و دالك سكونیله بعناه المدج ميمك ضمی و لامك فختیله كنانه دن برقیله در كه
 قیافت بلی كسنه لاندن در الدلوج اهو ییغی اولان یروا هویه بكر جانور لك ییغی اولان كناس الوحش
 معناسنه توج كبی و توج اغاچلر دن و پراچلر دن یابلی اوه دیرل و دوج یرالتنه اولان اوه دخی دیرل ز یر
 زمین معناسنه الدموج ضمتینله برنسنه یه کیوب اند یرلشك بقال دج الشی بدج من الباب الاول اذا دخل
 فی الشی و استحكم فیه الاندماج همزه نك كسر بلة و نونك سكونیله و الادماج همزه نك كسری و دالك تشدید بلة
 و الادماج بنشد بدالمیم بعد الزاء المكسورة بونلر جمه سنی برنسنه یداخل اولوب اند مستقر و لمقدر المندج
 ميمك ضمی و نونك سكونیله و ميمك تانك كسر بلة مد و راولان نسنه التنداج فختینله و ميمك ضمیله ر قاج كسنه
 بری بر بنه معاونت اینك بقال نداجو علیه ای تعاون الدماج قرا كو مظلم معناسنه المداجه ميمك ضمی و ميمك تانك
 فختیله بر كسنه ایدل مد ار اینك و ابکی یوز لولك اینك الدماج دالك ضمیله اشكان اولمین صلح بقال الصلح الدماج
 اذا كان فی خفاء بعضیله ایددی صلح دماج شول صلح در كه تام اولوب محكم اوله الادماج همزه نك كسری و دالك
 سكونیله برنسنه بی برنسنه نك ایچنه دورمك نقول ادجت الشی اذا الفقتنه فی ثوب المدج ميمك اولینك ضمی
 و تاء نك فختیله درج اولنان نسنه كه دوز اولوب هموار اوله و مدج اوقه دخی دیرل قدح معناسنه الدملوج
 دالك ضمی و ميمك سكونیله باز و بند معضد معناسنه الدملج دالك و لامك ضمیله بعناه الدماج دملوجك
 جمعی المدملج ميمك ضمی و لامك فختیله صیرنچ اولوب هموار اولان یول الدهمجه یاشلوك كسنه نك
 یورعی شول یاغی بو قافلو كسنه نك یورعی کی اصمعی ایددی دوه نك و فاجق ادملیوب سر عتله یورعیسنه دخی
 دیرل بقال دهمج بدهمج الدهاج دالك ضمیله و نونك كسر بلة شول دوه در كه ابکی هر كی اوله بعیر فاج معناسنه
 بواصلنه فارسی در معر بدر الدهج جعفر و زنی اوزن بر جوهر در كه زمر دکی در فصل الذال الذاج دالك
 فتخی و همزه نك سكونیله برنسنه بر صولعه كجوب ایچك بقال ذاج الماء بذاجه ذاجا اذا جره جرعاشد بدا
 اصمعی ایددی ذاج قر بی بی رتق معناسنه ده كلو ر نقول ذاجت السقاء من الباب الثالث اذا خرقت كذالك
 ذاج دیرل قر بنك ایچنه او فور مكه یرلش میدر بلك ایچون الانداج همزه نك كسری و نونك سكونی و همزه
 تانیه نك مد بلة انفعال و زنی اوزن قر بی رتق بقال ذاجت القرية اذا خرقت فصل الراء راجه رانك و باء
 مو حانك فختیله حاق معناسنه و منه قول الشاعر لم اربح ای لم ابلد الرابحی رانك فتخی و جمك كسری و یانك
 تشدید بلة شول كسنه در كه الندن كلندن زیاده او كونی بقال رجل رباحی بفخر با كسرتن فعله لا رتاج
 همزه نك كسری و رانك سكونیله و تاء مشباته قاپو قیامق نقول ار تجت الباب و رتاج ناقة

دهمج

دهنج

ذاج

رج

رتج

ار ککنک منبسی اوز رینه رجن بلغه دخی دیر لرو تاوغک قاری بومر طه ایله طولغه دخی دیر لرو تاج قاری
 قراءته قادر ولامغه دخی دیر لرو بقال ارتج علی القاری علی مالم یسم فاعله اذالم بقدر علی القراءه کانه طایق علیه
 کایرتج الباب اذا غلقته المرتاج میم کسر بله ورائک سکونیه قیو بغلا یحق الت مغلاق معنا سنه الارتاج
 همزه نك کسری ورائک سکونیه یعنی الارتاج بقال ارتج علیه اذالم بقدر علی القراءه ولا تقل ارتج علیه
 بالشدید الارتج رکشبنک کلماتی سلامت اوزن اولماق بقال ارتج الرجل فی منطقه بالكسر اذا استعلق علیه الکلام
 الارتج فحتمله بیوک قایو باب عظیم معناسنه الارتاج رانک کسر بله بمعناه ومنه رتاج الکعبه بعضیاریتدی رتاج
 شول بغلو قیویه دیر لکه ایچنده برکوک قیو سی اوله المراج میم فحتمله شول بوللرد که طراج اوله الارتج
 تحریرک ایتک بقال رجه رجه رجامن الباب الاول اذا حرکوز لاله الارتج رانک فحتمله وجمیک تشدیدیه و الفک
 مدبله اورکی بیوک دوه عظیمه السنم معناسنه الارتج رانک فحتمله وجمیک تشدیدیه و رنی اوزن
 اضطراب ایتک یعنی حرکت ایتک الارتج رانک فحتمله وجمیک تشدیدیه و رنی اوزن
 اضطراب و فی الحدیث من ركب البحر حين یخرج فلا ذمه له یعنی قین بحرك امواجی مضطرب اولسه انکیچون مان یوقدر
 التخرج فحتمله وجمیم اولک سکونیه کلوب کیم بقال تر جرج الشی اذا جاء وذهب الارتج متر جرج
 صفی در الارتج رانک اولوب طورن سنه بقال کتبه راجه کانه انتمخص ولا تمیز لکثرها وکتبه عسکره
 دیرلر و تخض خاء معجه وضاد معجه ایله حرکت ایتکه دیرلر و راجه دخی شول کسنه در که غایت سیر لکندن
 اوزرنه اولان تی تحریرک اوله الارتج رانک کسر بله حوضه باقی قلان صور که بولانق اوله و شول ثر بددر که
 غایت جرب اوله الارتج رانک کسر بله وجمیک تشدیدیه و رانک فحتمله وجمیک تشدیدیه
 ارق اولان قیو نلر راجه کذلک رانک فحتمله راجه و احدى بقال نجه راجه ای مهروله و نجه نونک فحتمله
 دیشی قیونه دیرلر و راجه خلا بک و دوه رانک ضعیف رینه دخی دیرلر و راجه فحتمله شول کسنه در که قوزینک
 وقولنک قرنندن چقر عقیب و لاندن سنه اکل ایتزدن اول یعنی انلر ک ابتدا خروج ابدن نجاسته راجه دیرلر
 صیبنک ابتدا خروج ابدن نجاسته عقی دبد کلری کی عینک کسری و قافک سکونیه الیرندج یانک و رانک
 فحتمله و نونک سکونی و دالک دخی فحتمله و الارتج فحتمله کذلک نونک سکونی و دالک فحتمله قره دری جلد
 اسود معناسنه فارسیدن معرب در فرس دبلتد صغیرینک کنارندن چقن ریمزه زنده دیرلر که توری دلندن
 قرخین دبد کلری در ابن السکیت ایتدی رندج دیرلر همزه نك حذ فحتمله الارتج رانک فحتمله همزه نك کسری و رانک
 سکونیه دترمک ارتعاد کی الارتج رانک فحتمله و عینک سکونیه و الارتج رانک فحتمله همزه نك کسری و رانک
 پلدر می بقال رانک برق و ارتج اذا تابع لمعاله الارتج رانک فحتمله همزه نك کسری و رانک سکونیه کثرت ماله و کثرت
 عدده دیرلر بقال ارتج ماله و ارتج عدده و طولق معناسنه ده کلور بقال ارتج الوادی اذ الامتلاء الارتج نونک
 کسر بله هندوستان قوزی جوهری ابدین بولفطی عربی ظن ایتزم الارتج فحتمله متاع مرغوبه اولق بقال
 راج الشی روج و راجا اذا نفق یعنی صائلوب التسنه و غیت اولسنه التروج علی وزن التکریم راج و یرمک بقال
 روجت السلعة و الدراهم المروج میم ضمی و واک کسری و تشدیدیه و راج و یرمی الارتج فحتمله توز عیار
 معناسنه الارتج رانک فحتمله همزه نك کسری و رانک سکونیه توز قویار مق بقال ارتج الغبار اذا اثاره الرهوج سیردن
 برنوع در و بوفارسی معرب اولسنه شیه در فصل الزاء الارتج رانک و رانک کسر بله زیت در کرک نقشه
 اولسون کرک جوهرله اولسون المروج میم ضمی و رانک و رانک دخی فحتمله مین معناسنه بقال راج مروج
 ای مین و بعضیاریتدی راج التون در و راج شول بوقفه بولوده دیرلر که نونک نوع حرمت اولور الارتج رانک

ضمیمه

رج

رج

رج

رج

رج

رج

رج

رج

ضمیمه دیرسک اوجی راج شول دمو دیرلر که کوندرک اشاعه اوچنده اولور الارتج رانک کسر بله وجمیک
 فحتمله راج جمی الارتج کذلک رانک کسر بله جمدر و راج جمعه ازجه دینلر الارتج رانک کسر بله همزه نك کسری
 و رانک سکونیه کوندرک اشاعه اوچن دمور لک بقال ارتج الارتج میم ضمی و رانک فحتمله دمور لک
 کوندر الارتج رانک فحتمله کوندر دبله دور تک بقال رجت الرجل ازجه رجامن الباب الاول اذا طعنته بالرج
 المروج میم فحتمله و رانک سکونیه کوندر دبله دور لک کسنه المروج میم کسر بله قصه کوندر دیرلر مرق
 کی الارتج فحتمله قاش ایچنه اولوب اوزن اولغه دیرلر الارتج همزه نك و رانک فحتمله شول ر جلد که قاشی
 ایچنه اوله و اوزن اوله و راج سیرک ادملویه دخی دیرلر بقال طلیم ارتج و نعامه رجا و نعامه نونک فحتمله دوه
 قوشی و طلیم دوه قوشنک ارکنده دیرلر الترج میم علی وزن التکریم عورت قاشی ایچنه و اوزن ایتک بقال رجت
 المرأة حاجها اذا فقتته و طولته قال الشاعر و ججن الحواجب و العیونای و کلن العیون کما قال الشاعر علفتها
 تبنوا ماء باردای و سقیتها ماء بارد الارتج رانک فحتمله صرجه الارتج رانک فحتمله و الارتج رانک فحتمله
 رانک کسر بله راجه نك جمی و راج رانک کسر بله راج جمی کلور کوندر دبی معناسنه الارتج رانک فحتمله همزه نك
 کسری و رانک سکونیه برنسنه ی ار غلیوب یرندن قویر مق بقال ارتج ای اقلعه و قلعه من مکانه الارتج رانک فحتمله
 بقال ارتج بنفسه المراج میم کسر بله شول عورندر که بریده قرارتیمه الارتج و الارتج رانک فحتمله و لاک سکونیه
 و فحتمله طایبق یر بقال مکان راج و راج ای زلق و راج خفیف اولغه دخی دیرلر بقال مروج من الباب الثاني
 اذا خف علی الارض الارتج رانک فحتمله و لاک کسری و مدبله خفیف اولق راج معناسنه مصددر کذلک بقال
 راج راج اذا خف علی الارض الارتج رانک فحتمله و لاک ضمی و تشدیدیه صیر یحق اولق راج معناسنه
 الارتج لاک کسر بله شول او قدر که غایت صیر یحق اولقین یابدن نیز جقر بقال سهم راج راج عن القوس المراج
 میم ضمی و لاک فحتمله تشدیدیه فحتمله بقال عطاء مروج ای و تخ فحتمله و تخ واک فحتمله و تاء مثانک
 کسری و حاء مهمله ایله حقیر و قلیل معناسنه در مروج شول کسنه یه دیرلر که بر قومه لا حق اوله و اناردن اولیه
 المراج میم کسر بله کلید در معلق معناسنه الارتج ایله اچلور و معلق مفتاحدن غیریه اچلور نقول
 ارتج الباب اذا غلقته و مزلج شول عورت در که صغیر سی ارق اوله نقول هذه مزلج اذا كانت ریحاء
 و ریحاء مهمله و سین مهمله و حاء مهمله ایله ذکر اولمان صفتله موصوفه اولان عورندر الارتج رانک فحتمله
 و میم سکونیه مشکی دولدر مق بقال رجت القرية من الباب الثاني اذا ملأ ثوا الارتج فحتمله غضب معناسنه
 المزمع میم ضمیمه و میم تایدن صکره همزه مکسور ایله غضبناک اولان کسنه بقال مالی اراک مزمع ای
 غضبان الارتج رانک و میم کسر بله و جمیک تشدیدیه و فحتمله و الفک قصیر بله قوشک قویر غی دبی اصل
 الذنب معناسنه مکی کی و زنا و معنی الارتج رانک ضمی و میم مشدده نك فحتمله خردوزنی اوزن بر قوشک ادی در که
 اکاده برادران دیرلر فرس دبلندن الارتج رانک فحتمله و سکون همزه ایله کوتری دیک اولور بقال
 جاء فی القوم زأجمهم ای باجمهم و نقول اخذت الشی بزأجمه و زأجمه اذا اخذت کلمه لم ندع منه شیئا من السکت دن
 بویه نقل اولشدر الارتج رانک فحتمله و نونک سکونیه قره لردن بر طایفه در الارتج رانک فحتمله جمی کلور ابو عمرو
 ایتدی راج رانک کسر بله و رنجی دخی یا بله راج معناسنه لغت در الارتج رانک و فاک کسری و لاک فحتمله
 برنسنه در که کشفه شیه در و کشف کافک کسری ایله در ز بلر التارن قود قلیری تور و وچو بانار حواجن
 قود قلیری دغر جق و بوفارسیدن معرب در اصلی زین بله دروا کسن لای یا اوز رینه نقدیم ایدر سک لای
 مکسور ایدوب ماقبلن مفتوح قیلر سن و ز فحتمله دیرسن الارتج ایش کدا حیز و حینه اطلاق اولور عورنک

رج

رج

رج

رج

رج

زوجی اری واری و عورتی در قال الله تعالی است و زوجه ای که اولور که هی زوجه دخی دیرل
 زوج عددده فردک مقابلی در بقال زوج او فردک اقبال خسا و زکا فردا و زوج معنا سنه بقال ستم او و تر
 وایکی مناسب سنه نک هر بر نه ز و ج دیرل بقال همان و جان نه کم مجموعه دخی ز و ج دیرل بقال همان و ج
 نه کم همان میان و هما سواء دیرل و نه قول استر بت زجی حمام و انت ترد ذکر او و نه قول عندی ز و جان قال الله
 تعالی من کل زوجین اثین و زوج محفه او زینه او رنل او رنه دخی دیرل و نه حج علی وزن التکریم حقه لندر مک
 التز و ج فختنه و و او ک ضمی و تشدد بدله حقه لندر مک یونس ایتدی زوجه امرأه و تز و جت امرأه دیرل و نه جت
 امرأه کلام عربدن د کادره باری تعالی نک و ز و جناه هم محور عین دبدکی مؤلدر قرنا هم بهن معنا سنه در
 خدا ی تعالی نک احسرو الذین ظلموا و اوجهم دبدکی قولنه نظر اکاز و اج بوند قرنا معنا سنه در دبدکی و فرا
 ایتدی تز و جت بامرأه از دشووه لغی در و از دشووه چندن بر قبیله نک اسمی در نه کم و رو ایتدی الم و اوج میک
 کسری و زانک سکونیه تز و جی جوق عورت در التز و ج فخت تا و ضم و اوله و الم و اوج میک ضمی و و او ک فختیه
 و الا ز و ج همزه نک و دانک کسری به تزه ج معنا سنه در الراج فر دبیو یه فار سیدن معرب در اصل نک در الراج
 زانک کسری به بنار قول لند غی اسی که بناد و غری یا یلسون دیو چکر لمطر معنا سنه اصمعی ایتدی بولفظ اصل
 عربی میدر یا خود معرب میدر معلوم د کادر فصل السین السیحة سبک ضمیله و دانک سکونیه سیاه کلیم
 التسمیج تانک فختی و سبک فختی و دانک ضمی و تشدد بدله سیاه کلیم کیل بقال تسبیج الرجل اذ البسه السیج فختیه
 قره بوجق فارسی معرب در السیج و السیحة بقاسرو بکسر کوکک بقیر معنا سنه و بود دخی سبک کی معربدر
 و بود نک اصلی لسان فارسیه شنی در و شنی شول کوککه دیرل که کجه انکله به یاتور ل السیج سبک فختی و باء
 ثانیه نک کسری به سند و لایتندن بر قوم در که بصره ده زندان ضبط ایدر لری و اخر نه اولان ها عجمه ایچون
 و نسبت ایچون کشدر السیج سبک فختی و حیمک تشدد بدله لیمت املق بقال سبک من الباب الاول اذ ارق
 ما یحی منه من الغابط و دیو ارض و لغه دخی دیرل بقال سبک الحابط ای طینه السیجة میک کسری به دیوار صوایح
 الت که اغا جدن اولور السیجة و السیحة حرف اولک فختیه ایکی بتک دبدل السیج سبک فختیه و حیمک تخفیفیه
 شول سود در که صوی جوق اولوب سو یق اوله ده نه اب مرتبه ده اوله السیج علی وزن جعفر شول پردر که
 نه قی بلک نه قی یومشق اوله و سبک شول کونه دیرل که نه اسی و نه صوغ اوله و فی الحدیث السیج السیج
 سبک فختی و حانک سکونیه و الا سیج در بی صویق و دری صویق بقال سبک تحت جلد من الباب الثالث و السیج
 ای قشر نه فاقشرو بقال اصابع شنی و فسح وجهه یعنی اکبر سنه و دوقنوب یوزینک در یسن صوبدی السیج
 فختیه صیرق و بر مر صدر که اطبا قتنه معروفدر و بقال به سبک یعنی انکله صیرق یا خود مرض مذکور و ار در
 التسمیج و التسمیج علی وزن التکریم و التکریم صویق و صویق کثره دلالت ایسون ایچون تشدد اولندی التسمیج
 میک ضمی و سبک فختی و حانک تشدد بدی و فختیه ابصر لاش بقال حمار مسح ای معضض مکدح و نکدح
 طر ملغه دیرل السیج سبک فختی و حانک تشدد بدله شول دوه در که یا غیله بری طر ملر بقال بعبر سیج
 الارض مخفه السیج سبک فختی و دانک تشدد بدله بلانجی کسنه بقال رجل سداج ای کذاب التسدج بلان
 سوبلیکی عادت بدنگ بقال فلان تسدج ای نکذب و تخلق السیج سبک فختی و دانک سکونیه ایر الاسراج
 همزه نک کسری و سبک سکونیه ات کر ملک بقال اسرجت الدابة السیج سبک ضمی و دانک فختیه
 نمده و زنی و وزن و اخر نه باء مشدده ای صمعی ایتدی شول قلیار در که سر شج ادلو السیجیه نسبت
 اوله و و کاه اولور که اکجور نک بورنی تشبیه اولور هموار نکده و انجه لکن السراج سبک کسری به جراق

معروفدر

معروف در و کاه اولور که کونشه دخی سراج دیرل المسرجه میک و رانک فختیه بله و سبک سکونیه شول
 نسنه در که اسکافیل و یاغ قورل السراج و سبک و حیمک ضمیله طبیعت و طر بقت معنا سنه اصمعی
 ایتدی فختیه قومک اخلاق برار اولسه هم علی سر جوجه واحدة دیرل السیج سبک و فانک فختی و نونک
 تشدد بدله شول دوه قوشنک ایر ککنه دیرل که خفیف اولوب نیز یور اوله و بوخاسیه ملحق در
 حرف ثالث تشدد بدله السیج سبک فختی و لامک سکونیه و السلجان سبک و لامک فختیه بر نسنه ی
 یوق بقال سبک اللقمة بسلیجها من الباب الرابع اذا بلعها و قولهم الاکل سلجان و القضاء لیان یعنی قن
 بر کسنه بر کسنه دن بر نسنه دین ابدینوب اکل ایسنه و صا حی طلب اندکده بوز دوندورب اکلندر سه
 بو به دیرل و دوه سبک دیکله معروف اوقی اولغله سهال اولغله دخی دیرل علی ماسیجی السیج سبک ضمی
 و لامک فختیه و تشدد بدله را و ندر که انی دوه اولر السیج سبک فختی و لامک سکونیه و السلوج فختیه
 دوه نک سبک اوقی اولغله ایچی برم اولوب سهال اولق بقال سلجت الابل سبک من الباب الاول اذا استطلقت
 بطونها عن اکل السیج السیجة سبک فختیه قح معنا سنه بقال سبک الشیء بالضم سباحة السیج سبک فختی
 و میک سکونیه مثل خم قحیج معنا سنه بقال سبک فحوسم سبک بقال خم فحوسم و سبک یاغلی و قحیج الطعم اولان
 سوده دخی دیرل السیج میک کسری به سبک ده لغت در بقال سبک فحوسم سبک بقال خم فحوسم و سبک یاغلی و قحیج الطعم اولان
 فعیل لغت فیه ایضا بقال سبک فحوسم سبک بقال خم فحوسم و سبک یاغلی و قحیج الطعم اولان سوده دخی
 دیرل السیج سبک کسری به سبک جمعی بقال قوم سماج مثل حمام الاستسماج علی وزن الاستفعال قح عدا تیک
 السیج علی وزن جعفر و السیج علی وزن المزبور هانک و لامک زیاده سیله یا غلو و لغین خبث الطعم اولان
 سود السیج شول دیشی مرکب در که ارقسی اوزن اوله طویل الطهر معنا سنه و انده دخی حال بو به در
 مزبور لک مذکر لری ایچون اطلاق اولماز السیج فختیه و رانک تشدد بدله و السیجة اوج کره خراج
 جعرق فار سیدن نعر بوا و تشدر السیج فختیه و لامک تشدد بدله خفیف معنا سنه و بو حرف ثالث
 تشدد بدله اولغله خماسیه الحاق و تشدر سماهیج مجرد بر جزیره نک اسمیدر که اکاماش ماهی دیرل فی تعرب
 ابدوب سماهیج دیشدر در السیج بر نوع اغا جدر که هند دن کلور و یشل رده یه دخی دیرل السیج جمعی در
 سواج سبک ضمیله بر موضعک اسمیدر السیج علی وزن جعفر تشدد بدله معنا سنه بقال سبک سبک ای شدد بدله
 السیج سبک فختی و دانک سکونیه و هانک ضمیله بمعناه السیج سبک فختی و هانک سکونیه بل قتی اسمک
 بقال سبک السیج من الباب الثالث و کچه به سیرانکه دخی دیرل بقال سبک السیج القوم لیلتم ای سار و اوسه
 طیب از مکده دخی دیرل بقال سبک السیج الطیب ای محقته و زکار محکم اسوب بری صویغه دخی دیرل بقال
 سبک السیج الارض اذا قشرتها السیج میک و هانک فختی و سبک سکونیه بل اسد و کی بر مر السیج
 معنا سنه فصل الشین السیجة فتح شین بله باش یار غی السیج سبک کسری به جمعی در السیج فختیه
 باش بارمق بقال سبک السیجة و یسج شجا من الباب اولال و الثاني و شج کی دریایی یار مغه دخی دیرل بقال شجت
 السفینة البحر اذا شقته و عرانی قطع انکه دخی دیرل بقال شجت المفازة ای قطعها المشجوج میک فختی
 و سبک سکونیه و حیمک ضمیله و السیج سبک فختی و حیمک کسری و مدله باشی یار لاش کسنه المشجوج
 ضمی و سبک فختی و حیمک فختی و تشدد بدله یونلرک اوجی دخی شول قازغه دیرل که باشی انجانش اوله بقال
 و ند مشجوج و شجیج و مشج شدد لکثرة الاشج فختیه باشنک جراخی ظاهر اولان کسنه و بو شول
 کسنه در که باشنک جراخی النده اوله السیج شینک فختی و حانک کسری و مدله قاترا وازی و قرغه اوزی
 السیج سبک ضمیله بمعناه

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

سبک

و ثانی که سکونی و رانک دخی ضمیمه قرینه خل معناسنه و الطسوج سبک تشدید به طانک فتحندن صکره طرف معناسنه و طسوج کذلک ایکی جبهه در و رور دانی دور طسوج در الطسایس طسوج جمع در فصل العین العثوج علی وزن السفرجل فرموده دوه بعیر فخم معناسنه العجم اوز قال لدمق و بل زیاده محکم اسوب طیر اغی صاور مق بقال عجت الریح ای استند و ثارت الغبار العجم علی وزن الکریم بمعناه بقال عجم عجبا و فی الحدیث افضل الحج العجم و الشیء یعنی حجک افضلی رفع صوته لیسک دنیلوب قربان قانی اقدیلن در العجمه زیاده اوز جقار مق بونک مضاعف کلسی فعلاک تکرارند دلیل در العجمه عینک ضمیمه شول طعامدر که جو رطه دن بشور لر کوز کوزاوه ایچنه شوبله ظن اولنور ککه بومولد اوله یعنی عربی صحیح اولیه العجاج عینک فتحیله و حیمک تخفیفله توز غبار معناسنه و تون معناسنه دخی کلور العجاجة کذلک غبار معناسنه در لکن عجاجة اخص در عجاجدن و عجاجة کذلک عظیم خوق دوه لر دیر لر و عجاجة غارت توزنه دخی دیر لر بقال فلان بلف عجاجته علی بنی فلان ای بغیر علیهم یعنی غارت توز به انلری اورتر الا عجاج همزک کسر به بل قی اسوب طیر اغی داغلق بقال عجت الریح اذ استندت و ثارت الغبار العجم میک ضمی و عینک کسر به و فی بعض النسخ العجاج عینک فتحیله و حیمک تشدید به شول کوندر که اند بل مشند اوله بقال یوم معجم و عجاج المعاجیم میک فتحیله شول بلر در که زیاده محکم اسه بقال ریح معاجیم و هی ضد مهاوین و مهاوین کذلک میک فتحیله ملایم اسن بلر در التعجیم علی وزن التکریم توننله دولدر مق التعجیم علی وزن التکریم توننله طولق بقال عجبت البیت دخانا فتعجم العجاج بن رویه بر شاعرک او غلنک اسیدر که اول راجر سعدی در عجاج دبد بلر بعض شعر نه حتی بعجم ثخامن عجمجا دبدو کندن او روبر بقال اشعر الناس العجاجان یعنی افعص شعرا عجاجان در که انلرک بری رویه و بری باباسی در نسخ صحاحه بوبله واقع اولشدر اما سوق کلام بری رویه و بری اوغلی در دیک ستر تامل اولنه و بعض نسخه العجاج ابو رویه واقع اولشدر ابن رویه یرینه بو تقدیر حه اشکال قلاز و عجاج زیاده چاغر بحیه دخی دیر لر بقال نهر عجاج ای مائه صوت و غل عجاج فی هدیره ای صیاح و غل ارکه و هدیر کو کر جین او تمسند و دوه چاغر مسند دیر لر و صیاح زیاده چاغر بحیه دیکدر و هر دی صوت اولنه عجاج استعمال اولنور کرک بل اولسون کرک یای اولسون بقال ریح عجاج و قوس عجاج العجمه شول طائفه در قضاعه دن که عین یابله جمع اولسه یایی حیمه دونددر لر مثلا هذراع خرج معجم دیر لر هذراع خرج معجم دیک ملکنه و عجمه ناهیه منع ابدوب عاج عاج دیکه دخی دیر لر بقال عججت بها العجاج عینک فتحی و حیمک سکونیه زیاده چاغر بحیه بقال رجل عجاج ای صیاح العجاج طول معناسنه بقال طر بق عاج ای متلی عاج حیمک کسر به و تخفیفله ناهیه منع استعمال اولنور لفظ در العجمه علی وزن الدرجه غدایی کو کجک تمک بقال عدلج فلان ولده ای حسن غداه المعدلج میک ضمی و لامک فتحیله طول متلی معناسنه العروج ضمیمه یوقروا جقمق عرج فی الدرجه و السلم یخرج عروجا من الباب الاول اذا ارتقی یعنی یوقرو جقمقه و درجه فتحیله مطلقا یا به و سلم سبک ضمی و لامک فتحی و تشدید به زبان دیک اولورو بقال عرج ایضا اذا اصابه شیء فی رجله فجمع ومشی مشیه العرجان و لبس مخلقة یعنی قن یاغنه بر نسبه ارشوب اقسق اولسه عرج فلان دیر لر فتحیله و ذاتی اولسه عرج فلان دیر لر کسر به که باب رابع دن اوله ره جمع خاء معجمه و عین مهمله به اقسق دیک اولور الا عرج همزک فتحیله اقسقاغی اشکان اولان کسنه العرج والعرجان عینک ضمیمه ایکی دخی اعرجک جمع در الا عراج همزه نک کسر به اقسق آیمک بقال اعرجه الله و فعل تعجبنه ما استدرجه دیر سن ما اعرجه دیر سن زیرا شول نسبه که الوان قسمندن اوله یا خود

طسوج عجم عجم

هذلی

عرج

یا خود بدند یا دلش نسبه اوله اندن ما افعله کمر الا اسند لفظی ابله و اعرج بر سوزی دوه باغشلق بقال اعرجتک ای و هبتک عرجامن الابل و عرج عین مهمله نک فتحی و رانک سکونیه بر سوزی دوه علی ماسیحی العرجان فحجت ثلاثه ابله اعرج کی یوزیک العرج جمع علی وزن التکریم محکم اولین نسبه بقال اعرج اذ لم یبرم التعرج علی وزن التکریم بنای اکرری قلق و تعرج بر نسبه نک اوز رینه اقامت ایتک بقال عرج فلان علی المنزل اذا حبس مطیئنه علیه و اقام التعرج علی وزن التکریم بنا اکرری اولق بقال عرج البناء تعرج ای میله فتر عرج و تعرج بر نسبه نک اوز رینه مقیم اولغه ده دیر لر العرجه عینک ضمیمه و رانک سکونیه و العرجه عینک فتحیله تعرج معناسنه بقال مالی علیه عرجه و لا عرجه و لا تعرج و لا تعرج کاهای یعنی ای اقامه الا عراج کلک بقال اعرج الشیء اذا انعطف المنعرج اکلن بر بقال هذامن عراج الوادی ای منعطفه عینه و یسره یعنی صاعه و صوله دن نک اکلن بر لری المعراج میک کسری و عینک سکونیه زبان سلم معناسنه و منه لیله المعراج المعارج و المعارج جمع مفاح و مفانج کی اخفش ایتدی دبلر سک مفردی معراج و معراج قیلر سن میک کسری و فتحیله مرقات و مرقات کی و معراج مطلقا چقیق یره دخی دیر لر مصاعد کی العرج فتحیله داندن اقسق اولق و کونشک دولونسی و بعضیلر ایتدی مغرب جانبیه اکلن سیدر العرجاء عینک فتحی و رانک سکونیه صرلان دبد کری جانور که کایا بلی قورد دخی دیر لر الا عراج همزه نک ضمی و عینک و رانک کسر به صاغر بلان الحیه الصما معناسنه بعضیلر ایتدی اعرج اخبت حیات در که اثلو اوز رینه صخره دخی و قنده اکره برار صخر کذافی بعض نسخه الصحاح العرج عینک ضمی و رانک فتحیله طوار صوار مد بر کون اوله و قنده و بر کون صباح و قنده صوار مغه دیر لر العرج عینک فتحی و رانک سکونیه کعبه یولنده بر یرک ادبدر العرجی بر شاعرک اسمی در که ذکر اولنن یره منسوبدر که اول عبدالله بن عمرو بن عثمان بن عفان در و عرج دوه سور یسندن سکسان مقدار دوه یید دیر لر ابو عیینه ایتدی یوزالی مقدان و دخی ارتو جقمق دخی دیر لر اصمعی ایتدی بشیوز دوه یید دیر لر بیکه وار بجه العرج عینک کسر به بر بلوک دوه دیکدر عرج کی که فتح عینله در الا عراج جمع در العرج فتحیله و نونک سکونیه حبر بن سبانک اسمی در العرج برات در که ایلحق برلر ده و دوز برلر ده بتر العرجه علی وزن الدرجه واحدی و یومعیندن بعض رجاله دخی عرج دیون نسیمه اولشدر العسج فتحیله یور و کن بو بن اوزدی اوزدی یوزیک العساج میک کسری و عینک سکونیه یوز و کن بو بن اوزدن دوه بقال بعیر معساج العوسج علی وزن جعفر بر نوع دکندر العوسجه واحدی و یومعیندن رجالدن بعضنه عوسج دبد بلر العسلج عینک و لامک ضمیمه و العسلوج کذلک عینک و لامک ضمی ، لامدن صکره حرف مدیه اغاج بوداقلر نه و باغ چبو غنده ابتدا شراب چغن فلبس العسالج جمع العساجه علی وزن الدرجه اغاج فلبس لبوب یشرمک بقال عساجت الشجر اذا اخرجت عساجها الا عجاج انساندن و تون طرفلو طوار لردن و بر تجیلر دن شول نسبه در که طعام معدن صکره کاوار و بودکر اولنن دوه مثلوده و و جتال طرفلو حیوانات مثلوده اولان مصارین کی در و مصارین مصارنک جمع در و مصارین میک ضمیمه مصارنک جمع در و مصارین شول نسبه در که حیوانک بدوکی غداشکنه سندن تربیه اولنوب اکوار العفج فتحیله و العفج عینک فتحی و فانک سکونیه و العفج فانک کسر به مثل کبند و کبند بوند و ج لغت اولور و عفج عینک فتحی و فانک سکونیه عصا به اور مق معناسنه ده کلور بقال عفجه بالعصا اذا ضرب بها و بونکله جماعدن دخی کنایه اولنور المعفاج میک کسر به شول الت در که انوکله ضرب اولنور التعفج فتحیله و فانک ضمیمه و تشدید به دوه یوزر کن کلک بقال تعفج البعیر فی مشیه ای دعوج العفج فتحیله و نونک سکونیه جشه سی بیوک اولوب احق اولان العفصاج

عرج عسج عوسج عسلج عفج

غینک کسر به فرموده و سیمز اولوب کوشک اولان کسنه العاض عینک ضیله بمعناه بقال ان فلانا
 لمعصوب ما عضم یعنی فلان کسنه نك اتی محکم در کوشک دکدر العی عینک کسر به حمارك
 وحشیسی واهلیسی ایکسی دخی برابر در ارادت اولنده و کفار عجدن اولان رجه دخی اطلاق
 اولنور العالج ضمتنه والاعلاج همزه نك فخیله والمعلوجاء میك فخیله ولامك ضمی والفك مدیه
 والغلبة عینک کسر به ولامك فخیله علیک جمعی وماله مایل معناسنه ده کلور بقال فلان علی
 مال کا بقال ازاء مال المعالجة میك ضیله والعلاج عینک کسر به برنسنه به دور شوب چالشیق مزاوله
 معناسنه بقال عاجت الشئ معالجة وعلاجا اذا زاولته ومغالبه ایچون دخی کلور بقال عاجت الرجل
 فعلجته علیا غلبته الاستعلاج همزه نك و نك کسر به غلیظ اولمق بقال استعجل جلد فلان اذا غلط
 استعجل میك ضمی ولامك کسر به غلیظ اولان نسنه بقال هو مستعجل الخلق العی عینک فخی ولامك
 کسر به محکم معناسنه در بقال رجل علی ای شدید عاج لامك کسر به بریده بریرك ادی در که قوی
 زیاده چوقدر وعالج دخی شول دوه یه دیرلر که علیان اولتیه العلیان فختنه برجنس اغاچدر که آندن
 مسواک ایدرلر العی فختنه خرما انجك فد انلرینه دیرلر اشاء النخل معناسنه و اشاء همزه نك فخی والفك
 مدیه صغار فخله دیرلر واحدی اشاء در الاعتلاج ريك اونی وزمق بقال اعتلجت الارض اذا طال بناها واعتلاج
 موجلر بری برینه طوقنغه دخی دیرلر بقال اعتلجت الامواج اذا التطمت العین علی وزن جعفر نونك
 زیاده سینه شول ناهه در که اتی سق اولوب مجمع اوله مکتنز اللحم معناسنه المعالج میك ضمی وهانك
 فخیله هجین معناسنه که ادمه وائده اصل اولنه هجین دیرلر العی عینک فخی ومیک سکونیه سیرده
 سرعت ایتک محجك قلبی در که معج دخی سرعت سیر معناسنه در بقال معج من الباب الثالث اذا اسرع
 فی السیر التمع فختنه ومیک ضمی وتشدد بدیه سیرده طوغری یوریا ملك اعوجاج فی السیر معناسنه
 بقال نعمت الحية اذا نلوت فی مرها العوج علی وزن جعفر ایلان معناسنه در العی عینک ضیله ومیک
 فخی وتشدد بدیه کذلک ایلان معناسنه در وقطب ایتدی اول معج در سبب وزن وزن العوج عینک فخی
 ومیک ضیله شول او قدر که ائلد قد طوغری کثیه العماج شول سوده دیرلر که نلومه قویلر حالا که طعمی
 متغیر اولیه کذا فی بعض نسخ العماج العی عینک فخی ونونک سکونیه دوه یه باش او کر تمکدن برنوعدر یولار بی
 چکوب کیر وچی اوزرینه ردا یتکله بقال عجت البعیر اعنجه من الباب الاول وعنی قوغه ییاردم ایچون اب
 بعلغه دخی دیرلر بقال عجت الدلو عجا ومنه قولهم هذا قول لا عناج له اذا رسل علی غیر رویه العی فختنه اسم در
 دوه باش او کر نك معناسنه فی المثل عود یعلم العی وعود عینک فخیله قوجه دوه یه دیرلر العناج عینک کسر به
 شول اب دیرلر یا خود دوه قولا فی در که یوک قوغه نك استغه سنه باغلد قدن صکره براوجن دخی قوغه اغاچنه
 بغلرلر قوغه یه وقوغه نك کنار ییاردم اولسون دیوچنکه قوغه نك کنار ی قویس اول اب فی طور وچنکه
 قوغه خفیف اولسه اوک عناجی شول سم در که قوغه نك ر قولا فی نکه عرقوته بغلنور روعر قوت عینک فخی
 وقافک ضیله قوغه اغاچی در که جمعی اقی کلور العی عینک ضیله اتوک ایوسی جواد الخیل معناسنه العناج جمعی
 علی وزن القنادیل جمعی کلور العی غصن فروزی اوزن عظیم معناسنه در العوج فختنه اگری اولمق بقال
 عوج الشئ من الباب الرابع العوج همزه نك فخیله اگری اولان نسنه واعوج بره مزخوبلو اولان کسنه
 بقال رخل اعوج ای مسیی الخلق العوج عینک کسری وواوک فخیله اکر بلك معناسنه اسم در ابن
 السکیت ایتدی هر نسنه که یراوزرنده دکلودوره اند اکر بلك وار دیک مراد اولنسه فیه عوج دیرلر عینک

فخیله

فخیله وهر نسنه که برده اوله و دین مقوله سی اوله ومعاش مقوله سی اوله یعنی امر معنوی اوله فیه
 عوج دیرلر عینک کسر به اعوج برانك اسمی در که بی هلال قبیله سنه ایدی الاعوجیات و بنات الاعوج
 که یوانلردن عبارتند ذکر اولن ان به منصوب در ابو عبید ایتدی اعوج کندن دیکله معروف
 قبیله ده ایدی انلردن بنی سلیم الوب صکره بنی هلاله وار مشدر عرب ایچنه اعوجدن اشهر واعوجدن کثیر
 النسل اقر بوقدره کتاب الفرس ده اصمعی ایتدی ابتدا اعوج بنی اکل المزارک ایدی بنی هلال بن عامره صکره
 وار مشدر العوجاء عینک فخی والفك مدیه دوه نك ارق اولننه دیرلر وعوجایله دخی دیرلر قوس معناسنه
 العوج عینک فخی وواوک سکونیه بریده اقامت ایتک بقال عجت بالملکان اعوج ای اقامت به وعجت غیر
 بالملکان اعوجه یتعدی ولا یتعدی وعوج دوه یی یولاریله دوندر مکه دخی دیرلر بقال عجت البعیر اعوجه
 عوجا اذا اعطفت رأسه بالزمام وعوج دونك معناسنه بقال فلان مایعوج علی شئ ای مایرجع عنه المعاج
 میك فخی ایله مصدر در کذلک دوه نك باشن دوندر مک معناسنه الانعیاج اکملک بقال انعاج علیه ای
 انعطف العایج طور یحی واقف معناسنه التعویج علی وزن التکریم عوج معناسنه که اقامت معناسنی در
 وتعویج اکم معناسنه دخی کلور التعوج فختنه وواوک ضمی وتشدد بدیه اکملک بقال عوجت الشئ
 فته عوج الاعوجاج همزه نك وواوک کسر به اکملک بقال اعوج اعوجا المعوجة میك ضیله اگری بقال عصا
 معوجه ولا تقل معوجه میك کسر به العاج فیل کی عظم الفیل معناسنه العاجه واحدی العواج سبویه ایتدی
 عواج صاحب عاچه اطلاق اولنور عاج برلفظدر که بونکله ناهه زجر اولنور منعی وزجر ی مراد اولد قد العوهج
 علی وزن جعفر بونی اوزن معناسنه کراهو قسمندن وکرک دوه قوشی قسمندن کرک ناهه قسمندن واسون
 العی عینک فخی و یانك سکونیه برنسنه یه التفات ایتک ابن السکیت فرادن بویه نقل ایتشدر بقال
 ما اعیج من کلامه بشی ای ما اعباه به و سواسد ما عوج بکلامه دیرلر ای ما التفات الیه کویا که بونی عجت الناقه دن
 اخذ ایتشدر در عطف ورجوع معناسنه ابن السکیت ایتدی ما عجت بالشئ دیرلر عینک کسر به لم ارض به
 معناسنه وصویه قانماق ومنتفع اولماق معناسنه ده کلور بقال شربت ماء ملحا فاعجت به ای لم ارض به
 وتناولت دواء فاعجت به ای لم انتفع به فصل الغین المعالج میك کسر به دوز سکردن ات بقال فرس مغلج اذا
 جرى جریا لا یختلط فیه العالج عینک فخی ولامك سکونیه ات هموار سکر تک بقال غلج بقال غلج من
 الباب الثاني التعلج فختنه ولامك ضمی وتشدد بدیه ظم وتعدی ایتک بغی معناسنه الغی عینک فخی ومیک
 سکونیه از ان ایچمک بقال غم الماء بغیجه غمجان الباب الثاني والرابع ایضا العجبة والعجبة عینک فخیله وضیله
 جره معناسنه الغی والغی عینک ضیله ایکسنه دخی ونونک سکونیه اوله وضیله ثانیه ناز شکل معناسنه
 بقال غجت الحاریه عجا التعلج فختنه ونونک ضمی وتشدد بدیه ناز انك العجبة عینک فخی ونونک کسر به
 ناز اید یحی عورت الغی فختنه پیر اولان کسنه در لغت هذیلده شیخ معناسنه العوج عینک فخیله وواوک
 سکونیه طورک ککوکی واسع اولمق بقال فرس عوج اللبان ای واسع جلد الصدر ولا یكون کذلک
 الا هو سهل المعطف یعنی بونی یومشق اولور وعوج اکلوب ابکی فات اولغه دخی دیرلر بقال عاج یغوج
 ای نثی وتعطف فصل انفاء الفاحش نانك کسر به یوکلو ناهه فاسج معناسنه فاسج دخی حامله اولان
 ناهه یه دیرلر ابو عبید ایتدی فاحش شول ناهه یه دیرلر که حامله اوله وحامله اولغه حسنی زیاده اوله
 واصمعی ایتدی فاحش شول ناهه در که پکیت اولوب حامله اوله الافتاح همزه نك کسر به یولوب
 عاجز اولمق بقال عدا حتی افتح ای اعی وابتهر وعدو سکرتمکه واعیا یورلغه وابتها صولغه دیرلر وافتاح
 دوکنک و قانماق معناسنه ده کلور عربلرک بئر لا یفتح و فلان بحر لا یفتح دید کلمی دوکنز

عج

عج

عج

عج

عج

عج

عج

عج

عج

عج

قوي و دو كنز بحريك اولور الفج فانك فتي و حيمك تشديد بله ابكي طاعك ار اسنده اولان واسع يول
 وفج يابك كمرش چكوب باغرن دن اراق ايمكه دخي ديرل تقول فحت القوس افجها من الباب الاول اذا
 زفت و ترها عن كبد ها يعني يابك باغرن دن كمرش چكوب ايراع ايتسك الفجاج فانك كسر بله فجك جعي
 وفج ابكي ايغى برى برندن ايرمغه دخي ديرل بقال فحت مابين رحلي افجها فحان الباب الاول ايضا اذا فحت
 الفجاج ميمك ضيله ادين ايرجي كسسه بقال فلان ميمش مقاجا التفاج ادين اير و قومق الفجاء فانك
 فتي والفك مدبله شول يابدر كه كريس باغرن دن اراق اوله بقال قوس فجاء و فجاء اذبان و ترها عن
 كبد ها يعني كريس باغرن دن اراق اولسه الفج فحتبله يابك كريس باغرن دن اراق اولق و اياق برى برندن
 اراق اولق و فج حيميله اقبدر فجدن و فج حاء مهمله نك تفدييله اياقلى نك اوچن برى بريند قريپ
 بصوب اوچكه لر برى برندن ايرمغه ديرل ته كم عن قريپ كلور ان شاء الله تعالى الاج فحتبله اياقلى
 برى برندن لراق بصن كسسه بقال رحل اج اي بين الفج الاج همره نك كسر بله دوه قوشى صاغنى
 بقال اجت النعامه اذامت بصومها و صوم صادق فحيله دوه قوشى نچاسنى ابن الاعرابى ايتدى
 افجاج سرعت ايمك معناسنه دخي كلور بقال اج رحل اذا السرع المفج ميمك ضيله و حيمك تشديد بله شول
 طوار طرعي دركه مدور اولوب ايجي بوش اوله و ديشلر دركه مقبول طرقي بور سمه اولن در الفج فانك
 كسرى بله هندی قون بطنج شامى معناسنه كه اول شول قاون در كه اكفرس دبلند خربه هندی ديرل
 وقاوندن وسايفوا كه دن خام اولوب اولينه فج ديرل فانك كسر بله الفجاج فانك فحيله و حيمك سكوبله
 سوزى قون اولان كسسه كثر اكلام معناسنه الاج همره نك فحيله فجى ظاهر اولان كسسه و فج اياقلى كباشى
 برى برينه قوب اولوب اوچكلى اراق اولغه ديرل تفج فحتبله و حانك ضي و تشديد بله اياقلى برى برندن
 اراق اولق و فج كى بقال بتفج ساقاه ايجكلى برى برندن اراق اولق معناسنه و فجى به ريسنه فجى اولق بوعرو
 ايتدى نفج نفج كى درو نفج اتور دقه ابكي ايغن ايرمق الفجاء فانك فتي والفك مدبله افجك موئى بقال
 دابه فجاء الفج فانك فتي و حانك سكوبله اج اولان كسسه نك يورومسى بقال فج بفع فحان الباب الرابع كذا وجد
 فى النسخ الصحيحه مضبوطا التفج نفج كى دركه نفج اتور دقه ابكي ايغن ان سن ايجدر الاجاج همره نك
 كسر بله صاغلى طوارك ابكي ايغن ان سنى ايجدر صاغلى ايجون بقال فج رحل حلوته اذ افج مابين رحليها
 و حلو به حانك فحيله صاغلى طوان ديرل الفج فحتبله غدن خلاص بولق معناسنه بقال فج رحل فرحان
 الباب الرابع الفج فانك فتي و رانك كسر بله دافخارح بوان كسسه التفج فج بولدمق نقول فج الله
 نك تفريخا و فج الله نك نك يفج من الباب الثاني بمعناه الفج فانك فتي و رانك سكوبله اودى اولن عضو
 عورت معناسنه و فج ككه و خوف محله دخي ديرل و فج تفج و انكشاف معناسنه ده كلور و رانك ابكي ايغى
 ارسته ده فج ديرل الفج ان كلك فانك فتي و رانك سكوبله ابو عبيد روايتنه سند ديد كلرى ولايت بله
 خراسان ديد كلرى ولايت دراصمى ايتدى سجستان بله خراساندر الفرجه فانك فحيله غدن خلاص
 بولق الفرجه فانك ضيله ديواره و ديوار مثله و اولان دلكر واره لقلر و كاه اولور كه فرجه مطلقا راق
 معناسنه دخي كلور بقال بنتها فرجه اي افراج الفج فانك كسر بله شول كسسه در كه سرى صقيه بقال
 رجل فج اي لايكتم السر الفج فانك و رانك ضيله كذلك سرى صقلين كسسه ديرل و فج
 كذلك شول يابدر كه كمرش دن اراق اوله الفراج رانك كسر بله والفج فانك فتي و رانك
 كسر بله بمعناه الافج همره نك فتي و فانك سكوبله شول كسسه در كه او تورق رلى برى برينه
 قاء شيمه زياده بيوك اولد و غدن اوترو و بوحالت اكثر يا حبشبلر ده اولور الفرجاء فانك فتي و رانك

سكوبله موئى الافراج همره نك كسرى و فانك سكوبله اچلق انكشاف معناسنه بقال افراج النامى عن
 طريقه اي انكشاف يعنى خلق بولندن ايرلد بولر و فى الحديث لا يترك فى الاسلام مفرج و مفرجك معناسى
 عن قريپ كلور اصمى ايتدى مفرج ميمك ضي و رانك فحيله و حاء مهمله بله در جيم بله اولمى صحج دكلدر
 كه حاء مهمله بله اولمى مديون مسه عرق معناسنه اولور و ابو عبيد ايتدى محمد بن حشنى ايتسدم كه
 مفرج حائله و حيله روايت اولنو و ديدى شول كسسه كه حيله ر و ايت قلدى شول مقتول معناسنى
 ديدى كه شول كسسه اراغ اوله كه بومقوله مقتولك ديتى بيت المالدن و بولور و ابو عبيد ايتدى مفرج
 حيله شول كسسه به ديرل كه اسلامه كلور و كسسه مولى الموالات ايتد كه اول مقوله كسسه برجنات
 ايلسسه ديتى بيت المال اوزر ينه اولور و رانك عاقله سى اولماز الفروجه فانك فتي و رانك تشديدى
 و ضي بله تاوق ياور سى بلج معناسنه الفراج فرو جه نك جعي در المفرج ميمك ضي و رانك كسر بله
 ياور بلى تاوق بقال دجاجة مفرج اي ذات فرارح الفروج فانك فحيله و رانك ضي و تشديد بله تاوق
 ياور بلى و اوى اچق قفتان قبا معناسنه كذا فى بعض نسخ الصحاح الافراجا بشرن قوزينك در سنى
 قورومغه ديرل بقال افراج جلد اچل اذا شوى فيس اعاليه يعنى اشن اوزن بريان اولور و قورومغه باسلسه
 بوبله ديرل الفراج فانك كسر بله دوه نشانلرندن بر نشانك اسمى درو برى رانك دخي اديدر الفشج فانك فتي
 و شينك سكوبله طوار قبول ايدركن اياقلى ايرمق بقال فشج فبال يفشج من الباب الثاني اي فرج بين رحليه
 التفشج على وزن التكريم بمعناه بقال فشج نفشجاي فرج بين رحليه فبال على مامر التفشج على وزن التكريم
 مثل التفشج وزن معنى يعنى اوتور دقه ابكي ايغن ايرمق و طوطوق التفشج على وزن التكريم درل كدن برنوع بقال
 فلان يتفصح عرقا اذا عرفت اصول شعره ولم يسئل يعنى قلار ينيك ديتى درلسه و لكن درى افسه فلي فانك
 فتي و لامك سكوبله بر موضعك اسميدر بصره بله ضرر بينندن مذكر و منصرف درو فلي كوچك ارمك ده
 اسمى درو فلي ظفر بولمغه دخي ديرل بقال فلي رحل على خصمه فلي فلجامن الباب الاول و فى المثل من يأت الحكم
 و حاء فلي يعنى قاضيه يالكر كن كند و ي غالب ظن ايلر و فلي بولمك معناسنه ده كلور بقال فليجت الشئ بينهم
 افليجه فلجامن الباب الثاني اذا قسمته و برنسنه ي ابكي ايرمق معناسنه ده كلور بقال فليجت الشئ فليجن اذا
 شققته نصفين الفلوج ضتبيله فلجك جعي در پاره معناسنه و فلجك دخي جعي كلور فانك كسر بله
 فلجك معناسى عن قريپ كلور ان شاء الله تعالى و فلي فرض معناسنه ده كلور بقال فليجت الجزية على
 القوم اي فرضتها عليهم ابو عبيد ايتدى بوقف و فلجك ماخوذ در و قفير فالج عن قريپ كلور ان شاء الله تعالى
 الفجر يى سورمكه دخي ديرل كن كلك ايجون بقال فليجت الارض للزراعة و كل شئ شققته فقد فليجت
 الفلوج فانك فتي و لامك ضي و تشديد بله شول بدر كه زراعت ايجون اصلاح اولمش اوله الفللاج جعي كلور
 و بوسيدن فلوجه ديد بلى فرات قريپ برى رانك ادن الافلاج مظفر قلى بقال فليجه الله عليه و بقال افلي الله حجه
 اي قومها و اطرها الفلج فانك ضيله اسمدر ظفر معناسنه الفلج فانك كسر بله بر معروف اوچكك اسمدر الفلج
 فحتبله فلجك لغت در كه نهر صغير معناسنه در الافلاج همره نك فحيله فلجك جعي درو فلي ديشلر دن شايابله
 رباعينك مابين اراغ اولمقدرو شاي شول دورت ديش در كه اغرك اوكونده ايكسى اشاغيد و ايكسى
 يوقار و ده رباعيات رانك فتي و ياء مثنانك تخفيفيله شول دورت ديشدر كه اضي ديشلر بله شايابنده
 اولور الافلاج ديشلر سيرا اولان كسسه و مملر نك مابين اراغ اولنه دخي افلي ديرل الفلجاء موئى بقال رجل افلي
 الاسنان و امراءه فلجاء الاسنان ابن در بديدى بومقوله رده اسنانك ذكرى لازمدر الفلج ميمك ضي و لامك فتي

فشج

فشج

فلي

فشج

فرج

کسر بله اغراچنک هر طرفی دل بنشدن کی بره ذک ملائم معناسنه میمک فنی و غین معجه نك کسر بله التاج فختنه
 و میمک فنی و تشد بد بله ابو عمر و ایتدی نلج قلط کبی درو نلط طاء معجه بله دلی اغراچنک کدر رب طعامدن
 پاک اینک بقال را بته بتلج بالطعام مثل بتلظ واصبی دخی ابو عمر و کبی درو روا یتده التاج لامک فخیله بن
 نصنه نك ادناهی و منه قواهم ما ذقت سماجا و لا لاجا لملجت و لا عنده التاج ای ما ذقت شیئا و سماج شین معجه نك
 فخیله شئ ختیره دیرل التاج علی وزن التکریم صفرا کشی دبد کبری طعامی بدرمک نلهین معناسنه بقال
 ما نحو اضیفهم بشئ ای مالهنا یعنی مهمان طعامدن اول صفرا کشی و یرمد بلر التاج لامک فخی و میمک سکونیه
 و التاج لامک فخی و میمک کسر بله و التاج فعلیل و زنی اوزن تبعیه ذکر اول نور کله لدر معنای مستقلى یوقدر
 ابو عبیدر و اینک بقال شئ سمج لجم و سمج قبیح اولن نسنه دیرل التاج لامک فخی و هانک سکونیه
 بر نسنه یوقدر بلقین خریص اولسه الالهاج دوه یاوریسی انسن امکه خر بص اولم بقال التاج لجل ای لهجت
 فضاله برضاع امهاتها که یوحینه دوه نك مه سنی بغلر تا که یاوریسی امهیه اللهجه لامک فخی و هانک سکونیه
 دل لسان معناسنه و فختنه دخی لغت در بقال فلان فصیح اللهجه و فصیح اللهجه ای فصیح اللسان التلهج علی
 وزن التکریم طعامدن اول صفرا کشی و یرمد نلهین معناسنه نقول لهجت القوم نلهجا اذا لهنتهم و سلفتم
 الالهجاج علی وزن لاجیر اسود تمام او بنایوب بعضی بعضنه قارشق کیری و یو نجلین در هر نسنه که قارش
 قاتش اوله بقال رایت امر بنی فلان ملها جاعنی فین حالری مشوش اولسه بوبله دیرل و کوز او یخو کلکه دخی
 دیرل بقال الهاجت عینه اذا خلط بها النعاس و نعاس نونک خمیه ابتداء نومه دیرل اللهوجه علی وزن الدحرجه
 ابرام اینک دیرل بقال لهو ج الرجل امره لهو جه اذا ابرمه و لهو جه بر نسنه فی تمام بشور مکه دخی دیرل التلهو ج
 علی وزن التدرج بمعناه بقال لهو جت اللحم و لهو جته اذا لم تنع طخه یعنی زیاده بشور و مسک الملهو ج میمک
 شمی و لامک و واک فخیله تمام بشمین نسنه بقال شواء ملهو ج اذا لم ینضج و شواء شینک کسر بله بریان
 معناسنه در فصل المیم الماچ میمک فخی و هیزه نك سکونیه طوز لو وانی اولن صوا جاج معناسنه مویج الماء
 جوج مویج وجه من الباب الخامس الماچ میمک فخیله اغزدن صوی اتق بقال الماچ الرجل الشراب من فقه من الباب
 الاول اذا رمی بالانماچ هیزه نك کسر بله صخره مق بقال انجت نقطه من القلم اذا ترششت الماچ بقال شیخ ماچ
 میجر بقه و لا یستطیع حبسه من کبره یعنی اغزی یارن ضبط اینک قادر اولسه شیخ ماچ دیرل و احق ماچ دخی
 دیرل شول احق کسنه یکه اغزندن سلیماری اقه و ماچ شول ناچه دخی دیرل کز یاده یا شول اولمغه یو غازندن
 صو کله الماچه میمک خمیه و الماچ میمک خمیه اغزدن کلن سلیمار بقال المطر مجاج المزن یعنی بلودک اغزی یاری در
 که مزن میمک خمیه و زاء معجه نك سکونیه بلوده دیرل و بقال العسل مجاج الحل یعنی ارنک بال اغزی یار بدر
 و مجاجه صقندی معناسنه ده کاور عصان کبی المجه علی وزن الدحرجه کتابی مشوش قلوب عیان
 یازمق نقول مججت لکتاب اذا ائجته و لم یبن الحروف و تبج ثاء مثلته ابله مشوش قلق و مجج الرجل فی خبره دخی
 دیرل فین که خبری بیان بنایوب مشوش سو بلسه الالهجاج ات سکرتمکه بشلق قانازدن اول بقال الماچ الفرس
 اذا بدرا جری قبل ان یضطر و الماچ اطراف و لا یته چقوب کیمک بقال الماچ الرجل اذا ذهب فی البلاد الماچ میمک
 فخیله هر جمکه بکر رر دانه در فارسیدن معرب در که فارسیسی ماش در بورجی معناسنه الماچ میمک فخی و خانک
 سکونیه قیو ایچنه اولان قوغدی دیرلک دولسون دیو بقال فخت الدا و من الباب الثالث اذا جذبت بها و نهزها
 خنی غنی و نهز نهزه و زاء معجه ابله قوغه فی صوی او ر مق دولدر مق ایچون و مچ جماع معناسنه ده کلور قال
 الاصمعی بقال مچهای جامعهها مذخج ذال معجه و خاء معجه ابله مسجد و زنی اوزن یچندن بر قیلک نك باباسی در که

لهج

ماچ

مچ

مچ

مذخج

مذخج

مذخج بن محارب بن مالک بن زبد بن کهلان بن سبادر سیویو ییتدی مذخجده مین نفس کله دن در الماچ میمک
 فخی و رانک سکونیه شول یه دیرل که اندک طوار او نلر و مچ الخطاخر اساندر برک ادبدر و مچ زاهط شام
 شر بقه بربرک ادبدر و بوندن ما خود در یوم الماچ دبد کبری که مروان بن حکمک فحاک بن قیس الفهری
 اوز بنه واردخی کوندن و مچ القلعه لامک فخیله بریده بر منزلک ادبدر و مچ طواری مرعایه صلیو یرمکه
 دخی دیرل نقول مرجت الدایه امرجهان الباب الاول اذا ارسلتها رعی و بوندن در یاری تعالی نك مچ
 البحرین یلتقیان ینور دخی یعنی بحر بنی صلیو یردی برو جهله که بری بر بنه قارشوب ملتبس اولماز لرو مچ
 کاه اولور که مرجدن تخفیف اولنوب هر ج مچ دیرل فتنه و فساد معناسنه تنه ککسه کر کدر الامراج
 هیزه نك کسر بله مچ معناسنه در اخفش ایتدی بر قوم امرج البحرین دبد بلر پس فعل و افعیل بر معنای در
 و امرج قه ولدن بر افاق طفر جق ایچنه هنوز قان اینک بقال امرج التناقه ای القت ولد هابعد ما بصیر غرسا
 و دما و غرس غین معجه نك کسر بله شول دری در که ولد له بله دوغر الماچ فختنه حرکت ابدوب مضطرب
 اولمق در بقال مچ الخاتم فی اصبعی من الباب الرابع ای قلق مثل جرج که جرج دخی جیمینه حرکت ایتدی
 دیکدر و مچ فاسد اولمغه دخی دیرل بقال مرجت امات الناس ای فسدت و مختلط اولمغه دخی دیرل بقال
 مرج الدین و الامر یعنی اضطرب و تشوش و منه الماچ و الماچ فتنه و فساد معناسنه و مچ کسوفی هر جه
 مناسبت ایچوندر الماچ میمک فخی و رانک سکونیه قارشق دیکدر بقال امر مچ ای مختلط الماچ شول
 او در که تنونی یوقدر قال الله تعالی من مارح من نارای نارای لادخان لها یعنی جان اول دخانسر و در دن
 خلق اولنشدن الماچ میمک فخی و رانک سکونیه ایچونک او فاعیدر صغار لواء معناسنه الماچ میمک
 فخی و رانک سکونیه بر نسنه یی بر نسنه ابله قارشق مچ الشراب خلطه یغیره و مچ باله دخی دیرل
 عسل معناسنه الماچ میمک کسر بله باعث ترکیب اولان کیفیت پس مچ شراب شول نسنه در که
 شراب انکله خلط اولنور و مچ بدن شول نسنه در که بدن انوک اوز و بنه ترکیب اولنور عناصردن نه که وار
 ایسه الموز ج حزمه که بعضی یرلر ده اکا ادک دخی دیرل فارسیدن معرب در و لسان فارسیده اصلی موزه در
 المواجه میمک فخیله و رانک کسر بله موز جک جمعی جو ربله جوار بنی هاجمه ایچوندر واکر دبلر سک های
 حرق ابدوب مواج دیرسن المشج میمک فخی و شینک سکونیه قارشق مچ بقال مشجت بنهما مشجان الباب
 الاول المشج علی وزن الکرم قر شمش نسنه الامشاج مشجک جمعی در بنیمک جمعی ایتام کلد و کی کبی بوسیدن
 نطفه امشاج دیرلرک منیسنه که عورنک منبسی ابله حیض قانیه قارشق الماچ میمک فخی و عینک سکونیه
 سیده سرعت اینک بقال معج الحمار و الماچ من الباب الثالث اذا سرع او معج دوز یوریکه دخی دیرل بقال
 فرس فلان مریج ای مر مر اسهلا و دوه کوشاک لسنک نه سن اراشدر معغه دخی معج دیرل بقال معج الفصیل
 ضاع امه اذا الهزه و قلب فاه فی نواخیه لیمکن منه و لهز زاء معجه ابله یازی انسن باشیله او ر مقدرا نك و قتنه
 المعراج میمک فخیله علی وزن فاعول سریع معناسنه بقال فرس معوج ای سریع الماچ میمک فخی و لامک سکونیه
 اغرا و حیه امه یینا و ل اینک بقال الماچ الصبی امه من الباب الاول ای رضعها یعنی صبی انسن امدی الامتلاچ چکوب
 صور مق بقال امتلج الفصیل مافی الضرع اذا امتصه یعنی اغز بله چکوب صوز سه الاملاچ هیزه نك کسر بله
 امر مک ارضاع معناسنه الاملاجه بر کره امر مک فی الحدیث لایحمر الاملاجه و لا الاملاجتان یعنی بر کره
 و ابکی کره امر مکه خرمت رضاع حاصل اولنر الماچان میمک فخی و لامک سکونیه امه امن کسنه و من ذیل الرجل
 ملجان و مصان فچنکه بر کسنه غایت خشنندن و دنا تندن دوه فی مسه دوه مسن امچی و دوه مسن صورچی
 دیر الماچ لامک فخیله ماله دبد کبری الت در که اندک دیوان یا یلحق یا خود کر ج صوارلر فارسیدن معرب در الماچ

مراج

مراج

مشج

مچ

مچ

مراج

میک فخی وواوک سکونیه اضطراب ایتک بقال ماچ البحر یوج موجا من الباب الاول اذا اضطربت امواجه
 ونامک کترتند واضطرابند دخی استعمال اولنور بقال الناس یوجون المجهه میک ضمیمه فان دم معناسنه
 براعرایدن دفنت مهجته روایت لویش قانی دفن ایتدم دیک محلدن بعضیلر ایتدی مهجه قلبه اولان قلندر
 خاصه وروح معناسنه ده کلور بقال خرجت مهجته ای روحه الامهه همزه نك وهانك ضمیمه یوفقه
 معناسنه کلور بقال شحم امهه ای رقیق الامهجان کذلک میک ضمیمه یوفقه سوده دیرلر الماهج بمعناه بقال لب
 ماهج ای رقیق فصل النون النونج نونك ضمیمه و همزه نك ضمی ومدبله کتک ذهاب معناسنه بقال نأج
 فی الارض نأج نووجا من الباب الثالث اذهب الننج نونك فخی و همزه نك کسر بله حرکت ایتک بقال
 نأجت الریح نأج نأجا اذا تحرکت وننج شول سرعتله کجکه دخی دیرلر که صوتی ظاهرا وله بقال لاهنج ای مر
 سریع مع صوت و بقال ننج القوم علی البناء للمفعول اذا اصابتهم ریح ذات ننج النونج نونك فخی و همزه نك ضمیمه
 حرکت ایدی بقال نأجت فهی نونج الناهج نونك فخی و همزه نك سکونیه ده عاده تضمرع ایتک بقال نأج الى الله
 تعالی من الباب الثالث یصالی تضمرع النائجات نائجات الهام کجه قوسلر نك او توجیلری صائجات الهام
 معناسنه و هام کجه ایچنده او تن قوشه دیرلر یقوش کی مثلا النماج نونك فخی و بانك تشدید بله قانی اوازلو
 تشدید الصوت معناسنه و قالن اوازلو کجه انه لنماج دیرلر و نماج کذلک او تورق یرینه دیرلر دیر معناسنه
 یقال کذبت بناجتک اذا حبق یعنی یقن بالنسه بوله دیرلر النماج نونك ضمی و بانك تخفیفله او تورق یرندن
 یل چقمق قوان معناسنه که اکر دام دخی دیرلر راهمهله نك ضمیمه و نماج الکب و نیج الکب لغتدر نماج الکب ده
 و نیج الکب ده هاء مهمله بله ککب اوزی دیک اولور النماج نونك ضمیمه اوزی قالن کب النماج نونك کسر بله
 بریده برکوک ادیدر که انی عبدالله بن عامر احیا تشدید الائجات همزه نك و بانك کسر بله مر فی اولان ادویه
 دیرلر جوهری ایدر بن ظن ایدر م که بو معرب اوله منبج میک فخی و بانك کسر بله بر موضعک اسمی در چنکه
 بر نسنه اول موضعه نسبت اولنسه بانی مفتوح ایدوب منبجانی دیرلر منظرانی و مخبرانی دبد کلری کی الانجان
 همزه نك فخیله و نونك سکونی و بانك فخیله شول خیردر که کیش و ششمش اوله و کلام عرب بونا اوزن
 هین ابکی کلشدر یوم اروان و عجین انجان جوهری ایدر بعض کتابلرده انجان هاء معجه بله ضبط
 اولشدر اما بنم ابوسعیدن و ابوالغوثدن و بونلردن غیر بد سماع حمله در دیرلر اروان صعوتلر اولان کون بوم
 اروان ولیله اروانه ای صعبه النتاج نونك کسر بله دول النونج بقال تحت الناقه علی مال یرسم فاعله نتج نتاجا
 النتج نونك فخیله دول الملق بقال تبها اهلها انجان البات الثاني الانتاج همزه نك کسر بله انك یا خود غیری
 طوارک طوغور مسی قریب و ملق بقال انتج الفرس اذا حان نتاجها یعقوب ایتدی انتاج طوارک حامله اولسی
 طاهر اولغه دیرلر فرسده و ناقه ده استعمالی برابر در النتوج نونك فخیله و تانك ضمیمه طوغور مسی قریب
 اولان طوار بقال هی نتوج ولا بقال منتج بضم المیم اللنتج میک فخی و تانك کسر بله مفعول وزنی اوزن اسم
 زماندر طوغور جوق وقت معناسنه بقال انت الناقه علی منبجهای الوقت لذلک نتج فیه النتجه بر زماندر طوغور
 طوار بقال للشائین اذا کتاسنا واحده هما نتجه و بقال غنم فلان نتاج ای فی سن واحده الننج نونك فخی
 و حیمک کسر بله چبان جراحتن اقمق بقال تحت القرحة نتج نچجان الباب الثاني اذا سالت بها فیها النجه تحریک
 ایتک بقال تحت الرجل اذا حرکته و دوه فی حوض اوزرینه دوندر مکه دخی نجهجه دیرلر بقال نجهجه بله اذا
 ردها علی الخوض و فکری دوندر مکه دخی نجهجه دیرلر بقال نجهجه امره اذاهم بولم یعزم علیه و خوف قنتده
 دخی تردد ایتکه نجهجه دیرلر التنجج ات چو غلوب سولیمو مک بقال نجهجه لجه ای کتر واسترخی النج نونك

موج

ناهج

ناج

نجه

فخی

نجه

نجه

فخی

فخی و هاء معجه نك سکونیه قوی ایچنده قوغه فی طولسون دیو تحریک ایتک بقال تحت الدلو من الباب
 الثالث و هوله فی تحتها اذا خضضتها یعنی یقن سن قوغه فی تحریک ایتک بوله دیرلر سن و نجه جماع ایتک
 معناسنه ده کلور بقال نجه الرجل المرأة اذا باضعا و مباضعت مجامعت معناسنه در النجهه بر یوفقه قیقدر که
 نلومدن خفر یقن نلوم دوه اوزرینه یوکلنسه یعنی سودک ایتد اقمق التندقن صکره دوه یوکلنسه
 دوه اوزرینه تحریک ایتک اولنغه نکرار یوفقه قیقی النور و کاه اولور نجهجه دخی دیرلر حیمک تقدینله اما بونک
 وجه صحنی معلوم دکندر الننج نونك فخی و سبتک سکونیه بز دو قوقم بقال نسج الثوب بنسجه نسجانم اباب
 الاول والثانی و نسج ابکی بلری یرینه مقابل کله دخی دیرلر بقال نسجت الریح الریح اذا تعاورت و یحان طولاً
 و عرضاً یعنی یقن کبر اوزرینه ابکی دورلور و زکار اسسه بوله دیرلر زریزک ارجی اریشنه ارقری کلکین
 روز کارک دخی طولاً و عرضاً مقابل کله سی اک تشبیهه و تشدید النساجه نونك کسر بله جلا هلق صنعی المنسج
 میک فخی و سبتک فخی و کسر بله بز دو قوقم یقن الت که اک طراق دیرلر کتب لغتک اکثرندن فهم اولنان دخی بودر
 و صحاحه الاداة اللی ید علیها الثوب لیتسج دبدوکی بومعنا یحل و لیتق مکندر و متسج الفرس انک کورکی الی
 اولان یریدر یرشانه انسب معناسنه الانساج در قوغه منته قولهم ضربت الریح الماء فانسجت له ناک
 الطراق یعنی صوت یوزنده امواج نسج اولندی دیرلر تشبیهه النسج اریش فعیل یعنی مفعول اولق اوزن نه کم
 کاه اولور ارجه راسج دیرلر بقال فلان نسج و حله یعنی علمه و سائر هنر ده نظیری یوقدر و بونک اصلی
 بودر که ثوب فچنکه در کاهه چکلندر باده ایچنه غایت اعلا اولسه انوک منوالننه برزدخی بناشتر اما فچنکه در کاهه
 چکلندر باده ایچنه اولسه انوک منوالننه فچنجه براجون فچنه اریش قوغه یقن اولور الفسج فچنجه صواق دخی
 بر مجرای مانعنا سنه الانساج نجهجه جمع صواق یقن رلر معناسنه النسج نونك فخی و سبتک سکونیه و النسج
 نونك فخی و سبتک کسر بله بو غلور کی اغلق رفع ضوب ایتکسرن بقال نسج الباک یفشج نجاوشیچا اذا غص
 بالکاه فی حلقه من غیر انجاب و انجاب هاء مهمله بله اغلر کن اوزن قالد و معده دیرلر و حارکو کوسنده اوزن
 دوندر مکه دخی دیرلر بقال نسج الحمار بضوئه نجاوا در ده فی صدرن کذلک نلومده اولان یا خود کوبده اولان
 یا خود مکده لان نسنه قانیوب اوزی اسدلنسه نسج الرق و الحب و القدر دیرلر النسج نونك فخی و ضادک
 سکونیه و النسج نونك ضمیمه و ضادک سکونیه ییش ایشوب کمان بولق وات بشوب یومشوق بقال نضج
 التروالم نضجاً و نضجانم الباب الرابع اذا درک النضج نونك فخیله و الناضج یشمش و اولمش نسنه و نجه اولن
 فکره دخی دیرلر بقال نضج الری ای حکم الری لانضاج بشور مک بقال نضجته انا التنضج علی وزن التکریم
 ناقه بل کوب ولد طوغور مامق بقال نضجت الناقه بولد ها اذا جازت السنة ولم تتج المنضج میک ضمیمه
 و ضادک کسری و تشدید بله شول ناقه کدبل کچه ولد کتور میه المنضجات منضجک جمعی بقال ناقه منضج و نونق
 منضجات النج فچنجه بیاض خالص اولق بقال نعی اللون نعی نجانم الباب الاول مثل طلب یطلب طلباً
 و نعی سمرک معناسنه دخی کلور بقال نعت الابل نعی نجانم الباب الرابع اذا سمعت و قیون تن ییوب قلبه
 ثقیل کله دخی دیرلر بقال نعی الرجل اذا اکل لحم الضبان فثقل علی قلبه الناعجه عنک کسر بله قاقه بعضلر
 ایتدی راجعه شول ناقه در که اوزرینه نعاچ و حش صید اولنور و نعاچ و حش دیو بقرو و حشیه دیرلر و ناعجه
 شول یره دیرلر که دوز اوله ارض سهله معناسنه النواعج شول دوه در که سرعتله یورلر بقال نعت
 النافه فی سیرها بالفتح اذا سرعت لغة فی معجت النعجه نونك فخی و عنک سکونیه دیشی قیون و دیشی
 صفرا نك معناسنه النعاج نونك کسر بله و النعجات فچنجه ناعجه نك جمعی و نعاچ الرمل صغرلر معناسنه دخی

نسج

نسج

نضج

نعی

کلوز کندلک نفعه نك جنى اولمق اوزن ولا يقال لغير البقر من الوحش نجاج الانجاج همز نك كسر بله قومك
 دوه لرى سمر نك يقال انجى القوم اذا سمعت ابلهم منعج ميمك وعينك ففخيله بر رك ادبدر النجاج ففخيله طوشن
 سحره مق يقال نفعج الارنب اذا نار الانجاج همز نك كسر بله سحر اتق يقال انفعجه انا النفعج نونك ففخى وفانك
 سكونيله يومر دهن ياورى حقمق يقال نفعج الفروجة من يعضتها اذا خرجت ونفعج قالدر مغه دخی دیرلر
 يقال نفعج ندى المرأة ففخيله نفعج نفعج اذا رفعه النجاج نونك ففخى وفانك تشد بله كبر وفخر صاحبي اولوب
 بيوكلمن كسسه يقال رجل نجاج اذا كان صاحب غر وكبر الناجفة هر نسسه نك كه ابتداسى قوله كله اكانه دیرلر
 تقول نفعج الرمح اذا جاء بقوة وكاه اولور كه بغمورى جوق بلوده دخی ناخجه دیرلر بل سبيله اولد غمچون
 شه كم بر نسسه غيرك اسمن اطلاق ابدلر انوك سبيله اولد غى ايچون وناخجه كوك مسكينه دخی دیرلر
 فارسيدن تعريب اولمشدر النواج ناخجه نك جمى ونواج اياكولر اوجلى در بونك دخی مفردى ناخجه كلور
 وناخجه مالى زياده ابدن نسسه يدخی دیرلر عرب طائفه سندن برينك قزى طوغسه هنيالك الناجفة دیرلر
 يعنى مالك زياده ابدن كسسه مبارك اولسون دیرلر زيرا انوك مهن الوب مالكة ضم ايدرسن مالك زياده
 اولور ديك قصدا ابدلر ونواج المسك ناخجه نك يعنى كوك مسك نك جمى در الانتجاج زياده اولمق النفعجة
 نونك ففخى وفانك كسر بله ياي قوس معناسنه كه منعج ديدكرى اغاچ ياره سندن اولور و بعضيلر حائله
 دخی استعمال ايتمشلر وابو سعيد نفعجه حائله كلدى معلوم دكادر ديدى الانتجاج ارتفاع معناسنه در يقال
 انتفعج جنب البعير اذا ارتفع يعنى دوه نك يانلرى سمر وب مرتفع اولسه النهج نونك ففخى وهانك سكونيله استكاره
 يول طريق واضح معناسنه ونهج يولى استكاره قلىق يقال اعمل على ما نهجت لك ويوله كنكه دخی نهج دیرلر يقال
 نهجت الطريق اذا سلكته ونهج صولوب نفسى نيز نيز الوب ورمكه دخی دیرلر يقال نهج نهج من الباب الرابع
 وفى الحديث انراى رجلا نهج اى ربومن السمن وباهت ويقال فلان نهج فى النفس فمادرى ما نهجه الانجاج
 صولوثق يقال انتفعت الدابة اى سرت عليها حتى انهرت وانهار راء مهله ابله على وزن الانفعال صولمق معناسنه
 وزاسك نك معناسنه ذه كلور يقال نهج الثوب اذا اخذ فى البلى وبلى بانك كسرى ولا مك ففخيله اسك نك
 معناسنه در وابو عبيد ايتدى نهج الثوب دیرلر نهج الثوب ديزلر ونجاج يول استكان اولمغه ده دیرلر يقال نهج
 الطريق اى استبان وصار نهجا وانجمانه المنهج ميمك وهانك ففخيله نهج معناسنه در كه طر بق ديك اولور المنجاج
 ميمك كسر بله كندك نهج معناسنه در الانجاج همز نك كسر بله يول استكاره اولمق يقال نهج الطريق اى استبان
 وصار نهجا وانجمانه ونجاج زاسك نك دخی دیرلر يقال نهج الثوب اذا اخذ فى البلى وابو عبيد ايتدى نهج الثوب
 ديزلر بلكه نهج دیرلر الاسننجاج همز نك كسر بله ركسسه نك يول طوقعه دیرلر يقال فلان يشد نهج سبيل
 فلان اى يسالك مسلكه فصل الوالو نهج واوك ففخى وناك كسر بله كثيف اولان نسسه ونهج انلوا ولمغه دخی
 دیرلر يقال فرس ونهج اى مكتنز واكتناز بر نسسه جمج اولوب صق اولمغه دیرلر الواجده واوك ففخيله كثافت
 معناسنه در يقال ونهج الشئ وناجده من الباب الخامس اذا اكتفا بوزن ايتدى وناجت كثرة لم ووزارت كثر
 شم در واپكى كله ده دخی جسامت ونخامت مراد در الاستبناج همز نك وناك كسر بله بر نسسه نك تمام اولمى
 يقال استوخ الشئ اى تم وكل و يقال استوخ نجت الارض اذا غلق بعضها بعض وتم يعنى اوت تمام اوزنوب
 رى بر نسسه طواسمه بوبله دیرلر واستبناج نال جوق اولمغه دخی دیرلر يقال استوخ المال اى كثر واصصى ايتدى
 استوخ نجت الرجل من المال دیرلر ففخيله مالى جوق ايمك دلسه المونجه ميمك ضمى وناك كسر بله اوقى جوق اولان بر
 وج واوك ففخى ابله ولايت طائفه بر شترك ابدلر وفى الحديث امر وطأت وطئها الله عز وجل بوج بونكه

نفعج

نهج

ونهج

ودج

وسج

وشج

ولج

وهج

هيج

هيج

طائف غزاسى در الودج اكيد ديدكارى كوك كه ادويه قسندن در فارسيدن معرب در الودج والوداج ففخيله
 اولد وواوك كسر بله ثابيد بر طمر در بونك الودج واوك ففخى ودالك سكونيله وودج ديدكارى طمر دن قان المى
 يقال دج دايك اى اقطع وودجها كه طوارك وودج قطع ايمك انساندن فصدا ايمك كيد در وودج اصلاح ايمك
 معناسنه ده كلور يقال وودج بين القوم وودجها من الباب الثانى اى اصلحت الودجان ففخيله ايكى قرن دناش
 اخوان معناسنه يقال شس وودج حارب هما يعنى انلر نيز رمز بولد اسلر در حر بله وودجان وودجك دخی تشنيه سى
 كلور بيونده اولن طمر لر معناسنه الوسج واوك ففخى وسينك كسر بله دوه نك بر نوع سيرا تيسيدن يقال وسج
 البعير سيجامن الباب الثانى الايساج همز نك كسر بله دوه نى سكر تدرمك يقال وسجته انا اذا حملته على الوسج
 الوسجة واوك ففخى وسينك كسر بله اغاچ كوكى بنج درخت معناسنه الوسج واوك ففخى وسينك سكونيله
 اورمك يقال وشجت العروق ولا اغصان اذا شبتك الواسجة شول قرابت رحيمه كه برى برينه اولشور يقال
 وشجت بك قرابة فلان اى شبتك الوسج واوك ففخى وسينك كسر بله اسيدر اورمى معناسنه وكوندر اغاچنه
 دخی دیرلر التوشج على وزن التكرم اورمك يقال وشجه الله وشجه الله تو شجهاى قرنها وجمعها التوشجة شول نسسه در
 كه ليفدن اوروب ايكى اغاچك اراسنه قيوب انوكه مجلس تركه طاشورلر الودج واللجة واوك ضميله اولد
 ولا مك كسر بله ثابيد كيرمك دخول معناسنه يقال وج بلج ولوجا ولة من الباب الثانى اذا دخل سببو ياي تدى
 بونك مصدرى ولوج كلسى حاله كى بوضيغه مصا در غير متعديه مخصوص صدر ولجت فيه معناسن قصدا ايمكه
 بناء در الابلج همز نك كسر بله ادخال يقال ابلج اى ادخله وبارى تعالى نك توج الليل فى النهار وتوج
 النهار فى الليل ديدكى اطول يامده كيجه كوندزه قائلوب اقصر يامده كوندز كيجه قائلد غنه بناء در الانلاج
 همز نك كسرى وناك تشد ببله افتعال در دخول معناسنه المواج كيرجك بر ميمك ففخى ولا مك كسر بله
 يقال ابلج مواج اى دخل مداخل الوجة ففخيله بر مكاندر يا خود بر مغان در كه يولجيلر يغور دن يا غيرى نسسه دن
 اندك كنز نورلر الواج كندك ففخيله والا ولاج ولة نك جمى كيز نلجك بر معناسنه الوجة واوك ضمى ولا مك
 ففخيله همز ورنى اوزن كيرمى جوق اولان ادم ومنه قولهم رجل خرج لوجة اى كثير الخروج والدخول
 الوجة واوك ففخيله خالص دوست خاصه ومقرب معناسنه الواجة براغر بدر كه انسان عارض اولوب زياده
 الم ويرر التوج ناك ففخيله شول يتاقدركه وحشى اولان جانورلر اكا كيروب يتورلر دوج كى وزنا ومعنى
 سببو ياي تدى توجك ناسى واودن منقلب در زير ابو فوعل وزنى ووزن در كه تفعل وزنى اولن اسم كلام
 عربك بولنماز مافوعل وزنى ووزن اسم جوق در الودج ففخيله اوداسى در حر النار معناسنه الودج والوهجان
 واوك ففخى وهانك سكونيله اولد ففخيله ثابيد اتش ياخق يقال توهجت النار اذا توقدت وتوهج طيب رائحه سنده
 انقدت لتوهج ففخيله وهانك ضمى وتشد ببله اتش ياخق يقال توهجت النار اذا توقدت وتوهج طيب رائحه سنده
 دخی استعمال ونلر يقال توهجت رائحة الطيب اى توقدت يعنى رائحه كرم اولدى وجواهر بلدن مسنده دخی
 توهج دیرلر يقال توهج الجوهر اذا نلا لا الابلجاج اتش ياخق يقال او هجتها انا اذا اوقدتها الوهج واوك ففخيله
 وهانك كسرى ومبد ببله اتش ياخق يقال لها وهج اى توقدت فصل الهاء الهج ورم كى در وزنا ومعنى يعنى بر نسسه در كه
 ناك نه سنده اولور التهيج على وزن التكرم شيسورمك التهيج ففخيله وناك ضمى وتشد ببله شيشنك
 يقال هيجه نهج ففخيله اى ورمه فتورم المهج اغر جانلو اولان كسسه ثقيل النفس معناسنه الهج هانك ففخى
 وناك سكونيله اورمق ضرب معناسنه يقال هيجه بالعصا هيجامثل خيجه خيما لواء العجة اى ضرب على مامر
 التهجيج جوق واولمق يقال هيجت عينه يعنى كوزى جوق واولدى الهاجة شول كوز در كه جوق واولمق اوله يقال

ودج

وسج

وشج

ولج

وهج

هيج

هيج

عين حاجة اي غائرة الهجج زياده چوقردن وادي عميق معناسنه و هيج الناراچج الناركي اتش يالكلمسنه
 ديرلر همزه هاي قلب اولمشدرهراق بله اراق كي كه اراقت دوكت معناسنه در هياج هانك فتي وحيك تخفيفيله
 باش معناسنه استعمال اولدورر اس كي عدم انصراف ايله بقالركب فلان هياج و هياج دخی ديرلر قطام
 كي كسراوزينه ميني اولغله اذاركب راسه يعني فلان كسنه باشه بندي ديكت محله ده بوله ديرلر اصمعي ايتدي
 چن سن قومي برنسنه دن منع ايتيك ديلسك هياجيك وهذا ذيك دير سن ائين تقد رايتمك اوزن يعني
 لييك كي نكرير و مبالغه قصد ايتيكله الهجاجة هانك فتييله احق معناسنه بقالر جل هياج اي احق هيج
 غلي وزن جعفر بركله دركه قيوني منع ايتيك ايچون استعمال اولنوز فتح اوزن ميني در الهجاجة علي وزن
 الدحرجة برنسنه يي منع ايتيك بقالر هيجت بالسبع اي صحت بوز جرت ليكف يعني رنجي جانور چاغروب منع
 ايتدم تاكه ممنوع اوله و بقالر هيج الفعل في هديره يعني لركك ديشيس قصقنوب چاغردى الهياج هانك
 فتييله نفور ايتيك يعني اوركوب قاچاق هيج تخفيفيله بركله دركه كلك منعنه استعمال اولنوز جيمي ساكن
 قلق ومنون قلق جايز دزنه كم مخ و مخ ديرلر و مخ خاء معجه ايله بركله دركه برنسنه دن رضا و مدح محله استعمال
 اولنوز الهد جان فتييله پير اولان كسنه نك يورجسي بقالر هيج يهدج و هيج الطليم اذامشي في ارتعاش يعني
 دوه قوشى دتره يرك يوريسه بويله ديرلر الهداج هانك فتي و دالك فتي و تشديد بيله و الهدج علي وزن
 السفرجل دتره يرك يورين كسنه وهداج برانك اسمي دركه باهله قبيله سنه متعلق ايتدي الهدجة فتييله
 ناقه نك ولدن اولان حنبنى يعني شفقنى وشفقتى بناء حيقمرسى بقالر هيجت الناقه المهداج ميكت كسر بيله
 ولدن شفتت ايتدي ناقه كير و بونجلىن در شول بل كه انك حنبنى و صوفى و اردراكا دخی مهداج ديرلر زير ابل
 بلودك يغيرد ماسن طلب ابدوب اوكونه قاتار كك ديشي يي اوكونه قاندي و كي ييس بلود يغمورى يا غدر مغله
 يغمور بلودك نسلي كي اولوب ياك صداسى اكا حنين ايتمسي كي اولور الهودج هانك فتي و وواوك سكوييله
 سفرده عورلر. تكميچون ايتدكاري محفه كه مقبب اوله يعني اوزرند اورتوسى اوله قبه مثالنن ايتهدج
 فتييله و دالك ضمي و تشديد بيله ناقه نك ولدن شفتت ايتمسي بقالر هيجت الناقه اذاتعطفت علي وادها
 و تهدج الصوت اوزك دتره مكله چقمقين كه چقوب كه منقطع اولمسي در الهوج هانك فتي و رانك سكوييله
 خلق ايچنده اولان فتنه و قار شقلق بقالر هيج الناس يهر جون هر جامن الباب الثاني وفي الجدث اسراط
 الساعة يكون كذا وكذا و بكثر الهوج قبل و ما الهوج يارسول الله قال القتل وهر جك اصلي كترندن در ومنه قولهم
 في الجماع بات يهر جهاليلته جمعا يعني جمعه كيمهل نك جماعي چوق ابدرا وادي و بقالر للفرس مر يهرج المهرج
 ميكت كسر بيله و رانك فتييله چوق سكردن ات الهراج هانك فتي و رانك تشديد بيله بمعناه الهوج فتييله
 دوه نك باشي چكر نك بقالر هيج البعير يهرج هر جامن الباب الرابع اذاسدر من شدة الحروكثرة الطلاء بالقطران
 و سدر باش چكر نك ديرلر التهرج علي وزن التكريم دوه يي او بيله اسى سنه زياده سير اندروب باشن
 چكر نك مكنقول هر جت البعير اذاجلت عليه في السير في الحجرة حتى سدرها جره او بيله اسى سنه و سدر
 باش چكر نك ديرلر و تهرج ينيذير كسنه يي زياده مست ايتيكه دخی ديرلر بقالر هيج النبيذ فلانا اذاباخ منه
 فانورج و انك و تهرج يي جانور حيقمر مغه دخی ديرلر بقالر هيجت بالسبع اذاصحت بوز جرت الهراج كذا
 دوه يي اسى وقتندن زياده قوللنوب باش چكر نك مكنقول بقالر هيجت البعير اهر اجا ايضا اذاجلت عليه في السير
 في الهجرة حتى سدر الهجرة علي وزن الدحرجة قار شق يوريك و قار شق خبر و يرمكد دخی ديرلر بقالر
 هر جت عليه الخبر اذاخلطته الهراج فتييله كوك كور ملك صوت رعد معناسنه و هيج تغنيذير بوز و دركه

هيج

هوج

هوج

هوج

انده ترغ

انده ترغ و اردري يعني ترانولر در بقالر هيج من الباب الرابع و هيج عروضدن بر جرك اديدر التهرج هوج
 طر زنده املق و تهرج كذا ياي اواز و يرك اوق اتان كسنه كريشنى صاليو يرك حينده بقالر تهرج
 القوس اذا صوت عند انماض الرامى عنها و انماض ضاد معجه ايله كريشى چكوب صاليو يرك الهراج هانك
 ضمييله و ميكت كسر بيله يري اوردنجه چاغرمق ميكت زياده سييله وفي بعض النسخ و هو اذنى من الرغاء يعني هراج
 رغان دن اولن صوت در و رغانك ضمييله و غين معجه ايله دوه اواز بدر الهراج هانك كسر بيله تخفيف اولوب
 چايك اولن قورده ديرلر الاهليلج و الاهليلجة همزه نك و لامك كسر بيله معر بلر در ان السكيت ايتدي اهليلج
 و اهليلجة ديرلر همزه نك كسر بيله اهليلج ديرلر همزه سز ان الاعرابي ايتدي بواهليلج در لام اخيره نك فتييله
 زير اكلام عرند افعيلل يوقدر كسر بيله و افعيلل لامك فتييله چوقدر مثل اهليلج و اريس و اطريفل هكدا
 في عامة نسخ الصحاح و لاكن لا يخلو عن المصادر فتا مل الهليلجة هانك كسر بيله احق معناسنه خافاخر
 ايتدي براعرايه هليلجه ندر ديو سوال ايتد كك ايتدي هليلجه شول احق اولان كسنه در كه ياغي بيوك
 و زياده يي اوله اكل معناسنه و شول صفتلو شول صفتلو كسنه اوله ديدى وهر باركه بكابولوشنه
 هليلجه نك تفسيرن ابدوب بر صفت زياده ايدردى بعد زمان كيدر اولدقه ايتدي و بالجملة هليلجه اول
 كسنه دركه اوصاف قبيحه دن هر نسنه يي جمع ايتيش اوله الهيج فتييله شول و فاقج سنكلر دركه بعوض
 كي اولوب قيونك و جارك يوزلرينه و كوزلرينه اوشرو بعوض يانك فتييله اوزنه ديرلر الهجة هيجك
 واحد و هيج ارق قيون دخی ديرلر واداني ناسه دخی هيج ديرلر بقالر اغاهم هيج و هيج معاش امرند سوء
 تدبيره دخی ديرلر و هيج اج اولمق معناسنه ده كلور الهياج رلفط دركه تاكيد ايچون كتوروب هيج هياج ديرلر
 ليل لا نل ديدكاري كي كه هيج هياج زياده اچلق ديكت اولور ليل لا نل زياده قره كوكچه اولدغي كي الهيج
 هانك فتي و ميكت سكوييله دوه صوي دفعه واحدده ايچوب قانق بقالر هيجت الابل تهيج هيجامن الباب
 الاول اذاشربت دفعة واحدة حتى روت الهياج همزه نك كسر بيله ات زياده سكر دوب سكر تده اقدام
 ايتيك بقالر هيج الفرس اي جد في جريه الهياج هانك كسر بيله باركيرو اولان ات الهياج هانك فتي و لامك
 كسر بيله هلاج جكي باركيرو معناسنه الهياج هانك فتييله دحرج و زنى اوزن باركيرو يريشنى فارسيدن
 معرب در بقالر هيج الفرس اي مشي مشي الهياج الهوج اوزن و احمق اولمق و سريع الحركه اولمق الهوج
 اوزون و احمق اولان كسنه كه انده سرعت و جله دخی اوله الهوج هانك فتييله و وواوك سكويي و الفك مد بيله
 شول ناقه دركه انده سرعت و حماقت اوله و هو جاشول بيله ديرلر كه غابت شديدا و لمعين اولري يرنندن قوپره الهوج
 هانك ضمييله اهو جك جمعي الهيج و الهياج هانك فتييله اولد و كسر بيله تاكيد الهيجان فتييله چهره مق و توزمق
 بقالر هياج لشي بهيج هيا و هيا جا و هيا اذ اثار چن چهره سه و توزسه و هياج غيره دخی ديرلر اتى اخر كسنه
 توزسه و چهرتسه لازم و متعدى كلور و هياج اونك قروسي معناسنه ده كلور بقالر هياج التبت هيا جا اذ
 ييس و قتال معناسنه ده كلور بقالر هياج ايام الهياج اي يوم القتال التهيج علي وزن التكريم و الهياج
 ميكت ضمي و يانك فتييله چهرتق الهياج شول اركنك دركه كوكلي مجامعت طلب ايلمه و هياج غضبه دخی ديرلر بقالر
 هياج هياج لشي نار غضبه و هياج هياج اي سكنت فورية الهياج قورين سنه يابسه معناسنه بقالر ارض
 هياج اذ ييس بقلها و اصفر يعني ريك اوتى قور يوب صرر سه ارض هياج ديرلر الهاجة قور يتيق بقالر
 اهاجت الریح التبت اذال يسته و ري قوري بولغه دخی ديرلر بقالر اهيحنا الارض اي وجدناها هياج النبات
 اي يابسة النبات الهياج هانك فتييله حرب جنك معناسنه مدله و قصر له جائز در التهاج تانك فتي و يانك

هوج

هيج

هيج

هوج

هيج

قبلی ذکر اولنان وجه اوزن بنسی اشکان اوله واجل شول محفه به دیرلکه اوزرنه قبه سی اولیه
 الحاحه فحینه به باشک ایکی جاننده قل بنین به دیرلر الحاحه حیمک ضمیمه شول صغر در که بنوزی اولیه الحاحه
 میمک ضمی و لامک کسری و تشدد بد به شول کسنه در که کثیر الاکل اوله الحاحه میمک ضمی و لامک فحینه اکل
 اولنان سنه التحلیج علی وزن التکریم رایشه زاده اقدام ابدوب نصیم اوزن اولمق الحاحه حیمک ضمی و لامک
 تخفیفه شول سیه دیرلکه اوکونه کسنه الوب کینه الحاحه میمک ضمی و لامک فحینه عد او قی اظهار اینک
 ورنسینه فی احشقی بقال حاجت بالا مر اذا جاهرته الحاحه میمک ضمی و لامک کسری به عناد ابدن کسنه
 مکابر معنای سنه الحاحه حیمک فحی و لامک سکونی والفک مدبله بر موضعک اسمیدر که بصره دن ایکی فرسخ
 اوزن قلغی وارد الحاحه علی وزن الدرجه باشی تراش اینک بقال حیمک رأسه اذا حلقه میزاید در الجموح
 والحاح حیمک اوله ضمی ثانیه کسری به ات باشی بکلکی ابدوب صاحبته غالب اولمق و عورت طلاق و برلردن
 اول کندی اوندن چقوب اقریاسی یانه وارمق بقال جمحت المرأة من زوجها اذا خرجت من بیته
 الی بیت اهله و جموح سرعت اینکه دخی دیرلر بقال جم ای اسرع ابو عبیده ایندی یاری تعالینک لولو الیه
 وهم یجیحون قول شربقنه یجیحون یسرعون معنای سنه در الجموح حیمک فحینه باشی یک اولان ات
 بقال فرس جموح و جموح شول کشینه دیرلر که کندی هواسنه تابع اولوب منعه ممنوع اولیه
 الحاح حیمک ضمیمه و میمک تشدد بد به شول دمرنسر باشی مدور او قدر که انو کله و غافل اوقاتی او کر نورلر
 الجنوح حیمک و نونک ضمیمه میل اینک بقال حیمک و جموح من الباب الاول والثانی اذا مال و کجه قریب اولغه
 دخی جنوح الیل دیرلر الا جتناح همزه نونک و تانک کسری به بعناه الا جناح همزه نونک کسری به میل ایندرمک
 بقال اجحه غیره الجواح شول ایا کور در که کوکس جانبته متصل در تنه کم ضلوع ارقه جانبته متصل اولن در
 الحاحه جواحک مفردی در الحاح دومنک ایا کوسی فاغق اغریوک چکمه دن بقال حیمک البعیر علی البناء
 المجهول اذا انکسرت جواححه من الحمل الثقیل الحاح حیمک فحینه قوش قنادی الاجحه همزه نونک فحی و نونک
 کسری به جناحک جمعی قنادی معنای سنه الحاح حیمک فحی و نونک سکونیه قوش قنادی ورمغه دیرلر نقول جحخته
 اذا صبت جناحه الحاح حیمک ضمیمه کنه اتم معنای سنه الحاح حیمک ضمیمه الحاح حیمک کسری به کجه نونک بریان سی
 بقال حیمک الیل و جحه ای طائفه منه و حیمک کسری به جانب معنای سنه دخی کلور بقال حیمک الطریق ای
 جانبته و حیمک القوم ایضا حیثهم الجوح حیمک فحی و و اوک سکونیه برنسنه فی دیندن کسمک بقال حیمک حجت الشی
 اجوجه من الباب الاول الحاحه شول افت که مالی هلاک ابلیه بل قورقلق اولمق جهندن یا خوداخر سیدن
 بقال جاحتهم الحاحه الاحتیاج علی وزن الافتعال یعنی الجوح بقال جاحتهم یعنی استأصلتهم الاجاحه
 همزه نونک کسری به افت ابرشدر و هلاک اینک بقال جاح الله ماله واجاحه واجتاحه ای اهلكه بالاحاحه فصل
 الحاء الحاحه کسری و رانک تخفیفه عورنک فرجی اصلی حرح ابدی الا حراح همزه نونک فحینه جمعی و جمعی
 احراح کلک دلات ابدی که حرح اصلی حرح اوله الحرون ضمیمه حرح جمعی در منقوصه بدون و مؤن جمع
 اولدغی کبی الحری حانک کسری و یانک تشدد بد به حرح منسوب دیکدر الحری بعناه لکن رانی مفتوح
 ابدی سنن بدنه و غندنه بدوی و غدوی دبد کری کی الحرح حانک فحی و رانک کسری به ذات حردیک اولور
 سنه سینه فحی و تانک کسری به ذات است معنای سنه کلدوی کی فصل الدال التدبیر علی وزن التکریم ارقه سن
 دوز ابدوب باشین اشاعه صالیو برمک بقال دغی الرجل ندیما اذا بسط ظاهره و طأ طأ رأسه فیکون رأسه
 استلحاطا من الیثیه یعنی صاغر یسندن باشی استغه اولور و فی الحدیث انه نعی ان بدغی الرجل فی الركوع

جم

جغ

جوح

حرح

دج

کا بدغی الحاحه الدح دالک فحینه یرم اور سملک نقول دحمت فی الارض اذا دستت فیها الدحاح
 قصه بویلو کسنه الدحیده دالک ضمی و حانک فحی و دال ثانیه نونک کسری به کذلک قصه بویلو کسنه
 الاندحاح همزه نونک کسری و نونک سکونیه فارن کلک اولمق بقال اندح بطنه اندحاحا اذا اتسع
 الدر حایه دالک کسری به و یاء مثنائه سمر اولوب قصه بویلو و قرنی سیک کسنه و در حایه فعلان و زنی اوزن
 جعطان به ملحق در و جعطان حیمک کسری و عین مهمله نونک سکونیه و طاء معجمه و راء مهمله ابله قصیه
 القامه اولوب فرموده اولان کسنه الدردح دالینک کسری به یاستلو کسنه بقال شیخ در دج ای کبیر الدح
 دالک فحی و لامک سکونیه و الدلوح ضمیمه اغریوک التند یور یوب اغریو یچون ادمن وجه معتاد اوزن
 ادمق الدلوح دالک فحینه کثیرا لما اولان بلود الدح ضمیمه دلوحک جمعی در کلدوی کی التداخ تانک فحی و لامک ضمیمه
 کبی و قدوم کولنک دبد کری الت که طائغیلر استعمال ابدی الدح کذلک صوی جوق بلود الدح دالک
 ضمی و لامک تشدد بد به و فحینه دالحک جمعی را کعلک جمعی رکع کلدوی کی التداخ تانک فحی و لامک ضمیمه
 ایکی کسنه برنسنه فی کوتورمک بقال تدالحا الشی فیما بینهما اذا حمله علی عود یعنی اغاج طاقوب کوتور سمر
 و فی الحدیث ان سلمان و ابی الدرداء اشتريا الحافتا الحافتا دوح جعفر و زنی اوزن برعورنک اسمیدر الدح
 شول نقش که او غلغله کسری به کسری به نونک اودرلر بقال الدیاداحه الدوحه اولو اغاج هر نه جنش اغاج اولور سه
 اولسون فصل الدال الذیح یارمق شق معنای سنه بقال ذبحت الدن اذا زلتها و زل زاء معجمه ابله یارمق معنای سنه در
 و ذیح بوغزلق معنای سنه دخی کلور بقال ذبحت الشاة والکل من الباب الثالث الذیح دالک کسری به و یانک
 سکونیه بوغزلقان سنه قال الله تعالی و قد یناه بذیح عظیم که حضرت اسماعیل دن قربان فد اولند غمه
 اشارتدر الذیح دالک فحی و یانک کسری و مدبله بوغاز لیس الذیح مؤنثی و تاء ثانیته کلمی اسمیت غالب
 اولد غیچون در کرچه فعلیل که یعنی مفعول ولسه مذکری و مؤنثی برابر اولور و ذیح شول قیوندر لکه حج شربقه
 سنک ایچون بوغزلقه صالح اوله الا ذباح همزه نونک کسری به و ذالک کسری و تشدد بد به قربان ایچون قیون
 حاضر اینک بقال ذبحت ای اتخذت ذیح کا نقول الطیحت اذا اتخذت طیحا و طیح بشتن سنه به دیرلر التداخ
 خلق بری برین بوغازلق بقال تذیح القوم اذا ذیح بعضهم بعضا و یقال التداخ الذیح یعنی خلایق بری برین
 مدح اینک بری برین بوغازلق کی در الذیح میمک و یانک فحینه برده اولان شول یار قدر که بر قارش مقداری
 اوله الذیح جمعی بقال غادر السیل فی الارض اخادید و مذایح و اخادید اخادودک جمعی در همزه نونک ضمیمه یارق
 معنای سنه و مذایح دیوحر ابلره دخی دیرلر انده قریبن اولد غندن او ترو و قریبن قریبانک جمعی در و قریبان حقه
 یقین ایدن سنه در الذباح دالک ضمی و یانک تشدد بد به شول یار قدر که ایا قدره اولان برمقلرک ایچون بوزنه
 اوله و منه قولهم مادونه شوکه و لا ذباح یعنی اول سنه نونک و راسنه نه شوک و ارونه خود ذباح و اردر
 و شوک دیود بکنه دیرلر سعد الله ایح منازل فردن برمنزلک اسمی در که اول ایکی براق بلد زلدر که بری
 برندن اراقلغی برار شون مقداری در هر برینک صدر نه بر کوچوک بلد زلدر که کویا که فی بوغزلقا کبناء ذیح
 دبدلر الذیح دالک ضمی و یانک فحینه علی وزن الهیج براندر که ای دوه قوشی و روهیج هانک ضمی و یانک فحینه
 دوه نونک صکره طوغن یاور سی در اخر التناج معنای سنه الذیح دالک ضمی و یانک فحینه براغری در که بوغازه
 عارض اولور بقال اخذنه الذیح ابوز بددن بو بله نقل اولندی اما عامه ذیح دبدکنک تسکین بابه اصلی
 معلوم دکلدر الذیح دالک ضمی و رانک فحی و تشدد بد به و الذیح دالک ضمی و رانک ضمی و تشدد بد به بر
 قرمز یو جدر که سیاه نقطه لری وارد او بر سمومدن در الذیح جمعی و سبویه ایندی ذرا بیک واحدی

درح

دح

دوح

ذیح

ذرح

وتشدد بدله كوچك قوولو ديك اولور بقال يوم ریح و مكان ریح المروح ميمك فتي و رانك خميله شول
 خوضدر كا كابل دو قنوب مشوج اوله المرح ميمك فتي و رانك كسر بله كذلك بل دو قنن حوض المروح
 والمرح ما خود من ریح الغدير على الملم يسم فاعله مثل مشيب ومشوب اخذ من شيب التروح فختينله وواوك
 ضمی وتشدد بدله اغاجك پیراخی نكر اظا هر اولق بقال تروح الشجر ای تفطر بورق وتفطر فائله وطاء مهمله
 ابه برنسنه یارلغه دیرلر واوت اوزمغه دخی دیرلر بقال تروح التبت ای طال وضو قرب اولدغی نسنه دن
 رایحه بغلغه دخی دیرلر بقال تروح الماء اذا اخذ ریح غیره تقر به منه وتروح بلیزه ابه هوا کسب اینکه ده دیرلر
 بقال تروح بالمر وحة وتروح کتک معناسنه ده کلور المروحة ميمك خميله وواوك فخیله کاه برایشی ایشلیوب
 کاه برایشی ایشلک که برایشدن برایشه انتقال استراحت کی اولور بقال رواح بین رجليه اذا قام على احدها
 مرة على الاخری مرة التروح على وزن التعامل كذلك مناو ابه عمل اینک بقال ان بدیه لتترواحان بالمعروف
 یعنی اللری احساندن خالی دکلدر الروح فختینله وسعت معناسنه وروح كذلك ای ایاغك ان سنه اولان
 وسعت درو بو فجدن ادنی در که فحج دخی ایاغك ان سنی واسع اولقدر الارواح ایاقرک او کجهری بری برینه
 بقین اولوب بورنلری از اغ اولغه دیرلر وروح پراکنده اولنه دخی دیرلر بقال طیر روح ای متفرقه بعضیلر
 ایندی طیر روح اخشامه قرب دوغکه کیدن قوشلر در ریحک جمع در خدم خادمک جمع اولدغی کی الارواح
 همزه نك فتي و رانك سکونيله ایاقلری بری برندن راغ اولن کسنه الروحاء مؤنثی وهر دوه قوشی روحادر دیشلر
 ویدی بقین چناغه دخی دیرلر بقال قصعة روحاء اذا کانت قر بینه العقر الارنياح شاد اولق نشاط معناسنه
 و رحت اینک معناسنه ده کلور بقال ارتاح الله لفلان ای رحه الاستراحة راح بولق المستراح اب خانه مخرج
 معناسنه الاستراواح برنسنه یانس دو قنوب بقیقی بقال استروح الیه ای استنام وسکن الیه الاربی همزه نك
 فتي و رانك کسر بله خلقي واسع اولن کسنه الاربیحة احسان وقتنده شاد اولق بقال اخذت الاربیحة اذا
 ارتاح للندی یعنی احسان ایچون شاد اولسه الريحان فسلکان دبدکلری اوت که رایحه طبیه سی وارد ورزق
 معناسنه ده کلور نقول خرجت ابغی ریحان الله ای رزقه وفي الحديث الولد من ریحان الله وقولهم سبحان الله
 وریحانه نصبوها على المصدر یر بدون نثر بهاله واسترزا قای یعنی بن حق تعالی یی نثر یابدوب اندن رزق
 طلب ایدرم واما قوله تعالی والحب ذو العصف والريحان فالعصف ساق الزرع والريحان ورقه یعنی عصفدن
 مراد اینک اینجکی وریحاندن مراد پیراخی در کذا نقل من القراء ورواحانك فخیله والف مدوده ابه برشهرک
 اسمی در الروحاوی و حاشیه منسوب اولن کسنه در فصل الزاء ریح برنسنه یی محندن ارمق بقال رحه رحه
 من الباب الاول اذا نجاه عن موضعه الزحرة على وزن الرزلة برنسنه یی برنسنه دن ایرمق بقال زحزحته عن
 کذا ای باعدته عنه التزحزح على وزن التزلزل یرلق بقال زحزحته فتزحزح ای نخی الزحزح زالك فتي و حانك
 سکونيله راغ اولق نقول هو زحزح عن ذاك ای بعد منه الروح و رانك فتي و رانك خميله شول دبه در که اوزری
 بضی اوله الزروح و رانك فتي وواوك کسر بله زروحک جمع ابو عمر و ایندی زروح کوجک دبه چکلر در که کاو بک
 دیرلر الرطاحة یا یون وصفا جق اولن نسنه بقال قصغه رطاحة ای منبسطة قر بینه القعر الریح و رانك ضمی
 و ميمك فتي وتشدد بدله دخی اولن کسنه و بعضیلر ایندی قصیر القامة اولوب مذموم اولن کسنه
 الریح راغ اولق بقال زاح الشی ریح ای بعد وذهب الازاحة کیدرمک از اله معناسنه بقال
 ارحت علته فراحت فصل السین السباحة سبنك کسر بله صوده بوزمک عوم معناسنه السبح سبنك فتي
 واذک سکونيله فارغ اولق وافر معناسنه تصرف اینک فتاده ایندی باری تعالی نك ان لك في النهار سبحا طوبلا

زح

زح
رطح

زح

زح

سبح

دبدوکی قول شریقند سیم طویل فراغ طویل معناسنه در و ابو عبیده ایندی منقلب طویل معناسنه در
 و موزج ایندی فراغ وخی و ذهاب معناسنه در و سبب ات سکر تسنه دخی دیرلر الساج سکر دخی ات السجة
 سبنك خميله و یانك سکونيله شول دبدو فخلدر که انوکه تسبیح چورلر و سبجه تطوعه دخی دیرلر کز ذکرده
 اولن تطوع اولسون کزک صلاته اولن تطوع اولسون نقول قضیت سبجی وروایت اولندی که عمر رض الله عنه
 جلدن جلین سبح بعد العصر ای صلیا یعنی ایکی کسنه یی تعزیر ایندی ایکندی غازندن صکره تطوع غازن
 قلدر یچون التسبیح علی وزن التکریم باری تعالی یی عیب ونقص و برنسنه لردن بر بدر دیک سبحان الله
 تسبیح معناسنه در منصوب بدر مصدریت اوزن کویا که ابری الله من السوراة دینلشدر و عرب طائفه سی سبحان
 من کذا دیرلر اول نسنه دن نجب محندن و سبحان منون اولدی زیر سبحان معرفه در تسبیحک علی در السجحات
 سبنك و یانك خميله اولولق جلات معناسنه ومنه قولهم سبحات وجهه ربنا ای جلالته السبحوح سبنك ضمی
 و یانك ضمی وتشدد بدله خدای تعالی حضرت تلمیثک شول اسم شریفلرندن در که عیوب نقایصدن بری اولغه
 دلالت ایدر ثعلب ایندی هر اسم که فعل و وزنی اوزن در عینک تشدد بدله اولی مفتوح در مکر که سبوح
 و قدوس کله لری اوله که بونلرده خميله استعمال اوکتر در و ذروح ده دخی ضم اکثر در دیشلر و سبیمو یا ایندی
 کلام عربی فعل و وزنی اوزن مغر دیو قدر و زروح بر جنس قرمزی بوجکه دیرلر که اوزننده سیاه نفاطاری
 وارد السبحوحه سبنك فتي و یانك ضمی و تخفیفله مکه مشرقه نك اسمی در شرفها الله تعالی بعضلر ایندی
 عرفانه بر دن نك اسمی در السبح فختینله حسن اعتدال اوزن اولق الاسحاج وجه حسن اوزن عفوایتمک بقال
 ملکت فاسیح یعنی چونکه خصمکه قاد اولدک الفا طکی ملایم قلوب رفق اوزن اول السبح سبنك و حیمک خمیلر بله
 سهل معناسنه کلور بقال مشیه سبج ای سهوله و سبج وسط معناسنه دخی کلور بقال خل له عن سبج الطريق
 ای عن وسطه و قدر معناسنه ده کلور بقال بئی القوم بیوتهم علی شج واحد ای علی قدر واحد السحجة سبنك
 فتي و حیمک کسر بله طبیعت و سحیت مقدار معناسنه ده کلور بقال بئی القوم بیوتهم علی سحجة واحدة ای
 علی قدر واحد الاسحج معتدل واحسن معناسنه بقال وجه اسحج یعنی حسن واعتدالی ظاهر اولن یوز
 سحاح سبنك فخیله یر بوع قبیله سندن بر عورتک اسمی در که دعوا ی بیوت ایشلدر السح دوکک صب معناسنه
 بقال سححت الماء و غیره اسحه سحاحن الباب الاول اذا صبته و صوبو قرودن اسغه افعه دخی دیرلر بقال سح الماء
 یسح سحای سال من فوق و کذلك المطر والدمع یعنی یغمورده و کوز یاشنده دخی استمهال اولنور
 سح المطر و سح الدمع دیرلر و سح ل اورمغه دخی دیرلر بقال سح مائه سوط ای جلد السحوح سبنك فتي و حانك
 خميله یغمور دو کچی بلوت التسحیح علی وزن التزلزل اتق سیلان معناسنه بقال تسحیح الماء ای سال
 الاسحاح سبنك فتي و حانك سکونيله زیاده دو کچی یغمور بقال مطر سحاح ای یسح سحاشد بدا
 السححة ميمك خميله وسین اه لانك فخیله و ثانیه نك کسر بله شدله اولجی نسنه بقال طعنة مسححة
 ای شد بدله السحوح ضمتینله والسحوحه ضمتینله کذلك قیون سمرمک بقال سحت الشاة تسح من الباب
 الثاني اذا سحت السحاح سبنك خميله و حانك تشدد بدله سمر قیونلر سحاح معناسنه السحاح سمرات بقال سحاح
 اصغی ایندی کویا که ات غایت سمر لکدن چروشتی دو کر المسح ميمك کسر بله شول ات در که غایت
 سکرده کویا که سکرتمکی دو کر حالت جریانده صود و کلدی کی السحیح علی وزن جعفر و السححة او اورتسی
 ساحة ادر معناسنه السح سبنك فخیله یوز اوزرینه برقی یا خود ارقه اوزرینه برقی بر حیدتله که اوتورر
 اولیه و یانی اوزرینه دوشمش اولیه نقول سححه من الباب الثالث الانساح همزه نك کسر بله یوز اوزرینه

سبح

سبح

سح

سرح

یا رقه اوزرینه دوشک المسدوح والسدح سبنک فخی و دالک کسر بله یوز اوزر بنفیا ارقه اوزر بنه دوشک
 کسینه السادح شول کسینه درکه اوجوز لغه ایرمش اوله محصب معناسنه السرح سبنک فخی و رانک سکونیه
 شول طوار درکه بیانده اولیه سائم معناسنه و سرح اوتور مقه دخی دیرل بقال ارحت الماسیه وانفشتها واستنها
 واهلنها و سرحتها سرحا بوجله افعال بر معنایه درو بونلرک اچنده بلالاف استعمال اولنان سرحت در و منه
 قوله تعالی و حین تسرحون السروح ضمتنله اولامق معناسنه در بقال سرحت هی بنفسها سرحا پس
 سرحت لازم و متعدی کور تقول سرحت بالغدا و راجت بالعشی السارحة شی معناسنه دخی کاور محصب
 الاستعمال بقال ماله سارحة و لایحه ای شی التسریح علی وزن التکریم ارسال ایتک بقال سرحت فلانالی
 موضع کذا اذا ارسلته و طلاق و یرمک معناسنه ده کاور و تسرح طرمزدن اول صایحی چوزوب صالیو یرمکه
 دخی دیرل و برنسنه فی اسان ایتکه دخی دیرل السراح سبنک فخیله اسم در تسرح معناسنه تبلیغه بلاغ کی
 و فی المثل السراح من الجاح یعنی قن برکسینه نک مرادن و یرمکه قادر اولماسک اکایا س خیرن و یرمک فی
 مراده ابرکورمک کی در السرح اکر سزات بقال فرس سرح اذ کان عری و عری عینک فخیله اکر سز دیک اولور
 السرح سبنک و رانک فخیله سرحک جمعی بقال خیل سرح و سرح سربع معناسنه ده کاور بقال ناقه سرح
 ای سربع و سرح یاب یاب یوریکه دخی دیرل بقال مشبهه سرح ای سهله مثل سرح و سرح سین مهمله نک و حیمک
 فخیله کذلک یاب یاب یوریکه دیرل ته کم مروا یتدی اصمعی یتدی ملاط سرح دیرل من سرح الجنب اولنه
 یعنی کیدب کله سی سربع اولنه و ملاط میمک کسر بله و طاء مهمله ابله یهلو معناسنه المنسرح میمک فخی
 و رانک کسر بله چایک معناسنه و المنسرحه کذلک نیز و چایک معناسنه بقال ناقه منسرحه ای سربعه
 و منسرح شول کسینه یه دیرل که لباسندن چقمش اوله و منسرح عروضدن برجنس بحرک اذ بدیرل الانسراح
 همزه نک و سبنک کسر بله برکسینه ارقه سی اوزن یوتوب یقلرن بری برندن ایرمق السرح سبنک فخی و رانک
 سکونیه اوزن یوک اغاچلر در السرحه سرحک واحدی بعضلر یتدی اوله دیکلری اچدر علم و وزنی
 اوزن ته کم اول کتابه مروا یتشدر سرحه بر موضعک اسمی در السریاح سبنک کسری و رانک سکونیه
 طویل معناسنه در و سریاح چکرکه دخی دیرل ام سریاح برعورنک ادی و السریحه سبنک فخی و رانک
 کسر بله شول صرم در که انوکله نعل دیکرل السریح علی وزن الطریق و السریح علی وزن الطریق سربحه نک
 جمعی در السرحان سبنک کسر بله قور دذئب معناسنه اما قبیلله هذیل ارسلان دخی سرحان دیرل و فی المثل
 سقط العشاء علی سرحان یعنی کجه قرکوسی افرسلان اوزرینه دوشردی سببویا یتدی سرحان ده
 نون زاید در فعلان وزنی اوزن در السرحان سرحانک جمعی در السرحانه مؤنثی در قاله الکسانی السرحان
 سبنک کسر بله شول ملاط یردرکه اوت بتور و ونسی بتور و ونسی نونک فخیله و صاد مهمله ابله براوت درکه
 افر دقه اکا طریفه دیرل و سرحان شول ناقه در که کثیره اللحم اوله فر یتدی سرحان یوک اوان ناقه دیرل السطح
 سبنک فخی و طانک سکونیه طام اوزری و هر نسنه نک یوقر و سینه سطح دیرل و سطح دوشمکه دخی دیرل
 بسط معناسنه بقال سطح الله الارض سطحان من الباب الثالث ای بسطه السطح دوز ایتک نسنه مقابله در
 که تسنیم برنسنه فی دوه هورکی کی مرتفع ایتکه دیرل السطح میمک فخی و طانک فخی و تشد بدیه غایت دوز
 اولان نسنه یقال انفس سطح ای منسط جدا السطحه و السطح ارق قوی و حق نسنه توشه دان معناسنه
 و سطح اول کسینه یه دیرل که رقه اوزن یا تمش اوله و سطح نبی دویب قبیلله سبنک بر فایحینک اسمی در که روایت
 اولنور باشدن غیر یی رنده سوکی یوغیدی الانسطاح علی وزن الانفعال برکسینه ارقه سی اوزن و اوزنوب

سردح

سطح

حرکت

سفر

سطح

سبح

حرکت ایتکه مک السطح سبنک فخی و طانک تشد یدیه براوت در السطحه سطحک واحدی المسطح میمک
 کسر بله و طانک فخیله شول یک فیکدر که اوزن طاش ابله چوزلر صوا کسوزن دیو و مسطح خیمه در کسینه دخی
 دیرل جمیع معناسنه و مسطح شول یه دیرل که اوزرینه خرماس و ب قور بله المسطح میمک فخیله کذلک
 خرماقور یدحق بریس میمک کسری و فخی ابله لغت اولور الاسلطاح همزه نک و لامک کسر بله برنسنه
 اوزون و انلو اولمق بقال اسلطاح الشی اذا طال و عرض التسطح سبنک فخی و فانک سکونیه برنسنه نک ماد فی
 بقال سفح الجبل لاسفله لایسفع فیه الماء و هو مضطجع یعنی اسفل جبلک صوی یثاغی اولن بری و بر موضعک
 اسنیدر و صود و کیکه و قان دو کیکه دخی دیرل تقول سفت الماء اذا هر قتمه و سفت دمه اذا سفتته السفاح
 سوزه قادر کسینه بقال رجل سفاح ای قادر علی الکلام و سفاح عبدالله بن محمد لقی در که نبی عباسدن
 البتاعلیفه اولان اولدر السفاح و المسافحه سبنک کسر بله اولنه و میمک فخیله ثانیه زنا معناسنه در بقال
 مسافحه مسافحه و سفاح السفاحان سبنک فخیله ایکی چوالدر که بری بر نه جاتوب هیکه کی ایدرل السفح
 کذلک سبنک فخیله قار او قلرن در بر او قدر که انوک یایی یوقدر السلاح سبنک کسر بله الت محار به لفظ مذکر در
 السلاح جمعی کد چون زراجع صغه لرندن بوصیغه مذکره فخصوص صیغه در شمار ابله امر مرد ایلله اوردی کی
 و سلاحک تا بنی دخی جائز در و شمار خامعه نک کسر بله عورنلر باشته اور توند کی زده دیرل و ردارانک کسر بله
 طشره یکیلن لباس در چادر معناسنه التسلیح فختنله و لامک فخی و تشد بدیه سلاح کیمک بقال تسلیح الرجل
 ای تسلیح السلاح لامک کسر بله شول کشی در که انوکله سلاح اوله و سلاح شول ناقه یه دیرل که تازه اوت
 یوتوب اسهال اوله المسلحه میمک فخیله شول قوم در که سلاح صاحب لری در و مسلحه اهل اسلامه کفره بننده
 اولان در بند و کوز جیلر طور دخی یزه دخی دیرل و فی الحدیث کان دنی مسلح فارس الی العرب العذیب و عذیب
 عین مهمله نک فخیله و ذالک فخیله بر صود در که نبی قیسمه منسوب در السلاح سبنک فخیله ترس غایط معناسنه
 التسلیح سبنک فخیله غایط ایتک بقال سطح سطح سلاحان من الباب الثالث السلاح همزه نک کسر بله غایط اقدرمک
 بقال اسلحه غیره الاسلح همزه نک و لامک کسر بله شول و ت در که فی یکله دوه نک سودی چوق اولور قال التمره
 من العرب الاسلح رغوة و صرح و سمام طرمح یعنی اسلح دیکله معروف اولان و ت سودک ازیاد دنو سنامک
 ارفغانه سبب در رغوه رانک فخیله سود کیمکی و صرح صافسی و سنام فتح سین ابله دوه اورکی و اطرح
 اوزون اولان نسنه طویل معناسنه السلیح یندن بر قبیلله نک ایدر در سبلخون برقرینک اسمی در ساخون
 سبلخون دیدکاری قریدر که عامه تحریف ایدوب ساخون دیرل و بونک اعرابی نو جهله اولدغی باب باده
 نصب تفسیر اولند و غی رده تفصیل اولمشدر السطح سبنک فخی و لامک فخیله کذلک یا وریسی سلاک و سلف
 کبی که بونلر دخی کذلک یا وریسی معناسنه در السطحان سبنک کسر بله سطحک جمعی در السماح و السماحه
 سبنلرک فخیله جو مردلک بقال سبح من الباب الثالث یعنی انی اعطا یتدی و عطاسی سخاوتیه در و سبح لی ای
 اعطانی یعنی اعطا یتدی و عطاسی سخاوتیه در کادر السبح سبنک فخی و میمک سکونیه جو مرد کسینه بقال
 سبح من الباب الخامس السحاء سبنک فخی و میمک فخی و الفک مدیه سطحک جمعی کویا که مسیحک جمعی در
 المسامیح علی وزن المصایح کذلک مسیحک جمعی در بودخی کویا که مسامحک جمعی در السمسحه سبنک فخی
 و میمک سکونیه مسیحک مؤنثی بقال امراه سمسحه السماح سبنک کسر بله سمسحه نک جمعی در بقال نسوة سماح
 لا غیر المسامحه میم اولک فخی و میمک ثانیته فخیله برنسنه فی اسان کورمک مساهله معناسنه السماح نک
 فخی و میمک فخیله تساهل معناسنه در بقال تسامح القوم ای تساهلوا الاسماح همزه نک کسر بله ذلیل اولمق

ومنه قولهم استسحت قروته ای ذلت غفسه وتابعت وقرونت قافك فتي وراءهم بله نك ضميلة نفس معنائه در
 التسميح على وزن التكریم كوندري طوغر لثقي ثقيف المرح معنائه وتسبيح سيري سهوات اوزن ايتيك
 معنائه ده كور السنج سينك فتي ونونك كسر بله والساح نونك كسر بله شول صيد در كه انوك صاغي
 صيادك صاغ جانبته اوله كرك اوچار قسمي وكرك قچار قسمي اولسون تقول سنج لي الطبي بسنج سنو حال اذ من
 مياسرك الي ميامنك عرب طافعه سي ساحله او غور طو توب بار حله تشوم ابد رر ابو عبده ايتدي يونس رور
 ديكله معروف شاعر بن حاضر ايكن ساحله بارح دن سئوال ايتد كدر رو ايتدي سنج اول صيد در كه قشودن
 كلور كن صاغي سكا فرب اوله يعني صاغ جانبته قرب اوله وبارح اولدركه صولي سكا فرب اوله يعني صول
 جانبته قرب اوله السنج سينك فتي ونونك سكويه والسنوح ضميلة ظاهر اولق بقال سنج لي رأي في كذا اي
 ظهر وعرض معنائه دخی كلور بقال سنج بكذا اي عرضت الساحة او اوتة سي باحه معنائه الساج
 والساحات والسوج سينك ضمي ومد بله ساحه نك جمعي مثل بدنه وبدن وخشبة وخشب السج سينك
 فتي ويانك سكويه صوري يوزينه اثنق بقال ساح الماء يسج سيجا اذ اجري على وجه الارض يعني فتن صو
 يريوزينه جاري اولسه السنج اقرار صوما جاري معنائه وسج برده ردن برنوعدر وسج كذلك شول عبايه
 ديرلر كه مخطط اوله يعني يول يول لاجه سي اوله وسج كنك وميل ايتك معنائه ده كلور ورسويك دخی اسمي در
 على ماسي السج ميك ضمي ويانك فتي وتشدد بدله مخطط اولان نسنه بقال رد مسج وعباده مسج يعني يول
 بول لاجه سي اولان رد وعبا الساحة سينك كسر بله والسبوح ضميلة والسج والسيحان سينك فتي ويانك
 سكويه كنك ذهاب معنائه بقال ساح في الارض بسج سياحه الى اخره وفي الحديث لا سياحه في الاسلام
 وكولكه اكلك معنائه ده كلور بقال ساح الظل اي فاء وفي ميل معنائه در وسج رسويك ادي در كه بني
 حسان بن عوف قبيله سنه مخصوص صدر المسياح ميك كسر بله شول كسنة در كه يريوزنه كزوب غازلق بليوب
 سراسليه وفي الحديث لبسوا بالمسايح ولا بالمذايع البذر مذايع مديا عك جمعي در ميك كسر بله وذل معجه ابله
 وعين مهمله ابله سرفاش ابد مي معنائه وبذر يانك ضمي وذل معجه نك سكويه بدوزك جمعي در كذلك
 سرفاس ايتك معنائه وحدث شربقه بذر ماقبلتي تفسير اكلشدر الانسياح همزه نك كسر بله واسع
 اولق بقال انساح باله اي اتسع قلبه سيحان سينك فتييله شام شريفه برنهر ك اسمي در ساحين على وزن
 قاضين برنهر ك اسمي در بصره ده سيجون كذلك سينك فتييله ويانك سكويه برنهر ك اسمي در هنده فصل
 الشين السج سينك ويانك فتييله شخص معنائه در وكاه اولور يائي ساكن قيلور الشين سينك فتي ويانك
 سكويه اوزن معنائه در المشبوح ميك فتي ويانك ضميلة انلوديكدر عريض معنائه بقال رجل
 مشبوح الذراعين اي عريضهما السج سينك فتي ويانك سكويه كذلك انلوديكدر بقال رجل شج
 الذراعين ومنه بقول شج بشج من الباب الخامس وكذلك اوزانق معنائه ده كلور بقال الحر يا شج على
 العود اي يتدوحر باء حاء مهمله نك كسر بله وراءهم ابله برجنس كلر در كه كوشه جانبته دوزسه اول جانبته
 دوزر السج على وزن التكریم برنسنه في انلو قلق بقال شجته اي جعلته عريضا السج سينك ضميلة شول
 بخلدر كه حرصه مقارن اوله تقول شجت تشع من الباب الرابع وتقول ايضا شجت تشع من الباب الاول والثاني
 السج سينك فتي وحنانك كسر بله بخل وحرص اولن كسنة بقال رجل شج السج سينك كسر بله
 شجيك جمعي بقال قوم شجاح الاثمة همزه نك فتي وسينك كسر بله كذلك شجيك جمعي السج تانك فتييله
 برنسنه نك اوزر يني بخل وحرص كوستر شك بقال تساح الرجلان على الامراي لا يربدان بفوتهما المشاحه

ميك

معج

سوح

سج

شج

شج

ميك ضميلة بخل ايد شيك بقال فلان يشاح على فلان اي يضمن وضعت ضام معجه نك كسر بله بخله ديرلر
 الشجاح سينك فتييله بخل در شج معنائه وشجاح شول رور كه اندك صواقيه الا زياده يعفور يا غدي
 حينه وشجاح شول حقيقه ديرلر كه اودي حقيقه بقال زنب شجاح اذ الم يور الشجح على وزن جعفر برنسنه به
 بحدو مولب اولان كسنة وسوزي كسكن وسريع اولنه دخی ديرلر خي بقال للماضي في خطبته شجح
 وشجح سرعته او چن قوشه ده ديرلر بقال قطاة شجح اي سر بعة وشجح غير ثل اولنه ده ديرلر و بهادر ده
 ديرلر شجاع معنائه الشجحة او حجه ده سرعت اوزن اولنه ديرلر بقال شجح الطير في طيرانه اي اسرع
 واواز خالص اولماغه دخی ديرلر بقال شجح البعير في هديره اذ الم يكي خالصا الشرح سينك فتي و رانك
 سكويه برنسنه في كشف ايتك تقول شرح الغامض اذ افسرته وغامض غين معجه وضاد معجه ابله مشكل
 ديكل اولور وشرح قلبی اچوب ياك ايتكه ده ديرلر بقال شرح الله صدره للاسلام النسر مح على وزن التكریم
 برنسنه في يارب اچق ومنه تشرع اللحم اتي شرحه ملك معنائه الشرحيحه سينك فتييله هر ات يان سي كه سهر
 اولوب اوزن ونبوغه كسلس اوله اكنشرحيحه ديرلر الشرحيحه سينك فتي و رانك كسر بله بعناها الانشراح همزه نك
 وسينك كسر بله قلب اخلق بقال شرح صدره فانشرح شراخيل برحلك اسمي در كويك اياك اصلندن شراخ ايل
 اولوب ايل كلمه سنه مضاف در وابل لغت سر ياتيه اوزن الله معنائه در جبريل وميكائيل ده الله معنائه
 اولدغي كي كه عبد الله ديكل اولور شته كباب لامه كلور ان شالله تعالى وكاه اولور كه شراخين دخی ديرلر لامي نونه
 تبدل ايتكم يعقوب بدن بوبله روايت اولنشد الشرحيحه سينك فتييله اوزن طوبل معنائه الشفليح سينك
 فتييله ولا ملك تشدد بديله بورنك ديكلري بيوك وطود قلري قالن اولان كسنة وشفليح شول عورته ديرلر كه
 فرجنك ايكي چاني قالن وفرجي واسع اوله الاشجاع همزه نك كسر بله خرماقورغي قزرمغه بشلق بقال اشج
 اللخل اذا ذهي الشجح على وزن التكریم بعناه ونهي عن بيعه قبل ان يشق وقولهم قبحاله وشقعا اتباع له وقيل
 معناه با واحد الشقاقة قباحة بقال قبح الرجل وشق قباحة وشقاقة الشقيح سينك فتي وقافك كسر بله
 القبح هذا الم يكن الثاني اتباع الاول الشقا شينك ضميلة براونك اسمي در الشناحي سينك فتي واخرته يانك
 تحقيقيله اوزن ديكل در طوبل معنائه بقال رجل شناح يا حذف اولندي ساكنين اولد غندن او ورو
 تنويله يادن ويقال بكر شناح وهو الفتي من الابل وفي فافك فتي ويانك كسري ويانك تشدد بديله كنخ دوهيه
 ديرلر ويقال بكره شناحية للموت تازه وطوبل ناقه معنائه الشين سينك كسر بله براونك اديدر كه ياوشن
 ديرلر وهذبل لغتته شين امور كاقواسنه واحسننه ديرلر الشياح سينك كسر بله شينك جمعي المشايحه
 ميك ضمي ويانك فتييله برامده جدوسي ايتكه ديرلر بقال شياح الرجل ادا جد في الامر الاشاحه همزه نك
 كسر بله بعناها وغير بلر لغتته مشايحه واشاحه خذر معنائه در بقال شياحن اي حذرن واشاحت اعراض
 معنائه دخی كلور بقال اشاح بوجهه اي اعرض واشاحتات قورغن صاليو يركه دخی ديرلر بقال اشاح
 الفرس يذنبه اذ ارعاه الشياح سينك فتييله غير ثلو كسنة اهل وعيالي اوزن حذرن خالي اولدو غيچون
 شياح ديد بلر الشياح كذا سينك فتييله شول ناقه در كه سرعت اوزن در المشي وحاء ميك فتي ويانك
 ضمي والفك مدبله شول يدر كه شيني يعني ياوشن ديد كلري اوق چوق يتورر ومشي وحاء بر قوم رام ده
 اشتغال اوزن اولق بقال هم في مشي وحاء من امرهم فصل الصباد الصبح طك يري غار مق فجر معنائه الصباح
 صادق فتييله كوند زمسانك يعني كچه نك ضدی وصباح غارت دخی ديرلر بقال يوم الصباح الصبيحه صادق
 فتييله صباح معنائه در الا صباح همزه نك كسر بله والتصبح على وزن التكریم صباحه داخل اولق وداخل

شرح

شرح

شفليح

شفليح

شج

شج

صج

قلق بقال اصبح الرجل وصبحه الله وتصبيح صباحك خير اولسون معنسانه ده كور بقال صبحته اي قلت له صبحا
يعني صباح وقتنه سودايله متذوق ومتنع اول يا خود خيار ماله منول ول وتصبيح صباح وقتنه دخی کلکه
دیر لر بقال صبحته اذ ایتنه صباحا ولا یراده هنا بالتشدید التکثیر واصباح برنسنه اولق معنسانه دخی کلور
بقال اصبح فلان عالما ای صار وبقال ایتنه اصبح خامسه کما تقول لمسی خامسه اصبح صادق کسر بله لغت در
صبح معنسانه الا صبوحه همزه نك وبانك ضمیمه صباح معنسانه بقال ایتنه صبوحه کل یوم وامسبته کل یوم
یعنی هر کونک صبحانده وهر کونک اخشامنده اذ اصباح اصباح معنسانه در قارق غیر ممکن در اما بعض
شعرد که ایت علی اقامه ذی صباح واقع اولشد نظر فیت مراد کلدر اکبناء ممکن اولشد اما سیدو یه ایتدی
بو خشم دیکله معروف قبیله نك لغت در الصبحه والصبحة صادق فخیله وضمیله صباحه داخل اولق بقال فلان
ینام الصبحه والصبحة ای ینام حتی یصبح التصبیح فخیته و بانك ضمیمه وتشدید بله صباحه داخل اولق بقال
نصیح الرجل المصیح میمک وبانك فخیله مثول موضعدر افقه که طک یری اندن اغار ووطک یری اغار یعنی
زمانه دخی مصیح دیرل و بو ذکر اولنان حروف زواید زیاده اولنزدن اول اصل فعل اوزرینه بنا اولند غنه
نظر اراما کرز زیاده اولند غنه نباء اولسه اصبح کله سنک اسم زمانه واسم مکانده مصیح دینک لازم اولور دی
میمک ضمیمه الصبوح صادق فخیله صباح وقتنه ایچلن در و بوغبوقک مقابلی در صحاح نسخهلینک
ظاهرندن فهم اولنان بودر زیا الصبوح الشرب بالغداة دیشدر مکر که ظاهرندن صرف اولنوب شرب
مشروب معنسانه حمل اولنه زیا مشهور اولان بودر که صبوح صباح وقتنه ایچلن شرایک اسمی اوله غبوق
اخشام وقتنه ایچلنک اسمی اولدغی کی الصبح صادق فخیله وبانك سکونیه صبوحی ایچمک الا صطباح صبوح
ایچمک بقال اصطح الرجل اذا شرب صبوحا المصطح صبوح ایچن کشی الصبحان صادق فخیله وبانك سکونیه
بعناه الصبحی صادق فخی والفلک قصر بله مؤنثی مثل سکران وسکری وفي المثل لا کذب من الاخذ الصبحان
واخذ همزه نك فخیله وخاء معجه نك کسر بله و ذال معجه ایله اسیر اولان کسنه در المصباح میمک کسر بله جراق
سراج معنسانه ومصباح مثول ناقه یه دیرل که یتاغنده صباحلیوب تمام قوشلق اولما یخه اولناغه کتیه اصبحی
ایتدی دوه ده بو مقبول حالت در المصباح میمک فخی وبانك کسر بله مصباحک جمعی ومصایح مثول قدح لره
دیرل که نلر ایله صبوح ایچلور الاستصباح همزه نك وتانك کسر بله جراق او یارمق بقال استصحت به اذا
اسرحت والشمع لما یصطح به ای یسرح به الصباحه صادق فخیله اسمدر جمال معنسانه وصباحه صاحب جمال
اولق معنسانه ده کلور بقال صبح الرجل صباحه من الباب الخامس الصبح والصباح صادق اوله فخی وثانیه
ضمی ایله ادم صاحب جمال اولق بقال صبح فهو صبیح وصباح کذلک صادق ضمیمه جمال صاحبی اولان کسنه
کسانیدن بو بله نقل اولشدن الا صبح اصعبه قرب اولن در و صهب خمر نکنند اولنه دیرل میگون معنسانه
نقولر جل اصبح بین الصبح الصبح فخیته ایله قول قارشق اولوب صهوبت معنسانه قرب اولق الا صبحی
همزه نك فخی وبانك تشدید بله فحیه یه دیرل سوط معنسانه ابو عبیده ایتدی ذوا صبح ملوک یندن برینک
ادبدر سیاط اصبحیه یعنی اصبحی دبد کمری فحیلر اکانبست اولنور الحجة صاغلق که سفیک مقابلی در بقال
مع فلان من علمته من الباب الثاني الاستحاح بعناه بقال استصح من علمته ايضا التصحیح علی وزن التکریم صاغ
ایتمک بقال صحه الله الصبح صادق فخی و حانک کسر بله والصحاح صادق فخیله کذلک صاغ اولان نسنه و صحیح
وصحاح ثون معنسانه ده کلور لر بقال صحیح الادم وصحاح الادم ای غیر مقطوع الحجة والسقمه صادق وسبیک
ضمیل بله ابو عبیده روایتی اوزن کذلک صاغلق وصیر ولق معنسانه در بقال کان ذلک فی صحه وسقمه کذا فی

بعض نسخ الصحاح الاصحاح صحتنه داخل اولق بقال اصح القوم اذا كانت قد اصابته اموالهم عاهة ثم ارتفعت وعاهت
عن مهله ایله افت معنسانه در وفي الحديث لا یوردن ذو عاهة علی مصم المصون مثول قوم در که صحت اوزن
اوله المعه میمک ضمیمه وصادک فخیله محل صحت نقول السفر معصه الصبح والصحیحان صادق
فخیله بواوچ کله نك هر بریسی دوزیره اطلاق اولنور مکان مستوی معنسانه الترهات الصحاح باطل دیکل
اولور و ترهات تانک ضمیمه و رانک فخی وتشدید بله یهوده ولغو اولان کلامه دیرلر و بو ابو عبیده روایتی در
الترهات البابس دبد کمری دخی بو معنایدن جوهری ایتدی بونلر اضافه له اولق بنم قننه احسن در الصبح
صادک فخی و ذالک سکونیه اوتمک بقال صدح الدیک والغراب صدحان الباب الثالث اذ اصباح ودیک ذالک
کسر بله خروس معنسانه در الصیدح صادق و ذالک فخیله و بانك سکونیه قاتی واروات فرس شدد
الصوت معنسانه و صیدح ذی الرمه دیکله معروف شاعر کناقه سبنک اسمی در الصده صادق فخیله
و ذالک سکونیه مثول بو محقد که انو کله ر حاله افسون ایدر لر الصرح صادق فخی و رانک سکونیه قصره دیرلر
وهر بناکه عالی اوله اکصر ح دیرلر الصروح ضمیمه صرحک جمعی الصرحه صادق فخی و رانک سکونیه یرک محکم
اولان محلی متن الارض معنسانه و اوک لور تسی عرصه الدار معنسانه الصروح صادق کسر بله و اوک فخیله
ینده بر حصارک اسمی در الصرح فخیته هر نسنه نك خالصنه دیرلر الصرح مثول سوددر که کفی کش اوله
وهر صافی اولان نسنه یه دخی صرح بقال جاء بنو قیم صریحه اذ المیخالطهم غیرهم و صرح مح دیو خالص النسب
اولان کسنه یه دخی دیرلر الصرح جاء جمعی الصرح احدو الصروح صادق اوله فخی وثانیه ضمیمه خلوص معنسانه در
بقال صرح صراحه و صرحه من الباب الخامس صرح صادق فخی و رانک کسر بله عربده بر ابرک اسمی در که
نجابتله معروف در الانصر اح همزه نك و صادق کسر بله ظاهر اولق بقال انصر الحق ای بان لمصارحه میمک
ضمیله و رانک فخیله والصرح صادق کسر بله اشکان سوکک شتم صرح معنسانه بقال شمت فلا نامصارحه
و صرح ایل کفا حوا و مواججه و کفاح رو و سو بیکه دیرلر الصرح صادق ضمیمه اسم در اشکاره سوکک معنسانه
نوصرح کذلک خالص معنسانه ده کلور بقال کاس صرح اذا لم یشب مزاج یعنی کاسه اولان شراب بر نسنه
خط اولنه سه التصبر مح تعربضک ضدیدر که تعریض بر نسنه یی حق سو بلامکبر المصبرح میمک ضمیمه و صادق
فخی وتشدید بله مثول کوندر که انده بولوت اولمید بقال یوم مصرح ای لبس فیه سحاب ونصر مح حرک کو بیکی
کندر تقول قد صرح من بعد تهاد و از باد یعنی خمر صافی اولدی کو کر یوب کو یکن صا جد قدن صکره
و اظهار معنسانه ده کلور بقال قد صرح بما فی نفسه ای ظهر وظهور معنسانه ده کلور و فی المثل صرح الحق عن
محضه ای انکشف و زیاده شددید اولق معنسانه ده کلور بقال صرح کل اذا اجذبت وصارت صریحه
یعنی کل که کافک فخیله و حاء مهله نك سکونیه قتلنق بلی در یخن جدی یعنی قتلنق صرح اولسه بو بله دیرلر
الصمرح صادق ضمیمه و رانک کسر بله هر نسنه نك خالصنه دیرلر می زبانه در و ابو عمرو در مباح دخی روایت
اولنشدرد الله جوهری ایتدی ابو عمروک بور وایتی روایت محفوظه اکلان الصرح جفر و زنی اوزن دوزیره
دیرلر مکان مستوی معنسانه الصرح اصبح صادق کسر بله بعناه الصبح صادق فخیله و فانک سکونیه بر سبیک
جانبی در و انسانک صفی یانیدر جنبی معنسانه و طانک صفی بضتام اولن یر بدر مصطح معنسانه
وصفح اعراض ایتکه دخی دیرلر نقول صفحت عن فلان اذا عرضت عن ذنبه ونقول ضربت عنه صفحا اذا عرضت
عنه وترکته وصفح بر نسنه یی بر سبیک اوزرینه کتور مکه دخی دیرلر بقال صفحت الابل علی الخوض اذا امر بها
علیه وصفح سائلی رد ایتکه دخی دیرلر نقول صفحت فلانا اذا سألک فرددت و قلجک یعنی سبله اور معه دخی

صح

صرح

صرح

صفح

طرح

بقال طمحت الشئ ای کسرت و فرقه الطرح طانك فتحی و رانك سكونه برنسنه بی اثق رمی معناسنه بقال
 طرخت الشئ و بالشئ طرحا من الباب الثالث و بقال طرح النوى بفلان كل طرح اذ انات بیعتی فرقت فی هر
 موضعه اندی التطرح علی وزن التکریم جوق طرح ایتك بقال طرحه تطرح اذا اکثر من طرحه و تطرح بنای
 زیاده اوزون ایتك دخی دیرلر بقال طرح بناءه نظری محاذ اطوله جد الطرحه بمعناه بقال طرح بناءه زیاده المیم
 ای طوله الاطراح همزه نك كسری و طانك كسری و تسد بدله بعید ایتك افتعال یا بندن در الطرح طانك
 و رانك فتحلر به اراق مكان الطروح ایتك فتحی و رانك ضمیمه طرح معناسنه و طرح فتحته بنده مكان بعید دیرلر
 علی مامر انفا و طروح شول یایه دخی دیرلر کدا و فی شندله دفع ایلیه بقال قوس طروح مثل ضروح و طروح شول
 جرما اغاجنه دیرلر که انوك صالقمی صابری اوزون اوله الطراحی طانك ضمیمه شول سیره دیرلر که مكان بعید
 اوله بقال سیر طراحی ای بعید المطارحه سمیک ضمی و رانك فتحله ایکی کسنه طرفیندن مناظره سیر بشمکه
 دیرلر الاطرح همزه نك كسری به دوه نك هور کچی اوزون اولق سنام اطرح مح دیرلر طویل معناسنه و بوسیدن
 طرمح بن حکیمه طرمح دبیلر طانك كسری به ملحم اولدی ایچون الطفوح ضمیمه حناق طولق دو کلك
 مرتبه سنه و ارتجه الاطفاح و التطفح علی وزن الاکرام و التکریم دو کلك بقال اطفحت الاناء و طفحتنه ضمیمه
 الطفاحه طانك ضمیمه یستیک اوزرینه ککن سنه مثلاً جوملك قیزکن اوزرینه ککن کو یوک کچی الاطفاح
 جوملك کو یوکن الحق نقول اطفحت القدر افعلت و زنی اوزن اذا اخذت طفاحتها الطفح و الطفوح طانك
 فتحله اوله و ضمیمه ثانیه برنسنه طولق بقال طفح السكران من الباب الثالث اذ املا الشرب الطاح طوملش
 سنه و بیل برنسنه بی یوقریه الوب کتکه دخی دیرلر بقال طفحت الریح القطنه و نحوها اذا سطعت بها و کتک
 معناسنه ده کاور بقال اطفح عی ای اذهب الطلج دیکتلو بیوک اغاجله دیرلر الطلحه واحدی و طلم طانك فتحی
 و لامك سکونیه دوه طلم اغاجندن بیوب زجت چکک بقال طلحت الابل من الباب الرابع اذا استکت من اکل
 الطلم و طلم طلعه لغت در و طلم دیو چچکه و خرمانك اول یشنه دیرلر دوه یورو لمغه دخی طلم دیرلر بقال طلم
 البعیر اذا اعی الاطلاح همزه نك كسری به دوه بی یورم بقال اطلحت اناء التطلج بمعناه تقول طلحت اذا حسرت
 و حسر حاله و سبنله که مهملتین در یورمق معناسنه الطلم طانك فتحی و لامك كسری به یورلمش دوه
 بقال ناقة طلم اسفار یعنی سفرلر حکوب یورلمش و ارقاش دوه الطلم و الطلاح اوله ضمیمه ثانیه فتحله طلمحک
 جمعی در و طلم کنه دخی دیرلر الاطلاح طانك كسری به طلم معناسنه دیکتلو اغاجندن عبارت اولمغه الطلاحیه
 طانك كسری و یانك تشدد بدله شول دوه در که طلاح اولر الطلاحیه بضم الطاء بمعناها علی غیر القاس الطلم
 طانك كسری و لامك سکونیه شول دوه در که یورلمش اوله و دوه دن غیره دخی اطلاق اولر و بونده
 مذکر و مؤنث برابر اولر الاطلاح همزه نك كسری به جمعی در و طلم کنه دخی دیرلر الطلحه طانك فتحی و لامك كسری به
 طلم اولر بیوب زجت چکن دوه الطلاحی طانك فتحله و اخرنده الفک قصر به طلم اولر بیوب زجت چکن دوه
 حجاجی کی که حجاجی دخی جقر دخی اولر بیوب زجت چکن دوه در دیرلر الطلحه الطلحات طلحه بن عبد الله بن خلف
 الخراجی و اما طلحه بن عبد الله بن عثمان که صحابه دن در اول نمی در ذو طلوح طانك ضمیمه بر موضعك اسمی در
 الطلم فتحته بنده نعمت معناسنه در و بعضلر ایتدی طلم بر موضعك اسمی در الاطلاح طانك فتحله صلاحك
 ضد بئر و منه قیل اول الصالحون لهلك الطالحون الطلحان صیغه تصغیر اوزن طلمح بن خویلند الاسدی در
 و رادری در الطلمح طانك و لامك فتحله ایچو ش سنه خالی الجوف معناسنه بعضلر ایتدی طلمح
 تعب چکمش کسنه در الطلمح برنسنه یوزی دیکه بقمق بقال طلم بصره الی الشئ ای ارفع و طلم بعضلر

طفح

طلم

طلمح

ایتدی

طوح

فتح

فتح

ایتدی برنسنه بی زیاده طلب ایتك دخی دیرلر بقال طمح فلان ای بعد فی الطلب و افشان ایدرکن بولن هوایه
 و برمکه دخی دیرلر بقال طمح بولن اذ ارمه فی الهواء الطامح هر مرتفع اولن سنه یه طامح دیرلر وان حر بص اولان
 عورت دخی طامح دیرلر الطامح شول کسنه در که زیاده حر بص اوله و بی اسد دن بر جالك سمیدر که قیصره
 ارسال اولنشدی الطامح طانك كسری به جماع کی در و زنا و معنی یزیدی و ابی اوزن بقال فرس فی طامح
 یعنی شول فرس که اند سرکشك و حربت وارد الطموح طانك فتحی و میك ضمی ایلر عورت سرکشك ابدوب
 ان حر بص اولمق بقال طمحت المرأة من الباب الثالث مثل محمت که جوح دخی سرکشك دیرلر الاطامح برنسنه یه
 کوزنی دکه بقدر مرق بقال طمح فلان بصره ای رفعه الطمحات فتحانه شدا بد معناسنه بقال صابه طمحات
 الدهر ای شدا بد ابو الطحمان القینی بر شاعرک اسیدر الطوح و الطمح هلاک اولمق و دوشمک بقال طامح یطوح
 و یطمح ای هلاک و سقط و یروزند آ زوب سرکردان اولغه دخی دیرلر التطوح علی وزن التکریم از د و ر مرق بقال
 طوحه اذا توهه و ذهب بهاهنا و هاهنا التطوح فتحته و و اوک ضمیمه از مرق بقال طوحه فتطوح فی البلاد اذا
 رمی بنفسه هاهنا و هاهنا التطوح فتحته و و اوک ضمیمه انشعق بقال تطاوح بهم النوى ای ترامت یعنی فراق
 ایلری پراکنده قلدی المطامح میك فتحله اناحق برلر مقادف معناسنه الطوامح ایچو لر قواذف معناسنه بقال
 طوحته الطوامح ای قد فته القواذف و لا بقال المطوحات و هو من النوادر کقوله تعالی و ارسلنا الیاح لواء علی
 احد التا و بلین و تا و بیل آخر بودر کدر یاح کندی خیر له لاق اولما بجه ملقم اولماز بوتقدیر جه لواء معنای
 اصلبی اوزن اولور و لاق بوکود دیکدر حامله معناسنه فصل الفاء الفتح فانك فتحی و تانك سکونیه ایچو بقال
 فحت الباب من الباب الثالث و فتح و لا بت اجمعه و منصور و مظفر اولغه دخی دیرلر و فتح اقرار صوبید دخی دیرلر کرک
 بکاردن اقسون کرک غیری بدن اقسون و فتح فاقه نك مہ سی دلیکی بیوک اولغه دخی دیرلر بقال فحت الناقه
 الانفتاح همزه نك كسری به ایچو بقال فحت فاقه نك مہ سی دلیکی بیوک اولغه دخی دیرلر بقال فحت الناقه
 ایچو بقال فحت فاقه نك مہ سی دلیکی بیوک اولغه دخی دیرلر بقال فحت الناقه
 یعنی اغزی بیوک شیشه کسان ایدی قاروره فتح دیک قفسر و اغزی باغسر شیشه دیک و اور پس فتح فعل زنی
 اولور مفعول معناسنه الاستفتاح و الافتتاح یعنی بقال استفتح الشئ و افتتحه و استفتاح نصرت طلب ایتك
 دخی دیرلر استنصار معناسنه المفتاح میك كسری به کلید اچا حق الت کلید کرک قیوده اولسون کرک غیری برده
 اولسون المفاتيح و المفاتيح مفتاح جمعی ثانیه یانك حذیفه اخفش ایتدی بوع بلرک امان و امانی دبید کری
 کی در که یاکه تحفیف اولنور و کاه تشدد اولنور و الفاتحه برنسنه نك اولی الفتح فانك فتحله و تانك تشدد بدله
 حاکم معناسنه در نقول افتح بینائی حکم الفتحه فانك ضمی و نك تحفیفه حکم معناسنه در الفتح فانك فتحله
 مہ سنك دلیکی بیوک اولان ناقة واسعة الا حلیل معناسنه الافتتاح همزه نك كسری به ناقة نك مہ سی دلیکی
 بیوک اولمق بقال فحت الناقه الفتح افعینك اغزندن فشلا مسی در و کشبش کافک فتحی و شبنك كسری به افعینك
 در یسی و تسی صوت جلد معناسنه بقال فحت لافعی فحج من الباب الاول والثانی و بالجملة هر فعل که مضاعف
 اولوب لازم اوله انوک مستقبلی یفعل و زنی اوزن کاور عینك كسری به لایدی کلمه که انلر هم ضمه کلشدر و هم
 کسری به که انلر کری یفعل در خسته اولمق معناسنه و بری دخی یشج در جمعه باش بارلمق معناسنه و بری دخی یجد
 فی الامر در جد وجهك ایتك معناسنه و بری دخی یصد در صادمه ایلر چاغر مرق معناسنه و بری دخی یجم در
 حیل طوار راحات اولمق معناسنه و بری دخی یفح لافعی در بلان قشقر مرق معناسنه و بری دخی یشب لافعی در
 ات یشاق معناسنه و شول فعل که مضاعف و متعدی اوله انك مستقبلی یفعل و زنی اوزن کاور عینك ضمیمه
 الابدس کلمه که انلر ضمه و کسری به کلشدر در که انلر کری یشج در و بری یفعل در دفعه ثانیه ده ایچور مک معناسنه

ویری دخی بیت الشیء فی قطع اینک معناسنه ویری دخی بنم الحدیث در سوز اینک معناسنه که قو غیلق
 معناسیدر ویری دخی رم الشیء یرمه در اصلاح اینک معناسنه الفصحاح فانک فحیله جنته برنک اسمی دو
 الفصح فانک فحی و دالک سکونیه ثقلت و یرمک و فی حدیث ابن جریر ان رسول الله صلی الله علیه وسلم علی
 المسلمین ان لا یترکوا مفدا و حافی فداء و عقل یعنی خطابله اوزر بنه دیت متوجه اولنه عاقله سی نصرت ایدوب
 یوک التند قومیه اما غیر یلر و اینده مفدا و حافی و اولشدر الفادح بقال مر فادح اذا عاله و بهطه یعنی برایش عظیم
 اولوب اغریوک اولسه بوبله دیرلر عولایش عظیم اولغه و بهط طاء معجه بله یوک اغریوک اولغه دیرلر اما فادحه
 ایشد لما مشدر بر بیتنه اعتماد اولن کسندن الفرح فحیله سرور و فرح حرورن اولوب کورن اولغه دخی دیرلر
 ومنه قوله تعالی ان الله لا یحب الفرحین لا فراح مسرور قلق بقال مایسری بهذا الامر فرح و مفروح بولان نقل
 مفروح و افراح دین اغریوک دخی دیرلر بقال افراحه الدین ای نقله و فی الحدیث لا یرک فی الاسلام مفروح زهری
 ابتدی شول کتاب که انی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مهاجرین بله انصار بیننده یازمشدی انده یورمشدر
 ان لا یترکوا مفرا حافی یعنی عیون علی ما کان من عقل او فداء زهری ابتدی مفروح دین مراد مفروح در که اغریوک
 التند اولنه دیرلر تهم عن قرب مرور ایشدر و اصمعی کذلک ابتدی مفروح شول کسندن در که کادینی ثقلت
 و یرمش اوله یعنی یورر که بومقوله مدیون اولانلرک دینی بیت المال دن ادالوب و مدیون تارک اولنیه اما مفروح
 دیرلر کربنی حیمه انکار ایدوب جائز کورمشدر در التفریح علی وزن التکریم افراح معناسنه در الفرحه فانک فحیله
 مر دکانه معناسنه بقال عندی لک فرحه ان بشرنی الفرحه فانک فحیله بمعناها المفرا ح میم کسر بله شول
 کسندن در که هر بار که دهرانی مسرور اند کجه اول فرحناک اوله المفرا ح میم کسر و تشدید بله
 قلبه فرح و یرمکی معجون که معروفدر الفرحا فانک کسری و رانک سکونیه طوار طر نقلندن شول بوی اولان
 طرنغه دیرلر الفرحه ناقه سوخی صاعلور کن ایاقلرین اچوق طر ترق بقال فرشت اذ انفتحت للجب و نفی فائله
 و بعد الحاء للملهه حیمه ابقلری بری برندن ارمق و بقال اضا فرشیع الرجل اذا جلس و فتح بین رجلیه و بوحالته
 فرشه و فرسطه دیرلر و فرشه غار اچنده طور رکن ابقلرین بری برندن اراق طوب زیاده اچقدر کسلی ابتدی
 بقال فرشیع الرجل فی صلواته اذا فح بین رجلیه و هو قائم و کان ابن عمر لا یفرشیع رجلیه فی الصلوة و لا یصلیها و لکن
 بین ذلک یعنی ابن عمر رضی الله عنهما غار اچنده طور رکن ابقلرین بری برندن اراق طوب زیاده اچقدر کسلی ابتدی
 بلکه میانه دوتردی المفرا ح میم کسر و طانک سکونیه بوی اولان باش بقال رأس مفرا ح میم کسر ای عرض الفصححة
 فانک فحیله و سعت معناسنه الفصحح کک واسع معناسنه بقال مکان فسیح ای واسع الفصحح فحیله کذلک واسع
 دیکدر الفصحح فانک فحی و سبند سکونیه بری مجلسه واسع اینک بقال فصحح له فی المجلس ای وسیع له فیه
 الانفساح قلبی واسع اولق بقال انفسح صدره ای انشراح النفس فحیله و سبند فحیله و سبند فحیله و تشدید بله مجلس ده
 کک او نو رمق توسع معناسنه التفاسح فانک فحی و سبند فحیله بمعناه بقال نفسحوا فی المجلس و نفاسحوا ای
 توسعوا النفس فانک فحیله و حانک کذلک فحیله واسع الصدر اولان کسندن مین زیاده اولشدر الفصحح فانک
 فحی و صادک کسر بله شول کسندن در که سوزنده بلاغت اوله یا خود شول کلام در که انده بلاغت اوله راجل
 فصیح و کلام فصیح و لسان فصیح دیرلر فحیله دالک نکلده جریانی اوله بعضیلر ابتدی هر نکلده قادر اولن فصیح در
 اول که نکلده قادر اولیه اکما اعجم دیرلر الفصاحه فانک فحیله فصیح اولق بقال فصیح العجمی من الباب
 اخامس فصاحه اذا جادت لغته حی لا یأخن یعنی نکلی قواعد عربیه موافق اولوب خطا اینتر اولسه
 و سوزد کک بوی التند دخی دیرلر بقال فصیح اللبن اذا اخذت منه الرغوة و رغومر املهه و عین معجه بله سود
 کویوکنه دیرلر التفصح فحیله و صادک ضمی و تشدید بله و التفاسح فانک فحی و صادک فحیله تکلفه

فدح

فح

فرشج

فرح

فسح

فصح

فصح حککن فصیحانق بقال نفصح فی کلامه و نفاسح اذ انکلف الفصاحه الافصاح همزه نکل کسر بله فصیح
 اولغه دیرلر بقال افصح العجمی اذ انکلم بالعربیه و سوزد اغوزی کسلوب خالص اولغه دخی دیرلر بقال افصحت
 الشاة اذا انقطع لبها و هاوله و لیسها و لبلا مک کسر بله اغوزه دیرلر و افصح اللبن دخی دیرلر فحیله سودک
 اغوزی کیدوب خالص قالسه و تمام طکری اغارغه دخی دیرلر بقال افصح الصبیح اذ ابد اضمومه و افصاح
 برنسنه دن چقوب بری اولغه دخی دیرلر و نصاری فصحه داخل اولغه دخی دیرلر و فصیح عید نصاری در بقال
 افصح النصاری اذ ادخلوا فی فصحهم المفصح میم ضمی و صادک کسر بله واضح اولان نسنه هر ناول و رسه اولسون
 الفصح فانک کسر بله و صادک سکونیه نصاری اچون اولان عیدلر دن بری در الفصح فانک فحیله و صادک
 سکونیه رسوای اینک بقال فصح من الباب الثالث و طکری طاهر اولغه دخی دیرلر بقال فصح الصبح اذا
 بدی الافتصاح همزه نکل و تانک کسر بله رسوای اولق بقال افصح اذ انکشف مساویه الفصححة و الفصحوح
 فانک فحیله اوله و ضمتبله ثانید اسملر در رسوایک معناسنه الافصاح کذلک صبح بلو و مک بقال افصح
 الصبح اذ ابدی و اخر ماقرار مغه باشلق اچون دخی دیرلر بقال افصح البسر اذ ابدت فیه حره الافصح شول اق
 نسنه در که شدید البیاض اولیه و افصح ارسلان ده دیرلر و کذلک دوه دخی دیرلر که بونلر فصح لونندن
 مأخوذ در فصحک نفیسینه بعضیلر ابتدی الفصح فحیله شول بوزر نکل در که اچوق اولیوب یعنی شکر نکل
 اولیوب غبرقی و کدرقی غالب اوله الفطح فانک فحی و طانک سکونیه برنسنه بی اینلو قلی بقال فطحه فطحاً
 من الباب الثالث اذ اجمعه عن بض الفطح علی وزن التکریم بمعناه المفطح میم ضمی و طانک تشدید بله و فحیله
 اینلو نسنه بقال رأس مفطح ای عرض الافطح شول کشیه دیرلر که باشی اینلو اوله عرض الرأس معناسنه
 التفصح فحیله و قافک ضمی و تشدید بله کل اچملق بقال نفقت الورد قاذ انفتحت الفحاحیه فانک ضمی
 و یانک تشدید بله شول لوندر لکه کل اچملق بشلد قده طاهر اولو ر بقال علی فلان حله فحاحیه ای لون
 ورد حین هم ان یفتح الفحاح فانک ضمی و قافک تشدید بله ذخری ححکی در و ذخرا برق دیرلر کری و ت در که
 ایوسی مک مشرفه ده بتر الفصح فانک فحیله و قافک سکونیه حلقه دیره دیرلر الفحاح فانک کسر بله
 فصح نکل جمعی در التفاسح تانک فحی و قافک فحیله ارقه ارقه یورمک بقال هم یفاسحون اذ اجمعلوا ظهورهم
 الی ظهورهم کما بقال یفاسحون و یفاسحون التفصح علی وزن التکریم کویک یاوریسی ابتدا کوزن اچق بقال
 فصح الحرون فحیله اذ افتح عینه اول ما یفتح و فی الحدیث فصحنا و صاماً و صاماً کوزی اچلمر دن اول کویک
 یاوریسی برنسنه بی کورمک اسمک الفلاح فانک فحی و لامک تحفیه بله برنسنه یا رشمک و یاقی اولق و نجات بولق
 و فلاح سحر و قند بن طعانه دخی دیرلر راضومک بقاسی سحر لدر و فی الحدیث حتی خفنا ان یفوتنا السحور
 و بقال علی الفلاح ای لیاحه الاستفلاح همزه نکل و تانک کسر بله فوز و فلاح بولق بقول الرجل لا مرأته استغاضی
 بامرک ای فوزی الفلح بالفحی لغه فی الفلاح و فلح استغه طودق یارق و لغه دخی دیرلر الفلح فانک فحی و لامک
 سکونیه بری یارمق بقال فاحت الارض ای شققتها لحرث الفلاح فانک فحی و لامک تشدید بله اچخی حرات
 معناسنه و اچخی اولان کسندن اچون بری شقیند و کنه بناء فلاح دیرلر الفلاحه فانک کسر بله اچخیلک
 اینک و قولهم الحدید بالحدید یفح ای یشق و یقطع الفلوح فانک و لامک فحیله شقوق معناسنه بقال فی رجل
 فلان فلوح ای شقوق و حیمه دخی جارد در لافح همزه نکل فحیله اشاغی طوداغی یارق اولان بقال رجل افح ای بین
 الفلح الفاحه فحیله ذلک الشق اچون اسم در قطعه کبی فحیله و عنتره العبسیه فاحه دیو لقب قومشدر ابتد
 طوداغی یارق و لدغی اجلندن و فاحا دیرلر شقه موئث اولد غنیه بنا و در الفلوح فانک فحیله صوی اچوب
 قانیس بقال فح الفرس من الماء ای شرب دون الی وری رانک فحی و کسویله قانیس معناسنه در الفلوح و الفح فانک
 فحیله و و رک

فصح

فطح

فصح

فلح

فصح

فوح

الا كساح همزه نك وتانك كسر به كوتري مالى الم بقال اغاروا عليهم فاكسحهم اى اخذوا مالهم
كله الا كسح همزه نك فخياله افسق اعرج معناسنه وكوترم اولان كسنه يده درلر مقعد معناسنه ميمك فخياله
الكسحان كافك ضمي وسينك سكونيله اكسحك جعي درو في الحديث الصدقة مال الكسحان والعوران
وعوران دخی اغورك جعي دركوز سن كسنه ديكدر يعنى مال صدقيه مستحق اولانلر بونلر در الكسح كافك
فتي وسينك سكونيله بوكور له قصه ايا كنك مايني وبعضيلر مطلقا بوكور له نفسيرا ينشدر بقال طوي
فلان عني كسحه اذا قطعك وطوبت كشي على الامر اذا اضربو ستره وكشع بوكور له دوكون بقماغه دخی ديرلر
بقال كشي الرجل كسحا اذا كوي منه وكشع عداو في ضلعه دخی ديرلر بقال كشي له بالعداوة اى اضربو وكشع طاغله
دخی ديرلر تفرق معناسنه فخي عن كله سيله استعمال اولسنه بقال كشي القوم عن الماء اى تفرقوا وكشع طاغله
دخی ديرلر بقال مرفلان بكشعهم اى بفرقهم ويطردهم الكشي فختينله شول مرصدر كه انسانك بوكور له عارض
اولور ووا كادوكون اور ماغله علاج ايدرلر المكشوح ميمك فتي وسينك فخياله بوكور له دوكون اورولن كسنه
المكشوح المرادى برر حلاك اسيدلر الكشاح كافك كسر به بوكور له اولان دوكون علامتيدلر الكشاح سينك
كسر به شول كسنه در كه سكا عداوتى اطهار ايشيه المكاشحه ميمك ضمي وسينك فخياله عداوتى صلق بقال
كاشحه بالعداوة الانكشاح همزه نك وكافك كسر به طاغلق بقال انكشع القوم عن الماء اى تفرقوا عنه الكشي
برسنه يرو برو توجه ايتك نقول كفحه كفحا من الباب الثالث اذا استقبلته كفة وكفه كفك فتي
وفانك تشديد بله لفطين در كه كله واحده حكمنه اولغين خمسة عشر كبي فتح اوزن ميني اولشدر در يوزه يوز
ديك اولور وفي الحديث انى لا كفها وانما صائم اى واجهها بالقبلة المكاشحه ميمك ضمي وفانك فخياله روبرو
اولق قال الاصمعي بقال كافحهم اى استقبلوهم في الحرب بوجوههم ليس دونها ترس ولا غيره يعنى حرب
مواجهه بر وجهه اولد بكه قلقلان وغير بدن ماينه حائل اولور سنه يوغدى وبالذات مباشرة دخی ديرلر
بقال فلان بكافح الامور اذا باشرها بنفسه الا كفاح همزه نك كسر به طوارك اغرنه بله اور مقدر تا كفاي
اغرنه الله وعبر بلر لكفيتها كفاحا ديد كرى قوللر نندن مأخوذ در الكفاح كافك كسر به روبرو واولق الكفح كافك
فتي وفانك كسر به كسنه نك كفوز ورا برينه ديرلر الكلوخ فختينله ترش رولق ار اسنده اولان صرقتدر
نيسم معناسنه الكلاخ كافك فخياله معناه بقال كج الرجل كلوا وكلوا حامن الباب الثالث الكاشحه كافك ولا ملك
فخياله اغزو اغرك اطرافى بقال ما اقبج كحته يعنى عجب قبح در انوك اغزى واغزيتك اطرافى الكاشحه تشديد
معناسنه بقال دهر كالج اى تشديد الكلاخ كافك فخياله قتلق بلى سنه مجدبه معناسنه المكاشحه ميمك ضمي
ولا ملك فخياله قاتلشع مشاده معناسنه التكل فختينله ولا ملك ضمي وتشديد بله يلدردم برى ايردنجه ستاقق
بقال كالج البرق اى تنابع الا كاح همزه نك كسر به وكافك سكونيله طوارك اويانن چكمك باشتن
يوقرو قالد رسون ديونقول اكمت الدابة اذا جذبت عناء حتى ينتصب رأسه وياغ چموغى يير اغه
يوريكه دخی ديرلر بقال اكهم الكرم اذا تحرك للارياق وياراق يير اقلق معناسنه در الكوچ كافك
فتي وواوك سكونيله جعفر وزنى اوزن صاغرسى بيوك اولان كسنه الكاح والكج كافك ثانيد
كسر به طاغك بر جائبه طاغك ارقه سنه ديرلر التكوچ على وزن التكرم غلبه قلق بقال كوحت
الرجل اى غلبته الكاوحة ميمك ضمي وواوك فخياله سكوشمك وسكوشمكى اسكان ايتك نقول
كاوخته اذا شاتته وجا هرة التكاوچ تانك فتي وواوك فخياله شره دورشك بقال كواوچ الرجل اذا تمارسا
وتعالجا الشربيهما فصل اللام الف فختينله اخلق جوع معناسنه بقال لخم من البازيع اللخان لامك فتي

كشع

كفح

كافح

كسح

كوچ

كشع

وتانك سكونيله اج اولان كسنه اللخي لامك فتي وتانك سكونيله والفك قصر بله مؤنث بقال رجل لخان وامرأة
لخي اللج لامك فخياله وحيك سكونيله شول حوضدر كه قيونك دنده اولور ودره نك دنده اغزى طار
ودبي بول اولور والاحاح ابرام ايتك بقال الح عليه بالمسئلة يعنى اكابر ام ايتدى سؤالده والاحاح بلودك يغمورى
دائما يغمغه دخی ديرلر بقال الح السحاب اذا دام مطره اصمعي ايتدى الح السحاب بالمكان ديرلر اقام معناسنه
الث كسى اللحاح ميمك كسرى ولا ملك سكونيله شول دوه يالانيدر كه دوه نك ارقه سنى ياغرايدو بقال
رحى ملحاح على ما تلحنه يعنى دكر منه ملحاح ديد كرى اوكتدى سنه به نظر ادر والاحاح دوه جارون
اولغه دخی ديرلر بقال الح الجمل اذا حرن كاقول فى الناقه خلاصت يعنى حرت اللحنه على وزن اللقلقة والتلحج
على وزن التزلزل بر رده ثابت اولق بقال لخم القوم وتلحجوا ذالم يبرحوا مكانهم اللج فختينله كوز قباغى
برى برينه چياغله يا شق بقال لخت عينه اذا الصقت بالرمص ورمص راء مهمله نك فخياله كوزده اولان حياغه
جيرلر و لخم اصل اوزينه كن فعالك برى در صيب البلد كى نضعي اطهارا تكله اللج لامك فخياله نسبي متصل
اولنه ديرلر ييشمق معناسنه كن لخم ما خود در بقال هواين عى لхай لاصق النسب والخبول حالته زرينه
منصوب درلر برما قبل معرفه دره ما قبل نكره اولدوغى وقتله هواين عم ديرلر سن كسر به لرا كه بونقد برجه
عك فتي اولور وواكر اول كسنه ز ياده قريب وليوب عشريندن ولسه هواين عم الكلالة وابن عم كلاله ديرلر
اللاح طار يره ديرلر مكان ضيق معناسنه بقال مكان لاح اى ضيق اللطم لامك فتي وطانك سكونيله ال ياسيله
ملايحه ارقه ياور مقدر بقال لطمه من الباب الثالث اذا ضرب باللين على الظم يباطن الكف ويره اور مغه دخی
ديرلر بقال لطم من الثالث ايضا اذا ضرب بالارض اللطم لامك فتي وفانك سكونيله ياقق احراق معناسنه
بقال لفحه النار والسموم محر هاى اخر قته اصمعي ايتدى هر قنقسن كه لفحه صفتيه لاول حر درو هر قنقسن
كه لفحه صفتيه لاول بر درو لخم قبله اور مغه ديرلر قن خفته اور لسه نقول لفحه بالسيف لفحه اذا ضربته
ضربه خفيفه اللقاح لامك فخياله شول سنه در كه انى فخورلر واول صردقه بادخانه شينه اولور واللقاح
همزه نك كسر به حامله ايتك بقال القح الفحل الناقه والرج السحاب اللواق بقال الرياح اللواق ولا بقال الملاح
وهو من النوادر يعنى اواق بوكوا اولان ناقه لره ديرلر حوامل معناسنه ورج سحابى بوكوا قباغى در بوكوا ولبجى
دكدر بوسيدن لواق ملحقك جعي در نوادر ديدرديد بلر بعضلر ايتدى لواق صلي اوزن بوكوا معناسنه در
بواعه بار ايله كدر ياح كندى خير ليوكوا ولبا بجه سحابى بوكوا قباغى سحاب خير يوكى ابله ظهورا ينسه اذك
خير له اولان يوكى رياهه اولان خير دن ناشى اولشدر يس راعتبار له رياه لواق وراعتبار له ملقحات اولور
اللقح واللقاح لامك فخياله وفافك سكونيله اولد فختينله دخی روايت اولشدر رياه يوكوا اولق حامله اولق
معناسنه بقال لقحت الناقه لقحا ولقحا حامن الباب الرابع ولقاح خر ماغا جنه يش ورسون ديواصلن سنه در
كه ارك خرم اغاجندن الوب ديشى خرمايه اصارلر ولقاح شول قبيله يه ديرلر كه بكلى ريه مطيع اوليله ل
ياخودن مان جاهليتته انلرى اسير ايتك واقع اوليله اللقاح بوكوا اولان ناقه اللقاح لامك كسر به صاغلان
دوه لدر اللقوح لامك فخياله لقاحك مفرد بدير مثل قلوص وقلاص وقلوص قافله وصاد مهمله ابله شول
ناقه در كه كنج اوله ياشلوا اوليله ابوعم و ايتدى دوه طوغوردقه ابيك اوج ايدك لقوح ديرلر اندن صكر لبون
ديرلر وعر بلر لكقاحان اسودان ديد كرى قطيعان ديد كرى كى در كه قطع قيون سور بسنه ديرلر ز راع بلر
لقاح واحدة ديرلر نته كم قطع واحد وابل واحد ديرلر اللقه لامك كسرى وفافك سكونيله كذا لك ضاغلور
دوه اللقم لامك كسرى وفافك فخياله لقحه نك جعي در صاغلور دوه ل معناسنه قربه ايله قربه كى وقربه

لج

لج

لطم

لفح

لقح

كسح

كوچ

كشع

مشك معنائه در التلخیص علی وزن التكریم خرما اغاجنه ار ككن و یرمك الالتاح همزه نك كسر به
 بمعناه يقال لفتحوا الخيل و يقال لفتح الخيل بالنشدید للتكثير كيقال لفتح الخلة بالتحقیف
 فی الواحدة التلخیص فتحته و لا مك ضمی و تشدید به فرار وانی اوزن ناقة كندوی حامله كوسترمك حالا كه
 حامله دكلد الملاح فحیه خایله خایله خول معنائه و قارنده یا و رسی اولن ناقة الملقح میك ضمی
 و قافك كسر به ملاحك مفردی معنای اول اوزن یعنی بوكو قاجی دوه لمعنائه الملقح میك ضمی و قافك
 فتحه كه كذاك ملاحك مفردی معنای ثانیه اوزن یعنی بوكلی اویش دوه لمعنائه الملاح میك فتحه
 ناقة لك قارنده اولن یا و رسی در الملقحة ملاحك مفردی لفتح قولندن ماخوذ در صیغه مجهول
 اوزن محوم کی كه حم دن و مجنون كبی كه جندن ماخوذ در اللامك فحیه و میك سكونیله و الملاح همزه نك
 كسر به و الالتاح همزه نك و تانك كسر به نظر خفیه نظر ایتك بقال لمح والمحه و التمه اذ البصره بنظر
 خفیف و لم بلد رمغه دخی دیرل بقال لم البرق و النجم لحای لم الامحه لامك فتحه اسمر در جزوی نظر ایتك
 معنائه و بلد رمق معنائه ده كلور بقال رأیت لمح البرق و مشابته معنائه ده كلور بقال فی فلان لمح
 من ایه الملاح میك اولینك فحیه و ثانیه نك كسر به لمح نك جمع در مشابته معنائه بقال فیه ملاح من ایه
 ای مشابه فمغوه علی غیر لفظه و هو من النواذر اللام الباصر لامك فحیه و میك سكونیله اشكان نسنه بقال لاربك
 الما بصرا ای امر و اخلا اللوح لامك فحیه و و او ك سكونیله اشكان اولم بقال لاح الشی بلوح لوحای لم و سفر
 تغییر ایتكه دخی دیرل بقال لاحه القصر ای غیره و صو سز اولمغه دخی دیرل بقال لاح لوحا اذ اطرش و لوح
 شمشك بلد رمق معنائه دخی كلور بقال لاح البرق اذ اومض و بلد ز طاهر اولمق معنائه ده كلور بقال
 لاح النجم اذ اید اولوح كور كد بد كری ككدر كنف معنائه و هر یصی ككه لوح دیرل و لوح شول یصی فحیه
 دیرل كه اوزر بنه یازو یازر اللوح لامك ضمیه صو ساق لوح كبی بقال لاح لوحا الالتاح همزه نك و تانك
 كسر به كذاك صو ساق معنائه در الا لاحه همزه نك كذاك كسر به شمشك بلد رمق بقال الاح البرق
 اذ اومض و بلد ز طاهر اولمغه دخی دیرل بقال الاح النجم اذ اید و ابن السكیت ابتد الاحه بلد بلد رمق
 معنائه در بقال لاح سهیل اذ اید الاح اذ انلا و ابن السكیت ابتد الاحه الوب كتمكه دخی دیرل بقال
 الاح بحق اذ اذهب و ابو عمرو ابتد الاحه بر نسنه دن خدر ایتكه دیرل بقال الاح الرجل من الشی اذ الشفق
 و اذ الاح بلد رمق معنائه ده كلور بقال الاح بسیفه اذ المعبه و اهلا ك معنائه ده كلور بقال الاح
 اذ اهلا ك اللوح میك كسر به زیاده صو سز اولن طوارل اللوحی لامك فتحه و الف مقصون ابله صو سز
 اولن جماعت و اب قمنندن بقال ابل لوحی ای عطش التلخیص علی وزن التكریم كوشر یا قوب تغییر ایتك بقال
 لوحه الشمس اذ غیره و سفت وجهه و تلویح كیاسی بلد رمق بقال لوح بثوبه اذ المعبه و بر نسنه فی تشبه
 قز در رمغه دخی دیرل بقال لوحه الشی بالنار اذ اجمته اللوح همزه نك فتحه لوح جمع و الواح السلاح شول
 سلاح در كه بلد رمق قلیج كبی و كوندن كبی اللوح لامك ضمیه بیره كوك بننده اولن هوادر بقال لا فعل ذلك و لو زوت
 فی اللوح ای و لو زوت فی السكك و زاء معجه ابله صو سز مق و سكك سین مهله نك ضمی و كافك تخفیفه
 یرله كوك ار اسنده اولن هوادر اللیاح لامك كسر به اق ایض معنائه فر ایتدی و اوایام منقلب هلدی ما قبل
 مكسور اولد غیجه ن لیا ح یباز صغر بنه دخی دیرل و كالیاح دبد كری بیاض اولد غیچوندر فصل الیم الملاح
 صو چكن كسسه المتوح میك فحیه و تانك ضمیه كذاك صو چكن كسسه یقال متح الماء بمحه متعافو ما ح اذا
 زعمه متوح میك فتحه شول قیوبه دیرل كه بكره ابله چكه بقال بتر متوح للی عد منها ماء بالیدین علی البكره
 بو تفسیر دن فهم اولن و رك صاحب

لمح

لوح

صاحب صراحك متوح چاه كه از وی بدست اب توان كشیدن بی دلودید و کی سهوا و لور و جوهر بنك علی
 البكره دبد و کی عبارت صرحه دن غفلت اولور و متوح ار اغ اولان نسنه ی دخی دیرل بقال سرنا عقیه
 متوح ای مسافه بعیده و عقبه عینك ضمیه مسافه ديك اولور الملاح میك فحیه و تانك سكونیله صو چكنك
 و كوندن اوزمق بقال متح النهار فهو لعه فی متح اذ ارفع و طال و متح بالینه و صغر رمغه دخی دیرل بقال متح بها
 ای حبق و حبق حاء مهله ابله دیرل بل حقیقه دیرل و یقال ابضا متح بساحه اذ ارمی و و سلیح سین مهله نك
 فحیه و لا مك سكونیله قوش نجاسنه دیرل الملاح میك فحیه و تانك تشدید به شول كجه در كه طوبل اوله بقال
 لیل متاح ای طوبل الملاح میك فحیه و حیمك سكونیله متكبر لك ایتك و قو غانی قیو اجمده طولسون دیوار غه لمق
 بقال مح محك كذا فی بعض نسخ الصحاح الملاح میك فحیه و حانك تشدید به چوریش زوزو چور یكه دخی
 دیرل بقال مح الثوب عمام الباب الثانی اذ ابلی الالتاح همزه نك كسر به كذاك بز جور مك بقال مح الثوب
 اذ ابلی الملاح میك ضمیه یومرطه صار و سی الملاح شول كسسه در كه سنی كلامیله ارضا ابله حالا كه كلامی
 وجوده كثور میوب كذاب اوله الملاح میك فحیه و دلك سكونیله خیره یاد ایدوب او كك ثنای حسن
 معنائه بقال مدحه من الباب الثالث الامتداح همزه نك كسر به كذاك مدح معنائه در یقال مدحه
 و امتدح یعنی المدحه میك كسر به و دلك سكونیله و الملاح میك فحیه و دلك كسر به و الامدوحه همزه نك
 و دلك ضمیه كذاك مدح معنائه در التمدح فتحته و دلك تشدید به و ضمیه تكلف چكوب مدح اولمق
 طلب ایتك بقال تمدح الرجل اذ انكف ان یدح و تمدح جوق اكل ایتكه دن طوارك بوكور لی واسع اولمغه
 دخی دیرل و بوتند حله لغت در الممدح زیاده مدح اولمش نسنه بقال رجل مدح ای مدوح جدا الامدحاح
 همزه نك و دلك كسر به قارن واسع اولمق و بواند حاجه لغت در بقال امده بطنه اذ اتسع الامدح
 همزه نك فحیه و میك سكونیله شول كسسه در كه یورر كن او بلوقلری بری بر بنه طوقونه بقال مدح
 الرجل من الباب الرابع اذ اصطلك فخذاه اذ امشی واصطكاك ایتك نسنه بری بر بنه طوقونه دیرل المرح فتحته
 زیاده فرحناك اولمغه دیرل بقال المرح یخرج من الباب الرابع و المرح كو زاغ رمغه و كوز بوتنغه دیرل بقال المرح
 عینه مرحا اذ افسدت و هاجت المرح رانك كسر به زیاده فرحناك اولان كسسه المرح میك كسری
 و رانك كسری و تشدید به صیغه مبالغه در مثل سكیو و سكیر سین مهله ابله دائماست لا یعقل اولان
 كسسه الامراح همزه نك كسر به زیاده سوندر مك بقال امرحه غیره المراح میك كسر به مفتاح و زنی
 اوزن شول ات در كه شین اوله بقال فرس مراح ای نشیط و مراح شول كوزه دیرل كه یاشی جوق اوله بقال
 عین مراح ای غزیر الدمع و غزیر غین معجه و زاء معجه دن صكره اء مهله ابله كسسه معنائه در المروح
 میك فتحه و رانك ضمیه كذاك شول ات در كه زیاده شین اوله و مروح شول یایه دخی دیرل كه اوقی كوزل
 چقه كویا كه اوقی كوزل چقمغه یای فرحناك اولور و مروح شول شراب دیرل كه ایچی مسرور ایدر الامراح همزه نك
 كسر به شین و شادمان قلمق بقال امرحه الكلاء التمریح علی وزن التكریم قریبك ایچنه صود و لد رمق دبكش
 یرلری طونلسون دیو بقال مریح القریه ای سربتها و هو ان تلاء هاما لتسد عینون الحرز و خرز خاء معجه نك
 فحیه و راء مهله و زاء معجه ابله قریبك دبكشی مری میك فتحه و الفك قصر به بر كه در كه اوقان كسسه نشانی
 اوزسه مریحی دیرل و اكر خطا ایتسه بری دیرل باء مفتوحه و الف مقصون ابله المرح میك فحیه و زانك سكونیله
 خورته ایتك بقال مزح مزح من الباب الثالث المزاح میك ضمیه اسم در لطیفه قلق معنائه
 المزاحه بضم الیم بمعناه ابضا المزاح میك كسر به مصدر در خور شلق معنائه بقال مزاحه التمازح تانك

مح

مح

مدح

مدح

مرح

مزح

مسح

فخيله وزانك خميله كذلك خور تابد شمعك يقال هيا تما زحان المسح ميمك فخي وسينك سكوبيله برنسنه
 الى سور مكه ديرل يقال مسح براسه ومسح جماع ايمك معناسته بقال مسح المرأة جامعها وكسمك معناسته ده
 كلور بقال مسح بالسيف اذا قطعه وسيرايمك معناسته ده كلور بقال مسحت الابل يومها اي ساوت التمسح
 فختينله وسينك فخي وتشديد بله برنسنه في برنسنه سوروب ياك ايمك المساحة ميمك فختيله وكسريله
 يري او يملك بقال مسح الارض مساحة اي ذرعها المسح مسح ايدجي قن ككه دوه نك در سكه دوه نك
 كو كسنه اولان كركه نك بر طرفي طوقوب در سكه قناتسه ميازي ديرل واكر قناتسه ماسح ديرل وكر كره كافينك
 كسر بله وراء مهميله نك سكوبيله شول دوه نك سبنه سنده اولان دكرمي نسنه در كه چوكدي حنينه انوك
 اوزرينه چوكه المنحاء ميمك فخي وسينك سكوبيله والفك مدبله شول اوتسردو زير در كه انوك اوافاجق
 طاشلري وارذو مسحا شول عورت ديرل كه صاغرسي ارق اوله الامسح مذكري بقال مكان امسح المسحاوين
 مسحاك ثنيه سي بقال مرزت بحريق من الارض بين مسحاوين يعني ابكي اوتسردا شول ورك پنده ياخش
 يرموروايتهم المسحه ميمك فختيله اثر وطريق بقال على فلان مسحه من جمال اي ارمه المسحه ميمك
 كسر بله وسينك دخي سكوبيله شول صاغر در كه اكسه دن اشاغه صار قدرل كسوم معناسته المساح ميمك
 فختيله مسحه نك جمعي اكسه صاغرلي معناسته المساحه صاغر طريقن وكان بزمين عورت ماسطه معناسته
 المسحه ميمك فختيله وسينك كسر بله ياي قوس معناسته المسح كوشن يان سي وسورلش اجه وعيسى
 صلوات الله عليه وسلامه نك اسمي المسح الكذاب دجال ديدك كرى كسنه در كه انك خروحي اشراط ساعت دير
 ومسح در عرق معناسته المسح ميمك كسر بله وسينك سكوبيله يلاسي الامساح والمسوح مسحك جمعي
 يلاسلر معناسته الامسح شول كسنه در كه يورر كن او بقلر بن بري برينه سورن المسح فختينله يورر كن او بقلر
 بري برينه دك بقال مسح الرجل مسحا من الباب الرابع المساح ناك كسر بله وميمك سكوبيله بر جانورك ادبدر كه
 در ياده اولور معروف در وكاه اولور كه محل ذمه انسانه دخي اطلاق اولنور بقال رجل تمساح كذاب المصوح
 كتمك وكسلك بقال مصح الشئ مصوحا اذا ذهب وانقطع واسكمتك معناسته ده كلور بقال مصح الثوب اخلق
 ودرس وناقه نك سودي ازلوب كسلكه دخي ديرل بقال مصح لبن الناقه اي ولي وذهب ونولي ويوز در ندر مكه
 ديرل واونك چيكي متغير اولغه دخي ديرل بقال مصح النبات اذ اولي لون زهره وكوكه قضه اولغه دخي ديرل
 بقال مصح الظل اي قصر وكاه اولور كيا بله معنای تعديدي دخي مراد اولنور بقال مصح بالشئ اي ذهبت به والكل
 من الباب الثالث المصح ميمك فخي وضادك سكوبيله عرضه عيب ويرمك بقال مضع فلان عرضه الامضاح همزه نك
 كسر بله بمعناه بقال امضع عرضه اي شانه يعني عرضه خلل ويردي المسح ميمك كسر بله طوزو ميمك كذا لك كسر
 ميمله رضاع معناسته دخي كلور وطوزو لوصو معناسته بقال ميم الماء فوو ميم ولا بقال مالمح الا في لغه رديه وميم
 شور اوت ديرل بقال بت ميمك فختيله مصدر در امزرمك معناسته بقال ملحنا القلان ملحنا اي ارضعناه
 وميم چولمكه مقدار نجه طوزو قومغه دخي ديرل بقال ملحيت القدر الملحها الملح اذا طرحت فيها من الملح بقدر وميم
 طوان طوزو بدور مكه دخي ديرل بقال ملحيت الماشية ملحها اذا اطعمتها سبخة الملح يعني شور طيراق يدور سبك
 بوبله ديرسن وبواول وقت اولور كه شور اوت اولنغي قدرت اولميوپ اندن بدل شول طيراق بدور لوانكل
 من الباب الثالث الاملاح همزه نك كسر بله طوزو مقدار اندن زياده قومغه ديرل نقول الملحيت القدر اذا
 اكثرت فيها الملح حتى فسدت واملح طوزو لوصو يكلك معناسته ده كلور بقال الملحيت لابل اذ اوردت ماء ملحيا
 التلميح على وزن التكرم بمعناه بقال ملحيت القدر اذا اكثرت فيها الملح وقلمح دوه سمر مكه دخي ديرل بقال ملحيت

الجزور

الجزور اذا سجت وجزور حيمك فختيله بوغاز لنجق دوه وملمح شاعر شغرنه بر ميمك فختيله ايراد ايمك بقال ملح
 الشاعر اذا بشي ملح الملح ميمك ولا ميمك خميله صوطون لوانلق بقال ملح الماء ملح ملحوا من الباب الاول الملح
 ميمك ولا ميمك كذلك خميله بمعناه بقال ملح الماء ملح ملح من الباب الخامس وكوكك اولنق معناسته ده كلور بقال
 ملح ملح ملح الملح ميمك كسر بله طوزو قويه جوقالت طوزونق معناسته الملح شور لوانق بقال ملح الملح للمض
 وخض ديوطمي طوزو لوانق اوت ديرل الملح ميمك فختيله وكوكك اولنق بقال ملح ملح ملح اي حسن الملح ميمك
 فخي ولا ميمك كسر بله كوكك اولن كسنه وطوزو لوصو معناسته ده كلور بقال قليب ملح اي ماؤه ملح وقلب
 قافك فختيله قيوم معناسته در و بقال ميمك ملح ولا بقال مالمح الملح ميمك فخي ولا ميمك تخفيفيله ملح معناسته
 الاستصلاح همزه نك وناك كسر بله برنسنه في ملح عدا ايمك بقال استصلاحه اي عدا ملحها الملح ميمك كسر بله
 ملحها جمعي كوزلر معناسته الاملاح همزه نك فختيله كذلك ملحها جمعي كشر يف وامشراق واملاح بر موضعك
 اسخيدر الملح طوزو لوانق بقال ميمك ملح ما اميل فعل ثجيك تصغيري دوه كوزلر لجه نسنه ديك ملحله
 بقال ما اميلز بدا افعال دن بر فعل تصغير اولنماشدر لا مذكور ووردني ما احبسنه المالحه ميمك اولينك خميله
 ولا ميمك فختيله بر كسنه ايله طوزا نك يك مؤا ككه معناسته وسودا نك معناسته ده كلور الملح فختينله طوارك
 اكر محه سنده بر ششدر كز ياده مشتد اولد قد جرد ديرل فختينله وراء مهميله وذامجه ايله الملح ميمك فخي
 ولا ميمك سكوبيله حد يندن بر نوعدر الملح ميمك فخي ولا ميمك فختيله ملح نك جمعي وملحه كذلك شول
 بياضدر كه اكسياه فارسه الامح همزه نك فخي وميمك سكوبيله ذكر اولن لونه مقلون ولان نسنه بقال كشر ملح
 وپس ملح اذا كان شعره خلسا وخلس خاء معجه نك فخي ولا ميمك كسري وسين مهميله ايله شول قار در كه اغو
 قره سي فارسق اوله قال دوزيان بغض الشيوخ الى الاقبح الامح الحسو الفسو اقبح همزه نك فخي وقافك سكوبيله
 ديشي صاروا ولن كسنه وحسو خاء مهميله نك فخي وسين مهميله نك خميله شور باي جوق يحوب اكل اولن
 كسنه وفسوفانك فخي وسين مهميله نك خميله جوق بالئن كسنه الاملاح اقله قره فارسق اولنق يعني قير اولنق
 بقال ملح الكبس الملح اذا صار ملح الملحان ميمك فخي ولا ميمك سكوبيله قش ايلر نندن بعضنه اطلاق اولنور انده
 قار يغوب غار دغندن اوتوزو را چنكه كوك نك غابت اچوق اولوب بياضه مائل اولسه ملح ديرل بقال هوامح
 العينين چنكه كوزلري زياده كوك اولوب اقه مائل اولسه وكيننه ملحاء ديرل شول عسكه كه براق دمورلر
 كيوب اقه مائل اوله و ملحها الملح مؤني در الملاحي ميمك خميله ولا ميمك تخفيفيله شول اوزومه ديرل كه انوك
 دان سنده اوزونلق اولوب كوك اوله وملحها ملح ملحدان ما خودرو بعض اشعار ده لامك تشديد بله دخي كلشدر
 الملح ميمك فخي ولا ميمك سكوبيله والف مدوده ايله ارقه نك اوتري در وسط الظهر معناسته كاهل دن عجزه
 وارنجه كاهل ابكي كورك اوتري سيدر وعجز قوي و ملحها شول عسكه در كه اق كي كورينه ل سلاحك برق
 اوره سندن الملح ميمك فخي ولا ميمك تشديد بله كي صاحبي اولان كسنه صاحب السفينه معناسته الملاحة
 ميمك فخي ولا ميمك تشديد بله كذلك طوزو بتن ره ديرل ملحها معناسته الملاح ميمك خميله ولا ميمك تشديد بله
 شور اولنر دن بعضنه ديرل ملح ميمك خميله ولا ميمك فختيله صيغه تصغير اوزن بر قبيله نك اسخيدر الملح ميمك
 فخي ونونك سكوبيله عطا معناسته در بقال مخه مخه ويمنه من الباب الثاني والثالث اذا اعطاه المخه ميمك
 كسر بله ونونك سكوبيله اسم در عطيه معناسته المخه ميمك فخي ونونك كسر بله شول دوه يير ياخود شول
 قيون ديرل كه بر كسنه يير سوديله ويا غسيله منتفع اولسون ديوعار يه ويرله ابو عبيد ايتدي عريك دورت
 اسمي واردن كه اني عازيت معناسته استعمال ايدز كه انلرك بري ميمه بري عريه ويرى افكار كسر همزه ايله

منح

مصح

مصح

ملح

اوق نبر معنا سنه و يقال انضج عن الخليل يعني نرم جانبر دن عسكرو اوق ات وضع دفع ايمكه ده ديرلر يقال نضج
 الرجل عن نفسه اذ دفع عنها نجمة ونضج ركسنة دن دفع شرايمكه دخی ديرلر يقال هو ينضج عن فلان اي يذب
 عنه ويدفع ونضج اغاجك بيرايي حقمسچيون يارلسنه دخی ديرلر يقال نضج الشجر اذ انقطر لخرج ورقه ابن
 السكيت ابتد نضج قمر بنك وكو پوك صيروب درلسنه دخی ديرلر التنضاج تانك فتي ونونك سكوبيله بمعناه
 يقال نضجت القربة والغاية نضجا ونضجا من الباب الثالث اذ ارشحت والنضج حوض ونضج دن دخی ديرلر عرق
 معناسنه النضج فمتنبله جعي النضج فمتنبله كذلك حوض معناسنه الانضاج همزه نك فتيه جعي ابن الاغرابي
 ابتد حوضه نضج ديد كرى دوه في صوار د غچوندر الناضج صادق كسر بله شول دوه درك انكه صوچكرلر
 قيودن الناضجة مؤنث سايه معناسنه النضاج نونك فتي وضادك تشدد بدبله شول كسنة درك قيودن صو
 چكرلر دوه في سور وبخر ماچلرن صوان الانضاج صو صا حلق يقال انضج عليهم الماء اي ترشش النضج
 فمتنبله وضادك ضي وتشدد بدبله برنسنه دن صيرلوب چقمق يقال رايته ينضج ماقرق راي يتقي وينصل منه
 يعني نمت اولنان سنه دن خلاص بولوب تهمتن ناملي قنندن چقار كي صيرلوب چقدى كه تصمل ناملي
 قنندن چقمقه ديرلر النضوج نونك فتي وضادك ضييله طيبدن برنوعدر النضاج نونك فتيه وضادك
 تخفيفيله مصدر در صو صيرمق معناسنه يقال نضجت القربة نضجا اذ ارشحت النضج نونك فتي وطانك
 سكوبيله قوج بو بنز بله اورمق يقال نطحه الكباش بنطحه من الباب الثاني اذ اضر بقرته يعني قوج بو بنزله
 اورسه ونطع مناذل فردن برنزل ك اميدركه انلره قرا الحل ديرلر يعني حل برچنك ابكي بو بنزله تشييه ايدرلر
 الانتطاح همزه نك وتانك كسر بله قوچلر برى برى بو بنز بله اورمق التناطح تانك فتي وطانك ضييله بمعناه يقال
 انتطحت الكباش وتطاحت النطاح نونك فتي وطانك تشدد بدبله ز ياده بو بنزاورى قوج يقال كباش نطاح
 النطحية والنطوحه نونك فتيه اوله وميمك فتيه نايده شول طور در كه بو بنزله اوروله دن هلاك اوله
 ونطحة نك تاسى اسميت عليه ابتد كندن او ترودر فريسه واكيلة ورميه كى فريسه رنجي جانور پان لاش
 نسنه يه واكيلة بنمشه ورميه ائله ديرلر وبوكه اسميت غلبه ابتد وكنك معناسى بودر كه الان حد ثله متصف
 اولسى مراد دكدر بنكه همان حد ثه مقارن اولش ذات مراد در النطج والنطاح منازل فردن برنزل ك اميدركه
 نطحه مرور ايدى ودخی شول اوچن قوشدر ويا خود شول صيد وحشيدركه او ككدرن كله و بوقعيدك
 خلاصيدركه قعيدك ديوصيادك اردندن كلن صيده ديرلر ونطاح ديومطلقا بو بنزى ولنه ديرلر قيودن وكچيدن نكه
 وارايسه يقال ماله ناطح ولا خياط يعني انوك نقيونى ونكچيسى واوردر ونه خود دوسى واوردر كه خابط دن مراد
 دوه در و نطج شول انديرلر كه الننه انوك كندى قلندن ابكي دائره سى اوله و بوكريه عد اولنور واوردر
 اولورسه كاداره لطات ديرلر كرى عد اولنور الناطح امرشد ديرلر يقال صابناط اي امرشد بد النواطح حوادث
 مشككه يقال هذه نواطح الدهر اي شد ابد النفع نونك فتي وقانك سكوبيله طيبك رايحه سى يابلق يقال نفع
 الطبيب ينفع من الباب الثالث اذ افاح يعني رايحه ويرسه ونفع اياغله ديمكه دخی ديرلر يقال نفعت الناقة اي
 ضربت رجلها وارقدن قلجله اورمغه دخی ديرلر يقال نفعه بالسيف اذ تناوله من بعيد ورنسنه ويرمكه دخی
 ديرلر يقال نفعه بشئ اي اعطاه ويقال لا يزال فلان نفحات من المعروف ويل اسمكه دخی ديرلر يقال نفحات
 اذ اهببت اصبعي ابتد نفع صغوق بل اسمكه ديرلر نفع كلف لام بله سحاق بل اسمكه ديرلر ونفع قان چرمغه دخی
 ديرلر يقال نفع العرق نفع نفع اذا زامنه الدم النفعه رايحه يقال له نفعه طيبة ونفعه قطعة معناسنه ده
 كور يقال نفعه من العذاب اي قطعة منه النفوح نونك فتي وقانك ضييله شول نافع دن كه صاعقه دن

نطج

نفع

سودی چقه ونفوح شول يايده ديرلر كه اوق اراره سور النفايح نونك فتيه يابلق النفعه كذلك نونك فتي
 وفانك كسر بله مفردى ونفعه ياي شلد كرى اغاجك شول پان سنه ده ديرلر كه ياي اولمغه صالح اوله المناخه
 ميمك ضييله وفانك فتيه خصومت ايمك يقال ناخت عن فلان اي خاصمت عنه ورو بروچنك ايمكه دخی ديرلر
 يقال ناختوهم الانفعه همزه نك كسرى وفانك فتي وچانك تخفيفيله قوزينك يا خود او غلاغك قور رصغنه
 ديرلر نسنه بد كجه و بد كدن صكره كرش ديرلر المنفعة ميمك كسرى ونونك سكوبيله وفانك فتيه بمعناه
 الاناخ همزه نك فتي وقانك كسر بله انفعه نك جعي در قوزى قور رصقلى معناسنه التفتيح على وزن التكرم
 تنقيع الجذع يعني اغاي بو نوب ياك ايمك وتنقيع الشعر شعري ترين ابد وب الفاظ يارده دن ياك ايمك يقال
 خير الشعر الحولى المنقيع يعني شعرك خيزلوسى بلندن حقوب الفاظ ثقيله دن ياك اولاندر وتنقيع العظم
 سكوك ابل كين چقرمقدرا لانتقاه تنقيع معناسنه در يقال نقت العظم و انتقته يعني التفتيح فمتنبله وقانك
 ضي وتشدد بدبله از اولمق يقال تنقيع شحم الناقة اذ اقل النكاح نونك كسرى بله جماع وط معناسنه وكاه اولور كه
 عقد معناسنه ده كور نغول نكته ها ونكته هي تزوجت الناح جفتلن كسنة يقال هي ناك فتي اي فلان اي ذات
 زوج منهم الاسنكاح همزه نك وتانك كسر بله نكاح ايمك يقال اسنكها يعني نكها الانكاح همزه نك كسرى بله
 چفتلندر مكر تزوج معناسنه النكحة نونك ضي وكاهك فتيه نكاحي جوق اولان كسنة كسرى النكاح معناسنه
 النكح نونك كسرى وكاهك ضييله والنكح نونك ضي وكاهك سكوبيله لغتلر در رمعنايه زمان جاهليت عر بلرك
 نكاحي بونكه ابدى وام خارجه كه جوق قبيله اناسى ابدى خطب ديسه لى توقف نك ديرلر اي حتى ضرب
 مثل اولوب اسرع من نكاح ام خارجه بدبلر التناوح تانك فتي وواوك ضييله ابكي نسنه برى برينه مقابل
 اولمق يقال الجبلان ينأوا جان النوايح نونك فتيه نايحه نك جميد صاغو صاچيلر معناسنه ومزبور لرى
 برينه مقابل اولد غچون نوايح ديشلر در كذاك رايحه دخی يعني اسن بلره دخی نوايح ديرلر قنن مهي برى برينه
 مقابل اولسه النحه نونك فتي ويا نك كسرى وتشدد بدبله شول بلدر كه اسه طورن بك مقابلندن كله
 والنسيحة سين ابله شول بلدر كه اسه طورن بك مقابلندن كله اسه طورن بك مقابلندن كله
 صاغق يقال ناخت المرأة تنوح نوحا النياحة نونك كسرى بله اسم در صاغو خلق معناسنه النوح نونك فتي
 وواوك سكوبيله الانواح والنوح نونك ضي وواوك فتي وتشدد بدبله والنوايح والنياحات نايحه نك جميدر يقال
 نساء نوح وانواح ونوح ونوايح ونياحات المناحة ميمك فتيه جمع اولوب صاغو صاغقلى رى يقال كنافى
 مناخه فلان انتنوح برنسنه حركت ابد وب كند وى صاليو ريمك يقال تنوح الشئ اذا تحرك وهو متدل وندى
 برنسته صار قعه ديرلر نوح نونك ضييله نوح نينك اميد ز صلوات الله عليه وسلامه متصرف در عجمه وتعرف
 انصرافنه مانع اولما مسدر كذاك هر اسم كه اوچ خرف اوزن اولوب وسطى ساكن اوله منصرف اولور لوط
 كى مثلا زير اوسطنك خفى سيبينك بر نك ثقلته مانع اولنشد ز فصل الوالو نوح وواوك فتي وتانك سكوبيله
 قليل وحمير معناسنه النوح فمتنبله بمعناه يقال شئ نوح و نوح اي تافه وتافه تابله وقابله ناچين ديك اولور
 و نوح و نوح دن صفت دخی كلور الو نوحه وواوك فتيه برنسته خفيا ولى يقال نوح الشئ يوشم من الباب الخامس
 وتاجه اذا كان قليلا وحمير الو نوح وواوك فتي وتانك كسرى بله خسبى ولى معناسنه يقال رجل نوح اي خسبى
 الايتاح همزه نك كسرى ومدبله برنسنه يي ز ايمك يقال نوح فلان عظيته اي قلها التو نوح على وزن التكرم بمعناه
 التو نوح فمتنبله وتانك ضي وتشدد بدبله ازايحه كه دخی ديرلر يقال تو تحت من الشراب اي شربت شيفيله
 الواح وواوك فتيه الواح وواوك ضييله الواح وواوك كسرى بله مدبله برنسنه در وواوك اولور كواوى الفه قلب

نفع

نكح

نوح

نوح

نوح

ابدوب اجاح دیرلر کذلک الفک فخی وضمی وکسر بله وحوضک دینده قالن صوبیدخی وجاح دیرلر فتح واوله
 یقن دین اور محک مقداری اولسه وادنی وجاح دیرلر برنسنه نك في الجملة کورنهنه سنه بقال لقبته ادنی جاوخ
 لاوشی ری الموح میمک ضمی وحمیک فخی وتشدد بدبله شول بزکدرکه صق اولوب محکم اوله الوجح واوله فخی
 وحمیک کسر بله بمعناه الموح میمک فخیله قیامشرا قیو بقال باب موح ای مردود یعنی ای ویرلش قیو
 الایحاح همزه نك کسر بله تضبیق اتمک بقال او حجه البول ای ضیق علیه وایحاح ظهور اتمک دخی دیرلر بقال
 او حجت لئلا رای اوخت ویدت واورح لئلا طریق ای ظهر وایحاح برنسنه نك نهائنه ایرشکه دخی دیرلر بقال
 حفر حتی او ح اذ بلغ الصفاء یعنی قیایه ایرشقه قازسه الوحوه علی وزن الد حرجه شول وازدرکه طوتقون
 اوله وصفوقدن ششمکه دخی دیرلر بقال ووح الرجل اذ انقح فی بده من شدة البرد الواح واوله فخی وحاتک
 سکونیه خفیف اولان کسنه یه دیرلر اصمعی روایند بقال رجل ووح ای خفیف الوح ووح واوله فخیله بمعناه
 الابداح همزه نك کسر بله دوه سربوب عالی ابوالمق بقال اودحت الابل اذ اسمنت وحسنت حالها وایداح
 انقیاده وخصومه دخی دیرلر وابداح قویح توقف ابدوب سحره مق یعنی قیونته قانماق الودح فختنبله شول سنه در
 که قیونک قویروغنه وقسوق یرلرینه یاشوب قورور قالور که یو اکثریا قویونک بول ونجاسنت حاصل
 اولور الودحه واحدی الودح واوله ضمیمه جمیدر و بوندن فعل مشتق ایدوب ووذحت الشاة تودح ویتدح
 ووذح دیرلر یاب رابعدن الوشاح واوله کسر بله برنسنه درکه سختیاندن وروب وزینه جواهر قویوب عورنلر
 حمایل کنی یو بنی ابله بوکری راسنه اصارلر الاشاح همزه نك کسر بله بمعناه وبقال وشاح واشاح بالضم ایضا
 الوشح واوله ضمیمه وشتنک سکونیه لجمی الاوشحه الفک فخی وشتنک کسر بله کذلک جمیدر التوشح علی وزن
 التکریم وشاحه وشاحی طابق بقال وشحتها تو شحا التوشح فختنبله وشتنک ضمی وتشدد بدبله وشاحی طاقنق
 بقال توشحت المرأة ای لیست الوشاح وکاه اولور که توشح سبفه وثوبه دخی استعمال اولور بقال توشح
 الرجل بسیفه ویشو بالوشح واوله فخی الفک مدبله شول کچی درکه بیاضدن حمایل اوله الوشح واوله فخی ونونک
 کسری وتشدد بدبله وشاح معنانه در آخر نه اولان نون مشدده ضرورت ایچون کلشدر که بومقوله نون
 مشدده زیاده سن سعرا ی عرب جازکور مشلدر در جازک قولی کنی احب منك موضع الوشح وموضع اللب
 والقرط قلب فختنبله سینه بنده وقرط قافک ضمیمه ووانک سکونیه کویه یه دیرلر واشح یچندن برقیبله نك دیرلر
 الوشوح فختنبله اشکان اولق بقال وضع الامر یضع وضوحا من الباب الثاني اذ بان الاتضاح همزه نك کسری
 وتانک تشدد بدبله وکسر بله بمعناه بقال انضح الامر ای وضع الايضاح همزه نك کسر بله اشکان قانق بقال
 او ضحته نا وایضاح برکسنه نك بیاض اوغلاری طوغغه دخی دیرلر بقال او ضح الرجل اذا ولد له اولاد بیض
 وایضاح اطلاع معنانه دخی کلور کقولهم من این وحت ای من این طلعت ومن این بدو ضحک یعنی سکا اطلاع
 قانندن اولدی ونور هدایت سردن ظهور ایتدی ووضع فختنبله ضیایه دیرلر نه تم عن قرب کلور الالسنیضاح
 همزه نك کسری وشتنک سکونیه الی کوزا وزینه قویوب کورور مین دیونظر اتمک بقال استوضع یافلان یعنی
 اوکات کورور استیضاح برنسنه نك وضوح اوزن بله سن طلب اتمک نقول استوضحته الامر والکلام اذا
 سألته ان یوضحه التوضیح فختنبله وصادک ضمی وتشدد بدبله یولک اورته سی کورونک بقال توضع ملک الطريق
 اذ ظهر وملك طریق دیو طری بقا اورته سنه دیرلر المتوضیح میمک ضمی ضادک کسری وتشدد بدبله شول کسنه در
 که یولک اورته سنه یور یوب کندونی اشکان قله ورره قویونیه الوضح فختنبله یولک طوغریسی
 بکجه الطريق معنانه ووضوح درهم صحیح دخی دیرلر وضوءه ویا ضه دخی دیرلر بقال بالفرس وضع یچنکه نك

بیاضی

بیاضی اولسه وکاه اولور که وختله برصدن کتابت ایدرلر بوسیدن حذیة الابرسه الوضاح دبدبلر ووضاح شول
 کسنه یه دیرلر که بیاض اللون اولوب کلورلر نکلو اوله الاوضاح همزه نك فختنبله شول بزکدرکه انی دراهم صحیحه دن
 بدیرلر الموحه میمک ضمیمه شول باش یارینی درکه باشک کنکک بیاضن کوستره الواضحه ضادک کسر بله شول
 ایدشدر که خحک حالنه ظاهر اولور الوح فختنبله و بعض نسخه ده سکون طابله قید اولمش شول سنه درکه
 طوارک ایاغنه وقوسنک طرفلرینه اصلور یا یخندن ونجاسندن التواضح علی وزن التعاطم برجماعت بشری
 بری رینه اولشدر مق بقال تواضح القوم اذ اند اولو الشر فیما بینهم الواضح واوله فخی وقافک تخفیفه محکم اولان
 سنه بقال حافر وقاح برک طرنق معنانه الوح واوله وقافک ضمیمه وقاحک جمیدر برک طرفلر معنانه مثل قذال
 وقذال وقافک فختنبله وذل معجه ابله باشک کوسکتری رد جانبی الوقاحه واوله فخیله والوقحه واوله ضمیمه
 والوح واوله وقافک ضمیمه والقحه قافک کسری وحاتک فخیله تا وادون عوض اولق اوزن جمله سی مصدر لر در
 طرنق محکم اولق معنانه بقال وق یوق وقاحه الی آخر من الباب الخامس ووقاحه قلت حیا معنانه ده
 کلور الایحاح والاسنیقاح بمعناها بقال وق الحافر وستوخ اذا اشتد الوح والوقاح یفتح الواو کسر القاف فی الاول
 وفتح الواو فی الثاني بین القحه والوقاحه یعنی حیالی ظاهر اولن کسنه وقاح الوجه واوله فخیله او تانز
 یوزل اولن کسنه یقال امرأة وقاح الوجه التوقیح علی وزن التکریم طرنقی محکم اتمک ایش حیانی یاغ سورمکه
 حیانی شول یاغنه دیرلر که غایت صافی وایوالمغین صاحب ریش اولانلر انکله صقلرینه یتار ایدرلر الموح میمک
 ضمی وواوک فخی وقافک فخی وتشدد بدبله موقع وزنی اوزن شول کسنه درکه اکابلا لیر ایشمکه مجرب اوله
 الاسنیقاح همزه نك وتانک کسر بله یاو بلر فرموده اولق بقال استوحت الفرخ اذا غلظت وفرخ فانک کسر بله
 فرخک جمیدر یاور بلر معنانه الوحیه واوله فخی ولا مک کسر بله غرا که قلدن ولان چواله اطلاق اولنور الولج
 والولاج جمعی غرایر معنانه وجوالر معنانه دخی کلور الوح واوله فخی ویانک سکونیه کله رحمت در شه تم
 وبل کله عذابدر ویزیدی ایتدی ویم ووبل ابکسیده بر معنایه در ویم لر بدو وبل لر بدیرلر ابتدائت اوزن
 رفع اتمکله وویجا لر بدو وبلاد دخی دیرلر فعل اضمار اتمکله کویا که تقدیر کلام الرمه الله ویمجاو وبلادیک اولور
 وویحک وویج زید ووبلک ووبل زید دخی جائزدر اضافته صورت سابقه کنی اضمار فعله منصوب اتمک
 اوزن واما فتمسالمهم وبعدا اثمود بد کلری ووبلر بکرر هر نه که واریسه منصوبدر دایما مصدر بت اوزن فعل
 مقدر له بولنرک لامر اضافتی جائز کلدنر بر افتعسهم دیسک یاخود بعدهم دیسک صحیح اولماز پس پینلرند
 فرق ظاهر اولدی باب الحاء فصل الالف التاریخ برنسنه نك ووقتین بلدر مک التورخ بمعناه بقال ارخت الکتاب
 یوم کذا وورخته یعنی الاراخ همزه نك کسر بله بقرو حشی الارخه همزه نك فختنبله ووانک سکونیه مفردی
 الاضاح همزه نك ضمیمه بر موضعک اسیدرتد کیری وتا بنی جائزدر الیافوخ شول یومشوق یردر طفاک باشند
 کویا یشد قلری زمانه حرکت ایدر که بعض دیار ده ایچک دیرلر ووبو یفعول وزنی اوزن درو یا فوخ اللیل معظه
 یعنی کچه اوزنه دخی یا فوخ دیرلر الیافوخ یانک فخی وهمزه دن صکره الفک مدبله مصایح وزنی اوزن یا فوخک
 جمعی در الافح همزه نك فخی وفانک سکونیه ایکه اورمق بقال افحه من الباب الثاني ای ضربت یا فوخه الایلاخ
 اختلاط معنانه در بقال ابلخ علیهم امرهم ای اختلطه وبقال وقعو فی ایلاخ ای اختلاط واختلال فصل
 الباء برکله درکه مدح قنده ورضا وقتنه سو بلنور وکله اولور که مبالغه ایچون تکرار ایدوب یچ دیرلر واکر یچ
 کله لرنک مابین فصل الیوب وصل ابلسک یچ دیر سن توبینه وتخفیفه وکاه اولور که اسم منصرف کنی
 مشدداستعمال ایدر سن الحجه علی وزن الرزله یچ دیک بقال یحجت الرجل اذا قلت له ذلك ویمجه ایسی هوای

وطح

وقح

وخ

ودح

وذح

وشح

وکح

ولح

ویح

وضع

ارخ

افح

افح

الح

یح

صغوة دخی دیرل بقال بخجوا عنکم من الطهيرة ای اردوا وکاه اولور که خجوا دخی دیرل و بواتدن مقلوب
اولق احوالی وارد و بخجه دوه کوکر یوب اغز نه اولان طر جفی اغز طولدر مق معناسنه ده کلور التبخج علی
وزن التدرج اسی ساکن اولق بقال بخج: الحراذ اسکن بعض فور توفورت فانک فخیله اتش کرم اولق البخباخ
بانک فخی و خانک سکونیه زیاده کوکر یوب جاغری دوه بقال جل بخباخ الهدیر وهدیر هانک فخیله دوه نک اوزنه
دیرل البیدخ بانک و ذال معجه نک فخیله اولونق کبر معناسنه بقال بدخ الرجل من الباب الرابع انک التبخج فخیله
و ذالک تشدید به وضیله نکبر و علو و شرف البادخ عالی البوادخ عالی اولان طاغر شواخ معناسنه البیدخ
بانک و ذالک فخی و یانک سکونیه شول عورت در که مجسمه اوله البرخ بانک فخی و راء مهمله نک سکونیه ابکی
نسبه اراسته مانع اولان شی و برخ دنیا به آخرت بنسبه دخی دیرل حین موئدن زمان بعنه و ارجحه پس شول
کسبه که وفات اید بر خه داخل اولور البرخ فخیله کوکس چقوب ارقه داخل اولق لایزخ کوکسی چقوب اولوب
ارقه سی اچر و اولان کسبه البرخاء بانک فخیله موئی بقال جل ایزخ و امراة بزخاء و بقال ایضا فرس ایزخ اذا
اطمأنت قطاة وصلبه و قطات فانک فخیله و طاء مهمله ابله ات صغریسی در و صلب صادق ضمیله ارقه سیدر
یعنی انک ارقه سیله صغریسی دور اولسه ایزخ دیرل التباخ بانک فخی و زانک ضمیله صغری چقوب اولق بقال
تبارخت المرأة اذا خرجت عجزها و تبارخ بر نسبه دن کیر و حکمک بقال تبارخ فلان عن الامر ای نقاس بزخه
بانک فخیله بر موضعک ادیدر که ابوبکر رضی الله عنک محار بسی انده اولمشدر البطح و البطحه بانک کسری
و طانک تشدید به قاون لایطاح همزه نک کسری به قاون چوق اولق بقال بطح القوم اذا کثر عند هم البطحه المطخة
میک و طانک فخیله قاون اولدغی بر و طانک ضمی دخی لغت در البطح فخیله اولونق بقال بلخ الرجل من الباب
الرابع التبلخ فخیله قاون اولدغی و تشدید به نکبر ایتک بقال بلخ الرجل فهو ابلخ الابلخ متکبر اولان کسبه
البلخاء بانک فخیله و لامک سکونی و الفک مد به احم اولان عورت حمقاء کبی البوخ حرارت ساکن اولق بقال
باخ الحرو الغضب و النار و الحمی اذا سکن و فتر البوخ بانک ضمیله فارشمق بقال هم فی بوخ من امرهم ای فی اختلاط
فصل التاء التخ تانک فخیله کشی خیر التوخ تانک و خانک ضمیله خیر کشی اولق بقال تخ تخوخا من الباب الاول
الاتخاخ خیری کشی ایتک بقال تخه صاحبه علی وزن اعد التخخه علی وزن الزلزله صوت حکایت لیتک التخ
تانک ضمیله کسب معناسنه در کذا فی بعض نسخ الصحاح فصل التاء التوخ و التخج تانک فخی و واک اوله و یانک
تانبه سکونیه ایاق یا لجه یا تق بقال تاخت قدومه بالوحل ثوخ و نشج من الباب الاول والثانی خاضت وغابت
فیه فصل الجیم الخ اتق بقال خج بیوله ای دمی بویرما و مق معناسنه ده کلور بقال تخت الرجل صرعه و حج
اوزانوب یا فی اوزنه تق و اعضاسن صالیویرمک الخخه علی وزن الزلزله کذلک اوزانوب یا تق و اعضاسن
کوشنک خج کبی بقال تخج الرجل تخج اذا اضطجع و تکلن واسترخی الخفج جیمک فخی و فانک سکونیه بخرو نکبر ایتک
بقال جخم مثل خخف و جخم اذا نکبر الخفاخ جیمک فخی و فانک تشدید به زیاده نکبر اوزن اولان کسبه بقال
هو جفاخ و جماخ و ذو جخم و زو جخم المجافحه میمک ضمیله و فانک فخیله نکبر اید شیمک بقال جافحه و جافحه الجافح
جیمک فخی و لامک سکونیه سیل طو لوق بقال حیل السیل الوادی بخاخه خلخامن الباب الثالث اذا ملأه الجلاخ جیمک
ضمی و لامک تخفیفیه طو لدر یی سیل معناسنه بقال سیل جلاخ و اما حاء مهمله ابله اولان جلاخ شول
سیل در که اوکونه رنه کلور ایسه الوریکنر الجلاخ جیمک کسری به شول واسع دره در که سیله طو لوش اوله
التجوخ بقلق بقال تجوخت البئر اذا انهارت و انهيار راء مهمله ابله بقلق معناسنه دواخوخ بر نسبه فی قو یرمق
بقال جاخ السیل الوادی اذا اقتلع اجرافه و اجراف جیمه و راء مهمله ابله سیلک قاز نسبه دیرل الجوخا جیمک

بذخ

برخ

برخ

بطح

بلخ

بوخ

تبخخ

توخ

تخج

جفخ

جلخ

جوخ

فخی

فخی و واک سکونیه شول یردر که انکه خرما قور بدیرل و واهل بصره لغتدر الخوخ خانک فخی
و واک سکونیه شفتالو که میوه قسندندر الخوخه خانک کذلک فخیله واحدی و خوخه
کذلک شول دیواره اولان دلکه دیرل که ایدنلق کیرمک ایچون ایدرل الخویخیه خانک ضمی
و واک فخی و یانک تخفیفیه داهیه و بلا معناسنه فصل الدال التدبج علی وزن التکریم ارقه فی یومری ایدوب
باشی اشاعه طو تق بقال دبج الرجل تدبجا ذقب طهره و طاطا عر سه خاء معجه و حاء مهمله ابله دخی لغتدر
ابو عمرو دن و ابن الا را ییدن بوبله روایت اولمشدر لدخده علی وزن الزلزله ذلیل ایتک بقال دخد خنا
القوم ای ذللتهم و دخد خه بورغن ایتکه دخی دیرل الدخ دالک ضمی و خانک تشدید به لغتدر دخان معناسنه
که تتون دیک اولور الدر بخه دیشی کوکر جین ارنکه تخضوع ایدوب مطیع اولق بقال در بخت الحامه لذكر
اذا خضعت له و طواعته و در بخه انسان ارقه سن دوز ایدوب باشی اشاعه طو تقدر بقال درمخ الرجل اذا
طاطا رأسه و بسط ظهره دمخ دالک فخی و میمک سکونیه بر طاعک اسیدر الدخ دالک فخی و واک سکونیه
قهر و غلبه انک بقال داخ البلاد یدوخها ذقهرها و استولی علی اهلها ذلیل اولمغه دخی دیرل بقال داخ الرجل
یدوخ ای ذل التدبج علی وزن التکریم ذلیل ایتک بقال دوخته انا ای ذللتها و اصمعی لیتدی دخد و دیشه دیرل
ذلله معناسنه الدبج دالک فخی و یانک سکونیه خرما سلقی در عدبس روایتی اوزن الدبجه دالک کسری
و یانک فخیله دبجک جعی مثل دبک و دبکه و دیک خر و سه دیرل فصل الدال الذبج دالک کسری و مدیله یاللی
قورت دید کای جابور ک ارکی در که قاری چوق اوله الذبجه مؤنی الذیوخ و الاذیاخ و الذبجه مثل الذبکه
جعی فصل الراء الترمج فخیله و یانک ضمی و تشدید به ملایم اولوب صالقی اولق بقال مشی حتی ریح ای استرخی
المرج میمک ضمی و یانک فخیله بر جنس قومدر برده رمله معناسنه الریج رانک فخی و بانک کسری به شول بیوک
ادمدر که صلی له له مسترخی معناسنه الریوخ رانک فخی و بانک ضمی ابله شول عورندر که جماع حالته کند و دن
کچ بقال رخت المرأة اذا غشی علیها عند الجماع الرامخ سوق اولان خیر یا خود سوق اولان یا لوق بقال رخم
العجن و الطین فهو رخم ای رق از توخ رانک ضمیله یا یشمق لصوق معناسنه الرخاخ رانک فخیله و خانک
تخفیفیه ککوشک رخوه معناسنه بقال ارض رخاخ ای رخوة و وسعته اولان دیرلکه دخی دیرل بقال
عیش رخاخ و شرابی بر نسبه ابله قارشد رغه دخی دیرل بقال رخت الشراب ای مزجته الرخ رانک ضمیله
ملایم اولان اوت نبات هش معناسنه و صاحب صراحت رخ نبات تازه دبدوکی مخالفدر الریوخ رانک
وسینک ضمیله ثابت اولق بقال رسخ الشی ای ثبت الراسخ یابست معناسنه و منه الراسخون فی العلم
رخم رانک فخی و ضادک سکونیه فاتق رضم کبی حاء مهمله ابله بقال رخت الخصى و النوى من الباب
الثالث ای کسرتو بقال رخت رأس الحیة بالحناء و رضم عطاء قلیله دخی دیرل بقال رخت لدر ضحاو فی الحدیث
امرت له برضم و رضم طاش اتقه دخی دیرل بقال رختها اذ اربته بالحناء المراضحه میمک ضمی و ضادک فخیله
طاش اتق رضم معناسنه الترامخ تانک فخی و ضادک ضمیله طاش اتشقی بقال تراخنا ای ترامینا فصل الزاء الزخ
رکسبه فی حقور ره ای و یرمک و فی حدیث ابی موسی من یتبع القرآن بهبط بر علی ریاض الحنه و من یتبعه القرآن
یزخ فی قفاه حتی یقذف به فی نار جهنم یعنی هر که قرآنه تابع اولدی فلاح و جنت بولدی و هر که قرآن کنده یرتابع
قلدی نک یری جهنم اولدی لرخه میمک رانک فخیله و خاء معجه نک تشدید به عورت مرأة معناسنه قال الشاعر
طوبی لمن كانت له مرخه زخهائهم بنام الفخه الزخه رانک فخیله کین و حسد ایتک بقال زخ الرجل
زخاذا اغتاط و اغتباط غصبه کلندر الزخج رانک فخی و خانک کسری به اتشک زیاده یلدر می تقول

خوخ

دبج

دخدخ

دخ

درمخ

دمخ

دوخ

دبج

دبج

رجم

رتمخ

رخم

رسمخ

رضمخ

زخم

زخ

رخ الجري من الباب الثاني الرخ زانك فخي ولا ملك سكونيله شول يرد ركة ياش اولوب صيرحق اولد غيچون
 انه ايقطر طايور بوز بدبو به زوايت يندى مقام رخ ديرلر ته كم مقام رخ ديرلر سكون لامله وحيله صيرحق
 بمعنا سنا الرخ شول قيويد يرلر كه انك يوقر وسى طايحق اولمغن هر كم انه طور رسته طايور وز رخ كذلك
 رواق انمه ديرلر غلوة السهم بمعنا سنا الرخ زانك خمى ولا ملك تشدد بد به قبره وزنى اور زينه شول طايحق
 ردر كه انوك اور زنده اوغلا بحقل صيرنور لر وقبره قافك خمى وبانك فخي وتشدد بد به بر نوع قوشدر كلك
 جنسندن الرخ يملك كسر به يوكسك نسبه سناخ بمعنا سنا ونكر بمعنا سنا ده كلوز بقال رخ من الباب الثالث
 اى نكبر الرخ زانك خمى وميك فخي وتشدد بد به زانك جمعيدر بقال الانوف الرخ يوكسك بورنلر نكبردن
 كابت در الرخ فخي نيله ياغ متغير اولمق بقال رخ الدهن رخ من الباب الرابع الرخ زانك فخي له ونوك كسر به
 متغير اولان ياغ فصل السين السبخة سبنك وبانك فخي له شورا اولان طريق جورق بمعنا سنا السبخا سبنك
 كسرى وبانك تخفيفيله سبخه نك جمعيدر شورا اولان طويرا قلمر بمعنا سنا السبخة سبنك فخي وبانك كسر به
 چورق بتورنر بقال رخ سبخاى ذات سبخا بقال حفر واسبخا اذا بلغوا السبخا السبخ سبنك فخي وبانك
 كسر به قوشك دوكلن يلكي وسبخ شول نيله ديرلر كه انك قد نصكره قطعه قطعه ايدوب دزدر تاكه عورنلر
 اكبر وبانك ايدلر السبخة انوك واحد يبعنى اكر مكيجون احضار اولنان يبه نك بر قطعه سى قيون ويكي بو كند
 ودوه بوكه دى حال بو به در التسيخ على وزن التكرم بلاى تخفيفا يكمه ديرلر بقال رخ الله عنك الحى
 ديرلر اى خففها وفى الحديث انه عليه السلام قال لما يشه رضى الله عنها حين دعت على سارق سرقها لا تسجنى
 عنه بد عائلك عليه اى لا تخفى عنه اثمه وتسيخ ايسبنك شدى ساكن اولمغه دى ديرلر فتور حر بمعنا سنا
 بقال رخ الحرا اذا فتر وخف وقوى اولان نومه دى دير ابو عمر وايتدى سبخ نومه ونومدن وبانوف فارغ اولمغه
 دى ديرلر ته كم بعضيلر ان لك فى النهار سبخا طوبلا قراءت ايتشلر فراغا طوبلا بمعنا سنا السبخا سبنك
 فخي له حرارى ملايم اولان يره ديرلر وجره كور رغن يره صوقوب جور طه سن كومه دى ديرلر بقال سبخت
 الجراة اذا غرزت ذنبها فى الارض السرخ سبنك فخي وره مهمله نك سكونيله وباه موحد نك دى فخي له شول
 يره ديرلر كه واسع اوله السبخ سبنك فخي له ولا ملك سكونيله ذرى صوخغه ديرلر بقال ساخت جلد الشات اسلخ
 واسلخ سناخ من الباب الاول والثالث وسلخ اى اخر ايتكمه ده ديرلر بقال ساخت الشهر اذا مضيتته وصرت
 فى اخره المسلولوخ ميك فخي له شول قيويد يرلر كه دريس جقار لمش اوله وسلخ كيانى جقار مغه دى ديرلر بقال
 ساخت المرأة ذرعها اى زعتة المسلاخ ميك كسر به شول در بدر كه طواردن جقار لمشدر وبانك قونه
 دى مسلاخ ديرلر وشول خر ماغا جنه ديرلر كه قور رغن دوكة الانسلاخ همزه نك كسر به بر نسبه رنسنه دن
 صير بلوب جقق بقال اسلخ الشهر من سنة والرجل من ثياب والحيمة من قشرها والنهار من الليل السالخ قمره
 ابلان بقال اسود سناخ بلا اضافة يعنى بوصفت طر بقيه ذكر اولنور اضافة طر بقيه ذكر اولنور زير اهر بل دريسن
 سلخ ايتدن خالى ولما مؤثنه اسودة ديرلر سناخ ايله صفتنا سناخ سبنك فخي ولا ملك كسر به رمث
 وغرغ ديد كرى نلر كه قابل اولان لرى كيدوب قورى اغاى قالدقه سناخ المث وسناخ الغرغ ديرلر السناخ
 سبنك كسرى ونوك سكونيله بر نسبه نك اصله ديشك كوكى الاسناخ جمى بقال اسناخ الانسان اى اصولها
 السناخ سبنك ونوك خميله علم ثابت قدم اولمق بقال سناخ فى العلم سناخ من الباب الثالث اذا رخ فيه
 وسناخ ياغ ازوب فاسد اولمغه دى ديرلر بقال سناخ الدهن من الباب الرابع وهو لغه فى رخ اذا فسد وتغير ريحه
 والسناخ السناخ سبنك فخي له اوله وكسر به تاييد يرمز رايحه بقال بيت له سناخ سناخ اى رايحه قبيحة السناخ

رخ

رخ

سبخ

سبخ

سرخ

سلخ

سوخ

سبنك فخي واولك سكونيله اياق يره بحق بقال ساخت قوائمه فى الارض تسوخ وتسبخ من الباب الاول والثاني
 اذا دخلت فيها وغابت مثل ثاخب بالثاء المثلثة السواخ سبنك وخانك فخي له والفك قصر به تعالى زنى
 اوزن ريتاق اولمق بقال مطرا حتى صارت الارض سواخى حتى تجن يغمر بغوب بالحق جوق اولسه فصل الشين
 الشدخ سبنك فخي وهالك سكونيله ايجى بوش نسندى فائق لانشداخ همزه نك كسر به فائق بقال شدخ
 رأسه فانشدخ التشديد على وزن التكرم كذا لك فائق بقال شدخ الرأس شدد لكثرة الشادخه انك
 يوزنه اولان اق كه جمه يوزنى احاطه ايش اوله وفعل فيجندن دى عبارت اولور مجازا بقال ركب الشادخه
 اى فعله قبيحة الشارخ يكيك بمعنا سنا الشرخ سبنك فخي ورانك سكونيله شارخك جمى بكتلمر بمعنا سنا
 مثل صاحب وعجب وفى الحديث اقلوا شيوخ المشركين واسمحو اسر خهم وشرخ بكتلكك وسائر نسبه نك اولى
 وشرخ هر بله ظاهر اولان ولاد ايل وشرخ دوه نك اضبسى ياروب جقمغه ديرلر بقال شرخ زاب البعير شرخا
 اذا شق البضعة وبضعه بانك فخي وضاد مجمعه نك سكونى وعين مهمله ايله اى سيدر كه يوم مقامه ديش
 بتدى ات مقصود در وشرخ شول اوق دمر نه ديرلر كه هنوز صورا لما مش اوله وارقه يكمش اوله الشرخ
 شبنك ورانك خميله شرخك جمى وامثال بمعنا سنا ده كلوز كه سر خانك جمعيدر مثلان بمعنا سنا به الهم
 شرخ اى اتراب يعنى ياشدا شلدر وشروخ يكيك اولمق بمعنا سنا ده كلوز بقال شرخ الصبي شرخا
 الفوق سبنك فخي ورانك سكونيله اوق كز ينك ايكى جانبى وفوق فانك خميله اوق كز ينه ديرلر كه كرش كيدى
 بر در شرخا لرحل دوه بالانك اوك قاشيله رد فاشى وبومقامه صاحب مذهب الشرخا كشادكى ميان
 يالان استر ديشدره جامع اللغة صاحب دى كذلك ولكن غلط ايتشلدر وبونى مؤيد اولور صاحب
 اسامك بقال لا يزال فلان بين شرخى رحله ديدى اذا كان مسفرا اعنى الله عنه زير شرخا طرفيندر وسط
 دكلدر كويكه جوهر ينك شرخا لرحل آخرته واسطه ديدى قولندن غلط ايتشلدر حالا كه يوم مقامه
 واسطه مقدم بمعنا سنا در ته كم واسطه الكور ديرلر مقدم الكور بمعنا سنا وكوردن مراد كذا دوه بالانيدر
 الشرخا سبنك فخي ورانك سكونيله ايكى نسبه كبرى يرينه بكر يمثلان بمعنا سنا الشرخا سبنك كسرى
 ورانك سكونيله ياغى سوك اولان كسه كه هم ايلو وهم اوزن وله بقال رجل شردخ القدم اى عظيم القدم
 وعر بضها الشوامخ شلخك جمعيدر يوجه بمعنا سنا الشموخ خميتنه يوجه اولمق بقال شيم الحبل شموخا من
 الباب الثالث اذ شقق يعنى يوجه اولسه وشموخ نكبر بمعنا سنا ده كلوز بقال شيم الرجل بانفه اى نكبر الشيم
 سبنك خمى وميك فخي ونسند يله زم وزنى اوزن شلخك جمى بقال انوف شيم وزم دى شيم بمعنا سنا در
 ته كم مرور ايتدى الشماخ بن ضرار سبنك فخي وميك تشدد به بر شاعر كاسميدر الشماخ سبنك كسرى وميك
 سكونيله والشموخ سبنك خمى وميك سكونيله خ ماسلقينك عاجلى زم سلقينك چوي مثابه سنده در
 وشماخ طاع باشى رأس جبل بمعنا سنا وشماخ انك النندى اى قالدردر غره فرس بمعنا سنا اما شماخ
 شول وقت اطلاق اولنور ككه ايجه اولوب برون دليكلرى اراسنه دك ايتوب طوداغه دك ايتيد وشماخ
 بوجه اوزن الى اق اولان ته دى ديرلر شماخية سبنك كسر به خوار جندن بر طائفه نك اسميدر كه عبد الله
 بن شماخك اسميدر الشيم سبنك فخي ويانك سكونيله قوجه پير بمعنا سنا الاشياخ همزه نك فخي له
 والشيوخ سبنك ويانك خميله والشيوخ سبنك كسر به والشيوخ سبنك كذلك كسر به والمشيخ سبنك
 ويانك فخي له والمشاخ ميك فخي له والمشيخا ميك فخي له وميشك سكونيله ويانك خميله والمك
 مدله بونلر حله شيخك جمعيدر الشيوخه مؤنثى الشيخ سبنك ويانك فخي له اصل اوز رينه مصدر در

شدخ

شرخ

شردخ

شيم

شيم

شيم

فوجه مق معنائه يقال شاخ الرجل شيخ شيخا الشيخوخه مصدر در كذا لك قوجه مق معنائه ويانك اصل
متر كدر ز را كلام عرب فعلول يوقدر وشول كملركه بوزن اوزن كشتدر كينونه وقيدوده وديومه
وهيوعه كى بونلك اصل تشدبد ابله ابدى صكره دن تخفيف اولندى مثلا كينونتك اصل كينونه ابدى
واكر اصل مشدد اوليندى كينونه وقودوده ديرلدى وبواعبار يان اولانلرده واجب دكلدر بلكه هيمن يا
اصلند متر ك ابدى نسين اولندى ديك كفات ابدى كينونه اولق وقيدوده يدلك وديومه دائم اولق
وهيوعه قوجه مق معنائه درق كى الشيخ على وزن التكرم كذا لك قوجه مق معنائه در يقال شيخ شيخا
اى شاخ وشيخ بكسنيه ياشيخ ناميله دعوت ايمكه دى ديرلر يقال شيخته اى دعوت شيخا للتجمل يعنى اكا
نعظم ايجون شيخ ديدم الشيخ شيخك صميله ويا ايلينك فخياله شيخك نصغير بدير الشيخ شيخك كسر بله
كذلك نصغير دروشوچ د بلك جائدكلدر فصل الصاد الصاخه شول اوزدر كه ولاغى صاغر ابدى شددن
الصخ صادك فخياله جاغر مق غابت شددله يقال صخ الصوت لادن بصخها صخا من الباب الاول وبوسيدن
قيامته صاخه دبدر الصخه كذلك صادك فخياله اواز يقال ضربت الصخرة بحجر فسمعت لها صخه الصراخ
صادك خيله اواز صوت معنائه ومصادرده صراخ مصدر در بانك كدرن معنائه ديشي اما عايرت
جوه ر بدن فهم اولن بودر كه اسم اوله الصرخه صادك فخياله بانك سكويه جاغر مق يقال صرخ صرخه من
الباب الاول الاصطراخ همزه نك كسر بله معناها التصرخ فختينله وراك ضمي وتشدد ببله تكاف ابله اواز
ورمك يقال التصرخ بحق يعنى اخسر مق حينئذ تكاف ابله اوز جمار من جاقندر المصراخ همك ضمي وصادك
سكويه وراك كسر بله فر ياده ايرش كسنيه المستصرخ همك ضمي وسبك سكويه وراك كسر بله مدد
طلب ابدى و فر ياد ابدن كسنيه يقال استصرخى فاصصرخه المصراخ صادك فخياله وراك كسر بله مدد طلب
ايدن كسنيه نك اوزى وصرى مدده ايرش كسنيه ديرلر و مدد طلب ابدى دى اطلاق اولئذ ايرضدادن در
الاصح همزه نك فخياله صادك سكويه شول صاغر ديرلر كه اصلانسته اشبيه يقال رجل اصح اى بين الصلح
قال الفراء كان الكيت اصم اصلا ففتح صاغر اى الصاخه صادك كسر بله قولن ديكى سور اخ كوش
معنائه وسينله دى لغت در بعضيلر ابدى صاخ قولانك كند بدير صدقه كوش معنائه الصم صادك
فخياله وميك سكويه قولانك دلكنيه اور مق يقال صمخ الرجل اى اصبت صمخه الصملاخ والصملاخ صادك
اوله كسرى و ثابته خيله قه لاقه اولان چرك وسخ لادن معنائه الصملاخ صادك ضمي ابله شول سودر كه
قولن بكشمش اوله الا صاخه همزه نك كسر بله ايشنك معنائه يقال اضاح له اى استمع فصل الصاد التضمخ
فختينله وميك ضمي وتشدد ببله برسنه بى سه رنك يقال تضمخ بالطيب اى نلطح به التضمخ على وزن التكرم
برسنه بى سورمك يقال ضمخه انا ضمخا فصل الطاء الطمخ طانك فخياله بانك سكويه بشورمك وكاه اولور كه
طبله مطبوخيت معناسى مراد اولنور تقول هذه خبزه جيدة الطمخ لانطباخ همزه نك كسر بله بشمك يقال
طبحت القدر والحم فانطخ الطمخ ميك وراك فخياله بشمك موضع الاطباخ همزه نك كسرى وطانك كسرى
وتشدد ببله بجمك حاضر لوق ابن السكيت ابدى اطباخ كاه اولور كه افتدان استوايد دى ديرلر بى جوملكه
قوبت قابضه و بى ان ايمكه ديرلر يقال اطبعوا لنا قرصا الطمخ ميك ضمي وطانك فخياله وتشدد ببله موضع طمخ
يقال هذا مطبخ القوم ومشتهوهم ومشتواكب چورجك يره ديرلر الطمخ طانك ضمي وراك فخياله وتشدد ببله
بشور بجمك ديكر لور طباخك جمع دره كاه اولور كه طبله ملائكه عذاب مراد اولور الطباخه طانك ضمي وراك
تخفيف ببله شول كوپو كدر كه جوملك قايىار كى اغزنن دو كوله طباخه عامر بن الياس بن مضر كلقيدن

بولقى

بولقى من بون باسى وضع ايش ابدى ضمي يعنى كرتن كله بى بشورمك ماسترت ابدى كيون الطمخ طانك
فخياله وراك كسر بله شول شرايد وركه لى ياريسى قاتجه بشور رلر المطمخ ميك ضمي وراك كسرى وتشدد ببله
كلر ياورى در ولد الضب معنائه كه حصل ديرلر خاء مهمله نك كسر بله وسين مهمله نك سكويه ابدن
صكره غيداق ديرلر غين معجه نك فخياله ابدن صكره مطمخ ديرلر ميك ضمي وراك كسرى وتشدد ببله ابدن
صكره خضرم ديرلر خاء معجه نك ضمي وضادك فخياله وراك كسرى ابدن صكره ضب ديرلر الطمخ على
وزن التكرم كلر ياورى بى سورمك يقال طمخ الحسل اذا كبر الطابخة او بله استسمنه ديرلر هاجر معنائه
طباخ الحرا سبك زهرلر بدر سهايم حر معنائه الطماخ زياده شدد اولان استسمنه در الطباخ طانك كسر بله
قوت وشمك بقال رجل لى بس طماخ اى قوته لاسن الطماخيه طانك فخياله اولان ايك تخفيفيله
علايت وزنى اوزن شول عورت در ككه محكم اللو اوله مكثرة اللحم معنائه الطمخ طانك فخياله وراك
تشدد ببله سوء معاليله و برسنه بى دن برقه وغورنك كاح ايمكه ديرلر واكشى سوده طمخ ديرلر كذا فى بعض
نسخ الصحاح الطمخ فختينله تخمه اولق يقال طمخ الرجل من الباب الرابع يا غلو طعمى جوق سوب امتلا اولق
الطمخ طانك فخياله وراك سكويه برقيع نسنيه بولاشمق در بقال طماخ بطمخ من الباب الثانى اذا نلطح بالقمح
وقمخ نسنيه بولاشمق دى ديرلر بقال طماخه غيره يتعدى ولا يتعدى وطمخ نكر معنائه ده كاور
بقال طماخ فلان اذا نكر التطمخ على وزن التكرم بولاشمق التطمخ فختينله وراك ضمي وتشدد ببله
بولاشمق بقال طمخ فصل الطاء الطمخ طانك كسرى وميك فخياله سباق اغا جدر كذا فى
بعض نسخ الصحاح فصل الفاء الفمخ فانك فخياله وراك سكويه اياق برمقلن حين جلدوده بوكوب ملايم
طومقدر بقال فمخ اصابع رجليه فى الجلوس فمخا من الباب الثالث اصمى ابدى فمخك اصلى ليندن در
ملايمت معنائه الا فمخ همزه نك وراك فخياله الى وياغى بى اولان كسنيه بقال رجل افمخ بين الفمخ اذا
كان عرض الكف والقدم مع اللين الفمخ فانك فخياله وراك سكوفى والفك مد ببله مؤن بقال عقاب فمخا
لانها اذا انحطت كسرت جناحيها وغر بى سماع طيور دن قره قوش ديككه معروف قوش قووق
استد كره قنادلر ملايم دوند غيون فمخا دبدر الفمخ فختينله كوشمشن بر حلقه دركه ايك قاشى
يوقدر وفمخكه ايك قاشى اولسه اول وقت كاخام ديرلر الفمخ والفمخ فختينله جى وكاه اولور كه لى عورنلر
اياغنك بر ماغنه طقرلر الفمخ فانك فخياله برسنه در ككه انوكه قوش طو ترلر مصيده معنائه الفمخ
فانك كسر بله والفمخ فانك وراك خيله فمخك جى الفمخ فانك فخياله وراك كسر بله عطيط كى اويويان
كسنيه نك بوغان برك خرد سيدر بقال فى النائم بفع من الباب الثانى الفمخ فانك فخياله شول اويو در كه
اويويانك بوغازى خريه الفمخ فانك فخياله وراك سكويه فمخك فمخك فمخك فمخك فمخك فمخك فمخك فمخك فمخك
فانك فخياله وراك سكويه قوش ياورى وفرخ شول اكنه ديرلر كه يار بلوب حقمقه باسليه الفرخه
فرخك مؤن ديشي ياورى معنائه الا فرخ همزه نك فخياله وراك خيله و لا فرخ همزه نك فخياله جمع قانى
الفرخ فانك كسر بله جمع كثرى الا فرخ همزه نك كسرى وراك فخياله وراك فخياله وراك فخياله وراك فخياله
افرخ الطائر وفرخ بمعنى واغراخ كسرى ظاهر ايمكه دى ديرلر يقال فرخ القوم بضمهم اذا ابدوا سرهم وافرغ قه رقو
زائل اولغه دى ديرلر بقال فرخ الروع اى ذهب الفرغ بقال ليفرخ روعك اى لفرج عنك فرغك كنجج الفرغ
عن اليضة و يقال فرخ روعك يا فلان اى سكن جاشك وجاش حيك فخياله وراك سكويه فورخو
معنائه وافرغ ظاهر اولغه دى ديرلر بقال فرخ الامرا اذا استبان بعد استبانه ونفرح اكن جالغنه دى ديرلر

يعنى برده شاخ ويرب

طمخ

طمخ

طمخ

طمخ

فمخ

فمخ

فمخ

فمخ

تمكه با شعله ده دیرل بقال فرخ الزرع نفعیخا الاستفراخ همزه نك وتانك كسر به باوری جقار مق
 ایچون قوش بسلك بقال استفراحت الحمام اذا اتخذت لفراخه الفرخ فانك ضمی ورتاك فخیله صیغه نصغیر
 اوزن بر جاك اسیدر كه زمان جاهلیتیه اوقیو غله مع وفدر وفرخ كاه اولور كه اعظم ایچون نصغیر اولور
 بقال فلان فرخ قریش الفرسخ فانك فخی ووانك سكونیله اون ابی نيك ادم اولان مسافه یدرل فرسنگ
 معناسنه فارسیدن تعریب اولمشدر الفرخ فارك فخی ورتاك سكونیله بقاله حمقاد بدكری اوتدر كه صو
 قدیلر نه بتر اكا فر فرخی دیرل وفر فرسزوت دینكری اوت در الفسخ فانك فخی وسینگ سكونیله
 بوز مق نقص اینك معناسنه بقال فسخ الشی ای نقصه والانفساخ بوزلق نقول فسخت السبع والعزم والنكاح
 فانفسخ ای انتقض وبدی از اله اینك معناسنه ده كاور بقال فسخت به افسخها من الباب الثالث وفسخ
 ارقه دن قفقی بر فقه دخی دیرل بقال فسخت عنی ثوی ای طریحه التفسم فختینله وسینگ ضمی وتشید بدیه
 بر نسنه مشوب چاشلق بقال نفسخت الفان فی الماء ای تقطعت ویوكه تحمل انمكه دخی دیرل بقال نفسخ
 الربیع تحت الحمل الثقیل وذلك اذ لم یطقه وربع راء مهله نك ضمی ویا نك فخی ابله جمع درانی یاشنه اولان
 دوه لم رادد الفسخ فانك فخی وسینگ كسر به شول كسینه در كه حاجته طفر بولیه الافساخ همزه نك
 كسر به اوتو تمق بقال افسخ الرجل القرآن ای نسیه كذا فی روایه الفراء الفسخ فانك فخی وسینگ
 سكونیله او غلا یحقلر اویونك كذب ابدوب بری بر نسنه ظلم اینك كذا فی بعض نسخ الصحاح الفسخ فانك
 فخی وضادك سكونیله باشی یار مق بقال فضخت راسه ای شدخته وسندخ شین معجه ودال مهله ابله باشی
 یار مغه دیرل وخر ما قورغن فاقعه دخی دیرل الافتصاخ همزه نك وتانك كسر به بمعناه بقال افتصخته الفسخ
 فانك فخی وضادك كسر به شول شراب كه یالكر خرماقور غندن بدیرل اشنه كوستر مكسرن الانفساخ همزه نك
 وفانك كسر به دوه نك اوركی یارلق بقال انفسخ سنام البعیر ای اشدخ الفسخ فانك فخی ونونك سكونیله
 قهر اینك وذلیل اینك بقال فسخه الامیرای قهره وذلله التفخج علی وزن التكریم بمعناه المنفخ میك كسر به
 ونونك فخیله شول كسینه در كه اعداسنه غالب اولوب ذلیل ابلیه واكثر احواله باشرن یان الفوخ والفسخ
 رایحه طویه فو حقی بقال فاخت منه رج طویه نفوخ ونفخ من الباب الاول والثانی كایقال فاخت بالحاء المهملة
 كذا فی روایة الاصمعی وابی عیینه وادوز بدایتدی فاخت الریح نفوخ دیرل قچنكه انوك صوتی اولسه الافاخة
 همزه نك كسر به انسان بلامك بقال فاخ الانسان افاخة وفی الحدیث ككل بائله تفخج یعنی هر بول بدن
 لاجرم بالنور نصیر بن شیمیل ایتدی قچنكه انسان یا خود حیوان نیول بدركن بالنسه فاخ دیرل فصل القاف القفح
 والقفاخ قافك اوله فخی وثانیله كسر به ارمق وكن قفح اولماز الالباشه اور مقده استعمال اولنور یا خود
 رایجی بوش نسنه ی اور مقده استعمال اولنور القفح والقفح قافك فخی ولا میك سكونیله اوله وقافك فخی ولا میك
 كسر به ثانیله اركك اوتك بقال قفح الفحل قافحا وقیحا اذا هدر فر ایتدی اصوائك اكثری فعیل وزنی اوزن
 بناه لندی بقال هدر هدر اوصهل صهیلا ونج نیخا وقلج قافحا قلاخ قافك ضمیله بر شاعر كاسمیدر فصل
 الكاف الكم كافك فخی ومیمك سكونیله قوش صغفق وكم تكبر معناسنه ده كاور بقال كم بانفه اذ تكبر لك كم
 میك فخیله شول نسنه در كه میكه قاتق اولور فارسیدن تعریب اولمشدر و كاخ بر نوع طعامدر كه كا ترخان دیرل
 براعر اینك اوكونه انكلكه كاخ كتورد بیلر اولانی بلدی كا ایتد بیلر و كاخ در اعرانی ایتدی قد علت كاخ ابكم كخبه
 یعنی اعرانی كم بابله سلخ بمعناسن قصد ایتدی كاخ قوش صاغنه سنه تشبیه ابدوب الا كاخ همزه نك كسر به
 اهل تكبر اولنرك اوتور مه سی الكوخ كافك ضمیله تشدن بر اورد كبا جه سی ودلیکی بوقدر الا كواخ همزه نك

فرسخ

فرسخ

فسخ

فسخ

فسخ

فسخ

فوخ

قفح

قفل

كخ

فخیله

فخیله كو خك جمیدر قامش اولر معناسنه فصل اللام اللباخیه لامك ضمیله ویا نك تخفیفیه ویا نك
 تشدیدیه شول عورندركه اعضاسی تمام كالنه اوله كوپاكه لباعه منسوبدر ولباخ غالب البخن مأخوذدر
 شجر معناسنه اللج لامك ضمیله ویا نك فخیله بر جنس اغاچدر چنار اغاچنه بكر اللج لامك فخیله كوزیاشی
 جوق اولق بقال غت عینه ككدر معناه الانخاخ قارشقی اختلاط معناسنه بقال انخ علیهم امرهم ای اختلط
 والناخ صار مشغعه ده دیرل بقال انخ العشب اذ التف بغنی اوت جوق اولوب بری بر نسنه صار مشغسه الملتخ میك
 ضمی ولا میك سكونی ورتاك فخیله عقلی قارشق اولان بقال سكران ملتخ ای مختلط عقله الملتخ میك ضمی
 ولا میك فخی وطانك فخی وغانك تشدیدیه عقلی قارشق اولان كسینه اصلى ملتخ در عامه محرف ابدوب
 ملتخ دیرل النخاخیه لامك فخی وخاء اولینك سكونیله سوزا كتمام النخاخان شول كسینه در كه سوزی ككنا میك
 بقال رجل الخان اذا كان لا یفصح اللطخ لامك فخی وطانك سكونیله بولاشدر مق بقال الطخه بكذا الطخا فتلطخ ولطخ
 سوزا فقه دخی دیرل بقال لطخ فلان بشرای رمی بری یار به دخی دیرل بقال فی السماء لطخ من سحب ای قلیل
 التلطخ فختینله وطانك ضمی وتشید بدیه بولاشقی بقال الطخه بكذا الطخا فتلطخ ای اوتنه فتلوث فصل المیم
 المیمك ضمیله سكوكه اولان یلكدر النخه بر مقدار ابله وفی المثل شرما میك ای نخه عرقوب وعرقوب
 او كجه ده اولان سكیدر النخه میك ضمی وغانك فخیله نك جمیدر الانخاخ همزه نك كسر به ابله اینك بقال
 انخ العظم جرى فیه الخ ودوه سمر كه دخی دیرل بقال انخ الابل اذا سمنت وفی المثل بین المنخه والجفاء ومنه میم
 اولینك ضمی ومیم ثانیله نك فخیله سز ديك اولور نته كم عجفاء عین مهله نك فخی وحمك سكونیله ارق ديك اولور
 الامتخاخ همزه نك وتانك كسر به ایلك جقار مق بقال امتخت العظم ای اخرجت نخه التسخ تانك ومیمك فخی وخاء
 اولینك ضمی وتشید بدیه بمعناه بقال امتخت ای اخرجته امتدخ فختینله ودالك ضمی وتشید بدیه بقال امتدخ
 الابل ای تقاعست فی سیرها ونقاعس تراخیه دیرل وذل معجه ابله دخی لغت در كذا فی بعض نسخ الصحاح المرخ
 میك فخی ورتاك سكونیله براغاچدر كه اندن ودچقه سی سر بعدرو فی المثل فی كل شجر نار واشتجد المرخ
 والعفار وعفار عین مهله نك فخیله و فالبه یوقر وده اولان اغاچ زنده معناسنه ومرخ اشغعه ده اولان اغاچدر
 زنده معناسنه ومرخ بر نسنه ی اور مغه ده دیرل بقال مرخت جسدی بالدهن مرخا من الباب الثالث الثریخ علی
 وزن التكریم كذلک اومق بقال مرخت جسدی بالدهن الامراخ همزه نك كسری ابله بر نسنه ی صولو اینك
 نقول امرخت العین اذا كثرت ماء حتى رقت والمروخ بریك ادبدر المریخ میك كسری ورتاك كسری
 وتشید بدیه شول اوزون و قدر كه انوك دورت بلكی اولور وانی اوزاغه اتارل و مریخ بر معروف بلد زده دیرل كه
 بشی قات كوكه در خمسندندر یعنی سیان اولن بلد زلندر المسخ میك فخی وسینگ سكونیله بر صورتی
 اندن قبح صورتی دوندركه دیرل بقال مسخه الله قد ابعنی حق تعالی انك صورتی میون صورتی دوندركه
 المسخ زجالدن شول كسینه در كه انك ملاحتی اولیه وشول ته دیرل كه انك لذتی اولیه و بقال مسخ كذا طبعه
 ای اذ هبه وفی المثل هو امسخ من لحوم الخوار وحوار حانك ضمی وواوك تخفیفیه دوه یا ور یسنه دیرل كه هنوز
 سود امر اوله الامساخ ارق اولق بقال بكره فی الفرس امساخ حماله وحمات حماله نك فخیله انك بودند دیرل كه
 انك بریدی ارق اولق انجیر اربیننده كربه عد اولنور الماسخی سینگ كسری ویا نك تشدیدیه یاچی قواس معناسنه
 الماسخیات شول یا بلره دیرل كه ماسخه نام یا میجه منسوبدر كه از دقیقه سندن معروف یا میجدر الامضوخه
 همزه نك ضمی ومیمك سكونی وضاد معجه نك ضمیله تمام ونصی دید بلكی اوتك بر اغیدر تمام ثاء مثله نك ضمیله
 برضعیف اغاچدر ونصی نونك فخی وضاد مهله نك كسری به بر جنس اوندرا الامضوخ همزه نك ضمی ومیمك سكونیله

الاماضی همزه نك فخیله

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

لج

امضوخه نك جمعيد ذكر اولنان بناتانك بير اقلري معناسنه المصغ ميمك فتي وضادك سكونيله ذكر اولنان
 بير اقلري ديوشورمك يقال مضخه من الباب الثالث الامتصاخ بعناء يقال امتصخه اذا انتزعتهامنه واخذتها
 الملح ميمك فتي هلامك سكونيله قاني يورمك يقال ملح القوم ملحه صالحة من الباب الثالث اذا بعد وفي الارض
 وملح باطله دورمكه دخی دیرلر يقال فلان ملح في الباطل ما خابتردد فيه وبكثر منه الامتلاخ همزه نك
 وتانك كسر بله قويرمق يقال امتلح فلان ضرسه ای نزع وضرس ضاد معجمه نك كسری ورائك سكونيله
 اخی ديشه دیرلر وبقال امتلح العقاب عينه ای انتزعها وقايحي قنندن چقارمغه دخی دیرلر يقال امتلخت السيف
 ای انتصبته وانتضا ضاد معجمه بله قلیح صیرمغه دیرلر ملتح العقل ميمك ضمي ولا ملك فتحيله متنزع العقل معناسنه
 الملح ميمك فتي هلامك كسر بله لذی اولين ات مسيخ معناسنه الملاحة ات طاتسر اولق يقال ملح ملاحة من
 الباب الخامس فصل النون النج نونك فتي هلامك سكونيله چچك ديدك كری علت وهر بدن چقاز اوفاجق
 نسنه اردركه صوبله طولواوله اكانج دیرلر التابحة بلاد اهييه معناسنه بر كسنه متجر اولسه يعني سر كس اولسه
 انتابحة من النواج دیرلر وبأفحة من البواج دخی روایت اولتشد رباء مو حله وجميله ماينده واودن مقلوب
 همزه ايله كذلك داهيه معناسنه النجاء شول طاغدر كه ديه سی دوزاوله اكه معناسنه النج نونك فتي
 وتانك سكونيله قويرمق نزع وقلع معناسنه يقال نزع البازی اللحم بنسره ومنسر ميمك كسر بله وسينك فتحيله
 يرتجي قوسلرك دورنه دیرلر منقار معناسنه وبقال نزع ضرسه والشوكة من رجله ديشن چقردی وایاغندن
 ذبكنن چقردی معناسنه المنتاخ ميمك كسر بله جنبستره ديدك كری دمور كه عورنلر انوكه قل قويرلر
 منقاش معناسنه النج نونك فتحيله قاني يورمكه دیرلر سير عفيف معناسنه بقال نج بنج نخامن الباب الاول
 اذا سار سيرا عني فاو نونك كذلك فتحيله شول دوه لره دیرلر كه صدقه الن كسنه نك يانده چوكر بلور
 تاكه زكاته ير يان الله الخه نونك فتحيله قول اسير معناسنه بعضيلر ايشلين صغر در ديدك بلر ثعلب ايتدی
 ايشلين صغر معناسنه اولق صوابدر زير اخندن مأخوذ در كه نج طواری قانی سورمكه دیرلر وفي الحديث
 لبس في النخه صدقه كسانی ايتدی حديث شر بقره اولان نخه لفظی نونك خميله درايشلين صغر معناسنه در
 وفرا ايتدی حديث شر بقره اولان نخه نونك فتحيله زكات الن كسنه زكاتی الدقن صكره كندی نفسچون
 بالتون الملق معناسنه در النخه نونك فتي وخالنك سكونيله بعد فحيتنه دوه مي چوكر مك انتخخ على
 وزن التزلزل دوه چوكر بقال نخت الناقه فتنخت ای ابركتها فبركت النسخ نونك فتي وسينك سكونيله زائل
 قلق بقال نخت الشمس الطل ای ازالته ونسخ تغيير معناسنه ده كلور بقال نخت الریح آثار الدار اذا غيرتها
 ونسخ بركتابك نسخه سن المغه دخی دیرلر بقال نخت الكتاب ونسخ برنصك حكمتی انوك مثلی اولن نصر زائل
 قلق الانساخ بعناء بقال انتنخت الشمس الطل كذلك وانتساخ كتابك نسخه سن يازمغه دخی دیرلر بقال
 انتنخت الكتاب الاستنساخ كذلك كتاب نسخه سن يازمغه دیرلر بقال استنسخ الكتاب النسخه نونك
 ضمی وسينك سكونيله من نسخ منه اولان اصل نسخه نك اسيدر النسخ شول نص در كه نص اخرك
 حكمن ازاله قلمش اوله المنسوخ حكمتی زائل اولان نص التناسخ ميراثه اولن تناسخ ورشدن رطائفه نك بيننده
 تركه قيمت اولندن انلر دخی وفات ابدوب مال اخرو رشيدانه قال ابنكدر النسخ نونك فتي وضادك سكونيله
 اثر معناسنه در بقال صابن نسخ من كذا و نسخ خاء معجمه ايله اكثر در نسخ دن كه خاء معجمه ايله در و نسخ دخی
 اثر معناسنه در و نسخ دن فعل بنا اولن ان فعل دينور و نه خود بفعل ابو عره يونلرك مايندن فرق
 ابدوب ايتدی نسخ خاء معجمه ايله شول اثر در كه نوبك وثوبك غير نك باقي قالور و نسخ خاء غير

ملح

نسخ

نسخ

نسخ

نسخ

نسخ

معجمه ايله

معجمه ايله نفس فعل در و ابدوز ايتدی نسخ وضع بر معنایه در كه نسخ خاء معجمه ايله صوب صا حغه دیرلر نسخ
 خاء معجمه ايله ديدك كری كی تقول نسخ نسخ من الباب الثالث النسخ نونك كسر بله صوب صا حقی در معناه
 كی زيدي ايتدی نسخهم بالنبل نسخهم ده لغت در اوق سيدك معناسنه الانتصاخ همزه نك وتانك
 كسر بله صوب صا حقی بقال انتنخ الماء اذا ترشش النسخ نونك فتي وضادك تشد بديله جوق كان يغمر
 يقال غيث نصاخ ای غر روعز يرغين وراه معجمتين ايله كشر معناسنه در النصاخه ضادك كذلك تشد بديله
 كثير الماء اولن ميكر بقال عين نصاخه ای كثره الماء ابو عبيد ايتدی ياری تعالينك فيهما عينان نصاختان
 ديدوكی قولند نصاختان فوارتان معناسنه در يعني قينلجي اردو النسخه نونك فتي وضادك سكونيله
 بر مقدار يغمر در النسخ اوفورمك بقال نفخ فيه ونفخه ايضا لغه فيه وبأيله استعمال ولندقه بلانك
 معناسنه كلور بقال نفخ بها ای حبوق وحبوق خاء معجمه نك فتي وباء مو حله نك سكونيله اوتورق يرندين بل
 چقره دیرلر ونفخ كبر معناسنه ده كلور بقال رجل ذونفخ ای ذوكبر حمله دخی استعمال ولنور بقال ذونفخ ای
 ذونفخ وكبر المنفاخ نور وكه دمور جي الترنفخ در النفاخ اوفور جي ومنه قولهم ما بالدار نفاخ ضربه ای ايس فيها
 احد وصرمه فحيتنه شول اود وند دیرلر كه اوجنك انشي اوله كسي معناسنه الانتفاخ اوفورلوب ششمك
 وبوجلنك معناسنه ده كلور بقال نفخ النهار ای علا النسخه نونك فتي وفانك سكوني ايله والنسخه نونك
 كسر بله والنسخه نونك خميله قارن ششمك بقال جد نفخة ونفخة ونفخة اذا انتفخ نطله الانفخ شول كسنيه در
 كه خايسی ششمك اوله بقال رجل نفخ ای بين النفخ النفخ فحيتنه خايه ششمك مرضی النفاخ نونك فتحيله وفانك
 سكونيله شول طاغدر كه ديه سي دوزاوله نجاء كی نونك فتي ويانك سكونيله لفظا ومعنى النفاخ نونك خميله
 لذ يذ اولان صغوق صوب شرين وسر ده معناسنه وانما سمي لانه بنفخ الفؤاد بقره يعني قابض ودر صغوق فحيله
 النسخ نونك فتي وفانك سكونيله باشي دماغه ايرنجه يار مقدر بقال نفخ رأسه من الباب الثالث لاناخه همزه نك
 كسر بله دوه چوكر مك بقال نخت الجمل فاستنخا ای ابركته فبركت واربك دوه چوكر مك انتنوخ فحيتنه وواوك
 خفي وتشد بديله اركك دوه ناقه يي جاع ايمكچون چوكر مك بقال تنوخ الجمل الناقه اناخه السفد ها وسفاده
 سين معجمه ايله وقابله طوار جماع انك معناسنه در ومنه قولهم نوح الله الارض طروقه للماء يعني خدای تعالی
 یری صوبه مخيل قلسون تنوخ تانك فتي ونونك خميله برقميله نك اسيدر چندن ولا تقل تنوخ بنشد بد
 النون التوخي يك صوبه ليوب تهديد انك الوخواح واوك فتي وخالنك سكونيله ضعيف الوريحة واوك فتي
 ورائك كسر بله شول خمير در كه صوبی جوق ولغله صوبق اوله الورخ فحيتنه خمير كوشك اولق بقال وزخ
 العجين يورخ من الباب الرابع ای استرخا الاراحة همزه نك كسر بله خمير صوبی وكوشك انك بقال ارخته
 انا التورخ على وزن التكریم كتابه تاريخ يازمق بقال ورخت الكتاب بيوم كذا مثل ارخته الورخ فحيتنه
 كيرو ياس بقال ورخ الثوب يورخ وسخامن الباب الرابع الورخ فحيتنه وسينك ضمی وتشد بديله ولا تساخ
 همزه نك وتانك كسری وتشد بديله يعني الورخ في المعنى المصدری بقال توسخ الثوب واتسغ الايساخ همزه نك
 كسر بله كيرلندر مك بقال وسخه انا المواتجة ميمك خميله يولد سلك سبر كی سير انك در شوبله كشدله
 اولمايه واستفاده دخی حال يوبله دوه كه قيودن صوبی بولد استكلاه برابر چككه دیرلر كسانی ايتدی
 مواخه صلتك صوبكه ده ايكی كسنيه بری بيله معارضه ايمكدر بعد هرايك معارضك معارضه سنه استعار
 اولندی الايضاح همزه نك كسر بله آرزو ايجور مك بقال اوضحت له ای اسقيت له قليلا الوضوخ واوك
 فتحيله وضادك خميله شول صودر كه قوغه نك يار وسنه اوله فصل الماء الهبيجة هانك ويانك فتي ويانك

نسخ

نسخ

نوخ

و.خ

و.خ

و.خ

و.س

و.س

و.س

و.س

و.س

و.س

دخی فحی و تشدید به شول عورند که اوله الهمیج کذلک فحات ثلاثه ابله و تشدید به شول اوغلاندر که
 کذلک اوله پس همیج یانک تشدید به فعیل و زنی وزن در باب الدال فصل الالف ابید فحیتنه دهر
 معناسنه در که زمان طوبی بدن عبارند و ابید اتم معناسنه دخی کلور الابد همزه نیک مد به بدک جمیدر الابد
 همزه نیک و بانک ضمیله کذلک ابید جمیدر و ابود مصدر دخی کلور اقامت معناسنه یقال ابید بالمكان
 یا بید من الباب الثانی ابود ای اقامه و توحش معناسنه ده کلور یقال ابید البهیمه تأبید و تأبید من الباب
 الاول والثانی ای توحش تأبید علی وزن التفعیل توحش معناسنه یقال تأبید المنزل ای اقفر والفته
 الوحوش یعنی فحی منزل خراب اولوب اند و حوش ساکن اولسه الابد همزه نیک فحیله و بانک کسر به
 بر لفظدر که ابید لفظنه تأکید ایچون ذکر اولنور یقال ابید کما یقال دهر دهر الابدین همزه نیک
 مد به و بانک کسر به کذلک تأکید ایچون ذکر اولنور یقال لا فاعله ابید الابدین و ابید الابدین کما یقال دهر
 الابرین عوض العاضبین و عوض عین مهمله نیک فحیله و واک سکونیه ابید معناسنه در التائید علی وزن التکریم
 بر نسبه فی مغلله الابدین و ابید همزه نیک و واک فحیله و حشی اولان جانور لر و شول قافیه له دخی او ابید در که
 غرابیندن او ترو و اوزاق و لا یلترده سو یلنور الابد همزه نیک مدی و بانک کسر به شول بلاکه اول نیچدر زمان
 سو یلنور الابدین و زنی وزن کسر یلنور طو غریجی ولود معناسنه کرک جاریه قسمی اولسون کرک حر قسمی
 اولسون الابدین فحیله قوی و فرموده اولان ناکه یقال ناکه اجد اذا کانت قویه موثقه الخلق و لا یقال للبعیر
 اجد الابدین قوی قلیق یقال اجد الله یعنی حق تعالی فی حکم ابستون و یقال اجد فی الله بعد ضعف ای قوای
 الموحدة القری میمک ضمی و جیمک فحیله شول ناکه در که ارقه سی محکم اوله موثقه الطهر معناسنه و قری
 قافک و راهمهله نیک فحیله ارقه معناسنه در الموجد میمک ضمی و جیمک فحیله محکم معناسنه یقال بناء موجد
 ای محکم اجد کسر یلنور بر لفظدر که دوهی منع ایچون استعمال اولنور الابد فحیتنه واحد معناسنه در که
 اول عدد در نقول احد و ثمان واحد عشر واحدی عشرة و اما قوله تعالی قل هو الله احد فهو بدل من الله لان
 النکرة قد تبدل من المعرفة کقوله بالناسیه ناصیه ظاهر اجوهر بنک بوکلامی لفظ هو ضمیر شان اولماد غنه
 بناء در که ضمیر شان اولد قده احد خبر اولور تا و به احتیاج اولماز و کسائی ایتدی چکنکه عدده الف لام داخل
 اولسه جمیعسنده داخل اولور نقول ما فعلت الاحد عشر الالف درهم و بصیر یون ایتدی الف لام جزء اوله داخل
 اولور فتنقول ما فعلت الاحد عشر الف درهم پس احد اسم در مخاطب اولمغه صالح اولان کسنه یه اطلاق
 اولنور بوند واحد و جمع و مذکر و مؤنث برابر اولور و منه قولهم ما فی الدار احد و قال الله تعالی لستن کاحد من النساء
 و قال فامنکم من احد غنه حاجزین هذا ما قاله الجوهری و فیه ان معنی الجمع فی هذه الامثلة من وقوع النکرة
 فی سیاق النبی لامن وضع لفظ واحد و انکلام فیه الاستیحاء همزه نیک و تانک کسر به یا لکن اولمق یقال
 استوحد الرجل ای نفر احد ضمتنه بر طاعک اسیدر مدینه منوره التائید علی وزن التکریم ایکی نسبه فی
 بر قلیق و یزید ابید فر بعض عربین احد کهمزه سن عروق اصلیه کی استعمال اولناسن روایت ابید و
 ایتدی یقال معی عشرة فاحد هن ای صیر هن احد عشر و فی الحدیث ان قال رجل لشار سبائی فی التشهید احد احد
 یعنی بر ما غله اشارت قل که اول سبایه یخندار ایکی بر ما غله قله و سبایه سین مهمله نیک فحی و باء موحده نیک
 تشدید به شهادت بر ما غنه دیر الابد همزه نیک فحی و دالک تشدید به ناکه نیک جوفند صوفی دور ابید و
 یو رکندن و اوزه بر میسی یقال دالک ناکه تو داد ای رجعت الحنین فی جوفها و حنین حاء مهمله ابید شول صوت

ابید

اجید

احد

ادد

دیر لقتدن ناشی

ناشی و ابید ابیکتمکه دخی دیر لیر یقال دالک فلانا داهیه توده اداواد قوته دخی دیر لیر الابد همزه نیک کسر به
 والاده کذلک بلاد داهیه معناسنه و منه قوله تعالی لقد جئتم شتال الابد همزه نیک کسری و دالک فحیله اده نیک
 جمی الابد همزه نیک مد به علی وزن فاعل یعناه الابد همزه نیک فحی و دالک کسر به فریاد و صوت تشدید
 ادد همزه نیک ضمی و دالک فحیله یخندن بر قبیلله نیک یا یاسی ابیدر که اول اددین زبیدن کهلان بن سباین جمیدر
 و اددی طائفة عرب منصرف قلمشرد و نقب کی عمر کی لا ینصرف قلمشرد و ادد همزه نیک فحی و زانک
 سکونیه یخندن بر قبیلله نیک یا یاسی ابیدر که اول اددین الفوث بن بنت بن مالک بن کهلان بن سباین و ادد قبیله سی
 اوج دور لودری از دشتنوه و وری زدن و وری دخی از دشتنوه در الاسد فحیتنه ارسلان دید کاری جانور
 که معروف در و اسد کذلک ارسلان خوف ایتک و ارسلان کی اولمق یقال اسد یا سد من الباب الرابع ای رأی
 اسدا و خاف منه و اوصار کالاسد فی اخلاقه و فی الحدیث اذا دخل فهد و اذ خرج اسد و فهد فانک فحی و هانک
 سکونیه یارسی دید کاری جانور در و اسد کاه اولور که سکونیه از دشتنوه استعمال اولنور بنی از دده لغت اولمق
 اوزن یقال هم الاسد اسد شتوه ای هم الازد از دشتنوه الاسدی فحیتنه و تشدید به یانله یزردن بر نوعدر
 الابد همزه نیک مد به و سبیک ضمیله اسد کجمی اجیل کجمی که جملک جمی در الابد همزه نیک فحی و مدی
 و سبیک فحیله کذلک اسد کجمی اجیل کجمی اجیل کجمی الابد کجمی الابد همزه نیک فحی و مدی
 قبیلله نیک یا یاسی ابیدر که اول اسد بن خزیمه بن مدرک بن الیاس بن مضر در و اسد کذلک یبعده نیک بر قبیلله نیک
 ابیدر که اول اسد بن ربیع بن زرار در المأسدة میمک فحی و همزه نیک سکونیه و سبیک فحیله ارسلان چوق
 الاستیصاد همزه نیک کسری و سبیک سکونیه جرأت ایتک یقال استأسد علیه ای اجترأ علیه و اوت قوی
 اولوب ری ری نه صار لغه دخی دیر لیر یقال استأسد التبتی قوی و التف لا یصاد همزه نیک کسری ابید بر نسبه نیک
 اوزنه قدر و ب حریص ایتکه دیر لیر یقال اسدت الکلب و اوسدته ای غریته لصید و اوسدت کله سبیک
 و اوی القدن دوه در و ایصاد افساد ایتکه دخی دیر لیر یقال اسدت بین القوم ای افسدت الایصاد همزه نیک
 کسر به یا صدق بالین معناسنه و ساده ده لغت در که و ساده دخی بصدق معناسنه در و واک کسر به
 الایصاد همزه نیک ضمی و صادق سکونیه شول کوچوک کوککه دیر لیر که ققتانک التنه کیر لوانی خرده قروا شلر
 دخی کیر التائید علی وزن التکریم کوچوک کوکک کیدر مک یقال اصدة تأصید الایصاد همزه نیک فحی و صادق
 کسر به او وکی فناء در معناسنه و بولفت در و صیدده الایصاد همزه نیک کذلک فحی و صادق کسر به اغل
 حظیره معناسنه که حظیره حاء مهمله نیک فحی و طاء معجمه نیک کسر به در و اصید و صیدده لغت در که و صید
 دخی اغل معناسنه در الایصاد همزه نیک کسری و مد به قیو یلقی تقول اصدت الباب اذا اغلقت و هو لغه فی
 اوسدت و منه قرأ بوعمر و انھا علیهم مؤصدة بالهمزة ذات الایصاد همزه نیک کسر به بر موضعک اسیدر که داحس
 و غیر انام انلرک جراسیدر یعنی مید اسیدر که ذات الایصاد همزه نیک کسر به بر موضعک اسیدر که داحس
 اتی بر حدی و اربیدی الایصاد همزه نیک کسر به شول چقور بر در که طاعلر ار اسنده لاه صو ایر کلور الابد
 فحیتنه له معناسنه در یقال افد الرجل یا فذ من الباب الرابع و کوچ قرب و لغه دخی دیر لیر یقال افد الرجل
 ای دنا لافد همزه نیک فحی و فانک کسر به مسجل اولان کسنه التائید علی وزن التکریم بر نسبه فی محکم قلیق
 و بوتو کیده لغت در یقال اکدت الشئ و وکدت الابد فحیتنه غایت معناسنه در مدی کی یقال ما مدک ای
 منتهی عمرک و امده غضب معناسنه ده کلور یقال مد علیه من الباب الرابع مثل ابید علیه ای غضب مد همزه نیک
 مدی و میمک کسر به سرحد عربی بر شهرک ابیدر الابد فحیتنه لکری اولمق یقال اود الشئ یا و داود من الباب

ازد

اسد

اصد

افد

اکد

امد

الرابع اى اوج التواء فختينله وواو كى و تشد بديله اكرى ولىق يقال تا ودا شى اى تعوج اوز بد ايتدى لاود
 همزه تك فخي وواو كى سكونيله باب اوله ثقيل اولق معناسته كلور يقال ادى شى او الحمل بوودنى وذا اى ثقلى
 المؤه د على وزن المقول ثقلت جكن كسنة يقال ما اذك فهو لى ابد بعتى شول نسنة كه سكا اكر كه بكادى اكر كلور
 وايى بولك معناسته ده كلور يقال آده بعتى حناه وعطفه واصلهما واحد وميل ايمك معناسته ده كلور
 يقال آد العشى اى مال بعتى اخشام صباح اولغه يوز طوندى لانيما دهمز نيك كسرى به وماينده نونك سكونيله
 انفعال وزنى وزينه اكلك انما معناسته اودهمز نيك خميله ريده برى كاد بد راودهمز نيك فختيله بر جاك
 اسيد را ابد همزه نيك فخي ويانك سكونيله تشد بد اولق يقال اذ الرجل يثيب ابد امن الباب الدانى اى استند وقوى
 وابد قوته دخی دير لالا دهمز نيك فختيله ومد به كذا لك قوت معناسته در الا دهمز نيك كسرى به قوى قاق
 يقال ابدته على وزن فاعله المؤبد ميمك ضمى ويانك فخي وتشد بد به قوى قلنس كسنة التاء سيد على وزن
 التكریم قوى قاق يقال ابدته تايد اى قوته المؤبد ميمك ضمى وهمز نيك فخي ويانك كسرى وتشد بد به قوى
 قلنس كسنة ومؤبد كذا لك يانك كسرى به مؤبد كصغرى معناسته دخی كلور التاء بد تانك فخي ويانك ضمى
 وتشد بد به قوى ولىق يقال تا بد الشى اى تقوى الا بد همزه نيك فخي ويانك كسرى وتشد بد به قوى اولان
 كسنة يقال زجل ابد اى قوى الا يادهمز نيك كسرى به شول طيراغه دير كه حوضك يا خود چادرك اطرافه
 د وكر لانه قوته خوصك ضوى يا خود چادردن يغور صوبى منخ ابد وايد معدن بر قبيله نيك سيمدر وعسكر ك
 صاع قوله وضول قوله دخی انا ددير لالمؤبد ميمك ضمى وهمز نيك سكونى ويانك تخفيله وكسرى به مؤمن
 وزنى وزن امر عظيمه وبلايدير لفضل الباء الخو دبانك وحيك خميله بر رده طور من اقامت معناسته يقال مجد
 بالمكان مجود امن الباب الاول الخو دبانك فخي وحيك سكونيله والجد به نيك ضمى وحيك خميله برايشك باطنى
 يقال هو عالم مجده امر كى و مجده امر كى اى باطنه و مجده علم معناسته ده كلور يقال عند مجده ذاك اى علم
 ذاك ومنه قيل للعالم بالشى المتقيل هو من مجدها الجاد بانك كسرى به شول كيد كه بر خطلى اولته كم عرب
 طائفه سنك استعمال شدى كليل بختنه معروفه ومنه ذوالخادى واسمه عبدالله من الصحابة الخنده فختينله
 والخنده فختينله كذا شول عورته بر كه طموقلى وبالدرله وله الخندى والخندى كذا لك معنای ام نور
 اوزن در واخر نده اولان يا سقر جل وزنه الخاق ايجون در وسفر جل فختينله ابوا ديد كرميه در البديانك
 فختيله ايرمى يقال به يند بد امن الباب الاول اى فرقه ويد يانك اكر من طولد ور معه دخی دير ل يقال بد قته
 يند وهو ان تخذ خربطين فخشوها فختينله تحت الاحياء لئلا يدر الحشب البعير يعنى ايكى سختيان
 يان سنك ايجن طولد ر وب يانك اغا جرنك التنه قوم قدر يا غرا تمسون ديوا لتبد بد على وزن التكریم
 تفریق ايمك المبد ميمك ضمى ودا لك فخي وتشد بد به ابرمى نسنة يقال شمل مبدد وشمل شين معجه نك
 فخي وميمك سكونيله حال ديك اولور التبد تانك ويانك فخي ودا لك ضمى وتشد بد به طاعلى تفرق معناسته
 البدة يانك كسرى ودا لك فخي وتشد بد به قوت معناسته ونصب معناسته ده كلور الا بداهه كسنة حصه سن
 ويرمك تقول منه ابد بنهم العطاء اى اعطى كل واحد منهم بد توفى الحديث ابد بهم قرة قرة يعنى هر يسه بر خرما
 ورو يقال فى السخليات ابد هما نعتين يعنى قوز برك هر بر بن رقيونه ورايمك ايجون اكر ايكسنة برقيون
 كفايت ايمر ايسه وابد اذال اوز اتفه دخی دير ل يقال ابد به الى الارض اذامها الاستبداد مستقل اولق يقال
 استبد فلان بكن اى تغرد به البند بانك فختيله او غرش حرب معناسته يقال لو كان البند الما طا قوز اى اوبار زناهم
 رجل ورجل يعنى بر راوغرا شملر طاقت كتون مرز دى بد اديانك فخي ودا لك تانيه نيك كسرى اوزن بناسيله

ايد

مجد

مجد

بدد

بركلوك

بركلوك اقوم ديكدر يقال فى الحرب يا قوم بد ابد اى لياخذ كل رجل قرنه وقرن قافل كسرى وورانك سكونيله
 مثل ومقارن معناسته دره بد اديانك دالى كسراوز نينا اولندى زير افعلى امرك اسيدرو فعل امر خود مبنى در
 بعضم رايتدى مكسور اولد غنك وجهى بودر كه مقام امرده واقع اولد غيچون اخرى ساكن اولغله اجتماع
 ساكنين لازم كلسون ديومكسور اولشدر ومنه يقال تباد القوم يتبادون اذاخذوا قرائهم ويقال ايضا القوا
 بد ادهم اى اعدادهم لكل رجل رجل وابد ادمتبدد معناسته دخی كلور يقال جاءت الخيل بد ادى متبده
 وابد دخی كسراوز نينه نينا اولندى زير امصدر دن معدول در كه اول بددر وبقال تفرق القوم بد ادى
 مبتده ومصدر دن معدول اولد غيچون مبنى اولد غنك وجهى بودر كه بونده عدل وتايت وصفت جمع
 اولشدر ايكى سبيله صرفدن منع اولحق اوج سبيله مبنى اولق لازم كلور زير مانع صرفدن اوتبندان غيرى
 حالت يوقدر وجوه رينك بولامى ظاهر بودر كه مذهب مختار دكلدر لايتداد ايكى جانبى طوتمق يقال السبعان
 يبتدان الرجل اذا اتيه من جانيه وكذلك الرضيعان يبتدان مهمايه قوز برك ايكى جانبى انا رن مسلر بوبله
 دير ولا نقل يبتد ها بنها ولكن يبتد ها بنها وبقال لقي الرجلان زير افايتداه بالضرب اى اخذاه من ناحيته
 البدد فختينله والمباده ميمك خميله والبدد بانك كسرى به معارضة ايله بيع ابد شمشك يقال بايعته بددا الخ وابد
 طاقت معناسته ده كلور وابد ابار كيرك ودوه يانك ايكى ارقه به كان جانبلى كه اكارم قور ل البددان تنيه
 البددان يانك فختيله بمعناها وهكبه معناسته ده كلور يقال البددان الخرجان البددانك فخي ويانك
 كسرى به بددك جمعى كه اكرم ير لى ديك اولور الا بد همزه نيك فخي ويانك كسرى به ايضا جمعى البدة يانك
 كسرى ودا لك تشد بد به والبدة يانك فخي ودا لك تشد بد به كذا لك طاقت معناسته يقال مالك بدد و بدد
 وبدة اى طاقة الا بد كثره لجدن ابقلى نيك اراسى واسع اولان كسنة وفرموده وحجم اولان كسنة يد دخی دير ل
 ابن السكيت ايتدى بد ايكى اويلغك اراسى واسع اولق درودورت اياقلوا ولا نلرده ايكى الارى نيك اراسى واسع
 اولقدر يقال بددت يارجل من الباب الرابع البدد يانك فختيله والفك قصير به ابدك مؤننى يقال امرأة بد وبقرة
 بد اى واسعة الرجلين وعظيمة الخلق البادان دالك تشد بد به اويلغك ايجن يوز لى البدد بانك فختيله ودا لك
 كسرى به يول سحر او مغازه واسعة معناسته لا بد لا فرق معناسته يقال لا بد من كذا اى لا خلو ولا افتراق بعضيلر
 بد عوض معناسته در ديد يلر البديانك خميله صنم معناسته در فارسيدين تعريب اولشدر البدد بانك كسرى
 ودا لك فختيله بد ك جمعى در صنم معناسته الا بديد والبياد بد همزه نيك فختيله اوله يانك فختيله تانيه متفرق
 اولان قوشلر يقال طير ياد بد وطير ياد بد اى متفرق البردبانك فخي ورانك وسكونيله صغوق كه اسينك
 م تا بلى در وصغوقق معناسته ده كلور يقال سقيته شربه بدت فؤاده ابرده بر دامن الباب الاول وبردنومه دخی
 اطلاق اولنور قال الله تعالى لا بد وقون فيها بردا ولا شرا البرودة ضمتنه صغوقق كه اسيلكك مقابلى در
 بقال برد الشى برودة من الباب الخامس البرود ضمتنه صغوقق يقال بردت برود امن الباب الاول واك ايله دمور
 اكلمكه دخی دير ل يقال بردت الحد بد بالمبرد كوزه صغون غيچون سرمه چككه دخی دير ل يقال برد الرجل عينه
 بالبرود اى كحلها وبثوت ووجوب معناسته ده كلور يقال ما بردك على فلان اى بثت ووجب واولك
 معناسته ده كلور يقال برد فلان اذا مات التبر بد على وزن التكریم كذا لك صغوقق معناسته يقال بردت تبر بدا
 ولا يقال بردت لافى لغه رديه ومنه قولهم لا تبرد عن فلان اى ان ظلك فلا تشمه فتنقص من ايمه وجوه رينك بولامنه
 ابد اياطهر حديث شريفه نقض وارد اولو ر مكر كه جوهر رينك كلامى متعدى كلسنه بناء در و حديث شريفه
 لازم در هر مداخل مجوندر ينله لا بتراد همزه نيك وتانك كسرى به صغوقق صوبله غسل ايمك بتمال بتردت

برد

ای غنسلت بالماء البارد و بورکی صغوتی ایچون صغوق صوا یچمه که دخی اتراد دیرلر المبرده میث و رانک فتحیه
 باعث برودت اولان نسنه اصغی ایتدی راعرانیه سؤال ایتدم که سزی قوشلق وقتند او یچو یچمل ایدن ندر
 دبدیم ایتدی انا مبرده فی الصیف منخنة فی الشتاء یعنی نومه یچا یازن صغوقلغه قیشن اسجاقلغه و سیله در
 المبرده میث کسر یله و رانک فتحیه اکه اکه انوکه دمور مقوله سنی اکه لرلر البراده بانک ضمیمه اکه دن دوشن خردوات
 البارد ثابت اولان نسنه بقال لی علیه الف بارود و بقال سموم باردای ثابت لا یزول البردان عصمران معناسنه که
 صباحله اخشامه دیرلر البردان بمعناها البرده فتحیه تخته اولمق و فی الحدیث اصل کل داء البرده البرده
 همزه نکه و رانک کسر یله بر معروف علت در برودن و رطوبتدن ناشی اولوب جماعه فتور و رور البرد فتحیه
 طلوه که کسکن یغار بقال بردت الارض و بر دوشو فلان علی البناء المجهول البردانک فتحی و رانک کسر یله طلوه
 یغدران بلوت بقال سحاب بردا لبرده همزه نکه و رانک فتحیه بمعناه یقال سحاب ابردا ی ذو بر دوا بر دیو شول
 صغره دیرلر که لونی سیاهله اق اولوب لاجه اوله البرود بانک فتحیه و رانک دخی ضمیمه صغوق معناسنه و صغودی
 معناسنه ده کاور برده الین معلوم اولان نسنه تقول هولبر ده یعنی اذ کان معلوما مالک و خالص معناسنه ده
 کلور بقال هی لك برده نفسها ای خالصا البرد بانک ضمی و رانک سکونیه بزلدن برنوع در اله و دخی ضمیمه
 والاراد فتح همزه یله کذلک جمعی در و برد اسماء و جلالدن در برد الجندب چکر که نکه ایکی قنادی البرده شول
 چکر سیاه کاید که دورت کوشه لودرانی عر بلر کیرلر و فی حدیث ابن عمر برده قلو و قلو و فلو و فلو و فلو و فلو
 برده دیرلر که کوچوک اولماغین ایکی اوچی بریره قاوشمه البردی بانک ضمی و یانک تشدد بدبله بر جنس ابوخرمادر
 البردی بانک فتحیه و یانک تشدد بدبله حصیرلوقی دبدکری اوت در طامله و دیوارله قورلر البرد بانک فتحی
 و رانک کسر یله مرلب معناسنه در و بریدی ترجمه مختادزه طویله قی و طویله قاتری ابله نفسیر ایتشدر غالباً
 بومعنا ی جوهر نیک البر بدلمرب دبدکی قولندن اخذ ایتشدر و لکن ظاهر بودر که مرتب و لا یچون ریب و ریب
 اولتن ات معناسنه در نه کم صاحب مغرب ایتشدر البر بد البغل المرتبه فی الریاط تعرب بریده دم ثم سمی
 الرسول المحول علیها سمیت للمسافة بقال فلان علی البر بد و اون ایکی میل یره دخی بر دیرلر و بر دیرلر
 دخی دیرلر ییک معناسنه و بر بد فراتق معناسنه ده کلور و فراتق اکه دیرلر که ایلر و واروب قور قور خبرلر
 و یره فانک ضمیمه فارسیدن تعرب اولنشدن اصلی پروانندن در الاراد ییک کوندر مک بقال ابردا لی الامیر اذا
 ارسل الیه البر بد و ابراده داخل اولمغه دخی دیرلر و صغوق صوا یچور مک دخی دیرلر بقال ابردت له ابراد ای
 سقیته ماء بارود المبرده میث ضمی و یانک سکونیه و رانک کسر یله شول کسنه در که برده داخل اوله بقال جئنک
 میزدین یعنی حرارت ساکن اولدغی حینده البردان فتحیه بر موضعه اسیدر البرجد بانک ضمی و رانک سکونیه
 برسن و زنی اوزن شول کاید که غلیظ اوله البعد بانک ضمی و عینک سکونیه اران اولمق قر یک ضد بدر بقال بعد
 یبعد من الباخامس البعید اران اولان نسنه بقال مانت منابیع و ما انتم منابیع یسنوی فیله الواحد و الجمع
 الابعاد همزه نکه کسر یله اران ایتک بقال بعد غیره المباعده میث ضمیمه کذلک اران ایتک بقال باعه و اراقلشقی
 معناسنه ده کلور دیش مصاد رده التباعد اران ایتک بقال بعد تبعید البعد فتحیه باعدک جمیدر خادمله
 خدم کی و بعد هلا که دخی دیرلر بقال بعد یبعد من الباب الرابع و بعد اران اولی معناسنه ده کلور بقال مانت
 منابیع و ما انتم منابیع یسنوی فیله الواحد و الجمع و بوند مؤنث ایچون مخصوص لفظ یوقدر الباعد اران
 اولان کسنه و هلاک اولان معناسنه ده کلور بقال نغ غیر باعد و غیر بعد بالفحشین ای غیر صاغر و صاغر ذلیل
 دیرلر و بقال ایضاً نغ غیر بعید ای کن قریباً البعد بانک ضمی و عینک سکونیه لار اقلق کرک مسافه جهندن

کرک

کرک قرابت جهندن بقال بینهاده ای من جهة المسافة و القرابة الا بعدن یاده اران اولان و خانی معناسنه ده
 کلور بقال کب الله الا بعدن لقیه یعنی خانی خدای تعالی غری و یوزی اوزن دوشور سون البعد بانک ضمی
 و عینک سکونیه بعیدک جمیدر رغیله رغفان کی و رغیف راهمهله و عین معجه ابله ایتکدن برنوع بقال
 فلان من قران الامیر و من بغداد الا بعد قرابت جهندن اران اولان کسنه لار اقلق قرابت دوشور سون البعد بانک ضمی
 دیکد و قبل کله ستنک مقابیلدر بونلر ایکی اسلمدر مضاف اولد قلی حینده طرف اولورلر و بونلر ده
 اصل اضافتدن فتحیه مضاف الیه مخاطبک معلوم اولد و عین حذف اولمغه ضم اوزن منی اولورلر و بنالری
 ضم اوزن اولد غنک وجهی بودر که ایتد امر دن منی اولد قلی معلوم اولمق راعراب حالده انلر مرفوع اولور
 دکلر دوشور فاعل اولورلر و نه خود منبتد او حیر اولورلر بعید بانک ضمی و عینک فتحیه بعدک تبغیزی در بعیدات
 جمعی در بقال رأیته بعیدات بین ای بعید فراق و بونک اصلی بودر که بر کسنه بر مقدار زمان یولد استندن
 مفارقت ایتکدن صکره ملاقات ایدوب ینه مفارقت ایدر یواسلوب اوزن نجه کره مفارقت ایتکدن صکره
 رأیته بعیدات بین دیرلر پس بعد ممکن اولمق ظروف زمان دن در و عر نلرک اما بعد دبدکاری فصل
 خطاب در یعنی رکلامدن فارغ اولوب کلام اخره باشغ و سیله اولسون دیودر البلود ضمیمه مقیم اولمق بقال
 بلد بالماکن من الباب الاول ای اقام بالمد مقیم اولان کسنه البلد بانک فتحی و لامک سکونیه و البلد فتحیه
 مشهور بلد اثره دخی دیرلر البلاد همزه نکه فتحیه جمعی و بلد دوه قوشی یواسنه ده دیرلر بقال هواذل من بیضة
 البلد یعنی شول یر مرده دن اذل در که دوه قوشی انی یواسنه ترک ایتشدر و بلده یراض معناسنه و بلد
 منازل قردن بر منرک اسمندر که قوش بر جندندر اقصر یامه شمس اکانزل اولور و بلده کوسه دخی دیرلر
 صدر معناسنه بقال فلان واسع البلد ای واسع الصیدر و بلد ای قاشک ان سی پاک اولمغه دخی دیرلر بقال
 رجل بلد ای لیس بقرون الحاجین البلاد بانک کسری و البلدان بانک ضمی و لامک سکونیه مزبورلرک
 جعلری در البلاد بانک فتحیه حماقت که رانک ضد بدر بقال بلد فلان من الباب الخامس البلد بانک فتحی
 و لامک کسر یله احمق اولان کسنه التبلد فتحیه و لامک ضمی و تشدد بدبله تکلف ابله حماقت ایتک بقال تبلد
 ای تکلف للبلاد و تبلد حیرنه متردد اولمغه دخی دیرلر بقال تبلد ای تردد متحیر التبلد علی وزن التکریم کنیدی
 بره اورمق بقال تبلد ایتک اذ ضرب بنفسه الارض البلاد همزه نکه کسر یله یره یا شوق و بر کسنه نکه طواری
 کند اولمق بقال بلد الرجل اذ اکت دایت بلیده و صاحب مصادرک البلاد ددخاوندستور کند مثنی دبدکی
 مخالف اولور المبالده ایکی کسنه قلجه بری برن اورمق مبالطه کی که مبالطه میث ضمیمه و باء موحه ابله و طاء
 مهمله ابله کذلک قلجاشق معناسنه در البلاد همزه نکه فتحیه و بانک سکونیه شول کسنه در که عظیم الخلق
 اوله یعنی فرموده اوله البلدی فتحیه و نونک سکونیه و الف مقصوره ابله ایلو عریض معناسنه المبلندی
 میث ضمی و بانک سکونی و دالک کسر یله شول دوه در که یک اولوب دوشی اوله المبلد بانک فتحی و نونک سکونیه
 برونک سنجاق علم کبیر معناسنه فارسیدن تعرب اولنشدن البید بانک فتحی و یانک سکونیه حالی صحر البید
 بانک کسر یله بیدانک جمعی البید بانک فتحی و یانک سکونیه و البید ضمیمه هلاک اولمق بقال باد الشی بیدیدا
 و سه دای هلاک الابد هلاک ایتک بقال یاد هم الله ای اهلکم البیدانه بانک فتحی و یانک سکونیه دیشی م ک
 بید بانک فتحی و یانک سکونی و دالک فتحی اوزن بناسیله غیر معناسنه در بقال هوکشر المال بیدانک بیدانک فصل
 التاء النقد تانک کسری و قافک سکونیه کره در که کشنیز دبدکری اوت در التالد لامک کسر یله شول
 مالدن که سنوک یانکه حاصل اولوب قدیمی مالک اوله و بومال طارفک نقیضی در که طارف طاء مهمله و فافله

بلد

شد

بید

تقد

تلد

حادث اولان مالدر التلاد تانك كسر بله والا فلاذ همره نك فخياله كذا لك مال قديم وتانك اصلي بونلرده
 واوبدي وفي الحديث من نكادى عنى سور ل شول نسنه ل در كه انلرى قرآن دن اخذ ايتد قديم التلاد
 ضمتنه قد يدن حاصل ولق بقال ناد مال يتلد ويتلد تلود امن الباب الاول والثاني وتلود مقيم اولغه دخی
 ديرل بقال تلد فلان في بني فلان اذ اتهم فيهم الا فلاذ همره نك كسر بله مال ايد نك بقال تلد الرجل اذا اتخذ مالا
 المتلد سمك ضمی ولا نك فخياله التلید تانك فخي ولا نك كسر بله شول كسنه در كه عجم ولا يتلد طوش اوله
 وصغير لکي حالده ولايت اسلامه كتور بلوب اند يومش اوله ومنه حديث شريح في رجل سخرى جارية
 وشروط انها مولدة فوجدوها تلیدة فرددوها المولدة بمنزلة التلاد وهو الذي ولد عندك الا فلاذ همره نك فخياله
 عبد القيس قبيلة سندن رنجه بطنك اسيدركه عماك انلا بدبر و بونك نك نمية اولو غلر ينها عث قديم
 اند ساكن اولد قلر مجون در عمان عينك ضمی وميك تخفيفيله ر شمر ك ادبر فصل الثاء تانك فخي
 وهمره نك سكوتيله ياش اولق ندى معناسنه وصوغوق اولق وكاه اولو ركه تحرك اولوب فخياله تعبير
 اولنور التلاد تانك فخي وهمره نك كسر بله غناك اولان يروشد صغوقلش كسنه يده ديرل بقال و حل ثدى
 مقروور التلاد تانك فخي وهمره نك سكوتى والفك سد بله جاريه معناسنه در داء ناكى قلب اوز رينه امامرا
 ثاء آء وسخنه ديردى فخياله حرف خلقدن او تروو ابو عبيد ايتدى فرادن غيرى بونى ديش كسنه يوقدر
 ولن السكتيت ايتدى كلام عر بده فعلا يوقدر تحرك بكاه والف عمد وده ايله الا ثاء واردر و بودى كاه اولور
 تسكين اولنور جوهرى ايد و ابن السكتيت بولك لى صفات كور در زراسماده ايكى كاه واردر كه تحرك بكاه كلسدر
 كه انلر قراء وجتفاء در كه ايكى موضعك اسلمر بذر التلاد تانك فخي و رانك سكوتيله فائق كسر معناسنه بقال
 ثردت الخبز ثردا اى كسر التلاد تانك فخي و رانك كسر بله فائش اتمك المشرود بمعناه التلاد تانك ضمی و رانك
 سكوتيله ثرد معناسنه الا ثراء همره نك كسرى و تانك كسرى وتشد بد بله اتمك ثرد ايتك بقال اتردت الخبز
 و بواصلنده اتردت ابدى افتعلت وزنى اوزن وقتا كه تحرك لى متقارب اولان حرفلر دن ايكى حرف جمع
 اولوب ادغام واجبا ولد يسه و ثاء مثله مهبوسه اولوب ثاء مثبات مجهول اولغين ادغامه قابليت اولماد يسه
 ثافى ثاء مثبات قلبا يلوب مثلى ايجنه ادغام ايتد بلر وعر بدن رطا نفة ثاء مثباتى ثاء مثله ييه قلب ايدوب ادغام
 ايتمكن اتردد بلر بوقدر رجه ظاهر اولان حرف اصلي اولو والتلاد بد على وزن التكرير طواري بوغازلد قه
 صوغوق تانك كسر ايدوب ارمقدرو بومنهى در التلاد فخي تانك طود اقلر ده اولان يارقددر التلاد تانك فخي وعينك
 سكوتيله خرما قور و غينك بومشامغه باشله ياندر التلاد تانك فخي وعينك كذا لك سكوتيله تعدك واحدى
 وتعد نزه او تدخى ديرل بقال هذا قبل تعد معدا اذ كان رخصا غضا پس معد تعدك تابع اولو ر مستقل استعمال
 اولماز اما عر بلر دن بعضى مستقل دخى استعمال ايتشد و رخص راء مهبوسه نك فخي و خامجه نك سكوتيله
 او ك اولان نبات ديرل و غرض غين معجه نك فخي وضاد معجه نك تشدد بله تازة معناسنه التلاد تانك فخي وميك
 كسر بله وميك سكوتيله دخى لغت در شول از اولان صودر كه ماده سى يعنى اصلي اوليه الا فلاذ همره نك كسرى
 و تانك سكوتيله والا فلاذ همره نك و تانك كسرى و تانك تشدد بله از صوبه كلك بقال اتمك الرجل و ائدى و رد
 الماء القليل التلاد على وزن المفعول شول صودر كه اوز رينه جوق كسنه جمع اولوب اى تو كلكه قريب ايدلر
 و ممود شول كسنه يديرل كه اندن سؤال جوق اولغله انوك ياتند اولان مال تو كنور و شول كسنه يديرل
 كثرت جماع انوك منبسنى قطع ايتش اوله التلاد فخي تانك شول موضعك اسيدركه روضه التلاد ديكله معروفدر
 التلاد شول او غلا قدر كه اوت يكه شروع ايتش اوله تلود تانك فخياله عر بدن رقبيله قديمه در كه انلر صالح نيتك

ثوهد
جحد

جحد

جود

صلوات الله عليه قوميد منصرف اولماسى و اولماسى جائز در الا فلاذ همره نك كسر بله و تانك سكوتيله شول
 طاسدر كه انوك سورمه چكنور لر التلاد تانك فخي و و و و و سكوتيله و الفوهد كذا لك شول غلامه ديرل كه سمين
 اولوب خلقتى قوى اولوب بلوغه قرب اوله مرهق معناسنه التلاد تانك فخي و و و و و سكوتيله و الفوهد كذا لك شول غلامه ديرل كه سمين
 الجحد جيك فخي و حانك سكوتيله و الجحد ضمتنه برنسته يي نلور كن انكار ايتك بقال جحد حقه و حقه جحد
 و جحد امن الباب الثالث و جحد قلت خير ده ديرل و نبات قليل اولوب اوز نفة دخى ديرل بقال جحد التلاد اذ اقل
 ولم يطل الجحد جيك ضميلة و حانك سكوتيله بمعناه الجحد بالفحين كذا لك بقال تانك له و جحد الجحد جيك فخي
 و حانك كسر بله شول كسنه در كه قلبى طار اولوب قليل الخير اوله بقال جحد الرجل جحد امن الباب الرابع و جحد
 قور بلق اولان بله دخى ديرل بقال عام جحد اى قليل المطر الا جحد همره نك كسر بله كذا لك قليل الخير الملق بقال
 اجمد الرجل اى جحد الجحادة جيك ضميلة بر موضعك اسيدركه جحد جيك فخي و ذلك تشدد بله بابا باس و انا
 باباسى و جحد نصيبه و نصيبه كسنه يي و جحد كسنك معناسنه ده كلور بقال جحد التلاد جحد من
 الباب الاول اى صر مه و صر م قطع معناسنه در و جحد ناكه نك نك سى صر مقدن متضرر اولمقدن بقال جحد اخلاق
 الناقه اذا اضربها الصبر ارا جحد و ضمتنه جى كلور و فعلت جحدت يا فلان ديسن بقاء مجهول اوز نصرت
 جحد معناسنه الجحد نصيبه و كسنه خطية معناسنه و بكي معناسنه ده كلور كه كنه نك نقضى در و دز كاه
 كسلش بر معناسنه ده كلور بقال ملحفة جحد بلاها لاناها معنى مفعول و ملحفة ميك كسرى و حاء مهبوسه نك
 فخياله جارسب معناسنه در الجحد جيك و ذلك ضميلة جحد جى مثل سر و سر و جحد يريوز رينه
 دخى ديرل و كجه ايله كوندن زه دخى جحدان ديرل بقال لا فعله ما اختلاف الجحدان و جحد بد السرج اكر تحت لرينك
 التلاد اولان يوشقلى كه اكر م ديرل الجحد تان نمية سى در بومولد در عرب جدية السرج ديرل و جدية السرج
 دخى ديرل يانك تشدد بله الجحد و محظوظ معناسنه كه نصيبك ديك اولور و جحد غنام معناسنه ده كلور
 نه كم دعاده لا ينفع ذا الجحد منك الجحد ديرل لا تنع ذا النقي منك غنام معناسنه يعنى غنى اولان لره غناسى مفيد اولماز
 بلكه مفيد اولان سنك طاعتك اشتغالدر يس منك عندك معناسنه اولور و جحد اولوق معناسنه ده كلور
 قال الله تعالى جدر بناى عظيمة ر بنا و قيل غنام و جحد اولوق حاصل قاخه دخى ديرل و فى حديث انس كان الرجل
 من اذ اقر البقرة وال عمران جدر فينا اى عظم فى عيننا الجدى جيك فخي و ذلك و يانك تشدد بله نصيبه
 منسوب اولن كسنه خطى معناسنه ابن السكتيت دن بوبله و ايت و التلاد جحد ديك يارص صلبه معناسنه
 وفى المثل من سلك الجدد امن العثار الا جحد همره نك كسر بله يره وارمق بقال جحد لقوم اى صاروا الى الجدد
 واجد ايريك ولق معناسنه ده كلور بقال جحد الطريق اى صار جحد اواجدا برنسته يي قصد ايتك بقال
 جحد فى الامر و بقال جحد بها امر اى جدامر بهانصب الامر على التمييز كقولك قررت به عيناى قررت عني بالجادة
 اولو يول شاه راه معناسنه الجواد جيك فخي و ذلك تشدد بله جاده نك جى الجحد جيك كسر بله برنسته يي
 كركچدن ايتك هرك مقابلي كه هرك زاء معجه ايله برنسته يي خور تابه ايتك تقول منه جحد فى الامر جحد
 من الباب الاول والثانى اذ فعله لا على طريق الهزل و بقال فلان محسن جحد ولا بقال جحد يفتح الجيم و جحد عجله
 معناسنه ده كلور بقال هو على جدامر اى على عجله امر و بقال فى هذا خطر جحد عظيم اى عظيم جحد و عر بلر
 اجدك واجدك ديدك لرى اوله جيك كسر بله تانيد فخياله ايكسى دخى بر معنا يدر و بواستعمال و انما الامضا
 اصمى ايتدى بونك معناسنه ايجد منك ايدى انتصا بى نزع خافض اوزن در ابو عر و ايتدى بونك معناسى مالك
 اجدك منك ايدى بس انتصا بى مصدر بت اوزن در ثعلب ايتدى شول نسنه كه شجره ده كلور اجدك در جيك

کسر بله وشول نسنه که و جدک در واوله جمع مفتوح در الحاد والمجد میمک ضمی و حیمک کسر بله جهد اید می
معناسنه جد فی الامر واجد فی الامر دیر لر لغتین اوزن المجادة میمک ضمیله خصوصت اید شیمک محاقه معناسنه
بقال جاده فی الامر ای حاقه الجد حیمک ضمیله شول قیودر که اوقی چوق رده اولو راجده حیمک ضمیله بر شهر در
دریا کنارنده در وجه مرکب ارقه سنده شول خطه دیر لر که مرکک کندی لونه مخالف در وجه یوله دخی
دیر لر طریقه معناسنه الجد حیمک ضمی ودال اولینک فتحیه جده نک جمعی طریقه معناسنه قال لله تعالی
ومن الجبال جد دیض وحر یعنی شول یولر که کمی اق وکمی قرمزی اولوب واقع اولدی جبالک رنگنه مخالف
اولور وجهه رای معناسنه ده کلور بقال رب فلان جد من الامر اذ رای فیهِ رایا المجد میمک ضمی ودالک
فتی و تشدید بله شول کلیمه دیر لر که انوک مختلف یولری و متنوع الاجه لری اوله الجد حیمک ضمی ابله کهنه
اولان بزره دیر لر فارسیدن تعریب اولمشدر اصلنده کد ابدی وهر نسنه که ری بر بنه بغلنه کرک ایب قسمی
اولسون کرک تازه اغاج بداغی اولسون اکاجداد دیر لر بعضیلر ایتدی جد اددیو افاق اغاچلره دخی دیر لر صغار
شجر معناسنه الجد جد حیمک ضمی ودال اولینک سکونیه شول سیاه فورد جعاز که کیجه ابله اوتر چکر که بر
ستیه در الجد جد حیمک ضمی ابله جد حیمک جمعی که کیجه ابله اوتر نو جکر در الجد جد حیمک فتی ودال اولینک
سکونیه دوز و حکم اولان ره دیر لر الجده حیمک کسر بله بر نسنه بکی اولق بقال جد الشیء یجد جده من الباب
الثانی ای صار جدید المجد و میمک فتی و حیمک سکونیه کسایش بزره جلاه دز کاهدن کسایش اوله الجدد
تاند و حیمک فتی ودالک ضمی و تشدید بله بکی اولق بقال تجد الشیء ای صار جدید او تجد مدندک سودی
کسملک بقال تجد الضرع ای ذهب لبسه الاجداد و لتجدید و الاستجداد بکی قلق بقال بوی بیت فلان فاجد
بیتامن شعر یعنی فلانک اوی کهنه اولماغن قلدن بکی اوقلدی و بقال لمن لبس الجدد ابل و اجد احد الکاسی
یعنی صاغله اسکت پکیلر کی کیدرنه جد ابله واجد اخر ما اغاجک میوسنک قطعی زمانی قرب اولق
بقال جد نخل ای حان له ان تجد الاجدان فتحیه کیجه ابله کوندز بقال لافعله ما اختلاف لاجدان ای اللیل والنهار
الجداد و الجدد حیمک کسر بله و فتحیه خرما کسمی مثل الصرام و الصرام و القطف و صرام مهملتن ابله
اغاج کسمی و قطف طاء مهمله ابله اوزم کسمی پس فعلا لفعال مطر ددر هر شیند که اند بر فعلک وقتی مراد اوله پس
دونلر متعاقب و متوارد اولمه ده اوان و اوان کلمه سنه مشابه اولمشدر در همره نک مکسور اولمه سی و مفتوح
اولمه سی جائز اولمقده بومقوله بر رده مصدر فعله زنی اوزن کلور فنک فتحیه مثل الجدد و الصرم و القطف
المجدده میمک ضمی ودالک فتی و تشدید بله صراردید کری یا غله مهمه سی کسینل ناچه بقال هذه ناچه
مجدده الاخلاق الجدد حیمک فتحیه و الف مد و ده ابله مهمه سی کو چک اولن عورت صغيرة الثدی معناسنه
وجد صو سر صحرایه دخی دیر لر بقال هذه فلاة جداء ای لا ماء بها الجده حیمک فتی و دالک ضمیله شول قیوندر که
انوک سودی از و له شدت چکمه کسرن و جد و بر موضعک اسیدر که اند کلاب ادلو بر صو واردر و اول
صونک اوزننه ابکی کره او غراش اولمشدر که اولکی او غراشه یوم جد و دیر لر که بوتعلب ایچون واقع اولمشدر
بکره که مز بور وائل م کسنه نک او غلر بدر الجداد حیمک فتحیه جد و دیک جمعیدر و کیجه جد و دینر
جد و د قیوننه استعمال اولور کیجه مصورد دیر لر میمک فتی و صادق ضمیله الجدد حیمک فتحیه و الفک مد بله
شول قیوندر که انک سودی کیش ابله رعیب عارض اولد غیچون الجدد فتحیه شول فصادر که انک نباتی
اولیه و جرد بلاد تمیخ بر موضعک اسیدر الجده حیمک فتحیه و راندک کسر بله شول بر در که انک اوقی اولیه
الاجرد همزه نک و دالک فتحیه بجناها بقال ارض جرد و فضاء اجرد الا جارد همزه نک فتی و راندک کسر بله

الجرءك

اجر دك جمعید و اجرد شول كسینه در كه انك حسمند تویی اولیه و اجرد شول دیر لركه تویی قصه اوله و بوبله
 اولمق انك صفات حمیده سندن در اجارد همزه نك ضمیله و رانك كسر بله بر موضعك اسیدر الجرد جمك
 فتحیه و رانك كسر بله شول خرمابد اغیدر كه انك یرغی از اله اولمشدر مادامكه یراق از اله اولنیه اكاجر بدخیر
 سعف دیر لر سین مهمه و عین مهمه نك فتحیه الجردده جمك فتحی و رانك كسر بله واحدی بقال جرد تنه
 ای قشره عنه یعنی قاین صوبدم و شول بلو كدر كه بر جماعتدن بر خصوص ایچون برلشدر و تمام بله دخی جرد
 دیر لر سنه تامه معناسنه الجرد و میك فتحی و جمك سكونیله قانی صوبلش نسنه الجراده جمك ضمیله صوبولن
 قانی پانری الجارود علی وزن الصابون شوم كسینه بقال رجل جار و دای مشوه و قتل بلینه دخی دیر لر
 بقال سنه جار و دای سنه بدیه المحل و محل میك فتحی و جاه مهمه نك سكونیله قتل معناسنه در الجار و العبدی
 صحابه دن بر كسینه در كه اسمی بشر بن عمرو بن عبد القیس در و جار دبد كارینك وجهی بودر كه بر زمانه
 دوه سیله قاجوب دای لر ی ولان بی شنبانه وارد قده دوه سنك بر مضمی و ایدی سرایت ایدوب بی شنبانك جمله
 دوم لر ی هلاك اولدی الجار و بدقرانك ضمی و بانك تشدد بله زیدیدن بر طائفه نك دیدر كه انرا بی جار و زیاده
 بن ابی زیاده نسبت اولنور الاجردان همزه نك فتحی و جمك سكونیله و الجردان یكی كون یا خود ابی ایدن عبارندر
 قال الكسانی بقال مارا یتهمه مذاجر دان و مذاجر دان یعنی بومین اوشه بن و عبارت جوهر بن اجردان الفله
 واقع اولمشدر بونقدیرجه مذاسم اولوب مبتدا و خبر اولور الجراده جمك ضمی و رانك سكونیله و الجرد میك
 ضمی و رانك فتحی و تشدد بله و المتجرد میك ضمی و رانك فتحی و تشدد بله اوچی دخی صوبقون معناسنه در
 بقال فلان حسن المجردة و حسن المجرد و حسن المجرد كمال حسن العربیه حسن المعری و جرده اوتسر دوزیره
 دخی دیر لر ارض مستوی معناسنه الجراده جمك فتحیه اسمی برده كه خاوی كنش اوله المجردة میك ضمی و رانك
 كسر بله نعمان بن منذر كعورتك ایدر كه هیله ملكی ایدی الجرد علی وزن التكریم بر كسینه بی کسی سندن
 چقار مق و قلیچی قنندن چقار مق و اعاجك بداغ كسوب اصلاح ایتك الجرد تانك و جمك فتحی و رانك
 ضمی و تشدد بله صوبونق تعری معناسنه و برایشه سعی ایتك بقال تجرد للامر ای جدفیه الانجراد امتدا و لمق
 بقال انجر دینا السیرای امتد و طال و زار اوب یوشه دخی دیر لر بقال انجراد الثوب ای اسحق و لان الجردان
 جمك ضمی و رانك سكونیله انك و غیری طوارك ذكری قضیب الفرس معناسنه مثلا الجرد جمك و رانك فتحیه
 چكر كه الجراده فتحیه نك كذاك واحدی مذكره و مؤنثه اطلاق اولنور و جرد چكر كه نك مذكره مخصوص دكلدر
 بلكه جرد اسم جنس در بقرله بقره و ثرله ثره و حمامله حمامه كبی و بونله بكونر كه و اریسه پس بونك مذكر نك
 حتی بودر كه لفظ اخر دن اوله تاكله واحد مذكر جمعه ملتبس اولیه و جرداناس معناسنه ده كلوز بقال مادری
 ای الجراده عاره ای ای الناس ذهب بوعار عین مهمه و راهمهله ابله اذهب معناسنه در الجراده تان فتحیه ابی
 سازنده ایدی كزمان اوله منكه مشرفه مالور زار ایدی الجراده میك ضمی و جمك سكونیله شول رددر
 كه نوك اوتن چكر كه اولیلوب ضایع ایش اوله بقال جردت الارض علی البناء المجهول اداكل الجراده انها و جرد
 شول كسینه یدیر كه چكر كه یه دن قاری اغری بقال جرد الانسان علی المجهول ايضا اداكل الجراده فاشته كی بطنه
 الجرد جمك فتحی و رانك كسر یله كذاك چكر كه یه دن قاری اغری كسینه الجرد جمك فتحی و رانك سكونیله
 كوده ده او فاجق قبار جقلر یحقق چكر كه یه دن بقال جردال رجل جردامن الباب الثاني اذا شری من كل الجراده
 و شراعتین معجه و راهمهله ابله بدنه سوخیلر یحقق المجرد میك ضمی و جمك سكونی و رانك فتحیه
 و دلك تشدد بله كنده سر عشا ایتك بقال اخر هد فلان ای اسم عا لحد فتحیه بدن نقول منه تحسد

جبرہاں

جھیل

کما تقول من اللحم تجسم وجسد زعفران مثله ونسبه به دخی دیرلر که انکله بویا بویارلر وجسد قانه دخی دیرلر
 وجسد کذلک مصدر دخی کلور جسد به الدم مجسد دن که باب رابعه دیر قان یا شفق معنایسته الجسد
 سبک کسر به والجسد جیمک فقی وسبک کذلک کسر به یا پیش قان الجسد میمک فقی و جیمک سکونیه
 وسبک فقیله قرمز احمر معنایسته کذلک مجسد شول زه دیرلر که بویا طویش اوله الجسد میمک فقیله
 جمی الا جسد همره نک کسر به بزبونق بقال اجسد ثوب فلان اجساد اذا شمع من الصبغ الجسد جیمک
 کسر به زعفران الجسد میمک کسر به وسبک فقیله بدن دکن بزوفر ایتدی بواصلند مجسد ایدی زرا
 بواجسد دن مأخوذ بقال اجسد ای الصبغ بالجسد وقال بعضهم فی قوله تعالی فاخرج لهم عجلا جسدا
 له ای احمر من ذهب الجسد زیاده اللام وفتح الجیم والسین برکت اسمیدر الجود جیمک وعینک ضمیمه صاج
 قور جق اولق بقال جسد شعره جعوده الجسد جیمک فقی وعینک سکونیه قور جق اولان صاج وجسد
 شول کسنه به دیرلر که قور جق صاجی اوله بقال ر جل جسد الجوده جیمک فقی وعینک سکونیه جسد ک
 مؤنثی وکاه اولور که جسد کیم اولان کسنه به اطلاق اولنور اما چنکه جسد الیدین وجسد الانامل دیصغر نحیل
 مراد اولور وانا مل یرمق او جلر بنه دیرلر وکاه اولور که بدسزدخی ذکر ایدرلر نحیل معنایسته وجسد بر نوع
 اولور که دن کنار نه بتر وجسد ملایم معنایسته کور بقال تری جسد ملایم طویراق معنایسته نتم تعد دیرلر
 ملایم اولان خر ما معنایسته وجسد دوه نک تویی جوق اولاننه دخی دیرلر بقال بعیر جسد الو برای کثیره ووبر
 فقیته به دوه نک تویی دیرلر الجسد علی وزن التکریم صاجی قور جق ایشک بقال جسد صاحبه جیمک
 ایا جسد جیمک فقی وعینک سکونیه وایا جسد کذلک جیمک ضمیمه قور ککنی در ذب معنایسته حالا که
 قور ک جسد وجسد اسمو قیزی یوقدر فی المثل هی الخرنکی الطلاء کالذنب بکنی ایا جسد یعنی کنی حسن
 وعملی قبح در و طیار بنسبه حسن ورسون یا خود دوا اولسون دیوسور بلن نسبه به دیرلر جسد جیمک
 فقی وعینک سکونیه برقیله نک باسنک ادیدر که جسد بن کعب بن ربیع بن صعصعه در نایغه جسدی
 انلر دندر وکاه اولور که دوه نک اغرنن کلن کو بوی جعوده صفتلر لقی بری اوزر بنه واقع اولسه بقال
 جسد اللغام یعنی کو بوی جوق دوه ولغام لامک ضمیمه وغین معجه ابله دوه اعزندن صاجیلن کو بوی که دیرلر
 الجسد جیمک کسر ولامک سکونیه دری الجود ضمیمه جلد جمی در دیرلر معنایسته الجوده جیمک کسر به
 وکذلک لامک سکونیه جلدک واحد بدروا بعض استعاره لام مکسو رقائشدر ضرورت شعرا یحون
 زیر اشعار اولانلر قافیه ده ساکن اولانی ما قلنک حرکتیه مخرک ابد کلشدر بعضیلر ایتدی جلد و جلد
 سکونیه و فقیله لغت در شبهه و شبهه و مثل لغت اولدی کی اما بن السمکیت بومعروف دکلدر بدی الجلیل
 علی وزن التکریم دوه نک در یسن جقر مق بقال جلد جزون کابقال سلج شاته وقل ما بقال سلج جزون الجلد
 میمک فقی وعینک سکونیه جلد شول ات در که اورمه دن الم چکیمه بقال فرس مجلد اذا کان لا یجزع
 من الضرب الجلد جیمک فقی ولامک سکونیه اور مق بر حینیه که دری یه تاثیر اید بقال جلد جلد
 ای ضرب و اصاب جلد کما بقال راسه و بطنه اذ ضرب راسه و بطنه و جلد راکد مدخی دیرلر بهادر
 معنایسته جلد کی وکاه اولور که جسد دخی دیرلر لای جسد صکره ضاد معجه به دوندن مکاه ساکن
 اولغین الجلد میمک کسر به ولامک سکونیه شول دری پان سیدر که صاغی صغان عورت انکله صاغی
 صغر کن یوزینه اوزر الجلد فقیته به شول دریدر که بوزاغنه رقه سندن صویوب بر دیری بوزاغنه کیدر لر
 تا که اولن بوزاغنه انسی انی قو قویوب دری بوزاغنه رام اوله و جلد شول اری نایغه لره دیرلر که انلر ک

جسد

جسد

جسد

اولادی و سودی اولیه الجوده فقیته به جلدک واحدی بر نایغه معنایسته و جلد برک یره دخی دیرلر ارض صلیه
 معنایسته و جلد برک اولغه دخی دیرلر صلابت معنایسته الا جلد همره نک فقی و جیمک سکونیه کذلک
 برک بر معنایسته در الاجلاد همره نک فقی و جیمک سکونیه والا جلد فقیته به جملدر برک بر معنایسته
 واجلاد بدن معنایسته ده کلور بقال اجلاد الرجل ای جسمه و بدن واجلاد جلدک جمی دخی کلور بهادر لر
 معنایسته التجالید تانک فقی ابله کذلک بدن معنایسته الجوده جیمک فقیله برکک صلابت معنایسته بقال جلد
 الرجل من الباب الخامس الجلد جیمک فقی ولامک کسر به بهادر الجلد جیمک فقی ولامک سکونیه و الجلد جیمک
 ضمی ولامک فقیله الجود ضمیمه و الجود میمک فقی و جیمک سکونیه محاور و معقول کی مصدر اولق اوزن
 بهادر لق معنایسته درو محاور جاه مهمله ابله اندایمک معنایسته در الجلد تانک فقی ولامک ضمی و تشدد بهادر
 کوجه بهادر لق ایشک معنایسته و تجلد بر شفق معنایسته ده کلور بقال تجلد القوم بالسیوف اذ ضربوا الجوده میمک
 ضمی ولامک فقیله اور شقی مبالطه معنایسته الاجلاد همره نک کسر و جیمک سکونیه اور شقی بقال اجسد
 القوم بالسیوف الجوده جیمک فقی ولامک سکونیه بر نایغه در که سودی زیاده یا غلوا وله و جلد شول قیون
 دیرلر که انوک سودی و قوزیسی اولیه الاجلاد جیمک کسر به جلد نک جمی سودی جرب اولان ناقدر معنایسته
 و جلد دیوک و محکم اولان خر ما غاچلر بنه دخی دیرلر الجود جیمک فقی ولامک ضمی ابله شول کسنه به دیرلر که
 جلد دیوک معروف کو به منسوب اوله که افر بقیه کو بلندن در وافر بقیه فایله و راء مهمله ابله و قاف ابله
 بر نایغه مخصوص شهر لک اسمیدر ولا تقبل الجود بضم الجیم الجلد جیمک فقیله ولامک کسر به کچه ابا یاغن
 قیراغی و اول شول رطو بتدر که کچه ابله کو کدن باغوب یر اوزر بنه ایتدی کی طو کر تقول جلدت الارض
 علی البناء المجهول بر یوزینه قراغی یاغدی معنایسته الجوده میمک فقی و جیمک سکونیه شول بره دیرلر که اوزر بنه
 قراغی یاغش اوله الجلد جیمک ضمی ولامک فقی و الف مقصود ابله عمان ملکناک اسمیدر الجلد جیمک ضمی
 ولامک فقی و غاء معجه نک کسر و دالک تشدد بهادر شول ارقه سی اوزر یاتن کسنه در که کند و فی کو توب
 اتوب اوزر توب بانه الجلد جیمک فقی ولامک سکونیه وعینک فقیله زیاده محکم اولان نسبه به جلد جیمک ضمی
 وعینک کسر به شول دوه در که قری وشد بد اوله الجلد جیمک فقیله جسد جلد جیمک فقیله بر موضعک
 اسمیدر الجلد جیمک فقی ولامک سکونیه و میمک فقیله قیاد صخر معنایسته و جوق دوه به دخی دیرلر ابل کثیر
 معنایسته الجود جیمک و میمک ضمی ولامک سکونیه کذلک قیاد ذات الجلا میمک فقیله و میمک کسر به
 بر موضعک اسمیدر الجلد جیمک فقی و میمک سکونیه طو کو بوز اولان صو که ارن صونک مقابلیدر و بواصلند
 مصدر ایدی بومعنا صکره دن نقل اولندی و مصدر معنایسته ده کلور الجلد فقیته به جامدک جیمک رطو کشلر
 معنایسته خدم خادمک جمی اولدی کی بقال کثر الجود ضمیمه مصدر در طو کو ق معنایسته بقال جلد الماء یجمد
 جماد و جمود امن الباب الاول اقام یعنی قجن نک اولسه بویله دیرلر و کذلک قان وقانه متبیه اولان نسبه قور یوب
 برک اولغه با شلسه جماد دم دیرلر الجمادی الاولی و الجمادی الاخره جیمک ضمی و دالک فقیله و الف مقصود
 ابله فعالی و زنی اوزر معروف ایلرک اسمیدر جمد دن مأخوذ در الجوده جیمک فقیته به اولی ده و ضم جیم و سکون
 میم ابله ثانیه عسر ابله عسر کی شول یره دیرلر که برک اولوب یوکسک اوله الاجاد و الجماد همره نک فقیله و جیمک
 سکونیه اولی ده و جیمک کسر به ثانیه جمدک جیمک جمی ارماح و رماح کادی کی الجماد جیمک فقیله
 شول بر در که اکیغور یغماش اوله و شول نایغه در که انک سودی اولیه و شول بلدر که انک یغور یغمه بقال
 نایغه جماد و سنه جماد و نحیل اولان کسنه به بد دعا ینسار جماده دیرلر یعنی جامد الحال اولدن زائل اولسون
 جماد فعال و زنی اوزر بنه کسر اوزر مبنی اولدی زرا بومصدر دن معدولدر ای الجود له عر بلر کفار بد کری

جلد

جلد

جلد

جلد

کبی الفجره معنایسته و بوجاد دبد کبری قولک تقیضی درجاء مهمله ابله که دعامقامنده استعمال اولنور جمد
معنایسته الجود جیمک فخی و میمک ضمیمه شول کوزده استعمال اولنور که انوک یاشی قائمیه بقال عین جمد
ای لاد مع لها الجمد میمک ضمی و جیمک سکونیه غنا تحصیل اتمکچون قان داخل اولین کسینه بر معنایسته
و بر مباء موحده نك و راء مهمله نك فتحه لری ابله ذکر اولنان معنایدر و اصمعی ایتدی محمد اول کسینه در که
جمادی اینده داخل اوله و جمادی ای اولنر مانده صغوق وقتنده اولماغین جمادی دیشلر ایدی الجند جیمک
ضمی و نونک سکونیه انصار و اعوان در الجنود ضمیمه جمی التجنید تانک فخی و جیمک سکونیه عسکر جمع
ایمک بقال جند الجنود اذ جمع العسکر المجنده میمک ضمی و جیمک فخی و نونک تشدید بله جمع اولمش عسکر
وفی الحديث الارواح جنود مجنده الا جناد همزه نك فخی و جیمک سکونیه جندک جمع عسکر معنایسته بقال
الشام خمسة اجناد دمشق بکسر الدال و فتح المیم و حصن بکسر الحاء المهملة و سکون المیم و اللصاد المهملة
و قنسرین بکسر القاف و فتح النون مع التشدید و اردن بضم الهمزة و الدال و النون المشددة و فلسطين
بکسر الفاء و فتح اللام لکل مدینه منها جند یعنی بو ذکر اولنان شهرک هر برنده بر عسکر جمع اولماغین شام
شربفک عسکری بش بلوک اولمشدر جند فتحته بله بر شهرک ادبدر عینه الجهد و الجهد جیمک فخی و ضمیمه
و هانک سکونیه طاقت معنایسته باری تعالی نك بوقولنده والذین لا یجدون الا جهدهم و جهدهم ضمه و فتحه
قراءت اولمشدر فر ایتدی جهدهم ضمه طاقت معنایسته در و جهدهم فتحه اجهدهم جندک فی هذا الامر قولندن
ما خود در ای ابلغ غایتک و لا نقل اجهدهم جندک بالضم و جهدهم مشقت معنایسته ده کلور بقال جهدهم دایته ادا
حمل علیها فی السیر فوق طاقتها و جهدهم جد ایمک و جدهم مبالغه ایمک بقال جهدهم لرجل فی کذا من
الباب الرابع ای جدهم و بالغ و جهدهم سودک جمله قایغین الملق تقول جهدت اللبن اذا اخرجت زبد کله
و جهدهم طعامه استهنا و وزن اولمق بقال جهدت الطعام ای استهنته و جهدهم الطعام علی البناء للجهول ای استهنتی
و جهدهم طعامی چوق یک تقول جهدت الطعام من الباب الثالث اذا کثرت من اكله و بقال جهدهم لرجل
علی البناء للجهول ای حمل علی ان یبلغ مجهوده من المشقة و بقال اصابهم قحوط من المطر فجهدهم واجهدهم
شد بد یعنی یغمور و یغمانغله مشقت عظیمه چکد بلر و معیشت مکدر اولمغه دخی دیرلر بقال جهدهم عیشهم من
الباب الرابع ای استند الا جهاده همزه نك کسری و جیمک سکونیه طواری سینه ده طاقت کتور دکندن زیاده
مشقته برقی و اجهاده طعامه استهنا و لوق مضمر مجهول و لوق اوزن بقال جهدهم الطعام ای استهنتی المجهود میمک فخی
و جیمک سکونیه قایغی النش سود و مشقتی نهایتیه این کسینه و مجهود طاقت و وسعت معنایسته ده کلور الجاهد
هانک کسری به طعامه استهنا و وزن اولان کسینه الجهد جیمک فخی و هانک کسری به بنش نسنه بقال مرعی جهدهم
ای جهدهم المال یعنی طوار کل اتسه الجهاد جیمک فتحه لری ابله کسری و جیمک سکونیه و التجاهد نك فخی و هانک
جیمک کسری به غزایمک بقال جاهد فلان لاجتهاده همزه نك کسری و جیمک سکونیه و التجاهد نك فخی و هانک
ضمی ابله بر نسنه یسعی ایدوب و سعه و جهدهم بذل ایمک الجهد جیمک فخی و یانک تشدید بله ابو حسن معنایسته
بقال شی جید علی وزن فاعل و الجیاد جیمک کسری به و الجیاد جیمک فخی و یانک تشدید بله ابو حسن معنایسته
جهدر جیدلر معنایسته و جیاد شیرم دائلره دخی دیر الجود جیمک فخی و وواوک سکونیه ابو یغمور یغمق تقول
جادلر جود او جود جاندک جمع دخی کلور ایولک اوزن یاغن یغمورلر معنایسته صاحبک جمع صحب کلدی کبی
الجاد ایولک اوزن یاغن یغمور بقال حاجت لناسم جود و مطر نامطرن جودین الجوده میمک فخی و جیمک ضمیمه
شول در در ککه اکایو یغمور یا غش اوله بقال جیدت الارض فخی مجوده الجنود جیمک ضمیمه جومر دلك بقال

جادلر جل بالیه مجود جود او جود جوادک جمع دخی کلور جومر دلر معنایسته مثل قزال و قزل و قزال یاشک اردی
نقما معنایسته جودده اولان وواوک ضمه سی تخفیف اولندی حرف عات اولد غنه بناء و جوادک جمع مؤنث دخی
کلور بقال نسوة جود مثل نوار و نور و نوار نونک فتحه و راء مهمله ابله نهتدن اران اولان عورت الجواد
جیمک و وواوک فتحه و تخفیفیه جومر داولان کسینه مؤنثه دخی اطلاق اولنور بقال امرأه جواد و جواد بعید
معنایسته دخی کلور بقال سربا عقیقه جواد او عقیقتین جوادین و عقیبا جیاد او جواد شیرم دانه دخی دیرلر مذکره
و مؤنثه اطلاق اولنور الا جیاد جوادک جمع در شیرم دائلر معنایسته و اعیاد مکة مشرفه ده بر طاعنک ادبدر
نبح طائفه سنک انلری انده طور د غیچون ننه کم سلا حلی طور دخی بره قبیقهان دیرلر قافک ضمی و عین مهمله نك
فخی و قاف ثانیته نك کسری به و نبع تانک ضمی و یانک فخی و تشدید بله یمن بکرنندن در جمعی ثابعه کلور الا جواد
والاجاود همزه نك فتحه و جیمک اوله سکونی و وواوک ثانیته کسری به جملدر در جومر دلر معنایسته الجوداء جیمک
ضمی و وواوک فخی و الفک مدله کذلک جوادک جمع در الجوده جیمک ضمیمه ات شرمرد اولمق حدید القلب
معنایسته بقال جاد الفرس مجود جوده من الباب الاول اذ اصاب ریا و جوده بر نسنه ابو لمغه دخی دیرلر بقال
جاد الشی جوده ای صار جید او جوده جان و یرمکه دخی دیرلر بقال جاد بنفسه عند الموت مجود جود الجواد
جیمک ضمیمه و ساسم عطش معنایسته نقول منه جید الرجل مجاد علی البناء للجهول ای انصف بالعطش الجوده
جیمک فتحه بر نسنه ابو لمق بقال جاد الشی جوده و جوده صومر اولمغه دخی دیرلر بقال جید مجاد جوده
ای عطش الجودی جیمک ضمی و یانک تشدید بله جزیره طاعنلرندن بر طاعنک اسمی در که حضرت نوحک
صلوات الله علیه کبسی اکاتعلقی ایدوب انده قرار طو و تشدر و اتمش و استوت علی الجودی قرأت ایتدی یانک
تخفیفیه و بوجا نرد دفع ثقلت ایچون یا خود الجودی امر حاض ک مفرد مؤنثندن منقول اولوب سفینه یه
جودی د بنش اوله حطی کبی بعده اوزر بنه الف لام داخل اولمش اوله الاجاده همزه نك کسری به یارات صاحبی
اولمق بقال اجاد الرجل اذا اکل معه فرس جواد و بر نسنه یی ایوایمکه دخی دیرلر بقال اجدت الشی فجاد و کاه
اولور که اجودت دخی دیرلر ننه کم اطال و اطول و حال و احول و اطاب و اطیب و الان و الین دیرلر اعلال و عدم
اعلال اوزن و اجاده ابوایچه و یرمکه دخی دیرلر بقال اجدهم النقدا یعطیه جیاد التجوید علی وزن التکریم کذلک
ایوایمک معنایسته الجواد میمک کسری به شول شاعره دیرلر که شعر ی غالباً ایولک اوزن اوله الاستجاده
بر نسنه یی ایوایمک بقال استجبت الشی ای عدده جید المجاوده جومر دلك اید شیمک بقال جاودت الرجل
من الجود کما یقال ما جده من المجاد الجید جیمک کسری به بیون عنق معنایسته الاجیاد همزه نك فخی و جیمک
سکونیه جیدک جمعیدر بیونلر معنایسته الجید فتحته بله بیون اوزن اولوب کوزل اولمق الاجید همزه نك فخی
و جیمک سکونیه یوبنی کوزل کسینه بقال رجل اجید الجیداء جیمک فخی و یانک سکونی و الفک مدله یوبنی
کوزل اولان عورت الجود جیمک ضمیمه جمع در کوزل یوبنلر معنایسته الجادی دلك کسری و یانک تشدید بله
زعفران دبد کبری معروف اوت در فصل الحاء الجنود ضمیمه لوق بقال حنن بالمكان یحند حنود من الباب
الثانی اذا قام بوثت الحنن میمک فخی و تانک کسری به اصل معنایسته بقال فلان من یحند صدق یعنی صحیح
اصلندن در کما بقال محفد صدق و محفد میمک فخی و جاء مهمله نك سکونیه و فانک کسری به کذلک اصل معنایسته در
الحنن ضمیمه شول بیکان دیرلر که صوبی کسلیه الحدایکی نسنه نك بیننده مانع اولان نسنه و مانع اولمغه دخی
دیرلر و حد نسنه نك لاجه سینه دخی دیرلر شبه معنایسته و حنن دخی دیرلر یاس معنایسته و شرابک ددی شدنی
و عذابنی در وحدت و غضب عارض اولمغه دخی دیرلر بقال حدی حد من الباب الاول و حد بر نسنه نك منتها سی

و منتهاسن بلد رمله دخی دیرل بقال حدت الدار احد ها حد من الباب الاول وحد حد شرعی اور مغه دخی
 دیرل واحد حد دیکاری برایشی نکرانته دن مانع اولد غیچون دروحد عورت زینتدن و حنادن ال حکمک
 زوجی وفات اند کدن صکره بقال حدت تحد حداد التحدید تانک فحی و حانک سکونیه کذلک حدی بیان
 ایتک و یجانی کسکین ایتک الحدید حانک فحی و دالک کسریله دمور و هم صنور اولان نسنه بقال فلان
 حدید فلان اذ کان ارضه الی جانب ارضه الحداد حانک فحی و دال اولینک تشدید بدله قبوچی بواب معناسنه
 وزند انجی بدخی حداد دیرل محبوس طشره چقمه دن منع ایتد و کندن اوتری و حدید بدله معالجه ایدوب قید
 و بند اند و کندن اوتری الحدود میمک فحی و حانک سکونیه محرماتدن و غیر بدن منع اولنن الحدود فحیتنه
 مانع اولان نسنه منع کی فحیتنه بقال مالی عن هذا الامر حدی بدوحد حرام معناسنه ده کلور کا بقال
 معاذ الله قد حد الله ذلك عنا الا حداد همزه نك كسری و حانک سکونیه عورتاری وفات اند کدن صکره
 زینتدن و حنادن ال حکمک و اصمعی ایتدی بومعنا ده مستعمل اولان باب افعالدر ثلاثین کلمی معروف
 دکلور و یجانی کسکین ایتکه دخی احداد دیرل و دقت نظر له بقمغه دخی دیرل بقال احداث النظر الی فلان الحد
 میمک ضمی و حانک کسریله زوجی وفات ایتکین ترک زینت ایدن عورت الحاده میمک ضمیله و دالک تشدید بدله
 مخالفت ایتک و اوزر که واجب اولی منع ایتک التحاد تانک فحی و دالک تشدید بدله کذلک مخالفت ایتک الحدید
 دمور و دمور منیع اولد غیچون حدید بدیرل و حدید کسکین معناسنه ده کلور حدید ده دمور پارسا حدید
 حانک فحی همزه نك کسریله حدید ده نك جمعی دمور پارسا لری معناسنه الحده حانک کسریله و دالک تشدید بدله
 کسکینک بقال حد السیف یحد حده من الباب الاول ای صار حداد و نسانه عارض اولان غضب حالتنه
 دخی حدت دیرل بقول حدت علی الرجل احد حده من الباب الاول کسائی دن بوبله روایت اولنن حداد
 حانک کسریله حدید کجی کسکینلر معناسنه بقال سیوف حداد و السنه حداد و حداد کذلک سیاه مام
 لباسلرینه دخی دیرل الحداد حانک ضمی و دال اولینک تشدید بدله ابو عمرو و ابی اوزن کسکین معناسنه در بقال
 سیف حداد مثل مرکبار و کبار مبالغه ابله کبیر معناسنه در الاستحداد همزه نك و تانک کسریله یجانی کسکین
 ایتک و استحداد قاسق قلن تراش ایتکه دخی دیرل الاحتداد همزه نك و تانک کسریله حدت کذلک بقال احتد
 فلان من الغضب المجتهد میمک ضمی و تانک فحیله و دالک تشدید بدله غضبه کلن کسینه و محتد خالی و اوق معناسنه ده
 کلور بقال ما الحد منه محتد اولانته ای بد حدان حانک ضمی و دالک تشدید بدله عربدن برقیله نك ایدر حدرد
 حانک فحی و دالک سکونی و تانک فحیله جعفر و زنی و زن کسینه نك اسیدر و یوندن غیری فعلع و زنی و زن برکه
 کلن فقط بوکادی و کر فعلل و زنی و زنیله اولیدی مضاعف اولوردی زرا عین الفعلی و لام الفعلی جنس واحد دن
 اولوردی حالاکه مضاعفدن دکلدی الحد حانک فحی و تانک سکونیه قصدا ایتک بقال حدید حدرد من الباب
 الثاني اذا قصد و تقول حردت حردک ای قصدت قصدک قال الله تعالی و غدا علی حردقادرین ای علی قصد
 و قیل علی منع من قولهم حاردت لابل حردا اذا قلت البانها و حرد غضب معناسنه ده کلور بقال هو ما و من غضب
 و حرد الحداد حانک کسریله قلت لین نه کم الان مر و رایتدی و بک یغموری زا و لمغه دخی دیرل بقال حاردت
 السنه اقل مطر الحدود حانک فحی و تانک ضمیله سودی زا و لان ناه الحدود ضمتنه بر کسینه قومندن عزالت بدوب
 بشقه یره قونوب انلر نه خالطه ایتکه بقال حردید حدرد من الباب الثاني دانی عن قومنه و نزل منفرد اولم
 یخالطهم و حرد و حردک جمعی در و حرد و ده دیرل ته کم کلور الحدید حانک فحی و تانک کسریله عزالت بدن
 کسینه و هر قلیل نسنه که بر کثیر یبندن اعتبار اولنسه اکا حرد دیرل بقال کوب حردی معتزل من انکوا کب

حدرد

حرد

ورجل

ورجل حردی فرید و وحید الحداد حردک جمیدر ابوز بدر و ایتکه یقال رجل حردی من قوم حرد
 الحداد میمک ضمیله و تونک سکونی و تانک کسریله منفرد معناسنه در بقال کوب حردی منفرد الحدود فحیتنه
 غضب معناسنه بقال حردی حدرد من الباب الرابع و سکون رادخی جائز در اما خرد البعیر حردا فحیتنه در
 غیری جائز دکلور و حرد دوهم نك باغ ینده اولان سکیری کوشیوب صانمقدر و بوکاه لعارض اولور و بکه
 خلقی اولور الا حرد همزه نك فحی و حانک سکونی و تانک فحیله صفت مز بون اوزن و ان دوهم الحداد حانک فحی
 و تانک سکونیه احرک مؤثی الحداد تانک کسریله و الحداد حانک فحی و تانک سکونیه غضبناک اولان
 نسنه و منه قیل اسد حار الحداد حانک فحی و تانک کسریله حارک جمعی در غضب اید مجیلر معناسنه بقال
 لیوت حوارد التحرید تانک فحی و حانک سکونیه بر نسنه بی اکوب کر کی ایتک تعویج معناسنه الحداد میمک
 ضمی و تانک فحی و تشدید بدله اکش کر کبی اولمش نسنه بقال بت حردی مسنم یعنی دوز اولین اوو بقال
 حبل حرد اذ اصفر فصارت له حروف لا عوجاجه یعنی قن اب دبوشر لوب کوشه لری ظهور ایتسه اصمعی
 ایتدی حرد شول و در که اکا کوخ دیرل کافک ضمیله و کوخ بجره سر اولان و ده دیرل و اصمعی ایتدی حرد هر نسنه نك
 اگر بسینه در بر الحدی حانک ضمی و تانک سکونی و تانک تشدید بدله فامشدر ربطی در تعویج اولنن شدرو لا بقال
 الهمدی الحدادی فحیتنه حردینک جمعی الحدرة میمک ضمی و تانک فحی و تشدید بدله شول چارد قدر که اکا
 حردی دید کبری قامش اورنمش اوله الحداد حانک کسری و تانک سکونیه دوهم دیری مبعایل معناسنه
 الحرق حانک فحی و تانک سکونیه بوغاز ده اولان بومر بجه یر عقده الخجور معناسنه الحداد حانک فحی
 و تانک سکونیه قره بالحق طین اسود معناسنه الحسد فحیتنه محسود اولان کسینه نك نعمی زائل اولماسن
 اومتق الحسود ضمتنه حسد ایتک بقال حسد حسد محسود من الباب الاول اخفش ایتدی محسد
 دینک دخی جائز در باب ثانیدن بوقدیرجه مصدوری حسد کلور فحیتنه ته کم مر و رایتدی الحساده
 حانک فحیله کذلک مصدور حسد ایتک معناسنه بقال حسدنک علی الشئ و حسدنک الشئ یعنی
 الحسد تانک فحیله و سبنک ضمیله حسد اید شمت الحاسد حسد اید بی الحسده فحیتنه حاسدک جمعی
 حسد اید مجیلر معناسنه حامل ابله جمله کبی الحسد حانک فحی و سبنک سکونیه جماعت معناسنه بقال عندی
 حشد من الناس ای جماعة بواسطه مصدر ایدی بقال حشد و ایحشد و حشد من الباب الثاني ای اجتمعوا
 الاحشاد همزه نك کسری و حانک سکونیه و الحشد تانک و حانک فحی و سبنک ضمی و تشدید بدله مجمع اولم
 یقال احشدا و تحشدا و ای اجتمعوا کذلک الحسد سبنک کسریله بر نسنه یره حاضر لنوب متعی اولان
 کسینه بقال جاء فلان حاشدا ای حاضر امتیاً و حافل حاشه ممله و فایله محفلدن الحشد میمک ضمی
 و سبنک کسریله کذلک یراقلنوب حاضر اولم معناسنه در بقال جاء فلان محتفلا و حشدا ای مستعدا
 متاهبا و تاهب یراقلنغه دیرل المحشود شول کسینه در که خلق انک خدمت ایتکه حاضر اوله امره مطیع
 اولمغین الحشاد حانک فحیله شول در که انده بغموز جوق یا غمبجه انده سبیل اقیه الحصد حانک فحی و صادک
 سکونیه اکین و اکیندن غیر بسن دیرمک بقال حصدت الرع احصده و احصده حصدا من الباب اول والثانی و اب
 بوکوب محکم اولمغه دخی دیرل بقال حصدا الحیل من الباب الرابع ای استحكم المحصود و الحصيد و الحصد
 فحیتنه یحاش و دیرلش اکین بقال زرع محصود الحاصد ایتک یحش لری حصیدک جمیدر و شول حصیدک
 حدیث شر بقره واقع در اول شول کلندر که دبلله خلا بق حقدن سو بلنوب انوکله خلا بق قطع اولنن و احصید
 میمک کسریله و صادک فحیله اوراق دیرل کبری التدر که انوکله اکین یجرل الاحصاد و الاستحصاد اکین یحش

حرقد

حرد

حسد

حشد

حصد

زمانی قریب اولیٰ بقال احصد الزرع واستحصد ای حان لان یحصد واحصاد ای محکم بولیک یقال
 احصدت الخیل ای فتلته واستحصدا یب محکم اولمغه دخی دیر لر یقال استحصد الخیل ای استحصم وخلق جمع
 اولمغه ده دیر لر یقال استحصد القوم ای اجتماعوا تضافروا وتضافروا تضاد معجه ایله وفایله اورلیک معناسنه در
 الحصاد والحصاد حانک فخی وکسر یله اکنین یحلیک بقال هذا من الحصاد والحصاد الحصد میله ضمی وصادک
 فتحیه شول ایب در که محکم بولیکش اوله بقال حیل محصد ای محکم مقتول ومحصد الزای دیر لر رأی قوی اولان
 کسنده الحقد حانک فخی وفانک سکونیه والحقدان فتحینه سرعت اینک تقول حقد البعیر والظلم حقد
 وحقد نامن الباب الثاني وهوندارک السیر یعنی سرعت ایدوب آدمی نیز تیر تیری در و ظلم طاء معجه نك فتحیه
 دوه قوشنک ارکی الحقاد حانک فخی وفانک تشدید بدله سرعت ایدوبی بقال بعیر حقاد وبقال فی الدعاء
 والیک نسعی وتحقد الاحقاد همزه نك کسر یله وحانک سکونیه سرعت ایدوبی بقال احقدته ای جمله
 علی الحقد والاسراع بعضیلر احقاد دخی اسراع معناسنه کلور دیشلر الحفدة فتحینه معین وظهیر اولان
 کسنده لرعوان وخدمه معناسنه بعضیلر حفده ولد ولد معناسنه کلور دیشلر الحافد حفده نك مفردی
 اوغل اوغلی معناسنه الحفود میله فخی وحانک سکونیه خدمت اولنان کسنده مخدوم معناسنه الحفد
 میله ضمی وفانک کسر یله نیز کسبهی قلیح الحقد میله کسری وفانک فتحیه شول چناقد که انوکه برنسنه
 اوچلر الحقد میله فتحیه وفانک کسر یله برکسنه نك اصلی وابن الاعرابی ایتدی محقد دوه اورچینک اصلی
 اصل السنام معناسنه ومحقد بر الا جه سنه دخی دیر لر الحافد میله فتحیه جمعدر الا جه ل معناسنه الحقد حانک
 کسری وفانک سکونیه کین صغن معناسنه الاحقاد همزه نك کسری وحانک سکونیه کینه برقی بقال احقده
 غیره واحقاد معدن برنسنه طلب ایدوب بولماغه دخی دیر لر جوهری ایدوب بولکله بی بومعدیه برکابه
 بولوب نقل ایتدم اما محقنه مطلع اولمادم الحفود حانک فخی وقافک ضیله کین دار اولان کسنده الحقد
 حانک فخی وقافک سکونیه جعفر و زنی اوزن بخیل اولوب خلقی طار اولان کسنه ابن اعرابی روایی
 اوزن الحمد حانک فخی و میله سکونیه ذمک نقیضی در تقول حمت الرجل احمد حمتا من الباب الرابع
 الحمد میله فتحیه بله حمد ایتک معناسنه مصدر در الحمید حانک فتحیه والحمد و الحمد اولنش کسنه التحمید
 مبالغه ایله حمد ایتک و حمد شکر دخی در زیر اشکر مقابله نعمته مخصوصدر الحمد میله ضمی وحانک فخی
 و میله ثانیته فتحیه وتشدید بله خصال حمیده سی چوق اولان کسنه الحمد میله اولینک فخی وحانک سکونی و میله
 ثانیته نك کسر یله خصیلت حمیده که مذمتک مقابلی در الاحمد برنسنه محمود اولمق بقال احمد الرجل اذا صار
 امره الی الحمد و برنسنه محمود بولمق تقول ائت موضع کذا فاحمدته ای صادفته محمودا موافقا وذلك اذا رضیت
 سکناه او مرعاه وفي المثل العود احمد یعنی رجوع موافق در حماد حانک فخی ودانک کسری اوزن بناسیله
 حمد ایتک معناسنه یقال حماد لفلان ای حمداله وشکرا وانما بی علی الکسر لانه معدول عن المصدر الحمد تانک
 وحانک فخی و میله ضمی وتشدید بله منت اینک بقال فلان یحمد علی ای یجتنب وبقال من انفق ماله علی نفسه
 فلا یحمد به علی الناس الحمد حانک ضمی و میله فتحیه هر شبهه حمد ایدوبی و هر شبهه اولان حالتدن حمدی
 زیاده ایدوبی الحمد فتحینه انشک یا کلکسی اوزی الاحمد زیاده اسی اولمق احتدامک مقلوبی در
 بقال احمد الخرای احمد حماد حانک ضیله والفک قصر بله غایت معناسنه در ومنه قولهم حمادک ان تفعل
 کذا ای غایتک الحمد میله فتحیه وحانک سکونیه از دقیده سندن بر جماعت محمود میله فخی وحانک
 سکونیه قرآن عظیمه ذکر اولنان فیما لک اسمیدر الخیر و ضمیمه له والحیده حانک فخی و یانک سکونیه والحید وده

محقد

حققد

حققد

حمد

خحمد

حانک

حانک فخی و یانک سکونی ودانک ضیله برنسنه در دوزخ بقال حاد عن الشیء حمید حیود الخ وحید وده نك
 اصلی حید وده ایدوبی فتحینه یا تسکین اولندی ز بر کلام عربی فعلول یوقدر صغفوقدن غیری وصغفوق
 یمانه در جماعتک ایدوبی و مهدیه بر مر اوغری ابله نفسیر اینش وحید بیان کچسینک یونو زنده اولان
 یومری بوغنه ده دیر لر وحیود حیدک وحید نك جمعی دخی کلور مرتفع برلر معناسنه علی ماسیحی حیدی
 حیاد اوله حانک کسری و ثانیته فتحیه عربی حید حید حیاد دبد کسری بر جنبه دون دیک اولور نته کم
 فخی فیا ح دبد کسری وسعت اوزن اول دیک در الحابده میله وحید حانک کسری بله برنسنه در اراغ
 اولمق بقال حایده حایده وحیاد الحیدی حانک و یانک فخی والفک قصر بله شول مرکب در که کولکه سندن
 اورکوب و پنه بعضیلر ایتدی هر نسنه در عدول ایدن مرکبه دیر لر مذکر صغفوقدن فعلی و زنی اوزن بوندن
 غیری کلش یوقدر الحید حانک فخی و یانک سکونیه طاعک کوکسنه اولان مرتفع بر دره یونو زنده اولان
 بوغنه دخی مرتفع اولد یچون حید دیر لر الحیود ضمیمه له والا حید همزه نك فخی وحانک سکونیه حیدک جمعی در
 طاعه اولان یومری و مرتفع برلر معناسنه بقال جبل ذو حیود و ذوا حیاد اذا کانت له حروف شاخصه فی
 اعراضه لانی اعالیه شاخصه مرتفعه معناسنه در وحیود حید نك دخی جمعی کلور یونو زنده اولان بوغن
 معناسنه الحیدان حانک فخی و یانک سکونیه شول اوراق طاشه دیر لر که ات یورر کن ایغندن قالقار
 فصل الحاء الحانک فتحیه یوزده اولان بکاک وخدیار مق معناسنه ده کلور شق کی بقال حید حید من الباب
 الاول اذا شقه الحیدان ثنیته سی الخدة میله کسر یله وحانک فتحیه یوز بصدغی و حید شول دمورن دخی
 دیر لر که انکه یری برلر الا خدود همزه نك ضمی وحانک سکونیه رده اولان اوزن یارغه دیر لر شق مستطیل
 معناسنه وضربه اخدود دیر لر شول اورمغه که دری یاروب شق ابله الخدة حانک ضمی ودانک تشدید بله
 یارق حفره معناسنه الحاد حانک کسر یله یوزده اولان داغ الخدود و داغلتش دوه الخدود میله ضمی
 ودانک کسری وتشدید بله ارق اولان دوه الخدود تانک فخی وحانک سکونیه والتحد فتحینه ودانک
 اولینک ضمی وتشدید بله ات بوزلوب چکلمک نقبض معناسنه بقال خدد لحمه و تحدد اذا تشیع ای نقبض
 الخردة حانک فخی و رانک کسر یله حیاصاحی اولان عورت و دندک اینجوب ویا کمره اولان قره
 دخی خربده دیر لر الخربد فتحینه الخرد حانک ضمی و رانک فخی وتشدید بله خربده نك جمعی صاحبه الخیا
 اولان عورتلر معناسنه الخرد حانک فتحیه شول عورت که زیاده حیالو اوله بقال جاریه خرو دای خفه
 وخفره خاء معجه نك فخی وفانک کسری وراء مهمله ایله اهل حیالو اولان کسنه الخصد حانک فخی وضادک
 سکونیه اغاج طالی صمادین کک بقال خصدت العود فان خصدای ثنیته فانتی بغیر الکسر وخصد زیاده بکه
 دیر لر اکل شد بد معناسنه و بر تازه نسنه بی کسمکه دخی دیر لر و بر ارایه سوال ایدوب بخیری سن چوق چکه
 باعث در دبد بلر ایتدی خصد یعنی کورک اولوب کسلی خوش اولدغی در پس هر تازمه اولان نسنه بی
 کسمکه خصد دیر لر وخصد اغاجک دیکن کسمکه دخی دیر لر نقول خصدت الشجر اذا قطعت شوکه الخصید
 تانک فخی وحانک سکونیه کذلک کسمک معناسنه الخصید حانک فخی وضادک کسر یله والخضود میله
 فخی وحانک سکونی وضادک ضمیمه دیکنی کسلوب پاک اولمش اغاج الخصد فتحینه هر کسین تازمه اغاجه
 اطلاق و نور الخضاد حانک فتحیه شول یومشق اغاجدر که دیکنی اولیمه الاخقاد همزه نك کسر یله ناهه کندوبی
 جامله کوسر مکه دیر لر حالاکه حامله اولیمه بقال اخفدت الناقه الخفد شول ناهه در که ذکر اولنان صفت اوزن
 اوله الخفود حانک فتحیه ولدن براغن ناهه دخی ولدنک خلقی ظاهر اولمادن الخفید حانک وفانک فخی و یانک

خدد

خرد

خصد

خفد

على الماء رندا لا يظنقون تحملا المرئىء ميمك ضمى ورائك سكوفى وثناء مثلثة نك كسر بله شول كسنة لردكه
متاعلرن كوتو رمكه قادر اولار وكن تحمیل ابله جك طوارلى موجود اولیه بقال تركت بنى فلان مرئىء بن
ما تحملا بعد یعنی متاعلرن ترتب ایتش لردى ولكن تحمیل ایتش لردى ابن السكیت ایتدى مرئىء ميمك فحی
ورائك سكوفى وثناء فحیمله كه بر جاك اسید ربو معنادن ما خودد رو مرئىء ارسلان اسلم رندندر الرئدة
رائك كسرى وثناء سكوفیه خلا بقدن رجاعت در كه بریده مقیم اولوب اخریره انتقال یتیزل الارئاد همزه نك
كسر بله ورائك سكوفیه مقیم اولوب بقال رائد القوم ای قاموا وارئاد قیو قرائل قیونك غورینه قریب اولمغه ده
دیور بقال احتقر القوم حی رائد وای بلغوا الثرى وثرى فحیمله نك طیراغه دیور الارئاد ترمك ارعاد معناسنه
بقال ارجد رائسه ای ارعد الرخود رائك كسرى وغانك سكوفى وثناء تشدید بله ائلوا اولوب ككلى ملائ
اولان كسنة بقال رجل رخود الشاب ناعه یعنی بكتلكه تازمو تراولان كسنة الرخودة تازمو تراولن عورت الر
رائك فحیمله المرء فحیمله دوندر مك صرف معناسنه بقال رده عن وجهه یدره ردا و مرءامن الباب الاول ای
صرفه و قال الله تعالى فلما رزله برنسنه فی قبول ایتمه مك و تحطیئة ایتمه دخی رددیر لر و كبر و منزلنه كوندنرمكه
و جواب و رمكه ده دیور بقال رده الى منزله و رذالیه جوابا ای رجوع و یدر مرز معناسنه ده كلور ردی كبی بقال
شئ ردای ردی و بقال فی لسانرد ای حبسه و فی وجهه رده ای قبح مع شئ من الجمال المرءودة ميمك فحی ورائك
سكوفیه و ذالك ضمیمه طلاق و یرلن عورت و مرءوده اوستر یدخی اطلاق اولنور موسی معناسنه صابی
او زیننه و نك كچون المرء و دردم معناسنه مصدر در محلوف كبی و معقول كبی محلوف اندا بچمك و معقول ادراك
ایمك معناسنه و مرءود متخیر معناسنه ده كلور بقال رجل مرءود حائرا ای متخیر فی غایه التخیر التردد
و التردد تارك فحیمله و رائك سكوفیه ترده برقی التردد فحیمله و ذال ولینك ضمیمه رده دوشمك بقال رده
تردد اوتردا افردد الارئد همزه نك كسر بله و رائك سكوفیه رجوع ایتمك المرئىء یدن رجوع ابدن
كسنة الاسترداد برنسنه كبر و یرلسن طلب ایتمك بقال استرده الشئ ای ضالان یدره علیه التردد نك فحی
و ذالك تشدید بله بیع نور رننه بقال هما بترذان البیع من الرء و الفسخ الارء فحیمله نفع معناسنه بقال هذا
الامر ارد علیه ای انفع له الرءه فائمن معناسنه بقال هذا الامر لارءه له ای لافئدة ولا رجوع الرءه رائك كسر بله
رده رده دن مصدر در بقال رده یدره رءامن الباب الاول ردت مرئىء اولمغه دخی دیور اسمد رائد اددن و ردت
منه نك سودله طو لمسنه ده دیور طوغور مرءن اول الارئاد همزه نك و رائك كسر بله ككلك مرئىء اولمق
المرء ميمك ضمى و رائك كسر بله ممهسى بیوك اولان قیون بقال ردت الشاة و غیرها فقی مرءاذا اضرت و مرء
یوزی ذوراك اولن كسنة یده دیور بقال جاء فلان مرء الوجه غضبان و مرء جماعه حریص اولان كسنة
شبق معناسنه و مرء شول دگیزه دیور كه موچی جوق اوله الرئاد رائك فحیمله از عون اولمك خلا فی الرشد رائك
ضمی و شبنك سكوفی بله طوغری یوله نك بقال رشید رشید رشید من الباب الاول و غیمك یعنی از غمك مقابلی در
الرشد فحیمله كذالك طوغری یوله نك بقال رشید رشید من الباب الرابع الارئاد همزه نك كسر بله طوغری
یوله سوق ایتمك بقال ارشده الله المرئىء ميمك فحی و شبنك كسر بله طوغری وار جق یولر مقاصد طرق
معناسنه و همزه نك فحی ورائك سكوفیه طوغری یول بقال هذا طریق ارشد كمال بقال طریق اقصد
الرشد و شبنك سكوفیه خلا زاده اولان كسنة بقال هولر شده كمال بقال هولرینه و زیننه رائك
كسر سكوفیه خرام زاده ديك اولورام ارشد فانك كنبی در هر سنه یده خو سن المغله و اصل
رشدان رائك كسر بله عرب قبیله لرندن برخصو ص جماعتك كنبی در زید رائك فحی و صدادك

رجل

رخد

دند

مشاور

صد

مکونملہ

سكونيله والرصد فختنبله برنسنه في كوزنك بقال رصد يرصد رصد او رصد امن الباب الاول واصمعي روايتي
اوزن انظار معناسنه ده كلور بقال رصد تا رصد كما بقال ترقيته ورصد كوزني اولن قومه دخی دیرلر حرس
دبد کبری کی فختنبله بونده واحد و جمع ومذکر ومثول برابر اولور که که اولور که جمعنه الارصاد دیرلر همزه نك
فخيله ورصدان يغون واز اوت دیرلر بقال ما رصد من حيا و حيا حاء مهمله نك فخیله شول يغمور در که یری احیا
ایدرو بونك دخی جمعی ارصاد کلور الترصد نك و رانك فخیله وصادك ضمی وتشد بد بله برنسنه یی منتظر اولوب
كوزنك ترقيت معناسنه الرصد رانك فخی وصادك كسر بله شول یرنجی جانور در که شكارینی قایغیچون كوزه در
الرصد رانك فخی وصادك ضمی ايله شول دوه در که یردوه صوا یحجه یدك نوبت كوزدوب اندن صکره ایجر
المرصد میك وصادك فختلر بله كوزه دجك بر الارصاد برنسنه یی احضار ایتك وفي الحدیث الا ان الرصد لدین
على المرصد میك كسری و رانك سكونيله یول طریق معناسنه الرصد رانك ضمی وصادك سكونيله
صیادك صید ایچون یایدغی او كسقی زبیه معناسنه زانك ضمی و بانك سكونيله الرصد رانك فخی وصادك
سكونيله راوغور دن یغان يغمور الرصد رانك كسر بله رصد نك جمعی دفعه كلن يغمور لر معناسنه المرصودة
یغمور یغن یر بقال رصدت الارض على البناء للمجهول الرصد رانك فخی وعینك سكونيله شول اوزدر که بلوندن
ایشید بلور ومكثر الكلام اولان حقنه صلف تحت الرعدة دیرلر یچن سوزی چوق سو بلسه یی فائده
اولسه و صلف صادمهله نك فخی ولامك كسر بله شول بلوندر که يغموری از اوله ورعد زین اولمغه دخی دیرلر
بقال رعدت السماء و برق و رعدت المرأة و برق اذا تحست وتریت یعنی سماده استعمال اولنسه رعد و برق
معناسی دبلنور و عورنه استعمال اولنسه زب و زینت مراد اولور و رعد و برق نهید و تجو بقده دخی استعمال
اولنور بقال رعد الرجل و برق ی نهید و او عدنور اعد عرب قبیله لر دن بر مخصوص جماعتك ادبدر الارعاد
همزه نك كسری و رانك سكونيله رعد چكك بقال ارعد القوم و ابرقوا اذا صابهم رعد و برق وكوك كورلك
معناسنه ده كلور بقال ارعدت السماء و ابرقت ونهید و تجو یف ایتك معناسنه ده كلور بقال ارعد السماء
وابرقت وبو معناسی اصمعی انكار ایتد كن كیت ادلوشاعر ك ابرق و ارعد یاز بدقا وعینك لی بضائر دبدوی
شعر بله اسندلال اولند قه لبس اكیت حجة دبدی و لر عاده ترتمك معناسنه ده كلور بقال ارعد الرجل على
البناء للمجهول ای اخذت الرعدة و ارعدت فرایصه عند الفرع دخی دیرلر و فرایص فایله وصادمهمله ايله طوارك
اوموز بله یانك ان یرلری در فرایصه نك جمیدر و فرع فختنبله خوفه دیرلر الارعاد همزه نك كسر بله و رانك
سكونيله ترتمك انظر اب معناسنه بقال ارعد فارعد الرعدة رانك كسری وعینك سكونيله اسمدر در ترتمك
معناسنه و مند قولم جاء بذات الرعد والصلیل كه بوقولدن مراد لری محارب و مقاتله در و صلیل صادمهمله نك
فخیله ولامك كسر بله قلیچ اواز بذرالرعد پذرانك كسری وعینك سكونيله و دلك دخی كسر بله قورق كسنه
بددل معناسنه و رعد بد شول عورت دیرلر كه سز كنندن یو و ركن اتی د تره یو و ابرایفه فالوده یعنی پالوده ندر
بلور مسن دبد بیلر ایتدی نعم اصغر رعدید الرعدة على وزن الدحرجة سائل جرایدر كن ازام ایتك بقال
هو رعد ای یخف فی السؤال الرعاد رانك فخی وعینك تشدد بله در یا بالقر نندن یربالك اسمیدر که یچن
انسان فی انه السه الى اویو مشرق لونه و ارجه اول باقی انوك دیری یكن الند طور دجه در تمدن عالی و لمازه رعد
شول كسنه یدرلر كه كثیر الكلام اوله الراعد رانك فخیله دواهی معناسنه در الرعد رانك فخی وعینك سكونيله
و الرعد فختنبله معیشت واسع اولوب خوب اولق بقال عیش رغد و رغدای واسعة طبیعه نقولر دند عبثهم
من الباب الرابع والخامس الارعاد اوجوز لغه داخل اولق بقال ارعد القوم اذا اخصموا وصاروا فی رشد

رعد

رشد

من العيش وارغاد طواري اوتلاقه حالي اوزن ترك ايتك بقال ارغد واماوشيم اي تركوهاوسومها الارغيد رانك
 فتيه يله وغيته كسر يله شول سود در كه اوزينه اوز دوكلوب قار شدر بلوب اكل اولنور الارغيد ادهمه رانك
 كسري و رانك سكونيله سود بري رينه قار شوب هنوز اوني تمام اولماق بقال ارغاد اللين ارغيد اداي
 اختلط بعضه بعض ولم نتم خثوره بعد المرغاد ميمك ضمي و رانك سكوني و ذلك تشدد يله شول كسنة در
 كدر اينده شك اوزن اولوب نجه ايتمن بليه كذلك هر قرشق اولان نسنه يار غيد ادير لر ارغيد رانك كسري يله
 وفانك سكونيله عطا و بخشش الرغيد رانك فتي وفانك سكونيله مصدر در بغشلق معناسنه بقال رفد تار فده
 رفد امن الباب الثاني و ياردم ايتك معناسنه ذه كلور بقال رفد تاي اعنته و رفد و رفد رانك فتي وكسر يله شول
 قد حدركيوك اوله الارغاد همزه نك كسري و رانك سكونيله بخشش ايتك و ياردم ايتك المرغاد ميمك ضمي ايله
 وفانك فتيه معاوت ايتك الترافد على وزن التعاطم معاوت ايتك تعاوت معناسنه الاسترفاد همزه نك
 و رانك كسري يله ياردم طلب ايتك استعانت معناسنه الارغاد همزه نك كسري و رانك سكونيله كسب معناسنه
 الترفيد على وزن التكرم اولوب بقال رفد فلان اي سود و عظم المرغاد ميمك كسري و رانك
 سكوني وفانك فتيه شول يوك قد حدركه انوكه قونوغه ضياقت اولنور رفد معناسنه و مرقد شول نسنه يله
 دخي دير كه صاغر يسي ارق اولان عورت انوكه صاغر يسن بيوك كوستر المرغاد ميمك فتيه شول قيونلر در كه
 انلرك سودلري يازده و قبشه كسليه الرغيد رانك فتيه وفانك خيميله شول ناقه در كه بر صاغر يسي بيوك قد دخي
 طولدن الرغاد رانك كسري يله شول بزيان سيدر كه انوكه يان باغلر لر رانك نسنه و يان دن غيري نسنه
 باغلر قدر نده دخي استعمال اولنور و رفاده شول دوه پالانه دير لر كه بالان اغاجنك الته قور لر و رفاده شول
 نسنه يله دير لر كه زمان جاهليت قريش طائفه سي ماينلر ندين بر مقدار مال جقوب انوكه طعام و قوري اوزم
 الورلر دي تاكه حجاج ايجون حاضر بولون و رفاده وسقايله بني هاشمه مخصوص ابدى و سدانه ولوا بني عبداللار
 مخصوص ابدى وسقايله حجاجه ضو و برمك و سدانه كعبه شريفه يديه خدمت ايتك ولو كعبه مشرفه نك سنجان
 ندر ارك ايتكه دير لر الرغاد ن دجله ايله فرات كه معروف نهر لر در الرغاد رانك فتيه طامه قود قلري اغاچلر خشب
 سقف معناسنه بنوار فده همزه نك فتي و رانك سكونيله وفانك فتيه حبشدين شول طائفه در كه رقص
 ابدى راي نك حديت شريفه وارد اولمشدر رفيد رانك ضمي وفانك فتيه عربدن بطائفه در كه انلره الرفيدات
 دير لر الرغاد رانك خيميله اوچو نوم معناسنه و او نومق معناسنه مصدر در الرغيد رانك فتي وفانك سكونيله
 و الرغود ضمتيله او نومق نوم معناسنه بقال رفد يرقد رانك و رفد اوز قاده امن الباب الاول الرغود ضمتيله او نومق
 و رانك كسنة لر بقال قوم رفد الرغيد رانك ضمي وفانك فتي وتشدد يله بعناه بقال قوم رفد ايضا الرغيد رانك فتي
 وفانك سكونيله بر مقدار او نومق نوم معناسنه المرقد ميمك وفانك فتي و رانك سكونيله او يويجق بر مضجع
 معناسنه الارغاد همزه نك كسري يله رانك سكونيله او بوتق بقال رقه اي انامه وارقاد بر رده طور رغه دخي
 دير لر بقال رقد بالمكان اذا قام بالمرقد ميمك ضمي وفانك كسري يله شول دوا در كه ايجن كسنة يي او يودر الرقدان
 رانك وفانك فتيه شول حجره مه در كه نشاط و شاد بدن اولور مركبك واوغلانك حجره مسي كي الارقداد
 همزه نك كسري و رانك سكوني وفانك كسري ايله سرعت ايتك بقال رقد رانك فتي و رانك سكونيله ايا اسرع المرقد ميمك
 كسري و رانك سكوني وفانك كسري و ذلك تشدد يله و الفلك قصر يله مرعي و زني و وزن شول كسنة در
 كه مصالحن ندر ارك ايتك او نومق و مرعي عين مهله و زاء محجه والف مقصور ايله كي قالر نيك دندن بتن
 اوفق قالر بدر الرغود قافك خيميله شول كوي در كه اسفل سوري اوله اربه كي وارديه همزه نك كسري يله و ذلك

وقد

وقد

دخي كسر يله و بانك تشدد يله شول كويه دير لر كه غابت بيوك اوله و انوكه ايجن اكثر ياز فته طلا ابد لر يومر بدر
 الرواقيد فتيه نيله وقافك كسر يله راقودك جعي در رقد رانك فتي وقافك سكونيله بر طاغدر كه انده دكر من
 طاشلري كسر لر الرغود رانك وكافك خيميله يله ساكن اولمق بقال ركد الماء ركد امن الباب الاول اي ساكن وكذلك
 الرج والسفينة والشمس اذا قام قائم الظهيرة يعني كوش استواده و لسه و كدت الشمس دير لته كم بل قني اسمسه
 وكي قني يوريسه بوبله دير لر الرانك هر نسنه كه مكاشه طور و رانك شول ترازويه دير لر كه كف لري بر بطوره
 بقال ركد الميزان و ركد القوم اذا هدا و اهدا دال مهمله و همزه ايله ساكن اولمغه دير لر المراد ميمك و رانك فتيه
 وكافك كسر يله شول ير لر كه انده انسان يا خود غيري ساكن اوله الرغود رانك فتيه وكافك خيميله طلوا لان
 جنق بقال جفته و كوداي ملو قوجفته جيك فتي وفانك سكونيله جنق كاسه معناسنه الرغاد رانك فتيه
 كول كه اتشدن حاصل اولور الرمداء رانك كسري و ميمك سكوني و ذلك كسري والفك مد يله كذلك كول
 معناسنه الارمداء همزه نك فتي و رانك سكوني و ميمك كسري والفك مد يله اربعا و زني و وزن كذلك كول
 معناسنه ده لغت در الرمداء رانك كسري و ميمك سكوني و ذلك كسر يله هالك معناسنه بقال رما درمد اي
 هالك رما درمد معناي وصفيت اخذ ايتك لاله الارمداء همزه نك فتيه و رانك سكوني و ميمك فتيه شول نسنه در
 كه كول رنكنده اوله يعني قرمتق بوز اوله بوسيدن الرمداء رانك فتي و ميمك سكونيله والفك مد يله دوه قوشته
 دير لر الرمداء رانك ضمي و ميمك سكونيله سنك در بعض معناسنه الارمداء همزه نك كسري يله و رانك سكونيله
 فقير اولمق بقال رمد الرجل ارما اذا افتقر الترميد تانك فتي و رانك سكونيله بر نسنه يي كوله بر قق وفي المثل
 شوي اخوك حتى اذا اضح رمد يعني مصححي بشور وب انامه قريب اولد قده صوكن كتور مدي تشوير يان
 ايتك وانضاج تمام بشورمك معناسنه در الرمداء ميمك ضمي و رانك فتي و ميمك نيه نك فتي وتشدد يله كول
 بصدي ديد كوري نسنه كه اي تش اوز رينه راغر لر و ترميد قبيل نتاجده سود نازل اولمغه دير لر بقال رمدت
 الضمان فربق ريق اي هي الارباق فانها تلد عن قرب لانها تضرع على رأس الولد و ارباق ربقه نك جعي در رانك
 كسر يله و ربقه شول ابيد ركه قوزينك و بوزاغنك بونينه باغلر لر و ربقه معناسنه حمل اولدغي حالت اضراعه
 بقلنق يمكن ايلاد عيچوندر الارمداء كذلك اضراج معناسنه بقال رمدت الناقه اي اضربت وكذلك البقرة والشاة
 الرمداء رانك فتي و ميمك سكونيله الرمداء رانك فتيه هلاك معناسنه و ابن السكيت ايتدي غارت ايتك معناسنه ده
 كلور بقال رمدنا القوم رمد هم و رمد هم رمد امن الباب الاول والثاني اي ايتنا عليهم و رمدت الغنم و ترميد رمد
 من الباب الثاني اي هلك من برد او صقيع و صقيع صاد مهمله ايله وقافله قراغوم معناسنه در كه صغوق كيجدر ده
 يغار و منه عام الرمداء لانه هلك فيه الناس وهلك الاموال و عام الرمداء شول يالر در كه انده خلق اوز رينه
 متتابعاتلق اولمشيدي عمر بن الخطاب زما نسنه رضى الله عنه الرمد فتيه نيله كوزاغر موق بقال رمد الرجل يرمد
 رمد امن الباب الرابع اذا هاجت عيناه الرمداء رانك فتي و ميمك كسري يله كوزي اغرين كسنة و رمد بولنش و متغير
 اولمش صويه دخي دير لر جوهر ي ايتدي بوسجستان روائي در كه كتابلر دن برتي بويه نقل ايتمش بولدم بقال ماء
 رمد اي ايجن والفك مد يله و جيمك كسر يله متغير معناسنه در الارمداء همزه نك فتيه و رانك سكونيله بعناه
 الارمداء كوزي اغر موق بقال رمد الله عينه الرمداء رانك فتي و ميمك كسري يله اغرين كوزاغر رانك فتي و رانك
 سكونيله بركوزل رايحه لواغيد بر يره ده بترامعي ايتدي كاه اولور كه عوده دخي رند دير لر امواردا غاچنه كه
 بعض يرده كاه مرسن دخي دير لر رندا اطلاق اولند غنه اصمعي انكار ايتدي الارادة همزه نك كسري يله ديلك مشيت
 معناسنه و بونك اصلي واوي ابدى راوده ديد كوري كي لكن واوساكن قلنوب حركتي ماقبلته نقل اولنوب

ركد

رمد

رند

رود

ماضی پسند الفه قلب اولندی و مستقبلند یا قلب اولوب مصدرند ساقط اولدی الف ساکنه به مجاور
اولد غیچون و مخد فدن عوض اخرینه هاویرلدی المروده میمک ضمیمه وواوک فخیله والرواد رانک کسر به بلد یک
معناسنه بقال راوده علی کذا مروده وروادا ای اردنه الرود رانک فخی وواوک سکونیه والریاد رانک کسر به
اوللاق طلب ایتمک بقال راو کلا مروده رود او ریادا ای طلبه وود کلوب کتبه دخی دیرل بقال راو الاشی
برودای جاء وذهب وود وونک اوللاقه ایلرویه وکرویه وارب کله سنه دخی ریاد دیرل و برقرار اولمغه دخی دیرل
بقال راو وساده اذالم یستقر ووساد وواوک کسر به یصدغه دیرل الارنیاده رانک وونک کسر به کذلک طلب
ایتمک بقال راو تادار تادار طلب وفی الحدیث اذبال احدکم فلیرئد لبلولہ ای لیل طلب مکانا لینا و مخد راو مخد
الحق یره دیرل رائد شول کسنه درکه ایلر وکوندلر واولق طلبی ایچون بقال لا یکنذب رائد اهلہ یعنی ازبخی
اهلته یلان سو یلرور ند دکر من الی دبد کبری اغاچدرکه ال دکر منی چورن کسنه را کا یا شوب دکر منی انکله
دوند درو رائد العین کوزده اولان چیقدرکه کوزده حرکت ایدر المراد میمک ضمیمه شول موضعدرکه طوارانده
حرکت ایدوب کیدوب کلور و مراد شول یره دیرل که اندر روز کارگاه اول جانبدن وگاه بوجانبدن اسر الزاده
بلا همزة نساطفه سندن شول کسنه درکه قو کشیلره وارمه دن خالی اولیه الرودة والراودة رانک اولان
ضمی ونا یید فخیله و سکون همزه ابله شول عورندرکه نازه و خوب اوله الرودان رانک وواوک فخیله قو کشیلره
چوق وارمق بقال رادت المرأة ترود و دانان اکثر الاختلاف الی سیوت جاراتها الراد ایلر اوللاق طلبنه واران
کسنه رائد معناسنه بواسلنه رود ایدی فختنه فعل و زنی اوزن فاعل معناسنه فرط کی فارط معناسنه
المرودمیمک کسر به میل که انکله سر مه چکر لرو شول دمو رکه او یان لجامنه حرکت ایدر و بکره نک انجند
اولان دمو رکه بکره انوک اوزرینه دوز الرود رانک ضمیمه مهل معناسنه ربه بدرانک ضمی وواوک فخیله ربه دیک
تصغیر بدرالار واده همزه نک کسری و رانک سکونیه المراد میمک ضمی و رانک سکونیه رفقه سیه ایتمک بقال
ارود فی السیر وادا او مروادا اذ ارفق وگاه اولور می مفتوح ایدر الرود همزه نک فخی و رانک سکونیه
وواوک فخیله مهل و تانی اوزن اولان کسنه و منه قولهم الدهر اورد و غیر یعنی دهرا یشلدکن سکون زن
ایشلر و کسنه اکا مطلع اولماز ته کم اهل غیرت اولمک حالی بودر و بیک رانک ضمی وواوک فخیله تقول
رو بیک عمره مهل و بمعناسنه وکف علامت خطابدر اعرابدن محلی یوقدر اسم اولما و غیچون ورو بید
کافه مضایف دکلر و عمر مفعولیدر رو بیدنک زیار وید اسم فعل اولما غن افعال عملی کبی عمل ایدر رو بیدنک
تفسیری مهلا و رو بیدنک تفسیری امهل در زیار و بیده کاف افعال معناسنه اولدوغی وقت لاحق اولور
غیری زمانده اولما و دال التقاء ساکنین اولد و غیچون تحریرک اولندی و بومأمور به مصغری ایکن مصدر بت
اوزن منصوب اولدی زیار واد لفظندن ترخیم اولمش مصغر مخم در واد واد رود رودن مصدر در
و بونک دورت وجهی واردر یری اسم فعل اولق و یری صفت و یری حال و یری مصدر اولق در اسم فعل
اولد غنک مثالی رو بید عمرو اقولی در امهل معناسنه صفت اولد غنک مثالی سار و اسیر و بید اقولی در حال
اولد غنک مثالی سار انقوم و بید اقولی در معرفه دن صکره کلد و کیچون صفت اولمغه صالح اولمغی سیدن
حال اولمغدر و مصدر اولد و غنک مثالی رو بید عمرو اقولی در اضا فته باری تعالینک فضرر الراف دبد و کی
قولی کبی الرید رانک فخی و یانک سکونیه طاعنک مرفع اولان یری درکه بر جانیبده واقع اولور الرید فختنه
رید کجی طاعنه اولان مرفع یرل معناسنه الرید رانک فخی و یانک سکونیه والراو و الرید رانک فخی
و یانک سکونیه و نونک زیاده سیه بونلرک اویچی دخی بر معنایه در ملایم اسن بل معناسنه بقال رید ربه الخ

رید

ای

ای لینه الهوب فصل الراد الراد رانک فخی و همزه نک سکونیه قور قنق نقول راد تازا ده راد من الباب الثالث اذا
افزعت المرود میمک فخی و رانک سکونیه و همزه نک ضمیمه قور قش بقال زید و مرودای مذکور الرید فختنه
صوبک کو بکی و دوه نک اغرنه اولان کو بیک و کو مشک کو بکی و بونلردن غیری نوار یسه الرید فختنه
بر یان کو بیک معناسنه الرید رانک فخی و یانک سکونیه عطا معناسنه نقول زیدت الرجل از بید زید من الباب
الثانی ای رخت له من مال و رضح راء مهمله و ضاد معجه و حاء مهمله ابله عطا ایتمک معناسنه درو فی الحدیث نالانقیل
زید المشرکین ای رفدهم و رفدر رانک کسر به وفانک سکونی و دال مهمله ابله عطا معناسنه درو زید نلوم
اولان سودی اکشمتک دریای ظهیر ایتسون دیو بقال زیدت المرأة سقاها من الباب الثاني ای تخضته حی
تخرج زید و یاغ بدر مکده دخی دیرل بقال زیدت از بید من الباب اولال ای اطعمته الرید و زید رانک ضمی و یانک
سکونیه کره یاغیدر و زید اغر کو پور مکده دیرل بقال زید شوق فلان و شوق شین معجه نک کسری و دال
مهمله نک سکونیه اغر کو شسته سیدر التزید تانک فخی و رانک سکونیه بنیه اتق التزید فختنه و یانک ضمی
و تشدد بید کو بیک معناسنه بقال زید شوق فلان و شوق نک نفسبری الان مرو و رایتدی و تربد سرعت
معناسنه ده کلور بقال تربد الیمین ای اسرع الیهاندا ایچمکه سرعت ایتمک معناسنه الرید رانک ضمیمه و یانک
تشدد بید بیدله سودک کفارت یرمینی و فی المثل اختلط الخاثر بالرید ایاو یتلویقر شقی معناسنه و زباد کذلک
براونک ایدر الرید رانک ضمی و الفک قصر به کذلک ذکر اولنان اوت معناسنه درم زید میمک ضمی و یانک
کسری و تشدد بید به بر جاک اسیدر الرید رانک ضمی و یانک فخی و یانک سکونیه مدحج نام قبیلهدن بر جماعتک
ادیدر که عمر و بن معدی کربک قومی در زید رانک فخی و یانک کسر به یچنده بر شترک ایدر الرید رانک
و یانک فخی و رانک سکونیه و حیمک فخیله بر معروف جوهر در الرید رانک فخی و رانک سکونیه یوتق تقول زید
اللقمه یزید هامن الباب الرابع ای بلعها و بوعی معناسنه ده کلور بقال زیده زیده زید من الباب اول اذ احقه
و زید سر دکی زن حلقه لری یری برینه کرشمک در الازداد همزه نک کسری و رانک سکونی و دال کسر به
یوتق ابتلاع معناسنه المزید میمک فخی و رانک سکونی و رانک فخیله بوغر حلق معناسنه الرید رانک کسری
و رانک تخفیفیه شول اسپدر که انوکله دوه نک بوغریز بوغرلر تاکه کوشن دفع ایدب بن کسنه بی ملوث
ایتمیه المزید میمک فخی و زاء معجه نک سکونی و راء مهمله نک ضمیمه بوغلان بوغاز الرید فختنه شول زن درکه
حلقه لری یری برینه کرشمک اوله المروده میمک فخیله و رانک سکونی و رانک فخیله حلقه لری یری برینه کیرن زن
الرید رانک فخی و رانک تشدد بید به شول کسنه در کزن ایشلیه مزید میمک ضمی و زاء معجه نک فخی و راء مهمله نک
کسری و تشدد بید به مزید ضررک اسمی در ککه شاعر کله معروف اولان شماخک قرنده شیدر زید رانک
فخی و رانک ضمیمه بر موضعک اسیدر الرید رانک فخی و غینک سکونیه رانک اوازله جاغر مق تقول زید البعیر
یزید زید من الباب الثالث و زید نلومی صقمقدر یاغ اغرنه حقسون دیو الرید رانک فخی و غینک کسر به
صقمقله طشره چقان یاغ و زید بوغاز صقمغه دخی دیرل الرید رانک فخی و نونک سکونیه قولک ایا ییلوشدخی
یرکه بیک دیک اولور و بودخی ایکی قسدر برینه کوع دیرل کافک ضمیمه و برینه دخی کسرع دیرل کذلک
کافک وسین مهمله نک ضمیمه و کوع صرجه بر مقدن جانب اولندر و کسرع باش بر مقدن جانب اولندر
و زید شول ایکی اغاچک برینه دیرل کد انلرله اود چقر که زندیو قار وده اولان اغاچدر الرید کذلک رانک
فخیله چقماغک استغده اولان اغاچی که بونک دلیکی اولما غنی مؤث اعتبار ایدر لر چکنکه جمع اولوب ایکیسی
بریه کسه لر زن دیرل زیدتان دیرل الرید رانک کسر به والا زید همزه نک فخی و رانک سکونیه و نونک ضمیمه

زید

زید

زید

زید

فجر حیات سکونی و زاء معجده کسر بله دوه بوغاز لحن یرومنسک عبادت ابد جک یرومفرق یول ایرلحق
 و فرقی یولد شلق ری و منفعت محلی دیک اولور و اما شول فعل که فعل بفعل دندر باب ناییدن جاس
 یجلس کی انده اسم زمان واسم مکان کسر له و مضمر فتحه کلور و ایکسنتک بین فرقدن اور و تقول نزل منزلا
 بفتح الزای نزل زولا معنایه و تقول هدامنزل و نکسر الزاء لانک تعنی الدار و یو برطر یقدر که باب ثانیه
 مخصوصه در زیر اسائر با بلر ده اگر موضع و اگر مضمر جمله سی فتح عینله کلور یو فرقی انله واقع اولما مشدر یعنی یو
 باب مکسور اولن انله اولما مشدر المسجد ان مکه مشرقه و مدینه منون مسجد لری السجد سبک ضمی و خانک
 سکونیه شول غلیظ و صاری صورده ولادت عقبنه ظاهر اولور و فی الحدیث فیصبح السجد علی وجهه
 المسجد میم ضمی و خانک فتحی و تشدید بله ثقیل و صاری بکزلو اولان کسنه بقال اصبح فلان مسجد اذا اصبح
 مصفر اقیلا مور و مورم ششمش معنایه در السداد سبک فتحیه صواب معنایه در بقال سدیسد
 من الباب الثانی ای صار سدی و استقامت معنایه دخی کلور السدیسد علی وزن التکریم صوابه قولان غزلحق
 و قوله و فعله مقصود اولان نسنه ارشاد ایلک السدیسد میم ضمی و دالک فتحی و تشدید بله شول کسنه در
 که خیره و صواب سوق و لکش اوله و مسدد طوغر لکش کوندن دخی دیرلر بقال مسدد در حه اذا قومو هو و خلاف
 عرضه که عرض کوندی ار قری قومغه دیرلر السدیسد سبک فتحی و دالک کسر بله طوغری سوز قول صواب
 معنایه و فعل صواب معنایه ده کلور الاسداد همزه نلک کسر بله صواب سوبلک بقالانه لیسدی فی القول اذا
 کان یصیب السداد ای المقصد و اسداد طلب صواب دخی دیرلر بقال اسددت ماستت اذا طاب السداد
 و القصد و اسداد استقامت معنایه ده کلور کمال الشاعر اعلمه الزایه کل یوم فلما استد ساعده رمانی اصبی
 ایتدی استدر و ایت اولحق مناسب دکلدر شین معجده ابله السدد فتحیه سددت در قصر اولن مشدر صواب
 و استقامت معنایه السداد سبک کسر بله شیشه اغرن یغلیق نسنه و سر حد لده کدک طو تا جق نسنه که
 سر حد کدکری دمله و انه طو نلور اما عر بلر کفیه سداد من عوز دبد کاری و اصبت ب سداد من عیش دبد کاری
 قولان فتح و کسر جایزدر و لکن کسر افصح در و عوز فتحیه احتیاج معنایه یعنی احتیاج کدکین سدادن
 نسنه السد سبک فتحیه اصلاح ایتک بقال سددت الثله و نحو هاسد هاسد ان الباب الاول اذا صلحتها
 و او ثقیها و ثلثه ثلثه ثلثه کدک معنایه در و سد عیب معنایه ده کلور عی و مم و بکم کی یعنی کور لک
 و صاغر لوق و دلسر لک کی الاسده همزه نلک فتحی و سبک کسر بله جمعی در عیوب معنایه علی خلاف القیاس در
 و قیاس سد و دکلک ایدی و منه قولهم لا تجعلن بحبک الاسده یعنی قلبک طار لوب جواب و یرمک اینه
 دلسر صفر جواب و یرم و کی کی و سد شول نسنه یی دیرلر که حیو قلردن دوزلر بر قاج طبقه اولور السد
 سبک فتحیه طاع و هر مانع اولان نسنه حاجز معنایه الاسداد همزه نلک کسری و سبک سکونی و تانک
 کسر بله بر کدک نسنه طو نلور اصلاح اولحق بقال صبتت فی القرية ماء فستدت عیون لخر زوخر خانک ضمی
 و رانک فتحی ابله دکش برلر بدرا لاسداد بمعناه السدده سبک کسری و دالک فتحیه شول در ده اولان
 طشره و قیاره دیرلر که انده صوایر کلور بقال الارض بها سدد و عی اودیه فیها حجارة و صخور بقی الماء فیها
 و اما السد سبک ضمیله سدد ده نلک مفردی مثل حجر و حجره و حجره دیرلر سور اخ معنایه و سد بر نسنه
 طو تده دیرلر بقال جاءنا جراد سدا یسد الافق من کثره و سد قره بلوده دخی دیرلر السدود فتحیه جمعی در
 قره بلودر معنایه السده سبک ضمیله بر مرصد که بر و نه عارض اولور نسیم رچی منع ایدر و سده او ک قیوسنه
 دخی دیرلر تقول رأیته قاعد اسده باب فی الحدیث الشعب الرأس الذین لا یفتح لهم السدد و شعث سبک ضمیله

باشلری

باشلری توزلوا لول فقر اقال ابوالدر داه من بغش سدد السلطان یقم و یقعد یعنی پادشاهلر قیوسنه و ان
 المذن خالی اولما لال السداد سبک ضمیله بمعناها مثل الصداق و العطاس و صداع باش اغرمغه و عطاس
 اقسر مغه دیرلر اسمعیل السدی سبک ضمیله مزبون انکیچون سدی دبد بلر زرا کوفه مسجدی قیوسنده
 نقابلر و عور نلرک باش اور نلر بیع ایدردی که سده دیوقیو او رنلکدن صکره قیونک باقی قالان برینه دیرلر
 المسد میم و سبک فتحیه ابن معمر بستانی در که ارسلانی جوق اولمغه معروفدر اسمعیل ایتدی ابن ابی طرفه
 مسنده در دیوسوال ایتدی ابن معمر بستانی در که اکا خلق بستان ابن عامر دیرلر جوهری بومر تبه نصره
 ایتد کدن صکره صاحب قاموسک المسد بستان ابن عامر لا معرو و هم الجوهری دبد کی انصاف دکلدر السرد
 سبک فتحی و رانک سکونیه سختیان دکلک و سرد شول زرهه دیرلر که حلقه لرندن او رانش اوله و حلقه لرینه
 دخی دیرلر و سوزی منتظم سوبلکه دخی دیرلر بقال فلان بسر دلحدیث سرد اذا کان جید السیاق و بر نسنه
 بری درینه اولشدر مغه دخی دیرلر بقال سردت الصبوم ای تابعته و براعریه تعرف الاشهر الح دبد بلر ایتدی
 نعم ثلثه سرد و واحد فرده سرد اولن زه القعه و زوالجه و محرم در و فردا اولان رجب در السبک بد تانک فتحی
 و سبک سکونیه کذلک دکلک معنایه المسرد میم کسر بله و سبک سکونیه بیزدر که انکه بر نسنه درلر
 المسرد میم کسری و سبک سکونیه کذلک بیز معنایه السرد و المسرد میم فتحی و سبک سکونیه اوله
 و میم ضمی و سبک فتحیه ثانیده دکلش سختیان المسروده و المسرد زرهه دیرلر بعضیلر ایتدی زرهک
 سردی حلقه لری برینه کچمک در بعضیلر ایتدی سرد دکلک معنایه در و درع مسروده دلش اولان
 زره در حلقه لری دلنک معنایه السرندی سبک و رانک فتحیه و الفک قصر بله شدد معنایه السرنده
 مؤثی شدد معنایه المسرد میم ضمی و نونک سکونی و دالک کسر بله شول کسنه در که سکا علی و غالب
 اوله الاسرنده غالب اولحق و عالی اولحق اسرنده او اغرنه الیکسی بر در اخر لده که یا فعلنل یالحاق یچوندر السرد
 سبک فتحی و رانک سکونی و میم دخی فتحیه دائم معنایه السرده کذلک سبک فتحی و رانک سکونی
 و هانک فتحیه طفاک غدا سن خوب ایتک بقال سر هدت الصبی ای احسن غدا و سر هدد و هانک اورچی
 یا غنه دخی دیرلر و سر هدد دخی دیرلر بقال سنام سر هدی عین السعد سبک فتحی و عینک سکونیه مبارک
 عین معنایه السعد و السعد سبک و عینک ضمر بله نحو سبتک ضددن بقال سعد یومنا یسعد سعودا
 و سعوده من الباب الثالث الاسعد همزه نلک کسری و سبک سکونی و تانک کسر بله مبارک عدا ایتک بقال
 اسعد فلان بریه فلان ای عده السعد شقاوتک ضدی در بقال سعد الرجل یسعد من الباب
 الرابع السعد اهل سعادت اولان کسنه مثل سلیم من سلم المسعود سعادت نلش اولن کسنه بقال سعد فهو
 مسعود علی البناء للجهول و قره الکسانی و اما الدین سعد و الاسعاد همزه نلک کسری بله اهل سعادت قلبی
 بقال سعد الله فهو مسعود و لا بقال مسعد کثم استغنوا عنه یسعود و اسعاد معاونت ایتکه دخی دیرلر بقال
 اسعد اذا اعان المساعدة میم ضمی و عینک فتحیه معاونت ایتک سعد بک سبک و دالک فتحی و یانک سکونیه
 فی قولهم لیمک و سعد بک اسعاد لک بعد اسعاد معنایه در و اسعاد اعانت معنایه اولور که خدمت دیک اولور
 زرا دکلک اعلایه اعانتی خدمتله اولور سعود ضمیله سعد کجی در و نجومک سعدی اون در دوردی جدی
 بر جند و دلور جند در که قرانلر ده نازل اولور که لک برینه سعد الداج دیرلر ذال معجده و باء موحده و حاء مهمله
 الیه و برینه سعد بلع دیرلر باء موحده نلک ضمی و لامک فتحی و عین مهمله ابله و برینه دخی سعد الاخیه دیرلر همزه نلک
 فتحی و خانک سکونی و یانک کسر بله و یا و مشالله و برینه دخی سعد السعود دیرلر سین مهمله و عین مهمله نلک

فصل

سدد

سرد

سرد

سرد

ضمه لری بله بوشول بلد زدر که منفرد در زیاده بر اقدر و اما شول لری عدد بلد زکه منازل قردن دکلدر انلر کبر بنه
 سعد ناسره دیرلر نوله و شین معجه و راء مهمله ابله و برینه سعد الملك و برینه دخی سعد البهام دیرلر باء موحد نك
 کسر بله و برینه دخی سعد الهام دیرلر هانك ضمه و برینه دخی سعد البار دیرلر باء موحد و راء عین مهملتین ابله
 و برینه دخی سعد مطر دیرلر میك و طاء مهمله نك فخیله و راء مهمله ابله و هر سعد که وارد در بود کولنان
 سعوددن ایکش بلد زدر که مابینلری برار شون مقداری در نظر ایدن کسنه یه نسبت و ذکر اولنان ایک
 بلد زک هر بری اول برینه برادر و اما سعد الاخیه اوچ بلد زدر که ساج ایان میثالنه در دور دخی اول اوچ
 بلد زک برینه لری یا نده در و عرب قبیله لرنده سعود چوقد که انلردن برینه سعد تمیم و سعد هدیل و سعد
 قیس و سعد بکر دیرلر فی المثل بکل و ادنو سعد و بومثلك قائلی اصبط بن قریع السعدی در قومندن
 تحول ابدوب اخر قبائله انتقال ایتد که انلری مستحسن کور میوب قومنه رجوع ایتدی و بکل و ادنو سعد دیدی
 و بوندن مرادی سعد بن زبدین مناهن تمیم ایدی اما سعد بکر اطارنی ایدی صلی الله تعالی علیه وسلم و اطار طاء
 معجه و راء مهمله ابله طبرک جمع در اجر ناله امرن کسنه لریک اولور که اول سعد بن بکر بن هوزن در و بنو سعد
 عربدن بر جماعت در و اسعد سعد نیک مذکری در و عرب لریک مثله اسعد ام سعید دید کاری بر نسنه محبوب
 میدر مکروه میدر محله استعمال اولور مثل در و بومثلك اصلی بودر که سعد و سعید ضمه بن ادک اوغاری
 ایدی یبانه کتد بلر سعد کلدی سعید نابید اولدی بناء علی هذ ابونکله تشاوم ایدر اولد بلر السعیدیه سبنک
 فخی و عینک کسر بله بن بر دلرندن بر جنس بر دنک اسمیدر السعدان و السعدانه سبنک فخی و عینک سکونیه
 براوندن که دوه اولد و غی لولرک افضلی در و فی المثل مرعی و لا کالسعدان و سعدان نون زائد در زیر کلام
 عربده فعلال یوقدر خزعال و قهقار دن غیر میکر که مضاعفدن اوله و خزعال خاء معجه نك فخی و زاء معجه نك
 سکونیه کبر و کیدن کسنه یه دیرلر و قهقار قافک فخی و هانك سکونیه لریک طاشته دیرلر و سعد انک دکنلری وارد در
 که اکاسک السعدان دیرلر و حسک فختینله و حامهله و سین مهمله ابله بکن معناسنه و کاه اولور که سعدانه
 مه باشی تشبیه اولنوب سعدانه الشندوة دیرلر اختر نیک سعدانه عورنلر انجکینک اطراف دبدکی غلط در
 و دوه کوسنک یه یا یشن برینه سعدانه دیرلر و ات قولنده اولن طمرک لای یا نده بعض نسنه لری وارد در طرناغه
 سینه کالنه دخی سعدات دیرلر اختری بومقامه دخی سعدانه طرناق دنک سکیری دیشدر غلط آتشدر
 منشأ غلطی بلنک مراد اولنور سه محاحه نظر اولنه و سعدانه نعلین نجه سبنک یردن جانبه اولان اوچته
 دخی دیرلر کذلک شول دو کومله دخی دیرلر که تراز و کوز نیک التنه اولور الساعدان عینک کسر بله انسانک
 قوللری و قوش قنائلر یه دخی ساعد الطائر دیرلر ساعده ارسلانه اطلاق اولنور اسلردن در و بر جاک دخی
 اسمیدر السواعد فتح سین و کسر عین ابله صونک خرقه یا خود در یا یه اقد و غی ردر و ککر ابله اقد و غی یه
 دخی دیرلر السعد سبنک ضمی و عینک سکونیه طیب قسمندن در که کونکه تو یالو دیرلر چچکنه بخور مریم دیرلر
 دیرلر السعدی سبنک ضمی و الفک قصر بله کذلک تو یالو دید ککری کوکدر بنو ساعده خزر جدن بر جماعتک
 اسمی در که سقیفه بنی ساعده انلرک در و سقیفه صفیه دیرلر بر صفیه یا عیشلردی و مثاب سنده اند ساکن اولور لردی
 السفاد سبنک کسر بله ارکک دیشی اوزر یه حجره مسیدر یقال سفد سفد سفاد امن البات الرابع
 و بونکه قسمنده و دوه قسمنده و صغر قسمنده و برنجی جانور لده و قوشلرده استعمال اولنور ره سفد فتح
 عینله دخی لغت در ابو عبیده و ابی اوزر نه الاسفاد همزه نك کسر بله حجر متحق یقال اسفاده غیره الاسفاد تانک
 فخی و فانک ضمه لری برنجی جانور لری برینه ارککک ابدوب بری برینک اوزرینه حجر شقی یقال تسافت

سفد

السباع السفود سبنک فخی و فانک تشددیدی و ضمه لری کباب بشور دکاری د مور که اکاشش دیرلر السلفه سبنک
 کسری و لامک سکونی و فانک فخی و دالک تشددید بله احق معناسنه و قوزد معناسنه ده کور د پ کبی
 السفود ضمتینله نکبر معناسنه یقال سمد سمود امن الباب الاول و سمود علو معناسنه ده کور یقال سمد سمود
 ای علوت و سیرده اقدام ایتکه دخی دیرلر یقال سمدت الابل فی سیرها اذ جدت و سمودلهو ایتکه دخی دیرلر
 السامد میك کسر بله هر نسنه که باشن یوقر و طوته اکاسامد دیرلر و سامد لهو ایدن کسنه یه دخی دیرلر و مغنیه
 اولانله اسمد بنادیرلر سبز چالمغه امر ایتک محله التعمید تانک فخی و سبنک سکونیه ره خشکی صاحب
 و اکبر نسنه صاحب حق السامد سبنک فخیله خشکی سر جین معناسنه و کولر ماد معناسنه و نسیمد باش قلن
 تراش ایتکه دخی دیرلر که نسیمد لغتدر تسیدده الاسمیداد همزه نك کسری و سبنک سکونی و میك کسری
 و مدبله غضبیدن او ترو شیشمک یقال اسماء دالرجل بالهمزة اسمیداد الازورم غضبیا المسعد میك ضمی و سبنک
 سکونی و میم تانک فخی و غین معجه نك کسری و دالک تشددید بله ششمش اولان نسنه یقال اسمعدت اامله
 اذ اتورمت الاسعد اغضبه طو لوق معناسنه یقال اسمعدالرجل ای امثلا غضبا السند فختینله طاعنک مقابلیه
 کلن بری و سبنک معتمد علیه معناسنه ده کور السند و صمتینله استناد معناسنه یقال سندت لی الشی اسند سنودا
 من الباب الاول اذ اعتمدت علیه الاستناد همزه نك کسری و سبنک سکونیه طایبق الاسناد طایمق یقال اسندت
 غیر ی و اسناد حدیثی قائلنه رفع ایتکه دخی دیرلر المسندة میك ضمی و سبنک فخی و نونک فخی و تشددید بله طیاخش
 نسنه یقال خشب مسندة طیاخش اغیار لری معناسنه نونک تشددیدی تشبیر ایچوندن و النساند تانک فخی
 و نونک ضمه لری استناد معناسنه تقول تساندت الیه اذ استندت المنساند میك ضمی و تانک فخی و نونک کسر بله
 استناد ایدن کسنه یقال جاء القوم منساندین ای علی رایات شئی ولم تكونوا تحت رابه امیر واحد یعنی متعدد
 سنجق لری کوب بر شجاعله کلسلر المسند میك ضمی و نونک فخیله روز کرد هر معناسنه و اوغول ایدن کسنه یه
 دخی دیرلر و مسند حمیر طائفه سبنک خطنه دخی دیرلر بزم خطمه و خالفدر السناد سبنک کسر بله فرموده
 وقوی اولان قفه و سناد شعرده و د فینک بری برینه مخالف کلسی د رسته کم شاعر یوشعنده ابشدر کان عیونهن
 عیون عین که بوندن صکره و اصمیر رأسه مثل اللجین دیشدر اولد عینک کسری و ثانیله جمیک فخیله یقال ساند
 الشاعر اذ فعل السناد فی شعره المساندة میك ضمه لری و نونک فخیله معاونت ایتک تقول ساندت الرجل مساندة
 اذ اضمدت و کافقه سناد سبنک کسر ابله و نونک سکونیه بر نور ک اسمیدر سبنک کسری و نونک سکونیه
 بره لایک ادبدر مفر دله سندی دیرلر و جماعتنه سندی دیرلر زنجیلر زنجی السیاده سبنک کسر بله و السودد
 سبنک ضمی و دال اولینک فخیله و السید و د سبنک فخی و یانک سکونی و دال اولینک ضمه لری اولو اولمق یقال
 ساد قومه یسودهم سیاده الخ السید سبنک فخی و یانک کسری و تشددید بله اولو اولن کسنه و سید کچینک
 یشلو سنده دخی دیرلر فی الحدیث ثنی الضان خیر من السید من المعز و ثنی ثاء مثلثه ابله اوچ یشرقی و نونک دیرلر کذا
 فی المذهب السادة سبنک فخی و دالک تخفیفیه سیدک جمیدر اولور معناسنه سادة اصلند فعله و زنی
 اوزن ایدی فختینله لری اسید اصلند فعیل و زنی اوزرینه در سری ابله سراقی بو ایکسی ایچون نظیر یوقدر
 و سری دخی سین مهمله و راء مهمله ابله اولو معناسنه در و سیدک اصلی فعیل اولد غنه سیانند و زنی اوزن جمع
 اولدغی دلالت ایدر مثل افیل و فاذل و بیع و تبایع و افیل همزه نك فخی و فانک کسر بله اوفق دویه دیرلر
 و تبیع ثاء مشانک فخیله و بانک کسر بله اردجه کیدن کسنه در و سیدک فعله و زنی اوزن جمع
 اولدغی کویا ساید جمع اولناسی اعتبار بله در فاذل ابله قاده کبی و زاید ابله زاده کبی و قاید

سلفه

سمد

سند

سید

فأله بدیجی وذا ند منع ابدیجی معنایه در وایه عرب بیت اند بل عرب طافه سی جیدی و سیدی جیاید
 و سید و زنی اوزن جمع است کز می همزه ابله علی خلاف القیاس در زرافیع کجی فیادل کور و سود
 کله سنده اولن دال رائه در فعل بناسنه لاق ایچوندر فانک ضمه جندب کی و برقع کی و جندب جیم ضمی
 و نونک سکونیه جکر که معنایه در و برقع بانک ضمی و راء همزه نونک سکونی و فاقک فتحیه نقاب معنایه در
 النمود اولو لاق بقال سوده قومه و برکسنه نونک غلام سیدی طوغه و غلام سودی طوغه دخی دیرلر
 بقال سید الرجل علی البناء النجول اولد غلام سید او کذلک اولد غلاما سود اللون و برسنه سیاه ایشکه
 دخی دیرلر بقال سوده لاتسو بد اولدن اسکی یا لاسی بومش و ب دوه نونک یاغر بنه نونک دخی دیرلر بقال
 سودت الابل تسو بد الاسود همزه نونک فتحی و سبنک سکونیه زیاده اولو معنایه در بقال هوا سود من فلان ای
 اجل منه فرائدی هذا سید قومه الیوم دیرلر اما زمان قرینه سید اولق معنایه قصه اولنسه هذاسب قومه
 دیرلر یعنی زمان قرینه سید اولور واسود القلب قلبک ایچنده اولان قان در حبه القلب معنایه واسود
 بیوک بلانده دخی دیرلر که انوک رنگنه قرالوق دخی اوله الاسود همزه فتحی و واک کسر بله اسودک جیمی عظیم بلانلر
 معنایه واسود اسم اولد عیون بوو زن اوزن جمع اولور واکر وصف اولسه فعل و زنی اوزن جمع اولور دی
 بقال اسود ساخ غیر مضایف لانه بسلم جلد کل عام یعنی هر بل فاو لد عیون بو بله دیرلر الاسود دیشی بلان
 ولا بقال سوده سائله الاساده الاسود من الافعال برکسنه و لد سیدی طوغه دیرلر بقال اسود الرجل واسود
 اولد غلام سید او کذلک اولد غلاما سود اللون الاستیاد همزه نونک کسری و سبنک سکونیه سیدی قتل
 ایتک یا اسیر ایتک یا خطبه ایتک یعنی اقر یا سندن برکسنه تی ترویح ایچون خطاب ایتک بقال استیاد القوم بی
 فلان اذ قتلو سید هم واسوره و خطبه الیه یعنی برکسنه سن ترویح ایچون خطاب ایتک بقال استیاد القوم بی
 قره نونک و سواد شخصه دخی اطلاق اولنور الاسود همزه نونک فتحی و سبنک سکونیه و واک کسر بله سوادک
 جیمی الاسود همزه نونک فتحی و واک کسر بله جمع جمیدر و سواد امیر یک اجمال و اتقالنه دیرلر و سواد مال کثیره
 دخی دیرلر بقال لفان سواد ای مال کثیرا بوعیده روایی اوزن و سواد بصره و سواد کوفه قریله اطلاق اولنور
 و سواد القلب حبه القلب دبد کز می نسنه در و سواد ناس عوام ناسه دخی دیرلر و هر عدد کثیره دخی اطلاق
 اولنور الاسود همزه نونک و واک کسر بله و الاسود همزه نونک و واک کسر بله قرامق بقال اسودالشی
 و اسود اسود اداسو بد او شعرده اسود دخی جائز در الفک حرکتیه اجتماع ساکنین لازم کلسون دیو
 و بندن امر اسود کلور واکر دلر سک ادغام ایدر سن الاسید همزه نونک ضمی و سبنک فتحی و یانک کسری
 و تشدید بله و الاسود همزه نونک ضمی و سبنک فتحی و یانک سکونیه ایکسی دخی اسودک تصغیر بدر که سیاهه
 بقین دیک لور الاسیدی همزه نونک ضمی و سبنک فتحی و اخرنه یانک تشدید بله تصغیر ک نسبی در یاء مخرکی
 حذف ایشکه السودی سبنک ضمی و واک فتحیه تصغیر ترخیم نسبی درو بعض لغته سود الرجل دخی واقع
 اولمشدر باب رابعدن عورت عینه دبد کز می کبی و بعضیلر سدت دیشدر قلت کبی و سوبدا
 القلب قلبک ایچنده اولان قان حبه القلب معنایه السواد سبنک فتحیه و واک سکونی و الفک مدبله سیاه
 معنایه در یوم سوز معنایه دخی کلور بقال کت فلانا فارد علی سود لولا یضاه ای کله قبیحه و لاحسنه
 و سودا اسکمی معنایه دخی کلور بقال الوطاة السوداء للدارسه کایقال الوطاة الحراء الجذبة و و طاة
 و واک فتحی و طانک سکونیه ابق بصدغی راء معنایه و سوداء القلب قلبک ایچنده اولان قان ککه
 حبه القلب دیرلر الاسود ان خرمایله صودن عبارندر و برجماعت مز بد مدینه مهمان اولد قلر نه مز بد
 ایتدی مالکم عندی الا الاسود ان نلر ایتدی ان فی ذلک لمقنعا یعنی خرمایله صونی فهم ایتدی لم مز بد ایتدی

مراد اولد کلدر مراد بلکه خرمایله لیل در و خرمایله و راء همزه نونک فتحیه بله سیاه طاشلور دیرلر
 المساودة میم ضمی و واک فتحیه قرالوق یاخود اولو لاق برکسنه یغالب اولق بقال ساودنی فلان فسده
 من سواد اللون و الاسود دخی ایکی معنایه دخی استعمال اولنور و مساوده سرله سو بلشمکه دخی دیرلر
 بقال ساوده مساوده ای ساررته واصله ادنا سوادک من سواده و هو الشخص سود البطون سبنک ضمه و یانک
 و طانک ضمه بله ارق اولان طوارلر دن عبارندر بقال جاء فلان بغمه سود البطون و جاء بهاخر الکلی ای مهاز بل
 و کلی کافک ضمی و لامک فتحیه بوکر کلر دیک اولور و بوکر کز می بلغی ارقلقدن کایت در السود سبنک فتحی
 و واک سکونیه که بعض استعاره واقع اولمشدر قیس طاغری در و سودر موضعش دخی استیاد السواد سبنک
 کسر بله سرله سو بلشمک بقال ساوده مساوده و سواد ای ساررته واصله الحسه ایتدی بلر سن قومک اولوسی سن
 ایچونر ایتدی ایتدی قرب الوساد و طول السواد یعنی زایباعت بو نلر در و و سواد واک کسر بله بصدقه دیرلر
 و سود شخص شخصه قرب و لوب کز لوسو بلشمکه در رسته انان مرو را شدی السید سبنک کسری و یانک
 سکونیه قور که برتجی جانور لر دندر السیده مؤن و کاه اولور که سیدر سلاته دخی اطلاق اولنور السیدان سبنک
 کسر بله منتر دبد کز می و ت که اکل اولنور که معنایه السهاد سبنک فتحیه او یا نقلق السهد فتحیه بعمانه
 بقال سهد الرجل یسهد سهد من الباب الرابع السهد ضمه نونک قلیل النوم اولان کسینه السهد علی وزن
 التکریم او یندر من بقال سهد تان المسهد میم ضمی و هانک فتحی و تشدید بله او یاخش کسینه السهد سبنک
 فتحی و هانک سکونیه اعتماد اولنر امره دیرلر بقال مارا بت من فلان سهد ای امر اعتماد علیه من کلام او خبر
 فصل الشین الشید سبنک فتحی و دالک کسر بله برکسنه حکم معنایه بقال شی و تشدید ای بین الشده
 الشده سبنک کسر بله قاتیلق الشده سبنک فتحیه حمله ایتک بقال شد علیه فی الحرب تشدید شد من الباب الاول
 ای حمل علیه الشد سبنک فتحیه سکر تان و معنایه بقال شد ای عدا و شدار نفاع معنایه کور بقال
 شد النهار ای ارتفع و شد قوی فلق معنایه دخی کلور بقال شد عضد ای قواه و شد معنایه معنایه
 کلور بقال شد ای او تفع یشده و یشده من الباب الاول والثانی و هو من النوادر ایتدی شول فعل که فعلت
 وزنی اوزن در مضاعفدن فعل لازم اولور سه مضارعی مکسور العین در عفت و اعف کی واکر متعدی
 اولور سه دزدت و دزدت کی مضارعی فعل کلور مضوم العین الاوچ کله نادر واقع اولمشدر که بری شده یشده
 و یشده وری دخی علیه یعلنه علل دن که علل بکخی مرئیه ده صواحبکه دیرلر وری دخی تم بقال تم الخدب
 یفه و یفه و فرائدی شول فعل که بو ذکر اولننه مخالف کلور ایشید من فعالر دن اول قلیل در اصل عمله در الاهیین
 بر فعل کسر له کلشدر اما ضم شربک اولمشدر که اول حبه حبه در الاشتداد قوی اولق بقال اشتد الشی ای قوی
 و اشتد اسکر تان معنایه کور بقال اشتدای عدا المشاده میم ضمی و دالک تشدید بله قاتلشمن المشد
 میم ضمی و دال اولینک کسری و تشدید بله بخیل معنایه التشدید برنسنه بی قوی ایتک قال الله تعالی شدده
 ای قواه الا شد همزه نونک فتحی و سبنک ضمه قوت معنایه در و قوله تعالی حی یبلغ اشد ای قوته و هو مابین ثانی
 عشرة الی الثلاثین و اشد لفظی و مفرد در که جمع بناسی اوزن کلشدر انک کی و انک الفک مدی و نونک ضمه
 قورش معنایه در اشد ابله انک نظیری یوقدر بعضلر ایتدی بونلر جمعلر در لفظلر ندن مفرد لری یوقدر
 اسال و ابایل و عباد بد کی و مذاکیر کی و اسال الفک مدبله مشابیه بقال هو علی اسال من ابیه ای شبه و ابایل
 طیر معروفدر و عباد بد بلو کلر جماعات معنایه و مذاکیر ذکر ک جمیدرالت رجل معنایه و سید و یه ایتدی
 اشدک مفردی شدت در و معنی جهنندن بو حسن در زربلغ الفلام شدت دیرلر و لکن فعله افعل و زنی اوزن جمع

سید

سود

شد

اولاً و اما انعمتكم جمعى در عر بلرک يوم بوش و يوم نيم ديد گري قولل رندن مأخوذ در بعضيلر ايتدى انم جمع
 جعفر بقول نعمة و نعم و انم و شول گسنه لکه ايتدى استند و احدى شد در کلب و اكلب کي يا خود شد در ذيب
 و اذ ب کي بولرک بوسوزى عجر دقياسد رننه کم ابا يبلک و احدى بول در ديد بلر عجله قياسا خلا لکه بولکلام
 عر بدن ايشد لمش دکلدر الشدى شينک ضمي و الفک قصير بله فعلی و زنى اوزن شدت معناسنه بوزيد
 روانى اوزن الاستاد همزه نك کسر بله برک طواز صاحبى اولق يقال استدل جل اذا كانت معه دابة شديدة
 الشرو و ختمبله قايحق يقال شرد البحر يشر و شرو دامن الباب الاول اذا نقر و شرو دك فتح شينبله جمعى دخی
 کاور ختمبله معناسنه زبورله زبرکي الشراد شينک کسر بله بمعناه الشاردرانک کسر بله و الشرو و شينک فتي
 و رانک خيمبله فتي دوه و شرو شول قافيه در که شعرده اطراف ولايتن سو بلنور الشرو دفتحبله جمعى مثل
 خادم و خدم و غائب و غيب الشرب تانک فتي و شينک سکونيله سورمک طرد معناسنه و منه قوله تعالى
 فشردهم من خلفهم اى فرق و بدر جمعهم الشرب شينک فتي و رانک کسر بله سورلش طرد معناسنه و الشرب
 سائى قبيله سندن بر جماعتک اسميدر الشكد شينک خيمبله و كافک سکونيله خط الشكد شينک فتي و كافک
 سکونيله عطافلق معناسنه مصدر در بقال شکله يشکله شکد امن الباب الاول اى اعطاء الشهادة شينک
 فتيبله خبر قطعي معناسنه بقال شهدال جل على کذا من الباب الرابع و کاه اولو رک شهدال جل دخی ديرلر هانک
 سکونيله تخفيفدن او ترا و اخفشدن بولر روايت اولمشد روعر بلرک اشهد بکذا ديد گري حلف معناسند در
 در و شهادت شاهد ليق ايتکه دخی ديرلر بقال شهد لبت الشهادة اى اداماعنه من الشهادة و شهادت فى سبيل
 الله شهيد اولمغه دخی ديرلر الشاهد هانک کسر بله شهادت ايديجى و شاهد شول قو بى صويديرلر که سمولکي
 او غلانه بله کور طوغدغى حينده و شاهد بله دخی ديرلر لسان معناسنه و شاهد ملکه دخی اطلاق اولنور
 ياد شاه معناسنه و صاحب صراح شاهد ملکدر ديش در فرشته معناسنه سهودر کوي که کلام جوهر بله ملاک
 عيارنى فتح لا مله طن ايشدرو ياد شاه معناسنه اولد غنه جوهر بنگ ايراد ايتدى قول اعشى شاهد بتر ولا
 محسبى کافر الکه نعمة على شاهدى يا شاهد لله فاشهدى که شاهد اولدن مراد اسنان در قرار معناسنه و شاهد
 نائيدن مراد ياد شاه در خليفة الله معناسنه و شاهد بومعنايه اولد و غنه مهذب الاسما ده دخی نصر بچ ايشد در
 الشهد شينک فتي و هانک سکونيله شاهدک جمعى صاحببله محب کي و سافرله سفر کي بعضيلر بولکه انکار ايتدى بلر
 المشاهدة ميمک خيمبله و هانک فتيبله برنسنه يى اشکان کورمک معانينه معناسنه الشهود دختينبله حاضر اولق بقال
 شهود شهود اى حاضر و شهود جمع معناسنه دخی کاور بقال شهود اى حضوره بواصلندن مصدر ايدى و شهود
 شهدک دخی جمعى کاور و شهد فتح شين و سکون هانله شاهدک جمعى در صاحببله محب کي و شهدک جمعى الاشهاد
 دخی کاور همزه نك فتيبله و شهود الناقة ناقة نك طوغدغى رده اولان ولادت اتر بدر قانندن و اعلان اولندن
 و غير بدن الشهد شينک ضمي و هانک فتي و تشدد بله كذلك شاهدک جمعى در راکم ابله رک کي الشهد شينک
 فتي و هانک کسر بله شهادت ايديجى و شهيد فى سبيل الله قتل اولنان کسنه ييد دخی ديرلر الشهداء شينک
 ضمي و هانک فتي و الفک مدبله شهيدک جمعى الاشهاد همزه نك کسر بله شاهد طوئق بقال اشهدت على کذا
 فشهد عليه اى صار شاهد عليه و حاضر قلق معناسنه دخی کاور بقال اشهد فى ملاک اى احضر فى وملاک
 ميمک کسر بله مهم اولن نسنه و اشهاد مذى ظاهر اولمغه دخی ديرلر بقال اشهدال جل اذا امذى و مذى ميمک
 فتي و ذالک سکونيله شول صويه ديرلر که ملاعبه حالنده يا خودند کرحالنده لذله کاور المشهد ميمک
 ضمي و شينک سکونى و هانک کسر بله شول عورت در که اري يانندن کله هاسر استعمال اولنور و مغيبه شول
 صورت ديرلر که اري غائب اوله و بونک استعمال هابله در الاستشهاد طلب شهادت ايتک بقال استشهدت فلان اى

سألته

سألته ان يشهد المشهد ميمک و هانک فتيبله خلقک حاضر اولاجق یرى محضر الناس معناسنه و استشهدا فى
 سبيل الله شهيد اولمغه دخی ديرلر بقال استشهد فلان على البناء للمجول اى صار شهيدا الشهد تانک و شينک
 فتيبله و هانک ضمي و تشدد بله ازده تحياته او تورمق الشهد شينک فتي و هانک سکونيله و الشهد شينک
 خيمبله و هانک سکونيله موملى بال الشهد موملى بال يان سى الشهاد شينک کسر بله شهدک جمعى الشيد
 شينک کسر بله هر نسنه در که افوکله ديوارى صوارلر کرک کرک ج اولسون کرک مرافى اولسون الشيد شينک
 فتيبله مصدر در صوامق معناسنه بقال شاده يشيد شيد اذا جصبه الشيد ميمک فتي و شينک کسر بله
 صولتس نسنه الشيد ميمک ضمي و شينک فتي و يانک فتي و تشدد بله اوزن اولان نسنه مطول معناسنه
 و کسائى ايتدى مشيد ميمک فتي و شينک کسر بله واحد ايجو ندر و منه قوله تعالى وقصر مشيد و مشيد جمع
 ايجو ندر و منه قوله تعالى فى بروج مشيدة الاستادة همزه نك کسر بله برنسنه يى اوازي رفع ايتکه يعنى صوت
 اعلا بله چا غرمق در بقال استاد بذكره اى رفع من قدره و ابو عمرو عبيد دن روايت ايدى استادة
 تعريف معناسنه کاور بقال استدت بالشى اى عرقته فصل الصاد الصخذ صادق فتي و خانک سکونيله کون
 بقمق بقال صخذة الشمس بصخذة الصابنة و اخر قته و کرکن او تمسنه دخی ديرلر بقال صخذ الصرا دى صاح
 و کرکن ديد گري برقر من يجه قوشدر بيلندن بوجک و صخذاسى اولمغه دخی ديرلر بقال صخذ النهار
 بصخذ صخذ اذا استدر حره الصخذان صادق و خانک و ذالک فتيبله بله و الصيخود صادق فتي و يانک سکونى
 و خانک خيمبله اسى اولان کون بقال يوم صخذان و صيخود اى شدد بله حره برک قيامد دخی صيخود ديرلر بقال صخرة
 صيخود اى شدد بله الا صخذ الفک کسرى و صادق سکونيله برنسنه قزمق بقال صخذ الحربة اذ اصلى بحر الشمس
 يعنى کرتن کله کونشک اسپسندن قرسه و حر يا خانک کسر بله و رانک سکونيله شول کرتن کله ييديرلر که کونش
 هر نه جانبه دونسه اول دخی اول جانبه دوزر الصدد و دختينبله اعراض معناسنه بقال صد عنه بصدد و دوا
 من الباب الاول اذا عرض ومنع معناسنه دخی کلوز بقال صده عن الامر صده و صر فله لاصداد كذلك منع
 معناسنه بقال صده يعنى منعه الصدد چا غرمق بقال صدد من الباب الاول و بصدد من الباب الثانى اى ضم
 و ضم دوه اعر يوك التند چا غرمغه ديرلر و صدد يان دن اولان ماء رقيقه ده ديرلر که اگان دخی قارشش اوله
 قو بى اولوب يرك اولقسن بقال اصدا الجرح اى صار فيه المدة و ميمک کسر بله شول نسنه در که يان ده جمع
 اولور يرك کي مثلاً الصدد صادق فتيبله و خيمبله طاع جبل معناسنه ابو عمرو ايتدى هر طاعه صدد ديرلر و صدد
 ديرلر فتيبله و خيمبله سد و سد ديد گري کي الصدد صادق فتيبله و رانک سکونيله خالص معناسنه بقال احبه
 حبا صردا و نيد صرد و کذب صرد اى خالص و نيد تونله و باء موحده و ذال معجه بله خبر ما شراينه ديرلر و کذب
 كافک فتي و ذالک کسر بله بلان اولان نسه و صدد صادق كذلك فتي و رانک سکونيله صغوق بر دمعناسنه
 فارسيدن تعريب و انمشد رسنى صاده دوندن مکله الصدد دختينبله برکسنه نيز و شينک بقال صددال جل بصدد
 صدد امن الباب الرابع اذا کلن بجد البدر سريعا الصدد صادق فتي و رانک کسر بله و المصراد ميمک کسرى و صادق
 سکونيله نيز و شينک کسنه و زچى اوقه دخی مصراد ديرلر بقال سهم مصراد اى نافذ و صدد قلب برنسنه دن
 فراغت ايتکه دخی ديرلر بقال صدد قلبى عن الشى اذا انتعنى عنه و اوق يکجک معناسنه دخی کاور بقال صدد السهم
 عن الرمية اذ انفذ حده و رميه راء مهمله نك فتي و ميمک کسرى و يانک تشدد بله صيد معناسنه در الا صدد
 همزه نك کسرى و صادق سکونيله اوق چکورمک بقال صدد اى المصار و رانک کسر بله كذلك کيچى معناسنه
 بقال سهم صارد اى نافذ و المصار دى بن مره عربدن بر قوم در الصددان صادق ضمي و رانک فتيبله ابي طمرد در دل
 التند الصدد صادق ضمي و رانک فتيبله بر قومندر که ابعض يرلر که کرتن ديرلر الصددان صادق کسرى و رانک

شيد

صخذ

صدد

شرد

شكد

شون

سکونیه صدک جمعی در ذکر اولنات قوشلر معناسنه و صدک کذلک شول بیاضدر که انک ارقه سنده اولور
 اوکلن باغیر نه الصبر اصدادک ضمی و رانک تشدید یله سول بوقه بلوددر که انوک بغموری ولیله التصبر بد
 تانک فخی وصادک سکونیه بر مرنبه صوارمقدر که قافق مرنبه سنه وارمیه و تصبر بد عطاده استعمال و لنسه
 نقلیل مراد او لور المصد میک ضمی و رانک فخی و تشدید یله از ایچیلن سنه یقال شراب مصر دای مقلل
 و مصر د کذلک از ایچر بلن و از عطاقلن کسنه یی دخی دیرلر المصد اصدادک کسری و میک سکونی و رانک کسری یله
 شول ناقه یه دیر که سودی از اوله جوهری بدین شو یله طن ایدرین که میم زائد اوله الصبر خدصادک فخی و رانک
 سکونیه و خاء معجه نك فخیله شول موضع در که کاشراب صرخدی نسبت اولور الصعود ضمتنبه ردبان
 چقمق یقال صعد فی السلم صعودا من الباب الرابع التصعید علی وزن التکریم طاعه چقمق یقال صعد فی الجبل
 و علی الجبل تصعید ابو زید ایتدی بو باب صعد کلدوی معلوم اولدی و تصعید دن یه انکه دخی دیرلر
 یقال صعد فی الوادی تصعید ا ای انحدرفیه الا صعد سیرایمک یقال صعد فی الارض ای مضی و سار و اصعد
 دن یه ایتمکه دخی دیرلر یقال صعد فی الوادی ای انحدرفیه التصعید فختنبه و عینک ضمی و تشدید یله ز حمتلو کذلک
 یقال تصعد فی الشی ای شق علی الصعد فختنبه شد بد معناسنه یقال عذاب صعد ای شد بد الصعود صدادک
 فخی و عینک ضمیله بو کسک یرهبوطک مقابلی در الصعائد فتح صاده صعودک جمعی الصعد ضمتنبه کذلک
 صعودک جمعیلر بوجه یرلر معناسنه جوز و عجاز و عجر کبی و صعود صرب بوقوشه دخی دیرلر عقبه کوود
 معناسنه و صعود شول ناقه یه دیرلر کذاقص الخلقه طوغور مغین کچن بل طوغور دخی و له میل لیلیه تقول
 منه اصعدت الناقه و اصعدتها انا کلماتها بالالف فرادن بو یله رواث اولنشدنر یعنی باب افعال دن لازم
 و متعدی کلور و صعد کذلک صعد کدخی جمعی کلور مثل طریق و طرق و صعود و زامغه دخی دیرلر یقال هذا
 النبات بنی صعد ای زداد طول الصعید صدادک فخی و عینک کسری یله طیارق ثعلب ایتدی صعد یر بوزینه دیرلر
 باری تعالی لینک بو قولندن اوتورفته صعد ا لقا الصعدات ضمتنبه صعدک جمعی اولان صعدک جمعیلر
 طریق جمعی اولان طرق جمعی طرقت کلدوی کی صعد مصر بریرک ایدر صعائد صدادک ضمیله بر موضعک
 اسیدر الصعده صدادک فخی و عینک سکونیه شول کوندر اغاجی در که دو ز برطوغر لغغه و اصلاح ایتمکه
 احتیاجی اولان نبات صعد بیان حمار لری در الصاعدی عینک کسری و یانک تشدید یله نبات صعد یه منسوب
 اولان سنه و بونسبت علی خلاف القیاس در الصعد اصدادک ضمی و عینک فخی و الفک مدبله شول نفسدر که
 اوزن چکامش اوله تنفس مد و د معناسنه الصعد صدادک فخی و فانک سکونیه بغلیوب حکم ایتمک یقال صعد
 ی صعد صعد من الباب الثاني ای شده و اوثقه التصعید تانک فخی و صدادک سکونی و فانک کسری یله بمعناه الصعد
 فختنبه عطامعناسنه و صعد باغه دخی دیرلر و تاق معناسنه الا صداد همزه نك سیر یله عطاقلن کرک مال ورمکه
 اولسون کرک قول باغش اغاه اولسون الصفا صدادک کسری یله شول سنه در که انوکله اسیر بغلر کرک صرم
 اولسون کرک دمرا اولسون الا صفا همزه نك فخیله جمعی بوقاغیلر و بندلر معناسنه الصفر صدادک کسری
 و فانک سکونی و رانک کسری یله شول قوشدر که اکا بوالملج دیرلر و فی المثل اجبن من صفر زاده قورق
 کسنه حقه ضرب اولور الصل صدادک فخی و لامک سکونیه زاده نك سنه یقال حجر صلد ای صلب سلس
 وارض صلد و جبین صلد و جبین الله دیرلر پیشانی معناسنه الصلود ضمتنبه چقماق طاشنک تش سزاواری
 چقمق یقال صلد الرند بصلد من الباب الثاني صلود اذ اصوت ولم یحرج نار الا صلا همزه نك کسری یله چقمق
 طاشنر برینه اورب اوزن چقمق یقال صلد الرجل ای صلد رنده الا صلد همزه نك فخی و صدادک سکونی
 و لامک فخیله یخیل معناسنه الصلود صدادک فخی و لامک ضمیله شول چومک در که کچ قینر اوله و شول

صمد

صرخد

صعد

صعد

صفر

صلا

ات در که در لیه و شول ناقه در که سودی از ویره المصلاد میک کسری و صدادک سکونیه کذلک سودی از
 اولان ناقه الصلخدی صدادک و لامک فخی و خانک سکونیه و الفک قصر یله قوی و حکم اولان سنه یقال
 جل صلخدی و تاقه صاخدا ای قویه الصلخدم بمعناه یا میم زایدلر در الصلخد کذلک قوی معناسنه یقال
 جل صلخد و ساجم و ساجم سین مهله نك فخی و لامک سکونی و جیک فخیله طول معناسنه در الصلخد
 صاد ضمیله و خانک کسری یله کذلک قوی معناسنه الصلخد صدادک فخیله و خانک کسری یله جمعی الا صلخد
 همزه نك کسری و صدادک سکونی و لامک کسری یله دیکلوب طور مق یقال اصلا صلا اذ
 انتصب قافا الصمد صدادک فخی و میک سکونیه شول مکاندر که بوجه اوله و غلیظ اوله الصمد میک
 ضمی و صدادک سکونیه و میم ثانیه نك فخیله ایچی خوف اولان سنه و بومصمده لغت در ننه کم و رایتدی
 الصمد صدادک کسری یله شیشه نك اغزن بکیم جک سنه و قصد معناسنه دخی کلور یقال صمد
 یصمد صمد من الباب الاول اذ اقصاه الصمد فختنبه سید معناسنه ز راهر کس کاعرض حاجته قصد ایلر
 احتیاجی حالته الصمد میک ضمی و صدادک فخی و میم ثانیه نك فخی و تشدید یله قصد اولنن سنه یقال بدت
 مصمد ای مقصود الا صمداد همزه نك کسری و صدادک سکونیه و میک کسری یله سرعتله کتمک یقال
 اصمد اذ انطلق و اسرع فی انطلاقه الصمد یصدادک کسری یله و نونک سکونی و دال اولینک کسری یله شول اولو
 کسنه یی دیرلر که بهادر اوله سید شجاع معناسنه الصمداد صدادک فخی و دلك کسری یله صمد پدک جمعی اولور
 و بهادر لر معناسنه و بلار و افترلر معناسنه ده کلور دواهی کی و منه قول الحسن نغوذ بالله من صنادید القدر
 الصیهد صدادک فخی و یانک سکونی و هانک فخیله شول سنه در که صحرالرده صوکی کورینور سراب جاری
 معناسنه و صیهد اوزن سنه یی دخی دیرلر طول معناسنه الصهد یاتق یقال صهدت الشمس من الباب الثالث
 ای احرقته و هی لغة فی صعدت الشمس و قد مر الصید صدادک فخی و یانک سکونیه آ و لقی یقال صاده یصیده
 و بصاده صید من الباب الثاني و الرابع ای اصطاده و صید اولنات سنه یی دخی دیرلر مصید معناسنه المصید
 میک فخی و صدادک کسری یله اسم مفعول در صید دن التصید فختنبه و یانک ضمی و تشدید یله اوله مق یقال
 خرج فلان یصید المصید میک کسری و صدادک سکونی و یانک فخیله شول سنه در که انوکله صید اولنور
 المصیده بمعناه الصید و صدادک فخی و یانک ضمیله و آ و لین کب و اگر غیر یقال کب صید و المصید ضمتنبه
 صیدوک جمعی یقال کلاب صید علی الاصل المصید صدادک کسری یله و یانک سکونیه کذلک صیدوک جمعی اصلی
 صید ایدنی یادن غمه تخفیف اولدی رساله تخفیف اولن دخی کی و صدادک ضمیله کسری یه تبدیل اولندی
 یا صالم اولسون دیو الصید فختنبه مصدر در کبدن باشن بوقر و طوق معناسنه فعلند صید دیرلر یانک
 کسری یله باب رابعدن و یایی الفه قلب اتمد یلر مضید رنده قلب اولناد غنه دلالت ایسون دیو الا صید همزه نك
 فخی و صدادک سکونی و یانک فخیله شول کسنه در که نکبدن باسن بوقر و طوط و بوسیدن ملک اولنلره صید
 دیرلر زیا صاعه و صوله التفات اتمز یقال صید یعنی صید کما یقال ا عور یعنی عور و عور و صید اصلند ا عور
 و صید ایدنی حروف زوائد تخفیف اولنوب عور و صید دینلر و اگر بونلرک اصلی ذکر اولنات سلوب اوزن
 اولسه عورده عاد و صید ده صاد دینک لازم اولوردی و اوی الفه قلب ایتمکه خافه قلب اولندی کی و بونلرک
 اصلی ذکر اولنات وجه اوزن اولد غنه دلیل سائر اخواتی بوجه اوزن اولسیدر الوانه و عیوبه اسود و احمر
 و اعوج کی و عی ده دخی قیاس بودر اگر چه مجموع اولامشدر و بوسیدندر که بونلرک فعل تعجب کارز بونلرک
 اصلی ثلاثی اوزنیه زائد در و با عینک و با عیدن بناسی ممکن دکل بلکه اکثری اقلدن بنا ایدرلر الصاد توج

صلخد

صمد

صعد

صعد

صعد

صید

وختی که از صدای یانک تشدید بدیده شود کسینه در که تو حه و خاسه منسوب اوله الصیدان هادک فخی و یانک
 سکونیه طاش چوملکر الصید صادک فخی و یانک سکونی و الفک مد به شول طاشلرد در که اندن چوملکر
 ایسلر و صیدای بر که دخی دیرلر ارض غلیظه معناسنه و بر شهرک ادیدر و صیدای بنی اسد قبیله سندن بر
 جماعتک ادیدر ابن السکیت ابتدی الصیدایه صادک فخی و یانک سکونیه غول در که اندن کاه جنله و کاه
 میان ادیسی ابله نفسیر اولنور و ابن السکیت ابتدی صیدایه نسا طائفه سندن سی الخلق و کثیر الکلام اولان
 کسینه در فصل الضاد الضو و الضو و الضو بالضمین فیهما زکام دبد کمری علت که با سندن نازل اولو و الضو و
 ضادک ضمی و همزه نکه فخیله زکام اولو بقال ضاد ال جل علی البناء للجهول ضو ادا المصنوع و همک فخی
 و ضادک سکونیه زکام اولو کسینه الاضاد همزه نکه کسری و ضادک سکونیه زکام قلیق بقال اضا ده الله
 ای از که الضاد خصومت معناسنه در ابو زید و ابی اوزن نقول ضادت ال جل ضا اذا خصمته الصید
 ضادک کسری به بر نسنه نکه مخالفی الاضاد همزه نکه فخیله و ضادک سکونیه ضدک جمعی و ضد نظیر
 معناسنه ده کلور بقال لاضدله ای لاضدله و کاه اولور که ضاد ابله جماعت مراد اولنور قال الله تعالی و یکنون
 علیهم ضد الضد صادک فخی و دالک کسری به ضد معناسنه و نظیر معناسنه ده کلور بقال لاضدله ای
 لاضدله و لا کفوله المضاده میمک فخیله بری بر نه ضد اولو التضاد تانک فخیله کذلک بری بر نه ضد اولو
 المتضادان بری بر نه ضد اولان نسنه لاضد ضادک فخیله طولد رمق بقال ضد القری به بضدها ای ملاءها
 الاضاد همزه نکه کسری به و ضادک سکونیه غضبه کلک بقال اضد ال جل اذا غضب ضر غد بطاغک اسمیدر
 و بعضیله ابتدی بر مقبره نکه اسمیدر اولو که معنایه و لحق منصرف اولور ثانیله منصرف اولماز الضیفند فخیله
 و نونک سکونیه فرموده و احق اولان کسینه پس بوجاسیه الحاق اولنور شدراخر نکه نکر بر به الضد ضادک فخی
 و میمک سکونیه بر نسنه بی باغله باغلق و عصا به باشته اور مق معناسنه ده کلور بقال ضمد بالعصای ضریر
 بها علی رأسه و ابی یوزلولک ایتک و مدار اقلق و رطب و یاسه دخی ضمد دیرلر بقال شبتع الابل من ضد
 الارض و ضد قیونک ایوسنه و یثلو سنه دخی دیرلر بقال للفریم اقضیک من ضمد هذه الغنم و ضمد عورت ابی
 کسینه بی دوست ابدنکه دخی دیرلر الضماد و الضمادة ضادک کسری به باغ صارق معناسنه و ضماده بر نسنه نکه
 اوزر نه اولغه دخی دیرلر بقال ناعلی ضمادة من هذا امرای اسرفت علیه الضمد فختینله کین طو متق بقال ضمد
 علیه بضمد ضمد من الباب الرابع ای احن علیه و احنه حاه مهمله ابله کینه معناسنه در و یکشم حقه دخی دیرلر بقال
 لنا عند فلان ضمد ای غابرق من معقله اودین و ثوب الاضاد همزه نکه کسری به عمر فجد کمری دبدنک پیراخی
 طومر حقلنق در هنوز اچلوب طهون کلکسزین التضمید علی وزن التکریم باشی دلبندن غیر نسنه ابله
 بغلق در کک بر یان سی اولسون کک اخر نسنه اولسون التضمید فختینله و میمک ضمی و تشدید به باش باغلق
 بقال ضمدت فضمد الضمد ضادک فخی و هانک سکونیه مقهور ایتک بقال ضمدت من الباب الثالث ای قهره
 المضمود میمک فخی و ضادک سکونیه قهر اولنور کسینه مقهور معناسنه المضمود میمک ضمی و ضادک سکونیه
 و طانک و هانک دخی فخلر به مقهور و مضطر اولان کسینه الضمده ضادک ضمی و هانک سکونیه شول کسینه در
 که هر کسه مقهور اوله بقال فلان ضمدت لکل احد ای کل من شاء ان یقهره فعل الطاء الطرد طانک فخی و رانک
 سکونیه و الطرد فختینله بر نسنه بی راغ ایتک ابعاد معناسنه نقول طردت فذهب و لا نقول منه افتعل و انفعلا
 فی اغفر دبه و بقال فلان بطرد هم ای یشلهم و یکسوهیم یعنی انلر که اردنجه کیدوب نلری سور و روطر سکون رابه
 و طرد فختینله دوه بی سور و بریر جمع ایتک و طرد کسینه یوار کیت دیکه دخی دیرلر بقال طردت اذا نفضت

ضاد

ضدد

ضمد

ضمدد

ضمد

ضمد

طرد

عنک

عنک و قلت اذهب عنا و بر قومک اوزرینه کلکه دخی دیرلر بقال طردت القوم اذا اتبعت علیهم و جزهم و طرد
 او اولغه دور شک مر اوله الصید معناسنه المطر و دالطرب طانک فخی و رانک کسری به رد اولنور و سور لشی
 کسینه و طرب بد شول و لره دیرلر که ولد اخر دن صکره طو غش اوله پس ثانی اولی طرد ایش اولور الاطراد همزه نکه
 کسری و طانک سکونیه بر کسینه نکه طردن امر ایتک بقال طردت های امرت بطرد های یعنی دوه بی سور مکام
 ایتدم و بقال فلان طرده السلطان اذا امر باخراجه من بلد ای السکیت ابتدی اطراد بر کسینه بی مردود
 ایتک بقال طردت اذا صیرت طرب و طرب بدخر ماسلقنک چوپنه دخی دیرلر طربده طانک فخی و رانک کسری به
 شول شکار در که سور لوب اولنور سنه سغ اولنه و طرب بد شول قصیه در که انوک کسین نسنه سی و اردر انوکله
 ایکر و او قار زش ایدرلر المطارده میمک ضمی و رانک فخیله و غراشته قو غش و منه مطارده الاقران فی الحرب
 اذا حمل بعضهم علی بعض و قرن قافک کسری به و رانک سکونیه و غراشته کسینک همتاسنه دیرلر الطراد طانک
 کسری به و غراشته قو غش بقال هم فرسان الطراد و فرسان فانک ضمی و رانک سکونیه فارسک جمعی در انلور
 معناسنه الاستطرا د او غراشته حیلله ایدوب قیر کی اولوب دشمنه طفر بولماسن قصد ایتک الاطراد همزه نکه
 و طانک کسری به و تشدید به بر قایح نسنه بری بر نه باغ اولو بقال طرد الشی ای تبع بعضه بعضا
 و جری و استقامت معناسنه ده کلور بقال طرد الامر اذا استقام و جریان ایتک معناسنه ده کلور بقال طرد
 الانهار ای تجری المطرد میمک کسری و طانک سکونیه شول قصیه کوندر در که انوکله و خوش دور نلور الطود طانک
 فخی و و اوک سکونیه اولو طاغه دیرلر جبل عظیم معناسنه التطو بد علی وزن التکریم طاغله ده سیر ایتک تطو بف
 کی المطاود میمک فخی و طانک تخفیف و و اوک کسری به سیر ایدرلر مطاوخ معناسنه فصل العین العبد عینک
 فخی و یانک سکونیه قول که حرك نقیض در العبد عینک فخی و یانک کسری به کلب و کلیب کی و بومقوله جمع
 کلام عربی لقلیل در الابد همزه نکه فخی و عینک سکونی و یانک ضمیله کذلک عینک جمعی العباد عینک کسری به
 کذلک عینک جمعی و عباد باری تعالی نکه فادخلی فی عبادی دبد کی قولنله بلوک معناسنه در حزب کی العبدان
 عینک ضمی و یانک سکونیه کذلک عینک جمعی ترله ثران کی العبدان عینک کسری به و یانک سکونیه کذلک
 عینک جمعی حشله حششان کی و حششان مرکب صچه لری معناسنه العبدان عینک و یانک کسری به و دالک
 تشدید به و العبداء کذلک عینک کسری و یانک کسری به و الف مدوده و الف مقصون ابله و المعبوداء میمک
 فخی و عینک سکونیه و الف مدوده ابله بود ذکر اولنور لرجله عینک جمعی در العبد ضمینله اخفش و ایتنله کذلک
 عینک جمعی ر سقفل جمعی سقفل کلدو کی و یوسیدن عبد الطاغوت قراءت ایتدیلر اضافتله و بعضیله
 عبد الطاغوت قراءت ابتدی عینک فخی و یانک ضمیله و اضافتله خدرم طاغوت معناسنه و عینک فخی
 و یانک ضمیله عینک جمعی دکلدر دبدلر بلکه فعل وزنی اوزن بنا اولنور اسمدر حذر کی و ندس کی زیر فعل
 فختینله فعل وزنی اوزن جمع اولنور ضم عینله و حذر کوزی اچرق کسینه متنبه معناسنه و ندس کی طبع اولن
 کسینه العبودیه ضمتینله و دالک کسری و یانک تشدید به و العبودیه ضمتینله یا سرقولنق معناسنه بقال عینک
 العبودیه و بین العبودیه و عبودیتک اصلی خضوع و تدلل در التعمید یانک فخی و عینک سکونیه نکریم وزنی اوزن
 ذلیل قلیق و تعبد قول ابدنکه دخی دیرلر الاستعداد و الاستعداد همزه نکه کسری به استفعال و افتعال و زنی اوزن
 کذلک قول ابدنک و فی الحدیث رجل اعبد محمدا الا عباد اکرام وزنی اوزن کذلک قول ابدنک التبعید علی وزن
 التکریم عینله بقال تعبد فی فلان و تعبد عبادت قلیق تسمک معناسنه و اکلمک معناسنه ده کلور بقال ماعبدان
 فعل ذلک ای مالک المعبد میمک ضمی و عینک فخیله و یانک فخی و تشدید به ذلیل قلنن نسنه بقال طرب معبد

طود

عبد

ای مدلل و معبد قطران سور لمش دوه میدخی درلر بقال بعیر معبد المعبد شول کی در که فلا فتانمش وزقت سور لمش
اوله العباد عینک کسر به طاعت معناسنه الاعداد همزه نك کسر به اکر ام وزنی اوزن بر کسنه طوار سز قلق
بقال عبد بقلان علی البناء المجهول اذا کلت راحلته او عطبت یعنی یورلسه یا خود هلاک اولسه العبد فحینه به
غضب معناسنه العبد کذلک فحینه اسم در تنغه کی بقال عبد من الباب الرابع ای انف وانف غضب ایتمک
ابو عمر وندی باری تعالینک وانا اول العایدین قولنده عایدین غضب ای بحیلر معناسنه در وعبد سترک وقوت
معناسنه ده کلور بقال ناقه ذات عبد ای ذات قوه وسمی واثوبک عبد ای قوه وعبد بن الطیب بانک
سکونیه وعلقمه بن عبد بانک وعینک فحینه العباد بد عینک فحینه خلا بقدر شول جماعتلر در که هر بری
برجانبه کنشدر در العباد عینک فحی وباء ثانیه نك کسر به عباد بد معناسنه در بقال صار القوم عباد بد
وعباد العباد بدی عباد بد کسنی سببو یا یتدی مفرد رد اولنادی ز بر اعداد بد ک مفردی یوقدر قیاس
بودر که بونک مفردی یا فعلول ضم فائله یا فعلیل ویا خود فعلال اوله فالر ک کسر به العباد عینک فحی و بانک
تشدید به بر کنه قبیله لر در عرب طائفه لر ندن که حیره نام برده نصرانی اولمشدری وائلره نسبت عبادی در
وقیل لبادی ای حجاز بک شتر فقال هذائم هذا کویا که بولکلام رئیس قبیله ایله حجاز حقیقی بندنه تردید
اولشمش اوله وصاحب قاموس عباد عینک کسر به در جوهری فحله در دبد وکی غلط در دیش در دعوی
بنادلیل ایشدر عیدان صیغه تصغیر اوزن در دره نك اسیدر که اندر بر بلان پیدا اولمش ابدی که اندر طوار
اولستی وادم وار مسینی منع ایشیدی العید صیغه تصغیر اوزن عباس بن مرد اسک اتک اسیدر وعید
رجالدر بر کسنه نك اسیدر العبدی عینک فحینه ویا ی نسبتله عبد القیسه منسوب اولان کسنه در وگاه
اولو ز عتقی دخی درلر العبدی عینک فحی و بانک فحینه بر جماعته منسوب در بنی عبدی بن جناب بن قضاعه
قبیله سندن که اندر بنو العید درلر نته کم بنو الهذیل نسبتند هذیل درلر العبدان عینک فحی و بانک سکونیه
بنی قشیر قبیله سندن عبد الله بن قشیر وعبد الله بن سلمه در العید تن عینک فحینه و بانک کسر به عیده
بن معاوی بن قشیر وعید بن عمرو بن معاویه در العبادله عینک فحی و بانک کسر به عبد الله بن العباس وعبد الله
بن عمرو عبد الله بن عمرو بن العاص در صاحب قاموس ابن مسعود عبادله دن دکدر جوهری غلط ایشدر
دیشدر حالا که جوهری نسخله اندر ابن مسعوده تعرض اولنما مشدر العتید عینک فحی و بانک کسر به حاضر
ومها معناسنه العتید تانک فحی وعینک سکونیه نکریم وزنی اوزن حاضر قلق بقال عتده تعتید الاعتاد
همزه نك کسر به وعینک سکونیه حاضر قلق معناسنه کذلک بقال اعتاد ای اعدایوم ومنه قوله
تعالی واعتدت لهن متکا العتد فحینه والعتده عینک فحی و تانک کسر به شول ات در که سکر تانک ایچون
احضار اولمشدر ابن السکیت ایتدی عتد وعتد فحله وکسر له فرموده وتام خلق اولان لندیرلر العتاد عینک
فحینه یراق والت معناسنه در بقال اخذل امر عتده وعتاده وگاه اولور که بیوک چناغه عتاد درلر العتود
عینک فحی و تانک فحینه شول اوغلاغه درلر که ککودلوب قوی اولوب اوزر بنه بریل یکشم اوله لا عتده
همزه نك فحی وعینک سکونی و تانک کسر به والعدان عینک کسری و دالک تشدید به دتودک جمع در
اوغلاقلر معناسنه وعدان اصلنده عتدان ابدی تانی دال ایچنده ادغام ایدوب عدان دبدیلر عتود عینک
کسری و تانک سکونی وواوک فحینه بردن نك اسمی در وکلام عمر به فعلول وزنی یوقدر ذکر اولناندن
وخر وعدن غیر وخر وید انجیر بد کری ووت که نبات قسمندن در العجد عینک فحی ونونک سکونی و حیمک
ضمیه قور اوزن مدن بر نوع در العجد جعفر وزنی اوزن خفیف معناسنه فر ایتدی معجر دیمک فحی وعینک و تانک

فحینه

عتد

عجد

عجد

عجد
عجد
عدد

فحینه عریان معناسنه در کویا کعجد اسمی بوندن مأخوذ در زراعی بان اولنه خفت لازم کلور العباد عینک
فحی و تانک کسر به خوار جدن بر طائفه در که عبد لکریم بن العجد اکحیدر العجد دنسائطه سندن بد زبان
اولان عورندر الجالد عینک فحی ولامک کسر به والعجد عینک فحی و حیمک فحی و لامک کسر به اویش
سود که قوی اولغه بشلش اوله لکن خاثر معناسنه العبد عینک فحینه صایق بقال عدت الشی عدا العدد
فحینه والعبد عینک فحی و دالک کسر به صایق نسنه نك مقداری یعنی معدودک مقداری بقال هم عید
الحی والثری ای فی اکثره وحصی لوفق طاشه وثری ثام مثلثه ایله طیراغه درلر وبقال فلان عید بنی فلان
ای یعد فیهم الاعتداد صایق بقال عدا فاعتدای صار معدودا واعتداد حسابه صایق بقال اعتد به العده
عینک فحی و دالک تشدید به بر نسنه نك ایشدر یانی بقال هو من عده المال وعده حاضر لبق معناسنه ده
کلور بقال کونوا علی عده ای استعداد وعدة یا ووز کون ایچون یات ویراق حاضر لغه دخی درلر بقال اعدت
حوادث الدهر عده ای هیات لها شیاً من المال والسلاح الاعتاد عینک فحینه کذلک یات ویراق معناسنه
عده کی بقال اخذل امر عتده وعتاده اخفش ایتدی باری تعالینک جمع مالا وعده دبد وکی قوی بو معنایدر
بعضیلر ایتدی جعله ذاعده معناسنه در الایام المعدودات یام تشریق که عید ایچانک اول کوندن صکره کن
اویچ کوندنر الاعداد همزه نك کسر به حاضر قلق بقال اعدا لامر کذا اذا هیاه له الاستعداد حاضر لبق بقال
استعد لامر کذا انھیاه له التعداد فحینه و دالک تشدید به التعداد فحینه و دال اولینک فحینه و تشدید به
زیاده اولمق بقال انهم لیتعادون ویتعدون علی عشرة الاف ای زبدون علی ذلک فی العدد عده امره عینک
کسر به حیضی کونلر بدرو عده بر نیجه معناسنه دخی کلور بقال نفدت عده کتای جماعه کتب و انفاذ فایله و دال
معجه ایله ارسال معناسنه در الاعتداد همزه نك و تانک کسر به عدت چیمک وعدی منقضى اولمق بقال اعتدت
وانقضت عدتها المعدان میمک وعینک فحینه و دالک تشدید به بات ارقه سنده اکرک اکریمی ددکی بر معد
میمک وعینک فحینه عرب طائفه سنک باباسی که اول معد بن عداندره سیبوی ایتدی معد کله سنده میم
نفس کله دندر ز بر افعلله تعدد درلر حالا که تفعل وزنی کلام عرب به قلت اوزره در التعداد نك و میمک فحی
وعینک سکونیه معد تشبیه قصد ایدوب اندر منسوب اولمق یا خود معد معیشی کی معیش ایشک بقال
تعدد لرجل ای زیار بهم اونسب الیهم وعمر بن خطاب رضی الله عنه ایتدی اخشوشنوا وعتده یعنی لباسک
ایرین کیوب قلت زن معیش ایلک و ابو عیمیه ایتدی تعدد دخی غلظت معناسنه در بقال تعدد الغلام
اذا شب وغلط وبقال تعدد وای تشبیهو ابعیش معد یعنی نعمی وزی عی ترک ایدوب عرب له من معد معیشی کی
معیش ایدک که معد قبیله سی معیش بانبه جزوی نسنه ایله کچنور لر دی وکذلک عمرک رضی الله عنه حدیث
اخر نه علیکم بالنسبة المعديه بعض نسخه ده علیکم بالنسبة دخی واقع اولمشدر لباسدن کسر لامله وتعدد
نباعد معناسنه ده کلور بقال تعدد ذاباعد المعید میمک فحی وعینک فحینه معد منسوب اولنک تصغیری در
ومعد عرب طایفه سنک باباسی در نته کم مرو ایتدی کسائی ایتدی عرب لک مثلند ان سمع بالمعیدی خیر من ان تراه
دبد کری قوللر نه معیدی معدی لفظنک تصغیر بد که معدی معد منسوب در اصلنده تشدید دالله ابدی
یا ذک تشدید به دالک تشدید بریده جمع اولماسن یا تصغیر له ثقیل کور مکان دالک تشدید تخفیف
اولمشدر و یومثل شول کسنه حقه ضرب اولنور که خلق ایچنده صیت وصدایله نامی سو بلنه و حین
ملاقائهم حقیر کور به و ابن السکیت سمع بالمعیدی لان تراه دیردی تاویل امرده قلق اوزن یعنی اسمع به لاته
العد عینک کسر به شول صور که انوک ماده سی اولماغین منقطع اولیه بیکار صوی و قوی صوی کی

الاعتماد ههزه نك فخياله وعينك سكويه له عددك جمعى در قيوصولرى وبكارصولرى معناسنه وعدك كذا كثره
 معناسنه ده كوز بقال انهم لد وعد وقبض وقبض قافك كسر به وباء موحد نك سكويه له عددك كثره معناسنه در
 العدد عينك كسر به بلان صوقد غي بك بلى تمام اولد قدمه اجسى دى رشمك بقال عادة اللسغه اذا نته لعدد
 وفي الحديث ما ذاك اكله خير تعادى في هذا وان قطعت بهرى وابهر ههزه نك فخياله شول طمر در كه اول منقطع
 اولد قل صاحبى وفات ابدر وعدا قمر ثريانه نازل اولد غي وقته دى ديرلر بقال لقيت فلانا بعد الشرياي مرة
 في الشهر وذلك ان القمر ينزل الشرياي في كل شهر مرة ويوم العدد عطا كونه ديرلر وعدا جنون علامته دى
 ديرلر وعدا صاي معناسنه ده كوز بقال في عداد اهل الخير اى بعد معهم وعدا القوس يابك كرى اوز بدر
 وعدا ديوله دى ديرلر بقال فلان عدا ده في بنى فلان اذ كان ديوله معهم اى بعد منهم في الديوان العدد
 عينك كسرى وولك فخياله عداك مقصور بدر عدد اللسغه معناسنه كه لان مروايتى ويونك مقصور
 لكسى ضرورة شعره مخصوص صدر العدا عينك كسرى وولك تشدد بد به عهد معناسنه در والعدا عينك
 فخياله بمعناه بقال كان ذلك في عدان فلان وعدان فلان اى على عهده وزمانه العرد عينك فخياله ورايك دى
 سكويه له بك نسبه بقال شى عر ذى صلب العرود فختنه يحقق ويوجلك بقال عرذالتت يعرود امن
 الباب الاول اذ اطلع وارفع ويستعمل في الباب وغيره يعنى اضى ديشى وغيرى دى استعماله بوبله در العراد
 عينك فخياله راوت در العراده كذا عينك فخياله ديشى حكره واىو حاله دى ديرلر بقال فلان في عراده خير
 اى في حال خير وعراده برانك اسمى در العراده عينك فخياله ورايك تشدد بد به برنسته در كبرك منجنيق مثاليه
 التعر يد على وزن التكرم قاجق بقال عرذال رجل تعر يد اذ افر العرند فختنه ونونك سكوى وولك فخياله
 قانى نسبه وسفر حله ملحق در وسفر جل اىو ايد كرى معروف ميوه در العرند عينك ورايك ضمه سيله
 ونونك سكويه له قانى كرى شدر سبويرواينده وبونك نظيرى كلام عرب به ترنج در العراده عينك فخياله
 ورايك سكوى وبانك فخياله يرمز خوى سؤل الخلق معناسنه المعربد ميمك ضمى وعينك فخياله وبانك كسر به
 شول كسسه در كه منست اولد قده يولد اسنه ايد ابيه العرند عينك كسرى ورايك سكوى وبانك فخياله وولك
 تشدد بد به سلغدى جرد حله ملحق در بر بلاندر كه قر غرور وكن كسسه في انجمن وسلغدى سبنك كسر به
 وغين معجه نك فخياله وولك تشدد بد به احق معناسنه وجر دحل حيمك كسرى وراء مهمله نك سكوى وولك
 مهمله نك فخياله وحاء مهمله ايله فرموده دوه يديرلر العسجد عينك فخياله وسبنك سكوى وحيمك فخياله التون
 زه معناسنه ومعجد حرق ذولقيسر كن رباعيل كبرى در ذولق ذالك فخياله دل واجته ديرلر العسجدية
 كذا عينك فخياله وسبنك سكويه له وبانك تشدد بد به بوضعك اسمى در ومعجديه كذا شول دوه له
 ديرلر كه ترين اولتشدر ياد شلر ايجون العصيد عينك فخياله وصادك سكويه له بور مق بقال عصبه عصبه امن
 لباب الثانى اذ الواء العاصد صادك كسر به شول دوه در كه اولور كن باشى اوموزندن جانيه بون العصبود
 فختنه اولك موت معناسنه يقال عصبه عصبود اذا مات العصبه عينك فخياله وصادك كسر به بولماح
 ديد كرى اسدر كه كفجه ايله اى دوند رر تا كه قابقوب بد قلدن ده چو ملكه برنسته باقى قابيوب جمله قايه دوكلر
 العصبود عينك كسر به وصادك سكويه له امر عظيم يقال وقعوفاي عصبود اى امر عظيم العصبود عينك فخياله
 وواوك كسر به عصبودك جمعيدر بقال جاءت الابل عصبود اذ اركب بعضها بعضا العصيد عينك فخياله وصادك
 ضميه قول كدى رى سكدن اوموز باسشه ورنجه ساعد معناسنه اكرجه ساعدك مشهورى بودر كه بلك معناسنه
 اوله شه كمه بد ارسله تعبير اتمشدر لكن جوهر نك تفسير نندن فهم اولنان بودر كه دى رى سكدن كفته ورنجه

هرد

هريد

هسجد

هصبت

هصيد

ساعد

ساعد اطلاق اولنه وارن سيلكه ديرلر ته كم حليمي لغتته تعرض اتمشدر و بونده دورت لغت وار در برى عضد در
 ضادك ضميه ويرى دى ضادك كسرى به در حذر له حذر كى وعضد در ضادك سكويه له وعضد در عينك ضمى
 وضادك سكويه له مثل ضعف وضعف العصيد عينك فخياله وضادك سكويه له معاوت ايمك بقال عضد العصيد
 من الباب الاول وركسسه نك قولنه ديكه دى ديرلر واغاجى دى كسبه ديرلر بقال عضد الشجر عضد من
 الباب الثانى اى قطعته بالمعصود المعصود ميمك كسرى وضادك فخياله باز ويند ديد كرى نسبه كه قوله بغلر المعصود
 ميمك كسر به بمعناه المعصود ميمك كسرى وضادك فخياله دهره ديد كرى الت كه انوكه اغاج كسر ل المعصود
 كسيلن اغاج العصيد فختنه بمعناه المعاصدة ميمك ضميه وضادك فخياله معاوت ايمك لا اعتضاد ههزه نك
 كسرى وعينك سكوى وتانك كسر به معاوت طلب ايمك بقال اعتضدت بفلان اى استعنت به ويرنسته في قول
 اوزر نيه قومغه دى ديرلر بقال اعتضدت الشى اى جعلته في عضدى العاصدان شول ابكى صف خرما
 فدانلرى در كه برى برينه مقابل ديكلمش اوله العاصد ضادك كسر به شول دوه در كه نك قوله يا بشوب
 ناقه يى چوكند ور العصيد عينك فخياله وضادك كسر به شول خرما اغاجى در كه انك دالنه ال يشدا سمى روايى
 اوزن العصدان عينك كسر به وضادك سكويه له عضيد ك جمعيدر كبرك خرما اغاجى معناسنه واصبع ليدى
 فختنه خرما اغاجنك دالنه ال يتشمسه اكا جبان ديرلر حيمك فخياله وبانك تشدد بد به وراء مهمله ايله العصيد
 ههزه نك فخياله وعينك سكوى وضادك فخياله قولى انجه كسسه رقيق العصيد معناسنه العصادى عينك ضمى
 وولك كسرى وبانك تشدد بد به قولى يوك كسسه عظيم العصيد معناسنه العصيد عينك فخياله وضادك كسرى
 ايله قولى قصه اولان ال بقال بد عضده اذ اقصرت عضدها بن السكيتدن بوبله روات اولتشدر الاعضاد
 ههزه نك فخياله وعينك سكويه له هر نسبه نك اطرافن بغلين شى بنادن وغير بدن اعضاء حوض ديرلر شول
 طشله كه حوضك صوي طاعلسون ديو حوضك اطرافنه ديكر ل العصادان عينك كسر به قيونك ابكى
 جابننده اولن اغاجله ديرلر كه قيونك ابكى جانبين بغلسون ديو ايد رلر العصيد فختنه بمرضدر كه دوه نك
 قوللر نيه عارض اولد قده قلدن رر ل بقال عضد البعير من الباب الرابع المعصود ميمك ضميه وعينك وضادك
 فخياله وضادك تشدد بد به شول قفتان در كه كين كسسه نك قولى رنده على واردر المعصده كذا ميمك ضمى
 وعينك وضادك فخياله وضادك تشدد بد به شول دوه لدر كه قوللر نيه داغلى اوله العصاد عينك كسر به
 شول داغه ديرلر كه دوه نك قولنه يقرر المعصود ميمك ضمى وضادك كسرى وتشدد بد به شول خرما قور غيدر كه
 بر جابنندن اولغه بشلر البعير يانك فخياله وعينك سكوى وضادك كسر به راوت در كه كاطر حشوق ديرلر
 كه بعضيلر اى اى قضى ايله تفسير اتمش بعضيلر اى مار واه تفسير اتمشدر كذا في الترجمان العطره عينك
 وطانك فخياله ورايك تشدد بد به اوزون طوبل معناسنه بقال يوم عطر دوشا وعطر دوشا وشين معجه نك
 فخياله ههزه نك سكويه له برنسته نك غايينه ديرلر العطاره عينك ضمى ورايك كسر به بر بلندر كه ايد رخنسندن
 وخنس خانك ضمى ونونك تشدد بدى وفخياله كيزلن نسبه لدر در كراولن بلندر كاغى غروب اند كيجون خنس
 ديد بلر وعطاره تيمدن بر جماعتك ايد ركه انلر اى رجاء العطاردى ديكله معروف كسسه نك قومى در العطود
 فختنه وواوك فخياله وتشدد بد به سرعته اولن سىرويو كله خماسيه ملحق در واوى مشدد قلعله القعد عينك فخياله
 وقافك سكويه له بغلق بقال عقد الحبل والعهد فانهقد من الباب الثانى ورب مثالونك غليظ اولاسنه دى عقد
 ديرلر بقال عقد الرب وغيره اذ اغلط بوئقد رجه عقد بغلق معناسنه اولو رالا انعقاد ههزه نك كسرى ونونك
 سكويه له بغلق العقد عينك فخياله وقافك كسر به قوى وغليظ اولن نسبه وعقيد برنسته يى مقرر قايى

يعصود

عطره

عطود

عقد

معناسنه ده کاور بقال فلان عقید اکرم وعقید اللوم یعنی احسانی و اساءتی جهتی ثابت در الاعقاد همزه نك
 كسر به برنسنه ی قوی قلق بقال انعقدت انا التعقید بمعناه بقال عقدت تعقید كسانی ابتدی قطران مثالاوده
 ورب مثالاوده انعقدت حتى تعقد دیرلر التعقد فختبئله وقافك ضمی وتشدد بدیه قوی قلق وتعقد قوم بریره
 جمع اولوب بخلعه دخی دیرلر بقال تعقد الرمل والخیط وغيرهما العقده عینك ضمی وقافك سكونیله دوكم
 بری یعنی شول یركه عقد انوك اوزینه اولور بقال خبرت به علی عقد ای علی عثم یعنی الده اولن صنق اوزینه
 صرق صارلدی وعثم صنق یره دیرلر وعقد شول یره دیرلر كه اغاجی جوق اوله یا خود خرمالقی اولوب خرمال
 انچلری جوق اوله وفی المثل الف من غراب عقده یعنی كثیر الاشجار اولان یركه غرابندن الفی زیاده دروا الف لك
 مد به مالو فرك معناسنه در زیر الاشجار جوق اولان یركه غرابی وجر العقد عینك ضمی وقافك فختبئله عقدك
 جمع در غضب معناسنه استعمال اولور بقال للرجل اذا سكن غضبه قد تحالت عقده وعقد كذلك شول
 قومه دیرلر كه بریره بغلش اوله مفردی العقده عینك فخی وقافك كسر به العقده عینك كسر به قلاده كه سیون
 باغنه دیرلر الا عقد همزه نك فخی وعینك سكونیله والعقد عینك فخی وقافك كسر به شول كسنه دركه دلی
 روان اولیوب طوتقون سوبلیه العقد فختبئله دل توتقون اولق بقال عقد لسانه یعقد عقدا وعقد قوم
 یغفلرینه دخی دیرلر كه واحدی عقد در ابو عمرو وروانی اوزن المعقده میك ضمی وقافك فخی وتشدد بدیه شول
 ابیلره دیرلر كه بریره بغلش اوله تشدد بدیه كثیرا یجوزندر المعقد كذلك میك ضمی وقافك فخی وتشدد بدیه شول
 كلامه دیرلر كه معناسی واضح اولیه الاعتقاد همزه نك كسری وعینك سكونی و تانك كسر به برنسنه محكم اولق
 بقال اعتقد الشئ ای استند وصلب واعتقاد برنسنه یقلیده قرار و یرمك بقال اعتقد كذا بقلبه المعقود رای
 ثابت بقال لبس له معقود ای عقد رای المعاقده میك ضمی وقافك فختبئله عهد لشمك التعاقد فختبئله وقافك
 ضمیله قول وقرار ابیدشمك بقال تعاقد القوم فیما بینهم وتعاقد كلابك بری بر به بغلنه سی كه اركی دیشبسیله
 جمع اولدقه واقع اولور المعقد میك فخی وقافك كسر به دوكم بری المعاقد كذلك میك فخی وقافك كسر به
 دوكم یرلری وعر یرك هومنی معقد الا زار دبد كری قرب منزله دن كنبات در العقداء عینك فخی وقافك
 سكونی والفك مد به شول قیونه دیرلر كه قوی وروغی یا غلوکی اوله الاعتقاد همزه نك فخی وعینك سكونیله كلب
 معناسنه در قوی وروغی اكثر یا غلوکی اولدو وچون عقد اسمی كلبه استنهار بولشدر العنقود عینك ضمی ونونك
 سكونی وقافك كذلك ضمیله اوزوم سلفمی العناقید فختبئله وقافك كسر به عنقودك جمع اوزم سلفمیری
 معناسه العنقاد عینك كسری ونونك سكونیله كذلك سلفم معناسنه ده لغت در العاقد قافك كسر به شول
 ناقه دركه یوكلی المسی مقرر اوله وعاقده دبد بلزیر اقوی وروغی یا غلوکی قالور خامله اولدغن بلدر مكیچون وعاقده
 قیونك حرجنه واطرافنه دخی دیرلر معقوده القری دیرلر شول ناقه یكه ارقه سی یركه اوله وقری قافك فخی والفك
 قصر به در العقد عینك فخی وقافك كسر به شول دوهیه دیرلر كه قوی الخلق اوله عر یرك عقد ممد كاری
 قوللرندن ما خود در و مرمیم اولینك ضمی و رانك تشدد بدیه محكم معناسنه العكده فختبئله دبك دیی اصل
 اللسان معناسنه العكده عینك فخی وكافك سكونیله سمر مك بقال عكده الضب من الباب الرابع اذا سمن العكده
 عینك فخی وكافك كسر به سمر اولن كار وعكده سمر دوهیه دیرلر بقال ناقه عكده ای سینه العكده عینك ضمی
 ولا مك كسر به قوی سود العكده عینك ولا مك فختبئله بمعناه زیاده اللام فیهما العكده عینك فخی ولا مك
 سكونیله یركه معناسنه بقال شئ علد ای صلد ویمون سكرینه دخی علد دیرلر العلندی فختبئله ونونك سكونی
 والفك قصر به برنسنه نك فالننه دیرلر العلاند عینك فخی ونونك كسر به جمعی قانل نسنه ل معناسنه العلندی

تعقد

عكك

عكك

عینك

عینك ضمیله دخی روات در الاعلنداء همزه نك كسری وعینك سكونی ولا مك كسری والفك مد به غلیظ
 وقوی اولق بقال اعلندی الجم ولا كندی ای غلط واشند العلود عینك كسری ولا مك سكونیله وواوك فخی
 ودالك تشدد بدیه یوك كسر معناسنه قال ابو عبیده كان مجاشع بن دارم علود العنق ای كیر العنق العلهده
 عینك فخی ولا مك سكونیله اوغلانك غدا سن خوب ایتك بقال علهدت الصبی اذا احسنت غداءه العلود
 عینك فخی ومیمك ضمیله اودی یرك سنون خانه معناسنه لا اعمده همزه نك فخی وعینك سكونی ومیمك كسر به
 جمع قلی وعود الصبح صباح وقتنده افقك میاضی بقال سطع عود الصبح اذا ظهر وعود البطن ارقه پست
 معناسنه بقال حله علی عود بطنه ای علی ظهره وعود القوم سید هم العمد ضمیله جمع كثری العمد فختبئله
 كنك جمع ویدو كسیه اقرات اولندی باری تعالینك فی عمد مدده دبدكی قولی وعمد یریمو رذن غناك
 اولمعه ودوه اورچی مجروح اولمعه دیرلر علی ماسیحی الخباء المعمد یرك لو جادر خبا خاكك كسری والفك مد به
 یوكندن اولان جادر معمد میم اولك ضمی ومیم تانك فخی وتشدد بدیه در العباد عینك كسر به یوكسك بنار مذكر
 وموئث كلور العباد كذلك عینك كسر به عمادك واحدی وفلان طوبل العباد دیرلر فختبئله زیارتوارنار منزلی
 معلوم اولسه العمد عینك فخی ومیمك سكونیله قصد ایتك نقول عدت للشيء اعمد اعمد من الباب الثاني اذا قصدت
 ای تعمدت بقال فعلت ذلك عدا علی عین وعمد عین ای مجد ویقین و برنسنه ی دیرلر كه قالد رمغه دخی
 دیرلر بقال عدت الشئ ای اقمته عباد بعمد علیه ومرض یركسنه ی زبون ایتكه دخی دیرلر بقال عده المرض ای
 فزحه واثقله وبقال اعمد من كذا ای اعجب منه ومنه قول ابی جهل اعمد من سید قتل قومه ونقول العرب اعمد من
 كیل محق ای هل زاد علیه شئ التعمد فختبئله ومیمك ضمی وتشدد بدیه خطانك مقابلی الاعاد همزه نك كسر به
 برنسنه ی دیرلر كه قالد رمق الانعام كذلك همزه نك كسری ونونك سكونیله دیرلر كه النق بقال اعمد تفانعمد المعمود
 میم اولك فخی و تانك ضمیله شول كسنه دركه فی عشق زبون ایتش اوله العمد عینك فخی ومیمك كسر به كذلك
 عشقندن زبون اولان كسنه عید القوم یرقومك اولوسی سید القوم معناسنه العمد عینك ضمی ومیمك
 سكونیله شول نسنه دركه كا اعمد اولنه الاعاد همزه نك كسر به سوبكینك اككام معناسنه بقال عدت علی الشئ
 ای تكیت واعتماد ضعفه دخی دیرلر بقال عدت علیه فی كذا ای اكملت علیه العمد فختبئله یریمو رذن غناك
 اولق یرمته ده كه طیراغی اله لب صقلسه مجمع اوله بقال عد الشئ یعتمد اعمد من الباب الرابع اذا لباه المطر وعمد
 دوه نك اورچی بندن یجلمكه دخی دیرلر حاله طسره سی صحیح كورینور العمد عینك فخی ومیمك كسر به غناك
 اولن یرو اورچی بخلن دوه بقال بعیر عداى منفذ السنام وانفضاخ فابله وضاد معجه ابله بخله وسنام سبتك
 فختبئله دوه اور كجنه دیرلر العمد فختبئله و رانك فخی وتشدد بدیه اوزون طوبل معناسنه بقال فرس عرد
 وطریق عردوشا و عردوشا وسین معجه وسكون همزه ابله برنسنه نك غاینه دیرلر العنود ضمیله عدول
 ورجوع معناسنه بقال عند عن الطريق یعتمد عود اعمد من الباب الاول اذا عدل وعنود حتی سلور كن خلاف
 بشلك بقال عند یعتمد عود اعمد من الباب الثاني اذا خالف ورد الحق وهو يعرف العنود عینك فخی ونونك ضمیله
 عدول بدن كسنه وعنود شول ناقدیدیرلر كه یركنار ده اولنیه العند ضمیله عنودك جمعی وعینك جمعی حقه
 فختبئله بدن كسنه معناسنه مثل رغیف ورغیف ورغیف را مهمله وعین معجه ابله برنوع ائتك درو عنود
 لمرك قانی دبكما مك بقال عند العرق اذا سال ولم یرقا العاند قانی دبكما ی علمرو عاند صاغلوصولود ورتك
 معناسنه ده كاور عند كی نونك كسر به علی ماسیحی و یولدن طسره كیدن دوه وشول كسنه كه حتی بله ركن
 خلافتن ایشلیه العند عینك ضمی ونونك فخی وتشدد بدیه عاندك جمعی حقه فخالفت ایدنلر معناسنه الاعناد

علند

علود

علهد

عك

عرد

عند

همزه نك كسر بله بری بری اورد نجه قومق بقال عند فی قیمه ای تبع بعضه بعضا عند فختینله جانب بقال عشی
 وسط الا عند العید عینک فخی ونونک کسر بله حقیق خلاف استلین کسینه العائدان نون و نونک کسر بله ایکی
 دن نك ادیدر المعانده میك ضمی ونونک فخیله والعناد عینک کسر بله حقه مخالفه ایتمک ومطلقا معارضه
 ایتمکه دخی دیرلر بقال عاده معانده وعناد العند عینک فخی ونونک کسر بله صاغلو وصولو دورتک بقال
 طعن عند اذ کان جنه و یسره عند عینک کسر بله ونونک سکونیه برنسنه نك حضور ینه دیرلر بقال فیها
 نك لغات عند وعند عند عینک کسر بله و ضمیمه و جمله سنه نونک سکونیه و عند ظرف مکان و طرف
 زمان ایچون کلور بقال عند الحایط و عند اللیل الا که بوظرف غیر ممکن در مبتدا اولسی جائز کلدن مثلا عندک
 و اسع دیک جائز کلدن و حروف جاره دن عند ینه هین کله من داخل اولور لدنه داخل اولد غی کی قال الله تعالی
 رحمة من عندنا و قال من لدنا و لا بقال مضیت الی عندک و لا الی لدنک و کما اولور که عند ابله اغرا اولنور تقول
 عندک زید ای خذہ العند عینک ضمیمه و نونک سکونی و دال اولک فخیله خلو معناسنه در بقال مالی منه
 عندک المعلنده میك ضمی و عینک سکونی و لامک فخی ونونک سکونی و دال اولک فخیله کذلک خلو معناسنه در
 بقال مالی منه معلنده ای بد و کاه اولور که سبیل معناسنه ده کلور بقال ما وجدت الی کذا معلنده ای سیلا
 العود و العوده عینک فخی و و اوک سکونیه رجوع معناسنه بقال عاد الیه یعود عوده و عود اذ ار جمع و فی المثل
 العود احمد و بقال عادله بعد ما کان ای اعرض عنه و عود بشلود و ده ییدخی دیرلر مثوله که باز لدن و مخلفدن یاشی
 زیاده اوله و باز لباء موحه و زاء معجه ابله سکر یاشنه اولان دوه و مخلف میك ضمی و لامک کسر بله و خاء
 معجه نك مابینده سکونیه طقوز یاشنه اولن دوه که اونه بشم اوله العوده عینک کسر بله و و اوک فخیله
 عودک جمعی یاشلود و له معناسنه و فی المثل ان جر جر العود فزده و قرایعنی یاشلود و ده چاغرد فیه یوگون
 زیاده ابله العوده عینک فخی و و اوک سکونیه یاشلونا فیه و بقال زاحم بعود اودع یعنی محار بده بیرلر کندی بله
 استعانت ابله زیر ایرلر کندی بیرلر کندر حضور بدن خیر لود و عود اسکی یوله واسکی اولو لوغه دخی دیرلر
 طریق قدیم و سود قدیم معناسنه المعاد میك فخیله کیر و و ارا حق بر مصیر و مرجع معناسنه و آخرت معاد
 خلق در خلا بقیق و ارا حق بری اولد غیچون العیاد عینک کسر بله خسنه خاطر ن صومرق بقال عدت المریض
 اعوده عیاده العاده تور العاد و العادات جمع الاعیاد همزه نك کسر بله و التعود فختینله و و اوک ضمی
 و تشدید بله عادت تقول عاد و اعتاده و تعود ای صار عادله التعود علی وزن التکریم عادت ایتمک بقال
 عود کلمه الصید فتعود و تعوبد یاشلوا و لمغه دخی دیرلر بقال عود البعیر تعوبد الاستعادة همزه نك و نونک
 کسر بله برنسنه یی نکر ارا ایتمک طلب ایتمک الاعاده همزه نك کسر بله کیر و ایشلک بقال استعده الشی فاعاده
 سأل ان یفعله ثانیاً المعید میك ضمی و عینک کسر بله طاقت کتور چی کسینه بقال فلان معید لهذا الامر ای
 مطبق له و معید شولر که دیرلر که نجه کره دیشی دوه سور یسنه و ارمش اوله المعاده میك ضمی و و اوک فخیله
 برنسنه یی نکر ارا بشلکه دیرلر بقال الشجاع معاود لانه لا یخجل المراس یعنی دو رشمه دن ملات چکر و بقال عاوده
 الحی قن اسیمه تکرار طوتسه و بقال ایضا عاوده بالمسأله اذا سأله مرة بعد اخرى التعاود هر کس کندی قومنه
 عودت ایتمک بقال تعاود القوم فی الحرب و غیرها اذ اعد کل فریق الی صاحبه العواذ عینک ضمیمه شولر طعام درک
 کره بید کدن صکره کیر و کتور له عواد عینک فخی و دالک کسر اوز برنسنه امر معناسنه در عدکی مثل نزال
 یعنی انزل و ترائک یعنی اترک العواد عینک فخیله شولر سنه در که کوکل دبلد و کی اوله بقال عد فان لک عندنا عودا
 حسنا ای ما تحب العائده همزه نك کسر بله فاند منفعت معناسنه بقال هذا الشی اعود علیک من کذا ای انفع

عند

عند

عود

وعادله مرحت و شفت معناسنه ده کار بقال فلان ذوصفح و عابده ای ذوعو و مر حمة العود عینک ضمیمه
 اعاج ذشب معناسنه العید ان عینک کسر بله و الا عواد همزه نك فخیله و عینک سکونیه عودک جعلر بدر
 اعاجلر معناسنه و عود جالنان سار التمه دخی دیرلر و زحشری مقدمه سمنه عودی بر بطه تعبیرا تشدید و قیون
 معناسنه و عود شولر اعاجله دخی دیرلر که طبلر دندر نوکله بخور ایدر ز عاده بر قبیله نك اسمی در کد انله هودک
 علیه السلام قومی در العادی یا نك تشدید بله قدیم اولن سنه کویا که عاده قومنه منسو بدر و عاده اولور
 خلق معناسنه ده کلور بقال مادی ای عاد غیر مضروف ای ای خلق هه العید عینک کسر بله شولر سنه در
 که سکا معناد اوله اگر غصیه در و اگر غیر بدر و عید بیرامه دخی دیرلر الاعیاد همزه نك فخیله عیدک جمعی در یابله
 جمع اولندی حالا که اصلی و او ی در مغز دنه یا لازم اولد غیچون بعضیلر یتدی عواد اوزن جمع اولنمادی خشیک
 جعنه ملتبس اولمسون دیو التعمین عیده حاضر اولو بقال عید و ای شهد و العید عاده یاء دالک کسر بله
 و الفک مدله فاعلاء و زنی اوزن بر جاک اسمی در اگر عادی نك نقدری فاعلاء اولور سه باب معتلذن اولور
 باب معتلذن ذکر اولنور ان شاء الله تعالی العیدان عینک فخیله و یا نك سکونیه اوزن اولان خرما اغیار ی
 العیدانه کذا لک عینک فخیله عیدانک واحدی اوزن خرما اغیار معناسنه و بود کر اولنن نون زانده لدخی
 تقدیر جده در و اگر نون اصلی اولوب فعلان فعلان و زنی اوزن اولور سه محلی باب النون اولور العهد امان
 معناسنه و یحین معناسنه و یمان معناسنه و ذمت معناسنه و وصیت معناسنه و و کوز نك معناسنه بقال
 عهدت الیه ای اوصیته و منه اشق العهد الذی نکتب للولایه یعنی بوندن مشفق در بکر ایچون یاز بلن عهدنامه
 ده و تقول علی عهد الله لا فعلن کذا و عهد شولر منزله دیرلر که قوم هر جانبه کسیر کیر و انله کله له و عهد ملافاة
 معناسنه دخی کلور بقال عهدی بر قرب و عهدته بیکان کذا ای لقیته و عهد مودت معناسنه ده کلور بقال
 ان کرم العهد من الایمان ای رعايه المودة و عهد شولر بغمون دیرلر که بر یغفور کاردخه اوله العهد عینک کسر بله
 و العهد ضمیمه عهدک جمعی یغفور معناسنه بقال عهدت الارض اذا مطرت المعهوده میك فخیله و عینک
 سکونیه و هانک ضمیمه یغفور یغفر یغفر المعهود و المعهود میك فخیله شولر منزله دیرلر که مراجعت اکا اوله
 و شولر یه دخی دیرلر که انله برنسنه یعهد ایتمش اوله سن العهد عینک ضمی و هانک سکونیه برنسنه هنر زوقوع
 بولما مغه دیرلر بقال فی الامر عهده ای لم یحکم بعد و ضعف معناسنه دخی کلور بقال فی عقله عهده ای ضعف
 و ذنبا لک معناسنه ده کلور بقال لا عهده ای لا رجعه تقول ایعلک المکسی لا عهده ای تلمس و شفت فلا ترجع
 الی تلمس سرعته یوریکه و نفلت برنسنه دن خلاص بولوب کتمکه دیرلر پس بلان رجوع ایتمک معناسنه
 اولور و عهد مشری کاغذیه دخی دیرلر و کفالت معناسنه ده کلور بقال عهده علی فلان ای ماد رک فیه من درک
 فاصلاحه علیه العهد فختینله و هانک ضمی و تشدید بله برنسنه یی صقنغه دیرلر و عهدی بر خصم و صد
 بکلمکه دیرلر بقال تعهدت فلانا و تعهدت ضیعی و ضیعه ضاد معجه نك فخی و یا نك سکونیه تار له معناسنه در
 و تعهدت بومه الی و رده افصح در تعاهدت دن ز ر تعاهدت پندن مشرک اولور و تعهد مرضله اعتیاد بولمغه دخی
 دیرلر بقال فلان یتعهد صرغ ای یجود فیه العهدان عینک کسر بله و هانک سکونیه عهد معناسنه در المعاهد
 میك ضمی و هانک کسر بله خراج کذا اولان کسینه دمی معناسنه و هر کسینه که سنو کله عهد اید بینه العهد
 عینک فخی و هانک کسر بله عهد ایدن کسینه العهد عینک فخی و هانک کسر بله شولر کوبدر که قدیمی اوله
 بقال قریه عهده ای قدیمه اتی علیها عهد طویل العهد عینک فخی و هانک کسر بله شولر کسینه ییدرلر که جمیع
 اموری و لایب ضبطند عهده سنه اله فصل الغین العید عینک ضمی و دالک فخیله زید کیری یومر یحه

عند

نسنه که ات ایچمه اولور الغده غینک ضمی و دالک تشدید بله و الغده غینک ضمی و دال و لینک فحیه غینک
 واحدی و غده دوه طاعونه دخی دیرلر الاغداد همزه نك كسر بله دوه طاعون جعرق بقال اغد البعیر
 و غصبنك اولمق معناسنه ده كلور بقال اغد فلان ای غضب و قومك دوه سنه طاعون دوشمكه دخی دیرلر بقال
 اغد القوم اذ الصابت ابلهم الغده المغد ميمك ضمی و غینك كسر بله طاعون جعرق دوه اصمى اتدی مغد غصبنك
 اولن كسنه یه دخی دیرلر بقال رجل مغدای كشر الغضب الغرد فحینه صوت و تغنیه نغمه لایمك بقال غرد
 الطائر من الباب الرابع الغرد غینك فحی و رانك كسر بله نغمه قلن طائر التغريد والتغرد على وزن التكریم
 والتكریم بمعناه الغرد غینك كسری و رانك سكونیله بر جسن منتر در الغرد غینك كسری و رانك فحیه غردك
 جمی منترلر معناسنه مثل قرد و قردة كسائی یندی غردك مفردی غردك غینك كسیر بله
 فراندی غردك مفردن بن غرد ایشتدم حب و حیاة كبی و حب جیمك فحی و رانك سكونیله قمری
 منتره دیرلر الغرد والغرد على وزن الثمرة والتمر والغرد والغرد على وزن التبنه والتبن كلها لغة فیه الغرد غینك
 كسر بله ذكر اولنا لرك جمی در كلبك جمی كلاب و رنك جمی زیاب كلدی كبی المفرد ميمك فحی
 و غینك سكونیله ككلك منتر معناسنه در المغارب مغرودك جمی منترلر معناسنه الاغرد اعالی و غالب
 اولمق بقال اغرد و اعليه اغرد اى علوه بالسقم والضرب والقهر مثل اغلنتوا و اغلنتاء غین معجمه بله غلبه
 معناسنه در المعرندى ميمك ضمی و غینك سكونی و رانك فحی و دالک كسر بله عالى و غالب اولن كسنه الغرد
 على وزن جعفر بر جعرك اسمی در بقیع الغرد بر مقبره نك اسید زمدیه منور ده الغد غینك كسری و ميمك
 سكونیله قلیق قینی غلاف السیف معناسنه و قلیق قینه قویق بقال عدت السیف اغد و اعده عدل من الباب
 الاول والثانی اذا جعلته فى هذه الاغداد همزه نك كسر بله كلك قلیق قینه قویق بقال اغد اذا جعلته فى هذه
 المغد ميمك ضمی و غینك سكونیله و ميمك ثانیه نك فحیه قینه قون قلیق المغود ميمك فحی و غینك سكونیله كلك
 قینه قون قلیق ابو صیده اتدی مغد و مغود بونلر ایكسى دخی لغت فصیحه در اتعبد فحینه و ميمك ضمی
 و تشدید بله یا یرمق بقال تغد الله بغفرانه ای غره بها و ستر ايمك معناسنه ده كلوز بقال تعبدت فلان اذا
 سئرت علیه ما كان منه یعنى انذن صادر اولن نسنه یی ستر ايمك غامد ميمك كسر بله یخند بوقبیله نك ادبدر
 الاغداد همزه نك كسری و غینك سكونیله داخل اولمق بقال اغد فلان اللیل ای دخل فیه كنه صار فى الغدله
 كبقال ادرج اللیل و ادرج دال مهمله نك تشدید بله و راء مهمله و عین مهمله ابله لباس كیمك غندان غینك ضمی
 و ميمك سكونیله یخند بر كوشكك ادبدر اللیل غینك و رانك فحی ابله نازه و رانك نغمه معناسنه الغد اغینك
 فحی و رانك سكونی و الفك مد بله بسلی اولن عورت كه یزه و رانك العاده بمعناها بقال امرأة عیده و عاده الاغید
 همزه نك فحی و غینك سكونیله شول كسنه در كه او یخویر و ارب او یخوده بوبی اكش اوله فصلی الفاء الفواء
 قلب كوكل معناسنه الاغیده فواءك جمی كوكلر معناسنه الفاء فانك فحی و همزه نك سكونیله بر كسنه نك
 كوكلنه طوق فحی بقال فاده من الباب الثالث اذا اصبت فواءه و فاء دخی بریان ايمكه ده دیرلر بقال فادت اللحم من
 الباب الثالث و اتك یا یغده دخی دیرلر بقول فادت الخبز اذا ملتها و اتك بشور مكیچون كوكله و اتشه را تمكه دخی
 دیرلر الاغوده همزه نك ضمی و فانك سكونی و همزه ثانیه نك ضمی و مد بله افعوله و رنك وزنك بشور مكیچون
 ترتب و لئان المفاذ ميمك كسری و فانك سكونیله شور قاشدر جواج المفاذ ميمك فحی و همزه نك كسر بله جمی شور
 قاشدر جواج اغچلر معناسنه و مفاذ كباب دمو رینه دخی دیرلر و مفاذ ده دخی بومعنايه در كلك ميمك
 كسر بله المفرد ميمك فحی و فانك سكونیله كوكلنه دكیلن كسنه و كوكلنه مرض عارض اولنه دخی مفرد دیرلر

قرد

غرد

فرقد

غمد

غید

فاد

ومرود و یور كسری یی دل معناسنه كلور كسائی روا ینده الفسد فانك فحی و همزه نك كسر بله كلك یی دل
 معناسنه بقال رجل مفرد و مفیدای لافوادله و مفید بریان و لمشر اشدخی دیرلر بقال لم ففدای مشوی الافتاد
 همزه نك كسری و فانك سكونیله اتی بشور بریان ايمك الفد بد صوت دیرلر اصمى روا ینده بقال فدل رجل
 یفد فیددا من الباب الثاني الفد اذ فانك فحی و دالک تشدید بله محكم او اولو كسنه بقال رجل فداد ای تشدید
 الصوت و فی حدیث ان الجفاء والقسوة فی الفدادین بتشدید الدال و فدادین دن مراد شول كسنه لدر كه یكینلر نه
 و طول اولر نه صوت تشدید بله چاغره لرو جفادن مراد ظلم و قسوة دن مراد كوكل قرامقدر الفدادین فانك
 فحی و دال الینك تخفیفی و ثانیه نك كسر بله شول او كوزلر در كه اكیئی نلر له كرلر الفدان فانك فحی و دالک
 تشدید بله فدادینك مفردی اكیچون اولن او كوز معناسنه الفد ففد فانك فحی و دالک سكونیله جعفر و رنك
 اوزن و وزیه دیرلر ارض مستویه معناسنه الفد فانك فحی و رانك سكونیله نك و رمعناسنه الافراد همزه نك
 فحیه جمی الفرادی فانك ضمی و الفك قصر بله كلك جمی خلاف قیاس اوزن كویا كه بوف دانك جمیدر
 الفراد فانك فحی و رانك سكونیله و الفار د رانك كسر بله و الفراد كلك فانك فحی و رانك كسر بله و الفراد فحینه
 و الفراد فانك فحی و رانك كسری و مد بله بونلر جمله یا كك معناسنه در منفر دکی بقال ثور فر دوفد دالی اخره
 و فار دوشول هوویه دیرلر كه سوریدن ایرلش اوله و فر بد شول انجویه دیرلر كه ابله كنه دزلد كنه یی رینه غیر ی نسنه
 دیرلش اوله بعضیلر اشدی فراید الدراجونك غابت ایرلر یینه دیرلر الفارده شول سدره اغاچیدر كه سائر سدرن
 اغاچلر ندن ایر و اوله و سدرن اغاچ شول اغاچدر كه یخنه كونا دیرلر افراد الجوم شول یراق بلدلر در كه افق سماده
 كونا دیرلر فرادی فانك ضمی و الفك قصر بله بلا تیرین و فرادی تویله بر ریمك اولور و واحد واحد معناسنه
 الافراد همزه نك كسر بله بر نسنه یی ایرمق نقول افراد تى عزلته وارسال ايمكه دخی دیرلر بقال افردت اليه
 رسولاً و افراد برور طوغر مغه دخی دیرلر بقال افردت لانی وضعت واحداً واحداً المفرد ميمك ضمیله و رانك كسر بله
 بر طوغر عورت موحد معناسنه و ناقیه مفرد و موحد دیرلر زیرانقه بر طوغر زیرانقه طوغر مرالا افراد
 همزه نك كسر بله یا كك اولمق بقال فرد و نفر دبعی فردین فانك فحی و رانك سكونیله ایكی كسنه بر رده یا كك
 اولمق بقال لقیمت زید افردین اذ لم يكن معكما احد التفرد فحینه و رانك ضمی و تشدید بله و الا سنفرد
 همزه نك كسری و سبنك سكونیله كلك یا كك اولمق بقال نفردت بكذا و استنفردت بـ اذا نفردت بـ الفرند
 فانك و رانك كسری و ونونك سكونیله قلیق یی زن اولن جوهری و الا جهسى الافند همزه نك كسری و فانك
 سكونیله بمعناه الفرند فانك و رانك كسر بله بر ريك ادى در بعضیلر بر قومك ادى در دبدی رمله معناسنه
 الفرصاد فانك كسری و رانك سكونیله شول توت در كه قمری اوله الفرقد فانك فحی و رانك سكونیله جعفر
 وزی اوزن كوزیا و رسنه دیرلر الفرقدان كلك فانك فحی و رانك سكونیله شول ایكی بلدلر در كه قطب
 فلكه قرسلر در الفرهد فانك ضمی و رانك سكونی و هانك ضمیله قاله فرموده اولن كسنه الفرهود كلك
 فانك ضمیله جرموق وزی اوزن محمد طایفه سندن بر جماعت درو یحمد از دقبیله سندن بر بلوك در كه انلره
 الفرهید دیرلر فحینه و هانك كسر بله خلیل بن احمد العروسی انلردن در بقال رجل فرهیدی الفرهودی
 بودخی ذكر اولن طایفایه نسبت قتنه استعمال اولن و یونس روا ینده الفساد فانك فحیه بر نسنه از مق
 بقال فسد الشیء یفسد فساداً من الباب الاول و باب خامس دن دخی كاور بقال فسد فساداً الفاسد سبنك
 كسر بله از وب رمز اولن نسنه الفسدى فانك فحی و سبنك سكونی و الفك قصر بله فاسدك جمی بقال قوم
 فسدى كایبقال سافط و سقطی الفسید فاسد معناسنه در بقال فسد فهو فسید اذا جاء من الباب الخامس

فقد

فدود

فرد

فرند

فرقد

فرهد

ولا تقل انفسد الا فسادا همره نك كسر به فاسد قلب يقال افسدتا الا استفساد همره نك كسر به وسينك
سكونيه برنسنه نك فسادا واما سن طلب ايمك استنبلا حك مقابل في در المفسدة ميك وسينك فخي وفانك
سكونيه برنسنه نك فسادا واما سن طلب ايمك استنبلا حك مقابل في در المفسدة ميك وسينك فخي وفانك
كسر به قطع عرق معناسنه بقال فصدت فصدا من الباب الثاني الافتصاد همره نك وتانك كسر به كذلك قال الموق
يقال فصدت واقتصدت لا تفصدا همره نك كسري ونونك سكونيه والتفصدا فختينله وصادك ضمي
وتشدد به افق سبيلان معناسنه بقال انفصدا الشيء ونقصدا اذ احال الفصيد فانك فخي وصادك كسر به
مثول فان در كه بر طمر دن قان الدقل نفعه بر غرسق اعجنده حفظ ايدوب قتل زمانلر نه بشور وب مهماء
بد ورلر دي وفي المثل لم يحرم من فصيده يعني محروم قالمز شول كسنه كانوك دوه سي فصدا اولنه وكاه لولور
كه فصيدك صادى اسكان اولنو ر تخفيفايس زاي قلب اولنوب فزده ديرلر هر صادك دال دن اول واقع اوله اكر
مخترك اولور سة اكارا يحه سنى اشمام اولنو ق جاز اولور و اكر اسكان اولنور سة زاي مخضه قلب اولنو جاز اولور
وبعضلر من فصيده استعمال ايتد بلر قافله من اعطى له شئ قليل معناسنه قصيد دن ماخوذ اولغله ولكن كلام
غير به استعمال شايخ فابله در الفقد فانك فخي وفانك سكونيه برنسنه في ياوى قلوب ارامق يقال فقدت الشئ
افقدت فقد اولفقدا فانك كسري وفانك سكونيه والفقدان فانك خيميله كذلك ياوى قلوب ارامق يقال فقدت
فقدنا وفقدنا الافتقاد همره نك كسري وفانك سكونيه والتفقد فختينله وفانك ضمي وتشدد به كذلك ياوى
قلوب ارامق يقال افتقدت الشئ وفقدت اذ اطلعت عند غيبته الفاقد شول عورندر كه ولد في ياخودن وجنى
ياوى فليس اوله وبقال طيبة فاقد اذ افقدت ولدها الفند فختينله كذب الافناد بمعناه ويرلر كن دقل ضعيف
اولغله دخي ديرلر يقال افند افنادا اى كذب الفند فانك فخي ونونك سكونيه راى ضعيف اولموز ياده
يرلر كن وافند لرجل اى اهتر واهتار كسير اولوب ضعيف اولغله ديرلر المفند راى ضعيف اولن اركشى ولا يقال
محور مفندة يرلر كنه عورت راى قادر دكادر التفنيد بانك وفانك سكونيه نكريم وزنى وزنه بر كسنه في
ملا مت ايمك وضعف راى به صفتلق الفند فانك كسري ونونك سكونيه طاعدن بر يان يديرلر كه وزاد بسنه اوله
الفند الزمانى فانك كسري ونونك سكونى وزاء معجمه نك دخي كسر به بر شاعر ك اسيد ركز مانى قبيله سندن در
وزمان اول قبيله نك باباسى اسيد الفند او فانك كسر به ونونك سكونيه شول كسره ديرلر كه كسين اوله
يقال قدوم فند او اى حادة الفود فانك فخي وواوك سكونيه باشك ايكى جانبى يقال بدى الشيب بفودين
السكيت ايتدى قن بر كسنه نك ايكى بلوك صايج اولسه فلان كسنه نك فودلى واردر ديرلر وفودان يوكان
ايكى ديكند دخي ديرلر قران معناسنه بقال بين الفودين اى قعد بين العدين وفود هلا كه دخي ديرلر بقال فاديفود
فود او فاديفيد فيد من الباب الاول والثاني اى مات الفود فانك فخي وهانك سكونيه يارس ديدكاري رنجي
جانور الفود فختينله جمعى الفود فختينله يارسه بكرمك بقال فهد الرجل من الباب الرابع اذا شبه الفهد في
كثرة نومه وقده يعني جوق او يومه وجوق كنه ده وفي الحديث ان دخل فهد وان خرج اسد الفهد زن فانك
فخي وهانك سكونيه ايكى يلر يومى ات در كه انك كو كسنه اولور الفود فانك فخي وواوك سكونيه جعفر
وزنى اوزن اولو وبلوغه قرب اولن اوغلن الفوده مؤننى بلوغه قرب اولوب اثلوا لان قير الفاد فانك فخي
ويانك تشدد به والفيادة كذلك فخي وتشدد به صالى يورين كسنه التقييد فختينله ويانك ضمي
وتشدد به صالى يوريك بختر كى وزناومعى وفيات يقوشك اركنه دخي ديرلر صدى ديدكاري كى الفائدة
عابدن وبانك كسب ايتدى كك نسته نقول من فادات له فائدة الافادة همره نك كسر به برنسنه ويرمك

نقول

فصحت

فقد

فند

فود

فهد

فهد

تقول افدت المال اذا اعطيته غيرك واقاده استفادة معناسنه ده كلور بقال افدت اى استفدت يعنى قبض ايتدم
الاستفادة همره نك وتانك كسر به فائده طلب ايمك وقبض ايمك الفيد فانك فخي ويانك سكونيه
صالى يوريك بقال فاديفيد اى بختر ومال ثابت اولمق يقال فاد المال لفلان يفيد اى ثبت له ويرنسنه في
ايصلحاق معناسنه ده كلور بقال فاده يفيد اذا دافه يعنى غناك ايتسه ودوف دال مهمله ايله وفاله
غناك ايمكه ديرلر وفيد شول قبيله ديرلر كه انك طوطاخي اوزن بتروفيد مكه مشرفه يولند برمنزلك
اديدرفصل الفاف القند فختينله دوه بالانك اغايجى الاقتاد همره نك فختيله والقنود فختينله قندك
جمعى بالان اغايجلر معناسنه القناد قافك فختيله شول اغايجر كه انوك ديكترى واردر وفي المثل ومن
دونه خرط القناد وخرط خاء معجه وطاء مهمله ايله يوغه ديرلر وبومثل نهايت مرتبه ده بودر بوندن
اوتسى مشكلر ديك محله استعمال اولنور وبوذكر اولناته قتاد اعظم ديرلر اما قتاد اصغر شول ديكنلو
انجدر كه انوك ميومه سى نفاحه در عشر اغايجى ميومه سى كى ونفاحه نونك ضمي وفانك تشدد به صوى يوزنه
اولان قبار جغه ديرلر وهرنسنه كه كاشيه اوله اكا دخي نفاحه ديرلر القندة قافك فخي وتانك كسر به القنادى
فختينله والف مقصود ايله شول دوه در كه قتاد يمدن قارنلر اغايجلر اوله ته كم رسته ورمائى ديرلر
ورمشه رث ديدكاري اوتى اولنوب قارى غرين دوه يديرلر قنادة قافك فختيله بر عقبه نك اديدر القندة قافك
فختيله جعفر وزنى اوزن والقناد قافك ضمي ووانك كسر به والمقترد ميك ضمي وقافك سكونى ووانك كسر به
قيونى وقوز يمي جوق كسنه بقال رجل قندر وقتار د ومقترد اذ اكل كثير الغنم والسخال ابو عبيد دن بو بله روايت
اولمشدر القندر فختينله بانان دن برنسنه در خيان شبيه در كه خيار يادرنك ديرلر القندة فختينله وحاء مهمله ايله
دوه اور كجيك ديبى القناد قافك كسر به قندك جمعى اور كج ديلر معناسنه مرة ايله ثار كى القناد ميك
كسرى وقافك سكونيه شول دوه يديرلر كه اور كجى قان اوله الاتحاد همره نك كسر به ايله ناهه نك اور كجى كيوك اولمق
بقال القندة ليناقة القندة قافك فخي ووانك سكونيه اور كجى قوى اولن ناهه وبواصلندن قند ايدى حانك
كسر به تسكين اولندى مثل عشرة وعشرة القندة قافك وميك فخي وحاء مهمله نك سكونى ودالك خيميله
ميمز ياده النغله باشك اردنه ديرلر القناد قافك فخي ووانك كسر به قندك جمعى قفالر معناسنه القند
قافك فخي ودالك تشدد به برنسنه في طول يارمق تقول قندت السير وغيره اقدم من الباب الاول وقد
مسافر قطع مسافه ايمكه دخي ديرلر يقال قد المسافر المسافه اذا قطعها وقد كى اغلاخي در يسنه دخي ديرلر الا قد
همره نك فخي وقافك خيميله جمع قان در بلر معناسنه وقدك دخي جمعى قافك كسر به قايشلر معناسنه
القناد قافك كسر به جمع كثر قى ابن السكيت دن بولر وابت اولمشدرو في المثل ما يجعل قدك الى ادعك
يعنى ازايشى جوق ايمكه باعث نه در وقد برنسنه نك بو يينه دخي اطلاق اولنور قامت معناسنه واندازه به
دخي قد ديرلر بقال قد فلان قد السيف اى جعل حسن التقطيع ونقطيع قافله وطاء مهمله ايله اندازه به
ديرلر الانقاد همره نك كسر به ونونك سكونيه يارلق القند قافك كسر به شول قايشه ديرلر كه خام
در بدن كسيلور القندة كذلك قافك كسر به قايشلر يارسى سوقده طريقتة وخلا يقدن بر بلوكه ديرلر كه
هررينك هواسى اخرك هواسنه مخالفه قال الله تعالى كناطريق قد او قد در بدن ولان قابه دخي ديرلر بقال
ماله قد ولا قف وقف اغجدن ولن قابه ديرلر القند قافك فخي ودالك كسر به قور بدن لى تديرلر واسكى زه دخي
ديرلر القند فختينله ودالك ضمي وتشدد به طاعدن بفرق معناسنه بقال تقند القوم اذا تفرقوا الاقتاد
همره نك كسرى وقافك سكونيه ند يرايمك بقال اقتد فلان الامور اذا درهاوميزها قد قافك ضمي
ودالك فختيله تصغر وزنى اوزن برصويك اديدر حجازده القناد قافك خيميله برصو در كه بطنه عارض

فيد

قند

قندر

قند

قند

قند

قند

اولو والمقداد ميمك كسري به وقافك سكويه به صحابه دن بر كسبه نك ادبدر المقد ميمك وقافك فتحيله دون
 يريكان مستوي معناسنه قد قافك فتحيله مدالك سكويه به حرفدر فعلدن غير مدخل اولو وقد لما يعقل قولك
 جوابي در و خليل ايتدي قد جواب منتظر اولان كسبه نك كلامنه ايراد اولو مثلاً بر كسبه جواب منتظر
 اولو قد مات فلان ديرلو و اگر منتظر اولادن خبر و يسلر قدمات ديزلر بلكه مات فلان ديرره كاه اولور كه
 قدر به معناسنه دخی استه مال اولنو و اگر سن قد كاه سن اسم قلنسك مشدد قلوب كتبت قد احسنه
 ديسن كد لك كي هو و لو بولر بر طر بقله اسم قلنسك اخر لزي مشدد قلوب و زير ايوكله اردن نقص اولنان
 حرف نه ايد و كنه دليل يوقدر يس اخر ل نه كندی جنسندن حرف زياد اولنوب ادغام اولنو و الاخرى
 الف اولان دكل زير اخرى الف اولانك اخر نه همزه زياده قلوب و سن زير اخرى جنسندن الفكه زياده
 اولنه ابكي الف جمع اولماغن الف ثانيه حركت و يرك لازم كلكه الف همزه يه منقلب اولو و مثلاً لايله
 يا خود مابه بر كسبه نسيه اولنسه لاء و ما ديرو و قد كدي كاري حسبك مناسنه اسم در تقول قدي و قدني
 بالنون على غير قياس زير ابو مقوله نونك زياده اولنسي افعاله مخصوص در ضربى كسي و ششكي كى القرد
 قافك ضميله كنه ديد كاري نسيه كه دوه ده و سائر طوارده اولور و كاه اولور كه قرد صدر له ميمك باشي مراد
 اولو و رحله الندي معناسنه القردان قافك كسري به قردك جمع كنه ل معناسنه التقر يد على وزن النكرم
 كنه ملك بقال قرد بعيرك يعني دوه كك كنه لرن كيدروب پاك ايله و تقر يد الد معغه دخی ديرلو و بونك اصلي بودر كه
 بر كسبه يوز دوه يي طو و حق دبلسه ابتدائي كنه ملك شكننده اولو و رام القردان ات اياغنده شول يرك ادبدر كه
 انك طيو غنده بتن قالرله طريغي مابنده در القرد فتحيله به بوك يرامزي و بياغينه عث اولان يري القردة
 كدك فتحيله يرمز اولن بوكدن بر يان و في المثل عكرت على الغزل باخرة فلم ندع نجد قردة يعني احمق عورت
 اخر ايشه بشلدي بوك قومادي اكردي و عكرت عطف معناسنه در و نجد بوكسك يره ديرلو و بوك يرمز اولو
 بقال قرد الصوف بقرد قردامن الباب الرابع و دري بيكوه دوستوب فاسدا و لغه ده ديرلر بقال قرد الادج اذا حل
 و بر كسبه عاجز اولماغن ساكت و لغه ده ديرلر الاقرا ده همزه نك كسري به كدك عجزدن ساكت اولو القرد قافك
 فتحيله مرانك كسري به كوك اطرافنده يان اولوب يري اوزينه مترتب اولن بلوت بقال صحاب قرداي منقطع
 في افطار السماء القرد قافك فتحيله و رانك سكويه به ياغي نلومه جمع ايتك بقال قردت السمن في السماء قرد ده قردامن
 الباب الثاني اذا جمعت القرد قافك كسري و رانك سكويه به ميمون ديد كاري جانور القرد و ضمتهله قردك جمع
 ميمونلر معناسنه القردة قافك كسري و رانك فتحيله كدك جمع در ميمونلر معناسنه مثل فيل و فيله و في المثل
 انه ازني من قرد ابو عبيد ايتدي بو مثله ذكر اولنان قرد هذيل طائفه سندن بر جاك اسيدركه اكا قردن
 معاويه ديرلر و ازني زياده زنا ايديجي معناسنه در القرد على وزن جعفر شول يركه غليظ و مرتفع اوله
 و بونك حرفن تيجانسين ادغام اولندي زير ابو فعليه ملحقد ملحق اولن ادغام اولناز القرد قافك فتحيله
 و دالك كسري به جمع در غليظ و مرتفع اولان مكانلر معناسنه القرا ديد دخی كلسدر قردك جمعنده
 دالبق كير كوروب القرد و قافك ضميله و رانك سكويه به و دالك ضمي ايله مكان مرتفع غليظ قرد معناسنه
 نه كم الان مرو رابندي قردودة الطهر كدك قافك ضميله و رانك سكويه به ارقه نك اورتيره يري القرد
 جعفر و زني اه زنه بر نوع طاسندر كه اوزينه تش يقوب تمام يشد كدن صكره نكله حوضلر صوار ابو عبيد
 ايتدي القراميد قافك فتحيله و ميمك كسري به بيان كچيسنك اولادي در و قريميدك دخی جمع كور كرمدر
 معناسنه القرمود قافك و ميمك ضميله قراميدك مفرد يي بيان كچيسنك اوغلاغي معناسنه القريميد قافك
 كسري به رانك سكوي و ميمك كسري به كرمداجر معناسنه المقرمد ميمك ضمي و قافك فتحيله و ميمك يانك كدك

قرد

قرد

قرد

فتحيله

فتحيله كرم له يا خود طاسله يانلش بنا يقال بناء مقرمد اي مبنى بالاجرا و الحارة القشدة قافك كسري ايله
 و شينك سكويه به شول چو كندی در كه قيمانك التنه چو كچن قيق سوبقه بشور لسه ياغ قما غچون القصد
 قافك فتحيله و صادك سكويه به بر نسيه به توجه ايتك نقول قصد تو قصدت له و قصدت اليه يعني و طربق و جانب
 معناسنه ده كلور تقول قصدت قصدت اي نحو نحوه يعني انوك جانبته و سمته توجه ايتدم و فائق معناسنه ده
 كلور تقول قصدت القود اذ كسرت و اسرافله تغتير پينندن اولن اعتداله ده ديرلر القصد قافك كسري و صادك
 سكويه به بر نسيه نك يان سي القصد قافك كسري و صادك فتحيله قصدك جمع يان ل معناسنه الانقصاد
 همزه نك كسري و نونك سكويه به و التقصيد فتحيله و صادك ضمي و تشديد بيله فائق نقول انقصاد الخ و نقصدت
 الرماح اذا انكسرت و نقصدت كلب اولمكه دخی ديرلر بقال نقصد الكلب و غيره اذا مات الاقصاد همزه نك فتحيله
 و قافك سكويه به فائق معناسنه بقال رخ اقصاد اخفش ايتدي كلام عربيه مفرد اولوب جمع صيفه سي اوزن
 كلنرك يري بودر الاقصاد همزه نك كسري به بر كسبه يه اوق ير شوب فوري اول مكانه قتل ايتك نقول قصد
 السهم اذا اصاب فقتل مكانه و اقصده حية فقتلته و اقصاد رفق ايتكه دخی ديرلر بقال قصد في مشبك و اقصيد
 بذراعك يعني يور يركه رفق ايله و نفسكه رفق اوزن اول و ذرع ذال معجه نك فتحيله و عين مهمله ايله اصلنده
 طافت معناسنه در اما بو مقامه مراد نفس در القصيد قافك فتحيله و صادك كسري به شول شعره
 ديرلر كه انده تطويل اوله القصيد جمع سيفينه ايله سفين كى و قصيد قورى ته دخی ديرلر لم يابس
 معناسنه القاصد قريب معناسنه بقال بيننا و بين الماء ليله قاصدة اي هينة السير لا تعب فيها ولا بلاء
 الاقتصاد اسراف و تغتير پيننده اعتدال اوزنه اولو بقال فلان مقتصد في النفقة اي معتدل القعود
 ضمتيله و المقعد ميمك و عينك فتحيله او ترمق بقال قعد قعودا و مقعدامن الباب الاول اي جلس و قعود بر
 رده قرا ايتكه دخی ديرلر بقال قعدت الرحمة اذا جئت يعني قچن كر كس بر رده قرار ايشه و فدان اوزدك بغاغه
 دخی ديرلر بقال قعدت الفسيلة اذا صار لها جزع و جزع حيك كسري به و ذال معجه نك سكويه به اغاجك اوزدكي
 يعني بدني الاقعد همزه نك كسري به او ترمق بقال اقعد غير واقعدا بر صر در كه دوه نك قانل انلر نه عارض
 اولوب اني يره مائل قلوب واقعدا انك اياغنده شول حالت در كه ياغنه زياده و دستوب طوغري طو و تر القعد
 قافك ضميله كدك دوه ده اولان مرصداقعد ككي القعدة قافك فتحيله بر كره او تورمق القدة قافك
 كسري به بر نوع او تورمق المقعدة ميمك فتحيله و قافك سكوي و عينك كدك فتحيله او تورمق يري كه انسانك
 بلندن استغيسي در ز و القعدة برايك ادبدر ذوات القعدا جمع در القاعد شول عورته ديرلر كه ولدن
 و حيصدن قالمش اوله القواعد قافك فتحيله و عينك كسري به قاعدك جمع اولاددن قالمش عونلر معناسنه
 و بنياد معناسنه ده كلور و محفنه نك التنده ارقري اولان اغجاره دخی قواعد ديرلر وقاعد خوار جدن
 بر طائفه در القعد فتحيله جمع در خوار جدن مخصوص طائفه ل معناسنه بعضلر ايتدي قعد شول كسبه لدر
 كد انلرك دفترى اوليه يعني ياد شاهدن وظيفه لري اوليه و قعد دوه نك بقاغيغنده سسناك اولقدر
 التقعد فتحيله و عينك ضمي و تشديد بيله بر نسيه يي طلب ايتك بقال تقعد فلان عن الامراذ الم يطلبه و بر
 و كسبه يي دبلدكي نسيه دن اليقورمق بقال تقعدت اير شته عن حاجته و عقته و ريث و عوق منع ايتكه ديرلر
 و بقال مانقعدني منك الاشغل اي مانعني التقاعد بر كسبه نك حق منع ايدوب و يركه ديرلر بقال تقاعد
 فلان اذا لم يخرج اليه من حقه القعدة قافك ضمي و عينك فتحيله چوق و ترن كسبه بقال رجل قعدة بجمعه يعني
 چوق و تورن و عوق يتان كسبه و قعد شول دوه يه ديرلر كه چو بان لى هر حاجتي ايجون چو كره قعود معناسنه

قصد

قصد

قعد

بقال هم القعد هذ القعود قافك فخي وعينك ضيمه شول دوه دركه بنلمكه قابل اوله و بنلمكه قابل اولمك
 ادني مرئيه سي ايكي بلدر قوان ديشن براغجه دكن قعود ديرلر يقد قد نصكره جل ديرلر وديشني دوه نك
 تاز سه قعود ديرلر قلوب ديرلر قافك فخييله ابو عبید روايي اوزن قعود شول دوه دركه اي چوبان
 هر حاجتي ايجون قوللند كه اكلسان فارسيد رخت ديرلر و نور كيد پيشونك ديرلر و بونك تصغير بله كاشدر
 شول مثل كه ديشلر در اتخذه قعيد حاجات اذا امتهنوا الر جل في حوايهم يعني بر كسني ي جوق استخدام
 ايشلر المقاعد ميمك فخييله خلقك اوتره حق يرلر صوق قلمر ده و چار شولر ده مقعد القابله قريدن عبارندر
 بقال هو مني مقعد القابله ميمك وعينك فخي ودالك نصيبه اذ الصق بدين بدي يعني قن اكاد كوب طور سه
 وقابله قافله و باء موحد ايله ابد كيري عورت كدولادت حينند خدمت ايدر القعيدات قافك ضمي
 وعينك فخي يانك سكونييله كرلر و بالانلر القعيد قافك فخي وعينك كسر بله هدم مقاعد معناسنه و ياري
 تعالينك عن اليمين وعن الشمال قعيدد بدوي قولي قعيدان معناسنه در زير افعيل و فاعله واحد و ثنيه
 و جمع برابر اولور كقوله تعالى انار سول رب العالمين وقوله تعالى والملائكة بعد ذلك ظهير وقعيد شول جكر كه در
 كدا وك فنادي هنوز برابر اولماشدر وقعيد شول صيد ديرلر كصيدا كاردندن كله تطيحك مقابلي درون طيح
 نوك فخييله و طاء مهمله نك كسر بله در وقعيدك لا تيك وقعيدك الله لا تيك ديرلر بونلر عرب بينه بين
 اولدوغنه بناء بونلر ك ايكيمي دخی مصدر لر در فعل مقدر بله منصوب استعمال اولمشدر در ومعنى بصاحبك
 الذي هو صاحب كل نجوى ديكدر يعني سنك هدمك حتى كه جميع اسرار واقف دركه مراد حق تعالى در
 نته كم شد نك الله ديرلر سالتك بالله معناسنه القيد قافك كسري وعينك سكونييله قعيد معناسنه در قسم
 اولمقه يقال لا تيك قعدك ولا تيك قعدك الله مثل مامر القعيدة قافك فخي وعينك كسر بله غرار در ايجنه
 متاع قورلر وقعيد شول قومه ديرلر كه اوزن اوليه وقعيد الرجل رجلك عورتي دركه هدم معناسندن
 ما خود در القعاد قافك ضيمه كذلك رجلك عورته ديرلر كه زوجه معناسنه در وقعاد كوني رملكه دخی
 ديرلر يقال مني اصابتك هذا القعاد المقعد ميمك ضمي وقافك سكوني وعينك فخييله اقسق نك معناسنه
 نقول منه اقع الرجل على البناء للمجهول ومقعد شول مه يديرلر كديك دون اشاغه يا تش اوليه وصاحب
 صراحتك مقعد پستان فرو بسته ديدكي مطابق دكدر فر ونشسته كركد رغالبا نصيف اولمشدر
 القعد قافك ضمي وعينك سكوني ودال الينك فخييله والقعد قافك ضيمه وعينك سكوني ودالك ضيمه
 جد كين قريبالا اولن كسني يعني بابا لر معمر اولمغه جدا اعلايه واسطه سي زوله عبد الصدين علي بن عبد الله
 بن عباسه قعد دني هاشم ديرلر رجعتن مدح اعتبار ايدرلر لان الولاء لكبر و رجعتن دم اعتبار اولنور
 قوه كسني راو غلي اولمغه صغفدن خالي اولد غيچون زير اقوجه او غلي اولنلر ضعفه نسبت اولن كلسدر
 الا فهد همزه نك فخي وقافك سكونييله شول كسني در كه يرمقار ينك اوجيله بورر اوجك لري يره بيشتر
 وطوار جنسندن شول حيواند يرلر كبل كيري اكليموب طر نعينك اوجن بصبه يقال فرس اقد اي بين القعد
 يعني اسكان طرفي اوجن بصبه و بوعيو بدن عد اولنور ابو عبید ايتدي قعد ايا قدن غيري رده اولماز اصمعي
 ايتدي قعد دوه نك الر ينك خفي يا خود ابقار ينك خفي انسي جانبته يعني احوه مابل اولمقد يقال قعد فهو
 اقفد و اگر جانب وخشيه يعني طشره مائل اولو رسه اكا صدف ديرلر وقعد رجس دليند صار غفه
 ديرلر يقال اعثم القعد يعني اوجن صاليو رسه القعدان فختينله عطارك متاع قود غي نسبه خر بطه عطار
 معناسنه فارسى معر بدر القلاده قافك كسر بله شول نسبه در كه بيوت بغيرلر التقليد على وزن التكريم قلاده

قعد

قعد

تقوى

تقوى باله تعالى فختينله ولا ملك ضمي وتشد بدبله قلاده تاقق يقال قلدت المرأه فتقلدت عي وتقليد دينه
 تابع اولمق وولا بدين ايش اصمق و تقليد بدنه حج قرياني معلوم اولسون ديو بوننه بر نسبه بعلق وتقلد
 السيف قايحي قلاده ايدنك المقلد ميمك ضيمه ولا ملك فخي وتشد بدبله اوموزده اولن قلع باغنك يري
 وشول بوكر كاتد يرلر كه جمله دن اول كاد و كيجون اكا علامت اصارلر تاكه اول كلدوي معلوم اوله القلد قافك
 فخي ولا ملك سكونييله اي بوكك يقال قلدت الخيل اقلده قلدا من الباب الثاني اذا فخلته وقلد شول بلا زكه
 كوموشدن بوكش اوله القلید قافك فخي ولا ملك كسر بله والمقلود ميمك فخي ولا ملك ضيمه بوكش اي
 القلد قافك كسر بله ولا ملك سكونييله شول كوندركه حمای ربع اول كون كور بوسيدن جاع قافله سنه قلد
 ديد بلر مكه مشرفه اي ايكي كون اشري كلد كيري ايجون ووقتيه بغان يغمون دخی ديرلر يقال سقتنا السماء
 قلدا في كل اسبوع اي مطربا الوقت القلدة قافك كذللك كسر بله ولا ملك سكونييله بر نسبه نك دینه چوكن
 يومزي دزد معناسنه الاقليد همزه نك كسري وقافك سكوني ولا ملك كسر بله مفتاح المقلد ميمك كسري
 وقافك سكوني ولا ملك فخييله شول مفتاح دركه اورق كي اكري درانو كه كاه اولوراه ت بوكرلر قوري بونجه يي
 بوكرلر كي المقاليد ميمك فخي ولا ملك كسر بله مقلدك جيمي مفتاحلر معناسنه الا قلاد غرق اتمك يقال قلد
 البحر على خلق كثير اذ غرقهم كانه اغلق عليهم القعد قافك وميمك ضمي ودالك تشدد بدبله قوي ومحكم اولن نسبه
 القعدة كذلك ضمتينله ودالك تشدد بدبله قندك موثني قوي معناسنه الا تهداد همزه نك كسر بله وقافك
 سكونييله دوه باشن بوقر و قالد رمق يقال القهد البعير القهد اذا ارفع رأسه القند قافك فخي ونونك سكونييله
 شكر تشندن حاصل اولان بال المقنود على وزن المقصود والمقند ميمك ضمي ونونك فخي وتشد بدبله شكر تشن
 نسبه يقال سوبق مقنود ومقند وسوبق سبنك فخي وواوك كسر بله قاوت ديد كيري نسبه كه بغداد ابدن
 ايدرلر بست معناسنه القند بد قافك كسري ونونك سكوني ودالك كسر بله سوبجي حمر معناسنه اصمعي ايتدي
 قند بد اسفند كي در حمر دكدر اسفند همزه نك كسري وسبنك سكونييله وقافك كسري ونونك سكونييله
 برنوع شر ايدرلر كه ايجنه خوب رايجه لو نسبه لر قورلر القند اوة قافك كسري ونونك سكونييله فعلاوه وزني
 اوزن شول كسني يديرلر كه خفيف اوله يقال رجل قند اوة اي خفيف بو كسائي روايي در قرا ايتدي قند اوه
 شول ناقيه ديرلر كه سريع اوله ابو مالك ايتدي يقال ناقة قند اوة وجل قند اوي سريع وقند اوه كسكين
 كسره دخی ديرلر يقال قندوم قند اوة اي حاد و ابو مالك غيري قند اوه ديدني فابله القهد قافك فخي وهانك
 سكونييله قهب كي شول اق نسبه يي ديرلر كه زياده اق اوليه نوز اوله القهاد قافك كسر بله بريك ايدرلر القود
 قافك فخي وواوك سكونييله والمقادة ميمك فخييله والقيدودة قافك فخي ويانك سكوني ودالك ضيمه بونلر ك
 اوجي دخی يدمك معناسنه در يقال قدت الفرس وغيره اقوده قودا ومقادة وقيدودة وقود انلره دخی
 ديرلر خيل معناسنه يقال مر بناقود وقود قضا ص ايتمكه دخی ديرلر يقال قاده السلطان من اخيه الا قاده
 همزه نك كسر بله انلرو يرمك تقول اقدنك خيلا اي اعطيتك خيلا تقود هاوا قاده قضا ص ايتمكه دخی ديرلر
 يقال اقدت القاتل بالقتيل اي قتلته به القود قافك فخي وهمزه نك ضيمه شول ايتدي يرلر كه بدكه كلوب
 صاحبينه مطيع اوله الاقتياد همزه نك كسر بله وقافك سكونييله بدملك قود معناسنه يقال قاده واقتهاده
 يعني التقويد جوق يدمك يقال قوده شدد لكثرة الاقتياد همزه نك كسري ونونك سكونييله خضوع
 وخشوع و بيلمك تقول قدرته فانقادى الاستقادة يولان تسليم ايتمك تقول استقادى اذا اعطاك
 مقادته واستقاده حاكمدن خصمك قود اولماسن طلب ايتمك يقال استقدت الحاكم سألته ان يقيد
 القاتل بالقتيل القود فختينله قضا ص المقود ميمك كسر بله شول ايدرلر كه يولان يا خود اويانه

قعد

قعد

قعد

قود

بغلبه و بطواری انوکه بدرر القاندیدی القواد قافل ضمی و اوک تشدد بدله جمعی بدیجیلر معناسنه و القادة تخفیفله کذلک جمعی بدیجیلر معناسنه الاقود همزه نك فتحی و قافل سکونیه زیاده یدک کایحی ات بقال فرس اقود ای بین القود و اقود دبوشول ات دیرلر که بوبنی و ارقه سنی اوزن اوله و اقود بوسک طاعه دخی دیرلر و رجالدن شول کسنه یه دخی دیرلر که بوبنی یرک اوله و بوبنی یرک اوله اقود دیدکری کسه یه التفاتی اولدو و غیچوندر اطعامه بخیل اولان کسنه یه اقود دیرلر حین اکلله بر جانیه التفاتی اولدو و غیچون ت که بر کسنه یه نظری طوش اولوب چاغرمق لازم کله القوداء قافل فتحی و اوک سکونی و الفک مدیده اقود ک مونئی یقال ناقه قوداء و قوداء شول بوقشه دیرلر که زیاده بوسک اولوب کوکه چکامش اوله القود قافل ضمیله اقود ک جمعی یقال خیل قب قود و قب قافل ضمیله ارقش یرق اولمش اثره دیرلر القیاد بد قافل فتحی و دالک کسر بله شول دبشی مرکبلر در که اوزون اولار اتن طوال معناسنه القینود قافل فتحیله واحدی بر مرکب معناسنه القید قافل فتحی و یانک سکونیه برنسنه یی بغلق و یاغک کندو یه دخی اطلاق اولنور و قید بنی ثعلبه بر انک ادبدر و سمر انجیلر یی بریره کتومکچون صار یلن صرمه یه ده قید دیرلر و قید مقدار معناسنه ده کاور یقال بنهما قید رخ ای قدر مخ القیود ضمتبنه قید ک جمعی باغلمعناسنه التقید تانک فتحیله و قافل سکونیه باغلق بقول قیدت الدابة و قیدت الکتاب اذا شکلتها یعنی انوک اعجامن بر اوریینه قویب ضبط ایلنسک المقایید میمک فتحیله و یانک کسر بله بغلوا اولن نسنه ل بقال هولاء اجمال مقایید ای مقیدات یعنی بغلوه در در قید الا و بد قافل فتحی و یانک سکونیه غایت بوسک اولان ات دیرلر زیر اصد حیننه و خوشی قاصمه دن منع ایدر قید الفرس دوه بویننده اولن بر نوع طاعه دیرلر کنبو قاغی شکلنه در و یومهد بله بوشکلله در دوتصویر اولن شدر المقید میمک ضمی و یانک فتحی و تشدد بدله بوقاغی یری که انک یاغنده در و خلخال یری که عورت یاغنده در القاد مقدار معناسنه یقال بنهما قادر مخ ای قدر مخ القید قافل فتحی و یانک کسری و تشدد بدله شولات در که بدمک دبلسک تابع اولوب مخالفتا یمیه القیاد قافل کسر بله شول اب در که انوکه طور بدیلور قیاس بوادی که قید یانک کسری و تشدد بدله و قیاد قافل کسر بله قودک تصرفتند ذکر اولنه اما جوهری قیدک تصرفتند کتور مشدر فصل لکاف الکود کافل فتحی و همزه نك ضمیله صرب اولان یوقش بقال عقبة ککو و دای شاقه المصعب التکاد فتحیتبنه و همزه نك ضمی و تشدد بدله برنسنه مشکل اولق یقال نکا دنی الشی اذا سق عليك التکاو و فتحیتبنه و همزه نك کذلک ضمیله بعناه یقال نکا دنی الشی تفعل و تفاعل ایکسدر بر معنایه در انکید کافل فتحی و یانک کسر بله جکر انکید کافل کسر بله و یانک سکونیه کذلک جکر معناسنه مثل کذب و کذب الاکباد همزه نك کسر بله بر کسنه نك جکر ناور متی بقال اکبت الرجل اذا صبت کبد الاکباد همزه نك فتحیله و کافل سکونیه کبد ک جمعی جکر ل معناسنه و انکید کافل فتحی و یانک سکونیه کذلک جکر معناسنه در اصلی کبد رخ رک اصلی فخذ الدخی کی و کبد بر کسنه نك جکر ناور معنه دخی دیرلر نقول اکبت الرجل اذا اصبت کبد کبد السماء کافل فتحی و یانک کسر بله یاخود سکونیه وسط السماء معناسنه التکید نك فتحی و کافل سکونیه لورته لوق بقال کبد النجم السماء یعنی بلد زسمائی اورت لندی التکید فتحیتبنه و یانک ضمی و تشدد بدله و رته کاک بقال نکبت الشمس اخضرت فی کبد السماء و تکبد برنسنه قوی و غلیظ اولق کیدت السماء کافل ضمی و یانک فتحیله کوک اورت لری کو یا که ابتدا اکینه وزنی اوزن تصغیر النوب صکره جمعی اولمشدر کبد القوس کافل فتحی و یانک کسری یاخود سکونیه یا بک قبه ضمه سنک ابکی طرفنده اوق دکن یرلر ینک مابنی در المکود میمک فتحی و کافل سکونیه جکر ناور لمش کسنه الاکبد همزه نك فتحیله اگر فوزنی اوزن شول کسنه در که اورت الفی فرموده اوله و بومقوله

اولان کافل اولونب طي

بطی السیرا و لو را نکند ، کافک فتحیه و الفک مدبله شول عورت در که اور تلخی فرموده اوله و کیداء شول یاب
دیر که قبضه می ابله ال ایه سی طوله الکید فتحیه قائل شدت معناسنه قال الله تعالی لقد خلقنا الانسان
فی کذب المکابده میک ضمی و بانک فتحیه برنسنه نک قاتیلن چکمک بقال کبدت الامراة قاسیت شدته
الکید کافک ضمیمه جکر اغری می و فی الحدیث الکید من الحب و عیب عین مهمله نک فتحی و بانک تشدد بد یله صوتی
چو کوب اغزله اچمکندر تنه کم عامه حیوانک حالی بودر سود الا کباد اعدایه دیرل تنه کم اعدایه صهب السبال
دخی دیرل و صهب شول قله دیرل که قورمال اوله اگر چه حد ذاتنه انلرک جکری قره و بیقلری قورمال دکاسه
دخی و اعدایه صهب السبال دبد کتری اکثر یا عربنک عداوتی زومله اولوب رومده صهب السبال چوق
الدوغنه بناء در تنه کم و رابیشدر کباد الابل دوه نک بوکورلی بقال فلان بضرب الیه کباد الابل ای یرخل
الیه فی طلب العلم و غیره الکید فتحیه و الکید کافک فتحی و بانک کسریله اوموزله ارقه نک ماسنی و کشد فتحیه
یربلد نک ابدلر الکید کافک فتحی و دالک تشدد بد یله رابیشدر زحمت چکمک و کسبه دور شکم بقال کددت الشی
من الباب الاول اذا التغبته و یر مقلرله اشارت ایتکه ده دیرل تنه کم سائل اولانلر وقت سوائله اشارت ابدرلر و کد
شول برنسنه یه دیرل که اچمنده بعض برنسنه دوکرلر هاون کی مثلا الکید کافک فتحی و دالک کسریله شول بره دیرل که
ات طرغیهله دوکشم اوله الکید کافک فتحی و دالک ضمیمه شول قوییه دیرل که انوک زصوبینه حمله ایریشله الکواد
کافک ضمیمه برنسنه نک دبنه چوکن برمنی در در معناسنه و چولمکنه قالن شور و اصوصکنه دخی دیرلر
الکید که کافک فتحی و دالک سکونیله بررک برنسنه یه برنسنه فی اورمه دن حاصل اولن اوازی حکایت درو کدکن
یخ سکرته کدخی دیرلر عدو بطی معناسنه و اصمعی آیدی الا کد ادهمه نک فتحیه سرعت ابد یچیلر معناسنه ده
کلور بقال قوم اکد ادای سراع سراع سینک کسریله سر یعلک جمعی در الکید کافک ضمیمه شول زکمر که
دیرل که کاسارمر کبلر نسبت و اضافت اولنوب بنات کد اد دیرلر کرد کافک فتحی و رانک سکونیله بیتون عنق
معناسنه فارسی معرب در و کر در برنسنه یی منع ایتکه دخی دیرلر بقال فلان بکدر القوم کبه بد فحهم و بط دهم
المکاردة میک ضمی و رانک فتحیه منع ابد شکم مطارده معناسنه الکید کافک ضمی و رانک سکونیله طابغه
معروفه در الا کد ادهمه نک فتحیه کردک جمعی در الکید کافک کسری و رانک سکونیله و دالک دخی کسریله
شول خرماد زکه چولنک بوجاقلرنه قالمش اوله الکید کد کردید نک جمعی در چوالله ذی قالمش خرمال معناسنه
الکید کافک فتحیه برنسنه یی اعتبار اولمق بقال کسد الشی کسادا من الباب الاول الکید کساد و اران
نسبه بقال سلعة کسده و سوق کسد بلاه و سلعه سینک کسریله متاع معناسنه در و سوق سینک ضمیمه
بازار معناسنه الکید کافک فتحی و سینک کسریله کسد معناسنه الا کساد هزه نک کسریله بازار کسد اولمق
بقال کسد الی کسد سوقه الکید فتحیه بررک بره دیرل که اوفق طاشبری اولیه الکید فتحیه کذلک برک
یردن یقطع الکید فتحیه و نونک سکونیله و الفک قصر یله الکید و کافک سکونی و لامک فتحیه
و دالک کسریله برک الکید کافک فتحی و میک سکونیله کرلور حزن بقال کمد الی کمد اذا انکم حزنه الکید کافک
فتحی و میک کسریله و الکید کافک فتحی و میک کسریله و مدی ابله حزن کمیلن کسبه الکید کافک ضمی و میک
سکونیله لون متغیر اولمق الا کد ادهمه نک کسری و کافک سکونیله قصار بری پاک ایتامک التکمید تانک
فتحی و کافک سکونیله برنسنه صرمغه برعضوی استمق الکید کافک کسریله بمعناه و فی الحدیث الکید احب الی
من الکی یعنی برعضوی صریقه استمق خیر لودرد و کن اورمادن الکید ضمیمه کفران نعمت اولمق بقال کسد
کنودا من الباب الاول الکید کافک فتحی و نونک ضمیمه کفران نعمت اولان کسبه بقال رجل کنود و امرأه کنود
بلاهاء و کنود شول بره دیرل که اصلا برنسنه بتور میه الکید ضمیمه کنود کی در کفران نعمت اولان کسبه

معنای آنکه کافک فخی و نونک سکونیه کسک بقال کنده اذا قطعه کنده کافک کسری و نونک سکونیه
 یمندن رقیبه نونک بایسی در که اول کنده بن ثور در الکنند جفروزی اوزن دکر بالقرنندن برجنس بالقدر
 الکو کافک فخی و واک سکونیه قریب اولق بقال کادیفعل کذا یکاد کوا المکاده میمک فخیله کذلک
 قریب اولق بقال کادیفعل کذا مکاده ای قارب ولم یفعل و سبویه بعض غیر بدن کدت افعل کذا و اب
 ایتدی کافک فخیله و سبویه ایتدی ابوالخطاب خیر و یزوب ایتدی عرب بدن بر طائفه کیدز بد یفعل کذا
 و ماز بل یفعل کذا دیرل کاد و زال دیکمی مراد ایدینوب حرف کافه فعله یعنی ماضی غایبه کسری نقل ایدوب
 ته کم فعلت ده یعنی صیغه تکلم سائر نقل ایدوب کدت دیرل و اصبعی ایتدی عرب بدن بعض کسینه فی اشیتدم که
 دیردی لا فاعل ذاک و لا کوا پس بوتقل اوزن و اوی اولور و کاه اولور که عسی کله سنه تشبیه ایدوب ان
 داخل قیلورل یقولون کاذر بدن یفعل کذا و کاه اولور دیکل معنای سنه دخی کلور و منه قولهم عرف فلان
 ما یکاد منه ای میاراد منه بقال لا مهمه لی و لا مکاده ای لاهم و لا کاد و تقول لمن یطلب منك الشئ فلا یبد اعطاء
 لا و لا مکاده و کاد بر شبتک قریب و لیسجون وضع اولمشدر کرک ایشلسون کرک ایشلسون پس فعل مجرد عن
 النفی فعلاک عدم وقوعه دلالت ایدر و فعل مقرون بالنفی فعلاک وقوعه دلالت ایدر بعضی ایتدی
 باری تعالینک کاد اخفیها دیدکی قولنده ایدر اخفیها ایدر در ته کم ایدر کاد موضعنه وضع اولق جا زدر
 قال الله تعالی جدار ایدر بدن نقض ای یکاد ان ینقض الیک کافک فخی و یانک سکونیه مکر ایتک معنای سنه در
 بقال کاده یکیده کیدا و المکیده میمک فخی و کافک کسری به کذلک مکر ایتک معنای سنه در و المکیده میمک فخی
 و یانک فخیله یعنی اها اضا و کاه اولور که حر یکید دیرل بقال غیر افلان فلم یلق کید یعنی خر یاوشدی و مکاید
 معالجه معنای سنه دخی کلور بقال هو یکید بنفسه ای یجود بهای یعنی نفسی بدل ایدر و غرائک چاغرمقه جد و جهد
 ایتسنه دخی کید دیرل و قوسمه و عورت خیش کور مکده دخی کید دیرل الکه دان کافک فخی و هانک سکونیه
 مرکب سکر تک بقال که لمار که دان امن الباب الثالث ای عدا الکهاد همزه نونک کسری به سکر ندر مک بقال که دان
 الا کوهد دیا و ری هم ورسون دیوانه سی اوزرینه در مک بقال کوهد الفرخ کوهد اذا ارتعد الى امه لثقه و رق
 زاء معجمه ابله و قاف ابله قوش یا ورسینه دانه ویرمک فصل اللام الید لک کسری به و یانک سکونیه کچه
 غد معنای سنه الیود خمتینله جچی کچه ل معنای سنه ورسنه ره یا شیمغه دخی دیرل بقال لید الشی بالارض
 بلبد لبود امن الباب الاول الید کذلک لک کسری به و یانک سکونیه کچه پان سی بوسیدن ارسلانک
 اکسه سنه اولان قیلر ملبد دیرل و ارسلانه ذولیده دیرل و فی المثل هو امانع من لبده الاسد یعنی ارسلان
 قفاسنه اولن قیلردن منیعیر کدر الید لک کسری به و یانک فخیله لبده نونک جمع در قر به ابله قریب کی الباده
 لک فخیله کیمک که یغور و وقتنده کیرل الید فخیته یوک صوف معنای سنه و قولهم
 ماله سید و الید السید الشعر و الید الصوف یعنی اذک اصلا سبایندن برسنه سی بوقدر و لید دوه صلیان
 دبد کاری اونی یه دن خسنه اولغه دخی دیرل بقال لیدت الابل لبید امن الباب الرابع الیادی لک فخی
 و الفک قصر به جمع در خسنه اولمش دوه ل معنای سنه الید لک فخی و یانک کسری به شول ناقه
 که خسنه اولمش اوله الالباد همزه نونک کسری به اتارقه سنه نکلی قومق بقال لیدت الفرس فهو
 ملید و الباد اکره کچه ایتکه دخی دیرل بقال لیدت السرج اذا عملت له و الباد قریبی حواله قومغه دخی
 دیرل و الباد دوه نونک قوری بولندن و غایتندن لید بغلغه دخی دیرل بقال الید البید اصار علی عجزه لبده
 ویرده اقامت ایتکه دخی دیرل و الباد دوه نونک بهار وقتنده تونی و نونک ظاهر اولوب سمر مک با شلد غنه دخی
 دیرل بقال لیدت الابل اذا اخرج الریبع الوانها و اوبارها و تهیات للسمن الملبد میمک فخی و یانک فخیله تکلی

کنند

کود

کید

کهد

لید

اورمش

اورمشات الیید لامک فخی و یانک کسری به کوچک چوال که ایجنه قریب قورلر التلبید فخیته و یانک فخی
 و تشدید به برسنه ره یا شیمق بقال لبید بهای لصق و لبید قوش یا و زرینه کوکسن اوروب یا تمق بقال
 لبید الطائر بالارض ای جنم علیها و یا صناعه دخی دیرل بقال لبیدت الارض بالمطر الالباده همزه نونک کسری
 و لامک سکونیه بیاقلری برینه اولاشق بقال لبید الورق ای لبید بعضه علی بعض و التلبید لشجره ای کثرت
 اوراقها التلبید علی وزن التکریم ری اصالح بقال لبیدت الندی الارض وندی فخیته و الف مقصوره ابله جیه
 دیرل که سحر و قنند یغار و لبید محرم اولن کسینه باسنه صبح سور مکده دیرل احرام زمانه تاکه قاری برره جمع
 اوله و پریشان اولوب طاعلیه الید لامک فخی و یانک فخیله برره جمع اولمش سنه و اهلکت مالا لید ابو
 معنایدر یعنی جادیکدر و بقال ایضا الناس لیدای مجعون و یوندن لازم کلن بودر که لید جمع معنای سنه ده
 استعمال اولنه و لید شول کسینه دخی دیرل که مسافرت ایتوب بریده قرار طوته و لید شول کرکس لک اخری
 در که لقمان منسوب ایدر و لید لفظی لا ینصرف دکلر زیرا معدول دکلر و عرب طافه سی شوبله روایت
 ایدر لک لقمان شول کسینه در که عاد قومی ائی ایلیر به حر مه کوندن مشلردی تاکه انده کند و رایجون دعا
 ایدوب و اسنقفا ایدر و وقتکه عاد قومی هلاک اولدی لقمان مخیر قلندی کند بهیدی صغریا قالمی پینده
 که اول صغرل صوسر و اوسر طاعنه اولال و بدی کرکس باقی قالمق پینده که اندرک بری هلاک اولسه برینه بری
 دخی کله لقمان کرکسی اختیار ایتدی که اول کرکس لک اخری لید ابله نسیمه اولمشدر و یومعیندن جوهری برکلام
 معجمه ابله تعبیر ایدوب ایتدی مخیر لقمان بین لقاء سبع بقرات سمر من الطب عفری جبل و عرا لیسها القطر و بقاء
 سبعة انسر کما هلاک نسر خلف بعد نسر فاختار النسور فکان اخر نسور یسمی لید او سمر اسمرک جمیدر قره
 یا غر معنای سنه و اظب ظمیک جمیدر اهورل معنای سنه مقصود بقراتی اهورل تشبیه در و عفر شول اهورل دیرل که
 بو بنی قصه اولوب چندان سکرتمه و و عرا یری و خشین معنای سنه در لبید بر شاعرک اسمیدر بنی عامر قبیلله سنندن
 الاخاد همزه نونک کسری و لامک سکونیه عدول ایتک بقال الحدی دین الله ای حاد عنه و عدل و الحد حر مه
 ظلم ایتک معنای سنه و بونک اصلی باری تعالینک قولندن مأخوذ در و من رد فیه الحد بظلم و بظلم ده باز ایدر در
 و الحد قبرک بر جانین یارمغه دخی دیرل بقال الحد للقر یعنی الحد ته الحد لامک فخی و حانک سکونیه قبرک
 بر جانینی او یوب یارمقدن تقول الحد للقر الحد امن الباب الثالث الحد لامک فخیله حد معنای سنه لغت در
 الحد میمک فخی و حانک فخیله یارمش قبر الحد میمک فخی و لامک سکونی و تانک و حانک فخیله صغیر فخی
 کسینه و ملحد دبد کلر بنه باعث صغیر کسینه کامل ایتدی ایچوندر الد بدان لامک فخی و دالک کسری به
 دره نونک ایکی جانبی ولد بدان بیونک ایکی جانبنه دخی دیرل و عر بلرک اللد و دبد کیری لامک فخی و دالک فخیله
 بوندن مأخوذ در و ولد شول دوایدر لک اغرک بر جانینه دوه کرل و فی المثل جری منه مجری اللد و ولد و
 خصومت ایدر بی کسینه به دخی دیرل الالده همزه نونک فخی و لامک کسری و دالک تشدید به لید و دودک
 جمی در اغرک بر طرفنه دکلن دوالر معنای سنه بقال لد الرجل علی البناء للفعل اغر نه دوا و کادی معنای سنه و الد
 بیون جانبلر بنه دخی دیرل اللد و دوه میمک فخی و لامک سکونی و دالک فخیله دوا و لشر کسینه الالده همزه نونک
 کسری و لامک سکونیه دوا ایتک الالده همزه نونک کسری و لامک سکونی و تانک کسری به دوا ایتک بقال الدده
 انا و الد هو اللد بد لامک فخی و دالک کسری به کذلک اغرک بر جانینه دوه کلن دوالر معنای سنه التلد فخیته
 و دالک فخی و تشدید به صاعه و صوله دوه نونک بقال فلان تلد دای یتقلب جینا و شمالا الالده همزه نونک و لامک
 فخیله و دالک تشدید به شد بد لخصومت و لان کسینه اللد لامک فخیله دای یتقلب جینا و شمالا الالده همزه نونک و لامک
 معنای سنه بقال قوم لد و لد شامه بریرک ایدر الد لامک فخیله چوال معنای سنه که ایجنه متاع قورلر

حد

لد

وقت ثاء مثلثه نك خميله انك النله ويا غنده اولن خرده لرينك ايج يوزى و امر د صقل اولن اوغلان بقال غلام
 امر د ولا بقال جايه مرداء النرد تانك وميمك فتي ورنك فتي وتشديد بله برنجه زمان امر د قالمق يقال ترد
 فلان زمانم خرج وجهه و بوني شول وقت ديرلر كه برنجه زمان امر د قاله النرد تانك فتي وميمك سكونيله برنسنه
 دورايمك بقال مرد البناء اذ املسه و مرد الغصن اذ اجرده من الورق يعنى بنايى دورايدوب بداغي بير اقدن
 ايرسه المر بد ميمك فتي ورنك كسر بله شول خرمادر كه بوم شسون ديوسوده براغله المود خمينيله برنسنه
 مارست ايدوب دور شول المارد رانك كسر بله معاند معانسه بقال مرد الرجل مراده من الباب الخامس المر بد
 ميمك كسر بله ورنك دخی كسرى وتشديد بله زياده معاند اولن كسنه مراد ميمك خميله برقييله نك باباسى در
 جندن كه اول مراد بن مالك بن زبد بن كهلان بن سبادر بعضلر ايندى موزورلك اسمى بحار ايدى مئرد اولماغين
 مراد ديد بلر بر قول اوزرينه مراد فعال وزنى اوزن اولور ميم زابد اولماز المراد ميمك فتييله ميمون معانسه در علق
 صكي مراد ديد حصارك اسيد مراد المسد فتييله ليف بقال حبل من مسد وشول ايدوب كه ليفدن ما خود خرمادر
 بير اغندن بوكرلر و كاه اولور كه دوه در بسندن يا خود دوه بو كندن بوكرلر المسد ميمك فتي وسينك سكونيله ابي
 ايوبوك نك نقول مسدت الحبل المسد اى اجيد قتله و مسد بر كسنك خلقنى فرموده وقوى اولمق بقال هذه
 جارية حسنة المسد و حسنة العصب و حسنة الجدل و حسنة الارم و بوجه نك معنارى متقارب در حسنة
 الخلق معانسه در المسود ميم اولك فتي و ثابتنك سكونيله قوى و فرموده اولن كسنه المسودة فرموده اولن
 عورت نقول هي مسودة و معصوبه و مجدولة و ماثرومة المساد ميمك كسر بله فعال وزنى اوزن مسأده
 لغت در بسندن صكره همزه ايله و مسأد ياغ نلومند و بال نلومند ديرلر المصاد ميمك فتييله طاغلك يوقر و سى
 الامصد همزه نك فتي وميمك سكونى و صادك خمي ايله والمصدان ميمك خمي و صادك سكونيله مصادك جمعيدر
 طاغلك يوقر و لرى معانسه المصد ميمك فتي و صادك سكونيله اغز يارن صور مق بقال مصد الر بقى مصد اذا
 مصه و مصد بر كونه نك دخی ديرلر و جماع ايمك معانسه ده كاور بقال مصد ها اذا جماعها المصدة كذلك
 صادك سكونيله صغوق برد معانسه بقال وجدنا لهذا العام مصد قاي برد ابن السكيت ايندى كاه اولور كه
 صادر ايه قلب اولوب مرده ديرلر المصد ميمك فتي وعينك سكونيله كتمك ذهاب معانسه بقال معد فى الارض
 اذا ذهب و سر عتله چكك معانسه ده كاور بقال معدت الشئ الامتداد همزه نك و تانك كسر بله كذلك تيز
 چكك معانسه بقال امتعدت اى اجتذبت به سرعة المعد ميمك فتييله وعينك سكونيله سريع معانسه بقال
 بعير معدى سريع و تازه و تر معانسه ده كاور كرك اوتدن اولسون كرك خرمادن اولسون بقال بسر تعد
 معدى رخص غرض يعنى تازه و تر بعضيلر ايندى معدت بعد اتباعا كلسدر مستقل معانسى يوقدر المعد
 ميمك فتي وعينك كسر بله قور سق كه انسانه اول شول شكنبه منزله سنه در كه كوش كتورن حيوانانده و اردر
 المعد ميمك كسرى وعينك سكونيله كذلك معد معانسه لغت در ابن السكيت رواينده المصد ميمك فتي
 وعينك سكونيله انك النند بر شيش در كه قلى بولنوب مياض بلسون ديوبادرلر زراقل يولونسه مياض
 بتر و معد تازه و تر اولان سنه يه دخی ديرلر و معد غدا الندر و معد دخی ديرلر بقال معد الرجل عيش ناعم فغدا
 من الباب الثالث اذا غدا عيش ناعم ابن الاعرابى دخی بو كذا ذهب اولدى و فر ايندى معد فى عيش ناعم فغدا
 ديرلر و معد امكه دخی ديرلر بقال معدت السخلة امها تغد ها معد اى رضعها بقال وجدت صر به فغدت
 جوفهاى مصبته و صر به صاد مهمله و راء مهمله نك فتييله و اخر نك بقاء موحه ايله قرمزى صغنه ديرلر كه طلع
 اغاجنه حاصل اولور كويكه تيز كى اولور و كاه اولور صر بيم معد ديرلر و سدر اغاجنك صغنه دخی معد ديرلر

الامعاد همزه نك كسر بله و ميمك سكونيله جوق ايجمك بقال امعد الرجل اذا اكثر من الشرب و امعاد دوه كوشكن
 امر مكه دخی ديرلر و كاه اولور كه عورت امعدت هذا الضمى فغدى دى رينى امدى معانسه المقدى فغدى نيله
 و ذلك تخفيفه و شرب ايدوب كسلسدن بذرلر شام شر بقاء برينى نسنه و لنور المكد خمينيله قامت ايمك بقال
 مكد بالكان مكد اذا قام به المكد ميمك فتي وكافك خميله سودى برقرار اولوب اكسلىن ناكه المكد ادميمك فتي
 وكافك سكونى والفك مديله كذلك سودى برقرار اولان ناكه نكدا كى الماكدة كافك كسر بله شول قيودر كه
 صويى برقرار اوله يعنى صويى بر بويى اولوب متغير اوليه الاملود همزه نك خمي وميمك سكونى ولا مك كذلك
 خميله تازه و تر اولن نسنه ناعم معانسه بقال رجل املود الاملود همزه نك كذلك خميله تازه و تر اولان عورت
 يعقوبلن بوييله و ايت اولنش الاملد همزه نك فتي وميمك سكونيله اكرم وزنى اوزن تازه بكه معانسه بقال
 شاب املد الملد ميمك فتي ولا مك سكونى والفك مديله تازه جوان اولان عورت الملد فغدى نيله تازه لك التليد
 على وزن التكرم ملامق بقال ملدت الادم اذا امرته يعنى سخطيا فى ملايم قلستك الامليد همزه نك كسرى
 وميمك سكونيله دور اولان قيا الميس كى المهد ميمك فتي و هانك سكونيله اوغلان بشكى ومهد و شيمك معانسه
 دخی كاور بقال مهدت الفرائش مهد اذ بسطته و وطأت المهاد ميمك كسر بله دوشنلن نسنه فراش معانسه التهييد
 على وزن التكرم برنسنه فى دورايدوب هموار ايمك و غبر ايمك و غدرى قبول ايمكه دخی ديرلر الامتداد همزه نك
 كسر بله ذوه نك اوز كى دوشكلا و اولوب يوجه اولمق التهييد على وزن التكرم تمكن معانسه مهدد على وزن جعفر
 اسماء نسادن در بوسيمويقندن فعلل وزنى اوزن در ميم نفس كله دن در و اكر زابده اوليدى دال ادغام اولور دى
 مفركى و مزكى پس ثاب اولدى كه دال ملحقد رزير ملحق اولان حرف ادغام اولماز المييد ميمك فتييله و يانك
 سكونيله حركت ايمك بقال ماد الشئ يبيد ميد اذا تحرك واغاج بود قلى صالغنه دخی ديرلر بقال ماد
 الاغصان اذا تحركت و تمايلت و بر كسنه صالتي صالتي يور ييكه دخی ديرلر بقال ماد الرجل اذا تحركت و بر كسنه
 بغدى و يرمكه دخی ديرلر بقال ماد هم جيد هم وهولغة فى مارهم خير هم من الميرة و ميرة طعامه ديرلر بغداى
 معانسته المئداد ميمك خميله شول كسنه در كه اندن بغداى و يركلر رجالاته المائدة همزه نك كسر بله شول
 جوان در كه نك اوز رنه طعام اوله و اوز رنه طعام اولما بحت مائده دخی ديرلر خوان ديرلر و ابو عبيد ايندى مائده
 فاعله در مفعول معانسه عيشه راضيه كى مرضيه معانسه مياده ميمك فتي و يانك تشديد بله برعو رنك
 اسيدر المييدان ميمك فتييله واسع ير الميادين ميدانك جمعى واسع يرلر معانسه مائده بر طاغلك ايدوب ميد
 ميمك فتي و يانك سكونيله ميد معانسه ده لغت در كه غير ديك اولور و فى الحديث افسح العرب ميد لى قرش
 ونشأت فى نبي سعد بن بكر و بعضيلر بونى من اجل لى ايله تفسير ايلدى يعنى بن افسح عرب يدغم قرشيدن اولوب و غم
 سبيدن فضل النون الناد نونك فتي و همزه نك فتي والفك مديله فعال وزنى اوزن والنادى اخر نك الف
 مقصوره ايله بلا و افت ذاهيه معانسه النجد نونك فتي و حيمك سكونيله يوكسك اولان يوكسك يول وشول
 نسنه كه انوكله او زى نيت ايدوب قيمتو متاعلر دن و نجد مصلحتن تيز كورن كسنه ييد دخی ديرلر بقال رجل نجد
 فى الحاجة اذا كان احيا فيها لى سر يعا و نجد بهادر معانسه ده كاور و غلبه معانسه ده كاور بقال نجدت
 الرجل انجد اذا غلبته النجد نونك كسر بله نجد ك جمعى يوكسك يرلر معانسه النجد خمينيله نجد ك جمعيدر
 يوكسك يرلر و قيمتو متاعلر معانسه كه انوكله او زى نيت ايدوب زوالا نجد همزه نك فتي و حيمك خميله كذلك جمع
 ومنه قولهم فلان طلاع انجد و طلاع الشيا اذا كان ساميا لمعالى الامور على متصبلره و يوكسك يرلر ايرشسه
 الانجد همزه نك فتي و حيمك كسر بله نجد ك جمعى در جمع اولمق اوزن التخييد على وزن التكرم زيت ايمك

مقد
مكد

ملد

مهد

ميد

ناد

نجد

مسند

مصد

معد

معد

الحاجه نونك فخياله وحيك تشدد بدله بساط دوشين كسبه فراس معناسنه ويصاد قلر ديك كسبه الخديك
 ضمي ونونك فخي وحيك تشدد بدلي و فخياله محرب معناسنه يقال رجل مجيد بالدال المهملة والذال المعجمة جميعا
 اي محرب يقال مجيد الدهر اذا حارب وعرف مجيد نونك فخي وحيك سكويه بلاده عر بدن غور كخلاق دركه
 تهامه در فخر يركه مرتفع اوله تهامه دن ارض عراقه وارحه اكجيد ديرل ونجد مذكر در الاتحاد همزه نونك كسر يله
 بلاد مجيد حقيق وفي المثل اجد من راي حضنا يعني مجيد حقيق كورن وحضن فختينله بر طاعك اسمي در
 واتحاد رفع صوت بدوب دعوت ايمك يقال اجد فلان الدعوة واعانت ايمك يقال اجد اي اعنته الاستجد
 اعانت طلب ايمك يقال استجد في فاجد تاي استعان في فاعنته واستجد ضعفتن صكره قويا ولغه دخي ديرل
 وجرات بدوب جمله ايمكه دخي ديرل عرض مهالدين صكره العجده نونك فخي وحيك سكويه شجاعت معناسند در
 تقول منه مجيد الرجل من الباب الخامس ونحوه قوت وقدرته دخي ديرل يقال رجل ذو قوة اي ذو بأس وشدة
 دخي ديرل يقال لاقى فلان مجدة اي بشدة العجده نونك فخي وحيك كسر به بهادر شجاع معناسنه العجده نونك
 فخي وحيك كسر به بمعناه ونجيد رنج و بلايه دوشن كسبه يد دخي ديرل الاتحاد همزه نونك فخياله مجيد كسبه بهادر ل
 معناسنه مثل يقط وايضا العجده نونك فخي وحيك سكويه مجيد كسبه بهادر كذا لك بهادر ل معناسنه
 ونجود كدخي جحي كلور بيان عمار لى معناسنه العجده نونك فخي وحيك فخي والفك مد به مجيد كسبه بهادر ل
 كذا لك المناجدة ميمك فخي وحيك فخياله اعانت ايمك يقال ناجدة المناجدة بكسر الجيم قتال بدخي كسبه
 مقاتل كي العجده فختينله در ملك يقال مجيد الرجل من الباب الرابع بعد مجيد اي عرق من على اوكرب وكرب كافك فخي
 ورائك سكويه غم ونحوه ديرل المجود ميمك فخياله ونونك سكويه رنج و بلايه دوشن كسبه بهادر ل مجيد مجيد
 فهو مجود المجود نونك فخي وحيك فخياله بيان جاري كه يوك كوتر ميه و بهضيل ايتدي شول بيان جاري كه يوك كوتر ميه
 اوزون اولوب يوكسك اوله عاصم بن ابي المجود نونك فخياله قرادن بكسبه نونك ادبدر الاتحاد نونك كسري
 وحيك تخفيفيله فلج باغي حبابي السيف معناسنه الناجد وحيك فخياله كافر ووزي اوزن هر قاب كه كاشراب
 قونور كرك چنانغ اولسون كرك غيري اولسون العجده نونك فخياله خوار بدن بر صنف دركه لار مجيد بن عامر
 الحنفى الصبحي در النونك فخياله والنونك كسر به والنونك و نونك و دالك فخياله فخر كسبه بهادر ل معناسنه يقال
 ند البعير يند الخ اذا نفرو ذهب على وجهه شارداو شرو و خمتينله اراق به كسبه بهادر ل وند شول ديه بهادر ل كسبه بهادر ل
 كوكه ابر شملو اوله يوكسك كسبه بهادر ل وند بر نوع طيهه ديرل اصلنده عربي دكادر يوم التناه تانك فخياله ودالك
 تشدد بدله ايرلق كوفي لند نونك كسر به مثل ونظير معناسنه النونك فخياله وند بد وند بد نونك فخي و دالك كسر به كذا لك
 مثل ونظير معناسنه التند بد تشهير ايمك وشد ميمك يقال ند ديه اي شهره وسبع النونك نونك كسري
 وشينك سكويه النونك فخياله النونك كسر به وشينك سكويه كذا لك از مشي طلب ايمك تقول نشدت الضالة
 انشد هانسه ونشد ان من الباب الاول اذا طلبتها ونشد نشد ك الله ديدم ديكدر سالتك بالله معناسنه يقال
 نشدت فلانا انشد اذا قلت له نشدتك اي الله اسألتك بالله كذا ذكرته اياه فنشد اي ذكر الانشاد همزه نونك
 كسر به بلدمك وشعر او فخر التناشد سوال ايد شيمك الاستشاد همزه نونك كسر به وشينك سكويه شعر
 او قوما سن طلب ايمك يقال استنشدت فلانا شعره فانشد نونك فخياله وشينك كسر به شول
 شعر دركه خلق المجيد او فنور النونك فخي وضاك سكويه ترتيب ايمك يقال نصبت متاعه نصبت نصبتا
 من الباب الثاني اي وضع بعضه على بعض التنصيب على وزن التكرم بمعناه شدد للمبالغة في وضعه مترادفا
 و تراصف صق ترتيب ايمكه ديرل النصبت فختينله شول او اسدي دركه بري اوز رينه بغلمش اوله الانشاد

همزه نونك

نشد

نشد

نشد

همزه نونك فخياله نصبتك جحي بغلمش اسبابا معناسنه ونشد شول تحتيه ديرل كه اوز رينه اسباب يغوب ترتيب
 ايدل انشادا الجبال طاغرده اولان شول طاغدر دركه بري اوز رينه ترتيب اولنشد و انشاد السحاب دخي
 شول بلونله ديرل كه بري اوز رينه اوله وانشاد الرجل كسبه شول عيلر يله و طاييلر يله ديرل كه شرفه
 مقدم اولال انشاد نونك فخياله برنسنه دو كسبه يقال نصبت الشئ نقاد امن الباب الرابع اذا فني الانشاد همزه نونك
 كسري ونونك سكويه دو كسبه يقال انشدنا او قومك مالي دو كسبه دخي ديرل يقال انشد القوم اذا ذهبت
 اموالهم وفي زادهم الا انشد همزه نونك كسري وسينك سكويه قدر تن جمله صرف ايمكه ديرل يقال استنفد
 وسعه اي استفرغه المنفذ ميمك فخي و فاك كسر به شول خيمدر كه خصومه مقدورن صرف ايليه وفي
 الحديث ان نافذهم نافذوك و يروي بالقاف على معنى ان ناقشتم النقد صايح يقال نقد الدراهم ونقدت له
 الدراهم من الباب الاول اذا اعطيت نقد ايويد دخي ديرل يقال درهم نقد اي وزن جيد الانشاد همزه نونك كسري
 ونونك سكويه قبض ايمك يقال نقدتهاله فانتقد هالي قبضها و برنسنه متصل بقوب طور مغه ده ديرل
 يقال مازال فلان ينشد بصرة الى الشئ اذا لم يزل ينظر اليه المناقذة ميمك فخي و فاك فخياله حساب صور شيمك
 يقال ناقذت فلانا اذا ناقشته في الامر ومناقشه حسا بلشيفه ديرل النقد فختينله بر جنس قيونه ديرل كه ابقارى
 قصه ويوزي چركن اولور و بنو جنس قيون مجرين جانيده اولور النقد فختينله كذا لك نقدك واحد
 يقال اذل من النقد واصبح ايتدي اجود الصوف صوف النقد يعني طوار تو بلر ينك ايو سي نقد توي در
 ونقد طوار ك طريق صوبلق و ديشلري ديني ايمك در نقول نقد الحافر من الباب الرابع ونقد اسنانه اختري تاكل
 اسنانى تكسر اسنانه نفصير ايمسدر غلط در النقد نونك فخي و فاك كسر به جون اولوب بو يومين اوغلان
 النقدة نونك فخياله بر نوع انجيد و بريرك ايدل انشد همزه نونك فخياله كسري ديد كسري جانور و بولفظ
 معرفه درسته كارسنانه اسامه ديرل علم جنس اولمق اوزن ومنه قولهم بات فلان بليل نقدي كسري كسبه بهادر ل
 كسبه بهادر ل زير كسبه بهادر ل او يومان النكد فختينله مضايقه اوزن اولوب مشند اولمق يقال نكد عبثوم نكد
 نكد امن الباب الرابع وقيونك صوبي اوزن اولمق دخي ديرل يقال نكدت الركيه اي قل ماوها النكد نونك فخي و كاكف
 كسر به چتن كسبه بهادر ل معناسنه يقال رجل نكد اي عسر الانكاد همزه نونك فخي ونونك سكويه نكد كسبه بهادر ل چتن
 كسبه بهادر ل معناسنه يقال قوم انكاد المناكيد ميمك فخي و كاكف كسر به كذا لك جحي المناكدة ميمك فخياله و كاكف
 فخياله چتنك ميمك يقال ناكه فلان التناك تانك فخي و كاكف فخياله كذا لك بري ربه چتنك ايمك يقال هما
 يتناكدان اذا عسرا الانكاد همزه نونك فخي ونونك سكويه مشووم اولان كسبه بهادر ل نونك فخي و كاكف سكوي
 والغث مد به شول نونك فخي و نونك سكويه نونك فخي و نونك سكويه مشووم اولان كسبه بهادر ل نونك فخي و كاكف سكوي
 همزه نونك فخي ونونك سكويه نونك فخي و نونك سكويه مشووم اولان كسبه بهادر ل نونك فخي و كاكف سكوي
 ديشلدر الانكاد مازن و يربوع هالي ذا اليوم اشتر مجموع النود فختينله شول تازه قرمه سي در كه
 هنوز يوم لغمه بشليه يقال نهدي الى العذ وينه من الباب الثالث اذا نهض يعني قن عد و به خصومه طور سه
 ونه و قرك ميمك فخي و فاقمغه ديرل يقال نهدي الجارية نهدي نهودا من الباب الاول اذا شرف وكعب بالانشاد
 لغة في كعب يوفع ل جميع نسخ موجوده صيغه نونك كسر به و نونك كسر به والنه نونك فخي
 قالمش قرانهد نونك فخي وهانك سكويه شول ات كه فرموده ويوكسك اوله تقول منه نهدي الفرس نهودا
 من الباب الخامس ونهدي عالي شنه لره مباشرت ايدن كسبه بهادر ل نهدي نهدي نونك فخي و نونك فخي
 وهانك سكويه يوكسك قوم المناهدة ميمك فخياله وهانك فخياله خنك ايمكه قيام كوسترمك ومناهه

نقد

نقد

نكد

نكد

واوك كسرى وداك نشد بد به محبت معناسنه تقول منه بودى ان يكون كذا ودوست معناسنه ده كاو راود
 واوك فخياله محبت معناسنه و بر طاعتك اسعید و بر بتك اسعید كه نوح هم قومك ایدی صكره كاب قبيله سنك
 اولدی دومة الخندل دبد كاری حصارده محفوظ ایدی و عبد و دنام كسنة بودندن اوتر و نسیمه اولمشدر
 و الموده سیمك و واوك فخياله كذلك محبت معناسنه در الاود همزه نك فخی و واوك خیمه و دك جمیدر قد حله
 قدح و ذبله اذوب كی الودید كذلك دوست معناسنه الا واء همزه نك فخی و واوك كسرى به و دبك جمی
 دوستلر معناسنه التواد تانك فخیله سوشمك الود و دواوك فخی و دالك خیمه محب معناسنه الود واء واوك
 خیمه و دالك فخی و الفك مدبله دوستلر معناسنه بقال رجال و داء يستوى فيه المذكور و الماوث لكوبه
 و صفاد اخلا على وصف للبالة الورد و ضتبته حاضر اولق يقال ورد فلان و ر و اذا حضر الا براد همزه نك
 كسرى به حاضر قلق يقال اورده غيره ای احضره الاستيراد كذلك حاضر قلق معناسنه بقال استورده الورد
 واوك كسرى به جزء معناسنه بقال قرأت وردی و ورد صوبه كلكه دخی دیرلر صدرك مقابلی در و ورد و راد
 معناسنه دخی كلور صوبه كلیچیلر معناسنه الورد و واوك خیمه و رانك تشدید به شول كسنة لدر كد صوبه كلورلر
 و ورد سینه طوندخی كونه دخی دیرلر تقول وردة الحی اذا اخذت لوقت المور و د میك فخی و رانك خیمه سینه
 طوئش كسنة براعرابی ركسنة به ایتدی ما اما افراف المور و د یعنی اسمك لو كسنة نك افاقته علامت ندر
 ایتدی الر حضا یعنی درلك در وارد الاربه بورنی اوجی اوزن اولان كسنة بقال فلان وارد الاربه اذا كان فيها
 طول و اربه همزه نك فخیله و رانك سكونیله بورنك یومشقی رینه دیرلر التور و فخبته و رانك خیمه بلوك
 بلوك كلك بقال تور لخیل البلدة ای دخلتها قلیلا قلیلا قطعة قطعة جبل الو ربدو واوك فخی و رانك كسرى به
 بر طمر درك عرب طافه سیه پندن در دیوزم ایدرلر و ونین شه طمر دبد كاری طمر درك میونك ابكی جانیله
 اولان قالن طمر لدر الورد و واوك فخی و رانك سكونیله كل دبد كاری معروف چچكدر الورد كذا وارك فخی
 و رانك سكونیله و ردك واحدی در بر كل معناسنه و كل ركنه بكر دك ایچون ارسلانه دخی و رد دیرلر و اولون
 اولان اتدخی و رد دیرلر كه اول طوری ابله اشقر پندن اولان رنكدر و ورد مؤنثه اطلاق اولنور الورد و واوك
 خیمه و وردك جمی در مثل جون و جون و جون و سیاهه اطلاق اولنور اضداد دندر الورد و واوك كسرى به
 كذلك جمی الورد و واوك و رانك خیمه ات و رد نكلو اولق يقال ورد الفرس یورد و ردة من الباب الخامس
 ای صار ورد الورد و واوك ضمی و رانك سكونیله شول رنكدر كطوری ابله ال پندن اوله غبسة و شقرة كی
 و غبسة غنین معجه و سین مهله ابله كول رنكده اولقدر خاكسری معناسنه الا بر دات و رد رنكده اولق
 بقال ايرد الفرس كا تقول ادهام و اكات و بواصلته اورد ایدی و او یا یقلب اولندی ساكن اولوب ماقبلی
 مكسور اولد غیچون المور د میك ضمی و رانك فخی تشدید به كل رنكده اولان سینه بقال قیص مور اذا صبح
 علی لون الورد و بومضرج اولندن اچق در و مضرج ضاد معجه ابله و حمله كل رنكندن قوی اولندر الوارد و رانك
 كسرى به یول معناسنه در طریق كی للورد میك فخی و رانك كسرى به كذلك طریق معناسنه الزماورد و رانك
 ضمی و واوك فخی و رانك سكونیله خلیفه لقمه سی دبد كاری طعامدر و معر بدر عامه زماورد دیرلر الوساد
 واوك كسرى به یوز یصدغی الوساده بمعناه الوسائد واوك فخیله جمی در یصد قلم معناسنه الوسد و واوك ضمی
 و سببك سكونیله كذلك جمع در یصد قلم معناسنه التوسید تانك فخی و واوك سكونیله یصدق قومق للتوسد
 فخبته و سببك ضمی تشدید به یصدغی یصدغی بقال وسد الشی فتوسد اجعلته تحت راسه الا یسناد
 كلی اوه قندرمق تقول اوسد الكلب اذا اغریته بالصید نحو اسد الوصیده و واوك فخی و صادق كسرى به واوك

ورد

وسد

وسد

اوكی قناء دار معناسنه الا یصاد همزه نك كسرى به قیوی بغلق تقول اصدت اذا اغلقته و اوصد الباب علی لفظ
 مالم یسم فاعله الموصد میك ضمی و صادق فخیله بغلق قیوی بقال اوصد فهو موصد مثل اوجع فهو موجع قال الله
 تعالى انها علیهم مؤصدة قالوا مطبقة یعنی قیاشدر الوصیده و واوك فخی و صادق كسرى به شول اغل در كه مال
 حفظی ایچون بدرلر خطیره كی نهایت خطیره اغاچدن و اغاچ بودا قلدن چورلن اغل در و وصیده طاشدن
 چورلن در الاستیصاد همزه نك و تانك كسرى به اغل طوئق تقول استوصدت فی الجبل اذا اتخذت فيه الوصید
 واوك فخی و صادق كسرى به كوكاری بری رینه قریب بتن اوت الوطد و واوك فخی و طانك سكونیله برنسنه ی
 طور قق و قیل قلق بقال و طدت الشی اطده و طدامن الباب الثاني و سدا یتك معناسنه كاو ربقال و طدت علی
 باب الغار الصخر اذا سد تبه و تضدته علیه و و طد برنسی دی به صقمغه دخی دیرلر مثل و هصه و غره و هصه صاد
 میله ابله و غر غن و راء معخبته برنسنه ی صقمق التوطید علی ورن التكریم بمعناه تقول و طدته توطیدا
 اذا بته و نقلته التوطد فخبته و طانك ضمی و تشدید به ثابت اولق المیطدة میك كسرى به شول اغاچدر كه
 دله حك الت انوكه طویلر رأس المثقب معناسنه الوطائد و واوك فخیله یا یونملى قواعد بیان معناسنه
 الواطد ثابت معناسنه الطادی كذلك ثابت معناسنه در واطدك مقلوبی در الوعد و واوك فخی و عینك
 سكونیله خیره و مشترده استعمال اولنور قال الفراء بقال وعد ته خیر او وعد ته شر او فخبته خیری و شری بری
 برندن فرق ایتك اسنسه لخریده وعد وعدة دیرلر و مشترده ابعاد و وعد دیرلر یس عد اصلند و وعد ایدی ها
 و اودن عوض اولمشدر العدات عینك كسرى به عد نك جمی و عدلر معناسنه و وعدك جمی كلز و عد نك نسبنده
 عدی دیرلر زنه ده زنی دبد كاری كی و اوی رد ایتلر شبة ده رد ایتلر كاری كی اما فرائد و ی و زنی دیرلر شوی
 دبد كاری كی و اوی رد ایتكله و كاو اولور عد نك اضافته هاسن اسقاط ایدوب عد الامر دیرلر عدة الامر
 معناسنه العدة عینك كسرى به احسان ایتكی بوینه الملق در الایعاد همزه نك كسرى به و الوعد و واوك فخی
 و عینك كسرى به شرة یت ایتد و كن خبر و یرمك فخبته شرة یت ایدوب با حریفه استعمال ایتسه لالفه
 استعمال ایدرلر بقال اوعدن بالسن الميعاد میك كسرى به و وعد ایتك و وعد زمانی و وعد مكافی الموعد
 میك فخی و عینك كسرى به كذلك مصدر معناسنه واسم زمان واسم مكان معناسنه ده كلور و ده نجلین در
 هر فعل كه انوك اولی و او یا خود یا اولوب مستقبلمده دوشش اوله یعد و یزن و یهب و یضع و یئل كی صغیق
 معناسنه مستقبلك عین الفعلی مكسور اولم عین انوك مصدری واسم زمانی واسم مكافی دخی مكسور العین
 كلور و واسقاط اولد قدن صكره مضارعك عین الفعلی مكسور اولد غنه و مفتوح اولد غنه اعتبار یوقدر
 الابقاج كلكه كدند زنه كشدركه انلر موحد و مورق در اسم رجله و موكل در اسم موضعك یا خود یرجك اسنبد
 و مورق در اسم موضعك كد بونلر جمله سماعا در قیاس بودركه كسرى به كله لرو كرمضارعك عین الفعلی مفتوح
 اولوب و او ثابت اولور سه یوجل كی قورق معناسنه و یوجع كی اغرمق معناسنه و یوسن كی امر غمق
 معناسنه عین الفعلی اسم زمانند واسم مكانده مكسور اولوب مصدر نك مفتوح اولور موجاله موجل كی
 و اگر اولی حرف علت اولد و غندن غیرى اخرى دخی حرف علت اولور سه مفعل و زنی مفتوح العین
 كلور كرك اولند و واسقاط اولسون كرك اولسون مولى كی موفا كی و موغی كی بلی دن قریب معناسنه و یغی دن
 و فامعناسنه و یغی دن ذكر معناسنه التواعد تانك فخی و عینك خیمه و عا اید شمك بقال تواعد القوم ای وعد
 بعضهم بعضا یو خیره استعمال اولنسه در اما شرده اتعد و ایدرلر الاتعداد به منسنه یه یت ایتد و كن خبر
 و یرمك و اتعد وعد قبول ایتكه دخی دیرلر و برنك اصلی اوتعداد ایدی و او تابه قلب اولنوب ادغام اولندی

وطد

وعد

ویرطائمه انعد یا نعد فو موئعد دیرل همزه ابله ته کم یا تسر دیرل انیسار جزورده و جزور جیمک فخی وزاء
 معجه نك ضيله بوغرلنن دوه و اینسار ذکرولنان دوه نك اعضاسن بولشمك التوعد فختبيله وعینك ضعی
 و تشدید به و عیددن متاً تراولن الواعد خبر و یخی یقال یوم و اعدا ذ اوعد اوله بحر یعنی قن ابتدا سنده اسی
 علامتی بلورسه و یقال ارض و اعدا ذ ارجی خیرها من النبت و عید الفعل ایرکاک حیوانک اوازی قن جمله
 قلدقه جاجر سه الوغد و اوک فخیله و غینک سکونیه خدمت اینک نقول و غدت القوم اغدهم من الباب
 الثاني اذا خدمتهم و و غدت شول کمغیه دیرل کد بوغری طوقلغنه خدمت ایلله نقول منه و غدا الرجل من الباب
 الخامس و و غدت ميسر او قلرندن براوقدر که انوک نصیبی بو قدر و ميسر میك فخی و سینک کسر به قار او یی در
 المواعد میك ضعی و غینک فخیله مواضعه کی دروزنه و معتاده و مواضعه ضاد و خاء و معجبته رفیه کله برار
 سیر اینکدر اصمعی ابتدی مواغه کاه اولور که برافه نك سیرینه دخی اولور بولدش سیرن اعتبار اینک سرن
 زیر اول باقه نك برالی و بریاغی اولر بر بنه موافقت ایدر سیر حالته الوقد و اوک فخی و فاک سکونیه برکسسه
 اوزر بنه ایلکله کلک یقال و قد فلان علی الامیرا اورد در سولا و افندک جیمی دخی کور صاحبه صحب کی و و قد
 طاغک یوقر و سنده اولن قوم که بغلش اوله الوافذ فانک کسر به ایلج اولان کسسه و و افند دوه سور پسندن
 ایلر و کیدن دوه دیرل الا و فاد همزه نك فخیله و فندک جمعیدر و و فاد عربدن بر قوم در الوقود ضمتبيله
 كذلك و فندک جمع در اخیلر معناسنه الوفاة و اوک کسر به اسمد ایلک معناسنه الابداد همزه نك کسر به
 ایلج کوندر مک یقال و فذته انا الی الامیرای ارسلته و ابفاد بر نسنه نك اوزرینه چقوب حواله اولغده دخی
 دیرل بقال للفرس ما احسن ما و فذ حار کهه یعنی نك اوموزی بوکسک اولسه بو به دیرل و خارک حاورا
 مهملتین ابله نك اوموز بنه دیرل و ابفاد سرت اینک دیرل الوافدان یکاقل طعام چینر کن بومری اولان دیرل در که
 انسان زیاد بشلو اولدقه انلر غایب اولور الی استیفاذ برکونه اتورمق که اول یاغ اوزر و اتورمق در دیرل الوقود
 ضمتبيله اودیا کلتمق الوقد و اوک فخی و فاک سکونیه یعناه القدة قافک کسری و دالک تخفیه که کذلک
 بمعناه الوقد فختبيله بمعناه ایشا الوقدان فختبيله بمعناه کذلک یقال و قدت النار و قد الخ التوقد فختبيله
 و قافک ضعی و تشدید به بمعناه یقال و قدت النار و توقدت الابداد همزه نك کسر به و الابداد همزه نك
 و تانک کسر به یا کلندر مق یقال و قدتها انا و استوقدتها ایشا الابداد همزه نك کسری و تانک کسری
 و تشدید به یا کلتمق توقد معناسنه الوقود و اوک فخیله و قافک ضمیله اودون همزم معناسنه و ضمتبيله
 مصدر در اودیا کلتمق معناسنه ته کم مرور ایتدی یعقوب ایتدی و النار ذات الوقود دخی قرأت اولندی
 ضمتبيله الموقد میك فخی و قافک کسر به اودیا کلندر جرق راسم مکندر مجلس کی الوقدة و اوک فخیله
 و قافک سکونیه زیاده اسی اولن کونلر که اون کوندر یا خود این بش کوندر ایام باخو ر معناسنه
 التوکید بر نسنه یی یکمک یقال و کدت العهد و السرج توکید او اکتد تا کید ابعنی و بالوا و افصح الابداد بر نسنه یی
 بغلق یقال اوکده و اکده ایکاد ابعنی ایکسینک دخی مصدری بر در الوکد و اوک فخی و کافک سکونیه قصد
 معناسنه یقال و کد و کد ای قصد قصده الوکاد و اوک کسر به شول ایدر که انکله ایشی صغر کن بغلر ل الولد
 فختبيله حاصل اولان دول مفرد معناسنه و جمع معناسنه استعمال اولنر ل الولد و اوک ضعی و لا مک سکونیه
 ولد معناسنه در بنی اسدک مثللرندن در بوکه ولدک من دم عینک دیرل بغی او غول کوز قانندن حاصل اولور
 و کاه اولور که ولدی ولدک جمع قیلور ل اسدله اسد کی الولد و اوک کسر به ولده لغت در و اوک ضمیله
 و عیرلرک ما دری ای ولد الرجل هو دبد کری نه مقوله کسسه در دیک محندن اولور الولید و اوک فخیله

و غد

و قد

و قد

و کد

ولد

ولا مک

ولا مک کسر به صبی معناسنه و عید معناسنه ده کاور و عیرلرک هم فی امر لاینادی ولید دبد کاریات
 سکرته دن ما خود ذر قنات چاپک اولسه چاغر مدن دخی سکر در اخیلر کعادنی درات زیاده سکر تسون
 دیو چاغر لر بناء علی ذلک هر امر عظیم ده و هر شی کثیر ده بوکلام سو بلنور اولدی قن حصولی ممکن اولسه
 الولدان و اوک کسر به و لا مک سکونیه ولیدک جمع در الولدة کذلک و اوک کسری و لا مک سکونیه ولیدک
 جمع در الولیده و اوک فخی و لا مک کسر به ولیدک موئدی در صبیبه و جاریه معناسنه الولاد و اوک فخی و همزه نك
 کسر به ولیدک جمع در الولاد و اوک کسر به الولادة کذلک و اوک کسر به طوغورمق یقال ولدت المرأة اذا
 حانت ولادها التوالد فختبيله و لا مک ضمیله بری برندن طوغورمق و جوق اولق یقال توالد و ای کثرو اولد
 بعضهم بعضا الوالد لا مک کسر به یا پدر معناسنه و حامله اولان قیون دخی والد دیرل بقال شاة والدای
 حامل ابن السکیت دن بویله روایت ولندی الولدة کذلک لا مک کسر به انه مادر معناسنه الولدان لا مک
 کسر به یا ابله انا یقال هما الولدان التولد فختبيله و لا مک ضعی و تشدید به طوغورمق یقال تولد الشی من الشی
 المیلاد میك کسر به برکسسه نك طوغورمق وقت المولد میك فخی و لا مک کسر به برکسسه نك طوغورمق
 التوالد علی وزن التکریم طوغورمق یقال ولد الرجل غنمه تولد ایا یقال نتج ابله تجا المولدة میك ضعی و لا مک
 فخی و تشدید به خالص ایلین یقال عریة مولدة المولد کذلک میك ضعی و لا مک فخی و تشدید به صرف عرب
 اولین یقال رجل مولد ای عرب غیر محض اللدة لا مک کسری و دالک تخفیه برکسسه نك یاشد اشی هم
 منی معناسنه اخر نه اولان ها اولندن کیدن و اودن عوض در زیر اولادندن مشتق در یقال همالدان
 اللدات لا مک کسر به جمع در اللدون کذلک لا مک کسر به و دالک ضمیله جمع یاشد اشلر معناسنه الومد
 فختبيله و الومدة کذلک فختبيله کچه نك زیاده اسی اولسی یقال ومدت لیلة نمان الباب الرابع و و مد برکسسه
 غضبه کلوب قرمغه دخی دیرل بقال ومد الرجل و هو لغة فی ویدای غضب و حی الوهدة و اوک فخیله و هانک
 سکونیه چقور یه دیرل الوهاد و اوک کسر به چقور یلر معناسنه فصل الهاء الیهید هانک فخی و بانک کسر به
 حنظل تخمی و حنظل حامهله نك فخی و نونک سکونی و طاء معجه نك فخیله قرقه دوکلی دبد کاری نسسه
 که اکا ابو جهل قونی دخی دیرل التهید فختبيله و بانک ضعی و تشدید به حنظل صیوب تخمی الملق یقال الظلم هو
 یتهید اذا سخر ج ذلک لیا کله و طایم طاء معجه نك فخیله دوه قوشنک لرکته دیرل الابداد همزه نك کسری
 و هانک فخیله حنظل تخمی قور بدقد نصکره دیوشر مک بعهانی بریه قیوب برجه کون اوزر بنه صود کوب
 اورمق برجه کره اچسی کید غجه بو به ایدوب بعد دوکوب بشور مک هبود هانک فخی و بانک ضعی و تشدید به
 بنی تمیم و لا یئنه بررک ادبدر الهجود ضمتبيله التهجد فختبيله و جیمک ضعی و تشدید به اویج یقال هجد و تهجد
 ای نام لیا و اویا نلق معناسنه دخی دیرل بقال هجد و تهجد ای سهر و هو من الاضداد التهجد تانک فخی و هانک
 سکونیه اویج یقال هجدنی ای نومی الاهداد همزه نك کسری و هانک سکونیه دوه بو بنی یه قومق یقال
 اهدد البعیرا ذالقی جرانه بالارض وجران جیمک کسر به دوه بو بننک ایح یوزی الهد هانک فخی ایله بنای
 اوینادب ضعیف ایتک بر حیثیته کهه یقلو اوله یقال هد البناء یهد هدا اذا کسره و وضعه
 و هد المصیبة ای او هتت رکنه یعنی مصیبت بر جانبی خراب ایشه و منه قولهم ما هدده کذا ای
 ما کسره اصمعی ایتدی هد رجل ضعیف معناسنه ده کاور قن برکسسه برکسسه یه و عید ایشه ای لغیر
 هدد بر یعنی بن غنی ضعیف دکلم دیرو مدح اولتمق معناسنه ده کاور بقال فلان یهد علی مالیم یسم فاعله
 اذا لثی علیه بالجلد والقوة و جلد جیمک و لا مک فخیله برکک معناسنه در نقول مرت برجل هدد
 من رجل معناه انکاک وصف محاسنه و بونده ایلک لغت اولی در کهه هدد کله سنی بعضیلر مصدر محراسنه

و مد

و هج

و هج

هد

تخفيفا يجوز واكل كلة سندن وامر كلة سندن ويونلره شبيه اولنلردن امر بوا سلوب وزن كور وعر بلرك
 خذ عنك ديدكلى خذ ما قول ودع عنك الشك والمرء معنائه ذر ومراره كسر بله شبهه معنائه ذر
 ويقال خذ اخطام وخذ باخطام بمعنى يا ابله ويا سز بر معنائه استعمال اولنور وخطام خذ معجته كسر بله
 وطاء مهمله ابله بولار معنائه ذر كه طواري انكله يدركلر نجوم الاخذ همزه نك فتي وخالنك سكونيله
 منازل قره ديرلر زراقر هر كچه انلردن برين منزل طوالموا اخذ همزه نك فتي وخالنك سكونيله
 عقاب انك بقال اخذ بنه مواء اخذ وعامه واخذ ديرلر الاتخاذ همزه اولى نك كسرى وهمزه ثانيه نك
 سكونيله برى برينه يا يشمى يقال اتخذوا في القتال بهمز ثين اى اخذ بعضهم بعضا الاتخاذ همزه نك كسرى
 وتانك كسرى وتشديد بله افتعالدر اخذ دن همزه ثلين اولنوب تايه قلب اولنشد صكره وقتا كه
 اتخذك افتعال وزن اوزن استعمالى جوق اولغين ياي حرف اصلى توهم ايدوب اندن فعللر بنا قلدر بلر
 واتخذ بخذ ديد بلر باب رابعدن وبوسيدن اتخذت عليه اجرا قرأت ابتدا بلر وعر بلرك اخذت كذا ديدكلى
 تشديد تايه دالى تايه قلب ايلوب ادغام اندكار بنه بناء در وبعضلر ذالى اظهار ايدركلر لكن بوقليل در
 الاخذ همزه نك فتي وخالنك كسر بله طوالموا كسره اسير معنائه الاخذ كذا همزه نك فتيه مؤنث در
 اسير اولنشد عورت معنائه الاخذ همزه نك فتي وخالنك سكونيله افسون سحر معنائه وشول بونجغه
 ديرلر كه اولره عورلر انوكله افسون ايدركلر التاخذ على وزن التكريم افسون انك الاخذ فتيه دوه ياور سنى
 سوددن تخمه اولق امتلا معنائه يقال اخذ الفصيل ياخذ اخذ من الباب الرابع اذا تخم من اللبن الاخذ
 همزه نك فتي وخالنك كسر بله كوزى اغرين كسره الاخذ فتيه جنب وزنى اوزن كوزا غريسى بقال بعينه
 اخذ اى رمد و اخذ حوضلر معنائه ده كور على ماسيجى الاستخاد همزه نك كسرى وسبك سكونيله
 بعض لغته اتخاذ معنائه كور مبردرواينى اوزن بقال استخذ فلان ارضابغى اتخذ يس احد تايه سبنه
 نيد بلر ايدركلر نتمه كست كله سندن سنى تايه دندر لر و جازدر كه استخذ بله صيغه استفعالى قصد ايش اولر
 اتخذ بخذ دن نيات احتناء بى حذف ايش اولر تخفيفاته كم ظلت ده ظلت ديرلر المستأخذ همزه نك فتي وسبك
 سكونيله وخالنك كسر بله كوزا غريسى سندن يا خود غريسى غريسى و ترو باشن اشغه طوالموا كسره در اصغر رايته
 التاخذ تانك فتي وهمزه نك سكونيله تفعال وزن اوزن المقت معنائه ذر اخذ دن مستق در الاخذ
 همزه نك كسر بله برنسنه در كه انده خوض كى سحر اده صواير كور الاخذ همزه نك كسر بله اخذ نك جمعى در
 الاخذ فتيه نك اخذك جمعى در كتابه كتب كى وكاه اولور كه حالى ساكن قلغه تخفيف ايدركلر و فى حديث مسروق
 بن الاجدع قال ما شئت باصحاب بحال الاخذ تكفى الاخذة الركب ونكفى الاخذة الركب ونكفى الاخذة
 الفئام من الناس معنى اصحاب رسول شول كورلر بكر كه بعضى راد مة بعضى ايكى بعضى رجماعته كفایت ايدرواخذ
 جنب وزنى اوزن كوزا غريسى سندن دى ديرلر بقال بعينه اخذ اى رمد و اخذ شول همزه نك كسرى وسبك سكونيله
 سلطان يجوز ضبط ابله اذ بركله در كه كشم زمانه دالات ايدروكله اذ شول سمدركه سكون اوزن مبنى در
 وكونك حق حمله بمضاف اولمقدر تقول حيثك اذ قام زيد واذا زيد قائم واذا زيد يقوم وحيثك مضاف اولميه
 مومن قيلور سن اذ دى ديرلر نمون بله حينئذ معنائه نك كم يومئذ وليلتئذ ديرلر واذا كلات شرطدن
 اولور قنن ما بله استعمال اولنوب اذ ماديسه ل تقول اذ ماتا ثنى انك كما تقول ان تاتى وقتا انك وكاه اولور
 كه برشى يجوز اولور كه سن برحالت اوزن ايكى اكر است كور سن بوتقد يرجه انى فعلدن
 غريسى نسنه ولى ايش تقول بنما انك اذ جاء زبد فصل الباء البذ بانك فتي وذلك تشديد بله غبايتك

بذ

جذب

جذب

جذب

جذب

جذب

جذب

معنا نقول بذه يذبهذا من الباب الاول اى غلبه وبذلك بابك خرمي ديكله معروف كسره نك
 شمرلندن بشرك ادى در البذ بانك فتيه لير مر حاله ديرلر بقال حال فلان بذه اى سبنه و يقال بذذت بعدى
 من الباب الرابع البذ بانك فتيه والبذوذ فتيه حال يتلوفى باذ الهمزة وبذ الهمزة يتلوكورن كسره
 يقال انت باذ الهمزة وبذ الهمزة اى رهاورث يتلوشكالو اولان كسره يديرلر بقد اذ بانك فتي وغين معجته نك
 سكونيله واخرنده ذال معجته ابله بر معروف شهر ك ايدرو دالين مهملتين ابله واخرنده دال مهمله بدلى
 نونله دى لغت در يقال رأت بغداد وبغداد وبغدان عرب در مذكر مؤنث استعمال اولنور فصل الجيم الجذب
 فتي وبانك سكونيله كسره جذب كى يقال جذب الشئ من الباب الثانى مثل جذبته مقلوب منه الجذب جيمك
 وبانك ضم لرى وما يندك نونك سكونيله يردن يوكسك اولوب مدور اولان محل قبه كى مثلا يعقوب ايندى
 عامه جنبه ديرلر جيمك فتي وبانك فتيه الجذب جيمك فتي وذلك تشديد بله كسره قطع معنائه بقال
 جذبت الشئ اى كسرت وقطعته الجذب جيمك فتيه والجذب جيمك كسره يله كسلوب ايران يان وضم كسردن
 افصحدر وجذب جيمك فتيه التون طاشلرن ديرلر حجارة الذهب معنائه كسالى روابى اوزن الجذبات
 كذلك جيمك فتيه التون يان لرى قراضات معنائه المجذوذ همزه نك فتيه جيمك سكونيله كساش مقطوع
 معنائه بقال عطاء غير مجذوذ اى غير مقطوع الاتخاذ همزه نك كسرى ونونك سكونيله كسلك انقطاع
 معنائه الجذب جيمك فتي وذلك تشديد والفلك مديله شول رجمه ديرلر كسره منقطع اولوب اولاشدر ليه
 وحذاء دى حاء مهمله نك فتيه وذلك تشديد بله قطع اولنان رجمه ديرلر الجذب جيمك فتيه بر يان كياسى
 ديك بقال ماعليه جذه اى شئ من الشباب الجذب جيمك فتي وذلك كسره بله سويق ديدكلى
 نسنه كه اكافارسيد بسنه ديرلر الجذب فتيه بر مرصدر كه دوه نك او كسره حاصل اولور برنسنه
 ظهور ايمك وسكر شيمك كى مثلا الجذب جيمك فتي و رانك فتيه برنوع چكان در موش دسنى معنائه
 الجذب جيمك كسرى و رانك سكونيله جردك جمعى بيان فان لرى معنائه الجذب جيمك فتي و رانك كسره فان سى
 جوق اولان ر الجذب جيمك فتي وتشديد بله جرب اولان كسره بقال رجل محرد اذ كان مجربا فى الامور
 الجذب جيمك كسرى ولا مك سكونى والفلك مديله غليظ اولان ر الجذب جيمك فتيه بر معنائه الجذب جيمك كسره بله
 بر قور نك ادى در طابغه قريب در يومشق يردر وال اياسى كى دوزدر الجذب جيمك فتي ولا مك سكونى
 وبانك تشديد بله شول دوه در كه فرموده اوله وتشديد اوله وجذبى سرعتله اولان سبره دى ديرلر الجذب
 كذلك جيمك فتيه وبانك تشديد بله مؤنث بقال ناقه جلدية الا جلود همزه نك كسره بله جيمك سكونيله
 وواوك تشديد بله سرعتله سيردائى اولمى بقال جلود هم السبر جلود اذ ادم مع السرعة وهو سير من الابل
 يعنى اول دوه سبرندن برنوعدر فصل الحاء الحذب فتيه قويرق خفيف اولمى از اولمى بقال بعير اخذ
 الحذاء حانك فتي وذلك تشديد بله والفلك دى مديله شول ناقه در كه قويرق غنك قللى از اوله وشول
 قوشدر كه قويرقى انجه اوله بقال ناقه خذاء وقطاة خذاء قافك فتيه وطاء مهمله ابله بغورنلق
 ديدكلى قوشدر وحين حذاء كادرلر كه اند ايجن كسره سرعتله اند ايجوب توقف ايميه وشول كسره كه حين
 جذاء ديدى جيمه حمار تازه اوى كسره معنائه ديدى سرعتله اند ايجنك اند ايجمين حمار تازه اوت اولناسنه
 تشبيه ايدوب بر ح حذاء كذلك حابلره و جيمه اولشدر لى رجمه دى اطلاق اولنور فر روابى اوزن وحذاء شول
 قصيد يديرلر كى بحر كاملدن اولوب انده متفاعلن فعلنه نقل اولنوش اوله كه اهل عروض قننه معلومدر
 الاحذ فتيه شول كسره در كه الى ينى اوله يعنى تيزدست اوله الحذب فتيه الينلى كى در
 وحذاء اهل عروض قننه متفاعلندن وندى اسقاط ايدوب متفاعلن فعلنه نقل اولنقدرو وند اوج

حزقه دیرلکه آخری ساکن اوله اخذ حاک فحی وذلک سکونیه ححات وزنی اوزن شول سیره دیرل
که سرعتله اوله بقال قرب حد حاد و قرب فحینه تمام رکبجه یور یوب صویا یرمکه دیرل و ححات یوتک
ادبد اخذ حاک فحی ونونک سکونیه قیونی تنورده یریان ایدوب پشورمک بقال حذت الشاة اخذها
حذ من الباب الثانی و حذاتی رایکی که سکر دوب کونه هار شودر لسون دیواوزرینه جل ورتک فحی درلسه
کمالا فرس دیرل بقال حذت الفرس اخذده حذ اذ الحضره شوطا و شوطین ثم تطاهر علیه الجلال
فی الشمس لیعرق الحمود میمک فحی و حانک سکونی ونونک فحیه ذکر اولتان وجه اوزن درلدن ات الحنید
حانک فحی ونونک کسری و مدبله بمعناه و یریان اولش قیون دخی دیرل و یوندن مأخوذ در عر بلرک بوقولی
که اذ اسقیت فاحذ دیرل بقی سقی حالته شراب اوزن یریان صودوک اخذ فحینه زیادا سیه دیرل شدت
حر معنائه یقال حذت الشمس ای احرقته حذ یریک ادی در مدینه منوره قربنده الحوذ حانک فحیه
وواوک سکونیه سرعتله سورمکه دیرل سوق سریع معنائه تقول حذت لابل احوذها حوذ الاحوذ
همزه نک کسری و حانک سکونیه کذلک سرعتله سورمکه دیرل تقول حوذت لابل احوذا الاحوذی
همزه نک فحی و حانک سکونی و یانک تشدید یله برسنه ده حذاقی اولوب سرعت اوزن اولان کسنه اسمعی
ابتدی احوذی شول کسنه درکه واقع اولان اموره بصیرت اوزن اولوب طوندی نسنه نک حقدن کله
والندن نسنه قور تلیه حاذ المتین حال المتین کی ات ارقه سنه نکلی طور دخی یرو فی الحدیث مؤمن خفیف الحاذی
ای خفیف الطهر الحاذان انک او یلغی اردندن قوی دخی دگدی یرل اخذ براوت در الحاذة واحدی در
احوذان حانک فحی وواوک سکونیه براوت در که چچکی صایدرا الاستخوذ همزه نک کسری و سبنک
سکونیه غالب اولق بقال استخوذ علیه الشیطان ای غلبه و بوکله واوله کلشدر اصل اوزن زمر عرب
طائفه سی استصواب دیرل واستصوب دیرل واستجوب دیرل و بوغر بلرقتنه قیاس مطر در در
ویاری تعالی نک الم استخوذ علیکم دبدوکی الم یغلب علی امورکم ویستول علی مودنکم معنائه در فصل
الحاء اخذ بذ حانک کسری ونونک سکونی وذلک کسری و مدبله یوجه طاع باشیدر و خند بذ اقره ده
دیرل فحل معنائه و خایلی چقمشه ده دیرل خصی معنائه اضداددن در الحناذ بذ حانک فحیه ایوالر
معنائه در افراس جیاد کی کرک ایقر اولسون کرک انانکس اولسون بو حینه اضداد مرینه سندن چقمش
اولو راع اولماتین ابو عبیدر وائی اوزن الحاذة میمک فحی وواوک فحیه برسنه یخالفت انک بقال بنو فلان
حاو ذوناالی الماء احوذ حانک کسری بله اسمته نک وقت غیر معلومه کلسی فصل الدال الدیابوذ دالک کسری
وباء موحد نک فحیه برجنس زدر که نیرینه ایشلنور و نیر نونک کسری بله شول اغاجه یرلکه اوزر نه بز طقور
کویا که بود بپوزک جمعی در فیعول وزنی اوزن ابو عبیدر ابتدی یونک اصلی فارسی لسانده دبود وکاه اولور
که بونی دال غیر معجه ابله تعریب ایدرل فصل الراء الریة رانک کسری و بانک سکونیه شول بوک پان سی در
که انوکله دوه یقطران سوررل کذلک رینه دیوشول یریان سنه دیرلکه انوکله ایشل کزیک الترینه جلا
ویرل الریة فحینه رینه معنائه لغت در و رینه کذلک شول موضعه دیرلکه ابوذ الغفاری انده دفن
اولشدر و بنو غفار غین معجه نک کسری و فانک تحفیه شول قبیله در که ابوذ غفاری انلر دن در و رینه
کذلک شول رنک امیز بوکه دیرلکه دوه نک بوینه صالر الریة فحینه رینه نک جمعی در دوه بوینه صلو بوکر
معنائه ابو عبیدر و اینده نوادر فعله شوبله واقع اولشدر کدر بدیده بالقذاح یریدر ایدرل باب رابع
فحی که برکسنه نک الی نیز اولوب صنعتنده ماهر اولسه ال رید رانک فحی و بانک کسری بله یوزر سنه خفیف
القول اولان کسنه و کذلک کلامنده جوق سقطاتی اولان کسنه الریة رانک فحی وذلک کسری بله و بانک

حذ

حوذ

حذ

دبد

رید

تحفیه شرفتنه بقال بین القوم ریاضیه ای شرال اذ رانک فحیه ضعیف یغمون دیرلکه قطعه طند زیاده
اوله و قطعه قافلرک کسری بله زیاده ضعیف اولان یغمور الاراذ همزه نک کسری بله و رانک سکونیه ضعیف
یغمور بغد رمق بقال ارذت السماء المرده میمک فحی و رانک فحی وذلک تشدید یله بقال ارضی مرده کسائی بویه
روایت یمشدر و ابو عبیدر ابتدی ارض مرده علیها دیرل مرده و مرده دیرل اموی ابتدی بوم مرده دیرل و رذ اذ
معنائه یعنی ضعیف یغمور لی کون فصل الراء المرده رانک فحی و میمک فحی و راء مهمله نک فحی و تشدید یله
زیر جدد کزیک یاشل طاسندر که جواهر قسندن در معرب در فصل الشین الشیذ و فحینه یله یطاسنده نک
ایچندن سچلوب چقمق بقال شد عنه یسند و یسند شد و اذ من الباب الاول والثانی اذ انفرج عن الجمهور
الشاذ بر طائفه نک ایچندن سچلوب چقمق کسنه الاستاذ بر سنه یی اربوب سچمک بقال استده غیره الشاذ
مچمک فحی وذلک اولینک تشدید یله شول کسنه لره دیرلکه بر قومک یسند اولر و انلر دن اولیه ل شذان الحما
مشینک فحیه وذلک تشدید یله وخر نه نوله متفرق اولان و فاجو طاشلر و شذان الناس خلقت متفرق لره
دیرل الشیذ تشینک فحی و جیمک سکونیه یریان یغمون دیرلکه ضعیف اوله که بو بغسه دن قوی یجه اولن
یغمور در که بغسه بانک فحی و غین معجه نک سکونیه و شین معجه ابله شول ضعیف یغمور در که یری الاجه
فناک ایلیه الاشیاذ همزه نک کسری و شینک سکونیه ضعیف یغمور یغمور بقال اشجذت السماء اذ
ضعیف مطرها الشیذ شینک فحی و حانک سکونیه یجانی کسین انک تقول شجذت السکین اشجده شجذا
من الباب الثالث اذ امدت الشیذ میمک کسری و حانک فحیه بیلکی طاشی که انوکله یجانی بلرلر الشیذان
فحینه شول کسنه در که آج اوله کسنه معنائه الشیذان فحینه شول کسنه در که او یخواو بوما ی
وکوزی در که اوله الشیذ شینک فحی و قافک کسری بله کوزی دکن کسنه الشیذ فحینه کوز دکنک بقال شقذ
الرجل یشقذ شقذ من الباب الرابع اذ کان عیونا و عیون عینک فحیه کوزی دکن کسنه در و حرکت معنائه
ده کلور این الاعرابی روای اوزن بقال ما یشقذ ولا نقذای حر الشیذ بقدر حال یوقدر و شقذ کذلک کتمک
و بعد اولق معنائه ده کلور یقال شقذ الرجل اذ اذ هب و بعد الاستاذ همزه نک کسری بله و شینک سکونیه
اراع انک بقال استقذه فشقذای طرده فذ هب المشاقذه میمک فحی و قافک فحیه عدوت اید شینک بقال
فلان یشاقذنی ای یعادنی الشیذ شینک کسری و قافک سکونیه حر یا وریسنه دیرل و حر یا حاء مهمله نک
کسری و رانک سکونیه شول کر نیکله دبد کزیک جانور در که کوشن جنبه دوزسه اول دخی یوزن اول جنبه
دوندر الشیذان شینک کسری و قافک سکونیه شقذک جمعی در کر نیکله یا وریلری معنائه همزه نک
صنوان کی و صنوحه صاده مهمله نک کسری ونونک سکونیه خر مادندن چقان فداند دیرل الشیذ شول عقاب
دیرل که زیاده اجقهش اوله یعنی شیدیه الجوع اوله الشیذ شینک کسری بله و میمک تحفیه شول ناقه یله دیرل که
حامله اولغین قوریغن قالدن الاشیاذ همزه نک کسری بله و شینک سکونیه قویغن قیونک قوریغن اور مقدر
تا که قوریغن قالدن و رب التین اذ خال اید ابو جراح ابتدی قویغن فحی بعضی اشیاذ ایدر و بعضی غل ایدر
و غل عین معجه نک فحیه قوریغن قالدن و رینه دن اذ خال انیکه دیرل المشواذ میمک کسری بله و شینک فحی
سکونیه دولینده دیرل عامه معنائه و فی الحدیث امرهم ان یسبحوا علی المشاوذ والنساحین مشاوذ مشواذک
جمعی در دولیندر معنائه و تساحین تاء مثانک فحیه و سین مهمله و حاء معجه ابله جریمه لکه
ایاغه کیرل الشیذ فحینه وواوک فحی و تشدید یله دلبند صارغق الاشیاذ همزه نک کسری
وسینک سکونیه بمعناه بقال تشوذ الرجل و اشیاذ یعنی نعم فصل الطاء طبرزد فحینه و رانک سکونیه

رذ

مرده

شده

شجن

شجن

شجن

شجن

طرمذ

عوذ

خند

سفرجل وزنی اوزن برک سکره دیرلر بقال سکر طبرزد بالذال المعجی وطبرزد بالذال المعجی وطبرزد بالذال المعجی
 لغات مغریات کبر زدن منقولدر نجاهله فائغه محتاج اولدو عجیون تبرزد دیرلر الطرمذه علی وزن درجته
 بر سوزی سو بلیوب ایشلامکه دیرلر وطرمذه اهل یادی کلامندن دکلر الطرمذ میمک ضمی وطانک فخی ویم
 ثانینک کسر بله لاف اوزوب ایشلامکن سوبلین کسنه در فصل العین العوذ عینک فخی وواوک سکونیه
 بر سنه یه صغنی پناه ایدخک معناسنه بقال عدت بفلان ویقال عوذ بالله منک بمعنی اعوذ بالله منک الاستعاذه
 همزه نک کسری وسینک سکونیه کذلک صغنی معناسنه بقال استعدت ب ای لجأت الیه العیاذ عینک
 کسر بله صغنی رملجا معناسنه بقال هو عیاذی ای ملجائی وعیاذ اهلونک یاخود ناقه نک تازه طوغور می
 بقال می فی عیاذ های مجد ثان متاجها وحد ثان فختبله تازه لک معناسنه الاعاده همزه نک کسر بله
 صغنی مرق یقال عدت غیر بی التعویذ علی وزن التکریم بمعناه بقال عوذت ب وبعوذ صغنی معناسنه ده کلور
 عوذ کی الی عیاذ میمک فخیله صغنی وعرب لیرک معاذ الله دب کلری اعوذ بالله معاذ معناسنه در مصدری فعلدن
 بدل قیلر منی کر چه فعله استعمال اولماد بسمه سبحان الله کبی ویقال معاذة الله ومعاذ وجه الله وهو مثل المعنی
 والمعناه والمآتی والمآة ومعناه معناه معنی کلام معناسنه وما فی وما تاة وجه معناسنه در تقول آیت الامر
 من مآ تاة یعنی من وجهه العوذ عینک خیمیه والمعاده میمک فخیله صغنی معناسنه معوذ الفرس میمک ضمی
 وواوک فخی تشدید بله انک قلا ده سی ری بقال دائرة المعوذت سغنی یعنی ائده موضع قلا ده درسی مستحب در
 که دیشلر در ائده اون سکر دأره واردر المعوذت ان میمک ضمی وواوک کسری وتشدید بله قل اعوذ رب
 الفلق وقل اعوذ رب الناس سور لری العوذ عینک ضمی ابله تازه طوغور نلر خدشات النتاج معناسنه اهلردن
 اولسون ائلردن یاخود دوه لردن اولسون العائد عوذک واحدی در حائل ابله حول کبی وحائل قصر قالن
 ناقه یه دیرلر حائلک ضد بدر العوذ ان عینک خیمیه واخلرنه نونله کذلک عائدک جمعی در تازه طوغور انلر
 معناسنه مثل راع ورعیان وحائر وحران ورعیان وحبان وحائر صوابر کلجک بر جمع ماء معناسنه العوذة
 عینک خیمیه فقلت وزنی اوزن تازه طوغور مرق تقول می عائدینه العوذة و بواول وقت اولور که
 طوغور قد نصکره اون کون کجه یاخود اون بش کون کجه اون بش کون کجد کدن صکره عائد
 دیرلر مطلق دیرلر میمک ضمی وطاء مهمله ابله وفالبله العوذ عینک ضمی وواوک فخی وتشدید بله شول اوثر در که
 دیرلر دیرلر میمک اوله یاخود صبر یرده بش اوله که اکا طوارا بر شیمیه وشول اندخی دیرلر که سکو که یا بشمش
 اوله بقال الطیب للحم عوذة العوذ فختبله والعوذ عینک فخیله کراحت معناسنه یقال ما ترک فلانا الا عوذ
 منته وعودا امنه ای کراحته وعود کوجله خلاص اولغه دخی دیرلر یقال فلت منه فلان عوذ اذخوفه ولم
 بصر به او ضریر بر بد قتله ولم یقتله و افلات فایله و تاء مثناله خلاص بولم معناسنه در عید الله عینک فخی
 ویانک کسری وتشدید بله بر قبیلله نک ادی در بقال هو من بنی عید الله ولا تقل عائد الله وعید جودی یه دخی
 دیرلر وجودی خیمک ضمی وذلک کسری ویانک تشدید بله شول طاعدر موصل قرینده که حضرت نوحک
 علیه السلام کبسی طوفان زمانده انده قرار ایشلدر عائدنه بر جماعتک باباسی ادبدر ضمه قبیلله سندن که
 اول عائدنه بن مالک بن ضمه در فصل العین العوذ عینک صاری صو وایرک که جر اختله اولور بقال عذیذة الجرح
 بدمه و غثبته و مدیه میمک کسری وذلک تشدید بله صاری صو و غثبته غین معجه نک فخی و تاء مثله نک
 کسری و مدیه و تاء اخر له یان ده اولان ایرک العوذ عینک فخی وذلک تشدید بله ایرک اتقی بقال عذ الجرح یغذ
 غذ من الباب الثانی اذا سال ذلك منه ودوه نک یاغری اوکوب فی الخله بشار را ولسه کذلک غذ البعیر دیرلر
 وبقال

فخت

قذ

فلد

قنفت

وبقال ترکت جرحه یغذ الغاذذ الک تشدید بله شول یان که جراحی ایشلینه المغاذ میمک ضمی وذلک تشدید بله
 شول صوسر دوه در که صوری قوخلیوب ایجیه کسری وکومکن الاغاذ همزه نک کسر بله
 وغینک سکونیه سیرده سرعت ایتک فصل الفاء الفخذ فانک فخی و خانک کسر بله والفخذ فانک فخی و خانک
 سکونیه والفخذ فانک کسری و خانک سکونیه اوچی دخی او بلیق معناسنه لغت در ران کبی
 وفخذ فانک فخی و خانک سکونیه او بلیق معناسنه لغت در ران کبی
 بطندن از اولان درو بالجه عسیر نلرک اولی شعب اندن صکره قبیلله اندن صکره فصیلله اندن صکره غان
 اند نصکره بطن اند نصکره فخذ در التفخیز علی وزن التکریم والمفاخذة میمک ضمی و خانک فخی ابله ایکی او بلیق
 ان سنه جماع ایتک وتفخیز قبیلله بی جماعت جماعت دعوت ایتک معناسنه ده کلور وفی الحدیث بات بفخذ
 عسیرت ای بدعوهم فخذ الفخذ فانک فخی وذلک تشدید بله یالکر منفرد معناسنه بقال ذهباف بن وفذ
 قمار وقلرینک اولنه دیرلر که اولان او قدر اولی فذا یکجیسی توعم در تاء مثناله جعفر وزنی او وچنجیسی
 رقیب دورنجیسی حلس در حاکم مله نک کسری ولامک سکونیه بسنجیسی نافس در نونله وفالبله التنجیسی
 مسبل در میمک ضمی وسین مهمله نک سکونی ویانک کسر بله بدنجیسی معلا در میمک ضمی ولامک تشدید بله
 اوچی دخی شول او قدر در که نلرک نصیبی یوقدر وائلر کبری سفج در سین مهمله نک فخی وفانک کسری بله وری
 دخی منیج در میمک فخی ونونک کسری بله واخلرنه حاء مهمله ابله وری دخی وغد در وواوک فخی وغین معجه نک
 سکونیه و دال مهمله ابله وفذ متفرق معناسنه ده کلور یقال ترفذ ای متفرق الا فذا همزه نک کسری وفانک
 سکونیه قیون بر طوغور مرق بقال فذت الشاة ای ولدت واحد المقذ بر طوغور قویون یقال هی مفذ
 المغذذ میمک کسری بله وفانک سکونیه بر طوغور مرق عادت اولان قیون ودوه دخی استعمال اولنور بقال
 ناقة مفذ لانها لائل الا واحد الفلذ فانک فخی ولامک سکونیه دوه جکر نیرلر کید البعیر معناسنه الافلاذ
 جمعی در جکرلر معناسنه وفلذ قطع ایتک معناسنه ده کلور یقال فلذت له من مالی ای قطعت له منه الفلذة
 فانک کسر بله ولامک سکونیه دوه جکر بیک پان سی وات پان سنه و بال پان سنه وغیر یه دخی اطلاق اولنور
 الفلذ فانک کسری ولامک فخیله جمعی یانر معناسنه الافلاذ همزه نک کسری وفانک سکونیه بر پان المغه
 دیرلر یقال اقتلذ ته المال ای اخذت من ماله فلذة لفالوذ لامک خیمیه صابون وزنی اوزن بالوده الفالوذق
 اخلرنه قافله کذلک بالوده معناسنه بونلرک ابکسی دخی معرب در یعقوب ایتدی فالوزج دینلر جمیلله فصل
 القاف القذذ قافک ضمی وذلک فخیله اوق بلیکی ریش السهم معناسنه القذ قافک خیمیه قذذک واحدی اوقک
 بر بلیکی معناسنه وقده یرید دخی دیرلر رغوت معناسنه القذ ان قافک کسر بله وذلک تشدید بله قذده نک جمعی
 یرلر معناسنه القذ تان قافک خیمیه ناقه فرجنک ابکی جانی القذ قافک فخیله اوقک بلیکن کسبک بقال قذذت
 الریش اذا قطعت اطرافها وقذا وقه بلیک نغمه دخی دیرلر بقال قذذت السهم قذا اذا جعلت له قذذ المقذ و ذه
 میمک فخی وقافک سکونیه دکر می قولق ومقذ و ذه اصل معناسنه ده کلور اطراف قرقلمش دیکر کویاد کرمی
 اولان قولقک اطراف بر داخت وانشدر القذذات قافک خیمیه شول سنه در که اوق بلیکن قرقرکن دوکلر بلیک
 یان رندن الا قذ فختبله وذلک تشدید بله شول وقدر که بلیکی بوقد والقذ قافک خیمیه اقدک جمیدر بلیکسر
 او غلر معناسنه القذذ قافک کسر بله قذک جمیدر یعقوب ایتدی قنر کسنه چایک اولوب خذف الیه
 اولسه و بر عورت حد اعتداله اولوب اوزون و لاسه رجل مقذ و مزمل وامرأة مقذ و مزمله دیرلر میانه معناسنه
 المقذ میمک وفافک فخیله بکی قولغک ان میسر ارد جانبندن المقذ میمک ضمی وفافک فخی وذلک تشدید بله
 وفخیله تر بین اولشمس قل بقال رجل مقذ الشعر ای مزین الشعر القنفت قافک ضمی ونونک سکونی وفانک فخیله

هذ

هر

همد

هو

ابر

اثر

فوت و شمع و لم و عد بس ایندی موقوده شول ناقه در که انی ولدی امه و مومه سی بیوک اولماغ از سودن چقره
 و مومه سی امه دن و حکمه دن ششمین مریض اوله فصل الهاء الهذ هانک فخیله قطعه سرعت ایتک و قرأت
 ایتمه ده سرعت ایتک یقال هو بهذ القران هذ او بهذ الحدیث هذ امن الباب الاول اذ کان یسرده یعنی کلماتی
 برینه اولش در و ب سرعت ایتسه الهذ و هانک فخیله شول بیجاغه دیر لک ز یاده کسی اوله بقال سکین هذ و
 ای قطاع اصمعی ایتدی هذ اذ بک دیر لک هانک فخیله خلقی بر نسنه دن منع ایتک دیلسلر بقال هجاجیک
 و هذ اذ بک علی صیفة التثنية یعنی هذ ابعده ای انقطاع ابعده انقطاع کما قالوا فی لیمیک و سندی و هجاجیک
 دخی هانک فخیله هذ اذ بک معناسنه در الا هتد اذ همزه نك کسر به بر نسنه یی تیز کیمیک یقال اهتد ذت الشی
 اقطعته بسرعه الهر بده هانک کسری و رانک سکونی و بانک کسر به به مجوس طائفه سیک عبادت ایتدی
 اتشه خدمت ابدن کسنه الهرا بده هانک فخی و بانک کسر به هر بده جمعی اتش خدمتکار لری معناسنه
 فارسیدن تهر بب اولمشدر الهربده سرعتله سیر ایتکه دیر لک خبیدن ادنی اوله و خب بلکه دیر لک راء معجه نك
 و بانک فخیله الهربدی هانک و بانک کسر به و الفک قصر به به بر جانب اوزن یوریک بقال عدی الجمل الهربدی
 ای فی شق یعنی دوه بر جانبی اوزن یان یان سکرندی ته کباب الضاد فصل العین ده عرض کله سنک مشفقانه
 ایتشد بر العرضنه ان یشی معارضة و بقال هو یشی العرضنه و یشی العرضی بالالف المقصورة اذ اذ مثنی
 مشیه فی شق فیها فی من نشاطه صاحب صراح بو مقامه هر بده بانک کسر مشیه تشبه مشی الهرا بده دیمشدر
 تتبع و تامل اولنه الهما ذی هانک فخیله و اخر نه بانک تشدید به تیز یورین دوه سریع السیر معناسنه و یاقده
 دخی هنادی دیر لک هاء ثابت سر و هنادی المطر شدت مطره دیر لک ابو عبیدر و ابی اوزن هو ذه هانک فخی و و اوک
 سکونیه یغو رنلق دیر لک قوش قطعه معناسنه و هو ذه بر جاک اسمی در باب الراء من ترجمة الصحاح فی اللغة
 فصل الالف الایره همزه نك کسری و بانک سکونیه اکنه که انو که دیکش دیکر لک و ابره الذراع قولک ایتجه برینه
 دیر لک مستند الذراع معناسنه الایره همزه نك کسری و بانک فخیله ابره نك جمعی اکنه لک معناسنه الایره همزه نك
 فخی و بانک سکونیه کلیمه ایتک ایتکه اکنه بده نك بقال ابرت من الباب الثاني اذ اطعمته الایره فی الخبر و ابره
 اعاجنی اصلاح ابدن ایرک خرما و بر مکده دیر لک و ابره قرب اکنه سن او رمغه ده دیر لک الما بور اکنه یش کسنه
 و فی الحدیث المؤمن کالکلب الما بور الما بوره اصلاح اولمش نسنه و منه سکه ما بوره و سکه سبک کسر به
 تازه خرما انچلرینه دیر لک الایره ان الفرس مافی عرقویه یعنی ابرتان ایتک او کچه سنده اولن سور ی نسنه لره دیر لک
 التائبیر تانک فخی و همزه نك سکونیه نکریم و زنی اوزن خرما اغاخی اصلاح ایتک الما بوره میمک ضمی و همزه نك
 فخیله و بانک فخی و تشدید به اصلاح اولمش اغاج ما بورن کی الایره همزه نك کسر به اسندر اغاخی اصلاح
 معناسنه التائبیر فخیله و بانک ضمی و تشدید به اباری قبول ایتک یعنی اصلاحی قبول ایتک بقال تائبیر القسیل
 اذ اقبل الایره فسیل فانک فخیله حذان نهال معناسنه الا یبیار خرما اغاخنک یا خور اکنه بر کسنه دن اصلاح
 ایتیمین طلب ایتک نقول انبیرت اذ اسأت غیرک ان تائبیر خالک اوزر عک الما بوره میمک فخی و همزه نك مدبله مساجد
 وزنی اوزن شول قوغو جیلقل در که ایتکی عد اولو کسنه نك ما یبنی افساد ایلر المییره میمک کسری و همزه نك
 سکونی و بانک فخیله ما برک مفردی در قوغو جیلقل نیمه معناسنه الایره همزه نك فخی و بانک سکونیه قلبک
 یوزنده اولان جوهر و اثر حدیث روایت ایتکه دخی دیر لک نقول ابرت الحدیث ابره من الباب الاول اذ اکرتم غیرک
 الما بور میمک فخی و همزه نك سکونیه شول حدیث در که انی خلف سلفدن نقل ایتش اولر و ما بور شول قلبیه
 دخی دیر لک فی جن ایشش اوله پس ما ثورا ثردن دکلدر جوهر لوق معناسنه الارتفاع و زنی اوزن خبر

نقل ابدن کسنه و حدیث نبیه صلی الله علیه وسلم وارد اولمشدر که امیر المؤمنین عمری یا یاسنه اند ایتدی کن
 ایشید و ب نهی ایتدی که عمر ایتدی فاحلفت بهاذکر اولاً ایتدی رسول نهی اندکدن صکره اصلا و لی دیواند
 ایتدم نه کنند و نه خود غیر بدن نقل ابدن فلان کسنه و لی لا افعل کذا دبدی دیو خبر و یرمد و ذاکر
 دبدی اوندوب بعد نکر ایتک معناسنه دکل در بلکه نك ایتک معناسنه در تقول ذکر ت فلان حدیث
 کذا و کذا و اول معناسنه ده کور و منه قولهم افعل هذ الاثما و اثر ذی ایشرای اول کل شی الاثر همزه نك ضمی
 و بانک سکونیه شول علامت در که یار او کلد قدن صکره باقی قالور و کاه اولور ثانی دخی مضموم ابدن لر عسرله
 عسرکی و بعض شعرده ناسدن بعض کسنه اثری ضمیمه فلی جوهری ابله تفسیر ایتدی و اثر کلدک دوه نك
 طباتنه دمر له نشان ایتکدر تا که یای قلند قدن معلوم اوله المثرة میمک کسری و بانک فخیله شول دمر که
 انو که دوه طباتنه نشان جکر لک توتور تانک ضمی و همزه نك سکونی و بانک کلدک ضمیمه تفعل و زنی اوزن بمعناها
 اما میثرة الشرح غیر مهموز و مسیره میمک کسر به شول نسنه در که اکر اوزن برینه قور لر اکر بنن کسنه یی
 انجمنون دیوالا ترهمزه نك کسری و بانک سکونیه یا غلک صافیس روغن خالص معناسنه و یز معناسنه ده
 کلور بقال خرجت فی اثره ای فی اثره الا تر فخیله شول علامت در که بر نسنه دن باقی فله و قلیچ یار سنده دیر لک
 و رسولک صلی الله علیه وسلم ستنه دخی اثر دیر لک الا نار همزه نك فخی و مدبله اثرک جمعی درست لک معناسنه
 الاستبشار همزه نك کسری و سبک سکونیه استقلال معناسنه بقال استا تر فلان بالشی ای استبده و اختیار
 معناسنه ده کلور بقال استا تر لک بغلان اذ مات و رچی له الغفران الا اثره فخیله اسم در استقلال معناسنه الا اثر
 همزه نك فخی و بانک ضمیمه ابن السکیت و ایتکه شول کسنه به دیر لک اقر لک اوزن بعض اخلاق و افعال حسنه
 اختیار قله الما اثره میمک فخی و همزه نك سکونی و بانک دخی فخیله اولولق مکرمت معناسنه الما اثره میمک فخی
 و بانک ضمیمه کلدک اولولق معناسنه در مکرمت کی لغطا و معنی ز یار ابو مقوله اولولغه و اصل اولان کسنه نك
 مناقبی ذکر اولور خلف سلفدن نقل ایتکه الا یبیار اختیار ایتک بقال اثر فلان علی نفسی ای اخترت الاثیر
 همزه نك فخی و بانک کسر به سرداش معناسنه بقال فلان اثیری ای خلصانی و خلصان خانک ضمی و لامک
 سکونیه خالص دوسته دیر لک و اثر کاه اولور کثیره اتباعا استعمال لک نور مستقل معنایه استعمال و انما بقال شی
 کثیر اثیر بشیر کی که بشیر دخی اتباعا ذکر اولور و کثیر بشیر دیر لک الاثیر شول طوار در که یرده یا غی یا خور طراغی
 زیاده تاثیر ایلیمه الا اثره همزه نك فخیله شول کسنه در که بر جماعتک صوکی اوله بقیه معناسنه بقال ناره من علم
 ای بقیه منه و بقال سمیت لابل علی ناره ای علی بقیه شحم کان قبل التاثیر علی وزن التکریم بر نسنه نك بر شیه اثرن
 باقی فلیق الا جر همزه نك فخی و خیمک سکونیه ثواب و لمغه دخی دیر لک بقال جر فلان خیمه من لک ای ماتوا فصاروا اجره و اجر کمک
 و الثانی و بر نسنه بر کسنه یه ثواب و لمغه دخی دیر لک بقال جر فلان خیمه من لک ای ماتوا فصاروا اجره و اجر کمک
 او کله ده دیر لک و اجر صمنش کی صامغه دخی دیر لک بقال اجرت بده علی بناء المجهول ای جبر ت الا جور ضمیمه
 صمنش کک او کلک بقال اجر العظم یا جر اجرا و اجرا من الباب الاول اذ ابری الایجار اجر و یرمک بقال اجره لله
 ایجار الا جر همزه نك ضمی و خیمک سکونیه کرامعناسنه کلور الاستیجار لجره طوطمق تقول استا جرت الرجل
 فهو یا جری فی حج ای تصیر اجیری و حج هانک کسری و خیمک فخیله بلار دیکدر الا خیر همزه نك فخی و خیمک
 کسری و مدبله اجره طونلن کسنه الا ایجار همزه نك کسری و همزه ثانیه نك سکونیه اجر نه یاسمق بقال
 ایتجر علیه بکذا من الا جر الما و جر عدا ی تعالی جبر نقصان ایتک بقال اجره الله ای جبرها علی عمر و عمر عین
 مهمله نك فخی و ثاء مثلته نك سکونیه صامغه دیر لک و موثره ای کرایه و یرمکه دخی دیر لک بقال اجره

اجر

الباقی ای اگر یتها و عامه آخره در لاجار همزه نك كسرى و حيك تشديد به طام سطح معنا سنده در اهل شام
 و اهل حجاز لغتند ابو عبيد و ابى اوزن الا جاجر فختبته اخارك جمى ذوالا جاجرة كذلك جمع در سطوح
 معنا سنده لاجر همزه نك فخي و مد به و حيك فخي و رانك تشديد به كرم در كه انوكه شاپير لقمه معنا سنده
 الا جوره همزه نك مدى و حيك فخي و رانك تخفيفيه فاعول و زى و وزن كرمه معنا سنده لغت در لاجر همزه نك
 فخي و مد به و حيك فخي به اسماعيل يعقوبك والد نيك انهمى در صلوات الله عليه و سلامه التاخير على وزن
 التكرم صوكه قومق التاخير فختبته و خانك فخي و تشديد به صوكه قالمق يقال اخرت فئاخر الاستخار كذلك
 صوكه قالمق يقال استاخر مثل تاخر الاخر همزه نك فخي و مد به و خانك كسر به شول نسبه در كه اولاد صكره
 اوله و بوصفت در يقال جاء اخر اى اخير ابونك تقديرى فاعل در فغلل دكلدر الاخره مؤنث الاخر فختبته
 و خانك كسر به جمى در صوكه قلندر معنا سنده الاخر همزه نك فخي و مدى و خانك فخي به ابكى نسبه نك اول
 بر سید الاخرى همزه نك فخي و خانك سكوفى والفك قصر به اخر كموثى بوقدر وازكه اخرى ده وصفت
 مهناسى وازدر زير افعول من كذا واما لا صنعت اولو و عر بلك جاء فى اخريات الناس ديد كارى فى او اخر هم
 معنا سنده در واخرى كاه اولو كه ابد محتند استعمل اولو نور يقال لا فعله اخرى الليالى اى ابد واخرى المنون
 اى اخر الدهر و منون ميمك فخي و نونك خيمه روزكار معنا سنده در الاخر همزه نك فخي و قصرى و خانك كسر به
 كذلك صوكه معنا سنده در يقال فى الشتم ابد الله الاخر صوكى كلمسون محله الاخره همزه نك فخي و قصر به
 و خانك كسر به و يره سى نسبه معنا سنده يقال بعته باخره و بنظره اى بنسبه الاخره فختبته و همزه نك
 قصر به صكره ديك و لو و يقال جاء فلان باخره و ما عرفت الا باخره اى اخير فختبته مؤخر معنا سنده در
 يقال شق ثوب اخر اى من مؤخره و جاء اخر اى اخير مؤخر العين على وزن المؤمن كوز قور بى كد زاف جابنده
 اولو رتبه كم مقدم العين على ذلك الوزن ايضا كوز بكارى در كه بورون جابنده اولو و يقال نظر اليه بؤخر عينه
 و بقدّم عينه و مؤخره الرجل كذلك لغت قليله در دوه بالانك اردى معنا سنده اخره الرجل دوه بالانك
 ارد قاشى كد دوه بين كسنة كايصد نور المؤخر ميمك فخي و خانك فخي و تشديد به بر نسبه نك كروسى كه
 مقدمك نقضى در يقال ضرب مقدم رأسه و مؤخره الميخار ميمك كسر به اخر ما عا جيدر كه خرماسى خرم اخر
 اولو نجه در ليه الاخر همزه نك فخي و خانك فخي به اخرى همزه نك فخي و خانك سكوفيه
 والفك قصر به اخر كموثى در الاخر همزه نك فخي و مدى و خانك فخي به افعول تفصيلدر غير معنا سنده و اخر
 لا ينصرف در قال الله تعالى فعدة من ايام اخر زير شول فعل كه انوكه كله من استعمال اوله جمع اولناز و مؤنث
 قلنا زكره اولد فحه تقول مررت برجل افضل منك و برجل افضل منك و بامراة افضل منك و اكر اكالف لام
 دخل اولسه يا خود مضاف اينسك ثنيه و جمع و بآيت ايدرسن تقول مررت بالرجل الافضل و بالرجل الافضلين
 و بالمرأة الفضلى و بالنساء الفضل و مررت بافضلهم و بافضلهم و بفضلاهن و بفضلاهن و قالت امرأة من العرب
 صغراها مرها و امرامك موثى در اقوى معنا سنده و افعول تفصيلى من كله سر و الف لام سر استعمال ايمك حازر اولو
 مضاف اولد فحه و من ايله الف لام دخی متعاقبا داخل اولو در بريره جمع اولمازل و اخر كلسنده حال بويه دكلدر
 زير اخر مؤنث اولو و جمع اولو و من سر و الف لام سر و اضافتسز تقول مررت برجل اخر و برجل اخر و اخرين
 و بامرأة اخرى و بنسوة اخر وقتا كه اخر معدول اولوب صفت اولديسه صرف دن منع اولدى و بونك برله اخر
 جمع در فحنكه اخر له بر كسنة نسبه ايسك منصرف اولو و اخر نكره اولد قدّم مسمى باخر مراد اولما فله الاخرى اخرى
 انچون تصغير در همزه نك فخي و والفك قصر به الادرة همزه نك فخي و دالك سكوفيه خايه ده اولان شيشدر

اخر

ادر

الادر

الادر همزه نك مدى و دالك فخي به شول كسنة در كه خايه سنده شيش اوله يقال رجل ادر اذا كان بين الادره الار
 همزه نك فخي و رانك تشديد به جماع ايمك تقول ارهاي و رها را من الباب الاول الميمك كسرى و همزه نك
 فخي به كثير الجماع اولان كسنة لاجر همزه نك فخي و رانك سكوفيه قوت معنا سنده و باري تعالينك اشده بزارى
 ديدكى قولند ظهري معنا سنده در و كوكلك ايشى با علندخى و معقد ازار معنا سنده الموازرة معاونت ايمك تقول
 ازرت فلاناى عاتنه و العامة تقول وازرة الا زار همزه نك كسر به چار ديد كارى نسبه كدلى اور نور لرتد كبرى
 و تا ينى جارتدر لارارة بعايه كايقال للوساد و سادة الازرة الفك مدى رانك كسر به جمع قلنى در لارار فختبته
 جمع كتر تيدو مثل جمار و اجرة و حجر الميز ميمك كسر به و رانك فخي به ازار معنا سنده در كقولهم ملحف و ملحف و ملحف
 و مقرم و قرام و ملحف و مقرم دخی چاراشب معنا سنده در التا زير على وزن التكرم ازار كيدرمك التا زير فختبته
 و رانك فخي و تشديد به ازار كيمك نقول ازرة تا زيرا و تا زراوت قال النوب بى برينه رصار مش ما غده ديرل
 يقال تا زرا نيت اذا التفت و اشند الا زرا زار كيمك الازرة همزه نك كسر به و رانك سكوفيه بر نوع ازار كيمك
 تقول ازرا زرة حسنة مثل الجلسة والركبة از الفك مد به و رانك فخي به اسم اجى در الاسر همزه نك فخي
 و سبنك سكوفيه بر نسبه بى صرمه بخلق يقال اسر قتيبه يا سره اسر امن الباب الثانى شده بالاسار و قتب دوه
 سمرينك اغاجنه ديرل و يقال هذا الشئ لك باسره اى بقدره بى بجميه كايقال هذا لك برمته و رمة رانك فخي
 و ميمك تشديد به شول ايب در كه طوارك بويته با غلر لو خلق معنا سنده ده كاور يقال اسره الله اى خلقه
 و شد دنا سرهم اى خلقهم الاسر همزه نك كسر به صرم قد معنا سنده و صرم دوال يعنى اوزنكى بغلدر قلىرى
 قايشه ديرل و بوسيدن اسيره اسير ديرل زير زمان اولد اسير طونلد و غى رماند صرمه بغلدر و ايدى پس
 هر طونلن كسنة به اسير ديد بيلرا كچه صرمه بغلناز ايسه ده الاسر همزه نك فخي و سبنك سكوفيه و الاسار
 همزه نك كسر به بخلق يقال اسرت الرجل اسرا و اسارا من الباب الثانى الاسير و الماسر و اسير اولمش كسنة
 الاسرى همزه نك فخي و سبنك سكوفى والفك قصر به اسيرك جمى و الاسارى همزه نك فخي و والفك قصر به
 كذلك جمع در الاستيسار اسير اولمق يقال استاسراى كن اسير الى الاسر همزه نك فخي و سبنك سكوفيه افشان
 يولى طونلق احتباس بول معنا سنده حصر ديد كارى كى غايطك احتباسنده يقال اسر الرجل بوسر اسر الماسر
 ميمك فخي و همزه نك سكوفيه افشاني حبس اولنان كسنة عود اسر شول اغا جدر كه حبس بولى اولن كسنة نك
 قارفا و وزن قورر الاسره همزه نك فخي و سبنك سكوفيه جماعت يقال هم اسرة فلان اى رهطه لانه يتقوى
 بهم الاشر فختبته حرون اولمق بطر معنا سنده يقال اشريا شراشرا من الباب الرابع اذا بطر الاسر همزه نك فخي
 و سبنك كسر به حرون معنا سنده الاشران همزه نك فخي و سبنك سكوفيه بعناه الاشارى همزه نك فخي
 و اخرند الفك قصر به اسر انك جمى در سكر انله سكارى كى المتشير ميمك كسرى و همزه نك سكوفيه حرون
 اولان طوار يقال ناقة ميشير و جواد ميشير مذكرى و مؤنثى و ايدر تا شيرا لاسنان ديشلرى كسكن ايمك
 المؤشر ميمك فخي و همزه نك فخي و سبنك تشديد به و فخي به كسكن اولان نسبه يقال جعل مؤشر العصبين
 يعنى جعلك قوللرى كسكن در و جعل حيك فخي به و عين مهله ايله شول بوجكه ديرلر كه نجاست يوالر زير انوك
 قوللرينك اوجى دست اره كى در الاشر فختبته الاشر همزه نك فخي و سبنك فخي به ديشك كسكنى مثل سطب
 السيف و سطبه و سطب شين معجه نك فخي به قايحك يوزند اولان جوهر لرى در و فى المثل اعيننى يا شرفك
 بدر در و در دالرك ضمير ايله ديش بندى برلر منبت اسنان معنا سنده يعنى بتشيش جوان ايكى عاجز اولدم
 پير ايكى قند قالدى الا شور كدلك فختبته ديش كسكنى الاسر همزه نك فخي و سبنك سكوفيه اغاج كسبك يقال

ارد

ازر

اسر

اشر

اشرت

الحشبة بجمه شام المشراميك كسرى وهزمه نك سكونيله اغاج كسجك الت ينجي معناسنه الاشرة هزمه نك فتي
ومد به وشبه نك كسرى به كسلس ماشون معناسنه عيشة راضية كي مرضية معناسنه الاصر هزمه نك فتي
وصادك سكونيله جنس ايتك يقال اصره يا صره اصر اذ احبسه واموي يتدي اصر فائق معناسنه ده كلور
يقال اصرت اش اصر اذ كسرت الاصرة هزمه نك فتي ومد به وصادك كسرى به شول نسنه در كه سقي ركسنيه
ميل يتدن قرابت نسنيه وقرابت صهره كي يا خود انعام واحسان كي يقال ما يا صرني على فلان اصره اي ما
يعطني قرابة ولا منه الما صر ميمك فتي وصادك كسرى وفخيله اسم مكان الما صر ميمك وهزمه نك فتي ومد به
مساجد وزني اوزن جمعي وعامه مغاصر ديرل الاصر هزمه نك كسرى وصادك سكونيله عهد معناسنه وكنه
ذنب معناسنه واغلق ثقل معناسنه الاصر هزمه نك كسرى ابله والا صر هزمه نك فتي ويانك سكونيله شول
قصه ايه ديرل كه حيمه نك اشغه سنه بغلر قازغه بند ايتك چون واصار اوت دخی ديرل حشيش معناسنه الاصر
ضمينه اصر اكر جمعي الا صر على وزن المساجد اصر ك جمعي در الما صر شول قو كشد يدر كه زياده قريب وله يقال
هو جاري مواصر اي اصر ايتي الى جنب اصر ايتي واصار جادر لکنه ولان قصه ايه ديرل ته كم الان كجدي
الا صر هزمه نك فتي ويانك سكونيله اوت حشيش معناسنه يقال لفلان محش لايجز ايصره اي لا يقطع
حشيشه المتأصر ميمك ضمي وتانك وهزمه نك فتي ومد به قو كشي اولان كسنيه يقال ثم جي متأصرون اي
متجاورون الا صر هزمه نك فتي وصادك كسرى به متقارب معناسنه الا صر هزمه نك فتي وطانك سكونيله ياي
اكو ب قورمق نقول اطرت القوس اطرها طر امن الباب الثاني اذا احبتهها واطر اوقك كزينه سكر صار مغه ديرل
يقال اطرت السهم طر التا طر فختينله وطانك ضمي وتشديد به مقيم اولق يقال تطرت تا طر اذا اقامت في بيتها
وتا طر كوندرا كلكه دخی ديرل يقال تا طر الرخ اي ثقي الا طر هزمه نك كسرى به لك قصه نقي خشبة النخل معناسنه
واطر الحافر شول قلره ديرل كه اناك طر نقي اوزن دورا تشدد واطر الشفة دخی بوندن ما خود در اغرك
اطر افند اولان قلر معناسنه وبالجملة هر نسنه كه بر نسنه ي دورا بليه كا طر ديرل الا طر هزمه نك ضمي وطانك
سكونيله شول سكر در كه اوق كزيناك التنه صار لور يار لمسون دي واطر شول علاجه ديرل كه كلي قانله
قار شدروب جناق فانقي انوكه اصلاح ايدرل الا طر هزمه نك فتي وطانك كسرى ومد به كناه ذنب معناسنه
يقال اخذني باطير غيري الا صر هزمه نك فتي وفانك سكونيله دوه زحمت جكوب ارقلد قدن صكره شمرك يقال
افر البعير يا فرافر امن الباب الرابع الا صر هزمه نك فتي وفانك سكونيله برلفظدر كه اشرله تبعيته استعمال اولور
يقال رجل اشران افران اي بطر يعني حرون در الا فو ر ضمتينله زياده سكرتلك يقال افر يا فرافور امن الباب
الثاني اذا استدا لا حضار واحضار جاء مهمله وضاد معجه ابله قاني سكرتلك وافور خذمتن چاپك اولغه دخی
ديرل يقال افر لرجل اذا خف في الخدمة الميغر ميمك كسرى به شول كسنيه در كه خدمته چاپك اوله افر ضمتينله
بريك ايدرل الا كره فختينله اكر ك جمعي در كوي كه تقدير اكر ك جمعي در هزمه نك مد به الا كره هزمه نك فتي وكافك
تشديد به انجي بندر معناسنه الا كره هزمه نك ضمي وكافك سكونيله جوقر حفرة معناسنه يقال تا كرت كرا اذا
حفرت حفرة الما كره ميمك خيمه مزارعت طر بقيه ركسنيه برويمك مخاره معناسنه الا مرمه هزمه نك فتي
وميمك سكونيله امور ك مفردی در حال معناسنه يقال امر فلان مستقيم وامون مستقيمة وامر يورمق
معناسنه ده كلور تقول امرته بكذا امر الا وامر فختينله امر ك جمعي در وامر بر نسنيه جوق ايتك الما موره جوق
اولش نسنه وفي الحديث خير المال موره موره وسكة ما بورة ومهره ميمك خيمه ديفي قولن كره اسب ماده
معناسنه وما مون اولادي ونسلي جوق ديكدر وسكه سين مهمله نك كسرى به تازه ديكلمش خر ما اغاجي

اصر

اطر

اقر

اقر

اكر

امر

ومايون اصلاح اولان خره اغاجي اركك خرما اصماغله ابو عبيد ايتدي بوحد بشه ما مون ككثير معناسنه
اولان امردن در زير امرته مدله وامرته مدسز ككثير معناسنه لغتدر وامر باب رابعدن ككثير معناسنه دريس
غلتنه واعلمته قيلمندن اولور امرله ايارك مثلي ابو عبيد رايي اوزن يعقوب ايتدي بوني ابو عبيدن غيري
ديش يوقدر ابو الحسن ايتدي امر ماله ديرل باب رابعدن مالي جوق اولدي معناسنه وامر القوم ديرل قوم
جوق اولدي معناسنه وامر الله ماله ديرل مدله جوق ايتدي معناسنه بو تقد رجه حديث شر يفده مهره
مؤمرة ديتك كركدي ما مون واقع اولدي مايون بياز دواج ايجون در وقوله تعالى امرنا مرفيا اي امرنا هم بالطاعة
فعصوا يعني باري تعالينك بو قولنه امر يورمق معناسنه در ككثير معناسنه دكلد روقد يكون من الامارة
يعني كاه اولور امر امير اولق معناسنه دخی كلور يقال امر وامر عليه اذا كان واليا وكان سوقه وسوقه سبنك خيمه
زير دست ولوب خذمتكار اولان كسنيه كه محرب الامور ديك اولور وامر باب رابعدن اشتد معناسنه دخی كلور
يقال امر امره يا امر اي استد الامر هزمه نك كسرى وميمك سكونيله اسمد ر شدد اولق معناسنه ومنه قوله
تعالى لقد جئت شيئا امراي شدد لوقيل يعني عجب الامر هزمه نك فتي وميمك سكونيله رحال ديك اولور
وقولهم لك على امره مطاعة معناه لك على امره اطيعك فيها يعني سنك چون بند بر حالت واردر كه بن اول حالته بناء
سكطاعتم مقرر در كه بوبناء مرمه در امردن ولا نقل امره بكسر الهمزة انما الامر من الولاية يعني كسرى به ابله وليحق
بكلك معناسنه كلور الا يار بر نسنيه جوق ايتك يقال امر تبالم و امر الله ماله على ما امر الامير هزمه نك فتي وميمك
كسرى به امر صاحبي اولان كسنيه يقال امر يا مرم من الباب الاول وامر يا مرم من الباب الخامس اذا صار امير الاميرة
هزمه نك فتي وميمك كسرى به اميرك مؤثي الامر هزمه نك كسرى وميمك سكونيله مصدر دريك اولق معناسنه
التأمر على وزن التكرم بك ايتك المؤمر ميمك ضمي وهزمه نك فتي وميمك اخيرك فتي وتشديد به بك اولان
كسنيه يقال هو امير مؤمر التأمر فختينله وميمك ضمي وتشديد به مسلط اولق يقال تا مرم عليهم اي تسلط
المؤامرة مشاؤون ايتك يقال امرته في امر مؤامرة اي شاورته والعامه تقول وامر به الا يمار امرى قبول ايتك
يقال امرته فامر الامر يعني اكبيور دم اول دخی بو رخي قبول ايتدي وايتمار قصدا ايتكه وهمت ايتكه دخی
ديرل يقال ايتمر واه ذاهم واه وتشاور واهيه الاستيثار مشاؤون ايتك التأمر على وزن التباعد كذل مشاؤون
ايتك معناسنه الامار والامارة بفتح الهمزة فيهما وقت وعلامت معناسنه در الامر فختينله شول اوفق
طاشلردن ديكيلن علامتدر كه مخرارده اولور الامر كذل فختينله واحدي علامت طاشي معناسنه الامر
هزمه نك كسرى وميمك فتي وتشديد به ضعيف الراي اولان كسنيه الامر كذل هزمه نك كسرى وميمك
تشديد ي وفخيله معناه يقال رجل امر وامر اي ضعيف الراي يا تمر كل احد يعني هر كسك بپورغن طو ترامع
وامعه كي وامع شول كسنيه در كه هر كي كور رسه سنوكه ي ديني معك معناسنه وامر كذل قيون قوزيسنك
كوچوكنه ديرل مؤثي امره كلور يقال ماله امر وامر اي شي الا وار هزمه نك ضمي وواوك تخفيفيله اتش حرارتي
وكوش حرارته وصومزلق حرارته دخی ديرل واور برصونك اسمد ر الا هرة فختينله واسبابي متاع البيت
معناسنه الا هرة فختينله والاهرات اهر تنك جمعي الاير هزمه نك فتي ويانك سكونيله ذكر الت رجل معناسنه
واير جماع ايتك معناسنه ده كلور يقال اهر اهر اير اذا جاء معها و اير شمال بلنه دخی ديرل هير ديد كركي كي الاير
هزمه نك فتي ومد ي ويانك ضمي ابله ايرك جمعي الايور ضمتينله كذل ايرك جمعي الايار هزمه نك فتي ومد به كذل
ايرك جمعي در التلم معناسنه الا يار هزمه نك ضمي ووانك كسرى ويا اخيرك تشديد به الي بيوك كسنيه عظيم
الذكر معناسنه الاير هزمه نك كسرى به شمال يي يقال اير و اير بكسر الهمزة وفخيله اير يقال هير و هير بود ذكر اولان فرا

اور

اهر

اير

بجر

بدر

دو ندر سه و سود کسکه دخی دیرل بقال بجر اللین اذ انقطع و تحجب یعنی دانده اواسه ابوالجراح ایتدی بجر
 الشی و بعثته دیرل چن انی استخراج ایدوب کشف ایسک البخار بانک ضمیمه شول نسنه درکه تنون کی صونک
 یوزنه قالقار البخور بانک فخی و خانک ضمیمه شول نسنه که انوکله بخور لنور لایجر فختینله اغز قوقدر بقال
 بجر فیه من الباب الرابع الانجر همزه نك فخی و بانک سکونیه اغزی قوقن کسکه کنده دهان معناسنه البجر
 فختینله و خانک ضمیمه و تشدد بدیه بخور لنق راحه طیبه کسب ایتیک معناسنه بنات بجر بانک فخی و خانک
 سکونیه اق بلونلر درکه یوقفه اوله و خاء مهمله ابله دخی لغت در التجتر علی وزن التدرج صائی صائی یوزنک
 بقال فلان جیس التجتریه یعنی صالترق یوزن و مپس سین مهمله ابله صائی یوزنیکه دیرل البدر و ضمیمه سرعت
 ایتیک بقال بدرت الی الشی ایدر الیه بدور ای سرعت المبادره میلک ضمیمه و دالک فخیله ککذلک سرعت ایتیک
 بقال بادرت الیه التبادر تانک فخی و دالک ضمیمه سرعت اید شیم بقال تبادر القوم اذ اتسار عوا الا بتدار علی وزن
 الاقتدار برنسین سرعته الملق بقال القوم ابتدر و السلاح اذ اتسار عوا الی اخذه البدر بانک فخی و دالک
 سکونیه ابلک اون دور دخی کجیه و اصل اولانی بقال لیله البدر لیلله اربع عشره و بدردید بلر کونشه مبادرت
 ایتدی کیچون کویا کخر و جنده کونشک غروینه توقفا یم بعضی ایتدی بدن تمام اولد کیچون بدردید بلر الابدو
 همزه نك کسر به ای ایدنه داخل اولق بقال ایدر با فحن مبدرون ای طلع لنا البدر و بدردید بلر موضوعک اسمی در
 نذکیری و تانی بی جائز درو بواصلند برصویک اسمی درو شعبی ایتدی بدردید بلر رقیونک اسمی در که بدردید بلر کسندک
 ایددی و یوم البدر دبد کیری بومعنادن ما خود البدره بانک فخی و دالک سکونیه اوغلاق در بسنه دیرل زیا
 اوغلاق امرکن در یستی چقار سه ل سود ایچون قلسلر سکوه دیرل سین و کافک تشدد بدیه و فحن اوغلاق در یسن مه دن کسلد قدن
 ایچون قلسلر عکه دیرل عین مهمله نك ضمیمه و کافک تشدد بدیه و فحن اوغلاق در یسن مه دن کسلد قدن
 صکره چقار سه ل سود قوما غیچون قلسلر بدن دیرل و یاغ قوما غیچون قلسلر مسأ دیرل سیک کسری و سین
 مهمله نك سکونی و همزه نك فخیله و دال مهمله ابله و فحن طوقلی اولسه چقار لن در یسنه یاغ قوما غیچون و طب
 دیرل و اوک فخی و طاء مهمله نك سکونیه و یاغ قوما غیچون فخی دیرل نونک کسری و خاء مهمله نك سکونیه و بدن
 اون یک در همه دخی دیرل و زیاده کورن کوزه دخی عین بدن دیرل بقال هذه عین بدیه ای تیدر بالنظر الیه
 و بقال تامة کالبدرو صاحب مهذبک بدیه چشم پرکوسته تفسیر ایتسی غالباً بومعنادن ما خود در البادره
 حدرت و غضب بقال اخشی علیک بادرتیه ای حد ته و بادن برنسنه بدیهه اولغه دخی دیرل البدر و شول یرمز
 حالتلر در که غضب حالتلر ظهور کلور بقال بدرت منه بوا در غضب ای خطا و سقاطه عندما احتدی یعنی اندن
 حالات قبیحه ظهور کلدی غضب و حدرت حالتلر و بوا در یونله و موز پینده اولان اته دخی دیرل کرک انسانده
 کرک سائر حیوانده اولسون البدر بانک فخیله و بانک سکونیه جعفر و زنی اوزن خرمن دو کد کد کیری
 البدر بانک فخی و ذال معجه نك سکونیه تخم و تخمی اککه دخی دیرل بقال بدرت البدر ای زرعته من الباب الاول
 و بدردید بلر جنبه طاعلق محلنده دخی استعمال اولنور بقال تفرقت ابله شدر بدردید بلر تفرقت فی کل وجه و شدر
 دخی شین معجه نك فخیله و ذال معجه نك سکونیه کذلک طاعلق معناسنه و شدر با جودانه سنه لطلاق اولنور
 بدردید بلر تفرقت اولنور فخی کی غالباً طاعلق معناسنه بونلر دن انتقال اولنور و بدردید بلر طریقیله دخی
 استعمال اولنور و فرائیدی کثیر بدردید بلر بشیر بد کیری کی یا لغت اوله یا خود ایتسه اوله و لیتسه لک ضمیمه و ثاء
 مثلثه نك سکونیه و غین معجه ابله دل یلتک اولق معناسنه التبذیر نکریم و زنی اوزن مالی بیوجه طاعلق التبذیر
 تانک کسری و بانک سکونیه زیاده مسرف اولان کسکه بقال رجل تبذیر ای یبذر ماله و یفسده البذر

بانک

بجر

بدر

بسر

بانک فخی و ذالک ضمیمه اسراری فاش ایدن کسکه البدر ضمیمه جمعی بقال قوم بذر کابقال صبور و صبر بذر
 بانک و ذالک فخیله و تشدد بدیه برصویک اسیدر تته کم شاعرک بوشعر ند و اقع اولشدر سقی الله امواها عرفت
 مکانها ابا و ملک و ما و بذر و لغز اکه بونلر جمله مکه مشرفه نك قبول نك اسیدر حر سها الله تعالی الا بذر عرار
 طاعلق بقال بذر عروالی تفرق و اولنور کسکه مسنه دخی دیرل بقال بذر عرت الخیل اذ رکضت تبادر شیا تطلبه یعنی
 برنسنه بی طلب حیندهات قلغسک بویه دیرل و بوا و اسیدر و وائی در البدر بانک کسر به ابلک ایتیک که
 عقوقک مقابلیدر و مطیع اولغه دخی دیرل بقال فلان یر خالق و بر چینه صادق اولغه دخی دیرل بقال بر
 فلان فی عینه ای صدق و ح مقبول اولغه دخی دیرل بقال بر حجه بقیع الماء بر حجه بضم الباء و بقال بر الله حجه
 بر البکسر فی هذا کله التبر فختینله و رانک ضمیمه و تشدد بدیه طادت ایتیک البره بانک فخیله مطیع اولان عورت
 یقال الامره بولد هالمبره فختینله کذلک ایتیک معناسنه بقال بررت والدی ابره بر البکسر البدر بانک فخیله
 ایتیک ایدن کسکه و بر صحر معناسنه ده کلور که بجر مقابلی در البار بمعناه بقال نار به و یار به ای محسن الیه
 الا برار همزه نك فخیله برک جمعی در ایتیک ایدر یحیلر معناسنه و فی المثل لا یعرف هر امن رای لا یعرف من بکره
 من یدر و این الاعرابی ایتدی هر قیون فی دعوت ایتیک و بر سور مکدر البره فختینله بارک جمعی الا برار همزه نك کسر به
 حقی قبول ایتیک بقال ابر الله حجه و ابرار عالی اولغه دخی دیرل بقال ابر فلان علی اصحابه ای علاهم و این السکیت
 ایتدی ابرار به داخل و لمقدر یقال ابر فلان اذ کب البدر الیه بانک فخی و رانک تشدد بدیه صحر معناسنه البدر ای
 بانک فخی و راء ثانیه نك کسر به جمعی صحر المعناسنه البرت بانک فخی و رانک کسری و تشدد بدیه فعلیت و زنی
 اوزن صحر المعناسنه و قتا که یساکن قلند یسه هاتیه منقلب اولدی عفریت و عفریه کی البرارت بانک فخیله
 جمعی در صحر المعناسنه بره بانک فخی و رانک تشدد بدیه برک اسیدر معرفه در یعنی احسان معناسنه علم در
 و بره بنت مریمک همشبره سیدر که تیم مراوغلی در و بره نصر بن کنانه نك والده سیدر البره بانک فخی و رانک
 سکونیه عرزه و زنی اوزن اوزن معناسنه و حین غضبه اولان کلام معناسنه در بقال بر رفو بر بار مثل تر رفو
 ثرثار البر بار بانک فخی و رانک سکونیه غصبه نکل ایدن کسکه و ثرثار ثاء مثلثه ابله کثیر الکلام ولان کسکه بر
 جعفر و زنی اوزن بر طاء بغه نك اسیدر البره بانک فخی و ثانیه نك کسر به جمعی در اخر نه ها حجه ایچون
 و نسبت ایچون داخل و لمشدر دبلر سیک های حذف ایدر سن البر بر بانک فخیله و رانک کسر به اراک دیند کیری
 اغناجک میوه سیدر البره بانک فخیله برک واحدی و بره نسا طائفه سندن برینک ادبدر البر بانک ضمیمه
 و رانک تشدد بدیه بغدای البره کذلک بانک ضمیمه واحدی و سبویه ایتدی بر ابرار و زنی اوزن جمع اولنق جائز
 دکلدر و میرد جائز در دبدی قیاسه بناء البر بور بالک ضمیمه لبله شول نسنه در کد بغدای دن چکر ل عامه تحریف
 ایدوب بلغور دیرل و بومقامه صاحب صراح بروری کندم یانه خشک ابله تفسیر ایتشد البر بانک فخی
 و رانک سکونیه تره تخمی و تره امثالنک تخمی و بزیاغنه دخی اطلاق اولنور و عصا بیه اور مغه دخی دیرل بقال
 برن الغصا اذ صر به به البر بانک کسر به اقص در تخم معناسنه الا برار همزه نك فخیله اشته فاند قلمی
 حرا بجدر که لذت و یرسون دیو قاتر لیر کی معدنوس کی بونلر بکر نکه و اریسه البیر رانک فخی و بانک
 سکونیه جعفر و زنی اوزن قصار تو فخی البیازر بانک فخیله قان اغاچ لر عی صخام معناسنه البیازر بانک فخیله
 و بانک سکونیه یازر یازر معری در که یازر طوغی دیمکدر باز دار معناسنه البیازر زنی اوزن جمعی البسر بانک
 ضمیمه و سینک سکونیه خرماقور غی که اولنه طلع دیرل طاء مهمله نك فخی و لامک سکونیه اند صکره خلال دیرل
 خاء معجه نك فخیله اند صکره بلج دیرل بانک فخیله و خاء مهمله ایله اند صکره بسردیرل اندن صکره رطب دیرل

اندر صکره دیر لر و بسر شول تازه صو بیدر لر که حدیث العهد اوله مطرله یعنی یغور بغماغله ظهور کلمش اوله
 البسار بانک کسر بله جمعی روح و ماح کی البسرة بانک ضمی و سبک سکونیه بسره ک واحدی کونشه دخی اطلاق
 اولنور اول طلوع عنه و شول اوتدخی بسره دیر لر که دخی کالن بولامش اوله کد اوتک ابتدا اوردن چقنه بارض دیر لر
 ضاد معجه ابله اندن صکره جمیم دیر لر جمیم مفتوحه ابله اندن صکره بسره دیر لر اندن صکره بمعادیر لصاد
 مهمله نک فتحیه و عین مهمله ابله اندن صکره حبشیش دیر لر البسرات و البسرجی الالبسار همزه نک کسر بله خرما
 قورق اولق بقال البس النخل ای صار ما علیه بسره و البسار کی در یاده اوتو رتغه دخی دیر لر بقال البسار مرکب
 فی الجرای وقف التبسر علی وزن التکریم طلب ابله بقال تبسر ته ای طلبته البس بانک فتحی و سبک سکونیه
 کذلک برنسنه بی محل طلب ابله بقال تبسر الرجل الحاجة بسره اذا طلبها فی غیر موضع الطلب و جانی اولنور اول
 صقیق و بسره لومک سودی او بنزدن اول ایچور مکه دخی دیر لر و بسری نییدی غیر ابله خلط ابله که دخی دیر لر
 وفی الحدیث لا تبسر و اولانجر و او ثجر خرمانک ثجیر یعنی ثقلن نییده برقوق درو بسره زاقه هیه جماع ابله که دخی دیر لر
 ناقه نک تمام استهاسی یو غکن بقال البس الفحل الناقه اذا ضربها من غیر ضبعه و ضبعه ضاد معجه و باء موحد
 ابله جماعه استه اولق الالبسار بمعناه بقال البس الفحل الناقه البسور ختمینه یوزی برنسنه دن دور مک بقال
 بسره لرجل وجهه بسور من الباب الاول اذا کلم عیس بقال عیس و بسره البسور علی وزن الصابون و علت در که
 مقعد ده و بر من ایچند اولور البواسیر جمعی البسرة ففتحته و البسره کذلک انسانک ظاهر بدن و بشرة الارض
 بر یوزنه اولان نباتات الالبسار همزه نک کسر بله بر یوزی اولور اولق بقال قد ابشرت الارض و ما حسن یشرتها
 و بشر خلق معنسانه ده کاور المباشرة میمک ضمی و شبنک فتحیه برنسنه هیه بالذات یا شمع و مباشرة المرأة
 ملا مستها و حجر مباشره مهمله نک کسر ی و حیمک سکونیه ابقره زیاده مائل اولان قسرق البشر بانک فتحی
 و شبنک سکونیه در بنک یوزن صویق نقول بشرت الادیب بشر من الباب الاول اذا اخذت بشرته و بشر جکر که
 اوتا و ثلغه دخی دیر لر و بشر جماع ابله که و برنسنه مشتولمغه دخی دیر لر مرده معنسانه بقال بشرت الرجل بشره
 من الباب الاول و برنسنه بی ایشدوب مسرور اولمغه دخی دیر لر بقال بشرت بکذا من الباب الرابع ای استبشرت به
 و برکسنه کولر یوزله بولو شمع دخی دیر لر بقال بشرنی فلان بوجه حسن البشر بانک کسر یله کولر یوز لولک
 طلق الوجه معنسانه و بشر بطاغث امید رجز مرده و بی ثعلبه منسوب بر صویک اسمی در المشر میمک ضمی
 و شبنک فتحیه در یسنک اوزری اری اولان کسنه بقال فلان مؤدم بمشر اذا کان کاملا من الرجال کانه جمع لاین
 الادمه و خشویه الخلد و ادمه ففتحته در بنک ته یا پیشن جانی الالبسار و التبشیر مشتلمق و مسرور اولق
 معنسانه ده کولر بقال بشرته بولود فابشر ابشار و نقول ابشر بخیر بقطع الالف یعنی الف قطعله و منه قوله تعالی
 و ابشره بالجنة البشارة بانک کسر یله و البشارة بانک ضمیمه اسلمدر ابشار معنسانه و بشار مطلقه خیردن
 غیر به استعمال و نماز و شرده استعمال ولد قد قید ابله اولور کقوله تعالی فبشرهم بعذاب الیم بشری بانک ضمی
 و شبنک سکونی و الفک قصر یله بر جاک اسمی در لا بنصرف در کرم معرفه اولسون کرک نکره اولسون تأ نبت
 و لزوم تأ نبت دن اوترو هر چند صفت دخی اولماز سهده زرا اسم علامت تأ نبت اولن الف اوزنه بنا و لنشدر تاء
 تأ نبت کی مذکر اوزن عارض اولمش دکلدر و باری تعالی نک ابشرای هذا غلام دیدکی قولی عصای کی در
 و ثلثه سنه یا بشری دیر سن بانک تشدید ببله التبشیر تانک فتحی و شبنک ضمیمه بری برینه مشتولمقدر بقال
 تبشیر القوم ای بشر بعضهم بعضا التبشیر تانک فتحی و شبنک کسر ی و مدبله بشارت بشری کی و نباشیر الصبیح
 صبحک اوابلی در و هر نسنه نک اوابلنه تبشیر دیر لر و بوندن فعل مشتق اولماز البشر بانک فتحی و شبنک کسر یله

بشر

بشارت

بشارت قلبی و کویکک یوزاویه ده دیر لر بقال شاب بشیرای جمیل و امرأة بشيرة و ناقه بشيرة للبشرات میمک ضمی
 و شبنک کسر ی و تشدید ببله شول یلاره دیر لر که یغور بغمه سندن مشتلق خبرن کتور لر بقال هذه ریح
 مبشرات البشارة بانک فتحیه جمال معنسانه در التبشیر تانک ضمی و بانک فتحی و شبنک کسر ی و تشدید ببله
 بر قوشک اسمی در که کاصقاریه دیر لر بعضلر شول قوشدر که یا غندن اصلور دخی اوتر دبشیر البصر ففتحته
 کورمک ایچون اولان قوت که کوزده خلق اولمشدر حاسه بصره به معنسانه و بصره بانک معنسانه ده کاور علم کی
 بقال بصرت الشی من الباب الخامس اذا علمته قال الله تعالی بصرت بالم بصره و ابله ابصار همزه نک کسر بله کورمک
 بقال بصرت الشی ای رأ بته البصیر بانک فتحی و صادک کسر بله کور یی کسنه ضمی برک مقابلی در وضر رضاد
 معجه نک فتحی و راء مهمله ابله کوزی کورمک کسنه و بصیر عالم معنسانه ده کاور المبصرة میمک ضمی و صادک
 فتحیه برنسنه هیه اراقدن نظر ابدوب بقمق البصارة بانک فتحیه بر خصوصه اهل نظر اولق التبصیر علی
 وزن التکریم برنسنه بی بلدر و بایضاح ابله و بصره هیه کتمکه دخی دیر لر بقال بصر القوم تبصیر اذا صاروا
 لی البصرة التبصیر علی وزن التکریم برنسنه بی فکر له بلك تأ مل معنسانه المبصرة میمک ضمی و بانک سکونیه
 و صادک کسر یله کور یی مضیئه معنسانه و منه قوله تعالی فلما جاءهم انما مبصرة قال الاخفش انها تبصر هم
 ای تجعلهم بصرا المبصرة میمک و صادک فتحیه حجت معنسانه البصرة بانک فتحی و صادک سکونیه شول
 ملائم طاشلدر که بیاضه مائل اوله و بیاض اولیه و بوجهندن بصره به بصره دبدیلر و اگر های اسقاط
 ابدر سک بصره در سن بانک کسر بله البصر بان بصره ابله کوفه شهری البصيرة بانک فتحی و صادک کسر ی
 و مدبله حجت و برنسنه هیه دقت نظر ببله بقمق قال الله تعالی بل الانسان علی نفسه بصيرة قال الاخفش جعله
 هو البصيرة کما بقال هو لرجل انت حجت علی نفسك ابوز بد ابتد بصيرة شول قانه دیر لر که یره دو کلس اوله
 و جدیه شول قانه دیر لر که جسم بولا شمش اوله اصمعی ابتد بصيرة شول قانه دیر لر که انوکله صید اولنور
 ابوعمر دخی بوبله دبشدر البصر بانک فتحی و صادک سکونیه بر سختیانی بر سختیان اوزن قوبب دیکمک
 نته کزک ایچا نین دیکر لر بری اوزرینه قوماغله الباصر دقت نظر صاحی اولان و منه قولهم رأ بته
 لحاباصر ای نظر ابحدیق شدید و بونک بناسی نسبت ایچون در لابن و تامر کی صاحب ابن و صاحب قر
 معنسانه نته کم موت مایث دیر لر و بالغه ایچون کویا کاول نسنه کندی نفسنی شدت نظر له کور یی در البصیر
 بانک کسر ی و نونک سکونیه و صادک مهمله نک کسر بله صر چه رmq یانده اولان برmq البناصر بانک فتحیه
 و صادک کسر بله بصیر ک جمعی البصر بانک ضمی و صادک سکونیه برنسنه نک جانی طرف معنسانه و فی الحدیث
 بصیر کل سماء مسیره کذا که مرادر کولک فالتلغین بیان در بصری بانک ضمی و صادک سکونی و الفک قصر یله شام
 شریف قربنده بر ی کادی در که اکا قلیچلر نسبت اولنور سیوف بصری دیر لر البطر ففتحته حرون اولق یعنی
 کون اولق بقال بطر یبطر من الباب الرابع و بقال بطر عیشک کما بقال شدت امر کی یعنی معیشتی منتظم
 قلادک و بطر حیرت معنسانه ده کاور البطر بانک فتحی و طانک سکونیه یار مق معنسانه کاور بقال بطرت الشی
 ابطره بطر الالبطار همزه نک کسر یله حرن قلمق بقال ابطره المال و ابطار مختیر قلمغه دخی دیر لر و ابطار برکسنه هیه
 قدر نندن زیاده نسنه نکلیف اتمکه ده دیر لر بقال ابطر فلان ذرعه اذا کلفته اکثر من طوقه و ذرع ذال معجه
 و عین مهمله ابله اصلنده قول معنسانه در صکره دن طاقت معنسانه استعمال اولندی البیطار بانک فتحی
 و بانک سکونیه ت یا غنه نعل اورن کسنه البیطرة علی وزن الدحرجه بیطارلق صنعن ایشلمک المیطر میمک
 ضمی و بانک فتحیه و طانک کسر یله بیطارلق ایشلمی البیطر بانک کسر ی و بانک فتحیه هر یوزنی
 اوزن بیطار معنسانه و هر برار سلانه دیر لر البطر بانک کسر ی و طانک سکونیه هدر معنسانه بقال

بصر

بطر

ذهب دمه بطر ای هدر البطر بانك فتي وطانك سكوبيله فرجك ابكي جانبك ان سنه اولان لمزابد دركه
 سندن باقی قالمشرا له البطارة بانك ضميله بعناه وبطارة الشاة شولات پان سیدر كه قیونك فرجك كنارنده در
 وشول اوز ونجهات پان سنه دیرلر كه اوست طودقه اولور اكر حدن زیاده اوزون اولماسه حشره دیرلر
 حاء مهمله نك كسر بله وثناء مثلثه نك سكوبيله واکرفی الجمه اوزون اولور سه صاحبته ابظر دیرلر الا بظر همزه نك
 فتي و بانك سكوبيله شول كسنه دركه اوست طود غنك اوزن سى اوزنخه اوله وامیر المؤمنین علینك شریحه
 رضی الله عنهما فاقول انت بها العبد الا بظر دبدكى قولى بوئدن درو بقال بظر الرجل بظر من الباب الرابع البعیر
 بانك فتي وعینك كسر بله دوه كه حیوانات قسمندن درار كنكه و دیشسته اطلاق اولور انسان كی كه مذكره
 وموئنه شامل دركه بعض عریدن صرعتی بعیری و ستریت من لمن بعیری روابت وانمشر كه صرع صاد مهمله
 ابله ره دوشور مكه دیرلر و بعیر بعیر اطلاق اولور دورت یا شنه كیر مد كچه الابرة همزه نك فتي و بانك سكوبی
 وعینك كسر بله بعیرك جمعی الاباع همزه نك فتي وعینك كسر بله والبعران بانك ضمی وعینك سكوبيله كذلک
 بعیرك جمعی البعر بانك فتي وعینك سكوبيله دوه بحاسی البعرة واحدى البعار جمعی بقال بعر الشاة والبعیر
 بعر بعر من الباب الرابع البعرة على وزن الدحرجة طاعنق بقال بعرة الرجل متاعه ومحتره اذ فرقه وقاب
 بعضه على بعض واستخراج ایتكه وكشف ایتكه دخی دیرلر بقال بعثت الشی ومحتره اذ استخرجته وكشفته
 وابوعینك ایتدی یاری تعالی نك بعثت مافی القبور دبدكى قولنده بعثرا تیرواخرج معنا سنه در و بر سنه نك
 استغف سن یوقر وكتور مكه دخی دیرلر بقال بعثت حوضی ای هدمته وجعلت استغفله علاه البغور ضمتینله بلند
 دوشمك سقوط نجم معنا سنه بقال بعر الجم بعر بغور من الباب الثالث ای سقط وهاج بالمطرو بجمندن مراد
 ثریادر كه ثریانك سقوطنده مطر ظهور ایدر البقرة بانك فتي وعینك سكوبيله فانی یغمر دفعه كلك نقول
 بغرت الارض على البناء المجهول به یغمر دوشمك معنا سنه البقر فتي وعینك سكوبيله برضدر كه صومغله حاصل اولور
 اصمعی ایتدی بفر برصومع قدر كه دوهیه عارض اولور دایما صواجمكدن خالی ولمر و صویقه فانی تاكه اندن بر مرض
 حاصل اولوب هلاك اولور و بقال منه بفر بفر من الباب الرابع وقریش قبیله سندن بر شخصی قنایوب مات ابوك
 بشما ومات امك بغر ادیدلر و بشم بانك وشینك فتي وعینك سكوبيله و لغه دیرلر شغرو بغر حابه متفرق ديك اولور
 بقال تفرقت ابله شغری بفرای تفرقت فی كل وجه البعرة على وزن الدحرجة بری برنه كیروب قار شقی بقال تركت القوم
 فی بعرة ای فی هیچ واخلط التبغثر على وزن التدرج كوكل بولتی بقال تبغثرت نفسه ای غثت كه
 غشیان غین معجه وثناء مثلثه ابله كوكل قار شقیدر و بقال اصبح فلان متبغثر ای متفقسا و تقس قافله
 وسین مهمله ابله كوكل دوعك ومعه بولتی و كاه اولور كه عین غیر معجه ابله دخی كلور دبد بلر
 جوهری ایتدی بنی بوفی براحدن روابت قلمزم البقر فتي وعینك سكوبيله او كوز كه حیوانات قسمندن در اسم جنس در
 و بقر متعیر و عاجر اولغه دخی دیرلر بقال بقر الرجل بقر من الباب الرابع اذا حسر واعیا وحسور حاء مهله
 وسین مهمله ابله اعیای كی نجر معنا سنه در البقرة واحدى مذكره وموئنه اطلاق اولور و زراها واحده
 دالات ایسون ایچون در تانث ایچون دكلدر البقرات جمعی الباقرة قافك كسر بله بقر سور سى كه چوبانلری
 ابله بله اوله البیقر بانك فتي و بانك سكوبيله بقر معنا سنه الباقورة كذلک بقر معنا سنه در اهل بن لغی
 اوزن رسول صلی الله علیه وسلم مزبور زكات نامه سن كوئدر دكله فی كل ثلاثین باقورة بقرة دیشدر
 البقار بانك فتي وقافك تشد بدبله بردره نك اسمیدر البقر بانك فتي وقافك سكوبيله بر سنه بی
 ایچق وواسع ایتك یقال بقرت الشی بقر من الباب اول وقولهم بقرها عن جنبینا ای شق بطنها

عن ولدها

بظر

بعر

بعثر

بغر

بغثر

بقر

هن ولدها البقر فتي وعینك سكوبيله و تشد بدبله علمه وماله واسع اولمق محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی
 طالبه رضی الله عنهم محمد باقر دبد بلر علمه وسعی اولد وغیچون الباقرة قافك كسر بله آچعی وواسع قلیچی
 بوجهندن فتنة باقرة كداء البطن دیرلر و داء بطن دن مراد شول صاری صور كه بطنی خراب ایدر البقیر
 والبقره بانك فتي وقافك كسر بله شول كوكانكه دیرلر كه انوك بكلی یوقدر اكثر یا فی نسا طایفه سی كیر و بقر
 شول ناقه ییدرلر كه ولدندن و ترو قاری یارلمش اوله و بقر صقر سور سینه دخی دیرلر البقیری بانك ضمی وقافك
 فتي وتشد بدبله والفق كسر بله برنوع او یوندركه او غلا نمچقلر او بنارلر مثلاً طیر اغی یغارلر و چون سنه چزی
 جزرلر و اوزن بنه صومچرلر و اول طیر اغك ایچنده برقل كریوب بر ماغله دور ایدرلر اول كرلر قلی یولما غیچون
 و بولر یون لسان فرسه كوهامون دیرلر التبقر علی وزن التكریم بقری او یونن او بنق بقال بقر و ای لغیوا
 البقیری البقرة علی وزن الدحرجة كذلک عاجز اولمق بقال ینقر الكلب اذا رأى البقر فتي وكیفقال غزل اذا
 رأى الغزال فلی ای ترك و بقره بر كسنه بادیه قومنی ترك ایدوب شهرده ساكن اولغه دخی دیرلر و سرعته
 یو وركن باشن اشغه طوقغه دخی دیرلر البكر بانك كسر بله قیز او غلن و بكر شول عورته دیرلر كه برقارن
 طوغور مش اوله و ولدن دخی بكر دیرلر كرك مذكر و كرك مؤنث اولسون و بكر ناقه نك برقارن طوغور اننه
 دخی دیرلر و بكر بركره اورمغله كسوب ارمغه دخی دیرلر بقال ضربة بكر و فی الحدیث كانت ضربات علی ابكارا
 اذا اعتلی قد و اذا اعترض قط یعنی دیه ده اوره ابكي نیم ایدردی وارقری اوره ابكي بولردی الابكار
 همزه نك فتي و بكر ك جمعی كرك قز او غلن معنا سنه اولسون كرك كسوب ارمق معنا سنه اولسون البكاره
 بانك فتي و بكره اولمق البكر بانك فتي وكافك سكوبيله دوه نك جوان ولننه دیرلر و بكر برقبيله نك باباسی ایدر كه
 بكر بن وائل ابن قاسط در البكرة مؤنث تازه ناقه معنا سنه البكار بانك كسر بله بكر ك جمعی بكك دوهلر
 معنا سنه فرخله فراخ كی كه فرخ یا وریدیرلر البكاره بانك كسر بله كذلک بكر ك جمعی فخله فخله كی كه فخل
 فابله و حاء مهمله ابله ارككه دیرلر و بالجمه دوه دن بكر بنی ادمدن فنی منزله سنه در و بكره فتاة منزله سنه در
 و قلوب جاریم منزله سنه در قافك فتي وعینك سكوبيله و صاده مهمله ابله و بعیر انسان منزله سنه در و رجل منزله سنه در
 و ناقه امرأة منزله سنه در الابكر همزه نك فتي وكافك ضمیله بكر ك جمعی قانی جوان دوهلر معنا سنه و ابكری
 راجز نام شاعر یابله نوله جمع ایدوب صیغه تصغیر اوزن ایك بن دیشدر و بكره قیو اوزنند صومچكیچون
 اولان سنه ییدرلر كه عامه تحریف ایدوب بقره دیرلر البكر فتي وعینك سكوبيله بكره نك جمعی درو بوشاذ اولان جملر دندر
 زیرافعه و زنی فعل اوزن جمع اولنمز الارباج كله حلقه ابله حلق و حماة ابله حما و بكره ابله بكر كی و حاء مهمله ابله
 قره ابغه دیرلر البكرات فتي وعینك سكوبيله بكره نك جمعی قیو چرخلری معنا سنه و بكره بر جماعت بریره جمع اولمق
 معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال جاؤا علی بكرة ابیهم اذا جاؤا معا ولم یختلف منهم احد و بولكلامی اطراد
 و جماع محلدن سو بلرلر حقیقتن اول محلدن بكره یو غیسه ده البكر فتي وعینك سكوبيله صباح و قنی معنا سنه دخی كاوسر
 كی بقال سیر علی فرسك بكر ابو بكر ا هلام زجالدن در و خلیفه رسول الله كی اسمی در رضی الله عنه
 و بولكه نسبت اولنسه بكری دیرلر اسم اولی حذف ایتك ابله و هر اسم كه لب ابله ابن ابله مصدر اولوب
 كنبت اوله انوك نسبندن اسم اول حذف اولنور البكرة بانك ضمی وكافك سكوبيله صباح و قنی بقال
 ایتنه بكرة ای باكرة و اكر یوم معینك صباحی مراد اولسه ایتنه بكرة دیر سن غیر منصرف اولمق
 اوزن و بوطر وف غیر نمكنه دن در یعنی لا ینصرف اولان طر وفندن در البكر و ضمیتنله صباح و قننه
 داخل اولمق بقال بكرت ابكر بكور لمن الباب الاول التبكر علی وزن التكریم و الابكار بكسر الهمزة و الابتكار

بكر

بکسر الهمزة وسكون الباء وكسر التاء والمباكرة بضم الميم وفتح الكاف كلها بمعنى صباح وقتنه داخل اولمقدر
وبكر محله كافك تشديد بده بکر دینز كافك فخیله باب خام سدن
وابوز بد ابتد ابكرت علی الوردا بكارا دیرلر وابتكرت الغدا دیرلر وابتكرت غیری دیرلر وابتكر الرجل دیرلر
دوملری صویك كده صباحه داخل اولسه وابتكار هر سنه یه سرعت وعبادت اینكه دخی دیرلر و بومعنا یه
نیکبر دخی استعمال اولنور بقال ابتكر الیه وبتكرای فی ای وقت كان بقال بکرو الصلاة المغرب ای صلوا هاء عند
سقوط القرص ومنه قوله یعالی بالنعشی والابتكار وابتكار برفع فعل دركه معنای وقتنه دلالت ابدركه اول بکر در
نته کم یاری تعالی نك بالغدو والاصال قولند غدو بر مصدر دركه غداة اوزن دلالت ابدر البکر نك فخی وكافك
کسر بله شول کسنه دركه ایشنه ارکندن مباشرت ابلیه صاحب بکرو معناسنه وكافك سکونی دخی کاشدر
حذر ابله حذر کی الباکوزة كافك ضمیله فارون وزنی اوزن فاکه نك اولی تور فند معناسنه الابه بکار همزه نك
وتانك کسر بله تور فندیه ایر شمتك بقال ابتكرت الشئ اذا استولیت علی باکوزته نته کم ابتکار صباح وقتنه
داخل اولغه دخی دیرلر علی مامرو فی حدیث الجمعة من بکرو ابتكر یعنی بکسنه جمعه مبادرت اینسه وخطبه نك
اولنه ایر شسه البکور بیا نك فخی وكافك ضمیله شول خر مافدانی دركه اول ایر شته البکیرة نك فخی وكافك کسری
ومدله بمعناه البکر ضمیله جمعی خر مافدانی معناسنه البور بیا نك ضمیله شول کسنه دركه فاسد وهالك
اولوب انده خیر اولیه ومؤنثه دخی اطلاق اولنور بقال رجل بور واما رة بور ابو عبیده روائی اوزن و بایرك
جمعی دخی کلور هالك معناسنه بقال قوم بورای هاکي قال الله تعالی وكنتم قوم ابور امثل حائل وحول وحائل
شول ناقه یه دیرلر كه یوكلو اولیه عاملك مقابلی دروا خفش بعضیلر دن حکایت ابدي بور جمع
معناسنه لغت در بایرك جمعی دکلدر نته کم انت بشر واتم بشر دیرلر البوار بیا نك فخیله هلاك اواق بقال بار فلان
من الباب لاول ای هالك وبوار کساده دخی دیرلر بقال بار المتاع اذا کسدو بقال نعوذ بالله من بوار الام ولم طول
عوریه دیرلر و بوار اعل فاسد اولغه ده دیرلر بقال بار عله ای بطل ومنه قوله تعالی ومكر اولئك هو بوار الابارة
همزه نك کسر بله هلاك اینك بقال ابار الله تعالی ای اهلكه الباء مخیر اولان کسنه بقال رجل حائر بار
اذالم یجعله شئ یعنی برنسه یه توجه اید مسه پس با ر حائر اتباعا ذکر اولش اولور البور نك فخی و واک
سکونیه تجربه اینك بقال بار بیون ای مر به واختبره وتقول برت الناقه ابور هابور وهوان نعرضا علی الفحل نظر
الاقح ام لا یعنی ناقه فی ارکله دوهیه عرض اینسك بوکلو میدر دکلیدر بیا نك ایچون و بوکلو اولد غنك دلامتی
بودرکه ارکله ناقه فی استشمام ایند کده نول ابدر و بار الفحل الناقه دخی دیرلر فخیله فحل ناقه نك یوکلی
اولدوغن واولمادغن بلمکچون استشمام اینسه ومنه قولهم بلی ماعند فلان یعنی نم ایچون تجربه قل فلانك
کوکندنه واردر و بور شول یه دیرلر که زراعت اولما حشر اوله وفی الحدیث ان لنا صاحبه من البعل والبور
والمعای والاغفال صاحبه ضاد معجه وحاء مهمله ابله شول یه دیرلر که انی کون دوکو بعل فتح بایله وعین
مهمله نك سکونیه شول یه دیرلر که اکیغمو رار شیمه ومعای فتح میله وعین مهمله ابله شول یه دیرلر که انده اثر
عمارت اولیه واغفال همزه نك فخیله وغین معجه نك سکونیه وقابله ارض موت که احیا اولما حشر اوله الاغفار
همزه نك کسری و بیا نك سکونیه تجربه اینك امقان معناسنه الباریا نك کسری بله والبوریا بیا نك ضمیله
شول حیدر دركه قشیدن اورر اصمعی ابندی بوریا فارسیدر عریسی الباری والوری در بشتید الیه
فیها وکذلک الباریه یعنی بونلر خالص عربیدر حصیر معناسنه البور بیا نك فخی وهانك سکونیه غلوب اواق
وسر نکون اولق وغلبه قل بقال هر بهر ای غلبه و بهر صولغه دخی دیرلر بقال بوره الحمل بوره بهر امن الباب

الثالث ای اوقع علیه البهر و بهر ای ابین اولغه دخی دیرلر بقال بهر القمر اذا ضاء حتی غلب ضوءه الكواکب
الباهر شول ایدر که منور اوله بقال قمر باهر و بهر فضل صاحی اولغه دخی دیرلر بقال بهر الرجل ای برع وخسنه
غالب اولغه دخی دیرلر بقال بهرت فلانة النساء اذا غلبتهن حسنا تقول العرب الازواج ثلثة زوج بهر وزوج
دهر وزوج مهر یعنی زوج یا حسن ایچون اولور یا جوادت دهر ایچون اولور یا مهر ایچون اولور البهر بیا نك
ضمیله نفسی نیز البوب ویرمك الابه نقر نفس نیز البوب ویرمك البهره نك فخی وهانك سکونیه برنسنه نك
اورت سنی بقال بهرة الليل والوادی والفرس ای وسطه الابه همزه نك فخی و بیا نك سکونی وهانك فخیله شول
طمر دركه فخی منقطع اولسه صاحی هلاك اولور و انلر قلیدن ناشی اولوب سائر شرأین طمر لری یعنی اثلن طمر لر
انلر دن منشعب اولور و ابهر یا به طائفه کلیه نك ان رینه دخی دیرلر طائف طاء مهمله یله بیا نك خانه سنه دیرلر
وکلیه كافك ضمیله بیا دن اوق دکلدی ایجه یه دیرلر الابه همزه نك فخی وهانك کسری بله قوش قنا دینك
لو اخر نده اولان دورت بیا نك که قناد بکلیر نك دورت اولکنه قوادم ایچی دورت بلیکه خوافی وایچی دورت
بلیکه اباهر دور دخی دورت بلیکه کلی دیرلر بهر بقیله نك استیدر البهر فی بیا نك فخیله قبیله مزبوره یه
منسوب اولان کسنه بحرانی کی ولكن قیاسه مخالف در قیاس بو دركه بهر اوی دینله واوله البهار بیا نك فخیله
اوکوز کوزی دبد کیری چیکدر کاو چشم معناسنه که انوک اونك بیرا غی قور چقدر چچکی صاری درایام
ریبعده اچلور البهار بیا نك فخی ایله اوزاندن اچیز زطل اولان سنه عمرو بن العاص ابتد طلحه بن زبیر وفات
ابتد وکده اوج بهار رگ ابندی کده بهار ده اوج قنطار التون وارا بدی پس عمرو بهاری وزن اولنا جق طرفدن
عبارت قلدی و ابو عبید ابندی بهار اوج یوزر طلحه اطلاق اولنور کلام عربده وین کاه مزبوره فی غیر عربی
طن ایدرم غالب بودرکه قبلی اوله دیرم الابه همزه نك و تانك کسری بله برنسنه فی بلان دعوی اینك و بقال
ایتهر فلان بقلانه علی صیغه المجهول ای شهر بهای یعنی دعواسنده کذبله متهم اولوب شهرت بولدی الابه بیهار
همزه نك کسری و بیا نك سکونی وهانك کسری ومدله کچه یاری اولق بقال ابهار اللیل ابهرار اذا انتصف
وبعضیلر ابندی کچه نك اکثری کچه دخی دیرلر و ابهرار کچه اوزون اولغه دخی دیرلر بقال ابهار علینا اللیل
ای طال البهر بیا نك فخی وهانك سکونی و تانك فخیله بحر معناسنه لغت دركه قصیر دیمک اولور کما بقال شر
النساء البهار البهزة دحرجه وزنی اوزن شول ناقه دركه عظیمه اوله البهار جمعی عظیم ناقه معناسنه فصل التاء
الاتار علی وزن الاکرام برنسنه نك اردنجه بقه قالمق بقال اتار به بصری ای ائیمته ایاه التبر تانك کسری
و بیا نك سکونیه شول التوندر که سکه اورولما مش اوله فخیله سکه اورلسه دینار وعین دیرلر و بیهار
التون دن غیره اطلاق اولمازو بعضیلر کومشه دخی ندر دیرلر دبندی التبریه تانك کسری و بیا نك
سکونی و رانك کسری و بیا نك فخی و تخفیفیه قو کاک که باشه اولور بقال فی راسه نبریه و ابو عبیده
ابتدی نبریه هبریه ده لغت دروهیم یه دخی قو کاک معناسنه دركه باشه کیمک مثالنده اولور التبر
تانك فخیله هلاك معناسنه در التنبیر علی وزن التکریم کسر اینك واهلاك اینك بقال نبره
نبر ای کسره واهلکه وهولاء متبر ماهم فیله ای مکسر ومهالك التبر تانك فخی و جمیک سکونیه
والتجارة تانك کسری ایله الم صاتم اینك و تاجر تانك فخیله تاجرک جمعی دخی کلور صاحبه
صعب کی التجار همزه نك کسری و تانك کسری وتشدید یله بمعناه وهو افتعال منه
التاجر جمیک کسری بله تجارت ایدچی کسنه بقال تاجر تجر من الباب الاول وختار محاحده باب ضربدن

بهری

بهره

تار

بهری

تاجر

دیشدر سهونا سندر التجار تانك كسرى و حيك تحفيقه والتجار تانك ضمي و حيك تشد بدبله كذاك
 تاجر ك جمع و طائفه عرب خرم بیدنه دخی تاجر دیرل التاجرة حيك كسرى به شول ناچه در كد باز اوده صائیه
 بریه تنه كم كاسه صائیه برمیندر و ابو عبیده ناچه تاجر دخی روابا تشدر تاسر ذكرا اولنان معنایه
 البحر ميمك ضمي و تانك فتي و تشد بدبله و حيك فتيه شول بره دیرل كه انده تجارت اولنه بقال ارض بحر التبر
 تانك فتي و تانك تشد بدبله چكرك طاش التندن فتي چكرك دكي قرر كن بقال تر التواء پتر من الباب الاول
 و پتر من الباب الثاني اذ اندرت من مرضا حها و مرضا ح ميمك كسرى وضاد معجبه و حاء ميهله ابله چكرك فله حق
 الت در الاثر همزه نك كسرى به برنسنه في كسوب انغه دیرل بقال ضرب به بالسيف فترها ای قطعها و اندرها
 و پتر العلام القله بالقلاء و قله قافك ضمي و لامك تحفيقه بر ك و حرك اغاچدر كه انی را خراجله اور رب
 صبيان نوكله اویون و پتر ل و اول الت ضرب اولان اغاچه مقلادیرل ميمك كسرى به و ابراع ایتكه دخی دیرل بقال
 اتره القضاء ای ابعده الترو تانك و رانك ضمه اراغ اولق بقال تر فلان عن بله اذ ابعده الترو تانك ضمه شول
 ايب در كه بيو خيل را نی اوزن استعمال ایدرل بقول ازل صلحابه عند الغضب لا قينك على التری سنی
 طر بق استقامته كثر و رم التراء تانك فتيه سمر مك تقول منه تررت من الباب الرابع ای صرت تار التار طولی
 تملي معنائه الترة على وزن الزلزلة برنسنه في تحريك ايتك وفي الحديث ترزوه و مززوه یعنی مست اولان
 كسنه في تحريك ايتك مست اولدغن بلك ايجون و مززوه دخی ترزوه معنائه عطف تفسیر در التراء اولينك
 فتي و ثانيه نك كسرى به بيموك ايشلر امور عظام معنائه الاترو همزه نك و رانك ضمه محاسب او غلانی كه
 محاسب او غلانی اولدغن بلك ايجون علامت كونه مثلاً اكثر یا سیاه كیدكری یرده سیاه لباس كیمیه علامت
 ايجون التعور ضمينه چو ملك قينك بقال تغرت القدر بتغر من الباب الثالث و من الباب الرابع لغه ایضا بقال
 تغرت اذ اغلت الترة تانك فتي و فانك كسرى به اوست طود قد و اولان جقور یروان السكيت ایتدی نغره
 قر نومه در و قر نوه قافك فتيه بر جنس اویه دیرل كه انوكله دری دباغت ایدرل كذا فی بعض نسخ الصحاح
 الترو تانك فتي و ميمك سكونیله خرما كه ميوه قسمندن در اسم جنس در الثمرة واحدى الثرات فتيه تانك
 جمعیدر تابله الثور ضمينه و الثرات تانك ضمي و ميمك سكونیله ترك جمع در تاسر و بوابكی صيغه ابله مراد انواع در
 زیر جنس حقیقی اوزن جمع اولناز قليل وكثيره شولی اولد و غيچون التامر شول كسنه در كه انوك
 تری اوله بقال تامر و لای ای ذوق و ذولین و كاه اولور كه تامر خرما ایدرل معنائه كلور بقال تفرهم فانا تامر ای
 اطعمتم تفر الثرات تانك فتي و ميمك تشد بدبله خرما صتن كسنه التری تانك فتي و اخرنك یانك تشد بدبله خرما
 سون كسنه التمر ميمك ضمه و تانك سكونی و ميم ثانيه نك كسرى به خرما سی چوق اولان كسنه كثیر التمر
 معنائه بقال التمر الرجل اذا كثر عنده التمر المور ميم اولينك فتي و ثانيه نك ضمه ازخى خرما اولان كسنه
 التامورة على وزن القارورة صومعه عبادت كاه معنائه و ميمشه معنائه ده كلور بقال فلان اسد فی
 تامور تای عربنه و عربن عین مهله نك فتي و راء مهله نك كسرى به ميمشه كه ايجند جانور كر كنور و تامور یورك
 اوزن نك اولان درید دخی دیرل غلاف قلب معنائه و ابرغه دخی طلاق اولنور التامور على وزن الكافور فرد
 واحد معنائه یقال مافی الدار تامور ای احد غیر مهموز در یعنی استعمالی نادن صكره همزه ابله دكلدر و تامور
 قاندر دخی دیرل بعضیلر نقشه دیرل دبدی و بقال اكل الذئب الشاة فمترك منها تامور ای فردا مافی الر كیمیه
 تامور ای شئ من ماء و ر كیمیه راء مهله نك فتيه و یانك تشد بدبله قیوی دیرل التومری تانك و ميمك

تر

تفر

تفر

تفر

ضميله

ضميله فرد واحد معنائه در كذاك بقال ما بالدار تومری ای احد و مارا یت تومری یا احسن منها یعنی مرأة
 مزبون دن احسن مخلوق كور مدم و بقال ایضا مارا یت تومری یا احسن منه للرجل التبر على وزن التكریم اقی
 و خرما ی قور تقي یعنی هر برین قور تقي مراد اولور قین تمبر اللحم و تمبر التمر دیسلر الاثر همزه نك كسرى به
 اطمینان و زنی اوزن اولق و مشد اولق بقال انما الشئ مثل اتمل و انما كد بونلر دخی انما معنائه در
 التنور تانك فتي و نونك ضمي و تشد بدبله شول نسنه در كه انده اتمك بشور لر و قوله تعالى و فار التنور قال
 على كرم الله وجهه هو وجه الارض یعنی نور دن مراد یروزی در التور تانك فتي و و او كسكونیله شول چنا قدر
 كه انوكله صوايحج لر و نور شول كسنه یه دیرل كه قومك بیننده اچلی اوله رسول معنائه ابن در بد ایتدی تور عربی
 خالصدر و تور دور معنائه دخی استعمال اولنور ابو عمرو و و اینده بقال فلان بنار علی ان یؤخذ ای بدار علی ان
 یؤخذ التیار تانك فتي و یانك تشد بدبله موج معنائه در و قیر اچلی نسنه یه دخی تیار دیرل بقال قطع عرقا
 تیار اثاره مرة معنائه بقال فعل ذالك تارة بعد تارة ای مرة بعد مرة تارات و نیر تانك كسری و یانك
 فتيه تار نك جمع در و نیر تیار دن مقصور در رتته كم قیم قیام دن مقصور و در زیر قامة انسانك جمعنده قیاس
 قامة و قیام ايكی قامة و قیم دیدیلر حرف علت اچلیون تغییر ایتدی بلك كور لمز می رجة كله سنك جمعنده
 رحاب دیدیلر رجب دیدیلر و رجة فضا معنائه در تار كاه اولور كه تارة دن تایی حذف ایدوب تار
 دیدیلر التیهور تانك فتي و یانك سكونی و هانك ضمه شول قومدر كه انی سیل یغمش اوله و بومقامده
 صاحب صراحك تیهور بالفتح ريك توده دبدی و کی سهوا اولدغن ظاهر اولور كه توده دبه جك ديك اولور
 و نرم اساسه زحشر برك تیهور من الرمل هو الذی بنهار ولا یتماسك دبدی تا یتد ایدر كو یا كه صاحب صراح
 جوهر برك حمله ماله جرف دبدی و كن حاء مهله ابله زعم ایشدر و قین بر كسنه یا غن كیش اولسه بینه تیهور
 دیرل و تیه تا نه معنائه مبالغه ایله از مق ديك اولور و الله اعلم فصل الثاء التاء تانك فتي و همزه نك سكونیله
 و الثورة تانك ضمي و همزه نك سكونیله انتقام الملق بقال تارت القتل تا را و ثورا ای قتلت قاتله و یقال
 تا رنك بكذا ای ادركت به تا رانك یعنی اندن سنك انتقامك الدم و تا رشول كسنه یه دخی دیرل كه دوستك
 اولد و مش اوله الثارات جمع و منه قولهم یا ثارات فلان ای یا قتله فلان الثاء المنیم ميمك ضمي و نونك كسرى به شول
 انتقام در كه انوك طالی اكا و اصل اولد قن راحت اولوب او بخوی وان الثاء شول كسنه در كه برنسنه ده قرار
 ایتیه تا بر كسنه دن انتقام من المبعج الا تا همزه نك كسری و تانك كسری و تشد بدبله و همزه ثانيه نك دخی مدبله
 انتقام الملق بقال تارت من فلان ای ادركت تا ری منه و تا راصلنده اثنا را بدی فتعالك تاسی تا یم منقلب اولوب
 تا نا ايجند ادغام اولندی الاستاء علی وزن الاستكرام انتقام المبعج مدد طلب قلق بقال استاء فلان ای
 استعانت لیثا و یقتولوا الا یجرا همزه نك كسری و یانك سكونی و یانك كسری به خوف حیننده در ترك المشارة
 ميمك ضمي و یانك فتيه برنسنه یه مشغول اولق التبر تانك فتي و یانك سكونیله منع ایتك بقال تبره عن كذا
 بشبره من الباب الاول تبر ای حبسه و بقال ما تبرك عن حاجتك التبره تانك فتي و یانك سكونیله دوزیر
 بقال بلغت النخلة الى ثمرة من الارض یعنی دوزیره واقع اولسه و تبره شول جقور دیرل كه یرده اوله و تبره
 كذاك بر موضعك اسمی در تبر بر طافك اسمی در كه مكه مشرفه ده واقع اولمشدر بقال اشرق تبر كیمیا نغیر
 یعنی یا تبر سن مشرق اول تا كه نردخی سرعت ایدنه و زبوكلامی حجاج سوبلر منادن رجوع ایتك دلدر كه
 شمك اشراف حیننده و نغیر عین معجیه ایله نسر معنائه در الثور و غمینه هلاك و خسران معنائه در
 المشر ميمك فتيه مجلس و زنی اوزره شول یردر كه عورت لنده وضع حمل ایلیه و ناچه نك وضع حمل

تود

تیر

تار

تیر

بحر

محمد

مجلس

دو پند

جلد ۱

جنگل

جَزْوَ

جذب

جرر

بویافته اولان دیش یان سی درالجدر ضمینله جدا جمی الجدران حیمک ضمی و دالک سکونیه حیدرک جمی در
جدار معناسنه مثل بطن و بطنان الاجدار همزه نك کسر به جدر دیکله معرف اولان اوت بتمک بقال
لجدر المکان اذ انبت فيه ذلك الجدر حیمک فقی و دالک سکونی والفک مد به شول قیوندر که در یستی حیمک
زخمی دلمش اوله الجدری حیمک ضمی الک فقی و یانک تشدید به و الجدری فحیمله و یانک تشدید به ایکسی
دخی لغت در حیمک دبد کرمی مرض معناسنه الجدر علی وزن التکریم حیمک جقر مق بقال جدر الرجل
علی البناء للجهول الجدر ویمک فقی و حیمک سکونیه حیمک جقر مش کسنه صحاح نسخه لانه واقع اولان بودر
ولکن هرویدن و صاحب صراحدن نقل اولنن مجدر در یمک ضمی و دالک فقی و تشدید به و قاموسه ایکسی
جایز اولغه اشارنا و نشد الجدره یمک و دالک فحیمله حیمک مرضی جوق اولنن بر بقال ارض مجدره ای
ذات جدری و الجدره لایق معناسنه دخی کور بقال هذ الامر مجدره لذلک الامر ای جرات الجدر حقیق
معناسنه در بقال فلان جدر یکنذ ای حقیق و انت جدر یان تفعلی کذلک الجدر ایکسی الجدر یرون کذلک
جمی و جدر کذلک شول ره دیر لکه طر فی دیوار یا بلمش اوله و قیادین کسلن آغله دخی جدر دیر لک جدر فحیمله شام
شریف قرینه برقریمک اسمی در که اکاجر نسبت اولنور الجدره فحیمله شول اورد که انسانک بویافته جقر
و جدر کذلک از ددن بر جماعتک اسمی در بعضیلر ایتدی کعبه مشرفه نك دیوار بی انلری یا مشلر ایتدی اکبناء
انلره جدر دبد بیلر الجدره علی وزن الدحرجه کتابک محو اولان بر یه قلم یورتمک بقال جندر ت الکتاب اذا
امررت القلم علی مادرس منه لیستین و بونک کی در قن یک نقشی بوزلد قه اعاده ایلستک صاحب الکتاب
جوهری بدر بن ظن ایدرم که بومعرب اوله الجدر بضم الجیم و الذال و الجوذر بفتح الذال لغتان فی ولد البقرة
الوحشیة الجادر علی وزن المساجد جمی الجدر حیمک فقی و دالک سکونیه اصل معناسنه در الجدر حیمک
کسر به اصمعی روایتنه کذلک اصل معناسنه در و فی الحديث ان الامانة تزلت فی جذر قلوب الرجال و ضرب
حسابنه عشره مائه نك جدر بدر الجدر علی وزن التکریم رنسنه نك کونک حیمک بقال جذرت الشیء ای
استأصلته الجدر یمک ضمی و دالک فقی و تشدید به قصیر معناسنه در الجدر حیمک و دالک فحیمله حیدر
وزی اوزن مجدر معناسنه در که قصیر دیک اولور علی مائرا فاعالجذ مور حیمک و یمک ضیمله و الجذر مار حیمک
کسر به بودق دبی که قالن العجد باقی فلور کسلد کین صکره میم زیاده و نشد الجذر امیر حیمک فحیمله جذمارک
جمی بقال اخذت الشیء یجذ امیره اذا اخذت کله کسانى روا بی اوزره الحرة حیمک فحیمله و رانک تشدید به
دستی کوزه معناسنه الجذر و الجذر حیمک اوله فقی و ثانیه کسر به جره نك جمی دستیلر معناسنه و طاع دینه
دخی جدر دیر اصل جبل معناسنه الحرة حیمک کسر به شول سنه در که ای دوه در و تیدن اعاده ایدوب
صاقر مثلند چینه که اکویش دیر لک اجترار همزه نك کسر به دوه کویش کتورمک و منه قولهم لا فعل ذلک
ماختلف الحرة و الدرة و دره دالک کسر به دوه کویشتنک استغنیانی در ته کجره یوقر و جقی در الجری
کسر به و یانک تشدید به بالقدن بر بوع در که بلان بالی دیکله معرف و قدر الحریة کذلک کسر به قوش
قور سنی عوصله معناسنه الحرة حیمک ضیمله برار شون مقداری را غجبدر که او جند دوزاعی واورته سنه ای
وارد لکه اهو اولنور و فی المثل ناوص الحرة ثم سالها منا و ضه نونله و صاد مهمله لانه مارست معناسنه در بونک
وجهی بودر که اهود دوزاعیه و شسته خلاص اولنن جوز بر مقدار مضطرب اولوب قور ثاسنه سنی ایدر خلاص دن
نومید اولنن ساکن اولور بومثل شول کسنه حقتنه ضرب اولنور که ابتد محالفت ایلوب صکره ناچار
مراقت ایلایه الجور حیمک فحیمله و رانک ضیمله شولات در که بد که کلبه بقال فرس جرو راذا کان یمنع القیاد

ولا زوج المحشرة ميمك ضمی و شبنك فتي و تشد بدله شول ات سور سی در كه اولاغه چقار له بقال خیل
 محشرة بالخمی ای مرعیه الجشر جیمك ضمی و شبنك سكونيله او كسرك سعال معناسنه و كوكسه اولان اربلك
 خشوت صدر معناسنه الجشور شول دوه در كه انوك قوری او كسركی اوله بقال بعیر مجشور ای سعال
 جاف بقال جشر مجشر علی مالم یسم فاعله الجشر جیمك فتي و شبنك كسری و مدله بیوك چواله دیر لکه اچنه
 متاع قررل و ذریدن اولان تركشده دیر لکه اچنه اوق قورلر الجشر جیمك فتي و عینك سكونيله هر یچی
 جانور كنجاسنی بقال جعری جعری من الباب الثالث الجعری ميمك فتي و جیمك سكونی و عینك فخیله دیر كه مجزج
 نجاستدر جعری جیمك فتي و رانك كسری اوزر نه ساسیله صرئلان دبدكری یا بلی قوردك اسمی در كه جعار
 دبدكری جعری یعنی نجاستی چوق اولد غیچون در كسری اوزر نه مینی اولدی زیار بونك عدل و تانیث و صفت
 غایله جم اولدی و صفت غایله دن مراد بودر كه موصوفی اوزر نه غالب اولمشدر بر حیثیله كه موصوفی
 انوكه یلنور اولمشدر اسمیله یلنور كی و بوجاعرة دن معدول در قنكه ایکی سیبله اسم صرفدن منع
 اولنك یسه اوج سیبله مینی اولسی لازم اولدی زیار منع صرفدن صكره لازم كن حالت بنادر و بواختیار
 جوهری در زیر اسباب لر قنكه اسباب منع صرف اوج اولق و اوچدن زیاده اولق موجب بنادكدر و حلاقده
 دخی حال بو بله در و حلاق حاء مهمله ابله منیه نك یعنی موتك اسمی در الجاعر تان حمارك اردنه اولان ایکی
 خط در و اول تانك قوریق ابله اورد غی رلر در و اسمی ایتدی جاعر تان آتاك یا بحق انلر نك اوزرنده اولان
 یومری رلری در بعضیلر جاعره حلقه در دود بدی الجعری جیمك كسری بله و عینك تحفیله شول ایدر كه
 قیویه اینن كسینه انی یلنه بغلیوب براوجن بر قازغه بغلر تاكه قیویه دوشیمه الجعری فختینله و عینك ضمی
 و تشد بدله قیویه اینن كسینه نك وجه مزبور اوزر یلنه ایدر بقله سی تقول مجعرت بمحبوك ای بشی قوری الجعری و
 علی وزن العصفور خرمانك یرمزی الجعری علی وزن جعفر قصیر القامه اولوب غلیظ اولان كسینه الجعری مؤنثی
 الجعری علی وزن الجعری قائل و كوبد اولان كسینه الجعری جیمك كسری بله كذلك قائل و كوبد اولان
 كسینه در این السكیت و وایندك الجعری جیمك فتي و عینك سكونی و فنانك فخیله كوچك ارمقنهر صغیر معناسنه
 و جعفر عامردن بر قبیلله نك بابا سنك اسمی در كه اول جعفر بن كلاب بن ریع بن عامر در كه بونلره جعافره دیرلر
 الجعری جیمك فتي و فنانك سكونيله شول یچی یا وریسنه دیرلر كه دور دخی ایدر داخل اولوب یا نلری قیرمغه بشلیه
 و اولغه معتاد اولوب انسندن كسیله الجعری مؤنثی و جعفر شول قیویه دیرلر كه واسع اولوب یا یلنمش اوله
 جعفر الهباء جیمك فخیله بر ردر عطفان و لا یئنده كه انده صوایر كلور و بومقامه صاحب صراح جعرة
 الهباء قی یار كین معروف ابله تفسیر ایتشدرو یار كین بغمور صوایی اركن ره دیرلر و عبارت جوهریدن فهم
 اولنان مطلقا صوایر كین ردر الجعری جیمك ضمی و فنانك سكونيله بر رك واسع اولوب دكر می اولسی الجعری جیمك
 كسری بله جمعی برمه ابله رام كی و برمه بقاء موحده نك خیمیه طاش چوملك معناسنه در بوسیدن اچروسى
 واسع اولان ره جعره دبدبیلر الجعری ميمك ضمی و فنانك كسری بله اورتانغی چوق اولان ات اولسون و اكر غیرى
 اولسون بقال فرس مجفرونا قة مجفرونا ای عظیم الوسط الجعری جیمك كسری بله یلنمش اوله و لا یئنده بر صودر كه بنی تمیه
 نسبت اولنور كه یوم الجعری دبدكری بوندن مأخوذة در الجعری جیمك فتي و فنانك كسری و مدله اوق قویحق
 نسنه كنانه كی و لكن جعیر كنانه دن دخی واسعدر الجعری خیمیه اركك دشیه چوق و ارمه دن بوشیوب رجوع
 ایتك بقال جعفر الفحل عن الضراب یجفر بالضم جعفر لمن الباب الاول اذا اكثر الضراب حتی حسر و انقطع و عدل
 عنه و قویق و نه وارمه دن عاجز اولسدر رض دیرلر جعفر دیرلر الجعری ميمك و فنانك فخیله محل قطع معناسنه در

جعری

جعری

جعطر

جعفر

جعفر

ومنه قیل الصدوم مغرة للنكاح یعنی صوم جماعه مقطع در یعنی جماعی قاطع در الجعری وسع اولق بقال جعفر
 جتیه ای اتسع الاجفار همزه نك كسری بله ترك ایتك بقال اجفرت ماكنك فیه ای تركته و بقال اجفرت فلانا
 قطعته و تركت زیارة الجعری جیمك فتي و ميمك سكونيله جعره نك جمعی در كه اتشك كوزی ديك اولور جعرة النار
 معناسنه الجعرة واحدة و جعره ميمك انلویه دخی دیرلر بقال جعرة كالجعرة یعنی ميمك اتلو كسینه كه اتشكی در حدته
 و بالجمله هر قبیلله كه قبیلله آخر ابله بركوب كمال اتحاد كسب ایتسلر انلره جعره دیرلر غیره مخالفت ایتدك كرنجه و ابو عبید
 ایتدی جعرات عرب اوچدر بنوضیه در كه ضبه اداوغلی در و بنو طارث در كه حارث كعب و غلی در و بنو ثعلب در كه غیر
 عامر اوغلی در بونلردن ایکی جعره سونیوب جعره نكدن خروج ایتدی اولاضیه سونیوبی و بام مخالفت
 ایتدك یچون ثانیابنو الحارث سونیوبی مذحجه مخالفت ایتدك یچون همین غیر باقی قالدی زیار غیر كسینه
 مخالفت ایتدی بعضیلر ایتدی جعرات عبس در و حارث در و ضبه در بونلر لام برادرلر در و بونك بیانی بودر
 كه یئندن بر عورت كورر كه واقعه سنه فرجندن اویح جعره ظهور ایدر یس یئندن بر كسینه یه تروج
 ایدر اندن حارث بن كعب بن عبد المذان تولد ایدر كه انلر یق و لا یئندك اشراقی در اندن صكره انی بغیض بن ربث
 تروج ایدر اندن عبس تولد ایدر كه بونلر عرب طایفه سنك سلا حشورلری اكوب اندن صكره انی اذ تروج
 ایدر كه اندن ضبه تولد ایدر یس ایکی جعره مضردن و بر جعره یئندن اولور و جعره مناسك مجدن اولان
 جعراتك واحدی در كه اول اویح جعره در كه بری بری عقبجه اتارلر اوفاجق طاشلر له و جعره اوفاجق طاشه دخی
 دیرلر الجعری جیمك كسری بله جمعی الجعرة ميمك كسری و جیمك سكونی و ميمك ثانیه نك فخیله شول نسنه در كه بر یچدن
 و كوشدن دوزوب اچنه اتش قیوب انوكه بخور بقالر الجعری جیمك كسری و جیمك سكونی و ميمك ثانیه نك
 فخیله نك فخیله كذلك شول نسنه در كه ذكر اولنان وجه اوزر اچنه اتش یقرلر الجعری ميمك ضمی و ميمك ثانیه نك
 فخیله شول نسنه در كه انی مجعره یقرلر عودا غای كی مثلا و مجعریك طرناغه دیرلر بقال حافر مجعری الاجار همزه نك
 كسری بله اتشه عود برق بقال اجعرت النار مجعری الجعری جیمك ضمی و ميمك تشد بدله شیم حنظل دبدكری نسنه
 كه طباقنك معروف در و اكثر سخنه شیم محل واقع اولمشدر صواب قریب اولان دخی بودر و اول شول نسنه در
 كه خرم اغاجنك اوچندك بتر كه اكر ماكو یچی دیرلر الجعری علی وزن التكریم خرم ماكو یكن كسبك تقول جعرت النخلة
 اذا قطعت جعراتها و یجیر كذلك جعره اتمغه دیرلر و یجیر الجعری عسكری عدولان نك جنس ایدوب سرحد بوغازندن
 كچور مامك و شمیر شمیر دخی بوندن در كه صاچی جمع ایدوب اردندن بقلقدر بقال جعرت المرأة شمیر ها اذ جمعه
 و عقدت فی قفاها و لم ترسله و فی الحدیث الضافر و الملبد و الجعری علیهم الخلق و ضافر ضاد معجمه و فایله و زاء مهمله
 ابله صاچن ایلنور اوزن كسینه و ملبد صاچنه صمغ سورن كسینه طاعن اسون دیونته كم حرم اولانلر ایدر الجعری
 فختینله و ميمك ضمی و تشد بدله جنس اولق بقال جعروالی تحبسوا الاجار سیرده سرعت ایتك بقال اجعری
 البعیر ای اسرع و لا بقال اجعری بالزای و اجعراته دخی دیرلر بقال اجعرات القوم علی الشی ای اجتماع علیه الجعری جیمك
 فتي و ميمك كسری و مدله خلیق جمع اولدغی بر جمیع معناسنه بقال هذا جمیر القوم ای اجتماعهم انا جمیر كذلك
 جیمك فتي و ميمك كسری بله كچه ابله كوندزه اطلاق اولنور انلر ده اجتماع واقع اولد غیچون انا سیمیر دبدكری
 كی انلر ده سمر واقع اولد غیچون و سمر فختینله عكایته دیرلر این جمیر جیمك فتي و ميمك كسری و مدله قركو كچه
 لیله مظلله معناسنه الاسجیم همزه نك كسری بله طاشلر له استجیا ایتك الجعری ميمك ضمی و جیمك فخیله نصغیر
 صیغه سی اوزن بر طاغلك اسمی در الجعرة علی وزن الدخرجه حمار كندی نفسی جمع ایتك در بر نسنه یی
 ایصبر یغیچون الجمهور جیمك و هانك خیمیه شول قومدر كه جمیع اولوب اطرافنه حواله اولمش اوله موسی این

جعفر

جعری

جور

جهر

طلحه دن روابت اولنور که برکسنه نك دفننه حاضر اولد قند ايتدی جهر واقبه جهره ای اجمعوا علیه التراب ولا تطبنوه وجهه و دیرل حلقك عطینه الجهره علی وزن الد حرجه خبرك بر جانب سو بلوب بر جانب کتم ایتك بقال جهرت علیه الخبره الحبره بطرف و کنت الذی تربد الجور حیمک فخی و واک سکونیه طوغری بولدن جقمقدر بقال جار عن الطريق و جار علیه فی الحکم الجور علی وزن التکریم برکسنه فی جور نسبت ایتک بقال جور تجویر ای نسبه الی الجور و تجویر برکسنه فی اوروب دوشو رمکه دخی دیرل بقال ضرر جوره مثل کون و تکریم برکسنه فی جمع ابدوب برقیق الجور علی وزن التکریم یاروزرینه دوشمک تجویرک مطاوعی در بقال جور فحجور جور حیمک ضمیمه بر شهرک اسمی در مذکر مؤنث استعمال اولنور الجور قو کشی همسایه معناسنه و جار شول کسنه یدرل که انوک فریادینه ایشش اوله سن بر ظالم ظلم ابد رکن و جار ظالم دن خلاص ایدندخی دیرل بقال الله جارک کذا فی الاساس المجاوره میمک ضمی و واک فخیله قو کشاشتی بقال جاورته مجاوره و جوار و مجاوره مسجد ده معتکف اولمغه دخی دیرل فی الحدیث کان مجاور فی العشر الاواخر الجوار حیمک کسر بله بمعناه و الجوار حیمک ضمیمه کذلک و الکسر افصح الجوار و تانک فخی و واک ضمیمه بر قاج کسنه بری بر بله قو کشلقی ایتک بقال تجاور القوم الاجتوار همز نك و تانک کسر ابله تجاور معناسنه در بقال اجتور القوم و اواعلال اولندی زرا جتور تجاور معناسنه در و تجاورده اعلال اولندی ماقبل ساکن اولد غیچون و اگر اجتور تجاور معناسنه اولمسه لا بداعلال اولنور دی الجارة علی وزن العاده قزوجه بقال اوجه الرجل جاورته الاستجاره همز نك و تانک کسر بله برکسنه دن مدد طلب ایتک الاجارة همز نك کسر بله مدد ایتک بقال استجار من فلان فاجاره منه و احان خلاص معناسنه ده کلور بقال اجاره الله من العذاب ای انقذه و انقاذا قافله و ذال معجمه ابله خلاص ایتک معناسنه الجور حیمک کسری و واک فخی و تانک نشد بدبله هجف و زنی و زنی و زنی رعدا و اذینک محکم بقال غیث جور محکم اواز لو بلوت و بازل جور محکم اواز لودوه معناسنه و هجف و زنی و زنی و زنی رعدا و اذینک محکم بقال غیث جور محکم جهره و کلته جهره الجهر قوی پاک ایتک بقال جهرت البیر جهر امن الباب الثالث و جهر یوزنه بلا شعور سیر ایتکه دیرل بقال جهرنا الارض ای سلکناها من غیر معرفه و بر طاء بفه نك اوزرینه علی لفقه و ارمغه دخی دیرل بقال جهرنا بی فلان ای صحنهم علی غره و نلومی سودله جلقمقی یا غی ظهور ایتسون دیو و جهر رفع صوت ایتکه ده دیرل بقال جهر بالقول اذ ارفع بصوته و برکسنه کوز و که عظیم کوز که دخی دیرل بقال جهرت البرای و جهرت الجبس اذ اعظم و کثر فی عینک عین رأیتهم الاجتهار همز نك و تانک کسر بله بمعناه بقال اجتهرت البرای نقیمتها و اخرجت ما فیها من الحماة و اجتهار برکسنه کوز که عظیم کوز که دخی دیرل بقال اجتهرت اذ ایت عظیم المرأة و کذلک الجبس اذ کثر و فی عینک الجهره میمک فخیله پاک اولمش قیوا خفش ایتدی عرب جهره الرکیه دیرل قن صوئی یا یلقن ستر ایتسه پاک ایدلوب صوئی صافی قلند قه و منه قوله تعالی حی الله جهره ای عیاناً بکشف ما بیننا و بینها الا جهر همز نك و هانک فخی و ما بیند حیمک سکونیه کوز شد کوزمین کسنه الجهر ایتک فخی و الفک مدبله مؤنث بقال کیش جهر و نجه جهر الجهر شول سود در که اکا صوقا شماس اوله و جهر شول کسنه یه دخی دیرل که حسن منظر صاحبی اوله الجهره مؤنث بقال رجل جهر و امة جهره ای ذو منظر الجهره علی وزن الد حرجه رفع صوت ایتک الجهوری الصوت و ازی بلند اولان کسنه جهر الصوت بمعناه بقال منه جهر الرجل من الباب الخامس الاجهار کلامی اشکان قلی الجهر میمک کسری و حیمک سکونیه و هانک فخیله اکثر یا چاغری صوبلین کسنه المجاهرة بالعداوة عداوی اشکاره قلی الجهره حیمک ضمیمه و هانک سکونیه هیته و منظر بقال ما احسن جهر فلان ای ما مجتهر من هیته و حسن منظره الجهر ایتک فخی و هانک سکونی و الفک مدبله جماعت معناسنه بقال کیف جهر ایتک ای جماعتکم الجهره علی وزن جور رب اسم معرب در

قبیله

جهر

جهر

قبیله طاش معناسنه و عرضک مقابلند دخی استعمال اولنور الجهره و احدى الحروف المجمورة اهل نحو قنده اون طقوز حروف در که انلری جمع ایدر ظل قور بض اذ غزاجند مطیع حرفلری و بونلره مجهوره دبد بلر زیر ایدر لک نلفظ حالند فخر جلز بنه اعتمادی اشباع اوزن در جهر حیمک فخی و تانک سکونی و تانک کسری اوزن بناسیله عرب قنده یمن در حقا معناسنه در الجیار حیمک فخی و تانک نشد بدبله نون خزنه معناسنه و جیار شول حرارته دیرل که کوسه پیدا اولور یا ایلقدن یا غضبدن الجائر کذلک ذکر اولنان حرارت معناسنه در فصل الحاء الجهر حانک کسری و تانک سکونیه مرکب که انوکا یازی یزارل و جهر اتره دخی دیرل الجور جمع بقال به جهورای اثار و سرور معناسنه ده کلور و جهر لونه دخی اطلاق اولنور و فی الحدیث یخرج رجل من النار قد ذهب جهره و سبره فر ایتدی جهور لون معناسنه در و سبر هیته معناسنه در اصمعی ایتدی جهر و سبر جمال و بها معناسنه در و جهر یهود دیرل که عالمه ده دیرل کعب الاحبار بوندن ما خود در فتحله دخی لغت در و لکن کسر افصح در زرا جهر جهور و زنی اوزن جمع اولنور دی الجهره میمک کسری جمع اولندی اگر حاء مفتوح اولمق فصیح اولسه جهور و زنی اوزن دخی جمع اولنور دی الجهره میمک کسری و حانک سکونی و تانک فخیله مرکب قود قلی محل الاحبار همزه نك کسر بله اتر قوب کتمک بقال جهره ای ترک اثر الجهر حانک فخی و تانک سکونیه مصدر در حسن و جمال صاحبی اولمق معناسنه پس حانک کسر بله اسم اولور فخیله مصدر اولور کان من قولهم جهرته جهر اذ احسنه و جهر کذلک سرور معناسنه ده کلور و منع قلی معناسنه ده کلور بقال جهر میجره بالضم جهر او حبره و قال الله تعالی فهم فی روضة یجبرون ای ینعمون و بکرمون و یسرون و جهر یهود دیرل که کعب الاحبار بوندن ما خود در بعض روایتی التجهیر علی وزن التکریم کوزل ایتک کرک خطی کرک شعری کرک غیری نسنه فی مجریمک ضمی و تانک کسر بله و تشد بدبله زمان جاهلیته طفیل غوینک اسمی ایدی شعری کوزل دبد و کیچون الجهور یانک فخی و حانک سکونی و تانک ضمیمه بفعل و زنی و وزن مسرور اولان کسنه الاحبار همزه نك فخیله جهرک جمع کرک حانک فخیله کرک کسر بله و کعب الاحبار کعب الاحبار دبد کلر بنک و جهر ابو عبیده روایتی اوزن بودر که احبار مرکب معناسنه اولان جهر دن ما خود در زرا مزور کتب متعددده صاحبی ایدی و ابو عبیده ایتدی محدثون روایتی اوزن احبار جهرک جمع در حانک فخیله و جهر شول عالمه دیرل که کلامی تجبر و تحسین ایلر الاحبار حانک فخی و تانک تخفیفیه اتر معناسنه در الجارات کذلک حانک فخیله حبارک جمعیدر اتر معناسنه الجهر علی وزن التکریم دوه نك غزندن اقی کو پکدر و جهر بنلومه دخی دیرل و بی زده دیرل بقال ثوب حبرای جدید الحبار میمک کسر بله شول پرده دیرل که اوئی نیز بتون اوئی کوزل اوله الجهره حانک کسری و تانک فخیله غنیه و زنی اوزن بر دیانیه دیرل که معروف قاسمدر الجهر حانک کسری و تانک فخیله جمع و الجهرات کذلک جمع در الجهره حانک کسر بله دیشلر دینا اولان صرولق در قلم معناسنه ننه کم باب حاده قلم نفسیری مرویاتشدر الجهر کسر تبنله جهره نك جمعی هائی اخرنک طرح ایتکه ننه کم قیاس بودر الجهر فخیله دیشر دبی صرورق بقال جهرت اسنانه مجر جهر امن الباب الرابع مثل تعب تعب تعبای قلحت و جهر یان تازه ایتکه دخی دیرل بقال جهر الخرج حبرای یکسر و کسائی ایتدی یان او کلوب اتری باقی قالمغه دیرل و مسرت بولمغه دخی دیرل ننه کم بو کلامده واقع اولمشدر الحمد لله الذی اعطی الجهر دیشلر که جهر ما خود در عربلرک حبر فی هذا الامر جبر کلامندن و باقریک و نیشدر صلند ساکن ایتک الجهر حانک و تانک کسر بله و تانک تشد بدبله بر شهرک اسمی در الجهور علی وزن الکافور فسقه مجلسنه دیرل الجهرای حانک ضمیمه و اخرنک الف مقصور ابله طوی دبد کازی قوش مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور بونک و احدى و جمعی یکسان در الجهرات

[illegible]

رویتہ

متعدی استعمال اولند قره سیبویه بوجمله نوا دردن درد میشد وزیر اسطول نعت مکه فعل وزنی اوزن اوله
اول مفعوله تعدی ایتر الحذر علی وزن التکریم قور قتی تحریف معناسنه و الحذر خانک کسر بله محاذن معناسنه در
که حذر اید شمه دیک اولور این احذر همزه نك فخیله عاقل وزن برک ابن حزم وابن حذر معناسنه حذر خانک
فخی و رانک کسری اوزن بناسه قطام کی احذر معناسنه در الحذر ورة حذر ذات خوف معناسنه الحذر
خانک فخی و ذالک خمیه قور قتی کسنه و قری قوله تعالی و انما لجمع حاذرون و حذرون ایضا بضم الذال و اخفش
ابتدی استیوابت کریمه واقع اولان حاذرون متا هیون معناسنه در حاضر او اینی و یرقلبی معناسنه و حذرون
خائفون دیکد رنتمه کم الان مرور ابتدی الحذریه خانک کسری و ذالک سکونی و یانک تخفیفیه فعلیه و زنی
اوزن بر قطعه برک که جمعی حذاری کلور رنتمه کم مرور ابتدی و بنی سائم قبیله سنک ایکی حره سنک بر بنه حذریه
دیرلر و بونک وجهی بودر که حره حاء مهمله نك فخی و رانک تشدید بله طاسلویره دیرلر و بنی سلیم ایکی
جانبی طاشلی اولمغین برینه حذریه دیرلر برک اولد غنه بناء و حذریه خروسک اکسه سی توینه دخی دیرلر یقال
نفش الیدیک حذریته ای عفر بته یعنی جنک حیننه خروس بونی توینی اور یرندی و عفرات عین مهمله ایلله
ویاء مخففه ایلله بیون تویی در کرک خروسه اولسون کرک ارسلانک اولسون الحذریان خانک کسری و ذالک
سکونی و رانک کسری و یانک تخفیفیه زیاده خوفنک اولان کسنه ابو حذرون اوس بن مغیرک اسمی در که
رسولک مؤذنی ایدی صلی الله علیه وسلم الحذافیر خانک فخی و فتنک کسری یله بریشیک یوقرورلی و چون یانلری
یقال اعطاء الدنیا بحذافیرهای باسرها الحذافار خانک کسری یله حذفیرک واحدی الحز خانک فخیله اسی که
برک مقابلی در صوغق معناسنه الحزارة خانک فخیله اسلاک برودنک مقابلیدر الحزرة خانک فخیله شول بردر که
قره طاشلری چوق اوله و انک طاشلر اتشیه یاغش کی پان لنگه یوز طومش اوله و صوسزلق معناسنه ده
کلور عطش کی الحزاز خانک کسری یله جمعی و الحرات خانک فخی و رانک تشدید بله کذلک جمعی و الحرون کذلک
خانک فخی و رانک تشدید بله و او ایلله نون ایلله جمع ایشلر در ارضونی جمع ابتد کبری کی و الا حرون همزه نك
و خانک فخی و رانک تشدید بله حره نك جمعی در لکن جمع اولور و زیر ابو حقیقه حره نك جمعی اولور جمع قلت
صیغه سی اوزن و حری خانک فخی و رانک کسری و تشدید بله اعلام در جالند ندر نیشل بن حری معروف در و حری
شول دوهمه دیرلر که خرده یعنی قره طاسلویره و عی اولنور و الحزرة خانک کسری یله صوسزلق عطش معناسنه و منه
قولهم اشد العطش حره علی قره یعنی صوسزلق اشدی صوغق کونه اولان صوسزلق در و حره نك حاسنی
مکسور ابتد کبری قره دن او ترودر یعنی قره نك قافی مکسور اولمغین در الحزان خانک فخیله صوسزلق عطشان کی
وزنا و معنی الحزى خانک فخی و الفک قصر بله مؤنثی عطشی کی الحزاز خانک کسری یله جمعی عطاش کی حزان خانک
فخیله جزیره در بشترک ایدی در کر بونک وزنی فعالان اولور سه یعنی اخرند نون زائد اولور ایه بوبادن
اولور و کر زائد اولماز ایه و زنی فعال اولوب بایندوندن اولور الحز خانک فخیله عبدک مقابلیدر ازاد معناسنه در
و حر وسط معناسنه دخی کلور یقال حر المل و حر الدار قوم اورتسی و او اورتسی دیک محله و حر یوزده
یومری اولوب طشره طورن یزه دخی دیرلر بکاق معناسنه یقال لطمه علی حروجه و لطم طبا بجه ایلله اور بغه دیرلر
و حر خوارج طایفه سندن اولان کسینه دخی دیرلر فرار و اینله یقال رجل حرای بین الحزریه و حرور بونک
تفسیری کلوران شاء الله تعالی الحزان خانک فخیله تشنیه در مراد حر ایلله قرداشی ای در همزه نك فخیله و یانک
تشدید بله در صیغه تصغیر اوزن و حر کوکرجین یاوریسنه دخی دیرلر فرخ جام معناسنه و اهو
یاوریسنه دخی دیرلر ولد طویه معناسنه و بلان یاوریسنه دخی دیرلر ولد حیه معناسنه و ساق خر قر بونک
ارککنه و احرار البقول یسندن بن نباتاته دخی دیرلر و بمقامه صاحب مهذب حر البقل تره که

بتوان خورد چه بخت و چه خام نوع مخالفتدن حالی دکلدر و حر کوزل معناسنه دخی کاور یقال ما هدا
 منك بحر ای بحسن ولا جیل و خالص معناسنه ده کاور یقال طین حر ای لار مل فیله الحره ضد انه حره
 مؤنثی در و حره کریمه معناسنه ده کاور یقال ذقه حره و صحابه حره ای کثیره اللبن و کثیره المطر و حره الذری
 ذال معجمه نك کسری والفک قصر بله کو په ددک کی رگ اسمی در بنا کوش معناسنه نر ای ر حانک فتحیله حره نك
 جمعی و لیله حره بکارتی از اله اولمان کچیدیه دیر لر کفی قولهم بانث فلانة بلیله حره ذال لم یقدر یعلها علی افتضاها
 و فض فائله و ضاد معجمه بله مهر بوز مغه دیر لوز اله بکارت اولمان کچیدیه لیله الشیء دیر لر الحریره حانک فتحی
 و رانک کسر بله حر یك واحدی در ایپک و ایپکدن اولان قاش و حریره شول آسته دیر لر که اون ایله
 و سوده بشمش اوله الحر بر ایپک و ایپکدن اولان قاش و حریره حرارنو اولان کسنه کک غصب
 حرارتی اولسون کک غیری حرارت اولسون الحروره حانک فتحی و رانک ضمیمه حرارت معناسنه یقال تی
 لا اجد لهذا الطعام حروره فی غمی ای حراره و لذعا و لذع ذال معجمه و عین مهمله ایله یاق معناسنه الحروره
 حانک فتحی و رانک ضمیمه والفک مدبله بر موضعک اسمی در الحروریه حانک فتحی و رانک ضمیمه و رانک تشدید بله
 خوار جدن بر طائفه در که اول اجتماع لر اول موضعده اولشدر الحروری ککذک حانک فتحیله
 حروریه طایفه سندن اولسی اشکان اولان کسنه الحرور حانک فتحیله شول اسی پلدر که کچه ایله اسر ساد لی
 کبی در نهایت سام کونندز اسنه دیر لر و ابو عیید ابتدی حرور ککثری کچه ایله اسر و کاه اولور که
 کونندز دخی اسر و سموم ککثر کونندز اسر و کاه اولور که کچه ایله اسر الحرار حانک فتحیله قول اذاد اولوق یقال حر العبد
 یحر حرارا من الباب الرابع الحریه حانک ضمیمه و رانک کسری و رانک تشدید بله رقیمتک مقابلدر و لکن باب
 مذکور ک مصدری حریه ککسه حریه اصلیه ایله حر اولدی دیک مراد اولور یقال حر الرجل یحر حریه اذا
 صار حرا اصلا و حر حره ککسه حانک فتحی ایله صوسز لق معناسنه کاور یقال حر الرجل یحر حره ای عهش بودکر
 اولنان امور ثلثه باب رابعدن کاور و اما حر نهاده افعال بر قاج یابدن کاور باب رابعدن و باب داندن و باب اولدن
 کاور یقول حررت یا یوم فانت تحر و تحر حر و حره و حرور الا حرار همزه نك کسر بله ذکر اولنان معناده
 لغت در کسائی روایتده و احرار بر کسنه نك دوه لر صوسز اولن کسنه التحریر علی وزن التکریم صورت
 ایله حرار اعطاشا الحر ممک ضمیمه و حانک کسر بله دوه لر صوسز اولان کسنه التحریر علی وزن التکریم صورت
 کتابی نقش ایتمک و قول زادا ایتمک دخی دیر لر و ولدی خدای تعالینک عدمته تخصیص و تعین ایتمک دخی دیر لر پت
 لله خدمت ایتمک و مسجد خدمت ایتمک کبی الاستقرار بر سننه مستد اولوق یقال استحر القتل و حر یعنی الحر حانک
 فتحی و رانک سکونیه بر سننه یی اورانلی بوق تقدیر ایشک یقال حررت الشیء حرزه و اخره من الباب الثاني و الاول
 الحار و رانک کسر بله تقدیر ایتمک کسنه و اکشی یوغورده دخی دیر لر یقال حرز اللبن و النیدای حمض الحره حانک
 فتحی و رانک سکونیه اورند نش یقال هذه حره المال ای خیاره و یقال هذا حره نفسی و غیر ما عندی الحررات
 فتحینله جمعی و فی الحدیث لا تأخذ من حررات نفس الناس شیاً یعنی زکات مالندن مختار و کر په اولن لرندن
 الماک الحرور حانک فتحیله و واک کسر بله کوچک دپه جکر الحروره حانک فتحی و رانک سکونیه واحدی الحرور
 کذک حانک فتحی و رانک سکونیه شول و غلندر که اعضاسنه شدت و قوت کلیه و حالا خدمت اوزن اوله
 و یعقوب ایتمدی شول و غلندر که کاله ابر شوب خدمتیه رایولکن هنوز خدمت ایتمه مش اوله الحرور فتحینله
 و واک تشدید بله بمعناه الحراره حانک فتحی و واک کسر بله جمعی حریران حانک فتحی و رانک کسر بله روم
 ایلرندن شول ایتمک اسیدر که تموزک اوکنده در الحس حانک فتحی و سینک سکونیه اچق کشف معناسنه

بقال

۱۰۰

[illegible]

حصار

الخميرة مؤني الحصار حانك فتي وصاد مهملة نك سكونيله برسنه في طار ايتك واحاطه ايتك يقال حصره
 يحصره حصر اي ضيق عليه واحاط به وحصره و برطاطفه في احاطه ايدوب تضيق ايتكه دخی ديرلر يقال
 حصر العده يحصر و ناذ اضيقوا عليه واحاطوا به وحصر حبس ايتكه دخی ديرلر يقال حصرت الرجل فم و محصور
 اي حبسته الحصار حانك فتي وصادك كسري ومدبله بخيله وحصير دور يايه دخی ديرلر نته كم مشهور در و حصير يان
 معناسنه ده كاور جنب كي اصمعي ايتدي حصير شول طبرك مايني در كه ايتك و دونهك يانته ارقري ظاهر
 اولور يان نهايت بولد و غي يره دك و حصير ياد شاهه دخی ديرلر وراي مجاهد اولد غيچون و حصير حبس
 خانه يه ديرلر قال الله تعالى وجعلنا جهنم للكافرين حصيرا و حصير خرم اقد قلري يره دخی ديرلر الحصار حانك
 كسري ايله شول ياصدغه ديرلر كه دونهك اوز رينه برغوب مؤخرن بوكسك ايدر لر دوه سمر بنك ارد قاشي
 كني و مقدم من دخی بوكسك ايدر لر سرك او ك قاشي كني و حصار عند و خمني احاطه ايتكه دخی ديرلر يقال
 حاصره محاصره و حصار الاحتصار دونهك اوز رينه بوجه اوزن يصدق قومق يقال احتصرت البعير الحصار
 فختينله يورلوب عاجز اولمق يقال حصر الرجل يحصر حصار مثل تعب و حصر كوكس طار اغنه
 دخی ديرلر يقال حصرت صدور هم اي ضاقت و اما باري تعالينك اوجا و كم حصرت صدور هم بيورد غي قول
 شريفه اخفش و كوفيون حصرت جمله سنك حال و لباسن جائز كور ديلر اكر چه فعل ماضي در و سبويه
 كلمه قدس جائز دكلدر ديوب حصرت جمله سني دعائيه يه جل ايتدي و حصر نجل معناسنه ده كاور يقال
 شرب القوم فحصر عليهم فلان اي نجل و هر كسنه كه برسنه دن امتناع ايدوب اكا قدر اولسه حصر عنه ديرلر
 بوسيدن حصر في القرية ديرلر و حصر عن اهله ديرلر اهليه جمع اولماسه الحصار حانك فتي وصادك كسري بله سري
 زياده صقلين كسنه الحصار حانك فتي وصادك ضميله صويولي طار اولان ناچه ضيقه الاحليل معناسنه
 حصرت الناقة ديرلر صادق فخيله و حصور عورنله جماع ايتينه دخی ديرلر و حصور و نجيل اولان كسنه يه دخی
 ديرلر حصر كي الحصار حانك فتي وصادك سكونيله فارن بغا نقي اعتقال البطن معناسنه ومنه يقال حصر الرجل
 و احصر على البناء للمجهول فيها الاحصار منع ايتك قال ابن السكيت احصره المرض اذا منعه من السفر او من
 حاجة يربدها قال الله تعالى فان حصرتم وكشي كندى نفسى تضيق ايتكه دخی ديرلر يقال احصرني بولي و احصرني
 مرضي اي جعلني احصر نفسي الحصر حانك فتي وصاد معجمه نك سكونيله برسنه نك قري و چون سي ومنه يقال
 كلمته بحصره فلان يشهد منه الحصر حانك فتي وصادك سكونيله كذلك برشهر ك ادي در مسكن ديكلاه
 معروف اولان يرمقابله سنه كه مسكن كافك كسري بله كوفه قريته بر يرك ادي در الحضر ميمك وصادك
 فتي ايله حصور و قرب معناسنه يقال كلمته بحضر فلان اي يشهد منه و حصر نجل معناسنه ده كاور
 و صوبه رجوع ايله جك يره دخی حصر ديرلر و فلان حسن الحضر ديسهل غائب اولي خير له ياد ايدر ديك
 اولور الحضر فختينله حصر معناسنه در و حصر كذلك شهرده اولمق كه بدوك مقابلي در الحضر حانك فتي
 وصادك سكونيله سكرتك عدو معناسنه و حاصر قلعه دخی ديرلر يقال حصره غيره الاحصار همزه نك كسري بله
 سكرتك يقال الحضر الفرس احصارا و الاحصار بمعناه يقال حصر الفرس اي عدا الاحصار سكرتك و نك يقال
 اشخصه اي اعدبته حصر ميمك كسري و حانك سكوني وصادك كسري ومدبله يقال هذا فرس محضر وهذه
 فرس محضير اي كثير العدد و ولا يقال محضر وهو من النوادر وعدو عين مهملة نك فتي و ذلك سكونيله سكرتك در
 الحاضر صادق كسري بله شهرده ساكن اولان كه ياد بنك مقابليد ياديه ساكن اولان معناسنه و حاصر
 جماعت ككثيره يديرلر يقال حاصر طي پس بومعني جمع اولور رتته كم سمان سامر و حجاجه حاج ديرلر

حضر

وسامر سين مهملة ايله حكايت ايديجي معناسنه در يقال فلان حاضر بوضع كذا اي مقيم به الحصار
 حانك فتي وصادك تشديد ييله حاضر ك جمع مقيم معناسنه الحاضر ميمك فتي وصادك كسري بله حاضر ك جمع
 والحضر با لفتحين كذلك حاضر ك جمع مثل كافر وكفرة الحاضرة ياديه نك يعني يابانك مقابلي كه انلر شهرلر
 و كويلر در يقال فلان من اهل الحاضرة و فلان من اهل البادية الحضر ي فختينله و يانك تشديد ييله حاضر ده
 ساكن اولان كسنه يه ديرلر نته كم بدوي ياديه ساكن اولان كسنه يه ديرلر حصار حانك فتي و رانك كسري اوزن
 بناسيله يربلدنك اسيمدر يقال حصار والوزن محلفان يعني حضبا و ادلو يلدن ووزن ادلو يلدن بونلر ك ايتكي
 اند ايجكه ياعث اوليچيلدر در يراونلر سهيل ادلو يلدن و مشابه اولد و غيچون كورن بوسهيل در ديون يان ايدر
 الحضر حانك فتي وصادك كسري ومدبله دورت بش نكر كسنه در كه غرايم عزم ايدرلر الحضر حانك فتي
 و همزه نك كسري بله حصره نك جمع و حصره كذاك شولر يركه ديرلر كه جراحته جمع اولور و شول صاري صويه
 ديرلر كه ولدله رحمة حاصل اولور يقال لقت الشاة حصرها و هو ما يلقيه بعد الولد من السخند والقذى وسخند
 سمنك ضميله و حانك سكونيله شول صاري صودر كه ولدله ظهور كاور و قدي قافك فخيله و ذال معجمه و الغب
 مقصون ايله شول قوي يياض نسنه در كه قيون قوز بلر كن ظهور كاور الحاضرة ميمك فتي وصادك فخيله ديز
 يديز اوتور مق يقال حصرته اي جائته عند السلطان و بوياب مغالبه دن و كاثره دن در و حاصره سكر دشكه
 دخی ديرلر يقال حصرته حصار اي عدوت معه الحصار حانك كسري بله يورجسي و سكرتقي كوزل اولان دونه بونك
 واحد ي و جمعي يراور در و حصار كذلك سكر دشكه معناسنه ده كاور نته كم الان موزرايتدي و حصار شول ناقيه
 ديرلر كه قوي اوله و يوركك اوله يقال ناچه حصار اذا جمعت قوة و رحلة و رحلت رانك ضميله جودت سيره ديرلر
 الحصار حانك كسري بله شهرده مقيم اولمق الحصار بفتح الحاء بمعناها في رواية الاصمعي الحضور ضمتنه غيبتك
 مقابليدر يقال حصر الرجل حضور من الباب الاول و فريدي حصر دخی لغت در صادق كسري بله يقال حصرته
 القاضي امرأة ولكن مضار عنده يحضر كاور پس ما خبسي كسري عييله اولمق مشكل اولور و قساوت حاصل اوله ده
 دخی حصره الهم ديرلر الحضر حانك فتي وصادك كسري بله شول كسنه در كه سفره يرايمه الحضر ميمك فتي وصادك
 كسري بله شول كسنه در كه حصره كله يعني ياديه ي ترك ايله الاحصار همزه نك و ذلك كسري بله قساوت كلك
 الحضر فختينله وصادك فتي و تشديد ييله بمعناه الحضر ميمك فتي وصادك فخيله و الحضور ميمك فتي وصادك
 ضميله كثير الافة معناسنه در يقال اللبن محضر و محصور اي فيه افة كثيرة قال ابن محضره و يقال اللبن محضر
 فخط اناك يعني سود و قد غلظ طرفي ستر ايله والكف محصوره يعني ادب خانه لر محل حصر در قال الله تعالى واعد
 بك رب ان يحضرون اي ان يصيبني الشياطين بسوا الحضور ضمتنه حاضر ك جمع يقال قوم حضوري حاضر و ن
 و بواصلته مصدر ايد ي جمع معناسنه استعمال اولندي حصور حانك فتي وصادك ضميله يينه بر يرك ادي در
 حصر موت حانك فتي وصادك سكونيله برشهر ك ادي در و برقبيله نك دخی ادي در و حصر ايله موت ايتكي
 اسم در كه اسم واحد قلنشدن اكر ديلر سلك اسم اولي فتح اوزن مبن ييلر سن واسم ثاني ي لا ينصرف اعر ايله معرب
 قيلوب هذا حصر موت ديسن و اكر ديلر سلك اولي ثانية اضافت ايدوب هذا حصر موت ديسك يعني حصر
 معرب قيلوب موتي مجر و ايدر سن حال بو يله در سام ابرص و رام هر مزده و مار سر جسد و سام ابرص كرتن
 كله يه ديرلر و رام هر مز برشهر ك ادي در و مار سر حبس اسماء مجدن در الحضر ميمك فتي وصادك سكونيله و يانك
 تشديد ييله حصر موت منسوب اولان كسنه حصر موت صغير يدر الحصار مة جميد رنقول فلان من الحصار مة
 حصار صر فلان ديدكاري جانور كه يرحيلدر دن در و بعض ديار ده اكا ياليلو قورت دخی ديرلر و مز بون حصار
 ديد يلر قارني عظيم اولد غيچون و بومعني جمع اولور رتته كم سمان سامر و حجاجه حاج ديرلر

خطر

حفر

حقر

حكر

حمر

بوعلم جنسدر صيغة جمع اوزن زير واطب حضر واطب حضاجر ديرلر ووطب واوك فتي وطاء مهملة نك
سكونيله سودنلومنه ديرلر ووتقر يردن فهم اولنور كه حضرك اصل معناسي نلوم اوله الخطر حانك فتي
وطاء معجيه نك سكونيله منع ايتك حجر معناسنه كه ابا حنك مقابليدر الخطر ورميك فتيحله منع اولنان نسنه
محرم معناسنه الخطر حانك كسر بله والخطيرة حانك فتي واطنك كسري ومديله شول حولي در كه دوه ايچون
ايدرلر بلدن وصغوقدن حفظ ايتسون ايچون كه اكاغل ديرلر الخطر ميمك ضمي واطنك كسر بله اغل اسلان
كسنه وباري تعالى نك قول شريقتنه كه شيم الخطر قرأت وانشدر طانك كسر بله وفتيحله شول كسنه كه
كسر له قرأت ايتدي معنای فاعلي ديلدي نته فتيحله قرأت ايدن مفعولي ديددي نك الخطيرة قليل اخيرا لان
كسنه يقال انه نك الخطيرة ونك نونك فتي وكافك كسر بله معاشي نك اولان كسنه ابو عبيد ايتدي بنظر ايدرم
كه بولامده امواله خطيره نسيمة اولنش اوله بخيل اولان كسنه مالى منع ايتد كيچون پس خطيره فتيحله اولور
مفعول معناسنه وظاهر بودر كه استعان اوله خيري خطيره ييتشيه ايتش اولور وسيله نجات اولدغي جهندن
پس نك الخطيرة قليل الخير معناسنه اولسي بواعتبار ايله اولور الحفر حانك فتي وفانك سكونيله والاحتقار همزه نك
كسر بله قازمق يقال حفرت الارض احفرها من الباب الثاني واحتقرت الارض وحفر اقلنق معناسنه ده كاور
يقال حفره حفر اى هزله ويقال ما حامل الا والجل يحفرها الا الناقة فانها تسمن عليه وحفر ديش ديشه اولان
چور كه دخی ديرلر تقول في اسنانه حفر يقال حفرت تحفر مثل كسر بكسر كسر اذا فسدت اصولها وجوهر بنك
بوتعبيرندن فهم اولنور كه كسر فعل لازم دخی كله مكره مراد محمديان اوله ويعقوب ايتدي حفر شول
سولجملر در كه ديشلر ديشه چقار يقال اصبح في فلان محفورا الحفرة حانك ضمي وفانك سكونيله چوقور كه
قازمقه حاصل اولمشدر الحفر حانك ضمي وفانك فتيحله جمعي قازلن يرلر معناسنه الاستحفار بريك قازلمسي قريب
اولمق يقال استحفر النهر اذا حان له ان يحفر الحفر فتيحله قازلن چقور ديش چقان طير اقدر هدم كي فتيحله
يقندي معناسنه بضميل ايتدي حفر شول مكندر كه اندك حفر واقع اوله الحفر فانك كسر بله طوارطراغي الحوافر
جمعي وگاه اولور كه حافر ايله استعان قدم ديلر الحافرة يرلر نسنه نك ابتداسي وفي المثل النقد عند الحافرة قال يعقوب
اي اول كلمه ويقال التقي القوم فاقتتلوا عند الحافرة اي عند اول ما التقوا يعني ابتدا بولوندى قلري حينه وباري
تعالى نك تالم دودون في الحافرة قول شريقتنه مراد في اول امر نادى كدر وحافره بركسنه نك كلكي بوله دخی
ديرلر يقال رجع على الحافرة اي الطريق الذي جاء منه اخير حانك فتي وفانك كسر بله قبره ديرلر الحفور ميمك
فتيحه شول اغزدر كه اندك سوباجي حقمش اوله يقال اصبح في فلان محفورا وقدمر الاحفار همزه نك كسر بله قولن
ديشلر نك كشمك يقال احفر المهر للاثناء والارباع والقروح اذا ذهبت روضعه وطلع غيرها انما كسر همزه ايله
ايكي بلى تمام ايدوب وحيجه داخل اولمق ارباع دورد بحية قروح بشجيه داخل اولمق ورواضع ضاد معجيه ايله
قولن ديشلر بدر الحفري حانك كسري وفانك سكوني والفك قصر بله براوتوك اسيدر الحفري دليل اولان نسنه
الحفارة حانك فتيحله دليل ايلق يقال حفر حقان من الباب الخامس الحفر حانك فتي وفانك سكونيله دليل طوتمق
يقال حقر من الباب الثاني الاحتقار كذلك حور طوتمق الاستحقار بمعناه كذلك يقال احتقره واستحقره اي استصغره
التحقر فانك فتي وفانك فتيحله حقر كلك يقال تحقرا اليه نفسه اذا صار نفسه حقيرا عند التحقير على وزن التكرم
حقير كورمك الحقرات ميمك ضمي وفانك فتي وتشديد بله دليل اولان نسنه الحقرة ميمك فتي وحانك سكوني
وفانك كذلك فتيحله دليل كورمك يقال هذا امر حقيرة اي حقارة الاحتكار طعمي جمع ايدوب بهايه
چقسون ديوجيس ايتك الحقرة حانك ضمي وكافك سكونيله محتكر اولمق الحقرة قرمزي رنك الاحمر همزه نك

وميمك

وميمك كسر بله والا حيرار همزه نك كسري وميمك كسري ومديله قررمق واحمر نك ادغامي جائز اولدوغنك
وجهي بودر كه ملحق دكلدر واکرر باعیده بونك امثالي اوليدى ادغامي جائز اولماز دى اقعنسك ادغامي جائز
اولدغي كي اخر نجم لفظنه ملحق اولدوغچون الاحمر همزه نك فتي وحانك سكونيله قرمزي لونه متصف
اولان نسنه يقال رجل احمر واحمر عجم طائفة سنده دخی ديرلر يقال اتى كل اسود منهم واحمر ولا يقال ايض معناه
جميع الناس عربهم وعجمهم واحمر ثودقدار بن سالفك لقبى در كه صالح نينك صلوات الله عليه ناقه سن
اول سكيكش ايدى الاحمر همزه نك فتي وميمك كسري ايله جمعي وفتيحه قرمزي رنگه بويانن نسنه ديلسك
كذلك احمر ديسن ولكن بونك جمعي الحمر كور حانك ضمي وميمك سكونيله الحمر حانك فتي وميمك سكونيله
والفك مديله عجم طائفة سيدر كه عريك مقابلى در زير انلر ك اكثر اشقر اللون در وحر ايرنسنه نك يكاسته
دخی ديرلر يقال وطأة خمر انازه از معناسنه كه وطأة دهماء اسكي از معناسنه در ودهمال مهملة ايله سياه
ديك اولور وسنه خمره قتلوق بلنه دخی ديرلر يقال سنه خمره اى شديدة الاحمرة همزه نك فتي وميمك
كسر بله عجم طائفة سندن بر قوم در كه كوفه ده مقیم اولمشلر دى ومضر الحمره ديرلر مضر تفسير اولنلوا واسه
واحمره شراب وسمنه ووزعفرانه دخی ديرلر الاحمران همزه نك فتيحله ونونك كسر بله نك نك عبارت در يقال
اهلك الرجال الاحمران اللحم واللحم وفتيحه اهلك الرجال الاحمرة ديسه ل صيغة جمع اوزن خرو لجم ووزعفران مراد
اولور كه زعفران ايله طبيخ ز ياده معتبر در طائفة عرب قتلوق الموت الاحمر ز ياده شديد اولان اولم ومنه
الحديث كذا الاحمر البأس اتقينا رسول الله اي اذا اشتد احتمال الهلاك التجأ اليه الجار حانك كسر بله خرديد كاري
حيوان غير معناسنه عين مهملة نك فتيحله الحمر حانك فتي وميمك كسري ومديله والحيرة شول اق قايشه ديرلر كه
اوزري صوبلشدر انوكله اكر كرين يكدرلر والحمر حانك ضمي وميمك سكونيله والحمر فتيحله والحمرات كذلك
فتيحله والاحمرة همزه نك فتي وحانك سكوني وميمك كسر بله بوجه سي حمارك جمعي در الحمر حانك ضمي
ويانك كسري وتشديد بله نصغيره ز يوزن رجالدن بركسنه نك لقبى در الحمر ويانك فتي وحانك سكوني وميمك
خيميله بيان اشكي حمار الوحش معناسنه الحماره حمارك مؤنثي وحماره شول طاشلره ديرلر كه حوضك اطرافنه ديكدرلر
ناك صوبي بيانه اقيه وكذلك صيادك او كاهه اولان او بنك طرافنه ديكدرلر طاشلره دخی حماره ديرلر حمار
قبان حانك كسر بله وقافك فتيحله ويانك تشديد بله بربو جكدركه جكر كه شكلند اولور انجهر ك واوزوزق
وقنائلري يوقدره وكابعض ولا يتد دوه جك ديرلر الحماران حانك كسر بله شول ايكي طاشلر كه انلري ديكوبلر قري
اوزربنه بر طاش قورلر كه اوزر نه كشك قور بيلر اول طاشه علاه ديرلر عين مهملة نك فتيحله حمار حانك كسر بله
عاد قومندن بركسنك ادى در انوك اولادى وفات ايتكين العياذ بالله تعالى كسر عظيمه كافر اولوب ولا يثنه هر ك
او غرا ديسه انى كفرة دعوت ايدردى اگر اجابت ايتر سه قتل ايدردى حتى ضرب مثل اولوب كفر من حمار ديد بيلر لخر
حانك ضمي وميمك فتي وتشديد بله برياشي قرمزي قوشقور در كه اكافيه قوشى ديرلر سرجهيه شبيهه در الحمره واحدى
الحمر والحمره حانك ضمي وميمك فتي ومخفيفيله بمعناها ابن لسان الحمره عرب خطيبيلرندن بربنك لقبيدر كه ادى
عبدالله بن حطين در الحمار حانك فتي وميمك تشديد بله اشك صاحبي اولانلر در كه سفرد يوك كوتوزلر الحماره
كذلك نك فتيحله وميمك تشديد بله واحدى در جمال كمي دوه جي معناسنه ويقال كمي قازجي معناسنه
الحمره ميم اولك ضمي وياينك كسري وتشديد بله خرميه دن بر طائفة در كه انلر مبيضة نك فالحقيدرو مبيضة دخی
يادمشده نك كسر بله وضاد معجيه ايله انلر كي بر طائفة در حماره القيط حانك فتي ورنك تشديد بله يازكوننك
اسيدرو قيط قافك فتي ويانك سكونيله وطاء معجيه ايله يازكونيد صيف معناسنه وكاه اولور كه ضرورت
شعر ايچون راين تخفيف ايدرلر الحمار حانك فتي ورنك تشديد بله جمعي الصير حير طائفة ستنك لقي اوزن نك ايتك

بمعناه ايضا الخبراء خانك فتي ويا نك سكوني والفك مديله شول دوز و ملائم اولان بر در كه اندك سدر بد كرى
 اغاج بتر الجباري خانك و رانك فتيه و الجباري خانك فتي و رانك كسر بله محاري و محاري كهي جمعي الخبراوت خانك
 فتي و يانك سكوني كه كذلك جمعي الخبر خانك فتي و يانك سكوني بله سدر بتورمك بقال خبر الارض من الباب
 الرابع الخبر خانك فتي و يانك كسر بله شول بر در كه سدر بتون الخبراء خانك فتي و يانك سكوني والفك مديله
 بمعناه الخبر خانك فتي و يانك شول ملائم بر در كه اندك حشرات دلكري جوق اوله الخبر خانك فتي و يانك سكوني بله
 بلك معنائه بقال خبر مخبر من الباب الرابع و يقال من اين خبرت هذا الامر و خبر مخبر و امتحان معنائه ده
 كلور نقول خبره اخبره خبر او خبره بالكسر من الباب الاول و ابلوته الخبره خانك كسري و يانك سكوني بله تجربه
 اتمك على مامر انفا الخبر خانك فتي و يانك كسري و مديله يلجي عالم معنائه و انكي اكار معنائه و خبر اوته دني
 ديرل نبات معنائه و في الحديث يستخلف الخبر و يا كله و استخلاف خاء معجه ابله قطع معنائه اي بقطع النبات
 و يا كله و خبره دوه يو كنه دني ديرل و ابو عبيد ايتدي خبره دوه اغزنه اولان كوي كنه الاخباره ميمك فتي و يانك
 فتيه بله رذن حاصل اولان نسنه نك بعضي اوزن عقده مزارعت بدوب اشتراكه اكن كلك الخبر خانك كسري
 و يانك سكوني كه كذلك مشاركت اوزن زراعت اتمك انما بوزن على وزن الكاف و بربرك اسيد و شام شريفه خليه سنه
 خبر خانك فتي و يانك سكوني و يانك دني فتيه بله بوضعك اسيد و حجاز ده بقال عليه البري و حي خيبري و دبر
 فتيه بله جرحه ديرل و عسكر صنفه دني ديرل هزيت معنائه الخبره خانك فتي و يانك سكوني بله حصه كه حين
 قسمته اخذ اولنور كرك حومه اولسون و كرك غير بله اولسون قال ابو عبيد بقال خبر و اخبره اذ السنه و اشاة
 فذبحوها و افندسوها الخبر خانك فتي و يانك سكوني بله غدر اتمك بقال ختره اي ظلمه الختار خانك فتي و يانك
 تشد بدبله غابت ظلم اهلي غدار معنائه الخية عور خانك فتي و يانك سكوني و يانك فتي و عينك ضيله شول
 نسنه در كه انوك برقرار حالي و لم يوب سر عت زواله و له سراب كي و شول نسنه كي كياز كونلر نه حرارت هوا ده
 اور بلك و ي كي كوك يوزندن نازل اولور و كاه اولور كه غوله و بلايو و قورده دني خيت عور ديرل الخثارة خانك فتيه بله
 بر نسنه نك بقيه سي و خثار شول نسنه در كه طعام بد كرى سيني اوزر نه باقى قالمش اوله الخثر خانك و نونك فتي
 و يانك كسر بله حقه يزنه در كه خلق متاعدن باقى قلوب يوكرن يوكند كرنه ثلثور خيت بله غليظ اولور كه
 رقتك مقابلي در بقال خثر اللب خثر من الباب الاول و فر ايتدي خثر دني ديرل باب خامس دن و لكن لغت قليله در
 و كسائي خثر دني روايت ايتدي كسر بله و بر طائفه قار شغه دني ديرل بقال خثرت نفسه بفتح التاء اي اختلطت
 و اقامت معنائه ده كلور بقال خثر فلان اي قام في المي و لم يخرج مع القوم الى المي و مشر ميمك كسر بله و هيزنك
 سكوني كه كين المي اتقام معنائه و اكر ميره اجوف يائي اولور سه طعام معنائه اولور اختره خانك فتي و يانك
 فتي و الفك مديله خايرك جمعي مختلط اولانر معنائه بقال قوم خثراء لانفس الخثر خانك فتي و يانك سكوني
 و الفك قصر بله كذلك جمعي مختلط معنائه الاختار همز نك كسر بله يائي غلظي اوزن ترك ابدوب اتمك بقال
 اخثر الز بد تركته خاير او ذلك اذالم نذبه و في المثل ما بديري اخترام بديب الخدر خانك كسر بله و دالك سكوني بله
 پرده ستر معنائه الخدره ميمك فتي و دالك فتي و تشد بدبله اهل پرده اولان عورت بقال جارية مخدره اذ
 ارم الخدر خانك دالك كسر بله داخل پرده اولان كسبه بقال اسد خادراي داخل الخدر و خدر دن مراد ارسلانك
 يتاغ ابدندي مېشه در و خادر شول كسبه ديرل كه كسل اوزن اولوب فتور دن خالي اوليه الا خادر همز نك
 كسر بله ارسلان مېشه ده تماغي التزام ايدنك بقال خدر الاسداي ارم الخدر و خادر ركنه اهل بينه مقیم
 اولوب انلري خالي ترك اتمك بقال خدر فلان في اهله اي اقام فيهم و خادر يغمون طوقه دني

خثر

خثر

خثر

خدر

ديرل بقال خدر القوم اذ انطلم المطر و اطلال طاء مهمله ابله يغمر و رجه ملك خدر خانك فتي و دالك سكوني بله
 انصار دن بر جماعت در كه ابو سعيد خدري نلر دن در الخدري خانك فتي و يانك تشد بدبله قره كوي كهل ليل مظلم
 معنائه و قره بلوت سحاب اسود معنائه الخدريه خانك فتي و يانك كذلك تشد بدبله عقاب بد كرى
 قوش اوني سياه اولدو و غيچون خداري ديرل بقال بعير خداري اي شيد بد السواد و ناقة خداريه الخدر فتيه بله
 بر نسنه يفتور كلك و او يوشيق بقال خدرت رحلي و خدرت عظامي يعني فجن ايق او يشه و ككلره فتور كه
 بو بله ديرل و يغمون دني خدر ديرل الخدر خانك فتي و دالك كسر بله شول كوندر كه اندك يغمر و سيمش اوله الخدره
 موئي بقال يدم خدر و ليله خدره الا خدري همزه نك و دالك فتي و يانك تشد بدبله بيان شكي حمار و حشي
 معنائه الخدر خانك فتي و دالك سكوني بله اهو سور يسندن ايرلق بقال خدر الطبي من الباب الاول و انخلف
 عن القطيع الخدر خانك فتي و يانك كسري و مديله صو جفلامق بقال خرماء يخر خرماء من الباب الثاني و خرم شول
 دوز يره ديرل كه ايكي يوكسك ركنينده اوله الا خره همزه نك فتي و خانك كسري و يانك تشد بدبله خرمك جمعي
 دوز يرل معنائه الحرارة خانك فتي و يانك تشد بدبله چاغلجي سكار بقال عين خراة الخور و خيت بله دوشمك
 و سجد يه و ارمق بقال خرمه ساجد اخخر و رامن الباب المزبور اي سقط الا خرا همزه نك كسر بله دوشمك
 بقال ضرب يده فاخرها اي اسقطها الخخرة على وزن الزلزله او يوين كسبه نك و بوغلن كسبه نك خورلدسي
 و نلا نيدن دني كلور بقال خرم عند النوم و خرم جرمي الخخر على وزن التزازل قارن دپرغك و مضطرب و لمق
 زياده عظمتدن ايه ترمه الخرخ خانك فتي و يانك تشد بدبله دكر منك بوغزي كه اندن بغداد دوكلور الخزر فتيه بله
 كوز كوچك و لمق الا خزر همزه نك فتيه و خانك سكوني بله و يانك فتيه كوزي كوچوك اولان كسبه بعضيلر
 ايتدي خرم كسبه كوزي قوي غيله بقر كي اولمقدر الخزر خانك فتي و يانك سكوني بله بر طائفه در الخزان رانك فتي
 و يانك ضيله دقت نظر انجون كوز قياغن صقمقدر تعامي و تجاهل كي كه اندك اولمين نسنه في اظهار اولور الخزره
 خانك فتي و يانك فتيه همزه كي رمر ضدرك فقره طهره يعني ارقه ككند ظاهر اولور الخزر و الخزره خانك فتي
 و يانك كسري مديله خرد هات پان لرن چو ملكك صوده تمام بشورب اوزر نه اون دوكله اولان طعامه ديرل
 و كراندهات و لماز ايسه مج داونه طبع اولنور سه عصيه ديرل الخزر خانك كسر بله و يانك كسري و مديله
 معروف جانور در الخزان خانك فتيه بله جمعي و خنازير بر معروف مرمه دني ديرل كديونده ظهور ايدن چيانلر در
 و خنزير بر موضعك اسيد رنه كم بعض اشعار ده كلسدر الخيزران خانك فتي و يانك سكوني و زاء معجه نك
 ضميه بر معروف اغاچدر كا كاعروق قناه ديرل و خيزران قامشه دني ديرل الخيزر خانك فتي و يانك كسر بله
 خيزر نك جمعي الخيزر نه خنك فتيه و يانك ضيله كذلك كيه ساكن اولان كسبه الخيزري خانك فتي و يانك
 سكوني و يانك فتي و الفك قصه داله الخوزري خانك فتي و و او ك سكوني و الفك قصر بله بر جنس يور يكدن
 كنه اندك نوع نفكك و اردر يعني قولر ن صارق و انك كن طاعدرق يور يكدن الخسر خانك فتي و يانك سكوني بله
 و الخسر نك كذلك خانك فتي و يانك سكوني بله ضرر اتمك بيع و شراده پس بوفر قله فرقان كي در
 معنای فرقان بقال خسري في البيع خسرا من الباب الرابع الخسر خانك فتي و يانك سكوني بله اكسلك نقص
 معنائه بقال خسرت الشئ من الباب الثاني اذا نقصته وقال الله تعالى هل انبكم بالاخسر ين اعلا الاخفس
 ايتدي اخسر ينك واحدی اخسر در اكبر كي التفسير على وزن التكرم هلاك اتمك الخناسير خانك فتيه بله
 على وزن القناديل هلاك معنائه در واحدی بوقدر الخسار و خساره خانك فتيه بله ايكسبه دني
 و الخسري خانك فتي و يانك سكوني و يانك سكوني و الفك قصر بله هلاك و لمق و ارمق معنائه الخسارة

خر

خسر

خسر

خشر

خضر

خضر

خاندك خيميله سيني اوزرنده باقى قلاق طعام كه انده خير اوليه كذلك هر نسنه نك ريز بنه دخی خشان دیرلر
 الخضر خاندك فختی و شینك سكونيله نسنه نك ایزی کیدر مٹ بقال خشرت الشئ اخشره خشر من الباب الثاني
 اذا نقت منه خشارته وخشارت ادنى اولان كسنه به دیرلر بقال فلان من الخشارة اذا كان دون الخضر خاندك فختی
 وصادك سكونيله انسانك بلى وسط الانسان معنا سنه المخصر ميمك ضمی وخاندك فختی وصادك دخی فختی
 وتشديد بلی انجه بقال كشم مخصر یعنی انجه بالو ونعل مخصرة یعنی انجه بالو ونعلین ورجل مخصر القدمین
 اذا كانت قدمه قس الارض من مقدمها وعقبها ونحوی اخصبها مع دقة فيه یعنی ايا غنك اورتیه سی یره دكسه
 وبلی انجه اولسه لخاصرة بوش بوكراكه معنسانه المخصر فختینله صوغوق الم ویرمك معنسانه بقال خضر الرجل
 اذا الم البر في اطرافه یعنی الن یاخو داغ صوغوق انجنسه بقال خضر ت بدی وكون صوغوق ولغفه دخی دیرلر
 بقال خضر یومنا ای شتد برده الخضر خاندك فختیله وصادك كسر به صغوق اولان نسنه بقال ماء خضر
 ای ماء یارد الخضر خاندك كسری ونونك سكونيله وصادك كذلك كسر به كوچوك یرمق اصبع صغری معنسانه در
 الخناصر خاندك فختیله وصادك كسر به جمعی كوچوك یرمقلر معنسانه لخاصرة خاندك خیميله بر شهر كایدیدر شامده
 المخصرة ميمك كسر به وخاندك سكونی وصادك فختیله قمچی وقمچیة شیه نسنه در وبالجملة هر نسنه كه
 انی انسان لئه الوب طوته كرك عصا كرك عصباتك غیرى كالمخصر دیرلر المخاصرة ميمك ضمی وصادك فختیله
 یركسنه مصاحبك ان لئه الوب كرك مٹ وخاصره كذلك ابكى یولداشك هر بری بول كیدوب ابكى یول قاوشدخی
 یرده بری رینه بولوشمغه دیرلر الخاصر تانك فختی وصادك خیميله برنجه كسنه بری برنك ان لئه یا شوب كركمه
 دیرلر بقال تخاصر القوم اذا اخذ بعضهم بيد بعض الاختصار همزه نك كسر به وخاندك سكونيله طری بقك اقرین
 اختیار ایدوب كاسلوك ایتكدر وكلامی اختصار ایتك كلامی ايجاز ایتكه دیرلر الخصرة خاندك ضمی وصادك
 سكونيله یا شل رنك كه یا شل رنك لو نسنه ابله قائم در مخصره ات قسمته ووده قسمته بور اولوب سیاهله
 مختلط اولق درننه كم بنی ادمه قره یا غز اولق در لا خضر ار علی وزن لا حرا یا شل اولق لا خضیضار علی وزن
 الا عشی شب كذلك یا شل اولق بقال خضر الشئ واخضوضر الخضر علی وزن التكریم یا شل قلق بقال خضر ته
 انا وكاه اولور كه اخضر اسوده اطلاق اولنور قال الله تعالى مد هامتان قالوا خضر اوان یعنی زیاده قوی یا شل
 اولد قلی جهنن قره یه ما بل اولد غیچون مد هامتان یور لمشدر وقرای عراقه دخی سواد عراق دیرلر اشجاری
 چوق اید غندن وتری الخضر خاندك فختی وصادك سكونی والفك مدیله كوك اسمان معنسانه وخضره ادمون غرق
 اولمشد سكره دخی دیرلر وخضره الد من شول كوزل عورت در كه بد اصل اوله زراد منه هبتن اوت هر نه دكلو
 تازه اولسه نامر اولر یعنی هر نه دكلو تازه اولسه بر نسنه بی مفید اولر ومنتج اولماز ودمنه دالك كسری وميمك
 سكونيله یورت یر بنه دیرلر دشان خانه معنا سنه وخضر اولوشهره دخی دیرلر بقال باد الله خضره هم ای
 سواد هم ومعظمهم وامعی بوكه انكار ایدوب باد الله خضره هم بدی غین معجه ابله غضارت معنسانه كه
 تازه لكدر وایاد دال مهمله ابلاه لك اتسون دبك اولور الخضره خاندك فختی وصادك كسری ومدیله شول خرما
 اغاجنه دیرلر كه انوك قورغی یا شل ابكن ده كله الاختصار همزه نك كسری وخاندك سكونيله وقی یا شل ابكن محمكدر
 وبقولون لشیح اجزرت یا شیح فیقول یا بنی وتختضرون یعنی بیر عمر كك حصادی زمانی كلدی دیسه لكاه اولور
 اكین تازه بجلور دیر خضره خاندك خیميله در یا نك اسمیدر معرفه اولغین لا ینصرفدر نقول هذه خضارة طامیا
 ای مرتفعه ماوه الخضراری خاندك ضمی ورنك كسری ویا نك تشدید بلی بر قوشدر كه اكاخیل دیرلر واخیلاری
 قوشیدر وبعضیلمر بیون بوران قوشی در كه بنكری واردر دیشلر در اما مذهب وقانون ده سیاهر نكلو قوشدر

دیش و خضاری خضار بی منسوب دبك اولور یوقدر چه در یا مار تیرلر نندن سیاه اولانر مطلق اولنق قرب
 اولور الخضر خاندك فختیله شول سودر كه صوری چوق قائلش اوله وخضار كذلك بكی بتن اوت الخاضرة
 ميمك خیميله وصادك فختیله خشی صلاحي طاهر اولما دن بیع ایتكدر هنوز یا شلكن و یومقوله بیعدن نهی اولمشدر
 و یوحكمده داخلدر خرمانك وسبز وآنك بیع كه هنوز صلاحي طاهر اولماش اوله بوسیدن در كه بعضیلمر
 خرمانك یركسیدن زیاده سن بیع ایتكی كریه كور مشلدر الخضراری خاندك ضمی وصادك تشدید بلی والفك
 قصر بلی شقاری وزنی اوزن اكین معنا سنه در وشقاری شین معجه ابله وقافله وراه مهمله ابله براونك دی در
 الخضر خاندك فختی وصادك كسر به اخضر معنسانه در اخضر رواتی اوزن كه باری تعالی نك فاخر جنامنه خضر
 بیوردخی قول شر بفتنه واقع اولمشدر ننه كم عربك ارنیه غرة اركها مطرة قولنك غراغر معنسانه ومطر لمطر
 معنسانه واقع اولمشدر و غرنونك فختی وميمك كسر به یرر سیاهلری اولان بولوت در الخضر والمضر خاندك كسری
 وصادك سكونيله ومضر كذلك ميمك كسری وصادك سكونيله برده معاذ كراولنسه لره در معناسی مراد اولور
 بقال ذهب دمه خضر مضر ای هدر اخضر خاندك كسری وصادك سكونيله موسی نك قرینی اولان نبی صلوات
 الله علیه ما وكاه اولور كه خضر دخی دیرلر خاندك فختی وصادك كسر به كبدله كبدكی وثانی فصیح در الخطر فختینله
 هلاكه مشرف اولق وخطر كذلك اوكدله دیرلر كه یارش محله هر كم كچر سه اكاه اولور وخطر قدر ومنزله یه دخی
 دیرلر ومثله دخی دیرلر بقال هذا خطر لهذا ای مثل له فی القدر الخطير خاندك فختیله وطانك كسری ومدیله كذلك
 مثل معنسانه در بقال هذا خطير لهذا ای مثله وخطير یولان دخی دیرلر زمام معنسانه وشرف سابق اولان
 كسنه یه خطير دیرلر بقال رجل خطيری له شرف مقدم وقدر المخاطرة هلاكه قرب اولق بقال خاطر بنفسه
 الا خطار مالی وكذل قلق بقال خطر المال ای جعله خطرا بین المتراهنين یعنی اوج قوین كسار بیننه اوكدل تعیین
 ایتدی ورنسنه بی خاطر كه تومر كه دخی دیرلر بقال الخطر الله یالی الخطر خاندك كسری وطانك سكونيله براوت در
 كه انوكه خضاب ولوب یعنی خناكی اشتغال ولنور اعضابو یامده ولكن كثير الماد وكثرت ما لئه اشتغاری
 اولد غیچون صوری چوق اولان سوده دخی خطر دیرلر وخطر چوقلق دوه یه دخی دیرلر الاخطار همزه نك فختیله جمعی
 چوقلق دوه لمعنسانه الخطر خاندك فختی وطانك سكونيله والخطر ان فختینله دوه قورغی مرة بعد آخری قالدروب
 او بلغنه ورمق بقال خطر البعید نیه خطر خطر اوخطر انان الباب الثاني وكوندردته یوب حر كتا یتكه دخی دیرلر
 بقال خطر الریح یخطر ای اعزوا وهتزاز ثین معجتینله دتره مكدر وخطر ان یورر كن صالغنه دیرلر وخطر ان
 الد هر زمانك مصیبتلری وافیلری در بقال خطر الد هر خطر انك بقال ضرب ضرب ان الخطر خاندك فختی وطانك
 تشدید بلی دتره بیجی بقال ریح خطرای ذوا هتزاز بعضیلمر ایتدی خطر ان ریح كوندرك صیحق محله انیوب
 چقمسی در یقال رجل خطار بالریح ای طعان وحذیفه بن بذر كائنك دخی اسمی خطار ایددی الخطورة ضمتینله
 یركسنه قدر ومنزله صاحبی اولق بقال خطر خطورة من الباب الخامس الخطور ضمتینله بر نسنه قلبه لا یج اولق بقال
 خطر الشئ بیالی یخطر خطورة من الباب الاول الخفير خاندك فختی وفانك كسری ومدیله مدده یرشن كسنه
 فریادرس معنسانه بقا خفرت بالرجل خفر من الباب الثاني اذا جرته وكنت له خفیر اتمعه الخفیر علی وزن التكریم
 بمعناه یقال خفرت خفیر او خجل ایتكه دخی دیرلر الخفر فختینله وفانك خیميله مدد طلب ایتك بقال خفرت بفلان
 اذا سبعت بوسائلته ان یكون لك خفیر الا خفیر همزه نك كسر به نقض عهد ایدوب عذر ایتك بقال خفرت
 اذا انقضت عهد وغدت بربوا خفیر یركسنه یه مددی قوشمغه دخی دیرلر بقال خفرت اذا بعثت معه خفیر ابوذكر
 اولمان ابو الجراح العقبلی رواتی در الخفرة خاندك ضمی وفانك سكونيله اسمدر عهد ودمت معنسانه بقال وف

خطر

خفر

خمرنك خفارة خانك ضميلة والخفارة خانك كسرى به كذاك عهد معنا سنه الخفر فختنبله زياده واتحق شدت
 حيا معنا سنه بقال خفر من الباب الرابع الخفرة خانك فخي وفانك كسرى به هل حيا اولان عورت بقال حارية خفرة
 الخفرة ميمك فخي وفانك كسرى وتشدد به بهناها الخافور على وزن الكافور قوان چيكي ديدكاري چيكندر
 بوي مادران معنا سنه اصميدن بوي به روايت وتشدد به بهناها الخافور على وزن الكافور قوان چيكي ديدكاري چيكندر
 باقله كه حبوبات قسمندن در بعضيلر بور چقدر ديدى الحرة خانك فخي وميمك سكوبيله والخمر كذاك والحمور
 خمتنبله ثرة وقر وقر وقر كى دريغنى اولى واحد ايجون وابكيجيسى اسم جنس ايجون واو چيكي سى جمع ايجون ولفقه
 بقال خمره صرف ابن الاعرابى ايندى خمره خمر ديد بيلر زير خمر ترك اولتغله رايحه سى مخمر اولمشدر يعنى متغير
 اولمشدر كه تخمير تغيره ديرلر بعضيلر ايندى خمره خمر ديدكاري عقله اختلاط واختلال ويرد كچون درو خمره
 كاه اولور شر معنا سنى ديلرلر بقال ماعنه خل ولا خمر اى خمر ولا شرو خمره رايحه يه دى ديرلر بقال وجدت خمره
 الطيباى ريحه وخمر خمره مائه قاتغه دى ديرلر بقال خمرت العجين خمر من الباب الاول والخمره من الباب الثانى
 اى جعلت فيه الخمر وخمر كز لو اولغه دى ديرلر بقال خمر عنى الخبراى خفى ولو تاغغه دى ديرلر استحيما معنا سنه
 ابو عمرو واين اوزن بقال خمرت الرجل خمره اذا استحييت منه وكز لكه دى ديرلر بقال خمر فلان شهادته
 اى كنه الخمر خانك كسرى وميمك كسرى وتشدد به بهناها فسيق وزنى اوزن دا ايا مشرب بدن كسسه الخمار
 خانك ضميلة سر خوش شلقدن باقى فلان ردر و خمار خانك ضميلة وفقيه خلق اراسنه دى ديرلر بقال دخل فى خمار
 الناس وخمار هم لغة فى غار الناس وغار هم اى فى زجهم وجماعتهم الخمر خانك فخي وميمك كسرى به خماردن
 آيلان كسسه بعضيلر ايندى خمر اول كسسه در كه مرض اى سراسمه ايتش اوله وخمر شول يره ديرلر كه انوك
 پرده سى وقوت وولنجق برى چوق اوله پرده لى يا خود قبالى طاغلكى مثلا الخمرور ميمك فخي و خانك سكوبى وميم
 اخر ك ضميلة خمارى اولان كسسه الحرة خانك فخي وميمك سكوبيله شول كوچك سجاده در كه خر ماچو بندن
 ايشلنوب ايله اولور و خمره شول نسنه يه ديرلر كه لى بوزه سورلر بوزك او لى كوزل اولسون ديوكه بعض ولايتن
 اكاكلك ديرلر كككونه معنا سنه وشول مائه در كه خمر دن وخمر كچو كند سندن نبيذ موطيه قاتلر و خمره شول
 اكشى خمره ديرلر كه اتمك مائه سى قيلر الخمار خانك كسرى به عورنلر باشنه اور تى نسنه در كه اكاكلك ديرلر الاختيار
 على وزن الافتعال عورت يك طوئيق بقال اخترت المرأة وانها الحسنة الحرة الحرة خانك كسرى به يك اورنك
 وفى المثل العوان لا تعلم الحرة الخمر فختنبله شول نسنه در كه سنى ستر ايله بقال توارى الصيد فى خمر الوادى اى
 السكيت ايندى خمر الوادى شول نسنه در كه پرده اوله كرسيل چيكي اولسون كرسى قوم بغي اولسون كرسى اشجار
 اولسون بن السكيت ايندى دخل فلان فى خمار الناس ديدكاري بوندن ما خود در ننه كم مرور ايندى وقن
 بر كسسه يولد اشنى حيله به له الله سه هو بدب له الضراء وعشى له الخمر ديرلر يعنى مضرتى هسته ابدوب سترن سر عقله
 ابدور و خمر مزاجه فاسه دى ديرلر خمار كى ننه كم مرور ايندى و كز لكه ده ديرلر نقول قد خمر عنى فلان من الباب الرابع
 اذا توارى عنك لا خمار هم به نك كسرى به يره لولو اولق بقال خمرت الارض اى كثر خمرها و اجار بر نسنه كز لكه دى
 ديرلر بقال خمرت الشئ اى خمرته و اجار اعطا ايمكه دى ديرلر بقال خمرنى كذا وكذا اى عطنيه هبة لى ملكى اياه الخمر
 خانك فخي وميمك كسرى ومند به والخميرة كذاك خانك فخي وميمك كسرى ومند به شول مائه در كه خمره قائلور
 وخمير بابت معنا سنه دى كلور بقال عندي خمير وخمير وخبس فطير وخبس جاء مهمله نك فختنبله ويانك سكوبى
 وسين مهمله ايله ياغله خمر مادن اولان طعامدر الخمير على وزن التكرم ستر ايمك تقطيعه معنا سنه بقال خمر وجهه
 وخمر لاءك الخمره ميم اولك فخي وماننك فخي وتشدد به به شول قيوندر كه باشى اى وسائر جسدى صياه اوله و خمر
 معنا سنه كوايكه خمره خماردن مأخوذ و باشنه اى يك اور ننه تشبيهه الخامرة ميم اولك فخي وماننك فختنبله

خلر

خمر

مخالطه معنا سنه و يره مقيم اولغه دى ديرلر بقال خمار الرجل المكن اى لزمه ومخامره كز لكه معنا سنه ده
 كلور بقال الصنيع خام اى عامرى اى سنبورى و بومخله لزمه معنا سنه اولمق دى تخمندر كه صياد لزمه كلامى صر ثلاثى
 بغير كن ديرلر تاك خمر كى ايميه وام عامر صر ثلاثى سنبور و صر ثلاثى ياليلو قورت ديدكاري جانور دن الاستخيار
 همزه نك تاك كسرى به قولنا بديوب ذليل ايمك بقال استخبر فلان فلان اى استعبد ومنه حديث معاذ من استخبر
 قومنا اولهم احرار اى اخذهم فقه اولك عليهم محندن كثر ايندى بور كلامدر كه بزم قاتمده معروفدر يعنى دن
 ولايتن مشهور در دور لودى كلام اولماز يا خمر خانك فخي والفك قصر به باديه بر موضعك اسى در كه ابراهيم
 بن عبد الله بن حسن بن علي بن ابي طالب رضى الله تعالى عنهم قبر شريفى اندر در ام خنور خانك فخي وونك فخي
 وتشدد به به شورو زنى ووزن صر ثلاثى ديدكاري ريجى جا نور در و ام خنور بلايه دى ديرلر داهيه معنا سنه الخمر
 خانك فخي وماننك نونك سكوبيله معروف راقدر وجوه رى سكين كبر ايله نفسا ايتشدر الخمرور
 خانك فخي وماننك نونك سكوبيله شول ناهه در كه سودى چوق اوله الخمار خانك فخي وماننك كسرى به
 خنور ك جمعى سود لودوه لزمه معنا سنه الخمرور غور كى چقور يره ديرلر كه ايكى يوكسك يك پينده اوله وخور حيوانك
 در بناور مغه دى ديرلر بقال طعنه فخر خور اى اصاب خورانه وخوران بونك عقينده نفسا اولور الخوران خانك
 فخي وواوك سكوبيله حيواندر نجاست حقد غنى الخوار خانك فخي وواوك فقيه به صغر چاغر مق بقال خار الشور
 بخور دور اى صاح ومنه قوله تعالى واخرجهم من الجحيم خوار الخورة ضعيف اولوب منكسر اولمق بقال خار
 الرجل بخور خورة من الباب الاول اذا ضعف وانكسر الاستخارة همزه نك وتانك كسرى به طلب شفقت ايمك
 استعطاو معنا سنه بعضيلر ايندى استخان خوار دن در صوت معنا سنه وبونك اصلى بودر كه صياد فخر اهو
 يا ورسن اهو يتاغند بولسه قولانغ بور چاغر سن ديوتا كاوازن اشيدوب نه سى كلوب دوزاغه دوسه
 واستخان بائى دى كلور على ماسيجى الا خارة همزه نك كسرى به صرف ابدوب دوندر مك بقال خرا المطا يالى
 موضع كذا تخميرها اشارة صر فناها وعطفناها الخور فختنبله ضعيف اولمق الخوار خانك فخي وواوك تشدد به به
 والحوارة كذاك فتح وتشدد به به ضعيف اولان كسسه بقال رجل خوار ورج خوار وارض خوار
 وسودى چوق اولان ناهه يه دى خوان ديرلر الخور خانك ضميلة جميدر ضعيف ارل وسودى چوق
 ناهه لرمعنا سنه الخمر خانك فخي ويانك سكوبيله شول نسنه در كه شرك مقابلى در بقال خرت يار جل
 وخير روزى قلىق معنا سنه دى استعمال اولنور بقال خار الله لك ومال معنا سنه ده كلور قل الله
 تعالى ان ترك خيرا اى مالا الخاير خير لو اولان كسسه بقال انت خاير الخيار خانك كسرى به جمع در
 الشراك مقابلى در وخيار اسم دى كلور اختيار معنا سنه وخيار قتا معنا سنه ده كلور كه معروف
 ميره لردن در عربى دكلدر الخير خانك فخي ويانك كسرى وتشدد به به خيره له متصف اولان كسسه يابى
 تخفيف دى ايمك جايز در ميت وميت كى بقال امرأة خيرة وخيرة وخير فضل وزيايه معنا سنه دى
 كلور قال الله تعالى اولئك لهم الخيرات اى المثوبات الفاضلة والدرجات العالية وقال الله تعالى فيهن خيرات
 ختان بوايت كرسه ده لخش ايندى وقتا كه خير له بر نسنه صفتلنسه سائر صفت تشبيهه اولنوب اخر بنه
 هاء تائب الخاق اولنور فعمل تفضيل معنا سى مراد اولماز اما نحن كه بونك فعمل تفضيل معنا سى مراد اولنوبه فلانة
 خير الناس ديرلر خيرة الناس ديرلر وفلان خير الناس ديرلر لخير الناس ديرلر وافعل معنا سنه اولدو وچيكون
 تشبيه وجمع اولماز الخير خانك كسرى ومند به كرم معنا سنه در الخيرة خانك كسرى ومند به اسمدر
 خار الله لك قولندين خدا خير ورسون معنا سنه الخيرة خانك كسرى ويانك فختنبله عنبه وزنى اوزن اسمدر

خنر

خنير

خور

خير

اختیار معنا سنه اختار الله قولندن مأخوذ در مختار معنا سنه ده کلور بقال مجد خیره الله من خلقه
 وخیره الله دیک دخی جائز در اختیار معنا سنه لا اختیار همزه نك کسر به و خانك سکونیه اورند بلك صطفا
 معنا سنه الخیر علی وزن التکریم معناه الخیر میك ضمی و خانك فتحی و یانك کسری و تشدید به مختار ك تصغیر بدر
 تا حذف اول تشدید حرف زاید اولد و غیچون والف یاء تبدیل اول تشدید اصلند یادن مقلوب اولد و غیچون
 حالت نکسیر ده الاستخارة همزه نك و تانك کسر به خیر طلب ایتك بقال استخر الله بحر لك یعنی حقن خیر
 طلب ایت تا که خیر بوله سن الخیر علی وزن التکریم ابکی نسنه نك پینده خیر قلب الخیری خانك کسری ومدی
 و اخرند اولان یانك تشدید به بر نوع چکدر که اطبا قاننده معروف در اقی و قرمز سی و صاروسی اولور فصل
 الدال الدبر الدك فتحی و یانك سکونیه بالار بلری و غول تعبیر اولنور جماعت معنا سنه در اصمعی ایتدی بوبر
 جعدر که واحدی یوقدر الدبر و خمتینله دبرك جمعی در او غولر معنا سنه و در سائر آریله دخی اطلاق اولنور
 بوسبیدندر که عاصم بن ثابت انصاری جمعی الدبر دبدیلر و یونك و جمعی بودر که وقتا که مزوری مشرکین شهید
 ایتدی دبدیلر که اعضا سن کسه لرحق تعالی کفارك اوزر بنه عظیم آر بلر مسلط قیلوب طاغندی تا که مسلمانلر
 مزوری الوب دفن ایتدی بولر و بوندن مأخوذ در عر بلرک جعلت کلامه در اذنی دبدیلر کسری قوللری یعنی انوک
 کلامندن اغاض عین ابدوب صاغراغه اوردم دیک محله الدبره دالك فتحی و یانك سکونیه و الدبره دالك
 کسر به برد و غیر الدبر کذلک دالك فتحیه و الدبار دالك کسر به جمعی رقاچ دوغ یولر معنا سنه ذات الدبر دالك
 فتحی و یانك سکونیه بر دپه نك اسمی ابن الاعرابی ایتدی اصمعی بونی تصحیف ابدوب ذات الدبر دیکشدر الدبر و خمتینله
 و الدبر دالك ضمی و یانك سکونیه ارد خلف معنا سنه قال الله تعالی و یولون الدبر و بوا بیت کریمه ده جمع معنا سنه
 قلندی نته کم طرف جمع معنا سنه قلندی لایرند الیهم طرفهم ایت کریمه سنه و در بر نسنه نك اخرند دخی دیرلر
 دیر دالك ضمیله و یانك فتحیه صیفه تصغیر اوزن بنی اسد دن بر قبیلله نك سمیدر الدبر دالك کسر به مال کثیر
 معنا سنه در بونك واحدی و جمعی را بر در بقال مال دبر و مالان دبر و اموال دبر و بقال رجل ذ و برای کثیر الضمیعة
 و المال ابو عبیدة ابو زید بولر زوایت ایلدی الدبره دالك کسر به و یانك سکونیه قبله نك مقابلی در بقال ماله
 قبله و لا دبره ایلم بهتد لجه امره و بقال لبس لهذا الامر قبله و لا دبره اذالم یعرف وجهه و الدبر فختینله یاغر که
 ات ارقه سنه اولان یان در چوق یوک چکمدن الدبار همزه نك فتحیه دبرك جمعی در یاغر لر معنا سنه شجره
 اشجار کی و در یاغر اولق معنا سنه ده کلور الدبار همزه نك کسر به یاغر ایتك بقال دبره القتب و ادبار کسنه نك
 طواری یاغر اولغه ده دیرلر بقال ادبار جل اذاد بر بعیر و ادبار کتک معنا سنه ده کلور بقال ادبار النهار ای ذهب
 و بالغ اولغه دخی دیرلر و منه قوله تعالی و اللیل اذ ادبر علی قرأة و دبور بولنه داخل اولغه ده دیرلر بقال ادبر و ای
 داخلو فی الدبر و ادبار اقبالک نقیضی در الدبره فختینله عسکر صندق هزیت معنا سنه و بواسطه ادبار دن و ادبار
 اقبالک مقابلیدر علی مامر انفا الدبری فختینله و اخرند یانك تشدید به و بقال شرار ای الدبری و هو الذی
 یسبح الخیر عند فوت الحاجة ابو زید ایتدی فلان لا یصلی الصلوة الا دبر یا دیرلر فین اخر وقتند قلسه و محد ثلر
 دیر یا دیرلر ضمه الدبران فختینله بش بلید در نور بر جند که انلره سنام نور دیرلر منازل فردن در الدایره قومک
 نهائی در اخر الرمل معنا سنه و دایره الانسان بنی آدمک او کجه سی او سندن اولان سکر در دایره الطایر قوشک
 یا لکر اولان بر مفی که بر نسنه بی انوکله طو و در دایره الحافر طوارک میلکی اردن اولن سکیر در دایره کورش
 طو و حق فتنه بر جنس بغدیه در الدایر یانك کسر به تابع معنا سنه در و دایر شول اوقه دیرلر که
 نشانی دلوب اوتیه ننه کجه و دایر قومار او قلرندن فایرک مقابلی اولان در و دایر بقیه قومیه دخی دیرلر امس الدایر

مخالفة معنا سنه بر رده مقیم اولغه دخی دیرلر بقال خامر الزحل المکان ای لزمه و تخامره کرلنك معنا سنه ده
 کلور بقال المصنوع خام ایام عامری ای سنبری و بومجله لزوم معنا سنه اولق دخی مجملدر که صیاد لزبو کلامی صر ثلاثی
 بغلر کن دیرلر تا که حرکت ایتیه و ام عامر صر ثلاثی سمیدر و صر ثلاثی یا لیلو قورت دبدیلر کسری جانور در الاستخار
 همزه نك و تانك کسر به قولندن یوب ذلیل ایتك بقال استخر فلان فلان ای استعبد و منه حدیث معاذ من استخیر
 قومنا اولهم احرار ای اخذهم همزه نك اوتك علیهم مجذبن کثیر ایتدی بوبر کلندر که بزم قائمده معروفدر یعنی ذین
 و لا یتنه مشهور در بر دور لودخی تکلم اولماز یا اخر اخانك فتحی و الفک قصر به بادیه بر موضعک اسمی در که ابراهیم
 بن عبد الله بن حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم قبر شریفی اندر در ام خنور خانك فتحی و یونك ضمی
 و تشدید به شور و زنی وزن صر ثلاثی دبدیلر کسری یچی جا نور در و ام خنور بلایه دخی دیرلر داهیه معنا سنه الحجر
 خانك و حیمک فتحی و ما پینده نونك سکونیه معروف بر اقدر و جوهری سکین کبیر ایلر نفسیر ایتشدر الحجر
 خانك و حیمک ضمی و ما پینده نونك سکونیه شول ناچه در که سودی چوق اوله الحناجر خانك فتحی و حیمک کسر به
 خنورك جمعی سود لود و در معنا سنه الحور غور کی چقور بره دیرلر که ابکی یوکسک یرک پینده اوله و خور حیوانك
 دیرلر و نغغه دخی دیرلر بقال طعنه فخر خور ای اصاب خورانه و خوران بونك عقینده نفسیر اولنور الحوران خانك
 فتحی و واک سکونیه حیواندن نجاست جقد و غی الحور خانك ضمی و واک فتحیه صغر چاغر مق بقال خار الثور
 یخور خور ای صاح و منه قوله تعالی و اخرج لهم بحل جسد له خوار الحور ضعیف اولوب منکسر اولق بقال خار
 الرجل تخور خور من الباب الاول اذ اضعف وانکسر الاستخارة همزه نك و تانك کسر به طلب شفقت ایتك
 استعطاو معنا سنه بعضیلر ایتدی استخان خوار دن در صوت معنا سنه و یونك اصلی بودر که صیاد فتن اهو
 یا و یسن اهو یتاغند بولسه قولان غن بور چاغر سن دیوتا که اوزن اشید و بانه سی کلوب دوزاغه و بشته
 و استخان یائی دخی کلور علی ماسیحی الا خاره همزه نك کسر به صرف ابدوب دوندن ملک بقال خراب المطا یا لی
 موضع گذانخیر ها اخاره صرفنا ها و عطفنا ها الحور فختینله ضعیف اولق الحور خانك فتحی و واک تشدید به
 و الحواره کذلک فتح و تشدید به ضعیف اولان کسنه بقال رجل خوار و رج خوار و ارض خواره
 و سودی چوق اولان ناچه یه دخی خوان دیرلر الحور خانك ضمیله جمیدر ضعیف ارلر و سودی چوق
 ناچه لر معنا سنه الخیر خانك فتحی و یانك سکونیه شول نسنه در که شرک مقابلی در بقال خرت یار جل
 و خیر روزی قلنق معنا سنه دخی استعمال اولنور بقال غار الله لك و مال معنا سنه ده کلور قل الله
 تعالی ان ترک خیرا ای مالا الخائر خیر لو اولان کسنه بقال انت خایر الخیار خانك کسر به جمع در
 اشراك مقابلی در و خیار اسم دخی کلور اختیار معنا سنه و خیار قتا معنا سنه ده کلور که معروف
 میوه لر دن در عربی دکلدر الخیر خانك فتحی و یانك کسری و تشدید به خیرله متصف اولان کسنه یائی
 تخفیف دخی ایتك جائز در میت و میت کی بقال امرأة خیره و خیره فضل و زیاده معنا سنه دخی
 کلور قال الله تعالی اولئك لهم الخیرات ای المثوبات الفاضله و الدرجات العالیة و قال الله تعالی فیهن خیرات
 حسان بوا بیت کریمه ده لخفش ایتدی وقتا که خیرله بر نسنه صفتلنسه سائر صفتنه تشبیه اولنوب اخر بنه
 هاء تائب الخاق اولنور فاعل تفضیل معنا سی مراد اولماز اما فین که بونکله فعل تفضیل معنا سی مراد اولنسه فلانه
 خیر الناس دیرلر خیره الناس دیرلر و فلان خیر الناس دیرلر اخر الناس دیرلر و افعول معنا سنه اولد و غیچون
 تشبیه و جمع اولماز الخیر خانك کسری و مد به کرم معنا سنه در الخیره خانك کسری و مد به اسمدر
 خار الله لك قولندن خدا خیر و برسون معنا سنه الخیره خانك کسری و یانك فتحیه غنیه وزنی اوزن اسمدر

خنر

خنجر

خور

خیر

اختیار معنا سنه اختار الله قولن من مأخوذ در مختار معنا سنه ده کلور بقال مجد خیرة الله من خلقه
 وخیرة الله دیک دخی جائز در اختیار معنا سنه لا اختیار همزه نك کسر به و خاتک سکونیه اورند بلك صطفا
 معنا سنه الخیر علی وزن التکریم بمعناه الخیر می کشی و خاتک فتحی و نك کسری و تشدید به مختارک نصغیر بدر
 تا حذف اول تشدید حرف زاید اولد و غیچون والف یایه تبدل اول تشدید اصلند یادن مقلوب اولد و غیچون
 حالت نکسیر ده الاستخارة همزه نك و نك کسر به خیر طلب ایتمک بقال استخر الله یحیر لک یعنی حقندن خیر
 طلب ایتمک تا که خیر بوله سن الخیر علی وزن التکریم ایکی نسنه نك پینده مخیر قلب الخیری خاتک کسری و مدی
 و اخرند اولان یانک تشدید به برنوع چکدر که اطباء قائنده معروف در اقی و قرمز سی و صاروسی اولور فصل
 الدال الدبر دالک فتحی و یانک سکونیه بال بالری و غول تعبیر اولنور جماعت معنا سنه در اصمعی ایتمدی بویر
 جمعدر که واحدی یوقدر الدبور خمتینله دبرک جمع در اوغولر معنا سنه و در سائر آره لره دخی طلاق اولنور
 بوسبیدندر که عاصم بن ثابت انصاری جمی الدبر دبیلر و یونک و جمی بودر که وقتا کمزوری مشرکین شهید
 ایتمدی دبلد بلر که اعضا سن کسه لرحق تعالی کفارک اوزر بنه عظیم آره بلر مسلط قیلوب طاغندی تا که مسلمانلر
 مزبوری الوب دفن ایتمدی بولنر مأخوذ در عر بلرک جعلت کلامه در اذنی دبد کلری قوللری یعنی انوک
 نر مندن اغاض عین ابدوب صاغر لغه اوردم دیک محله الدبره دالک فتحی و یانک سکونیه و الدبره دالک
 کسر به بر دوغم بر الدبر کذلک دالک فتحی و الدبارد الک کسر به جمی بر قاج دوغم بر معنا سنه ذات الدبر دالک
 فتحی و یانک سکونیه بر دپه نك اسمی ابن الاعرابی ایتمدی اصمعی بونی تسخیف ابدوب ذات الدبر دیشدر الدبر خمتینله
 و الدبر دالک ضمی و یانک سکونیه ارد خلف معنا سنه قال الله تعالی و یولون الدبر و یات کریمه ده جمع معنا سنه
 قلندی نته کم طرف جمع معنا سنه قلندی لایزند الیهم طرفهم ابت کریمه سنه و در بر نسنه نك اخرند دخی دیرلر
 دبیر دالک ضمیله و یانک فتحیله صیغه نصغیر اوزن بنی اسدندن بر قبیلله نك سمید زالدبر دالک کسر به مال کثیر
 معنا سنه در یونک واحدی و جمی بر اردر بقال مال دیرو مالان دیرو اموال دیرو و بقال رجل ذود برای کثیر الضیعة
 و المال ابو عبیده اوز بدندن بولر و ابی الدبره دالک کسر به و یانک سکونیه قبله نك مقابلی در بقال ماله
 قبله و لادبره ای لم بهتد لجه امره و بقال لیس لهد الامر قبله و لادبره اذالم یعرف وجهه و الدبر فختینله یاغر که
 ات ارقه سنه اولان یان در جوق یوک چکمه دن لادبار همزه نك فتحیله دبرک جمع در یاغر لر معنا سنه شجره
 اشجار کبی و در یاغر اولق معنا سنه ده کلور لادبار همزه نك کسر به یاغر ایتمک بقال دبره القتب و ادبار بر کسنه نك
 طواری یاغر اولغه ده دیرلر بقال ادبار لجل اذاد بر بعیر و ادبار کتمک معنا سنه ده کلور بقال ادبار النهار ای ذهب
 و بالغ اولغه دخی دیرلر و منه قوله تعالی و اللیل اذ ادبر علی قرأة و دیور بطنه داخل اولغه ده دیرلر بقال ادبر و ای
 دخلوا فی الدبر و ادبار اقبالک نقیضی در الدبره فختینله عسکر صمق هزجت معنا سنه و بوسبیدر ادبار دن و ادبار
 اقبالک مقابلیدر علی مامر انفا الدبری فختینله و اخرند یانک تشدید به و بقال شرال ای الدبری و هو الذی
 یسمی اخیر عند فوت الحاجة اوز بدایتدی فلان لا یصلی الصلوة الا دیرلر لجن اخر وقتند قلسه و محمد ثلر
 دیرلر یانک لادبار فختینله بش بلد زدر ثور بر جند که انلره سنم ثور دیرلر منازل ثور دن در الدبره قومک
 نهایی در اخر المل معنا سنه و دبره الانسان بنی آدمک و کجه سی اوستند اولان سکر در و دبره الطایر قوشک
 یا لکر اولان بر منی که بر نسنه فی انوکله طو و در دبره الحافر طوارک یملکی اردند اولن سکیر در و دبره کورش
 طو و ق فتنه بر جنس بغد مه در الدبار یانک کسر به تابع معنا سنه در و دبار شول اوقه دیرلر که
 نشانی دلوب اوتنه یانته کجه و دبر قومار اولق لردن فایرک مقابلی اولان در و دبر بقیه قومه دخی دیرلر امس الدبر

او غلا نك دیشی بتاجک برلری در مغار زاسنان معنا سنه و فی المثل اعینتی باشرفکیف بدرد و اشرف کسکین
 دیش دیمکدر نته کمزور ابتدی الدار در دالک فتحیله جمی دبش بتاجک برلر معنا سنه الدردرة علی وزن
 الدحرجه بر نسنه فی اغره الوب کومک یقال در دالک الصبی البسرة ای لا کها لوبک بر نسنه فی اغره الوب کومک در
 الدردار دالک فتحی و رانک سکونیه اشجار دن برنوع دو الدردو رد الکرک خمه لره عصق و وزنی اوزن
 شول صدور که دور ایتمکین اند غرق احتمالی اولور کرداب معنا سنه ده در بن دالکرک ضمی و رانک تشدید به
 برکله در که محل کذب استعمال اولنور بقال ده در بن وسعد القین بونک اصلی بودر که سعد ادو مورچی
 عجم طائفه سندن ایدی بن نوا حبسنه ایشلردی چنکه عملی کساد اوزن اولسه لسان فارسی ابله ده بدرد
 دیر ایدی اشبو قرینه و دواع اولسون یان کیدرم دیک اشعار ابدوب دوسوزی اهل قریه ایشلر سونلر
 دپوسونلردی عرب بولکامی تعریب ابدوب بونکله ضرب مثل ایتدی لرد ده در بن وسعد القین یعنی
 دپوسونلر سعد کجه کیدرم دبدکنه انکه که اول یان دخی یونله در الد سار دالک کسر به کی ای که انوکله
 کینک نخته لری بر بنه چانلور بعضیلر میخلرد دبدی الدسر خمتینله جمی ایلمر معنا سنه قال الله تعالی
 و حملناه علی ذات الواح و سر و سر دخی سبک سکونیه جا زدر عسر له عسر کی الدسر دالک فتحی و سبک
 سکونیه بک دفع معنا سنه ابن عباس رضی الله عنهما عنبر حقند ایتدی انما هوشی بدسره البحر دسرا
 ای بدفعه و بقال دسره بالرح من الباب الاول ای دفعه به الدوسر دالک و سبک فتحیله شول رجه دالک
 فرموده اوله و دوسر کذلک نعمان بن منذرک عسکر نك اسمی در الدوسره مؤنثی الدوسری دالک فتحی ابله
 کذلک و اخرند یانک تشدید به شول دوه در که فرموده اوله کویا که فرموده معنا سنه اولان دوسره منسوب در
 الدوسر ای بمعناه ایضا الدسر فختینله فساد و دگر کذلک بر مزاولق بقال دعر العود بد دعر امن الالباب الرابع
 الدعر دالک فتحی و عینک کسر به شول اولد و ندر که بر مزاولق بقال دعر العود بد دعر امن الالباب الرابع
 اولنان معنادن مأخوذ در که اهل فسق و اهل فساد اولق معنا سنه در الداعر عینک کسر به فاسق معنا سنه در
 بقال هو حبیث داعر ای بین الدعر و الدعا رة الداعر مؤنثی و داعر کذلک برارک دوه نك اسمی در که اصل اولغه
 معروف در الداعریه شول دوه لردر که ذکر اولنان دوه به منسوب در الادعر همزه نك فتحی و دالک سکونیه
 شول اغچون اولان حقه قدر که کجه که حقه باغله بر طری یانوب عمل مانده اولغین اتشی چقا زاوله الدعرة
 علی وزن الدحرجه بقماق در هدم معنا سنه المدعشر می کشی و یانک فتحیله یقلمش مهدوم معنا سنه در
 و فی الحدیث لا تقتلوا اولادکم سرانه لیدرک الفارس فیدعشره یعنی منفعتی بر مزاولاد صغار کزی قتل ایتمک
 زبر اول نشوب کمالن بولد قد انلور لری اخرنر الدعرة دالک فتحی و عینک سکونیه بر نسنه فی قاقو اختلاس
 معنا سنه و فی الحدیث لا قطع فی الدعرة یعنی اختلاس ابدن کسنه نك سارق کی قطع اولنا زو بونک اصلی
 دفعندن در و فی الحدیث علام تعد بن اولادکن بالدعرة و علام اصلند علی ما ایدی ماء استفها مک الفی حذف
 اولتشدر و دغر دیک ایکن کسنه نك علاج ایچون دیکن بصمقد الدعری دالک فتحی و عینک سکونیه
 والفک قصیر به کذلک دفع معنا سنه در یقال دغرا لاصفا ای دغروا علیهم ولا تصافوهم یعنی سرانلری
 دفع ایلا صفا ابدوب دور لک دغری و لاصفی دخی روایت اولنور عقری و حلقی و عقر او حلقا و ابی و لندفی
 کبی و بونک معنا سی حق تعالی انوک جسد نه و بوغاز نال ایرشد رسون دیک اولور الدعرة علی وزن
 الدحرجه قارشدن مق بقال دغرت علیه لخرای خلطت علیه الدغری و الدغری دالک ضمیله و فتحیله
 و اخرند یانک تشدید به قارشدن معنا سنه در بقال خلق دغری ای مخلوط المدغم اولک ضمی و یانک فتحی ابله

دسری

دسر

دعشر

دغر

دغر

خفی معنایه در الدفر دالك فتي ابله وفانك سكوتيله قوتحق بدر كچه بغلق معنایه بقال دفر الی ثنایه
 و بومعنادن دنیا به ام دفر دبیلر والد فروام دفر بلا به دخی اطلاق اوتور داهیه معنایه دفر دالك فتي
 و رانك كسری اوزن بنا سیه قظام كی براسمدر علی شمله استعمال و لنور دفره و مننه معنایه بقال الایه
 یاد فار الدفره دالك فتي وفانك كسری به یرمز رایحه لو كسینه و امیر المؤمنین عرك واد فرام بدی قولى بوندن در
 و اننه معنایه دفر دفر زباده بدر رایحه معنایه استعمال اولنور بقال دفر افر المایحی به فلان ای ثنای
 و بولام كسینه نك ایشی بخصوصه تصبیح اولنق محلند سو یلنور الد فتر دالك فتي وفانك سكوتيله جعفر
 وزنی اوزن جره كتاب معنایه در الد فتر دالك فتي و تانك كسری به جمعی الدقره دالك كسری به و قافك
 سكوتيله بلاداهیه معنایه و دقراره قوغی معنایه ده كلور غام كی بقال رجل دقراره ای تمام الدقرار
 والدقراره هابله و هاضم تانك ایاغه كیر الدقرار یردالك فخیله دقرانك جمعی دورمر لقلر معنایه بقال فلان
 بغری الدقرار رای الاحادیث والفحش الدقری دالك فخیله و الفك قصر یله بریاغچه نك اسیدر الدقرار
 دالك فخیله هلاك معنایه در التدمیر علی زن التكریم هلاك ابلك بقال دمره ند میرا و بقال دمر علیه ایضا
 بمعناه و ند میر صیاد صید كاهه اولان خانه سنه دوه توین دوتسی ابلكر تا كه صید آدم رایحه سن الوب
 اور كیه الدمور خمتینله بریزه بلا اذن داخل اولق بقال دمرید مردمورا من الباب الاول اذ داخل بغیر اذن
 ند مر تانك فتي و دالك سكوتی و میك خمتیله بر شهر كادی در شام شریفه التدمیر قانك فخیله كذالك و اخر نه
 یانك تشد بدیله عرب طاشانی دبید كری جانور در ربوع معنایه كه صغیر اوله و قصیر اوله الد بنار دالك
 كسری و مدیله التون اصلی دنار ابدی نونك تشد بدیله حرف تضعیفك بری یایه ندیل اولندی تا كه فیعال وزنی
 اوزن اولان مصدور ملتبس اولیه كقوله تعالی و كذبوا بایماننا كذا یا الاخر نه ها داخل اوله كه بود قعه اصل
 اوزن رینه جاری اولور التباسدن امین اولد غیچون صنان و دنامه كی صنان صاد مهمله و راه مهمله ابله ابل
 اكر دكازی ابلك باشنه دیر لر رأس مغزل معنایه و دنامه دال مهمله ابله قصیر اولان نسنه المد زمیمك فتي و نونك فتي
 و تشد بدیله شولات در كه انوك ینكری اوله ابر شدن زیاده الدار او مؤث سماحی در و لكن مذكر اعتبار اولندی
 ولعم دار المتقین آیت كریه سنه متوی و موضع تا و بلیله كاقال نعم الثواب و خستت مر نفاقان التائب فیه
 نظر الی المعنی الادور همزه نك فتي و دالك سكوتی و همزه نك فخیله افعول وزنی اوزن جمع قلی در و همزه و اودن
 دونه در و همزه سر استعمال ابلك دخی جائز الد یار دالك كسری به جمع كثری در جباله انجیل و جبال كی الدور
 دالك ضمی و واوك سكوتيله كذالك جمع كثر در اسدله اسد كی الداره اخص در داردن راوديك اولور ها و حدت
 ایچون اولد غنه بناء و داره ای اعلی هاله قمر معنایه سنه الدوری والد یار دالك اوله ضمی و رانك كسری و یانك
 تشد بدیله و دالك ثانیه فتي و یانك تشد بدیله احد معنایه در یقال ما بهادوری و ما بهادیرای احد و دیار
 فیعال صیغه سید در دت كلمه سندن مأخوذ در كه بونك اصلی دیوار در قن یاء ساكندن صكره واه واقع
 اولسه و ما قبل مفتوح اولسه یا به قلب اولنوب ادغام اولنور ایام و قیام كی كه قیام قیوم معنایه در الدور
 دالك فخیله و واوك سكوتيله و دونك یقال دار الشی یدور دور الدوران فختینله بمعناه ایضا یقال دار بدور
 دورانا الاداره همزه نك كسری به دوندنك بقال اداغیره و اداغیر باش چكز ندر مكه دخی دیر لر بقال اداغیر
 بالرجل التدور علی وزن التكریم كذالك دوندنك بقال دور به و ندور كذالك بر سنه بی مدور قلغه
 دخی دیر لر الداره میك ضمی و واوك فخیله معالجه معنایه در الد واری دالك فتي و واوك
 تشد بدیله و اخر نه یاء مشد ده ابله دهر معنایه در كه انسانی دور لودور لو احواله دوندون

الداری

الداری یانك تشد بدیله عطار معنایه در و بودار پنه منسوبد كه دارین براسكله در بحر پنه و اند بر یازار
 و اودر كه تجار هند جابندن نافه مسكی اكابلدر لر و فی الحدیث مثل الجلبس الصالح مثل الداری ان لم یجدك
 من عطره علقك من رایحه یعنی صالح بولد اسك مثل عطاری در اكر سكا مسكندن و یرمز سه یاری سنه
 رایحه سی قالور واحد احاءمه و ذال معجه ابله اعطام معنایه و داری نعمت صاحبی اولان كسینه به دخی دیر لر
 داری دید كرینه باعث بودر كه دارده مقیم در بناء علی هذا ان نسبت و انشدرا لدایرة شول چیزی در كه
 انوك مركز ندین محیطه چكلك خططر بر اوله بری برندن متفاوت اولیه الد و ارجعی بقال فی الفرس ثانی عشر
 دائرة و دأره عسكر صنفه دیر لر هزیت معنایه قال الله تعالی علیهم دائرة السوء المدارة میك ضمی و رانك
 فخیله شول سختیان در كه مدور كسلوب قوغه اسلوب بنده بكلوب انوكله قیودن صو چككور دور دالك
 ضمیله بر صمك ادی در و دوار كذالك باش چكز نك دیر لر بقال دیر بالرجل علی البناء للمجهول الد یردالك فتي
 و یانك سكوتيله معبد نصاری اصلی و اوی در الادیار همزه نك فخیله دیر لك جمعی الدیرانی دالك فتي و یانك
 سكوتی و یای اخیره نك تشد بدیله صاحب دیر اولان كسینه رأس الدیر شول كسینه در كه اصحابنه رئیس اوله
 الدهر دالك فخیله و هلك سكوتيله زمان و حدیث شریفه كه لا تسبوا الدهر فان الدهر هو الله بیور لمشدر
 و جمعی بو در كه نواز لخدای تعالی به مضایفكن دهره اضافت ابد لر پس انوك فاعلنه سب اولنسون كه
 حقیقه فاعلی الله در ديكش اولور و دهر عادت معنایه ده كلور بقال ما ذاك بدهری و هیت معنایه ده
 كلور بقال ما دهری بكد ای هیت الدهر و خمتینله دهر ك جمعی در و بعضیلر دهر اید معنایه در دبدی دهر
 داهر بر كه در كه اید الا یاد معنایه در دهر دهار یرد اللرك فخیله و تانك كسری به زمان تشد بدیل
 معنایه در لیله لیلاء و فزار نهر و یوم ایوم و ساعه سوعاء دید كری كی دهر الداهر ین راء تانك كسری به
 اید الا یاد بكد الدهری دالك ضمی و یانك تشد بدیله یا شلو كسینه مسن معنایه الدهری دالك فخیله احد
 معنایه ثعلب ابتدی دهری و دهری ضمله و فختله دهره منسوب ديك اولور كه اوور كه عرب طانغه سی
 نسبتله تغییر كلمه ایدر لر مثلاً سهلی دیر لر سینك ضمیله سهله نسبت اولند قده كه سهل دوز یرد يك اولور سین
 مهمله نك فخیله الدهوره دالك فتي و هانك سكوتی و واوك فخیله بر سنه بی جمع ایدوب چوقور یره انق بقال
 دهورت الشی اذا جمعتهم قد فته فی مهواة و مهواة دن یدیر لر كه ایل طانك راسی در و بقال هو بدهور و اللقم
 اذا كبرها و لقم لامك ضمی و قافك فخیله لقمه نك جمعی در فصل الذال الا اذا ار همزه نك كسری و ذالك سكوتيله
 قندرب تحريك ابلك یقال اذ ارتل رجل بصاحبه اذ ار ای حرشته و اولعته به و تحریش حاء مهمله و راه مهمله
 و شین معجه ابله قندرمق الذال اذ ال معجه نك فتي و همزه نك سكوتيله بر سنه بی حر یص اولوب جرات ابلك
 بقال ذیر علیه من الباب الرابع فی الحدیث ذیر النساء علی ازا جهن و كراهت معنایه ده كلور بقال ذیر ای كرهه
 و انصرف عنه و اعتیاد معنایه ده كلور بقال ذیر الشی ای ضری به و اعتیاد و ضراوه ضاد معجه ابله اعتیاد
 معنایه در اصمعی ابتدی بونك معنایه نفرن و نشرن و انشرن ديكدر و عر بلك امراه ذائر دبد كری دخی
 بوندن در فاعل صیغه سی اوزن علامت تائب سز الذرة دالك فتي و همزه نك كسری به كریه معنایه در یقال
 ان شونك لذیرة المذیأرمیمك ضمی و همزه نك كسری به شول نافه در كه ولدن وضع ابتدی حینه اندن نفرت یلیله
 بعضیلر ابتدی مذایر شول نافه در كه ولدن بورنی اوجیله سوه یعنی محبئی درونی اولیه الذیر دالك فتي و یانك
 سكوتيله یاز مقدركتابت معنایه زركی بقال ذیرت الكتاب ذیره و اذیره من الباب الاول والثانی الذخیره دالك
 فتي و خانك كسری و مدیله جمع اولنوب حفظ اولنان نسنه الذخیر جمعی بقال ذخرت الشی اذخره

دهر

ذال

ذو

ذخر

ذره

ذره

ذره

من الباب الاول الادخار همزه نك كسرى وذاك دخی كسرى وتشد بدله افتعال وزنی اوزن در الاتخر
همزه نك كسرى وذاك سكونی وخالك كسریله ايرق دیدك كری بوت در الاذخرة كذلك همزه نك وخالك
كسریله واحدی در الذر قرحه نك خرده سی صغار غل معنا سنه بوسیدن بعض رجاله ذر دیو تسمیه
ایدر لوانی ذرا اصحاب بدن ربك كنبی ابدی رضی الله عنه وذر صایحه دخی دیرل بقال ذررت الحب والمالح
والدواء ذره ذر من الباب الاول اذا فرقت الذرة ذالك فخیله ذرك واحدی الذریة ذالك ضمی ورائك كسرى
وتشد بدی ویاك دخی تشد بدله ركسنه نك ولدی الذراری ذالك فخی ورائك كسرى ویاك تشد بدله جمی
ذریة لمعنا سنه الذریات ذالك ضمی ورائك كسرى وتشد بدله ویاك دخی تشد بدله جمی بوندن
ما خود در طبلك ذریه دیدك كری الذریة ذالك فخی ورائك كسری ایل شول دوا درك صایحه استعمال ولبور
الذرة ذالك فخی ورائك ضمی ومدله بومعنا ده لغت در الاذخرة همزه نك فخی وذاك كسریله جمی الذرور
ضمینه له كون طوعك بقال ذرت الشمس نذر ذرور من الباب الاول اذا طلعت واوت بتوب یروزنه چقه دخی
دیرل بقال ذر البقل اذا طلعت من الارض ابوز بدن بوله روابت اولندی المذرة میك ضمی ورائك تشد بدله
والذرة ذالك كسریله ناقه بدخوا ولق علوق معنا سنه وعلوق عینك فخیله شول ناقه یه دیرل كه ولد نسود
ویرمیه ولدی صكره دن یاقلیه ولد اولغله ولبوز بدن ایتدی فی فلان ذرار كذرا ناقه دیرل فلان ایچون
اعراض وارد غضب ایتمكین ديك محله المذرة میك ضمی ورائك تشد بدله بدخوا ولان ناقه مذا یركی الذعر
ذالك فخی وعینك سكونیله قور قفق بقال ذرته ذرعه ذر من الباب الثالث اذا فرغته الذر ذالك ضمیله
اسم ذر قور خومعنا سنه المذرة قور خود لمش كسنه بقال ذر علی البناء للجهول فهو مذعور الذر ذالك
فخیله وعینك ضمیله شول عور ندر كه عیب ونهمله قور خود له وذر عور شول ناقه یه دیرل كه سنه یا شلد قه
ایچو چكله ذوالا ذعار ربك لقبی درین بكنندن كه اهل ین شوبله زعم ایتمشردی نسناس دیمكله معروف
طائفه ینی عن اوزن اول صالمش اوله اكبناء مز بوردن زیاده خوف ایتمشردی الذر فخیله كسكین رایحه در
كر رایحه طیه اولسون كرك رایحه قیه اولسون وذر قوتق رایحه بغله دخی دیرل الاذخرا رایحه لو
اولان نسنه بقال مسك از فرای ین الذر بقال ذر یذرف ذر من الباب الرابع الذرة ذالك فخی ورائك كسریله
زیاده خوب رایحه لو یاغجه بقال روضه ذرة الذر ذالك فخی ورائك كسریله قوتوخی رمز رایحه بغلین
كسنه بقال هذا رجل ذر ای له صنان و صنان صادمهله ایله رمز رایحه یه دیرل الذری ذالك كسری ورائك
سكونی والفك قصر یله دوه نك قولای اردنه اولان یردر كه ابتدا اول در لوانی كچون اكد فری
دبدیلر كه بوذ فر عرقدن در یعنی در رایحه بغله سندن ما خود در بقال هذه ذری اسيله ذری بلاتونین
استعمال اولنور اخر نه الفتا نیت اولوب لابنصرف اولد غیچون واسيله سین مهمله ایله اوزن یوزلود كدر
اصبعی ایتدی ینی عربین العلاءیه ایتدم ذفری ذفر دخی در ایتدی نغ ومعزی معز دخی در دبدیم ایتدی نغ ومعزچی
دیمكدر معز دخی اول معنا یه اولور و بعض كسنه ذفرای حالت تنكیده منوز قیلر الف الحاق عدا یتكله
در همه و هجره ملحق اولمق اعتبار یله و هجره در هم وزنی اوزن طویل معنا سنه در الذریات ذالك كسری
ورائك فخیله ذفرانك جمی والذفرای ذالك ورائك فخیله كذلك جمی وبوالفك ذفرانك اخر نه در یادن
منقلب اولمق تقدیر نه در و بوسیدن بعضیلر ذفر ابدی تنوینله محار دیدك كری كی الذر ذالك ورائك
كسریله ورائك تشد بدله عظیم الذفری معنا سنه وذر فی قولق اردنه ابتدا درین یردر كه الان مرور ایتدی
الذرة ذالك ورائك كسریله ورائك تشد بدله الذفر ذالك فخی والفك مدله شول رمز

رایحه لو

ذره

ذره

رایحه لو اوندركه انی طوار یزید رایحه اولد غیچون وذر فای یعقوب روا یتكله شول عسكره دیرل كه دمور لری
كیرانش بصلمش اولوب رمز رایحه بغلش اوله ذكر فخیله مؤنك مقابلی در اركك معنا سنه الذرور
ضمینه له والذکر ان ذاك ضمی وكافك سكونیله والذكرة ذالك كسریله جمر له حمان كی بونلك اوچی دخی
ذكر كك جمی در مذكر لمعنا سنه وذر عضو مخصوصه دخی دیرل كه الت رجاله المذاكبر الت جماع معنا سنه
اولان ذكر كك جمیدر علی خلاف القیاس كویا كه اركك معنا سنه اولان ذكر له الت معنا سنه اولان ذكر كك صیغه
جمعه یبیلرن فرق ایتمشردی ایتدی بو رجعدركه بونك واحدی یوقدر عباد بد وایبیل كی وعباد بد
تا سدن فرق فخیله یه دیرل وایبیل معروف قوشلرد وذر كرد مورك سر نه دخی اطلاق اولنور و نیا ناندن
غلیظ اولوب اخیله ما بل اولنه دخی ذكر دیرل وذر شول قرحه دخی دیرل كه دمور یواق اولوب كی لیلله
صوار لمش اوله وایو عبیده ایتدی ذكر شول قرحه دیرل كه انوك یوزی پولاددن اولوب ارقه سی قره دمور
اوله وایو عبیده ایتدی عوام ناس بو مقوله قرحه عل جن در دیرل المذرة میك ضمی وكافك فخی وتشد بدله
كذ لك شول قرحه دیرل كه دمور یواق اوله سیف ذكر معنا سنه المذرة میك ضمی وكافك فخی وتشد بدله
شول ناقه در كه هیاننده وجنیشنند اركك دوه یه شبیه اوله الذرة ذالك ضمیله وكافك سكونیله كسكینك
حدث معنا سنه بقال ذهبت ذرة السيف وذرة الرجل ای حد نهما فی الحدیث انه كان يطوف فی لیلله
علی نسائه وتغتسل من كل واحدة منهن غسلا فستل عن ذالك فقال انه اذكر ای احد الذر كك ضمینه له
كسكینك بقال سیف ذو كرای صا رم الذکر ذاك فخی وكافك كسری ومدله یاددا سنی وحفظی خوب
اولان كسنه التذکر علی وزن التكریم تا یتك خلا فید والذرة ذالك كسری وكافك سكونیله والذری ذالك
كسری وكافك سكونی والفك قصر یله نسیانك نفیضی در الذرة ذاك كسریله وكافك سكونیله كذ لك
نسیانك مقابلی در وذر كسیت وصدایه ومدح و ثناء یه دیرل قال الله تعالی ص والقران ذی الذکر ای الشرف
تقول ذكرته ذكری ممنوعا عن الصرف وذكره كاه اولور مذكر معنا سنه كور نقول كم الذرة من ولدك ای الذرور
الذکر ذاك ضمیله وكافك سكونیله كذ لك خاطر ده طوب او نهما مق بقال ذكرته بلسانی وبقای التذکر
فخیله وكافك ضمی وتشد بدله اقمق یاد ایتك معنا سنه بقال تذكرته الا ذك رهزه نك كسری وذاك
سكونیله اكد رمق واذكار مذكر ولد طوغر مغه ده دیرل بقال اذكرت المرأة ای ولدت ذكر التذکر علی وزن
التكریم اكد رمق بقال اذكرته غیری وذر ته غیری ایضا الا ذك رهزه نك كسری وذاك كسری وتشد بدله اقمق
اصلی اذ تكر ابدی وادكر بعدا مه ای بعد نسیان وجوه ربك بو تعبیرندن فهم اولنان بودركه امه همزه نك
ضمینه نسیان معنا سنه كله ولكن حال بو بوله دكلدر بلكه امه آبت مز بوده حین معنا سنه در نسیانله تفسیر
لازمیه تفسیر در التذرة تانك فخی ذالك سكونی وكافك كسریله شول نسنه در كه انوك وسيله سیله مقصود
اولنان نسنه ذكر اولنور المذكار میك كسری وذاك سكونیله شول عورتدر كه ولد مذكر طوغر مق معتادی اوله
بذكر یانك فخی وكافك ضمیله ربیعه قبیله سندن بر جماعت در الذمر ذاك كسری ومیمك سكونیله بهادر شجاع
معنا سنه و بوندن دور لغت وارد در علی مامر وذر مفتح الذال وكسر المیم مثل كبد وكبد یاغره دیرل نه كم
معروف در الذمیر اوچی لغت ذمیر در ذاك فخی ومیمك كسری ومدله الذمر دور دخی لغت ذمیر در ذاك ومیمك
كسری ورائك تشد بدله فلز كی بولفظ لك جمله سی شجاع معنا سنه در وفلر اتشه ارین جواهر دن منفصل
اولان فضلا ندر الا ذمار همزه نك فخیله ذمرك جمی در كسر ذاله الذمر ذاك فخیله و دخی میك سكونیله
قندر مق حث معنا سنه بقال ذمته اذمره ذمر من الباب الاول وذر ارسلان اگر مغه دخی دیرل بقال ذمر

زرر

زعر

زعر

زفر

اولسه وکرمی تراب اوزن اولسه الزخاری زانک ضمی و خانک تخفیفی و یا نک تشدید بله اوت اوزاوب
 بری برهنه صر مشوب چیکلنک بقال قد اخذ النبات ز غاریه اذ اوصل الی هذه المرتبة و مکان زخاری
 النبات دخی دیرل الزر زانک کسری و رانک تشدید بله کوکله دو که سی الا ز راره نه نک فخیله
 جمعی دو که لر معناسنه و دوه بی زیاده کوروب کوزنه دن کسنه بیده نه لر من از راره دیرل الزر زانک
 کسری و رانک تشدید بله دوه صروب کوزلنک بقال بهازره اذ اکانت الابل سمانا بومقامه صاحب
 قاموس جوهر بی تخطئه ابدوب بو تصحیف شنیع دوزیرا که اصلی بهازر در بامه موخه ایله بهر نه نک
 جمعی در دیشدر نته کم فصل یاده مرورا بنشد و لکن ایکی نسته جوهر ینک کلا من مؤید در بری دوه بی
 کوروب کوزنه نه لر دیرل کوری و بری دخی بهازره تاه تا بنشه کلمسی که بوغا لبنا نسبتنه و عجمه ده او و
 اشاعره و فلاسفه کبی زرین حبش زانک کسری و خانک ضمی و بانک فخیله صیغه تصغیر اوزن قراء
 تابعین دن بر کسنتک اسمید الزر زانک فخیله مصد در دو که ملک معناسنه نقول زرت القیمص علی
 از ره زامن الباب الاول اذ اشدت از رانک علیک بقال از رعلیک قیمصک وزن و وزن بضم الراء و فحقها و کسر ها
 وزر سورمک معناسنه ده کور بقال هو یزر الکتاب بالسیف و ز را بصیر مق معناسنه ده کور و عض
 کبی الا ز راره همزه نک کسری بله کوکله دو که تا فقی التزور فختینله و زانک ضمی و تشدید بله کوکله
 دو کله نک بقال از روت القیمص ای جعلت له از رافتر و الزر زانک فخیله و رانک تشدید بله ایصر شقی
 المزومیک کسری بله و زانک فخی و رانک تشدید بله زیاده ایصر بی بقال حمار مز الزر زانک فخی و رانک
 کسری و مد بله کوز روشن اولوب یلدر مق بقال زرت عینه تر من الباب الثاني زریرا و عینه تر زانک اذ توقدا
 الزر زور زانک ضمی و رانک سکونی و زانک فخیله کذلک بقوشتک دی در که صر جوق دیکله معروف در
 الزر زره علی وزن الزر لاله صر جوق اولزه و نمکدر بقال زر زرای صه ت زاره زانک فخیله رجالدن بر کسنه نک
 اسمید الزر فختینله بر کسنتک قلی از اولق قله شعر معناسنه الا زعر همزه نک فخیله و زانک سکونیله
 قلی از کسنه بقال زعر زعر من الباب الرابع و از عروقی ازیره دخی دیرل الزر زانک فخیله و رانک تشدید بله
 بدخوا و لمق در و بوندن فعل تصرف اولماز الزر و زانک ضمی و عینک سکونی و رانک فخیله بدخوا و لان
 کسنه سی الخلق معناسنه و زعر و رالوج دیرل کوری میوه که طاعه بشر نیکی صر و لندنی می خوشتر کولور
 الزر زانک فخی و عینک کسری بله زعر و ر معناسنه در عامه قصرا ابدوب زعر دیرل بقولون رجل زعر
 و فیه زعر الزعران زانک و فانک فخیله و ما بیند عینک سکونیله مشهور و دادر که عامه محرف ابدوب
 صفران دیرل الزعران زانک فخی و فانک کسری بله زعرانک جمعی مثل ترجمان و تراجم و محققان و محاصص
 کبی و محققان دو زردیمک اولور الزعره علی وزن الدحرجه زعرانک بویاسنه بویامق بقال زعر فرت الثوب
 اذ اصبغته الزعر میمک ضمی و فانک فخیله شول ارسلان در که صر و رنکار اوله الزر زانک فخی و فانک سکونیله
 مصد کورتور ملک معناسنه بقال زفر الحمل زفره زفر من الباب الثاني ای جمله الازد فارهمه نک کسری بله
 مصد در معنای مذکور اوزن بقال از دفر الحمل الزر زانک کسری بله و فانک سکونیله یوکحل معناسنه
 الا زفر همزه نک فخیله زفرک جمعی یوکحل معناسنه و زفر قریب دخی دیرل مشک معناسنه الزو افر زانک
 فخیله شول جاریه لر در که قریب کورتور لوز و افر معین و ظهیر اولانله دخی دیرل الزفره فانک کسری بله
 کذلک معین اولانر معناسنه بقال هم زافر تم عند السلطان ای الذین يقومون بامرهم و زفره السهم
 اوق یلکنک الی یا نه دیرل و عیسی بن عمر ابتدی زافر السهم اوقک ثلثان دن اشعه سی در که

ترن

زکر

زمر

زمر

زمر

زمر

ترن جانی اوله الزفر زانک فخی و فانک کسری بله نفس شدت سببیلله مستغرق اولمه دخی نفسی الیامقدر و زفر
 حمار اوزانک اولی شهیق حمار اوزانک فخی و فانک سکونیله اسم در حمار جفر می معناسنه الزفرات فانک فخیله جمعی در
 من الباب الثاني ایضا الزفره زانک فخی و فانک سکونیله اسم در حمار جفر می معناسنه الزفرات فانک فخیله جمعی در
 زفرات اسم در صفت دکلر که اولور ضروره شعر اچوق اسکان دخی اولنور الزفره زانک ضمی و فانک سکونیله
 اتمک اورنلق بری وسط الفرس معناسنه یقال انه لعظیم الزفره الزفر زانک ضمی و فانک فخیله اولوسید معناسنه
 وسید زفر دیرل کربینه باعث زرد ستنده اولنر که مؤنثه کفیل اولوب یارکر انلر چک کی اچوند روزفر
 ابوحنیفه نک اصحابندن برینک اسمید رضی الله تعالی عنهم الزکره زانک ضمی و کافک سکونیله شراب ثلوملر نک
 کچرکی در التزکر فختینله و کافک ضمی و تشدید بله برنسنه ثلوم کی طویلق در یقال تکر بطن الصبی ای امتلا
 زکریا زانک و کافک فخی و رانک کسری و یا نک تشدید بله پیغمبر لر دن برینک اسمید صلوات الله علیهم و بونه
 اوج لغت وارد بری الف مدوده و بری الف مقصور و بری دخی الفی حذف ایشکدر اگر الف مدوده و الف
 مقصور ابله اولور سه لا بصرف اولور و اگر الف حذف اولور سه منصرف اولور و مد و دکنثیه سی زکریا و ان
 کلور و جمعی زکریا و ون کلور و اوله و زکریا و ون کلور حالت جرده و نصبه و نسبتنه زکریا و کلور و قن
 نفسکه اضافت ایشک زکریای دیرسن بلا و انتهم کجرا ی دیرسن حمارانک اضافتته و اضافتک نشیه سنه
 زکریا و ای دیرسن و اوله زرا حالت انقطاعه زکریا و ان دیرسن و جمعه زکریا و ای دیرسن و اوک کسری بله بوند
 رفع و جر و نصب بر اولور مسلمی ده و وزیدی ده بر اولور غی کی و مقصور کثثیه سنه زکریا و ان دیرسن
 زکریا و انک الف اجتماع ساکنیندن اترو تحریک ابد و بیایه قلب ایشکله و حالت نصبه رایت زکریا و ان دیرسن
 و جمعه هولا زکریا و ان دیرسن الفی حرف ایشکله اجتماع ساکنیندن اترو و تحریک ایشکله زکریا و ان دیرسن
 مضموم ایشکله اولور سن باخود مضموم اولماز و مکسور دخی اولماز ما قبل مغرک اولیحق پس بواجلدن در که
 تشیه به مخالف اولدی الزمره زانک ضمی و میمک سکونیله ناسدن بر جماعت الزمر زانک ضمی و میمک فخیله جمعی
 جماعتلر معناسنه الزمر زانک فخی و میمک کسری بله قلی از اولان کسنه و مروتی قلیل اولان کسنه الزمر زانک و میمک
 فخیله بر کسنتک قلی از اولق و مروتی قلیل اولق یقال زمر الرجل زمرانک فخی و میمک کسری بله دوه قوشی
 اوزی و مصد ردخی کلور یقال زمر النعام زمر من الباب الثاني زمار و امد و قوشنک ارککنه مخصوص اولان عار
 یعار استعمالی در عین مهمله و راء مشدده ابله الزمر مار میمک کسری و زانک سکونیله دودک که ساز قسندن در
 الزمر میمک اولک فخی و فانک کسری و مدبله جمعی و منه بقال زمر الرجل زمر و زمر من الباب الاول و الثاني
 الزمر زانک فخی و میمک تشدید بله دودکی طائفه عرب زمارد لر زمارد یز و عورت اچون زامره دیرل زماره
 دیرل و فی الحدیث نهی عن کسب الزماره ابو عبیده ابتدی زمان بی حدیث شریفه زانیه ابله نفسی ایتد بلر اما بن
 بنهم که بو نفسی قندن اخذ ایتد بلر دبدی الزمره علی وزن الدحرجه صوت معناسنه در قن بر کسنه نک
 چاغر می و حقیق می جوق اولسه بقال لر جل زمره و غزمره ای صخب و صیاح و صخب صادمه و خاء
 معجه ابله چاغر حقیق مقدر صیاح کبی الزماجر زمره نک جمعی بقال فلان دوز ماجر و ماجر حکه بعقوب
 الزمره علی وزن الدحرجه ایضا لوق معناسنه در ثعلب ابتدی زمره شول اوقدر که اوزون و انچه اوله
 وزمخره زامریه دخی دیرل زانیه معناسنه الزمره زانک فخی و میمک سکونی و هانک فخی و رانک کسری
 و مدبله شدت برد معناسنه الزمره علی وزن الدحرجه کوز قریمق بقال زمرت عینه من الضب ای
 احرما الا زمرار همزه نک کسری و زانک سکونیله یلدر زرق اوزمق بقال از مهرت الکواکب ای تحت

سطر

سبكر

شتر

مجر

دير كه ره يقين اولوب اوزون اوله يعني ستهك اوليه يقال جمال سبطرات اي طول على وجه الارض وتا تا بئ
ايچون دكلدر بلكه جامات ورجالات دبد كاري قوللر نه اولان تاكي درالسيطر سبنيك ويانك فتي ويانك
سكوني وكنلك طانك فتييله عيئل كي ربوني اوزون قوشدر كه اكثر يادبي يقين اولان صولده اولور كا
ابو العيزارد يوكنيت ايتشدر عين مهمله نك فتي ايله وزاء معجه نك فتييله وراء مهمله ايله و عيئل عين مهمله نك
فتييله و ياء مثنايله و ياء مثنايله ايله ارسلان معناسنه در اسبكر اهرمه نك كسر بيله استقامت واعتدال صاحبي
اولوق يقال اسبكرت الحار به اذا استقامت واعتدلت واسبكرت الحار اذا اضطجعت وامتمد مثل اسبكرت وابوز ياد
الكلاي ايتدي المسبكر ميمك ضمي وسبنيك سكونيله ويانك فتي وكافك كسر بيله شول بكت در كه معتدل القامه
تام الخلقه اوله وسبكر اوريله مشرقيله دخی ديرل يقال شعر مسبكر اي مسترسل السرة سبنيك كسري وتانك
سكونيله پرده الستور رختينيله والا ستاره همزه نك فتي وسبنيك سكونيله كذلك جمعي السرة سبنيك ضمي وتانك
سكونيله شول نسنه در كه انوكه بر نسنه ستر اولور الستارة سبنيك كسر بيله معناه الستار جمعي وشول ستان كه
بعض اشعار ده واقع اولمشدر اول ابي طاغدن عبارت در الستور سبنيك فتييله وتانك سكونيله مصدر در
اورتلك معناسنه يقال سترت الشئ استره اذا غطيته الاستار همزه نك و تاء اولك كسري وسبنيك سكونيله
والنسب فتييله وتانك ضمي وتشديد بيله ايكسسه كرتلك معناسنه در يقال سترت الشئ فاستر هو وستر اي
تغطي المسترة ميمك ضمي وتانك فتي وتشديد بيله مستور مخدن معناسنه و ياري تعالينك حجابا مستورا
بيور دخی قول شربني حجابا في حجاب والاول مستور بالثاني معناسنه در و مراد كثافت حجابي بيان در و ياري
انرك قبلرينه پرده لوقلرينه ثقلنر حاصل اولوب بيله دن واشتمه دن محروم واشمل در و بعضيلر ايتدي
مستور كنه سي بر مفعول در كه فاعل معناسنه كلسدر كقول تعالي انه كان وما تيا ايتا المستور ميمك فتي
وسبنيك سكوني وتانك ضمييله والستور سبنيك فتي وتانك كسري ومد بيله صالح كسسه عفيف معناسنه الستيرة
مؤني الاستار همزه نك كسر بيله وسبنيك سكونيله اعداد دن دور در در بع معناسنه و دروت بحق متقالك
وزنه دخی استار ديرل الاساير همزه نك فتييله وتانك كسر بيله ومد بيله جمعي السجور سبنيك فتي وحيك سكونيله
قردر مق يقال سحرت التنور اسجره سحرا اذا حيمته وطولدر مق معناسنه ده كاور يقال سحرت النهر ملائته
وبقال سحرت النماذ اذ املئت من المطر و ثاد نك كسر بيله از اولان صولده ديرل ماء قليل معناسنه و سحردوه
ولدن ارز ايدنوب چاغرمق يقال سحرت الناقة سحرا من الباب الاول السجرة سبنيك ضمي وحيك سكونيله
طولن صودر السجور سبنيك ضمي وحيك فتييله جمعي المسجور ميمك فتي وسبنيك سكونيله طولن طولن صوومنه
السجور المسجور وسجور شول سوده ديرل كه انوكه صوبي زياده اوله و ديزلش اصلش انجويه ده ديرل يقال كاللواء
المسجور المسجور سبنيك فتي وحيك ضمييله توترق كه انكه تنوري علولندر در السجور سبنيك فتي وحيك
كسري ومد بيله دوست خليل و صديق معناسنه در السجرا سبنيك ضمي وحيك فتي والفق مد بيله جمعي
دوستلر معناسنه الساجر حيمك كسر بيله شول ره ديرل كه اكاسيل كلوب طولدر مش اوله الساجر و على وزن
الكافور شول انجدر كه كامك بويينه طقرر يقال كب مسوجر وساجر بر موضعك اسمي در الاسوجر
همزه نك و واولك كسر بيله كليك بويينه اغاج طقمق المسوجر ميمك ضمي و واولك وحيك فتييله ورتك تشديد بيله
بويينه اغاج طقمق كب المسجور رختينيله ناقة نك ولد بني از زوايدوب چاغرمق يقال سحرت الناقة سجور
اذا مدت حنينها و حنين حاء مهمله نك فتييله ونون اولك كسري ومد بيله شوق وارز و ايله ايكلمك السجرا
سبنيك فتي وحيك سكوني والفق مد بيله شول كوز در كه انوكه بياضه حرت قارشه الاسجور همزه نك وحيك

مجر

مجر

فتييله شول كولدر كه بالخي ياك اوله غد ير حر الطين معناسنه المسجر ميمك ضمي ونونك سكونيله شول صاحبه
ديرل كه صار قد لمس اوله وانسجار دوه لر يري اردنجه كسسه دخی ديرل يقال انسجرت الابل في السرا اذا اتتبع
سجارسبنيك ضمييله وحيك تخفيفيله بر موضعك اسميدر المسجر ميمك ضمي وسبنيك سكوني وهانك كسري
ورتك تشديد بيله اق انض معناسنه السجور سبنيك ضمييله و حاء مهمله نك سكونيله او بكن هكر معناسنه الاسجار
همزه نك فتييله جمعي برده لبرادكي واسجار سحرك دخی جمعي كاور فتييله صباح معناسنه على ماسجي السجر
سبنيك فتييله و حانك سكونيله كذلك او بكن معناسنه در السجور جمعي مثل فلس وفلوس وكاه اولور كه
سحريك اولنوب سحردخی ديرل نهر ايله هر كي وسطنه حرف حلق اولدغندن او تر و يقال للحيان قد انتفع سحره
ومنه يقال للارنب الملقطة الاسجار والملقطة السجور والملقطة النياط يعني طوشانه مقطعة الاسجار ديرل
نفا لا بوجاهه تعبيرا ونفله صيدا ونماسن رجال ديرل ومتا خريندن بعض كسسه مقطعه روابت قلدي طانك
كسر بيله كوي اكه طوشان غابت سر عتدن جكرن يانلر و ناط نونك كسر بيله و طاء مهمله ايله بر طمر در كه
قلبه در قن منقطع اولسه صاحبي هلاك اولور السجر فتييله صبحدن و لجه اولان زماندر نقول لقينه سحريا
هذقن اول كجه نك سحري مراد اولسه لا ينصرف اولور و يرامعرف باللام دن معدول اولور و يرامعرف بو
حينه معرفه اولور نه دكلواضا فتن دن و لام تعرفدن مجرد ايسه نه كم ابن الزبير انا من بيدن بر نه غلبه ايتشدر
حتى اكر سير على فرسك سحريا فني ديسك مرفوع دخی ايترسن زيرابوطرف غير ممكن اولور و اكر سحره مطلقا
بكره معناسن ديلسك منصرف قيلرسن شه كاري تعالي بيور مشدر الال لوط نجينا هم بسحر و اكر سحره
بر كسسه يعلم وضع ايتسك يا خوداني تصغير ايتسك منصرف قيلرسن زيرابو معدول و زني اوزن ده دكلدر
اخر كي همزه نك و حانك فتييله نقول سير على فرسك سحريا و انما لم يرفعه لان التصغير لم يدخل في الظروف الممكنة
كما دخله في الاسماء المنصرفه السجرة سبنيك ضمييله اول سحر سحر اعلی معناسنه يقال ايتيه بسحر و سحرة الاسجار
همزه نك كسر بيله سحروقتنه سيرا ايتك يعني يوريمك وسحروقتنه داخل اولوق يقال اسحرنا اي سحرنا في وقت
السحر و اسحرنا اي سحرنا في السحر الاسحار خروس سحروقتنه اوتك يقال اسحر الديك اي صاح في ذلك
الوقت السحور سبنيك فتييله شول طعامدر كه سحروقتنه اكل اولور السجر فتييله و حانك ضمي وتشديد بيله
سحروقتنه اكل ايتك السحر سبنيك كسري و حانك سكونيله افسون اخذة معناسنه و هر نسنه نك كه ما خذي
لطيف اولوب دقيق اوله اكادخی سحرديرل يقال سحره و بسحره سحر من الباب الثالث وسحر الدمغه دخی ديرل
يقال سحره بمعنى خدعه و بر نسنه دن متسلي و فارغ قلعه دخی ديرل تعليل ونلهيه معناسنه الساجر حانك
كسر بيله علم سحري بلن كسسه التسخير على وزن التكرم كذلك سحرا ايتك معناسنه قال الله تعالي اغاثت من
المسحرين و بعضيلر ايتدي مسحر شول كسسه در كه او بكن صاحبي اوله يعني من خلق ذا سحر بو تقد يرجه معنای
ايتاغاثت بشرديك اولور و بعضيلر ايتدي من المعالين معناسنه در و معنای تعليل لان مروايتدي الاسحفار
همزه نك كسري وسبنيك سكونيله يركوي اولوق واسع الكلام معناسنه يقال اسحفر الرجل في خطبته اذ مضى
واتسع في كلامه المسحفر ميمك ضمي وسبنيك سكوني وفانك كسر بيله بول شهره ديرل يقال بلد مسحفر اي واسع
السجر فتييله والمسحفر ميمك و حانك فتييله والسجرة سبنيك ضمي و حانك سكونيله والسجر رختينيله جمه سي بر
معنايدر مسحرمي الملق ديك اولور يقال سحرت منه اسخر سحر الخ من الباب الرابع وابوز بد سحرت بروايت
ايتدي و بواقح اللغتين در و اخفش ايتدي سحرت منه وسحرت بو فحكمت منه و فحكمت به و هزبت منه ديرل
السخرية سبنيك ضمي و حانك سكوني ويانك تشديد بيله اسمدر مسخره لقي معناسنه السخرى سبنيك ضمي

و خانك سكوف و يانك تشد بديله المعزى سبنك كسر بله و يانك كذلك تشد بديله جمله سى بر معنايه در و قري
 به ما قوله تعالى ليتخذ بعضهم بعضا سخريا التسخير اجر تسخير اي تكليف اي تكليف يقال معزى تسخير اذا كلفه علا بلا
 اجرة و تسخير دليل اي تمكه دخی درلر التسخير فختينله و خانك ضمی و تشد بديله بمعنايه يقال معزى تسخير السواخر مشول
 كيملر در كه مطيع اوللر و روزكارلر موافق اولمغين يقال سفن سواخر اذا اطاعت و طابت لها الرج السخرة سبنك
 ضمی و خانك سكوفيه مشول كسنة در كه اجر تسخير طوئلور يقال عادمه سخرة و سخرة مشول كسنة يه ديرلر كه
 انى مسخر يه اللر السخرة سبنك ضمی و خانك فختيله همزه و زنى اوزن شول كسنة در كه ابللر مسخر يه اللور
 السخري سبنك فختي و خانك سكوفيه جعفر و زنى اوزن برنوع اغچدر و غدر معناسنه ده كور بقال ركب فلان
 السخبر اذا غدر السدر سبنك كسرى و دالك سكوفيه ببق ديد كاري بيشك اغاچي السدرة واحدة السدرات
 سبنك و دالك كسر بله و السدرات سبنك كسرى و دالك فختيله السدرات سبنك كسرى و دالك سكوفيه
 بونلر جمله سدنك جعي در السدر سبنك كسرى و دالك فختيله كذلك سدنك جعي السدر سبنك فختي و دالك
 كسرى و مود بله برنهر ك اسيد بر فضيل بر قصير ك اسيد رديد بلر و يوم عرب در سه دله كله سندن و اول قصر ك
 بوى برى ايچنده اوچ قبه سى اولد غغه بناء سه دله ديد بلر ك دل بورك معناسنه در قبه ايچون استغاره و انشدر
 مثل الخارى بكين و بونك تفسير يه تعرض اولما مشد ربه صاحب صراح و نه غيري غالبامر ادخارى بناسى كى كه
 كين ادلوي رده واقع اولمشدر ديك اوله يا خود خارى دن خاه معجه ايله اسم شجر مراد اوله و انوك چيچكك
 اكامله تشيل قصدا و انش اوله الاسدرين همزه نك فختي و سبنك سكوفيه و دالك كذلك فختيله اوموزلر در
 و قولهم فلان يضرب اسدر يه و اسدر يه بالصاداى عطفيه و منكب يه اذا جاء غالفلس يه شئ و لم تقض طلبته
 و طلبه طانك فختي و لامك كسر بله مطلوب معناسنه در يعنى قن مقصودى حاصل اولما دن كاسه بو بله ديرلر
 و كاه اولور كه از ديه دخی ديرلر زاء معجه ايله السادر دالك كسر بله مشول كسنة در كه ايشلد كى نسنه يه قايرمز
 و مختبر معناسنه ده كور السدر فختينله و السدرة سبنك فختيله حرارندن كوز مختبر اولمق بقال سدر البصر
 سدر او سدره من الباب الرابع اي تخير من شدة الحر السدر سبنك فختي و دالك كسر بله كوزى مختبر اولان
 كسنة و سدر در ياه دخی اطلاق اوللور اسماء مجردن در السدرة سبنك فختي و نونك سكوفيه و دالك فختيله
 برجنس يوك كيله نك اسيدر السندري سبنك فختي و اخر نه يانك تشد بديله برجنس او قدر كه سندن يه
 مخصوصدر و سندن برجنس اغچدر و سندر كى كذلك بر شاعر ك اسيدر السدر سبنك فختي و دالك سكوفيه
 عورت صاچن صاليو يرمكدر بقال سدرت المرأة شعرها الاسدار همزه نك كسرى و نونك سكوفيه صاچ
 صاليو يرمك و بولفت در سدلته فانسدل قولنده و انسدار فى الجملة سرعت ايتمكه دخی ديرلر بقال انسدر فلان
 اى اسرع بعض الاسراع السمار سبنك فختيله و دالك كسرى و مود بله ضعف بصر در مستلك حالته و اوچو
 اوائله و باش چكز نه حالته و سمار يده ميم صكره دن زياده اولمشدر الاسدار بصر ضعيف اولمق بقال
 اسمدر اسمدر السدر سبنك كسرى و رانك تشد بديله مشول كسنة در كه قلميد كيزلنور الاسرار همزه نك فختيله
 و سبنك سكوفيه سر ك جعي و اسرار سر ك دخی جعي كور و منتر اوزر نه اولان نسنه ل معناسنه عنبه اعناب كى
 و ليه ده والنه اولان خطلم معناسنه ده كور و فى المثل ما يوم حليمه بسر بومثل هر متعارف و مشهور اولان
 نسنه ده استعمال اوللور و وجهى بودر كه حليمه بنت الحارث بن ابى شمر الفسائى وقتا كه باباسى حارث مندر بن ماء
 سماء جانيته عسكر چكدى بر تغار ايچنده حليمه طيب حاضر قلوب اول طيله عسكرى طيب لندر مغن اول كون
 حليمه يه نسبت اولنوب جمعيت كوفى اولوب طاهر و متعارف اولمغين انوكله ضرب مثل اولندى الاسار بر جمع

تسخير

سدر

تسوير

الجمع و فى الحديث نبق اسار يروجه و سر جماعه دخی اطلاق اوللور و سر ذكر معناسنه ده كور و نسب خالص
 معناسنه ده كور ران سر النسب محضه و افضله و سر الوادى در مك ايور يه نه ديرلر الاسرة همزه نك فختي
 و سبنك كسر بله جمعيد رايور ل معناسنه مثل قن واقنة و اسره سر ر ك دخی جعي كور سبنك ضمی و راء اولك
 فختيله كور بكم معناسنه و اسره سر ر ك دخی جعي كور تختلر معناسنه و سر ر ك دخی جعي كور سبنك كسرى
 و رانك فختيله خطلم معناسنه السرة سبنك فختيله مصدر در نسب خالص اولمق معناسنه و سر رة الوادى
 كذلك در نك ايور يه نه ديرلر السرار سبنك فختيله جعي و سر رايك اخر كجه سنده دديرلر السرار سبنك كسر بله
 كذلك ايك اخر كجه سى و هو مشتق من قولهم اسنسر القمر اى خفى ليلة السرار و ليلة سرار كاه اولور بر كجه
 اولور و كاه اولور ايكي كجه اولور السرة سبنك فختي و رانك كسرى و مود بله كذلك كز لو اولان نسنه و سر
 معناسنه السرار سبنك فختي و همزه نك كسر بله سر رة نك جعي السر سبنك ضميلة مشول نسنه كه اق با اولانلر
 اوغلن طوغدغى حينه كسر ل بقال عرفت ذلك قبل ان يقطع سر ك ولا تقبل سر ك لان السرة لا تقطع اغاچي
 الموضع الذى قطع منه السر السرر فختينله و السر سبنك كسرى و رانك فختيله لغتدر سبنك ضميلة اولان
 سر معناسنه يقال قطع سر الرصبي و سرر فختينله ايك اخر كجه سنده ديرلر نه كم سر سبنك كسر بله و رانك
 فختيله منتر اوزر نه اولان نسنه در ديرلر كز ك منتر قاني اولسون كز ك يا پشن يا خلق اولسون و سر الله والنه
 اولان جز بله ديرلر خطوط الكف و خطوط الجبهة معناسنه السرة سبنك ضميلة كور بك كه عضو معروفدر
 و دره نك اور تير نه دخی ديرلر السرر فختينله و السرات سبنك ضميلة جعي كور بكم معناسنه و عين الفلى سرانك
 تحريك ايتمز سايرلر ده تحريك ايتد كرى كى مدمغ اولد غغه بناء و سر سر ر ك دخی جعي كور تختلر
 معناسنه قال الله تعالى على سر ر متقابلين و بعضيلر تضعيفه اجتماع فختيني كرى كور و ب حرف تضعيفك
 اولن بومقوله يارده مفتوح قلوب سر ر ك جمعند سر و و دليلاك جمعند ذلل ديرلر السر سبنك فختيله كور بك
 كسمك تقول سر رت الصبي اسره سر امن الباب الاول اذا قطعت سر و سر كور بكم دور نك دخی ديرلر بقال سره
 اى طعنه فى سر و سر جقمق جالمغه دخی ديرلر بقال سر رت الزند اسره سر اذا جعل فى طرفه عوبد اند خله فى قلته
 لتقدح و قلت قافك فختي و لامك سكوفيه دليلاك سور اخ معناسنه و هو بد عودك تصغيرى بود اق معناسنه
 و بقال رجل بر سر اى ببر و يسر و قوم برون سر و السر سبنك كسرى و رانك فختيله بر موضعدر دورت
 ميل مكه مشرفه دن ارا قدرانده نبيلر ك كور بكي كسلد كچون سر ر ديشلر در السرى سبنك ضمی و رانك
 تشد بدي و كسر بله و يانك دخی تشد بديله مشول جار يه در كه انله بتمغچون منزل احضار اولنه و بوفعليه و زنى
 اوزن در سره منسوبدر ك سر جماع و اخفام معناسنه در زير انسان اكثر يا بومقوله جار يه فى روجه سندن
 اخفايدر و سره نك سيني مضموم قلندى زير انا كاه اولور نسبتند تغيير اولنور ر خاصه تنه كم دهره نسبتند
 دهرى ديدلر دالك ضميلة و ارض سهلاه يه نسبتند سهلى ديدلر السرارى سبنك فختي و راء ثانيه نك كسر بله
 سر يه نك جمعيد و اخفش ايتدى سر يه سر و ر دن مشتق در زير انا بومقوله جار يه ايله غالب بودر كه سر و ر
 حاصل اولور السرر فختينله و رانك ضمی و تشد بديله و السرى فختينله و رانك كسرى و تشد بدي ايله و طء
 ايچون جار يه صقلى بقال تسررت جار يه تسر اوتسر رت جار يه تسر يا مثل تظننت و ظنيت السرور فختينله
 حزنك مقابل ك سوزك معناسنه المصرة ميمك و سبنك فختيله كذلك سوزك معناسنه بقال سر رى فلان
 مسرة و سره و على مالم يسم قاعله يعنى سوندى ديك محلند سر در صيغه مجهول اوزن السر سبنك فختي
 و رانك كسرى و مود بله تحت معناسنه در و بونك باش طور دخی يه نه دخی سر ر ديرلر و كاه اولور ك ملكدن

و نهفتن دخی سر به تعبیر پندار سر سبک کسر به سر رده لغت در اله و الله اولان خطا معنایسته که
 مرور آید ای سر فختنه ای بوش نسبه اجوف معنایسته بقال سر ذنک یعنی جقق اغاجنک دلکنه جیوق
 ادخال ابته فانه اسراذ کان اجوف السراء سبک فخی والفک مدبله مؤنثی بقال قنایه سرائی جوفاء بنیه السرو
 واسر دخیل معنایسته دخی کلور و دخیل اول کسینه در که بر کسینه نك امور نه قار شوب اسرار نه و آذف اوله
 واسر شول دوه دیر لکه کر کسینه جراحی اوله و کر که کافک کسر بهله دوه نك دوشنه دیر لکه چوکوب
 او تور دقه اوز رینه او تر و سر اشاد بلغه دخی دیر لکه ضرانک مقابله در الاسرار همزه نك کسر بهله بر نسبه فی
 کیر لکه دیر لکه و اشکان آیتکه ده دیر لکه بقال اسررت الشی ای کتبه واعلنته فهو من الاضداد و بومغناک ابکسیله
 دخی باری تعالی نك بوقول شربی تفسیر او تشدر و اسر و الندامة الماراً والعذاب و خبر او تشدر مع دخی دیر لکه
 بقال اسر الیه حدیثای افضی و اسررت الیه الموده و الموده ای اعلمتها و اخبر بها المسارة میله و السرار
 سبک کسر بهله قولاه فسلد مک بقال ساره فی اذنه مساره و سرار النصار تانک فخیله بر نجه کسینه بری بهله
 کیر لوسو بلشیم بقال تسار و ای تاجوا المسرة میله کسر بهله شول مجوف نسبه در که بر کسینه اخرک قولاه غنه
 قوبی انوکله کیر لو خبر سو بلشور غیر پلر ایشناسون دیو اسر سور سبک فخی و رانک سکوفی و سین ثانیک
 کذلک خیمه شول عالم در که زیرک اولوب تصرف امون قادر اوله السطر صره صف معنایسته بقال بنی سطر
 و غرس سطر و سطر خطه و کتابته دخی دیر لکه و بواسلند مصدر در السطر فخیله بمعناه الاسطر همزه نك
 فخیله جمی سبیله اسباب کی الاساطیر جمعک جمی و اساطیر باطیله دخی دیر لکه الاسطوره همزه نك خیمه
 و الاسطوره همزه نك کسر بهله باطیل معنایسته اولان اساطیرک واحدی الاسطر همزه نك فخی و سبک سکونیه
 و طانک دخی خیمه و السطوره خیمه نك بونلرک ابکسیله سکون عینله اولان سطرک جعلر بدر فلسله افلس
 و فلس کی بقال سطر سطر سطر من الباب الاول ای کتب و سطر بمعنی معنایسته ده کلور بقال سطره ای
 صرعه الاستطار علی وزن الاحترام بمعناه بقال استطر اذا کتب المیسطر والمصیطر میله و مابه نك فخی
 و طانک کسر بهله بر نسبه نك اوز رینه مسلط اولان کسینه که اکانظر اولوب انوک احواله متکفل اولوب غان
 زه پس بونک اصلی سطر دن مأخوذ در زیر کتابت مسطر در و کتابی ایجاد ایدن مسطر در طانک کسر بهله
 بقال سیطرت علینا و قال تعالی لست علیهم بمیسطر المسطار میله کسر بهله بر نوع شرابدر که اند فی الجملة ترشاک
 وار در و صاد مهمله ابله دخی لغت در السعیر سبک فخی و عینک سکونیه اتشی یا کلندر مق بقال سعرت النار
 و لخر من الباب الثالث ای هیجتها و الهبتها و قرئ و اذا الخیم سعرت و سعرت بالتحفیف و التشدید للبالغه
 و سعیر اندر و با جفغه دخی دیر لکه بقال سعیراهم بالنبل ای احرقناهم و بقال ضرب هیر و طغی نر و می سعیر
 و هیرات قورچی و رقه دیر لکه موحد ابله و نتر قاقق کی اولان دور نکه دیر لکه نوله و ناء مثانله و سعیر شرجه نك
 و سعیر و ریمکه دخی دیر لکه بقال سعیرهم شر ای او سعیرم و لا بقال اسعیرهم و اسعیر جعفی به اسعیر دیر لکه سعیران
 اسعیر لفظن ابراد آید کی چون المسعیر میله کسری و سبک سکونیه و عینک فخیله و المسعیر میله کسر بهله شول
 اوز و ن اعجدر که انوکله اتش او پلر و رلو بوسیدن عرب طایفه سی انه لسعیر الحرب دیر لکه شول کسینه یکه
 او غرشی او یخره و سعیر کذلک اوز و ن بوی اولان کسینه یه دیر لکه بوسیدن سعیرن کداه که محد ثلر دن در
 مسعیر دیر لکه اما اصحاب حدیث اکامیک فخیله مسعیر دیر لکه و انوک امثال اولوب مسعیرا میله مسمی اولاناره
 مسعیر دیر لکه میله فخیله نفا لا در یعنی دخی اوز اما سن یوم اقد کز نه بناء در المساعر میله فخی و عینک
 کسر بهله دوه نك قبسق رری قولتقری کی و بوطلری نهایت بولد غی رری کی الاستعار همزه نك و نك کسر بهله

سطرا

سعر

بر مرض قولتقدن و قبسق رری یا شلق بقال استعیر الحرب فی البعیر اذا ابتدأ بمساعره و استعار او غر لقه سرعت
 آیتکه ده دیر لکه بقال استعیر اللصوص کانهم استعلوا یعنی کویا که اتش شعله سی کی اید پلر سر عینک الاستعار علی
 وزن الاستفعال و السعیر فختنه و عینک فخی و تشدید بهله اودیا لکلنمق بقال استعیرت النار و سعرت
 ای توقدت السعیر سبک فخی و عینک کسری و مدبله اود اتش معنایسته و بر نك دخی اسیدر که غزه
 قبیله سنه مخصوص ایدی و سعیر مسعور معنایسته ده کلور نك اخفش آید ای سعیر باری تعالی نك و کفی
 بجهنم سعیر ایدور دخی قول بشر یفند مسعور معنایسته در دهن مد هون و صریع مصرع معنایسته اولد غی
 کی قیر اسعرت فخی مسعوره دیر لکه السعیر سبک خیمه اتشک اسبکی حر النار معنایسته و زیاده اچلغه دخی
 دیر لکه السعیر خیمه نك عذاب زحمتیه دیر لکه فرار و ایلند که باری تعالی نك ان المجرمین فی ضلال و سعیر قولند واقع
 اولمشدر و سعیر کذلک جنونه دخی دیر لکه المسعوره مجنونه اولان دوه بقال ناکه مسعوره ای مجنونه السعرة
 سبک فخی و عینک سکونیه طوق آیتک معنایسته بقال سعرت الیوم فی حاجتی سعرة ای طفت السعرة
 سبک کسر بهله و عینک سکونیه شول نسبه در که کونش کور نور که اکاذن دیر لکه السعیر سبک کسر بهله و عینک
 سکونیه رخ که باز ازلده جاری اولور الاسعار همزه نك فخیله جمی التسعیر علی وزن التکریم رخ نقدیر آیتک
 البستعور یاء تحتانک فخی و سبک سکونیه و تانک فخیله بر موضعک اسمی در نك بعض استعاره واقع
 اولمشدر و بعضیلر آید بر شجرک اسمیدر المسعور میله فخیله سام بی اور مش کسینه بقال سعیرا حل علی البناء
 للمجهول فهو مسعور اذا ضربته السموم و سموم سبک فخی و میله خیمه سام بی دیر لکه کری پلدر کز بریده اسر السعرة
 سبک فخی و عینک سکونیه بر نك در که قریما بیلدر السعیر سبک فخی و عینک سکوفی و تانک فخیله نباتات دن
 بر او تدر که کاکیکل اونی دیر لکه بعضیلر کتب طبله فی صاده یاز دیر لکه که شعیره ملتبس اولیه ترک اعجام حالند
 السفر فختنه مسافه قطع آیتکه دیر لکه الاسفار همزه نك فخیله سفیرک جمی و سفر کذلک بیاض نهان دخی
 اطلاق اولنو و السفر فختنه یاز یحیلر کتبه کی و زنا و معنی اخفش آید ای سفره سافیرک جمی در کتبه کتبه
 و کافر له کفره کی السفر سبک کسری و فانک سکونیه کتاب معنایسته در الاسفار همزه نك فخیله جمی در
 قال الله تعالی کذلک الحمار یحمل اسفار السفره سبک خیمه شول طعمدر که مسافر ایچون اتحاد اولنو و سفره یه
 سفره دیر لکه کری بومعاندن مأخوذ در السفیر سبک فخی و فانک کسری و مدبله اغچین دوستن پیرا قدر و بوکه
 سفیر دیر لکه کری روزگار انی سیور ردکی ایچون در زرام سفره سیور که یه دیر لکه و سفیر رسول دخی دیر لکه و رقومک
 بین اصلاح ابدنه ده دیر لکه السفر اسفیرک جمی فقیله فقها کی السفارة سبک کسر بهله اصلاح آیتک بقال
 سفرت بین القوم اسفیر سفارة من الباب الثاني ای اصلحت المسفرة میله کسری و فانک فخیله سیور که در
 مکسه معنایسته نقول سفرت البیت اذا کنسته السفارة سبک خیمه سو یرندی کناسه معنایسته المسافرة
 میله خیمه و فانک فخیله و السفر سبک کسر بهله سفر آیتک بقال سافرت الی بلد کذا مسافرة و سفار و سفار
 شول مورد در که دوه نك بورنی و ن قوز و کاه اولور ای دخی بورنی اوز رینه طولشدر بر اقبس بولا راند رر
 السفر سبک خیمه جمی نقول سفرت البعیر ای جعلت السفار علی نفه و مسافره مزابله معنایسته ده کلور بقال
 الراح سافر بعضها بعضا یعنی ریا حک بعضی بضن ازاله قیلور و بعضی بقایدر زرا صبا بی دیورک چور کبسن
 ازاله ایدر و جنوب بی لجه لندر بر بقایدر مزبور لکه بری بر نك سبکی ارش و ارج نسبکی کی اولد غچون السفر
 سبک فخی و فانک سکونیه یاز یاز مق بقال سفرت الکتاب اسفیر سفره من الباب الثاني و یو زایحق
 معنایسته ده کلور بقال سفرت المرأة تسفر ای کشف عن وجهها السافر یوزن ایچی عورت و سفر ایدن

سعر

سفر

کسنة المسافر ميک فتيحه يوزده اجلن برز السفر سبتك فتي وفتك سكونيله مسافر معناسنه اولاني سافرك
 جمعي صاحب له عجب كي السفر سبتك فتي وفتك تشد بدله كذاك جمعي را كبله ركاب كي ومقام كثراته السافرة
 دخی دیرل بقال كثر السفر بوضع كذاكي المسافر ون السفر وفتك فتيحه مسافرت ايمك بقال سفرت اسفاره
 سفر رامن الباب الثاني اذا خرجت الي السفر المسفر ميک كسري وفتك فتيحه سفره قوي اولن دوه المسفرة
 ميک كذاك كسر به موثي الاسفار همزه نك كسر به طك يري اغار مق بقال اسفر الصبح اي اضاء وفي الحديث
 اسفر ويا فجر فانه اعظم للاجر اي صلوا مسفرين وبعضيلر ايتدي اسفارك معناسي حديث شريفه صباح
 غازن ووزادك صبح زياده اغار محه ديكدر واسفار يوزراق ونوراني اولغه ده دیرل بقال اسفر وجهه حسناني
 اشرك الانسفار همزه نك كسري ونونك سكونيله انكشاف معناسنه در بقال انسفر مقدم واسه من الشعار اذا
 انكشاف وانكسر سفار سبتك فتي ورا نك كسر به قطام كي برقيونك اسيدر السفسير سبتك كسر به وفتك
 سكوني وسين اخر ك دخی كذاك كسر به لسان فارسي اوزن سمسار معناسنه در وبن السكيت ايتدي
 سفسير بيكه دیرل كه اول بروايتدن بروايتنه پياده سكر دن كسنة در السقرات فتيحه كوشك زياده تاثير
 ايمكي بقال سفرته الشمس اذا لوحته المسفر ميک فتي وسبتك سكوني وفتك كسر به ورا نك تشد بدله
 زياده اسي اولان كون السقر فتيحه جهنم اتشك اسلر دن بري در السكران سبتك فتي وكافك سكوني
 ابله سرخوش اولان كسنة مست معناسنه السكري سبتك فتيحه وكافك سكونيله والفتك قصر به
 والسكاري سبتك فتي والفتك قصر به والسكاري سبتك فتيحه والفتك كذاك قصر به بونلر ك اوجي دخی
 سكرانك جمعي در السكري سبتك فتي وكافك سكوني والفتك قصر به سكرانك موثي وبن اسد لغتنامه موثي
 السكرانه كلور بقال سكر سكر سكر من الباب الرابع مثل بطر بطر السكر سبتك فتيحه اسم دومستك
 معناسنه الاسكار همزه نك كسر به وسبتك سكونيله مست ايمك بقال اسكره الشرب المسكر ميک كسر به
 وسبتك سكوني وكافك كسري ومدله كثر السكر اولان كسنة يعني زياده سرخوش اولان كسنة السكبر
 سبتك كسري وكافك كسري وتشد بدله دائي السكر اولان التسكرانك فتي وكافك فتيحه مستك اظهار
 ايمك مست دكلكي السكر فتيحه اخر ماشرلي نبيذتر معناسنه وفي التنزيل تخذن منه سكر او السكار سبتك
 فتي وكافك تشد بدله نبيذ صتن كسنة سكره الموت سبتك فتي وكافك سكونيله شدت موت معناسنه
 السكر سبتك فتي وكافك سكونيله نهر ك صوين يعلق بقال سكرت النهر اسكره سكر من الباب الاول اذا
 سددته اسكر سبتك كسر به هو يندی عرم معناسنه السكور فتيحه بل اسركن ساكن اولق بقال سكرت الراج
 تسكر سكر رامن الباب الاول اذا سكنت بعد الهبوب الساكره ساكن اولان كچه التسكر على وزن التكریم بوغق
 بقال سكره تسكر الي خنقه وبقال البعير يسكر اخر بذراع حتى يكاد يقتله وتسكير كوز نظردن منع اولغه دخی
 دیرل قال الله تعالى سكرت ابصارنا اي حبست عن النظر وحيرت وابوعمر وبن العلاء ايتدي بونك معناسي غطيت
 وغشيت ديكدر كه مقصود كوز پرده لو اولقدر وحسن تخفيفه قراءت ابدوب سكرت به تفسير ايتدي سكره
 كوز يعلق معناسنه المسكر ميک فتي وسبتك فتي وكافك فتي وتشد بدله مخور معناسنه در السكر سبتك
 فتي وكافك فتي وتشد بدله معروف ودر فارسي معرب در السكره واحدي السمر فتيحه مسامره در حكايه
 ايمك معناسنه على ما سجي عقيبه المسامره ميم اولينك فتي وميم ثانيك فتيحه كچه ابله حكايه ومثل ايمك
 بقال سمر سمر من الباب الاول السامر ميک كسر به مثل ايدن كسنة وسامر مثل ايدن جماعته دخی دیرل حجاجه
 حاج ديد كلري كي السمار سبتك فتي وميم تشد بدله سامر ك جمعي اناس سمر انانك ثنيه سي اولوب سمر ده

سفسر

سفر

سكر

سمر

سبتك

سبتك فتي وميم كسري ومدله كچه ابله كوندن دن عبارندن رز را بونلر ده غالب بودر كه حكايه ومثل
 ايدن بقال لا افعله ما سمر اناس سمر اي ايدو بعضيلر ايتدي سمر دن مراد هر دو واناس سمر كچه ابله كوندن دن رويقال
 لا افعله السمر والقمر اي مادام الناس سمر ون في ليلة قراءه ولا افعله سمر ليالي السمار سبتك فتيحه رقيق ولان
 سوددر والتسمر على وزن التكریم سودي صو به رقيق ايمك وار سبال معناسنه ده كاور تسمر كي وفي حديث
 عزري الله عنه انه قال ما يقرر رجل له كان بطا جارتته الاخقت بولد هافن شاء فليسكرها ومن شاء فليسكرها
 اصبحي ايتدي عرك مرادي تسمر در سبتن معجه ابله ار سال معناسنه لكن سين مهمله يه نحو بل ايتسدر كچه
 مقصودي ديلر سه جاري سن اساك ايتسون ديلر سه صالحو رسون وطئه اقرار ايدن بچك ولد كند ويه الحاق
 اولنور ديكدر و تسمر ينج اوز مغه ده دیرل بقال سمرت الشئ تسمر السمره سبتك فتيحه وميم سكونيله اسكر
 لوني در الاسمر همزه نك فتيحه وسبتك سكوني وميم فتيحه قره يا غز اولان كسنة نقول سمر من الباب الخامس
 و سمر من الباب الرابع ايضا الاسمر ار على وزن الاحمر قره يا غز اولق بقال اسمار اسمر ار احكاها الفراء السمر اسبتك
 فتيحه والفتك مدله بغداي حنطه معناسنه الاسمران صو به بغداي در بعضيلر صو به كوندن در ديشلر
 ما بله رجم معناسنه السمره سبتك فتي وميم فتيحه بريده اولان ديكندوا غيلر دن در السمر سبتك فتي وميم
 فتي ابله جمعي السمرات كذاك سبتك فتي وميم فتيحه جمعي در الاسمر همزه نك فتي وميم فتيحه جمع قات در
 الاسمر همزه نك فتي وسبتك فتيحه اسمر ك تصغير بدرو في المثل اسبه شرح شرح جالوان اسمر اشرح لوندن
 وشر جان لوان متغايانه دیرل السمار ميک كسري وسبتك سكونيله دمور دن اولان مع السمر سبتك فتي
 وميم سكونيله كذاك معج اوز مق بقال سمره اسمره من الباب الاول السمر يه سبتك فتي وميم فتي ويا ثانياك
 تشد بدله بر جنس كيدر در ياده اولان كيلر دن الاسمر ار همزه نك كسري وسبتك سكوني ابله اقشعر اوزني
 اوزن بر نسنه برك اولق بقال اسمر الشوك اذا يدس وصلب واسمر الظلام اذا اشند واسمر الرجل في القتال
 السمر يه سبتك فتي وميم سكوني وياك تشد بدله محكم اولان كوندن را غاچي بعضيلر ايتدي سمر يه شول
 كوندن سمر كه سمر اولو كسنة يه منسوب در كه مزبور كوندن رايشلر دي بقال رجم سمر يه ورماح سمر يه السهدر
 سبتك وميم فتي وهانك سكونيله ودالك فتيحه شم ولح صاحب اولان كسنة بقال غلام سهدر اي سمن فرا
 ايتدي سهدر رلفظدر كه كثر لجمه مدح مقامنه استعمال اولنور وواسع ملكت معناسنه ده كلور بقال
 بلد سهدر اي واسع السهور فتيحه وواوك فتي وتشد بدله بر جنس لباسدر كه دري دن اولور وزن اسلو يند
 السهور سبتك كسري ونونك فتي وتشد بدله وواوك سكونيله يسي ديد كلري جانور هر ه معناسنه السنانير
 سبتك فتي ونون ثانياك كسري ومدله جمعي السمار كسر ينله وميم تشد بدله رومدن بر جاك اسيدر كه
 كوفه ده خورنق ديكله معروف سرائي نعمان بن امر القيسه اول يا پمش ايتدي سراي تمام اولد قدن صكره
 نعمان مزبوري سراي طامندن اشغه را غوب هلاك ايتدي تا كه بر كسنة يه دخی سراي مرقومك مثلن يا پميه
 يس طابفه عرب ييننده مثل ضرب اولنوب جزاء سمار ديد بيلر السور سبتك فتيحه وواوك سكونيله سهر ك
 اطرافنده اولان بار والاسوار همزه نك فتيحه السيران سبتك كسري ومدله سورك جملر بدر وسور كذاك
 سبتك فتي وواوك سكونيله سورنك جمعي در سور له بسره كي كه سورن بادن بر منزله دیرل كه ماعدادن مقطوع
 ومتاز اوله سورن قرآن دخی بوندن ماخو ددر زير اسون قرآن دخی بر منزله در كه ماقبلندن وما بعدندن
 مقطوعه در السور سبتك فتي وواوك فتيحه سورن قرآنك جمعي در السور ات سبتك فتي وواوك سكونيله
 كذاك سورنك جمعي در سور سبتك فتي والفتك قصر به بشرى كي عراقه ارض با بلدن بر رك ايدن در كه

سهر

سهدر

سهر

سور

اول سر یا بلر شهری در السوار سبک کسر به بلر کد نسا طایفه سی قولونه طقار الاسورة همزه نك فتي
 وسبک سکونی وواو کسر به جمع بلر کد نسا طایفه الاسورة جمعک جمعید وقری فلو لا التي عليه اساوره
 من ذهب الاساور همزه نك فتي وواو کسر به کذلک اسون نك جمعی در قال الله تعالی یحلون فیها من اساور
 من ذهب ابو عمرو بن العلاء ابتدای اساور ک واحدی اسوار در همزه نك کسر به وضمیله واساورات بدن کسسته له
 دخی دیر بلر بعضی بلر اتی بلر در دیشلر واساون عجم طایفه سنن بر جماعتی در کد قدیدن بصره ده نزل اتی شاردر
 احامره طایفه سی کوفه ده نزل اتی کبی النسوی علی وزن التکریم بلر ک طایفه بقال سورته ای لیسته
 السوار فتسور النسوز علی وزن التکریم بلر کیمک و تسور دوار اوزن جقمه دخی دیر بلر بقال تسور الحائط
 ای تسلفه السور سبک ضمی و همزه نك دخی ضمی و مد به عجمه مق بقال سار الیه یسور سوار اذا وثب
 المساوره سبک ضمی و وواو ک فقیله عجمه مق بقال ساون ای واثبه السورة سبک فتي وواو ک سکونیه عجمه مق
 بقال ان لغضبه لسورة السوار سبک فتي وواو ک تشدید به عجمه مقی و غوغا ابیدی کسسته و شرابک سورتی
 باشه عجمه مقی در و عقر زحمتک باشه عجمه مقی در و مقامه صاحب صراح جوهر نك سورة الحجة دید کن
 حمدان صنوب نیزی تب ابله نفسیر اتی شاردر حالا کد حاکم ضمی و میک تخفیفیه زهر عقر معناسنه در
 و سور بادشاهاک قهر نه و غلبه سنه دخی دیر بلر الاسوار همزه نك کسری و ضمیله وسبک سکونی ابله ات بدن
 کسسته ل جمعی اساور کورنه کم مروا بتدی و ابو عید ابتدای اساورات اوزن ده قوی اولنلر در جایک سوار ل
 معناسنه و هابادن عوضدر زیر اصلی اساورا بتدی نته کم زنادقه نك اصلی زنادیق ابیدی اخفش دن بوجه
 اوزن روایت اولنلر در السهر فقیته ابی انقلقد رارق معناسنه بقال سهر سهر من الباب الرابع الساهر هانک
 کسر به ابی انقل کسسته السهران سبک فتي و هانک سکونیه کذلک ابی انقل اولان کسسته الاساهر همزه نك
 کسر به و سبک سکونیه ابی انقل در مق بقال اسهر غیره السهره سبک ضمی و هانک فقیله همزه کی ابی انقل
 جوق اولان کسسته یعقوب دن بو به روایت اولنلر در الساهر علی وزن الکافور ستول نسنه در که عز بلر اکا
 خلاف فر دیر که اول ای طونل دخی وقت کورن قر القدر و بعضی بلر ابتدای ساهر و ساهر نك کولکه سیدر که
 ساهر یوزنه دیر ل و منه قوله تعالی فاذا هم بالساهرة الاسهران همزه نك فقیله حمار ک بورتیه ستول یکی طبر در
 که انلر دن صواق فرجن کیر کن اولسه السیر سبک فتي و یانک سکونیه و السیر میمک فتي وسبک کسری
 و مد به التسیار تانک فتي وسبک سکونیه اوچی دخی مصدر ل در کرمک معناسنه بقال بارک فی مسیرک ای
 سیرک و هو شاذ لان قیاس المصدر من فعل یفعل مفعول بالفتح بقال سارت الذابة و سارها صاحبها بتدی
 و لا یتدی و قولهم فی المثل سرع نك ای تغافل و احتمل پس بونه فعل مقدر اعتبار اولنلر که نقد یر کلام
 سرودع عنک المراء و الشک یعنی یوری شک و شبهه فی قلبک دن ترک ابیت و سیر ستول قایشه دیر ل که در بدن
 دیر ل السیر و سبک فتي قایشلر معناسنه السیر سبک کسری و مدی ابله طریقت معناسنه در بقال سار
 بهم سیرة حسنة و سیر به قدایه دخی دیر ل میره معناسنه الاستیار همزه نك و تانک کسر به بقال ای یوکن
 جکمک امتیاری کی المسایرة میمک ضمی و یانک فقیله بر کسسته ابله کزوب سیر ابید شک بقال ساره ای جاراه و مجاراة
 بر مرکز مکد و سیر طریقه التسیار تانک فتي و یانک ضمیله کذلک سیر ابید شک بقال ساره فیسیر المسیرة
 میمک فتي وسبک کسری و مدی ابله سیر اتیمک بقال بنهنا مسیرة یوم التسییر علی وزن التکریم اخراج
 معناسنه بقال سیر به من ابله ای اخرجه و اجلاه و نزع ابید و کیدر مک دخی دیر بلر بقال سیرت الجبل عن ظهر
 الدابة ای نزعته عنه المسیر میمک ضمی و یانک فتي و تشدید به ستول بزرگ اندر یول یول خطلر اوله قایشلر کی که

سهر

سیر

که سیر قایشه ده دیر ل نته کم مروا بتدی السیار سبک فتي و یانک تشدید به قافله معناسنه و عر بلر ک
 اصح من عیر ل سیارة دبد کزب ابی سیر به کسسته نك کینی در که اول ابی سیرة العبد و لی در که انوک عادی ابیدی
 خلقه مجادله ابید و ابی نلری دفع اینک ایچون قرق بل جاردن ابیدی و بوا سلوب و زره کچندی السیر سبک
 کسری و یانک فتي و الفک مد به شول الاجه قاشدر که انده صاری خطلر وارد السیر کورتی خلق یقال سیر
 الناس ای جمیعهم السار لغه فی السیر یقال سار الشی ای سیر و عر بلر ک یا س خصوصنه اولان امثالندن در
 بو که ابیدر ل اسیر الیوم و قد زال الظهر یعنی یوز ماندن صکره یا س حاصل اولدی زی را حاجتی اولان کسسته
 ابیله دن اول مباشرت ابیدر ابیله خود مروا بتدی رس یا س کمشدر غروب شمس حاله یا س کلدکی کی
 فصل الشین السیر سبک کسری و یانک سکونیه قارش که بر مقدر ایچمله بر نسبه اولنلر الاستیار همزه نك
 فقیله و سبک سکونیه عجمه مق بقال سار الیه یسور سوار اذا وثب
 دیر ل متقارب الخلق معناسنه عجمه مق اعضا سی بری بر بنه قریب اولسه السیر سبک فتي و یانک سکونیه
 مصدر در قار شملق معناسنه یقال سبک الثوب اشبه و اشبه من الباب الاول والثانی پس بو سبک بدن
 مأخوذ در نته کم بعته دیر ل قوی لدم معناسنه یا ع دن اخذ ابید بنی و شبر حق نکاحه دخی دیر بلر بقال اعطیت
 المرأة شبرها ای حق النکاح و جاء النهی عن شبر الفعل و هو کراء الضراب و مطلقا اعطامعنا سنه ده کلور ابن
 السکیت روایتی یقال سبک فلا تا مالا اوسیفا اذا اعطیته و بونک مصدری شبر در سکون یا یله الاعجاب نام
 شاعر عجمه مق ابیدر ابی بوب الحمد لله الذی اعطى الشبر دیشدر کویا که اعطی العطیة معناسن قصد ابیشدر الاستیار
 همزه نك کسر به شبر معنا سنه لغت در نقول اشبرته اذا اعطیته التشیار تانک فتي و یانک ضمیله بری
 بر بنه بقین کلیمک کویا که بنلر نه بر قرش بر قالمشدر بقال تشیار لفر بقان اذا تقاربا فی الحرب کانه صار بينهما
 شبر او مد کل واحد منهما الی صاحبه الشبر الشبر سبک فتي و یانک ضمی و تشدید به نورو زنی اوزن
 بوری در نفیر معناسنه و بعضی بلر بو معر بدر دیدی الشبر فقیته کوز قیایغی دور لک در الاشتر همزه نك
 و تانک فقیله شول کسسته زک کوزنک قیایغی دور لک شول اوله یقال شتر الرجل من الباب الرابع و بقال شتر ایضا علی
 البناء للمفعول مثل افن و افن و افن و افن فقیله ضعفرا ابیدر ل و شتر ته دخی کلور کوزی قیایغی دور دم معناسنه
 الاشتر ان مالک نام کسسته در و اوغلی در الاشتر همزه نك کسر به کوز قیایغی دور لک الاشتر همزه نك
 کسری و نونک سکونیه کوز قیایغی دور لک یقال انشترت عینه التشتیر علی وزن التکریم تعیب اینک بقال
 شتر بفلان تشتیر اذا انقصته و عینه الشتره شبنک و تانک فتي و ما یبینه نونک سکونیه بر حق عرق معناسنه
 بقال شتر ثوب ای مرقه الشتر شبنک فتي و تانک کسر به بر مقدر اصابع معناسنه و کوی به معناسنه دخی کلور
 اهل جن لغتی اوزن کوشوان کی الشتره شبنک ضمی و نونک سکونی و تانک ضمیله شتر ترک واحدی و ذو شتر ترک
 ملوک بندن بر ملکک اسمیدر بعضی بلر ابتدای ذو شتر کویا که لوصاحی دیک اولور الشجر فقیته و الشجرة
 کذلک نباتات ارض دن بالدر اوزن طور دن در ساق اوزن قائم معناسنه الشجرة شبنک فتي و حیمک کسری
 و مد به و الشجر اشبنک فتي و حیمک سکونی و الفک مد به اغاچی جوق یقال ارض شجرة و شجرة ای کثیره الاشجار
 و یقال واد شجر و لا یقال واد شجر و شجر انک واحدی شجرة در و جمع قسمه بو کانطیر کلمه مشدر الایراج کلمه که
 انلر قصبه و قصباء و طر فیه و ظرفاء و حلفه و حلفاء در و بو نلر هر بری راغا جاک اسمیدر و اصمعی حلفانک
 مفرد نه حلفه دیر ابیدی لامک کسر به سار اخوانه خالف و سینویه بتدی شجره واحد و جمع کلور قصباء و طر فاء

شبر

شتر

شتر

شجر

وحلفا کلد کی کی الشجرة میك فتي وسینك سکونی وجمیک کذلک فخیله اغاجی چوقیر بقال ارض
 مشجرة الا شجر همره نك فتي وسینك سکونیله وجمیک کذلک فخیله اغاجی زیاده اولن یر بقال هذه
 الارض اشجر من هذه ای اکثر شجرا المشجر میك کسریله وجمیک فخیله شول اغاچدرکه انوک اوزرینه
 قفتان یا خودیزرا غورل المشاجر میك فخیله وجمیک کسریله محفه اغاچلری درو ابو عمر ابتد محفه دن
 کچرک اوسنی اچوق برنسته در محفه کی الشجر ضمتینله شاجر معنا سنه در بعض روایتله الشجار شینک
 کسریله واحدی وشجار کذلک شول اغاچه دیرلکه فی قیواردن قورل لسان فارسیه اکامرس دیرل وکذلک
 شول اغاچه دخی شجار دیرلکه اول تحتک التنه قورل استحکام ایچون وشجار قیو اغاچه دخی دیرل خشب البیر
 معنا سنه و دوه داغلرندن برجنس داغه دخی دیرل الشجر شینک فخی وجمیک کسریله غریب معنا سنه در
 کرک انساندن اولسون کرک دوه دن اولسون وشجیر شول اوقه دیرلکه کندی اغاچندن اولیان اوقلرک
 اراسنه دوشمش اوله الشجر شینک فخی وجمیک سکونیله ایکی چکه نك بری برینه قاوشن یری وشجر منعه دخی
 دیرل بقال ماشجرک عنه ای ما صرفک عنه و بقال شجر فتنی عنه الشو اجرای صرفتی الصوارف و دورتک
 معنا سنه ده کلور بقال شجره بالرح ای طعنه وشجره و درک دیکمه دخی دیرل بقال شجر بیته ای عامر بعمود
 وخلقک بنینه اختلاف دوشمکه دخی دیرل بقال شجر بین القوم اذا اختلف بینهم و برنسته فی مشجر اوزرینه
 برقه دخی دیرل و مشجر شول اوزرینه اسباب اصدقلری اغاچدرته کم الان مروا بتدی الاستجار والنشاجر
 همره نك کسریله زاع اید شمش بقال اشجر القوم وتساچرو ای ننازعوا وتساچر دور شمش معنا سنه ده
 کلور بقال تساجر و بالراح ای طاعنوا و اشجار برکسنه الی الکی التنه قومغه دخی دیرل بقال اشجر الرجل اذا
 وضع یله تحت شجره علی حنکه المشاجرة میك ضمی وجمیک فخیله ایکی کسنه زاع اید شمش وطوارقن اوقی
 اوله یوب نسنه قلمدقه اغاچ اولنلغه دخی دیرل بقال شاجر المال اذ ارعی العشب والعقل فلم یبق منها شیء
 فصلا الی الشجر یرعاه المشجر میك ضمی وجمیک فخی و تشدید یله شول قاسندرکه نقشی اغاچ هیئی اوزر اوله
 الشجر شینک فخی و حاء مهمله نك سکونیله والشجر شینک کسریله کذلک عاتله عدن بیننده اولان ساحلدر
 و عمان عینک ضمی و میك تخفیف یله یرک ایدر الشجر شینک فخی و حاء معجه نك کسری و مد یله ککر دن کلن
 اوزی قالد ر مغه دیرل رفح صوت معنا سنه یقال شجر الحمار بشعر شجر من الباب الثانی الشجر شینک کسری
 و خانک کسری و تشدید یله اعلام جالدن درو بوفسیق وزنی اوزن درو زرافعیل فانک فخی و عینک کسری
 و تشدید یله وفعیل فانک ضمیله کذلک کلام هر یله یوقدر الشجر شینک فخیله وذلک سکونیله شول خدای
 التون درکه معدنه بولنور معدنندن چقان طاشی ارمکسوزن الشذرة ذکر اولنان التونک بریان سی
 وشد رانجونک او فاعنه دخی دیرل صغار اللؤلؤه معنا سنه شذر مذر فختینله شذر مذر شینک کسری
 وذلک فخیله طارطان دیک محندن استعمال اولنور یقال نفر قواشذر مذر و شذر مذر اذا هبوا
 فی کل وجه الشذر فختینله وذلک ضمی و تشدید یله انسان اردانکن ایکی یاغی اراسندن الوب قوشاغنه
 صو قق و حیوان قویر غن ایکی بو طی اراسنه المغه دیرل و تشذر او غراشه حاضر لئق و او غرش متمد
 اولغه دخی دیرل بقال تشذر القوم فی الحرب اذا طاولوا و تهرندن بیکه دخی دیرل بقال تشذر فرسه
 ای ریکه من وراثه و تشذر قور خو خیرن و یرمکه دخی دیرل و عید معنا سنه الشو شینک فخی و اولوک
 سکونیله چارشب در محفه معنا سنه و نونک فارسیه صلی جاذدر الشر شینک فخی و رانک تشدید یله
 خیرک مقابلی درکه یرمزلق بقال شررت یارجل من الباب الرابع و شررت من الباب الاول لغتان فیه

شجر

شجر

شذر

شرر

الشرر فختینله والشرارة فخیله بونلرک اوچی دخی مصدر لدر و بمعنا یقال شررت شر او شررا و شرارة و شر
 اسم تفصیل معنا سنه دخی کلور بقال فلان شر الناس ولا یقال لشر الناس الا فی لغه رد به کقول امرأه
 من العرب عینک بالله من نفس حری و عین شری ای خبیثه من الشر اخرجته علی فعلی مثل اصغر و صغری و شرر
 و شراره اتشدن اوچن قلعجه ده دیرل شرارة النار معنا سنه و شرر و شمشک معنا سنه ده کلور بقال شررت
 الثوب ای بسطته فی الشمس و کشکی قور تاغیون دوشمکه ده دیرل بقال شررت الا قط امثره شر اذا جعلته
 علی خصفه یعف و کذلک شررت الملح اشره والحم ونحوه و خصفه خاء معجه و صاد مهمله ابله برنسته درکه
 خر ما یراغندن اورل الا شراره همره نك فخیله والا شراره همره نك فخی و شینک کسری و الفک مد یله جمع در
 یونیس ابتد اشرارک واحدی شر در مثل زندق و زندق و زندق نك فخی و نونک سکونیله جقمق معنا سنه در
 الشر و شینک فخی و رانک کسری و مد یله اهل شر اولان کسنه مثل بتم و ایام الشر و شینک کسری و رانک
 کسری و تشدید یله فسیق وزنی اوزن کثیر الشر اولان کسنه الشرة شینک کسری ابله حرص و نشاط
 یقال شررة الشیاب حرصه و نشاطه و شره کذلک مصدر در الشران شینک فخیله عطشان وزنی اوزن
 برجنس سنکدرکه آدمک بوز نواشر و لکن اصمر و کاه اولورکه اکا اذی دخی دیرل الشر شینک ضمی و رانک
 تشدید یله عیب معنا سنه یقال ما قلت ذلک لشرک و انما قلت له لغير شرک ای لغير عیبک المشارة میك ضمیله
 و رانک فخی و تشدید یله خصومت اید شمشک خاصیه معنا سنه الا شرارة همره نك کسری و شینک سکونیله
 شول نسنه درکه انوک اوزرینه کشک و کشکدن غیری نسنه سرورل قور یسون دیو الا شار همره نك فخی
 و رانک کسری و مد یله جمی و بعضیلر ابتد اشر یر شول قوری ات پانلری درکه اکا قد یل دیرل الا شرار
 همره نك کسریله شره نسبت ایلک یقال اشر رته ای نسنه الی الشر و بعضیلر اشرارک بو معنا یه کلمسنه
 انکار ابتد یلر و اشرار اظهار معنا سنه ده کلور بقال اشررت الشیء ای اظهرته الشرشرة علی وزن الزلزله
 برنسته فی یار مق و کشمک و شر شره اغره دخی دیرل انقال معنا سنه و شر شره براونک دخی اسمیدر و بریانک
 یاغی طلمغه دخی شر شره دیرل بقال شواء شر شرای ی تقاطر دسمه شلشل کی که شلشل دخی طلمغه دیرل
 الشر اشر شین اولک فخیله و شین نائینک کسریله اثقال واسباب و شر اشر نفسه ده اطلاق اولنور بقال لقی
 علیه شر اشره ای نفسه حرصا و محبه و شر شر قور قیله اصلی اولان تو یلر الشر شر شینلرک کسریله براونک
 ادی در شر شره لغت در نته کم مروا بتدی الشر شینک فخی و رانک سکونیله شول غضب یا قیچی درکه کوز
 قویر غیله اولور و شر رابی ترسنه بوککه و کوندری صاغه وصوله دور تمکه و دکر منی صاغ جانبه
 چورمکه ده دیرل الشرر فختینله وجه مذکور اوزن بقمق بقال فی لظه شرر الشازر ریجه کسنه بری
 برینه غضب نظریله نظر ایلک بقال تشازر القوم ای نظر بعضهم الی بعض شررا المشزور میك فخی
 و شینک سکونی و رانک ضمیله خلا فنه بوکلمش لب المسشزرات میك ضمی و تانک فخی و رانک کسریله
 یوقاری قالد رن صاچ بقال غدا یر مسشزرات و غدا یر شول قالد رن که باشدن اشفه صارقر
 شیزر شینک کسری و مد یله و رانک فخیله بر شمرک ایدر الشمر شینک فخی و صادک
 سکونیله برنسته بی سیرک دیکمکه که ایلک معنا سنه اولور و برنسته بی دیکوب یر یره کتورمک
 بقال شمرت عین البازی اشمرها شمر ای خطتها الشصار شینک کسریله نا قه نك و جمی
 بعد الولاده چقما غیچون استعمال ابتد کاری اغاچلر اخله معنا سنه نته کم زند نفسیرنه مرور
 ایشدر الشمر فختینله اهو یا وریسی الشاصر صاچ کسریله بمعناه ابو عبید ابتد اعر ابدن

شذر

شمر

شطر

چون کسینه دیشد رکه اهو یا ورسنه طلا دیر لطفه مهمله نك فحيله اندن صكره خشف دیر لطفه معجه نك
 كسری و شین معجه نك سكونيله قن شاخری بلورسه شادن دیر لطفه معجه و دل مهمله الله و قن قوی
 اولوب حرکت ایدر اولسه شین دیر لطفه اندن صكره خشف دیر لطفه اندن صكره نك دیر لطفه
 نك فحیه و نونك كسری و یا نك تشدید بده و اهو نك اوله دن خالی اولغان تا اولونجه دکن یعنی نونك
 اوزرینه اسم آخر زاده اولغان الشطر شینك فحیه و طانك سكونيله نصف معنا سنه دره فی المثل حلب حلبا
 لك شطره یعنی سودی صاغ یا رسی سنوك اولسون الا شطره همزه نك فحیه و شینك سكونيله و طانك فحیه
 جمعی نصفلر معنا سنه و منه قولهم فلان حلب الدهر اشطره یعنی دهر ك هر جانب صاعدی و خیر و شر کوردی
 و بونك اصلی نك مع سندن مأخوذ در كه انوك دورت باشی وار در ابكسی ایلر و ابكسی كورد و هر ابكسی سنه
 برخلف دیر لطفه و شطره نك مقدارن صاغوب بر مقدارن ایقومغه دخی دیر لطفه نقول شطرت نا قی و شانی اشطرها
 شطر اذ احلبت شطر او تركت له شطر آخره شطر جانب معنا سنه ده كاور بقال قصدت شطرهای نحوه و منه
 قوله تعالى قول وجهك شطر المسجد الحرام المشاطرة میك فحیه و طانك فحیه یا و ی بولوشك مناصفه معنا سنه
 نقول شاطرت فلان مالی اذ انا صفتة الشطير علی وزن التكرم نك فحیه و شینك ابكسی یا غلق
 بقال شطرت نا قی تشطیر اذ اصرت خلفین من اخلافها الشطور شینك فحیه و طانك فحیه شول قیوندر كه
 انوك مع سنك بزی اوزون وری قصبه اوله كندك مع سنك بزی قور یا نه دخی دیر لطفه و شطر شول نا قیه دخی
 دیر كه مع سنك باشك ابكسی قوریش اوله نك فحیه و شینك باشی دورندر الشطره شینك كسری
 و طانك سكونيله باری ارك و یاری دیشی طوعق بقال ولد فلان شطره ای نصف ذکور و نصف انث الشطور
 فحیه سكا نظر ایدر كن سنوك غیر كه نظر ایدر کی اولق بقال شطر بصره بشطرسطو رامن الباب الاول
 و صاحب صراحتك بمقامه شطور شوخی كردن دیدنك صواب دكدر زریا جوهری شوخی كردن معنا سنه
 كان شطارت در دیشدر الشاطر طانك كسری به شول كسینه در كه خبا نك اهلق عاجز قومش اوله الشطارة
 شینك فحیه مصدر در كه ستاخلق انك معنا سنه بقال شطر من الباب الاول و شطر من الخامس الشطران
 شینك فحیه و طانك سكونيله یا رسی طولش جنق بقال قدح شطران ای نصفان الشطير شینك فحیه و طانك
 كسری و مدینه بعید معنا سنه در صهی روا بندن بقال بلد شطیر ای بعید و بقال شطر عنی فلان ای نا ی عنی
 الشطر شینك فحیه و طانك سكونيله بعید معنا سنه در بقال نونك شطر ای بعیده و نونك فحیه
 مسافر قصد ایدر کی جهته دیر لطفه مؤث استعمال اولنور الشنطير شینك كسری و نونك سكونی و طانك
 كسری و مدینه و الشنطيرة كندك شول كسینه دیر كه بدخو اوله سی الخلق معنا سنه پس شنطنیره
 مذكره دخی اطلاق اولنور و كاه اولور كه شندیره دخی دیر لطفه معجه ابله ذال طایه قریب اولد غیچون
 یا لغت اوله یا خود لغت اوله یعنی دینده بعضی افی اولنور نكلمی اوله الشعر شینك فحیه و عینك
 سكونيله انسانه بن و سایر حیوانه بن قیل در الشعور فحیه و الا شعرا همزه نك فحیه
 جمعی الشعرة شینك فحیه و عینك سكونيله و اجدی بر قیل معنا سنه و شعره ابله كاه اولور اق
 قل مراد اولور بعقوب و رابن اوزن بقال رای فلان الشعرة اذ رای الشب و لكن بوتعین قرینه دن
 حاصل اولق احتمالی وارد رالف لام عهد ایچون اولق کی مثلا اگر چه جوهری تعرض انجشد رالشعر
 همزه نك فحیه بندنك قبلی چوق كسینه الشعر شینك فحیه و عینك سكونيله الشعر ك جمعی بقال قوم شعر
 و عید الله بن زاده اشعر بر كادیر دی كوكسی قلی اولد و غیچون ورك باء موحد نك فحیه و نونك سكونيله صدر

شنظر

شعر

معنا سنه در و اشعر انك طرنا غنك اطر افنده بن قله ده دیر لطفه اشعر همزه نك فحیه و عینك كسری به
 جمعی و اشعر نك فحیه اطر افنده دخی دیر لطفه اشعر شینك احسن اوله دخی دیر لطفه اشعر همزه نك فحیه و عینك كسری به
 شاعر بندن احسن اولان در نته ك لكدت الیوم اشعر من لبید دینلشدن بقال مارا بت قصیده اشعر جماعتها
 و اشعر خنده بر قیله یا با سی ادی دخی كاور اول اشعر بن سبادر كه جد اعلاسی قحطان درو عرب طائفه سی
 جاءك الاستعرون دیر لطفه نسبت یا سن حذف انك الشعرة شینك كسری به عورت طائفه سنك قاسفی قلی در
 خاصه اطر طائفه سنه اطلاق اولغان الشعر شینك فحیه و عینك كسری و مدینه اریه كه حبوبات قسمندن در
 الشعرة كندك شینك فحیه و عینك كسری به واحدی و شعیره شول دمور در كه یجا غلک صابی نهایت بولدی
 یرده اولور صابی دموری طوتسون دیو كا پرز و انده دیر لطفه و شعیره قریب نلق دوه دخی دیر لطفه اشعر شینك
 فحیه و همزه نك كسری به اعمال جمعه دیر لطفه هر سنه كه حق تعالی نك طاعتنه علامت قلنده كا شعرا دیر لطفه
 مفردی شعیره درو بعضی لمر فردی شعان در دیر لطفه مشاعر میك فحیه و طانك سكونی بولدر مشعر الحرام میك
 و عینك فحیه و همزه اولان مشاعر كبری و میك كسری دخی لغت درو مشاعر حواسه دخی دیر لطفه حواس
 ادراكه الت اولان سنه در سمع کی بصر کی الشعر شینك كسری به شول لباس در كه جسد له انوك بندن اشعر لباس
 اولیه و شعر شول سنه دخی دیر لطفه قوم ای حالت حرب به علامت قیلور لطفه تا كه بعضی بعضی بده الشعر
 شینك فحیه و همزه اشعر شینك فحیه و طانك سكونی به شعره اشعر همزه نك كسری و شینك سكونی به قریب
 قریبان اولدغن بلا کیچو علامت قوم مقدر بقال اشعر الهدی اذ اطعن فی سنامه الا ین حتی تسیل منه الدم لیعلم
 انه هدی یعنی اور كجك صاغ جانب دور لطفه تا كه اقان قانندن انوك قریبان اولد و غن بالرو فی الحدیث شعر امیر
 المؤمنین ای شینك كاه مجاز من المعنی الاول و اشعر بر سنه بی بر سنه یا پشدر مغه دخی دیر لطفه بقال شعر الرجل هما
 ای لرق بكان الشعر من الثياب بالجسد یعنی غصه اكلازم قلندی شعر بندن ملازم و ملاصق قلندی کی
 و اشعر یجاغه برز وانه قلمغه ده دیر لطفه اشعر السکین ای جعلت له شعیره و بولدر مكه دخی دیر لطفه اشعر ته
 فشرع ای در بته فدری و شعر کیدر مكه ده دیر لطفه اشعر ته ای البسته الشعر و بقال شعره فلان شرا
 ای غشیه و اشعر الحب مرضا و قارنده اولان جنین قلمغه دخی دیر لطفه اشعر الجنین و فی الحدیث ذكاة الجنین ذكاة
 امه اذ الشعر الشعر فحیه و عینك فحیه و تشدید بده كندك جنین قلمق الشعر شینك كسری به بر سنه بی بلك
 بقال شعر الثیء اشعر شعر من الباب الال ای فطنت له و منه قولهم لیت شعری به ای لیتی علمته و سمیو به
 ایتدی بونك اصلی شعرة ایدی لكن بوندن های حذف ایتدی بونته كم ذهب بعدر ها و هو ابو عذر ها قولنده
 حذف ایتدی بولر و عذر اصلنده عذرة ایدی عینك فحیه بكارت معنا سنه و شعر كلام منظومه دخی اطلاق
 اولنور الاشعار همزه نك فحیه جمعی الشاعر شعر دین كسینه الشعر شینك فحیه و عینك فحیه جمعی در
 علی خلاف القیاس اخفش ایتدی شاعر لابن تامر کی در یعنی شعر صاحبی ديك اولور و بو كه شاعر دیر بولر
 عقل و فطنی اولد غندن او تر و شعر دیر کیچون دكل و شاعر اولق معنا سنه ده كاور نته كم مرور ایتدی بقال شعر
 یشرع من الباب الخامس المشاعر میك فحیه و عینك كسری به شاعر لك صنف كسینه حالاكه شاعر اولیه المشاعر
 میك فحیه و عینك فحیه شعر ایدر شبه و باب مغالبه دن شاعر ته فشرعته اشعره كاور عینك فحیه بن كا شعر
 دیجه ده غالب كادم معنا سنه و مشاعر ایکی كسینه بر كوكلمه یا نكغه ده دیر لطفه اشعر ته ای نا و منه فی شعر
 واحد الا شاعر خوفی كیز بلك بقال استشعر فلان خوف ای اشعره الشعر شینك كسری و عینك سكونی
 والفك قصیر به بر بولدر در كه جوز اذن صكره طوغرو بونك طلوعی شدت حرده اولور و شعری ایکی بولدر در

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شکیر دیرلر الشکیران شبنک و کافک فخیله و ما بینده یانک سکونیله نیا تاندن بر نوع اونک اسیدر الشمر
 شبنک فخی و میک سکونیله یوررکن صائق بقال مرفلان بشمر شمر امن الباب الاول التشمیر علی وزن التکریم
 لباسی یوقر و قالدر مق بقال شمر ازاره بشمر اذار فعه و یقال شمر عن ساقه و شمر فی امره ای خف یعنی چایک
 اولدی دیک مراد اولسه بوبله دیرلر و اصمعی ابتد بشمیر سالد و شمر ت السفینه و شمر ت السهم دیک کاردن
 ما خود در سال معنا سنه الشمری شبنک فخی و میک فخی و تشد بدیل و اخر نه یانک دخی کذلک تشد بدیل
 صفا فعه منسوب اولان کسنه و کاه اولور که شبنی مکسور قیلر الشمریه فختینله و میک و یانک تشد بدیل
 سریع اولان ناقه بقال ناقه شمیه ای سریع الا شمار همزه نک کسری و نو نک سکونیله بر نسنه یه
 حاضر انق بقال انشمر لای تها له التشمیر فخیله و میک فخی و تشد بدیل کذلک بر نسنه یه حاضر انق
 الاشمار همزه نک کسری و شبنک سکونیله سرعت بیک بقال انشمر الفرس ای اسرع التشمیر شبنک کسری و میک
 کسری و تشد بدیل فسیق و زنی اوز زیده سریع اولان کسنه بقال ناقه شمیه ای سریع الشماره
 میک کسری بیه سول قیون در که مع سی قار نه یا یشمیر اوله بقال شاة شامة اذا انضم ضرعها الی بطنها
 التشمیر شبنک و میک کسری و رانک تشد بدیل زیده ریمز بقال شر شمر ای تشد بدیل التشمیر میم اولک فخی و میم
 ثانیف فخی و خانک کسری و تشد بدیل یوکسک اولان طاع جبل عالی معنا سنه الشمیر فختینله و یانک
 سکونی و ذالک فخیله سریع معنا سنه در بقال بعیر شمیر الشمیرة مؤنثی بقال ناقه شمیرة الشمار شبنک
 فخیله عیب و عار معنا سنه در الاشارة همزه نک کسری بیه بر نسنه یه تعیین طریقیله کوسر مک بقال اشار الیه
 بالید ای امی و علی کلمه سیله استعمال اولسه رای مراد اولور یقال اشار علیه الشور شبنک فخی و واولک
 سکونیله بال صاعق نقول شرت العسل اذا اجتنبتها و شور طواری بیعه عرض انک محملنه ایلر و کبرو
 سور مکده دیرلر بقال شرت الدابة شور ای عرضتها علی البیع اقبلت بها و اورت و قعقاع بن شور بر جاک
 اسیدر و شورات سمروب کوز لیکه دخی دیرلر بقال اشار الفرس ای من و حسن الاشمار همزه نک کسری
 و شبنک سکونیله کذلک بال صاعق و اشرت دخی لغت در بومعنا ده ابو عمر و وایندنه اگر چه اصمعی انکار اینشدر
 و اشیار دوه سمر مک دخی دیرلر بقال اشارت الابل اذا سمعت بعض السمن المشار میک فخیله قوان که بال رسی
 انه یو ایاار المشاور میک فخی و واولک کسری یله بال کوجن کسجک التلر المشور میک کسری و واولک فخیله واحدی
 المشمار میک فخیله بال صاعق کسنه الشوار شبنک فخیله و اسبابی متاع البیت معنا سنه و دوه سمر نک
 اسبابی متاع الرجل معنا سنه و سنوار عورت فرجی در وار فرجه ده دیرلر و شور لباسه و هیئت دخی دیرلر
 الشارة کذلک هیئت معنا سنه الشور علی وزن التکریم سوای انک معنا ی سابقن ما خود در کویاکه
 عورت کشف انک معنا سنه اولور بقال شور به کانه ابدی عورته و بقال ابدی الله شواره ای عورته
 و تشور خجل انک معنا سنه ده کلور التشور خجل اولمق بقال شور الرجل فتنشور ای خجلته فخل و تشور
 اشارت انک ده دیرلر بقال شور الیه بیده ای اشار المشارة بر دوغم رکه انجیلر قتنه معروفدر المشوار میک کسری
 و شبنک سکونیله طواری بیعه عرض انک محلی بقال یاک و الخطب فانها مشوار کثیر العشار یعنی تطویل کلامدن
 اجتناب ابله که چوق سوبلین چوق یاکور الشیر شبنک فخی و یانک کسری و تشد بدیل شول طوار در که سمروب
 کوز للتش اوله بقال فرس شیر و شیر کوزل صورتلو یه دخی دیرلر بقال لرجل صیر و شیرای حسن الصورة و شیر
 مشاوره یه صالح کسنه یه ده دیرلر بقال فلان خیر شیرای یصلح للمشاوره الشیار شبنک کسری یله شیرک جمعی
 جیدله جیاد کی طایفه عرب یوم سینه شیر دیرلر دی المشورة میک فخی و شبنک سکونی و واولک فخیله و الشوری

شبنک

شهر

شهر

صبر

شبنک فخی و الفک قصر بیه و المشورة میک فخی و شبنک فخیله و انشاق المشاوره میک فخی و واولک فخیله
 و الاشارة همزه نک کسری و شبنک سکونیله بونلرک جمعی بر معنایه در و اسنشان دوه سمر مکده دخی
 دیرلر بقال استشار البعیر ای سمن المستشیر سمن دوه و مستشیر حیواندن شول ارکه که دیرلر که دیشنک
 یوکلی اولد غن بیه الشورة شبنک فخیله و واولک سکونیله صورت معنا سنه در ابن السکیت و وایندنه بقال
 ر جل حسن الصورة و الشورة الشهيرة شبنک فخی و هانک سکونی و یانک فخیله شهر به کی زیاده یا شلو
 اولان قاری عجوز کبیره معنا سنه الشهر شبنک فخی ابله برای معنا سنه و مشهور فقه دخی دیرلر بقال
 شهرت الامر شهره شهر امن الباب الثالث ای جعلته مشهور و اولق صیر معنه ده دیرلر بقال شهر سیقه شهره
 شهر ای سله الشهور و شبنک جمعی الاشهار همزه نک کسری بیه برای کچیک بقال اشهر نای اتی علینا
 شهر و بومعنا ده اختلاف انشدر در ابن السکیت ابتد اشهر نای هذا المكان دیرلر اثنافیه شهر معنا سنه
 ثعلب ابتد اشهر نایه دیرلر دخلنا فی الشهر معنا سنه المشاهره میک فخی و هانک فخیله یه کسنه ده
 معاومه بیه کسنه اولد غنی کی الشهرة شبنک فخی و هانک سکونیله بر نسنه اشکان اولمق الاشهار همزه نک
 کسری و شبنک سکونیله و اخخ اولمق بقال شهرته فاشهر و اشکان بولغه دخی دیرلر بقال لفلان فضیله
 اشهرها الناس التشمیر علی وزن التکریم واضح قلب بقال شهرته تشهیرا لشهادة شبنک کسری و هانک
 سکونیله فاحش معنا سنه در بقال رجل شهادة ای فاحش داله و ذالک لغت در معافصل الصباد الصبر
 صادق فخی و یانک سکونیله بلا وقتنه نفسی فریاددن ممنوع اولمق در بقال صبر فلان عند المصیبه یصبر
 صبر امن الباب الثاني و اخر نسنه یه منع اینکده ده دیرلر یعنی لازم و متعدی کلور بقال صبرته انا ای حبسته
 قال الله تعالی و اصبر نفسك مع الذین بدعون ربهم و فی الحديث فی رجل امسک رجلا فقتله اغراقتا و القائل
 و اصبر و الصبار ای احبسو الذی حبسه لوت حتی یوت و صبرت الرجل دیرلر قن دین ابد نجدک حبس اولسه
 یا خود قتل او بحیه دیک حبس اولسه قتل فلان صبر او حلف فلان صبر الحلفه الا صبر ارمزه نک کسری
 و صادق سکونیله بمعناه بقال اصبرت الرجل المصبره میک فخی و صادق سکونی و یانک فخیله شول یین در
 که انوک اوز ربه حبس اولشدر و شول مصبون که اندن نهی اولشدر اول اولحه حبس اولشدر و شول
 ذی روح اولان نسنه که دیرلر حبس اولنوب اندن صکره می اولنوب قتل اولنه انوک حقنه قتل صبر ابدنور
 التصبر فختینله و یانک فخی و تشد بدیل کفله صبر انک الا صبار همزه نک کسری یله کذلک صبر انک بقال
 اصطبرت و لا بقال طبرت لان الصباد لا ندغم فی الطاء فان اردت لا دغام قلبت الطاء صاد او قلت اصبرت لا صبار
 همزه نک کسری و صادق کسری و تشد بدیل کذلک صبر انک معنا سنه الصبر صادق فخی و یانک کسری
 و تشد بدیل کفیل معنا سنه بقال صبرت اصبر صبر امن الباب الاول و صبر شول اق بلوده دیرلر کدیغور
 یا غدر میه و اصمعی ابتد صبر شول بلوند که بعض بعضی اوز رنه اوله در جه ابله الصبار صادق
 فخیله کذلک باب اولدن مصدر ردو بقال صبرت صباره ای کفلات به و کفیل و یرمک معنا سنه ده
 کلور بقال اصبر فی یار جل ای اعطی کفیل الصبر صادق فخی و یانک کسری بیه شول اچی د وادر که
 اکا زوای دیرلر و یانک سکونی ایشد لمه مشدر الا ضرورت شعرده الا صبار همزه نک فخیله
 شول اق بلودره دیرلر که بری اوز رنه اوله الصبر صادق کسری و یانک سکونیله و الصبر
 صادق فخی و یانک سکونیله اصبارک و احدی در یعقوب فردن و ابنتی اوزن و اصبار چناغک
 اطرافنه ده دیرلر بقال اخن ها با صبارها ای نامه جمیعها بونک دخی و احدی صبر کلور صادق فخی و یانک

سكونيله يقال دهفت انكاس باصبار هابا صبار هاى الى را سها و اسمى ايندى قن بر كسنة كالبه شدة او غرسه
 لغتها باصبار هادير و صبر غساندن بر جماعتك احميد و صبر كذا لك بصرك مقلوب يدرك بصير بر نسنه نك طرفته
 و قاله لغته دير و صبر شول بره دير كه انده اوفق طاشلر اوله ورك بر اوليه بوسيدن ام صبار صادق فتي و بانك
 تشدد بدله طاشلور ره دير ام صبور صادق فتي و بانك ضمي و تشدد بدله امر شد بد بقال وقع القوم في ام صبور
 اى في امر عظيم في الشدة الصبارة صادق فتي و رانك تشدد بدله شدت معناسته در بقال صبارة الشدة اشدة
 برده الصبر صادق ضمي و بانك سكونيله چت ديد كلى نسنه در كه ايچنه بغدادى قور لر الصبر صادق ضمي
 و بانك فتييله صبره نك جمعي و صبره كوترى ديك مقامند دخی استيعال اولور نقول استربت الشئ صبرة
 اى بلا وزن ولا كيل الصبر صادق فتي و بانك سكونيله طاشلر الصبار صادق فتييله صبره نك جمعي الصبارة
 كذلك صادق فتييله و ضمييله دخی لغتدر صبارك جمعي و هاجع جمع اولد غنه بناء داخل اولمشدر الصبور صادق
 ضمي و نونك سكوني و بانك ضمي و مدبله شول خر ما اغاجي در كه يالكر قلوب شاغبي ايجلوب قابى صوبيلس
 اوله و صبور ر جالدين شول كسنة يدرك يالكر قاله ولدى و قرداشي اوليه و حوضك خاصة اولو غنه دخی
 دير ابو عبیدروايننده و دموردن و قلابدن اولان قابلك صوابك صوابك صوابك صوابك صوابك صوابك
 صادق فتي و نونك سكوني و بانك فتييله خر ما اغاجي وجه مذكو اوزن اولوق بقال صبر اسفل الخلة الصبور
 صادق و نونك فتي و و او ك سكوني و بانك فتييله براغاجك اسميدرك اول كنار اغاجيدرو بعض يره كاچام
 فستغى دير لر و بعضلر صنوبر يمشك اسميدر ديدى الصبار صادق فتييله و بانك كسر بله قشك شدي شدت
 شتا معناسته الصبر صادق كسرى و نونك فتي و تشدد بدى و بانك كسر بله كذلك شدت شتا معناسته الصبر
 صادق كسرى و نونك فتي و تشدد بدى و بانك سكونيله رد عجوز كونلر ندين بر كونك ادبدر و محملدر كه صبرله
 صبر ايكسنى بر معنایه اوله و بانك تحركي ضرورت شعر ايچون اوله الصبر صادق فتي و حانك سكوني و الفك
 مدبله بر به معناسته در غير منصرف در اك كچه صفت دكلدرو علت عدم انصراف تائب و لزوم حرق
 تائب در و بشرى ده دخی حال بوبله در پس صبره و اسعة در سن صبره ديسر زياتا تائب اوله و تائب
 داخل اولوق لازم اولور و صبره شول دبشي مركبه دخی دير كه لوننده صبره و لغته جرت اوله الصباري
 صادق فتي و رانك دخی فتييله جمعي الصبر اوات صادق فتي و حانك سكونيله كذلك جمعي و هر فعلا نك جمعي
 بوبله اولور افعلي صيغه سنك مونى اولسه عذراء و خبره و و ر قاسم رجل اولد غنه بناء شكم عذرا
 بكر معناسته و خبر اخاه معجبه و باء موحده ابله سدر اغاجن بتورن بر معناسته در و صبار نك اصلي صباري ابدى
 يانك تشدد بدله و بعض اشعار ده ياي مشدده ابله دخی كلسدر زير اسن صبره اي جمع اينسك حال ابله رانك پيننه
 بر الف ادخال ابدوب راى مكسور ابدوب سن ساير الف جعلرك ما بعدى مكسور اولد دخی كى مساجد كى و جعفر
 كى مثلايس رادن صكره اولان الف اولاي يايه قلب ابدوب سن ما قبل مكسور اولد غندن او ترو تا تائب ايچون
 اولان الف تاييدي دخی يايه قلب ابدوب ادغام ابدوب سن بوتقير لوزن صباري اولور يايه مشدده ابله و لكن
 اى اولاي حذف ابدوب يايه تاييدي الف قلب ابدوب صباري ديد بيلر رانك فتييله تا كه الف حذفن سالم اوله
 توبن داخل اولد دخی حينه و بوفى الف تائبندن منقلب اولان يايه الف تائبندن منقلب اولين يانك پينن
 فرق ايچون ايند بيلر مرمي و مغري كى مثلا قن جمع ابدوب مراى و مغازى ديسلر و بعض يايه اولاي حذف
 ايميوپ يايه تاييدي حذف ابدور لر و رانك كسر بله الصباري دير لر و هذه صبار دير لر ته كم الجوارى و جوار دير لر
 و جوهري نك بوتقير ندين فهم اولنان بودركه صباري كله سنه را مكسور اولور سه منصرف اوله الف تائب

صبر

صبور

صبر

كند كندن

كند كندن او ترو مفتوح اولور سه لا ينصرف اوله الفتا تائب بدلى اولان حرف تا تائب اولد غندن او ترو الا صبار
 همزه نك كسر بله صبريه داخل اولوق يقال صبر الرجل اذا خرج الى الصبراء الصخرة صادق ضمييله و حانك سكونيله
 طاشلور پيننه اچق قلان ير الصبر صادق ضمييله و حانك فتييله جمعي و صبره صبره اولان لونه دير لر الا صبر
 همزه نك فتييله شول حيوان در كه انوك باشنده اشقر لوق اوله بقال حمار صبر اى فيه صبره صبره اولان لونه دير لر الا صبر
 قوت اوزن بوريكه دير لر يقال صبار النبت صبر اى هاج صخرة صخرة صادق فتي و حانك سكوني و تانك فتي
 اوزن بناسيله اشكان ديك اولور نقول لقيته صخرة صخرة اذا رايتيه و ليس بينك و بينه سائر المصاحر ميمك ضمي
 و حانك كسر بله شول كسنة در كه خصميه صبره صبره اذا رايتيه و ليس بينك و بينه سائر المصاحر ميمك ضمي
 و حانك كسرى و مدبله شول سود در كه انوك اوز رينه قرق طاش بر غور لر قيناسون ديواندن صكره
 اوز رينه ياغ دوكر ده ايجر لكه اولور كه انوك اوز رينه اون دوكر دخی ايجر لكه فتييله ذكر اولنان طريق
 اوز ره سود بشورمك بقال صبرت اللبن صبره صبره من الباب الثالث ابو لغوث ايندى صبره خاء معجبه ابله در
 صخر دن ما خوزد و لما غله قيام معناسته فهيره فهيره ما خوزد اولد دخی كى كه فهيره نك كسر بله اى ايچنه صغان طاشه
 دير لر و فهيره شول سوده دير لر كه ذكر اولن طاشي قز دروب ايچنه بر غور لر قيناسون ديواندن صكره
 طاغدن جانبه اولان قصبه سيدر و توام تانك ضمييله ساحلدين جانبه اولان قصبه سيدر و صبار عبد القيس دن
 بر جلاك اسميدر صبر صادق ضمي و حانك سكونيله بر غور لك ادبدر كه احسان اولوق مقابله سنه عقاب
 اولمشدر بناء على ذلك مثل ضرب اولنوب مالى ذنب الاذن صبر بد بيلر الصبر صادق فتي و حانك سكونيله
 قيا الصخر و صبره نك جمعي الصخر فتييله معناه الصخرة صادق فتي و حانك سكونيله و الصخرة صادق و حانك فتييله
 صخره واحد در صخر بن عمرو بن الشر بد صادق فتي و حانك سكونيله خنسانك قردن اسيدرو خنسانك
 فتييله بر غور لك اسميدر الصخرة خانك كسر بله طوي رقدن اولان جنق كاسه سفالين معناسته الصدر
 صادق فتي و دالك سكونيله كوكس سینه معناسته الصدر و صبره نك جمعي كوكس معناسته و صدر مذكو در
 بعض اشعار ده مؤنث كسى تا و بيله بناء در و صدر اوله دخی دير لر و صدر او قك يار يستندن استغها بجه رينه
 وارنجه دير لر زير ائلذ قدده اول جانبى مقدم اولور و صدر بر شيدن بر بيلوكه دير لر و صدر مصدر دخی كلور
 رجوع معناسته بقال صدر يصدرو صدر او صدر ته فصدر اى رجعت فرج المصدرو ميمك فتييله اسم
 مكاندر و مصدر افعال دخی بوندر الصدرة صادق ضمي و دالك سكونيله انسانك كوكسك يوقر و سى
 و بوسيدن كوكسك ديد كلى لباسه دخی صدرن ديد بيلر المصدرو ميمك فتييله شول كسنة در كه كوكسى
 زحمتلر اوله الصادر دالك كسر بله شول طر بقدر كه اهلى صودن دوند كه اول طر يقدن دوز الصادر صادق
 كسر بله شول كوكك كوكك در كه تن اوز رينه كيلو و روفى المثل كل ذات صدار خالة اى من حق الرجل ان يغار
 على كل امرأة كايغار على حرمه الصدر صادق كسرى و دالك فتييله بر جنس علامت در كه و منك كوكسى اوز رينه
 اولور الصدر فتييله اسم در صودن يا خود شهر دن دوغه معناسته نقول صدرت عن الماء وعن البلاد و فى
 المثل تركته على مثل ليله الصدر يعنى حين صدر الناس من حجم المصادرة ميمك ضمي و دالك فتييله بر كسنة
 اكراه ايمك بقال صادرة على كذا التصدير على وزن التكريم ات كوكس اور و ب ساير ائلردن ايلر و يكك
 و تصدير بر نسنه ايچون صدر قلغه ده دير لر بقال صدر كتاب اى جعل له صدر يعنى بر نسنه يايه كاه صدر قلدى كا
 بقال صدر كتابه البشمة و الحمد له و بر كسنة يايه كاه صدر ده دير لر بقال صدره فى المجلس فتصدير و تصدير
 قولانه دخی دير لر كه انك سينه سنه بيلر لر و تصدير خفيك غيرى در كه حقب حاء مهله و قافله ذكرى جانبندن

صخر

صدر

صبر

چگونگی ایندیرل قاسق باغی معناسنه التصدر فختینله و دالک ضمی و تشدید به صدن کیمک المصدن میمک ضمی
 و دالک فختی و تشدید به سینه سی برک اولان کسنه بوسیدن ارسلانم صدر دیرل الصبره صادق فختی و ورائک
 تشدید به صوت اعلا به حیقرمق و صبره جماعته دخی دیرل و حزنندن و غیر بدن اولان شدته دخی دیرل
 و زیاده حرارته دخی دیرل الصبره صادق کسر به شول مرتفع اولان مکانله دخی دیرل کاک صو حقیقه الصبره
 صادق ضمیله شول کسنه درکه ایچنه افجه قورل الصبره صادق فختی و ورائک تشدید به کسنه اغزن بعلق بقال
 صبروت الصبره ای شدتها و قولای باشته هم ایتمکه دخی دیرل بقال صبر الفرس اذینه ای ضمیها الی رأسه بوابن
 السکیت روایتی دروایتی السکیت ایندی قن که متعدی استعمال اینسک همزه بابه استعمال ایدوب اصبر الفرس
 دیرسن و صبرناقه نکه سن بقلعه ده دیرل بقال صبروت الناقه ای صبروت علیها الصبره الاراضیه همزه نکه کسر به
 ات قولای غن قصیق و برنسنه نکه اوزرینه اولغه دخی دیرل بقال اصبر علی کذا ای اقام و دام المصبر و میمک
 فختی و صادق سکونیه طار اولان ات طرناغی بقال حافر مصبر و رای ضیق الصبره صادق کسر به شول ایبه
 دیرل که ناقه نکه هم سنه بغلر ولدی ایتمه سون دیو الصبره صادق کسر به بر صوغو قدر که نباتاتی اورد سه صبر و در
 الصبره صادق فختی و ورائک ضمیله شول کسنه درکه حج ایتمه مش اوله بقال رجلی صبر و وامرأة صبر و مکر
 و مؤث بونه برابر الصبر و رة علی وزن القار و رة و الصبر و ی صادق فختی و ورائک ضمی و یانک تشدید به
 و المصبره صادق فختیله بونلرک اوچی دخی بر معنایه درکه حج ایتمه مش کسنه دیک اولور فرایض عربدن
 روایت ایدوب ایندی ایشتدم که رأبت قوماصرا دیرل دی الصبره صادق فختیله صبر اتک جمیدر حج
 ایتمه مش کسنه لر معناسنه اما یعقوب ایندی صبر اول کسنه درکه نساطا نفد سنه حج ایتمه مش اوله کویا که
 اول انلرک ترکنه مصر اولمشدر نه کم حدیث شر بقلعه وارد اولمشدر لا صبر و رة فی الاسلام الصبرای صادق فختی
 و یانک تشدید به کچی ملاح معناسنه الصبرایون کذلک صادق فختی و یانک تشدید به جمی الصبرای مثل
 القاضی کذلک ملاح معناسنه درته کم باب معتله ذکر اولنور ان شاء الله تعالی الصبره صادق تشدید به حاجت
 معناسنه در بقال لی قبل فلان صبره ای حاجه و صان صبر و لقی معناسنه ده کلور عطش کی بقال قصع
 الحار صبره ای شرب الماء فذهب عطشه و قصع قافله و صادق مهمله بابه و عینله کذلک صبر و لقی کیدر مکه
 دیرل الصبرای بر بونلرک ای کسنک دخی جمیدر و بویو عروایتی در و لکن ابو عمرو بوخصوصه تعیب اولمشدر
 زیا صبرای صبریه نکه جمیدر و صبره نکه جمی صبر در دینلشدر المصبره میمک ضمی و ورائک تشدید به
 اگره معناسنه بقال صبره علی الشی ای اگره الصبره صادق فختی و ورائک تشدید به اواز ویری صبر اوللیل
 شول بوجکدر که چکر که دن بیو جکر که بابه او ترو بعض عرب اکصدی دیرل الصبره صادق فختی و ورائک
 کسری و مدله اواز ویرمک بقال صبر القلم یصبر و صبر الباب و صبر الجندب یصبر صبر رامن الباب الی صبر
 و جندب چکر که دن برنوعدر نه کم مروایتشدر الصبره صادق فختی و ورائک کسری و تشدید به و یانک تشدید به
 و الصبره صادق کسری و یاقینک تشدید به شول افجه درکه نقد اولنور کن اوازی ظاهر اوله الصبره صادق
 کسری و ورائک تشدید به و الفک قصیر به شعری کی برنسنه به جد ایدوب عربت ایتمک که بوا صبروت علی
 الشی دیرل کسری قوللرندن مأخوذ در ابوسمک اسد بدن روایت اولمشدر کذا قه سن یاوی قلده ایندی
 یا الهی اگر مکانا قه می ویرمک سکاعبادت ایتمه چونکه ناقه سنک یولارن بر جالیه صارلش بولدی ایندی
 علم ربی انهامنی صبر یعنی عین سناغی دروندن سو بیلد کم بلدی اکبناء ناقه می ویردی و یعقوب
 و وایتنه اصبریه همزه نکه فختی و صادق و ورائک کسری و اصبریه صادق کسری و ورائک فختی و تشدید به

وصری

صبر

صبر

صبر

صغیر

صغیر

وصری صادق و ورائک کسری و صبری صادق و ورائک فختیله واقع اولمشدر اختلاف اوزن الاصطرار
 همزه نکه کسری و صادق سکونیه طار اولق بقال اصطر الحافری ضاق الصبره علی وزن الزلزله
 اخطب دیرل کسری قوشک اوتمی که اکالخیل دخی دیرل و جندبک اوتمسنه صبر و اخطبک اوتمسنه صبره
 دیرلر کویا که جندبک اوزنله مد تقدیر ایتدیلر و اخطبک اوزنله ترجیع تقدیر ایتدیلر اکبناء بوبله حکایت
 قلدیلر بقال صبره الاخطب صبره و صقرک و سایر طوغانک دخی اوتمسنه صبره دیرل صبره بر
 نهرک اسمیدر عراقه و صغوق به دخی صبره دیرل بعضیلر ایتدیلر صبره اصلی صبر ایدی صادق فختی
 و ورائک فختی و تشدید به صردن مشتق در اندن صکره راء و سلطانک مقامنه فاء القعل کتورلدی که
 صادق حرفی در نه کم کبکبو اکله سنک اصلی کببوایدی و تحجیف کلسنک اصلی تحجیف ایدی و کبکب باشی
 اشغه اولدی دیکدر و تحجیف قوریدی دیکدر الصبره صادق فختی و ورائک سکونیه و نونک
 کسر به شول دوه در که عرب دوه سنیه بخنی دوه دن حاصل اولور الصبره صبرایات یانک تشدید به جمی
 بعضیلر ایتدی صبره ایات فواج در یعنی ایکی اور کجلو دوه در و صبره ای دریا بالقرندن برنوع بالغه ده
 دیرل الصبره صادق اولک فختی و وایتنک کسری بابه شام ترکانلر بدر الصبره صادق ضمیله جر جور کی
 بیوک دوه لر ایل عظام معناسنه الصبره فختینله یوزده اولان میل در یعنی یوزده دورک اولق در یوزن
 بر جانبه مائیل قلمله کیردن اوتورو بوحالت یوزه مخصوصدر التصعیر علی وزن التکریم یوزی بر جانبه
 مائیل قلق بقال صبر خدای اما له من الکبر ومنه قوله تعالی ولا تصعیر خدک للناس المصبره میمک ضمی
 و عینک فختیله بمعناه الا صبر همزه نکه فختیله و صادق سکونیه متکبر معناسنه در و فی الحدیث لبس
 فیه الا صبر او اثر ای لبس فیه الا ذهاب بنفسه او ذلیل و ذاهب بنفسه دن مراد نفسی یرنده قومیوب
 نکبره بلتین در و کاه اولور که بعض انسان و دوه قوشینک ارکی بره دلش حسنیله اصبر اولور یعنی نکبر
 شکنده اولور الصبر صادق و عینک فختی و مایبند میمک سکونیه شدید معناسنه در و میم زیاده
 اولمی صکره دن اولمشدر الصبر صادق فختی و یانک تشدید به کذلک تشدید معناسنه الصبره صادق
 و عینک کذلک فختیله برک بر معناسنه در صغیر صادق ضمی و عینک فختی و یانک سکونیه بر جالک اسمیدر که
 صغیر المازنی دیرل ثعلبه نکه یابسی در الصبریه فختینله و یانک تشدید به سیرده ارقی کتک در و بوصعدن
 مأخوذ در فختینله میل معناسنه که الان مروایتشدر الصبریه صادق فختی و یانک سکونیه و عینک
 فختی و یانک تشدید به دوه نکه بو بنده بر جنس علامتدر الصبر و صادق و ورائک ضمی و مایبند عینک
 سکونیه بر جنس صغیر کدانوک اوزغسی و بولسی اولور الصبرای شول صغیر در که اغاچدن اقوب
 قورینس اوله الصبره علی وزن الدرجة برنسنه به مدد ر قلق التصعیر علی وزن التدرج بر
 نسنه مد و اولق بقال صبروت الشی فتصعیر ای استدرا الصبر علی وزن جعفر براغاچدر سدر منزل سنه
 الصغیر علی وزن الصغیر بمعناه الا صغیر بالفاء علی وزن الاحرنجام طاغلق تفرق معناسنه بقال
 اصغیرت الحمر ای ابدعرت الصغیر صادق کسری و عینک فختیله کوچک بقال صغیر الشی من الباب الخا مس
 الصغیر صادق فختی و عینک کسری و مدله کوچک الصغیر صادق ضمیله بمعناه الا صغیر همزه نکه
 کسر به کوچک ایتمک بقال اصغیر غیره و اصغیر کوچک قریب دکه دخی دیرل بقال اصغیرت القریه ای
 خرنزه اصغیره و خرنزه بمعناه و راء مهمله و زاء معجمه بابه سختیان دیکدر التصغیر علی وزن التفعیل بمعناه
 بقال صغیره صغیر الا صغیر برنسنه به کوچک عدایتمک بقال اصغیر ای عده صغیر التصغیر یانک فختی

و غینک خیمه حقیر کورنگ بقال تصاعرت الیه نفسه ای تحاقرت الصغر اصادک ضمی وغینک فخیله
 صغیرک جمع وکن استعمال بعض اشعارده واقع اولشدر الصغری اصادک ضمی وغینک سکونی والفک قصر بیه
 اصغیرک مؤنث در الا صغر همزه مک فخی وضادک سکونی وغینک فخیله کجیرک الصغر اصادک ضمی وغینک
 فخیله صغر انک جمع بنیبویا یتدی نسوة صغر دیمز و قوم اصغر دیمز الالف لام بیه ز راعرب طائفه سنی
 استندم که الا صغر دیرل واکر دلسک جمعنده الا صغر ون دیرمن الصغار اصادک فخیله مذلت وظلم
 معنایه در الصغر اصادک ضمی وغینک سکونیه بمعناه الصغر فخیله مصدر در خو رود لیل اولمق معنایه
 بقال صغر الرجل بالکسر صغر من الباب الرابع و بقال تم علی صغیرک وصغیرک الصغار غینک کسر بیه ظاهره
 ولان کسبه المصغوراء میمک فخی وغینک ضمی والفک مدیه مذلت معنایه در صغار کی المصغرة میمک
 اخی وصادک سکونیه وغینک کسر بیه سول یردرکه اونی کوچوک اوله بقال ارض مصغرة ای ذلتها صغیر
 لم یطل ابن السکیت بوبله روابت ایتشدر الصغرة اصادک ضمی وفانک سکونیه شول رنکدرکه صرو
 رنکلو اولان نسبه ابله قائم در وصفرت که اولور جنونه دخی دیرل بقال انه فی صغرة للذی یعتریا الجنون
 قن عقلی کیده جک کونلرده اولسه ز را اول کونده فی زعفرانه مسح ایدرل الا صغار همزه مک وفانک
 کسر بیه ومانبده اصادک سکونیه والا صغیر ارفادن صکره یاه ساکنه بیه صرمق بقال اصغر الشی
 واصغارای صار ذاصغر التصغیر علی وزن الکثریم بر نسبه فی صاری قلق بقال صغره غیره الا صغر همزه مک
 فخیله صار ورنکلو اولان نسبه الا صغیران ثانیه سی والتون وزعفران معنایه دخی کلور بعضیلر
 ورسله زعفراندر دیدیلر وورس بر نسبه درکه انوکله صارو بویارلر واصغر شول صاری انه دیرل که
 لسان فارسده اکازرده دیرل اصغری ایتدی اصغر دیمز تاتانک یلبسی وقوی ری صاری ولبجه بنوالاصغر
 روم طایفه سی وعرب طایفه سی که اولور استوده اصغر اطلاق ایدرل الصغر اصادک ضمی وفانک
 سکونیه توج که اندن سخن ونیسی ایشلرل وابوعینک کسرله دخی روابت ایتشدر وصغر خالیه دخی
 دیرل بقال بیت صغر عن المتاع ای خال عنه وبقال رجل صغر الیدین الا صغر همزه مک فخیله کیرو
 خالی معنایه در و فی الحدیث ان اصغر المیوت من الخیر البیت الصغر من کتاب الله تعالی الصغر فخیله
 خالی اولمق بقال صغر یصغر من الباب الرابع بقال نعوذ بالله من صغر الاناء و بوندن مراد طوار هلاک اولمقد
 که حیوانات هلاک اولمق طعام قابلری بوش اولور وصغر برایک ایدرکه محرم ایندن صکره کلور وصغر
 شول یلان دیرل که عرب طایفه سی زعم ایتدی اوزن انسانک قارنده پید اولوب اجقد قحه اصرر
 وانوک ایصر مسندن حاصل اولان اخیه لدغ دیرل و فی الحدیث لا صغر ولا هامة ظاهر بودرکه هامة
 میمک تشدد بیه هوامک مفردی در حشرات معنایه در وصغر نفسه وقلبه دخی اطلاق اولنور بقال
 لا یلتا ط هذا بصغری ای لا یلزی فی التیات طاء مهمله ابله محبت اتمکه وتعلق اتمکه دیرل الا صغار همزه مک
 فخیله صغیرک جمع ایلری معنایه الصغیران شول ابله ای درکه انوک برینه محرم دیوادو ریشلدر
 زمان اسلامه الصغری فخیله ویا ناک تشدد بیه شول دولدرکه قیظی دن صکره طوغه و قیظی قافله
 ویا مشاة تحتانیله وطاء مبعج ابله سهیل یلدری طوغزدن اول حاصل اولاندر وصغری شول یغیون
 دیرل که کوز اینک اولنور یغیر الصغریه فخیله ویا ناک تشدد بیه روابت درکه کوز اینک اولنور بتر الصغیر
 اصادک فخی وفانک کسر بیه صقلق چالمق بقال صغر الطاء یصغر صغیرا من الباب الثاني الصغار صقلق
 ایدچی قوش ومنه قولهم اجین من صافر و صافر احد معنایه ده کلور بقال ما به صافر ای احد الا صغر

همزه مک فخی ابله زیاده صقلق ایدن کسبه بقال هو اصغر من لیل والنسر یصغر ونسرونک فخیله
 کرس معنایه در الصغریه اصادک ضمی ویا ناک تشدد بیه بر قوشک ایدرل ومهذبیه صاری سرجه مک
 ایدی در دیش الصغار اصادک ضمیله کذلک صغیر معنایه که صقلق دیک اولور وفرانک روابی بودر
 کفی کلامه صغار دیرل اثناء کلامنده صقلقه شیه نسبه اولسه وصغار قارنده صار وضو جمع اولمغه
 دخی دیرل که اکانا بط دبدکری طبری قطع اتمکه علاج ایدرل ویا ناک فونله وهمزه ابله ارقده
 بر طر در الصغار اصادک فخیله بهی دبدکری اوتک یا بی در و بهی بانک ضمی والفک قصر بیه جاق
 دیکنی دبدکری اوت در المصغر میمک ضمی وفانک کسری وتشدد بیه صقلق ویر دیرچی ومنه قولهم
 فی الشتم فلان مصغراسته و بوضفیردن در صغیردن دکدر یعنی دیرندن اخراج رچ ایدچی در الصغیرا
 اصادک فخیله والفک مدیه نباتاندر بر اوندن ویا به دخی صفراء دیرل قوس معنایه الصغریه
 اصادک ضمی وفانک سکونیه ویا ناک تشدد بیه خوار جدن بر طایفه مک ایدرکه زیادین اصغره
 نسبت اولندیلر که ریشلری در و بر قوم شوبله زعم ایتدیلر که نسبت اولندیلری کسبه عبدالله بن
 الصغار اوله وصغیریه اصادک کسر بیه اوله الصغر اصادک فخیله وقافک سکونیه شول طوغن درکه اکابلان
 دیرل و جاقره دخی صغر دیرل ز را موالی غم صغری چرخله تفسیر ایتشدر و چرخسه بلبانه و جاقره
 اطلاق اولنور وصغر زیاده اکشی سوده دخی دیرل یقال جاءنا بصقرة تروی الوجه یعنی یوزی دوستور
 زیاده اکشکلندن تهکم بصربه دخی دیرل بومعنا یه علی مامر وصغر بزمه دخی دیرل اهل مدینه یاتنده
 وصغر کولونکله طاش فافنده دیرل نقول صغرت الحجاره صغر اذا کسرتها بالصاقور و صاقور کولونکه
 دیرل تهکم کلور وصغر وصغره کونشک زیاده تأثیر دیرل بقال صغرة الشمس الصغر اصادک فخی
 وقافک کسر بیه تمز اولمغه صالح اولان نسبه بقال رطب صغر للذی یصلح للبدن المصغر میمک ضمی وقافک
 فخی وتشدد بیه شول خرمادر که زیاده برک اولد غندن اوزرینه تمزدو کلر ملائم اولسون دیو بعض
 وقتن سینه دخی استعمال اولنور ز راعرب طایفه سی صادی سینه جوق قلب ایدرل رچن رکلده
 قاف یا طایعین یا خاء واقع اولسه مثل الصدع والسمخ والصراط والبصاق والصقب صدع شق اتمکه
 و صماخ قولاعه و بصاق اغزیارینه وصقب عموده دیرل الصاقور علی وزن الکافور ابو عمر وایتدی بو شول
 بیوک قازمه در که انوک انجه باشی واردر طاش کسمکچون استعمال ایدرل واکمعل دخی دیرل میمک
 کسری وواوک فخیله اصغیرک دخی روابی ابو عمر وایتدی کی در الصغری اصادک ضمیله ویا ناک تشدد بیه مخرج
 نجاست در معنایه الصغر فخیله ریمز رایحه متن معنایه الصغر اصادک فخی و میمک کسر بیه بقال یدی
 من السمک صغرة الصغر اصادک ضمیله و میمک سکونیه جانب معنایه الا صغار همزه مک فخیله جمع بقال
 ادهقت الکاش الی اصبارها واصبارها ای جوابها وادهاق طولدرمق معنایه در الصغیر اصادک فخی و میمک
 کسری و مدیه ای کیکنه یا بشن ادم که اندن ترخوسی کلور الصغرة اصادک کسری ونونک تشدد بیه لیک
 باشیدر رأس مغزل معنایه و صغره قلقان قولینه دخی دیرل واهل جن قولاعه صغیر دیرل الصغیر اصادک
 ضمیله وواوک سکونیه بونیوز ومنه قوله تعالی یوم ینفخ فی الصور کبی ایتدی لا ادری ما الصور یعنی
 بن یلزم که صور نیه دیرل دیدی و بعضیلر ایتدی صور صورتک جمع در بسرله بسره کبی ای ینفخ فی صور المولی
 الارواح الصور اصادک ضمی وواوک فخیله صورتک جمع و حسن یوم ینفخ فی الصور قراءت ایتدی الصور
 اصادک کسری وواوک فخیله کذلک صورتک جمیدر و بوضورده لغت در اصادک ضمی وواوک فخیله

صغر

صغر

صغر

صور

الصوار صادق كسر به او كوز سور يسي قطع بقر معنائه الصير ان صادق كسرى ومديله جمع سور بلو
معنائه وصور مشك قايته دخی ديرل وعاء المسك معنائه الصير صادق كسر به صواره لغت در
وصوارك نفسيري الان مرو رايتدى الصور صادق فتي وواوك سكونيله شول خرما اغچلرى دركه خرده
قدانلى اوله بو جمع در واحد يوقدر وصور با شده اولان كچيك معنائه ده كور بقال نى لا جدى
راى سى صورة اى حكة صان بر طاعك ادبدر بعضيلر ايتدى صان اغچلرى جوق يره ديرل ارض ذات
شجر معنائه الصور فختنه ميل معنائه در الاصور همزه نك وواوك فختيله مېلى اشكان اولان
كسبه بقال رجل اصور بين الصور اى مائل مشتاق الاشارة همزه نك كسر به مائل قلبق الانصيار
همزه نك كسرى ونونك سكونيله مائل اولمق بقال اصاره فانصار اى اماله فمال التصوير على وزن التكرم
صور نلو قلبق التصوير على وزن التكرم صور نلو اولمق بقال صون الله تعالى صورة حسنة فتصور ورنسنة يى
فكر ايمك بقال تصورت الشئ اى توهيت صورته وصوره وشمكه ميل ايمكه ده ديرل بقال طعنه فتصور
اى مال الى السقوط الصير صادق فتي ويانك كسرى وتسد بديله كوزل صور نلو اولان كسبه بقال
رجل صير شير اى حسن الصورة كذا نقل عن الفراء وستان هيئته وقيا فته ديرل الصور صادق فتي
وواوك سكونيله مائل قلبق بقال صان يصوره ويصيره اى اماله وقرى فصهر هن اليك بضم الصاد وكسرها
قال الاخفش يعنى وجهه بقال صالى وصر وجهك الى اى اقبل على وقطع معنائه ده كور بقال صرت
الشئ اى قطعه شول كسبه كذا ب كسبه ده صهرن اقطعهن معنائه در ديدى لازم كور كه نظم شريفه
تقديم وتاخير اعتبار ايليه كويا كه خذ اليك اربعة من الطير فصهر هن تقديره اوله الصوار صادق فتي
وواوك تشدد بديله دعوت ايدنه وارن سرجه يه ديرل بقال عصفور صوار للذى يجب اذاعى الاصحار
همزه نك فختيله عورتك اهل بيتى در خليلدن روايت اولنشدركه عربدن بعضى ايتدى الصهر صادق
كسرى وهانك سكونيله احمايه واختانه اطلاق اولنور واجاز وجه نك باباسنه وئاسنه اطلاق اولنور
واختان كويا كوزله اطلاق اولنور المصاهرة ميمك خمي وهانك فختيله بر قومدن قرالمت قول صاهرت اليهم
اذا تزوجت فيهم الاصحار همزه نك كسر به وصادك سكونيله بر كسبه يه نسب وتزوج وجوار جهنندن
اتصال اوزن اولمق بقال اصهرت بهم اذا اتصلت بهم وتحمرت بجوار ونسب او تزوج الصهر صادق فتي
وهانك سكونيله ارتك الاصحار همزه نك كسر به اريك بقال صهرت الشئ فانصهر اى اذنته فذاب
الصهر صادق فتي وهانك كسرى ومديله اربجى نسنه پس عربلك لاصهرنك يمين صرة ديدكلرى
ارتك معنائه راجع در الاصحار بلندن مق بقال اصهار الحر باء اى ثلا لا ظهروه من شدة الحر وحر با
كسرتن كله يه ديرل حاء مهمله نك فتي والفك مديله المصاهرة صادق خمي ايله سز وياغلى اولمق بقال ما
بالبعير صهارة اى طرق وطرق طاء مهمله نك كسر به سمرا ت ياغنه ديرل شخم معنائه الصهر صادق كسرى
وهانك سكونيله ويانك تشدد بديله صهر جمع معنائه لغت در وصور جمع حوض مثالنده اولان قيودركه
ايچنه صوار كسون ديو بيارل الصير صادق فتي ويانك سكونيله الصير ورة صادق فتي ويانك سكونى
ورانك خميله مصدر لر در اولمق معنائه بقال صار الشئ كذا يصير صير او صير ورة وصير كيمك معنائه ده
كور بقال صان يصيره وهولغه فى يصون اى قطعه وكذا اذ اماله المصير ميمك فختيله وصادك كسر به رجوع
معنائه بقال صرت الى فلان مصير اقلوه تعالى والى الله المصير و بوشاد در قياس مصار ايدى معاش كى
التصير على وزن التكرم قلبق بقال صيرته انا كذا اى جعلته صير صادق فتي ويانك خمي وتشدد بديله

صهر

صير

بر نسنه نك

بر نسنه نك اخرى وراجع اولاجق نسنه سى و بوفيعول وزنى اوزره درور اى وعقل معنائه ده كور بقال
مالهم صيرور اى رأى وعقل التصير فختنه ويانك خمي وتشدد بديله بر كسبه باباسنه بكرمك بقال تصير
فلان اياه الصير صادق كسرى ومديله بر نسنه تحصيل اولغه قرب اولمق بقال فلان على صير امر اذ كان
على اشراف من قضايه يعنى اتمامى اوزنه اولسه وصير كذلك محناته ديرل وحناة صادق كسرى وحاء مهمله نك
سكونيله بر نوع طعا مدر بالقدن ايدرل وحدث شريفه واقع اولشدر كه سالم بن عبدالله ياستن بر
كسبه مرو رايتدى كه انوك فتنده صير ورايدى سالم مزبور صيردن طادب بونى بجهت بيج ايدر سن ديدى
وارباب حديث صيرى بوحد شده ذكر اولنان طعما له تفسير ايتدى وصير قيو يار يغنه دخی ديرل شق
الباب معنائه وفى الحديث من نظر من صير باب ففقت عينه فهو هدر و بوحديث شريفه صير شق
معنائه تفسير اولنشدركه ابو عبيد ايتدى بولكه يى بو معنائه انجق بوحد شده استندم الصيرة صادق
كسرى ومديله دوه اغلى در خطيرة البعير معنائه الصير صادق كسرى ويانك فختيله جمع اغلر معنائه
سيرة ايله سير كى فصل الضاد الصير صادق فتي ويانك سكونيله بيان جوزى كه زياده برك اولور
وبو بيان نازنه اطلاق اولنار كه كا صير ديرل مظ ديرل طاء معجه ايله وصاحب صراحت بو مقامه صير چار
مغز و انار دشتى ديدكى كلام جوهر يه مخالف اولدغى خمي ذكدر وضير غاز يلر جماعتنه دخی اطلاق
اولنور وضير نسنه نك اوزر يه قياد زمكه دخی ديرل بقال صير عليه الصخر يضبره اى تضبره وكاغدى
بر يه جمع ايدوب بغلغه دخی ديرل بقال صيرت الكتب اضبرها صير اذا جعلتها اضبارة ابن السكيت دن بوبله
روايت اولنشدركه الضبارة صادق فتي ويانك فختيله اعضاسى فرموده اولوب محكم اولمق بقال فلان
ذو ضبارة اى موثق الخلق اى دورت ياغن جمع ايدوب مجزه مغه دخی ديرل بقال صير الفرس اذا جمع قوائمه
ووثب وعامر بن ضباره بر كسبه نك اسيدنر الصير صادق ويانك كسرى به ورتك تشدد بديله مجزه بچي چايك
ات ديمك اولور طمرو زنى اوزره وطمر دخی طاء مهمله ايله ذكر اولنان معنائه در الاضبارة همزه نك
كسرى وضادك سكونيله شول نامهلر ياخود شول كاغذ لر در كه بر يه بغير اضمائه كى بقال جاء فلان
باضبارة من كتب الاضابر همزه نك فختيله ويانك كسرى ومديله جمع الضبطر صادق كسرى به ويانك فختيله
هر ر كى تشدد معنائه در الضجر فختنه عمدت طار لوب اضطراب چكمك بقال ضجر ضجر من الباب
الزاج ودوه چاغير مغه ده ديرل بقال ضجر البعير اذ اكثر رغاوه و رغاؤه مهمله نك خميله وغين معجه ايله دوه
اواز نديرل وكا اولور كه ضجر نك وديرنك عين الفعل ساكن قلنور افعال بيننده نذك عين الفعل ساكن قلندغى
كى استمابينده الضجر صادق فتي وچيمك كسر به علوكسبه الضجور كذا لك غله مضطرب اولان كسبه الاضجار
همزه نك كسرى به غم ورمكه مضطرب قلبق المضجر ميمك خميله وچيمك كسر به غم ورمكه مضطرب قلبق
كسبه المضاجز ميمك فختيله وچيمك كسر به والمضاجير ميمك فتي وچيمك كسرى ومديله جمع الضجر صادق فتي
ورانك تشدد بديله زيان ككه نفعلك مقابلى در الضر اسيدنر مضرت معنائه وطان معنائه ده كور بقال
مكان ذو ضرر اى ضيق و بقال لا ضرر عليك الضار ورة على وزن القار ورة يعنى الضر بقال لا ضرر عليك
ولا ضرار ورة وضرورة معنائه دخی كور بقال رجل ذو ضرار ورة اى ضرورة التضررة نك فتي وضادك
كسرى ورتك تشدد بديله بمعناه ايضا بقال لا ضرر عليك ولا تضررة الضرر ورة صادق فتي ورتك خميله حاجت
معنائه در بقال رجل ذو ضرورة اى حاجة الاضطرار همزه نك كسر به ناچار اولمق بقال اضطر اليه اى الجئ
اليه المضارة ميمك خمي ورتك تشدد بديله كذا لك ضرر معنائه بقال ضره وضار يعنى واحد ابن السكيت ايتدى

ضبر

ضبطر

ضجر

ضرر

عربك لا يضرك عليه جل ولا يضرك عليه رجل ديد كرى لا يزيدك معنائه در يعنى بود و ده دن غيرى دوه
 و بورجلدن غيرى رجل سكا كفات ايتن و مضاره اضمام معنائه ده كور و فى الحديث لا تضارون فى رؤيته
 و بعضهم يقول لا تضارون بفتح التاء اى لا تضامون الضرة ضادك فتي و رانك تشديد بله مع اى لجة الضرع
 معنائه بقال ضرة شكرى سودله طولى مع ديك اولو و شكرى ستن معجك فتي و كافك سكوى و الفك
 قصير بله طولى ديك اولو و وضرة مال كثيره دخی دیرل و وضرة باش پرماغك التند اولان ات درو و بالية
 الكف ديد كرى انه مقابل اولان در ككه اول صر جا پرماغك التند اولان يومر جهات در وضرة و وحك اخر
 عورته دخی دیرل الضرة تان فحتمله صيغه ثنية اوزن دكر منك ايكى طاشى حجرى الرخ معنائه الضرة ضادك
 كسر بله شول عورندركه انك اوزرینه بر عورت لنورو بوجوه ريك اخر كلامندن فهم اولاندر اولو كلامندن
 فهم اولان بر عورتك اوزرینه اخر عورت المقي دركه معنای مصدري اولورو قاموسه اسم مصدر اولسته
 تصريح اولنشدن و ابو عبد الله طولدن ضادك كسرى و ضمى روايت اولنشدن المضرميك ضمى و ضادك
 كسر بله شول كسسه دركه انوك اوزرینه مال كثير اخشامليه و بوضره دن ما خود دركه مال كثير معنائه در
 الضرة ضادك فتي و الفك مدبله قائلق معنائه با ساكبي و ضرة ابله با ساكبي اسم مؤنث در مذكر لى يوقدر فرا
 ايندى يونلر اكر اوتس و اضرة اوزن جمع اولنسلر نعت معنائه اولان نعمانم اوزن جمع اولندغى كى جائز اولوردى
 الضرة ضادك ضميلة ارقلق و حال يتلوفى در المضرة ميمك و ضادك فحتمله منفعتك مقابلى در الضرة ضادك
 كسر بله ضرر ايد شملك مضارة معنائه الضارة ضادك فحتمله كورلك عى معنائه الضرة ضرر ضادك فتي و رانك
 كسرى و مدبله كور ذاهب البصر معنائه الضرة اير محتاج اولنلره اطلاق اولنور و ضرر دره نك بر جانبته دخی
 دیرل بقال نزل فلان على احد ضررى الوادى اى على احد جانبته و ضرر بنفسه و بقیة جسمه دخی دیرل و بر
 نسته به تحمل ابدوب غن چككه ده دیرل بقال نلند و ضرر على الشى اذا كان ذا صبر عليه و مقاساة و منه
 قولهم ناقة ذات ضرر اذا كانت شديدة النفس بطيئة اللغوب و ابو عمرو ايندى طوار قسمندن ضرر اكا دیرل
 كه هر نسته به تحمل ابد و اوله و ضرر رايتمك معنائه ده كور مضارة كى و ضرر يك اكثر
 استعمالى غيرت معنائه در بقال ما لشد ضرره عليها الا ضرر زياده قر بب اولمق معنائه بقال ضررى فلان
 اى دنامنى دنوا ستدبد و اضرة بر مقدار سكر تكة ده دیرل بقال ضرر بعد و الاسرع بعض الاسراع و اضرات
 كنى كوكمه دخی دیرل بقال ضرر القرس على اللجام اى ازم عليه مثل اضرة بالمجتين و اضرة بر كسسه
 عورت اوزرینه عورت المغه ده دیرل المضرميك ضمى و ضادك كسر بله عورت اوزرینه
 عورت لان او اوزرینه عورت النان عورت بقال رجل مضرم و امراة مضرم ايضا اى لها ضرر اير و مضرمه
 يقين اولان بلوده دخی دیرل بقال مضرم مضرمى مسف و مسف ميمك ضميلة و سين مهمله ابله بره قرب اولان در
 الضميطر على وزن حيدر شول مجسم كسسه دركه زبل و دنى اوله الضبوطر على ذلك الوزن والمعنى الضبوطرى على
 ذلك الوزن و بالالف المقصورة فى اخره بمعناها ايضا الضبوطر ضادك فتي و يانك سكوتله بمعناه الضبوطرون
 ضادك كذلك فحتمله الضبوطر ضادك فتي و طانك كسر بله كذلك جمعى مثل بيطار و بيطارة الضفر ضادك
 فتي و فانك سكوتله ضايج او و لمسى و غيرى نسته او رله سنه دخی اطلاق اولنور و فتن اولنور لسه و وضرمسى
 معنائه دخی استعمال اولنور بقال ضرر ضرر ضرر من الباب الثانى اى عد و ضرر دوه سمرنك قولانه دخی
 دیرل الا تضمار ايكى ايب برى برینه صار لمق بقال انضفر الجبلان اذا التوى بما مع الضفيرة او رانس صايج بقال ضفرت
 المرأة شعرها و لها ضفيران الضفران ضادك فتي و فانك سكوتله ايكى بلوك صايج كا و رلش اوله و قوم يغننه
 دخی ضفيرة دیرل و صوبندى ايجون يغلان طراغه ده ضفيرة دیرل و اوقله طلو اولان قبون دخی دیرل الضفيرة

ضبطار

ضفر

ضبر

ضود

طحر

ضادك فتي و فانك كسر بله شول قوم دیرل كرى برینه يغلنلش اوله رمله منعقد معنائه الضفر ضادك فتي
 و فانك كسر بله جمعى التضافر تانك فتي و فانك ضميلة برى برینه ياردم ايتك تعاون معنائه بقال تضافر و اعلى
 الشى اى تعاون و اعليه الضفر ضادك ضمى و ميمك سكوتله ارقلق دروات ارقلق درو و الضفر ضميلة بمعناه مثل العسر
 و العسر الضفر ضميلة كذلك ارقلق معنائه لغت در بقال ضمير ضمور من الباب الاول الاضمار همزه نك
 كسر بله ارقلق بقال ضمير تانا و اضمار بر نسته يى كز ملكه دخی دیرل بقال ضميرت فى نفسى شى اى كتمه الضفر ضادك
 فتي و ميمك كسر بله اسم در كز ملك معنائه الضما رجعى الضمر ميمك اولك ضمى و ثنيتك فحتمله اسم مكن و اسم
 مقعول معنائه كور الضمير على وزن التكرم كذلك ارقلق معنائه ضمير اقر زياده بسليوب سمرندك دن
 صكره كروا و لكى غدا سنه و ايتك دركه بوقرق كونه حاصل اولو و المضمار ميمك كسر بله ذكر اولان مدت در
 و مضماراته تعليم اولان مكانه دخی دیرل الاضطرار همزه نك و طانك كسر بله كذلك ارقلق بقال ضميرته ضمير
 فاضطر المضطر ميمك ضميلة و ضادك سكوتله و ميمك اخر ك كسر بله شول حتمل انجودر كه ايكى طرفى برى برینه
 يا يشق اولغله وسطى ايجه اوله الضفر ضادك فتي و ميمك كسرى يا خود سكوتله شول كسسه دركه قارى هموار
 اوله و جسمى لطيف اوله الضمار ميمك كسر بله او رتالى ايجه اولان دوه بقال ناقة ضامر و ضامرة الضمار ضادك
 كسر بله شول دين يا خود شول و عدد دركه حصولى رجال و نتيه و بالجه هر نسته به كه اعتماد اوله كضمار دیرل
 بنو ضمره كنهه قبيله سندن عمرو بن امية الضمرى نام كسسه نك جماعى در ضمير ضادك ضميلة صيغه نصغير اوزر
 شام سر يقده بر طاغك عيلدر الضمور ان ضادك و ميمك فحتمله ر يا حين قسمندن فسلانك ديد كرى اوت كه
 رايحة طيبة سى و ارد و شامل اللغده مير عاشقان در ديش اما مع اول اولان اولمق فهم اولو و زير امير
 عاشقان ذى رايحه اولان اولنلر دن دكلدر الضمران ضادك و ميمك فحتمله بر نوع اوت در صراحة بو و وجهه
 ضبط اولنشدن اما بعض نسخه ده ميمك سكوتله ضبط اولنشدن و شاعر ك نحن منعنا منبت الخلى و منبت
 الضمران و النسي ديدكى وجه ثاني تا بيد ايدر الضمران ضادك ضميلة و ميمك سكوتله بر ديشى كليك اسميد رسته كم
 نابغه شعرند و واقع اولنشدن الضور ضادك فتي و وواوك سكوتله و الضمير ضادك فتي و دنك سكوتله ضرر
 معنائه لغت در بقال ضاره يضوره و بضميره ضمير او ضرر اكسائى ايندى بعض عربى ايشدم كه لا ينفعى
 ذلك ولا يضورنى دیرل الضور فحتمله و وواوك ضميلة ضرب جبنند چا غروب جبالوب فر ياد ايتك
 الضورة ضادك ضميلة شول رجلدر كه حقير اولوب كوزه خور اوله فصل الطاء الطحر طانك فتي و حانك
 سكوتله كوز چياغن اتمق بقال طحرت العين قذاها بطحر طحر اذا رمت به الطحرة طانك فتي و حانك سكوتله
 بلوت پاره سنه دیرل و خاء معجمله ابله دخی لغت در بقال مافى السماء طحرة و طحرة و بقال ماعلى السماء طحرة اى
 شى من غيم و ما بقيت على الابل طحرة اذا سقطت اوبارها و ماعلى فلان طحرة اذا كان عاريا و قد يحرك العين
 لا كان حرف الخلق و اوبار ورك جمعى دركه دوه يوكى ديك اولو و الطحور طانك فتي و حانك ضميلة چياغن
 ايجى كوز و طحور سرعت ابدنه دخی دیرل و طحور شول يايه دیرل كه اندغى اوق ارغه كيد المطحرميك كسر بله
 و طانك سكوتله و حانك فحتمله شول اوق دركه راق كيد المطحرة ميمك كسرى و فحتمله كذلك شول
 حرب دركه خلق انوكله دفع اولنه الطحير طانك فتي و حانك كسرى و مدبله عالى اولان نفس بقال طحر
 الرجل بطحير او هو مثل الزحير و زحيراء معجمله و حاء مهمله ابله فافى فافى نفس الملق الطحور و طانك فتي و حانك
 سكوتله و الطحور و بر پاره بلوت ديك اولو و ابو عمرو و ابى اوزره و اصمعى اشدى طحور و شول بلوت
 پاره لرى دركه ايجه و يوقفه اوله بقال مافى السماء طحور و و طحور و با حاء و الخاء الطحيرة طانك كسرى و حانك

طهر

طهر

طهر

طهر

طهر

سكونی و یا نك تخفیفله طهر یکی در پان معناسنه اولمه ده یا ايله و یا ايله بر معنایه در الطهره علی وزن
 اند حرجه صوبله مصلفی طولدر مقی بال طحمرت السقاء ای ملا ته و یا یی کر شاکه دخی دیرلر بقال طحمرت
 القوس ای و ترنها الطحمر یرة و الطحمر یرة طانك فخی و حانك سكونی ايله بلوت معناسنه درانی السکیت روایتی
 اوزن بقال ماعلی السماء طحمر یرة و طحمر یرة ای شی من غیم کذلک حابله و خابله لغت در الطحور و طانك فخی
 و حانك سكونیله و رانك خمیله طحور و رکی در وزن تا و معنی و طحور و بلوت پان سی دیکدر شته کم مرورایتدی
 الطحور و طانك فخیله جمعی و طحور و راجناس مختلفه دن اولان خلق و منه قولهم جانی الطحور ای اشابه بین
 الناس متفرقون و اشابه همزه نك خمیله شوبدن دراختلاط معناسنه و ابو عبیدن بوبله روایت و انشد
 که طحور و طانك و رانك خمیله شول رجلدر کفنه معمله اوله و نه غلیظ اوله الطرة طانك خمیله و رانك
 تشدید بوبله زک محاقسنر حانی کفة الثوب معناسنه و هر نسنه نك طرفه طره دیرلر بقال طرة النهر و طرة الوادی
 لشغیر و شغیر شین معجه ايله و فایله جانبه دیرلر الطر طانك خمی و رانك فخیله جمعی الاطراره همزه نك فخی
 و طانك سكونیله اطراف معناسنه در بقال اطرار البلاد لا طرافها و طره الن قلنه دخی دیرلر ناصیه معناسنه
 الطر تان کذلک طانك خمیله مرکبک اوموزنك ابکی جانبینه اولان خطلدر و ابو ذو ب ب بیان صغری نك
 اوموزنه اولان خطله دخی اطلاق اولنور دیدی و ارقه سنه اولان خطه طرة المتن دیرلر طریقه المتن
 معناسنه و بومعنایه در طرة من السحاب دبد کری طر طانك خمیله و رانك تصبایله جمیع معناسنه در الطر و
 ضمتینله اوت تمک بقال طر التبت طر و رانم الباب الاول اذ انت و طر و تاز به کدک بیغی تمک دخی دیرلر
 بقال طر شارب الغلام الطار رانك تشدید بوبله شول بیق در که هنوز بتمش اوله الطر طانك فخی و رانك کذلک
 تشدید بوبله کوندری کسکین ایتک تحدید السنان معناسنه و که اولور که طر شق و قطع معناسنه دخی
 استعمال اولنور و طر دوه فی طر دایمکه دخی دیرلر شل معناسنه بقال طررت الابل ای طر دتها و ضمتهمان
 نواحیها و یعقوب ایتدی طررت الابل دیرلر قن انوک بر جانندن یور یوب اندن صکره جانب آخر ندن یور یوسک
 تا که فی طوغر لاسن و بر کسننک الی اور لوب منقطع اولمه دخی دیرلر بقال طر ت به مثل تر ت اذا سقطت
 الاطراره همزه نك کسری و طانك سكونیله الی اور و ب دوشرمک بقال ضربه طر به ای قطعها و اندرها و اطرار
 نازنقه دخی دیرلر بقال اطر ای ادل و فی المثل اطر ای فانک ناعله ابن السکیت ایتدی بومثلک معناسی اطر ای فان
 علیک نعلین و بومثل ضرب اولنور موثنه و مذ کرده و اثین و جمعه و لفظ تانث اوزن وارد اولمشدر زرا
 بومثل اصله بر عورته خطاب اولمشدر پس انوک اوزرینه جاری اولمش فالمشدر و ابو عبید ایتدی بونك
 معناسی اربک لامر فانک قوی علیه دیکدر و ایتدی بونك اصلی بودر که بر جلاک چوبی اولان عورتی کورد بکه
 دوز یرده طواری ری ابدوب صرب یرده ترک ایدر اکا ایتدی اطر ای یعنی دره نك طررن طوت که اول دره نك
 اطرافی در زیر اسنوک یا غکده نعلینلر وارد ابو عبید ایتدی بن ظن ایدرم که نعلینله مراد یا غنک در یسی
 قالن اولسی در و اطرار بر نسنه یه قندرمغه دخی دیرلر ابو زید و ابی اوزن المطر میمک خمی و طانك کسریله
 نا محل اولان غضب در اصبی ایتدی مطر شول کسنه در که نازی اولوب کردن کش ايله بقال جاء فلان مطر ای
 مستطیلا مد لا الطر و طانك فخی و رانك کسری و مد بوبله و جیه اولان کسنه الطر طر و طانك خمیله و رانك
 مایند سكونیله ایجه و اوزن اولان کسنه بقال رجل طر طو زای دقیق طویل و طر طو عرب نقیه لندن
 رجس نقیه در که اوزن و باشی ایجه اولور الطرة طانك فخی و فانك سكونیله حجره مق و شبه معناسنه بقال
 طفر یطفر طغورا من الباب الثاني الطور و خمیله بوقر حجره مق بقال طمر الفرس و الاخیل یطمر فی طیرانه

من الباب

من الباب الاول الثاني اذ انت و طر و تاز به کدک بیغی تمک دخی دیرلر بقال طحمرت السقاء ای ملا ته و یا یی کر شاکه دخی دیرلر بقال طحمرت
 القوس ای و ترنها الطحمر یرة و الطحمر یرة طانك فخی و حانك سكونی ايله بلوت معناسنه درانی السکیت روایتی
 اوزن بقال ماعلی السماء طحمر یرة و طحمر یرة ای شی من غیم کذلک حابله و خابله لغت در الطحور و طانك فخی
 و حانك سكونیله و رانك خمیله طحور و رکی در وزن تا و معنی و طحور و بلوت پان سی دیکدر شته کم مرورایتدی
 الطحور و طانك فخیله جمعی و طحور و راجناس مختلفه دن اولان خلق و منه قولهم جانی الطحور ای اشابه بین
 الناس متفرقون و اشابه همزه نك خمیله شوبدن دراختلاط معناسنه و ابو عبیدن بوبله روایت و انشد
 که طحور و طانك و رانك خمیله شول رجلدر کفنه معمله اوله و نه غلیظ اوله الطرة طانك خمیله و رانك
 تشدید بوبله زک محاقسنر حانی کفة الثوب معناسنه و هر نسنه نك طرفه طره دیرلر بقال طرة النهر و طرة الوادی
 لشغیر و شغیر شین معجه ايله و فایله جانبه دیرلر الطر طانك خمی و رانك فخیله جمعی الاطراره همزه نك فخی
 و طانك سكونیله اطراف معناسنه در بقال اطرار البلاد لا طرافها و طره الن قلنه دخی دیرلر ناصیه معناسنه
 الطر تان کذلک طانك خمیله مرکبک اوموزنك ابکی جانبینه اولان خطلدر و ابو ذو ب ب بیان صغری نك
 اوموزنه اولان خطله دخی اطلاق اولنور دیدی و ارقه سنه اولان خطه طرة المتن دیرلر طریقه المتن
 معناسنه و بومعنایه در طرة من السحاب دبد کری طر طانك خمیله و رانك تصبایله جمیع معناسنه در الطر و
 ضمتینله اوت تمک بقال طر التبت طر و رانم الباب الاول اذ انت و طر و تاز به کدک بیغی تمک دخی دیرلر
 بقال طر شارب الغلام الطار رانك تشدید بوبله شول بیق در که هنوز بتمش اوله الطر طانك فخی و رانك کذلک
 تشدید بوبله کوندری کسکین ایتک تحدید السنان معناسنه و که اولور که طر شق و قطع معناسنه دخی
 استعمال اولنور و طر دوه فی طر دایمکه دخی دیرلر شل معناسنه بقال طررت الابل ای طر دتها و ضمتهمان
 نواحیها و یعقوب ایتدی طررت الابل دیرلر قن انوک بر جانندن یور یوب اندن صکره جانب آخر ندن یور یوسک
 تا که فی طوغر لاسن و بر کسننک الی اور لوب منقطع اولمه دخی دیرلر بقال طر ت به مثل تر ت اذا سقطت
 الاطراره همزه نك کسری و طانك سكونیله الی اور و ب دوشرمک بقال ضربه طر به ای قطعها و اندرها و اطرار
 نازنقه دخی دیرلر بقال اطر ای ادل و فی المثل اطر ای فانک ناعله ابن السکیت ایتدی بومثلک معناسی اطر ای فان
 علیک نعلین و بومثل ضرب اولنور موثنه و مذ کرده و اثین و جمعه و لفظ تانث اوزن وارد اولمشدر زرا
 بومثل اصله بر عورته خطاب اولمشدر پس انوک اوزرینه جاری اولمش فالمشدر و ابو عبید ایتدی بونك
 معناسی اربک لامر فانک قوی علیه دیکدر و ایتدی بونك اصلی بودر که بر جلاک چوبی اولان عورتی کورد بکه
 دوز یرده طواری ری ابدوب صرب یرده ترک ایدر اکا ایتدی اطر ای یعنی دره نك طررن طوت که اول دره نك
 اطرافی در زیر اسنوک یا غکده نعلینلر وارد ابو عبید ایتدی بن ظن ایدرم که نعلینله مراد یا غنک در یسی
 قالن اولسی در و اطرار بر نسنه یه قندرمغه دخی دیرلر ابو زید و ابی اوزن المطر میمک خمی و طانك کسریله
 نا محل اولان غضب در اصبی ایتدی مطر شول کسنه در که نازی اولوب کردن کش ايله بقال جاء فلان مطر ای
 مستطیلا مد لا الطر و طانك فخی و رانك کسری و مد بوبله و جیه اولان کسنه الطر طر و طانك خمیله و رانك
 مایند سكونیله ایجه و اوزن اولان کسنه بقال رجل طر طو زای دقیق طویل و طر طو عرب نقیه لندن
 رجس نقیه در که اوزن و باشی ایجه اولور الطرة طانك فخی و فانك سكونیله حجره مق و شبه معناسنه بقال
 طفر یطفر طغورا من الباب الثاني الطور و خمیله بوقر حجره مق بقال طمر الفرس و الاخیل یطمر فی طیرانه

طهر

طهر

طهر

طهر

بکسر النون واحمر ابتدی عز برك لقبته بین الظهران فی یومین دیکدر یا خود
 فی الامام دیکدر وهم ابتدی بین الظهران دخی دیرلر ابو عیداد دن روایت ایتدو کی اوزن الظهران طانک ضمیمه
 وهانک سکونیه زوالدن صکره اولان وقتدن ومنه صلاة الظهر الطهیرة طانک فخی وهانک کسری ومنه
 اوبله اسهلی یقال ایتنه حد الطهیرة وحين قام قائم الطیرة ای وقت شدتها الطهیر طانک فخی وهانک کسری
 ومنه یارد کم ایدی معین معناسنه ومنه قوله تعالی والملائكة بعد ذلك ظهیر وظهیر بوایت کریمه ده جمع
 اولادی زرافعیل وفعول کاه اولور که بونلر ده مذکروموت وثنیه وجمع برابر اولور رتبه که خدای تعالی نارسول
 رب العالمین یورمشدر وظهر قوی معناسنه ده کلور یقال بعیر ظهیر ای بین الطهارة اذ کان قویا وناقة طهیرة
 الظهیر طانک کسری وهانک سکونیه ویا ناک تشدید یله شول دوه در که احتیاج اولد قله استعمال
 اولما عیون صقلنه الطهاری طانک فخی ویا ناک تشدید یله جمعی در لا ینصرف زیر واحدنه یا نیست
 ثابتدر وظهری شول نسنه ییدخی دیرلر که فی وراء طهره ترک ایدوب اوئش اوله سن ومنه قوله تعالی
 واتخذوه وراءکم ظهیر یا الطهیرة طانک کسری وهانک سکونیه کذلک یارد کم معناسنه یقال فلان ظهیر قی علی
 هذا الامر وانا ظهیرک علی هذا الامر ای عونک الظاهر هانک کسری یله باطنک مقابل در الطهارة مؤث شول
 کوزه دیرلر که مقبله سی بیوک اوله ومقبله میلم ضمیمه وقافل سکونیه کوزک اغیله قراسنک مجموعنه دیرلر
 وظاهر زائل معناسنه ده کلور یقال هذا المرطاهر عنک عان ای زائل ومنه قولهم ظهیر فلان محاجی ادا استخف بها
 وجعلها بظهر کانه ازها ولم یلتفت اليها وجعلها ظهیرة ای خلف ظهره وظاهره دوه صواره ده
 اکادرلر که دوه بی نصف نهاده صواده کتونر الظواهر ظاهره ناک جمعی وظواهره برده بش بیاناته دخی دیرلر
 یقال حاجت ظواهر الارض اذ ایدیس بقلها یعنی بیانات قور یخه باشلسه بویه دیرلر وروایحی روایتی در
 واسمی ابتدی ظواهر اشراف ارضه دخی اطلاق اولنور وقبیله قریشه ظواهر دیرلر ظاهر مکة ده نزول
 ابتد کر یچون الطهیرة فختینله واسبابی متاع بیت معناسنه وظهره قومه وافر باید اطلاق اولنور یقال جاء
 فلان فی ظهرته ای فی قومه وناهضته وناهضه نونله وضاد معجه ایله بابا جانیدن اولان افر باید دیرلر الظهور
 فختینله کذلک ارقه افر یسنه دیرلر یقال ظهیر الرجل یظهر ظهرا من الباب الرابع اذ اشتکی ظهیره الظهیر
 طانک فخی وهانک کسری یله ارقه سی افرین کسینه الظهور وضمینله بر نسنه استکان اولم یقال ظهیر الشی ظهیرا
 من الباب الثالث اذ تبین وغلبه معناسنه ده کلور تقول ظهیرت علی الرجل اذ غلبته ورنسنه ناک اوزرینه
 چقمغه دخی دیرلر تقول ظهیرت لیت اذ غلبت الاظهار هنزه ناک کسری یله عالی قلی معناسنه تقول ظهیرت
 بفلان ای علیت ووغالب قلی معناسنه ده کلور یقال ظهیر الله تعالی علی عدوه واطهار ظهیر وقتنه داخل
 اولمغه دخی دیرلر یقال اظهرنا ای سر ثانی وقت الظهیر المظاهرة میلم ضمیمه وهانک فخیله معاوت معناسنه
 ومظاهرة بوزی استان ووزی برزه تطبیق ایتکه دخی دیرلر یقال ظاهر بین ثوبین ای طارق بینهما وطابق وزوج
 زوجة سنه ظهرا ایتکه دخی دیرلر یقال ظاهر من امرأة اذ اقال انت علی کطری قال الله تعالی والذین یظاهرون
 من نسائهم الظاهر تانک فخی وهانک ضمیمه تعاون معناسنه وظاهر ارقه افریه یورمکه دخی دیرلر یقال تظاهر
 القوم ایضاند ابر واکانه ولی کل احد ظهیره الی صاحبه الاستظهار بهمه ناک ویا ناک کسری یله استعانت
 معناسنه در یقال استظهر به ای استعان واستظهار حفظ معناسنه ده کلور یقال استظهر الشی ای حفظه وقرأه
 ظاهر الظاهر طانک ضمیمه بیلکک اور نسنه اولان استخوانک ظهیر نه یسنلین وقی یلکی در که اول بیلکک
 قصبه جانبی در الظهران طانک ضمیمه وهانک سکونیه بطنانک مقابل در و بطنانک ضمیمه بیلکک اوزون

جانبه دیرلر یقال رش سیمک بظهران ولا ترشه بطنان وظهران ظهیرک جمعی در بطنان بطنک جمعی اولم دخی
 کی وفعالک جمعی فعلان کلور عبدله عبدان کی الطهارة طانک کسری یله یوز بطنانک مقابل که بطنان استار دیک
 اولور الطهارة کذلک طانک کسری یله زوج زوجة سنه انت علی کظهر ای دیک التطهیر علی وزن التکریم والتطهیر
 فختینله وهانک ضمی وتشدید یله زوج زوجة سنه طهاریت یقال یظهر من امرأة وظهر من امرأة تطهیرا
 المظهر میلم ضمی وهانک فخی وتشدید یله ارقه سی قوی اولان کسینه شدیدی الطهیر معناسنه المظهر میلم ضمی وهانک
 کسری وتشدید یله جالیدن بر کسینه ناک اسیدر ورومطهر اوبله وقتنه ایش ایشلینه دخی دیرلر اصمعی روایتنه
 یقال انا فلان مظهر ای فی وقت الطهیرة اصمعی ابتدی بر کسینه یظهر دیوادو یرد کری بوسیدندر ابو عید
 ابتدی اصمعیدن غیر انا فلان مظهر اوبت قشلدر هانک تخفیف یله وجه دخی تخفیف ایله اولم قدر
 دبدی فصل اله العبرة عینک کسری ویا ناک سکونیه اسمدرا اعتباردن وعبرة یکش سنه لره اعتبار ایتک
 الاعتبار اوکت الموق وانقال ایتک یقال اعتبار فلان ای تعظ واعتبر الرجل ای انتقل العبرة عینک فخیله
 بر کسینه کوز یا شن دو ککدر تقول عبر الرجل یعبر عن من الباب الرابع العابر کوز یا شن دو کن کسینه مذکره
 وموتنه اطلاق اولنور وکه اولور کد کوز ده دخی اسناد اولنوب عبرت عینه دیرلر وعبار یچینه دخی دیرلر یقال
 رجل عاب سبیل ای مار طریق الاستعبار هنزه ناک ویا ناک کسری یله کوز یا شن دو کک یقال استعبرت عینه
 اذ ادمت العبران عینک فخی ویا ناک سکونیه کوز یا شن دو کن کسینه باکی معناسنه العبر فختینله کوز ده اولان
 حرارت در که اکاغلق ترتب اولور العبر عینک ضمی ویا ناک سکونیه یعناه یقال لاه العبر والعبرو رای فلان
 عبر عینه وعبیر جانب معناسنه ده کلور یقال هذا عبر النهر ای شطه وجانبه وخصوصه دولم اوزن اولمغه
 دخی دیرلر یقال جل عبر اسفار وجمال عبر اسفار وناقة عبر اسفار یسنوی فیه الواحد والجمع واثبت مثل
 العاک ای لایزال یسافر علیها وکذلک عبر اسفار بالکسر وعبیر کذلک ضمیمه کثر معناسنه کلور ابو عید اصمعیدن
 روایت ابتدی اوزن العبر عینک ضمی ویا ناک سکونی ویا ناک تشدید یله شول سدر اغاجی در که نکر کارلر نه
 بتوب انه بویوب بویلنور العبر عینک کسری ویا ناک سکونی ویا ناک تشدید یله والعبر ای عینک کذلک
 کسری ویا ناک سکونیه ویا ناک نوندن صکره تشدید یله طافه سنک لغنی در العبر عینک فخی ویا ناک
 ضمیمه شعرین دیکله معروف یلدر کبری که اول جوزانک خلقتنه در اکعبور دبدیلر ز راجر ده یعنی که کشاندن
 مره ابد المعبور میلم کسری وعینک سکونیه شول نسنه در که انوک اوزرندن کجاور کرک قنطره اولسون
 کرک کی اولسون قن کیلمری بر ریشه بغلیوب کویری یسلر ابو عید ابتدی معبر شول مرکب در که انوک اوزرندن
 عبور اولنور یعنی طاشله انجندن ترکیب اولنندر العبور وضمینله والعبر عینک فخی ویا ناک سکونیه یکم کرک
 صودن یکم اولسون کرک غیر بدن اولسون اصمعی ابتدی عبرت الکاب عبره عبر ایدرلر قن سن فی کند ونفسکه
 تفکر ایدوب رفع صوت ایتسک العبارة عینک کسری یله دوش یورمق تعبیر معناسنه تقول عبرت لرویا
 اعبرها عبارة اذ افسر نه قال الله تعالی ان کنتم للزویا تعبیرون فعل بالذات متعدی ایکن لامله استعمال اولندی
 تقویت عمل یچون تنه کن کنتم للمال جامعا دیرلر العبارة بانک کسری یله استعمالی جائز اولن لغت یقال لغة عبارة ای
 جائزة الاستعمال الاعبار هنزه ناک کسری یله قیونی بریل ترک ایدوب قرقاق یقال عبرت الغم اذ ترکها اما
 لا تجزها المعبرة میلم ضمی ویا ناک فخیله قرقاق قیونی بون یقال عبرت الشاة فیه معبرة ومعبر سنت اولنایین
 اوغلان دخی دیر یقال غلام معبر اذ لم یختم وجازیه معبرة اذ لم یخفض وخفض خاء معجه وضاد معجه ایله

عبر

ابله نسا طائفه سن سنت است بکند و بلی قرقابوب یلکی و افراولان اوقه دخی دیرلر بقال سیم معبرای موفر
 الریش التبعیر علی وزن التکریم دوش بور مق تقوله عبدة الر و بتعبیر اذ افسر نها و برکسند دن خبر و بر مکه دخی
 دیرلر تقوله عبرت عن فلان اذ نکلمت عنه و يقال اللسان یعبر عما فی الضمیر ای یخبر عنه و تعبیر بر مقدار الخیالی
 اثر و اثره کور دکن نصیحه بره جمع ایدوب وزن بیکه دخی دیرلر الاستعبار همزه نك و تانك کسر به برکسند دوشی
 تقیر ایدوب تعبیرین طلب ایتک يقال استعبرت فلاناً و یا ای قصصتها علیه ليعبرها العبر عینک فحی
 و تانك کسری و مد به برجه اجزاد رکع غفرانه جمع ایدرلر اصعیدن بویلر وایت و لندی و ابو عبید ایتدی عبیر
 عند العرب بالکثر زعفرانه اطلاق اولنوز و فی الحدیث ان یخبر احدکم ان یخبر قومین ثم یطعنهما بعبیر او زعفران
 و بوحیدت شریقه دلالت و اردر یالکر زعفرانه عبیر اطلاق اولنوز غنه و قوم تانك ضمیمه یض معناسند در
 العیون ان عینک فحی و تانك و تانك کذلک فحیله و ما یبند و اوک سکونیه بر خوب رایحه لو او تانك استمیر
 و بونده دورث لغت و اردر بری ذکر اولنوز و بری دخی عبور ان در عینک و تانك فحیله و تانك ضمیمه و بری دخی
 عبیر اندر عینک فحی و تانك کسری و مد یله و تانك دخی فحیله و بری دخی عبیر ان در تانك ضمیمه العیسور
 عینک ضمی و تانك سکونی و سببک دخی ضمیمه و مد یله شول ناقه در که سریع اوله العبقر عینک و قافک فحی
 و ما یبند و تانك سکونیه بری در که عرب طائفه سیانی موضع حن در دیوزم ایدرلر اکباء هر نسند که انوک
 خدقتند و صنعتند یا خود قوتند نجب و لسه اکانسبت ایدرلر العبقری عینک فحی و تانك سکونی و اخرند یانک
 تشدید یله مصنع نسند بونده واحدله جمع بر ابر اولور العبقریه مؤنث بقال ثیاب عبقریه و فی الحدیث نه کان
 بسجد علی عبقری یعنی شول بساط او زن سجده ایدر دی که انده الوان مختلفه و نقوش متنوعه و ایدر ی و بقال
 هذا ظم عبقری ای عجیب و قوی معناسند ده کلور بقال هذا عبقری قوم للرجل القوی و فی الحدیث فلم ار عبقر یا
 یقری فریه پس خدای تعالی طائفه عرب بخطاب ایدوب ایتدی عبقری حسان بعضلر عباقری قراءت
 ایتدی کند ی قتلند متعارف اولان لغتله و لکن بوخطا در زیر منسوب نسبتی او زن جمع اولنوز العبقره
 عینک فحی و تانك سکونیه د حرجه و زنی او زن یلدن مقی بقال عبقر السراب اذ انلا لا و سراب سین مهمله
 ابله شول نسند در که اسی هواده بریلر ده صوبکی کورینور العبقر فحیله و قافک ضمیمه و رانک تشدید یله
 اصلی عبقر در بعض اشعار ده ضرورت وزن ایچون یا بحر یك اولنوز لازم کلد که قاف مضموم قلندی تا که مثلی
 کلین بنا او زن اولیه پس الحاق اولندی شول بنایه که مثله وارد اولمشدر که اول عربلر کاردن عبقر دبد کار بدر
 و حبقر دخی روایت اولنوز کویا که بونلر اصلند ایکی کله ایدی برکله قلندی زیر الوعوم و بن العلاء ایدر من عب قر
 روایت قلور که عب شول صغوق قدر که حب غامله نازل اولور یعنی طلوا یله نازل اولور پس عین حادین مبدل
 اولور و قرقافک ضمیمه صغوق معناسند در بدکی العبهر عینک فحی و تانك سکونیه جعفر و زنی او زن در یسنه
 طلوا اولان کسند بقال رجل عبهر ای ممتلی الجسم و امرأه عبهر و عبهره و یا یك قبضه سی طلوا اولغده دخی دیرلر بقال
 قوس عبهری اذ کان ممتلی الجسم و عجم عین مهمله ابله و سین مهمله ایله یا ی قبضه سنه دیرلر العتره عینک
 کسری و تانك سکونیه اصل معناسند در و فی المثل عادت لغتله الملبس و ملبس سین مهمله ابله بر جاری نك استمیر
 و بومثل ضرب اولنوز شول کسند حقد که ترک اندکی خلقه عودت ایلله و عتر کذلک بر او ندر که انوکله دوا
 اولنوز مرز بخوش کی و مرز بخوش بر خوب و ندر بعضیلر چیکدم چیککی در دیشلر و فی الحدیث لا باس للمجرم
 ان یبتد او یبالسنا و العتر و ابو عبید ایتدی عتر کوجک اغچلر در و عتر شول قیون دخی دیرلر که طایفه عربندن
 مشرک اولان کسند لر جب ایلد فی الهمالی ایچون بوغاز لر العتره بمعناه مثل ذبح و یحی بقال عتر الرجل یعتر عتر

عبور

عبیر

عبقر

عبهر

عتر

بالفتح

بالفتح من الباب الثانی اذ اذبح العتره و يقال هذه ايام ترحیب و تعتر یعنی رجب ایلد قریان ایتک زمانیدر العتره
 عینک کسری و تانك سکونیه عترک واحدی و عتره شول قلا دیده دیرلر که مسکله و خوب رایحه لو نسند لرله
 یوغر لر و عتره نسند و یقین خصیه و قومه دخی اطلاق اولنوز بقال هم عتره الرجل ای نسند و رهطه الادنون
 و عتره دیشک کسکند دخی دیرلر ونسج جوهر یله که عتره الانسانکه واقع اولمشدر ظاهر بودر که ضعیف
 کتابدر عتره الانسان کر کدر سبک تقدیم یله و عتره بل دمور بیک و زر بنه قود قلی رقری اغاجه دیرلر که بیاله
 یقازن کسند انوک او زر بنه یاغن بصمغه قور العتر عینک فحی و تانك سکونیه رجب ایلد قریان کسک ته کم مرو
 ایتدی و عتر کوندر در ترمکه دخی دیرلر بقال عتر الریح یعتر عتر من الباب الثانی ایضا اذ اضطرب و اهتز العتران
 فحیله کذلک کوندر در ترمک معناسند بقال عتر الریح عترنا العتره عینک فحی و تانك سکونیه طابنق زلت
 معناسند العثار عینک کسر به کذلک طابنق معناسند بقال عتر فی ثوب یعتر دثار و ات سور چمکه دخی دیرلر
 بقال عتر بفرسه فسقط یعنی اتی سور چدی و اول دخی یقلدی العتر عینک فحی و تانك سکونیه هر نسند ی
 طویق و تانك العثور ضمیمه بمعناه بقال عتر عثور ای طلع علیه الاعثار همزه نك کسر به و عینک
 سکونیه بلدر مک مطلع قلق معناسند بقال عتره علیه غیره و منه قوله تعالی و کذلک اعثرنا علیهم العثر فحیله
 و تانك ضمی و تشدید یله دل سو بلر کن صر مشوب صریق بقال تعثر لسانه اذ انغم العاثر و علی وزن الکافور
 شول چقور در که ارسلان و سار جانور صید ای تمکچون قاز لر و قجن برکسند برور طید دوشسه وقع
 فی عاثر شرد بر و عافور شره دیرلر فایله یالغت مستقله اوله یا خود لثغه اوله یعنی بعض لسانه نکست اولماغن
 اوله و اصبعی ایتدی لقیمت منه عاثر ایدرلر لقیمت منه شده دیک محلند و وقع القوم فی عاثر شرد برلر فی شده
 دیک محلند العثر عینک کسری و تانك سکونی و یا تانك فحیله توز غبار معناسند و عثردن عینک فحیله زیر کلام
 عرب یله فعیل و زنی یوقدر ضیهدن غیری و ضیهد مصنوع در لغت اصلیه دکلدر و معناسی شدید و صلب
 دیکدر العثر عینک فحی و تانك سکونی و تانك فحیله غیب و زنی او زن ارم معناسند در بقال مار ایت لهم اثر
 و لا عثر عینک فحی و تانك سکونیه یکن و لا یکن بر شهرک ایدر عتر عینک فحی و تانك تشدید یله و فحیله بر
 موضعک استمیر العثری فحیله و اخرند یانک تشدید یله شول اکن در که انی یغور و صوبندن غیری نسند
 صور من العثره عینک ضمی و حیمک سکونیه شول دو کو مدر که ایچمه یا خود جسدده اولان عروق اولور عثره کذلک
 عینک ضمی و حیمک سکونیه ر جالدر برکسند نك ایدر و کعب عثره صحابدن در رضی الله تعالی عنهم العثره عینک
 کسری و حیمک سکونیه بر جنس دولمند یکدر بقال فلان حسن العثره فحیله جمعه و ارتفاعه دیرلر الاعجر
 همزه نك و حیمک فحیله قرنی بیوک کسند بقال رجل اعجری بین العثره عظیم البطن و کبسه طلوا اولغده دخی دیرلر
 بقال هبیا ن اعجری ممتلی و فرموده معناسند دخی کلور بقال فحل اعجری فحل العثر فحیله انلنوب سزا اولغده دیرلر
 بقال اعجر الرجل یعجر عجر من الباب الرابع ای غلط و من العثر عینک فحی و حیمک کسر به و العثر عینک فحی و حیمک ضمیمه
 قالن ایتک معناسند در بقال و طیف عجر و عجر یکسر الجیم و ضمها ای غلیظ التجر فحیله و حیمک ضمی و تشدید یله
 قازن بیوک اولیق العجر میلک کسر به و حیمک فحیله شول نسند در که نسا طائفه سی یا حشر بنه بقال منديل
 معناسند الاعجار همزه نك و تانك کسر به عوره باشن یغلق و اعتجار باشه دولمند صارتغه دخی دیرلر العجر عینک
 فحی و حیمک سکونیه ات قویغن کیو سنه او زتمق سکر در کن اند نصیره سر عتله سکر تمکه اطلاق اولندی بقال
 من الفرس یعجر عجر اذا مر مراسر یعوا عجر قلی بغلغه دخی دیرلر بقال عجر علیه بالسفای شد علیه و بون برککه دخی
 دیرلر بقال عجر عنقه یعجرها عجر من الباب الثانی ای ثناها العجران فحیله دوه یینوب بر جابه توجه ایتک استد که

عثر

عجر

عجز

عذر

دوه كندی او كورلری جانبته چكنوب رجوع آیمك یقال عجز به بعیره عجزا كانه اراد ان یركب به و حوا فرج به
 قبل الافه و اهله مثل عكره و الاف هیزمك ضمی و لامك تشدید بدله ما لوفلر معناسنه در العجزة عینك
 و حیمك فحی و مایندنه نونك سكونیله طوداغی او زدوب دورمك یقال عجز الرجل اذا مد شفیه و قامهما
 و دیشلدر كه عجزه طوطقه استعمال اولنورننه كم زنجیره زاء معجه و تون و حیمله یرمقه استعمال اولنور
 العجز عینك فحی و حیمك كسری و مدیده عورنله جماعه قدرتی اولین كسنه و زالی معجه ابله دخی افت در العجورة
 عینك ضمی و نونك سكونیله و حیمك كذلک ضمی و مدیده سبشه قانی غلاف قارون معناسنه الاعتذار هیزمك
 و تانك كسریله كاهدن عذر دېلك و اعتذر رجل الى ابرهیم النخعي فقال له قد عذرتك غیر معتذر ان المعاذیر
 یشوبها الكذب یعنی ركسنه ابرهیم نخعی رضی الله عنه اعتذرا یتدكاه بزسی بغیر اعتذار معذور طو ترز زیا
 اعتذار كذب بدن خالی اولماز دېدی و اعتذار عذر مقبول و لغه دخی دیرلر یقال اعتذرا ی صار ذاعتذارا
 دار عجز و لغه ده دیرلر دروس معناسنه و بكر ك بكارتن زاله ایتكه دخی دیرلر اقتضا ض معناسنه العذر عینك
 فحی و ذالك كسری و مدیده عذر قبول بدن كسنه و منه قولهم عذرك من فلان ای هلم من بعدك منه بل یلومه
 و لا یلومك یعنی شول كسنه ی و ار كه خصمی لوم ایدوب سنی معذور طو ته و عذیر شول حالته دیرلر كه كشی اف
 طلب ایدر عذرو بهانه اید نمكچون العذرة عینك ضمی و ذالك سكونیله بوغازاغریسی در كه قاندر اولور و اول
 قان جمع اولان یوه دخی عذر دیرلر كه اول دلچك دېدكری عضوه قریب اولان یردو عذر شول قالدركه
 اذك امور زنه بتر مشوبله كه اته بنن كسنه كا یا پشردخی بنر و صاحب صراح بوم مقامه عذر موی پشانی اسب
 دېد كی سهو در زیر اجوه ری ماعلی المنسج من الشعر دیشدر منسج خود او موزد زالن دكلدر العذر عینك
 ضمی و ذالك فحیمله جمعی و اصمعی ابتدی عذر یریلوك صاحبه دیرلر و عذر ینده برقیله ادی درو عذر شول اوفق
 بلندلر در كه كهكشانك و اخرننه اولور كه اول بش بلندلر درو عذر بكارته دخی دیرلر العذر عینك فحی و ذالك
 سكونیله و الفك مدیده بكر اولان قزه دیرلر العذاری عینك فحی و الفك قصر بله و العذرات و ات كذلک عینك فحی
 و ذالك سكونیله جمعی نته كم محاری ده ذكر اولندی ابو عذر عینك ضمی و ذالك سكونیله بكر بكارتن زابل قلن
 كسنه یقال فلان ابو عذرها اذا كان هو الذي اقترعها و اقتضها و اقترعها فائله و عین مهمله ابله و اقتضا ض قافله
 و ضاد معجه ابله فزلق الموقر دخی عذر بمعناه یقال مانت بذی عذر هذا الكلام ای است باول من اقتضه العذرة
 عینك فحی و ذالك كسری بله او او كی فناء دار معناسنه و فناء دار عذر دېدكری ینه باعث بودركه كثر یا عذر بی یعنی
 نجاسنی انه القابدر العذر عینك ضمی و ذالك سكونیله و العذر ضمتبئله معذور طو تون یقال عذرتة فیما صنع
 اعذر عذرا و عذرا من الباب الثاني و عذرك جمعی دخی ككولور و عذیر شول حالته دیرلر كه ككوله عذر و بهانه
 اولو عسی مراد اولورننه كم مرور ایتدی المعذرة میك فحی و عینك سكونیله و ذالك كسری بله اسم در عذر
 معناسنه و العذری عینك ضمی و ذالك سكونی و الفك قصر بله كذلک اسمدر معذرت معناسنه العذرة
 كذلک عینك كسری و ذالك سكونیله یومعنا ی در ركب و جلسته كی المعاذیر میك فحی و ذالك كسری و مدیده
 معذرتك جمعی قال مجاهد فی قوله تعالى بل الانسان على نفسه بصيرة و لوالقی معاذیر ای و لو جادل عنها یعنی
 و لو جادل فی حق نفسه العذر عینك كسریله طوارك یوزنه اولان یولار باشلی و رجاله دخی عذر
 شول قله دیرلر كه عذر از موضعنه بتر یعنی یوزك كارننه بتر و عذر شول داغه دیرلر كه طوارك یوزنه یولار
 باشلی طو ردخی رده اوله و فساد و ضلالت از غن اولان كسنه یه خلع عذر دیرلر و عذارین كه صیغه
 تشیه اوزره ذی الرمة نك قولنده واقع اولمشدر ابی طاغدن عبارت در كه اوزون طاغلر درو و بعضلر

طریقلردن

طریقلردن عبارت در دیش العذر عینك فحی و ذالك سكونیله طواره یولار و رومق یقال عذرت الفرس
 بالعدار عذر و اعذر من الباب الاول و الثاني اذا شدت عذر و عذر سنت ایتكه دخی دیرلر یقال عذر الغلام اذا
 ختنه و ابو عبید ایتدی و غلانه و قزده استعمال اولنور یقال عذرت الغلام و الجارية اعذرهما عذرا من الباب
 الثاني اذا ختنتهما و اما جارية ده خفض استعمالی كثر در خاء معجه و ضاد معجه ابله یقال خفضت الجارية و عذر
 بوغازاغریسن دیرمكه دخی دیرلر یقال عذر الله فعذر ای حاج بوجع الخلق من الدم و بو عذر نندن مأخوذ در
 عینك فحیله و عذر عیب جوق و لغه دخی دیرلر یقال عذر فلان ای كثر عیوب الاعذار هیزمك كسریله بمعناه
 یقال عذرت و اعذار سنت ایتكه دخی دیرلر یقال عذرت الغلام و الجارية و الا كثر خفضت الجارية علی مامر و اعذار
 صاحب عیب و لغه دخی دیرلر و فی الحدیث لن یهلك الناس حتی یعذروا من انفسهم ای كثر ذنوبهم و عیوبهم
 و ابو عبید ایتدی عذر عذر دیر یعنی انظر عقوبة مستحق اولورلر بر مرئیه ده كه انظر عقاب بدن معذور اولور
 و اعذارا ثرجر احتله ترك ایتكه ده دیرلر یقال عذر ای ترك عذر راویر خصوصه جد و اهتنام ایتكه دخی دیرلر
 یقال عذرتی الامر ای بالغ فیه و هلاكه قریب و لغه ده دیرلر یقال ضرب فلان فاعذر ای اشرف علی الهلاك و اعذار
 مهملات جوق و لغه دخی دیرلر یقال عذرت الداری كثر فیه العذرة و صاحب عذر و لغه ده دیرلر یقال عذر
 الرجل اذا صار عذرا فی المثل اعذر من انذر و اعذار عذر قبول ایتكه ده دیرلر و اعذار سنت و كتنه اولان طعامه
 دخی دیرلر التعذیر علی وزن التكریم بر خصوصه تقصیر ایتك و نجاسته بولشدر مغه دخی دیرلر یقال عذر
 تعذیر ای لطفه بالعذرة و عذرا ایتكه دخی دیرلر قال الله تعالى و المعذرون من الاعراب تشدید بیده و تخفیف بیده
 قراءت اولشدر و اما تشدید بیده اولان كاه اولور كه عذر نه محق اولور و كاه اولور غیر محق اولور محق اولو یحق معتذر
 معناسنه اولور تا ذاله قلب اولنوب داغام اولند قه حركتی ما قبلنه و یرمكه لته كم یخصم و نه اولشدر خاتك
 فحیمله و عینك كسری دخی جائز در اجتماع ساكنین دن او ترو ضمی دخی جائز در میه تابع قلوبین و اما محق اولما محق
 معذور اولور مفعول و زنی وزن زیا مرض و مقصر در اعتذاری بغیر عذر اولما غین و بن عباس رضی الله عنها و جاء
 المعذرون قراءت ایدردی تخفیف بیده و ایدردی والله هكذا الت العذر دن و هم ایدردی لعن الله المعذرين كویا
 كه معذر تشدید بیده لعله عذر ظاهر ایدندر دیرلر و طو ان داغ او روب علامت قلمغه دخی دیرلر یقال عذرا عین
 بعیرك ای سمه بغیر سمه بعیری لنتعارف ایلنا العاذر ذالك كسری بله یان اثری در اثر الجرح معناسنه و عاذرا سخاصه
 طمرینه دخی دیرلر عرق الاستخاصه دېدكری كی عادل معناسنه ده دیرلر یا لغت یا لثغه اوله یعنی افت لسان اوله
 العذرة كذلک اثر جرح درو سنت و كتنه بشن طعامه دخی دیرلر العاذر علی وزن الكافور شر معناسنه در كه خیرك
 مقابلیدر اسمعی رواینده یقال لقیتمه عاذرا ای مشرا و بو عاذر نه لغتدیر یا عود لثقتدیر یعنی افت لساندر
 و عاذر و داغه دخی دیرلر خط كه كی طو ان او رولر العواذیر عینك فحی و ذالك كسری یمدیده جمعی التعذر فحیمله و ذالك
 ضمی و تشدید بیده بر سنه مشكل و لمق یقال تعذر عیله الامر اذا تعسر و تعذر مهملات بولشمغه ده دیرلر عذرت دن
 مشتق اولما غله یقال تعذر یعنی نلطح و تعذر اعتذار ایتكه ده دیرلر یقال تعذر بمعنا اعتذر و احتج لنفسه و رسم
 یقلوب مندرس اولمغه دخی دیرلر یقال تعذر الرسم ای درس المعذر میك ضمی و ذالك كسری
 و تخفیف بیده شول كسنه در كه انوك عذری اوله و بو معیندن ابن عباس و جاء المعذرون قراءت
 ابتدی ذالك كسری و تخفیف بیده و مشدده اولان وجه ثانی بیان اولندی كه اول معذر معتذر
 معناسنه اولمقدیر اصلنده معتذر اولما غله المعذر میك ضمی و ذالك فحی و تشدید بیده یولاری
 كه طوارك یوزنك ابی جانبته ذر العذر و فحیمله و واوك ضمی و تشدید بیده یرمكه خولی كسنه

الحی امر یوسفیه والی امر یوسفیه معنایه جل ایلر معقول لفظن دخی تا ویل ایلدوب مایعقل فیه معنایه
جل ایلدوب یعنی مایعقل فیه معنایه العسری عینک ضمی و سبک سکونی والفک قصر بله سیر انک مقابلی در که
سری اسانلق دیک اولور اگر چه ارباب نفسیرک کلامندن بتادر ایدن بودر که سری اسان معنایه اوله
نته کم فسنیسره للیسری نفسیرنه اشارت ایشلر در العسرة فحقیقه شولاق بلکلر در که قنادک ایلر وسند
اولور العسیره عینک فحقی و سبک کسری و مدبله شول ناقه در که بل کچه یوکلواولیه العسیر عینک فحقی و سبک
کسر بله شول ناقه در که باش بلیه الاغسار همزه نک کسری و عینک سکونیه باش بلین ناقه یه نیک نقول
اغسارها اذار کتھا قبل ان تراض واعسار رکشی اوغلتک مالندن المعهده دیرلر اوغلی انوک مال الدوغن کریمه
کوررکن بقال اغسار الرجل من مال وله اذا اخذ من ماله وهو كان العوسر انیه عینک فحقی وواوک سکونی و سبک
کذلک فحقیله ویا ناک تشدد بله شول ناقه در که باش اوکر فدن بنامش اوله بقال ناقه عوسر انیه و جل عوسرانی
اذا رکب قبل ان يراض العسيرة عینک کسر بله صرلان دبدکاری جانورک یاوریسی در که قورددن حاصل اوله
یونله مذکر و مؤنث برابر در العسیر عینک فحقی ویا ناک سکونیه و سبک فحقیله و حیث ضمی و مدبله شول ناقه در
که رک اوله العسکر جعفر و زنی اوزن لشکر معنایه در العسکران کذلک عینک فحقیله عرفه ایله منی دبدکاری
معروف موضع در کلام جوهر بله عرفه واقع اولمشدر و لکن عرفه طلاق مرعی شخص کلدر کلام موله
شبهدر رتبه کم کلمه کر کدر العسکره علی وزن الدرجه شددت معنایه دره لشکر یسماق معنایه دخی کاور
بقال عسکر الرجل المعسکر میمک ضمی و کافک کسر بله عسکر یساین کسنه المعسکر میمک ضمی و کافک فحقیله عسکر
یسماحق بر بومقامه صاحب صراحک العسکره لشکری شدن مرد دبدکی سهودر زرا عسکره عسکر
یسماق در عسکر طایفه سندن اولمق کلدر و بومعانی صاحب مصادرك العسکره لشکر ساختن دبدکی
کلامی تا پیدا بدر العسرة عینک فحقی و سبک سکونیه اعداددن اون عدد معنایه موضوع در بقال عشرة
رجال وعشرة نسوة عکس تا ثلث اوزن وین السکیت ایتدی عرب طایفه سندن بعض کسنه عینی ساکن قلوب
احد عشر در تسعة عشر کله سنه دیک اثنی عشر دن ماعداسنده زرا عین اثنی عشره ساکن اولماز الفک یا خود
یا ناک سکونندن اوترو و اخفش ایتدی عینک تسکینی اسماء طول و کثرت حرکات اولد غنه بناء دره و کذلک
دبلر سک احدی عشرة امرأة دیر سن شبنک کسر بله و دبلر سک شینی ساکن قیلر سن تسع عشرة کله سنه
وارنجه کسر اهل نجدک و تسکین اهل حجاز کدر امام ذکر ایچون همین احد عشر دیر سن شبنک فحقیله غیر یسی
جایز کلدر العشرین عینک کسری و سبک سکونیه اسم مفرد در بکرمی عدد ایچون موضوع در عشرة
کله سنک جمعی کلدر زرا جمع اولد غنه دلیل یوقدر فچن عشرون کله سن مضایف ایشک عشرک و عشری
دیر سن وای یاه قلب ایتکله ماعدندن یا اولد و قندن اوترو العشر عینک ضمی و سبک سکونیه عشره ناک
اجزاسندن بر جزئی در عشر کذلک ضمله مالک عشرن المعهده دخی دیرلر نقول عشرت القوم اعشرهم عشرا
من الباب الاول اذا اخذت عشر اموالهم و یونقر یدن ظاهر اولور که صاحب صراحک عشر بالغ مصدر منه ده بک
کرفتن دبدکی جوهر بنک کلامنه مخالف اولور العشر عینک فحقی و سبک کسری و مدبله بعناه الا عشره
همزه ناک فحقی و عینک سکونی و سبک کسر بله عشریک جمعی نصایله انه اکی فی الحدیث تسعة اعشره الرزق
فی التجارة یعنی رزقک طقوز بلوکی تجارتی در المعشار میمک کسری و عینک سکونیه کذلک عشر معنایه در
عشر دن غیر یرده استعمال و ثانی العشر عشر الحی کسنه عشرت القوم دن مأخوذ در و عشار و تحیه دخی دیرلر
العشار عینک فحقی و سبک تشدد بله کذلک عشر الی کسنه عاشر معنایه العشر عینک فحقی و سبک
سکونیه بر جماعتک ایچنده اونقی کسنه اولمق بقال عشرت القوم اعشرهم عشر من الباب الثاني اذا صرت اعشرهم

عسیر

عسیر

عسکر

عشر

العشر عینک کسری و سبک سکونیه دوه بی اکی صوار مغک مدتی که سکر کون اولور اونقی کونله صوار لور و هر
صو سزای کونلرند واقع اولان کسر له در ربع کی و خمس کی و عشر دن صکره صو سزایچون اسم استماع اولما مشدر
الاکبر منی کونله که بکر منی کونله صویه کلد که ظموا عشران دیرلر عینک کسر بله کاون سکر کون اولور و فچنکه
بکرمی کونی تجاوز قیلله انو کچون مخصوص نسیمه یوقدر لکن اول مقوله اولانله جوازی دیرلر حیمه و زاء معجه ایله
و همزه ایلله الا عشر همزه ناک کسر بله و عینک سکونیه بر کسنه ناک دوه سزای کونله بر صو ایچر اولمق بقال اعشر
الرجل اذا وردت ابله عشرا واعشارا ون اولمغه دخی دیرلر بقال اعشر القوم اذا صاروا عشرة العواشر عینک فحقی
و سبک کسر بله شول دوه در که اون کونله بر صویه واررلر المعاشرة میمک ضمی و سبک فحقیله مخالطه در یعنی
ایکی کسنه بر بر بله قارشوب محبت ایتک در التعاشر شبنک ضمیمه کذلک مخالطه معنایه العسرة عینک
کسری و سبک سکونیه اسم در اختلاط معنایه العسرة عینک ضمی و سبک فحقیله بر دیکلوا و یچدر که انوک
صمغی واردر و انوک قتاد اغاچی کی عشی متفح در قتاد چشندن اولان انتفاخ کی العشر عینک ضمی و سبک فحقیله
والعشرات عینک کذلک ضمی و سبک فحقیله یونلرک ایلکیسی دخی جعذر ذکر اولنان اغاچلر معنایه و عشرایک
کچه لرندن اوچ کچه سنه اطلاق اولنور که انلر تسعدن صکره واقع اولان کچه لر دز و ابو عبیده تسعی و عشری
ابطال ایلدوب کلام عربی و قوعنه انکار ایتدی الا بر قاج کله ناک قوعنه قایل اولد بکه محندن بیان اولمشدر در
ابو عبیده ابو عبیده دن بوجه اوزن روایت ایتمشدر یوم عاشوراء اخرنده الفک مدبله و یوم العشوراء عینک
فحقی و سبک ضمی و الفک مدبله کذلک محرم اینک اونقی کونی المعاشرة میمک فحقی و سبک کسر بله بر جمعه جماعت المعشر
میمک و سبک فحقیله معاشرک واحدی العشر عینک فحقی و سبک کسری و مدبله قبیلله معنایه در و عشریه
معاشره دخی دیرلر هم محبت معنایه بوسیدن عشیر زوج معنایه کلوزو فی الحدیث انکن نکثرن اللعن
ونکفرن العشر یعنی الزوج لانه یعاشرها و تعاشره وقال الله تعالى لبئس المولى ولبئس العشير سعد العشریه
بر قبیلله با یاسی در فچن جانبندن که اول سعد بن مذحج دره شار عینک ضمیمه عشره کله سندن معدول در بقال
جاء القوم عشرا عشرا ی عشرة عشرة ابو عبید ایتدی احاد و ثناء و ثلاث و رباعدن اکثری معبوع اولما مشدر
الا کیت نام شاعرک شعر ند کلشدر العشاری عینک ضمی ویا ناک تشدد بله شول نسنه در که اوزنی اون ارشون
اوله العشار عینک کسر بله جمعی دراون ایلق خلی اولان دوه معنایه که انلر دن بونقد رجه مخاض اسمی زایل
اولور و انلر دن عشار اسمی زایل اولماز تا ولدن وضع اید نجیه دیک و وضع اند کدن صکره دخی عشار دیرلر العشار
عینک ضمی و سبک فحقیله و الفک مدبله عشارک واحدی اوزرندن اون ای کچن یو کلی دوه معنایه بوعشار
کذلک عینک ضمی و سبک فحقیله بی فزان دن بر قومک اسمی در العشر او ان عشره ناک تنیه سی العشر او ات جمعی
بقال ناقتان عشر او ان ونوق عشر او ات همزه ثانی و او قلب ایتکله التعشیر علی وزن التکریم ناقه عشر
اولمق یعنی اون ایلق یوکلوا و بقال عشرت الناقة تعشیرا ای صارت عشره و محفف شریفه عشر یاز مق
و تعشیر حمارک بر دمه اون کره چاغر مسی در الا عشار همزه ناک فحقی و عینک سکونیه نصیبیلر معنایه در بقال
اعشار الحزور لا ضیلله ویا ناکش جو ملکه دخی دیرلر بقال رمة اعشار اذا انکسرت قطعا و رمة باء موحده ناک
ضمی و راء موهله ناک سکونیه چو ملکه دیرلر و بقال قلب اعشار یعنی پان قلب و قلب قافک فحقیله یورک
دبدکاری عضو و ضمیمه ییلرک معنایه در یونلر جمع صیغه سی اوزن کلدی اجز اعتبار بله نته کم رخ اقتصاد
دیرلر یان لیش کونندن واعشار قوش قنادک مقدم اولان بلکلر نته دخی دیرلر عشار ناک کسر بله بر موضعک
امیدر العشر و فحقیله و نونک سکونیه حکم شددت معنایه العشره مؤنثی العصر عینک فحقی و صادق

عشر

عشر

سكونيله زمان دهر معنا سنه و بونه ابي لغت دخی واردر بری عصر عینک ضمی و صادق سکونيله و بری دخی
 عصر ضمتبيله عصر له عصر کی العصور ضمتبيله عصر ک جمع العصر ان کچه ايله کوندز معنا سنه کلور و اول نهار له
 اخر نهار معنا سنه دخی کلور بقال جاء فلان عصر ای بطیا کسانیدن ابو عید بوجه اوزن روابت ایتشد
 عصر بطی معنا سنه دخی کلور بقال عصر العنب من الباب الثاني قال الله تعالى فيه يغاث الناس وفيه يعصرون قال
 وعصر صمغه دخی دیرل بقال عصر العنب من الباب الثاني قال الله تعالى فيه يغاث الناس وفيه يعصرون قال
 ابو عید عصر ون ای بخون وهي من العصر وهي النجاة وقال ابو الغوث يستغلون وهو من عصر العنب ومنذ قرأهم
 لا افعله مادام لرب عاصم ای بالعصر فحتميله ملجا و بناء معنا سنه درو عصر کذلک توزه دیرل غبار معنا سنه
 وفي الحديث مرت بنا امرأة متطيبة لذي بلها عصر شو عصر فحتميله کذلک عبد القيس قبيله سندن بر قومک ابدیر
 مرجوم العصری فحتميله ویا ناک تشدید بله ذکر اولان قومدن در العصر عینک ضمی و صادق سکونيله ملجا
 و بناء وعصره کذلک اتصاله دیرل بقال هو لاء مواليه عصره ای دنیه و دنیه ال مهمله ناک کسری و نونک سکونيله
 قریه و اتصاله دیرل الاعتصار همزه ناک کسری و عینک سکونيله صغمتی معنا سنه بقال اعتصرت بفلان ای
 التجأت اليه واستخرج معنا سنه دخی کلور بقال اعتصرت ماله اذا استخرجته من به وفي الحديث يعتصر الوالد
 علی ولده فی ماله ای یخذه اياه و یحبسه عنه واعتصار اوزم صمغه دخی دیرل بقال اعتصرت العنب واعتصار شیره
 طوقه دخی دیرل بقال اعتصرت عصر ای اتخذته واعتصار از صواجمکه دخی دیرل بوغازه طورن طعانی هضم
 اکتیچون التعصر فحتميله و صادق ضمی و تشدید بله کذلک صغمتی معنا سنه در التجاکی و اوزم صمغه دخی دیرل
 بقال تعصر العنب ان تعصر المعصر میمک فحتميله و عینک سکونی و صادق کسری بله شول کسنه در که برنسنه بیاشوب
 بر مقدار ال الاعتصار اوزم صمغمق بقال عصر العنب فأنعصر وتعصر العصاره عینک ضمیله صمغمق اکان
 مشیره و باقی قلان چو کندی یه دخی دیرل نفل معنا سنه المعصره میمک کسری و عینک سکونيله و صادق فحتميله
 شول نسنه در که انوکله اوزم صقر کریم المعصر میمک و صادق فحتميله و صادق سکونيله شول کسنه در که
 سول و قنده کریم اوله المعصر میمک ضمی و صادق کسری بله شول قر در که هنوز بالغه اولوب حیض کورمش اوله
 بقال اعصرت کانه اذ خلت عصر شباهها و بلغته المعاصر میمک فحتميله و صادق کسری بله جمعی بلوغه ایشمش قرل
 معنا سنه و بعضیلر ایتدی معصر شول قر در که بلوغه ایشمش و لکن قریب اوله ز راجا ویده اعصار غلامه
 مر اهقه کی در که مر اهق بلوغه قریب اولان اوغلان دیرل جوهری بد رابو الغوث لا عربی دن بوبله استماع ایتدم
 المعصرات میمک ضمی و صادق کسری بله شول بلونلر در که یغور ايله صقلور ال اعصار همزه ناک کسری و عینک
 سکونيله صمغمق و یلوت یغمقه قریب اولمق و اعصار شول بله دیرل که توزی صاوروب یردن کوکه دیرک کی کلور
 قال الله تعالى فاعصا بها اعصار فيه نار بعضیلر ایتدی بوشول بلدر که رعد و برق صاحبی اولان بلودی سورر
 کتور اوله یغصیر انک فحتميله و صادق ضمیله و اعصر همزه ناک فحتميله و صادق سکونيله بونلر رجالت اسیدر لایصبرف در
 قریابو بقتل و اقبل کی درو بو بر قبيله ناک باباسی در که باهله انلردن درو باهله بر عورتک اسیدر العنصر عینک
 و صادق ضمی و مایندن نونک سکونيله والعنصر عینک ضمی و صادق فحتميله بونلرک ایکسی دخی اصل و حسب
 معنا سنه العنصر عینک وفانک ضمی و صادق مایندن سکونيله بر بویادر که قشر یاتی صاری بویار و اوزی قمری
 بویار العنصره علی وزن الدخرجه برنسنه فی عصر له بویامق بقال عصفرت الثوب العنصر علی وزن الدخرج
 عصفر له بویامق بقال عصفرت الثوب فحتميله العنصر عینک ضمی وفانک ضمی و مدی و صادق مایندن
 سکونيله سرجه دیرل قویشدن العنصره مؤنثی و عصفوره بر بونک کسک کونلرک الننه اول ابي ککدر که

عنصر

عصفور

صاغه و صولانله عصفوران دیرل و عصفور دماغک بریان سنه دیرل که دماغدن منفصل کی در که ایکسینک
 ان سنه بر در بچک واردر العنصر عینک جمع درو عصفایر القتب دوه یا لانتک چو یلر بینه دیرل که انلر اصله
 عراف صیف در قلب ابدوب عصفایر دیرل و انلر شول چو یلر در که سیکیر له بقلودر یا خود دوه در سیه بقلودر
 و اول دورت چو یدر سمر اغاجنک قاشنه اولور هر سمر قاشنه ابي چوی قلورلر و عصفور الاکف سمرک
 عر صوفنه دیرل کذلک مقلوب اولمق اوزر بینه و بوشول اغاج پان سیدر که سمرک اوک قاشنک ابي جانبک ان
 یرنه مشدود در وفي الحديث قد حرمت المدينة ان تعصدا وتحيط الالعنصر قتب او مسد محاله او عصاء
 حدیده یعنی مدینه منوره ناک اشجاری و اوراقی منع اولنشدن مکر یا لان اغاجی یا خود بکره ای و یا بالته و اکاشیه
 اولنلرک صابی ایچون اوله و عصفایر المنذر بکلر فتنه انتخاب اولنان اعلا دوه لدر حسن بن ثابت ایتدی نابغه
 نام شاعر ایتدم حسدی را حله ایتدم شول حینده که نعمان بن منذر اکعصافردن یوزدوه و کومش جام
 و اولی عطافلدی العطر عینک کسری و طانک سکونيله کوزل رايحه لونسنه طیب معنا سنه العطر فحتميله
 کوزل رايحه استعمال ایتک بقال عطرت المرأة تعطر عطر من الباب الرابع العطره عینک فحتميله و طانک کسری بله
 کوزل رايحه استعمال ابدن عورت و عطره کوزل دوه یی دخی دیرل بقال ناقة عطره ای کریمه المتعطرة میمک ضمی
 و طانک کسری و تشدید بله بمعناها المعطیر میمک کسری و عینک سکونيله و طانک کسری و مدبله کثیر العطر
 اولان رجل و امرأه یه دخی اطلاق اولنلر المعطار میمک کسری بله و عینک سکونيله کذلک کثیر العطر اولان کسنه
 بقال امرأه معطیر و معطار و معطار کوزل دوه یه دخی دیرل بقال ناقة معطار ای کریمه المعطرات میمک ضمی و طانک
 فحتميله و تشدید بله شول کوزل دوه لدر که کویاتوی اوزن حنا و اولمشدر العفر فحتميله طبر اقدر تراب معنا سنه
 و عفر کذلک اکتی ابتدا صوارمغه دخی دیرل العفر عینک فحتميله و فانک سکونيله برنسنه فی طیر اغه سورمک بقال عفره
 فی التراب یغفره عفر من الباب الثاني التفریر علی وزن التکریم بمعناه بقال عفره تعفیر اذا مرغه و تعفیر عورت
 عه سنه طیراق سورمکه دخی دیرل اوغلان عه دن نفرت ابدوب عه دن کسلسون دیو بعضیلر ایتدی قطامه
 اولان تعفیر یعنی عه دن کسمک معنا سنه اولان تعفیر عر یلرک ایتیت فلان عه عفر دبدکی قولندن ما خود در
 و عن عفر عینک ضمیله بعد شهر معنا سنه درز یر امرضه و لدن عه دن کسمک دبلدکه بر ابي کون امرز مرصین
 بحر یا تکتیچون و تعفیر اللحم اتی قوم اوزرنه کونه فارشوسر و قور و قور و تعفیر بیاض قلغه دخی دیرل
 تبیض معنا سنه و فی الحديث ان امرأة شکت الیه ان مالها لا یزکو فقال مالها لونها قالت سود قال عفری ای استبدلی
 اغناما بیضا فان البرکة فیها العفر عینک فحتميله و فانک کسری و مدبله ذکر اولنان انک اسیدر و عفر شول عورته
 دیرل که همسایه لینه برنسنه هدیه قلز و عفر شول سو بقیه دیرل که فاقسر قاورلش اوله ال انغفار همزه ناک کسری بله
 و نونک سکونيله طوبرا قلنق بقال انغفر الشی ای تریب و الاعتراف کذلک همزه ناک کسری و عینک سکونيله
 طوبرا قلنق معنا سنه در بقال اعتراف الشی و اعتراف ارسلان برقه دخی دیرل بقال اعترافه الاسد اذا فرسه ال عفر
 همزه ناک فحتميله قمری اولان قوم مل اجر معنا سنه و عفر بیاض اولان نسنه یه ده دیرل قاتی بیاض اولما یحقیق
 العفر عینک فحتميله و فانک سکونی و الفک مدبله شول قیوندر که بیاضنه حمرت غالب اولور بقال شاة عفره و عفر ایلک
 اون و حتميله کچه سنه ده دیرل صحاح نسخنه لینه لیله ثلث عشر واقع اولمشدر مشهور موافق اولان ثالث عشر در
 العفر عینک ضمی و فانک سکونيله شول اهورلر که بیاضنه حمرت غالب اولوب قصیر الاعناق اولال و بومقوله
 اولال اهورلرک سکرته جهنندن ضعیف اولنی در که یوکسک یرلر و صرب موضعلر ده اولور المعفوره
 مبلک فحتميله و عینک سکونيله شول یردر که انوک اوئی نمش اوله ال یعفور یلک فحتميله و عینک سکونی و فانک ضمیله

عطر

عفر

و مدبله شول اهو يا ورسى در كه هنوز قوت بولشا وله و بقرو حشى و البته دخی دیرلر ای عافیر جمی و بعضیلر
ایتدی عافیر اهو نك ارككاری در بعفر یانك فتحی و فائك خمیلله اسم رجندر واسودن بعفر بر شاعر ك اسمیدر
اكر بعفر ده اولان یایی مفتوح قیلر سك لا ینصرف قیلر سن زیاو بوقتل کی اولور یونس ایتدی رویدیکله
معروف شاعری ایشتم که بعفر دیر ایدی یانك خمیلله بو نقیدر حجه منصرف اولور و زیاو بوقتل کی اولور
العفار عینك فتحیلله شول اغاچدر که اندن اود چقار لر و فی المثل فی کل شجر نار و استمجد المرخ و العفار یعنی هر
اغاچد اشنه واردره لکن مرخ و عفار تفصیل اولمشدر و عفار کذلک خرما غاچنی اصلاح ایدوب اكارك خرما
اغاچندن سننه الصاق ایتکدر بقال کتافی العفار وهو بالقاء شهر منه بالقاف و عفار کذلک قفارده لغت
در که قفار قاتقسن اتمکدر العفر عینك کسر بله ییجی جانور لر دن طکوز دبد ککری جانور ك اركکی در خنزیر
معناسنه و عفر رجل خمیثه دخی دیرلر العفره کذلک عینك کسر بله خمیثه اولان عورت العفریت عینك کسری
وفانك سکونی و رانك کسری و مدبله هر سننه ده مبالغه اوزن اولان کسننه در ابو عبیدله روایی اوزن بقال فلان
عفریت نفرت و عفریه و نفریه دخی دیرلر یاه تحتانیلر ک فحار بله شر مزقوزنی اوزن و فی الحدیث ان الله تعالی یغض
العفریه النفریه الذی لارز فی اهل له لا مال عفریه اصل صح در نفریه بمعنیله ذکر اولونه در وحدت شر بقدره
راء مهمله و زاء معجه ابله نقصان معناسنه در العفاریه عینك فتحی و رانك کسری و یانك فتحیلله عفریت کی در
ابو عبیدله روایتی و بو مفرد در جمع دکدر و خلیل ایتدی شیطان عفریه و عفریت دیرلر وهم العفاریه و العفاریت
دیرلر یاه تحتانیله فی مفتوح ایتد ککری حیننه هاء تا بنثله استعمال ایدرلر و ساکن قلدر ککری حیننه هائی تابه قلب
ایدرلر و عفریه داهیه دخی دیرلر بلا و لغت معناسنه العفره عینك خمی وفانك سکونیه ارسلا نك ا کسنه سننه
اولان قلدری در و خرو سك و غیر ی حیولك ا کسنه سننه اولان شول تونی در که جنك حالنده باشی اوزرینه
کتورر العفریه عینك کسری و یایی تحتانیلر فتحیلله بمعناها العفرات عینك کسری وفانك سکونیه بمعناها ايضا بقال
جاء فلان نافسا عفر بته اذا جاء غضبان و نفش و نوله و فابله و مشین معجه ابله طاعن معناسنه در المعافر میم خمی
وفانك کسر بله شول کسننه در که اهل هنر اولوب ایشه قادر اولان کسننه له یولد اش اولوب انلرن فضلن
کسب ابله المعافر میم فتحی وفانك کسر بله همدانن بر قبیلله اسمیدر لا ینصرف قدر کمره لکی و معرفه لکی حالنده
زیر لا ینصرف اولان جمع صیغه سی اوزن کلشدر المعافریه میم فتحی وفانك کسری و یانك تشدید بله شول
بدر که ذکر اولنن قبیلله به منسوبدر بقول ثوب معافری فتصرفه لانك ادخلت علیه یاء النسبه ولم تکن فی الواحد
العفری عینك وفانك فتحی و رانك سکونیه و الفک قصر بله فعلی و زنی اوزن ارسلا ندر اسد معناسنه و ارسلا ن
بونکله نسیمه اولندی شدتی اولد غیچون و دیشی ارسلا نه دخی اطلاق اولنور بقال لبوة عفری و لبوة لامك
فتحی و یانك خمی و مدبله دیشی ارسلا نه دیرلر و عفرنی کله سننه نون ابله الف سفر جل و زتنه الحاق ایچوندر العفراته
تاء تا بنثله وزن مزبور اوزن بقال ناقه عفراته ای شددیده قویه العافور علی وزن انکافور کذلک شدت
معناسنه در بقال قوم فی عافور و شر و هو لغة فی عانور شرای فی شدة العفره عینك وفانك خمیلله و رانك
تشدید بله شدت معناسنه در بقال جاء فلان فی عفره حرومی لغة فی افرة الحرو عینك فتحیلله دخی لغت در کسائی
روایی اوزن بقال جاء فی عفره الحرو و بعضیلر ایتدی عفره الحراول حر معنا سننه در العفرین عینك وفانك کسری
و رانك کسری و تشدید بله و مدبله ارسلا نی جوق بر ما سنه معناسنه بعضیلر ایتدی هر ضابط قویلیث
عفرین دیرلر و اصمعی ایتدی عفرین بر شهر ك اسمیدر العفر عینك فتحی و فافك سکونیه یان لمق جرح معنا سننه
و سکر نکه دخی دیرلر بقال عفره من الباب الثاني اذا جرحه او قطع عرقه و اخر ما اغاچنك باشن خرما کو بکیله بله

کسمکه دخی دیرلر بقول عقرت الخلل اذا قطعت رأسه كله مع الجمار و جمار حیمك خمی و میك تشدید بله خرما
کو بکنه درلر و عقر طوارق ارقه سن یاغر ایتکه دخی دیرلر بقول عقرت ظهر البعیر عقر اذا دبرته و عقره السرج
فان عقر و عقر حیمك ایتکه دخی دیرلر و منه قولهم عقرت بی ای اطلت حبسی کلك عقرت بعیری فلا قدر علی السیر
و عقر کسینك یاغی صاعکین خوف و دهشتنن یورخه و جنك ایتکه قادر اولما مق بقول منه عقرت من الباب
الرابع ای دهشت و منه قول عمر رضی الله عنه فعقرت حنی خرت الی الارض و عقر قصره و هر بناء من نفعه دیرلر
و عقر بابل و لا ینده بریر کادی در که زید بن مهلب ائده قتل اولندی و عقر هر سننه نك اصلنه ده دیرلر و اصمعی
ایتدی عقر داردار ک اصلی در که اول قومك محله سیدر و بر کسننه به بد دعا ایتلر اولسلر جد عاله و عقر اولحلقا دیرلر
یعنی حق تعالی انوک بورن و قول اغن دوشر سون و جسدن یان لیوب اکبو غراغری سن مساط ایتسون و جدرع
حیمله و دال عین مهملتنن ابله در و العفر عینك فتحی و فافك کسری و مدبله یان کسننه العفری عینك فتحی و فافك
سکونی و الفک قصر بله جمی بقال قوم عقری مثل جرح و جرحی و عقری کذلک عینك فتحی و فافك سکونی و الفک
قصر بله ذکر اولنن معنایه یعنی عقر معناسنه استعمال اولنور بقال عقری له و حلقی بلا سون علی ماسند کمره
فی باب القاف ان شاء الله تعالی العفر عینك فتحی و فافك خمیلله ییجی کلب بقال کلب عفر التفریر علی وزن التکریم
یان لمق معناسنه عقر کی و تعقیر ک کثرتی واردر عقره نسبتله العافیر عینك فتحیلله اصول ادویه معناسنه در
العفار عینك خمی و فافك تشدید بله عافیر ک مفردی معفر میم خمی و فافك کسری و تشدید بله بر شاعر ك
اسمیدر که اول معفر بن حمار المارق در که بنی غیر قبیلله سنك نیز زبان اولان فصحا سندن ایدی التعافر تانك فتحی
و فافك خمی ابله بری بر بله جنك ایدوب طوارق سکرلک بقال تعافر ایلها اذا عرقها هائینار یان فی ذلك و تباری
تابله و باء موحده ابله معارضیه دیرلر المعافر میم خمی و فافك فتحیلله نفرت اید شیمك و سوكشك و هجو اید شیمك
و ملازمت اید شیمك و خمری انچه ده ادمان اوزن اولمق العفر عینك خمی و فافك فتحیلله و العفره کذلک عینك خمی
و فافك فتحیلله طوارق ارقه سن جراحت ایدنار بقال سرج عقر و عقره ای معفر غیر و اق و عقر و اطلاق اولتماز
الاذی روح اولند و عقره کذلک شول بو محقه دیرلر که نسطا بفسه سی او حقور یرنه کتورر لر حامله اولما غیچون
و عر بلر عقره العلم النسیان دبد ککری بوندن ما خوددر العفار عینك فتحیلله در و انك در و خرما اغاچدر
و منه قولهم ماله دار ولا عفار و کذلک فی البیت عفار حسن دیرلر متاع حسن والات حسنه معناسنه المعفر میم
خمی و فافك کسر بله شول کسننه در که عقاری جوق اوله الاعفار همز منک کسر بله بر کسننه عقاری جوق
اولمق بقال اعقر الرجل اذا کثر عقان و اعقار بر کسننه دهشت و یرمکه دخی دیرلر بر حیشته که یور بکه قادر
اولیه العفار عینك فتحی و الفک مدبله بر موضعك اسمیدر ابو عبیدله روایی اوزن العفار عینك خمی ابله خرما
اسمیدر و عفار دبد ککری عقله منافرت ایتد کیچون در بعضیلر ایتدی کو به ملازمت ایتد کیچون در ابو عمرو
بو بله روایت اولمشدر و بونك اصلی عقر حوضدن ما خوددر که عقر حوض عینك خمیلله حوضك موخرینه
دیرلر نته ک کلوران شاء الله تعالی و عفار کذلک بر جنس برك اسمیدر که لونی احمددر العفره عینك فتحی و فافك
کسری و مدبله کسائی ایتدک ساق مقطوعه معنا سننه و عقره اواز معنا سننه ده کور بقال رفع فلان عقره
ای صوته و بونك اصلی بودر که بر کسننه نك یاغنك بری قطع اولند قد کسینن یاغنی قلدر و ب اول یاغنی اوزن
قویوب محکم چاغردی بناء علی ذلك هر محکم چاغرن کسننه چاغرد قد رفع عقره ته دبد بلر و عقره مقتول اولان
شریف کسننه به دخی دیرلر بقال ملا ت کالیوم عقره و وسط قوم یعنی بو کون قتل اولنن رجل شریف کی الانقار
همزه نك کسر بله و بونك سکونیه سکرلک بقال عقرت البعیر و الفرس بالسيف فانه عقر اذا ضربت به قوائمه

وانعقاد باغ اولغده دیرل بقال عقره السرح فاعقر الاعقار همزه نك كسرى وعينك سكونيله كذالك ياغر
اولق بقال عقره فاعقر العقر عينك فتحى وقافك كسرى ومند بله سكير لنن طوار العقرى عينك فتحى وقافك
سكونى والفك قصر بله موني بقال فرس عقير وخيل عقرى العاقر قافك كسرى بله شول قوم بغنى دركه هيج رخصنه
شورميه وعافر شول عورت دركه اول حامله اوليه وعافر شول ان دخى دیرل كه انوك ولدى حاصل اوليه العقر
عينك ضمى وقافك سكونيله عورت وسأ یر حیوان غور من الملق بقال لقحت الناقة عن عقرى طوغور مه دن
قالد قدن صكره حامله اولدى وبقال عقرت المراه یعقر عقر من الباب الخامس اذا صارت عاقر امثل حسنت
حسنا بوز بدرو اتی اوزن وعقر كذالك عورتك مهرينه دخى دیرل فحن شبهه اوزن وط اولنسه وبيضه العقر
كذالك عر بلرك غم ابدوى اوزن خروس يومرده سى در ز را خروس عمر نه بر كره يومر دل وانوك يومرده سى
برجنس يومرده دركه كچير كدر اوزن ونلغه مایل در بيضه العقر ديد كرينه باعث بودر كه بكر كى بكارى انوكه تجربه
اولنور و بوندن ما خود در عر بلرك كانت بيضه العقر ديد كرى شول انعام حقنه كه بر كره واقع اوله بعضيلر ايتدى
بيضه العقر عر بلرك بيضه الانوقه الا بلق العقوق ديد كرى كى دركه بو محال مرثيه سنه اولان سنه ده استعمال
اولنور وانوق همزه نك فتحى ونوك ضميله كرس ديد كرى قوشدر كه بوجه طاعلر ده صرب رلر ده يومر ده لغين
يومر ده سنه كسنه طفر بولماز وابلق شول ار كك ات دركه لوفى اق بله سياه قارشق اوله وعقوق عينك فتحى
وقافك ضميله حامله ديكدر ار كك ات حامله اولق خود محال در وعقر النار اتشك اوزن برى ومعظمى وعقر
الحوض حوضك موخر اولن برى دركه دوه صواده وار دقه اند قرار ابدر عقر وعقر دیرل قافك سكونى وضميله
عسر له عسر كى وعقر دار ديد كرك اصله دخى دیرل اهل مدينه لغنى اوزن الاعقار همزه نك فتحى وعينك سكونيله
عقر ك جمعى العقره عينك فتحى وقافك كسرى بله شول ناقة دركه حوض اوزن كلك كك عقر دن عقرى برده ايجيه
يعنى حوضك موخر نندن ايجيه ننه كم از يحدوده صوكلكى ردن ايجى ناقه دیرل العقر عينك ضمى ونوك
سكونيله وقافك ضميله قامش كوكى بقال عقر القمب زيادة النون وبقال عقر ال رجل لغنصره وعنصر عينك
وصادك ضميله اصل وحسب معناسنه در العنقير عينك ضمى ونوك سكونى وقافك فتحى وفانك كسرى ومند بله
افت وبلاد اهيده معناسنه بقال عقره الدواهي اذ اهلكته العكر عينك فتحى وقافك سكونيله ميل در عطف
معناسنه بقال عكر بعكر عكر من الباب الثانى العكره عينك فتحى وقافك سكونيله كذالك بناء مره در بر كره
ميل ايتك معناسنه وفى الحديث قلنا يا رسول الله نحن القرارون قال بل انتم العكاوون انا قبيلة المسلمين وعكر
دوه غلبه ابدوب را كنى الوب مكانه ابله كه دخى دیرل بقال عكر ب بعير مثل حجر ب اذ اعطف بالى اهل و غلبه
الا عكار همزه نك كسرى وعينك سكونيله ظلت قاز شوب احلامغه دیرل بقال اعتكر الطلام اختلط كله كرى بعضه
على بعض من بطه انجلانه واعتكار بعمور جوق بغمغه دخى دیرل بقال اعتكر المطر اذا اكثر التعاكر تانك فتحى وقافك
ضمى ابله اختلط معناسنه در بقال تعاكر القوم اى اختلطوا العكر فختطنه ز بت يا عينك وغيرك دردى يعنى
چو كندى سى وعكر چو كندى جمع المعغه دخى دیرل بقال عكرت المسرجه يعكر عكر اذا اجتمع فيها الدردى وضمونك
وشراك وياغك عكرى اخرى وقرشى در بقال عكر الشراب وعكر عكره كله سنك جعيدر وعكره دوشور سینه
دیرل رته كم كاور العكر عينك فتحى وقافك كسرى بله شول شراندركه قونى اوله الا عكار همزه نك كسرى بله شرابى قونى
قونى ايجيه دورد قاتغه بقال عكر تانا واعكار دوشور سینه مالك اولغده دیرل بقال عكر ال رجل اذا كان عنده
عكره المعكر ميمك ضمى وقافك كسرى بله سورى صاحبي اولان كسبه التعكير على وزن التكریم بمعناه بقال عكر ته
تعكير اذا جعلت فيه العكر العكره فختطنه دوه سورى سندن رقطعه در و ابو عينك ايتدى عكره الى دوه
ايله يوز دوه نك مابنى در و اصمى ايتدى عكره الى دوه الشمس دوه يه يمش دوه يه وار نجه وعكره دبك دبنه دخى دیرل

عنقر

عقفر

عكر

عمر

صل اسان معنا سنه كك كى عين ۰ دال موهله ابله العكر عينك كسرى وكافك سكونيله اصل معنا سنه بقال
رجع فلان الى عكره مواع فلان عكره اى اصل ارضه وفى الحديث لما نزل قوله تعالى اقرب للناس حسابهم تناهى
اهل الضلالة قليلا ثم عاد والى عكرهم اى الى اصل مذهبهم الردى واما لهم السو العمر عينك فتحى وميمك سكونى
والعمر عينك ضمى وميمك سكونيله جوق زمان دیرى اولق بقال عمر لرجل يعمر عمر او عمر افتح العين وضمها من الباب
الرابع اذا عاش زمانا طويلا وبوقياسه فالحذر زيرا قياس بونك مصدر نه عين الفعل متحرك كلكدر ومنه
قولهم اطال الله عمرك وعمركو بونلر اكر چه مصدر لرد بر معناه ولكن قسمه الحق عين مقتوحه استعمال
او انشدر پس قنكه سن بونك از ربنه لام ابتداء اخل قلنسك بتدائت اوزن مرفوع قلوب لعمر الله دیر سن
پس لام توكيد ايتد ايجون اولوب خبر مخذوف اولور ونقدیر كلام لعمر الله قسمى ولعمر الله ما قسم به ديك اولور
وحن لام ابتداء ابله كتور مسك مصدر نصبي كى منصوب قلوب عمر الله ما فعلت كذا وعمر ك الله ما فعلت كذا دیر سن
پس لعمر الله وعمر الله كلامك معناسى احلف ببقاء الله ودوامه ديك اولور وحنكه عكر ك الله ديسك كوياكه
بتعمر ك الله ديك اولور باقرارك له بالبقاء معناسنه وعمر عينك فحيله ايجى ديش ان سنه اولان ات در العصور
ضمينه جعى وعمر وك دخى جعى عور كاور عمر وعينك فتحى وميمك سكونيله بر جاك اسيدرو اوله ياز لور عمر ابله عروك
بين فرق ايتكيجون وحالت نصبنه واوى ترك ابدرسن نصب النى فرقه كغابت ايتد كندن او ترو عمر و يه عينك
فتحى وميمك سكونى وواوك فتحى ويانك سكونيله وهانك كسرى بله ايجى لفظ واحد حكمنه قلنور وسينوي
ونقطويد دخى بوبله در بونلر ده دخى هامكسور در ز را بونلر ك اخرى ايجى در اصوله شبيهه در پس غاق كلمه سنه
تشبيه اولنوب مكسور قلندى واكر كره قيلرسك منون قيلوب مررت بعمر و يه وعمر و يه اخردرسن ثابده
هانك نوبيله ومبر دابتدى مزبور ك تشبيه سنه وجمعنه العمر و بهان والعمر و يهون دیرل ومبر ددن غريسي
ابتدى شول كسنه كه هذا عمرو و يه وسينوي به ديدى اعراب ايتك اوزن اول كسنه تشبيه
وجع قلندى ومبر تشبيه وجع قلندى اعراب ايتكى شرط ايتدى العمره عينك ضمى وميمك سكونيله حجه اولان
او مال مخصوصه در بونك صلى زيارندن ما خود در العمر عينك ضمى وميمك فحيله جعى وعمره كذالك بر كسنه
زه جه سنى زوجه سنك اهلى مابينده زه ج ابدوب زفاف ايلر جانينده اولمقدروا كزوج زوجه سن كندى اهلى
جانينه نقل ابدرسه اكعرس دیرل عينك ضميله العمارة عينك كسرى بله بقليل سنه يى يامق بقال عرت الخراب
اعمره عمارة من الباب الاول وعمارة قبيله وعشيره معناسنه ده كلور العامر ميمك كسرى بله معمور معناسنه در ما دافق
كى مدفوق معناسنه وعيشه راضيه كى مرضيه معناسنه العير عينك فتحى وميمك كسرى ومند بله معمور
معناسنه در بقال مكان عيرى عامر وصيق طوقش زه دخى اطلاق اولنور بقال ثوب عيرى صفيق العمورة
عينك فتحى وواوك سكونى وميمك فحيله غوغا كور لدى كه كثر جمعيتن باشى اولور الا عمار همزه نك كسرى
وعينك سكونيله بر سنه يى عمرى اولد قچه بر كسنه يه ويرمكدر بو شرطله كه اولد كدن صكره يه كند و يه عودت
ايله بقال اعمر ته دار الوارضا اوبلا اذا اعطيت اياها وقلت هى لك عمرى وعمر ك فاذا مت رجعت الى واعار برى
معمور بولغه دخى دیرل نقول اعمرت الارض اذا وجدناها معمورة وابوز بدابتدى اعار بارى تعالى به نسبت
اولند قله تعمير معناسنه كلور بقال اعمر الله بك منزلك ولا بقال اعمر ال رجل منزله بالالف العمرى عينك ضمى
وميمك سكونى والفك قصر بله اسدر بر سنه يى عمرى اولد قچه باغشلق معناسنه تته كم مروا بابتدى الاعمار
همزه نك كسرى وعينك سكونى ابله زيارت ايتك بقال اعمره اى زان واعمار حجه عمره ايتكه دخى دیرل واعمار
بولند كيكه دخى دیرل بقال اعمر اذا تعم بالعمامة العمارة عينك فحيله هر سنه دركه باش اوزن قور كرك

دولمند اولسون كرك نقيه كرك تاج اولسون كرك بونلردن غيري اولسون العمار عينك فتيخيله شول ربحان دركه
 انوكه محاسن شرب تربين اولنور ولسان فرسدا كامپوران ديرلر قين ركسنة ذكر اولنان محاسن اهلي اوزن
 داخل ايسه اول ربحانندن برنسنه صونوب انوكه طيوايدر لالاستعمار حيوة وعمر ورمك وساكن قلمق قال الله
 تعالى يا ستمعير كم فيها اي جعلكم عمارها لتهمير على وزن التكريم اوزون عمرو رمك يقال عمره الله تعالى تعمير اي
 طول عمره العمار عينك ضمي وميمك تشدد بدله برده قرار ابدن كسنة لرجن طائفه سندن يقال عمار البيوت
 لسكان ايمان الجن المعمر ميمك فتي وممايئند عينك سكوني وميمك فتيخيله بر جاك اسيميد لا ينصر قدر زير ابد هب مثلالودر العماران
 عينك ضمي وميمك فتيخيله ابو بكر وعمر در رضى الله عنهما فراروا تي اوزن و معاذ هر ابتداي عمر نيله مراد عمر بن الخطاب
 وعمر بن عبد العزيز دكدر زير اعتمان رضى الله عنه نسالك سيرة العمر بن ديد بلر حالاك اول زمانده عمر بن عبد العزيز
 وجوده كلامشدي واصمى قتاده دن روايت ابدوب ايتدي مزبون امهات اولادك عتقندن سوال اولند قد
 اعتق العمران فابنهما من الخلفاء امهات الاولاد ديد يرس قتاده نك بو كلامده عمر نيله مراد عمر بن الخطاب وعمر بن
 عبد العزيز در زير ابو بكر له عمر پندده خلفا مور اتمامشدر العماران عينك فتي وميمك سكوني عمر بن جابر بن
 هلال بن فزان و بدر بن عمرو بن جويه بن فزان در اليعامير يلك فتي وميمك كسري ومدله اوغلاقلر جد بلر
 معناسنه وقيونك كچر ككري اليه مور يلك فتي وميمك ضمي ومدله يعامير ك مفردى اوغلق وقوزي معناسنه
 عامر ميمك كسري بله رقيه بله نك باباسي ابدرك اول عامر بن صعصعه بن معويين بكر بن هوازن درام عامر صرثلان
 ديد ككري خانوزك كنبتي در العامران ميمك كذلك كسري بله عامر بن مالك بن جعفر و عامر بن طفيل بن مالك بن
 جعفر در العنبر عينك فتي ويونك سكوني و يلك فتيخيله بر جنس طيب دركه معروف درو عنبر تيمدن برقيه ليلك
 اسيميدرك اول عنبر بن عمرو بن عيم در بلعنبر يلك فتي ولا ملك سكوني ايله نهي العنبر معناسنه در نون حذف
 اولتشدر نته كم باب الشاده بلحرت كله سنده ذكر اولنشدر العنبر على وزن العنبر بر جنس كوك سينكدر ذباب
 ازرق معناسنه عنبر بر جاك اسيميدرك اول عنبر بن معويين بن شداد العنسي در سيبويه ايتدي عنبره نك نوفي
 ز ايلك دكدر العورة عينك فتي وواوك سكوني انسانك اوديري در وهر نسنه كه اندن حيا اولنق لازم اوله
 اكعورت ديرلر العورات وواوك سكوني له جمعي فعلة وزنك الفله تابه جعده حرف ثاني تحريك و لثاق وواويا خوديا
 اولدوغى رده اولور و بعضيلر عورت النساده وواوك فتيخيله دخی قراء ايتد بلر عورت هر خله دخی اطلاق
 اولنور كه انده خوف اولنه كرك سر حد رده اولان دريند اولسون كرك حالت حربه اولسون و طاعنه اولان يار قلره
 دخی عورات الجبال ديرلر و مشرقه و مغرب دخی غورنى الشمس ديرلر و عورت اسيد مذموم اولق معناسنه الا عور
 همزه نك وواوك فتي وممايئند عينك سكوني له عيبلو و مذموم اولان نسنه بدل عور شول كسنة يه ديرلر كه
 مذموم اولوب بر مقبول كسنة يه خلف اوله و كاه اولور خلف عور دخی ديرلر و عور يك چشمه دخی ديرلر و شول
 كسنة يه ده ديرلر كه حاجتندن منع اولنه العور فتيخيله ركوز لو اولق يك چشم معناسنه بقال عارت العين تعار
 من الباب الرابع و عورت عينه دخی ديرلر و اوى خالى اوزن ابقا ابدوب الفه قلب اتمم كله اصلنده صحح اولدغنه
 بناء كه اول عورت در زير العور نك وواوك ما قبل ساكن درا كبناء صحح اولمشدر پس حرف زوايد حذف اولنوب
 تشدد بر رفع او لفته عور قالمشدر و عورتك اصلي عور اولسنه دليل ساير اخواني دركه انلر اسود يسود و احمر
 محمر و الوانك بوزندن غيري مستعمل دكدر و عيوبه دخی قياس اعرج و اعمى ديك ابدى عرج و عى محملده
 ولكن مسبوغ اولما مشدر و عرت عينه عور هاد دخی ديرلر متعددى كلك اوزن العوراء عينك فتي وواوك سكوني

عنبر
عنبر
عور

دور قاشدر رجي نسنه بقال عنده من المال عاير عاير اي محار فيها البصر من كثرته كانه يلا العين فيكاد يعورها
 العاير شول اوق يا خود شول طاشدر كه اتان بلتيه بقال اصليه سهم عاير اذالم يعلم من رما موعا ركوز ده اولان
 چياغه دخی ديرلر و عاير غرايه دخی ديرلر حدت بصري اولد غيچون پس بونسيمه تشو مبناء اولور العواير عينك
 فتيخيله و همزه نك كسري بله شول چكر كه دركه جماعت متفرقه اوللر عور عينك ضمي وواوك فتيخيله بر رك ابددر
 و خصلت مذمويه دخی ديرلر و عرب خصلتين مكرهتين دن شكوايدر اولسلر كسيو عور و كل غير خير
 ديرلر و عور عاير ك تصغير ي كور على طريق الترخيم العوار عينك فتيخيله عيب معناسنه در بقال سلعة دوات
 عواره قد تضم العين العوار عينك ضمي وواوك تشدد بدله قرتقوج ديد ككري قوش خطاف معناسنه و ركوز ده
 اولان چياق بعينه عوار اي قذى و عوار قورخو كسنة يه دخی ديرلر بدل معناسنه العوار ير عينك فتيخيله
 وواو ثاينيك كسري و مدله عوارك جمعي وا كدر لسك شعرد ياي كتور ميوب عوار دريسن ابو على نخوي ايتدي
 عوار و كده سنده وواو همزه يه قلب اولنمادي طرفه قريب اكن زير اضرة و تشدر ايجون حذف اولنان يامر ادر
 پس ياملفوظ كمنده اولوب وواو طرفدن بعيد اولديسه همزه يه قلب اولنمادي العاريه نك كسري و يانك
 تشدد بدله كوي كه عان منسوب اولق معناسنه در زير اعرابي طلب ايلك عار و عيب در العارة عار بت معناسنه در
 العواير عينك فتي و يلك تشدد بدله عار بتك جمعي التعور فتيخيله وواوك ضمي و تشدد بدله عار بتي وروب الملق
 يقال هم بتعورون العواير بينهم و تعور برنسنه في الدناله وروب الملقه دخی ديرلر بقال تعور و الشئ الاستعارة
 همزه نك كسري بله عاريت طلب ايلك الا عارة كذلك همزه نك كسري بله عار بت ورمك بقال استعان ثوبا قاعان اياه
 ومنه قولهم كير مستعار و كير كافك كسري بله و مدله دمور رجي التلار نندن درو بعضيلر ايتدي مستعار متعاور
 معناسنه در يعنى الدناله و يلك معناسنه در متداول كبي الا عوار همزه نك كسري و عينك سكوني له كراحت
 ريت معناسنه ابو عبيد روايتي اوزن و عوار صيدك صياده قولاي دوشمسنه دخی ديرلر بقال اعور لك الصيد
 اي امكك و ائلونك غربه قابل بر رى مكشوف اولغه دخی ديرلر بقال اعور الفارس اذ ابدافيه موضع خلل
 للضرب و عوار كوزي چقار مغه دخی ديرلر بقال اعورت عينه فوه لغه في عرتها المعور ميمك ضمي وواوك كسري بله
 مخوف اولان ريقال هز امكان معوراي يخاف فيه القطع اي قطع الطر بق التعوير على وزن التكريم كور
 ايلك و بيكارى با رنقه دخی ديرلر بقال عورت عين الركية اذ اكبستها و ركيه راء مهمله نك فتي وكافك كسري
 و يلك تشدد بدله درين اوليان قوي و كسري باء موحد و سين مهمله ايله يومتق و تعور بر ركسنة نك جابنندن پلان
 سو بلك يقال عورت عن فلان اذ اكدت عنه ورددت ومطلقا منع معناسنه ده كور بقول عوربه عن الامر
 اذ اصرفته عنه ابو عبيد ايتدي قين صو طلب ابدن كسنة دن صو منع اولونسه مثلا قد عورت شربه ديرلر
 المعاورة ميمك ضمي وواوك فتيخيله كيه لي عيار ايلك معياره معناسنه بقال عاورت المكاييل وهي لغة في عار بتها
 و معاون يولد اسنك اسلدي كبي ايشلمك بقال عاون الشئ اي فعل به مثل ما فعل صاحبه به الاعتوار همزه نك
 و تانك كسري بله الدناله اولشدر مقيند اول معناسنه بقال عتور و الشئ اذ اند اولوه فيما بينهم التعاور تانك فتي
 وواوك ضمي له بعناه و اعتورنك و اوفى الفه قلب ايلد بلر زير العتور تعاور معناسنه اولما غين انوك اوزر بنه بنا اولندي
 تته كم تجاور واده بيان اولمشدر و تعاور طاغد و ب زائل بلمكه دخی ديرلر العور عينك فتي وواوك سكوني له و العير كزلك
 عينك فتي و يلك سكوني له ايكسني دخی تعاور معناسنه در بقال عاورت ارياح رسم الدار و عان يعون و بعيره اذ اخذه
 و ذهب به العير عينك فتي و هانك سكوني له ابو عمرو و اوي اوزن زامعناسنه در العير فتيخيله عهده لغت در نهر كبري
 جهر ي ايتدي فتيخيله كسنة ابو عمرو روايت يوقدر بقال عهر يعهر من الباب الثالث العاهر زابديجي وفي الحديث الولد

للفراش وللعاشر الح العهر عينك كسرى وهالك سكوبيله اسمد زنا ايئك معناسنه العاهرة هالك كسرى زنا
 ايدى عورت المعاهرة ميك ضمي وهالك كسرى بله كذلك بمعناها والعهره عينك فتي وهالك كسرى بله كذلك بمعناها
 التغير فتيته وهالك سكوبيله وهالك ضمي له فاسق وقاجر اولق يقال تعير الرجل اذا كان فاجر العير عينك فتي
 ويالك سكوبيله حمار معناسنه درو حشيسنه واهلبسنه اطلاقا ولنور العيرة كذلك عينك فتي ويالك سكوبيله
 مؤنثى الا عيار همزه نك فتي وعينك سكوبيله والمعيوراء ميك فتي وعينك سكوبيله والفك مدبله والعيورة ضمتيله
 خاله فحوات كى بونلك او جى دى جمد حمار معناسنه وعير العين كوز قياغنه ديرل ومنها قور لهم فعات ذلك قبل
 عيره ماجرى اى قبل لخط العين ابو عبيد ايتدى فعلت ديرل افعلى ديزل وبقال مادري اى من ضرب العير هو اى
 اى الناس هو فيكون ضرب العير كناية عنه اى عن الناس وعير قومك ولوسنه دى ديرل يقال عير القوم سيدهم
 ومنه قولهم عير بعير و زيادة عشرة وبونك بياني بودر كه قن بن اميه دن برخليفه وفات بنسبه رينه كان خليفه
 عسكرك وظا بنفنه اون فجه ترقى بدردى يعنى خليفه خليفه بمقابل دراون فجه فضله سيله وعير قازغه دى ديرل
 وند معناسنه وعير مدبنة منون ده برطاغك اسمد ره فى الحديث له حرم ما بين عير الى ثور وعير النصل ثمره نك
 اورته سنه ولن يومى رى وكوره كك دى وزتر نده اولان يومى ريه عير الاذن ديرل وكاغدك اورته سنه اولان
 يوكسك رينه عير لقدم ديرل وقولاغك ايجنه اولان يومى ريه عير الكنف ديرل واياغك اوزر نده اولان
 خطه عير الورقه ديرل وكوكر جنه بكر ريقوشه عير السراة ديرل وشول رده كه خير اولما هو كجوف العير ديرل زرا
 عير حمار معناسنه درو حمارك جوفندن انتفاع اولنور سنه يوقدر بعضيلر ايتدى بونك صلى اخلى من جوف
 الحارديد كارى قوللر بدر بعضيلر ايتدى عير بومقامه طبل معناسنه درو عير ريوز نده كككه دى ديرل يقال
 عارف الارض من الباب الثانى اذا ذهب فى الارض وعيرات او بكابو بكاسكر تكدر مر حندن يقال عار الفرس
 اذا نفلت وذهب هاهنا وهاهنا من مرجه وعير بر قومى افساد ايتكه دى ديرل يقال عارال جل فى القوم يضر بهم
 مثل عات العارة مشهور معناسنه در يقال قصيده عائرة اى سايرة ويقال ايضا ما قالت العرب بنا عير من كذا
 اى اسير وعائرة شول قه يديرل كه كندى سور رسندن ير لوب اخر سور ييد اخل اوله ركك دوه ايله جفتلشيمكندن
 اوترو لمار شول ركك دوه در كه بر قوب اخر باقه يوان يقال الجمل عائر اذا كان بترك الشول الى اخرى وشول
 قويرق قالد رمغه ديرل عير و حده عينك ضمي ويالك فتيه معجب رايه ديك اولور يقال فلان عير و حده اذا كان
 معجبا فى حسن رايه پس بود مه راجع كلام اولور واكر ديلرسك عيني مكسور قيل سن شيخه شيخ ديد كارى
 كى شينك كسرى بله وعور دى بنزنته كم شويخ دىر الا عارة همزه نك كسرى بله اور ككك وقاجور مق يقال اعان غيره
 المعار ميك ضمي له اور كككش طوار العيار عينك فتي يالك تشدد بله اول جانبه بوجانبه نشاطندن حمره بن نكه
 برى رى عقبجه حمره وار سلاته دى عيار ديرل شكارن طلب ايتنه دن اول جانبه بوجانبه ككوب ككك كيجون تعاور
 تالك كسرى بله برطاغك اسمد رجبل معناسنه التغير على وزن التكرم باشه فاقق سرزنش معناسنه يقال عيره كذا
 والعامه تقول عيره بكذا العارسو كككه صالح اولان صفت وعيب يقال عاره اذا عابه المعار ميك فتيه ويالك كسرى بله
 معارب معناسنه التغير تالك فتي ويالك ضمي له رى رين عيبلك يقال تعار القوم اذا تعابوا العيار عينك كسرى بله
 كيله فى ورازونى عيار ايتك يقال عايرت المكاييل والموازين عيارا كى يقال عاورت على مامرو تقول عاير واين
 مكاييلكم وموازينكم وهو فاعلو امن العيار ولا تقل عير والمعيار ميك كسرى بله عيار معناسنه در نيات معير ميك
 كسرى ويالك فتيه بلالرك واقتلرك اددرد واهى معناسنه العير انه عينك فتي ويالك سكوبيله شول رقه در كه عيره
 يعنى حمار وحشيه تشبيهه اولنور سر عتده ونشاطنه العير عينك كسرى ومدبله شول رقه در كه عيره
 تخمىل اولنور العيرات عينك كسرى ومدبله عيرك جى اولسى جائز در جوهر ينك بتعبير ندين فهم اولنر بودر كه

عير
عير

ذكر اولنان

اولنان صيغه مسموعى اولميه يا خود قياسى اولد غنه اشارت اوله فصل العين الغبار عينك ضمي له توز العيرة
 فتيته بله بمعناه العيرة عينك ضمي ويالك سكوبيله توزه تشبيهه لولان رنك الاغبار همزه نك ويالك كسرى بله وعينك
 سكوبيله توزر نككه اولق يقال اغبر الشئ اغبرار الاغبار عينك فتي ويالك سكوبيله والفك مدبله ارض
 معناسنه ونيا تاندن برنوعه دى غير اديرل رنو الغبار كذلك عينك فتي والفك مدبله فقير لوطاء الغبراء
 بوزلن ازوطاء سودا كى كه وطاءة سودا دى عواولان يزه ديرل وغبر اقيس بن زهير العيسينك ايتك سميدن
 الغبر اغبر عينك ضمي ويالك فتي ويالك سكوبيله والفك مدبله ايككه ديد كرى ميوه سفعد معناسنه وغبر ايشول
 نبيذه ديرل كه حبش طايغه سى انى طار بدن ابد ومسكرات قبيلندن درو فى الحديث ايام والغبراء فانها حمر العالم
 الغبر عينك ضمي ويالك فتي وتشدد بله منه دى باقى قلان سود يقال بها غبر من لبن اى بالناقة وابن كمال وصاحب
 مذهب يالك سكوبيله ضبط انشطر غايلايكسى دى لغت در نته كم قاموسه فهم اولنور ولكن ابن كمالك مطلق
 سودله تفسيرى مناسب اولماز الاغبار همزه نك فتي وعينك سكوبيله جى وغبر الخيض حيضدن باقى قلان
 نسته لرو غير المرض مرضك بقاياسى درو غير الليل دى كچه نك بقاياسنه اطلاقا اولنور الغبور ضمتيله باقى فالحق
 يقال غير الشئ يغبر من الباب الاول اذا بقى الغار يخن نسنه ما ضى معناسنه وباقى قلانه دى اطلاق اولنور پس
 اضداد قبيلندن ولور الغبر فتيته بله تمام ايشلمدن اوكلوب نكر اراحتى داهية الغبر شول بلادركه وصفه
 قابل اولميه العرق الغبر عينك فتي ويالك كسرى بله قانى طور من طمر الاغبار همزه نك كسرى بله بر حاجتك طلبندن
 جد واهتمام ايتك يقال اغبر الرجل فى طلب الحاجة اذا طلبها يغبور محكم اولق يقال اغبرت السماء اذا جد وقعها
 واشتد وتوز صاور مغه دى ديرل نقول اغبرت اذا اثر الغبار التغير على وزن التكرم كذلك توز صاور مق يقال
 غبرت تغير التغير على وزن التكرم باقى قلان نسنه يى الملق يقال تغبرت من المرأة ولد او ابنت اولنور كه بر كسنة
 بر اشلوعورت الدقة الدغك عورت اشلو در ديد بلر ايتدى لعلى اتغير منها يعنى رجا ايدرم كه اولاد دن باقى
 نسته يى اخدايدم پس انوك بروايدى حاصل اولد قلادى غير قود بلر عينك ضمي ويالك فتيه عمر ووزنى لوزن
 الاقتر همزه نك فتي وعينك سكوبيله وثانك دى كذلك فتيه اغبره قريب در يعنى توزر نككه قريب اولان
 نسنه درو صوايجنه اولان بوسنه ده اغثر ديرل واغثرادنى كسنة يه دى ديرل الغثرة عينك ضمي ويالك سكوبيله
 شول توزر نكيدر كه ياشله مابل اوله الغثر مؤنثى الغثر عينك ضمي ويالك سكوبيله ادانى دن اولان
 كسنة سفله الناس معناسنه واحدى اغثر در نته كم مروايتدى احرله حمر واسودله سود كى الغثرة
 عينك فتي ويالك سكوبيله وثانك دى فتيته كذلك ادنى معناسنه كلور وحدث شربقه كرعاع غثرة واقع
 اولشيدو فتيته بله كويا كه غير نك باسى حذف اولشيدو روعاع رانك فتيه وعينين مهملتين ايله كذلك اراذل
 معناسنه درو غيرته كذلك خلق برى رن چكنيوب باقى درو منه قولهم كانت بين القوم غثرة شدة بدة
 اى مداوسة بعضهم بعضا فى القتال المغثرة ميك ضمي وعينك سكوبيله وثانك كذلك ضمي له شول نسنه در كه
 عر فطور مثانى كند وذن ضم ايدوب اخرج ايدن رمع مثالند عسل كى لذد در اكل اولنور ولكن رايحه كرى بهسى
 واردر ورع فطعنه لوطاء مهملتين بله بر ديكملوا غاچك اسمد رور مث دى برء مهملة نك كسرى وثاء مثله ايله
 مرعاى بلندن اولان ديكملر دندر المغثر ميك كسرى وعينك سكوبيله مغثور ده لغت در ذكر اولنان جمع معناسنه
 يعقوب حكابى اوزن المعثر ميك ضمي وعينك فتي وثاء مثله نك سكوبيله وميك كسرى بله شول ايرى بزر كه
 بر مز طو قمش اوله الغدر عينك فتي ودالك سكوبيله وفاسق ايتك يقال غدر به من الباب الثانى الغادر رك
 وفالندن كسنة الغدر عينك ضمي ودالك فتيه بغناه وحالت شئ نداطريقه استعمال اولنان
 غدر درو فى الحديث يا غدر الست اسعى فى غدرنك وغدره بناء مره در عينك فتيه وحل جمعه يال
 غدر ديرل الغدر فتيته بله كچه قرا كواولق يقال غدرت الليلة تغدر غدر من الباب الرابع اذا ظلمت وغدرناقه

غير

غثر

غدر

ابلدن وشاة غنم در اربلوب قالغه دخی دیرل بقال غدیرت النافه عن الابل والشاة عن الغنم اذا تجلفت عنها وغدر
 برکه دخی دیرل که طسلوا وله وغدر کلانها وقتالها بابت ولغه دخی دیرل بقال رجل بابت الفدرابن السکتیت ایتدی
 ما اثبت غدن دیرل ما اثبتته فی الغدر معنسانه وغدر شول بره دیرل که دلکری ویاقلری اوله وغدر رجله وفسره
 دخی اطلاق اولنورچن رجلك دبلی خصومت محندن علی الاستمرار تکلم ایتسه الغدیره غینک فخی ودالك
 کسری ومدیله ترک اولنمش ناهه الغدیره غینک فخی ودالك کسری ابله قراکولان کچه الاغدار
 همزه نك کسری به کدک کچه قراکولان بقال اغدوت اللیله اذا اظلمت کذا فی بض نسخ
 الصحاح المغدرة میمک ضمی ودالك کسری به قراکولان کچه واغدا رجوان سوربدن قلان قوینی ترک ایتکه دخی دیرل
 المغادرة میمک ضمی ودالك فخیله ترک ایتکه الغدیر غینک فخی ودالك کسری ومدیله شول صدور که سیلدن فامش اوله
 بس فعیل یعنی مفاعل اولور غادن دن یاغود فعیل یعنی مفاعل اولور غادن دن یاغود فعیل یعنی مفاعل اولور غادن دن
 غدیراهله غدیر ایدر یعنی انلردن حاجت وقتنه منقطع اولور بی بقا اولد غیچون الغدران غینک ضمی ودالك
 سکونیه غدیرک جمی والغدر ضمینه کدک جمی الغدیره غینک فخی ودالك کسری ومدیله باشند اشغه انوب
 صارقن صایح کسرو معنسانه الغدا یر غینک فخیله همزه نك کسری به جمی غندر غینک ضمی ودالك فخیله
 وغندر غینک ودالك ضمه ل به رجلك اسمیدر الغدیره علی وزن الدرجه غضبدر وکثرت غوغاوغلبه در
 بقال سمعت لقلان غدیره وغدیره حکمی تنفیذا ایتکه کرک ظلم جهندن اولسون کرک عدل جهندن اولسون
 غشمره کبی المغدیر میمک ضمی وغینک فخی ومیمک کسری به شول ویس رکه عشیننه حکم ایدر هر فیه دیلسه ظلمه
 اولسون یا عدلله اولسون وغدیره غدیره ده لغت در که غدیره برنسنه یی کوثری صائق در التغدیر فخیله
 ودالك سکونیه ومیمک ضمیله غدیره معنسانه در کثرت غلبه معنسانه تنه م الان مروا ایتدی الغدیر غینک
 فخی ومیمک کسری ومدیله واقع اولان اصوات بقال فلان دوغدا امیر الغدیر غینک ضمی ومیمک کسری به غدار مد
 لغت در که غدارم جوق اولان صویدر دیرل ابو عبیدروانی اوزن الغرور ضمینه درید اولن شکمدر یعنی بوکندی
 رلری دروغور شول متاع دنیا بدیرل که انوکله الدنلور والهم معنسانه ده کلور بقال غره بغره غرورامی البلب
 الاول اذا خدعه بقال ما غرک بقلان ی کیف اجترأت علیه ومن غرک من فلان ای من اوطأ ک عشوة منه وعشوه
 عینک ضمیله آ تشه دیرل یعنی سنی که پان یانیدی که انوک آ تشه اوغردک الغر غینک فخی ابله واحدی در ومنه قولهم
 طوبت الثوب علی غره ای علی کسره الاول اصمعی ایتدی رویه دن روایت در که کابرتوب عرض اولند قد اولن
 نظر ایدوبانی ثقلیب ایتد کدن صکره اطوه علی غره دبدی یعنی اولکی شکنی اوزن طی ایتدیدی الغره غینک ضمی
 وراک تشدید به شول بیاضد راک النض که در همدن بیو ک دروغره شر بف معنسانه ده کلور بقال فلان غره
 قوم ای سیدهم الغر غینک ضمی وراک فخیله غره نك جمی بقال هم غرر قومهم وغر را ایتد اسنده اولان اوج
 کچه وهر نسنه نك اولنهوا کر منه غره دیرل وعبه وچار بیید دخی غره دیرل وفی الحدیث قضی رسول الله صلی الله علیه
 وسلم فی الحنین بغره کویا که مجموع بدندن غره ابله تعبیر اولنمشدر الا فر همزه نك وغینک فخی ابله شولت در که
 الننه غره سی اوله واق معنسانه ده کلور ایض کبی الغران غینک ضمی وراک تشدید به جمی بیاض اولان
 کسسته ل بقال قوم غران واغرشر بف معنسانه ده کلور الغر غینک کسری به والغر غینک فخی وراک کسری ومدیله
 احوال تجر ایتین کسسته غیر محرب معنسانه بقال رجل غر وغری ای لیس محرب قیاس بحر به امکسور اولماغدی
 ولكن عرب مفتوح استعمال ایل کسدر تنه که باباده مروا ایتدی وغر کدک مؤنثه دخی صفت اولور وغر را من
 اوزن اولنه دخی دیرل بقال عیش غری اذا کان لا یفرج اهله وغری الدخلة معین اولنه ده دیرل بقال ناغره برک من
 فلان ای ان یا نیک ما تغتر به وغری خلق حسنه ده اطلاق اولنورچن رکه سینه نیرا وسه اوغره ویاقل هریره دیرل
 وهریر رمز خلقه دیرل الغره غینک کسری به والغره کدک غینک فخی وراک کسری ومدیله مؤنثی بینه

غندر

غدر

غرور

الغرة معنسانه وغره اسم دخی کلور احوال بلامک معنسانه وغره غفلت معنسانه ده کلور الغرة غینک فخیله
 احوال بلامک بقال غری غرة من الباب الثانی نقول کان ذلك فی غراتی وحداثی ای فی غری الاغرا همزه نك
 فخیله غرک جمی غینک کسری به تنه که مروا ایتدی الاغرا همزه نك فخی وغینک کسری به غریک جمی الغار الدنجی
 کسسته غافل معنسانه الاغرا همزه نك کسری به الدنق نقول غرت یارجل واغره ای اناه علی غره منه یعنی اکا
 الدندی وبقال غتر بالشی علی صیغه المجهول ای خدعه به الغر فخیله خطر معنسانه در ونهی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم عن بیع الغر وهو مثل بیع السمک فی الماء والطیر فی الهواء والغر غینک فخیله وراک ضمیله
 ومدیله شیطان معنسانه در ومنه قوله تعالی ولا یغرنکم بالله الغرور وغرور کدک شول دوا در که انوکله غره
 اولنوراب ودولعوق وسعوط دبد کری کبی لدود لاملک فخیله ودالین مهملة تنه شول دوا در که انوکله غره
 دوکلور ولعوق لاملک فخی وعین مهملة نك ضمیله شول دوا در که دبدلله بلانور وسعوط سین مهملة نك فخی وعین
 مهملة نك ضمیله وطاء مهملة ایل شول دوا در که بورع استنشاق اولنور الغرا غینک کسری به از او یخونوم قلیل
 معنسانه وغرار مقدار معنسانه دخی کلور بقال لبث فلان غرا شهر اذا مکث مقدار شهر وغرا ناهه نك سودی
 از اولغه دخی دیرل وفی الحدیث لا غراتی صلو و هو ان لا یترکوها وسجودها الغران فخیله ابله جانی در ابله
 جانی دخی کسکین اولیحق میا جله هر نسنه که کسکین اوله کسکین اولن یری انوک غرای اولور الا غره همزه نك
 فخی وغینک کسری به جمی وغرا عجله یید دخی دیرل بقال انا علی غرای علی عجله واصمعی ایتدی غرطر بقیته دخی دیرل
 بقال رمیت ثلاثة اسمهم علی غرا واحدای علی طریقه واحدة وولدت فلاته ثلاثة بنین علی غرای بعضهم
 خلف بعض وبنی القوم بیونهم علی غرا واحد وغرا شول غونیه دیرل که اوق غری انوک اوزر بنه یشلنور بقال ضرب
 نصاله علی غرا وبقال لبث الیوم غرا شهر ای مثال شهر فی الطول وغرا قوش یاویر سینه اغز به طعام ویرمکه
 ریلر بقال غرا الطایر فرخه یغره غرا اذا زقه وزق زاء مجحه ابله اغزله طعام ویرمکه دیرل وغرا باب مفاعله دن
 کدک سیودان اولمق بقال غارت السافه ای غرت فرفت الدرة وفی المثل سبق در نه غرا یعنی سودی ویرمسته منعی
 سبقت ایتدی وغرا بازار کساده لغه ده دیرل بقال غارت السوق تغار غرا اکسدت ودرت دره دیسلر نفقت
 معنسانه اولور که رواج دیک الامور اسعار میمک ضمیله شول ناهه ده که سودی از اوله المغار میمک فخیله سودی از
 اولان ناهه ل بقال نوق مغار غره غینک کسری به ظروف قسمندن غرا که ایچنه صمان قورلر جوهری ایدر بنظن
 ایدرم که بومعرب اوله الغر غینک فخی همزه نك کسری به جمی التفریر علی وزن التکریم نفسی غرن حمل ایتکه یعنی
 خطر القایک یقال غر یرتفسد تغیر التفریر تانک فخی وغینک کسری وراک تشدید به بمعناه بقال غر یرتفسد
 تغیر روتدیر کمال حلل تخلیلا و تخلیلا وعلل تعلیلا وتعلل وتغیر رصیبیک اوک دیشری ظهور ایتکه دخی دیرل
 بقال غرت نیتة الغلام اذا طلعت اول ما طلعت الغره غینک فخی ومایبندن راک سکونیه وروحت بوغاز ده
 تردد ایتسی درو بقال الراعی یغره بصوته ای یردده فی حلقه التغر غر فخیله وراک سکونیه اند جرج وزنی اوزن
 صورت بوغاز ده رد ایتکه بقال یغره بصوته فی حلقه ای یردد الغر غینک کسری ومایبندن راک سکونیه
 بیان تاوغی دجاج یری معنسانه بعضلر حیث تاوغی در دیش الغره واحدی الغره غینک ضمی وراک سکونی
 وغینک نك کدک ضمیله اناک لننه اولان غره سیدر وشریف اولان کسسته ییده دیرل بقال رجل غره ای له
 شرف الغرة غینک فخیله کثرت معنسانه در بقال غر بالشی یغرن من الباب الخامس الغر غینک فخی وراک کسری
 ومدیله جوق اولان نسنه کثرت معنسانه بقال غر معروف احسان کثرت معنسانه الغر غینک فخی وراک کسری
 ومدیله سودی جوق دو بقال غرت النافه غرة من الباب الخامس ایضا اذا کثرت لغر غینک کسری به لغر یه نك
 جمی الغر غینک فخی وراک سکونیه اسمدر ضرب مثالله جوق معنسانه الغر غینک ضمی وراک سکونیه

غره

جمعید رجوزله جون کی حیک فحیله اوله ضمیمه ثانیه و جون ایضه واسوده اطلاق اولنور اضداد دن در
وحشرله حشر کی بقال دن حشر یفق الحاء واذن حشر تضم الحاء وحشر لطیف واند املود یکدر الاغزان
همزه نك کسر بله قومك دوه سی سودلوا وطق بقال اغزان القوم اذا غزرت ابلهم الثغر بر علی وزن التکریم ابکی
صاغتك ار اسند بر صاغتی ترک اینکدر سود چوق اولسون دیو و یوسودان اولغه باشلد قان اولور العشرة
غینک فحی و شبنک سکونیه دحرجه وزنی اوزن کدافین برایش ایشلمک و سیل کلکه دخی دیرلر بقال عشر
السیل اذا قبل لتغشیر علی وزن التدرج بر نسنه بی قهرله المعده دیرلر بقال تغشیر ای اخذه قهر المتغشیر هم اولک
ضمی و ثانیه نك کسر بله غصبتک اولان کسنه بقال رایتی متغشیر ای غصبتان الغضار غینک فحیله شول بل یلقدر که
حرا وله قولوا وله الغضارة غینک فحیله ذیرلک عوب و لوق طیب عیش معنسانه بقال انهم لغی غضارة من العیش
وعدول معنسانه دخی کلور بقال غصیر عنه یغصیر من الباب الثانی ای عدل عنه و حبس و منع معنسانه ده کلور
بقال غصیر ای حنسه و منعه المغصور میم فحی و غینک سکونیه معبشی خوب اولان کسنه بقول بنو فلان
مغصورون و غصیرهم الله تعالی الغضراء غینک فحی و ضادک سکونی و الفک مدبله کذلک حسن معبشت بقال
هم فی غضراء من العیش ای فی خصب و خیر اصعبی ابتدی اباد الله خضر اء هم دیرلر بلکه اباد الله خضر اء هم دیرلر
اهلک خیر هم معنسانه و غصیر اء شول یا شل طیر اغه دیرلر که صقر کی لزج اوله یقال لبط فلان برده فی غضراء
و انما ط نوله و باء مع حید ابله و طاء مهمله ابله قوی قازنلر صوبیر ایشلمک الغاضر ضادک کسر بله شول در بدر که
دباغنی لطیف اوله غاصره بنی اسد دن بر قبیله نك اسمیدرو بی صعصعه دن بر جماعتک اسمیدرو بی ثقیفیدن
بر طاء ثقیف نك اسمیدر غصیر و غینک و اوک فحی و مابینده ضادک سکونیه بر اء نك اسمیدر و غصیر و طی قبیله منه
منسوب بر صوبیک اسمیدر الغضنفر فحیله و نونک سکونی و فاک فحیله ارسلا نك اسمیدر و غصیر
فرموده معنسانه دخی کلور بقال جل غصنفر ای غلیظ الجثة الغفر غینک فحیله و فاک سکونیه ستر اینک
معنسانه دروغفر ارفع معنسانه ده کلور و غفر متاحی طرفه قومعه ده دیرلر بقال غفرت المتاح اذا جعلته
فی الوعاء و بر نسنه یه محمل و لوق معنسانه ده کلور یقال اصبع ثوبک فانه غفر للوسخ و وسخ سین مهمله نك فحیله
و خاء معجه ابله کرددنس معنسانه و یان اوکله یوز طو تشیکل از مقدر و غفر شول تو بلر در که عورتک
بلر در نه و النند دخی اولور الغفر فحیله لغت در غفرده یقال غفر یغفر غفر او غفر اء ج بلر در در میزان بر جندن که
فر کازل اولور و عورتک بالدر نك و النند اولان تویه دخی دیرلر غفر ده فاک سکونیه لغت در نته کمرو وایتدی
و غفر بر نه و نك ده دیرلر بقال غفر ثوبک یغفر غفر من الباب الرابع الغفر ان غینک ضمی و فاک سکونیه غفر
معنسانه که ستر اینک ذیلک اولور الاغفر اء همزه نك و فاک کسر بله و مابینده غینک سکونیه بر یوز نونک
بقال اغفر الشوب اغفر اء غفر غینک ضمی و فاک سکونیه بیان کچیسنک او غلاغی الاغفر همزه نك فحیله جمی
المغفرة میم ضمی و غینک سکونی و فاک کسر بله ذکر اولنان او غلاغی نك سنی المغفرات جمی الغفرة غینک ضمی
و فاک سکونیه شول سیدر که انوکله بر نسنه اولور یقال اغفر و اهد الامر یغفر ته ای اصلحه و مابینده ان بصلح
الغفر غینک ضمیمه غفرده لغت در صاری توی معنسانه ننه کالان مرو و ایتدی المغفر میم کسر بله و فاک
فحیله شول زنده که باش مقداری ایشلنور ثقیف نك لکنه کینلور الاستغفار همزه نك کسری و سبنک سکونیه
مغفر طلب اینک المغفرة میم فحی و غینک سکونی و فاک کسر بله یار لغتی بقال استغفر لذنبه و استغفر من ذنبه
یعنی واحد و غفر ذنبه مغفرة و غفر او غفر ان الاغتفار همزه نك کسری و غینک سکونیه یار لغتی بقال اغفر ذنبه
یعنی غفر الغفور غینک فحیله یار لغتی الغفر ضمیمه جمی و الغفر کثرت معنسانه تا کیند ایچون کلور
بقال جاء اء جاء غفر اء جاء الغفر بالماء و جم الغفر ای جاء و اجماعهم الشریف والوضیع ولم یخلف

عشر

غصیر

غصیر

غصیر

غفر

احد و کانت فیهم کثرة و بعض نسخهم هین جاعفیر و الجاء الغفر واقع اولمشدر ماعدا مذکور دکادر و ظاهر
بودر که ثانی اصح اوله ز باب میم مدوده اشارت اولمشدر فقط و الجاء الغفر کلمه سی اسمدر فعل دکادر لکن
منصوب اولور کثرته دال اولان مصدر لر کی کقولک جاوئی جمیعاً و قاطبة و طر اوکافه و جاءیه الف لام داخل
قلد بلر عرک کلمه سنده داخل قلد قلی کی اور دوها العرک دبد کری قوللر نه و عرک جمیعاً معنسانه در دوه بی
ضویه کتور دبلر جمیعاً دیک اولور الغفيرة غینک فحی و فاک کسری و مدبله بر لغتی طبعی بقال ما فیهم غفيرة
ای لا یغفرون ذنبا لاحد الغفار غینک کسر بله شول بر یان سیدر که عوزنلر باسنه اور تر لر یا غدن
صقند قلمر یچون کچلک دید کری نك التند اولور الغفارة غینک کسر بله شول بلودر که اخر بلودر که دونه
اوله و غفان شول سختیان یان سیدر که یایک طوحنه وضع ایدر لر کیر شه ضرر اء یسون دیو بنو غفار غینک
کسری و فاک تخفیفیه کانه دن بر قوم در که ابودر غفار بنک جماعتیدر المغفور میم ضمی و غینک سکونی و فاک
کذلک ضمیمه شول صمغ کی سنده در که دیکنلوا غچدن ظاهر اولور وائی لذبد اولد غچون اکل ایدر لر و اکا مغفور
دخی دیرلر غین معجمه و باء مثله ابله المغفر میم کسری و غینک سکونی و فاک فحیله بعناه کالمغفر فی روایة
الکسانی الاغفار همزه نك کسر بله دیکنلوا غچ صمغ ویرمک بقال اغفر الرمث اذا خرجت مغافیره یعنی صغی
ظهور ایتسه و صمغک ظهوری کوز ایا مندر ممشک بپراغی صرر معنه باشلد قان اولور یقال ما احسن مغافیر هذا
الرمث التغفر فحیله و غینک سکونی و فاک ضمیمه و التغفر فحیله و فاک ضمی و تشدد بدبله یونلرک ایکسید
مغفور دیو سترمک معنسانه در شول کسنه که مغفور استعمال ایتدی فعلنده تخفیر دبدی و شول کسنه که
مغفر استعمال ایتدی میم کسر بله فعلنده تغفر دبدی و که اولور که مغفور عشرده و ثامده و سلیمه و طامده
و یونلر دن غیری اشجار ده دخی اولور الغفر غینک فحی و میم سکونیه چوق صویه دیرلر یقال غره الماء یغمره من الباب
الاول اذا غمره و منه قیل للرجل غمره القوم اذا غلوه شرفاً و غمر ایاوته دخی دیرلر حواد معنسانه و غمر الخلق دیرلر خاء
معجه ابله و غمر الرءاء دیرلر سخی معنسانه و بحر عظیم معنسانه ده کلور الغمار غینک کسر بله و الغمر و غمر غینک
جمیلر در سخی معنسانه بقال هومن قوم غار و غمر عظیم الماء اولان بحر معنسانه ده کلور بقال بحار غار و غمر
الغمره ضمیمه کثره مامعنسانه در یقال ما شد غمره هذا النهر الغمره غینک فحی و میم سکونیه قایلو شدت
معنسانه و غمره صونک و خلقت زحامنه دخی دیرلر الغمار غینک کسر بله از دحام معنسانه اولان غمره نك
جمیلر بقال دخلت فی غمار الناس ای فی کثرتهم غینک کسر بله و ضمیمه لغت در الغمر غینک ضمی و میم فحیله
کذلک غمره نك جمی شد بلر معنسانه نوبتله نوب کی الغمرات فحیله جمیلر کذلک شداید معنسانه بقال
غمرات الموت ای شداید الغمر غینک ضمی و میم فحیله کوچک قدح التغمر فحیله و میم ضمی و تشدد بدبله
طو بنجه ایچامک نردن ما خود در قدح صغیره معنسانه الغمر غینک ضمی و میم سکونیه و میم ضمیمه دخی
لغت در شول کسنه در که اموری تجر بر ایشامش اوله بقال رجل غمر و غمر الا غمار همزه نك فحیله غمرک جمی الغمره
غینک ضمیمه موئی اموری تجر بر ایشامش عورت معنسانه الغماره غینک فحیله احوال تجر به ایشامش مک یقال غمر یغمر
غماره من الباب الخامس المغمر میم اولک ضمی و میم ثانیه نك فحی و تشدد بدبله کذلک اموری تجر به ایشامش کسنه الغماره
میم اولک ضمی و ثانیه نك فحیله اولوی قایر میوب مقائله و جنک ایشامش یقال غماره اذا باطشه و قائله
ولم یبال الموت و بطش طاء مهمله و شین معجه ابله قولله یا یشمقه دیرلر المغامر میم اولک ضمی و میم ثانیه نك
کسر بله شول کسنه در که محل مهلکه بی داخل اوله الغمره غینک ضمی و میم سکونیه شول
طلادر که ورسدن اتحاد اولنور و ورس زعفران دیرلر و بر صاری بویایه دخی دیرلر التغیر علی وزن التکریم ذکر
اولنان طلائی سور نك یقال غرت المرأة وجهها تغیر ای طلت به وجهها لیصفوا لونها التغیر فحیله و میم

غمر

ضمی و تشدید به بمعناه غم غینک کسری و میم سکون به صوصا مق عطش معناسنه و غیر کذلک حقه
 وحسنه در لغت غم غینک کین بقلی بقال غم صدن بغم غم و غم من الباب الرابع و غرات رایحه سنه و بالق
 رایحه سنه دخی در لغت غم غینک من اللحم الغمره غینک فقی و میم کسری به اندن یا خود با لغدن رایحه
 بغلین سنه بقال غم غینک فقی غمره کما تقول من السهک سهک و منه مندبل الغمر یا غلق معناسنه الغامر
 میم کسری به معنور و لما ین بر عامر مقابله در بعضیلر ابتد غامر اکما ین رد زراعته محمل ایکن و غامر
 دب بلزیر اکا صو و جقوب ستراید پس بوقاغل اولور و مفعول معناسنه کقولم سر کلم و ماء دافق فاعل وزی
 اوزن بنا اولندی تا که غامر اکا مقابل دوشه و شول یکه اکا صو یا شمایوب موات ارض قبیلندن اوله اکا غامر
 دیزلر الغمر غینک فقی و میم کسری به و مدبله شول یا شول اوت در که قورش اوتک التندن ظهور ایدر الانبار
 همزه نك کسری به صو بطلق انعام معناسنه الغور غینک فقی و واک سکونیه هر سنه نك دینه در لغت
 معناسنه بقال فلان بعید الغور و غور دوزیره دخی در لغت مطشنه معناسنه و غور نهامه به وینه قریب
 اولان لر در لغت و غور یه باتان صویه ده در لغت بقال ماء غور مصدر له صفتلندی در هم ضرب و ماء سبک و اذن
 حشر دیکری کی و سبک سین مهمله ابله دو کلمش دیکر رتبه کم حشر جاء مهمله و شین معجمه ابله لطیف
 و موزون دیکر و غور دیت و ورمک معناسنه ده کلور بقال غارنی الرجل بغورنی اذا واک من الدیه و بغیرنی
 دخی لغت در و صو و مق معناسنه ده کلور بقال غارهم لله بطر بغیرهم و بغورهم ای سقام و بقال اللهم غرنا
 منک بخیر و غرنا و فر ابندی غار الغیت الارض بغیرها در لغت سقامها معناسنه و غارنا بخیر در لغت اعطانا خیرا
 معناسنه و غور کوند زاسی اولغه ده در لغت بقال غار النهار ای اشتد حره و نفع و ورمکه ده در لغت بقال اللهم غرنا
 منک بخیر ای اغشابه و بغیر دخی لغت در و غور بر سنه نك نهامه ارمکه دخی در لغت بقال غار بغور غور ای ای
 الغور و لا بقال غار و غور صوره طالعده دخی در لغت بقال غار الماء غور ای سفلی الارض و غور کوز جو قور
 اولغه ده در لغت بقال غارت عینه تغور غور و اكون طولوغه ده در لغت بقال غارت الشمس تغور غور و الغور
 علی وزن الدخول صوره بقی بقال غار الماء يغور غور و اكون و بقیغه ده در لغت بقال غارت عینه تغور غور و
 اذا دخلت فی الرأس و غارت تغار لفة فیها ابضا و کون بقیغه دخی در لغت بقال غارت الشمس غور و اذا غرت الغیار
 غینک کسری به کون بقی بقال غارت الشمس غیار الغار شول اودر که طاعده قیادن کسری کهف معناسنه و غار
 عسکره دخی در لغت جیش معناسنه و دفنه غار دخی غار در لغت و منه دهن الغار و غار رشتک معناسنه ده کلور غیرت
 کبی الغیران غینک کسری و مدبله جمعی المغار میم فخیله و المغارة کذلک میم فخیله کهف معناسنه در و کاه اولور
 اهور بتاغفه ده مغارد لر مکانس معناسنه الغور غینک فقی و واک فقی و یا نك سکونیه غارک تصغیر در
 و فی المثل عسی الغور ایدو سا جمعی ابتد بومثلک اصلی بودر که بر مغان نك ایچنه خبلی کسنه ساکن ایکن مغان
 اوزر لر بنه یقلدی یا خود انلر اوزر بنه عد و کلوب جمله سن قتل ابتد پس بومثل اولدی هر سنه ده که
 انوک اخری شر اوله ابن الکلی ایندی غور بر معروف صویک ادبدر که کلب قبیله سنه منسوب و یو مثلی زبازم
 عورت نکلم ابتد شول دمه که قصیر للخمی نام کسنه دوه لر به طوغری بولی قوبوب ذکر اولنان صوی
 طو و بخلاف سمت کندی الغاران غارک ثنیه سی و بطنله فرج معناسنه ده کلور بقال النقی الغاران ای الجیشان
 الغارة شول بلو کدر که غارت ایدی اوله و غارت بصقن ایکن معناسنه ده اسمد را غار دن و غارت یب بومکه دخی
 در لغت بقال جبل شدید الغارة ای تشدید الغارة ای غارة همزه نك کسری به بصقن ایکن بقال غار علی العدو بغیر
 اغارة و اغارة ای بومکه ده در لغت غارت لیل اذ افتلته و اغان بر کسنه زوجه سی اوزر بنه اولمکه ده در لغت بقال
 اغار فلان اهله ای زوج علیها ابو عبیدرو ابی اوزر و اغان سرعت ایکنکه ده در لغت و کاه اولور انو بقیلر

غور

کیا تغییر ای نسرع للعر و نیمیر ناء مثلته ابله بر طاعک اسمد ر مکة مشرفه ده و اغان سکر تکه ده در لغت و منه
 قور لهم اغار اغارة الثعلب اذا اسرع و دفع فی عد و وه والد فح فی العدو و سکر تکه ده سربت ایکنه دن عبار ندر
 التغور علی وزن التکریم بر سنه نك اخرینه بیک بقال غور نا و غرنا جقی و تغور و قیلوله ایکنه دخی در لغت بقال
 غور و ای انزلو القابله الغائرة و ابو عبید ایندی قایلیه غار ده در لغت و قایلوله معناسنه در که اولیه وقتند
 او یقندن عبارت در المغار میم ضیله غارت ایکن بقال اغار اغارة و مغار المغاورة میم ضمی و واک فخیله
 کذلک غارت ایکن بقال غاور هم مغاوره المغوار میم کسری به مقابله ایدی بقال ر جل مغوار ای مقار
 المغاور میم فقی و واک کسری و مدبله مقابله ایدی جماعت بقال قوم مغاور المغیره میم ضمی و غینک
 کسری و مدبله کذلک غارت ایدی جماعت بقال خیل مغیره و مغیره بر جاک اسمد روکاه اولور که
 میم مکسور ایدر لر تته کم منن و منن در لغت میم ضمی و کسری به و منن بدرایحه اولان سنه یه در لغت
 المغیره میم ضمی و غینک کسری و یا نك تشدید یله سباییه دن بر صنفد رکه مغیره بن سعیده منسوب در
 الاستغارة همزه نك کسری و سینک سکونیه سمر مک بقال استغاری سمن و دخل فیها الشحم و استغان جبان
 بیوب شیمکه ده در لغت تغاور قوم بری برینه غارت ایکن بقال تغاور القوم اذا غار بعضهم علی بعض
 الغیره غینک کسری به و مدبله بغدای طعام معناسنه و غیره نفع و ورمک و دبت ادا ایکن معناسنه دخی اسم کلور
 و مهد بن و صر احاد غره بی خروار ابله تفسیر ایشتدر ظا هر بودر که بغدای یوکی مراد در اما حاد فهم
 اولنن غیره مطلقا طعامدن عبارت اوله در الغیر غینک کسری و یا نك فخیله غیره کلمه سنک جمید رو بعضیلر
 ابتد غیر یا نك فخیله واحد در غن کبی جمعی الاغیار در همزه نك فخیله غیر کذلک اسمد تغییر معناسنه
 الغیار غینک کسری به نفع و ورمک بقال غار اهله بغیرهم غیار اذا مارهم و نفعهم و غیار دکش ایکنکه دخی در لغت
 التغیر علی وزن التکریم بر سنه نك بر حالدن بر حاله دوند ر مک و بوکلر اهل سفر اصلاح ایکنکه ده تغییر در لغت
 بقال نزل القوم بغیر ای صاحبون الرجال و رجال رحاک جمید رحاء مهمله ابله یو ک معناسنه تغییر فختنه
 و یا نك ضمی و تشدید بله بر حالدن بر حاله دوند بقال غیره تغیر الغیر و الغیره غینک فقی و یا نك سکونیه
 مصدر لر در بر کسنه عرضنه خلل و یردن احترازا بیک معناسنه بقال غار الرجل علی اهله یغار
 غیار و غیره من الباب الرابع الغیر غینک فقی و یا نك ضیله و الغیران غینک فقی و یا نك سکونیه
 غیرت ایدی جمعی معناسنه و موشه دخی غیر در لغت بقال امرأه غیور و نسوه غیر الغیر ضمتنه غیور ک جمعی الغیار
 غینک فقی و الفک قصر بله و الغیار غینک ضمی و الفک قصر بله غیر انک جمعی و غیار غینک فخیله غیر ایچون
 دخی جم کلور موث صیغه سندن الف مقصوبون ابله المغیار میم کسری و غینک سکونیه غیر نلو کسنه المغایر
 فختنه مغیار ک جمید الغیر غینک فقی و الفک قصر بله غیر نلو عورت المغیره میم فخیله و غینک
 کسری و مدبله و المغیره میم فقی و غینک سکونیه و یا نك ضیله صو و ر لش برارض مسقیه
 معناسنه المغیره میم ضمی و یا نك فخیله مبادله ایله بیع اید شیمک بقال غارت الرجل مغیره ای عارضته
 بالبیع و بادلته التغیر تا نك فقی و یا نك ضیله بر قایح سنه بری برینه مخالف اولمق بقال تغیرت الاشیاء
 اذا اختلفت غیر غینک فقی و یا نك سکونیه سوی معناسنه در الاغیار همزه نك فقی و غینک سکونیه
 جمعی در و غیر بر کلمه در که انوکله بر کلمه صفتلنور و کاه اولور راستنایا ایچون دخی استعما اولور صفت
 واقع اولدقه ما قبلنک اعرا بنه تابع اولور و استنایا ایچون اولدی وقتند الادن صکره اولان کلمه نك
 اعرا یله معرب اولور و بونک وجهی بودر که غیر اصلندن صفت ایچون در استنایا ایچون اولمسی
 عارضه فر ابتد بقی اسدک و قضایه نك بعضی غیری منسوب ایدر لر الا معناسنه اولد قاه کراه

غیر

کسانی را وانی اوزن المفر میم کسری و فائک فخیله شول ات در که انوک اوزرینه بنوب قاجغه صاح اوله
المفر میم و فائک فخیله قاجق فرار معناسنه و منه قوله تعالی این المفر المفر میم فخی و فائک کسری به موضع قرار
معناسنه در المفر فائک فخی و فائک کسری و مدبله عرب طایفه سندن بر جماعت در و فریر بیان صغریه
یا وریسنه دخی دیرل المفر فائک فخیله کذلک یانی اولان صغریه یا وریسنه دیرل فریر ابله فرار یومعنیده
طو یاله طوال کی در بعضی لایتدی فرار فائک فخیله فریر جمعید را و بعید ایتدی جمع فعال و زنی اوزن
همین بر قاج کله کلشدر و انلر کبری فرار در و فی المثل زوال فرار استجیل فرار یعنی تخرن ولد بقرو حشی رسیده
اولوب دیشی اینلر اوزرینه حجره مغه با سلسله نارسیده اولانلر دخی فی کوروب حجره مغه با سلسله و فرار
حیونلر دیشی یوقلیوب امتحان ایتکه ده دیرل بقال ان الجواد عینه فرار و کاه اولور که فانی مفتوح دخی
ایدرلر یعنی یوکر کفی کورمک دخی کفایت ایدر نظر دن معلوم در دیشن کورمک یعنی امتحان ایتک لازم دکلر
الفر فرقه دحرجه و زنی اوزن تحریرک ایتک هر هر که بی دروزنا و معنی بقال فر فرت الشی اذا حرکته و فرقه ات
لجامنک دماغن دیشنه اوزوب یاشن تحریرک ایتکه ده دیرل و بعضی لایتدی امر القیسک شعر نه قافله دخی
روایت قلیدلر و فرقه پیچکله دخی دیرل خفت معناسنه الفر فورقار کضمی و مایندلر انک سکونیه بر قوشک
اسمیدر الفر فار فائک فخی و فائک سکونیه برا غلغک اسمیدر که انوس کی سیاه در حکم در رایحه طیبه سی
وارد کذا فی بعض نسخ الصحاح الفر فائک کسری و فائک سکونیه قیون سوزر یسندن بر قطعه در و ابو زید
ایتدی فرار و ان عدد دن قرقه وارنجه اولان قیون ابو عبیدر روایت ایتدی و کی اوزره و فریر بر قبیللر انک یا با سیدر
تیم دن که اول سعد بن زید مناهن تیم در و فرزانو کفی در لقی فرز اولد غنک وجهی بودر که موسم
حجه کچی سور سیله و اوزوب یغما ایتدر دکه من اخذ منها واحدة فهي له و لا یؤخذ منها فرزدیدی کفرور
ایکی به و ابکی دن زیاده ایه اطلاق اولنور و ابو عبیدر ایتدی فرار و غلغک اسمیدر جدی معناسنه و فائک ابله
مثل ضرب اولنوب لا ایتک معنی الفرزدیمشدر بن سکا اصلا کلام دیک محله و معزی میم کسری
والفک قصر بله کچی معناسنه در پس معنی لا ایتک حنی تجمع صفة المیزیه و الفرزیه دیک اولور بونلر خود جمع
اولمق محالدر الفر فائک فخی و فائک سکونیه بیزک ایرلوب یرنسی در و فریر برنسیه یار مغه دخی دیرل بقال
فرزت الشی من الباب الاول اذا صدعته التفز و فخیله و فائک فخی و تشد بدبله کذلک براسکیوب بر لاق
بقال نفز الثوب اذا قطع و بی الفاز و واسع یول بقال طریق فاز رای و واسع الفرز فخیله بوی اولمق کوز
ولمق معناسنه بقال بفر رای حدب الا فرز همزه نك فخی و فائک سکونیه و فائک کذلک فخیله ارقه سی بوی
اولان کسینه کوز یشت معناسنه المفر و میم فخی و فائک سکونیه کذلک بوی اولان کسینه فراره
فائک فخیله بر قبیللر انک یا با سیدر عطفاندن که اول فراره بن ذبیان بن بغیض بن عطفان در الفسر فائک فخی
و سببک سکونیه بیان در کشف معناسنه بقال فسر تالش افسره فسر امن الباب الثاني و فسر طیبک صویه
بقماسنه دخی دیرل التفسره تانک فخی و فائک سکونی و سببک کسری به معناه و جوهری ایدر بن مز بوری
کلام مولدظن ایدر التفسیر علی وزن التکریم بمعناه لاستفسار همزه نك و تانک کسری و مایندلر سببک
سکونیه برنسیه فی بلك طلب ایتک بقال استفسر ته کذا ای سألته ان یفسره لی الا فطار همزه نك کسری به ضایع
اولان کسینه اوزر جن احمق بقال فطر الصائم الفطر فائک کسری و فائک سکونیه اسمدر اوزر احمق معناسنه
و فطر فطر معناسنه دخی کلور بقال رجل فطر و قوم فطر ای مقطرون و بواسلنده مصدر اولد غنه بناء مفردی
و جمعی بکسان اولشدر التفطیر علی وزن التکریم بر کسینه بر کسینه نك اوزر جن بوزدر مق یقال فطر ته انا نقطیرا
المفطر میم ضمی و فائک سکونی و فائک کسری به اوزر جن احمق کسینه بقال رجل مفطر المقطرون جمعی

فرد

فسر

فطر

بقال

بقال قوم مقطرون المقاطر میم فخی و فائک کسری و مدبله کذلک جمعی بقال قوم مقاطر مثل موسر
و میاسیر و موسر غنی معناسنه در الفطور فائک فخی و فائک فخیله و الفطور ی کذلک فائک فخی و اخر نه یانک
تشدد بدبله شول نسنه در که انوکله اوزر اچارلر و اخر نه یانک نسبت داخل قلیدلر کویا که شئ کندی نفسنه
نسبت قلیدلر الفطر فائک فخیله و فائک سکونیه خیر کالیله یوغر لما مق بقال فطرت المرأة العین حنی استبان
فیه الفطر و فطر کذلک بر جنس متر در که بیوک اولوب بیاض اولور الفطره کذلک فائک ضمی و فائک
سکونیه واحدی الفطره فائک کسری و فائک سکونیه بر ادلسدر الفطر فائک فخی و فائک سکونیه
یرتق بقال فطره یفطره فطر اذ اخلقه من الباب الاول و فطر برنسیه یار مغه دخی دیرل و فطر برنسیه ی
ابتدادن ایجاد ایتکه ده دیرل ابن عباس ایتدی فاطر السموات والارض معناسی نه ایدر و کن بادم تا که ابکی
اعراق خصوصت ایدر ککد که بری ایتدی انا فطر نه یعنی فی ابتداءن ایتدم غیر ایتدی دیدی و فطر ناهیه یاش
بر مغیله و شهادت بر مغیله صاعق و فطر خیر کال بولمغه توقف ایتامک تقول فطرت العین فطره فطر اذ
اعجلته عن ادراک الانقطاع همزه نك کسری و فائک سکونیه یار لقی بقال فطر ته فاطر و منه قوله فطر ناب
البعد اذا طلع الفاطر فائک کسری به شول دوه در که از سنی یار مش ابله بقال بعیر فاطر التفطر فخیله و فائک
ضمی و تشدد بدبله یار لقی بقال تفطر الشی اذا تشق الفطر فائک فخیله و فائک اولان یار لقی بقال سیف فیه فطار
ای تشق الفطر فائک فخی و فائک کسری و مدبله خیر کال بولمق خیر اولمق پس فطر خیر ک مقابلی
اولور و هر نسبه که انوک کاله ایر مسنه توقف اولمیه اول فطر اولور بقال ایاک و الرای الفطر و فطر تازو
معناسنه ده کلور تقول عندی خیر و خیر فطر ای طری و حبس حاء مهمله و یاء مثناة تحتانیله و سین
مهمله ابله بر طعامدر که خرمالبله و کره یا غیله و کشکله اولور و الفطر فائک فخی و غینک سکونیه اغزی احمق بقال
فطر فطر من الباب الثالث ای فقه و اغز اخلغه دخی دیرل بقال فطر فیه ای انفتح یتعدی و لا یتعدی الافکار همزه نك
کسری به و فائک سکونیه بر یابلدی یو کسک کور غنک بقال افکار فطر و بوقش کونلر نه اولور زیر اویا وسط سمایه
کاد که کانظر ایدر کسینه اغز اچار الفاقرة غینک کسری به طیب فسمندن در که اول نیلوفر هندی کو کی در
الافکار همزه نك کسری و فائک سکونیه احمق اخلق بقال افکار النور اذا انفتح و نور نونک فخیله و وواک
سکونیه احمق معناسنه در المفرة میم فخی و فائک سکونیه و غینک کذلک فخیله و واسع اولان یر بقال
هذه مفرة ای ارض واسعة الفقارة فائک فخیله ارقه یکینک بر دانسی الفقار فائک فخیله کذلک ارقه یکیری
او کور حه معناسنه ذوالفقار فائک فخیله نینک صلی الله علیه وسلم فقیحک اسیدر الفقرة فائک کسری
و فائک سکونیه فقاره معناسنه در که ارقه یکیری دیک اولور الفقرات فوک کسری و فائک سکونیه
و الفقرات فائک کسری و فائک فخیله و الفقرات کسری به و فقر فائک فخیله بونلر ک جمله سی
فقره نك جمعی در و بر قصیده نك ایچنده اولان ایانک احسنه فقره دیرلر ای ارقه ککنه تشبیه اند کلر نه بناء
الفقر فائک فخی و فائک کسری به شول کسینه در که ارقه سی یکیری اغزی بقال رجل فقر اذا اشتكى فقار الفاقرة
فائک کسری به افت داهیه معناسنه الفقر فائک فخی و فائک سکونیه ماله مالک اولمق و فائک فخیله دخی
لغت در ضعفه ضعف کی و ارقه یکین صق بقال فقر ته الفاقرة اذا کسرت فقار طهره و فقر دوه نك بوزن
یرایوب و اکار کریش طاقوب و یولارینی اول کریشه بغلیوب بد مکدر تا که سر کشلکدن فراغت ایدر و بر رام
اوله بقول فقرت انف البعیر اذا حزن ته بحد بله تم جعلت علی موضع الخ الحری و علیه و ترملوی لتدله و جریر
حیله دوه بدجک ابله دیرلر و منه قولهم قد عمل الفاقرة الفقیر فائک فخی و فائک کسری و مدبله مالی اولمیان

فغر

فقر

کسته ابن السکیت ایندی فقیر اول کسسه در که انوک فی الجمله وجه معاشی اوله و مسکین اول کسسه در که انوک
 اصلا نسنه سی اولیه و اصمعی ایندی مسکین فقیر دن حالی احسن اولن در و یونس ایندی فقیر مسکین دن
 حالی احسن اولن در یونس استدلالی بونکله در که بر فقیر افقر انت دیشلر لا والله بل مسکین دیو جواب
 و بر مشر ز یاده عرض احتیاج محله و ابن الاعرابی ایندی فقیر اول کسسه در که اصلا نسنه سی قادر اولیه و فقیر
 کونکن صوچقد غی رده دخی دیرلر و فقیر شول چوقون دیرلر که خرمافد انک دینه قازرلر دینک کی حینه
 و فقیر ارقسی کی صن کسسه ی دخی دیرلر التفقیر علی وزن التکریم خرمافد انک دینه چوقو و قازمق بقال
 فقرت للودیة نفقیر اوودیة و اوک فخی و یانک تشدید بله خرمافد انک دیرلر و بونجی دلمکه دخی دیرلر تقول
 فقرت الخرز اذا تقبته للمقر میمک ضمی و فانک فخی و تشدید بله شول قلیدر که ارقه سنده کدکاری اوله بقال
 سیف مفقرای فی منته حروز و خزای مجمله بله قطع معناسنه در و صاحب صراحت بومقامه مفقری
 شمشیر در سته تفسمیری ظاهر کلام جوهریه مخالف اولو را کر درست سین مهمله بله اولو رسه و اگر معجه
 ابله اولو رسه تفسمیر مفسره مساوی و مطابق اولماز مکر که نحیف نساخ اولوب در شندن تحریر و انش
 اوله الافکار همزه نك کسری و فانک سکونیه صید سکا رقه سن و یرمک در و مننه قولهم افقرک الصیدی
 امکنک من فقار فارمه یعنی فرصت در رمی ابله و افکار عار بی و رنکه دخی دیرلر بقال افقرت فلانا قی ای اعرته
 فعار هالیر که با و افکار فقر اتمک معناسنه ده کلور بقال افقره الله الفقی فانک ضمی و قافک سکونی و الفک
 قصر بله اسم در ناهیه عاربت و یرمک معناسنه المقار میمک فخیله و قافک کسری بله وجوه فقر اولان
 نسنه ل بقال سد الله مفقره ای اغناه و سد وجوه فقره ما افقره فعل نجب در فقر دن ما اغناه کی غنادن
 و لکن بونلر ک ابکسی دخی نساخ در زیر بونلر ک فعلای فقر و استغنی در پس بونلر دن فعل نجب بناسی معج
 دکلر التفکر فخیله و کافک ضمی و تشدید بله بر نسنه فی تا مل اتمک التفکر فانک کسری و کافک سکونیه و الفکره
 کذلک فانک کسری و کافک سکونیه اسملر در تفکر معناسنه الفکر فانک فخی و کافک سکونیه مصدر در تفکر
 معناسنه کذلک یعقوب ایندی فکر حاجت معناسنه ده کلور بقال لبس لی فی هذا الامر فکر ای لبس لی فی
 حاجة و الفتح اقصی من الکسر الافکار همزه نك کسری بله و التفکر علی وزن التکریم و التفکر علی وزن التکریم جمله سی
 بر معنایه در بقال افکر فی الشیء و فکر فی و تفکر اذا تا مل فی الفکر فانک کسری و کافک دخی کسری
 و تشدید بله فسیق و زنی اوزن کثیر التفکر معناسنه در الفور فانک فخی و و اوک سکونیه و الفوران فخیله
 قاینق بقال فارت القدر نفور فور و فوران اذا اجاشت و جیش حیل و شین معجه ابله چومک قبنه دیرلر و مننه
 قولهم ذهب فی حاجة ثم ائت فلانا من فوری قبل ان اسکن الفایر همزه نك کسری بله غضب معناسنه در بقال فار
 فایره اذا جاش غضبه یعنی غضبی قبنه و بونلر نایره ده لغت در الفورة فانک فخی و و اوک سکونیه شدت
 معناسنه در فورة الحراسینک شدتی معناسنه در و فورة العشاء بنسونک شدتی که شفق غایب اولوب
 زیاده قر اوک اولسی در الفورة فانک ضمی و مدبله اهورل معناسنه در جعد لفظندن مفردی یوقدر بقال
 لا فعل کذا ما لا لات الفورای بصمصت باذنا بها و بصمصه صادمین مهملتین ابله قورق صالمغه دیرلر و ذنب
 ذال معجه ابله و نونک فخیله قورق معناسنه در الفورة فانک فخی و و اوک تشدید بله او مه دید کاری ککک
 دلیکی که جان کیکیدر بقال فورة الورك الفورة فانک ضمی و و اوک تخفیفیه چومک کز زیاده قیزب
 قبنه سیدر الفیارات فانک کسری بله شول دمور در که تاز و دینک ابکی جاننده اولو و الفهر فانک کسری و هاک
 سکونیه شول طاستدر که الله الدقه ایه سن طولدن نذکیر و تا بنی جائز در و فخریشدن برقیله نك باباسی

فکر

فور

فور

ادیدر که اول فخر بن مالک بن النضر بن کنانه در الافکار همزه نك فخیله جمعی و اصمعی فخر موفهره دیککی جائز کوردی
 اوله هانک سکونی و نایده فخیله الفهره فانک ضمی و هانک فخی و یانک سکونیه فخر ک تصغیری و فخر ک معناسی
 ال طاشی در تنه ک الان مرو را یتدی و عامر بن فخره بر جاک اسمی در الفهره فانک فخی و هانک کسری و مدبله
 شول اکشی سودر که کافر مش طاش بر اغورلر و قبنه باشد قد اوزرینه اون دو کوب قار شدر بر لولر القهر
 فانک ضمی و هانک سکونیه بهود یلرک توریت اوقوی بحق یرلری مدراس معناسنه میمک کسری بله و بونک اصلی
 بهر ایدی عبرا یندر صکره دن تعریب اولنشد در الفهره فانک فخی و هانک سکونیه برار و عورنله جماع ایدب قبل
 ال انزال اخر عو ته واروب انده انزال ایتکدر و حدیث شریفه بوندن نهی اولنشد در الفهره فخیله جمعه مثل
 نهر و فخر التفهیر علی وزن التکریم بونلر قی اعیام معناسنه بقال فخر ال رجل تفهیر اذا اعیاد و دیشلر در که ات سکرته سنک
 مخیزی کچد کد نقصانک ابتداسی تراد در اندن صکره فتور در اندن صکره تفهیر در التفهر فخیله و هانک ضمی
 و تشدید بله مال و افر اولو بقال فخر الرجل فی المال اذا اتسع فیه جوهری ایدر کویا که بونلر دن دو غه در
 یا خود اعیاد و فتور معناسندن غیر بر معنادر فصل القاف القبر قافک فخی و یانک سکونیه کور مرار معناسنه
 و غیر میمنی دفن ایتکده در لیرلر تقول قبرت لیت اقبره قبر من الباب الاول و اقبره من الباب الثاني اذا دفنته القبور
 فخیله جمعی المقبره میمک و یانک فخیله و المقبره میمک فخی و یانک ضمیله ابکسی دخی موضع قبر معناسنه در
 المقابر میمک فخی و یانک کسری بله جمعی المقبر میمک فخی و قافک سکونی و یانک فخیله کذلک مقبره نك جمعی در
 بعض اشعار ده کلدی اوزن المقبری میمک و یانک فخیله و یانک تشدید بله و المقبری میمک فخی و یانک ضمی
 و یانک تشدید بله مقبره میمنه منسوب اولان کسسه الاقبار همزه نك کسری بله قبره قومغه امر ایتک بقال اقبر ته ای
 امر ته بان یقبر تم حجاجه اقبر ناصالحا دیدی حجاج صالحی قتل ایدوب صلیب اند کد یعنی بره اذن و یرمز بوری
 دفن ایدر لادیدر کده و نکه و دیدی یعنی اجازت و یردی ابن السکیت ایندی اقبار قبر قلیق معناسنه ده
 کلور بقال اقبر ته ای صیرت له قبر ایدفن فیه و باری تعالینک ثم اماته فاقبره دیدی بجعله من یقبر معناسنه در
 یعنی بنی آدم دفن اولندی کلام القاولن لردن قلندی اگر امالم پس انساله اکر ام ایچون اولان اشیادن در القبره
 قافک ضمی و یانک فخی و تشدید بله طویغاردید کاری قوش چکا و ک معناسنه القبر قافک ضمی و یانک
 فخیله قبره نك جمعی در القبر اء قافک ضمی و نونک سکونی و یانک ضمی و الفک مدبله قبر معناسنه لغت در طویغارد
 معناسنه القنابر قبر انک جمعی عنصلا ابله عناصل کی و عنصلا عین مهمله و صاء مهمله ابله بیان صوغا یندن
 القبره قافک ضمی و نونک سکونی و یانک ضمیله عامه استعما لنک فخر معناسنه در و بعض اشعار ده دخی
 قنبر واقع اولمشدر ابو عبیدر و ابی اوزن قنبر قافک و یانک فخی و مایندن نونک سکونیه بر جاک اسمیدر
 القبطریه قافک ضمی و یانک سکونی و طانک کذلک ضمیله و یانک تشدید بله بر جنس زدر القبطری فخیله
 و عینک سکونیه و نونک کذلک فخیله و الف مقصود بله یراد لشی اولو اولان نسنه عظیم الخلق معناسنه مبرر
 ابتد قبطری عظیم و تشدید اولان نسنه در و قبطری کله سنده الف زایدن در نیکبتر ایچون و لالحاق ایچون دکلر ده بر
 حرفدن منقلب دخی دکلر بلکه اتساع نایچون در زیر کلام عربی حروف اصلیه سی الی حرفلو برکله
 یوقدر که قبطری ا کالحاق اولنش اوله و اخرنده اولان الفتا نبت ایچون دکلر بلکه مجردش حرفلو بنالشی
 حرفلو بنالشی لالحاق اوله و ایچون در زواتا نیشه قبطریه دیرلر کر الفتا نبت ایچون اولیدی تا نبتک دخی جائز
 اولماز دی و قبطری مثلاً لا تصرف اولور و عرفه لک حالنده و نکره لک حالنده منصرف اولور القبا عت
 قافک فخی و عینک کسری بله قبطری انک جمعی در بعض حروفی طرح اولنله ز یاد و رت حرف اوزرینه زاید

قبر

قبطر

قتر

اولن دن جمع وتضعير بنا اولناز حتى ر يا عيه رد اولنا بجه مكره حرف رابع حرف مداوله اسطوانه وحانوت
 كى القتر قافك وتانك فخلر بله توز غبار معناسنه القتره قافك وتانك كذلك فخلر بله قتر ك واحد يريان
 توز معناسنه ومنه قوله تعالى ترهقها قتره ورهق ستر ايمكة ديرل القتر قافك ضمي وتانك سكونيبله جانب
 معناسنه اولان قطر ده لغت در القتره كذلك قافك ضمي وتانك سكونيبله صيادك كوملته سى كاغاچدن
 چانوب ايجنه كير وي كير لتو زنا موس صياد معناسنه القتر قافك كسرى وتانك سكونيبله برنوع ندر كمر مات
 قسمندن در و مرمات ميمك كسرى بله نشان اوقه ديرل وقتره كو چوك اوقه دخی ديرل ابن قتره قافك كسرى
 وتانك سكونيبله برجنس خبث كوچك بلاندر غالباً اوقى يلاى ديد كارى در وقتره لفظى ابن قتره اسمته معرفه
 ولا يصرف قدر القاتر تانك كسرى بله شول بلاندر كه ده وهنك ارقه سن يا غرا ايمر بقال رجل قاتراى واق لا يعقر
 ظهر البعير وقا تمام وزن ا ز ن اولان قلقانه دخی ديرل بقال جوب قاتراى حسن التقدير وجوب جبك فخي
 وواوك سكونيبله قلقانه ديرل وقا تر بشر كن رايحه سى چقن انه ديرل بقال لم قاتر القتر فختينبله وتانك ضمي
 وتشديد بله اوغراشه حاضر لقم در تقطر كى بقال تقتر فلان اذا نهيا للقتال كى بقال تقطر القتر قافك فخي
 وتانك كسرى ومد بله زهره اولان اكسر بلك باشلر بدر رؤس المسامير معناسنه وقتر بيرل كه دخی ديرل
 شيب معناسنه القتر قافك ضميبله بريان رايحه سى راج الشواء معناسنه بقال اللحم يقتر من الباب الثاني اذا
 ارتفع قتانه وقتر اللحم دخی لغت در تانك كسرى بله باب رابعن ابو عمر وروايتى اوزن وقتر عود رايحه سنه ده
 ديرل القتر قافك فخي وتانك سكونيبله القتره ضميبله نفقه عياله تقصير ايمك بقال قتر على عياله يقتر قترا
 وقتورا من الباب الاول ويقتر من الباب الثاني اذا ضيق عليهم فى النفقة التقدير على وزن التكرم والاقترار
 همزه نك كسرى بله بونلر كاوچى دخی لغت در بر معناده ونقير انك رايحه سن تهيج ايمك تقول قترت للاستد اذا
 وضعت له الحافى الزبية مجد قتان وزبيه ضم ز او سكون اء موحد بله صياد صيد يمجون بنايتد وكى او كسقى در
 واقتار رايحه عود استعمال ايمك وفقر اولم معناسنه ده كاور بقال اقترت المرأة ان تجرت بالعود واقتار الرجل
 اذا فقتر المقتر ميمك ضمي وقافك فضيله تانك تشديد بله رايحه لونسنه بقال كياء مقتر وكباء كافك كسرى
 والفك مد بله عودا غاچنك برنوعى المقتره ميمك ضمي وقافك سكونيبله وتانك كسرى بله رايحه عود استعمال بدن
 عورت بقال اقترت المرأة فهى مقتره اذا تجرت بالعود القتر قافك فخي وچانك سكونيبله ز ياده قوجاوب
 ضعيف اولان كسسه وي استلوه ده دخی قخر ديرل وموئنند ناب ديرل وشارف ديرل قخره ديرل اما بعضلر قخره
 دخی ديرل القدر قافك فخي ودالك سكونيبله برنسنه نك مبلغنه ديرل وقدر تقدير معناسنه ده كاور بقال قدرت
 الشى اقدرن واقدن قدر من الباب الثاني والاولى قدرته واكلا معناسنه ده كاور فى الحديث اذا غم عليكم
 الهلال فاقدروا له اى اتوا ثلاثين وقدر برنسنه تضييق اوزن ايمكه ده ديرل بقال قدر على عياله مثل قتر وقدر
 على الانسان رقة قدر امثل قتر وحق تعالىنك قدرى وقدرى دالك سكونيبله وفخيله عطشى معناسنه در
 ونواصلنه مصدر در قال الله تعالى وما قدروا الله حق قدره اى ما عظموه حق تعظيمه وقدر ايله قدر حق
 تعالىنك تقدير ابتدئ قضايه دخی ديرل المقدرة ميمك فخي وقفك سكوني ودالك ضميبله والمقدرة ميمك ودالك
 فخيله قدرت معناسنه در بقال مالى عليه مقدرة ومقدرة اى قدره ومنه قولهم المقدرة نذهب الخليفة
 وذهبطه غضب معناسنه در القدرة برنسنه به قادر اولم القدر ان قافك ضمي ودالك سكونيبله كذا كذا قادر اولم
 بقال قدرت على الشى اقدر قدرة وقدر من الباب الثاني وقد قدرت عليه من الباب الرابع لغه فيه ايضا على رواية
 ابن السكيت وقد قدرت غنام معناسنه ده كاور بقال رجل ذو قدرة اى ذو يسار والاقدر همزه نك كسرى

ونونك

قتر

قدر

ونونك سكونيبله برنسنه تقدير اولننه موافق كلك بكال قدرت على الثوب قدر افا قدر اى
 جاء على المقدار القدرة قدرت صاحبي وقرب معناسنه ده كاور بقال بين ارضك وارض فلان ليله قدرة
 اذا كانت ليله السير مثل قاصدة ورافهة يعقوبن روابت اولنان اوزن التقدير على وزن التكرم برنسنه در
 اورا لقم بقال قدرت الشى تقدير الاستقدار همزه نك كسرى ايله طلب قدرة بقال استقدر الله خير التقدير
 فختينبله ودالك ضمي وتشديد بله برنسنه حاضر لقم بقال تقديره الشى اى نهيا الاقتدار همزه نك كسرى
 وقافك سكونيبله برنسنه يقدرا لقم واقتدار طعمى چوملكه بشور مكه دخی ديرل بقال اقتدر القوم اذا طعنوا
 فى قدره بقال اقتدرون ام تشتتون واشتوا يان ايمكه ديرل القدر چوملكه بشن نسنه مطبوخ فى القدر
 معناسنه نقول منه قدر واقتدر مثل طج واطج القدر قافك كسرى ودالك سكونيبله چوملكه ديك معناسنه
 موث سماجى در امانت صغيرى قدر كاور بلاهه على خلاف القياس القدر قافك ضمي ودالك تخفيفيله
 دوه قصباى جزار معناسنه بعضيلر طباعدو ديدى قدر ابن سالف كه كاچر تود ديرل صالح نيينك ناقه سن
 سكير لين در الاقدار همزه نك ودالك فخي وما يبينه قافك سكونيبله جالدين قصير اولان كسسه واقدر شول
 انه ديرل كه بوروزن قبيح اياخى او كيا غندن يلر ويصه القدر فختينبله نطاقتك مقابليدر كه ناپاك اولم معناسى
 اولور القدر قافك فخي ودالك كسرى بله ناپاك اولان نسنه القدرة قافك فخيله كذا ناپاك كلك وكريه كور مكه
 دخی ديرل بقال قدرت الشى من الباب الرابع اذا كرهته التقدير فختينبله ودالك ضمي وتشديد بله كذا كره
 كورمك الاستقدار همزه نك كسرى وسينك سكونيبله كذا كره كورمك بقال تقدرته واستقدرته اذا
 كرهته القدر قافك فخي ودالك ضميبله نسا طافه سندن شول كسسه در كه نجاستلر دن اجتناب اوزن اوله
 وقدر ابو عبيد ر وائى اوزن شول ناقه به ديرل كه دوه سور سينك بر كنار نه يا توب انلر دن اراق اوله وكنوف
 دخی بومقوله ناقه به ديرل الاككنوف اراق يرده ياتر القدرة قافك ضمي ودالك فخيله همزه وزن فى اوزن
 شول كسسه در كه ملامت لازم كن يرلر دن برهيز اوزن اوله القادره على وزن القاروز قوفه والقادره شول
 كسسه در كه كسسه ابله دوستلق ايميه وكسسه ابله اختلاط ايميه بقال رجل قاذورة وذو قاذورة اى لا يخالط
 الناس القدر ميمك فخي وقافك سكوني ودالك كذا كذا فخيله شول كسسه در كه خلق اندن اجتناب ايله المقذر
 ميمك ضمي وقافك سكوني ودالك فخي وچانك كسرى ووانك تشديد بله دو كوشمكه وسوكوشمكه حاضر اولان
 كسسه كه دايمالى غضبه كلس كسسه كى كوره سن ابو عبيد بولكه ذال مجحه ذال مهمله ايله لغت در ديدى
 ومقدر دخی بونك كى دولفظا معنى اسمى ابتدئ خلفا حردن مقد حرك معناسن سوال ايند كى بر مخصوص
 لفظه تقصير ايميو بقتيل طريقيه كور دبنه اولان سنور متوحشى بلر ميسن مقد حرك معناسى بودر
 ديدى وسنور سينك كسرى ونونك فخي وتشديد بله سى معناسنه در القرار قافك فخيله اوام ايمك واورام
 ايدجك وواسمى ابتدئ قرار وقراره برنوع قيوندر كه ايلقى قصه وشكل قبيح القرارى قافك فخي واخر نه يانك
 تشديد بله در زى خياط معناسنه القراره قافك فخيله مد واولان دوزر زين هموار معناسنه القرار قافك
 فخيله برنسنه در كه اكره بالان يبيند در كاچر حال برنسا بنر ابو عبيد دن ماعداسى قرحفه در ديد بلر هودج
 معناسنه وقراوق يا ور سسه دخی ديرل فروجه معناسنه وقروقه صوغوق اولان نسنه معناسنه ده كاور
 بقال يوم قرو ليله قرة اى يارده وقرو ملك يانسون دبو صود وككه دخی ديرل بقال قررت القدر اقرها اذا
 صبت فيها القراره لثلاث حرق وقراوه قافك ضميبله چوملكه دكونلر صود وقر بر كسسه نك باشنه صود وككه دخی
 ديرل بقال قررت على راسه دلوا من ما بارداى صبت وركسسه نك قولا غنه عجر سو بلكه دخی ديرل بقال
 قرحل ديت فى اذنه يقره كله صبه فيها القار صوغوق نسنه بقال يوم فار القارة موثى بقال ليله قارة يوم القر كذلك

قدر

قرو

قافك فحيلة شول كوندركه قربان بيراميك ايلر وسنه در و يوم قردب كاري نه باعث بودركه اول كوندك خلق
منزل نده قرار ابدوب رجانبه حركت ايمزل القرتان قافك فحيلة صباح واخشاميد القرقافك فحيلة صوغوق
برد معناسنه وقرقران دخی اطلاق ايدر لر و منق قواهم عند شده تصميم صابت بقري يعني شدت قران بولدي وكه
اولو روقت بقردخی ديرل القراة قافك فحيلة شول صودركه اش بشد كدن صكره چوملكه دوكرل ياغسون
ديوالقرورة قافك ورنك فحيلة شول نسنه دركه چوملكه دبنه يايشور ابو عبيد و ابني اوزن و فراواني
مفتوح ابدوب قرن دير ابدی القرقور قافك فحيلة ورنك سكونيله اوزن اولان كي سفينه طوبله
معناسنه قرقاق اولك فحيلة و قافك ثابتنك كسر بله برصوبك اديدر ومنه قواهم غراة قراق غينك فحيلة
قراق غراسي معناسنه و قراق ايو اوازلو معناسنه ده كاور القراقري قافك اولك فحيلة و ثابتنك كسري
ويانك تشدبدبله قراقري ايو اوازلو معناسنه در يقال حاد قراق و قراقري اي حسن الصوت وحادي جاء
مهمله ابله شول كسنة دركه دو سور ركن تغني ابليله قرقه دن ماخوذ دركه قرقه قومي و تسنه ديرل شكم كلور
ان شاء الله تعالى قران قافك فحيلة ورنك تشدبدبله بر جاك اسيندرو بعض استعاره بر جره اسمنه دخی
استعمال و لنسندر القرة قافك كسر بله صوغوق معناسنه در يقال اسند العطش حرة على قرة و رجاء قالو احد حرة
تحت قرة و قرقه شول وقتنه ديرل كه مرض انده عودت ايدر اوله يقال ذهبت قرتها اي الوقت الذي ياتي فيه
المرض والهالة لعله يعني قرتها اولان ضمير علة راجع در القرية كسر ثابتنك ورنك تشدبدبله قورصق
علف دان معناسنه جريه كبي كه جريه دخی جيمك كسري و راء مهمله نك دخی كسري و تشدبدبله و يانك دخی
تشدبدبله قورصق معناسنه در و قريه اسماء رجالدن در و ابوب بن القريه فحيلة عريدن در القارورة ورنك
فحيلة و مدبله شيشه القوارير قافك فحيلة ورنك كسر بله جعي شيشه ل معناسنه القور و قافك فحيلة ورنك
فحيلة و مدبله شول صوغوق صودركه انوكله اغنسال ايدر لر القرق فحيلة ورنك مايند سكونيله هموار و مجلا
اولان القرقرة على وزن الزلزلة رنوع كوكلكر ضحك معناسنه و قرقه سعد نام كسنة نك لقيدر ككه
نعمان بن منذر كضحكه يعني كوله سنه سبب اولوردي و قرقه كوكرجين اوئسنه دخی ديرل يقال قرقرت
الجمامة قرقرة و قرقه قارن كور ولد مكه دخی ديرل يقال قرقر بطنة اذا صوت و دوه اوزينه دخی ديرل القراق
قافك اولك فحيلة و ثابتنك كسر بله جعي يقال قرقر البعير اذا صفا صوت و رجاء القرق قافك فحيلة ورنك سكونيله
اوز صافي اولق يقال بعير قرقار الهدي اذا كان صافي الصوت في هديره القرقير قافك فحيلة ورنك مايند
سكوني و راء ثابتنك كسري و مدبله كوكرجين اوئك يقال قرقرت الجمامة قرقير قراقري قافك فحيلة و مايند
رنك سكوني و راء ثابتنك كسري و يانك تشدبدبله بر موضعك اسيند ركه مشرفه قرقار قافك فحيلة
وراء اولك سكوني و ثابتنك كسري ووزره بناسيله صوت بت معناسنه ام در پس بومعدول اولان كهلدن در
اكر چه ربا عيدين عدل مجموع اولما مشد راء عار و قرقار كهلنده و عار عيدين مهلتيند و راء مهلتيند بر
جنس او بوند عوت يمكنه ام معناسنه در القراق قافك فحيلة برده طور من استقرار معناسنه يقال قرت بالمكان
اقرقران من الباب الرابع القور و فحيلة نك كهل برده طور من يقال قرت باقرقران و قور من الباب الثاني و قور
سرو و حالته كوز صوغوق اولغه دخی ديرل يقال قرت بعينان من الباب الرابع و قرت بعينان من الباب الثاني
قور القرة قافك فحيلة كذللك مصدر در كوز صوغوق معناسنه يقال قرت به عينان و قرت بعينان من الباب الرابع
والثاني قرة فيهما و يقال قرت عينه قرق و قرقه نقض محنت و سخونت حرارة ديرل الاقرار همزه نك كسر بله برقرار
قلاق يقال القراة عينة اي اعطاه حتى تفر فلا تطمع الي من هو فوقه و يقال حتى يبرد ولا سخن قال سرور دمع بارد

والعزن

دمعة حارة يعني حالت سرورده كوز ياشي برده نله و حالت حزنه حرار نله كاور و اقرار اعتراف معناسنه ده
كلور يقال اقرار بالحق اذا اعترف و اقرار ناهك حلي ظاهرا و لغه ده ديرل يقال اقرت الناقة اذا ثبت حملها
و اقرار صوغوق معناسنه ده كلور يقال اقر الله فهو مقرو و على غير قياس يعني اقرار دن صفت مقرو وركك
قياسه مخالفدر كوي اكه قردن بناو لنسندر المقارة ميمك فحيلة ورنك تشدبدبله ساكن اولق يقال قان مقارة
اذا قرعه و سكن وفي الحديث قاروا الصلوة يعني سرخازده سكون اوزن اولك پس بوقرار دن اولور و قاردن
اولماز التقرار تانك فحيلة و قافك سكونيله و التقرة تانك فحيلة و قافك كسري ورنك تشدبدبله برقرار قلق
يقال اقرت هذا الامر تقاروه و تقرة التقري على وزن التكرم بر كسنة يي اقراره كور مكنو بر نسنه يي قرار نجه
قلاغه ده ديرل و خبري بر كسنة نك قندمه مقرر قلاغه ده ديرل يقال قرت عند الخبر حتى استقرار تانك فحيلة
ورنك تشدبدبله قرار ايمك استقرار معناسنه يقال فلان مايتقار في مكان اي ما يستقر الاقرار همزه نك
كسر بله ديشنك رجند ارك منبسي قرار ايمك يقال اقترم الفحل في الرحم اذا استقر واقتر اش
اوزر نه صكره دن دوكلن صويي نخورش ابدوب اكل ايمكه دخی ديرل يقال اقترت بالقراة اذا اتت مت
بها و قراره قافك فحيلة اش ياغسون ديوصكره دن قونن صودر نه كم مروايتدي واقترار چوملك دبنه
ياپيشني المغه دخی ديرل يقال اقترت القرة اذا اخذت ماالتصق بالقدر و اقترار صوغوق صوبله يونغه ده
ديرل يقال اقترت بالقرو و اذا اغنسلت به و اقترار دوه سمر مكه دخی ديرل يقال اقترت الناقة اذا سمنت القرة
قافك فحيلة ورنك فحيلة دخی روايت اولور شول طعامدر كه چوملكه دبنه ياشيش اوله القسر قافك فحيلة
وسينك سكونيله بر كسنة يي رنسنه مضطر قلق يقال قسره على الامر قسرا اذا كرهه عليه و قهره و قسر يحميه
قييله سندن بر جماعت دركه انلر عبد الله بن خالد القسرينك جماعي در الاقنصار همزه نك و تانك كسر بله
كذللك بر نسنه مضطر قلق يقال اقنصره عليه انقياسر قافك فحيلة و سينك كسر بله و القياسرة كذللك قافك
فحيلة و سينك كسر بله بونلر كايكسي دخی بيوك دوه ل معناسنه در القيسري قافك فحيلة و يانك سكوني و ياي
اخيره نك تشدبدبله بيوك دوه معناسنه در قياسر ك مفرد يي در القيسري قافك كسري و ونونك فحيلة و تشدبدي
واخر نه يانك تشدبدبله زاده اشلوا اولان بيرو بعضيلر قيسري دخی روايت قلدي نونك كسري بله القصور
قافك و واوك فحيلة و مايند سينك سكونيله راوتك اديدر و قسور و قسور ره اسلا نده دخی ديرل قال الله تعالى
فرت من قسورة بعضيلر ايتدي قسور من مراد انبي اولان صيادلر در القسرين قافك كسري و ونونك
دخی كسري و تشدبدبله و ونونك فحيلة دخی روايت اولور شام سري فده بر شتر ك اديدر القسرين قافك كسري
و ونونك فحيلة و تشدبدبله و اخر نه ياشيشده ابله قيسر نه منسوب اولان كسنة اخر نه اولان حر فلر ساقط
اولماز تنه كم باب الباده نصيبين نسبند ه اشارت اولسندر القشر قافك كسري و سينك سكونيله قابق كرك
اغاج قاني اولسون كرك غيري نسنه نك اولسون و قشر انسانك لباسنه دخی ديرل وفي حديث قيلة كنت اذا
رايت رجلا ذوا ماء وذا قشر طمع بصري اليه و قيله بر عورتك اسيند قافك فحيلة و راء ارنك فحيلة و جاهت
وطيم طامهمله و جاء مهمله ابله بر نسنه يي حر صله بقمق القشور و فحيلة قشر ك جعي القشرة قافك كسري
و سينك سكونيله قشر ك واحد القشر قافك فحيلة و سينك سكونيله قابق صوغوق يقال قشرت العود وغيره
اقشره و اقشره قشر من الباب الاول والثاني اذا زعت عنه قشره النقشير على وزن التكرم قابق صوغوق يقال
قشره نقشير القشر ميمك فحيلة و قافك و سينك فحيلة و تشدبدبله قاني صوبلش نسنه يقال فستق مقشر
الانقشار همزه نك كسري و ونونك سكونيله و القشر فحيلة و سينك فحيلة و تشدبدبله بر نسنه قانغن دن

قشر

صوبلوب حقیق بقال انقشر العود ونقشر معنی القاشرة شبنك كسر به شول يغمر در كه ريو زن صويه
 وقاشره باش يار يغنك ادنى مرتبه سنه ده ديرل همين دورى صوب اته وككه تاثيرا تيمد كيچون القشر قافك
 فتحى وشبنك كسر به قابغى جوق اولان سنه بقال تمقشر اى كثير القشر القشر فختينله ز ياده حرت لا قشر
 همزه نك فتحى وقافك سكوفى وشبنك فختيله ز ياده حرت صاحبي اولان كسنه بقال رجل اقشر القاشور على
 وزن انكافور شولت در كه يار شائلر نيك لك صوكنه كاه و اكفسكل دخی ديرل فانك كسرى وشبنك سكوفيله
 وسكيت دخی ديرل سين مهملانك ضمى وكافك فتحى ه يانك سكوفيله قاشور شوم اولان سنه يده ده ديرل
 القاشورة على وزن القارورة فخط اولان يلدر بقال سنه قاشورة قشيره قافك ضمى وشبنك فتحى و يانك
 سكه نيله برقييله نيك با ناسى ادى در كه قش بن كعب بن ربيعة بن عامر بن صعصعة بن معاوية بن بكر بن هوازن در
 قاشور شبنك كسر به يار كك ده و نك ادبدر كه بنى عوانه بن سعد بن زيد مناة بن تميم ابدى كه انلرك قومنك دوه لرى
 ار كك طوغردى پس اهل ركك دوه بنى عار بنى الدبلر تا كه كند و لك ناقه لينه اشوب ديشى طوغر لرى پس نه لرى
 ونسللرى عوما هلاك اولما غنى اشام من قاشرا يجلر ندمثل اولدى القشبار قافك كسرى وشبنك سكوفيله خشن
 اولوب ناهموار اولان عصا لا قشعرار تو ياه رى طور مق د تره مك بقال اقشعر جلد الرجل قشعرار المقشعر
 ميمك ضمى وقافك سكوفى وعينك كسرى و رانك تشديد به تويى وورى طور ن كسنه القشاعر قافك فختيله
 وعينك كسر به مقشعر ك جمعى در ميم حذف اولندى ز ابد اولد غنه بناء القشعر برة قافك ضمى وشبنك فتحى
 وعينك سكوفى و رانك كسرى و مد به كوده قار نجلتوب تويى و يانك القصر قافك فختيله وصادك سكوفيله
 سراى وقصر كجه معناسنه ده كلور عشى كى بقال ائبته قصر اى عشيا وقصر غابت معناسنه ده كلور بقال
 قصر ك ان تفعل كذا اى غايتك وقصر حبس معناسنه ده كلور بقال قصرت الشئ اقصره قصر امن الباب الاول
 اذا حبسته وقصر اخشاملق معناسنه ده كلور بقال قصر ناجعنى امسينا ورنسنيه صالير مكد ده ديرل
 بقال قصرت السرا اذا ر خيته ورنسنيه نك بر مقدارن ترك ايتكه ده ديرل بقال قصرت من الصلوة قصر
 قصر امن الباب الاول و برشى برنسنه به مخصوص ايتكه ده ديرل بقال قصرت الشئ على كذا اذا لم تجاوز به
 الى غيره وبقال قصرت اللقحة على فرسى اذا جعلت در هاله يعنى نافذك سودن ته مخصوص قلمسك و لقحه
 لامك كسرى وقافك سكوفيله سودى صاغلن دوه وقصر بزي دو كوب غارتقه دخی ديرل بقول قصرت الثوب
 اقصره قصر امن الباب الاول ايضا اذا دققت القصور خمتينله جمعى سر ابلر معناسنه وقصر الصلح كيجنك
 كوندزه اختلا طنه ديرل كه اخشام اير شمه دن عبارت در و قصور برنسنه دن عاجز اولمغه ده ديرل بقول قصرت
 عن الشئ قصور اذا عجزت عنه ولم تبلغه و اوق نشانن برى قلمغه ده ديرل بقال قصر السهم عن الهدف و هدف
 فختينله و فائله نشان كه اوق اتيجون ديكركل المقصرة ميمك فتحى وقافك سكوفيله وصادك فختيله كذا لك كيجنك
 كوندزه قار شمه سى در المقاصر ميمك فتحى وصادك كسر به مقصره نك جمعى القصار قافك ضمى والفك قصر به
 نهايت معناسنه در والقصار قافك ضميه بلا الف بعناها والقصار قافك فختيله بعناها ايضا بقال قصارا ك
 ان تفعل كذا وقصارا ك ان تفعل كذا اى غايتك واخر امرك وما اقصرت عليه المقصر ميمك
 فتحى وصادك كسر به ادنى اولان سنه بقال رضى فلان بقصر ممكان يحاول اى بدون مكان يطلب القصرة قافك
 ضمى وصادك سكوفيله قريب معناسنه بقال هوانن عمه قصرة اى دنيا و دنى دالك ضميه وكسر به ونونك
 سكوفيله قريب معناسنه در المقصور ميمك فتحى وصادك ضمى ايله بعناها بقال هوانن عمه مقصوره ومقصورة
 الجامع جامعك ركوشه سيدر كه مستقل وله و بقصرت الشئ دن مأخوذ در حبست معناسنه ومقصون شول

قشعر

قصر

عورته

عورته ديرل كه اوده حفظ اولنوب طشره جقمغه خمت و برليه القصرى قافك ضمى وصادك سكوفيله والفك
 قصر به شول يا كوككى در كه بركر له قريب در كه اوليا كوككى كيجسى وضعينى در القصرى قافك ضمى وصادك
 فتحى و يانك سكوفى والفك قصر به بعناها وقصيرى افعى معناسنه ده كلور القوصرة قافك فتحى وواوك سكوفى
 وصادك كذا لك فختيله و رانك تشديد به شول سنه در كه اى بوريا حصير ندى ياشلير ياجنه خرماقور لركاه
 اولور كه رانك تخفيف به دخی استعمال اولنور القصرة فختيله بيونك ديبى اصل عنق معناسنه القصر فختيله
 جمعى و بونكه قرأت يندى ابن عباس يارى تعالى نيك نها ترمى بشرر كالفصير يبور دخی قول شربقى و بونى قصر نخله
 تفسير ايندى كه خرما اغاجنك ديبى ديكل اولور وقصر بر مرصه ديرل كيبون دينه عارض اولور بقال قصر البعير
 يقصر من الباب الرابع و ابن السكيت ايندى قصر بر مرصه كيبون عارض اولوب اى بوكر بيونك اولان مفصللرى
 يعنى الكيرلر داغمله كاه اولور افاقت بولور و بومقوله مرض انسان دخی عارض اولور بقال قصر الرجل اذا اشتكى
 ذلك القصاره قافك ضميه شول دانه در كه سنبله دن فالور خرمن برنه القصرى قافك كسرى وصادك سكوفيله
 و يانك تشديد به اسم منسوب در ذ كر اولنان دانه معنا سنه القصر قافك كسرى وصادك فختيله قصه اولمق
 بقال قصر الشئ بقصر قصر امن الباب الخامس فهو تقيض طال القاصرة قاصرة الطرف شول عورته ديرل كه
 زو جندن غير نظرا تيمه القاصر صادك كسر به صوغق ضو يقال هذا ماء قاصراى بار القصار قافك فتحى
 وصادك تشديد به باغردن كسنه قصرت الثوبين مأخوذ در نته كم مرور ايندى التقصير على وزن التكرم
 كذا لك باغردن معناسنه در بقال قصرت الثوب تقصير او تقصير صلاته وشعره قصر كى در يعنى بر مقدارن
 كيدر و بر مقدارن اليقوم قدر و تقصير برنسنه ده نكاهل ايتكه ده ديرل القصر قافك فتحى وصادك كسر به
 طوباك مقابلى در كه قصه ديكل ولور وقصير بن سعد الجعفى حذيفة الابرش مصاحبي اولندر و حذيفة بر ملكك
 اسيدرو وقصير شول تديرل كه صاحبي سانه اولامغه قوميوب كندى قمتند بسليمن ياده نفيس اولد وغنه بناء
 القصار قافك كسر به قصير ك جمعى الا قصر همزه نك فختيله ز ياده قصه اولان سنه الا قصر همزه نك فتحى
 وصادك كسر به قصير ك جمعى اصغر له صاغر كى القصرة قافك فتحى وصادك كسرى و مد به شول عورت در كه اوده
 حفظ اولنوب طشره جقمغه بقال امرأة قصيرة قاصرة قافك ضمى وصادك كسرى و مد به شول عورت در كه اوده
 الا قصر همزه نك كسرى وقافك سكوفى ايله برنسنه به كفايتك لا قصر همزه نك كسر به برنسنه دن قادر
 ايكن الچكوب امتناع ايتك بقال قصرت عنه اذا كففت عنه مع القدرة اما قادر اولمسك قصرت در رسن الفسر
 نته كم مرور ايندى واقصار اخشام قركوسنه داخل اولمغه ده ديرل واقصار عورت قصير القامه ولد لوطو غور مغه
 دخی ديرل بقال قصرت المرأة اذا ولدت اولاد اقصارا وفي الحديث ان الطويلة قد تقصر والقصير قد تطيل يعنى
 اوزون بونى عورتا كاه اولور قصه بونى اولور واقصار قيونك وكينك ياشلو اولد وغندن ديشى
 اشمنه ده ديرل بقال قصرت النعجة والمعز اذا استباحن تقصر طرف اسنانها المقصر ميمك ضمى وقافك سكوفى
 وصادك كسر به شول قيوندر كه ديشى اشمن اوله يعقوب روايتى وزن الاستقصار همزه نك و تانك كسرى وشبنك
 سكوفيله ركسنه يى تقصير اوزن عدايتك يقال استقصره اى عده مقصر او استقصار برنسنه يى قصير ايتكه ده
 ديرل التقصار تانك كسرى وقافك سكوفيله والتقصاره كذا لك تانك كسرى وقافك سكوفيله بر قلاده در كه
 بوغق ديبكلى سنه يى شبيهه در التقاصير تانك فتحى وصادك كسر به تقاصير ك جمعى قلاده بر معناسنه القطر
 قافك فتحى و طانك سكوفيله يغمر در مطر معناسنه وقطره نك جمعى دخی كا ور وقطر برنسنه طمغه دخی ديرل
 بقال قطر الماء وغيره بقطر قطر امن الباب الاول و طمغى معناسنه ده كلور بقال قطرة انا يتعدى ولا يتعدى وقطر
 قطران سور مكد ده ديرل بقال قطر البعير اذا طليت به بالقطران القطران فختيله صو و صونك غير طمغى القطران
 قافك و طانك كسر به قطر ان ديبكلى معروف سنه المقطور ميمك فختيله وقافك سكوفيله قطر انش

قطر

قطران دبد کبری معروف سنه المقطور میمک فحیه و قافک سکونیه قطر انش دوه المقطون میمک ضمی
 وقافک فحی و رانک دخی فحیه کذلک قطر انش دوه معنا سنه درونی اصل حرف من له سنه تنزیل اتمکله
 الاقطار همزه مک کسر به برسه طمغه قریب و لمق یقال اقطر الشئ اذا حان له ان یقطر القطر خمینله کثک
 یقال قطر فی الارض قطورا اذا ذهب القاطر طانک کسر به شول دوه یه دیرل که بولی دایما قاطر دن خالی اولیه
 یقال بعیر قاطر القطر قافک ضمی و طانک سکونیه ناحیه جانب معنا سنه الاقطار همزه مک فحی وقافک
 سکونیه قطرک جمی در جانبلمر معنا سنه و قطر و قطر طانک سکونی و خمیه عسرله عسر کی شول
 عود در که انوکله نخوز اولنور المقطر میمک کسری وقافک سکونی و طانک فحیه شول الت در که انوک
 ایچنه عود بقارل جمره معنا سنه و مقطره شول اغاجه دیرل که انوک کد کبری واردر محبو سترک ایاعن
 انوک ایچنه قورلر تومرق معنا سنه القطر قافک کسری و طانک سکونیه محاس در بقمر معنا سنه ومنه
 قوله تعالی من قطران و قطر کذلک برجنس ررد در که کاقطر یه دیرل القطار قافک کسری به قطرک جمی در
 یغمور معنا سنه و قطار دوه قطارنه دخی دیرل القطر خمینله و القطار کذلک خمینله قطارک جمی القطاره
 قافک خمیه شول سنه در که کو بدن و کو یک امثال لندن طملر الت قاطر تانک فحی و طانک خمیه بلوک
 بلوک کذلک یقال نقطر القوم اذا جاؤا الرسالا وهو مأخوذ من قطار الابل الت قاطر فحیه و طانک ضمی
 وتشدد بدیه قتاله خاضر اولمق یس بو قطر معنا سنه لغت در التقطیر علی وزن التکریم برجانبی اوزن رفقی
 یقال طمغه فطره نقطیر ای القاه علی احد قطر یه وهما حانباه و نقطر بر جانب اوزن دوشمکده دیرل بقال قطره
 فتقطر اذا القاه علی احد جانبیه و تقطر بر سنه یی قطره قطره افماغه دخی دیرل و نقطیر الابل دوه یی
 قطار لمغه دخی دیرل فی المثل النفاض نقطر الخاب یعنی قطن قومک ازغی قلماسه دوه یی قطار دیزوب
 قطار قطار بیع اتمک کتور و نفاض نونک خمیه و فایله و اخرنه ضاد معجه ابله ازغی توکنن
 کسنه لدر الاقطار همزه مک کسر به وقافک سکونیه و طانک کسری و مدیه اوت قور یغه بشلیق
 یقال اقطار النبات اقطیر اذا نهیا للیس قطری فحیه و اخرنه یانک تشدد بدیه قطری بن خاء المازن
 نام کسنه نک اسمیدر و بعضیلر مشوبله زعم اندیلر که اصلی اسم قطری النعالدن مأخوذ اوله
 و قطری قطره منسوب اولاندر و قطر فحیه و طمغه غان بنندن برشهرک اسمیدر و نعال کسر نونه
 ایق قابلی معنا سنه در القطره قافک فحی و نونک سکونی و طانک فحیه کسری جسر معنا سنه
 القطر قافک کسری و نونک سکونی و طانک کذلک کسر به افت داهه معنا سنه القطار قافک کسری
 و نونک سکونیه بر سنه در که انوکله وزن و عیار ایدرلر و معاذ بن جیلدن روایت در که قطار بیک ابکیوز
 و قیه اوله و بعضیلر ایتدی یوز بکرمی رطل در که هر رطل نصف من درو من ابکی یوز التشر در هیدر و بعضیلر
 ایتدی بر صغر در یسی طلوا التونه قنطار دیرلر و بوندن غیر دخی قنطارک نفسیرنه چوق کلمات اولنشد
 والله اعلم المقنطرة میمک ضمی وقافک فحی و طانک دخی کذلک فحیه شول قنطارلر در که تمام العیار اوله ومنه قولهم
 قناطر مقنطرة القمطر قافک کسری و طانک سکونی و میمک کسری و مدیه شول اچه قاتق در که
 جکر دگ اوزرنه اولور و بعضیلر ایتدی خر ما جکر دکنینک ظهرنه اولان اچه سنه در خر ما غاجی اندن
 بتر القماطر قافک ضمی و طانک کسر به و القمطر بر قافک فحی و میمک سکونی و طانک فحیه بونلرک ابکیسه
 شد بد معنا سنه در بقال یوم قاطر و یوم قاطر رازا کان شد بد الاقطار همزه مک کسری وقافک سکونیه
 شد بد و لمق یقال قاطر یومنا اذا استند المقطر میمک ضمی وقافک سکونی و طانک کسری و رانک تشدد بد به جمع
 اولی سنه مجمع معنا سنه ومنه یقال القطر العقر اذا عطف ذنبها و جمعت نفسها و ابو عبیدر روایتی در

قنطر

قنطر

قنطر

المقنطرة قافک و طانک فحی و مایند میمک سکونیه قریب اغرنه با غلق در ابو عبیدر وایتی اوزن نقول قطرت القریبه
 اذا شدتها بالوکا و وکاووک کسر به قریب اغرنه اولان با غنه دیرلر بند مشک معنا سنه القمطر قافک کسری و میمک
 فحی و طانک سکونیه و المقنطرة کذلک قافک کسر به بونلرک ابکیسید کتاب حفظ اولنا جق طرفه دیرلر القمطر
 قافک فحی و عینک سکونیه در نیک ککرک قیوده ککرک غیر سنه ده و قمر اغاجی دندن قور بر مغه ده
 دیرلر یقال قمرت الشجرة قمر اذا فلتعها من اصلها و بر سنه نک دینه ایشمکه ده دیرلر یقال قمرت البشرا نزلت
 حی انتهت الی قعرها و کذلک الاناء اذا شربت مافیه حی انتهت الی قعره القمران قافک فحی و عینک
 سکونیه در ین یقال قدح قمران ای مقعر القعیر قافک فحی و عینک کسری و مدیه در ین چناق یقال
 قصعة قعیرة الاقمار همزه مک کسر به قیوی در ین اتمک بقال اقمرت البشرا اذا جعلت لها قمر النعمین علی
 وزن التکریم کذلک در ین اتمک تعیق معنا سنه و تعقیر اثنای کلامه طودا غی بو ککدر التقر
 فحیه و عینک ضمی وتشدد بدیه در ین اولمق تعیق معنا سنه القعسر قافک فحی و عینک سکونیه
 جعفر و زنی اوزن والقعسری کذلک جعفری و زنی اوزن اخرنه یاء مشدده ابله فر موده دوه بقال
 جمل قعسری الاقنصار همزه مک کسری ایله وقافک و نونک سکونی و مایند عینک کسر به دیو شروپ
 یه یقین اولمق بقال اقنصر الرجل اذا انقصر الی الارض اخفش روایتی اوزن القفر قافک فحی و فانک سکونیه
 المقفار میمک کسری وقافک سکونیه شول سحرادر که اونی و صوی اولیه القفار قافک کسر به جمی بقال
 ارض قفر و مفازة قفر ایضا و قفر بر کسنه نک اردنجه کتمک دخی دیرلر بقال قفرت اثره اقفره من الباب الاول
 اذا قفوت و قفر یه و ایچمه اولما غنه دخی دیرلر بقال زلنا بنی فلان فبننا القفرای لم یقرونا و قری قونقغه دیرلر
 و قفر عورت اندن اشغه اولمق معنا سنه ده کلور بقال قفرت المرأة تقفر قفرا من الباب الرابع القفرة قافک
 فحی و فانک کسر به شول عورت در که قلیله اللحم اوله القفار قافک فحیه قانقسر اتمک دیرلر بقال اکل خبزة قفارا
 الاقفار همزه مک کسری وقافک سکونیه بر کسنه نک اردنجه کتمک بقال اقفتت اثره التقر فحیه و عینک
 و فانک ضمی وتشدد بدیه بر کسنه نک اردنجه کتمک الاقفار همزه مک کسری وقافک سکونیه او خال اولمق بقال
 اقفرت الدار اذا غلت واقفار بر کسنه نک قتنه اتمک قاتغی قالمما غنه دخی دیرلر بقال اقفر الرجل اذا لم یبق عنده
 ادم و فی الحدیث ما اقفر بیت فیه خل القفور قافک فحی و فانک ضمی وتشدد بدیه تنور و زنی اوزن تازم بن
 خرمانک قاتی و قفور بر جنس اوت دخی دیرلر القفاخر قافک ضمی و فانک کسری به والقفاخری کذلک قافک
 ضمی و اخرنه یانک تشدد بدیه فر موده اولوب عظیم الحثه اولان کسنه القنفخر قافک کسری و نونک سکونی
 و فانک فحیه و فانک سکونیه جرد حل و زنی اوزن نون زان اید اولمق اوزن کذلک عظیم الحثه اولان کسنه و جرد حل
 حیاه و حاء مهمله ابله بیوک دوه یی دیرلر القنفذر فحیه و نونک سکونی و فانک فحیه قبع المنظر اولان کسنه
 القمر فحیه ایه دیرلر غره قمر دن اوج کیچه کچد کدن صکره قمر سمیه اولندی بیاض اولد و غندن اوترو القمیر
 قافک خمیه نصغیری و قمر کوز قاشمغه دخی دیرلر تحیر بصر معنا سنه بقال قمر الرجل بقمر قرا من الباب الرابع
 اذا لم یبصر فی الثلج و قمر قریب ای تاثیر به یا غش کی اولمق بر حیثیتله که در نیک داخلیلر ظاهری مایند صو کیر
 اوله ابن السکیت روایتی اوزن القمر فحیه و میمک ضمی وتشدد بدیه ای ایدنه کلک بقال قمر ته اذا آتته
 فی القمر او بقال قمر الاسد اذا خرج فی القمر یطلب الصيد و قمر فارده غالب اولمغه ده دیرلر ابن در بدر روایتی
 اوزن القمار قافک کسر به قار اوینی او یبق المقامرة میم اولک ضمی و ثابنک فحیه قار اوینی او یبق
 معنا سنه کذلک القمار تانک فحی و میمک خمیه برنجه کسنه قار اوینی او یبق بقال قماروا
 اذا لعبوا القمار القمر قافک فحی و میمک سکونیه برنجه کسنه ابله قار اوینا یوب غالب اولمق

قمر

قعر

قعر

قفر

قفیر

ققدو

قمر

وسبک کسری به فاجح بر معنا سنه بقال عود سلب المکسر اذا عرفت جودته بکسر و بقال فلان طیب المکسر
 از کان مجودا عند الخیرة و خبره غاء معجمه کسری و بیا نک سکونیه امتحان معنا سنه در و غالباً بر سنه تجر
 اولند قریباً بطی ظاهر به اواری دین فادایوب کولد کیچون طیب المکسر دیرل اکثرات فحینه المله صامه غین
 اوزن اولمق بقال رجل فیه کسرات و هزرات اذا کان یغین فی کل شیء و هزرات زاء معجمه وراء مهمله ابله غین
 معنا سنه در کذلک اکثر کافک ضمی ابله اود من فاضی بقال کسار الحطب لد قاقه کسری کافک کسری و سبک
 سکونی الفک فصر به قس ملکر بیک لقی در کافک فحی دخی لغت دره یو خسرو ک معری در که خسرو ملک
 دیک اوزن کسری کافک کسری و سبک سکونی و رانک فحی و یانک تشدید به کسریه منسوب اولان
 کسینه اکثر کسری کافک کسری و سبک سکونی و یانک تشدید به کسریه منسوب اولان کسینه حرمی
 کی حانک کسری به و رانک سکونیه حرم کعبه به منسوب معنا سنه ابو عمرو روایتی اوزن الاکسرة همزه نیک فحی
 و سبک کسری به کسرات جمعی در علی خلاف القیاس ز را قیاس کسرون کلک ابدی رانک فحیه عیسون
 و موسون کلک کی سبک فحیه اکثر کافک فحی و سبک سکونیه دیش کو ستر مک بقال کشر البعیر عن نایه
 اذا کشف عنها ابن السکیت ابتد کشر تبسم معنا سنه در بقال کشر الرجل و نکل و افتر و انبسم کل ذلک تبد و منه
 الاسنان پس انکل انکل الدن در نوله و افتر افترارد ندر فایله وراء مهمله ابله سی تبسم معنا سنه در اکثر کافک
 ضمی و طانک سکونیه یای و صفینه ذکر اولو نسه یایک قولاً غی مراد اولور کوشه کلک معنا سنه و کفر کذلک کو پرچک
 دبد کسری اکی کلک مایه نوله اولان کد کدیرل که سینه نیک صدر نه در مابین تر قونین معنا سنه جو هر ی ابدی
 بولک اسماع اولنق سرن بر کتابدن نقل اولنق سدر و جوهرینک بولکامی مشعر در که عامه کلکی بدون السماء
 اولیه ننه کم صحاح اسمک دخی مقتضای بودر الاکعار همزه نیک کسری به و کافک سکونیه دوه یا وری سبک اوزکی
 سمر اولمق بقال کفر الفصیل اذا حمل فی سنامه شخصاً المکفر میمک ضمی و کافک سکونیه شول دوه یا وری سبک اوزکی
 سمر اوله اکثر کافک فحی و نونک سکونی و عینک فحیه شول ناقدر که عظیم الجثه اوله اکثر کافک فحی
 و عینک کسری به جمعی ابو عبید ک ابوز بدن اندکی روایت و زن اکثر کافک فحی و عینک سکونیه صینک کثرت
 اکدن قاری طولی و سمر مک معنا سنه در کور بقال کفر بطنه کفر اکثر کافک ضمی و عینک سکونیه بر بکنلو
 اوت در اکثر کافک و و اوک فحیه و عینک سکونیه بوزنی بیوک اولان کسینه عظیم الانف معنا سنه کذ وجد
 فی بعض نسخ الصحاح الکبر کافک و بانک ضمی و عینک مایه نوله شول نسه در که بغدای خرمنی دو کلدکی
 زمانه و بعدای ایرنلندی زمانه ظاهر اولور باشی یومرجه اولور بناء علی ذلک ککراک باشنه یومری
 اولد و عیون الکعار دیرل و کعار کبرک دخی جمعی کور اکثر کافک فحی و عینک سکونی و بانک دخی فحیه قاعله
 کسبک بقال کعبه بالسیفای قطعه الکعبه میمک ضمی و بانک کسری به مکعبه ضمی نام کسینه نیک لقی در مکعبه دبد بیلر
 بر قومی قلیچدن چورد کیچون در اکثر کافک ضمی و فانک سکونیه ایمانک ضد بیدر بقال کفر بالله کفر من الباب الاول
 و کفر کذلک نعته انکار ایتک معنا سنه در کور که شکرک مقابلی در اکثر ضمتنه و اکثران
 کافک ضمی و فانک سکونیه نعته انکار ایتک معنا سنه مصدرل در بقال کفره کفوراً و کفراناً
 و قوله تعالی انا بکل کافرون ای جاحدون و قوله تعالی سبحانه فابی الظالمون الا کفور اوقال الاخفش
 هو جمع اکثر مثل بر د و برود و کفور کفرک جمعی دخی کور کافک فحیه قریه معنا سنه و منه قول معاویه اهل
 الکفور هم اهل القبور ای انهم بمنزلة الموتی لا یشاهدون الا مصار و الجمع و ما شبهها و کفور قیور معنا سنه در کور که
 کفر قریه در دیرل و منه قبل اللهم اغفر لاهل الکفور الکافر کفرله متصفا اولان کسینه و کافر قریه کجه به دخی دیرل
 کافر سائر معنا سنه اولوب هر نسته بی ستر ایتد کیچون و کافر اول کسینه به ده دیرل کزن اوزن غیری لباس کیه

کشر

کظ

کعر

کعر

کعب

کفر

و بالجمله

و بالجمله هر نسته که بر نسته بی ستر ایتسه قد کفره دیرل ابن السکیت ابتد کافره کافر دبد کسری حق تعالی نک
 نعمتلر ستر ایتد کیچون ندر و کافر بحر معنا سنه در کور کنشی ستر ایتد کیچون حالت غروب و نهر عظیمه
 دیرل و کافر کخی معنا سنه در کور زراع کی تخمی طیرا غله اورد کیچون اکثر کافک ضمی و فانک تشدید به
 کافرک جمعی و کفار کخیلر معنا سنه در کور زراع کی نته کم مرور ابتد اکثر کافک و فانک فحیه کذلک کافرک
 جمعی اکثر کافک کسری و فانک تخفیه کذلک جمعی جابعه کبی و نایله نیام کبی و جابعه اچ کسینه دیکدر
 کسینه معنا سنه اکثره موتی اکثر کافک فحی و فانک سکونیه کافره مک جمعی اکثر کافک فحی و فانک سکونیه
 اوزنک ستر معنا سنه بقال کفرت الشیء اکثره کفر من الباب الثانی اذا سترت و کفر کویه دخی دیرل قریه معنا سنه
 و فی الحدیث یخرجکم الروم منها کفر اکثرای من قری الشام و کفر کوی معنا سنه اولد و عیون کفرت و اکثر تعقاب
 دیرل شام شریف ناحیه سنه اولان که بلم بعضینه کدتو ناو تعقاب اسماء رجالدن در ذکر اولمان کو بیلر انلره
 نسبت اولنور و کفر طات لیله دخی دیرل المکفور میمک فحی و کافک سکونی و فانک ضمیله اوزن نسته بقال رماد
 مکفور اذا سفت الریح التراب علیه حتی غطته یعنی کولی طیراق صایغله ستر ایتسه اکثر کافک کسری و فانک
 سکونیه ظلت لیل معنا سنه در فحیه دخی لغت در نته کم مرور ابتد و کفر اولوطا غه دخی دیرل جمل عظیم
 معنا سنه ابو عبید ک فرادن اندکی روایتی اوزن المکفر میمک ضمی و فانک کسری و تشدید به سلاح اوزن کسینه
 سلاح یوش معنا سنه اکثر کفار همزه نیک کسری به بر کسینه بی کفره نسبت ایتک یعنی کافر اولدی دیکت بقول
 انفرت الرجل اذا دعوت کافراً و بقال لا تکفر احد من اهل قبلتک ای لا تنسبهم الی الکفر اکثر علی وزن التکریم
 بر کسینه یا الحلقین کو ستر و خضوع و خشوع ایتک ننه کم کفره رعیتال کو کسه قریوب سیاهیلر بنه
 خضوع و خشوع ابدلر و نکفرینک حنه لازم کانی ایشلمکه ده دیرل و نکفر کناهی ستر اید و بانک ایتکه ده
 دیرل ننه کم ثوابی زاله ایتکه احباط دیرل اکثر خرماتک ابتد اظهار ابدن میوه سی ابو عمرو له قر و اتی اوزن و اصمعی
 ابتد کفور ذکر اولمان میوه نیک قاری دره کفور طیب قسمندن معروف نسته در اکثر کافک ضمی و فانک
 فحی و رانک تشدید به و الفک قصر به خرماتک ابتد اظهار ابدن میوه سنک قاری اکثر هر همزه نیک
 کسری به یوز ترش اولمق بقال رأیت مکفر الوجه ای عبوس الوجه و بقال کفر الرجل اذا عبس و تعبیس یوز
 اکثر کیه دیرل و منه قول ابن مسعود اذا لقیته الکافر فاقه بوجه مکفر یعنی کفن کافره ملاقی و اسک کورل یوزله ملاقی
 اوله و کفرار بر نسته یوز رنکه مایل اولمغه دخی دیرل بقال فلان مکفر اللون اذا خرب لونه الی الغبره مع الغلط
 المکفر میمک ضمی و کافک سکونیه شول بلوت در که سیاه و غلیظ اولوب بری اوزن بشر اوله اکثر فحینه
 ذکر باشی اکثر کذلک فحینه واحدی المکفور میمک فحی و کافک سکونیه شول کسینه در که سنجی ذکر بیک
 باشنه ضرر ایرشدر مش اوله اکثر کسری تینه و رانک تشدید و الفک قصر به زمکی کی ذکر باشی بیوک اولان
 کسینه و زمکی زی معجمه ابله و کافک تشدید به قوشک قویغی بتدی بر ابن السراج روایتی اوزن المکامره میم اولک
 ضمی و بانک فحیه کمره خصه و صند مباحثه اید و غلبه ایته در بقال کمره فکمره کمره اذا غلبته بعضهم اکثر
 اکثر کافک فحی و میمک سکونیه یوز یکدم ادم بری بر بنه قریب اولمق کرد حه کی که کرد حه دخی حریف مهمله ابله
 قریه القامه اولان کسینه نیک سکرته سنه دیرل و قریه نیک اغزن بلغه دخی دیرل بقال اکثره کافک اکثر کافک
 ضمی و میمک سکونی و بانک کذلک ضمیله قصه بولوا اولان کسینه اکثر کافک ضمی و بانک کسری به بمعناه مثل اکثر
 و اکثر علی امر کندر و کندر دخی قصه بولوا معنا سنه در حروفی تبدیل اولمغه اکثر کافک ضمی و میمک فحی
 و تشدید به و ثاء مثلثه نیک سکونی و الفک قصر به امرود دبد کسری معروف میوه نیک ابدلر اکثره

کفر

کفر

کمر

کمر

کشر

کافک کذلک ضمی و میم تشدید و ثانی سکونیه و احدی الکور کافک فخی و واک سکونیه دولیند صار مق
 بقال کار العمامة علی رأسه بکورها کور اذ لا نهالوث ثاء مثلثة ابله دولیند صار مق معنا سنه در دولیند
 هر بدوریه کور دیرلر و کور نقصانله دخی دیرلر و منه قولهم نعوذ بالله من الکور بعد الحورای من النقصان بعد الزیاده
 و کور دوه سور یسندن جماعت کثیره یه دخی دیرلر بقال علی فلان کور من الابل و بعض اشعار ده صغر سور یسنه
 دخی اطلاق اولمشد و کور سرعت معنا سنه دخی کور بقال کارالر جل اذا السرع فی مشیه و یوبن در بد روایی
 اوزن در انور کافک ضمیمه دوه بالانیدر جمیع التلریله الا کور همزه نك فخی و کافک سکونیه جمعی الکیران کافک
 کسر بله و مد بله جمعی و کور د مورجی اوجاعنه دخی دیرلر یا یخندن یا یلش اولسه و کوراری قوانسه دخی دیرلر الکوارة
 کافک ضمی و واک فخیله و تخفیفله سول بالدر که هنوز شیخ ایچنده ابله بقال کوراة الحبل لعسلو فی الشمع الکوارة
 کافک ضمی و مد بله شهر و ناحیه معناسنه در الکور کافک ضمی و واک فخیله جمعی شهر لرو ناحیه لمعناسنه الکوارة
 شول نسنه در که ارقه یه کور تلو رثوب قسمندن التکویر علی وزن التکریم متاعی ریره جمع ابدوب بغلق و بر نسنه بی
 مجعبار قعه دخی دیرلر بقال طعنه فکون اذا القاه مجعبار و نکور بدولیند صار معنه دخی دیرلر کور معناسنه و نکور
 اللیل علی النهار کجه نك کوندری ستر اتمسنه دیرلر و بعضیلر ابتدی نکور کجه نك کوندری ستر اتمسنه دیرلر و بعضیلر
 کوندری دن کجه یه قانماغه و قوله تعالی اذا الشمس کورت قال ابن عباس غورتی از بلیت و کنت و قال قتاده ذهب
 ضوءها و قال ابو عمیر کورت مثل نکور العامة ثلف فخی یعنی صرر سن بوزر سن التکور فخی و واک ضمی
 و تشدید بله مجعبار دوشمک بقال کون فتکورای سقط و نکور صغوب حاضر لثغه دخی دیرلر شمر معناسنه
 الا کتیار همزه نك کسر بله ات قوشیده سکر در کن قویرغن قالدر مق بقال اکتار الفرس اذ ارفع ذنبه فی حضره
 و حضر حاء مهمله نك ضمی وضاد معجه نك سکونیه سکر تک المکور میم فخی و کافک سکونی و واک فخی
 و رانک تشدید و الفک فصر بله دخی و لثیم اولان کسنه و ابن السراج ابتدی مکوری بورنی اوجی بیوک اولان
 کسنه یه دیرلر و مکوری کون دن مأخوذ در جمعه معناسنه و بو مفعلی و زنی اوزن در دبدی یعنی اولنده اولان
 می زاید در زرا کلام عربی فعلی و زنی اوزن کله کلامشدر دیدی و کاه اولور که اخر نه الفی حذف ابدوب
 مکور دیرلر الکور کافک فخی و هانک سکونیه کون یو کسلوب کوندری زمام روشن اولق ارتفاع بهار معناسنه بقال کهر
 النهار بکهر کهر من الباب الثالث و منع اتمک معناسنه ده کور و عبد الله کفاما الیثم فلا نکهر قرائی اوزن کسائی
 ابتدی کهر و قهر بر معنایه در الکنهور فخیله و هانک سکونی و واک فخیله بیوک بلوت سحاب عظیم
 معناسنه در کسائی روایتی اوزن الکیر کافک کسری و مد بله د مورجی کوروی در که اول یا لولمدن ولوب مدور
 اولور یا خود سختیاندن ولوب کوشه لری اولور و اما یا یخندن بنا و لثان اول کور در کید کلدرو کیر بر طاعک دخی
 اسمیدر فصل المیم المثرة میم کسری و همزه نك سکونیه کینه و عداوت اطلاق اولنور المثر میم کسری
 و همزه نك فخیله جمعی المثر میم فخی و همزه نك سکونیه بر قاج کسنه نك بیننه عداوت بر غوب افساد
 اتمک المءارة میم ضمی و همزه نك فخیله بمعناه نقول مارت بین القوم مارت و مارت مءارة اذا عادت
 بینهم و افسدت و مارت فخر ابدشک معناسنه ده کلور مفاخره کبی اموی روایتی اوزن نقول
 مارت مءارة اذا فخرته المثرة میم کسری و همزه نك فخیله اسمدر عداوت بر قق معناسنه بعض کتب
 صححه ده یو بله ضبط اولمشدر و لکن ماسبقه یاز لثنه مخالف اولور که عنبه صیغه سی مفرد اذله نادرن در
 دغشدر فصل یاده نظر اولنه پس وجه همزه نك سکونی اولور نته کم بعض نسخه ده و ابله واقع اولمشدر
 المثر میم کسری و همزه نك فخیله جمعی در المثر میم فخیله و همزه نك کسر بله امر شد بر معناسنه در
 بقال هم فی امر میرای صعب شد بد المثر میم فخیله و تانک سکونیه چکمه مدمعناسنه نقول متر الحبل

کهر

مار

متر

اذا

اذا بدو و کاه او و رکه متر له جماعت کتات اولنور و متر قوش نجاستن لثغه ده دیرلر صغیق معناسنه بقال متر
 بصلحه ای رمابه نته کم متر دخی و معنایه کور و سلح سین و حاء و مملتین ابله قوش نجاستن در و متر برده لغت در
 قطع معناسنه یعنی متر کسک معناسنه ده کار المجر میم فخی و حیک سکونیه جوق اولان اشکر عسکر عظیم
 معناسنه و مجر بر نسنه یغ اولنور و اشیر و افندک قرنله اولان ولدنه بدیل و فی الحدیث انه نهی عن المجر و مجر عقله دخی
 دیرلر بقال ماله مجرای عقل الایجار همزه نك کسری و میم سکونیه قرنله اولان ولدنه بر نسنه صغیق بقال اجرت
 فی البیع ایجار و ایجار قیونک قرنله اولان ولدی بیومکه دخی دیرلر بقال اجرت الشاة اذا عظم مافی بطنها
 من الولد و نکون عی مهروله لا تقدر علی النهوض یعنی ارقلغندن یاغ اوزن طور یز اولسه المجر میم ضمی
 و حیک کسر بله قارنده ولدی سوک اولان قیون المجر فخیله اسمدر قیون قرنله ولد بیوک اولق
 معناسنه و مجر صوسزلق معناسنه ده کلور نجر کی نته کم نون میم تبدیل اولنق شایع در نخت الدل و ابله نخت
 الدل لوی کج و مجر معنایه در که اول قیو ایچنده قوعه یه در تمکدر و طولسون دبو المجره میم فخی و حیک سکونیه
 کذلک قرنله ولدی بیوک اولان قیون که یاغ اوزره طور یغیه یعقوب روایتی اوزن اصمعی ابتدی عسکر عظیمه مجر
 دبد کمری بو معنادن در یعنی ثقلی اولد غیچون در و ان لسان المجره که عرب فصاحتندن بر گسنه در اندن قیون
 سو و یسنک حالی سو ال و لندر قله ابتدی مال صدق قریه لاجمی بها اذا افلنت من مجریها یعنی قیون بر مال
 صحیح در که خوب هو اولن قریه یه بکزر رخن ابکی شدندن خالی اولسه بری شدت دهر و بری شدت سباع و بعض
 نسخه ده من مجریها بدله من جریها واقع اولمشدر و جره حیک ضمیمه و رانک تشدید بله دام معناسنه در که
 انو کله صید اله کور بلور المجر میم فخی و خانک سکونیه کی در یاده یور رکن صوی اواز له یار مق در بقال مخرت
 السفینة مخر مخر من الباب الثالث و مخر من الباب الاول اذا جرت تشق الماء مع صوت ومنه قوله تعالی و تری
 الفلک مواخر فیه ای جوار ی و مخر یه صو صالیو بر مکه ده دیرلر بقال مخرت الارض ای ارسلته فیه الماء
 المخور فخیله مصدر در کی صوی اواز له یار مق معناسنه بنات مخر میم فخی و خانک سکونیه شول بلوندر در که
 ایام صیفدن اول کور که نکر یوفقه بلوندر در حرکت ابدلر الاستخار همزه نك و تانک کسر بله بلدن جانبه
 توجه اتمک نقول استخرت الیچ اذا استقبلتها بانفک الاستخار همزه نك کسری و میم سکونیه بمعناه
 فی الحدیث اذا اراد احدکم البول فلیتخز الیچ من این مخر اها فلا تستقبلها کلا بتر دعلیه البول و امتحار او کور نیلوب
 سچمکه دخی دیرلر نقول امتخرت القوم اذا انتقت خیارهم و نخبتمهم المخرة میم کسری و خانک سکونیه
 و المخرة میم ضمیمه او کور نیلوب اختیار اولن نسنه ابوز بدروایتی اوزن الماخور علی وزن القارور فاسقلر
 صحبت ابتدی بر مجلس فساق معناسنه المخور یا نك فخی و میم سکونی و خانک ضمی و مد بله اوزن طول بل
 معناسنه المدره فخیله کسک کلو ح معناسنه و عرب طایفه سی قریه یه مدر دیرلر بقال اهل المدر و الو بر و اهل
 مدر مراد کور خلقی در خیمه لری دوه یو کندن ولد غیچون که ویر فخیله و یا و موحله ابله دوه یو ک معناسنه در
 مدر فخیله کذلک یچند بر قریه نك ابدرو منه فلان المدری المدریه فخیله شول کوندرلر در که بو بنوزی
 کسکین ابدوب کوندر د مورک بر بنه وضع ابدلر المدر میم فخی و دالک سکونیه حوضی یا یوب اصلاح
 اتمک نقول مدرت الحوض امدن اذا اصلحته بالمدر ماد دالک کسر بله بر کسنه نك ابدلر هلال بن عامر بن
 صمصمه قبیله سندن که بخاله معروف در و فی المثل ایچل من مادر زرا اول کسنه حوضندن دوه سن صوار دندن
 صکره حوضک دبنده ماء قلیل قالدقه ایچنه افشان ابدوب انو کله حوضن صوادی تا که کسنه اول حوضه
 باقی قلان صوی یچیه المدر میم و دالک فخیله شول یدر که انک کسکی النوب حوضک مر متنه صرف اولنور

مدر

مشرت الشی اذا فرقه المشره ميمك فتي وشبهك سكونيله لطيفاً ولان قولك اذن حسنه معنا سنه يقال اذن
 حشره مشرة اي لطيفه البشر فختينله وشبهك ضمی وتشديد بيله برکسته بك ظاهر ندين غنا علامتي كورنك
 يقال تشرفلان اذ روى عليه اثر الغني مصر ميمك كسري وصادك سكونيله بر معروف شهر ك اسمي در نك كيري
 وتا في جاري در ان السراج روايتي اوزن المصير كذلك ميمك كسري وصادك سكونيله شهر معنا سنه در مطلقاً
 الامصار همزه نك فتي وميمك سكونيله جمع المصير ان ميمك كسري بيله كذلك وصادك سكونيله كوفه بيله بصره
 ومصر اي سنه نك پنداره اولان حله وصنوع دخی در لر المصور خمتينله حد معنا سنه اولان مصر ك جمع اهل
 مصر بر او صتون السرا حمله نك بوبيله يزار ل اشترى فلان الدار بمصوره اي مجد ودها المصير ميمك فتي وصادك
 كسري ومده بيله بصره در معي معنا سنه وبو فصيل وزني اوزن در يعني ميم حرق اصلي در المصير ان ميمك ضمی
 وصادك سكونيله جمع رغيفه لر رغيفان كبير وور رغيف راء مهله وغين معجه بيله كرده ديد كاري انكدر المصير ان
 ميمك فتي ورنك كسري بيله جمعك جمعيد بر بصره سوا قلر معنا سنه بعضيلر ابتدا بر بصره سوق معنا سنه اولان مصير
 فعل وزني اوزن در يعني ميم زابد در و صا اليه الطعام دن مأخوذ در يعني طعامك مرجع اولد غنه بناء مصير
 ديشدر و جمعته مصير ان ديد كاري مسيلك مسلان ديد كاري كي در يعني مفعلي فعيله تشبيه قبيلندن در
 مصير ان القارة ميمك ضمی وصادك سكونيله بر نوع رمز خرمادر المصير ميمك فتي وصادك سكونيله بر مق اوجيله
 سود صاغق ابن السكيت ابتدا بر مصر مده اولان سودي جمله صاغق در المصير فختينله وصادك ضمی
 وتشديد بيله سودك مده باقی فلان صغق در كذلك ابن السكيت روايتي اوزن المصور ميمك فتي وصادك ضمیله
 شول كچيه ديرلر كه سودي حقيبه الا قليلا ومصور لفظي كچيه مخصوص در قيونده جد ود ديرلر المصير ميمك
 فختيله مصور ك جمعي قلا يصق لوصك جمع اواب وغي كبي وقلوص قافك فختيله شول ناقه در كه جوان وله ومصور
 شول ناقه در دخی ديرلر كه سودي صاغلر كن از اوجه وسود از اوجه قدن حد ذاته اولمق لازم كلز پس
 صاحب صراحت مصور ماده بزواقه اندك شير شدن ديدكي مخالف اولور المصير فختينله وصادك ضمیله سود
 صاغلور كن از اوجه صغق المصير على وزن النكرم كچي قليل اللبن اولمق يقال مصير المصير اذا صارت مصورا
 وتصير بر ري شهر ايمكه دخی ديرلر يقال مصر الامصار ك يقال مدن المدن الماصر صادق كسري بيله سودي اولان
 كچي وقيون ابن السكيت ابتدا بر مصر ماصر وحبية وجد ود وغروز ديرلر قليله اللبن معنا سنه وحبية لامله وحبيله
 وباء موحه بيله در وجد ود حبيله در وغروز غين معجه وراء مهله بيله واخر نك زاي معجه بيله در المصور خمتينله
 سودك ديلي بوروب هنوز يو غرت اولماسي يقال مضر اللبن يضر مصور اذا صار ماضر وهو الذي يخذى
 اللسان قبل ان يروب الماضر صادق كسري بيله ذكر اولنان صفت اوزن اولان سود نمه كم الان مرور ابتدا
 ابو البید ابتدا بر مضر اسمي بومعنادن مشتق در كه اول مضر بن زار بن معلابن عدنان دروا ك مضر حمر او قردن استنه
 ربيعة الفرس ديد بيلر زرا انلر ميراث بولشد كك مضر التون الذي ومضر ذهب معنا سنه در
 وذهب موث اولمق اعتبار بيله مضر حمر اديد بيلر وقرنداشي ات سور يسن الدغيجون ربيعة الفرس
 ديد بيلر وبعضيلر ابتدا بر انلر ك علامتي حالت حربه قرمزي دوليند لري وقرمزي سنجق لري اولوب
 واهل من ايجون صاوي سنجاق اولد وغنه بناء مضر حمر اديد بيلر المضر ميمك كسري وصادك سكونيله هدر
 معنا سنه ابتعا ذكر اولنور يقال ذهب دمه خضر مضر او كسائي بضر دخی روايت ايتشدر باء موحه بيله
 المصير على وزن النكرم وفي الحديث مضر مضرها الله في النار جوهری ايدر شوبله ظن اولنور كه بونك اصلي
 مضر اللبن دن اوله كه ترش اولوب ديلي بوروب مقدن عبارت در پس مقصود مزبور بونك نارد ككلمسي اولوب

تشديد

مطر

معر

مغر

مقر

مكر

تشديد نكثير ايجون اولور المضر فختينله وصادك ضمی وتشديد بيله مضر اولان كسنه لره تشبيه قصد
 ايتك المصير ميمك فتي وصادك كسري ومديه شول طعام در كه لبن ماضر دن اتخا اولنور وماضر اكشيكه
 يوزنه تن سود در نك سرور ابتدا بر المطر فختينله يغمور باران معنا سنه الامطار همزه نك فختيله جمع المطر
 ميمك فتي وطانك سكونيله يغمور يغمق يقال مطرت السماء مطر من الباب الاول ومطر متعدي دخی كلور
 يقال مطر ناعلي صيغة المجهول الامطار همزه نك كسري بيله يغمور يا غدر مق يقال امطر هالته وناسدن بعض
 كسنه مطرت السماء وامطرت ديرلر بمعنايه المطور خمتينله ككك ذهاب معنا سنه يقال مطر الرجل في الارض
 مطور اذا ذهب ومطر مطور سرعت ايمكه ده ديرلر يقال مر الفرس يطر مطر او مطور اي اسرع المطر فختينله
 وطانك ضمی وتشديد بيله كذلك ذهاب معنا سنه ويقال ذهب البعير فا دري من مطر به ومطر سرعت
 ايمكه ده ديرلر المطر ميمك ضمی وطانك كسري وتشديد بيله سرعت ايدنات وذكر اولنان انك را كبنه
 دخی ديرلر الامطار همزه نك كسري بيله يغمور طلب ايتك استسقا معنا سنه يقال استطر القوم اي سألوا
 ان ينزل عليهم المطر المطر ميمك كسري وطانك فختيله شول سنه در كه يغمور يغمق دخی حينه كيرلر يعني
 يغمولق ديد كاري لباس كرك غدا اولسون كرك غيري المعر فختينله قيل دوكلك يقال معر الرجل معر من الباب
 الرابع المعر ميمك فتي وعينك كسري بيله قبلي دوكلن كسنه الامر همزه نك وعينك فختيله قبلي از اولان كسنه
 قليل الشعر معنا سنه وشول مكانه دخی ديرلر كه اوتق از اوله قليل النبات معنا سنه المعر ميمك فتي وعينك
 كسري بيله اوتق از اولان ير يقال ارض معرة اذا كانت قليلة النبات يعقوب روايتي اوزن المعر فختينله وعينك
 ضمی وتشديد بيله قيل دوكلك ولون متغير اولغه ده ديرلر يقال تعراون عند الغضب اذا تغير الامعار همزه نك
 كسري وميمك سكونيله فقير اولمق يقال امر الرجل اذا افتقر المغفرة ميمك فتي وعينك سكونيله قرمزي
 بايق ككاشي ديككه معروف در مغرة نافع يغمور ده ديرلر يقال مغرت في الارض مغرة من مطر المغرة
 فختينله لشي معنا سنه لغت در الامر همزه نك فتي وميمك سكونيله وعينك دخی فختيله شول كسنه در كه
 قيل لري قول اوله ودرسي قول اوله لشي رنكي اوزن وامر شولات در كه استقر اوله ولكن اشقر لغته نوع كدرت
 اولوب لشي رنكين بغليه الامغار همزه نك كسري بيله قيونك سودي صاغلور كن قان حقيق بر مرصدن وترو المغار
 ميم اولك كسري وثانينك سكونيله شول قيون در كه صاغلور كن قان حقيق عادتق اوله لرض اوليه المعر ميمك فتي
 وعينك سكونيله سرعتله ككك يقال مغر في البلاد من الباب الثالث اذا ذهب فاسرع ويقال را بته يغر به بعيره
 ومغر نافع يغمور يغنيه دخی ديرلر يقال مغرت في الارض مغرة من مطر المقر ميمك ضمی وقافك فختيله ايجي اولمق
 يقال مقر الشئ يقر مقر اذا صار المقر ميمك فتي وقافك كسري بيله ايجي اولان سنه ومقر صبره دخی ديرلر كه
 از وای ديككه معروف دوادر اسمي روايتي اوزن المقر ميمك فتي وقافك سكونيله دخی استعمال اولنور ذكر اولنان
 معناه الامغار همزه نك كسري بيله بر سنه ايجي اولمق يقال امقر الشئ اذا صار المقر ميمك ضمی وقافك كسري بيله
 اكشي سود لبن خامض معنا سنه در ابن الاعرابي روايتي اوزن المقر ميمك فتي وقافك سكونيله بر سنه ايله بويي
 دوكلدردق العنق معنا سنه يقال مقر عنقه يقرها مقر من الباب الاول المصور ميمك فتي وقافك ضمیله شول
 بالقدر كه طوز لوصوا يحمده ترشي قلنش اوله منقور ديك خار ككدر المكر ميمك فتي وكافك سكونيله حيله
 ايتك وركسنه في الدمق خديعت معنا سنه يقال مكر مكر من الباب الاول ومكر اشيه واشي رنكده قاقه دخی
 ديرلر مغره معنا سنه ورنوع ديكك لو اغاچه دخی مكر ديرلر المكور خمتينله جمع الامتكار همزه نك كسري بيله لشي
 رنكده اولمق يقال مكره فامتكر اي خضبه فاختضب الماكر كافك كسري بيله حيله ايدن كسنه المكار ميمك فتي
 وكافك تشديد بيله مبالغه ايله مكر ايدجي المنكورة ميمك فتي وكافك ضمیله شول عور ندر كه اعضاسي طول اوله

مور

مهر

میر

نهر

فقال قال السنور يهزمها النمر نونك كسرى وبانك سكونيله بر بوجكدر كه كنه يشبیه در دوه اوزرنه دورسه
 يوريدكى برل شپشربال نونك كسرى به جمع ذكر اولنان بوجكدر معناسنه الانبار همزه نك فتي ايله كذلک
 جمع و انبار شول نسنه يدير لر كه ايجته ترك قورل واحدی نبرد نونك كسرى وبانك سكونيله ابن السكيت روايتي
 لوزن نفسله انقاس كبي نفس نونك كسرى و قافك سكونيله شول نسنه در كه انوك اوزرنه يازى يزارل و انبار
 بر شهر ك اسمى دخى كلور النمر نونك فتي و تانك سكونيله محكم حكيمك وفي الحديث فليمنتر ذكره ثلاث نترات يعنى
 بعد البول والطعن النتر مثل الخلس يعنى طعن نتر اولدر كه هم دوريه وهم برندن فالدين النارة شول ياي در كه زياده
 بر اولدو غندن كرىشن كسه يقال قوس نارة اذا كانت تقطع الوتر النتر فختبيله فاسد اولوب ضايغ اولوق النتر
 نونك فتي و تانك سكونيله صاچق يقال نترت لشي انثره نثر من الباب الاول و بر نسنه يي نفسله طا غنقى
 معناسنه ده كلور وفي الحديث اذا السنشقت فانشرا لثنا همزه نك كسرى به صاچلمق يقال نثره فانشر و انثار
 بر نسنه يي نفسيله طا غنقه دخى ديرلر و در توب بورن قنقه ده ديرلر يقال طعنه فانشره اذا رغه انثار نونك
 كسرى به اسمد صاچق معناسنه النثار نونك ضيميله بر نسنه دن صاچلمن نسنه المنثر ميمك ضى و تانك فتي
 و تشديد يله صاچلمن انجو يقال در منثر شذذ للكثره الاستثنا انثار معناسنه در و بر نسنه يي نفسله طا غنقه
 ده ديرلر النثره نونك فتي و تانك سكونيله حيوانات بور ننه اولان نسنه يي اتحق ايجون نفسن شدنله اخراج
 ايمك در انسانك اخسر مى كبي يقال نترت لشي اذا طرحت من انفها الاذى ونثره ايكي ينگل اورنر ننه اولان
 اچق بر كه بورن عودينك مقابله سنه در و ارسلانك دخى حال بوييله در و نثره ايكي بلد زه ديرلر كه ان پرلر ننه برقرش
 مقدارى يروار در و انلرده ارباض و اردراق بلوت مثاب سنه كا كاف اسد ديرلر قرا كانال و لور و نثره بول ذره
 دخى ديرلر درع و اسعه معناسنه ابن السكيت يتدى يقال الدرع نثره و نثره و نثره نون ايله و ناء مثانله لوزن ديك در
 النثار تانك كسرى به شول قيون در كه قن او كسور سه بورنندن بر نسنه حقه نافر دخى بومعنايه كلور اسمى روايتي
 الفشور نونك فتي و تانك ضى و مد يله شول حيواندر كه ولدى جوق اوله النجر نونك فتي و حيمك سكونيله اغاج
 يوغق يقال نجر الحشبه بنجرها نجر من الباب الاول اذا احتها و نحت نونله و ناء مهمله ايله و ناء مثانله كذلک
 يوغق معناسنه در و نجر صوي قزمش طاش بر قعله اسنقه ده ديرلر يقال نجر الماء نجر اذا اسخت بالرضفة
 و رضفه راء مهمله و ضاد معجه ايله قزمش طاش در و نجر طواري محكم سورمكه ده ديرلر النجر ميمك كسرى و حيمك
 فختيله طواري زياده سورن كسنه يقال نجر طواري محكم سورمكه ده ديرلر النجر ميمك كسرى و حيمك
 ديرلر النجر نونك كسرى به و ضيميله كذلک لون معناسنه در و نجر بلرك مثالنندن در بوكه كل نجر الابل نجرها يعنى
 دوه نك هر نكي ننه وار در و بول كلامى متلون اولوب قرار اولمان كسنه ايجون ديرلر و ابو عبيد دن روايت و نمنشدر
 كه نجر مكه مشرفه ايله مد بنه منون اولدو غنى ردر النجر نونك فتي و حيمك تشديد يله ذكر اولنان صنعتك اهلى
 بنو النجر انصار دن رقبيله نك ادبدر النجره ميمك كسرى و حيمك فختيله شول قزمش طاش در كه انى صواستمعيون
 قزدر مش ابلر النجره نونك فتي و حيمك كسرى و مد يله شول صودر كه ذكر اولنان اسلوب اوزن اسنمش اوله
 و نجر الكلايتى بنجره شول صاعلمش سودر كه ايجنه ياغ قانله النجران نونك فتي و حيمك سكونيله شول النجره
 فيه نك او كجه سى انوك اوزرنه در و نجران صواسمش اولان كسنه يده ديرلر نجران كذلک نونك فتي و حيمك
 سكونيله و لايت يند بر شهر ك ادبدر النجر فختبيله صواسمق در كه دوه يوقيون عارض اولوب صويه قانلق
 هر ايجد كجه صواسر و بوحالت بيان تخملرن يكدن حاصل اولور ننه ك انسانه ده حاصل اولور اكشى سودى
 جوق ايجمه دن يقال نجر الابل من الباب الرابع كما يقال نجر الابل من الباب الرابع كما يقال نجر الابل من الباب الرابع

الفار

نهر

نهر

نجر

نجر

فقال قال السنور يهزمها النمر نونك كسرى وبانك سكونيله بر بوجكدر كه كنه يشبیه در دوه اوزرنه دورسه
 يوريدكى برل شپشربال نونك كسرى به جمع ذكر اولنان بوجكدر معناسنه الانبار همزه نك فتي ايله كذلک
 جمع و انبار شول نسنه يدير لر كه ايجته ترك قورل واحدی نبرد نونك كسرى وبانك سكونيله ابن السكيت روايتي
 لوزن نفسله انقاس كبي نفس نونك كسرى و قافك سكونيله شول نسنه در كه انوك اوزرنه يازى يزارل و انبار
 بر شهر ك اسمى دخى كلور النمر نونك فتي و تانك سكونيله محكم حكيمك وفي الحديث فليمنتر ذكره ثلاث نترات يعنى
 بعد البول والطعن النتر مثل الخلس يعنى طعن نتر اولدر كه هم دوريه وهم برندن فالدين النارة شول ياي در كه زياده
 بر اولدو غندن كرىشن كسه يقال قوس نارة اذا كانت تقطع الوتر النتر فختبيله فاسد اولوب ضايغ اولوق النتر
 نونك فتي و تانك سكونيله صاچق يقال نترت لشي انثره نثر من الباب الاول و بر نسنه يي نفسله طا غنقى
 معناسنه ده كلور وفي الحديث اذا السنشقت فانشرا لثنا همزه نك كسرى به صاچلمق يقال نثره فانشر و انثار
 بر نسنه يي نفسيله طا غنقه دخى ديرلر و در توب بورن قنقه ده ديرلر يقال طعنه فانشره اذا رغه انثار نونك
 كسرى به اسمد صاچق معناسنه النثار نونك ضيميله بر نسنه دن صاچلمن نسنه المنثر ميمك ضى و تانك فتي
 و تشديد يله صاچلمن انجو يقال در منثر شذذ للكثره الاستثنا انثار معناسنه در و بر نسنه يي نفسله طا غنقه
 ده ديرلر النثره نونك فتي و تانك سكونيله حيوانات بور ننه اولان نسنه يي اتحق ايجون نفسن شدنله اخراج
 ايمك در انسانك اخسر مى كبي يقال نترت لشي اذا طرحت من انفها الاذى ونثره ايكي ينگل اورنر ننه اولان
 اچق بر كه بورن عودينك مقابله سنه در و ارسلانك دخى حال بوييله در و نثره ايكي بلد زه ديرلر كه ان پرلر ننه برقرش
 مقدارى يروار در و انلرده ارباض و اردراق بلوت مثاب سنه كا كاف اسد ديرلر قرا كانال و لور و نثره بول ذره
 دخى ديرلر درع و اسعه معناسنه ابن السكيت يتدى يقال الدرع نثره و نثره و نثره نون ايله و ناء مثانله لوزن ديك در
 النثار تانك كسرى به شول قيون در كه قن او كسور سه بورنندن بر نسنه حقه نافر دخى بومعنايه كلور اسمى روايتي
 الفشور نونك فتي و تانك ضى و مد يله شول حيواندر كه ولدى جوق اوله النجر نونك فتي و حيمك سكونيله اغاج
 يوغق يقال نجر الحشبه بنجرها نجر من الباب الاول اذا احتها و نحت نونله و ناء مهمله ايله و ناء مثانله كذلک
 يوغق معناسنه در و نجر صوي قزمش طاش بر قعله اسنقه ده ديرلر يقال نجر الماء نجر اذا اسخت بالرضفة
 و رضفه راء مهمله و ضاد معجه ايله قزمش طاش در و نجر طواري محكم سورمكه ده ديرلر النجر ميمك كسرى و حيمك
 فختيله طواري زياده سورن كسنه يقال نجر طواري محكم سورمكه ده ديرلر النجر ميمك كسرى و حيمك
 ديرلر النجر نونك كسرى به و ضيميله كذلک لون معناسنه در و نجر بلرك مثالنندن در بوكه كل نجر الابل نجرها يعنى
 دوه نك هر نكي ننه وار در و بول كلامى متلون اولوب قرار اولمان كسنه ايجون ديرلر و ابو عبيد دن روايت و نمنشدر
 كه نجر مكه مشرفه ايله مد بنه منون اولدو غنى ردر النجر نونك فتي و حيمك تشديد يله ذكر اولنان صنعتك اهلى
 بنو النجر انصار دن رقبيله نك ادبدر النجره ميمك كسرى و حيمك فختيله شول قزمش طاش در كه انى صواستمعيون
 قزدر مش ابلر النجره نونك فتي و حيمك كسرى و مد يله شول صودر كه ذكر اولنان اسلوب اوزن اسنمش اوله
 و نجر الكلايتى بنجره شول صاعلمش سودر كه ايجنه ياغ قانله النجران نونك فتي و حيمك سكونيله شول النجره
 فيه نك او كجه سى انوك اوزرنه در و نجران صواسمش اولان كسنه يده ديرلر نجران كذلک نونك فتي و حيمك
 سكونيله و لايت يند بر شهر ك ادبدر النجر فختبيله صواسمق در كه دوه يوقيون عارض اولوب صويه قانلق
 هر ايجد كجه صواسر و بوحالت بيان تخملرن يكدن حاصل اولور ننه ك انسانه ده حاصل اولور اكشى سودى
 جوق ايجمه دن يقال نجر الابل من الباب الرابع كما يقال نجر الابل من الباب الرابع كما يقال نجر الابل من الباب الرابع

دیرلر کو کسدن و نخر کوندن زک ابتدا سنه ده دیرلر اول نهار معناسنه و نخر کو کسه قریب یرده بوغز لمق دودنج
 بوغز ده اولدغی کی و نخر برکسنه نیک کو کسنه اور مغه ده دیرلر نته نخر کو کس اوزر بنه چقمقه دیرلر نقول نخرت
 الرجل اذا صبت في نخره و نخر ته اذا صرت في نخره النخر ميمك و حانك فحقيله كذلك قلا ده یرینه دیرلر و نخر قریبان
 و قریبانک غیر یر بوغز لد قری یر النحر ميمك کسر بله جوق قریبان کسجی کسنه لاه النحر دیرلر برکسنه یر سحابله
 و صف بینه ده مبالغه انفسلر عرب طائفه سنک کلا مندن درکه النحر بوا بکهاد برلر و بوا یک باء موحه نیک فحق
 و همزه نیک کسر بله سمنز ده لر دیکدر الخیره نونک فحق و حانک کسری و مد بله ایلک آخر کونیدر و ابو الغوث
 ایندی ایلک آخر کجه سیدر کونیلر بله زیر اکندیدن صکره کان ای اول نحر لریا کو کسنه چقمق معناسنه یا کو کسنه
 اور مق معناسنه پس تحیره ناه حره معناسنه اولوب فعیل یعنی فاعل اولور النواحر نونک فحق و حانک کسر بله
 ناه حره نیک جمیدر الناحران حانک کسر بله ابکی طم در انک کو کسنه دایرة الناحر مثول طم لر ده لر که انک
 مذبحندن صدر نونک و صدر نونک اسفله وارنجه اولور الناحر همزه نیک و نونک کسر بله برکسنه کندی نفسی
 بوغز لمقه دیرلر بقال نحر الرجل اذا نحر نفسه وفي المثل سرق السارق فحق یعنی اوغر بدن اوغر لدغی مال اوغر لدن قد
 کندی نفسن بوغز لدی غالباً بو مثل ذی حق اولان صبر ایندی و لیلین ایندی محلند استعمال اولور و انتحار
 بر قاج کسنه یرسنه یر حریص اولوب یر یرینه نخر ميمك اینکه دخی دیرلر بقال نحر القوم علی الشی اذا تشاحوا علیه
 حرصاً التناحر نونک فحق و حانک ضمیمه بر قاج کسنه یر یر بوغز لمقه دیرلر بقال نناحر القوم فی القتال النحر
 فحقینله یرسنه چور یوب طاعلق بقال نحر الشیء من الباب الرابع اذ ابلی وثقت النخرة نونک فحق و حانک کسر بله
 چور یوب طاعلق نسنه بقال عظام نخرة نونک ضمیمه و حانک کسری بله زیاده اسمک النخرة نونک فحق
 و حانک سکونیه کذلک بل قتی اسمک النخرة نونک ضمیمه و حانک فحقيله همزه ووزنی انک و حمارک و خنزیرک
 بورنیک بلر و سی در مقدم الانف معناسنه بقال هشتم نخر ته ای انکسر انقه النخر ميمك فحق و حانک کسر بله بورون
 دلیکی ثقب الانف معناسنه و النخر ميمك و حانک کسر بله بمعناه ميمك حرکتن حانک حرکتنه تابع قلد بلر نته کم
 منتن کله سنه ميمك حرکتن تايه تابع قلوب منتن دبد بلر بونلر ایکیسیله نادر در زیرام فعل ميمك و عینک کسر بله
 کلام عربده جاری اولان بنار دن دکدر النحر ميمك و حانک ضمیمه لغت در نخر معناسنه النحر نونک فحق
 و حانک ضمیمه شول نقه در که بور ننه اور منبجه سودن صاغر در من بعضیلر ایندی بور ننه یر مق اذ خال انبجه
 صاغر در من النحر نونک فحق و حانک ضمیمه و اخر نده یانک تشدد بدیلر شول کسنه در که انوک افشانی یولی واسع
 اوله النحر نونک فحق و حانک کسر بله بورون بله چاغر مقدر صوت بالانف معناسنه نقول منه نخر نخر من الباب
 الاول و نخر من الباب الثاني نخر الناحر حانک کسر بله شول ککدر که انوک دلیکنه بل کیروب چقد قد نخرله چقه
 یعنی اواز له چقه و نخر احد معناسنه دخی استعمال اولور بقال ما بها ناهرا ای ما بها احد یعقوبک باهلیدن
 اندکی روایت اوزن الندر نونک فحق و دالک سکونیه ساقط اولوب شاذ اولق معناسنه کلور بقال ندر الشیء یندر
 ندر اذ اسقط و شد النواذر نونک فحق و دالک کسر بله بو معنادن مأ خود در یعنی شاذ و قیاسدن ساقط
 معناسنه در الانداز همزه نیک کسر بله ساقط قلق معناسنه دو یقال ندرن غیره اذ اسقط و یقال ندر من الحساب
 کذا ای اسقط و یقال ضرب بله بالسيف فاندزهای اسقطها الندره نونک فحق و دالک سکونیه والندره فحقینله
 بونلرک ایکیسیله کونلر اراسی دیکدر ما بین الایام معناسنه یقال لقیمته فی الندره والندره ای فیما بین الایام
 الندری فحقینله و الفلک قصر بله بمعناه نقول لقیمته فی الندری و اگر دبلر سک لقیمته ندری دیر سن الف لامسر
 الانداز همزه نیک فحقيله و نونک سکونی و دالک دخی فحقيله خرم یر کی که اهل زراعت قتنه معرف و قدر یریدر معناسنه

وخر من

ندر

ندر

ندر

ندر

وخر من یرینه اندر دیک اهل شام لغتندر الانداز همزه نیک فحق و دالک کسر بله جمعی و اندر شام شر بقده
 بر قریب ادی دره قن انکست انفسک الاندری دیر سن بقال هو لاء الا ندر یون الانداز همزه نیک کسر بله خبر
 و یرنیک لکن قور خو خیر ن یر مکة محصور و صدر النذر نونک و دالک ضمیمه اسم در انداز معناسنه قال الله تعالی
 فکیف کان عذابی و نذر ای اندازی النذر و ضمیمه جمعی و نذر نذرک جمعی دخی کلور رهنه رهن کی و بعضیلر ایندی
 نذرک جمعی ده کلور منذور معناسنه قتل کی مقتول معناسنه النذر نونک فحق و دالک کسری و مد بله قور خو
 خیرن و یر جمعی منذر معناسنه و نذر انداز معناسنه ده کلور النذر نونک فحق و دالک سکونیه الله ایچون بر عبادتی
 عهدیه الملق یقال نذرت لله سبحانه و تعالی کذا اندر من الباب الاول و اندر من الباب الثاني اخفش ایندی عرب
 طائفه سی نذر علی نفسه نذر او نذرت مالی و انانندن نذر ادرلر زه بونی یونیس نقل ایلدی طائفه مز بون دن
 دبدی این منازر ميمك ضمیمه و دالک کسر بله بر شاعرک اسمیدر و شول کسنه که ميم مفتوح ایدر اول انی لا یصصرف
 قلوب منذرک جمیدر دیرلر بر شاعر مر بور محمد بن منذر بن منذر بن منذر در اول کسنه که ميم مفتوح قیلر اول
 منصرف قیلوب انلر قبیلله مناذن در دیر یعنی ال منذر در دیر اول قبیلله نیک جماعتندن در دیر مهالیه و مسامحه کی
 النذر بالمریان یر بلرک قولند و لقع اولمشدر بر رجلاک اسمی در که عوف بن عامر خلیصه کوننده مز بورک اوزر بنه
 حمله ایند کله انوک النی و زوجه سنک دخی النی قطع اندی و خلیصه بر بتک ادی در که اولت اولدغی او ده ذوالخلصه
 دیرلر مشر کرک کعبه سیدر التناذر تانک فحق و دالک ضمیمه بر نجه کسنه یر یر بنه قور خو خیرن و یرمک بقال
 نناذر القوم اذ اندر بعضهم بعضاً النذر نونک فحق و نونک سکونیه از اولوب حقیر اولان نسنه الزارة نونک فحقيله
 یرسنه حقیر اولق بقال نذر الشیء نذر زارة من الباب الخامس المنزور ميمك فحق و نونک ضمیمه حقیر اولان نسنه
 یقال عطاء من ذر اذا کان قليلاً التزیر علی وزن التکریم حقیر معناسنه دو یقال لا یعطی حتی ینزای یلح علیه
 و یصغر من قدن المنزور نونک فحق و نونک ضمیمه و مد بله شول عورت در که ولدی قلیل اوله نزار نونک کسر بله
 بر قبیلله نیک یایاسی ادی در که اول نزار بن معد بن عدناندر التزیر فحقینله و نونک ضمیمه و تشدد بدیلر برکسنه کندی و ی
 نزار قبیلله سنه منسوب قلوب اوزن انلر ده داخل قلق النسر نونک فحق و سبیک کسر بله کرکس دبد کری قوشدر
 الانسر همزه نیک فحق و سبیک ضمیمه جمعی قلی النسر و ضمیمه جمعی کثرتی بعضیلر ایندی نسرک تخلی یعنی یر جمعی
 طرفی یوقدر بلکه انوک یر جمعی اولمان قوشلر طرفی کی طرفی وارد نسر نونک فحق و سبیک سکونیه بر بتک
 ادی در که ذی الکلاع قبیلله سنه منسوب و یغوث دلوت مد حج قبیلله سنه منسوب و یعوق دلوت همدان
 قبیلله سنه منسوب در که بونلر نوحا صلوات الله علیه قومناک بتلری در قال الله تعالی ولا یغوث و یعوق و نسرا
 و کاه اولور که بوکه الف لام داخل قلوب النسر دیرلر و نسر انک طرفی ایچنده بر یان یایاس اتپان سی در چکر که
 شبیه و حصاة شبیه و نسر یلدزل ایچنده ابکی یلدز در که بر بنه نسر طایر و یرینه نسر واقع دیرلر و نسر طوغن
 بوریهات دیکده ده دیرلر یقال نسر نسر من الباب الاول المنسر ميمك کسری و سبیک فحقيله طوغن بوریندر
 سایر قوشلرک بور ننه منقار دبد کری کی و منسر بر قطعه عسکر در که عسکر عظیمک او کجه کیدر المنسر ميمك
 فحق و سبیک کسر بله کذلک بر قطعه عسکر منسره لغت در الناسور علی وزن الکافور یر معروف علت در که
 کوزیم کلونده حادث اولوب علی الدوام یرشردن خالی اولماز و کاه اولور او تور قریک چور سنه و دیش انلر نده
 دخی حادث اولور و عبادله دخی لغت در و ناسور شول ظمره دیرلر که کسلد کله قانی طور میه الاستنسا نسر
 اولق بقال استنسر البغات اذا صارک للنسر و فی المثل ان البغات بارضنا یستنسر ای ان الضعیف یصیر قویا
 و بغات بانک حرکات ثلاثیه کرکسدن کوچرک بر قوشدر که مردار خوار دیرلر النسر نونک کسر بله بر صودر که

نشر

بنی عامره منسوب در یوم النصار دیکری یونند ما خود در که اول بنی اسد ایله ذبیان قبیله سنک کونی در که بنی
 چشم بن معاویا وزینه وارد قلی کوندلر نشر نونک فقی و شپنک سکونیه کوزل قوقودور ایحه طبعه
 معناسنه و نشر کذلک شول و ته دیر که قوردقین صکره عقیب صیفه اکیغور یغماغه یشره حیوانات یجون
 مضرب اولماغن خلق بومقوله و فی اولتادن اجتناب ایدوب لندن فرایدرلر و نشر ذکر اولنان اونک بناسنه دخی
 دیرلر یقال نشر الارض اذ ثبتت فیها ذلک و نشر برسنه بی اجوب یا پیغه دخی دیرلر یقال نشر المتاع و غیره
 نشر نشر امن الباب الاول اذ یسط و نشر برسنه بی دست ان ایله کسمکه ده دیرلر یقال نشر الخشب انشرا
 اذ قطعتهایا بالنشر و نشر خبری شایع ایتمکه ده دیرلر یقول نشر اخبار اذ ذعته النشر میلک کسر بله دست ان
 یحقی معناسنه النشر انشرا نونک خیمه یحقیقین دیکل خردوات للناسرة اول مقوله اوت بترن یروناشره قولو کایچ
 یوزنک اولان طمره دیرلر النواشر نونک فقی و شپنک کسر بله جمعی طمره معناسنه وناشره برکسنه نک اسیدر
 رجالدن نشر فحتمله طاعلش سنه منشر معناسنه و فی الحدیث انک النشر الماء و یقال رأیت القوم نشر الی
 منشر بنی واکسی البازی نشر الی منشر اطویلا طوغانک توبی لوزادی معناسنه و نشر قیون کچه ایله یایلوب
 اولتغه ده دیرلر النواشر نونک کسری و شپنک سکونیه شول علف در که طوارانی بدکده باقی قلو ر فارسی
 معربد النشر نونک فقی و شپنک خیمه طاعدی بل یقال ریح نشور النشر فحتمله جمعی یقال ریح نشر
 النشر فحتمله میت اولد کدن صکره دیری اولق یقال نشر المیت بنشر نشور الی عاش بعد الموت یوم
 النشر فحتمله میت دیرلر کون الانشار همزه نک کسر بله میث دیرلر یقال انشر هم الله تعالی اذ حیاهم و منه
 قرابین عباس کیف تنشرها بالخم و احج بقوله تعالی ثم اذا شاء انشره و قرأ الحسن نشرها بالفتح فرائدی
 حسن نشر طوی معناسنه ذاهب اولدی و ایتدی وجه بوابدی که انشر هم الله فنشروهم دبییدی یعنی انلری
 خدای تعالی دیرلر انلری دیرلر دی معناسنه سیه تفسیر ایدیدی و محاح نسخه لرنه نشر هم الفله کتابت
 لوتشدر غالبهم خیمه جمعی تا کید اولد غننه بناء در النشر شایع خلق و منه صحف منشرة شد دلکثرة و تنشر
 صحر یوزمغه دخی دیرلر فی الحدیث فلعل طبایصا به یعنی معرا تم نشره بقل اعوذ برب الناس ای رقاء و سحر
 دفعیون نسخه یازمغه ده دیرلر النشر نونک خمی و شپنک سکونیه افسون معناسنه الانشار همزه نک کسر بله
 خبر شایع اولتغه دیرلر یقال نشر الخبر ای ذاع و انشار ارنک الی حرکت کله ده دیرلر یقال انشر الرجل اذ انظر و انظر
 نونله و عین مهله و طاء معجه ایله الت حرکت کله در و انشار طوارک سیکری شمشک رو بو طوار یورلوب تعب
 چکمه دن حاصل اولور سنه در ولول منشر سکینه عجاید دیرلر عین مهله نک خیمه و حمله و یاء تحتانی مثاله
 النصار نونک فقی و صادک سکونیه یردم ایتمک یقال نصره علی عدوه بنصره نصر امن الباب الاول و نصر ناصر کدخی
 جمعی کلور صاحب ایله محب کی و نصر کاه اولور یغور یغور معناسندن عبارت اولور یقال نصر الغیث الارض
 اذ اغلثا یعنی یغور یغور بنی صور سنه و نصر بر قبیله نک بباسی ایدی در بنی اسدن که اول نصر بن قعین در قافک
 خیمه و نصر عطایه دخی دیرلر المنصورة میلک فقی و نونک سکونیه و صادک خیمه یغور له صوار نشر یقال نصرت
 الارض فقی منصورة اذ اطرت لنصرة نونک خمی و صادک سکونیه اسم در ایدم ایتمک معناسنه النصار نونک فقی
 و صادک کسری و مدبله و الناصر صادک کسر بله یردم ایدم ایتمک الانصار همزه نک فحتمله نصیر جمعی یاردم ایدم یجیلر
 معناسنه شریفه اشرف کی الاستصار همزه نک کسر بله نصرت طلب ایتمک یقال استنصره علی عدوه اذ اسأله
 ان ینصره علیه الناصر انک فقی و صادک خیمه رباح کسنه بری یرینه یاردم ایتمک الانصار همزه نک کسری و نونک
 سکونیه انتقام الحق یقال انتصر منه اذ انتقم نصر ان نونک فقی و صادک سکونیه برقیه نک ایدر شام شریفه

کاول

نصر

نظر

نظر

کاول قریبه نصاری نسبت اولنور و بعضیلر انوک ادی ناصره در دندی النصاری نونک فقی و الفک قصر بله
 نصر انک و نصر اننک جمعی درندامی کی که ند ماتک و ند ماتنک جمعی در و لکن نصر ان استعمال اولتادی
 الیاء نسبتله زرارجل نصرانی و امرأة نصرانیة دبدبلر التنصیر علی وزن التکریم نصرانی قلیق یقال نصره
 انا حمله نصرانیة فی الحدیث قابواه یهود انور و نصرانه النصیر نونک فقی و صادک سکونیه التون ذهب معناسنه
 الانصر همزه نک فقی و صادک خیمه جمعی و نصر قریش قبیله سنک بباسی در که نصر بن کنانه بن خزیمه
 بن مدرکه بن الیاس بن مضرب و النصیر نونک خمی و صادک تحفیفیه کذلک التون معناسنه در و نصیر
 شول قد حده دیرلر که الغون اغاجندن اولوب در بن و قمر می رنگار اولور قد ح نصیر دیرلر و قد ح نصیر دیرلر
 و مهدیه نصیر شمشاد اغاجی در دیش یعنی اردج اغاجی بونقدیر حه معنای اضافت ظاهر اولور و النصیر نونک
 فقی و صادک کسر بله و مدبله بمعناه ایضا و بعضیلر ایتدی نصیر هر سنه نک خالصنه دیرلر و بنو النصیر خیمه
 یهود بلرندن بر قبیله در که عرب طائفه سنه داخل اولمشلر در حالا کذلک نر نسیلر نه موسی نک فرنداشی هارونه
 علیهما السلام نسبت اوزن دیرلر النصیر نونک فقی و صادک سکونیه حسن و رونق یقال نصر وجهه
 بنصر نصیر من الباب الاول اذ احسن و یقال نصر الله وجهه بتعدی و لا بتعدی النصیر نونک فقی ایله کذلک
 حسن معناسنه یقال نصر نصیرة من الباب الخامس و بونه لغت ثالثة ده وارد که اول نصر در باب و ایدن
 التنصیر علی وزن التکریم کوزل ایتمک یقال نصر الله تعالی وجهه و تنصیر منم قلیق معناسنه ده کلور یقال
 نصر الله امرأ ای نعمه و فی الحدیث نصر الله امرأ سمع مقالی فوجاها الانصار همزه نک کسر بله بمعناه
 یقال انصر الله تعالی وجهه ای حمله حسنا الناصر صادک کسر بله قوی یاسئل دیک محلله استعمال اولنور
 سیر سیر معناسنه یقال اخضر ناصر کقولهم اصفر فاقع و ابیض ناصع الناطر طانک کسر بله و الناطور علی وزن
 الکافور باغ بکچمی حافظ الکریم معناسنه النواظر نونک فقی و طانک کسری و مدبله جمعی الناطرون کذلک
 طانک کسر بله شام شریفه بر یکه ادی در و بونک اعرابی نصیبین اعرابی کی در که باب ناذه
 ذکر اولتشدیر النظر فحتمله برسنه بی باقوب فکر ایتمک و النظران فحتمله کذلک بمعناه یقال نظرت الی
 الشیء من الباب الاول و نظر انتظار معناسنه ده کلور و نظر قو کشیلق محلله دخی استعمال اولنور یقال حی
 خلال و نظر یعنی بر حمله ده اولری بری برینه مقابل قو کشی در بری کور و یقال داری نظری دار فلان و مقابله
 معناسنه دخی کلور یقال اذ اخذت فی طریق و نظر الیک الجبل فخذ عن جیمه و عن یسان و نظریا و ز کوزله
 بقمغه ده دیرلر یقال نظر الدهر الی بنی فلان فاهلکم التناظر تا نک فقی و طانک خیمه اولری بری برینه مقابل
 اولق یقال دورنا نظرا ی نقابل النظرة نونک فقی و طانک سکونیه یا و ز کوز عین جن معناسنه یقال
 رجل فیه نظرة ای شحوب و شحوب شین معجه ایله و حاء مهله ایله برکسنه نک جسمی متغیر اولق الناطر
 طانک کسر بله کوزک مقله سنه شول کوچک سیاهدر که کوز بیکی انده در و ناظر حافظ معناسنه ده
 کلور الناطران طانک کسر بله بونک ابکی جانیده ابکی طمر در که کوز یاشی انلرک اوزرندن آقا یعقوب
 رهانی اوزن النظرة نونک فقی و طانک کسر بله و الا نظار همزه نک کسر بله تأخیر معناسنه در و نقول انظر ته
 اذ اخرته الاستظار همزه نک کسری و شپنک سکونیه مهل طلب ایتمک التناظر فحتمله و طانک خمی
 و تشدد بله هلت یرمک یقال نظره اذ انتظره فی مهله نظار نونک فقی و رانک کسری اوزن بناسیه قطام کی منتظر
 اول معناسنه در و منه قولهم نظار ای انتظر المناظرة میلک خمی و طانک فقی ایله بحث اید شیک یقال
 ناظره اذ ادار لغت مع النظرة میلک و طانک فحتمله نظر ایدرک یرمقه معناسنه یقال منظره خبر

من مخبرة ومنظرة شكل وقيا فتد نظ متعلق اولدغي يره ده د يرل يقال رجل حسن المنظر والمنظرة وامرأة
 حسنة المنظر والمنظرة ايضا المنظر اني ميمك وطانك فحيلة واخرنه يانك تشديد يله حسن وجمال صاحبي
 اولان كسنة يقال رجل منظراني ومخبراني اذا كان صاحب حسن وجميل الذكر النظارة نونك فتي وطانك
 تشديد يله شول قوم دركه برنسنه ينظر ايدر اولال بنو النظار نونك فتي وطانك تشديد يله برقومك
 اسيدر عكل قبيله سندن النظارة يانك تشديد يله شول دوه دركه انفره منسوب اوله يقال ابل نظارية
 النظرة نونك فتي وطانك سكوفى ورا نونك فتي ونونك تشديد يله شول عورت دركه برنسنه كوردكه اندن
 برنسنه ظن ايليه يقال امرأة نظرنه سمعته وسمعته دخي وزن مذكور وزن شول عورت دركه برنسنه ايشنسه
 اندن برنسنه ظن ايليه النظير نونك فتي وطانك كسرى ومديله برنسنه نك مثلي النظر نونك كسرى وطانك
 سكونيله بمعناه مثل الند والند بده كندلند دخي مثل معناسنه در النظيرة نونك فتي وطانك كسرى ومديله
 والنظورة نونك فتي وطانك غييله بونلرك ايكسسيده شول كسنة دركه كوزه كور نور ويرا اوله يقال فلان نظيرة قومه
 ونظورة قومه للذي ينظر اليه منهم النظارة نونك فتي وهمز نك كسرى به ايكسسنك دخي جمع در منظور بن سيار
 ميمك فتي ونونك سكونيله بر كسنة اسيدر رجالدن النعة نونك فتي وعينك فحيلة همزه وزنى وزن ايرى وشل
 وكوزى كوك سنكلر در قورغى جاننده ايكه سى واردر انوكله طرفى بتون اولان طوارى صوقاروكاه اولور ميمك
 بورنه كير و ميمك باشن الور كيدر برنسنه انى دوندن مزونره كاه اولور جنيندن عبارت اولور مطلقا كرك نسا
 طائفة سنك كرك غيرى حيوانك يقال ما حلت نعة قطيعى حامله اولمشدر و كبر معناسنه ده كاورا سمي ره ابي
 اوزن يقال فى رأسه لعة انى كبر النعر فحيلة مهم اولان مصلحت معناسنه دراموى روابى اوزن يقال فى رأسه
 نعة انى امريهم به بوايكى روايت ابو عبيد دن نقل اولمشدر النعر نونك فتي وعينك سكونيله ذكر اولنان سنك
 اصبرمق يقال منه نعر الحمار بنعر نعر او نعر شهر لرك مكه ده ديرل يقال نعر فلان فى البلاد اذا ذهب فيها ونعر طمر دن
 فان اقعده دخي ديرل يقال نعر العرق بنعر نعر انى الباب الثالث اذا فار منه الدم النعار نونك فتي وعينك تشديد يله
 والنعر نونك فتي وعينك غييله قانقن طمر النعر نونك فتي وعينك كسرى به شول مركبدر كه فى مزبور
 سنك اصبرمق اوله النعة نونك فتي وعينك كسرى به مؤنى يقال حمار نعر واثان نعة وابوعرو ايتدى
 نعر شول كسنة دركه برمكانه قرا ايتيمه النعة نونك فتي وعينك سكونيله شول اوزدر كه خيشومدن
 يعنى ككز دن چاغره قال الراجزانى ورب الكعبة المستورة والنعرات من ابى محدورة يعنى اذله
 النعر نونك فتي وعينك كسرى ومديله ذكر اولنان طريق اوزن چانرمق يقال نعر الرجل بنعر
 نعر انى الباب الثالث ويرفتنه به قيام كوسترمكه ده ديرل يقال ما كانت فتنه الانعر فيها فلان
 نى نهض فيها ونهوض نونله وضاد معجه ايله اياغ اوزر بنه طور مغه ديرل النعر نونك فتي وعينك
 تشديد يله فتنه به سعى ابدن كسنة يقال ان فلان النعر فى الفتى اذا كان سعاء فيها الناعور على وزن
 الكافور شول ولابدركه انى سود و ندر و وانوكله بر يره صوچكر كن انوك صداسى واردر النواعير نونك
 فحيلة وعينك كسرى ومديله جمع النعر نونك فتي وعينك كسرى ومديله بعيد معناسنه در يقال
 قلان نعر الهم اى بعيد يعنى در بن فكر لو در الانعار همزه نك كسرى به مسواك اغاچى بشي بنورمك يقال انعر
 الاراك اذا نمر و بونى اول وقت ديرل كه مسواك اغاچنك بشي نعره دكلواوله يعنى ذكر اولنان سنك مقدازى
 اوله النعة نونك فتي وعينك غييله همزه وزنى اوزن شول بورى قرمى قوشدر كه سرجه قدر در
 النعر نونك فتي وعينك فحيلة جمع النعر نونك فتي وعينك فتي و يانك سكونيله تصغيرى وفى الحديث يا ابا

نعر

نعر

غير ما فعل بك النعر النعر ان نونك كسرى وعينك سكونيله جمعى صردله صردان كى وصرد كرك كن
 ديد كارى قوش النعر نونك فتي وعينك سكونيله خشمه كلك يقال نعر الرجل من الباب الرابع اذا اغتاظوا
 اغتاظ غييله وطاء معجه ايله غيظدن در خشم معناسنه اصمى ايتدى نعر شول كسنة دركه خشمه كلك كده
 سينه سى قينيه وفى حديث على رضى الله عنه ان امرأة جاءتته فذكرت ان زوجها يطار جار بها قال ان كنت صادقة
 رجناه وان كنت كاذبة جلد ناك فقالت ردونى الى اهلى غيرى نعة وغيرى عينك فحيلة واخرنه الف مقصود
 ايله غير نلو عورت معناسنه در يعنى بنى غيرم وعيظمله ايله و دايك ونعر جومك قينيه ده ديرل يقال نعت القدر
 اذا غلت النعر فحيلة وعينك فتي وتشديد يله خشم ايمك معناسنه در ابن السكيت ره ابي اوزن يقال ظل
 فلان ينعر على فلان ايتدى مر عليه وندمر دال مهمله وراء مهمله ايله خشمه كلكه ديرل الانعار همزه نك كسرى به
 امغار ده لغت در وامغار اشى ديد كارى بوييله قرمى بويى بقدر المنعار ميمك كسرى ونونك سكونيله شول
 قيوندر كه صاغلور كن قانچمق عادى اوله مغار كى نته كمرو ايتدى يقال شاة منعار كى يقال منعار المنعار
 نونك فحيلة قانچمق والنعر فحيلة بمعناه يقال نفرت الدابة تنفر نفار من الباب الثانى ونفر نفور من الباب
 الاول ونفر رجعت اوركوب طشره جمع غده ديرل يقال نعر القوم فى الامر نعر والنعر نونك فتي وفانك
 كسرى به ذكر اولنان جماعتدن ايلروچمق كسنة فى النعة نونك فتي وفانك سكونيله بمعناه يقال جاءت نعة
 بنى فلان ونفرهم اى جماعتهم الذين بنفرون فى الامر ونفره نعر معناسنه ده كاور ونفر فحيلة تفسيرى عن
 قريب كلوران شاء الله تعالى النفر نونك كسرى به اسيدر قنقنق معناسنه يقال فى الدابة نفار مثل الحران وحران
 حاء مهمله نك كسرى به حارنلق دركون لك معناسنه النفر نونك فتي وفانك سكونيله حجاج منادن كويچمكه
 ديرل كه اول ذوالجئه نك اون اكجى كونه اولور يقال نعر الحجاج من نى نعر ونفر نعر معناسنه ده كاور كه نعر اوچدن
 اونه وارنجه اولان جماعت در على ماسيحي الانعار همزه نك كسرى به والتنفير على وزن التكريم والاستنفار
 همزه نك وتانك كسرى به بونلرك اوچيده اور كيمك معناسنه در وتنفير وانفار غلبه ايله حكم ايمك معناسنه ده
 كاور يقال نعره عليه تنفير اذا قضى له عليه بالغلبة وكذلك انفره عليه وتنفير لقب قومغه دخي ديرل يقال نعر
 عنه اى لقب لقبه كانه عندهم تنفير للجن والعين عنه وقال اعرابى لما ولدت قبل لاني نعر عنه فسماني قنفذا
 وكذا فى ابا العداء وقنفذ كرى به ديرل ونفر طاغلق معناسنه ده كاور يقال لقبته قبل كل صبح ونفر اى قبل
 الفجر على ما مر فى باب الحاء ونفر ششمك معناسنه ده كاور يقال نعر جله اذا ورم وفى الحديث تحلل رجل بالقصب
 فنفر فله اى ورم وابوعبيد ايتدى بو معناسنه الشى من الشى دن مأخوذ در قن برى برندن راغ اولسلر واستنفار
 اورك معناسنه ده كاور يقال نعرته عن الشى ونفرته واستنفرته عنه واستنفرته عنه ومنه قوله تعالى حرم مستنفرة
 بكسر الفاء اى نفرة ومستنفرة بفتح الفاء اى مذعورة ومذعور ذال معجه وعين مهمله ايله قور خودلش معناسنه در
 النفر فحيلة برقاى كسنة در جالدين اوچدن اونه وارنجه وقال الفراء نفرة الرجل ونفره رهطه يوم النفر فانك
 سكونيله خلق منادن كويچدى كون كه اول يوم القردن صكره اولور ليله النفر كذا منادن كويچماتى مراد اولور
 واكايوم النفر دخي ديرل فحيلة يوم النفر فحيلة ويوم النفر نونك فتي وفانك كسرى ومديله كذا منادن
 كويچماتى كوفى معناسنه در المناقرة ميمك فتي وفانك فحيلة حسبه محاكه ايد شمه يعنى مباحثه ومجادلة ايد شمه يقال
 نافر نعره بنفره بالضم لا غيرى غلبه يعنى باب مغالبه مراد اولد قلده بوييله بنور المنفر ميمك فحيلة مغلوب اولان
 كسنة النافر فانك كسرى به غالب اولان كسنة النفر نونك ورا نك كسرى به ومديله بركه در كه عفر بته
 نبعيته لذكر اولنور تا كيد النفر نونك فتي وفانك سكونيله قوش منقار به دانه كوتورمك يقال نعر
 الطائر الحية ينقرها نعر من الباب الاول ونفر برنسنه نى دلكه دخي ديرل ونفر او فور مكه دخي ديرل يقال

نعر

نعر

بقال نقر فی الناقورای فی الصور و نقر بر کسسته بی تعیب اینکده ده دیر لر نقول نقرت الرجل نقر اذا عبتہ
 قات امرأه لزوجها مری علی بنی نظری ولا تخری علی نبات تقری ای مری علی الرجال الذین بنظرون ولا تخری
 علی النساء اللواتی یعین من مریهن ونقر دیک دماغه یا بشدروب بعده اغرک اجمعه صادر اولان صوتہ دخی
 دیر لکه طواری سور مک ایچون ایدر لر نقول نقرت بالفرس نقر اذا الصقت لسانک بحنکک ثم نفخ ونقر شول
 اوازہ دیر لکه بش رمفی اوزته پر مغه اور مقدر حاصل اولور المنقار میک کسر بله شولت در که بخار ل انوکله بر نسنه
 دل لر و منقار قوش بور نسنه دخی دیر لر المناقیر میک فخی وقافک کسری ومبدله جمعی النقرة نونک فخی وقافک
 سکونیله هیچ نسنه دیک اولور یقال ما اتابک نقره ای ما اعطاک شیئا و بصورت نفیہ مخصوص کله در
 اثبات استعمال اولماز الناقر قافک کسری بله شول او قدر که نشانه واصل اوله و نشانه واصل اولما نه ناقر
 دیر لر النقری نونک وقافک فخیله والفک قصر یله پراکنده دیک اولور یقال دعوتهم النقری ای دعوة خاصة
 وهوان ندعو بعضادون بعض الانتقار همزه نونک کسری بله ذکر اولنان دعوت معنایه در کذلک بعضیلر ابتد
 بونک اصلی نقر الطیر دن ما خود در قن قوش بورادن و رادن دانه دیو سر سه النقرة نونک فخی وقافک سکونیله
 سیمیکه اولان کومش و نقره یرده اولان کوچک چقون دخی دیر لر ونقره القفاد دخی بوندن ما خود در که اکسه ده
 اولن جو قور در النقر نونک فخیله وقافک کسری ومبدله شول چقور در که چکر دکاک ارقه سنه اولور وفدان
 اندن نقر ونقر شول اغاجه دیر لکه فی دلوب ایچنه نبیذ قور لر غایت قوتلو اولد ایچون بواولدر که حقنه نهی وارد
 اولشدر نبیذ شد بد اولد غنه بنه و نقر حقیره انباء ایچون دخی استعمال اولنور یقال حقیر نقر ونقر اصله
 دخی دیر لر یقال فلان کریم النقری کریم الاصل النقرة نونک فخی وقافک فخیله همزه وزنی اوزن بر مر ضر در که
 قیونہ عارض اولور ابتد ابو کرندن عارض اولمغه بشلر و اندن اولو قلیرنک ایچ یوزی شیشوب اقمغه بشلر
 کذا فی بعض نسخ الصحاح النقر نونک وقافک فخیله قیون ذکر اولنان مرضه مبتلا اولن یقال نقرت الشاة نقر نقر
 من الباب الرابع النقرة نونک فخی وقافک کسر یله ذکر اولنان مرضه مبتلا اولان قیون یقال شاة نقره و بهانقره
 النقر نونک فخی وقافک کسری بله غصبه نونک اولان کسسته یقال نقر یقر نقر من الباب الرابع کذلک المنقر میک وقافک
 ضیلله و ما یبندن نونک سکونیله شول اغری طار کوچک قیودر که یوکسک و رک یرده ایدر لر صوی چکلمسون دیو
 المناقر میک فخی وقافک کسری بله جمعی المنقر میک کسری ونونک سکونیله وقافک فخیله شول بیل دبد کلری
 الت در که انوکله بر قور لر کنند معنایه و منقر کذلک بر قبیلله نونک باباسی ایدر نیم دن که اول منقر بن عبید بن
 الحارث بن کعب بن سعد بن زید مناة بن تمیم در النقر علی وزن التکریم بر نسنه فی صور و بفتش آیمک و نقر صقلق
 اورمغه دخی دیر لر الانتقار همزه نونک کسری بله منع معنایه در یقال انقر عنه اذا کف وقال ابن عباس ما کان الله
 تعالی لیتقر عن قاتل المؤمن ای ما کان الله لیکف عنه حتی یهلكه انقره همزه نونک فخی ونونک سکونی وقافک کسری بله
 روم ولا یبندن بر موضع در که انه بر قلعه وارد و جو قور معنایه اولان نقری دخی جمعی انقره کلور رغیفله ارغفه
 کی ورغیف راء مهمله و غین معجه ایله کرده دبد کلری التکریم النقرة نونک فخی وقافک کسری بله معرفه نونک
 مقابلی در النکر نونک فخی وقافک سکونیله والنکور ضمتبیلله انکار آیمک نقول نقرت الرجل من الباب الاول
 اذا انکرته الانکار همزه نونک کسری بله والاستنکار همزه نونک و نونک کسری وسبیل سکونیله کذلک
 انکار آیمک معنایه و انکار و منکر اولان نسنه بی تغییر آیمک معنایه ده کلور التنکیر علی وزن
 التکریم بر نسنه بی مجهول قلی معنایه در التکریم فخیله وقافک فخی و تشدید بله مجهول اولمق یقال
 نکر فتنکر ای غیره فتنکر الی مجهول المنکر میک فخی ونونک سکونی و کافک فخیله انکار اولنان نسنه

المناکیر

نکر

المناکیر میک فخی وقافک کسری ومبدله جمعی التکیر نونک فخی وقافک کسری ومبدله منکر ی تغییر آیمک
 معنایه منکر و نکر میک فخی وقافک فخیله ونونک فخی وقافک کسری بله ایکی ملک اسیدر النکر نونک فخی
 وقافک کسری بله والنکر نونک فخی وقافک فخیله بونلرک ایکی سید زریک یعنی اهل عقل و اهل حیلله اولوب منکر
 اولان کسسته معنایه در یقال رجل نکر و نکر ای داه منکر و منکر اولان نسنه انکار ایدنه دخی دیر لر الانکار همزه نونک
 فخیله جمعی عضد له اعضاء و کبدله اکباد کی التکریم نونک فخی وقافک سکونیله منکر اولان نسنه قال الله تعالی
 لقد حیث شیئا نکر او کاه اولور کافی ضیلله دخی تحریر ایدر لر عسرله عسر کی وزیرک اولمغه ده دیر لر النکر نونک
 فخی وقافک سکونی والفک مدبله بمعناه النکارة نونک فخی ایله زیرک فطانت معنایه و بر نسنه مشکل
 اولمق معنایه ده کلور یقال نکر الامراذ اصعب واستند النکرة نونک فخی وقافک سکونیله والنکرة نونک فخی
 وقافک سکونیله زیرک معنایه در یقال للرجل اذا کان فطنا منکر اما اشد نکره و نکره المناکرة میک فخی
 وقافک فخیله جنک اید شیمک مقائله معنایه قال ابو سفيان ان محمدا صلی الله علیه وسلم لم یناکر احدا الا
 کانت معه الا هو الاله و هو ل قور قنق معنایه در التناکر تانک فخی وقافک فخیله بلز لکن کلک تجاهل معنایه
 الینکوریانک فخی ونونک سکونی وقافک فخی ومبدله طوغری ومعتدل اولما یبول یقال طریق ینکوری علی
 غیر قصد الینکیریانک فخی ونونک سکونی وقافک کسری ومبدله بر طاعلک ایدر لر النکر نونک فخی ومیک کسری بله
 یرجی جانور لر دن قیلان دبد کلری جانور در یلنک معنایه و غریقلان رنکنده اولانه دخی دیر لر ومنه قولهم
 انیمها غرة اکرکها مطرة یعنی سن بکاز کو ستر بن سکاچوق کو ستره یم اخفش ابتد یو یاری تعالینک فخر جنایمه
 خضر اید و کی قوی کی در که خضر اخضر معنایه در النور ضمتبیلله جمعی قیلان لر معنایه النقرة نونک فخی
 ومیک کسری بله مؤنثی و غره یوکدن ایشلنور بر جنس برده یه دیر لکه فی اعراب کیر وسعد حد بشنه بیور لشدن
 دخی فی حیوته اعرانی فی غره اسدی تامورته و حبه حاء میله نونک فخیله شول قوشق در که صوفیلر مراقبه یه
 وارد قده دیر زن وارقه لر جمع ایدوب بغلر لر و تامون تاء مشدله و راه میله ایله مبه که ایچنده سیباع یتور و غر
 بر قبیلله نونک باباسی ایدر لر که اول غر بن قاسطن بن هنب بن اقصی بن دعی بن جد بله بن اسد بن ربیعہ در النقری فخیله
 و یانک تشدید بله غر قبیلله سنه منسوب کسسته ومیک مفتوح اولمسی توالی کسر اندن احتراز در زیر ابو کله ده
 اولان حرف غیر مکسور بر اولمقین ثقات مزبون بی دفع ایله مزغر نونک کسری ومیک سکونیله رجالدن
 بر کسسته نونک ادی در غر نونک فخی ومیک فخیله قیس قبیلله سندن بر جماعتک باباسی ایدر لر که اول غیر
 بن عامر بن صعصعه بن معاوی بن بکر بن هوازن در الا غر همزه نونک ومیک فخی ایله شول بلود در که بر سیاهلری
 اولما غله قیلان رنکنده اوله و شول ته دخی دیر لر که قیلان رنکنده اوله یعنی بر مقدار یری بیاض و بر مقدار
 یری غیری نونک اوله النمر نونک ومیک فخیله قیلان رنکنده اولمق یقال غر السحاب بنمر غر من الباب الرابع
 اذا صار علی لون النمر تری فی خلالاتها النمر نونک فخی ومیک سکونیله اغرک جمعی در یقال نمر غر لقی فیها
 سواد و بیاض نونک و عینک فخیله دورت ابقلو حیوان چار یا معنا سنه التمر فخیله ومیک فخی
 و تشدید بله عدوت کو ستر و قور قو خبر زن و یرمک یقال نمر لای شکر له و تغیر واوعد لان النمر لا یلقاه ایدا
 الامتنکر اغضبان النمر نونک فخی ومیک کسری ومبدله شول صودر که هضم اولمقی اوله ککرک لذیذ
 اولسون ککرک اولما سون و پاک اولان حسبه دخی دیر لر یقال ماء غیری ناجع وحسب غیری ذاک و ناجع
 نونله و حیلله و عین مهمله ایله منضم اولان صوبیدر لر و ذاک پاک اولان نسنه یه دیر لر غاره نونک فخیله

نمر

رجا بدن برکسته نك اسمی در انور نونك خميله وواوك مديله ضیا معناسنه دورنور نارك دخی جمی کلور
الانوار همزه نك فخیله جمی وچیکلر معناسنه ده کلور نورك جمی اولمغه فتح نوله ونور زیاده نقور اوزن
اولان اهوره دخی دیرلر و محل تهمتدن قجوب زیاده پرهیز اوزن اولان عورنلره ده دیرلر پس نورك اصلی نور
اولور خمیتنه قد الله قدل کی و قدال قافله و ذال معجه ایله باشك اردی در پس سر معناسنه و قدال کی
اولمسنك وجهی بودر که بونك دخی واحدی نور در حنی نسا طایفه سندن بعضنه نوار دیونسمیه
ایدرلر و یقال فرس و دیق نوار اذا استودقت و هی ترد الفحل و فی ذلك عنهما ضعف تهب صولته یعنی
ارکک طلب ایتمك حالنه صولت مجامعتدن خوف و پرهیز اوزن اولسه ونور قاجرمق معناسنه ده کلور
وفستق اغاجنه دخی دیرلر نور نونك فخیله وواوك سکونیه والنوار نونك کسریله برتسنه دن قاجق
یقال رت من الشیء انور نور اوزنوار اذا انفرت عنه وقاجرمق معناسنه ده کلور نقول رت غیرى اذا انفرت
ونور چیکله ده دیرلر الانارة همزه نك کسریله ضیالتق الاستنارة كذلك همزه نك کسری وسینك سکونیه
معناها یقال انار الشیء واستنار اذا اضاء وانان اغاج چیکلنمکه ده دیرلر التئور علی وزن التکریم طك یرى
اغارمق ونور اغاج چیکلنمکه ده دیرلر یقال نور الشجرة اذا طلعت نورها ونور اکنه ایله دوکن قلمه ده
دیرلر یقال نور ذراعه اذا غرزها بآبرة ثم زرع عليها النور ونور نونك فخیله و همزه نك خميله دوکن یاشل
اینسون دیو سور دکری دوده یه دیرلر نته کم کلور ان شاء الله النار اتش معناسنه مونت سماحی در وای در
زیر اتصغیری نویه کلور الانور همزه نك فخی ونونك سکونی وواوك خميله جمی النیران نونك کسری
ومدیه كذلك جمی در وای یه قلب اولمشدر ماقبلی مکسور اولد غیچون و نار علامت ابل معناسنه ده کلور
ومنه قولهم ما نار هذه الناقه ای ماسمتها وسمت سینك کسری ومیمك فخیله نشان معناسنه و فی المثل
مجارها نارها یعنی ناکه نك رنگی علامتیدر التئور فختینله وواوك ضمی وتشدد بدیه اتشی اراقدن کورمك
نقول نئور النار من بعيد اذا تبصر منها وتور خرز مه سور ونگه ده دیرلر یقال نئور الرجل اذا نظی بالنورة
ونظی طلا دندر سور نك معناسنه النور ونونك فخی و همزه نك خميله ومدیه یخم یاغن یقباعله حاصل
اولان ایس در که انوکله اکنه ایله اولان دوکنه علاج ایدرلر یاشل اولسون دیو و بونور و همزه سی
واودن مقلوب اولدغی نقد یرجه در النوار نونك ضمی وواوك تشدد بدیه اغا جك چیککی در نور الشجر
معناسنه النواره كذلك نونك ضمی وواوك تشدد بدیه واحدی المنارة ميمك فخیله یول اوزر بنه قونن
علامت ذوالمنار ميمك فخیله ملوک یندن برملک لقی در که ادی برهه بن الحارث الراش در اکا ذوالانار
دیدکربنك وجهی بودر که طریقه ابتداعلامی اول وضع انمشدی واقع اولان غزالنده تا که عودت اقدک
یولی یاوی قلیله رومانان مؤذن اوزرنده اذان او قوما غیچون یا بد قلری یوکسک یرده ده دیرلر و منان شول
یوکسک نسنه یه ده دیرلر که اوزرنده چراغ بقرلر پس منان مفعله وزنی اوزن اولور ميمك فخیله استنارندن
ما خود اولور المنار ميمك فخی وواوك کسریله جمی در واوله کدکنک اصلی بودر که نور دن ما خود اولر کسنه که
بونك جمعه المنار یرددی همزه ایله حرف اصلی بی حرف زاید تشبیه ایلدی نته کم مصابیه تشبیه اولمشدر
زیرا مصابیه اصل مصابوب در النهار کوند که کجه نك مقابلی در یو جمع اولماز نته کم غدا ب و سراب جمع اولماز
واکر جمع ابلوا ولسک جمع قلمته انهر دیرسنه کثر ننه نهر دیرسن خمیتنه و نهار طوی قوشنك ارککنه ده دیرلر
کتاب فرقه اصمعی بوبله ذکر اندی نهار بن توسعه بر شاعر ک اسمیدر نیم قبیله سندن النهر نونك فخی وهانك
سکونیه والنهر فختینله ارمق الانهار همزه نك فخیله جمی قال الله تعالى فی جنات ونهار و بونك وجهی

بودر که کاه اولور واحد ذکر اولنوب جمع مراد اولور کما قال الله تعالى ویولون الدبر وکما یقال فی ضیاء وسعة
ونهر منع ایتمکه ده دیرلر یقال نهره اذ امنعه ونهر خرق قازمغه دخی دیرلر نقول نهرت النهر اذ احقرته ونهر صوری
یاروب دن قلمه ده دیرلر یقال نهر الماء اذا جرى فی الارض وجعل لنفسه نهرا ومطلقا اتفق معناسنه ده کلور
یقال نهر الشیء اذا جرى الاستنهار همزه نك کسریله كذلك اتفق معناسنه در واستنهار یان واسع اولمغه ده
دیرلر النهر نونك فخی وهانك کسریله صاحب نهار معناسنه یعنی نهب وغار تی کوندز ده قلمه صاحب
نهار دیرلر الانهار همزه نك کسریله اتفق نقول انهرت الدم اذا اسلته وانهار زخمی واسع قلمه ده دیرلر نقول
انهرت الطعنة اذا وسعتها وانهار کوندزه داخل اولمغه ده دیرلر نقول انهرنا اذا دخلتم فی النهار الا تنهار همزه نك
وتانك کسریله وما یبندن نونك سکونیه بمعناه نهر وان نونك و رانك فخیله بر شکر ادبدر المنهره ميمك وهانك
فخیله قومك اولری اوکنده اولان میدان در که کاسو یرند بیلر دوکرلر النهار نونك فخی وبانك کسریله
مهلمکه اولان یرلر فی الحدیث من جمع مالا من مهاوش اذ هبه الله فی نهار مهاوش ميمك فخیله وشین معجه ایله
غصب وحرام معناسنه در النهر نونك فخی وبانك کسری ومدیه قومدن اولان یوکسک طاعلر در النهار
نونك وبانك ضمی وهانك ما یبندن سکونیه نهار یرک واحدی النیر نونك کسری ایله لباسک علی در ولجه سنه
دخی دیرلر وچیکله ز نیرین اوزن طوقنسه صیق اولوب محکم اولور نقول رت الثوب انیره نیرا ونیر القدان
جفت اوکوزلر بنك بوبندن ارقری طورن اغا ییوندر ق معناسنه النیران نونك کسری ومدیه جمی الانیار
همزه نك فخیله كذلك ییوندر قلمه معناسنه ونیر شول اثره وعلامته دیرلر که انوکله یول بالاولور ونیر بنی
غاضر یمنسوب بر طاعلر اسمیدر الانارة همزه نك کسریله بمعناه نقول انرته وهنرته اذا احکمته مثل اراق
وهراق ذوالنیرین نونك کسری ومدیه و رانك فخی وبانك سکونیه قوت وشدتی ایکی صاحبی قدر نجه وان
کسنه یقال رجل ذو نیرین ای قوته وشدتیه ضعف شدة صاحبیه نیران نونك کسری وبانك محفیفیه
برر جاک اسمی در وای برده بن نیرا قضاغه قبیله سندن و محابدن در اسمی هانی در فصل الواء والو وواوك
فخی و همزه نك سکونیه قور خنی تخوف معناسنه یقال ویره بیرمه ورا اذا افزع الاستیاء همزه نك کسری
وسینك سکونیه وتانك کسری ومدیه دوه بری بر بنه اویوب قاجق یقال استوارت الابل اذا انتابت
فی نهار اصمعیدن ابو عبیدر وای اوزن وایوز بدایتدی قجن دوه لور وکوب طاعه قاجسلر استوارت دیرلر قجن
اورکوب دوزه قاجسلر استوارت دیرلر لور وواوك فخی و همزه نك کسریله قور خلوی یقال ارض ورة
ای شندیده الا ورا وواوك همزه نك خميله وار معنا سندن در مقلوبدر کسائی روای اوزن الورة وواوك فخی
وبانك سکونیه بر جانور جکدر کدیدن کوچک قور قسروز کولرنکنده اولر ده ساکن اولور الو وواوك فخی
وبانك سکونیه جمی الویار وواوك کسریله كذلك جمی و بونکله رجالدن بعض کسنه نسمیه اولمشدر
وو بررد عجز کونلرندن برکونك اسمیدر وواوك فخی و رانك کسری اوزن بناسیله عاد قومچون اولان یرلر دن
بررک ادیدر الو بر فختینله دوه یوکیشتر معناسنه و دوه تو بلمك معناسنه ده کلور یقال ویرا البعیر ویرا
من الباب اربع الو وواوك فخی وبانك کسریله تو بلمن دوه الایبار همزه نك کسری ومدیه دوه نك تو بوق اولمق
یقال ویرا البعیر اذا کان کثیر الویر الویار بانك کسریله احد معناسنه در یقال ما بها ویرای احد بنات ویرهمزه نك
فخیله برجنس منتر در طیراقر نکنده تو بلی وواو فقی اولور التو بیر طوشن صرب یرده یوریک یقال ویرت
الارب ویرا اذا مشت فی الحزونة وحزونت غلیظه و صرب محله دیرلر ابو زید ایتدی طوشنده و طوشندن غیرى

برسنه ده دخی استعمال اولنور غیر بده استعمال اولنا ز د بدی واول سنه بی راوی اولان ابو عید
تعیین ایتمدی حفظ ایتمدی جهندن و ابو عید دن غیر ایتمدی اولیری و بره د بدی کری جانور در که و بره نک
عادتی بود که طلب اولند قله برکیره چمر تا که ایزی بلور میوب طالب اولانلر بولیمه و توبیر بر مدت بریده
اقامت ایتمکه ده دیرل بقال ویرالجل فی منزله اذا اقام حیثا لا یمرح التوروا وک کسر بده نک اولان سنه در
فرد معناسنه التوروا وک فخی و تانک سکونیه کینه معناسنه اهل عالیه لغی اوزن فاما اهل حجاز لغی اوزن امر
بالکسر در یعنی فرد معناسنه فخیله و کینه معناسنه کسر بده در و اما تمیم قتنه ایکنسنه دخی یعنی فرد
معناسنه ده و کینه معناسنه ده کسرله در و وتر فخیله قائل دن انتقام النماغه دخی دیرل بقال و تره بیره و ترا
و حقی ناقص قلغه ده دیرل و منه قوله تعالی ولن یترک اعمالکم ای لن یقصکم فی اعمالکم کانقول دخلت البیت الثرة
تانک کسر بده کذلک قاتلین انتقام الیما مقیال و تره بیره و تره التور فخیله یای کریشی زه معناسنه الا و ار
همزه نک فخیله جعی التور فخیله ذکر باشینک التند اولان طمرد و وتره الانف ایکی بورون دلیکنک
اوز نه سنه اولان پرده در و هر سنه نک حنارنه و تره دیرل التوریه و اوک فخی و تانک کسری و مد بده و تره الانف
معناسنه در و طریقت معناسنه ده کاور بقال مازال علی وثیره واحدة و وثیره فترت دخی دیرل بقال مافی عمله
و وثیره ای فتره و بقال سیرایس فیه و وثیره ای فتور و وثیره بول معناسنه ده کاور و اق کل معناسنه ده کاور و ورد
ابض کی و وثیره شول حلقه یه دیرل سیکردن که انوکله کوندرا و بقی اوکرنورلر و اکادرش دخی دیرل التور
میگ فخی و تانک فخیله شول کسنه در که انوک برکسنه سی قتل اولنه و انتقام الیماش اوله الابتار همزه نک
کسری و مد بده برسنه بی برر برایشلمک یقال اوتره ای افذه و افذا فایله و ذال مجیه ایله اصلنه قیون
برطوغو رمغه دیرل و برسنه بی تلک ایشلمکه ده دیرل بقال اوتر صلاته و یای کرش اورمغه ده دیرل بقال اوتر
قوسه التوریه علی وزن التکریم بمعناه و فی المثل انباض بغیر تونیر و انباض کرشی چکوب کیر و صالیور مکدر
اواز و یرسون دیو و بومثل برسنه وقتندن اول مفید اولد غیچون استعمال اولنور المواتره میمک ضمی و تانک
فخیله متابعت معناسنه در بو برنجیه شی بیننده اولماز الا فترت واقع اولد قدن صکره اولور واکر فترت
واقع اولسه اکامدار که و مواصله دیرل و مواتره الصوم برکون اوج طوب برکون یا خود ایکی کون افطار ایتمک در
و هر کون طوطغه مواتره دیزل ز لیمواتره و تر دن در تلک معناسنه و مواتره مکتوبی بری بری اردنجه کوندن مکده
دیرل بقال و اترت الکتاب فتواترت ای جاءت بعضها فی اربعه المواتره میمک ضمی و تانک کسریله شول ناقه در که
چو کرکن ابتدا بر دین زیه قویوب بعد اخر دین قویوب ایکنسی معاقومیه اوزرنده اولان کسنه یه زجت ویر میکیون
تتری ای اولک فخی و ثانیه نک سکونی و الفک قصر بده برر برر معناسنه در تنو بنله و تنو بنسر لغت در علی کی
شول کسنه که انی معرفه لک حالته لا ینصرف قلدی الف الف تانک اعتبار ایتمدی حسن دخی بود و بونک اصلی
وتری بدی و تر دن فرد معناسنه قال الله تعالی ثم ارسلنا رسلنا تتری ای واحد بعد واحد و شول کسنه که تتری بی
منون قلدی الف الف لمحق قلدی التوروا وک فخی و تانک کسری و مد بده ملائم اولان دوشک پسترم معناسنه
التوروا وک کسری و تانک سکونیه بمعناه التوروا وک کسر بده بمعناه ایضا بقال ماتحه و تره و ثار الوثیه و اوک فخی
و تانک کسری و مد بده شول عورت در که سزاوله ملحه معناسنه التوریه و اوک فخیله دوشک ایچی
طولوب ملائم اولمق بقال و ثالش و ثاره من الباب الخامس ای وطو و ابوزید ایتمدی و ثاره کثرت
شخمه دیرل نته کم و ثاجه کثرت لجه دیرل قال القطامی و کانما استمل الضمیر بربه لابل زید و ثاره و لیانا
التوروا وک فخی و تانک سکونیه ارکک ماسی ناقه نک رجنده جمع اولوب یوکا و اولما مق بقال و ثرها الفعل یثرها

و

و

اذا

اذا کثر ضرر اهلها لم تلحق الاستبشار همزه نک و تانک کسری بده برسنه نک چوق اولما سن طلب ایتمک بقال استو ثرت
من الشی اذا استکثرت منه مثل استو ثرت واستو ثجت واستبشا واستبشاج کذلک استکثار معناسنه در
المیثرة میمک کسری و مد بده ارکک اوز تر بینه قونن کچه که اکر اوزرنده اولان کسنه بی انجمنسون دیو قورلر مهموز
استعمال اولماز المیاتر میمک فخی و تانک کسری بده و المواتر میمک فخی و تانک کسری بده میمک ضمی و تانک کسری بده
معناسنه المیاتر المواتر میمک فخی و تانک کسری و حانک فخیله شول قرمزی اکر یو مشق اقلری در که اندن نهی
اولمشدر که اول طلسدن و حریردن اولور نته کم عجم طائفه سی استعمال ایدرلر الوجو و اوک فخی و حیمک فخیله
شول دوادر که اغراضه دو ککله استعمال اولنور نقول و جرت الصبی اذا صبیته فی وسط فیه الایجار همزه نک
کسر بده بمعناه بقال و جرت الصبی کذلک و ایجار کوندنرله کوسه دورتمکه دخی دیرل نقول و جرتیه الیخ لا غیر
اذا طعنته فی صدره ایجار میمک کسری بده و حیمک فخیله دوادر که جک الته دیرل مسطکی میمک ضمی و سین مهمله نک
سکونی و عینک فخیله و طاء مهمله ایله الایجار همزه نک کسری و تانک دخی کسری و تشدید بده دوا استعمال
ایتمک بقال ایجار اذا ندای بالوجور و بواصلنه او تخریدی افتعال و لوتایه قلب اولما غن ادغام اولمشدر الوجو
فخیله قورنجم معناسنه نقول و جرت منه اذا خفت الا و جرت همزه نک و حیمک فخیله قورنجم کسنه نقول انی منه
لا و جرای لا و جل الوجرة و اوک فخی و حیمک کسری بده مؤنثی و مز بورک مؤنثیه و جراه دغز الوجار و اوک کسری بده
و الوجار و اوک فخیله یالیلو قوردید کری جانور ک او ی خانه کفتار معناسنه و حره و اوک فخی و حیمک سکونیه
مکه مشرفه ایله بصره بیننده بر موضعک اسمی در و اول قرق میل یدر که انده شملک و قونق بری یوقدر و حشیلر
مجمعی در الوحرة فخیله کر تنکله کی بر قرمزی بوجکدر که یه یا بشور الوحر فخیله جعی و قلبه اولان حقه دخی
و حر دیرل و فی الحدیث فان الهدیه تذهب بوجر الصدر بقال و حر صدن علی ادا و غر و و غر غین مجیه ایله حرارت صدن
دیرل الوحر و اوک فخی و حانک سکونیه اسمر حقد معناسنه مصدری فخیله در نته کم کمر و ایتدی الوذرة و اوک
فخی و ذال مجیه نک سکونیه ات پان سی گوشت پان معناسنه و منه قولهم یا ابن شامه الوذرة یعنی ات پان سی نخوی ایچی
کسنه نک انی که مقصود سوکک ایلو رد عدم نظافه نسبت ایکنله یا خود این کاب دیک اوله که کلمک عادتی در
انی یزدن اول قو قلق و عرب طایفه سنک عاد تیدر بومقوله سنه لایله بری بر بیه سوکک مثلاً یا ابن ملق ارجل
الکمان و یا ابن ذات الایات دیرلر که مقصود نسبین مسافر بینه و اجانبه نسبت ایتمک اولور الوذرة و اوک فخی و ذالک
سکونیه جعی ات پان لری معناسنه ثمره ایله ترکی التوزیر علی وزن التکریم ات پان ملق بقال و ذرت اللحم توذیرا
و کذلک بقال و ذرت الجرح اذا شرطته یعنی قن جراحی یارسک پذیرانک و ذالک فخیله فعل مضارع بترک
معناسنه ماضیسنه اسم فاعل استعمال اتامشدر در بلکه و ذر محله ترک و واذر محله تارک دیشلر در و بونک
اصلی و ذر بذر در یسعه کی باب ابعدن الوزر فخیله طاع جبل معناسنه و وزر ملجاء ده دیرل بیه معناسنه
و بونک اصلی جبل معناسنه اولان و زرد الوزر و اوک کسری و زانک سکونیه کنه اتم معناسنه و اغر لقی ثقل
معناسنه و برارقه یوکی اولن نزو سلاح الوزر و اوک فخی و زانک کسری و مد بده مواز معناسنه در که یوک
چکیمی دیک اولور اکیاله مواکل کی بله طعام یچی معناسنه الوزر و اوک کسری بده وزیرلک ایتمک و اوک فخی دخی
لعت در الاستیزار همزه نک و تانک کسری بده برکسنه نک و زرا و اولما سن طلب ایتمک المواتره میمک ضمی و زانک فخیله
وزیر اولمق التوزر فخیله و زانک ضمی و تشدید بده کذلک وزیر اولمق یقال استوزر فلان فهو یوزر الامیر
و یتوزر له الا تار کسر بنله و تانک تشدید بده کنه کار اولمق بقال اترالجل ای ركب الوزر و هو افتعل منه
اما باری تعالی نک ولا تروراره و زر اخری بیوردخی قول شریفی برکسنه برکسنه نک بوکن کتورمز

و

و

و

و

ديكرو واخفش ايندي بر كسنة بر كسنة نك ائيله آتم اولماز ديكدر وايتدي بومعنادن وزر يوزر ديسن باب
 رابعدن وزر يوزر ديسن باب ثايندن وزر يوزر ديسن ببناء مجهول اوزن الموزورة ميك فتي وواوك سكونيله
 كناهه مر نك اولن كسنة له حديث شر بقاء كه ما زورات واقع اولمشدر همزه ايله مقابلة سندن ما جورات واقع
 اولد غنه بقاء در كز كز اولمش اولسه موزورات بيور لوردى واوله الا بزار همزه نك كسرى ومدبله حفظ
 ايمك اخر از معناسنه بقال وزر الشى اى اخر زته الوزر واوك فتي و نك سكونيله غالب اولمق يقال وزر فلانا
 ايم غلبته الوزر واوك فتي وشينك سكونيله اغايجي بقاء بقال وشرت الحشبة بالمشار وواشرت كلسنه
 لغت دره وشرت كلك ديشي بليوب بوفقه وكسكين ايتكدر وفي الحديث لعن الله الواشرة والموشرة يعنى ديشن كسكين
 ابدن مرا ميوكسكين ايدى يري لان مرا ميخدائ تعالىنك لعني كه ديشن كسكين ايمك عربده عادت بدى الوصر
 واوك كسرى وصادك سكونيله اصرد لغت در عهد معناسنه نته كم ارت وورث ديرلر واساده ووساده ديرلر
 ووصر قاضى سجنه وكتاب عهد دخی اطلاق اولنور وفي الحديث ان هذا الشترى منى ارض او قبض منى ووصر هافلا يرد
 على الوصر ولا يعطى الثمن يعنى نه الدغى حجي رد ايدرونه خود دغى وور الوصر فختينيله كير وسخ معناسنه وياغلى
 اولوب ملوث اولمق بقال وضرت القصعة توضح وضرا من الباب الرابع اذا دسمت ووضر فاسد اولن طعامدن
 استشمام اولن رايحه دخی ديرلر ابو عمرو ورواينى اوزن ووضر دويه سور دكلى قطر انك بقيه سنه دخی ديرلر
 ابو عبيدرواينى اوزن الوطر فختينيله حاجت معناسنه ويونن فعل بنا اولماز الا وطر همزه نك فختيله وطر كجى
 حاجنر معناسنه الوزر واوك فتي وعينك سكونيله صرب اولان ير بقال جبل وعرو مطلب وعرو لا بقال وعرو
 بكسر العين فى روايه الاصمعي ويقال وعرو وعورة من الباب الخامس وعرو قليله دخی ديرلر بقال فلان وعرو المعروف اى
 قليله هه كاه اولور بركله يابعا ذكر اولنور بقال هذا وعرو وقليل وعرو كذا فى الصحاح وفيه تأمل فان حجة ارادة
 معناه الاصل لا يناسب جملة على الاتباع وفتح تاء مثاله وحاء مهملة ايله قليل معناسنه در الابعار همزه نك كسرى بلة
 قليل ايتكه ديرلر بقال او عرو اذ قلله التوعر فختينيله وعينك ضمي وتشديد بيله صرب اولمق بقال توعر اى صار
 وعرو التوعر على وزن التكرم صرب قلى بقال وعرو ته نا توعر الا سنيعار همزه نك وتاك كسرى بلة بريرى صرب
 بولمق تقول استوعرت الشى اذا وجدته وعرو الوغرة واوك فتي وعينك سكونيله زياده اسى شدة حر
 معناسنه وبوسب بدن عداوت كين معناسنه ده كلور بقال فى صدى على وعرو اى ضعف وعداوة وتوقد من الغيظ
 وضعف ضا دمعجه نك كسرى وغين معجه نك سكونيله كينه وغيط وغضبه ديرلر الوغر فختينيله كين طوتمق
 معناسنه مصدر در بقال وعرو صدى على وعرو من الباب الرابع ووعر عسكرا اوز بنة دخی ديرلر صوت جيش
 معناسنه الواعر غينك كسرى بلة كين طويهي كسنة بقال هو واغر الصدر على الابعار همزه نك كسرى ومدبله
 بر كسنة كينه القالبك بقال وعرو صدى على فلان اى احبته من الغيظ وايقار قز در مغه دخی ديرلر بقال وعرو
 الماء اى احبته وكاه اولور كه خنزيرك توين كيدر مكيچون دير بلة اسى صويه باتور مغه ايقار لر نته كم نصارى قومي
 كاه اولور كه خنزيرى دير بكن اسى صويه باتور ب توين يولد قدن صكره بوغر لر ايقار كلك اسى طاش بر قغله
 سودى قز در مغه ديرلر تقول وعرو اللبن اذا سخنته بالبخار الحماة وايقار عامل خراج المغه دخی ديرلر بقال وعرو
 العامل الخراج اى استوفاه بعضيلر ايندي ايقار سلطان بر كسنة به بريرى ويوب خراج الميقدر وكاه اولور
 كضمان خراج دخی ايقار ديرلر ويولفظ مولددر الوغرة واوك فتي وعينك كسرى ومدبله شول
 سودر كه قيز مش طاشله قيز در لر الوغير كذلك واوك فتي وعينك كسرى ومدبله بمعناها
 التوعير على وزن التكرم كذلك اسى طاش بر قغله سودى قز در موق الوفر واوك فتي وفانك سكونيله

وشر

وصر

وضر

وطر

وعر

وغر

وفر

مال كثير ورنسنة تام ومكمل اولمق بقال وفرت الشى وفرا ووفر ووفرت برك اوتى مكمل اولوب هنوز
 نيامكه دخی ديرلر الفرة فانك كسرى بلة عه ووزنى اوزن كذلك برك اوتى مكمل اولمق الوفراء واوك فتي والفك
 مدبله شول ديرلر اوتى نيامش اوله ووفراء شول قر بيه ديرلر كه تمام در بدن اولوب در بدن رنسنه قطع
 اولنامش اوله الا وفر همزه نك وفانك فختيله ذكر اولنان وجهه اوزن اولان مشك بقال سقاء ووفر الوفرة شول
 صاچه ديرلر كه شحمة اذنه نك نازل اوله يعنى قولقرك يوشق اتمه نك ايرشه ائدن اشاغه نازل اولوب او موزله
 ايرشمه جه ديرلر جيكم ضييله ايرشور سله ديرلر لامك كسرى بلة وميلرك تشديد بيله الوفراء واوك فتي وفانك
 سكونيله رنسنه تام ومكمل اولمق بقال وفرت الشى وفرا الموفور ميك فتي وفانك ضييله تام وكامل اولان
 نسنه الوفور خمتينيله رنسنه چوق اولمق بقال وفرت الشى وفرا يس متعدي ولازم كلور وعربرك توفرو محمد
 ديدكلى وفرت عر ضه وماله ديدكلى قوللرنن ما خود در وفرا ايندي قين بومثل استعمال اولمق لازم
 كلسه توفرو محمد ديسن تو رديز سن وبومثل شول رده استعمال اولنور كه بر كسنة بر كسنة به احسان
 اينسه اولدخى احسانى قبول ايدوب كير وصاحبنه رد ايلسه يحضرو اولمق سن محسن اليه توفرو محمد ديرلر
 التوفير على وزن التكرم رنسنه يى وافر قلى بقال ورفر عليه حقه توفيرا الاستيفار همزه نك وتاك كسرى بلة
 نسنه يى تمام الملق بقال استوفره اى استوفاه التوفر فختينيله وفانك ضمي وتشديد بيله بر كسنة نك حرمتم
 تمام رعابت ايمك بقال توفر عليه اى رعى حرما ته المتوافرون برى برينه قائلغله چوق اولان كسنة بلة بقال
 هم متوافرون اى هم كثير الوفراء واوك فتي وفانك سكونيله قولقرك برك اولمق ثقل اذن معناسنه بقال وفرت
 اذنه توفرو قرامن الباب الرابع وان كان القياس فى مصدر الفتح ووفر قولقرك صاغر قلى معناسنه ده كلور بقال
 وقر الله اذنه يقرها وقرامن الباب الثانى وبقال اللهم قر اذنه ووفر اذنه على ما لم يسم فاعله فهى موقورة ووفر كك
 يار مغه دخی ديرلر تقول وقرت اعظم اقره وقر اذاصد عته الوفراء واوك كسرى وفانك سكونيله يوك حمل معناسنه
 بقال جاء فلان بجل وقره لايقار همزه نك كسرى ومدبله يوك يوكلك بقال او قر بعيره واكثريا قاترو مر كب
 يوكنده وقر استعمال اولنور ودوه يوكنده وسق استعمال اولنور وايقار خرمنا غاجنك خرماسى چوق اولمغه
 دخی ديرلر بقال او قرت الخلة اذا كثر حملها وايقار انك طرناغن مجروح ايتكه دخی ديرلر بقال او قرها لله تعالى
 كسلى وراينى اوزن رهس ايله رهص كين وارهاص راو صادمه مبلتينيله كذلك طرناغن مجروح ايتكدر الموقرة
 ميك ضمي وفانك فختيله حمل ثقبلى اولان عورت يقال امرأة موقرة اذا حملت حملا ثقبلا وبقال نخلة موقرة وموقرة
 وحكى موقر ايضا وهو على غير القياس لان الفعل لبس للنخلة وانما قيل موقر بكسر القاف على قياس قولك امرأة
 حامل لان حمل الشجر مشبه بحمل النساء واما موقر بفتح القاف فشاذ يعنى موقر قافك فختيله نخلة نك فعلى
 اولدغى سبب دن نه حتميقاونه خود تشبيها طالق قبيلندن اولمغه بحال اوليوب ترك تائث شاذ اولدى اما
 موقر كسرى قافله انوك خلا فجه كه بوفعل نخله اولمغن امر ايتشبيه اولمق واسطه سيله شاذ اولدى ولكن جوهرى
 لمرأة موقر استعمالى قافك كسرى بلة صحح اولمسنه تعرض ايتدى كويا كه قريته مقامه حواله قلدى وبوتقر بدن
 مخار الصحاح صاحبك وكسر القاف على غير القياس لان الفعل لبس للنخلة ديدكى سهوا ولدغى ظاهر
 اولور زير على خلاف القياس اولان موقر در فتح قافله موقر دكلدر الوفرة واوك فتي وفانك سكونيله ايله
 طرناغه طاش يا خود طاشدن غيرى نسنه دكوب مجروح ايمك تقول وقرت الدابة من الباب الرابع ووبو
 مفعى مصيبتة صبرده دخی استعمال اولنور بقال كات وقرة فى صحرة يعنى مصيبتة تحملى شول مرتبه ده در
 كه بر نسنه نك قيايه تائيرى نجه ايسه مصيبتة نك دخی كات تائيرى اوبله در الوفار واوك فختيله بر كسنة حلم اوزن

وقر

و تشدید بدی و الفک قصر بله و الا هجیری همزه نك و حيك كسری و هانك سكونی و الفك قصر بله بونلك اوجی
دخی بر معنای در بقا مازال ذلك هجیر و اجمیر و اجریه ای دأیه و عادیه و معجور شول اركك طوار دیر لك
ناشی ای اغنه بقلوا له العجار هانك كسری بله شول ايب در كه را و جی دوه نك ای اغنه خرد سنه بغلیوب
بر اوجن بلینه بغلر و اگر دوه عریان ایسه و اگر بالانله ایسه بالان اغنه بغلر نقول منه هجرت البعیر هجره
هجر امن الباب الاول و هجر یای کریشنه دخی دیر لزه كان معناسنه الهدر فختینله و دالك سكونیله دخی لغتدر
بركسنة نك دخی ضایع اولق بقال هدر دمه بهدر هدر امن الباب الثاني اذ بطل و شراب قینغه دخی دیر بقال
هدر الشراب بهدر هدر اذ اغلی و غلیان غین معجه ابله قینق معناسنه در و بقال ذهب دم فلان هدر
ای اطلال پس فیه قود و لا عقل و هدر دوشمك معناسنه ده كاور بقال ضرب فهدرت رتته نهدر هدر و
ای سقطت و ریه كسری ابله چكر معناسنه در و هدر عرج دیکله معروف دیکن بیومك بقال هدر العرج اذا
عظم نباته التمدار تا نك فخی و هانك سكونیله كذالك شراب قینق بقال هدر الشراب نهدر الاهدار همزه نك
كسری بله سلطان بركسنة نك دمن هدر قلق بقال اهدر السلطان دمه ای اطله و ابا حه الهدره فختینله
اعتبار دن ساقط اولنر معناسنه در بقال بنو فلان هدره ای ساقطون ايسوا بشی الهدره هانك ضمی و دالك
فخیله همزه وزنی اوزن ساقط معناسنه در الهدر هانك فخیله و دالك كسری و مدیله كوكرچن او نك
بقال هدر الحمام هدر ای صوت و دوه چاغر مغه دخی دیر بقال هدر البعیر هدر ای ردصوته فی خجرت ه اودر
هانك فخی و دالك كسری بله چاغر یچی دوه لی بقال ابل هوادر التهدیر علی وزن التكریم كذالك صوت ایتك بقال
هدر بهدر نهدر یرو فی المثل كالمهدر فی العنة یعنی شول دوه كبی كه حظیره ده حبس اولنا غله چاغر و بو مثل ضرب
اولنور شول كسنة حقنه كه چاغر و ب حیفه حاله كقرینه كسنة اولیه شول دوه كبی كه جماعتن منع اولنوب
دوه اغلنه حبس اولنا غین فریاد ایدوب چاغر الهادر دالك كسری بله شول سودر كه بوقر و سی قوی
و اشغه سی صولی اوله و بوسودا بصنغه بشلد قله اولور الاهدار همزه نك و دالك فخیله شیشن نسنه منتفخ
اولن نسنه معناسنه بقال حروف اهدر ای منتفخ الهدر هانك فخی و ذالك معجه نك سكونیله هذیان سو بلك بقال
هذر فی منطقه بهدر و بهدر هدر امن الباب الاول والثانی الهذر فختینله اسمدر هذیان سو بلك معناسنه الهذر
هانك فخی و ذالك كسری بله هذیان سو بلچی كسنة الهذره هانك ضمی و ذالك فخیله همزه وزنی اوزن
مبالغه ابله هذیان سو بلین كسنة الهذر هانك فخی و ذالك تشدید بله و الهذر میك كسری و هانك سكونیله
كذالك مبالغه ابله هذیان سو بلچی معناسنه در الاهدار همزه نك كسری بله هذیان قوق سو بلك بقال
اهدز فی كلامه ای كثر الهذر یان هانك كسری و ذالك سكونی و رانك دخی كسری ابله كمانه سریع و غنمته
چاپك امان كسنة و بوتقریدن فهم اولنور كه صاحب مذهب الهذر یان بیهوده كوی دبدی كتب لغته اولان
مخالف اولور الهذر هانك كسری و رانك تشدید بله پس كری معناسنه و هراسمدر هر رته هرادن اذ كرهته
وفی المثل لا یعرف هرامن بر یعنی كندی كریه كورنله احسان ابدنك بینن فرق ابتر بعضیلر ایتدی بو مثل هدر
قیونی دعوت ایتك و رسورمك معناسنه در الهذره هانك كسری و رانك فخیله جمعی پسیلر معناسنه قردله
قردله كبی قافك كسری بله میونر معناسنه الهذره هانك كسری بله قوقی الهذر هانك كسری و رانك فخیله جمعی
قربه ابله قرب كبی راس هدر هانك كسری بله بر موضعك اسمی در الهذر هانك ضمی ابله بر مضر كه دوهیه عارض
اولد قله ایچن سور و ب اسهال ایدرو بو مقامه صاحب صراح هدر ای الضم بیماری كه پوست شتر و ارنده اند
دیشدر و غالباً جوهری عبارتند نسل لفظن خاء معجه ایلطن ایتشدر حاله كه خاء مهمله ابله در نجاست القاتیمك

هدر

هدر

هر

معناسنه المهر و میك فخیله مرض مزبون مبتلا اولان دوه الهذر هانك فخی و رانك كسری و مدیله كلك
اورمكن اذنی اولن اوزن بدر صغوق تأثیر عدم تجلن حاصل اولور بقال هدر انك بیهز رامن الباب الثاني
و هدر برنسنه یی كری كورمكه دخی دیر بقال هر فلان الكاس و الحرب ای كرههما المهاره میك ضمی و رانك
تشدید بله بركسنة نك یوزینه چاغر و ب برمزوز سو بلك بقال هان ای هرفی وجهه الهذر ان هانك فخی
و رانك تشدید بله ایلکی یلدزدركه برینه نسرواقع و برینه قلب عقرب دیرل و مزبور له هدر ان دبد بلر انلر
طوغدخی حینه قش قی اولد و غیون الهذره علی وزن الزلزله قیونی دعوت ایتك نقول هر رت بالغنم اذا
دعوتها و هر هره برنسنه یی تحريك ایتكه دخی دیرل نقول هر رت الشی اذا حركته و هی لغه فی قرقرته
و جوهری ایدر بن بولفطی ابوترابك كتاب اعتقاندن نقل ایتدم كسنة دن استماع ایتكسرت الهذر هانك
ضمیله و رانك سكونیله شول چوق صودر كه جریان ایتك هره سی استماع اولنه یعنی صوتی ظاهر اوله الهذر هانك
فخی و رانك سكونیله عصا بله اور مق بقال هرن بالعصا هرات ای ضریر برنسنه یی صغوب چمدلكه دخی
دیرل و هزر برقیله نك دخی اسمی در المهر میك كسری و رانك فخی و رانك سكونیله ارسلان شتر معناسنه الهذر
فختینله و نونك سكونی و رانك فخیله شول كسنة یه دیرل كه بد خواوله سی الخلق معناسنه الهذر نیر
بدخو معناسنه بقال رجل هرن نیر ان اذ كان خلقه سیما الهیشر هانك و شینك فخیله و ما یبند یانك سكونیله
شول اغاچدر كه اوزون و ملائم اولور الهیشر هانك فخی و یانك سكونی و شینك فخیله بمعناه الهیشر هانك
فخی و ضادك سكونیله فائق كسر معناسنه بقال هصر و هصر برنسنه یی اكوب كند و كمیل ایتدزمكه دخی
دیرل نقول هصر الفصن و بالغصن اذا خذت راسه فاملته الیک الاهتصار همزه نك و تانك كسری بله كذالك
فائق معناسنه بقال اهتصره الهیشر هانك و ضادك فخیله و ما یبند یانك سكونیله ارسلان شتر معناسنه الهیشر
هانك فخی و ضادك ضمیله و الهیشر هانك فخی و ضادك تشدید بله شكارن شكست ایدمی ارسلان الهیشر فختینله
و واو ك فخی و تشدید بله اوزون طویل معناسنه الهیشر هانك كسری و كافك سكونیله نجی زیاده قلق الهیشر
فختینله بمعناه بقال هكر الرجل بهكر هكر او هكر امن الباب الرابع اشتهد بحبه مثل عشق بعشق عشقا و عشقا
الهیشر هانك فخی و كافك كسری بله نجب ایدمی كسنة الهیشر هانك فخی و میك سكونیله دوك بقال همر الماء و الدمع
یهمر همر اذ اصبه و همر سودی همر صاغفه دخی دیرل بقال همر مافی الضرع اذا حلبه كله و مال و ریه كه دخی دیرل
بقال همر له من ماله ای اعطاه الهیشر هانك فخی و میك تشدید بله و المهر میك كسری و هانك سكونیله و المهر میم
اولك كسری و میم تانك فخیله شول كسنة در كه اغزندن كلات اقه یعنی پر كوی اوله الا همر همزه نك و تانك
كسری بله ات سكر دوب جریان ایتك بقال همر الفرس اذا جرى لانهار همزه نك و هانك كسری و نونك سكونیله
صواقق بقال انهم الماء اذا سال الهور هانك فخی و واو ك سكونیله قوم افق و طویراق و برلق الهور و ضمیتله
معناه بقال هار الحرف یهور و هور او هور و اوجرف جیمك ضمی و رانك سكونیله سیل یچی اولان یارد و هور و
كسنة یی تهمت ایتكه ده دیرل نقول هر ته بالشی اذا تهمت به الهوره هانك ضمیله اسمدر تهمت ایتك معناسنه
الهذر همزه نك كسری بله ایتی قوم و او بر بلچی الهازی رانك كسری بله هار دن مقلوب در و منه بقال جرف
هار رانی مكسور ایدرل مرفوع اولاجق حله و مقصود هار دیکدر و صحاح بنو تلاتیدن رباعیه مقلوبدر
ته كسانك السلاح شاكی السلاحه قلب اولنشدرد نیمكن شرح ابیات صحاحه جوهر نك بو عبارتی غلطدر
دیشدر لکن توجیه مكندر ثلاثیدن و باعیدن مراد ایدر دیکله یعنی ثلاثی جزء کلیه ده متناول اولغله را

هر

هزر

هصر

هقر

هكر

همر

هور

هائزده هیزه ثالث ایکن هاری اولوب رابع اولشد و التهور علی وزن التکریم بری اوبرق التهور و فختینله
 وواوک ضمی و تشدید به اوبرق الانهار هیزه نك و هانك كسر به كذاك اوبرق بقال هورته فتیهور و انهار
 ای انهدم و تهور برنسنه به واقع اولغه دخی دیرل قلت مبالات سببیله بقال فلان تهورای لایالی فیماوقع
 و تهور کیجه نك اکثری کجوب ظانی اکسلکه ده دیرل بقال تهور اللیل اذا مضی اکثره و انکسر ظلامه و قیشت
 شدتی کجوب رود ته نقص کلکه دخی دیر بقال تهور الشتا اذا ذهب اکثره و انکسر برده و صاحب صراح
 تهوری توده یعنی دبه ابله تفسیرا تشدید حق دکلدر الا هتوار هیزه نك و تانك كسر به هلاک اولق بقال هتور
 الشی اذا هلاک التهور تانك فخی و یانك سکونی و هانك ضمیله شول یوکسک قومدر که سیل بچکندن قالمش اوله
 التهور علی وزن التکریم سیل بچکندن قالن یاری یقیمق التهور فختینله و یانك ضمی و تشدید به بقاق بقال
 هیرت الجرف فتهیر فخی لغه فی هورته فتیهور الهمز هانك فخی و یانك سکونیه شمال بی و هانك كسر به
 دخی لغت دروه فرایندی هیرو هیرله ایرده لغت در شمال بی معناسنه اراق ابله هراق کی الیهیر یانك فخی و هانك
 سکونی و یای تانك فخی و رانك تشدید به طبع دبد کری دیکنلو اغاجک صمغی درو و نك وزنی یفعل در
 زرافیععل وزنی عربلر کلامنده یوقدر و احرا یندی حجر یهیر برک طاشه دیرل و طلمحک صمغه دخی یهیر
 دبد کاری برک اولد غیچون درو این السراج ایندی کاه اولور و نك اخرینه الف الحاق ایدوب یهیر ایدرل و یهیر
 باطله دالت ابدن اسلمدن درو عربلر کاذب من الیهیر دبد کاند یهیر دن مراد سرب در که او زاق حجرالده
 صوکی کور بنور فصل الیاء پیرین یانك فخی و یانك سکونی و رانك كسر به و موضعک اسمیدر که اکبرین
 دیرل و نك اعرابی باب باده نصیبین کله سنده مرورا تشدید الیر و فختینله مصدر در طاش برک اولق
 معناسنه الا رفقه ینله و رانك تشدید به برک طاش و فی حدیث لقمان لیل یصیر اثار الذر فی حجر الا بریعی کوچک
 قرجه نك یا غنك ارن کور و برک طاش اوزرنه الیر یانك ضمی و رانك تشدید به برک جمعی در یار برلفظدر
 که حار کله سنه تبعیتله ذکر اولور بقال شی عاریار یانك فخیله کذاک برلفظدر که حران کله سنه
 تابعدر بقال حران یان الیسر یانك ضمی و سببک سکونیه عسک مقابلی در که اسانلق دیک اولور و یسر
 دخی ضمتینله عسک وزنی اوزن ذکر اولن ان معنایذ و یسر دهنا اولور دمنی بر یو عه منسوب بر یونك
 اسمیدر که قدیمی قبولدن در الیسر میك فخی و سببک ضمیله اسان اولن سنه که معسورک مقابلی در الیسری
 یانك ضمی و الفک قصر به اسانلق التیسیر علی وزن التکریم اسان ایمک و توفیق و یرمک یقال یسر ه لاسیری
 ای و فقه لها یعنی حق تعالی اکاسم و لقی توفیق اینسون و یسیر قوی نك سودی و نسلی جوق اولق بقال یسرت
 الغنم اذا کثر البانها و نسلم الیسر میك ضمی و سببک کسری و تشدید به طوار ینك سودی جوق اولان
 کشی مجنبت مقابلید که مجنبت طوار ینك سودی از اولاندر یقال رجل میسر الیسره یانك فخی و سببک
 سکونیه صول جانب یقال قعد فلان یسره اذا قعد شامه و شامه شین مجنه نك فخی و هیزه نك سکونیه
 صول جانب در الیسر یانك فخی و سببک سکونیه ای بوکر کن الی اشاغه چکمه کله اولان بوکدر رتته کم شرالی
 یوقر و چکمه کله اولان بوکدر نته کم بوکک حالده ایکی الیری بر بنه ضم اولند قده مشاهده اولور و طعن یسر
 الی بوز جانننه بحر بکله اولان بوکدر و یسر قار او بنده اولان اتی یای ایدوب بولوشمه ده دیرل بقال یسر
 القوم الجزو رای اجتزروها و اقتسموا اعضاءها و اجتزرو دوه یی بوغز لیوب در یسن چقار مغه دیرل التیسر
 فختینله و سببک ضمی و تشدید به برنسنه حاضر اولق بقال تیسر لفلان الخروج الاستیسار هیزه نك و تانك
 کسر به بمعناه بقال استیسر لفلان الخروج ای نهیا الیسر هیزه نك و سببک فخیله صولاق اولان کسنه در که

ایمک مقابلی در که این صاع اولان کسنه در الیسره میك و سببک فخیله صول قول جانبی که میمنه نك مقابلی در که
 میمنه صاع قول جانبی دیک اولور و میسر غنی اولغه ده دیرل الیسره میك فخی و سببک ضمیله بمعناه و قری
 قوله تعالی فنظرة الی میسر به الاضافة و قال الاخفش وهو غیر جائز لانه یس فی الکلام مفعل بغيره و اما مکرر
 و معون فهما جمع مکرمة و معونة الیسر میك فخی و سببک کسر به عرب طایفه سی بیننده اولان قاردر که
 او قارله او بنارلر الیسره فختینله ال ای سنده اولان جز بلر در که بری بر بنه بولوشیه و مسحب اولان بومقوله
 جز بلر در و یسر ه کذاک شول طاعه دیرل که اولق اوزرنه اولور او بو عمر و روائی اوزن الایسار هیزه نك
 فخیله جمعی الیسرات فختینله ینی اولان ال وایاق که طوارده اولان اوصاف مدوحه دن در التیسر و تانك
 فخی و یانك سکونی و سببک ضمیله لن وایاغن نقل ایسی کوزل اولق یقال دابه حسنة التیسر وای حسنة
 نقل القوام بعضیلر ایندی تیسر وائلو اولق در سیمین معنا سنه الایسار سببک کسر به صول جانبی طوئجی که
 یانمک مقابلی در و یسر قار او بنایجی معنا سنه ده کلور بقال یسر یسر و بوابو سعید و این در و بونده یا
 حذف اولندی یسر ده و یمنع ده حذف اولندی کی یایه اخرله قوت کلد کندن اوتری و بو حالت بولاندخی
 ایچون بعد ده حرف علت حذف اولندی و احدى الیائین اخرله قوت بولد غنه دالت ایدر بوکه بنواسد
 یجل دیرل یانك کسر به جالا که یعلم دیرل یانك کسر به یا اوزرنه کسره یی ثقیل کور دکلر ایچون اگر سا پل
 دیرسه که یای نیچون حذف ایتدیر یائین جمع اولدخی رده مثلا تابه و الفله و نوله جمع اولدخی رده یعنی
 یسر ده و یسر ده و یسر ده جواب وریلو که بواج حرف یادن نمیدیل اولنشدن یا اصلدر و بومعنای
 تا بیدیر فعلت و فعلت و فعلنا کله لری فعل و زنی اوزرنه مبنی و الیسر فختینله یسر معناسنه در که مقام
 دیک اولور و عسر یسر شول کسنه ییدرل که صاغله صول ابله طوقعه قادر اوله الایسار هیزه نك فخیله
 یسرک جمعی قار او بنیچیلر معناسنه المیاسره میك ضمی و سببک فخیله صول قوله و ارمق بقال یاسر یا صحابک
 ای خذ بهم یسار و میاسره مساهله اتمکه ده دیرل بقال یاسره ای ساهله التیسر تانك فخی و سببک ضمیله کذاک
 صول قوله و ارمق معناسنه در بعضیلر یاسرک بو معنای کسنه انکار ایندی لا تیسار هیزه نك کسری و تانك کسری
 و تشدید به قارده اولان دوه یی پای ایدوب بولوشمک لا تیسار هیزه نك کسری و مد به والا یسار هیزه اولی نك
 کسری و تانك سکونیه بولوشمک اوچی بر معنای در بقال یا تسرونها اتیسار کا قالو فی اتعد الیسار یانك فخیله
 صول معناسنه یمینک مقابلی در و یسار دیک جائز دکلدر یانك کسریله و یسار و یسان غنی اولغه دخی دیرل
 الایسار هیزه نك کسری و مد به غنی اولق یقال یسر اذا استغنی یوسر مضارع یا و او ده و زما قبلی مضموم
 اولد غندن اوتری یسار یانك فخی و رانك کسری اوزن بناسیله غنی اولق میسر معناسنه یقال انظر فی حتی یسار
 اعلی میسرتی و بو کسر اوزن بنا اولندی مصدر دن معدول اولد غیچون که اول مصدر میسر در مثلا و یسار
 کاه اولور علم شخصده اولور الیسر یانك فخی و سببک کسری و مد به قلیل معناسنه در و کاه اولور اسان
 معناسنه ده کلور بستعور یانك و تانك فخی و عینک ضمیله بریرک ایدیر بعضیلر راغا جک اسمیدر دیدی
 و بوفعالول و زنی اوزن در میرد ایندی اولننه اولان یا نفس کله دن در عصر فوط کله سنک عینی منزله سنده در
 ز یاد و رت حرفدن اولان بنانک حرف زاید اولننه زیاده اولنناز الاشول میم که کندی فعلی اوزرنه بنا اولنن
 اسمیه زیاده اولنشدن مدح کبی مثلا و عصر فوط عین مهمله و طاء معجه و طاء مهمله ابله دیکنلو اغا جه دیرل
 الیسر یانك فخی و عینک سکونیه الیسره کذاک شول کی و غلا غنی در که ارسلان دوزاغنه بغلرل و فی المثل اذل
 من الیسر الیعار یانک ضمیله کی چاغرمق یقال یعرت العنز یعیر یعار من الباب الثانی اذا صاححت الیسر یانک فخیله

یسر

یسر

شول قیوندر که سودنی صاغن کسسه نك اوز رینه افشان ایدوب سودی فاسد ایدر جوهری ایدر یو کله
 یو یله نقل اولمشدر امین ابو الغوثن ایشتم که اول بعور در دیر ایدی بام مو حله نك فحیله بعردن و بولدن
 مشتق اولق اوزن الیعاره یانك فحیله ناكه اوز رینه ار كك عرض اولمشدر اگر ناكه اشتها طهار ایدر سه ایلد اور
 والا فراغت اولنور و بونا قه قیتمونا قه اولدغی زمانه اولور و الله تعالی اعلم بالصواب تم باب الراء بعون الله تعالی
 باب الرای من كتاب رجة الصحاح الجوهری فصل الالف الازهمه نك فحی و یانك سكونیله والا بوز ضمتنه
 اهو سكر در كن سحر امق بقال ازل الطبی یا بز من الباب الثاني وصاحب صراح بو مقامه ابوز برجستن اهو بره در
 د و بدن بدی کی نوع مخالفتدن خالی دكلدر ز راطبی اهو در اهو بره دكلدر الا بازهمه نك فحی و یانك تشدید یله
 والا بوزهمه نك فحی و یانك ضمیمه سكر در كن سحر ایچی اهو الارز برنج كه حبوبات قسمندن در یونده الی لغت
 واردر بری ارز درهمه نك فحیله و یانك ضمیمه و یانك تشدید یله و بری دخی ارز در ضمتنه و یانك تشدید یله
 همزه نك فحی و یانك ضمیمه تابع قلوبن و او پنجسی ارز درهمه نك ضمی و یانك سكونی و یانك تخفیف یله
 و دور پنجسی ارز در ضمتنه و یانك كذلك تخفیف یله عسرله عسر کی و بشجیسی رزدر و یانك ضمی و یانك
 تشدید یله و پنجسی رزدر و یانك ضمی و یانك سكونیله الارز فحیله بر كك اغاچدر كه اندن عصا ایدر لر
 الارز همزه نك فحی و یانك سكونیله صنوبر اغاچدر ابو عبیده رانی اوزن الارز جمعی در مثل قمره و قمر الارز
 همزه نك فحی و مد یله و یانك كسر یله رده ثابت اولان اغاچ بقال شجرة ارزة ای ثابتة فی الارض بقال ارز
 تا رز من الباب الثاني و ارز قوی اولان ناكه یی دخی دیر لر ثابت اولد غیجون و صغوق كچه یی دخی دیر لر ابو عبیدك
 ابو زبدن اولان رولانی اوزن الارز همزه نك فحی و یانك سكونیله والا بوز ضمتنه دیو ستر لوب بریره كك
 و صقلی بخلدن او و بقال رز فلان یا رزار و اذا تضام و انقبض من محله و بقال ان فلان اذا سئل رز و اذا دعی
 اهتر یعنی قن برنسنه طلب اولنسه صقلوب بریره كلور و قن طعامه دعوت اولنسه اچلوب حر كته كلور
 وفی الحدیث ان الاسلام لیا زالی للمدينة كما زالحیه الی حجرهای ینضم الیها و یجتمع بعضه الی بعض فیها الارز
 همزه نك فحی و یانك كسر یله یخیل اولان كسسه المارز همزه نك فحی و همزه نك سكونی و یانك فحیله صغیق برماچا
 معناسنه الارز همزه نك فحی و یانك كسری و مد یله كوك كور لمك صوت رعد معناسنه و جومك قبناسنك اوزی
 بقال ازت القدر توزان را اذا غلت وفی الحدیث انه كان یصلی وفی جوفه از ركاز المرحل من البكاء و مر جل میك
 كسر یله و حیمك فحیله باقر دن اولان چو ملكه دیر لر الا بتر از همزه نك كسری و همزه نك سكونی و یانك كسر یله
 چو ملك ز یاده قافق بقال ایترت القدر ایترا اذا استند علیها الارز همزه نك فحی و یانك تشدید یله برنسنه یی
 او یحروب قنبر مقی اغرامعناسنه قال الله تعالی ناو سلنا الشیاطین علی الكافرین نو زهم ازای تغریم علی المعاصی
 و از قار شمن معناسنه ده كلور اختلاط کی و برنسنه یی دیو شراب بریره ضم ایتك بقال ازت الشی اوز را اذا خیمت
 بعضه الی بعض وصاحب صراح بوا یكی معنای بری برندن فرق ایتیموب ایتدی از زت الشی اذا خیمت بعضه
 الی بعض الارز همزه نك كسری و و او ك فحی و یانك تشدید یله طیور قسمندن اولان قاز در و بعضیلر اور دكلر
 دبدی مرغ ابی معناسنه الا و كذلك همزه نك كسری و و او ك فحی و یانك تشدید یله بمعناها الا و زون همزه نك
 كسری و و او ك كذلك فحیله اوزك جمعی قاز لر معناسنه و اوله و نونله جمع اولمشدر فصل الباء البرز ضمتنه چقمق
 خروج معناسنه بقال برز برز و زامن الباب الاول اذا خرج الابراز همزه نك كسر یله طهار ایتك بقال ابرزه غیره
 البراز یانك كسر یله لشكر صفندن طشره چقمق محار ایچون و براغدادن معده ده قان قله یعنی فضلات دخی
 دیر لر غایط معناسنه المبارزه میك ضمی و یانك فحیله طشره چقمق او غر شق المبرز میك و یانك فحیله ادغمانه

ارز

ارز

ارز

برز

متوضا

متوضا معناسنه البراز یانك فحیله فضای واسع معناسنه فر ایتدی راز شول یدر كه انده قو بتبلق نسنه
 یو قدر كك اشجار قسمندن و كرك حجار قسمندن كرك غیر بدن التیز فحیله و یانك ضمی و تشدید یله قضای
 حاجت ایچون طشره چقمق بقال نیر ز الرجل اذا خرج الی البراز الحاجة التیز ز علی وزن التكریم برنسنه فی اشكار
 قلیق بقال برزت الشی نیر یز اذا طهرت و یبنته و اقرا ن اوز رینه فایق اولمغه دخی دیر لر بقال برز الرجل اذا فاق
 علی اصحابه و كذلك ات ماعدن مقدم كلكه دخی دیر لر یارش میدانده البرز یانك فحی و یانك سكونیله شول
 عورت در كه جلیله القدر اوله و طشره چقمق رجالله مكالمه قیله بعضیلر ایتدی رخله و امرأه یی صفت اولور
 رخل برز و امرأه زة دیر لر قن اشكار سو یلشده و عقله و وصف اولور نسلم و خلیل ایتدی برز عقیقه دیر لر یعنی
 صالح معناسنه ده كلور و برز كه اولور علم امرأه دخی اولور المبروز میك فحی و یانك ضمیمه شول مکتوب در كه
 اچاش و له بقال كتاب مبروزای منشور و هو علی غیر قیاس حی انكر ابو حاتم المبروز الواقع فی بعض الاشعار و قال
 لعنه المزبور یعنی المکتوب و جوهری ایدر مبروز لبیدك شعر نه دخی واقع اولمشدر انكارك اصلی یوقدر
 دیشدر و لكن جوهریه جواب و یوب ابو حاتم مقصودی مقلوب اولمسنه اشارت در كلامه و قوعنه انكار
 دكلدر دیو توجیه اولمق بعید دكلدر پس انكار اصل و ضعه نظر اولور استعماله نظر الماز البرغز یانك فحیله
 جعفر وزنی اوزن بقرو حشی و لدی در البر یانك فحی و یانك تشدید یله صویق بقال بزه بیره ز اذا سلبه و فی المثل
 من عزای من غلب سلب یعنی غالب اولان مغلوبك صوبقون الور و یحكمك معناسنه ده كلور بقال برزونی
 ای جذبه الیه و برز از متاعنه دخی دیر لر و سلاحه ده برز البرز یانك كسری و یانك تشدید یی
 والفك قصر یله خصیصی کی اسمدر صوبق معناسنه و خصیصی خاء معجه و صاد مهمله ایلله اختصاصدن در
 الیزه یانك كسر یله هیئته معناسنه در و سلاح معناسنه ده كلور البقر یانك فحی و غینك سكونیله برنشاط در كه
 ایلله مخصوصدر یعنی دوه یه مخصوص سرور در الباغز یه غینك كسری و یانك تشدید یله برجنس برز و البرز
 یانك و لامك كسر یله فرموده عورت بقال امرأه یلر ای ضمة ثلث یندی فعل وزنی و وزن صفت كلامشدر
 الا بوا یكی كله كدری امرأه یلر و بری دخی اتان ایدر و اید چوق طوغر نه دیر لر نتهم اتان دیشی مركبه دیر لر البهر
 یانك فحی و هانك سكونیله عنقه دفع ایتك و بر طرفه ایرمق و یهز بن حكیم بن معاویه بن حیدة القشیری شول
 كسسه در كه جدی رسول الله صلی الله علیه و سلم صحبت ایشدر الباز طوغن كه بازی دخی دیر لر لغت در الا بواز همزه نك
 فحی و یانك سكونیله جمعی طوغنلر معناسنه البیزان یانك كسر یله و مد یله كذلك جمعی و باز یانك جمعی بزا
 كلور قاضیه قضیه کی فصل التاء الترو و ضمتنه ات بر كك اولمق بقال ترز اللحم اذا صلب التارز و یانك كسر یله قوی
 ورك اولمق الا ترز همزه نك كسر یله بر كك ایتك بقال اترز المرأة عجینها و ارار یاس قله دخی دیر لر بقال اترز
 العدولم الفرس اذا لبسه و عدوات سكر عكه دیر لر التیاز تا نك فحی و یانك تشدید یله شول كسسه یه دیر لر كه
 قصیر القامه اولوب اتی صق و له التیز تا نك فحی و یانك سكونیله اوق صید صیدند قده دره مكدنر بقال تاز
 السهم فی الرمية اذا اهتر فیها و ریمه یانك تشدید یله صید معناسنه در فصل الجیم الجاز جیمك و همزه نك فحیله
 بو غلق بقال جیزت بالما جاز من الباب الرابع اذا غصبت به الجاز جیمك فحی و همزه نك سكونیله اسمدر بو غلق
 معناسنه الجیز جیمك كسری و یانك سكونیله یخیل اولان كسسه الجیز جیمك فحیله و یانك كسری
 و مد یله قوری ایتك خمز یاس معناسنه الجرز ضمتنه شول یدر كه انوك اونی اولیه كویا كه اندن اوت منقطع
 اولوب انده یغور منقطع اولمشدر و یونده دور لغت و اردر بری ذكر اولنان و بری دخی جیمك ضمی و یانك سكونیله
 و بری دخی جیمك فحی و یانك سكونیله و بری دخی فحیله نهرله نهر کی الجرزه جیمك كسری و یانك فحیله

برغز

برز

برز

برغز

بلز

برز

بوز

برز

برز

برز

جبر

جرز

جرزك جمعى جيمك ضيميله حجره كى وجرزك جيمك ضى وحاء مهمله نك سكويه حشرات يواسى اولان دليكه
ديرل الاجاز همزه نك فتي و جيمك سكويه فختينله اولن جرزك جمعى سبيله اسباب كى الاجاز همزه نك كسرى
و جيمك سكويه اوتسره داخل اولق بقال جرز القوم كما بقال ايسو المجروزة جيمك فتي و زانك ضيميله اوتى بنى
بقال ارض مجروزة اذ اكل نباها الجرز فختينله اوتسره معناسته كلكى كى قتلقت يلنه دخی ديرل وجرز يو غنلق
و فرموده لى معناسته ده كلور بقال انه لند وجرز اى غلظ الجرز جيمك ضى و زانك سكويه كلك اوتسره
ديدكارى كى كرز دخی ديرل دمور عمود معناسته بقال ثلث جرزة مثل حجره و حجرة على مرقال يعقوب ولا نقل
اجرزة الجرز جيمك فتي و زانك سكويه اوتسره ديدكارى كى كسكه دخی ديرل بقال جرزه مجرزه جرز من الباب
الاول اذا قطعه الجرز جيمك ضيميله كسجى قليم بقال سيف جرازى قطاع و يعنى ناقه بيده ديرل اكل معناسته
الجرز جيمك فتي و زانك ضى و مديله شول كسكه دركه قن طعام يسه سبيله اوزر نك نسبه قوميه عور نك و ناقه ده
دخی حال بويله در بقال ناقه جرز و الجرزة جيمك فتي و زانك سكويه بر نسبه يى كو كندن كسكه و منه قولهم
لن ترضى شاة الا بمجرزة يعنى بغض صاحبه بغض ايندى كسكه يى كو كندن هلاك انبجيه راضى اولان لجرز زانك
كسريله زياده او كسرى اولان كسكه شديد السعال معناسته و جاز طوغور مين عور رت دخی ديرل عاقر معناسته
الجرزة شول ارض يابسه دركه برك اوله و اى قوده يا خود قومه شبيه يوشق راحاطه ايتش اوله الجوارز جيمك
فتي و زانك كسريله جمعى يابس رل معناسته الجرز جيمك كسرى و زانك سكويه نسا لبا سندن بر جنس لباسه
ديرل كه دوه يو كندن اولور بعضيلر قان كور كه ديرل ديدى فرو غليظ معناسته لجرز جيمك و يانك ضى
و ماينده زانك سكويه لجرز كى و اى اى اولان كسكه و قور دخی ديرل قافك و يانك ضيميله بونلك ايكيسى دخی كى
لفظندن تعريب اولمشدر اصلى فارسيدر لجرز جيمك و يانك ضيميله و زانك سكويه كوك حوض لجرز
جيمك فتي و يانك كسرى و مديله بر كسكه نك جسدنه ديرل مجموع اعضا سندن عبارتند بقال جمع جر اميزه
اذا قبض ايشب يعنى محرمق ايجون ديو شرسه لجرز جيمك و يانك ضيميله زيرى قتل ايدن كسكه نك ايدن
الجرزة على وزن دحرجة و الاجاز همزه نك و زانك كسرى بله ايكيسى دخی ديو شرمك معناسته در بقال جر مز
الشى و اجر زى اجمع الى ناحية البحر فختينله و يانك ضيميله كسكه نك ذهاب الليل معناسته بقال بحر من الليل
اذا ذهب لجرز جيمك فتي و زانك تشديد بله كسكه قطع معناسته تقول جرزت البر و النخل و الصوف اجزه جزا
من الباب الاول اذا قطعتها يعنى بعد اى و خرمائى و يوكى قطع اينسك الاجاز جيمك فتي و كسريله كسكه بقال هذا
زمن لجرز و لجرز اى زمن الحصاد و صرام النخل الاجاز همزه نك كسرى بله ديمك زمانى قريب اولق بقال جر النخل
و البر و الغنم اى حان لها ان مجر و قومك تركه سى ديرل كه قريب اولغه ده ديرل بقال اجز القوم اذا جرزت غنهم و خرما
قور و يق معناسته ده كلور بقال اجز الثمر اذا بيس المجزة يانك كسرى بله ديرل كى الت اسجراز همزه نك و زانك كسرى بله
اكن ديرل كه كلك بقال استجر البر اى استحصدا الاجاز همزه نك و زانك كسرى بله اوتى بيمك بقال اجزرت
الشبع و غيره و شيع شينك كسرى بله و مديله وحاء مهمله ايله يا و متن ديد كلى اوت در كه
يابس رل ده بتر و انسد لكسانى ليزيد بن الطرية و قلت لصاحبه لا تحبسنا بنزع اصوله و اجز شح و پروى و جدز
الاجدز از همزه نك و ذلك كسرى بله بمعناه الجرز و فختينله خرما قور يق بقال جر لجرز مجر و زانك من الباب
الثانى اذا بيس و بقال ترفيه جر و زانك بيس الجرزة جيمك كسرى بله بريمونك بلاق يوكى بقال اقرضى جرزة
او جرزين فيعطيه صوف شاة و شاتين لجرزة جيمك فختيله شول قيون دركه اوتك تونى قطع اولور و بوجلو
و ركوبه و علوفه كى اولور مفعول معناسته الجرزة جيمك ضيميله شول خردوات دركه سختياندن و غيرى نسبه دن

جرز

جرز

جرز

جلز

جلز

جلز

جلز

جلز

كسيلور كن دو كا و الجرزة جيمك فتي و زانك كسرى و مديله كسيلن يو كدن بر بلوك الجرزة جيمك كسرى
و زانك اولينك سكويه نك كلك بر قطعه يو كندر و شول رنكلو يو كندر كه اى محفه دن اصلا لجرز جيمك فتي و لامك
سكويه ايجاق و قاي صاينى دوه سكر بله بعليوب محكم ايتك بقال جرزت السكين و السوط اجاره جلز من الباب
الثانى اذا شدت بعلباء البعير و علبا عينك كسرى بله سكر در و جلز قان كوندن دخی ديرل نيزه سطر معناسته
التجلىز على وزن التكرم بمعناه الجلاز جيمك كسرى بله ذكر اولنان سكره ديرل ابو مجلز جيمك كسرى بله تابعيندن
بر كسكه نك اسيد ر يعقوب ابتداى بواسم جلز سنان دن مشتقد ركه جلز سنان كو ندر كى اطمندن عبارتند و
الجلاز جيمك كسرى بله و لامك سكويه نك محاسب او غلظه ديرل الجلازة جيمك فتي و و او ك كسرى بله جمعى محاسب
خدمتكار لى معناسته الجلاز جيمك كسرى و لامك فتي و تشديد بله و او ك سكويه فستقه بكرز
نسبه دركه چام اغا جند بتر الحلفز بر جيمك و فانك فتي و لامك سكوى و زانك كسرى و مديله شول قارى در
كه اعضا سندن دتره مك كلس اوله و هغو زانشدن قالميه و عامرى ايتدى شول قارى دركه نك قدر نك بقية
قاله لجرز جيمك فتي و يانك سكويه لجرز سندن بر نوعدر كه عنق دن اشد در و عنق عين مهمله ايله و نوله كرى كرى
يور يكدن بقال جر البعير مجر جر من الباب الثانى الاجاز جيمك فتي و يانك تشديد بله شول دوه دركه كاججر
بنو و مجر جيمك كسرى بله دوى ذكر اولن وجه اوزن يور بدن در لجرزى فختينله و الفك قصر بله يور يكن
اولن طوار بقال حمار جرزى اى سر بر قال الشاعر كفى و حلى اذا رعتها على جرزى جازى بالرمال و الناقة
تعد و لجرزى و كذلك الفرس الجازة جيمك ضى و يانك تشديد بله بر جنس در عه در يو كدن ايدن
دخی كسيلر لجرز جيمك ضى و يانك سكويه بر مقدار نسبه خزمان و غيرى دن لجرز جيمك ضى و يانك
فختيله جمعى لجرز جيمك ضيميله صيغه تصغير لوزن بر جنس يمشدر كه انجيره مشاب در لجرز جيمك كسرى بله
شول تحت دركه ميت اوزر بنه وضع لو نشدر و انكر تحتك اوزر نك ميت اولسه سر رل و رل و نكش ديرل
جنازه ديرل و عامه جنازه ديرل فختله اصميدن بويله روايت اولمشدر الاجاز همزه نك كسرى بله مقتولى نيز
قتل ايتك لجرز جيمك فتي و هانك كسرى و مديله شولات دركه زياده يو كرك اوله لجرز جيمك فختيله
دوه نك پالانى و اسبانى و من امثالهم ضرب فى جهازه و بونى شول كسكه حقنه ديرل كه غايب اوله و عودت
ايتيه و مثلك اصلى بو دركه دوه نك پالانى ايا قلى راسنه دوشد كى او ركوب قادر اولد و غي ره دك سكر در
الاجهزة همزه نك فتي و هانك كسرى بله جمعى بالانر معناسته در و جهاز فرخ مرأه دخی ديرل لجرز جيمك كسرى بله
كلى اسبانى فتح جيله دخی لغتدر متاع عروس معناسته و جهاز سفر اسباننه دخی ديرل لجرز جيمك فختيله
اسباب مز بونى ريب ايتك بقال جرزت العروس تجهيز او كلك جرزت الجش و احضار معناسته ده ديرل
بقال جرز عليه الخيل و جرزت فلانا اذا هيات جهاز سفره لجرز فختينله و هانك ضى و تشديد بله حاضر
اولق بقال تجهيزت لا مركز اذا هيات له جهيزه جيمك فتي و هانك كسرى و مديله بر عورتك اسيد دركه حقاقتيه
نسبت اولن و ابن السكيت ايتدى مز بونى شبيب الخاز جينك والده سيدر اوتك بااسى اى اسير اولد قد
صتون الوب انوكله جماع ابدوب ولد حاصل اولدى ولد قرتنه ديزد كجه قارغه بر نسبه وار قارغى دلك
استدر ايدى بوسيدن احق من جهيزه مثل اولدى الجواز جيمك فختيله سير و سلوك ايتك تقول جرزت
الموضع اجوزه جواز اذا سلكته و سرت فيه و جواز شول صويدير لكره اول ماله ايجر بلور كرك طوار
اولسون كرك اكن اولسون و جواز صوار مغه دخی ديرل سقى معناسته الجوزة جيمك فختيله و او ك
سكويه بر كره ايجو مك سقيه معناسته الاجازة همزه نك كسرى بله بر مسافه يى قطع ابدوب

[illegible]

فتاویٰ

فخيله ترجمه است ديكت اولور الحجرة فختينه ظله كې دروزنا ومعنى وفي حديث قبيلة أبجج ابن هذعان
يتصف من وراء الحجرة واتصاف عدل ايمكه وحجره حقين مانع اولنره ديرل الحجاز حانك كسر بله
برنجه شهرلك ادبدر حجاز دبد بلر نجدله غور بينن حاجر اولد غيچون كه نجد وغور ايكي ولايتك اسميدن
اصمى ايتدى حجاز دبد بلر حزار حمله مصون ومتنع اولد غيچون كه اول حزار حمله كسرى بنى سليم
قبيله سنك حرمسى ويرى واقم قبيله سنك حرمسى در و حرمه حاء مهمله نك تشد ببله قره طاشلو
ولان يردره حجاز شول ايمده ديرل كه دوه يه علاج اولنق حينند بغلرل نه كم مرو ايتدى الحجز ميمك فخيله
ذكر اولنان ايله بغلنن دوه الاحجاز همزه نك وتانك كسر بله ييله فوطه بغلنق بقال احتجز الرجل باز اراذا
شد على وسطه واحتجاز حجاز ولا يئنه كلكه دخی ديرل بقال احتجز القوم اذا اتوا الحجاز الحجرة حانك ضمي وحيك
سكونيله ازار بغلنق يره ديرل معقد ازار معناسنه و كوكلك ايشنه ده اوچقور كجور حرك يره دخی ديرل وكاه
اولور حجرة ايله فرج دخی دينلور كنابت طر بقيه الحجز حانك كسرى ورنك سكونيله زياده محفوظ اولن يره
ديرل الحجز حانك فخي ورنك كسرى ومده بله تا كيدا يچون حرمه صفت قلنور بقال حرز حرز حرز دفع
بلا يچون كوتورلن نسخه يه ده ديرل تعوبد معناسنه الاحتران همزه نك وتانك كسر بله و الحجز فختينه ورنك
ضمي وتشد ببله صافنق توقي معناسنه بقال احتجز من كذا و احتجز اي توقيته الحجز فختينه شول حوز در
كه تهذيب اولنوب انوكه صبيان اويون اوينار و عرب طابغه سنك مثالندن در بوكه ايدرل و احراز و ابغنى
النوا فلا يعنى و اى بنم حرز و مقبول اولان مالمه حالا كدين اندن فائده لر دخی اومار دم و بومثلى شول كسسه
حقنه سوبلرل كه فائده طلب ايدر كن سرمايه بي ضايع قله و احراز اصلندن و احراز ايدى ها حذف اولندى
ديشلم در حالا كه بونده اختلاف دخی و انشدر الحرام حانك كسرى ورنك سكونيله نميدن برقبيله اسمي در
الحز حانك فخي ورنك تشد ببله كسبك قطع معناسنه ورنسسه ده اولان كسكه حرز ديرل الحزة واحدى
و حرز و قنه دخی ديرل حين معناسنه الاحتران همزه نك وتانك كسر بله كذلك كسبك قطع معناسنه بقال حزه
واحتزه اذا قطعه الحجز فختينه و زاء اولك ضمي وتشد ببله كسبك تقطع معناسنه الحجز على وزن
الترج ديشده اولان كسكينك بقال فى اسنانه اشر اذا حرز اسنانه و اشر همزه نك و شين معجمه نك
ضميله وراء مهمله ايله ديش بيلنوب كسكين اولق الحاز شول يان در كه دوه نك ديرسكه واقع اولور
قن كوكسسه اولان برك يره دكوب قانسو و اكر قانسو اول يان يه ماسح ديرل حاء مهمله ايله وفي الحديث الاثم حواز
القلوب الحزة حانك ضميله اوچقور كجور حرك كوكلك ايشنه اولور حجرة معناسنه و اما شول حزه كه حديث
شريفه واقع اولمشدر اخذ بحزته بيورلشدر مراد بيورندر على سبيل التشبيه اراده اولمشدر كه حزهات پان
سنده ديرل طولاق قطع اولونسه الحراز حانك فخيله شول كيك كې نسنه در كه باسده اولور و اقا قونق ديرل
الحزاه كذلك حانك فخيله واحدى و حرازه شول اغريه دخی ديرل كه قبله خشمندن حاصل اولور و خشمه سنيه
نسنه رذن حاصل اولور الحراز حانك فخي ورنك تشد ببله و الحراز حانك ضميله بجناه الحز حانك فخي
ورنك كسرى ومده بله شول برك يره ديرل كه صرب و لميله الحزان حانك كسر بله جمى امكنه غليظه معناسنه ظليه
ظلمان كې و ظليم دوه قوشنك اركنه ديرل الاحزة همزه نك فخي و حانك كسر بله كذلك جمى الحفز حانك فخي
وفانك سكونيله بر كسسه ني اودندن دور تمك بقال حفزه من خلفه يحفره حفرا من الباب الثانى و سوق
ايمك معناسنه ده كور بقال الليل يحفر النهار اى سوقه الحوفران حانك فخي و واولك سكونى و فافك فخيله
حارث بن شريك نام كسسه نك لقي در كه كوندرله دورلشدى اكلناه حوفران ديشلردى الاحتجاز

حرفی

حاز

جز

همزه نك و تانك كسر به ديوشلوب اوتورمق يقال رايته محترفا اي مستوفرا واستيفاز چوملوب
 اوتورمغه ديرلوفي حديث على كرم الله وجهه اذ وصلت المرأة فلتحتضر واذا سجدت فلا تحوي كما تحوي الرجل
 يعني فن عورت نماز قلسه اوتور دقده ديوشلوب اوتورسون وسجوده وار دقده قاريله اولوقلري
 بنين اركشي كي خالي قلسون التحلر فحتينه ولا ملك ضمي وتشديد به ونسبه صفانوب حاضر
 اولوق يقال تحلر الرجل لامر اذ شمرله وتهلر دخی بومعنايه در الحلة حانك كسري ولا ملك فخي وتشديد به
 قصه بوبلو عورت بعضيلر بخيله اولان عورت در ديدى وفي رواية لبي عمرو يقال رجل حلز وامرأة
 حلزة وحلزه علم دخی كلور ومنه الحارث بن حلزة الحمر حانك فخي وميمك سكويه بر نسبه نك طعمي
 كسكين اولوب ديلي بقمقد ريقال شراب بحر اللسان الحمره حانك فخي وميمك ككذلك سكويه براوندر
 بياتان كن كه طعمي نيز در قال انس رضي الله عنه كناني رسول الله صلى الله عليه وسلم يبقاه كنت جثنيها وكان
 يكتي ايا حمره يعني رسول بني حمره ديكلمه معروف اوتو ديوشلوب ركن كور وب بكا با حمره ديوكنت وضع ايدي
 الحمازة حانك فخي شدت معناينه در يقال حمر الرجل بحر من الباب الحماز الحمر حانك فخي وميمك
 كسري ومد به شديدا معناينه در يقال هو حمر الفؤاد الحماز ميمك كسري به كذلك شديدا معناينه در
 الاحمر همزه نك ميمك فخي كذلك استند واقوى معناينه وفي حديث ابن عباس افضل الاعمال احمرها اي
 امتنها واقويها بحوز البنان ميم اولك فخي وثانك ضميله بر ماغي اوجي محكم اولان كسبه كه ذي قوت اولان
 كسبه ديك اولور يقال رجل محوز البنان اي شديدا الحوز حانك فخي وواوك سكويه جمع ايمك يقال
 حازه حوزا اذا حمله الى نفسه وحوز وحيز دوهي اهيسته سورمك يقال حاز الابل يحوزها ويحيزها
 اذا ساقها سوقا ليها الاحوزي همزه نك فخي ويانك تشديد به دوهي سورمهده چاپك اولان كسبه
 الاحودي دخی دالله لغت در ليله الحوز حانك فخي وواوك سكويه دوهي ابتدا صويه سور دكري
 كيهيه ديرل الحمازة حانك كسري به كذلك جمع ايمك معناينه يقال حازه حيازة الاحتياز همزه نك و تانك
 كسري به بمعناه ايضا الخويز على وزن التكريم دوهي صويه سورمك يقال حوز الابل اذا ساقها الى
 الماء المحاوزه ميمك ضمي وواوك فخي قارشمق محالطه معناينه الخوز فحتينه وواوك ضمي وتشديد به
 قيورلوق يقال تحوز الحية وتحيرت اذ تلوت يقال مالك تحوز تحوز الحية وتحير تحير الحية سيويه ابو عمرو
 روايت ابدوب ايدي تحوز تحوز الحية ديرل فخي طورمق اسنسه وطورمهده بطور وزن اولسه الحيز حانك
 فخي ويانك كسري وتشديد به او تايح اولان مكان در هر جابندن اولور و بونك اصلي واودن در الحيز حانك
 فخي ويانك سكويه حيزك تحفي في درهينه هين كي ولينه لين كي الاحياز همزه نك فخي وحانك سكويه
 جمعي مكانلر معناينه الحوزة حانك فخي وواوك سكويه مطلقا ناحيه كه هر نسبه نك طرفي در حوزة الملك
 كذلك حانك فخي وواوك سكويه بيضه الملك در يعني شهر ك اطرافه اولان قرار كه في اول شهر ضبط وصيات
 ابدنر لانحياز همزه نك وحانك كسري به دونك عدول معناينه يقال انحاز القوم اذ اركوامر كرم الى اخره يعني
 مكانلر دكشسه لر فخي دوست احوالندن خبر ويرسلر انحاز واعن العدو وحاو اديرل فخي دشمن احوالندن خبر
 ويرسلر انهمز ما ديرلر وولوامد برين ديرلر وحيص حاء مهله وصاد مهله ايله كذلك عدول معناينه در
 القواز ايكي عسكر بري رندن عدول ايمك يقال تحاوز القوم اذا انحاز كل فريق عن الآخر ففصل
 الحاء الحيز حانك ضمي ويانك سكويه ايمك نان معناينه الحيز حانك فخي ويانك سكويه مصدر در ايمك

يا يحق

خرن

خرن

در

دغز

دلي

يا يحق معناينه يقال خبرت الخبر من الباب الثاني و تانك ويرمك معناينه ده كلور تقول خبرت القوم اذا
 اطعمتهم الخبر وخبر قني سورمكه دخی ديرلر وخبر دوهي ان يره اورمغه دخی ديرلر وبوتشيه ادرالا اختيار ايمك
 يا يحق يقال اختبرت الخبر الخايز يانك كسري به ايمك صاحبي اولان كسبه لابن و تانك كي الخبره حانك ضمي ويانك
 سكويه شول ايمك ركه بري قازوب اتشله قزدوب ايجته حيز طولدن رلر الخبايز حانك ضمي ويانك
 تشديد به والخبايز كذلك حانك ضمي ويانك تشديد دي والفك قصر به بر معروف اوت در ككه
 ايمك كوي ديرلر الخرن خايز فخيله و يانك سكويه سختيان دكك يقال خرن خرنه وغيره خرنه وخرنه خرنه من
 الباب الاول والثاني الخرن حانك فخي ويانك تشديد به سختيان دككي كسبه نرزة حانك ضمي ويانك
 سكويه سختيانك دكشي در معناينه الخرن حانك ضمي ويانك فخيله جمعي ديكشله معناينه الخرن ميمك
 كسري به ويانك فخيله ز در فش معناينه الخرن فحتينه بونق كه ايمكه ديرلر و خرن الظهور ارقه ده اولان
 او كور غه كوكري نه دخی ديرلر فقار الظهر معناينه الخرنه كذلك فحتينه واحدي خرنات الملك فحتينه
 ياد شاهك تاجنده اولان جواهر در بعضيلر ايدي ياد شاهك مدت سلطانه قايچ بل مر ورايد رسته بل
 ياشينه تاجنه بر جوهر قورلدي تا كه مدت حكومتي قايچ بل اولدغي معلوم اوله الخرن حانك فخي ويانك تشديد به
 بر نوع بيز در ثوب قسمندن و خراوق ايله صايجمه دخی ديرلر يقال خرنه بسهم اي تنظيمه و خرن ديوار وزن دككي قومعه
 دخی ديرلر يقال خرن حايطة اي وضع فيه الشوك لئلا ينسلق وتسلق سين مهله به ديوار حقمقد والا خرنان
 همزه نك و تانك كسري به كذلك اوقه ديمك يقال خرنه بسهم ايضا اذا نظمه ويقال طعنه فاختره الخرن وزن
 ضميته جمعي بيزلر معناينه الخرن حانك ضمي و زانك فخيله طوشانك ار ككي الخرن حانك كسري و زانك
 تشديد به جمعي طوشانلر معناينه صردله صردان كي و صردكر كن ديدكري قوشدر خرن حانك فخيله
 وزاء اولك تخميه في بر طاعك على در كه غارت ايتدكري كونك صبي وقتنه عرب طافه سي انوك اوزر نه
 اتش يقارلدي خرن ازي حانك فخي والفك قصر به كذلك ذكر اولنان طاعك على در الخرن حانك ضمي و زانك
 فخي و خاء ثابنك كسري به هدي و زني اوزن قوي معناينه در وهدي كوزده كجه قرايسي اولوق در شب كوري
 معناينه ابو غيدير و ابني اوزن ايمعندن الخرن فحتينه ات قو خوب رازي كجه بخلق خرن اللحم يخرن خرن من
 الباب الرابع اذ انش مثل خرن على القلب يعني خرن دخی ذكر اولان معناينه قلب معروف وانشدر الخرن وانه حانك و زانك
 ضمي وما يبينده نونك سكويه اولوق صائق نكبر معناينه يقال هو ذو خرن و انات الخايز باز زانك كسري به
 جنس سينك رذباب معناينه بونلر اصلنه ايكي كله ايدي ركله قلنوب كسراوزن ميني قلند بلر بر حيثيله كه
 حالت رفعه و دالت نصبه و حالت جرده متغير اولد بلر و اصبي ايدي خايز اصلنه سبنك و وزن حكايه در
 وبعض موضع سبنك معناينه دخی استعمال اولندي ديدى و ابن الاعراب ايدي خايز رجنس اوتك
 اديرلر و روايتنه دخی خايز باز بر مرصد كه دوهنك و نسانك بوغازه عارض اولور الخرن باز حانك كسري
 و زانك سكويه خايز باز معناينه لغت در الخرن حانك ضميله خلايقندن بر طافه نك ايميدر فصل الدال الدرر
 دالك فخي و زانك سكويه ديكش بيوي كه بيز قسمنه اولور الدرر و ضميته در زانك فخي و زانك سكويه دخی طبع اولان كسبه لره
 الدرر و كذلك ضميته كه لره و سر كه معناينه در اولاد در دوهنك فخي و زانك سكويه دخی طبع اولان كسبه لره
 ديرلر ابن الاعراب و ابني اوزن ته كم فقر ايمو غير اديرلر و غير اغين معجه نك فخي طيراق معناينه در الدغز دالك فخي
 وغينك سكويه عورت نكا حانك يقال دغز المرأة دغز اذا نكها كذا في بعض نسخ الصحاح الدلامر دالك ضمي وميمك
 كسري به قوي وكسكين اولان كسبه الدلامر دالك ضمي ولا ملك فخي وميمك كسري به بمعناه مقصور منه الدلهين

دهلری
ریز

رجز

رزز

وعز

ذلك ولا ملك كسرى وما يندى هانك سكونيله قيويله اوك ما ينى فارسى در معر بذر الد هاليز ذلك فحقيله جنى
فصل الراء الریز رانك فحقى وبانك كسرى ومديله شول قوچدر كه اتى صق وقوچرى بيوك اولدر بيس كى
راوسين مهملتين ايله وزناومعنى التريز على وزن التكریم قرب طولدر مق بقالر بزلقربة وورسم اذاملاها
الرجز رانك كسرى وحيك سكونيله نجاست رجس كى وزناومعنى وضم رايه دخی لغتدر وقرى قوله تعالى والرجز
فأهجر يا ضم الكسرى ومجاهد ابندی رجز ضم معناسنه در واما باری تعالینك رجز امن السماء ديدكى قولنده مراد
عذاب در ال رجز فحقيله محو را شعاردن برنوعدر ال رجز حيك كسرى به رجز بحرى اوزن شعردين كسنيه بقال
رجز ال رجز من الباب الاول الاربعان همزه نك وتانك كسرى به كذلك رجز بحرى اوزن شعردينك بقال ال رجز
الرجز المرحز ميمك ضمی وحيك كسرى به رسولك صلى الله عليه وسلم اتك اسيدركه براعر ايدن صتون المشدى
وخزجه بن ثابت اولاته ايرشمس ايدى اولاته مرتجز ديدكرى سهيلى خوب وموزون اولد غچون ايدى
الرجز رانك فحقى وحيك دخی كذلك فحقيله برمرصدركه دوه نك كيروسنه عارض اولوز حر كات انسه نك
اولقلى در تربوب بعد زمان منبسط اولوز الاربع همزه نك وحيك فحقيله شول دوه دركه ذكر اولتن
مرضله مريض اوله بقال رجز البعير من الباب الرابع ال رجز رانك فحقى وحيك سكوى والفك مدله مؤنثى يومعنادن
شعوره رجز بحرى بیه رجز ديشلر در اجزاسى برى برينه قريب اولوب حروفى آ اولد غچون ارتعاش بعير
مقارب اولد غى كى ذكر اولنان مرضه الرجزة رانك فحقيله برنسنه دركه محفه دن كچرك در محفه شبيه در
بعضيلر ايدى رجزة شول كچيدركه اچنه طاش قويوب محفه نك برجاننه اصارلر بطرفه ميل ايتسون ديو
الرجز رانك فحقى وزانك تشديديله چكر كه قويرغن يره داخل قلوب جورده سن يره كومتك در بقال رجز لجرادة
ترز زامن الباب الاول اذ ادخل ذنبها فى الارض فتلقى بيضها ورز مطلقا اثبات معناسنه ده كور بقال رجز ز
الشى فى الارض وزاى اثبتة فيها الارز همزه نك كسرى به كذلك چكر كه ذكر اولنان وجه اوزن يومرده سن
كومتك التريز على وزن التكریم دوشه مك واسان ايتك بقال رجز ز لك الامر ترزى واطا ته لك وترزى براق
نسنه يى مهره ملكه ده درلر المرحز ميمك وزاى اولك فحقى وتشديديله مهره لنن اق نسنه بقال بياض مرز الزرة
رانك فحقيله دورتك طعن معناسنه بقال رجزة رانك فحقيله طعنه ورزة شول دمون درلر كه قيويله كيد
اورمچيون ايدنر بقول رجز ز الباب اذ اصلمحت عليه الرزة الارتران همزه نك وتانك كسرى به اوق نشانه
ثابت لمقدر بقال ترالسهم فى القرباس اذ اثبت فيه وارتانجىل سول وقتنده اركوب امساك ايتكه ده درلر
الرجز رانك ضميه ارز ده لغت دويرج معناسنه ال رجز رانك كسرى به كيزلى اواز صوت خفى معناسنه بقول
سمعت الرعد وغيره ورز قارنده اولان اغريدى ديرلر بقال وجدت فى بطنى رزاي وجعا ال رجز رانك كسرى
وزانك كسرى وتشديديله والفك قصر به خصيصى وزنى اوزن كذلك قارنده اولان اغرى بقال وجدت
فى بطنى رزى اى وجعا وخصيصى برنسنه يى مخصوص اولقدر ال رجز رانك فحقى وزانك كسرى ومديله
براوت دركه انوكه برنسنه بو بارلر الارز همزه نك كسرى وورانك سكوى وزانك كسرى ومديله دره مك
لرزه معناسنه وارز قان شبيه اولن اوفق طوليلر دركه اكافر مى ديرلر المرحزى ميمك كسرى وورانك سكوى
وعينك كسرى وزانك تشديدى والفك قصر به شول اوفق قلدر كه كچى قلنك لنتنه اولورويو
مفعلى وزنى اوزن درزى افعلى كلام عربى كلا مشدر وميمك كسرى عينه تبعيته درنته كم مخرده
ومثله تبعيته مكسور اولمشدر المرحزاه ميمك وعينك كسرى والفك مدله بمعناها قن زاي
نخفف قلنسك التى مدايدرسن وقن مشدد قلنسك قصر ايلرسن ودبلرسك ذكر اولنان

كلمه لده

ركز

رمز

رهز

روز

ريز

شان

شخز

شروز

شمز

كلمه لده ميمى مفتوح قيلرسن ودبلرسك التى حذف ايدوب مرعديرسن ال ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره
صايق بقال ركز رانك ال ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره صايق بقال ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره
قويوب اوزننه صايق بقول ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره صايق بقال ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره
كسرى به وبانك تخفيفيله يايك اسيدر المرحز ميمك وكافك فحقيله دايه نك اورتسى ومركز بر كسنيه طور دغى
يره دخی ديرلر بقال اخل فلان بركزه اذ اخل فى محله ال ركز رانك كسرى وكافك سكونيله كز اولان اواز صوت
خفى معناسنه قال الله تعالى او سمع لهم ركز رانك كسرى به جاهليت اهلنك دفن اندكى مال كوياكه يره
صايق بقال ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره صايق بقال ركز رانك فحقى وكافك سكونيله يره
ال ركز همزه نك كسرى به ركز بولق بقال ركز ال ركز اذ اخل فى محله ال ركز رانك فحقى وميمك سكونيله طود قله
وقاشله اولان اشارندر بقال رمز رمز رمز من الباب الاول والثاني الارتران همزه نك وتانك كسرى به حر كات
ايدوب مضطرب اولق بقال ارتعاش الضربة اى اضطرب منها الترمز فحقيله وميمك ضمی وتشديديله بمعناه
الرمزة رانك فحقى وميمك تشديديله شول عظيم عسكركه غابت كثر تدن اطرافندن تجو ايدركى كور نور
ورمازه ديره دخی ديرلر ودره رمازه ديدبلر موج ايتد كندن اوتروورمازه روسى اولان عورتدنى ديرلر كوزلر به
اشارت ايتد كندن اوتروورمازه ديدبلر موج ايتد كندن اوتروورمازه روسى اولان عورتدنى ديرلر كوزلر به
ايتك بقال رهز المباحع رهز رهز من الباب الثالث اذ اخل فى محله ال ركز رانك فحقى وميمك سكونيله طود قله
ايدن كسنيه ال رهز رانك وهانك فحقيله كذلك جماع ايدن كسنيه حر كات ايتك بقال رهز رهز ال رهز رانك
فحقى وواوك سكونيله تجر ب ايتك امتحان معناسنه تقول رز تراروزه روز اذ اجرته فصل الزاى الزاى رانك
كسرى والفك مدله ايرى وبرك اولان يال الزاى رانك كسرى ايله ذكر اولنان بدن برقطعه كه مرافع اوله كه
معناسنه كه كوچك ديه ديك اولور واورنده اولان همزه يادن مبدل درو حال بوبله اولد غنه جنى دلالت
ايدركه اول الزاى در زاي اولك فحقى وتانك كسرى به كوچك ديه معناسنه الزاى كذلك زى رانك جنى در
وزى رانك ياسى واودن مبدل دردين كسنيه لى اوزن قواى كى كه قيقاة كله سنك جنى در وقيقاة قاف
اولينك كسرى به كذلك غليظ برمعناسنه دروز زاء كذلك بلك اطرافنه ديرلر اطراف ريش معناسنه الزاى به
زاي اولك ضمی وزاى تانك كسرى به وبانك تخفيفيله بيوك چوملك يقال قدر زوايه اى عظيمة وقصير
القامه اولوب غليظ اولان كسنيه دخی ديرلر بقال رجل زوايه اى قصير غليظ وقوم زوايه دخی ديرلر
ال رجز فحقيله ونونك سكوى والفك قصر به شول كسنيه دركه حذاقت وطرافت اطهار ايله واطهار ايتدى
دكواويله بقال رجل زوى زوى زانك وواوك فحقى وزاى تانك تشديديله بمعناها الزاى رانك فحقى
وواوك سكونيله دفع ايتك ورد ايتك تقول زوز بت يزواة اذا استحقته وطردته واستحقار حاء مهمله وقاف ايله
ابى ويرمك وطردسورمك معناسنه در فصل الشين الشان شينك فحقى وهمزه نك سكونيله برنسنه ايرى
وبرك اولق بقال شين مكناشا زامن الباب الرابع اذ اغلظ واشتد وبعضيلر شينك فحقى ومعناسنه در ديدى
وقلق مضطرب اولق معناسنه در الاشان همزه نك كسرى وشينك سكونيله مضطرب قلق بقال
اشان اقلقه الشين شينك فحقى وخانك سكونيله شخص معناسنه در الشراة شينك فحقيله غابت
قورى اولق الشين شينك فحقى وورانك سكونيله ايربلك غلظ معناسنه المشارزه ميمك ضمی وورانك فحقيله
تران ايد شمك المشارز رانك كسرى به رامز خلقلوا اولان كسنيه سى الخلق معناسنه الاشينان
همزه نك وميمك كسرى وهمزه نك سكونيله منعقبض اولق بقال اشينان اذ انقبض واوربند

عز

العز عینک کسری وزانک تشدید به عزت معنایه در که ذلك مقابل در وعز شد بدیع موم دخی در لر وعز
 بر نسبه نادرا ولغه دخی در لر یقال عز الشی بعز من الباب الثاني اذا قل لا یکا دیو جد وعز ذات دن صکره
 عز زاولغه ده در لر یقال عز اذا قوی بعد الذل العز عینک کسری به والعزاة عینک فخیله ذکر اولن کنی در
 نادرا ولق معنایه وعز بولق معنایه ده کلور یقال عز یعز عر وعزاة من الباب الثاني وباب ولدن علیه
 اتمک معنایه ده کلور یقال عز یعز عر وعزاة من الباب الثاني وباب ولدن علیه
 دخی در لر یقال عز علی ان یفعل کذا وواجب ولغه ده در لر یقال عز علی ذلك ای حق وفي المثل اذا عز اخوک فهن
 یعنی قن بولد استک سر ذلك ایلسه من ملایت اب وعزات بز که دخی در لر ارض صلیه معنایه وعز
 کر مد غالب ولق معنایه ده کلور یقال عز زت علیه ای کرمت علیه وقوله تعالی فعرزنا بالث بحفف ویشدد
 ای قویما وشدنا الاعزاز همز مک کسری به عز لقی یقال عز الله واعزازنا فقه نیک کنی لر یطارا ولغه ده
 در لر یقال عز التباقة واعزاز صغره یوکا وزمق عسیرا ولغه ده در لر یقال عز التباقة اذا عسر حمله واعزاز
 بر کیده یوریکه ده در لر یقال عز زنا ای وقعا فیها وفسرنا واعزاز رنسه بی ولو کوروب غم چکمه دخی در لر یقال
 عز علی بالصبت بوقد اعز زت با صانک ای عظم علی المعززة میله فخی وزانک میله برک یقال ارض معززة
 ای شدیده التعز فخیته وزانک غمی وتشدید به عز زاولق یقال تعز زل جل اذا صار عز زاولق تعز زانقه نیک
 سودی کان لر ی طارا ولق معنایه ده کلور یقال تعز زت التباقة الاعزاز همز مک وزانک کسری به عزت
 بولق یقال هو یعز بفلان العز یعز عینک فخی وزانک کسری ومند به عز نلوا لان کسسه العز عینک کسری به
 جمعی کر یله کرام کنی الاعزاة همز مک فخی وعینک کسری وزانک تشدید به کذلک عز زک جمعی الاعزاه همز مک
 فخی وعینک کسری وزانک تشدید میله والفق مبدله کذلک جمعی یقال قوم اعزاة واعزاه العزوز عینک فخیله
 وزانک میله شول ناقد که مد ستم سودی چقن لر ی طارا وله العزوز فخیته والعز عینک کسری به ناقدک
 سود کان لر ی طارا ولق تعز زت التباقة تعز عر وز اعزاز من الباب الاول العزاة عینک فخیله اهو یا وریسک
 دستیمی در بنت الطیبه معنایه وبوسیدن نساطا بفضه ستمک بعضیه عزه دیوادر لر المعازة میله غمی
 وزانک فخیله خطابه غلبه اتمکه در لر یقال عازره فی الخطاب اذا غلبه التعز علی وزن التکریم یغور ری برک
 اتمک یقال لمطر یعز ز الارض ای بلند ها العز عینک فخیله والفق مبدله قط بی سنه شدیده معنایه المعز
 میله غمی وزانک فخی وتشدید به مشدد معنایه در یقال انکم معز زکم ای مشدد بکم غیر مخفف عنکم
 الاستعزاز همز مک وزانک کسری به قوم یا خود غیری نسنه بری بن طوطه در لر یقال استعز الرجل اذا تماسک
 ولم ینهل وانهل فوبد وکلکه در لر واستعزاز بر کسنه غلبه ایدوب حقن لندن المغهده در لر یقال استعز
 فلان یحقی ای غلبی واستعزاز صیغه مجهولن مطلقا مغلوبت معنایه ده کلور یقال استعز فلان ای غلب
 فی کل شی من ماض او غیره وقال ابو عمر و یقال استعز بالعلیل اذا اشتد وجعه وغلب علی عقله فی الحدیث استعز
 بکل قوم المعزاز میله کسری وعینک سکونیه شدید المرض معنایه یقال فلان معزاز المرض ای شدید المرض
 عینک غمی والفق قصر یله عز ک مؤنی در وکاه اولور که اعز عر معنایه ده کلور پس عزی عر معنایه اولور
 وعزی قریشله بنی کاهنک بنک اسیدر صم مخصوص معنایه وبعضیلر ابتدی عزی بر دیکلو اغاچدر بریده
 که کاسره در لر قبیله غطفان اکاطیر لر دی واوزر نه بر او دخی بنایدوب خدمتکار قوم مشلر دی رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم خالد بن ولیدی کوند ورب اولوی یقادی واول اغاچی اقدی العز زی عینک غمی وزانک
 فخی والفق قصر یله تک یا محق اتی در طرف ورنک معنایه شول کسسه که الی قصر ابلیر تنیه سنه عز زریان

عشر

عکر

عز

عز

عز

عقز

عوز

عز

عز

عز

در و شول کسسه که الی مد وده ابلیر تنیه سنه عز زوان در العشران فخیته ای غمی کسین کسسه نیک یور یسی
 یقال عشر الرجل یعشر عشرا من الباب الثاني العکاة عینک غمی وکافک تشدید به شول عصادر که اوجی
 دمور لاوله العکاة عینک فخی وکافک کسری ومند به جمعی اوجی دمور لوعصا معنایه العز فخیته
 اضطراب وحفت در که انسا عارض اولور یقال عز یعز عر من الباب الرابع و یقال بات فلان عز ای وجعا
 قلقلاینام العز عینک کسری ولا مک فخی وتشدید میله وواوک سکونیه بر طعاند که فاندن وده یوکندن
 اولور و بوعلو صلافت در العز عینک وهانک کسری ولا مک سکونیه بر طعاند که فاندن وده یوکندن
 قتلق بالرنه ایدر لر المعاز میله غمی وهانک کسری به شول ات در که بشیمه العز عینک فخی ونونک سکونیه
 دیشی کنی واهونک دیشتمه و بیان یکشتمک دیشتمه دخی اطلاق اولنور وعز که اولور اطلاق اولنور
 فرس معنایه وکاه اولور کوچک دپه یوکاه اولور بر مخصوص قبیله یطلاق اولنور وکاه اولور بر عزرت علم
 قلنور وکاه اولور دیشی طر شجله اطلاق اولنور عقاب اتی معنایه العز فخیته شول نسنه در که
 عصا دن اوزون وکوندن قصه در اوجنک دموری وار در کوندن دموری کی که حر دبد کلری اولور وعز
 بر قبیله نیک یاسی دی در که اولعزه بن اسد بن رید بن رار در وعز به رجارینک سیدر الاعزاز همز مک وزانک
 کسری به لر یوب بر جانه قوغق در یقال اعزاز جل اذا نخی وزل ناجیه العنقر عینک فافک فخیله و ما یبناه نونک
 سکونیه مر بخوش دبد کلری خوب رایحه لوات در بعضیلر حکم چکی در دبدی المعززة میله کسری
 وواوک فخیله شول سکی لیسدر که مبتدل وله المعوز کذلک میله کسری وواوک فخیله بمعناه للمعوز میله فخیله
 وواوک کسری به جمعی الاعزاز همز مک کسری به رنسنه یحتاج اولوب قادر اولماق یقال اعزاه الشی اذا احتاج
 الیه فلم یقدر علیه واعزاز فقیرا ولغه دخی در لر یقال اعزاز افتقر واعزاز محتاج فلهغه ده در لر یقال اعزاه
 الدهر اذا خوجه المعوز میله غمی وواوک کسری به فقیرا لان کسسه العز فخیته بولوغامق یقال
 عوز الشی عوزا اذ لم یوجد و فقیر اولق معنایه ده کلور یقال عوز الرجل اذا افتقر فصل الغین العز عینک
 فخی وزانک سکونیه صانح یقال عوزت الشی بالاراة الرز غر زان من الباب الثاني وغر شول اوزنیکه در لر که
 در یکن اوله و اغاچدن ودموردن اولنور ککاب در لر اغر زایا غمی اوزنیکه قومغه ده در لر یقال عوزت رجلی
 فی الغر ز غر زان من الباب الثاني ایضا اذ وضعتا فیه لثیب الغار زانک کسری به شول ناقد در که سودن کسش
 اوله یقال عوزت التباقة تعز زان اقل لبنتها الاغزاز همز مک کسری وعینک سکونیه سیرا اولق وار لقی بر یقین
 اولما غله یقال عوزت السیرا اذا المسیر و بونک اصلی عوز دما خود در قلت لب معنایه الغر عینک فخی وزانک
 کسری ومند به طبیعت قریحه معنایه التغری علی وزن التکریم چکر که قویروغن بر صانح یقدر یقال عوزت
 الغر اذ بن نهاتغر زان مثل رز زت التغار زانک فیکجک فدان کخر ما فدان ولسون کرک غیری اولسون غره عینک فخی
 وزانک تشدید به شام شریف قریب بر رکا دیدر رسولک جدی هاشمک قبری اندر در الغر عینک میله برک
 ظا بفسه سندن بر نوع در بعض معنایه جیش من الترافع اولشدر جنس من التریکد لنه اصحی سین مهله ابله
 اولان نسنه در الغر عینک فخی و میله سکونیه بر نسبه الیه مستحق وکوز قاپه مغه دخی در لر یقال غر تبیعنی قال الله
 تعالی واذمروا بهم یتغامزون وخلق بری برینه قواغه دخی در لر و غر طوار یور وکن یکمه که دخی در لر لنکیدن
 معنایه و بوقر رذن فهم اولنور کک صانح صراحت غر نشانن بر زمین دبدی سهو محض اولور زرا
 مزبور نشانن بر زمین کلامی جوهر ینک غر اتی ییدی دبدی کنی تفسیر محله ذکر انشدر واکر معنای
 مستقل اولور سه جوهر ینک ذکر ایتدی به عامه اهل لغت ذکر ایتدی معنای خارج اولور

الکثر کافک فخیله جمع یقال قوم کثر الیدین کافک فخیله بمعنایه جمع الیدین دبدکاری کی وکثر شولیا به
 دیرلر که اغاجی قوری اولمغین اگلاسته عسرت اوله اکثره کافک فخیله وزانک تشدید بله شول بکره درکه طار
 اولمغین اوزی شد بد اوله اکثره فخی وکافک سکونیه طار اولان نسنه تک معنایه سنه تقول کزرت
 الشی فهو مکروزی ضیق اذا ضیقته ومکروز صغوفدن خسته اولان کسته یه ده دیرلر اکثره کافک فخیله
 بر صغر که صغوفدن حاصل اولور یقال کز الرجل علی البناء للجهول فهو مکروز اذا تقبض من البرد الا کثیرا
 همز مک کسری ولان مک کسری ومدیده منقبض اولمق یقال اکثره کافک فخیله واما انقبض واللام زاید اکثره کافک
 فخی وونک سکونیه کوملی اولان مال کنج مدفون معنایه یقال کزته اکثره من الباب الثانی وفی الحدیث کل مال
 لا یودی زکاته فهو کز وکنز جمع اتمکه ده دیرلر نقول کزرت اکثره کافک کسری وفخیله اخر مکسمی
 یقال هذا من الکناز ابن السکیت ایتدی فحدن غیری اشد لما مشد بعصیلر ایتدی فتح وکسر جائز در جاذله
 جذا ذکی وصرام ابله صرام کی که بونلر دخی کسم معنایه در الا کتناز همز مک کسری بله مجمع اولمق وطولوب
 کالن بولمق معنایه ده کاور یقال اکثره الشی اذا اجتمع وامتلأ اکثره کافک کسری بله شول باقه در که اتی صیق اوله
 مکنتزه اللهم معنایه اکثره کافک فخی ومدیده ردق که انوکله صوایح لور وکاه اولور اسم رجله اولور اکثره کافک
 کسری ومدیده والا کواز همز مک فخیله واکتوره کافک کسری وواوک فخیله بونلر که اوچی دخی کوز ک جمع در
 عودک جمع عیدان واعواد وعوده اولدخی کی الا کتناز همز مک کسری بله صوی جالوب الملق یقال اکثره
 الماء اذا اغترفه وهو افتعال من اکثره فصل اللام للبر لا مک فخی وونک سکونیه باقه ایاغن دیو شروب بر نسنه بی
 اورمق البحر لا مک فخی وجمیک کسری بله لرجک مقلوبی در صیرغج بر معنایه سنه ابن السکیت روایتی اوزن اکثر
 لا مک فخی وحاء مهمله مک کسری بله یخیل اولوب بدخو اولان کسنه الملاحز میمک فخی وونک کسری بله طار یلر
 مضایق معنایه التلاحز تانک فخی وونک فخیله قوم بری بله چکشوب اشیق یقال نلاحز القوم فی القول
 اذا تعاضوا وبعض نسخه ده اذ تعاضوا دخی واقع اولمشدر الزلا مک فخی وونک تشدید بله واللز فختنه
 بغلق ویا پیشدر مق یقال لره لرا اولان اذ اشد والصقه ولز که اولور کره تبعیله ذکر اولنور مستقل معنایه
 مراد اولماز وکر یخیل معنایه در ته کم مرور ایتدی الماز میمک کسری ولان مک فخیله شد بد الحصومه اولان کسنه
 یقال رجل ملز شد بد الحصومه لزوم لما طلب اللز لا مک کسری بله خصمیله خصومتی قوی اولان کسنه یقال
 فلان لرا خصم ولرازل الباب قیونک اردنه طیار قلری اغاجه دیرلر الزلا مک فخی وونک کسری بله
 کوکسه اولان ککلا استخوانه سیننه معنایه الماز میمک فخی وونک تشدید بله اعضاسی دیرنکلو
 اولوب صق اولان کسنه التلزی علی وزن التکریم اعضایی دیرنکلو قلیق یقال لزه الله تعالی الملازه میمک فخی
 وونک تشدید بله اولاشوب یا شمع نقول لازته اذا الاصقته الالغاز همز مک کسری بله مرادی کیزلک یقال
 الغز فی کلامه اذا غامراده الغز لا مک فخی وونک فخیله اسم در ذکر اولنور معنایه الالغاز همز مک فخیله لغز
 جمعی رطب بله ارطاب کی ولغزک اصلی بیان فان سی یواسندن مأخوذ در که لغز قاصه ابله فقا پیننک جانب
 سفله علی وجه الاستقامه قازوب اندن خینا وشمالا قازمقدر تا که مکانی خفی اوله وقاصعا قافله وصاد وعین
 مهمله بله فاننک داخل اولاجو دکنه دیرلر وناقانونله وفایله بعد قافله شول فان یواسنه دیرلر که بر یوزینه
 چقه طیراخی یوفقه قلوب وقت ضرورتله باشیله دورتوب طشره چقه پس فان دشنی بوالغاز که دوی
 مختفی قیلر اللغز لا مک فخی وونک فخی وونک تشدید بله لغز معنایه در ویا به تصغیر دکلر
 زریاء تصغیر دور دخی ولماز بلکه بوخضاری وشقاری کی در که خضاری اخیل دبدکاری قوشدر وشقاری

براونک

کثر

کوز

لیر

جز

لیر

لیر

لغز

براونک اسمیدر نباتات قسمندن اکثره لامک فخی وکافک سکونیه کوکسه مشته اورمق بو ابو عبیده روایتی در
 واورن بد ایتدی جمیع جسمه اورمقدلر دیرلر کوکسه مخصوص دکلر اکثره لامک فخی وکافک فخیله تصغیر
 وزن اوزن اعلام وچالندن دوللر لامک فخی ویمیک سکونیه غیب معنایه سنه وونک اصلی کوزله یا خود
 اخر نسنه ابله اشارتدر یقال لره بلره لرا من الباب الاول والثانی وونلر که اکیسیده قراءت اولمشدر باری
 تعالی تک ومنهم من یلر فی الصدفات یوردخی قول شریفی ولرا اورمغه ودفعت اتمکه دخی دیرلر یقال لره بلره
 لرا اذ اخریه ودفعة اللز لا مک فخی ویمیک فخی وتشدید بله قنایجی وتعیب ایتدی کسنه اللیره لا مک فخی
 ویمیک فخیله بمعنایه اللز لا مک فخی وونک سکونیه بر جماعته اختلاط اتمک نقول لهرت القوم اذا خالطتهم
 ودخلت بینهم ویمیک قار شغفه دخی دیرلر یقال لهره القتیاری خالطه السبب ولهر مشته کوکسه اورمغه ده
 دیرلر لکری ابو عبیدروایتی اوزن واورن بد ایتدی قولق توزینه ویمونه اورمغه دخی دیرلر الملهز میمک کسری ولان مک
 سکونی وونک فخیله مشت اورمچی کسنه ولهر کوندر له دور که ده دیرلر یقال لهره بالرح اذا طعنه فی صحن
 ودوه یاورسی له سن امرکن باشیله اوزمغه ده دیرلر یقال لهره الفصل ضرع امه اذا ضرب براسه الملهوز میمک
 فخیله وونک فخیله قیر سین کسنه یقال رجل ملهوز ثم هو اشیط ثم اشیب دائرة اللاهز هانک کسری بله قولق
 توزنه اولان دائره که بوصفه مکروهه دن در اللوز لا مک فخی وواوک سکونیه بادام لوزک واحدی در
 ثمره ابله تمر کی الملازه میمک فخیله شول یدر که انده بادام اغاجی چوق اوله فضل المیم المرز میمک فخی وونک سکونیه
 یرمقلری او حیلله فی الجله صقمق یقال مرزه مرزه من الباب الاول اذا قرصه باطراف اصابعه قرصا رفیقا
 لبس بالاطفار وچنکه رمق او جلر بله صقمق اجنسه اول وقت مرز دیرلر قرص دیرلر ابو عبیدروایتی اوزن
 ومرز کسمکه دخی دیرلر یقال امرزلی من هذا الجین مرزه یعنی شول خیمردن بنیمون برقطعه کسی ویرالامتران
 همز مک وونک کسری بله بر کسنه ناک عرضنه دکه دیرلر نقول امرزت عرض فلان اذ انلت منه وثلت یلندن در
 ایرشیمک معنایه سنه المزم میمک فخی وونک تشدید بله چکوب صورمق یقال مرزه مرزه من الباب الاول اذ امصه
 المرز برکه چکیمک وفی الحدیث لا یحرم المرز ولا المزان یعنی حکم رضاعه برکه چکیمک وایکی کره چکیمک حرام ایتدی
 معنایه سنه در التمز فختنه لره وونک فخی وونک تشدید بله از چکیمک تمر کی زاء معجندن صکره راء مهمله ابله المرز میمک
 فخیله میخوش یقال زمان مرزا کان بین الخلو والخامض المرز میمک فخیله شول خیمردن که انک طعننه اکشیلاک
 اوله که بومقوله اهلی قتنه مقبول دکلر المرز میمک فخیله شول خیمردن که انوک طعمی لند اوله ویمز ابله نسیمه
 اولند غنه باعث دبی یا قدخی جهندن در ویمزه دینلک جا برد کلدر میمک کسری بله المرز میمک فخی وونک
 تشدید وایفک مدیده اشر به دن برنوعدر یوفعلا وزنی در عینک فخیله ادغام اولمشدر زرافعلا وونک فخی
 وعینک سکونیه لسان عرب متداول اولان ابله دن دکلر وبعصیلر ایتدی یوفعلا وزنی ووزن در مهموز دن
 ولکن وجه دکلر زرافعلا اشتقاق همز اوزن دلالت ایتدی نکتهم قراءه وسلا ده اشتقاق مهموز بته دلالت ایتدی
 المرز میمک کسری بله فضل معنایه یقال له علی هذا امرای فضل المرز علی وزن الزلزله بر نسنه بی ار غلق تحریک
 معنایه سنه یقال اخذه فرمزه اذ احرقه وایقبل به وادبر قال ابن مسعود فی سکران اتی به ترروه ووزن وواستنکوه
 یعنی اتی تحریک ایدوب اغزن قولک المعز میمک فخی وعینک سکونیه کی در که قیونک مقابلی در وواسم جنس در
 المعز میمک وعینک فخیله والمعز میمک فخی وعینک کسری بله والا معوز همز مک فخی ویمیک سکونی وعینک فخی
 ومدیده والمعز میمک کسری وعینک سکونی وایفک قصر بله بونلر که جله سی معز کی اسم جنس در
 بعصیلر ایتدی معوز اهو سورسی در اوتوز دن قرقه وارنجه وسیبویه ایتدی معز منون در منصرف در

لکثر

لیر

لیر

لوز

مرز

مرز

معز

نکرو و کرکی و نهز برسنه فی تحریک ایتمکه ده دیر لر بقال نهز را سه اذ احر که ونهز ت سیر ایتمکه قیام کو ستر مکده ده
دیر لر بقال نهز ت الدابة اذ نهضت بصدرها للسير ونهز دوه یا وریسی باشی ایله نه سنک ممه سن اور مغه ده
دیر لر امکی حالمه نهز کی نهز قوعه فی طولسون دیو قیوده تحریک ایتمکه ده دیر لر نقول نهز ت بالدو فی البئر اذا
ضربت به فی الماء لتمتلئ المنورة نونک ضمی وهنک سکونیه فرصت معناسنه لانهز همنک و نانک کسر بله فرصت
بولق بقال نهز تها اذ اغتمتها المناهزة میمک ضمی وهنک فحیه بری برینه فرصت بولق بقال ناهز نه فرص
ومنازه اوغلان حد بلوغه یر شمکه ده دیر لر بقال ناهز الصبی البلوغ اذ اذناه التناهر تانک فحی وهنک ضمیله
مسارعت ایتمک بقال همانی ناهز ان اماره بلد کذا ای بتدران ولتدار باء مو حه و دال مهله ابله سرعت ایتمک
معناسنه در فصل او او الایجاز همنک کسر بله کلامی زایتمک تقول وجزت الکلام اذ اقصرته الموجز میمک ضمی
وجیمک فحیه مختصه اولان کلام الوجز و اوک فحی وجیمک سکونیه بمعناه الوجیز و اوک فحی وجیمک کسری
ومد بله بمعناه ایضا التوجز فحیتنه وجیمک ضمی وتشدید بله برسنه فی تحصیل ایتمک بقال توجز الشی مثل
تجزیه ابو وحره و اوک فحی وجیمک سکونیه برکسنه نک کنبی در که شاعر لکله و محمد نلکله مشهور در الوخر و اوک
فحی و خانک سکونیه کوندله دورتک بر حیثیه که اوتنه جانبه یکمیه بقال وخره بالخنجر و وخرشی قلیله ده دیر لر
و وخر بیرلک عارض اولغه ده دیر لر بقال وخره الشیب اذ اخاططه الوشر فحیتنه مکان مرتفع نشر کی و وشر
شدت معناسنه دخی کلور الاوشان همنه نک کسری ومد بله بر خصوصه برکسنه دن تقدم ایتمک تقول اوغزت الیه فی کذا
ای شدا بد ها الایجاز همنه نک کسری ومد بله بر خصوصه برکسنه دن تقدم ایتمک تقول اوغزت الیه فی کذا
وکذا اذ اتقدمت التوغیز علی وزن التکریم بمعناه بقال وغزت الیه توغیز اوکاه اولور تخفیف ابدوب وغزت الیه
دیر لر الوفر و اوک فحی و نانک سکونیه جله ایتمک الوفر فحیتنه بمعناه الا وفاز همنه نک فحی و و اوک سکونیه جمعی
عجله لر معناسنه یقال نحن علی افوازی علی سفر و یقال اشخصنا وانا علی افوازی یعنی عجله ابله کتدک و اشخاص شین
وخاء معجتین ابله ذهاب معناسنه در وانا علی وفاز د بنسون بلاهزة الاستيقان همنه نک وتانک کسر بله
یرلشمیوب یا قارن دیکوب او تور مق بقال استوفی فی قعدته اذ قعد قعود امنه تصباغیه مطمئن الکر و اوک فحی
وکافک سکونیه اور مق و دورتک بقال وکره مثل نکره اذ افغه وضر به و وکر مشق اور مغه دخی دیر لر بقال وکره
ای ضربه بمجمع بله علی ذقنه وجمع جیمک ضمیله الی جمع ابدوب اور مق الوهر و اوک فحی وهنک سکونیه ال اغرغیله
اور مق بقال وهرت فلانا اذ اضربه بثقل یدک التوهر فحیتنه وهنک ضمی وتشدید بله دوه یوکی اغرغیله بصق
فصل الهاء الهبرزی هانک و رانک کسر بله و بانک سکونیه و اخرنک یانک تشدید بله انلو سوار معناسنه صاحب
ترجمان هبرزی بر جنس بلان کدر نجم بلان کلرندن دیشدر و صاحب صراح هبرزی دست بند اسب ابله
تفسیر یا تشدر حق بودر که اوز مبارزت دن در مقاله معناسنه همنه هایه قلب و تشدر اراق ابله هر اقی کویاکه
هبرزی نجم انلو سنه دیر لر زیا جوهری بو عملک هبرزی تفسیر صد دنه اسوار من اساوره الفرس دیشدر و باب
راده فصل سین ده سوار تفسیر دنه جوهری ابو عبید دن حکایت ابدوب یا تشدر الاسوار الواحد من اساوره
الفرس قال ابو عبید هم الفرسان و الهاء عوض عن الیاء کان اصله اساور یکنک الزادقه دیشدر بود لالت ابدور که
جوهر ینک هبرزی ابله مرادی انلو اوله انه وادمه طاقن الت اولمیه تنه کم اخر کلامنه قال خلب کل جمیل حسن
هبرزی دبدکی دخی دلالت ابدور ثعلب ابدی هر سنه که جمیل و لطیف وله اکا طابغه عرب هبرزی دیر
هبرقی وزنی اوزن و هبرقی مورچی و قیومچی دیک و اور الهورزه علی وزن الدحرجه اولمک موت معناسنه بقال
هرو ز الرجل اذ امات الهز هانک فحی وزانک تشدید بله برسنه فی تحریک ایتمک الا همنه نک و نانک

کسر پاء

کسر به متحرک اولموق تقول هر زب الشی فاعله ترا ذکرته فخرک واهتر از بلد ز دوش رکن حرکت ایتکه ده دیر بل یقال
لهتر از لک و یک فی انقضاضه واهتر از عسکرک کور به مسنه وغوغا وغلبه ایتسنه ده دیر بل الهز هانک فخی
وزنک کسری و مدبله دوهی شوقه کتور مک بقال هر الحادی الابل هر زافهتر از احرکت فی سیر هانک ایه
و جادی حاء مهمله و دال مهمله ابله دوه سورن کسینه دیر لرو هر ز رز و کار اغاجی دیر نکندن حاصل اولان
اواز دخی دیر لرا از حرکت ابدوب دوشن بلدن الهز هانک کسر بله سورن و نشاطه دیر لرو و چوماک قیاسنه دخی
دیر لرا تهز ز علی وزن التکریم تحریک ایتک التهز ز فختینله و زانک ضمی و تشدید به متحرک اولموق یقال الرج
تهز ز الشجرة فتهز ز الهز هرة علی وزن الزلزلة تحریک ایتک التهز ز علی وزن التزلزل متحرک اولموق یقال هر هره
فتهز ز الهز هانک فخی ابله ز لازل و زنی اوزن شول فتهز ز در که خلا یقی تحریک ابدور الهز هانک فخیله
شول قلیجدر که دتربوب حرکت قیلور الهز ز علی وزن الهدهد شول از مقدر که اقرار کن حرکت قیلور الهز
هانک فخی و میمک سکونیه الله بر سنه فی صقیق کرک الله صقیق اولسون کرک دیوان صقیق اولسون بقال
همز ز الشی فی کفی همز کلامه همزه ایراد ایتکه دخی دیر لرا بقال همز الحرف فانهز و قیل لاعرب لای اتمز الفار
فقال السوریه همز هاء معنی فان لفظی همزه ابله نلفظ ابدور مسن دبد کر نه همزه فی صقیق معناسنه حمل ابدوب
انی پی همز ابدور دبدی و همز تعییب ایتکه دخی دیر لرا معناسنه و لمز دفع ایتکه و ضرب ایتکه ده دیر لرا الهامز
میمک کسری به و الهامز هانک فخی و میمک تشدید به تعییب ابدیجی کسینه عیاب معنا سنه الهمز هانک
ضمی و میمک فخیله کذلک تعییب ابدیجی بقال رجل همزه و امراه همزه همزات الشیطان فختینله شول
و سورن در که شیطان انی انسانک قلبنه القا ابدور الهمز هانک فخی و میمک سکونی والفک قصر به شول یایه
دیر لرا که اوقی زیاده سورن بقال قوس همزی ای تشدید دفع للسهم المهمز میمک اولک کسری و نانک فخیله و الهامز
میمک کسری به شول دمو رد که اندو اولان کسینه جر مه سنک و کجه سنه وضع ابدور الهانداز هانک کسری به او پچی
اندازه لفظندن تعریب اولمشدر بقال اعطاء بلا حساب و لاهنداز المهندز میمک ضمی و دالک کسری ابله
شول کسینه در که صویوللربی و بناری تقدیر ابله یه الاعرب طایفه سی حرف زانی سینه قاب ابدوب مهندس
دیر لرا کلام عربی شول ز اخر فی یوقدر که ما قبلند دال اوله باب السین من کتاب ترجمه الصحاح لجوهری
فصل الالف التائیس علی وزن التکریم ذلیل و خفیر ایتک تقول است به تا یسا اذا لته و حقرته و کسرت
الابس همزه ناک فخی و بانک سکونیه بمعناه بقال است به ايسا و ابس ایری ره دخی دیر لرا مکان خشن معنا سنه
التائیس فختینله و بانک ضمی و تشدید به تغیر معناسنه الاس همزه ناک ضمی و سینک تشدید به بنانک علی اصل
البناء معناسنه الاساس همزه ناک فخیله بمعناه الاسس فختینله کذلک تل معناسنه در اساسدن مقصور در
الاسس فختینله اساسک جمی در تال معناسنه قد الله قد لکی و قدال قافله و ذال معجه ابله باشک اردی قفای سر
معناسنه الاساس همزه ناک کسری به اسک جمی کذلک تال معناسنه عسله عساس کی الاساس همزه ناک فخی
و سینک مکریله اسسک جمی سبیله اسباب کی التائیس علی وزن التکریم محکم قلیق بقال اسست البناء تا سبسا
و تائیس علم قافیه ده شول افه دیر لرا که و کله حرف روی بینند بر حرف اوله ناصب کی مثلا اخر شعر ده اولدوغی
تقدیر جیه اس الدهر همزه ناک فخی و ضمی و کسری ابله اوج لغت در قدم مان معنا سنه بقال کان ذلک علی اس
الدهر ای علی قدم الدهر الاس همزه ناک فخیله قیونی سوروب اس اس دیک الاس همزه ناک فخی و لامک
سکونیه خیانت معناسنه یقال الس یا لس السامن الباب النانی ومنه قولهم فلان لا بد الس ولا بد الس
و مد السه دال مهمله ابله مخاضه معناسنه در و الس اختلاط عقله دخی دیر لرا بقال الس علی البناء للمجهول
اذا لوس میمک فخی و همزه ناک سکونیه و لامک ضمیمه مختلط العقل اولان کسینه بقال الس الرجل فهو ما لوس

ایس

المسألة

وحجز

وہم

وغز

وفرن

وڪز

وهز

هیرز

ہفت روزہ

هزرت

ای مجنون و بقال ان به السالی جنونا لآلس فختینله ولا مک ضمی و تشدد بدله و جمع حاصل قاتی بقال ضربه
 فئاتا لآلس ای فئاتو جمع الالوس همزه نکه فخی و لام مک ضمیمه شی معناسنه استعمال اولنور بقال ماذقت الوسا
 ای شیمه الیاس اسماء جالدن در لفظ اعجمی در عرب دخی بونکله نسیمه قلمشدر که اول الیاس بن مضر بن نزار بن
 معد بن عدنان در امس الفک فخی و میمک سکونی و سبک کسری اوزن بناسیمله اکثر قتنه ز راطا فقه عرب
 امس لفظنده اختلاف ایتمشدر در اکثری معرفه لکی حالده امس کله سن مبنی قلمشدر و نکره لکی حالده جمعیه
 معرب قلمشدر در فحی الف لام داخل قلمشدر یا نکره قلمشدر یا خود مضایف قلمشدر نقول مضی الامس المیارک و مضی
 امسنا و کل غد صایر امسا سیمویه ابتدی کله امس تصغیر اولماز نته کم غد کله سی و بار حه و کیف و این و منی وای
 و ما و عند کله لری و اسماء شهر و اسماء اسبوع جمعه دن ماعداسی تصغیر اولماز الانس همزه نکه کسری و نونک
 سکونیه بشر معناسنه در الانسی همزه نکه کسری و نونک سکونیه و یانک تشدد بدی و نونک فخی دخی
 لغت در و انسی هر نسنه نکه صاغ جانبده دیرلر اصبعی روایتی اوزن و وصول جانبده دیرلر اوزن وای اوزن و اصبعی
 ابتدی هر نسنه که انسانله چفت اوله ایکی قول و ایکی بیلاک و ایکی ایق کی هر قنقی که انسانله اقبال ابد اولانسی در
 و هر قنقی که ادبار ابد اول و حشی در مثلاً الک ایج یوزی و یا غلک و زری که انسانله اقبال اوزن در انسی اوزن
 و الک طاش یوزی و یا غلک طبانی و حشی اولور و یا یاک دخی یا غرنه انسی دیرلر چکن کسنه یه اقبال اندکی ایچون
 ارقه سنه و حشی دیرلر الاناسی همزه نکه فخی و سبک کسری و یانک تشدد بدیه انسینک جمعی و اناسی انسانک
 جمعی اولوق دخی مجملدر پس یا نوندن عوض اولور قال الله تعالی و اناسی کثیرا و اناسی کوز بیکی معناسنه اولان
 انسانک جمعی دخی کلور و لا یجمع علی اناس بفتح الهمزة الاناسیه همزه نکه فخی و یانک تخفیفیه کذلک جمعی صیارفه
 و صیارفه کی و صیارفه صیرفینک جمعی در صیارفه صیقلمینک جمعی اولدغی کی و صیرفی صراف معناسنه و صیقلمی
 دهور قسمن اچوب جلا و یرن معناسنه در الانسان آدمی زاده و نسا طایفه سندن اولنه دخی انسان دینور
 انسانه دیرلر اگر چه عامه انسانه دیرلر و انسان العین کوز بیکی مردم چشم معناسنه الانسیان همزه نکه ضمی
 و نونک فخی و سبک کسری به انسانک تصغیر بدر اگر چه انسانک وزنی فعالن در و لکن تصغیرنه یا زاده
 اولمشد و نه کمر جلاک تصغیر نه و مجل دیشدر در و اوز زاده ایتمکله علی خلاف القیاس بعضیلر ابتدی انسانک
 اصلی انسیان اولوب بعد تخفیف ابدله انسان اولد و غنه بناء تصغیرنه یا زاده اولمشدر نکیر نه یا حذقی
 اولدغی کثرت استعالی اولد و غچوندر تصغیرنه کثرت استعالی اولمغین یا اصل اوزن ثابت اولمشدر و انسانک
 اصلی انسیان اولدغنه ابن عباسک اناسی انسانا لانه عهد الیه فنی دبدکی قولیه استدلال اولندی الاناس
 همزه نکه ضمیمه ناسه لغت در انانسی همزه نکه کسری یا خود ضمی و نونک سکونیه بر لفظدر مونس و مصاحب
 معناسنه بقال کیف ابن انسیک ای کیف ترلی فی مصاحبی ایاک و فلان ابن انسی فلان ای صغیه و خاصته و بقال
 هذ احدی و خلصی و انسی و خلصی بالکسر فی کلها یعنی جمیعسنه حرف اولک کسر به مصاحب معناسنه در
 و حدث حاء مهمله و دال مهمله ابدله در الاستیناس همزه نکه و تانک کسر به انسی بخلق التانسی فختینله و نونک
 ضمی و تشدد بدیه معناه بقال استا نیست بفلان و تانست و استیناس و حشی اولان جانور بر پرده انسان اولدغین
 حسن ایتمکله دخی دیرلر بقال استانسی الوحش اذا اخس انسیا الانسی همزه نکه فخی و نونک کسری به و مدله انسی
 طویچی کسنه مونس معناسنه و انسی طویلن کسنه یه دخی دیرلر بقال ما بالدر انسی ای حد لا یانسی همزه نکه کسری
 و مدله کوز به نکه و ابشک معناسنه ده کلور بقال استه ای بصرت و انست منه رستد ای علمته و انست الصوت
 ای سمعته و اناس ارام و یرمکه دخی دیرلر احاشک مقابلی در که احاش و حشت و یرمکه دیرلر التانسی علی وزن التکریم

امس

انس

کذلک

کذلک انس و ارام و یرمک المونس میمک ضمی و نونک کسری به انسی طویلن کسنه و عرب طایفه سی زمان اولده پنجشنبه
 کونته مونس دیرلر دی یونس یانک ضمی و نونک ضمی و کسری و فخیله اوچی دخی لغت در اعلام رجالدن اولوق
 اوزن فرادن روایت اولنان بود و همزه ابدله دخی روایت اولمشدر الانسی فختینله مقیم اولان قبیله در و انسی کذلک
 کسر همزه ابدله اولان انسی لغت در بشر معناسنه نته کم اول فصلده مروا ایشدر و انسی و حشک مقابلی اولان
 معنایه کلور مصدر اولوق اوزن بقال انست به انسا و انسه من الباب الرابع الانسی همزه نکه ضمی و نونک سکونیه
 و حشک مقابلی اولان انسی معناسنه لغت در یقال انست به انسامثل کفرت به کفر الاوس همزه نکه فخی و وواوک
 سکونیه عطا معناسنه در اوزن بدر وای اوزن و یرنسنه دن عوض و یرمک معناسنه ده کلور بقال ادت القوم
 اوسهم اوسمن الباب الاول اذا اعطیتهم و کذلک اذا عوضتهم من شی و اوس قورد دبد کیری برنجی جانور دخی
 اطلاق اولنور د ب معناسنه و که اولور و اوسله بعض کسنه نسیمه اولور و اوس یندن بر قبیله نکه یا ناسی ایدیز که
 اولوس بن قبیله در خزرج قرینداشی در که انصار بونلردن در و قبیله مز بوزر که سی ابددر الاویس همزه نکه
 ضمی و وواوک فخی و یانک سکونیه کذلک قوردک اسیدر مصغیر استعمال اولمشدر کیت ابدله لجن کی که کیت
 طوری ات و لجن کومش معناسنه در الاستانسیه همزه نکه و تانک کسری به و همزه نکه فخی و مدیه عوض
 طلب ایتیمک استعاضه کی در و زنا و معنی المستانسی میمک ضمی و سبک کسری و همزه نکه مدیه عوض و یرمسی
 طلب ایتیمک و عطا قلمی طلب اولنان کسنه مستعطا معناسنه الاس همزه نکه مدیه مور دبد کیری دش اغلی در
 و اس کذلک و جقه باقی قلان کول معناسنه در و اصبعی ابتدی انسی مطلقا اودن باقی قلان علامت در اژدار
 معناسنه الیاس یانک فخی و همزه نکه سکونیه نو میدلوق قال ابن السکیت ایست منه ایس یا سامن الباب الرابع لغت
 فی است منه ایس یا سامن مصدر هما و احدا لا یانسی همزه اولیفک کسری و ثانیه نکه سکونیه نو میدلوق
 بقال ایسنی منه مثل ایسنی التانسی علی وزن التکریم بمعناه فصل البناء الباس یانک فخی و همزه نکه سکونیه
 عذاب معناسنه در و یاس شدت حر دخی اطلاق اولنور بقال یوس الرجل یوس یا سا اذ اکل شدید الباس
 یعنی زیاده و غراشچی اولسه بوز بد کتاب همزه ده بویه روایت ایشدر البیسی یانک فخی و همزه نکه کسری
 و مدیه بهادر اولان کسنه شجاع معناسنه و بیسی شدید معناسنه ده کلور بقال عذاب یوس ای شدید
 و بیسی زیاده محتاج اولغنه دخی دیرلر بقال بیسی بیسوا و یوسمدر که موضع مصدر وضع اولمشدر البوس
 یانک ضمی و همزه نکه سکونیه زیاده محتاج اولوق بقال بیسی الرجل بیسی یوس سامن الباب الرابع اذا اشتد حاجته
 بیسی یانک کسری و همزه نکه سکونیه و سبک کسری اوزن بناسیمله کله دم در نم کله مدح اولدغی کی بقول بیسی
 الرجل زید و بیست المرأة هتد بونلر فعل ماضیلر در تصرف اولماز لر یعنی مضارعی و مصدری و اسم فاعلی
 کما زرا عمل فعل موضعندن زابل اولمشدر در زرا نم فلان قولندن منقولدر قن نعمته ایشسنه و بیسی بیسی
 فلان قولندن منقولدر قن شدت ایشسنه پس مد حه و ده نقل اولغنه حرفه مشاب اولوب متصرف اولماز یلر
 و بونلرده اخر لقتلر و ارد که باب میمده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی الا بوس همزه نکه فخی و یانک سکونی و همزه
 ثانیه نکه ضمیمه بوسک جمعی در که یوم بوس و یوم نم دبد کیری قوللر نه واقع در و انسی افت و بلا معناسنه دخی
 کلور فی المثل عسی الغور ابو ساوغو رغین معجه نکه ضمی و وواوک فخیله مغان حق دیکدر و مثاک معناسی
 بودر که رواج کسنه بر مغان یه صغند قلمند مغان انلرک اوزن بنه بقالشدر الا یا اس همزه نکه کسری و یانک سکونی
 و همزه نکه ضمیمه مد بلشدر داخل اولوق بقال یا اس یا اس الا یا اس همزه نکه و یانک کسری به مجزون اولوق معناسنه
 بقال لا یبتاس ای لا یخرن و لا تشک المبتاس میمک ضمی و همزه نکه کسری به کراهت مشاهد اید و مجزون
 اولان کسنه الباس یانک فخی و همزه نکه سکونی و الفک مد بلشدر معناسنه اخفش ابتدی یور فعلا در که

اوس

ایس

باس

انوكيچون افعلي بوقدر زير انواسم در نته كم شده افعلي كور فعلا كنز احمد كي مثلا بوي بانك ضمي وهمزه نك
 سكوتني والفك قصير بله شدت معناسنه نغمي نك مقابلي در الجس بانك فتي وحيك سكوتيله صوتي افثق
 يقال بجست الماء فانجس اي فجزته فانفجر وصوا قمت معناسنه ده كور متعدي ولازم استعمال اولنور الجس
 بانك ضمي وحيك فتي وتشديد بله صوا قمتي بلونلر يقال سحاب الجس الانجاس همزه نك وبانك كسر بله صوا قمت
 التجس فختينله وحيك ضمي وتشديد بله بمعناه يقال انجس الماء ونجس اذا انفجر الجس بانك فتي وحيك
 سكوتيله ناقص معناسنه يقال شروه بن نجس ونجس ناقص قلغه دخي ديرلر يقال بنجسه حقه بنجسه نجسا
 اذا نقصه وبيع فن معتدل اولسه لانجس فيه ولا شطط ديرلر وشطط شين معجمه نك وطاء مهمل نك فختيله زباده
 معناسنه در وفي المثل تحسبها حقا وهو باخس يعني اني معامله سنده متلف صنور سن حاله كاول متلف دكل
 بلكه ناقص قلبي در ونجس كذا لك بشول بره ديرلر كص ار مقسرين اوت بتون التجس على وزن الكرم كوكه اياك
 اكسلك در سلامي بله عيز دن غيري برده بالمعني كاك صكره باقي قالن بونلر در سلامي سين مهمل نك ضمي
 والفك قصير بله بر مق كوكاري در وعينه اولان اياك كوزده اولان ياغ در ويومعني صيغه تفعيله اولان
 مبالغه دن اخذ اولنشد ر يقال بنجس الخ بنجسا اي نقص ولم يبق الا في السلامي والعيز البرس بانك كسري ورايك
 سكوتيله بنبه فطن معناسنه البرنس بانك ونونك ضمي وما بينده راء مهمل نك سكوتيله براوزن ثقيه در كه او ايل
 اسلامه اني عابدا ر كيردي قلنسوه طوبله معناسنه البرنس فختينله ونونك ضيله ذكر اولنان ثقيه في كيك
 يقال برنس الر جل اذا البسه البرنس بانك ونونك فتي ورايك سكوتني والفك مديله عقر ياغوزي اوزن لا بنصرف
 اولدغي حاله ناس معناسنه در وعقر باعقر بك موثني دره بونده او ي ح لغت واردر بر ي ذكر اولنان ويري دخي
 برنا سادر ويري دخي براساه در ابن السكيت ابتد مالدري اي برنساء هو ديرلر اي الناس هو معناسنه البرنس
 بانك كسري ورايك سكوتني وحيك كسري ومديله شول ناقه در كه سودي چوق اوله يقال ناقه برچيس اي غيرة
 و برچيس مشتري يلد زنه دخي ديرلر فرارواي اوزن البرجاس بانك ضمي ورايك سكوتيله برنشاندر كه يوكسك
 وضع ايدوب اوق هو ايا تارلر جوهر ي ايدر بن ظن ايدر م كه بوكلام مولد اوله البرجاس بانك وعينك كسري
 ومديله برچيس كي دروزنا ومعني كه سودي چوق ناقه ديكل اولور وكاه اولور برعس دخي ديرلر بلامد اليس بانك
 فتي وسپنك تشديد بله دوه في اهسته سور مك در يقال بستت الابل اسهاباسمان الباب الاول و بس ارسال
 ايمكه ده ديرلر يقال بس عقار به اذالرسل غايجه واذاه ويس پراكنده قلغه دخي ديرلر يقال بستت المال في البلاد
 فانيس اذالرسله فتفرق فيها ويس بسببه قلغه دخي ديرلر وبسببه نك تفسير ي بونك عقبه ذكر اولنان در
 البسببه بانك فتي وسپنك كسري ومديله سويقي يعني بسته في ياخود اوني وياخود او كئش كشكي صاي ياغيله
 يازبت ياغيله قارشد و بر بشور مادن اكل ايمكدر يعقوب ابتد ي بسته ده وطوبت اشد اولور لته اولان
 وطوبت دن ابساس همزه نك كسر بله چوبان ناقه في صغر كن بس بس ديك در ويس بس بصوت در كه ناقه
 صاغلور كن تسكين ايجون ديرلر وابساس بس بس ديكله ناقه في منع ايمكه ده ديرلر وابساس كجي في صويه
 دعوت ايمكه دخي ديرلر البسوس بانك فتي وسپنك ضمي ايله شول ناقه در كه سود و برميه الاچو بانك صغر كن
 بس بس ديسيه له و بسوس برعور نك ايدركه حساس نام كسسه نك حاله سي در وحر البسوس مثلر شامته
 ووجهي بودر كه مزبون نك برناقه سي كليب نام كسسه نك قور بسنه كير و بر قوش برورده سن فاند قه كليب
 اوقله اتوب ناقه نك همزه سنده اوردي حساس دخي اورب كيني قتل ابتد طرفيندن حار بر قاقوب فرقيل
 مقانله اينديلر البسببه على وزن الزلزله بس بس ديوناقه في سور مك و بس بس كذلك ناقه في سور مكچون

جس

جس

رس

رجس

رعس

بس

سو بلنور برصوت در وفي الحديث يخرج قوم من المدينة الى اليمن والشام والعراق بسون والمدينة خير لهم
 لو كانوا يعلمون يعني دوه لر ين سور وب طراف ولايته توجه ايدرلر حاله كمدينه انلر خير لودر البسبس بالرك فتي
 وسپنك سكوتيله قفر معناسنه در الترهات البساس بانك ضمي ورايك تشديد ي و باء اولينك فتي وثانيه نك
 كسر بله باطل معناسنه در وكاه اولور ترهات البساس دخي ديرلر اضافته حس وبس برلفظ مركب در كه نجه
 استرسك مقامنده استعمال اولنور يقال ججي من حسك وبسك اي من حيث شئت وابوعروايتدي جاءبه
 من حسه وبسده ديرلر من جهنم محلنده ولا طلبينه من حسي وبسي ديرلر من جهدي معناسنه البساسه بانك
 فختيله راونك اسميدر كه طيبيلر قتنه معروفدر الابلاس همزه نك كسري بله نوميد اولمق يقال ابلس من رحمة
 الله اي بس ه ابلسه ابلس ديد كاري بوجهندن در و انوك اسمي عز ايل در و ابلاس انكسان و حزنه دخي ديرلر
 يقال ابلس فلان اذ اسكت غما البلس فختينله برميوه در كه انجيره بكر زين ولاينده چوق اولور ابلاس بانك كسر بله
 اسكيوب عل مانده اولان اسبابدر و دواهل مدينه لغتي در فارسي دن تعريب اولنشد ر البلس فختينله جمع ومن
 دعا بهم ارايك لله على البلس و بلسدن مراد شول بيوك غر اولر در كه بلسدن ديكوب ايجنه همان طولدر وب
 تشهير اولنجي كسسه في انوك اوزر ي نه حقروب نديد ايدب تشهير ايدرلر البلس بانك فختيله جعفر و زني اوزن
 شول فرموده ناقه در كه في الجله صالقي اوله البسبس على وزن التكرم كيرو قالمق تقول بنست عنه بنفيسا اذا خرت
 بر جماعت بولر روايت ايتمشدر البوس بانك فتي وواوك سكوتيله او يك تقبيل معناسنه فارسي معربدر يقال
 باسه بسوسه البهسه على وزن الدرجه والتبهنس على وزن التدحرج كبر ونازله صالتي يوريك يقال
 بهنس وبهنس اذ انجتر بهنس على وزن جعفر ارسلان اسلمرندن در البهسيه على وزن المذكور مع ياء
 النسبة خوار جدن بر صنفدر كه ابني بهس ايله مكني اولن جا بر او غلي هبصمه منسوب در كه مزبور سعد بن
 ضبيعه بن قيس اوغلارندن در بيسان بانك فتي و يانك سكوتيله بر موصعك اسميدر كه اكجر نسبت اولنور
 فعمل التاء الترس تانك ضمي ورايك سكوتيله قلقلان سپر معناسنه الترسه تانك كسري ورايك فختيله ترسك جمع
 قلقلانر معناسنه الاتراس همزه نك فختيله والتروس فختينله كذلك ترسك جمع قال يعقوب ولا تقل اترسه
 التارس رانك كسري بله قلقلان كوزن كسسه التراس فختينله ورايك تشديد يله قلقلان ايشلين كسسه التارس
 فختينله ورايك ضمي وتشديد بله قلقلان ياقم تستر بالترس معناسنه التريس على وزن التكرم بمعناه الترس
 ميمك كسري ورايك فختيله قيوار دنه طياد قاري اغاچدر الترس تانك فتي وعينك سكوتيله هلاك اولمق و يوناك
 اصل معناسي كب در يوز اوزر ي نه دوشمك معناسنه كه انتعاشك ضد بدر وانتعاش عين مهمل وشين معجمه ايله
 دوشن كسسه قالمق در يقال تعس تعس تعسان الباب الثالث لاتعاس همزه نك كسري بله هلاك ايمك يقال
 انعسه الله تعالى اي اهلكه ويقال تعسالة اي الزمه هلاكه التوس تانك ضمي ومديله طبيعت معناسنه يقال فلان
 من توس صدق اي من اصل صدق التوس تانك فتي و يانك سكوتيله كچينك ارككي التوس فختينله والا يباس
 همزه نك فختيله بسك جمع در التباس تانك فتي و يانك تشديد يله اركك كجي صقلين كسسه واهونك ارككه
 دخي بس ديرلر وديشيسنه عز ديرلر المتيوساء ميمك فتي و تانك سكوتني و يانك ضمي والفك مديله كذلك بسك جمع
 ايركچلر معناسنه الاسنياس همزه نك و تانك كسري بله ديشي كجي ايركك اسنك يقال استنيست العز كايقال
 استنوق اجل التسيه تانك فتي و ياء اولينك سكوتني وثانيه نك تشديد يله ايركك صاقيق جوهر ي ايدرلر
 طابقه واردر كه بسوسيه وكيفوفيه ديرلر ولكن بنم قاقه بونك صحن ثابت دكلدر ديوفصل الجيم الجس
 حيمك كسري و يانك سكوتيله قور حق وعاجز اولان كسسه اصمعي ره اي اوزن يقال انه لجس من الرجال اذ كان

بلعس

بنس

بوس

بهنس

ترس

تس

توس

جيس

عیماوعی عین مهمله ابله عاجزه دیرلر تجسس فختینله و بانه نمی وتشدد بدبله یور رکن نازله هالتی الخاس
 جیمک کسری بله غار به ده خصنه مزاجه ایدوب قتاله دور شیمک شین معجه ابله دخی لغت در نقول جاحسته
 وجاحسته ازان احته وزاولته عن الامر الجدیس جیمک فختی ودالك کسری ومدبله زمان اوله برقیبله ناک
 اسیدر که منقرض اولمشلر در الخاسه دالك کسری بله شول رد که عمارت اولنیه واکلوب بخلیه وفی حدیث
 معاذ من کانت له ارض جادسه قد عرفت له فی الجاهلیه حتی اسلم ففی لربها الجرس جیمک فختی ورناک سکونیه
 صوت خفیفه دیرلر نقول سمعت جرس الطیار اذا سمعت صوت مناقیرها علی شئ تاکله وفی الحدیث فی سمعون
 جرس طیار الجنة اذ سمعی ایتدی بن شعبه مجلسه حاضر ایدم بوحیث سرفی نقل ایدرکن فیسمعون جرس
 طیار الجنة دبدی شین معجه ابله بن انوک دبدی مقابله سنه جرس دبدم سین مهمله ابله بدن بکا نظر ایدوب ایتدی
 خذوها عنه فانه علم بهذامنی یعنی انوک دبد وکن طوتک که الفاظ جهنم دن اول بدن علم در دبدی وجرس
 کیمه دن برمه دن ده دیرلر بقال مضی جرس من اللیل ای طائفه منه وجرس بال اریسی خچک یمکه ده دیرلر
 بقال جرس التعل العرفط اذا کلته وعرفط عین مهمله ناک وفانک خیمله رد بکنلو اغاچدر وجرس نکلم ایتکه ده
 وترغم ایتکه ده دیرلر الجوارس جیمک فختیه بال اریسی الاجراس همزه ناک کسری بله قوش اوچرکن قنادینک
 اواز ویرمسی نقول اجرس الطیار اذا سمعت صوت مرمومر میمک فختیه مرو را یمک در و اجراس کذلک نسا
 طائفه سنک بیری اواز ویرمک نقول اجرس الحلی اذا سمعت جرسه و بقال جرس سنی السبع اذا سمع جرسه و اجراس
 دوه سورن کسنه نغمه ایتکه ده دیرلر بقال اجرس الحادی اذا حدی الابل الجرس فختینله چنراق دبد کبری
 نسنه که کاروان دوه بوننه بغلر وجرس شول نسنه دیرلر که فی چلارلر وفی الحدیث لا تسمع الملا بکة رفقة
 فیها جرس الجرس فختینله ورناک نمی وتشدد بدبله نغمه وترغم قلیق ونکلم ایتک معناسنه ده کلور الجرس میمک
 ضمی ورناک فختی وتشدد بدبله امور مجر به ایدن کسنه در الجریس علی وزن التکریم برکسنه فی امور مجریه قلیق
 یعنی محکم قلیق بقال جرسه الامور اذا جرت به الجرس جیمک کسری ابله قرسه لغت در اوفق سنک معناسنه
 جرس جیمک کسری بله رنیمک اسیدر صلوت لله علی نبینا وعلیه الجرفاس جیمک کسری ورناک سکونیه و فابله
 فرموده معناسنه و بعضیلر ایتدی قائل و محکم معناسنه در الجرس جیمک فختی و سبنک تشدد بدبله ال ابله بر
 نسنه فی یا شوب یو قلیق بقال جرسه بیه اذامسه و جرس خبر صور مغه دخی دیرلر نقول جرسه لاخبار اذا
 تختصت عنها و این در بدایتی گاه اولور که جرس کوز ایله دخی اولور لا جنساس همزه ناک و تانک کسری بله کذلک
 الیه یو قلیق بقال اجنسه بیه ایضا المجسمة میمک و جیمک فختیه شول رد که طبیب اکال اوروب نبضی یو قلیق
 وفی المثل افواها مجاسها یعنی دوه ناک اغزن کورمک کفایت ایدر سمر لکن یو قلیق باندن ز راد و ناک ابو اولتلا دخی
 غزنن بالو اولور و سمر لکی وار قلیق اغزنه نظر ایدن کسنه یم معلوم اولور الجسس فختینله و سبنک نمی
 وتشدد بدبله خبر صور مق نقول تجسس لاخبار اذا انخفضت عنها الجاسوس علی وزن الکافور خبر الخی
 کسنه الجواس جیمک فختی و سبنک تشدد بدبله خبر صور پی کسنه لرو حکم عن الخلیل الجواس الخواس
 یعنی تجسس ایدنلر جرس ایدوب کورنلر و ایشیدنلر در جساس جیمک فختی و سبنک تشدد بدبله بر جاک اسیدر
 الجاسوس جیمک ضمی و عینک سکونیه جعشوش کی قصیر القامة ولوب مذموم اولان کسنه در این السکیت کتاب
 قلب واید الله ایتدی رجل جعسوس وجعشوش دبدیلر سبنله و سبنله و بونک معناسی صغیر و حقیر اولغه
 راجعدر الجعاسیس جیمک فختی و سبنک کسری ومدبله جعسوسک جمع این السکیت ایتدی هومن جعاسیس
 الناس دیرلر سین مهمله ابله وجعاشیش الناس دیرلر شین معجه ابله الجعس جیمک فختی و عینک سکونیه
 مجاست رجب معناسنه و بولکلام مولددر الجعسوس جیمک و میمک خیمله جعس معناسنه در میم زیاده

جسس

جسس

جرس

جرس

جرس

جسس

جسس

جسس

ایمکه

ایمکه الجعاسیس جیمک فختی و میمک کسری ومدبله جعسوسک جمع یو بقال رمی بجعاسیس بطنه الجفاسه جیمک
 فختیه و فابله تخمه اولق امتلاء معناسنه الجفس فختینله کذلک تخمه اولق بقال جفس جفسا من الباب
 الرابع الجلس فختینله اوتور مق و اوتور جیملر معناسنه ده کلور بقال جلس جلوسا من الباب الثاني
 الاجلاس همزه ناک کسری بله جلوس ایتدرمک یقال اجلسه غیره المجلس میمک فختیه ولامک کسری بله
 جلوس ایدجک بر المجلس میمک ولامک فختیه مصدر در الجلسه جیمک ضمی ولامک فختیه همزه و زنی
 اوزن کثیر الجلوس اولان کسنه الخلسه جیمک کسری ولامک سکونی ابله برکونه جلوس ایتک المجلس
 جیمک کسری ولامک سکونیه هم محبت اولان کسنه خدن معناسنه خاء معجه ناک کسری و دال مهمله ناک سکونیه
 المجلس جیمک فختی ولامک کسری ومدبله بعناه یقال جالسته فهو جلوسی کا بقال خدن و خدننی المجلس
 لامک خیمله هم محبت اولق بقال تجالسوا فی المجلس الجلس جیمک فختی ولامک سکونیه غلیظ اولان
 یرو جلس محکم و محکم اولان دوه یه دخی دیرلر بقال جل جلس وناقه جلس وعظیم اولان شجره وعلیظ
 اولان عسله دخی دیرلر بقال شجرة جلس وشهد جلس اذا کان غلیظا و جلس شول عوزته دیرلر که او اوکنه
 اوتور مه دن خالی اولیه ومرتفع اولان یره دخی دیرلر بقال جلس الرجل اذا اتی نجا المجلسان جیمک ضمی
 ولامک فختی وتشدد بدبله کاشن معناسنه کاستانک معری در الجاموس علی وزن القاموس صوصغری
 فارسیدن معرب در الجوامیس جیمک فختیه و میمک کسری ومدبله جمع صوصغر لری معناسنه الجوس
 فختینله چرویش واکبر رنسنه طوکت بقال الودک و جوس ای ذو جود وودک فختینله و دال مهمله ابله
 چرویش در الجامیس میمک کسری بله طوکن نسنه جامد معناسنه بقال الماء جامس ای جامد الجسمة جیمک خیمله
 و میمک سکونیه شول خرما قور وخی در که اولغه باشلیه و لکن هنوز برک اوله الجنس جیمک کسری و نونک
 سکونیه برقم نسنه در و بونوعدن اعم در المجانسه میمک ضمی و نونک فختیه هم جنس اولق التجنس
 فختینله و نونک ضمی وتشدد بدبله بعناها و این در بدایتی اجمع عامه ناک هذا الجانس لهذا دبدکی قولنی
 منع ایدوب بولکلام مولد در دیرلر الجوس جیمک فختی وواوک سکونیه برولا یته کیروب انده اولانی طلب
 ایتک بقال جاسوا خلل الدیار اذا تخالولها و طلبوا ما فیها کما یجوس الرجل الاخبارای یطلبها الاجتیس
 همزه ناک و تانک کسری بله کذلک طلب ایتک الجوسان فختینله کیمه ابله کزوب دور ایتک فصل الحاء الجبس
 حانک فختی و یانک سکونیه برنسنه فی القیومق تخلیه ناک مقابلی در الاحتماس همزه ناک و تانک کسری بله کذلک
 الیقومق بقال حبست الشئ واحتبسته یعنی واحتماس برنسنه محبوس اولغه دخی دیرلر بقال احتبس بنفسه
 فهو یتعدی ولا یتعدی واحتماس وقف ایتکه ده دیرلر نقول احتبست فرسانی سبیل الله ای وقفت الجبس
 میمک ضمی و یانک فختیه وقف اولنان نسنه الجبس حانک ضمی و یانک سکونیه کذلک وقف اولنن نسنه
 التجبس فختینله و یانک ضمی وتشدد بدبله برنسنه ناک اوزرنه جبس اولق بقال تجبس علی کذا اذا جبس
 نفسه علی ذلك الحبسة حانک ضمی و یانک سکونیه اسیدر احتباسدن یقال الصیت حبسة الجبس حانک
 کسری و یانک سکونیه شول اغچلر یا خود شول طاشلر در که صواقندیسنه بیارلر صوی منع ایتک کیچون ناک
 قوم اول صودن اجوب طوارلر ن صوانلر الاحیاس همزه ناک فختیه حبسک جمع و جیس یوک حوضه دخی دیرلر
 که انده صوا برکیلور حابس بر جاک اسیدر الخدس حانک فختی و دالک سکونیه ظن و تخمین بقال هو یخدس
 من الباب الثاني یقول شیا وایه و حدس برره قول اغز سر کیمکه دخی دیرلر و حدس دوه فی کو کسنه اوروب چو کر مکه
 دیرلر بقال حدست فی لبة البعیرای و جا تها بود کر اولنان مصادر ده و قاموسه واقع اولان اوزن در اکبره
 چوهرینک عارتدن تباریدن بودر که حدس دوه فی کو کسندن دخی ایتک اوله ناک حدس قیون دخی ایتکه

جفس

جلس

جسس

جنس

جوس

حدس

دیر لر و حدس اوق اتق معناسنه و یاغله بصق معناسنه ده کلو رنقول حدست اذ ارمیت السهم وحدست
 بر حلی الشیء اذ اوطنه وحدس بضعه ده دیر لر بقال حدسه اذ اصرعه الحدس فختبئه و دالک ضمی وتشد بدبله
 بر کز لو نسنه دن خبر طلب اتمک الحدس حانک و دالک کسری و ما بینده نونک سکونیه ز یاده قرا و اولان کجه
 شب تار یک معناسنه الحدس حانک و دالک فحی و لامک کسریله شول ناچه به دیر لر که ثقیله المشی اوله
 یعنی اغری و ریه الحراسه حانک کسریله حفظ اتمک نقول حرسه اذ حفظه الحرس فختبئه و رانک ضمی
 وتشد بدبله صافق الحق الاحتراس بمعناه نقول تحرست من فلان واحترست منه اذ تحفظت منه وفي المثل
 محترس من مثله وهو حارس قال فی القاموس هو مثل فین یلبس الخبیث و هو اخبث منه واحتراس کجه
 ابله قیون اوغور یلغه دخی دیر لر بقال احترسها فلان اذ اسرقها الحرس فختبئه سلطانک بکچیلری نگاهبان
 معناسنه الحرس فختبئه و اخرنده یانک تشدد بدبله و واحدی زیرا حرس اسم جنس در واسم جنس اولدغنه
 بناء نسبت و تشدد و یونک واحدنه حارس دیز سن مکر که معنای حراست ملاحظه اولوب وصفیت
 اعتبار اولنه اسم جنس معناسی مراد اولیه الحریسه حانک فحی و رانک کسریله و مدبله کجه
 اوغر لن قیون الحراس حانک فحی و همزه نک کسریله جمی کجه ابله اوغر لن قیون لر معناسنه و منه حریسه
 الجبل طاعده اولان قیون اغلی و کجه ابله ازوب طاعده قانی قیون معناسنه الحرس حانک فحی و رانک سکونیه
 دغر معناسنه الاحرس همزه نک فحی و رانک ضمیمه جمی الاحرس همزه نک کسریله مدت مدیده ابله قامت
 اینک بقال الحرس فلان بالمكان اذ اقامه حرسای دهر الحرس حانک کسری و سپنک تشدد بدبله کیزلو
 اواز و حرس نفسا اولن عورته عارض اولان وجع در و حرس شیء معناسنه ده کلو ر بقال الحق الحرس بالاس
 یونک معناسی برنسنه یی برنسنه یه الحاق ایت دیکدر یعنی بر جابیدن برنسنه کاسه سنده اذ کون ایشله و حرس
 مصدر دخی کلو ر رقت اینک معناسنه بقال حس له اذ ارق له و حرس شول صغوغه دیر لر که نباتاتی یقه و حرس
 برنسنه یه شفقت و رقت اتمکه ده دیر بقال حسست له احس من الباب الثانی ای رقت له و حسست
 دخی لغت در یعقوب روایتی اوزن سپنک کسریله و حرس برنسنه یه یقین حاصل قنغه ده دیر لر بقال حسست
 باخبرای یقنت به و کاه اولور سینی یایه تبدیل ایدر لر بقال حسیت باخبر و حرس اتش اوزن ات بر قنغه ده دیر لر تقول
 حسست اللحم اذ جعلته علی الجر و حرس انکک یا خود بر یانک بشسون دبو یقینه عصابله اتش کتور مک و منه
 قواهم قالت الخبزة لولا الحس ما ایت الدس یعنی لسلن حاله انک ایش اگر اتش یقین اولسه کوله کومد کارندن
 متا تراولماز دم و حرس نباتاتی یا قن صغوغه دخی دیر لر الحس حانک فحی و سپنک کسری و مدبله کذلک کز لو
 اوز صورت خفی معناسنه قال الله تعالی لا یسمعون حسینسها الحس حانک فحیله مصدر در کذلک صغوق نباتاتی
 یقیم معناسنه بقال حس البرد الکلاء بحسه حسامن الباب الاول و حرس بر طایفه فی قروب کوکن کسمکه دخی
 دیر لر بقال حسیناهم ای استأصلناهم قتلوا و قال الله تعالی واذ تحسونهم باذنی و یقال حس البرد الجراد
 اذ قتله و حرس طوارن ارقه سن قاشغه دخی دیر لر یقال حسست الدابة احسها حسا اذ فرجتها و منه
 قول زبدین صوحان عین ارتش يوم الجمال اذ فنونی فی ثیابی ولا تحسون اعنی ترابای لا تخفضوه ونفض
 نونله و فایله وضاد معجه ابله برنسنه نوزن و طویراغن سلکمه دیر لر الحسه میم فحیله برنسنه
 یا قنق محل بقال البرد حسه الکلاء ای محرقة و حسه حشه معناسنه لغت در سین معجه ابله و حشه دیره
 دیر لر اتورق یری معناسنه الحسه میم کسری و حانک فحیله قشای کد انوکله طوارک ارقه سن قاشر لر
 الحواس حانک فحیله و و اوک فحی و تخفیفه بش حاسه در که انرله برنسنه ادراک اولنور که انرک
 یری استمک و یری کور مک و یری قو و خولق و یری طامق و یری طوقدر یعنی برنسنه یی بر عضوی
 ذکر مکله بلکدر الحاسة سپنک تشدد بدبله حواسک مفردی قوت مدر که معناسنه و حاسه

حدس

حرس

حس

برنسنه یه ضرری دکن نسنه یقال اصابتهم حاسه و ذالک اذ اضر البرد او غیره یا کلا و یری حواسی بشدر یری
 صغوق و یری طوی و یری یل و یری چکرکه و یری حیوانات در الحسوس حانک فحی و سپنک ضمی و مدبله
 قتلق یی یقال سینه حسوس ای شدیده المحل الاحساس همزه نک کسریله برنسنه یی یقینا بلک بقال
 احسست یای ایقنت به و کاه اولور احسبت دخی دیر لر احد سینتی یایه تبدیل اتمکله و کاه اولور ما احست
 منه دیر لر سپنک یری حذف اتمکله اسنقه قالا و یوشاد اولان تخفیف لر دن در و احساس برنسنه نک حرکتن حس
 اینک ده دیر لر بقال احسست الشیء اذ وجدت حسه و اخفش ایتدی احساس ظن اینک و بولق معناسنه ده
 کلو ر بقال احسست ای ظننت و وجدت و منه قوله تعالی فلما احس عیسی منهم الکفر الاحساس قو یحق انقلاع
 و طاعنه معناسنه بقال احسست اسنله التحسس فختبئه و سپنک ضمی و تشدد بدبله خبر الملق بقال تحسست من
 الشیء تخبرت خبره الحسسه علی وزن الزلزله اتی اتش اوزن بر قنق الحسوس میم فحی و سپنک ضمیمه اتش
 اوزن بر اغش چکرکه یا خود اتشله قتل اولش چکرکه الاحساس حانک فحی و سپنک سکونیه جو مرد اولان
 کسنه یه اطلاق اولنور و بنوا الاحساس کذلک حانک فحی و سپنک سکونیه عرب طایفه سندن بر قومک ایدر
 الاحساس حانک ضمی و سپنک سکونیه شول و فاجق بالقر لدر که اتی قور و در لر حس حانک فحی و سپنک کسری
 اوزن بناسیله بر کله در که انسان بونی نکلم ایدر علی الغفله اکابر ضرر مترتب اولدغی حینه اتش احراق و الت
 جاره جرحی کی و منه قولهم ضرره فاقال حس یا هذ احسک و بسک بر مرکب کلام در که نجه استرسک
 محله ذکر اولنور بقال ایت به من حسک و بسک ای من حیث شئت الحسه حانک کسریله حالت معناسنه
 بقال مات فلان بحسه سوء ای بحاله سوء حسان حانک فحی و سپنک تشدد بدبله رجالدن بر کسنه نک ایدر
 اکر بونی حسدن مشتق قلوب فعلان و زنی اوزن قیلور سک لا یصرف ایدر سن واکر حسندن
 مشتق قلوب فعال و زنی اوزن قیلور سک منصرف ایدر سن زیرانون اصلیه اولوب نون مزیده اولماز الحیفس
 حانک کسری و یانک فحی و فانک سکونیه هر روزنی اوزن قصیر القامه اولوب غلیظ اولان کسنه
 الحفیس فختبئه و یانک سکونیه بلامد فعلیل و زنی اوزن حقیقتا کبی قصیر القامه اولوب سبز اولان
 کسنه الحلی حانک کسری و لامک سکونیه شول شالدر که ده و چولونک التند اولور و حانک و لامک
 فحیله دخی اغت در شبه ابله شبه مثل ابله مثل کی و حلس قومار او قلیرنک در و دنجیسنه دخی دیر لر احلاس البیوت
 همزه نک فحیله شول نسنه در که فاخر قالیجه لر التند و شرلر و فی الحدیث کن حلس بیک لا یرج یعنی اوکدن
 خالی اولمه و احلاس الخیل ات ارقه سندن اینک کسنه لر دیر لر بقال نحن احلاس الخیل ای نقنیها و نلزم ظهورها
 واقتنا قافله و تادن صکره نونله سم مایه ایدر که دیر لر ام حلس حانک کسری و لامک سکونیه دیشی مرکبک
 کنی در خر ماده معناسنه الاحلاس همزه نک کسریله تکرار ایدر و یرمک بقال احلست فلان اینا اذ ام رت
 علیه و احلاس کوک یوزنی وفاق یغور یا غدر مغه دخی دیر لر بقال احلست السماء اذ امطرت مطرا قیقا الاستحلاس
 همزه نک و تانک کسریله اوت یریوزنی او رتک بقال استحلس النبت اذ غطی الارض بکثرته الحلس حانک فحی
 و لامک کسریله بهادر اولان کسنه شجاع معناسنه و حلس حریص اولان کسنه یه ده دیر لر الحلس حانک
 کسری و لامک سکونیه وسین مهله نک فحیله و میم مشدده ابله کذلک حریص معناسنه سلفد کی وزنا
 و سلفد سین مهله و غین معجه و دال مشدده مهله ابله حق معناسنه در الاحلس همزه نک و لامک فحیله شول
 نسنه در که زکی قر می ابله سیاه بیننده اوله الاحساس همزه نک و لامک کسری و حانک سکونی ابله ذکر اولان
 رنکله ملون اولمق بقال احلس احلسیاسا الحلس علی وزن جعفر بهادر اولان کسنه شجاع معناسنه
 بعضیلر ایتدی حلس برنسنه یه ملازم اولوب ایرلیان کسنه در الاحلاس حانک ضمی و یانک
 کسریله بمعناه الحلبس علی وزن السفر جل کذلک بهادر معناسنه جوهری ایدر بن ظن ایدرم

حس

حلس

حلبس

که حبیبی است اصلی حبیب اولوب باز یاده اولنش اوله الاحس همزه نك وميمك فتحی ویا پند خاتك سكونیله
 قاتی یرمکان صلب معناسنه واحس كذلك دینه وقتاله متصلب وان کسنه واحس بهادر معناسنه ده کاور
 واحس قتلک بلنه ده دیرلر بقال عام احس ای شدید وارضون احماس ای جدیه وجدب خیمه ودال موله ویا
 موحله ابله قور اقلق خط معناسنه اولان رزل الحس خاتك فتحی وميمك کسر بله متصلب اولان کسنه الحاسه
 حاذك فتحیه شجاعت معناسنه بقال حمس یحمس من الباب الرابع حمس خاتك فتحی وميمك سکونیله قریش
 وکنانه قبیله لریك اسمیدر مزبور له حمس دبدیلر دینارنده صلابت لری اولدغندن اوتوری الحس
 فتحیه وميمك فتحی وتشدد بله قاتلق تشدد معناسنه بقال حمس الرجل اذا تعامى حماس خاتك کسر بله
 برجلك اسمیدر الاحوس همزه نك وواوك فتحیه شول جری کسنه درکه برنسنه لری قور قنر الحوس خاتك
 فتحی وواوك سکونیله کزوب جرایمك بقال تركت فلانا بحوس بنی فلان ای بخلافهم ویطلب فیم برة وحوس
 طاعنه دخی دیرلر بقال حمل فلان علی القوم فی سهم وحاسوا خلل الدیار دبدیلر کسری جاسوا خلل الدیار
 کبی درخبر تحسب ایتك معناسنه وفی الحدیث ان عمر رضی الله عنه قال لرجل بل تحوسك فتنة یعنی سنی
 فتنه احاطه ابدا الحوس فتحیه وميمك فتحی وتشدد بله بهادر لوق صائق شجع معناسنه بعضیلر ایتدی
 تحوس سفر ابدا رکن بریده اقامت ایتکدرو بوسفر اوزرنه مانع ظهور ایتکله اولور الحس خاتك فتحی ویا نك
 کسر بله قارشد رمت وحس شول طعام درکه خرمای ویاغی وکشی بری برینه خلط ایتکله اولور و خلط
 معناسی بولند وغیچون حبس دیش اولور الحس ميمك فتحی ویا نك خیمه شول کسنه درکه له سنك
 انه سی ویا باسنك له سی اسیر جنسی اوله که بود کراولمان طعام مخلوطه تشبیهها واشدر الحواسه خاتك خیمه
 خلا بقدر رجاعت درکه اجناس مختلفه دن مجمع اوله الحواسات خاتك خیمه بریره جمع اولان دوه ایل مجنحه
 معناسنه بعضیلر حواسه حوسدن مشتقد و حوس اکل ایتکه وچکنکه دیرلر فصل الحاء الحس فتحیه وميمك
 فتحی وتشدد بله برنسنه فی طوب و توب اندن معتم اولقدر الحباس خاتك فتحی ویا نك فتحی وتشدد بله غنیمت بولن
 کسنه الاختباس همزه نك ویا نك کسر بله برنسنه فی طریق المغالبه الحق بقول اختبست الشئ اذا خذته مغالبه
 الحس خاتك فتحیه ارسلاندر که صید بر طریق المغالبه الور بقال اسد حوس الحباسه خاتك خیمه غنیمت
 الا حق ومغم معناسنه وقهر له النان نسنه یه دخی دیرلر الحباس خاتك خیمه ویا نك کسر بله کریم المنظر
 اولان کسنه وارسلانده دخی حباس دیرلر الحباسه مؤنثی وزیاده کراولان کیجه یه ده حباس دیرلر بقال لیل
 حباس اذا کان شدید الظلمه وبعض اشعاره قدیم وثابت معناسنه ده کلشدر الحس دیرلر خاتك ویا نك فتحی
 ویا نك کسری ومیدبله خمر معناسنه وجره خندر یس دبدیلر اسکی اولدوغیچون در و بوسیدن اسکی
 بغدایه دخی خندر یس دبدیلر حنطه عتیقه معناسنه الحرس خاتك فتحی ویا نك سکونیله کوب خم معناسنه
 الحرس خاتك فتحی ویا نك تشدد بله کوب ایشلین کسنه الحرس خاتك خیمه ویا نك سکونیله اوغلان
 طوغدغی ایچون احضار اولنان طعامه دیرلر الحرسه خاتك فتحی ویا نك سکونیله شول طعام درکه اوغلان
 طوغر کن عورتک کندی ایچون تهیه ایدرلر طعام نفسا معناسنه الحرس علی وزن التکریم ذکر اولنان طعامی
 ایجاد ایتك بقول خرس علی المرأة تحریسا اذا طعمته فی ولادها ویا نك خرس علی البناء المجهول اذا جعل
 لها الحرس الحرس فتحیه دلسز اولق بقال خرس یخرس من الباب الرابع الاخرس همزه نك ویا نك فتحیه
 دلسز اولان کسنه وخرس شول سوده دیرلر که یاده قوی اولدوغیچون اوزی چقیمه وخرس شول طاعنه
 دیرلر که انوک یا قلمسی اولیه الاخراس همزه نك کسر بله دلسز ایتك بقال اخرسه الله الحرساء خاتك
 فتحی ویا نك سکونی والفک مدبله شول عسکر درکه صاحب وقار اولدق لری ایچون انلرک حین

حس

حوس

حبس

خبس

خدرس

خرس

مجار به ده

مجار به ده اوزی ایشدلیه وایو عبید ایتدی خرساء شول عسکر در که انك خردده حلقه لوزن لری اولدوغیچون
 سلاخ لریك اوزی ایشدلیه وخرساء شول بلوده دیرلر که انوک رعدی ورق اولیه الاخراس همزه نك
 ویا نك کسری ونونك سکونیله سکوت ایتك ومیم نون کبی زیاده اولور خراسان خاتك خیمه برولا یتك
 اسمیدر الحرسی خاتك فتحی ویا نك سکونیله ویا نك تشدد بله خراسانه منسوب اولان کسنه الحراسی
 كذلك خراسانه منسوب کسنه الحراسی كذلك خاتك فتحی ویا نك تشدد بله بمعناه الحراسان خاتك فتحی
 ویا نك سکونیله خراسانلر اولان کسنه لری بقال هم خراسان کا بقال سودان و بیضا الحسب خاتك فتحی وسینك
 کسری ومیدبله دخی الطبع اولان کسنه الاخساس همزه نك کسری ایلد فعل خسب ایجاد ایتك بقول خست
 اخساسا اذا فعلت فعلا خسبنا الحسه خاتك کسر بله والحساسه خاتك فتحیه واقع خسبنا اولمق
 بقال خست بعدی من الباب الرابع خسه وخساسه اذا کان فی نفسه خسبنا ونسخ جوهر به اولان بعدی
 کله سی غلبنا خست عارضه ده استعمال اولناسی جا ز اولدغنه اشارت اولور خست اصلیه ده اولندغی
 کبی الحس خاتك فتحیه نصیبی از قلق بقال خس نصیبیه یخسه من الباب الاول اذا جعله خسبنا وخس مارول
 دبدیلر اوت که ما کولاندرن درالاخساس همزه نك کسر بله برنسنه یس دبدیلر الحسب خاتك فتحیه وسینك کسر
 خسبنا الاخساس همزه نك ویا نك کسر بله برنسنه یس دبدیلر الحسب خاتك فتحیه وسینك کسر
 خاتك خیمه برجلك اسمیدر و بوندن درهند بنت الحس دبدیلر الحسب خاتك فتحیه وسینك کسر
 ومیدبله دعات ووزالت بقول رفعت من خسبسته اذا فعلت به فعلا یكون فیه رفعت وخسبسته ناقدا نك اوک
 دیشلر یك یانده اولان دیشلر در بقال خاوزت الناقه خسبستها ویا نك یلده اولور اوک دیشلری
 برقدغی زمانده و بویرام قرانته وخرج قرانته صالح اولمق زمانده درالاخساس همزه نك کسر بله برکسنه قاده
 اولدغی مرتبه دن زیاده قبیح سوبلک الحفس ميمك خیمه وفلك کسر بله زیاده نیز سر خوش ایدن شراب
 الحفساء خاتك فتحی ونونك سکونی وفلك فتحیه والفک مدبله طکوزلن بوجکی دبدیلر سیاه بوجک
 الحفساء خاتك فتحی وفلك فتحیه مؤنثی الحفس خاتك فتحی وفلك فتحیه ذکر اولنان بوجک معناسنه لغندر
 الحفسه كذلك خاتك فتحی وفلك فتحیه مؤنثی الحفس خاتك فتحی ویا نك سکونیله قایق بقول خلست الشئ
 اذا استلبته الاختلاس همزه نك ویا نك کسر بله والخلس فتحیه وميمك فتحی وتشدد بله كذلك قیبق بقول
 اختلسته واخلسته اذا استلبته الخالسه اناک فتحی ویا نك سکونیله قایق بقول خلست الشئ
 ویا نك سکونیله اشدر بقال الفرصه خلسته وخلسته كذلك اسم در قار شوق معناسنه بقال اخلس النبات اذا
 اختلط رطبه ویا بسه واخلس رأسه اذا اختلط سواده البیاض الخلس خاتك فتحی ویا نك سکونیله قایق
 سبیش کسنه اشط معناسنه واخلس قوری اوتنه دخی دیرلر بیت هاج معناسنه لخللس خاتك فتحی ویا نك
 کسر بله ملائم سوز الخلیسه علی وزن الدرجه ملائم سوز ابله کولک الحق بقال خلیسه واخلس
 قلیه اذا فتنه وذهب به کخلیه دیرلر کولک الوب مفتون ایتدی معناسنه وبعیدد کلد که خلیسه نك دخی
 اصلی خلیه اولمق راسین حروف زیاده دندر الخلیس خاتك فتحی ویا نك کسر بله رجاعت متفرقه
 معناسنه الحسه اسماء عدد دن در بقال حسه رجال وخمس نسوة والند کی بالهاله وبقول عندی حسه دراهم
 والهاء مرفوعه وان شئت اذعت لان التاء محو زاد غامها فی الدال وان ادخلت الالف واللام فی الدراهم
 قلت عندی حسه الدراهم بسم الهاء ولا يجوز الادغام لانك قد ادغمت اللام فی الدال ونقول هذه
 الحسه الدراهم وان شئت رفعت الدراهم وتجر بها جری التفت وكذلك الی العشرة فلك نقول عندی خمس

خلبس

حس

المقدور كقول ثلث الاثافي بان تجعل ميزالثلث معرفة اللام واثافي انفيه نك جيدر ساج ايضي معنائه الخامس
 ميك كسر به بشخي اولي يقال جاء فلان خامسا وخاني دخی لغت در خامس معنائه لخمس خاتك كسرى
 وميك سكويه له دوه صومر قالدخی كونلردن برنوعدر كه اوچ كون اولاقه يور يوب دور دخی كون صوبه كلكدرد
 وخمس رجالدن برينك ادبدر وخمس بن برلردن برنوعه دخی ديرلر كه اتي ابتدايشلندن بن بکلردن خمس
 ديكله معروف كسنيه ابدی الاحاس همزه نك كسر به يكسنيه دوه سى دور دخی كون صوبه كلك بقال احس
 الرجل اذاوردت ايله حسا واحاس جماعت بش بلوك اولق معنائه ده كلور بقال احس القوم اذا صاروا حسه
 الحواس خاتك فخي وميك كسر به ذكر اولنان وجه اوزن اولان دوه لخمس ميم اولك خمي وخاتك سكوي وميم
 ثابته نك كسرى به ذكر اولنان دوه نك صاحبي يوم لخمس خاتك فخي وميك كسرى وميديله بخسنيه كوني الاحساس
 همزه نك فخي وميك كسر به جمعي خمس كونلري معنائه والا حسه همزه نك فخي وميك كسر به كذا لك جمعي
 الخمس خاتك فخي وميك كسر به وميديله عسكر معنائه در وعسكر خميس ديد كلر بنه باعث بودر كه اكثر يا
 عسكر بش بلوك اولور برى مقدمه وبرى قلب وبرى ميمنه وبرى ميسره وبرى دخی ساق دور وخمس شول بزه ديرلر كه
 رضى بش زراع اوله وحدت معاذ بوندن ما خود در كه ايتوفى بخمس اوليس ديمشدر وليبس طوئش
 ماسدرو بوحد بندن مراد صغير وحقير لباس كتورك ديك اولور الخموس ميم اولك فخي و ثابته نك خيله كذا لك
 طولى بش ارشون اولان زدر جر محله مجروح وقتيل ايله مقتول كى وخموس شول ايله ديرلر كه بش قانندن اوله الخمس
 خاتك فخي وميك سكويه قومك ماللر ينك خمس الملق بقول حسنت القوم احسهم من الباب الاول اذا اخذت
 منهم خمس اموالهم وخمس قومك بشخمى اولمعه ده ديرلر يا خود كندى نفسكه انلري تمام بش قاعده ديرلر وبو
 ابكى معنائه فرقى خفي دكلدر زرامعناى اخيره راخى زمانى لازم دكلدر بخلاف الاول بقول حسنتهم احسهم
 ذا كنت خامسهم اوكلتم خمسهم بنفسك الخمس ميم اولك خمي وميم ثابته نك فخي وتشديد يله شول نسنه در كه
 انوك بش جاني اوله الخمس خاتك خمي وميك سكويه بش بلوك ايله بلوك الاحاس همزه نك فخيله جمعي وقولهم
 فلان يضرب احاسا لاسداس اى يسعي في المكر والغديعة واصله في اظماء الابل نو قند رجه احاس حسدن ولور
 خاتك كسر به نته كم مروايتدى واسداس سد سدن ولور سبنك كسر به الخماسى خاتك خمي ويانك
 تشديد يله بش قارش اولان نسنه يقال غلام رباعى وخماسى ولا يقال سباعى لانه اذ بلغ سبعة اشبار صار جلا
 يعنى او غلانت قامى كيدى قارشه ايشه رجل اولوب غلاميت درجه سن تجاوز ايدرا غلومس خمتينه متاخر
 اولق بقال خمس عنه بخمس من الباب الاول اذا تاخر الاحاس همزه نك كسر به كير وقومق يقال اخسنه غيره
 اذا خلفه ومضى عنه الخمس فختينه يوزون يوزون متاخر اولوب بور من وحي رمقد اور بوكسك اولق در الاحاس
 همزه نك ونونك فختيله شول كسنيه در كه بورى وجه مذكور اوزن اوله الخمساء خاتك فخي ونونك سكوي والفق
 مديله اخسنك مثنوي وبقرجنى جمله اخسن در يعنى بورى وجه مزبور اوزن در اخناس خاتك فخي ونونك
 تشديد يله شيطان معنائه در وشيطانه خناس ديدلر زرا شيطان بارى تعالى ذكر اولنسه كير وقير
 الخنس خاتك خمي ونونك فخي وتشديد يله بلدر لركواكب معنائه زرا لمر مغينه متاخر اولور لركا خود
 هر برى كوندن كوزون غايب اولور لركا بعضيلر ايتدى خمس كواكب سيار در ثوابت دكلدر وقرا ايتدى خمس
 بارى تعالى نك ولا القسم الخنس الطوار الكنى يور دخی قول سريفته بش بلدر دن عبارندر كه انلر زخلى ومشتري
 و مزبور هر و صطار دوزن را بولر سير حالده بحر الزنه متاخر اولوب حالت غروبند كز لور لرهو
 كناسنه يعنى بتاغنه كز لندى كى اخناس خاتك سكويه له بعض شعره واقع اولشدر خناسدن ترجم

خمس

دبس

دخس

دخس

اولوغة در كه حنساء اعلام نسادن در ضرورت وزن يحون تغيير و ترجم اولشدر الخبس خاتك كسرى وميديله
 شول اغاچلر در كه بودا قلى برى ربنه اولاشوب طوئشدر وارسلان بتاخى اولان يره دخی خمس ديرلر
 الخبس خاتك فخي ويانك سكويه جيفه رايحه بغلق بقال خاست الجيفة اذالروحت وخمس بازار كساد
 اوزن اولمعه دخی ديرلر بقال خاس البمع والطعام كانه كسد خي فسد وبخمس غدر آيمكه دخی ديرلر بقال
 خاس به بخوش ويخمس اى غدر به ونقض عهد آيمكه ده ديرلر بقال خاس فلان العهد اذا نكث الخيبس
 على وزن التكريم خور و ذليل قلق بقال خيسه تخيسا اذ الله الخبس ميم خمي ويانك فخي وتشديد يله
 عراق ولا يبنده برزندك ايددر خميس ديدلر محل تذليل اولد غيچون وهر زندان خميس در يانك فخيله
 وخمس دخی ديرلر يانك كسرى وتشديد يله فصل الدال الدبس دالك كسرى ويانك سكويه شول نسنه در كه
 خرمادن اقر الاديس همزه نك ويانك فخيله شول قوشه وشول آيه ديرلر كه دبس رنكده اوله يعنى قره ايله
 قرمزى بيننده اوله الاديساس همزه نك ويانك كسر به ذكر اولنان رنكده اولق يقال ادبس اد بساسا
 الدبسي دالك خمي ويانك سكوي ويانك تشديد يله شول قوشدر كه قومر يكر دبسه منسوب در دبس
 ضم داله ادبسك جميدر وادبسك تفسيرى الان مروايتدى ظاهر نسخ محاذن فهم اولنان بودر ولكن اكر
 دبس بربته دبسه اولسه حمره كى اولى اولور دى زرا نسبت بقاى صيفه جمعه منكب دكلدر بعضيلر
 ايتدى دبسى دبس رطبه منسوب در دال مضموم اولدى نسبتك تغيير جايز اولد غنه بناء دهر يره وسهليله
 تغيير اولندى كى الادباس همزه نك كسر به ريك نياتا قى تمكه باشلد قده قرار مى يقال ادبست الارض فهى
 مدبسه اذا اسودت عند ظهور النبت الدباساء دالك كسرى ويانك تخفيفله والفق مديله چكر كه نك
 ديشسى قاموسك ومهذبك خنج كسر داله در اكر چه عامه نسخ محاذن دال مفتوح خدر الدبوس دالك فخي
 ويانك خمي وتشديد يله طويزيد كلرى الت ضرب معر بدر جوهرى واى اوزن الدبابس دالك فخي وباء ثابته نك
 كسرى وميديله جمعي طويزر معنائه الدخس دالك فخي وحاء مهمله نك سكويه خلقك اراسن افساد
 ايتك بقول دحسيت بين القوم اذا افسدت ودخس قيون دريسن چقار ركن الى درى ايله كوده نك ارا ربنه
 ادخال ايتك الدخاس دالك فخي وحاء تشديد يله شول جانور در كه طيراق اچندن كيزلنور الدخاس
 دالك فخي وحاء نك كسرى وميديله جمعي ذكر اولنان جانور معنائه دخاس خاتك كسرى به قيس بن زهير
 العيسينك لثك اسمى در حرب دخاس ديد كلرى ذكر اولنان لثك حكايه سته بناء در واول حكايه بودر كه قيس
 وحذيفه الدبياني والفزاري يكرمى دوه اركدل قويب قرق كچه راق ابدوب يوزاوق لثى رذن ذات الاصاد
 ديد كلرى موضعدن ميدان تعيين ايتديلر پس قيس دخاس نام وغير نام امن سكر ندى وحذيفه خطار نام
 وحفاه نام اتى سكر ندى بنو فزان بسوده بر جماعت قوب يارش اتلر بنك يولن بكليوب غير ايلرو كچيشكن
 منع ايتد كلرند بيلرند نماز بار اولوب قرق يل بيلرند قنال كندى الدحسان دالك وميك خمي وما يبنده حاء
 مهمله نك سكويه شول قره يا غرام دم در كه فرموده وسر اوله وكاه اولور قلب ابدوب دخسان دخی ديرلر
 الدخس فختينه شول شش در كه لثك طراغنه قريب رده اولور الدخس دالك فخي وخاتك كسرى وميديله
 طوارك نكندن اولان خردلر كاشغه سته اولان اكدرد دخس صق آيه دخی ديرلر وهر سمر اولانه دخس ديرلر
 ودخس قوم بختنده اولان ديه يه دخی ديرلر وعدد كشيده دخی دخس ديرلر الدخاس دالك كسر به كير
 معنائه در يقال عدد دخاس وم دخاس نى كشيرونم فختينه دورن ابقلو اولان حيوانه ديرلر چار يا
 معنائه وحلته لى خردم اولان زره ده دخاس ديرلر بقال درع دخاس اذا سكنا متقاربة الخلق

درس

الدخس دالك ضمي وخانك فتيحه در ياده برحيوانك اديدر كه غرق اولي خلاص ابد راني ارقه سنه الوب
 يوز مكه معاونت ايمكله واكادلفين دخی ديرل دالك ضمي ولا ملك سكوتی وفانك كسری ومدبله الدروس
 ضمتيله بنالك رسمي بقاغه ديرلواني يقبغه دخی ديرل متعدي ولازم كلور يقال درس الرسم بدرس دروسا
 اذاعفاو درسته الریح من الباب الاول الدرس دالك فتي وراك سكوتيله كتاب اوقيوب علم اوكرنك الدراسة
 دالك كسریله بمعناه يقال درست الكتاب درساو درساو درساو عورت حیض كورمكه دخی ديرل يقال درست
 المرأة درساو احضت ودرس دوه دوه باقی قلان و یوز دخی ديرل جرب معناسنه ودرس طریق خفيه دخی
 ديرل ودرس نراسمكه دخی ديرل يقال درس الثوب درساو الخلق واصمعي ايتدی درس دوه يه بنمكه ديرل
 يقال بعير لم يدرس اي لم يركب ابوا دراس همزه نك فتيحه عورنك فرجی در الدرس دالك كسریله خرمن
 دوكله يقال درساو الخنطة درساو اذا سوها ودرس دال مهمله ابله خرمنی ايقليوب دانه سن چقار مغه
 ديرل ادریس اسماء جالدين دروا دریس نبيه صلوات الله على نبينا وعليه ادریس دیدكری كتاب الله جوق
 درست اندو كچون ایدی اصل ادی اوخنوخ در الفك ونونك ضمتيله وخاين معجتين ابله وبومقامه
 جوهریه دخل ایدوب ادریس لفظ اعجمی در درسدن مشتق اولسی وجهه كادر دیشلدر ولكن جائزدر كه
 ادریس اصطلاح عجم اوزن ذكر اولناز معنای مناسب اولوب سايفر وع اندن مشتق اوله جوربه و تجوربه جوربدن
 مشتق اولدخی كی جورب معرب ايكن پس ادریس ادریس دیدكری لسان عجم اوزن مفهوم درس انده
 بولند غچون اولوردرس ودر است ومدار سه اندن مشتق اولوب لسان عربيه مخصوص اولدخی ضررايتمز
 المدارسه ميمك ضمي وراك فتيحه كتابی اوقيوب اوكرنك يقال درست الكتب التدارس فتيحه وراك ضميلة
 والادرس همزه نك كسری ودالك تشديديله وراك ضميلة بونلك اوچی دخی بمعنای در نقول
 تدارست الكتب وادازستها اذادرستها لدرس دالك كسری وراك سكوتيله اسكي بزثوب خلق معناسنه
 الدرس دالك فتي وراك كسری ومدبله بمعناه الدرسان دالك كسری وراك سكوتيله درسك جمع اسكي
 بزر معناسنه الدروس دالك كسری وراك سكوتيله بوننی قالن كسینه غليظ العنق معناسنه وككلك
 بوننی قالن اولانته دخی اطلاق اولنور ودر واس فرموده معناسنه ده كلور ورف ايتدی درواس بيوك دوه لره
 طلاق اولنور الدراس دالك ضمي وهانك كسریله شديدمعناسنه الدرديس دالرك فتي وراك كسری
 ومدبله افت بلا داهيه معناسنه وز ياده پيراولانه ده ديرلوز ياده قاريه ده ديرلوز ورجنس بونجغه دخی
 ديرل التدریس فتيحه وراك ضمي ايله مقدم اولق يقال تدریس اذانقدم الدرس دالك كسری وراك فتي
 وفانك سكوتيله بيوك دوه ابل عظيم معناسنه الدرفسة دالك كذلك كسریله مونی يقال ناقة در فسة
 الدرفاس دالك كسری وراك سكوتيله بمعناه الدرداقس دالك ضمي وراك سكوتيله وفانك كسریله
 بر كوك وكه باشه بيونك اسنه در الدس دالك فتي وسينك تشديديله دوه نك قولتقلر بنه قطران سورمك
 يقال دس البعير اذ اطلی الهناء في مشاعره ومنه المثل لبس الهناء الدس يعني بعض يره قطران سورمك جمله يه
 وفانك تدریس برنسنه بي طير اغه كوميكه دخی ديرل نقول درست الشئ في التراب اذ الخفيه فيه الدسيس دالك
 فتي وسينك كسری ومدبله مكر وخيله يه كيز ملك يقال دس يدس من الباب الاول الدساسة دالك فتي وسينك
 تشديديله شول صاغر بلاندر كه طير ااق التند كيز لنور و كيز لنور كچون دساسة ديشلدر دالاندساس همزه نك
 ودالك كسریله طير اغه كيروب كيز لنك يقال اندس اندساسا اذ اندف الدسة دالك ضميلة براونوندر كه عرب
 اوغلا نجقلری او يترالدعس فتيحه ارمعناسنه در يقال رابت طر بقادعسائي ككثيرا لا ناز المدعاس

ميك

دعكس
دفنس
دكس

دلس

دلحس

دلهمس

دمس

دمقس

دس

ميك كسری ودالك سكوتيله شول يولدر كدانی يو جيلر ابقلماغله ملايم ايتشدر الدعس دالك فتي وعينك
 سكوتيله دورنك طعن معناسنه وكاه اولور بونكله جماعتن كنایت قلورلر ودعس برنسنه بي ايجمكه دخی
 ديرل نقول دعست الوعاء اذا حسوته وحسوها مهمله وسين مهمله ابله برنسنه بي شيا فشيئا ايجمكد
 المدعسة ميمك ضمي وعينك فتيحه درنك مطاعنه معناسنه المدعس ميمك كسری وعينك فتيحه كوزدر رخ
 معناسنه بعضيلر ايتدی مداس شول كوندرلر در كه اغراولوب محكم اوله وبو ابو عبیدرواني در المدعس ميمك
 ضمي ودالك فتي تشديديله وعينك دخی فتيحه محراده خلقك ايمك بشور جك يری يغاچه كوماجك وات
 بريان ابد جك يری وبو باب افتعالدين اولور دعسدن حسو معناسنه الدعسة على وزن الد حرجه جوس
 طابغه سی بنينده بر معروف وبوندر كه اكادستيند ديرل الدفنس دالك ونونك كسریله وفانك سكوتيله احق
 اولان عورت معناسنه الدفناس دالك كسری وفانك سكوتيله احق اولان ارمعناسنه الدكاس دالك ضميلة
 انيسانه عارض اولان اوغونعاس معناسنه الدكاس كافك كسریله كادسه لغت در وكادس برنسنه ابله
 رامز قال ابدنك اسر مقدم وساير اكبر كنسنه لره رامز قال اندكری كی حيوانك صاعدن كلمی وصو لدن
 كلمی كی مثالا دو كس دالك وكافك فتي وماينند واوك سكوتيله اعداد ككثيره معناسنه ودوكس ارسلان
 اسلمندن راسمدر التدریس على وزن التكریم حيله ايدوب متاعك عين مشتريدن كيز ملك المدالسة ميمك ضمي
 ولا ملك فتيحه حيله وخدعه ايمك يقال فلان لا بد الس اي لا يخادعك ولا يخفي عليك الشئ الدلس فتيحه
 طلعت معناسنه در ولس شول اوتديرلر كه ياز اخرند بيراقلنور الادلاس همزه نك فتيحه جمع يقال ان الادلاس
 من الرب يعني دلس ديكله معروف اولان اولنور رب قسمندن در و رب دخی و ربك جمع در رب كذلك اولنور دن
 برنوعدر التدریس فتيحه ولا ملك ضمي وتشديديله ذكر اولنان اولنور واقع اولق وكيز لنك معناسنه ده كلور
 يقال دلس اذ وقع في الادلاس الدلس على وزن جعفر موده اولن ناهه بلعس كی وزنا ومعنی الدلهمس فتيحه
 وهانك سكوتی وميمك فتيحه كچه ابله جراه نلی اولان كسینه بوسيدن ارسلانه دخی دلهمس ديرل جراه تي
 وسندي اولد غچون الدمس دالك فتي وميمك سكوتيله كچه نك ظلمی زياده اولق يقال دمس الظلام بدمس
 من الباب الاول وبدمس من الباب الثاني اذ اشد ودمس دفن ايمكه وكيز ملكه دخی ديرل نقول دمست الشئ
 اذ ادفنته ودمست عليه الحبر دمس اذ كتبه البتة التدمس على وزن التكریم بمعناه الدامس ميمك كسریله زياده
 قراكو اولان كچه يقال ليل دمس الادموس همزه نك وميمك ضميلة كذلك زياده مضم اولن كچه الدمس دالك
 ضمي وميمك سكوتيله عظيم ايشلر يقال جاء فلان بامور دمس اي عظام كانه جمع دمس مثل يازل وبزل وبازل
 باء موحد وزاء معجه ابله ضمي ديشن يازن دوه الدجاس دالك فتي ويانك سكوتيله برزند انك اسميدر كه حجاج
 بن يوسف منسوب بدر الدجاس دالك فتي وميمك كسری ومدبله ديلاسك جمعيدر زندانلر معناسنه اكر ديلاسك
 دلی مفتوح اولور سه شيطانله شياطين كی واكر مكسور اولور سه الدياميس ديرسن قيراطله قراريط كی
 ودجاسه دجاس ديدبلر زياده قراكو اولد غندن او توری وراوبنه دخی دجاس ديرلر زير زمين معناسنه
 وفي حديث المسيح سبط الشعر كثير خيلان الوجه كله خرج من دجاس يعني تازه لكند و اب روينده كوياحمدن
 چقمش وزير زميندن چقمش كی در زير النوك وصفنك كويا كه باشندن صوطلمر دی ديشلدر وسبط الشعر
 صايجي قوررجق اولميان وخيلان خالك جمع در الدمقس دالك كسری وميمك فتي وفانك سكوتيله اق ايمك
 حر رسيير معناسنه الدنقسه على وزن الد حرجه افساد معناسنه نقول دنقست بين القوم اذ افسدت
 سبيله وشينه لغت در الدنس فتيحه كير وياص يقال دنس الثوب بدنس دنسانم الباب الرابع اذ اتوا من الدنس

دوس

دهس

دهرس

راس

رس

فخيمه و نونك ضمي و تشديد يله بمعناه التدريس على وزن التكرم كبريتك يقال دنسه غير نند نيسا الدوس
بر سنه يري اياغله بصق يقال داس الشىء برجله يد و سه دوسا الدوس بس بصحيل و منه قولهم انهم اخيل
دوايس يعنى برى برين بصق و دوس خرمن دو كوب تركه چقار مغه دخی دیرلر و دوس قلیچ اچمه دخی دیرلر
يقال دوست السيف اذا صقلته و دوس برقبيله نك اديدر چينه كه ازده منسوب بر الدياسة دالك كسريله
كذلك خي مني ابقليوب تركه چقار مق الاندياس همزه نك و دالك كسريله تركه دوكلك يقال داس الطعام
فانداس المداسه ميمك فخيله خرمن دو كجك رالم دوس ميمك كسري و دالك سكوفى و واولك فخيله خرمن
دو كجك الت و قايچ اچاق الته دخی دیرلر مصقله السيف معنائه الدهس دالك فخى و هانك سكوفيله
اند هاس دالك فخيله دوز يركه قولى و طوپراقلى و باقلى اوليوب ملائم اوله الدهسه دالك ضمي و هانك
سكوفيله شول رنكدر كه پاص رنكي كى اوله و نوك حمرى از اوله الدهس همزه نك و هانك فخيله شول نسنه در كه
ذكر اولنان رنكه اوله يقال رمل اد هس الدهساء دالك فخى و هانك سكوفيله و الفك مديله مونى يقال حتر
دهساء ذكر اولنان لونك اولان كجي معنائه الدهس دالك ضمي و هانك سكوفيله دهسانك جعي اند هاس
دالك فخى و رانك كسرى و مديله افتلر دواهي معنائه ابو عبيد روى اوزن فصل الرء الراس باش سير
معنائه الاروس همزه نك فخى و رانك سكوفى و همزه نك زانينه نك ضميه جمع قلنى الروس و منتهيله جمع كثرى
وكاه اولور رى فلان منه فى الراس دیرلر اندن اعراض ايتدى اكاش قالدردى ديك محله و رميت به منك
فى الراس دیرلر بناء مجهول اوزن يعنى نيم حقه اولان راسك باطل اولدى معنائه و راس سوزك اولنه ده دیرلر
نقول اعد على كلامك من راس و العامة تقول من الراس رانك كسريله كذا لك راس معنائه نقول اعد
على راس امر كى اوله و العامة تقول على راس امر كور راس قلیچ قبضه سنه دخی دیرلر بت راس رانك فخى
و همزه نك سكوفيله ركوبك اديدر و لايت شامه كه شرابه مشهور در و راس بر قوم دخی اطلاق اولنور قن
كثرله عزت بولسه بل يقال هم راس اذ اكثر و اعز و ال رياسه رانك كسريله بر قومه باش اولمق يقال راس فلان
القوم راس رياسه من الباب الثالث الرئس رانك فخى و همزه نك كسريله باش اولن كسنه و راس باشنه
اور و لمشه دخی دیرلر الرئس رانك فخى و يانك كسرى و تشديد يله قيم كى كذا لك راس معنائه المرؤوس
ميمك فخى و همزه نك ضميه كذا لك باشنه اور لمش معنائه يقال راسه فهو مرؤوس و راس اذ الصبت راسه
الرأسى رانك فخى و همزه نك مدى و اخر نك الفك قصير يله باشنه مرض عارض اولان قيونلر حجابى و رماثى
كى كه حجابى و رماثى دخی خسته اولان دوه رده دیرلر حجابى حاء مهمله و باء موحد و الف مقصوره ابله در جیدن
صكره و رماثى راء مهمله و باء مثله و الف مقصوره ابله در الراس رانك فخى و همزه نك فخى و تشديد يله فعال
وزنى اوزن باش صتان كسنه و عامه رواس دیرلر و اوله الراس رانك فخى و همزه نك سكوفى و الفك مديله شول
قيونلر كه باشى سياه و كوده سى بياض اوله الراس همزه نك فخى و ماينده رانك سكوفيله باشى بيوك اولان
كسنه عظم الراس معنائه الراسى رانك ضمي و همزه نك فخى و مدى و يانك تشديد يله كذا لك باشى
بيوك كسنه و شاة الراس دیرلر و شاة راسى دیرلر الروس رانك فخى و همزه نك ضمي و مديله شول دوه در كه
باشندن غيرى رده باغى قالمش اوله المراس ميمك ضمي و همزه نك كسريله بمعناه ابو عبيدك فرادن
اندكى روايت اوزن راس عين روضك اسيدر يقال قدم فلان من راس عين و عامه من راس العين دیرلر
الرأس كوپكرك باشى يقال هو راس الكلاب فهو فى الكلاب بمنزلة الرئس فى القوم الرئس رانك فخى و يانك
كسرى و مديله بهادر شجاع معنائه و افت معنائه ده كور و راس تلوا اولنه ده دیرلر مكنز اللحم معنائه

يقال

رجس

ردس

رسس

يقال كئش ريس اى مكنز اعجز مثل ريزكه ريزدخى تلوا اولوب قويرغى بيوك اولنه دیرلر الرساء رانك فخى
و يانك سكوفى و الفك مديله كذا لك افت و بلا معنائه يقال داهيه ريسا الرئس رانك ضمي و يانك سكوفيله
دس كى افتلر و بلا معنائه در يقال جئت بامور ريس اذ انى بدواه الارئاس همزه نك و تانك كسرى
و رانك سكوفيله رنسنه صق اولمق كرك ائلوك جهنمه اولسون اكنناز لم معنائه كرك غيرى جهنم
اولسون الت ريس على وزن التكرم مشكى طولدرمق يقال ريس قرينه اذ ملا هاو اين در ديتدى ريسك
اصلى ايكى اليه اورم قدر يقال ريسه بيديه الارئاس همزه نك و يانك كسريله ضعيف اولمق يقال ريس
امرهم ارئاسا و وارث ده لغت در امر لى ضعيف اولوب كند و رطاعلمق معنائه الرئس رانك كسرى
و جيمك سكوفيله نجاست قدر معنائه و فر ايتدى رجس بارى تعالى نك و يجعل الرئس على الذين لا يعقلون
بيور دخی قول شر بندن عقاب و غضب معنائه در و بور جزه مشابه در و شو بله طن اولنور كه بونلر لغتلى
اولال سين زايه بيدى اولمش اوله اسده از ديد كرى كى ارسلان معنائه الرئس رانك فخى و جيمك سكوفيله
زياده شدد اولان آواز عدوازى كى و دوه اوازى كى يقال رجست السماء رجس من الباب الاول اذ اعدت
و تخضبت يعنى قن كوك كورلسه و بلونلر دبر نسه الارئاس همزه نك و تانك كسريله بمعناه يقال ار تجست
السماء اذ اعدت الرئاس رانك فخى و جيمك تشديد يله چاغرى جى يقال سحاب رجاس الرئاس جيمك كسريله
اوز و رن نسنه يقال هذا رجس حسن اى راعد حسن المرجوسه ميمك فخى و جيمك ضميه اختلاط معنائه
يقال هم فى مرجوسه اى فى اختلاط المر جاس ميمك كسرى و رانك سكوفيله قارشدن جى الت و بوشول
طاسدر كه برايه بغليوب قيوي صار قدر لروانو كه اول قيونك ايجنده اولن صوبى بولاندر رر تا كاول بولانق
صوبه كلك كوى ياك اوله الرئس نونك فخى و جيمك كسريله ركس كه معروف چيكد رمرعرب در و اولنه
نون زابد در رانكلام عربى فعل بوقدر امان فعل و اردروا كرونكله ركسنه يله علم قوسك منصرف قلدر سك
زى انصرف كى اولور و اكر اسماده فعل و زنى اوزن كله ايلدى منصرف اولور دى نهشل منصرف اولدى كى
زى اسماده فعل و زنى اوزن كله و اردر جعفر كى مثلا الرئس رانك فخى و دالك سكوفيله طاسله اتق يقال رديست
القوم ارسهم من الباب الاول اذ ارميتهم يحجرو رديس كئك معنائه ده كور يقال مادرى اين ردى اين
ذهب المرادسه ميمك ضمي و دالك فخيله طاسلشيق يقال رادست القوم مرادسه الرديس رانك كسرى و دالك
كسرى و تشديد يله زياده طاسلش ايجى كسنه المرادس ميمك كسرى و رانك سكوفيله شول طاسدر كه قيوي
براخورل صوبى و ارميدر بلما كچون هم داسله كاه اولور ر جالدين بعض كسنه نسيمة اولنور و بعض اشعار ده علم
اولان مرداس لا ينصرف واقع اولدقه اخفش ضرورت شعره حمل ايتدى و مير دانكار ابدوب منصرف
ضرورت ايجون لا ينصرف اولمازا كچه لا ينصرف منصرف اولور اسماء اصل انصرف اولد ايجون ديدى
الرئس رانك فخى و سبنك تشديد يله اسمته نك ابتدا ايمه سى و خبرك بعضنه دخی دیرلر و منه قولهم بلغنى رس
من خبرى شى منه و رس طاسله و ريلن قيوي دخی دیرلر و رس برقيونك اديدر كه ثود طاسله سنك بقيه سى
انى استعمال اديدر لردى و رس بدره نك دخی اسيدر و رس قيوقازمغه دخی دیرلر يقال رستت رساى حفرت
بئروس ميث دفن ايمكه دخی دیرلر يقال رس الميت اذ اقبر و رس رجاعتك بينن اصلاح ايمكه و افساد ايمكه
دخی دیرلر رس اعداددن اولور و رس كندى نفسنه خبر و روب كندى نفسيله سو بيشمكه دخی دیرلر يقال
فلان رس الحديث فى نفسه اى محدث به نفسه و رس بر قومك خبرن الوب احوالن بلكه دخی دیرلر يقال رس
فلان خبر القوم اذ القيم و تعرف امورهم الرئس رانك فخى و سبنك كسرى و مديله ثابت اولان نسنه يله

دیرلر و برصوبه دخی اسمیدر الر سر سه علی وزن الرزل له دوه قالقما عیون بیکم بقال رس رس البعیر اتمکن
 لانه ووض الر عس رانک فخی و عینک سکونیه دترمک و سلکک بقال رعس رعس من الباب الثالث و رعس اهنه
 یوریکه دخی دیرلر یورلمه دن ویاغیری حالتدن الر عس عینک کسر بله ترین و سلکن کسنه الر عسان
 فختنه بله زیاده بیرلکن باش دترمک الر عوس رانک فخی و عینک ضمیمه شول ناقه درکز یاده بیر اولد غندن باشی
 دتره یه الار تعاس همزه نیک و تانک کسر بله دتره ملک ارتعاش معناسنه الار عاس همزه نیک کسر بله دترمک بقول
 ار عسه مثل ار عسه الر عس رانک فخی و عینک سکونیه مال زیاده اولوب خیر و برکت حاصل قلیق و فی الحدیث ان
 رجلا رغسه الله تعالى مالا موی ایتدی یعنی مالن زیاده قلوب برکتلو ایتسه و حسبک و غیره نسنه ده دخی حال
 بو بله در المرغوس میمک فخی و عینک ضمیمه میون و مبارک اولان نسنه الر فس رانک فخی و تانک سکونیه ایاذه
 اورمق بقال رفسه رفسه من الباب الثاني الر کس رانک فخی و کافک سکونیه بر نسنه یی ترسنه دوندنر مک بقال
 رکسه ازارده مقلوب بالا رکس همزه نیک کسر بله کذلک کیرود و دترمک و منه قوله تعالى والله اركسهم بما كسبوا
 ای ردهم الی کفرهم الار نکاس همزه نیک و تانک کسر بله خلاص بولشکن بر نسنه یه کیر مبتلا اولمق بقال
 انکس فلان فی امرکان قد نجما منه الر کس رانک کسری و کافک سکونیه نجاست رجس معناسنه و کسر کذلک
 جماعت کثیره یه ده دیرلر الر کس کافک کسر بله شول صغر درکز منک اورتیه رنک اولوره ماعد اولان صغر لر
 انوک اوزر بنه دورا بدخر من دو ککله و اکاهادی دیرلر و راکس بر دره نیک دخی اسمیدر الر کوسیه رانک فخی
 و کافک صی ویا نیک تشدید بله بر فرقه در نصاری ایله صابین بنننه الر مس رانک فخی و میمک سکونیه خبری کیز ملک
 نقول ر مست علیه الخبر اذا اکتفه و ر مس مینی دفن ایتکه دخی دیرلر نقول ر مست المیت اذا دفتنه و قبری کیز لکه
 دخی دیرلر بقال ر مسوا قبر فلان اذا اکتفه و سوه مع الارض و ر مس طاشله اتفه دخی دیرلر نقول ر مسته بحر
 اذا ر میته و ر مس قبر طبر اغنه دخی دیرلر و بواصلنه مصدر ایتدی الار ماس همزه نیک کسر بله کذلک مینی
 دفن ایتک المر مس میمک فخی بله قبر ری موضع قبر معناسنه الر و امس رانک فخی و میمک کسر بله شول بله درکه
 طبر اغنی صاوروب ایزلری اورتلر رانک فخی و یانک سکونیه صالنی صالنی یوریک فختنه معناسنه الر یسان
 فختنه بله بمعناه یقال راس ریس ریساور یسان اذا ائجتر فصل السین السجس فختنه بله متغیر اولان صو و صو
 متغیر اولمق معناسنه دخی کور جوهر بنک سوق کلامدن و نسخه رک ضبطدن فهم اولنان بودرکه ذکر اولندی
 اما سائر کتابلرک نقلنه و قاعده یه موافق اولان بودرکه سجس فختنه بله مصدر و سجس حیمک کسر بله صفت
 اءلوب صودن عبارت اوله یقال سجس الماء من الباب الرابع اذا تغیر و بواو عید روایی در سجس عیجس سبنک
 فخی و حیمک کسری و مدبله برلفظدر که ابد معناسن افاده ایدر بقال لانیلک سجس عیجس و سجس الا و جس وزن
 مذکور اوزن و همزه نیک و حیمک فخیله و سجس الیالی کذلک وزن سابق اوزن ابد اقامنده استعمال اولنور
 السدس سبنک ضمی و دالک سکونیه و السدس ضمیمه بر نسنه نیک الی بخشه بر بخشه و سدس سدس جمعی
 دخی کور و رغیفله رغیف کبی و سدس عن قریب نفسیر اولنور ان شاء الله تعالی و سدس جمعی دخی کور فختنه بله
 اسدله اسد کبی السدس سبنک کسری و دالک سکونیه دوه نیک بش کون صودن منقطع اولوب التجی کون
 صویه کلسی در نسخ صحاحه تصریح یوبله در و لکن خمس یازدخی یدده اوچ کون مرعاده کزب دور دخی کون
 صویه کلک دیشدر بو نقد رجه سدس دورت کون مرعاده کزوب بشخی کون صویه کلک اولور و حیمای
 ر بعد دخی بو وجه اوزن فخی ایتشدر و بالجمله کلام جوهری بو مقامه اضطر ایدن خالی دکدر الاسداس
 همزه نیک کسر بله دوه اوک دیشلری یاننه اولن دورت دیشک مابعدن القایتمکه دیرلر بقال اسدس البعیر

رعس

رفس

رکس

رکس

ریس

ریس

سجس

سدس

اذا

اذا لقی السن بعد الرباعیه و ذالک فی السنه الثامنه و اسداس قوم الی و لقه دخی دیرلر بقال اسدس القوم
 اذا صار و اسدس السدیس سبنک فخی و دالک کسری و مدبله سدس معناسنه در نته کعشر عشر معناسنه
 کور سدیس عیجس سبنک فخی و دالک کسری و مدبله بن اقامنده استعمال اولنور نته کعشر عشر معناسنه
 عیجس قونله و سدیس شول قیوندر لرکه اوزرینه الی یل کچمش اوله و سدیس شول ازان دیرلرکه اوزن الی
 زراع اوله اسداسی سبنک ضمی و اخرنده یانک تشدید بله بمعناه السدس فختنه بله بارلدن اول اولان دوه در
 و بوشول دوه در که بدی یاشن تکمیل ابدوب سکر بنه داخل اوله و بارل طقوز حیمای بله داخل اولاندر و بومقامه
 صاحب صراح سدس لفظی دیشدن عبارت طوبی سدس دندان هشت سالکی دیشدر حالا که سدس
 دوه نیک کندیون عبارت در سدیس قیوندن عبارت اولدی کبی غالباً منشأ استنباه سن لفظی در و زم کلامی
 جوهر بنک و یستوی فیه المذکر والمؤنث دیدکی کلامی اخرینه وارنجه تأیید ایدر سائر کتب لغتک
 تصریح کنن ماعد السدس سبنک فخی و دالک سکونیه قومک مالنک الی بخشه بر بخشه الموق بقال سدست
 القوم اسدسهم من الباب الاول اذا اخذت سدس اموالهم واکر اسدسهم دیرلر یانک یانیدن بن انک التجهیسی
 اولدم دیک اولور السدوس سبنک فخیله بر قیبله نیک باباسی ادی در السدوس غمتنه یاشل رده یه دیرلر
 و اصبعی ایتدی رده معناسنه اولان سبنک فخیله و اسم رجل اولان سبنک ضمیمه در و این کبی ایتدی سدوس
 شیبان لغتک سبنک فخیله و طی لغتک ضمیمه در السدس سبنک و دالک ضمیمه انجه و لطیف اولان طلس
 السریس سبنک فخی و رانک کسری و مدبله شول کسنه درکه عورت طافه سنه جماعه قادر اولمیه ابو عید
 ایتدی اول عین دبد کیری در و سر یس شول ارکه لرکه دشبسن بو کلی قلیبه السرس سبنک فخی و رانک کسر بله
 کذلک دشبسن بو کلی قلین ایرکک السلس سبنک فخی و لامک کسر بله اسان اولان نسنه بقال شی سلس
 و سلس سدکن طوقیان کسنه یه ده دیرلر بقال فلان سلس البول اذا کان لا یسکه و سلس رجل مطیعه دخی
 دیرلر بقال رجل سلس ای این منقاد السلس فختنه بله و السلاسه سبنک فختنه بله سلس سبنک فخی و لامک
 سکونی بله شول ایب درکه کاق بو بچقلر دیرلر وانی اکثر جاریه لر طاقنور السلاس سبنک ضمی و لامک تخفیفله
 عقل کیمک المسلوس میمک فخی و لامک ضمیمه عقل کیدن کسنه ذاهب العقل معناسنه یقال سلس الرجل
 علی البناء للجهول سله و س فختنه بله و عینک ضمی و مدبله بر شهرک ابدیر یعقوب روایی اوزن السنبس سبنک
 کسری و نونک سکونی و باء موحد نیک کسر بله طی دن بر قیبله نیک باباسی ابدیر السیاسه سبنک کسر بله
 حکومت بقال سست الرعیه سیاسه السوسیس علی بن التکریم حاکم قلیق یقال سوس الرجل امور الناس علی البناء
 للمجهول اذا ملک امورهم و فر ایتدی بعض اشعارده سوست روایت اولنشد بر بناء معلوم اوزن خطادر و یقال
 فلان مجرب قد ساس و سبس علیه یعنی فلان کسنه حاکمیت و حکومت حالتن تجربه ایتش صنایح کسنه در
 السوس سبنک ضمی و مدبله طبیعت معناسنه در بقال الفصاحه من سوسه ای من طبعه و یقال فلان
 من سوس صدق و توس صدق یعنی اعل صحیح و طبیعت صادق و دندر و توس دخی تاو مثلاً له طبیعت معناسنه در
 نته کمرور ایتدی و سوس کوه دبد کیری بو جکدر که یوکه و طعامه واقع اولور السوس سبنک فخی و و اوک
 سکونیه بر نسنه یه ذکر اولنان بوجک واقع اولمق بقال ساس الطعام یساس من الباب الرابع اذا وقع فیه السوس
 و سوس قیونیه بیت دوشمکه دخی دیرلر بقال ساست الشاة اذا اکثر قلها الاساسه همزه نیک کسر بله کذلک
 طعامه ذکر اولنان بوجک واقع اولمق یقال ساس الطعام و اساسه قیونیه بیت دوشمکه ده دیرلر بقال ساست
 الشاة السوسیس علی وزن التکریم بمعناه یقال سوس الطعام ایضا السیاسه سین اولک کسری و مدی و اخرنده

سدس

سرس

ساس

سلس

سنبس

سوس

سبس

الف ممدوده ابله ارقه کبی دیزل کی پروا و عروایتی سپسانده کورک باشی اولان یه دیرلر و مرکبه ارقه یه دیرلر
 و دو فعلاء و زنی اوزن در سر داحه ملحقه و سر داح اتی چوق ناقه یه دیرلر کثیره اللحم معناسنه السیاسی
 سین اولک فقی و زینک کسری و مدبله در فصل الشین الشاس شینک فقی و همزه نك سکونیه برک یقال
 مکان شاس و بوشا زکی در و زنا و معنی الشاس فقیته یلر برک اولوب غلیظ اولق بقال بئیس مکان اذ اصلب
 و غلط الشوس شینک ضمی و همزه نك سکونیه جمعی رکیر لر معناسنه جئون کبی و جئون ایض معناسنه
 و اسود معناسنه کوراضد ادن در و شاس بر جک اسمیدر که غلقمه نام شاعر کفرنداشی در الشخس شینک
 فقی و نك سکونیه اضطراب و اختلاف معناسنه در بقال شاخست اسنانه اذ اختلاف و مال بعضها و سقط
 البعض من الهرم یعنی یریکدن دیشلر نك بعضی دوشوب بعض اکسه الشاسخس تانک فقی و خانک ضمی ابله
 قومک مابنی فاسد اولق ابن السکیت روائی اوزن الشرس شینک فقی و رانک کسر بله یه رز خلقو کسنه
 الشرس فقیته و الشراسه شینک فقیته بد خوالق الشرس شینک فقی و رانک کسر بله بد خوالق کسنه
 و شرس مکان غلیظه دخی دیرلر الشرس همزه نك و رانک فقیته شدد اختلاف اولوب معاند اول کسنه الشراس
 تانک فقی و رانک ضمیله خلق یری بله عداوت ابلک بقال تشارس القوم ای تعادوا الشرس شینک کسری
 و رانک سکونیه طاعنه بتن کچر کد بکنلو اغاج المشرس میله ضمی و رانک کسر بله شول قومدر که دوه لری
 شرس دجکله معروف دیکن اولتیه بقال بنو فلان مشرسون ای رخی ابلهم الشرس المشرسه میله ضمی
 و رانک کسر بله شول بر در که انوک ذکر اولنان دیکنلو اغاجی جوق اوله بقال ارض مشرسه اذ کانت کثیره الشرس
 و بوی یعقوب روائی در الشکس شینک فقی و کافک سکونیه چتن خوبلو کسنه الشکس شینک ضمی و کافک
 سکونیه جمعی بقال قوم شکس کافک بقال رجل صدق و قوم صدق الشکاسه شینک فقیته چتن خوبلو اولق
 بقال شکس شکاسه من الباب الرابع الشکس شینک فقی و کافک کسر بله کذلک چتن خوبلو اولان کسنه
 و بوفار و ابی اوزن در قیاس دخی بودر الشمس شینک فقی و میله سکونیه کونش و شمس مصدر دخی کلور
 بقال شمس بومنا شمس و شمس من الباب الاول والثانی اذ کان ذات شمس و شمس عداوت اظهار ابلکه دخی دیرلر
 بقال شمس لی فلان اذ ابداء لک عداوته و شمس برنوع قلا ده یه دخی دیرلر الاشماس همزه نك کسر بله کذلک
 کون شمس اولق بقال شمس بومنا الشمس ضمیته شمس جمعی کونش معناسنه کویا که شمسک هر جانب
 بر کونش اعتبار ابلشدر دتنه کم مفرک جعنه مفارق دیشلر در هر جانب بر مفرق اعتبار ابلکه و مفرق باشک
 دپه سپدر و شمس مصدر دخی کلور ات سرکشاک ابلک معناسنه بقال شمس الفرس شمس اذ منع ظهوه
 یعنی نمکه یا خود یوک اورمغه قومسه الشمسه شینک ضمی و میله فقی و نك سکونیه شمسک تصغیری
 الشمس شینک کسر بله کذلک ات سرکشاک ابدوب بندر ملک الشوس شینک فقی و میله سکونیه سرکش اولان
 ات بقال فرس شمس و به شماس و رجل شمس ای صعب الخلق و لا نقل شمس ص الشمس میله ضمی و شینک
 فقی و میله دخی فقی و تشدد بله شول نسنه در که کونشده ایشلر نور الشمس فقیته و میله ضمی و تشدد بله
 کونشده قار شوط و رمق عبد شمس عرب اسملرندن بر اسمدر عبشی عینک فقی و رانک سکونی و شینک فقی
 و یانک تشدد بد بله عبد شمسه منسوب اولان زرا اسم مضافه نسبتده او یح لغت وارد دیرلر سک جزء اوله نسبت
 قیلور سن مثلاً عبد القیسه نسبت مراد ابد نك عبدی دیر سن و اگر دیرلر سک جزء ثانیه نسبت ابد سن
 التباسدن حذر ابدیه بن مثلاً مطلبی دیر سن عبد المطلبه نسبت مراد ابد نك اگر دیرلر سک کله اولی دن
 ابکی حرف و کله ثانیه دن ابکی حرف الوب بر رباعی کله ترکیب ابدب کان نسبت ایدر سن مثلاً عبدی

شاس

شرس

شکس

شمس

دیر سن فقی عبد الدان نسبت مراد ابد نك و عبشی دیر سن عبد شمس نسبت قصداً ابلک شمس کم مروایتی
 التعیش فقیته و شینک ضمیله عبد شمس قبیله سنه لاحق اولق تنه کم تعقیس عبد قیس قبیله سنه لاحق
 اولقندر یا عهدله یا خود جوارله و یا خود ولایله عبشس عینک فقی و رانک سکونیه و شینک فقیته و میله
 کسر بله بر کسنه نك اسمیدر که اول عبشس بن زید مناة بن قیس در ابوعرو بن العلاء ایتدی بونک اصلی عب
 شمس ابدی حب شمس معناسنه که حب کونشک ضیاسی در عین حادن نبدیل اولنشدرو ابن الاعرابی
 ایتدی بونک اصلی عب شمس ابدی همزه ابله و عب رنستندک نظیره دیرلر عینک فقی و کسری لغت در الشوس
 فقیته کوز قور رغیله بقمق یا نکر دن اوتوری یا خود غضیدن اوتوری الاشوس همزه نك و واولک فقیته
 ذکر اولنان طریق ابله بقی کسنه الشوس شینک ضمیله جمعی الشاس تانک فقی و واولک ضمیله کوز قور رغیله
 نظر قلق و نظر قلدخی جانبه یوزی میل ایتدر مک بقال تشاوس الیه و هو ان یظر الیه بالوجه المذکور
 فصل الضباد الضبض فقیته خبیث اولوب بد خوالق بقال ضبضت نفسه من الباب الرابع اذ خبیث
 الضبض ضادک فقی و رانک کسر بله والضبض ضادک فقی و رانک کسری و مدبله شول کسنه در که بد خو
 اولوب خبیث اوله الضبرض ضادک کسری و رانک سکونیه سیوری دیشلر کوراسنه اولن دیشلر و بومدر کدر
 مادامکه اکابواسم اطلاق اولنه یرادیشلرک جمعی مؤنث در الاضراس و انیاب مؤنث دکلدر الاضراس
 همزه نك فقیته ضرسک جمعی اضی دیشلری معناسنه الضروس ضمیته اضراس کبی ضرسک جمعی کلور کذلک
 اضی دیشلری معناسنه و مطر قلیل معناسنه اولن ضرسک جمعی دخی کلور تنه کم عن قریب ذکر اولنور
 و ضرس کذلک ایری و خشین اولان دپه یه دیرلر و ضرس ازیغیون دخی دیرلر مطر قلیل معناسنه اسمعی ایتدی
 وقعت فی الارض ضروس دیرلر قن متفرق یغیور لر یا غسه و ضروس قیو یا چون یا بدقلری طاشلره دخی
 دیرلر المضروسه میله فقی و رانک ضمیله والضریض ضادک فقی و رانک کسری و مدبله طاشله یا پلان قیو یقال
 بئر مضروسه و ضریض اذ اطوبت بالجاره و بوتقر یردن ظاهر اولور که صاحب صراحک ضروس سنکهای
 کردا کرد دسر چاه دیدکی مخالف اولور زرا صراحک تعبیری قیو اغزنده اولان طاشلره اختصاص کوسرر
 الضبرض ضادک فقی و رانک سکونیه اضی دیشیله محکم اصر مق بقال ضرست السهم اذ عجمته یعنی دیش
 یری اوقده تأثیر ابلسه و ضرس زمانه شدت اوزن اولمغه دخی دیرلر بقال ضرسم الزمان اذ اشتد علیهم
 الضروس ضادک فقی و رانک ضمیله شول ناقه در که بد خواله بقال ناقه ضروس اذ کانت سیبه اطلق تعض
 حالها الضراس ضادک کسر بله کذلک اصر مق معناسنه در و کاه اولور بونکله ناقه نك طوغور مسی تازه
 اولدغن دیرلر و منه قولهم هی حن ضراسهای محدثان شاجها و جن حیک کسر بله رنسنه نك اولنه دیرلر و ناقه نك
 که و لدی تازه اولسه جانبی زیاده اولور الاضراس همزه نك کسر بله اضطراب و یرمک بقال اضرسه
 امر کذا اقلقه التضریر علی وزن النکریم تجر به قلوب محکم ابلک بقال ضرسه الحروب تضریسا اذ اجرته
 و احکمه المضبرض میله ضمی و رانک فقی و تشدد بله مجرب اولان کسنه و مضبرض بر جنس نقشلو اسبابه
 دخی دیرلر بقال رطه مضرسه اضرب من الوشی و ریطه و امهله نك فقیته ازان دیرلر جادر معناسنه
 و مضرسه شول طاشلو یه دیرلر که انوک کلب دیشی کبی سوری طاشلری اوله ابو عبیدرو ابی اوزن التضراس
 فقیته و رانک ضمیله یانک هموار اولماسی بقال تضراس البناء اذ لم یستواضرس همزه نك و رانک فقیته
 بر لفظ در که اخرسه یبعیته ذکر اولنور بقال رجل اخرس و اضرس الضبرض فقیته اکلشی نسنه کله دیش
 قاسمق بقال ضرست اسنانه من الباب الرابع الضبرض ضادک فقی و رانک کسر بله خاقی چتن اولان کسنه

شوس

ضبرض

يقال رجل ضرس شرس اي صعب الخلق و بوي زيدي روايتي در الضغبوس ضادك ضمي و غينك سكوني و يانك
 ضمي ايله شخيرك خرده سي الضغبائيس ضادك فتي و يانك كسري و مدبله جي خرده شخيرك لر معناسنه
 وفي الحديث اهدى لرسول الله ضغبائيس و كاه اولور رجل ضعيف كانشينه اولنوب ضغبوس ديرلر و يقال
 امره ضغبه اي مولعه بحب الضغبائيس يعني شخيرك سون عوزنه ضغبه ديرلر نه كم باب ياده ذكر اولندي فصل الطاء
 الطخس طانك كسري و خلك سكوني له اصل و نسل الطرس طانك كسري و و رانك سكوني له حيفه معناسنه
 و بعضيلر ايندي طرس شول حيفه در كه بر كه بوز لوب تكرار يازله خرطلي كني مثلا و طلس دني بونك كبيدر
 الا طراس همزه نك فتي و طلك سكوني له جي ذكر اولنان حيفه لر معناسنه الطرسوس طانك و رانك فتي
 و سبنك ضمي و مدبله بر شهر ك ادي در و رانك خفيف و لمان يعني تسكين و لمان الا ضروره شعره در يرافعلول عينك
 سكوني له اينه عر بدن دكلدر الطر فسان طانك و فانك كسري له و ما بينه رانك سكوني له بر يان قوم قطعه عر مل
 معناسنه الطرمساء طانك و ميم كسري له و الفك مدبله طلت معناسنه الطرمسه على وزن الدرجه بر نسنه
 ديوشراوب منقبض اولق الطرموس طانك و ميم خمي له بو غاچه ديد كاري ايمك الطرس طانك فتي و سبنك
 تشديد له و الطسه كذلك لكن ديد كاري الت كه اي حينه نسنه يورلر طست ده لغت در الطساس طانك كسري له
 جي الطسوس خمتينه و الطسات طانك فتي له كذلك جي طشتلر معناسنه التطسيس على وزن التكرم
 اطراف و لاينه دور ايدوب كرمك بقال طسس في البلاد اذ هب الطفوس خمتينه بار كير هلاك اولق يقال
 طفس البر ذون يطفس طفوسا من الباب الرابع اذ مات و رذون يانك كسري و ذالك فتي له بار كير اولان ات
 الطفس فتي له كير و سح معناسنه و طفس خمتينه كذلك و الطفاسه طانك فتي له كير اولق يقال طفس
 الثوب طفسا و طفاسه اذ اوسح الطفس طانك فتي و فانك كسري له كير اولان نسنه الطنفسه طانك كسري له
 و ذونك سكوني له و فانك فتي له اريش نهال و طانك فتي له دني لغت در الطنافس طانك فتي و فانك كسري له
 جي اريش نهالير معناسنه الطلس طانك فتي و لا م كسري له نحو ايمك بقال طلست الكتاب طلسا فطلس
 الطلس فتي له و لا م كسري و تشديد له كتاب محو اولق الا طلس همزه نك و لا م كسري له اسكي اولان نسنه
 الطلس طانك كسري و لا م كسري له معناه الا طلاس همزه نك فتي له جي بقال رجل اطلس الثوب و طلس
 قورده دني ديرلر قور دك لوني بوز لوب قريه ما بل اولسه الطيلسان طانك و لا م كسري له فتي له شول
 كايم در كه ارقه يه الورلر الطياله طانك فتي و لا م كسري له جي ذكر اولنان كليم معناسنه و اخر نه اولان
 هاجبه ايجوندر ز را طيلسان فارسي معرب در و عامه طيلسان ديرلر لا م كسري له و بوني حالت نداده
 ترخيم ايدوب طيلس ديك جا ز دكلدر ز را كلام عربيه فيعل يوقدر مكره معتل اوله سيد ايله ميت كني
 الطرس طانك و رانك كسري له و ميم سكوني له يلاحي و الطروس طانك ضمي و ميم سكوني و رانك ضمي
 و مدبله كذلك يلاحي كذا معناسنه الطروس خمتينه بقلق و نحو اولق بقال طرس الطريق بطرس و بطرس
 طرسا من الباب الاول و الثاني الطرس طانك فتي و ميم سكوني له يقوب نحو ايمك بقال طرسه طرسا يتعدى
 و لا يتعدى لان طراس همزه نك و طانك كسري و ذونك سكوني له نحو اولق التطمس فتي له و ميم ضمي و تشديد له
 كذلك نحو الحق قال الله تعالى ربنا الطمس على اموالهم اي غيرها حجارة كما قال الله تعالى من قبل ان يطمس وجوها
 الطمس فتي له و لا م كسري و تشديد له قوري ايمك بقال رغي طمس اذ كان جافا و رغي كرده ديد كاري
 ايمك در ز لا عر اي ايندي بن عقيليه هيج نسنه اكل ايندي كني ديدم ايندي اكلت قرصتين طلمستين يعني ايكي
 يانس ايمك اكل ايندم الطلس طانك فتي و يانك سكوني له جوق اولان قومه و جوق اولان صوبي و دني بونلر دن

ضعفاس
طخس
طرس
طرفس
طرمس
طسس
طفس
طنفس
طلس
طيلس
طمرس
طهس
طعلس
طيس

غيري

غيري نسنيه اطلاق اولنور الطيسل طانك و سبنك فتي و يانك سكوني له طيس معناسنه در اخر نه لام ز ايله در
 الطاس شول نسنه در كه انو كله بر نسنه ايجرلر الطاوس على وزن الكافون معروف قوشدر الطويس طانك
 ضمي و واولك فتي له طاووسك تصغيري در ز ياد اول حرف لري خذف ايند كدن صكره و وعل بلك ايمك
 من طويس ديد كاري قوللر نك طويسدن برادر خنث كسره در كه مد يته منون ده ساكن ايدي دا ئيا
 اين ردي يا اهل مدينه سزد جلك خر و جنه جمال و ركن حيانده اولد فتي و اكر بن وفات ايدو سمن اندن امين
 اولك ز راي رسول اكرم صلى الله عليه وسلم وفات ايندي كجه طو غدم و ابو بكر رضي الله عنه وفات ايندي كني كون
 مهنه دن كسلدم و عمر رضي الله عنه قتل اولندي كني كون بالغ اولدم و عثمان رضي الله عنه قتل اولندي كني كون زوج
 ايندم و علي رضي الله عنه قتل اولندي كني كون او غم طوغدي و انوك اسمي طاووس ايدو و قتا كه خنث اولدي اسمي
 طويس قودي و اكعب النعيم دني ديرلر دي و كندي كني يه ايدو ردي لني عبد النعيم انا طاووس الحميم انا اسام
 من عيشي على ظهر الطيم و حطيم كعبه مشرفه نك قربنه اولان ديوار در كه حجاج انوك طشره سندن طواف
 ايدو فصل العين العيوس خمتينه يوزا كشدوب بحضور لني كوستر مكر در بقال عيس الرجل يعيس عيوسا
 من الباب الثاني التعيس على وزن التكرم كذلك يوزا كشمك بقال عيس وجهه اذ اكل شذللها لينة التعيس
 فتي له و يانك ضمي و تشديد له كذلك يوزا كشمك العيس فتي له دونه نك قور رغه يا پشوب قورين
 نجاست و عيس بر كسره نك كوده سندن كير قور و بوب قاله دني ديرلر بقال عيس الوسخ في بدن فلان من الباب
 الرابع اذ ايس الاعباس همزه نك كسري له دونه نك قور رغه نجاست يا شمي بقال اعبيت الابل اذ اصارت ذات
 عيس العيوس عينك فتي و يانك ضمي و مدبله شديدا اولان كون يقال يوم عيوس عيس عينك فتي و يانك
 سكوني له قيسدن بر قيه نك يا باسي ايدو ركه اول عيس بن بعض در كه قيس عيلان او غولر ندن در العيس عينك
 فتي و ذونك سكوني و يانك فتي له ارسلان و بوسيدن بعض كسره عيس ديو نسنيه ايدو بوبو فعل و زني در
 عيوسدن العباس عينك فتي و يانك كسري له قريش قيه سندن عبد شمس كبر او غلر ندن در كه انرا لني در ربي حرب
 و ربي ابو حرب و ربي سفيان و ربي بوسفيان و ربي عرو و ربي دني ابو عرو و ربي بونلر اسد ديرلر باقيسنه عياص ديرلر
 العترسه على وزن الدرجه بر نسنيه عني علفه محكم طو قق العتريس عينك كسري و و رانك سكوني له و رانك كسري
 و مدبله سر كش و غضبناك اولان كسره العتريس عينك و تانك فتي و ما بينه نونك سكوني و و رانك كسري
 و مدبله شول ناهه در كه زياده محكم اوله و نون ز ايله در ز را عترسه دن در العيس عينك فتي و حيمك سكوني له
 و العيس عينك كسري و حيمك سكوني له و العيس عينك ضمي و حيمك سكوني له بونلر ك اوي دني ياي قبضه سيدر
 و كاه اولور كه كيجنك نصفه دني عيس ديرلر بوندن اخذ ايدوب مضى عيس من الليل ديرلر و عيس بر نسنيه
 قبض و منع ايمكه دني ديرلر بقال عيس عن حاجي بعيس عيسا العيس ميمك فتي و حيمك كسري له مجلس كي
 كذلك ياي قبضه سي العيسا عينك فتي و اخر نه الف مد و ده ايله دوه سور يسندن بر قطعه عظيمه و عيسا
 ظلمه دني ديرلر العيس فتي له و نونك دني فتي و تشديد له فرموده دوه الجانس عينك فتي و نونك كسري له
 جي فرموده دوه لر معناسنه نون ثقيه تخفيف اولندي ز ايله اولد عيوس العيس فتي له و حيمك ضمي
 و تشديد له بر نسنيه يه مانع اولوب عقينه كيمك بقال نجست الارض غيوت اذ اصابتها غيث بعد غيث العيوس
 عينك فتي و حيمك ضيله شول يغمر در كه قطره لري ربي ردي ردي و كاه بقال مطر عيوس اذ كان منهجر العيس
 عينك فتي و حيمك كسري و مدبله شول اركك در كه ديشيسن يو كني ايميه بقال رجل عيس و فحل عيس
 مثل عييز عيس عيس ايكي حرف اوللر ك فتي و ما بينلر ك كسري له ايدا محله استعمل اولنور

هيس

عترس

عيس

بِقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَجِيسَ أَيُّهَا الْعَجِيسُ عَيْنُكَ ضَمِي وَجْهَكَ فَتَحِيلَهُ تَصَغِيرُ دُخْرٍ أَوْلِيَانِ مَحْلَدُهُ اسْتِعْمَالُ
 أَوْلَانِ عَجِيسٍ عَيْنُكَ كَسْرِي وَجْهَكَ كَسْرِي وَتَشْدِيدُ يَدَيْهِ وَالْفَكُّ قَصِيرٌ يَلْهَ خَطِيئَتِي كَيْ يَكُونَهُ أَهْسَتَهُ يَوْمَ يَكُونُ
 الْعَجِيسَاءُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَجْهَكَ كَسْرِي وَالْعَلَّامُ يَدَيْهِ كَذَلِكَ لَهْسَتَهُ يَوْمَ يَكُونُ رَأْيُ السَّجَّاحِ رَأْيَ أَوْزَرٍ
 الْعَدَسُ عَيْنُكَ فَتَحِي وَدَالِكُ سَكُونِيْلَهُ يَوْمَ يَوْمُهُ كَيْ يَكُونُ بَقَالِ عَدَسٍ فِي الْأَرْضِ إِذَا ذَهَبَ وَيُقَالُ عَدَسٌ بِهَ الْمَنِيَّةِ
 أَيُّ إِذْ هَبْتَ وَمَنِيَّةٌ مِمَّا فَتَحِي وَيَانُكَ تَشْدِيدُ يَدَيْهِ مَوْتُ مَعْنَا سَنَدُ دُرٍّ وَعَدَسٌ حُدْسٌ مَعْنَا سَنَدُ دُرٍّ لَعَفْتُ دُرٍّ يَغِي
 قَوْلًا غَرَسَ كَيْ يَكُونُ وَطَنُ أَهْلِهِ سَوْرَسُ بِلْمِكَ مَعْنَا سَنَدُ لَعَفْتُ دُرٍّ وَعَدَسٌ حُدْسٌ مَعْنَا سَنَدُ دُرٍّ لَعَفْتُ دُرٍّ يَغِي
 أَيُّ يَكُونُهُ دَهْدُ دُرٍّ الْعَدَسُ فَتَحِيلَهُ مَرَجَلُكَ دِيدُ كَلَرِي مَعْرُوفٌ دَانَهُ دُرٍّ وَعَدَسٌ قَاتَرِي زَجَرِي إِجُونُ اسْتِعْمَالُ أَوْلَانِ
 بِرَافِظُ دُرٍّ وَكَاهُ أَوْلَانِ قَاتَرُهُ عَدَسٌ أَهْلُهُ تَسْمِيَةُ أَوْلَانِ قَاتَرِكَ زَجَرُهُ دَالَتُ أَبْدَلُ لَفْظُ أَوْلَانِ عَجِيسٍ الْعَدَسُ كَذَلِكَ
 فَتَحِيلَهُ شَوْلُ خَرْدَهُ سَوَاحِلُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ بَقَالِ عَدَسٍ عَارِضُ أَوْلَانِ وَكَاهُ أَوْلَانِ قَاتَرُهُ مَوْدِي أَوْلَانِ الْعَدَسُ عَيْنُكَ
 ضَمِي وَدَالِكُ فَتَحِيلَهُ قَتْمُ كَيْ يَكُونُ اسْمُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ اسْمُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ اسْمُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ اسْمُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ اسْمُ دُرٍّ
 وَهُوَ زَارَةُ عَدَسٍ وَلَكِنْ حَقُّ تَعْبِيرِهِ وَهُوَ عَدَسٌ أَبُو زَرَانِ دِيكَ أَيْدِي تَا كَيْ يَكُونُ حَجَلُ صَحْجٍ أَوْلَانِ الْعَدَسِ فَتَحِيلَهُ
 وَبَانُكَ دَخِي فَتَحِي وَتَشْدِيدُ يَدَيْهِ شَوْلُ دُوهُ يَا خُودُ غَيْرِي نَسَنَدُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ مَوْدِي أَوْلَانِ قَاتَرُهُ أَوْلَانِ الْعَدَسِ عَيْنُكَ
 فَتَحِي وَيَانُكَ كَسْرِي بَلْ جَمِي وَبُوسَبِيدَنُ كَنَانَهُ أَعْرَابِيَّةُ عَدَسٍ دِيُونَسِيَّةُ أَوْلَانِ الْعَدَسِ عَيْنُكَ فَتَحِي وَبَانُكَ ضَمِيلَهُ
 بِرَصَفَتِ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ مَذْكُورُهُ مَوْنُثُ بَرَابَرٍ بَرَبَرِيَّةُ أَطْلَاقُ أَوْلَانِ نَمَادُ مَكَّةُ دُو كُونُ تَا سَنَدُ أَوْلَانِ الْعَدَسِ فَتَحِيلَهُ
 رَجُلٌ مَعْنَا سَنَدُ أَوْلَانِ عَرُوسِكَ جَعِيدُ الْعَرَايِسِ عَيْنُكَ فَتَحِي وَهَمْزُهُ نَكْ كَسْرِي بَلْ أَمْرُهُ مَعْنَا سَنَدُ أَوْلَانِ عَرُوسِكَ
 جَعِيدُ رِيْقَالِ رَجُلٍ عَرُوسٍ فِي رَجَالِ عَرُوسٍ وَأَمْرُهُ عَرُوسٍ فِي نَسَاءِ عَرَايِسٍ وَفِي الْمَثَلِ كَادُ الْعَرُوسِ يَكُونُ مِيرَا
 الْعَرُوسُ عَيْنُكَ كَسْرِي وَبَانُكَ سَكُونِيْلَهُ أَرْكَعُورِي زَوْجُهُ مَعْنَا سَنَدُ وَدِيَشِي أَرْسَلَانَهُ دَخِي دِيرُ الْأَعْرَاسِ هَمْزُهُ نَكْ
 فَتَحِيلَهُ جَمِي وَعَرُوسُكَ دَخِي جَمِي كَلُورُ عَيْنُكَ ضَمِيلَهُ دُو كُونُ طَعَامِي مَعْنَا سَنَدُ نَكْ كَلُورَانِ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى الْعَرُوسُ عَيْنُكَ
 كَسْرِي وَبَانُكَ سَكُونِيْلَهُ صَيْغَةُ ثَنِيَّةٍ أَوْزَانُهُ عَوْرَتُهُ أَطْلَاقُ أَوْلَانِ عَرُوسِ كَلْجُكَ دِيدُ كَلَرِي جَانُورُكَ أَوْلَانِ
 سَاكِنُ أَوْلَانِ وَلِسَانُ فَارَسِيَّةٍ أَكَارُ سَوْدِي رِيْقَالِ عَرُوسٍ جَمِي دُرٍّ وَكَذَلِكَ ابْنُ أَوْ وَابْنُ مَحَاضٍ وَابْنُ لَبُونِ وَابْنُ
 مَانُكَ جَعْنَهُ بَنَاتُ أَوِي وَبَنَاتُ مَحَاضٍ وَبَنَاتُ لَبُونِ وَبَنَاتُ مَاهُ دِيرُ وَابْنُ أَوِي هَمْزُهُ نَكْ مَدِيلَهُ شَغَالُ دِيدُ كَلَرِي
 جَانُورُكَ قُورْدَهُ شَبِيهِ دُرٍّ وَقُورْدُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ دُرٍّ مَاهُ صُودُهُ أَوْلَانِ قُوشْدَرُ قَا زَاوَرْدُ كَيْ يَكُونُ مَثَلًا أَمَّا اخْفَشُ
 بَنَاتُ عَرُوسٍ وَبَنَاتُ عَرُوسٍ وَبَنَاتُ نَعَشٍ وَبَنَاتُ نَعَشٍ دَخِي رَوَابِتُ أَيْدِي وَبَنَاتُ نَعَشٍ كُوكَبُ بَرَقَاجُ بِلْدُكَ اسْمُ دُرٍّ الْعَرُوسِ
 عَيْنُكَ كَسْرِي وَبَانُكَ سَكُونِيْلَهُ وَيَانُكَ تَشْدِيدُ يَدَيْهِ بِرَجْنِسٍ بِالْبُلُوقُورْدُ دُرٍّ كَلْجُكَ مَشَابَهُ دُرٍّ لَوْنُهُ الْعَرُوسُ عَيْنُكَ
 فَتَحِي وَبَانُكَ سَكُونِيْلَهُ شَوْلُ أَوْلَانِ قَاتَرُهُ قَبَشُ أَوْلَانِ يَكُونُ دِيرُ يَوَارَنْدَنُ أَوْلَانِ دِيرُ يَوَارَنْدَنُ وَارْجُهُ دِيرُ يَوَارْجُ كَلُوبُ بَرَاوَجْنِ نَامُ
 دِيرُ يَوَارْجُ مَتَصِلُ قَلِيمُوبُ أَوْزَانُ أَوْلَانِ قَاتَرُهُ مَسْقُفٌ قِيلُورُ تَا كَاهُ أَوْ بِسَجْقُ أَوْلَانِ وَبَا لَجَلُهُ وَهَمْزُهُ مَصْنُطَرُهُ دِيدُ كَلَرِي
 نَسَبُهُ أَوْ سَلُوبِي أَوْلَانِ وَبَنَاتُ صُغُوقُ لَا يَتَلَدُهُ أَبْدَلُ وَبَانُ فَارَسِيَّةٍ أَكَا بِيْجُهُ دِيرُ أَوْلَانِ قَاتَرُهُ طُولُ شَقِ أَوْلَانِ عَجِيسٍ
 الْعَرُوسُ مِمَّا ضَمِي وَبَانُكَ فَتَحِي وَتَشْدِيدُ يَدَيْهِ شَوْلُ أَوْلَانِ قَاتَرُهُ مَدُورُ أَوْلَانِ وَابْنُ عَيْبِهِ بُونِي غَيْرِي
 طَرِيقُهُ نَفْسِي يَتَدِي وَابْنُ الْغُوثِ أَنْوَكُ تَعْبِيرُهُ رَاضِي أَوْلَانِ الْعَرُوسِ عَيْنُكَ ضَمِي وَبَانُكَ سَكُونِيْلَهُ تَرُوجُ
 جَعْنَهُ أَوْلَانِ طَعَامُ دُرٍّ كَيْ يَكُونُ تَا نَبِي جَائِزُ دُرٍّ الْعَرَسَاتُ عَيْنُكَ ضَمِيلَهُ وَبَانُكَ سَكُونِيْلَهُ عَرُوسُكَ جَمِي دُرٍّ
 أَعْرَاسُ كَيْ يَكُونُ تَهْ كَمْ مَرُورُ أَيْدِي الْأَعْرَاسِ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرِي بَلْ تَرُوجُ طَعَامُ ابْنُكَ بِقَالَ أَعْرَاسُ
 فَلَانِ إِذَا اتَّخَذَ عَرُوسًا وَلَا تَقُلْ عَرُوسٌ وَالْعَامَةُ تَقُولُهُ وَأَعْرَاسُ أَهْلِي أَوْزَانُ دَخُولِ أَيْمَكُهُ دَخِي دِيرُ وَاهِلِي
 أَهْلُهُ جَمَاعُ أَيْمَكُهُ دَخِي دِيرُ وَجُوهَرِي بُو مَقَامُهُ وَأَعْرَاسُ بَاهِلُهُ إِذَا بَنِي بِهَا وَكَذَلِكَ إِذَا غَشِيَهَا

دعشدر حالاً كه حق تعبير ني على اهل دوتنه كم باب الفاء كلور ان شاء الله تعالى بنى كله سن تفسير ايتدي يده
 واعر اس بتون كچه يور يوب كچه نك اخر نك قونغه دخی دیرل اما بولغت قلیله در العرس عینك فخی ورنك
 سكونيله رايك اوجن دوهنك چوكشيكن بوينه وراوجن قولنده باغلق بقال عرس البعير اعمره من الباب
 الاول العرس عینك كسر بله ذكر اولنان اینك اسميدر العرس فختينله دهشت الموق بقال عرس ال رجل عرسا
 من الباب الرابع اذا دهش العرس عینك فخی ورنك كسر بله دهشته واران كسنة وعرش برنسنه به ملازم
 اولغه دخی دیرل بقال عرس به اذ الزمه التعريش على وزن التكریم قوم سفرد هابكن بتون كچه يور يوب كچه نك
 اخر نك قونغه في الجملة استراحت ايجون بعد كويك لا عراس هزمه نك كسر بله ذكر اولنان معنایه در اما بولغت
 قلیله در المعرس ميمك ضمی ورنك فخی و تشدید بده ذكر اولنان وجهه اوزن اولن قونق رى المعرس ميمك ضمی
 ورنك فخیله بلا تشدید بمعناه العرس عینك كسر بله و تشدید بده ارسلاز یتاغی اولن ر العرس عینك
 عینك كسر بله ورنك دخی كسر بله و تشدید بده بمعناه ذات العرايس عینك فخیله و هزمه نك كسر بله بموضعك
 اسميدر العرس على وزن القصر محكم اولان دوه العرسه قوی و محكم اولان ناقه بقال ناقه عرسه قوی قوی
 طویله القامة العرسه على وزن الدجرجة تركسنة قومندن مفارقت ابدوب انك منازعنی ايله ذلیل اولمق ویدو
 عرسه كبی در لفظا و معنی الا عرسك هزمه نك ورنك كسر بله اجتماع ایتك وقیل زیاده سیاه اولغه ده دیرل بقال
 اعرنكس الشعر اذا شد سواده العرسه على وزن الدجرجة بر قاج سننه بی بری بری اوزرینه جمع ایتك بقال
 عرسك الشی اذا جمعت بعضه على بعض العرس عینك و ميمك كسر بله قیاصحه بمعنایه و محكم اولن ناقه به
 دخی دیرل قیایه تشبیهه اولن عینك فخی و سبك تشدید بده كچه ايله طولشقی العرس فختينله كذلك كچه
 ايله طولشقی كچه بی اهل فساددن رى اینك ايجون بقال عرس عرسا و عرسا من الباب الاول اطاق باللیل
 و عرس عرسك جمی دخی كور طالب ايله طلب و خادم ايله خدم كبی و فی المثل كب عرس خیر من كب رضى یعنی كچه
 ايله طولشن كب بتان كبیدن خیر لودر الاعتساس هزمه نك ناك كسر بله كذلك طولشقی معنایه العرس
 عینك فخی و سبك سكونيله قورد د ب معنایه العرس عینك فخیله كذلك قورده دیرل زیر اورد
 كچه ايله دور ابدوب نوله طلب ابدو العرسه على وزن الزلزله قورد كچه ايله طولشقی بقال عرسك الذ ب
 اذا طاف باللیل و عرسه كچه نك قرا كوسی توجه ایتك دخی دیرل بقال عرسك اللیل اذا قبل ظلامه و قوله
 تعالى واللیل اذا عرس قرا ایتدی مفسرون بوابت كریه ده اتفاق ایتدیلك عرسك ادر معنایه لیل ايله
 یعنی ظلام لیل یوزد و ندرسه ديك اولور اما زم احكامیرون بعضی قتنده عرسه لیل قریب اولوب ظلامه
 توجه ایتك دیردی كذلك عرسك السحاب دیرل بلودیره یقین اولسه العرس عینك ضمیلَهُ بیوك قد حدركه
 اندن بیوك اولنه رفد دیرل و رفد رانك كسر بله و فانك سكونيله در العرس عینك كسر بله جمی بیوك
 قد حله معنایه عرسك و سبك بر لفظ مركب در كنه یردن اولور سه ديك محله استعمال اولور و بوحسك
 و سبك ده لغت در العرس عینك فخی و سبك ضمیلَهُ شول ناقه در كیا كز اولنر قسوس كبی در و زنا و معنی
 و عرسك كذلك شول ناقه در كی خلقدن اراغ اولنجه سود و یمیه و عرسك صید طلب ایتنه دخی دیرل المعرس
 ميمك و عینك فخیله طلب ایدجك یر العرس عینك فخیله سلاسل وزنی اوزره كری دید كری جانورل
 قناتق معنایه كچه ايله چوق كز دى ايجون العرس قناتق شوم معنایه و عرسك كذلك
 كچه صید طلب ایتك ده دیرل عرسك عینك فخیله بموضعك اسميدر بریده و یرجلك دخی اسميدر
 العرسك فختينله و طانك ضمی ايله براغاجدر كه خیزران اغاجنه بكر العرس على وزن

عرس
عرطس
عرس
عرس
عرس

جعفر طلو که کورن یغارب الغمام معنا سنه فی المثل ابر من عسرس وعسرس راوت دخی دیرل العسارس
 عینک ضمی ورنک کسر به کذلک طلو معنا سنه العسارس عینک فخی ورنک کسر به جمی طلو معنا سنه
 جوالق ابله جوالق کی که ضمله مفرد و فخیله جمی اولور العسارس عینک ضمیله اخسر مق بقال عطس عطسا
 وعطاسا کذا فی القاموس القطس عینک فخی ورنک سکونیه کذلک اخسر مق بقال عطس وعطس وعطس
 من الباب الاول والثانی وکاه اولوز عطس الصبح دخی دیرل قن طک یری اغارسه العاطس طنک کسر به
 شول اهور به دیرل که فر شکدن استقبال ابله المعطس علی وزن المجلس برون انف معنا سنه وکاه اولور طنک
 فخیله دخی کلور العیطه وس عینک ورنک فخی ورنک سکونی و میله شول عورت در که هر عضوی کالن
 بولش اوله تامه الخلق معنا سنه و دونه دخی تام الخلق اولاته دخی دیرل العطاس عینک فخی و میله کسری
 و مد به جمی ذکر اولن وجهه اوزن اولان عورنر معنا سنه العطاس معنا هائی یعنی یا سزدخی جمی کشندر ضرورت
 شعر ایچون وضروندن غیری رده حذفی جائد کدر زیر الاحدی الزیادین مفردنه حذف اولنوب عیطه وس
 ابکن عطموس اولمشدر پس مفردنه واو حذف اولنایحق جمعه و تصغیرده بدلی کلی لازم اولور که حرف یاد
 العفس عینک فخی ورنک سکونیه حبس معنا سنه و ابتدال معنا سنه در المعفوس میله فخی و عینک سکونی
 ورنک ضمیله حبس اولنات کسنه مسجون معنا سنه و معفوس مبتدله دخی دیرل الاعفاس همزه ناک
 کسر به کورش طو ق بقال اعتفس القوم اذا صطرعوا المعافسه میله ضمی ورنک فخیله معافه معنا سنه در
 وفی الحدیث وعافسنا النساء عفاس عینک کسر به برناقه ناک اسمیدر العفقس فختنبله ونونک سکونی
 ورنک فخیله جتن خوبلو اولان کسنه سی الخلق معنا سنه وخلق عفقس دخی دیرل الاعفقس همزه ناک
 ورنک کسر به جتن خوبلو اولن بقال اعفقس الرجل اذا عسر خلقه العکس عینک فخی ورنک سکونیه
 دونه ناک یولار نه اولان پی دیزنه بغل قدر تاکه زبون اولوب ضبط اولنه و عکس برسنه ناک اخرن اولنه
 دوندر مکه دخی دیرل و عکس بلیه اکادرل که زمان جاهلیتده برکسنه اولسه ناکه سن قبری یانه کوتوب ناکه ناک
 باشن کو کسنه محکم بغلیوب بو حال اوزن ترک ایدرلش ناکه اولنجیه دک و بوندن مرادری بواش که بو طریقه
 ناکه سی قبری یانه هلاک اولسته حشره وارد قده پیاده وارردیوزم ایدرلش و عکس شور بایسود قوماغه
 دخی دیرل بقال عکست و عکس عکسا العکاس عینک کسری به مقدمه کراولنن ابله دیرل بقال دون ذلك الامر
 عکاسه مکاسه مکاس میله کسر به الله اولان قیلر به یا شوب چمک یا خود عکاسه بمعینه ذکر اوتش اولور
 العکس عینک فخی ورنک کسری و مد به شول سودر که شور بایدو کورنه مقوله شور با اولور سه اولسون
 و عکس شول سوده دیرل که اوزرینه چرویش دوکوب ایچرلر و صاحب صراح بو مقامه عکس نوعی از طعام که
 اوشیر وارد سازند دختش در سه و در زیر الهاله و ناطلاق اولنماز وارد خود لسان فارسیده و ناطلاق اولنور غیری
 نسنه یطلاق اولنماز و عکس شول باغ چو غنه دیرل که یر طالدرش اوله لخر ردن یسون دیوالا عکاس همزه ناک
 ورنک کسر به شور بایسود قاتق العکسه علی وزن الدخر حقه زیاده قراکولن کجه در بقال عکس اللیل اذا
 اظلم العکاس عینک ضمی و میله کسر به زیاده قراکولن کجه و عکاس چوق دونه دخی دیرل بقال ابل عکاس
 اذا کانت کثیره العکس فختنبله بیوک کنه که طوان یا شور وکاه اولور بونکله رجالدن بعضینه تسمیه ایدرلر
 العکس فختنبله و آخر نه یانک تشدید به قوی اولان کسنه بقال رجل عکس و حمل عکس ای شدید و عکس
 کذلک بغداددن رنوعدر که ایکی دانسی بر قشر ایچنده اولور که اهل صنعا اکثر یا بوجنس بغدادی دیرل العکس
 عینک فخی ورنک ضمیله ذکر اولنن بغداددن اتخاذ اولنن نسنه یقال مذاق علوسا و لالوسا

عسرس

عطس

عطس

عفس

عفس

عکس

عکس

عکس

ای شینا لوس برلقه دن از اولن طعانه دیرل العس عینک فخی ورنک سکونیه ایچمک شرب معنا سنه
 ابو عمرو وای اوزن التعلیس علی وزن التکریم بدروب ایچورمک بقال ما علسوا ضیفه تم بشی تعلیسا و تعلیس
 مرض مشتدا و لماغه دخی دیرل بقال علس داو ادا اشتد المجلس میله ضمی ورنک فخی و تشدید به مجرب
 اولان کسنه العلس عینک فخی ورنک کسری و تشدید به برطواری در سیله بریان ایتک الاعلنکس همزه ناک
 ورنک کسر به قیل زیاده سیاه اولن بقال اعلنکس الشعر اذا اشتد سواده و اعلنکس برسنه متردد و لماغه
 یعنی کیدوب کلکه دخی دیرل اعلنکس میله ضمی و عینک سکونی و کافک کسر به جمی اولوب صق اولان قیل
 دیرل العلطوس علی وزن فردوس شول ناکه در که اورند لشم اولوب اشکین اوله العلطیس علی وزن سلسبیل
 دوز اولوب براق اولن نسنه العباس عینک فخیله حرب شد بد و افت و بلا و قراکویه دخی دیرل بقال لیل عامس
 ای مظلم و یوم عامس و مشکل ایشه ده دیرل العباسه عینک فخیله قراکوا و لوق یقال عامس عامسه العیوس
 عینک فخی و میله مشکل ایش بقال امر عوس و عامس ای مظلم لایدری من این یونی له و عوس تعسف
 اوزن اولان کسنه یه ده دیرل بقال رجل عوس ای متعسف المعسات میله اولک ضمی ابله و میله ناک کسر به
 مشکل ایش و منه قولهم جاءنا بامور معسات ای مظلمه ملویه غن جهتها و ملوی بورلش معنا سنه در
 التعامس ناک فخی و میله برسنه دن تغافل ایتک بقال فلان یعامس عن الشی اذا تغافل عنه
 و برکسنه بی شبهه اوزن قومغه ده دیرل بقال تعامس علی فلان اذا تعامی و ترکه فی شبهه من امره
 العس عینک فخی و میله سکونیه برسنه ده بیلور کن بزرک اظهار ایتک و عس کتابی اوقیوب
 اوکرنگه دخی دیرل بقال عس الکتاب اذا در عس عینک فخی و میله سکونیه شول طاعونک اسمیدر که
 ابتدای اسلامده شام شریفه اول اول ظهور ای تشدی العرس فختنبله ورنک فخی و تشدید به رجالدن
 قوی و شدید اولان کسنه العروس علی وزن عصفور قوزی حمل معنا سنه الغماریس عینک فخی ورنک
 کسر به جمی قوزیلر معنا سنه و عروس تام الخلق اولان او غلانه ده اطلاق اولنور ابو عمرو وای اوزن
 العلس فختنبله ورنک تشدید به شدید و قوی اولان کسنه عرس کی وزنا و معنی ابو عمرو وایتدی علس شر
 ایتکه قوی و محکم و سریع اولان کسنه در و علس قورده دخی اطلاق ایدرلر و اما عر بزرک هوا برمن العلس
 دبد کری قوللرنه علس برچاک اسمی در که والسن ارقه سنه کوتوب حج ایشدر العس عینک فخی ورنک
 سکونیه محکم اولان ناکه بعضر ایتدی عس شول ناکه در که قور غنک قیلری چوق اوله و عس جندن برقیله ناک
 ادی در العنوس ضمتنبله قیز او ده چوق اکنوب تزویج اولنما مغله ابکار عدادندن چقیغه دیرل بقال عنست
 الجاریه تعس من الباب الاول و بو ذکر اولنن اصلا تزویج اولنمده اولور واکر برکه تزویج اولنور سه انوک
 حقنه عنست الجاریه دیرل العانس نونک کسر به او ده قارین قز و عانس رجله دخی دیرل العس عینک ضمی
 ورنک سکونیه جمی و العس عینک ضمی ورنک فخی و تشدید به کذلک جمی یازل وزل وزل کی و یازل ضسن
 یار مشن دونه دیرل و کسائی ایتدی عانس معصردن زیاده اولان در و معصر دخی میله ضمی وصادک کسر به
 عورنر مرته سنه ایریشن قیزدر الاعنیاس همزه ناک ورنک کسر به قوی برقی قیل چوق اولن بقال اعنوس
 ذنبها ذوفر التعنيس علی وزن التکریم قیز او ده قارین بقال عنست الجاریه تعنسا و اصمى ایتدی عنست
 الجاریه دیرل بلکه عنست دیرل صیغه مجهول اوزن و عنسها اهلها دیرل صیغه معلوم اوزن دبد کلرنه
 العوس عینک فخی وواو سکونیه کجه دور ایدوب کرنگ بقال هاس الدب اذا طلب شیئا یا کاه
 و عوس مال اوزر نه طور کرکی کی کوروب کوزنمک العیاسه عینک کسر به کذلک مالی

عکس

عطس

عطس

عس

عوس

عرس

علس

عس

عوس

کوزوب کوزنک و بومقامه صاحب صراح عوسى را بیکله نفسیرا تشدیر مراد جوهریه مخالفه را العائیس
 همزه نکه کسر به مالی کوزوب کوزنک کسینه بقال هو عایس مال العوس عینک ضمی و مدبله قیون جنبندن
 برنوه در العوس عینک ضمی و نیک تشدید بله ذکر اول قیونه منسوب اولان بقال کش عوسى العوساء عینک
 فخی و اخر نه الف بمدده بله طکوزن بوجکنک حامله اولانی العیس عینک فخیله ایرکک صوی منی معنا سنه
 و عیس جماع ایتمکه دخی دیرلر بقال عاس الفحل الناقه یعسها عیساً اذ اضربها العیس عینک کسری و مدبله
 متولاق دوه لر درکه انلرک زنگلر نه امثقلک عارض اوله الاعیس همزه نکه و یانک فخیله واحدی العیساء
 عینک فخی و الفک مدبله موئی ذکر اولان لونی اشکان اولان دوه معنا سنه و بعضیلر ابتدی عیس دوه نکه
 ایولر نه دیرلر و عیساء دیشی چکر که به دیرلر عیس اسم عبرانی دریا خود اسم سریانی در العیسون عینک کسری
 و سبنک فخیله جمعی بقال جاء فی العیسون و مررت بالعیسین و رأیت العیسین سبنک فخیله جمعی عیسون بصریون
 قننه و کوفیون سبنک ضمن جایز کوز دیرلر و اودن اول و کسرن جایز کوز دیرلر یادن اول و بصریون جایز
 کوز میوب الف حذف اولند قد نصکره الفک ماقبلی حالی اوزن مفتوح باقی قالمق لازم مدر دیرلر کرک الف
 اصلیه اولسون کرک غیر اصلیه اولسون اما کسائی الف اصلیه یله غیر اصلیه بین فرق ایدوب اصلیه ده
 مفتوح قیلوب معطون دیرایدی و غیر اصلیه ده مضوم قیلوب عیسون دیرایدی و موسی ده دخی حال ذکر
 اولنان منوال اوزن در عیسوی عینک و واولک کسری و اخر نه یانک تشدید بله عیسیه منسوب اولان
 و موسی نکه نسبندن دخی موسوی دیرسن یایی و او قلوب ایتمکه نته کم رمی ده مرموی دیرسن و دیرلر سک یایی
 حذف ایدوب عیسوی و موسی دیرسن سبنک کسر بله نته کم رمی و ملعی دیرسن محل لهوه منسوب معنا سنه
 فصل الغین الغیس فخیته بله برلون درکه کول کی بوز اوله یعنی خاکستری اوله الاغیس همزه نکه و یانک فخیله ذکر
 اولنان لون ابله متلون اولان نسبه بقال ذیب اغیس والورد الاغیس منی لیل هو الذی ندعوه الاعاجم السند
 یعنی ات جنبندن صار ویه مایل اولنه یعنی قولر نکند اولانه سمند دیرلر غیس عینک ضمی و یانک فخیله اغیس
 تصغیری در تخیم طریقله و منه قولهم لا یتک ما غاب غیس برادیه الدهرابن الاعرابی ابتدی بنم بولکلامک
 اصلیه و جهله اولدغه شعورم یوقدر بعضیلر ابتدی غیسندن مراد قوردر ذیب معنا سنه تصغیر تخیم
 اسلوبی اوزن نته کم مرور ابتدی و غیا اصلیه غب ایدی حرف تضعیفک بری الفه قلب اولندی تقضاده
 قلب اولندی غی کی که اصلیه تقضض ایدی پس معنی لا یتک مادام الذی یأتی الغنم غبادیک اولور یعنی بدین
 اتیان صادر اولماز قوردر قویونه کلد که الغرس عینک کسری بله شول نسبه درکه ولد طوغد غی حینه بله جقر
 سولمک مثاله بعضیلر ابتدی غرس بریوفقه دیرلر که دوه یاوریسی طوغد قله یوزنه یله طوغر اگر ازاله
 اولتمسه قتل ایدر الغرس عینک فخی و رانک سکونیه اغاج دیکمک بقال غرس الشجر اغرسه غرسا من الباب
 الثانی الغراس عینک کسری بله خرما فدان و غراس دیکلمک زمانته دخی دیرلر الغریسه عینک فخی و رانک کسری
 و مدبله شول خرما فداندر که هنوز بنش اوله الغیس عینک ضمی و سبنک تشدید بله رجالدن دخی وضعیف
 اولان کسینه واحدی و جمعی برادر اصمعی روایتی اوزن و غس تعیب ایتمکه ده دیرلر بقال غس فلان خطبه
 الخطیب اذا عابها الغسغه علی وزن الزلزه یبسی یی زجرا تمده مبالغه ایتمک نقول غسغت بالهرة اذا لاحت
 فی زحرفا غسان عینک فخی و سبنک تشدید بله یخندن رقیبله درکه ملوک غسان نلرن درو بعضیلر ابتدی
 غسان برصویک ایدر و بود کرا اولنان غسان فعلان وزنی اوزن اولور سه محلی باب تون اولور
 الغطس عینک فخی و طاء مهمله نکه سکونیه صویه طالدر مق بقال غطسه فی الماء اذا غسه المغطس
 میمک و نونک فخی و طانک کسری و مدبله شول طاشدو که دموری چکر و بو معربدن

عیس

غیس

غرس

غیس

غطس

القطرس عینک کسری و طانک سکونیه و رانک دخی کسری و مدبله طام و متکبر اولان کسینه القطرس فخیته بله
 و رانک ضمیله متکبر اولق بقال قطرس فلان المتقطرس میمک ضمی و تانک و عینک فخی و رانک کسری بله طام
 و متکبر اولان کسینه الغلس فخیته بله کجه نکه اخر نه اولان طلعت در التغلس علی وزن التکریم کجه اخر نه سیر
 ایتمک بقال غلسنا الماء ای و راناه بغلس و غلسنا الصلوة ای صلیناها بغلس تغلس فخیته بله و لامک کسری
 و تشدید بله برلفظدر که افت و باطل معنا سنه استعمال اولنور لا یصرف در بقال وقع فلان فی تغلس اذ وقع
 فی ذاهیه و باطل نته کم تحببت دخی وزن مز بور اوزن ذکر اولنان معناه استعمال اولنور خیتدن اولدغی حاله که
 نومیدلک معنا سیدر الغس عینک فخی و میمک سکونیه صویه طالدر مق بقال غسه فی الماء اذا مقله فیله لا تخماس
 همزه نکه و عینک کسری بله صویه طالدر الاغماس همزه نکه و تانک کسری بله کذلک صویه طالدر المعامسه میمک اولک
 ضمی و تانک فخیله با تر شق و مغامسه کشی کندی نفسن حربک اورتیرنه اتغده ده دیرلر الغموس عینک فخی و
 میمک ضمی و مدبله شدید اولان نسبه و عین غوس شول خینه دیرلر که صاحب کناهه غرق اید و طعنه غوس شول
 صایق قدر که رجا بنندن و تانک فخیله کجه و نافه غوس اولناقه دیرلر که حلی ظاهر اولیه طوغور موسی قریب و لخبیدک
 الغیس عینک فخی و میمک کسری و مدبله شول اوندی که ایچنه دوشن نسبه فی ستر ایلیه و بوعامه اهل لغتک
 ذاهب اولدغی معنادر بو نقدی رجه جوهرینک عبارت نکه الغیس من النبات الغیر دبدکی محله غیر یعنی الغامر
 اولور اما سابقا غیرک نفسیندن فهم اولنان بودر که غیس شول تازه اوت درکه قوری اونک ایچنه کیرلش اوله
 بو نقدی رجه غیر یعنی المعمر اولور اما صاحب صراحک غیس نبات که زمین رافر و یوسند دبدکی قصور دن خالی
 دکالدرن را ایچنه دوشنی اورتکلیه ری و رتقه نکه فرق ظاهر درو غیس شول کچرک مسیل مایه دیرلر کسبزه ایله
 نباتات را سندن اوله الغیسان عینک فخی و یانک سکونیه جوالغک ابتداسی و حدقی و بوفعلان وزنی اوزن اولور
 فصل الفاء الفأس فانی فخی و همزه نکه سکونیه بالته دیدکری التبر معنا سنه الفووس فخیته بله جمعی بالته لر
 معنا سنه و طامک فاسی شول دموردر که انک طماغنه یا رشور و یاشک فاسی اکیسه ده قفاکیکی نهایت بولدی
 یرو فاس بالته ایله اوزمغه دخی دیرلر نقول فاسته اذ اضربته بالفأس و یاشک فاسته یعنی اکیسه ده باش نهایت
 بولدی یومر کجه ککه اوزمغه دخی دیرلر نقول فاسته اذ اصبت فاس رأسه الفجس فانی فخی و جیمک سکونیه
 اولونتی تکبر معنا سنه بقال فحس فحس من الباب الاول الفد و کس فخیته بله و واولک سکونی و کافک فخیله
 ارسلان اسد معنا سنه دو کس کی که دو کس جعفر وزنی اوزن کذلک اسد معنا سنه در وفد و کس کذلک
 شاعر بته مشهور اولان اخطاک جماعتیدر الفرس فخیته بله ات معنا سنه در مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور
 و مؤنث ایچون فرسه د بنز الفریس فانی فخی و رانک فخیله فرسک تصغیری در واکر مخصوص مؤنث دیرلر سک
 فریسه دیرسن خاصه ابو بکر روایتی اوزن الافراس همزه نکه فخیله فرسک جمیدر الفارس رانک سربله لابن
 و تانک فرس صاحبی معنا سنه در و فارسی النظر اهل فراست معنا سنه ده کلور الفوارس فانی فخی و رانک
 کسر بله فارسک جمیدر اولور معنا سنه و بو شاذ در بونک اوزنیه قیاس اولتماز زرافا و اعل فاعله کله سبنک جمیدر
 ضاربه ابله ضوارب کی و فاعل کله سبنک دخی جمیدر فحس مؤنثه مخصوص اولسه حایض ابله حوا یض کی یا خود بی
 آدمدن غیر ایچون اولسون جمی یازل و جمال بوازل کی که یازل ضیسن بارمش دوه دیرلر و جمل عاضه و عواضه کی
 و حایط و حوا یط کی و عاضه دیکن اولتلاین دوه دیرلر ضاد معجه و اخر نه هابله و امامد کر عاقله فواعل اوزن
 جمع اولنادی الافوارس و هو الک و نو اکس اما فوارس جمع اولندی زرافا رسیت مؤنثه اولماغین التماسدن من
 حاصل اولشد و اما هو الک جمع اولندی و غی زرافا هو الک مثلک واقع اولشد و بقال هالک فی الهوالک پس اصل اوزن

قطرس

غاس

غیس

غیس

فأس

فحس

فدکس

فرس

جاری اولمش اولوزز را امثالده جاری اولور غیر یزده جاری اولاین نسنه و اما نواکس ضرورت شعرده وارد اولمشد رابن السکیت ایتدی فارس ایتن کسنه یوقاره بن کسنه یومر کبه بن کسنه یطلاق اولنور یوقدر وارکه فریافارس علی بعل و مر بنا فارس علی جاردیرل و عان بن عقیل بن بلال ایتدی صاحب بغله بن فارس دیزم بقال دیزم و صاحب جان فارس دیزم جاردیرم الفرسه فانک فخی و رانک سکونی ابله ربلد رکه بیون عارض اولوب اند قر او ایدر فارس فرس اوزن قر ایتدی کی الفرس فانک فخیله و رانک کسری و مد بله عاجدن بر حلقه در که کالسان فارسیه چنبر دیرل الفرس فانک فخی و رانک سکونی ابله بیونی دق ایتک یعنی صقمق بقال فرس الاسد فرسته فرسا من الباب لثانی اذ ادق عنقه و فرسک اصل معناسی بود در صکره شایع اولوب مطلقا قتل معنا سنه استعمال اولندی و فرس بیون مکن فاقعه دخی دیرل و قد نهی عن الفرس فی الذبح و هو کسر عظام الرقبه قبل ان یبرد و فرس قور دق بیونی پان بلغه ده دیرل الا فراس همزه نیک کسری بله چوبانک قیون قور دپان لمق بقال فرس الراعی اذ فرس الدب شاة من غنمه و افراس رنسنه بی ریخی جانور قد اقلعه دخی دیرل بقال فرس الرجل جان الاسد اذ اترکه لیا کله و یخو هو و نضر بن شیمیل ایتدی اکل الذب دیرل افرس الذب دیرل الا فراس همزه نیک و تانک کسری بله بمعنی الفرس بقال افرس الاسد فریسه اذ افرسه الفریسه فانک فخی و رانک کسری و مد بله صید شکار معناسنه ابو فراس فانک کسری بله ارسلانک کنی در فارس رانک کسری بله و لا بت فرس اهلی در و فی الحدیث و خدمتهم فارس و الروم و فارس و لا بت فرسه دخی طلاق اولنور الفرسان فانک ضمی و رانک سکونیله اولنور فراس معناسنه فرسان فانک فخی و رانک سکونیله بر قبیلله نک اسمیدر الفراسه فانک کسری بله اسمدر رنسنه بی دقت نظر ابله دراک ایتک معناسنه الفرس فخیله و رانک ضمی و تشدید بله رنسنه بی فراسله بانک بقال نفرست فیه خیر او بقال هو یتفرس ای یثبت و یظفر فی الحدیث نقو فرست الملو من الفراسه فانک فخیله مصدر در اولوق معناسنه الفروسة ضمتبله و الفروسیه کذلک ضمتبله و اخر نه یای مشدده ابله بمعناه بقال رجل فارس علی الخیل ای بین الفراسه و الفروسة و الفروسیه فروسة و فراسه حدائق معناسنه ده کاور بقال فرس یفرس فروسة و فراسه اذ احذق امر الخیل الفرس فانک کسری و رانک سکونیله بر نوع اونک اسمیدر نباتانندن یعقوب زوایتی اوزن الفرس فانک و سبنک کسری و رانک سکونیله و اخر نه نوله دوه نیک یا غننه طوار طراخی مثابه سنه اولان نسنه دره کاه اولور فرس لشاة دخی دیرل استعان طریقیله و بوفعلان وزنی در ابو بکر بن السراج ایتدی نون فرسنه زانده در زو فرستدن ما خود در دق ایتک معناسندن الفرناس فانک کسری و رانک سکونیله فرصاد وزنی اوزن بونی قالن اولان ارسلان و فرصاد توت که میوه قسمندن در الفرناس فانک ضمی و نونک کسری بله فراتق کی در نون زانده اولنور و فراتق ارسلانک او کونجه کیدب قولاً غرنه دیرل الفردوس فانک کسری و رانک سکونی و دالک فخیله بستان فرا ایتدی بولقط عربیدر معرب دکلدر و فردوس جتده بر یا بچه نیک دیزد فردوس بر روضه نک اسمیدر یعنی ریحانک اسمیدر عامه التند الفرائس فانک فخی و دالک کسری و مد بله و لا بت شامه بر قاج موضعک اسمیدر المفردس ممک ضمی و فانک و دالک فخیله شول باغ چو غننه رکه اسمیه سی جار طاقه انش اوله الفرطوس فانک و طانک همزه لبله طوکر بورنی انف الخنز بر معناسنه الفطس فخیله نوره نیک فیه سی یسی اولوب یزوان و لمقدار الافطس همزه نیک و طانک فخیله بورنی ذکر اولتآن وجه اوزن اولان کسنه الفطسه فخیله اسمدر یوزن وجه فر یوزن اولوق معناسنه طاقه هر کدر زو ابو عاقت کی در وزنا و معنی الفطسه فانک فخی و طانک سکونیله بر بو محقد رکه انوکله افسون ایدرلر و غیر نیک کلامندن در بوکه اخذته بالفطس بالثوباء و العطسه دیرل یعنی کافسون ایتدی ذکر اولتآن بو محقدله بر حیثیه که انا اسمک و اخسر مق عارض اولدی الفطوس ضمتبله اولمک بقال فطس یفطس

فطوسا

فردس

فرطس

فلس

فطوسا من الباب الثاني اذ امات الفطس فانک کسری و طانک دخی کسری و تشدید بله فسیق وزنی اوزن یوزک چکجه دیرل مطرقه عظیمه معناسنه الفطیسه فانک کسری و طانک کسری و تشدید بله طوکر بورتنه دیرل رانک لخنز بر معناسنه الفطیسه فانک و طانک کسری و ما یبینه نونک سکونیله بمعناه الفقوس ضمتبله اولمک بقال فقس فقسا من الباب الثاني الفقس فانک فخی و قافک سکونیله فاسد قلمق بقال فقس الطایر یضمتنه اذ افسدها فقس علی وزن جعفر بنی اسد دن بر قبیلله نک باباسی ایدر که اول فقس بن طریف در که جدا علاری اسد در الفقس علی وزن جعفر حر یص معناسنه در و کلبه دخی فقس دیرل حر یص اولد غیچون فقس وزن مذکور اوزن بر حالک دخی اسمیدر بنی شیمان قبیلله سنندن و فی المثل اسالمن فحس و نونک اصلی بودر که عسکر محارب دن کاسه فحس غنیمت مالندن پای طلب ایدر دی حالاکه اونده ساکن اولوب عارب به کینه مشی ایدی فخن اولولغندن و عزتندن و تور و کند و بی پای و رسه لزوجه سیچون دخی استردی زوجه سییچون دخی و رسه ل دوه سییچون دخی استردی الفلس فانک فخی و لا مک سکونیله پول منقور معناسنه الاسد همزه نیک فخی و لا مک ضمی ابله جمع قانی پوللر معناسنه الفلوس ضمتبله جمع کثرتی الافلاس همزه نیک کسری بله مفلس اولوق بقال افلس الرجل اذ صار مفلسا کویا که النده اولان انچه سی فلوس اولوب زیوف اولدی تنه کم اخبت الرجل دیرل اصحابی خبثا اولسه و چا زدر که افلس الرجل دبد کلری انوک زیاده فقیر اولوب یاتند فلس قالمدی دیکه صاحب اولد غننه بنا اوله تنه کم قهر الرجل دیرل قهر اولنسی اسان اولوق مرتبه سنه و ارسه و اذل الرجل دیرل ندلیل و تحقیر اولنسی ممکن املق مرتبه سنه و ارسه و اگر جوهری افلس الرجل دبد کلری محملدر که فلس اعطا اولنغه مستحق ایدر غننه بنا اوله دیسه نظیر من یزورینه انصب اولور دی التفلس علی وزن التکریم قاضی بر کسنه نک مفلس اولد غننه حکم ایتک بقال فلسه القاضی تغلبسا اذ نادى علیه انه افلس ای امر بان نودی علیه بالافلاس بعد ما حکم علیه به الفلنفس فانک و لا مک و قافک فخی ابله و نونک ما یبینه سکونیله شول کسنه در که باباسی ازاد لو قسمی و نه سی عریه الاصل اوله ابو عبیدر وایتی اوزن و ابو العوث ایتدی فلنفس شول کسنه در که باباسی و نه سی ازاد لو قسمی اوله و هجین اولدر که باباسی حرا اولوب نه سی ازاد لو قسمی اوله و مقرف ممک ضمی و قافک سکونی و راء مهمله نک کسری بله اولدر که باباسی ازاد لو قسمی اوله و انسی او یله اولیه یعنی هجینک عکسی اوله فصل القاف الفقس فخیله تشدید بر شعله در و قس ارکک دیشی بی نیز یوکلو قلمق معناسنه ده کاور بقال قفس الفحل قیسامن الباب الرابع المقباس ممک کسری بله و قافک سکونیله بمعناه القبس قافک فخی و بانک سکونیله شعله طلب ایتک الا قیاس همزه نیک کسری بله شعله طلب ایدر نه شعله و رملک بقال قیست منه نارا اقبس قیسامن الباب الثاني قایستی ای عطانی منه قیسا الا قیاس همزه نیک و تانک کسری بله شعله ایتک بقال قیست منه نارا اقبس قیسامن الباب علم کسب ایتکه دخی دیرل بقال قیست منه علما ای استفدتیزیدی ایتدی فخن بر کسنه دن علم یا خود ایش کسب ایتک قیست الرجل علما و قیستنه ناراد بر سن و اگر ایشی انوک ایچون طلب قلسک قیسته در سن قیسته دیز سن و کسائی ایتدی قیسته نارا و علما جازدر صیغه افعال دن و قیسته دخی جازدر ثلاثیدن بلافرق طلب کرک کند یچون کرک غیر ایچون و لسون القییس قافک فخی و بانک کسری و مد بله شولار کله در که دیشی بی نیز یوکلی ایدر و فی المثل اقوة صادقت قیسا القوه لا مک فخی و قافک سکونیله شول دیشیدر که نیز یوکلی قاله القبس قافک فخی و بانک کسری بله کذلک شولار ککر که نیز یوکلی قیلور ابو قیس قافک ضمی و بانک فخیله صیغه نصغیر اوزن بر طاغک اسمیدر مک مشرفه ده ابو قابوس نعمان بن منذر بن امرئ القیس بن عروین عدی الهمی نک که مالک عرب در کنی در و قابوس لا یصغر قدر عجمه دن و تعریفدن و تری القدس ضمتبله و القدس قافک ضمی و دالک سکونیله طهر معناسنه در اسم اولوق اوزن و مصدر اولوق اوزن حظیره القدس جنت ایچون اطلاق

فطس

فقس

فقس

فاحس

فلس

فلس

فلنفس

قبس

قدس

اولی تسمی طهر معنا سندن ما خود در روح القدس جبریل ایچون اطلاق اولوغنی بومعناد اندر قدس قافک ضمی
 ودالك سكونيله ولايت بخنده بر طاعك اسمندر التقديس على وزن التكم ياك ايتكم تطهير معنا سنه التقديس
 فختينيله ودالك ضمی تشدد بدله ياك اولوق تطهر معنا سنه الارض المقدسه ميمك ضمی ودالك فخي وتشدد بدله
 ياك اولان يريت المقدس ميمك ضمی ودالك فخي وتشدد بدله ميمك فخي وقافك سكوني ودالك كسري
 وتحفيفيله قدس شريف المقدس ميمك فخي ودالك كسري ويالك تشدد بدله مجلسي كي بيت مقدسه منسوب
 اولان كسنة المقدس ميمك ضمی ودالك فخي وتشدد بدله كذلك بيت مقدسه منسوب اولان كسنة قادييه
 دالك كسري ويالك تشدد بدله بر معروف يرك ادبدر كه ابراهيم بنى صلوات الله عليه اكاياك ومطهر اولوب محله
 حاج اولمعه دعايتدي قدوس خمتينيله ودالك تشدد بدله ياري تعالى نك اسم شريف نندن در وبو فعول در
 قدس دندن طهارت معنا سنه وسيمويه قدوس وسبوح دير ابدی اولرك فختينيله نته كم ذروح بيان اولند رخی
 محليهم ورايتدي وتعلب ايتدي هر اسم كه فعول وزني وزن در عينك تشدد بدله اناك اولي مفتوح در سفود
 وكلوب وسمور تنور وشبوط كي الاسبوحه قدوس كبونارك اولنده ضم اكثر در فختن وايتدي ذروح ده دخی
 ضم اكثر در جان اولور مفتوح دخی اولور وسفود سين مهمله وفاليله ودال مهمله ايله شيش ديدكاري دمور كه انوكه
 كباب شورز و شبوط شين معجه و طاء مهمله ايله بر نوع بالقدر القدس فختينيله سطل ديدكاري معروف نسنه كه
 عامه تحريف ايدوب ستل ديرلر و بواهل حجاز لغتي در قدس ديدكاري باعث واسطه طهارت اولد غيچون در
 القدس قافك خمتيله شول نسنه در كه كوشدن انجواسلو بنده اشليوب ايلكه ديزلر القدس قافك خمتيله
 وحاء مهمله نك كسري به بهادر اولان كسنة شجاع معنا سنه القدوس قافك وميمك ضمی ودالك سكونيله قدیم
 معنا سنه در بقال حسب قد موس اذا كان قد يا القرس قافك فخي ورك سكونيله زياده صغوق برد شد بد
 معنا سنه بقال ليله ذات قريس ايشد بد و قريس صغوق يرك اولمعه دخی ديرلر بقال قريس البردي قريس من الباب الثاني
 اذا اشتد و قريس طوقك معنا سنه ده كلور بقال قريس الماء اذا جمد القرس فختينيله صغوق مشتد اولوق معنا سنه
 لغت در بقال قريس البردي قريس من الباب الرابع وابن السكيت ايتدي قريس جامد معنا سنه در لكن ابن الفوئ
 بومعنايه انكار ايتدي القارس رلك كسري به والقريس قافك فخي ورك كسري ومدله معنای مزبور دن
 صفت در بقال البرد اليوم قارس و قريس ولا تقل قارس و قريس جامد معنا سنه دخی كلور بقال
 اصبح الماء اليوم قارسا قارسا اي جامدا و سيمك قريس شول بالغه ديرلر كه بشد كدن صكره چرويشي اچنه
 وضع ايدلر تا بنجد اولمعه طور الا قارس همزه نك كسري به والقريس على وزن التكرم طوكدر مق بقال قرسه
 البرد و قرسه تفر يسا و تفر يس صوغنه دخی ديرلر بقال قرسه الماء في الشن اذا بردتوشن شين معجه ايله قريس
 ديرلر القراسيه قافك ضمی وسينك كسري ويالك تحفيفيله فرموده دوه جل ضم معنا سنه اخري نه ياز ياده
 اولمخسندر رباعيه ده وثانيه ده زياده اولندغي كي ال قراس قافك فختيله صغوق طاغله جبال بارده
 معنا سنه قراس قافك فختيله بر طاعك ايدلر بنده القربوس قافك فخي ورك فخي وتحفيفيله ويالك ضمی ايله
 اكر كوك قاشي پيش كوهه زين معنا سنه وراساكن قلنا از الا ضرورت شعرده طرسوس كي زير فعلول ايتنه عمر بدن
 دكلدر القراس قافك كسري به ورك سكونيله كاغد كه اوزر نه يازي بازار و قراس اووق ايچون ديكدر كرى
 نشانه دخی ديرلر القراس قافك خمتيله بمعناه القراس قافك وطانك فخي ورك سكونيله بمعناه ايضا القراسيه
 على وزن الدرجه اوق نشانه ايشد رملك بقال رمي قرطس اذا اصاب القرقوس فختينيله وقافك ضمی ايله
 واسع ودوز اولان بقال قاع قرقوس اذا كان واسعا الملس القرقس قافلر كسري ورك سكونيله اوفق سنك

قدس

قرس

قرس

قرس

قرطس

قرقس

مكس خرده معنا سنه القرسه على وزن الدرجه كاي دعوت ايتكم بقال قرسيت بانكلب اذا دعوت به
 القراس قافك ضمی ورك سكونيله بورن مثانده طاغدن ايلرو چقن نسنه القسه قافك فخي وسينك
 تشدد بدله بر نسنه في طب ايدوب اره مقوق و جلقو تكمه ده ديرلر نيمه معنا سنه وقس نصار انك علمه
 وديندر يسليرينه دخی ديرلر القساس قافك كسري وسينك كسري وتشدد بدی ومدله كذاك علمه ودينه
 نصار انك ريسليرينه ديرلر القسس فختينيله وسينك ضمی وتشدد بدله بر نسنه في قولق اوروب ديكلمك يقال
 نقسست صوائهم بالليل اي نسمعتها القسي قافك فخي وسينك ويالك تشدد بدله بر جنس بزر كه مصر دن كتور لر
 حرير تاشقندر وفي الحديث نه نعي عن لبس القمي ابو عبيد ايتدي بواول بزر كه ولايت قسه منسوب در كه بواول
 ولايتي سير ايتشم دبدی واصمي اول ولايت قنده در بلزم ديدی وابو عبيد اصحاب جد پث بونی قافك كسري به
 رمايت قيلور واهل مصر قافك فختيله روايت قيلور دبدی قس بن ساعدة الايدی قافك خمتيله بحر ان نام
 شهر كه زاهدی وعرب حكما سنك پيري ايدی القسوس قافك فختيله وسينك خمتيله شول ناقه در كه مرعاده
 يالكز اولار عسوس كي لفظا ومعنى ابوزيد وكسائي روايتي اوزن يقال قست الناقه نقس قسامن الباب الاول
 اذا رعت وحدها قساس قافك خمتيله بنى اسد قبيله سنه منسوب بر طاعك اسمندر وشمر ايتدي قساس
 بر دمور معد نك اسمندر رار منيه ولايتن ديدی القساس قافك ضمی ايله واخر نه ياء مشدده ايله بر قلچدر كه
 ذكر اولنان معدنه منسوب در القساس قافك فختيله صويه اركيچون كچه سرعتله يوريكدر بر حيثيله كه
 نيمه اصلا فتور اولميه وقساس هد ايت وزن اولن دليله دخی ديرلر و بعضيلر ايتدي قساس قس صغوغه وقس
 اجلغه ديرلر شدت جوع معنا سنه القسس على وزن الرزله كچه ايله شول سيره ديرلر كه زجت ورمه وقسس
 كلبه قوس قوس ديو چاغر مفه ديرلر القسس قافك كسري به وسينك سكونيله زجت وريجي سيريقال
 سير قسس اذا كان دايا ودايب دال مهمله ايله زجت ورن نسنه يه ديرلر القسطاس قافك خمتيله وسينك
 سكونيله ميزان القسطاس قافك كسري به بمعناه لغة فيه القسس فختينيله كوكس طشره چقوب ارقه اچر وكيمك
 كه بوكربلك مقابلي در الا قسس همزه نك وعينك فختيله والقسس قافك فخي وعينك كسري به والمتعاس ميمك
 ضمی وعينك كسري به بونارك اوچي دخی ذكر اولنان صفت اوزن اولان كسنة در بقال رجل اقسس وقسس
 ومتعاس واقعس شول اته ديرلر كه اكر يري انش اولوب صغريسي بوكسك اوله واقعس شول دوه يه ديرلر كه
 باشي وبونى ارقه سنه مائل اوله واقعس شول كچه يه ديرلر كه منيع اوله يعني غايت طويل اوله واقعس شول
 رجه ديرلر كه منيع اوله يعني ذى شرف اوله و بر طاعك دخی اسمندر الا قسان ضم اوغلر نندن قعسه هيمره دن
 عبارت در القعساء قافك فخي وعينك سكوني والفك مدله شول عزته ديرلر كه ثابت اوله القعوس قافك فخي
 وعينك خمتيله شول قوجه در كه زياده دوشكين اوله القعوس فختينيله وواوك خمتيله زياده پير اولوق بقال
 نقعوس الشيخ اذا كبر واكهنه اولوب بقلغه يوز طوتغه دخی ديرلر بقال نقعوس البيت اذا تهدم القعاس تانك
 فخي وعينك خمتيله بر خصوصه ايركلوب كيرو قالمق بقال نقعاس الرجل عن الامر اذا تاخر ولم يتقدم فيه
 الا قعساس همزه نك وعينك كسري به كذلك متأخر اولوق بقال اقعسس اذا تاخر ورجع الى خلف وبونه
 احد سبنين اخرده ادغام اولمدي اخر نجم كله سنه ملحوق اولد غيچون الافعاس همزه نك كسري به غنى اولوب
 مالى چوقا اولوق القعس قافك فخي وعينك سكونيله بدر ايمه اولان طيراق المقعسس ميمك ضمی وعينك فخي
 وسينك كسري به شد بد اولن نسنه المقعس ميمك ضمی وقافك فختيله مقعسسك تصغيري المقعسس ميمك
 ضمی وقافك فختيله كذلك تصغيري نوندن بدل يا كتور مكله القعسس قافك ضمی وعينك فختيله مبرد قولى

قرنس

قسس

قسطس

ققس

اوزن كذا لك مقعنه سلك تصغيري كه مز بورميك حذف اختيار ايد و بياخر ده اولان سيني حذف ايتري
 وسيني حذف ايدوب ممي ابقايتك سيبويه قولي در مقاس ميمك ضمي وعينك كسر يله تمدين بر قبيله نك
 باباسي لقبی در اسمي حارث بن عمرو بن كعب در كه جدا علاسي مناة بن عيم در المقاس ميمك فحيله
 مقعنه سلك جمع در حروف زائده سني حذف ايتكم كه اول نون در وسين اخيره در وميم حذف اولنادي
 هر نه دكاو حرف زائده ايسه زير امي اسم فاعل معناسن افاده ايچون زياده اولندي و بوحذف اولنان
 حرفل در عوض و يرمه ده مخير سن يعني ديلر سلك عوض و يررسن ديلر سلك و يررسن و عوض ديدكز
 الفدن صكره اولان حرفين بنفنه ياء ساكنه كتور مكدر ديلر سلك مقاس ديرسن ديلر سلك مقاس ديرسن
 و عوض لازم اولق حرف زائده در دنجي اولدي وقت اولور قنديل ايله قناديل كي وسيا رلر يله بو كقياس
 اولسون القناس قافك كسري ونونك سكونيله سيوك دوه بعير عظيم معناسنه القناس قافك ضمي وعينك
 كسري ايله فرمود اولان كسسه عظيم الخلق معناسنه القناس قافك فحيله وعينك كسر يله جمعي فرموده كسسه لر
 معناسنه القناس قافك فحيله ولا ملك سكونيله قان ايدركه ليفدن يا خود خرم ايدر غندن اولور القلوس خمتينله
 جمعي قلوس السفن كيلر ده اولان يلامر لر در و قلوس اتفه دخی ديلر يقال قلوس بقلس من الباب الثاني و قلوس
 اول مرتبه ده بو غزن كنن طعام در كرك اغز طلوسي اولسون كرك اولماسون و اكر بومر تبه دن صكره كلور سه
 اكافي ديلر و بوحليل قوايدر و قلوس كاسه شرابي اتفه ده ديلر زياده طلوا اولدوغي حينه القناس لامك
 كسر يله بر نسته يي اتن كسسه القلنسة فحيتيله وسينك ضمي ايله نقيه كه باشه كيرلر القلنسية قافك ضمي
 ولا ملك فحيله وسينك كسر يله ذكر اولنان معناده لغت در و بالجه قافي مفتوح قلوسك سيني مضموم قيلرسن
 و اكر قافي مضموم قيلر سلك سيني مكسور ايدوب واوي يايه قلب ايدرسن و قن جمع ايدوب يا خود تصغير
 ايتسك مخير اولور رسن زير ابونه ايكي زياده واردر يري واوي نون ديلر سلك واوي حذف ايدوب القناس
 ديرسن مساجد وزني اوزن نقيه لر معناسنه و اكر ديلر سلك القناسي ديرسن وزن مذكور اوزن كذا لك نقيه لر
 معناسنه و حالت تكيره قلاس ديرسن واوي حذف ايتكمه اجتماع ساكنين ايچون و اكر ديلر سلك ايكسندن دخی
 ياي عوض و يوب قلانس قلاسي ديرسن القلنسية قافك ضمي ولا ملك فحيله ونونك كسر يله قلنسه نك
 تصغير بدر و اكر ديلر سلك القلنسية ديرسن قافك ضمي ولا ملك فحيله وسينك كسر يله و اكر محذوف اولان
 حرفل در عوض و يررسن القلنسية ديرسن قافك ضمي ولا ملك فحيله ونونك كسري و مديله يا خود القلنسية
 ديرسن قافك ضمي ولا ملك فحيله و ياء اخيره نك تشديد يله و اكر قلنسة كله سن تانك حذفيله جمع ايتكم ديلسك
 حمرة كله سن جمع اندوكا كي تاني حذف ايتكمه واوي ترك ايدوب قلنس ديرسن و بونك اصلي قلنس و ابدی
 كلام عربيده اخري حرف علت اولوب ماقبلي مضموم كله اولدو غنه بنا و اوحذف اولندي و قن اسمك اخري
 حرف علت اولوب ماقبلي مضموم اولماغي قياس ايجاب ايتسه ضمه كسر ييه تبديل اولنق واجب اولور رسن اسمك
 اخري يا اولوب ماقبلي مكسور اولماغي قاض اعلاي كي اعلال اولنق لازم اولور و احق و ادل كله زنده دخی حال
 بويله در حق و دوايچون جمع اولد قلمي حاله وسيا ر بونك امثالي اولانلر بونك اوزنه قياس اولسون
 و حقوقا مهمه ايله ازار معناسنه در القلنسة قافك فحيله ولا ملك سكونيله على وزن الد حرجه نقيه كيدر ملك
 القلنسي فحيتيله ولا ملك سكوني وسينك كسر يله نقيه كيمك القلنسي فحيتيله ونونك ضيله كذا لك نقيه كيمك
 نقول قلنسته فقلنسي و قلنسي اذ البسته القلنسة فلبسها القلنسي على وزن التكرم دف چالوب تغني ايتكم
 المقلس ميمك ضمي ولا ملك كسري و تشديد يله شول كسسه در كه بك شهره كذا لك بونك او كنه شلاك ايدوب

قنفس

قانس

قانس

اوينه القلنسي على وزن التكرم بك شهره كذا لك انواع لهوله استقبال ايتكم راجح روايتي اوزن القلاس
 قافك فحيله ولا ملك تشديد يله شول در يادركه كو يكن انه توج غالب اولد غندن القلنسي قافك ضمي ولا ملك
 فحيله و تشديد يله و يانك سكونيله قبيط و زني اوزن صناعده بر بعه نك اسمي در كه خسته ياي مشدي اتن حمير نام
 كسسه خراب ايدوب بقمشدي و قبيط بر جنس حلوا در كه انا طيف يعني بشمينه ديلر القنس قافك فحيله و ميمك
 سكونيله صويه طالمق غوص معناسنه و ولد له سنك قرتنه در پند كه قنس الولد في بطن امه در رلر القناس
 قافك فحيله و ميمك تشديد يله صويه طالمق كسسه غواص معناسنه و قنس صويه طالمق در غه دخی ديلر يقال
 قسته في الماء فانقاس اي غسته فانقاس پس قنس متعدي و لازم كلور الا قانس هز نه نك كسر يله طالمق
 معناسنه لغت در يقال اقسنه في الماء المقامسه ميم اولك ضمي و ميم تانك فحيله طالمق شق يقال قامسته
 فقمسته يعني باب مغالبه دن ين انكله طالمق رشدم و غلبه ايتدم ديرسن و يقال فلان بقامس حوتا اذا اطر
 من هوا علم منه يعني قن علم سباحته كند و دن اعلمه مباحثه ايتسه استغراب ايدوب بويله ديلر و حوت حاء
 مهمه ايله بالقي معناسنه در الانقياس هز نه نك و قافك كسر يله بلدن مخط اولوب غرويه ميل ايتكم القاموس
 على وزن الكافور در يانك اور ته سي يقال هذا قاموس البحر اوسطه و معظمه و مدو حور حديث شريفند
 بيور لمشدر ملك موكل بقاموس البحر كما وضع رجله فيه فاض فاذا رفعها غاض يعني در يايه موكل اولان ملك
 در يايه ايق بصسه طشر و اياغن قالدر سه چكلور و مدي صوطا شخه و جزر چكلمكه ديلر القانس فحيتيله و ميمك
 فحيله و تشديد يله در ين در يايه جزر اخر معناسنه جوهر ي ايدر بن ظن ايدرم كه لام زائده اوله و قانس زياده عظيم
 الشان اولان كسسه يه ده ديلر القنس قافك كسري ونونك سكونيله اصل معناسنه در القونس قافك ونونك
 فحيله و واوك سكونيله در مور تو غلغنه نك ديه سي و قونس كذا لك اتك ايكي قولاي راسنه اولان سيوري ككدر
 القونس ياي كان معناسنه نك كيري و تانقي جائز در و قونس ارشونه دخی ديلر ذراع معناسنه مذروع ارشونه
 قياس اولند غيچون و قونس كو كك بر رجك دخی اسيدر القويسة قافك ضمي و واوك فحيله قونسك
 تصغيري در موث اولدو غنه بناء القويس كذا لك قافك ضمي و واوك فحيله قونسك تصغير بدر مذكر
 اولدو غنه بناء وفي المثل هومن خير قويس سهما القنسي قافك وسينك كسري و يانك تشديد يله جمعي يابلر
 معناسنه الا قواس هز نه نك فحيله و القياس قافك كسر يله كذا لك قونسك جمع لري در و قياس تقدير
 معناسنه ده كلور يقال قست قياسا و قايت مقايسة و قياسا و قسيك اصلي قووس ابدی زير اوفعل در
 پس لام الفعلي تقدير ايدوب قسود يدير فلوع و زني اوزن اندن صكره واوي يايه قلب ايدوب قافي مكسور
 ايتد يلمر عني كله سنك عينن مكسور ايتد كيري كي پس قسي اولدي فليع و زني اوزن اول ذوات ثلاثه دن ابدی
 صكره ذوات اربعه دن اولدي يعني قلب و ادغامه حرف اصلي مثابه سنه اولماغي ر يايه منزله سنه اولدي
 القسوي فحيتيله و واوك كسري و يانك تشديد يله قسي كله سنك نسبي در زير اوفلوع ابدی كه فعول دن
 مقلوب ابدی پس حالت نسبت و واوي ردايدوب قسوي ديد يلمر القنس قافك فحيله و يانك سكونيله تقدير
 ايتكم يقال قست الشيء بغيره وعلى غيره اقبسه قياسا و قياسا ولا يقال اقسنه المقياس ميمك كسري و قافك
 سكونيله تقدير اولنق الت مقدار معناسنه المقايسة ميمك ضمي و يانك فحيله قياس ايتكم يقال قايت بين
 الامر من مقايسة و قياسا و قياسا شخه دخی ديلر يقال قايت فلا اذا اجاز يته في القياس يعني انوكله بر نسته ده
 قياس ايد سنك لا قنيس هز نه نك و يانك كسر يله اويدر مق يقال هو يقتاس الشيء بغيره اي بقبسه به يعني كا
 اتن اوبدر و يقال هو يقتاس يايه اقتياسا اي يسلاك سيميله و يقتديه يعني اوغل يايه اقتدا ايدوب انوك
 مسلكيه سالك اولور القونس قافك ضيله راهبك صومعه سيدر و راهب رهبانك مفردي در التقويس

قنس

قانس

قانس

على وزن التكریم بیاولوب اكلك بقال قوس الشيخ تقوى ساذ الحى الاستقواس همزه نك و نك كسر بله بمعناه
الا قوس همزه نك و واولك فحقيله ارقه سنى اكرى اولان كسسه مخنى الظهر معناسنه القوس فحقينه و واولك ضمى
وتشدد بيه ياي كوترمك بقال رجل متقوس قوسه اى معه قوس المقوس ميمك كسرى و قافك سكوفى و واولك
فحقيله شول اب در كه قوشى انلرى انوك اوزرينه صف بغل را ابتدا سكرند كارتك و مقوس ياي قودقلى ظرفه
دخى د بر القهلبس قافك فحقى و هانك سكوفى و بانك فحقى و لامك كسرى بله جمرش كى ارك الى ذكر معناسنه القبس
قافك فحقى و بانك سكوفى بيه قياس اتمك بقال قست الشى بالشى اذا قدرته على مثاله جوهرى بولفظى و او بده
دخى ارا د اتمشدر نتمه الان مرور لبتدى ولكن انصب بودر كه همين ياي ارا د اولنه و قيس مضمر دن بر قبيله نك
باباسى ابددر كه اول قيس بن عيلان در و اسمى الناس بن مضمر دن نوله و قنداشى الياس بن مضمر دن ياي بله و الياسك
لقى قيس در القبس قافك كسرى و مده بله و القاس قافك فحقيله مقدار معناسنه در بقال بيه ناقبس ربح و قاس
ربح اذا كان بيه ناقدر ربح القبس فحقينه و بانك ضمى و تشدد بيه قيسه بكرمك ابقال نقبس فلان اذا تشبه
بهم يا خود انلر مانساب ابله يا معاده ابله يا همسايه لك ابله يا و لا ابله يعنى انلرك از اولوسى اولغله القيسان
قافك فحقى و بانك سكوفى بيه قيسه سندن ايكى قيسك اسيد و كه انلرك برى قيس بن عتاب بن ابى حارثه در
وبرى قيس بن هذمه بن عتاب بن ابى حارثه در عبد القبس قافك فحقيله بر قبيله نك باباسى اسيد راسدن كه اول
عبد القبس بن اقصى در كه جدا عللى اسدن بر بيه دو العقبى عينك و قافك فحقيله و اخرند ياء مشدده
ابله عبد القيسه منسوب اولان كسسه و دبلسك عبرى د بر سن التعقبس فحقينه و بانك سكوفى و قافك
ضميله عبد القبس قبيله سنه انتساب اتمك بقال تعقبس الرجل كايقال تعبشم و تعقبس كه تعبشم عبد شمس
قبيله سنه و نقبس قيس قبيله سنه نسبت در فصل الكاف الكافس چنان كه انوك بيه نسنه شرب اولنور موث
سماعى در قال الله تعالى عز وجل بكاس من معين بيهضاه و ابى الاعرابى ابتدى كاسه كاس د بيز اچينه مشرو باندن
نسنه اولد قجه الكوس ضمينه جمى الكبس كافك فحقى و بانك سكوفى بيه حرق يقوب اورمك بقال كبست
النهر كبسا اطممها بالتراب و كبس غارت اتمكه ده د بر بقال كبس و ادا فلان اذا اغاروا عليها و كبس باشى
خرقه يه چككه دخى د بر بقال كبس راسه من الباب الثانى اذا دخله فى ثياب الكبس كافك كسرى و بانك
سكوفى بيه شول ظاهر قدر كه خرقك اوزرينه و كرالى بوماغيجون الا كبس همزه نك و بانك فحقيله باشى خرقه يه
چكى كسسه شول وجهه كه ديه سن اقبال ابدوب بوزن ادبار ايش اوله الكباس كافك ضميله باشى يوك اولان
كسسه عظيم الراس معناسنه الكباسه كافك كسرى بله خر ماصلقمى الكبس كافك فحقى و بانك كسرى و مده بله
خرمادن بر نوعدر الكيسه كافك فحقى و بانك كسرى و مده بله شول بيلدر كه انلر بكون ناقص كلور و بود ورت بيلدر
بر واقع اولور انكابوس على وزن الكافور شول نسنه در كه انسانه اثناء نومده عارض اولد قاه مضطرب اولوب
اغرى بصدى د بر و بوفى صرع مرضنك مقدمه سى در د بر انكس كافك فحقى و دالك سكوفى بيه اغرى يوك اولان
طواري سرعتله سير ابتدرمك يقال كدست الخيل كدسا من الباب الثانى التكدس فحقينه و دالك ضمى
وتشدد بيه طوار اغرى يوك و كوكى يورمك يقال تكدس الفرس اذا مشى كانه مثقل التكدس كافك ضمى ايله و دالك
سكوفى بيه ركه خرمنى الا كداس همزه نك فحقيله جمى خر مثمر معناسنه الكداس كافك ضميله حيوانانك
اخسر مى يقال كدست اذا عطست الكداس دالك كسرى بيه شول نسنه در كه انوك بيه ايام ايشه يوم اولنور
كر كفال اجمعه اولسون كرك اخسر مغله اولسون و بونك امثالى نه كه وار ايسه و بوقبيلدن در چن اهو طاغدن
يسه لى ايامر قال ايد نوب كادس د بر رته كم بار حله ايامر قال ايد نورلر و بارح شول صينه د بر كه صيادك

قهلبس

قيس

هقبس

كاس

كيس

كدس

صولنه

صولنه دوشر انكس كافك كسرى و بانك سكوفى بيه شول بولله خلط اولنان نجاستلر در كه بعضى بعض اوزن
يايلوب قالب اوله و كرس شول اوله ده در كه انلر راس جمع اوله الا كراس همزه نك فحقيله جمى و كرس اصله
دخى د بر الا كراس همزه نك كسرى بيه ذكر اولنان حالت اوزن اولمق يعنى بول و نجاستله يا خود جماعت كسره بيله
طولمق بقال اكر ست الدار انكاس رانك كسرى بيه اصل معناسنه الانكاس همزه نك و كافك كسرى بيه يوز اوزرينه
دوشمك و يوزى اوزن داخل اولمق بقال انكس فى الشى اذا دخل فيه منكبا وانكباب كذلك يوز اوزرينه
دوشمكدر انكسى كافك ضمى و رانك سكوفى بيه و اخرند ياي انك تشدد بيه تحت انكاسى كافك فحقى و بانك
تشدد بيه جمى و كه اولور كرسى د بر كافك كسرى بيه الكروس فحقينه و واولك فحقى و تشدد بيه باشى يوك
اولان كسسه بزرگ سر معناسنه و كروس بر رجاك دخى اسيد رانكاسه كافك ضمى و رانك تشدد بيه
جز اولمق متعدد معناسنه كراسك واحدى در انكرايس كافك فحقى و رانك كسرى بيه جمى جزل معناسنه
انكرايس كافك كسرى و رانك سكوفى بيه طام اوزرنه اولان ادب خانه و خام بر معناسنه دخى كاور فارسى
مربدر انكرايسه كافك كذالك كسرى بيه بر قطعه خام رانكرايس جمى خام برلر معناسنه الكردوس كافك و دالك
ضمى و رانك سكوفى بيه انلور دن بر عظيم بلوك كروه بزرگ معناسنه الكراديس كافك فحقيله جمى عظيم بلوك كر
معناسنه و صاحب صراح بو مقامه كرس كه برك از اسبان ديشدر رغلط اتمشدر و غالبا جوهر ينك القطعة
العظيمة من الخيل ديدكى قولند خيل عسكر معناسنه اولد غندن ذ هول يندوب سباق كلامدن غفلت
اتمشدر و هر ايكى مك كه برا كره بر يره بولوشه اكادخى كرسى د بر او موز باشلى كى و د بر كى انكرد سنه
على وزن الدحرجه چرى باشى اولان كسسه عسكرى بلوك بلوك اتمكدر بقال كرس القايد خيله اذا
جعلها كتبه و كرسه و ناقد دخى د بر بقال كرسه و ليج به الارض و ليج جاه موحد ايله و جيله يره دوشرمك
و يره بصمق در و كرسه بر كسسه نك الى و ياغن بر يره جمع اتمكه دخى د بر بقال كرس على البناء للمجهول
اذا جمعت يداه و رجلاه و كرسه بقايله يور و تمكه دخى د بر المكرس ميمك ضمى و دالك فحقيله شول كسسه در كه
الى و ياغى يا يشم اوله التكرس فحقينه و رانك سكوفى و دالك ضميله ايكى كسسه نك اسيددر كه انلرك برى قيس
وبرى معاويه در مالك بن حنظله نك اوغلر يدر جدا عللى مناة بن نعم در انكرس كافك و رانك فحقيله كروز
ديد كرى معروف اوت در انكرس على وزن الزلزل بر نسنه يى رد اتمك در المكرس ميمك ضمى و كا فينك
فحقيله شول كسسه در كه انوك ايه سى و انه منك ايه سى جاريه اوله مكرس ديد برك كويا كه مذموم اولان
جماعته رد اولنشد انكس كافك فحقى و سبنك كسرى و مده بيه خرمانيدنه د بر و كسبس كذالك شول ايه دخى
د بر كه طاشلر اوزن قور بدلوب دو كولد كدن صكره خير قلمنور انكسر فحقينه ديش قضه اولمق كوتاهى
دندان معناسنه الاكس فحقينه شول كسسه در كه ديش قصه اوله انكس كافك كسرى و لامك سكوفى بيه كرخ كه
انوكه ياي بيلر انكسه كافك ضمى و لامك سكوفى بيه كرخ رنكنده اولمق الاكس همزه نك و لامك فحقيله كرخ
رنكنده اولان قورد يقال ذيبا كاس انكاس نونك كسرى بيه شول اهودر كه كناسه يعنى يتاغنه داخل اولور
انكاس كافك كسرى بيه اهودنك اغاج اراسنه كيز لعل يتاغى انكوس ضمينه اهو يتاغنه كيرمك يقال كنس الظبي
يكنس من الباب الثانى التكنس فحقينه و نونك ضمى و تشدد بيه بمعناه انكس كافك فحقى و نونك سكوفى بيه
سيورمك يقال كنست البيت اكسه كنسا من الباب الاول المكنسه ميمك كسرى و كافك سكوفى و نونك فحقيله
سيورمك الت جاروب معناسنه الكناسه كافك ضميله سيورندى قائمه معناسنه و كناسه كوفه د بر ايددر
الكيسه كافك فحقى و نونك كسرى و مده بيه نصار ينك معبدى در انكس كافك ضمى و نونك فحقى و تشدد بيه

كرس

كربس

كردس

كرفس

كركس

كسس

كلس

كغن

کوکله اولان کواکب اوعيله ايتدي کوبه کنس ديديلر معينه مستر اولد غيچون بعضيلر ايتدي کنس
 خنس ديد کاري بلدن لر در که انرسيان لر در التکويس على وزن التکریم باشي اشغه دوندر مک بقال کوسسته
 على رأسه نکويساي قلبته وفي الحديث والله تعالى شأنه لو فعلت ذلك لکوسک الله تعالى جل ذکره في النار
 رأست اسفلک الکوس کافک فتي وواوک سکونيله باشي اشغه وشک بقال کاس نکوس اذ افعل ذلك يعني باشي
 اشغه اولسه وده اوج ياغي اوزن يوریکه دخی دیرلر سکرلندی حاله التکاوس تانک فتي وواوک خيميله بری بری
 اوزرینه بغلغه دیرلر بقال عشب متکاوس اذا کثروکثف الکوس کافک خمي ومديله شول سنه درکه چلارلر
 طبل معنا سنه بعضيلر ايتدي بومع بدراکوس کافک خمي ومديله و آخرنه دخی يانک تشديديله ابقاری
 قصه اولان ات مکوس ميمک خمي وواوک فتي وتشديديله بریمک اسميدر الکهمس على وزن جعفر قصه
 اولان کسنه وکهمس عربيه برقيمه نیک باباسی ادبدر الکيس کافک فتي ويانک سکونيله اهل ذکا اولقی که حاقنک
 مقابليدن ورجالدن برکسنه نیک ادبدر که اول کيس النری در وکيس اوغلان ظريف وذي اولغه دخی دیرلر
 الکياسه کافک کسريله کذلک اوغلان ظريف اولقی بقال کاس الولد پکيس کيسا وکياسه الکياس همزه نیک
 کسريله ظريف ولد صاحب اولقی بقال کيس الرجل واکس اذا اولدله اولاد کياس الکيس کافک فتي ويانک
 کسری وتشديديله ذی وظريف کسنه والمکيس ميمک خمي ويانک فتي وتشديديله بمعناه الکيس کافک کسری
 ومدی والفک قصر بيله ظريفه اولان عورتک صفتيدر الکوس کافک خمي ومدی والفک قصر بيله ذکر اولنان
 معنایه دراکيسک موثی در الکيس فحشيله ويانک خمي وتشديديله ظريفه نظر معنایه الکياسه
 ميمک خمي ويانک فحشيله ظرافت حکمتک بقال کايسته فکسته ای غلبته في الکياسه ومکاسه تبع وشراده
 غدرایتمکه دخی دیرلر الکيسان کافک فتي ويانک سکونيله غدر معنایه سنه در بعض عرب قتلند الکيسانية
 کافک فتي ويانک سکونيله ويای اخيرنک تشديديله روافض طایفه سندن رجاعتک ادبدر که انر مختارین
 ابی عبيدک احسيدر دیرلر که مزبورک لقي کيسان ايتدي الکيس کافک کسری ومديله کيسه که ايجنه لچه قورلر
 الکياس همزه نیک فتي وکافک سکونيله جمعی کيسه معنا سنه فصل اللام اللبس لامک خمي ويانک سکونيله
 کیک بقال لبست الثوب البسه لبس من الباب الرابع اللبس لامک فتي ويانک سکونيله ملتبس قلق مشتبه فاق
 معنایه نقول لبست عليه الامر اللبس من الباب الثاني اذا خلطت من قوله تعالى وللبسنا عليهم مايلبسون
 ولبس ظلمت قارشغه دخی دیرلر اللبسة لامک خمي ويانک سکونيله التباس اولقی بقال في الامر لبسة ای شبهه
 لبس بواضع اللباس لامک کسری بيله کيلن نسنه والملبس ميمک ويانک فحشيله بمعناه واللبس لامک کسری ويانک
 سکونيله کذلک بمعناه ولبس اورتی معنایه دخی کور بقال لبس الکعبه ولبس اليهودج لماعليهما من لباس ولباس
 امرأيه وامرأته ووجه دخی اطلاق اولنور قال الله تعالى هن لباس لكم وانتم لباس لهن وخيايه دخی لباس نفوی
 دیرلر نفيس شر يفه بوجه اوزن وارد اولشدر ويعضيلر ايتدي لباس نفوی غليظ اولوب خشين وقصير
 اولان کياسی در اللبوس لامک فتي ويانک خيميله کيلن نسنه وقوله تعالى وعلناه صنعة لبوس لكم يعني الدرع
 التلبس فحشيله ويانک خمي وتشديديله برنسنه به مقارن اولغه ولباس کيمکه دخی دیرلر بقال لبس بالامر
 والثوب اللباسه برنسنه في قريش روت بلور سز ايتک بقال لبست الامر اذا خلطت ولا بسه باطنه اولانی
 بلکه دخی دیرلر بقال لبست فلا اذا عرفت باطنه الملبس ميمک ويانک فحشيله استمتاع اولناحق نسنه اللباس
 همزه نیک ويانک کسری بيله برنسنه غلط وشنه اولقی بقال اللبس عليه لامر اذا خلطت واشتبهه التلبس على وزن
 التکریم خيله ايتوب مشتبه قلق تشديد مبالغه ايجوندر اللباس لامک فتي ويانک تشديديله اهل لبس

کهمس

کيس

لبس

اولن

اولان کسنه بقال رجل لباس ولا ثقل ملبس اللبس لامک فتي وحاء مهمله نیک سکونيله دل ايله يلامق بقال لحس
 القصعة بلحسها لحسان الباب الرابع وفي المثل اسرع من لحس الكلب انفه الحسة لامک فتي وحاء نیک سکونيله
 والحسة لامک خمي وحاء نیک سکونيله کذلک يلامق معنایه يعقوب بدن بويله روايت اولشدر اللباس
 همزه نیک کسری ولا مک سکونيله تور مک بقال الحس الارض اذا ثبتت الملا حس ميمک فتي وحاء نیک کسری بيله
 بلاحق رلر وقولهم ترک فلانا حلا حس البقر مثل قولهم بمباحث البقر يعني صغرا ولا غي اولان اسير رلر ده
 ترک ايتدم قانده لغی نامعلوم در بعضيلر ايتدي مراد شول اخير رلر که بقرو حش اولاد اولان بلار اللباس
 على وزن الکافور شوم اولان کسنه التلبس على وزن التکریم دوه نیک ياغنه چارق دیکمک نقول لبست البعير
 ناند يسا اذا انعلته وکذلک خفي اصلاح ايتکه دخی دیرلر نقول لبست الحفا اذا اصلحت للبدن ميمک خمي ودالک فتي
 وتشديديله اصلاح اولنان خفي بقال خفي ملبس کاقول ثوب ملدم ومردم اللبس لامک فتي ودالک
 کسری ومديله شول ناهه درکه آني صق ومجمع اوله الملبس ميمک کسری بيله ولا مک سکونی ودالک فحشيله ملطس
 معنایه لغت در وملطس ميمک کسری بيله وطاوسين مهملتين ايله شول بيوک طاشده دیرلر که انوکه چکر دک
 قادرلر وکاه اولور شد بد الوط اولان ارکک اول طاشه تشبيه اولنوب اکادخی ملدس دیرلر اللباس ميمک فتي
 ودالک کسری بيله جمعی ذکر اولنان طاشلر معنایه اللبس لامک فتي وسينک تشديديله اکل ايتک بقال لبست
 الدابة التکلاء نلسه لبس من الباب الاول اذا تفتته بحفلاتها وحفله طوارطوداغنه دیرلر ونف اوتی بولغه
 دیرلر اللباس همزه نیک کسری بيله برک ايتد اوتی ظهور ايتک بقال لبست الارض ای طلع اول نباتها اللباس لامک
 خيميله ايتد اچقن اوتک اسميدر طوارانی بولوب اکل ايتد کچون لبس دیرلر الملطس ميمک کسری وطاوش فحشيله
 شول بيوک طاشدر که انوکه چکر دک قادرلر الملطس ميمک کسری بيله بمعناه ملدم ايله ملدم کي که ملدم دخی
 چکر دک فحق طاشدر اللطس لامک فتي وطانک سکونيله اورمق ورك بصميدر وادوعيد ايتدي ملاطسه نیک
 معنایه ملطخ در يعني انوکه ملوث اولمقدر اللبس لامک وعينک فحشيله طودق رنکی درکه سياهه مایل اوله که
 بوخوب عد اولنور اللعساء لامک فتي والفک مديله ذکر اولنان لون اوزن اولان طوطقدر بقال شغه لعضاء
 للعبس لامک خمي وعينک سکونيله جمعی بقال فتيه لعبس ونسوة لعبس الالعس مفرد مد کري وکاه اولور لعبس
 نيله اطلاق اولنور بقال لبس اذا کثروکثف لانه حينئذ يضرب الى السواد اللعوس لامک فتي وعينک سکونی
 وواوک فحشيله حرصندن خفيف اولان کسنه کرک اکله کرک غیری نسنه ده بوسيندن قورده دخی اعوس
 دیرلر اللعوس قافک کسری بيله قنایجي کسنه عياب معنایه يقال لعسه بلعسه لعسان الباب الاول اذا عاب
 اللعس لامک فتي وقافک کسری بيله خلقه لقب طقق وسخر به يه الان ومايدنلر بن افساد ايدن کسنه ابن السکيت
 ايتدي فلان لعس شکس عسر دیرلر بدخوی معنایه اللعس فحشيله بدخوی اولقی بقال لعست نفمي من الشئ
 نلعس لقسان الباب الرابع اذا غت وخبت اللبس لامک فتي وميمک سکونيله ايله ياشق يقال لبسه بلسه
 وبه کله جماعدن دخی کنایت اولنور الملا مسه ميم اولک خمي وميم تانينک فحشيله ياشق وجماع ايتک معنایه
 وسبع ملا مسه شول بيع درکه قن متاعه ال دکور رسک ماينزده بيع منعقد اولسون ديوقول ايله رلر بوندن
 نهی اولشدر اللباس برنسنه في اومق وطلب ايتک التلبس فحشيله وميمک خمي وتشديديله طلب درمره بعد
 اخري التلبس ميم اولک خمي وميم تانينک کسری وتشديديله رشتاعر ک اسميدر ملبس ميمک فتي ولا مک کسری
 ومديله برجار يفتک اسميدر للباس لامک خيميله شول حاجت درکه متوسط الحال اوله يعني شدي اوليه اللوس
 لامک فتي وواوک سکونيله برنسنه في طامقدر اللوس لامک فتي وواوک خمي ومديله طاديجی کسنه بقال رجل

لحس

لبس

لبس

لبس

لبس

لبس

لبس

لوس

لهن

لبس

مأس

مجلس

موس

لوس اللواس لامك فحيلة طائق يقال مالا لاسا لاساى ماذا ذواقا لاسا لامك فحيلة برقمه دن اقل
اولانى در اللهس لامك فحى وهانك سكونيله حسنه لغت در بلا مق معناسنه يا خود لثغه در يعنى حاي هابه
مايل لفظ ابدنل استعمال در اللهسه لامك فحى وهانك سكونيله جروى سنه دن عبار ندر يقال مالك عندي
لهسه اى شى لبس لامك فحى ويانك سكونيله كلف نفى در فعل ماضى در اصلنك لبس ابدى يانك كسر بله ثقل
عد اولوب اسكان اولندى والفقه قلب اولنادى زير اوفعل ماضى اولوب حاله دلالت ايند كچون تصرف
اولنادى و بونك فعل ولدوغنه دلالت ابدن هرنه دكوفعل تصرفى كى تصرف اولناد ايسه ده لست لست اسم
دبد كرى در ضربت ضربت بياض بيم كى و بوافعالك عامل اولانلر ندر قلندى كان كى وكانك اخواتى كى كه اسملرن
مرفوع وخبر لرن منصوب ابدنلر بوقدر واركه لبس كله سنك خبرينه با داخل اولور لبسنك اخواتى خبرينه
داخل اولانلر تقول لبس زبدي بطلق يا كله سى تعدي فاعلچون وتا كيد نفى اچون داخل اولمشدر و داخل اولماسى
دخى جا زدر زيرامو كدا اولان سنه دن استغنا جا زدر و افعال دن بعض كاه اولور حر فله تعدي ايدر وكاه
حر فسر تعديه ايدر نحو استغنتك واشتقت اليك ولبس كله سنك خبرن كندى وزر نه نقدج جا زدر كدر
سارخوانه جا زاولدوغى كى تقول محسنا كان زبدي ولا يجوز محسنا لبس زبدي وكاه اولور لبس ايله استثنا
اولنور تقول جاء القوم لبس زيدا كاتقول الاز بذا اسم لبسنك تحتند مستتر قلوب خبرن لبس ايله منصوب
قيلور سن كوا كه لبس الجائى زبدا ويرسن وسنكچون جائى القوم لبسك ديكت جا زدر بوقدر واركه مضمر
منفصل اولى در اللهس فحيلة شجاعت الالبس همز منك ويانك فحيلة بهادر كسنه شجاع معناسنه اللبس
لامك كسرى ومديله جمعى وفر ايتدى البس شول دو در كنه دكويوك اور سك كوتور و فصل الميم
المأس ميمك فحى وهمز منك سكونيله فاسد قلب تقول مأس بذهم مأساذا افسدت الجوسية ميمك فحى وحيك
ضمى ويانك تشديد بله كفره دن بر طافه در الجوسى ميمك فحيلة كذلك مجوسيه طافه سنه منصوب
اولان الجوسى يى نسبتك حذفيه جمعى ابو على النخوى ايتدى مجوس ايله يهودك مفرد و جمعى يى نسبتك فرق
اولندى يهودى و يهود مجوسى و مجوس دبد بلر متعيرة وشعير دبد كرى كى و جمعى الف لام ايله تعريف اولندى
واكر معنای جمعيت ماحوظ اولسه الف لام داخل اولسى جا زاولما ز ابدى زير اوفعل ماضى مجوسيه يهود معرفه لدر
وابو على مز بور ايتدى مجوسيه يهود مؤنثلر در كلام عربك قبيله مجراسنه جارى اولد يلر كى مذكر اعتبار
اولناد يلر التمجس فحيلة وحيك فحى وتشديد بله مجوس طافه سنن اولق يقال تجس الرجل اذا صار منهم
التمجس على وزن التكرم مجوس طافه سنن اولق يقال مجسه غيره وفى الحديث فابواه مجسانه المرسه فحيلة
ايب حبل معناسنه المرس كذلك فحيلة جمعى الامراس همز منك فحيلة مرسك جمعى ايبلمر معناسنه و مرس
كذلك مصدر كوا راب بكره ايله بكره دمورى نيك ان سنه دوشمك معناسنه كاه فعل مز بورى بكره اسناد
ايدوب مرست البكره قمرس مرسا ديرلر باب رابع دن الروس ميمك فحى ورنك ميميله شول بكره در كاهى كندوبله
دمورى ان سنه ايجى اوله و كاه اولور فعل مز بورى ايبه اسناد ايدوب مرس الحبل قمرس مرسا ديرلر كذلك
باب رابع دن قن ايب بكره ايله دمورى اراسنه دوشسه الامراس همز منك كسرى بله ايب بكره نك اوزرنه
مجراسنه ككتور مق وامراس ايب بكره ايله دمورى اراسنه برقمه دخى ديرلر پس اضداد دن اولور
بعقوب روايتى اوزن المرس ميمك فحى ورنك كسرى بله اسلوب عادت يقال للقوم هم على مرس واحد اذا استوت
اخلاقهم و مرس شول كسنيه ديرلر كاه ياد ماسه اوزن اولالامراس ميمك كسرى بله دور شمك معناسنه در
المارسه ميمك فحى ورنك فحيلة بمعنا المرس ميمك فحى ورنك سكونيله خرمائى يا خود غيرى سنه فى ضويه

اصلنسون

اصلنسون ديورق يقال مرست الترو غيره فى الماء اذا انقعه و مرسته يدك و مرس او غلجق برماغن اغز نه الوب
اموب چيمكه دخى ديرلر يقال مرس الصبي اصبعه بر سها من الباب الاول و بور نه لغت در يا خود لثغه در يعنى
سينى ياكى تلفظ دن ناشيد و مرس ال ستلكه دخى ديرلر تقول مرست بدى بالمنديل اذا مسحتهم الترس فحيلة
ورنك فحى وتشديد بله والامراس همز منك ورنك كسرى بله بر كسنيه نك برماغه قصدا بيمك يقال قمرس
وامترس ماس احتك واحتكاك جاء مبهله ايله شره قصدا بيمكروا مراس خصومتك عناد بيمكه دخى ديرلر
الممرس ميمك فحى ورنك سكونى ورنك كسرى ومديله لغت داهيه معناسنه بوقفعيل وزن اوزن در
فانك وعينك ذكر ببله وكاه اولور داهيه صفت دخى اولور يقال داهيه ممرس اى شديده ومحمد بن السرى
ايتدى ممرس مرست در شدت معالجه معناسنه و ممرس دور معناسنه دخى كاور داهيه ممرس
مسمر اولان لغت ديكت اولور المارسه رانك فحى وسينك سكونيله خسته له علاج اولنان مكان در بيمار خانه
معناسنه فارسى معرب در المرس ميمك فحى وسينك تشديد بله بر نسنه يه ياشمق يقال مسست الشى امسه مسا
من الباب الرابع و بونك باب رابع دن كسى لغت فصيح در و ابو عبيد مسست الشى امس مساد دخى روايت اينشدن
باب اولدنه وكاه اولور مرست الشى دخى ديرلر سينك مقدم من حذف ايدوب كسره سن ميمه تجويل بيمكه وبعض
عرب ميمى بكسور ايتوب حالى اوزن مفتوح استعمال ايدرو بوسيدن بارى تعالى نك فظلمت نفكم بون بوردخى
قول شربفنه كسرى بله وفحيلة قرأت اولنور كه بونك اصلى ظالم ابدى و بوشاد اولان تحفيظلر دن در الاحساس
همز منك كسرى بله ياشد مرق يقال امسسته الشى فمسه لبس ميمك فحى وسينك كسرى ومديله ياشمق المسبى
ميمك كسرى وسينك دخى كسرى وتشديد بله والفك قصير بله خصيصى كى كذلك ياشمق معناسنه در المسوس
شول كسنيه در كانه ارجنون وله و ممسوس شول صويه دخى ديرلر كه ايب طتلو ما بينه اوله المماسه ميمك
ضميله جماعت دن كناه و لوز الناس تانك فحيلة كذلك جماعت دن كناه اولنور قال الله تعالى من قبل ان يماسا
المساس ميمك كسرى بله ياشمق و جماعت ايتك قال الله تعالى ان تقول لا مساس اى لا امس ولا امس مساس ميمك
فحى وسين اخير منك كسرى اوزن بناسيله قطام كى ياشمق معناسنه در يقال لا مساس كسراوزن بنا اولندى
مصدر دن معدول ولد غيچون در كاهول مس در الماسه شديده معناسنه در يقال بينهما رحم ماسه اى قرابه
قريبه و يقال مسك بكم رحم فلان اذا كان بينكما قرابه قريبه و يقال حاجه ماسه اى مهمه ومسك اليه الحاجه
اى شدت الممسكه ميمك فحى وسينك سكونيله بر نسنه نك فارش اولمس اختلاط امر والتباس امر معناسنه
المساس ميمك فحيلة وسينك سكونيله اسمدرا اختلاط والتباس معناسنه المعس ميمك فحى وعينك سكونيله
اوماق ذلك معناسنه يقال معست المنسيه فى الدباغ اذا دلكنه دل كاسد بيا وكاه اولور كه بونك جماعت دن كناه
اولنور ومنسيه ابتدا باعته مباشرت اولناد در بدر للعاس ميمك فحى وعينك تشديد بله بهادر اولوب
حر به اقداملو اولان كسنيه المقس فحيلة كوكل بولنق يقال مقست نفسه من الباب الرابع اذا غثت النفس
فحيلة وقافك فحى وتشديد بله كذلك كوكل دوغك ابوز يد ايتدى براعرالى مقابردن بر قوش صيد ايدوب
اكل ايتد كاه طوندغى قوشك ادن صوردى ادى سمانى در دبد بلر بوسوزى اشد كاه كوكلى دوندى وايتدى
نفسى مقس من سمانى الاقبرود كر اولنان قوش حد ذاتك صالحو المايوب اسمى معنای سمى موهم اولد غيچون
غشيانى ايجاب اينشدن المكس ميمك فحى وكافك سكونيله مبايعه ده مكس ايتك يعنى بيع وشراده قائلق ايتك يقال
مكس فى البيع مكس من الباب الثانى مكس جايله ايدوب خراج الموق معناسنه ده كلورومكس عشر الان
كسنيه دخى نسنه يه دخى ديرلر المماسه ميمك فحى وكافك فحيلة والمكاس ميمك كسرى بله كذلك بيعه وشراده

مسس

مقس

مقس

مكس

ملس

موس

میس

نفس

نفس

فانلق ایتک الماکس کافک کسریله عشر البجی فی الخدیث لایبخل صاحب مکس الحنه الملاسه ميمک
 فتحيله دوز اولوب هموار اولوق خشونتک مقابلی در الاملباسی همزه مک ولا مک کسری ومديله
 زیاده دوز وهموار اولوق يقال املاس الشی املباسا التلبس علی وزن التکریم دوز ایتک التلبس
 فتحيله ولا مک ضمی وتشديد يله والاملاس همزه نک کسری وميمک کسری وتشديد يله دوز اولوق يقال
 ملسه فملس واملس وبو اصلنه انفعلي ابدی ادغام اولنوب املس اولدی واخللاس قايحق معناسته ده
 کلور يقال اخلس من الامر اذا اقلت منه واخلس قايحق معناسته ده کلور يقال ملسته انا الاملس همزه مک
 فتحی وميمک سکونی ولا مک فتحيله دوز اولان نسنه وارقه سی بتون اولان حیوانه دخی دیرلوقی المثل هان علی
 الاملس ملاق الدیرکه املسه مراد ارقه سی مجروح اولمان درودیردن مراد بانک کسریله ارقه سی مجروح اولان در
 وهان سهولت معناستندن در الملس فتحيله کچه قراکوسی مختلط اولوق ومنه قولهم ائنه ملس الظلام ای
 حین اختلط الظلام الاملبس همزه مک ولا مک کسریله شول محرادرکه انوک تباقی یوقدر الاملبس همزه مک
 فتحی ولا مک کسری ومديله جمعی ذکر اولتان صحرار معناسته الاملبس همزه نک کسری ولا مک کسری ومديله
 واخرنه بانک تشديد يله برجنس اناردرکویاکه ذکر اولتان صحرایه منسوبدر بقال رمان املبسی الملسی ميمک
 ولا مک فتحی والفک قصر يله شمی وحفلی وزنی اوزن شول ناقه درکه اکبر نسنه اصلايه زیاده سرعته
 یوربد کندن اوتوری وشمی شین معجه وحيله کذلک سریع معناسته وحفلی حيله وقایله دعوت عامه
 معناسته در وملسی کذلک رلفظدر که اثنای یبعده ذکر اولنور بقال ایتک ملسی لاعده فیہ یعنی قطعی بیح
 ایتدم برحیثیته که رجوعه مجال اولیه الملس ميمک فتحی ولا مک سکونیله قوی ایتوب غایه سن طمر لر يله
 جفر مق وملس برک سورمکه دخی دیرلوق شددید معناسته المملوس ميمک فتحی ولا مک حيله خایه سی
 چقارلن اوغلن الملاس ميمک فتحی ولا مک تشديد يله شول التدرکه انوکله یردوزلنور الملس ميمک فتحی ومديله
 خفیف وچاپک معناسته در موسی ميمک ضمی وسینک فتحيله برجلک اسیدر کسائی ایتدی ميم نفس کله دن در
 اخرنه الف زاید در پس موسی فعلی وزنی اوزن در وادو عمرو بن العلاء ایتدی ميم زاید در مفعول وزنی اوزن در
 یریدی روایتی اوزن بونک بیانی باب معتله کلوران شاء الله تعالی الملس ميمک فتحی ویا نک سکونیله صالنی صالنی
 یوریکدر بنجتر معنا سنه بقال ماس ميساوميس شول اغاجه دخی دیرلکه انفن پالان اغاچلری ایشلر لر
 الملبسان فتحيله بمعناه بقال ماس ميسانا ايضا الملباس ميمک فتحی ویا نک تشديد يله صالنی صالنی یوروی کسسه
 التلبس فتحيله ویا نک ضمی وتشديد يله کذلک صالنی صالنی یوریک الملبسان ميمک فتحی ویا نک سکونیله برکوبک
 ایدیدر نواحی عراقه فصل النون النفس نونک فتحی ویا نک سکونیله نکلم ایتک معناسته نفيه استعمالی اکثر در
 بقال مانبس بکلمه اذالم يتکلم التنبیس علی وزن التکریم بمعناه بقال مانبس صاحب صراح بونی نفيه مخصوص
 ظن ایتدی وایتدی نفس سخن گفتن ودر نفی استعمال کنند حالاکه جوهری ایراد ایتدی شاعر شعر نه اثبات
 مصر حدر النبراس نونک کسری ویا نک سکونیله چراق مصباح معنا سنه النفس نونک فتحی وچیمک کسریله
 نجاستلو اولان نسنه النفس فتحيله بمعناه قال الله تعالی اغا المشرکون محض فر ایتدی چن نفس رجسه
 استعمال اولنسه رجسه تبعيله استعمال اولنور مستقل معنی مراد اولان رجس نفس دیرلچیمک کسریله
 ونفس مصدر دخی کلور بقال نفس نجسا من الباب الرابع الانجاس همزه مک کسریله والنفس علی وزن التکریم
 نجاستلو قلبی بقال انجسه غیره ونجسه یعنی ونجس بر نسنه در اشیاء نجسه دن که عرب انی حرز ابد نیوب
 کورلر باوز کوزک شرن یاخود جنک مکرن دفع ایتکچون الناجس چیمک کسریله والنفس نونک فتحی وچیمک

نفس

نفس

ندس

ندس

کسری ومديله شول مرصدرکه اوکولیه بقال به داء ناجس ونجس اذا کان لا یبرأ منه النفس نونک فتحی وحاء
 مهمله نک سکونیله نامبارک اولان نسنه کسه سعدک ضد بدروباری تعالی نک فی يوم نحس بیورد غی قول
 شریفه صفتیت اوزن قراءت اولندی اما اضافت اوزن اولوق اکثر واجود در النفس نونک فتحی وحاتک
 کسریله نامبارک اولان نسنه بقال نفس الشی فهو نفس ومنه قیل ایام نحسات ومنه قال الشاعر ابلیخ جذاما
 ولحمان اخوتهم طیا وبهرا قوم نصرهم نفس النحاس نونک حيله باقر ونحاس کذلک شول دوتون درکه انوک
 یالکی اولیه دخان بلالهب معناسته قال نابغه بنی جمده بضی اضو صراج السلیط لم یجعل الله فیہ نحاسا ونحاس
 طبیعته واصلا دخی دیرلر النفس نونک کسریله طبیعت واصل معناسته بقال فلان کریم النفس شته کریم التجار
 دیرلرون مکسون دن صکره حيله النفس فتحيله وحاتک ضمی وتشديد يله خیرالمق وخیرارامق يقال نحست
 الاخبار وعن الاخبار اذا نحبت عنها وتبعتم بها بالاستخبار یس بوسر اوعلانیه اولور الاستخبار همزه مک
 وتانک کسریله بمعناه بقال استنحست الاخبار وعن الاخبار ایضا النفس نونک فتحی وحاء معجه نک سکونیله
 اغاجله دورک بقال نحسه بعدد نحسه نحسا من الباب الثالث ونحسه من الباب الاول ونحس اشنن بکره یحس
 کچیرمکه ده دیرلر ته کمن قرب کلور انشاء الله تعالی النفس نونک فتحی وحاتک تشديد يله قول قراواش
 صتان کسسه النفس خاتک کسریله شول اویوز درکه دوه نک قویروغی یاننده اولور النفس ميمک فتحی
 وحاتک حيله شول دوه درکه وجه مذکور اوزن اویوزی اوله دایره النفس خاتک کسریله شول دایره درکه
 اتک یاخچلر نه اولور که اتک یاخچی اوبلو غنده قویریغله اوردوغی یردرو بواته مقبول دکدر کریه
 صد اولنور النفس نونک فتحی وحاتک کسریله شول بکره درکه دلیکی اشنوب واسع اولغین براغی
 دلوب بکره نک اول واسع اولان دلکنه کچوروب اقری طورن بکره اغاجن اول دلن اغاجه کچورولر النفس
 نونک کسریله شول اغاجه دیرلکه دلنوب ذکر اولتان وجه اوزن بکره نک ایچنه قونور جوهری ایدر نچده
 بنی تمیند براعرلی قیودن صو چکر دی و بکره سی نفس اولمشدی برماغم نفس اولان بکره نک ایچنه اولان
 نحاسه قویب نه دیرلر بوکه دیدم حالاکه مرادم معناه ایله میدر یاخود معجه ایله میدرانی بلک ابدی
 جواب وروب ایتدی نحاسدر خاء معجه ایله بن ایتدم شاعر شعر نه و بکره نحاسها نحاس دیا شمی درحاء
 مهمله ایله اعرابی ایتدی ماسمعنا یذا فی یا بنی الا ولین النفس نونک فتحی وحاتک کسری ومديله شول کچی
 سودبنه دیرلر که قیون سودبنه قار شش اوله اوز بددن بویله روایت اولمشدر یعقوب بدن نقل طریقه الهندس
 نونک فتحی ودالک کسریله شول کسسه درکه عاقل اوله الهندس فتحيله عاقل اولوق بقال ندس هندس ندس
 من الباب الرابع الهنداس ميمک کسری ونونک سکونیله بنجک اولان عورت الهندس نونک فتحی ودالک سکونیله
 دورک طعن معناسته الهنداسه ميمک ضمی ودالک فتحيله دور شک مطاعنه معناسته النوادس دالک
 کسریله دور کچی گوندلر بقال رماح نوادس قال الشاعر ونحن صبحنا لبحران غارة تمیم بن مروار ماج النوادس
 الهندس فتحيله ودالک ضمی وتشديد يله یریدن خبر المقدر که انده سنی بلزلری یعنی جاسوسلق طریقه
 تحدس وتطس ککی النفس نونک فتحی وسینک تشديد يله دوه فی سوق ایتک بقال نسست النافقه انسه
 نسنا اذا زجرتها ونس اصبعی روائی اوزن قویروغی معناسته ده کلور بقال نس بنس ونس نس من الباب الاول
 والثانی اذایس للنسه ميمک کسری ونونک فتحيله مفعله وزنی اوزن عصا معناسته واکراخن
 مهموز قلنسک نساهادن اولور ستوق ایتک معناسته ومنسئه الت زجر دیک اولور النسبیه نونک فتحی
 وسینک کسری ومديله خلق از نسنه غازلن ایتک نیمه معناسته النسایس نونک فتحی وهمزه نک کسریله

نفس

نفس

نفس

جمعی نمیدار معنای تنفس نونک فتحی و سبب کسری و مدله بقیه روح الناس قوری اتمک و ناسه
 مکته نك اسیدر شرفها لله تعالى صوبی از اولد غیچون ناسه دیشلدر النسنسه علی وزن الزلزله قوش
 طیارانه سرعت اتمک التنساس نونک فتحی و سبب کسری سکونیه خلقدن برنوع درکه یورود کله بریا غی اوزن
 چچراق یورور التنساس تانک فتحی و نونک سکونیه سیرشد به درلر التنفس فحینه و طانک ضمی و تشدید به
 پاکلکه مبالغه اتمک و فی الحدیث عن عمر رضی الله عنه لولا التنفس ما بالیت ان لا اغسل یدی یعنی زیاده
 پاکلک ثواب طلب ابدوب الی غسل ابد در غسله محتاج اولد غیچون دکل و شطس تجسس اتمک دخی دیرلر
 بقال تنطس لاخبار اذا تجسستها الناطس طانک کسری به جاسوس معنای در التنفس میمک ضمی
 و طانک کسری و تشدید به شول کسره درکه اموره دقت نظر صاحب اولوب هر نسنه نك غور به ایشمه
 دور و شله النطس نونک فتحی و طانک کسری به مدقق اولان کسره النطس نونک فتحی و طانک ضمی به معناه النطس
 فحینه صاحب نظر و صاحب دقت اولغه دیرلر بقال نطس من الباب الرابع نطس النطس نونک کسری
 و طانک کسری و تشدید به فسیق وزنی اوزن طیب حاذق النطاسی نونک کسری به کذلک
 طیب حاذق معنای بعض استعاره نونک فحینه دخی روایت او تشدید النطاس نونک ضمی به ایز غنق
 نوم خفیف معنای و فی المثل مثل کعبه الکلب یعنی انول مطلی نوم کلب کی متصل و دائم در و مطلق
 فحینه بر نسنه یور و مکله اکندر مک در بقال نعت انفس نعت من الباب الاول و نعت نعت واحدة
 الناعس عینک کسری به او غور یواران کسره النعوس نونک فتحی و عینک ضمی به شول ناعه در که سود و یرمهده
 جو مرد اوله کویاکه سودی و یررکن ایز غنه النفس نونک فتحی و طانک سکونیه روح معنای در بقال خرجت
 نفسه و نفس فانه دخی دیرلر بقال سالت نفسه و فی الحدیث ما لبس له نفس سائله فانه لا یجس الماء اذا مات
 فیه و نفس جسد دخی دیرلر و نفس موث سماحی در و اما ثلثه انفس دیکر نك مذکر قلدری انسان مراد
 اولد غیچون در و نفس یاوز کوزه دخی دیرلر بقال اصابت فلانا نفس و کوزد کر مک دخی دیرلر بقال نفستک
 بنفس اذا صبته بعین و نفس ردی دباغته کفایت ایه جک حوا مجده دخی دیرلر مازودن و غیر بدن بقال هبلی
 نفسان دباغ النافس فانک کسری به کوزی دکن کسره عین معنای و نافس قار و قله بنک بشخصیه دخی
 دیرلر بعضیلر نافس دور دخیسیدر دیدی النفس فحینه معرفه و نفس بر نسنه به مجمل اتمک دخی دیرلر
 بقال نفس باذاض و بر نسنه فی جوق کورب حسد اتمک ده دیرلر بقول نفست علی بخیر قلیل ای حسد
 و نفس جرعه دخی دیرلر بقال کرع فی الاله نفسا و نفسین ای جرعه او جرعتین و لا ترد علیه و اکرع بر نسنه
 اجمکدر یرنه طور و رکن یا چناغله الاله فالدر مقسوز و نفس وسعته دخی دیرلر بقال انت فی نفس من امرک
 ای فی سعة الانفاس همزه نك فحینه نفسک جمی و انفس جرعه معنای اولان نفسک دخی جمی کلور مثل
 سبب و اسباب التنفس فحینه و فانک ضمی و تشدید به نفس الملق بقال نفس ال رجل و نفس الصعدا یعنی
 رجل اوزون نفسا نفس ال دی و صعدا صدک ضمی و عینک فتحی و الفک مدله اوزون نفس چمکه دیرلر
 و هر حیوان که او بکن صاحب اوله اول متنفس و نور و مانی اولان حیوانک او بکن اولد و غی سبب تنفس اثر
 و تنفس طانک ری اغرمه دخی دیرلر بقال نفس الصبح اذا شبع و نبل جمل صبح اغروب ظاهر اولغه دیرلر و تنفس
 یای بار لغه دخی دیرلر بقال تنفس القوس اذا تصدعت و تنفس کوندر اوزامغه دخی دیرلر و دریا نوج ابد و بصوبی
 صاحب دخی دیرلر و بومقامه صاحب صراحت تنفس در مدیدن صبح دیکر کندن صکره و بامدن روز و اب

دریا

دریا نوج کرون دیکدی نوع مخالفتن خالی اولد غی خفی دکلدر التنفس نونک فتحی و فانک کسری
 و مدله مرغوب اولان نسنه الانفس همزه نك و فانک فحینه سوکونیه بقال هذ النفس مالی ای احبه و اگر مه
 عندی الانفاس همزه نك کسری به رغبت و یرمک بقال انفسی فلان فی کذا ای رغبتی فیه المنفس و النفس میمک
 ضمی و فانک کسری به اولد و نونک فتحی و فانک کسری و مدله نائده بو لفظلر مقام کثرته استعمال اولدور بقال
 لفلان منفس و نفس ای مال کثیر و بقال مایسری بهذا الامر منفس و نفس النفاسه نونک فحینه بر نسنه یور
 بر کسره فی لایق کورمک بقول نفست علیه الشی نفاسه اذ لم تره یستاهله و نفاست مرغوب اولغه دخی دیرلر
 بقال نفس الشی نفاسه ای صار مرغوبافیه المنافسه میمک ضمی و فانک فحینه رغبت اتمک التنفس نونک
 کسری به معناه بقول نافت فی الشی منافسه و نفاسا اذ رغبت فیه علی وجه المباراة من الکرم یعنی منازعه
 طریقیه رغبت اتمک و مباراة معارضه یورلر التنافس تانک فتحی و فانک ضمی به کذلک رغبت اتمک بقال تنافسا
 فیه ای رغبت و النفس نونک فتحی و فانک سکونیه مهلت معنای و منه قولهم لک فی هذا الامر نفسه ای مهلة
 التنفس علی وزن التکریم ارام و سایش و یرمک بقال نفست عنه تنفسا ای رفعت و نفس غی ازاله قلغه دخی
 دیرلر بقال نفس عنه کریمه ای فرجه التنفس نونک کسری به عورتک او غلن طوغور رمسی عقبتک اولان حالتی
 و نفاست نفسانک جمی دخی کلور لخصوصه عورتلر معنای و فعلا نك فعال اوزن جمی واقع اولما مشد و نفسا ایلد
 نفاس و عشر ایلد عشر دن غیر و عشر ایلد حامله ناعه در که حلی اون یلق اوله النفسا نونک ضمی و فانک فتحی و الفک
 مدله صفت مذکور اوزن اولان عورت النفساوات نونک ضمی به کذلک نفسانک جمی لخصوصه عورتلر معنای
 همزه تانقی و او به تبدیل اتمک بقال نفست المرأة من الباب الرابع اذا کانت نفسا و نفست المرأة دخی دیرلر بناء
 مجهول اوزره المنفوس میمک فتحی و فانک ضمی ایلد طوغور و غلن و فی الحدیث ما من نفس منقوسة الا وقد کتب
 مکانها من الجنة و النار و بقال ورت فلان هذا قبل ان ینفس فلان ای قبل ان یولد الناقوس علی وزن الکافور شول
 اغاچدر که نصاری فی اوقات صلواتی اعلام ایچون چالر النواقس نونک فتحی و فانک کسری و مدله جمی ناقوسلر
 معنای بود ذکر اولان صاحب صراحت اخذی در اما عبارات جوهر بدن و غیر بدن فهم اولان بود که ناقوس
 اتم اوله کرک اغاچ یارسی اولسون کرک غیر نسنه اولسون النفس نونک فتحی و فانک سکونیه ناقوس چالمق
 و فی الحدیث کاد و انفسون غی رای عبد الله بن زید الاذان فی المنام و نفس نفس کی شول کسره یورلر که خلقی
 تعیب ابدوب سخریه الاله النفس نونک کسری و فانک سکونیه مرکب در که انوکله یازی زورلر الانفس همزه نك
 و فانک ضمی به جمی مرکبلر معنای الانفاس همزه نك فحینه کذلک مرکبک جمی التنفس علی وزن التکریم دوات
 مرکب قومق بقال نفس دوات تنفسا النقرس نونک و رانک کسری و فانک سکونیه یاغ اغر بسی که معروف مرصدر
 و نقرس کذلک طیب حاذقه دخی دیرلر و نقرس افته دخی دیرلر بقال دلیل نقرس اذا کان داهیه النقرس
 نونک کسری و رانک کسری و مدله استاد طیب حکیم حاذق معنای النکس نونک فتحی و کافک سکونیه بر نسنه
 باشی اشاعه قلیق بقال نکست الشی انکسه نکسا اذا قبلته علی رأسه الانکاس همزه نك و تانک کسری به باشی
 اشاعه اولمق بقال نکسه فانکس التنکس علی وزن التکریم باشی اشاعه قلیق بقال نکسته تنکسا النکس کافک
 کسری به باشی اشاعه قلیجی کسره النوا کسک جمیدر باشلر اشاعه قلیجیلر معنای و لکن نونک و رودی
 بعض اشعارده واقع اولمشد زورانا کسک جمی نوا کسک کلک شاد در ته کفوار سده ذکر او تشدید المنکوس
 میمک فتحی و کافک ضمی به شول ولد در که طوغور کن ابتدا ابقاری ظهور ایلد که بوکه بتن دیرلر یای مثناة
 تحتانک تاء مثناة فو قانی اوزن تقدیمیه المنکس میمک ضمی و کافک کسری و تشدید به شول ات در

نفس

نقرس

نکس

که باشند یوقرو قالدرمز النکس نونک خمی وکافک سکونیه مرض افقتدز صکه عودت ایتک بقال نکس
 الرجل نکسا و بقال تعساله و نکس و قد فتح ههنا لالا زدواج اولانه لغة النکس و نك کسری و کافک سکونیه
 شول او قدر که یوقارسی فافغین اشغه سی یوقرو و یوقاروسی اشغه قلنه و نکس کذلک رجل ضعیفه اطلاق
 اولنور الناموس علی وزن انکافور برکسنه نک هم سری درکه غیر پلردن کتم اتدوکن اکا اطهار ایدیه و اهل
 کتاب جبر بل علیه السلامه ناموس دیرلر و فی الحدیث ان ورقه بن نوفل قال خذ حجة و هو ابن عمها و کان
 نصرانیاً لئن کان مات فوالین حقائه لیا تیه الناموس الذی کان یأتی موسی علیه السلام و ناموس کذلک
 صیادک اغاچدن یا بدوغی اوه دخی دیرلر النکس نونک فخی و میمک سکونیه سری کیزلمکه دیرلر بقال نکست
 السراخسه غسا من الباب الثانی اذا کتمه و غست الرجل دخی دیرلر هم سر ایدنگ معناسنه المناسه ميم
 اولک خمی و ثابندک فخیله سرداش ایدنگ بقال نامست الرجل اذا سارته و ناموس کذلک شول نسنه دیرلر
 که کشی انوکله کند و اوز بن ستر ایدر حیل و تد بیرجهتدن المناس ميم اولک خمی و ثابندک کسریله صیادک
 انجندن یا بدوغی اوه داخل اولن کسنه الاغاس همز نک کسری و نونک کسری و تشدد بدله کیزلمک
 استنار معناسنه بقال انس الرجل من باب انفع النکس نونک کسری و میمک سکونیه بریسی جانوردر
 مصر ولا یثنده کاه اردر لری قتل ایدر قطعه قدید مثالنده در النکس فختنبه یاع اجیوب فاسد اولمق
 بقال نس السمن من الباب الرابع اذا فسد النوس نونک فخی و واک سکونیه برنسنه اصلی طور دخی
 یرده حرکت ایتک بقال ناس ینوس و نوس صوار مغه دخی دیرلر بقال نست الابل انوسهانوسای سقتها
 الاناسه همز نک کسریله متحرک قلب بقال اناسه غیره و فی حدیث ام زرع اناس من حلی اذنی ذونواس
 اخواه یجندن بریرک ادیدر ذونواس دبد کیرینه باعث بودر که اپکی بلوک صاچی و ایددی ارقه سنده
 صالنوردی و اخواه ملوک معناسنه اذوادید کلرینک اصلی بودر که اسماری اکثر یا ذوابله مصدر در
 ذوجندن و ذوبدن و ذونواس کی مثلاً النواس نونک فخی و واک تشدد بدله شول رجدلدر که مضطرب
 ولوب مسترخ اوله یعنی صالقی اوله الناس مخلوقات کرک انسدن کرک جندن و ناسک اصلی اناس ایدی تخفیف
 اولنوب ناس قلندی و الف لامی همزه دن عوض قلندلر زرا کر عوض اولسه بریده جمع اولماز دی حالاکه بعض
 اشعار ده جمع اولمشدر و الناس برقیله نک باباسی ادیدر که اول الناس بن مضر بن نزار و قرنداشی الیاس بن
 مضر در یا ابله النکس نونک فخی و هانک سکونیه واک دشیله فی اضر مقدر بقال نهست اللحم اذا اخذت یقدم
 الاسنان و نهس رجس قوشه دخی دیرلر الاتهاس کذلک دیشلر بله فی و تقو نهس معناسنه بقال نهست اللحم
 و انتهمسته لمنهوس ميم فخی و هانک ضیلهر جالندن قلیل اللحم اولان کسنه فصل الوالوجس واک فخی و حیثک
 سکونیه صوت خفی و فی حدیث الحسن فی الرجل مجامع المرأة و الاخری نسمع قال کانوا یکرهون الوجس و وجس
 قلبک خوف ایتسنه دخی دیرلر الواجس حیثک کسریله قلبه خطور ایدن نسنه هاجس معناسنه الايجاس
 همز نک کسری و مدله خوفی قلبه کیزلمک بقال اوجس فی نفسه خیفه اذا اخرها التوجس فختنبه و حیثک
 خمی و تشدد بدله صوت خفیه قولاق طوب دکلک الاوجس همز نک و واک فخیله دهر معناسنه در بقال
 لا افعله سحیس الاوجس و سحیس الاوجس دخی دیرلر حیثک ضیلهر یعقوب روابی اوزن ککه بونلر اید
 مجلنده استعمال اولنور و اوجس طعامدن برنسنه معناسنه ده کلور بقال ما ذقت عنک اوجس ای
 شیانم الطعام الودس واک فخی و دالک سکونیه یرده ابتدائت اوت بقال ما احسن و دسها و دس
 برنسنه خفی اولغه ده دیرلر بقال و دس علی الشی و دسا اذا خفی و یا بله استعمال اولنوسه کیزلمک

نکس

نوس

نکس

وجس

ودس

معناسنه ده کلور بقال این و دست به این خبا ته و کیمک معناسنه ده کلور بقال ما دزی این و دس ای این ذهب
 الابداس همز نک کسری و مدله اوت بتوب بری اورنگ التودس فختنبه و دالک خمی و تشدد بدله
 بمعناه بقال تودست الارض و اودست اذا نبت ما غطی وجهها الورس واک فخی و واک سکونیه برضاری
 اوت درکه ینده اولور یوزه سور جک علاجی اندن ایدرلر الارش همز نک کسری و مدله یورس
 بتورمک و ارس رمت دبد کسری دیکنک پیراخی صرمق معناسنه ده کلور بقال اورس الرمث ای اصغر ورقه
 بعد الادراک فصار علیه مثل الملاء الصفر یعنی رمتک پیراخی اوزرنده صاروید بو یاخس چارکی اولدی
 الوارس رانک کسریله پیراخی صررن دیکن کاکارمک دیرلر اورس فعلنده قیاس یوایدیکی نعت مورس
 کلیدی و لکن مورس کلیدی پس بونوادردن در التورس علی وزن التکریم برنسنه بی صاری یو یا مقدر
 روس ابله بقال ورست الثوب تورس اذا صبغته بالورس الورس واک فخی و واک کسری و مدله ورس
 یو یا سیله یو یاخس چارشب الورس و علی وزن الزلزله قلند اولان خبر حدیث نفس معناسنه الورس ورس
 واک کسری و سینک سکونیه بمعناها بقال و سوست الیه نفسه و سوسه و ورس و اسالو سواس واک
 فخی و سینک سکونیه اسمدر معنای مز بوردن زلزال ایدلر زلال کی و یاری تعالی نک فوسوس لهما الشیطان
 قول شر یقنده مراد الیه مار لکن عرب هذه الحروفک جمیعسیله فعلی ایصال ایدر و صیاد اوزنه و ات اوزنه
 دخی دیرلر که خفی اوله و ورس و شیطانه دخی دیرلر الوطیس واک فخی و واک کسری و مدله نورددر
 و ووطیسله کاه اولور حرب مراد اولور استعاره یقال حی الوطیس اذا اشتد الحرب الوطس واک فخی و واک
 سکونیه ایچ اداکله محکم اورمو اسمعی روابی اوزن و ابو الغوث ایتدی و ورس اور مقدر کرک ایچ اداکله و اسون
 کرک غیری نسنه ابله اولسون و واک همز نک فخی و واک سکونیه بر موضعک اسمیدر الوعساء واک
 فخی و عینک سکونی و الفک مدله شول یردر که ملا می اولوب قولوا وله الاوعس همز نک و عینک فخیله
 مذکری در قومی اولن بر معناسنه بقال ارض و عساء و سهل او عس المیعاس ميم کسری و مدله کذلک
 قومی و ملا می اولان روابو عروایتدی میعاس شول یردر که بصلمش اولیه الموعاسه ميم خمی و عینک
 فخیله دوه نک رجس یورجسی که اول بو بن اوزدوب ادمن واسع قلغه اولان یورجسی در و مواعسه کجه
 کیمکه دخی دیرلر بقال و اعسنای ایدلر و لا یکن الموعسه الا باللیل یعنی دوه نک ذکر اولنان وجه اوزن
 یورجسی کجه یه مخصوص در الوقس واک فخی و واک سکونیه در ی صویق بقال و قسه و قسا اذا قره
 و قرف قافله و قافله کذلک در ی صویقه دیرلر و بقال ان بالبعیر لوقسا اذا قارفه شی من الحرب یعنی کجیمک
 انوک در یسن صویسه الموقس در یسی کجیمکدن صوبلن دوه الوکس واک فخی و واک سکونیه اکسملک
 بقال وکس الشی یکس و فی الحدیث لهامر مثلها لاوکس فیه ولاشطط ای لانقصان ولا زیاده و وکس اکسملک
 معناسنه ده کلور وکست فلانا اذا نقصته و وکس یان لوکوب ایچنده جراحت باقی قافله دخی دیرلر بقال
 برات الشجیه علی وکس اذابق فی خوفها شی و وکس مجارنده ضرر ایتکه دخی دیرلر بقال وکس فلان فی تجارته
 علی المالم یسم فاعله الا پاکس همز نک کسری و مدله کذلک تجارته ضرر ایتک بقال وکس فی تجارته علی المالم یسم
 فاعله ایصال اخر الولسان فختنبه طوارک یورجسی وسعت اوزن اولمق بقال ولست الناقه تلس ولسا اذا
 اعتقت فی سیرها و اعتناق عین همزه ابله یورنک وسعت اوزن اولغه دیرلر الولس واک فخی و واک تشدد بدله
 قورددب معناسنه المومسه ميم اولک خمی و میم ثابندک کسریله فاجره اولان عورت الوهس واک فخی و هانک
 سکونیه برنسنه فی دویک دق معناسنه و ولس و ط ایتک معناسنه ده کلور و ولس شر اشلیمکه

ورس

وسوس

وطس

وعس

وقس

وکس

ولس

ومس

وهس

و بوجله صاحب صراحتك بسان ساقى كوست ديدوكى محل اولدى خفى دكادر الايا بس همزه نك فخي
 و بانك كسر بله جمعى ساقى ذكر اولان محالر معنائه التيبس على وزن التكرم قورق و تخفيف معنائه الاتباس
 همزه نك كسرى و تانك كسرى تشديد بله قورق يقال بيسه فانس بواقتل درياتا ايجده ادغام اولمشدر
 والله اعلم بالصواب اب الشين من كتاب ترجمه الحاج فضل الافلار ش همزه نك فخي و تانك سكويه جراحت
 دنى النار يش على وزن التكرم افساد ايمك يقال ارشت بين القوم تاريشاى افسدت و تاريش الحرب
 جنكى ارتورمق و تاريش النار ايشى اوچر ملك الاشاش همزه نك فخي له هشاش كى سرور و نشاط در
 وفى الحديث ان علقه بن قيس كان اذ ارانى من اصحاب بعض الاشاش وعظم البرش فختينله اناك بدننه اولان
 نقطه زدر كه ساير قلر بنك لونه مخالفدر كه اول سبس ديدكلى الاجه در الارش همزه نك و تانك فخي له
 ذكر اولنان نقطه لرى اولان ات و ارش جذ يمين ماللك لقبى در و انوك رضى و ارابدى اكبناء ارش ديشلر
 الارشاش همزه نك و تانك كسر بله ات ذكر اولنان لونه اولمق البرشاش بانك فخي والفك مدبله جماعت
 ناس معنائه دخلنا فى البرشاش در لرى جماعه الناس معنائه بن السكيت ايتدى مادرى اى البرشاش هوديرلر
 اى الناس هو معنائه البرقشه على وزن الدحرجه الوان مختلفه بله برسنه فى نقشلق و بونك صلى ابو راقش
 ديدكلى قشدين ما خود در و ابو البرشاش الوان مختلفه بله ملون در براقش بانك فخي و قافك كسر بله
 بر كلك اسيد و فى لثلى على اهلها دلت براقش زير اكر اولن كلب دشمنك اى يا علك اوزن ايشدوب ووردكه
 كلك اوزن ايشدوب قبيله فى جمله قتل ايتدكر نده بو مثل ضرب اولندى البرقش بانك و قافك كسر بله
 سر به كى بر كوكچ قوشدر كه اهل حجاز شرشور ديرلر شينين مجتنبك ضلر بله البشاشه بانك فخي له كورل
 جاللوالمق يقال بشنت به بشاشه من الباب الرابع البش بانك فخي له كورل يوزلو اولان كسنة يقال رجل
 هشى ش اذ كان طلق الوجه التبخيش على وزن التزلزل كورل يوزلو اولوب مسرور اولمق يقال لقيمته فتبشيش
 فى معنى انوكه ملاقات اتمله اول مسرور اولدى بونك اصلى تبشيش ايتدى شين وسطى فاء الفعله قلب اولنوب
 تبشيش ديدلى شتم تخفف ده تخفف ديدبلر البطشه بانك فخي و طانك سكويه جمله قلق و برسنه به
 عنفله يا شيق يقال بطش به ببطش و ببطش بطش من الباب الاول والثانى المباطشه ميمك فخي و طانك فخي له
 عنفله طوشيق يقال باطشه مباطشه البغشه بانك فخي و غينك سكويه ضعيف اولان يغمور ك طشه
 ديدكلى يغمور دن زاده جه در يقال يغش السماء تغش بانك فخي و غينك سكويه ضعيف اولان يغمور ك طشه
 ضعيف اهلن مطر المبعوسه ميمك فخي و غينك سكويه ذكر اولنان يغمور يغن ير يقال يغش الارض على الباء
 للمجهول هى مبعوشه البوش بانك فخي و و او ك سكويه اجناس مختلفه دن اولان جماعت در البوش الباش
 قارىشق اولان خلق الاو باش همزه نك فخي له جمعى مختلف اولان جماعتلر معنائه ابو اسندن مقلوبدر
 البوشى بانك فخي و اخر نك يانك تشديد بله كثير العيال اولوب فقير اولان كسنة البوش بانك فخي و هانك
 سكويه برسنه بله شاد اولمق و اكاه شتاق اولوب سرعت ايمك يقال بهش اليه بهش بهش شاد ارا تاح له وخف
 اليه و رتياح جاء مهمله بله شاد اولمق و بهش نبات دن برد و انك اسيدركه طيبيلر قتنه معروفدر و اكاه
 تاز اولد فقه مقل ديرلر قن يابس اولسه خشل ديرلر خاوشين مجتنب بله قن قومك يوزلر سياه اولوب
 قبيح الوجوه اولسلر وجوه البهش ديرلر مقله تشبيها و اهل البهش اهل حجازه ديرلر و حديث عمره رضى الله
 عنه وارد اولمشدر بو كه ابو موسانك بعض حرفى كند و لغنى اوزره قراءت ايتدوكى ايشدكه ايتدى
 ان اياموسى لم يكن من اهل البهش يعنى ابو موسى اهل حجاز دن اولدى زرايهش مقل معنائه در
 ومقل حجازده بتر غيرى يوده بنز اليش بانك كسرى و مدبله ولايت هندده بتر راوتدر كه

ارش

اشش

برش

بشش

بطش

بغش

بوش

بهش

بيش

قبيلندن دو بيشه كذلك بانك كسرى بله و موضعك اسيد و وقاسم بن مغشه ايتدى بيشه وزنه كه مهموز در
 ايكى ريك اسيدلر بذر فصل الجاش حيك فخي و همزه نك سكويه خوف قتنه قلبك مضطرب اولمى
 و رادط الجاش شول كسنة ديرلر كه قلبن فراردن بعلته ز ياده شجيع اولد غيچون الجوشوش حيك و شينك
 خيميله كو كسندر سنبه معنائه الجش فختينله طر ملاقى يقال اصا بسى فخش وجهه و يقال بيجش
 الجش حيك فخي له و هانك سكويه مركب صيه سى ولد حمار معنائه الجاش حيك كسرى بله و الجشان
 حيك كسرى و هانك سكويه جشك جنى اولاد حمار معنائه و ججاش رقبيله نك باباسى اديدر غطه اندن
 كه اول ججاش بن بعلبه بن سعد در كه جدا علاسى غطفان در كه اندر شماخ بن ضرار ك قوميدر الجش حيك فخي
 و هانك سكويه موفى و جشش شول يوكى بان سنبه ديرلر كه جوبان الى اوزينه ضرار اكر ملك ايجون ججش و حده
 حيك فخي و هانك فخي و بانك سكويه رلفظدر كه محل ذمه استعمال اولنور خود راى معنائه و عيبر و حده
 حى بو معنائه در عين مهمله نك فخي و ياي متانك فخي ايله كه غيرك تصغير بدر حمار معنائه الجاش حيك
 فخي و هانك فخي له ايتشمه مدافعه معنائه يقال جاشحه اذ افعه الجش حيك فخي و هانك كسرى بله شول
 كسنة در كه قومندن يولوب رجاني اختيار ايتمش اوله الجوش حيك فخي و هانك فخي له شول و غلايدر كه اعضاسى
 تام قوت بولامش اوله الجوش حيك و ميمك فخي و و تانك كسرى بله ز ياده قارى اولان عورت در الجاش حيك فخي
 و ميمك كسرى بله جنى الجش حيك فخي و هانك فخي و بانك سكويه ججشك تصغيرى اخر حرفن حذف ايمكه
 و هر ش حرفلو اولان كلكه جعده حال بو بله در قن حروف اصليه اولوب ايجنده حرف زابد اولسه
 و اكر ايجنده حرف زابد اولسه حرف زابدى حذف اولى اولور و افى ججش شول بلاندرلر كه خشين
 و شيد اوله ججش حيك فخي و و تانك فخي له ججشك تصغيرى ججش حيك فخي و و تانك فخي و بانك
 تشديد بله ذكر اولنان موضعه منسوب اولان تشنه اديم ججش ديرلر ذكر اولنان يره منسوب اولان درى
 معنائه الجرش حيك كذلك فخي و بانك تشديد بله مؤنثى يقال ناقه جرشه الجرش حيك فخي و و تانك
 سكويه برسنه ايرى دو كوكيلك يم كوفت معنائه يقال جرش الشى اذ لم تنعم دقه و ججش اركسنة طراق
 ايله باش طرايب قوتلر بن قنار ق يقال ججش رأسه بالمشط اذ احكه بالمشط حتى اناها و ججش كجكه نك
 مقدار يده خى ديرلر يقال مضى ججش من الليل اى هوى منه بوز يدك و فرانك روايتى اوزن الجرش حيك فخي و و تانك
 كسرى و مدبله ايرى دو كوكيلك تشنه يقال الجرش اذ لم يطيب يعنى اود و كسنة الجرش حيك فخي و و تانك
 دو كوكيله باشلند قه ججش ايرى ايرى ايرى الجرش حيك و و تانك كسرى و شينك تشديد بله و الفك قصير بله مكي
 وزى اوزن ذات ونفس معنائه و بو مقامه صاحب صراح ججش اى تفسير صدد نك ججش دم ديدوكى خطا
 اولدى خفى دكادر كونا كه عبارت جوهر بله اولان نفسى سكون فائله نفس ظن ايتمشدر فختينله الجرش
 حيك و و تانك و فانك فخي له يانلرى يوكى اولان تشنه الجرش حيك فخي و و تانك كسرى بله معناه الجش حيك فخي
 و شينك تشديد بله دو كوكى و فاقن يقال ججش الشى ايشه ججش من الباب الاول اذ افقه و كسرت و ججش
 دكلكه اور معنه خى ديرلر يقال ججش بالعصا اذ اضربه بها و قيو ييرنلر يوكى ايمكه خى ديرلر قول ججش
 البهرا اذ اكسنتها و فختينله الجش حيك فخي و و تانك كسرى و و مدبله بسته سوب معنائه الجش حيك
 فخي و و تانك كسرى و و مدبله بقدر ايتدى و غير بدن ايرى و كودول تشنه تقول ججش الشى ايشه طنجاجيلا
 الاجشاش همزه نك كسرى ايله كذلك برسنه فى ايرى او كوكى يقال ججش و ججش و ججش يعنى الجشوش ميمك
 فخي و و تانك فخي له او كوكى كسرى و و مدبله ججش معنائه الجش ميمك كسرى و و تانك فخي له شول دكر مندر

جاش

جشش

ججش

ججش

ججش

جشش

و بوند و رغبت دخی وارد که حدیث شریفه وارد او بشود که اول خشن و لدها فی بطنها و ابو عبید اشیدی بعض
 علما خشن روایت قادی حاء و همله نك ضمیمه الحفش حانك فخی و فاك سكونیله صوغی جانیدن اقرب بریده جمع
 اوراق بقاله حفش السبل بحفش خفشا من الباب الثاني اذا سال من كل جانب الى مستنقع واحد و حفش
 اطهر فاك صوطه و قوب صوغی افسنه دخی دیرل و حفش افا برکه سکونیله سکونیله سکونیله سکونیله سکونیله
 دیرل و خلق بره جمع اوله ده دیرل بقال هم بحفشون علیك ای بحفشون الحافشه صوغی اقرب بریده جمع
 معنایه الحفش حانك کسری به ایك قویا حق برده دیرل معنایه و شول حفش که حدیث شریفه واقع
 او بشود مراد کوجک و در بیت صغیر معنایه ابو عبید روایتی اوزن بعضیها اشیدی حدیث شریفه هلا فید
 فی حفش اده قولیدن مراد حفش اده دیکدن و معنای مشهور مراد در که ایك کتک اولو و الا حفش
 همزه نك و میك فحمله ایچه ابقلو کسینه دقیق الساق معنایه الحفش حانك فخی و میك سکونیله معنایه بقال
 رجل حش الساقین حش الساقین ای دقیقهما الحفش فحمله ایچه اولو بقال حشست قوا ایچه من الباب الرابع
 اذا دقت الاجاش همزه نك کسری به جومیک کتک اشیدی بالکلند رقی بقال حشست القدر اذا اشبع و قودها و اجاش
 غضبه کتور و مکه ده دیرل بقال حشست الرجل اذا غضبت الحش علی وزن التکریم معنایه الحش حانك کسری
 و میك سکونیله اسد معنایه بر بوزده حشبه کی که حشبه حشستدن مقولند لاجاش همزه نك و تانك کسری به
 و الاستحاش کتک همزه نك کسری و سینگ سکونی و تانك کسری به غضب یا کتک فخی بقال حشست الرجل و استحش
 اذا التهب غیظا و بقال حشست الی بکان ای اقتتلا یعنی ایکی خروش حشست الحش فحمله ایچه صید اولنن نسبه
 کرک ظیر حشستدن و لسون کرک حشرات ارض حشست اولسون لاجاش همزه نك فحمله جمعی و حشست بلان
 دخی دیرل حینه معنایه بعضیها افعیه مخصوص صدر دیدی بو حشستدن رجالدن بعضینه حشست دیو نسبه اشیدی
 الحش حانك فخی و تونك سکونیله صید ایك بقول حشست الصید اذا صیدت و ایك یعنی میل اندر مک معنایه ده
 کاور بقال حشسته و حشسته من الباب الثاني و هی لغه فی عنشته اذا عطفته الحوش حانك فخی و واک سکونیله
 شکارک اطرافدن کلک دوزاغه دوشسون دیو و حوش دوه بی جمع ایدوب سور مک تقول حشست لابل اذا
 جمعها و سقتها لاجاش همزه نك کسری به معنایه بقال حشست الصید و حشست لاجاش همزه نك و تانك
 کسری به قوم صیدی بر روی اوزنه اور کتک بقال حشست القوم الصید اذا نفره بعضهم علی بعض و اعلال
 اولندی احتوز و اعلال اولندی کبی و احتواش بر کسینه فی اوزنه به الماغه دخی دیرل بقال حوش القوم علی
 فلان جعلوه وسطهم و حوش کنان چکانکه دخی دیرل بقال حوش القوم عنی اذا حوا الحاش بانك کسری به خرما
 اغا چارندن بر جماعت بونك مفردی بو قدرته کصغر سور بسنه بر ب دیرل مفردی بو قدر و حاشش اصلی
 اشجاردن بر جماعت در کرک خرما اغا چلری و لسون کرک غیر ای اغاچ اولسون بقال حاشش اطراف و طرفاطانك
 فحمله ایلقون اغاچدن لاجاش همزه نك و حانك کسری به قاجق بقال حاشش عنای نفر و ما حاشش فلان
 من شی اذا لم یكثر له یعنی مبالا تسمه و قایر مسه الحواش حانك ضمیمه شول نسبه در که اندن استحیا و لتور
 حاشش لله دیرل مقام نزهده حاشش الی دیرل بو کافیا سیدله بلکه حاششک دیرل و حاششک دیرل الحوشی حانك
 فخی و مدیده دشی معنایه در و حوشی الکلام کلامک و حشستنی و غری و حوشی شول کسینه به دیرل که خلقه
 قارشیه بقال رجل حوشی و فیه حوشیه و حوشی اصلی عربی لر زعم اشیدی اوزن شول جن و لانی در که برین
 دیکله هر وق اولان قوملو حشرا نك ماوراسنده در که نك انساندن را حد ساکن اولان و حوش یا نانی اولان
 طوان دخی دیرل الحوشیه حانك فخی و مدیده و یانك تشدیدیه شول دوه در که حوشه منسوب بدرو حوش

حفش

حش

حش

حوش

عرب زعمی اوزن جن طائفه سینگ ارکی در عرب طائفه سی شوبله زعم ایدر که ایل حوشیه انفره منسوب اوله
 انلرک طوارینه فالغین حوش الفوا حانك کذلک ضمی و مدیده قلبی کسکین وزن یرک اولان کسینه فصل الحاء
 الحاء دشی ضمیمه طرمق بقال حش و حبه یحش من الباب الثاني الحش علی وزن التکریم کذلک طرمق
 قال حش حش یحش ما لعه ایچون با خود تکثیر ایچون تشدید اولنشد رخداش حانك کسری به بر جالش اسمیدر
 که اول خداش بن زهر در الحش حانك فخی و تانك سکونیله خدش کی در و نا و معنی یعنی طرمق معنایه در بقال
 خرش حش من الباب الثاني کسب ایتمک معنایه ده کاور بقال هو یحش لعیاله ای یکتسب و یطلب لزق
 و خرش دوه بی خرشله کند که چکمه که دیرل الحش میك کسری به چوکان معنایه در و کاه اولور که حاء مهمله
 ابله دخی استعمال ایدر لاجاش همزه نك و تانك کسری به کذلک طرمق الحش حانك کسری به شول کلب در
 که ریخی و صواشی اوله و خرش کذلک شول داغه دیرل که طوان یقارلر و ابو خرش الی حانك کسری به در
 و ابو خرش حانك ضمیمه در الحش شول اغاچدر سراج الترندن که انو که چری جزر لخرش فحمله ایچه حش
 سینگ در مکس معنایه و خرش و جالندن بر کسینه نك اسمیدر که اول سماک بن خرش لاجاش در لخرش
 حانك کسری و تانك سکونیله و الفک مدیده بلان قوی و یورده نك اوست قانی که ای حشست اوله اندن صکره
 بو کاشیمیه اولتور هر منتفع اولو ایچو چقان نسبه که انو کصغری اوله و کاه اولو و بلغه دخی خرشادیرل بقال
 القاشش صدن و خرشاتوز و هور اوزنه اولان بوسارغه دخی دیرل بقال طلعت الشمس فی خرشای فی
 غبره الحشاش حانك کسری به شول نسبه در که دوه نك بورنی اوز رینه قورلر اغاچدن یا با قردن یا خود قیلدن
 که کابور و نسالو دیرل و حشاش حشرات ارضه دخی دیرل و کاه اولور مفتوح دخی قورلر الحشاش حانك فحمله
 شول کسینه در جالندن کک کسکین و مقدم اوله و کاه مضموم دخی قارلر الحشاش حانك ضمی و شینگ تشدید
 و الفک مدیده قولق اردن اولان یومر یحش کک و بونك اصلی حششایدی فعلا و زنی اوزن ادغام اولنغه
 حشاش اولدی الحشاشوان حانك ضمی و شینگ فحمله تنیه سی و بونك نظیر بدر قوباء ترکی معنایه که اصلی
 قوباء ایدی قافک ضمی و واک فحمله واک اوز رینه حرکت ثقیل اولماق تسکین اولندی ز و اعرب بالرنده
 فعلا یوقدر عینک سکونیله الحشاش حانك فخی و شینگ تشدید و الفک مدیده شول یردر که اند با حق
 و اوفق طاش اوله بقال انبط بره فی حشاش و انباط طاه مهمله ابله قیو قازمق معنایه در و حشاش کذلک اری قولی
 واری اولندی رد الحشاشه علی وزن الزلزله سلاح اوزی و اکاشیه اولان نسبه نك اوزی و سلاح اوزن
 چقرمغه دخی دیرل الحشاش علی وزن التزلزل سلاح اوزی چقق بقال حششسته فحمله حش حانك فخی
 و شینگ تشدید به دوه نك بورنه یولا رطمق تقول حششست البعیر حشاشه حشاش اذا جعلت فی نفه الحشاش
 و حشاش یولان دیرل نسبه الان مرور ایدی و حشش دخوله دخی دیرل تقول حششست فی الشی اذا دخلت فیه الحشش
 میك کسری و حانك فحمله شول کسینه در که کچه ابله بهادر اوله الحشاش حانك فحمله و شینگ سکونیله بر معروف
 او ندر و حشاش کذلک شول جماعته دیرل که اوزر لرنده سلاحی و زهرلی اوله الحشاش حانك ضمی و فانك
 تشدید به یره سدید کای قوشدر که کچه ابله او خرش بره معنایه الحشاش حانك فخی و فانك کسری و مدیده
 جمعی ره سدر معنایه الحشش فحمله کوز کوجک اولوب خلقتند کور مسی ضعیف اولق لاجاش همزه نك
 و فاک فحمله شول کسینه در که صفت مز بون اوزن اوله و کاه اولور و حشش بر علته دیرل که کچه کور و ب کوندر
 کور میه و بولو کوندر کور و ب بولو کوندر کور میه الحوش ضمیمه طرمق خدش کی در و نا و معنی بقال حش
 وجهه یحش من الباب الاول یحش من الباب الثاني الحش حانك ضمی و میك تخفیفیه شول جر احتر که انو ک

خدش

خرش

حشش

حفش

حش

ارشی معلوم اولیوب حکومت عدله محتاج اوله و بو مقامه صاحب صراحت خماشه خراسیدگارش واجب
نیاید زان دبد و کی قصور دن خالی اولدوغی خفی دکلدر الحماشات خلتک خمیله کین بقیه زینه دیرلر بقایای
ککینه معناسنه الحوش خلتک فتحیه سنک بعوض معناسنه هذیل لغی اوزن الحشوش خلتک ضمی ونونک
سکونی و سنک ضمی ایه اقلان مال یقال بقی لم خشوش ای قطعه من الاد الحوش خلتک فخی وواوک سکونیه
انسانک و غیرک بوری خاصه معناسنه الحوشان خلتک فخی وواوک سکونیه تنبیه سی بو کورلر معناسنه الحش
خلتک فخی ویاوک سکونیه شول بزر در که کتالک یرمزدن اولور فصل الدال المدبوشه میک فخی ویاوک خمیله
شول بزر در که فی چکر که اولتلا مش ایه بقال ارض مدبوشه اذ الکل احراد مبتها الدار ش ویاوک کسر بله قارقین دبد کوری
دری که صغریک رامزی در الد نقشه علی وزن الد حرجه نظر ایدر کن کوزی دیوشتر مک بقال دنقش الرجل اذا
نظر وکسر عینیه و قوامک مابین افساد تیمکه ده دیرلر تقول دنقشت بین القوم اذ افسدت وکاه اولور که سبیله
دخی استعمال اولور ابو عید ورائی اوزن الد قش دالک ضمی و قافک فتحیه صیغه تصغیر اوزن اسماء جالدن در
یونسر ایتدی ابو الد قشیه سؤال ایدوب دقش نه در دبدم ایتدی براسمدر که بوجه او زان ایشد لوب بو بله
نمیه اولور و معناسی معلوم دکلدر دبدی الد هشی فختبیله متغیر و لقی بقال دهش الرجل بد هشی دهشا
من الباب الرابع اذا تحیر و دهش بد هشی دخی دیرلر صیغه مجهول اوزن المد هوش میک فخی وهاوک خمیله متغیر
اولان کسینه الاد هاش همزه نک کسر بله متغیر لقی بقال ادهشه الله تعالی الدیش دالک کسری و مد بله اسماء
رجالدن براسمدر که دیش بن هون بن خزیمه در وکاه اولور دالک فتحیه دخی استعمال اولور که بوقان قبیله سندندر
مز بون و قرن داشی عضل بن هون قان اطلاق اولور و فصل الرءاء الرش زانک فخی و شپنک تشدید بله صاحب خلق
صوصا خلفه و قان صاحب خلفه شاملدر ورش صوصیمکه دخی دیرلر بقال رششت المکان رشاش من الباب الاول
ورش مطر قلیله دخی دیرلر الرشاش زانک کسر بله جمعی قلیل اولان مطرلر معناسنه الارشاش همزه نک کسر یله
مطر قلیل یا غدر مق بقال رشت السماء وارشت اذ اجاءت بالرش وارشاش کذلک قان صیمکه دیرلر بقال ارشت
الطعنه الترشش فختبیله و شپنک ضمی و تشدید بله صوصا خلق بقال ترشش علیه الماء الرشاش زانک فتحیه
صو سیند سی و قان سیند سی الرش فختبیله درمک بقال رعش رعش من الباب الرابع الارشاش همزه نک
و زانک کسر بله کذلک دره مک بقال ارشاش اذ ارتعد الارعاش همزه نک کسر بله درتمک یقال ارعشه الله تعالی
الرشش زانک فخی و عینک کسر بله قور خق کسینه جبان معناسنه الرشوش زانک فخی و عینک ضمی ابله رعوش
کبی سین مهمله ابله شول نا فقه در که زاده یشلو اولد غندن باشی دره یرعش میک و عینک فخی و مابیند زانک
سکونیه جزیره نوا حبسنه بر شهر ک ایدر که سرحد در بندلرندن در و رعش شول نوع کو کر جنه دیرلر که اوچر کن
هوایز زاده یوکسله و بعضیلر میی مضموم استعمال ایدر لر الرشش زانک و شپنک فتحیه علی وزن جعفر
شول و جل در که اعضاسی در ترمیه و شول دوه در که یور رکن در ترمیه بقال رجل رعش و جل رعش اخرند نون
زاید در الرشاش زانک فخی و عینک سکونی و الفک مد بله شول دوه قوشنه دیرلر که دره یرک یورو رش
زانک فخی و قافک سکونیه نقش کبی در لفظا و معنی التر قش علی وزن التکریم غزاق ایتک و تر قش کلامی
تر و یابد و ب صورت حسنه کوستر مک الرشاش زانک فخی و قافک سکونی و الفک مد بله شول بلاندن که
انوک سیاه نقطه لری و اق نقطه لری اوله و رشاش مست اولان دوه نک اغزندن چقن طغار جغه دخی دیرلر شقشقه
البعیر معناسنه الارشش همزه نک و قافک فتحیه الاجه بقال جدی ارشش الاذین اذا کان اذراء واذرا شول
او غلغه دیرلر که کندی سیاه قولق لری الاجه اوله رشش میک ضمی و قافک کسری و تشدید بله برشاشر ک اسمندر

ومرقش

و مر قش من ذاتك ابي ذري مر قش اكبر و ذري مر قش اصغر در و اما اكبر بنی سدوس قبيله سندن در و مر قش
دیو نسبه او نسنه باعث كارتش فی ظهرا لا دیم قلم دبد و می قولى در و اما اصغر بنی سعد قبيله سندن در
رقاش رانك فتي وشبنك كسرى اوزن بناسيله بر عورتك اسیدر اهل حجاز بونی كسراوزن مبنی قلو رل
كذلك هر اسم كه فعال وزنى اوز اوله فانك فتيه كسراوزن مبنی قلو رل فاعله دن معدول اولد غندن او ترو
والف ام داخل قلو رل و جمع اتمز لقطام و جذام و غلاب كى و اهل نجد لا بنصرف بحر اسنه اجر ایدر لمر كى بقولون
هذه رقاش بالرفع و قیاس دخی بودر زربوا اسم علم در بوناه عدل و تائیت دن غیرى نسنه یوقدر الا اشعار اهل
حجاز لغی اوزن وارد اولشد در بودر كراولنان اختلاف اخرنه حرف را اولسه در و اگر اخرنده حرف را
اولور سه جعار كى كه ضعیفك اسیدر كفتار معناسنه و حضار كى كه بر بلندك اسیدر و سفار كى كه بر قیونك اسیدر
نتر معناسنه و و بار كى كه بر رك اسیدر بومقوله اولنلرده اهل نجد اهل حجاز له متفق در كسراوزن مبنی قلمه ده
الارتهاش همزه نك و ناك كسربله ات و سایر طواریخ یا غنك طر ناغیله او ك یا غنی او و مقدر المری ضعیف
اولد غندن او ترو و ارتهاش یا يك كرى بشی اوق اقلد قلده خانه سن او و مقدر المرنهسه نيك ضمی و هانك
كسربله شول باید كه ذكر اولنان صفت اوزن اوله الراهشان هانك كسربله ایكى طبر در كایكى قولك امچ یوزنه
اولور الراهش رانك فتي و هانك كسربله قولك امچ یوزنه اولان طبر در او بو عرو و ابی اوزن الراهشوش رانك
وشبنك ضمی و هانك سكونیله شول ناقه در كه سودی جوق اوله الراهش رانك فتي و هانك كسرى و مدبله شول
ناقه در كه ارقه سنك اتی از در ابو عبیدر و ابی اوزن بعضیلر ناقه ضعیفه ییدر لردیدی و رهش بوفقه ناملیه
دخی دیرل نصل رقیق معناسنه و رهش شول باید دیرل كه كرى بشی قیضه سنه قریب اوله الراهش رانك
كسرى و مدبله بك كه طبور جنسنده اولور الراهش و احدی بر بك معناسنه الراهش همزه نك فتيه جی
وریش لباس فاخره دخی دیرل الراهش رانك كسربله كذلك لباس فاخره معناسنه و پس ریشله ریش
حرامه حرام و لبسه لباس كى اولور و وریشا و لباس التقوى دخی قراءت اولنشد در بعضیلر ایتدی ریش
و ریش مالدر و حسن معاش در وریش كا اولور محل احسانه ذكر اولنوب اعطاء مانه بریشها دیرل ابو عبیده
ایتدی بونك اصلى بودر كه ملوك ماضیه بر كسنه یه بر نسنه هبه ایسلر مثلاً بر قیاح دوه هبه ایلنسلر اور كچنه
دوه قوشی بلكی صوقار لدی تا كه هبه ملك اولدخی معلوم اوله و اصعبی ایتدی بریشها ديك برجالها و كسونها
دیکدر الراهش رانك فتي و یانك سكونیله مصدر در اوقه بك طمقی معناسنه بقول و بنت السهم اذا الرقت علیه
الراهش و الزلق یا پشدر مغه دیرل وریش بر كسنه نك حالی اصلاح ایكه دخی دیرل اوقی بلكا مكه تشبیهاتقول
رشت فلا اذا اصاحت حاله المریش میك فتي و رانك كسرى و مدبله شول اوقدر كه با ككشنش اوله و منه
قولم ماله اقد و لامریش ای لبس له شى واقد فتح همزه و تشدد بدال معجه ابله بلكسراوقدر الراهش حسن
حال اوزن اولق الراس ضعیف اولان كوند بر قال ریح راش ای خوار و خوار غاه معجه نك فتي و و او ك تشدد بدله
ضعیف معناسنه در وضعیف ناقه یه دخی دیرل بقال ناقه راشه اذا كانت ضعیفه فصل الشین الشیش شبنك
كسرى و مدبله و الشیش شبنك كسرى و الفلك مدبله شیصه شیصاده لغت در كه شیبش و شیصه شول
خبر مایه دیرل كه جكر دى بكشیمه مش اوله الشوش علی وزن التكریم خلط ایتك بقال مشوش علیه الامر فصل
الطاء الطرش فحینه صاغر لوق از اولوب خفت اوزن اولق بعضیلر ایتدی بوكلام مولد در الا طر غشاش
همزه نك و رانك كسربله خسته اولان كسنه ایو اولق بقال طر غش المریض طر غشاش ای اندمل و اند مال فاقت
و لغه دیرل الطرش طانك فتي و شبنك تشدد بدله و الطرشش طانك فتي و شبنك كسرى و مدبله ضعیف بغبور

طرغس

مفعلة در پس بقاء اصلیه متحرکه اولعین جمع همره یه قلب اولنماز مکابل ومبايع و بونلرک امثالی دخی
 بوبله در واکر فرع اوز رینه اعتبار ایدرسک همره بابه استعمال ایدرسن مفعله کله سن فعیله کله سنه
 تشبیه ایدوبن تهکم مصایده یا همره یه نبیدیل اولندی یا حالا ساکن اولدغندن اوتروولکن نحو یوندن
 بعضی همره نلخن اولسنه ذاهب اولمشدر التعیش فحینهله و یانک ضمی وتشدد بابه دیرلک اسبابن اله
 کتور مده زحمت چکیمک عایشه همره نلک کسر بابه اسماء نسادندر همره بابه استعمال اولنور عیسه دینلک
 روادکدر بنوعایش بونلک روادکدر فصل الغین الغیش
 فحینهله کجه دن باقی قلان دور بعضیلر کجه نلک اخرنده اولان ظننردیدی لاغیاش همره نلک فحینهله جمعی کجه دن
 باقی قلان نسنه لمعنا سغه الغش غینک کسری وشپنک تشدد بابه خیانت ایتیمک بقال غشه یغشه غشا
 من الباب الاول المغشوش میمک فحی وشپنک غمیله خیانت اولنش نسنه الاستغشاش همره نلک و تانک کسر بابه
 استغشاشک مقابلیدر واستغشاشک کسسه یی نامح وخیر خواه عدا ایتیمک دیرلر پس استغشاش خاین
 و بد خواه عدا ایتیمک اولور الغشاش غینک کسر بابه عجله ایتیمک بقال ثقیته غشاشای علی عجله الاغشاش همره نلک
 کسر بابه مظلم قلب بقال اغشاش الله اللیل اذا ظلمه واغشاش مظلم اولغه دخی دیرلر بقال اغشاش اللیل بنفسه
 اذا صار مظلم الغشاش فحینهله کوزک کور می ضعیف اولق غشش کی بقال غشش من الباب الرابع الاغشاش همره نلک
 و طانک فحینهله ضعف بصری اولان کسسه الغشاش غینک فحی والفک مد بابه موثی المتغشاش میمک ضمی و طانک
 کسر بابه کوزمز لکه اوزن کسسه متعالمی کی الغشاش غینک فحی و طانک سکونی والفک قصر بابه شول محرار که
 یولی اولیه بقال فلا غشاشی ای لایتمدی لها الغشاش فحینهله و میمک فحی وتشدد بابه کوزی ضعیف اولن
 کسسه پس اصلی رباعیدر عد بس کی اگر اصلی جماسی اولوب هم اولی اصلنده نون اولیدی طهار اولونوردی تا که
 عد بس مثالو یملتبس اولیه وعد بس اقوی اولن دوه دیرلر فصل الغاء الغشاش فانک فحی و تانک سکونیه
 برتنه یی صور ارمق بقال فلتشت الشیء فلتشت التفتش علی وزن التکریم کذلک صور وب ایزلمک بقال
 فلتشت تفتش الفحشاش فانک فحی و حانک سکونی والفک مد بابه رامز اشر فاحشه معناسنه هریرمز افعل که حد دن
 تحاو زایلیه اکفاحش دیرلر الفحش فانک ضمی و حانک سکونیه یرمزلق بقال فحش الامر فحشامن الباب الخامس
 التفاحش تانک فحی و حانک ضمیله معناه الفاحشه یرمزش وزنیه دخی فاحشه نسیه اولنور الاغشاش همره نلک
 کسر بابه رامز سوزسو بونلک بقال فحش علیه فی المنطق اذا قال الفحش الفحش فانک فحی و حانک تشدد بابه
 بد زبان اولان کسسه التفحش فحینهله و حانک ضمی وتشدد بابه فحش سو بونلک بقال فحش فی کلامه اذا
 نکلم بالفراش فانک کسر بابه دوشک الفرش فحینهله جمعی و کاه اولور عورته دخی فراش دیرلر کایه وفراش دوشمک
 معناسنه ده کلور بقال فرشت الشیء افرشه فراشامن الباب الاول اذا بسطته ووسع قلغه دخی دیرلر بقال
 فرشه امره اذا وسعه یا الفارش میمک فحی و رانک کسر بابه زوجات معناسنه بقال فلان کریم الفارش اذا
 زوج کریم النساء الفرش فانک فحی و رانک سکونیه متاع بیندن دوشن نسنه وفرش اینه دخی دیرلر فحی بیانی
 یره دوشسه وفرش فضای واسعه ده دیرلر دوه لک خرده سنه دخی دیرلر صغار الابل معناسنه ومنه قوله تعالی
 حوله وفرشافر ایتدی بونلک جمعی ایشدلا مشدر مجملد که اصلنک مصدر اولوب بونلکه نسیه اولنش اوله
 و عر بلرک فرشتا لله فرشاد بد کبری قولندن ماخوذا ولا بتهابا معناسنه وفرش دوه یا غی فی الجملة واسع
 اولقد رو اگر افراطه واسع اولوب او کچله یی رینه طوقشسه بو کاعقل دیرلر بومرته مذمومدر بعضلر
 ایتدی فرش ایاقنه قنی دیک اولوبنه قانی یا قن اولقدن الاقراش برتنه دوشمک بقال افترش الشیء اذا

غیش

غشش

غشش

غطش

فشش

فشش

فرش

انسط ویقال ایضا که مفترشه الظهر اذا کانت دکاه واکه جبل صغیره دیرلر و دکاشول طاعه دیرلر که اوزری
 دوز اوله و افترش برتنه نلک اوزرینه بسمقه دخی دیرلر و افترش ذراغین قوللری ریه دوشمکه دیرلر و افترش
 لسان کیف ما اتفق سو بونلکه دیرلر یقال افترش لسانه اذا نکلم کیف یشاهای بسطه الاقراش همره نلک کسر بابه
 منعه دیرلر بقال ما افترش عنه ای ما اقلع المفترش میمک ضمی و رانک فحی وتشدد بابه شول اکندر که یره دوشنش
 اوله المفترشه میمک ضمی و رانک کسری وتشدد بابه شول باش بروخی درکه ککی یارلش اوله و یان لنماش
 اوله الفراشه فانک فحی و رانک تحفیهله کلید یرمزی در بقال اقل فافرش و فراشه هر یوفقه اولان ککه ده
 دیرلر و فراش الراس کاسه سر امچنده اولان یوفقه کوکلر و فراشه کله بک پروانه یه دیرلر که کجه بابه اوچوب کندوی
 اتش شمع یقرو فی المثل اطیش من فراشه و طبش خفته و اولور اولماز یره اوغرمغه دیرلر الفراش فانک
 فحینهله فراشه نلک جمعی پروانه لمعنا سغه و فراش نبید شول دانه درکه شرابک اوزرنده اولور و دانه سنه دخی
 دیرلر قطره عرق معناسنه و فراش شول بالغه ده دیرلر که صوچکد کدن صکره یراوزرنده قوروب قالمش
 اوله الفرش فانک فحی و رانک کسر بابه و مد بابه شول بونلر حیواندر که طوخر دقدن صکره بدی کون کچمش
 اوله غالباً یره یارد غیچون فریش دیرلر الفراش فانک فحی و همره نلک کسر بابه جمعی ذکر اولمان حیواندر معناسنه
 التفرش فحینهله و رانک ضمی وتشدد بابه قوش قنادن اوچوب تحریک ایتیمک دیرلر الفش فانک فحی وشپنک
 تشدد بابه نلومدن بل جقار من بقال فش الوطی یغشه اذا اخرج مافیه من الریح وغشبنک اولان کسسه یی
 حالت غضبینه لا فشنک فش الوطی دیرلر و فش سر عتله سود صاعقه ده دیرلر بقال فشنک الناقه و فش
 پنبوت دید کلمری اغاجک یشنه دخی دیرلر الفشوش فانک فحی وشپنک ضمی و مد بابه صاغلو رکن
 سودی طاغی ناقه و الافشاش همره نلک کسر بابه ککرمک یقال افش الرجل اذا نجش الانفشاش
 همره نلک و فانک کسر بابه یان نلک شبشی ساکن اولق بقال انفش الجرح اذا سکن و یرمه و یرکسسه یی فتور
 و کسل عارض اولغه دخی دیرلر بقال انفش الرجل عن الامر اذا فتر و کسل الفیاش فانک کسر بابه اولولمق
 مفاخرت معناسنه الفش فانک فحی و یانک سکونیه ذکر باشی خشقه معناسنه و الفش فانک فحی و یانک
 سکونیه کذلک راس ذکر معناسنه فصل القاف القرش قافک فحی و رانک سکونیه کسب ایتیمک و جمعی ایتیمک
 بقال قرش یقرش من الباب الثالث کتب لغته و نسخ محاحه موافق اولان بودر اگر چه صاحب صراح باب اوله
 اشارت ایشددر القریش قافک ضمی و رانک فحینهله برقیله نلک اسمیت که بالری نصر بن کنانه خزمه بن مدرکه
 بن الیاس بن مضر در هر کسسه که نصر ولدندن اولدی ول قرشیدر و هر کسسه که کنانه نلک و کنانه مافرنک
 ولدی اوله اول قرشی اولماز و اگر قرشیهلی معناسن دیرلرک منصرف قلا رسن و اگر قبیله دیرلرک
 لا ینصرف قلا رسن و قرشیه قریش دید کلمری معنای اکتساب واجتماع بولوند عنه بناء در القریش قافک ضمی
 و رانک فحینهله قرشیه منسوب اولان کسسه القریشی یای تصغیرک نصر عجله دخی قرشیه کاه اولور نسبت اولنور
 قیاسه موافق اولان دخی بودر التفرش فحینهله و رانک ضمی وتشدد بابه کسب ایتیمک و جمعی اولق معناسنه ده
 کلور بقال تفرشوا اذا جمعوا التفرش علی وزن التکریم محرش کی در یعنی خلق بری یرن یلتیوب اغرا ایتیمکدر
 المقرشه میمک ضمی و رانک کسری وتشدد بابه خط اولان ییل التفارش تانک فحی و رانک ضمیله جنک اناسنه
 کوندر لر یری رینه کیرمک بقال تفارش الرماح اذا تداخلت فی الحرب الاقراش همره نلک کسر بابه برتنه یی
 دوستوب سق ایتیمک بقال اقرش یقرش اذا سق بوقع فیه بویعقوب و بوی لون در الفش قافک فحی
 شپنک تشدد بابه قوم طوارن محرش بولقار قلیوب ضعیف اولد قدن صکره التفششش علی وزن

فشش

فیش

قرش

فشش

الفرار من خشية ايا اولم بقال تقشش المريض المفقششستان ميمك ضمي وقاف اولك فتي وثانينك كسر بله
 سورن قل يا ايها الكافرون وسورن قل هو الله اخذ من عبارات دراصمي روايتي اوزن زير سورن تان مزبور تان
 مرض نفاقدن ري قه لورل ايو عيملا يتدي بوابي سورن مرض نفاق ازاله ايدر بلا تشبيه قطران دوه نك
 كيچيكن ازاله ايتدوي كي القشة قافك كسر بله ميمون قرده معناسنه وقشه شول صغير قيزه دخی ديرل كه چنه سي
 دخی صغيره اوله القمش قافك فتي وميمك سكونيله برنسنه يي يورادن واورادن جمع ايمك القمش على وزن
 التكرم معناه القماش قافك ضمي وميمك تخفيفيله هر جانبدن جمع اولان نسنه وقاش متاع يتنه دخی ديرل
 القمش قافك وفانك فتي وورلك كسر بله حشرش كي زياده ياشلو عوربه ديرل القوش قافك ضمي وميمك
 كوچوك صغير معناسنه بقال رجل قوش اذا كان صغيرا الحنة و بوفارسي معر بدر فارسي كوچك ديكدر فصل
 الكاف الكيش قافك فتي وبانك سكونيله قوج كه قيونك ار كي در الكباش قافك كسر بله جمعي قوجا معناسنه
 الاكيش هيزه نك فتي وبانك ضيميله كذلك جمعي وكيش القوم خلقك سيدنه يعني اولوسنه ديرل الكيش قافك
 فتي ودالك سكونيله طرملق خدش كي در لفظا ومعنى بقال كدشه اذا خدشه وكدش كسبه دخی ديرل بقال هو
 كدش ليعاله اي بكدح وكدح حاه مهميله ايله كسبه ديرل وكدش محشش المعده دخی ديرل تقول كدشت من فلان
 اذا صيته منه وكدش بك سورمكه دخی ديرل سورق شد بد معناسنه الاكيداش هيزه نك وتانك كسر بله كذلك
 محشش الموق بقال كدشت من فلان عطاء ايضا الكدش قافك ودالك ضمي وماينده نونك سكونيله سقسقان
 ديكله معروف اولان قوش وكندش اد ويدن رنوعه دخی ديرل الكرش قافك فتي وورانك كسر بله شكيبه كه
 هر كوش كتورن جانور ده شكيبه انسان معناه مثابه سنده دورب بوني موث استعمال بدر بونه ابي لغت
 وارد بري كرش رانك كسر بله ته كمرورايتدي و بري دخی كرش در رانك سكونيله كيدله كيد كي وكيد او يكته
 ديرل و كرش كذلك انساندن برجماعته ديرل وفي الحديث الانصاري كرش وعيبي الكرش قافك كسر
 وورانك سكونيله كشنك اولاد صغاري جهنندن اولان عيالي بقال هم كرش منثور قاي اولاد صغارو بقال
 زوج فلان فلانة فنثرت له كرشها و بطنها اذا كثرت ولد هاله الكرشان قافك فتي وورانك كسر بله لزد قمييله سي ايله
 عبد القيس قمييله سيدر الاستكراش هيزه نك وتانك كسر بله قورسوق كرش دكل ايكن كرشه دوغك بقال
 استكرشت الانفحة يعني اوغلق نسنه بد كچه قورسوقه انفحه ديرل نسنه كچه باشلد قورسوق كرش ديرل انفحه
 ديمر لالا كرش هيزه نك كسر بله برنسنه يي كرشه يعني شكيبه يه داخل قلق وعربلر كان وجدت الى ذاك
 فاكرش ديك كي شول محله استعمال اولنور كه برامر مشكل تكليف اولنه و بونك اصلي بودر كه بر كسبه رقيوني
 بوغز ليوب بان ايدب شكيبه سي ايچنه قودي تا كدشوره اقاقيونك باشن وياغي دخی قود بد بيلر ايتدي ان
 وجدت الى ذاك فاكرش يعني ان وجدت اليه سبيلا التكرش فختينيله و رانك ضمي وتشدد بيله يوزا كشمك
 تقبض وجهه معناسنه بقال بكرش وجهه اذا تقبض الكرشاء قافك فتي وورانك سكوني والفك مد بيله قارفي بيوك
 عوزت و كرشايو كرلي بيوك اولان دخی مركبه دخی ديرل و كرشا شول اياغه دخی ديرل كه اكلوا له كثير اللحم معناسنه
 وطبائي دوز اولوب برقملي قضيه اوله الكشيش قافك فتي وشينك كسري وميمك افعينك يور كن در بسندن
 حاصل اولان اواز غرندن كلن اواز دكل بقال كشت نكيش و بقال كشت البقرة صاححت وكشيش الشراب شرابك
 قشيشك اوازي نه دخی ديرل وكشيش الرند حقيقتك اتش طوندي جيئنه چقان اوازي نه دخی ديرل ودوه نك اول
 چاغر مشينه كشيش ديرل الكشيشه على وزن الرزلله كذلك افعينك دريسي اواز بدو وكشيشه بني اسد
 قمييله خنك موث خطا ايچون اولان كافي شينه تبديل ايمسنه ديرل كقولهم عيش و بش في عليك وبك

قش
قشرش
قوش
كيش
كدش
كندش
كرش

المكشاش ميمك كسري وكافك سكونيله زياده چاغر يي دوه قش دوه نك اوازي بر مقدار جقسه كت ديرل و قش
 فصيح و صافي اولسه هدر ديرل و قش صافي اولوب رجيع وورد بد ايشه قرديرل الكشاش قافك فتي وميمك سكونيله
 شول رجل در كه سربع اولوب جري ومقدم اوله وكشاش ذكر كي كوچك اولان اتدخي ديرل الكاشه قافك فتيه سربع
 ومقدم اولم بقال كيش يكشم كاشه من الباب الخامس الكيش قافك فتي وميمك كسري وميمك كدش كدش كدش
 كسبه التكميش على وزن التكرم فحيل ايمك بقال كشته نكيشا اذا عجلته الانكماش هيزه نك كسري ووزنك
 سكونيله سرعت ايمك التكميش فختينيله وميمك ضمي وتشدد بيله بمعناه بقال انكش و تكش اذا اسرع الكمشه قافك
 فتي وميمك سكونيله شول ناقه در كه ميمسي كوچوك اوله الكيش قافك فتي وميمك كسري وتشدد بيله كذلك ذكر كي
 كوچوك اولان ات الكباش هيزه نك كسري بله ناقه نك ميمك باشلر بني صاروب بغلق بقال كشت بالناقه اذا
 صررت اخلافها جمع وصر صادمه ايله بغلق وخلفه باسنه ديرل فصل الميم الحش ميمك فتي و حانك سكونيله
 اتش يقمسي ان السكيت روايتي اوزن و حش دري صويغه ده ديرل بقال مرت بي غرارة فمحشش اي محشش و صويغه
 سين و حاه مهميله دري صويغه ديرل غران قيلدن اولان چاله ديد كاري كي الاحشاش هيزه نك كسري بله ياقق بقال
 الحش الحرا اذا حرقه وافت سماوي هر نسنه يي يقوب قتلن اولم معناسنه ده كلور بقال هذه سنة قد محشت
 كل شي اذا كانت جذبه ابو عمرو روايتي اوزن الاحشاش هيزه نك وتانك كسر بله ياقق احتراق معناسنه بقال امحش
 الحش و امحش فلان غضبا الحشاش ميمك ضمي ايله ياشن نسنه بقال حشاش و شواء محاش و شواء بريانه ديرل الحشاش
 ميمك فختيله متاع بيت واثا بيت يعني او ايچنه استعمال اولنان اسباب الحشاش ميمك كسري قبايل مختلفه دن اولن
 قومه ديرل كه جمع اولوب اتش اتش نقض عهد ايتكه اندا ايچر المديش فختينيله لك سكري ملايم اولوب اتن اولمغه
 ديرل الامدش هيزه نك ودلك فختيله ايلنك سكري ضعيف اولن كسبه بقال رجل امدش ايلدو بقال مدش من
 الباب الرابع المديش ميمك فتي ودالك سكوني والفك مد بيله موثي ايلنك سكري ضعيف اولان عورت معناسنه
 المديش ميمك فتي و رانك سكونيله خدش كي در لفظا ومعنى يعني طرملق بقال اصابع مرش المروش خمتينيله جمعي بقال
 اصابع المروش والجروش والحدوش كلها يعني ومرش شول يدر كه بغور بوزن بوزن مش اوله بقال انهيالي مرش
 من الامرش الامرش هيزه نك وتانك كسر بله قورسوق انتزاع معناسنه تقول امترشت شيامن بداد انتزعت
 المرد قوش ميمك ودالك وقافك ضيميله چكدم چيكي ديد كاري نسنه كه نباتان دن در مرز تكوش معناسنه الممش ميمك
 فتي وشينك تشدد بيله برنسنه ايله ال سلمك درلر الي باكا ايمك ايچون ومش ناقه يي صاغوب ميمك سنده بر مقدار
 وامي ايتدي مش براري نسنه ايله ال سلمك درياغن ازاله ايمك ايچون ومش ناقه يي صاغوب ميمك سنده بر مقدار
 سود اليقومه دخی ديرل بقال مششت الناقه اذا حلتها وتركت في زرعها بعض اللين الموش ميمك فتي وشينك ضيميله
 ال سلمك نسنه بقال عطني مشوشا ممش بردي اي مند بلاوشيا اممع بردي الماشاشه ميمك ضيميله شول ملايم
 اولن كك باشيدر كه چينسي ممكندر الماشاش ميمك ضيميله جمعي ذكر اولنان كك باشاري معناسنه و ماشاش بومشق
 بره دخی ديرل لرض اينه معناسنه و ماشاش نفسه دخی ديرل بقال فلان طبيب الماشاش اذا كان ككرم النفس
 التمشش فختينيله وشينك ضمي وتشدد بيله ملايم اولان كك باشلر يك نقول تمششت العظم اذا اكلت ماشاشه
 اوتك كته و تكلت صور مغه ديرل الممشش ميمك كسري وشين اولك سكونيله زرد الوديد كاري ميووه در الممشش
 ميمك فختيله بمعناه ابو عبيد روايتي اوزن الممشش فختينيله شول نسنه در كه طواريك يا غننده سور يلوب چقار
 حن انوك كموك كي جمعي اولور و لكن حد دانده كوك اولماز بقال مششت الناقه مششامن الباب الرابع
 اصل اوزر نه كاوب ادغام اولور ميمك بري بودر الميش ميمك فتي وبانك سكونيله يوكي قيل ايله قارشد ريق

كش
حش
مدش
مرش
مردقش
مشش
ميش

وقیون سودن کی سودن فارشدر مغه دخی دیرل ویش خبری فارشدر مغه دخی دیرل یقال مشه خبر اذ اخلطت
 وکسانی ایتدی مشه خبر دیک خبرک بعضی سو بلدم و بعضی کیم ایتدم دیکدر ویش همه نیک یاروسنه وان
 سودر یاروسن تجاوز ایتسه بیش دیرل الماش علی وزن الباب فیک دیکد کری معروف دانه درو بومعرب در
 یا خود کلام مولد در فصل النون التناوش تانک فخی و همزه نیک ضمیمه برسنه دن کیر و قالوب اراق و لوق الناس
 نونک فخی و همزه نیک سکونیه یا خیر ایتیک تقول ناست لامرانا شه ناستا اذ اخرته لانتاش همزه نیک و تانک کسری
 ابله متاخر اوراق یقال ناسته فانتاش التیش نونک فخی و همزه نیک کسری و مدیه ابله اخر معنایه یقال فعله نیلشا
 اذ فعله اخر النیش نونک فخی و تانک سکونیه برسنه یی بدن اشوب چقار مق یقال بنشت البقل و المیت نیش
 نیشامن الباب الاول التناوش نونک فخی و تانک تشدید بدیه قیردن کفن چقارن کسنه ذکر اولنان معنادن ما خود در
 الانبوش همزه نیک ضمیمه و نونک سکونیه و تانک ضمیمه و مدیه بدن چقار بلن اوتک کوکی الانابیش همزه نیک فخی
 و تانک کسری و مدیه جمع بدن چقارن کوکله معنایه التیش نونک فخی و تانک سکونیه چقار مق و ایشیک
 معنایه مکلور یقال ماتتشت من فلان شیء ای ما اصبت التناوش میمک کسری و نونک سکونیه ماشه
 منقاش معنایه تقول نشت الشیء بالتناوش اذ استخرجت به العیش نونک فخی و جمیک سکونیه او ی اور کدوب
 قالد رمق تقول نجشت الصيد انجشه نجشامن الباب الاول اذ استخرجت یعنی او ی اور کدوب طوز اقدن جانب
 سوق ایتیک و نجش برکسنه نیک متاعن مراد کدل ایتیک اورتور مقدر غیر بلر کوروب راغب اولسون دیو که
 بونک حقه لانتاجش و ابدیه نهی وارد اولمشدر و نجش دوه یی طاعل اقدن صکره جمع ایتیکه و سرعت
 ایتیکه ده دیرل یقال مر فلان نجش نجشای اسرع التناوش جمیک کسری یله شول کسنه در که اوسورر صید مجله
 کلسون دیو النجاش نونک فخی و جمیک تشدید بدیه خبشه مکنک اسمی در النیش نونک فخی و شبنک کسری
 و مدیه کولک یا خود حوضک صوی چکله که با شلق یقال نش الغدیر نش نشبشامن الباب الثاني اذ اخذ ما و
 فی النضوب و نشبش صوبک و صوبک غیر نیک اواز بنه دخی دیرل فین قابنسه النشاشه نونک فخی و شبنک
 تشدید بدیه شول ماحه در که صوبی ظاهر اولد قد نصکره چکله که با شلیه طوزه محول اولو نجیدک النش نونک فخی
 و شبنک تشدید بدیه بکری در هم کیرم و قیه در ز راطا بقه عرب قرق در همه برو قیه دیرل و بکری در همه نش
 دیرل ویش در همه نوا دیرل النشیشه علی وزن الزلزله در یی نیز صویق تقول نشیشه الجلد اذ سرعت
 سلحه و قطعه عن اللحم النطیش نونک فخی و طانک کسری و مدیه حرکت معنایه در یقال ما یب نطیش ای حرکت
 النطشان نونک فخیله و طانک سکونیه رلفظدر که عطشان کله سنه یبعیتله ذکر اولنور یقال عطشان نطشان
 پس صاحب مهبذک النطشان تشنه دیدوکی روا اولماز زرا تابعه معنای مستقل مراد اولماز النعش نونک
 فخی و عیمک سکونیه قالد رمق رفع معنایه یقال نعشه الله بنعشه نعشامن الباب الثالث اذ ارفعها و لا یقال نعشه
 و نعش میتک تختنه دخی دیرل فین اوزرنه میت اولسه ارتغای اولد عچون و فین اوزرنه میت اولسه سر بر دیرل
 المنعوش میمک فخی و عیمک ضمیمه ایله تحت اونن کوریش میت الانتعاش همزه نیک و تانک کسری بله طاینبوب دوشن
 کسنه نیک طور مسی یقال انتعش العاثر اذ انفض من عثرته التبعش علی وزن التکریم نعشه الله دیک
 تقول نعشت له اذ اقلت نعشک الله بنات النعش نونک فخی و عیمک سکونیه ایکی نوع بلد زدر بری بنات
 نعش الکبری در و بوبدی بلد زدر دوردی نعش و اوچی بنات و بری دخی بنات نعش الصغری در
 ذکر اولنان کبی و سیمو یله فرامتنق اولد بلر نعشک لا یصرف اولسنه تقر یقندن و تانیقندن
 اوتری النعش نونک فخی و تانک سکونیه ینبه اتق و یوک اتق یقال نفشت القطن و الصوف انقش
 نفشامن الباب الاول العین المنقوش النش یوک التبعش علی وزن التکریم کذلک ینبه و یوک

ناش

نیش

نیش

نجش

نشش

نطش

نعش

نفس

اتق الانتعاش همزه نیک و تانک کسری یله تو بلنک یقال انتعشت الهرة اذ اذارت و از بیر اوتوی بنکه و اوت بنکه
 دیرل الانتعش فختینه و تانک ضمیمه و تشدید بدیه یقال انتعشت الهرة کذلک النفوش فختینه اوت و لوق یقال
 نفشت الابل نفش نفوشامن الباب الاول والثانی اذ اذاعت لیلایلا راع ومنه قوله تعالى اذ نفشت فيه غم القوم
 الانتعاش همزه نیک کسری یله کجه ابله طواری اولنار کن قویب کیمک یقال انتعشت الهرة اذ اذاعت لیلایلا راع النفش
 فختینه شول دوه در که کجه چو بانسز ترک اولنه النفاش نونک ضمیمه و تانک تشدید بدیه یقال انتعاش نونک
 فخی و تانک کسری یله یقال انتعاش کذلک نفش کجه یخصوص اولان اوتلا مقدر اما همل کجه ده و کوندر ده استعمال
 اولنور النفش نونک فخی و قافک سکونیه برسنه یی الاجه لوق یقال نفشت الشیء نفشامن الباب الاول و نفش
 العنق علی البناء المجهول اذ اظهرت فيه نکت من الارطاب یعنی انه ییر نقطه لظاهر اولسه رطب اولمق جهندن
 و عنق خرما سلقمه دیرل عین مهمله نیک کسری یله و نفش کذلک منقاشه توی یولغه دخی دیرل و نفش یقندن
 منقاشه دیکن چقار مق تقول نفشت الشوکه من الرجل اذ استخرجت المنقوشه میمک فخی و قافک ضمیمه شول
 باش یارغی در که اندن منقاشه ککلر چقار لور التبعش علی وزن التکریم کذلک نفش ایتیک معنایه در
 المناقشه میمک ضمیمه و قافک فخی ابله حساب زیا ده دقت ایتیک یقال من نوقش الحساب عذب الانتعاش همزه نیک
 و تانک کسری یله دیکن چقار مق تقول انتعشت الشوکه عن الرجل اذ استخرجتها و انتعاش دوه یا غن زره
 اور مقدر یا غنه کین سنه یی چقار مق ایچون ومنه قیل لطبه لطمة المنتعش و لطم لامک فخی و طاء مهمله نیک
 سکونیه طباحجه ابله اور مغه دیرل التکش نونک فخی و کافک سکونیه قیونک صوین چکمک یقال نکشت البیر
 التکشها من الباب الثاني اذ انزفتها ومنه قولهم فلان بحر لا ینکش و نکش نباتات قسین مثلاً تو کیمکه دخی دیرل
 یقال اتوا علی عشب فنکشموه اذ افنوه النش فختینه سیاه و بیاض نقطه در النش نونک فخی و میمک کسری یله
 نقطه لری اولان سنه ومنه ثور غش و ثور غش شول بیان صغر بدر که انوک نقطه لری وارد النش نونک فخی
 و هانک سکونیه بلان صو قق یقال نهشته الخیه من الباب الثالث اذ السعته ونش اوک دیشری یله برسنه یی
 ایصر مق معنایه مکلور و سین ابله دخی لغت در ونش روز کار ضرر ایتیکه دخی دیرل یقال نهشته الدهر فاحتاج
 ونش الیدینی خفیف معنایه در کویا که بونش حیه دن ما خود در سرعت اوزن اولد غنه بناء المنهوش
 میمک فخی و هانک ضمیمه سفر زحمتن چکوب یورولن کسنه النوش نونک فخی و و اوک سکونیه برکسنه نیک صاحبه
 و صقلنه یا پیشه عچون ال صوغق یقال ناشه بنوشه نونک فخی و و اوک فخیله جنک اثنا سنه ایکی عسکر بری بر بنه
 معنایه ده کاور یقال نشته خیرای انلته المناوشه میمک ضمیمه و و اوک فخیله جنک اثنا سنه ایکی عسکر بری بر بنه
 یقین وار مق النفوش نونک فخی و همزه نیک ضمیمه و مدیه قوت و شدت صاحب اولان کسنه التناوش تانک فخی
 و و اوک ضمیمه برسنه یی صوغق الانتاش همزه نیک و تانک کسری یله یقال انتعاش و قوله تعالى وانی لهم التناوش من مکان
 بعید یعنی اخرته ایانه ایشیک نلر نهجه مبر اولور دنیاده کفر اوزن اولد قلرندن صکره و تناوشه و او ی همزه یه
 دوندرمک دخی جا زدر تنکم و قمتله اقتت جا زدر و ابکسیله قرات اولنمشدر فصل الواو الا و باش همزه نیک
 فخیله و و اوک سکونیه انواع مختلفه دن جمع اولان قوم اوشاب کبی بعضیلر ایتدی بور جمعدر که بوشدن
 مقلوبدر و بوش دخی مختلف اولان ناسه دیرل التوبیش علی وزن التکریم جماعت مختلفه جمع ایتیک ومنه الحدیث
 قد و بشت قریش اوباشا الوتش و اوک فخی و تانک سکونیه هر سنه نیک ازی و فح کبی که و فح دخی
 جاء مهمله ایله شی حقیره دیرل یقال انه لم یوتشهم ای من رذالهم الوحش و اوک فخی و حانک سکونیه
 و الوحش فختینه حیوان یه دیرل و وحش غراب شهره دخی دیرل یقال لقیمه بو حش صمتای بیلد قفر و صمت
 صیغه امروزن ایسسر معنایه در لا یصرفدر و وحش اچ اولان کسنه یه دخی دیرل یقال بات فلان وحشای

نفس

نکشه

نکش

نکش

نکش

وش

وش

وحش

جایع الا و خاش همزه نك فخیله جمی اج اولان كسنه لمعنا سنه بقال بئنا و خاشایعنی اجله اخشاملدق الوحشی
 واوك فخی و خاشك سكونی و اخر نه یانك تشد بد یله حیوانات معناسنه اولان وحشك واحدی و خوشدن بر فرد
 معناسنه بقال حمار و خوش بالاضافه و حمار و خوشی و هر نسنه نك صناع جانبته وحشی دیرلر فرار وائی اوزن و اصمعی
 قوی اوزن و خوشی حصول جانبته دیرلر و یانك وحشی اولان جانبی ارقه سیدر انسبسی انی چكن كسنه یه توجه بدن
 جانبی در الموحوشه تمیمك فخی و خاشك ضمیمه شول بر در كه انوك و خوشبسی چوق اوله بقال ارض موحوشه ای ذات
 و خوش الوحش و اووك فخی و خاشك سكونیله خلونك قالمغه و غصه انغه دیرلر و ارض وحشه دیرلر خالی و خراب اولن
 صغریه لایحاش همزه نك كسری و مد یله غصه و یرمك الاستیخاش همزه نك و تانك كسر یله غصه نك بقال و حشت
 الرجل فاستوحش یرری خالی ایسمن بولق بقول و حشت الارض اذا وجدناها وحشه و اعشاش قونق یرری خلق
 كیدوب خالی قالمغه دخی دیرلر بقال و حش المنزل اذا صار خالیا و ذهب عنه الناس و اعشاش اج اولغه دخی دیرلر
 بقال و حش الرجل اذا اجاع التوحش فختبئله و خاشك فخی و تشد بد یله یخراب اولوب ایسمن قالمق بقال و حشت
 الارض اذا صارت وحشه و اجلت یله قارن خالی اولغه دخی دیرلر بقال و حش للدواء ای اخل جوفك له من الطعام
 التوحش علی وزن التكریم ركسنه لباسنی و سلاخی اتحق در اردندن یتشلوردیو خوف ایتمكن و فی الحدیث
 فوحشوا بر ما حرم الوحش و اووك فخی و خاشك سكونیله اراذل معناسنه در یقال ذاكر رجل من وحش الناس
 ای من رذالهم و كاهم و كاهم و بعض اشعارده و حش كله سنك اخرینه نون مشدده زیاده ابدوب الوحش
 دیرلر الا و خاش همزه نك فخیله جمی رذیلر معناسنه بقال جائی و خاش من الناس ای سقاطهم الوحش
 ضمتینله و الوخاشه و اووك فخیله رامن اولق بقال و حش الشی و خوشه و و خاشه من الباب الخامس اذا صار
 ردی الا و خاش همزه نك كسری و مد یله قار او قلرندن و قق قورنمره بعد اخری صالمق و بورذالی مشعر نسنه در
 بقال و حش القوم اذا ردوا السهام فی الربایه مره بعد اخری كانهم صاروا لی الوخاشه و لزاله الوروش ضمتینله یكه
 ال صوفق بقال و حش شیأ من الطعام و روشا اذا تناول الوارش رانك كسر یله شول كسنه در كه بر قوم طعام یركن
 اوزر لینه داخل اوله دعوت اولو فمفسزن و اغل کی شرایعنی دعوت اولمادن شرب ایدنلر ك اوزرینه كنه و اغل
 دیرلر التوریش علی وزن التكریم بر قومك راسن افساد ایتمك یقال و رشت بن القوم و ارشت دخی دیرلر و او یهمزه یه
 قلب ایتمكه الوروشه و اووك فخی و رانك كسر یله شول طوار در كه صاحبك النذن قورتلوب سكر تمكه بلیتنور حالاه
 صاحبی انی منع ابدلر و رشات و اووك فخی و رانك كسر یله شول نافع در كه خفیف و چایك اوللر ابو عمرو و ابی اوزن
 الورشان فختبئله قری دبد كاری معروف قوش ساق خر معناسنه و فی المثل بعله الورشان یا كل رطب المثلان یعنی
 قری بهانه سیله خرما اغاچنه چقوب خرما و رومان میك ضمه خرمانك ایوسنه دیرلر الوراشین و اووك و رانك
 فخیله و شبنك كسری و مد یله الورشان و اووك كسری و رانك سكونیله كذلک جمی قمر بلر معناسنه كروانك كروان
 كبی علی غیر القیاس و حش و اووك فخی و رانك سكونیله قرا دن ركسنه نك لقبی در الوشولش و اووك فخی و شبنك
 سكونیله رجل خفیفه دیرلر اصمعی روائی اوزن الوشوشه اووك فخی و شبنك سكونیله مشوش اولان كلام
 التوطیش علی وزن التكریم بر نسنه یی كندخی نفسندن دفع ایتمك بقال صر بوه فواطش عن نفسه
 توطیشا اذ لم يجد یسده و لم يدفع عن نفسه و توطیش سائله بر نسنه یی و یرمكه دخی دیرلر بقال سألوه
 فواطش الیهم بشی ای لم یعطهم شیأ و توطیش كلامدن یا غلندن یا را بدن نسنه حاضر قلمق معناسنه ده
 كلور فرار و ابی اوزره یقال و طش له اذا هیاله وجه الكلام و العمل او الرأی و توطیش فتح كلام
 ایتمكه دخی دیرلر بقال و طش لی شیأخی اذ كره ای افتح الوقش و اووك فخی و فافك سكونیله حركت

وحش

ورش

وشوش

وطش

وقش

ایتمك

ایتمك یقال سمعت و قشه ای حسه یعنی حركتدن حاصل اولان صوتی ایشتدم و وقش كذلک اوس قبیله سندن
 بر رجلك ابدلر الوقش فختبئله و فافك فخی و تشد بد یله حرك معناسنه بقال توقش ای حرك بنوقش همزه نك
 فخی و فافك فخی و یانك سكونیله عرب طایفه سندن بر قومك ابدلر الف اصلندن و او ابدی اوقت ابله وقت کی
 و یاقیت وقت تعین ایتمك معناسنه در فصل الهاء الهش هانك فخی و یانك سكونیله جمع و كسب معناسنه در
 بقال هو یهش لعیاله من الباب الثاني التهبش فختبئله و یانك فخی و تشد بد یله بمعناه بقال هو یهش لعیاله
 ایضا الهش هانك فخی و یانك تشد بد یله الهباشه هانك ضمیمه جمع اولنان نسنه كسر كمال اولسون كرك خلق
 اولسون حباشه کی و زنا و معنی الهراش هانك كسر یله كلی اشكروب اغرا ایتمك المهارشه تمیمك فخی و رانك فخیله
 بمعناه التهریش علی وزن التكریم بمعناه ایضا الهرش هانك فخی و رانك سكونی و الفك قصر یله طر بقمكه ده شرفها
 لله تعالى بر عقبه در كه حقه یه قریب در اردندن دیرلر نور انوك ابکی بولی و اردنكه هر قنق سندن مراد اولنسه
 و اردنكه الهرش هانك فخی و میك فخی و تشد بد یله و رانك كسر یله زیاده یا شلو قاریه دیرلر و سودلو ناقیه ده
 دیرلر و رانك دخی اسیدر و خفش ابدی بوخامی الاصل اولان بنالردن در میم اول اصلندن نون ابدی خمرش
 وزنی اوزن یرار باغی الاصل اولان بنالرده بوصیغه اوزن كلسی یوقدر و نون اظهار اولنمادی زیربوكا شبیه بنا
 یوقدر تاكه فصل و تمیزه احتیاج اوله الهش هانك فخی و شبنك تشد بد یله عصا یله اغاچك یراغن سلیمك در
 تاكه یراق دوشه و منه قوله تعالى و اهش بهاعلی غنی بقال هششت الورق هشته هشامن الباب الاول اذا خطته
 بعصا یجات و همش ملائم اولان كسنه یه دخی دیرلر بقال رجل هش بش و هر ملائم نسنه یه دخی دیرلر الهشش
 هانك فخی و شبنك كسری و مد یله كذلک ملائم اولان نسنه بقال همش الحیز یهش من الباب الثاني اذا صار هش
 و هش شول دیرلر كه در یحی اوله الهشاشه هانك فخی ابله احسان ایتمك یحون شاد اولوب خفت اوزن اولق نقول
 هششت بفلان من الباب الرابع اهش هشاشه اذا خفت الیه و ارتحت له یعنی احسان ایتمك یحون خفت اوزن
 اولوب سرور و روضه فاوزن اولسك هشش المكسر هانك فخی و شبنك تشد بد یله و میك كذلک فخی و شبنك كسری
 ابله شول كسنه در كه كند و دن بر حاجت طلب اولند قده ملائمه جلوب و یره الهشوش هانك فخی و شبنك فخی
 و مد یله شول قیوندر كه سودی چوق و یره الاهشاش همزه نك و تانك كسر یله خلقك یرری بر بنه قار شوب كیدوب
 كلسنه دیرلر بقال رأیتم یهشون اذ اكثر و ابكان فادروا و اقبلوا و اختلطوا و اهشاش طوارك یور یسندده دیرلر
 یقال هششت الدله اذا دبت دبیبا و یو ابوعبیدرو ابی در الهششه هانك فخی و میك سكونیله بمعناه بقال همشه
 و حكر كه ده دخی حال بو یله در قن بر قانك ایچنده بعضی اوزر بنه چقوب قانیسه له همشه فی الوعاء دیرلر الهمشی
 هانك فخی و میك سكونی و الفك قصر یله كثیره الكلام اولن عورت الهوشه هانك فخی و اووك سكونیله فتنه
 واضطراب التهوریش علی وزن التكریم فتنه یه بر قی بقال هوش القوم و هر نسنه یی قار شدر مغه ته و بش دیرلر
 الهوشات هانك فخی و اووك سكونیله اختلاط لمعناسنه و فی حدیث ابن مسعود یا ك و هوشات اللیل و هوشات
 الاسواق الهوش هانك فخی و اووك سكونیله حركت ایتمك و اختلاط ایتمك بقال هاش القوم یهوشون هوشا
 التهورش فختبئله و اووك فخی و تشد بد یله بمعناه بقال تهوش القوم و عدد كثیره دخی هوش دیرلر الهاش میك
 فخی و اووك كسر یله فتنه و فساد یرلرندن جمع اولان مال و فی الحدیث من اصاب مالا من مهاوش اذبه الله
 فی نهاری یعنی غصب و سرقه و بونلر كمثال یرلر دن جمع اولن مالی حق تعالی مهالكه ضایع قیلور و نهاری
 فونله و یاه موحده ابله مهالك معناسنه در الهوشات هانك فخی و اووك تخفیفه یی ادمدن و دوه دن
 جمع اولان جماعتلره دیرلر قن جمع اولد قده یرری بر بنه قارشه الهیشه هانك فخی و یانك سكونیله یی
 ادمدن جمع اولان جماعت الهیشه هانك فخی و یانك سكونیله هوشه كبی در زنا و معنی الهش
 هانك فخی و یانك سكونیله حركت واضطراب ایتمك بقال هاش القوم یهوش هبشا اذ حركوا و هاجوا باب الصناد

هش

هرش

هشش

هشش

هوش

هش

من ترجمه الصحاح الجوهری فصل الالف الاجاص همزه نك كسرى وحيمك تشديد بله ارك ديكله معروف اولان
 ميوه دخيل در يعنى معربردز را كلام عربيه كله واحده ده حيله صاد جمع اولان الاجاصه همزه نك كسرى
 كذلك حيمك تشديد بله اجاصك واحدى يعقوب ابتدى اجاص ديكله جايردكلدر الاص همزه نك فتحى
 وصادك تشديد بله اصله معناسنه در الاصيص همزه نك فتحى وصادك كسرى ومدبله دره ملك رعد معناسنه
 وفاغش دستك يا خود كويك نصي كايجه ريجان اگر لرا لاصوص همزه نك فتحى وصادك حيله شول نا فقه در كه
 رك اوله بقال است الناقه تاقه شدد بد اولدى معناسنه ابو عبيد روائى اوزن فصل البناء البص فختينله
 ابقه اولان ات لحم قدم معناسنه ودوه طبانسه دخى ديرلر والى بر مق دبلر نه اولان انلر كايه جاتينله در البصه
 كذلك فختينله واحدى وبخص كذلك شول يومرى اته ديرلر كه كوزك اوزر نه يا خود التند شمس اسلوب نه اوله
 بقال بخص الرجل من الباب الرابع الاجص همزه نك وختاك فختيله شول كسسه در كه كوزى لطر افند اولان ات
 يومرى اوله البص بانك فتحى وختاك سكويه كوزى يا غيله بله جقر مق نقول بخص عينه انحصها انحصا
 من الباب الثالث اذا قلعتها مع شعها يعقوب ابتدى بخص دبلر سينله البرص فختينله بر مرصد در كه انسانك
 بدننه واقع اولور جا مجاباض اولغه بقال برص الرجل من الباب الرابع الارص همزه نك ورا نك فختيله شول
 كسسه در كه ذكر اولان مرضه مبتلا اوله الارص همزه نك كسرى بله برص رجنه مبتلا قلق بقال ابرصه الله سام
 ابرص همزه نك ورا نك فختيله بيوك كلر بومعزقه در بوقدر وار كه تعريفى علم جنس اولق اوزن در يونلر ايكى
 اسمدر كه اسم واحد فتمشدر دبلر سك اسم اولى فتح اوزن مبنى قيلوب ثاقى مغرب قيلور سن لابنصرف اعرايله
 ومعلوم اوله كه هرايكى اسم كه اسم واحد قلنسه اول ايكى نوع اوزن در بر نوعى بودر كه ايكسى دخى فتح اوزن مبنى اولار
 خمسة عشر كى لقيته كفه كفه وهو جارى بيت بيت وهذا الشى بين بين كى وكفه كفه كافر ك فختيله زو برو
 ديكدر و بين بين رته حالود ديكدر نه ايو ربه بتلو وهمزه بين بين شول همزه يه ديرلر كه نه حرف لين اوله ونه
 خود همزه اوله ونفرق القوم اخول اخول وشغري وشغري وشغري اخول خاء معجه ايله اكرم وزنى اوزن وشغري
 بغر شين وغين معجتينله و باء مو حله ايله وشغري وشغري وشغري معجه وذالين معجتين ورا بين مهملتينله جله سى
 متفرق معناسنه در ايكى نوع اسم اولك اخرى فتح اوزن مبنى اولوب واسم فانك لابنصرف اعرايله مغرب
 اولسى در اسين مختلفين شى واحد ايجون اسم اولق اوزن حضر موت وبعيلك ورام هرمز ومارس جين وسام
 ابرص كى اوج اولكى بريرك ادى در ومارس جين اسماء اعجام دن در وسام ابرص كلر ك اسمى در تنم لان مروايتدى
 وكر ديلر سك ولى ثابته مضاف ايدوب هذا حضر موت در سن حضري ما قبلته اولان عاملك اعرايله مغرب
 قيلوب موى مضاف اليه مجرور قلنا غله ومعدى كى بله اويح لغت وارد كه باب باده ذكر اولمشدر وثنيه سنه
 هذان ساما ابرص ديرسن وجمعنه دبلر سك هو لاء اسوام ابرص ديرسن ودبلر سك هو لاء اسوام ديرسن ابرصى
 ذكر انهم سن ودبلر سك هو لاء البرصه ديرسن بانك كسرى ورا نك فختيله يا خود الابارص ديرسن مساجد وزنى
 اوزن سامى ذكر ايتن من البصيص بانك فتحى وصادك كسرى ومدبله برنسه بلدر يوب برق اور مقدر در خشيدن
 معناسنه بقال بص الشى تبص من الباب الثاني المصاصة بانك فتحى وصادك تشديد بله كوز عين معناسنه
 التبصيص على وزن التكريم كلب ايكى كوزن احمق بقال بصيص الحروكه حصص دخى حيله وصادين مهملتينله كاب
 يا ورسى كوزن احمق در البصيصه على وزن الزلزله كلب قويرغن صالمق التبصيص على وزن التزلزل بجمعنه كذلك كاب
 قويرغن صالمق بقال بصيص الكلب وبصيص اذا حرك ذنبه وبصيص ثلقه دخى ديرلر البصصاص بانك فتحى وصادك
 سكويه حدوسى اوزن اولق بقال حصص بصاص اى جاد لا فتور فيه وحصص غلك كسرى وميمك سكويه دوه يى
 صويه شكونه بر النك در تبصيص فختينله وصادك ضمى ايله برنسه مضطرب اولق بقال تبصيص الشى اذا اضطرب

اجص

اصص

بخص

برص

بصص

بعض

ونبعه من ابلان قتل اولندقه بور بلوب صار لغه دخى ديرلر بقال تبصيص الحية اذا قتلت فتلتو البصيصه
 بانك وصادك ضمى وعينك سكويه بر كجر ك جانور در كه بياض وراق در البصيص فختينله وصادك ضمى
 بر قوشك ادبدر البصيص فختينله ونونك سكويه والفق قصر بله جى على خلاف القياس سيبويه ايتدى
 جمع واقع اولان نون زا بد در و رافردنه بلصوص ديرسن البلاء صه همزه نك فختيله دخرجه وزنى اوزن
 قاصد فرار معناسنه بقال بلاص الرجل اذا فر البوص بانك فتحى وواوك سكويه ايلرو كجيك تقدم معناسنه
 وعوزت صغر يسنه دخى ديرلر البوص بانك ضمى رنك لون معناسنه بقال حال بوصه اذا تغير لونه وهيات
 معناسنه كلور يعقوب روائى اوزن تقول ما الحسن بوصه اى معننه ولونه وسخنه فختينله ومهملتينله شكله
 وهيتنه ديرلر وبوص عورت صغر يسنه دخى ديرلر عجزه معناسنه وفتحله دخى لغت در تنم مروايتدى البوصى
 بانك ضمى ومدى ويا نك تشديد بله در يا كيلر نندن بر جنس كيدز سفينه محصوصه معناسنه وبومعرب در
 بوصان بانك ضمى بى اسدن بر جماعتك اسميدر بيص بانك فتحى ويا نك سكويه بر لغت در كه حيص لفظى ايله
 استعمال اولندقه اختلاط معناسنه اولور يقال وقعوا فى حيص بيص حانك ويا نك كسرى بله دخى بوبله در
 وتضييق ايتك معناسنه كلور بقال جعلتم الارض عليه حيص بيص اى ضيقم عليه فصل التاء الا تراص
 همزه نك كسرى بله محكم قلوب وطوغرى قلق بقال اترصت الشى اذا حكمته وقومته التريص على وزن التكريم
 بجمعنه بقال اترصت الشى اذا احكمته كذلك المترص ميمك ضمى وتانك سكوى ورا نك فختيله والتريص تانك
 فتحى ورا نك كسرى ومدبله مستحكم اولان نسنه معنن ايله سخن كى اصنن نسنه معناسنه ومبرم له برم كى
 بوكلمش ايب معناسنه وتريص محكم وطوغرى اولان ترازو يدخى ديرلر بقال ميزان تريص اى محكم مقوم فصل
 الجيم الجص حيمك فتحى وصادك تشديد بله كجر كه انوكه ياني بيارلر معربرد الاجصاص حيمك فتحى وصادك
 تشديد بله كجر ايشلين كسسه الاجصيص على وزن التكريم كرجليك بقال حصص دان مثل قصص كقصص
 دخى قافله بخصيص معناسنه در وخصيص كاب يا ورسى كوزن اجمعه دخى ديرلر بقال حصص الجرو مثل بصص
 ويصص على مامر نفاوجر وجميك كسرى ورا نك سكويه كلب انيكنه ديرلر فصل الحاء الحرص حانك كسرى ورا نك
 سكويه برنسه بر حصص اولق بقال حرص على الشى يحرص من الباب الثاني الحرص حانك فتحى ورا نك كسرى
 ومدبله حرصه متصف اولان كسسه الحرص حانك فتحى ورا نك سكويه يار مق وحرص قصار بى دوكر كن رتق
 بقال حرص القصار الثوب حرصه من الباب الثاني اذا حرقه بالحق الحارصة رانك كسرى بله شول باش يار غى در كه
 باشك در يى زيار لش اوله وحارصة شول بلوده ديرلر كه يروز بى يعمورى صويوب تغيير ايليه الحرصه حانك
 فتحى ورا نك كسرى ومدبله كذلك شول بلوت در كه يعمورى يروزن صويه الحرصيصه حانك ويا نك فتحى
 ورا نك سكويه برك كه عورتلر انوكه كندولر بى ترين ايدرلر بقال ماعليها حرص بصيصه ولاخر بصيصه
 اى شى من الحالى الحر قوص حانك وفاقك ضمى ورا نك سكويه پيره اسلوبنه بر بوجكدر كه كاه اولور قنادى
 بتوب وچار لخصص فختينله باش قبلى از اولق بقال حصص البيصه راسه وبيصه باشه كيلن دمورتو غلغيه ديرلر
 الا حصص فختينله باسناك قبلى از اولان كسسه وشول قوشه ديرلر كه قنادينك بلكى از اوله يقال طار حصص الخناجين
 الحصاص حانك فتحى والفق مدبله قلق اولان بل كه انه خير اوليه الخاصة شول مرصد در كه انوكه قيل دوكلور
 الانحصاص همزه نك وحا نك كسرى بله قيل دوكلت يقال انحص شعره انحصاصا اذا تناثر الا حصصان فختينله
 عبدله جاردن عبارت در زيرامز بورلر كه هر بى بهالر بله خدمت بدوب پير اولد فچه بهالرى كمله دن خالى اولماز
 لاصه حانك كسرى بله نصيب معناسنه لا حصاص همزه نك كسرى بله حصه ويرمك بقال حصصت الرجل اذا طبخته
 نصيبه لخاص انك فختيله حصصه شقى بقال تحاص القوم بخاصون اذا قسموا حصصا لخاصه ميمك ضمى بيله معناسنه
 حانك ضمى وورش ديدكلى صارى حيمك كه ينده اولور وبعضيلر زعفران در ديدى لخصص حال كسرى

بصص

بوص

بيص

برص

بخصيص

حرص

حرص

حرص

حصص

وصادك سكوبيله طيراق و طاشلر الحصى على وزن الزلله برنسنه ظهورا ايمك يقال حصص الشئ اذا بان
 وظهر ويقال ايضا الان حصص الحق وحصصه برنسنه في برنسنه نك ايمك تحريك ايمك وراشسون ديو
 وفي الحديث ان سمرة بن جندب اتي برجل عنين فاشترى له جارية من بيت المال فادخلها معه ليله فلما اصبح قال
 ما صنعت قال فعلت حتى حصصت فيه فسال الجارية فقالت لم يصنع شيئا فقال خل سبيلك يا حصص وحصصه
 كذلك دوه بويكيله برندن قيام ايمك چون دزن قالمدمق وسيرده سرعت ايمك دخی دیرلر الحصاص حالك فتی
 وصادك سكوبيله حثات كبی شول سیره دیرلر كه انده سرعت اوله فتور اوليه يقال قرب حصص و قرب دوه یی
 صویه ايمك دیرلر شه كم باب باده مرور ايتدی ذوال الحصاص حالك فتی وصادك سكوبيله بر موضعك اسمی در
 الحصاص حالك ضعی وصادك سكوبيله سرعتك السكرتك الحص حالك فتیله بمعناه يقال حص حص حص
 من الباب الاول الحصاص حالك ضعیله مركب قولان قصبوب سكرتك وفي حديث ابی هريرة ان الشيطان
 اذا سمع الاذان مروله حصاص حماد بن سلمه ايتدی عام بن ابی النجود حصاص ندر ديو سوال ايتدم ايتدی
 كور مز ميسن حمار قن سرعتك سكر تلو اولسه قولقرن قصبوب قولرغن صر ابو عبيد ايتدی حصاص
 ايمك دیرلر ضراط معنائه بعضيلر قولنده اما عاصمك قولی بكا حسن كور واصميك دخی قولی بودردیدی
 الحص حالك فتی وفلك سكوبيله در بدن اور بن ر نيل وارسلان ياور پسی وبومقامه صاحب اصرا حك
 عظيم خبطی واردر كه صالحق ارام ايمك حصصه ايراد ايمشدر فابله حالا كه اول حصص معنالنندن در جوهری
 تسخنه نك واقع اولدخی اوزن ام حصصه حالك فتی وفلك سكوبيله تاوق دجا حصصه معنائه وحقق جمع ايمك
 معنائه ده كور نقول حصصت الشئ اذا جمعت ابی در بدر وابی اوزن الحصوص ضمتيله يانك شيشی ساكن
 اولق يقال حص الجرح حوصامن الباب الاول اذا سکن ورمه وحموص صالحق شدتله صالته دن ساكن اولق
 يقال حصصت الارحوة اذا سکن من فورته الانحصاص همز نك وحالك كسریله كذلك يانك شيشی ساكن
 اولق يقال انحص الحرح حص حالك كسری وميك سكوبيله بر شهر ك اسمی در تذكیری و تانی جازدر الحصوص
 حالك كسری وميك فتی وتشديد يله نحو دكه حيوبات قسمندن در ومبرد ايتدی حصص ميك كسریله در
 حالا كه بوضيغه اوزن اسماده بر كله كلامشدر الا حصر قصير معنائه وحلق ناحیه شامه بر موضع معنائه
 الحوص حالك فتی وواوك سكوبيله دكك خياطت معنائه وایك نسنه نك بينن تضيق ايمك يقال حصص
 عين البازی احوصها حوصا يعني طوغانك كوزن دكدم الحياصه حالك كسری به بمعناه وعربلرك لاطعن
 فی حوصم ديدكری انلرك ديككن سوكین واصلاح اتدكن افساد ايله ين ديكدر الحايص همز نك كسریله
 شول ناكه در كه انوك فرجه ارك ذكری داخل اوليه فرايتدی حايص رتقا كبی در نساطا بفه سندن
 الحوص فتیله كوزك قويرغی طار اولق يقال حوص الرجل حوصامن الباب الرابع بعضيلر ايتدی حوص
 بر كوز طار اولق در اول بر كوز نسبت لا حوص همز نك وواوك فتیله كوزنك قويرغی طار اولان كسنه الحوصاء
 حالك فتی وواوك سكوبيله والفك مدله موثی الحواصه ميك ضعی وواوك فتیله كوز قويرغيله بقیق يقال هو
 يحاوص فلانا ای بنظر اليه بوجر عينه ويحي ذلك يعني نظرن كزلسه كوز قويرغيله بقميله الاحوصان همز نك
 وواوك فتیله ايك كسنه دن عبارت در كه بری حوص بن جعفر بن كلاب كه اسمی وبعده در كوزی كوچوك
 اولد غيچون حوص ديدلر وری دخی غروبن الاحوص در كه قومه ريس اولمشدی الحيص حالك فتی و يانك
 سكوبيله عدول ايمك دیرلر الحوص ضمتيله والمحيص ميك فتیله والمحيص ميك فتی وحالك كسری ومدله
 والمحيصان فتیله جملة سی عدول ايمك معنائه در يقال حاص عنه يحيص حيصا وحيوصا وحصا
 وحيصا وحيصا اذا عدل ومحيص فحاجق ره دخی دیرلر مهرب معنائه قن دوستلر نه خبر ویرملو اولسه

حصص

حصص

حصص

حوص

حيص

حاصوا

حاصوا دیرلر دشمندن یوزد وندروب قچدیلر ديك محلنده دشمندن خبر ویرملو اولسه لانهز مواد زلر
 الانحیاص همز نك وحالك كسریله كذلك عدول معنائه در حيص بیص حالك فتی و يانك سكوبيله و بیص
 دخی باء موحده نك فتی و يانك سكوبيله ايكی كله در كه قارشیق معنائه استعمال اولنور يقال وقعوا فی حيص
 بیص ای فی اختلاط من امرهم لا یرحمهم منه و بعضيلر ضیق وشدت معنائه در دیدی و بولر كله واحد
 حكمنه قيلنوب اخرلر یفتح اوزن مبنی اولدی شه كم جاری بیت كله سنه اولمشدر و بعضيلر ايتدی بولر ايكی
 اسمدر حيص و بوض دن مركب در اسم واحد قلوب حيص بیص دنلدی و بیصك یاسی واودن منقلب
 اوله درازد و اجندن اوترو یعنی بیص كله سنه مناسبندن اوترو و حيص تحلفه و بوض سبقت ایدوب فرار
 ايمك دیرلر یس حيص و بیص عبارتند هر امر دن كه اندن تحلف و فرار اولنور ابو عمرو و حكایت ایدوب ايتدی وقع
 فلان فی حيص بیص دیرلر حالك و يانك فتیله و حيص بیص دیرلر مز بولر ك كسریله و انك تحسب علی الارض
 حيصا یصادخی حكایت ايتدی لر تنويله و حيص بیص دخی دیرلر حايه يانك فتی وصادك كسری اوزن بناسيله فصل
 انهاء الحیص حالك فتی و يانك كسری ومدله بر معرف حلوا در كه كاحلوی خانكی دیرلر الحیصه خانك فتی
 و يانك كسری ومدله بر پان حلوا ديكدر حيصك واحدی اولق اوزن المنحصه ميك كسری و يانك فتیله شول
 الت در كه انوكه نجره ايمك حلو اودن در زلر بوتقری رذن صاحب صرا حك ديك افر وشه ديدك غلط اولدخی
 ظاهر اولور اخرص حالك فتی و يانك سكوبيله خر ما غایجی اوزن اولان تازه خر ماندك كو خرما اولورانی
 تقدیر ايمك يقال اخرصت النخل من الباب الاول اخرص حالك كسری و يانك سكوبيله اسمدر تقدیر معنائه
 يقال كم اخرص اخرص حالك فتی و يانك تشديد يله كذاب معنائه در يقال اخرص يخرص اخرصا
 من الباب الاول اخرص فتیله اچ اولوب صغوق زحمتن چكك بقال اخرص الرجل من الباب الرابع اخرص
 حالك فتی و يانك كسریله اچ اولوب صغوق زحمتن مبتلا اولان كسنه صوغوقسز اچلغه اخرص دهنزما
 اچلغسز صغوغه خمير دیرلر اخرص حالك كسری و يانك سكوبيله و اخرص حالك ضعی و يانك سكوبيله
 التونندن وكومشندن اولان حلقه اخرصان حالك كسری و يانك سكوبيله جمعی حلقه ل معنائه وخرص خاده
 حر كات ثلث يله شول كوندردموری در كه كوندردموری يانك قواني اوزن در كه كوندردموری يانك سور یسی
 ديك اولور وكاه اولور كوندرك كند و به دخی اخرص دیرلر وخرص حالك كسری و ضعیله و يانك سكوبيله خرما
 بذا غی كه اوزن رذن بیراغی صیرلش اوله وخرص كذلك حالك ضعیله شول وچی سورلش اغایح پان سیدركه مشك
 افزنده اولان باغه صا اچلور و منه قولهم ما ذاك فلان خرصا ولاخرصا ای شيا غا بالخرص اولدن حلقه و ثانیدن
 ذكر اولنان اغایح مراد در اخرص حالك فتی و يانك كسری ومدله كوندردموری يله وخرص صغوق
 معنائه ده كور بقال ماء اخرص مثل خصرای بارد الخاوص ميك فتی و يانك كسریله كوندردموری لری معنائه
 اخرصيصه حالك و يانك فتی و يانك سكوبيله وصادك كسریله ایشندن برنسنه يقال ماعليها خرصيصه
 ای شئ من الخلی وابوصاعد كلابی ايتدی مافی الزواء خرصيصه دیرلر شئ معنائه وكذلك مافی السقاء
 خرصيصه و مافی البشر خرصيصه دیرلر مافیها شئ معنائه بعقوب روا بی اوزن الخصوص ضمتيله و الخصوصه
 حالك فتی و ضعیله وفتح افحدر رشی برنسنه به محصوص اولق الخصوصی حالك كسری وصادك
 دخی كسری وتشديد يله والفك قصر يله كذلك محصوص اولق الحصان حالك كسریله خلقك
 يرزلری خواص معنائه يقال اغا بفعل هذا الحصان من الناس ای خواص منهم الاختصاص همز نك
 و يانك كسری ايله برشی برنسنه به محصوص قلیق يقال اختصاصه بكذا ای خصيه الخاصة عامه نك مقابلی در

خبيص

خرص

خصيص

خلص خانك خيميله تشدن اولان او اخلصاصه خانك فخييله فقر معناسنه وخصاصه ارالغه وكو چوك دايكه
 دخی دیر لر ثقب صغير معناسنه بقال القمر بدامن خصاصه انعيم اخلصاص خانك فخييله كذلك فقر معناسنه در
 وصاج ياغي يقدر اراسنه اولان اولغه دخی دیر لر الخوص فخييله صافي اولق بقال خالص الشی بخاصه خواصا
 من الباب الاول اذا صار خالصا اولشوق معناسنه ده كلور بقال خالص اليه الشی اذا وصل الخالص على وزن
 التكریم قور تمق قول خلصته من كذا تخليصا اذا نجيت الخالص فخييله ولا ملك ضمی وتشديد بله قور تمق
 الخلاصه خانك خيميله صافي وكر بد اولن نسنه بقال خلاصه السن لما خالص منه لانهم اذا طنجوا الزبد ليجذوه
 سمن طر حوافيه شيامن سويق وقر وابعار غزلان وز بد قيم معناسنه وابعار غزلان اهو قيني معناسنه يعني ذكر
 اولن اشيانك برن قيمه بر غور لر رامزي دینه چوكسون ديوتام چوك كده يوزنه كن يا غك خلاصه سي اولور
 خلاص خانك كسر بله كذلك خلاصه معناسنه در ابو عميدروايي وزن الخوص خانك فخييله ولا ملك خيميله بر
 نسنه نك دینه چوكن رامزي قلده وقشه وكده معناسنه الاخلاص هيزه نك كسر بله خالص قلمق بقال
 خلصت السن وطاعته اخلاص ر ياترك ايمكه دیر لر بقال خلصت لله الدين الخالصه ميمك خيميله معاشر نه
 صفا لوزن اولق بقال خالصه في العشرة اذا صافاه الخالصه اختصاص معناسنه استعمال اولور بقال هذا
 الشی خالصه لك اي خاصه الخالص خانك كسري ولا ملك سكويه له مخصوص وختار اولان دوست معناسنه در
 الخالصان خانك ضمی ولا ملك سكويه له معناه بقال فلان خلصى كبا بقال خدنى وخلصاني اي خالصنى وهم خلصاني
 يستوى فيه الواحد والجماعة الاستخلاص هيزه نك و تانك كسر بله بر نسنه يي اوروند ليوب اختيار ايمك بقال
 استخلاصه لنفسه اذا استخلصه الخالصه خانك فخييله ولا ملك سكويه له حمراده بر يرك ادبر كه اندر مشهور بيكار
 وار در عين الماء معناسنه ذو الخالصه خلك ولا ملك فخييله ختم قبيله سنك زيار تكاهي اولان اودر كه يامه ولا بنده
 در كه مة اليامه ديكله معروف در وانه برت وار ابدى كه ادى خلصه ايدى حال ذكر اولن اهدم اولشودن
 الخالصه على وزن الدرجه قايحق فرار ييمك معناسنه بقال خلبص الرجل اذا فر الخوص فخييله يان نك
 شيشي ساكن اولق حوصه حاصه له ايله دخی لغت در ابن السكيت قلب وايدال كتابه بوجه اوزن ذكر
 ايشدر الاخص هيزه نك وميمك فخييله شول كسنه در كه يا غك طباني كلى اولوب يره دكه يخلصان خانك
 ضمی وميمك سكويه له شول كسنه در كه قارنى از اولوب اورته لغى ايجه وله الخيص خانك فخييله وميمك كسري ومد بله
 بمعناه بقال رجل خصمان وخصم الحشا اذا كان ضام البطن الخاص خانك كسري له جمى اور تاني از كسنه لر
 معناسنه الخيصه خلك فخييله وميمك كسري ومد بله وخلصانه خانك ضمی وميمك سكويه له مؤتى اور تاني ايجه
 عورت معناسنه المحمصه ميمك فخييله وخلصك سكويه له كذلك اخلق معناسنه مصدر در معصبه ومعصبه
 كى بقال حصه الجوع حصا ومحصه جوهر ييمك بو تخيلندن ظاهر اولان بودر كه حصه عين جوع اوليه بلكه
 جوعه مترتب اولان بونلق اوله شه كم حص تركيمنتك معنى اصليسى ايجلنك وز بون اولق در فتد بالخيصه
 خانك فخييله وميمك كسري ومد بله شول سياه كليمدر كه دورت كوشه لو اولوب ايكى جانبده ياقمرى يا غيرى
 رنكدن علامتى اوله و اگر علامتى اولماز ايسه اكنجيه دیر لر الخوص خانك كسري ونونك فخييله وتشديد بله
 وواوك سكويه له خنزير يوريسى خوك يچه معناسنه الخنايص خانك فخييله ونونك كسري ومد بله جمى اولاد
 خنزير معناسنه الخوص فخييله كوزى چقور اولان كسنه بقال خوص من الباب الرابع الخوص خانك فخييله
 ومد بله خرمابراغى ورق الخل معناسنه الخوصه كذلك خانك خيميله ومد بله واحدى الاخوص هيزه نك
 كسر بله اغاچ بير قلمق بقال الخوص الخل واخوص العرج ذاتقطر بورق وعرج رديكنلو اوتنه دیر لر كه كاصارو

خلص

خلصه

حص

خخص

خوص

ديكن

ديكن وچقر ديكى دیر لر و قنطر يار لمقدر الخوص خانك فخييله وواوك تشديد بله خرمابراغى صتان كسنه
 الخوص فخييله بر نسنه يي از لمق بقال خوص منه اي خدمته الشی بعد الشی الخوص على وزن التكریم
 بر نسنه يي از ايكى قبول ايدوب لمق بقال خوص ما عطاك اي خذه وان قل الخيص خانك فخييله و يانك سكويه له
 از اولان احسان بقال نلت منه خيصا خيصا يي شيائيسر اواز اولق معناسنه ده كلور بقال خاص الشی
 يخيص اذا قل فصل الدال الدحص دالك فخييله و هانك سكويه له ديمك كه مذبح اولان نسنه ده اولور بقال
 دحص المذبح بر حله دحص من الباب الثالث اذار نكض الدخريص دالك كسري وورانك دخی كسري وخانك
 سكويه له نير ديد كرى نسنه كه كوكلك يانه ديك كر الدخريص دالك فخييله وورانك كسري ومد بله جمى نير زلر
 معناسنه الدحص دالك كسري وورانك سكويه له فان يورسى وپسى وپورسى وپونلره بكر نكه وار ايسه
 وپورسى عرب طاوشانه دیر لر الدريص دالك ضمی وورانك فخييله ايله در صك تصغيرى در ياور يچق معناسنه
 وفي المثل صل در يص نفقه يعنى ياورى يوه سن ياورى قلدى و بو مثلى ايشلدكى ايشه عاجز و فرومانده قالن
 كسنه ده استعمال ايددر الدرصه دالك كسري وورانك فخييله جمى ياور بلر معناسنه الادراض هيزه نك فخييله
 كذلك جمى اصمى ر وايي اوزن ام الادراض كذلك هيزه نك فخييله و دالك سكويه له يورسى وپورسى وپونلره بكر نكه وار ايسه
 الدحص دالك كسري وعينك سكويه له شول قوم يعننه دیر لر كه كرمى وله الادعاص هيزه نك كسر بله اسي بر
 كسنه يي بو كالدوب ولدرك بقال دحص الحرفلان اذا قتله كبا بقال اهرام البرد اذا قتله وصاحب صراح بو مقامه
 ادعاص كشتن سرما كسى راديشدر غلط در كشتن كر ما كر كدر الدعصاه دالك فخييله وعينك سكويه له والقتل مذبله
 شول دوزدر كه كوشن زاده تاثيرا يمين حرارى اطرافندن زاده اوله الدعوص دالك وميمك ضمی وعينك
 سكويه له شول جانور جكدر كه صوم طمر الدعاصيص دالك فخييله وميمك كسري ومد بله جمى ذكر اولن جانور لر
 معناسنه الدعاصيص كذلك جمى يانك حذيله دعيص الرمل دالك ضمی وعينك فخييله و يانك سكويه له وميمك كسري
 ومد بله بر كسنه نك اصميدركن زاده زكى ابدى وانوكه مثل ضرب ايدوب هود عيميص هذا امر دیر لر خصوص
 مزبور كه زاده اهل وقوفى در ديك محلله الدحص فخييله دوه اوته طويوب لمتلا اولق بر خيشتله كه كوش
 كتموز اوله و بو اكر يا صليان ديد كرى و تى اولن ايدن اولور الدعصه عين معجه نك كسر بله ديزده اوان مد وركك
 انيه زانوم معناسنه الدليص دالك فخييله ولا ملك كسري ومد بله ملايم اولوب اراق اولان نسنه الدلاص دالك
 كسر بله بمعناه بقال درع دلاص وادرع دلاص الواحد والجمع على لفظ واحد الدلوص فخييله ياز لمق لمان
 معناسنه بقال دلمصت الدرع تدلص من الباب الاول التدليص على وزن التكریم بر نسنه يي اراق ايمك بقال
 دلمصت الدرع تدلص الدلاص دالك ضمی وميمك كسر بله اراق اولان نسنه الدلص دالك ضمی ولا ملك فخييله
 وميمك كسر بله دلاص معناسنه در دلا مصدن مقصور در ميم زانوم در الدمالص دخی بو معنائدر مقلوبدر
 الدلص دخی كذلك مقلوبدر الدلاص هيزه نك و دالك كسر بله دوشمك بقال اندلص الشی اذا سقط
 من به الدلوص دالك كسري ولا ملك فخييله وتشديد بله وواوك سكويه له خنوص كى شول نسنه در كه الدن
 صير لوب دوشه وخنوص خنزير ياور يسنه دیر لر الدمص دالك كسري وميمك سكويه له ديوار ده اولان
 قور كه اهل نالاصه لاحنه ديوار ده اولان بر صياطاشه دیر لر الاثله كاشغه اولان قور دمص ديز لر رهص دیر لر
 الادمص هيزه نك وميمك كسر بله شول كسنه در كه قاشنك مو خرى ايجه اولوب مقدمى قالن اوله يا خود باشنه
 اولن قيل لرى حاجا سيرك اولوب از اوله الدومص دالك وميمك فخييله وواوك سكويه له دمور دن تو غلغه كياشه
 كيرل الديصان فخييله ميل ايمك بقال داص يديص ديصان اذار اع وحاد يعنى رجانه اكسبه و بدنه اولان
 زك درى التنده تحريك ايمكه كيدوب كلسى در بقال داصت السلعة اذا حر كته ايدك فجاءت وذهبت

خييص

دحص

دخوص

درص

دعص

دعص

دعص

دلص

دمص

وسلعه شولات اچنده اولان يومر يجه نسنه دركه اكا بديرلر الديا صي دالك فتي ويانك تشدد بيله شول
 كسنه دركه اكا قدرت اير شيه الداي صي اوغري لص معناسنه الداصه جي اوغري بلر معناسنه بايعك جي باعه
 اولدغي كي الانديا صي همزه نك ودالك كسر بيله نسنه الدن صير بلوب چقمق واند يا صي خروج و ظهور
 ديرلر بقال اندا صي فلان علينا بشره المنداص بالشر ميمك كسر بيله شول كسنه دركه شر ايشلادن خالي و مليه
 فصل الراء التربص فختينيله ويانك ضمي وتشدد بيله نسنه يه منتظر اولمق المتر بص ميمك ضمي ويانك كسري
 وتشدد بيله شول كسنه دركه بهايه چقمق سنه منتظر اولوب متاعن حبس ابدوب صائمه الر بصه نك ضمي
 ويانك سكونيله انتظار بقال ولي في متاع ر بصه اي في ت ربص الر خص نك ضمي وخانك سكونيله اوجوز لوق
 بقال رخص السع من الباب الخامس الار خاص همزه نك كسر بيله اوجوز قلمق بقال ار خصه الله الر خص
 رانك فتي وخانك كسر بيله اوجوز اولن نسنه الار خاص همزه نك وتانك كسر بيله نسنه يه اوجوز اولمق بقال
 ار خصت الشئ اذا اشتريته رخصه اوار خاص اوجوز عدا ايمكه دخی ديرلر الر خصه رانك ضمي وخانك سكونيله
 بر نسنه ده سهولت كوسترمك كد تضبيق وتشدد بيله مقابلي در الترخص على وزن التكرير رخصت ويرمك
 بقال رخص له في كذا ترخصه الترخص فختينيله وخانك ضمي وتشدد بيله رخصت بولمق بقال رخص لفلان في
 امر كذا فترخص هو فيه اذا لم يستقص الر خص رانك فتي وخانك سكونيله تازه وراولمق ابو عبيد روايي اوزن بقال رخص البدن اذا كان بين
 والر خاصه رانك فتيه بونلر ك ايكسي دخی تازه وراولمق ابو عبيد روايي اوزن بقال رخص البدن اذا كان بين
 الر خصه الر خص رانك فتي وصادك تشدد بيله يا يشد ر موق بقال رخصت الشئ از صير صامن الباب الاول اذا
 الصقت بعضه الى بعض وبنيان مرصوص ديد كرى بوندن ما خوف در الترخص على وزن التكرير كذا
 يا يشد ر موق وترخص عورت نقاب طوقه دخی ديرلر روجه له كه كوزلندن غير رى كوز رغه الر خاص رانك
 فتيه اوغرا شده ايك عسكرى برينه بولوشغه دخی ديرلر الر خاص رانك فتيه قلاي ديد كرى نسنه كه انوكه
 قاب قلايلر وعامه رانك كسر بيله استعمال ايدر المرصص ميمك ضمي وصادك فتي وتشدد بيله قلايلن نسنه
 الار تعاص همزه نك وتانك كسر بيله حركت ابدوب اويكه بويكه قلد مق درامعي ايتدى ارتعصت الحية ديرلر
 اورلد قله قورغن اوجانبه بوجانبه تحريك ايتسه شعصت كي كه شعصص دخی ذكر اولنان معناه در الر قصه
 رانك ضمي وقافك سكونيله شول صودر كه خلقك را سنده نوبته اوله فرصت قلبي در الترخص رانك فتي وقافك
 ضميله صوده نوبتلك بقال القوم بتر فصوص الما اي يثنا و بونه الار تعاص همزه نك وتانك كسر بيله رخ بوقرو
 قلمق بقال ارتقص السعراذ اغلا ابو زيد روايي اوزن ولا تفل ارتقص نسخ صحاح بومقامه اختلاف اوزن در
 بعضنده ارتقص بنا عجمول اوزن در وبعضنده بنا معلوم اوزن در ولكن ولا تفل ارتقص بالقاف واقع
 اولمشدر وبعضنده فابله وصادك معجه ابله واقع اولمشدر ولكن طرز جوهر يه انساب اولان اول ذكر اولنان سخته در
 الر قص رانك فتي وقافك سكونيله حركت ايتك بقال رقص الال اذا اضطرب وال الفك مد بيله سراب در كه ياز
 كوزلنده اسي هو الرده صوكي كوزينور و شراب قيمغه بشلغه دخی ديرلر الترخص على وزن التكرير قلمق و ب
 اويتا فتي بقال رقص المرأة ولدها رقصا اذا رتا الار خاص همزه نك كسر بيله معناه بقال ارتقصت المرأة ولدها
 كذا لك وار خاص يلد ر مكه دخی ديرلر بقال رقص الر جل بغيره اذا حمله على الخب وحب فختينيله يلكدر الر مرض
 رانك فتي وميمك سكونيله واقع اولان مصيبنه عوض ايتك بقال رقص الله مصيبتك ر مصهار مصاي جبرها
 ورمص اصلاحه دخی ديرلر بقال رقصت ببنهم اذا اصححت ورمص تاوق مجاست القا ايمكه دخی ديرلر بقال رقصت
 الد جاحه اي ذرفت و ذرق ذال معجه ابله وقافله القا مجاسته ديرلر ابن السكيت ايتدى قبح الله امار مصت به

ربص

رخص

رخص

رخص

رخص

رخص

رخص

ديرلر

ديرلر ولدته معناسنه الر خص فختينيله شول كير دركه كوزك سكارند جمع اولو را كرا قاريسه غص ديرلر كر
 طوكر سكه كا رخصي ديرلر بقال رخصت عينه من الباب الرابع ورخص طوارك طراغي مجروح اولمغه ده ديرلر
 بقال رخصت الد ايه رخصا من الباب الرابع الار خاص همزه نك كسر بيله مجروح ايتك بقال ارخصه الله مثل
 وقرت واورها لله بوزك اولنان كسانى روايي اوزن درم بور رخصت فتي مره صه ديمدى صيغه مجهول اوزن
 نك فتي غير يلد ر بدي الار خص همزه نك وهانك فتيه كوزي ذكر اولنان وجهه اوزن اولان كسنه در الر خص رانك
 كسري وهانك سكونيله ديوارده كاشغه يابن قوردر بقال رخصت الحايط بايقية الر واهص رانك فتي وهانك
 كسر بيله شول قياي دركه ديزلش اولوب رنده يابن و برقرار اوله المرصه ميمك وهانك فتيه درجه ومر تبه
 معناسنه الر خصه رانك فتي وهانك سكونيله طوارك طراغي طاشه بسمه دن مجروح اولمق در الر خص رانك فتي
 وهانك سكونيله محكم صقباق صير شد بيله معناسنه و بوندن ما خود در رخصت فلان محقه ديد كرى قوللر
 حقيچون محكم تقاضا ايتدى معناسنه فضل الشين الشخص شينك فتي وحاء مهمله نك سكونيله شول قيووندركه
 سوزي جملة كمش اوله واحد و جمعي بر اردن ناقه ده دخی حال بويله درامعي ايتدى شخص در فختينيله جوهرى
 ايدر بن شويله ظن ايدر م ايكسي دخی لغت اوله نهر له نهر كي عديس ايتدى شخص شول ناقه دركه اصلا اكا زك
 وار ممش اوله وعايط شول ناقه دركه اكا ركك وار مشدر ولكن حامله اولمشدر الشخص شينك فتي وحاء
 معجمك سكونيله انسانك وغير نيك قرار شى دركه اراقدن كوزنور الاشخص همزه نك فتي وشينك سكوني
 وخانك ضميله جمع قلبي الشخص ضمينيله والاشخاص همزه نك فتيه جمع كثر في جوهر نيك بوقعير ندين فهم
 اولنور كه افعالك مقام كثر تده استعمال شايع اوله وشخص ارتفاع معناسنه ده كلور بقال شخص شخص صامن
 الباب الثالث وشخص برشدرن برشهره كنگه دخی ديرلر بقال شخص من بلد الى بلد شخص اذا ذهب وكوزي
 اچوب قيايغه دخی ديرلر بقال شخص بصره اذا فتح عينيه وجعل لا يرف يعني كوزي دكسه قالسه وشخص به
 ديرلر بناء مجهول اوزن نچن ركسنه يه نسنه اضطراب و رسه الشخص شينك فتي وخانك كسري ومد بيله مجسم
 اولان كسنه بقال شخص فهو شخص من الباب الخامس الشخصيه مؤنثي الشاخص خانك كسر بيله شول
 كسنه دركه كوزن بر نسنه يه ديكه قاله وشاخص نشاتك اوزرندن كچن اوقه دخی ديرلر الاشخاص همزه نك
 كسر بيله سفر ايتكه قرب اولمق بقال نحن على سفر قد اشخصنا اي حان شخصنا واشخاص اوق اتان كسنه نك
 اوق نشاتك اوزرندن كچمكه دخی ديرلر بقال الشخص الر اي اذا جاز سهمه الغرض من اعلاه واشخاص
 غيبه ايتكه ده ديرلر بقال الشخص فلان بقال شخص به اذا افتابه يعقوبك ابو عبيد دن اولان روايي اوزن
 الشخص شينك فتي وصادك تشدد بيله والشخص شينك كسر بيله نسنه دركه انوكه بالق اولر ر وشخص شول
 اوغريه دخی ديرلر كه نسنه يه كوزدكه لا بد اني اوغريه ليه الشخص صيغته جعي بقال هوشص من الشخص
 وبوتشبيها اولور وشصوص معبشت تنك اولمغه دخی ديرلر بقال شمت معبشتهم شصوصا اذا ضاقت
 الشخص شينك فتي وصادك ضميله شول ناقه دركه سوزي از اوله الشمايص شينك فتي وهانك
 كسر بيله جمعي ذكر اولنان ناقه لمعناسنه بقال شمت الناقه تشص شصوصا من الباب الثاني وشمايص
 شدايد معناسنه ده كلور بقال نبي الله عنك الشمايص اي الشدايد الامتصاص همزه نك كسر بيله معناه بقال
 اشمت الناقه الشمايص شينك فتيه سفر جل و زني اوزن شدت معناسنه و صا بيله معناسنه ده
 كلور كسانى روايي اوزن بقال لقيت فلانا على شصا صاء اي على عجله الشقص شينك كسري وقافك
 سكونيله رذن يقطعه وهر شيدن برملوك الشقص شينك فتي وقافك كسري ومد بيله شريك معناسنه در

رخص

شخص

شخص

شخص

شخص

بلند زك بر سبی دو اول برینه عبو و دیرلر و غیصار موضعك دخی اسیدر الغوص غینك فخیله كذلک ذكر اولنان
 بلند زك اسیدر و كد اول ذراع اسیده اولان بلند زك در عرب طایفه سی شو به زعم ایدر كه شعری بلند زك سی سهل
 دیکله معروف اولان بلند زك قزقرب اشلی اوله سهل طوغدخی حینه عبو و سهیلی کوروب غیصار
 کویوب کویا که کوزندن باش دو کلکیز کوزی چیق طو ترا کابنه غیصار دیرلر الغوص غینك فخی و واک سکونیه
 طلق بقال غاص فی الماء اذ ازل تحتها الغایص همزه نك کسر به برنسنه یهجوم ایدن کسنه الغواص غینك فخی
 و واک تشدید به سول کسنه در که انجوجر مغبون در یاطر الغیاصه غینك کسر به انجوجر مقی چون
 در یاطر طلق فصل الفاء الفحص فانك فخی و حانك سکونیه برنسنه فی صوروب تفتیش اتمك التفحص فختنه
 و حانك ضمی و تشدید به بمعناه الافحاص همزه نك و تانك کسر به بمعناه كذلک بقال فحص عنه تفحص
 و افحص و کاه اولون یغور بر یوزنه تا تیرا تمکه دخی دیرلر بقال فحص المطر التراب اذ اقلبه الاغوص همزه نك
 و حانك ضمی و فانك سکونیه فطادیکله معروف قوشك شتوب یاتد و فی ره افحوصه دبد بلر اشد روب اول جانب
 یوجانقن قار شدرد غیچون الفحص میك و حانك فخی و فانك سکونیه بمعناه بقال لبس له مفحص قطاة و فی
 الحدیث فحوصا عن روستهم کانهم حلقوا وسطها و ترکوها مثل افاحیص القطا الفرصة فانك ضمی و رانك سکونیه
 نوبت معنایه بقال وجد فلان فرصة ای نوبه و جاءت فرصتك من البیرای نوبتك التفرص فانك فخی
 و رانك ضمیله نو بقتلک بقال بوفلان يتفارضون بیهم اذ كانوا بئنا و یونها الا فراس همزه نك کسر به
 فرصت الودیرمك الافتراض فرضی غنیت بانك بقال افرصتی الفرصة و افرصتها الفریص فانك فخی و رانك
 کسری و مدیده شول کسنه در که سنکله نو تیشو و و فریص بیون طمرینه دخی دیرلر و فریصه نك جمی دخی
 کوراموزله یان اواسنه اولان اتمر معنایه ته کم کور الفریص فانك فخی و رانك سکونیه کیمك قطع معنایه
 و فریص بیون طمرینه اورمغه دخی دیرلر که محل قتل در ابو عبیدو و ابی وزن تقول فرصته اذ اصبت فریصه
 المفریص میك کسری و رانك فخیله کومش کیمك الت المفراض میك کسر به بمعناه الفرص فانك فخی
 و رانك سکونیه یاومق شق معنایه تقول فرصت النعل اذ اخرجت اذنیها للشرک الفرصة فانك فخی و رانك
 سکونیه شول بلند زك اندن حذب حاصل اولور و حذب فختنه ارقه کلکه دیرلر الفرصه فانك ضمیله اولان
 معنایه بو سیمدن رجالدن بعضی اسم مزبور له نسیمه اولور الفرصة فانك کسری و رانك سکونیه شول
 پنجه یان سی یاخود بزبان سیدر که حیض کورن عورت انو کله کندن پاک ایدر الفریصة فانك فخی و رانك
 کسری و مدیده طوارده یانله اوموزار اسنه بر یان اتدر که در ترمه مدن خالی دکلدر اصمعی روایی وزن الفریص
 فانك فخی و رانك کسر به جمعی الفرایص فانك فخی و همزه نك کسر به کذلک جمعی و فریص الغنق بیون
 طمرلرینه دخی دیرلر اوداج الغنق معنایه الفریصة واحدی و فی الحدیث ان النبی صلی الله علیه وسلم قال فی
 لا کره الی الرجل یأمر فی رقبته قائما علی مریته یضربها که بو حدیث شریفه فریصه مراد
 عصب رقبه و عروق رقبه در که حالت غضبیده اتلن بونلدر الفص فانك فخی و صادق تشدید به یوزك
 قاشی القصوص ضمتنه جمعی یوزك قاشلری معنایه و عامه فص دیرلر فانك کسر به ابن السکیت ایتدی هر
 ایکی کک بری برینه بولوشدخی ره فص دیرلر ات ایچون ان فصوصه لظماء دیرلر انی اوزد کثیر اللحم
 دکلدر و معنایه و فص برنسنه نك مقصبلنه ده دیرلر القصفصة فالک کسری و صادق سکونیه بونجه که نباتات
 قسمندن و رطبه معنایه و فصقصه نك اصلی اسفست در که لسان فارسیده اسفست یونجه یه دیرلر
 الفصیص فانك فخی و صادق کسری و مدیده یان یشاروب اتق معنایه بقال فص الجرح فصیصا من الباب الثاني

غوص

فحص

فرص

فصص

الفصصة

الفصصة علی وزن الزلزلة برنسنه دن برنسنه فی فصل ایدوب ارمق الافتصاص همزه نك و تانك کسر به
 بمعنایه بقال فصصت کذا من کذا و افتصصته اذ افصلته و انتزعتہ الافتصاص همزه نك و فانك کسر به ارمق
 انفصال معنایه بقال فصصت الشی فانقص ای انفصل الافتصاص همزه نك کسر به جقار مق اخرج
 معنایه تقول فصصت الیه من حقہ اذ اخرجت الاستفصاص همزه نك و تانك کسر به استخرج معنایه
 بقال ما استقص منه شیای ما استخرج المفاوضة میك ضمی و واک فخیله بر سوزی کشف و بیان اتمك بقال
 ما افاص بکلمة ای ما بانها الفیص فانك فخی و یانك سکونیه کینك و ز اهل اومق بقال والله ما فصصت کما بقال
 والله ما برحت الا فاصه همزه نك کسر به اثلوب کینك و الیک بر مقاری برنسنه فی قبض ایدر کن اچلق بقال
 قبضت علی ذنب الضب فافاص من بدی حتی خلص ذنبه المفیص میك فخی و فانك کسری و مدیده کیده جک یر
 اصمعی ایتدی ماعنه محیص و لامفیص دبد ککری ماعنه محید معنایه در و محید عدول ایدر جک بر معنایه در
 و ایتدی ما استطعت ان اقیص منه دیرلر ان ایدر معنایه که عدول اتمك معنایه در فصل القاف القبص فانك
 فخی و یانك سکونیه ارمق اوجلر به یا شقی بوسیدن حسن فقبصت قبصه من اثار سول قرأت ایتدی صاد
 مهمله ابله القبص فختنه شول و جع در که خرمای اچ قارننه بیوب اوزر بنه صو ایجه دن حاصل اولور بقال
 قبص الرجل من الباب الرابع و قبص کذلک خفته و نشاطه دیرلر القبص فانك فخی و یانك کسر به خفت و نشاط
 ابله متصف اولان کسنه بقال قبص الرجل فهو قبص و قبص کذلک هامه قبصاء قولندن مصدر دخی
 اولور و هامه قبصانك تفسیری اشبوکن در القبصاء فانك فخی و یانك سکونیه و الفک مدیده فرموده و مرتفع
 اولان دیه بقال هامه قبصاء اذ كانت ضخمة مرتفعة القبص فانك کسری و یانك سکونیه خلا بقدن عدد کثیره
 دیرلر المقبص میك کسری و یانك فخیله شول ایدر که قوشی اتمر نك او ککنه چکرلری برندن ایلر و کیرو
 طور مسون دیو و منه قولهم اخذت علی المقبص القبیصة فانك فخی و یانك کسری و مدیده ارمق اوجلر به
 النان نسنه و قبیصه کذلک بر جاک اسیدر که اول ایاس بن قبیصة الطائی در عامه نسج جوهر به بوبله
 واقع اولشدر و کن جلدله اولان محذور خفی دکلدر ز را اول قبیصة الطائی در دیک کرکدی و بونك مثلی
 بوندن مقدم مرور ایشدر القرص فانك فخی و رانك سکونیه ایکی پر ماغله جدمك بقال قرصه یقرصه
 قرصا من الباب الاول و قرص بیره اصرمغه ده دیرلر لسع البراغیث معنایه و قرص اتمك یاچق معنایه ده
 کور بقال قرصت المرأة العجین من الباب الاول و قرص ارمق اوجله یومغه دخی دیرلر و فی الحدیث ان امرأة
 سألت عن دم الحیض بقال اقرصیه بآی اغسلیه باطراف اصابعك التقریص علی وزن التکریم کذلک ارمق
 اوجله یومق شه کم حدیث شریف مزبورده قرصیه دخی روایت ایتدی ایدر و ابو عبید ایتدی قرصیه قطعیه
 معنایه در و تقریص اتمك کیمکه دخی دیرلر بقال قرصته تقریصا اذ اقطعته قرصة و النشد بد التکثیر
 القارصة رانك کسر به شول کلمات در که جفا ایچون سوبلته القرص فانك ضمی و رانك سکونیه و القرصة
 کذلک قافک ضمی و رانك سکونیه کلجه دبد ککری اتمك و قرص کنشك جرمنه دخی دیرلر القرصة فانك
 کسری و رانك فخیله قرصك جمعی غصنله غصنه کی الا قرص همزه نك فخیله کذلک قرصك جمعی غصنله
 اغصان کی القرص فانك ضمی و رانك فخیله قرصه نك جمعی صبره ابله صبر کی القارص رانك کسر به شول
 سود در که دیل فی الجمله انجور و فی المثل عند القارص فخر یعنی سود دلی انجور که مرتبه سن کچوب اکتی اولدی
 و حذر حاء مهمله و زاء معجه ابله اکتیمکه دیرلر و بو مثلی غوغایو دی دیک محله استعیال ایدرلر القارص فانك
 ضمی و رانك تشدید به شول بیاتیه چیمکه دیرلر که قوروش اوله بابو نج یابس معنایه القارصة کذلک قافک

فیس

قبص

قرص

ضمی و رانک تشدید به واحدی القرصه قافک و فافک ففی و رانک سکونیه براد می جمع ابدوب اللرن و یا قارن
 بغلف قدر القرصه قافک و فافک ففی و الفک مدیه بر نوع اوتور مقدر الفک مدی و قصری جائز در قن قعد
 فلان القرصه قافک قعد قعد محصورا معنایه اولور که اول صوفیلر که حالت مر اقبه ده دیزلر ن قالدروب
 اللرن به یا قارن در اغوش ایتکه اولان اوتور ملری در و ابو الهندی ایتدی قرصه دیزلر اوزن اوتور و قارنی
 دیزلرینه یا شد و بو اللرنی قولت و غنه قصوب اوتور مقدر که طایفه عرب اکثر بوبله اوتور در القرصه قافک
 ففی و میک کسری و مدیه شول کچرک چوقورلر در که انسان شدت بر داولد قافک کیزلر نور القرصه
 قافک و میک ضمی و رانک سکونیه قرصه قافک و فافک ففی و الفک مدیه بر نوع اوتور مقدر الفک مدی و قصری جائز در قن قعد
 صفاق بقال قرصه قافک ففی و الفک مدیه بر نوع اوتور مقدر الفک مدی و قصری جائز در قن قعد
 بقال باز مقرر فی اذ کان مقتی للاصطیاد القصص ففتینه بر کسینه نک اردنجه کتمک بقال قص اثره اذ تبعه
 وقال الله تعالى فارتد على آثارهما قصصا و قصص حکایت ایتکه ده دیرلر اسم در مصدر موضع اولندی جئی
 مصدر پرت جانی غالب اولدی الاقتصاص همز مک و تانک کسر به بمعناه بقال قص اثره واقصا ص حدیث
 نقل ایتکه دخی دیرلر تقول اقتصصت الحدیث اذ اود و یته علی وجهه التقصص ففتینه و صادک ضمی و تشدید به
 بمعناه کذلک بقال قصص اثره القصصه قافک کسری ابله امر در شأن معنایه القصص قافک کسر به شول
 قصه نک جئی در که اول یاز بلور قصید و القصاص قافک کسر به جنایتله اود شمش قود معنایه الاقتصاص
 قصاص ایتک بقال قص الامیر فلان من فلان یعنی فلان کسینه فی قصاص ایتدی فلان ایچون یا قطع ایتک
 جهتیه یا قتل ایتک حیثیه و قربا ایتکه دخی دیرلر بقال ضرب حثی قصه من الموت و قرب اولغه ده
 دیرلر بقال ضرب حثی قصه الموت یعنی قصه و معنای اخیر فرار و ای اوزن در واقصا ص رقصص دبدکاری
 فی ثور مکده دیرلر بقال اقصت الارض اذ انبتته واقصا ص قیون یا خودات حامله اولغه ده دیرلر بقال اقصت
 الشاة اذ استبان حملها المقصص میک ضمی و قافک کسر به حملی ظاهر اولان المقاصص میک ففتینه جئی
 الاستقصا ص همز مک و تانک کسر به کندی ایچون قصا ص اولتی طلب ایتک بقال استقصه اذ سأل ان
 يقصه منه التقاص تانک ففی ابله اود شمش کرک حساب خصوصه اولسون کرک غیری خصوصه اولسون
 القص قافک ففتینه کسمک قطع معنایه تقول قصصت الشعر من الباب الاول اذ قطعته وقص دوشه دخی
 دیرلر سر سینه معنایه کرک قیونک دوشی کرک غیرینک بقال هو الزم لك من شعرات قصک یعنی کو کسکه
 اولان قیللردن اقر بدو الزمدر المقصو ص میک ففتینه قیادی کساش قوش بقال طایر مقصو ص الجناح
 المقصص میک کسری و قافک ففتینه مقراض معنایه المقصا ص مقصک ثنیه سی در و بو محملدر که عبارت
 جوهر به و هم مقصا ص دبد و می مقصک هر جانب اطلاق صحیح اولد غنه بناء اولته کم خفینک هر برینه زوج
 اطلاق صحیح اولد غنه بناء همز و جان دیرلر بعض نسجه مقصا ص دوشش میک ففتینه بو تقدیر وجهه ما خیری
 شعر له جناحه کتمک احتمالی ظاهر اولور القصا ص قافک ضمیله باشد قبل بندکی رانک نهایت بولد غی محل کرک
 او کدن اولسون کرک اردن اولسون و یونله اوج لغت و از در بری قصا ص قافک ضمیله و بری دخی قصا ص ففتینه
 و بری دخی کسر به و هم جمله سندن اعلی در اصمعی روائی اوزن القصصه قافک ففی و صادک کسری و مدیه
 بر اوت در که منتر یا شد بتر القصص کذلک قافک ففی و صادک کسری و مدیه جئی و قصصه شول دوه یه
 دیرلر که انوک اوزر بنه زاده و بعض متاع بو کدر لر ضعیف اولد غنه بناء القصه قافک ففتینه کرک حص معنایه
 اهل حجاز لغتی اوزن و فی الحدیث الحائض لا تغسل حتی تری القصه البیضاء یعنی کوتور دکی بنیه فی یا خود

قرص

قرص

قصص

بریان سن کر جکی کور مد که یعنی اکا صار بلق یا خود بوزلر مختلط اولیه التقصص علی وزن التکریم اوی
 کسر خلمک بقال قصص دان اذ حصصها القصه قافک ضمیله الن قبلی در القصصه قافک ضمی رصادک
 سکونیه شول رخلدر که قصیر القامه اولوب غلیظ و شدید اوله القصا ص قافک اولک ضمی و تانک کسر به
 شول دوه در که عظیم الحثه اوله بقال جمل قصا ص القصا ص قافک ففتینه شول ارسلاندر که اوزی مهیب
 اوله و شول یلان در که شکلی مهیب و خبی غالب اوله الاقصا ص همز مک کسر به طور دو غی برده بر کسینه ی
 اوروب قتل ایتک بقال ضرب فاقصه اذ قتله مکانه القصص قافک ففی و عینک سکونیه علی الفور اولک در
 بقال مات فلان قصه اذ اصابت به ضربه اورمیه فات مکانه فی الحدیث من قتل قصا ص فقد استوجب المال
 القصاص قافک ضمیله شول مر ضدر که قیون عارض اولد قافک فی الحال اولدر بقال قصصت الشاة من الباب الرابع
 المقصو ص میک ففی و عینک ضمیله ذکر اولان مرضه مبتلا اولان قیون القصاص قافک ففی و فافک سکونیه
 اهلونک ابقلر فی بریره جمع ابدوب بغلر تقول قصصت الظبی اذ شدت قوا یه و جمعها ابو عبیدر و ابی اوزن
 القصاص ففتینه شول کسینه در که طیور قسمین حبس ایچون ابدلر الاقصا ص همز مک ففتینه جئی قفصلر
 معنایه القلوص ضمیله مرتفع اولتی بقال قلص الشی یقلص قلو صا من الباب الثانی اذ ارتفع و بقال قلص
 الظل و قلص الماء فی البئر اذ ارتفع و منظم اولوب دیو مشرک معنایه ده کلور القاصص لامک کسر به مرتفع
 اولان صوالقاص قافک ففی و لامک تشدید به بمعناه القلیص قافک ففی و لامک کسری و مدیه التقلیص
 علی وزن التکریم القلص ففتینه و لامک ضمی و تشدید به منظم اولوب مجمع اولغه دیرلر بقال قلصت شفته
 و نقلصت اذ انضمت و ازوت یعنی طوداغی قور لسه و بوز لسه و فی الحدیث تشوی النار و وجه الکافر فیتقلص
 شفته العلیا حثی تبلغ وسطا سه و تسترخی شفته السفلی حثی تبلغ سرتیه و بقال قلص الثوب بعد الغسل یعنی
 بزیند قدن صکره چکلدی و بور شدی القاصصه لامک کسر به قیور یلن طودا ق القاصص کذلک لامک
 کسر به قیصلن کو لکه بقال شفته قالصه و ظل قالص الاقلا ص همز مک کسر به دوه نک اور جئی فی الجملة طهور
 ایتک و اقلا ص ناکه ايام صیغه انثی کسینه دخی دیرلر القلا ص میک کسر به شول ناکه در که یازن سمره المقلا ص میک
 ضمی و لامک کسری و تشدید به شول ات در که یو کسک و ستاک اوله و ابقلری اوزون اوله القلوص قافک ففی
 و لامک ضمیله جوان اولان ناکه نسا طایفه سنک تازه سنه جاری دبدکاری کی القلوص ضمیله جئی کچ ناکه
 معنایه القلا ص قافک ففتینه کذلک جئی قدومه قدم و قدایم کی و قدوم کسر دبدکاری الت در که
 اتو کله اغاج بوزلر القلا ص قافک کسر به قلاص جئی سلب ابله سلب کی که سلب ماتم لباسه دیرلر جوهرینک
 بو نظیرندن فهم اولنان بودر که سلب جئی اولوب سلب واحد اوله لکن باباده عکسینه تصریح ایدب کابله
 کتب کی در دیشدر جوهرینک بو تعبیرندن فهم اولنان بودر که قلا ص قلو صک بالذات جئی اوله لکن قدومه
 قدم قدومک جئی و قدایم قدومک جمیدر دیشدر و عدوی ایتدی قلو ص ابتدا بنلن دیشی دوه در ثنیه
 دیشلرن برانجه و ثنیه دیشلرن برقد قدن صکره ناکه دیرلر قلو ص دیشلر و ثنیه دورت دیشدر ابکی بو قاروده
 و ابکی اشغه ده و قعود ابتدا بنلن ارکک دوه یه دیرلر ثنیه دیشلرن برانجه و ثنیه دیشلرن برقد قدن صکره جمل دیرلر
 قعود دیشلر و که اولور ابقلری اوزون اولان ناکه به قلو ص دیرلر قلو ص دوه قوشی با و سینه دخی دیرلر القاصص
 قافک ففی و میک سکونیه ات ایکی الن معا فالدروب ابکی ابقلر یله نجین ایتک و نجین خیر یو غور منغه دیرلر
 و قصص در یا مو جیه کی او نغه دخی دیرلر القاصص قافک کسر به ذکر اولنان وجهه اوزن او بنلن ات بقال دابه فیه
 قاصص ولا تغل قیاصص بضم القاف و فی المثل ما بالعیبر من قاصص و عیر همان دیرلر و بو مثل دولندن دوشن کسینه ده

قصص

قصص

قصص

قلص

قصص

استعمال اولوز يعني ضيف الحاله له انك نشاط وطر به مبل او لماز القاصم ميمك كسر به شول ات در كه قمينك
 سكرى دور شمش اولمخين ذكر اولنان وجه اولوز او يركي نور اوله بقال انه قاصم القرقوب اذا شمس نساء القنص
 قافك فقي ميمك كسرى ومد به كوكاك پيراهن معناسنه القنصان قافك فقي ميمك سكوبيله قيصك جعي
 كوكاك معناسنه الا قصه همزه نك فقي وقافك سكوبيله ميمك كسر به كذا لك قيصك جعي القنص على وزن
 التكرم كوكاك كيدر ميمك القنص فختينله وميمك فقي وتشديد به كوكاك كيمك تقول قصته فقتقص اذا النسبه
 القنص قلبس القانص نونك كسر به اوجي صياد معناسنه القنص قافك فقي ونونك كسرى ومد به والقانص
 قافك فقي ونونك تشديد به ايكسيد صياد معناسنه در وقنص صيد معناسنه ده كله والقنص فختينله
 كذا لك صيد معناسنه در بنوقص معد قبيله سندن بر قومك ادى در منقرض او اشلر در القنص قافك فقي
 ونونك سكوبيله مصدر در اولامق معناسنه بقال قصه اذا صاده الاقتناص همزه نك وتاك كسر به كذا لك
 اولامق بقال اقتنصه اذا الصطاده القنص فختينله ونونك فقي وتشديد به كذا لك نكفله اولمق بقال تقنصه اذا
 تصيد القنصه نونك كسر به قوشه شول نسبه در كه غير حيوان اولان بفرسق مثابه سندن در القنص قافك
 فقي ويانك سكوبيله ديش كوكيله جقق در الاقتناص همزه نك وقافك كسر به قوين يلقوب يولمق المنقاص ميمك
 فقي ونونك سكوبيله اصلندن قوين اغاج امانقاص ضاد معجمه ايله وزاد يسنه يار يلن اغاج وابو عروايتدى
 بونلرك ايكبى بر معنايد در مقنص ميمك كسر به وقافك سكوبيله ويانك فختيله بر كسنه نك سمي در كه اول مقنص
 بن صباه در كه فتح كوتنه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم لى قتل تشديد فصل الكف الكرى كفاك فقي ورائك
 كسرى ومد به كسك ديد كارى نسبه اقط معناسنه الكنص كفاك فقي وصادك كسرى ومد به در كه لزمه
 معناسنه بعضيل ايتدى كصيص حر كات ايمكه وجد جهدن اول جابه بوجابه كلكه ديرل ومنه قوله
 اقلت وله كصيص واصيص وبصيص وافلات خلاص بولمق ابو عبيد ايتدى كصيص در كه مل ودره ميمكه
 شبيه اولان نسبه در الكصيصه كفاك فقي وصادك كسرى ومد به شول نسبه در كه انوكله اهو صيد اولوز
 فصل اللام الا لخاص همزه نك وتاك كسر به الحاج كى در لفظا ومعنى كه الحاج جاء ميميله ايله وجيله بر كسنه نك
 بر نسبه ميمضطر قلعه ديرل بقال الخصه الى ذلك الامر والحقه اذا جاء اليه واضطره اليه والخاص بر نسبه بر نسبه
 ياشمعه دخي ديرل بقال الخصه الشئ اى يشب فيه والخاص بر نسبه طولاعه بقلعه دخي ديرل بقال الخصه
 الاره اذا انسد سمها يعنى كنه نك بورديسى طولاعه بوليه ديرل لخاص لامك فقي وصادك كسرى او وزن بنا سيله
 اعمال وزنى او وزن الخص دن مشتق در شدت وافك اسمى در الحيص لامك فقي وحنك كسرى ومد به طار
 نسبه ضيق معناسنه بقال لخص اى ضيق التلخيص على وزن التكرم كشف ويانه ديرل لخص فختينله
 يوقر وكوز قباغى اولمق بقال لخص الرجل من الباب الرابع الاخص همزه نك وحنك فختيله شول كسنه در كه
 كوز نيك اوست قباغى اولمق لخص لامك فقي وحنك كسر به اولمق اولان مه بقال صرع لخص اذا كان كثير
 اللحم لا تكاد تخرج منه اللبن الا بشدة اللص لامك كسرى وصادك تشديد به اوعرى در معناسنه اللصوص
 فختينله جعي اللص لامك ضيله او عرى معناسنه لغت در اللصوصيه لامك فقي ويانك تشديد به او غرق
 معناسنه التلصص فختينله وصادك فقي وتشديد به او عرى ليق ايتك الملمصه فختينله او عرى جوق اولان
 بر يقال ارض ملصه اى ذات لصوص الا لصوص همزه نك ولا ميم فختيله او موزلرى برينه قريب اولان
 كسنه شول مرتبه دهكه قولقز يته دكلوا وله والصل اى ديشلرى برينه قريب اولمق معناسنه ده كله والتلصص على
 فختينله او موزلرى برينه قريب اولمق ديشلرى برينه قريب اولمق معناسنه ده كله والتلصص على

قنص

قنص

كرص

كصص

لخص

لخص

لصص

وزن

وزن التكرم بناى محكم يا محم. بو ترصيصك لغت در الملاوصه ميمك فقي وواوك فختيله براغاجه نظر ايتك
 نه محلدن قوين يلقوب وكن بلك ايجون الا لاصه بر نسبه نى مراد اولان نسبه نك او زينه دور ايشدر ميمك فقي
 لخصت هي الكلمه التى الاصل عليها التى عليه السلام عه ابا طالب فصل الميم المحص ميمك فقي وحنك سكوبيله
 اهو سكرمك بقال لخص اى يحد ووحص بو ذلن نسبه يا غن او رغه ده ديرل بقال محص المدبوح بر جيله
 مثل دحص وحص ايش التوى خالص قلعه ده ديرل بقال حصت الذهب النار اذا خلصته ما يشوبه الحيص
 على وزن التكرم ايتك در المحص ميمك فقي وحنك ضيله والحصص ميمك فقي وحنك كسرى ومد به
 فرموده اولان دوه سندن بدخلق معناسنه المص ميمك فقي وصادك تشديد به بر نسبه نى اغز به جكوب صورق
 بقال مصصت الشئ امصه مضامن الباب الرابع الامتصاص همزه نك وتاك كسر به كذا لك صورمق التصاص
 فختينله وصادك فقي وتشديد به تدرج ومهلله صورمق المصان ميمك فختيله اموب صورن كسنه المصان
 كذا لك ميمك فختيله موشى وقولهم يا مصان ويا مصانه شتم تقوله لى تصبه يعنى بولمق لى سوكك محلله استعمال
 اولوز بونى عورت امزردى كسنه خطا باسو بلكه اسنك فلان زن امن ديك اولوز يا مصان ديك جار
 دكلر وكذا لك رجل مصان ديرل فقي قوين سونن امسه كه دنا تن ورذالتن اشعار اولوز ابو عبيد رواى وزن
 المصصه ميمك فقي وصادك سكوبيله مصصه كى دروزنا ومعنى بوقدر وادركه صاد ميميله ايله اولان طرف
 اسانه در ميميله ايله اولان جميع فله اولان درو بونلرك يمتنك فرق قبضه ايله قبضه يمتنك اولان فرق كى در
 وقبضه صاد ميميله ايله برمق او حطر به طوق وقبضه ضاد معجمه ايله لك جميع سيله طوق قدر وفى الحدبث كذا
 سوسا ما غيرت النار وحصص من اللبن ولا لخصص من الثمر مصصه بومعه دخي ديرل غسل معناسنه بقال مصص
 اناءه اذا غسله الماصة بر مرصدر كه صبيه عارض اولوز المصوص ميمك فقي وصادك ضيله بر طه امزركه لى
 بشوروب سركه ايجنه قومه اولوز وعانه ميمى مصوم ايدرل المصاص ميمك ضيله هر نسبه نك خالصي بقال
 فلان مصاص قومه اذا كان اخلصهم شمسى سموى فيه الواحد والا ثنائ والجمع والمؤنث ومضاض بر اولك دخي
 ايتك المصاص ميم اولك فقي ويانك كسر به كذا لك خالص معناسنه استعمال اولمق وبقال فرس ورد
 مضاض اذا كان خالصي ذلك يعنى صارى ات كه لوسد خالص اولسه مصصه ميمك فقي وصادك كسرى
 ومد به بر شرك ايتك رولايت شامه ومصصه ديمك جار دكلر صاد اولك تشديد به لخص فختينله اياق
 سكرى بورلىق رحيته كى فصل لور كى اولوب فسق وله برى ال ايله دوزلاد واصلح ايدرل بقال مصص فلان
 معصامن الباب الرابع وفى الحدبث شكار ميمى ميمى كى بر الحمر رضى الله عنهما المصص فقال كذب عليك المصص
 يعنى سرعه بوركه قادر اولك كى كعسل عسلان ذيرل ما خود در قور ديلس معناسنه الامصاص همزه نك
 فختيله اورنك لخص اولان دوه لخص ايل معناسنه جمع در لفظندن واحد يوقل وواين السكيت ايتدى المصص
 فختينله اورنك لخص وهر در المصصه كككك فختينله واحد يوقل المصص ميمك فقي وعينك سكوبيله
 بفر سقلر كسلور كى اولوب اغردن وعانه فختينله استعمال ايدرل المصوص ميمك فختيله ميمى ميمى ميمى
 اولان كسنه بقال مخص الرجل فهو مخص على البناء للمجهول المصص فختينله صيرلى بقال ملص الشئ من
 بدى ازارلن المصص ميمك فقي ولا ميمك كسر به صيرلى ولاى نسبه بقال رساء ملص اذا كك الكف تراق عنه
 ولا يصنك من القنص عليه ورشا وانك كسرى وشين معجمه ايله قوياينه ديرل رسن جاه معناسنه
 الا لاص همزه نك وميمك كسر به العدر قايق بقال اخلص الشئ اذا اقلت ونون ميم ايجنه ادهام اولوز
 لاملاص همزه نك كسر به عورت او غلان دوشورمك بقال اخلصت المرأة بولدها اذا سقطت

لوص

محص

مصص

معص

معص

لخص

التماس فحتمله ولا مك في وتشديد به خلاص بولق تخلص معانسه يقال ما كدت اخلص من فلان اي
 التماس الامليس هزمك ولا مك كسر به وما يندب ميمك سكونيه سر مع معانسه يقال سير امليس الملاص
 ميمك كسر به كذلك سر مع معانسه يقال جارية ذات شماس وملاص اي ذات سرعة وشماس شينك خميله
 استعمال معانسه در الموص ميمك فتي واوك سكونيه يومق غسل معانسه تقول مصبت الشئ اذا غسلته
 المواصه ميمك خميله يوبندي غساله معانسه فصل النون الفوص نونك فتي واهمهله نك خميله ومد به يوكلي
 قالين ديشي مركب اتان حائل معانسه القص نونك فتي وحلك سكونيه طافك دبي اصل جبل معانسه وفي
 الحديث التي غودرت مع احباب تحض الجبل ابو عبيد ابتدي حديث سر بقا محض اصل جبل معانسه در
 واحباب محمد بن مراد غزاي احده قتل اولنا لدر ياخود انلر غير بدر الفوص خمينه واه معجه ايله
 ار حلق يقال تحض بنفس من الباب الاول اذا خدد وهزل كبر يعني يسلو اول غندن ار قلوب در يسي بور شسه
 وتجدد عاه معجه ايله دري بور شقه ديرل الانفاص هزمه نك وتانك كسر به ار قلوب اتى كلك يقال انصص حله اذا
 ذهب الناصص خلك كسر به ار قالين كسبه يقال عجوز ناخص اذا انحصها الكبر وخذدها النشوص خمينه
 مرتفع اولمق يقال نشص ينشص نشوصا من الباب الاول والثاني ودش جقمعه دخي ديرل يقال نشصت ثنيه
 اذا ارتفعت عن موضعها ونشوص ركسبه شهرندن اران اولغه دخي ديرل تقول نشصت عن بلدي اذا ارتفعت
 الانشاص هزمه نك كسر به ركسبه في شهرندن اران ايمك تقول انشصته عن بلد وقال ابو عمرو والنشصناهم
 عن بلدهم اي اوجناهم ويانك كرى قالمعه دخي ديرل يقال نشص الورثا ارتفع ونشوص عورتان اطاعتدن
 جقمعه دخي ديرل يقال نشصت المرأة من زوجها مثل نشزت الناصص ان مخالفت ابدن عورت ناشر معانسه
 يقال هي ناخص وناشر النشاص نونك فقيهه قالقوب يوكسلن بلوت محاب مرتفع معانسه النص نونك فتي
 وصادك تشديد به سور مك يقال نصصت ناقي واصبي ابتدي نص ميرشد به ديرل بر مرتبه كه قادر اولد غندن
 نسنه كتم ايمه ومز بور ابتدي بوسبيل نص رفع معانسه كلور يقال نصصت الشئ اذا رفعته ونص
 ركسبه دن ركسبه في مبالعه ايله صوروب تفتش ايمك بر مرتبه كه انوك قلبنه بلدوكي نسنه دن باقي قالميه
 ونص هرنسنه نك منتهاسنه دخي ديرل وفي حديث علي رضي الله عنه اذا بلغ النساء نص الحقاق يعني منتهاي
 بلوغ عقله ار شسه وحقاق حقه نك جميعه واهمهله نك كسر به يوكه ياره بن دوه معانسه المنصه فحتمله
 كافي اوزينه چقروب جلوه ابتدر دكاري تحت كه ديا وعر به مشهور در بس منصبه ارتفاع معانسن دن ما خود در
 المنصه على وزن الزلزله بر نسنه في غريبك ايمك در بر نسنه نك ايمك رلشسون ديو حصصه معانسه
 يقال نصصت الشئ اذا حر كته وفي حديث ابى بكر حين دخل عليه عرضي الله عنهما وهو نصصن لسانه
 ويقول هذا الوردي الموارد ابو عبيد ابتدي بوساده در غيري دكل بونك ضاد معجه ده لغتندرا كه حديث
 سر بقده وارد اولما مشدر الناصص عين ميمه نك كسر به روز جالك اميدو التنصص غين معجه ايله على وزن التكرم
 ديرل كي مكدرا ايمك قال نصص الله عليه العيش تنصصا اذا كدن وبعض استعاره نغمه دخي وارد اولما مشدر
 عيشه اسناد اولو غمض بن كمال نصص الموت ذا الغني والفقير التنصص فحتمله وغينك فتي وتشديد به عيش
 مكدرا اولمق يقال تنصصت عيشه اذا كدورت النصص فحتمله مرادن تمام ايمك يقال نصص الرجل ينصص نصصا
 من الباب الرابع اذالم يتم مراده ودوه دخي مرادي اوزن صوا مجسسه نصص البعير ديرل الانفاص هزمه نك كسر به
 قيون بولن دفعه دفعه اخراج ايمك يقال نصصت الشاة بولها اذا خرجته دفعه دفعه مثل اوزغت وانفاص

10

جوق کونیله دخی دیرلر بقال انقص بالضحک اذ اکثر منه النقص نونک خیميله بر مرصدر که قیونه عارض اولوب
 جمع یولن دفعه امله اخراج ابدرباعلاک ولحه النقصه نونک خیميله قانبر اوغردن کلک النقص نونک فخی وقافک
 سکونيله اسکلتک و اسکلتک بقال نقص الشئ نقصا من الباب الاول ونقصته انا یعدی ولا یبتعدی ونقص عیب
 معنایسته ده کلور الانقص همنه نونک و نونک کسر به اسکلت بقال انتقص الشئ اذ انقص و اسکلتک معنایسته ده کلور
 بقال انتقصته انا الاستنقص همنه نونک و نونک کسر به نقصان طلب ایتمک یقال استنقص المشتري الثمن اذا
 استخط المنقصه میمک وقافک فخی ونونک سکونيله اسکلت نقصان معنایسته النقصه نونک فخی وقافک
 کسری و مد به عیب معنایسته التقص فتحته و قافک غمی وتشد بد به کسری و مد به عیب بدوب مساویسن
 شو بلیک بقال فلان ینقص فلان ای یقع فیه وبشابه التکوص خیميله بر منسه دن چ کلوب کیرود و نونک بقال
 نکص علی عقبیه نکص و نکص من الباب الاول والثانی اذ ارجع النقص نونک فخی و میمک سکونيله قیل یولق التقص
 فتحته و میمک غمی وتشد بد به کذلک قیل یولق بقال نکصت المرأة التقص علی وزن التکریم کذلک قیل یولق
 بقال نکصت المرأة ایضا شدد للتکثیر التامصه میمک کسر به شول عورت در که نساطا بقفه سن تر بین ایلر
 قاشلرن یولوب یوزلرن الماغله المناس من اولک کسری و میمک نونک فقیله منقاش در که انوکله قل یولارل التقص
 نونک کسری و میمک سکونيله بر نوع اوندر التقص نونک فخی و میمک کسر به شول اوندر که کره یند کید نصبر که
 یتقص اوله النوص نونک فخی و واولک سکونيله متا خرو اولقدر ونوص اراغ اولغه دخی دیرلر بقال ناص عن قره
 ینوص نوصاذا فروراغ ونوص حار وحشیه دخی دیرلر المناس میمک فضله کذلک تا خرو فرار معنایسته قال الله
 تعالی ولات حین مناص ای لیس وقت تا خرو فرار مناص کذلک ملجأ و مقره دیرلر الاستنصاف همنه نونک
 و نونک کسر به کذلک تا خرو معنایسته در النوص نونک فخی و واولک کسری و مد به قوت و حرکت معنایسته
 ومنه قولهم ما بنو یمن ای قرة و حرک المناوصه میمک غمی و واولک فقیله دور شوب چالشق بقال ناوص الحرة اذا
 مار سها و جره جیمک خیميله هود و زاغنه دیرلر یعنی هود و زاغنه دوشد که خلاصه دور شدی فصل الوالو البیض
 واولک فخی و نونک کسری و مد به بلدن مق لمعان معنایسته بقال و یص البرق و غیره یص و یص من الباب الثاني
 اذ ابرق ولمع الایاص همنه نونک کسری و مد به برسنه یبتد ظهور ایتمک یقال و یصت الارض اذ ظهر نبتها و لا و یصت
 ناری اذ اظهر لنبها ابتداء التویص علی وزن التکریم کلک یاوریسی ابتداء کوزن اچق یقال و یص الجرو تو یصا
 اذ افتح عینه و جرو جیمک کسر به کلک ایتمک دیرلر الوایصه بانک کسر به هر ایتمک کنه اعتماد ابدن کیسه بقال
 ان فلانا الوایصه بمع اذا کان یثق بکل ما یجمعه و یصه بر جیمک ایتمک الوحصه واولک فخی و حاء مهمله نونک
 سکونيله برودت معنایسته در لیس السکیت ابتدی جوق کمنه بی یشتم که اصیبت و لیس بها و حصه دیرلر دی
 یعنی بلادده یا خود یا مده برودت بولامد الوصوص واولک فخی و صادک سکونيله برده ده یا خود برده
 مثلوله کوز مقداری برد لکدر که لندن ظر اولنور الوصوص واولک فخی و صادک سکونيله ککوچک نقابدر
 التوصیص علی وزن التکریم نقاب طوق دور حیثیه که کوزندن غیر برسنه کور غیه ترصیص کی که مرور
 ابتدی الوصوص واولک فخی و نونک کسر به برک یرلر ده اولان طاشلردر الوقص واولک فخی وقافک
 سکونيله بیوفی فاتیق تقول وقصت عنقه اقصها وقصا من الباب الثاني اذ کسر نهاقصت العنق نفسا جائز
 دکلدر جوهر نونک ظاهر کلامندن فهم اولان بودر و لکن صاحب قاموس لازم و متعدی کلن جائز
 کوز مشدر و وقص ات قطع مسافه ابدر کن یا غیمله یری دق ایتمک ده دیرلر بقال القوس بقص الاکام

ی تدقیها و اکام همز نك كسر به كچرك دبه لره دیرل جبال صغیره معنایه الموقوس میك فقی و قافك خیمه
 دوتی فاقش كسینه بقال وقص الرجل علی البناء المجهول فهو موقوس و بقال وقصت برأحلتها فهو كقولك خذ
 الخطام و خذ الخطام و خطام خاء معجمه نك كسر به ات یولاری الوقص فحقینه یون قصه و ملق تقول وقص
 الرجل یوقص من الباب الرابع و وقص كذلك شول اغاج بان لیدر كه اتشه براغر و وقص كذلك صدقه ده عفو
 اولی عدد در مثلاً و ده نك بشده بر نه بر قیون اردر بجاوز اندك او و و ارجه صدقه یوقد را و نه ابی قیوندر
 پس بشله اولك ارینه و وقص دیرل و شوق دخی فحقینه بو معنایه در بعضیلر و قصى صغره اولان عفو و شوق
 دوه ده اولان عفو اطلاق ایلدی الا وقص همز نك و قافك فحقینه بو قصى اولی كسینه الا یقاص بو قصى
 قلیق بقال وقصه الله التوقص فحقینه و قافك ضمی و تشدید به ات قلیق قدر حیثینه كه ادملری بری برینه
 متقارب اوله بقال فلان یتوقص و و اقصه قافك كسر به كعبه طر بقده بر منرك اسمی در الوهص و اوك فقی و
 هانك سكونیله بری و مشق نسنه یز فاقق بقال و ههصه الله و وهص كذلك بك با صغره دیرل و فی الحدیث ان دم علیه
 السلام حين اخط من الجنة و ههصه الله كنه رمی و و غره الى الارض الموهوص میك فقی و هانك خیمه شول
 كسینه در كه اعضاسی صفاس كی برینه متقارب اوله الموهوص میك ضمی و هانك فحقینه بمعناه فصل الهاء
 الهوص فحقینه نشاط و سرور بقال ههص فهو ههص من الباب الرابع الههص هانك فقی و بانك كسر به مسرور
 اول كسینه الههص هانك فقی و صادق تشدید به چد بانك بقال ههصت الشی اذا غمره ههص هانك خیمه
 تصغیر و زفا و وزن بر جماعتك باباسی در قریش قبیله سندن كه ههصص بن كعب بن لوی بن غالب در فصل الیاء
 التیصص علی وزن التكریم كلب لینی كوزن اجن اوز بدروانی اوزن بقال ههص الجرو اذا فتح عینه لبتاء پس
 یوخصصه و بصمه لغت در زرباعض عرب خیمی یایه قلب ابدوب شجره شیر دیرل و و حجاته جشبات
 دیرل و و حجاته بیان ریحانی دبد كلی ای و بانك اسمی در باب الضاد من كتاب ترجمة الصحاح الجوهری فصل
 الالف الابض همز نك ضمی و بانك سكونیله زمان طویل دهر معنایه الاباض همزه نك فقی و مدیله جمی
 دهور معنایه الابض همز نك فقی و بانك كسر به دیرك ایج یوزی باطن ركنه معنایه لما انض میك فقی و بانك
 كسری و همزه نك مابینه مدیه جمی دیرك ایج یوزی معنایه الابض همزه نك فقی و بانك سكونیله دوه نك
 یلكن اب ابله قولنه بقله قدر یاخی ردن یوقر و قال قصود دبو و اولقه اولان نساطری منقبض اولغه دخی
 دیرل بقال ابض نسا من الباب الثاني و الرابع الاباض همزه نك كسر به ذكر اولنان ابیه دیرل و ابو زید ابندی
 اباض ذكر اولنان ابیك و یوقد التابض فحقینه و بانك ضمی و تشدید به دوه ذكر اولنان ابیه بغانق بقال
 تابض البعبر و تابض با غلغه دخی دیرل بقال تابضه غیره كایقال زاد الشی و زده و تابض نسا منقبض اولغه
 دخی دیرل و نسانونك فحقینه او ببلو قه بطمر ك اسمی و المتابض میك ضمی و بانك كسری و تشدید به ذكر اولن
 ابیه با غلغن دوه الاباضیه همزه نك كسری و بانك تشدید به جوار جدن بر طایفه در كه عبد الله بن اباض
 الیمینك الحامیله اباض همزه نك فحقینه بر موضعك اسمی در الارض همزه نك فقی و و بانك سكونیله بر زمین
 معنایه مونت سماعی در اسم جنس در واحدینك حتی ارضه دیک ایلدی و لكن دیرل الارضات فحقینه
 جمی و و تاسی ظاهر اولیان مونت الف و تا یله جمع ایدرل عرسات کی كه عرسات تروج جمعینه اولان طعاملره
 دیرل الارضون فحقینه ارضك جمعینه و ارضان صكره ارضون دبد یلر خالا كه مونت و اوله نونله جم اولنان
 مكر كه مقصود اوله یه كی و طیه كی كه یه بانك خیمه جماعت معنایه و طیه ككذلك طانك خیمه اوق و جی
 طرف هم معنایه لكن القبولی مدی ایدوب بدله و اوله نون و دیرل و و بانك فقی تغییر ایشوب حالی اوزن

ایضا

وهص

حبص

ههص

بصص

ابض

ارض

ایضا ایلدی و و كاه اولورلی ساكن دخی ایدرل الارض خیمه نك ككذلك جمی و ابو لفظ ابندی الارض دخی ارضك
 جمی كاه و همزه نك فقی و مدیه اهلك جمی اهل ككذلك کی الاراضی همزه نك فقی و صادق كسر به ككذلك
 ارضك جمی علی خلاف القیاس كویا كه اراضی جمع ایشملر در اهل اهل و زنی اوزن جمع ابدوب بعد اهای
 دبد كلی کی و هر الحق اولن نسنه یارض دیرل الارض الارضیه لویضه ده همزه نك فقی و و بانك كسری و مدیه
 یاك اولوب متور یچی اولان یرو بقال ارضت من الباب الخامس اذ اركت قال ابو عمرو و زلوا الرضا لریضه ای هجیه
 للعین یعنی كوزه خوب كوزینور یرو بقال ارضك كایقال الامر لك یعنی محل زنده بوبله دیرل
 و ارض طوار بقلر نك اشغه سنده دخی دیرل و ارض ساكنه و درمه مكه دخی دیرل ابن عباس رضی الله عنه بریدر كه
 از ازل الارض ارض ایدرل ارض دبدی و ارض زكاه دخی دیرل دماغی معنایه و ارض اغاج قورودی اغاج یكه دخی دیرل
 یقال ارضت خشبه تورض ارضاعلی البناء للمجول اذ اكلتها الدود الا ارض همزه نك كسری و مدیه مكرم
 ایلنك بقال ارضه الله ارضای از كه فهر ما و ورض المستارض میك ضمی و و بانك كسر به شول خرما فداندركه
 برده كوی اوله اواخر ما اغاجنك اوزرندن چقمش اولسه اكارا كدیرل بقال فسیل مستارض و و دیه مستارضة
 و فسیل قباله و سین مهنه ابله فدانه و و دیه و اوك فقی و و داله مهنه نك كسر به اوفق فدانه دیرل الارض همزه نك
 كسر به قالی كعبه دیرل قیون یو كندن یا خور دوه یو كندن اولور الارض همزه نك فقی و و بانك كسری و مدیه
 شول كسینه ییدرل كه متواضع اولوب خیر اندیش اوله و ارض كاه اولور عریضه نبعینه ذكر اولنور بقال شی
 عریض ارض مستقل معنایه بر اولما و و بعضیلر مستقل استعمال ابدوب جدی ارض دیرل سمر او غلغ معنایه
 الارض همزه نك مدی و بانك فحقینه الیق معنایه بقال هوارضهم ان یفعل ذاك ای اخلقهم الارض فحقینه
 شول قورود در كه اغاج حاصل اولوب اغاجی رالماروضه میك فقی و و بانك خیمه شول اغاج در كه ای قورودش
 اوله الماروضه ككذلك میك فقی و و بانك خیمه شول كسینه در كه كبر خلیل ایشمش اوله یا جندن یا خود اهل ارضندن
 بر حیثینه كه كود می و باشی حر كفیله بلا قصد الارض فحقینه یان اربوب فاسد اولق بقال ارضت الفرحة
 تارض ارض من الباب الرابع التارض فحقینه و و بانك ضمی و تشدید به اوت بر شوب یكه قایل اولق بقال تارض
 التبت اذ امكن ان یخز و تارض ركنه به قصد ایلكه ده دیرل بقال جاء فلان تارض ای یصدی و یخز
 و تارض بریده افر افره ده دیرل بقال تارض فلان اذ التبت الاضاض همزه نك كسری به ماچا معنایه الارض
 همزه نك فحقینه صغندر مق بقال اضی الیك كذا یوضی و یوضی من الباب الاول و الثاني ای ایلانی و اضطر فی
 الا تضاض همزه نك و بانك كسری به مضطر اولق الا تضاض همزه نك فقی و و بانك كسری و مدیه شول ادر كه بشیه
 و تضاض متغیر و لغه ده دیرل بقال تضاض اللحم تضاض من الباب الثاني اذ تضاض الا تضاض همزه نك كسری و مدیه
 بشور و نك تقول تضاض اللحم تضاض اذالم تضاض الا تضاض همزه نك كسری به شول اغاج اوزرته اولان
 خرما در كه ایشمش اوله الا تضاض همزه نك كسری به خرما ایشمش بقال تضاض الضل تضاض اذ ایتع
 الا تضاض همزه نك فقی و بانك سكونیله عودت معنایه در ای السكیت ابندی اثنای كلامه تضاض ایدر كه كسری
 مصدر در بقال اض یضض ایضا ایدر و بقال اضی فلان الى هله اذ ارجع و ایتض دفعه تخلفه دخی استعمال
 اولنور اذ اقال لك فعلت ذاك ایضا قلت قد ایتضرت من ابض و دخی من ابض یعنی ای تكرار حیثینه
 چوق ایشمش من تكراری ترك ابله واض صار معنایه ده ككذلك فصل الماء البرض بانك فقی و و بانك
 سكونیله از نسنه قلیل معنایه در و البراض بانك خیمه بمعناه بقال ماء ارض اذ اكان قلیلا و هو خلاف

ضض

اضض

ایض

برض

الغرض مني دريك صونك خلا فیدر البراض بانك كسر بله والبروض ختمينه والارض همره نك فحقيله بونكر حله
 ارضك جمعند برض صونك كورن دن از جقمعه دخی درلر بقال برض الما من العین برض من الباب الاول اذا
 خرج هو قليل ورض از سنه ویرمكه ده درلر بقال برض لی من ماله برض رضاض الباب الاول والثانی اذا العطاء
 منه حیا قلیلا البراض بانك كسر بله یردن اول جقان اوت یردن اوت اولر ظهور ایتد كنه اجناسی معلوم
 اولما تا وزامد قه نوع واخذ كنه اولوب معنای قلت بولمقین بارض درلر الاراض همره نك كسر بله یرك
 ایتد اجقان اونی جوق اولق بقال ارضك ارضك اذا تعاون بارضها وكثر التبرض فحقينه ورائك فحقی وتشدد بله
 شی قلیله ارضك البراض بانك فحقی ورائك تشدد بله لیس قیسك علی در كنه قلیله سندن كه غروة رجالك
 قانی در البض بانك فحقی وضادك تشدد بله دریمی نازك اولان كنه بقال برض ای زقیق الخلد اسمعی
 ایتدی برض جسدی ناعم وملازم اولن كنه لیض اولسون اولماسون ورض سازه دوزن ویرمكه دخی درلر
 جالقه حاضر اولسون دیو بقال برض اوتان اذا حركها اليهها للضرب البضنة كذلك بانك فحقيله درسی نازك
 اولان غورم كرك قه باغر اولسون كرك براض اولسون البضاضة بانك فحقيله والبضوضه ختمينه دری نازك
 اولق بقال برضضت بارجل و برضضت من الباب الثاني والرابع البضض بانك فحقی وضادك كسری ومند بله صو
 از ارق بقال برض الماء برض برضضا اذا سال قلیلا قلیلا البضض فحقيله قلیلا الماء اولق البضوض بانك فحقی
 وضادك فحقی ومند بله قلیلا الماء اولان نسنه بقال ركه برضوض اذا كانت قلیله الماء وركبه رلك فحقی ورائك
 تشدد بله كرك قلیله برلر ورفی المثل ما برض حجرة یعنی طاشی بشرمزو بو مثلی تخیل اولن كنه ایچون ضرب
 ایتد برلر ورض السقاء ورض القره دینلر كركه بعضیلر دن روابت اولندی وسقا بله قرك نك فرقی جوهری
 كلامند فحقی اولان اوزن سقا سودنلوم نه دخی درلر قرك برضونلومنه مخصوص اولور التبعض فحقينه وضادك
 فحقی وتشدد بله از ارق حقی جماله الحق بقول تبعضت حق منه اذا استنطقت قلیلا قلیلا البضض بانك فحقی وعبك
 سكونیله برسنه نك جزئی الا برض همره نك فحقی لبله حقی التبعض فحقينه وعبك فحقی وتشدد بله بولونك
 بقال تبعضت فحقی بعض البضض بانك فحقی وعبك فحقی ومند بله سیوری سلك البضوضه كذلك بانك فحقی وعبك
 خیمله واحدی البضض بانك فحقی وعبك سكونیله برسنه فی سونك البضاضة بانك فحقی بعض ایتك بقال
 برض الرجل بغاضه اذا صار بغضضا التبضض علی وزن التكریم سودر كرك بقال برضضه الله الى الناس بغضضا
 فالبضوضه الا بغاضه همره نك كسری بله سونك مقتضعا سونك البضض بانك فحقی وعبك فحقی وتشدد بله
 سودر لیس كنه فحقی بانك فحقی وعبك كسری ومند بله برلر خلك استیدر كه قلیله سندن بر جماعتك
 باناسیدر كه اول بغضض برلر بن عطفان بن عطفان قلیله عطفان قلیله البضض بانك فحقی وعبك سكونی و الفلك
 مند بله زده برض ایتك البضوضه بانك كسری وعبك سكونیله كذلك زاده برض ایتك ما انقصه فعل بحب ذو
 بقال ما انقصه لی هوشاد لا یقاس علیه التباضض بانك فحقی وعبك خیمله برلر كنه بری سونك تخالک
 ضدیدر البضاض بانك فحقيله لیضك اونی درو كه اولور براض و براضه دیرلر كنه منزل ومنزله دیرلر التبضض
 علی وزن التكریم اغاوة بقال برضضت البضض و برضضه سونك و برضضه سونك و برضضه سونك و برضضه سونك
 دیرلر ومنه قولهم برضضت السقاء و برضضت الا اذا ملا من الماء واللبن الا ببضاض همره نك ورائك كسری بله
 اغارم بقال ببضاضه فایض ببضاضا الا ببضاض همره نك كسری ومند بله كسری ومند بله كسری ومند بله
 اغارم بقال ببضاضه فایض ببضاضا الا ببضاض همره نك كسری ومند بله كسری ومند بله كسری ومند بله
 قلیل معنانه اولسون نه من قریب كور و بولسون لیض ایدی باه سونك خیمله فحقی كسری ویتد بل

بضض

بضض

بضض

بضض

بضض

ایتد بلر

ایتد بلر بان صیانت ایچون الما بضه اقلق حشمك بقال با بضه فباضه بیضه ای فاقه فی البیاض باب مغالبندو
 بیوضه دینلر كنه اقلق تفصیلنه ایض دینلر بله اشد بیاضا دینلور اگر چه اهل كوفه ایض دیرلر شاعر
 ایض من اخت بیاض دبدوی قولیه احتیاج ایدن و میرد مز بولور جواب و روب بر شاعر ك شعر نه واقع
 اولان كله شاده بله اصل جمع علیه ترك اولماز دبدوی لا ایض همره نك و بانك فحقيله ای سفید معنانه و قلی
 معنانه ده كور سیف کی و جمعی برض كلور قنه كم مرور ایتدی البضاض بانك كسری ومند بله خلا یقندن ایض
 اولانلر نك كم اسود اولانلر سودان دیرلر الا بضاض همره نك و بانك فحقيله سودله سودن عبارند و البضاض
 ایکی طوره دخی دیرلر دوه نك كو بكنك ایکی جافنده وصاحب صراح دورك پستان مشترک دیشدر سهوا ایشدر
 زیرك پستان معنانه در حاله ك حاله بله مراد كرك در ناهه معنانه البضاض بانك فحقی ورائك سكونیله
 یومر ده ودموردن تو غلغه كه باشه كیرلر راق تا ثیر ایتسون دیو البضض بانك فحقی ورائك سكونیله جمعی وعر بلر ك
 هو اذل من بیضه الیله دبدو كاری قوللر نه بیضه الیله دنی مراد شول دوه قوشی یومر ده سی درك لری ترك
 ایتس اوله وبلد فحقينه دوه قوشی یاوری چقر دخی و درو بیضه خایر یومر ده سنه ده دیرلر خصیه معنانه
 وهر كسینه نك حوزه سنه یعنی تحت صبطنه اولان نسنه ده بیضه دیرلر و بیضه القوم قومك فضاضی
 ساحه معنانه و بیض كذلك شول ورمدر كه ایتك او ك یا غنه اولور یعنی بلدن اولان شش در ایمی ایتدی
 ایتك یا غنه بو مقوله حالت عیوب سهله دن در بقال باضض بدالفرس تبضض بیضا و باضض الطارة و بیض اسمی
 غالب و لغه ده دیرلر بقال باضض الحرا اذا اشتد وجقر دکنك دبكتری دوشمكه دخی درلر بقال باضض البهیمی اذا
 سقطت نصالها وعر بلر ك سد ابن البضض الطریق دبدو كرك و جمعی بودر كه زمان اوله این بیض دیکله معروف
 كسینه بریوقشده ناهه سن سكر لیوب یولی طوش ایدی و خلا یقنلر مرور ناهه اولمشدی الباض یومر دین
 قوش البیوض بانك فحقی ورائك خیمله یومر دیمی تاوق بقال دجابه بیوض اذا اكثرت البضض البضض
 ختمينه جمعی یومر دیمی تاوقلر معنانه صبور بله صیر کی و بیض دخی درلر بانك كسری بله شول كسینه لقی
 اوزن كرك رسل ده رسل دیر سینگ سكونیله و یا ی مكسور قلیله ی یا ی صیانت ایچون در الا بیاض همره نك
 ورائك كسری بله باشه تو غلغه كیم بقال باضض الرجل اذا لبس البضض وعر بلر ك البضضه دبدو كرك میك فحقی
 ورائك كسری وتشدد بله شویه طایفه سندن بر جماعتك ادبدو كرك انلر مقنع دیکله معروف كسینه نك
 ایچاید و بیضه دیو نسیمه اولماز بنه باعث بودر كه دولت عباسیه ایچانیدن مسوده اولانلر مخالف باسلر
 بیاض ایتس لردی بیضه بانك كسری بله رشر ك ادبدو فصل الحیم المرض فحقينه بر كسینه كندی اغزی یازی
 یوده میوب بو غولق بقال جرض بریقه مجرض من الباب الثاني و بوضه زمانه اغزی یازن كوجه یومقندن
 اولور لمر برض حیمك فحقی ورائك كسری ومند بله غصه و فی المثل حال لمر برض دون القر برض یعنی غصه الی شعر
 المنن لدی در بونی شعر دن بر كسینه دیشدر و باسی كندی و بی شعر دن منع ایدمك خسته و ضعیف اولدوغن
 كوروب مرجه اجازت ویرد كك دبدوی و قریض شعره دیرلر و جریض بر كسینه اولمكه قریب و اعهده دیرلر
 بقال هر مجرض بنفسه ای بكاد یقضى یعنی هلاك اولغه قریب اولور و مغموم معنانه ده كور بقال
 مات فلان جریضا ای مغموما الا جراض همره نك كسری بله اغزی یاز بله بر كسینه یی بو غن كك غم
 ورمدن عبارت اولور بقال جرضه بریقه اذا اغصه لمر برض حیمك كسری ورائك سكونیله فرموده
 وعظیم البطن اولن كسینه لمر برض حیمك كسری ورائك سكونیله بمعناه اسمی ایتدی بر اریبه
 ما لمر برض دیدم ایتدی الذى بطنه كك الحیاض الجراض حیمك فحقی وهره نك كسری بله و لمر برض

جرض

جهض

جبيض

حبيض

حرض

جبيض غمی ورنك فقي وهر منك كسر به بلا الف علا بط ابله صلب كتي فرموده اولان كسسه ابو بكر بن السراج
 ورواني اوزن وعلابط دخی فرموده معناسنه در لجر بضمه جيمك غمی ابله كذلك موثي يقال بجه جريضة
 مثال علا بطه آي ضمه لاجهاض همزه نك كسر به ناقة ولدن اسقاط ايمك يقال اجهضت الناقة اذا سقطت
 الجهاض ميمك غمی وهانك كسر به ولدن دوشورن ناقة الجهاض ميمك كسري وحيك سكويه ولدن دشورمك
 معتادى اولان ناقة الجهاض ميمك غمی وهانك فقيله ذقه نك قرتدن دوشورن ولد الجهاض جيمك فقي وهانك
 كسري ومدبله بمعناه الجهاض جيمك فقي وهانك سكويه رخصه غلبه ايمك يقال جهض فلان واجهض اذا
 غلبك على الشئ الاجهاض همزه نك كسر به بمعناه يقال قتل فلان فاجهض عنه القوم اذا غلبوا حتى اخذ منهم
 يعني المردن انوك دمى النسه ويقال صاد الجارحه الضيف فاجهضناه عنه اى مجيناه وغلبناه على ماصاد يعني
 صيدى غلبه ابدوب انوك الندن الدق الجهاض هانك كسر به نفسى كسكين اولوب خراول اولان كسسه
 الجهوضة خمتينه واطهاضه جيمك فقيله جري وخذ بالنفس ولىق يقال فيه جهوضه ووجهاضه الجهاض جيمك
 كسر به سواك اغاخك كوك اولان غمی كه غنوزا واما مش اوله الجبيض جيمك فقي وياك سكويه ميل وعود
 ايمك يقال جاض عن الشئ يحيض جاضاى حاد عنه الجبيض جيمك كسري وياك فقي وضادك تشديد به
 هجف كى بزوع يوزيك در كه اندك تكر اوله ابو عبيد روائى اوزن ووجهض اغريو كوا اولان نسه در مشك كى الجبيض
 كسر به وضادك تشديد و الفك قصير به بمعناه كذا فى بعض النسخ فصل الحاء الجبيض فقيله حركت يقال
 ما به حبيض لا نبض اى لا حراك ابو عمرو وابتدى حبيض صوت معناسنه در ونبض اضطراب عرق معناسنه در يعنى
 طمر حركت ايمك واصمى ابتدى لا ادرى ما الجبيض وحبض كرى اى اوزى جقسون ديو جكوب صالى ورمكه
 دخی در برل يقال حبض بالوتر ابيض وحبض اوقا تان كسسه نك اوكنه دوشورك يقال حبض السهم اذا وقع بين
 يدي الزمانى كه بوساردك مقابلى در وصادد صادمه وادال موله ابله اوق نشانى اوتى ككه در برل وحبض قيونك
 صوبى كسسه كه دخی در برل يقال حبض ماء الركية اذا نقص وحبض حق باطل ولفغه دخی در برل يقال حبض حقه
 اذا بطل الاحباط همزه نك كسر به ركسسه نك حق باطل قلق يقال احبضه غيره وابتدى احباط
 بر كسسه قيونك اولان صوبى صرف ابدوب وكنك واطحاض اوقى نشاندن كچورمكه دخی در برل كه اصردك
 مقابلى در الحاض ميمك فقي وياك كسر به بال صغن الجيمك اغاخلى الجبيض ميمك كسري وياك فقيله
 پنبه ويوك اتحق الت مندقه معناسنه الحاض ميمك فقي وياك كسر به جيمى منادف معناسنه الحرض فقيله
 شول كسسه در كه ايك زده خسته لغنه مبتلا اولوب كندى كياسى ايمكه اريوب فاسد اوله يقال رجل خرس
 اى مريض فسد فى ثيابه ابو عبيد ابتدى بو نك واده دى وجمى راز اولوز وابتدى خرس شول كسسه در كه لى
 قصه وعشق زبون ايمش اوله يقال خرس بالكسر الحرض ميمك غمی ورنك فقيله كذلك غم وعشق دن زبون
 اولن كسسه الاحراض همزه نك كسر به محبت ركسسه نى فاسد قلىق القرىض على وزن التكريم ركسسه نى رايشه
 تحريك واخر اليمك الحرض خمتينه جوعن ديد كرى كوك امتنان معناسنه الحرضه ميمك كسري ورنك فقيله جوعن
 قود قلىرى طرف الحراض حانك فقي ورنك تشديد به شول كسسه در كه جوعن اوزن اتمش بقا كلك ايمك
 ايجون وطاش اوزن نه اتمش بقرون وكرج ايمك جيون اطرضه حانك غمی ورنك سكويه شول كسسه در كه
 قارده حميه سى ساقط اوله الاحراض همزه نك كسر به ركسسه نك راز او على طوغن يقال احرض الرجل
 اذا ولد له ولد منوه الاحراض همزه نك فقيله واخرض حانك غمی ورنك سكويه شول كسسه در كه
 مقاتليه حاضر ولبه للاحريض همزه نك ورنك كسر به عصفر ديد كرى جيمك كه انوك كسسه برنسنه

بويارلر

حفض

حفض

حفض

بويارلر الحض حانك فقي وضادك تشديد به ركسسه نى رايشه قندر مق يقال حفضه على القتال من الباب الاول
 اذ حفضه الحضيض على وزن التكريم كذلك قندر مق وشوقه كقورمك الحضيض حانك كسري وضادك كسري
 وتشديد و مدبله والفك قصير به اسم در حضيض معناسنه الحفاض تانك فقيله بر فاج كسسه نى رين
 قندر مق الحاضه ميمك غمی ابله ابله كسسه نى رين قندر مق وقرى ولا تخاضون على طعام المسكين بضم التاء
 الحض حانك غمیله كذلك اسمدر قندر مق معناسنه الحضيض حانك فقي وضادك كسري ومدبله طاع نهايت
 بولود غمی رده اولى دوز ريزيدن المهاب حجاجه نامه كوندروب ايتدى اتالقينا العدو وفعلنا واضطرناهم الى
 عرعره الجبل دمن حضيضه وعرعره طاعك ديه سيدرونى الحديث اهدى الى رسول الله بهديه فلم يجد شيئا
 يضعه عليه فقال ضع يدك الحضيض فانعبدا كل كايا كل العبد يعنى بالارض الحضيض حانك غمی وياك تشديد به
 شول طاشدر كه حضيض جيمك واقع اوله اصمى روائى اوزن پس بومضوب معيردر سهلى كى ودهرى كى
 الحضيض حانك غمی وضادك غمی و فقيله ادوب دى ريمع در كصبر كى اجيدر الحفض فقيله شول
 دوه در كه اوسابى كوزر الاحفاض همزه نك فقيله جيمى اوسابى كوزن دوه در معناسنه وحفض كذلك شول
 اوسابى در برل كذكر اولنان دوه يوبو كلك ايجون احضار اولنه وديوتقر بدن فهم اولنور كه صاحب صراحك
 حفض قاش خاشوشرى كه قاش خان بروى يان كسند ديدوكى قصور دى خالى دكلدر الحفض حانك فقي وهانك
 سكويه جيمو غمی كلك يقال حفضت العود حفضا اذا عطفته واصمى ايتدى حفض برنسنه نى الدن بر فقه
 دخی در برل تقول حفضت الشئ اذا القيته من يدك وطرحته الحفض على وزن التكريم دانه نى الدن براغوب
 اكن ايمك الحوضه خمتينه وحاء موله ابله اكشى نسنه نك دادى وحموضه جيمك جيمى دخی كوا وشور اولنور
 معناسنه ته كذكر اولنوران شاء الله تعالى الحامض ميمك كسر به اكشى نسنه الحاض حانك فقي وميمك سكويه
 كذلك اكشى ولىق يقال حمض حمض من الباب الخامس وحمض حمض من الباب الاول حموضه وحمضا يقال جافنا
 بادله ما تطلق حمضاى حموضه وادل همزه نك كسري وادال موله نك سكويه قورى سوده وكدو ياده اكشى اوله
 وقولهم فلان حامض الربيث اى مر النفس وربه ثنيه طر بقبيله ذكر اولند و غمی طاهر وياطن مراد اولند و غنه
 بناء در ز رايشه اصلنك منظره وهيشته در برل وحمض نباتانن طور اولوب ايجى اولنه در برل رمت وائل كى
 وطرفا كى ورمث رانك كسر به ياوشان ديد كرى و ت در وائل يان بلغوفى وطرفا بستانى اولان بلغوندر و خله لند بن
 اوله در برل عرب طافقه سى الحله خبر الابل الحاض فاكتهها ويقال لجهامونه قولهم للرجل اذا جاء متهددا انت تخجل
 فحفض وتهدد خوف ايمكه وحمض ارام ايمكه در برل دوه شور اولان اوله ارام ابتدى كى الحوضه حانك فقي و
 ميمك سكويه برنسنه شتهها ولىق وفى حديث الزهري الاذن حجاجه والنفس حمضه وجم ريسه نى اغزله اتفه در برل
 وحمضه دوه نك حمض ايجون يعنى شور او ييجون اولن شتهها سندن ما خوردر ز رادوه قن طملو اولندن وصانوب
 ملات حاصل قلسه شور اولان اولنر توجه ابدرا الاحاض همزه نك كسر به شور اولن اوت جوق ولىق يقال
 احضت الارض مدويه شور اوت وناقمه دخی در برل يقال احضتها الحوضه ميم اولك غمی وميم نابتك كسر به
 شور اوتى جوق اولن بر الحضيض على وزن التكريم برنسنه نى زورمك يقال حمض لئافلان فى القرى اذا قلل الخوض
 خمتينه دوه شور اوت ولىق يقال حمضت الابل حمض حموضه من الباب الاول اذا رعت الحمض وصاحب صراح
 بومقامه باب ايعدن شارت ايشدره فيه مالايجى فان القياس فيه ان جيمى المصدر والفعلين اذا كان الفعل لازما
 الحاضه ميمك كسر به شور اوت يان دوه الحوامض جيمى ذكر اولن دوه در معناسنه الحضيضه فقيله وياك
 تشديد به شول دوه در كه شور اوت يان مقيم اوله الحوض ميمك فقيله شول مكاندر كه دوه اولن شور اوت وناقمه

بنو حصة خانك فتي وميمك سكونيله بنى كنانه بنى برجامك اسيدن الحاض خانك فتي وميمك تشدد بيله بر
 اكشي اوندر كه قمرى جيجي وازدرك اول قوزى قولاغى ديد كرى اوندر الحوض خانك فتي وواوك سكونيله شول
 موضعدر كه اينده صومع اولسون ديو بيارلر الاحواض همزهك فتيه جمى الحياض خانك كسر بيله كذلك
 جمى وحوض حوض بايق معناسته ده كلوز تقول حصت اخوض حوضا اذا التحدث حوضا الاستحاض
 همزهك وتانك كسر بيله صومع اولوق يقال استحض الحوض ميمك فتي وواوك فتي وتشدد بيله شول ردركه
 حوض كى قلندور خرمالغاجي صومع اولسون ديو القويض على وزن التكرم حوض كى مومضى جويرمك وير
 نسنهك اطرافن طولشمغه دى ديرلر يقال نا الحوض خول ذلك الامر اى دور حوله يس وواحوط كى درعقوب
 روايتي اوزن حوضي خانك فتي وواوك سكوني والفتك قصر بيله بيلدك اسمي در الحوض خانك فتي وياوك سكونيله
 والحوض ميمك فتي وياوك كسرى ومده بيله عورت كورمك يقال حاض المرأة تحيض حوضا وحوضا وميمه
 اغا جندن قان كى نسنه اتفه دى ديرلر يقال حاضت النمرة حوضا اذا سال منها شي كالد م الحاض همزهك
 كسر بيله الحاضه كذلك حوض كورن عورت فر وياوكي وزن الحوض خانك فتي وياوك فتي وتشدد بيله حاضيك
 جمى الحواض همزهك كسر بيله كذلك جمى الحوضه خانك فتي وياوك سكونيله بركه حوض كورمك الحوضه
 خانك كسرى ومده بيله اسيدن حوض كورمك معناسته الحوض خانك كسرى وياوك فتيه جمى وحوضه
 كذلك شول بيا ن سنه ديرلر كه عورت انوكه اوزون تطهير ايدن عايشه رضى الله عنها ايدى ليتي كنت حوضه
 ملقاة الحوضه ميمك كسرى وياوك فتيه كذلك حوض نى الحاض ميمك فتي همزهك كسر بيله جمى
 الاستحاضه همزهك وتانك كسر بيله ايام حوضن ماعنا فان كورمك يقال استحضت المرأة على البناء للجهول اذا
 استبرها الدم بعد ايامها المستحاضه ميمك فتي وتانك فتيه ايام حوضن ماعنا فان كورن عورت التحيض
 فتيه وتانك فتي وتشدد بيله حوض كورن نازدرك عرك ايتك يقال تحيضت المرأة اذا قعدت ايام حوضها
 عن الموضع في الحديث يحض في علم الله ستاوسنعا فصل الحاضه على وزن الزلزله صوي وصومع والو ستي
 تحريك الحاض على وزن الزلزله صوي وصومع والو ستي تحريك الحاض على وزن الزلزله صوي وصومع والو ستي
 حركته فخر الحاض خانك فتيه نسا طافه سبك ز كندن شي قليل يقال ماعليها خضاض اى شي من
 الخلى وخضاض وخضاضه اخف دى ديرلر يقال رجل خضاض وخضاضه اى احمق وخضاض مركبه دى
 ديرلر مباد معناسته وكاه اولور كه خالى مكسور دى ديرلر الحوض فتيه شول وفقاق بو محقر در كه كى جاريلر
 طاقنر الحاض خاض اولك فتي وخاضه ايتك كسر بيله صوي واشجارى جوق اولان بر الحوض خانك فتي
 وضاد اولك سكونيله بر جنس قطران در كه انوكه دوه ياغلر الحوض خانك فتي وياوك سكونيله حوضون
 وراخته ديرلر وخفض عورنى ستنك دى ديرلر يقال خففت الحاربه مثل خففت الغلام الحافض فانك
 كسر بيله رهايت ودين اولان معاش يقال عيش خافض وهم في خفض من العيش وخفض ملايت اوزن اولان سيره
 ديرلر وديور فلك ضد بيله كرفع شول اولان سيره ديرلر وخفض اولان ايتك دى ديرلر وخفض وجر ليكسى
 بر معناسته وديور فلك كسر بيله كسر بيله سنده در مباده مخويون اصطلاحا وخفض ايتك دى ديرلر يقال الله
 يخفض من يشاء ويرفع اى يرفع وخفض فري ستنك دى ديرلر تقول خفضت الحاربه مثل خففت الغلام
 الاختفاض همزهك وتانك كسر بيله قز ستنك اولوق يقال اختفضت الحافضه فانك كسر بيله عورنلر دن ستنك بدن
 كنه وخافضه سولتله اولن سيره دى ديرلر يقال يني وينك ليله خافضه اى هينه البه والخفض على وزن التكرم
 ملايتله سويلك بقل خفض عليك القول ويايتي اسانلغه طومغه دى ديرلر الاختفاض همزهك وتانك
 كسر بيله الحوض خانك فتي وواوك سكونيله صويه داخل اولوق الحياض خانك كسر بيله معناسته تقول خضت الماء اعوضه

حوض

حوض

نخفض

نخفض

خوضا اذا دخلت فيه وخوض شوزة داخل اولمغه ده ديرلر يقال خاض القوم في الحديث وخوض قايحي
 اور قدن صكره تحريك ايتك ده ديرلر يقال خاضه البعيف اذا حركه في المضروب الخوض على وزن التكرم كذلك
 تحريك ايتك يقال خوض في تحيجه اذا حركه فيه ونجس جوفدن كان سياه قان ديرلر الخاضه ميمك فتيه صويه
 داخل اولاجي بركه خلقك كجدي رى در كرك لئلا اولسون كرك بيا اولسون الحاض ميمك فتيه خاضنك
 جمى الحواض ميمك فتي وواوك كسر بيله كذلك جمى كجدي رى معناسته الا خاضه همزهك كسر بيله صويه داخل
 ايتك يقال خضت في الماء داني واخاضه خلقك طواري صويه داخل اولمغه ده ديرلر يقال خاض القوم اذا
 خاضت خيلهم الماء وشدا بده داخل اولمغه ده ديرلر تقول خضت الغمرات اذا اقصتها الخوض ميمك كسرى
 وخانك سكونيله وواوك فتيه شول الله ديرلر كه انوكه شراب فارستدر ر سويي قرشدر قلم كنه مجد
 ديد كرى كى الخاوض تانك فتي وواوك فتيه قوم رى بيله مضاحت ايتك يقال خاوض القوم في الحديث
 اذا تفاوضوا فصل الدال الدحض ذلك فتي وياوك سكونيله والدحض فتيه طابعتي ر يقال مكان دحض
 ودحض اذا كان زلقا ودحض طابعتي معناسته ده كلوز يقال دحضت رجله دحض دحض من الباب الثالث
 اذا زلقت وصاحب صراح ناب نايه استازت ايتك سهدر سهو در دحض كون وسط سمان زاييل اولمغه ده ديرلر
 يقال دحضت الشمس عن كبد السماء اذا زالت عنه الدحض ذلك وياوك فتيه حجت باطل اولوق الادحاض
 همزهك كسر بيله باطل قلوق يقال دحضها الله وادحاض طابعتي من زلاق معناسته الدحض ذلك وياوك فتيه
 وياوك سكونيله موضعك اسمي در فصل الراء لى فتيه بالان رى فتيه بالان رى وبغرسى كه اعضاءي در ويندن در الاراض
 همزهك فتيه جمى بالان ايلري وبغرسى معناسته وريض المديته شهر ك چون سى وريض الغم قيون يتاخي
 وريض الرجل وخاله عورنى وجه معناسته وهر نسنه كه اكار جوج ايدن يتوت تخلفه كرك او كرك غيرى نسنه
 بوسيدن انسانك غدا سنه كه ايت ايدن صلين اقامت ايدن سوده رىض ديد بيلر في المثل منك رىضك وان
 كان سمار ايتي اهالك وغد منك سندن در هره دكلو مقصردى اولور ايسه و بوعر بلك انفاق منك وان كان
 اجدع ديد كرى كى در و سمار سينك فتيه صوي جوق اولان سود واجدع كسلى روى معناسته در وريض
 فتيه رى ستنك اطرافى رى رى رانك فتي وياوك سكونيله بر نسنهك اور سنى لربوض ستمتله قيون يتاخي
 وصغر وات و كلب يتاغنه دى ديرلر بروك ابل وجثوم طير كى وريض قيون يتاغنه كركه دى ديرلر تقول منه
 رىضت الغم رىض من الباب الثاني رىض وريض قوج قيون ايدن اوصانوب جمع اولمغه دن فراغت ايتك ده
 ديرلر يقال رىض لكش عن الغم رىض اذا خسر ورك الضراب ولا يقال فيه جفري عني قوج فراغت ايتك ده
 جفري لركه جفراخر حيوانه اول معناسته استعمال اولور الاراض همزهك كسر بيله قيون يتاغنه سوق
 ايتك تقول اريضت الغم وارباض كونك جرائق مشد اولمغه ده ديرلر يقال اريضت الشمس اذا اشتد حرها
 حتى رىض الطبي والشاة وقولهم دعا يانا رىض الرطاي رويهم حتى ينقلوا فير رىضوا يعنى قومه ويايدن كاسه
 احضار ايتدي رىضيه كه هر رى انوكه ثقلت حاصل قلوب يتاغنه ما بيل اولدي وشول كسسه كه رىض الرط
 روايت قلدي ياء مشايه اول راض اولدي دن ما خود در ديدى دن به صومع اولماقي معناسته المراض قيون
 يتاخي رى وقيون مراض دوه ده معاطن كى در كه معاطن دى دوه يتاخي در المراض ميمك فتي وياوك كسر بيله
 مراضك واحد قيون يتاخي معناسته الرىض رانك فتي وياوك كسرى ومده بيله قيون سوري رى در جوابيلر بلكه
 مراضك جمع اولر يقال هذا رىض في فلان الرىض رانك فتي وياوك فتيه بيله بوجوه قال اولان اغا ح يقال
 شجر رىض وقال رىضه دى ديرلر يقال سلسله رىض اى خضه الرىضه بيله كسر بيله رىضه بيله كسبه

دحض

دحض

ريض

روض

تحرر معنائه لار قاض بر نسته يكسنه به اضطراب و بر مك و ار قاض حكر فاسد اولغه ده ديرلر بقال ارتضت كبد
 اذ افسدت و بر كسنه بحون غصه چككه ده ديرلر بقال ارتضت لفلان اذا حزن له شهر رمضان ففتحته رمضان
 شريف اي رمضان كذا ففتحته بحون و ار مضاء ههز مك ففتح و رانك سكوتى و ميك كسر به كذا كذا جمعي بعضيلر
 اشدي اسماء شهر و وضع اولند قله ار اي نه موسمه واقع اولد يسه اول موسمه نسميه اولنشد و پس شهر رمضان
 ايام حرد و واقع الما غين شهر رمضان ايله معمي اولدى الروضه رانك ففتح و واو كسكونيله سبزه زار كسبزه
 فقا كولات قسمي اولسون كرك غيرى اولسون لروض رانك ففتح و واو كسكونيله جمعي و الارياض رانك كسر به
 كذا كذا جمعي و او يايه منقلب اولدى ما قبل مكسوز اولد غيچون و روض قربه نك يار يسي مقدر اي اولان صويه
 دخی ديرلر و روضه حوضك دین اور تحك مقدار اولان صويه ده ديرلر بقال في الحوض روضه من ماء اذا غطي
 اسفله و روضه طايه باش او كرك و ب رانك كسر به ديرلر روضه رانك كسر به كذا طايه باش او كرك بقال
 روضت المهرار روضه روضه روضه المروضه ميك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 تشديد مبالغه انجوند و روضه خالي يري سبزه زار انكه دخی ديرلر بقال روضت القراح اذا جعلته روضه
 و قراح قافك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 باش او كركن طايه معنائه الراضه على وزن الباعه كذا رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 و تشديد به شول تور حيو اندر كه لند باش او كركه لكن هنوز تمام رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 كذا كذا ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 معنائه در بونلر ده مذكر و مؤنث برابر و روضه غلامه دخی اطلاق اولنور ذكر اولنان معنائه و بونك اصلي
 و روضه ابدى و او يايه قلب اولنوب ادغام اولندى الاراضه ههز مك كسر به سبزه زار حوق و لماق بقال راض
 لماكان و اروضه اذ اكثر تر ياضه و اراضه در ده صوجوق اولغه ده ديرلر بقال راض انوادى اذا استنقع فيه الماء
 و بقال راض الحوض ايضا و اراضه صويه فالحق معنائه ده كاور و منه قولهم شر بواحن اراضوا يعني صوري مشول
 صده ايجد بلر كه قاندر بلر كوي كه هر يري جمع مالودى و بقال نانا يانادر بوض كذا و كذا انفسا الاستراضه ههز مك
 و تانك كسر به صوج و املق بقال استراض الوادى اذا استنقع فيه الماء و استراضه واسع اولغه ده ديرلر بقال
 استراض المكان اذا اتسع و منه قولهم افعل ذاك مادامت النفس مسترضه اي منسعه طيبه المروضه ميك ففتح
 و واو ك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح و رانك ففتح
 فصل الثين الشرواض شينك كسرى و رانك كسكونيله شول دوه در كدموده اوله بقال جمل شرواض مثل جرواض
 الشرا و يرض على وزن السرا و بل جمعي فرموده دوه در معنائه فصل العين العرض عينك ففتح و رانك كسكونيله ظاهر
 لولق بقال عرض له امر كذا يعرض اذا ظهر و عرض ههز مك ففتح و رانك كسكونيله ظاهر
 امر كذا و اظها و معنائه ده كاور و بقال عرضت له الشى اذا اظهرته له و ابرزته اليه و عرض رنسته في رنسته نك
 مكانه بلدر مكه ده ديرلر بقال عرضت له ثوبا مكان حقه و عرضت البعير على الحوض و هو من المقلوب و معناه
 عرضت الحوض على البعير و رنسته في كوزدن كجور دم ديك معنائه ده كاور و بقال عرضت الكتاب و عرضت
 الجند عرض العين اذا المرئهم عليك و نظرت ما حالهم و عودا غاچن مجمره قومغه ده ديرلر بقال عرضت العود
 على الاناء و قاچى او بلنى اوزر يته قومغه يعنى طاقمغه ده ديرلر بقال عرض السيف على فخذ يعرضه و يعرضه
 يعنى باب انبدين و باب اولدن كاور و يعرض باب اولدن كلك بو معنائه مخصوص صدر و قاجدن كجور مك

معنائه

معنائه ده كاور و بقال عرضت على السيف قتلا و بر كسنه به ديوي و يري يورنكه ده ديرلر بقال عرضت له القول
 و عرضت من الباب الثاني و الرابع و الرابع عرضت له دي و ما عرضت دخی ديرلر رانك ففتح و كسرى به
 و لا تعرض له ولا تعرض له ديرلر رانك كسرى و ففتح له انك كسرى و ففتح له انك كسرى و ففتح له انك كسرى
 تعالى و اظرافه كلكه دخی ديرلر بقال عرض الرجل اذ انى العروض و عروض عين منهنك ففتح له مكه و من يه دن
 و اناره قريب يردن عبارت در و عرض منعه دخی ديرلر و ههز مك ففتح له التون دن و اچقه دن غير ذوا كعرض ديرلر
 و التونه و اچقه به عين ديرلر و ابو عبيد ايتدى عروض شول متاعاره دخی ديرلر كه اناره كيل و وزن كير يمه و حيوان
 و عقار قسمي اولينه و عرض و جنس زده ديرلر ثوب مخصوص معنائه و عرض الناس ناسك ما بيني ديك و عرض
 طاغك بر جانيته دخی ديرلر كه عسكر عظيم اكانتسيه اولنوب ايدرلر ما هو الاعرض من الاعراض و عرض ارقري
 معنائه ده كاور و كطورك مقابلى در و عرض دوه يه ارقري داغ او رنغه ده ديرلر بقال منه عرض بعيره عرضا
 الاعراض ههز مك و تانك كسر به عسكرى يوقليم كوزدن كجور مك ففتح له اعترضت على الدابه اذا كنت
 وقت العرض راكبا و اعترض رنسته ارقري اولغه ده ديرلر بقال اعترضت الحشبه في النهر و اعترض رنسته به
 خايل اولغه ده ديرلر بقال اعترض الشى دون الشى اذا خال دونه و ات يولارنه ارقري كاوب بيدن كسنه به
 طوغرى يورنكه دخی ديرلر بقال اعترض الفرس في رنسته اذ لم يستقم لقايد و اعترض تمام اولين دوه يه
 نكه ده ديرلر بقال اعترضت البعير اذا ركبته و هو صعب و اوقله بر كسنه به توجه ايد و ب و ب اولدر مكه ده ديرلر
 و رنسته به ايك اولندن باشلامغه ده ديرلر بقال اعترضت الشهر اذا ابتدأ منه من غير اوله و بر كسنه نك عرضنه
 دكه دخی ديرلر بقال اعترض فلان فلانا اي وقع فيه الاعراض ههز مك كسر به رنسته دن يوزد و ندمك بقال
 اعترض فلان اي ذهب عرضا و طول و بر تهنى جمله به اسناد ايكه ده ديرلر و في المثل اعترضت القرفه و يوقى اول وقت
 ديرلر كه تخن كى مقيم ظن ايدر سن ديسار بنى فلا فى مقيم ظن ايدر مديه سن يعنى جميع قبيله يي مقيم طوبه سن و قرفه
 قافك كسرى و رانك كسكونيله تهت معنائه در و رنسته يي اينلر قلغه ده ديرلر بقال عرضت الشى اذا جعلته
 عرضا و اعراض او غلاعى اينوب خصى قلغه ده ديرلر بقال عرضت العرضان اذا عصيتا و عورت ولد في اينلر
 و طوغر مغفه ديرلر بقال اعترضت فلانه بولد ها اذ اولد تهم عرضا و اعراض ظهور معنائه ده كاور و بقال
 عرضت الشى فاعرض اي اظهر ته فظهر كقولهم كسبه فاكسوه من التواجر و اعراض رنسته مكن اولغه ده ديرلر بقال
 اعرض لك الخير اذا امكنتك و اعرض لك الطي اذا امكنتك المعرض ميك ففتح و رانك كسرى به اعراض ابدن كسنه و رن
 نسته دن بي باك اولان كسنه بقال طامع ضا حيت شيت اي ضح رجليك حيت شيت و لا تيق شي و اوقد امكنتك
 ذلك و يقال اذ فلان معرض اي استدان من امكنتك فلان من التبعه و تبعه تانك و تانك كسرى به رنسته به
 اقرب اولان ضرر معنائه در المعرض ميك كسرى و عينك سكوتى و رانك ففتح له شول لينا سدر كه حوازي او ككه
 عرض اولنور المعرض ميك كسرى و عينك سكوتى به شول او قدر كه يلكى يوقدر العرض عينك كسرى و رانك
 ففتح له رنسته اينلر و املق و العرضه عينك ففتح له بعناه بقال عرض الشى يعرض عرضا من الباب الخامس مثل صغر
 صغرا و عرض العرضه عينك ففتح له كسرى و مده به اينلر اولان نسته بقال فلان عرض البطان اذا كان فينا
 و بطان بانك كسر به شول قولانه ديرلر كه دوه بالاني او زن چكر و العرض عينك ففتح له بعناه اي يعنى العرض
 كاكبار يعنى الكبر و جوهري عراضى مكر و ايراد ايمشدر و عرض معنائه بر نومقاه ذكر ايمشدر بر دخی عرضنه
 عقبنده ذكر ايمشدر لكن مناسب اولان بوايد يكه اسفغه ده غراضه عرض معنائه كاور و يوب كبار و كبير
 تشليل بو مقامه كجور يدي خلاف ايتدى و عرض شول و غلاغه ديرلر كه يوب يوب ديشي كيله جمع اولق طلب

البیعه العرضان عینک کسری و رانک سکونیه عرضک جمی ارکک اوغلا قلمعنا سنه العرضان عینک خمی و رانک
سکونیه کذلک جمی العرض فختینله شول نسنه درکه انسانه عارض اولور و مرضدن و مرضه شنبه نسنه دن
و عرض دنیا و مال دنیا به دیر قلیل اولسون کثیر اولسون بقال الدینا عرض حاضر یا کل منها البر و الفاجر و عرض
عسکری کوزدن کچور و یوقلق معناسنه ده کلور عرض کی رانک سکونیه ته کم مروایتدی پس رانک فخی
و سکونی لغت اولور قبضه قبض کی و عرض شول اوقیه یا خود شول طاشه دیر لکه برنسنه به قصد ابد و ابه
و غیره طوقه بقال سهم عرض و حجر عرض بالاضافه و منه قولهم علقته عارضاً بکلامی شول کسنه تکلم ایدر که
بر عورت اقری کچر کن بلا اختیار اکا کوکل بغلیه العرض عینک کسر به ارکک دوه ناقه نکل و وزینه بیدلوب
کتور لک دراکر ناقه نکل اشتها سی اولور سه جمع اوله والا اولیه و بونا قه نکل زیاده ایو اولسنه بناء در بقال ضرب
الفعل الناقه عراضا و عراض داغ معناسنه ده کلور یعقوب ایتدی عراض شول داغدر که دوه اولی اوزره
ارقری کلشدر و عراض جانب و ناحیه معناسنه ده کلور و عراض عینک کسر به کذلک شول دوه به دیر لکه
دیکتلو اغاجه بورنیه معارضه ابه العرضه عینک کسری و رانک فخیله و نون زاید ابله شول ناقه درکه یقی
یاقن یورنک عاد فی ابله نشاطندن و کوز قورغیه به قهغه دخی دیر لکه بقال نظرت الی فلان عرضنه ای جو خر عینی
العرضی عینک کذلک کسر به و رانک فخیله بغی و نشاط دن یاقن یورنک بقال هو حیثی العرضه و حیثی
العرضی اذ امشی مشیه فی شق فیها بغی عن نشاطه العریض عینک خمی و رانک فخی وضاد کسر به نون فیات
ایدر سن ملحقه اولد غیور و اخر نه یاقن حذف ایدر سن العارض رانک کسری به شول بلوندر که افقه اقری
طون و منه قوله تهالی هذا عارض مطر نای مطر لنا لانه معرفه لا يجوز ان يكون صفه لعارض وهو نكرة والعرب اذا
يقول مثل هذا فی الامعاء المشتقة من الافعال كذا قال الجوهري و لکن ان تقول هذه اضافه لفظیه لا نفید التفریع
فتأمل فیها و عارض طاعه دخی دیر لکه جیل معناسنه ابو عیبه ایتدی یمامه به عارض دبد کلر نکل و جمی بودر
و کاه اولور چکر که سور یسنه دخی دیر لکه بقال مرنا عارض قد ملا الاق و عارض شول عطایه دیر لکه موهوب لیر
و اهبه اعطایه و انسانک یوز نکل جانبنه دخی عارض دیر لکه و منه قولهم فلان خفیف العارضین یاد بخفه
متر عارضیه و اغزک اطرافنه عارض دیر لکه بقال مرأة نقیه العارض ای نقیه عرض الفم ابو نعیم ایتدی عارضه
دیشدر دبلند کک او کدشاردن مابعدی مراد اولور زبر او کدشاره غاض دیشدر و ابن السکیت ایتدی عارض
ناب دبد کلری دیش و انوک یاتدی اشی دیش در و بعضی ایتدی عارض او کدیشدر به اشی دیشک مابینه
طلاق اولور العارضه و لکن کسر به حاجت معناسنه العارض عینک فخی و رانک کسر به جمی حاجت معناسنه
و عارض شول دوه لکه دیر لکه بکن اولیه و عارضه جر انوک لکه قدر نه دخی دیر لکه بقال فلان ذو عارضه ای
ذو جلد و قدره علی الکلام و عارضه و سقفه اقری قود قری اغاجه دخی دیر لکه کس معناسنه و عارضه الباب
قیونک یوقر و جرحه سی که قیونک یوقر و میلاری اکا کچر که اشیکه مقابل اولان در و عارضه شول ناقه به دیر لکه
کاکامرض یا خود انکسار واقع اولمقین زج ایدر لکه بقال یوقر فلان لاینا کلون الالعراض ای لا یغرون الابل
الامن دایضیه و بقال هذا عند تعیبه بک و بقول العرب للرجلی اذا قرب الیهم لهما عیظام عارضه
و عیظ عین مملیه ابله من غیره ذبح اولمانه دیر لکه عارضتان انسانک یوز نکل ابکی جانبنه دخی دیر لکه صفحتا
الحین معناسنه العارضه مملک خمی و رانک فخیله برکسنه نکل برینه سکر تک نقول عارضته فی المسیر اذا
سیرت خیاله و خیال نای مثقاله راو معناسنه دراکر چه صاحب ترجمان نای موحده محمله ذکر ابد و ب خطا
ایتمشدر و معارضه برکسنه نکل اشلی کی ایشه کون ایشلک بقال عارضته بمثل ماصنع ای ایت الیه

بمثال ما فی معارضه کتابی مقابله انکده دیر لکه نقول عارضت کتابی بکتابه اذا قابلته و برجانی طوقه دخی
معارضه دیر لکه بقال عارضت فی عروض و ناحیه و معارضه عدول ابد و ب برجانبه کیمکه دخی دیر لکه
العروض عینک خمی و رانک کسر به شول طاعنک علی درکه حاجتک قبری انکه در التبریض علی وزن التکریم
تصیرک بمقابل دیر یعنی برنسنه استکان سو یلامک بقال عرضت لفلان و بفلان اذا قلت قولاً وانت تعنیه یعنی
برکسنه ابله رسوزی سو یلشور کن اخره نکتیه مراد ابد نکل و تعریض کاتب کتابی بحمل و مشوش یا زغده ده
دیر لکه بقال عرض الکاتب اذا کتب متحاولم یمن و شیخ ناء مثله و باء موحده و حمله برنسنه فی مشوش فاقه
دیر لکه و اشارت برنسنه معناسنه ده کلور بقال عرضت فلان لکد اخترض هول و تعریض برنسنه فی بیلو انکده ده
دیر لکه بقال عرض مملک فخی و رانک کسری و مد به شول کلاندر که نکتیه اولولوب مخاطبک غیره بعض خالت اشعار ابله
و فی المثال ان فی المعارض بعض لند و حه عن الکذب و مند و حه خلاص معناسنه در العریض عینک کسری و رانک
کسری و مدی و تشدد بدیه فقی و زنی اوزن شول کسنه درکه خلقه شر اتمک قصدندن خالی اولیه العرض
مملک خمی و رانک فخی و تشدد بدیه شول ات درکه قانی بشامش ابله و معارض شول طون دیر لکه او یلغنه اقری
داغ اولور العرضه عینک فخیله شول طعامدر که خیره چکن کسنه لای رفیقار نه طعام ایدر لکه بقال عارضونای
اطعمونامن عراضتم و عراضه ارمغانه دخی دیر لکه بقال اشتتر عراضه لاهلک ای هدیه و شیئا تحبه الیه و بکه
لسان فارسیده راه او رد دیر لکه و عراضه ایلو معناسنه ده کلور بقال قوس عراضه اذا کانت عریضه التعرض
فختینله و رانک خمی و تشدد بدیه توجه و قصد معناسنه بقال تعرضت اسألهم و تعرض کلک معناسنه دخی کلور
نخرج کی بقال تعرض الحمل فی الحمل اذا اخذ فی سیره یینا و شما لا لصعوبه الطریق و قال ذو الیجادین و کان دلیل رسول
صلی الله علیه و سلم یزکوه مخاطب ناقته تعرضی مدار جاوسوی و رکو مکه مشرفه و مدینه منوره ارسنه
بر عینه نکل ایدر و سوسی سومند در صینک فخیله کتک معناسنه العریض عینک فخی و رانک فخیله شول ناقه در
کباش او کد دلمش و رام اولمانش اوله و عرض میزان شعره دخی دیر لکه شعرا نکل معارضه و مقابله اولوب صحیح
اولند غیور و بولفظ موت در جمع و لئما اسم جنس اولد و غیور و عرض کذلک اشعار دن هر بیتک مصرع
اولسنک جزء اخیرینه دیر لکه اعارض همزه نکل فخی و رانک کسر به جمی علی غیر القیاس کوا که اعرض جمع
اولشدر و او کد بلسنک عارض دیر سن نکل خذ فیه و عرض طاعده اولان یوله دخی دیر لکه و عرض مکه مشرفه
و مدینه منوره و بولنرک اطرافنه دخی دیر لکه بقال استعمل فلان علی العریض اذا صار عاملا فیه و عرض شول
دوه به دیر لکه اولاق بولسنه دیکن اولتیه و عرض فحوی کلامه دخی دیر لکه بقال عرفت ذلک فی عریض کلامه
ای فی فحوی کلامه و معناه و عرض شول مکانه دیر لکه سکار قری کله فقی نندن بکاسیر لیشک و عرض صاحب
معناسنه ده کلور و منه قولهم فلان رکوز بلا عریض ای بلا حاجه عرضت و رکوز و رانک فخیله بلجی
معناسنه در یعنی بهوده بلجی در العرض عینک خمی و رانک سکونیه ناحیه معناسنه در هر نه جاسیدن اولور سه و
بوزنک برجانبه دخی دیر لکه بقال نظر الیه بعرض وجهه کما بقال یضغ وجهه و عرض مابین معناسنه دخی کلور بقال
رأیت فی عرض الناس ای قیامتهم و عرض عوام الناس معناسنه دخی کلور بقال هومن الناس ای هومن العامه
و قوت و قدرت معناسنه دخی کلور بقال ناقه عرض اسفارای قویه علی السفر و عرض هذا البعیر السفر و الحرای
مایتقوی علیه السفر و الحرای و کاه اولور ارجازدن دیک محمله استعمال اولنوز بقال نظرت الیه عن عرض ای عن
جانب و ناحیه و کیف ماتقن مقامنه دخی استعمال اولنوز بقال خرجوا یضربون الناس عن عرض ای عن شق
و ناحیه کیف ماتقن لایالون من ضربوا و هر نه رده بولور سنک دیک محمله دخی استعمال اولنوز بقال ضرب
عرض الحایط ای اعترضه حیث وجدت منه و بقال کل الحین عرضای اعترضه و اشتره من وجدته و لا تنال

عن عمل اهل الكتاب ومن عمل الجوس العريضة عينك خمي ورائك سكونيه برسنه قوی اولوب مقاومت
ایمک قال فلانه عرضة للزوج وفلان عرضة ذاك وعرضة لداك اي مقرب له قوی عليه ومقرن بمک خمي ووافك
سكوني ورائك كسريه غالب وضابط اولان كسنة بقال ناقه عرضة للحجارة اي قویه عليها وعرضة هبت معناسة ده
كلور بقال هم جیوش عرضتهم للقاء وعرضه مطعن معناسة دخی كلور بقال فلان عرضة للناس لازالون یعقون
فيه ورسنه بی برخصیوه تعین ایمکه ده دیرل بقال جعلت فلا ناعرضه تکر ای نصیبه له ومنه قوله تعالی
ولا تجعلوا الله عرضة لایمانکم ای نصبا ویرکسنة یرکسنة جانتدن برسنه بی ایمکه دخی دیرل بقال هول دونه
عرضه اذا کان یعرض له دونه وعرضه کورش او یوشد برسنه دخی دیرل بقال فلان عرضة بصیرم بها الناس وهر
ضرب من الحيلة فی المصارعة العریضة عینک خمی ورائک سكوني ورائک تشدید به شول دونه در که یاتن یوررغام
رام اولد غندن وتروا العرضیه عینک کذلک خمیله ورائک سكوني ورائک تشدید به موخی وایوز بدایتدی
عرضیه شول دونه در که نشاطندن هموار کیموب وینقدن خالی اولیه الاستعراض همزه مک وتاک کسریه
صورمه دن قتل ایمک بقال الخارجی انه یستعرض الناس ای یقتلهم ولا یستل عن مسلم ولا غیره واستعراض یوز
طوبی بقال بدنه و یوز جوروب ادا باریدن احسان ایمک معناسة ده کلور بقال استعرض العرب ای سل من
شیء منهم کذا وکذا یعنی فلان نسنة بی و فلان نسنة بی عرب طایفه سنک قنقندن دیرل سكوني واستعراض
عرض طلب ایمک معناسة ده کلور بقال استعرضته ای قلت له اعرض علی ما عندک العرض عینک کسری ورائک
سکونیه جسدک رایحه سی کرک رایحه طیبیه اولسون کرک رایحه خبیثیه اولسون بقال فلان طیب العرض ومنتن
العرض وسقاء خبیث العرض اذا کان منتنا وعرض جسدک کندویه دخی دیرل و فی صفه اهل الخنه انا هو عرق
یسئل من اعراضهم ای من اجسادهم وعرض نفسه دخی دیرل بقال اکرمت عنه عرضی ای صنت عنه نفسی
وفلان فی العرض ای بی من ان یسئل او یغایب و یفضل لیدی در حالک عرضی حسی در عرض کذلک در دونه ایمک
یامه ده وهر وادی که انوک شجر ای وله کاعرض دیرل الاعراض همزه مک فقیله عرضک جمی ناموسلم معناسة
واعراض حجاز له یعنی یمنه اولان کو یلروا عرض انله یعنی یلغون اعاجنه وارا که یعنی مسواک اعاجنه وحضه اطلاق
اولتور وحض شور اولان اوت دو الاعراض عینک کسری ورائک سکونیه غلیظ وشدید اولن دونه العرض عینک
کسری ورائک فخی ورائک سکونیه هر روزنی اوزن کذلک غلیظ وشدید اولن دونه دخی دیرل العرض علی وزن
جعفر یوسن دبد کل ای یاسئل نسنة که صوره اولور صونک دینک توب متزاید اولور تا یوزنه کلجیه دکن و یوک
ثور الماء دخی دیرل العرضیه علی وزن الدرجه صوریوسن بقی المعرض میمک خمی وعینک فخی ویم لخرک کسریه
یوسن بقیل صودر العرض عینک فخی وصادک تشدید به ابصر من بقال عضیضه باللقبه فانا اعرض من الباب الرابع
وعضیضه فقیله یعنی باب اولدن لغت در ریاده وریاب اولک کسریه شول قوم در که قبایل مختلفه دن جمع اولد بقال
عضیه وعضیضه وعضیضه علی التفاضل تانک فقیله ابصر شقی بقال هیاتعضاضان اذعض کل واحد منهما صاحب
المعاضه میمک خمیله بمعناه والعضاض عینک کسریه بمعناه ابضا وعضاض ات ابصر جمی اولم معناسة ده کلور
اسم در بقال برت الیک من العضاض وعضاض شدته صبرا ایمکه ده دیرل بقال فلان عضاض عینک ای
صبور علی الشدة وعضاض عینک کندویه دخی دیرل بقال اعراض القوم العیش منذ العام فاستند عضاضهم
ای عیشهم الاعراض همزه مک کسریه ابصر تمق بقال اعرضته الشی فعضیه و فی الحدیث فاعضوه بین ایه
ولا تکره یعنی شول کسنة که جاهلیت نسبی ابله تفاخر ایدر سزا کا تاسنک التمن ای صردیک الی کنایتله سوالمایوب

صریح صوبک اهانة واعراض قاجله اورمغه دخی دیرل بقال عضیضه بصیغی اذا ضربته وقوی طلو اولوب
هرین ولغه دخی دیرل بقال ما کانت التبر عضوضا ولقد اعضیت واعراض طوار عض میکه دخی دیرل وعضیک
نفسی عن قرب کلور بقال اعراض القوم اذا کانت دوابهم العض واعراض بر قومک دوه سی عض دیکله معروف
دیکنی اولامغه دخی دیرل بقال اعراض بنو فلان اذاعت ابلهم العض واعراض ذکر اولنان دیکنی رجوقی تورمکه
دخی دیرل بقال اعراض الارض العاض ذکر اولنان دیکنی اولنا جمی دوه بقال بعیر اعراض المعض میمک خمی وعینک
کسریه دوه سی ذکر اولن دیکنی اولن کسنة ومعض ذکر اولنان دیکنی رجوقی اولان ره دخی دیرل بقال اعراض
الارض ففی معضه اذا کانت کثیره العض العضیض عینک فخی وصادک کسری و مدیده ملازمت ایدوب و یلماق
وعضیضه ات ابصر جمی اولامغه ده دیرل بقال برت الیک من العضیض المعض فقیله تمسک بدیکلک نسنة بقال
مالنا فی هذا الامر معض ای تمسک العضوض عینک فخی وصادک خمیله ابصر بلن اقبه وعضوض درین اولوب
طار اولان قوییه دخی دیرل که ساینه ابله چکله یعنی دوه ابله چکله وعضوض شدت زمانه دخی دیرل بقال زمن
عضوض ای کابو العضاض عینک فقیله بمعناه وشول نسنة در که ابصر لمق طریقه یور بقال ما عندنا عضوض
وعضاض ای ما یعض علیه فی کل وعضوض کذلک شول دیرل که ابصر جمی اوله بقال فرس عضوض ای یعض
العضیض علی وزن التکریم رجوقی ابصر مغه دیرل بقال فلان یعضض شقیه ای یعض و بکثر ذلک من الغضب
العضوض تانک فخی وعینک سكوني وصادک خمیله شول سیاه خر مادر که زیاده طتلو اولور وانوک معدنی
عجر دیکری معروف اولان شهر در العرض عینک خمیله اهل امصار اولانک طوان بدر دیکری علف در کسبه کبی
که شیر لفلان یاعینک چو کند بی در و دو کلس چکر ذک کی العضاض عینک خمی وصادک کسری ورائک تشدید به
سز اولن دوه بقال بعیر عضاضی اذا کانت میمنا کانه منسوب الی العض وعضیک نفسی لان مرور ایدی العرض عینک
کسریه شول کسنة در که زیاده ریک اولوب غایت بلیغ اوله بقال عضیضه یارجل من الباب الرابع ای صرت
عضاض وعضیضه اوزر نه قوی اولان کسنة ده دیرل بقال فلان عض مال ای شدید القیام علیه وعض
سفر ای قوی علیه وعض شول کلینه دخی دیرل که چمن اولوب ابله بقال غلق عض اذا کان لا یکاد ینفخ وعض
شول دیکنی واغاجه دیرل که کچرک اوله بقال هذ ابله بصل العض عینک فخی ولا مک سکونیه برسنه بی
چقر مخیون ر غلق بقال عضیضه الشی اعاضه عضاض من الباب الثانی العلهضة علی وزن الدرجه بمعناها العلوض
عینک کسری ولا مک فخی وتشدید به بقال که سباعدن در کذا فی بعض النسخ العوض عینک کسری وواوک
فقیله برسنه نک بدلی الاعراض همزه مک فقیله جمی عوضلر معناسة العرض عینک فخی وواوک سکونیه
عوض ویرمک بقال عاضی فلان من الباب الاول الاعاضه همزه مک کسریه کذلک عوض ویرمک والتعوض
علی وزن التکریم والمعاضه میمک خمی وواوک فقیله کذلک عوض ویرمک بقال اعاضی وعوضی وعاضی اذا
اعطاک العوض المعوضه میمک فخی وعینک خمیله عوض ویرمک معناسة ده اسندر الاعراض همزه مک وتاک
کسریه عوض الموق والتعوض فقیله وواوک خمی وتشدید به بمعناه بقال اعراض وتعوض اذا اخذ العوض
عوض عینک فخی وواوک سکونی وصادک خمی اوزن یناسبه وفتح اوزن مینی اولمق دخی لغت در رگله در که
ابد معناسة ده ووزمان مستقبله قط کی در زمان ماضیه تقول عوض لا امار قک تر بدلا امار قک ابد کا
تقول قط ما امار قک ولا تجوز ان تقول عوض ما امار قک کما لا تجوز ان تقول قط ما امار قک وعوض بر صمک
اسمیدر بت معناسة عوض العاضین کذلک ابد معناسة در تقول لا ایتک عوض العاضین کما تقول دهر
الداهر یعنی ذی عوض عینک فخی وصادک تنوینیه کلجک زمان معناسة در بقال فعل ذاک من ذی عوض کما بقال

عاض
عوض

عروض
عروض
عضض

دیرل و عمان عین مهملک نمی و میمک تخفیفه یمن و لایند بر شهرک ادبدر و فرض حق تعالینک واجب
 قلد غی نسبه دخی دیرل فرض دیدیلر معالی و جدود معینه سی اولد غیجون و فرض قلان دخی دیرل سیر
 معنانه و فرض قدح معنانه ده کلور که قدح قافک کسری و دالک سکونیه یلمکسز و ترنسز اوقه دیرل
 و فرض عطیه مر سومه دخی دیرل بقال ما صبت منه فرضا و لا فرضا بقال فرضت الرجل و فرضته اذا عطيته
 و قد فرضت له في العطاء و فرضت له في الديوان المفروض ميمك فتي و رانك خميله تعيين اولنشر نسبه و منه قوله
 تعالى لا تحذن من عبادك نصيبا مفروضا مقتطعا و قد المفروض ميمك كسري و رانك فتيه شول دمور دیرل
 که انوکه یایک کریشی رن اچارلر الفريض فانك فتي و رانك كسري و مدبله شول اوقه دیرل که یوقر و سندن کرش
 بری اچلش اوله التفريض علی وزن التکریم کثرت و مبالغه ایله قطع ایتیم و قری قوله تعالی سور قازلناها و فرضناها
 بالشهد ابو عمرو بن العلاء دخی فرضناها فصلناها معنانه در و تفريض فرض ایتیمک دخی دیرل بقال فرض
 الله علمنا تفرضا الفرضه فانك فتي و رانك سکونیه نهر ک شول کدکه دیرل که اندن صو اولور و فرضه البحر
 دریاده کی اکلندکی ردرا بلان و اسکله معنانه و فرضه دواتک مرکب قودق لری برینه دخی دیرل و فرضه
 شول ایشک غاجنه دخی دیرل که قیونک او کچسی انوک اوزرنه دور الفروض خمتینله فرضک جمعی و فروض
 مصدردخی کلور صغری شول اولمق معنانه تقول فرضت البقرة تفرض فروض من الباب الثاني اذا کبرت
 و طعت في السن و منه قوله تعالى لا فارض ولا بكر الفراضه فانك فتيه كذلك صغری شول اولمق بقال فرضت
 البقرة تفرض فراضه من الباب الخامس اذا کبرت و طعت في السن الفارض رانك كسري به يشلو اولان صغری
 و فارض شول کسینه دیرل که علم فرا یض بله و هر نسبه نیک فرموده سنه دخی فارض دیرل بقال عطیه فاضیه
 اذا کانت عطیه الافتراض همزه نیک و تانک کسری به واجب قلن بقال افتراض علمنا ای اوجب الفرضه فانك فتي
 و رانك كسري به اسم در واجب قلن معنانه سندن و فرضه سائیه اولان طواره زکوة ویرلسی واجب اولنه دخی دیرل که
 یونصا بارشدوی تقدیرجه اولور الفراض فیضه نیک جمعی و قسمت موارث علمنه دخی فراض دیرل الا فرض
 همزه نیک و رانك فتيه علم فرا یضی زیاده یلن کسینه و فی الحدیث افرضکم زید الفرضیتان فانك فتي و رانك
 کسری و مدبله قیوندن جذعه یوده دن حقه یه دیرل و قیوندن جذعه ایکی یاشنه کیر ندر و دوه دن حقه
 دور دخی یاشنه کیر ندر الفرض فانك فتي و ضادک تشدید بله بر نسبه فی فادوب ایرمقدیر بقال فضیه فیضیه
 من الباب الاول و فی کتابک مهران اجمعه دخی دیرل و فی الحدیث لا یفرض فی الفواک من فض یفرض و لا یقلل لا یفرض
 الله من الاقضا المفضه ميمك كسري و فانك فتيه شول نسبه در که انوکه کریم فادولر الفضا فانك فتي به
 شول خردوات در که بر نسبه فاند قد و کلور الانقباض همزه نیک و فانك كسري به حقی انکسار معنانه بقال
 انقباض الشی اذا انکسر و انقباض برانکند اولمق دخی دیرل بقال فضیت القوم فانقبضوا الفضا فختینله
 طاعنن نسبه و فی الحدیث انقباض من الله الله یعنی رجلاک صلیبک مترددا و لوب متفرق اولان نطفه سندن
 خلق اولنشر من الفاضه ضادک تشدید بله بلا و افت دایه معنانه انقباض فختینله و ضادک فتي و تشدید بله
 طاعنن تفرق معنانه انقباض فانك فتي و ضادک کسری و مدبله طبلو صوما عذب معنانه و فضیض اقرا
 صویه دیرل ماه سابل معنانه لا فضا فانك فتي و رانك كسري به صو جقد دخی کی ایشک بقال انقباض الماء
 اذا صبت ساعه تخرج الفضا فانك كسري به کوشش سیم معنانه انقباض ميمك فتي و ضادک فتي و تشدید بله
 کوشش بقال خام مفضض ای امر صعب الفضا الفضا علی وزن الزله و لیس اولمق کرک زک و سخی کرک در عک
 کرک عیشک و سخی انقباض فانك فتي و ضادک سکونیه و اسع اولان نسبه بقال ثوب فضیه فاض و عیش

فضفاض و درع فضفاضه ای واسعة التفویض علی وزن التکریم برکسینه به برایشی اصبر لاق بقال فوض
 الیه الامر ای رده الیه و تفویض نکاحه مهر سز تروج ایتیمک الفوضی فانك فتي و و اوک سکونی و الفک قصر بله
 شول قومدر که بر اولوب زبیسلری اولمق و بقال تمام فوضی اذا کان مختلط بعضها ببعض و كذلك بقال
 جاء القوم فوضی و بقال اموالهم فوضی بینهم ای شرکاء فیضوضی فانك فتي و رانك سکونی و ضادک فتي
 و الفک قصر بله بمعناه و الفک مدی دخی جائز در تفاوض تانک فتي و و اوک فتي و رانك سکونی و ضادک فتي
 اولمق بقال تفاوض الشرکان فی المال اجمع و فی الشرکة المفاوضة و تفاوض بری برینه بر قاج کسینه مدد
 ایتیمک دخی دیرل بقال تفاوض القوم فی الامر اذا تفاوض فیهم بعضهم بعضا المفاوضة ميمك فتي و و اوک فتيه ایکی
 کسینه بری برینه نکل ایتیمک بقال فاضیه فی امره ای جاراه مع الفیض فانك فتي و رانك سکونیه خبر شایع اولمق
 بقال فاض الخبر بقیض من الباب الثاني و فیض صو جوق اولمق دخی دیرل فیضوضه فانك فتي و ضاد اولک
 فتيه بمعناه بقال فاض الماء بقیض فیض و فیضوضه اذا کثر حتی سال علی ضفه الوادی و ضفه ضاد معجمه نیک
 کسری به در نیک کناری و فیض سری اشکان ایتیمک دخی دیرل بقال فاض صدن بالسرا اذا باح به و کثرت معنانه ده
 کلور بقال فاض اللیام اذا کثروا و فیض نیل مصره دخی دیرل و اصمعی ایتدی نهر بصره یه فیض دیرل و فیض
 جوق سکردن اتدی دخی دیرل بقال فرس فیض ای کثیر الحری و فیض جوق نسبه یه ده دیرل بقال اعطاء غیضا
 من فیض ای اعطاء قلیلا من کثیر الاستفاضة همزه نیک و تانک کسری به كذلك خبر شایع اولمق بقال استفاض
 الخبر اذا شاع و هو حدیث مستفیض ای منتشر فی الناس و لا نقل مستفاض الا ان تقول مستفاض فیهم
 و بعضهم بقول استفاضوه فهو مستفاض و استفاضه واسع اولمق دخی دیرل بقال استفاض الوادی شجره
 ای اتسع و کثیر شجره المستفیض ميمك فتي و فانك كسري و مدبله شول کسینه در که صواقان و غیره نسبه نیک
 و رودن طلب ابد المفاضه ميمك فتيه واسع اولان نسبه و مفاضه قاری بیوک اولان عورت دخی دیرل بقال
 امرأة مفاضه اذا کانت مخمیه البطن الفیوض خمتینله جاری اولان صولر مباح کثیره معنانه بقال ارض ذات
 فیوض اذا کان فیها مباحه تقیض و فیوض اولمق معنانه ده کلور بقال فاض الرجل فیوضا اذا مات و كذلك فاضت
 نفسه اذا خرجت روحه ابو عبیده و فرار وانی اوزن که بولفت بن تیم در دیدیلر و ابو زید دخی انلر کی روایت ایتدی
 و اصمعی ایتدی فاض الرجل و فاضت نفسه دیرل بلکه فیضانی دمع یعنی کوز یاشنه و صوده و بونک امثالند
 استعمال ایدرلر الافاضه همزه نیک کسری به طولدر مق بقال فاض اناه اذا ملأه حتی فاض و افاضه و ککه دخی دیرل
 بقال فاض دموعه و افاضه صود و کونک دخی دیرل بقال فاض الماء علی نفسه اذا فرغه و افاضه دوه کوشن
 شکبه سندن یوقر و کتور مکه دخی دیرل بقال فاض البعیر ای دفع جرته من کرشه فاخرجه و افاضه حجاجک
 عرفادن منایه و ار مسنه ده دیرل بقال فاض الناس من عرفات الی منا ای دفعوا فیه و هر برد فیه بر افاضه
 دیرل و افاضه سوزه کیر مکه ده دیرل بقال فاضوا فی الحدیث ای اندفعوا و افاضه اوق بر افاضه دخی دیرل
 بقال فاض بالقحاح ای ضرب بها الفیاض فانك فتي و رانك تشدید بله صو بی جوق اولان نهر دیرل
 بقال نهر فیاض ای کثیر الماء و جومرد اولوب کثیر العطا اولان کسینه یه ده دیرل بقال رجل فیاض ای و هاب
 جواد فصل القاف القضا فانك فتي و رانك سکونیه المق اخذ معنانه و فیض بر نسبه دوشور مکه ده دیرل
 بسطک مقابلی در و قبض و قبضه ملکه دخی دیرل بقال صار الشی فی قبضک و قبضتک ای فی ملکک و قبض
 سرعت ایتیمک دخی دیرل و منه قوله تعالی اولمق روالی الطیر فوقهم صاوت و قبض القضا فختینله مالدن قبض
 اولان نسبه بقال دخل مال فلان فی القبض الانقباض همزه نیک و فانك كسري به دیو شریک که انبساطک

فیض

قبض

مقابل در و انقباض مقبوض و لمعه دخی در لر القبضه قافك فخی و بانك سكويه قبضه یصدغی مقداری
 نسنه بقال اعطاه قبضه من سويق اوثرای كفامنه و كاه او اور فخله دخی استعمال ابد لر المقبض
 ميمك فخی و بانك كسر به ياك و فخله قبضه سی الاقباض همزه مك كسر به فخله و مجاعه قبضه ايمك
 القبضه قافك فخی و بانك فخله شول كسنه در كه بر نسنه ايله تمسك ايدنه و اكتموب اتی ترك اهلوب بر به
 دخی تمسك ايدنه بقال رجل قبضه ر فضه للذي تمسك بالشي ثم لا يلبث ان بدعه وير فضه و قبضه شول جوابه
 در لر كه قیونی كود مع تقبض اوزن اولوب یا بندر میه التقبض فختنه و بانك فخی و تشدد به جمع اولوب
 بر نسنه دن ایر كلك و تقبض در ی بور شماغه دخی در لر بقال تقبضت الخلد في النار اذا الزوت التقبض على وزن
 التكرم بر نسنه یی جمع ايمك و دور مك و تقبض المال مالی الان كسنه به تسليم ايمك المقبوض ميمك فخی و بانك
 خيله قبض اولنان نسنه و وفات ایدن كسنه به دخی در لر بقال قبض فلان على البناء للمجهول اذ مات فهو
 مقبوض القابض بانك كسر به و القبض قافك فخی و بانك كسری و مد به سریع معنائه در بقال فرس قبض
 الشداى سریع نقل القوايم القباض قافك فخی و بانك تشدد به دوه یی سر عله سورن كسنه به در لر
 بقال خاد قباض و القباضه قافك فخی و بانك تشدد به به معناه بقال خاد قباضه ايضا و حادی نعمائه دوه
 سورن كسنه به در لر القبضه قافك و بانك فخی و ماينده نون زانك سكويه قصير القامه اولان عورت
 القبض كذلك خمتنه و ماينده نون زانك سكويه مذكري بقال رجل قبض وامرأة قبضه القرض
 قافك فخی و بانك سكويه كسمك قطع معنائه بقال قرضت التي اقرضه قرضان الباب الثاني اذا عطفته و بقال
 جاء فلان وقد قرض رباطه و رباط رانك كسر به ايله و اهود و زاعنه در لر مقصود يور قولنی اشعار در و بقال
 الفارة قرضت الثوب و قرض خاصه شعر ديكه دخی در لر بقال قرضت الشعر اذا قلته و قرض اولك معنائه ده
 كاور بقال قرض فلان اذ مات و قرض يورجه بر نسنه و یرمكه دخی در لر بعد زمان انوك مثان و یرسون ديو
 و قرض دخی لغت در قافك كسر به كسانى روايى اوزن و قرض كذلك مقدم ايشلدكك ايو لكه و یرماز لغه دخی در لر
 و بو علی طریق التشبيه اولور و قرض بر نسنه مك جز اسن ايمكه دخی در لر بقال قرضته قرضا المقارضة ميمك
 فخی و رانك فخله كذلك بر نسنه مك جز اسن ايمك بقال فارضته ای جاز به القريض قافك فخی و رانك كسری
 و مد به شعر معنائه در و منه قبل حال الجريض و جريض غصيه و غصيه لو كسنه به در لر
 و قريض دوه مك كوردی كوسته در لر المقروض ميمك فخی و رانك خيله كذلك كوش معنائه در و بعضيلر
 ذكر اولنان قوله اولان قريض بومعنايه در دبدی القراضه قافك خيله بر نسنه یی كسركن دوكان
 خردوات و قراضه الذهب دخی بوندن ما خود در المقراض ميمك كسر به كسجك الت مقص معنائه
 المقارض ميمك فخی و رانك كسری و مد به جمع مقصبلر معنائه الانقراض همزه مك و قافك كسر به قوم
 دو كنوب كسنه فالماق بقال انقرض القوم اذا در جوا ولم يبق منهم احد و قوله تعالى و اذا غربت تقرضهم ذات
 الشمال ای تقطعهم و تقرهم عن شمالها و نحن ركسنه ركسنه فلان مكانه ملاقي ولد كى ديسه مسؤل سا به قرضه
 ذات الشمال ليلادير يعنى كچركنى اصول جاننده ترك ايدنم در الاستقراض همزه مك و رانك كسر به قرض طلب
 ايمك بقال استقرضت من فلان ای طلبت منه القرض الا قراض همزه مك كسر به قرض و یرمك لا قراض همزه مك
 و رانك كسر به قرض المتى بقال اقرضنى واقترضت منه اذا اخذت منه القرض القريض على وزن التكرم
 بر كسنه یی دیری يكن مدح ايمك نفر بظ معنائه طاء معجه ايله و دم ايمكه دخی در لر بقال فلان بقرض صاحبه
 اذ اندحه او ذمه القراض تانك فخی و رانك خيله بر یی رن مدح ايمك یا خود قدح ايمك بقال هيا بتقارضان

قرض

الخير و الشر و ابكى يهلوان ميدانده بر یی بنه خشله بقعه دخی در لر المقارضة ميمك فخی و رانك فخله
 مالی مضارب به يور مك القراض قافك كسر به بمعنايه بقال قارضت فلانا قراضای دفعت اليه مالا ليجي
 فيه و يكون الرج يبتكما على ما تشترطان والوضيعة على المال يعنى ضرر مال اوزر بنه اولمغه ابن مقرض ميمك
 فخی و رانك كسری و قافك ماينده سكويه سكسار ديد كاری جانور در كه اكثر كركر جن قتل ايدن كه لسان
 فاز سيد اكاده در لر الانقباض همزه مك و قافك كسر به ديو او يعلق بقال انقض الحائط اذا سقط وانقباض
 قوش او جر كن اشعه سورن و لمكه دخی در لر وانقباض الكوب دخی بوندن در و بوندن تفعل كلدی لا حرف
 اخيرى یا تبدیل ايمكه بقال تقضى كى بواصلنده تقضض ابدی او چ ضادی بر رده كری كوروب ضاد اخيرى
 یا قلب ابدیلر نتم تطنى دبدیلر طن دن وانقباض ات حكتمكه دخی در لر بقال انقض عليهم الخيل القبض
 قافك فخی و ضادك تشدد به به حكتمك بقال قضضنا عليهم الخيل فانقضت عليهم و قض ايهود لكه دخی
 در لر بقال قضضت اللؤلؤة اقضها من الباب الاول اذا ثبتهما القبض فختنه اوفق طاشلر بقال منه قض
 الطعام يقض من الباب الرابع القضيض قافك فخی و ضادك كسر به طاشلو اولان طعام بقال طعام قضيض
 و تقول قضضت منه اذا كته و وقع بين امراسك حصي القضه قافك كسر به كرك بكارى در عذرت
 معنائه و قضه اوفق طاشه دخی در لر و قضه اوفق طاشلور ره دخی در لر الاقباض همزه مك كسر به
 بر كسنه مك بتاغى طير اقلو اولوب خشن اولق بقال اقض عليه المضجع اذا ترب وخشن و بتاغى وجه
 مذكور اوزن قلغه ده در لر بقال اقض الله عليه المضجع ای جعله مترا باو خشنايتعدى ولا يتعدى واقضاض
 ادنى نسنه به طمع ابدوب لى طلب ايمك بقال اقض فلان اذا تتبع الطامع الدنيه الاستقراض همزه مك
 و تانك كسر به بتاغى خشن بولق القضاء قافك فخی و ضادك تشدد يدي والفك مد به شول زن در كه ايرى
 اولوب یا شمسى خشونت اوزن اوله بقال دوع قضاه اذا كنت خشنه المس لم ينسحق بعد يعنى هنوز ملايم
 اوليه قضيم بقضيضهم يو كملر باجمعهم عله استعمال اولنور بقال جاوا قضيم بقضيضهم ای جاوا باجمعهم
 جس بو مصدر بت بقی اوزن منصوب اولور و عر بدن بعض كسنه لى كاهم بحر اسنه اجر ايدوب انوك اعرايه
 معرب قياد الاقباض همزه مك و تانك كسر به قيزك بكارتن المتى بقال اقتض الجارية اذا فترعها و اقترع
 فانه وعين مهله ايله بكارى از اله ايمكه در لر القضيضه على وزن الزلزله عطامى كسرايمك لوازى القضااض
 قافك فخی و ضادك سكويه شول ارسلان در كه صیدن ركن ككركن قد غنك اوازی ايشد به بقال اسد
 قضاض بقضض فرسيته القضااض قاف اولك فخی و قاف نانك كسر به بمعناه بقال اسد قضااض
 القرض قافك فخی و عينك سكويه جبوغى اكك تقول قضضت العود اذا عطفته كى يعطف عروش الكرم
 والهودج يعنى اسمه جبوغى و عفه جبوغى اكلكى كى التقويض على وزن التكرم بنايى سو كك يقضضون
 بقال قوضت البيت تقو يضاد ازعت اعواده و اظنايه القوض فختنه و وواوك فخی و تشدد به به خلقه لر
 وصفلر بو زلق بقال تقوضت الخلق والصفوف اذا انتقضت وتفرقت وخلق خلایق جمعينه اولان
 خلقه لك جمعى در و او سو ككولك يعنى اجزاسى بر رقلع اولنق بقال تقوض البيت تقوضا المقوض
 ميمك فخی و وواوك فخی و تشدد به به بقلش نسنه الانقباض همزه مك و قافك كسر به ديو ار بارلق
 دوسكسرن ابو زبد روايى اوزن القبيض فختنه و بانك فخی و تشدد به به ديو ار بارلق و وواوك فخی و تشدد به به
 يقال تقبض تقبضا و تقوض البيت تقوضا و قوضته انا و تقبضت البيضة تقبضا اذا تكسرت فلقا
 يعنى فلقوب بان بان اولوب ايرلسه و اككر ايرلسه انقباض فهو منقباض در لر و صرحه ده دخی حال
 ذكر اولنان اوزن در و تقبض مشابهته دخی در لر بقال تقبض فلان اياه اذا شبهه القبض قافك

قبض

قبض

قوض

قبض

فتی و یانک سکونیه یار مق بقال قضت انوار و قاضیت و اصمعی ابتدی انقیاض طولایار لغه اطلاق اولنور
 بقال انقاضتار کیه و انقاضت السن اذا تشقت طولای و قیض یان لنوب دو کلن جرده قابل نه دخی دیرلر المقایضه
 میله خیمه و یانک فتیله متاعی متاعه کتبه کله بازارا تیک القیضان قافک فتی و یانک کسری و تشدید به یعان
 کی با یعله مشتری معناسنه در التقیض علی وزن التکریم تقدیر قلیق بقال قیض الله فلا نالفلان اذا جاء به
 و اتاحه له یعنی کله سن میسر قلسه و منه قوله تعالی و قیضنا لهم قرناء ای قدرنا لهم ذلك و قرناقرینک جمعی در همتا
 معناسنه فصل الکاف الکراض کافک کسری به لو کک منبسی در کناقه نکر جمعی فی قبول ایکنک نصکره طشره بر اغور
 و کراض رجک شکرلر نه دخی دیرلر جعدر لفظندن مفردی یوقدر و ابو عیبه ابتدی انوک مفردی کر ضه در
 کافک خیمه الکراض کافک فتی و یانک سکونیه ذکر اولن منی انق بقال کر ضت الناقه نکر ضامن الباب الثاني
 اذا لفظته فصل اللام للضلاض لامک فتی و ضادک سکونیه ز ر ک اولان قول اغوز بقال دلیل اضلاض ای حاذق
 للضلیضه علی وزن الزلزاله تصاعده و صوله جوق بقوب بصیرت اوزن اولما سن د بک تقول لصلضت اذا تلقت
 یینا و شمالا فصل المیم المحض میله فتی و حاک سکونیه خالص اولان سود و خالص شول سوده دیرلر کاکا صو
 قار شامش اوله کرک اول سود طتلو اولسون کرک کاشی اولسون و محض خالص سود ایچور مکده دخی دیرلر بقال
 محضت الرجل اذا سقیته المحض و محض خالص محبت ایتمکه ده دیرلر بقال محضته الودوکل شی اخلصته فقد
 محضته و عری محض خالص النسب اولان عریه دیرلر مذکروم و ث و جمع بوند بر اولور و اگر دیرلر سگ موث
 و تشیه و جمع دخی ایدرسن قلب ابه محبت کی و قلب قافله و محت حامهله ایله خالص معناسنه در للاحض حاکک
 کسری به شول کسریه دیرلر که خالص سود صاحبی اوله بقال درجل ماحض ای ذ و محض مثل لاین و تاملر الاحاض
 همز مک کسری به خالص سود ایچور مکثوا محاض خالص محبت ایتمکه ده دیرلر الامحاض خالص سود ایچیک بقال
 امحضت انا الحوضه فتمتله حسنه خالص اولن بقال محض بالضم محوضه ای صار محضای حسبه المحض میله
 فتی و غاه معجه مک سکونیه یاغ جقار مغیون سودی چالقمق بقال محضت اللبن اغضه و اغضه و اغضه من
 الهاب الاول والثانی والثالث و محض قوی ایچنده قوغای چلقمغه دخی دیرلر طولسون دیو بقال محضت بالذلو
 اذا نهرت بها فی البر المحضه میله کسری و یانک فتیله یاغ جقر مغیون سود تجریک باجک قای الخیض میله
 فتی و یانک کسری و مد به شول سود در که محریک اولنوب قافخی النش اوله المتخوض میله فتی و یانک میله
 بمعناه الاحاض سود چالقمغه قریب اولن بقال محض اللبن اذا خان له ان یخض التخص فتمتله و حاک میله
 و تشدید به و الاحاض همز مک و تانک کسری به سود یا بقدر حرکت ایتمک بقال نمض اللبن و نمض اذا حرك فی
 المحضه و نمض و لدانه سی قرنه حرکت ایتمکه ده دیرلر الخاض میله فتیله و غلان بورسی چکمک و جمع ولادت
 معناسنه بقال محضت الناقه نمض محاض من الباب الرابع مثل سمع جماعا و محاض یو کونا قه یه دیرلر واحدی
 خلفه در خانک فتی و لامک کسری به کندی لفظندن واحدی یوقدر و بوسیدن شول دوه یاوری سی که بر بل
 تکمیل ایدوب ایکی به کیره ابن محاض دبدیلر و بومو ث اولسه بت محاض دبدیلر ز رانه سندن تقریق
 اولنوب نه سی محاض اولان دوه له یعنی حامله اولان دوه له الحاق اولنور و مزبون کرک حامله اولسون کرک
 اولسون و ابن محاض نکره در قن تعریف دیلمک اوزر سه الف لام داخل قیلور سن ولیکن تعریف جنس
 ایچون اولان الف لامی خال ایدرسن ته ک شاعرک شعر نه کفضل ابن الخاض علی الفصل واقع اولن شدور
 و جمعه نبات محاض و نبات لبون و نبات اوی دیر سن غیر طریقه جمع ایتمسن و نبات اوی بی و یانک جمعی در
 چقال معناسنه که سباح قیلندن در الماحض خاک کسری به شول عورت در که فی و غلان بورسی طو شش اوله

کرض

لضض

محض

محض

المحض

المحض میله فتی و یانک فتی و تشدید به جمعی ذکر اولن عورتلر معناسنه المرض فتمتله خسته لك
 سقم معناسنه بقال مرض فلان من الباب الرابع الامراض همزه مک کسری به مرض قلیق بقال امرضه الله
 و امراض برکسته مک ماله افت ایتمکه دخی دیرلر یعقوب روابی اوزن بقال امرض الرجل اذا وقع فی ماله
 العافیه و امراض برکسته مک رأی صوابه قریب اولنعهده دیرلر بقال فلان اذا ملطن امرض او صاب الامراض
 میله اولک کسری و میله ناکسک سکونیه خسته کی جوق اولان کسینه التریض علی وزن التکریم خسته
 نمارا ایتمک تقول مرضه تر یضا اذا تم علیه فی مرضه و عریض تقصیر ایتمکه ده دیرلر التراض تانک فتی و یانک
 خسته دکل ایکن خسته شکرلر کوسر مک لمر یضه میله فتی و یانک کسری و مد به شول کونشدر که
 صافی اولیه بقال شمس مریضه ذالم یکن صافیة و مریضه شول کوزه دیرلر که انوک فتوری اوله بقال عین
 مریضه الامراض همزه مک کسری به اجنق بقال امضی الخرح اذا وجعک و مضی دخی لغت در و لکن اصمعی
 ابتدی بو لغت معلوم دکلدر و تطلب ابتدی امضی الخرح دیرلر و مقدم امضی دخی دیرلر دیمشدی بلا الف
 و امضاض یقین معناسنه ده کور بقال الکحل یض العین ای محرقها و یض کله سنه یانک فحق و ضمن دخی
 جایز کور مشلر قاموس صاحبی اشارت ایتمدی اوزن المض میله فتی و ضادک تشدید به بقیجی دیک اولور
 بقال کلهله اول مض ای حار و ملول میله مک خیمه میل معناسنه در که سر مه حکک الت در المض فتمتله
 مصیبت ایچیمی در تقول مضضت یار جل تض مضض من الباب الرابع المضض میله فتی و ضادک کسری
 و مد به و المضاضه میله فتیله بمعناه بقال مض مضضاض و مضاضه المضضه میله فتیله اغزده صوی فی
 تجریک ایتمه در و مضضه کوز ایخویه و وارمغه ده دیرلر بقال ماضضض عینی بنوم ای ماض المضضض علی وزن
 التزازل کذلک مضضه قلیق بقال تضضض فی وضوئه و تضضض کوز ایخویه و وارمغه ده دیرلر بقال تضضض
 النعاس فی عینه مضض میله و ضادک کسری به برکله در که لامعناسنه استعمال اولنور حالا که مضض کله سنه
 اجابته طمع و ازدر یعنی اجابت امید و اردر بقال ان فی مضض اطعما المضض میله فتی و عینک سکونیه
 و المضض فتمتله بر سنه مشتتلو کورنک ابه غضبه کلک تقول مضضت من ذلك الامر مضضاض و مضضاض اغضبت
 و شق علیک لا متعاض همز مک و یانک کسری به بمعناه بقال امتعت من ذلك الامر اذا غضبت منه فصل النون
 النبض نوبک فتی و یانک سکونیه طمر حرکت ایتمک النبضان فتمتله بمعناه بقال نبض نبض نبضا و نبضا یا
 من الباب الثاني و منه قولهم مابه حبض ولا نبض ای حراک و حراک خانک فتیله حرکت معناسنه در
 الانباض همز مک کسری به یانک کسری بشن چکوب صالیور مک اوزر ورسون دیو و فی المثل انباض
 بغیر توتیر المنبض میله کسری و یانک فتیله حلاج توقاخی در مندق و محض کی بو مقامه ککتب
 لغته تمام اختلاف و اردو بعضی منبض و مندق حلاج یایی در دیمشدر و محض توقاخی در دیمشدر
 جار الله علامه مک و صاحب مهذبک و صاحب صراحت تصریحی بونک اوزر نه در اما جوهر بنک و صاحب
 قاموسک تعبیرندن فهم اولن بودر که منبض توقاخی عبارت اوله اما جوهر بدن فهم اولن غنک
 و جمعی بودر که جوهری منبضی محض ککی در دیمشدر و محض توقاخی معناسنه اولن غنک اتفاق و اردو
 و اما صاحب قاموسدن فهم اولن غنک و جمعی بودر که مزبور ندق القطن بندفه ای صریحه بالندق و المنده
 ای حشبه الی طریق بها التریق القطن دیمشدر و صاحب قاموسک عبارت نه بواجتهال و اردو که مندق یایی
 و مندقه توقاخی اوله و لکن بو کاتصریح ایدر روابی بولمادی المحض نوبک فتی و یانک سکونیه و الغضه
 کذلک بریره و کوب جمع اولان ات در اوبلق ای کی مثلا و محض ای کدر مک دخی دیرلر

مضض

مضض

نبض

محض

تا کیمی قالجه بقال نخست ماعلی العظم من اللحم انحصه من الباب الثالث النخض نونک فخی و خانک کسری
 و مدبله آتی جمع اولان کسنه بقال نخض من الباب الخامن فهو نخض و نخض شول کوندن دیرلر که
 پرداخت اولوب انجلس اوله بقال نخضته اذ رفته النخضه نونک فخیله و خانک کسری و مدبله موخی
 النخوض مبلک فخی و خانک فخیله آتی زابل اولان کسنه بقال نخض علی البناء المحوّل فهو نخوض ای ذهب حبه
 الانخاض همز مک و نانک کسریله آتی زابل اولوق معنانه کلور قچن محوّل کاسه بقال انخض حبه و انخاض
 آتی کیدرمک معنانه ده کلور بناء معلوم وزن کلدک تقول انخضت اللحم اذ اعترقته واعتراق عین مهله
 ابله و قافله آتی جمله کیدروب همین کوی قومغه دیرلر النخض نونک فخی و خانک کسری و مدبله صوار آتی
 بقال نخض الماء بنض نضض من الباب الثاني اذ لعل قليلا النضاضه نونک فخیله برسنه مک بقیه تی کرک صو
 اولسون کرک غیری اولسون و نضاضه برسنه مک ولد اخیره دخی دیرلر بونک مذکر و مؤنث و تنبیه و جمع
 بر اولور عجزه و کبره کبی و عجزه عین مهله و زاه معجه ابله کذلک لخر و لک دیرلر و کبره دخی بو معنایه در النض
 نونک فخیله و الناض اهل حجاز قسنه بونلر ابکسی دخی دراهمدن عبارت در ابو عبید ایتدی دراهمه ناض
 دبدکری متاع بمع اولوب اقچه اولدخی حینه در زیا مانض بیدی منه شی دیرلر و نض مبسر اولغه دخی
 دیرلر بقال خذ مانض لک من دین ای تبسر الاستنضاض همز مک و نانک کسریله برسنه فی ازان الملق بقال
 هو يستنض حقه من فلان ای يستنضه و یا اخذه الشی بعد الشی النضض نونک فخی و خانک کسری
 و مدبله از صویه دیرلر ماء قليل معنانه النضاض نونک کسریله جمعی از صول معنانه النضضه نونک فخیله
 و خانک کسری و مدبله از یغور مطر قليل معنانه النضاض نونک فخی و نانک کسری ابله جمعی
 از یغور معنانه الانض همز مک فخی و نونک کسری و خانک کسری و خانک کسری و خانک کسری و خانک کسری
 و نضاض صول معنانه دخی کلور بقال ترکت الابل ذات نضضه و ذات نضاض ای ذات
 عطش لم و نضضه اذک بریان اولور کن قیزق طاش اوزرنه قنسانیک اوزنه دخی دیرلر الانضاض
 همز مک کسری ابله از سنه ایچور مک بقال انض الراعی سخاله اذ اسقاها نضض من اللبن یعنی او علاقلر بنه
 بر مقدار صود ایچور سه النضضه علی وزن الزلزله ایلان دبلن تحریک اتمک النضاض نونک فخی و خانک
 سکونله و النضاضه کذلک ایلان دبلن تحریک اتمک عیسی بن عمر ایتدی ذوالمهدن نضاضی سوال
 ایتدک اغرنده دبلن دیرمه دن غیری جواب و رمیدی النض نونک فخی و عینک سکونله حجاز ده برجنش اغاچدر
 که انوکله مسواک ابد نورلر النض نونک فخی و عینک سکونله و النضضه فخیله حرکت اتمک بقال نضضه
 بنضض و بنضض نضاض و نضاض من الباب الاول والثانی اذ تحریک و نضض تحریک اتمک ده دیرلر بقال نضض فلان
 رأسه اذ حرکه بتعدی و لا بتعدی و بو اخفش روایی در و هر حرکت که صالما غله اوله اکا نضض دیرلر النضضان
 فخیله کذلک صالما غله اولان حرکت بقال نضض رحل البعیر و ثنیه الغلام نضض و بلوت کشف اولوب یغورله
 اغرنوب حرکت ابد رکی اولوب بر جانه کتاهک بقال نضض السحاب اذ انفض ثم محض تراه بخرک و لا یسیر الانضاض
 همز مک کسریله تحریک اتمک بقال انضض رأسه اذ حرکه کللتعجب من الشی و منه قوله تعالی فسیبغضون
 الیک رؤسهم المحال النضض محال مبلک فخی و لا مک تخفیفه محاله مک جمعی در کره عظیمه معنانه و نضض نونک فخی
 و عینک فخی و تشدید بله ناغض مک جمعی در حرکت ابدی بکره معنانه الناضض غینک کسریله شول ملازم
 سنه در که کورک کیمکک باشنده اولور غضروف معنانه غین معجه مک فخیله لفض نونک فخی و خانک
 سکونیه سلکیمک بقال نضض الثوب و الشجر انضضه نضض من الباب الاول اذ حرکت لیستفرض و نضض و مککک

نضض

نضض

نضض

نضض

هر جانتنه بقیه دخی دیرلر تقول نضضت المكان اذ انطرب جميع ما فيه بقال اذ انكسرت ليلًا فاختض و اذا
 تكلمت نهارًا فاختض ای التفت هل یری من نكره التنضض علی وزن التكریم كذلک سلکیمک معنانه تشدید
 مبالغه ایچوندر بقال نضضته النضض فخیله شول سنه در که اغاچدر دوشر کرک بیراق اولسون کرک میوه
 اولسون پس یوفعل اولور مفعول معنانه قنض کی مقبوض معنانه النضاض نونک فخیله شول سنه در که
 اغاچدر سلکیمک ایلله دوشر و نضاض ازق دو کیمک معنانه دخی استند و منه قولهم النضاض يقطر الحلب
 یعنی ازق دو کیمک دوه فی قطان کتور و ثعلب نونک مفتوح قلوب نضاض قتلوق معنانه دوشر دی شکم کلور
 ان شاء الله تعالی و النضاضه کذلک نونک فخیله معناه المنفض مبلک کسری و خانک فخیله شول سنه در که
 انوکله دانه چقارورلر النضض نونک فخی و خانک فخیله شول عورت در که حوق طوغون بقال نضضت المرأة کرستها
 یعنی شکسته سنی سلکیدی و بقال نضضت الابل ایضابها یعنی الانضاض همز مک کسریله طوغور مق بقال
 انضضت اذ انضض و انضاض قومک مالی هلاک اولوق بقال انضض القوم اذ اهلکت اموالهم و انضاض ازقلری
 دو کیمک دخی دیرلر بقال انضضوا مثل ارملا اذ افنی زادهم الناضض فانک کسریله شول سنه در که در تمه سی
 اوله حمای ذات الرعد معنانه بقال اخذت حی ناضض و نضضته الحی النضض مبلک فخی و خانک فخیله حی
 طوتی کسنه النضضه نونک فخی و خانک سکونیه خانک در تمی و النضضه نونک فخی و خانک فخی و خانک فخی و خانک فخی
 معناه و نضضه کذلک شول یغور دیرلر کرک بعض ربته یغوه بعض ربته یغوه النضاض نونک فخیله
 قتلوق معنانه و منه قولهم النضاض يقطر الحلب و ثعلب بونک مفتوح قلوب ابدردی نضاض قتلوق
 معنانه در یعنی قنض اولسه دوه لقطار قطار کلور بیع اولما غیچون النضاض نونک کسریله اوغلا محقر
 اورنبدی ازاردن رجس ازارد بقال ماعلیه نضاض النضضه فخیله شول جماعت در که بر ره کوندورلر انده
 دوشن وارمیدور یاخود خوف وارمیدور عجس ایچون النضضه نونک فخی و خانک کسری و مدبله ذکر
 اولنان معنایه در طلیعه کبی النضاض نونک فخیله جمعی و نضاض اریق دوه ل معنانه ده کلور ابو عمرو روایی
 اوزن الاستنضاض همز مک و نانک کسریله و النضضه فخیله و خانک فخی و تشدید بله بر مکانه هر سنه
 نظر اتمک و استنضاض بر ره نضضه کوندور مک و نضضه شول جماعته دیرلر که ولا ینک امن و خوف
 بیا کچون کوندورلر انم مرور ایتدی بقال استنضض القوم اذ انضضوا النضضه النضض نونک فخی و خانک
 سکونیه بنای یاخود ای و یاخود عهدی بوزمق النضاضه نونک فخیله عکسنه بوکوب چوزل قیل ای
 المناقضه مبلک فخی و خانک فخیله رکلامی مقد ماسو بلنن کلامک معنانه مخالف سو بلک النضضه
 نونک فخی و خانک کسری و مدبله شول شعره دیرلر که شاعرک اولکی شعر ینک مضمونه مخالف و مقابل اوله
 الانقضاض ایب خلافتنه بوکوب چوزلک النضض نونک کسری و خانک سکونیه شول دوه در که لی سفر
 ارقلدوب ضعیف ابله و ناقه یدخی اطلاق اولنور الانقضاض همز مک فخیله جمعی ارق دوه ل معنانه و نضض
 شول ره دیرلر که متر تمی قریب لولما غی یارله و نضض برسنه مک یقندی سنه دخی دیرلر منقوض معنانه
 نکت کبی و زنا و معنی التنقض فخیله و خانک فخی و تشدید بله متر بتمک لوزن اولما غی بر بارلق
 بقال تنقضت الارض عن الکبابة اذ انطربت الانقضاض همز مک کسریله طوشعل چاغرمق بقال انقضضت
 العقاب اذ اصوت و انقضاض و کتبت کافک فخی و خانک کسری و مدبله دوه مک تازه اولنلر مک
 اواری و قرقره و هدی رمنس اولنلر ینک اواری در و لنقض ایکی بی چاغروب دعوت اتمک ده دیرلر تقول
 انقضضت بالمعز انقضاضا اذ دعوت بها و انقضاض دبلی دماغه یا بشدروب ایرماغه حاصل اولان صو

نضض

مرطی از من و بواب معتله ذکر اولنو وان شاء الله تعالی و اگر بونک الف اصلیه قلسک معرفه ده و نکره ده
منوب قیلور سن و اگر الف الحاق ایچون قیلور سنک نکره ده منون قیلور سن معرفه ده منون قیلور سن و ابوزید
بغیر ما روط وارطوی روایت ایندی یعنی اراطا کل ابله الاریط همز مک فنی و رانک کسری و مدبله و رانک
شول کسنه در که انوک و لدی حاصلی و لیکه الاریط همز مک کسری و مدبله و التاریط علی وزن التکریم رارطی
بتر مک بقال ارطت الارض و کذا رطت الارض اذا خرجت الارطی بود کر اولنان جامع الاعمه نقلی اوزن در
اماسم صحاحه ظاهر اولان تلایدن کلکدر الاریط همز مک فنی و طانک کسری و مدبله دوه مک ثقلت
جلدن اولان اوزی و دوه بالانک اوزی که ثقلت جلدن حاصل اولور بقال لانک مالطت الابل و ابطط
اجلندن قارن اوتمکه دخی دیر و دوه یا وری اوزی و رمکه ده دیر و لاله سن و یولداش طلب ایند که لاله لاقط
همزه مک فنی و قافک کسری به کشک دیکری معروف نسنه که یوغورندن اولور و کاه اولور و اشعاره قافی
ساکن قیلور لر قافک حرکتن ماقبله نقلی ایتمکه لا یتقاط همزه مک کسری به کشک اتحاد ایتمک تقول یتقط
اذا تجذبت الاقط پس بواب افتعالدن اولور لاقط همزه مک فنی و قافک سکونیه طعمه کشک قاتق بقال
اقط طعمه یا قطه اقط من الباب الثانی اذا عمل بالاقط الماقوط میمک فنی و قافک خمیه کشک قائلن طعام
الماقط میمک فنی و قافک کسری به اوغراش ری موضع حرب معنایه و خلیل ایندی ماقط حرب اولان
طارلق در مضایقه حرب معنایه فصل الباء البرقعه علی وزن الدخرجه شول دم در که بری برینه قریب اوله
خطو متقارب معنایه و اردن نظر ایدر کرک کیر و دوغکه ده دیر بقال رقط الرجل اذا ولی ملتفتا البسط بانک فنی
وسینک سکونیه اجوب طاعنق نشر معنایه و صادله دخی لغت در و بسط عذر قبول عذر ده دیر و بسط
برکسنه مک احتشامن از لاله قلعه دخی دیرل البسطه بانک فنی و سینک سکونیه وسعت معنایه الانبساط
همزه مک و بانک کسری به دوشنک بقال انبسط الشی علی الارض و انبساط حشمت زایل اولغه دخی دیرل
بقال بسط من فلان فانبسط التسط فختینله و سینک فنی و تشدید به و لانی طولاً و عرضاً سیرا یتک بقال
تسط فی البلادای سار فیها طولاً و عرضاً البساط بانک کسری به دوشنن نسنه فراش معنایه البساط بانک
فختینله و اسع اولان بر بقال مکان بساط البسط بانک فنی و سینک کسری و مدبله بمعناه بقال مکان بسیط
ایضا و کوده سی و قوجافی و اسع اولان کسنه یده دیرل بقال فلان بسیط الجسم و الباع و بسیط عروض
شعرک بحر زندر بر بحرک دخی اسعیدر غالباً بحر و اسع اولد غیچون بسیط دیرل و معنای وسعتن در عر بلرک
فرش لی فراشاً لا یسقطی دیکاری فراش طار اولدخی زمانده و هذافر اش بسطک دیکری فراش و اسع
اولدخی حینه و سر تا عقیه باسطه دیکری مسافه بعیده اولدخی و قنده البسط بانک کسری و سینک سکونیه
شول ناقه در که ولد به بر رده خالی قونوب ان سندن منع اولوغیه و بسط اجق اولان الدخی دیرل در قید
معنایه بقال بد بسطای مطلقه ته عبد الله قرا تده بل بداه بسطان واقع اولشدر البساط بانک خمیه
جمی ذکر اولنان ناقه معنایه البساط همزه مک فختینله کذلک جمی طیر ابله طور و اطارکی البساط
همزه مک کسری به ناقه و لد به بر رده ترک اولنق البسط بانک فنی و طانک تشدید به چانی یارمق جراحی
حقسون دیو بقال بططه الفرجه اذا شققها و بط قاز و اوردک معنایه ده کلور البطة بانک فنی و طانک
تشدید به و لد به و لد به و لد به ایچون دکدر بلکه و جدت ایچون مذکره و مونته اطلاق اولور حانه
کی و دجابه کی البسط بانک فنی و طانک کسری و مدبله عجب معنایه و کذب معنایه در و یوندن فعل
مشتق اولماز لا بعاط همزه مک کسری به ارغه کتک ابعاد معنایه بقال بعط فی السوم اذا ابع و سوم و تلاغه

اطط

اقط

رقط

بسط

بطط

دیرل البعط بانک و بانک فنی و سینک سکونیه دره مک اورتسی سره الوادی معنایه البعوط بانک فنی و بانک
فنی و مدبله بمعناه و منه بقال هو ان بعطها للعالم بالشیء کما بقال هو ان یجدتها و یجد بانک فنی و جمی سکونیه
برسنه مک باطنه دیرل المبالطه میمک فنی و لامک فختینله فلیجرله اورو شق مضایقه بالسیف معنایه التباط
فختینله و لامک خمیه کذلک اورو شق بقال تباط و اذا تجالد و الا بلط همز مک کسری به برکسنه مک مالی
کیدوب فقیر اولنق بقال البطل الرجل اذا افتقر المبط میمک فنی و لامک کسری به فقیر اولان کسنه المبط میمک
فنی و لامک فختینله کذلک فقیر اولان کسنه بقال البطل علی البناء للسهول فهو مبط اذا افتقر و ذهب ماله کسان
روانی اوزن و ابوزید دخی قوی بود و رابلاط طلیمه ارام ایتمکه دخی دیرل بقال البطلی فلان اذا الخ علیک فی
السؤال حتی یرم التسلط علی وزن التکریم برسنه ده عاجز اولنق بقال بطل الرجل تسلط اذا اعیانی الشیء یلج
کی که یلج دخی باء موحده و لام مشدده و حاه مهمله ابله ذکر اولنان معنایه در البلاط بانک فختینله یره دوشنن
طاشلر در کرک او ایچنده کرک غیر ی رده البلوطن بانک فنی و لامک فنی و تشدید به ماکولات قسندن معروف
تسنه در که عامه بحر یقایدوب بلید دیرل البلطه بانک فنی و لامک سکونیه شول یغور در که قطر مری عظیم در
ودفعه و فحاه معنایه ده کلور المبط بانک و هانک فختینله و طانک تشدید به برنوع طعمه در که برجه و صوبه
طخ اولنور فارسی معریدر که کالسان فارسیه بتاب دیرل بود کر اولنان جوهری یخچی اوزن در اما قاموسه
و غیر لغت کتابلرنده سودله برنجه طخ اولنان طعمه راسان هنددن تعرب اولنشد رهندیسی بهتابدر
دیشلر فصل الثانیه بانک فنی و همزه مک سکونیه ابله قره بالحق حاه معنایه الباط بانک فنی و همزه مک
سکونیه ابله جمی قره بالحق معنایه و فی المثل باطه مدت بقاء و بومثل منصبه و اصل اولان اجق حقه ضرب
اولنور ز راسیاه بالفتح رطو بنی غالب اولدخه فسادی غالب اولور و مدت مدد در فساد معنایه
یاخود مددن در لوزنق معنایه الشرط نانک فنی و و رانک سکونیه نلط ککی در و زنا و معنی یاخود
لشده در یعنی لسان لفظه قاصر اولغین احد حرفینی اخره شبیه کلم ایتمکین در و نلط جرش دیکری
نسنه در که انی بشیقینلر استعمال ایدر که لسان فارسیه دخی راکسریش دیرل و بود کر اولنان نصیر
بن شیل روایی اوزن در و ابوالغوث ذکر اولنان لفظک بومعنا کله سن انکار ایندی الشرطه نانک فنی و و رانک
سکونیه و طانک کسری و همزه مک فختینله رجل اخقه دیرل که ضعیف اوله همزه زاید اولنق اوزن الشرطه نانک
و میمک فنی و مابیند رانک سکونیه یاش بالحق طین و طب معنایه جوهری ایدر بن ظن ایدرم که میمک زاید
اوله لاط فختینله و طانک تشدید به کوسه اولان کسنه کوسج معنایه الشط فختینله کوسه اولنق الشط
نانک فختینله اطق جمی کوسه ل معنایه بقال قوم ط الشط نانک فختینله کذلک کوسه معنایه الشط نانک
کسری به کذلک جمی بقال رجل ثط و قوم ثط ط الحاجین نانک فختینله قاشلری از اولان صورت الشط
فختینله بدرایحه بغلق بقال ثط اللحم ثط من الباب الرابع اذا التز و بقال ثط الماء ایضا الشط نانک فنی و لامک
سکونیه دوه محاسن رقیقه القا یمک بقال ثط البعیر من الباب الثانی اذا التز بعره رقیقه و فی الحدیث انهم
کانوا یبعرون بعرانهم ثطون ثلط فصل الحیم الخلط حیمک فنی و لامک سکونیه قح صیرمق بقال جلط سیفه
اذا استله الخلطه علی وزن الدرجه ناشی ریش یمک بقال جلط حیمک فنی و لامک سکونیه قح صیرمق بقال جلط سیفه
الجلط حیمک فنی و بانک سکونیه و الحیوط فختینله کذلک ثوابی باطل اولنق بقال جلط حیمک فنی و لامک
الباب الرابع اذا بطل ثوابه الاحباط همزه مک کسری به عملی باطل فلیق بقال احباطه الله و احباط قیونک صوبی
کیدوب اولکی کی عودت اتمامک معنایه ده کلور الحبط فختینله یا فاسد اولنق بقال حبط لخرح حبطا

بعط

ببط

بوط

ناطر

رط

ربط

نطط

نعط

ثلط

جلط

حبط

من الباب الرابع ايضا اذ عرّب ونكس وحبط كذلك طوار اوتى جوق او ثلثوب قارتلى شيشوب ايجلر نده اولان
 نسته جقماعه دخی درلر و ابن السکیت ایتدی حبط طوار تاخا ايجته متن جاودری یعنی سیاه دانلری اولان
 اوتی اولنلر دن قاری شمشکدر که اول اوتنه چند قوق درلر خاه مهمله ابله بقال حبطت الشاة من الباب الرابع
 ايضا وفي الحديث ونما ببيت الربيع ما يقتل حبطا ويلم يعني يا قتل ابله يا خود قتله قریب ابله ربو سیدن
 حارث بن عمرو حبط دیو نسمیه ایتدی بلر زرامز یون ولدنه بعض سفر نده ذکر اولن حالت واقع اولمشدی بناء
 علی ذلك من بورلر حبطات بنی تم درلر الحبطی ذکر اولنلر قیلله یمنسوب اولان نسته الحبطی فقتله ونونک
 سکونی والفک قصر بله قصیر القامة اولوب عظیم البطن اولان کسینه کاه اولوز مهموز قیلرلر و کاه اولوز قیلرلر و نون
 ابله الف کله مز یون ده سفر جه الحاق ايجوند و بقال رجل حبطی بالفتون و حبطاة و حبط و بقال حبطیت
 و اگر تصغیر ایتدی دبلر سک خیر اولوز سن استر سک نونی حذف ابله بدوب الفدن بدل یا کتورور سن حبطت دیر سن
 طانک کسری و تنوینله زرامز بورک الی ثابت ايجون دکلر حبطی و بشری الی کی تاکه الفک ما قبلی مفتوح
 اوله و اگر استر سک نونی ابقا بدوب والی حذف ابله بدوب حبطت دیر سن کذلک هر اسم که انکه الحاق ايجون
 یکی زیاده اوله هر قنقسن دبلر سک حذف ابله بدوب و حذف ایتدی که تقدیر جه دبلر سک عوض ویر سن
 دبلر سک ویر سن و اگر حرف اولدن عوض ویر سن حبطت دیر سن یا نکه تشدید ی و طانک کسریله و اگر
 حرف اولدن عوض ویر سن حبطت دیر سن نونک کسری و مدبله و عفری کله سنه دخی حال ذکر اولنلر متوال
 اوزن در و عفری ارسلا نده دیرلر شدی اولد ايجون الحط حانک فقی و طانک تشدید بله دوه نکه بالان و انک اکرن
 الحق و یا نکه کرسن ایتدی نکه بقال حط الرجل والسرج والقوس و حط بره زول ایتدی که دخی دیرلر و حط ایتدی
 ایتدی که دیرلر بقال حط اذا حدر الحط فقتله منزل معنانه در الا حطاط همزه نکه و حانک کسریله
 نسته استغنه وارمق بقال الحط السعیر رخ اشغه وارمق معنانه و غیر ی نسته ده دخی حال بوبله در الاستطاط
 همزه نکه و تانک کسریله یه حرم ابله بدوب مبیعک بهاسن اکسملک بقال استطنی فلان من الثمن شیء الحبطه
 حانک فقی و طانک کسری و مدبله نندن ناقص اولان مقدار الحطه حانک کسریله کنایه عقوباتک و منه قوله
 تعالی حطه ای حط عنا و زاننا بعضیلر ایتدی لفظ حطه بر کله در که بنوا سرائل لی ثلثظ ایتدی که امر اولندی
 اگر ثلثظ ایتدی که کنایه لری حط اولنور دی الحطوط حانک فقی و طانک فقی و طانک فقی و طانک فقی و طانک فقی و طانک فقی
 و حطوط شول ناهه دیرلر که زیاده سریع اوله حطوطه المتین مملک فقی و طانک فقی و طانک فقی و طانک فقی و طانک فقی و طانک فقی
 ارقه سنک ابله جانی دخی مدود و مستوی اوله الحطاط حانک کسریله دوه بوررکن یولر طیانر رق یوریک
 الحطایط حانک فقی ابله کوچوک صغیر معنانه بقال رجل حطاط اذا کان صغیرا و حطاط یمن یعفر بر کسینه نکه
 اسمی در الحطاط حانک فقیله شول سیمو لی در که ذکر باشنک اطرافنده ظاهر اولور و کاه اولور یوزده ظاهر
 اولنه دخی اطلاق اولنور الحطاطه حانک فقیله واحدی و حطاطه سودک قیماغنه دخی دیرلر زید اللین معنانه
 الحط مملک کسریله شول نسته در که انوکله دو کون ابلر ته کم عرب طایفه سنک قوللر نده و اللرنه اکثر یا احداث
 ابلر یور بعضیلر ایتدی شول دمو در که انوکله سراجلر سختیان نقش ابلر حطان حانک کسریله بر کسینه نکه
 اسمی در که اول عمران بن حطان در الحیططان حانک فقی و یا نکه سکونی و فافک فقی ابله دراج دبد کبری معروف
 قوشک از کی الاحتلاط همزه نکه و تانک کسریله غضب و محرت و فی کلام علقمه بن علاه ان اول الی الاحتلاط
 و اسوا القول الا فرط یعنی ضلالتک اولی غضبه و قولک اقی اکثر ده در الاحتلاط همزه نکه کسریله یمنده
 جد و جهد ایتدی که الحطاط حانک فقیله فانی دبد کبری اوتک یاسی در که اکثر یا یلانلر انوکله الف ابلر بقال

حطط

حط

شیطان حطاط کایقال ذب غشی ونیس حلب و شیطان دن مراد یلاندر که عرب طایفه سی یلانیه شیطان دیر
 و غشی بر جنس اغاجه دیرلر و حلب حانک فقی و لامک تشدید بله بر جنس اوتدر که اکثر یا اهو جنسی مائل اولور
 قورجی اوتدر یوز رنگلر دیرلر اغراغ قور دقه سودی چقار ره دوشنر که بتر الحطاطه حانک فقیله واحدی
 ذکر اولنلر اوت جنسندن براوت معنانه حطاطه القلب حانک فقیله واحدی یورک اوت رته سی حبه القلب
 معنانه و منه قولهم اصبت حطاطه قلبه و حطاطه کذلک بو غارده اولان خشونه دیرلر ابو عبیده روالی اوزن
 الحطه حانک کسری و نونک سکونیله یغدی ای کتدم معنانه الحط حانک کسری و نونک فقیله جمعی یغدی ابلر
 معنانه الحطاط حانک فقی و نونک تشدید بله یغدی ای صتان کسینه الحطوط حانک فقی و نونک فقیله شول
 نسته در که میتله صاجر خوب رایحه لاولد ايجون الحطوط حانک فقی و نونک فقی و تشدید بله ذکر اولنلر
 نسته فی صاحبی بقال حطط الرجل الحطیط علی وزن التکریم حطوط صاحبی بقال حطط الحطیط
 الحطاطه حانک کسریله یغدی ای صاحبی صنفی الحطاط نونک کسریله قرمز ی یوریش دری بقال حطط الادیم
 اذا حمر الا حطاط همزه نکه کسریله دوه او ثلثی اولان با تانک ایشوب پیراغی غلامی بقال حطط الرمث
 و حطط ايضا اذا درک و ایض و رقه الحاطیط یا نکه کسریله دیوار الحیططان حانک کسری و مدبله جمعی دیوارلر
 معنانه و او یا یمنقلب اولدی ما قبلی مکسور اولد ايجون القویط علی وزن التکریم دیوار یا یمن بقال حطوط
 کر مه اذ ابی حوله حاطیط یعنی یا فک اطرافنده دیوار یا یسه و نحو یطرنسینه اطرافنی دور ایتدی که دخی دیرلر و منه
 قولهم انا حطوط حول ذلك الامر ای دور الحطوط مملک فقی و و اوک فقی و تشدید بله شول با غدر که اطرافنده دیوار
 یا یمن اوله الحیطه حانک کسری و مدبله صاحبی الحیطاطه حانک کسریله یغدی ای صاحبی الحطوط حانک فقی و و اوک
 سکونیله کذلک معنانه بقال حطاطه حطوطه حطاط و حیطاطه اذ کلا و و رعاه و کلا اخر نه همزه ابله
 حفظ و حراست معنانه کور و حیطاطه میل و مرحت معنانه ده کور تقول مع فلان حیطاطه کلا و لا تقول
 علیک و حطوط خرد کرن ايجر و حکمه دخی دیرلر تقول اخباری حطوط عاتیه ای یحییها الاحتیاط همزه نکه و تانک
 کسریله نقه و معتمد علیه اولان نسته ابله عامل اولق بقال احتاط الرجل لنفسه اذ الخ بالثقة واحتیاط
 بر نسته فی اوتیه المغه دخی دیرلر بقال احتاطت به الخیل اذ الحدقت الاحاطه همزه نکه کسریله بر نسته فی
 قیلا یوب ايجر و الحق بقال احاط به علمه و احاط به علما و احاطه بر کسینه فی اوتیه المغه دخی دیرلر بقال احاطت
 الخیل بفلان اذ الحدقت فصل الحاط حانک فقی و یا نکه سکونیله قار شد رمق بقال حیط البعیر الارض
 بیه حیطاطر بها و منه قیل حیطاطه عشاء یعنی بر کسینه بر امر ده هدایت اوزن و ابله حیط حیط عشاء دیرلر
 و عشاء عین مهمله نکه فقی و الفک قصر بله شول ناهه در که بصیرتک ضعف اولما غین بر نسته دن صافماز
 و حیط بر کسینه او یوما ايجون کند و نفسنی قنله اولور سه بر اقاغه دخی دیرلر بقال حیط الرجل اذا طر ح نفسه
 حیث کان لینام و حیط عصا بله اغاجی او رمغه ده دیرلر پیراغی دوشسون دیو و حیط بر کسینه فی بلدن احسان
 ایتدی که دخی دیرلر بقال حیطت الرجل اذا انعت علیه من غیر معرفه ینکما و حیط طوارک او بلوغی اوزرینه
 ارقری داغ حکمه دخی دیرلر تقول حیططه الاختیاط همزه نکه و تانک کسریله فی وجه بر کسینه دن احسان
 طلب ایتدی که دیرلر بقال اختیطنی فلان اذا جاء یطلب معروفک من غیر اصره و اصره همزه نکه مدی و صاد
 مهمله نکه کسریله موجب مرحت اولان نسته در خابط الیل یا نکه کسریله ناس معنانه در و منه قولهم مادری
 ای خابط لیل هو ای الناس هو الحطاط حانک فقی و یا نکه تحقیقه جنونه شبهه رجالت در جنون دکاد و
 و منه تقول حیط الشیطان الحیط فقتله و یا نکه فقی و تشدید بله افساد ایتدی که الحطاط حانک کسریله شول

حطط

حوط

حیطط

خرط

اوزون داغدر که ارقری او بلوغه بقار الخطه خانك كسرى به و بانك سكونيله از اولان سوده دیرلر و خطبه كجه نك
 بر مقدارى كچى كد نمى كره باقى قلا نه دخی دیرلر و خطبه اولردن بر مقدارن و خلايقدن بر مقدارن دخی دیرلر
 الخطه خانك كسرى و بانك فقیله جمی الخطه خانك كسرى و بانك كذلك سكونيله ثلث مقدارندن نصف
 مقدارن و اوزون صوردر كرك چناقك كرك مشكك كرك حوضه كرك كوكولك اولسون كد بومقدار اولان صومیر رفض
 دیرلر و بوندن فعل مشتق اولدخی ظاهر دكلدر جوهرى قولى اوزون پس خطب جرعه كى در معنی و جرعه خیمك
 ضمی و راه مهله نك سكونيله كاسه ده باقى قلا ن صوردر بعضی خط جوهر به واقع اولان جرعه در دیش خیمك
 كسرى و زای مجمه نك سكونيله مطلقا مقلیل معنایسته الخراط خانك فقی و رلك سكونيله اغاچك فاین صوبق
 بقال خراط العودا خراطه من الباب الاول و اخرطه من الباب الثاني و خراط بهراق صیرمغه دخی دیرلر تقول
 خراط الورق اذا حتمته وحت حاه مهله و تاء مثنا لئلا اغاچ بهراقى الیه صیرمغه دیرلر اعلا سندن طو توب اخرنه
 و اخرجه و فی المثل دونه خراط القناد بومثل غایت مافی الباب بودو بوندن اوته سی مشككدر محله استعمال و لنور
 و قناد قافك فقیله دكینه دیرلر و خراط مسهل اولان دوا بر كسینه فی اسفاله ایتمكه ده دیرلر بقال خراطه الدواء
 اذا امشاه و خراطه موری اوزانغه دخی دیرلر بقال خراط الحديد اذا طولته كالعمود مخروط الوجه شول
 كسینه در كه یوزی اوزون اوله و اینلوا و لمیه و مخروط الحیة سقالی اوزون اولوب اینلوا و لمین كسینه الخراط علی
 وزن التكریم بمعناه بقال خراطه الدواء تخريطا الخراط فقیله شول مرضدر كه بمیه عارض اولوب كرش
 پان لری كی او شمش سودلر جقر لاخر اطهمز نك كسرى به ناكه ذكر اولنان مرضله مر بضع اولق بقال خراط
 الناقه الخراط ميمك كسرى و خانك سكونيله ذكر اولنان مرض عادى اولان ناكه و مخراط كذلك شول یلاندر
 كه ریل قاولق عادى اوله الخراط خانك فقی و رلك سكونيله شول ات در كه حرون اولوب سر كس اوله الخراط
 خانك كسرى بهات حرون اولق بقول النابغ ربك اليك من الخراط ای الجماح الاخرط اطهمز نك و خانك
 كسرى بهات سیری حاله لاج و عتاد ایتمك بقال مخراط الفرس فی سیره الخراط و الخراط بر كسینه اوزونیه
 كلوب برامز سوزسو بلكه دیرلر بقال الخراط علینا فلان اذا اندرا بالقول السی و بدن اینجلمكه دخی دیرلر بقال
 الخراط جسمه اذا دق الاخرط اطهمز نك و خانك كسرى و خانك سكونى و رلك كسرى و مدله برنوع طوزلى اوت در
 كیاه سوز معنایسته الاخرط اطهمز نك و خانك كسرى به قلی صیرمق بقال اخترط سیفه اذا سله الخریطه خانك فقی
 و رلك كسرى و مدله شول جامه دان در كه ایچنه قودقلى اسبابك اوزونیه اینلكنوب بغلنور الاخرط
 اطهمز نك كسرى به جامه دانی اینلكنوب باغلق تقول اخترط الخریطه اذا شرجتها الاخرط اطهمز نك و رلك
 كسرى و وواوك تشد بدله سیرده شدت اوزون اولق بقال اخروط بهم السیراخرط ای اشتد الخط خانك
 فقی و طانك تشد بدله چیزى الخطوط ضمیمه جمی چیزلر معنایسته و خط یامه ده بر موضعك اسیدر كه كاخط
 هجر دیرلر كاكوندر نسبت و لنوب و ماح خطیه دیرلر زیا بلا دهندن كوندولر كاكتور لوب انده طوغر لدرلر
 و خطر مالك قوم اوزونیه چیزى چیز منسه دخی دیرلر و خط قلمه یازی یازمغه دخی دیرلر بقال خط بالقلم اذا كتب
 و خط شق معنایسته ده كاوز بقال ماحط غمان ای ماسقه معنی تو زنه ایر شمدی لازمیه تعبیر اولور الخطط ميمك
 ضمی و طانك فقی و تشد بدله شول كیدر كه انده خطلر اوله یقال كساء خطط ای فیه خطوط الخطوط خانك فقی
 و طانك خیمه شول یا بان صغیردركه طرناغك اوچله رى طرمیه الخطه خانك كسرى به شول یردر كه بر كسینه
 كندی نفسی ایچون اختیار ایدوب انده بنایا یغه علامت وضع لیلیه الخطط خانك كسرى و طانك فقیله جمی
 ذكر اولنان وجه اوزون اولان رلر معنایسته و منه خطط البصرة والكوفة الاختطاط اطهمز نك و خانك كسرى به

اوغلانك

خطط

خطط

خطط

اوغلانك عذر انده خطی تمك الخط ميمك كسرى و خانك فقیله شول اغاچدر كه انوكه چیزى چیزلر خط كش
 معنایسته الخطط ميمك كسرى و خانك سكونيله شول اغاچ پان سیدر كه فی خط طوغری و لما یچون استعمال
 ایدرلر الخطه خانك خیمه امر و قصه معنایسته بقال جاء فلان فی رأسه خطه اذا جاء فی نفسه حاجة قد عزم
 علیها و العامة تقول خطبة و فی حدیث قیله ایلام ابن هذه ان یفصل الخطه و یتنصر من وراء الحجرة و حجرة حاجزك
 جمی در مانع معنایسته یعنی بر كسینه كه بر مشكل ایش واقع اولدقه عاجز اولوب فی نذار كه قادر اوله اولوم
 اولماز و خطه مقصد معنایسته ده كاوز بقال خطه نایه ای مقصد بعید و انصاف ایتمك معنایسته ده كاوز منه
 قولهم خذ خطه ای خذ خطه الاتصاف و معناه اتصاف و خطه بر راز كچینك اسیدر عر بلرك فقی الله معری
 خیرها خطه دیدك ی قولندن مراد اولدر اصحی روایتی اوزون و خطه اسم دخی كاوز خطدن نقطه اسم اولدخی
 كی نقطدن الخطیطه خانك فقی و طانك كسرى و مدله شول یردر كه لوزونیه یغور یغیه ابی یغور یغیش
 بر ماینینه الخطیطه خانك فقی و بانك كسرى به جمی یغور یغین یرلر معنایسته و منه قول ابن عباس حین
 سئل عن رجل جعل امرأته تبتدئها و طلقته ثلاثا خط الله نوءها الا طلق نفسها ثلاثا یعنی زوجی بو شمدن
 ایسه كندی نفسی بو شامق بكر كابدی و یروی خط الله نوءها ای خطاها للطریق نوءه نونك فقیله یغور
 معنایسته اولور الخطط خانك فقی و لامك سكونيله قار شد رفق بقال خلطت الشی بغيره خلطامن الباب الاول
 الاختلاط همزه نك و تانك كسرى به قار شقی بقال خلطه فاختلط و عقل فاسد اولمغه دخی دیرلر بقال اختلط
 فلان اذا فسد عقله الخالطه ميمك ضمی و لامك فقیله ابی نسنه بری برینه قار شقی بقال خلطه الخالط
 خانك كسرى به بمعناه و حدیث شریفه لا خلط ولا وراط واقع اولشدن لا یجمع بین متفرق ولا یفرق بین
 یجمع خشیه الصدقة معنایسته در و خلط بر كسینه نك عقلنه حلال كلكه دخی دیرلر بقال خلط الرجل فی عقله
 خلط ط الخلیط علی وزن التكریم بر نسنه فی فاسد فلق بقال خلط فی الامر اذا فسد الخلیطی خانك ضمی و لامك
 فقی و تشد بدی و بانك سكونی و الفاك قصیر به سمیه كی مشوش اولق معنایسته در و منه قولهم وقعوا فی
 الخلیطی اذا اختلط امرهم و سمیه كنیه دیرلر الخلیط خانك فقی و لامك كسرى و مدله اختلاط ابدن كسینه
 الخالط معنایسته ندیم منادم و مجلس مجالس معنایسته اولدخی كنی و بونك واحد معنایسته و جمع معنایسته
 استعمالی جایز در و كا اولور الخطط و الخلط اوزون جمی اولور حال ك ضمی و لامك فقی و تانك تشد بدله و خلط
 علغه یونجه ابله خمانی بریره جمع ایتمكدر و نبید ده كه خلیطین دن نهی اولنشدن قوری خرمابه قوری
 اوزنی و تازاه و زمه تازم خرمای جمع ایتمكدر الخلطه خانك ضمی و لامك سكونيله عشرت ایتمك خلط خانك
 كسرى و لامك سكونيله اجزای طیبك بر جزه دیرلر و خلط شول اوق اغاچنه دیرلر كه اصلنه اكری اولماغین
 هر بار كه طوغر لدله اكلمه دن حالی اولمیه الخطط ميمك كسرى و لامك فقیله شول كسینه در كه مصالحه فر شمدن
 نحالی و لمیه یقال فلان خلط مزبل ك بقال رائق فائق یعنی ریحی دكی بیقی یا بیی دبدكری و مزبل زای مجمه
 و فقیه یی مثنا لئلا زابل قلیجی معنایسته در الاختلاط اطهمز نك و خانك كسرى به ار كه دوه ناكه اوزونیه جقیق
 جفتلشمك ایچون بقال استخلط البعیر اذا قعا و قعا قافله و عین مهمله ابله جفتلشمك معنایسته در الاختلاط اطهمز نك
 كسرى به دوه صاحی دوه نك التی ناهضك فرجنه اذ حال ایتمك الخط خانك فقی و ميمك سكونيله بر جنس
 مسواك اغاچیدر كه انوك اكلمه قابل میوه سی اولور و یاری تعالینك ذواتی اكل خط دبدی قولى اكل خطه
 اضافتیه دخی قرات اولندی و خط شول سوده دیرلر كه كشی اوله ابو عبید ایتدی اكر سوددن تازه لك حلاوی
 كیدوب طعمی متغیر اولرسه اكساقط دیرلر و كرفی الحله زایچه سی متغیر اولرسه حامط و خط دیرلر و اكر طعمی

متبدل اولور سه محل دیرلر حاء مهمله نك فتي وتشدد بدله و اگر طبعی متبدل اولد قد نصكره في الجملة حلا رتي
اولور سه قوه دیرلر قافك فتي ايله الخطه خانك فتي وميك سكونيله شول خرد در كه اير شمكه قرب اولما عین
المه را محسن بغاش اوله وهنو زار شماس اوله و بعضی لر ایدی خطا کشتی اولان خرد در و خط قیون در یسین
حقاقد قد نصكره بریان ایتكه دخی دیرلر بقال خط الشاة الخطها خطا من الباب الثاني اذا نعت جلد هاوشو شیاها
الخط فختنله وميك فتي وتشدد بدله اركك طوارك چاغر مسی و ركسنه غضب وكبر كوستر مك و در یا توج
ایتمكدر الخط خانك فتي وميك كسری ومديله ذكر اولنان وجه اوزن بریان اولنان قیون و اگر قو بونك توی ازاله
اولنوب در یسیله بریان اولنسه اكاسیط دیرلر الخط خانك فتي ومديله بر بالی تازه بوداق بقال خوطبان و بان
بریا غاچلرندن را غاچدر كه طینلر قتنه معروف یشتی اولور كه كاحب البان دیرلر الخط خانك فتي ومديله
واحدی الخط خانك فتي و یانك سكونيله ایللك سلك معناسنه الخیوط ضمتنله جمعی والخیوطه كذلك جمعی فخاله
خوله كی الخیوطه كسری و یانك فخیله كنه ابره معناسنه الخیوطه كسری به معناه ومنه قوله تعالى حتى یلج
الجمل فی سم الخیاط الخیوطه الاسود خانك فتي و یانك سكونيله اوزادی طهور ایدن خرد در صبح وقتنیه بعضی لر
كجه قر اكوسی در دیدی الخیوطه الايض ارقری طهور ایدن خرد در خیط الرقبه كذلك خانك فتي و یانك سكونيله
میون اولان مردار الك دبد كری بیاض نسنه بقال جاحش فلان عن خیط رقبته اذا دفع عن دمه خیط باطل
على التركيب الاضافی شول نسنه در كه اكالعب شمس دیرلر كه كونه نظر اولند قد اوزون اوزون كور نور مخاط
الشیطان ميك خیمه بمعناه و خیط باطل مروان بن الحكمك لقی ایدی زباطو بل القامه ایدی واضطراب
اوزن ایدی بو یوم مقامه صاحب صراحك خیط باطلی سراب ايله تفسیر ایتسی سهود در زیر خیط باطل
تار عنكبوت مثالنیه كونه قوشو كورن نسنه در و سراب بریده صومثالند كورن نسنه در الخیوطه خانك
كسری ومديله دوه قوشندن بر بلوك در الخیوطه خانك فتي والفك قصر به على وزن السكری بمعناه الخیوطه
خانك فتي و یانك سكونی والفك مدله بونی اوزون اولان دوه قوشی الخیط فختنله دوه قوشك بونی
اوزون اولق الخیاطه خانك كسری ايله زبككمك بقال خط الخوب الخیوطه ميك فتي و یانك فتي ايله دبككش
نسبه الخیط ميك فتي و خانك كسری ومديله بمعناه شول كسسه كه خیوط دیدی كله فی تمام اوزن اخراج ایتدی
و شول كسسه كه خیط دیدی كله فی نقصان اوزن اخراج ایتدی حرف یا خطت كله سی صیغه سنه ناقص
اولد عیون و یانك ما قبلی عریك اولندی اجتماع ساكنیندن اوترو و مكسور قلندی تا كه محذوف اولان یا
اولد فی معلوم اوله و ناسدن بعضی باقی قلان یا اصلیه در محذوف اولان و اومعه اولد تا كه واوی اولان یا
اولندن فرق اولند دیشلر در و لكن اصح قول اولد زری او و یا همچون زیاده اولمشدر حذف اولوسی و واد كدر
حذف اولوسی و اولان حرف اصلی در كرك اجتماع ساكنیندن اوترو اولسون كرك غیری علتدن اوترو اولسون
وكیو حال بو به در هر صیغه مفعولیه كه ثلاثی اولوب یا یی اوله زری یا یی اولانار ك نقصان اوزن و تمام اوزن
كسی جایز در اما واوی اولاندره تمام كله مشدر الاكلمان كه انلر كری مسك مذ و وف وری دخی ثوب مصنون
و یولر ندرت اوزن كلسلر در و مذ و وف غناك اولان نسنه در مسك ترديك اولور و مصنون ضیانتدن در
و محو یونندن بعضی بولره قیاس مفعول و فرس مقو و ددیكی جایز كور مشلر در مطرد ايله الخیوطه خانك فتي
و یانك سكونيله قاز قد روتد معناسنه هذیل كلامی اوزن شتم بعضی شعر لاه واقع اولمشدر و یولر كور ایتدی
خیطه شول لطیف اب در كه اغاچ قانندن ایدرلر الخیوطه على وزن التكریم اب حكوب علامت ایتك بقال
خیط الشیب فی رأسه كی بقال خط فصل الذال الذال ذاك فتي و همزه نك سكونيله بو غزی زیاده یی عقیدر

خوط
خیط

ذاط

مادبلن

تا دبلن اخراج ابدنجه بقال ذاطه مثل ذاتیه من الباب الثالث اذا خنقه اشد اخنق حتى دلح لسانه وصاحب
صراح باب ثانیه اشارت ایتمشدر سهودر الذعظ ذاك فتي وعین مهمله نك سكونيله نیز بو غازی بقال ذعظه
یذعظه من الباب الثالث اذا محه ذجا و حیاء و حی حاء مهمله و یا مشدده ايله سر یغ معناسنه در و بقال ذعظه
المنیه فتن موت سر عتله ایر مشه الذعظ ذاك وميك فتي وعین مهمله نك سكونيله كذلك سر عتله اولان ذحه
دیرلر میز زیاده اولمشدر الذعظ ذاك فتي وقافك سكونيله اركك دیشی اوزینه یخرا می بقال ذقط الطائر انشاء
یذقطها ذقط اذا اسفدها عبارت جوهری عامه سخنه قافله در و قاموسه فافله وقافله دخی لغت اولسنه
اشارت ایتمشدر فصل الراء الی بطرانك فتي و یانك سكونيله بغلق شد معناسنه تقول ریط الشی ریطه وار یطه
من الباب الاول والثانی علی رویه الاخفش اذا شد تها المربط ميك و یانك فخیله والمربط ميك فتي و یانك
كسری به طوار بغلق یو بقال لبس له مر بط عز و عزین مهمله و زای معجه ايله كی معناسنه در الارتباط
همزه نك و یانك كسری به بغلق بقال فلان یربط كذا راسا من الدواب الی بطرانك فتي و یانك كسری ومديله
یا غلن طوار بقال نعم الی یربط هذا الما یربط من الخیل و یربط غوث بن مره نك لقی در و شول خرد در یغنه دیرلر
كه صوبه را غلن اوله الی باطرانك كسری به شول نسنه در دیرلر كه انوكه قر به یا خود طوار یا انوك امثالی كسسه
بغلن و الی ریط ضمتنله جمعی با غلر معناسنه و یاط دوزاغه دخی دیرلر بقال قطع الطیر رباطه ای خبالتیه و بقال
جاء فلان وقد قرض و یاطه اذا انصرف مجهول یعنی یو ریشله عودت ایتسه بو یله دیرلر و یاط عدد و جانیته
اولان در بنده ملازم ایتكه دخی دیرلر و یاط طوار بغلق یون یا یلن اودر و یاط الخیل طواری جمع ایدوب یو
یا غلن بعضی لر ایدی رباط بش طوان و یشدن زیاده یی اطلاق اولنور و یقال لفلان رباط من الخیل كی بقال
نلا كه تلاح طوارك اصلنه و طامز نغنه دیرلر الی رباط یانك كسری به با غلی و رباط الخاش خیمه و شین معجه ايله بهادر
اولوب شدد القلب اولان كسسه یی دیرلر كی یا كه نفسن فراردن بغلر و یقال خلف فلان بالشر حبش رباطه
ومثله كذا رباطه من الخیل یعنی عسكرك ثابت قدم اولسه بو یله دینور لیرابط ميك فتي و یانك كسری ومديله
چوق طورن صودر شبانی روانی اوزن بقال ماء مترابط ای دائم لا ینزع الی رباط یانك فتي و یانك كسری ومديله
چاغر فر یاد ایتك و ریطه احنه دخی دیرلر الارباط همزه نك كسری به كذلك چاغر و ب خیر مق بقال
ارطوا اذا احادوا الرقبه رانك فتي وقافك سكونيله شول سیاه در كه كاك نقطه ل قاریشه بقال حاجه
رقطاء الارقط همزه نك وقافك فخیله شول قیوندر كه یوز و نكلو اوله ابث كی الارقط حمید بن ثورك
لقی در الاریطه صیغه تصغیر اوزن كذلك مزبور ك لقی در الارقطا همزه نك وقافك كسری به ذكر
اولنان لوند اولق بقال رقطا رقطا همزه نك كسری وقافك كسری ومديله دبككك بیراخی
ظهور ایتك احنه سرك بقال ارقاط العرب ارقیطا ط همزه نك كسری وقافك كسری ومديله دبككك بیراخی
موحه ايله بیراخی احنه با شلق الی رطرانك فتي و هانك سكونيله قوم و قبیله معناسنه بقال هم رطه دینه و دینه
ذلك كسری و یونك سكونيله قرب اتصاله دیرلر و رطاون عددن ناقص اولاندر كه انلر خالص رجال اولوب
انلر امراءه حلط اولنیه قال الله تعالى وكان فی المدينه تسعة رط بس رط جعد رانوك واحدی یوقدر ذود كی كه
ذود ذال معجمك فخیله دوه سور سینیه دیرلر اوچ دوه دن و ن دوه یو و ارنجیده كین الارط همزه نك فتي و هانك
خیمه جمعی الارط همزه نك فخیله كذلك جمعی الارط همزه نك فتي و هانك كسری به كذلك جمعی كی یا كه بوار هطك
جمعی الارط همزه نك كسری و رط سول در یه دیرلر كه كی بكدن دیزه و ارنجیه اولور وانی حیض كورن عورنر كیر
ونصر بن شمیل ایتدی الی رطرانك كسری به شول در یلر كه انندن قایشلر كسیلور و ایدی رط در الی رطه هانك
كسری والفك مدله شول عرب طاوشانی یواسنه دیرلر كه قازد وخی طبرانی نندن چقاروب جمع ایدر و یو یوله

ذعظ

ذعظ

دقط

ربط

رطط

رقط

رطط

ذاءء دخی دیرلر میمک تشدید بله الرطه زانک ضمی وهانک فحیه هیزه وزنی اوزن بمعناه مرج راهط هانک کسری
 ابله شام شریفه یرک ادبدر کانه بعض محارب واقع اولمشدر الریطه زانک فحی و یانک سکونیه شول چاره
 دیرلر که بر ایندن اولور ایکی ایندن اولماز الریطه زانک فحی و یانک سکونیه جمعی چارلر معناسنه الریاط زانک
 کسر بله کذلک جمعی ریطه کذلک زانک فحی و یانک سکونیه بر عورنک اسمیدر فصل الزای الزخرط زانک و زانک
 کسر بله و خانک سکونیه قیونک بورنده اولان سموک و دوه نیک سموکنه دخی زخرط دیرلر الرطه زانک ضمی و طانک
 تشدید بله خلا یقین برطایفه نیک اسمیدر الرطی کذلک زانک ضمی و طانک و یانک تشدید بله واحدی روم
 ابله رومی کی فصل السین السیسط سینک فحی و یانک کسر بله شول صاچدر که قورجق اولمیه سبط فحینه
 بمعناه و سبط قورجق اولماق معناسنه ده کاور بقال سبط شعره سبطا من الباب الرابع و بقال رجل سبط الشعر
 و سبط الجسم و سبط الجسم مثل غزو غزا اذا کان حسن القد و الاستواء و سبط نباتان دن رواته دخی دیرلر که تازه
 اپکن سبط و قورجق بد قه حلی دیرلر جاء مهمله ابله المسبط میمک ضمی و یانک کسر بله باشی اشغه طو یحق و منه قولهم
 مالی اراک مسبطای مد لیارا سیک کالمهم مسترخی البدن الاسباط همزه نیک کسر بله اوزانق امتداد معناسنه بقال
 اسبط الرجل اذا امتد و انبسط من الضرب التسییط علی وزن التکریم ناقه قارنده اولان حنن دوشورمک بقال
 سبط الناقه و قیونک دخی استعمال اولنور بقال سبط النجاة اذا اسقط السبط سینک کسری و یانک
 سکونیه ولدک ولد بدر الاسباط همزه نیک فحیه جمعی اولاد ولد معناسنه و لسیاط بنی اسرئیل قبائل عرب
 مثابه سنه در و قوله تعالی و قطعناهم اثنی عشرة اسباطا لما اثنی کله سی موث قلندی زیرا اثنی عشرة فرقه
 اواده اولندی بعده اول فرقه اسباط اولدی بیان اولندی و لکن اسباط تفسیر دکدر بلکه اثنی عشر دن بدلد
 زیرا تفسیر واحد منکور اولور اثنی عشر درهم دیرلر اثنی عشرة دراهم دیزلر و لسیاط سبطک دخی جمعی کلور فحینه
 و سبط بر جنس اوت معناسنه در الاسباط شول سفدر که ایکی دیوارک اوزرنه یا بلوب القندیل یول کچر
 السوا یسط سینک فحی و یانک کسری و مد بله جمعی ذکر اولنان سففلر معناسنه الاسباطات کذلک جمعی و فی المثل
 هو افرغ من حجام سباط اصمعی ایتدی سباط دن مراد مد ایتدی اولان سباط کسری در و کالسان فارسیه
 بلاس اباد دیرلر و بلاس و رجاء اسمیدر پس روایت اولنور که پرو زنام ملک نعمان بن منذری موضع مز بورده
 حیس ابد و بخیالری ایخی التمه هلاک ایش ذکر اولنان مثل رکسنه نیک حالی معطل اولسی ایچون ضرب اولنور
 زیر طاق کسری ده زیاده کساد اولغین اندن مشهور ایدن عسکری انوک جراحی و یره سیله حجامت ابد و ایش
 السباطه سینک ضمی ابله سو پرندی دو کدکری بر سباط کذلک سینک ضمه روم ایلرندن بر ایک اسمیدر که اول
 قیش ایلرینک اخری در المسبطه میمک ضمی و سینک سکونی و یانک کسر بله شول بر در که ذکر اولنان اوت ایلر چوق
 بتر بقال ارض مسبطه ای کثیره السبط السجلاط سینک و حیک کسری و نونک سکونیه بر یک اسمیدر بعضیلر
 ایتدی خرب رایحه لو اولم دن رنوعدر السطح سینک فحی و حاه مهمله نیک سکونیه بو غزلق عطف کی تته کم مرور
 ایتدی السطح فحینه و السطح سینک ضمی و خاء معجه نیک سکونیه رضانک خلا فیدر بقال سطح من الباب
 الرابع اذا غضب الساخط خانک کسر بله غضب ابدن کسنه الا سطح همزه نیک کسر بله غضبه کتورمک بقال
 اسخطه اذا غضبه السطح فحینه و خانک ضمی و تشدید بله احسانی ازرقه من بقال اسخط عطاءه اذا استقله ولم
 یقع موقعا یعنی احسانی ازرقه یوب احسان یرینه کچمه السطح سینک فحی و زانک سکونیه یوقی بلع معناسنه
 نقول سرت الشی من الباب الرابع اسرطه سرتا اذا بلغت الاستراط همزه نیک و تانک کسر بله یوقی ابتلاع

Abstract

وہ

زخرت

زطط

مجلس

941

شرط

مستط

سقط

سقط

معنای آنست که تقول استرطبه اذا شلغته وفي المثل لانك حلو افسرط ولا امر فتعق واعقاعین مهمله ابله وقافله
برنسنه زیاده ای اولتی واعقارنسنه ای اولغین اغزدن چقاروب بر العه دخی دیر لر کویا که اجیلق معناسی اوله
ایچون اولورننه کم اشکیت شکایت اولغان نسنی از الیه ایچون کلور السریطی سبنک خمی ورنانک فخی و تشد بدی
وینانک سکونی والفک قصر بله یوقی منه قولهم لاخذ سریطی والقضاء سریطی یعنی الدخی دینی بودن وصاحب
طلب ایتدکد سرط اورر السریط سبنک خمی ورنانک تشد بدیه کذلک تصغیر صیغه سی اوزن ذکر اولغان معنایدر
یعقوب روایی اوزن یقال لاخذ سریط والقضاء سریط السریط سبنک ورنانک کسری ورنانک سکونیه
پالوده که حلولیات قسمندن در السریطی سبنک خمی ورنانک تشد بدیه کسکین اولان قلیح یقال سیف
سریطی ای قاطع السریط سبنک کسری بله یول صراط معناسنه لغت در السریطان ففتحته انکی که حیوانات
مادن در وکودک پرزجک دخی اسمهم و بر مرض در که طوارک ییلکنه عارض اولوب طرناغن دوندرر السریط
فتحته بله وواوک سکونی و میثک دخی فخیله غصنه فروزی اوزن اوزون اولان دوه وغیری به دخی اطلاق اولور
قالید یصف زق خمر اشتری جزاها مجتوف چون ککان خفاء قری حبشی بالسریط و مطا السریط سبنک
فخی وعینک ضمیمه شول دوا در کک بورنه دوکولر لاسعاط همزه ناک کسری بله دوا ی مذکوری بورنه
دو کک و ساعاط سینه به کک ندرله دورنکه دخی دیر یقال اسعطه الریح مثل او جریه اذا طعنته بی صدن
الاسعاط همزه ناک ورنانک کسری بله بورنه حکمک یقال اسعطت الریح فاستعط هو بنفسه المستعط میثک وعینک
ضمیمه شول کاسه در که انوک ایچنه ذکر اولغان دوا قور بواسم التلردن جمله کلن کله لرک بر بدر السعیط سبنک فخی
وعینک کسری و مد بله حرك چو کک سی دردی معناسنه السقیط ففتحته شول نسنه در که ایچنه اسباب قورلر
عامه مخریف ایلوب سید دیرلر السقیط سبنک فخی ورنانک کسری و مد بله شول کک سینه در که سخی
اولوب طیب النفس اوله لاسعط همزه ناک ورنانک کسری ورنانک سکونیه اشر به دن بر نوع در فارسی معرب در
اصبی ابتدی لغت رومیه در السقوط ضمیمه دو شمشک یقال سقط الشئ من یدی سقوط من الباب الاول
وسقوط ولدانه سی قارندن دو شمشک دخی دیرلر خلیل ایتدی سقط الولد من بطن امه دیرلر وقع دیرلر وسقوط
فی بدیه دیرلر ندیم معناسنه ناهجه هول اوزن ومنه قوله تعالی ولما سقط فی لبد بهم قال لاخفش وقرأ بعضهم سقط
کنا خمر الندم وجوز اسقط فی بدیه و قال ابو عمرو ولا یقال اسقط بالالف علی ما لم یسم فاعله واحمد بن یحیی مثله
الاسقاط همزه ناک کسری بله دوشورمک یقال اسقطته انا واسقاط ولد یرقاعه دخی دیرلر یقال اسقطت الناقة
وغیرها اذا القت ولدها المسقط میثک وقافک فخیله دوشمشک سقوط معناسنه المسقطه میثک وقافک فخیله
اعتبار دن دوشمشک حالت یقال هذا الفعل مسقطه للانسان من عین الناس المسقط میثک فخی وقافک کسری بله
دوشمشک مکندر مجلس کی ومسقط الرأس ولد طهون کلدکی ره دیرلر یقال هذا مسقط رأسی حیث ولد وانافی
مسقط النجم حیث سقط المساقطه میثک فخی وقافک فخیله دوشورمک یقال ساقطه اذا سقطت الساقط قافک
کسری بله والساقطه کذلک شول کسنه در که حسابا و ذاتالیم اوله السقطی سبنک فخی وقافک سکونی
والفک قصر بله جمعی السقاط سبنک خمی وقافک تشد بدیه کذلک جمعی ساقطلر معناسنه التساقط تاناک
فخی وقافک ضمیمه برنسنه یخر بص اولتی یقال تساقط علی الشئ ائی لقی نفسه علیه السقطه سبنک فخی وقافک
سکونیه طابنوب دوشمشک السقاط سبنک کسری بله کذلک دوشمشک وسقاط کذلک اتانک بواسر کسری
وسقاط الحدیث بری خبر و برکن بری ساکت اولوب خبر و برن سکونیه ایتدکد ساکت اولان خبر و برکن و

السقط سينك كسرى و قافك سكويه شول ولد در كه مدت ولا ذت تمام اولادن دوشه وسقط الرمل قومك
 نهايت بولد و غي رمنقطع الرمل معنائه بونك ايكنسند دخی اوج لغت وارد دیری سقط كسرى سينك نته كم
 هر ورايتدی و بری دخی ضمه و بری دخی فحیه و سقط النار شول شر و در كه حقيق چلكن ظاهر اولور بوند
 اوج لغت وارد كسرو هم و فتح شه كم مروايتدی و هر ايتدی سقط النار مونت و مذ كر اولور وسقط السحاب شول
 بلوت اوجی در كه ره دكش كی كورنه ناحیه افقه السقطان سينك كسرى و قافك سكويه دوه قوشينك ايكي
 قناديدن وسقط اجناح الطائر قوشك قنادی اوچلری در كه رده سورونه السقط فحيتنه متاعك یرامی در
 وسقط كتابته و حسابده غلط ايمكه دخی ديرلر تقول احفظ في كلامه وتكلم بكلام فاسقط بحرف وما السقط
 حرف يعقوب ايتدی مزبورك استعمالی دخلت به وادخلته وخرجت به وخرجت به وعلوت به وعلوت به وعلوت به وعلوت به
 السقط سينك فخي وقافك كسرى ومدبله قاردر ووجه در ششم معنائه السقطه سينك وقافك كسرى
 ومدبله شول عورت در كه دنیه اوله النسقط فحيتنه وقافك ضمی وتشديد مدبله بر كسندك سقطن طلب ايمك
 السقاط سينك فخي وقافك تشديد مدبله شول قنجدركه اورولن سنه بی كسرو كسدوكی سنه دن اولره ابر
 وسقاط كذلك شول كسند مدبله یرامی في بيع ايلرو في الحدیث كان لا يرسقاط ولا صاحب بيعة الاسلام
 عليه وبيعه بانك كسرى ومدبله بيعدن در كه ركه ركه بدن و جلسه جلوسدن اولدخی كی السلاطه سينك
 فحيتنه قهر و غلبه معنائه التسليط على وزن التكریم غالب قلیق يقال سلطه الله تعالى فتسلط عليهم والسلاط
 فحيتنه ولا ملك ضمی وتشديد مدبله غالب اولق السلطه سينك ضمی ولا ملك سكويه اسم در تسلط معناسدن
 السلطان سينك ضمی ولا ملك سكويه والی معنائه بوفلان وزنی اوزن در مذ كر مونت نه اطلاق اولور
 السلاطين سينك فحيتنه جمعی و سلطان حخته و برهانه دخی ديرلر و بوجع اولماز یراجرای مصد ن جاری در
 السليطه سينك فخي ولا ملك كسرى ومدبله شول عورت در كه بدن بان اوله السليطه سينك فخي ولا ملك كذلك
 كسرى ومدبله شول رجل در كه فصیح اولوب جرى اللسان اوله وسليطه عامه عرب قنندن يتون يا غنه اطلاق
 اولور اما اهل بن شير و غن يا غنه اطلاق ديرلر الاسلط همزه نك ولا ملك فخي وسينك سكويه ذكر اولنان صفتله
 متعصب اولان كسند بهال هو اسلطم لسانا السلطه سينك كسرى ولا ملك سكويه اوزون وق السلاط سينك
 كسرى به جمعی اوزون و قلم معنائه المسالطه ميك فخي ولا ملك كسرى ومدبله مفتاحك دبشلى المسلاط
 ميك كسرى وسينك سكويه واحدی ذكر اولنان دبشلك بری معنائه السلطات سينك فخي ولا ملك كسرى به
 كسكين اولان ات طرفلری يقال سنابك سلطات اذا كانت حدا و سنابك بتون طرفلری طوارك طرفك
 او ك طرفی در السبط سينك كسرى وميك سكويه ايمك مادام كه اوزرند بونج اوله و اگر بونج اولسه سلك
 ديرلر سبط ديرلر وسبط اكرد ه اصلن قايشه دخی ديرلر فترك معنائه السبوط خمتنه جمعی وسبوط سودك
 حلاوق كنك معنائه ده كلور يقال سبط اللبن بسوط سوط من الباب الاول اذا ذهب منه حلاوة الحليب التسميط
 على وزن التكریم ذكر اولنان قايشه برشی اصمى تقول سبطت الشئ اذا علقته على السوط السبط ميم اولك ضمی وثانينط
 فخي وتشديد مدبله شول شعر در كه پنج مصرعدن مركب اوله و چار مصرعك قافیه سی بری برنه موافق اولوب
 بشجبهك مخالف اوله خمصارك مطلعندن صكره كلن ايتدی كی وسبط نافذ معنائه ده كلور يقال خذ حكمك مسبطا
 لی يجوز نافذ او مسبط شول ارسال اولن سنه در كه رد اولنیه السميطة بمعنى المسبطة يقال قصيدة مسبطة وسميطة
 اذا كانت على الاسلوب المذكور السماطان سينك كسرى ايله ايكي جانب كرك انسان جماعتدن كرك خرماء العجل نندى قال

سقط

سبط

مشى بين السماطين السيط سينك فخي وميك سكويه اسى صوبله اوغلا غك در يسندن قيللر ياك ايمك در بيان
 ايمك كيون تقول سبطت الحدى سبطه من الباب الاول واسبطه من الباب الثاني سبطا اذا انقطعت عن الشئ بالماء الحار
 لتسوية السيط سينك فخي وميك كسرى ومدبله و المسبوط ميم اولك فخي وميم ثامنك غميه ذكر اولنان وجه
 اوزن قيللری ياك اولان اوغلق وسبط شول غلینه ديرلر كه برقات اولوب كوزينه سختيان دبكلما مش اوله وسبط
 وسبط خفيف لال اولوب فقير اولان كسند دخی ديرلر وسبط شول كرمه ديرلر كبرى برى اوزننه يغلمش اوله كه
 لسان غرسيدك اكار استحق ديرلر ابو عبیدرواينى اوزن الاسماط همزه نك فحيتنه يالك قات اولان فعلين يقال فعل
 اسماط اذا كانت غير مخصوصة بغير كلامش اولسه وسر اول سماط شول كو كاك اشى در كيكالك قات اولوب ايجند
 بنه قوش اوله وسيددن فقير لال اولان كسند دخی سبط وسبط ديدلر يالك قات اولن غيچون ته كم مور
 ايتدی السماط ميك كسرى به شول سود در كه اندن تازه لك لذ كيش اوله وسود طعنه تغير كلامش اوله السماط
 سينك ضمی وكسرى به شول كرمه در كه اصلا اتوك سقلى اوليه السبوط سينك فخي ونونك ضمی ايله والسبوطى
 كذلك سينك فخي ونونك ضمی ايله سقلى اولين كوسه السبوط سينك فخي وواوك سكويه قهيجی كه انوكه ضرب
 اولور الاسواط همزه نك فحيتنه والسياط سينك كسرى به جمعی وسوط مصدر دخی كاور قهيجيه اورمق معنائه
 يقال ساطه يسوطه سوطا من الباب الاول اذا ضرب به بالسوط وسوط نصيب معنائه ده كاور ومنه قوله
 تعالى فصب عليهم ريك سوط عذاب اي نصيب عذاب وبعضيلر شدت عذاب ايله تقسيم ايتدی ر ر عذاب
 كه اولور سوطله اولور وسوط كذلك بر سنه نك بعضن بعضنه خاط ايمكه دخی ديرلر السواط شول الت در كه
 انكله بر سنه خلط اولنه عصا كی وكفجه كی مثلا التسوط على وزن التكریم زياده فارشدر مق يقال سوط فلان
 امور السوطه سينك فخي وواوك كسرى به مدبله مختلط ومشارك معنائه بهال اموالهم سوطه بينهم لى
 تحت لطة فصل الشين السبوط سينك فخي و يانك ضمی وتشديد مدبله بر جلس بالقدر الشبط سينك فخي و حانك
 سكويه اراق اولق بعد معنائه السبوط خمتنه بهال شبط شبطا وشقو طاو وشط المزار اذا بعد
 ومزاردن مراد موضع زيارت در الاسماط همزه نك كسرى به بعيد قلى يقال اشطته اذا بعدت الشوط سينك
 و حانك فخي وواوك سكويه طاعنه بى اغاچلر دن بر حنس اغاچلر كه اندن ياي بشلر ل الشبوط سينك و حانك ضمی
 وميك سكويه اوزون طوبىل معنائه ميم زابند در الشرط سينك فخي ووانك سكويه بر سنه نك موقوف
 عليه سى و شرط فان المعه دخی ديرلر يقال شرط بشرط من الباب الاول وبشرط من الباب الثاني اذا ربح و ربح معجته
 دبشتر او ربحه ديرلر الشرطه سينك فخي ووانك كسرى به مدبله بعناه الشروط خمتنه جمعی يقال شرط عليه كذا بشرط
 من الباب الثاني و بشرط من الباب الاول الاشتراط همزه نك و تانك كسرى به كذلك شرط ايمك الشرط فحيتنه
 علامت اشراط الساعة همزه نك فحيتنه علامت قيامت و شرط مالك یرامی دخی اطلاق اولور الاشراط همزه نك
 فحيتنه یرامی يقال لغم اشراط لى اراذ لها واشراط اشرفه دخی ديرلر يعقوب ايتدی بوكله اضداد دن در الاشراط
 همزه نك كسرى به بر سنه في بيعه حاضر لى يقال اشروط من ايله وغنه اذا اعد منها شيئا للبيع وركسند نفسى بر
 فعياچون نصيب ايمكه دخی ديرلر يقال اشروط فلان نفسه لامر كذا لى علمها له و اعد لها الشرط سينك ضمی ووانك فحيتنه
 صوباشى خدمتكارى شرط ديدلر كندى ايجون علامت نصيب ايمك كيون بودن اقدم ذكر اولن معنادن ماخوذ در
 اصمى رواينى اوزن الشرطه كذلك سينك ضمی ووانك فحيتنه واحدی الشرطى كذلك سينك ضمی ووانك فخي
 ووانك تشديد مدبله شرطك واحدی و ابو عبید ايتدی شرط ديدلر احضار اولور قلری ايجون ياخود غيرى احضار

سقط

سوط

شبط

شقط

شرط

ايجون محضر دبد كرى كى الشرب شينك فتي ورنك كسرى ومديله شول اب در كه خرمياير غندن يو كشد
 الشرب ميمك كسرى ورنك فتيه بشت كه انوكه قان الورل الشرب ميمك كسرى ورنك سكويه بمعناه
 الشرب طان فتيه ايكي يلدز در جلدن كه ذكر اولنان يلدز راجك ايكي بويوزي مثابستند درو بونلرك
 جانب شمالستند بر كوچوك بلدن وارد كه عر بدن بعضي اول بلدن زانلردن عدايدوب ذكر اولنان بلدن اوچدر
 دبرلر و محو عسندن اشراطه تعبير رلر الشرب و اشربك كسرى ورنك سكويه او زون معناستند يقال رجل
 شروا اذ كان طويلا و جعل مشروطا مذكروا موقت بونلر برادر الشرب شينك فتي ورنك سكويه اراغ اولمق
 يقال شطت الدار شط من الباب الال والثاني شطا اذا بعدت و شط ظم اي كنه ده دبرلر يقال شطط عليه اذا
 حرت و شط جانب معناستند ده كلور يقال شط النهر و شط الوادي و شط السنام وكل جانب من السنام شط
 الشطوط فتيه بمعناه يقال شط شطوطا لا شطاط هنزه نك كسرى به بر خصوصه ظم اي كنه يقال شط في
 القضية اذا جاروا شططت عليه اذا جرت و طواري او نلاقه اراغه الوب كنه ده دبرلر يقال شط في السور اذا
 بعد و طواريه دقت اي كنه دبرلر يقال شطوا في طلبه اذا معنوا الشاطي طانك كسرى ايله جورايد اي وفي حديث
 تميم الداري نك اشاطي اي جازي على في الحكم الاشطاط هنزه نك و تاذك كسرى به طواري او نلاقه اراغه اياك
 الشطوط شينك فتي ورنك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 اولمق و اعتدال قامت دبرلر شينك كسرى به دبرلر لغت در الاشطاط شول قيز در كه قاضي معتدل اوله يقال جارية
 شاطة الشط فتيه بمعناه هنزه نك و تاذك فتي ورنك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 ولا زيادة الشط فتيه بمعناه اياك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 الاشطاط هنزه نك و تاذك فتي ورنك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 الشيطان شينك فتي ورنك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 عورت در كه اياك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 اشططه شط من الباب الثاني اذا خلطته وكل خليطين خلطتهما فقد شططتهما فمما شطط و شطط طعامة قاتاني
 حوايجه دبرلر يقال هذه قدر تسع شاة بشطها اي بتوايلها الشطط شينك فتي ورنك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 ياض حبة بقية ظلت ليل قار شمس اوله و شطط شول اوت دبرلر كه اقا قوري اوت قار شمس اوله الاشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 ورنك كسرى ومديله طاعا غش باره دبرلر قطع متفرقة معناستند الشطط شينك ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 متفرقة معناستند يقال ذهب القوم شطاط اي متفرقين و شطاط اسكي بزل معناستند ده كلور يقال صار الثوب
 شطاطا اذا تشقق الشطاط شينك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 سكرتاك يقال عدا شوطا اذا عدا لطلعا يعني بكر سكرتسه ويقال بضاطاف بالبيت سبعة اشوط يعني كعبه مشرفة في
 يدى كرمطواف ايتدى كه حجر اسود در حجر اسوده ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 سباعدن يقال ديكلمه معروف جازو رك اسيد و شوط باطل كذاك شينك فتي ورنك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 دن دبد كرى خرد نهستند در كه اياك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 فيون اسن باك ايتكم ايجون و بتمك ته كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 ورنك سكويه ايله هلاك اولمق و شطط قار ايجون دبرلر اولنان دوه دن بر ياي فلسه انوكه اتفاق ايجون دبرلر استعمال
 اولنور يقال من شطط هذا الي من شفق هذا السهم و فتيه نك اندن هج ياي فلسه شططت الجور و دبرلر تفتت معناستند

شطط

شطط

شوط

وقان صاحبي قاش المني معناستند ده كلور يقال شطاط فلان الدما اي خطها كنه سفك دم القاتل على دم المقتول
 وقان ضايح اولمق معناستند ده كلور يقال شطاط فلان اذا ذهب دمه هدر او عجله قلدي معناستند ده كلور و ياغ
 بشوب بتيق مرسته سته وارمغه ده دبرلر يقال شطاط السمن اذا اضبح حتى يحترق و كذاك الزبت و جومالك يا توب
 ديه برسته يا شمع دبرلر يقال شطاط القدر اذا احترقت واصبح بها الشئ الاشطاط هنزه نك كسرى به هلاك
 ايتكم قصاص ايجون قان دو كك يقال اشطاطه بدمه او اشطاط دمه اي عرضه للقتل و اشطاطه چو ملكي يا قوب
 ديه برسته يا شمع دبرلر يقال شطاط الشياط شينك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 وزن التكرم قيون باشي او ييلمك باك ايتدن اوتروا و اياك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 غضبه واحتدام حوا دال مهملتينه بورك حرارت غضبه طولمق و استشاطه دوه سيم مكه دبرلر يقال
 استشاط البعير اذا سمن المشطاط ميمك كسرى و شينك سكويه ايله شول ناقه در كه اوزكي فرموده در الشطاط شينك فتي ورنك سكويه ايله
 كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 طر يي معناستند در فصل الضبط ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله برسته يي رايله حفظ ايتكم الضباط بانك
 كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 تقول منه ضبط الرجل بضبط من الباب الرابع الضبط ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 عورت الضبط فتيه بمعناه ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 الحاق ايجون الضبط ضاذاك ورنك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 قور خد لور اخرند اولان الضباط ايجون الضبط ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 معناستند يقال ضبط من الباب الثاني الضبط ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 ضبط دن ته كم حيق بانك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 يعني مركب كقوت و قدر نه بلندن غيري نسته سي قالمدي لا ضراط هنزه نك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 وزن التكرم بمعناه ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 المعه ده دبرلر اضراط و وضراط اي هزا و وحكي له بغيه يعني اغر به وضراط و ردي الضرب ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 فتي و تشدد به ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 ابتلاعه در اما قضايي ضبط واستنزل به در الضرب يي كذاك وزن مز بو و وزن واخرند الف مقصود به ايله ذكر
 اولنان معناه در ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 بشينه حلوا و رنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 يقال اضراط اضراط الضبط ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 ضبط يضبطه ضبط من الباب الثالث اذا حاط و حو و منه ضبطه القبر الضبطه ضاذاك فتي ورنك سكويه ايله ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 سكويه ايله شدت و مشقت معناستند در يقال اللهم ارفع عنا هذه الضبطة واخذت فلانا ضبطة يعني
 فلانا تضيق ايتدن برسته اوزينه اكر ايتكم ايجون الضباط غينك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 معناستند شبيهه در يقال رسله ضاغطا على فلان مز بورله ضاغط دبرلر ايشلين كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به ورنك كسرى به
 ايجون نظار نلري حسيبه و منه حديث معاذ كان على ضاغط يعني نيم او زوجه بر ناطر ورايدى كه

شيط

ضبط

ضبط

ضبط

ضبط

ضبط

ضبط

مراد یاری تعالی در که هر رده حاضر و نظر در وضاعت و نه کثرت قولی یا ملق واتی چوق اولق در وضاعت
کاره دخی در ضرب معناسنه الضعیط ضادک فخی و غینک کسری و مدبله شول قیودر که قره بالخی اولوب
بدرا یحه صوی و لغین یا سدا اولان لذید قیویه سربا ایدوب ان دخی بدرا یحه قله الضعیط ضادک فخی
و فانک کسری و مدبله را یی ضعیفا و لان کسنه الضعیط ضادک فخیله را یی ضعیفا و ملق یقال ضعیط من
الباب الخامس و ضعیطه دخی معناسنه ده کلور که الت لهو در این سیرین رنکاحه حاضر اولد قله این ضعیط کن
دیدی یعنی دخی قانده دودی و ابو عبید ایدی دخی ای سیرینک ضعیط دبد کنک و جی بودر که دخی لهو
ولعبه و وجه لهو و مفر آیه راجع الی الضعیط ضادک فخی و فانک سکونیه حقاقت معناسنه در قال ابن عباس
فی ضعیطه و هذه احدى ضعیطاتی یعنی یونیم حقاقتل مدنی در الضعیط ضادک فخی و فانک تشدید یله دجاله
کی در و زنا و معنی و دجاله دال مهمه له له و حیه عظیم یولد اشیر معناسنه در کاروان کی مثلا الضعیط ضادک فخی
و واک کسری و مدبله شول حیر مدیر که سوب اولوب صوی غالب اوله الضعیط ضادک فخی و واک کذلک
کسری و مدبله شول قره با قدر که حوضک دینه اولور یعقوب روانی اوزن الضعیط ضادک فخی و یانک
تشدید یله شول رجل در که فرموده اوله فصل الطاء الا طرط همز مک و واک فخیله قاشلری اولین کسنه یقال
هن الطرط الحاجه بن ولا یستغنی عن ذکر الحاجین و بعضیله ایدی ذکر اولنان معنایه دلالت بدن اضطرط در
ضاد معنایه اوله و ابو الغوث اضطرط یوم معنایه کله سنه انکار ایدی الطیوط ضمیمه ازک شوقه کلوب چا غرق
یقال لحاط الفحل یطیط طیوط من الباب الثاني و بطاط من الباب الرابع جوهرینک بو تعبیرندن فهم اولنان بودر که
بو کلمتک و اوی و یائی کله سی جائز اوله سنه کم قاموسه تصریح اولنشد الطاط ازک دوه که کو که یی اوله الطاط
همز مک کسری له معنایه یقال حمل طاط و طاط یط و طاط شول رله دیر که تشدید الحصوصه اوله و طاط طویل
اولان کسنه یه دخی اطلاق اولنور یقال رجل طاط اذا کمل طویل الطوط طانک ضمی و مدبله کذلک طویل
معناسنه در و طوط پنجه یه دخی دیر قطن معناسنه فصل العین العبط عینک فخی و یانک سکونیه یزی یار مق
یقال عبط الثوب یعبطه عبط من الباب الثاني اذا شقه و بلا یزیمکه دخی دیر یقال عبطه الداهیه اذا ناله و بلا
عله دخی ایتمکه دخی دیر یقال عبط النافه اذا ذمها و ایلس بها عله و عبط کسنه نفسی بلا اکره حریم القا اتمکه
دخی دیر یقال عبط فلان اذا لقی نفسه فی الحرب بلا اکره و کذبصر فحیتمکه ده دیر بلا عذر المعبوط میمک فخی
و یانک ضمیمه و العبط عینک فخی و یانک کسری و مدبله یار لش ز العبط ضمیمه جمعی العبط عینک فخی و یانک
سکونیه بر کسنه صالح و سالم یکن و شوب اولمک یقال مات فلان عبطه اذا مات صحیحاً شاباً الاعتباط بطواری
بو غازیق در بلا عله و بلا ضروره کذب ایتمکه ده دیر یقال عبط فلان علی الکذب العبطه عینک فخی
و یانک کسری و مدبله بلا عله بو غزلن طواو العبط عینک فخی و یانک کسری و مدبله ذکر اولنان طوارک
اتی و عبط شول قانده دیر که تازه اولوب خالص اوله العبط عینک ضمی و یانک فخی و لامک کسری له قوی سود
یقال لمن عبط و عبط و عبط ای تخیر خا ربود ذکر اولنان صمی و ابو عمرو روانی در و بولر عطاء الطک و عطاء الطک
و عطاء الطک قصری در العبطه عینک و یانک فخی و ذالک مایند سکونیه جماع و قتنه حدث احداث اتمکه
و یوحیه امر اضدن در العبط عینک کسری و ذالک و واک سکونیه یانک فخیله شول رله در که حالت جماعه
نحاست القایله العذیوطه مؤننی العرفه عینک و فانک ضمی و یانک سکونیه دیکنلو اغاچلر دنر نوعدر که صمی
اکل اولنور و عیشی اقی و مدور در العرفه عینک ضمی و یانک فخی و قافک کسری یله بر جانور و دکه یی در
العرفه عینک ضمی و یانک فخی و قافک کسری له معنایه العطر عینک و یانک ضمی و ضادک سکونیه تابع

اولان

ضعیط

ضوط

ضایط

طرط

طوط

عیط

عشلط

عذط

عزفط

عزفط

عطرط

اولان کسنه العطرط عینک ضمی و یانک ضمی و مدبله معنایه العطرط عینک فخی و یانک کسری له
و مدبله جمعی تابع معناسنه العطرط علی وزن جعفر خایه ایلدیر مایینی عربلرک فلان هلب العطرط دبدکی
قوللرنده عضو ط دن مراد ذکر اولنان موضع و اهل قبل جوق دیکر کثیر الشعر معناسنه العطرط عینک
و یانک فخی و ضادک سکونیه و فانک ضمیمه ارک کسری العطرط عینک ضمی و ضادک فخی و یانک کسری له تصغیری
العطرط یف کذلک تصغیری العطرط عینک فخی و یانک تشدید یله یزی اوزن ادبسنه یار مق یقال عط الثوب یعط
عطا من الباب الاول اذا شقه طولا التعطیط علی وزن التکریم کذلک یار مق یقال عطه شدد للتکریم
الانعطاط همز مک و عینک کسری یله یار ملق انشقاق معناسنه العطرط علی وزن الرزلة حکایت صوت در
یقال عط عط القوم اذا قالوا عیط عیط و عیط کسری له بر صوت در که بکثر حالت لهو و لعبه ایدی تلفظ ایدوب
چا غرلر المعطوط میمک فخی و یانک ضمیمه مغلوب معناسنه در شیمانی ر وائی اوزن العطا عینک فخیله
ارسلان اسد معناسنه و بهادر معناسنه دخی کلور شجاع کی العطر عینک فخی و یانک سکونیه یی یانک
خروج الرج معناسنه یقال عطفت العنز تعطف عطا اذا حبقت و یومقامه صاحب حراح عطفک تفسیر نده
عطسه دادن و بینی فشاندن اودی دیر دیش و عطف چوبان قیوی سور دکن قیونک فشرقی اوزی کی
اوزیله سر مکند دخی دیر العبط عینک فخی و یانک کسری و مدبله کذلک قیونک فشرقی مسی در العبطه
عینک فخی و یانک سکونیه فشرقی قیون العاقله فانک کسری له دیشی قیون معناسنه و عربلرک ماله
عاطفه و لا ناطفه دبد کسری قوللرند ابو الدقیس روانی اوزن عاطفه دن مراد نجه و ناطفه دن مراد عنز در و نجه
دیشی قیون و عنز کجه دیر لر عربلرک ذکر اولنان قوی انلرک ماله ناغیه و لا راغیه دبد کسری قوی کبی در که
ناغیه دن مراد قیون در ز راثعائاه معنایه ضمی و غین معنایه یله قیون اوزی دور و راغیه دن مراد ناهه در ز را
و غاراه معنایه ضمی و غین معنایه یله دوه اوزی در و عاطفه دخی شول جاریه در که چوبانلق خدمتند اوله
العاطفه عینک فخی و یانک تشدید یله معنایه العاطفان عینک کسری له یونک ایکی جانبی العاطف کذلک عینک
کسری له یونک رقری اورولن داغ در اوزن و لغنه اورولنه سطا ع دیر سینگ کسری له و عین معنایه ایله و علاط
یونر یقلنان ایلده دخی دیر العلاط عینک فخی و لامک سکونیه یونر قری داغ اور مق یقال علاط بعیره یعلط
علاط من الباب الاول و علاط یار لغله یادایتمکه دخی دیر یقال علاطه بشر اذا کره بسوه و علاط اوقله اور مقه
دخی دیر یقال علاطه بسهم علاط اذا صاب التعلط علی وزن التکریم کذلک داغ اور مق و تشدید یله معنایه
ایچوندر و تعلط دوه یونندن ای چقار معنایه دخی دیر العلاط ضمیمه شول ناهه دوه یولر سز اوله اصمی روانی
اوزن اخر ایدی علاطه دغسز اولان ناهه در الا علاط همز مک فخیله جمعی ایزر و دغسز اولان دوه لر معناسنه
العلاط عینک ضمی و لامک سکونیه یونر باغی قلا ده معناسنه الا علاط همز مک کسری و واک تشدید یله
یونر اصلق یقال علاط بعیره علاط اذا اقلع بعینه و علامه و مصدر نده و اویایه منقلب اولمادی اشو شوب
مصدر نده منقلب اولد فخی کی و او یونر مشید اولد غیچون و لازم اولق معناسنه ده کلور یقال علاطی فلان
ای لزمنی الا علاط همز مک و لامک کسری و مدبله مرخ دبد کسری اغاچلر ییانی و مرخ میمک فخی و راهه یله یانک
سکونیه مخاء معنایه شول اغاچلر که ای بری رنه سور مکله عرب طایفه سی اندن اشر چقار لر العلاط عینک
ضمی و لامک فخی و یانک کسری له و العلاط عینک ضمی و یانک کسری له فرموده اولان نسنه و رقطه قیون
سور یسنه دخی دیر العلاطه عینک ضمی و لامک فخی و یانک کسری له کذلک قیون سور یسی العطرط عینک و یانک
می و میمک سکونیه یله و غری لحن معناسنه العطرط عینک فخی و یانک کسری و مدبله جمعی او غر بلر معناسنه العطرطه

عطرط

عطرط

عطط

عطف

علاط

عطرط

برگشته بی برغوب کیدوب تقدم اتمکه دخی دیرل یقال فرطه اذ اترکته و تقدیمه و تقریط بری قلغه دخی
 دیرل یقال فرط الله عنه ما بکره ای نجاه و بومعنی اشعان محصور صدر غیری کلامه اولماز القارط رانک کسر به
 ایلر و وارن کسنه القراط فانک ضمی و رانک تشدید به جمی ایلر و وارن لر معناسنه فرط القطار سفرو دبعی
 یوغر لقی دیکری قومشک دن بیوضو یه ایلر و وارن لر بدر الا فرط همزه نك کسر به عجله ایتدر مک یقال فرطه
 اذ العجله وافرط السحابه بالوسمی اذا عجلت ووسمی اول بهار ده یغان یغمون دیرل وافرط المراه اولادا اذا
 قدتمهم وافرط طولدر معده دخی دیرل یقول افرطت المراه اذا ملاءها و مزاده میمک فخیله وزاء معجه ابله ازیق
 قویا حق طرفه دیرل وافرط ترکد دخی دیرل یقال ما افرطت من القوم احدا ای ماترکت و بوسکائی روانی در
 ومنه قوله تعالى وانهم مفراطون ای مترکون فی النار منسیون وافرط حد دن تجاوزا تمکه دخی دیرل یقال فرط
 فی الامر اذا جاوز فيه الحد الفرطه فانک ضمی و رانک سکونیه اسمر خروج و تقدم معناسنه الفرطه فانک فخی
 و رانک سکونیه برکه حقیق و تقدم اتمک معناسنه بناء مره در غره ابله غره کی حسوه ابله حسوه کی
 و غره برکه الیه صولق و حسوه برکه ایچک معناسنه و منه قول ام سلمه لعائشه رضی الله عنهما ان رسول الله
 صلی الله علیه وسلم نهاک عن الفرطه فی البلاد الفرط فختینله شول کسنه درکه صولق ایچون بر جابه توجه
 ایدن قومدن مقدم و اورب انرا ایچون ایلر و وقوعه لر احضار ایلر بش فرط فعل بمعنی فاعل اولوب تبع بمعنی تابع
 اولد و خی کی یقال رجل فرط و قوم فرط ایضا و فی الحدیث انما فرطکم علی الجوض و منه قیل للطفل الميت اللهم
 اجعله لافراط ای اجر ایتقد مناسخی زرد علیه القارط رانک کسر به ایلر بلدر در بری برندن ابرو بنات نعش
 سر برینک او کسنه درل المفراطه میمک ضمی و رانک فخیله سبقت اتمک یقال فارطت القوم مفراطه القراط
 فانک کسر به بمعناه و فرط تکلمه سبقت اتمک معناسنه ده کلور یقال تکلم فلان فرط ای سبقت منه کله و ماء
 فرط شول صویه دیرل که کام سبقت ایلر سه انوک اوله التفراط تانک فخی و رانک خمیله بریجه کسنه بری برین
 سبقت اتمک الفرط فختینله شول کسنه درکه حد دن تجاوز اولنه و منه قوله تعالى وکان امره فرطا و فرط
 شول دیرل که طاعه شینه اوله لافراط همزه نك فخیله جمی طاعه شینه اولان دیرل معناسنه یقال اليوم
 تنوح علی الافراط بمعنی یا یقوش نوحه کلور حبال صغیره اوزرینه وافرط اوایل صبحه دخی دیرل تباشیر صبح
 معناسنه و فرط ترک اولنان کسنه یه دخی دیرل یقال امر فرط ای متروک و فرط سریع اولن اتمد دخی دیرل سائر ایلردن
 مقدم اولد غیچون لافراط همزه نك و تانک کسر به فوت اولق معناسنه کلور یقال فلان لا یفترط
 احسان و به ای لا یفترض ولا یحتاج فواته وافرط اطر کسنه نك ولد صغیری وفات اتمکه ده دیرل یقال افرط فلان
 فرط اذا مات له ولد صغیر قبل ان يبلغ الحلم الفرطه علی وزن الدحرجه تر کسنه او تور کن یا خود طور کن
 ایا قلی ری برندن لر مقدر فر شعه کی که فر شعه دخی فابله و شین معجه و جاء مهمله ابله ذکر اولنان معنایه در یقال
 فرطت الناقة اذا فحمت للحلب و فر شط الحبل اذا فحج البول الفسطاط فانک ضمی و سبک سکونیه قلندن
 اولن قره او و بونله بریجه لغت و ارد بری فسطاط وری فسطاط وری دخی فسطاط و فانک کسری دخی بونله ده
 لغت در و فسطاط مدینه مصرک دخی اسیدر الفسطاط فانک فخی و سبک کسری و مدینه خر مالک باشند اولن
 نسه و طر یقندن کسینل طرنق یان سنده دخی دیرل لافراط همزه نك کسر به قور تر مق یقال افطنی ال رجل افلاطا
 مثل افطنی تحلیل ابتدی افطنی لغه تمییه در قیصه در افطنی معناسنه الفلاط فانک کسر به یخا معناسنه در
 الفلاط فختینله بمعناه یقال لقیته فلا فاطا و فاطا ای فحاة و یقال نکل فلان فاطا فاحسن اذا جاء بالکلام
 الحسن فمیل القاف القبط فانک کسری و یانک سکونیه شول طاعه درکه انرا اهل مصر که اصلی در القبطی

فریط

قسط

قلط

قافک کسری و یانک سکونی و یانک تشدید ابله ذکر اولنان طاعه بمعنی منسوب اولان کسنه یقال رجل قبطی القبطیه
 كذلك قافک کسری و یانک سکونی و یانک تشدید ابله ایچمه کتاندن اولان سیاب درکه مصر ده ایشلنور و کا
 اولور که قافی مضوم ایلر لر زینر انستنه کاه اولور قیصری جا زکور لر تته کسهلی و دهری دیرل سهله و دهره نسبتلر
 القباطی قافک فخی و یانک تشدید به جمی القباط قافک ضمی و یانک تشدید به یشمینه حلوانا طف معناسنه
 القبط قافک ضمی و یانک فخی و تشدید و یانک سکونیه بمعناه القبطی وزن مزبور اوزن و اخرنده الف
 مقصون ابله و القبطا كذلك وزن مزبور اوزن و اخرنده الف ممدوده ابله ذکر اولنان معناده لغت در
 لکن یای تخفیف ایلر سن الفی مذ ایلر رسک و تشدید ایلر رسک قصر ایلر رسک و القبط قافک ضمی و یونک فخی
 و تشدید و یانک کسری و مدینه نباتات قسمده بر مغروف نسنه درکه اکل اولنور القبط قافک فخی و حانک
 سکونیه قتلق جذب معناسنه و قحط خلق قتلق یلغه داخل اولغه دیرل یقال قحط القوم علی لم یسم فاده
 قحط اذا صابهم القحط القحوط فختینله یغمر و جیس وانمی یقال قحط المطر یقحط قحوطا من الباب الثالث و فر قحط
 بقه دخی وایت ایتدی باب رابعدن لاقحاط همزه نك کسر به قتلغه ایشلک یقال قحط القوم اذا صابهم القحط
 قحطان قافک فخی و حانک سکونی ابله یق قومنک با یاسی در القراط قافک ضمی و رانک سکونیه کو به که قولا غه
 ط ازل القراطه قافک کسری و رانک فخیله جمی کو به لر معناسنه القراط قافک کسر به كذلك جمی رحله رماح کی
 و قرط كذلك چراغک فقیل جائینده اولان شعله سی در قرط سیس قبیله سندن بر و حانک اسمی در التقریط
 علی وزن التکریم کو به طافق التقریط فختینله و رانک ضمی و تشدید به کو به طافق یقال قرط الجاریه قنقرط
 و تقریط لحامی تانک باشی اوزرینه براتق و تقریط السراج مومک بورنق المتی شعله سی زیاده اولسون دیو القیراط
 قافک کسری و مدینه نصف داند در اصل قرط ایلر زانک تشدید به زراجمی قرار یط کلور پس حرف تضعیفک
 بری یایه منقلب اولدی دینارده منقلب اولد دخی کی تته که ذکر اولندی و شول قیراط که حدیث شر بغه واقع
 اولشدر انوک تفسیری حدیث شر بغه واقع اولد دخی اوزن احد طائی کی دیکدر القراط قافک و طانک کسری
 و رانک سکونیه بلا و افت داهیه معناسنه القراطیه وزن مذکور اوزن شی حقیره دیرل یقال ما جاء فلان
 بقراطیه ای بشی بسیر حقیر القراط قافک ضمی و رانک سکونیه شول چل در که یالانک التته قورلر
 القراط كذلك قافک ضمی و رانک سکونیه و اخرده نونله بمعناه لافراط همزه نك کسری و قافک
 سکونی و رانک کسری و یونک سکونی و بعده فابله کچیله ابرکک جمی اولور کن فر حنک ایلر جانب
 بریه کتور مکدر و جعدن اوزری القرمطه علی وزن الدحرجه خطه سطر لی سق یان مق تته که یور یجهده قرمطه
 ادبی سق اتمق در لافراط همزه نك و رانک کسری به دری بور متوب بریه کلک القرامط قافک فخی و میمک کسری
 ابله ناسدن برطاعه در القرمطی قافک و میمک کسری و یانک تشدید به واحدی القسوط فختینله طم ایدوب
 حقدن عدول اتمکدر یقال قسط بقسط قسوطا من الباب الثاني قال الله تعالى واما القاسطون فكانوا لجهنم
 خطما القسط قافک کسری و سبک سکونیه عدل معناسنه در و قسط شول کبله یدرل که اول نصف صاع در
 و قسط حصه و نصیب معناسنه دخی کلور لاقسط همزه نك کسر به اهل عدالت اولق یقال قسط الرجل
 القسط میمک ضمی و قافک سکونی و سبک کسری به عدالت صاخی اولان کسنه و منه قوله تعالى ان الله يحب
 القسطین القسط قافک ضمی و سبک سکونیه در یاده حاصل اولان دویه دن بر معروف دارودر القسط فختینله
 طوارک یاخی دیک اوله در و بوعیب عبد اولنور معتبر اولان بر مقدر اگر یلوب سینه کرش کی طوغر لمقدر یقال
 قسط قسطا من الباب الرابع الا قسط همزه نك و سبک فخیله شول طوارک انوک یاخی ذکر اولنان وجه اوزن

قبط

قحط

قرط

قرطط

قرفط

قرمط

قسط

اوله واقسط دوه قسمه اکادیر که یا غنک سگری قوری وله براد لشنه القسطاء قافک فخی و سینگ سکونیه
 و آخر نه الف مدوده ابله شول ناقه در که یا غنک سگری یا می اوله قاسط سینگ کسر به بر قبیله نیک باباسی
 از بد که قاسط بن هب بن قسی در که جدا عیسی ریه در القسط قافک فخی و سینگ سکونیه اینجک ساق
 معنانه بعض کتابدن نقل اولند و فی وزن القسط قافک فخی و طانک تشدد به بر سنه فی ارقری کسمک
 تقول قسطت الشی اقله من الباب الاول اذا قطعت غرضاً ومنه قط القلم خلیل ابتد قط بر سنه فی ارقری
 بولمکدرو فی الحدیث کان علی اذا اعتلی قط و اذا اعترض قط یعنی امیر المؤمنین علیه السلام شای بوایدی کفار له غزا
 حیننه و رخ بهالی اولغه ده دیرل بقال قط السعیر یقط اذا غلا و قط قورجی یخولیه دخی دیرل بقال رجل قط
 الشعر المقطه میمک کسری و قافک فخیله شول سنه در که اوزرنه قلم کسلور القاط قافک فخی و طانک
 تشدد به بر شول خراط در که حقه لایسلر القاط بهالو اولان سر بقال و ردنا و رضا قاطا اسعارها القاط
 فحینه صاج ز یاده قورجی اولق بقال جمع قاط اذا کان شد بد الجوده بقال قاط شعره من الباب الرابع
 و هو احد ما جاء علی الاصل باظهار التضعیف بقال رجل قاط الشعر کما بقال قط الشعر قافک فخی و طانک
 تشدد به بر زمان معنانه در بقال مارا اینه قط کسائی ابتدی اصلی قاط ایدی و قتا که حرف اول ادغامیون
 تسکین اولندی حرف اخر متحرک و معرب قلندی و بعضلر قط دبیلر خمتنه خمتنه فی ضمه تابع قیلوب مد
 یا هذا دبیلر کلمی کبی و بعضلر قط دبیلر قافک فخی و طانک دخی ضمی و تخفیفیه اداة قلوب اصل
 اوزرنه مبنی قافله اخری مضموم اولق اوزرنه مشدده مضموم اولد و فی کبی و بعضلر مخففته دخی
 ضمه فی ضمه تابع قیلوب قط دبیلر قافک فخی و طانک دخی ضمی و تخفیفیه عربلر کلم ان مذیومان دبیلر کبی
 قولی کبی و بوقیلید راشبو ذکر اولنن قط دهر معنانه اولد و فی وقت در اما جن که حسب معنانه اولسه اکتفا
 معنانه قاف مفتوح اولوب طاساکن اولور تقول مارا اینه الامر واحده فقط و فی مضاف قلسک
 قاط هذا الشی در سن حسب معنانه و قطنی در سن قافک فخی و طاسکونیه و قطنی در سن قافک فخی و طانک
 کسر به و نون داخل اولد فی کله نیک اخرنک سکون صیانت ایچون در سکون اوزرنه مبنی اولد غندن اوترو و ذکر
 اولنان نون اسمایه داخل اولماز بلکه هین فعل ماضیه داخل اولور و فی اکایا متکلم داخل اولسه ضربی و کبی
 دبیلر کبی فعلک اخرنه اولان فقه که فعل انوک اوزرنه بنا اولمشدر سالم اولوب اخر فعلی جردن صیانت
 ایچون جوهرینک بو حکمی فعل ماضیه تخصیص ایتمی محل تأمل در زنون و قایه نیک فعل مضارع دخی
 دخولی جازدر یضربنی و بکلی کبی و نون مزبون اسماقیلنه داخل اولماز الار قاج کلهیه که انلر قطنی و قطنی و قطنی
 و مبنی و لندی در بونلرک اوزرنه قیاس اولماز و اگر قطنی ده نون اصل کله دن اولندی قطنک دیرل دی نونک
 رفقیله بو خود معلوم کدر قاط قافک فخی و طانک کسر اوزرنه بناسیله قطام کبی که حسب معنانه در القاط
 قافک کسر به رکک می کرم ز معنانه القاط کذلک قافک کسر به جمعی القطة قافک کسر به موثی سنون
 معنانه و قط مکتوب دخی دیرلر و قط احسان راته دخی دیرلر و منه قوله تعالی ربنا عمل لنا قطناً قبل يوم
 الحساب القطن قافک کسر و طانک سکونیه یغمورک خورده سی اصغر مطر معنانه بقال قطن قطت السماء
 القطنه علی وزن الزلزله خورده یغمور یا غدر من المقطعه میمک فقی و قافک فخی و طانک تشدد به بر یغمور
 یا غدر و بلوت و قطن کدر ز یاده اولان یغموره رذاذ دیرلر زاده مبله و ذالین معجین به اندن صکره طشی
 دیرلر طاء مبله و شین معجیه به که رذاذدن ز یاده در اندن صکره بغش دیرلر باء موحه و غین معجیه به که بو
 طشدن ز یاده در اندن صکره غیه در غین معجیه و باء موحه و یا مثنائه که بو نفس دن ز یاده در و غیه کبی دو

قط

حلبه و شجعه و حفشه و خشکه دخی القطنه قافک فخی و طانک تشدد به بر یغمور یا غدر من المقطعه میمک فقی و قافک فخی و طانک تشدد به بر یغمور
 مهمله نیک سکونیه بغلق و تضییق اتمک بقال قط علی غریه القطة قافک فخی و عینک کذلک سکونیه بناء
 هره در معنای مذکور دن الا قعاط همزه نیک و نیک کسر به دولندی باش اوزرنه صاروب اکک التنه
 طولشدر ممق و فی الحدیث انه ی عن الا قعاط و امر بالتأخی و تأخی حاء مهمله به اکک التنه طولشدر هره در
 المقطه میمک کسری و قافک کسری و عینک فخیله عامه معنانه ابو عبید و وائی وزن القطن قافک فخی
 و قافک سکونیه قوش چفتاشمک بقال قطن الطائر انشاء یقفطها من الباب الاول و یقفطها من الباب الثاني قفطاً
 اذا سفدها یوز بد ابتد قفط جتال طر نقلوا و لانلرک چفتاشمی در القطن قافک فخی و میمک سکونیه قوش
 چفتیه چفتاشمی بقال قطن الطائر انشاء یقفطها قطناً من الباب الاول القمط قافک فخی و میمک سکونیه قوش
 قیونی بو غزل کن یا غنه با غلرلر و قاط شول سنه در که انوکله بشکده او غلا فی بغلرلر بقال قطن الشاة
 والصبی بالقمط القطن قطناً من الباب الاول ایضا و اسیرک الی و یا غن برره جمع ابدوب با غلغه دخی دیرلر بقال
 قطن الاسیر علی البناء للمجهول اذا جمع بین بدیه و رجليه بمجل القمیط قافک فخی و میمک کسری و مد به تمام به
 دیرلر بقال من ساقول قیط ای تام القنوط خمتنه امید کسمک یا س معنانه بقال قطن یقطن قنوطاً من الباب
 الثاني مثل مجلس مجلس جوسا و کذلک قطن یقطن من الباب الاول مثل قعد یقعد و بونه او یخفی افت
 واردر که اول قطن یقطن قنوطاً من الباب الرابع مثل تعب تعب تعبا القطن فحینه و القنطه قافک فخیله
 مصدر در باب رابعدن ته کم قنوط مصدر در باب اولدن و ناییدن القنط نونک کسر به امید کسری کسنه
 برلر باب اولدن و ناییدن القنط قافک فخی و نونک کسر به ذکر اولنان معنانه در باب رابعدن و قری فلا تکت من
 تمنین و اما قطن یقطن بالفتح فیهما و قطن یقطن بالكسر فیهما فا ناهو علی الجمع بین اللغتين قاله الاخفش
 نوط قافک فخی و واک سکونیه قیون سورسی کله معنانه الا قواط همزه نیک فخیله جمعی فصل الکاف
 شط قافک فخی و سینگ سکونیه بر سنه فی اچوب از الیه اتمک بقال کشطت الحل عن ظهر الفرس و القطاء عن الشی
 کشفته عنه و قشط دخی افت در بوندته کم عبدالله واذ السماء قشطت قراءت اینشدر و طوارک در سن
 ارمغه دخی دیرلر تقول کشطت البعیر کشطاً اذا زعت جلده و لا تقول سلخت لان العرب لا تقول فی البعیر
 کشطته او جلده الا نکشط همزه نیک و کافک کسر به زایل اولق بقال نکشط و وعه اذا ذهب و روع راه
 له نیک فخیله خوف معنانه در فصل اللام اللب لا مک فخی و یانک سکونیه بره و روق تقول لبطت به الارض
 لیبت به اذا ضربت به الارض و لبط طوررکن دوشمه که دخی دیرلر بقال لبط لبطاً علی البناء للمجهول
 لیج با اسقط من قیام و مصروع اولغه دخی دیرلر التلیط فحینه و یانک فخی و تشدد به بر کسنه یا قوب
 فن الا لبط همزه نیک و نیک کسر به دوه سکر در کن یا قطن زره اور مق یقال مر البعیر یلبط اذا عدا و ضرب
 به کله اللبطة فحینه اسم در سکر در کن اللرن و یا قطن زره اور مق معنانه و ز یاده اقسق اولن کسنه نیک
 نه سنه دخی لبطه دیرلر و لبطه فرزدق نام شاعرک او غلنک اسیدر اللط لا مک فخی و طانک تشدد به بر
 اولق بقال لبط بالامر لبط لاطا الزمه و لوط بر سنه فی بر سنه به اولشدر مغه دخی دیرلر تقول لبطت الشی
 مغه و لوط انکار انکه ده دیرلر بقال لبطت حقه اذا حدت و لوط بر سنه نیک اوزرنه و رقه دخی دیرلر تقول
 الشی اذا سترت و لوط ناقه قورغن بو طی ان سنه المغه دخی دیرلر بقال لبطت الناقه بدینها من الباب الاول
 لمته بن فحدها لوط قلا ده ده دیرلر بقال ربت فی عنقها لاطا حسنا و کمر ما حسنا و عقد احسنا

لبط

قط

قط

قط

قط

قو

کشط

لبط

کله یعنی اللطاط لامک کسر به جمع قلا ده لر معناسنه ولط شول کسنه یه دیر که خصومتنه یا اخر نسنه ده شد بد اوله التلطاط فختنه و طانک ضمی و تشدید به ذکر اولنان معنایه یعنی انکار حقنه دیر و کاه اولور طای یا به قلب ابدوب نطیت حقنه دیر زبر الی و طانک بر ره جمع اولماسن کر به کورد کله طاء اخریه بی یا به قلب ابدوب نته کم لعا عدن نطیت دیر و لعا بر جنس ملائم اوت در و نطی ذکر اولنان اونی دیر مکه دیر لر الاطاط همزه ناک کسر به انکار حقنه معاونت ایتمک بقال انطه اذا اعانوه حمله علی ان یلط حقنه اللطاط فختنه بر کسنه ناک حقنه انکار ایتمک بقال مالک تعینه علی اططه ولطط دیشلر اشنبوب دیشلری قالمغه دخی دیر لر الملطوط میم فخی و طانک ضمی ابله شول قلقانده دیر که یوزی اوزن قیاش اوله یقال ترس ماطوط ای منکب علی وجهه الاط فختنه شول کسنه در که دیشلری دوشمش یا خود اشنبوب دیشلری قالمش اوله اللطاط لامک کسر ی و طاء اولک سکونیه دیشلری اشنبوب قاری و یا شولوا فیه دخی دیر لر قن دیشلری دوشمشه الملطاط میم کسری و لامک سکونیه بزر در کرمانده دیر و دونه ناک باشنک اوزنه رنه یعنی دپه سنه اولان سیوری ککه دخی دیر لر ولین مسعودک رضی الله عنه هذ الملطاط طریق بقیه المؤمنین هرا یا منی الدجال دبد کندن مراد قرات کنار بیدر اللعطاء لامک فخی و عینک سکونی و الفک مد به شول قیوندر که بونینک لور قسنه سواد اوله اللعطاء لامک ضمی و عینک سکونیه اسمد و ذلک المعناده ولعطاء کذلک شول سواده دیر لر که چاقرک یا خود بلبانک یوزنه اولور اللغظ فختنه چاغر مق و غوغا و غلبه ایتمک در اللفظ لامک فخی و عینک سکونیه و اللغظ لام کسر به بونلر دخی چاغر و غوغا و غلبه ایتمک معناسنه در بقال لغطوا یلغظون لغطا و لغاطا من الباب الثالث لغط لامک ضمیمه بر طاعک اسمیدر اللغظ لامک فخی و قافک سکونیه بره دوشن نسنه بی قالد رمق بقال لغظ الشی یلغظ من الباب الاول اذا اخذ من الارض ومنه قولهم لكل ساقطة لاقطة یعنی هر نادر اولن کلام استماع ابدوب استعمال ابدوب بولنور لاقطة الحصى قافک کسر به ترکیب اضافی در قورش قورشانی که انه بلع ابتدکی طش لرجع اولور الالتقاط همزه ناک و تانک کسر به یرندن کور تمک و التقاط اکسرن بر نسنه هجوم ایتمکه دخی دیر لر بقال وردت الشی التقاط اذا هجمت علیه بغته اللقیط لامک فخی و قافک کسری و مد یا بانه راغلن نسنه در که کوزلور بنو اللقیط لامک فخی و قافک کسر به بر قبیله ناک اسمیدر انه لن جذبغه بن یا کوزمندی قتلک بلمنه بر غلش بولند قله حسن دارا و لغین او غلنه تروج ایتمدی اللقط فختنه ش نسنه در که برده بولنوب کوزلور لقط معدن دخی بوندن ماخورد در که اول شول التون یان لر بدر که معد بولنور و لقط سنبل دخی بوندن در و اول شول دانه لر در که خلق ای حصا کوزلد کدن صکره جمع ابدوب لقطه الیوم لقط ککیراوی هذ المکان لقط من المرتع یعنی بقیه مرعادن شی قلیل وارد لقاط السنبل ضمیمه کذلک حصا یرندن جمع اولنان دانه لر در الاقط همزه ناک فخیله خلا یقندن قلیل و متفرق اولانلر در التلظ فختنه و قافک ضمی و تشدید به بوزادن و اوردن جمع ایتمک بقال تلظ فلان التمر اذا التقطه من ههنا وههنا اللوط لامک فخی و واک سکونیه بر نسنه قلمه بر ابدوب محبت اولنق بقال لاط الشی یقلی یلوط و یلبط و لوط بر دیوای مرمت ابدوب صوامغه دخی دیر لر نقول لبط الخوض بالطنین لوطا اذا ملطته و طینه و لوط ردایه دخی دیر لر بقال لیس لوطیه الا لبط همزه ناک و یانک فخیله قلمه یا قشن نسنه الا لوط همزه ناک و واک فخیله کذلک قلمه یا قشن نسنه بقال هو لبط یقلی و لوط و لی لا جدله فی قلبی لبطا و لوطا یعنی حبلا لانا القلب الالتباط همزه ناک و تانک کسر به قلمه یا قشقی و یا قشقی بقال هذا امر لا یلتاط بصغری ای لا یلصق یقلی و صغر صا دمهله و قافله قلب در الاستلاط همزه ناک و تانک کسر به قلمه یا پشدر مق بقال

لوط

لغظ

لقط

لوط

الاستلاط همزه ناک و تانک کسر به قلمه یا پشدر مق بقال استلاطوه ای الزقوه یا تقسیم و واجب عدایتمکه دخی دیر لر لوط لامک ضمی و مد به اسم متصرف در هر چند عجبه و تعریف موجود ایسه ده نوح دخی بوبله در صرف لازم اولد غنک وجهی بودر که کله اوج حرقلو اولوب وسطی ساکن اولقین غایت خفت اوزن اوامسی احد سیمینه مقاوم اولمشدر و هند و عدد کله لر نه دخی جال بوبله در بوقدر وار که موثنه صرفی لازم کور مد یلر بلکه صرف ابله ترک صرف یبندنه تخیر ایتد یلر اللواط لامک کسر به قوم لوط عیان اشلمک الملاوط میم ضمی و واک فخیله بمعناها بقال لاط الرجل و لواط اذا عمل عمل قوم لوط الیبطه لامک کسری و مد به قاش قانی در الیبطه لامک کسری و مد به جمع و لبط کذلک لامک کسری و مد به اول معناسنه ده کار و الیبطان لامک فخی و یانک سکونیه لر لفظدر که شیطانه نبینه ذکر اولنور بقال شیطان لیطان فصل المیم المخط میم فخی و خانک سکونیه قور مق و چکمک بقال خطه خطه خطه من الباب الثالث اذا ترعه و مد و بقال خطی القوس و خط السهم اذا مرق یعنی اوقی کچور سه که مرق راء مهمله ببله و قی بر جانبدن اولر جانبه کچور مکرر الاخط همزه ناک کسری ببله اوقی کچور مکرر بقال المخط السهم اذا انفذت المخط میم ضمیمه سومک که دور بوندن جاری اولور المخط میم فخی و خانک سکونیه بوندن کلن سومکی اخراج ایتمک بقال خطه من انقه اذری بالامخط همزه ناک و تانک کسر به سومکر مکرر و امخط قلی سیر مغه دخی دیر لر بقال امخط سیفه اذا اخترطه و امخط بر نسنه بی قاپوب المغه دخی دیر لر بقال امخط مافی ببله اذ ترعه واختلاسه المخط فختنه و خانک ضمی و تشدید به کذلک سومکر مکرر بقال امخط و تمخط اذا استنثر المرط میم فخی و رانک سکونیه قیل یولنق بقال مرط الشعر یمرطه من الباب الاول اذا تنقه المرطه میم ضمیمه دوشن قیل در لا مرط همزه ناک کسر به قیل یولما غک زمانی قریب اولنق بقال امرط الشعر اذا حان له ان یمرط المرط میم کسری و رانک سکونیه شول نسنه در که یو کدن یا خود خزدن اشلیوب انی از اوبد نورلر التمرط فختنه و رانک ضمی و تشدید به قیل دو کلک بقال تمرط شعره اذا نحات الامرط همزه ناک و رانک فخیله شول کسنه در که سقلی خفیف اوله و امرط شول اوقه دخی دیر لر که بلی اولینه و امرط او غزوید دخی دیر لر لص معناسنه ابو عمر و روابی اوزن المرط فختنه کذلک بلیکسر اولان اوقدر و کاه اولور کور اتسکین اولنور بو تقد رجه امرط ک جمع اولور و بونکله واحد صفتانق جاز اولد غنک سینی مابعد نه جمع کلسی در که سهم مرط القذا دیر لر بو ذکر اولنان جوهر نیک مختاری در و لکن مرط سکون را ببله مفرد در قفله قفل کی در دینلسه اسهل بلکه اولی اولیدی ز بر مابعد نه جمع کلد کنگ فافه سی نه اولور که حقیقته امرطیت مهمک صفتیدر بلکه صفتی دکلدر المرطی فختنه و الفک قصر به بر جنس سکرته در که تقریبک مافوقی و اهذایک مادونی در اصمعی روابی اوزن المرطه میم ضمی و رانک فخی و یانک سکونی و الفک مد به کوبیک ابله قاسغک مابینی در و منه قول عمر لابی محمد و ررضی الله عنه حین اذن و رفع صوته اما خشیت ان تتشق مریطا و ک یعنی ضرر مد کوردن خوف ایتد کی و بعض نسخه ان تفتق واقع اولمشدر ان تشق رینه المسط میم فخی و سببک سکونیه بر کسنه ان طوارک فرجنه صوقوب ایچنده اولانی چقار مقدر و بونی اعلا یوننه ایلق بارکیدر استند دخی زمانه ابدوب بقال مسطها مسطها مسطها من الباب الاول و مسط بر ماغله سیر مانعه دخی دیر لر بر نسنه بی چقر مغیون بقال مسط المعاذ لخرط مافیه با صعلک تخرج مافیه الماسط مسط کسری ببله بر طوز لوصونک اسمی در که ایچنه ناک ایچن صیرر کذلک هر طوزلی صوره ایچن کسنه ناک ایچن سون اکا ماسط دیر لر المسیطه میم فخی و سببک کسری و مد به و المسیطه کذلک شول بولانق صودر که حوضک دینه قالور ابو الغر ایتدی قنکه دره یاز سبیل کاسه اکا مسیطه دیر لر میم فخی و سببک کسر به و سبیل زیاده از اولسه مسیطه دیر لر میم ضمی و سببک فخیله

لیط

خط

مرط

مسط

المشط ميمك فتي وشينك سكونيله صايحي طرمق يقال مشط المرأة الماشطة تمسها مشطاً من الباب الاول
 الامشاط همز هك وتلك كسر به طرمق يقال امشاط المرأة المشيطة ميمك فتي وشينك كسري ومد به
 طرمق صايح يقال له مشيطة وله لامك كسري وميمك تشدد به شول صاچدر كه او موزه ايريشه المشطة
 ميمك كسري وشينك سكونيله بر نوع طرمق در ركه وجلسه كي المشاطه ميمك خيله طرمق ايله دوكن صاچدر
 المشط ميمك فتي وشينك سكونيله طرمق شانه معناسنه الامشاط همز هك فتي ايله جمعي ومشط ايقله اولن
 طرمق قلعده ديلر كه ايق بر مقلر ينك سكونيله ري ركبكي ردرو مشط او موزك التي ياتند اولان كورك كنه دخی درلر
 الماط ميمك فتي وطانك تشدد به چكمك مد معناسنه يقال مطه مطه من الباب الاول وقاشي كروب كبر قلعده دخی
 درلر يقال مط حاجبيه اذ آمد هياونكبر النمط فختينله وطانك فتي وتشدد به اوزانوب كرك كنه دخی مد معناسنه
 الماطيه ميمك فتي وطانك كسري ومد به حوضك دینه باقي قالن صول الميطيه ميمك فتي وطانك فتي والفك مد به
 يوروكن صاللوب اللرن صالمق وفي الحديث اذا مشيت امي الميطيه وخد متهم فارس والروم كان باسهم بينهم
 وباس شدت حر بدرلر الميط فختينله جسده قيل اولماق يقال معط شعره من الباب الرابع اذا تساقط
 من داء وغوره الامتعاط همز هك وتانك كسر به بمعناه يقال امتعط شعره اذا تساقط كذلك التمعط فختينله
 وعينك فتي وتشدد به بمعناه كذلك الامعاط همز هك وميمك كسري وتشدد به بمعناه ايضا وهو انفع
 يقال الموط الحبل وغيره اذا تجرد الامعاط همز هك وعينك فختيله شول كسره دركه بدنه قبل اوليه الذيب
 الامعط شول قوردر كه دري دوكلش اوله يقال معط الذيب من الباب الرابع ولا يقال معط شعره على البناء للمجول
 واوغري يي لص امعط ديد كلري قورده تشبيهادر لصوص معط درلر المغط ميمك فتي وعين مجهه نك سكونيله
 چكمك الامتعاط همز هك وتانك كسر به چكمك يقال مغطه فامتغط ومغط في القوس مثل مخط يعني ياي
 چكسه بو به دينور وامتعاط ارتفاع نهان دخی درلر يقال امتقط النهار اذا ارتفع المغط ميمك فتي وعينك فتي
 وتشدد به اوزون بو بلوكسه غابت طولندن چكمك كي اولدو غيچون مغط ديد بلر المغط فختينله وعينك
 فتي وتشدد به ات سكر دركن قوللرن اوزاده روق سكرتك الماغط قافك كسر به شول ارق دوه دركه زياده
 ارقلغندن رندن طور يجه وماقط متول كسره يدرلر كه فال اچوب اوفق طاشلره نظر قله وعرب طاشقه سي
 ري برينه ساقط بن ماقط بن لاقط درلر ساقط ماقط عيدي وماقط لاقط عيدي ولاقط عبد معقه درلر
 جوهری ابدون بو تفسيري بر كابدن نقل ايتدم بلا سماع المقوط فختينله دوه زياده ارقلغ بقال مغط يقط
 مقوط من الباب الاول المقاط ميمك كسر به قاط كي در قاط دن مقلوب درو قاط ال وايق بغلن ابيه درلر
 كرك طوارك كرك بشكه اولن صينك اولسون الاملاط همز هك كسره به فختيله شول كسره دركه بدنه قبل اوليه پس
 املاط امرط كي دروزنا ومعنى واحنف بن قيس املاط ابدى وابو عبيد ابدى سهم املاط امرط كي دريغني
 بل كسز اوق معناسنه در الاملاط همز هك كسره به ناهه قرتله اولن ولدن تو يلمزدن اولدو شور مك الملبط ميمك
 فتي ولا مك كسري ومد به ذكر اولن ناهه كدوشن ولدن درلر الملبط ميمك كسري ولا مك سكونيله نسبي
 قاريش اولن كسره بقال غلام ملط خلط اذا كان مختلط النسب الملاط ميمك كسره به يان جنب معناسنه
 بناء ملاط كد لك ميمك كسر به دوه نك قوللري درو ملاط شول ايلخه درلر كه ناهه ابي قورنك ان سنه قورلر كه
 ديوانو كله مرمت اولنور الملبط ميمك ولا مك فتي والفك قصر به ايك بر جنس سكرتمى در مرطى كي ته كم
 مرور ايتدى يقال مضى فلان الى موضع كذا فيقال جعله الله ملطى لاهله يعني اى ذهابه سريع ايدوب
 رجوع مبسر اتمسون ملطيه فختينله وطانك كسري ويانك تشدد به ر شهر ك اسمندر الميط ميمك فتي ويانك

مشط

فشط

معط

مغط

مقط

ملاط

ميط

سكونيله ر كسره حكمتك ظم ايمك وبعيد اولق وارانك كنه معناسنه ده كور بقال ماط في حكمه ييط ميطا
 من الباب الثاني وملط فلان اذ اذهب وبعد ابو عبيد ايتدى مطت عنه درلر چن اندن اراغ اولسه وارانك
 معناسنه ده كور تقول مطت غيري اذ اختيته وميط دفعه وزجره دخی درلر الملبط ميمك كسره به كد لك دفع
 وزجر معناسنه بقال القوم في هياط ومياط يعني مد افعه ومانعه ده درلر الملبط تانك فتي ويانك فتي ايله ند افح
 معناسنه در فر ايتدى بقال تياط القوم اذ اتبعوا ووفسد ما بينهم الاماطه همز هك كسره به بر سنده دن اراغ
 اولق تقول امطت عنه اذ اختيت عنه وارانك ميمك معناسنه ده كور تقول امطته اذ اختيته وجنه اماطه الاذي
 عن الطريق فصل النون النبوط فختينله رذن صولاق بقال نبط الماء يبط من الباب الاول ونبط من الباب
 الثاني نبوط اذ ابع الاتباط همزه نك كسره به قوني قازن كسره صوي ايرشك بقال انبط الحفار اذ ابع الماء
 الاستنباط همزه نك وتانك كسره به بر سنده في جفر من طلب ايمك استخراج معناسنه واستنباط نبطي اولغه
 دخی درلر يقال استنبط الرجل وفي كلام ايوب بن القريه اهل غان عرب استنبطوا اهل البحرين نبط استعبر بو النبط
 فختينله والنبط نونك فتي ويانك كسري ومد به رقوم دركه عرافين يبننه يعني بصره ايله كوفه يبننه اولان
 بطا محه قونوب سائن اولور لرو بطاچ شول واسخ دن لدر كه انده اوفق طاشلر اوله الاتباط همزه نك فختيله
 جمعي ونبط قونيونك دندن قازلور كن قايينوب چقان صوي دخی درلر ونبط شول قيو يدرلر كه صوي جو غاش
 اوله النبطي فختينله ويانك تشدد به والنباطي نونك فتي والفر ايله ايله والنباط كذلك نونك فتي وياه
 نسبك خذ فيله ذكر اولنان قومه منسوب اولان كسره ييني وياني ويان كي النباطي نونك فختيله ذكر اولنان
 معنياه در يعقوب رواين اوزن النبط نونك فتي ويانك سكونيله شول يياضدر كه انك قولتوغي وقرني التينه
 اولور الانبط همزه نك ويانك فختيله شول ات دركه ذكر اولنان وجه اوزن يا قولتوغي وياخود قوني اوله النبطاء
 نونك فتي ويانك سكونيله والفك مد به موتي بقال شاه نبطاء الشاكلة العيط نونك فتي وياه مهمله نك
 كسري ومد به صوت شد بدكه حمارك ابتد الكرد غنده طاهر اولور بقال نبط نبط من الباب الثاني النبط نونك
 فتي وياه معجه نك سكونيله بر سنده يي بورندن تقي بقال نبط من انفه اذ ارمي الانبطاط همزه نك وتانك كسره به
 بمعناه يقال انبطه اذ ارمي كد لك النبط نونك فتي وياه نك سكونيله ناس معناسنه در ومنه قولهم لا ادرى اى
 النبط هو اى الناس هو النشاط نونك فختيله شاد اولق بقال نشط نشط نشاطا من الباب الرابع النشاط
 نونك فتي وشينك كسري ومد به شاد اولان كسره النشاط فختينله وشينك فتي وتشدد به بر سنده يي
 چايك اولق بقال نشط لا مر كذا وناهه سيرنك سرعت وشدت اوزن اولغه دخی درلر بقال نشطت الناقه
 في سيرها اذ اشد النشاط همزه نك كسره به قومك طواري سريع وشدد اولق بقال انشط القوم اذا
 كانت دوابهم نشيطة وانشاط مرعي طواري سير قلعده دخی درلر بقال انشطه الكلاء اذا سمن وانشاط ابيك
 انشطه سن يعني دوكن جوزوب زابل قلعده دخی درلر بقال انشطه اذ اطلته بقال كفا انشط من عقال ووبو
 ابو زيد رواين در النشاط نونك فتي وشينك كسري ومد به شول نسنه دركه غاز يلر يوله انوكه غنيمتنورلر
 دخی محل مقصوده وار مقننر النشاط شينك كسره به شول بقرو حشيدر كه رندن بره كلش اوله وباري
 تعالينك والنشاطات نشط ايدوي قول شريقتن مراد نجوم دركه بر رچدن بر رجه چقار بقرو حشى بر
 شهر دن بر شهره چقدغي كي النشاط نونك فتي وشينك سكونيله بلان اضي شيله ايصرمق بقال نشطه الحية
 تنشط نشوطا من الباب الاول وتنشط من الباب الثاني نشط اذ اعصته بنابها ونشط قيو دن بكره سز صوچككه
 دخی درلر وناهه نك ادجي واسخ اولغين بور عسي خوب اولغه دخی درلر بقال حسن مانشطت السير يعني سدر
 يد بها وسد ومهملته ادم واسخ اولغه درلر ونشط ابي سان دو ككه دخی درلر بقال نشط الحبل انشطه نشط

نبط

نخط

نخط

نشط

اذا عقدت انشوطه وانث طهنتك فسيروى بونك عشيقه كاور الانشوطه همره نك وشينك شنى ونونك
 صكونيه شول دوكوندركه جور لمسى اساندر او حقور دو كوى كى يقال ما عقالك بانشوطه وعقال دن مراد
 هودت در يعنى محبتك قابزده ضيفت كدر الانشوطه همره نك وتانك كسر بله ايبك دو كى جور ملك يقال
 انشوطه الحبل اى مدد شنى بحل الانشوطه همره نك فنى ونونك سكويه چكلمسى اسان اولن قورى يقال بتر
 انشوطه اذا كانت قريبه القهر تخرج الدلو مجذبه واحده النشوطه نونك فنى وشينك شنى ومد بله شول قيو دركه
 چكلمسى مشكل اوله يعنى قوغاسى يز حقيوب جذبات كثيره محتاج اوله و بونقر رذن معلوم اولور كه صاحب
 صراحتك انشوطه انكه يك كسيدر دلور سر چاه ابدانوى بوشو ط كذلك ديدكى خطادر تا مل اولنه
 ونشوطه بر جنس بالقه دى درلر و بوشو طك غير يدور و شبوط شول بالقه درلر كه قوروى انچه ارقسى يعنى
 اولور نشيط نونك فنى وشينك كسرى ومد بله رگسنة نك على دروفى المثل لاحتى رجوع نشيط من مروو بونك
 اصلى بودر كه نشيط اولور رگسنة بصره ده زياد ايجون رقصه بنالبتد كك تمام اولمان فرار ايتش هر باركه
 زياده قهر كى تمام ايت ديسه لاحتى رجوع نشيط من مروو رايش نشيط اسهر رجوع ايتمه مش يس بومثل
 اولمش النشوطه نون اولك فنى وتانك كسر بله اورون نسنة ل النشوطه نونك فنى وتانك سكويه واحد
 براوزون نسنة معناسه النشوطه على وزن الزلزله چكلمه يقال نططت الشى اذا مددت ناعط عين مهنه نك
 كسر بله رقبيله نك ادبدر همدان دن وناعط بر طاعك دى اسيدر النشوطه فختينله ال كثر عملدن مجروح اولن
 والنشيط نونك فنى وفانك كسرى ومد بله بعناه يقال نططت بنه نطفا ونطفا من الباب الرابع ونشيط كى بوريله
 فشقر مغه دى درلر يقال نططت العنز تنط نطفا من الباب الثالث اذا نثرت بانفها ونشيط چونك قينق
 معناسه ده كاور يقال نططت نطفا اذا غلت وتيجست يعنى نلسه و بونفت كك سنده لفت در وغضبه
 كلك معناسى دى بوندن ما خود در يقال ان فلانا لينط غضبا مثل نغت النشيط فختينله وفانك شنى
 وتشد بدبله بعناه ايضا يقال نططت بنه كذلك النشيط نونك فنى وفانك سكويه نغت باغى النشيط نونك كسر بله
 دى لفت در وكسر اقص در النافطه فانك كسر بله بوريله فشقرن طوار يقال ماله عافطه ولا نافطه اى شى
 النشيط نونك شنى وفانك سكويه معروفه در النشيط نونك فنى وفانك فختينله جى النشيط نونك كسر بله كذلك
 جى ربه بله رام كى و ربه طاسدن اولن چوملكه درلر النشيط نونك فنى وفانك سكويه نقطه قومق يقال
نقط الكتاب ينقطه نقط من الباب الاول النشيط على وزن التكريم كذلك نقطه قومق يقال نقط المصاحف
 تنقيط النشيط نونك فنى وفانك تشديد بله نقطه قوم كسنة النشيط فختينله دوشنل نسنة لذن بر نوعدر
 الانا ط همره نك فختينله جى سبيله اسباب كى ونط كذلك خلايقدر رجاء تدر كه يك دل و يك جهت اولر
 وفى الحديث خير هذه الامة النشيط الاوسط باحق بهم التالى ويرجع اليهم الغالى يعنى كرو قلاتر انلره لاحق اولوب
 حد دن مجاوز ابدنلر انلره رجوع ايله النشيط نونك فنى وواوك سكويه اصمق يقال ناط الشى نوطه نوطا اذا
 علقه ونوط ارقه بله قوروق ما بينه دى درلر ونوط بر نسنة دن اصلن نسنة يده درلر وفى المثل عا ط بغير
 اواط يعنى بر نسنة فى المعه ال اوزادر حالا كه اصلن نسنة يوقدر و بواوك لى ولس له بغير ديد كلى كى در
 وحادى حاودال مهملة نونك دوه فى شوقه كتور ملك ايجون اولن كسنة درو و تحشا القمان من غير شبع ديد كلى
 كى درونوط كى اخر ما قالى دركه دوه ياتنه اصبر النشيط نونك فنى وواوك سكويه شول ورمدر كه دوه نونك
 كوكسنة و بونطر بنه قولنقلر بنه عارض اولور يقال نيط البعير على البناء للجهول اذا اصاب ذلك ونوطه
 حقدن دى درلر كن معناسه الانواط همره نك فنى ونونك سكويه شول قشدر دركه اكبر نسنة اصبر لوزن كى
 قاشى كى و جعفر قاشى كى وذات النواط بر معين اغاجك اسيدر وفى الحديث انه ابصر شجرة دفواء شى ذات النواط

نطط

نطط

نطط

نقط

نطط

نوط

ودقوا دال مهملة نك فنى والفك مدبله شجره عظيمه معناسه در و انواط كذلك شول نسنة دركه دوه ووزن
 اصلى و دوه بونك كدر صكره التواط تانك فنى ونونك سكويه شول نسنة دركه محفه دن اصلى ووزن ايجون
 النوطه نونك فنى وواوك سكويه طلع اغاجك ميسه سى تنه كسدر ميسه سى عيص وائل ميسه سى ايكه
 وعر قط ميسه سى فرش وعشر ميسه سى وهطوسلم ميسه سى غال سم ميسه سى سليل وغضا ورمث ميسه سى
 قسيه وغضا وسلم ميسه سى صرعه وسائر اشجار ميسه سى حرجه درلر الانشيط همره نك وتانك كسر بله اراق
 اولن يقال انشوطه اذا بعد المناط ميمك فختينله محل تعلق معناسه در يقال فلان منى مناط الشراى فى البعد النياط
 نونك كسر بله شجرانك يولى بعد اولن كوايكه شجر اى اخره تعلق ابدوب لا ينقطع اولمشدر و نياط شول طهره
 دى درلر كه بوره كه تعلق ايتك كى قطع اولسه صاحجى هلاك اولور و يقال للارنب مقطعة النياط كما قالوا
 مقطعة الاسعار يعنى طوشنه مقطعة النياط درلر تقاوا لاتكهم مقطعة الاسعار درلر كذلك تقاوا لا واسعار جكر
 معناسه در و نياط قوس علاقه قوسه دى درلر النشيط نونك فنى وتانك سكويه كذلك ذكر اولن طهره
 درلر ومنه قوام رماه الله بالنشط اى بالموت لنا يطيانك كسر بله بر طهر در صلبه كه متددر يعنى رقه ده چكلسدر
 لى قطع ايتكهم مصغورا ولان كسنة يعلاج اولنور ومصغور بر مر يضدر كه مرضى صفر و جى موحيدر
 النشوطه فختينله وواوك شنى وتشد بدبله بر توشك اسيدر كه اغاجنه ايلر اصوب اول ايلر اوزن يوايلر النشوطه
 فختينله وواوك كسرى وتشد بدبله بعناه النشوطه فختينله وواوك شنى وتشد بدبله واحد فى فصل الواو
 الو بطواوك فنى وتانك سكويه راي ضعيف اولن يقال و بطرا عر فلان يبط و بطا اذا ضعف رايه الو بط
 فختينله بعناه يقال و بط و بطا من الباب الرابع و جى معناسه ده كاور يقال اردت حاجة فو بطنى
 عنها فلان اى حبسى الواط بانك كسر بله ضعيف اولوب بور كسزوان كسنة الوخط واوك فنى وخانك
 سكويه قار شق يقال و خطه الشب اذا خالطه و وخط بر جانيدن رجانبه كى دورنك معناسه ده كاور
 و وخط و خدده لغت دى كك لور كه و خد سر عتله سير ايتكه درلر الو رطه واوك فنى ورتانك سكويه هلاك
 ابو عبيد ايتدى و رطه اصلنه شول دوز در كه انه طريق اوليه الا راط همره نك كسرى ومد بله والتوريط
 على وزن التكريم و رطيه صالمق التوريط فختينله ورتانك شنى وتشد بدبله و رطه يه دوشك يقال و رطه
 و و رطه توريطا فرتوريط و فيها و ابو عبيد ايتدى لوراط واوك كسر بله لى و حيله ايتكدر وفى الحديث لا خلط
 ولا و راط بعضيلر ايتدى بور سولك صلى الله عليه وسلم لا يجمع بين متفرق ولا يفرق بين مجتمع خشية الصدقة
 ديد و كى كى در الو سط واوك فنى وشينك سكويه والسطه سبنك كسر بله بر نسنة فى اورته لى تقول وسط
 القوم اسطهم وسطا وسطه اذا توسطتهم الوسيط واوك فنى وشينك كسرى ومد بله نسنة اورته بمنزله على
 اولن يقال فلان وسبط فى قومه اذا كان اوسطهم نسبوا و ارفعهم محلا الا صبع الوسطى اورته رمتق التوسيط على
 وزن التكريم بر نسنة فى اورته ده قلق و قرأ بعضهم فوسطن بجمع و توسيط بر نسنة فى ايكى بولكه دى درلر
 المتوسط خلق ايجون واسطه اولان كسنة وساطت دن ما خود در الو سط فختينله هر نسنة نك اعدلى قال الله
 تعالى وجعلنا امة وسطا اى عدلا وميانه معناسه ده كاور يقال فى وسط بين الجيد والردى و وسط اورته به
 دى درلر تقول لست وسط الدار پس وسط اسيدر وسطك خلا فيدر سكون سبنك كه وسط طرف در ته كم
 كاور ان شاء الله تعالى الواسطة سبنك كسر بله واسطه قلا ده دركه واسطه قلا ده جواهر نيك اورته سنده اولوب
 اعلا سى اولندر واسطه سبنك كسر بله بر شهر ك ادبدر اكا قصر دى درلر شول قصر دن اوترى كه حجاج بصره ايله
 كوفه بننه نيا ايتشدر و واسطه مذكر و منصرف دروزر السماء بلا ده غالب بودر كه موث اولوب لا ينصرف اوله
 لالا منى وشام وعراق و واسطه و ابق و فح و هجر كه بونلر مذكر و منصرف در و اكر بونلر ايله بقعه يا خور بله

و بط

و رط

وسط

و خط

دليلوب لا يتصرف قلوب رسك جا زدر الواسطى سبك كسرى و بانك تشدد بدله واسطه منسوب اول كسنة
 وفي المثل تغافل كانك اسطى مبردايتدى بومثلك اصلى بودر كه حجاج واسطه قوم من بنا ليجون سخره يوطو تردى بناء
 على ذلك مزبور فاجوب مجده غرايبنده ياتقى عادت بدشلى ردى عيسى كوي واسطى ديو جادر دقه
 قنقى باشن فالدر سه انى طوب بناخذ منته بانك كن تغافل ابدوب كسنة باشن فالدر مزاولشيدى واسط
 الكور سبك كسرى وكافك خميله دوه بالانك بلروسى الوسط واوك فخي وسبك سكويه طرفدر بين
 معناسنه تقول جلست وسط القوم سبك حر كنيه وان بونك خلا فجه درك اول طرف دكادر اسمر و باله
 هر رده كه بين استعمالى عجم اوله وسط در تسكينه والا وسط در و بولا مدن وسطك ظرفيت طريقيه
 استعمالى عجم اولماز ديك لازم كلز تا كد جلست وسط الدار كلا ميلاه سوال متوجه اوله وكاه اولور وسط دخی
 تسكين اولنوب وسط دینور كنن هجه دكادر الوطوط واوك فخي و بانك سكويه قر لغوج ديد كرى و شدر
 خطاف معناسنه خاه معجه نك خميله الوطوط واوك فخي و بانك كسرى جمعى قر لغوج معناسنه وفى حديث
 عطاء بن نيراح فى الوطوط يصيبه الحرم قال ثلثا درهم يعنى وطوطى قتل بدن عمر مك جنابى ذكر اولتى موجد
 اصبع ايتدى وطوطدن مراد خفاشدر خاه معجه نك خميله بان سه معناسنه بعضيلر خطافدر ديدى تنه كم مرور
 ايتدى و ابو عبيد ايتدى خطاف مراد اولق اشبه در زرا عايشه رضى الله عنها ايتدى وقتكه بيت مقدس
 قدسه الله احر اق اولندى كرى جنسى اغزل به نفع ابدوب تشن زياده قلغه دور شورلى و و طوط جنسى قنائلر به
 سيوندر مكه سعى ابدور دى و و طوط قورخق وان رجل ضعيفه دخی ديرلر ابو عبيد ايتدى مزبون و طوط
 اطلاق اولندى و دخی ذكر اولنان طاره تشبيه در امار بلرك ابصر فى اللبل من الوطوط ديد كرنه و طوطدن
 مراد خفاش اولد غنده شبهه يوقدر الوقط واوك فخي وقافك سكويه والوقيط واوك فخي وقافك كسرى و مدله
 برك رده يا خود طافه يغور صويى كرسون ديوقاز بلن جقوردر الوقاط واوك كسرى به جمعى ذكر اولنان جقورلى
 معناسنه و و قط يره رفته دخی ديرلر بقال و قط بالارض اذ اصبره التوقيط على وزن التكرم صواير كللك ايجون
 جقور قازمق بقال صابنا سماه فوقط الصغرى صار فيه وقط يعنى شدتدن قياى دلوب وقط ايتدى الوقط يره
 براغش يوم الوقط واوك فخي وقافك كسرى و مدله شول كوندر كه زمان اسلامه تمام باله بكرين و بل بننده
 محارم واقع اولشدر الوقط واوك فخي وهانك سكويه فائق كسرى معناسنه و و هطه نك جمعى دخی كلور الوهطه
 واوك فخي وهانك سكويه اصمى رواينى وزن الحى رده ديرلر كه بو وهه ده لغندر الوهط واوك فخي وهانك سكويه
 جمعى الحى رده معناسنه و و هطه عشر اجاجى ديد كرى ديكنلو اغاجك مېشه سى درته كم عيص سدر ديد كرى
 اغاجك مېشه سى در و و هط ولايت طافه شول باغك اسيدركه عروين العاصك ابدى لا يهاط همز نك كسرى
 و مدله يره اورمق رحيمته كه رندن طو ويز اوله بقال وهطه اذ اصبره صرعه لا يقوم منها الهاء الهبوط
 خمينه ايمك نزول معناسنه بقال هبط هبوط من الباب الثانى الهبط هانك فخي و بانك سكويه ايندر مك بقال
 هبط هبوط من الباب الثانى ايضا يتعدى ولا يتعدى بقال اللهم غبطا الهبط اى نسالك الغبطة ونعوذ بك ان نهبط
 عن حالنا و نحن اكسله دخی ديرلر بقال هبط ثنى السلعة اى نقص و ثنى اكسلت معناسنه ده كلور بقال هبطته
 انا و اولق وب اتى ايندر مكه دخی ديرلر بقال هبط المرض لجه اى هزله الهابط همز نك كسرى به وهانك سكويه
 ايندر مك و الهابط ثنى اكسلت معناسنه ده كلور بقال هبط ثنى السلعة الهابط همز نك وهانك كسرى به ايمك
 بقال الهبطته فانهبط الهبوط هانك فخي و بانك خميله شول مكاند كه اندن اشاعه لينا و رجد و معناسنه الهبط
 هانك فخي و بانك كسرى و مدله شول ناقه در كارق اوله ابو عبيد رواينى اوزن كه ايتدى عبيد بن ابرصك هبط
 مفر ديد و كى قولى بوندى ما خود در كه مزبور بالكر اق وضعيقلق ياتده ذكر اولشدر الهبط هانك فخي و بانك

وطط

وقط

وهط

هرط

سكويه

سكويه بركسنة نك عرسنه دكك بقال هرط فى عرسنه هرط طامن الباب الثانى اظعن فيه و تقصيه التهارط
 نانك فخي و نانك خميله سو كسبك بقال تهارط ال جلا ن اذ انشأ الهربة هانك كسرى به و نانك سكويه شول
 ديشى قيوندر كه باشلو اوله الهرب هانك كسرى و نانك فخي ايله جمى باشلو قيوندر معناسنه فر باله قرب كى
 الهبط هانك فخي و ميمك سكويه ظلم ايمك و حقي و باطلى سجه مك بقال هبط الناس فلان يهبطهم من الباب
 الثانى اذ اظلم حقم و هبط برسته فى اور تندن المعه دخی ديرلر الهابط همز نك و نانك كسرى به بركسنة
 سو كوي عرسنه نقصان كنور مكه ديرلر بقال الهبط عرض فلان اذ اشبه و تقصيه الهابط هانك كسرى به
 و الهابط ميمك فخي و نانك فخي ايله جاعر شوب غوغا و غلبه ايمك بقال وقع القوم فى هياط و مياط و مياط
 ميمك كسرى به مانعت و مدافعت معناسنه در النهايط نانك فخي و نانك فخي ايله قوم بر ره جمع اولوب مصلحت
 اصلاح ايمك در كه تاييظك مقابلى در فرار و ايتى اوزن بقال تهايط القوم اذ اجتمعوا و اصلحو امرهم فصل الباء
 يعاط يانك فخي و طانك كسرى اوزن بناسى ايله قطام كى رلفطدر كه انوكه قور در جز اولنور الا يعاط همز نك
 كسرى و مدله قورده يعاط ديو خيمر مق تقول يعطى الذيب باب الطاء من كتاب رجه تفحاح الجوهرى فصل
 الباء الهبط بانك فخي وهانك سكويه ايله بركسنة ييوك اغركاب عاجز اولان كسنة الباهط هانك كسرى به مشقنلو اولان
 و عجز عنه الهبوط ميمك فخي وهانك فخي ايله يوكدن عاجز اولان كسنة الباهط هانك كسرى به مشقنلو اولان
 نسته بقال هذا امر باهظ اى شاق فصل الجيم الحوط خمينه كوزك مقله سى يوك و يوكسك و لوق بقال حطت
 عينه حطت حوط اذ اعطت مقله تا و ثبات الحاطط هانك كسرى به كوزك مقله سى يوك و يوكسك و لوق بقال حطت
 على وزن جعفر معناه ميم زياده اولشدر و جاحظ عمرو بن محرز لقي در الحاطط هانك كسرى به كوزك
 حد فطر بدر يعنى كوزقز بدر الحطه على وزن الدحرجه بركسنة فى بعلق تقول حطت لرجل اذ اصفده
 و او ثفته و صدف فخي صاد مهملة و سكون باله بند ايمك در الحط حيمك فخي و طانك تشدد بدله فر موده اولان
 كسنة و فى الحديث اهل النار كل حط مستكبر لفظ حيمك فخي و عيمك سكويه فر موده اولان كسنة الحنطاط
 حيمك كسرى و ثوبك سكويه اخلاق جتن اولان كسنة الحنطاط حيمك كسرى و ثوبك سكويه فر موده اولان
 الا حنطاط همز نك و فانك كسرى به حيفه شيمك انتفاع معناسنه بقال احفظت الحيفة اجحطط طام مثل
 اجارت اذ انتفعت وكما اولور كه اجفاظت الفن تحريك ابدلر همزه قلغه اجتماع ساكنين حذر ابد و بن ثعلب
 ايتدى احفاظت حاه مهملة ايله اولق نصيفدر الحنطاط ميمك فخي و لانك فخي و طانك كسرى و مدله شول
 كسنة در كه ارقه سى اوزن ياتوب ايا فطرن فالدر پس اجنطى كله سنك اخرنده اولان الف الحاطط ايجوندر
 وكاه اولور همزه ايله استعمال اولنوب اجنطيت و اجنطيات ديرلر الحواط حيمك فخي و واوك تشدد بدله فر موده
 اولوب يور عيسنه متكبر اولان كسنة الحوط حيمك فخي و واوك سكويه و الحوطان فخمينه مصدر ردر
 يور عيسنه تكبر ايمك معناسنه و فى الحديث اهل النار كل حطرى جوط فصل الحاء الحط هانك فخي و طانك
 تشدد بدله نصيب و حجت و حطت صاحبه دخی اطلاق اولنور بقال ما كنت ذا حط ولقد حطت فانك
 حط الا حط همز نك فخي و نانك خميله جمع قلى الحوط خمينه جمع كثر فى الاحاطى همز نك فخي و طانك
 كسرى به كذالك جمع كثر فى غير القياس كونا كونا حطك جعيدر راطله راطه كى حطت حانك فخي و طانك
 كسرى و مدله تحت نصيب صاحبي اولان كسنة الحوط ميمك فخي و طانك فخي ايله كذالك تحت و نصيب صاحبي
 اولان كسنة تقول ان حطوط و حطوط اى حطت و حط من الرزق الا حط همز نك و حانك فخي به زياده نصيب
 يا خود تحت صاحبي اولان كسنة تقول انت احط من فلان الحط خمينه و الحط هانك فخي و طانك فخي به

هبط

هبط

يعط

حخط

جفظ

حفظ

جوط

حفظ

حفظ

بوتلرقت در حوضه حوضه دو معنایست الحفظ حاکم نمی وصادق فحیه کذاک دو معنایست در ابو
 عبید و این وزن لکن بوضاده طاینتی جمع اول و الحفظ حاکم کسری و فاک سکونیه صفاق تقول حفظ
 الشی حفظ من الباب الرابع اذا حرسه و از برایتک معنایست دخی کلور تقول حفظ الشی اذا استطهرته
 واستطهر ظهر قلبدن او قومغه دیر الحفظه فحینه شول ملکدر که بی ادک اعمال زلر الحفظه مینک نمی
 وفاک فحیه کوزتک مراقبه معنایست و برهیز ایدوب اجتناب ایتک معنایست ده کار الحفظ حاکم
 کسری به کذاک اجتناب ایتک معنایست بقال اند و حفاظ و عافطه اذا کانت له انفة الحفظ حاکم فحی وفاک
 کسری و مدبله صقاجی نکاهیان معنایست و منه قوله تعالی و ما انا علیکم بحفیظ الاحتفاظ همزه نك وتانك
 کسری به صفاق بقال احتفظ بهذا الشی ای احفظ الحفظ فحینه وفاک نمی وتشدید به متنبه اولوب غافل
 اولماق و برنسنه بی ندر یجله از برقلغه دخی دیرل تقول تحفظ الكتاب اذا استطهرت شیاً بعد شیء الحفیظ
 علی وزن التکریم حفظ ایتدرمک تقول حفظته الكتاب اذا حمله علی حفظه الاستحفاظ همزه نك وتانك کسری به
 برکسنه دن حفظ طلب ایتک تقول استحضرتة اذا سألته ان يحفظ الحفیظة حاکم فحی وفاک کسری و مدبله
 غضب و حیت معنایست الحفظه حاکم کسری وفاک سکونیه وفاک فحیه بعناه و منه قوله ان الحفايظ نقض
 الاحقاد یعنی اقرایم و دوسته غیر بک غضبی ترجم احباب ایدر هرند کلوا ککینک دخی واریسه الاحتفاظ
 همزه نك کسری به غضبه کتورمک الاحتفاظ همزه نك وتانك کسری به غضبه کلک بقال احفظته فاحتفظ ای
 اغضبته فغضب الخطاة علی وزن الدرجه برکسنه بی تشهید ایدوب رامن سوز ایشترمک اخر نه اولان
 الف در حجه الحاق ایچوندو الخطیان حاکم و طانک کسری ونونک سکونیه زیاده فحش کوی اولان کسنه
 یقال رجل خطیان واموی ایتدی رجل خطیان دیرل خاه معجه ایل و حند یان دیرل خاش معنایست و حنطابه
 و حنطابه دیرل بوتلرک جمله سی استعمال اولور فصل الدال الدالط دالک فحی و همزه نك سکونیه بوغق
 بقال داطه بداطه داطمن الباب الثالث اذا حنقه و داط قریه بی طولدر مقه دخی دیرل الدالط دالک فحی
 ولامک سکونیه اوروب دفع ایتک بقال دلطه دلطه داطمن الباب الاول اذا ضربته و دفعته ابو عبید و این
 اوزن الدلنطی فحینه کذاک موثی بقال ناقة دلنطاة فصل الراء العظ رانک نمی و عینک سکونیه اوقک
 تمرن کیرمک دلکی که اوزو نه سکیر صرزل الارعاط همزه نك فحیه جمی الرعظ فحینه اوقک تمرن کیرمک یری
 فائق بقال رعظ السهم رعظ رعظ من الباب الرابع اذا نکسر رعظه الرعظ رانک فحی و عینک کسری به شول اوقدر که
 انوکته فی کیردکی رفافش اوله فصل الشین الشطاط شینک کسری به شول اغاچدر که جوالک قولینه ادخال
 اولنو روینی ضمه دن راوغرینک اسمیدر الشط شینک فحی و طانک تشدید به جوالک قولینه ذکر اولنان اغاچی
 یعلق بقال شطط الحوالق اذا شدت علیه شطاطه الاشطاط همزه نك کسری به جواله ذکر اولنان اغاچی ایشلک
 و اشطاط ارك الی حرکتک کلک اعط معنایست بقال شط الرجل اذا انط یعنی الت رجل حرکتک کسه و الشطاطه
 علی وزن الزلزلة ذکر حرکتک کلک بقال شط شط زب القلام عند البول و زب رای معجه نك فحیه
 رجالک الی در الشناطی شینک فحی و طانک کسری به اطراف نواحی معنایست بقال شناطی الجبل لنواحیه
 الشنطوة شینک و طانک نمی ونونک سکونیه فعلو قوزو اوزن واحدی ناحیه معنایست الشواط شینک
 خمیه و الشواط شینک کسری به شول یا لکدر که انوک تونی بو قدر فصل العین المعطعظ مینک نمی و طانک
 سکونی و عینک کسری به شول اوقدر که انوک قری کیده العططه علی وزن الزلزلة اوقی اکرى کتک بقال
 عطعظ السهم العطعظ اوغر اشدن ایرکوب کیر و کلمک بقال للبيان قد تعطعظ اذا نکس فی القتال ما خود

حفظ

دأط

دلط

رعظ

شطط

شطط

عكظ

عكظ

غلظ

غنظ

غیظ

قظظ

فیظ

من عطعظ السهم وقولهم في المثل لا تعطي ولا تعطي اي لا توصي واوصى نفسك جوهری ایدر بو ابو عبید
 روایتی در امین ظن ایدر که تعطی ایتک نمی ایل اولوب عطعظ السهم دن ما خود اوله اوقی اکرى کتک معنایست که
 معنای کلام بوتقدیر حه صلاحه امر ایتمه حالاکه نفسک فساد اوزن اوله دیک اولور تکت شاعر بو شعرند
 اشارت ایشتر لاتنه من خلق ما بی مثله عار علیک اذا فعلت عظیم عکاظ عینک خمیه مک مکرمه ناحیه سنده
 عرب طایفه سنده مخصوص بر یازارک اسمی در هر یل اند جمع اولوب رای اقامت ایدوب المصائم ایدوب شعرا
 شعرلر انشاد ایدوب تفاخر ایدرلردی وقتاکه دین اسلام ظهور کدی اول یازار یوز بلوب منهدم اولدی
 و یوی عکاظ ددکری بوندن ما خود در یعنی شول ایتک کون کانه محاربه واقع اولشدر مره بعداخری
 العکاظ عینک نمی ایل ذکر اولن یازان منسوب اولن سنه و منه ایدم عکاظی و ایدم همزه نك فحی و دالک
 کسری به در معنایست العنطوان عینک و طانک نمی ونونک سکونیه فحش کوی اولان کسنه بقال رجل عنطوان
 وهو فعلوان و عنطوان راوته دخی دیرل کوطو اراق جوق بد کک یورکی اغر ایمی ایتدی فام یعنی به دیرل
 فحی اکلام قبح ایشتر ووب فی رسوای ایل سه فصل العین الغلظ غینک کسری ولامک فحیه غلیظ اولمق
 بقال غلظ الشی یغلظ غلظا من الباب الاول الاستغلاط همزه نك وتانك کسری به بعناه بقال غلظ واستغلظ
 الغلظ غینک کسری ولامک سکونیه و الغلظ غینک فحی ولامک سکونیه و الغلظ غینک نمی ولامک سکونیه
 و الغلظ غینک کسری به خیر ادونا تراش اولمق بقال رجل فی غلظه و غلظه و غلاظ و غلظ ای فظاطه
 و فظاطت فایله و ظاه معجه ایل سر دالک و خیر ادلق در الاغلاط همزه نك کسری ایل سوزی سرد سوبلک بقال
 اغلظه فی القول واغلاط غلیظ سنه لغه دخی دیرل تقول اغلظت الثوب اذا شتریت غلیظ التغلیظ علی وزن
 التکریم برنسنه بی ثقیل ایتک بقال غلظ علیه الشی تغلیظا و منه الدیه الغلظه الی محب فی شبه العمد والیمین
 المغلظه الاستغلاط برنسنه بی غلیظ بولغه دخی دیرل تقول استغلطته اذا ترک شره لغلظه الغلظ غینک فحی
 ونونک سکونی ایل زیاده غصه لوقاق بقال غنظ الامر یغنظ غنظا اذا جهد و شق علیه و شدت غصه به دخی
 دیرل ابو عبید ایتدی غنظ برکسنه غصه دن اولوم مرتبه سنه واروب اوله مک در و عمر بن عبد العزیز مونک
 و صفیه ایتدی غنظ لیس کالغنظ و کظ لیس کالکظ و کظ دخی زیاده غمناک اولغه دیرل المغنوط مینک فحی ونونک
 نمی ایل زیاده غصه لولان کسنه المغنطه مینک نمی ونونک کسری ایل غم و غصه و یرحی کسنه بقال رجل
 مغنط الغنطاة علی وزن الدرجه برکسنه بی رسوای ایدوب یرمکات ایشترمک بقال غنطابه اذا ندد به
 واسمه المکر و الغیظ غینک فحی و یانک سکونیه شول غصیدر که انتقام المغه عاجز اولنلر کقلینه کز لو اولور
 یقال غاطه فهو مغیظ و لا بقال اغاطه غیظ غینک فحی و یانک کسری به کذاک بر رچالک اسمی در که اول غیظین
 مره من عوف در که جداء لاری عطفاندر المغایطه مینک نمی و یانک فحیه خشمه کتورمک الاغیاط همزه نك
 وتانک کسری به خشمه کلک و التغیظ فحینه و یانک نمی وتشدید به بعناه بقال غایط فاعتناط و تغیط فصل الفاء
 الفظ فانک فحی و طانک تشدید به رچالدن غلیظ اولن کسنه در و قظ شکنبه صوبه دخی دیرل ماء کرش
 معنایست و بونک تفسیری عن قریب کلور ان شاء الله تعالی الفظاطه فانک فحیه غلظت اوزن اولمق بقال فظطت
 یارجل فظاط من الباب الرابع الاحتفاظ همزه نك وتانك کسری به شکنبه صوبی ایچمک تدارک ایتک و بونک
 طریقی اولدر که کسنه دوه سن صور دقدن صکره کوشن کتور مسون دیواغز بغلیه فحی اول کسنه صوصایوب
 صوبه کسنه ذکر اولن دوه نك قرن یاروب ایچند اولن سنه بی صقوب صوبی ایچمک پس بو مقدمه ذکر اولن
 فظ معنایست ما خود اولور الفیظ فانک فحی و یانک سکونی ایل و الفیظ فحینه و الفیظ فحینه وفات ایتک

بقال فاطم الرجل يفيظ فيظا وفيظا اذا مات الفوط فانك فتي وواوك سكوبيله ذكر اوانان معتاده
 لغت در القواط فانك فتيه كذا لك معنای مذكوره لغت در بقال فاطم يفيظ فوطا وفوطا وبقال فاطم
 نفسه يعني خرجت روحه ابو عبيد بن وكسانى دن بوبله روايت اولنشدرو اصمعي عمر بن العلاء دن روايت ابدوب
 ابتد فاطم نفسه دن بوبله فاطم ديمور مات معناسته وفاض دخی دن بيمر ضاد معجه ايله البته اما كسانى ابتد
 فاطم نفسه دیرل وفاطم هو نفسه دخی دیرل فاء نفسه معناسته متعدى ولازم كاور التقيظ فختينله وياك ضمی
 وتشديد ببله نفسى في ابدوب اخراج ايمك بقال تقيظوا انفسهم معنى تقيظوا والافاطة همزه مك كسر ببله كذا لك
 اخراج نفس معناسته بقال ضربته حتى افطت نفسه وفاقط الله نفسه فصل القاف القرظ فختينله سلم
 اغاجنك پير اخی دركه انوكله درى د باغت اولنور المقروط ميمك فتي ويرانك ضمی ايله شول در بدركه ذكر اولنان
 پير اخله د باغت اولنشدرو بقال اديم مقروط القرظى فختينله وياك تشديد ببله والقرظى قافك ضمی ويرانك
 فتي وياك تشديد ببله قرظ ولا بینه منسوب اولان نفسه كه قرظ ولا بندن مراد بين ولا بين در اند قرظ جوق
 بتد وكندن اوترو ببله د قرظ دیرل القارط رانك كسر ببله قرظ ديو شتون كسنه وفي المثل لا تيك او يوب القارط
 العنرى وقارط عنرى ابي كسنه ابد بيلر سلم پير اخی ديو شرمكه جقمشلى دى كير وكلد بيلر سعد القرظ قافك
 ويرانك فتيه رسولك صلى الله عليه وسلم مؤذنتك اسيدركه قبالد لوموضع ساكن ابدى عمر رضى الله عنه
 والى اولد قباله مدينه منور به كتوردى انوك اولادى بكوندك مسجد مدينه ده مؤذنتك ابدى قر بظه
 قافك ضمی ويرانك فتيه ونضير بونلرك ايكسى خبير يهود بيلر نندن ايكى قبيله نك اسيدركه طافه عربيه منسوب
 اولد بيلر نسل بون موسى نك صلوات الله عليه قننداشى هارونه اسناد ايتكمكه ومجد بن كعب القرظى نلردن در
 التقريظ على وزن التكرم بركسنه فى حال حيواته مدح ايتكمك رنكم تا بين بعد الوفات مدح ايتكمك بقال
 فلان يقرظ صاحبه تقر يظا بالطاء والضاد جميعا بوبلر ايتدى تقر يظ دیرلرك حقه مدح ايتسون كرك
 باطلاه ايتسون التقارظ تانك فتي ويرانك ضمی ايله برى رن مدح ايتكم بقال هما بتقارظان المدح اذا مدح كل
 واحد منهما صاحبه القيت قافك فتي وياك سكوبيله ياز كونك اسيسى در حمارة الضيف معناسته كه حاء
 مهمله نك فتي ويرانك تشديد ببله در وقيت ياز كوندك بركانه مقم اولمغه دخی دیرل بقال قاط بالمكان اذا قام به
 فى الضيف وكون غابت اسي اولمغه دخی دیرل بقال قاط بومنا اذا اشتد حره المقيظ ميمك فتي وقافك كسرى
 ومد ببله اسم مكان در ياز كوندك ساكن اولاجق معناسته التقيظ فختينله وياك ضمی وتشديد ببله ياز كوندك
 بركانه مقم اولمق بقال تقيظ بالمكان اذا قام به فى الضيف فصل الكاف الكظة كافك كسرى وطانك تشديد ببله
 برزجت دركه انسانه املاء طعامدن حاصل اولور بقال كظة الطعام بكظة نظامن الباب الاول ونم وغصه رجت
 ورمكه دخی دیرل بقال كظى هذاى جهدى من الكرب وكظ حتى خوبلو ادمه دخی دیرل بقال رجل كظ لظ اذا كان
 عسيرا متشدد المكالمة ميمك ضمی ايله حر بركى كسى سى ومجاهد قلق التكاظ تانك فتيه قوم برى ببله
 عد اوتد حددن تجاوز ايتكم الكاظ كافك كسر ببله بعناه بقال تكاظ القوم اذا تجاوز والحدفى العداوة وبينهم
 كظاظ لاكتناظ همزه نك وتانك كسر ببله صواقديسى كان سيله طار كلك كثر سيلدن اوترى الكنظ كافك
 فتي ونونك سكوبيله برنسنه دن رجت ومشقت چكمك بقال كنظه الامر مثل عنظه اذ جهده وشق عليه
 فصل اللام اللظ لامك فتي وياك سكوبيله كوز قور رغبيله بقمق بقال لظظه وخط اليه اذ نظر اليه بوجو خريسته
 وموخر مو من وزنى اوزن كوز قور رغبيله دیرل اللظاظ لامك فتيه كذا لك كوز قور رغبيله دیرل اللظاظ لامك
 كسر ببله مصدر در برنسنه فى صقنوب كوز قولن طوقى معناسته تقول لاحتته اذ ابعثته اللظاظ همزه نك

قرظ

قيظ

كظظ

كنظ

لظظ

كسر ببله

كسر ببله لازم اولمق بقال لظ فلان بفلان اذ الزمه ووبو عمرو وروايت در والظاظ يغمور دائي اولمغه دخی دیرل بقال
 لظ المطراى دام و بر رده اقامت ايتكمكه دخی دیرل بقال لظ بالمكان اذا قام به المظ ميمك ضمی ولا مك فضيله لازم
 اولان نسنه بقال هو ماض به لا بقار قهو قول ابن سعود الطوا فى الدعاء يماذ لجلال والاكرام اى الزمو اذلك ابو عبيد
 ابتد لظاظ برنسنه به ملازمت وموانطيت ايتكمك بعضيلر ابتد لظاظ ابرامه والاحاحه دیرل الملاظ ميمك ضمیله
 محار به ده عناد وتعبا ووزن اولمق المظ ميمك ضمیله ولا مك كسر ببله ابرام ابدى محى كسنه المظاظ ميمك
 كسرى ولا مك سكوبيله زياده ابرام ابدى محى كسنه ملحاح معناسته للظ لامك فتيه كذا لك جوى بقال
 اولان كسنه بقال رجل لظ كظ اذا كان عسيرا متشدد اللعظ على وزن الدرجه حرص
 معناسته اللعظ لامك وميمك فتي وعينك سكوبيله حريص اولان كسنه اللعوظ لامك وميمك ضمی وعينك
 سكوبيله بعناه اللعوظه لامك كذا لك ضمی وعينك سكوبيله بعناه ايضا اللعاطه لامك فتي وميمك كسر ببله
 لعوظك جمعى حر بيلر معناسته اللعاط ميمك كذا لك فتي وميمك كسرى ومد ببله لعوظك كذا لك جوى بقال
 قوم لعاطظه ولعاطيظ اللعظ على وزن الدرجه ككندن اى صوبق تقول لعظت اللحم اذا انتهسته عن العظم
 وكاه اولور لعظته دخی دیرل قلب اوزر ينه اللفظ لامك فتي وفانك سكوبيله برنسنه فى اغزدن اتقدر بقال لفظت
 الشئ من فى الفظه لفظا من الباب الثانى اذ ارميته ولفظ تكلم معناسته ده كاور بقال لفظت بالكلام اذا تكلمت به
 ولفظ ملفوظ معناسته دخی كاور اصله مصدر در اللفاظ همزه نك فتيه كذا لك جوى اللفاظه لامك ضمیله اغزدن
 اتلن نسنه التلفظ فختينله وفانك ضمی وتشديد ببله تكلم ايتكم بقال تلفظت بالكلام اذا تكلمت به اللفاظه تانك
 كسر ببله برنسنه فى اغزدن ايتكم كسنه وعربلرك اسمح من لافظه ديدكى قوللر نده لافظه دن مراد بعضيلر ابتد
 كى درز يرا كى كوشن كوركن صغيفه دعوت ايتكمك نده اغزدن كوشن براغوب صفايله صاغيفه توجه ايدو
 وبعضيلر ابتد لافظه دن مراد شول يا وولى قوشدر كه باطننده اولان عدا سن چقاروب يا ورسنه اطعام
 ايدو وبعضيلر ابتد لافظه دن مراد كرمندرو وبعضيلر ابتد لافظه دن مراد خرو سدر كه دانه فى اغز ينه
 المش ايكى براغوب رفيق بيلر نه ايتكمك ايدو بعضيلر لافظه دن مراد در يادر ديدى عنبرى وجواهرى اتدغندن
 اوتورى پس لافظه ده اولان هامبالغه ايجون اولور اللظ لامك فتي وميمك سكوبيله دبله اغزده باقى فلان
 طعامو ارامق در يا خود دبليله طوداغن بلقندر التماظ فختينله وميمك ضمی وتشديد ببله بعناه بقال لظظ الحية
 اذا خرجت لسانها كتماظ الاكل اللماظ لامك ضمی ايله اغزده باقى فلان طعام اللماظ لامك فتيه كذا لك معناسته
 ومنه قولهم ما ذقت لماطاي شيئا ولماظ دبل او جيله برنسنه طغفه ده دیرل بقال شرب الماء لماظا اذا ذاقه
 بطرف لسانه الا لماظ همزه نك وتانك كسر ببله برنسنه اكل ايتكم بقال التماظ الشئ اذا اكاه اللماظ لامك ضمی وميمك
 سكوبيله نقطه بياض در وفى الحديث الايمان لظه فى القلب ولظه ايتكم اشاعه طوداغن اولان بياض در الاظظ
 همزه نك وميمك فتيه شولات در كه اشعه طوداغن بياض اولمق كرمياض انونك بوقار طوداغن اولسه اكارم
 دیرل اللماظ همزه نك وميمك كسر ببله ايتكم اشعه طوداغن اى اولمق بقال لظ الفرس المظاظ فصل الميم المشظ
 ميمك وشينك فتيه اله قيمي باقى يا جذه يا شمعله يا خود ديكنه يا شمعله وجذع او ك سقفيه قودقلى
 كرش اغاجى دروا كاشيبه اولان اغاچلردر بقال مشطت ببله تمشط مشطا المظ ميمك فتيه
 وطانك تشديد ببله بيان انا بيلر مظ ميمك فتيه سفيان بن سلهمك لقي در كه مزبور سعد العشير
 اولاد نندر لماظ ميمك ضمیله غوغا ابد شوب برى ببله تراغ ايتكم التماظ تانك فتيه كذا لك جنك
 وجدال ايتكمكه دیرل بقال تماظ القوم فصل النون النعظ نونك فتي وعين مهمله نك سكوبيله الت رجل
 حركته كلك النعوط فختينله بعناه بقال نعظ الرب ينعظ نعظا ونعوطا من الباب الثالث اذا انتشر ووبه
 زاي مجعوبه مشدده ايله ذكر معناسته در الانعاط همزه نك كسرى ونونك سكوبيله الت صاحبي

لعظ

لفظ

لماظ

مظظ

نظظ

التي حركته كقولك بقال انطه صاحبه وانعاط مجامعته حريص اولمعه دخی دیرل بقال انعت الدابة اذا فحنت
حياتها مرة وقبضته اخرى النكط فحنته لا يحمله معنائه يقال نكط الرجل من الباب الرابع الانكط همز مكسر بـ
عجله يتدرمك قال انكطه غيره اي عجله عن حاجته التنكيط على وزن التكرم كذلك عجله يتدرمك بقال نكطه
نكط فافصل الواو الوشيط واوك فحنته وسنك كسر بـ ومديله شول ملايم كك يان سيد ركه برك كك او جند
اولور ككا كورنك دخی دیرل ووشيطه اجنبى اولنه دخی دیرل يقال توفلان وشيطه في قومهم اي هم خشوفهم
الوشط واوك فحنته وسنك سكويه كك يان سن فائق نقول وشطت العظم اشطه وشط اذا كسرت منه قطعة
ووشط بالتمه دلي كينه برا حاج يان سى صوقعه دخی دیرل صاى او نيمسون ديون نقول وشطت الفاسر اذا جعلت
في خرتها قطعة خشب تضيقه بها وخرت خاء معجزة فحنته ونسنة نك دلي كينه دیرل الوعط واوك فحنته وعينك
سكويه نصيحت ايتك ونسنة نك اخرن اكدر من العطه عينك كسر بـ بعناه نقول وعطته وعطا وعطه من الباب
الثاني لا تعاط همز مكسر وآنك كسر بـ نصيحت قبول ايتك بقال وعطته فاقطع اذا قبل الموعظة ويقال السعيد من
وعط بغيره والشقي من تعط به غيره الوكط واوك فحنته وكافك سكويه ايتك دفع معنائه بقال وكطه غيره وكط اذا
دفعه الموكطه ابو عبيدك مصنفك واقع اولان روائى اوزن ميمك ضمي وكافك فحنته ونسنة يمد اومت ايتك
قال الله تعالى الامامت عليه فاما قال مجاهد اي موكط فافصل الياء اليقطينك فحنته ووافك ضمي ابلاه واليقطينك
فحنته ووافك كسر بـ ابكي سيدك متبه اولوب حدرا ووزن اولان كسنة معنائه در الايقاط همز مكسر كسرى ومديله
اوياندر منق وايقاط توزقور مغه دخی دیرل نقول ايقطت الغبار اذا اثرته التيقط فحنته ووافك ضمي وتشدد بـ
اويانق الاستيقاط همز مكسر وآنك كسر بـ كذلك اويانق معنائه بقال ايقطته من نومته فتيقظ واستيقظ
اليقطينك فحنته ووافك سكويه اويانق اولان كسنة اليقطة فحنته اسيدرا اويانق معنائه يقطة كذلك
فحنته ررجاك اسيدركه اول يقطة بن مرة بن كعب دركه جد

نكط

وشط

وعط

وكط

يقط

فحنته ررجاك اسيدركه اول يقطة بن مرة بن كعب دركه جد

اعلازى فهدرا التيقظ على وزن التكرم

كذلك توزقور من نقول

يقطت الغبار اذا

اثرته

فقدم الجلد الاول * بعون الملك الوهاب * من كتاب الفاضل * محمد بن مصطفى الوائى * المترجم اصحاح
الجوهري * للامام العالم * الفاضل * الكامل * المحقق * ابى نصر اسمعيل بن حماد الجوهري *
على ابدى الضعفاء * المأمورين بعمل الطبع * بدار الطباعة المعصورة * في فرقة رجب المرجب * سنة
احدى واربعين * ومائة والف * في البلدة

الطبعة قسطنطينية * صانها الله

عن الافات

والبلية

بسم الله الرحمن الرحيم والشمس تعين

باب العين من كتاب ترجمة الصحاح الجوهري فصل لالف لام مع همزة مكسرة وميم فتح تشديد بـ
شول كسنة در كه را في ضعيف و لغين هر كوردى كسنة يه تابع اولوب انى معك ديومنه قول بن مسعود لا يكون
احدكم امعة وابو بكر بن السراج ايتى بوفعل در فانك كسرى وعينك تشديد بـ زيرا افعول وصف اولماز
وشول كسنة كه امرأة امعة دير انوك قولى خطا در زير انسا طائفة سى ايچون امعه د بئر نته كم ابو عبيد دن روايت
اولم تشدر فصل لباء البتبع فختينله ميون اوزون اولمق در ميون دى محكم اولمغه بيله بقال بتبع الغرس من الباب
الرابع البتبع بانك فتحى وتانك كسرى بيله شول ات در كه بوبنى اوزون اولوب محكم اولم البتبع بانك فتحى وتانك
كسرى بيله موئى البتبع بانك كسرى وتانك سكونييله والبتبع بانك كسرى وتانك فختيله بالدين اولان نيمد فخله قم
كبي كه قم خرما او زرنه كور سه مثانه اولان نسنه جكد رابع همزه مكسرة وتانك فتحى وتانك مايند سكونييله
شول كله در كه انوكه تا كيدا اولنور نقول جاوا اجمعون اكنعون البتبع بانك كسرى بيله كثر دمدين
طوداق قرمزى اولمق بقال شفة كائنة بائنة اى مثانة بحرة من الدم البتبع بانك فتحى وعانك سكونييله كند ونفسن
غم ايله قتل ايتك ومنه قوله تعالى فلعلك باخ نفسك البتبع بانك فختيله حقه اقرار ايتك
بقال بجمع بالحق نحو عامن الباب الثالث اذا قرى بوضع له وكذلك بجمع نحو عامن الباب الرابع الابداع
همزه مكسرة بيله برنسنة فى غونة سى ومثالى يوغينك اختراع ايتك وايداع شاعر شعرن طرز بديع اوزن اراد
ايتكه ده ديرل وايداع راحله يور لمغه دى ديرل بقال ابدعت راحله اذا كلت وايداع الرجل على البناء للمجهول
اذا كلت راحلته البديع بانك فتحى ودالك كسرى ومديله فى مثال نسنه احداث ابدن كسنة والله تعالى بديع
السموات والارض وفى مثال احداث اولان نسنه بدى ديرل و بديع ثلومه دى ديرل وفى الحديث ان نهامة كبديع
العسل حلوا وله حلوا اخره يعنى نهامة عسل ثلومى ككى اولى واخرى برقرار در سود ثلومى كى دكلدر تا كه
اولى حلوا اولوب مرو رايامه اخرى فاسد اولم البديع بانك كسرى ودالك سكونييله بكي حادث اولان نسنه
وبدع احداث ابدن كسنة بدى ديرل بقال فلان بدع فى هذا الامراى بديع الابداع همزه مكسرة فختيله
بجمي و بقال قوم ابداع ومنه قوله تعالى قل ما كنت بدع عامن الرسل البدعة بانك كسرى ودالك سكونييله
دينه حادث اولان نسنه در دين كالى بولد قدن صكره الاستبداع همزه مكسرة وتانك كسرى بيله برنسنة فى بديع
عد ايتك بقال استبدعه اذا عدل بديعا التبديع على وزن التكرير بدعته نسبت ايتك بقال بدعه اذا نسبته الى
البدعة البراعة بانك فختيله بر كسنة اصحابه غاب اولم علمه وضيرى نسنه ده بقال برع الرجل من الباب الثالث

وبقال

وبقال برع ايضا من الباب الخامس اذا فاق اصحابه فى العلم وغيره البارع رانك كسرى بيله اصحابه فايق اولان
كسنة المتبرع ميم ضمى و رانك كسرى وتشديد بـ بيله تطوعا برنسنة ايشلين كسنة بقال فعلت كذا متبرعا
اذا فعلته متطوعا برع جعفر وزنى اوزن برناقه مكسرة اسمى درو برع كذا برع رانك اسيد در كه اول برع بنت
واشوق در واصحاب حديث بروى بانك كسرى بيله استعمال ابدن كنى صواب فتح در زير كلام عربى فاعول
يوقدر الا خروج وعثود واردر كه خروج راونك ابدن وعثود برننك ابدن البرزعة بانك فتحى و رانك سكونييله
شول جولدركه بالانك التنه قورلر الا برنداع همزه مكسرة و رانك كسرى بيله برنسنة يه حاضر لثيق نقول ابرندعت
للامر اذا استعدادت له البرشاع بانك كسرى و رانك سكونييله اوزون واحق وفرموده اولوب ظالم اولان كسنة
البرقع بانك وقافك ضمى و رانك سكونييله والبرقع بانك ضمى وقافك فختيله طوارك ونسا طائفة سنك يوزون
اورند كرى بجمه در البرقع بانك ضمى وقافك ضمى ومديله كذا يوزون نسنه البرقعة على وزن الدرجة
برقع اورنك التبرقع فختينله وقافك ضمى بيله برقع اورنك بقال برقعة فتبرقع اذا البسة البرقع فلبسه المبرقعة
ميم ضمى و بانك وقافك فختيله شول قيموندر كه كوده سى سيام وياشلى اق وله المبرقعة ميم ضمى وقافك كسرى
ايله شولات التلك يياضيدركه يوزنى احاطه ايله وكوزلر ينك اطرافى سيام اولم بقال غرة مبرقعة برقع بانك
وقافك كسرى و رانك سكونييله بدى قات كوك سماء سابعة معناسنه لا ينصرف در و اما سماء دنيا برقع
ديرلر رانك فتحى وقافك كسرى ومديله البرقعة على وزن الدرجة دورت اياغ اوزون دورمقدرو بركه
بر كسنة فى ايتى و يروب كوتى اوزن دوشورمكه دى ديرلر البرقع بانك فتحى وزا معجه نك كسرى ومديله
ظريف اولان كسنة و بونكله صفتانماز الا تاز اولان كسنة ل البرقعة موئى ابو الغوث ايتى بزم شول متكلم
اولان اوغلاندر كه نكلمنه حيا ايتيه و بزاعت برصفت در كه انسان انكله مجود اولور البرقع بانك ضميله كذا
ظريف اولان كسنة بزم معناسنه ابو عبيد روايتى اوزن البرقع بانك فختيله طرافت معناسنه بقال بزم زاعة
من الباب الخامس التبرع فختينله وزانك ضمى وتشديد بـ بيله كذا ظريف اولمق بقال تبرع الغلام اى طرف
و تبرع غوغا و شريو مكه دى ديرلر بقال تبرع الشر اذا تفاقم ونفاقم قافك ضميله عظيم اولمغه ديرلر بوزع بانك
وزانك فتحى و واولك سكونييله بنى سعد قوملرندن بر قومك ابدن در رمله مخصوصه معناسنه بوزم برعورنك دى
اسيدر البشع بانك فتحى وشينك كسرى ايله لذت كرى اولوب بوغازى طوطقدرو بشع شول كسنة فى دى
ديرلر كه ذكر اولنان لذتو نسنه فى اكل ابدوب بشاعت تحصيل ايتى اولم الاستبشاع همزه مكسرة وتانك
كسرى بيله برنسنة فى لذت عد ايتك البصع بانك فتحى وصادك سكونييله جمع ايتك جوهرى ايتى
بعض نحو بين دن بولفظك جمع معناسنه كله سن استندم ولكن وجه محنى معلوم دكلدر ديدى البصع بانك
كسرى وصادك سكونييله كچه نك برمقدارى بقال مضى بصع من الليل يالكسراى جوش منه وجوش دن
جمله وشين معجه ايله كچه نك اولى مراد در بصع بر كه در كه انوكه تا كيدا اولنور و بعضيلر بونى ضاد معجه ايله
ديرلر ولكن اصح دكلدر نقول اخذت حق اجمع ابصع بصعاء بانك فتحى وصادك سكونيى والفك مديله موئى
بقال جاءنى النساء جمعا بصعاء ابصعون جمع مذكرى بقال جاءنى القوم اجمعون ابصعون بصع بانك ضمى وصادك
فتحى ايله جمع موئى بقال رأيت النسوة جمع بصع بى ابصع تو كيد مرنب در اجمع كله سنك اوزر بنه تقديم اولنان
البصاعة بانك كسرى بيله وصادك معجه بيله برمقدار ماله ديرلر كه لى تجارت يچون رسال ابدن سن الابضاع همزه مكسرة بيله
مالى بصاعت طر بقيه كوندرك لا استبضاع همزه مكسرة وتانك كسرى بيله بصعاء نقول ابصعت الشى واستبضعتها اذا
جلته بصاعة وفى المثل كسنبضع تمر الى حجر يعنى حجر معدن تمر ايتى حجره خرما كوندركش كيدى البضاعة ضادك

كسرى بيله

بشع

بشع

بجمع

بدع

برع

برقع

برقع

برقع

برقع

برع

بشع

بصع

بصع

اولندی و مازنی ایندی ایکی قول دخی حسن درو لکن اخفشك قولی قیاسه اوفق دروز را علامت مفعول ایچون
کلن واوی حذف اینک مناسب دکلدر دبدی و لکن خلیل حذف اولحق بانی صیادتدن و تری ضمیمی کسریه تبدیل
مناسب دکلدر دیک احتمالی وارد مرکب تبدیلی محذوفیه دلالت ایچون در دینله البایعه یا ناک کسریه متاع
سلعه معناسنه البیعان یا ناک فخی و یا ناک کسری و تشدید بدله یا بعله مشتری الاباعه همزه ناک کسریه صانعچون
عرض اینک نقول ابعت الشی اذا عرضته للبیع الا بیاع همزه ناک و تانک کسریه صتون الحق المبیعة میمک ضمی
و یا ناک فخیله بازار اینک و بیعت اینک معناسنه دخی کلور و بیعت یردی قدر اولان کسینه بیعت و اقتدایه قول
و قرار اینده در التباع تانک فخی و یا ناک ضمیمه ذکر اولنان کی در ایکی معناده دخی الاستباعه همزه ناک و تانک
کسریه بر نسنه ناک صاعقه سن طلب اینک بقال استبعته الشی ای سألته ان بیعه منی البیعه یا ناک کسری و مدله
معبد نصاری اولان موضع کلیسا معناسنه و بیعه صائق معناسندن بناء نوعی دخی کلور جلسه و رکه کی
بقال انه لحسن البیعة فصل التاء التبع فختینله و التباعه كذلك فخله تابع اولحق بقال تبع القوم تبعا و تباعه
من الباب الرابع اذا مشیت خلفهم اومر وایک قضیت معهم الاتباع همزه ناک کسری و تانک کسری و تشدید بدله تابع
اولحق باب افتعالدن اولحق اوزن الاتباع همزه ناک کسری و تانک سکونیه تابع فلق و یرکسینه ناک اردندن
ایرشدی رمل بقال تبعته الشی فقبعه و تابع اولحق معناسنه ده کلور بقال ابعت القوم اذا كانوا قد سبقوك
فاحتقنهم و اخفش ایندی نیتعه و تبعته بونلرک ایکیسی بر معنایدر دفته و اردفته بر معنای اولدی کی و منه قوله
تعالی الامن خطف الخطفة فاتبعه شهاب ثاقب و منه الاتباع فی الکلام یعنی کلامه بلفظی بلفظه تبعته ذکر اینسیر
حسن بسن قبح شقیح کی اکادخی اتباع دیرلر التبع فختینله تابع معناسنه واحد و جماعته اطلاق اولنور قال الله
تعالی انا کنناکم تبعا لاتباع همزه ناک فخیله تبعکم جمعی المتابعة میمک ضمی و یا ناک فخیله و التباع تانک
کسریه تابع اولحق بقال تابعته علی کذا متابعة و تباعا و تباع بیعکم جمعی دخی کلور صغریوز اغیلری
معناسنه و تباع بر نسنه بی اولشدر مغه دخی دیرلر و لا معناسنه و متابعت بر نسنه بی محکم اینک معناسنه
دخی استعمال اولنور بقال تابع الرجل علیه ای ثقتنه و احکمه و فی حدیث ابی و اقد تابعا لالعمال فم نجد شیئا
ایلم فی طلب الاخرة من الزهد فی الدنیای احکماها و عرفناها بود ذکر اولنان جوهر بنک تعبیر بدر و تابعا
تبعا معناسنه اولحق دخی بعید دکلدر نته کم ذکر اولنور التبع فختینله و یا ناک ضمی و تشدید بدله
بر نسنه ناک اردنه و شوب طلب اینک بقال تبعت الشی تبعا اذا تطلبت معتبعا التبع علی وزن التکریم
بعناه بقال تبعت الشی تبعا التباعه تانک کسریه شول نسنه در که انوک طلمندن ذی حق اولان کسینه حالی
اولماز و صاحب صراح بونی عاقبت بدله و صاحب ترجمه مختار مطلقا کنه ایله نفسیراتشدر در هر برینک
نفسیری قیاموردن خالی دکلدر التبعه تانک فخی و یا ناک کسری ایله بعناها التبع تانک فخی و یا ناک کسری
و مدله تابع معناسنه در قال الله تعالی ثم لا تجد والکم علینا تبعا قال الغراء ای تار اولان طالبها هو یعنی تابع و تبع
صغریوز اغسنه دخی دیرلر که اول سنه ده اوله التبعه تانک فخی و یا ناک کسری و مدله موثقی صغریوز اغسنه
دشیشی معناسنه التباع تانک فخی و یا ناک کسریه جمعی بو زاغیلر معناسنه تبعکم جمعی نباع کلور نته کم
ذکر اولندی و تباعکم جمعی التباع کلور تانک فخی و یا ناک کسریه اقیل ایله اقال و اقیل کی که اقیل کچرک دوه
معناسنه در التباعه یا ناک کسری ایله جن معناسنه قولهم معه تابعه ای من الجن المتابعة تانک فخی و یا ناک
کسری ایله ملوک جن معناسنه التبع تانک ضمی و یا ناک فخی و تشدید بدله واحدی و تبع کولکه ییدخی دیرلر ظل معناسنه
وسلطه نزل الله دبدی کلر بنه بناء استمالدر که ملکه تبع دیش اوله بود ذکر اولنان نسج جوهر بنک لاهرنندن

فهم

تبع

فهم اولناند و اما عبارت قاموسه کولکه معناسنه اولان تبعی ضمیمه نصیح ایتمشد و تبع بر جنس قوشک اسیدور
و قاموسه ضرب من الطیر بدله ضرب من الیغاسیب دیش کی یعسوب اری بکنه دیرلر بونقدیرجه یعسوب
تبع اطلاق تشبیه اولحق احتمالی وارد الترغ فختینله طلو بر معناسنه بقال حوض ترغ و کوز ترغ ای متلی و ترغ
طولعه دخی دیرلر بقال ترغ الاناء ترغ ترعان الباب الرابع اذا امتلا الاتراع همزه ناک کسریه طولدن مق المترعة
میمک ضمی و یا ناک فخیله طولدن لیس نسنه بقال جفنة مترعة اذا كانت مثلیة و جفنة جیمک فخی و یا ناک
سکونیه چناق کاسه معناسنه الترغ فختینله و یا ناک ضمی و تشدید بدله شرا اینکه سرعت اینک بقال ترغ الیه
بالشر اذا تسرع الترغ تانک فخی و یا ناک کسریه شول کسینه در که شرایشه سریع اولوب نیز غضبیه کلچی اوله
الترغ تانک فخی و یا ناک تشدید بدله شول سیل در که دنی طولدن بقال سیل ترغ املا الودای و ترغ قیوجیه
دخی دیرلر بواب معناسنه الترعة تانک ضمی و یا ناک سکونیه قیوباب معناسنه و فی الحدیث ان منیری هذا علی
ترعة من ترغ الجنة و بعضیلر ایندی حدیث شریفه ترعه ووضه معناسنه در و بعضیلر ایندی درجه
معناسنه در ترعه ارمقلرک اغزلر بنه دخی دیرلر الاتراع همزه ناک و یا ناک فخیله قاتی دور یک بقال سیرا ترغ
ای سندن التریاع تانک کسری و یا ناک سکونیه بر موضعک اسیدر التسعة تانک کسری و سبنک سکونیه
عدد مذکر در التسع تانک کذلک کسری ایله موثقی و تسع کذلک دوه صوارمه کونلرندن بر کوندر التسع تانک
ضمی و سبنک سکونیه طقوز جزدن بر جزه دیرلر التسع تانک فخی و سبنک کسری و مدله بعناها التسع تانک
ضمی و سبنک فخیله صردوزنی اوزن نفلدن صکره کلن اوج کجه در که ایلرک بری بدخی و بری سکرکی و بری
طقوزنی کجه در و نفل نونک ضمی و یا ناک فخیله غرردن صکره کلن اوج کجه یه دیرلر و غرر ایک اول کجه لبردر
اوج کجه یه و ارجحه التاسوعاء علی وزن العاشوراء عاشورا کونلندن اول اولان کون جوهری ایدر بن ظن
ایدرم که بو مولد اوله التسع تانک فخی و سبنک سکونیه بر نسنه ناک طقوز ده برین الحق یا خود طقوز نی اولحق
بقال تسعت القوم تسعهم اذا خدت تسع امولهم او کنت لهم تاسعا الاتساع همزه ناک کسریه دوه بی طقوزنی
کوند صویا یا ناک و اتساع طقوز عدد تمام اولغه دخی دیرلر التسعة علی وزن الزلزلة کلامه ترد داینک یا حصر
اولغه و یا خود عاجز اولغه و کاه اولور بونی طوار حقنه دخی استعمال ایدر لر حقن قومه صایلتوب چقامسه
و تسعة اضطر ابر فقه دخی دیرلر بقال تسعت الرجل اذا عتلته و اقلقتنه و عتل عین مهمله و تاء مثنا نه حکم چکمک
وقلق قافک و لا مک فخیله ار غلحق معناسنه در التاع تاء اولک فخی و یا ناک کسریه خلق ایچنه قار شقلق
اولوب دور لودر لو خبرلر سو یا ناک بقال وقع القوم فی تعانم اذا وقعوا فی راجیف و تحلیط التبع تانک فخی و قافک
کسریه زاده جلق بقال جامع جوعا تعانم اذا وقع فی جوع شدید ابو عمرو و ابی اوزن التبع فختینله بو بن اوزن
اولحق بقال رجل تلغ اذا کان طویل العنق التبع تانک فخی و لا مک کسری و مدله اوزن اولان بو بن بقال جید
تلغ اذا کان طویل التلغ فختینله و لا مک ضمی و تشدید بدله قیام ایتمکچون بو بن اوزن حق بقال تلغ اذا مد عنقه
للقیام و یا شی یوقار و قال رمل معناسنه دخی کلور بقال قعد فایتلغ ای قار فرفع رأسه للنهوض و لا یربد الراح
و نهوض نودانه وضاد معجه ایله قیام معناسنه در التلغ تانک فخی و لا مک کسریه اول جانبه بو جانبه جوق التفات
ایدیجی کسینه بقال رجل تلغ اذا کان کثیر التلغ حوله و تلغ طولی اولان چناعه دخی دیرلر بقال تلغ ای متلی
و بو ترغ معناسنه لغت یا خود لثغه در یعنی تجویدده قصور اوله دن در التلغ تانک فخی و لا مک سکونیه
یه کسینک بر معناسنه و ابو عمرو و ایندی تلغ بر یو کسکندن دن لره اینص صواقند بلر بدر التلغ تانک فخی و لا مک
سکونیه کوندر مر نفع اولحق بقال تلغ النهار اذا ارتفع الانلاج همزه ناک کسریه اهو یا غنه بو بن یوقار و یه

ترغ

تسج

نفع

تفع

تلغ

قالدرمق يقال انعت الطيبة من كناسها اذا سميت مجيد هاتنا مع ميمك ضمي ولا مك كسر بله بطاغك
 اسميدر التوع تانك فتي وواوك سكونيله ياغي ياغوداغري اتمككه كوترمك تقول تفت السنن اولالباء اتوعه اذا كسرت
 بقطعة خبر ترفعه بها ولباء لامك كسر بله اعز ديد كرى نسنه كه قيون طوغوردقه ابتداء صاغلن سوددر
 التبع تانك فتي ويا نك سكونيله في خروج ايمك تقول تاع العي يتبع تيعا اذا خرج وتبع اتق معنا سنه ده كور
 يقال تاع الشئ يتبع اذا سال على وجه الارض الاتاعه همزه نك كسر بله قوسمق في ايمك معنا سنه يقال
 اتاع الرجل اذا قال المتبع ميمك ضمي وتانك كسرى ومدبله استغراغ ابد ميمك كسنة المتاع ميمك ضميلا استغراغ
 اولان نسنه التتابع تانك فتي ويا نك ضميلا شرة وعناده دوشمك تتابع شردن غيري رده استعمال اولان يقال
 السكران يتابع اي رمى بنفسه والرمي ية تابع بالييس يعني بل قوري اوتى اتارو تتابع دوه يور ركن او موزنه
 اولان كوركي ككلين تحريك ايمككه دخی ديرلر يقال تتابع البعير في مشيه اذا حرك الواحه والواح لوحك جميعدر
 يصي كك معنا سنه التبعة تانك كسرى ومدبله فرق عدد قيون معنا سنه دو وفي الحديث في التبعة شاة فصل
 الشاء الشطاع تانك ضميلا زكام كيندر وزنا ومعنى يقال شطع الرجل على مالم يسم فاعله اذا زك الشاع تانك فتي وعينك
 تشد ببله في ايمك يقال شاع الرجل شاع ثامن الباب الثاني اذا جاء وفي الحديث فتح ثعة فخرج من خوفه جرو
 اسود وجرو حيمك كسرى وراء همزه نك سكونيله كلب انكيدر الانشاع همزه نك وتانك كسر بله في التلق يقال
 انشع القى من فيه انشاعا وروندن ويا نك دن قان انشعه ده اطلاق اولنور الشاع تانك فتي ولا مك سكونيله باش
 يارمق يقول تلعت رأسه انلعه تلعا اذا شاخته وشاخ شين وخاء معجته بله برجوف نسنه في فاقعه ديرلر
 المثلح ميمك ضمي ولا مك فتي وتشد ببله يارلمش نسنه كرك خر ماقور يي كرك غيري نسنه فصل الجيم الجباع حيمك
 فتيه قصه اولان نسنه كرك اوق جنسندن كرك عورت طائفة سندن كذا في بعض نسخ الصحاح الجذع حيمك
 فتي وذلك سكونيله يورن كسبك وقولق وطودق وال كسمكه دخی اطلاق اولنور تقول منه جد عته وجدع
 زنده قومغه ومنع ايمككه دخی ديرلر تقول جد عته اذا سجنته وحسنه وذل معجه بله دخی بو معناده لغت در
 الاجدع همزه نك وذلك فتيه ذكر اولنان عضوري كسلس كسنة الجذع حيمك فتي وذلك سكوني والفك
 مدبله موئي الجذع حيمك وذلك فتيه كسلس يورندن وقولندن مثلاباقي قلن نسنه المجادة ميمك ضمي
 وذلك فتيه مخاضه الجذع تانك فتي وذلك حيمك بله معناه يقال ركت البلاد تجادع اطاعها اي يأكل بعضها بعضا
 واقاعى فتيه الجذع حيمك فتي وذلك كسر بله غدا سمي رار اولان وغلان يقال صبي جدع اذا كان سبي الغداء
 الجذع غدا رما رما لوق يقال جدع جدع من الباب الرابع اذا ساء غدا وه الاجدع همزه نك كسر بله غدا رما رما لوق تقول
 اجدع عته اذا ساءت غدا جدع حيمك فتيه قطام وزني اوزن شول قتلوق يلبد ركه مالى هلاك ابدوب ضايغ ابد
 المجذع ميمك ضمي وذلك فتي وتشد ببله شول وندر كره انوك يوقا وولري يمش ايله ومجدع قولانغى كسلس حان
 دخی ديرلر يقال حمار مجدع اذا كان مقطوع الاذن الجذع حيمك ضمي وذلك تحقيقه شول ولاق دركه قوريوب
 ضايغ اولمش اوله التجديع على وزن التكريم بدد عاليلوب جدع علك ديمك يعني غداي تعالى سني جدعه مبتلا
 فليسون ديمك يقال جدعه مجد يعال قال له جدع علك الجذع حيمك فتي وذلك كسر بله شول خشرات دركه
 سيد ولبوره يعضيلر ايتدي جنادع شول چكر كره دركه ربوع يواسنه وكريواسنه داخل اولور قن ذكر اولنان
 والري قازن كسنة نهاينه اير شسه اول چكر كره خروج ايدور وجنادع الش اوانل شره دخی ديرلر الجذع حيمك
 وذلك ضمي ايله جنادع واحد دركه ابتداء حركت يندن شردن عبار وندر ده ات الجذع كذا حيمك فتي وذلك كسر بله
 لاوقت داهيه معنا سنه جدع حيمك ضمي وذلك سكونيله بر كسنة نك اسميدر كره او غلنه عبد الله بن جدعان ديرلر

توع
تبع
نطع
تبع
تبع
جمع
جدع

الجذع فتيه له ثني دن سني اقل اولان طوار وثنى ثنيه ديشن براغن طوار ديرلر وچتال طر نقلوو بتون طر نقلو
 اولان ثنيه سن اوچي بله براغور وصاحب خف اولانلر يعني دوه قسمي التخي بله براغور وجدع تازه يي
 دخی ديرلر ومنه قولهم فلان جذع في هذا الامر اذا كان اخذ فيه جد يثايعني يكي يثلمش اولسه الجذع حيمك
 ضمي وذلك سكونيله جمعي الجذع حيمك كسر بله كذا لك جمعي الجذع فتيه له موئي الجذع فتيه له جدع نك
 جمعي الاجدع همزه نك وذلك فتيه قوزي قسمندن ايمك بله اولن و بوزانغى قسمندن اوچي بله دوه
 قسمندن بشي بله اولن دريس اجدعه جدعت اسمي شول زمانه اطلاق اولنور كره انوك اول زمانه بيمك
 ودوشمك ديشي اوليه بعضيلر ايتدي قيون ولدي التخي ايله ياغود طقورخي ايله جدعه اولور كره بومقوله نك
 انجيه قانسى جاز اولور لالزم الجذع همزه نك ولا مك فتيه اوله وحيمك وذلك فتيه تانيد دهر
 معنا سنه در الجذع حيمك فتي وذلك سكونيله طوارى علفندن منع ايمك اوزن حبس ايمك لا جذع همزه نك
 كسر بله زنده صالمق تقول اجدعه اذا سجنته وداله دخی لغت در الجذع حيمك كسرى وذلك سكونيله اغاجك
 بدني الجذع ضميته جمعي اغاج بدنلري معنا سنه جدع حيمك كسرى وذلك سكونيله بر رجلك اسميدر وفي
 المثل خذ من جذع ما اعطاك ويومثلك اصلي بودر كره جدع نام كسنة بعض ملوكه قايجن رهن قويوب حقر مرقه
 مز بورا كاجفا يحون شتم ايدوب اجعل هذا في كذا امك ديد كره جدع ذكر اولنان قاجله مز بوري اوروب قتل
 ايتشدر الجذع حيمك وعينك فتيه دحر جه وزي اوزن صغير معنا سنه در وفي الحديث عن علي رضي الله
 عنه اسلم والله ابوبكر وانا جذعة وجدعه نك اصلي جدعه ايتدي ميم زياده اولن شدر الجرع حيمك فتي ووانك
 سكونيله بر نسنه يي ايمك طر بقيه يوقم يقال جرعت الماء اجرعه من الباب الرابع وجرعت رانك فتيه اولمسنه
 اصمى انكارا يثشدر و بومقامه صاحب صراحتك باب بالندن در ديدوكي مخالف اولدي غي ظاهر اولور الجرعة
 فتيه شول قوملوده زبرد كره نسنه بنو رمية الجرع فتيه جمعي قوملي دوزرلر معنا سنه وجرع ايك برفاقى
 سائر قائلردن زياده بوكلس ايلق الجرع حيمك فتي ووانك سكوني والفك مدبله بمعناه الاجرع همزه نك ووانك
 فتيه بمعناه كذا لك الجرعة حيمك ضميلا ووانك سكونيله برايمج صودر حسوه معنا سنه الجرعة حيمك ضمي
 ووانك فتيه فتيه فتيه وفي المثل افلت فلان بحر يعة الذقن بومثلي هلاكه قرب اولدفن صكره خلاص
 بولن كسنة حقه استعمال ايدور لفر ايتدي جرعة الذقن اخر نفسندن وبقية روجندن عبارت در الجرايع
 ميمك فتي ووانك كسرى ومدبله شول دوه دركه سودلري ازاوله كويا كره نك هين برايمج سود وادر
 الجرع على وزن التكريم غصبه كتر ووب غصه لور يرمك الجرع فتيه له موئي الجرع فتيه له دخی ديرلر كره اولنان
 غصه لري هضم ايدوب نجل ايمك الجرع حيمك وشينك ضمي ووانك سكونيله عظيم فرموده اولان دوه
 بعضيلر ايتدي كوكسى يوك يانلري منتفع اولان دوه يديرلر الجرع حيمك فتي ووانك سكونيله دري ارفري
 قطع ايمك يقال جرعت الاوادي من الباب الثالث اذا قطعت عر ضاوجرع شول يي بونجغه دخی ديرلر كره انوك
 وقراسي اولماغ شعر الحبو نك كوزني اكا تشيبه ايدورلر الجرع حيمك كسرى ووانك سكونيله در نك دهن
 يري منطف الاوادي معنا سنه الجرعة حيمك كسرى ووانك سكونيله كذا لك بر قطعه يي جزءه ديرلر يقال
 جزءه جزءه من المال اى قطع له قطعة منه الاجزاء همزه نك وتانك كسر بله كسبك تقول اجزعت من الشجر
 عود اذا اقتطعته واكسر الجرع فتيه صبر سنلر يقال جزءه من الشئ من الباب الرابع اذا لم يصبر منه الاجزاء
 همزه نك كسر بله صبرن ايله ايمك يقال جزءه لاجزاء نك كسر بله شول اغاچدر كره اسميه چار دغه ارفري
 قوريوب اوزينه اسميه بودلر نر نورلر وابو سعيد بومعنا نك صحتنه مطلع اولمادم ديد يي جرعة حيمك فتي ووانك

جرع
جرع
جرع

کسری و مدله قیون سوروسندن برقطعه انجریع علی وزن التکریم خرما قوروغنک ابکی ثلثی رطب اولق
بقال جمع البسخر مجزعا المجزع میمک ضمی و رثلک فحی تشدید بله ابکی ثلثی رطب اولان خرما قوروغی المجزعة
موتنی بقال بسر مجزوع و بسرة مجزعة اذا بلغ الارطاب ثلثیها الخشع فحینه زاده حرسه دیرلر تقول جشع
من الباب الرابع الخشع فحینه و شینک ضمی و تشدید بله بعناه الخشع حیمک فحی و شینک کسریله حریص
اولان کسینه الخشعون حیمک فحی و شینک کسریله جمعی حریصا بمعنایه مجامع میمک ضمی و شینک کسریله
بنی تمیدن برزجک اسیدر که اول مجامع بن دارم بن مالک در جد اعلای تقیم در الجمعة علی وزن الرزلة ذکر من
واری فی المثل اسمع جمعة ولاری طخنا وغاسی جوق اولوب قائده سی اولین محله استعمال اولنور و ججه
حینه دخی دیرلر و عبد الله بن زیاد عمر بن سعد یاز دخی کاغده ان جمیع بالچسین و اصحابه دیو یازدی اسمعی
بندی ان جمیع ان احبس معنایه امر در و ابن الاعرابی ایتدی ضیق علیه معنایه در و جمیع غرم
اوزینه مطالبه ده تضییق دره جمعه ارض خشبند ساکن قلعه دخی دیرلر بقال جمیع بهم اذا اخ بهم و الزهم
الجماع و جمیع ارض خشنه دیرلر علی ماسیحی و جمعه دوه بی چوکر مکجون یا خود قالدر معجون محربک
ایتمکه دخی دیرلر بقول جمعت الابل اذا حرکتها لاناخه اونها و دوه چوکرکه دخی دیرلر بقال جمیع البعیر اذا برک
و استناخ و چوکرکه دخی دیرلر بقال جمیع القوم اذا ناخوا الجمیع علی وزن العرعر و الجماع علی وزن التناخ شول
موضع دیرلر که طار اولوب خشن اوله و ابو عمر و ایتدی جمیع بمعنایه در هر یه اطلاق اولنور بعضا ایتدی
جمیع غلیظ یه مخصوص در و جمیع اوزی بلند اولان دوه یه دخی دیرلر بقال جمیع اذ کان شدد الرغا
ور غاراء مهمله نکی ضمی و غین معجه دن صکره الفک مدله دوه اوزنه دیرلر الجمیع علی وزن التزلزل بر مرض عارض
اولان غین کندوی یه اور مغه دیرلر بقال جمیع اذا ضرب بنفسه الارض من وجع اصابه الخلع فحینه قليل
الخیال و لقی بقال جلعت المرأة من الباب الرابع و دیشاری اوزنه طودا قاری قاوشمه مغه دخی دیرلر بقال جمیع
فه جلعا من الباب المزبور الخلعه حیمک فحی و لامک کسریله قلیله اخیال اولان عورت الخالعة لامک کسریله
بعناها بقال امرأة جلعة و خالعة اذا كانت قلیله تلخیا تکلم بالفحش و رجله دخی جمیع و خالعة دیرلر الخالعة میمک
ضمی و لامک فحینه بریحه کسینه بری رینه فحسیات سوبلک و مجلس شریه و قارده زراع اید شیمکه دخی دیرلر الخلع
حیمک فحی و لامک سکونیه صویق کیدر مکدر خلع معنایه بقال جمیع ثوبه و خلعه بمعنی و بواسمی روایی در
الاجلعه همزه نک و لامک فحینه شول کسینه در که انوک دیشاری اوزنه طودا قاری قاوشمه و اخفش اصغر
نحوی اجلعه ابدی یعنی صفت مزبور اوزنه ابدی الانجلع همزه نک و حیمک کسریله اخلق انکشاف معنایه
بقال انجلع الشی اذا انکشف الخلع فحینه عورنک یوزی اچق اولق بقال جلعت مجلج جلوعا الخلفعة
فحینه و نونک سکونی و فانک فحینه فرموده اولوب قرنی واسع اولان ناخه الاجلعه همزه نک و لامک کسریله
غلیظ اولق بقال اجلعه اذا غلظ الخلع حیمک فحی و میمک سکونیه بریحه کتور مک الاجلعه همزه نک و تانک
کسریله جمیع اولوب بریحه کلک بقال جمعت الشی المتفرق فاجتمع و جمع جماعت معنایه در کور المجموع فحینه
جمعی جماعتلر معنایه و جمع بر امر خرما یه دخی دیرلر که چکر دکن شمش اوله و نه جنس خرما اولدوغی معلوم
اولیه بقال مالک الخلع فی ارضی فلان اخل خرجه من النوی لایعرف اسبه و دو مقامه صاحب اح جمعی خرما ی
بسیار بارانه تفسیر ایدوب نا محل ایتشد و جمع مردلفه یه دخی دیرلر انده خلق جم اولد غیجون الخشع میمک اولک
ضمی و تانک کسریله شول رجل در که کال بولشدر یعنی بالغ اولشدر نسا طافه سبه اطلاق اولنماز بلکه
قرقش بالغه اولسه جمعت الثیاب دیرلر یعنی درع و خمار و ملحفه اور توب تستر صاحبی اولدی الخشع فحینه

جشع

جلع

جلفع

و میمک

و میمک ضمی و تشدید بله بورادن و اورادن دیو شرمک بقال جمع القوم اذا اجتمعوا من هاهنا و هاهنا الجماع
حیمک ضمی و میمک تشدید بله درندی اولان جماعت که قبائل مختلفه دن دیو شرمک بشلدر در الجمع میمک اولک فحینه
جماعت جمع اوله جق بر میمک تانک فحی و کسری جائز در مطلع و مطلع کبی الجمع حیمک ضمی و میمک سکونیه
دیو شرمک الیو مرق معنایه بقال ضربته بجمع کبی و بقال جاء فلان یقبضه ثلثی جمعه یعنی اوجی طولی نسبه
کتوردی و بقال اخذت فلانا بجمع ینا یعنی کیاس حسن او حلیقه و کیفیت حال بانه مکه دخی دیرلر بقال امر بنی
فلان بجمع و جمع اذا کان مکروما لم یغشوه ولم یعلم به احد حیمک ضمی و کسری دخی جائز دره قزک بکاری باقی قالمغه
دخی دیرلر و هنانام عورت که عجاجک خاتونی ابدی حاکم و قته شکوی ایدوب ایتدی اصلح الله الامیرانی منه
بجمع ای عذراء لم یقتضی و عورت وفات ایدوب حلی قارنده قالمغه دخی دیرلر و بواسعماللرک ابکسینه دخی
حیمک ضمی و کسری لغت در بقال مائت فلان بجمع و جمع اذ مائت و ولد هاف بطنها الجمعه حیمک ضمی و میمک
سکونیه بروج معنایه در بقال جمعة من قرأ قبضه منه یوم الجمعه میمک سکونیه بر معروف اولان کوندر که
اکاز مان اولد یوم العروبه دیرلر دی عینک فحینه و میمک ضمیله دخی لغت در الجمعات حیمک ضمی و میمک سکونیه
جمعی و الجمع حیمک ضمی و میمک فحینه کذلک جمعی الخالع میمک کسریله ابتدا یو کلی قان دیشی مرکب بقال اتان
جامع اذا حملت اول ما حمل و جامع جمعه مسجد ندخی دیرلر بقال المسجد الجامع و اگر دیرلر سک مسجد الجامع دخی
دیر سن اضافته الحق الیقین و حق الیقین دبد کبری کبی و لکن صورت اضافته مسجد الیوم الجامع و حق الشی
الیقین تقدیرند در زراشتک کندی نفسه اضافتی جائز کدر الانقید رمز بورا بله و فر ایتدی عرب شئ کندی
نفسه مضایف ایدر لفظلری مغایر اولدغی جهندن الجماع حیمک فحی و میمک سکونی و الفک مدله شول
حیواندر که انوک نلندن نسبه اکسلا مش اوله الاجماع همزه نک کسریله ناخه نکی میمک با شلرین بقلق بقال
اجمع بناقته اذا صر اخلافها اجمع و خلف خاء معجه ابله مه با شنه دیرلر و صر صا مهمله ابله بقلق معنایه در
و کسائی ایتدی اجمع عزم معنایه دخی کلور بقال اجمعت الامیر و علی الامر اذا عزمت علیه و اجماع بر نسبه ی
ندارک ایدوب بریحه کتور مک معنایه در کلور بقال اجمع امرک و لا تدعه منتشر و اما یاری تعالینک فاجعوا
امرک و شرکاءکم بیوردی قول شریفی وادعوا شرکاءکم تقدیرند در زیر اجمعت شرکائی دیرلر بلکه جمعت دیرلر
و اجماع بر نسبه اغلش ابکی بریحه کتور و بجمع اجمعت الجمع میمک اولک ضمی و تانک فحینه غزم اولن نسبه المجموع
میم اولک فحی و تانک ضمی ابله شول نسبه در که بورادن و اورادن جمع اولشدر هر نه دیکوشی و احد کبی
قلنامش ایسه ده الجمعه میمک اولک ضمی و میمک تانک کسریله جمعی ایدوب معنایه و شول محراب دخی دیرلر که
انده یولد اشلر بری برندن ایلیمه از مق خوفندن کویا که انلری صحر اجمع ایدوب بریحه کتور
الاستجماع همزه نک و تانک کسریله هر یردن کلوب جمع اولق بقال استجمع السیبل اذا اجمع من کل موضع
و استجماع جمع اولق طلب ایتک بقال المستجمع استجمع کل مجمع یعنی هر مجمع جمعی طلب ایتدی و مستجمع
جیش طلب ایدن کسینه دیرلر و استجماع ات سکرته ده مقدورن صرف ایتکه دخی دیرلر بقال استجمع الفرس
جر با اذا بالغ فی جریمه جمعی حیمک ضمی و میمک فحینه جمعه نکی جمعی بته کم مرور ایتدی و جمعه نکی دخی جمعی کلور کرچه
جمعه نکی جمعه لایق اولان بوایدی که الفله و تانک جمعی اولنه ابدی نته اجماع لفظی و اوله نونله جمعی ایتدی بلر لکن
انوک جمیعند جمع دبد بلر حیمک ضمی و میمک فحینه جمعه حیمک فحی و میمک سکونی و الفک مدله موتنی تا کید
ایچون در کورتی معنایه بقال رأبت النسوة جمع غیر مصروف و هو معرفة بغير الالف واللام و کذلک ما یجری
مجره من التوکید لانه تا کید للعرفه اجمع همزه نک و میمک فحینه مذکری تا کید ایچوندر بقول اخذت

جمع

حق اجمع و بوتا کید محض در اجمعون و جمعاء و اکتعون و ابعثون دخی تا کید محض در تا کیددن
 غیره نسبه اولار هر زمان ماقبل رینه تابع اولور نه مبتدا اولور و خبر اولور و فاعل و مفعول اولور رسته کم
 غیره تا کیدر کاه اسم اولوب کاه تا کید اولد قله رینه بناء مبتدا و خبر اولماری حائر در نفسه و عینه و کله کی
 اجمعون الفک و میک فخی و عینک ضمیمه اجمع لفظنک جمیدر و اجمع لفظا واحد و معنی جمیدر و انک لفظندن
 واحدی یوقدر و بقال جاء القوم باجمعهم بفتح المیم و ضمها کاتقول جاء و ابا کلبهم جمع کلب جمیع حیث فخی و میک
 کسری و مبدله بلفظدر که بونکله دخی تا کید اولور بقال جا و اجمعای کهم و جمیع بره کیش نسبه ر معناسنه
 دخی کلور متفرق ضد بدر و جمیع جیش معناسنه دخی کلور و جمیع مجمع اولان قبیله یه دخی دیرلر الجماع حیث
 کسر بله جمع اولنان نسبه تقول جماع الحباء الاخبية لان الخماص ما جمع عدد او جماع جامع معناسنه ده کلور بقال
 انجر جماع الاثم و یوسبدن بیوک چوما که دخی جماع دیرلر امور کثیره یی جامع اولد غیچون بقال قدر جماع التجميع
 علی وزن التکریم جمعه غازنه حاضر اولق بقال جمع القوم تجمیعاذا شهدوا الجمعة وقضوا الصلوة و جمیع تکثیر
 معناسنه ده کلور بقال جمع فلان مالا و عددده مجمع میم اولک ضمی و ثانیث کسری و تشدید بله قصی بن کلابک
 لقبی در مزبون جمع دبد بلر قریشدن فبا بل شنی جمع ابدوب مکة مشرفه ده نازل قیلوب انده دار الندوه یی
 بنایتد کچون و ندوه نونک فخی و دال مهمله نك سکونیه جماعت معناسنه در و ذکر اولنان او جماعت انده جمع
 اولوب مشاورانک ایچون بنا اولنش ابدی الجماعه میم اولک ضمی و ثانیث فخیله و ط آتیمک مباضعت معناسنه
 و بر کسسته ابله جمع اولوب حاضر اولغه دخی دیرلر بقال جامعته علی امر کذا اذا اجتمع معه الجوع حیث ضمی و مبدله
 اجلق معناسنه شبعك ضد بدر الجماعه میک فخیله بمعناه بقال جامع مجموع جوعا و مجاعة و بقال عام مجاعة
 قتلق بلی معناسنه الجوعه حیث فخی و و اوک سکونیه برکه را حقیق بناء مره اولق اوزن الجیاع حیث کسری بله
 جایعک جمیدر الجایع یانک کسری بله اج اولان کسسته بقال رجل جایع و قوم جیاع الجوع حیث ضمی و و اوک فخی
 و تشدید بله کذلک جایعک جمعی بقال قوم جوع الجوعه میک و و اوک فخی و حیث سکونیه کذلک اجلق
 معناسنه بقال عام مجوعة الاجاعة همزه نك کسری بله اجقدر مق الجوع علی وزن التکریم بمعناه بقال اجاعة
 وجوعه و فی المثل اجمع کلیمک تبعک یعنی لثمی مضطر قل تا که سکا تابع اوله الجوع فختبئله و و اوک ضمی و تشدید بله
 قصیده اج اولق المسجیع میک ضمی و حیث کسری و مبدله شول کسسته در که همیشه اجلق کو ستره بقال رجل
 مستجیع ای لا تراها ابدا الا اری ان جایع و صاحب قاموس لا تراها الا وهو جایع دیشدر ربیع الجوع حیث ضمی
 و مبدله بنی تمیدن بر قبیله نك باباسی ادبدر که ربعه بن مالک بن زید بن مناة بن تمیم در فصل الخاء الجیع خاء
 معجه نك فخی و یانک سکونیه اورتک ستر معناسنه بقال خبت الشی و هولعه فی خبابة الخبعه خانک ضمی و یانک
 فخیله اورنجی عورت بقال امرأة خبعة قبة یعنی کاه اورتلوب کاه اچلمسه و قبة قافک ضمیمه اچلمی
 معناسنه در الخبعه خانک و یانک ضمی و نونک مایبند سکونی ابله شول بذر در که انوک مقدم دیکوب
 عورنر انوکله با سترن اورنر الخیوع ضمیمه او غلانک کثرة بکادن اوازی چقمز اولق بقال خیم الصبی خبوعا
 اذا قم من البكاء و صاحب صراح قم کله سن یومقامه قرار مق معناسنه طن ابدوب و کبود شدن بجه
 از کزیستن دیشدر الختوع ضمیمه کثک بقال ختم فی الارض من البات الثالث اذا ذهب و قولاً غوز قومی
 الوب کثک معناسنه ده کلور یا ابله استعمال اولند قد یقال ختم الدلیل بالقوم اذا سار بهم فی الظلمه الختم
 خانک ضمی و تانک فخیله شول قولاً غوز در که قولاً غوز لقند ماهر اوله الخوتع خانک و تانک فخی و و اوک
 سکونیه بمعناه و خوتع طاوشن یورسسته دخی دیرلر الخبعه خانک فخی و تانک کسری و مبدله شول در ی

جوع

خدع

پان سیدر که اوق اتق کسسته انی باش بر معنه طفر خوتعه خانک و تانک فخی و مایبند و اوک سکونیه بر رجالت
 اسیدر که شامته معروف و در و منه قولهم اشام من خوتعه شو بله زعم ایتد بلر که خوتعه بنی عقیده دن بر رجالت
 اسیدر که انلری بنی الریان الذهلی اوز رینه دلالت اند که جمله سی قتل اولنوب با شلری دهیم تام ناقه یه
 یوکلد لدی پس ذهلی بنی عقیده یی جمله هلاک ایتد که بناء شامته خوتعه ابله ضرب مثل اولندی و حمل
 دهیمه ثقلته مثل ضرب اولندی الخدع خانک فخی و دالک سکونیه الله مق بقال خدعه بخدعه خدع عامن
 الباب لثالث و خدع کلر یواسنه دخول ایتک معناسنه ده کلور بقال خدع الضب فی حجره اذا دخل و بقال
 ما خدعت فی عینی نفسه ای لم بدخل ونعسه عین و سین مهمله ابله امر غنی معناسنه در و اغری یاری قور یغه
 دخی دیرلر بقال خدع الریوی یس و بازار کاسد اولغه دخی دیرلر بقال خدعت السوق اذا کسدت و بر نسبه یی
 مساک ایتکه دخی دیرلر بقال کان فلان یعطی ثم خدع ای امسک الخدع خانک کسری و دالک کذلک سکونیه
 بمعناه مثل سحره سحر اذا ختل و لو ادب المکر و نه من حیث لا یعلم الخدعه خانک فخی و دالک کسری و مبدله
 اسیدر الله مق معناسنه الخداع تانک فخی و دالک ضمی ابله ظاهر الدغق کو سترمک باطننده الدغق یوغیکن
 بقال هو خداع ای یری ذلک من نفسه لا خداع همزه نك و خانک کسری بله الدغق بقال خدعته فاختدع
 الخداعه میمک ضمی و دالک فخیله الله مق قال الله تعالی یخدعون الله ای یخدعون اولیاء الله الخداع دالک
 کسری بله متلون معناسنه در بقال خلق خادع ای متلون و بقال سوقهم خادع ای متلون و خادع ناقص
 معناسنه ده کلور بقال دینار خادع ای ناقص الخدع میمک ضمی و دالک فخیله و الخدع میمک کسری و دالک
 فخیله مصحفه مصحف کی خزانه معناسنه در یعقوبک فردن رواهی اوزن کدر بورایتدی بونک اصلی ضم در
 لکن مکسورایتد بلر ضم ثقیل اولد غیچون الخدع خانک فخی و دالک کسری بله بیلیمی مراوغ معناسنه الاخدع
 همزه نك و دالک فخیله ذکر اولنان معناده وصف در و فی المثل الخدع من ضب و الخدع بر طمرک اسیدر
 حجامت یزننده که اول شطمر دن منشعب در الاخدع انهم همزه نك و دالک فخیله حجامت یزننده اولان اکی طمر در
 و کاه اولور حجامک نشتری انوک بر نوک اوز رینه واقع اولد قل طمر صاحبک عقلی ککیدوب اولوم حده
 وارو بقال فلان شددید الاخدع یعنی حجامت یری محکم در شددید الا بهر دخی بونک کنی در و اصمعی ایتدی
 ات ایچون انه لشددید النساء دبد کلر نده مراد نساطر بدر ز برانساجن قصیر اولسه انک یاغی برک اولور
 و فخی طویل اولسه کوشک اولور الخدوع میمک فخی و دالک ضمی ابله اخدع دیکله معروف اولان طمری
 کسستن کسسته الخدع میمک ضمی و دالک فخی و تشدید بله شول کسسته در که حرب مرار الذخلة محرب در الخداعه
 خانک فخی و دالک تشدید بله شول بذر در که انده نباتات و اشجار نسو غابولیه الخدعه خانک ضمی و دالک
 سکونیه مکر و حیله و عر بلر الحرب خدعه دبد کلر نده خانک ضمی و فخی ر وایت اولنور و فتح افصح در
 خدعه شول کسسته یی دخی دیرلر که خلا بق انی الدیه الخدعه خانک ضمی و دالک فخیله الدایحی بقال الحرب
 خدعه ایضا و خدعه خلق الداین کسسته یه دخی دیرلر الخدع علی وزن حیدر مکر و حیله صاحبی اولان
 بقال غول خیدع و غول غینک ضمیمه بیان ادمسی دبد کلری نسبه در که کاه ایروب بر کسسته یی هلاک ایتد
 و خیدع شول یولدر که طوغری یوله مخالف در و کیفیت حالی نامعلوم در و بعضیلر ایتدی خیدع سر ایدرلر
 الدایحی اولد غیچون الخدع خاء معجه نك فخی و ذال معجه نك سکونیه کسمک قطع معناسنه واتی فیه کسمکه
 دخی دیرلر قباغی چکدر کلری کبی الخدیعه خانک فخی و دالک کسری و مبدله شول طعامدر که اندن
 بشور دیرلر اکثر یا انی و لایت شامده ایدرلر الخدع میمک ضمی و ذالک فخی و تشدید بله کسلوب یان یان اولان

خدع

خرع

نسنه الخرع ففتحته كوشك وسليك اولمق يقال خرع الرجل من الباب الرابع اذا ضعف وخر ما غانك كربي
 كنهك دخی دیرل وکرب ففتحته خرم ما بود اغنك دیلرینه درل که اموز مثاله اولو ربقال خرع الخلع اذا
 ذهب کربها الخرع خانك ففتحی ورائك کسر بله ضعیف الخرع خانك ففتحی ورائك کسری و مد بله شول دوم
 طوطا عیدر که صار قش اوله وخریغ فاجر اولان عورته ده دیرل واصمی بومعنا انکار ابدوب ایتدی خرع
 شول عورته که یوزرکن ملاحتندن اول جانبه میل ایدم الخرع خانك ففتحی ورائك سکونیه یارمق
 الاخرع همزه نك و خانك کسر بله یارمق بقال خرعته فاجر الخرع همزه نك و تانك کسر بله یاروب
 رنسنه یی ایرمق بقال اخترع کذا ای اشتقه بعضیلر ایتدی اخترع رنسنه یی پیدا ایتکه دیرل الخرع خانك
 کسری و واولک ففتحیه درهم وزنی اوزن کسه اونی دبد کسری اوت درک طیبیلر قتنه معروف در وهر اوت که
 ضعیف اولوب ضعفندن اکه کا خرع دیرل وخرع وزنی اوزن کلام عربیه هین ابکی کله کلسدر
 بری خرع و بری عتود درک عتود دره نك اسمیدر الخراع خانك ضمی ورائك تخفیفیه ناقه نك خنوبدر
 الخرع و عتیمک ففتحی ورائك ضمی و مد بله بخون اولان ناقه بقال ناقه خروعه الاخرع همزه نك و خانك کسر بله
 اموز حقا بقال اخترع کتفه و هو لقه فی الخلع الخراع خانك ففتحیه خلاعه معناسنه لغتدر خب و فساد
 معناسنه الخرع خانك ففتحی ورائك سکونیه تخلف ایتک بقال خرع فلان عن اصحابه یخرج خرعاً من الباب
 الثالث الخرع ففتحته ورائك ضمی و تشدید بله بمعناه وخرع رنسنه یی کسوب بولوشیمکه دخی رلر بقال خرعنا
 الشی بیننا ای اقتسمناه قطعاً الخراع خانك ففتحیه برقیبله دراز ددن ووزر بورلر خراع دبد کسری نه باعث بودر که
 قبیله ازدمکه مشرفه دن ککویوب اطراف بلاد طاعلق قصد ایتد کسری نه خراع جماعتی انردن تخلف
 ابدوب مکده فامت ایتد بلر الاخرع همزه نك و خانك کسر بله اید اورا سندن کسلیک واکرا ورت سندن
 کسلیوب بر طرفه قریب ردن کسلورایسته اکاخرع دیرل الخرع علی وزن التکریم یوزرجه دن الیقومق
 بقال خرعنی طلع فی رحلی یخریعا اذا قطعک عن المشی وطلع طاء معجه نك ففتحی ولامک سکونیه اقسق
 الخرع خانك ضمی ورائك ففتحیه همزه وزنی اوزن بلد اشترن هر زمان فوق ابدن کسنه الخرع خانك
 ورائك ففتحی و واولک سکونیه شول قومدر که بر عظیم قومدن ایرمش اوله رمله منقطعه معناسنه الخشوع
 ففتحیه تواضعه دیرل خضوع معناسنه بقال خشع خشوعاً من الباب الثالث و خشوع کوزا وکینه باقعه دخی
 دیرل بقال خشع بصره اذا غصه الاخشاع همزه نك و تانك کسر بله کذلک تواضع ایتک بقال خشع
 واخلشع اذا تواضع الخاشع شبنك کسر بله توزل اولان ربقال بلدة خاشعته ای مغیره لا منزل بها الخاشع
 کذلک شبنك کسر بله مذکری بقال مکان خاشع ای مغیر صاحب صراح بومقامه مکان خاشعی تفسیره
 ذکر کونه شدن و منزلی نمائده روی دیشدر سهودر کویا ککه مغیری باموحه ابله مغیرطن ایتشدر
 الخشع خانك ضمی و شبنك سکونیه صبره وزنی اوزن شول دبه درکه الحلق اوله وفی الحدیث کانت الارض
 خشعه علی الماء ثم دحیت یعنی بر صولوزر نه برشته مثاله ابدی صکره بسط اولندی الخشع ففتحته
 و شبنك ضمی ابله نکلغه تواضع ایتک الخضوع ففتحته ایلقلق ککوسترمک تواضع معناسنه بقال خضع
 خضوعاً من الباب الثالث و بلاد باقعه قریب اولمغه دخی دیرل بقال خضع النجم اذا مال الغیب الاختضاع
 همزه نك و تانك کسر بله تواضع ایتک بقال خضع فلان و تواضع ایتدرمک معناسنه ده کلور بقال خضععتی
 الیک الحاجه الخضعة خانك ضمی وصادک ففتحیه همزه وزنی اوزن شول کسنه درکه هر کسه تواضع ایدم
 الخضیعه خانك ففتحی وصادک کسر بله و مد بله شول اوزدرکه انک قرنندن ایشیدلور و یوندن فعل بنا و لئان

خرع

خشع

خضع

خلع

الخضعة خانك ففتحی وصادک سکونیه قسقی اوزی در بقال سمیت السیاط خضعة و السیوف بضعة یعنی
 قسقی دو قسمی اوزن و قلم کسه سی اوزن ایشتم الخضعة خانك وصادک ففتحی و یانك سکونیه توغلغه در
 ابو غبیدر کفرادن روابی اوزن و حرب اوزی در سلمه نك کذلک قرادن روابی اوزن الاخضع همزه نك وصادک
 ففتحیه شول کسنه درکه انوک بو بندن خلقت خسیبله تواضع و تطامن اوله بقال فرس اخضع اذا کان عنقه الی
 وجه الارض و ظلم اخضع و ظلم طاء معجه بله دومه قوشبنك از کسنه دیرل الخضوع خانك ففتحی وصادک خسیبله تواضع
 ابدی کسنه خاضع معناسنه الخضع ففتحیه جمعی بقال قوم خضع الرقاب الخلع خانك ففتحی و تانك سکونیه
 اچلقدن یا خود آخر نسنه دن باش چکر نوب دو شمش بقال خضع الرجل خفعا من الباب الثالث اذا دیر
 فسقط من جوع و غیره الاخضاع همزه نك و خانك کسر بله اچلقدن یوزر کصا لقی بقال انخضعت کبد اذا
 استرخت من الجوع و رقت الخلع خانك ففتحی و لامک سکونیه رنسنه یی رنسنه دن ازاله ایتک بقال خلع ثوبه
 ونعله و قانده خلعا من الباب الثالث و صاحب صراح قائده یی بومقامه موزه ابله تفسیر ایشیدر و لکن
 قائده اول معنایه کلمی ظاهر دکلور بعض نسخ جوهر بله لفظ قائده صکره دن یازمشدر غالباً مقامه
 چندان ملائمی اولماد غیچون طارح اولمشدر و خلع خلعت کیدر مکده دخی دیرل بقال خلع علیه خلعوه و بقال
 خلع الوالی اذا عزل و خلع شول تدرلر که خواجه بشر اوب طفر جغه قون و اکینک باشی خشونت بغلغه دخی
 دیرل بقال خلع السنبلی صار له سفا و سفا سین مهمله ابله و قاله اکین باش بغلیوب طراف خشونت اوزن
 اولمق و اوغلانک ذکر یی یوک اولمق معناسنه ده کلور بقال خلع الغلام اذ کبر به الخلع خانك ضمی و لامک
 سکونیه بر کسنه زوجه سن ایتک دیرل بقال خلع امرأته خلعا الخلع خانك کسری و لامک سکونیه
 مالک اعلاسنه و مختارنه دیرل الخالعه میمک ضمی و لامک ففتحیه خلع ابد شمش بقال خالعت المرأة بعلمها اذا
 ارادت علی طلاقها یصل منها له الخالعه خانك ضمی و لامک سکونیه اسمدر مخالعه ابد شمش معناسنه الخالعه تانك
 ففتحی و لامک ضمی ابله خلع ابد شمش و ما یصلر نه اولان اندی بوز شمعنه دخی دیرل بقال تخالع القوم اذ نقضوا
 الخلف بینهم الاختلاع همزه نك و تانك کسر بله بمعناه المختلعه میمک ضمی و تانك ففتحی و لامک کسر بله خلع ابدن
 عورت الخالعه لامک کسر بله بمعناها و شول خرمادز که تمام اولمش اوله و خالع دومه نك مچره مسنه مانع اولان
 حالته دخی دیرل بقال بعیر بخالعه و هو الذی لا یقدر علی ان یثور اذا جلس الرجل علی غرابه و ثور ثاء مثله
 ابله مچره موق معناسنه در و غراب غین معجه نك ففتحیه دومه نك و تانك قویر غنک اوسنی در هر بر حیوانه
 ابکی غراب اولور الخلع ابقری اچرق یوزرک الخلع میمک ضمی و لامک ففتحی و تشدید بله شول کسنه درکه ابکی
 اوتور قیری بری برندن اراق اوله بقال رجل مخلع الالیتین اذا کان منفکهما الخلیع خانك ففتحی و لامک کسری
 و مد بله شول علاندر که قریبانی صالمه او کرمش اوله شوبله که هر نه حیانت ابد رسه مواخذه ایتیمه لر و خلیع
 اوجی یه دخی در صیاد معناسنه و شول قار او قنه ده دیرل که ابتداء امر ده واصل اولینه و غوله یعنی بهان
 دمسنه دخی دیرل و فوره دخی خلیع دیرل الخلواع خانك و لامک ففتحی و واولک سکونیه و الخلیع علی وزن
 المذکور شول خوفدر که نا ککها فی قلبه عارض اوله و منه قولهم به خولع و خلیع ای فرغ یعتری فواده کانه
 مس یعنی کسز بن طویش کبی الخلیع علی وزن التکریم فرغ عروضا بحر بسیط دن مستغنی قطع ابدوب
 معغولنه نقل ایتک در مصر ام اولک و تانك اخر لذن الخلیع میمک ضمی و لامک ففتحی و تشدید بله شول ایتدر که
 اندر ذکر النار نقل اوله الخلع خانك ففتحیه یوزرکن اقسق بقال جمع فی مشبهه اذ طلع و به جماع ای طلع الجامعة
 میمک کسه بله ایلر ف رد ککه سیما حدن درم یون خامعه دبد بلر اقسیرق یوزر کچون الخلیع خانك کسری

خولع

خلیع

جمع

معنایه يقال جوع ديقوع اي شديد الدكاغ ذلك ضيله برمرصدركه انك ودوه نك كوكسنه عارض اولور
 يقال دكع بدكع من الباب الثالث الدلع ذلك فتي ولا مك سكوبيله بر كسنه دلي طشره جقمق الاندلاع
 همزه نك ودالك كسر بله ذيل جقمق يقال دلع الرجل لسانه فاندلع اذا اخرجه فخرج واندلاع قارن طشره
 جقمقه دخی دیرلر يقال اندلع بطن الرجل اذا خرج امامه الدلوع ضمتنه دبل طشره جقمق يقال دلع لسانه اذا
 خرج بتعدی ولا بتعدی قیاسه وفق اولان لازمك مصدري فقول وزنی اوزن كلكدر اگر چه فعل وزنی اوزن
 كلسنه صاحب مصادرو صاحب صراح ذاهب النوب متعدد بله لازمك مصدري فرق ايمه مشلر دو وفرقه
 صاحب قاموس اشارت ايمشدر الادلاع همزه نك كسر بله كذا لك دلي طشره جقمق ان الاعرابي زوايا
 اوزن يقال دلع لسانه اذا اخرجه الدمع ذلك فتي وميك سكوبيله كوز ياشي الدمه ذلك فتي وميك سكوبيله
 كوز ياشينك بر قطره سي ودمع كوز ياشي دو ككه دخی دیرلر يقال دمع العين دمع من الباب الثالث
 الدمع فختنه كوز ياشي دو كك يقال دمع العين دمع من الباب الرابع وبومقد ما ذكر اولننه لغت در
 ابو عبيد روايتي اوزن الدمه ذلك فتي وميك كسر بله كوز ياشي سريع اولان عورت يقال امرأ دمه اذا كانت
 سر يعه الدمع الدمه ميك كسر بله شول باش ياريغي در ككه داميه دن اشدا وله داميه شول باش يارغنه
 دیرلر كافي ظاهر اوله ولكن ايمه دس دامعه اكاذيرلر ككه اقه بود كراولنان دامعه معناسي در ككه عين مهمله ابله در
 وغين معنه ابله اولان شول باش ياريغي در ككه دماغه تاثير ايمش اوله المدامع ميم اولك فتي وناينك كسر بله كوز
 اطراف مافي معناسه الدماغ ذلك فتي وميك تخفيفيله شول كوز ياشيدركه كوز دن اقربا بر علتدن اوترو
 وياخود ياشي زياده اولوب ياولدن اوترو و بومقوله كان ياشه دمع ديمزلر و دماغ الكرم شول صودركه اول
 بهارده اصبه جموعندن اقربو كراولنن نسخ محجه مخاحدن وغير دن ظاهر اولان دامع صاحب قاموس دماغ
 الكرم ميم مشدده در ديمشدر رمان وزني اوزن الدمع ذلك فتي وميك سكوبيله كوز ياشي اقدغي برده
 ظاهر اولان علامتدر احمر روايتي اوزن الدنع فختنه شول فضلاندركه دوه قصابي دوه دن اني طرح ايدر
 ودنع مذله دخی دیرلر الدنع ذلك فتي ونونك كسر بله شول كسه در ككه نكبي اولوب انده خير اوليه فصل الدال
 لدراع ذلك كسر بله قول ككه اعضادن درند كيري و تاني جازد و ذراع اسد بر جند ايكي منور بلندر كاسميدر ككه
 قمرانله نازل اولور و ذراع دوه قولنه اولان داغه دخی دیرلر و اما عيرلر هومتي على حبل الذراع ديد كيري
 حاضر ومهيام معناسه در و حبل ذراع قوله اولان طبر در حبل الوريد بويينه اولان طبر اولدغي كي و ذراع
 شول الله دخی دنهور ككه انكله بر سنه او طرلر وكوندر ك صدره دخی ذراع العامل دیرلر وكوندر ك صدری
 با شندن جانينه اولان نصفينه دیرلر نه كم اوقك صدری دمرن جانينه اولان نصفيدر اثلن سنه ياول جاني اول
 وارد غيچون الذراع ذلك فتي و رانك تشد بدبله الى نيزاولن هورت ايبلك اكرمكه الذراع ذلك فتي و رانك
 سكوبيله اولچك يقال ذرعت الثوب وغيره ذراع و ذرع قوصق غلبه ايمكه دخی دیرلر يقال ذرعه التي ان سبقه
 وغلبه ذرع طاقت معناسه دخی كلور تقول ابطرت فلانا ذرعه اذا كلفته اكثر من طوقه و ابطار طاء مهمله ابله
 متعير قلغه دیرلر و يقال خفت بالامر ذراع اذا لم تطقه ولم تقو عليه بونك اصلي اولدر كذرع الى اوزن قدر كوياكه
 قادر اولد و غك سنه يالك اوزدر سن اير شمر سن وكاه اولور ضقت به ذراع دخی دیرلر و ذرع نفس معناسه ده
 كلور ومنه قولهم اقصد بذرعك اي اربع على نفسك يعني نفسك اذراك ابله و عيرلر ك الثوب سبع في ثمانية
 ديد كمرنه سبع لفظي بغير هاء كلث سبع اذرع تقديره اولوب ذراع مؤنث اولد غنه بناء در سبويه ايتدی
 ذراع مؤنث اولد غيچون جعي اذرع كلور غير كلوز و ثمانية ديد كمری ثمانية استبر معناسه اولوب شمر مذكر

دكع

دلع

دمع

دنع

ذرع

اولد غنه بناء در و شمر شينك كسر بله قارش معناسه در الذراع رانك كسر بله شول كوچوك تولومدر ككه
 ذراع لري يعني قوللري جانندن صوبلوب چقارلش اوله الذراع ذلك فتي و رانك كسر بله جعي ذكر اولنان
 تولوملر معناسه ككه بومقوله تولومي اكثر شراب ايجون ايدرلر التذريع على وزن التكريم بومق يقال ذرعه
 نذر يعاذا خنقه و خنق غاء مجحه و قافله بومق معناسه در و نذريع ال صله صله يور ككه دخی دیرلر و نذريع
 مرده جعي الى ابله اشارت ايمكه دخی دیرلر يقال ذرع الشير اذا لومي بيد المذرع ميك ضمي و رانك فتي و تشد بدبله
 شول صغر در ككه اللز و انقلر نه سيامه علامتلي اوله الذرع فختنه طبع معناسه در و ذرع يمان صغرينك
 يا ورسنه دخی دیرلر الذراع همزه نك كسر بله بيان صغري يا وري طوغرمق يقال اذ رعت البقرة فهي مذرع
 و اذراع كثرة كلامه و نكلمه افراط ايمكه دخی دیرلر التذرع فختنه و رانك ضمي و تشد بدبله كذا لك نكلمه
 افراط ايمك جوهری ايتدی بن ظن ايدر مكه بونك اصلي مد ذراع دن اوله زيرا كلامه مكشرا اولان اثنائي
 نكلمه احيانا مذراع ايدر و نذرع بر سنه يي ذراع بله تقديره ايمكه دخی دیرلر المذرع ميك ضمي و رانك كسری
 و تشد بدبله شول يغمور و در ككه نوك فتي بر ذراع مقداري يره تاثير ايدر المذرع ميك ضمي و رانك فتي و تشد بدبله
 شول كسنه در ككه انسي باباسندن اشرف اوله و بعض قاتره مذرع ديد كمری قولنه اولان سياه الفلردن
 مأخوذ در ككه اول الفلر قاتره حمار جانندن كلشدر المذراع ميك فتي و رانك كسر بله شول سهرلر در ككه رجائي
 باغ و اغچه و مزارع اولوب رجائي رويان اوله المذراع ميك كسر بله مزارعك واحد بدر ذكر اولنان وجه
 اوزن اولان شهر معناسه و بوتقد يردن فهم اولنور ككه صاحب صراحك مزارع دهها كرد ككه شهر ككه دروي
 كشت و باغ ياشد ديدكي مخالف اولور و مزارع شول خر مالفه دیرلر ككه شول ككه قريب اوله و مزارع طوارك الله
 و ايا غنه دخی دیرلر الذرع بعد ذلك فتي و رانك كسری و مدبله شول ناقه در ككه مكان اوق اتن كسنه اني پرده ايدر نور
 الذرع كذلك ذلك فتي و رانك كسری و مدبله شول ات در ككه آدمي واسع اوله و ذريع سر يعه دخی دیرلر يقال
 قتل ذريع اي سريع و يقال قتلوه اذرع قتل الذرعات ذلك فتي و رانك كسر بله سريع اولان ال و اياق يقال
 قوايم ذرعات اي سر يعات اذرعات همزه نك فتي و رانك كسر بله شام شربقه بر يوك ايدر ككه اكثر نسبت
 اولنور پس معرفه و منصرف در عرفات كي سبويه ايتدی عر بدن بعض كسنه ل اذرعاتي منون قلايوب
 هذه اذرعات و رانك باذرعات ديد يبلر تانك كسر بله تنو ينسر الا ذري همزه نك و رانك فختيله اذرعاته منسوب
 اولان سنه الذرع على وزن الزالة تغريق ايمك التذرع على وزن التزلزل متفرق اولق يقال ذرعته
 فتذرع اذ فرقه فتفرق و ذرعته سر سري اشكان ايمكه دیرلر الذراع ذلك فختيله بلو ككر فرق معناسه
 الذراع كذلك ذلك فختيله واحد يربلوك معناسه الذراع على وزن مساجد فرق معناسه استعمال
 اولنور يقال نفر قواذع اذرع الذرع و ايانك سكه نيله فاش اولق الذرع فختيله بعناه و الذرعوه ذلك
 فتي و ايانك سكوبي و عينك ضمي و مدبله بعناه ايضا و الذرعان فختيله بعناه كذلك يقال ذراع الخبز يذرع ذيعا
 و ذيعا و ذيعوه و ذيعانا اذا انتشر الا ذراع همزه نك كسر بله شايح قلتي يقال اذاعه غيره اذا افشاء و اذاعه
 بر سنه ده اولان صوبي جمله ايمكه دخی دیرلر يقال اذاع القوم مافي الحوض اي شربوه كله المذراع ميك كسری
 و ذلك سكوبيله شول كسنه در ككه سري صقليه و في الحديث ايسوا المذاييع البذر مذياع ميك كسری
 ضمتنه بدور ك جمد رايكسي دخی سري فاش ايد مجملر معناسه در اربع رانك فتي و ايانك سكوبيله اوه دیرلر
 بعينه اهرنه برده اولور سه اولسون اربع رانك كسر بله جعي اولر معناسه و اربعوع ضمتنه و الارباع همزه نك
 فختيله و الاربع همزه نك فتي و ايانك ضيله كذلك بونلر دخی جعي در و اربع و ربعك دخی جعي ككلور

دع

ذرع

ربع

دوه يا ورسى معنا سنه رطبك جى ارطاب كدوى كى تنه كن قريب كلور ووزن محله معنا سنه دخی كلور
 بقال ماوسع ربع بنى فلان ای مجلتهم وربع كرىشى دورت قاندى بويككه دخی دیرل بقال ربع ورتة ربع
 ربعاذافته من اربع قوى وقوت برقاته دیرل وربع قوت صنایع چون طاش قاندر معده دخی دیرل الاربعه
 همزه نك وبانك فخیله عدد مذكر الاربع كذلك همزه نك ورتك فخیله عدد مؤنث ذال الاربعون همزه نك
 وبانك فخی وعتك خميله قرق كه مراتب اعداد دخی ربع رانك ضمی وبانك سكونیله دورنه بر اولان جز در
 وكاه اولور بانی ده نثقیل ایدوب ربع دیرل عسره عسره دبد كاری كى المربوع میك فخی وبانك ضمی ايله شول
 كوندرد كه اوزون ونه قصه اوله ربع رانك كسرى وبانك سكونیله دوه دورت كونه برصو لنقد بقال ربعت
 الابل اذ اوردت الاربع وربع دورت كونه برطون سنیله دخی دیرل رخیثه كه كرون طوته لکی ككون طوته
 ودر دخی كون طوته كه سابقا طوت كون باده دور دخی اولور نقول ربعت علیله لخمی الاربع رانك فخی وبانك كسرى باده
 دورت كونه برصو یكلن دوه بقال جاءت الابل رابع وخوامس دخی بوبله در عسریه وارنجة وربع رجالدن بر
 كسنة نك اسیدر هذبل قبیل سندن بن السكیت ایتدی ربع الرجل ربع دیرل رخیثه بوب برایشی ایشلندن
 كند ونفسن حبس ایتسه ومنه قولهم اربع على نفسك واربعة على طعامك ای اربع بنفستك وكف الاربع رانك
 فخی وبانك كسرى ومد باده لکی دور لور ربع واور در عرب قاندر ربع شهر در ربع از منه دور ربع
 شهر را یکی ایدر كه صفر اینك عقبه كلور لور بوندن تعبیر اولنور اولسه شهر ربع اول وشهر ربع الاخر دیرل
 واما ربع از منه اولدخی لکی ربع رانك ابتدا كنندن الاربع الاول ديكله تعبیر اولنور كنانه مانتر لور وچككل
 بتر و صكره كنندن الاربع الثاني ايله تعبیر اولنور كه انده یسملر اولوب كالتن بولور و خلا بقدن بعضی بوكه ربع
 اول دیو سیمیه قیلور و ابو الغوث ایتدی طائفة عرب بیلل التي فصل قیلور كه اندر دن ایکسنة ربع الاول دیرل
 وایكسنة صیف دیرل وایكسنة قیظ دیرل قافله وطاء معجه باده وایكسنة ربع ثاني دیرل وخریف دیرل
 وایكسنة دخی شتاد دیرل الاربعاء همزه نك فخی وبانك كسرى والفك مد باده ربعك جی الاربعه كذلك همزه نك
 فخی وبانك كسرى باده جی نصیبك جی انصباء وانصبه كدوى كى واربعاء هفته كوندندن بر معروف كونك
 اسیدر بنی اسد قبیل سندن بعضنك بانی مفتوح استعمال ایتسی روایت اولندی الاربعاءات همزه نك فخی
 وبانك كسرى باده جی وبعقوب ایتدی كلا یعنی اولاق معنا سنه اولان ربیعك جی اربعه در وجد اول یعنی اناهار
 معنا سنه اولان ربیعك جی اربعه در وربع یاز كونده یاغن بغوره دخی دیرل المربوعه میك فخی وبانك ضمی
 ومد باده ذكر اولنان یغور ربعین نقول منه وبع الارض فهی مربوعه ال ربع رانك كسرى وبانك سكونی وبانك
 تشد باده ربعه منسوب اولان نسنة وربع بن حراشه دخی رامكسور در المربع میك وبانك فخیله شول منزله
 كه وقت ربعه مخصوص در المربع میك فخی وبانك كسرى باده جی نقول هذه مراتب اصنافها ای حیث ربع
 ونصیف الاربع رانك ضمی وبانك فخیله وقت ربعه طوغن دوه یا ورسى در كه وقت نتاجك ابتدا سند طوغن
 اولور ومنه قولهم ماله هبع ولا ربع وهبع هانك ضمی وبانك فخیله وقت نتاجك اخرن طوغن در الاربع رانك
 كسرى باده جی دوه یا ورسى معنا سنه الاربع همزه نك فخی ورتك سكونیله كذلك جی رطب اله ارطاب كى واربع
 ربعك دخی جی كلور و معنا سنه تنه كم مرور ایتدی الاربعه رانك ضمی وبانك فخی اله مؤنثی ذكر اولنان دوه یا ورسى
 دیشیمی معنا سنه الاربع رانك فخی وبانك سكونیله دور دخی اولق نقول ربعت القوم اربعهم من الباب
 الثالث اذا صرت رابعهم وغنیمت مالتك دورت بخشد بر بخش المعه دخی دیرل وفي الحديث الم اجمعك ربع
 ای تاخذ المربع المربع میك كسرى ورتك سكونیله ربع معنا سنه در رانك خميله تنه كم معشار

عشر معنا سنه در و بویكی كله دن غیرى كلام عرب مسجوع اولما سندر الاربعه رانك فخی وبانك كسرى
 ومد باده قوت صنایع چون طاش وربعه كذلك دمودن اولان توغلایید دیرل بیضة المدب معنا سنه
 وربعه الفرس بر قبیله نك باباسی ایدر كه اول ربعه زار بن معدن عدنان در ورسى ربعه الفرس دبد كارینه
 باعث بودر كه بابا رندن قان میراثی قسمة مذكورات الی وقرنداشی التون الی بناء علی ذلك اكامض الحراء
 دبد یلر وعقیله ایكی ربعه واردر كه بری ربعه بن عقیل و بری ربعه بن عامر در و نیمه دخی ایكی ربعه واردر بری
 ربعه الكبری كه اول ربعه بن مالكدر و بری دخی ربعه صغری در كه اول دخی ربعه بن حنظله بن مالك در و بری
 ربعه دخی شول ربعه در كه هوزندن بر جماعتك باباسی در اول ربعه بن عامر بن صعصعه در كه انلر بنو محمد دیرل
 والله انك اسمی در والد لینه نسبنا وانشاء در ربع فختنله ذكر اولنان قبیله یه منسوب اولان نسنة المربعه
 میك كسرى وبانك فخیله شول انجدر كه ایكی كسنة انوك ایكی طرفن طوب انكله یوكی طوارك ارقه سنه یوكادر ل
 نقول منه ربعت الحمل اذا دخلت المربعه تحتها واخذت بطرفها وصاحبك بطرفها الاخر ثم رفعتها علی البعیر
 وقین مربعة بئ اناسه ایكی كسنة بری بریك النیه یا شوب یوكی اللری اوزن البوب طوارك ارقه سنه یوكادر ل
 المربعه میك ضمی وبانك فخیله ذكر اولنان طرفه یوكی یوكیك ومربعه وقت ربعه معامله ایتكه دخی دیرل
 كسانی ایتدی عاماته مربعة دیرل نته كمصایفه ومشاهرة دیرل وربع میك كسرى وبانك فخی ایلر بر حاك
 اسیدر الاربعاء رانك وبانك فخی والفك مد باده وكاه اولور كه بانی مكسور ایدر ل فراروا یتی اوزن ومنه قولهم الناس
 علی رباعیهم ای علی استقامتهم و امرهم الاول الی ربعه فختنله دوه نك یاده سكرتسی وربعه از ددن بر جماعتك
 ایدر الاربعاء همزه نك وتانك كسرى باده دوه یاده سكرتك بقال المربعیر ربع اذ ضرب بقوائمه كاهها وارباع
 قوت صنایع چون طاش اتفه دخی دیرل ربع معنا سنه تنه كم مرور ایتدی نقول ربعت الحجر واربعة اذ اشلته
 واشاله قاندر مق در و فی الحديث مربعة بر بوعن حجر اربعه وربع اولوب اعضاسی رلور باده اولغه دیرل
 ودوه بهار وقتنه اولغه دخی دیرل بقال اربع البعیر الاكل الی ربع وربع وقتنه بریده اقامت ایتكه دخی دیرل
 وبقال اربعنا بوضع كذا ای اربعنا فی الی ربع التربع فختنله وبانك ضمی وتشدید باده بعهنا وربع بغدادش قوروب
 اونور معده دخی دیرل بقال ربع فی جلوسه اذ اجلس كذلك الی بعد رانك فخی وبانك سكونیله طبله عطار بو بدان
 معنا سنه در و ربعه شول كسنة یه دخی دیرل كه اوزون ونه قصه اوله بقال ربعه اذا كان ربوع الخلق لا طوبل
 ولا قصیر و عورت دخی اطلاق اولنور بقال امرأه اربعه الی ربعات فختنله جی مذكره ومؤنثه استعمال اولنور
 ولكن بوشاذ در ورافعه فختن صفت اولسه جعنه غریك اولناز بلکه غریك اولناسی اسمه مخصوص در فختن
 اسمك عین الفعلی وایا خودیا اولسه التربع علی وزن التكریم بر نسنة یی مربع قلمق رباع رانك ضمی ايله اربعه دن
 معدول در الی رابعه علی وزن الثمانية شول دیشدر كه اولك دشيله اضی دشتك ان سنده در الی رابعیات
 رانك فخی وبانك تخفیفیه جی الی رابعی رانك فخی وبانك اخرن تخفیفیه رابعیه دبد كاری دیشن براغن
 طوار حالت رفعتنه وجرنه رابع دیرسن ثمان كی وقین منصوب ایشك یانی اثبات ایدر سن نقول ركبت
 بر ذوات رابعیا ویردون اموحه نك كسرى وذل معجه نك فخیله بار كسیر الی ربع فختنله جمیدر قد الله
 قذل كی وقذال قاف ايله وذل معجه ايله باش ایدر دیرل بر سسر معنا سنه الی رابعان رانك كسرى
 وبانك سكونیله كذلك جی غزاله غزلان كی بود كر اولان جوهر نك ككلامیدر ولكن
 صورین بر رین ده مقسله مقس علیه بنن توفیق عمل تأمل در و رابعك اصلی رابعیدر یا مقدر در
 دیش در الاربعاء همزه نك كسرى باده قیون دور دخی باده كسریه وصغر وبتون طرفه خیر ان شنی باده كسریه

تراجع الشيء الى خلف الاسترجاع همزة نون و تاء نون كسر به بر كسنة ويردو كي نسته ي كير والمق يقال
استرجعت منه الشيء اذا اخذت منه ما دفعته اليه واسترجاع كذلك مصيبت قتله ان الله ديكتر يقال
استرجعت عند المصيبة اذا قلت ان الله وان الله راجعون الترجيع على وزن التكريم كذلك ان الله وان الله راجعون
ديكتر وترجيع اذا نك سهادينك بريني اهسته ديوب برنك رفع صوت ايتك تنه كم بومذهب شافعينه در
وصاحب صراح بومقامه ترجيع بانك نماز دو بيان كفتن چنان كه مذهب ابو حنيفه است ديدو كي مخالف او اور
براكي جهندن تأمل اولنه وترجيع اوازي بوغزده متردد قلغه دخی ديرل اصحاب الحان متردد قلغی كی
وترجيع آت يوروركن او ك ابقرن كير و دوندر مكه دخی ديرل واكنه ابله دوكون اورن عورنك دوكونه رسته
دخی ديرل ردع رانك فتي ودالك سكونيه منع ايتك يقال ردعته عن الشيء اردعه ردعا من الباب الثالث
وردع برنسته نك اترينه دخی ديرل كرك زعفران اثری كرك قان اثری اولسون وردع بولشد رمغه دخی ديرل
يقال ردعته بالشيء ارنده اي لطخته بفتلطم ويقال للقتيل ركب ردعه اذا اخر لوجهه على دمه يعني قاني اترينه
يوزي اوزن دوشسه الارنداع همزة نون و تاء نون كسر به منوع اولق نقول ردعته فارندع اذا كففته فكلف رداع
وانك ضمي ابله خسته افاق بولدقن صكره كير وخسته اولق نكس معناسنه بعضيل ايتدي رداع كونوري
بدن اغرمق بر المردوع ميك فتي ودالك ضمي ابله شول خسته در كه بعد الا فاقه ينه خسته اوله منكوس معناسنه
يقال ردع على البناء للمجول رداع وانك كسر به بر صوبك اسيد ر المردع ميك ضمي ودالك كسر به شول
او قدر كه چن نشان اوشسه باشي بخلوب منكسر اوله رداع رانك فتي ودالك كسري ومد به شول او قدر كه
دمرني دوشه الرسع فختينله كوز قياغي فاسد اولق يقال رسع الرجل من الباب الرابع الارسع همزة نون وسينك
فختيله كوزي قياغي فاسد اولان كسنة الترسيع على وزن التكريم كوز قياغي فاسد اولق معناسنه لغت در
يقال رسع الرجل ترسيعا المرصع ميك ضمي وسينك فتي وتشديد به كوزي قياغي فاسد اولش كسنة المرسة
ميك ضمي وسينك فتي وتشديد به مؤنث وكاه اولور فعل مز بور كوزه اسناد اولنور رسعت عينه ترسيعا دخی
ديرل الترصيع على وزن التكريم برنسته ي مركب قلق المرصع ميك ضمي وصادك فتي وتشديد به تركيب
اولنش نسته يقال تاج مرصع بالجواهر وسيف مرصع اي محلى بالرصاص الرصاص رانك فتي و يانك كسر به
شول حلقه در كه انوكله ترين اولنور الرصعة رانك فتي وصادك كسري ومد به واحدي حلقه معناسنه
الرصع فختينله ياشمق يقال رصع بالشيء يرصع رصعا من الباب الرابع اذ الرق يرصع بال اريسنك ياورينه
دخی ديرل فراخ نخل معناسنه الرصعة كذلك فختينله واحدي الارسع همزة نون وصادك فختيله شول
كسنة ركا وتورق يرل رينك واوبلو قلرينك ائلري ازوله ارسع معنا سنه الرصعا رانك فتي وصادك
سكوني والفك مد به مؤنث رسعا كبي وارصع كوند رله دور لكه ديرل بر حيتيله كه دمورك جمله سي
غائب اوله يقال طعن ارصع اذا غاب السنان كله في المطعون الرصع رانك فتي وصادك سكونيه كوندري
ذكر اولنن وجه اوزن دورمك نقول رصعته بالرصع رصعا من الباب الثالث الارصاع همزة نون كسر به
بعناه يقال رصعته بالرصع الرصع فختينله وصادك ضمي وتشديد به سوغك نشاط معناسنه الرصاع رانك فتي ابله
مه امك يقال رضع الصبي امه يرضعها رضعاعا من الباب الرابع على مثال سمع بسمع سماعا الرضع رانك فتي وصادك
سكونيه كذلك مه امك در اهل نجد لغتي اوزن زيرا ائلر رضع رضع رضعاعا يرل ضرب يضرب ضربا كبي
الارضاع همزة نون كسر به امز رمك يقال رضعته امه الرضع ميك ضمي وصادك كسر به امز كلو
اولان عورت المرضعة كذلك ميك ضمي وصادك كسر به اوغلان امز يجي پس مرضعه مرضعه نك

وضع

فرقی

فرق معنای حدوث و مجرد قصد اولناغله اولور الرضوعه رانك فتي وضادك قمي ومدبله قوزي امر زن
قيون الرضعان ضادك كسر بله او ك ديشلري ثنية ان معناسنه الرضاع على وزن المساجد جمع يقال
سقطت راضعة الراضع ضادك كسر بله منه من كسنة ومنه قولهم لثم راضع وبونك اصلي بودر كه بر كسنة غابت
حسنندن دوه سن وقيون امردي وانلري صاغزدي تاكه صاغلوركن سوداوازن ايسدوب سود طلب
ايسونلر ديولندن صكره رضع الرجل دبديلر باب خامس دن خست قرار بولوب طبيعت اولدغن اشعار
يكون الرضاعة رانك فتيه امثلك تقول هذا اخي من الرضاعة الرضيع رانك فتي وضادك كسر بله ومدبله
سود امين اوغلان وسود امك يولد ايش اولان اوغلان معناسنه دخي كلور همشيره معناسنه الارضاع سود
ايچك يقال ارتضعت العنر اذا شربت لبن نفسها وعنز عين مهمله وزاء عجمه ابله كچيدر بزمعناسنه الترعع
على وزن التزلزل اوغلان حركت ابدوب بيومك يقال ترعع الصبي اذا حرك وشا الرعرة على وزن الزلزلة
بشورمك يقال رعرة الله اي ابتته الرعع رانك فتي وعينك سكونيله والرعاع رانك فتي وعينك سكونيله
حد اعتد الله اولان كسنة يقال شارب رعع ورعاع اي حسن الاعتدال الرعاع راء اولك فتي وفانك كسر بله
جمع معتدل جوانلر معناسنه الرعاع رانك فتيه تازه اولوب اولان اولان كسنة الرفع رانك فتي وفانك سكونيله
قالدرمق يقال رفعت من الباب الثالث ورفع معر يائضه ضم مثابه سنده اولان حركت در مبنائنه وبواهل نحو
اصطلاحيدر و رفع خبر نقل ايتكه دخي ديرلر يقال رفع فلان على العامل رفيعه وفي الحديث كل رافع رفعت
عليك من البلاغ اني قد حرمت المدينة يعني هر جماعت بزن خبر نقل ايدر سر دخي بزن بو خبري نقل ايدك
كه اول اني قد حرمت المدينة قولي در يعني مدينه نك اشجار ونباتات قطعن منع ايتدم و رفع اكني مجد كدن صكره
خر من يرينه نقل ايتكه دخي ديرلر يقال رفع البعير في السير اذا بالغ ودوه بي سيره قندر معه دخي ديرلر متعدي
ولا رم كلور و رفع بزنسني بي يقين ككتورمكه دخي ديرلر ومنه قوله تعالى وفرش مرفوعة اي مقربة لهم
ومن ذلك قولهم رفعتني الى السلطان وبعضيلر ايتدي مرفوعة مكرمه معناسنه در كه مقصود از واج
مكرمات در الله يرفع من يشاء ويخفض من يشاء دبديلر بزنن مأخوذ در الرفيعه رانك فتي وفانك كسري
ومدبله شول قصه در كه اني بر كسنة دن نقل ايدرلر الرافعه فانك كسر بله خبر نقل ايد مجي جماعت الرفع رانك
كسر بله والرفع رانك فتيه اكني مجد كدن صكره خر من يرينه نقل ايتك يقال هذه ايام رفاع و رفاع كسائي
ايتدي جرام وجر ابي فتهله وكسر له واكاشبيه ولا نلري فتهله وكسر له شتدم الارفاعي مسكور ايشئام دم ديد و جرام
جمله وراه مهمله ابله خرما كسنة ديرلر المرفوع ميك فتي وفانك ضمي ومدبله دوه نك مبالغه ابله سير ايشي
يقال ذاته لبس لهما مرفوع يس مرفوع مصدر در مجلوه دوه مرفوع كي و بوجنس سكرته در كه حاضر دبدي كري
سكرته دن ادني در الترفع على وزن التكرم سكرندر مك يقال رفعتني رفيعا المرفوعة ميك فتي وفانك ضمي ابله
بقين بديلر نسنه ته كم مروايتدي الرفعان رانك ضمي وفانك سكونيله مصدر در بقين ايتك معناسنه
الرافع فانك كسر بله شول ناقه در كه مهنه اغوز كور مش اوله يقال ناقه رافع اذا رفعت اللباء في ضرعها كذا روي
عن الاصمعي ولباء لامك كسر بله وباء موحة ابله ولادت عقبنه چقن سود در الرافعه رانك ضمي ابله شول
نسنه در كه صاغريسي ارق اولان عورت انك كندن صاغر لو كوستردرو رفاعه شول ابيه ديرلر كه بوقاغلور اولن
كسنة انوكله بوقاغي قالدرمق يوقاروب بغلر و رفاعه اواز يو كسك اولمغه دخي ديرلر يقال في صوته
رفاعه و رفاعه بالفتح والضم ويقال رفع الرجل من الباب الخامس اذا صار رفيع الصوت الرفع رانك
فتي وفانك كسر بله ومدبله شريف اولان كسنة وابو بكر مجد بن السري ايتدي بومعنادن رفع كلامشدر

رفع

رفع

ردع

رسم

رفع

وضع

یعنی باب خامس در فعل کلمه شد در بدی و غیر پلری کلمه شد در بدی بقال رفع رفته اذا ارتفع قدس الرفع
 رانك كسرى وفانك سكونيله قدر على اولق المافعه ميمك ضمي وفانك فتحيله بر كسنة حاكه ابلنك دعوا
 دور شيق ايجون بقال رافعت فلانا الى الشام الترافع تانك فتحى وفانك ضمي ايله حاكه دور شيق بقال ترافعت الى
 الحاكم رافعه رانك كسرى بله بر جلك اسمى الرقعة رانك ضمي وقافك سكونيله كاغد يارسى كد يازى ياز بلور ورقعه
 بزيان سنه دخی دیرلر که انو کله برنسنه مرمت ابدلر یه معناسنه الرقاع رانك كسرى بله جمی كاغد یان لری ویر
 یان لری معناسنه نقول زفت الثوب بالرقاع ابن الرقاع العالمی رانك كسرى بله بر شاعرك اسمیدر الرقاع رانك فتحى
 وقافك سكونيله هجوا تيمك بقال رقعه رقعا من الباب الثالث اذ هجاء وبقال لار قعته رقعا رصيناى هجوا فويل
 او موجد المرفع ميمك ضمي وقافك فتحى وتشديد بله شتم اولنا حق بر بقال ارى فيه مترقاى موضع الشتم
 والهاء الترفيع على وزن التكرم قفتان بر قاج برده يه اورمق الاسترقاع همزه نك وتانك كسرى بله قفتانك
 اور لمسى زمانى قرب املق بقال استرقع الثوب اذ احان له ان يرقع الرقع رانك فتحى وقافك كسرى ومبدله دنيا
 كوكى سماء دنيا معناسنه وفي الحديث من فوق سبعة اربعة لفظ سبعة صيغة نذكير اوزن كلدوى كويا كه سقف
 معناسى اراده اولنشد رور قيع الحق اولان كسنيله دخی دیرلر المرقعان ميمك وقافك فتحى رانك سكونيله كذلك الحق
 معناسنه در عقلى مرته محتاج اولمق معناسندن الرقاعه رانك فتحيله حماقت معناسنه بقال رقع رقاعة من
 الباب الخامس الارقاع همزه نك كسرى بله احمق اولمق بقال ارفع الرجل اذ اجاء برقاعة وحمق المرافعة ميمك ضمي
 وقافك فتحيله مد من خمر اولمق معاقرة دن مقلوب در كه معاقرة دخی ادمان شربید رلر الارقاع همزه نك وقافك
 كسرى بله قايرمق اكثر ان معناسنه نقول ما ارتفعت له وما ارتفعت به اى ما باليت به المرقاع ميمك كسرى و رانك
 سكونيله نصحت معناسنه بقال ما ترفع منى بر قاع اى لا تقبل مما انحكك به شيئا اليرقوع يانك فتحى وقافك ضمي
 ايله بر ك شديد معناسنه بقال جوع يرقوع اذ كان شديدا واولو الغوت ابتدى جوع دب قوع دیرلر جوع
 يرقوع دب دكلى معلوم دكدر الر كوع ممتنيله اكلنا معناسنه ركوع صلوة دخی بوندن ما خود در
 و ركوع پیر لكدن اكله دخی دیرلر بقال ركع الشيخ اذ انحنى من الكبر الرمعان فتحينيله غضبیدن بوزن حركت
 ايمك بقال رمع انفه من الغضب رمعا اذا حرك الترمع فتحينيله وميمك ضمي وتشديد بله برنسنه قلدمق
 تحرك معناسنه الرماعه رانك فتحى وميمك تشديد بله ايمك كه او غلبتلك باسند ملايم اولوب قلدين
 بر دیرلر يافوخ معناسنه ورماعه كذلك در معناسنه دخی كلور بقال كذبت رماعتك اذ احبى يعنى
 بالنفس پس بو خبر كاذا بر ريم قبيحه تشبيه اولور اليرمع يانك وميمك فتحى و رانك سكونيله شول اوراق
 اق طاشلر در كه يلد رالمرتعة ميمك ونونك فتحى و رانك سكونيله اوجوزلق خصب معناسنه كذا فى بعض
 نسخ الصحاح الزوع رانك فتحى وواوك سكونيله خوف فزع معناسنه ومنه قولهم افرخ روعه اذا ذهب فزع
 وسكن وافرأخ فائله وخاء معجه ايله خوف كنهك دیرلر الزوعه رانك فتحى وواوك سكونيله بر مقدار خوف
 ايمك فزع معناسنه بقال رعت فلانا من الباب الاول اذا خفته وصاحب صراح وصاحب مصادر
 روعى ترسیدن وترسانیدن معناسيله تفسير ايشلر در لکن معنای تصيره عبارت جوهر يه وغير ده
 دالات ابدر نسنه بولنادى واكر رعت فلانا ايله تمسك اولنور سه دليل اولماز زير اول خفته كى در معنای
 تصيره دالات ايشر نته كخى دكدر واكر لا ترم دب دكلى ايله تمسك اولنور سه صيغة مجهول اوزن بود دخی دليل
 اولماز زير اگاه اولور قيم القيام دیرلر نته ك جوهرى لا بلحقك خوف تفسير بله اشارت ايشلر در روع برنسنه
 خوش كلكه دخی دیرلر بقال راعى الشئ اى اعجنى الترويع على وزن التكرم قوز قيق تخويف معناسنه

رفع

ركع

زوع

رنع

دوع

زيع

الارتباع همزه نك وتانك كسرى بله خوف بقال روعته فارتاع اى لفرعته ففرع الترويع فتحينيله وواوك ضمي
 وتشديد بله كذلك خوف ايمك بقال ترويع اذا نزع الزوع رانك ضمي ومبدله قلب وعقل بقال وقع ذلك
 فى روعى اى فى خلدى وبالى وفى الحديث ان الامين نفت فى روعى ونفت و فورمكه دیرلر كه القا يمه دن عبارت در
 لا ترم تانك ضمي و رانك فتحيله صيغة نهيدر خوف ايمه وسكا خوف لاحق اولسون معناسنه در لا ترم تانك
 كذلك ضمي وعينك كسرى ومبدله نهى مزبور ك مفرد مؤنث در سكا خوف لاحق اولسون معناسنه
 الرغاء رانك فتحى وواوك سكونى والفك مبدله شول ناقه در كه چاپك اوله واشد دخی روعاد رلر ولكن مذكره
 صفت اولماز ورعما شول ورع دخی دیرلر كه حسنى نظر ابدن كسنيله خوش كله الاروع همزه نك وواوك
 فتحيله حسن دارلان رجه دیرلر بر حيتيله كه نظر ابدن لرى حسنى عجمه كتون الربيع رانك فتحى و يانك سكونيله
 برنسنه بيوب زب زياده اولمق و ريع زهره يكلرنه ارتوق كان رلر يه دخی دیرلر صاحب صراحت بو مقامه
 ريع فزوى دامن زن دبدكى سهو در آستين زن كر كدر و ريع عودت ايمكه دخی دیرلر وحسن دن قى
 احراقى سوال اولند قى ايتدى هل راع منه شى سائل حسنك بوكلامن فهم ايجوب بلز من دیرسن يا حسن
 دب دكلى حسن اعاده كلام ابدوب هل عاد منه شى دب دى و ريع طعامك يعنى خيمك بوغر لمسنه وبشمنه
 زياده كلمى بقال راع الطعام اذ اصارت له زيادة فى الجنى والخبز وبغدايك زياده اولسنه دخی دیرلر بقال
 راعت الخطة اذ زكت و ريع برنسنه ير تلوب اير طعه دخی دیرلر بقال اذا حيص منه جانب راع جانب اى
 انخرق و حوص حاء وصاد مهمله ايله دكك معناسنه در الم ريعه ميمك فتحى و رانك كسرى ومبدله اجوزلق
 اولان بر الم ريع ميمك كسرى و رانك سكونيله شول ناقه در كه اولنا قدن كندى كله بقال ناقه مسيام ومرياع
 ومسياع ميمك كسرى وسين وعين مهملتين ايله اولناغه كندى كيدن ناقه الاراعه همزه نك كسرى بله خير
 يوغر لمه وبشمنه زياده اولمق راع الطعام اذ اصارت له زيادة فى الجنى والخبز و راعه دوه نك اولادى جوق
 اولمغه دخی دیرلر بقال راعت الابل اذا كثرت اولادها الر يعان رانك فتحى و يانك سكونيله برنسنه نك اولى
 منه ريعان الشباب يعنى يكتلكك اولى و ريعان السراب سرايك اولى وسراب سين مهمله ايله شول
 نسنه در كه بریده صو كى كورينور التريع فتحينيله و يانك ضمي وتشديد بله سرايك كيدوب كلمى
 بقال تريع السراب اذ اجاء وذهب وياعه زيت دخی سراب كى در قجن طعامه زياده قوب اول جانبه بوجانبه
 حركت ايشنه بقال تريع السمن والزيت الرابع يه كرك اولان ات بقال فرس رايح اى جواد الربيع رانك كسرى ومبدله
 يو كسك اولان يراض مرتفعه معناسنه و عمان ايتدى ريع طاغه دیرلر ريعه كذلك رانك كسرى بله واحدى الرباع
 رانك كسرى بله جمى طاعلم معناسنه يا خور ديو كسك رلر معناسنه ومنه قوله تعالى ائبنون بكل ريع ايه تعبثون
 و ريع كذلك يوله دیرلر طريق معناسنه فصل الزاى الزوبعة رانك و يانك فتحى وواوك ماينننه سكونيله جن
 طائفه سنك ريشلرندن برينك اسميدر بوسيدن قصر غه دب دكلى روز كاره زوبعه دیرلر ام زوبعه كذلك رانك
 و يانك فتحيله قاصر غه دب دكلى ره زكار كه توزى صاوروب كو كه ديرك كى دكلور التريع فتحينيله و يانك ضمي
 وتشديد بله غوغا و غر يه ايمك المتزيع ميمك ضمي و يانك كسرى وتشديد بله غوغا و غر يه ابدن كسنه زنباع
 زانك كسرى ونونك سكونيله بر كسنه نك اسميدر كه اول روح بن زنباع در و بوكلامه اولان حلك امثالى مرور
 ايشلر در كه حق ادا اولر وحك والدى اولان زنباع در ديك كرك ابدى الزويع على وزن جعفر قصير وحقه
 اولان كسنه الزوع رانك فتحى و رانك سكونيله اكين الزويع ضمينه جمى اكينلر معناسنه وزرع اكين ككه دخی
 دیرلر القاء بن معناسنه وزرع بتورمكه دخی دیرلر انبات معناسنه بقال زرع الله اى ائنه ومنه قوله تعالى ائنم

دوع

ربيع

زيع

زيع

زوع

ترعون نام سخن الزارعون وزرع اصلاح معناسنه ده كلو رتقول للصبي زرعه الله اي جبره وجبر حمله ويا
 موحه ايله اصلاح معناسنه درالازدراع همزه نك و دالك كسر بيله كين كك بقال ادرع فلان اذا احترث و بو
 اصلنده افتعل ابدى وقتا كه تا حروف ميموسه دن اولوب خرجي ملائم اولدغنه بناء مجهون دن اولوب شديده
 اولان زايه موافق اولديسه تايي داله تبدل ابدوب ادغام اندلردال و زاجهون تان اولد غيجون المزارعه ميمك
 ضمي و رانك فتيحه شركت اوزنه اكين كك دريري يروتم و يروب برى اشك طر بيله مثلا المزارع ميمك
 فتيحه و رانك ضمي و مد بيله بتي تم قبيله سندن ابي كسسه دركه انكر كعب بن سعد و مالك بن كعب بن سعد در الزرع
 على وزن الزلزله برسنه في خربك ايمك بقال زرع عته فترع زرع على وزن التزلزل متحرك اولق الزرعان
 زالك فتيحه و عيمك سكويه شول بلدر كه طوقند غي سنه في خربك ايله بقال ريج زرعان الزرع زالك
 فتيحه و عيمك ما بنده سكويه بعناه الزعاع زاي اولك ضمي و زاي نايه نك كسر بيله بعناه ايضا بقال ريج
 زرعان وزرع وزعاع اي زرع ماتصافه بقال سير زرع ايضا الزرع زانك فتيحه و قافك سكويه حمارك
 زياده بللمسي بقال زرع الحمار من الباب الثالث الزرع فتيحه شول يار قلدر كه ياغك اوزنه والتنه اولور بقال
 زاعت قدمه ترلع زلعان الباب الرابع وزلع الله اولان يازغه دخی ديرلجن النك طشره سنده اولسه و اكر
 اياسنه اولسه اكاك دیرلر زلع دیرلر زلع يان از مغه دخی ديرلر بقال زلع جراحته اذ افسدت الزرع فتيحه
 و لامك ضمي و تشديد بيله كذلك اليارلق بقال زاعت بيله اذ تشقت المزع ميمك ضمي و لامك فتيحه و تشديد بيله
 شول كسسه دركه ياغك دريسي اتندن صوبلوب ايرلش اوله ابو عمر و روائي اوزن الارماع همزه نك كسر بيله
 برسنه نك اوزينه ثابت قدم اولق بقال از مغت على امر فانا مزمع عليه اذ ثبت عليه بوذكر اولنان خليل
 روائي اوزره در و كسائي از مغت الامر دیرلر از مغت عليه دیرلر دیدی و فر ايتدی از مغت دیرلر از مغت عليه
 دخی دیرلر بر معنایه اجمعه واجعت عليه بر معنایه اولدخی کی الزرع فتيحه نك جمعیدر و زرع خلقت
 ردیلى و مؤخر لى اولانله دخی دیرلر بقال هومن زعمهم ای من مأخیرهم و زرع حیرته و دهسته دخی دیرلر بقال
 زرع من الباب الرابع اذا خرق من خوف و خرق خاء مجحه و راء مهله نك فتلر بيله دهشت معناسنه در
 الزرع كذلك فتيحه شول سنده دركه چتال طر نقلوا اولان حیوانار ك طر ناغتك اوسى يانده اولور دو كه
 كى الرماع زانك كسر بيله كذلك جمعی ثمره و ثمر و ثمار كى الارماع همزه نك كسر بيله طوشنك برجنس سكرتمسى
 بقال از مغت الارنب اذا عدت و از ماع اوت ابتدا ظهور ائد ككه متفرقا ظهور ايمك الزموع زانك فتيحه
 و ميمك ضمي و مد بيله شول طوشن دركه ادبی سكر دركن متقارب اوله كويا كز معسه سى اوزره سكر دركى
 اوله و زمعه نك تفسيرى الان مرورايتدی بوذكر اولنان اصمعي روائي اوزره در الزرعان فتيحه كچه
 يوربك در ابن السكيت رويي اوزن تقول زمع زمع من الباب الثالث اذا مشى مشيا بطيا الزممع زانك فتيحه
 و ميمك كسرى و مد بيله سرعت و عجله اوزره اولان كسسه الزممع زانك فتيحه و ميمك ضمي و مد بيله بعناه
 و شيع و مقدم اولان كسسه يه دخی زميع دیرلر الزمعا زانك ضمي و ميمك فتيحه و الفك مد بيله جمعی بهادر
 كسسه ل معناسنه و زميع قوی رأبلو كسسه يه ده دیرلر جيد الراى معناسنه الزممع زانك فتيحه و واوك
 سكويه دوه نك يولارن ايلرو خربك ايمه در سیری مشتدا ولسون ديو بقال زاع بعيره يزوعه زوعا
 اذا حركه بزمائه الى قدام لترداد في سيرة الزهنية على وزن الد حرجه تربين ايمك تقول
 زهنت الجارية اذان بنتها فصل السين السبعة سبنك فتيحه و بانك سكويه مرانك عدد دن مذكر
 اولانله مخصوص صدر السبع كذلك سبنك فتيحه و بانك سكويه مؤنثي بقال سبعة رجال و سبع نسوة

زوع

زوع

زوع

زاع

زوع

زوع

زهنت

سبع

وسبع

وسبع بدخی اولمغه دخی دیرلر تقول سبعة سبعة من الباب الثالث اذا كنت سابعهم و ماللر بئك سبعين المغه
 دخی دیرلر و شتم ابدوب عرضه دككه دخی دیرلر تقول سبعة سبعة اذا شتمته و وقعت فيه وسبع قورت قیونی
 يرتفعه دخی دیرلر بقال سبع الذئب الغنم اذا فرسها و سبع یرخی جانور دخی دیرلر و سبعة يالى قورده دیرلر
 و منه قولهم اخذت اخذ سبعة ابن السكيت ايتدی اصلنده بونك باسى مضموم در تخفيف او انشدرو يالى
 قورده ارسلانله چايك اولمغين اخذت اخذ سبعة ديمشدر و كلى ايتدی سبعة دن مراد سبعة بن عوف بن
 ثعلبه دركه زياده شد بد كسسه ايتدی بو فقه رجه سبعة لا ينصرف اولور علم و تائث سبيده السبع سبنك ضمي
 و بانك سكويه بدی عددن رجز السبع سبنك كسرى و بانك سكويه دوه بدی كونه برصوا ييمك المسبعة
 ميمك و بانك فتيحه سبعي يعنى یرخی جانوری جوق اولان زالا سباع بر كسسه نك دوه سى بدی كونه برصو يي
 كك بقال سبع الرجل اذا وردت ايله سبعا و سباع بدی اولمغه دخی دیرلر بقال لسبعوا لى صاروا سبعة و اسباع
 جوبانك قیوننه قورده و شكمه دخی دیرلر بقال سبع الرعيان اذا وقع السبع في ماشيتهم و بوي يعقوب روائي
 اوزن در و اسباع برسنه في قورده بدرمكه دخی دیرلر بقال اسبعت السبع و اسباع او غلانى امرمكه دايم
 ويرمكه دخی دیرلر و قولى حالى اوزن ترك ايمكه دخی دیرلر بقال اسبع عبد اذا همله المسبوعة ميمك فتيحه و بانك
 ضمي و مد بيله شول صغر دركه و لدن قورده يشر اوله السباع سبنك ضمي و بانك تشديد بيله سباعه منسوب
 اولان نسنه بقال فلان سباعي البدن ای تام البدن السبع سبنك فتيحه و بانك كسرى و مد بيله همدانن
 بر جماعتك اسمي دركه اول ابى اسحاق السبيعي نك جماعى دز و سبع بد بدن رجزه دخی دیرلر سبع معناسنه ضم
 سبنك الاسبوع همزه نك و بانك ضمي ايله هفتة كونلري و بدی كره معناسنه ده كلور تقول طفت بالبيت
 اسبوعا لى سبع مرات الاسابع همزه نك فتيحه و بانك كسرى و مد بيله اسبوعك جمعی تقول ثلاث اسابيع السبعان
 سبنك فتيحه و بانك ضميله بريرك ابدرو بوندن غيري فعلا نوزنى و زنى ركله كله مشدر التسبيع على وزن التكریم
 بدی عدد قلون تقول سبعت الشئ تسبيعا اذا جعلته سبعة و وزن سبعة بور لغظدر كه بونك مراد بدی متقالدر
 السبع سبنك فتيحه و حيمك سكويه مقفى اولان كلامه دیرلر الاسباع همزه نك فتيحه سبوعك جمعی الاسابع
 اسباعك جمعی و اسبوعه نك دخی جمعی كلور على ماسيجي و سبع كلامی مقفى سويلكه دخی دیرلر بقال سبع الرجل
 سبعا من الباب الثالث و سبع كوكرجين و تكمه دخی دیرلر بقال سبعت الحمام اذا هدرت و ناقة اوزن قال دروب
 حنين ايمكه دخی دیرلر بقال سبعت الناقة اذا مدت حنينا على جهة واحدة التسبيع على وزن التكریم سبوعه
 دكلم ايمك بقال سبع تسبيعا السبع ميمك ضمي و حيمك فتيحه و تشديد بيله مقفى اولان كلام الاسبوعه همزه نك
 و حيمك ضميله سبع معناسنه بقال بنهم اسبوعه السباع طوغرى كسيد بى كسسه قاصد معناسنه السرعة
 سبنك ضمي و رانك سكويه برسنه في نيز ايمك السرعة سبنك كسرى و رانك فتيحه مصدردن نيز ايمك
 معناسنه تقول سرعت سرعة مثل صغر السرعة نيز اسلین كسسه تقول عجبت من سرعة ذاك و سرعت ذاك
 مثل صغر ذاك السرعة سبنك كسرى و رانك فتيحه و عینك نصبيله مكرراتقيد رآمده در سرعت
 ابت سرعت ايتديك اولور الوحي الوحي كى فتيحه كذلك سرعت ابت معناسنه الاسراع همزه نك
 كسر بيله سرعت ايمك بقال اسرع في السير وهو في الاصل متعدي و اسراع قومك دايه سى سريع اولمغه دخی
 دیرلر بقال اسرع القوم اذا كانت و ايم سرعا المسارعة ميمك ضمي و رانك فتيحه برسنه في او كرتك
 مبادرت معناسنه التسرع فتيحه و رانك ضمي و تشديد بيله كذلك مبادرت معناسنه بقال تسرع
 الى الشر اذا بادرا اليه سرعان سبنك فتيحه و رانك سكوى و نونك فتيحه اوزن بناسيله و سرعتان سبنك ضميله

سبع

سرع

وسرعان سبک کسر به لوح لغت در سرعت ایند معنای سینه بقال سرعان ذخیره و جاعینک
 فتحه سی زون نقل اولندی سرعت دن معدول اولد اغیچون کابناء مبنی اولدی و مقام نجید دخی استعمال اولنور بقال
 ل سرعت ماصنعت کذا ای ما اسرع و کاه اولور سرعت کله سنک راسنی ساکن قیلار لر تخفیف از راعرب ضعیفی
 و کسر به بی تخفیف ایدر لر ثقیل اولد قله نه بنا و خذ و کتف ده کتف دیر لر و مجرد و مجرد دیر لر فتحه
 خفیف اولد و غیچون التسماع تانک فتحی و رانک خمیه بر نسبه یه او کوردوب سرعت اینک مسارت معنای سینه
 السرعان فتحه نه بر نسبه نیک اولی بقال سرعان الناس لا وائلهم و بونک نوننه اعراب لازم اولور جمیع حالت
 ل سرعت سبک فتحی و رانک سکونیه باع چو غنندن چقان بر بالی تازه چو قدر و هر تازه چو غه سرعت دیر لر
 ل سرعت سبک و رانک فتحیه کذلک تازه چو بوق و سرعت شول تازه بیکه دیر لر که متعم و ملائم اوله الاساربع
 همزه نیک فتحی و رانک کسری مد به شول فدانلر در که اصمه نیک کو کندن چقار السروع یانک و رانک ضعیفی و سبک
 سکونیه و الاسروع علی الوزن المذکور شول قرمز قور در در که تازه اولر ده اولور قجن در یسندن چقوب
 ایلر سه پروانه اولور بسر و عک اصلی سرعت ایدی یانک فتحیه زرا کلام عرب به بفعل یوقدر یانک خمیه بر
 یابی مضموم قلدر ایلر رانک ضمه تابع اولسون دیونته کم اسودین یعفر دیر لر یانک و فانک ضعیفی ابله و قنای ایندی
 اسر و شول باشی قرمز قور در در که قومه اولور نسطاطه سنک بر مقارین اکثیه ایدر لر و اسر و
 یانک اوز رنده اولان خطوطه و یول لر دخی دیر لر السطوع ضمه نه توزک و رانک و صیقل قلقوب و کسلی
 بقال سطح الغبار و الایحه و الصبح یسطع سطوعا من الباب الثالث السطیع سبک فتحی و طانک کسری
 و مد به صبح در السطح فتحیه بیون اوزون اولمق السطعاء سبک فتحی و طانک سکونی و الفک مدیه بیونی
 اوزون اولان نسبه بقال نعامة سطعاء السطاع سبک کسر به دوه نیک بیوننه اوز نلغه اولان طاغدر و سطاع
 کذلک اوبک در کینه دیر لر عمود البیت معنای سینه السطع میمک ضعیفی و طانک فتحی و تشدد بد به شول دوه در که بیوننه
 ذکر اولنان وجه اوزن داغی اوله التوسع علی وزن التزلزل بیر اولوب بونامق بقال تسعسع الر جل اذا کبر
 حتی همرم و تسعسع ایلک اکثری یکجه دخی دیر لر بقال تسعسع الشهر اذا ذهب اکثره و فی حدیث عمر رضی الله
 عنه انه سافر فی عقب رمضان و قال ان الشهر قد تسعسع فلو صمنا بقیته و عقب عینک فتحی و فافک کسر به
 ایلک اخر بنه دیر لر و تسعسع حال یتلوا و لغه دخی دیر لر بقال تسعست حال فلان اذا انحطت السعسة علی
 وزن البرزله کیمی سماع دیود عوت ایلک فرار و ابی اوزن بقول تسعست بالمعزی اذا جرنها و قلت لها ساع
 سع السفع سبک فتحی و فانک سکونیه یا یشمق بقال سفعت بناصبته من الباب الثالث اذا اخذت و منه قوله
 تعالی لتسفع بالناصیه و سفع قوش قناد به اور مغه دخی دیر لر بقال سفع الطائر اذا طم بجناحیه السفعه سبک
 فتحی و فانک سکونیه طوق بقال سفعة من الشیطان کانه اخذ بناصبته و سفع اتش بر نسبه یی تغییر اینکه دخی
 دیر لر بقال سفعة النار و السوم اذا الفحتة لفا یسیرا فغیرت لون البشرة و لغه فایله و جاء مهمله ابله یقیم السرافع
 سبک فتحی و فانک کسر به باد سجمک حرار لر در که تیر ایدر السفعه سبک ضعیفی و فانک سکونیه شول سیاه در
 که قرمز لغه مائل اوله و سفعه شول به دیر لر که اویری و لغین انوک رنکی سائر رک رنکه مخاف اوله و سفعه ارقلیوب
 متغیر اولان عورنک یوزنه اولان سواده دخی دیر لر الاسفع همزه نیک و فانک فتحیه شول کسند در که رنکی
 سیاه اولوب قره لغه مائل اوله السفع سبک ضعیفی و فانک سکونیه ساج یا غیدر و ساج ایلر بنه سفع دبدبلر
 رنکی اسفع اولد غیچون و کو کر حنه السفعاء دبدبلر سبک فتحیه و الفک مدیه تو بیک رنکه تغییر اولد غیچون
 و طوغن جنسنک جمله سی سفع در المسافعة میمک ضعیفی و فانک فتحیه او غرش حیننه قوغوشمق مطارده

سطح

سمع

سفع

معنای سینه السفع سبک فتحی و فافک سکونیه نا حیه صقع معنای سینه لغت در و سفع کیمک معنای سینه ده کور
 بقال مادری این سفع ای این ذهب و خروس او فک دخی دیر لر بقال سفع الیدک مثل صقع المسفع میمک
 کسری و فافک فتحیه بلع اولان خطیب بقال خطیب مصقع معنای سینه صادمهله ایله السقاع
 سبک کسر به زافه نیک بور نه بغلد قله ر نسبه که صقاع معنای سینه لغت در السقوع سبک و فافک ضعیفی
 و رانک سکونیه حبش طائفه سنک خمیری در که طار بدن ایدر لر سکر که نیک تعریبی در السکع سبک فتحی
 و کافک سکونیه کیمک سفع کی بقال مادری این سکع السکع فتحیه و کافک ضعیفی و تشدد بد به بعه بقال
 مادری این تسکع و تسکع لچ ایدوب باطله مسمر اولغه دخی دیر لر السلعة سبک کسری و لامک سکونیه
 متاع و سلعه شول اوزن دیر لر که یزکی بدن حقر تحرك اولنسه متحرک اولوب نخود مقدارندن قاون مقدارنه
 و رنجه سوره السلعة سبک فتحیه باش یاریغی در السلع سبک فتحی و لامک سکونیه باش یارمق بقال سلعت
 زاسه اسلعه سلعا من الباب الثالث اذا شققت و سلع ایقن اولان یارغه دخی دیر لر السلوع ضمه نه جمعی یعقوب
 ایندی طاغدر اولان یارغه السلع دیر لر سبک کسر به الاسلاع همزه نیک فتحیه جمعی و کاه اولور بعضیلر سلعی
 سبک فتحیه استعمال ایدر لر سلع سبک فتحی و لامک سکونیه مدینه منور ده بر طاغک علی در المسلعة
 ک ضعیفی و لامک فتحی و تشدد بد به شول صغر در که قولان غنه ذکر اولنان اغاج یان سی اصلش اوله زرا قتلوق
 اولدی بلده مزبور اغاج یان سن صغر ک قولان غنه اصوب لی اتش ابله یا قوب صغری طاغدر سور لر دی یغور
 یفسون دیو کند وز غلری اوزن السلع فتحیه ایق یارلق بقال سلعت قد مه تسلع سلعا من الباب الرابع زلعت
 معنای سینه کذلک زلعت ایاق یارلدی دیکدر و سلع راجی اغاجک دخی اسمیدر الانسلع همزه نیک و سبک کسر به
 یارلق بقال انسلع اذا انشق السلقع سبک و فافک فتحی و لامک مایبند سکونیه جری اولان کسند در و نسا
 طائفه سندن جری اولوب سلیطه اولان عورت و محکم اولان ناقه یه دخی دیر لر و پردیشی کلبک دخی اسمیدر
 السلقع سبک و فافک فتحی و لامک مایبند سکونیه شول یردر که خشین اوله بعضیلر ایندی سلقع مستقل
 معنای موضوع دکلر یلقعه تبعیتله استعمال اولنور بقال بلقع سلقع و بلاقع سلاقع یعنی شول یردر که انده بر نسبه
 اولیه السلقع سبک و لامک و فافک فتحیه بلدر برق معنای سینه الاسلقع همزه نیک و لامک کسر به اوفق
 طاش حرارت شمش ابله قیز مق بقال اسلقع بالبرق و برق بلدر مغه دیر لر السمع سبک فتحی و میمک سکونیه
 ایشید میحک که انسانله قائم اولور بر صفتدر واحد و ثنیه و جمع اولور کقوله تعالی ختم الله علی قلوبهم و علی
 سمعهم زرا یواصلند مصدر در السماع سبک فتحیه کذلک مصدر در ایشتمک معنای سینه نقول سمعت الشی سمعا
 و سمعا من الباب الرابع الاسماع همزه نیک فتحیه سمعک جمعی قجن جمع اینک مراد اولنسه الاسماع همزه نیک فتحی
 و میمک کسر به اسماعک جمعی و عر بلرک سمعک الی دبد وکی اسمع منی معنای سینه در سماع سبک فتحی و عینک کسری
 اوزن ناعی ابله کذلک اسمع معنای سینه در در اک و مناع کی ادراک و امنع معنای سینه السمعة سبک ضعیفی و میمک
 سکونیه ایشد لسون دیو بر ایش اینک نقول فعله ریا و سمعه ای لیراه الناس و سمعوا به الاسماع همزه نیک
 و تانک کسر به دیکله مک نقول سمعت له ای اصغیت الیه یعنی قولق طوتوب دیکله سک و قجن ادغام
 اینسک سمعت الیه دیر سن و قری لا یسمعون الی الملاء الاعلی التسع فتحیه و میمک ضعیفی و تشدد بد به کذلک
 بر نسبه یی ایشتمک یچون دیکله مک بقال سمعت الیه و سمعت الیه و سمعت له کله بمعنی لانه قال الله لا تسمعوا لهذا القرآن
 و قری لا یسمعون الی الملاء الاعلی تخفیف التسماع تانک فتحی و میمک ضعیفی ابله خلق بری برندن ایشتمک بقال تسماع به
 الناس الاسماع همزه نیک کسر به ایشتمک مک بقال اسمعه الحدیث و اسماع سوککه دخی دیر لر شتم معنای سینه بقال

سفع

سفرق

سکع

سلع

سلفع

سمع

السمع اذ انشبه وقوله تعالى واسمع غير مسمع قال لا خفشي اي لا سمعت يعني على ان يكون دعاء عليه وقوله ابصر
 واسمع اي ما سمعه وابصره على التعجب واسماع قوغة يسمعه ديد كرى اي يغلمغه دخي ديرلن ته كم كلور ان شاء الله
 تعالى كقوله سمعت اللواتي اجعلت لهما سمعا السمعة سمع اولك ضمي وثانينك كسر بله سازند اولان عورت مغنيه
 معنائه السمع سبنيك كسري وميمك سكوني له ذكر جميل معنائه يقال ذهب سمع في الناس ويقال اللهم سمع
 لا بلغاي يسمع بولا يثري يعني ايشد لسون وقوع بولما سون وسمع مركب اولان سبعة دخي ديرلن يعني شول قورد
 ياوري سي در كه يالو قوردن حاصل اوله وفي المثل اسمع من السمع الازل وازل صغري سي و بودلري خفيف اولان
 حيوان و جميع قورد جنسند بوضفت وارد و كاه اولور رازلي ترك ايدوب اسمع من سمع ديرلن التجميع على وزن
 التكريم تشهير معنائه يقال سمع اذا شتهر وفي الحديث من فعل كذا سمع الله باسم خلقه يوم القيمة وسميع
 برنسنه في سايع قلغه دخي ديرلر و برنسنه في خول مرنبه سندن چقيسون ديومنه نشر قلغه دخي ديرلر و رفع صوت
 ايدوب اوازي ايشد ركه دخي ديرلر يقال سمعه الصوت واسمعه السامعة ميمك كسر بله قولق اذن معنائه
 المسمع ميم اولك كسري وميم ثانينك فتحيله كذا قولق يقال فلان عظيم المسمعين وسميع كذا قولق شول قوليه ديرلر
 كه غريب ديكلمه معروف اولان يوك قوغنك اورته سندن اولور اكاباب طقارلر تاكه قوغة طوغر لوب معتدل اوله
 السميع سبنيك فتحيله ميمك كسر بله ومدبله ايشد يمي سامع معنائه و ايشد ريحي معنائه ده كلور مسمع
 كي السمعة سبنيك وعينك ضمي وميمك سكوني ونونك تشد ببله شول عورندر كه زياده ايشد ريحي
 اولما غين ايشد وكي نسنه ده طن قوللما يوب جرم اوزن اوله يقال مرأة سمعنة نظرية واحمر ذكر اولنان كله لك
 اوللر مكمسور ايدوب حرف تالي مفتوح ايدردى السميع سبنيك وميمك فتحيله وعين اولك سكوني له باشي كوچك
 اولان صغير الراي معنائه پس بوفعل لوزني اوزن اولور السميع سبنيك وميمك ودالك فتحلر بله شول
 اولو كسنه در كه مو طولا كفاف اوله يعني اينده ورونده سي چوق اوله سبنيك ضمي جازن دكلدر السناعة سبنيك
 فتحيله كوزلك يقال صنع صناعة من الباب الخامس السنيع سبنيك فتحيله ونونك كسري ومدبله صاحب جمال
 اولان كسنه السنيعة مؤنثي يقال رجل سنيع وامرأة سنيعة الساعة وقت حاضر وساعتدن كاه اولور قيامت
 مراد اولور الساع والساعات جمع السوعاء سبنيك فتحيله وواوك سكوني والفك مدبله برلفظدر كه ساعتدن
 مشتق در معنای ساعتی تا كيد ايچون ته كم ليله ليلاء ديرلر المساوعة ميمك ضمي وواوك فتحيله برنسنه في
 ساعت بله ايشد نك قول عاملة مساوعة من الساعة كما تقول مياومة من اليوم و بونلر دن ذكر اولنندن
 غيري نصرف اولماز السوع سبنيك فتحيله وواوك سكوني له بر مقدار زمانه ديرلر نقول جاءنا بعد سوع من الليل
 اي بعد هو يعني ايل ياند قدن صكره كدي وسوع اهمال اولنغه دخي ديرلر يقال اساع الابل فساعت اذا تركت
 السوع سبنيك ضميله بمعناه وسوع برتاك اسيدر صنم معنائه كه نوح عليه السلام قومك ابدى صكره
 هذبل قومك اولدي رها ط نام موضعه ابدى ككه مكه مشرفه دن اوج قونق يرد زمان جاهليت
 عبادت قصدينه اكاچ ايدردى الاساعة همزه نك كسر بله اهمال ايمك نقول اسعت الابل اذا اهلته
 فساعت هي ومنه قيل ضايح السايح ترك اولنوب ضايح اولان نسنه الميساع ميمك كسري
 وسبنيك سكوني له مر عاده ديلدو كي ره كيدن ياقه وميساع ضايح قلنه ده ديرلر يقال رجل مضايح
 وميساع للمال الميساع ميمك ضمي وسبنيك كسري ومدبله ضايح قلوب اهمال ايدن كسنه يقال رجل مضيع
 مسمع وبوابو عبيد روايتي در السيع سبنيك فتحيله و يانك سكوني له اقرب حركت اينك السيموع
 ضمته بله بمعناه يقال ساع الماء والسراب سيع سيعا وسيعا اذا جرى واضطرب على وجه الارض وسراب

سين مهمله ايله بره ده صوكي كورن نسنه در على مامر الانسياع همزه نك وسبنيك كسر بله بمعناه
 السباع سبنيك كسر بله شول صائلي بالقدركه انوكله بر وصورلر الانسياع على التكريم صائلي بالحق ايله ديوار
 صوامق يقال سيعت الحائط المسيعة ميمك كسر بله و يانك فتحيله شول ماله يديرلر كه انوكله ديوان بالحق صوارلر
 فصل الشين السبع سبنيك كسري و يانك فتحيله طوقلدر كه جوعك مقابل در نقول شبعث خبز او لجا ومن
 خبز و لم شبعان الباب الرابع وهو من مصادر الطبايع يعني افعال جوار حذن دكلدر كوياكه مصدرى فتحيله
 كلد وكي بيان اولور و شبع برنسنه في كير كورمك معنائه ده كلور نقول شبعث من هذا الامر و روت اد
 كرهته وهما على الاستعارة و شبع طويغه قرب اولمق معنائه ده كلوب يعقوب روايتي اوزن يقال هذا بلد
 قد شبع غم اذا قاربت الشبع ولم تشبع السبع سبنيك كسري و يانك سكوني له طوبرن نسنه نك اسيدر
 الشبعان شينك فتحيله و يانك سكوني له طوبرن كسنه السبع شينك فتحيله و يانك سكوني والفك قصر بله مؤنثي يقال
 رجل شبعان وامرأة شبعي وكاه اولور كه امرأة شبعي الخخال ديرلر يعني سز كنندن خاخالي طلو اولسه الاشباع
 همزه نك كسر بله طويور رمق نقول شبعته من الجوع واسباع بوياء طويور رمق معنائه ده كلور نقول شبعث
 الثوب من الصبغ السبع شينك فتحيله و يانك كسري ومدبله ككثير معنائه نقول ثوب شبع الغزل اي كثيرة
 المنشع ميمك ضمي و يانك كسري و تشد ببله شول كسنه در كه مال ك اولمق غي نسنه ايله زينت قصد ايلوب
 باطل نسنه ايله غرالنه وفي الحديث المنشع بالايك كلابس ثوبي زور كوياكه ابيك ثوب زور كبري كندونك
 اولماين نسنه في كندونك كوستر مسي ويري دخي في وجه فرالنسي در الشبعة شينك ضمي و يانك سكوني له
 طوياق مقدارى اولان طعام يقال عندي شبعة من طعام اي قدر مايشبع بمررة الشباع شينك فتحيله ودالك
 كسر بله عقربلر الشبعة شينك ودالك كسر بله مفردى يعقرب معنائه وبوابو عور وروايتي در احمر دخي ابو عروه
 موافقدر الشجاعة شينك فتحيله قلب حمار بوقتند قوى اولمق در يقال شجع الرجل من الباب الخامس الشجاع
 شينك ضميله بهادر اولان كسنه و شجاع كاه اولور برجنس ايلاند دخي ديرلر وطائفة عرب شوبله زعم ايدردى
 بر كسنه زياده اچ اولسه واجلي تمتد اولسه انوك قرينده ايلان ايد اولور كه كاشجاع ديرلر و صفر ديرلر صادق
 وفانك فتحيله الشجعة شينك كسري و حيمك سكوني له جمى الشجعة شينك فتحيله و حيمك سكوني له كذا جمى در
 ابو عبيد روايتي اوزن الشجعة فتحيله كذا ككثير غير بلر روايتي اوزن الشجعان شينك كسري و حيمك سكوني له
 كذا جمى يقال قوم شجعة وشجعان وظهير غلام وغلة وغلان الشجع شينك فتحيله و حيمك كسري ومدبله
 بمعناه الشجعان شينك ضمي و حيمك سكوني له شجعتك جمى جري بله جريان كى و جري بله ورا مهمله ايله
 بر مقدار بره ديرلر الشجعاء شينك ضمي و حيمك فتحيله والفك مدبله كذا شجعتك جمى فقيهله فقهاء كى الشجاعة
 شينك ضمي ايله بهادر عورت يقال امرأة شجاعة وابوز يدايتدى كلايين قبيله سن استدم كه رجل شجاع
 ديرلر و شجاعته عورنى صفتله مزلردى الشجع فتحيله دوه يور ركن ادمن سرعته اتق در الشجع شينك
 فتحيله و حيمك كسر بله سريع الحركة اولان نسنه يقال جل شجع القوائم الشجعة شينك فتحيله و حيمك كسر بله مؤنثي
 يقال شجعة الشجعاء شينك فتحيله و حيمك سكوني والفك مدبله كذا مؤنثي يقال شجعة الشجعاء شينك
 كسر بله شجاعه لغت در اين سكيت روايتي اوزن الشجعان شينك كسري و حيمك سكوني له لغت مزبور نك
 جميدر روايت مذكور اوزن الاشجع همزه نك و حيمك فتحيله شجاع معنائه در بعضيلر ايتدى اشجع شول
 كسنه در كه انوك حقي اوله قوتى زياده اولد غيچون و اشجعه ارسلان دخي نسيه اولور و كاه اولور دهره دخي
 اشجع اخاذ ديرلر يومعان او ترو و اشجع عطفاندر بر قبيله نك ايدردى و اشجع برجنس ايلاند دخي ديرلر حيه

شبع

شبع

شبع

مختصه معنائه لا شاع همزك فتي وحيك كسر به الك ظاهريه اولان ريمو ديرلي دركه اعصاب متصل
 اولور واحدی اشجع کلور بعضیلمز بورک واحد فی اشجع کلور ریمو ابتد بل همزه کسر به اصبع وزنا وزن
 جوهری ایدی بونک اصلی یوقدر ابو الغوث روایی اوزن التشجیع علی وزن التکریم رکسنه فی شجاعته نسبت
 ایشک یا خود قوت قلب و روبر بهادر قلب نقول شجعتہ اذ اقلت له انک شجاع او قوت قلبه التشجیع فحتمله
 وحيك فتي وتشديد به نكفله شجاعت ايشك الشريعه شينك فتي و رانك كسري ومد به صولمغه وصو
 ايجكه وان حق را بشخور معنائه وشریعت شول دیندر که حق تعالی قولر بنه انی وضع ایشک شدر الشرع
 شينك فتي و رانك سکونیه طریق وضع ایشک وشرع طوار صویه کیر مکده دخی دیرل بقال شرع لهم بشرع شرعا
 من الباب الثالث ای سن وشرعت الدواب تشرع شرعا اذا دخلت فی الماء ومنزلی طریق نافذا وزن قلمغه دخی
 دیرل ودری صوب جقرمغه دخی دیرل وبعقوب ایدی قین طوارک یا غنک ان من شق ایشک شرت الاله اب
 دیرل وشرع حسب معنائه دخی کلور بقال شرعک هذا ای حسبک وفي المثل شرعک مابلغک المحل یعنی
 ازنسنه که مقصوده ایشک کفایت ایدرو یقال مررت برجل شرعک من رجل ای حسبک والمعنی انه من النحر
 الذی تشرع فيه وطلبه یعنی استدک کسنه در یستوی فيه الواحد والثثیه والجمع لانه مصدر مثل قولهم
 الناس فی هذا الامر شرع سواء وسیجی وشرع رکسنه کوزر بنه کوندرد وغلغه دخی دیرل بقال اسرعت
 الرمح فشرع هو الشارع رانك كسري به اولى یول طریق اعظم معنائه الشروع فتمتینه برنسنه به بشلق
 تقول شرعت فی هذا الامر شرعوا اذا خضت وشرع طوار صویه کیر مکده دخی دیرل بقال شرعت الدواب شرعوا
 اذا دخلت فی الماء وشرع صویه کیرن دوه لر معنائه دخی کلور یقال ابل شروع الشرع شينك فتي و رانك
 فتي وتشديد به كذلک صویه کیرن دوه لر معنائه وشرع صوبك موجی ابله کنان چقن بالقلره دخی دیرل بقال
 حیثان شرع ای شارعات من غرة الماء الى الجذو جد حیك فتمله کنان دیرل ساحل معنائه التشریع علی
 وزن التکریم طواری صویه کیرن مک نقول شرعتنا انا وفي المثل اهلون السقي التشریع یعنی سقیك استهل التشریع
 طر بقیه اولان در الشرع فتمتینه شول جانب در که طلب اولور بقال الناس فيه شرع سواء بونه دخی واحد
 وجمع و مذکروم و ثابرا اولور الشرع شينك كسري و رانك سکونیه شریعت معنائه ومنه قوله تعالی لكل
 جعلنا منكم شرعة ومنهاجا وشرع مثل معنائه دخی کلور بقال هذه شرعة هذه ای مثلالا الشرع شينك
 كسري و رانك سکونیه کذلک مثل معنائه بقال هذا شرع هذا وها شرعان ای متلان وشرع کرش
 معنائه دخی کلور و ترکی الشرع شينك كسري و رانك فتمله جمعی کرش معنائه الشارع شينك كسري به
 جمع جمد را بعید روایی اوزن وشرع کی بلکه دخی دیرل وکام اولور دوه بوین قالد رسه قدر رفع شرعه دیرل
 الشرع شينك كسري و اخر نه یانک تشدد بد به شرعه منسوب اولان کوندرد که سرن اغاجنه تشدیه اولور
 و عبارت قاموسدن فهم اولن بود که شرعی ضم شینله اوله ز بر اشرع غراب وزنی اوزن یکسنه نک اسمیدر
 که کوندرد ایشک ریش بقال ریح شرعی الاشرع همزه نک کسر به قیوا حق نقول اسرعت یا االی الطریق اذا
 فتحت و اشرع رکسنه نک اوزر بنه کوندرد و غلغه دخی دیرل نقول اشرع الریح قبله اذ اسد دت الشرع علی
 وزن جعفر اوزن طویل معنائه و جنازه معنائه دخی کلور المشرجه میك فتي وحيك فتمله اوزن
 چکجه دیرل بقال مطرقة مشرجه ای مطولة لا حروف لنوا حیا یعنی اطرافنده کوسه لر اولیه الشسع
 شينك كسري و شينك سکونیه نعلین نعلیه سی الشسوع فتمتینه جمعی نعلین نعلیه لر معنائه نقول شسعت
 النعل من الباب الثالث و شسع مالی زیاده ضبط ایدن کسنه یده دیرل بقال فلان شسع مال اذا كان حسن

شرع

شرع

شسع

قیام

القیام علیه الشسع علی وزن التکریم نعلیه نعلیه ایشک نقول شسعت النعل تشسيعا لا شسع همزه نک کسر به
 معناه نقول اشسعتا کذلک الشاسع شينك كسري به اراق اولان نسنه بعید معنائه الشسوع شينك فتي
 و شينك فتي ابله کذلک بعید اولان نسنه الشسع شينك فتي و عینک تخفیفیه کونش طو غر کن ایشک کی
 کوزن خیالی الشعاعه کذلک شينك فتمله واحدی الاشعاع همزه نک کسر به کونک خیالر بنک طاغلی
 یقال اشعت الشمس اذ نشرت شعاعها ومنه حدث ليلة القدر ان الشمس نطلع من غد يومها لا شعاع لها
 و اشعاع اکن قاجغن اظهار ایشک دخی دیرل بقال اشع الزرع اذ اخرج شعاعه و اشعاع دوه بولی طاغمه دخی
 دیرل بقال اشع البعیر بوله اذ افرقه الشعاع شينك فتمله فانک صاچلمه سی و طاغله سی وغیری نسنه نک
 طاغله سنه دخی دیرل و پرا کنده اولان فکره دخی دیرل بقال نفس شعاع ای متفرق وهنی پرا کنده اولنه
 دخی دیرل بقال نفس شعاع اذ تفرقت همها و شعاع ایشک فاجغن دخی دیرل الشسع شينك فتي و عینک
 تشدد بد به دوه بولی طاغتی بقال اشع البعیر به له يشعه اذ افرقه الشسع شينك فتي و عینک سکونیه
 شول کواکه در که کثیف و لمیه المشعشع میك فتي و شينك فتمله معناه بقال ظل شمس و مشعشع الشعشعة
 علی وزن الزلزلة قار شد رمق بقال شسعت الشراب اذ امر جته الشعشع شينك فتمله متفرق معنائه در
 شسعاع اوزن بوبلو اولان کسنه یه دخی دیرل بقال رجل شسعاع ای طویل حسن السعساع شينك فتي
 فتمله کذلک اوزن بوبلو الشسعاعه کذلک شينك فتمله فتمله بله مو فی بقال فة شسعاعه الشسع فتمله
 و لامک فتي وتشديد به كذلک طویل معنائه در لاخر نه در الشسع شينك فتي و فانك سکونیه جفت که
 نکک مقابلیدر و شفع جفت ایشک دخی دیرل یقال کان و تراشفعناه شفعنا الشفعة شينك فتي و فانك
 سکونیه برحق شرعی در که دارده یا خود یرده ثابت اولور الشفع شينك فتي و فانك کسری ومد به شفعه
 صاچی اولان کسنه و شفاعت صاچی اولان دخی دیرل الشافع فانك كسري به شول قه در که قرنه ولدی
 و ارا بکن اردنجه اخر ولدی یوروی نقول منه شفعت الناقة وفي الحديث بعث مصدا قافاته بشاة شافع فلم
 یاخذها فقال بئني بمعطاء یعنی ولدی اولینی کتوردیدی ابو عبید ایدی شافع شافع دبد کری ولدی
 کند و بی جفت و کنندی ولد بنه جفت ولد وغندن و ترودر الشفوع شينك فتي و فانك فتي و مد به شول ناقه در
 که بر صاعده ایشک قاب طولدرن الاستشفاع همزه نک و تانك كسري به رکسنه دن برکسنه شفاعت طلب ایشک
 نقول استشفعت الی فلان اذا سألته ان يشفع لك الیه الشفع فتمتینه و فانك فتي وتشديد به شفاعت قلق
 الشفع شفاعت مقبول اولمق بقال تشفعت الیه فی فلان فشفعنی فيه تشفيعا ای قبل شفاعتی الشکای
 شينك فتي و الفک قصر یله شول اوت در که طبیلر قننه معروف در که کاجر خه دیرل بو اخفش روایی
 اوزن در سبویه ایدی شکای واحد و جمع کلور و غیر بلر ایدی شکای جمعدر الشکاة شينك فتي ایا
 واحدی در الشکع فتمتینه و حج و غضب معنائه در بقال شکع شکعا من الباب الرابع الشکع شينك فتي
 و کافک کسر به و جعی اولان کسنه بقال مات شکعا ای وجعا لا ینام الا شکاع همزه نک کسر به غضبه کتور مک
 بعضیلمز ایدی اشکاع ملامت و یروب متضجر قلق الشسع فتمتینه شول نسنه در که انوک کجه اولد قله ضیال نورل
 موم معنائه و مولد اولانلر شمع دیرل میك سکونیه و شمع لطیفه ایشک دخی دیرل الشموع فتمتینه معناه الشعة
 شينك فتي و میك کذلک فتمله واحدی الاشعاع همزه نک کسر به شعله و بر مک بقال اشمع السراج اذ اسطع
 نور الشعة میلمرک فتي و شينك سکونیه او بنق و لطیفه ایشک و فی الحديث من تبع الشعة ای من عبت
 بالناس اصار الله الی حاله یعبت برفیها الشموع شينك فتي و میك فتمله نسا طائفه سندن شول و رندر که زیاده

شسع

شسع

شکع

شسع

كولجي واويناچي اوله الشناعة شينك فخياله برنسنه خد دن تجاوز ايدوب زامز اولق قطاعت معناسنه بقال
 شمع الشئ يشنع من الباب الخامس الشنيع شينك فخي ونونك كسري ومد بله حد دن تجاوز اولوب قبيح اولان
 نسنه الاشنع همزه نك ونونك فخياله بمعناه الشناعة شينك فخي ونونك سكوني له اسمر شناه معناسنه
 الشنيع على وزن التكويم دخل ايدوب زامز نغمة نسبت ايتك بقال شنع عليه تشنيعا وتشنيع سكرتكه جست
 وچالاك اولوب حاضر نغمة دخي ديرل بقال شنع الناقه اذا شمرت اصميدن ابو عبيد روابي اوزن وتشنيع
 بر كسنة يسام ايتكه دخي ديرل نقول شنع فلانا اذا استعجبته وسببته وتشنيع دوه سكرتكه حدت وجرأت
 ايتك بقال شنع الابل في السير اذا حدث التشنيع فختينله ونونك فخي وتشديد بله غارقي برا كنه قلق نقول
 تشنع الغارة اذا بئتها ولبعك دخي ديرل بقال تشنع الفرس اذا ركبتة وعلوت وسلاح نقيمه دخي ديرل
 بقال تشنع السلاح اذا البسته الشوع شينك فخي ومد بله بان اغاچي كبريه دهر طيبيلر قتنه معزوف فخي
 اولور كه كا حب البان ديرل الشوع شينك فخي وواوك سكوني له والشيع شينك كسري بله ومد بله شول ولله ديرل
 كه بر ولدك اردنجه طوغوب ماينده اخر ولد اوليه بقال هذا شوع هذا شوع هذا الذي ولد بعاه ولم يولد بينهما
 الشيعو عه شينك فخي وعينك فخي ومد بله برنسنه مشهور اولق بقال شاع الخبر شيع شيعو عه اذا ذاع الشيعو
 فختينله بمعناه بوكه نك وورود نه جوهر شيعو عه بناء تعرض ايتمسدر وشيعو عه احاطه معناسنه دخي استعمال
 اولور ومنه قولهم شاعكم السلام كما تقول عليكم السلام وهذا الخ بقوله الى جل لا حمله اذا اراد ان يفارقهم المشاع
 ميك فخياله بولشيمان حصه الشايح يانك كسري بله بمعناه بقال سهم مشاع وسهم شايح اي غير مقسوم الشاع على
 وزن الحال بمعناه ايضا بقال سهم شاع كما بقال سا زال الشئ وساه الاشاعة خبري شايح قلق يقال اشاع الخبر اذا
 اذاعه المشايح ميك كسري وشينك سكوني له خبري شايح قايح كسنة مزيا معناسنه واشاعه تابع قلق
 معناسنه ده كور بقال حيا كم الله واشاعكم السلام اي جعله صاحبكم وتابعوا واشاعه ناقة بولتي دفعة اتوب
 كميكه ديرل بقال شاعت الناقة بولها اذا رمت بوقطعة مثل اوزعت بولها الشيع شينك فخي ويانك سكوني له
 مقدار معناسنه در بقال اقام فلان شهر او شيعه اي مقدار وصكره معناسنه ده كور رمنه قولهم اناك غدا
 او شيعه اي بعاه وشيع ارسلان يا ورسنه دخي ديرل الشيع على وزن التكرير كوندري كنه بقال شيعته
 عند الرحيل اذا ذهب معه عند الارحال وتشنيع اوده بقمعه دخي ديرل بقال شيعته بالنار اي اخر قته ابن السكيت
 ايندي تشيع اتشه اودون برا تقدر نقول شيعت النار اذا القيت عليها خطبا يذكيها المشيع ميك فخي ويانك
 فخي وتشديد بله بهادر اولان كسنة شجاع معناسنه المشايح ميك فخي ويانك فخياله تابع اولق بقال شايحه
 كما بقال والاه ومشايعه چوبان دوه بي دعوت ايتكه دخي ديرل المشايح ميك فخي ويانك كسري بله تابع اولان
 كسنة الشيعه شينك كسري ومد بله بر كسنة نك اتباعي وانصاري الشيع فختينله ويانك فخي وتشديد بله
 بر كسنة شيعيك دعواسن ايتك بقال تشيع الرجل اذا دعوى الشيعة الشيع شينك كسري ويانك فخياله
 شول قوم در كه بري رينك رايته تابع اوله الاشياح همزه نك فخياله امثال معناسنه در قال الله كما فعل بالشياعهم
 من قبل اي بامثالهم من الشيع الماضية الشياح شينك كسري بله تابع اولق بقال شاعه شياعا اذا تبعه وشياع
 چوبان دوه بي چاغوب دعوت ايتكه دخي ديرل قن بعض متأخر اولسه وشياع شول اودون اوافاغنه دخي
 ديرل كه اذوكه اتش بالكنون رته كشتاب للنار وجلاء العين ديرل وشياع چوبانك دودي اوزن به دخي ديرل فصل
 الصاد الا صبع همزه نك كسري ويانك فخياله يرمق انكشت معناسنه نكيري وتا بني جائز درو بونه برنجه لغت
 وارد بري اصبع ويري اصبع همزه نك كسري وغميله ويانك ايكسنة دخي فخياله ويانك حركتن همزه نك

شموع

شمع

شمه سته قلوب اصبع ديك دخي جائز درو كسري كسريه قلوب اصبع ديك دخي جائز درو بونه بشي
 لغت وارد كه اول اصبع در همزه نك فخي ويانك كسري بله واصبع او حسنه دخي ديرل بقال للراعي على ماشيته اصبع
 اي ارحسن من جودة الرعي الصبع صادق فخي ويانك سكوني له بر غائب نسنه يرمغله اشارت ايتك نقول
 صبع بفلان اصبع صبع من الباب الثالث اذا اشرت نحوه يا صبعك مغتابا وركسنة يي ركسنة يي اشار له
 دالات ايتكه دخي ديرل نقول صبع فلانا على فلان اذا دلته عليه بالاشارة وضع يرمغله يي ركسنة نك اوزر به
 قوماغه دخي ديرل ايجده اولاني كاسه اخر لي اقباعه چون تقول صبع الاناء اذا وصعت عليه اصبعك حتى سال
 عليه ما فيه في اناء اخر الصبع صادق وتانك فخياله ده قوشى ارككنك باشي رك ولطيف اولوب بوني بورق
 اولق الصبع صادق وتانك فخي ونونك ماينده سكوني له قنفذ وزي اوزن ككذلك باشي رك ولطيف
 اولان دوه قوشى الصبع صادق فخي ودالك سكوني له يارمق شق ايتك معناسنه وصنع محرابي قطع ايتك
 معناسنه ده كور بقال صعدت الفلاة اذا قطعته واصنع اظهار معناسنه ده كور بقال صعدته اذا ظهرته
 وبينته ولسكاره سويلكه دخي ديرل نقول صعدت بالحق اذ انكملت به جهار او ياري تعالى نك فاصدع بجاو مر
 ديد وكي الظهري نك معناسنه در فرار واني اوزن وصنع ميل معناسنه ده كور نقول صعدت الى الشئ اصنع
 صعدوا عا املت اليه ومنع معناسنه ده كور بقال ما صعدك عن هذه الامراي ماصرك وصنع خفيف اللحم
 اولان كسنة يي دخي ديرل الصبع بمعناه وصنع بيان كچيستك وسط الحال اولننه دخي ديرل واهونك دخي وسط
 الحال اولننه ديرل الانصاع همزه نك وصادك كسري بله يارمق بقال صعدته فانصاع من الباب الثالث اي
 اي انشق الصبع صادق فخي ودالك كسري ومد بله صمع معناسنه وصنع يرمقد دوه يي دخي ديرل كه
 اوتوزعد ده قرب اوله وويلوك قيون دخي ديرل التصديق على وزن التكرير ايرمق نفيق معناسنه ونصديق
 باش اغرمق معناسنه ده كور بقال صعد الرجل نصديعا التصديق فختينله ودالك فخي وتشديد بله متفرق
 اولق بقال تصديق القوم اذا تفرقوا الصداص صادق فخياله باش اغرمق در دسر معناسنه الصداص صادق كسري
 ودالك سكوني له دوه سور بستدن برقطعه وقبون سور بستدن بررقه يي ديرل نقول صعدت الغم صديعتين
 اي فرقتين وكل واحدة منها صعدت الصبر صادق فخي ووانك سكوني له والصبر صادق كسري ووانك ككذلك
 سكوني له اولي غم لغني اوزن ثابسي قيس لغني اوزن دوشرمك اسقاط معناسنه بقال صرعه صرعا وصرعا
 بالفخ والكسر من الباب الثالث وصرع مرض معروفه دخي ديرل ونوعه دخي ديرل ضرب معناسنه المصروعون
 ميك فخي ووانك فخي وتشديد بله دوشتم كسنة ل بقال مررت بقتلي مصرعين شدد لكثرة المصارع ميك
 فخي ووانك فخي ككذلك دوشرمك نقول صرعه اذا القيته على الارض المصراع ميك ووانك فخي وصادك
 سكوني له دوشرمك راسم مكان ومصدر مي دخي كور الصرعه صادق كسري ووانك سكوني له در ولور برنق
 جلسه وركبه كي اولور بناء نوع اولق بقال سوء الاسمساك خير من حسن الصرعه صادق فخي
 ووانك فخياله همزه وزي اوزن شول كسنة در كه خلا بقدن هر كلكه خصومت ايدرسه خصومت ايتدوي
 كسنة يي بصبه المصراع صادق كسري ووانك كسري ومد بله وتشديد بله فسيق وزي اوزن اقراني چوق
 بصن كسنة التصريح على وزن التكرير شعرده مصراع اولي مقفي قلق و يوم مصراع يابدن ما خود در كه مصراع
 باب قيونك برقنادن در المصراعان ميك كسري وصادك سكوني له قيونك بكي قنادي المصراعان صادق فخي
 ووانك سكوني له تشنيه در ابي صرع معناسنه بر صبح وقتندن نصف نهار دك ويري دخي نصف نهار دن
 سقوط قرصك بقال ايتنه صرع النهار اي غدوة وعشيه المصراعان صادق فخي ووانك سكوني له ابي بلوك

صنع

صرع

الضئع صادق كسرى ونونك سكونيله صانع حاذق معنائه يقال ر جل صنع اليد بن اي ماهر في صنعتته
 الضئع فختينيله معناه يقال ر جل صنع اليد بن الاصطناع همز نك وطانك كسر بله برنسته في ايشلك طلب
 ايتك افتعال وزني اوزن تا طايه قلب وانشدروا احسان طلبينه دخی دیرل تقول اصطنعت عند فلان صنيعه
 یعنی طلب ایتدم واختیار معنائه ده کلور بقال اصطنعت فلان النفسی اذا اخترت الصنيعه صادق فختی ونونك
 كسرى ومدبله عمل معنائه کلور بقال هو صنيعي التصنيع فختينيله ونونك ضمی وتشدد مدبله سعی ونكافله
 حسن حال كوسنرمك وعورت كندن تزيين ايتكه دخی دیرل المصانعة ميمك ضمی ونونك فختيله رشوت و برمك
 معنائه دروفي المثل من صانع بالمال لم يحشم من طلب الحاجة یعنی شونله منصب وجاهه يرشن كسسه حاجت
 قتنه محشم اولماز لا ستحقاق اولماز عيچون المصنعة ميمك ونونك فختی وصنادك سكونيله شول بر دركه حوض
 كبی انك یغمور وضوی جمع اوله المصنعة ميمك فختی وصنادك سكونی ونونك ضمی ايله معنائه المصانع ميمك فختی
 ونونك كسرى بله حصار معنائه در خصمونی كبی الصنعة صادق فختی ونونك سكونی والفك مدبله قصبه
 بئندر الصنعة عانی صادق فختی ونونك سكونی و يانك تشدد مدبله صنعاي منسوب اولان نسنه على خلاف القياس
 تنه كم حرانه نسبتند حرانی و منانی و عانی كله ل نيك نسبتند منانی و عانی دبد بلر نونك تخفيفه الصوع
 صادق فختی و وواوك سكونيله طاغلق تفریق معنائه ومنه قولهم بصوع الكسي اقرانه اذا اتاهم من نواحيهم وكی
 كافك فختی و يانك تشدد مدبله بهادر شجاع معنائه والرجل بصوع للرجل والتبس بصوع المعز ونيس كچينك
 ار كنه دیرل التصنيع فختينيله و وواوك ضمی وتشدد مدبله طاغلق تفریق معنائه و بصوع اولك يور يوب مترابد
 اولسنه دخی دیرل التصنيع فختينيله و يانك ضمی وتشدد مدبله بمعناه الصماع على وزن الحال اعلق يارض مطمئنه
 معنائه وصام كذلك شول نسنه دركه انكله برنسته او يطلوب كيل اولنور كه اول دورت مددر و هر مد ابي
 يوز الشمس در همد ريس ضاع بيك فرق درهم اولور الا صوع همزه نك فختی و وواوك ضمیله جمی كيله معنائه
 واكر ذل سلك و او مضمومه في همزه يه قلب ايدر سن الصواع صادق ضمیله صاعه لفت در بعضيل ايتدی صواع
 سول قابدر كه اندر نسنه ايجلور فصل الضاد الضيع صادق فختی و يانك سكونيله قول عضد معنائه
 الاضباع همزه نك فختيله جمی قوللر معنائه فرخ ايله فراخ كبی و فراخ قاله و غاء معجه ايله يا و ير معنائه در
 وضع بر كسسه في اور معيچون قوللر وزغه دخی دیرل تقول ضيعت الر جل اذ امدت اليه ضيعك للضرب ومصافحه
 ايجون و دعا ايجون ال اوزغه دخی دیرل وضع طوار يورر كن قوللر اوزدق يور يكه دخی دیرل بقال ضيعت
 الخيل والابل يضيع من الباب الثالث اذ امدت اضباعها في سيرها وضع بر كسسه نك تحت حابنه و جانبته دخی
 دیرل بقال كناف ضيع فلان اي في كنفه و باخيته وضع ات يورر كن طراغ ايج يوزونه مائل ايدر ك يور يكه
 دخی دیرل اصمعي روايی اوزن وضع سباعدن يالو قورده دخی دیرل كفتان معنائه وضع قتلوق يملنه دخی
 دیرل سنه مجدي معنائه الضبعان صادق كسرى بله و يانك سكونيله الضبعانه كذلك صادق كسرى و يانك
 سكونيله موئن و ضيعك موئنك ضبعه دينلمز نراضيع مذكروه و موئنك اطلاق اولنور الضباعين صادق
 فختی و عينك كسرى ومدبله ضبعك جمعك سراجله سراجين كبی كه سراجن زيب معنائه در الضبعانات
 صادق كسرى بله و يانك سكونيله ضبعائك جمعك ضبعك جمع موئن اولور الضباع صادق كسرى بله ضبعك
 جمی در مذكروه و موئنك شاملدر سباعه سباع صكبي التصنيع على وزن التكریم ات قولن او زادق يور يكد
 ضيع معنائه تنه كم مرور ايتدی الضباع يانك كسرى بله شول نافه دركه قولن اوزادق يور يه الاضطباع همزه نك
 وطانك كسرى بله بر كسسه راسن صانع قولتقندن الوب صول اوموزن بر قندر بر حيتيه كه صانع اوموزن ايجی

صوع

صيع

ضيع

ي قدر بر حيتيه كه صانع اوموزي اچوه صول اوموزي اورنلر اوله كعبه في شرفه الله تعالى طواف ابدنلر بونكله
 امر او تشلر در ووكا اضطباع دبد بلر بونك ابي قولي اظهار ايتك بولند عيچون ووكا تا بط دخی دیرل اصمعي
 روايی اوزن ردایي قوله عنه الملق بولند و عيچون الضبعان الامدر صادق كسرى و يانك سكونيله شول اركك
 سر نلان دركه قرني بيوك و يانلری منتفخ اوله و بعضيل ايتدی ضبعان امدر شول سر نلان دركه يانلری تواب
 رنكي بغاش اوله كويا كه مددرن ما خود در كه مددر طير قدن اولان كر بچه دیرل الضيع فختينيله نافه نك اركك
 دوه طلبينه زياده استهاسی اولق الضيعه كذلك فختينيله بمعناه بقال ضيعت الناقة تصنيع ضبعان البيا بال اربع
 الاضباع همزه نك كسرى بله كذلك نافه اركك دوه يه زياده استهاسی اوزن اولق بقال اضيعت الناقة ضيعه
 صادق ضمی و يانك فختی و يانك سكونيله بر جماعتك ياسی اددن بكر قيمه سندن كه اول ضيعه بن قيس بن
 ثعلبه دركه جدا عللر يكر بن وائل دركه اعشى نام شاعر ك وميمون بن قيسك جماعي در ضباعه صادق ضمی ايله
 بر عورنك سيمدر الضيع صادق فختی و حيمك سكونيله كيشی يانی اوزن ياتق الضجوع ضيعينه مثله بقال ضيع ضيع
 ضيعا وضجوعا من الباب الثالث اوضع حنيه على الارض الاضطباع همزه نك وطانك كسر بله بمعناه و بونك ابي
 لغت واردر عر بلر دن بعضی افتعالك تاسنى طايه قلب ايدوب و اظهار ايدوب اضطبع دیرل و بعضيل ادغام
 ايدوب اصيغ دیرل حرف اصلي اظهار ايتكه و الطبع ديزلر ز راضادی طاده ادغام ايتلر و مازنی ايتدی عرب
 طائفه سندن بعضی الطبع دیرل حرفين مطبقين بر رده كيه كو ردكارتدن اوتري و صادق بر بنه ضاده اقرب
 اولان حرفي كتور رل كه اول لام در الاضجاع همزه نك كسرى بله يانی اوزن ياتق يرمق بقال اضيعة انا الضيعة صادق
 كسرى و حيمك سكونيله ركونه يانی اوزر بنه ياتق بقال فلان حسن الضيعة مثال الخلسة والركبة الضيعة صادق
 فختی و حيمك كسرى ومدبله بر كسسه بله ياتق كسسه بقال هذا الضيعة الذي يضاجعه للتضييع على وزن التكریم
 برنسته ده نقصير ايتك ركوش غروب قربا و لغه دخی دیرل بقال ضيعت الشمس اذ ادنت للغيب مثل ضربت
 فان التضيرع ايضا دنو هالغروب على ماسي الضيعة فختينيله و حيمك ضمی وتشدد مدبله برنسته ده اهمال ايدوب
 انى قامت ايتامك بقال تضيع في الامر اذ انقعد ولم يبق به و بلوت بر رده دائم اولغه دخی دیرل الضيعة صادق ضمی
 و حيمك فختيله همزه نك اوزن يانی اوزن ياتق سي كشير اولوب كاسلي جوق اولان كسسه فر ايتدی الضيعة حيمك
 كسرى بله والضجعاء صادق فختی و حيمك سكونيله والفك مدبله والضجعي الفك قصر بله بونلر ك اوجی دخی
 جوق اولن قيون معنائه در و بعض نسخ محاجده الف مقصود ايله اولنك ذكرى ترك او تشدر الضجوع
 صادق فختی و حيمك ضمی ومدبله بر موضعك سيمدر و اصمعي ايتدی ضجوع بنی لي بكر ك ساحلر بنك سيمدر
 الضواجع صادق فختی و حيمك كسرى بله بره بصدملو اولن طاع واحدی يوقدر ديشلر الضرع
 صادق فختی و رانك سكونيله هر چتال طرقلو اولن حيوانك هم سنه و دوه قسمك هم سنه دیرل الاضراع
 همزه نك كسرى بله قيونك هم سنه طو غور مزدن اول سود ايتك بقال اضرت الشاة اذا زل
 لبنها قبل النتاج الضريع صادق فختی و رانك كسرى ومدبله هم سى بيوك قيون اضريعة
 صادق فختی و رانك كسرى ومدبله بمعناه بقال شاة ضريع وضريعة اذا كانت عظيمة الضرع
 وضريع شبرق دبد كلری ديكك قور يسنه ده دیرل تازه ايكی شبرق دیرل ضريع ديزلر بوشول
 ديكك دركه كعبه شريف يوللر نك جوق بترانی خيوانات ييرره يابلور ساقى اولماز قور بدقن
 ديككلى كدى طرناغی كبی قلور الضراعة صادق فختيله ضريع ايتك بقال ضرع الرجل ضراعة من الباب
 الثالث اذ اضرع وذل الاضراع همزه نك كسرى بله دليل ايتك وفي المثل الحمى اضرعتى لك الضرع

ضيع

ضرع

فختنه ضعیف و ذلیل اولن کسسه الضارع رانک کسر به جسمی نحیف اولن کسسه بقال ان فلان الضارع الجسم
ای نحیف ضعیف الضارع فختنه و رانک ضعی و تشدید به بلور مق بقال نضرع الی الله اذ البهل الیه و نضرع
بر حاجت طلب ایتمکه دخی دیرلر بقال جاء فلان نضرع و بتعرض اذا جاء طلب الیک الحاجة النضرع علی وزن
التکریم کون باغفه قریب اولمق و جوملک بشمکه قریب اولمغه دخی دیرلر بقال نضرع القدر اذا حان ان ندرک
المضارعه میک ضعی و رانک فختنه مشابهت معنایه نضرع علی وزن نضرع بموضعک امیدر نضرع تانک
و رانک ضعیله بر طاعلک علمیدر نجدده الضعضعه علی وزن الرزلة یرم بر بر بقمق بقال ضعضعه اذا هد منه الی الارض
و ضعضعه ذلیل قلمغه دخی دیرلر بقال ضعضعه الدهر فتضعضع اذا خضع و ذل الضعضع فختنه وضاد
ثابتک ضعیله ترزل و زنی اوزن بنا بقلوب یرم بر اولمق بقال ضعضعت ارکله اذا انضعت و ضعضع ذلیل اولمغه
دخی دیرلر علی مامرو فی الحدیث ما نضعضع امر و لاخر یر بدیه عرض الدنيا الاذهب ثلثا منه و عرض عین مهمله
وراء مهمله نك فختنه بله مال دیار از اولسون جوق اولسون الضعضع ضادک فخی و عینک سکونیه هر نسنه نك
ضعیفنه دیرلر بقال رجل ضعضع اذا لم یکن له رأی الضعضع علی وزن العرعر بمعناه مقصور منه الضعضع ضادک
فخی و عینک تشدید به و هیه باش اوکر تمک ابن الاعرابی روایتی اوزن و ثعلب ابتد ضع دوه بی تأدیب ایچون
ضع دیکدر الضعضع ضادک و دالک کسر به خنصر و زنی اوزن قور بغه که مائی اولان حیوانان دن در الضعضع
ضادک فخی و دالک کسر به جمعی قور بغه معنایه الضعضع ضادک و دالک کسر به مؤنثی و ناسدن بغض
کسنه لضعف دیرلر دالک فخی ایله خلیل ابتد کلام عرب به فعل یوقدر الاد ورت کله که بری درهم و بری هجرع
و بری هبلع و بری قلم در و هجرع جمیله و راء مهمله ایله طویل معنایه در و هبلع باء موخه ایله کثیر الاکل
اولان کسنه در و قلم قافله و عین مهمله ایله بر طاعلک علی در الضوکه ضادک و کافک فخی و واک سکونیه
کثیر اللحم اولوب ثقیل و احق اولن کسنه ابو عبید روایتی اوزن الضلع ضادک کسری و لامک فختنه ایا کوکی
استخوان بهله و معنایه الضلع ضعیله جمعی الاضلاع همزه نك فختنه کذلک جمعی ایا کور معنایه و ضلع جور
ابد یحیلر معنایه ده کور بقال هم علی ضلع جائزه یعنی انلر نکاظم و جور ابد یحیلر در و ضلع کذلک شول کوجک
طاعه دیرلر که متفر داوله و ادونصر ابتد شول طاعه دیرلر که لیل اولوب تسراوله بقال لیل بتاک الضلع الضلع ضادک
فخی و لامک سکونیه حقدن میل و عدول یمک بقال ضلع بضم ضلع عاذا مال و جنف و جنف جیمک و نونک فختنه
میل عدول معنایه در بقال ضلعک مع فلان ای میالک معه و هو الکوفی المثل لا تنقش الشوکه بالشوکه فان
ضلعها معها یعنی دیکنی دیکنه صیقر موز برادیکنک دیکنه میلی محقق در و یومثل شول محله ضرب اولنور که بر کسنه
بر کسنه یه خصومت بتد که کند و هو اسنه تابع بر کسنه نرم احوالزی کورسون دیو بقال خاصیت فلان افکان
ضلعک علی ای میالک و جورک علی الضالع لامک کسر به جور ابد یجی کسنه الضلع فختنه اگر بکدر خلقت
جهتندن نقول ضلع بضم ضلع من الباب الرابع و ضلع وسعه خلقه و صبر و محمله دخی دیرلر اصعبی روایتی اوزن
الضلاعه ضادک فختنه فخره و ایا کوکلی حکم اولمغه دیرلر نقول منه ضلع الرجل ضلاعه من الباب الخامس الضلع
ضادک فخی و لامک کسری و مد به قوی و ایا کوسی تشدید اولن کسنه و ضلع شول اته دیرلر که
تام الخلق اولوب غلیظ العظام و کثیر العصب اوله الضلع فختنه و لامک ضعی و تشدید به طویل
و قافق معنایه بقال ضلع الرجل اذا امتلا شعبا و ریا الاضلاع همزه نك کسریله اثر کلکین مائل
قلوب بقال حمل مضلع ای متقل المضطلع میک ضعی و لامک کسر به قوی معنایه ضلاعه ندر باب
او تعال دن مطلع دیک جائد کدر ادغامله و ابونصر احمد بن خاتم ابتد عربلر که هو مضطلع بهذا

ضع
ضعض
ضع
ضلع

لامر و مطلع دیرلر اضطلاع ضلاعتدن در قوت معنایه و اطلاع علودن در اطاعت الثنیه دیدکاری
قولرندن ما خود در علونها معنایه یعنی اول کسنه هذا الامر عالی در و مالک در دیک اولور دبدی التضلیع
علی وزن التکریم نك نقشی ایا کوهیتی اوزن قلن الضوع ضادک فخی و واک سکونیه بر نسنه بی نحر یک ایتمک
بقال ضاعه یضوعه ضوعا اذا حرکه و اقلقه و قور قنق معنایه سنه دخی کلور بقال ضاعه یضوعه اذا افرعه
و ضوع مسک نحر یک اولند قن رایحه و یرمکه دخی دیرلر بقال ضاع المسک اذا حرک و انشرب رایحه
التضوع فختنه و واک ضعی و تشدید به کذلک مسک نحر یک اولند قن رایحه و یرمک التضیع کذلک
فختنه و یانک ضعی و تشدید به بمعناه و بقال تضوع و تضیع المسک لانضیا همزه نك و ضادک کسر به قوش
یا وریسنک غد السیوب اول جانبیه یو جانبیه دونوب چاغرمسی الضوع ضادک ضعی و واک فختنه کجه
ایله اوچن قوشلردن در یقوش جنسندن و مفضل ابتد یقوشک ارکی در الاضواع همزه نك فختنه
والضیعان ضادک کسری و مد به جمعی در یقوشلر معنایه الضواع ضادک ضعیله ذکر اولن قوشک
بواز بدر الضیع ضادک فخی و یانک سکونیه بر نسنه هلاک اولمق الضیاع ضادک فختنه کذلک هلاک اولمق
بقال ضاع الشی بضیع ضیاعا اذا هلاک المضیعه میک فخی و ضادک کسری و مد به ضایع اولمق معنایه معیشت
کبی و منه قولهم فلان بدار مضیعه التضییع علی وزن التکریم ضایع قلق یعقوب ابتد عربلرک الصیف
ضیعت اللبن دبد کارنده تامکسون در و کمره خطاب اولنسون کرک مؤنثه کرک مثلیه کرک مجموعه زیا
یومثل ایله ابتد عورته خطاب او انشدر که اول عورت برغنی کسنه نك تحت نکاحند ایدی پیر اولماغین
کریم کوروب اندن یوشنوب بر فقیر یکید وار دقدن صکره زوج اولندن خبر کوندر ووب
سود طلب ابتد ککه مزبور سودی و یرمیوب بوکلامی سو یلش پس الصیف طریفیت اوزن منصوب
اولور المضیاع میک کسری و ضادک سکونیه ضایع قلیجی کسنه مضیع معنایه الاضاعه همزه نك کسر به
ضایع قلیجی و اضاعه یری و یوردی جوق اولمق معنایه ده کلور بقال اضاع الرجل اذا فشت ضیاعه و کثرت
التضییع علی وزن التکریم بمعناه الضیعه ضادک فخی و یانک سکونیه ملک یعنی یروید و ورد عقار معنایه
الضیاع ضادک کسر به جمعی یرلر و یوردلر معنایه الضیع ضادک کسری و یانک فخی ایله کذلک جمعی بدن ایله
بدرکی المضیع میک ضعی و عینک کسری و مد به یری و یوردی جوق اولن کسنه الضیعه ضادک ضعی و یاء
اولک فخی و ثابتک سکونیه ضیعه نك تصغیر بدن ضویعه دیک جائد کدر الضایع هلاک اولن نسنه
و اخلق مجلته دخی استعمال و لنور منه قولهم فلان یا کل فی معنی ضایع و معنی میک کسر به بغریق معنایه در
اینه الحس ایله مکناه اولن عورته زیاده کسکین اولن ندر دبدیلر ابتد ناب جابع یلن فی معنی ضایع التضییع
فختنه و یانک ضعی و تشدید به مسک رایحه و یرمک بقال تضیع المسک و هو لغه فی تضوع علی مامر اذا فاح
فصل الطاء الطبع طانک فخی و یانک سکونیه شول خوبدر که انسان انوک اوزرینه یرادلور و یواصلندن
مصدر ابدی الطبیعه طانک فخی و یانک کسری و مد به بمعناه الطباع طانک کسر به بمعناه ایضا و طبع مهر
اورمغه دخی دیرلر و مهر حفظ ایچون بر نسنه نك اوزرنه نقش ایشکدر کرک بالحق اوزرینه اولسون
کرک غیر یسنک اوزرینه اولسون نقول طبع علی الکتاب ای ختمت و طبع بر نسنه ایشکده دخی
دیرلر نقول طبع السیف و الدرهم اذا علمته و طبع من الطین جرة الطباع طانک فخی و یانک
تشدید به اشلین کسنه الطابع یانک فختنه خاتم معنایه در الطابع یانک کسر به ذکر اولن
معناده لغتد الطبع طانک کسر به و یانک سکونیه نهر معنایه در الطابع همزه نك فختنه جمعی
نهر ل معنایه بو اصعبی روایتی در بعضیلر ابتد طبع بر معین نهرک اسمیدر الطبع فختنه کیدرس

ضوع

طالع

معنای آنست که طالع را از ریشه او بگویند و طالع کسر به دلیر بقال طالع یعنی کسر و قلع
 پاس و دقتی در دلیر بقال طالع السیف اذ اغلاه الصدا و صدأ صادمه مملو به فحیه پاسه در دلیر التطیع
 علی وزن التکریم طولد رمق بقال طبع السقاء و غیره تطیعا اذ املا التطیع فحیه و بانک ضمی و تشدید به
 طولق نقول طبعه فتطیع اذا املا توافقا المصلحة میمک ضمی و بانک فحی و تشدید به حامله اولعین تغیل
 اولان اقه بقال ناقه مطبوعه اذ اکتثت مثقلة بالحمل الطلوع ضمیمه و المطلق میمک فحی و لامک کسر به و المطلق
 میمک و لامک فحیه مصدر در دلیر کون طوع غنی معنای آنست که طالع طاعت الشمس و انکوا کب طلوعا و مطالعا
 و طلوع بر کسبه ناک اوزر بنه حقیقه کلکه ده در دلیر این السکیت و ابی اوزر بقال طلعت علی القوم اذ انبتهم و غائب
 اولغه دخی در دلیر لکن معنای اول کلکه علی و معنای ثانی کلکه عن ابله استعمال و لنور بقال طلعت عنهم اذ اغبت
 و برنسنه ناک اوزر بنه حقیقه دخی در دلیر بقال طلعت الجبل من الباب الرابع المطلق میمک فحی و لامک فحی
 و کسر به اسم مکان در موضع طلوع معنای آنست که طالع لامک کسر به طوعی و کاه اولور طالع ابله صبح کاذب
 مراد اولور و فی الحدیث لا یهدونکم الطالع یعنی الفجر الکاذب لا یهدونکم من الهدر و هو البطلان الا طلاع
 همزه ناک کسری و طانک کسری و تشدید به باب افتعالدن برنسنه به مطیع اولق بقال طلعت علی باطن
 امره المطالع میمک ضمی و لامک فحیه برنسنه به متصل نظر ابله کلکه بک بقال طالع الشی اذا طلعت علیه
 بالنظر الیه و برنسنه به مکتوبه برنسنه به یواقف قلب بقال طالع بکته التطلع فحیه و لامک ضمی و تشدید به
 برنسنه به منتظر اولق بقال نطلعت الی و رود کتابک الطلعه طانک فحی و لامک سکونیه کورمک رویت
 معنای آنست که طالع و طالع واحد دخی کلور الطالع طانک فحی و لامک سکونیه خرماتک اول حق عیشی
 الا طلاع همزه ناک کسری به خرماتک طلعی ظهور ابله بقال طالع الخذل اذ اخرج طالع و وقف قلعه دخی در دلیر
 بقال اطاعتک علی سری و اطلاع اوق اتان کسنه ناک اوق نشانک اوزر نندن یکمکه دخی در دلیر بقال اطالع الرای
 اذ اجاز سقمه من فوق الغرض و اطلاع قومعه دخی در دلیر فی ایتک معنای آنست که طالع طانک ضمی و لامک
 فحی و الفک مدیده فی معنای آنست که غلواغین معجمه ابله عددن تجاوز ایتکدر غلوا معنای آنست
 المطلعه میمک ضمی و طانک سکونیه و لامک کسری به شول خرماتک اوزر ایش اوله بقال نخله مطلعه اذ اکتثت
 اطول من سائرھا الاستطلاع همزه ناک و طانک کسری به برنسنه بک مراد اید ناک بقال استطاعت رأی فلان
 الطلع طانک کسری و لامک سکونیه مطلع اولق نسنه معنای آنست که سمد نقول منه اطالع طلع العدو ای سره
 و طلع طانک فحی و کسر به دن ناک حقیقه حق ری المطلق میمک ضمی و طانک فحی و تشدید به و لامک فحیه
 کلکه جک بر ماتی معنای آنست که طالع این مطلع هذا الامرای ما تاه یعنی بوکسک بردن الحق به انجک یروحدیث
 شریفه که من هول المطلع واقع اولمشدر دنیادن قبر و لخرت اخوانه مشرف اولاجق یردیکدر ماتیاه
 تشبیهادر الطلیعه طانک فحی و لامک کسری و مدیده شول کسنه در که ابلر و کوند به عدونک احوالی
 بلکیچون الطلاع طانک کسری به برنسنه ناک طلوسی قال الحسن لان اعلم انی بری من النفاق احب الی من
 طلاع الارض ذهباً صبی ابتدی طلاع الارض یرطلوسی دیکدر الطلعه طانک ضمی و لامک فحیه
 همزه کبی برنسنه به انتظاری جوق اولن نفس بقال نفس طلعه اذ اکتثت نکثر التطلع الی شی
 و طلعه شول مورته دخی در دلیر که حاله یثیز کور ناک اسنیه بقال امرأه طلعه خبأه علی ما مرفی
 باب الهمزة الطویل طانک ضمی و واک فحی و یانک سکونیه صمان ناحیه سنه بنی تمه منسوب
 بر صوبک احمید و الطبع فحیه برنسنه به حریص اولن الطماعه طانک فحیه و الطماعه کذلک

طانک

طبع

طانک فحی و یانک تخفیه به معنای آنست که طالع طماعه و طماعیه من الباب الرابع الدلع طانک فحی و میمک
 کسر به و الطمع طانک فحی و میمک ضمیمه ایکسی دخی صفتلدر در حریص معنای آنست که طمع عسکره و وریلن
 روزقه دخی در دلیر الا طماع همزه ناک فحیه جمی بتال امرلهم الامیر با طماعهم ای بارزاقهم الا طماع همزه ناک
 کسری و طانک سکونیه طمع و یرمک یعنی حریص قلب بقال طماعه فی غیره و محل نجبه طمع طمع الرجل
 فلان در دلیر میمک ضمی ابله کثیر الطمع اولدی دیکر محله نته کخر جت المرأة فلان دیور کثیر الطمع اولدی
 دیکر محله و قصه القاضی فلان دیور لرحوق حکم ابتدی مده ناسنه و هر شی که نجبا و لنه حال بویه در الانعم ابله
 بدش ده دکل دیور روایت در که علماء عمر یقتدن بقل اولمشدر باب نجبه لازم اولور نسنه دکل در زیر انجبه
 صوری در لری اویج در بری ما احسن زبدا در و بری دخی اسمع به در و بری دخی کسرت بکته در نف و بدش
 به نلاردن شاد اولمشدر یعنی بونلردن هر بری نعم ابله بسند جاری اولماز کر چه مانعم و ماییش وارد اولمشدر
 الا طماع میمک کسری و طانک سکونیه شول عورند که رجاله طمع و یرمک و یرمیه بقال امرأه طماع ای
 طمع و لا تمکر الطمع طانک فحی و واک سکونیه مطیع اولق بقال طماع له بطوع اذ انقاد لسانه لا یطوع بکذا
 ای لا یطاع و مرعی و سعتلوا و لغه دخی در دلیر بقال طماع له المرتع و مطیع معنای آنست که کور بقال فلان طوع بیدک
 ای مستادک و فرس طوع العنان اذ کان سلسا و سلس مطیع و ملائم معنای آنست که الاستطاعة همزه ناک و طانک
 کسر به برنسنه به طاقت کتورمک و کاه اولور استطاع یسطیع دیر اطا ابله جمع اولان دخی تمیل عدا بدوب
 حذف ایتکه و ثانی طایحه اذ غام ایتکی کریمه کور دبلر سنی غریک ایتکه حاله کد سبیلک فحی ای اصلا جائز
 دکاد و همزه فاعسطاع و الی ظهوره قرابت ابتدی سبیلک سکونی و طانک تشدید به شکانن بنن جمع ایتکه
 و لغه شری ابتدی عربدن بعضی استطاع یستیع دیر استیقا الا طایی حذف ایتکه حاله که مرادی استطاع یستطیع
 دیکدر و بعضی عرب استطاع یسطیع دیر همزه ناک قطعی ابله حاله که مرادی اطاع یطیع دیکدر سببی فعلک
 عبتندن ازاله بولنان حرکتدن عوض قلعه التطاوع تانک فحی و واک ضمی ابله برنسنه ناک نکته طاقت
 کتورمسنه دیر و ناک بقال تطاوع لهذا الامر حی تستطیع التطلع فحیه و واک ضمی و تشدید به به معنای
 بقال تطوع اذ انه کلف و استطاعته و تطوع تبرع قلعه دخی در دلیر التطویع علی وزن التکریم برنسنه به طاقت
 کتورمک و واک و طوعت له نفسه قتل اخیه قولن اخفش ابتدی بوطوق معنای آنست که در کدر خصیت
 و سملت دیکر اولور المطوعة میمک ضمی و طانک فحی و تشدید به و واک کسری و تشدید به شول جماعت در که
 جهاده طاقت کتورمک و منه قوله تعالی و الذین یلزمون المطوعین که مطوعینک اصلی متطوعین عین در تطایحه
 ادغام اولمشدر و لم یعیب ایتک معنای آنست که المطاوعة میمک ضمی و واک فحیه موافقت معنای آنست که در و نحو یون
 کاه اولور فعل لازم مطاوع دیرل المطواع میمک کسری و طانک سکونیه مطیع معنای آنست که بقال رجل مطواع
 اذ اکتثت مطیعا الطواعیه طانک فحی و عینک کسری و یانک تخفیه به ثانیه و زنی اوزر طاعت معنای آنست که در
 بقال فلان حسن الطواعیه لک ای حسن الطاعة لک الطائع یانک کسر به غیر مکره معنای آنست که در
 الطوع طانک ضمی و واک فحی و تشدید به جمعی طایع معنای آنست که الطاعة همزه ناک کسر به اغا جک فحی
 یرمک بقال اطاع الخل و الشجر اذ ادرك ثمره و امکن ان یجتی و مرعانک و سعتلوا و لغه دخی در دلیر بقال
 اطاع له المرتع اذ اتسع له و امکنه من الریح و امره انقیاد معنای آنست که همزه ابله استعمال اولور بلا همزه استعدا
 اولمشدر بقال امره فطاعه بالالف لا یتغیر الا نطباع همزه ناک و طانک کسر به انقیاد
 روایت اوزر الطبع طانک فحی و یانک کسری و تشدید به به طایع معنای آنست که

طوع

معنای آنست که در ایا

ر فصل ال

طائفة فتي ولا مك سكوتيه ذوه اقسام بقال طلع البعير يطلع طلعا من الباب الثالث اذا غرق في مشبه وطلع طار
اولمغه دخی دیرل بقال طلعت الارض باهلها ای ضاقت بهم من كثرة طلع طاعت معنائه ده کلور بقال
ارق علی طلع ای اربع علی نفسک ولا تحمل علیها اکثر مما تطیق وارقد حق دیک اولور یعنی بدیانه قادر
اولمغه قدر حق واربع منع ابت دیک اولور الطالعة لا مک کسر بله مؤتی وطلع منهم اولان کسنه یه دخی دیرل
فصل الفاء الفجیعة فانک فتی وحمیک کسری ومدبله مصیبت الفجیع فانک فتی وحمیک سکوتیه اجتمع بقال
بفجیة المصیبة من الباب الثالث اذا وجعت التفتیح علی وزن التکریم بمعناه الفاجعة حمیک کسری به مصیبت
وبلا بقال زلت بفلان فاجعة التفتیح فحتمله وحمیک ضمی وتشدید به رجیده اولمق معنائه نقول نفجعت
له اذا توجعت الافدع همز مک ودالک فحمله شول کسنه درکه الی بلکندن ویاخود ایاخی طیوغندن ایچ
یوزها کسری اوله پس ایاک یاخود طباک مبی جائب انسیبه اوله وجانب انسی ال صاحبک یاخود ایاق
صاحبک بدنی جانی در الفدع فحتمله بر کسنه ذکر اولن صفت اوزن اولمق الفدعه فحتمله بدندن شول
موضع درکه اوله اگر یلی اوله ذکر اولن طریق اوزن الفرع فانک فتی ورائک سکوتیه برنسنه نک اعلاسی وبو
جهتین درکه فرع القوم قومک اشرفه وفرع کذلک صاحبک تمام اولننه دیرل شعر تام معنائه وفرع
شول یایدیرل که ایچ بداغینک اوچندن ایشلنه یعنی اغای یارلدن ایشلنه بقال قوس فرع ای غیر مستقوق
واغای یارلنه قوس فلیق دیرل وفرع دکل ابله یاسنه اورمغه دخی دیرل بقال فرعت راسه بالعصا ای ملو
وتافله دخی لغتدر وفرع شرفله عالی اولمغه دخی دیرل بقال فرعت قومی ای علونهم بالشرف اوبالجمال وفرع
اتی کلمکه دخی دیرل بقال فرعت فرسی بالجم اذا قدعته وقدم قافله ودال ابله مک وتوسکر مک درو فرع
منع اینهکه دخی دیرل نقول فرعت یسها اذا کففت ای نصر دواینی اوزن وفرع فرعتک جمی دخی کلوریت
معنائه علی ماسی الفروع فحتمله فرعک جمی وفروع الجوز اسی هوا ستدت کرما معنائه الفرعة فانک
فتی ورائک سکوتیه طاعه اولان یوکسک بر موضع مرتفع معنائه وفرعه به دخی دیرل کله معنائه
الفرع فانک کسری به جمی بقال انت فرعه من فراع الجبل ای مکانا مرتفعها منها الفراع رانک کسری به شول طاعدرکه
بانه اولان طاعدن اوزن اوله فراع رانک کسری به برقلعه نک اسمیدر الفارعة رانک کسری به طاعک اعلاسی در
بقال ازل بفارعة الوادی واحدر اسفل یعنی در مک بقاروسنه قونوب استغه سندن حذر ابله فارعه
برو رانک دخی اسمیدر الفوارع فانک فتی ورائک کسری به شول یوکسک بر درکه انده صواقند یلی اوله وفرع
طاعه جقمغه دیرل نقول فرعت الجبل اذا صعدت الافراع همز مک کسری به طاعدن اشاغه اینهکه بقال فرعت
الجبل اذا انحدرت قال رجل من العرب لقيت فلانا فارعا مفرعا ای احد نامصعد والاخر مخدر یعنی بری بریجه
بولشدد بفرکن وافر الجبل زول اینهکه دخی دیرل بقال فرعا بفلان فالجنداه یعنی زولی محمود کورمک وافر فرع بریجه
مقدم واروب اوت طلب اینهکه دخی دیرل بقال افرع بنو فلان ای تبعوا فی اول الناس واتبع جمیله مرعی
بمعنائه دخی کلور بقال بنس ما فرعت برای ابتدأت وافر فرع بری سیر ایدوب
فرعت الارض اذا جولت فیها فرعت خبرها وافر فرع اول طوغن ناچه یاوریسن
لر بقال افرع القوم اذا جوه المفرع ممک ضمی وفانک سکوتی ورائک فحمله
بل مفرع الکف ای عریضها التفریع علی وزن التکریم طاعدن اشاغه
اذا انحدرت وتفریع طاعه جقمغه دخی دیرل نقول فرعت الجبل

فجیع

قدم

فرع

اذا

اذا صعدت وهو من الاضداد الفرع فحتمله ناقه نک اول طوغن ولدی درکه فی آله لری ایچون ذیچ ایدوب
انوکله نیرک قصد ایدر دی فی الحدیث لافرع ولا عتیره وعتیره شول دوه درکه زمان جاهلیته فی تباری
ایچون ذیچ ایدر دی وفرع کذلک شول حفظ اولنن مالیه دیرلکه ازجی وزیاده اولنن اوله وفرع بر موضع
دخی اسمیدر وفرعه صاحب تمام اولمغه دخی دیرل افرعک مصدر بدر الافرع همز مک ورائک فحمله صاحب
تمام اولن کسنه الفرعاء فانک فتی ورائک سکوتی والفک مدبله صاحبی جوق عورت بقال امرأة فرعاء ای
کثیره الشعر وافر صقلی قبالونه ویریچی اوزن اولنه دیرل بلکه باشنک اوکی ایچوق اولیوب قالی اولنه
دیرل که اصلک مقابلی اولور ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم افرع ایدی فریعه فانک ضمی ورائک
فحمله صیغه تصغیر اوزن بنت ابی امامه وبت رافع وبت عمرو التفرع فحتمله ورائک ضمی وتشدید به
اغاجک بوداغی جوق اولمق بقال تفرعت اغصان الشجرة اذا کثرت وتفرع بر قومک نسا سکن سید سنی
تزوج اینهکه دخی دیرل نقول تفرعت بنی فلان اذا تزوجت سیده نسا بهم الاقتراع همز مک وتانک کسری به
بکر بکارتی اواله فلیق بقال افرعت البکر اذا افتضضتها واقضاض قافله وضادین معجینله از الله بکارت
ایمک الفرعة فانک وفانک فتی ورائک سکوتیه برمق حتملق تنقیض اصابع معنائه التفرع علی وزن
التدحرج برمق حتملق بقال فرعتها تفرعت الافرعا همز مک ورائک کسری به ایچوق انکشاف معنائه
وفی کلام عیسی بن عمر افرعوا عنی انکشفوا عنی ونحوا الفرع فحتمله قورخو وبواصلنه مصدر ایدی
الافراع همز مک فحمله کاه اولور فرعک جمی کلور نقول منه فرعت الیک وفرعت منه من الباب الرابع ولا نقل
فرعتک وفرع یاردمه دخی دیرل مدد معنائه قال علیه الصلوة والسلام للانصار انکم لتکثرون عند الفرع
ونقلون عند الطمع المزع میمک ورائک فحمله صغیر برماجا معنائه بقال فلان مفرع للناس یستوی فی
الواحد والجمع والمؤنث ای اذا دهمهم امر فرعو الیه وهما مفرع للناس وهم مفرع لهم وهی مفرع لهم المفرعة
میمک ورائک فحمله شول نسنه درکه اندن خوف اولنن والافراع همز مک کسری به قورخنی تخوف
معنائه ومدد قلغه دخی دیرل اغائه معنائه فهو من الاضداد بقال فرعت الیه فافر دخی ای لجأت الیه
فاغاثی التفریع علی وزن التکریم بمعناه بقال فرعه ای اخافه وفرع عنه ای کشف عنه الخوف ومنه
قوله تعالی حتی اذا فرع عن قلوبهم ای کشف عنها الفرع الفصع فانک فتی وصادک سکوتیه تان مخر ما
صقق در قابی صویولسون دیو وفصع اوغلان ذکر ی باشندن در یسن صیرمغه دخی دیرل الافتصاع
همز مک وتانک کسری به کذلک ذکر در یسن صیرمغه دیرل بقال فصع الغلام وافتصع اذا کشف قلغمه وقلغه
قافک ضمی ابله ذکر باشند اولان در ی رالا فصع همز مک وصادک فحمله ذکر بنک باشی ایچوق اولان اوغلان بقال
غلام افصع ابله واجلع طوداغی دیشلرین اورتین کسنه یه دیرل التفصیع علی وزن التکریم برنسنه بی فابندر
اخراج اینهکه وتفصیع صاحب عراج قلف دن اخرجة مخصوص ظن ایشدر اوبله دکلر جوهر ینک فصع
من کدای اخرجته دبد کندن ماعدا صاحب مصادرک وغیرک مطلقا اخرجله تفسیری دلالت ابله
الاقتصاع همز مک وفانک کسری به خارج اولمق بقال فصعته فانفصع الافتصاع همز مک وتانک
کسری به قهر به الملق اخذ معنائه بقال افتصعت حتی من فلان علی المکان ولا تلتفت الی القاف یعنی
قابله استعمال اولنسون قافله ظن اولنسون الفطاعة فانک فتی ابله امر شیع اولمق بقال قطع الامر فطاعت
من الباب الخامس القطیع فانک فتی وطانک کسری ومدبله شدید وشیع اولن نسنه که حد در
اجاوز قله الاقطاع همز مک کسری به برنسنه شیع اولمق بقال اقطع الامر واقطاع برنسنه بی شیع بولمغه

فرع

فصع

فقطع

دخی دیر بقال فطمت الشی الاستفطاع همزه نك وتانك كسر بله كذلك برنسنه فی شنیع بولمق
 نقول افطمت الشی واستنظمتها اوجدته فطیعا المظطع میك ضمی وتانك كسر بله شنیع اولان برنسنه
 وافطع الرجل دیر ببناء مجهول اوزن اكبر عظیم نسنه واقع اولسه الفعفعه علی وزن الزلزله جوبان قیونی زجر
 ایدوب فع فع دیک پس فعفعه جوبانك زجرن حكايت اولو الففعاع فانك فعفعه ذكر اولنان طربق اوزن
 زجر ایدن جوبان بقال قعقع فهو فعفعاع مثل جرجر البعیر فهو جرجار وتر فهو ترار جرجره دوه اوزنی
 حنجره سنه دوندر مك وتره برنسنه فی فخر بك ایلك در القعفعی فالزك فحیلہ واخرنك بانك تشد ببله
 والففععی كذلک بانك تشد ببله ذكر اولنان زجرده خفیف وخایك اولان جوبان الفقوع ضمتبیلہ اصغر
 فاقع دبدكری قولك مصدر بد رشدد الصفرة معناسنه بقال فقع لونه بفقع من الباب الثالث وبفقع من
 الباب الاول فقوعاذا الصفرجنا الفاقع فانك كسر بله صفرة شد ببله معناسنه در وبقرة صفرا فوقع لونها
 قولنك مراد لونها فاقع دیکدر یعنی فاقع ذی لونك صفی دكلدر ذات لونك صفیدر الفاقعه فانك كسر بله
 آفت داهیه معناسنه فواقع الدهر فانك فحی وقافك كسر بله دواهی دهر معناسنه فاقعه نك جمیدر الفقع
 فانك ضمی وقافك تشد ببله ففععه دبدكری نسنه دركه انی امكله شربت ایچر الفقا قع فانك فحی وقافك
 كسری ومد ببله شول قبر جقلدر كه صونك اوزن نه صرجه شیشه کی كورنور الفقع فانك فحی وقافك
 سكونیلہ زیاده سرعته شكرتك وفقع برجنس منتره دخی دیرلکه اول اق اولوب ملائم اولان منتره در ابو عبید
 روابی اوزن القمع فانك كسری وقافك سكونیلہ كذلک منتره معناسنه الفععه فانك كسری وقافك فحیلہ فقعك
 جمیدر فانك فحیلہ وكسر بله اولنك دخی جمی كلور جب ابله جبا وقر دبله قرده کی جب دخی قرمری منتره
 دیرل وقر دیمون دبدكری جانور در كه اولور در جل ذلیل بوكه تشبیه اولنوب فقع قرقر دیرل زرا منتری
 طوار ییوب طوارك ایاغی التند باعال اولور وقرقر قافلر فحیلہ دوزیره دیرل التفتیح علی وزن التكریم
 پرمقدری حثلنق فرقه الاصابع معناسنه بقال فقع اصابعه تفقیعاذا فرقهها الفلح فانك فحی ولا مك سكونیلہ
 یار مق شرق معناسنه بقال فلع الشی فلحمان الباب الثالث وفلح یارق معناسنه كلور الفلوع ضمتبیلہ
 جمیع یار قلر معناسنه الفلح فانك كسری ولا مك سكونیلہ كذلک یارق معناسنه وبونك دخی جمی فلوع كلور
 الفلعه فانك كسری ولا مك سكونیلہ یارق وكاه اولور فرج امرأه دخی استعمال اولنور بقال فی الفحش
 لعن الله فلعتها الانفلاع همزه نك وفانك كسر بله یارلق بقال فلعتها فانقلع التفلیح علی وزن التكریم یار مق
 بقال فلعتها تفلحیا التفلح فحمتبیلہ ولا مك ضمی وتشد ببله یارلق بقال تفلعت قدمه اذا تشقت الفنع
 فحمتبیلہ مال زیاده اولمق نقول منه فنع بفنع من الباب الرابع وفنع مشكك رایحه سی زیاده خوب اولغه
 دخی دیرل بقال مسك ذوفنع ای ذی رایحه فصل القاف القبوع ضمتبیلہ کی پی باشن قوبننه چمكك
 بقال قبیع القنغد یقبع قبوعا من الباب الثالث وقنغد قافك وفانك ضمی وذل معجه ببله كسری دبدكری
 جانور ذوقبوع برکسنه باشن قوبننه چمكك دخی دیرل وقبوع كنك معناسنه كلور بقال قبیع فی الارض
 اذا ذهب وقبوع صولوبوب نفسی یزیز الوب ورمكه دخی دیرل بقال قبیع فلان اذا بهرو بمقامه صاحب
 صراح تاسه در افتادن دیشدر حق ادادكدر زراتاسه مطلقا طارلغه دیرل وقبوع خنزرك بوریلہ
 چاغر مسنه دخی دیرل فخر خنزیر معناسنه القایع بانك كسر بله صولین كسنه القبعه فانك ضمی وبانك فحیلہ
 هر زمان باشن ایچر و حکمی كسنه بقال امرأه فبعه طلعه یعنی كاه باشن ایچر وچكر وكاه طشره چقار
 وقبعه كذلک شول لاجه قوشخیزه دیرلکه سرچه کی در اكثر میان فانك یوالز بنه قریب یده

اولور

فع

فع

فلع

فنع

قبع

اولور فحی برنسنه دن خوف ابسنه فان یواسنه کیروب کیزلنور القبعه قافك فحی وبانك كسری ومد ببله
 میخاكك یاخود قلیحك یروانسی كرك كوشیدن اولسون كرك د موزدن اولسون وقبعه الخنزیر بربله خنزیرك
 بوزندن حاصل اولن صوته دیرل القبعه قافك كسری وبانك كسری وتشد ببله كذلک خنزیر اوزنی كه
 بوزندن حاصل اولور القبعه قافك وبانك ضمی ونونك ما یبند سكونیلہ برنسنه نك علاقه دیرل القبعه
 علی وزن الد حرجه اغامك حچی علاقه اولغه دخی دیرل بقال قنبعت الشجرة اذا صارت زهرتها فی قنبعه ای
 غطاء القبايع قافك ضمی ابله سول كیلہ در كز یاده بیوك اوله مكیال زخم معناسنه وقبايع حادث بن عبد اللهك
 لقی درك والی بصره در الاقبايع همزه نك وتانك كسر بله قریه نك اغزن اغزنه الوب صوا یچكدر نقول قنبعت
 السقاء اذا دخلت خربته فی ذك فشربت منه القنعة فحمتبیلہ برقرمری قوزد دركه اغاج یاكاراضه وطحنه دخی
 دیرل كذا فی بعض نسخ الصحاح القذع قافك فحی وذلک سكونیلہ ای منع ایدوب توسكر مك نقول قدعت
 فرسی اذن عقد عاذا كجته وكففته وقذع توسكر مك ایچون بورنور معنه دخی دیرل بقال هذا لعل لا بقذع
 ای لا یضرب اتفه وذلک اذا كان كریایینی بولامی معز اولد غنه بناء دیرل وقذع مطلقا منع معناسنه ده كلور
 بقال قدعت الرجل عنك اذا كففته القذوع قافك فحی وذلک ضمی ابله شول ات دركه منعه محتاج اوله بعض
 سیرندن الیقومق ایچون الاقداع همزه نك كسر بله منع ایتمك الاقداع همزه نك وقافك كسر بله ممنوع اولمق
 بقال اقدعته فانقذع ای منعه فامتنع القذع فحمتبیلہ كذلک ممنوع اولمق بقال اقدعته ففقد من الباب الرابع
 وقذع كوزضعیف اولغه دخی دیرل بقال قدعت عینه اذا ضعفت وقریب اولغه دخی دیرل بقال قدعت لی
 انلسون اذا دنت یعنی الی یاشنه قریب اولسه القذع قافك فحی وذلک كسر بله قلیله الكلام اولوب اهل حیا
 اولان عورت القذع كذلک قافك فحی وذلک كسر بله شول انبركه اوركك اوله بقال فرس قدع اذا كان هبونا
 التقادع تانك فحی وذلک ضمی ابله خلق بری اردنجه برنسنه نك اوزر بنه دوشمك برحیثیله كه هر بری ایلرو
 كچك ایچون صاحبنی کیروچككه سبی ایدر اوله وكوندرله بری رین دورتمكه دخی دیرل بقال نقادعوا بالرماح ای
 تطاعنوا لتقادع تساقط معناسنه ده كلور وفی الحديث یحلم الناس علی الصراط یوم الثیامه فیتقادع بهم
 جنبتا الصراط تقادع القراش فی النار وفراش برهانیب دیرل ونقادع خلق بری اردنجه وفات ایتمكه دخی دیرل
 بقال نقادع القوم اذا مات بعضهم فی اثر بعض القذع فحمتبیلہ فحش كوی اولوب بدزبان اولمق القذع قافك
 فحی وذلک سكونیلہ برکسنه به موكوب خشیات سوبلك الاقداع همزه نك كسر بله بمعناه بقال
 قدعته واقرعته اذارمیتة بالفحش وشتمته المذع میك ضمی وقافك سكونی وذلک كسر بله شتم
 ایدمی كسنه وفی الحديث من قال فی الاسلام شعرا مقذعافلسا نه هدر القناذع قافك فحی وذلک كسر بله
 فبیخ اولن كلام القذع ففك وذلک ضمیلہ فی حیت اولن كسنه دیوت معناسنه القرع قافك فحی ورنك
 سكونیلہ قافق بقال قرعت الباب اقرعه قرعامن الباب الثالث وعربلر كان العصا قرعت لذی الخلم دبدكری
 فوللرندن مراد بودر كه عرب حاکم رندن بری پیر اولوب حرافت مرتبه سنه وار دقه قرینه ابتدی فحی حكسه
 برخالف وضع ایدر سم بكا انبیة ایچون عصا ببله قلقانی دق ابله تاكه متنبه اولوب رجوع ایلیم دبدی وقرع
 یاشه دكك ابله اورمغه دخی دیرل فرع معناسنه فابله نته كمر ورا بتدی یقال فرعت رأسه بالعصا فرعا
 وقرع كاسه ده اولنی هب ایچدی دیمك محلدن دخی استعمال اولنور بقال قرع الشارب بالاناء جهته
 یعنی كاسه نك كخار ببله النبی اوردی ایچنده اولنی جمله ایچمكه وقرع ارككك دشیه وارمغه
 دخی دیرل بقال قرع الفحل الناقه یقرعها قرعا وقرع قبعه دخی دیرل حمل الیقطين معناسنه ویقطين

قبع

قذع

قذع

قرع

قبول نموده و منع اولند قلم منوع اوله الاقرع ان همزه نك و رانك كسر به اقرع من حابس و قمر نكش مرند در المقرة
ميك كسرى و رانك فتحيله شول نسنه در كه انوكه طوار سور رل المقرة ميك كسرى و قافك سكونيله بالته بى
بر نسنه در كه انوكه طاش قادر ل المقروغ ميك فتحى و رانك ضميله شول ار كك در كه دول همچون اختيار اولنور
و مقروغ ر قومك اولوسنه دخی دیر لر سید معناسنه و مقروغ عبد شمس بن مناة بن تيمك دخی لقبی در القراع
قافك فتحى و رانك شد بد به رك نسنه شد بد معناسنه الاقارع همزه نك فتحى و رانك كسرى به رك نسنه ل كك
شد اد معناسنه القارعة رانك كسرى به شد بد اولن افت كك شد بد هردن اوله داهیه معناسنه القوارع قافك
فتحى و رانك كسرى به جمعی فارعه ل معناسنه بقال قرعهم قوارع الدهرای اصابتهم علی مامرو بقال نعوذ بالله من
قوارع فلان ولواذعه و قوارص لسانه ولواذع ذال معجه و عین مهمله ابله دبله بقمق معناسنه در و قوارص قافله
وصاد مهمله ابله كلات موزید در و قارعة الداروك مید لیدر ساحه دار معناسنه و قارعة الطریق طریقت
اعلاسی در و قوارع القران شول بنلر در كه فی انسدن اخود چندین خرف ایتد كك تلاوت بد لر رایة الكرسي كی مثلا
كك و یاك شیطانی قرع اند كچون قوارع دینشدر القریعة قافك فتحى و رانك كسرى و مد به لوك سقینه دخی
دیر لر بقال ماد خلت قریعة بیت قط ای سقف بیت بعضیلر ایتدی قریعة البیت او كاعلا بر بد را كره او بودت
وزن اولور سه محفوظ اولان بر بد را كره حرارت وزن اولور سه كساده اولان بر بد را كره مال كك كز به سینه
دخی دیر لر و قریعه شول ناقه ییده دیر لر كه ار كك انوكه جوق جمع اولوب كج حامله اولور التفریع علی وزن
التكریم بر نسنه ده عفا ایتك و تفریع دوه یا ورسنه قرعدن علاج ایتك دخی دیر لر كویا كه قرع مرضی لندن
ازاله اولنور نته كم قذیت العین و قدرت البعیر و قاحت العود دیر لر كه بونلر كوزك چباغ كیدز ملك و دونه نك
كنه سن ایتلا مق و زیاده پیر اولان دونه نك دیشك صار و سن كیدز ملك معناسنه در و عود عینك فتحيله
یا شلی دوه معناسنه در المقارعة ميك ضمی و رانك فتحيله بهادر كسنلر بری برن اور می و مقارعة قرعه ابله
بولوشك دخی دیر لر نقول قارعتة فقرعة اذ اصابتك القرعة دونه یعنی قرعه سكاك و شوب كاك و شمسه پس
بویاب مغالبه دن اولور التفریع تانك و قافك فتحى و رانك ضمی و تشدد به یا تورك بر جانیدن بر جانینه
دونه نك نقول تفرع ای انقلاب قریع قافك ضمی و رانك فتحيله نصیغه سی وزن بر جماعتك یا یاسیدر
نیم قبیله سندن كه اول قریع بن عوف بن لعب در كه جد اعلازی بن بد مناة در الاقرباع همزه نك و رانك كسرى به
صوغقندن دیوشلر لوب و تور مق بقال اقرباع الر جل فی مجلسه اذ انقبض من البرد التفریع علی وزن جعفر
ابله اولن عورت و بر اهراییدن قرعك معناسی سوال اند كك نك ایتدی قرع شول عور نك در كه بر كوز بنه
سورمه چكوب بر كوز بنه حكیمیه و كوكلكنی ترس كیه القرعة قافك و تانك كسرى به شول كسنه در كه مانی كری
كی نك ارك ایدوب حفظ ابلیه بقال فلان قرعة مال اذ اكان یحسن رعیة المال و یصلح علی بدیه یعنی كسنه
ایناغیوب كندی بالذات مباشرت قبله القرصعة علی وزن الدخرجة دیوشلر لوب كز نك انقباض و استخفا
معناسنه و خطی قارشق یازمغه دخی دیر لر نقول قرصعت الكتاب اذ اقرصطته و قمر مطه قافله و طاء مهمله ابله خطی
قارشق یازمق و قرصعة خطوی قارشق ایتك یعنی قارشق یوریمكه دخی دیر لر بقال قرصعت المرأة اذ امشت
مشیه قبیحه الاقرباع همزه نك و رانك كسرى به دیوشلر نك انقباض معناسنه بقال اقرباع الرجل القروغ
ضمینله سرعت ایتك بقال قرع الطبی و غیره تفرع قروغان الباب الثالث اذ السرع و خف القوزعة قافك و رانك
فتحی و او ك سكونيله مغلوب اولوب قمن متهم قویم قوزع البك اذ اغلب قهر ب یعقوب ایتدی قنزع الیدك
دیمسون كد بوقنار عر انسدن مأخوذ كك نك یاشك چور سی معناسنه بلكه قرع بقرع دن مأخوذ در قمن

قبول

قبول نموده و منع اولند قلم منوع اوله الاقرع ان همزه نك و رانك كسر به اقرع من حابس و قمر نكش مرند در المقرة
ميك كسرى و رانك فتحيله شول نسنه در كه انوكه طوار سور رل المقرة ميك كسرى و قافك سكونيله بالته بى
بر نسنه در كه انوكه طاش قادر ل المقروغ ميك فتحى و رانك ضميله شول ار كك در كه دول همچون اختيار اولنور
و مقروغ ر قومك اولوسنه دخی دیر لر سید معناسنه و مقروغ عبد شمس بن مناة بن تيمك دخی لقبی در القراع
قافك فتحى و رانك شد بد به رك نسنه شد بد معناسنه الاقارع همزه نك فتحى و رانك كسرى به رك نسنه ل كك
شد اد معناسنه القارعة رانك كسرى به شد بد اولن افت كك شد بد هردن اوله داهیه معناسنه القوارع قافك
فتحى و رانك كسرى به جمعی فارعه ل معناسنه بقال قرعهم قوارع الدهرای اصابتهم علی مامرو بقال نعوذ بالله من
قوارع فلان ولواذعه و قوارص لسانه ولواذع ذال معجه و عین مهمله ابله دبله بقمق معناسنه در و قوارص قافله
وصاد مهمله ابله كلات موزید در و قارعة الداروك مید لیدر ساحه دار معناسنه و قارعة الطریق طریقت
اعلاسی در و قوارع القران شول بنلر در كه فی انسدن اخود چندین خرف ایتد كك تلاوت بد لر رایة الكرسي كی مثلا
كك و یاك شیطانی قرع اند كچون قوارع دینشدر القریعة قافك فتحى و رانك كسرى و مد به لوك سقینه دخی
دیر لر بقال ماد خلت قریعة بیت قط ای سقف بیت بعضیلر ایتدی قریعة البیت او كاعلا بر بد را كره او بودت
وزن اولور سه محفوظ اولان بر بد را كره حرارت وزن اولور سه كساده اولان بر بد را كره مال كك كز به سینه
دخی دیر لر و قریعه شول ناقه ییده دیر لر كه ار كك انوكه جوق جمع اولوب كج حامله اولور التفریع علی وزن
التكریم بر نسنه ده عفا ایتك و تفریع دوه یا ورسنه قرعدن علاج ایتك دخی دیر لر كویا كه قرع مرضی لندن
ازاله اولنور نته كم قذیت العین و قدرت البعیر و قاحت العود دیر لر كه بونلر كوزك چباغ كیدز ملك و دونه نك
كنه سن ایتلا مق و زیاده پیر اولان دونه نك دیشك صار و سن كیدز ملك معناسنه در و عود عینك فتحيله
یا شلی دوه معناسنه در المقارعة ميك ضمی و رانك فتحيله بهادر كسنلر بری برن اور می و مقارعة قرعه ابله
بولوشك دخی دیر لر نقول قارعتة فقرعة اذ اصابتك القرعة دونه یعنی قرعه سكاك و شوب كاك و شمسه پس
بویاب مغالبه دن اولور التفریع تانك و قافك فتحى و رانك ضمی و تشدد به یا تورك بر جانیدن بر جانینه
دونه نك نقول تفرع ای انقلاب قریع قافك ضمی و رانك فتحيله نصیغه سی وزن بر جماعتك یا یاسیدر
نیم قبیله سندن كه اول قریع بن عوف بن لعب در كه جد اعلازی بن بد مناة در الاقرباع همزه نك و رانك كسرى به
صوغقندن دیوشلر لوب و تور مق بقال اقرباع الر جل فی مجلسه اذ انقبض من البرد التفریع علی وزن جعفر
ابله اولن عورت و بر اهراییدن قرعك معناسی سوال اند كك نك ایتدی قرع شول عور نك در كه بر كوز بنه
سورمه چكوب بر كوز بنه حكیمیه و كوكلكنی ترس كیه القرعة قافك و تانك كسرى به شول كسنه در كه مانی كری
كی نك ارك ایدوب حفظ ابلیه بقال فلان قرعة مال اذ اكان یحسن رعیة المال و یصلح علی بدیه یعنی كسنه
ایناغیوب كندی بالذات مباشرت قبله القرصعة علی وزن الدخرجة دیوشلر لوب كز نك انقباض و استخفا
معناسنه و خطی قارشق یازمغه دخی دیر لر نقول قرصعت الكتاب اذ اقرصطته و قمر مطه قافله و طاء مهمله ابله خطی
قارشق یازمق و قرصعة خطوی قارشق ایتك یعنی قارشق یوریمكه دخی دیر لر بقال قرصعت المرأة اذ امشت
مشیه قبیحه الاقرباع همزه نك و رانك كسرى به دیوشلر نك انقباض معناسنه بقال اقرباع الرجل القروغ
ضمینله سرعت ایتك بقال قرع الطبی و غیره تفرع قروغان الباب الثالث اذ السرع و خف القوزعة قافك و رانك
فتحی و او ك سكونيله مغلوب اولوب قمن متهم قویم قوزع البك اذ اغلب قهر ب یعقوب ایتدی قنزع الیدك
دیمسون كد بوقنار عر انسدن مأخوذ كك نك یاشك چور سی معناسنه بلكه قرع بقرع دن مأخوذ در قمن

قرع

قرصع

قرع

مستكرته سنده قمر كن سرعت اوزن اولسه القزم فخته به شول بلوت پاره بنيه دير كه رقيق اوله وفي الحديث
 كانهم قزع الخريف وقزع كذلك كوجرك دومره ده دير صغار ابل معناسنه وقزع كذلك اوغلانك باشن تراش
 ابد ب ماضع متفرقه ده صاحبلر قونغه دخي دير كه اندن نهى اولمشه القزع يع على وزن التكريم باشي تراش
 ابد وب باشك اطرفنه جاجا صا جملر قومق ونقزع اتى سكرتكه خاضر قلغه دخي دير بلر بقال قزعته انا القزع
 ميك ضمي وزانك فخي ونشد بد به شول كسسه در كه باشك صايجي رقيق اولوب متفرق اوله ومقزع سريع
 وخفيفه ده دير لوسكرتكه خاضر قلنيس اته دخي دير القزع فافك كسر به اسكي بر يان سي ابن السكيت
 ره ابني وزن يقال ما عليه فزع اي قطعه خرقه القزع فختينه وزانك ضمي ونشد بد بهات سكرتكه خاضر لوق
 القزع فافك وزانك ضمي بونيك سكويه به باشك اطرافنه اولن صا جملر القناع فافك فخي وزانك كسر به
 جمع وفي الحديث غطي عنقنا زك يا ام ايمن القشع فافك كسري وشينك فخييله قوري در بلر القشع فافك فخي
 وشينك سكويه به قشعك واحد على غير القياس زير القياس بو ايدى كه واحد قشعة اوليدى بدن ابله
 بدر كي لكن قشع كاي وفي حديث سلمه بن الاكوع في غزاة بني فزارة قال اغرنا عليهم فاذا المرأة عليها قشع لها
 فاخذنها فقدمت بها المدينة ومنه حديث ابى هريره لو خدثتم بكل ما علم لم يمتوا بالقشع وقشع در بدن ولان
 اوده دخي دير واكر سختيارن اولور سه اكا طرف دير طاء مهمله نك كسر به وقشع بل بلودي اجمعه دخي
 دير بلر بقال قشعت الرج السحاب من الباب الثالث اذا كسسته وقشع نفر يوق ايمكه دخي دير بلر بقال قشعت القوم
 اذا فرقتهم الانقشاع همز نك وقافك كسر به والقشع فخته به وشينك ضمي ونشد بد به والا قشاع
 همز نك كسر به بونلر كاوي دخي بلوت اچلق معناسنه در بلر بقال قشعت الرج السحاب فافك وقشع
 واقشع بس قشع ابله قشع كمد فاك كي اولور ثلاثي متعدي اولوب رباعي لازم اوله واقشاع وقشع طاعغه
 دخي دير بلر بقال قشعت القوم فافك او قشعوا اي فرقتم فتفرقوا واقشاع امتناع معناسنه ده كلور بقال
 اقشع القوم عن الماء اذا كفوا عنه القشعة فافك كسري وشينك سكويه به بلوت اچلد قدن صكره باق فلان
 يان القشعة فافك فخي وصادك سكويه به جنانك كاسه معناسنه القشع فافك كسري وصادك فخته به جني جنانك
 معناسنه القشع فافك كسري به كذلك كسري القشع فافك فخي وصادك سكويه به صوي يوتق وطوار كوشني
 يوتقه دخي دير بلر بقال قشعت الناقة تجر نه اذ اردنه الى جوفها ونعضيلر ايندي قصع نافه كوشن اخراج ايدوب
 اغزن طولدر مقدن وفي الحديث ان خطبهم على راحلته وانها لتقصع جرحها وابوعبيد ايندي قصع جرحه يني
 زياده چينكدر يعنى كوشى محكم چينكدر ديسلري برى بنيه ضم ايمكه وابوعبيد بوني قصع قله دن اعتبار
 ايندي كه قصع قله بني صقوب اولدر مكدن وقصع صوسر لفي ازاله قلغه دخي دير بلر بقال قصع الماء عطشه اذا
 اذهبه وسكنه وقصع بر كسسه يني تحقير ايمكه دخي دير وقصع سله ابله بر كسسه نك باشنه اورمغه دخي دير
 بقول قصعت هامة اذا ضربتها بسط كفك وقصع يكتلكن بهر مند اولامغه دخي دير بلر بقال قصع الله شبايه
 اي قال خير المقصوع ميمك فخي وصادك ضمي ابله شول اوغلاندر كه كزير اولوب بوميه ويكتلك مربه سته
 اير شميه القصاعة فافك فخته به كزير اولوق بقال قصع قصاعة من الباب الخامس القاصعاء صادك كسري والفك
 مد به يربوع دلكر ندن رد ليكك اسيدركه بواسنه اندن داخل اولور بس قاصعاء دخول معناسن افاده ابدن
 فصعدن ما غرذ اولور القواصع فافك فخي وصادك كسر به قاصعاءك جمع اولور فاعلائي فاعلننه تشبيه ليدوب
 خرنه اولان الفتا بني هاء تانيث منزله سنده قلمغه القصعة فافك ضمي وصادك فخته به همز وزني اوزن
 قاصعاء معناسنه در ذكر اولان يوامعنا سنده قضا به قافك ضمي وصادك تحقيره به جماعتك باباسي ابدركه

قشع

قصع

قضا

قضا بن مالك بن حمير بن سباد ومصر كسب شناسلري الى قضا به بن معد بن عدنان در ديدى وقضا به
 صوابته دخي دير كلمة الماء معناسنه وابو الغوث قطنه بومعني ثابت اولدى القضا فافك فخي وطانك سكويه
 كسب كقول فطحت الشئ قطعاً من الباب الثالث وقطع كاه اولور وصلب محلله دخي استعمال اولور مضلوب
 حالت محلله ارض دن مرفع ومنقطع اولد غيچون ومنه قوله تعالى ثم ايقطع قالوا العشق لان المختنق يد السبب
 الى السقف ثم قطع نفسه من الارض حتى يختنق وسبب ايمه دير واختنق بومغه دير بقول منه قطع الرجل
 القطوع فخته به صوي كك قول قطع النهر قطوعا اذا عبرت وقطوع قيونك صوي دو كيون قلمغه دخي دير
 القطاع فافك فخته به وكسر به بعناه بقول قطع فاء الركبة قطوعا وقطاعا اذا انقطع وذهب ماؤه وقوشلر تلال
 بارده بن بلاد حاجه كك دخي دير بلر بقال قطع الطير قطوعا وقطاعا القواصع فافك فخي وطانك كسر به ذكرا ولان
 قوشلر هدير كك كسونلر كك كسونلر القطيعة فافك فخي وطانك كسري ومد به قطع رحم ايمك بقال قطع
 رحم فاعله وغطيعه هجران معناسنه ده كلور وريان بروقيون سور يسي معناسنه ده كلور القضا فافك فخي
 طانك فخته به قطع رحم ابدن كسسه بقال رجل قطع القطعة فافك ضمييله على وزن همز كك قطع رحم ابدن
 كسسه بقال رجل قطعة القضا فافك فخي وطانك سكوي والفك مد به شول رحم در كه منقطع اوله بقال رحم
 فخته به بنك ذالم وصل الانقطاع همز نك وقافك كسري به كسلك بقال قطع الشئ فانقطع منقطع
 القرم ميمك ضمي وطانك كسري وقافك فخي وراه مهمله نك كسر به يني مثل معناسنه در المقطع ميمك وطانك
 فخي ابله كسلك بر قطع الرمل درلر قومك نهايت بولدى بهر كه اندن او قوم اوليه المقاطع ميمك فخي وطانك
 كسر به جمع ومقاطع الاودية دن ركنهايت بولدى بر ماء اخيرا ودي معناسنه ومقاطع الانهار صويك
 كچه جك بر لى محل عبه معناسنه الاقطوعة همز نك وطانك ضمي ابله شول علامت در كه افي بر عورت بر عورة
 كوند رما يفتلر نه اولان دوستلق منقطع اولد غن اعلام ايجون القاطع طانك كسر به شول سود در كه كسلسن
 اوله بس خامن معناسنه الاقطع همز نك وطانك فخته به الى كسلسن كسسه مقطوع ابله معناسنه القضا فافك
 ضمي وطانك سكويه به افطعك جمي اسود ابله سودان كي القطعة فخته به قطع محلي اولن بر بقال ضرر يقطعته
 القطعة فافك ضمي وطانك سكويه به كذلك قطع بنيه دير صلعه به صلعه كي كه صلعه باشك وكونه قل بيمين
 يره ديرلر وقطعة يردن بر قطعه يدي دخي ديرلر قجن افرازا ونش اولسه ورا اريدن حكايه اولمشدر كه ورث من
 ابني قطعة ديش وقطعه يازاسي سنده قيونك صوي كسلكه دخي ديرلر القضا فافك ضمي وطانك سكويه به كذلك
 قيونك وقت مز بورد صوي چكلكه ديرلر وقطع نفسي يني نيز المغه دخي ديرلر كك سز لكدن اولسون كك غيري
 نسنه دن اولسون القطيعة فافك ضمي وطانك فخي ويانك سكويه به غيراه وزني اوزن بر جنس خرمادر كه
 اكاشه ز دخي ديرلر شين معجه نك كسري واخر نه زاء معجه ابله القضا فافك كسري وطانك سكويه به كچه
 اخر نه ولن طلست ومنه قوله تعالى فاسر باهلك بقطع من الليل قال الاخفش بسواد من الليل وقطع شول
 ابرسم نهاله يديرلر كه دو ميه بن كسسه التنه دوشد كه دو ميه كك تفلر يني اور تزو قطع كذلك شول اوق دمزنه
 ديرلر كك ينلر وقضيه اوله الاقطع همز نك فخي وطانك ضمييله جمي دمزلر معناسنه الاقطاع همز نك فخته به كذلك
 جمي واقطاع قطيعك جمي دخي كلور قيون سور يري معناسنه مشر بيله اشراف كي القطعة فافك كسري
 طانك سكويه به بر نسنه دن يريلر كه در المقطعة ميمك فخي وقافك سكويه به محل قطعه ديرلر بقال لوم مقطعة
 لكانح المقطع ميمك كسري وطانك فخته به الت قطع اولن نسنه المقطعات ميمك ضمي وطانك فخي ونشد بد به
 لباس قسمندن اولن فر جيلر در حجاب معناسنه كه جبهه نك جميدركه كك خزد ديد كاري فاشدن اولسون كك

قطع

غير بدنه ولسون و مقطعات قصبه اولان لباسه دخی دیرل ثیاب قصار معناسنه و طاوشانه دخی المقطعة الاسحار
 دیرل و زبونی باب راده نفسیر ایندک که اسحار او بکنلر دیکدر و طاوشانه مقطعة الاسحار دبدکاری
 صید اولماسن نعال ایچوندر التقطیع علی وزن التکریم ات ایلر و یکمدر بقال قطع الفرس الخیل تقطیعاً
 اذا خلها و مضی و تقطیع کسک معناسنه ده کلور بقال قطعت الشئ شد للبالغة و تقطیع الشعر شری جزء
 عروضة سیله وزن ایتمکدر و تقطیع خسته نکه قرنه اولان بوروید دخی دیرل ابو نصر و ابی اوزن المقطوطعات
 میمک ضمی و طاء اولک فخی و ثانی نکه کسر بله سرعت ایدن نلر بقال جاءت الخیل مقطوطعات ای سر ابعضا فی اثر
 بعض القطاع قافک فخیله و القطاع قافک کسر بله خرما کسی جرام معناسنه خیمه و راء همله ابله القطع
 قافک فخی و طاء نکه کسری و مد بله قیون یاخود صغر سور یسندن بریلو کدر لا قاطیع همزه نکه فخی و طاء نکه
 کسری و مد بله قاطیع کجی علی غیر القیاس کجی یا که اقطیعی جمع ایتمکدر القطعان قافک ضمی و طاء نکه
 سکونیه کذلک جی بقال قطعان البقر کفی جریب و جریبان و جریب خیمه و راء همله ابله بر مقدار یکمدر
 دویم دیرل و قطع قیمییه دخی دیرل سوط معناسنه و فلان قاطیع القیام دیسلر طو و مسند ضعیف و اردر
 دیکدر یا سمرک جهنندن یا غیری حیثیته من القطاعة قافک خیمه کسلور کن دو کول خردوات المقطوع
 میمک فخی و طاء نکه ضمی و مد بله و المنقطع میمک ضمی و طاء نکه فخیله شول کسسه در که سفر اوزن ده اوله سفر دن
 عاجز اوله یا نفقه سی ضایع اولد و فی جهنندن یا طواری طور دخی جهنندن یاخود حرکت مانع اولور اخی
 سیدن و تری المنقطع میمک ضمی و طاء نکه فخیله بر نسنه نکه نهایی بقال منقطع الوادی و الرمل و الطریق الاقطاع
 همزه نکه کسر بله باغ چو هن یاخود غیری نسنه فی کسمکه اذن و یرمک بقال قطعت قضبان من التکریم ای اذنت له
 فی قطعها و قضبان قافک خیمه قضیبک جمیدر بود اقلر معناسنه و بقال ايضا هذ الثوب بقطعک قیصای
 یسع لک ان تقطعه قیصا و بر مقدار برو یرمکه دخی دیرل بقال قطعت قطیعة ای طاعة من ارض الخراج و اقطاع
 بر کسسه نکه جی دلیل حقه منقطع اولغه دخی دیرل بر حیثیته که مبهوت اولوب جواب و یرمکه قادر اولیه
 بقال اقطع الرجل اذا انقطعت حجتة و یکنوه بالحق فلم یجب و اقطاع بر نسنه فی کندکن منقطع ایتمکه دخی
 دیرل نقول قطعت الشئ اذا انقطع عنک و اقطاع یغور کسلکه و تاوق یورطه سن کسمکه ده دیرل بقال
 اقطعت الغیث و اقطعت الدجاجة مثل اقلت که اقفاف قافله و فائین ابله تاوق یورطه سن کسمکه دیرل المقطوع
 میمک ضمی و طاء نکه کسر بله جی منقطع اولان المقطوع میمک ضمی و قافک سکونی و طاء نکه فخیله شول ارکک
 دوه در که دیشی دوه یوار مدن عاجز اولوب ایا ابلیه و کذلک مقطع شول کسسه در که اقرانه عطیه نقد یر
 اولوب اکال و نیمه و مقطع شول کسسه یه دخی دیرل که غرب اولوب اهلندن منقطع اوله التقاطع تانک
 فخی و طاء نکه کسملک که تو اصلک ضد بدر الاقطاع همزه نکه و نکه کسر بله بر نسندن بر یان قوی یرمق
 بقال اقتطعت من الشئ قطعة و سور بدن بر مقدار الیقومغه دخی دیرل بقال اقتطعت قطیعا من غم فلان
 القعقة علی وزن الزلزلة سلاح صوت حکایت ایتمک فی المثل ما یقعقع لی بالشنان و تققع العمد کویچک
 معناسنه کلور بقال تقعقت عدهم اذا ازلوا و فی المثل من یجمع یقعقع عدهم کا بقال اذ تم امر بد انقصه
 و شنان شینک کسر بله اسکی قر بیید دیرل یعنی الت حرب اولین موجب مهابت اولماز و قعقه کیمکه دخی دیرل
 بقال قعقع فی الارض اذا ذهب القعقاع قاف اولک کسر بله کذلک سلاح اوزن حکایت ایتمک بقال قعقعو
 قعقه و قعقاعا القعقاع قافک فخیله اسم در ذکر اولنان معنایه و قعقاع بر بقدر که چامه دن کوفه کیدر
 و قعقاع مشقتلو اولان یوله دخی دیرل و بوسیدن قرب قعقاع دیرل صولنامه کلمری مشقتلو اولسه و قعقاع

یابس اولان خرما یه دخی دیرل بقال قعقاع ای یابس و قعقاع بر جاک دخی اسیدن و قعقاع شول دتر دخی
 حمایه دیرل که دیشلری بر طوقب اوزی حاصل اوله القعقاع قاف اولک فخی و قاف ثانی نکه کسر بله بر ی
 از نجه کویچک کور لک ستابع صوت رعد معناسنه و قعقاع بلاد قیسای بر یچه موضعک اسمی در التقعقع علی وزن
 التزلزل تحریر معناسنه در تقعقع العمد کویچک معناسنه کلور بقال تقعقت عدهم اذا ازلوا و فی المثل من
 یجمع یقعقع عدهم کا بقال اذ تم امر دنا انقصه القعقاع قاف اولک و ثانی نکه ضمی و عینک سکونیه شد بد اوان
 صوت بقال حار قعقاعی الصوت اذ کان شدید الصوت المقعقع شول کسسه در که قار او قلر دن و ندر رقیقه عاز
 قاف اولک ضمی و عینک فخی و قاف اخیر کسر بله مکه مشرفه ده بر طاعک علی در یس بواسم معرفه در
 و قعقه مان اهور ده بر طاعک دخی اسمی در که بصره مسجد نکه در کاری انوک طاسندن یونلش در و اهور
 بصره ایله فارس پیئنده بر قاج کویچک در القعقع قافک ضمی ایلر بر جنس قوشدر که الا جه در یونی و ایقلری
 اوزن در ترجمانه لقلق در دیش و لکن عبارت حوهر به لقلق ابله نفسیر اولناد دخی طائر اخر اولماسن مشعر در
 القعقاع قافک ضمی ایلر بر جی صو در که غلیظه در الاقطاع همزه نکه کسر بله قیوی قز کن ذکر اولنن صوی
 اوشمک بقال قع القوم اقعاعا اذ البطوه القعقة قافک ضمی و فائک سکونیه شول زنبیل در که انوک قولی یوقدر
 خر ما بر اغندن ایشلور قافی سول اولماز و فی الحدیث لیت عندنا منه قعقة او قعقتین یعنی من الجراد و جراد
 جیک فخیله چکر که معناسنه در القعقاع قافک فخی و فائک سکونی و الفک مد بله براغ جاک اسمی در و قعقاع شول
 قولغه دیرل که کاتش دکش کی بوزلش و دیوشلش اوله و رجل قعقاع شول ایغه دیرل که بر مقملری طماندن
 جانبه اکلش اوله و قعقاع شول عورت دیرل که بر مقملری ذکر اولنن وجه اوزن اوله بقال امرأة قعقاع الاقع همزه نکه
 و فائک فخیله شول رجل در که ایقلری ذکر اولنن وجه اوزن اوله یعنی بر مقملری طماندن بکا اکلش اوله بقال
 رجل اقع القعقاع قافک ضمی و فائک سکونیه جی بقال قوم قعقاع الاصابع المقعق میمک ضمی و فائک فخی و تشدید بله
 بر مقملری ذکر اولنن وجه اوزن اولن کسسه بقال رجل مقعق الیدین القلع قافک کسر بله خنصر و زنی اوزن
 شول یا لقی در که قر ربوب قویه و یار له لام زاید در القلع قافک فخی و لامک سکونیه قوی یرمق بقال قلعت الشئ
 من الباب الثالث و قلعت شول طرفه دیرل که جویان انوک ایچنه از غن و ناقده نکه سنه بغلیا جق ایقلری و ایقلری
 قور فی المثل شخصی فی قلعی و قلعت حر دن بری اولغه دخی دیرل بقال ترک فلان فی قلعت من جمه و قلعت بر معدنک
 اسمی در که اندن ایوقلای چقر الاقطاع همزه نکه و تانک کسر بله بمعناه بقال قلعت لقلعت فقیته و لامک ضمی
 و تشدید بله قوی یرمق بقال قلعت الشئ الانقلاع همزه نکه و قافک کسر بله بمعناه بقال قلعت الشئ و اقلعتنه
 فتقلع و انقلع المقلوع میمک فخی و لامک ضمی و مد بله معزول اولن بک القالع لامک کسر بله قوی یرمق دائرة القالع
 شول دیرل که طوارک کسسه سنه این صایحک التند اوله و بواهی بانند مکروه عدلور الاقلاع همزه نکه
 کسر بله بر نسندن امتناع ایتمک بقال اقلع فلان عما کان علیه اذا کف عنه القلعان قافک فخی و لامک سکونیه
 بنی غیردن بکی کسسه دن عبارت در که انلرک بری شرح و بری صلاة در که عمرو بن خویلفه نکه اوغلار بدر جد
 اعلازی غیر در القلعة قافک فخی و لامک سکونیه طاع اوزن ده اولن حصار حصن معناسنه مرج القلعة
 میمک فخی و رانک سکونیه و قافک و لامک فخیله یادیده بر موضعک اسمی در القلع قافک و لامک فخیله شول
 قلع در که ذکر اولنن موضعه منسوب در و قلعه کذلک بلوندن قطعه عظیمه یه دیرل قطعه السحاب معناسنه
 القلع فقیته جی بلوندن عظیم قطعه معناسنه و قلعت کورش طوققی حاله ایق یابد ارا و لامغه دخی دیرل
 رجل قلعت القدم دبدک قولک مصدر بدر لامک کسر بله فخی کورش طوققی حینده ایغی ثابت اولسه

ما خود در که در کتب جامع تمام بل دیگر جوهری ایتدی بونی نحو پندن استند که شرح هر میک ذکر اولشدر
و کتب فاجدی معناسنه ده کلور هر ب کی الکشم دوه نیک یا خود قیونک ایچ لیست اوزن اولوق یقال کثعت الابل
والغم کثوعان الباب الثالث اذ استبرخت بطونها و رمت بشارطها و تلوط ثاء مثلثه و طاء مهمله ايله بر بعیزه دیرلر
الکشم کافک فخی و ثانک سکونیه سود کایغی و غلطی اوزرینه خقمغه دیرلر التکشیع علی وزن التکریم معناه
یقال کش اللبن و کش اذا علا دسمه و خثور تر اسه کثا و کثا کی که کثادخی ذکر اولنان معنایدر و کش چو ملک
کفن ائمه دخی دیرلر یقال کثعت القدر بزیدها الکثعة کافک ضمی و ثانک سکونیه چو ملک اوزرینه کل کفی
و چویشی الکاثعه ثانک کسر یله شول طود قدر که غلیظا و اوب طولش اوله یقال شفه کاثعه باثعه و باثعه
قرمزی اولان طودغه دیرلر انکروع ضمتیه لکیلوب صوبی اغزله ایچمک الله یا خود کاسه ابله ایچمکسون
یقال کرع فی الماء بکرع کروع اذا تناوله بغیه من موضعه من غیر ان یسرب بکفیه و لا باناء و مطلقا ایچمک معناسنه ده
کلور یقال کرع فی هذا الماء نفسا و نفسین الکرع فحتمیه کذلک وجه مذکور اوزن ایچمه ده لغت در یقال
کرع بکرع کرع ان الباب الرابع و کرع ایچمک مقدمی ایچمه اولغه دخی دیرلر یقال فیه کرع و کرع بکرع اذ ادق منه ذلك
و کرع شول یغمور صوبی در که بریده جمع اولماغن اغزله ایچمه قابل اوله لا کرع همزه نیک کسر یله قوم ذکر
اولنان صوبیز است کلوب طوار لن صوار مقی در یقال لکرع القوم اذ اصابوه و اوردوا باهم الکراعات رانک
کسر یله المکراعات میمک ضمی و رانک فحتمیه شول خرما اغاجیدر که صوا و زرنه دکلش اوله ابو غیدر و ابی
اوزن الا کرع همزه نیک و رانک فحتمیه ایچمک مقدمی ایچمه اولان طوار در انکرع کافک ضمیه قیونک و صفرک
یجاغنک ایچمه بر بد رائه و دوه اولان و طیف مثاب سنده در که و طیف مستدق الساقه دیرلر و کرع مذکر
و مؤنث و جمع استعمال و لنور الا کرع همزه نیک فخی و رانک ضمیه جمی الا کرع همزه نیک فخی و رانک کسر یله
اگرعک جمی در و فی المثل اعطى العبد کراعا فطلب ذراعا و رانک اولور پس ایچمه اولن کرع اعدن افضل
اولور و کرع قره طاشلور یک برک برینه دیرلر که اوزانش یعنی متمد اولمش اوله اصمعی ایتدی اورتیر برینه دیرلر که
اوزانش اوله متمد معناسنه و کرع اسم جنس در جمیع اشخاص اولور لکرع سوع کافک و سبیک ضمیه بلکه صریحه
برمغه قریب برده اولان یومر یچمه بر در الکسح کافک فخی و سبیک سکونیه براد مک ارد بی یا الیه یا خود ایا غیله
اور مقدر یقال ائبع فلان اذ بارهم یکسعم بالسيف مثل یکسوهم ای یطردهم و یقال وردت الخیول یکسعم بعضهم
بعضا یعنی عسکر بری برن بصرق کلدی و کسعم ناقه نیک سنده صغوق صوا ورمغه ده دیرلر سودی چکلسون
ظهر بنه رد اولسون دیو و بونی کلجک بل قور قلق اوله دیو خوف ایتدک زمانه ایدرسن بقول کسعت الناقة
بغيرها اذ اضربت خلفها بالماء البار و غیرین معجه نیک ضمیه مدهده ای قیلان سود و خلف خاء معجه نیک کسر یله
مدهده معناسنه در الکسح فحتمیه شول بیاضدر که نیک طپ و غنه اولن یجاغنک اطراف غنه اولور الا کسح همزه نیک
و سبیک فحتمیه طپ و غنه ذکر اولنان وجه اوزن بیاضی اولن ات المکسح میمک ضمی و سبیک فخی و تشدید یله
شول کسینه در تروج ایچمه کویا که مزبور یکبقیه سی ظهر بنه رد اولمشدر ناقه نیک سودی رد اولدغی کی تنه کم
مرور ایتدی پس یو عرب نعتندن اولوب یعنی لسان عربده جاری اولن نعتندن اولور نسج جوهر بد لفظ عرب ذکر
اولنان منوال اوزن راء مهمله ايله واقع اولمشدر اما زاء معجه ايله اولوق انسب کور نور یعنی مکسح مجر دا اولان
کسینه لک نعتندن اولور فتأمل الا کساع همزه نیک و ثانک کسر یله کلب قوی رغز ابقری ان سنده فحتمیه یقال
الکسح الکلب بذنبه اذا سئفر به و اسئفر ثاء مثلثه ايله و قال ايله ذکر اولنان معنایدر الکسعة کافک
ضمی و سبیک سکونیه حمار معناسنه در حمار لغی اوزن الکسعم کذلک کافک ضمی و سبیک سکونیه حمار لغی
اوزن حمار معناسنه در میز ايله در کسح کافک ضمی و سبیک فحتمیه یندن بر قبیله در الکسعی کافک کذلک ضمی

وسپینک

وسبک فتحیه و آخر نه انک تشدید بله ذکر اولن قبیله منسوب بر کسنه در که انوکله مثل ضرب اولنوب
فداسه الکسع دیرل و مثاک اصلی بود که ذکر اولن کسنه بعه دیکله معروف یای اغاجن برجه مدت رتیه ابدوب
اندن یای اند و کندن صکره انوکله کجه قرا کوسنه بر صیده اتوب کند و بی خطا ایتدی صانوب یایی کسر
ایتد کدن صکره صباح اولد قد صیدی مقتول بولجوق بادم اولمش الکهکعه علی وزن الزلزله حبس ایتک التککع
علی وزن التزلزل محبوس اولق بقال کککعه فتککع اذ احبسته فاحبس و تککع خوف معناسنه ده کلور
بقال تککع اذ احبس وهو لغة فی کاکا کالاکع هم وزنک کسر بله منع ایتک بقال اکعه الفرق اذ احبسه عن
وجهه و فرق فاک و رانک که مهمله در فتحیه خوف معناسنه در یعنی توجه ایتدی و کی مخلدن خوف مانع اولسه
تککع کافلرک ضمی و عین اولک سکونه قو رخن و ضعیف کسنه جبان سنه الکعوع ضمیمه ضعیف
و قو رخن اولق بقال کیم کیم کیم عوامن الباب الثانی و یونس باب اولدن اولماسن ره ایتدی و سیمویه نایندن
اولسنی اجود در دبدی الیم کافک فخی و عینک تشدید بله قو رخن اولوب ضعیف وان کسنه لکام عینک
تشدید بله بمعناه و ابوزید ایتدی ککعت و ککعت عین اولک فخی و کسر بله لغت در زلت بله زلت کبی
طایفه معناسنه الککع فختنه لک قد اولان شقاق و کیرو پاس دره متفاق سبک ضمی ابله بچقان دبد کبری مرصدر
و صاحب صراح شقاق جمع تصور ایدوب کفیکها ابله نفسیا تشدید و ککع ایو ذکر اولن وجهه او وزن اولغه دخی
دیرل بقال ککعتر جله تککع ککعا من الباب الرابع الککع کافک فخی و لامک کسر بله شول کاسه در که انوک او وزن کیر
و یانس مجمع اوله و بقال سقاء ککع و سقاسبک کسر بله قریه یه دیرل لککعه فختنه قیون سور یسندن
بر بلوک در نو عبیدروایتی او وزن ذوالککع کافک فتحیه ملوک یسندن بر ملک اسیدر ککاذ و اندر یعنی اسمی
دو کله سیله مصدر اولان ملوکدن در لککع کافک فخی و میمک کسری و مد بله بر کسنه ابله یان کسنه الککع
کافک فخی و میمک کسر بله بمعناه المکامعه هم اولک ضمی و ثانیات فتحیه ابله کسنه بری بر بله رد و شکله یا تمق
و شول مکامعه که حدیث بشر بقده اندن نهی اولتشدر ایکی ارادم بری بر بله یا توب بنلرنه یزده اولما قدر الککوع
ضمتنه بریره منضم اولوب منقبض اولق و ککوع قرب معناسنه ده کلور بقال ککع الامر اذ قرب و بلندن طولوغه
میل ایتکه دخی دیرل بقال ککع النجم اذ امال الی الغروب و بر کسنه خضوع و ملایت او وزن اولغه دخی دیرل
بقال ککع الرجل اذ اخضع لان الالکع کذلک خضوع معناسنه در و ککع طوشجیل فو تمق ایچون قنادن
دیو شر مکده دخی دیرل التککع فختنه بر مقاربوز و ملک بقال ککعت اصابعه اذ انسجت التککع علی وزن التکریم
بر سنه فی قبض ایتد رمل التککع فختنه و نونک ضمی و تشدید بله منقبض اولق بقال ککع الاسیر فی قد
و قد قافک کسر بله اسیر بغلد قری قایشه دیرل الالکع هم وزنک و نونک کسر بله بریره جمع اولق بقال ککع
القوم اذ اجتمع الککوع کافک ضمیمه یلک او جنگ باش بر مقدن جانبی بقال احق بخط بکوعه ذکر اولن
عضو بله سطر الاکوع شول کسنه در که بلکی اگری اوله لکوعاء کافک فخی و و اوک سکونیه و الفک مدبله مؤنثی
بلکی اگری اولان عورت معناسنه الککوع کافک فخی و و اوک سکونیه کب بلکی او وزن یوریک بقال ککع الکک
بکوع اذ امشی علی ککوعه فی الرمل من شدة الحر و کساق ایتدی ککعت عن الشی اککع و اککع لغت در ککعت من الامر
اککع معناسنه فخن بر سنه دن قور خوب او سنسک یعقوب روایتی او وزن فضل اللام اللدع لامک فخی و ذال
مجمعه کسکونیه اود بقی بقال لدعته النار اذ عاذا احرقت و دبله یقوب اجعه دخی دیرل بقال لدعه
بلسنه اذ اوجعه بکلام اللواعة لامک فخی و ذالک کسر بله شول کلمات در که مولم اوله بقال لغو بالله من لو اذعه
اللداع هم وزنک و لامک کسر بله یا غق اختراق معناسنه بقال لدع القرحه اذ احرقت و جعل اللودعی لامک

لسع

لطح

لعم

لفع

لقع

لكم

فحق وواو سكونية له وانك تشد بد به شول طر بفسكسنة در كه ذكي الطبع ونيز فهم اوله اللسع لامك فحق وسبندك
سكونيه ابلان وياخود عقرب صوتق يقال لسعة العقرب والحية لسعا للطبع لامك فحق وطانك سكونية بلا مق
لحس معناسنة واطع كذلك بر كسنة نك اردنه يا غيله اور مق و بومعنا لك ايكسنة د خي لاطعته الطعة اطعا د ر سن
باب رابعن الانطاع هم نك وتانك كسر به كاسه ده اولان نسنة نك جمله سن ايجك يقال التطلع اذا شرب
جميع ماء في الاناء والحوض كان حسه اللطع فحقنله شول بياض در كه طودا غه عارض اولور وكثيرا بوسياه اولان
ادمه عارض اولور واطع كذلك ديش و كلوب ديلري قالمقدر الاطع هم نك وطانك فحقنله ديشلري و كلوب
ديلري قلان كسنة اللطع لامك فحق وطانك سكوني والفك مدبله مؤنثي ديشلري و كاش عورت معناسنة
واطعا كذلك شول عورته دير كه فرجك لحي ازاوله بن در بدره اي وزن اللعاه لامك فحقنله شول وت در كه ابتدا
طهوزنده ملايم اولور اصمعي روه اي وزن ومنه قيل الدنيا لعاعة ولوع و ليدى لعاعه اوتى خفيف ولان و نلاقدر
كرك اولاد لسون كرك اولاد لسون الا لعاع هم نك كسر به رذكر اولنان اوتى بتورمك يقال لعن الارض
للععاه اذا انبتتها التلعي فحقنله وعينك كسري ومدبله لعاع اوتى ديرمك نقول نلعيته اوخر جنا تلعي و بونك
اصلي نلعيته ايدى وقتا كه اوج عينك متوالى اولسن كريكو رديبر ايسه عين اخيره في يايه وندر ديلر اللعاع
على وزن العرعر سراك بويه رده صوكي كورينور اللعاعة على وزن الزلزلة سراك بيلدن مسي ولعلعه
فانعه دخي ديرل نقول لعن عظمه اذا كسرت لعلع لامرك فحق وعين اولك سكونية بر طاعك على در كه انه
محاربا ولشدر التلعلع على وزن التلزل اخلق حينده چاغروب اول جانبه بوجاهه و نلعلع فافعه دخي
ديرل يقال لعن لعنة فتلعلع اي كسرت فتكسر اللعنة لامك فحق وعينك كسري ومدبله طاري ايمكي خبز جاورس
معناسنة التلغيع على وزن التكريم باشي اورمك يقال لعن رأسه نلغيعا اذا غطاه ونلغيع طغر جفي دوندر مكه
دخي ديرل يقال لعن المزااة اذا قبلتها التلغيع فحقنله وفانك خمي وتشد بد به عورت بر نسنة ابله اور توغك
يقال نلغيت المرأة طها اذا تحفت بومرط ميمك كسري ورتك سكونية بر جنس كيلسي در كداني اكتر عرب
طائفه سي كير نلغيع مطلقا اورمك معناسنة ده كور يقال نلغيع الرجل بالشوب والشجر بالورق اذا شمل به وتغطي
ونلغيع تمام بيلك عارض اولعه دخي ديرل يقال نلغيع فلان اذا شمله الشيب اللغاع لامك كسر به ذكر اولنان
اورق لا لتغاع هم نك وتانك كسر به ماخفه بورومك يعني چارشب اورمك الخاف معناسنة والخاف
بر بوزي اوله اور نكه دخي ديرل يقال التفتع الارض بالنبات اذا حضرت اللعع لامك فحق وقافك سكونية
دوه قفي ابله بر نسنة في تحق يقال لقعه بعرة اي رماه بها وياوز كوزله نظر ايمكه دخي ديرل يقال لقعه بعينه اذا عانه
يعني ياوز كوزله بياقسه ابو عبيد ايتدي لقع اصاب عيندن ورمي بالعمه دن غيري رده ايشيد لمدي اللقاعة
لامك خمي وقافك تشد بد به ر جالدين حاضر جواب اولان كسنة لا لتغاع هم نك وتانك كسر به لون متغير
اولمق يقال التقمع لونه اذا ذهب وتغير متقمع كي در تغير لون معناسنة لحياني روايتي اوزن اللعع فحقنله كريكاس
يايشمق يقال لكع عليه الوسخ لكع من الباب الرابع اذا الصق به ولزمه و بواصمي روايتي ديرل لكع لامك خمي وكافك
فحقنله دخي و رذيل اولان كسنة بعضم ايتدي لكع جهوات نفسه وهوايه تابع اولان كسنة يه ديرل و مركب
ياور يسنة وكچرك اوغلانه دخي لكع ديزلرو في حديث ابى هريرة اثم لكع يعني الحسن والحسين رضي الله
عنهما لكع لامك فحق وعينك كسري اوزن بيا سيله قطام كي كذلك دنيه و رذيله اولان عورت
يقال امرأة لكع وند اولند قده لكع ديرل و ايك كسنة نك اسنة يادوي لكع ديرل الا لكع هم نك وكافك فحقنله
دناات ابله متصف اولان كسنة يقال لكع في الكع من الباب الرابع لكع لامك فحق وكافك سكونية والفك

مدبله

لمع

لوع

لمع

مدبله مؤنثي ولكع معرفه اولد قده منصرف اولماز الكعدن معدول اولد غيچون ابو عبيد ايتدي فرس ايجون
دخي لكع ديرل ولكن معرفه اولد قده بولا ينصرف اولماز رايونك مؤنثنه لكع ديرل لكع ديرل پس بوسرد
ونغر مثالنه اولور و صرد كره كن ديد كرى قوشدر ونغر بورني قمرزي اولان سرجه در الكيعة لامك
فحق وكافك كسري ومدبله دنيه اولان قراواش يقال امه لكيعة اي لثيمة بنو الكيعة كذلك لامك فحق
وكافك كسري ومدبله بر قومك اسميدن قال علي بن عبد الله بن عباس رضي الله عنهم هم حفظوا ذماري يوم جاءت
كتائب مسرف و بنو الكيعة وكتائب عساكر معناسنة در و ذماري ذال معجمه نك كسر به عرض و ناموس
معناسنة در لكع لامك فحق وكافك سكونية ابلان صوتق لسع معناسنة ولكع كذلك حالت رضاعه
نهره ديرل ونيز قوزي باشي ابله انسنك امر كن مهنس اور معنه ديرل للمع لامك فحق وميمك سكونية واللعان
فحقنله بلدر امق يقال لمع الحق لمعوا لمعنا من الباب الثالث اذا ضاء اللعاع هم نك وتانك كسر به بعناه
اليلمع يانك فحق ولا مكم سكونية جنع وزني اوزن يعور يغدر مين برقك اسميدر وكاه اولور كذاب اولان
كسنة ييلمع ديرل ذكر اولنان بر قد تشبيه ايدوبن اللعاع لامك فحق وميمك تشد بد به بحر افلا معناسنة
وطوشجك كسبا ع طيور دن در عقاب معناسنة اللعاع لامك فحق وميمك سكونية بر قطعه اوت كه قور يغه
قرب اوله ابن السكيت ايتدي قن قور يغه قرب اولسه لمعه قد احتت ديرل وحلي نام اوت دخي لمعه ديزلر
تا غار معنه باشلد فحقه اللعاع هم نك كسر به بولايتك اوتى اغار معنه بشلق يقال هذه بلاد قد الملت الملمعة
ميمك خمي ولا مكم سكونية وميم اخر ككسر به بولايتك اوتى اغار معنه باشلن ولايت يقال بلاد لمعة الالمعي هم نك
وميمك فحق واخرنه يانك تشد بد به شول ذكي كسنة در كه نيز طبع اوله اليلمع يانك وميمك فحق ولا مكم
سكونيه بعناه اللعاع هم نك كسر به اتك ومركبك وارسلانك حملي طاهر اولوب مملري قرارمق يقال
المع الفرس واللاتان واطباء الببوة اذا اشرف للجلج واسودت حملتها اتان هم نك فحقنله ديشي مركب
واطبا هم نك فحق وطاء ميمه نك سكونية سباع قسمك مملري وحله حاه ميمه ابله ميه باشيدر والماع
بر نسنة قا يغه دخي ديرل يقال الملت بالشي والتمت الشيء اذا اختلسته اللعاع هم نك وتانك كسر به بر كسنة نك
رنكي كيدوب متغير اولمق يقال التمع لونه اذا ذهب وتغير الملع ميم اولك خمي وميم تانك فحق وتشد بد به شول
ات در كه كندى اوتنه اخر لون قارشوب لاجه اوله و قن اول قارشون لون اوزن اولسه اكاملع ديرل ميمك خمي
ولا مكم فحق وتشد بد به اللوعة لامك فحق وواو سكونية محبت اتسنة بتقدر اللوع لامك فحق وواو سكونية
محبت بقمق يقال لاهه الحب بلوهه من الباب الاول الالتعاع هم نك وتانك كسر به ياغق يقال التاع فواده
اذا حترق من السوق اللاعة على وزن الحاجة بر نسنة يه يانوب يا قلمي معناسنة در يقال اتان لاهه الفواد
الى حشها اصمعي ايتدي لاهه بولامده لايعه معناسنة در كويا كه مركب ياور يسي اوز رينه زياده
خوفندن واله ومتغير در ولاعه خافعه معناسنة ده كلور يقال امرأة هاعة لاهه اللاع على وزن الحال
كذلك بر نسنة دن خوف ايدمجي يقال رجل هاع لام اي جبان جزوع ولاع بليغ دخي ديرل باب
ثانيدن و ابن السكيت لعن الاع وهت اهام دخي روايت قلدي وهايه يانك كسر به كذلك خاف
معناسنة در يقال رجل هايه لايع لهيعة لامك فحق وهانك كسري ومدبله بر جلك اسميدر فصل الميم
ميمك فحق وتانك سكونية والمتوع خمينله كوندن اولوب اوزامق يقال متع النهار من الباب الثالث
اذا انفع وطال ومتع فاقبه لفعه دخي ديرل يقال متع بر جمع متعا والوب كئلك معناسنة ده كلور
يقال اشتربت هذا الغلام لمتعن منه بعلام صالح اي لئذ هبن بوبو صورنه لمتع معناسي دخي مخمندر استخدام

مراد اوله المانع تانك كسر به هر نسبه نك اوزونى بقال متع الشى اذا طال وماتع ابو بولكش بقال حيل
ماتع اى جيد الفتل وماتع زياده قمرى رنكلو اولان خر وهر نسبه كه خوب اوله اكما ت دیرلر التبع
على وزن التكرم اوزنقى بقال متعه غير ومنتج فاده اندر مغه دیرلر بقال متعه الله بكذا المتاع ميمك فخیله
تقاس سلعه معناسنه و متامنقته دخی دیرلر وهر نسبه كه انوكه فاده لنورسن اكما ت دیرلر التبع فخیله
وتانك ضمی و تشد بدله فاده لنق تته كم مشعب نام شاعر قنع یا مشعب ان شیا سبقت بالمات هو المتاع
دیشدر و بوبیت سبب و تشد مشعبه مشعب دیو تسمیه اولنسنه و مشعب توزه بولا شمش دیکدر مغیر
معناسنه و قال الله تعالى ابتغاء حلیة او متاع و قنع اوعو رندن فاده لنقغه دخی دیرلر الاستمتاع همزه نك وتانك
كسر به بعناه نقول تمتعت بكذا او استمتعت بالمتعة ميمك ضمی وتانك سكونیله اسمدر فاده لنق نسبه
معناسنه و منه متعة النكاح و متعة الطلاق و متعة الخ زیا بونلر فاده او لنق نسبه لدر الامتاع همزه نك
كسر به فاده لندر مق بقال متعه الله بكذا او بوز بدایتدی امتعت بالشى و قنع بر معنایه در و ابو عمر دخی
بو به دیشدر و اصمى مز بورلر مخالفت ابدوب استنهاد اندك كرى نسبه لری تا و بولر بشدر و امتاع استغنا
معناسنه دخی كور نقول امتعت عن فلان اذا استغنت عنه حكاه ابو عمرو عن النبی المصح ميمك فخی و ثناء ملته نك
سكونیله و المتع فخیله عورت یرامز یوریشله یوریک بقال متعت المرأة من الباب الثالث و متعت من الباب
الرابع اذا متعت مشیه قبیحه الجمع ميمك كسرى و حیمك سكونیله احمق معناسنه الجمعه ميمك ضمی و حیمك
سكونیله ذكر اولنان معنایه در الجمعه ميمك ضمی و حیمك فخیله على وزن همزه بعناه ايضا الجمعه ميمك فخیله
بر نسبه یی قایر مامق عدم مبالات معناسنه بقال جمع الرجل یجمع مجاعة اذا تخاصم الجمعه ميمك فخی و حیمك
كسر به قلیله الحیا اولن عورت جلعه كبی در وزن و معنی یعقوب روائی اوزن و جلعه دخی حیمله و عین
مهمله ابله در التاج تانك فخی و حیمك ضمیله ابله كسسه بری ربه فحشیات سو بلسوب مبالات ابله كسسه
ميمك فخی و حیمك كسرى و مدله شول طعامدر كه سودله خرمایى تخمیرا یتكلمه اولو المذع ميمك فخی و ذال
معجه نك سكونیله خبرك بر مقدارن سو بولوب بر مقدارن كم ابله بقال مذع الى الخبر من الباب الثالث اذا حدت
بعضه و كم البعض و بو ابو عیدر روائی اوزن در و مذع ثبول ابدركن بولن ارغه اقتناعه دخی دیرلر بقال مذع
یبوله اذا رمى المذاع ميمك فخی و ذالك تشدید به شول كسسه در كه سرى صقلیه بعضیلر مذاع ككتاب
معناسنه در دبدی المربع ميمك فخی و رانك كسرى و مدله شول بر در كه اوتی و صوی و افر اوله خصیب معناسنه
الامرع همزه نك فخی و رانك ضمیله جمعی اولو وصولو یرلر معناسنه الامراع همزه نك فخیله كذلك
جمعی یمینله ائمن و ائمان كبی بقال مزع الوادی من الباب الخامس الامراع همزه نك كسره به دن اولو
اولو بقال امراع الوادی اذا اكلا و امراع دن یی اولو بولغه دخی دیرلر بقال امرعه اذا اصبت مرعا و فی
المثل امرعت فازل و امراع باشه یاخی چوقه سورمكه دخی دیرلر بقال امرع را سه بد هن اذا اكثر منه و اوسعه
المرع ميمك ضمی و رانك كسره به اولو وصولو اولن یر و مزع شول قومه دیرلر كه طوار لری اولی وصولو یرده اوله
بقال القوم مرعون اذا كانت مواشیهم فی خصب المرع ميمك ضمی و رانك فخیله اولو وصولو بولنن را الامرعة
همزه نك و رانك ضمیله انبو موزنی اوزن اولو وصولو اولان یر بقال ارض امروعة اى خصبة المرعة ميمك
ضمی و رانك فخیله همزه و زنی اوزن شول قوشدر كه دراجه سثیه در این السكيت روائی اوزن المزع
ميمك فخی و زای معجه نك سكونیله سرعت ابله بقال مزع الطبی یزع اى یسرع و كذلك الفرس التزع
على وزن التكرم ارمق نفريق معناسنه بقال المرأة تزع القطن ییداها اذا بدت كذا فانقطعه ثم تولفه فحجوده

بدالك

بدالك و تربید زاء معجه و یا موحه ابله بنه اتغده یرلر التزع فخیله و زانك ضمی و تشد بدله اربلوب متفرق
اولو بقال فلان یزع من القیظ اى یقطع و فی الحديث انه غضب غضبا شديدا حتى یخجل الى ان اتفه یزع
ابو عیدر لیتدی یزع صحیح دكلو بن ظن ابدركم كه تزع غضبندن دترر كبی اولمقدرد بدی اما ابو عیدر یزع
تقطع معناسنه كلكنه انكارا یتادی لكن بومقامه مراد اولما سن استبعاد ایتدی المزة ميمك ضمی و زانك
سكونیله یرپان ات یاغیری نسبه یان سی بقال ما علیه مزة لحم و فی الاناء مزة ماء اى جرعة المزة ميمك
كسرى و زانك سكونیله یرپان بك یا خود یرپان بنه معناسنه در اسكى یرپان سنه مزة دبد كرى كبی المسح
ميمك كسرى و سبنك سكونیله شمال یلی و نسع دخی دیرلر نونك كسرى و سبنك سكونیله المشع ميمك
فخی و سبنك سكونیله جمع ابله و كسب ابله معناسنه در و مشع صاغق معناسنه ده كور نقول مشعت
الغتم اذا حلبتها الا لمنصاع همزه نك وتانك كسر به قیونى زیاده صاغوب اصلا سودن قومق بقال امشعت
ماقی الضرع اذا لم ندع فیه شیئا و مطلقا الموق معناسنه ده كور بقال امشع من فلان مامشع لك اى خدمته
ما وجدت و ابن الاعرابی لیتدی امشاع قایق معناسنه ده كور بقال امشع الرجل ثوب صاحبها اذا اختلسه
المشوع ميمك فخی و سبنك ضمی و مدله قایقی قور دبقال ذب مشوع المصع ميمك فخی و صدادك سكونیله
طوار قور غن تحريك ابله بقال مصعت الدابة بذنبها اذا حركته و مصع قایقه او رمغه دخی دیرلر و مصع
انرا و غلاتن اتغده ده دیرلر بقال مصعت الام بالولد اذا رمته و وسرعت معناسنه ده كور بقال مصع یسرع
مثل یزع على مامر انفا و شمشك بلدر مغه دخی دیرلر بقال مصع البرق اذا اومض الماصعة ميمك ضمی و صدادك
فخیله محار و بمقائله المصع ميمك فخی و صدادك كسره به محار باید یحی كسسه الماصع صدادك كسره به بلدر ایحی
معناسنه بقال شى ماصع اذا كان برا الماصع ضمیله ناقة نك سودی كنك بقال مصع لبن الناقة مصوعا من الباب
الثالث اذا ولی الماصعة الدرد صدادك كسره به شول ناقة در كه سودی حكاش اوله و هر نسبه كه یوز و دندروب
كسسه قد مصع دیرلر الامصاع همزه نك كسره به قومك طوار نك سودی كنك بقال امصع القوم اذا ذهب
البان ابلهم ابو عیدر ایتدی امصع الرجل دیرلر تجن دوه سبنك سودی كسسه و قرا ایتدی مصع الرجل
و امصع دیرلر تجن كندی یر یوزنه كسسه المصعة ميمك ضمی و صدادك فخیله همزه كبی ریاشل قوشك استیدر
و مصع عوسج دبد كرى دبكك دخی اسمیدر المصع ميمك ضمی و صدادك فخیله جمعی المصع ميمك فخی و طاء
معجه نك سكونیله اغاج قایى ایچنه قالمق و بعض نسخه ده فعله مات واقع اولشدر ثلاثیدن فعلی كلكنه
اشارة التظیع على وزن التكرم اغاجی قایى ایچنه ترك ابدوب قاین صویا مق صوین ایچسون دیو المعبعة
على وزن الزلزلة قشك و قش مثلونك ینار كن چقن اوازی و خالت حربله بهادر لرك اوازی و مععه
قوم شدت خرده سیرا یمكه دخی دیرلر بقال معبع القوم اذا ساروا فی شدة اخر المعبعان یملك فخی و عینك
سكونیله زیاده اسی شدت حر معناسنه بقال یوم معبعان المعبع یملك فخیله و عینك سكونیله شول عورت در
كه احوالی غیظ اوزن اولوب مالندن كسسه یه نسبه و یرمیه و فی كلام بعضهم فی صفة النساء منهن
معبع لها شیها جمع یعنی مالی كند و یه منحصر در المعبعی یملك فخی و عین اولك سكونی و یانك
تشد بدله شول كسسه در كه هر كم غالب اولو رسه اكا یولد اش اوله مع فخیله یرككه در كه
مصاحبتة دلالت ابدركم بن سرى ایتدی مع كله سنك اسم اولسنه دلالت ایدن بودر كه اخرى
متكدر ما قبل متحرك لیكن و كاه اولو اخرى ساكن قلتور و كاه اولو منون قلتور نقول جاوا
معالمق ميمك فخی و قافاك سكونیله زیاده ایچك اشدر شرب معناسنه یقال الفصیل یقع امه اذا رضعها

مع

مع

مع

مع

مع

مع

مع

مع

مع

مع

ملع

منع

میع

نوع

وبقال منع فلان بسوءة اذ ارمي بها يعني ركسنة به فحسبنا انه شتم انفسه بكونك استعمل اصبغته مجهول الیه در
 الامتناع همز نك و نك كسر به لون متغير اولق كسائي زواني اوزن بقال امتنع لونه على صبغة المجهول اذا
 تغير من حزن او فرح وكذلك انتفع بالنون وانتفع بالياء الموحدة والميم اجود الملع ميمك فتي ولامك سكونية
 شول سيرة درلر كه سريع اولوب خفيف اوله بقال ملعت الناقة في سيرها من الباب الثالث وصاحب صراح
 باب رابع دن اشارت انشدر سهودر الملع ميمك فتي ولامك كسري ومدبله والملاع ميمك فتيه
 بونلك ايكسنة شول محرمعنا سنده دركه انوك اوق اولمه وعربلر ك مثالن رندن در اودت به عقاب ملاع
 ديدكاري اهلكت معنا سنده ابو عبيد ايتدي بومثل واحدده وجمعده استعمال اولنور طارت به العنقاء وحلفت به
 عنقاء مغرب ديدكاري كيدر وتحليق حاء مهمله ايله قوش او چركن يوكسلكه ديرلر ومغرب ميمك فتي وراء
 مهمله نك كسر به غرات معنا سنده در يعني اني مغروف الاسم ومجهول الجسم اولان قوش الديكه مقصود
 كورنيز بلايو فته او غردى ديمكدر الملع ميمك ولامك فتي ويانك ماينندن سكونية كذلك اوتسوز محرم
 معنا سنده وميلع سريع معنا سنده ده كلور الملع ميمك فتي ونونك سكونية ويرمك كه اعطانك مقابليدر المانع
 نونك كسر به والمنوع ميمك فتي ونونك فتي ايله والمناع ميمك فتي ونونك تشدد به بونلك اوچي دخی
 منع ايديجي معنا سنده در ومنع ركسنة بي رايشدن اليقومغه دخی ديرلر بقال منع الرجل عن الشئ فامتنع
 فامتنع منه الامتناع همز نك ونك كسر به برنسنة دن لچكوب فراغت ايتك المانعة ميمك فتي ونونك فتيه
 منع ايدشك تقول مانعته الشئ ممانعة المنع ميمك فتي ونونك كسري ومدبله ال ايرشمن نسنة بقال مكان
 منيع الممانعة ميمك فتيه منيع اولق بقال منع مناعة من الباب الخامس المنعة فحتميله منع اولق معنا سنده
 يقول فلان في عز ومنعة وكاه اولور نوني ساكن قلوب منعة ديرلر ابن السكيت روائي اوزن وبعضيلر
 ايتدي منعه مانعك جمعيدر كفرة كافر ك جمع اولدغي كي يعني اول كسنة عزنه در وعزتن قور يوب حمايت
 ايدنلر ده دركه حمايت ايدنلر انوك عشيريدر المنع فحتميله ونونك فتي وتشدد به منع اولق بقال قد
 تمنع الممانعة ميمك فتي ونونك كسري وتشدد به ده ايله كينك تازه سنده درلر موزر قتلقليلن جويانته
 مخالفت ايتد كچون ياخود ديشلوا اولان طواردن اول طويحه ده موزرله مخالفت ايتد كچون ياخود مقتضاي
 زمانه مخالفت ايتد كچون الميع ميمك فتي ويانك سكونية اريك بقال ماع السمن جميع اذ اذاب وذوبان ذال
 معجه ايله اريك معنا سنده در الميع ميمك فتي ويانك سكونية برنسنة دوكد كدن صكره اتق در بقال
 ماع الشئ جميع اذا جرى على وجه الارض المنيع فحتميله ويانك فتي وتشدد به ايله كذلك اتق جرى
 معنا سنده وميعه سرور ونشاطه دخی ديرلر واتك ايتد اسكر تمسنة ده ديرلر اول نهان ده ديرلر وبكتلكك
 ايتد اسنده ديرلر وميعه كذلك شول صويه ديرلر كه ولايت رومعه برجنس اغاچدن اقاراني بشورلر
 صافي اولانته ميعه سائله ديرلر ودبته جو كنه ميعه يابسه ديرلر فصل النون النبوع فحتميله صوجقمق
 بقال منع الماء ينبع ينبوع يانك فتي ونونك سكونية ويانك فتي ومدبله صوجقد وغي رعين
 الماء معنا سنده ومنه قوله تعالى حتى نفيجر لنا من الارض ينبوعا ينباع يانك فتي ويانك كسري ومدبله
 جي صوجقاق يرلر معنا سنده التوايع نونك فتي ويانك كسري به شول يرلر در دوه نك بدندن كه
 اتين دوه نك دري اقار الانبياع همز نك ويانك كسري به سوزه كيرمك اصمعي روائي اوزن بقال
 انباع علينا فلان بالكلام اذا انبعث وفي المثل محرمق لينباع اي ساكت لينبعث ومظرق لينثال اي ساكن
 ليجر ك وينصب المنع نونك فتي ويانك سكونية شول اغاچدر كه اندن ياي يشلر لرو بود قلرندن اوق ايشلر ل

نوع

نوع

نوع

النبعة كذلك نونك فتي ويانك سكونية نبعك واحد يبايع نونك فتي ويانك كسري به بروضك اسيدر
 النبع نونك فتي ويانك كسري ومدبله برشورك اسيدر النباعة نونك فتي ويانك تشدد به اوترق ردر
 معنا سنده بقال كذبت ناعتك اذ اودم يعني بالنسبه وغيته دخی لغت در النجوع فحتميله طعام هضم اولنق بقال
 نفع الطعام نفع نجوعا من الباب الثالث اذ اهنأ اكله ومجوز تاثير ايتكه دخی ديرلر بقال نفع في الدابة العلف
 ولا بقال النفع ونفع فيه الخطاب والوعظ والدواء اذ اثر النجوع نونك فتي وحيك فتي ايله هاتم اولان ضوبقال
 ماء نجوع كابل غير ونجوع الصبي حوده ديرلر ابن السكيت ايتدي نجوع اوله قارشش صودر كه دوه يايچور رلر
 ثقل نعت البعير النبعة نونك فتي وحيك سكونية اوللاق ان مق اولنل يرلر ده الانجم همز نك وثانك
 كسر به ركسنة بي طلب ايتك احسانندن اوترو المنع ميمك فتي وحيك فتيه اوللاق ان مق ايچون
 اولان منزل الناجعة حيمك كسر به شول طائفه در كه اوللاق طلب قار المنجوعون ميمك فتي وحيك كسر به
 بمعناها النفع نونك فتي وحيك كسري ومدبله شول اون در كه صوبله قارشش روب دوه يايچور رلر ونجوع
 شول قان در كه سياحه مائل اوله اصمعي ايتدي نفع ايچون كان قان ديرلر يعني اعضاي باطنه دن الناجعة
 نونك فتي وخاء معجه ايله ادمك اغزندن كلن توكرك تخامة معنا سنده وصاحب صراح سومكله تفسير
 ايتشدر وقاموسه ايكى معناه دخی اطلاق اولن سنده اشارت ايتشدر النفع فحتميله وحانك فتي وتشدد به
 توكرك ياخود سومك اتق بقال نفع فلان اذ ارمي بنخاعته الانخاع همز نك ونونك كسري به ركسنة ولاينندن
 دوردوشمك بقال نفع عن ارضه اذ ابعدها النخاع نونك كسر به والنخاع نونك فتيه ايله ايك كه ارقه ككده
 اولور بقال قطعت نخاعه ونخاعه والنخاع نونك فتيه كذلك ارقه كيكينك ايچنده اولان ايلك در حجاز دن
 برطائفة قنده بقولون هو مقطوع النخاع ميمك وخانك فتي ونونك سكونية باشله بيون كككك بشدد بي
 ير النفع نونك فتي وخانك سكونية تمام بوغز لوب ينجي ايلكه ايرشدر مك بقال ذبحه ففخعه نخاعا من الباب الثالث
 اذ اجاوز منتهى الدج الى النخاع ونفع نصحي اخلاص اوزن قلعه دخی ديرلر بقال نفعته النسيجة والودا اذا اخلصتها
 المنوعة شول طواردر كذكر اولنان وجه اوزن مذبوح اوله النفع فحتميله يندن شول قبيله در كه ابراهيم
 نجي ائلدندر النزع نونك فتي وزانك سكونية برنسنة بي رندن قو يرمق تقول زعت الشئ ازعه زعاه من
 الباب الثاني اذ اقلعته وزع روح ففخعه دخی ديرلر بقال فلان في النزم اي في قلع الحياة ويای چكمكه دخی ديرلر
 بقال زع في القوس اذ امدها النزاع نونك كسر به ركسنة اهلته مشتاق اولق بقال زع الى اهلله بنزع
 زعاه من الباب الثاني اذ استاق النازع زانك كسر به وطنه ومرعاسنه چكنوب حنين بدن دوه النزوع فحتميله
 برنسنة دن اجتناب ايتك بقال زع عن الامر نزوعا ونزوع ولد والدي ستمنده اولمعه ده ديرلر بقال زع الى ابيه
 في الشبه اذ اذهب وات بر كره سكرتمكه دخی ديرلر بقال زعت الخيل اذ اجرت طلقا النزعة فحتميله نازعك جمع در
 وفي المثل صار الامر الى النزعة اذ اقام باصلاحه اهل الاناة واناة همز نك فتيه تا في معنا سنده در النزاع
 نونك فتي وزانك كسري ومدبله غريب معنا سنده وزيع ديب يقين قيويه دخی ديرلر النزاع نونك فتي وزانك
 فتي وتشدد به اركك طلب ايدن قيونلر بقال غم زع اذ كان حرامى وحرامى حاء مهمله نك فتي والفاك
 قصير به اركك طلب ايدن قيونه ديرلر النزاع نونك فتي ويانك كسر به شول ائلددر كه اصول مختلفه يه
 منسوب اوللر بعضيلر ايتدي شول ائلددر كه اخر قومدن چكلوب النش اوله وزايع شول عورنلره
 ديرلر كه عشير نلرندن غير به تروج اولمه ل النزوع نونك فتي وزانك فتيه شول قيودر كه ديب

بقين اوله بر حيتيه كه الله جكمكه قابل اوله قرب القمر معناسنه الانزع همز منك وزانك فحيله شول كسسه دو
 كه لنتك ايكى جاني قلسر اوله النزعة فحيتيله ال اوز رنده ذكر اولنان ركه انده قل بنيه النزعان فحيتيله
 نتيه سى انزعك مؤنثه زعاء ديزل بلكه زعاء ديزل زاء معجه نك سكوتيله المنازعة ميمك ضمي وزانك فحيله
 خصوصه متد حكيمك بقال نازعه اذا جاذبه في الخصومة النزاعة نونك فحيله نزاع معناسنه بقال بينهم نزاعة
 اى خصوصه في حق التنازع تانك فحيه وزانك ضميلة خصوصه متد ايد شيمك النزاع نونك كسر بله اشتياق
 معناسنه بقال نازعت النفس الى كذا راعاذا اشتاقت الانزع همز نك كسر بله قومك دوه سى وطنه حكيمك
 بقال انزع القوم اذا زعت ايلهم الى اوطانها المتنازع ميمك ضمي وزانك كسر بله سرعت ايد ميم كسسه بقال رابت
 فلانامتزع الى كذا الى منسرعا اليه نازعا الانزع همز نك كسر بله قومك دوه سى وطنه حكيمك
 اى اقتلعت فاقبلع المنزع ميمك ضمي وزانك فحيه وتشد بدبله قومك دوه سى وطنه حكيمك
 للكثره وتمام ناه مثله نك ضميلة بضعيف اوتك اسيدرا المنزع ميمك كسرى وزانك فحيله اوق بتر معناسنه المنزع
 والنزعة ميمك وزانك فحيله شول نسنه در كه كشي اكرا اجعت ايد راي ونديري وسا احوالى جهندن
 بقولون والله لتعلمن ايناضعف منزعة كسائى روايى اوزن وخشاف اعرابى منزعه در ديدى ميمك كسرى بله
 ابن السكيت روايى اوزن وبقال فلان قرب المنزعة اى قرب الهمة ومنزعه شريك انقطاع حاله اولان
 لنته دخی ديرل بقال شرب طيب المنزعة اى طيب مقطع الشرب النسعة نونك كسرى وسينك
 سكوتيله شول نسنه در كه كوكسه بغلمقيون بضي اور رات قولاني كي مثلا النسع نونك كسرى وسينك
 سكوتيله جمى قولانر معناسنه ونسح ميمك كسرى بله شمال بيلينك اسيدرا اصمى روايى اوزن النسع نونك
 كسرى وسينك فحيله كذا لك جمى الانساع همز نك فحيله كذا لك جمى النسوع ضمتيله ديشك اوز رنده
 اولان اتى كيدوب ديشك كوشيوب اچلمق بقال نسعت الاسنان نسوعا من الباب الثالث اذا انحسرت اللثة
 عنها واستخرت وانحسار حاء مهله ايله اچلمق ولته لامك كسرى ايله وئا مثله ايله ديشك اولان اثار
 بقال نسع فوه النسوع نونك فحيه وسينك ضمي ومدبله بورنور بيلن دواسعوط كشي واغره دوكان دوا
 وجوركي عين مهله وعين معجه ايله لغت در النسوع ضمتيله مصدر در ذكر اولنان طر بقله مز بور دوايى
 استعمال ايمك معناسنه بقال نشعت الصبي الوجور وكاه اولو رنسع لقن معناسنه استعمال اولنور بقال
 نشعته الكلام اذا قتته الانشاع همز نك كسر بله بمعناه نقول نشعته وانشعته مثل وجرت واجرته
 الانشاع همز نك وتانك كسر بله بورنور دوايى بقال انشع الرجل مثل استعط الناصع صادق كسر بله هر
 نسنه نك خالص معناسنه بقال ابيض ناصع واصفر ناصع اصمى ايتدى هر ثوب كه خالص البياض اوله ويا خود
 خالص الصفره اوله اول ناصع در البصوع ضمتيله رنك اق اولوب خالص اولمق بقال ناصع لونه نصوعا من الباب
 الثالث اذا اشتد بياضه وخلص ونصوع بر نسنه واضح اولمغه دخی ديرل بقال نصع الامرا اوضح النصع نونك
 كسرى وصادك سكوتيله اق بزدن برنوعدر الانصاع همز نك كسر بله ناهه ارككدن جانيه فرار ايمك فراروايى
 اوزن بقال انصعت النافه للفحل اذا فرت له وانصاع قلبه اولان نسنه ي اظها ايمكه ده ديرل ابو عمرو
 روايى اوزن بقال انصع الرجل اذا اظهر ما في نفسه وقصد للقتال النصع نونك فحيه وصادك سكوتيله
 طوغمق ابو يوسف روايى اوزن بقال قم الله امانصعت بهي ولدته مثل مصعت بالنطع نونك فحيه وطانك
 سكوتيله در بدن اولان مقعد وبنده اوج لغت دخی وارد دخی نطع فحيتيله وبرى دخی نطع در نونك كسرى
 وطانك سكوتيله وبرى دخی نطع در نونك كسرى وطانك فحيله النطوع ضمتيله جمى الاطاع همز نك

نسع

نشع

نصع

نطع

فحيله

فحيله كذا لك جمى النطع نونك كسرى وطانك سكوتيله بوقر وطمق كه نده انش بوقش اثرلى واردر تخفيف
 وتخميل جاز در نطع مقعد معناسنه ده كلورنتمه مرور ايتدى النطع فحيتيله وطانك ضمي وتشد بدبله سوزده
 دقت ايدوب تعمق ايمك النعناع نونك فحيله معروف اوت در ككه رايحه طيبه سى واردر النعنع نونك
 فحيه وعينك مايننده سكوتيله بمعناه مقصور منه النعنع نونك ضمي وعينك كذا لك سكوتيله اوزون اولوب
 مسترخى اولان ذكر النعنع على وزن الترلر اراق اولمق النعناع نونك ضميلة برملايم اوتك اسيدرا لعاهه كى
 وزنا ومعنى النعنع نونك فحيه وفانك سكوتيله فائده كضرك مقابليدرا لا انتفاع همز نك وتانك كسرى بله
 فائده انمق بقال نفعته بكذا انتفع بـ المنفعة ميمك وفانك فحيله اسم در فائده معناسنه النعنع نونك فحيه وقافك
 سكوتيله توز غبار معناسنه ونفع نفعه طوارن زج ايمكه دخی ديرل ونفعه سقر دن ككلن كسسه ايجون
 ضيافت در بقال نعت النعنع في كلام العرب اذ قال الرجل منهم قوما يقول ميلوا نفع لكم اى يجز لكم كانه
 بدعوهم الى دعوتهم وجر رده بوعز لغه ديرل رحيم وزاء معجه ايله ونفع قرياد ايدوب اوزى قالد ر مغه دخی ديرل
 بقال نفع الصمار بصوت النعناع نونك كسر بله جمى توزل معناسنه وخوب بر معناسنه اولان نفعك دخی
 جمى كاور بحار كى على ماسيحي ونفع صوحس اولنحق ره دخی ديرل محبس ماء معناسنه ونفع ذكر
 اولنان يده حبس اولنك صوبه دخی ديرل قيو ايجنده جمى اولنان صوكى مثلا وفي الحديث انه لم ينجع نفع
 البئر ونفع شول ره ديرل كه طير اى صاغ اولمغن ايله صواكلنه الانفع همز نك فحيه وقافك ضميلة جمى خوب
 طير اقل بر معناسنه بحره بحر كى وفي المثل انه لشراب با نفع يعنى جوق بردن صوا ايجشدر جوق امور بحره
 ايشن وجوق بول اوكرش در وشراب شينك فحيه وزانك تشدد بدبله كثير الشرب معناسنه در الانقوعة
 همزه نك وقافك ضميلة ثريده اولان دليلك در كه انده جرويش اكلنور النعنع نونك فحيه وقافك ضميلة
 شول نسنه در كه كيه دن صوبه براغله كرك دوا ايجون كرك نيند ايجون المنفع ميمك كسرى وقافك فحيه
 ايله شول فائده نفع ايك ايجنده اصيلدله ومنفع البرم شول جوق در كه چوملك طير اغندن يا ايش اوله
 المنفعه ميمك كسرى وقافك فحيله طير اقدن اولان چوملك كه ايجنده سود قيوب اوغا نفعه بدورلر وصاحب
 صراح منفع ايله منفعه بينن فرق ايتدى حالا كه فرقى ظاهر در المنفع ميمك وقافك فحيله شول يدر كه انده
 صواكلنه المنافع ميمك فحيه وقافك كسر بله جمى صواكلنك يرل معناسنه الانقاع همزه نك كسر بله
 دوايى ودادن غيرى نسنه ي صوده اصلق وانقاع نفعه طوارن بوز لغه دخی ديرل بقال انقعت النعنع
 اذا بحتها وانقاع صوبه كسسه ي قاندر مغه دخی ديرل بقال انقعت الماء اى اروانى وانقعت الشئ في الماء وضويى
 بریده جوق اليقومه دخی ديرل بقال طال انقاع الماء واستنقاعه حتى اصفر وابوعبيد ايتدى انقعت له شرا
 ديرل استعارة وانقاع رى برى اردنجه فرياد ايمكه دخی ديرل بقال انقعت صوتا اذا تابعه المنفع ميمك ضمي ونونك
 سكوتى وقافك فحيله صوده اصلق نسنه كرك دوا كرك نك غيرى وتريه اولنن زهره دخی ديرل بقال
 سم منفع اى مري النعنع ضمتيله صوبه بریده جمى اولمق بقال نفع الماء يتنفع نفعا من الباب الثالث اذا اجتمع في المنفع
 وضوسلغى ساكن قلغه دخی ديرل وفي المثل الرشف انفع ورشف زانك فحيه وشينك سكوتيله صوبى
 ازان چكك در يعنى صوبى ازان ايجمك صوسلغى زياده قاندر ز ونقوع اواز يو كسلكه دخی ديرل بقال نفع
 الصوت اذا ارتفع ونقوع صوبه قاغغه دخی ديرل بقال نعت بالماء اذار وبت وبقال شرب حتى نفع اى
 شغى غليله ونقوع كسسه نك خبر بله قاغغه دخی ديرل بقال مانقعت بحره فلان نقوعا اى ما عجت بكلامه
 ولم اصدقه وجع عين مهله نك فحيله التفاته ديرل واصمى ايتدى نعت بالبحر والشراب ديرل قن

نفع

نفع

نفع

نطع

على ما سيجي في الوضعية واوك فتي وضادك كسرى ومدبله اغراق حمل معنائه ووضيعة شور رده بتن اوتي
اولفقه دخی درلر بقال وضعت نضیع وضیعه ویرکسته حقیر ودنی اولفقه ده درلر نقول وضع الرجل توضع
وضیعه من الباب الخامس اذا صار وضیعا للوضایع واوك فتي ویاك كسری بله جمی انجال والقتال معنائه
بقال خلفوا وضایعهم ای انقالهم ووضیعه وضایع كسریك واحدی دخی كلور ووضایع كسری بر قومی بریدن
بریره نقل اید ویاك ساكن قلمشدی اول محلی ضبط ایچون اول قوم اهل عرف طائفه سی واهل سلاح
طائفه سی اولمائه الوضیع واوك فتي وضادك كسری ومدبله شول خرمادر كه قور غز دن اول دیوشر بلوب
دستیلره بصیرلر ووضیع امانت قون اسبابه دخی درلر ودیعت معنائه نقول وضعت عند فلان وضیعا
اذا استودعت عنده ودیعه ووضیع خلقك ایاغنه دخی درلر كه شریفك مقابلی در الضیعة ضادك فضیله
دناست نقول فی حسبه ضیعه وضیعه بفتح الضاد وكسری هاواله عوض من الواضعة شور اولن انجلردن برینك
اسمی درلر هاواله اولن واودن عوض اولورسه واكر آخرده اولندن عوض اولور سباب معتلدن اولور
ماخن فیه دن اولماز الواضعة ضادك كسری بله شول ناظه در كه ذكر اولنان اغاچی اولنر الواضعات ضادك
كذلك كسری بله جمی بقال ناظه واضعه ونوق واضعات وابوز بدایتدی یقین دوه ذكر اولنان اغاچی اولنر دن
خالی اولمسه وضعت توضع وضیعه فیه واضعه درلر وكذلك وضعتها انا درلر اكاشجره مزورن فی اولنلندم
مجلته لازم ومتعدی كلور الموضوعه شجره مزورن اولنلدن دوه اصحاب الوضیعه ذكر اولنان اغاچك
قرینم مقیم اولن قوم الموضوعه میك ضمی وضادك فضیله برخصوصه او جشوب اوكل قومق وسی ترك
اید شیمك و برخصوصه موافقت ایتك معنائه ده كلور نقول واضعت فی الامر اذا وافقته فیه علی شی
الواضع شول عورندر كه باشند اورتسین برتش اوله وواضع شول عورتی دخی درلر كه آخر طهرده حامله
قالش اوله الوضیع واوك ضمی وضادك سكونیله عورت اخر طهرده حیض ككور مسنه قریب زمانه حامله
اولمقدر بقال وضعت وضعا اذا حملت فی اخر طهرها فی مقبل الحیضه التضع تانك ضمی وضادك سكونیله بعناه
التضع ضمتیله بعناه كذلك بقال ما حملته امه وضعا وتضعوا تضعوا التواضع تانك فتي وضادك ضمی ابله مذلت
عرض ایتك الاتضاع هنزهك كسری وتانك كسری وتشددید بله دوهك بیون استغه ایندرك ایتك بصوب
اوزرینه بنك ایچون التوضع علی وزن التكریم قفتانی ینبه قودقین ضكره دبكیمك الموضوع میك ضمی
وضادك فتي وتشددید بله راغندی اولوب سست اندام اولن كسینه الوعوع واوك فتي وعینك ضمی ومدبله
خوب اواز لو كسینه بقال حطیب وعوع وهونعت حسن الوعوعه علی وزن الزلله قورداواز بدر الوعوع
واوك فتي وعینك سكونیله مذموم اولن اواز بقال مهدار وعوع وهونعت قبیح وعوع جمع كثیرك شیمه سنه
دخی درلر نقول سمعت وعوام القوم وعوعوا جماعت ناسه دخی درلر الوفیعه واوك فتي وفانك كسری ومدبله
شول سید در كه انی خرمایو پندن وخرمایو راغندن ایشلرلر وقافله استعمالی صحیح دكلندر الوقعه واوك فتي
وقافك ضمی ابله اوغرش حالته بری بله طوقشوق الوقعه قافك كسری بله بعناها واقعه قیامته دخی درلر
مواقع الغیث میك فتي وقافك كسری بله یغمور دوشچك برلر الموقع میك فتي وكذلك قافك كسری بله برنسنهك
محلی بقال وقع الشی موقعه الموقعه میك وقافك فتي ابله شول محل در كه قوش انوك اوزرینه قونار
ایلیقه میك كسری ومدبله شول سنه در كه طوغن انوك اوزرینه طور مغی عادت اید نور ومیقعه قصارك
اوزرینه زرد وكدی اغاچه دخی درلر ومیقعه چكیچه دخی درلر مطرقه معنائه وبعضیلر ایتدی میقعه اوزون
بیلمك طاشی در كه انوكه محق بیلرلر الوقع واوك فتي وقافك سكونیله طاغاه اولن یوكسك بر ووقع اوغرشغه

وقع
وقع
وقع

دخی درلر بقال وقعت بالقوم فی القتال ووقع برنسنه دن دوشمكه ده درلر بقال وقعت من كذا ومن كذا
وقعا من الباب الثالث ووقع یحای كسكین ایتكه ده درلر نقول وقعت السكین اذا حددتها الوقع فختبئله
طاشلر الوقعه كذلك فختبئله واحدی ووقع ایتك یور یكندن غر واولوب طاشرغه معنه دخی درلر بقال
وقع الرجل یوقع من الباب الرابع اذا اشتكى لم قدمه من غلط الارض واجان الوقع واوك فتي وقافك كسری بله
شول بلوندر كه یوقعه اوله شخاب رقیق معنائه الوقع واوك فتي وقافك كسری ومدبله شول ات طرغندر
كه طاشدن ایشلدر ووقع شول قلیچه درلر كه بیلمك طاشنه سورلوب كسكین قلمش اوله وسكین ووقع
بیلمش اولان محق بقال قع جدیدك الوقایع واوك فتي ویاك كسری بله شول چوقور درلر كه انده صوچم
اولور مناقع معنائه ووقایع قتال معنائه دخی كلور الوقیعه واوك فتي وقافك كسری ومدبله خلی
غیت ایتك بقال وقع فی الناس وقیعه اذا اعتابهم واوغرش ایتك وطاش اوزرینه اولان دلیلك كذا صوچم
اولور ككورك اولسون بیوك اولسون وزیاده بیوك اولدقده وقیط درلر اله قاع واوك فتي وقافك
تشددید بله خلی غیت ایتك كسینه الوقعه كذلك واوك فتي وقافك تشددید بله بعناه وقاع واوك فتي وعینك
كسری اوزرینه بتاسیله قظامكی شول داغدر كه آتاك یاخچی اوزرینه اثره مثالندیدرلر هر قنده اولور سه مدور
داغه اطلاق اولنر وابوعیدروانی اوزرینه بقال كویته وقاع الا بقاع هیزمك كسری ومدبله قوم بله اوغرشغه
كیزمك بقال اوقعت بالقوم وابقاع بر كسینه برامزلق ایتكه دخی درلر بقال اوقع فلان بقلان مایسوه وابقاع
دوشمكه دخی درلر اسقاط معنائه بقال اوقعه غیره المواقعه میك ضمی وقافك فضیله اوغرشوق الوقع واوك
كسری بله بعناها بقال واقعههم فی القتال مواقعه ووقاعا الوقوع ضمتیله دوشمك معنائه بقال وقع الشی وبقال
وقع الریج بالارض ولا بقال سقط وریج یاز كونه یغان یقمن درلر ووقوع قوش قوغنه دخی درلر بقال وقع
الطار ووقوعا الوقعه واوك كسری وقافك سكونیله قوشك برجنس قوغشی بقال انه لحسن الوقعه النسر الواقع
نونك فتي وسینك سكونی وقافك كسری بله بر بلندك اسیدر التوقع فختبئله وقافك ضمی وتشددید بله
برنسنهك وقوعنه منتظر اولق الاستیقا هیزمك وتانك كسری بله بعناه بقال توقعت الشی واستوقعتنه
اذا انتظرت كونه ای وقوعه التوقع علی وزن التكریم كتابك اوزرینه نشان یازمق بقال السر ورتوقع جائز یعنی
علامت خیر درو توقع طوارق سنه اولان یاغره دخی درلر ورتوقع برنسه بی توهم ایتكه دخی درلر بقال
وقع ای الوطنك علی شی الواقع قافك كسری بله برلفظدر كه علماء كوفه فعل متعدی اطلاق ایدرلر الموقع میك
فتي وقافك ضمی ایله ایشمش وطاشرقتش ات طرفی بقال حافر موقع مثل وقیع علی مامر الموقع میك ضمی
وقافك فتي وتشددید بله یصلش بول طریق مدلل معنائه وموقع شول كسینه یه درلر كه اكلالار ایشش
اوله بقال زحل موقع وكذا بعر موقع وموقع شول قلیچه درلر كه بیلمش ویوزی ایشش اوله وموقع الطهر شول
دویه درلر كه ارقه سنه یاغری چوق اوله بقال انه لموقع الطهر الموقعه میك ضمی وقافك فتي وتشددید بله شول
یومری نشان دمیری در كه بیلمش اوله الوکیع واوك فتي وكافك كسری ومدبله رك اولان سنه بقال فرس وکیع
وسقاء وکیع ای صلب شدید وسقاسین مهملهك كسری بله مسكه درلر الوكاعه واوك فضیله رك اولمق بقال
وكع من الباب الخامس وكع كذلك واوك فتي وكافك كسری ومدبله بر رجاك اسیدر الوقع فختبئله یاغك
باش بر مغی قریبه اولان بر مغه مائل اولوب باش یرمغك دینی یومری اولفقه درلر الا وكع هیزمك
وكافك فضیله شول رجل در كه یاغی ذكر اولنان صفت اوزرینه اوله الوكع واوك فتي وكافك سكونی والفك
مدبله وبقال رجل وكع وامرأ قو كعاه اولور كه وكع لثم معنائه استعمال اولنر بقال عبد وكع

وكع

ای دخی لم وبقال امة وکعاه ای حقاء الاستیکاع همزه نك وتانك کسر به محکم اولق بقال استوکعت بعد اذا
 اشتدت طبیعته المیکه میث کسری ومدی وکافک فخیله صیان دموری که زراعت ایدنلر استعمال ایدنلر
 المیکع میث کسری ومدی وکافک فخیله کذلک جمعی صیان دمور لری معناسنه کدلسان فارسید اکانلر
 دیر لر الوک فخی وکافک سکونیه عقرب صوفی بقال وکعت العقرب باریها اذا ضربت وایلان صوفیه
 دخی دیر لر بقال وکعت الحیه وکع مدهه اولان سودی هب صغیه ده دیر لر نقول وکعت الشاة اذا نورت
 ضرها عند الحلب ومن کلامهم قالت العنز احلب ودع فان ک مائدع وکالت النجاة احلب وکع قلبس الک مائدع
 بوسو زقیونک کچیدن صاحبیون انفع اولسندن کتابت اولوب کچینک حیلله ابله سودن غورمه سندن
 عبارت اولور اولور وکافک فخی ولامک ضمی ومدی به اسم در حرص معناسنه وولوع مصدر دخی کلور دین
 مصدر ده واسمه واولمفتوح اولور اولوع فختینله کذلک مصدر در حرص اولمق معناسنه بقال وکعت
 اولوع ولعاولوعا من الباب الرابع الایلام همزه نك کسری ومدی به حر یص فلیق بقال اولعته بالشی واولوع
 علی البناء لاجهول المولع میث ضمی ولامک فخیله برنسنه یحر یص قلنن کسنه مغری به معناسنه اولوع واولک
 فخی ولامک سکونیه کذب معناسنه بقال ولع والک بقال عجب عاجب بقال ولع ولعامن الباب الثالث اذا
 کذب وجمع مصادر ده ولع کله سن یاب ثالثه ایراد ایشد ذکر اولنان معنارده پس جوهرینک کذب
 معناسنه یاب ثالثه کلوب حرص معناسنه یاب رابعدن کلینی اختیاره مخالف اولور وولع منع معناسنه
 دخی کلور بقال مرفلان قادری ماو لعه ای مادری ما حبسه وبقال ایضا مادری ماو لعه بکسر اللام یعنی
 مانعته والک لامک کسر به کذب معناسنه اولوعه فختینله جمعی کاذبیلر معناسنه فاسق ابله فسقه کی المولع
 میث ضمی ولامک فخی وتشدد ببله لاجه ملع کی درلفظا ومعنی التولیع علی وزن التکریم شول لاجه لغه
 دیر لکه لاجه لرنه اوزونلق اوله واصبی ایتدی اگر طوارده الوان متعدد ده جمع اولور سه ابلق اوله دن ماعدن
 ا کاتولیع دیر لر بقال بزوزن مولع بنو ولیعه واولک فخی ولامک کسری ومدی به کنه قبیلله سندن بر جماعت در
 الولیع واولک فخی ولامک کسری ومدی به خبر مالک اول چقن چچکی یاخود میوه سیدر که قانی ایچنده اوله
 فصل الهاء الهمع هانک ضمی وبانک فخیله شول دوه یاور یسیدر که وقت تناجت آخر نه طوغه بقال ماله هبع
 ولار بع وز بع وقت ربیع اول تناجه طوغ غن دوه یاور یسی در الهبعه هانک ضمی وبانک فخیله مؤنثی الهبعات
 کذلک هانک ضمی وبانک فخیله جمعی ذکر اولنان وقت طوغ غن یاور یسی ایتدی جبر بن حبیب دن
 سوال ایدوب هبعه بیچون هبع دیدیلر دیدم ایتدی زیار بع اول تناجه طوغوب هبع اخر تناجه طوغ غن
 بریره کلوب یور بد کلرنه ر بع ابله یاور یوریکه طاقت کتور ییوب بو بنن اوزاغله یور یسه سرعت ایشک استر
 اکبناء هبع دیدیلر دیدی وهبعان بیون اوزانلق معناسنه در دیدی واصبی ایتدی هبعک جمعکله هبع
 د پیرنه کربعک جمعنه ر بع دیر لر الهبعان فختینله دوه کوشکی بیون اوزانلق بقال هبع الفصیل یهبع هبعان
 اذا مد عنقه وبقال الحمر کلهاتهبع فی مشیتها ای تمد عنقها الهبع هانک کسری وبانک سکونی ولامک فخیله
 اکول معناسنه در الهبقعه هانک وبانک وکافک فخی ونونک سکونیه او کجهری اوزرینه ووتوروب
 یا غنک بر مقلرن دیکمکدر الهبقع ذکر اولنان وزن اوزن شول رجل احق متکبر در که نساطا بغه سنک
 مصاحبتن سور الا هبتقاع همزه نك وبانک کسر به ذکر اولنان صفت اوزن اولمق بقال هبتقاع الرجل اذا
 جلس الهبتقه یعنی حماقت غلبه ایدوب نساطا بغه سیله مصاحبتنه مشغول اولسه الهجوع ضمتینله کجه
 ابله ایوبق وهجوع فی الجملة اچلق دفع اولمغه دخی دیر لر بقال هبع جوعه اذا انکسر جوعه ولم یشتبع

ولع

هبع

هلع

هبع

التعجاء تانک فخی وهانک سکونیه نومه خفیفه دیر لر الهبع هانک فخی وجمیک کسری ومدی به کجه دن
 بمقدار هری کی در وزنا ومعنی التعجیع علی وزن التکریم او یقی بقال هبع القوم نهجیعا اذ انوموا الهبعه
 هانک فخی وجمیک سکونیه اوزو یومق بقال ایت فلانا بعد هبعه ای نومه خفیفه من اول اللیل الهبعه
 هانک کسری وجمیک سکونیه برجنس او یومقدر جلسنه کی حلوسدن الهبعه هانک ضمی وجمیک فخیله
 همزه وزنی اوزن شول کسنه در که غافل اولوب احق اوله الهبع هانک ضمی وجمیک فخیله بمعناه الهبع میث
 کسری وهانک سکونیه بمعناه کذلک وبونلرک اصلی نوم معناسندن ماخوذ ذالاجع همزه نك کسر به
 برکسنه نك اچلغن تسکین ایشک بقال الهبع فلان غرنه اذ اسکن ضرمه غرت غین بمعناه وباء مثله ابله اچلغو
 وضرم ضاد معجه ابله اچلغل شد فی الهبع فختینله ونونک فخی وتشدد ببله اوزن وفرموده اولان کسنه
 الهجر هانک کسری وجمیک سکونی وراء همزه نك فخیله اوزن طول معناسنه الهجع هانک کسری ودال
 همزه نك فخی وعینک سکونیه برکله در که انوکله خردم اولان دوه لر فاجد قده تسکین اولور الهودع هانک
 ودالک فخی واولک سکونیه دوه قوشی نعام معناسنه الهرع هانک فخی ورائک کسری به اقیبی اولان فان دم
 جاری معناسنه بقال هرع من الباب الرابع وهرع شول کسنه یه دیر لر که نیز اغلاچی اوله سر یع البکا معناسنه
 الهرع هانک فخی ورائک کسری به شول عورندر که اله جمع اولد قده منسی نیر ازال اوله الهرع فختینله شول
 کهله لر در کچرک اوله فخل صغار معناسنه کذا فی بعض نسخ الصحاح المأروع میث فخی ورائک ضمی ومدی به شول
 مجنون در که مضروع اوله الاهراع همزه نك کسر به سرعت ایشک ومنه قوله تعالی وجاهه قومه یهرعون الیه
 فابوعینن قال ای یسحقون الیه کانه یحث بعضهم بعضا واهراع دتره مکه دخی دیر لر بقال اهراع الرجل علی منا
 لم یعم قاعله فهو مبرح اذا کان یعد من غضب او حتی اوفرع الهرع هانک ورائک فخی وبانک سکونیه قوررق
 وضعیف اولان کسنه وهرع شول به دیر لر که اسعی سرعت اوزن اوله سر یعه الهبوب معناسنه الهیرهعه والیراعه
 وزن مزبو راوزن چوبانک دودک ایتدی قش الاهراع همزه نك ورائک کسری ومیمک تشدد ببله سرهت
 ایشک بقال اهراع الرجل اذا اسرع فی مشیته ویکاسنه سر یع اولغه دخی دیر لر وجوهری ایدن بن ظن ایدرم که
 مم زابده اوله الهرع هانک فخی وزانک کسری ومدی به کجه نك بمقدارینه دیر لر کرک ثلث کرک ربع اولسون
 التمز یع علی ون التکریم برنسنه فی فائق الانزع همزه نك وهانک کسری یله فائق بقال هرع الشی "توز یعا
 فانهز اذا کسرتونکسر المهرع برنسنه فی دوکک ایت کرک ربع فاده حق الت اولسون کرک خرمن دوکک
 الت اولسون الاهترع همزه نك وتانک کسر به کوندرك وقیلک دتره مسی قچن دتره سنون دیو خر بک
 اولنسلر واهترع سرعت ایشک معناسنه ده کلور بقال مرفلان تهزع اذا اسرع الاهزع همزه نك وزانک
 فخیله شول اوقدر که قبورده جمله اوقلردن صکره قاله کرک ایوا اولسون کرک برامز اولسون بقال مافی کنانته
 اهزع ابن السکیت ایتدی پس کله اهزع نفیدن غیری رده استعمال اولماز لکن بعض شعرده مثبت دخی
 استعمال ایشدرو اهزع که اولور احد معناسنه دخی استعمال اولنور بقال مافی الدار اهزع ای مافیها احد
 والهزع ضمتینله والتهزع فختینله وزانک ضمی وتشدد ببله بونلرک ایکسی دخی سرعت ایشک معناسنه در بقال
 مرفلان یهزع من الباب الثالث یهزع ای یسرع الهطوع ضمتینله برنسنه به نظر ایدوب طور مق بقال هطع
 الرجل یهطع هطوعا من الباب الثالث اذا اقبل بیصره علی الشی لا یقلع عنه الا هطاع همزه نك کسر به برکسنه
 بو ینش اوزن دوب باشن اشعه ایشک واهطاع سرعت ایشک دخی دیر لر بقال اهطع فی عدوه اذا اسرع وعدو
 عین مهله ابله سکرتمکدر المهطع میث ضمی وطانک کسر به شول دوه در که بو بنن رادلشندن اشاعه طوطا

هرع

هجع

هرع

هرع

هطع

الهلطع هانك وطانك فتي ولا ملك فتي وتشدد بدله اوزون وفز موده اولان رجل هنجع كي وزنا ومعني الهه
هانك فتي وعينك تشدد بدله قوصيق في معناسنه بقال هع هعه وهولعه في هاع يهوع يعني قاه الهقه هانك
فتي وقافك سكويه شول دائره دركه انك كوكتي جانبند اوله وبومقوله دائره كرى بعد اولنور بقال للهقوع
لايسبق ابد ايكي ذكر اولنان علامي اولان ات اصلا ايلرو چكر وهقه كذلك اوج براق بلند دركه بري رينه
قر يدر وانلر راس جوزا دركه قرا كاترول ايدر الهقه هانك ضمي وقافك فضيله همزه وزني اوزن شول
كسنه دركه خلق ايچنده طيانسي وياني اوزر يته ياتسي جوق اوله الهقه هانك وقافك فتي ويانك
سكويه حالت حربك اولان قلمج اوزن حكابت اينك وابو عبيد ايندي هيغه قايحك كسنيه يوقودن
اسغه چالمه در الهقه هانك ضمي وميك فتي وتشدد بدله وقافك كسر بله ملق وزني اوزن تنصب اغاچنك
ميوه سيدر سببو به كتابند ذكر ايندي اوزن وتنصب ضاد معجه ايله براغاچ دركه اوقا اندن ايشلر لوز ملق
شول كسنه دركه متيسن جماع ايتزدن اول اترله اينك الهكوع ختبنله ساكن اولوب مطمئن اولق بقال هكعت
البقرة تحت ظل الشجرة من شدة اخر من الباب الثالث وتوجه معناسنه ده كلور بقال ذهب فلان فابدرى
اين هكوع واين سكع اي اين توجه واين اقام الهكه هانك ضمي وكافك فضيله همزه وزني اوزن احمق اولان
كسنه الهع فختبنله زياده صبر سز لقدر بقال هلع من الباب الرابع الهع هانك فتي ولا ملك كسر بله صبر
اولان كسنه الهوع هانك فتي ولا ملك ضمي ومديله بمعناه وقد جاء في الحديث من شر ما اوتي العبد شئ هالع
وجن خالع يعني شول بخلد انسان وور بلن رمز نسنه لك بيري كه قلت صبري وخزني موجب اوله ونجلي هالع
ايله صفتللق يومي عاصفله ولبلي نائم ايله صفتللق ككي در يوم عاصف وليل نائم ديدن ككري كلامه
وعاصف شد بد اولان بله دير لر پس استهو حديث شريف اني مشعر اولور كه فعل مز بورده صفت فاعل
وزني اوزن دخي كله و بودني محملك كه هالع فاعل وزني اوزن ككسي خالع كله سنه مناسب بدن او ترو اوله
وخالع دن مراد شول خوف دركه قلبي قوير زياده شدننن الهقه هانك ضمي ولا ملك فضيله همزه وزني
اوزن شول كسنه دركه دائمي صبر اولدغن اعلام ايله بقال رخل هلع اذ كان يهلع ويحجز ويستجمع سر بها
يعني تتر اخلق اظهار ايله الهع هانك كسري ولا ملك فتي وتشدد بدله اركك او غلق الهقه كذلك هانك
كسري ولا ملك فتي وتشدد بدله مؤني بقال ماله هلع ولا هلع اي ماله جدي ولا عناق الهوع هانك كسري
ولا ملك سكويه شول ناهه دركه سر يع اوله الهوعه على الوزن المزبور بمعناه بقال ناهه هلع وهلوعه اي
سريعه حديده مدعان وحب بدله حاد ماله ايله كسكين وچاپك و مدعان ميك كسر بله مطيع معناسنه در
الهوعه هانك وواوك فضيله ولا ملك ماينده سكويه سرعت اينك بقال هلع اذ اسرعت الهع هانك
ضمي ولا ملك فضيله حريص معناسنه در بقال ذب هلع بلع ابتلاعدن در يوتق معناسنه الهالع لامك
كسر بله شول دوه قوشيدركه يكه سنه سرعت اوزن اوله الهاله كذلك لامك كسر بله مؤني الهوع
هانك فتي وميك ضمي ومديله ايجي سنه جاري مناسنه الهوع ختبنله اتق سيلان معناسنه الهع هانك
فتي وميك سكويه بمعناه الهعان فختبنله بعاه كذلك بقال هعت عينه يهع هعوا وهوعا وهوعا
من الباب الثالث اذ ادمت وكذلك بقال هع الطل اذ اسال بعد ماسقط على الشجر وطل طاء ماله ايله
يغمون دير لر الهع هانك فتي وميك كسر بله يايجي معناسنه در بقال سحاب هع اي ماطر التهمع فختبنله
وميك ضمي وتشدد بدله يلانن اغلق بقال تهمع الرجل اذ تباكي يعني اغلق شكلن كوستر سه الهع فختبنله
ولا ملك فتي وتشدد بدله سر يع اولان دوه وكاه اولور قورده دخي هلع دير لامر مشدده ايله جوهرى ايدر

هع

هع

هع

هع

هع

هع

هع

بن ظن ايدر مكه لام زابله اوله الهيسع هانك وميك وسينك فتي ويانك سكويه رجل قوي معناسنه در
زعم ايتد كرى اوزن ويرر حاك دخي اسيدر الهقه هانك فتي ونونك سكويه شول داغه دير لك دوه
بونك التند اولور بقال هع البعير على البناء المجبول وهعه جوزا لك منكب ايسر نه دخي دير لك بش
بلد دركه صف بغليبوزن لشلر در قرانلر منزل اولور ومنكب اموزه دير لدوش معناسنه الهوع ميك
فتي ونونك ضيله ذكر اولنان داغله داغلتش دوه الهع فختبنله بو بنده اولان قطمان در و قطمان اولدر كه
بونك اسغه جانبى مخدر اوله يعني انش اولوب باش جانبى مرتفع اوله واموزي يوكسك اوله بقال هع هع
هعاعن الباب الرابع الهع همزه نونك ونونك فضيله بو بنده اعوجاج اولمقدر بقال ظلم الهع وظلم طاء معجده نك
فضيله دوه قوشيدركه دير لر الهع هانك فتي ونونك سكوي والفك مديله مؤني بقال ظلم الهع ونعامه
هعاع اذ كان في غنقها التواء حتى يقصر لذلك كما يفعل الطائر الطويل العنق والتواء بورلعه دير لر وهعاع
شول طاعه دير لك الحق اوله وبوسطع انك ضدي در وهع قمر مي كيك بو بنده اولو رسياه كيك بو بنده
اولماز ديشلر قمر مي كيك بو بنده قصه لق اولد غيچون الهوع هانك ضيله قوصيق والهيعوعه هانك فتي
ويانك سكوي وعينك ضيله كذلك قوصيق بقال هاع يهوع هوعا وهيعوعه اذ قاء وقوم بري رينه حمله
ايتد دخي دير لر بقال هاع القوم بعضهم الى بعض اذا هموا بالوثوب التهورع على وزن التكرع قوصدر مقدر بقال
لاهوعنه ما كل اي لايته التهمع فختبنله ويانك ضمي وتشدد بدله قوصيق الهيعوع فختبنله قورق بقال
هاع يهوع هيعوعا من الباب الثاني اذ اجبن الهع هانك فتي ويانك سكويه كذلك قورق ذكر اولنان اذت در
الهعان فختبنله بمعناه بقال هاع هيعوعا وهيعوعا من الباب الرابع الهعه هانك فتي ويانك سكويه برنسته
بروز رينه دو كاد كدن صكره اتق ميعه ككي در وزنا ومعني بقال هاع يهوع هيعوعا هانك كسر بله شول
قور شوندر كه پوتده ارش در وهاع قورخق وني صبر معناسنه ده كلور بقال رخل هاع لاي اي جبان
جزوع الانهاع همزه نونك وهانك كسر بله شراب ريوزينه دو كاد اتق بقال انهاع الشراب وبعض سعه سين
مهمه ايله دخي صحيح او نشدر بوتقد يرجه سيلان هعي مراد اولور هاع لاع قورخق ديك اولور بقال رخل هاع
لاع هاعه لاعه مؤني بقال امراة هاعه لاعه الهيعه يانك كسر بله قاي اواز صوت تشدد معناسنه الهيعه
هانك فتي ويانك سكويه شول اواز دركه اندن قلبه كه خوف طاري اوله ياخود شول بر مصفت دركه بين الناس
شايع اوله الهيعه ميك ويانك فضيله شول موضع دركه شام شر يقدن وازان حجاجك ميقاتيدر واكاجفه
دخي ديرر جيكم ضمي وحاء مهمه نك سكويه فصل الباء الايدع همزه نونك ودالك فضيله زعفران كه معروفدر
پس بومنصرف اولور واكر بونكله بر كسنه نسيه اولنسه لا بنصرف اولور تعريقدن وزن فعلدن او ترو
افكل كي كه افكل فاعله ترمه مكه دير لر عله معناسنه التيدع على وزن التكرع زعفرانله بويامق نقول بدعت
الشئ ابدع نيدع اذ اصبعته بالزعفران الايدع همزه نونك كسري ومديله واجب فلق بقال ابدع الح على نفسه
اذ اوجب وذلك اذ اطيب لاحرامه ميدوع ميك فتي ودالك ضمي ومديله بر انك اسيدر كه اول عبد الحارث
بن ضرارك ايتدر اليراع يانك فضيله شول سنك دركه كيه ايله اوجوب اشر كي كورنور كه اكبلدز بوجكي دير لر
اليراع كذلك يانك فضيله واحدي ويراع ويراعه تامشه دخي دير لر قصب معناسنه وقورخق كسنه به ده
يراع ويراعه دير لر ويراعه كاه اولور بوكه دخي دير لر مېشه معناسنه اليقاع يانك فضيله يوكسك اولان ير الايقاع
همزه نونك كسري ومديله يوكسك اولمق بقال يفع الغلام اذ ارتفع اليافع فلك كسر بله يوكسك اولان اوغان
بقال يفع فهو يافع ولا تقل مؤفع وهو من النوادر اليفع فختبنله يوكسك اولان اوغان اليفعه كذلك فختبنله

هع

هوع

هع

يرع

بمعناه يقال غلام يقع ويقع ويقعه جمع معنائه ده كاور يقال غلام يقع لا يقع همره نك فحمله كذلك فحمله
الينع يانك فحمله ونونك سكوف ابله يش كالن بولوب اولق الينع يانك ضمي ونونك سكونيله والينوع ضمتيله
بمعناه ايضا يقال ينع الثر ينع من الباب الثاني وينع من الباب الثالث ينعلو ينعلو ونوعاذا انفع وقرى وينعه بضم
الياء وينعه بفحوا وهو مثل النضج والنضج الا يناع همره نك كسرى ومدله كذلك يش كالن بولوب معنائه در
ومضار عنده ياسا قطل اولما دى ختميله قوت بولد غندن او ترو الينع يانك فحمله ونونك كسرى ومدله ولمش مبهوه
اليانع نونك كسرى بله بمعناه نضيج ابله ناضج كى الينع يانك فحمله ونونك سكونيله يانك جمعيدر صاحب ابله محب كى
ابن كيسان رواه اوزن باب الغين من كتاب ترجمه الصحاح الجوهري فصل الالف عين اباغ همره نك ضميله
وباء موحده ابله وعين لغظنك اضافتيله بموضعك اسميدر كوفه ابله رقه ما بيننده يوم عين اباغ عربك مشهور
كونلرندن بركونك اددركه مندرين مندرين ماء السماء اول كونك قتل اولنشددر فصل الباء البدغ فحمتيله
مهملاته بولشمق يقال بدغ بالعدن يدغ بدغامن الباب الرابع مثل تعب تعباذا انلطج بهاواسارنسنه يبولشمغه
دخى الطلاق اولنور البدغ يانك فحمله وذلك كسرى بله رجالدن بركسنه نك اسميدر ابن الاعرابى ايتدى عرب
طابغه سندن بعض كسنه بعض غدرابندك بدغ ديونسميه اولندى تعب كى البرزغ يانك وزانك ضمي
وما بينده زانك سكونيله تمام يكتك البرزغ يانك ضمي و زانك سكوفى وزانك ضمي ومدله بمعناه البرزغ
يانك كسرى و زانك سكونيله قرطاس وزنى اوزن بمعناه كذلك يقال شباب برزغ و برزوغ و برزاع اى تملى
تامر وصاحب قاموس برزوغ شابك ده صفقى اولور شبابك صفقى اولدى كى ديشدر البرزوغ فحمتيله كون
طوغقى در يقال بزغ الشمس بزوغامن الباب الاول اذا طلعت و بزوغ دونه نك اضبسى طلوع ايشكه دخى ديرلر
الانزاع همره نك و يانك كسرى ونونك سكونيله بهار ك ابتدا ظهورا ينسنه ديرلر يقال انزاع اربيع اذا جاء
اوله المبرغ ميمك كسرى و يانك سكونيله نيشتر كه انوكله قان الورلر البرغ يانك فحمله وزانك سكونيله قان
المق يقال بزغ الحاجم والميطار من الباب الثالث اذا شرط يعنى قان السه البطح فحمتيله برنسنه يه بولاشمق
يقال بطح بالشئ من الباب الرابع اذا انلطج بملغقى بدغ و يه سورنكه دخى ديرلر يقال بطح بالارض اذا تجسج
بها وترحف وترحف يوريمكه قصدا يدوب يور يه ميبوب سورنكه ديرلر البغغه على وزن الزلزله برجنس
او نك وصوت ابله هدير مخصوص معنائه البغغه باء اولك ضمي وغينك فحمله و باء ثابننك كسرى بله شول
قيودر كه چكلمسى قريب اوله وبغيمع سمن اولان اهورا ككنه دخى ديرلر كذا فى بعض النسخ المبعغ
ميمك ضمي و باء اولك فحمله و ثابننك كسرى بله سريع ومستعجل اولان كسنه البلوغ فحمتيله بر يه ايشمك تقول
بلغت المكان بلوغامن الباب الاول و برنسنه قريب اولغغه دخى ديرلر نقول بلغت المكان اذا شارفت عليه ومنه
قوله تعالى فاذا بلغن اجلهن اى قاربنه و بلوغ او غلان كالن بولغغه دخى ديرلر يقال بلغ الغلام اذا درك الابلاغ
همره نك كسرى بله ايرشدرمك ايصال معنائه التبليغ على وزن التكرم بمعناه البلاغ يانك فحمله اسميدر
تبليغ معنائه و بلاغ كفايته دخى ديرلر وتبليغ رسالتى ادا ايشكه دخى ديرلر و انك اويانن اوزنغه دخى ديرلر
ز ياده سكرتسون ديو يقال بلغ الفارس اذا مبد ببعنان فرسه ليز بدفى جريه البالع لامك كسرى بله ابو جيد
معنائه يعنى ابولكه نهايتن بولشدر البالغ يانك فحمله و لامك سكونيله بالغ معنائه در يقال امر الله بالغ اى
بالغ من قوله تعالى ان الله بالغ امره وفر الابتدى اللهم سمع لابلغ ديرلر ايشدر لسون تمام اولسون معنائه كسائى
ابتدى بركسنه فحمله بر حظ ابتدى كى خبرى ايشنسه اللهم سمع لابلغ در حرف اولرك كسرى بله و سمع لابلغ ديرلر
فحمله بله و سمع لابلغ ديرلر نصب اوزن البالغ يانك كسرى و لامك سكونيله كذلك بالغ معنائه در ومنه

قوله

قولهم احمق بلغ وقولهم بلغ وبلغ ميم كسرى ولا ملك سكونيله وغيث معجبه ابله احمق معناسته در يعنى حماقيه مراد نواصل در البلاغه بانك فتحيله فصاحت معناسته در الينع بانك فتحيله فصيح اولان كسنيه بقاله بلغ الرجل من الباب الخامس اذا صار بليغا البلاغ بانك فتحيله وشايات كى در وزن او معنى ووشايه اهل حكمه بر كسنيه عز ايدوب سعابت ايمكد ر الينع بانك كسرى يا خود صيله ولا ملك فتحى وغيث كسرى ووديله افت ودايهه معناسته وفي الحديث ان عايشه قالت لعلى رضى الله عنهما حين اخذت بلغت مننا البلعين يعنى بزدن رحمت و بلا چكدك وبلغينه مفرد اعرابى وجمع اعرابى ايكسيد جائر در المبالغة ميم كى ولام ملك فتحيله بر خصوصه سمي ايدوب تقصير بانك بقاله بالغ فلان فى امرى اذا لم يقصر فيه البلغة بانك كى ولام ملك سكونيله الماذن شول نسنه در كه معيشه كفابت ابله الله اخ فتحينه ولا ملك كى وتشله بد بيلد ر نسنه ابله اكثافا بانك بقاله تباع بكذا اذا كتبى ب وبلغ علت مشتهد اولمعد دى دير ل المبالغة لام ملك كسرى واللك مد بيله حيوانك طرافى يعنى الى وايدى كار مع معناسته و بواهل مدينه لغى در ابو عبيد ايتدى بونك اصلى فارسى لغى اوزن يا يها در البوغاء بانك فتحى وواوك سكوفى واللك مد بيله توز كى زياده ملائم اولان طيراق ابو عبيد روايت اوزن التبوغ فتحينه وواوك كى وتشد بد بيله قان غلبه بانك التبيع بمعناه بقاله تبوغ الدم بصاحبه وبتبع به وبتبوغ بر كسنيه بر كسنيه نك اوزن رينه حمله ايدوب غالب اولمغه دى دير ل ابن السكيت روايتى اوزن بقاله تبوغ الرجل بصاحبه فغلبه وفى الحديث عليكم بالجماع لا يبيع باحدكم الدم فيقتله يعنى تا كه قان غلبه قلوب قتل ايتيه بعضيلر ايتدى ينيغ اصلند ينيغ ايتدى نغ دى يعنى تا كه قان طغيان ايدوب قتل ايتيه پس بتبغى قلب مكان اولنوب بتبيع اولدى جذب ابله جند كى چكك معناسته فصل التاء المتتعة على وزن الزلزله رلفظدر كه حكابت صوت ايچون استعمال اولنور بقاله سمعت لهذا الحلى تفتتة اذا اصاب بعضها بعضا فسمع صوته وحلى حاء مهمله نك فتحى ولام ملك سكونيله شول بيزك در كنز بيت ايچون نساطا بفهسى طقنور فصل التاء المتفتت ميم كى وثناء تانيد نك كسر بيله شول كسنيه در كه نكلم ابتدا كه ديشلرن برى رينه اوروب اضطراب شديدله مضطرب اولور رحيشيله كه كلامى اكثافا اولور الثلغ بانك فتحى ولام ملك سكونيله باش يار مق بقاله ثلغ را سه بثلغه ثلغ من الباب الثالث الثلغ المثلغ ميم كى ولام ملك فتحى وتشد بد بيله شول خرمادر كه اغاجندن دوشوب يار بيله ثلغ بانك فتحى وميم سكونيله باش يار مق بقاله ثلغ رأسه ثلغ اذا شد خنه الثلغ فتحينه طاعك يوقروسى اعلاى جبل معناسته وقرابتدى شول نسنه كه بن اشتد مفعله در نوله ثلغه دكلدر ابو عمرو ابتدى ثلغ الثوب دير ل اذا صبغت صبغا مشبعيا يعنى قو بوبو ياسك فصل الدال الدبع دالك فتحى وبانك سكونيله والدباغه دالك كسر بيله والدباغ كذلك دالك كسر بيله درى سيدلك بقاله دبع فلان اهايه بد بعه و بد بعه من الباب الاول والثالث دبع و دباغه ودباغا وفى الحديث دباغها طهورها ودباغ شول نسنه دى اطلاق اولنور كه انكله دباغت اولنور الدبع دالك كسر بيله وبانك سكونيله والدبغت كذلك دالك كسرى وبانك سكونيله ذكر اولنان دباغت حوايجه دير ل الدبغه دالك فتحى وبانك سكونيله بر كه دباغت ايتك بناء مره در لاندباغ همز نك ودالك كسر بيله دباغت قبول ايتك بقاله دبغت الجلد فادبع الدغ على وزن الزلزله تشوش واضطراب معناسته الدماغه دالك كسر بيله باش اولان عضو معروف در الادغه همز نك فتحى وميم كسرى بيله جمى دماغه معناسته الدمع دالك فتحى وميم سكونيله باشى دماغه ايرشجه يار مق در بقاله دماغه دماغه حنى بلغت الشجدة الى الدماغ الدماغه ميم كسرى بيله شول باش يارغى در كه دماغه ايرشمر اولنور يار باش اولان جراحت اون دور لودر الى قاشمره در كه خارصه دى دير ل اندن صكره باضعه در اندن صكره داميه در اندن صكره متلاجمه در اندن صكره

سمحاق در اندن صکره و اسخه در اندن صکره هاشمه اندن صکره منقله اندن صکره امه اندن صکره دامغه در
 و ابو عبید د امعه بی دخی زیاده ابتدای عین غیر مجدا به که دامیه دن صکره در و بونلرک اکثر ینک معنائی
 لفطر ندن معلوم اولمغین فصیل اولمادی و دامغه شول چیلک کی نسنه در که خرما غاجنک وزنده ظهور ابدر
 اوزون و حکم اولور اگر حالی وزنه ترک ابدر رایسه خرما غاجن خراب ابدر فصل لراء الارباع همزه نك کسر به
 دوه بی کندی قولاینه صوی صالیو یرمک در تاه و قتلو و قنسر صولنه بقال ترک اباهم هبلا مر بعا الرغه
 فختنه صولی بالقدر و قوی بالغه دخی دیرلر الرغه رانک فخی و دالک سکونیه بعناها الرغه فختنه جمی
 الرغه رانک کسر به کذلک جمی الرغه رانک فخی و دالک کسری و مد به الحق معناسنه لر دغه تمیک و دالک فختیه
 بیونله کویر جک ککینک نیری المرادغ میم فخی و دالک کسر به جمی الرغه فختنه صولی بالقدر و حل معناسنه
 الارزاع همزه نك کسر به بالحق ابیکر حیثیه که زیاده صولی اوله و لکن اقیه بقال ارزاع المطر الارض اذا البها
 و بالغ ولم یسمل و ارزاع برکسنه بی ضعیف و عیملو د ابیکر ارزاع بریری قازر کنی یاشر بالغه ایر شمکه دخی
 دیرلر بقال احتقر القوم حی ارزعوا اذا بلغوا الطین الرطب الریح رانک ضمی و سبک سکونیه بیک که انسانک
 النده موضع معروف دره حیوانتک النده و یا غنله اولان خرده لریدر که بقاخی اور دقلری برلر در الریح خمتنه
 بعناها مثل عسر و عسر التر سبغ علی وزن التکریم صوطوار بکینه جقمق بقال جاء المطر فریح الریح رانک
 کسر به شول ابدر که دوه نك خرده سنه حکم بقلر ل تاه الوب یور بی و یرمدن مانع اوله الریح فختنه
 دوه نك یا غنله اولان استر خادر اصبی روابی اوزن و استر خاسو لیک و کوشک اولمغه دیرلر الرغه علی وزن
 الزلزله حضور و رفاهیه دیرلک و رغه دوه صویه هر کون قن استرسه وار مقدر الرغه رانک فخی و غینک
 کسری و مد به شول سود در که قیندوب اوزنه صوصا چوب لوصه اولن عورته ایچر لر الرغه رانک فخی
 و فانک سکونیه معاشه و سعت اولمق الرغه رانک فختیه دیرلک و سعت اوزن اولمق بقال رفح عیشه رفاغه
 من الباب الخامس اذا تسع الاف فانک کسر به واسع اولان دیرلک الرفیج رانک فخی و فانک کسری و مد به بعناها
 بقال عیش رفح و رفیح ای واسع طیب التر فح فختنه و فانک ضمی و تشدد به لر برکسنه نك دیرلکی و سعت
 اوزن اولمق بقال رفح الرجل اذا توسع الرفاغیه علی وزن الثمانیه خوب اولان معبشت بقال هو فی رفاغیه
 من العیش الارفاغ همزه نك فختیه قصبی برلری قولتقر کی و او بقلر کی الرغه رانک فخی و فانک سکونیه و الرغه
 رانک ضمی و فانک سکونیه واحدی الروغ رانک فخی و واک سکونیه و الروغان فختنه نلکی اختفا اوزن اولوب
 او غرن او غرن بیک بقال راع الثعلب یروغ و روغان و فی المثل روغی جعار و نظری ابن المفرو جعار جمیه و عین
 مهمله ابله یالی قوریت ضیع معناسنه و روغی ابله خطاب اولنر الا مؤنث الرواع رانک فختیه اسم در او غر لاین
 بیک معناسنه الاراعه همزه نك کسر به طلب ابیکر و اراعه کاه اولور مطلوب معناسنه اولور بقال اریغونی
 اراعتکم ای اطلبونی طلبکم و طلبه طانک فخی و لامک کسر به مال مطلوب معناسنه در ترکه مال متروک
 معناسنه اولدخی کی الاریاع همزه نك و تانک کسر به بعناها نقول اراعه و ارناع اذا طلب و اراد و نقول ارغت
 الصید فاذا ریع ای تربد الرواع رانک ضمیله کر لومیل ابیکر نقول راعه الی کذا ذامال الیه سرا الریح مائل
 معناسنه و یاری تعالینک فراع علیهم ضربا بالیمین یبور دخی اقبل معناسنه در و فر ابندی مال علیهم معناسنه در
 کویا کوروغ حضرت ابراهیم کفریه تارض ابندوب انی سقیم دبدوی جهندن در المر اوغه میمک ضمی
 و واک فختیه کیم لنوب او غر لنق بقال فلان یراوغ فی الامر مراوغه اذ طلبه سر او خفیه و مراوغه کوروش
 طوخه دخی دیرلر مصارعه معناسنه الرباعه رانک کسر به کوروش طوندقلری بره دیرلر بونک اصلی رواعه ابندی

دغ

دزغ

دسغ

دغ

دغ

دوغ

واو یام منقلب اولدی ما قبل مکسور اولد غیچون التراوغ تانک فخی و واک ضمیله خلق بری برینه دستان
 سو بیک بقال تراوغ القوم اذ تراوغ بعضهم بعضا یعنی بری برینک خفیه خاطر بن الیه السه فصل الرای الرغ غیه
 زغ غجم طایفه سندن برطایفه در بقال کلمته بالرغ غیه ای بلغه نالک الطایفه الریح زانک فخی و یانک
 سکونیه میل ابیکر بقال زانغ زغ من الباب الثاني وزیح کوز ضعیف اولوب طوخه دخی دیرلر و کونش
 استوان زابل اولمغه دخی دیرلر بقال زانغ الفس اذ امالت و ذلک اذا ناء الفی الراعه علی وزن الباعه زانک جمی در
 بقال قوم زانغه عن الشی ای زانغون التزایع میل ابیکر یعنی اکملک التزایع فختنه و یانک ضمی و تشدد به لر نك
 ترین معناسنه فصل السین السابغ یانک کسر به شول نسنه در که کامل و وافی اوله بقال ذنب سابغ اذا کل
 یعنی تانک قوری مثلاً کان بولسه و سابغ تو غلغنه نك اردنه اولان اکسه نك که تو غلغنه زرهه اول اولش در
 بقال یضیه لها سابغ و سابغ شولر که دیرلر که دیری اوزون اوله و بوشک مقابلی در که کش شین معجه ابله ذکر
 قصه اولاندر السبوغ خمتنه نعمت بول اولمق بقال سبغت النعمه یسبغ سبوغا من الباب الاول اذا تسعت
 الاسباع همزه نك کسر به بر نسنه بی تمام قلمق بقال اسبغ الله علینا النعمه اذا اتها و اسبغ الوضوء ابدستی تمام
 المغه دیرلر التسیخ علی وزن التکریم ناهه یاورین قارنده تو یلند کدن صکره دوشور مکه دیرلر بقال سبغت
 الناقه تسیخاذا القت و لدها و قد اشعر السابغه نك کسر به واسع اولان زن المسبح میمک ضمی و بیک کسر به
 شول کسنه در که واسع زن کیه التسیخه نك فخی و یانک کسر به شول نسنه در که باخه کیلن تو غلغنه نك زرهه
 اولش و بوبی ستر ابدر و بیکه تسیخه دیرلر تو غلغنه نك تمام اولد غیچون و اگر اولسه زرهه بقاسی ابله تو غلغنه
 مابینده اچق برقلیدی السفسغه علی وزن الزلزله بر نسنه بی طویراغه ورسیدوب پایال ابیکر بقال سفست
 الشی فی التراب ای دسسته فیه و سفغه طعمی زیاده جرب ابیکر نقول سفست الطعام اذا وسعته دسما
 و سفغه الیه یاشه قویوب صقغه دیرلر تاه باغ مرات ابده و بونک اصلی سفغه در اوج غینله غین و سطایی
 سینه تبدیل ابند بلر فعلل ابله فعله نك سنک مابین فرقدن او ترو و تبدیل سین اختیار اولندی کله ده سین
 اولد و غیچون و بونک مثالی اولان مضاعف دره دخی حال بوبله در لقلق و عثت و کیم کی عثته عین مهمله
 و ثاء مثله ابله فساد ابیکر و کیمه حبس ابیکر معناسنه در التفسخ علی وزن التزلزل بره کیمک بقال تسفخ
 فی الارض اذا دخل السلوغ خمتنه حیوان التجی یاشندن صکره دیشر براغوب کال بولمق بقال سلغت البقرة
 و الشاة تسلع سلوغا من الباب الثالث اذ سقطت سن التي خلف السدین و سدیدس التجی یاشه کین طواردر
 السالغ لامک کسر به ذکر اولن سنه اولان حیوان و بقال سلغت و سلغت فیه سالیع و صالغ ایضا و مؤثنه دخی
 بغیر هاء استعمال اولنور و بود ذکر اولن التجی تمام اولد قده اولور و سلوغ جتال طرنقلو اولان طوارده بذول کی در
 ده قسنده و سلوغ و بذول ذکر اولنن چوانلر کال بولد قده اطلاق اولنور ز بر اصغرک ولد نه سنه اولید عجل دیرلر
 یکسر العین و سکون الجیم نیع بعد جذع بالفختین بعد ثی بفتح الثاء و تشدد به لیا بعد رباع بفتح الراء بعد
 سبیس بفتح السین و کسر الدال بعد سالیع دیرلر بعد سالیع سنه و سالیع سنتین بالغام بالغ و قیون ولد نه سنه
 اولید حمل بالفختین یاخود جدی بفتح الجیم و سکون الدال کرچی یاورین اولور سه بعد جذع بالفختین بعد ثی
 بفتح الثاء و تشدد به لیا بعد رباع بفتح الراء بعد سبیس بعد سالیع دیرلر الامساح همزه نك و لامک فختیه فرار و ابی
 اوزن شولت در که شمش اوله و لکن تمام یشیه السالغ سبیک فخی و لامک سکونیه یاش بارمق بقال سالیع راسه من
 الباب الثالث و هو لغه فی ثلغه السوغ سبیک فخی و واک سکونیه ایچان سنه بوغزه سهولت ابله داخل اولمق بقال
 سالیع الشراب یسوغ سوغا من الباب الاول اذا سهل مدخله فی الخلق و بوغزه سهولته داخل ابیکر معناسنه در که
 بقال سقته ناسوغه من الباب الاول کذلک و امیغه من الباب الثاني لکن اجود باب فعالدن کلکدر و سوغ بر نسنه

دغ

دغ

دسغ

دغ

دغ

دوغ

جاء اولمق معنائه ده كور بقال ساع له مافعل اي جاز له ذلك وسوغ برولد بولدك ار دنج طوغوب ان رده
 اخرواد اولمق وولده دخی اطلاق اولنور بقال هي اخته سوغه وسوغته ايضا السبع سبتك فتي و يانك
 سكونيله ككذلك بولدك عقبه طوغن ولد بقال هذا سوغ هذا وسبع هذا الاساعه سرائي سهولت ايله
 بوغزه اذ خال ايتك بقال اسغته اسيعه اساعه وغصدي ازام و يرمك معنائه ده كور نقول اسغلي غصني
 اي امهاني ولا بجلني وقال تعالى بجرعه ولا يكاد يسيغه السواغ سبتك كسريه شول نسنه دركه انوكله بوغز
 طوتن نسنه يعلج اولنور بقال الماء سواغ الغصص يعني صوبوغزه طورن نسنه لك علا حيدر النسويح
 على وزن التكرم جائز كور مك بقال سوغته له اذا جوزت فصل الشين الشغشفه على وزن الزلزله كوندنر كوندنر له
 اورلن كسنه ده غريك اولنق وابوعبيد ابتد شغشفه كوندري صوقوب چقار مق در وشغشفه برجنس
 اوته يعني صوت ايتكه ديرل فصل الصاد الصبع صادق كسري و يانك سكونيله شول نسنه دركه انوكله برنسنه
 بويارل الا صباغ همز مك فتيه جمع وصبع شول نسنيه دخی ديرل كهاتي ايتك قاتني ايد نورلن انخورش معنائه
 ومنه قوله تعالى وصبع للاكلين الصباغ صادق كسري به جمع الصبع صادق فتي و يانك سكونيله بويامق بقال
 صبغت الثوب اصبعه صبغ من الباب الثالث واصبعه من الباب الاول المصبغة ميك ضمي و يانك فتي وتشديد بيله
 بويانك نسنه بقال ثياب مصبغة شول نسنيه دخی ديرل كهاتي ايتك فتي و يانك كسري ومديله بر جاك اسيدر صبغة الله
 صادق كسري و يانك سكونيله دين الله معنائه درو بعضيلر ابتد بونك اصلي نصاري اولادن كندورك
 صوبندن صبع ايتكه لندن ما خود در الا صبع همز مك و يانك فتيه شول نسنيه دركه انك الى اقدر يا خود قور غنك
 اطرافي اقدر و اصبع طير جنسندن كاد يرل كهاتي ايتك فتي و يانك سكوني والفك مديله
 شول قيوندر كه قور غنك اوجي اق اوله التصبيغ على وزن التكرم حرمانك دهي اولغه باشلق يقال صبغت
 الرطبة اذ اذنت الصدغ صادق ضمي وذلك سكونيله كوزله قولانك ان يري ذكر اولنن محل انوب صار قن
 صاچه دخی صدغ ديرل زلف معنائه بقال صدغ معقرب وكاه اولور سدغ دخی ديرل سبتله قطرب بن مجد بن
 المستنير ابتد بني تميدن بر قوم كه انله بلعبر ديرل سبت صاده قلب ايدر لردورت حرفه جمع اولد قده كه
 انلك بري طاو بري قاف و بري غين و بري خادر قن بو حرفلر سبتدن صكره واقع اولسه كرك ايتكجي
 اولسون كرك او حنجي اولسون كرك در دنجي اولسون سراطه صراط و بسطه ايله بصطه وسيتل
 ايله صيقل وسرقت ايله صرقت و مصبغة ايله مصبغة و مسدغه ايله مصدغه و مسخرلكم ايله مسخرلكم و سخب ايله
 سخب كني و مصبغة ايله سخب صوت ديرل المصبغة ميك ضمي و ذلك فتيه يوز يا صدغ دخی معنائه
 و مصدغه ديد كري زلف التنه قوند غندن او ترودر وكاه اولور مزدغه دخی ديرل زلفه الصدغ صادق فتي
 و ذلك سكونيله بر كسنه يانته سنك يانك راست كلك ابو عبيد رايي اوزن نقول صدغ الرجل اذا حاذبت
 بصدغك صدغه في المشي و صدغ صرف معنائه دخی كاورا سمعي رايي اوزن بقال ما صدغك عن هذا الامر اي
 ماصرفك وردك و بقال ايتك فلان بعيره فاصدغه اي مائنه وذلك اذا ندي ياني دوندر يمسه فديني حينه
 الصدغ صادق كسري به بر نشان در كه زلف اولور وكاه اولور قتل محله دخی استعمال اولنور
 ومنه قولهم فلان ما يصدغ غله من ضعفه اي ما يقتل وعربلرك ما يصدغ غله من ضعفه ديد كاري ما يصدغ
 معنائه دخی محله الصدغ صادق فتيه ضعيف اولق بقال صدغ الرجل يصدغ من الباب الخامس
 الصدغ صادق فتي و ذلك كسري ومديله تازه طوغن او غلان دريدي كونه و ارنجه الصلوع ضمتيله
 چتال طرقلو حيوان ياشد النجى بل ديش راغوب كالت بولمق سلوغ معنائه كه مرور ابتداي بقال صلف

شغ

صبع

صدغ

صلغ

البقرة

البقرة والشاة من الباب الثالث الصالح لأمك كسري به ذكر اولنن ياشد اولان حيوان الصالح صادق
 ضمي و لامك فتي وتشديد بيله جمعي بقال كنباش صلغ قالدرويه والحرب شهباء الكباش الصلغ
 و كنباش كنبشك جمعي درار كك قيون معنائه الصم صادق فتي و ميك سكونيله اغاجدن صاقر
 مثله اقل نسنه الصمغ ضمتيله جمعي و يونك انولعي چوقدر اما صمغ عربي ديد كاري طلم اغاجدنك صمغ در
 الصمغ صادق فتي و ميك سكونيله بريان صمغ وفي المثل تركته على مثل مقرف الصمغ ومقرف ميك
 فتي و قافدن صكر در لك كسري به صمغ جمع اولان اغاج قاني كه انك صمغ الدقير ينده اصله نسنيه قلماز يعني
 بن اتي محل صمغ اولان اغاج قاني كي ترك ايتدم ذكر اولنن محله اتر صمغ قالمديني حيث يندن المصمغ ميك اولك ضمي
 و تشديد بيله صمغله اتحاد اولنن مركب بقال حبر مصمغ جوهر ي ايدر بن بولكه في استدم و لذن
 كيدن استدم يلزم الصامغان ميك كسري به اغرك ايتكي جاني الاستصباغ همز مك و يانك كسري به براغاجدن صمغ
 المق ابو الغوث رويي اوزن نقول استصفت الصاب وذلك ان تشرط شجرة ليخرج منه شيء مرفيع قد كالصبر
 و صاب صادمه ايله شول صودر كه انجندن اثار و شرط يار مق و دلمكر الصمغ صادق فتي و واوك سكونيله
 قيو محيلق صنعتن ايشلمك نقول صغت الشئ اصوغه صوغا من الباب الاول و صوغ برنسنه نك برار بنه دخی
 ديرل بقال هذا صوغ هذا اذا كان على قدن الصوغان صادق فتي و واوك سكونيله تشبيه سي برارل معنائه سيمان
 كي و صوغ كذب ايتك معنائه ده كور استعاره و في الحديث كذبه كذبها الصوغان الصباغ يانك كسري به
 قيو جمعي الصواغ صادق فتي و واوك تشديد بيله بمعناه الصباغ صادق فتي و يانك تشديد بيله بمعناه كذلك في لغة
 اهل الجاز و صواغ كذاب معنائه دخی كلور على مامر في الحديث الصباغ صادق كسري به قيو محيلق صنعتي
 الصيغة صادق كسري ومديله خلقت معنائه بقال صاغة الله صيغة حسنه اتي خلقه حسنه وصيغه بر قايح
 نسنه بر كسنه نك ايشيدر ديك محله دخی استعمال اولنور بقال سهام صيغة اي عمل شخص واحد و بواو ايدر
 لكن واوك ما قبل مكيور اولغين يايه منقلب اولدي فصل الضاد الضيغة صادق فتي و غينك كسري
 ومديله شول تازه باغچه در كه نياتك لوني متغير اولما مشر اوله وصيغة صولي حميره دخی ديرل
 الضمغ صادق و غينك كسري ومديله بوللن بلي بقال اقناعند فلان في ضمغ اي في خضب
 وخضب خانك كسري به وسعت اوزن اولمق الضمغ على وزن الزلزله ديشسر كسنه نك چينه سي
 بقال ضعفت العجز اذا لاكت شيئا بين الحنكين ولاسن لها فضل الفاء المدغ فانك فتي و ذلك سكونيله
 بر محوف نسنيه يار مق نقول فدغ تراسه افدغه فدغامن الباب الثالث اذا شدخته الفروع ضمتيله
 ايشدن قورنلق الفراغ فانك فتيه بمعناه نقول فرغت من الشغل افرغ فروعامن الباب الاول و فراغ صودر وكلكه
 دخی ديرل نقول فراغ الماء يفرغ فراغامن الباب الرابع مثل سمع سمعا التفريغ فحتينه و يانك ضمي وتشديد بيله
 بر خصوص ايحون فراغ اولمق نقول نقرغ لك اذا اتميت له والاستفراغ همز مك و يانك كسري به برنسنيه
 مقدوري صرف ايتك نقول استفرغت مجهودي في كذا اذا بذلت مقدورك فيه الافراغ همز مك كسري به
 صوبي كاسه دن دو كك نقول فرغت الماء اذا صبيته و افراغ فان دو ككه دخی ديرل نقول فرغت الماء اذا رقت
 المفرغة ميك ضمي و فانك سكوني و يانك فتيه شول حلقه در كه دو ككه اولوب هر جاني برار اوله التفريغ على وزن
 التكرم برنسنيه دو كك نقول فرغته نقرغ اذا صبيته ونقرغ في خالي قاعه ده ديرل الافراغ همز مك
 و يانك كسري به بر كسنه كندی اوز و بنه صودر وكك نقول فرغت الماء على نفسك بن مفرغ ميك ضمي
 و يانك كسري وتشديد بيله حميره سندن بر شاعر ك اسيدر الفراغ فانك فتي و يانك سكونيله قوغه غند اولان

صلغ

صمغ

صمغ

ضمغ

فدغ

اذا لم يكن له ان يستند صود وكجك يروفرغ كذلك فان هدر اولغه دخی دیرل بقال ذهب دمه فرغ اذا لم يطلب به
 الفرغ فانك كسری ورنك سكونيله كذلك فان هدر اولق الفرغان كذلك فانك فخی ورنك سكونيله منازل
 قردن یکی راق بلدك اسیدر که بری دلور جتك مقدمه وری مؤخره درویند رندر ویت عین حسیله
 بش ذراع مقداری مسافه واردر وواسم فرغدن مأخوذ درخرج ماء دلومعناستنه کم مروراستدی الفراغه
 فانك خميله ما رجل در نطفه معناستنه لفریح فانك فخی ورنك كسری ومدبله شول اندر که یوریمی واسم
 اوله الفرغ فقیه فانك فخی ورنك كسری ومدبله شول ضرب در که واسم اوله یعنی قولی قولاً جامعاً اوله الفرغ
 فانك فخی ورنك سكونی والفك مدبله شول دورنگدر که واسم اوله ذکر اولنان وجهه وزن بقال طعنه فرغاء
 الفشع فانك فخی وشینك سكونيله برنستنه ك اوزر بنه چقوب انی ستر ایتك بقال فشعه اذا علاه حی غطاء
 و فشع دكك ابله اورر بنه حواله اولغه دخی دیرل بقال فشعه بالسوط اذا علاه الافشاع همره ك
 كسری بله دكك ابله اورمق بقال افشعه اذا ضرب جوهر ينك ظاهر كلامدن فهم اولنان بودر لكن
 صاحب صراح وصاحب مذهب فشعی وافشاعی فرق ایتوب ضرب ابله تفسیراً بتمشدر الفشع فانك فخی
 وشینك سكونی والفك مدبله شول صاحبدر كه طاعش اوله بقال الناضیه الفشع ای المنشرة التفشع
 فختینله وشینك ضمی وتشددیدله ینلك صایح وصقال اغار مسی جوق اولق بقال تفشع الشب اذا كثر
 وانتشر وتفسع فان غلبه ایتكه دخی دیرل بقال تفشع فيه الدم اذا غلبه وتمشی فی بدنه وتفسع اولر كان سنه
 كیر مكده دیرل بقال تفشع الرجل البیوت اذا دخل بینها وتفسع عورنك یکی ایانی اره سنه كیروب
 وط ایتكه دخی دیرل بقال تفشع المرأة اذا دخل بین رجلها وافتراعها وافتراع قابله وعین مهمله ابله ازاله
 بكارت ایتكه دیرل افشاع فانك ضمی وشینك تخفیفی وتشددیدله براندر که اغا جه چقوب صر مشور
 فصل اللام اللغه لامك ضمی وثانك سكونيله رائی ثلطفه عین ایتكه باخود لام ایتكه باخود سبئی ایتكه دیرل
 اللش فختینله ذكر اولنان صفت اوزره اولق بقال اشع بلشع لغام من الباب الرابع الاشع همره ك وثانك فخیله
 ذكر اولنان صفت اوزره اولان كسنه اللشع لامك فخی وثانك سكونی والفك مدبله مؤقی اللدغ لامك فخی
 ودالك سكونيله عقرب صوفی اللدغ فانك فخی ولاك سكونيله بمعناه بقال لدغه العقرب لدغه لدغا
 وثلد اغامن الباب الثالث ولدغ سوزله اجتماعه دخی دیرل بقال لدغه بكلمه اذا ترغ بها وترغ نونله وزاوغین
 معجتهین ابله دورنگدر طعن معناستنه اللدغ ویمك فخی ودالك ضمی ومدبله عقرب صوفی كسنه اللدیغ
 لامك فخی ودالك كسری ومدبله بمعناه فصل المیم التریع علی وزن التكریم طواری اغثنی الترغ فختینله ورنك
 ضمی وتشددیدله طواری اغثنی بقال مرغته فی التراب ترغاً فترغ اذا معكته فیمك الترغ میك ضمی ورنك فخی
 وتشددیدله اغنیاجقیر المراع میك فخیله بمعناه المراع كذلک میك فخیله بمعناه ایضاً و مراغه جیرام
 شاعر ك له سنك لغی درو بوی كاخلط نام شاعر لقب قشدر اوزر رندر بحال اغناسن اشعار ایتكه چون المرغ میك
 فخی ورنك سكونيله طواری اغثنی و فی كله سیله استعمال اولونسه اقامت معناستنه اولور
 تنه كم قاموسك تصریح اولشدر و بونقریر دن صاحب صراحك مرغ غلطیدن ستور در غلف
 دیردی مخالف اولدغی ظاهر اولور المرغه میك كسری ورنك فخیله شول بفرغه دیرل که بر جانی
 طونقندر منفذی یوقدره اكماعی اعور دخی دیرل منفذی اولماد غیچون و مرغه دیرل که بر جانی
 ائلد غیچون در الامراع همره ك كسری بله اغزیاری اتق بقال امرغ اذا سال لعاب و امرغ ناصواب كلات
 ایتكه دخی دیرل و امرغ خیره صوفی جوق قویوب رقیق ایتكه دخی دیرل الترغ فختینله ورنك ضمی
 وتشددیدله اغردن اغزیارن یحق بقال ترغ اذا رش اللعاب من فيه المشع میك فخی وشینك سكونيله برجنس

فشع

لشع

لدغ

مرغ

مشع

اگل ایتكدر خیار یكی مثلاً المضغ میك فخی وضادك سكونيله حینك بقال مضغ الطعام مضغه من الباب الثالث
 و مضغه مضغاً من الباب الثاني المضغ میك فخیله شول نسته در که چینانور بقال ما عندنا مضغاً وهذه
 كسرة لینه المضغ المضغ میك فخیله حینك نسته المضغه میك ضمی وضادك سكونيله ات پانسی و بو
 سیدن قلب الانسان مضغه من جسمه دیرل المضغان ضادك كسری بله ایکی ایتكه نك دبیلری درانی دیشی
 بتدی رده و بعضی ایتدی ماضغان ایکی چكه ده ایکی طمدر المضغه علی وزن الزلزله قارشقی اختلاط معناستنه
 الملغ میك كسری ولاك سكونيله شول اجتماع در خشیات سوبلر بقال باغ مع یعنی اجتماعه مراد و اضلدر
 وكاه اولور ملغ یا لكر ذكر اولنور فصل النون النشع نونك فخی وثانك سكونيله ظاهر اولق النبوغ ضمتینله بمعناه
 بقال نبع الشی بنبع من الباب الثالث و بنبع من الباب الثاني نبعاً وثبوغاً اذا طهر ونبوغ بر كسنه اصنامدر شاعر
 دكك كن شعره هوس ایدوب شعری ایوديك بقال نبع الرجل اذا لم يكن فی ارب الشعر ثم قال واجاد و بوندن
 مأخوذ در شعرادن بعض كسنه یونابع دبیدكاری دینیانی كبی وجعدی كبی و بونقردن غیری دخی كیم واریسنه
 اماز یادین معویه الدینیانیه نابغه دبیدكاری وقد نبغت لنا منهم شون دبیدو کی قولندن اوتور بد و النشع
 نونك فخی وثانك سكونيله برنستنه فی تعیب ایتك نقول تنغت الشی اذا عبت له الانتاع همره ك كسری بله سخریه
 كولسیدله كولك نقول انتع اذا خجلت منك المستهزی اللدغ نونك فخی ودالك سكونيله برماغه دورنگد بقال
 ندغه اذا خجسه باصبغه ودغده و ندغ كذلک كوندر له دورنگد دخی دیرل وكلامله اجتماعه دخی دیرل و ندغ
 كلك اوتنه دخی دیرل سعتر معناستنه ابو عیدر وایتی اوزن اللدغ نونك كسری ودالك سكونيله كذلک ذكر اولنان
 اوتدیرل اوزن بدره ایی اوزن بس اختلافی فخله كسره در غین معجته و اسسته اختلاف ایتكه مشلدر اللدغ
 میك كسری ودالك فخیله شول كسنه در که دورنگد عادتی در اللدغ نونك فخی ورنك سكونيله افشاد ایتك
 بقال ترغ الشیطان یترغ ترغاً اذا فسد واغری و ترغ دورنگد معناستنه ده كور بقال ترغه بكلمه اذا طعن فيه
 مثل نسه و ندغه اللشع نونك فخی وشینك سكونيله دورنگد تحس كیندر وزنا ومعنی بقال نسهه بالسوط
 اذا تحس و نسه سوزله اجتماعه دخی دیرل بقال نسهه بكلمه مثل ترغه ونسه اكنه ابله دورنگد دخی دیرل بقال
 نسه الواسمه اذا غرت فی الید بالابرة یعنی قن دوكون ورن عورتا كنه ابله دوكون قلسدك نساء عربك
 عادیدر المنسغه میك كسری ونونك سكونی وشینك فخیله قوش قویر غندن جمع ایدوب بریره بقال قاری
 نسته در که انوكله اكییلر ایتكی الجرود موردن اولدغی وقت یسته منسغه دیرل الانساع همره ك كسری بله كذلک
 دورنگد بقال نسهه وانسغه یعنی وانساع اغاج قطع اولند قدن صكره شاخ صالیو رمكه دخی دیرل اللشع
 نونك فخی وشینك سكونيله برنستنه حیمقرمق كه غشی اولق دائره سنه وار بقال نشع بنشع من الباب الثالث
 ابو عیدر ایتدی انساندن نشع صادراولماز الا صاحبینه تشوقا یاخود تا سقا و یاخود ملاقاته محبه اولور
 اللشع نونك فخی وشینك ضمی ومدبله بوره چکیلن یاخود اغره دوكلن دوا در عین وغین لغندر اللشع
 ضمتینله ذكر اولنان دوا استعمال اولتی بقال نشع الصبی نشوعاً المنسغه میك كسری وشینك فخیله
 بورنه دوا چكمیچون استعمال اولنان الت نشع نونك فخی وشینك سكونيله كلام ثلقتین ایتك نقول نشعته
 انكلام نشعاً اذا اقبلته و علمته وهو علی سبیل التشبیه یعنی سوز ثلقتین ایتكی دوا الحیور مكه تشبیهادر الانتاع
 نون اولك فخی وثانك كسری بله شول انمردو كد بوغده اولان دباچك یا ننده اولور اللشع نونك ضمی وغینك
 سكونيله واحدی النعه فختینله طاعك و یا شك دیه سی و اعلاى جبل اعلاى را س معناستنه ونقه اقوم
 قومك اولور یته دخی دیرل دوزكر اولنان عبارت جوهر بدن فهم اولنان در اما قاموس صاحبی غفه الرأس

مضغ

مغ

ملغ

نغ

نشع

ندغ

ترغ

نسه

نشع

نفع

نغ

یا فوخ الرأس ابله تفسیر یا فوخ فالبله وخاء معجبه ابله کافور وزنی اوزن باشد اولان اوکات در که خات
ضباده یومش اولان بر در فصل الو او الو باغه واوک فخی ویا نك تشدد ببله و ترق ری است معناسنه عینله
وغینله لغتدر بقال کذبت و باغتک و و باغتک اذ اضطر یعنی بردن ریج خروج ابله الوتغ فختینله هلاک اولمق
وکنه کار اولمق معناسنه در بقال وتغ یوتغ وتغامن الباب الرابع اذ اثم وهلك الا يتاغ همزه نك کسری وممد ببله
هلاک ابلنک بقال وتغ الله ای اهلک الله و بقال وتغ فلان دینه بالاثم اذ اهلك الوثیقه واوک فخی و ثاء
مثله نك کسری وممد ببله شول نسنه در که ناقه ولدی ضایع اولد قدانی ولد یربنه قیلور لرسودن کسمسون دیو
تنه کم فصل حمید درجه لفظنک تفسیرنده بیان و نمشدر الوتغ ولوک فخی و ثانک سکونیه ناقه ایچون ذکر اولنان
نسینه یی قلیق بقال وتغ فلان ناقته بقیه و ثانی ای تخذها وثیقه الوزغ فختینله لاجه کار سام ابرص معناسنه
الوزاغ فختینله جمعی کلر معناسنه الوزاغ همزه نك فخی وواوک سکونیه کذلک جمعی الوزغان واوک کسری
وزنک سکونیه کذلک جمعی التوزیع علی وزن التکریم جنین له سی قارتند صور ثلثک بقال وزغ الجنین توزیعاً
اذا صور فی البطن الا يزاع همزه نك کسری وممد ببله ناقه بولن دفعه اخرج ابلنک که یوکلو اولان دوه ل اکثر یا بولن
دفعه اخرج ایلر بقال الحوامل توزع بابوالها والطعنه توزع بالدم الوتغ واوک فخی و شپنک سکونیه قلیل
معناسنه در بقال و شغ عطیته اذ اوغها و ابتاح حاء مهمله ببله بر نسینه یی زانکه در لر الولوع فختینله کلب دلینک
اطرافیه بر نسینه ایچمک بقال ولع الکلب فی الاناء ولو غاذا شرب مافیه با طراف لسانه و بوز بد ابتدی ولع الکلب
شرابنا و فی شرابنا و من شرابنا در لر الا بلاغ همزه نك کسری وممد ببله ذکر اولنان وجه ووزن ایچور مک بقال یولع
الکلب اذ اولغه صاحبه در لر که طیور قسمندن ولوع ایدر نسینه یوقدر ستمکدن غیره سنک دلیله ایچر المیاع میمک
کسری وممد ببله ولا مک فختینله شول قب در که کلبه اناء فان یعنی غدا و رر لانی غر یف ایدوب اسان ترکیه بلاغ
در لر المستولع میمک ضمی ولا مک کسری ببله شول کسینه در که دم ابتد کلرندن و عار ایدر جک نسینه لردن یی پروا
اوله الولوعه واوک فخی ولا مک سکونیه کوچوک قوغه دلوصفیر معناسنه فصل الهاء الهو غ فختینله او یومق نوم
معناسنه بقال هبع بهبع هبعو غامن الباب الاول اذ انام الهبع هانک کسری وممد سکونی ویا نك فختینله شول
اولومدر که سر عتله اوله موت مجل معناسنه ابو عبیدر وای اوزن الا هیغین همزه نك ویا نك فختینله صیغه
ثنیه اوزن بوللغه وحسن حاله در لر بقال انهم لقی الا هیغین ای الحصب وحسن المعاش و هیغان کذلک همزه نك
ویا نك فختینله ثنیه صیغه سی اوزن اکل وشر بدن عبارندر بقال وقع فلان فی الا هیغین ای فی الاکل والشرب
الا هبع همزه نك ویا نك فختینله شول بیلدر که نباتاتی چوق اوله التهیج علی وزن التکریم ترید کچرو یشن چوق
ابلنک بقال هیغت لشر بد اذ اکثرت ود کها بیاب الغاء من ترجمه الصحاح الجوهری فصل الالف التثنیه علی وزن
التکریم چوملکی ساج ایاغی اوزر پنه قومق نقول ثقت القدر تا ثیفا و هو لغه فی ثقیته ثنیه اذ اوضعها علی الاثافی
و اثافی همزه نك فخی و ثاء مثله ابله ساج ابلر معناسنه در التثنی فختینله و ثانک ضمی وتشدد ببله بر کسینه
بر بردن زابل اولماق بقال تا ثفال جل المكان اذ لم یرحه و تا ثف بر نسینه یی احاطه ابلنکه دخی در لر بقال تا ثفه و اذا
لکنفه و کنف احاطه معناسنه در اگر چه صاحب صراح تا ثف بریک جای بودن و نهان خاله ساختن جای را
دخشدر سهواً بشتدر الا ثف الفک مدی و ثانک کسری ببله تابع معناسنه در الا ثف همزه نك فخی و ثانک سکونیه
تابع اولمق بقال ثفه یا ثفه اثفا من الباب الثاني مثل کسره یکسره اذ ابعه و بوقدر بدن صاحب صراح اثف
بالعز نك پی روی کردن دبد وکی مخالف اولد و غی ظاهر اولور و ز باعتبار جوهر بدن و صدر کتابه ذکر اولنان
اصلدن ظاهر اولان سکون در حرکت دکلر الا ذاف همزه نك ضمی و ذالک تخفیفیه ذکر الت رجل معناسنه
وفی الحدیث فی قطع الا ذاف الدیه کذلک فی بعض نسخ الصحاح الارفد همزه نك ضمی و رانک سکونیه صنور حد

و یغ

و یغ

و یغ

وزغ

وشغ

ولع

هبع

الف

ازف

ارف

معناسنه الارف همزه نك ضمی و رانک فختینله جمعی غرقه ابله ذرف کبی پس ارفدن مراد یی رلر ما بپننه وضع اولنان
علامتدر در وفی الحدیث عن عثمان رضی الله عنه الارف تقطع کل شفعة کویا که عثمان رضی الله عنه جار ایچون
شفعة فی جار کور میوب بولکامی شریکنه نظر ایور مشدز و هم ایشدر ای مال اقسیم وارف علیه فلا شفعة
فیه الارف همزه نك وزای معجبه نك فختینله ببله کوچ زمانی قریب اولمق بقال ارف التر حل یا زف از فامن الباب
الرابع اذ ادنا و منه قوله تعالی ارفه الارفة یعنی القیمة و ارف عجله ابلنکه دخی در لر الارف الفک مدی و رانک کسری ببله
عجله فلن کسینه المتأرف میمک ضمی و رانک کسری وتشدد ببله قصیر القامه اولوب مجمع الاعضا اولان کسینه
ابوز بد ابتدی راعیه سوا ل ایدوب ما الحینطی دیدم ابتدی المتکائی و المتکائی دیدم ابتدی المتأرف
وما المتأرف دیدم انت حق دیوب بنی اول مکانه ترک ابتدی و روانه اولدی دیدی الاسف فختینله زیاده محزوز
اولمق بقال اسف علی ما ظن من الباب الرابع و اسف غضب ابلنکه دخی در لر بقال اسف علیه اسفا اذ غضب الا اسف
همزه نك کسری وممد ببله غضبه کتور مک بقال اسفه اذ الغضبه التأسف فختینله و شپنک ضمی وتشدد ببله
مخسر تلف معناسنه بقال تأسف اذ تخسر الاسف همزه نك فخی و شپنک کسری وممد ببله سر یحزرن اولوب
رقیق القلب ولان کسینه الاسوف همزه نك فخی و شپنک ضمیله معناه و اسیف غضبتک و محزون اولان کسینه یه ده
در لر و اسیف عید دخی در لر نده معناسنه ابن السکیت روایتی اوزن الاسفاه همزه نك ضمی و شپنک فختینله جمعی
الاسیفه همزه نك فخی و شپنک کسری وممد ببله شول یوفقه بر که نسینه بتور میه یوسف یانک و شپنک ضمیله
و یوسف شپنک کسری و یوسف شپنک فختینله اوچی دخی علم جلده لغتدر رفرا وای اوزن و مز بور همزه ابله
دخی روایت ابتدی اساف همزه نك کسری ببله بریتک ایدر صم مخصوص معناسنه کذا ببله نك قریبی در زرا اساف
ونا ببله ایکی بت در قریش قبیلله سنه که انلری عمرو بن طی صفا ببله مزوه اوزر نده وضع ایشدر نلر ایچون مقابله
کعبه ده قریبان کسری لری بعضیلر شو ببله زعم ابتد ببله که انلر جرهم قبیلله سندن ایکی کسینه ایدی بری اساف بن
عمرو بنی نائله بنت سهل ایدی کعبه شرفها لله خور ابتد کری ایچون مسخ اولوب طاش اولشدر دی و قریش
قبیلله سی مرو را یامله انلری معبود ایدر غشدر دی الاسفی همزه نك کسری و شپنک سکونی و الفک صر ببله بیز که
بشمقچیلر التندن در پس اسفی فعلی وزنی اوزن اولور الاسافی همزه نك فخی و فانک کسری ببله جمعی الاسف فختینله
کبره دبد کری اوت که نباتات قسمندن در اما شول نسینه که اصلنله خیار و مثالنله بتر کالف در لر افاله همزه نك
ضمی و فانک تشدد ببله قدر و اله معناسنه در که قدر فختینله ناپا کلاک معناسنه در و افه کذلک همزه نك ضمی
و فانک تشدد ببله معناه ثنوین نیکو یا چوند رفقه علی وزن المذکور و معناه التثقیف علی وزن التکریم اف دیک بقال
افف تا فیفا اذ افاله اف قال لله تعالی ولا تقل لها ف وبون لغتالی در اخفش روایتی اوزن بری اف در همزه نك
ضمی و فانک کسری اوزن بناسی وتشدد ببله و بری دخی اف در همزه نك ضمی و فانک فخی اوزن بناسی وتشدد ببله
و بری دخی اف در همزه نك و فانک ضم اوزن بناسی وتشدد ببله و بری ده اف در همزه نك ضمی و فانک بجر اوزن ثنوین
وتشدد ببله و بری اف در همزه نك ضمی و فانک ضم اوزن ثنوین وتشدد ببله و التخصی اف در همزه نك
ضمی و فانک رفی اوزن ثنوین وتشدد ببله و کاه اولور افانفاد دخی در لر بطریق الاتباع الاف همزه نك کسری و فانک
تشدد ببله حین معناسنه منه قولهم کان ذلک علی افه ای علی حینه الافان همزه نك کسری و فانک تشدد ببله
معناه بقال ایضا کان ذلک علی افاته ای علی واته التثقیه تانک فخی و همزه نك کسری و فانک تشدد ببله نفعله
وزنی اوزن کذلک حین معناسنه بقال جاء علی ثقیه ذاک مثل تعفه ذاک الا کاف همزه نك کسری ببله مرکب
یا لانی و وکاف دخی لغتدر الکف فختینله جمعی الایکاف همزه نك کسری وممد ببله مرکبه یالان اورمق بقال
اکفت الحمار و او کفته اذ اشدت علیه الا کاف الالف همزه نك فخی ولا مک سکونیه بیک هزار معناسنه و یو

ارف

ازف

اسف

اشف

اصف

افف

اکف

انف

الف

الف

مذکر در بقال هذا الف واحد ولا يقال واحدة وهذا الف اقرب الى تام ولا يقال قرعاه وابن السكيت ابتدئ هذه
 الف ديكت جائز هذه الدراهم الف اعتبارا بله الالف ضمنية له والالف همزة نك ولا ملك مدله جمعي والالف
 ركسنة يبيك عدد نسبه ويرمكه دخی در لر بقال الفه یا الفه القامن الباب الثاني اذا اعطاء الف الالف همزة نك
 كسرى ومدله بيك عدد دخی تمام ايتك ويك عدد تمام اولمق نقول الفت القوم ايلافا اذا كلمهم الف والافواهم
 بانفسهم اذا صاروا الفوا بقال ايضا الفت الدراهم والفت الدراهم بنفسها وابلاف ما نوس قلمق معنائه دخی
 كلور نقول الفه هذا الموضع غيره اذا جعله ما نوساله وابلاف الفت طوتغه دخی در لر نقول الفت الموضع اولفه
 ايلافا ومنه قوله تعالى لا بلاف قريش ايلافهم يعنى خدای تعالى اصحاب قبلى هلاك ايتدى طائفة قريشى مكة
 مشرفة فيه ما نوس ايتك ايجون وانلرك ستاوصيف رحلتن جمع اتملر يحون برندن فارغ اولد قلر نه برينه شروع
 ايتكله پس لا يلاف قريش ايلافهم قولى لا يلافهم تقد يرنه اولوب حرف عطف خذوف اولور تنه كم ضرر بته لكدا
 لكرا قولنه واوى حذف ابدال الموالفة ميمك ضمی لامك فحقيله بمعناه الالف همزة نك كسر يله بمعناه وكذلك
 بقال الفت الموضع اولفه موالفة وابلافا پس افعلا افعلا فعل ماضيد صور تار اولور الالف همزة نك كسرى
 ولا ملك سكونيله انيس وهيدم يقال حنة الالف الى الف وحنه حاء مهملة نك كسرى ونونك تشدد بدله ارزو
 معنائه در الالف همزة نك فتحی ولا ملك كسرى ومدله بمعناه الالف جمعي نبيع ايله نبياع كى وافيل ايله قابيل كى
 ونبيع صغرياور سينه وافيل كچيرك دوه لمعنائه در الالف همزة نك مدی ولا ملك كسر يله الفت طوحي
 ويك عدد نسبه ويرمجي الالف همزة نك ضمی ولا ملك تشدد بدله جمعي الفت طوحيار معنائه كافرله
 كفار كى التأليف على وزن التكریم ايكى نسبه يى برره ككوروب جمع ايتك وتأليف تكميل معنائه
 دخی كلور بقال الف مؤلفه اى مكمله جوهر نيك بوكلامى الف مذکر در الف واحدة ديزد بد كنه خالف اولور
 مكره تا ويل اولنه يا خوذ الف مد همزة بله وضم لامه در جمع قلت اولغه افعلا وزنى اوزن دينه الالف بلاف
 همزة نك وتانك كسرى بله كذلك بر رده جمع اولمق التألف فحقيله ولا ملك ضمی وتشدد بدله ايكى نسبه بر رده جمع
 اولمق بقال الفت بين السبطين فتا الفوا وتلفا وتألف اسلامه يا قشدر مغه دخی در لر بقال تألفته على الاسلام
 ومنه المؤلفه قلوبهم الالف همزة نك فتحی ونونك سكونيله بوزن بنى معنائه كرك انسانك كرك غير نيك
 الالف همزة نك مدی ونونك ضمی ايله جمعي الانوف ضمنية له كذلك جمعي الاناف كذلك همزة نك
 مدله جمعي وانف بر نسبه نك اولنه واشدنه دخی در لر پس ديشك اول ظهور ايدن يرته انف الناب در لر
 وطاغك طشره حقن برنه انف الجبل در لر وصوغوغك شدنه انف البر در لر يعقوب روايتى اوزن وزن ياده
 سكرتكه انف الشدبد در لر يقال جاء يعد وانف الشد اى اسد العدو وشدشين معجه نك فحقيله سكرتك
 معنائه در وانف بر كسنة نك بورتبه اورمغه دخی در لر بقال انف الرجل اذا ضربته على انفه ورنسنة
 بورنه ايرشكه ده در لر بقال انفه الماء اذا بلغ انفه وذلك اذا نزل فى النهر ودوه اولنلما مشر مرعاه واقع اولغه
 دخی در لر بقال انف لا بل اذا وطئت كلاء انفه الانافى همزة نك ضمی ويانك تشدد بدله بورنى بيوك كسنة
 الانوف همزة نك فتحی ونونك ضميلة شول عورندركه بوزنك رايحه سى خوب اوله الانف ضمنية له شول
 چمن زار در ككه انى كسنة اولنلما مش اوله بقال روض انف اذا لم يرعها احد وانف شول كاسدي
 در لر ككه مقدمانى كسه ايجامش اوله كويا ككه انوك شرى استيناف اولنلشدر روضه انف
 دب كلى ككى وائيك من دى انف در لر لكجك زمان معنائه ته كم من دى قبل در لر فيما يستقبل
 معنائه الابقاف همزة نك كسرى ومدله دوه يى اولنلما مش مرعاه ايتك نقول انقها اذا اتبعت
 بها انف المرعى وابقاف دوه نك بورن بورنساغيله مجروح ايتكه ده در لر نقول انقته انا ابقافا

اجعته

اذا جعلته يشتكى انفه الابقاف اوقى يترش ير بقال ارض ابقافه اذا سرعت النبات الالف همزة نك مدی ونونك
 فحقيله اوقى ز ياده يترشون ير بقال نك ارض انف بلا دله الالف فحقيله اجتناب واستنكاف ايتك الالف
 كذلك فحقيله بمعناه بقال انف من الشى يا نف انف وانف من الباب الرابع اذا استنكف وبقال مارايت احي
 انفان فلان اى اسدستكافا ولا انفولا انف من فلان وانف دوه نك بورنى مجروح اولغه دخی در لر بقال انف
 البعير اذا استكافه من البرة يعنى بورنساغيدن مجروح اولسه الانف همزة نك فتحی ونونك كسرى بله
 بورنى مجروح اولان دوه بقال انف فهو انف مثل تعب فهو تعب وفى الحديث المؤمن كالجمل الالف ان قيد انقاد
 وان استنبح على صخرة استنخ وذلك للوجع الذى به فهو ذلول منقاد واستناخت خاء معجه ايله دوه يى
 چوكرمكه ودوه چوكرمه اطلاق اولنور وابوعبيد بئدى اصل ما نونف دهنك ايدى زيرامفعول به در تنه كم
 مصدر در لر وجع صدرى اولانه ومبطون در لر وجع بطنى اولانه وجميع اعضاى بدنه متعلق اولان اوجاع
 ولما راض حال يوبلا ذروك نك انف بوجله محالف اولوب شاذ اولشدر الاستيناف همزة نك وتانك كسرى بله
 برنسنة به باشاق ابتدا معنائه لا يتناف همزة نك وتانك كسرى بله بمعناه الالف همزة نك وتانك كسرى بله بمعناه
 الالف همزة نك فتحی ومدى ونونك كسرى بله الان معنائه نقول قلت كذا انفا وسالفا المتألف ميمك ضمی ونونك
 نكرى وتشدد بدله كذلك انفام معنائه در بقال قلت كذا متألفا التألف على وزن التكریم برنسنة نك كنارن
 كسكين ايتك الافد همزة نك مدله معروف در بلا معنائه بقال ايف الزرع بكسر الهمزة ومدى اعلى ما لم يسم
 فاعله المروف ميمك فتحی وهمزة نك ضمی ومدله معوف كى افت ايرشن نسبه فصل التاء التحفة تانك ضمی
 وچانك سكونيله بر كسنة به ارمان ابادان نسبه لطيفين واحساندن هر نه ايسه التحفة تانك ضمی وچانك
 فحقيله بمعناه التحف تانك ضمی وچانك فحقيله جمعي الترفه تانك ضمی ورتك سكونيله دباچك دند كبرى نسبه
 كه بوغازده اولان كوچوك دليل در الاراف همزة نك كسرى بله نصت ضلالتة دوشورمك بقال اترفته النعمة
 اذا اطعته التف تانك فتحی وفانك تشدد بدله طرنق كبرى ونسخ الظفر معنائه كذا فى بعض نسخ الصحاح التالف
 فحقيله هلاك معنائه بقال ناف الشى من الباب الرابع وناف هدر معنائه ده كلور بقال ذهبت نفس
 فلان تلفا وطلفا يعنى واحد اى هدر الالف همزة نك كسرى ايله هلاك ايتك بقال انفسه غير المتلاف ميمك
 كسرى وتانك سكونيله ز ياده ناف كار اولان كسنة بقال رجل متلاف اذا كان كثيرا لالف لاله التنوفة
 تانك فتحی ونونك ضمی ومدله بره اولان ير مفازه معنائه التنوفة كذلك تانك فتحی ونونك ضمی ويانك
 تشدد بدله بمعناه تانك دوه و دويه در لر زيرامنسوب منسوب اليها كى يردن عبارت در پس نسبتى صحيح اولور
 ودوه و دويه دخی دال مهملة ايله مفازه معنائه فصل التاء الثقافه تانك فحقيله حازق وجست اولمق بقال
 ثقفت ارجل ثقافه من الباب الخامس الثقف تانك فتحی وقافك سكونيله حاذق وخفيف اولان كسنة بقال ثقف
 فهو ثقف مثل ضخم فهو ضخم وثقف برنسنة طوش اولمق معنائه ده كلور نقول ثقفته ثقفا من الباب الرابع
 اى صادفته المثاقفة ميمك ضمی وقافك فحقيله ذكر اولنان معنائه در باب مغالبه من حذاقته عليه ايتك معنائه
 الثقاف تانك كسرى بله كوندنر طوغراد حق نسبه الثقيف على وزن التكریم كوندنر طوغر لائق الثقف
 فحقيله حاذق وذكى اولمق بقال ثقف ثقفا من الباب الرابع الثقف تانك فتحی وقافك كسرى بله حاذق اولان
 كسنة الثقف تانك فتحی وقافك ضميلة بمعناه مثل حذر وحذر ثقيف تانك فتحی وقافك كسرى ومدله
 هوزننن رقيب له نك بااسى اسيدر ككه اسمى قيسدر قافك فتحی ويانك تشدد بدله الثقفى فحقيله وتانك
 تشدد بدله ذكر اولنان كسنة به منسوب اولان نسبه الثقيف تانك كسرى وقافك كسرى وتشدد بدله

اوق
تحف
ترف
تقف
تلف
تف
تقف
تقف

زیاده اکتی اولان سرکه بقال خل تعیف مثل بصل حریف فصل الخیم الجاف حیمک فخی و همزه نك سکونیه
 برقی بقال جاف و هو لعة فی جعفه اذ صرعه و قور ختی معنایسته ده کلور بقال جافه یعنی ذعره و بقال جف
 استدل الجاف الجوف میمک فخی و همزه نك ضمی و مدبله محموف کی درخائیف معنایسته و محموف آج معنایسته ده
 کلور جابع کی ابو عبیدروایی اوزن بقال جف علی البناء للمجهول الاحفاف کیدرمک اذ هاب معنایسته بقال
 الجف اذ اذهب و یقین اولغه دخی دیرلر بقال الجف به اذ اثار به و دنا منه و بقال مرالشی مضر او محفای
 مقار یا و ضرار ضاد معجمه ابله زیاده قریب اولق معنایسته دروا محاف عد و غارت ابله ده دیرلر بقال الجف
 بهم العدو و یغور قریب اولوب یغماغه دخی دیرلر بقال الجف السماء و الغیت اذ ادنا منهم و اخطأ هم کذا فی
 بعض نسخ الصحاح المجاحفه میمک ضمی و حانک فخیله مزاحمه ابله بقال جاحفه اذ از احمد و دناه الحاف حیمک
 ضمی ابله شول سیل درکه اطرافن یقوب الوب کیده بقال سیل محاف اذ جرف کل شیء و ذهب به و محاف
 ثورت موده دخی دیرلر ابو عمرو و ابی اوزن بقال موت محاف بذهب بکل شیء و محاف برکسنه نك تخمه دن اسهال
 اولوب ایچی یوریه سنه ده دیرلر المحوف میمک فخی و حانک ضمی و مدبله تخمه اولوب اسهال اولان کسنه الحاف
 حیمک کسر بله قوغه قوبه نك اغزینه ایشوب صوی دو کلک و کاهی یرنلق الحوف حیمک فخی و حانک ضمی
 و مدبله شول قوغه درکه انکله صوچکرلر جوفه دبدیلر صوی کوتورب الوب کتد کیچون جحفه حیمک ضمی
 و حانک سکونیه مکه ابله مدینه ان سنه اولان موضع درکه اول شام حجاجنک میقائیدر و انوک اسمی مهیجه
 ایدی میمک و یانک فخیله اهلی سیل کوتور دکی ایچون جحفه دبدیلر و جحفه پیران تر بد معنایسته ده کلور قالاوا
 اتا بقصه تلبس فیها الا جحفه یعنی ربدله کتودکی چناق طلود کل ایدی کذا فی بعض نسخ الصحاح الجف حیمک فخی
 و خاء معجمه نك سکونیه بیو کائک نکر معنایسته الحاف حیمک فخی و خاء معجمه نك تشدد بله متکبر اولان
 کسنه جفاخ کی الحیف حیمک فخی و خاء معجمه نك کسری و مدبله برکسنه قدر نندن زیاده نسنه اظهار
 ابدوب افتخار ابله کدر اما شول جحفه که ان عمرک رضی الله عنهما حدیثه و اقع اولمشدر انعام و هو جالس حتی سمع
 جحفه تعصیلر ابدی حالت نوم اولان خورلمه در غطیظه معنایسته و ابو عبید ابدی بن جحفی صوت
 معنایسته بو حدیثن غیر یزده ایشدم الحدوف ضمتبله قنادی کسینلر قوشک اوچاسیدر بقال جدف
 الطائر محدف جد و فامن الباب الثاني اذا كان مقصودا فربا ابله اذ اطار رد جناحیه الی خلفه یعنی قنادن
 اردن صلی کی کورسک المجدف میمک کسری و حیمک سکونیه کی کور کی بیل کشتی معنایسته بو ذکر اولتان
 اصمیر و ابی درو قوشک دخی ایکی قنادن مجدفین اطلاق اولنور این در بد ابدی مجدف سفینه دال ابله
 و ذال ابله لغتان فصیحان در الجدف فختبله قیر معنایسته در جد نندن ابدال اولنه در فر ابدی عرب
 قائله ثانی بر برینه تبدل ابدر جدث و جدف واجداث و اجداف دیر و جدف کذلک مشر و بانین اغزی
 اورنلیان نسنه در وفی حدیث عمر حین سأل المفقود الذی کان الجن استهوت ما کان طعامهم فقال الفول
 و ما لم يذكر اسم الله عليه و ما کان شرابهم فقال الجدف که جدف بو حدیث شر بقله اغزی اورنلیان شراب
 ابله تفسیر ایشدر و بعضیلر ابدی جدف و لا بت یمنه بر اوند که انی پین کسنه اوزر بنه صوا یچکه محتاج
 اولان و قول که حدیث مذکورده واقع اولمشدر فالتک ذیله بقله معنایسته و بعضیلر خود معنایسته در ددی
 التجدف علی وزن التکریم کفران نعمه اولمشدر اصمیر و ابی اوزن بقال جدف تجد یقا و موی ابدی تجدف
 خدا ای تعالینک و یردن آن کور مکدر و فی الحدیث لا تجد فوا بنعمه الله الجنادف حیمک ضمی و دالک کسر بله
 قصیر القامة و غلیظ الخلقه اولان کسنه الجنادفه کذلک حیمک ضمی و دالک کسر بله مؤنث بقال امرأة جنادفه

جاف

جحف

جحف

جدف

جندف

الجدف حیمک فخی و دالک سکونیه کسمک قطع معنایسته نقول جدف الشیء جدفامن الباب الثاني اذا قطعت
 و جدف یوریه ده سرعت ابله که ده دیرلر بقال جدف الرجل فی مشبته اذا اسرع و جدف قنادی کسینلر
 قوش اوچمه دخی دیرلر و بو جدف ده لغت در الجدف میمک کسری و حیمک سکونیه کی کور کی مجدف
 سفینه معنایسته که دال مهمله ابله در ننه کم لان مروایتی و جدف کاه اولور طوار سور دکلری عصایه دخی اطلاق
 اولنور کی کور کنه تشبیه الجرف حیمک فخی و رانک سکونیه بر نسنه یی اخذ که بر ابله اخذ ابله نقول جرفت
 الشیء جرفه جرفامن الباب الاول اذ اذ هبت بکله و جله و جل بر نسنه نك اکثر بنه دیرلر و جرف بالحق کوریکه
 دخی دیرلر نقول جرفت الطین اذ اکسخته و کسح سویر مکه دیرلر الجرفه میمک کسری و رانک فخیله شول
 نسنه درکه انوکله بالحق چکرلر چیه معنایسته الجرف حیمک ضمی و رانک سکونیه و الجرف ضمتبله عسره عسر
 کی شول نسنه درکه انی سیل چمش و سیل قازمش ابله و منه قوله تعالی علی شفا جرف هار و شفا کنار معنایسته در
 و هار یقیلجی معنایسته در الجرفه حیمک کسری و رانک فخیله جعی سیل یچکری معنایسته جرابله محرکه کبی
 و جحر حشرات و اسنه دیرلر الجرف علی وزن التکریم و الجرف فختبله و رانک ضمی و تشدد بله ابله کسینلر
 سیل یچمک معنایسته در بقال جرفته السیول تجر بفا و تجرفته الجارف رانک کسر بله شول موت عام درکه
 خلقک مالن سیور و جارف بر طاعونک اسیدر که ابن الریزر مانده واقع اولمشدر الجرف حیمک و رانک فخیله
 و قاموسه جیم مضموم اولوب راسکن املاسن دخی جائز کورمش و بو علامت درکه دوه اولغی اوزرنه ابدلر
 بر مقدار در یسن صوب کسوب ارماعله ننه کم بو مقوله علامتی دوه نك بورنی اوزرنه اتسه لرمه دیرلر قافک
 ضمی و رانک سکونیه الجراف حیمک ضمی ابله شول سیله دیرلر که اوغرا دخی نسنه یی کوتون و جراف
 شول رحله دیرلر که زیاده کول اوله و ردور لوکیله یی دخی دیرلر الجراف حیمک کسر بله کذلک کینلر یور معنایسته
 لغت در الجرف حیمک فخی و رانک سکونیه بر نسنه یی حسابن بلدین کیف ما اتفق الموق فارسی معرب در کذا فدن تعرب
 فخیله و الجراف حیمک کسر بله کذلک حسابن بلدین کیف ما اتفق الموق فارسی معرب در کذا فدن تعرب
 اولمشدر الجحف حیمک فخی و عینک سکونیه بصق و دوشور مک نقول جعفت الشیء اذ صرعه و جعفت
 بر نسنه یی قور یزده دخی دیرلر نقول جعفت الشیء فاجحف ای قلعه فانقلع جعفت حیمک ضمی و عینک سکونی
 و اخر ننه یانک تشدد بله یچندن بر قبیله نك باسی ابدر که اول جعفت بن سعد العشیر من مدح در و مزبون
 نسبت و قتنه کذلک جعفت دیرلر و عبید الله بن الحر الجعفی دخی بونلردن در الجحفه حیمک فخی و فانک تشدد بله
 ناسدن بر جماعت بقال و عیت فی جفۃ الناس و جاء القوم جفۃ واحدة و جمیع معنایسته ده کلور قال ابن
 عباس لا نفل فی غنیه حتی نقسم جفۃ ای کلها الجف حیمک ضمی و فانک تشدد بله کذلک جماعت معنایسته ده
 کلور و جف خرمانک اول طاء اولان میوه سنک قابنه دخی دیرلر و جف شول اسکی قریبیده دیرلر که
 اورن سنندن کسوب قوغه کی ابدلر و کاه اولور جف خرما گوکندن ایشد کلری قوغه یی دخی دیرلر الجفان حیمک
 ضمه شول قوری اوئدر که یرا کنه اولوب طاعله کرک جا یرده بتن اوت اولسون کرک یونجه اولسون جفاف
 الطیر حیمک ضمه بر موضعک اسیدر الجفیف حیمک فخی و فاء اولک کسری و مدبله قور و ین اوت در بقال
 الابل فیما شاءت من جفیف و قفیف و قفیف قافک فخی و فانک کسری و مدبله زیاده قور و ین اوت جحف
 جیمک فخیله و فانک مابینده سکونیه شول یو کسک یردز که برک اولیه الجفاف حیمک فخیله قور یق بیوست
 معنایسته الجفوف ضمتبله بمعناه بقال جف الثوب و غیره جف جفا و جفوف فامن الباب الثاني و جحف دخی
 روایت اولمشدر حیمک فخیله ابو زید و ابی اوزن لکن کسائی روایت مزبون یی رد ایشدر الجحف علی وزن

جدف

جرف

جرف

جحف

جحف

الترار لياش بزقور يوب في الجله خناك اولق بقال تحجف الثوب اذا ابتلي ثم جف وفتنه ندى وندى نونك فحقيله
 بمعناسته در و كاليه قورود قف الثوب ديزلر و تحجف كله سنك اصلي تحجف ابدى فاء وسطى رينه
 فاء فقلك مثلن كتور ديزلر نيشش كله سنك كتور دكاري كي كه اصلته نيشش ابدى و نيشش كولر يوزلوا اولق
 معناسته در التحفيف على وزن التكرم قور يقيم بقال جفته تا تحجف و تحجف التحفيف كيدر ملك در
 التحفيف تانك كسرى و حيمك سكونيله ات زرهى كه جنك كونه لته كيدر رل التحفيف تانك فتي و فلك كسرى
 ومد بله جى ابو على النوى ايتدى تحجفك اولنه اولان تازنده در الحلف حيمك فتي و لامك سكونيله برنسنه تانك
 قابن صو بقال جلف الطين عن راس الدين حلفه جلفا من الباب الاول و دن دال مهمله بله كوب معناسته در
 و جلف قطع معناسته ده كلور نقول جلف الشئ اذا استأصلته يعنى اصلندن قطع ايلسك الجلفة لامك
 كسر بله شول ياش يار يعيدركه دري واني قور و طعنه جالفه شول دور كه دير كه ايجر و يواصل اوليه كه
 جالبه مك مقابلد رز يرا جالبه ايجر و يواصل اولان در و جالفه شول بله دى دير كه خلقك اموالني اهلاك
 ايله الجلفة حيمك فتي و لامك كسرى ومد بله اف ايرشك الجلفة حيمك فتي و لامك سكونيله بمعناها كذا في
 بعض النسخ بقال اصابتهم جليفه و جلفه عظيمة اذا اجتلفت اموالهم المجتلفون ميمك ضمي و لامك فحقيله
 مالى هلاك اولش كسنه ل الحلف ميمك ضمي و لامك فتي و تشدد بله شول نسنه در كه اطرافندن النش
 اوله و جلف كذلك شول كسنه يدير كه مهلاك اولان بالرائك مالن هلاك ايش اوله التحليف مهلاك اولان بيل
 مالى اهلاك ايتك بقال جلف كحل و كحل كافك فتي و جالفه لته سكونيله قتل اولان بلدر معرفه اولغين
 غير منصرف استعمالى جائز در الحلف حيمك كسرى و لامك سكونيله مروندن خالى اولوب جفا وزن اولان
 كسنه بقال اعرا بى جلف اذا كان جافيا و بونك اصلي اجلاف شاندن ما خود در و اجلاف شاة شول قيونلره
 دير كه دري صويولوب الى و اياغى كسلوب قارنى بوشامش اوله و ابو عبيد ايتدى جلف اصلندن بوش
 كوپه ديرلر و مز بور ايتدى جلف هر طرفه و هر قاب اطلاق اولنور الحلف فتي و جلف فحقيله ميله
 ديرلر بقال جلف جلف جلفا من الباب الرابع ومنه قوله تعالى فن خاف من موص جلفا الا جناح همزه نك
 كسر بله ميل كتور ملك بقال اجلف الر جل اذا جاء بالجنف كما يقال الام اذا اتى بما يلام عليه واخس اذا اتى بخسبش
 الجناح تانك فتي و نونك سكونيله ميل ايتك بقال جناح لثم اذا مال الا جنف همزه نك و نونك فحقيله ارقه سى
 اكسرى اولان كسنه جنف حيمك ضمي و نونك فتي و الفك قصر بله بموضعك اسيد رابن السكيت روا بى اوزن
 الجوف حيمك فتي و وواوك سكونيله الحق يرارض مطمئنه معناسته و جوف انسانك قارننه دى ديرلر و عز بلرك
 اخفى من جوف حمار ديدكاري و جعي بودر كه حمار عادولا بندن بدن نك اسيدركه اند ماوشجر اولغين اتى حمار
 ادلو بر كسنه قور يمشيدى و مز بوزك برنجه اوغلى و ارايدى انلرى صاعقه او روي هلاك ايتدك كسفر
 عظيمه كافر اولوب مسلمندن هر كيمى كورد يسه قتل ايتدك جوف حمارك اسفلندن براتش ريد اولوب
 مز بورى و ذكر اولنان ايجلرى يا قوب و صوصو غلده طائفه عرب مثل ضرب ايدوب اكفر من حمار و واد
 كجوف حمار و كجوف العير و اخرب من جوف حمار ديد بلر و عير دى حمار معناسته در الاجوفان همزه نك
 و وواوك فحقيله قارنله فرج دن عبارند راجا بيه يانك كسر بله شول يان در كه ايجر و يواصل اوله و ابو عبيد
 ايتدى جالبه ايجر و يواصلين و اوت جالبه يان يه ديرلر الا جالفه همزه نك كسر بله يان يي ايجر و يواصل اولش در مقي
 نقول اجفته الطعنة و جفته بها على رواية الكسائي في باب افعلت الشئ و فعلت به و اجافه قيوني اور تمكه دى
 ديرلر نقول اجفت الباب اذا ردت الحروف ميمك فتي و حيمك ضمي و مد بله شول كسنه در كه عظيم البطن اوله

جلف

جلف

جوف

الاستجاف همزه نك و تانك كسر بله و الاستجواف همزه نك و تانك كذلك كسر بله ايكسرى دى واسع اولق
 معناسته در بقال استجاف واستجوف على الاصل اذا اتسع الخواف حيمك ضمي له برنوع بالقدر الجوف حيمك ضمي
 ومد بله و يانك تشدد بله بمعناه الخواف فحقيله اجوف لفظك مصدر بدر جوهر بنك بوكلامى اجوفك
 ثلاثين فعلى كلام سن اشعار بدر الخواف حيمك ضمي و مد بله اجوفك جعيدر بقال دلاء جوف اى واسعة
 الجوف ميمك ضمي و وواوك فتي و تشدد بله ايجى بوش نسنه اجوف معناسته و مجوف شول طوان ديرلر
 كس لياغك الاجه سى قارننه ايريشه الاجتياف همزه نك و تانك كسر بله و الجوف فحقيله و وواوك
 ضمي و تشدد بله برنسنه ايجنه كير ملك بقال اجتافه و تجوفه اذا دخل جوفه و تجوف برنسنه نك ايجر و سنده اولان
 نسنه جقفه قرب اولغه ده ديرلر بقال تجوفت الخوصه العرج و ذلك قبل ان تخرج وهى في جوفه و عرج
 برجنس ديكك ديدر و خوصه بير ايجر الجوف حيمك فتي و وواوك سكونى و يانك تشدد بله ايجى واسع اولان
 نسنه الجيفة حيمك كسرى و مد بله ميمك بدنى در كدر ايجه بغلش اوله الجيف حيمك كسرى و يانك فحقيله
 جى جيفه ل معناسته الاجياف همزه نك فحقيله جيفك جمع در كه جمع جمع اولور عبارت جوهر بدن فهم
 اولنان بودر كه صاحب صراح اجياف حيمك كسرى جعفر ديشدر التحفيف على وزن التكرم يرامز ايجه
 بغليوب جيفه اولق بقال جيف تحييفا الحنف حانك فتي و تانك سكونيله اولم موت معناسته الحنف فحقيله
 جى بقال مات حنف نفه اذا مات من غير قتل ولا ضرب ولا يبنى منه فعل الحنفان حانك فتي و تانك دى فحقيله
 ايكى كسنه دن عبارندركه انلركى حنف و برى قرداش سيفدر كه مز بورلر اوس اوغلر در كه جد
 اعلازى بر بوع در الحنفه فحقيله شول قلقتان ديرلر كه در بدن اولوب انوك اغاچى و سيكرى اوليه و بوم قوله
 قلقتان و رقه دى ديرلر الحنف فحقيله جى الحنف فحقيله و تانك حالت وقفه سكونيله كذلك قلقتان
 معناسته در حالت وقفه هاء تاني تالوزينه وقف ابدن كسنه لغنى وزن طاحت و خبر الذرت كى طارى ايتكى
 معناسته الحناجف ميمك ضمي و حيمك كسرى بله جقفه صاحبي و الحناجفه ميمك ضمي و حيمك فحقيله معارضه
 معناسته در بقال حاجف فلانا اذا عارضته و دافعته الاحجاف همزه نك و تانك كسر بله منع ايتك نقول
 احتجفت نفسي عن كذا اذا اطلقتها و طلف طاء معجك فتي و لامك سكونيله منع معناسته در الحذف حانك
 فتي و ذال معجك سكونيله و وشرمك و قور مقي اسقاط معناسته بقال حذف من شعري ومن ذنب الداء
 اى اخذت و اتمق معناسته ده كلور نقول حذفته بالعصا اذا رميته بها و حذف ضرب مخصوص معناسته ده
 كلور نقول حذفته رأسه بالسيف اذا ضربته و قطعت منه قطعة الحذافة حانك ضمي له دري و عيرى نسنه يي
 كسر كن دوكن خردوات و حذافه بمقدار طعام معناسته دى كلور بقال فى رحله حذافة ايتى من الطعام و يقال
 ايضا احتل رحله فارتك منه حذافة و بوعقوب روا بى در حذافة حانك فتي و ذالك سكونيله خالد بن جعفر
 بن كلابك ايتك اسيدر التحذيف على وزن التكرم برنسنه يي حاضر ليوب ايشلكه مباشرت ايتك بقال حذفه
 تحذيفا و ايتاه و صنعه الحذف فحقيله شول قيونلر در كه اوفى و سياه اولور كه انلر حجاز قيونلر بدر الحذافة
 فحقيله و احدى وفى الحديث كنهانبات حذف الحرف حانك فتي و واء مهمله نك سكونيله هر نسنه نك
 طرفنه و كسكين يرينه ديرلر و منه حرف الجبل و هو اعلاه الحد و محد كسكين معناسته در و حرف حروف
 هجانن بر حروفه ديرلر و حرف نوع معناسته دى كلور قال الله تعالى ومنهم من يعبد الله على حرف قالوا على
 وجه واحد و هو ان يعبد على السراء دون الضراء يعنى شاد بلىق زمانه عبادت ايدلر غم و غصه زمانه ايتلر
 و حرف شول ناقصه دى ديرلر كه ندى استاغاه اوله و ورك اوله حرف جبهه تشديها الطلاق اولشدر و ايجى ايتدى

حذف

حذف

حذف

حرف

حرف ارق اولوب زبون اولان ناقة ديرل واصح ايتدي احرف ناقني ديرل قن ناقة ي ارقلدوب زبون ائسه
 وغير پلر اخرت ناقني ديرل ناء مثلثه ايله ذكر اولنن معناه و حرف بر كسنه عيا چون كسب ايتك معناسنده
 كلور بقال هو حرف اعياله اي بكسب من ههنا وههنا مثل بقرف وحكي ابو عبيد حرف الشئ عن وجهه
 بمعنى صرفت الاحراف همز نك كسر بله بر كسنه نك مالي ارتوب و كق بقال احرف الرجل اذا تمامه و صلح واحراف
 مال و افره دخی ديرل و بقال جاء فلان بالخلق والاحراف اي بالمال الكثير وخلق جاء مهملة نك كسرى ولا نك
 سكونيه مال كثره ديرل الحرف ميم ضمي و رانك كسر بله مالي زياده اولان كسنه الحار ف ميم ضمي و رانك
 فتحيله منوع و محروم اولان كسنه بقال رجل محارف اي محدود محروم پس محارف مبارك مقابليد الحار ف
 ميم ضمي و رانك فتحيله بر كسنه نك رزق نك اولن اولن بقال حور ف كسب فلان اذا شد عليه في معاشه كان
 ميل برزقه عنه و في حديث ابن مسعود موت المؤمن عرق الجبين بقي عليه البقية من الذنوب فيحارف بها عند
 الموت اي شد عليه لم يحص عنه يعني مؤمنك حالت مؤنك التي در ليوب زجت حكيمى بقيه ذنوبن ازاله
 ايجو در الحرف حانك ضمي و رانك سكونيه اوزر لك تخمى ديد كاري دانه در سپندان معناسنه و مال
 اكسك اولمغه دخی ديرل رجل محارف قولندن اسم اولن اوزر الحرف حانك كسرى و رانك كسرى
 وتشديد بله شول نسنه در كه حرافيله ديلي بقر ذكر اولنان تخم معناسندن مأخوذ و كذ لك بصل حريف
 ديرل حانك كسرى و رانك كسرى وتشديد بله حريف ديمك جا زرد كلدر حانك فتحيله الحرف حانك كسرى
 و رانك سكونيه بمعناه و في حديث عمر رضي الله عنه طرفه احد هم استند على من عيلته يعني كم نصيب اولن
 عيالند اولمغه دخی ديرل حرافت صنعته دخی ديرل الحرف ميم ضمي و رانك كسر بله اهل صنعت اولان
 كسنه الحريف حانك فتحى و رانك كسرى و مديله هم صنعت اولان كسنه بقال فلان حرفي اي معالي الحراف
 ميم كسرى و حانك سكونيه شول ميل در كه انوكه جراختك عمق ييلنور الحرف على وزن التكريم كلامي
 يرنندن اير مق و تحريف قلمي محرف كسمك يعني او جن طوغرى كسميوب محرف كسمك الانحراف همز نك
 و حانك كسر بله و التحرف فتحيله و رانك ضمي وتشديد بله والاحرياف همز نك كسرى و رانك كسرى
 و مديله ميل ابدوب عدول ايتك بقال الحرف فيه و تحرف و احرو ف اذا مال وعدل الحرف ميم فتحى و رانك
 كسر بله ايرلق بقال مالي عن هذا الامر محرف ومالي عنه مصرف يعني واحد اي متني الحرف حانك و جيمك
 فتحى و رانك سكونيه صغوق بل ريج بارده معناسنه الحرف حانك وشبنك فتحيله بالق بولي فلوس سيمك
 معناسنه و حشف السلاح سلا حكاو زرينه ترين ايجون ايتد كلى ككوش بولر و حشف براونك
 ادبدر كه اكالسان فارسيد كنكرو تركبه اشك ديكنى ديرل الحرف حانك وشبنك فتحيله بر ك اولان يارضى
 غليظه معناسنه جوهرى ايدر بولغنى بن كتاب اعتقاد بن نقل ايتدم كسند دن استماع ايتكسرن الحرف حانك
 حانك وفانك فتحيله يان با شنده اولان كك راس الورك معناسنه بقال المربض اذا طالت جمعه ديت حرافه
 يعني مربض چوق ياتسه يانلري يا غراول و الحرف حانك وفانك ضميله اوق اولان حيوان الحسافه حانك
 ضميله يرمز خرمادن اير بلن نسنه لرو حسافه كينه وعداوت دخی ديرل الحسيفه حانك فتحى وشبنك كسرى
 و مديله بمعناه ومنه قولهم في صدى على حسيه و حسافه اي غيظ وعداوة الحشف حانك فتحى وشبنك
 سكونيه خرماتك يرمز ايرلق نقول حشف الثمر الحشف حسفان الباب الثاني اذا نقيته الانحساف طاغلق
 بقال انحساف الشئ اذا نقيت في يدك الحشف فتحيله خرماتك يرمز وفي المثل احشفا وسو كيله يعني هم
 خرم ايرمزه هم كيله يرمز اولن و اولورمى الاحشاف همز نك كسر بله خرم ما غانك خرماسي يرمز اولن

تخر جف
 حشف
 رقف
 حشف

بقال

بقال احشفت الخلة اذا صار ثمرها حشفا وحشف صوغلن مهمي دخی ديرل الحشفه فتحيله سنت يربنك
 اوسنى رأس ذكر معناسنه الحشيف حانك فتحى وشبنك كسرى و مديله شول بزر كه اسكيش اوله الحشف
 ميمك ضمي وشبنك كسرى وتشديد بله شول كسند در كه اوزر نينه اسكي لباس كيش اوله الحشف فتحيله قورى
 كيمك جرب يانس معناسنه بقال حشف حلقه حشف حشفان الباب الرابع الحشف حانك فتحى وصادك
 كسرى و مديله علقى محكم اولان كسند الحشف حانك فتحيله علقى محكم اولن بقال حشف حشفه الاحشف
 همز نك كسر بله يرايشى محكم ايتك واحشف يرايشى محكم بولك معناسنده كلور واحشف سرعت ايتك
 دخی ديرل بقال حشف الفرس اذا امر ماسر يعالاس حشف بر نسنه ريك اولن بقال اسحشف الشئ اذا استحك
 و بقال اسحشف عليه الزمان اذا اشتد اسحشف ميم ضمي وصادك كسر بله طار اولان نسنه بقال فرج
 مستحشف اي ضيق الحشف ميم كسرى وصادك فتحيله سريخ اولان ات الحشف ميم كسر بله سريخ
 اولان ناقة الحشف حانك فتحى وفانك تشديد بله سريخ ديد كاري اغايح كه جلاح انوك اوزر نينه طقودغى بزي
 صر و شول نسنه كه اكخف ديرل اول طرفد منسج معناسنه و انو سعيد ايتدى حقه سريخ در و سريخ
 حف ديمر حف ديد كاري طرفد ديدى و بعضى نسخه ده روايت ابي سعيد مذكور دكان الحفان حانك
 فتحى وفانك تشديد بله دوه قوشى يا و زيلرى الحفانه كذ لك حانك فتحيله واحدى بونده مذكر و مؤنث برابر در
 و حفان خدمتكار لخدم معناسنه و بومقامه صاحب صراح حفا فى خدمتكار له نفس ايردوب مفرد ظن
 ايشدر نفسير جوهرى يي مخالف در ز را جوهرى حفا فى خدمتكار له نفس ايشدر خدم خود خادمك جعيدر
 و حقان طلومعناسنه ده كلور بقال انا حفان اي ملان الحفاف حانك كسر بله جاب معناسنه بقال بلغ التكيل
 حفافيه اي جانيه يعني كابل جاني و انوك مقابلى كه بونلر كيله نك جانب انيسى و جانب وحشيسى اولور و حفاف
 طارلق اولان باشك اطرافند قالن قلره دخی ديرل بقال بقى من شعره حفاف وذلك اذا صلح و بقيت من
 شعره طرة حول را سه الاحفه همز نك فتحى و حانك كسر بله جيمى باش اطرافند قالن قلره معناسنه الحف حانك
 فتحى وفانك تشديد بله عورت يوزن قلدن ياك ايتك الحفاف حانك كسر بله بمعناه بقال حفت المرأة وجهها
 من الشعر تحفه حفا و حفا من الباب الاول و حف بر نسنه نك اطرافن دور ايتك دخی ديرل بقال حفا حوله
 يحفون حفاى طافوا و استداروا و قال الله تعالى وترى الملا يكة حافين من حول العرش و حف ستر ايتك
 معناسنه ده كلور بقال حفه بالشئ تحفه كايحف الهودج بالثياب و حف خدمت ايتك دخی ديرل بقال من حفا
 اورفنا فليقتصد يعني بزم خدمت ايدن يا خود محبت ايدن و رعابت ايدن طوغر و لوق اوزن ايتسون و حف
 بر كسند يي حاجت مضطر قلغه دخی ديرل بقال حفتهم الحاجة تحفهم اذا ككنا و احويج و حف قرقغه دخی
 ديرل بر حشيتله كه تراش مثاب سنده اوله بقال حف شار بورا سه يحف حفا اذا الحفا و احتفا بر نسنه يي ديدن
 قرقق در الحفيف على وزن التكريم ستر ايتك حف معناسنه الحاف فانك تشديد بله خدمت ايدن كسند بقال
 مالفان حاف ولا راف الاحتفاف همز نك و تانك كسر بله كذ لك عورت يوزن قلدن ياك ايتك بقال
 احتفت المرأة كايقال حفت على مام ايضا و احتفاف جوملكه اولان طعماي جمله يكه دخی ديرل ننه كاستفاف
 كاسه ده اولان شراي جمله ايتك ديرل الحفف فتحيله يرمز ديرل و قله مال بقال ماروى عليهم حفف ولاصف
 اي اشرعوز و عوز عين مهمله و زاء معجه ايله فقر معناسنه در و صفف ضاد معجه ايله كثر عيال معناسنه در
 كه مقصود دكر و فقر در الحفه ميم كسرى و حانك فتحيله شول نسنه در كه طوار اوزر نينه نسا طايفه سى
 بنسكيجون ايدلر اوزر نك قبه سى اولانه هودج ديرل الحفوف فتحيله باشه خيلي مدت ياغ سور لما مين باش

حشف
 حفف

خرب اولمق يقال خرفاً سمعته خرفاً من الباب الثاني اذا بعد عهد بالدهن الاحقاق همزك كسر به
 باشي ياغ سورمك خراب ايمك تقول احففته انا واحقاق اتى سكرتك له اواز حاصل قلمق تقول احففت
 الفرس اذا حملته على ان يكون له خفيف الخفيف حانك فتي و فانك كسرى ومد به انك سكرتسندن اواز
 حاصل اولمق تقول خف الفرس خف خفيفاً من الباب الثاني ايضا وخفيف قوش قناديك شول اواز دخی
 دير لکه اوچرکن حاصل اولور الخفف حانك كسرى وقافك سكونيله اكرى اولان قوم رمل معوج معانسته
 الحقاق حانك كسر به جمعي الاحقاق همزك فتيه كذلک جمعي اكرى اولان قوم يغنلري معانسته واحقاق
 عاد قومك ولاينه دخی ديرل قال الله تعالى واذكر اخا عاد اذا نذر قومهم بالاحقاق الاحقاق همزك وقافك
 كسر به اكرى اولمق يقال اخقو قف رمل والهلال اذا عوج الخاقف قافك كسر به اكر بلن نسنه وفي الحديث
 انم رطبى حاقف في ظل شجرة وهو الذي انحنى وثنى في نومه يعني حالت نومه اكيلوب ابكي قات اوله الخلف
 حانك فتي ولا ملك سكونيله اندا يملك خلف حانك فتي ولا ملك كسر به بعناه الخلف ميمك فتي ولا ملك ضمي
 ومد به بعناه كذلک وبو مفعول وزني اوزن كلن مصدر لك بری در مجلود ومفعول ومعسوركي تقول
 حلف يحلف حلفاً وحلفاً وحلفاً من الباب الثاني الاحلاف همزك كسر به اندو يرمك الخليف على وزن
 التكریم بعناه الاستخلاف همزك وتانك كسر به بعناه كذلک يقال احلفته انا وحلفته واستخلفته كاه يعني
 الخلف حانك كسرى ولا ملك سكونيله شول عهد در كه قوم بينتند واقع اولور الخالفة ميمك ضمي ولا ملك فتيه
 عهد ابد شيمك يقال خالفه اذا عاهد وقر داش او قشيق معانسته ده كلور وفي الحديث انه حالف بين قريش
 والانصار يعني اخابهم لانه لا خلف في الاسلام يعني بو مقوله يرلده اندا يچشمك زمان جاهليت اولور دي
 اسلام اولور الاحلاف همزك فتيه بری بر به تاصره عهد ابدوب اندا يچشمك قبيله الخليف حانك
 فتي ولا ملك كسرى ومد به بر كسنة ابله عهد ابدوب اندا يچشمك كسنة محالف معانسته الخليفان حانك فتي ولا ملك
 كسرى ومد به بری بر به عهد ابدوب اندا يچشمك قبيلتين وحليف اللسان دلي كسكين اولوب فصيح اللسان
 اولان كسنة الخلفان ميمك ضمي ولا ملك كسر به اندو يچشمك معانسته ومنه قولهم حضار والوزن مجلفان
 وبو به ديد كار بنك وجعي بودر كه حضار ووزن ابكي بلد زدر سهيل بلد زينه شينه اولد قلمق مجون هر كم انلره
 نظر قلسه بعضيلر سهيل در ديواند ايجر بعضيلر دكلدر ديواند ايجر وايضا منه قولهم كيت محلف يعني انك
 طوري ولسنه اختلاف اولسه كيت محلفة ديرل الخلفاء حانك فتي ولا ملك سكوني والفك مد به براوندر
 صوده بتر ووزن بوري ز محشرى لسان فارسيه غيشه ابله تفسير ايتش وفيشه شول سازه ديرلر كه اندن
 حصيرا ورلر وحوال اوروب ايجنه همان قورلر الخلفه فتيه واحدى قصبة وطرفه كى كه قصبة
 قامش وطرفه ابلغون معانسته دوو بو اوزن بدر واني اوزن در واصمى ايتدى واحدى الخلفه در حانك فتي
 ولا ملك كسر به ذوالخليفة حانك ضمي ولا ملك فتيه نصغير ووزني اوزن بر موضعك اسمندر الخلف فتيه
 ياغك اكرى اولمق دور خيسته كه ياغك باش بر مقلي بری برينه مائل اوله وبن الاعرابى ايتدى خف ياغك
 صر چه بر مانى جانينه اولان شقى اوزن بوزن يكر الخلف حانك فتي ونونك سكونيله ياغى ذكر اولان صفت
 اوزن قلمق يقال ضربت فلاناً على رجله فخنفتها الاحنف همزك ونونك فتيه شول كسنة در كه ياغك
 باش برينى مائل اوله ياخود بوزن جسي ذكر اولان وجه اوزن اوله واحنف بن قيسه احنف ديد كاري
 معنای اوله بناء ايتدى ز رامن يوزن اسمى مخرايدى الخنيف حانك فتي ونونك كسرى ومد به مسلم اولان كسنة
 وكاه اولور مستقيم خنيف ديرل شى نقيضه نسيمة ابدوب نته كم غراب اوزن ديرلر سدت نظري وحدت

بصرى اولد غندن اوتورى الخنف فتيه ونونك ضمي وتشديد ابله ابو خنيفه قولى ابله عامل اولمق يقال
 تخنف الرجل اذا عمل عمل الخيفة وبعضيلر ايتدى تخنف سنت ايتكدر اختتان معانسته وبعضيلر ايتدى
 تخنف اصنامن فرغت ابدوب عبادت يوزن طوطمقدر الخفاء حانك فتي ونونك سكوني والفك مد به حذبه
 بن بدر فرار بنك انك اسمندر والخفاء كذلک بنى معاويين عامر بن ربيعة يمينسوب اولان صوتك اسمندر
 خنيفه حانك فتي ونونك كسرى ومد به بر جماعتك باباسنك ابدوب اول خنيفه بن ليم در كه جد اعلا لري
 وائل در الحوف حانك فتي وواوك سكونيله بر در كه شق ابدوب ازار شكند حيزي كورن عورنلر
 واوله انجقلمر كيرل الحافتان فانك فتيه جانان معانسته يقال حافتا الوادى لطرفيه الحوف فتيه ونونك
 ضمي وتشديد ابله كسلك يقال تحوفه اذ انقصه الخيف حانك فتي و يانك سكونيله جور وظم معانسته يقال
 حاف عليه اذا حار الخيف فتيه ونونك ضمي وتشديد ابله كسلك انقص معانسته تقول تحيفت الشئ
 مثل تحوفته اذ انقصته من حافة فصل الخاء خندفة على وزن الدجرجة برجنس يوزن كدر كه اول بورقه لمق
 طريقه ولان يوزن كدر ديمشدر وشوبله نغم ايتدبلر كه الياس بن مضر كز وجه مننه خندف ديونسيه
 اولناسى يوزن جسي ذكر اولان وجه اوزن اولد غيچون اوله ووزن بونك اسمى بلي در الياسك اولادى مزبونيه
 نسبت اولنشدن كه انلر كجمله والده سى اولدر يقال خندف الرجل اذ مشى مفاجأ قلب قدميه كله يغترف بهما
 يعني ابقان اچه اچه يوزن يوب و يردن برنسنه بي جالوب الوركي ابقلر بن دوندن دوندن يوزن يوب ريسه الخذف
 خاء معجمه نك فتي وذل معجمه نك سكونيله اتمق الخذفه ميمك كسرى وذللك فتيه صيان كه انوكله طاش اثارلر
 ياخود مطلقا برنسنه بي الحق الت الخذوف حانك فتي وذللك ضمي ومد به ديشى مركب كه سر عتله يوزن يچمين
 ابقلر به طاش اثارلر خذوف حانك ووزن ضمي وذل معجمه نك سكونيله عصفوره زنى اوزن برنسنه در كه
 صيان انى برايه طاقوب ابكي اليه دوندر واول حالت انوك فرلديسى وفشلد يسي ايشيد بيلو الخذوف
 خاء معجمه نك فتي ووزن كسرى ومد به جمعي يقال تركت السيوف رأسه خذاف بفاى قطعاً كل قطعة مثل
 الخذوف وخذوفه فك نفسيرى لان مرو رايتدى الخذراف حانك كسرى وذللك سكونيله شور اولان اولدر دن
 برجنس اولدر الخذراف حانك كسرى وذللك سكونيله واحدى الخرفة حانك ضمي ووزن كسرى ووزن كسرى
 ديوشلرل ميوه يقال الخرفة الصائم الخرفة ميمك ووزن فتي ووزن كسرى ووزن كسرى ووزن كسرى
 يوله دخی ديرل الخرف ميمك ووزنك فتيه كذلک يوله ديرل الخرف ميمك كسرى ووزنك فتيه شول
 طرفدر كه ديوشلرل ميوه يوشد دجكه انوك يچنه قورلر الخرف حانك فتي ووزنك ضمي ومد به قوزى بره
 معانسته خروف كاه ولور كه ات قولننه دخی اطلاق اولور قنن ابلق ياخود بدي ابلق اولسه اصمى روايتى
 اوزن نته كم كتاب فرسد ذكر ايتشدر الخراف حانك فتي ووزنك كسرى شول خر ما اغاچلر بدر كه
 ديوشلرل ميوه سى اغاچ باشنده ايك نقيدر اولنه اوزن بدر واني اوزن الخرف حانك فتي ووزنك كسرى ومد به
 كوز فصليدر كه انلر ميوه ل كالن بولوب ديوشلرلر وخر بديوشلرلر ميوه يوشد دخی ديرلر وخر بديوشلرلر
 ايامند يچن يغموره دخی ديرلر يقال خرفناى اصنامنا مطر الخرف وخر فت الارض الخروفة ميمك فتيه شول
 بدر كه اكاك ز يغمورى يغمش اوله الخرف حانك فتي ووزنك سكوني ووزنك تشديد ابله خرفه منسوب اولان
 نسنه الخرف فتيه بعناه على غير قياس فيهما يقياس فعيل صيغه سنك نسبتند فعيل كلكدر خرف
 مدك انما يله المحارفة ميمك ضمي ووزنك فتيه كاه زايانه وعلاه معانسته ايتك كسانى روايتى اوزن يقال
 عاملته محارفة من الخرف يقال مشاهرة من الشهر خرافه حانك ضمي ووزنك تخفيفه بر كسنة نك اسمندر

خوف

خندف

خذف

خذرف

خرف

خفف

خلف

خندف

غندر قبیله سندن کنی جن المشدی طایفه جنتک خبرن سویلد کجه فی تکذیب ایتمکن حدیث خرافه فی
مثال ضرب ایشلردی وینیدن صلی الله علیه وسلم روایت اولمشدر که خرافه حق بیور مشلردی و بونک
واسی مخفف درنته کم مروایتدی و الف لام داخل اولماز معرفه اولد غیچون مکر که خرافه ابله شول بلان حکایلی
مراد اولنه که کجه ابله حکایت اولنور الحرف خانک فتحی و رانک سکونیه میوه دیرمک بقال خرافت التمار خرفها
من الباب الاول ای اجتنیتها و خرف کوز یغموری یغغه دخی دیرلرنته کم مروایتدی الحروف میم فتحی و رانک
ضمی ابله دیو شرنل میوه الحرف فحتمبله ز یاده بیر اولمغه عقل فاسد اولمق بقال خرف الرجل خرفا من الباب
الرابع الحرف خانک فتحی و رانک کسر بله عقلی فاسد اولان کسنه الا خراف هره نک کسر بله قیون کوزایا منده
طوغورمق بقال خرف الشاة اذ اولدت فی الحرف و اموی ایتدی قن ناقه حامله اولسه و کلجک بل حامله
اولدخی و قتمبله طوغورمه خرف الناقه دیرلر و اخراف قوم خرفه داخل اولمغه ده دیرلر الخرفه میم ضمی
و رانک کسر بله شول حامله اولان ناقه در که هرنه و قتمبله حامله اولد یسه اول حامله اولدخی و قتمبله طوغور
اخراف رانک کسر بله و یامریاه مثبائله ایکی قبیله نک اسمی در یندن الحرف خانک فتحی و زاء معجمه نک
سکونیه یور رکن الن صله صله یور رکن الحرف فحتمبله دخی و هرنه که با یلقدن اولوب اتشدن بشه اکا خرف
دیرلر الخسف ضمتبله بر مکان بریا اولوب یره باحق بقال خسف اما کان یخسف خسوفامن الباب الثاني اذا ذهب
فی الارض و خسوف کوز زیاده ضعیف اولمدهن باتوب ایچرو کتمکه دخی دیرلر وای طو تولمغه دخی دیرلر
خسوف القمر معناسنه و اولی و اقصی بودر که خسوف قره کسوف شمسه نسبت اولوب خسوف القمر و کسوف
الشمس ددیرلر ثلث روایتی اوزن الخسف خانک فتحی و سبتنک سکونیه بر مکافی یره با ترمق بقال خسف لله
الارض خسفامن الباب الثانی ایضا اذا غاب به فیها و منه قوله تعالی فحسفنا به ویدان الارض و خسوف یر دخی
دیرلر بناء مجهول اوزن و قرئ خسف بنا علی ما لم یسم فاعله و عبد الله ک رضی الله عنه و محفنه لا یخسف بنا واقع
اولمشدر باب انفعال دین صیغه مجهول اوزننته کم انطلق بنادیرلر و خسف نقصانه دخی دیرلر بقال رضی فلان
یا خسف ای بالنقصه و خسف اطلاق معناسنه دخی استعمال اولنور بقال بات فلان الخسف ای جایعاً و مذلت
معناسنه ده کاور بقال سامه الخسف و سامه خسفا و خسفا ایضا با الف اذا اولاه مذلا یعنی مذلته و اصل قلسمه
بعضیلر کلام مذکور ک معناسی مشقت و ذلک تکلیف قلم قدر دبدی و خسف الکیه قیونک صوری یچقدخی
یور دابوز بدروایتی اوزن و وریه راء مهمله و یاء مشدده ابله بقین اولان قیویدیرلر الخسف سبتنک کسر بله ارق
اولان کسنه مهزول معناسنه الخسف خانک فتحی و سبتنک کسری و مدبله شول قیودر که طاشلی رده قاز بله
صوری کور اولد غنه بناء منقطع اولمیه الخسف ضمتبله جمعی الا خسیف هرنه نک فتحی و سبتنک کسری و مدبله
یومشقر یر بقال وقعوا فی الخسیف من الارض و هی اللینه الخسفة خانک فتحی و سبتنک سکونیه حس و حرکت
یعنی برنسه نک حرکت اینه سی و حرکت نک اوازی خفی اولمسی نقول خسف الانسان یخسف خسفامن الباب
الثانی الخسف فحتمبله بمعناه و بونقر بردن صاحب صراحتک خسف جنیدن و در یافتن دبدکی غیر مناسب
اولدخی ظاهر اولور ز را حس دو مقام صحت دخی معناسنه در علم و شعور معناسنه دکدرنته کم قاموسه
و سائر کتب لغتیه تصریح اولمشدر و خسف التلج دخی دیرلر قارچوق یا غوب اوزر نک یورند که اوازی ظاهر
اولسه و خسف باش یارمغه دخی دیرلر بقال خسفت رأسه بالجر اذا فضخته و فضع فابله و ضاد و خاء معجمتین
ابله باش یارمق معناسنه در الخسیف خانک فتحی و سبتنک کسری و مدبله قار تلج معناسنه الخسوف خانک فتحی
و سبتنک ضمه لرجل سر یعه دیرلر و خسوف کجه ابله یورین دوهیم دخی دیرلر الخسف خانک ضمی و سبتنک

فنی

99

خبر فبا

حرف

خداوند

خضف

خطف

فخی و تشدید به کیجه ابله یورین دوه الحاشف شبنك كسر به و الحاشفة كذلك شبنك كسر به واحدی
کیجه ابله یورین دوه لدن بری معناسنه الحشف میك كسری و خانك سكونی و شبنك فخیله شول كسند دركه
کیجه ابله بهادر اوله الحشاف خانك ضمی و شبنك تشدید به یله ره سه دید كاری قوشدر شب پره معناسنه بعضی
قر لغوج در دبد پلر خطاف معناسنه الحشف خانك ضمی و شبنك فخیله صردوزنی اوزن یا شل سنك ذباب
اخضر معناسنه كذا فی بعض نسخ الصحاح خشاف خانك فخی و شبنك تشدید به بر جاك اسمیدر الحشوف
مختبئه لیر یوزند یور میك یقال خشف یخشف خشوف من الباب الاول اذ اذهب فی الارض الحصف خانك
فخی و صادق سكونیله شول عرب نعلینی دركه بر نیجه قانند اوله الحصفه خانك فخی و صادق سكونیله شول طر قدر
كه خرمایر اغندن اشلوب ایچنه خرمافورلر الحصفه فختبئه بمعناه الحصف فختبئه جمعی الحصاف خانك كسر به
كذلك جمعی ظروف ثمر معناسنه خصفه فختبئه برقیه یلك باباسی ادبدر كه اول خصفه بن قیس عیلان در
و خصف نعلین دبككه دخی دیرلر نقول خصف النعل اذ اخرزها ومنه قوله تعالى وطفقا خصفان علیهما
من روق الجنة ای بلزقان بعضه بعضی لیسترایر عورتها الاختصاف همز نك و تانك كسر به كذلك بری برینه
دبكك و یا پشدر مق ومنه قرأ الحسن خصفان خانك و صادق كسر به تائی صاده ادغام ایدوب خایه اجتماع
سا كیندن اوترو كسره حركت ویرمكله و بعضی لر عینی ابله تنك فختن خایه نقل ایدوب خایه مفتوح قیلورلر
انقش روانی اوزن الاخصف همزه نك و صادق فخیله یو كسر لیاق اولان ات یا خود قیون كه انكرك ایلقی
یو كرلرینه چقمش اوله و اخصف شول لونیدرلر كه كول لونی كبی اقه و سیاهه مائل اوله یقال حبل اخصف و طایم
اخصف ای فیه سواد و بیاض الحصیف خانك فخی و صادق كسری و مد به كول رنكند اولان عسكركه دمور
كیمه لرینه بناء لون مز بور اوزن اولر یقال كتیبه خصیف و هو لون الحدید و بعضی لر ایتدی یوشول عسكركه
اردلرند بر بلوك انلورلی اوله بوسیدن خصیفه هاء تانیث لاحق اولمادی فعل یعنی مفعول اولد غیچون زیر
مردف معناسنه اولور و اكرمز بون لون حدیددن اوترو خصیف دیسملر ایدی كتیبه خصیفه دینك
لازم اولوردی زیر افعیل یونقد برجه یعنی فاعل اولور و هر ایدی لون كه جمع اولالراك خصیف دیرلر و خصیف
سنول تازه سوده دیرلر كه انوك اوزینه بوغرد و كله و اگر انوك اوزینه خرمایه صای یاغی دخی قورلر سه عربیائی
دیرلر عین مهمله نك و باء موحد نك فخیله و ثاء مثله و باء مشدده ابله و خصیف دبكش عرب نعلیننه دخی
دیرلر الحصیف میك كسری و صادق فخی ابله یزكه سر اچلر قوللنور درفش معناسنه الحصاف خانك كسر به
ناقه و لدن طقوز ایلوق اولد قدن صكره برقی یقال خصیف الناقة تحصیف خصفان من الباب الثاني الحصوف
خانك فخی و صادق خیمه طقوز ایلوق ولد براغ ناقه و بعضی لر ایتدی خصوف شول ناقه دركه چفتاشد كدن
صكره بر بل رای كچك كند ولد كتوره و اكرا بکی ای كچك كند ولد كتور سه اكجرو دیرلر خیمه و رائین مهملتین
ابله خصاف خانك فخی و فانك كسری اوزن بناسیه براتك اسمیدر و فی المثل هو اجرا من خامی خصاف
و بونك اصلی بودر كه ملوكدن بعضی ذكر اولنان اتی صاحبندن دول ایچون طلب ایتدكه صاحبی منع ایدوب
اتی خادم ایش. كه دولی كسند ده بولنمایه الخصف بلانك خروج رجه معناسنه یقال خصف بها اذ ارم خصاف
خانك فخی و فانك كسری اوزن بناسیه بلانجی و منه قیل للامه یا خصاف الخطف خانك فخی و طانك سكونیله
قایم اسنیلاب معناسنه یقال خطفه یخطفه خطفان الباب الرابع و هی اللغة الجیده و فیه لغة اخرى حكها
الاخفش و هی خطف یخطف خطفان من الباب الثاني و هی قلیله ردیه لانكاد تعرف و قد قرأ بها یونس فی
قوله تعالى یخطف بصارهم الاخطاف همزه نك و تانك كسر به قایم الختف فختبئه و طانك ضمی و تشدید به

معناه بقال اختطفه و تحطفه یعنی و حسن که الامن خطف الحطفه قرأت بشدر باب افتعالدن در اصله
 اختطف ابدی تانک حرکتی ماقبله ویرلوب اذغام اولند قدن صکره همزه حذف اولندی غنا کلد کنند
 او تری نته کم باب لامه قتل نفسینده کاسه کرکدرن شاء الله تعالی الخطاف خانک ضمی و طانک تشدید بله
 قر لغوج دبد کری طائر معروف و خطاف شول اگری دموردر که بکره نک ابکی خائنه اولور مخورد بد کری
 ارقری طورن دمور انلرک اوز رنه دور ایدر الخطاطیف خانک فحی و طانک کسری و مدبله جمعی و خطاطیف
 السباع برنجی جانور لک طرنقلر بدر الخطاف خانک ضمی و طانک تشدید بله شیطان معنایسته استعمال اولنور
 نته کم حدیث شریفه واقع اولشدر و شیطان خطاف دینلری ملا اعلادن ایشند کن قایوب سرقه
 ایند کچون خاطف ظاهر بطا یرک اسمیدر این سلمه ابتدی مزبور بطا یردر که اکراف فراف دیر لر لک فحیله چن که
 صوده کولکه سن کور سهانی قایغه توجه ایدر الخطاف طانک کسری بله قور دیک اسمیدر و برق خاطف کوز
 نورن قاین بلدر مه دیر لر الخطاف همزه کسری بله خطا یرک معنایسته بقال رمی المیه فاخطفها اذ الخطا ها خطف
 میلک ضمی و خانک سکونی و طانک فحیله شول اندر که قولن برینک خلفه اولان خشاشی یعنی قاری دیر نکلو
 اوله الخطیفه خانک فحی و طانک کسری و مدبله شول اوز در که سود اوز رینه دو کور و طبع اولنوب قاشق
 ابله اکل اولنور خطیفه دبد بلر قاشق ابله خطف اولند عیون و ابن الاعرابی ابتدی ول جبولاء دید کری طعمدر
 حیمک فحی و بانک ضمیله و الفک مدبله الخطیف خانک فحی و طانک کسری و مدبله غایت سریع اولان دوه
 کویا که غایت سرعتندن حالت مشبیه بو بن چکر والور یکیدر الخطیف فحیله و الفک مدبله ذکر
 اولنان سرعتک اسمیدر و خطفی كذلك شاعر معروف اولان جر یرک جدید نک لقبی در که انوک اسمی غوفدر
 الخطیف خانک فحی و طانک سکونی و الفک قصر بله معنایسته الخطر فة بالطاء المعجزة علی وزن الدحرجة دوه
 یوریه ده سرعت ابد و باد من واسع قلق غدر فده لغت در ذال معجیه ابله الخف خانک ضمی و فانک تشدید بله
 دوه نک یا غنم اولان دری که سائر حیواناتک طرائفی مثاب سنه در و خف اد که دخی دیر لر که یا غه کیر لر و خفک
 نعل دبد کری ادکدن فرقی بودر که خفک ره کلن یری نعلدن اغلط در الخفاف خانک کسری بله خفک جمعی
 دوه یا قلی و اد کلم معنایسته الخلف خانک کسری بله خفیف اولان سنه و خف جماعت قلیله یه دخی دیر لر بقال
 خرج فلان فی خف من قومه ای جماعه قلیله الخفیف علی وزن التکریم برنسنه یی یرننک که تشبیه مقابلیدر
 الاستخفاف همزه نک و تانک کسری بله برنسنه یی بیتی بولق که استنقالت مقابلیدر و استخفاف خور فلق معنایسته
 دخی کلور بقال استخفه اذ اهاله الخفیف خانک فحی و فانک کسری و مدبله یرننک اولان کسنه الخفاف خانک
 ضمیله بمعناه خفاف خانک كذلك ضمیله بر حالک اسمیدر که خفاف بن ندبه الشامی در که غریبان عربدن دری یعنی
 عربک زمان جاهلیته اولان اولور ندن در الخفه خانک کسری بله بیتی بولق بقال خف الشی یخف خفه من الباب
 الثاني اذ صار خفیف و زجت از اولق معنایسته ده کلور و خد متد جابک اولق معنایسته ده کلور بقال خفت
 زحمتهم و خف له فی الخدمة یخف خفه الخفوف ضمیله از اولق بقال خفف القوم خفوا اذ اقلوا الا خفاف
 همزه نک کسری بله برکسنه نک یوکی بیتی اولوب سبکبار اولق بقال اخف الرجل اذا خفت حاله و فی الحدیث
 ان بین ابدینا عقبه کؤود الا یجوز الا الخف و کؤود کافک فحی و همزه نک ضمی و مدبله صعب معنایسته در
 و اخفاف قومک طواری بیتی اولق بقال اخف القوم اذ اکت دواهم خفافا الخفان خانک فحیله یرک اسمیدر که
 اولانی چوقدر الخلف اوت که قدما کتقیضی در و خلف برقرندن صکره کلن قرنه دخی دیر لر بقال هولاء خلف
 سودبو کلامی شول کسنه لر حقنه سو بلر که کند ولر دن اکثر اولان قومک اردنجه کلش اولار و خلف

خطرف

خفف

خلف

برامز

برمز سوز دخی دیر لر بقال سکت الفواطق خلفا یعنی میلک یرمز سوز سکت اولوب برمز سوز سولدی و تری دخی برمز
 سوز سولدی اویو سفایتی این لاعرایدن روایت در که بر اعرابی بر قومه او تورزکن بالندی و خجالت لازم اولدقه
 باشی رمغیله دیر اشارت ابدی اینها خلف نطق خلفا یعنی دون و کر یا اولان کسنه نک کلامی دخی حاله
 کون دون و کر یا اولور و خلف قیودن صوچکمه دخی دیر لر بقال خلف یخلف من الباب الثاني و خلف ورتسی
 اسکین بک اسکینی برن چقرو بیک جانی بری برینه دیکمه دخی دیر لر بقال خلف الثوب اخلفه اذ ایل وسطه
 و اخر جت البالی منه لم افقته و خلف بهلوده اولان یا کو ککر لیک قصبه سنه دخی دیر لر و خلف برکسنه نک قائم
 مقامه دخی دیر لر و خلف بعد معنایسته دخی کلور بقال جلست خلف فلان ای بعد الخلف و خمتبله جمعی قصبه
 ایا کول معنایسته و خلف سخر ماقور بد جق ره دخی دیر لر برن معنایسته بقال و راء یرنک خلف جید الخلف
 خانک فحی و لامک کسری و مدبله شول زدو که کهنه برین چقرو بمرت قلمش اوللر ذات خلفین ابکی یا شلو
 اولان بالته الخلف فحیله قائم مقام معنایسته بقال هو خلف سو من ایه اذ اقام مقامه اخف شرا یرنیدی بوند فحی
 و سکون برادر اضافت و افراد حاله و بعضلر اضافت محر یک ابدوب خلف صدق دیر و افراد ساکن قیلوب
 بونکله اضافت و افراد حالتلر یرنک فر قن ایدر و خلف خلیفه نصب و لنان کسنه یه ده دیر لر الاخلف همزه نک
 و لامک فحیله شول دوه در که بر جابنه ما بل اوله ابو عبیدر و ابی اوزن الخلف خانک ضمی و لامک سکونیله اسمیدر
 اخلاف زن و خلف مستقبلا نظر استعمال اولنور کذب ماضیلر نظر استعمال اولندغی کی الخلف خانک کسری
 و لامک سکونیله ناقه نک مسمی یا شلی بدر کرک مقدم کرک مؤخر اولمون الخلفه خانک کسری و لامک سکونیله
 بری کید و بری کلک حله استعمال اولنور بقال هن یشین خلفه ای نذهب هذه و تخی هذه و خلفه مختلف
 اولق معنایسته ده کلور بقال القوم خلفه ای مختلفون و بواوز بدروایی در و خلفه اولاد دیک یاریسی ذکر
 یاریسی اثاث و لمعه دخی دیر لر بقال بنو فلان خلفه ای شطره نصف کور و نصف اثاث و خلفه کجه نک و کوندزک
 مختلف و لمسنه دخی دیر لر و منته قوله تعالی و هو الذی جعل اللیل والنهار خلفه فلان اراد ان یذکر و خلفه ادب خائیه
 واروب کلکه دخی دیر لر بقال اخذت خلفه اذ اختلف الی المتوضا و صوچکه جک محله دخی دیر لر بقال من ابن خلفتکم
 ای من ابن تستقون و خلفه شول و تده دخی دیر لر که نباتات قور بدقدن صکره برندن ظهور ایدر و خلفه الشجر شول
 میوه یه دیر لر که جوق میوه دن صکره خروج ایدر و ابو عبیدر ایتدی خلفه یای کونلر نده بتن اوت در الخلف
 خانک فحی و لامک کسری بله حامله اولان ناقه لر الخلفه كذلك خانک فحی و لامک کسری بله واحدی الخلف میلک
 ضمی و لامک کسری بله شول دوه در که باز لر مینه سن یکش اوله و باز لاضیسن یارون دوه یه دیر لر و مختلف مذکره
 و مؤنثه الطلاق اولنور و باز لر مرتبه سن مجاوی بر بل اولسه مختلف عام دیر لر ابکی بل اولسه مختلف عامین دیر لر
 الخلفه كذلك میلک ضمی و لامک کسری بله شول ناقه لر در که کند ولر بن حامله کوستر لر حالا که حامله دکلر در
 الخلف میلک کسری و خانک سکونیله و عده سنه جوق مخالفت ابدز کسنه و خلاف بن اطرافنده اولار کوبلر که
 برینه دخی دیر لر الخلف میلک فحی و لامک کسری و مدبله جمعی بن کوبلری معنایسته اگر چه ذکر اولنان مخالفک هر
 برینک بر محصور اسمی و از در و لکن جماعه الخلف دیر لر الخلفه لامک کسری بله کثیر الخلف اولان کسنه بقال رجل
 خالفة اذ کان کثیر الخلف و خالفة مطلقا ناس معنایسته دخی کلور بقال ای خالفة هو ای الناس هو پس خالفة
 لا ینصرف و ثابت و تعریفدن و توری و تعریفنه دلیل ای الناس هو قولنده معرف باللام اولان الناس ابله
 نفسیرو لند غیدر و خیر سز اولان کسنه یه دخی خالفة دیر لر بقال فلان خالفة اهل بته اذ اکل لا خیر فیہ و خالفة
 قره او دیر کلر ندن بر دیر کلک دخی اسمیدر و عمود الخباء معنایسته الخو الف خانک فحی و لامک کسری بله جمع عمود لر معنایسته

و خوالف

نسطا بقیه سندن دخی عبارت اولور قال الله تعالى ورضوان يكونوا مع الخوفا ای مع النساء الخائف لامك
 كسر بیه قیودن صوچكن كسمة الخلیفی خانك كسری ولا مك كسری وتشدد بیه والفك قصر بیه خلافت
 معناسنه در قال عمر رضی الله عنه لو طیق الاذان مع الخلیفی لاذنت یعنی مؤذنك ابیه خلیفه لك جمع اولسه اذان
 خدمت ادا بندردم الخلیف خانك فخی ولا مك كسری ومبدله شول یولندركه ابی طاعك ار اسنه در ومنه
 قولهم ذیح الخلیف كی بقال ذب غضا و ذیح ذال معجبه نك كسری ومبدله وخاء معجبه ابیه یاللی قور دكه سباع در در
 وغضاغین وضاد معجتهن ابیه زاغاك سمیدر وعلیقا الناقة ناقة نك قولنوقلری الخلیفة خانك فخی ولا مك
 كسری ومبدله اولو یاد شاه سلطان اعظم معناسنه وكاه اولور خلیفه ترا كیب كلامه مؤث اعتبار اولنور
 الخلیف خانك فخی و یانك كسر بیه جمعی خلیفه لر معناسنه بوجع اصل اوزن در كرم ابیه كرام کی الخلفاء خانك
 ضمی ولا مك فخی والفك مبدله كذلك خلیفه نك جمیع در كن خلیفه مذكرون غیره اطلاق اولناد غیچون هاسی
 معدوم مرتبه سندن عد اولنوب فعلا ورنی اوزن جمع اولندی طر بیه طرفا كی زیر افعیله فعلا ورنی
 اوزن جمع اولناد لئلا فة خانك كسر بیه كسنة بیه خلیفه اولق بقال خلیفه فی قومه خلافة من الباب الاول ومنه
 قوله تعالى وقال موسى لا تخیه هارین اخلفنی فی قومی و بقال خلیفته ايضا ذاجیت بعده الخلفو خمتبته صام
 اولان كسنة مك اغزی رایحه بقلق بقال خلف فم الصام من الباب الاول خلو فاذا تغیرت رایحته وسود و طعام
 متغیر اولغه دخی دیرل بقال خلف اللبن والطعام اذا تغیر طعمه و رایحته ویر كسنة فاسد اولغه ده دیرل بقال خلف
 فلان اذ افسد و یوز یعقوب روابی در و خلو ف غایب اولان كسنة له دخی دیرل بقال حی خلو ف ای غیب و خلو ف
 حاضر اولان له دخی دیرل یعنی مختلف ومتاخر اولوب غایب اولیلر یسر خلو ف اضداد اولور الاخلاف همزة نك
 كسر بیه اغز رایحه سی متغیر اولق بقال اخلف فوه فهو لغة فی خلف اذا تغیر و اخلاف سکی بزی مرت ابیه
 دخی دیرل بقال اخلف الثوب فهو لغة فی خلفته اذا اصاحته و اخلاف عوض و یرمكه دخی دیرل بقال لمن ذهب له
 مال اولد لوشی یستعاض اخلف الله علیك ای رد علیك مثل ما ذهب و اگر هلاك اولان عوضه قابل دكسه
 والدك ای یاخ كی یا عم كی خلف الله علیك در من الفسز یعنی خدای تعالی كندی لطفی والذك یا خود اخر
 هلاك اولان نسنة كه خلیفه قلمسون و اخلاف و صایه به مخالفت ابیه كه ده دیرل بقال خلیفه ما و صایه اذ قال شیأ
 ولا یفعله علی الاستقبال و یر كسنة فی خلف وعد ابیش بولغه دخی دیرل بقال خلیفه اذا وجد موعده خلیفا
 و اخلاف بلندز قور قلیق ایجاب ابیه كه دخی دیرل جاهلیت اهلنك زعی اوزن یقولون اخلفت الفجور اذ المجت
 فلم یكن فیها مظهر و الخال خاء مهمله ابیه قحط اولغه دخی دیرل و اخلاف بر سینه ضایع اولد قدن صكره یرینه رف
 كسب ابیه كه دخی دیرل بقال خلف و اخلف یعنی خرج ایت و قزن و اخلاف قلیح صیر معجیون ال ورا تغه دخی دیرل
 بقال خلف حل اذ الهوی یرینه الی سیفه لبسه و اخلاف اوت قور د قدن صكره تازه اوت بتور مكه دخی دیرل
 بقال خلف النبات اذا خرج الخلفه و خلفت براوت در كه قور یرینه و تارك یرینه بر و اخلاف دوه مك قاسق باغی
 ذكر نك وزینه كلب فسان ابیه كه مانع اولغین قاسق باغین خصیتینه یقین ابیه كه دیرل افشایه مانع اولمسون
 دیو بقال خلفت عن البعیر اذا حولت الحقب فحمله ما یلی خصی البعیر و حقب حاء مهمله نك و فاك فحمله دوه نك
 قاسق باغی و اخلاف ناقة ده استعمال اولماز ز رانقه نك بولی فرجندن اولغین قاسق باغی كا واصل اولماز
 و اخلاف قیودن صوچكه كه دخی دیرل بقال خلف اذا استقی الاستخلاف همزة نك و تانك كسر بیه كذلك قیودن
 صوچكه لك بقال استخلف اذا استقی و استخلاف یر كسنة فی خلیفه ابیه كه دخی دیرل بقال استخلفه اذا جعله خلیفه
 الخلفی خانك كسر بیه مخالفت ابیه معناسنه ومنه قوله تعالى فرح المخلفون بمقعدهم خلاف رسول الله

ای مخالفة رسول الله و شجر الخلاف سكوت اغای بی معناسنه و خلاف یر كسنة غایب اولد قدن صكره
 روجه سته اخر كسنة وار مغه دخی دیرل منه قولهم هو مخالف الی امرأه فلان ای یا تیه اذ اغاب عنها زوجها الخلفة
 میك ولا مك فخی و خانك سكونیله سكوت اغای جوق بتدی و الخلیف علی وزن التكریم ناقة نك بر مهن
 بقلغه دیرل بقول خلف سناقه تخلیفا اذا صر منها خلفا و احد او خلف مبه یاشنه دیرل خانك كسری ولا مك
 سكونیله علی مامر و صر صاد و راء مهملتبته بقلق و تخلیف كیر و بقلغه دخی دیرل بقول خلفت فلانا فخالفت عنی
 الخلف فختبته ولا مك ضمی وتشدد بیه كیر و قلاق تاخر معناسنه الخلفنة خانك كسری ولا مك فخی و فاك
 سكونیله در فسه ورنی اوزن یر كسنة ده عناد و مخالفت اولق بقال فی خلف فلان خلیفنة ای خلاف والنون
 زائدة و در فسه دال وسین مهمله ابیه و فاك بیه فرموده اولان ناقة بیه دیرل الخناق خانك كسر بیه دوه مك بلكلر نك
 اولان ملاحت در بقول خنف البعیر یخنف خنافمن الباب الثاني اذا سار فقلب خنف بیه الی وحشیه یعنی یور ركن
 اولك یاغی طشره دوندرسه و خناف دوه یولاردن بورن دوندركه دخی دیرل یولار اسندی جهندن بقال
 خنف البعیر یخنف خنافا ذالوی انفه من الرمام و ابو عبید استدی خناف بو یند اولور یعنی دوه بو بنی طرف
 خلافة مك در قن یولاری چكوب بدمك مراد اولنسه الخنوف خانك فخی ونونك ضمی ومبدله ذكر اولنان
 صفتله موصوف اولان دوه بقال ناقة خنوف الخانف نونك كسر بیه شول كسنة در كه كبردن بورن یوزو
 بطور بقال رایت خنفا بانفه الخنیف خانك فخی ونونك كسری ومبدله شول ق كنان بز بدر كه قانی اوله الخنف
 خمتبته جمعی و فی الحدیث تحرق عناق الخنف ابو مخنف میك كسری ونونك فحمله منبر ورنی اوزن لوطین حیوانك
 كنبی در كه مز یوز سیر نقل بدن كسنة در و الخوف خانك فخی و وولك سكونیله قور رخی لیفة خانك كسری
 ومبدله والخافة میك فحمله بولند دخی كذلك قور رخی معناسنه در بقال خاف بخاف خوفا وخیفة وخخافة
 من الباب الرابع وخیفة اسم دخی كور خوف معناسنه الخیف خانك كسری و یانك فحمله جمعی خوفلر معناسنه
 اصلی و اودر یایه دوشدر ماقبلنك كسرنندن اوتور و و الخایف یانك كسر بیه قور رخی كسنة الخوف خانك ضمی
 و وولك فخی وتشدد بیه خایفك جمعی اصل اوزر یرینه الخیف خانك ضمی و یانك فخی وتشدد بیه كذلك خایفك
 جمعی لفظی اوزن خف خانك فخی و فاك سكون ورنی یاسیله امر در خوف ایت معناسنه الخاف علی وزن
 الحال قور رخی معناسنه بقال رجل خاف ای شد بد الخوف پس بونی فعل ورنی اوزن صفت قشدر در فرق
 و فزع كی كد بولند دخی قور رخی معناسنه در شه كم رجل صاب دیرل شد بد الصوت معناسنه المخاوفة میك ضمی
 و وولك فحمله قور خشمه باب مغالبه دن بقال خاوفة خخافة مخوفة غلیبه بالخوف ای كان اشد خوفا منه الا خافة
 همزة نك كسریله قور ختمق التخوف علی وزن التكریم بمعناه و خافة حجاج منی خیفنه قوتغه دخی دیرل بقال
 اخاف القوم اذا اتوا خیف منی فیزلوم و خیف صواقند یسندن یوكسك رهم دیرل الخیف میك ضمی و خانك كسری
 ومبدله قور خدی مجی بقال و جمع مخیف ای مخیف من راء الخوف میك فخی و خانك ضمی ومبدله قور خلو معناسنه
 بقال طریق خوف ولا بقال مخیف لانه لا یخیف و انما یخیف فیه قاطع الطریق التخوف فختبته و وولك ضمی
 وتشدد بیه قور ختمق بقال تخوفت علیه الشی ای خفته و تخوفت اكسلك تنقض معناسنه ده كلور ومنه قوله تعالى
 و یا اذنهم علی تخوف الخافة علی وزن الحالة بر در ید ركبال صغن كسنة الی استعمال بدر الخیف خانك فخی و یانك
 سكونیله طاعك ابش اولوب رك اولان یری و صواقند یسندن یوكسك یری بوسیدن منی ده اولان مسجدش بیه
 مسجد خیف دیرل و خیف صر قش در ید دخی دیرل الخیفاء خانك فخی و یانك سكونی و الفك مبدله در سی صر قش
 ناقة الاخیف همزة نك و یانك فحمله شول دوه در كه ذكر نك غلافی صر قش اوله بقال خیف بفتح الخاء و كسر الیاء

خنف

خوف

مجره جاف دبد کمری تو جندن واضطر اندن اوترو در الارحاف همزه نك كسر به بلان خبر تر جان كميرك
ضبطي كسر همزه ايله دره صراحك ضبطي فتح همزه ايله در اولك وجهي ظاهر تايينك وجهي ظاهر دكلدر مكر كه
ارحاف فتح همزه ايله ر جفك جي اوله نم كتاب من بورده مار احياف جوفه نك جعيدر ديسدر ارحافك جعيدر
ديماش الارحاف همزه نك فتح و خيمك كسري ومد به بلان خبر له فتنه خبر لري وارحاف برنسته به
مشغول اولوب بلالغه دخی دیرلر بقال ار جفوا فی الشی اذا خاضوا فیہ الار خف رانك فتح و خاتك سكونييله و فتنه
قیق ز بدر قیق معناسنه و ر خف برنوع بویایدخی دیرلر ار خفه رانك فتح و خاتك كذلك سكونييله معناه و ر خف
كذلك صولی اولان خیره دیرلر كه صوبق وكوشك اوله و ذكر اولنان معنای تشبیها صار الماء ر خفه دیرلر ای طینا
رقیقا و كاه اولو ر خف حلقدن اوترو تحريك ایدرلر ار خف فختینله خیر كوشك اولمق بقال ر خف العین
ر خفا من الباب الرابع الارخاف همزه نك كسر به خبری صولی قلق بقال ار خفته انا الر دق رانك كسری
وذلك سكونييله راكب اولان كسینه نك اردنبن كسینه دروهر نسته كه برنسته به تابع اوله اكه ر دق دیرلر بقال
هذا امر ليس له ر دق ای تبعه و ر دق شعده شول حرف ساكنه دیرلر كه حرف منو حرف لیندن اولوب
حرف رو بدن مقدم اوله و كند و ايله حرف رو نك ان سنده اخر حرف اولیه اكر دق الف و اولو ر سه انكله
اخر حرف جائز اولو و اكر اولو ر سه انكله یا مقارن اولمق جائز اولو و ر دق زمان جاهلیتیه و ز را اولان
كسینه بیده دیرلر شكم كلور ان شاء الله تعالى و ر دق صغیر یوقو ر غه دخی دیرلر المرندف میك غمی و ذلك كسر به
كذلك ارده بن كسینه الار داف همزه نك كسری و رانك سكونييله بر كسینه بی اردینه بندر مك بقال ار دفته انا
اذا ار كبتهمك الر داف رانك كسر به ار دلشن كسینه نك بندكی ر الر داف رانك كسری و ذلك سكونييله كچه ايله
كوند ز الر دافه رانك كسر به اسم در ز ما جاهلیتیه اولان ملوكك ار دافندن مأخوذة و ر و ر داف ر دفك جعی در
و ر دق شول كسینه بیدرلر كه اوتور دقه ملكك صانع جابنده اوتور رو قن ملك برنسته شرب اینسهر دق سائر
ناسدن مقدم شرب ایدر رو قن ملك غزایه كسینه ملكك قائم مقامی اولوب ولا بی اول ضبط ایدر ملك غزادن
عودت ایدر مجیه دك و قن ملك غزادن كسینه مال غنیمتك دورنه بری ر دقه و ر بلور و زمان جاهلیتیه ر داف
بنی بر بوعلك ایدی ز را ملوك خیره اوزن بنی ربوعدن غاری جوق كسینه یوغدی پس مصالحه اولنوب
ر دافنی انلره تحصیص ایتشلردی تا كه اهل عراقدن ضرر لری مندفع اوله الر دق رانك فتح و ذلك كسری
ومد به بر كسینه بی اردلشن كسینه مرندف معناسنه الر داف رانك كسر به جعی ر دق بقلر معناسنه و ر دق
شول بلد زه دیرلر كه نسرواقعه قرب اولو و شول بلد زه دخی دیرلر كه مشرقدن ظهور ایدر مقابل مغرب
غروب ایلد كه الر دق رانك فتح و ذلك سكونييله برنسته به تابع اولمق بقال ر دقه من الباب الرابع بقال
كان تلهم امرو دق لهم اخر اعظم منه الر دافه ذلك كسر به تابعه معناسنه در الر وادف رانك فتح و ذلك
كسری به خرما عاجنك بدندن بتن شاخلر الر داف رانك غمی والفك قصر به حباری وزنی اوزن بر كسینه نك
اعوان وانصاری و مزبور له ر داف دبد بیلر بری عا جز اولدقه بری انك برینه خلف اولد غیچون الار داف
همزه نك كسر به تابع اولمق بقال ار دقه و هو لغة فی ر دقه مثل تبعه و اتبعه یعنی المراد فیه میك غمی و ذلك
فتحیه ابكی نسته بری بری اردنجه كلك و مراد فیه الجراد چكر كه نك ار ككی دیشبسی اوزن بنوب انوك
دخی اوزرینه ثالث بنمك و مراد فیه طوار اردلشغه تحیل ایتكه دخی دیرلر بقال هذه دابة لا ترادف ای
لا تحیل ر دق الاستر داف همزه نك و تانك كسر به اردلشقم طلب ایتك بقال استر دقه اذا سأل ان
یر دقه الارنداف كذلك همزه نك و تانك كسر به بر كسینه نك اردندن یشوب طومق بقال ایتنا
ولا تافارند فناه ای اخذناه من و رانه الترادف تانك فتح و ذلك ضمیه برنسته بری بری اردنجه كلك

رخف

ردف

اصمعی ایتدی تعا و نواعلیه و ترادفوا بونلر بر معنای دودیدی الر سف رانك فتح و سبندك سكونييله یا غی بوقا غلی
کی یورجك الر سفان فختینله بمعناه بقال ر سف ر سف و ر سف و ر سفان من الباب الاول والثانی معا
الار ساق همزه نك كسر به دوه بی یا غی یا غیله سورمك ابوز بدر وانی اوزن بقول ار سفت الابل اذا
طردتها مقیده الر سف رانك فتح و شین معجه نك سكونييله امك و صور مق مص معناسنه بقال ر شفه ر شفه
ر شفا من الباب الاول والثانی وفي المثل الر شف انفع یعنی صولی از انا میك صوسر لقی قاندرمه ده انفع در
صولی دفعه تایجه دن الار تشاف همزه نك و تانك كسر به كذلك صور مق بقال ار تشفه اذا امتصه الر شوف
رانك فتح و شینك غمی ومد به شول عورت در كه اغری خوب اوله طیبه الفم معناسنه الر صفة فختینله شول
طاشلر در كه بری بری اوزر دیرلر شول اوله الر صف فختینله جعی و ر صفه كذلك شول سیکیر له دیرلر اوق
تمرنك اوسننه صر لر الر صاف رانك كسر به جعی الر صف رانك فتح و صدادك سكونييله بوابكی معنادن
مصدر در بقول ر صفت الحجاره فی البناء ار صفها ر صفا من الباب الاول اذا ضمت بعضها الی بعض و ر صفت
السهم ار صفه ر صفا اذا شدت علی ر عظه عقبة و ر عطر اوعین مهملتین ايله و طاء معجه ايله اوقك تفرن كیرجك
یری و عقبه فختینله عصب معناسنه در و ر صف لیاقت معناسنه ده كلور بقال هذا الامر لا ی ر صف بك ای
لا یلوق و ر صفا بكی نسته بی بری برینه ضم ایتكه ده دیرلر بقول ر صف قد میه ای ضم احد بهما الی الاخری التر صاف
تانك فتح و صدادك ضمیه صف بغلیه ده خلق بری برینه صقشوب متصل اوله دیرلر بقال تر صاف القوم فی الصف
ای قام بعضهم الی لرق بعض الر صوف رانك فتح و صدادك غمی ومد به شول عورندر كه فرجی طار اوله ضیقة
الفرج معناسنه الر صیف رانك فتح و صدادك كسری ومد به محكم معناسنه بقال عمل ر صیف و جواب ر صیف
ای محكم ر صین ر صافة رانك ضمیه بر موضعك السیدر الر رصف فختینله شول قرمش طاشلر در كه انلره
سود قیز در لر الر رصفه كذلك فختینله واحدی وفي المثل خذ من الر صفة ما علیها یعنی یرانی ال
یرامیانی ترك ايله الر رصف رانك فتح و صدادك سكونييله ذكر اولنان طاشله سود قیز در مق بقال ر صفه
ر صفه من الباب الثاني اذا كواه بالر صفة و كی داغله دیرلر الر صیف رانك فتح و صدادك كسری
ومد به شول سود در كه ذكر اولنان طاشله قرمش اوله المرضوف میك فتح و صدادك غمی ومد به شول
یراندن كه طاش اوزر دیرلر بشور لر المرضوفه كذلك میك فتح و صدادك غمی ومد به شول چومك در كه قیز مش
طاشله بشمش اوله الر عاف رانك ضمیه شول قان در كه بورندن جقر الر عاف رانك فتح و عینك سكونييله بورندن
قان كلك بقال ر عاف جل ر عاف من الباب الاول و ر عاف من الباب الثالث و ر عاف الرجل من الباب الخامس كله لغة
فیه لكن لا خیر لغة ضعیفة و ر عفات بیلر و كچه دخی دیرلر بقال ر عاف الفرس اذا سبق واستر عاف طاش
الاستر عاف همزه نك و تانك كسر به كذلك ات سبقت ایتك بقال استر عاف الفرس اذا سبق واستر عاف طاش
دوه نك یا غن قنغه دخی دیرلر بقال استر عاف الحصى منم البعیر اذا ادماه و منم میك فتح و سبندك كسر به دوه
یا غنه دیرلر وادما قانغه دیرلر و ر عاف رانك فتح و عینك كسر به كوندنر معناسنه در بقال ر عاف انلره
ر عاف دبد كری یا مقدم اولد قله نه بناء در یا خود او جملرندن قان طبلد غنه بناء در الر عاف عینك كسر به
شولات در كه سائر انلردن سبقت ایدر ر عاف بورن او جنه دخی دیرلر طرف اربه معناسنه و طاع بورننه دخی دیرلر
الر عاف میك فتح و عینك كسر به بورن و بورنك طرفی بقال فعلت ذلك علی الر غم من مراغه مثل مراغه الار عاف
همزه نك كسر به ایدر دمك بقال ر عفه اذا اعجله و ار عاف قری بی طولدر مرغه دخی دیرلر بقال ر عاف قریته ای
ملاها حتى ر عفا ر عوفه علی وزن القار و رة شول قیادركه قیوی قزركن دینه یقور ر تاكه وقت حاجته قیو

ر سف

ر شفه

ر صفه

ر صف

ر عاف

ایرئند غی حینه قیوی ایرئلا یی بعضیئر ایرئدی زاعوفه شول طاشدر که
 قیودن عو چکن اول طاشک اوزرینه بصردخی چکرو فی الحدیث انه حین سحر جعل سحر فی جف طلعة
 ودقی تحت راعوفه الیئر جف حیک ضمی ابله خرماتک میوه سی دره ظاهر بود که حدیث شر بقدر راعوفه
 رأس بترده اولان طاشدر الارعوفه همزه نیک و عینک ضمیمه زاعوفه معنایست لغت در ایو عبیدر و ابی اوزن
 الرغیف رانک فخی و غین معنه نیک کسری و مدبله کرده دبد کری اتمک غیر مخصوص معنایست الارغفة همزه نیک
 فخی و غینک کسری به جمعی کرده لر معنایست الارغف خمتینله کذلک جمعی الرغان رانک ضمی و غینک سکونیه کذلک
 جمعی الرانک فخی و فانک تشدد بدبله راف دبد کری نسنه در که اولر کدیوانه ایدر لر پروانه خانه معنایست
 ورف رانک بلدر مغه دخی دیرل بقال رف لونه رف رفامن الباب الثاني اذ ابرق الرغیف رانک فخی و فانک کسری
 و مدبله کذلک اوزن بلدن مقی بقال رف رفیف اذ ابرق و رفیف یاش اولان نسنه دخی دیرل بقال ثوب رفیف
 و شجر رفیف اذ اتمدت و سدی نوبله و دال مهمله ابله یاش اولمق و تازو اتمک معنایست در الارفوف خمتینله جمعی
 راف لر معنایست رف بر بلوک قیوننه دخی دیرل بقال هذارف من ضان ای جماعة منه و رف امکه دخی دیرل مص
 معنایست بقال رف رف و ارف من الباب الاول و رف رعایت ایدوب خدمت اتمک معنایست ده کلور بقال فلان
 یرفنا ای یحوظناه فی المثل من جفنا اورفنا فلیقتصد یعنی بزه خدمت و رعایت اوزن اولان رشد و استقامت
 اوزن اولسون الراف فانک تشدد بدبله خدمت و رعایت ایدن کسنه بقال ماله حاف و لاراف یعنی انکچون نه
 خدمت ایدر و نه اعانت ایدر کسنه و ادر الررف رانک فخیله جعفر و زنی اوزن شول یاشل قاشدر که اندن
 محبس یعنی برده را اتحاد اولور و رفر چادر که ره قرب و اولان جانلمری و در عک دخی اشعه صار قن جانلمری در
 الررفه علی اوزن المزبور و واحدی و رفره قوش بر ره قوغق دبد کده اط افنده قنادن تحریک اتمکه دخی
 دیرل بقال روف الطائر اذ احرك جناحیه حول الشئ و بدان بقع علیه الررف رانک فخی و فانک سکونیه شول
 قوشدر که دریاده اولور و کاخاطف ظله دخی دیرل کندی کولکه سن قایمق استند کندن اوتری و کاه اولور دوه
 قوشنک ایرککنه دخی رفراف دیرل ایدر اقدان لر تحریک ایدوب اندن صکره سکره که مباشرت بند کندن اوتری
 و دوابو سلمه و ابی در الررف رانک فخی و نونک سکونیه بر خوب رایحه لواونک اسکیدر که قمری اولور و یاشل اولور
 سحر ادره بتر بهراج معنایست الرافه نونک کسری به قور غک اشعه جانبی و انسانک اوتورق رینک حالت قیامده
 بدن جنبه اولان ری لاراف همزه نیک کسری به دوه و یور و لمه دن قولقل ن صالیو رهمه در فی الحدیث نه کان اذا
 نزل علیه و هو علی القصود و ذرف عیناها و ترنف باذنیها من ثقل الوحی الارهاق همزه نیک کسری به قایچی یوفقه
 اتمک یعنی کسکن اتمک نقول ارهفت سیفی اذ ارقفته المرهف میمک ضمی و هانک فخیله یوفقه و کسکن اولان
 قایح الررف رانک کسری و مدبله شول در که انده مزارع و مراتع اولوب اوقی و صوی جوق اوله لاراف همزه نیک
 فخیله جمعی اوقی و اکی بولر لر معنایست الررف رانک فخی و یانک سکونیه طوار چار لو چمنلو یدمه اولمق بقال
 رافت لما سیه اذ اذعت الررف لرافه همزه نیک کسری به اولی صولی یره داخل اولمق بقال ریفا ای صرنا
 الی الررف و ارافت اولی صولی املق بقال رافت الارض اذ اخصبت الرافه رانک فخی و یانک کسری و تشدد بدبله
 اوقی و صوی بول اولان بقال راض رافه ای خصب فصل الرافه رانک فخی و هانک سکونیه یوریک
 مشی معنایست بقال زحف الیه زحفا من الباب الثالث اذ امشی و بقال زحف الدیاقه ماودبا دال مهمله نیک
 فخیله قنادی بنادک چکر که و قد ما قافک خیمه مقد ما معنایست در زحف شول عسکر در که عدّه جانبیه
 یور ره زحف اوغلا تخجق سور که ده دیرل بقال الصبی زحف علی الارض قبل ان یمشی و دوه یور ایدر غندن
 ایاغی سور رانک کهنه دخی دیرل بقال زحف البعیر اذ العیایر فرسنه و فرسن فانک و سبنک کسری به دوه

رغف

رفف

رفف

رهف

رف

زحف

ایاغی

ایاغی خف بعیر معنایست الراف حانک کسری به شول اوقدر که نشانک یاروسنه دوشوب سور بنرک وارو
 الراف حانک فخی و حانک کسری به ایاغی سورین دوه لر الرافه حانک کسری به واحدی لار حاف همزه نیک
 کسری به کذلک دوه یور ایدر غندن ایاغی سوریک بقال زحف البعیر فهو من حاف بکسر الحاء و از حاف برکسه نیک
 طواری یور لغه دخی دیرل بقال زحف الرجل اذ العیایر او دانه المر حاف میمک کسری و زانک سکونیه شول
 دوه در که ایاغی سوریک عاد فی اوله مر حاف الحیات میمک فخی و حانک کسری به ایلان یور بدکی پرل التر حاف
 فخیله و هانک ضمی و تشدد بدبله نکلغه یوریک نقول تر حاف لیه اذ اتمشی الرحوف زانک فخی و هانک ضمی
 و مدبله شول ناقه در که ایاغی سوریک یور رانار الزحفتین رانک فخی و حانک سکونیه یوشن دبد کری و اتمک
 و الا دبد کری اغاجک اتمشی در که بونلرک طوشمی غایت سریع اولغین اطرافنده اوتورنر بونلر دن کیر و
 کتد کچون بونلرک اتمشینه و الزحفتین دبد بلر نساء عر بدن برینه نند در که سزدن برکسنه فی صغر لو کور و زز
 دبد بلر ایدر ار سحمتانار الزحفتین یعنی هر زمان اتمشیدن کیر و حکما کن صغر لو اولما ز زده دی و ارساح سین
 و حاء مهملتین ابله صغری ارق اولمق در الزحوفه زانک و لامک ضمی و حاء مهمله نیک سکونیه دیه او ز زندن
 اوغاجق لرک اشعه صیرلد قلیر نیک نشانی و بواهل عالیله نیک لغتی در و میمک لغتی قافله در فافله دکلدر الر حالیف
 زانک فخی و لامک کسری و مدبله جمعی ذکر اولمان نشانلر معنایست الر حالف زانک فخی و لامک کسری به بلامد
 کذلک جمعی و ابن الاعرابی ایدر زحوفه ایش و صیرنجق اولان بر در انده تر حلف واقع اولد غیچون اکاز حلو فیه
 دیرل و تر حلف یو لغه دیرل در حرج معنایست الر حلقه زانک و لامک فخی و حانک سکونیه یوالمق و دفع اتمک
 در حرجه کی دره زنا و معنی بقال زحلفه فخر حلف الر خرف زانک و رانک ضمی و ما یبند خاء معجمه نیک سکونیه
 التون ذهب معنایست پس التون بالذو نون نسنه یی تشبیه اهر قلب و مزور اولان نسنه یی مزخرف دبد بلر المزخرف
 میمک ضمی و رانک فخیله باطل و مزین اولان نسنه علی مامر انفا الر خارف زانک فخی و رانک کسری به صولی لر
 طریق ما معنایست لار راف همزه نیک کسری به یور یه ده سرعت اتمک بقال زرف فی المشی اذ السرع و از راف
 سرعت قدر مغه دخی دیرل نقول زرف الناقه انا اذ احشنتها الزروف زانک فخی و رانک ضمی و مدبله سریع اولان
 ناقه المر راف میمک کسری و زانک سکونیه بعناه بقال ناقه زروف و مزراف ای سرعت الزرف زانک فخی و رانک
 سکونیه کذلک سرعت اتمک بقال زرف الناقه الزروف فخیله یان او کولده قن صکره از مق بقال زرف المرح زروف
 زرفا من الباب الرابع اذ اغفر و انتقص بعد البر و غفر غین معجمه ابله و قافله یان از مق معنایست الر رافه زانک فخیله
 جماعت معنایست و قنانی زرافه فی فانک تشدد بدبله در دبدی الزرافات جمعی جماعات معنایست الر رافه زانک فخی
 و ضمیمه تخففة الفاء شول حیواندر که اکاز زنا پادیرل نته کم لسان یار سپیده اشتراک پلنک دیرل زحف زانک فخی
 و عینک سکونیه برکسنه فی طور دخی یده قتل اتمک لار زعاف همزه نیک کسری به بعناه بقال از عفه اذ اقله
 قتل اسر بع الزعاف زانک ضمیمه یز قتل ایدن نسنه بقال سم زعاف و هو زعاف ای سریع القتل و زواف
 دخی همزه ابله لغت در زعاف کی الزعفة زانک کسری و عینک سکونی و نونک فخیله قصه قصیر معنایست
 رگونک اصلی زعافدن مأخوذ در دینک اطراف و یجقلمی معنایست الرغفة فخیله و غین معجمه نیک سکونی
 دخی لغت در ملائم اولان زنه معنایست و شبیلی ایدر زغف و اسع زنه معنایست در الرغف فخیله جمعی الرغف
 زانک فخی و عینک سکونیه کذلک جمعی اصعی ایدر زغف فی حدیثه دیرل قن خبینه زیاده نیک اولسه الرغف
 میمک کسری و زانک سکونی و عینک فخیله بر نسنه یز زیاده طلب و رغبت اتمک اوزن اولان کسنه الر زانک
 کسری به دوه قوشی بلنک اوفقلمی و سائر قوشک بلنک ده اطلاق اولنور لار زف فخیله یلکی خ ده اولاز دوه
 قوشی بقال هیق از ف یعنی خرده یلکلمی اولان دوه قوشی از کی که یلکلمی بری برینه صر مشق اوله الر زانک

زحاف

زخرف

زرف

زحف

زحف

زحف

زحف

فخيله كلتي كواكي اونه كوند رملك الزفاف زانك كسر بله جعناه بقال زففت العروس الى زوجها زف زافون فافان
 الباب الاول الزفاف همزه نك كسر بله والازدقاق همزه نك ودالك كسر بله ايكسي دخی زوجه يی زوجنك
 اويته كوند رملك معناسنه در نقول از ففتها واز دفتها المرفه همزه نك كسری وزانك فخيله شول مخفه كه اوزر بنه
 نساطا بفه سی بنر كل اولد قلری حینه خلیل روابی اوزن الزفیف زانك فخی وفانك كسری ومده بله سریع
 معناسنه ذفیف سریع معناسنه اولدغی كی ذال معجه ابله وزفیف سرعت اینهكه دخی دیرلر بقال زفت الظالم
 والبیر یز زفیفانم الباب الثاني اذا السرع وظلم طاء معجه ابله دوه قوشینك ارکی درو قوم یورجه ده
 سرعت اینهكه دخی دیرلر زف القوم فی مشیهم اذا السرع او مته قوله تعالى فاقبلوا اليه زفون ويقال للطائش الحلم
 قدوفر الهوطايش الحلم حاء مهمله نك كسر بله خفیف العقل معناسنه در و ر آل راه مهمله وهزه ابله دوه
 قوشی یاور یسیدر تشبیه وتمثیل اولو رو بیل ملائم اسكه دخی دیرلر بقال زفت الریح اذا هب هبوا بغیر شد بد
 ولكنه فی ذلك ماض یعنی بل ملائمه سرعتدن خالی اولسه الازفاف همزه نك كسری بله سرعت ایتدر ملك
 بقال زف البعیر صاحب الرزفه علی وزن الرزله بل اسر كن اشجان طوقنوب اواز ویرمسی الزف زافه زانك فخی
 وفانك سكونیله شول بلدركه اسر كن اواز ویره الزف زف علی وزن العرعر جعناه بقال ریح زف زافه وزفرف
 الزف زفه فختینه شول صول صول جمع اولاجی ردركه صوبله طولش اوله الزف كذلك فختینه جمی الزاف میك فخی
 ولا ملك كسر بله شول شهر لدر كره بر جانی بیابان ویرجانی اونی وصوبی جوق اولان شهر لدر اوله المرفه میك
 ولا ملك فخی وزانك مابیننده سكونیله واحدی وصف مز بور اوزن اولان شهر لدر بر شهر معناسنه الازلاف
 همزه نك كسری وزانك سكونیله قریب قلب بقال ازلفه اذا قرى الزف زانك ضمی ولا ملك سكونیله والزفی
 زانك ضمی ولا ملك سكونی والفك قصر بله قریب ومنزل معناسنه در ومنه قوله تعالى وما اموالكم ولا اولادكم
 نالی تقر بكم عندنا زفی پس زفی اسم مصدر در كویا كه بالی تقر بكم از دلا فایور لمشدر وزلفه زانك ضمی ولا ملك
 سكونیله كچه نك اولندن زبلو كنه دخی دیرلر الزف زانك ضمی ولا ملك فخيله جمی الزفات كذلك زانك ضمی
 ولا ملك فخيله جمی كچه نك اول ساعتری معناسنه ولا ملك سكونی وضمن دخی جائز كور مشلر غرات وغرات
 غرات كی الزف زانك فخی ولا ملك سكونیله تقدم معناسنه ابو عبیدر وای اوزن الزف فختینه ولا ملك ضمی
 وتشدد بدله والازدلاق همزه نك ودالك كسر بله كذلك تقدم معناسنه بقال زلفوا واز دلفوا اذا تقدموا من دلفه
 میك ضمی ودالك فخی ولا ملك كسر بله بر موضعك اسیدر مكه مشرفه ده الزف فختینه خفت یعنی بیجكلك
 الازدهاف همزه نك ودالك كسر بله ایودر ملك وایومك بقال ازدهفه ای عجله وفیه ازدهاف ای استعجال ونقیم
 ونقیم بر نسته صوقولمقدرواندهاف بر نسته فی الوب كنهكه دخی دیرلر بقال زدهاف الشیء ای ذهب به علی البناء
 للمجهول وهلاك اینهكه ده دیرلر بقال زدهاف اذا ذهب به واهلكه الازدهاف همزه نك كسر بله بلان خبر كتر ملك
 بقال زدهاف له حدیثای اینهكه بالكدب وازدهاف بر كسینه یطوار بره اورمغه دخی دیرلر بقال زدهافه الذیة اذا صرته
 وازدهاف هلاك اینهكه معناسنه ده كلور بقال زدهفه فلان اذا ذهب به واهلكه الزف زانك فخی وایانك
 دوه صالتي صالتي یوریک بختر معناسنه بقال زاف البعیر اذا بختر فی مشیته وزف یز ایچیه ده دیرلر بقال دراهم
 زف وزف ایچیه یز مزلغه دخی دیرلر بقال زافت علیه الدرهم الزیافه زانك فخی وایانك تشدد بدله شول ناقه در
 كه یورجسند استغنوا واخلال اوله وكوكر جینه دخی حال بویه در زاف الحجام دیرلر قن دیشی كوكر جن
 قتنه قورغن یره سور یوب كوكر سن كروب اطراف طولشسه الزیف یانك كسر بله كذلك یرامز
 ایچیه بقال درهم زاف الزفیف علی وزن التكریم ایچیه یرامز چقارمق نقول زبفتها نا فصل السین الساف
 فختینه الی اولمق بقال سیفت به تساف سافانم الباب الرابع اذا تشققت وتشعت ما حول الاطراف مثل

زلف

زهف

زيف

ساف

مثل سعت یعنی طر نقل ینك اطرافی صوبلسه السجف سبنك كسری وجمك سكونی ابله والسجف سبنك
 فخی وجمك سكونیله یرده ستر معناسنه الاسجاف همزه نك كسر بله یرده یی ضالی ویرمك نقول اسجفت
 الستر اذا رسلته واسجاف كچه قراكو اومغه دخی دیرلر بقال اسجف اللیل مثل اسدف اذا ظلم السجفه سبنك
 فخی وجمك سكونیله سكونیله شول یاغدر كه ایكی كور كل ار اسندن سكر دنلره واورلن السكیت روابی اوزن
 السجف سبنك فخی وحانك سكونیله طوارك ارقه سندن یاغن صوبقه در نقول سجت الشیم عن ظهر الشاة
 سحافانم الباب الثالث اذا قشرت من كثرت ثم شوبته وسجف یاش ترش اینهكه دخی دیرلر بقال سحفر رأسه من
 الباب الثالث یضاه صرحه باب اوله اشارت ولتشد رسودر السجفه سبنك فخی وحانك كسری ومده بله شول
 یاغدر كه طوارك ارقه سندن صوبلور وسجفه شول یغمون دیرلر كه اوغره دینی یری صوبلور السجف سبنك
 فخی وحانك ضمیله شول قیوندر كه لم وشعی ذكر اولنان مرثبه ده اوله السجف سبنك فخی وحانك كسری
 ومده بله دكر من اوزی بقال سمعت حقیف الریح وسجفه حقیف حاء مهمله ابله صوت معناسنه در نته كم مرور
 ایتدی السجف سبنك كسر بله سیدر مرضی در كه اطبا قتنه معروفر السجف میك فخی وحانك ضمی ومده بله
 ذكر اولنان مرضه مبتلا اولان كسینه السجفه سبنك فخی وخاء معجه نك سكونیله اجلقدن حاصل اولان ار قلاق
 بقال سحفه من جوع اذا كان به هزال منه السجف سبنك ضمی وحانك سكونیله عقلی زاولمق رقه عقل معناسنه
 السجفه سبنك فخيله مصدر در ذكر اولنان معنایه بقال سحفف الرجل سحافة من الباب الخامس السجف
 سبنك فخی وحانك كسری ومده بله عقلی زاولان كسینه المساخفه میك ضمی وحانك فخيله قات عقله بر كسینه
 مساعده اینهكه بقال ساخفه مثل حامقه ومحامقه دخی حماقته مساعده اینهكه دیرلر السدف سبنك ضمی ودالك
 سكونیله والسدف سبنك فخی وكذلك دالك سكونیله طله معناسنه در اهل نجد لغی اوزن وغیر بلر لغی اوزن
 صومعناسنه در پس اضداددن اولور و بود كراولنان اصمعی روابی اوزن در السدف فختینه ذكر اولنان
 معنایه در و ابو عبیدر سدف فی بعضیلر ضوء ظلمته اختلاطیدر بدی طلوع فخر دن وقت اسفانك
 اولان اختلاط كی وسدف كچه نك كند ویر اطلاق اولنور وسدف كذلك صبحه واقبال صبحه اطلاق
 اولنور فرار وای اوزن الاسدف همزه نك كسر بله كچه قراكو اومق بقال اسدف اللیل اذا ظلم وطك یری
 اغارمغه دخی دیرلر بقال اسدف الصبح اذاضاء واسدف ضیاكسون دیوقیو اجمعه دخی دیرلر بقال اسدف الباب
 ای افحه حتی یضی البیت ولقت هوا نك اسدف چراغ اویرمق معناسنه ده كلور یقولون اسدف وای اسر جوا
 السدف سبنك فخی ودالك كسری ومده بله وور كی كوهان معناسنه السرف فختینه اعتدال دن خارج
 اولمق قصدك مقابلی در كه قصد اعتدال اوزن اولمقدیر وسرف اغفال وخطاییدخی دیرلر نقول سرف الشیء
 من الباب الرابع اذا اغفلته وجهلته یعنی ترك ایدوب اونسك واصمعی بعض اعرابدن حكايت ایدوب ایتدی
 مز بور اصحابی ابله بر مكانه بولوشمق وعده ایدوب خلاف اندكند ییون خلاف ایتدك دید بلر ایتدی مررت
 بكم فتمك یعنی سزكه مواعده ایتد بكم مكانه واردم و سزی انده بولدم وسرف ضراوته یعنی اعتیاده دخی دیرلر
 وفی الحدیث ان للحم سرفا كسرف الخمر بعضیلر ایتدی حدیث شریفه سرف اسرافدن در السرف سبنك
 فخی ورنك كسر بله قلبی غافل اولان كسینه بقال رجل سرف الفؤاد ای غافله سرف سبنك فخی ورنك
 كسر بله بر موضعك اسمی در الاسراف همزه نك كسر بله مهم اولاندن زیاده خرج اینهكه بیدر معناسنه مسرف
 میك ضمی ورنك كسر بله مسلمان عقبه نك لقی در كه مز بور حره محارب سرك صاحبی در مسرف دید بلر
 ذكر اولنان محارب ده اسراف ایتد كیچون علی بن عبد الله بن العباس ایتدی هم منعوا ذماری یوم جاءت كتاب

سجف

سجف

سجف

سدف

سرف

سرف و بنی الکلیعه و ذمار ذال معجته کسر به جمائی لازم اولان نسنه دوعار دن و ناموسدن السرفه سپنک
کسری و رانک سکونیه بر جانور جکدر که اغاج خرده لرین جمع ایدوب اغزی یار به کندی ایچون بر مرغ او
یا پوب اول او داخل اولوب انده هلاک اولور بعضیلر اول جانور اقی قرنجه در بال اریسی کی کندی ایچون یوا
بیاردیش السرف سپنک فنی و رانک سکونیه سرفه دبدکاری جانور اغاج پیراغی یک یقال سرف السرفه
الشجرة تسرفها سرفاذا اکات ورقها و بواب السکت روایی در بقال ایضا سرف الشجرة المسروفة میک فنی
و رانک فنی و فنیله شول اغاجدر که انوک پیراغی سرفه میسدر السرفه سپنک فنی و رانک کسر به شول یردر که
انده سرفه دبدکاری جانور اوله بقال ارض سرفه اذا کانت کثیره السرفه اسرافیل همزه ناک کسری و سپنک
سکونی و فنانک دخی کسری و مد به اسم الحی در کویا که لفظ ابله مضافر اخفش ابتدی بعض لغته لام بدله
نون کتورب اسرافین دیر لسته کجیرین و اسماعین و اسرافین دیرل السرفه سپنک و هینک فنی و رانک مایند
سکونیه هر نسنه در که تاز و تراولوب خفیف اللحم اوله السرفه سپنک و عینک فنیله و رانک سکونیه شول
عورندر که تاز و تراولوب طویل القامه اوله و سرفه چکر که دخی دیرل و چکر که تشبیهاته دخی اطلاق اولور
السرفه علی وزن الدحر جده و غلا یخفک غدا من خوب اینک نقول سرفعت الصبی اذا احسنت غدا
و سرفه دخی بو معنایدر السرفه سپنک فنی و عینک سکونیه شول چنانلر در که اغلا یخفک غدا شول چنانلر
نقول منه سرف الغلام من البناء السرفه سپنک فنی و عینک فنی و مد به باشی چنانلی اولان اوغلان
السرفه فنیله خرمابوداغی السرفه کذلک فنیله جمی و سرف طر نقلر ک اطرافی صوبلوب دبد لکه دخی
دیرل بقال سرفعت به من الباب الرابع مثل سرف علی مام و ابن السکت ابتدی سرف بر مرصد در که دوه ناک
اغزیه عارض اولوب و رانک قلاری و کوزلرینک اطرافنک قلاری دو کور السرفه سپنک فنی و عینک سکونی
والفک مد به شول ناهه در که ذکر اولان مرضه مبتلا اوله الاسف همزه ناک و عینک فنیله مذکری بقال ناهه
سرفه و بعیر اسف و بقال سرف یسرف من الباب الرابع ایضا و ذکر اولان مرض قیونیه اوله سرف دیرل
غین معج و راه مهمله ناک فنیله و اسف شول انه دخی دیرل که الی اوله فی الجملة و اگر الی اوله ایاک اصمغ
دیرل صاد مهمله و غین معج ابله الاسف همزه ناک کسری به بر کسینه ناک حاجتن بتورمک نقول اسفعت الرجل
بحاجته اذا قضیتها له المساعفة میک فنی و عینک فنیله بر کسینه مساعفه و موافقت اینک السیف سپنک
فنی و فنانک کسری و مد به شول قولاندر که دوه پالاته چکرلر و سرف شول نسنه یه دیرل که خرمابیراغندن
طوقرلر السف سپنک فنی و فنانک تشدد به ذکر اولان نسنه بی طوقرلر نقول سفت الخوص اسفه
سفانم الباب الاول اذا نسجت و سف دوائی غبار ایکن بلا تخمیر اکل اینکه دخی دیرل بقال سفت الدواء اذا
اخذت غیر ملتوت و سو بوق اکل اینکه ده دخی حال بو به در الاسف همزه ناک کسری به بمعناه نقول اسففته اذا
نسجت ایضا و اسفان بر نسنه بی مسفوف صاچر کی صاچفه دخی دیرل بقال اسف وجهه النور و نور و نور
نوک فنی و همزه ناک فنی و مد به شول دوده در که اکنه ابله دو کون اولور استعمال ایدر دو کون یشلر ناک
بغلسون دیو و فی الحدیث کافا اسف وجهه ای تغیر وجهه فکانه ذر علیه شی غیره و اسفان شدت وحدت
ذکر دخی دیرل و فی الحدیث ان الشبی کره ان یسف الرجل النظر الی امه و ابنته و اخته و اسفان بلوت بره بقی
اولغه دخی دیرل بقال اسف السحابه اذا ادنت من الارض کذلک اسفان قوش اوچر کن بره قریب اولغه دخی
دیرل و اسفان امورک خرد و اتنه مقید اولغه دخی دیرل بقال اسف الرجل اذا نفع مد اقا الامور السفوف سپنک
فنی و فنانک فنی و مد به شول دوا در که تخمیر او لیا بوب غبار ایکن استعمال اولونه سفوف حب الزمان کبی

سرف

سرف

سرف

و انوک امثال نک و ازیسه السف سپنک فنیله بر نسنه دن بران بقال سفه من السویق ای جنبه منه و قبضه
و حبه حاء مهمله ابله قطعه معناسنه در السفساف سپنک فنی و فنانک سکونیه بر نسنه ناک بره مزی و حقیر
اولان نسنه و فی الحدیث ان الله یحب معالی الامور و یکره سفاسفها و یروی و یبغض و سفاسف طیراغک
خرده سنه دخی دیرل غبار معناسنه المسفسف میک فنی و سپنک اولک فنی و فنانک کسری به مجشئی
حقیر اولان کسینه المسفسفه میک فنی و سپنک اولک فنی و فنانک کسری به شول بلدر که طیراغی
سور و بر و زینه قریب حرکت ابله السفسفه علی وزن الزلزله اولک و اون مثلاً و انوک النسی اتخال معناسنه
السف سپنک فنی و فنانک سکونیه او یک توالی اسمائه خانه معناسنه السقوف سپنک فنی و فنانک فنی
و مد به جمی السقف فنیله کذلک جمی اخفش روایی اوزن ره نله رهن کی و قری سقفا من فضه و فر الی تدی
سقف سقیفک جمیدر کتبله کتب کی و کتب بلاء مثله ابله قومدن اولان دپه یه دیرل و سقف سپنک فنی
و فنانک سکونیه مصدر دخی کور اوه سقف اینک معناسنه نقول سقت البیت اسقفه سقفا من الباب الاول
و سقسق کوه دیرل اسمان معناسنه و سقف اوزن و وصلی اهلان چکه یه دخی دیرل بقال لی سقف ای طویل
مسترخ و لی لامک فنی و حانک سکونیه منبت لیه در السقا فنی و فنانک کسری به کی تخته لر
الواح سفینه معناسنه السقفیه و ادری ردانه کی تخته سی معناسنه و سقیفه صفیه یه دخی دیرل و منه سقیفه
بنی ساعده و سقیفه بنی ساعده قتیله مز بون ناک مکده مشرفه دبنالید کسری صفه لیدر که او مثله سنه اند
ساکن اولور لاردی و اما حجاجک ایای و هذه السقفا دبد و کی قولنده جوهری ایدر بز بزر که سقفا دن مرادی
ندر السقف فنیله طول قامتدر که اند فی الجملة اگر بک دخی اوله الاسف همزه ناک و فنانک فنیله ذکر اولان
صفت اوزن اولان کسینه الاسف همزه ناک و فنانک فنی و سپنک سکونیه طایفه نصارانک دین باطلر نده
ر بلسری اولان کسینه مز بون اسقف دبد کسری سقفا دلالت ابتدوی معنای اخندان مأخوذ در مز بون
تخاشع اوزن اولد عنه بناء الاسف همزه ناک کسری و سپنک سکونیه بشمقی کفش کر معناسنه الاسافه
همزه ناک فنی و کافک کسری به جمی بشمقی سقفا معناسنه الاسف همزه ناک فنی و کافک فنی و مد به اسکاف
معناسنه لغتدر و شول کسینه که هر اهل صنعته عرب طایفه سی اسکاف دیردیشدر انوک بولامی معروف
دکدر الاسف همزه ناک و کافک فنی و سپنک سکونی و فنانک تشدد به قیواسی عتبه الباب معناسنه
السلف سپنک فنی و لامک سکونیه یری دوز اینک نقول سلفت الارض اسلفها سلفانم الباب الاول اذا سوبتها
بالمسلفه و سلف بیوک طیر جفه دخی دیرل انبان فراخ معناسنه المسلفه میک کسری و لامک فنیله یر
دوزلد جک الت المسلفه میک فنی و لامک فنی و مد به دوزلش بره فی حدیث عید بن غیر ارض الجنه
مسلفه اصمغ ابتدی بو حدیث شرفه مسلفه دوزلش معناسنه در السلف فنیله یکمک فنی معناسنه
یقال سلف یسلف سلفانم الباب الاول مثل طلب یطلب طلبا اذا مضی سلف الرجل سلفا یکن اتارنه
دخی دیرل اباء متقدمون معناسنه الاسلاف همزه ناک فنیله جمی و السلاف سپنک فنی و لامک تشدد به
کذلک سلفک جمی متقدم اولان کسینه معناسنه و سلف کذلک بیعدن بر نوعدر که انده ننجیل اولنوب
میبعک اوصافی ضبط اولنور تاکمدت معلومه قبض اولنه الاسلاف همزه ناک کسری به سلف طریقه
اچیه و یرمک الاستسلاف همزه ناک و فنانک کسری به سلف طریقه اچیه طلب اینک السلف فنیله و لامک
فنی و تشدد به کذلک سلف طریقه اچیه طلب اینک نقول استسلفت منه دراهم و تسلفت فاسلفی
السلفه سپنک فنی و لامک سکونیه شول طعامدر که صباغ یکمک اول استعمال اولنور صفر اکش معناسنه

سقف

سقف

ساف

وزنك كسرى و مدبله شول كسسه در كه حال اعلوشان صاحی اوله الشرفاء شبنك ضمی و زنك فخی و الفلك مدبله
 جمی الاشرف همزه نك فخیله كذاك شرفك جمی بتیله ایتام کی بقال شرف من الباب الخامس فووشرف
 اليوم الشارف و زنك كسری شول كسسه در كه عن قرب شرف اولو در فرار وانی اوزن و شارف یا شلو
 ناكه بدخی دیر و شارف اسکی اوقه دیر لر بقال سهم شارف اذا وصف بالعتق و القدم الشرف ضمتیله جمی
 بازله زل و عا بدله عود کی ازل لضیسن یارن دوه و عا بدی کی طوغرن حیوان در انشرف علی وزن التکریم
 شرف قلی بقال شرفه الله تشر بقا الشرف شبنك فخی و زنك سکونیه شرفه غالب اولو بقول شرفته اشرفه
 شرف من الباب الاول اذا علمته بالشرف المشرف میك فخی و زنك ضمی و مدبله شرفه مغلوب اولان كسسه
 الاشرف همزه نك و زنك فخیله ز یاده شرف اولان كسسه و اشرف یوجه و اوزن نسبه بدخی دیر لر بقال
 منك اشرف و منك میك فخی و كافك كسری بله جکین اوموز معناسنه الشرفاء شبنك فخی و زنك سکونی
 و الفلك مدبله موئی بقال اذن شرفاء ای طوبیله الشرفه شبنك ضمی و زنك سکونیه قصرك كناری كنكره قصر
 معناسنه الشرف شبنك ضمی و زنك فخیله جمی كنكره لر معناسنه و شرفه المال مالك اعلا سنه بدخی دیر لر
 الشرف فختیله و زنك ضمی و تشدید بله بر نسبه فی شرف عد ایتك بقول تشرفت بكذا اذا جده شرفا
 الاشرف همزه نك كسری بله بر نسبه نك اوزنیه جقق بقول اشرفته اذا علوت و بر كسسه بر كسسه یوقار و دن
 بقوب مطلع اولمغه بدخی دیر لر بقول اشرف علیه اذا طلعت علیه من فوق المشرف میك ضمی و زنك فخیله
 اسم موضع در یوقر و فخیله با قاجق بر معناسنه المشارف میك فخی و زنك كسری بله جمی و مشارف الارض
 رك یوجه لر لی المشرف میك و زنك فخی و یانك تشدید بله قلیج سیف معناسنه بقال سیف مشرف و سیوف
 مشرفیه ابو عبید ابندی مشرفی مشارفه منسوب اولان قلیج در و مشارف شول كو یلر در كه رفیه
 قریب در لکن سیف مشارفی دیک جائد كدر زر اصیغه جمعه علم اولد قیه نسبت جائد كدر مثلاً مالی
 و جعفری و عیاقری دیک جائد كدر المشارفه میك ضمی و زنك فخیله نفاخر ایدیه بقول شارفت الر جل
 اذا فخرت یا اشرف یعنی برینه قنقمر اشرف در دیکدر و مشارفه بر نسبه نك اوزنیه حواله اولو بقال شارفت
 الشی اذا اشرفت علیه الاشرف همزه نك و زنك كسری بله دیکلك انتصاب معناسنه بقال فرس مشرفیه
 ای مشرف الخلق یعنی یوكسك و ستاك اولان ات الاستشرف همزه نك و زنك كسری بله بر كسسه ان قاشی
 اوزنیه قوب بر نسبه یه دقت نظر بله یقق بقول استشرف الشی اذا رفعت بصرك الیه نظر الیه و بسطت
 كفك فوق حاجبك كالذی یستظل من الشمس و استشرف بر نسبه فی بعینه كورمكه بدخی دیر لر بقال استشرف
 ابلهم ای تعینتها و بقال تعینت فلانا اذا را بته بعینه كذا فی القاموس الشریاف شبنك فخی و زنك كسری و زنك سکونیه
 اکیں پیراخی كه اوزنوب چوغله بر مریمه ده كه ضرر ایدر دیو قطع اولمسی لازم اوله الشریفه علی وزن الدحرجه
 ذكر اولنان پیراخی كسمك بقول شریفت الزرع اذا قطعت شریافه الشریف شبك ضمی و زنك فخی و یانك
 سکونیه بر صویك اسیدر كه بنی خیره منسوب بدر الشاروف علی وزن الكافور بر طاعك علیدر و بوكلام مولد در
 و شاروف سپور كه یه بدخی دیر لر مكسسه معناسنه فار سیدن معر بدر الشراسیف شبنك فخی و زنك كسری
 و مدبله یا كوكبر نك قارن اوزنیه حواله اولان طر فلری الشرسوف شبنك و زنك ضمی و زنك سکونیه
 شول كرنك در كه یا كوا و جنه در كور كن اولان كرنك کی الشاسف شبنك كسری بله ار قلیوب ايكلمه دن
 قوری اولان حیوان شاسب كبی یعقوب روائی اوزن بقال شسف البعیر یشف شمسوفا من الباب
 الاول و صرحه باب خامسه اشارت اولمشر در اكر چه قاموسه باب خامسه بدخی اشارت اولمشر و لکن نسخ

شرف
شبهه

جوهر بله مضبوط اولان و مصادره منصوب علیه اولان باب اولدر الشسیف شبنك فخی و زنك كسری
 و مدبله شول ات در كه قور یغه قریب اوله بقال لم شسیف ای كادییس الشطف شبنك و طاء معجمه نك فخیله
 شدت و مضایقه ضفف کی ضاد معجمه و فختیله و شطف و ق الیه در ای راسته كیرمكه بدخی دیر لر بقال شطف
 السهم اذا دخل بین الجلد و اللحم الشطاف شبنك فخیله بمعناه الشطیف شبنك فخی و زنك كسری و مدبله
 شول انجدر كه ص بن تمام ایما مكن قور یغه یوز طومش اوله و هنوز رطوبتی كئامش اوله بقال شطف الشجرة
 من الباب الخامس الشطف شبنك فخی و زنك كسری بله شول دوه در كه دوه سور یسته اختلاطی ز یاده
 اوله بقال بعیر شطف الخلاط ای تحالط الابل نخالطه شدیده الشعفة فختیله طاع باشی اس جبل معناسنه
 و شعفه اكسیه یا بن صاچه بدخی دیر لر كسوس معناسنه بقال شعفه الغلام اذا كان له ذوبه الشعف كذاك فختیله
 جمی الشعوف ضمتیله كذاك جمی الشعاف شبنك كسری بله كذاك جمی الشعفات فختیله كذاك جمی روس
 جبل معناسنه و كاه اولو ر شعاف ابله باشد اولان قل مراد اولو ر بقال رجل اصعب الشعاف یعنی یاشنك قالی
 قومر ال اولسه و بقال ایضا ما علی راسه الاشعیفات علی صیغه التصغیر ای شعیرات من الذوبه و ذوبه ذال
 معجمه نك ضمی ابله اكسیه این صاچ در كسوس معناسنه الشعاف شبنك كسری و زنك سکونیه طاع باشی
 رأس جبل معناسنه الشعوف شبنك و عینك ضمیمه بمعناه و شعاف طوبل القامه اولان ر جلده بدخی دیر لر
 نون زائده در الشعف شبنك فخی و عینك سکونیه محبت قلبی یقق حالا كه اول یقمه ده لذت بدخی مشاهد
 قلنه بقال شعفه الحب اذا حرق قلبه مع لذة و ابوز بد ابتدی شعفه امرضه معناسنه در بقال شعفه بكذا
 و شعف دویه قطرنی چوق سورمكه بدخی دیر لر بقال شعفت البعیر بالقطران اذا شعلته به و اشتعال عین مهمله
 ابله قطرانی چوق سورمكه در المشعوف میك فخی و عینك ضمی و مدبله ذكر اولنان محبت مبتلا اولان كسسه و حسن
 قد شعفا حبا قرات ابدوب اتی بطنها حبا ابله تفسیر ایشدر شعفین شبنك فخی و عینك سکونی و فاك
 كسری و مدبله بر موضعك اسیدر و فی المثل لکن بشعفین كنت جدود او مثلك اصلی بودر كه بر كسسه ذكر اولنان
 یردن بر قیز كتور و ب بسلشدی مر بون بر مقدار بویوب اقرانیله او یار كن دورت ایقلو اولوب احلبونی
 فانی خلفه دیش یعنی بن سود لوناقه بنی صاعك دیش مر بونك بوبله دید و كن فی بسلین كسسه ایشدر كه
 لکن بشعفین كنت جدود دیش و جدود جیمك فخی و دالین مهملتینه سودی زیاده از اولان ز بون قیوندر لر
 الشغاف نسخ جوهر بله شبنی فخله ضبط ایشدر در اكر چه سواف تفسیر نه ذكر اولنان قاعده یه نظر مضموم
 اولو كدر كه اول قاعده جمیع فعال و زنی اوزن اولان امرضك اولی مضموم اولمقدر یس شغاف شول مرضه
 دیر كدایا كوا و جلر نك التینه اولو ر ابو عبید ابندی ذكر اولنان مرض صاغ جانبیه اولو ر شغاف كذاك
 غلاف قلبه بدخی دیر لر و غلاف قلب شول در بدر كه یوزن یرده کی اولمشر بقال شغفه الحب ای بلغ
 شغافه و قرأ ابن عباس قد شغفها حبا و قال فی تفسیره دخل حبه تحت الشغاف و جوهر نك و الشغاف ایضا
 غلاف القلب دید و کی مرض معناسنه اولان شغافك شبنی مفتوح اولمسن مشعرد الشف شبنك فخی
 و فاك تشدید بله یوفقه یرده یه دیر لر و یوفقه زه بدخی دیر لر بقال ثوب شف و شف ارقانغه بدخی دیر لر بقال
 شفه الهم یشفه شفا من الباب الاول اذا هزل الشفشفه علی وزن الزلزله بمعناه بقال شفشفه الهم اذا هزله ایضا
 ابونصر ابندی شف یو كدن اولان قرمز ی یرده یه دیر لر كه ماور استنه اولان سنه نك كور لمسنه مانع اولیه
 الشف شبنك كسری بله فضله و ر محمد دیر لر و شف مصدر بدخی كور ز یاده اولو معناسنه بقال منه شف یشف
 شفا من الباب الثاني مثل حمل حمل جمل ابن السكیت ابندی شف نقصانه بدخی دیر لر پس اضداد دن اولو ر شف

شطف
شعف

شف

وحيث كان في حقه من الكسر بله في بؤفه اولوب ماوراسته
اولان كورنگدر بقال شف عليه ثوب يشغه شقوفا وشفيفا ذارق حتى يري ما خلفه وشفوف بر كسته ار قلعه
دخري بل بقال شف جمعه يشف شقوفا ذالحل الاشفاق همزه نك كسر بله بعض ولدي بعض اوزر بنه تفصيل
ايكه دخري بل نقول شففت بعض ولي على بعض ولي اذ افضلتهم الشفيف شينك فتي وفانك كسري ومد بله
صغوق يقمعه ديرل وشفيف صغوق دن دخي عبارت اولور بقال فلان مجد في اسنان شفيقا اي بردا الشقان
شينك فتي وفانك تشدد بله شول روزكار دن حاصل اولان برودند كه انده نم اثر اوله بقال هذه غداة ذات
شقان الشفشاف شينك فتي وفانك سكونيله شول بلدر كه انك برود في ملائم اولور الشفافه شينك ضيله
كاسه ده باقي فلان صودر الشفاف تانك فتي وفانك تشدد بله كاسه ده اولان صويي حمله ايجوب اصلانسه
باقي قوما مقدر نقول تشاففت مافي الاناء اذ اشربه كله ولم تسرع يعني باقي نسنه قوسك وتشافف كاه اولور باقي
فلان صوبه ده اطلاق اولنور كاقيل في المثل ايس الرى عن الشفاف يعني كاسه ده باقي قالن جرعه بله تشنه يشفاكلز
سارامور كاستعصبا سنده دخي حال يو بله در يقمعه سنده خير اولماز الاشفاق همزه نك وتانك كسر بله
بمعناه وفي حديث ام زرع فان شرب اشف الشف شينك فتي ونونك سكونيله يوقر اولن كويه قرطاعلي
معناسنه الشنوف ضمتيله جمعي فلسفه فلوس كي وشفف كيه نظره نظره ايكه دخري بل نقول شففت الى الشئ
شففانم الباب الاول الشنوف على وزن التكرم كويه طاق الشنوف فختينله ونونك ضمي وتشدد بله كويه
طافق نقول شففت المرأة فشفت مثل قرطها فقرط الشف فختينله بعض وعادوت ايك نقول شففت
له اليكسر اشف شنفانم الباب الرابع اذ الغضبه حكاها ابن السكيت وهو مثل شفته بالهمزة الشف شينك
فتي ونونك كسر بله بعض ابدن كسمنه الشف شينك كسري ونونك فتي وتشدد بله وخاء مجعنه نك
سكونيله جرد حل كي اوزون وطويل معناسنه وفي الحديث انك من قوم شخفين وجرد حل حمله وحاء
مهله بله قالن فرموده اولان دوه الشوف شينك فتي وواوك سكونيله برنسنه في اچوب جلاو يرمك نقول
شففت الشئ اذ اجلو وشوف عورت في تزين ايكه دخري بل بقال شيفت الجارية على البناء المجهول تشاف
شوقا اذ بنت المشوف ميك فتي وشينك ضمي ومد بله جلاو برنسنه بقال دبنار مشوف اي مجلو الشوف
تلك فتي وواوك ضمي وتشدد بله عورت اوزن تزين ايك بقال تشوفت الجارية اذ تربت وتشوف برنسنه
چقوب يقمعه دخري بل نقول تشوفت الى الشئ اذ اطلعت ورنسنه نك ان رندن اوزنوب يقمعه دخري بل
بقال النساء يشوفن بين السطوح اي بنظرن ويطاولن الاشتياف همزه نك وتانك كسر بله برنسنه يه اوزنوب
نظر ايك نقول اشتاف ال جل اذ اطلول ونظرو بلدرم بلودنك يغموري نه محله واقع اولور ديونظر ايكه دخري
ديرل بقال اشتاف البرق اذ اسامه وشيم شين معجه ويا بله بلدرم بلودنه نظر ايك الشيفه شينك فتي ويانك
كسري وتشدد بله قومك ديداني كه عدونك احوالن بلسكچون يلو وكوندر لر الاشافه همزه نك كسر بله
برنسنه نك اوزر بنه حواله اولمق بقال اشاف على الشئ اذ اشرف عليه وهو قاب اشفي عليه فصل الصاد
الصفه صادق فتي وحانك سكونيله چناق بس صفحه قصعه كي اولور وزنا ومعني كسائي ايتدي كاسه لك اعظمي
جفنه اندن صكره قصعه دركه جفنه يه قرييدر اون كسمنه يه وفابدر اندن صكره صفحه دركه بش كسمنه يه
وفابدر اندن صكره ميكله دركه ايكي يا اويح كسمنه يه وفابدر اندن صكره صفحه دركه تصغير اوزن
كه هين بر كسمنه يه وفابدر الصفه صادق فتي وحانك كسري ومد بله كتاب معناسنه در الصف ضمتيله جمعي
الحياف صادق فتي ويانك كسر بله كذلك جمعي المحف ميك ضمي وحانك فختيله بمعناه الصف ميك كسري

شفت

شفت

شوف

صف

وحانك

وحانك فختيله والصف ميك وحانك فختيله بمعناه كذلك فري ايتدي عرب برفاح كله ده ضمه يي ثقيلا كوروب
مهي مكسور ايتدي بلر حاله اصلي ضم در اول كله لري صف بري محم ويري مطرف ويري مجسد ويري مغزل در
زير الصف صفحت دن ما خود در جمع فيها الصف معناسنه ومخدع اخذع دن ما خود در كذلك امساك
ولجمع معناسنه كه مخدع خزان معناسنه در ومطرف اطرف في طرفه فلان دن ما خود در ومجدد اجسد دن
ما خود در الصق بالجسد معناسنه ومغزل اغزل دن ما خود در اذ بروقتل معناسنه التحييف على وزن التكرم
محيقه ده خطا ايك معناسنه در الصدف صادق فتي ودالك سكونيله يوزد وندر ميك بقال صدف عني اذا
اعرض الصدف صادق فتي ودالك ضمي ومد بله شول عورندر كه يوزن عرض ايده وعقبه اعراض ايده
الاصداف همزه نك كسر بله ايك اماله معناسنه بقال اصدف عني كذا وكذا اي امالي الصدف فختينله ايجو
قاني كه معروف در وصف مرتفع اولان منقطع حيله دخري بلر كه طاعك نهايت بولدي بدر الصدفه كذلك
فختينله واحد ي و ابو يوسف ايتدي صدف وحشي جانبته طريق اكرى ولقدر واصل ي ايتدي صدف دوه
يا غنك وحشي جانبته اكرى اولسي در كرك المة كرك اياقه اولسون واكر اكر بك جانب انسيده اولسه اكا فقد
درك الا صدف الفك ودالك فختيله شول ات در كه او بقلاري يري بر بنه قريب اولوب طرفلاري يري رندن
ارقي اوله بلكلاري يورلش اولدي صدف صدف ضمتيله كذلك مرتفع اولان طاعك نهايت بولدي بدر
وفختينله دخري جازدر تنه كم مرورا ايتدي وقرى يها قوله تعالى بين الصدفين واصبي ايتدي صدف هر
مرتفعه اطلاق اولنور هدي كي المصادفة ميك ضمي ودالك فختيله بر كسمنه يراست كلك نقول صادق فلانا
اذ اوجدت المصادف صادق فتي ودالك كسر بله شول دوه سور يسيدر كه حوضه اولان دوه سور يسندر
اوزر يه كلوب انلر صول مجعنه ادر لدر بطورب انلر كنه سنه منتظر اوله ل الصدف صادق فتي ورايك سكونيله
قوب معناسنه در بقال لا يقبل منه صرف ولا عدل يونس ايتدي صرف حيله معناسنه در ومنه قولهم انه
ليتصرف في الامور وقال تعالى فاستطيعون صرفا ولا نصرف الدهر دهر ك حد ثاني يعني حواد تيدر و صرف
تبدله دخري بل بقال صرفت الدراهم بالدراهم صرف فضله دخري بل بقال بين الدرهمين صرف لجوده
فضله اخذعها و صرف كلامي ز ياده قلعه دخري بلر وفي الحديث من طلب صرف الحديث قال ابو عبيد صرف
الحديث ثرينه بالزيادة فيه و صرف دوندركه دخري بل بقال صرفت ازل فأنصرف و صرف او غفلت لري
معلم خاندن صاليو يرمكه دخري بل بقال صرفت الصبيان اذ اقلبتهم و صرف بلاي دفع ايكه دخري بلر
نقول صرف لله عنك الاذي المنصرف جميع ضمي ورايك فختيله دوخك برودونك معناسنه ده كلور الصرمان
صادك فتي ورايك سكونيله ليل ونهار الصرفه كذلك صادق فتي ورايك سكونيله منازل قردن بر منزلك اسيدر كه
اولر منور بلدر در كره هره ديد كاري بلدر ك مقابله سنده در واول بلدر نه قلب اسدد برلر نه كره كاهل اسد
د برلر كاهل اموزده اولان بيون دنه درلر ومز يون صرفه ديد بلر انوك ظهورنه صغوق منصرف اولوب
حررت متوجه اولد غيچون صرفه كذلك شول يونخي در كه افسون بوخفلرندن عدا وانور الصدف صادق
كسري ورايك سكونيله بر قريزي يورادركه انوكه نعلين ضمه سيني يورلر و صرف خالص معناسنه ده كلور
بقال شراب صرف اذا كان محتاجا لمزاج ومحت باء موحد وحاء مهمله وتاء مثاله كذلك خالص معناسنه در
الصريف صادق فتي وراك كسري ومد بله صوچكر كن حاصل اولان بكر ماوان بدر بقال صرفت تصرف صرفا
من الباب الثاني و صرف الباب قيواوازي و صرف بناب البعير دوه ديشلر ينك اوازي وابن السكيت ايتدي
صريف كوشه دخري اطلاق اولنور و صرف مندن چقن اسيحق سوده دخري بلر الصروف صادق فتي

صدف

صرف

وراثه ضمی و مدبله شول تا قه در که دیشلر نیک وازی ایشد له صبر یغون صادق فقی وراثه کسری و مدبله عرافه
 بر موضعک اسمیدر الصبر بقیه صادق فقی وراثه کسری و مدبله وراثه تشدید بدله ذکر اولنان موضع منسوب
 اولان خمر الصبر فان فقیته قلا ری صا ص معنانه و صرافان بر جنس خمر مایدخی دیرل الصبر صادق وراثه
 فقیته وراثه وراثه سکونیه امورده تصرف و حیلله قادر اولان کسینه الصبر فی کذلک صادق وراثه فقی وراثه
 وراثه تشدید بدله معنانه و صبر فی صراف معنانه دخی کلور مصارفه دن و مصارفه نیک بر جنس جنس اخره
 دوز معده دیرل الصبر فقی صادق فقی وراثه کسری وراثه صبر فقیلر معنانه اخره اولان هامعنا ی نسبی افاده
 ایچون کلشدر الصبر یف کذلک جمعی بعض اشعارده ضرورت وزن ایچون کلد کینه بناء وراثه حرکلی اشباع
 اولنوب حرف یا متولک اولمشدر الصراف وراثه کسری به شول دیشی کلب در که ارکک طلب ایدر الصبر و
 فقیته دیشی کلب ارکک طلب ایتک الصراف صادق کسری به بمعنانه تقول صرف تصرف صروفا و صرافا
 التصرف علی وزن التکریم کسینه یصرف ایتکدر خصصت و یرمک تقول صرفت ال رجل فی امری تصرف یف تصرف
 فیه الا صطراف همز نیک و وراثه کسری به طلب کسینه و جانبیه و بوجانبه دوشک بقال صطراف فی طلب الکسب
 الاستصراف همز نیک و وراثه کسری به بر نسنه نیک بر کسینه دن انصرف طلب ایتک تقول استصرفت الله المکان
 الصبر صادق فقی و عینک سکونیه بر شرایک اسمیدر که اهل جنه مخصوصد و وزی صوبوب بر قاب ایچنده
 قییموب کو بکن انچه ترک ایدر و اهل چنک جاهلاری کآخر دیرل مخصوص اسمی اولد و غندن اوترو الصبر
 صادق فقی و وراثه تشدید بدله حریم یا غیری یرده الای بغلین کسه ل الصبر فقیته جمعی وصف الای
 بغلنه دخی دیرل وصف سود صغر کن سود قابل برین صراوردی دیزمکه دخی دیرل وصف قاتی اتش اوزرینه دیزمکه
 دخی دیرل ریان قلم ایچون تقول صفت الحی صفا و صفا کرک ابکی قاشنک ان سنه صغه قلغه دیرل تقول صفت
 السرج اذ جعلت له صغه المصافه میمک فقی و وراثه تشدید بدله الای یسامی تقول صافوهم فی القتال المصاف
 فقیته به حریم الای یغلق بالمصاف میمک فقیته جمعی الصغه صادق فقیته و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 ابکی قاشنک ان رینه دخی دیرل الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله جمعی الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله
 شول تا قه در که فی صغر کن برچه قاب دیزلر سودی چوق اولد و غندن اوترو نته کم قرون دیرل قافک فقی و وراثه
 ضمی ابله و شغوم دیرل شین معجه نیک فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 و شغوم شول تا قه در که بر صغله ابکی قاب طولدن بعضیلر ایتدی صغوف شول تا قه در که صغولر کن اللرن
 بر ابطو الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله کسری و وراثه تشدید بدله شول تا قه در که اتش اوزرینه دیرل و وراثه تشدید بدله
 الا صطراف همز نیک و وراثه تشدید بدله صبر به صغوف و تقول صغف القوم فاصطفوا اذ اتهم فی الحرب صفا
 الصفا فقیته تشدید بدله شول دوه ل در که ایتلر بر ابطو الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله جمعی بقال
 صفت الابل قوا یها الصبر صادق فقیته دوز رارض مستوی معنانه الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله
 و وراثه تشدید بدله سکونیه سکوت اغاجی شجر اخلاف معنانه الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 شول یردر که برک اوله ارض صلبه معنانه الا صلف همز نیک و وراثه تشدید بدله برک اولن مکان الصلیف صادق
 فقی و وراثه تشدید بدله کسری و وراثه تشدید بدله بر جانبی الصبر فان صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 و وراثه تشدید بدله شول ابکی اغاجدر که انوکه محغه لری بولکخور جوهر نیک بولکلا مندن نبادر ایدن بولدر که صلیفان
 محفه بغلنن ابکی اغاجدر ن عمارند که محفه نیک و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 صلیفان دوشوب که بر دوشاب بالان باشد که حمل راروی نهند دیشدر الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله

صبر

صبر

صبر

کسری به

کسری به شول کاسه در که صوری از اله و صلف شول بلود دیرل که رعدی چوق یغموری از اوله الصبر فقیته
 بلوت یغوم و سزا و لوق فی المثل رب صلف تحت الاعداء یعنی چوق قلت مطر و ارد که ذات رعد اولان بلوت
 مشاعله اولنور و بولم شول کسینه حقه ضرب اولنور که خصمه و عید را بدوب وقوعه کتور میه و صلف
 بغدایک فایده سی از اولغه دخی دیرل اوتشک قوتی از اولد و غی جهندن قلت نزل طعام معنانه و صلف عورت
 اویاشد حرمت سزا و لغه دخی دیرل بقال صلفت المرأة صلفا اذ لم تحظ عندن وجها و بغضها و خلیل ایتدی
 صلف طرفته حد دن زاده دعوی ایتکدر نیکه بناء الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله ذکر اولنان صفت
 اوزن اولان کسینه الصبر فقیته و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 نیکر ایتک الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 جمعی بقال امرأة صلفه من نسوة صلا بفک کسینه صلفه نیک جمعی اولنق صبر کسینه صلفه ظاهر
 قال القطامی یدکر امرأه اها رهضة فی القلب لم ترع مثلها فروک ولا المستعیرات الصلا بفک الصلاف
 همز نیک کسری به حریم ایتک بقال الصلاف همز نیک ای بغضک الی زوجهک و رفع زامه به ابله و فادن صکره
 غین معجه ابله معنانه و سعت اوزن اولنق و دین باند ضرب اولنق مثار دن در عر بلرک من یخ فی الدین
 یصلف دیرل کسری به حریم اولنق ایتکدر نیکه بناء الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 کسینه الصبر صادق کسری و وراثه تشدید بدله نوع و ضرب معنانه در الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله ذکر
 اولنان معنانه لغتد و وراثه تشدید بدله موضعک دخی اسمیدر الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 ذکر اولنان موضع منسوب اولان نسنه بقال عود صغی الصبر صادق کسری و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 صغاف صغی جانی طرة الازار معنانه بعضیلر ایتدی صغی ازارک جانیدر مطلقا صغی اولسون اولسون
 التصنیف علی وزن التکریم بر نسنه ی صغی صغی قیلوب بعض بعضیندن تمیز ایتک الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله
 و وراثه تشدید بدله قیون بوی الصغی کذلک صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 و وراثه تشدید بدله صغی اولنق ایتک صغی ازارک جانیدر مطلقا صغی اولسون اولسون
 رقبته و بطرف رقبته و بطاف رقبته بالهله فیها و بطوف رقبته و بطاف رقبته بالهله فیها و بطوف رقبته
 رقبته و بطاف رقبته بالقاف فیها کلهای یعنی و ابن الاحزابی بونی جلد رقبته ابله تفسیر ایتدی بیون در بسی
 معنانه و ابو السمیدع ایتدی بولکلا ی بر کسینه نیک اوردندن بوشمکی محال طن ایدر کن ناکه بوشمده استعمال
 ایدر لکر رقبته سنه یا پیشسون کرک یا پیشسون و ابن درید ایتدی بونک معنانه اکیه چقر ننه اولان
 صاحبه یا پیشمدر و فر ایتدی محو رقبته سنه یا پیشمدر و ایتدی قهر طوندی دیکدر و بعضیلر ایتدی
 اعطاه بصوف رقبته دیرل جمله وردی دیک محله ته کم اعطاه رقبته دیرل و ابو عبید ایتدی اعطاه بصوف
 رقبته دیک اعطاه مجانا ولم یأخذ ثمنه دیک و صوفه صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 که اول غوث بن مراد پدر که جد اعلای مضر در زمان جاهلیته کعبه مشرقه به انلر خدمت
 ایدر لردی و حجاج انلر معرفتیه حج ایدر لردی و اثنای حجه اجیزی صوفه دیرل ردی یعنی طوافی جائز
 کورک دیرل ردی الصبر صادق فقی و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله
 صاف الکبش بعد مازم یصوف صوف و صوف و فاوز مرتوی کتک معنانه در و صوف عدول معنانه دخی
 کلور بقال صاف السهم عن الهدف یصوف اذ عدل عنه ومنه قولهم صاف عنی شرفلان الا صافه همز نیک
 کسری به دفع شر ایتک بقال صاف الله عنی شره الا صوف همز نیک و وراثه تشدید بدله و وراثه تشدید بدله

صبر

صبر

صيف

يالك كسر به بمعناه الصوف ففتحته قيون كذلك تو بفتحك يقال صوف الكيش من الباب الرابع فهو كيش بين
 الصوف و بوبو عبود روابيد الصيف صادق ففتح و يالك سكونيه فصول سنه دن بر فصلك اسيد ركه
 ربيع الاول دن صكره و شدت كرمادن اول درو صيف شول يغمون دخی دیر لك صيف فصله يغمون و صيف
 بر مكانه ياز اولغه دخی دیر لك صاف بالمكان اذا قام به الصيف و يقال صيفنا على ما لم يسم فاعله اي صاحبنا مطر
 الصيف مثل خرفناور بعنا و يقال صيفت الارض اذا صاحها مطر الصيف و صيف و ق نشاندن عدول ايتكه
 دخی دیر لك صيف و صادق ففتح و يالك سكوني و فالك صيفه كذلك اوق عدول ايتك يقال صاف السهم
 عن الهدف بصيف صيف و صيف و فالك صيفه اذا عدل لا صطياق همزه نك طالك كسر به ياز اولمق معنا سنه لمصطاف
 ميم كشي و صادق سكونيه ياز لا يحق بر مصيف معنا سنه الصا بفتح يالك كسر به بر فطد رت كيد اذ كره انور
 يقال صيف صايف كاي قال ليل لا بل و همج هاج و همج ففتحته خرد سنك ذباب صير معنا سنه الصبي
 صادق ففتح و يالك سكوني و اخر نه يالك تشديد به صيفه منسوب اولان نسبه و صيف بيرك جالند طوشن
 و له دخی دیر لك المصيف ميم كشي و صادق كسري و مد به صواقنديسي اولان رك اكرى اولان محلي و بونك اعلى
 صافدن مأخوذ در عدل معنا سنه مضيق كي كه ضاقدن مأخوذ در مصيف ياز لا يحق بره دخی دیر لك
 مر و ايتدي الصا بفتح يالك كسر به حار معنا سنه در يقال يوم صايف اذا كان حارا الصا بفتح مؤنثي يقال ليله
 صا بفتح اي حارة و صا بفتح القود يازن چكيلن تركيد دخی دیر لك و صا بفتح روم غراسنه ده دیر لك قشر قار و صقوق
 اولوب غزايه مجال اولمق غيچون صاف على وزن الحال بمعناه اذ رجا يقال يوم صاف كاي قال يوم راج و يوم طان
 يعني بالوكون و بالحقوكون المصايفه ميم كشي و يالك ففتحته يام صيف اوزن معمله ايتك مشاهره كي اي
 ايله اولان معمله ده و ميلاومه كي كونه اولان معمله ده و معاومد كي بل به اولان معمله ده الا صافه همزه نك
 كسر به بر كسنة نك بيرك و قنده او غلى اولمق و اصفه فصل صيفه دغوله دخی دیر لك يقال صاف القوم اذا دخلوا
 في الصيف و اصفه دفع ستر ايتكه ده دیر لك نقول اصف الله عني شر فلان اي صر ف صيف صادق ففتح و ياء اولك
 سكوني و ياء نايه نك تشديد به بر جالك اسيد ركه اول صيف بن اكثم در التصفيف على وزن التكريم يازنه كهليت
 ايتك نقول صيفي هذا الشئ اي كفاي لصيفي الصيفه صادق ففتح و يالك كسري و تشديد به يازن يغور
 يقال اصابتنا صيفه خيرة و غزيره معجنتين و راء مهمله ايله كثيره معنا سنه در التصفيف ففتحته و يالك
 ضمي و تشديد به يازلق يقال تصيف من الصيف كاي نقول تشمتا من الشتاء فصل الضاد الضعف صادق ففتح
 و عينك سكونيه يازن محال اولمق كه قونك خلا فيدر الضعف صادق ضمي و عينك سكونيه بمعناه يقال ضعف
 من الباب الخامس الضعف صادق ففتح و عينك كسري و مد به ضعفه متصف اولان نسبه الضعاف صادق
 كسر به جمع الضعفاء صادق ضمي و عينك ففتح و الفك مد به كذلك جمع الضعفة ففتحته كذلك جمع
 الاضعاف همزه نك كسر به ضعف قلق يقال اضعفه غيره و اضعاف بر نسبه نك اوزر نه مثان زياده قلغه
 دخی دیر لك تضعيف معنا سنه يقال اضعفت الشئ اذا اضعفته و اضعاف بر كسنة ايحون بر نسبه يي مضاعف
 قلغه دخی دیر لك يقال اضعف القوم اذا اضعف لهم و اضعاف بر كسنة نك دابه سي ضعيف اولمق معنا سنه ده
 ككور يقال اضعف الرجل اذا اضعفت دابته و يقال هو ضعيف مضاعف فضعيف في بدنه و المضعف
 في دابته كاي قال قوي مقوى الاستضعاف همزه نك و تالك كسر به بضعيف عد ايتك يقال استضعفه
 اذا اضعف بضعيفا للتضعيف على وزن التكريم بر نسبه نك اصلي اوزر نه مثان زياده ابدوب مثلين يا خود اكثر
 ايتك و تضعيف بر كسنة نك طوارن بر نسبه ضعيف ايتكه دخی دیر لك يقال ضعفه السيرا اذا اضعفه و تضعيف

ضعف

بر كسنة يي

ضعف

ضعف

بر كسنة يي ضعفه نسبت ايتكه دخی دیر لك المضاعفة ميم كشي و عينك ففتحته بمعناه يقال ضعف الشئ و اضعفته
 و ضاعفته جعي و مضاعفه شول ز رده دیر لك حلقه لري ايكشرا ايكشرا كشي اوله الضعف ضاد كسري و عينك
 سكونيه بر نسبه نك مثلي الضعفان ثنيه سي مثلان معنا سنه الاضعاف همزه نك ففتحته جعي امثال معنا سنه
 و قوله تعالى اذا ذقناك ضعف الحياة و ضعف الممات اي ضعف العذاب حيا و ميتا يعني عذابكي مضاعف قلو و ز
 دنياه و اخر نه و اضعاف اتمام معنا سنه دخی ككور و منه قولهم وقع فلان في اضعاف كتابه فانه راديه توقيعه في ثناء
 السطور و الحاشية المضعوف ميم كشي و عينك ضمي و مد به مضاعف اولان نسبه يقال اضعفت الشئ فهو
 مضعوف على غير القياس الضعف ضاد كشي و فالك ففتح ل به بر كسنة نك عيالي جوق اولمق و مالك بن دينار ايتدي
 به نالحسن قال لم يسمع رسول الله صلى الله عليه وسلم من خبر و لم اعلى ضعف مالك ايتدي ضعفك
 معنا سن بر بدوي عربدن سوال ايتدم ايتدي تناول مع الناس يعني كثر جماعته اكل ايتكدر و خليل ايتدي
 ضعف عام اوزر نه ال جوق اولمق در و ابوز بد ايتدي ضعف شدت و مضاعفه معنا سنه در ابن الاعرابي دخی
 بويله دبدی نقول منه جل ضعف الحال و اجمي ايتدي ضعف مال قليل اولوب اكل ايتكدر كثير اولمق و فرا
 ايتدي ضعف احتياج معنا سنه در و ضعف عجله معنا سنه ده ككور نقول لقينه على ضعف اي على عجلة
 و ضعف كذلك صواوزر نه خلا بفتح زحامنه دخی دیر لك الضفة صادق ففتح و فالك تشديد به بناء مره در
 بر كره من اجمي ايتك معنا سنه التضاف ايتك ففتحته صواوزر نه من اجمي ايتك يقال تضافوا على الماء اذا كثر و اعليه
 المضعوف ميم كشي و فالك ضمي و مد به شول صودر كه اوزر نه از دحام اوله اصمعي رواي اوزن يقال ماء مضعوف
 اذا كثر عليه الناس مثل مشفوه و مضعوف شول كسنة يده دیر لك يانه اولان نسبه قالما مش اوله الضف
 ضادك ففتحته نايه يي صغر كن ال ايم سنك جميعه صفيق الضفة صادق كسر به خرقك بر جاني الضفتان
 ضادك كسر به ثنيه سي خرقك ايكي جاني معنا سنه الضيف صادق ففتح و يالك سكونيه قونق مهمان معنا سنه
 واحد و جمع ككور و كاه اولور صيغة اخر ايله جمع اولنور و ضيف ميل ايتك معنا سنه ده ككور يقال ضاقت الشمس
 اذا ماتت و اوق نشاندن عدول ايتكه ده دیر لك يقال ضاقت السهم عن الهدف مثل ضاقت اذا عدل و ضيف فم
 و غصه حاصيل اولغه دخی دیر لك يقال ضاقت الهم اذا ازل به الاضياف همزه نك ففتحته جعي الضيوف ففتحته كذلك
 جعي الضيفان ضاد كسري و مد به كذلك جعي و ضيفك مذكرة و مؤنثه اطلاق جازر در يقال رجل ضيف
 و امرأة ضيف و كاه اولور تاء تابت دخی الحاق اولنور الضيفة صادق ففتح و يالك سكونيه مؤنثي يقال
 المرأة ضيفة الاضافة همزه نك كسر به بر كسنة يي قوندر و قونق و اضافة بر نسبه يي ككوب ميل
 ايتك ركه ده دیر لك يقال اضعفت الشئ الى الشئ اذا املته و خوف ايتك معنا سنه ده ككور نقول اضعفت من الامر
 اذا اشفقت و خدرت اصمعي ايتدي مضوفه دبد ككوري دخی بونن مأخوذ در و مضوفه قور خولي
 نسبه يدي ر علي ماسيحي و اضافة مضطر قلغه دخی دیر لك و اضافة بر اسمي راسمه اولشدر مغه دخی دیر لك غلام
 ز بد كي كه غلام مضاف ز بد مضاف اليه در و اضافة له مقصود تخصيص و تعريف در بوسيدن شئ كند و
 نفسنه مضاف اولماز را كندی نفسيله بلك لارم اولور كندی نفسى بلك كده خود اضافة احتياج قالماز
 التضميف على وزن التكريم بمعناها نقول اضعفت الرجل و ضيفته اذا ازلته بك ضيفا و قرنته الضيفا ضادك
 كسر به بر كسنة يي قونق اولمق نقول ضفت الرجل ضيفا اذا ازلت عليه ضيفا للتضميف ففتحته و يالك
 ضمي و تشديد به ككول لك بر كسنة يي قونق اولمق نقول تضيفت الرجل اذا ازلت عليه ضيفا و تضيف
 ككون غروبه ميل ايتكه ده دیر لك يقال تضيفت الشمس اذا ماتت للغروب المضعوف ميم كشي و ضادك

ضمی و مدله قور خولی اولان سنه المضاف میله خبر بد اطرافی حاطه اولن کسنه و مضاف بر قومه
 مالحق اولان سنه یه دخی دیر لر الضیف ضاد ک کسری و مدله یان جنب معناسنه الضیف ضاد ک وفانک فخی
 و یانک سکونیه شول کسنه در که قونقله بله کله و نون زایله در پس ضیفن فعلن و زنی اوزن در فیل دکلدر
 فصل الطاء الطخاف طانک فخیله و خاء معجه ابله یوفقه اولن بلوت در صاحب رقیق معناسنه الطخف طانک
 فخی و خانک سکونیه شول غصه در که قلبی اور تر طخفه طانک کسری و خانک سکونیه بر موضعک اسمیدر و منه
 یوم طخفه یوم طخفه دیر لر شول محاربه کونه که موضع مذکور ده بی بر بوعله قابوس بن المنذر بن ماء السماء
 بننده واقع اولشدر الطخف طانک کسری و لامک فخی و خانک سکونیه حیر و زنی اوزن بر سنه بی رک اور مق
 بقال ضرب طخف ای شدید و حیر حاء مهمله و باء موحد ابله قان اولان سنه پس طخفه لام زایله اولور
 الطرف طانک فخی و و رانک سکونیه کوز عین معناسنه و یو جمع اولماز ز بر ابواصلند مصدر اولد غیچون واحد
 و جمع اولغه صالح اولور قال الله تعالی لایرند الیهم طرفهم و طرف کذلک ایکی بلدن در که جبهه دن در انلر اسدک
 کوز لر میثابه سنه در قرانلر نازل اولور و طرف صرف معناسنه ده کلور بقال طرفه عنه اذ صر فیه و یکی اولن
 سنه بی مرغوب کور و ب اسکی ا لانی او نفعه دخی دیر لر تقول یطرفک الادنی عن الابدی تستطرف الجدید
 ونسی القدم و طرف کوز قیاقار بن بری بر بنه قیامغه دخی دیر لر تقول طرف یطرف طرفا من الباب الثاني
 اذا طبق احد جفنیه علی الآخر الطرفه کذلک طانک فخی و رانک سکونیه واحدی بر که کوز قیامق معناسنه
 و سرعت معناسنه دخی کلور بقال اسرع من طرفه عین و طرف کوزه بر سنه در مک ابله کوزی بشر فغه
 دخی دیر لر تقول طرفت عینه اذ الصبها بشی قد معت و طرفه کوز ده فاندن اولان قرمز نقطه یه دخی دیر لر که
 یا ضربدن یا غیری سنه دن حاصل اولور الطرف طانک کسری و رانک سکونیه اتک اعلا سنه دیر لر اصمعی
 روا بی اوزن بقال فرس طرف من خیل طروف الطروف ضمتینله جمعی و ابو زید ابتد طرف رک اولان نه
 مخصوص صفندر و طرف بکنلرک اعلا سنه دخی دیر لر جوان کرم لخصال معناسنه الطرف فختینله
 جانب ناحیه معناسنه الطرفان ثنیه سی و کاه اولور طرفانه والد و والده مراد اولنور و بقال فلان کرم الطرفین
 یاراد بنسبایه و نسب امه قال ابو زید و کیف باطرافی اذ لما شمتی و ما بعد شتم الوالدین صلوح الاطراف
 همز مک فخیله جمعی و کاه اولور اطرافله والدین و اخوه و اعمام مراد اولنور و بالجمله هر قرب مراد اولور که
 اول محرم اوله و طرفان ابله کاه اولور لسان ابله ذکر مراد اولور و منه قولهم لاندیری ای طرفیه اطول بن الاعرابی
 ابتد یو کلامه طرفیندن مراد ذکر ابله لسان و کاه اولور طرفینه اغزد بر مراد اولور بقال لایلک
 طرفیه بن السکیت ابتد یو کلامه طرفینه مقصود فم ابله در در قن دوا ایجه یا خود مست اوله و طرف
 مصدر دخی کلور ناقه مرعانک بر جاننده اولنوب اخر ناقه لره قار سماق معناسنه بقال طرفت ناقه اذ رعت
 اطراف المری و لم تحتلط بالنوق التطرف فختینله و رانک ضمی و تشدد ببله کذلک ناقه طرف مرعای طروفق
 الطرفه طانک فخی و رانک کسریله شول ناقه در که مرعای واحدده قرار ایتمیه الطرف کذلک طانک فخی
 و رانک کسریله شول ر جلد در که بر عورت اوزن ثابت اولمیه و بر مصاحبه قرار ایتمیه و طرف شول کسنه یه دخی
 دیر لر که قعد دکنمضی اوله و قعد قافک و دال اولک ضمی ابله شول کسنه در که جدا کبر و وسایطی از اوله
 اباسی معمر اولما غله المطراف میله کسری و طانک سکونیه شول ناقه در که بر مرعی ده اولما مرعای اخر ده
 اولما مینجه یعنی تفنن اوزن اوللا الطرفاء طانک فخی و رانک سکونی والفک مدله بستانی اولان ابله غون
 اغابی الطرفه فختینله واحدی و طرفه بن العبد بر کسنه نک اسمیدر لفظ مزبور دن ما خود در و سیبویه

ایتدی

طخف

طرف

ایتدی طرفاء واحد و جمع کلور المطروف میله فخی و طانک سکونی و رانک ضمی و مدله شول عورندر که کوزن
 رجاله د کوب نظرن ز و جندن غیری صرف ابلر بقال امرأة مطروقة بالرجال اذ اطمعت عینها الیهم و صرفت
 بصرها عن بعلها الی سواه و ابو عمر و ایتدی فلان مطروف العین بفلان دیر لر قن اندن غیری کسنه یه نظر ایتمیه
 و مطروقه ضمی دید کسری و اوتی جوق اولان ره دخی دیر لر المطرف میله ضمی و طانک سکونی و رانک فخیله مطارفک
 واحد بدر المطرف میله کسری و رانک فخیله کذلک مطارفک واحد بدر المطارف میله فخی و رانک کسریله
 ذکر اولن انلر ک جمیدر کنارند علمری اولان رد الی معناسنه که مربع اولوب خزد بد کسری سنه دن طوقش اوله
 و فر ایتدی بوند اصل میله نمیدرز بر اطرافدن ما خود در ایکی طرفه علم قلندی معناسنه و لکن ضمه
 ثقیل کور مکین کسریه تبدیل ایتدیلر دخی الاطراف همزه نک کسری و طانک کسری و تشدد ببله بر سنه یه
 یقنه الملق بقال طرفت الشی اذ استر بته حدیثا پس بوباب افتعالدن اولور المطرف میله ضمی و طانک تشددیدی
 و رانک فخیله شول سنه در که تازه التیش اوله بقال بعیر مطرف الاستطراف همزه نک و تانک کسریله بر سنه یه
 طرف عد ایتمک و طرف یه یکی الن سنه یه دیر لر و بر سنه یه یکیدن بد فک دخی دیر لر تقول استطرفت الشی اذا
 استعدت المستطرف میله ضمی و رانک فخیله یکی اولان سنه و یقینه کچ کونله دخی دیر لر و منه قولهم فعات
 ذلک فی مستطرف الايام المطرف میله ضمی و رانک فخی و تشدد ببله بمعناه و منه قولهم ایضا فعات ذلک فی مطرف
 الايام ای فی مستألف الايام الطارف رانک کسریله یکی الکرین مال الطریف طانک فخی و رانک کسری و مدله
 کذلک حادث اولان مال و بوتالدک و تلیدک خلا فیدر که تالد و تلید تالی مثانله مال قدیمه دیر لر و طرف
 جد اعلا سنه واسطه نسی جوق اولان کسنه یه دخی دیر لر که قعد دکنمضی در نته کم طرف تفسیر نده مرور
 ابتد یو و ابوصاف حمیده دن در بونکله مدح اولنور ثعلب ابتد الاطراف الاسراف الطرافه طانک فخیله
 صفت مزبورن اوزن اولمق بقال طرف طرافه من الباب الخامس الطرافه طانک ضمی و رانک سکونیه اسم در نو پیدا
 اولان مال معناسنه و بقال طرف فلان من الباب الخامس ایضا اذ جاء بطرفه الاطراف همزه نک کسریله
 کذلک طرفه کتور مک بقال اطراف فلان اذ جاء بطرفه ایضا بطرفه طانک فخی و رانک کسری و مدله ضمی
 دید کسری و نک اسمیدر اغاردخی حینه بقال طرف البلد من الباب الخامس اذ اکثرت طرفه و ابو یوسف ابتد
 طرفه ضمی و صلیان دید کسری اوت اطلاق اولنور قن کال بولسه اطراف طانک کسریله در بدن اولن اودر
 بیت من ادعی معناسنه الطرافه رانک کسریله مال کثیر محله استعمال اولنور یقال جاء فلان بطرافه عین ای
 جاء بکثیر الطواف طانک فخی و رانک کسریله شول خیمه لدر که اطرافی قالد ریش اوله طشره سی کور لسون
 دیو و طواف کوزلر معناسنه دخی کلور عیون کی و منه قولهم لا تراہ الطواف التطریف علی وزن التکریم
 عسکرک چون سنه مقابله قلمق بقال طرف فلان اذ اقاتل حول العسکر یعنی بر طرفه حمله ابد و ب اول بر طرف
 اوزینه برا قد غیچون تطریف دیر لر المطرف میله ضمی و رانک کسری و تشدد ببله بر کسنه نک اسمیدر مطرف
 دبدیلر ذکر اولن ان معنادن و ترو و مطرف میله ضمی و رانک فخی و تشدد ببله و مطرف میله ضمی و رانک کسری
 و تشدد ببله شول تده دخی دیر لر که یاشی و قوی و قوی اق اولوب سائر جسدی غیری رانک اوله الطرافه میله ضمی
 و رانک فخی و تشدد ببله شول قیومند دیر لر که اق اولوب قور رغشک اوجی سیاه اوله المطرف میله ضمی و طانک
 سکونی و هانک کسری و فانک تشدد ببله شول ذی حسن اولن کسنه در که حسی تمام اوله الطریف
 طانک فخی و فانک کسری و مدله قلیل معناسنه دال الطفاف طانک فخی و فانک تخفیفله کیه جمع جوانیله
 طولمق یعنی تمام سنه و طولوا لمق الطفاف طانک کسریله بمعناه الطف طانک فخی ابله و الطفف فختینله کیه بی

طراف

طفف

وجه من بورا وزن او لحکم و فی الحدیث کلم بنوادم غف الصاع لم تلووه یعنی کبله فی تمام طول در مقدار یکسان سز
 وطف بر موضعک سمیدر کوفه ناحیه سنه و طاعک استغه سنه دخی دیر لر سفح الجبل معنای سنه الطغافه طانک
 ضعی ابله و الطغاف کذلک طانک ضعی ابله کبله نیک باشی وگاه اولور طرفک کند و یه دخی اطلاق و لنور بقال ناء
 طغاف اذ بلغ التیل طغافه یعنی کبله با ستلو اولسه الا طغاف همزه ناک کسر بله کبله یی با ستلو ایتمک التطفیف
 علی وزن التکریم کبله یی اکسک ایتمک یعنی تمام طول در حق و تطفیفات صغر تغه دخی دیر لر با بله استعمال
 اولند و منده قول بن عمر حین ذکر ان النبی صلی الله علیه وسلم سبق الخیل کنت فارسیا یومئذ فسبقت
 الناس حتی طغف الفرس فی مسجد بنی زریق حتی کادیساوی المسجد یعنی وثب بئ و وثبه ناء مثلثه ابله صغر معده دیر لر
 الطغف علی وزن الزلزله بوکر حاصره معنای سنه الطغاف طانک فخی و فانک سکونیه ابله اغا جاک اطراف فی قولهم
 حر ما غف لک و اطف و استطف لک ای غدا ما ارتفع لک و امکن الطلف طانک فخی و لامک سکونیه و الطلف
 فختینله هدر و ضایع معنای سنه در و طلف کذلک عطاء و همزه یه دیر لر الا طلاف همزه ناک کسر بله همزه قلمق
 بقال الطلفی و اسلفی و اسلاف بر سنه یی ساف و یرمک در و اطلاق بر سنه یی هدر قلغه دخی دیر لر بقال
 اطلغه اذ اهدن الطف فختینله طاعک بومری و ان یری و قله لرندن بری المطف میمک ضعی و نونک کسر بله طاع
 با سنه هدر کسینه و طلف کذلک دیوار ککنه سنه دیر لر و اوقیوسنک اوزرینه یا پد قری سایانه دخی دیر لر
 و طلف کذلک قشله دخی دیر لر سیور معنای سنه و طانک ضعی دخی لغتدر بونلرک جمیع سنه الطوف طانک
 فخی و اوک سکونیه بر سنه نیک اطراف طو لشمق الطوفان فختینله بمعناه بقال طاف حول الشیء یطوف طوفا
 و طوفا و طوف شول نلومله دیر لر که اوفور و بری بر بغلیوب سطح اسلونیه قیلوب عظیم صولده اوزرینه
 بر لر و بعضی سنه ده یو کدلر لر و گاه اولور فی فجدن دخی ایدر لر و طوف غایطه دخی دیر لر نقول منه طاف یطوف
 طوفا اذ اذهب الی البراز لیتقو و بر از باء موحدنک کسر بله و اسع یر معنای سنه التطوف فختینله و اوک
 ضعی و تشدید بله بمعناه الاستطافه همزه ناک و نونک کسر بله بمعناه کذلک بقال تطوف حول الشیء و استطافه
 الطایف یانک کسر بله عسیر که کجه ابله شهری طولشور و طایف قبیله تحقیقک و لای در و طایف یای
 خانه سنه دخی دیر لر الطایفه کذلک یانک کسر بله بر سنه نیک بر پا سنه دیر لر و یاری تعالینک و لیشهد عدا یهما
 طایفه من المؤمنین و یدوکی قول شر یقنه طایفه فی ابن عباس و احد و مافوق و احد ابله تفسیر ابتد الطوفان
 طانک ضعی و مد بله مبالغه ابله یغن یغور و مبالغه ابله کل سبله دیر لر بر حیثیتله که هر سنه یی اورت قال الله تعالی
 فاخذهم الطوفان و هم ظالمون الطوفانه کذلک طانک ضعی و مد بله طوفانک و احدی در اخفش روایتی اوزره
 و مقتضای قیاس اوزر و کاه اولور کجه قرا کوسنه دخی طوفان الطلام دیر لر الطوف طانک ضعی و مد بله
 اکسه چقور ناه بن قل الطاف علی وزن الحال بمعناه بقال اخذ و بطوف رقبته و بطاف رقبته مثل صوف رقبته
 و طاف کثیر الطواف اولن کسینه دخی دیر لر التطوف علی وزن التکریم جوق طواف ایتمک بقال طوف الرجل اذا
 کثر التطواف التطواف تانک فخی و طانک سکونیه طواف ایتمک الا طافه همزه ناک کسر بله بر ره قونق یا خود
 اک یقین و ارمق بقال اطاف بر اذ الهم به و قاربه الطهف طانک فخی و هانک سکونیه شول طعاند رک که
 فی طار بدن ایشلر ل الطهفه کذلک طانک فخی و هانک سکونیه صلبان دبد کلری و انک اعلاری
 الطهاف طانک فخیله یو کسلک اولن بلوت صحاب مرتفع معنای سنه الطهافه طانک ضعی ابله قاج قبضه سنه
 اولن باغ الطیف شای نومه خیال یور تسی الطاف میمک فخی ابله بمعناه بقال طاف خیال یطیف طیف و مطاف
 و بر لک طیف من الشیطان دبد کلری لم من الشیطان معنای سنه در یعنی شیطان مکری جن مکری دبد کلری

طلف

طوف

طرف

ظلف

ظوف

عترف

کبی الطایف یانک کسر بله بمعناه و قری قوله تعالی اذ اسمهم طیف من الشیطان و طایف من الشیطان و هماغنی
 فصل الطاء الطرف طانک فخی و رانک سکونیه قاب و عام معنای سنه و نحو یونک طرف زمان و طرف مکان
 دبد کلری بوندن ما خود در و طرف طرفه دخی دیر لر کیامت معنای سنه الطرفه طانک فخی ابله معروف در
 بقال طرف الرجل طرفه من الباب الخامس الطریف طانک فخی و رانک کسری و مد بله طرفت اهل اولان کسینه
 الطرفا طانک ضعی و رانک فخی و الفک مد بله جمی الطرف طانک کسر بله کذلک جمی الطروف ضمتینله کذلک
 طریفک جمیدر بعضی قول اوزر کویا که طرفای جم ایتد بلر زو ایدن حذف ایتد کدن صکر و غلیل ایتدی
 یومذا کیر منزله سنه در که مذ کیر ذکرک جمی در لکن ذکر صیغه سی اوزر جمع اولناه شدن الا طرف همزه ناک
 کسر بله طرف و لد صاحبی اولمق بقال اطرف الرجل اذا ولدینین طرفاء التطرف فختینله و رانک ضعی
 و تشدید بله نکافله طرف بقیتمق بقال تطرف فلان اذ نکلف الطرف الطلف طانک کسری و لامک سکونیه قیون
 و صغیر و کیک طرف نقلر نا طلاق اولنور و عرو بن معدی کرب و خیل تطا کم با طلافها قولنده ات طرفه اطلاق
 ایتدی استعاره الطلف طانک ضعی و لامک فخی و تشدید بله برک طرفن معنای سنه استعمال اولنور تا کید اقبال
 ظلوف ظلف ای شداد الطلف طانک فخی و لامک سکونیه طرفاغه اوزر مق بقال رمیت الصيد فظلفته اذا
 اصبت ظلفته و ظلف منع معنای سنه ده کلور بقال ظلف نفسه عن الشیء یظلفها ظلفا من الباب الثانی و ظلف
 اتری کیز لکه دخی دیر لر بقال ظلیفت اتری اذا مشیت فی الحزونه لثلا بیین اترک فیها و حزون حاء مهمله و زاء
 معجه ابله بر رک اولمق الا طلاف همزه ناک کسر بله کذلک ایز کر لک برک رده یوریکله بقال اظلفته اذا مشیت
 فی الحزونه لثلا بیین اترک المظلوف میمک فخی و لامک ضعی و مد بله طرفاغه اوزر مق حیوان یعقوب روایتی اوزر
 الظلیف طانک فخی و لامک کسری و مد بله برامز حالوا اولن کسینه بقال رجل ظلیف ای سیء الخلق و یری اولن
 ره دخی دیر لر بقال مکان ظلیف ای خشن و قوی اولن شره ده دیر لر بقال شر ظلیف ای شدید و ظلیف
 بر سنه نیک بهاسی و بر لکم مخلفه دخی استعمال اولنور بقال ذهب فلان بغلامی ظلیفا ای ذهب به بلائین
 و ظلیف کوتری معنای سنه دخی استعمال اولنور بقال غدا الشیء یظلیفه اذ اخذه کله و لم یرک شیئا و ظلیفک
 یهاو بر لمانک خصوصه جوهر نیک تفسیری مکرر واقع اولمشدر بری ابوز بددن روایت ذیلند و بری
 لبو عرو دن روایت ذیلند الا طلوفه همزه ناک و لامک ضعی ابله شول رد که اند کسکین طاشلر اوله کویا کاول
 برک بر دلشی طاع براد لشی کبی اوله الا طالیف همزه ناک فخی و لامک کسری و مد بله جمی الطلف فختینله هدر
 معنای سنه یقال ذهب دمه طلفا و ظلیفا بالنسکین ای هدر با طلا ابو عمر و ایتدی بن بونی طالیله و طابله اسماع
 ایتدم و طاف امتناع معنای سنه دخی کاو ر بقال ظلیفت نفسی عن کذا تظلف طلقا من الباب الرابع اذ کفت
 و ظلف معیشت شدت اوزر اولغه دخی دیر لر الطلغه طانک فخی و لامک کسر بله شول عورندر که نفسی عز
 طو یقال امرأه طلغه النفس ای عز زه عند نفسها و طلقه شول برک ره دیر لر که اند ایز بال و اولیه و شدت
 معاشه ظلف دبد کلری بوندن ما خود در و طلفه دوه بالانلر نیک اغا جنه دخی دیر لر الطلفات طانک فخی
 و لامک کسر بله طلفه ناک جمی در شول انجلر معنای سنه که اندلر دورت اغا جدر دوه ناک ایکی یا سنه فقی بالان ره
 قونسه لمرک اوچی ره بنشور بالانک اولک فاشند ایکی ظلفه وارد فاشند ایکی ظلفه وارد و الطوف طانک
 ضعی و مد بله اکسه ده بنی قل الطاف علی وزن الحال بمعناه یقال اخذ بطوف رقبته و بطاف رقبته و هو لاه
 فی صوف رقبته فصل العین العترف عینک کسری و تانک سکونیه و رانک کسری و مد بله خبیث رفاجر اولن
 کسینه که جری و مقدم اوله العترف عینک و رانک ضعی و مایندند تانک سکونیه بمعناه بقال رجل

عتریف و عتروف ای حدیث فاج جری ماضی العتر فان عینک و رانک ضمی ابله خروس دیک معناسنه العجب
فختینله اقلق هزال معناسنه الاعجب همز مک و حیم فختیه ارق اولن نسته مهر و ل معناسنه بقال عجب
من الباب الرابع و بقال عجب المال و باب خامس دن دخی کلور بقال عجب المال الجفاء عینک فخی و حیم سکونی
والفک مدبله موئی العجب عینک کسر بله جمعی ارقلمه معناسنه علی خلاف القیاس زرافعل و فعلاء فعال وزنی
اوزن جمع اولنار لکن مزبوری سمان اوزن بنالید بلر و عرب طایفه سی شئی ضدی اوزن بنار ابدلر ته کم صد بقیه اوزن
بنالید و ب عدوه مدبله بلر حاله کافعل فاعل معناسنه اولسه اکاتاء تانبث داخل اولماز واعجب یوفقه اولن غرن دخی
دیر بقال فصل اعجب ای رقیق الاعجاب همز مک کسر بله لرقلمق بقال اعجفه اذهرله العجب عینک فخی
و حیم سکونیه طعامه برکسته یی کند و نفی اوزن اختیار ایلک بقال عجب نفسه علی فلان من الباب الثاني
اذ اثمه الطعام علی نفسه التجهیف علی وزن التکریم طوبیحه یامک التجرف فختیه و رانک ضمی ابله ایوملش و یی باک
اولق العجرفة علی وزن الدخرجه بمعناه العجرفه عینک و رانک فخی و حیم سکونی و یانک تشدید بله بمعناه
کذلک بقال جل فیله تجرف و عجر فیه و عجر فیه اذا کان فیله خرقا و فله مبالا لفسر عته و تجرف برکسته نک اوزنیه
کریه کورد و یی نسته یی تخمیل ایلک باک حکما مک بقال فلان تجرف علی اذ کان یرکبه بایکرمه و لا یهاب شیئا
العجروف عینک و رانک ضمیله برجنس کک جانور در بعضیلر ایلقری اوزن قارجه در دیش العجارف و رانک
کسر بله حوادث دهر العجاریف عینک فخی و رانک کسری و مدبله بمعناه بقال عجارف الدهر و عجارف راد بها
حوادثه العدف عینک فخی و دالک سکونیه یلک اکل معناسنه بقال عدف عدف عدا من الباب الثاني اذ اکل
و عدف ما کولاندن برشی معناسنه ده کلور العدوف عینک فخی و دالک ضمی ابله کذلک ما کولاندن برشی
معناسنه العداق عینک ضمی ابله بمعناه ایضا بقال ما ذقت عدا و لا عدا و لا عدا فای شیئا و بقال ثانی
الدابة علی غیر عدا و ای علی غیر علف هذه لغة مضر العدف فختینله برنسته یی دوشن برامز نسته کرک
کوزه دوشن جوب و لسون کرک غیری و لسون قدی معناسنه العدف عینک کسری و دالک سکونیه اوزن عدد دن
الی عدده و رانک اولن رجال در و عدا فیه برقطعه ماله دخی دیر بقال اعطاه عدا فیه من مال ای قطعة منه العدف
عینک کسری و دالک سکونیه کجه نک برقطعه سنه دیر بقال عدا فیه من اللیل ای قطعة منه العدف عینک
فخی و دالک کسر بله زک محاقسرا و لن جانی صنیفه کی العدف عینک فخی و ذال معجه نک سکونیه اکل
معناسنه در دال مبله ابله دخی اکل معناسنه اولد و خی کی بوقدر و مار که ذال معجه ابله بر یبعه لغی در دال مبله ابله
مضر لغی اولد و خی کی بقال ما ذقت عدا و لا عدا و فای شیئا و بقال یانک الدابة علی غیر عدا و ل المعرفه میلک
فخی و رانک کسر بله یلک العرفان عینک کسری و رانک سکونیه بمعناه نقول عرفته معرفه و عرفانا و معرفت کاه
اولور اعتراف معناسنه دخی کلور نقول ما عرف لاحد یصرعی ای ما اعترف العرف عینک فخی و رانک سکونیه
اب بلیس کسمک نقول عرف الفرس اذ احزرت عرفه و عرف عین مبله نک ضمی ابله ات بلیسنه دیر لر
تنه کلور و عرف رایحه یی دخی دیر کرک رایحه طویه اولسون کرک خبیثه اولسون بقال ما طیب عرفه
و فی المثل لا یجز مسک السو عن عرف السو یعنی یتلو مسک یتلو رایحه دن قالماز العرفه عینک فخی و رانک
سکونیه شول چناندر که ال یا سندن جفر ابن السکیت روایی اوزن المعروف میلک فخی و رانک ضمی
و مدبله شول کسنه در که النام اول مقوله جراحی اوله بقال عرف الرجل فهو معروف اذ اخر حبه نلک القرحة
و معروف مقبول اولن نسته یی ده دیر لر مکرک مقابلی در و معروف احسانه دخی دیر لر العرف عینک ضمی و رانک
سکونیه بلیلک که نکرک ضد بدر و عرف عاده و احسانه دخی دیر لر بقال اولاه عرفا و عرف اسم دخی کلور

اعترافدن

عجب

عجرف

عدف

عطف

عرف

اعترافدن منه قولیم علی الف عرفای اعترافا یس بو تا کید اولور و عرفات بلیسنه دخی دیر لر و قوله تعالی
و المرسلات عرفا مستعار من عرف الفرس یعنی ارسال اولن نسته رانک بلیسنه تشبیه اولمشدر بری بره متتابع
اولمقد و بعضیلر ایلدی ایت کریمه ده عرف احسان معناسنه در یعنی احسانله ارسال اولن نسته لر المعرفه
میلک و رانک فختیه شول موضع در که ایلک بلیسی انده بتر العرف ضمیمه یلک بوکسک اولن قومه دیر لر رمله مر نفعه
معناسنه و رانک سکونی دخی جا یز در عشر ابله عسر کی العرفه عینک ضمی و رانک سکونیه بمعناه العرف
عینک ضمی و رانک فختیه جمعی بوکسک قولم معناسنه الاعراف همز مک فختیه کذلک جمعی و اعراف که
قرآن عظیمه واقع اولمشدر اول جنت ابله جهنم بیننده چکلمش سور در الاعراف الفک و رانک فختیه
شول نسته در که انک عرفی اوله یعنی شول ات که اوزن بلیسی اوله مثلاً الاعراف همز مک کسر بله انک بلیسی
اوزن اولق الاعراف همز مک کسری و رانک کسری و مدبله عرف صاحبی اولق یعنی آت بلی صاحبی اولق
یقال اعرو و الفرس ای صار ذاعرف و ستر خاصه نفعه دخی دیر لر بقال اعرو و الفرس ای صار ذاعرف و ستر خاصه نفعه
زیاده توج انکه دخی دیر لر بقال اعرو و الفرس ای صار ذاعرف و ستر خاصه نفعه دخی دیر لر بقال اعرو و الفرس ای صار ذاعرف و ستر خاصه نفعه
یالی قور که سباعدن در مزبون عرفاء مدبلر کسه سنک قبلی حوق اولد فیمون العرف عینک کسری و رانک
سکونی ابله برنسته یی صکره بک پنه عر بلرک ما عرف عرفی الا باخرة مدبلر کری و قولر نکه عرف معرفت
معناسنه در که ما عرف فی الاختیاد عینک اولور عرفه فختینله نون و الف لام داخل اولمقد برن عرفه کونک انسی در
یقال هذا يوم عرفه عرفات فختینله بر موضع ک اسمی در و بوجع صیغه سی اوزن بر اسم در جمع اولماز و فخر الابدی
بونک محبت اوزن واحدی دخی بوقدر و عر بلرک زلنا بعرفه دهب کتری کلام مولد شبیه در عر فی محض کل در
و بومعرفه در هر چند جمع ایسه دخی زرا اما کن زابل اولد و فی سبیدن شئی واحد مثلاً سبیدن اولمشدر پس
و بدین کله سنه مخالف اولور که زید لر که هر بری قابل زوال در نقول هو لا عرفات حسنة تنصب النعت لانه نكرة
یعنی عرفات مرفوع ابکن و حسنه حقیقته نعت ابکن اعرابله تابع قائلر موافقت بولماد و غیچون و عرفات
منصرف در قال الله تعالی فاذا افضم من عرفات الخ فاضل اشدی مزبون منصرف اولدی ز رانک خبر نه اولن تا
مسلونک و مسلمینک اخر نه اولن و اوله یا شبیه در ز رانک الفقه تایلله اولن جمع نک کیری در پس نون
خالی اوزن ترک اولندی مسلمونان نون خالی اوزن ترک اولند و خی کی و اذ رعایت و عادات و عرفات دخی بویه در
و بونلر بریر ک اسمی در العارف رانک کسر بله صبر اید یحی صبور معناسنه یقال اصیب قلان فوجد عارفا
و عارف بلخی معناسنه ده کلور عالم کی العروف عینک فخی و رانک ضمیله بمعناه العارفة رانک کسر بله صاره
معناسنه در و عارفه معروف معناسنه دخی کلور العروفة عینک فخی و رانک ضمی ابله زیاده بلخی کسنه اخر نه
تامالمه ایچوندر العرف عینک فخی و رانک کسری و مدبله بلخی معناسنه در علم کی و عرف نقیبه دخی دیر لر که
نقیب و بلیسک مادونی در العرفاء عینک ضمی و رانک فخی و الفک مدبله جمعی نقیلم معناسنه العرافه عینک
فختیه لر بلیس اولق نقول عرف عرافة من الباب الخامس علی مثال خطب خطابة اذ اصار عر بقال العرافه عینک
کسر بله نقیلمق ایشک نقول عرف فلان علمیناسین یعرف عرافة من الباب الاول علی مثال کتب بکتب کتابه
التعریف علی وزن التکریم بیلدر مک اعلام معناسنه و تعرف از مش کسنه یی صاحبی بولسون دیر انشاد
انکه دخی دیر لر تعرف برنسته یی رایحه طویه ابله طیبلسه دخی دیر لر عرفدن ما خود اولما غله عینک فختیه
نته کم مروایتدی و قوله تعالی عر فها لم یعنی طیبها علی ما قبل و تعرف عرافانه و قوف انکه دخی دیر لر بقال
عرف الناس اذ شهدوا عرفات المعروف میلک ضمی و رانک فخی و تشدید بله و قوف اید جک لر که اول عرافاندر العراف
عینک فخی و رانک تشدید بله فاجی اولوب مغیبا ندن خبر و رنه دیر لر کاهن معناسنه یا خود طیبیه دیر لر

لا اعتراف همز نك وتانك كسر يله اقرار تانك نقول اعترفت بالذنوب اقررت به واعتراف بلمكيون خبر
 صور معده دخی دیرل بقال اعترفت القوم اذا سألتهم عن خبر تعرفه وکاه اولور اعترف کله سن عرف
 برن وضع ابدل رسته کعرف کله سن اعترف برنه وضع ابدل رل التعرف فحتميله ورتانك ضمی وتشدد بدله برکسنه نك
 اسرار بنی واحوالی طلب ابدوب بلك نقول ایت فلانا فاستعرف اليه حتى يعرفك التعارف تانك فحی ورتانك
 وتانك كسر يله بلك طلب ايتك نقول ایت فلانا فاستعرف اليه حتى يعرفك التعارف تانك فحی ورتانك
 ضمی ايله خلق بری برن بلك بقال تعارف القوم اذا عرف بعضهم بعضا المعارف ميمك فحی ورتانك كسر يله عورتك
 بوزی وساير ظاهرا ولى برلى نقول امرا قحسنة المعارف المعرف ميمك فحی وعينك سكونی ورتانك فحيله
 واحدی العرفاص عینك كسرى ورتانك سكونیله دوه بالانك قاشنه وضع ايتك كرى عظیم حیو بىلر درك
 اول دورت حیوی در پالان اغاچنك قاشلر بریره ككتور مكیون ابدلر هر قاشنه ابكى حیوی اولور درك
 سكر ايله یا خود دوه در یسيله باغلر و عر صاف الا كاف شول اغاچ یا سیدر كه پالانك او ك قاشی اراسنه
 بغلر و اسكا عصفور الا كاف دخی دیرل العراف عینك فحی وصادك كسرى ومد يله جمی ذكر اولنن
 حیو بىلر معناسنه العرف صوف عینك وصادك ضمیله و مايند رانك سكونیله پالانك او ك قاشنه بغلر قلى
 اغاچ پان سى عر صاف معناسنه نه كم ورايتدی العرف عینك ضمی وزاء معجه نك ضمی ومد يله برنسنه دن
 یوز چور و برهیز اوزن اولمق نقول عزف نفسی تعرف وتعرف من الباب الاول والثانی اذا هدت فيه وانصرفت
 عنه العرف عینك فحی ورتانك كسرى ومد يله جن چاغر مق نقول عزف الجن تعرف عز بقا من الباب الثانى
 العراف عینك فحی ورتانك تشدد بدله شول بلوت در كه اندر عد او ازى اوله وعزاف بنو سعد قبيله سنه منسوب
 بر قومك ادى در رمل مخصوص معناسنه المعارف ميمك فحی ورتانك كسرى يله ملاهى الت لهو معناسنه المعارف
 زانك كسرى يله ذكر اولنن الت لهو له او يان كسنه وساز چالنه دخی عازف دیرل العرف عینك فحی ورتانك
 سكونیله ساز چلمق ولعب ولهو ايتك بقال عزف من فامن الباب الثانى وعزف الريح يلى اوزنه دیرل العرف
 عینك فحی وسينك سكونیله برنسنه یی یولسوز طو غمق التعسف فحتميله وسينك ضمی وتشدد بدله بعناه
 الاعساف همز نك وتانك كسر يله بعناه كذلک وعسف يوك قدحه دخی دیرل العرف عینك فحی وسينك
 ضمی ومد يله مبالغه ايله ظلم ابدن كسنه طلوم معناسنه العساف سينك كسر يله شول ناقه در كه غلامر صندن
 موت قرب ولوب زیاده صوليه ابو يوسف روايتی اوزن العساف عینك ضمی ايله نفسی اضطراب يله المقدر
 اضحی ايتدی هل ياديدن بر كسنه يما العساف ديدم ايتدی بوع صقلوب نفس زحمتله النقم در العسيف عینك
 فحی وسينك كسرى ومد يله اجر نله طو لنن كسنه اخير معناسنه العسفاء عینك ضمی وسينك فحی والفك مد يله
 بنجی اجير ل معناسنه عساف عینك ضمی وسينك سكونیله برنسنه يما العسفاء عینك ضمی وسينك فحی والفك مد يله
 كوز مجيد اولوب اغلفه قادر اولماق بقال عسقف الرجل اذا جدت عينه وذلك اذا هم بالبكاء فلم يقدر عليه
 لعصف عینك فحی وصادك سكونیله كين كدله دن غير سنه اطلاق اولنور كرك صاپی اولسون كرك پراغی
 اولسون فرا ورايتی اوزن قال الله تعالى فاعلمهم كعصف ما كول قال لا خفش اى كل حبه وبقى يئنه وعصف ايتی
 بنشمر دن اول مجيكه دخی دیرل نقول عصف الزرع اذا جزته قبل ان يدرك وعصف بل فحی اسمكه دخی دیرل بقال
 عصف الزرع عصفوا وعصفوا من الباب الثانى اذا اشتدت وعصف كسبه دخی دیرل وهلاك اسمكه دوه دیرل باليه استعمال
 اولنسه بقال الحرب تعصف بهم اى هلكهم الا عصف همز نك كسر يله كين ظهور ابدوب كندن كوسترمك
 بقال اعصف الزرع واعصف بل فحی اسمكه دخی دیرل بقال اعصف الزرع وات سرتله سيراتكه دوه دیرل بقال

عصف

عزف

عسف

عسقف

عصف

اعصف الفرس اذا مر اسر يعاوه ولغة في اخصف واعصاف هلاك اولماغه دخی دیرل بقال اعصف الرجل
 اذا هلك المعصف ميمك ضمی وصادك كسرى ايله ايتی چوق اولان بر بقال مكان معصف اى كثير الزرع ومعصف
 قانى سن يله دخی دیرل بقال ریح معصف ومعصفه العاصف صادق كسر يله محكم اسن يلى ويوم عاصف شول
 كونه دیرل كه اندر روز كار فنى اسمك پس عاصف بو كلامه معقول فيه معناسنه اولن فاعل در ليل نايم وهم ناصب
 كنى بنی اسد لغنى اوزن العصفوف عینك فحی وصادك ضمی ومد يله قانى اسن يلى بقال ریح عصفوف وعصفوف
 سيرده سريع اولان ناقه يله دوه قوشنه دخی دیرل بقال ناقه عصفوف ونعامه عصفوف اى سرية فى السير وهي
 التى يعصف برا كها فتمضى به العصفية عینك فحی وصادك كسرى ومد يله شول جمع اولش بير قلد در كه سنيله
 انوك ايجنه اولور العصفافه شول نسنه در كه سنيله دن دوشرك صمان اولسون كرك غيرى نسنه اولسون
 العطف عینك فحی وطانك سكونیله ميل ايتك نقول عطفت اذا ملت وعطف اغاچي اككه دخی دیرل نقول عطفت
 العود فان عطف وعطف برنسنه یی ابكى قات ايتكه دخی دیرل نقول عطفت الوسادة اذا نيتها وساده بصدقه
 دیرل بالين معناسنه وعطف شفتك ايتكه دوه دیرل نقول عطفت عليه اذا اشفتك العاطفة طانك كسر يله
 موجب شفتك اولن حالت بقال مايتى عليك عاطفة من رحم ولا قرابة وعطف جملة نكه دخی دیرل بقال عطف
 عليه اذا كرك العاطفة طانك كسر يله شول هو در كه تا غنم ياند قد بوبن اككه بقال طيبة عاطفة اى تعطف جيدها
 اذا رنعت العطفة عینك فحی وطانك سكونیله شول بو غمق در كه انوكه نساطا بفه سى رجاله افسون ابدلر
 المعطف ميمك كسرى وعينك سكونیله وطانك فحتميله رد العطف عینك كسر يله كذلک رد معناسنه در وعطف
 قايجه دخی دیرل ردايه تشبها التعطف فحتميله وطانك ضمی وتشدد بدله ردا غلنى نقول تعطف بالعطف اذا
 اردت بالرداء وتعطف شفتك ايتكه دخی دیرل بقال تعطف عليه اذا اشفق التعاطف تانك فحی وطانك ضمی ايله
 برنجه كسنه برى برننه ميل وشفتك ايتك بقال تعاطفوا اى عطف بعضهم على بعض العطف عینك فحی
 وطانك ضمی ايله شول ناقه در كه بواوز رنه ميل وشفتك ايليه و بوانك فحی دوه او ك تشدد بدله شول درى در
 كه اولن دوه ياور سندن چقرو ب ايجنه صمان طولدروب ايه سنه كوستر رتا كه ياور سى صانوب اكامل
 ايليه الاستعطاق همز نك وتانك كسر يله شفتك طلب ايتك بقال استعطفه عليه فحتميله التطفيل على وزن
 التكرى اكك بقال عطف العيدان وعيدان اغاچ بود قلى در تشدد بدله كين ايجون اولور المعطف ميمك ضمی
 وطانك فحی وتشدد بدله اككش نسنه بقال قنى معطفة ودوه ياور سنه يا قلن ناقه دخی دیرل بقال لقاح
 معطفة وقنى قافك كسرى و يانك تشدد بدله قوسك جمعى در ولقاح لامك كسرى ايله وقافله وجاء مهمله ايله
 طوغر مشر ناقه لرزير كاه اولور بر بلوك قنى بر دله دوه ياور سنده يا قوب جملة سن انوك واسطه سيله صغر ل
 المعطوفة ميمك فحی وطانك ضمی ومد يله شول عربى ياديرلر كه قولقن زىاده اككرى ابدوب انوكه نشان
 اترل العطفان عینك كسرى وطانك سكونیله برنسنه نك ابكى جانبى وعطف الرجل رجلا كباشندن اشغه اترق
 رنه وارنجه ابكى جانبى درو برنسنه دن عطى دوندرمك كاه اولور اندن اراض ايتكه دن كنابت اولور نقول فنى
 فلان عنى عطفة اذا عرض عنك المنعطف ميمك ضمی وطانك فحتميله دن نك اكلكى بر بقال منعطف الوادى
 اى منعرجه ومنعناه العف عینك فحی و فانك تشدد بدله برهيز اجتناب ايتك وعف برهيز ايدى كسنه
 معناسنه ده كلوز بقال رخل عف العفة عینك كسر يله بعناه العفافة عینك فحتميله بعناه ايضا بقال عف عن
 الحرم يعف عفافة وعفافة من الباب الثانى اذا كف العف عینك فحی و فانك كسرى ومد يله كذلک برهيز
 ايدى كسنه العفة عینك فحتميله برهيز ايدى عورت العفيفة عینك فحی و فانك كسرى ومد يله بعناه ايتك

عطف

عفف

امرأة عفة وعفيفة الا عفاف همز مكسر بلام حرامدن بری قلبی بقال اعفه الله الاستعفاف همز مكسر وتانك
 كسر بلام استغنا بلبوب شوال التمسك بقال استغف عن المسئلة اذا عفا التعفف تانك فحی وفانك ضمی وتسد بدیلهم
 تكلفه عفت كسب تانك بقال تعفف اذا تكلف العفة وتعفف مدهه باق قلان سودی ایچكه دخی دیرلر بقال
 تعفف الرجل اذا شرب العفافة العفافة عینك ضمی ابله مدهه باق قلان سود العفة كذلك عینك ضمیله
 بمعناها التعاف تانك فحیله سودی تكرار صغوم بقال تعاف یا هذا فقتك ای احلبها بعد الحلبة الاولى العفان
 عینك كسری وفانك تشد بدیل زمان معناسنه در مند قولهم جاء فلان على عفان ذلك و بولغت در علی فان
 ذلك بدیل كسری قوللرنه علی حینه واوله معناسنه العفف عینك فحی وفانك سكونیله اكله معناسنه در عطف
 كی الانعفاف همزه كسر بلام اكله بقال عقت الشی فانعقت ای عطفته فانعطف العفاف عینك ضمی ابله
 بر مرصد كه قیونك ابقلرنه غارض اولوب ابقلری اكلور التعقیف علی وزن التكریم اكله تعویج معناسنه
 الاعقف همزه مكسر وفانك فحیله رمزلق ایشلین كسینه بقال اعرف ای جاف العفف عینك فحی وكافك
 سكونیله جنس ابدوب ایلوق مقی بقال عكفه يعكفه من الباب الاول ويعكفه من الباب الثاني عكفا اذا حبسه
 ووقفه ومنه قوله تعالى والهدى معك فاقبال ما عكفك عن كذا او عكف برنسنه نك اطرافن طولشغه دخی دیرلر
 الاعتكاف همزه مكسر وتانك كسر بلام ركسینه كندن منع وحسب اكله ومنه الاعتكاف فی المسجد العكوف
 فتمتینه برنسنه نك اوزرنه اولوب مواظبت اكله بقال عكف علی الشی یعكف من الباب الاول ويعكف من
 الباب الثاني عكفا اذا قبل علیه مواظبا وعكوف برنسنه نك اطرافن طولشغه دخی دیرلر بقال عكفوا حول
 الشی اذا استدارو وعكوف برنسنه نك اطرافن دور اكله دخی دیرلر بقال عكف الجوهر فی النظم العاكف كافك
 كسر بلام برنسنه یم مشغول اولن كسینه بقال فلان عاكف علی فرج حرام قال الله تعالى یعكفون علی اصنامهم
 العلف فحتمینه یم كه دواب انوكله غد النور العلاف عینك كسر بلام حیمی مثل جیل وجبال العلف عینك فحی
 ولا مك سكونیله د و ابع و یرمك بقال علفت الدابة علفا من الباب الثاني المعلق ميمك كسری ولا مك فحیله
 علف و یرجك العلف عینك ضمی ولا مك فحی وتشد بدیل طم دبد كسری اغاجك عیشی در تازه بفله كی ظهور
 ابدوب انی دوه اولار العلفه عینك ضمی ولا مك فحی وتشد بدیل واحدی در ذكر اولن عیشك بریسی قبرا بلام
 قبرا كی كه قبرا برجنس قوشك اسمی در الاغلاف همزه مك كسر بلام طم اغاجی عیش و یرمك بقال علف الطلع
 اذا خرج علفه الغلوفة عینك فحی ولا مك ضمی ابله شول ناغه یاخود سول قیوندر كه یم و یرلوب اولاغه
 صالیو برلیه العلیغه عینك فحی ولا مك كسری ومد بلام بمعناها العلافیات عینك كسری ویانك تشد بدیل
 شول فرموده بالان در كه قضاعة قبیله سندن علاف نام كسینه به نسبت اولنورلر ایتد انلری اول
 اشلد و كیچون العلفوف عینك وفانك ضمی وما یبند لامك سكونیله رجالدن فعلی ارمز اولوب مسن اولان
 كسینه یعقوب روابی اوزن العلف عینك فحی ونونك سكونیله شدت كه ملا عینك ضدی در تقول علف علیه
 من الباب الخامس وعنف بدخی دیرلر بلام العنیف عینك فحی ونونك كسری ومد بلام شول كسینه در كه تشد بلام
 سوار اوله العلف فتمتینه جمعی الاعتفاف همزه مكسر وتانك كسر بلام برنسنه یمی شدله طوقن بقول اعتنفت الامر
 اذا اخذت بعنف واعتناف بری كریه كورمكه دخی دیرلر بقول اعتنفت الارض اذا كرهتها المعتنفة ميمك ضمی ونونك
 كسر بلام شول دوه در كه انلره بررك هواسی موافق و شیمیه التعنیف علی وزن التكریم ركسینه یمی عارلنر و ب
 ملامت اكله العنفوان عینك وفانك ضمی ونونك ما یبند سكونیله برنسنه نك اولن دیرلر بقال هوفی عنفوان
 شبابه یعنی جوانللك ایتد اسنده در وعنفوان النیات اونك تازه برنسنه دیرلر العوف عینك فحی وواو

تعفف

عكف

علف

هنف

هوف

سكونيله

سكونيله حال معناسنه در بقال نعم عرفك ای نعم حالك ومثالك وایو عیند ایتدی بعض كسینه ل عوفی فرجه
 تفسیر ایدر لردی انی ابو عروه نقل ایتدم انكار ایدوب عوف فرج معناسنه ككز ذبدی العوفان عینك فحی
 وواو سكونیله نشینه صیغه سی اوزن سعد قبیله سندن ایلکی كسینه نك اسمی در ككه انلرك بری عوف
 بن سعد و بری عوف بن كعب بن سعد درام عوف عینك فحی وواو سكونیله ككز كه جراده معناسنه و عر بلك
 لاخر بوادی عوف دبد كسری قوللرنه عوفدن مرادر جالدن ركسینه در وواو كلامك اصلی بودر كه ملو كندن
 بری عوف بن حلم بن ذهل بن شیمان دن ركسینه طلب ایتدی كه سابقا كانه وارمغه اجازت و یرلشدی عوف
 انی منع ایدر كك تانك مز بور لاخر بوادی عوف دبدی یعنی هر كیم وادی عوفه نزول ایدر سه عوفك قولی كی
 اولور كا طاعت ایتدی چهندن عوافه عینك ضمی ابله برز جلك اسمی در العیاف عینك كسر بلام طعانی یاخود
 سرائی كریه كز رمك بقال عاف الرجل الطعام والشراب یعافه عیافا اذا كرهه فلم یشر به العیافه عینك كسر بلام
 طبور قسیده تطیر قلی یعنی رازمزال قلیق نقول عفت الطیر اعیافا عیافه اذا جرتها یعنی انوكله قال طوئنسك مثلاً
 اسمیه و قوندی یرلر ابله وانلرك اصواتیه قال اتسك العایف عایف غایبدن خبر و یرن كسینه متمكن من معناسنه العیاف
 عینك فحی ویانك سكونیله قوش برنسنه نك اوزرنه قوغه ده تردد اكله نقول عافت الطیر تعیف عیافا من الباب
 الثاني اذا كانت تحوم علی الماء وعلی الجیف وتردد ولا تخشی تردد الوقوع العایف بقیه نك كسر بلام ذكر اولن صفت
 اوزن اولن قوش العیفة عینك كسری ومد بلام اسمدر قوش قوغه ده تردد اكله معناسنه العیوف عینك فحی
 ویانك ضمی ومد بلام شول دوه در كه صوفی قنولوب ایمیجه حاله كصوسر اوله فصل الغین العیاف عینك ضمی
 ابله اغسنوس قرغه سی دبد كسری قوش غراب القیظ معناسنه وز یاده تو بی اوان ككسه دخی غداق دیرلر
 وكذلك اوزن وسیاه اولن قبیله وسیاه اولن قناده دخی غداق دیرلر لاغداق همزه مك كسر بلام برده بی اشعه
 صالیو یرمك بقال اغدت المرأة قناعها اذا رسلته علی وجهها وقناع قافك كسری بلام بوز اورتی در واغداق
 صیاد صید اوزرنه شبكه صالغه دیرلر فی الحدیث ان قلب المؤمن اشد ارنكاضا من الذنب یصیبه من العصفور
 حین یقذف به یعنی مؤمنك قلبی كناهیدن مضطرب اولن سرجه نك شبكه دن مضطرب اولسندن شد در
 الغری غینك فحی و رانك سكونی ویانك تشد بدیل شول دری در كه عرف دبد كسری اغاجله دباغت اولنور بقال
 سقاء غری فی مد بوع الغرف الغرف فحتمینه بمعناه علی روایه یعقوب وغرف دوه غرف اعاجن اولن مغله خسته
 اولن مغله دیرلر بقال غرفت الابل تغرف غرافا من الباب الرابع اذا اشتكت عن اكل الغرف الغریف عینك فحی و رانك
 كسری ومد بلام شول انجلر در كه چوق اولوب بری برینه صالرش اوله هرنه جسدن اولور سه اولسون الغریفه
 عینك فحی و رانك كسری ومد بلام شول دری پارس سی در كه قلیج قبننه اصلرلر بقارش مقداری اولور و كاه انی
 التوبلیوب تر بین ایدر لرتنه كچرا كسه طائفه سنك قلیجلی دینده اكثر یا انی ایدرلر و بوتقر بدن صاحب
 صراحك غریفه دوال پان كه از قبضه شمیرا و ران باسند دبد و كی سهوا ید و كی ظاهر اولورلر راقرب قلیجك
 فحی در نیام معناسنه قبضه سی دكدر و غریفه نعله دخی دیرلر بقی اسدلغی اوزن الغریف عینك كسری و رانك
 سكونی ویانك فحیله برجنس اغاجدر الغرف عینك فحی و رانك سكونیله غریف دبد كسری اغی كه انوكله دباغت
 اولنور و غریف كسلك معناسنه دخی كاور نقول غرفت الشی فانغرف ای قطعته فانقطع ونقول غرفت ناصیه
 الفرس اذا قطعها وجززتها یعنی انك لنننه اولن صاچی قرقسك اصمیدن ابو عیدره ابی اوزن وغرف در بی
 غریف اغاجله دباغت اكله دخی دیرلر وغرف صوفی الیه جالوب المغه دخی دیرلر نقول غرفت الماء بیدی غرافا
 الانغراف همزه مكسر وعینك كسر بلام كسلك انقطاع معناسنه علی مامر الاغراف همزه مكسر وتانك كسر بلام

عیف

غدف

غرف

كذا ذلك ضوء في اليه جالوب الملق الغرفة غينك فتي ورائك سكونيله بر كه صوي جالوب الملق بناء مره اولمق اوزن
 الغرفة غينك ضمي ورائك سكونيله ذكر اولنان طر بقله الن صونك اسمي دريس معني اسم مفعول اولور زيرا
 مذكور صوي غرغه ديزلر التاماد فچه وغرغه جار طاقه دخی ديرل عليه معناسنه الغراف غينك كسر بله جمی
 وجهه مزبور اوزن الن صول معناسنه نطفه بله نطاف كبی وشوبله زعم ايتد بلر كه ابنه الخلدی ديكلمه معروف
 اولوب حاققه مشهوره اولان عورت قلا ده سن بحری اولان بغه لك برينك بونينه اصدقه بغه بحره طالعن
 ايتدی يا قوم زاف زاف لم يبق في البحر غير غراف وجوهر نيك بوكلامند شائبة تاقض واردر زرا غرغه اليه
 التاماد فچه ذكر اولنان صوي اطلاق اولماز ديشدی حالا كه ابنه الخلد انك كلامند اطلاق اولماسن كوستر
 تأمل اولنه وغراف كذلك بيوك كيه يديرل جراف كبی حيك كسر بله الغرافات غينك ورائك ضميله غر فتنك جمی
 جار طاقه معناسنه الغرافات غينك ضمي ورائك فتيه كذلك جمی الغرافات غينك ضمي ورائك سكونيله كذلك
 جمی الغراف غينك ضمي ورائك فتيه كذلك جمی الغرافات غينك كسر بله ورائك فتيه كچه كه انوكله اش
 قوتورول الغرضوف غينك وضاد معجته ضمي ورائك سكونيله ككك او جند اولن يومشقيروا كغضروف
 دخی ديرل الغضرب غينك كسري وضاد معجته نك سكونی وراء مهمله نك كسري ومد بله يامين ديد كری
 چيچك كذا في بعض نسخ الصحاح الغضف غينك فتي وضادك سكونيله چيوغی فاند قدن صكره كسوب
 ايرماق نقول غضفت العود اذا كسرت ولم تنع كسره وغضف كلب قولان صارقغه دخی ديرل بقال غضف
 الكلب انه يغضفها غضفا اذا راها وكسرها الغضف فحتينله قولقه اولان صالقيق استرخاء اذن معناسنه
 وغضف كچه قرا كواولمغه دخی ديرل بقال غضف الليل غضفا من الباب الرابع وكلك قولان صارقغه دخی
 ديرل بقال غضف غضفا من الباب المذكور الاغضف همزه نك وضادك فتيه قولان صارقش اولن كلب
 الغضف غينك ضمي وضادك سكونيله جمی بقال كلاب غضف وغضف شول بوغر دلقي قوشنه دخی ديرل كه سياه
 اوله سنك خوان سياه معناسنه واغضف شول اوقه ديرل كه بلكي قالن اوله سم غليظ اليرش معناسنه وبو
 امعك عقابلي در صادوعين مهملتينله واغضف قرا كويجه يده ديرل واغضف ليودر لكه دخی ديرل عشرينا
 معناسنه الاغضاف همزه نك كسر بله كچه قرا كواولمق بقال اغضف الليل اذا اطم واسود الغاضف ضادك
 كسر بله قلبي رفايته اولان كسسه وايودر لكه دخی ديرل بقال عيش غاضف التغضف فحتينله وضادك ضمي
 وتشديد بله ميل لكه وايكي قات اولمغه وفاعغه دخی ديرل بقال تغضف عليه اذا مال وثني وتكسر وتغضف قوي
 بقلغه دخی ديرل بقال تغضف البر اذا تهدمت اجوالها واجوال حمله قيونك اطرافی در الانضاف همزه نك
 وغينك كسر بله توز ايجه كرمك نقول انغضف القوم في الغبار اذا دخلوا فيه الغطف فحتينله معشيت وسعت
 اوزن اولمق بقال عيش اغطف مثل اغضف على ما مرنا غطفان فحتينله برقيته نك باباسی ادي در كه اول
 غطفان بن سعد بن قيس عيلان در الفطر بيف غينك كسري وطانك سكونی ورائك كسري ومد بله اولوسيد
 معناسنه وطوغن باروسنه دخی ديرل فرخ البازي معناسنه العطر فتي على وزن الد حرجة والتطرف فحتينله
 ورائك ضميله والتطرف طابدينه تاليه بونلك اوحي دخی تكبر معناسنه در الف غينك ضمي وفانك تشديد بله
 كفایت مقداری وجه معاش الاغتاف همزه نك وتانك كسر بله ات كفایت مقداری كوكلك كسائي روايی
 اوزن وبعضيلر ايتدی بر مقدار صر ملك معناسنه در واوزن بدایتدی اغتقت المال اغتفا فاذيرل قن اولنه ده
 وصرمه ده اورته حالواوله الغلاف غينك كسر بله قلیح قتي وشبشه قاتی در الغلاف غينك فتي ولا مك سكونيله
 شبشه قاتی قاننه قويق نقول غلفت القارورة من الباب الثاني اذا جعلته في الغلاف وغلف غاليه سورنگه دخی

دیر

دیرلر الغلف فتحته بله ولامک ضمی و تشدید بله كذلك غلبه سورنگ نقول تغلف الرجل الغلبة وغلف بها الحية غلفا الغلفاء غنيك فتي ولامک سکونی والفک مدبله معدنکرب بن الحارثک لقبی در زير اول مسک سورن اول ابدی دیرلر عز بلرک زعی اوزن وغلفا قاب ایچمه اولن یا به دخی دیرلر بقا قوس غلفاء الاغلف همز مک وغلف ولامک فتحته شول قلب در که بر سنه حفظ انکه قادر اولمیه غلفا نشر مثا سنه اولد وغندن وتری الغلف غنيك ضمی ولامک سکونیه جمعی وقالو قلوبنا غلف وغلف سنتر اولان دخی دیرلر بقال رجل اغلف اذ کان اقلق وبالجمله هر طرف ایچنده اولان سنه یه اغلف دیرلر بقال سیف اغلف وقوس غلفاء علی مامر الغیف غنيك فتي و یانک سکونیه صاعه و صوله میل اتمک التغیف فتحته بله و یانک ضمی و تشدید بله جعناه بقال غافت الشجرة غيفانا وتغيفت اذ ماتت یینا و شمالا وتغيفت بر جانه میل انکه دخی دیرلر بقال تغیف الفرس اذ تعطف ومال فی احد جانبیه التغیف علی وزن التکریم قور خوب بر جانه ایرلمه دیرلر نقول حمل فلان فی الحرب فغيف اذ کذب وجبن الغاف علی وزن الحال بر جنس اولو اغاچدر که قومده بر طتملو میوه سی اولور تازمه قلاکی اوزن اوزن بونوز مثالنه بر فصل الفاء الفوف فانک ضمی و مدبله شول اقدانیه دیرلر که خرما چکر دکنک ایچنده اولور خرما غبی اندن بر وفوف شی معناسنه دخی کلور بقال ما غنی فلان غنی فوفا ای شی الفوفه فانک ضمی و مدبله واحدی و بعضیلر ایتدی فوفه شول یوفقه فافغه دیرلر که چکر دک او زرنه اولور المفوف میلک ضمی و و اوک فتی و تشدید بله بر دبد کاری قاشدر که او زرنه اقد خطری اوله و مفوف یوفقه برده دخی دیرلر چکر دک او زرنه اولن یوفقه قابق معناسندن مأخوذه در شه م الان مرو را ایتدی یقال بر دمفوف ای رقیق الافواف همز مک فتحته فوفک جمعی بقال بر افواف بالا ضافه که مقصود بر دی رفته نسبت اولور الفیف فانک فتی و یانک سکونیه دوزیر مکان مستوی معناسنه و فیقال بر عرب کونلرندن بر کونک ادی در الافیاف همز مک فتحته جمعی دوزیر معناسنه الفیوف ضمه بله كذلك جمعی الفیفاء فانک فتی و یانک سکونی والفک مدبله شول صحرا که اوقی وضوی اولمیه و مبردا ایتدی فیفانک الفی زانده در زرا عرب طایفه سی فیف دخی دیرلر فیفا محلندن فصل القاف القحف قافک کسری و حانک سکونیه دماغک او زرنه شول کک در که دماغی جمع ایدر و مثل مشهور در صیغه جمعه کلد و کی زما یا قحاف رأسه دیرلر قح خصنک او زرنه بر بلا کتور و بر انوکله اسکات تسه و قحف اغاچدن شول قدحه دیرلر که ذکر اولن کک مثالنه اولور کویا که یارم قدح در بقال ماله قد ولا قحف پس قد در بدن اوان قد حدر و قحف اعچدن اولان قد حدر القحف قافک فتی و حانک سکونیه قحف دبد کاری بکه اور مو قدر نقول قحفته قحفا اذ ضربت قحفه واضبت قحفه و قحف کسه ده اولانی جملة ایچمه که دخی دیرلر تقول قحفت قحفا اذ اشربت جميع ما فی الاماء و بقال شربت بالقحف یعنی قحف معناسن بو طر بقله دخی ادا ایدرلر القحاف قافک کسریله محبت ایدوب حرا یچک مننه قولهم اليوم قحاف و عند القحاف و نقاف تون مکسرون دن صکره قافله باشی اوروب قافق یعنی بوکون مطایسه یارن مضاربیه القحاف قافک خیمه قعاف کی درو بونلرک ایکیسی دخی حجاف کی درو و حجاف شول سیله دیرلر که هر نیه او غراسه کنون الافحاف همز مک و فانک کسریله زیاده ایچمه که دیرلر شرب شندید معناسنه القاحف حانک کسریله شندله یغن یغمون دیرلر القذف فتحته بله اوزاق حرا بقال تسه قذف وفلاة قذف ای بعیده تقاذف غین یسلکها یعنی سالک اولنلری کویا که اترو تیه تاء مثانک کسری و مدبله صحرا معناسنه در القذف ضمه بله جعناه یقال تسه قذف علی مثال صدف و صدف و طنف و طنف القذفه قافک ضمی و ذالک سکونیه ککنره سرای و قله جبل معناسنه در القذف قافک ضمی و ذالک فتحته جمعی القذفات كذلك ضمه بله جمعی غرقه ناک جمعی غرق و غرقات

کاد وکی کبی قال ابو عبید و بها شبهت الشرف یعنی کنکره دان قدغه دبد کبری قاله خبیه تشبیهاد و فی الحدیث
 ابن عمر رضی الله عنهما کان لا یصلی فی مسجد فیہ قدفات هکذا یحد ثونه اصعبی ایدی حدیث شریفه قد فاندنه
 مراد قذف در شرف معناسنه واحدی قدغه در المقذف میمک ضمی و ذالک فحی و تشدید به کثیر اللحم اولن
 کسنه بقال رجل مقذف کله قذف اللحم قدفا القذف قافک فحی و ذالک سکونیه طاشله اتق در بقال هم بین
 حاذف و قاذف حاذفله مراد اغاجله اتق در و قاذفله مراد طاشله اتق در و قدفی استغرائه ایتمکه ده دیرل بقال
 قذف الرجل اذا قاذف و قذف را هل عرض کسنه به سوککه ده دیرل بقال قذف المحصنة اذا ماها التقداف تانک
 فحی و ذالک ضمیله اشقی ترمی معناسنه القذف قافک کسر به سر عتله سیرتک المتقذف میمک ضمی و ذالک
 کسر به نیز سکر دن ات سریع العد و معناسنه القذف قافک فحی و ذالک ضمی و مدله بعید اولن غیچون
 و ارمایین شهر القذف قافک فحی و ذالک کسری و مدله اراق اولن منزل بقال منزل قذف ای بعید القذفه
 قافک فحی و ذالک کسری و مدله اثلن نسنه القرف قافک کسری و و رانک سکونیه هر نسنه نک قانغه دیرل
 قشر معناسنه و منه قرف الرمان و قرف الخبز که بونلر انا قانغه و اتمک قانغه اطلاق اولن و و اتمک قانی اولدر که
 اتمکدن صوبل و بولب خور یا پشه القرفه قافک کسری و و رانک سکونیه واحدی قسره معناسنه و قرفه ادویدن
 اولان معروف نسنه و قرفه تهت اولن کسنه به ده دیرل بقال فلان قرفی ای هو الذی اثمه و یوفلان قرفی
 ای الذین عندهم اطن طلبی و طلبه طانک فحی و لا ملک کسر به مطلوب معناسنه در و بقال من فلان عن تاقتک
 فانهم قرفه ای مجد خبر هاعندهم و قولهم فی المثل امنع من ام قرفه هو اسم امرأة القرف قافک فحی و و رانک
 سکونیه در بدن بر طرفه که انا قانغه دباغت اولن و و اول طرفک اجمده خلج دبد کبری اتی وضع ابدلر و خلج
 شولات در که اتی ات لازم اولان حواج ابله بشور و ب اول طرفه قورلر و قرف چنانک اوز رندن در یسن
 صو یغه دخی دیرل تقول قرف القرحه افرها قرفامن الباب الثانی اذا قشرها و ذالک اذا یست و قرف کسنه ی
 تعیب ایتمکه دخی دیرل تقول قرف الرجل اذا عتبه و نهت ایتمکه ده دیرل بقال هو یقرف بکذا ای برمی و و نهتم
 المقرف نهت اولن کسنه الاقراف هم منک کسر به قرب اولق اصعبی روایی اوزن بقال ما ابصرت عینی
 و لا اقرت بدی ای مادنت منه و بقال ما اقرت لذلک ای مادنته و لا خالطت اهله المقرف میمک ضمی و و رانک
 کسر به شول کسنه در که انوک انسی عربی اوله و باباسی عربی اولیه و سایر حیوانه دخی حال بو بله در زیر
 لقراف بابا جاننده اولان نقصانن حاصل اولور نشه کمختنه جاننده اولان نقصانن حاصل اولور التقرف
 فحینه و و رانک ضمی و تشدید به جبار قور یوب صوبل بقال تقرف می اذا تشرت المقرف میمک فحی و و رانک
 کسر به انجندن صمق قور دقلری عل و منه قولهم ترکته علی مثل مقرف الصیغه و هو موضع القرف ای القشر
 و هو شبهه بقولهم ترکته علی مثل لیلۃ الصبر که خالی ترک اندم دیک لولور الاقتراف هم منک و تانک کسر به
 کسب بقال فلان یقترف لعیاله ای بکاسب و اقتراف عیب ایتمک معناسنه ده کلور بقال قرفته بالشی فاقترف به
 المقرف میمک ضمی و قافک سکونی و و رانک فحینه بقینه الن دوه بقال بعیر مقرف اذا اشتری حدیث القرف
 فحینه به مرضه قریب اولق بقال اخشی علیک القرف و بقال قرف قرفامن الباب الرابع اذا دانامنه و فی الحدیث
 ان قوماشکوا الیه و باء ارضهم فقال تحولوا فان من القرف التلف و قرف متهم اولنه دخی اطلاق اولن و بقال
 هو قرف من ثوبی للذی تهمه یعنی ثوبه متهم اولان کسنه به بو بله دینور المقارفة میمک ضمی و و رانک
 فحینه و باله مرکب اولق بقال قارف فلان الخطیئة اذا خالطها و مقارفة مجامعته دخی دیرل بقال قارف امرأه
 اذا جامعها و منه حدیث عایشه رضی الله عنها ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یصبح جنبان قراق غیر احتلام

قرف

فیصوم القرف علی وزن جعفر شول برده در که کوکاک اوز نه اور تنورلر یحقلری اولور قطیفه معناسنه
 القرف علی وزن العرعری معناسنه ابو عبید ایدی بواسم در و و نیک اصلند صفت اولد و غنه و و ترک
 معناسنه دلات ابتدا و کنه و خمر سارین دترند کیچون قرف دبد کلر انکار ایدی القشف قافک فحی و شبیک
 کسر به شول کسنه در که یوزنک رتکین یا کنش یا خود فقر تغییر ایلیم القشف فحینه یوزنک لونی ذکر اولان
 وجه اوزن متغیر اولق بقال اصایهم من العیش قشف المتقشف میمک ضمی و شبیک کسری و تشدید به شول
 کسنه در که رلقه و رخرقه ابله قناعت ایلیم القصف قافک فحی و صادک سکونیه فائق کسر معناسنه بقال
 قصفت الیج السفینه و قصف له و ولعه دخی دیرل بعضیلر بونی کلام مولد در دیدی القاضف صادک کسر به
 شول بلدر که شدید اوله بقال ریح قاضف ای شدیده و قانی اواز لور عده دخی دیرل بقال رعد قاضف ای شدید
 الصوت القصیف قانی اواز و ریمک بقال قصف الرعد و غیره قصیفامن الباب الثانی و قصیف اغاچدن قور یوب
 دوکلن نسنه یی دخی دیرل القصف فحینه ضعیف اولق قال قصیف العود یقصف قصیفامن الباب الرابع و قصف
 دوه اوزن دخی دیرل هیدر بعیر معناسنه القصیفه فحینه کذلک دوه اوازی القصف قافک فحی و صادک
 کسر به ضعیف اولان نسنه بقال عود قصف رجل قصف ای نور و خوار خاء معجمک فحی و و و و و
 تشدید به ضعیف معناسنه دره قصف شجاعتدن تیر منکسر اولان کسنه به دخی دیرل الاقصف هم منک
 و صادک فحینه شول کسنه در که اوک دیشنک نصف فائش اوله و و اقصم معناسنه لفت در القصیفه قافک فحی
 و صادک سکونیه شول قوم یان سی در که بر عظیم قومدن ایر بلوب و و شمش اوله این در بدر و ابی ازن القصف
 قافک فحی و صادک سکونیه جمی لقصفان قافک ضمی و صادک سکونیه کذلک جمی قره و تروغان کبی و قصفه
 نردبان ایغنه دخی دیرل قصه معناسنه و قصف القوم قومک بری برینه مزاجه بر مسنه دخی دیرل و فی الحدیث انا
 والنبیون فراط القاصفین و ذالک علی باب الجنة و فراط فانک ضمی و راء مهمله نک تشدید به بر قومدن مقدم
 بریره واروب مهمات کورن کسنه به دیرل الانقصاف هم منک و قافک کسر به بر نسنه دن فراغت ایتمک بقال
 انقصوا عنه اذا ترکوه و مر و القصف قافک و صاد معجمه نک فحینه ایتمکه لک دقت معناسنه القضاة قافک
 فحینه ایتمکه اولق تخافت معناسنه یقال قصف قضاة من الباب الخامس القصف قافک فحی و صادک کسری
 و مدله تخیف معناسنه القضاة قافک کسر به جمی القطف قافک فحی و طانک سکونیه اوزم کسمک تقول
 قطف العنب قطفامن الباب الثانی و قطف طوار بطی اولغه دخی دیرل بقال قطف قطف و قطف بر اوته دخی
 دیرل کدیغنی ایلور اولور اکالسان فارسیده سر نک و تور ککید سر کن دیرل القطف قافک کسر به و طانک
 سکونیه صلقم عنقود معناسنه القطوف ضمتنه جمی قال الله تعالی قطفها دایه و قطف و ضمتنه قطفک
 جمی ده کلور طر ملق معناسنه خدشله خدش کی قال قطفه بقطفه اذا خدشه و خدش خاوشین معجمته
 طر ملق معناسنه القطاف قافک کسر به و القطاف قافک فحینه ایتمکه اوزم کسمک زمانی معناسنه در
 و قطف قافک کسر به طوار یوزنه ده و سکر ته ده بطور اوزن اولق معناسنه دخی اسم در القطافه قافک ضمی
 ابله اوزم کسر کن اوزم دن دوشن نسنه جرمه کی جیمک ضمی ابله خرما کسلور کن خرما دن دوشن نسنه
 معناسنه الاقطاف هم منک کسر به اوزم کسمک زمانی قرب اولق بقال اقطف الکرم اذا قطفاه و اقطاف
 قومک اوزم کسدوکی زمانی قریب اولغه دخی دیرل بقال اقطف القوم اذا جان قطف کره مهم و اقطف
 بر کسنه نک طواری بطی الحركه اولغه دخی دیرل بقال اقطف الرجل اذا کانت دایه بطیئة القطوف قافک فحینه
 شول اوزن دیرل کبطی اوله و اوزن دایدی قطف اسکی طار اولانه دیرل القطیفه قافک فحی و طانک کسری

قرف

قرف

قشف

قصف

قصف

قطف

قف

قف

قف

قف

ومد به شول برده کی ارقیه الن کیم در که او جلر بنک سحقری اوله القطایف فافک فخی ویا ناک کسر به جمی
 وقطایف شول نسبه به دخی دیر که اکل اولور کویا که سحاقه تشبیه اولوب قطایف دیلدر القطف
 ضمتنه کذلک جمی صیفه بله صیف کوی که قطیفک و صیفک جمی در القعاف فافک ضمی ابله شول سیل در که
 او غردخی ری یاره شاف کی القاعف عینک کسر بله فافک فخی فقی یغن یغموره دیرلر القفف فافک فخی
 وعینک سکونیه اصلندن قو یرمق نقول قعفت الخله اذ اقلعتها من اصلها وقعف جناقه اولن نسبه بی جمله
 ایچمه که دخی دیرلر و بو فحتمعنا سنه لغت در لا بقعاف همز ناک فافک کسر بله دیوار دیندن بقول القف فافک
 فخی فافک تشدید بله اولن شاره سنک وصافیسنک فور عسی القفوف ضمتنه کیاسی یود قدن صکره قور یق
 بقال قف الثوب قفوف اصمعی ایتدی قف العشب دیرلر قین اوت زیاده قور یسه بقال لابل فیما شات من جفیف
 وقفیف وقفوف قور خودن قارلر اور یرمکه دخی دیرلر بقال قف شعری ای قام من الفرع القعاف فافک فخی
 وفافک تشدید بله شول کسنه در که یرماخی اراسندن اچمه اوغ لیه بقال قف بقف من الباب اول وبقف من الباب
 الثاني القف فافک ضمی ابله رک محندن یو کسک ایان محلی القفه فافک ضمی ابله کذلک یو کسک اولن یرالتفاف
 فافک کسر بله جمی یو کسک یرلر معناسنه ومنه قولیم کبر فلان حی صار کانه قفه اصمعی ایتدی قفه قور دیرلر جور نش
 انچه دیرلر وقفه قوری قباغه دخی دیرلر وکاه اولور خر مایر اغندن ذکر اولن قباقی هیئتله ایشلیوب نسا طایفه سی
 ایچمه پنجه قود قلی نسبه دخی دیرلر الاستقفاق همز ناک و تانک کسر بله یرلر اولن کسنه ناک بوزلوب
 دیو شلمسی الا قفاق همز ناک کسر بله باوق یرلمسی کسملک بقال قف الد جاحه افغا فاذا انقطع بیضها و بو
 اصمعی روانی در و کسائی ایتدی اقفاق باوق قارنده یرده جمی ایچمه قدر القفقه علی وزن الزلله صغوقدن
 دره مک تقول قفقف الرجل قفقه اذ الرعد من البرد الا قلف همز ناک ولامک فخیله سننسر اولن کسنه
 القف فخیله سننسر لک القلفه فافک ضمی ولامک سکونیه شول در بدر که سنت حالته انی کسر لر
 القف فافک فخی ولامک سکونیه سنت ایچمه تقول قلفها الخاقن قلفا و عرب طایفه سی شو بله زغم ایدر لر که
 براوغلن کیجه ای ابدین ایکن طوغسه اول سننلو کی طوغه و قلف اغاجلک فاقن صوغه دخی دیرلر تقول قلفف
 الشجرة اذا نحت عنها لحا بها و لحا حاهمه بله ابله اغاج قابنه دیرلر وقاف کویک وزندن یا یغن قالد ر مغه دخی
 دیرلر تقول قلفف الدن اذا قضضت عنه طینه و قلف کینک تحت لرن بری رینه لیف ابله دیکوب یا یشدر مغه
 دخی دیرلر تقول قلفف السفینه اذا خرزت الواحها باللیف وجعلت فی خالها القار و قار فافله زفته دیرلر القلفه
 فخیله سنت اولنا جوق یرقطعه کی قطع اولنا جوق محل معناسنه القلیف فافک فخی ولامک کسری ومد بله شول
 ظرفه دیرلر کی ایچمه خرما قور لر حله الترم معناسنه الا قف همز ناک و نونک فخیله شول ات در که اکسه سی اق
 اوله واقف قول قلی کیچرک اولوب غلیظ اولن کسنه به دیرلر القنفاء فافک فخی و نونک سکونی والفک
 مد بله قول قلی کویک اولن عورت القنیف فافک فخی و نونک کسری ومد بله ناسدن برنجه جماعت قتیب کی در
 وزنا و معنی ابو عمرو و روائی وزره و این در بد ایتدی مر قنیف من اللیل دیرلر کیجه ناک یرله سی معناسنه و بعضیلر
 قنیف من اللیل طایفه من اللیل معناسنه در ظاهر بودر تغسیر ایل عم دره قنیف جوق یغمور لو بلوده
 دخی دیرلر القنف فخیله قول قلی کویچرک اولوب غلیظ اولن القنف فافک ضمی ابله بوزنی و بیک اولن کسنه
 القوف فافک ضمی ومد بله قول لا غک و قار سی اعلا ی از معناسنه و کوری یوین معناسنه که کور القاف علی
 وزن لال کذلک کوی یوین معناسنه بقال الخد بقوف رقبته و بقاف رقبته مثل صوف رقبته ای رقبته جمعا
 قاف علی وزن لال بر طاعک اسمی در که کوری یوین رقبته اطاعه ایشدر القایف یانک کسر بله شول کسنه در که

ایز زلر

کتف

کتف

کرف

کرسف

ایز زلر یعنی ایزی بری برندن شخصی و تمیز ایدر القافه علی وزن الحاله جمی ثقیل قفت ارمه اذ اتبعته مثل قفوت
 ارمه لا قتیاف همزه ناک و تانک کسر بله کذلک ایزه تابع اولمق بقال اقفاق ارمه مثل قاف الا قوف همزه ناک
 و واولک فخیله از یاده ایزه تابع اولان کسنه بقال هو اقوف الناس فصل الکاف الکتف کافک کسری و تانک
 سکونیه و الکتف کافک فخی و تانک کسر بله کذب ابله کذب کی شول کور ککی که انسانک ارقه سنه اولور
 شانه معناسنه و کتف هسته یوریکه دخی دیرلر و کتف ات وررکن فروع کتفی یعنی کورکنک او جلری قالفرق
 یوریکه دخی دیرلر نقول کتفت الخیل التکتف فخیله و تانک ضمی و تشدید بله کذلک کتفی قالفراق یوریکه
 دیرلر بقال کتف الخیل اذ الرنعت فرم مع کتافها فی المشی و کتف کذلک بالان اغاجنک اگر یسن بری رینه یغلغه
 دیرلر و کتف کسنه ناک لرنه یغلغه دیرلر کتاف دیرلر کتفی ابله الکتاف کافک کسر بله برنوع ایدر لا کتف
 همز ناک و تانک فخیله کور کی ایلو اولان کسنه واکتف شول اتدخی دیرلر که کورک اغاجنک اولان کور ناک
 ابله اوموزی بنده اراق ابله الکتیفه کافک فخی و تانک کسری ومد بله شول ایلو دمور در که قیویه اورلر و کتیفه
 فلیله اولن حقه و کینه دخی دیرلر الکتفان کافک ضمی و تانک سکونیه شول چکر که در که سائر چکر که لرن اول اوچار
 الکتفانه کذلک کافک ضمی و تانک سکونیه واحدی بعضیلر ایتدی کتفان شول چکر که در که غوغادن صکره
 اولور که انک اولنه سرود یرلر سین مهله ناک کسری و واه کسکو نیله اندن صکره دیرلر دال مهمله ناک
 فخیله اندن صکره غوغاد یرلر غین معجمک فخی و واه کسکو نیله اندن صکره کتفانه دیرلر الکتف فخیله شول
 اقسیمدر که طوارک کور کنه عارض اولان و جعدن حاصل اولور ابن السکیت روائی اوزن الا کتف شول دوه در که
 ذکر اولن مرضه مبتلا اوله الکتفاه کافک فخی و تانک سکونی والفک مد بله موئی بقال جمل اکتف و ناقه کتفاه
 الکتافه کاف مفتوحه دن صکره ثاء مثلثه ابله قالنق غلظت معناسنه بقال کتف الشی من الباب الخامس
 الکتیف کافک فخی و ثاء مثلثه ناک کسری ومد بله غلیظ اولن نسبه التکاتف تانک فخی و تانک ضمی ابله کذلک
 غلیظ اولمق بقال تکاتف الشی الکرف کافک فخی و تانک سکونیه ایرکک مرکب دیشی مرکبک بولن قوقلیوب
 باشن یوقره قالدروب طود اغن دور یرمک بقال کرف الحار اذ اش بول لا تان غرفه ر اسه و قلب شفقه الکرناف
 کافک کسری و تانک سکونیه کسلین بود قلد ک دیلری در که خرما اغاجنک اوز دکنده قالدور و کسلین بود اقره
 قالنه کرب دیرلر الکرنافه کذلک کافک کسری و تانک سکونیه واحدی الکرناف کافک فخی و نونک کسری ومد بله
 کرف کافک جمی الکرسف کافک و سبنک خمیه پنجه قطن معناسنه و بوندن ماخوذ در دوانک لقاسنه کرسف
 دیرلر کسری که لغام کی حنط ایچمه قود قلی نسبه در کرک حر یردن اولسون کرک پنجه دن الکسفه کافک
 کسری و سبنک سکونیه برنسنه ناک یرلر سی بقال عطنی کسفه من ثوبک الکسف کافک کسری و سبنک سکونیه
 جمی الکسف کافک کسری و سبنک فخیله کذلک جمی یارلر معناسنه و بعضیلر ایتدی کسف کافک کسری
 و سبنک سکونیه واحد در کسفه واحد اولدوغی کی اخفش ایتدی شول کسنه که کسفان السماء قرآت ایتدی
 کافک کسری و سبنک فخیله ای جم قلدی الکسف کافک فخی و سبنک سکونیه دوه یی سکر ملک تقول کسفت
 البعیر من الباب الثاني اذ قطعت عرقه و عرقوب عینک و قافک خمیه اوچکه سکیر دیرلر و کسف بیز کسمکه دخی
 اطلاق اولنور بقال کسفت الثوب اذ قطعت و کسف کشی یوزلو اولمغه دخی دیرلر و فی المثل اکسفا و امساک یعنی
 ترش رولق ابله امساک یرده جم اولور می التکسیف علی وزن التکریم زیاده کسمک تقطیع معناسنه الکسوف
 ضمتنه ای و کون طوئلق تقول کسفت الشمس نکسف کسوفان الباب الثاني و کذلک تقول کسف القمر الان
 الا جود فیه ان بقال خسف القمر والعامه تقول انکسفت الشمس و کسوف یکسنه ناک عالی تلوا لمغه دخی دیرلر

کشف

کشف

بقال کشف حال الرجل اذا ساءت كسف البال سى حال معنسانه درو كاسف الوجه اكش يوز لو معنسانه در ترشرو
 كى الكشف كاف ففتح وشين معجته كسكونيه برنسنه فى ايجق لا تكشاف همزه نك وكاف كسر يله والتكشاف
 ففتحيله وشينك فمى وتشديد يله ايجق بقال كشف الشى من الباب الثانى فالتكشاف وكشف ورك كوك
 يوزن ضياله طولدرمغه دى كشف دى بقال كشف البق اذا ملأ السماء المكاشفة ميمك فمى وشينك
 فتحيله اظهار ايتك بقال كشفه بالعداوة ابادام بها التكشاف تانك ففتح وشينك ضيله ايجق بقال لو كاشفتم
 ماندا فتم اى لو كاشف عيب بعضكم لبعض يعنى برى بركون كزلى كيكرك عيبك اجلسه الكسوف كاف ففتح
 وشينك فمى ومديله شول ناقه در كه اول حامله ايكى اكرك اشه الكشاف كاف كسر يله ناقه ذكر اولن صفت
 اوزن اولق بقال كشف الناقه كشافو اصمى ايتى كرك اكى پل برى برى رديجه ناقه وزنه صالنسه اكا
 كشاف وناقه يكسوف دى رديجى الاكشاف همزه نك كسر يله قومك دوه سى كسوف اولق بقال كشف
 القوم اذا كشف ابهام الكشف ففتحيله الن نهايت بولدغى ردن قلك يوقرو مابل اولمى در يعنى الننه اولن
 قلك ياتى يوقرو اولمى در وكشف ات قسمند قورق بى رده اولن بوروشقلى در الاكشاف همزه نك
 وشينك فتحيله ذكر اولن صفت اوزن اولن كسوف شول كسبه يه دى در لرك حين محار بده قلقانى
 اولميه الكشفه ففتحيله ذكر اولن قلك بى رديجى رالكف كاف ففتح وفانك تشديد يله الى سى الاكف
 همزه نك ففتح كاف ضيله جمى وكف بيزك اطرافى ابلد كدن صكره محكم ديككه دى در لرك قول كفت الثوب
 اذا خبط حاشيته وهو الخياطه الثانيه بعد الملى وكف منع معنسانه ده كور بقال كفت الرجل عن الشى
 فكف اذا منعه فامتنع يتعدى ولا يتعدى والمصدر واحد كفه كافك ايكسند دى فتحيله واخر لرك
 فتح اوزن بناسيله مواجهه معنسانه در بونل اصلند ايكى اسدر كله واحده قلوب خمسة عشر كى فتح اوزن
 مبنى اولشدر در منه قولهم لقيته كفه كفه اى استقبلته مواجهه الكفه كافك ضيله شول نسنه در كه كوكلك
 ياخود قفطان اكنك چون سن طولاشور و اصمى ايتى هراوزن نسنه يه كفه دى ركه الثوب وكفه الرمل
 كى حاشيه الثوب معنسانه الكفاف كافك كسر يله جمى الكفه كافك كسر يله هر مستد يراولن نسنه در كفه
 ميزان وكفه صياد كى يعنى راز وكوزى و دكرمى اولن اوجى شبكه سى كى وكفه ديش دبنه مدور اولن ديش ننه
 دى در لرك الكفه كافك فتحيله راز وكوزى كفه ده لغت در كافك كسر يله الكفف كافك كسرى وفانك فتحيله
 جمى وكف كذلك شول مدور نقشدر در كه كنه ايله ال اوزن ايدر لرك اكثر عرب نسانه اولور الكفاف
 كافك كسر يله برنسنه نك اولوسى اولن نسنه الكافه جميع خلايق بقال لقيتهم كافه اى كهم وكافه شول ناقه يه
 در لرك ديشلى زياده ياشلوا ولد غندن اشوب نابدد اولمغه قريبا وه الكاف مذكرى ذكر اولن وجه اوزن
 اولن اركك دوه معنسانه الكفوف ففتحيله دوه ياشلوف ديشى اشوب بقال كفت الناقه تكف كفوف من الباب
 الاول المكفوفه ميمك ففتح وفانك فمى ومديله شول جامه داند در كه ايلكاش اوله المكفوف كذلك ميمك
 ففتح وفانك فمى ومديله كوزى كور مين كسبه ضرير معنسانه المكافيف ميمك ففتح وفانك كسرى ومديله
 جمى بقال كف بصره على البناء للجهول وبقال كف بصره ايضا على البناء للمعلوم من الفعل اللازم على رواية
 ابن الاعرابى الكفاف كافك ففتح ايله برنسنه نك مثلى ومقدارى وكفاف كذلك قوت والا جق مقدارى رزقه دى در
 وقوت ولا جق رزق دى ننه دن معنى اولن رزق در وفى الحديث اللهم اجعل رزقك حلالا حلالا لا يستكفاف
 همزه نك وتانك كسر يله برنسنه يى كور مكده دقت ايدوب الن قاشى اوزن قومقدر كونه قرشوال قاشى اوزن
 قوب كوك لكه ايدن كى نقول استكففت الشى اذا استوفجته بان تضع يدك على حاجبك كالذى يستظل
 من الشمس ينظر الى الشى هلى راه واستكفاف خلقه ال اوزادوب جراتيكه دى در لرك واستكفاف

برنسنه يى

كشف

كاف

كف

كوف

كف

برنسنه يى خلق اوزنه الوى كور ككه دى در لرك اوزن بقال استكف القوم حول الشى اذا احاطوا به ينظرون اليه التكهف
 ناك ففتح مكاف فمى وتشديد يله كذا كذا ال اوزادوب جراتيك بقال استكف فلان وكشفه اذا مد كفه يستل الناس الكففة على
 ووزن لرك منع ايتك تقول كفت الرجل اذا كففته الكف ففتحيله برنسنه در كه سيم داسى كى يوزنه عارض اولور وكف
 شول لرك دى در لرك كذا كذا يوزنه اولور قري يله سياه بنندن كه ايكسند دى در لرك وكف برنسنه يى حريص اولمغه دى در لرك تقول كفت
 هذا لرك من الباب الرابع اولعت يله الكفه كاف ففتح ولا مك سكونيه اسدر وكف ولفن معناده حركت كى وكفت زحمتله اسلمن
 فسنه يى در لرك كرك خلق اولسون كرك اولسون الا كلف همزه نك ولا مك فتحيله شول كسبه در كه ذكر اولن لوكه ملون اوله بقال
 كيتا كلف للذى كفت حركت فلف نصف وبرى فى اطراف شعره سواد الى احراق ما هو يعنى حقيقته سواد اولميه واصمى ايتى
 ففتح دوه شول لرك اولون وجر ننه سواد محتلط اولون حالى اولميه نومقوله نكه كفت دى در لرك اركك دوه يه كلف وناقته
 كامادى ررك التكليف على وزن التكرم رمشق تلو نسنه م ايتك بقال كفه نكليف اى مرميا شق عليه لتكف ففتحيله ولا مك فمى
 وتشديد يله برمشق تلو ايشى اسلمك لهن حركت ككه بقال كفت الشى اذا تحشمته لتكف ميمك فمى ولا مك كسرى وتشديد يله
 شول كسبه در كه مهمى اولميه ايشى ميمك بقال كفه نكليف اى مرميا شق عليه لتكف ففتحيله ولا مك فمى
 نطقه الا كفافيس نكليفه فعله وزنى ووزن اولور الكف كاف ففتح ونونك سكونيه برنسنه يى حاطه ايدوب صقلنى تقول كفت
 الرجل كفه من الباب الاول اذا خطته وصننته وحوط حاء مهمله نك فتحيله جمع معنسانه در وكف دوه يه غل يا بغه دى در لرك
 كفت لرك الكف من الباب الاول وكف من الباب الثانى وتقول كفت عن الشى اذا عادت الا كفاف همزه نك كسر يله ياردم ايتك تقول
 انكفته اذا عنته المكافيه ميمك فمى ونونك ففتح ايله معلوت معنسانه در الكف ففتحيله جانب معنسانه در وكف الطارقونك
 اى قنادى لكفنه ففتحيله دوه نك ساكن اولدغى جانب ناحيه الابل معنسانه الكفوف كافك ففتح ونونك فمى ايله شول ناقه در كه
 دوه ياندغى ررك برحانيند ياتورقند وركى بوقدر وار كه كنفوف دوه لرك اوق ياقرقد وراق ياندغى كى وقدر وفانك ففتح وخال
 معجته نك ضيله نجاستدن جتباب ايدى در لرك الكف كاف ففتح ونونك سكونيه والفك مديله اوق اولوب صغر يمينك كوكارى
 ظاهر اولن قيون بقال شاة كنفاء اى حذاء وصدى حاودال مهمليه نك كراولن معنائه در التكف ففتحيله ونونك فمى وتشديد يله
 احاطه ايتك الا كفاف همزه نك وتانك كسر يله معنائه بقال تكفوفه واكنفوفه اى احاطوا به واكنفوفه دوه اعلى يا بغه دى در لرك
 يعقوب روابى اوزن بقال كنف القوم اذا اتحدوا كنفيا لا يلهم التكليف على وزن التكرم كذلك احاطه ايتك يقال صلاه مكف
 اى احيط من جوانبه وصلا صادميله نك كسر يله اسنم فمىون ياقرقلى نسه دى در لرك الكف كافك كسرى ونونك سكونيه
 شول لرك فزكه جوانه التى قروو بونك تصغير يله ككشدر حركت شريفه كه كنف على علم اور لمشدر الكيف كافك ففتح
 ونونك كسرى ومديله ستر ايدى معنسانه در وقلقانه دى كنف دى در لرك ستر ايدى ورواد بخانه يه دى كنف ديد كارى
 بوجع تندن در وكنف فاجندن اولن دوه اغلنه دى در لرك خطيره الابل معنسانه الكوفه كافك فمى ومديله قري قوم رمله جرا
 معنسانه كوفه شهرته دى بوسيدن كوفه ديد بى كوفان كافك فمى ومديله كذا كذا كوفه نك اجمى در وكوفان خرزه وعسكره
 دى در لرك كوفى اولن يه دى در لرك بقال كهم فى كوفان اى فى امر مستد يروكوفن زحمته ومشفقه وياشدر وكفه دى در لرك التكوف
 على وزن التكرم كوفيه نك تقول كوف كوفى اى صرتالى الكوفه التكوف ففتحيله وواو كوفى وتشديد يله دكرمى اولق
 بقال تكوف الرمل والقوم اذا استداروا وتكوف اهل كوفيه بكرمك قصدا ايتك وانلره منسب اولمغه دى در لرك الكاف على وزن
 الحال حروف هجاءن برحرفك ايشى در تذكيرى وتامنى جازره وسائر حروف هجاءنك حالى بودر وكاف حروف معايدن دى
 اولوب حرف جراولور معنائه تشبيهه لالتاء كله وكاه اولور موقع اسمه واقع اولوب ووزنه حرف جرد اخل اولور كاه اولور
 ضمير مخاطب اولوب محل جرده ومحل نصبه واقع اولور تقول غلامك وضربك بفتح اللد كوكس للونث للفرق وكاه اولور مجرد
 علامت خطاب اولوب اعرابن على اولمزه كقولك ذاك واو ايتك ورويدك لانه البست باسم هاهنا ولامى الخطاب فقط بفتح اللد
 وتكسر للونث لكف كافك ففتح وهانك سكونيه او كى برنسنه در كه قيادن كسر لغان معنسانه اكثر طاعلده اولور الكوف
 ففتحيله جمى وكف صغيق مكان معنسانه دى كور بقال فلان كف اى ما كى كافك ففتح ويانك سكونيه واخر نك ففتح
 زن بنا سيله براس مهمم در نجه معنسانه اخرى تحريك اولندن فى التقاء ساكنين وناو زود وفتح اوزن مبنى اولوب كسر اوزن

وحيك ضمي و مد بله يصي عن طاقن اوق و محوف واسع اولي مغار يدخي ديرل يقال غار محوف اي موسع و محوف
 شول نكهيه ديرل كه كجيه اشما سون ديود كرى بغاش اوله بقال بيس محوف لا تخاف همزه نك و تانك كسري بله رنسندي
 تمام جقمق استخراج معناسنه تقول انجفت اذا استخراج قصي مافي الضرع من اللين و تخاف روز كار بلودك
 زغمه وري توكانج و من مغمه دخي ديرل يقال انجفت ازيم السحاب اذا استفرغت الخافه نونك فخي و جاء مهمله ايله
 ارقلامق هر ال معناسنه بقال تخف من الباب الخامس العيف نونك فخي و حانك كسري و مد بله ارقلاين كسنه
 الانحاف همزه نك كسري ايله ارقلاين بقال انحفه غير الندف نونك فخي و دلك سكويه يله اتق يقال ندف
 القطن من الباب الثاني اذ ضرر بالمندفة المندفة ميمك كسري و نونك سكويه يله يله اتق توفت كم قاموسدن
 و ترجمه تختاودن فهم اولن بودر و اما صاحب كشاف مقدمه سنه و صاحب مذهب مندفه خلاص ياي در
 ديشلر و ندف كه اولور يله انجفت غيري رده دخي استعمال و لنور و ندف كوك قار يندر مغمه دخي ديرل يقال
 ندف السماء الثلج اذ ارم ب و ندف طوار يور ركن ياغن نيز المغمه دخي ديرل يقال الدية ندف في ستر هاند فاهو
 سرعه رجع يديها الندف نونك فخي و دلك كسري و مد بله انكش بنه قطن مندف معناسنه النرف نونك فخي
 و زانك سكويه يله قيونك صوين هب جكمك تقول نرف البئر تزامن الباب الثاني اذ اترخته كله و قيونك صوين
 هب جكمك دخي ديرل لازم و متعدي كلور و نرف البئر دخي ديرل بناء مجهول و وزن و نرف قان جوق افاغله صاحبي
 ضعيف انكه دخي ديرل يقال نرفه الدم اذ اخرج منه دم كثير حتى يضعف و نرف حجت منقطع اولمغه ده ديرل يقال
 نرف الرجل في الجموت اذ انقطعت حجتة لا نرف همزه نك كسري بله قيونك صوين توكنك فرار و اي و وزن بقال
 انرف البئر اذ اذهب ماؤها و انرف كوز ياشن توكنكه دخي ديرل يقال نرف العبرة صاحبها و انرف سرخوش انكه
 دخي ديرل قال الله تعالى لا يصعدون عنها ولا ينزفون اي لا يسكرون و انرف قومك شرابي توكنكه دخي ديرل يقال
 انرف القوم اذ انقطع شرابهم و نرف و لا ينزفون بكسر الراء و انرف قومك قبول ينك صوين دوكنكه ده ديرل
 يقال انرف القوم اذ اذهب ماء شربهم و انقطع النرف نونك فخي و زانك كسري و مد بله قاني جوق اقوب ضعيف
 اولن كسنه و نرف مست اولن كسنه ده ديرل عقلي توكنوب قالمد و غي ايچون المنزوف ميمك فخي و زانك ضمي
 و مد بله معناه و في المثل ايچين من المنزوف ضرط و ضرط ضاد معجمه نك فخي و زانك سكويه يله يلمك خروج و ي
 معناسنه المنزوف ميمك ضمي و زانك فخي قاني جوق قان كسنه منزوف معناسنه بعض زوايت اوزن النرف
 فختينله كوز ياشي توكنك يقال نرف عبره من الباب الرابع النرفه نونك ضمي و زانك سكويه يله از اولن صويا خود
 شراب غرقه كي و زانك و نرف النرف نونك ضمي و زانك فخي جمعي از اولن صولر معناسنه النرف نونك فخي و سبنك
 سكويه يله بناي دندن بمق اوز يدر و اي و وزن تقول نرفت البناء نسفان الباب الثاني اذ اقلعته و نسف دوه
 اولن كركن افي دندن قور مغمه دخي ديرل يقال نسف البعير الكلا يفسفه اذ اقتلعه باصه و نسف بعد اي سلكوب
 ارتخه دخي ديرل المنسف ميمك كسري و نونك سكوي و سبنك فخي بله رنسنه دزكه انوكه بقداي ياك اولنور حتى
 ترجمانه و غير نكي غريبال بله تفسيراتش در لکن جوهر ينك تعبيرندن غريبال اولن في ظاهر در النسافه نونك
 ضمي و سبنك تخفيفه يله منسفين يعني بقداي ياك ابد جك نسنه دن دوكن فضلات در يقال عزل النسافه و كل
 الخالص المنسفه ميمك كسري و سبنك فخي شولت در كه انوكه باقلا و رابوز بدر و اي و وزن لا نسااف همزه نك
 و تانك كسري بله رنسنه في قور مغمه تقول نسفت الشئ اذ اقتلعه و نسااف اوز متغير اولمغه دخي ديرل يقال نسااف
 اولن اذ المتقع و امتقع فافله و عين مهمله يله خزنين يا خود و خوفندرنك متغير اولمق در النسيف نونك فخي و سبنك
 كسري و مد بله ركب ابريدخي رده قان اورد و نك بن كسنه ايكي جانبندن ياغله اورد و غي يره دخي ديرل كد توي
 يونماغله معلوم اوله النسااف تانك فخي و سبنك ضمي ايله كيزلوسو بلشك بقال هياينا سفاغ اي يفسار ان النسوف
 نونك فخي و سبنك ضمي شول دوه در كه اوتي اولن كركن اغزنك مقد ميلا اوتي كوكندن قور يره بقال بعير نسوف

نصف

نصف

نصف

نصف

المناسيف ميمك فخي و سبنك كسري و مد بله

و مد بله جمعي ذكر اولن دوه ل معناسنه بقال ابل مناسيف و نسوف شول تديرل كسرك در كن طرفان يره قري
 اله بقال فرس نسوف السنبك اذ ادناه من الارض في عدوه و سنبك سين مهمله نك و باء موحد نك ضمه ل بله تانك
 طرف نك كناري در كه كذاك نسوف شول تديرل كد ر سكارن قولانه قريب قله و بودر سكلري يري يرينه قريب
 اولمغه اولور كه ات اهل اولنر ماينده بوم قبول در النشف نونك فخي و سبنك سكويه يله يله يا خود يرينسنه في
 ايچمك در بقال نشف الثوب العرق نشفان الباب الرابع و نشف الحوض الماء بشر و نشف قره طشله ده ديرل
 نشف لغت در فختينله النشفه نونك فخي و سبنك سكويه يله واحد يرمقار قره طشله معناسنه و ابو عرايتدي
 نشفه شول طاشدر كد ياغه سوررل كرين السون ديوان النشف فختينله و سبنك ضمي و تشد يله بجناه تقول
 تشفه كذاك النشفه نونك فخي و سبنك كسري بله صوايچين ر النشف فختينله ذكر اولن صفت اوزن اولمق
 و نشف كذاك شول قره طاشلو ريك طشلي در كه بنش كي در النشافه نونك ضمي و سبنك فخي و تخفيفه شول
 سودكو يكي در كه صاعلو ر كن سودك بوزنه كلور الانشاف همزه نك و تانك كسري بله ذكر اولن نسنه في ايچمك
 تقول تشفت اذ شربتها الانشاف همزه نك كسري بله نشافه و يرمك يقول الصبي انشفي اي اعطى النشافه اشربها
 و نشافه نك تفسري الان مرورايتدي التشفيف على وزن التكرم دوه ذكر اولن وجه اوزن سودو يرمك بقال
 امست ايلمك نشف و تري ايله نشافه و رغو و رغو و ركه ضمي ايله سودك اوزنه كن كويك كف شير معناسنه
 النصف نونك كسري و صادك سكويه يله رنسنه نك يار يسي در و نصف انصافدن اسم معناسنه دخي كلور النصفه
 فختينله اسمد انصاف معناسندن النصف نونك ضمي و صادك سكويه يله نصف معناسنه لغت در ياري
 معناسنه و قرا زدين ثاب فله النصف النصفان نونك فخي و صادك سكويه يله شول كاسه در كه يار يسي طولش
 اوله بقال انصاف اذ ابلغ الماء النصف منه النصف فختينله شول عورندر كه اورتياشلو اوله النصف نونك ضمي
 و صادك فخي و يانك سكويه يله تصغير در هاء تا يث بله تصغير و انما دخي صفت و لوب و صفت موصوفه يله يلبوب
 فرقه احتياج اولمادخي ايچوندر الانصاف همزه نك فخي جمعي بقال نسااف انصاف و نصف مذكرة دخي اطلاق
 اولنور يقال رجل نصف و قوم انصاف النصفون فختينله كذاك جمعي در يعقوب و اي و وزن و نصف
 خدمتكار ل معناسنه ده كلور النصف صادك كسري بله نصفك واحد خدمتكار معناسنه الناصفه صادك
 كسري بله صواقيديسي مجرای ماء معناسنه النواصف نونك فخي و صادك كسري بله جمعي صواحي و لقا رل معناسنه
 و نواصف فضاله دخي ديرل ساحل معناسنه النصف نونك فخي و صادك كسري و مد بله عورنلرك باشه
 اورند كي نسنه نك معناسنه و نصف رجنس اوچكه دخي ديرل مكيا ل مخصوص معناسنه و في الحديث
 ما باختم مداحهم ولا نصيفه النصف نونك فخي و صادك سكويه يله رنسنه في يار يلق تقول نصيف الشئ
 من الباب الاول اذ ابلغت نصفه و نصف عمره و نصف راسه و نصف الازار ساقه و نصف كون ياري اولمغه
 دخي ديرل نصف نهار اولمق معناسنه الانصاف همزه نك و تانك كسري بله كذاك كون ياري اولمق يقال نصف
 النهار و نصف يعني و النصف انصاف انكه دخي ديرل يقال نصف منه و انصاف عورت نك كيمكه دخي ديرل
 بقال نصف الحارة النصف فختينله و صادك ضمي و تشد يله كذاك عورت نك كيمك بقال نصف الحارة
 اذ اخمرت و نصف خدمت انكه دخي ديرل يقال نصف اذ اخدم التنصيف على وزن التكرم عورته
 ترك كيدر ميمك و رنسنه في ايكي بولكه دخي ديرل النصافه نونك كسري بله و النصاف كذاك نونك كسري بله
 خدمت انك بقال نصفهم ينصفهم نصافه و نصافان الباب الاول اذ اخدم النصف ميمك و صادك فخي
 يواك يار يسي نصف طريق معناسنه النصف ميمك كسري و صادك فخي ايله خدمتكار اجمعي و اي و وزن
 المناصف ميمك فخي و صادك كسري بله جمعي خدمتكار ل معناسنه الانصاف همزه نك كسري بله كون ياري اولمق يقال
 انصف اهار اذ انصف و انصاف عدل انكه دخي ديرل تقول انصف اذ عدل و انصاف رنسنه في قولك حقه

نصف

نصف

راخی اولغه دخی دیرل بقال نصفه من نفسه التناصف تانك فخی وصادك فخی ابله خلق ری بره انصاف ایتك
 تقول نناصفو الی انصف بعضهم بعضا من نفسه المناصفة میك فخی وصادك فخیله برسنه فی یاری بولشك
 تقول ناصف المال اذا قاسمته علی النصف لانتصاف همزه نك و تانك كسر بله وصادك فخیله ابله دوه یاوریسی
 دوه نك همزه نك اول سودی جمله ایتك بقال نصف الغصیل فی ضرع امه اذ المتكه وامتكاك همزه نك سودی جمله
 صور مغه دیرل النصف نونك فخی وصادك سكونیله بمعناه بقال نصف نصف من الباب الرابع النطفة نونك فخی
 وطاء همزه نك سكونیله صافی اولان صور كرك از كرك حوق اولسون النطاق نونك كسر بله جمعی ونطفه ارك
 صونیله دخی دیرل منی معنایه لطف نونك فخی و طانك فخیله نطفه نك جمعی منیله معنایه لطف نونك كسر بله
 یشمینه حلو اكه ايك اولور النطفان فختینله صواق سیلان الماء معنایه بقال نطف نطف من الباب الاول
 ونطف من الباب الثاني النطوف نونك فخی و طانك فخی و مدبله شول كچه یزیر كچه صبا حدك اذه یغمر یغمر بقال
 لیه تطوف اذا كانت تطر الی الصباح النطفة فختینله كویه قرط معنایه النطف فختینله كذلك جمعی كویه ل
 معنایه ونطف عیله متصف اولغه دخی دیرل بقال هم اهل الرب والنطف وركسنه متهم اولغه دخی دیرل بقال
 نطف الرجل اذ انهم یسره ویریه رانك كسر بله نهمته دیرل ونطف برسنه فاسد اولغه دخی دیرل ویرجراحتی و
 ایشلكه دیرل كرك باش ارخی دماغه كرك یغریه اشلسون بقال نطف الیه من الباب الرابع ونطف بنی ربوعدن
 بر كسنه نك اسیدرو فی المثل اركان عندك نطف ماعدا معنای مثل بودر ك نطف بنی ربوعدن بر قفیر
 كسنه نك سمی ایش اذ ان كسر ایكوندردی مالدن غارت اندكهم بور مال كثیره واصل اولغن ضرب مثل الماش
 یعنی نطف كی ماله مالك اولسه ظم و تجاوز ایتدی النطف فختینله و طانك فخی و تشدید یله كویه طقمق بقال
 نطف المرأة اذا تقرطت لمنطفة میك فخی و طانك فخی و تشدید یله كویه طاقن عورت بقال وصیفة منطفة
 ووصیفة صاد مهادله و فایله خدمتكار اولان عورت جاریه معنایه النطافه نونك فخی و طاء معجیه ایله پاكلك قاوت
 معنایه بقال نطف الشئ من الباب الخامس النطیف نونك فخی و طانك كسر ی و مدبله پاك اولن نسنه التنطیف علی
 وزن التكریم پاك ایتك تقول نطفته انما تنطیفه اذ انقیته النطف فختینله و طانك فخی و تشدید یله پاك اولم نكف
 جكمك الاستنطاق همزه نك و تانك كسر بله برسنه فی جمله الملق تقول استنطفت الخراج اذا خذته كله ولا
 بقال نطفته النعف نونك فخی و عینك سكونیله طاعك صرب یردن شغه اولوب دن یه ایتك یردن یوقر اولوب
 ما بین اولن یردن و ذكرا اولن محله سرودخی دیرل و خیف دخی دیرل و سر و خرفین مهملتین ایله و اخر نك و اوبله و خیف
 خاء معجیه و یاه مثالیله در النعاف نونك كسر بله جمعی ذكر اولنان یرل معنایه النعف نونك فخی و عینك فخی و تشدید یله
 یرلفظ دركه نفاقا كیدا ذكر اولنور بقال نعا فنعف كبقال نطاح نطح و اعوام عوم نطاح نونك كسر بله نطاح جمعی
 در یو بنزله اور لمش طوار یا خود یرامز جل معنایه و اعوام عامك جمعی در بل معنایه الانتعاف همزه نك و تانك
 كسر بله برسنه ی ر كسنه یه ترك ایتك تقول انتعفت الشئ اذا تركته الی غیره المناعفة میك فخی و عینك فخیله یولی
 ار قریلق تقول ناعفت الطریق اذا عارضته النعفة فختینله شول دری دركه دوه و بالانك اردقاسنه تعلیق ایدرل
 ابو عبیدرو ابی وزن و ابو عبید ایتدی كاعذ بود و دخی دیرل النعف فختینله و غین معجیه ایله شول قوردر ككه
 دوه نك نور بنندن دوشرا صمی روابی وزن النعفة كذلك فختینله و احدى بر دانه قوردر معنایه و ابو عبید ایتدی
 نغف كذلك شول اق قوردر ككه چكر ك صویه اصلغله ظاهر اولوره بونلزدن ماعد اولن قوردره نغف دیرل
 وفی الحدیثان با جوج و ما جوج یسلط علیهم النعف فیا خذ فی رقابهم النعف علی وزن العربیله كوك ارسند
 اولن هوادرهرا كی طاعك ارسند اولن هوادره نغف دیرل النعف نونك فخی و طانك سكونیله باشك دیه سن
 فاقه قدر بر حلیله كه دماغ كوره المناقفة میك فخی و طانك فخیله باشك دیه سن فاقه النعاف نونك كسر بله بمعناه

نصف

نطف

نطف

نعف

نعف

نعف

نعف

بقال ناقفت الرجل منافه

منافقة و نفاقا و بقال اليوم خفاف وغدا نقاف یعنی بوكون محبت و شرب خمر یا ون رغیری امر و نقف دانه حنظلی
 یار مغه دخی دیرل نقول نقفت الحنظل اذا شققته عن الهمید و هبید هانك فخی و یاء مو حانك كسر ی و مدبله
 حنظل دانسته دیرل و حنظل قرقه و كاكی دیکكه معروف نسنه دركه اطباقتند مشهور در الانتعاف همزه نك
 كسر یله بر كسنه یه ایتك چقر معجون كك ویرمكه دیرل نقول نقفت الخ ای اعطیتك الغظم تستخرج الخ و انتعاف
 چكر ككه دیرل سن ككه دخی دیرل مننه قولهم لا تكونوا كالجراد یعنی وادی و انتعاف وادی یعنی چكر ككه كی پروادیه اولن
 اخر وادی یزید لایك لانتعاف همزه نك و تانك كسر بله برسنه فی چقر مققول نقفت اذا استخرجته المناقاف
 میك كسر ی و نونك سكونیله قوش بورنی منقار طایره معنایه و منافق قاتر یو نجفی دیرل كركیاق یو نجغه دخی
 دیرل المنقوف میك فخی و طانك فخی و مدبله خفیف لا خد عین او یو یقلیل اللحم اولان كسنه در و اخد عین شاه
 طمر دن منشعب ابی طمر در النكف فختینله شول كچه یزیر ككه چكه نهايت بولدخی یرله قولی یو مشاغلك
 بنمنه اولور النكفة نكف فختینله و احدى غله صغیره معنایه التنكیف علی وزن التكریم طوارده ذكر اولنان
 بنظهور ایتك یعقوب روابی وزن بقال نكفت الابل اذا ظهرت نكفانها المنكفة میك فخی و كافك كسر ی و تشدید یله
 بزقارن طوار النكفة نكف فختینله چكه دوه اولن كی سوری كك لنكف نونك فخی و كافك تخفیف یله برشش دركه
 دوه نك كی چكسی نهايت بولدخی ره عارض اولور ابو الغوث روابی وزن و ابو الغوث ایتدی بوشول مرضدر ككه
 دوه نك و غزبه عارض اهل الرب فی الحال قتل ابلر المنكوف میك فخی و كافك فخی و تشدید یله شول دوه دركه ذكر اولنان
 مرضه مبتلا اوله المنكوفة میك فخی و كافك فخی ایله كذلك مونی بقال بهیر منكوف و ناقة منكوفة ذات نكیف
 نونك فخی و كافك كسر ی و مدبله بر موضعك اسمی در یوم نكف كذلك نونك فخی و كافك كسر یله ربحار نك اسمی
 در ككه قریشله بنی كنانه بنندن واقع اولمندر النكف نونك فخی و كافك سكونیله یغمر وری قطع ایتك یعنی یغمر بنندن
 منقطع اولن نقول نكفت القیت من الباب الاول و نقول هذا غیت لا ینكف و رابنا غیتا مانكفة حد ساری و ما یو مین ای
 ما قطع و نكف صوبه كلوب و نكف دخی دیرل بقال فلان یجرب لا ینكف ای لا یزح و نكف كوز یا شن سلكه دخی دیرل نقول
 نكفت الدمع انكفة نكفا اذا اخیته عن خدك باصبعك و نكف برسنه نك ایزن یاوی قلد قدن صكره بولغه دخی دیرل
 نقول نكفت ارنه نكفان من الباب الاول اذا علا طلعان الارض لا یودی ارفاعه رسته فی مكان سهل و طلف طاء معجیه نك
 و لا مل فختینله صرب یرونكف برسنه دن امتناع ایتك دخی دیرل نكف لغت در فختینله و نكف برسنه دن عدول
 ایتك دخی دیرل نقول نكفت عن الشئ اذا عدك مثل كنفك لانتعاف همزه نك و تانك كسر یله كذلك عدول ایتك بقال
 ضرب هذا نكف فصر یه یعنی بواوردی دوندو كی بودخی و اوردی و انتكاف یغمر وری قطع ایتك دخی دیرل یعنی
 یغمر بنندن منقطع اولغه دیرل بقال نكفت القیت اذا اقطعته و انتكاف ایتك چور یكده دخی دیرل انتكاف ی اولور
 وزنا و معنی الاستكاف همزه نك و تانك كسر بله برسنه نك ایزن یاوی قلد قدن صكره بولمق بقال استكف اذا
 علا طلعان الارض فوجیت فی مكان سهل و طلعك معنای صرب یردر شه ك الان مرور ایتدی و استكاف برسنه دن
 ار كلوب امتناع ایتك دخی دیرل بقال نكفت من هذا لار و استكفت النكف فختینله كذلك امتناع معنایه بقال
 نكفت من هذا الامر من الباب الرابع اذا امتنع النوف نونك فخی و واوك سكونیله دوه اور یی سنام معنایه
 الانواف همزه نك فختینله جمعی ونوف برسنه اوز مغه و یو كسلكه دخی دیرل این در بدر و ابی وزن بقال نواف الشئ
 ینوف اذا طال وارفع ینوف ایتك فخی و نونك فخی و مدبله ر كچه طاعك اسیدر ككه طی قیلله سنه منسوب در
 نكف كامر القیسك شعرنه واقع اولمندر عبد مناف میك فختینله هانك و عبد شمسك باباسی در و مناف رصك
 اسیدر المنافی میك فخی و اخر نك یانك تشدید یله عبد منافه منسوب اولن كسنه و قیاس عبیدی دیک ایتدی
 لكن دفعا للقباس قیاسدن عدول و تشدید النیف نونك فخی و تانك سكونیله و النیف نونك فخی و تانك كسر ی

نكف

نوف

و تشدید بدیهه تخفیف و تشدید یکپس دخی لغت در زیاده معناسنه و بونک اصلی و اورد بقال عشره و نصف
و مائه و نصف و هر نسنه که مراتب اعداد ده بر عقد که از وزن زیاد اوله اکایف دیر بر عقد ثانیه و از نجه التخفیف علی
وزن التکریم زیاد اوله بقال نصف فلان علی السبعین النیاف و بک کسری بله یو قاری جائه از من الش بقال قصر
نیاف و ناقة نیاف و جمال نیاف اذ کان طوبی بلای ارتفاع الانافه همزه نك کسر بله بر نسنه نك او رینه جیاقوب حواله
اولم بقال اناف علی الش اذ اشرف و انافه زاید اولغه دخی دیر بقال اناف الدرهم علی النافیه اذ ازادت فضل
او الوالجیف و اوک فحی و حیمک کسری و مد بله بر نسنه دیر نوب مضطرب اولم قال و جف الش اذ اضطرب
و و جیف دومه نك و انک بر جنس یورجسی الوجف و اوک فحی و حیمک سکونیه کذلک طوارک بر جنس یورجسی
بقال وجف البعیر یجف و جفا و و جیف من الباب الثاني الا یجف همزه نك کسری و مد بله فی و دو و می یورنک
بقال او جفته انا و بقال او جف فاعجف یعنی یو رتمکله زبون ایتدی و ایحاف قوللغه دخی دیر لر و قال تعالی و
او جفتم من خیل و لارکاب ای ما علم الوجف و اوک فحی و حانک سکونیه جوق اب و باتات کثیره معناسنه
بقال عشب و حف ای کثیر خشن الوجف ففته نك کذلک جوق انه دیر لر الوجوفه ضمتبله الواحافه و اوک
فته نك قیل جوق اولم بقال و حف شعره من الباب الخامس اذ اکثر الوجفاء و اوک فحی و حانک سکونی و الفک
مد بله قره طاسلو اذ لن برکه طاسلری انمیر کی اوله الوجفه و اوک فحی و حانک سکونیه سیاه قیاصه
سودا معناسنه الوجاف و اوک کسر بله جمی سیاه قیال معناسنه و و حف بر کسنه کنده یی ره اوردغه دخی دیر لر
و دو و ده دخی حال بوبله در یقال و حف الرجل اذ اضرب بنفسه الارض و کذلک البعیر و حاف الفهر و اوک
کسری و فاک فحی و حانک سکونیه بر موضعک اسیدر که لبیدک شعر نه واقع و لمشدر التوحیف علی وزن
التکریم کذلک بر کسنه کنده یی ره اوردم بقال و حف الرجل تو حیف اذ اضرب بنفسه الارض و او عمر و ایتدی
تو حیف عصا بله اوردم قدر الما و حاف میمک فحی و حانک کسر بله دو و یتاجق بر مرنازک الابل معناسنه
المو حف میمک نمی و حانک فحی و تشدید بله ارق دو و بعیر مهزول معناسنه و حاف حانک کسر بله بر موضعک
اسمی در الو حف و اوک فحی و حانک سکونیه خطمی دیکله معروف اوقی دو کوب لعابن جقر مق در تعول
و حف الطمی اذ اضربه حتی تلزج الو حیفه و اوک فحی و حانک کسری و مد بله خطمیدن و کولوب یخیلن نسنه
المو حف میمک نمی و حانک کسر بله جوق اولن کسنه و احقه مو حف دید کسری کنده میهلاتن قارشدردغن اشعار
ایچون در خطمی دو کن کسنه خطمی قارشدردخی کی و احقه عجان دخی دیر لر که عجان خمیر یو غری میچیکدر
کنده میهلاتن یو غری اشعار ایچون بونلر عرب طایفه سنک کنایتلی قیلندندر الو حف و اوک فحی
و دالک سکونیه طایفه مق بقال و حف الاناء من الباب الثاني اذ قطر الاسید ف بر نسنه یی طماقم استقطار
معناسنه بقال استودف الشعبة اذ استقطر بها فودف الو حفه و اوک فحی و دالک سکونیه با عجه در که نباتاتند
یاسل اوله روضه خضر معناسنه الو حفه و اوک فحی و دالک کسری و مد بله بمعناها بقال اصعبت الارض و حفه اذ
اخضرت کها و اخضبت و خضاب خاء معجه و صاد همزه بله یو روزی و نلی و لمق ابو صاعد ایتدی و حفه من بقال
و من عشب دیر لر روضه فقه من بقال من عشب دیر لر جن و روضه نازله لنوب انواع نباتات بلا طوبی نسنه و حواله و حفه
منکره و فی غدیبه منکره دیر لیدی یو تعمیر دن فهم اولنور که و حفه مطلق روضه دن دخی عبارت اوله حفه
شول تار با عجه در که نباتاتک لونی متغیر اولما من اوله و حفه غین و دال معجه نك اوت برن ره دیر لر الو حف
فته نك و دال معجه نك نمی و تشدید بله یورنک ادمی بری برنر سابد و موزلری غریک ایتک بقال بریتودف
ذله بقارب الخطو و بحرک متکبیه و فی الحدیث خرج الحجاج یتودف فی سبتین و سبتیه سین همزه نك کسر بله
بر جنس یاق قایمه دیر لر که اکثر عرب طایفه سی استعمال بذر و ابو عمر و ایتدی تو حف ضالی ضالی یورنک در

مختصر

ورف

وزن

وصف

وصف

وفا

وظف

غف

وحف

وحققت

وَحَفِ

زودف

هنف

هوف

هيف

شول كسسته در كه ثقل و اهل جفا اولوب عظيم الحية اوله الا هناف همزه نك كسر بله شول كولمك در كه انه نوع
فتوز اوله سحر يه يان كسسته نك كولمك كى المها نفة ميمك كى ونونك فحقيله بعناه التها نك فحقى ونونك
ضمي بله بعناه كذلك الهوف هانك فحقى وواوك سكويه شول بله كاسى اوله ريج حان معنائه الهيف هانك فحقى
ويانك سكويه كذلك شول بله كاسى اوله ريج حاره معنائه واولين جانبندن كلور نكباد بد كارى بل در كه
جنوبه دبور سمنه جارى اولوب سهيل بله نك جراسى التندن كلور وفى المثل ذهبت هيف لاديا نهاى
لعادتها لانها تحفف كل شئ ونيسه يعنى هر نسبه نك صوين چكوب قور بدر الهيف فحقينه ويانك ضمي
وتشديد بله ذكر اولنان اسى بله داخل ولى يقال نيف الرجل من الهيف كى يقال تستأ من الشتاء الهافة على
وزن الحاله شول ناقه در كه تيز صوسر اولور وبونك اصلى يان در المهياف ميمك كسى وهانك سكويه بله بعناه
الا هتياف همزه نك وتانك كسر بله صوسمق يقال هناف اذا عطش الهيفان هانك فحقى ويانك سكويه صوسر
عطشان معنائه يقال رجل هيفان اذا كان عطشاناً ومهياف صوصر وان رجله دخى اطلاق اولور اصمعي
رواينى وزن الا هافة همزه نك كسر بله قومك طواري صوسر اولمق يقال اهاف القوم اذا عطشت بلهم الهيف
فحقينه قارى و بورك انجه اولمق لا هيف همزه نك ويانك فحقيله شول كسسته در كه قارى و بوركى انجه اوله الهيفاء
هانك فحقى ويانك سكوى والفك مديله موئى يقال رجل هيف وامرأة هيفاء الهيف هانك كسى ومديله جمعي
يقال قوم هيف وهيفاء فرسه دخى صفت واقع اولور يقال فرس هيفاء أى ضامرة بين ياب القاف من كتاب ترجمه
الصباح الجوهرى فصل الالف الا باق همزه نك كسر بله قول قاجق يقال ابى العبد يا بق ويا بق من الباب الاول
والثاني اذا هرب التابق فحقينه ويانك ضمي وتشديد بله كيز نك يقال تابق اذا استتر بعضيل ابتد تابق
بر كسسته كى نكس جيس انكه دير لابق فحقينه شول ابى كه كند ردى اولور قنب معنائه الارق فحقينه
اويانلق نقول ارتق من الباب الرابع اذا سهرت لارتق همزه نك وتانك كسر بله او بنمق نقول ارتق على وزن
افتعلت لارتق همزه نك فحقى ووانك كسر بله اويانق اولن كسسته التابق على وزن التكرم اوياندرمق يقال ارتقى
كذا تار بقاى اسهر فى الارقان فحقينه يرقان معنائه لغتدرو رقان شول فندر كه اكنه اوستور وناسانه دخى
عارض اولوب بكرن صردر الماروق ميمك فحقى ووانك ضمي ومديله ذكر اولنان افته اوغرينا كين يقال زرع
ماروق وميروق ايضا الاريق همزه نك ضمي ووانك فحقى ويانك سكويه افته داهيه معنائه منه قولهم جاءنا
يامريق على اريق وامريق راء مهمله وياه موحله ايله كذلك داهيه نك اسيدر ابو عبيد ابتد بونك اصلى
حياندر ما خود در يعنى اريق اصله وريق ابدى ووريق اورقك تصعيرى در بوزر نكلو معنائه كه ايلان ديك
اولور اصمعي ابتد عارب طايغه سى شو بله زعم ايدر لره بوشول كسسته نك قولندن ما خود در كه غولى يعنى
بيان ديمس بر بوزد وونك وزنده كورد ديمشدر اراق همزه نك ضمي ايله غراب وزنى وزن بر موضعك اسيدر
الازق همزه نك فحقى وزاء معجه نك سكويه طارلق مضيق معنائه انك كى دروزنا ومعنى المازق ميمك فحقى ووانك
كسر بله طارلق محلى مضيق معنائه بوسيدن موضع حربه مازق ديونسيه اولندى التازق فحقينه ووانك
ضمي وتشديد بله طار اولمق يقال تازق صدرى وتازك اذا ضاق الافق همزه نك ضمي وفانك سكويه والا فاق
ضمينه عسرله عسر كى جانب ناحيه معنائه الا فاق همزه نك مديله جمعي وافق چاپك ابتد دخى دير للاق
فحقينه وخرنه يانك تشديد بله شول كسسته در كه اطراف ارضدن اوله فاق ارضه منسوب معنائه وبعضيل
افق ديدى ضمينه قياس دخى بودر للاق افق الفك مدي وفانك كسر يله فاعل وزنى وزن ايلك نهات مرتبه
واصل اولن يقال فرس افق قوبل من افق افقه اذا كان كرم الطرفين الافق فحقينه مصدر ذكر اولنان معناه

يقال

يقال افق وقام من الباب الرابع اذا بلغ النهايه فى الكرم وافق دباغنى تمام اولين در بله در لراق فحقى جمعي در
ادناه دم كى على ماسمعي الافق همزه نك فحقى وفانك كسى ومديله شول در بدر كه دباغنى تمام اوليه
واصمعي ابتد افق شول درى يه در كه دخى ديكلما مش اوله الافقه همزه نك مدي وفانك كسى يله افقه
ونى وزن جمعي ادناه ادمه كى ورنه افقه ارغفه كى الافق همزه نك فحقى وفانك سكويه درى دباغنى انك يقال
افق ادنيه افقه افقام من الباب الثاني اذا بلغه الى ان صار افقاً ويزون نك كسسته دخى دير لراق افق فلان اذا هب
فى الارض بعض كسسته يى بعض اوزر نه ترجمه ابدوب زياده بخشش ورمكه ده دير لراق افق فى العطاء
اى فضل واعطى بعضا اكثر من بعض التابق فحقينه ولا مكم ضمي وتشديد بله شمشك بله منق يقال تالوق ذالمع
لا تلاق همزه نك وتانك كسر بله بعناه الا لوق همزه نك كسى ولا مكم سكويه قورت ذبب معنائه الا لقة
كذلك همزه نك كسى ولا مكم سكويه موئى ديشى قورت معنائه الا لوق همزه كسى ولا مكم فحقيله جمعي
وكاه اولور القه ديشى مود دخى اطلاق اولور وار ككند قد دير لره رباح دير لراء مهمله نك كسى وياه موحله نك
تشديد بله وجاه مهمله ايله الق ديزل الا لوق همزه نك ولا مكم فحقى وما يبينده وواوك سكويه فوعلى وزنى وزن
جنون معنائه در الماروق ميمك فحقى ولا مكم ضمي ومديله ديون اولن كسسته مجنون معنائه واكلر سلك
ولى افعلى وزنى وزن قيلور رسن ز رالى الرجل فهو لوق دير لرمفعول وزنى وزن الاتى فحقينه والفك قصر بله
شول عورت در كى نكس جيس الوئيه معنائه الا لوق همزه نك كسى ولا مكم فحقى وتشديد بله امع
زنى وزن يلدن ين نسبه الالوقه همزه نك فحقى ولا مكم ضمي ومديله شول طعام در كه فحقيله ايدر للاق
فحقينه فرح وسرور معنائه يقال تاق يانق ناق من الباب الرابع اذا فرح الاتيق همزه نك فحقى ونونك كسى
مديله خوت وغريب اولن نسبه يقال شئ اتيق اى حسن معجب لا يناق همزه نك كسى ومديله عجمه كسور مكم
يقال اتقنى الشئ اى اعجبني التابق فحقينه ونونك ضمي وتشديد بله بر نسبه ده دقت ابدوب ايو ايشلك يقال
تأ تق فى الامر اذا علمه نيقه ونيقه نونك كسى ومديله بر نسبه يى ايو ايشلك شئ تأ تق شوق كى اولور ونا ومعنى
وتأ تق بر كسسته بر سيزه زان كى روب استخسان انكه دخى دير لراق فلان فى الروضه اذا وقع فيها مجابها
الا فاقه همزه نك كسى وفحقيله بر نسبه يى ايو ايشلك يقال له انا فاقه وانا فاقه الا نوق همزه نك فحقى ونونك ضمي ومديله
بر قوشدر كه اكار جه دير لرجه ووانك فحقى وخاء معجه نك سكويه قرتال ديد كارى قوش در صاحب كشاف
تفسيرى اوزن وكر كس ديد كلر بدر صاحب مذهب تفسيرى اوزن ووصاحب صراح مردار خوار له تفسير
ايشدر ومشهور بودر كه مردار خوار قيل ديد كارى وله پس مقامه مناسب اولنان را جيلانك بر طه سى
كر لودك لودك لودك مثل مشهوره اعز من بيض الانوق دير لرمثلك وجهى بودر كه اتوق بر طه سى زياده كرتل
مربورك يوا سسته طفر بولنان يوجه داغله در صرب بر لره مزلطد عجمون عالا كى موبور حاقيله موصوفدر
الاوق همزه نك فحقى وواوك سكويه اغرلق ثقل معنائه يقال الق على اوقه واوق بر موضعك دخى اسيدر
التاويق بر كسسته ممشقت وروب اسيدر وى نسبه يى تيميل انك نقول وقتند وبقا اذا حلت النسيه
وللكره الا يهقان همزه نك فحقى ويانك سكوى وهانك ضمي يان تره سى جرحيرى معنائه فصل الباب
البشق يانك فحقى وناه مثله نك سكويه سيل برى يارمق بقال بشق السيل موضع كذا يشق بقال من الباب
الاول البشق يانك كسى وناه نك سكويه بعناه بقال بقال على روايه يعقوب اذا خرقه وبشقه الانشقاق
همزه نك ويانك كسر بله يانلق انفجار معنائه بقال يانك فحقى وخاء معجه نك سكويه بر كوزى حرق
نقول حقت عينه انجه انقام من الباب الثالث اذا هزتها البشق فحقينه بر كوزى ولى كوزى بقال بقال
يانك ونونك فحقى ايله شول بر يان سيدر كه عورت اى باشنه اورر وواو جنى چكه سى التمه لوزر كى يان اولسونديو

الق

انق

اوق

بشق

بشق

بر موضعك اسيد روئى سوز جوق ولىق واولاد جوق ولىق معنا سنه ده كلور بقال بقت المرأة اذا اكثر ولد ها و كوك
 يغمورى محكم يقدر مغه ديرل بقت السماء اذا جات بطر شد بد البقاك يانك فتي و قافك تخفيله كثير الكلام
 اولن كسنة البقاك وزن مذكور اوزن ذكر اولن ان معناه در اخر نه اولن ها مبالعه ايجوندر بقال رجل بقاك
 و بقاك البقاك يانك فتي و قافك سكونيله بمعناها الابق همزه نك كسر به كثير الكلام اولن بقال ابق الرجل
 اذا اكثر كلامه و بقاك عورت جوق اولاد طوغور مغه ده ديرل بقال بقت المرأة اذا اكثر ولد ها البقاك على وزن
 الزلزلة برنسنه نك اوزن حكايه ايمك بقال بقمم الكوز البلق على وزن جعفر خر مادن برنوع در اصمى ايندى
 عمان شهره منسوب اولن خر مائك اعلاسى فرضدر و بلىق در و فرض فالبه وضاد معجه بلبه در تنه كم مرور
 ايندى البلق فحتميله اقله قره دن اولن الاجه لى در و بلىق قره اوه دخی ديرل قطا معناسنه البلقه تانك ضمی
 ولامك سكونيله كذلك ذكر اولن ان الاجه لى در ابلق همزه نك ولامك فحتميله الاجه اولن نسنه البلقه تانك
 فتي ولامك سكونى و الفك مد بلبه موئى بقال فرس ابلق و فرس بلىق و ابلق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق
 بنال عسدر و تمالا بندنه و فى المثل ثمره مار دوغز لا بلىق بونلر ابي حصار ك اسى در كه ملكه جزيره بونلر بلىق
 قصده وار و بلىق قادن اولد قده بولامى سويلر و بلىق و لا بت شامه بر شهر ك ادبدر الابق همزه نك
 ولامك كسر به الاجه اولن بقال بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق
 و ندم يعنى بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق
 الابق همزه نك كسر به بمعناه الانبلاق همزه نك و يانك كسر به اچلىق نقول بلىق الباب و بلىقها اذا فحت كله
 فان بلىق البلاق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق
 معناسنه موئى كى البلاق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق
 و نونك كسر بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق بلىق
 كوكسنه اولور البندق يانك و دالك خميله و نونك ماينده سكونيله شول مد و نسنه در كه آلور البندقه
 يانك و دالك كذلك ضمی ايله واحد برفندق معناسنه البندق يانك فتي و دالك كسر به جمعى بندقه ل معناسنه
 و بندقه بندنه بقميله نك بااسى ادبدر كه اول بندقه تن مظنه سعد العشرة در و منه قولهم حد حد و راء
 بندقه تنه كم باب همزه ده مرورا تشدر كه مراد بندقه دن مايرى بنى در يا خود حد و بندقه ايكى قبيله نك
 اسمى ميدر البوق يانك ضمی و مد بلبه بورى كه اوفور ملك ايله چلر و بوق باطله دخی ديرل تنه كم حسان بن يانك
 حضرت عثمان حقه اولن مرثيه سنه واقع اولشدر ماقتلوه على ذنبه بال الذى تطقوا بوقا و بلىق بلىق بلىق بلىق
 كذلك يانك ضمی و مد بلبه دفعه كن يغمور منه قولهم اصابتهم بوقه منكراى دفعه من المطر انجحت ضربه
 و انبعاث برنسنه يار لوب دوكله ديرل الباقه يانك كسر به بلاد داهيه معناسنه البواق يانك فتي و يانك
 كسر به جمعى و بواقى ظلمه دخی ديرل و فى الحدب لا بدخل الجنة من لا يا من جان بواقه و بوقه در و ابى اوزن در
 و كسانى ايندى بواقى حدب شريفه شرفه معناسنه در و نقول دفعه نك بايقه فلان اى شرفه البوق يانك
 فتي و واولك سكونيله بلا و افت يرشك بقال باقتم الداهيه تبوقهم بوقه اذا اصابتهم البوق يانك فتي و همزه نك
 ضمی و مد بلبه كذلك افت و لا معناسنه الانبلاق همزه نك و يانك كسر به افت يرشدر كه توجه ايمك بقال
 ايتاق عليهم الدهر اذا هم عليهم بالداهيه كما يخرج الصوت من البوق الباقه على وزن الحاله بباغ اوت حزمه
 معناسنه البوق فحتميله شول بياض در كه بدنه عارض اولور شول بوقى تغير ايدر كه رصدن دكل در فصل
 التاء التاق فحتميله طولن بقال بلىق السقاء بقاء تاق من الباب الرابع اذا امتلا و تاق غضبه طوله دخی ديرل

بلق

بلق

بلىق

بلىق

بلىق

بوق

تاق

بقال

بقال بلىق الرجل اذا امتلا غضبا التاق تانك فتي و همزه نك كسر به غضبناك اولن كسنة و فى امثال العرب انت تبق
 و انت تبق فكيف تتفق يعنى سن غضبناك بن خوفناك الفت و موافقت ت وجهله اولور و اموى ايندى تبق شره
 سريع اولن كسنة دره اصمى ايندى جري اولن كسنة در الابق همزه نك كسر بلىق و تانك سكونيله طولن در مق نقول
 اتاقت الاناء اذا ملأ التاق فحتميله شدت غضبه و شره سرعت ايمكه دخی ديرل بقال هو تاق و بواقه
 التريق تانك كسر بلىق و يانك سكونيله در و ادركه زهر لى دفع ايدر فارسى معر بدر و عرب طاقه سى حمره تريق
 ديوتسميه ايدر لر غصه ي كيدر دى ايجون التريقه تانك كسر بلىق و يانك سكونيله واحد و حمره
 دخی تريقه ديوتسميه ايدر لر تهم كم و راندى الترقوه تانك فتي و يانك سكونى و قافك ضمی و واولك فحتميله شول
 كمكدر كه اموزله بيون ماينده در كه كوك برك كى ديرل و ضم تالبه ترقوه ديك حارث كدر الترقاة تانك فتي
 و يانك سكونيله بوى برك كى كونه اور مق نقول ترقوت الرجل ترقاة اذا صبت ترقوت التوق تانك فتي و واولك سكونيله
 برنسنه مشتاق ولىق التوقان فحتميله بمعناه نقول تاق نفسى الى الشى تواق و تاقا اذا اشتقت التواق تانك فتي
 و واولك تشدد بلبه برنسنه مشتاق اولن كسنة بقال المرء تواق الى عالم بيل بعضيلر تواق اسم رجل دخی كلور
 ديدى فعمل التاء التادق دالك كسر به ايجى بقال سحاب تادق و وادق اى سابل و بقال تادق المطر اذا جد
 يعنى محكم يغسه و تادق كاه اولور يانك اسمى اولور التفرق تانك و يانك ضمی ايله عصفور و زنى اوزن شول
 نسنه در كه خرمناك چوبى بندقى برده اولور كويه لده اولن كورسه اسلوبنده و عدبدر ايندى
 تفرق ذكر اولن نسنه نك خرمناك بلىق دى يره ديرل و كسانى ايندى تفرق خرمناك و نونك و نونك
 دنى در فصل الجيم حيله قاف كلام عربده بركله ده جمع اولماز مكر كه مغرب اوله يا خود صوت اوله
 الجردقة على وزن الدرجه كرد ديد كرى تانك رغيغ معناسنه كرده دن معر بدر الجر موق حيمك
 و ميمك خميله خف اوزر نه كيلن جزمه غالباسر موزده دن تعرب اولشدر الجر امقه حيمك فتي و ميمك كسر به
 موصل ده ساكن رجاعتك اسيدركه اصلى عجمدن در الجوسق على وزن جعفر قصر اولن نسنه جلق حيمك
 كسر بلىق و لا مكم كسر بلىق و تشدد بلبه بر موضعك اسيدر شام شريفه الجوالق حيمك ضمی و لا مكم كسر به جوال
 ديد كرى طرف الجوالق حيمك فتي و لا مكم كسر به جمعى جوالر معناسنه الجوالق حيمك فتي و لا مكم كسر بلىق
 و مد بلبه كذلك جمعى الجوالق حيمك فتي و لا مكم كسر به كذلك جمعى جوالر معناسنه ولكن سبويه جوالقات
 و زنى اوزن جمع اولن اسن جازك و تشدر الجوالق حيمك ضمی و هانك كسر به بندق طاشى كه رى اولنور
 و منه قوس الجوالق و بونك اصلى لغت فارسيد جله در و جله ايلك طوپنه ديرل كبة الغزل معناسنه كه لغت
 فارسيد كثيره جله ايدر لر پس قوس الجوالق اضافت لادنى ملاسنة اولور و جله به جلاه ديد كرى دخی
 بوندن ما خود در جلق حيمك و لا مكم فتي و يانك و لا مكم كذلك فحتميله بيوك قيونك اچلوب و رنسنك
 اوز بدر كه جلن اخلمه سنك و بلىق اوزله سنك و زنى حكايه در المجنيق ميمك فتي و نونك سكونى و حيمك فتي
 و نونك كسر بلىق شول نسنه در كه انوكه طاشى اترل و بومعر بدر اصلى لسان فارسى اوزن من جهنيك در كه بن
 خوب كسنة ديك ولور ما جودنى معناسنه و مجنيق موئى سماى در فر ايندى بونك تقدرى منعيل در
 عر برك كونا جلق مرة و رشق اخرى ديد كرى اوترى كه بولام مجنيق اولن ميمك زائده اولسن و رر
 و مجنيق مجنيق اترز ديك در و رشق رانك فتي و شينك سكونيله اوق اتقدر المجنيقات ميمك و حيمك فتي
 و نونك تانك كسر بلىق و مد بلبه جمعى سبويه ايندى مز بورك تقدرى منعيل در ميم نفس كله دندن جمع مكر نك
 مجنيق و تصغيره مجنيق ديك كرى اوترى ميمك ضمی و حيمك فتي و نونك كسر بلىق و مد بلبه و ردى بوندن

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

جرق

حق

حق

حق

حق

حق

اوتروكه اكر ميم زاید اولسه كله نك اولنه ايكي حرف زاید جمع اولمق لازم كلوردی زيرانون زاید در حاله
اسمك اولنه و افعال مزیده اوزن اولمین صفاتك اولنه ايكي حرف زاید جمع اولماز اكر نون نفس كله دن اولسه
وباعی اولور و باعی اولن كله نك اولنه زیاده لاحق اولماز مكره افعال وزینه جاری اولن اسمادن اوله مدح ج كنی
مثلا الجوق حيك فخي وواوك سكوبيله ناسدن بر جماعت فصل الحاء الحبق حانك فخي ورك كسری به بانك ردام
معناسته بقال حبق بحبق حبقا من الباب الثاني الحبق فختنبيله بر جماعت فصل الحاء الحبق حانك فخي ورك كسری به بانك ردام
دبلنه بوتك دیرلر عندق الحبق عینك فخي و حانك ضمی و بانك فختنبيله صیغه تصغیر اوزن برادره و خزان مادن بر نوعدر
وفي الحدیث نهی عن لونین من الثمر الجعور واولن الحبق یعنی صدقه مالتنه بونلر دن نهی ابتدی الحبق فختنبيله
ولامك فخي وتشديد به شول خرده قیونلر دركیوم زلام مشدد ده زیاده اولن تشدد حدقه العین فختنبيله كوزك
قره سی سواد العین معناسته لحدق فختنبيله و لحدق حانك كسری به جمعی التحديق على وزن التكریر بنسبه زیاده
نظر بانك و تحديق احاطه ایتكه دخی دیرلر الاحداق همزه نك كسری به بمعناه بقال حدقوا بالرجل واحد قوا به اذا
احاطوا به لحدیق حانك فخي و دالك كسری و مد به شول ریخه دركه ایچنه اشجاری و له و قال تعالى وحدائق غلبا
وغلب انجلی بری برینه صرمش ریخه درو و بعضیلر ایتدی حدیق شول بستانه دیرلر كه اطرافنه دیواری اوله
لحدق حانك و دالك فخي و قافك ضمی و مد به قره یونجه دبد كاری اوت دیوسیمست معناسته بطلی معربدر
ولا تقل لحدقوا لحدقه على وزن الدرجه زیاده اللام مثل التحديق یعنی دقت نظر له نظر ایتك معناسته در
یقال حدق الرجل اذا دار حدقته فی النظر لحدقه حانك ضمی و دالك فخي و لامك كسری به هدد كبی بیوك اولن
كوز قراسی حدقه كبره معناسته و هدد قوی سوده دیرلر و عر بلرك اكل الذئب من الشاة لحدقه دبد كاری
قوللر نه ابو عبید ایتدی بن بلم كه حدقه جسدن قنقی عضودرو ابو الحسن الحلیانی ایتدی حدقه كوز در عین
معناسته لحدق حانك كسری و ذال معجبه نك سكوبيله بنسبه ده مهارت تحصیل ایتك لحدق حانك فخي و ذالك
سكوبيله بمعناه الحداقه حانك فختنبيله بمعناه كذلك الحداق حانك كسری به بمعناه ایضا بقال حدق الصبی القران
والعمل لحدق حدقا و حدقا و حدقا و حدقا من الباب الثاني اذا مهر فيه و حدق الرجل حدقا دخی باب رابعن
لقتدر مصدری مكسور الفاء اولمق اوزن علم علما كبی یوم الحداقه حانك كسری به اوغلن قرآن ختم ایتدوی كون
لحدق ذالك كسری به صفتنه استاد اولن كسبه بقال فلان فی صفتنه حاذق باذق و باذق بطریق التبعية ذكر
اولنه در مستقل معناسی یوقدر و حاذق قاطع معناسته ده كلور لحدق حانك فخي و ذالك سكوبيله كسبه قطع
معناسته نقول حدقت الحبل اذ قد حدقا من الباب الثاني اذا قطعه لحدق و فختنبيله اشبك بقال حدق الخلی محذق
حدق و قان الباب الثاني ایضا اذا حض و حدق اغزی انجلك معناسته ده كلور بقال حدق فاه الخلی اذا حزمه و حزماء
مهمله و زامعجه ابله اغزی انجلك لحدق حانك فخي و ذالك كسری و مد به كسلی مقطوع معناسته لحدق حانك
ضمی و اخر نه یانك تشدد به فصح اللسان اولن كسبه لحدقه على وزن الدرجه حدقت دعوی ایدوب قادر
اولد غننه زیاده نسنطهار ایتك لحدق فختنبيله و لامك ضمی ابله بمعناه بقال حدق الرجل و حدق اذا اظهر لحدق
واحدی اكثر ما عنده الحرق فختنبيله اتش نار معناسته بقال فی حرق لله و حرق كذلك ثوبه و كله دن عارض اولن
ینقدروكاه اولور و اتسكبن دخی اولور و حرق قیل دوكلكه دخی دیرلر بقال حرق شعره من الباب الرابع اذا تقطع
ونسبل و نسبل نونله و صین مهمله ابله قیل كندی دوكلكه دیرلر الحرق حانك فخي و رانك كسری به قبلی و قنادی
دوكلن قرش بقال هو حرق الشعر و الجناح و حرق برقی محكم اولن بلوده دخی دیرلر بقال حجاب حرق ای تشدد
البرق الاحراق همزه نك كسری به یقمن بقال احرقه بالنار الحریق على وزن التكریر بمعناه شدد للكثرة المحرق
همك ضمی و رانك كسری و تشدد به عمرو بن هندك لقی در بنی عیدن یوز كسبه و بنی دارمدن طقسان طقور

كسبه و راجع دن ركسبه اتشه یقمن ایچون حرق دبد بیلر و حرق حارث بن عمرو و كندی لقی دركه ال جفنه دن
امك شام ایتدی و مزبون حرق دبد كاری كندی و لا یلر نه عرب طایفه سن كسبه ایتدی اولن یقمنسیدی و انلر
ال حرق دیرلر الحرق فختنبيله و رانك ضمی و تشدد به یاغی الاحراق همزه نك و رانك كسری به بمعناه بقال حرق
الشی بالثان و احدث الحرقه حانك ضمی و رانك سكوبيله و الحرق حانك فخي و رانك كسری و مد به استلر دریا لحدق
معناسته الحرقه حانك فخي و رانك سكوبيله بنسبه فی اكملك و بری برینه سورمك بقال حرق الشی حرقا اذا
برده و حركت بعضه ببعض و حرق دیشلری حالت غضبندن بری برینه سورمكه دخی دیرلر منه قولهم حرقوا بام
بحرقه و حرقه من الباب الاول والثاني اذا حرقه حتى سمع له صریف و بقال فلان حرق عليك لازم غیظا و له
همزه نك ضمی و رانك همزه نك فخي و تشدد به اخی دیشلری ذوقرا علی رخی الله عنه الحرقه ای لبرده الحرق
حانك ضمی و لامك تحفه فیه زیاده طوزلی اولن صو و حراق شول اتدیرلر كه سكره ده زیاده مشوق اولوب
اتش مثالی نزل و له بقال فرس حراق العدو و اذا كان حرق فی عدوه و حراق و حراقه مثول قلاه دیرلر كه حرقه دن اتش
حقد قده انوك اوزرینه و سوز و عامه ای تشدد به استعمال ایدرلر الحرقه حانك فخي و رانك ضمی و مدی و الفك
دخی مد به كذالك قاه و معناسته لغت در الحرقه حانك فخي و رانك تشدد به بر نوع كی دركه ایچنه دو شمنه اناحق
اتش ایشی وارد الحرقه حانك كسری به شول عورت دركه فرجی طار اوله و فی حدیث علی رخی الله عنه خیر النساء
الحارقه الحرقه حانك كسری به او بلیق باشلری دركه یان باشلر نه اولور بعضیلر ایتدی یان باشلر نه اولن ایکی
سكردر كه او بلیق او جلر نه اولور الحرقه حانك فخي و رانك ضمی و مد به شول كسبه دركه انوك او باغی باشی
كسلیش اوله بعضیلر ایتدی او بلیق باشی زایل اولن درك كخلق اولسون كرك عارضی اولسون الحرقه حانك
ضمی و رانك فختنبيله اسماء و خالذن در الحرقه حانك فخي و رانك تشدد به قیس بن ثعلبه نك او غلر بدر الحرقه حانك فخي
و رانك كسری و مد به شول طعامدر كه حسادن اغلق درو و حسا اول طعامه دیرلر كه صوا و وزینه یا خود سود
اوزرینه اون كوكب قرشد و مغله اولور الحرقه حانك فخي و رانك كسری به جمعی بقال وحدت بنی فلان مالم
عیش الا الحرقه حانك ضمی و رانك سكوبيله یورركنی او بلیقار بری برینه طوقنق الحارقه همك ضمی
و رانك فختنبيله مجامعت ایتك الحرق حانك كسری و زای معجبه نك سكوبيله ناسدن یا طیوردن یا خود محلدن یا
غیر بدن بر جماعت و فی الحدیث كانهما حرقان من طیر صواف الحرق حانك كسری و رانك فختنبيله جمعی فرقه ابله فرق
كبی و زانومنی الحارقه رانك كسری به بمعناه الحریق حانك فخي و رانك كسری و مد به و الحرقه كذالك حانك فخي
و رانك كسری و مد به بمعناه الحرق فختنبيله و قافك تشدد به قصیر القامه اولوب ادملری قریب اولان
كسبه الحرقه فختنبيله و قافك تشدد به كذالك بمعناه منه قولهم حرقه حرقه عین بقة و روق ارق معناسته در
ترقی فی الدرجه دن یعنی ما حرقه بوا هسته لكه عین بقة یقمنسك و ادر و بقة سنكدر بعوضه معناسته الحرق
حانك فخي و رانك سكوبيله یا غلق بقال حرقه لحدق الحرقه حانك فخي و رانك كسری و رانك كسری و رانك كسری و رانك كسری
كسری به بخیل اولوب الی یاغلی اولن كسبه الحارق رانك كسری به یاغی قانی طار اولن كسبه بقال لا رای حاقن ولا
لحارق و حاقن زیاده افشانی كل كسبه در الحارق و علی وزن الكافور اسماء رجالدن درو و خوار جدن ركسبه نك
اسمی دركه زوجیه سی مزبور دن مرثیه سنه حراق دیو تعبیر ایشد و ضرورت شعر دن اوتری الحرقه علی وزن
الدرجه طارلق ضیق معناسته بقال حرقه اذا حبسه وضیق علیه الحرق همك ضمی و زای معجبه نك فختنبيله
تضیق و لئان كسبه ته كم اعشی نغان بن منذرك مرثیه سنه بسا باط المداین حتی مات وهو حرق دیشدر یعنی
مزبور ی كسری سا باط نام موضع حیس ایتدی و حیس و قات ایتدی و ابو عمرو الشیبانی حرق در دیر ایدی

حق

رای معجزه که تقدیر علیه الحق حاکم فنی و قافله تشدید بدیه باطله مقابل اولی نسخه در حقوق ضمیمه جمع و حق
 غلبه ایتم که دخی در بر بقال حقه اذا غلبه فی دعوی الحق و حق و کسب فی قور حق و معنای سنه ده کور بقال حقت
 حزن اخفه حقاذا فعلت ما کان یحزن و رنسنه فی بابت قلمه دخی در بر بقول حقت الحق حل و تحقیقه اذا لکنه
 یعنی بالانی محکم قلسک و رنسنه فی بقیما بلکه دخی در بر بقول حقت الامر و تحقیقه اذا حقت و صیرت حقه
 علی یقین و رنسنه فی ابشلتک جائز اولغه دخی در بر بقال حق ان تفعل هذا من الباب الثاني و حقت ان تفعل
 هذا من الباب الرابع و حق له ان یفعل کذا علی البناء للمجهول و حق و جواب معنای سنه ده کور بقال حق الشی یحی
 من الباب الثاني اذا وجب الحقة حانک فحقیله حق من اخبر در بقال هذه حق ای حق فی الخصوص و حقه حقیقت
 معنای سنه ده کور بقال الماعرف الحقة منی هرب و قولهم نطق لا یتک هو بین العرب لفظ مزبور یحی لامله
 استعمال ابشلسر مرفوع ایدولر بلا تنوین و یحی لای از الة قلسلسر حقا لایک دیرلر و عر بلرک کان ذلک عند حق
 لقاحها و حق لقاحها بدید کور لفظ حقه حانک فنی و کسری جائز در حین ثبت ذلک فیها معنای سنه ده کور لقاح
 لامله فحقیله ناقه حامله اولمقدر الحقة حانک ضمی ایله شولر سنه ده کور ایچنه معجون یاغیری نسخه قورلر الحق حانک
 کذلک ضمی ایله جمع الحق حانک ضمی و قافله فحقیله و الحقاق حانک کسری بله کذلک حقه حانک جمع بلر بدر الحق حانک
 کسری بله شولر و ده در که اوج یا شن غام ایدوب دوردن کیره و حق ناقه بر بل تمام کجوب طوغر مامغه دخی در بر بقال
 جازت الحق و ائت الناقه علی حقها ای الوقت الذی ضربت فیها عام اول الحقة حانک کسری بله موئی و موئی نشنه کذلک
 حق دخی در بر حانک کسری بله و مز بون حق دبه کوری یوک اور مغه و انتفاع اولغه استحقاقی ولد عیون درو حقه
 مصدر دخی کور بقول هو حق بین الحقة یعنی حقه لای ظاهر در الحقاق حانک کسری بله جمع و حقاق خصومه دخی
 دیرلر بقال ماله فی حقه لا حقاق ای خصومه الحق حانک کسری و قافله فحقیله جمع و بعض نسخه بو محله مثل
 کتاب و کتب واقع اولمشدر جمع دکلدر الحق ضمیمه حقاق جمع در که جمع اولور کتاب ایله کتب کی الحقایق
 حانک فنی و یانک کسری بله کذلک حقاق جمع کور لال بله انا بل کی و اقال همز مک کسری بله و قافله صغار ایله دیرلر
 الحاق قافله تشدید بدیه وسط معنای سنه بقال سقط فلان علی حاق رأسه اذا سقط علی وسط رأسه و بقال
 ایضا جسته فی حاق الشتاء ای فی وسطه الحاقه کذلک قافله تشدید بدیه قیامت کونی و بونکله تسعیه اولندی زیر
 طواق امور و انده در یعنی ثواب امور و ایدن و جزادن هره و ارایسه انده در بر اول کوره حاقه بدید کوری
 کند و ده واقع اولنه بناء اولور الحاقه میمک ضمی و قافله تشدید بدیه خصومه اید شمه مخاصمه معنای سنه بقال
 حاقه اذا خاصمه و اید کل واحد منهم الحق و اذا غلبه قبل حقه نزق الحقاق نونک فنی و نونک کسری و حانک دخی
 کسری بله امور جزئیة دعوی ایدن کسری بقال ان نزق الحقاق اذا خاصم فی صغار الاشیاء الحقاق نونک فحقیله
 خصومه اید شمه مخاصم معنای سنه الا حقاق همز مک و نونک کسری بله بر قاج کسری خصومه ایتیمک اختصاص
 معنای سنه بقال احتق فلان و فلان بر خصومه طرف واحد دن اولغه حقاق دیرلر اختصم دیکد کوری کی
 و احتقاق ات ارقلمه دخی دیرلر بقال احتق الفرس اذا ضم و احتقاق صیده رنسنه اتوب بعض قتل ایدوب
 بعضی بان قور نلق یقال رمی فلان الصید و احتق بعضا و شرم بعضا اذا قتل بعضا و اقلت بعض جزیحا
 و اقلت قاتله و ایه و ایه مثاله خلاص بولم و تشریح شین معجه بله صیدی رالی قجور من در الحقة میمک ضمی و نونک
 فحقیله شولر دورتک در که بر جانشنه اکلیوب اویه جانشنه یکم یقال طعنه حقتة ای لایح فیها و قد نفذت
 الحقة رنسنه فی ابشلتکه لایق اولان کسری الحقوق بمعناه یقال هو حقیق و محقق بر ای حلیق له الاحقاء
 همز مک فنی و حانک کسری بله جمع المحققون میمک فنی و قافله ضمی ایله کذلک جمع الاحقاق همز مک کسری بله

ثابت

خلق

ثابت خلق بقول حقت الحق جل اذا انبثه علی مامر و احقاق رنسنه فی بقیما بلکه دخی در بر بقول حقتة اذا حقتة
 و احقاق رنسنه فی واجب قلمه دخی در بر بقال حقت الشی اذا وجبته الامتحقاق همز مک و نونک کسری بله
 رنسنه مک و جوبن طلب ایتیم بقال استحققتة اذا استوجبتة المحقق فحقیله و قافله ضمی و تشدید بدیه رنسنه
 صحیح اولم بقال حقت عندی الخبر اذا صح التحقيق علی وزن التکریم تصدیق ایتیمک المحقق میمک ضمی و قافله فنی
 و تشدید بدیه محکم اولن رنسنه بقال کلام محقق ای رصین و صق طوقش رنه دخی در بر بقال ثوب محقو اذا کان
 محکم النسخ الحقیقه حانک فنی و قافله کسری و مدبله مجازک مقابلی درو حقیقت شولر رنسنه در که انسانی انوک
 جامبی لازم در عار و ناموس و وعده و فایتمک و بونک امثالی نه که واریسه و بعضیله ایتیمک حقیقت سنخ
 معنای سنه ده کور راربت کی الاحق همز مک و حانک فحقیله شولر ات در که در لمر و احق شولر ته دخی در بر که ابقلرن
 البری بصدغی ره بصبه ایلر و کیر و بضمیه الحق فحقیله مصدر در ذکر راولنان معنای سنه ده الحقة علی وزن
 الزلزله شولر سیر در که تشدید و اوما غله طوارق سنه دخی زیاده اوله و فی الحدیث ان مطرف بن الشخیر قال لابنه
 لما اجتهد فی لعبادة خیر الامور اوساطها و احسنه بین السیئین و شر السیر الحقیقه و بعضیله ایتیمک حقیقه اول
 لیلدر اولن سیر در حال بو که اندن نهی اولمشدر الحلقه حانک فنی و لامله سکونیه وزن درج معنای سنه و قیو
 حلقه سنه دخی دیرلر و اهل محبتک استدارت اوزن اولمشدر ده حلقه دیرلر و بو مقامه صحاح مندر لمله الحلقه
 بالتسکین الدروع واقع اولمشدر طاهر بودر الف لامله معنای جمعیت مضجیل اولمخین معنای مفرد مراد در تنکم
 قاموسه مفرد له تعبیر اولمشدر الخلق فحقیله جمع علی غیر القیاس و حلق نونک و یا خود حمارک ذکر دیشسنه
 اسماعله قزروب قالیوب خراب و لمقدر که اکانی انه مکمله علاج ایدرلر بقال خلق الفرس یخلق من الباب الرابع اذا
 سفد فاصابه من تقشر فی قضیه فساد و اجمار فید اوی بالخصاء الخلق حانک کسری و لامله فحقیله کذلک جمع اسمی
 روابی اوزن بدره ایله بد رکبی و قصعه ایله قصع کی و یونس ابو عمرو بن العلاء در روایت قلیوب ایتیمک حلقه
 واحدده فحقیله درو جمع حلق درو حلقات در کذلک فحقیله و ثعلب ایتیمک بونلرک جمعی قائنده الفله بایله
 جمع اولمشد ضعف اوزن در و ابو یوسف ایتیمک ابا عمرو الشیبانی ایشتم که کلام عربده حلقه یوقدر دیرلر ایدی
 فحقیله الاها و لا قوم حلقه بدید کوری قوللر لمله حانک جمع اولم اوزن قیل تراش ایدیم معنای سنه الحلق حانک
 فنی و لامله سکونیه بوغاز حلقوم معنای سنه الحلق ضمیمه جمع و حلق باش تراش ایتیمک معنای سنه ده کور بقال
 حلق رأسه من الباب الثاني الخلق علی وزن التکریم کذلک باش تراش ایتیمک بقال حلق رأسه شدد لکثرة و تحلیق
 قوش و جرکن یوکسلیمکه دخی دیرلر و حلق کچنک توین کسمکه دخی دیرلر بقال حلق معزه و لا بقال جره
 الا فی الضأن و بو زید ایتیمک عتر مخلوقه و شعر حلیق و حلیه حلیق دخی دیرلر و لا بقال حلیقه الاحتلاق
 همز مک و نونک کسری بله کذلک تراش ایتیمک الخلق حانک کسری و لامله سکونیه خاتم ملک یعنی شولر مهر که ملک
 حالت حکومتی استعمال ایدر و حلق مال کثیره دخی دیرلر یقال جاء فلان بالخلق و الاحراف و احراف دخی
 همز مک کسری بله و جاء مهمله و فایله مال کثیره دیرلر الحلقه میمک ضمی و لامله فنی و تشدید بدیه شولر دوه در که
 حلقه حلقه داغری اوله محلق میمک ضمی و لامله کسری و تشدید بدیه بنی عامردن بر کسریه نونک اسمیدر المحلق میمک
 ضمی و لامله کسری و تشدید بدیه شولر بزر که زیاده ایری اولد غندن قیلاری تراش ایدر کی اوله ثوب
 حسن معنای سنه الخلق لامله کسری ایله شولر در که سیو بدیه طلو اوله کویا که حلقه ده کبی
 بوغاز نه دک طولمشدر و خالق اسمیه جیو غنک اغاچه طولشن رنسنه سنه دخی دیرلر و خالق یوکسل طاعه دخی
 دیرلر جبل مرتفع معنای سنه یقال جاء من خالق ای من مکان مشرف و خالق تراش ایدیم معنای سنه دخی کور
 منه قولهم لا تفعل ذاک امک خالق ای ائکله الله حتی تحلق شعرها یعنی حق تعالی سنی هلاک ایدوب و الله کی
 مصیبه او غرتسن الخلق حانک فنی و لامله سکونی و الفک قصر بله بوغاز رنسنه مبتلا اولدیک اولور فعل
 محذوف اعتبار بله ابو نصر احمد بن حاتم ایتیمک رنسنه دن تعجب اولسنه جشی و خدشی و عقری و حلقی دیرلر کویا که

حشی خاء و محجرتك فتي و الفك قصر یل طر لمق معنا سندن در خدشی كذلك طر لمق معنا سندن دره عقری
جراحت معنا سندن در وفي الحديث حين قيل له ان صفية بنت حبي حايض فقال عقری و حلقی ما رواها
الا حاستنا و ابو عبید ابندی اول اصله حلقا و عقرادر محدثون عقری و حلقی دیرلر دیدی و بونك معنا سی
اص لند عقرها لله حلقها الله بدی یعنی عقر جسد ها و حلقها ای اصابها الله بوجع فی حلقها و ابو عریك راسته
و عضدته و صد رتد بذكری کی در قن باشنه و قولنه و كوكسنه او رسلر و حلقه دخی بوبله در قن بوغوزنه
او رسلر حلقی حاك فتي و قافك كسر اوزن بناسی ابله قطام کی اولك اسمی در موت معنا سنده كسر اوزن بنا
اولند دخی عدل و ثابت و صفت غالبه دن او ری در زیر حلق حلقه دن معدول در الحلقه حانك ضمی ایله كچینك
بدندن قرقل قبل الحلق كذلك حانك ضمی ابله بوغزده بر نوع اغری در الحلق حانك كسر بله بر كسنه نك
تراش اولمسی بقال ان رأسه لجيد الحلق الخلق فحتمنه و لامك ضمی و تشدد ببله حلقه حلقه اولمق بقال
تحلق القوم اذا جلسوا حلقه حلقه تحلق الم تانك فتي و حانك سكونی و لامك كسری و میك
فخیله بر كونك اسمی در كه اكیوم حلق الم دیرلر كه اول تغلب قبیله سنك بكر بن و ایل اوزنه كلكاری كون در كه
اول كوندن بچكرن تراش اینك عاد نلری در ولم شول صاچه دیرلر كه قولق اردنه نازل اوله و اموزه واصل اولیه
الحلقان حانك ضمی و لامك سكونیله شول خرما قورغی در كه ثلثینی رطب و لمش اوله الحلقن میك ضمی و حانك
فتي و قافك كسر بله بمعناه الخلفانه كذلك حانك ضمی و لامك سكونیله الحلقنه میك ضمی و قافك كذلك
كسر بله مونثلری بقال بسرة حلقانه و حلقنه الحولقة حانك فتي و واوك سكونی و لامك فخیله لا حول
ولا قوة الا بالله ديك بن السكيت و ابی اوزن بقال قد اكثر ت من الحولقة اذا اكثر من قول لا حول ولا قوة الا بالله
الحق حانك ضمی و میك سكونیله و الحق ضمتنه عقل اكسك اولمق و حق میك سكونیله احقك و حمقاءك جمعی دخی
كلور بقال قوم و نسوة جمع الحماقة حانك فخیله كذلك عقل اكسك اولمق بقال حق الرجل حماقة من الباب الخامس
فهو احمق و بقال ايضا حق محق حمقا مثل غم غما فهو حق و بقال حق السوق من الباب الخامس وكذا حمقة
من الباب الرابع اذا كسدت الاحق همزه نك و میك فخیله و الحق حانك فتي و میك كسر بله صفت مزبون اوزن
اولن كسنه قال بن بدین الحكم الثقفی قد بقر الحول الثقی بكسر الحوق لا ینثی یعنی كاه اولور صالح اولوب اهل حیلله اولن
فقیراه لور و كناهكار اولوب بی حیلله اولن غنی اولور و حق بر كسنه نك اسمی در كه اول عمرو بن خزاعینك باباسی در
لحمقاء حانك فتي و میك سكونی و الفك مد بله احقك مؤنث الحق حانك فتي و میك سكونی و الفك قصر بله جمعی
واحد فی حانك فتي و لفك اخرنه قصر بله كذلك جمعی بقال نسوة جمع و حق و حمق و حماق ابله الخلق حانك
فتي و میك سكونی و الفك مد بله بالدران اونی كه معروف در و بعضلریر یررم دبدكری اوت در دیش خرفه
معنا سنده الاحق همزه نك كسری و حانك سكونیله عورت احمق او غلن طوغر مق بقال احمق المرأة اذا جاءت بولد
احمق و احمق بر كسنه بی احمق بولمغه دخی دیرلر نقول احمق الرجل اذا وجدته احمق الحق میم اولك ضمی و حانك سكونی
و میم ثانیك كسر بله احمق ولد طوغرن عورت المحقة كذلك فی الوزن و المعنی الحماق میك كسری و حانك سكونیله
شول عورت در كه عادتی احمق او غلن طوغر مق اوله الخقیق علی وزن التكریم بر كسنه بی حماقته نسبت اینك نقول
حمقه نیمیقا اذا نسبت الى الحق الحماقه میم اولك ضمی و میم ثانیك فخیله بر كسنه نك حماقته مساعد اینك
نقول حماقته اذا ساعدته علی حمقه الاستحقاق بر كسنه بی احمق عدا اینك نقول استحقته اذا عدا دته احمق الحماق تانك
فتي و میك ضمی ابله احمق دكلكن حماقت اظهارا ایتك بقال تحماق فلان اذا تكلف الحماقه الاحماق همزه نك و حانك
كسر بله باز اوكساد اوزن اولمق بقال احمق السوق اذا كسدت و انماق بر اسكیمكه دخی دیرلر بقال احمق الثوب اذا
اخطى احمق حانك ضمی ابله سالور فی اوزن چچك کی بر سننه در كه انسانه عارض اولور احمق میم اولك ضمی و حانك
سكونی و میم ثانیك كسر بله ذكر اولن مرضه مبتلا اولن كسنه الحماق حانك كسری و میك سكونیله كوز قباغفك

مسورمه ایرشن بری یقال جاء فلان متلثما

متانما الاظهر من حسن وجهه الاجمالیق حد فقیهه ونانم بشیق طونجه دیلر بعضیلر ایتدی حلاق کوزک شول میانی در
که کوز قیاضنک التند قالور الحلقه علی وزن الد حرجه کوزی زیاده احوط رنسنه یه نظر اینک بقال حلق الزجل
اذ فتح صینه ونظر نظر اشبد بر الحلق ففتحینه له خشم اینک غیظ معنایسته الحقاق خانک کسر بله جمعی خشم بر معنایسته
جبل بله جبل الکی بقال حنق علیه من الباب الرابع اذ اغتاط الحنق خانک ففی ونونک کسر بله خشمه کان کسنه
الاحناق همز نونک کسر بله خشمه کتور من بقال احنقه غیره فهو حنق واحناق دونه ک اورکی اوق اولوب انجه
اولوق الحنق میمک خمی ونونک ففی وما پینده خانک سکونیه شول حماد در که دیشبسنه چوق وار مغله ارقاش اوله
الحاق میمک ففی ونونک کسری ومد بله لوق اولن دوه ل ایل ضم معنایسته جبل الحنق خانک ففی ونونک کسری
ومد بله قاف طافی جبل قاف معنایسته کنافی بعض نسخ الصاخ الحوق خانک ففی وواوک سکونیه سو پرمک
کنس معنایسته تقول حقت البیت جوقه اذ کنسته لطاوقه خانک خمی بله سو پرنی کنایسته معنایسته الحوقه
میمک کسری و خانک سکونی وواوک فخیله سو پرکه ممکنه معنایسته الحوق خانک خمی ومد بله ذکر با شنک
چون سی کردا در حشفه معنایسته الحیق خانک ففی ویا ناک سکونیه احاطه اینک یقال حاق به الشیء بحیق
اذا احاط به ومنه قوله تعالی ولا یحیی المکر الهی الا باهلوه وحق بهم العذاب ای احاط بهم وزل فصل اخاء طبق
خانک کسری ویا ناک ففی و قافک تشدید بله محف ورنی اوزن اوزن طو بل معنایسته و محف ثقیل اولنه دیلر
واکر دلر مک حقیق ده یاز مکسور ایدرسن غایه تابع قیلوبن بقال فرس اشق حقیق ای طویل واشق دخی همز نونک
وشبنک فخیله طویل معنایسته در وگاه اولور سریع اولن اتخبط دیلر الحقیق خانک کسری ویا ناک ففی و قافک
تشدید بله و اخر ند الفک قصیر بله سکر ته ده سریع اولان ذ فقی کبی معنای مذکور ده وزن مزبور اوز
الحدرنی خانک کسری و دال غیر معجه ناک فخیله و رانک سکونی ونونک فخیله اور محک عنکبوت معنایسته
الحدرون خانک ففی و رانک کسر بله جمعی اور محکم معنایسته حرف اخیری حذف اینک اوزن الحدرق خانک ففی
و دال معجه ناک سکونیه قوش نجاستن اتق صاغنه مق معنایسته بقال خذق الطاهر یخذق من الباب الاول والثانی
ومعاًویه اندکر القیل دبد بلر ایتدی اذ کر خذقه یعنی فیک مجاستن رمی الله من تذکر ایدرم دبدی الخذقه سیمک
کسری و ذالک فخیله در که مخرج مجاستن الخرق خانک ففی و رانک سکونیه بزی و ترقی الخریق علی وزن التکریم
جمعناه الان خرق همز نونک و خانک کسر بله و الخرق ففتحینه و رانک خمی وتشدید بله والاخر براق همز نونک و رانک
کسر بله یرتلق بقال خرق الثوب وخرقته بالتشدید فخرق وخرق وخرق وخرق یرتلق کندیوه دخی دیلر
بقال فی ثوبه خرق وهو فی الاصل مصدر وخرق یری قازوب یازمغه دخی دیلر یقال خرق الارض خرقاً فالذ لاجتتها
وخرق واسع ره دخی دیلر که ریاح انده متخرق اولور یعنی بلار بر اکنده اولور وخرق سخاه وسعت اوزن اولغه ده
دیلر وخرق کذب اینکه ده دیلر تخلف لغت درو بو مقام صاحب صراحتک اخر وراق در دبد وکی لفظا
ومعنا مخالف اولد فی ظاهر اولور واما لفظا ظاهر بودر که وایاه منقلب وله امامعنی در بدن یرتقی معنایسته در
حالا که اخر براق واخواتی یرتلق معنایسته در ته کم خرق وخریق در ایندن دبد وکی دخی مخالف در تأمل اولنه
الخرق ختمینه جمعی واسع یرلر معنایسته الخریق خانک ففی و رانک کسری ومد بله شول دور یردو که انک نباتاتی
اوله و فر ایتدی مررت بخریق من الارض بین المسجاوین دیلر ذکر اولنان معنایه و مسجاویمک ففی وسین وحاء
مهملتینده طاسلو ره دیلر الخرق ختمینه جمعی دوز یرلر معنایسته الا خرق همز نونک و تانک کسر بله یلرک مروری
المخرق میمک خمی و رانک فخیله بل و غراغی و المخرق میمک خمی و رانک فخیله بل اسد وکی رمهب رچ معنایسته
الخرق خانک کسری و رانک سکونیه جو مر داولوب کریم النفس اولان کسنه یعنی کریم معنایسته بقال هو خرق
فی المعناه ای توسع فیه الخریق خانک کسری و رانک کسری وتشدید بله ومد بله فسیق ورنی اوزن ذکر
اولنان معنایه در الخرقه خانک کسری و رانک سکونیه اسک بر یاه سم الخرق خانک کسری و رانک

فخيلة جني خرقه ل معنائه وخرقه تون يدي دیر که دستمالی بکر آنکه بر کسنه فی اور معجون دن معنائه
 ذوالخرق خاتک کسری ورنک کذلک فخیله جاهلیت زمانه اولن شاعر لدین بیک اسمی در الخراق میثک کسری
 و خاتک سکونیه کذلک تون معنائه در عری صحیح در وفی حدیث علی رضی الله عنه له قال البرق یحرق
 الملائکة وخرق اهل حرب اولان کسندیدیرل بقال فلان خرق الحرب ای صج حرب یخف فیها یعنی حرب
 چایک اولور الخرقه میثک ورنک فخیله خرق معنائه در و لکن کله مولد در بودکر اولن جوهر نیک سوق
 کلامندن نبادر ایدندر پس صاحب صراحتک بمقامه مخرقه بالفتح شرمندی و طریکی دبدوی محل کلامدر
 الخرق فخیله دهشتدر خوفدن یا خود حیاتدن بقال خرق خرق قلمن الباب الرابع وخرق رفق اوزن اولغه دخی
 دیرل بقال خرق خرق خرق قلمن الباب لک کور الخرق ضمتنه اسم در معنای مزبور دن الخرقاء خاتک فخی ورنک
 سکونی والفک مدبله نادان واهموار اولن کسند و فی المثل لا تعدم الخرقاء علة ومعناه العلة كثيرة موجودة
 تحسنه الخرقاء فضلا عن الکسری یعنی عالمه بهانه چوق اتی نادان اولنلر صورت حسنه کوسر و عاقل اولنلر
 قنائه الدی پس بومثل اعتداری استعجاب محله استعمال اولنور وخرق فاشول قیون نه دخی دیرل که قول اغنده
 مدور دلکی اولور خرقا بر صورتک اسمی در که ذوالر مه نام شاعرک صاحبه سی در اول بنی عامر بن ربیع
 قبیله سندنلر وخرقا باور یبله دخی دیرل ریح شبدیه معنائه الخرقه علی وزن الدخرجة یارمق شق
 معنائه بقال خرق الثوب اذا شققته وکاه اولور خبرقت دخی دیرل پس بوجیدایله جذب کبی اولور
 چکک معنائه وخرقه کسک معنائه ده کاهر بقال خرق الثی مثل خردلته ای قطعته وخرقه
 عملی فاست قلغه دخی دیرل بقال خرق بقله اذا افسد الخرقا بق خاتک کسری ورنک سکونیه ضرط اورمق بقال
 جد فلان فی خرقه ای فی ضرطه وخرق باق صحابه دن بر کسندک اسمی در که اکا ذوالیدین دیرل الخرق علی وزن
 جعفر ادویه دن اولان نمادند بر نوع در که بیراخی لسان الخیل کی دراق اولور سیاه اولور الخرق میثک
 فخی و خاتک سکونیه ورنک کسریله ساکت اولان کسند و فی المثل محرق لیباق ای لیباق الاصاب فرصه
 یعنی سکونی فرصته بر لایر شد مرکب یچون در الخرق خاتک ونونک کسری ورنک مابند سکونیه طوشن
 یاوروسی ولدان وخرق بر شاعر عورتیک دخی اسمی در که اول خرق بنبت هفان در اعشی نام شاعرک
 جامتند در ابو عبید زوای وزن الخرقه میثک فخی و خاتک ونونک فخیله شول در که اند طوشن
 یاوروسی بوقدر الخرق خاتک فخی وزاء محجه نیک سکونیه دورق طعن معنائه الخرق زلک کسری ابله
 کوندر دموری خاتک معنائه بقال هو امضی من خازق وامضی کسکین معنائه در و خازق
 شول اوقه دخی دیرل که تشابه ایرشش اولاسهم مفرطس معنائه الخرق خاتک فخی ورنک سکونیه
 اوق تشابه ایرشک بقال خرق السهم یخرق من الباب الثاني وخرق اوقله اور معنه دخی دیرل بقال خرقهم بالنبل
 ای اصبتهم بها ونبیل عرب اوقه دیرل الخازق سبک کسریله خازق معنائه لغتدر علی مامراقا
 الخلق خاتک فخی ورنک سکونیه معجون در نوب مضطرب اولنلر الخققان فخیله بمعناه یقال خفقت
 الریة تحقیق خققا و خققان من الباب الاول والثانی وکذلک القلب والسراب یعنی قلبک وسرابک
 اضطرانته دخی خققان دیرل وخرق بلدرم در یککه دخی دیرل بقال خقق البرق خققا وبل اوزور مکه دخی
 دیرل بقال خقق الزنج خققانا واما شاعرک شعر نه مشبه الاعلام طالع الخقق فانک محترک اولد غی ضرورت
 ایچوندر وخرق ایرغین کسندک با شین محترک کسند دخی دیرل وفی الحدیث کانت رؤسهم یخقق
 خفقه او خققین وخرق بر اینلر کسند ابله ری اور معنه دخی دیرل بقال خقق الارض نغله وکذاکشی عریض
 قمر بیه وخرق خفت اوزن اور معنه دخی دیرل بقال خفقه بالسیف یخقق و یخقق من الباب الاول والثانی

خرق

خرق

خرق

خسق

خفق

ایضا

ایضا اضرب به ضرب تخفیفه وخرق قوش او یخغه دخی دیرل الاخفاق همزه نیک کسریله قوش اوچرکن
 قما دین صالمق یقال خفق الطائر اذا طار وخرق اذا ضرب بجناحیه وخرق بر کسند لباسن بلدر نغنه دخی
 دیرل یقال خفق الرجل بثوبه اذا لمع به وخرق یلدر طولنغه دخی دیرل بقال اخفقت النجوم اذا توت
 لغیب وخرق غزابه کیدوب غنیمت المامغه دخی دیرل و صیاد صید الیامغه دخی دیرل یقال خفق الرجل
 اذا غزا ولم یغنم وخرق الصائد اذا رجع ولم یصطد وخرق بر کسند مطلقا حاجت ایچون توجه ابدوب
 بولامغه دخی دیرل بقال طلب حاجة فاخرق الخفقه میثک کسری وفانک فخیله تون که انوکله ضرب اولنور
 دن معنائه الخفق میثک کسری و خاتک سکونی وفانک فخی ابله ابلدو قلیخ الخفوق ضمتنه بلدر طولنق
 بقال خفقت النجوم خفوقا اذا غابت وخرق کاه اولور وقت غروب محله استعمال اولنور بقال وردت خفوق
 النجوم ای وقت خفوق الشریا تجعله طرفا وهو مصدر الخفاق خاتک فخی وفانک تشدید ببله ایا غنک صدری ابلدو
 اولان کسند بقال رجل خفاق القدم اذا کان صدر قد مد عریضا لفاقه خاتک فخی وفانک تشدید ببله فارنی
 ارق اولان عورت یقال امرأة خفاقة الحشا اذا كانت خیمیه وخیمیه خاء معجه وصاد مهبله ابله فارنی یخفه
 اولن عورت الخافقان فانک کسری ابله مغرب ابله مشرق فخی ابن السکیت یتدی مزبون خافقان دبدیلر لیل
 ونهار ذکر اولان افقلمده محترک ومضطرب اولد غیچون الخیفق علی وزن جعفر واسع اولان محترابه دیرل که اند
 سراب یعنی صومثالند کورن نسنه صوبی مضطرب اولور بقال فلاة خیفق ای واسعه یخقق فیها السراب
 وخیفق چایک اولان ته دخی دیرل بقال فرس خیفق ای سریع جدا وکذلک ظلم خیفق وظلم طاء معجه ابله
 دوه قوشنه دیرل الخففیق خاتک وفانک فخی ونونک سکونیه زنجیل وزنی اوزن افت داهیه معنائه بقال
 داهیه خففیق وخفیفه اولوب جریه اولان عوزته دخی دیرل سیمویه یتدی تون زائیک در خفق الزنج دن
 ما خود اولنق اعتبار ببله الخقوق خاتک فخی وفانک ضمی ومدبله شول دشی مرکبدر که فرجی زیاده ارق لغندن
 اولور ویرا الخقیق خاتک فخی وفانک کسری ومدبله فرج اواز ویرمک بقال خق الفرج یخقق خقیق من الباب الثاني
 وانک ذکرک غلافی اوزنه دخی دیرل الخفقه علی وزن الزلزله کذلک فرجک وغلظ ذکرک اوزی در قن
 مضاعف وزنه ارجاع اولنسه الاخفاق همزه نیک کسری و خاتک سکونیه بکرنک دلیکی واسع اولنق بقال
 اخقت البکره اذا تسع خرقها الاخقوق همزه نیک وفانک ضمی ابله الخقوق لغتدر وخرق رده اولان یاروغه
 ودلیکه دیرل وفی الحدیث فوقصت به ناقته فی الخاقیق جردن ای فی شقوق فی الاض ووقص قافله وصاد مهبله ابله
 طوار صاحبی زده ملک وجر دان جینه وراه مهبله ابله ایمان فانلر بدر واصبی اخقوقه انکار ابدوب الخقوق قدو
 دبدی لامله الخق خاتک ضمی وفانک تشدید ببله شول کوله دیرل که قور یوب خکله اوله الخلق خاتک فخی ولانک
 سکونیه نقدیر یعنی اورانلر بقول خلق الادمی اذا قدرته قبل القطع یعنی درنی کسک ایچون اورانلر
 وحقا آیدنی ما خلقت الا فریت وما وعدت الا وفیت وفری فابله وراه مهبله ابله قطع معنائه در وخلق کذب
 احداث ایتمکه ده دیرل بقال خلق الافک ومنتته قوله تعالی وخلقون افکا وافک کذب کی در ونا ومنتته الخلیقه
 خاتک فخی ولانک کسری ومدبله طبیعت معنائه الخلاق خاتک فخی ورنک کسری ابله جمعی طبایع معنائه
 وخلیقه خلایقه دخی دیرل خلوقلر معنائه یقال هم خلیقه الله وهم خلق الله ایضا وهون فی الاصل مصدر
 الخلقه خاتک کسری ولانک سکونیه رادش فطرت معنائه وخلقیه شول بلوده دیرل که اند یغور آری اوله
 الخلق خاتک فخی ولانک کسری ومدبله شول کسند در که هر عضو کی کال اورن اوله نام الخلق معنائه الخلق
 میثک ضمی ولانک کسری ابله بغناه وخلق لایق معنائه کاهور یقال فلان خلق یذک ای جن ربیه بقال خلق
 لذلک من الباب الخامس کویا که بونقدیر معنائه اولن خلقتان ما خود اولن اولن نسنه اند نقدیر اولنور

خفق

خلق

ایضا

ذلق

کند نایه شبیه در الذلق فحتمنه اضطرار حرکت ایتک معناسنه بقال ذلق بذلق من الباب الرابع وذلوق کسکین
 اولمغه دخی دیرل بقال ذلق السنن اذرب وذرابت ذال معجه وراه مهمله ابله حدت معناسنه در الاذلاق
 همزه نك كسر بله اضطراره صلیق بقال اذلقته انا واذلاق کلر یواسنه صود وکلک معناسنه در تقول اذلق
 الضبط اذ اصبت فی حجره الماء لیخرج به حجر حیمک ضمی وحاء مهمله نك سکونیه یواسنه در الذلق ذالک فخی
 ولامک سکونیه بکره ده محورد وندکی روحور میمک کسری وحاء مهمله ابله بکره ده اولن اوقه دیرل که بکره انوک
 اوزرینه دور ایدر وذلوق هر نسنه نك طرفنه و نهائنه دخی دیرل وذلوق ذیلک کسکین اولسنه دخی دیرل بقال ذلق
 اللسان ذلق من الباب الخامس وذلوق کسکین اولن دبله دخی دیرل بقال لسان ذلق طلق الذلق ذالک ولامک فحتمنه
 کذلک طرف معناسنه در وذلوق دبل اوجنه دخی دیرل طرف لسان معناسنه الذلق ذالک فخی ولامک کسر بله
 کسکین اولن نسنه وذلوق کذلک سوزی کسکین و فصح اولن کسنه یه دیرل بقال خطیب ذلق الذلقه ذالک فخی
 ولامک کسری ابله موئی الاذلق همزه نك ولامک فحتمنه کذلک کسکین اولن نسنه الذایق ذالک فخی ولامک کسری
 و مدبله کسکین اولن دیل وذلوق کذلک کسکین اولن دیل صاحبنه دیرل بقال خطیب ذلیق الذلیقه ذالک فخی
 ولامک کسری و مدبله موئی الذلق ذالک ضمی ولامک سکونیه بمعناه الذلق ذالک ضمی ولامک فحتمنه
 بمعناه ایضا بقال ذلق طلق ذلیق طلیق وذلوق طلق فقیهها لربع لغات الحروف الذلق ذالک ضمی ولامک
 سکونیه شول حروف در که دیل اوجیه طود قدن صادر اولور الاذلق همزه نك ولامک فحتمنه ذلق واحدی در
 حروف مزبور دن بر حرف معناسنه و ذکر اولن حروف التي در الذلقیه ذالک فخی وواوک سکونی ولامک
 فخی ویا نك تشدید بله ذکر اولن حروف ثاویجی در که انلر ادر لام در نوندر و اوچی دخی شفویه در که انلر ادر
 و میم در وواو در ذکر اولن حروفه ذلق دبیلر ز رانکلمه حدت و ظرافت دبلک طرفی ابله طود قدر دن ناشی
 اولور و هذم طروفک منشائی و فخری خود بونلر در اکباء اسم مزبور له نسیمه اولندیلر المذلق میمک ضمی ولامک
 فخی و تشدید بله هراوچی کسکین اولن نسنه یه طلاق اولنور الذوق ذالک فخی وواوک سکونیه طامق الذواق ذالک
 و هراوک فحتمنه بمعناه المذاق و المذاقه فحتمنه بمعناه ایضا بقال ذقت الشی اذوقه ذوقا و ذواقا و مذاقة
 و ذواق طادان نسنه یه دخی طلاق اولنور یقال ما ذقت ذاقای شیئا و خبر المغه دخی دیرل تقول ذقت ما عند
 فلان اذ خبر تعینی انوک فتمنه اولنی بلسک ویا نك بر کلک بلمکچون کریشن چمکه دخی دیرل تقول ذقت القوس
 اذ جذبت وترها لتظنر ما شدتها الاذاقه همزه نك کسر بله طاد در مت تقول اذاقه الله و بال امره و وبال ثقات
 معناسنه در الذوق فحتمنه وواوک ضمی و تشدید بله ندر یحمله طامق تقول نذوقت شیئا اذ فتمنه شیئا بعد
 شیئ المستذاق میمک ضمی ویا نك فحتمنه بحرب و معلوم اولن نسنه الذواق ذالک فخی وواوک تشدید بله غمناک
 اولن کسنه ملول معناسنه فصل الراء الربیق رانک کسری ویا نك سکونیه شول بک اناوک جاجا حلقه لری
 واز در انکله قوزی و او غلق با غلر لری بقه رانک کسری ویا نك سکونیه اول حلقه لری و فی الحدیث خلج ربقه
 الاسلام من غنقه و خلج جفر مغه دیرل الربیق رانک کسری ویا نك فحتمنه جمعی ذکر اولن حلقه لری معناسنه الارباق
 همزه نك فحتمنه کذلک جمعی الارباق رانک کسر بله کذلک جمعی و فی الحدیث لکم العهد ما لم تأکلوا باقی یعنی عهد کرده
 اولن نسنه ضایع اولد قچه الارباق رانک فخی ویا نك سکونیه قوز نیک و او غلک بونین ذکر اولن حلقه لری
 چورمک تقول ربق الحدی ربقه واربقه من الباب الاول والثانی اذ جعلت رأسه فی الربقه الارتباق همزه نك
 ویا نك کسری قوز نیک بونی ذکر اولن حلقه لری یچمک بقال ربق الطبی فی حبالی یعنی اهو بنم دایمه دوشدی
 الربقه رانک فخی ویا نك کسری و مدبله شول قوزی در که ذکر اولن حلقه لری با غلکشد و التریق علی وزن التکریم
 قوزی بونین با غلکشد حلقه حاضر لری منه قولهم رمت الضان فربیق ربیق ای هی الارباق یعنی قیونک سودی

کلمه

رتق

کلمه با شلدی قوز یواسی قریب قوز مجون اغ حاضر له و کچور رتی رتی دیرل نونله و تریق انتظار معناسنه در
 کچی سود ورمکه بشلد قوز یواسی سیدن رتی دیرل رتیق رانک ضمی ویا نك فحتمنه صیغه
 تصغیر اوزن افت دایمه معناسنه الرتیق رانک فخی ویا نك سکونیه بر نسنه نك تشقن بتورمک فتقک
 مقابلی در تقول رتقت الفتق ارتقه من الباب الاول الارتباق همزه نك ویا نك کسر بله بر حراحت بتوب او کلک
 یقال رتقت الفتق فارتق اذ التأم منه قوله تعالی کثارتقا فتمتقناهما الرتیق فحتمنه عورتک فربی نشک
 اولن بر حتمنه که جماعه قابل اولیه الرتقاء رانک فخی ویا نك سکونیه ذکر اولن صفت اوزن اولن عورت
 الرتاق رانک کسری ابله ایکی بیز در که بری برینه دبکوب ارقیه الورل بقال الجاریه فی الرتاق الرتیق
 رانک فخی وحاء مهمله نك کسری و مدبله حرك صافسی الرتیق رانک کسری ویا نك سکونیه شول نسنه در که
 انکله انتفاع اولنور الارزاق همزه نك فحتمنه جمعی ووزق نجشیش یرمکه دخی دیرل رزقه الله قولندن مصدر در
 وگاه اولور یغمون دخی رزق دیرل رتبه کباری تعالی یبور مشدر و ما نزل الله من السماء من رزق فأحیاه الارض
 بعد موتها و فی السماء رزقکم و ما تعدون و بولغته اولن اتساع قییلدندر الترفی قعر القلب دیرل حالا که مراد
 خرمای قوی صویله صور مقدر سقی نخل معناسنه و قلب قافله قیوم معناسنه در الرزقه رانک فخی ویا نك
 سکونیه بناء مره در برک نجشیش یرمک معناسنه الرزقات فحتمنه جمعی ووزقات عسکرا یچون تعیین اولن
 رزقه دخی دیرل الارتباق همزه نك ویا نك کسر بله عسکرو طیفه سن الحق بقال اترق الحنذا اذا خذوا ارضهم
 وباری تعالی نك یجعلون رزقکم انکم نكدون دبکوی قولی شکر رزقکم معناسنه در تقدیر مضافله واسئل القریه
 کبی در اهل القریه معناسنه المرزوق میمک فخی ویا نك ضمی و مدبله یختلو اولن کسنه الرزقیه رانک کسری
 ویا نك تشدید بله اق کان بزی الرزاق رانک فخی ویا نك سکونی ابله رستاقک تعریبته لغت در روستادن
 تعریب اولن مشدر قریه معناسنه الرزق جعفر و زنی اوزر پنه خرما انجلر ندن بر صره و خلا یقندن بر صفر در
 بو دخی معر بدر اضلی لسان فارسی اوزن رسته در صفت معناسنه الرستاق رانک ضمی ویا نك سکونیه
 قرطاسه لمحقدر قافک ضمی ابله الرساق و الرزاق دخی دیرل رتبه کمر و رایتدی قریه معناسنه الرستاق رانک فخی
 ویا نك کسری و مدبله جمعی کبیر معناسنه الرشق رانک فخی ویا نك فحتمنه ویا نك سکونیه اوق معناسنه الرشق
 بالنمل رشق رشقا من الباب الاول اذ ارميته ونبل نونک فخی ویا نك موحده نك سکونیه اوق معناسنه الرشق
 رانک کسری ویا نك سکونیه بر کونه اتقدر قن قوم بر جانبدن اوق سر بسلر مینار شفا دیرل الارتباق همزه نك
 کسر بله اهو بو بنون اوزتمق بقال ارشفت الطیبه اذ امدت عنقها الرشیق رانک فخی ویا نك کسری و مدبله
 قامی خوب اولن کسنه بقال رجل رشیق اذ کان حسن القد لطیفه الرشاقه رانک فحتمنه بر کسنه نك قامی خوب
 اولن بقال رشق رشاقه من الباب الخامس الرشاق رانک فخی ویا نك کسری و مدبله سودان قیبله سندن
 بر جماعتد رانک کسری ویا نك سکونیه ملائمه طوتمق که غنقک ضدی در یقال رفیق بر رفیق من الباب الاول
 الارباق همزه نك کسری بمعناه علی روایه فی زید یقال رفقت بر وارفتمه الترفیق فحتمنه ویا نك ضمی و تشدید بله
 بمعناه ایضا یقال رفقت بر وارفق نفع و یرمکه دخی دیرل تقول ارفقته اذ انفعته الرفقه رانک ضمی ویا نك سکونیه
 شول جماعتد کسه سفرد انلره یولد اش اولوز سن الرفقه رانک کسری بمعناه الارباق رانک کسری جمعی
 یولد اش اولن جماعتد معناسنه المرافقه میمک ضمی ویا نك فحتمنه یولد اش اولن الترافق رانک فخی ویا نك ضمی
 ابله بمعناه بقال رافقته و ترافقنا فی السفر الرفیق رانک فخی ویا نك کسری و مدبله یولد اش مرافق معناسنه
 الرفقاء رانک ضمی ویا نك فحتمنه جمعی وچمکه یولد اش بر رتدن ابر السهر رفقه اشی زایل اولور رفیق اسمی زایل اولن
 و رفیق واحد و جمعه طلاق اولن وصدیق کبی قال الله تعالی و حسن اولیک رفیقا و رفیق حایم و سالم اولن

رفیق

کسینه بیده دیرل اخر قك ضدی دركه اخرق خاء معجه وراء مہله ابله نادان وناهموار اولن کسینه درالرق رانك
 فتحی وفانك سكونيله دونهك قولن برطریقله بغلقدر سرعت ایتسون دیو تقول رقت الناقه ارفقهارفقا
 من الباب الاول اذا شدت عضدها تخيل عن ان تسرع ای لتقطع عن السرعة وذلك اذا خيف ان تنزع الى
 وطنها الرقاق رانك كسر به ذكر اولنك طریق اوزن دوه قولنه بغلنك ابله مرفق كسری وفانك فتحیه
 بك بازو وصل اولندوغی بر دیرسك معناسنه المرفق میك فتحی وفانك كسر به بعناه وكذلک مرفق وجهین اوزن
 برنسنه ده استعمال بدوب لتفاع ابتدوكك سنه به دخی اطلاق اولنور شول كسینه كه بیی كم من امك مرفقا
 قرات ایتدی میك كسر به انی مقطع کی قلدی وشول كسینه كه مرفقا قرات ایتدی میك فتحی وفانك كسر به
 انی اسم قلدی مسجد کی مرفقا دخی جائزدر میك وفانك فتحیه مطلع ابله مطلع کی لكن بوجه اوزن قرات
 واقع اولما مشد المرافق میك فتحی وفانك كسر به اوک صوبین دو كك وسو پرندی قویا جق بری و بولنره
 بگردخی و اراسنه المرفقه میك كسری وفانك فتحیه یوز یا صدوغی نخه معناسنه میك كسری و خاء معجه نك
 فتحیه الترفق فتحینه وفانك ضمی ابله یوز یا صدوغی اوزن یا تحی يقال ترفق اذا اخذ مرفقه المرفق میك ضمی
 وفانك كسر به دیرسكن یا صدن كسینه يقال بات فلان مرفقا ای متكنا علی مرفق بدیه الرق فتحینه دوه نك
 دیرسكن یا نلرندن طشره بورلش کی اولق ورفق شول صوبیه وشول مرعایه دیرلر كه وصولی اسان اوله يقال
 ماء مرفق ومرتق ای سهل المطلب الارفق همزه نك وفانك فتحیه دیرسكن طشره بورلش اولن دوه الرفقاء
 رانك فتحی وفانك سكونيله والفك مدبله مؤنثی الرافقه فانك كسر به برشرك اسمی درالرق رانك كسری و قافاك
 تشدید به ملكن برنوعدر كه اول عبودیت طریقیله اولن ملك درورق یوفقه سنه به دخی دیرلر رقیق
 معناسنه بوجه بدن ملائم اوان یره رق دیرلر اسمی روا بیی اوزن الرق رانك فتحی ابله شول یوفقه در بدر كه انده
 یازی یازلر ومنه قوله تعالى في رق منشور ورق كذلك قبله بغانك بیوكنه دیرلر الرق ضمینه جمی الرقة
 رانك فتحی ابله شول در كه دره قرنیه و لغین سیل زماننده اوزرینه صوبیا یلر چكلك كد نصمكره اكن ایجون
 خوب اولور ورقه كذلك لام تعریفله برشرك ادی درالرق رانك فتحیه شول دوز یردر كه اوزری ملائم
 والی ركدن الرق فتحینه ذكر اولنن معناسنه در بعض شرعه واردا ولدوغی اوزن كدر قافاك مقصوری در
 ورق ضعفه دخی دیرلر وقلت معناسنه ده كلور فرار وانی اوزن يقال فی ماله رقی ای قله الرقاق رانك ضمی ابله
 یوفقه نك خبز رقیق معناسنه ثعلب ایتدی عندی غلام یخبر الغلیظ والرقیق دیرلر واكر یخبر الجرذ
 دیرلر سه مقابله سنه والرقاق دیرلر زرا جردق ورقاق اسلر در رقیق و غلیظ صفتلر اولدوغی کی جردق كرده
 دین كاری نك درالرقیق رانك فتحی قافاك كسری ومدبله بوفقه اولن سنه غلیظك و تخینك ضد بدرور قیق
 ملوكه دخی دیرلر واحد وجهه اطلاق اولنور الرقة رانك كسر به یوفقه اولق يقال رق الشی رق رقة من الباب
 الثاني الارفاق همزه نك كسر به بوفقه اتمك وارفاق بر كسینه فی ملوك ابدنكه دخی دیرلر بقال ارق ملوكه اذا
 استرق التریق علی وزن التكریم معناه بقال رقه ورققه و تریق الكلام سوزی خوب اتمكه دخی دیرلر وفی المثل عن
 صبوح تریق و صبوح صادق فتحیه وقت صبحه ایلچن شراب دیرلر یعنی تحسین كلام شرب صبوحه بناء درالمرق
 میك فتحی ابله قانده ملائم اولن یراره مرق بطن دیرلر التریق فتحینه و قافاك ضمی وتشدید به قلب برنسنه یرقت
 وشفت اتمك تقول ترقق له اذا رق قلبك له الاسترقاق همزه نك وفانك كسر به بوفقه اولق استغلاظك
 مقابلی در بقال استرق الشی واسترقاق بر كسینه فی ملوك ابدنكه دیرلر بقال استرق ملوكه اذا رقه وهو
 نقض اعنقه التریق علی وزن التزلزل بطن مقی يقال ترقق الشی اذا لمع الرقاق رانك فتحیه حجر الرده اولن

رقق

صراك بطن مہ سی یعنی كیدوب كلسی وهرنسنه كه انك بطن مہی اوله اكر قراق دیرلر الرقة علی وزن
 الرلة صوبی كتوب كیدرمك تحريك معناسنه يقال رقرقت الماء فترقق ای جاء وذهب وكوز قباغلا
 اطرافته كوز یاشن دوز ایتدر مكه دخی دیرلر تقول رقرقت الدمع اذا درت فی الخلاق وخلاق خاء معجله نك
 كسر به كوز قباغلا سورمه دكن بریدر الرق رانك فتحی و میك سكونيله برنسنه بنظر اتمك تقول رقرقت الماء مقه
 ومقامن الباب الاول التریق علی وزن التكریم برنسنه یمتصل نظرا اتمك تریق کی دروز ناومنی الرق فتحینه
 بقیه روجه دیرلر ورق و سوزی قیووغی دیرلر معرب وفارسسی رمه درالمرقه میم اولك ضمی میم ثانیك
 فتحیه رفق كوسترمك يقال هذه الخلة ترامق بعرق لا تحیا ولا تموت المرامق میم اولك ضمی وثانیك كسر به
 شول كسینه در كه قلیندن محبتكن جزوی سنه قالمش اوله الرقة فتحینه والرقاق رانك كسر به قوت یومی
 بلغه معناسنه باموحد نك ضمی ابله و غین معجه ابله الارماق همزه نك فتحی و رانك سكونيله ضعیف اولن ایب
 يقال خیل ارماق اذا كان ضعیفا الارمقاق همزه نك كسری و میك كسر به ومدبله اب ضعیف اولق يقال
 اوماق الخیل ارمقاق الارمقاق همزه نك و میك كسر به كذلك برنسنه ضعیف اولق يقال اوماق الارمقاق
 اذا ضعف المرق میم اولك ضمی و میم ثانیك فتحی و قافاك تشدید به الخلق اولن معبشت يقال عیش مرقن اذا كان
 قوت الرق رانك فتحی و میك كسر به شول معبشت در كه سدرمق اوله يقال عیش رفق ای عیشك الرق
 الترمق فتحینه میك ضمی وتشدید به صوبی زاز ایلچمك يقال ترمق الرجل الماء اذا خساه وحسوا صله شوریا
 ایچمه دیرلر الارماق همزه نك كسر به برخصوصی استحکام اوزن اتمامكه دیرلر تقول رقرقت الماء ترمقه الرق
 رانك فتحی ونونك سكونيله بولانق اولان صوبقال ما رنق اذا كان كسر الرق فتحینه صوبولانق اولق يقال رنق
 الماء من الباب الرابع الارناق همزه نك كسر به والتریق علی وزن التكریم صوبی بولاندرمق تقول رنقته انا ورنقته
 ترنقا و ترنق قوش هواه قنادین تحريك ابدوب بریده طورمغه دیرلر بقال رنق الطائر اذا خفق بجناحیه
 فی الهواء وثبت ولم يطركو زه او یخوكلكه ده دیرلر بقال رنق النوم اذا خالط عنیه وترنق برضعفه دخی دیرلر كه
 بصمره اولور و بدنه اولان ضعفه و برنسنه ده اولان ضعفه ده اطلاق اولنور بقال رنق القوم فی امر كذا اذا اخلطوا
 الرأی ولقیق فلان امر تقة عنیه ای منكسر الطرف من جوع او غیره وترنق نظری دائم قلغه دخی دیرلر بقال رمدت
 المعزی فرنق رنق یعنی كی سود كتور مكه باشلدی طوغر ماسنه منتظر اولن یرا كچی سود اظهار ایتد كد نصمكره
 قیون کی عقبجه طوغر مازو یونی كا اولور میله و الله دخی استعمال یدرلر وترنق قوم یرمكانه اقامت بدوب
 اندن جقمغه دخی دیرلر الرق رانك فتحی ونونك كسر به مكدرا ولان عیش الترنق نك ضمی و رانك سكونيله
 ونونك ضمی ومدبله شول باخلق در كه خرقلرده وصواقند پلرنه واقع اولور الرق رانك ونونك فتحی و واولك
 مابینك سكونيله برنسنه نك حسن بقال رونق السیف الماء وحسنه ورونق فحا قوشلق وقتنك حسنه
 و طراوتنه دخی دیرلر وسا یرلده دخی حال بوبلدر الرق رانك فتحی و واولك سكونيله بویوزه دیرلر سرو
 معناسنه الارواق همزه نك فتحیه جمی بویوزلر معناسنه و ورق كچه نك بر مقدار نه دخی دیرلر طا بغه من اللیل
 معناسنه وروق او اوكنه اولن سقمغه دخی دیرلر وارواق خیمه لر معناسنه كلور يقال ضرب فلان روقه بوضع
 كذا اذا نزل وضرب خیمته وفی الحديث حين ضرب الشیطان روقه ومد اطمانه و محبت مقامه التي فلان علیك
 ارواقه وشر اشره دیرلر حب شدید به محبت ایتدی ديك محله وشر اشر نفس معناسنه در نفسك حرصی
 و محبت ابله ديك ولور و عداوت محله دخی استعمال اولنور و يقال التي ارواقه اذا عداواشدد عده ابو عبید
 روا بیی اوزن وكاه اولور یرمقامه اقامت ایتدی ديك محله التي ارواقه دیرلر اذا قام بالمكان واطمان به كی يقال

رمق

رنق

روق

التي عصاه واره اتي يغور معنائه كاور يقال القت السحابة واره اتي يغور معنائه كاور يقال القت السحابة واره اتي يغور معنائه كاور
 قطره سي اري اوان يغور الاروقه همزه فكى وواوك كسر بله جمع قلتي يقال ثلثة اروقه الروق رانك ضمي
 ومنبله جمع كثر في روق رانك فخياله يكتاك اولنه دخي ديرل يقال فعله في روق شباب اي في اوله ويقال كل
 فلان روقه اذا طال عمره حتى نحات اسنانه اليق رانك فكى ويانك كسرى وتشديد بله هر نسته نك افضلنه ديرل
 فيعمل وزني اوزن در ادغام ابله ريق اولشدر الرواق رانك كسر بله شول برده كه سققدن اشغه چكلور المروق
 ميك ضمي وواوك فكى تشديد بله شول اودر كه اندر برده چكلش اوله الترويق على وزن التكرير برده چكلش وكيجه
 قراكو اولغه دخي ديرل يقال روق الليل اذامد رواق ظلمته والقي اروقه وترويق صافي قلغه دخي ديرل يقال
 روقه انا ترويق الروق على وزن الكافور سوزك انكله شراب سوزرل وكاه اولور باطيه ديد كلري ديويوك كاسه
 دخي راووق ديرل الروق رانك فكى وواوك سكونيله عجبه كتمو رانك زياده حسن سيبيله يقال راقى الشئ بروقى
 اي اعجبني الروقه رانك ضمي ومنبله حسن دار اولن نسته لمنه قولهم غلمان روقه وجوار روقه اذا كانوا احسانا الى ابي
 يانك كسر بله روقك مفردى فان ابله فرقه وصاحب ابله محبة كي الروق رانك ضمي ومنبله كذلك رانك جمع بازل
 ابله بزل كي بازل اضيسن يارن دوه يه ديرل الروق فختينله يوقرو اوكد يشلري اشغه اوكد دبش لردن اوزون
 اولوق وروق شراب صافي اولغه دخي ديرل يقال راق الشراب يروق روقه قاله اصفا الاروق همزه نك وواوك فخياله
 شول كسسه در كه بورق اوكد دبش لري اشغدن اوزون اوله الاراقه همزه نك كسر بله صوبي وغير نسته يي دوكد الهقي
 فختينله بر نسته يي بوريك يقال رهقه هقامن الباب الرابع اذا غشيه منه قوله تعالى ولا يرهق وجوههم قتر ولا ذله
 ورهق فختينله كذلك محرمات نك اولغه ده ديرل يقال رجل فيه رهق اي غشيان للحارم من شراب الخمر ونحوه
 وغشيان غين معجمه نك كسر بله رفعلي ايشلكه قريب اولوق در ورهق ظله دخي ديرل منه قوله تعالى فلا يخاف
 بحسب اولار هقاي ظلم او سفه و طغيان معنائه ده كاور ابو عبيدرواني اوزن كما في قوله تعالى فزادوهم رهقاي
 سفها و طغيانا و رهق بر كسني طلب ايدر كن قريب اولغه دخي ديرل كرك اخذا ينسون كرك انيسون يقال طلبت
 فلان حتى رهقه رهقاي حتى دنوت منه فربا اخذه ورجالم يا خذه وكوج ماني قريب اولغه دخي ديرل يقال
 رهق شخص فلان اذا دنا وشخص شين وخاء معجمتيله برشهر دن برشهره كنهه ديرل الارهاق همزه نك كسر بله
 كذلك بر نسته يي اورنك وفي الحديث اذا صلى احدكم الى شئ فليهرقه اي فليغشه فلا يعده منه ويقال ارهقه
 طه يانا اذا غشاه اياه وتحميل معنائه ده كاور يقال ارهق فلان اتاخى رهقه اي حملته له ابو زيد
 ايتدي ارهاق نكليف معنائه دخي كاور يقال رهقه عسر اذا كلفه اياه ويقال لا ترهقني لا رهقك الله اي لا تعسرني
 لا اعسر ك الله المرهق ميمك ضمي و رانك سكونيله وهانك فخياله شول كسسه در كه اولدرمك ايجون اردندن
 بر يشله المراهق ميمك ضمي وهانك كسر بله شول اوغلاندر كه بلوغه قريب اوله يقال راهق الغلام فهو مراهق
 اذا قارب الاحتلام الارهاق همزه نك كسر بله غازی تا خير اناك وقت اخر داخل اولغه قريب اولجيدك المرهق
 ميمك ضمي وهانك فكى وتشديد بله شول كسسه در كه اندر بر رملق ظن اولنه وفي الحديث انه صلى على امرأة تهرق اي
 تمهم وتو بن بشرو تا بن برملغه ياد اولغه ديرل و مرهق شول كسسه يديرل كه اينده سي ورونه سي ومهماني
 چوق اوله الارهاق رانك كسرى وضمي وهانك سكونيله عدد دن برمقدان ديرل يقال القوم رهاق مائه اي زهاء مائه
 ومقدار مائه ابو زيد دن روايت اولندوخي اوزن وزهازي معجمه نك ضمي ابله مقدار معنائه الي يقان رانك فكى ويانك
 سكوني وهانك ضمه لهن عفران معنائه الر بق رانك كسرى ووه بله اغزياري رضاب معنائه الر بقه كذلك
 رانك كسرى ومنبله واحد اي اغزيارندن برمقدار معنائه الارياق همزه نك فخياله جمعي وريق ايج قرنه ديك

دهق

دبق

مجله دخي استعمال اولنور منه قولهم اتيت على ريق نفسي اعلم اطعم شيئا لريق رانك فكى ويانك كسرى
 وتشديد بله ايج قرن اولن كسسه فيعمل وزني اوزن الر ابق يانك كسر بله بمعناه يقال اتيتهم يقولون اتيتهم اي
 اي على ريق لم اطعم شيئا على رواية يعقوب ووريق هر نسته نك افضلنه واولنه دخي ديرل منه ريق الشباب
 وريق المطر لا ولما لور ايق شول صوبي ديرل كه صباح ايج قرنه ايجله صودن غيره اطلاق اولنماز الر ريق رانك فكى
 ويانك سكونيله ايج قرنه اولن كسسه ريقك تخفي در و ريق شراب بلدن مغه دخي ديرل يقال راق الشراب يريق
 ريقا اذا لمع فوق الارض التريق فختينله ويانك ضمي وتشديد بله كذلك سراب بلدن موق ال بوق خمتينله جان
 ويرمك كسان روي اوزن يقال هو يريق نفسه ريقو قاي محمود بهاء عند الموت فصل الزاء الر ريق رانك فكى
 وياه موحد نك سكونيله قل يوق يقال ريق شعره يزقه زيقان الباب الاول والثاني اذا ابتقه الا ياق همزه نك
 و رانك كسر بله كيمك دخول معنائه وبوازق كله سنك مقلوب في در الر ريق رانك ويانك فخياله وما بيننه
 تونك سكونيله ياسمين ياغي روغن ياسمين معنائه الر ريق رانك كسرى وياه موحد نك فكى ايله زيويه فارسي
 معرب در وكاه اولور همزه ابله دخي استعمال اولنور و بعض كسسه ياي دخي زكي مكسور قلد بلر يس اي كاه زيويه
 وضيله ملحوق قلد بلر زير بيزر زنه ديرل وضيل بلايه ديرل رانك معنائه المزاج ميمك ضمي و رانك ويانك
 فكى و همزه نك ما بيننه سكوني ابله زيويه لشم ايجله المزاج ميمك ضمي ويانك فكى وتشديد بله كذلك ريش لشم
 ايجله معنائه در اصلنه مزاج در عامه تغيير و تحريف ايدوب مزاج ديرل الر روقه على وزن الدرجه
 بر نسته يي صاروي بويامق يقال زرق الثوب اذا صفرة الزرقان رانك كسر بله اي قر معنائه
 وزرقان رانك اسمي در كه اول بدر الفزاري او غليد رايو يوسف ايتدي مزبون زرقان ديد كلري دوليتدي
 صاروا ولد غيچوندر اسمي حصين در ديد الر حاليق رانك فكى ولا مكم كسرى ومنبله طابحق يرلر بن تميم
 لغني اوزن در زحاليق معنائه الر حاليق رانك ولا مكم ضمي ابله واحد طابحق بر معنائه الر حاليق ده درجه
 كي طابندر معنائه يقال زحاليق فختينله ولا مكم ضمي طابحق الر ريق ثوبدن بر طابغه در
 كه شوي مشرك اولوب نكري ابي در ديدنلر در الزادقه رانك فكى و ذلك كسر بله جمعي زنديقلمر معنائه واخر نه
 اولان هاياء محمد وعنه عوض در زراصلي زناديقدر الزندق فختينله و ذلك ضمي ابله زنديق اولوق يقال
 زندق الرجل الزندقه رانك و ذلك فخياله زنديق معنائه اسم در الزوق فختينله كوك اولوق لازرق همزه نك
 و رانك فخياله كوك اولن نسته يقال رجل ازرق العين وازرق شول ناملي در كه زياده صفا ووزن اوله وازرق
 صافي صوبي دخي ديرل الزرقان رانك فكى و رانك سكونيله الفاك مدبله مؤنثي يقال امرأة زرقاء العين كوك كوزلي عورت
 معنائه ويقال زرق عينك من الباب الرابع الارهاق همزه نك و رانك كسر بله كوك اولوق يقال زرق عينه
 ازرقا قال الزرقان وقافك ضيله وميمك زياده سيله كوك كي زياده اولن نسته وزرق عورت دخي اطلاق اولنور
 الزرق رانك ضمي و رانك سكونيله كوندلر اسنه معنائه وكوندلر زرق اطلاق اولندوخي اولنه متاسيت
 اولندوخي ايجون در وزرق بلاد عيمده هنانام موضع اولان قوم يغفلنه دخي ديرل الزرق رانك فكى و رانك
 سكونيله فوش مجامستن القا ايمك يقال زرق الطائر زرق وزرق من الباب الاول والثاني اذا ذرق فهو بالذال
 والزي للجمتين لغة ونظر قلو ركن كوزك بياض طاهر اولغه دخي ديرل يقال زرق عينه يحوي اذا انقلب
 ونظر بياضها وزرق مزراق ديد كلري كوندلر ابله لغه دخي ديرل وزرق باقه بالان كير وسورمكه ديرل يقال
 زرق الناقه الرجل اذا خرت الى وراهها لالزراق همزه نك و رانك كسر بله بالان كير وسورمك المزراق ميمك
 كسرى و رانك سكونيله قصه اولن كوندلر در زرق قصير معنائه الزرقان رانك و رانك ضمي و رانك ما بيننه

زريق

زريق

زحلق

زندق

زرق

سکونیه ابکی میل در که قیواوزر بنه یا بوب اوزر بنه بکره اصمق ایچون ارقی اغاج قورلوا کر اول میلر بنادن
اولوب انجمن اولور سه دعامتان درل وار قری اولان اغاجه عجله دیرلر وقوغه اول عجله یه اصلور الزورق
علی وزن خیدر بزوع خرده کی الزرق زانک ضمی ورنک فحی وتشدد بدله برجنس طوغندر که انوکله صید
اولور فرایتدی ای اولن طوغندر بازی ایض معناسنه الزرق زانک فحی ورنک کسری ومدله جمی
طوغانلر معناسنه الزرقه همزه نل فحی ورنک کسری بله خوار جدن برطایفه در که نافع بن ازرقه منسوبدر
که نافع ابن حنیفه جماعتند الزرق مانقه زانک ضمی ونونک کسری بله صوفدن برجنس جبهه در و فی الحدیث
ان موسی علیه السلام لما اتی فرعون اتاه وعلیه ز مانقه یعنی جبهه صوف ابو عبیدایتدی بن یونی عبرانیه
ظن ایدرم وفسیر حدیث شر بیده در بعضیلر ایتدی بوفارسی معریدر بونک اصلی اشتربانه در دوه جمی
متاعی معناسنه الزرق زانک فحی وعینک سکونیه چاغرمق بقال زعقت بز عقال زرق فحیته بله مصدر در
حالت سرورده فرغ اوزر اولوب صحیبه قلم معناسنه بقال زرق زعق من الباب الرابع الزرق زانک فحی وعینک
کسری بله شول کسینه در که سرورنده فرغ اوزر اولوب حقیقه الزرق همزه نل کسری بله چاغرمق الزرق
همزه نل ورنک کسری بله چاغرمق بقال از عقه الخوف حی زعق واز عرق المزوق میمک فحی وعینک ضمی ومدله
قورخود لب چاغردلن کسینه بقال از عقه فهو مزعوق علی غیر القیاس کذا قال الاصمق وقال لا موی بقال زعقته
فهو مزعوق ومزعوق طوزلوا وان طعامه دخی دیرلر بقال طعام مزعوق اذا کثر ملحه الزرق زانک ضمی
وعینک تخفیفه طوزلی صوب بقال ماء زعاق ای ملح الزرق زانک وفانک ضمی وعینک سکونیه بد خوار اولن
کسینه سی الخلق معناسنه الزرق فحی وانشد ابو مهدی انی اذا ما حملت الزرق فحی واضطربت من تحتها
العناق الزرق زانک کسری وفاق تشدد بدله نلوم سقا معناسنه الزرق فحی همزه نل فحی بله جمی قلی الزرق
زانک کسری بله جمی کثر فی الزرقان زانک ضمی وفاق تشدد بدلی بله کذلک جمی ذیاب بله ذوبان کی
ذیابک جمعنه قوردر معناسنه وزقان زفاق دخی جمی کلور علی ماسیجی حوار بله حوران کی حاء مهله بله
ولدناقه معناسنه الترقيق علی وزن التکریم در بی باشی جابندن صوب بقرمق خلقک معتاده مخالف
الزرق زانک ضمی ایله صوق سکمه معناسنه ذکیر و تانبشی جائدر اخفش ایتدی اهل جاز طریقی وصر اصلی
وسمیلی وسوق وزقانی وکلائی کد کاف فحی ولا مک تشدد بدله صوق بصره دن عبارندر مؤنث قلو رل ونبو
تم بونلری جمله مذکر قیلور الزرقه همزه نل فحی ورنک کسری بله جمی صوقا قلم معناسنه حوار بله احون
کی شه کم الان مرور ایتدی الزرق زانک فحی قوش یاور یسنه اغز بله غدا بدلمک بقال زرقه برقه من الباب الاول
اذ لطم فرحه بقیه الزرقه علی وزن الزرقه طفلی او بنیق ترقیص الطفل معناسنه الزرق فحیته بله طایبق بر
دحض معناسنه واصلندن زلق رجله دن مصدر دز بقال زلق زلق زلقان الباب الرابع وزلق دوزیره
دخی دیرلر که اندر بنسبه اولیه منه قوله تعالی فتصبح صعبدا زلقای ارضاملساء لبس بهلشی وزلق کذلک
طوارک عجزنه دخی دیرلر الزلق زانک فحی ولا مک سکونیه تراش اتمک بقال زلق رأسه برلقه زلقان الباب الثاني
اذ اخلقه وترجمه مختارده باب اوله اشارت ایشد و سهودر الزلاق همزه نل کسری بله طایندر مق بقال از لفته
انوا زلاق باقه ولدن اسقاط اتمکه دخی دیرلر بقال از لفته الناقه اذ اسقطت وزلاق باش اتمکه دخی
دیرلر الترلیق علی وزن التکریم کذلک باش تراش اتمک بقال از لفته وزلقه ترلیق المزلق میمک ولا مک فحیته
طایبق بر الزلاقه زانک فحی ولا مک تشدد بدله بمعناه المزلق میمک کسری بله ورنک سکونیه شول بنسبه در
که انوکله قیو مکملور و اصلور مضاعف مزلاج کی وزلاق معنی و مزلاق شول دیرلر که ولدن چوق اسقاط ایلنه
الزلق زانک فحی ولا مک کسری ومدله انسی فرندن دوشن ولد الزلق زانک فحی ولا مک کسری بله شول کسینه در

وزرق

زعق

زعق

زرق

زرق

زلق

که جماعتن اول اول ایدر الزلق زانک ضمی و میمک فحی ولا مک کسری بله هدی و زنی اوزر بمعناه الزمالق زانک
ضمی ولا مک کسری بله بمعناه ایضا الزلق زانک ضمی و میمک فحی وتشدد بدله بمعناه کذلک بقال رجل زمالق
وزلق اذ کان بمل قبل ان یجامع الزلق زانک ضمی ولا مک فحی وتشدد بدله و یانک سکونیه برجنس شفتا لودر
که توبی بوقدروا کالسان فارسیه شیفته رنک دیرلر الزلق زانک کسری بله بریاعر که او یا نه چکه التندن بغلر
که ترکیه اکا کفسر دیرلر زانک مکسور اولمی صاحب مذهبک تصریحنه ونسخ محاکم ضبطنه بناء در اما
قاموسه زامضوم اولغه اشارت اولتشد و ایکسیده لغت اولق احتمالی وارد و زناق نساطا بقیه سنک زینتندن
بیون قصیدی دبد کلری بنسبه دخی دیرلر الزلق زانک فحی ونونک سکونیه اتمک کفسر بن بغلق بقال زلق
الفرس الزلق فحیته بله کفسر بغلق بر الزرقه زانک فحی ونونک سکونیه طار اولن صوق سکمه ضیق معناسنه
المزوق میمک فحی ونونک ضمیله عامر بن الطفیلک اتمک اسمی در الزواق علی وزن الکافور زبونه اسمی در اهل
مدینه لغی اوزر وزبونه جمیع بالذکر ده استعمال اولور زرار بویه فی التون بله دمور اوزر بنه وضع ایدرلر
اتش اوزر قوبحق زبونه کیدوب التون دمور اوزرندن فالسون دیو المزوق میمک ضمی وواوک فحی
وتشدد بدله ذکر اولنان معنادن ما خود در هر من اولن بنسبه مزوق دیرلر اگر چه اندر زواق یعنی زبونه بوغسه
الزریق علی وزن التکریم زینت اتمک بقال زوق الکاب والکلام اذا حسنته وقومته الزریق زانک کسری
ومدله کوکک یقاسندن یونی احاطه ایدن یوزیق بن یسطام قبیله شیمانندن برکسته نل اسمی در التریق
فحیته بله و یانک ضمی وتشدد بدله بن معناسنه در بقال تربت المرأة و تربت بالقاف و بالغین المعجزة اذ زینت
واکتلت الزروق فحیته بله ککه اتمک حوق اولق بقال زروق الملح زروق من الباب الثالث اذ اکتنز فهو زواق و بو
یعقوب ربائی دروز اهل شول طوان دیرلر که سمین اولوب ایلو کواوله وزروق روح چقیغه دخی دیرلر بقال
زهقت نفسی زروق زهوقاذا خرجت وفی الحدیث ان العرق الخلق واللبنه واقروا لانفس حی زهوق یعنی دوه بی
ایکی بدن ذبح ایدوب روحی حقیقه توقف اتمک وقال الله تعالی وزهوق انفسهم وهم کافرون وزهوق مضاعف
اولغه دخی دیرلر قال الله تعالی وزهوق الباطل ای اضمعل وزهوق جماعتدن ایلر و کتمکه دخی دیرلر بقال زهقت
الرحله ترهق زهوقاذا سبقت وتقدمت امام لیل وزهوق اوق هدفه تجاوز قلعه دخی دیرلر و ابو عبید
مصنفه ایتدی بود ذکر اولنلرک فعلندن زهوق یوقدر هانک کسری بله بلکه زهوق در هانک فحیته بله اگر چه بعض
کسته زهوق کسری بله لغت در زهوق ده فحیله دیمشدر دبدی الزهوق هانک کسری بله شول اتمک در که ککه جمی
اولوب محکم اوله وزهوق ایلر و یکدن کسینه معناسنه ده کلور و عسکر ده صنوب ایلر و فحیته دخی دیرلر الزهوق
زانک ضمی وهانک فحی وتشدد بدله جمی ایلر و فحیله معناسنه الزهوق هانک کسری بله او فی نشانندن تجاوز
اندر مکه دخی دیرلر بقال زهوق السهم صاحبه واز هاق کاسه فی طولدر معغه دخی دیرلر تقول زهقت الانا اذا
ملا تها واز هاق طوارا کری بوینه کتور مکه دخی دیرلر بقال زهقت الدلیه السرج اذ اقدمته والقته علی عتقها
و کاه اولور رابله دخی استعمال اولنو واز هاق اولدر مکه دخی دیرلر قتل معناسنه المزوق میمک ضمی وهانک
کسری بله سرعت ایدنی بقال را ب ت فلا نامر هقا اذا کان مغدا و اغذاذ غین و ذال معجته بله سرعت اتمکه دیرلر
ومزوق اولدر معغه دخی دیرلر قائل معناسنه المزوق هانک فحی ایلر مقتول معناسنه الزهوق هانک کسری بله
فحی وهانک کسری ومدله سرعت ایلر سیر اتمک بقال فرس ذات اهیق اذ اکت ذات جری سیر الزهوق زانک
فحی وهانک کسری بله چایک اولن کسینه بقال فلان زهوق ای زوق الزهوق فحیته بله الحق اولن و دوز اولن الزهوق
زانک فحی وهانک ضمی ومدله دخی درین قوی بیعید القهر معناسنه و طاغده ز یاد ایش اولن یول الزهوق

زمالق

زلق

زرق

زرق

زهوق

همزه نك وزانك كسر يله طوار اور مقدن سحر مق يا خود بخار كن سحر مق يقال از هفت الدابه اذا طمرت من
الضرب والنفار الزهلق زانك ولا ملك خمي ايله سيز اولن كسنة ولام زياده اولمشد الزهلق زانك فخي ولا ملك
كسر يله شول بيان حماري در ككه زياده سحر لكدن ارقه اي دوز اوله اصمعي روايي اوزن الزهقه علي وزن
الزولة شد نك كولاك فخي شديده معناسنه فصل السين السبق سبنك فخي ويا نك سكونيله يقال سابقته
فسبقته سباقيني اوكلاه بارشدم وسبقته ايتدم باب مغاليلن ولور الاستباق همزه نك ويا نك كسر يله بارشون
سكرد شمك يقال اسبقنا في العدو اي تسابقنا واولق اشبهده بارشغه دخی ديرلته كم باري تعالينك ذهبنك انسبق
ديروكي قولنده مراد تفصيل در ديشدر بعضيلر واتصال ووق اشبهده درلر السابقة يا نك كسر يله ايلر وكجك
يقال له سابقه في هذا الامر اذا سبق الناس اليه يعني سايرلر دن مقدم ايشلش اوله السبق فختينله شول معتبر
نسبه در كه يارش اهل اولنلر افي ماينلر نه وضع ايلرلر اوكدل معناسنه سباق البازي سبنك كسر يله طوغنك يكي
ياغنه اولن باغ كرك قابشدن كرك غيري نسبه دن اولسون الستوق سبنك خمي ويا نك خمي وتشديد يله ومديله
وسبنك فخي يله دخی لغت دروالباق علي حاله رمز اچه زيف ونبرج معناسنه وهر ككه بواسلوب وزن اوله اول
مفتوح الاول در الادورت ككه نادر در كه انلر كبري سبوح ويري قدوس ويري ذروح ويري دخی ستوق در لکن
ذروح دن ماعداسي مفتوح ومضموم اولور ووذروح مضموم اولور مفتوح اولما ووذروح برقرمزي بوچكدر
كه نقطه لري واردر سمو دن در المسائق ميمك فخي ويا نك كسر يله شول كور كاردر كه يكراري اوزون در
المستقة ميمك فخي وسبنك سكوفي ويا نك فخيله واحدي ذكر اولنن كورك معناسنه وابوعبيد ايتدي بونك
اصلي لسان فارسيله مشتبه در تعريب اولمشد السحق سبنك فخي ويا نك سكونيله برنسنه في يوشفق يقال حقت
اشي وسحق اسكي بزه دخی ديرلر وسحق سكرتمه دن اشغه ويور يدين يوقر واولن يله دخی ديرلر الانسحاق
همزه نك وسبنك كسر يله يوشمده در يقال سحقتة فانسحق السحق سبنك خمي ويا نك سكونيله اراق اولمق
معناسنه در وسحق دخی جائز در خمتينله عسر له عسر كي يقال سحق الشئ من الباب الخامس وسحق اوزون اولن
خر ما اغاچلر نه دخی ديرلر سحقك جمعي در علي ماسبي السحق سبنك فخي ويا نك كسر يله ومديله اراق اولن
نسبه بعيد معناسنه الانسحاق همزه نك كسر يله اراق ايمك يقال اسحقه الله اي ابعده ويزلسكم معناسنه ده
كلور يقال اسحق الثوب اذا خلق ويلي وبوي يعقوب روايي درو اسحاق دوه ياغي اشغه دخی ديرلر يقال اسحق
خفا البعير اذا من ومرات راء ماله ايله دونهك ياغي ملايم اولغه ديرلر اشبهده دن اسحاق ميمك سودي كيدوب ميمسي
چكلوب قازنه يا شغه دخی ديرلر اسحاق اسماء جالدندر اكر بونو له اسم عجمي مراد اولور سه معرفه ده لاينصرف
اولور اصلندن تغيير اولنوب كلام عربي غير معروف واقع اولدوغندن اوتوري واكر اسحقه السفر دن اولوب
مصدر دن منقول مراد اولور سه ابعده السفر معناسنه بو حينه منصرف اولور زير اكلام اصلندن تغيير اولنماش
اولور السحق سبنك فخي ويا نك خمي ومديله اوزون اولن خر ما اغاچي فخل طوبل معناسنه وسحق مركبك
اوزنه دخی ديرلر اركك اولسون ديشي اولسون يقال انا سحوق وحمار سحوق اذا كان طوبلا السحوق علي
وزن حيد راوزون معناسنه در السحق سبنك ويا نك خمي وميمك سكوني ايله كذاك اوزون خر ما اغاچي
در ميم زايده در السحق سبنك كسر يله وميمك سكونيله باش ككينك اوزنه بريوفقه دري در واول در يبه
ايش باش يا يغنه سحاق ديد كاري بوندن ما خود در سماحيق السماء سبنك فخي ويا نك كسر يله ومديله
كوكبوزنه اولن بوفقه بلونلر معناسنه در واخ ياغي اوزنه اولن انچه در بلره دخی سماحيق ديرلر جوهر ي
ايدن طن ايله زم كه اشيو ميملر زياده اوله صاحب قاموس حروف اصول دن اعتبار ايشلر السودق علي

زهلق

زهق

سبق

ستق

سحق

سحق

سودق

وزن

وزن جوهر والدال مهمه بلرك سوار معناسنه بود كر اولنن صاحب قاموسك تصير يخنه بناء در اكر جه نسخ
مصحح صحاحه وسائر لغاته ذال معجه ايله واقع اولمشد ره سودق كذاك بلبانه دخی ديرلر كه طوغن جتسندن در
السودنيق سبنك ويا نك فخي ونونك كسر يله ومديله كذاك بلبان صقر معناسنه وكاه اولور صقر چقره دخی
الطلاق اولنور السيدنوق سبنك ويا نك فخي ونونك خمي ومديله كذاك بلبان معناسنه السودانيق سبنك خمي
ومدي ونونك كسر يله معناه ايضا السدق فختينله سايم كچه سي ديد كاري كچه كه تر سالر انه اوديقر لسان
فارس اوزن سه لفظندن معر بدر سين مهمه ايله السرق فختينله اوغر لماق يقال سرق منه مالا يسرق سرقا
من الباب الثاني وكاه اولور سرقة مالا دخی ديرلر سرق منه مالا معناسنه وفي المثل سرق السارق فاختر
يعني اصل مال صاحبي كندن بوغر ليوب صبر ايتدي سارق صبر ايتدي وسرق كذاك اوغر بليق معناسنه اسم در
وسرق حر ردن اولن قاشلره دخی ديرلر علي ماسبي السرقه كذاك سبنك فخي ويا نك كسر يله اسم در اوغر بليق
معناسنه النسر يق علي وزن التكرج اوغر لغه نسبت ايمك يقال سرقة اناسبه الي السرقة وقرئ انك سرق
الاسترق همزه نك ويا نك كسر يله برنسنه في كيزلوا ييمكه ديرلر يقال استرق السمع اي سرق مستخفيا موجود اولن
نسخ صحاحه بوبله واقع اولمشد لکن ظاهر بوابدي كه اي سمع مستخفيا دينليدي المسارقه ميمك خمي ويا نك
فختيله برنسنه في اوغر لين بقعه ديرلر يقال هو يسارق النظر اليه اذا هتبل غفلته لينظر اليه واهتبال فرصت
دوشر مكه ديرلر السرق فختينله حر ردن اولن قاشلر وابوعبيد ايتدي سرق اق حر ردن اولن ديرلر وسرق
اوغر لغه دخی ديرلر علي مامر انفا السرقه فختينله واحدي ويا نك اصلي لسان فارسيله سره در جيد معناسنه
تعريب اولنوب سرق ديشدر نه كم بره حمل معناسنه تعريب اولنوب برق ديشدر ويا نك فختان معناسنه تعريب
اولنوب بليق ديشدر اسبق همزه نك كسر يله ويا نك ويا نك فختيله وسين ويا نك سكونيله قان اولن ليلس سرق
سبنك خمي ويا نك فخي وتشديد يله مسرقان ميمك ويا نك فخي ايله مزبورلر موضعك اسمي درو بعض نسخدر ويا نك
خمي ايله دخی ره ايت اولمشد سراقه ضم سبنك صحابه دن بر كسنة نك اسمي در كه اول سراقه بن جعشم در جيمك
وشيك خمي ايله السراق سبنك خمي ويا نك كسر يله سراقه سر ايرده السراقات وزن مزبور اوزن جمعي وهر او كه بزدن
اوله اكسراق ديرلر المسردق ميمك خمي وسبنك ويا نك فختيله سر ايردلو اولن او يقال بيت مسردق السردق جعفر
وزني اوزن سر كن ديد كاري اوت السفق سبنك فخي ويا نك سكونيله قيويي اورنك لا سفاق همزه نك كسر يله
كذاك قيويي اورنك لا نسفاق همزه نك وسبنك كسر يله قيواورنك يقال سفت الباب واسفقتة اذا ردت
فانسفق السفق سبنك فخي ويا نك كسر يله ومديله صق طوقش اولن نصفيق معناسنه وسفيق في حيا اولوب
يوزي ريك اولن كسنة يدي دخی ديرلر يقال رجل سفيق الوجه اي وخب السفاقه سبنك فختيله بوضق طوقش ويوز ريك
اولوب في حيا اولمق يقال سفق سفاقه من الباب الخامس السفاق سين اولك فخي ويا نك كسر يله قلعك
يوزنه اولن يوللر طرايق السيف معناسنه فارسي معر بدر وابوعبيد ايتدي سفاق قلعك يوزنه اولن
جوهر يدي رند سيف معناسنه السلق فختينله دوز يرقاع صقصف معناسنه السلقان سبنك خمي ولا ملك
سكوني ايله جمعي خلق ايله خلقان كي اسمي بر معناسنه السلق علي وزن حيدر كذاك دوزير معناسنه ميمك زياده سيله
السلق سبنك فخي ولا ملك كسر يله جمعي دوزير معناسنه السلق سبنك فخي ولا ملك سكونيله بر كسنة في ارقسي
اوزن برق بقا لظفنة فسلفته ذال القيتة علي ظهره وسلن جاغرمق معناسنه ده كلور صلق لغت در صادمه
ايله وقافله وسلن دل ايله ركسنة يذا تمكه دخی ديرلر شدة قول باللسان معناسنه قال الله تعالى سلوكم بالسنة
حداد وابوعبيد ايتدي بالغوا فيكم بالكلام معناسنه درو سلق طغر جي ياغنه دخی ديرلر يقال سلفت المرادة

سرق

سردق

سرمق

سفق

سلق

سملق

بقال شرق اذا اضاءت واشراق كوشك ضيائيه داخل اولمغه دخی دیرل بقال شرق ال جل اذ دخل فی شروق الشمس واشراق یوز نورانی اولمغه دخی دیرل بقال شرق وجهه اذ اضاء وتلا لا حسنا الشرق شینک فخی ورائک کسریله شولات در که اوزدنه اصلا باغی اولمغه التشریق علی وزن التکریم اب قور تقی تقدید اللم معناسنه ایام تشریفه ایام تشریق دید کبری بوندن ما خود در وایام تشریق اوج کون در که انلر قریان بیر امینک اول کونندن صکره کان کونلر در زرا قریان قنری اول کوننه کوشه قوشو سربوب قورید لور بعضیلر ایتدی ایام تشریق دید بلر حجاجک اشراق تیر کیمیا غیر قوللر بندن اوتروو تیر ثناء مثله ناک فخی ویا مو حله ناک کسری و مدیله مکه مشرفه ده بر طاعک اسمی در و لغارت سرعت ایتک معناسنه در و بویعقوب روایی اوزن در و ابی اعرابی ایتدی قریان کنش مشرق اولمغه دخی اولمغه غیچون ایام تشریق دید بلر و تشریق مشرق جانینه کیمکه دخی دیرل بقال شتان بین مشرق و مغرب المشرق میمک فخی ورائک فخی و تشدید بله مصلی معناسنه در و مشرق مسجد خیفه دخی دیرل شریک شینک فخی ورائک کسری و مدیله بر و جاک اسمی در الشفق فختینله کنش ضیائیه بقیه سی و جرتی در ابتداء لیلدن یئسو غازی وقتنه قریب اولمغه و غلیل ایتدی شفق غروب شمسدن واقع اولان حرمت در عشاء اخیره وقتنه دک و فرائیدی بعضی عرب دن ایشتمدم که علیه ثوب کانه الشفق دیرل ایدی قرمزی کین کسینه حقیقه و شفق بر سنه ناک بر مر نه دخی دیرل و شفق شفقت دخی دیرل الشفق فختینله اسیدر مرحمت معناسندن المشرق میمک فخی و فائک فخی و تشدید بله کدک لک یامزه دخی دیرل بقال عطاء مشفق ای مقلل الاشفاق همزه ناک کسری بله شفقت ایتک تقول شفقت منه علیه واشفاق حذر ایتک معناسنه ده کور تقول شفقت منه حالاکه ذکر اولان معناله دلالت ایدن اشفاقک ثلاثی مرحمت معناسندن غیر نه دلالت ایتک مثلاً شفقت دیرل حذرت معناسنه ابن در بد ایتدی شفقت واشفقت دیرل بر معنایه و اهل لغت بوکانکار ایدوب شفقت کلمه سن جائز کور مدیلر المشرق میمک فخی و شینک سکونی و فائک کسری بله شفقت ایتدی کسینه الشفیق شینک فخی و فائک کسری و مدیله بمعناه الشق شینک فخی و فائک تشدید بله یارق معناسنه الشقوق فختینله جمعی یارقلر معناسنه و شق اصلنک مصدر ایدی تقول بیده و بر جله شقوق و لا تقل اشتقاق و شق صبح معناسنه ده کور یارق معناسنه ده کور بقال شفقت الشی فانشق و بقال شق فلان العصار اذا فارق الجماعه یعنی بویر کلامدر که جماعته مفارقت ایدن کسینه حقیقه استعمال اولور و شق دوه ناک اضبعی جقمغه دخی دیرل بقال شق ناب البعیر اذا طلع و هو لغه فی شقاء و شق مشقتلو معناسنه ده کور بقال شق علی الشی شق شقا من الباب الاول و شق میت رجانبه بقوب فالغه دخی دیرل بقال شق بصیر لیت اذا نظر الی شق لا یرنه الیه طرفه و لا تقل شق لیت بصیره الانشاق همزه ناک و شینک کسری بله یار لوق فانشق العصار بر خصوص بر اکنه اولمغه دخی دیرل بقال انشق العصار اذا تفرق الامر الشقاق شینک ضمیمه بر مرصد و کوطورک بلکنه عارض اولور و کاه اولور ایکنه دخی سرایت ایدر یعقوب روایی اوزن الشق والشقه ایکسینه دخی شینک کسری بله بر کسینه ناک نصیبقی بقال اعذت شق الشاة و شقه الشاة و شق طاعک بر جانینه دخی دیرل و فی حدیث ام زرع و حدیثی فی اهل غنیمه بشق و ابو عبید ایتدی شق بر موضعک اسمی در و شق یارب دخی دیرل بقال هواخی و شق نفسی و شق مشقت معناسنه ده کور و منه قوله تعالی لم تکنوا بغیه الا بشق الانفس و کاه اولور مفتوح قلنور ابو عبید روایی اوزن و شقه شول پان یید دخی دیرل که تحتنه دن یا خود اعجزن قوی رغضاک اولن کسینه ایچون احتیاطارت منه شقه دیرل یعنی زیاده هدیله کلوبلن بریان قویب هوا یا اوچدی دیرل و شقه لوق

شفق

شفق

اولان سفره

سفره دخی دیرل بقال شقه شاقه اذا كانت ذات مشقه الشقه شینک فخی ابله بر یان قاش و صاحب صراح شقه فی وکی بقون اولین قفتانله تفسیر ایتشد بر جوهر ینک و صاحب قاموسک تصیر یکنه مخالف در نظر اولنه و شقه سفره بعد دخی دیرل بقال شقه شاقه الشقیق شینک فخی و فائک کسری و مدیله بر یان ناک ایشی و مقابلی منلا بر سنه ایتی بولنسه هر بر نصیقی اخرک شقیق اولور بوسیدن فلان شقیق فلان دیرل قرداشی معناسنه الشقیقه شینک فخی و فائک کسری و مدیله ایتی قومدن اولن دینه ناک ارا سنه اولن اولی بالشقایق شینک فخی و یانک کسری ابله جمعی و شقایق النعمان کلجک چچکی دیکله معروف اولان چچکدر که اکالاله کوهی دخی دیرل واحدی و جمعی بر ایدر نعمانه اضافت اولند و غنک سینی بودر که نعمان نام کسینه بریری قور یشدی ذکر اولن چچکی تکثیر ایچون بناء علی ذلک شقایق النعمان دید بلر و شقیقه شول اغری در که باشک و یوزن نصفین اغز ایدر و شقیقه نعمان بن المندرک جاسنک دخی اسمی در الاشق همزه ناک و شینک فخیله اوزون اولان ات بقال فرس اشق ای طویل الشقاء شینک فخی والفک مدیله موئی اوزون اولان یوند معناسنه المشاقه میمک فخی و فائک تشدید بله مخالفت وعد اوت ایتک الشقایق شینک کسری بله بمعناها الاشتقاق همزه ناک و فائک کسری بله بر سنه ناک یارسن المق و اشتقاق کلمات و خصومه متطویر یسن ترک ایدوب صانع جانی وصول جانی اخذ ایتکه ده دیرل و بر حرفک بر حرفدن اشتقاقی حرف اولی حرف ثانیدن اخذ ایتک در الشفق فختینله و فائک فخی و تشدید بله یار لوق بقال شفقت الحطب فلنشقق الشقسقه علی وزن الازله ترک اوتک بقال شقق الفحل شقسقه اذا هدر والعصفر و شقق فی صوت یعنی شقسقه سرجه صوتنه دخی استعمال اولور الشقسقه شینک کسری بله شول سنه در که دوه کوکره دکی زمانده فی قرمزی جکر کی اغزندن جقر و قن خطینه ذوشقسقه دیسلرانی کوکره ین دوه یه تشبیه اولور الشقراق شینک فخی و فائک کسری و یورنک تشدید بله و شینک کسری دخی لغت در شول قوشدر که کامیون بوزن دیرل بنکری اولور کاسکینه معناسنه و عرب طایفه سی اکاخیل دخی دیرل وانی شوم عدا بدرل الشقراق شینک کسری بله بمعناه لغه فیه علی مثال سطرط اط و سطرط اسین مهمله ایله یا لوده یه دیرل الشقق شینک و میلرک فختینله اوزون طویل معناسنه ابو الشقمیق وزن مذکور اوزن شعرا دن اولان مروان بن محمد کننی در الشق فختینله و کاتک نصایب ایتی فرضک مایننه دیرل و شق باش اوزون اولمغه دخی دیرل الشقاق شینک کسری بله ایتی فرضک ماینندن صدقه الموق فی الحدیث لاشقاق ای لایو خذ من الشق حی تم و شق دبت مرثیه مسندن ادنی اولن ارش جنایته دخی دیرل یعنی دینه تحمل ایدن عاقله بی سوق ایتد که ناک یا نجه یان ارشی دخی اولسه اکشقق دیرل کویا که اول دبت عظمتک متفرغانندن اولور الاشقاق همزه ناک فخی ایله جمعی جراحات اولشری معناسنه و شقاق قرماغزن بغلدر قری ایه دخی دیرل الاشقاق همزه ناک کسری بله قرماغزن بغلدر تقول شفقت القریه اذا شد دتھا بالانشاق و اشقاق دوه یی اوزننه اولن کسینه یه یولار بله توسکور مکه ده دیرل بقال اشق بعیره اذا کفه زمامه و هو را کبه و اشقاق دوه کندی باشن یوقار و قالدر مغه ده دیرل بقال اشق البعیر بنفسه یتعدی و لا یتعدی الشیق شینک فخی و نونک کسری و مدیله اوغل قلنن کسینه مبنی معناسنه الشیق شینک فخی و نونک سکونیه دوه یی اوزننه اولان یولار بله توسکر مک تقول شفقت البعیر اشقنه شقا من الباب الاول اذا کففته زمامه و انت را کبه الشقاق شینک فخیله اوزون کسینه للشیق میمک فخی و نونک فخی و تشدید بله یاره کنش ات کسائی روایی اوزن بقال لم مشق ای مقطع و بواسنات دیتدن ما خود در نه کم الان مروایتدی و اموی ایتدی مشق شول خمیر پان یینه دیرل که زیت یا غیله ایشلرل الشوق شینک فخی

شقوق

شقوق

شقوق

شقوق

شقوق

وواو سکونیه برنسنه به نفسی چکک بقال شاقی الشی شوقی الشایق بانک کسر به نفسی کندویه
 حکمی سنه المشوق میکی فقی و شینک نمی ابله برنسنه به کنسنه الاشیاق همزه نیک و بانک کسر به نفس
 برنسنه به حکموب از زوقای بقال اشتاقه واشتاق الیه الشوبق علی وزن التکریم برنسنه به منشوق قلیق
 المنشوق فحتمله وواو نمی و تشدد بد به برنسنه به ارز و مند اولیق تقول شوقی فتنشوق اذ اهیج شوق
 المشتاق میکی و شینک سکونیه برنسنه به ارز و مند اولیق و کاه اولور ضرورت شعر ایچون الفن همزه به
 قلب ایدوب مفتوح قلور الشیق شینک کسری و مد به طاع جبل معناسنه ابن الاعرابی روایی وزن بعضیلر
 ایتدی شیق طاعک زیاده صرب بر بدر الشیاق شینک کسری به برنسنه به اب بغلق بقال شقت الطیب الی
 الوند مثل نطنه پس شیاق نیاطکی اولور وزنا و معنی و طب طامهله ابله چادر ایینه دیلر و صاحب قاموس
 اشتیاق بو معنادن ما خود در دیشدر و بعضی نسخهده شوق شیق وزن تقدیر اولش بعضی نسخهده تا خیر اولشدر
 غالباً شیق یاسی اصلیمی دریا خود و او دخی منقلب اولمدر تردد اولتاغین در الشوق ختمینه مرتفع اولیق
 بقال شوق شیق من الباب الثالث اذ الرفع الشاهق هانک کسری به یوکسک اولن طاع جبل مرتفع معناسنه
 و شاهق کاه اولور غضب شدید دخی اطلاق اولنور بقال فلان ذو شاهق اذ کان یشتد غضبه الشیق شینک
 فقی هانک کسری و مد به جمارک صوتک ابتداسی و ز فیر صوتک آخر بدرو شیق جمار غمره شایق
 معناسنه ده کلور بقال شوق شیق من الباب الثالث و شوق شیق من الباب الثاني بعضیلر ایتدی شوق نفسی
 ایچر و دایمک وز فیر اخرج ایتک در الشهقه شینک فقی و هانک سکونیه چاغر من صیحه معناسنه بقال شوق
 فلان شهقه قات الشهاق تانک فقی و شینک سکونیه شدله چاغر من شیق معناسنه بقال شوق شوق
 فصل الصاد الصدق صادق کسری و دالک سکونیه خبر کرجک اولوب واقعه مطابق اولیق بقال صدق الحدیث
 و بقال ایضا صدقه الحدیث یعنی اکا خبری کرجک سوبلیدی و فی المثل صدق سن بکره یعنی کرجک خبر وردی
 بکرک سنن خبر و یرن و بکره بامو مدله فقی و کاک سکونیه تازه اولان دوه به دیلر یعنی وقتا که ذکر
 اولن دوه فرا ایتدی صاحبی تسکین ایچون هدع دیدی و هدم برکله درکه انوکله دوه رک خرد لری قرار
 ایتد که تسکین اولنور و بقال صدقهم القتال یعنی انلره قتال خبرن کرجک سوبلیدی بلر التصادق تانک فقی
 و دالک نمی ابله بری برن خبرده یا خود محبتک تصدیق ایتک بقال تصادق الحدیث و فی الموده المصدق میکی
 نمی و دالک کسری و تشدد بد به شول کسنه در که سنی خبر که تصدیق ایدوب کرجکسن به و مصدق قیون
 زکاتن جم ایدنه دخی درلر المصدق میکی و دالک کسری و تشدد بد به صدق و یرن کسنه و تصدیق صدقه ان
 کسنه به دیلر بقال مررت برجل یسأل الصدقه ولا یقال تصدیق و العامة تقوله و قوله تعالی ان المصدقین
 یو المصدقات یشد بد الصاد اصله المصدقین فقلت التاء صاد او ادعت فی مثلها الصدقه صادق فحمله
 دو ستلق المصادقه میکی نمی ابله دو ستلق المصدقین صادق فقی و دالک کسری و مد به دوست اولن کسنه
 الصدیقه مؤنثی الاصداء همزه نیک فقی و دالک کسری و الفک مد به جمی و کاه اولور واحد و جمعه و مؤنثه
 صدیق اطلاق اولنور بقال هن صدیق کوا وقع فی الاشعار یا عین اعداء هن صدیق المصدق میکی و دالک
 فقی و بانک کسری و تشدد بد به تصغیر در اخلص اصد فامعناسنه بقال فلان صدیق ای اخص اصد فانی
 پس تصغیر مدح ایچون و المصدق صادق کسری و دالک کسری و تشدد بد به فسیق وزنی وزن دخی تصدیق
 اوزن اولان کسنه و قولن فعلی ابله تصدیق ایدن کسنه المصدق صادق فقی و دالک سکونیه رک اولن کوندر رج
 صلب معناسنه بعضیلر ایتدی طوغری کوندر معناسنه در و ملاقاته و طرکه استقامت اوزره

اولمغه

شیق

شوق

صدق

اولمغه دخی دیلر بقال رجل صدق اللقاء و صدق النظر الصدق صادق نمی و دالک سکونیه جمی بقال قوم صدق
 مثل فرس ورد و افراس ورد و جون و جون و ورد اشقر اولن ایدر و جون انی اولنه دیلر المصدق میکی کسری
 و صادق سکونی ابله برنسنه بی تصدیق ایدن شی بقال هذا مصداق هذا ای ما بعد قد و المصدق میکی فقی
 و صادق سکونیه جمله سی درست اولن ار و سکر نمی درست اولن ات بقال انه لذو مصداق ای صادق الحمله
 و صادق جاری کانه و صدق فیما بعد من ذالک الصدقه فحتمله شول نسنه در که انی فقرایه تصدیق ایدر سن
 الصدق صادق فحمله و المصدق صادق کسری به عورتک مهری الصدقه صادق فقی و دالک نمی ابله کذلک
 مهر معناسنه در منه قوله تعالی و اتوا النساء صدقاتهن نحله و محله نونک کسری به برنسنه بی دعوا سوز ترا عسر
 احسان ایتک الصدقه صادق نمی و دالک سکونی ابله بمعناها الا صدق همزه نیک کسری به عورتک نکاحه مهر
 تعیین ایتک تقول اصدقت المرأة اذ اسمیت لها صدق اقا المصدق صادق نمی و نونک سکونیه شول معروف
 طرف در که ایچنه متاع قورلر صادق در یعقوب روایی اوزن اگر چه سینه دخی لغت در دیشدر المصدق صادق
 فقی و دالک کسری و مد به جمی صند و قلم معناسنه الصاعقه عینک کسری به شول اتشدر که کوندر دوشر
 رعد شدید زمانه بقال صعقه هم السماء من الباب الثالث اذ القت علیهم الصاعقه و صاعقه حین عذاب
 طاهر اولان صوته دخی دیلر صیحه العذاب معناسنه المصدق صادق فقی و عینک سکونیه برکسنه نیک عقلی کتک
 التصعاق تانک فقی و صادق سکونیه بمعناها بقال صعق الرجل صعقه و نصعاق من الباب الرابع اذ اغشى علیه
 و موت معناسنه ده کلور قال الله تعالی فصعق من فی السموات و من فی الارض ای مات الا صعاق همزه نیک کسری به
 برکسنه نیک عقلی کیدر مک بقال صعقه غیره الصعق برک اواز بقال جمار صعق الصوت ای شدید الصوت و الصعق
 برکسنه نیک اسمی در بنو صعق صادق فقی و عینک سکونی و فانک نمی و مد به یامیه تابع بر جماعتک اسمی در
 و بواسعی در عجمه دن و تعریفدن و تری لای نصرفدن و فعلول وزنی اوزن کلام عربیه برکله کلامشدر صعق و قدن
 غیره و اما آخر نوب فصحا انوک غاسن مضموم قیلورلر یا خود را سن مشدد قیلورلر نون حذف ایتد کدن صکره
 و خرنوبک حرف اولن مفتوح قلن عوام ناسدر الصعاقه صادق فقی و فانک کسری به اصبعی روایی اوزن بر قوم در
 که بی سرمایه تجارت ایچون بازان حاضر اولوب بخار برنسنه اشتر ایتد کدن انلر لایا زارده به داخل اولور الصعقی
 صادق و فانک فقی و اخرنله یانک تشدد بد به صعاقه طایفه سنک واحدی که الان مرو ایتدی بعضیلر ایتدی
 واحدی صعق و قدر و جمعی صعاقه و صعاقه بقدر الصعق صادق فقی و فانک سکونی ابله شول ضرب در که انک
 اوازی ایشد لور لتصفیق علی وزن التکریم بمعناه یقال صفقه الرج من الباب الثاني و صفقه و تصفیق الی بری برنه
 اور مغله اواز حاصل قلغه دخی دیلر و تصفیق شرابی بر قابتن بر قایم تجدید ایتک دخی دیلر و تصفیق دوه بی
 برمر عادن اخره صالغه ده دیلر و صفق عقد یبع ایچون الی اله المغه دخی دیلر تقول صفقت لبا الیبع و البیعه صفقا
 اذ ضربت بک علی یله و صفق رده و منعه دخی دیلر بقال صفقه فاصفق و صفق صادق فقی و فانک سکونیه
 و صادق نمی دخی لغت در ناحیه معناسنه پس صفق الخبل ناحیه جبهه دیلر و صفق کوزی قیامغه
 دخی دیلر بقال صفق عینه اذاردها و غمضها و تقول صفقت الباب اذارده و صفق عود دیکله معروف
 سازک قلرن دیر تمکه دخی دیلر و روز کار اشجاری بری برنه اوروب تحریک ایتک ده دیلر الاصطفاق
 همزه نیک و طانک کسری به مخرک اولیق بقال صفقت العود اذ حرکت اوتان فاصطق و بقال الرج
 تصفق الاشجار فتصطق ای تضطرب الصفقه صادق فقی و فانک سکونیه الاله المغه اولان عقد بقال رحت
 صفقتك للشرء و صفق راحه و صفقه خاسره التصافق تانک فقی و فانک نمی ابله حالت یبعه قول و قرار

صعق

صعق

صعق

و عهد و ایلان اوزن ال الهیاشتی نته کم بیعت رسلا و بیعت مشایخ معروف در بقال تصافق القوم علی
 الیمعة الاصفاق همزة نك كسری وصادك سکونیه قیوی اور تک بقال اصفت الباب واصفاق
 اتفاهه دخی دیرل بقال اصفا علی کذا ای اجتماعوا طبقوا علیه واصفاق ال برنسنه یراست کلکه دخی دیرل بقال
 اصفت به نکذا اذا صادفته ووافقه واصفاق قیوی کونه برکه صغمه دخی دیرل بقال اصفت الغنم اذا
 لم تحلبها فی اليوم الامرة الصفاقة صادك فتحیه برنسنه حکم اولق الصفیق صادك فتحی وفانك کسری ومدله
 حکم اولان سنه بقال ثوب صفیق ای شدید النسخ ووجه صفیق ای خال عن الحياء واصمعی کتاب فرسه ابتد
 الصفاق الصاد المکسورة الجلد الاسفل الذي تحت الجلد الذي عليه الشعر یعنی صفاق قیل بتن درینک التند
 اولن یوفقه در بدر الصفیق فتحیه شول صور که یکی قریه قیویوب چلقل تا که ذکر اولنان صو قریه نك
 صار یسن اله بقال وزد ناماء کان صفیق الصلق صادك فتحی ولامك سکونیه فاق واز ابله چاغرمق صوت شدید
 معناسنه اصمعی رولنی اوزن و فی الحدیث لبس منامن صلق اولق یعنی صوت شدید له چاغرن و تراشی منهی اولن
 برلن تراشیدن بدن دکل - ورو صلق عصایله اورمغه دخی دیرل بقول صلقته بالعصا اذ ضربته الا صلاق کذلک
 همزة نك کسری به بمعناه الاصطلاح همزة نك وطانك کسری به دوه اضی دیشلرن بری رینه اوروب اوزن چقرمق
 الصلقات فتحیه له دوه نك شول اضی دیشلری در که بری رینه سور مکله اواز و برر الصلق فتحیه له ولامك ضمی
 وتشدید به عورقی وغلان بری رینه طوند قریه یاد الیسی و فرائیدی صلقوکم بالسنة حداد و سلقوکم بونلرک
 ایکسی دخی لغتلر در الصلق فتحیه له دوز رقاع صغصیف معناسنه الصلا یق صادك فتحی و یانك کسری به یوفقه
 اتمکرن بول المصطلق میمک ضمی ولامك کسری به خراعه دن بر جماعتک اسمی در الصهلصلق صادلرک فتحی ولامك
 کسری به برک اولن اواز بقال صوت صهلصلق ای شدید و صهلصلق شول قاریه دیرلر که شدید به الصوت اوله
 الصهلصلق صادلرک کذلک فتحی ولامك کسری ومدله بمعناه الصیق صادك کسری ومدله توز غبار معناسنه
 الصیق صادك کسری و یانك فتحیه له جمعی غبار لر معناسنه حیفه ابله حیف کی فصل الضاد الضیق صادك فتحی
 و یانك سکونیه طار اولق وضیق ضیقک تخفیفی اولغه طار اولی معناسنه ده کلور میتله میت کی وضیق
 ضیقک جمعی دخی کلور فقر و سوا حال معناسنه الضیق صادك کسری ومدله کذلک مصدر در طار اولق
 معناسنه بقال ضاق الشی یضیق ضیقاً وضیقاً و برلرک ضقت به ذر عادی کلری قوجمه صغدی معناسنه در
 ضاق ذری معناسنه وضاق یخل معناسنه ده کلور بقال ضاق الرجل اذا حمل الضیق صادك فتحی و یانك
 سکونیه کذلک طار اولق ضیق معناسنه و یقال ضاق عنک الشی یعنی سکاچقش و یرمدی بقال لایسی شی
 و یضیق عنک یعنی سکاچقش و یرمین سنه بکاده چقش و یرمز الا ضاقه همزة نك کسری به مال ضایع اولق بقال
 اضاق فلان اذا ذهب ماله التضییق علی وزن التکریم طار قل بقال ضیقت علیک الموضع التضایق تانك فتحی
 یو یانك ضمی ابله بر قاج کسنه بری رینه وسعت و یرمک بقال تضایق القوم اذا لم یسعوا فی خلق او مکان الضوق
 صادك ضمی ومدی والفک دخی قصر به والصیق صادك کسری ومدی والفک کذلک قصر به بونلرک ایکسی دخی
 الضیقک مؤنثی در و او یای قلب او انشد رساکن اولوب ماقبلی مکسور اولد و غیچون فصل الطاء الطبق فتحیه له
 شول معروف سنه در که ایچنه میوه و سائر ماکولات قسمین قورلر و صاحب صراح بومقام طبق قات به تفسیر
 ایدوب طبق تاه هر چیزی دیشندر الا طبق همزة نك فتحیه له جمعی طبقلر معناسنه و طبق هر سنه به اطلاق
 اولنور که بر سنه نك و زنه اولوب فی حاطه بخش اوله و طبق کچندک کوندوزک کز نیرلر بقال مضی طبق من اللیل
 و طبق من النهار اذا مضی معظم منه و طبق شول یوفقه کلکه دیرلر که رقه ده اولن هر که کلکرندن یکی کلک ار سنه

صلق

ضیق

اولور و بنت

و بنت طبق قیلو بقایه دیرلر و بوسیدن بلایه وافته احدی بنات طبق دبدیلر و وجهی بودر که عرب
 طایفه سی شوبله زعم ایدرلر که قیلو بغا طقسان طقوز یومرده یومرنلیه که جمله سی قیلو بغا وله و بر دخی
 یومرنلیه که اول سیاه ایلان اوله و طبق جماعت معناسنه ده کلور بقال انا طبق من الناس و طبق من الخراذ یعنی
 بنی آدم دن و چکر کدن بر جماعت و طبق قوی بر سنور سنک بعضی بعضی اردنجه طوغرمسی بقال ولدنهار جیلا
 و ولدنهار طبقا و جیلا و انک ضمی و جیمک فتحی والفک مدله کذلک بری بری اردنجه طوغرمق و طبق شول
 یقمون دیرلر که عام اوله و طبق حال معناسنه ده کلور و منه قوله تعالی لتركمن طبقا عن طبق ای حالاً عن حال
 يوم القيامة و طبق ال احلامغه دخی دیرلر بقال طبقته يد طبقا من الباب الرابع اذا كانت لا تنسبط طبقته
 فتحیه له ایدانام بر قیله نك ایچندن بر جماعتک اسمی در و عر بلرک و افق مشن طبقه دبدیلر بر تفسیر ایدوب
 ابن السکیت ابتد مشن بر قیله نك باباسی ادی در که اولشن بن عبد القیس در و طبق اید قیله سنندن بر جماعتک
 تنه کم مرور و ابتد مشن قیله سی شدید قیله او اب کسنه انلرله مقاومت اید میمک طبقه جماعتی انلرله راست
 کلور مقاومت ابتد کلر نه و افق مشن طبقه و افقه قاعتنقه دبدیلر و اعتناق عین مهله ابله بری برینک بو یفته
 صار مشیق در الطبقة فتحیه له قیون سور سی بعضی بعضی اردنجه طوغرمق بقال ولدنهار طبقا و طبقه الطبقات
 کذلک فتحیه له مراتب معناسنه در بقال طبقات الناس ای مراتبهم الطباق طانك کسری به بری بری اوزن
 اولق بقال السموات طباق ای بعضها فوق بعض و طباق بر یوزن حالی اولان سنه به دخی دیرلر الطباق طانك
 ضمی و یانك تشدید به براعاجک اسمی در که اکثر یا مکله مشرفه طاعلر نه بر مشربی و یاقبسی زهرله و خالره
 نافع در الطبقات طانك فتحی والفک اخر نه مدله شول ارکاک دوه در که جماعتن عاجز اوله و شول ر جلد در که
 هر سنه دن عجز اوزن اوله التطبيق علی وزن التکریم غاز ایچنده حالت رکوعه الیری و یلق اوزن قومق و تطبیق
 قلیب الی ریه ایرشد ر مکله دخی دیرلر بقال طبق السبب اذا صاب المفصل فابان العضو یعنی قلیب الی ریه ایرشوب
 عضوی ارسه و بومعنادن بر کسنه دعواسنه موافق حجت ایراد ایتکه تطبیق دیرلر بقال انه یطبق المفصل
 اذا صاب الحجة و تطبیق الفرسات سکر در کن ابکی الن معارف ایدوب معروضه ایتکه دیرلر و تطبیق بلوت
 یغورن جمیع ره یغور مکله دخی دیرلر المطبقة میمک ضمی و یانك کسری وتشدید به شول بلوت در که یغورن
 هر جانب ایرشه بقال صحابة مطبقة المطابقة میمک ضمی و یانك فتحیه له موافقت معناسنه در و مطابقت ابکی
 سنه بی بری بر نه تطبیق ایتکه دخی دیرلر بقال طابقت بین الشیئین اذا جعلتهما علی حد واحد و الرقمتها و افق
 السیکت ایتدی مطابقه مراتب معناسنه ده کلور یعنی رایشدر سوخ بولغه دیرلر و مطابقه ایاخی بقولوا ان
 کسنه نك یور سنه دخی دیرلر و ات بور رکن ایقرن الیری بصدیخی ره صغمه دخی دیرلر التطابق تانك فتحی و یانك
 ضمی ابله اتفاق ایتک الا طبق همزة نك کسری به بر سنه یال الشوب اتفاق ایتک بقال طبقوا علی الامر اذا صفقوا
 علیه و طبق بر سنه بی اور تمکله دیرلر بقال طبق الشی اذا غطيته وجعلته مطبقاً للتطبيق فتحیه له و یانك
 ضمی وتشدید به اور نك یقال طبق الشی فتطبق هو و منه قولهم لو تطبقت السماء علی الارض ما فعلت کذا الخ
 المطبقة میمک ضمی و طانك سکونی و یانك کسری به کچه و کوندوزده ارام و یرمیوب علی الدوام طوق سنه در
 الحروف المطبقة میمک ضمی و طانك سکونی و یانك فتحیه له دورت حرف در که بری صاد و بری ضاد و بری طاوری
 طادر الطابق انک فتحیه له بیوک کرمداجر کبیر معناسنه فارسی معرب در الطریق طانك فتحی و یانك کسری ومدله
 یول سیل معناسنه نذ کیر و نائی جائز در نقول الطریق الاعظم والطریق العظمی و طریق طریقک جمعی دخی کلور
 اوزن خرمالغاجی معناسنه علی ماسیحی الا طرقة همزة نك فتحی و یانك کسری به جمعی بوللر معناسنه الطریق فتحیه له

طریق

کذلك جمع الطريفة طانك فتي ورائك كسرى ومد به زاده اوزون وان خر ما اغاي وطر بقعه شول سنه در كه
 بوبدن يا خود قبلدن طور قل برار سين اي اولوب اوزوني وك مقدار نجه اولور بر كوشه دن بر كوشه يه وارنجه
 اراق اولان رله وضع ايند رله وطر بقعه قومك برار لره وكن به لره دخی دیرلر بقال هذا رجل طريفة قومه وهؤلاء
 طريفة قومهم الطرائق طانك فتي ورائك كسرى بله جمع شريفار معناسنه يقال هؤلاء طرائق قومهم للرجال
 الاشراف حكاه يعقوب عن الفراء ومنه قوله تعالى كذا طرائقهم قد داي كنافرا مختلفه اهل وانا وطر بقع ركسنه نك
 مد هبنه دخی دیرلر بقال مازال فلان على طريفة واحدة أي حالة واحدة طريفة طانك فتي ورائك سكوني بله بر كه
 معناسنه بقال اختصبت المرأة طريفة او طريقتين أي مرة او مرتين بقال ايضا انا في فلان في اليوم طريقتين أي
 مرتين وطر بقع ركسنه نك ايشنه دخی دیرلر بالدين حقه معناسنه بقال هذه النبل طريفة رجل واحد أي صيغة
 رجل واحد وبل نونك فتي وياه موحه نك سكوني بله عرب طايقة سي استعمال اندكي اوقلر الطرق طانك فتي
 ورائك سكوني بله شول ايركش يغمور صوي در كه ايجنه طوار قبول ابدوب نجاستن القابله المطروق ميمك فتي
 ورائك ضمي ومد به بله بمعناه ومنه قول ابراهيم النخعي الوضوء بالطرق احب الى من النيم وطرق كذلك اركك اولن
 كسنه نك منيسي ماء الفحل معناسنه وطرق طوار صوبه نجاست القاتكه دخی دیرلر بقال طريقت لابل الماء اذ ابالت
 فيه وبعث وطريق طاش صالفة فال ايجنه دخی دیرلر كه كاهنك كن بر نوعد وطريق مجاد اولن كسنه يوكي
 عصا بله اوروب يوشمق ونجاد دوشك ويصدق اصلاح ابدن كسنه يه دیرلر المطريفة ميمك كسرى وطانك
 سكوني ورائك فتي بله يوك يوشمق جق الت ومطريفة دمورجی چكوجنه دخی دیرلر الطراق طانك ضمي ورائك
 تشدد بله رجالدن كاهن اولن كسنه ل الطوارق رانك كسرى بله نسادن كاهنه اولنلر الطرق طانك ضمي ورائك فتي بله
 شول يوللر يا خود خطلر در كه يايده اولور اساريع القوس معناسنه الطريفة طانك ضمي ورائك سكوني بله واحد
 وطريفة اسلوب وعادة دخی دیرلر بقال مازال ذلك طريقتك اي دايك الطرق طانك كسرى ورائك سكوني بله قوت
 معناسنه منه قولهم ما بطريق اي قوة وطريقك اصلي شحم دريس شحمه دالات ايدن طريفة قوندن كناية ولندي
 زيرا اكثر قوت شعبدن اولور الطرق فتي بله صراوردی اولان سنه ل عرق وصف وزردق وحباله صايدكي كه
 ذات كف اوله يعني حلقه لری اوله ووده ايزی ككي كه صراوردی اوله و عرق عين ورائك فتي بله و قافله خرما
 انجلار ينك وطيور قعمنك صغی دروزردق راه مهله وزاه معجه ابله كذلك خرما انجلار ينك وانسانك صغی در
 وبونقر بدن فهم اولنور كه صاحب صراحت بو حلقه طرق بالتحريك رسته وعرق سرای وحوض وجران ديدكي
 تشوشدن خالی دكلدر الطريفة فتي بله واحدی ذكر اولان سنه لردن برصف معناسنه بقال جاء الابل على
 طريفة واحدة وعلى خف واحدی على ارواح وطريق كذلك قربك بوبكند يسنه دیرلر الطراق همزه نك فتي بله
 جمع قرب بوبكند بلری معناسنه و بوقر بوشلوب يوشمق و اولور وطر بقعه صوا كلند وكي يره دخی دیرلر منافع
 ما معناسنه وفرا يندی طرق دونه نك دیرلر نده اولان ضعفه دیرلر وطريق قوش بلكنك بری بری اوزرینه
 اولسنه دخی دیرلر الطراق همزه نك كسرى وتشدد بله افعال وزنی اوزن قوش قنادی بلكنك
 بقال اطرق جناح الطائر اذا التف الاطرق همزه نك ورائك فتي بله شول دوه در كه دیرلر نده ضعفی
 اوله الطريفة طانك فتي ورائك سكوني والفك مد به مؤنثي المطروق ميمك فتي ورائك ضمي ومد به شول
 كسنه در كه سوليك اولوب ضعيف اوله يقال رجل مطروق اذا كان فيه رخاوة وضعف الطريفة
 طانك ورائك كسرى وتشدد بله ذكر اولان معنادن مصدر رسوليك اولوب ضعيف اولمق معناسنه

يقال

يقال ان تحت طريقتك لعند اوة اي ان في لينه وانقياده احيانا بعض العسر يس عند اوه عينك كسرى
 ونونك سكوني بله عناد دن اولور المطراق ميمك كسرى وطانك سكوني بله بر سنه نك نظيري المطريق ميمك فتي ورائك
 كسرى ومد به جمع يقال جاءت الابل مطريق اذا جاءت تتبع بعضها بعضا الطروق ضمت بله كلك يقال
 اتانا فلان طرورا اذا جاء بليل ويقال طرق بطرق طروق قامن الباب الاول وطروق ركك دوه ديشبسي اوزر نهر بحر مغه
 دخی دیرلر بقال طرق بطرق طروق اذا قى عليها الطريفة طانك فتي ورائك ضمي ومد به شول ناهقه در كه اركك يان
 يقال ناهقه طريفة الفحل للتي بلغت ان يضر بها الفحل الطريفة رانك ضمي وطانك فتي بله همزه وزنی اوزن شول
 كسنه در كه اخشام اهلته ايرشك ايجون على الدوام يوري الطراق رانك كسرى بله كيه ابله كن كسنه وطارق شول
 يلدوز دخی دیرلر كه سحر وقتنه طوغر كه اكاكوب الصبح دیرلر الطارقة رانك كسرى بله كيه نك اير باسندن اولن
 جماعتي فخذ وعشيت معناسنه الاطراق همزه نك كسرى بله سكوت ابدوب تكلم انماك يقال طرق الرجل اذا
 سكت فلم يتكلم واطراق يره بقعه دخی دیرلر وفي المثل طرق كرا طرق كرا ان النعام في القرى ونعام دوه قوشلر نه
 دیرلر وكر اطوى ديككه معروف اولان قوشلر يعني دوه قوشی عظمتيه صيد اولنشد رسن دخی حاكمي اندن
 قياس قيل وبو مثل كندن كوروب متكب ولنلر حقنه ايراد اولنور واطراق بر كسنه دن ديشي طوان اششون
 ديواركك ديكك بقال طريقتك اي عرق في خلك اي عرق في خلك ليضرب في ايلي وطراق دوه بری بری اردنجه كنه دخی دیرلر بقال
 طريقت لابل اذا ذهب بعضها في اربعض واطراق رنسنه يه دري وسبكير كچو رككه دخی دیرلر بقال طريقت بالجلد
 والعصب يعني قلقانه دري وعصب كيدر لیدی المطرق ميمك ورائك فتي بله شول قلقاندر كه دري وسبكير قاي نشي
 اوله المطريق ميمك ضمي ورائك كسرى بله خلقه يره بقمق عادتي اولن كسنه اطرقا همزه نك فتي ورائك كسرى بله صيغة
 تشنيه امر حاضر اوزن بر شهر ك اسمی در الاستطراق همزه نك ورائك كسرى بله دول ايجون اركك طلب ايمك بقال
 استطرقته فلا اذا طلبته منه ليضرب في اياك التطارق تانك فتي ورائك ضمي ابله بری بری اردنجه كنه بقال تطارقت
 الابل اذا ذهب بعضها في اربعض المطريفة ميمك ضمي ورائك فتي بله شول در بدن اولان قلقاندر كه بری بری
 اوزر نه تطريق اولنوب كسلس اوله وبری بری اوزن كسلس نعلين لره دخی دیرلر الطراق طانك كسرى بله شول
 نعليندر كه تطريق اولنوب دكشش اوله وطراق بری بری اوزر نه اولن يلكه دخی دیرلر بقال ريش طراق اذا كان
 بعضه فوق بعض المطريفة ميمك ضمي ورائك فتي بله شول ايك فتي بله بری بری اوزر نه كيمك بقال الرجل بين الشوبين اذا
 ظاهر بينهما لیس احد هما على الاخر ومطريفة ايكي نعلين بری بری اوزر نه كيمك بقال الرجل بين الشوبين اذا
 النعلين اذا خصف احد هما فوق الاخر وخصف خاه معجه ابله بری بری اوزر نه كيمك بقال الرجل بين الشوبين اذا
 وزن التكريم بوغرتلق ديككه معروف قوشك يومر دلماسی قرب اولمق اسمی روايتي اوزن يقال طريقت القطاة اذا
 حان خروج بيضها وبونقر بدن صاحب صراحت نظريق وقت كفاندر سنك خوار بيضه راديد وكي مخالف
 اولد وغي ظاهر اولور زرا كفاندر يومر ديه مغه دیرلر و ابو عبيد يندی نظريق طير قعمنك قطاندر غير بله
 استعمال و التماز و طريق ناهقه نك ولدی طوغماسی اسان اولماق ونسا طايغه سنه دخی استعمال اولنور بقال
 طريقت الناقة بولدها دانشب ول يسهل خروج وجهه و كذلك طريقت المرأة وتشوب اصلغه دیرلر و طريق بر كسنه نك
 حقنه انكار ايشنك نصكره اقرار ايشنك دخی دیرلر بقال طرق فلان محقي اذا كان قد حجه ثم اقر بعد ذلك وطريق
 دوهي اولنلر دن وغيری سنه دن منع ايمكه دخی دیرلر و طريق يول ايمكه دخی دیرلر تقول طريقت لابل اذا جعلت له
 طريقتا لاسق طانك فتي وسين مهله نك سكوني بله رخر ايجي فارسی معرب در عمر رضی الله عنه عثمان بن حنيفه
 بكي لسلامه ككش كسنه حقنه نامه يازوب ايتدی ارفع الجزية عن رؤوسهم اخذ لاسق من اراضيهم

لحق

طقق

طقق

طقق

الطقق ففتحته به برنسنه فی اشکله باشلامق بقال طقق یفعل کذا یطقق طققا من الباب الرابع الطققه
 علی وزن الزلزله طوارک طرفی اوزی دقدقه کی وزناو معنی وکاه حیطقق دیرل کویا که بولفظه طوارک یورلماسی
 اوزن حکایت قیلورلر و یولفظ مازنی دن نقل اولمشدر من یورک کتابدن غیر یورده واقع اولماشدر الطلق
 طانک ففتحی و لامک سکونیه کولر یوزلی و لمق خنده رولق معناسنه و طلق دوه صوارمق ایچون اولن سیره دخی
 دیرلر ته کاوران شاء الله تعالی بقال طلق طلقا و طلق الیدین الی اچوق معناسنه ده کولر بقال رجل طلق
 الیدین ای سمع وامرأة طلقه الیدین و طلق اللسان فصیح للسان معناسنه ده کاور بقال رجال طلق اللسان
 و ذلق اللسان الطلیق طانک ففتحی و لامک کسری و مدبله بمعناه بقال رجل طلیق اللسان و ذلیق اللسان الطلق
 خمتینله بمعناه بقال رجل طلق اللسان و ذلق اللسان الطلق طانک ففتحی و لامک ففتحیه بمعناه کذلک و طلق باغدن
 اطلاق اولنان دوه یورده دخی دیرلر ته کفصیلی کاوران شاء الله تعالی بقال رجل طلق ذلق ففیه اربع لغات و طلق
 فتح طواسکون لامه شول کجه یوسول کوندره دیرلر که اندک صوغوق اولیه و سائر مود یانندن دخی یوری اوله بقال
 یوم طلق و لیلته طلق ذالم یکن فیهما قرولا شی یودی و طلق کذلک برد و انک اسمی درکه انوکله طلال اولنسه اود
 یانغین منع ایدر و طلق کذلک اوغلان یور یسنه دخی دیرلر بقال طلق المرأة تطلق طلقا علی مالم بسم فاعله
 الطلیق طانک ففتحی و لامک کسری و مدبله کولر یوزلور اولن کسنه خنده رومعناسنه و طلیق شول سیره دیرلر که
 بنددن اطلاق اولنه الطلاق طانک ففتحیه کولر یوزلور اولن بقال طلق طلاقه من الباب الخامس الطلق ففتحته به
 اسم در اوغلان یور یسی معناسنه و جمع ولادت کی و طلق در بدن اشلنور برنوع بوقاغی در و طلق انک برکر
 سکرته سنه دیرلر بقال عد الفرس طلقا و طلقین ای شوطا و شوطین و طلق کذلک دوه صوارمق ایچون اولن
 سیره دیرلر قن اول سیرا کی کجه لک سیرا و اسه که اول کجه ده اوان سیره طلق دیرلر چوبان اولن کسنه دوه یوری
 اطلاق ایتمکین کاه کیدوب کاه اولاد غیچون پس ذکر اولنان دوه لره لیلته ثانیه دن اول طوالق دیرلر و لیلته ثانیه ده
 قوارب دیرلر الطلوق خمتینله ذکر اولنان سیرک مصدری بقال اطلق القوم طلقا من الباب الاول الاطلاق
 همزه نك کسر به قومک دوه سی صالمه اولغه دیرلر بقال اطلق القوم اذا طلق الهم واسیری صالیورمه که
 دخی دیرلر تقول طلق الا سیرا اخلیته و اطلاق ناقه فی باغدن بوشندر مقه دخی دیرلر تقول طلق ناقه
 عن عقالها فطلق فی من الباب الاول ایضا و اطلاق خیرا تمکچون ال اچغه دخی دیرلر الطلق طانک و لامک ففتحی ابله
 شول دوه درکه باغدن اطلاق اولنه بقال بعیر طلق و ناقه طلق ای غیر مقید الاطلاق همزه نك ففتحیه جمعی
 باغدن طلاق اولنمش دوه لر معناسنه و طلق فصیح اللسان اولنه دخی دیرلر ته کمرو رایتدی و طلق قید و بند سز
 حبس ایتمکه دخی دیرلر بقال حبس فلان فی السجن طلقا ای بغیر قید و طلق یاغدن سکلی اولماغه دخی دیرلر بقال
 فرس طلق احدى القوائم اذا كانت احدى قوائها لا تحمیل فیها الطلق طانک کسری و لامک سکونیه حلال
 معناسنه در بقال هولک طلقا و خارج معناسنه ده ککلور بقال انت طلق من هذا الامر ای خارج منه
 الاطلاق همزه نك و طانک کسر به کتمک ذهاب معناسنه تقول انطلق علی مالم بسم فاعله کایقال نقطع
 المطلیق میمک ففتحی و طانک ففتحی و یانک سکونیه منطلقک تصغیری در المطلیق میمک ففتحی و طانک ففتحی و لامک
 کسری و مدبله کذلک منطلقک تصغیری در نوندن عوض یا ویرمک تقدیری اوزن التطلیق
 نونک ففتحی و طانک ففتحی و یانک سکونیه و لامک کسری و مدبله انطلقک تصغیری در ز را حرف اولک ففتحی
 لازم کلکین همزه وصلدن غنا کلد ککله نطلاق باق قلوب اف دور دخی واقع اولما عین عوض واجب
 اولمشدر نته کم دینیرده عوض ویرمشدر ز را حرف لین وورد دخی واقع اولسه بدل لازم اولوب ضرورت
 شعر اولما دجه یاخود کیدودن صکره یا واقع اولما دجه ساقط اولما زته کم انقیه جمعده ساقط اولوب تاف

دیشلردر پس نونک اوزر بنه باقیسی دخی قیناس اولنسون الاستطلاق همزه نك و تانک کسر به اسهال و لمق
 التطلیق تانک ففتحی و طانک ففتحی و لامک کسری و مدبله تصغیری التطلیق بناء مجهول دن ابلان صوقن کسنه نك
 وجعی ساکن اولمق بقال طلق التسلیم علی مالم بسم فاعله اذا رجعت الیه نفسته و سکن وجعه بعد العداد و عداد
 عین مهمله نك کسر به ابلان صوقن کسنه نك وجعی مشند اولمق و تطلیق زوج و وجه سن بوشمغه ده دیرلر
 بقال طلق الرجل امرأته تطلیق الطلاق طانک ففتحی ابله بوش اولمق بقال طلق تطلق طلاقا من الباب الاول الطالق
 لامک کسری به بوش اولان عبورت و طالق بوش اولوب صالمه اولن ناقه یوقیونه ده دیرلر بقال ناقه طالق و نجه
 طالق ای مرسله ترعی حیث شاءت و طالق شول دوه یورده دخی دیرلر که رای کنیدی نفسچون الی قویوب ضویب
 سورمیه الطالق کذلک لامک کسری به بمعناه بقال امرأة طالق و طالق و اخفش ابتدی طلق دیرلر لامک
 ففتحی ابله المطلاق میمک کسری و طانک سکونیه چوق طلاق ویرعی کسنه بقال رجل مطلق ای کثیر الطلاق
 للنساء الطلقه طانک ففتحی و لامک ففتحیه بمعناه بقال رجل طلقه علی مثال همزه نك التطلق ففتحته به و لامک ففتحی
 و تشدد به اهو طوغر یسنه کیدوب بر جانیبه میل ایتمک بقال تطلق الضبی ای مرلا بلوی علی شی الاطلاق
 همزه نك کسری و طانک کسری و تشدد به نفس منشراح اولوب اخلق بقال تطلق الضبی ای مرلا بلوی علی شی الاطلاق
 لا تشدد به اهو طوغر یسنه کیدوب بر جانیبه میل ایتمک بقال تطلق الضبی ای مرلا بلوی علی شی الاطلاق
 قلب ایتمک طاء اولی مخرک اولد و غندن و تری ته کم اضطر ابک تصغیر بنه ضتیر بنه دیرلر ضاد مخرک اولد و غندن
 اوتری طانی نایه قلب ایتمک الطوق طانک ففتحی و و اوک سکونیه شول نسنه درکه بوینه طقرر کرک دموردن
 اولسون و کرک غیر یسنه دن اولسون لا طواق همزه نك ففتحیه جمعی و طوق طاقته و وسعته دخی دیرلر التطویق
 علی وزن التکریم طوق کیدرمک تقول طوقته اذا البسته الطوق ویرکسنه برنسنه فی تکلیف ایتمکه دخی دیرلر
 بقال طوقنک الشی ای کلفنکه و تطویق طاق و قدرت ویرمکه دخی دیرلر بقال طوقنی الله اء احقک ای قوانی
 و رخصت ویرمکه دخی دیرلر بقال طوقته لنفسه اذا رخصت و سهلت فهو راحة في طوعت التطوق ففتحته به و و اوک
 ففتحی و تشدد به طوق کیمک بقال طوقته فتطوق ای البسته الطوق فلیس المطوقه میمک ففتحی و و اوک ففتحی و
 تشدد به شول کرک چندر که بوینده بدینک نکنه محالف نکندن طوقی اوله الا طاق همزه نك کسر به طاق
 کتورمک تقول اطق الشی طاقه الطاق علی وزن الحال کر قنطره معناسنه الطاقات علی وزن الحالات جمعی کرلر
 معناسنه الطیقان علی وزن الحوان کذلک جمعی فارسی معر بدر و طاق دسته معناسنه ده ککلور بقال طاق نعل
 و طاق ریحان و طاق ریحس نو دخی دیرلر و بعضیلر طاق ارقه یال قدری طیلسانه دخی دیرلر دیش الطایق
 یانک کسر به طاعدن طشره چقن یری و قیونک طشره چقان رینه و کیمک ای ایچان سنه طشره چقان
 رینه دخی دیرلر و بالجمله اگر اچاردن و اگر اشجاردن اولن نباتک سمور بلوب طشره چقان رینه طایق دیرلر
 فصل العین العبق ففتحته به برنسنه یطیب یا شماق بقال عبق الطیب عبقا من الباب الرابع اذ الرق بالعنابقه
 عینک ففتحیه ثانیه و زنی وزن بمعناه بقال عبق عناقیه ایضا و عناقیه داهیه دخی دیرلر لغت معناسنه و عناقیه
 کذلک شول یان اترینه دیرلر که یوزده باقی فالور بقال بشین عناقیه اذا بقی اثر جراحه فی حروجه الاعنقاء
 همزه نك و تانک کسر به بلا اولمق بقال اعنق الرجل اذا صار داهیه العنقاة ففتحته به و نونک سکونیه شول
 عقاب در که کسکین طر تقری اوله بقال عقاب عبقا و عبقا ای ذات محالب حداد و عبقا لله عبقناک مثلی
 جذب ابله جید کی در العبقه ففتحته به یاغ بولا شی در که یاغ نلومنه باقی فالور بقال مافی العقی عبقه ای شی من السمن
 العقی عینک کسری و تانک سکونیه کر مولطف بقال مالبین العقی فی وجهه یعنی تعجب ظاهر در کرک انوک و جهنده

طوق

عبق

عقیق

و عتق حسن و جماله دخی در ر و عتق حریت دخی در ر العتاق عینک فخیله و العتاقه كذلك عینک فخیله حربت
 معنائه در تقول عتق العبد یعن عتقا و عتاقا و عتاقه من الباب الثاني و مولى العتاقه عتق سبيله اولان
 ولا يشد ر و عتق درى قالن يكن يوفقه و لمغه دخی در ر بقال عتق فلان بعد استعلاج یعن اذ ارقبت بشرته بعد
 الغلظ و فر اليتدى عتق صلاح ماله دخی در ر بقال عتقت المال فعتق اى اصلحته فصلى ابو عبيدروا بن اوزن که
 مسنفته واقع اولشد روات بلر و کوب قور ثلغه دخی در ر بقال عتقت فرس فلان یعن عتقا اذ اسبقت
 فعتت و عتاق اسکه که دخی در ر بقال عتق الشى عتاقه اذ اقدم و صار عتقا عتق یعن دخی بومعنايد و باب
 اولدن و برکسنة قد عین رعایت بین اوزرینه و لمغه دخی در ر بقال عتقت عليه بین یعن من الباب الاول
 و عتقت ايضا من الباب الخامس اذ اقدم و وجبت کانه حفظها فلم یحث العتق عینک فخی و تانک کسر بله
 و مد بله ازاد اولان کسنة بقال هو عتق و فلان مولى عتق یعن ازاد اولان ر جال دن در العتقاء عینک ضمی
 و تانک فخی و الفک مد بله جمی بقال هم موال عتقا و عتق لسی ی دخی در ر خیر رجل عتق دخی بلر اسکی اولان
 کسنة یو عتق برنسنه نکه کرینه و مختارند دخی در ر و عتق چایک اند دخی در ر فرس رابع معنائه العتاق عینک
 کسر بله جمی چایک لثم معنائه و عتاق رخی قوشلره دخی در ر و ارجیبات عتاق دوه نکه ا یوسنه در ر نجایب
 معنائه و ارجیبات همزه نکه و حاء مهمله نکه فخی و یانک تشدید بله برقیله یمنسوب اولنلر در و یات عتق
 کعبه ی در ر شرفها الله تعالى و عتق ابو بکر صدیق لقی در ر ضی الله عنه حسن و جمال صاحی اولدو و عیون
 بعضیلر ایتدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انت عتق من النار دخی و کچون عتق دخی بشدر اسمی عبد الله بن
 عثمان در العتقة عینک فخی و تانک کسری و مد بله ازاد اولان جاریه بقال هم مولاة عتقه یعن ازاد اولان
 نسادن در العتاق عینک فخی و یانک کسر بله جمی بقال هن نساء عتاق و ذلک اذ العتق و عتقه اسکی کره دخی
 در ر بقال قنطرة عتقه بالهاء و قنطرة جدید بلاه لان العتقة جمع الفاعل و الجدید جمع المفعول لیفرق بین
 ماله الفعل و بین ماله الفعل واقع علیه الاعتاق همزه نکه کسر بله ازاد ایتک تقول اعتقته نا و اعتاق مالی اصلاح
 ایتکه دخی در ر بقال اعتقت المال اذ اصلحته و اعتاق برنسنه ی عجله اوزن خلاص قلغه دخی در ر بقال اعتقها
 صاحبها اذ العجلها و العتاق المبتاق میله کسری و عینک سکونیه طواری سور و ب خلاص قلن کسنة بقال
 فلان معتاق الوسیقة اذ اطرط بر طریدة الحجاها و سبق بها و لا تقل معتاق الوسیقة بالنون العتاق تانک کسر بله
 ازاد اولان کسنة بقال هو عتاق و اسکی شراب دخی در ر و بعضیلر ایتدی شول جر در که مهرین کسنة اچامش
 اوله و عتاق اسکی اولوب قدیم اولنه دخی در ر بقال هو عتاق اى قدیم العتاقه تانک کسر بله شول یای در که
 اسکیوب قرر مش اوله عتاقه معنائه العتق ضمیمه اسکی اولن سنه بلر بقال دنایر عتق و عتاق تازه قیزه دخی
 در ر اگر اهلنک اولنه کالی بولوب زوجنک اولنه کوندر لمامش اولور سه و عتاق شول قوش یاور یسنه در لکه
 ناهضه دن یو قرر اوله و ناهضه ضاد معجه ایلله شول قوش یاور یسی در که قنادنک بلکی جو غلوب و یجمع بلننه
 و اوچایم بقال احدث فرخ قطاة عاتقا و ذلک اذ اطار فاستقل و عتاق او موزده ردایرینه دخی در ر لند کیری
 و تانک چاردر بقال رجل امیل العتاق اى موضع الرء منه معوج التعتق علی وزن التکریم اسکی قانق بقال
 عتقته اذ تعقیقا المعققة میله ضمی و تانک فخیله شول جر در که بر زمان حفظ اولنوب اسکد لثم اوله العتق
 عینک فخی و ذلک سکونیه بحر ما اغاخ که اوزر نه مبه اوله و عتق خور مابد اغن کسمکه دخی در ر بقال عتقت
 الخ لاله اذ اقطعت سعتها و عتق قیونک یو کنه نکی محال اولن یو که علامت اصتاق بقال عتق شاته بعد عتقا
 من الباب الاول اذ ابطت فی صوفه محالف لونه و عتق برکسنة یو کوب حقنیه برامز سو یلکه دخی در ر بقال

عتق

عرق

عرق ارجل اذ رميته بالقح و وسخته و عتق اذ خر دخی کسری و تانک فخی طاهر اولمغه ده در ر بقال عتق
 الاذ خر لا عتاق همزه نکه کسری بله بمعناه بقال عتق الاذ خر اذ اظهرت ثمرته العتق عینک فخی و ذلک سکونیه قیون
 اصلن علامت العتق عینک کسری و ذلک سکونیه خور و ماصا لقی خومشه خور ما معنائه التعذیق علی
 وزن التکریم خور مابد اغن کسمک عتق معنائه نشد بد تکریمه مبالغه اچوند ر العرق برنسنه دن صروب جقان
 نسنه و عرق در لک معنائه ده کلور بقال عرق ارجل من الباب الرابع و عرق دول معنائه ده کلور منه قولهم
 ما اکثر عرق بله اى نتاجها و عرق صرام معنائه ده کلور کرک اثلر صراسی اولسون کرک طیه و ر صراسی اولسون
 و بالجملة هر صفا بلن نسنه ی عرق در ر و عرق خور مابد اغندن اورولن نسنه ی دخی در ر زنبیل اولر دن اول کاه
 اولور زنبیل دخی در ر و یوم مقام ترجمه مختار صاحبنک عرق خور مابد اغندن اورولمش کی دبدوکی شول
 اولدو غی طاهر اولور کویا که سفیفه فی فای بنله سفینه توهم ایتشد ر و عرق لللال در ر شول نسنه ی که محبته بنله
 و بر بلور و عرق قریه در لر شدت معنائه اصمعی ایتدی عرق القریه شدندن عبارت اولند و غنه واقضا و لادم
 و غیر بلر ایتدی عرق ر جالک صفی در قریه نکه صفی دکلر وجهی بودر که قریه فی اکثر جواری و اراذل خدام
 کوزی کلشرا یکن لازم کلوب اهل عرض اولنلر ائی کتور دکه قریه نکه ثقلنندن و و ذلک حجابندن در لکین تجشنت
 لک عرق القریه در ر و عرق ابرمیدان یکی میدان سکر تکه دخی در ر بقال جری الفرس عرقا و عرقین اى طلقا
 اولطلقن العرقه عینک ضمی و تانک فخیله همزه کی چوق در لین کسنة العرق عینک فخی و تانک کسر بله شول
 بوغور ندر که دوه نکه ایتسه اصد قلر نه یو غور دکل طرفینله دوه جسنک اراسنه حایل اولماغین دوه نکه عرق
 یو غور ده تأثیر بیدوب رایحه سن و طعین تغییر ایدر العرقه فختنبله خیمه نکه اطرافنه دیکلن قولن و دیوار
 قورلر نکه اراسنه ارقری قود قلیری انجدر و عرقه عرق واحدی دخی کلور اثلر دن و یا غود قوشلر دن بر صره
 معنائه العرقا فختنبله جمعدر قولنلر معنائه العرق و خمتنبله بر صاری و ت در که انکله برنسنه یو بر و عرق
 اچ کورک رینه دخی در ر و عرق کتک معنائه دخی کلور تقول عرق عرق و قانم الباب الثالث اذ اذ هبت العرق عینک
 کسری و تانک سکونیه ذکر اولنلر جمعک واحدی اچ کوی معنائه و فی الحدیث من احوال رضامیته فخی له و لیس
 لعرق ظالم حق و عرق ظالم اولدر که برکسنة اخرک لحياتیدوکی به یا یغ دیکر و یا خود اکن اری کندی المغیون
 و عرق طمره و اثره دخی در ر بقال فی الشراب عرق من الماء لیس بالکثیر ذات عرق عینک کسری و تانک سکونیه
 بریده بر ر ک ادبدر العرق عینک فخی و تانک سکونیه کلا اوزر نه اولانلی جمله یک المعرق میله و تانک فخیله بمعناه
 بقال عرق العظم اعرقه عرقا و معرقا من الباب الاول اذ اکت بماعلیه من اللحم و عرق کذلک شول مککه در لکه انوک
 لقی جمله النش اوله العراق عینک ضمی ابله جمی ائی النش ککمر معنائه بن السکیت ایتدی جمعه فعال و زنی و وزن همین
 یقاج کله کلشدر که اثلر کبری توام در که توام ک جمی در تانک فخی و و اوک سکونیه ایتدی معنائه و بری دخی
 ر باب در که رنی نکه جمی در و بری رانک ضمی و الفک قصیر بله شول قیوندر که یکی طوغور مش اوله و بری دخی
 ظو ار در که طیرک جمی در طاء معجه ایلله دایه معنائه و بری دخی عراقدر که الان مرور ایتدی و بری دخی ر خالدر
 راء مهمله و خاء معجه ایلله قیون قوز یسنک دیشبسی معنائه و بری دخی فرادر که فریرک جمی در فایله و راین
 مهملتین ابل بقر و حشی و لیدی معنائه بن السکیت ایتدی کلام عربی و جمعلر نظیری یوقدر المعروق میله
 فخی و عینک سکونی و و اوک ضمی و مد بله شول کسنة در که کلری اوزر نه لقی اوله المعرق میله ضمی و تانک فخیله
 بمعناه بقا رجل معروق العظام و معرق اى لیل اللحم التعرق فختنبله و تانک ضمی و تشدید بله مککه اولان ائی
 جهایک قال تعرق العظم مثل عرقته علی مامر انفا العراق عینک کسری بله بلاد معرو فیه جامع اراضینک اسمی دو
 و عراق شول قریه در لکه دینه اکی قات سختیان قویب دیکر لرواکر برقات قورلر سه اکا طباب در ل طاء مهمله نکه

کسر به العرق فختنه جمع قریب مناسنه واصبی ایتدی عراق شول طبایب در یغنی شول در بد رکده کیش اوزینه
 قور زلر دیشک کوزاری طوالمسون دیو العراق کذلک عینک کسر به صیغه ثنیه اوزن کوفه ابله بصره در
 الاعراق همزه ناک کسر به عراقه کتک تقول عرق الرجل اذ صار الى العراق واعراق صیغه مجهولدن ايوصلدن
 اولغه دیرل بقال عرق الرجل اذ صار عرقا یعنی ايوصلدن اولسه و بوانه دخی استعمال اولنور و اعراق افع کونک
 صالمغه دخی دیرل بقال عرق الشجر والنبات اذا امتدت عروقها في الارض واعراق شرابی في الجملة صو قاتغه دخی
 دیرل المعرق میم ضمی و رانک فختله شول کسنه در که انک اصله کرم یا خود دناوت اوله یقال عرق فيه اعماه
 واخواله وبقال ان امرأ لبس بینه و بین دم ابی المعرق له في الموت کایقال المعرق له في الکرم ای المعرق في ذلك
 جوت لا محالة عارق رانک کسر به شراب کسمی در و معرق في الجملة صو قاتش شراب دخی دیرل بقال عرق الشرب
 فهو معرق ای فيه عرق من الماء ولبس بالکثیر التعریق علی وزن التکریم شرابی في الجملة صو قاتش تقول عرق الشرب
 تعریقا اذا من جته من غیر ان تبلغ فيه و تعریق کاسه یشرابی قویوب تمام طولدر معق بقال عرق في الاناء ای جعل
 فيه دون الملی و قیودن قوعه في تمام طولدر مامغه دیرل تقول عرق في الدلو اذا استقيت منها دون الملی المعرق
 میم ضمی و رانک فختی و تشدد بد به شول شراب رکده اکصوان قاتش اوله منه قولم طلاء معرق و طلاء مہمله ناک
 کسر به اشتریدن بر قیودن و معرق لخدین شول کسنه ییدر که یوزنیک اقی زاوله بقال فلان معرق الخدین اذ کان
 قلیل لحم الخدین العرقه عینک و اوک فختی و قافک ضمی ابله قوعه ناک با شند صلیب اسلوبند اولان یکی اغاجک
 بری عینک ضمی جاز دکلدر زریاب و وزنه اولان کله ناک اولی اول وقت مضوم اولور که حرف ثانی زون اوله عنصوه
 کی العرقوتان وزن مزبور اوزن ثنیه سی و عرقوتان شول یکی اغاجه دیرل که بالان اغاجنک اوک قاشیله ارد
 قاشینک ار اسنه اولوب مزبور لری بری برینه بغلار العراق عینک فختی و قافک کسر به جمع قوعه اغاچلری
 معناسنه العرق عینک فختی و رانک سکونیه و قافک کسر به کذلک عرقه ناک جمع در ناک حذفیه قوعه اغاچلری
 معناسنه تقول ثلث عرق فعل بمافعل بثلثة احق في جمع حق یعنی احق اصلند احقوادی کلام مر به اخرند
 و او اولوب ما قبل مضوم اولن کله بولناد غیجون و او یای قلب اولوب قاض اعلالی کی اعلال اولندی العراق
 عینک فختی و رانک سکونیه قوعه یاغ بغلق تقول عرقیت الدلو عرقاة اذا شددتها علی اذات العراق بلا وافت
 داهیه معناسنه بعضیلر ایتدی بو عراقی اکامدن مأخوذ در و عراقی کام شول صرب دیه لر دیرل که زیاده
 مشقتله چقله العرق عینک فختی و زاء معجمه ناک سکونیه بری یار مق تقول عرق الارض اعرقها عرقا اذا شققها
 ابو عبید ایتدی بوی یار مد استعمال اولنور غیری نسنه یار مد استعمال اولنار المعرقه میم کسری و رانک فختله
 بری ره جوق التازمه و کتک کی مثلا العسق فختنه بر نسنه یه حر یص اولق بقال عسق من الباب الرابع اذا
 اولع بو بعضیلر ایتدی لازم اولوب یا بشفه دخی دیرل لر زمه و لرق به معناسنه خلیل ایتدی عسقت الناقة
 بالفعل دیرل فختن ناهه ار ککدن ایلسه التعسق فختنه و سینک ضمی و تشدد بد به کذلک بر نسنه یه حر یص
 اولق بقال تعسق به العشق عینک کسری و سینک سکونیه و العشق فختنه محبت زیاده اولق تقول عشقه
 عشقا و عشقا من الباب الرابع و بعضیلر فختنه کلسی اصل اوزن دکلدر لضر و در دیش العشق عینک کسری
 و سینک کسری و تشدد بد به کثیر العشق اولان کسنه فسیق کی کثیر الفسق اولند و بو یعقوب روائی اوزن در
 التعشق فختنه و سینک ضمی و تشدد بد به تحصیل عشقه تکلف حکمک العاشق محبت اید می کسنه مذکره
 و مونثه لطلاق اولنور فرار و ابی اوزن یقولون امرأة محب لزوجها و عاشق العشق فختنه و نونک دخی فختی
 و تشدد بد به اوزن اولن کسنه که ثقیل و فرموده اولیه العاشقه عینک فختی و نونک کسر به جمع العشقه کذلک

عرق

عشق

عشق

فختنه

فختنه و نونک فختی و تشدد بد به موثی یقال امرأة عسقة ای طوبله کذلک العسرق عینک و رانک کسری
 و سینک مایینه سکونیه راوتک اسمی در العسق عینک فختی و فانک سکونیه کثرت مجامعت یقال عسق الحمار الا ان
 من الباب الثاني اذا اترعها مرة بعد اخرى و عسق بلانکه دخی دیرل بقال عسق بها اذا حبس و عسق بر نسنه یی نیز
 کتور مکه و جوق کتور مکه دخی دیرل و دوه هر کون صوید و فکته دخی دیرل بقال عسقت الابل تعسق عسقا
 اذا كانت يرجع الى الماء كل يوم العاق فانک کسر به کثرت رجوعی اولن کسنه العفقه عینک فختی و فانک سکونیه
 غائب اولق بقال لا زال فلان تعسق العفقه ای تعقب الغيبة التعقیق علی وزن التکریم قیون سور یسن کیر و
 دوندن مک بقال نایه عسق الغنم بعضها علی بعض تعقیق ای بردها من وجهها المنعق میم ضمی و فانک فختله دوجک
 بر منه عطف معناسنه بعضیلر صودن دوجک ره دیرل دبدی منصرف الماء معناسنه العفاقة عینک فختی و فانک
 تشدد بد به او تورق بر دیر معناسنه بقال کذبت عفاقة اذا حبس یعنی بالنسبه بر منتنه یی خبر کا کذب تشبیه اولور
 الانعفاق کسنه حاجته کید و ب سرعت ایتک بقال تعسق القوم في حاجتهم اذا مضوا فيه و اسرعوا المعفاق میم
 کسری و عینک سکونیه جوق زیاده کلن کسنه بقال رجل معفاق الزیارة ای لا زال یحیی و بذهب زاراً عفاق
 عینک کسر به بر کسنه ناک اسیدر که انی باهله قبیله سی قتلن یلند اکل ایشلر ایدی العفلق عینک فختی و فانک
 سکونی و لامک فختله شول فرموده کسنه ییدر که مسترخ و له یعنی سولیک اوله و کاه اولور فرج و اسعه دخی
 عفلق دیرل و کذلک شول عورته دخی عفلق دیرل که احق اولوب افعالی و احوالی رامن اوله لام زاید در العقیقه
 عینک فختی و قافک کسری و مد به انفرندن چقن توی در کرک بی امدن اولسون کرک حیوانه اولسون شعر
 مولود معناسنه و عقیقه شول اوقه دیرل که کوکه اتر ایشلر ته کم تفصیل عن قریب کلور انشاء الله تعالی و عقیقه
 دوه یه علف ایتد کلامی ملائم چکر دکه دخی دیرل العقه عینک کسر به بعناه کذلک و ابو عبید ایتدی عقه بی اومه
 و حمان مخصوصد ر غیر به استعمال اولمز و عقیقه شول طوان دیرل کدی طوغان او غلنک هفته سنه بو غزلار
 ذکر اولنان معنادن مأخوذ در و عقیقه البرق شول شمشکه دیرل که بلوده کیره الانعقاق همزه ناک و عینک
 کسر به انشقاق معناسنه در هر انشقاقه انعقاق دیرل و انعقاق بلوت یغموری دفعة دو ککه ده دیرل بقال انعقت
 المحایه اذا انبج بالماء العینک فختله قومند اولن یارق و قومند اولن خرک ده اسمی در و عقی صویه
 دخی دیرل رفع کی العقیق عینک فختی و قافک کسر به و مد به یوزن قاشی قلد قلدی معروف طامندر و عقیق
 مدینه منورنک طشره سنه بر دن ناک اسمی در و هر صواقند یسی که انی سیل یاروب و اسع قله اکعقیق دیرل
 و عقیق انفرندن چقن تویه ده دیرل نته کم عیقه ده مر و رایتدی الالعقه همزه ناک فختی و عینک کسر به عقیق
 جمی العینک فختی ابله کوک جانبته اوق فختی بقال عقیق السهم من الباب الاول اذا رمى به نحو السماء و بونک وجهی
 بودر که زمان جاهلیتد بر قبیله ده قان اولسه کوک جانبته اوق اتر ایشلر اگر ذکر اولنان اوق یا ک ایشلر سه دینه
 راضی اولوب دبت اوزن صلح ایدر لر ایشلر و اگر قانه بولاشلر ایشلر سه قوددن غیری یه راضی اولنار ایشلر و عوق طوغن
 او غلان اچون هفته سنه طوار بوغز لمغه دیرل بقال عقیق و له یعق عقامن الباب الاول ایضا و کذلک ولدی
 ابتدا تراش ایتکه دخی دیرل العقوق فختنه والد و والدنک سوزلر بن طوتیوب رختیه ایتک المعقه فختنه
 بعناه بقال عوق والد یعق عوقا و معقه من الباب الاول ایضا العاق علی وزن الحاج والدینه مخالفت ابدن کسنه
 العقق عینک ضمی و قافک فختله بعناه کعامر و عمر العقیقه فختنه جمع کافر له کفره کی و فی الحدیث ذق عقیق ای ذق
 جزاء فعلک یا عاق بوسوزی عربدن بعضی کسنه سو یلندر حزمه قتل اولند و غی حله الاعقاق همزه ناک
 کسر به عقوق ایتک بقال عاق فلان اذا جاء بالعقوق واعقاق ات حمله اولغه دخی دیرل بقال اعقت الفرس

عسق

عقق

اذا حلت واعقاق ايجائك معنسانه ده كلور بقال عقه الله اي امره مثل اقه واعقاق اعجك دندن زوايد شاخا
 بقمغه ديرل بقال اعقت الخلة والكرمة العقوق عينك فتي وقافك ضمي ايله حامله اولانات ومعق دبنر الاغت
 وديده پس بونو ادر دندرو في المثل طلب الابلق العقوق يعني محال طلب ايتدي زير ابلق ارككه ديرل وار كك خود
 حامله اولار العقق فتمتيله جمعي رسوله رسل كي ونوي العقوق شول چكر دكر دكر ملائم اولغين اتي دوه يعلف
 قلمورل وعقق حامله اولان بشون طر نقلو طوان دخی ديرل العقاق عينك كسر بله جمعي قلاص ايله قلاص وسلب بله
 سلاب كي وقلاص تازة ناقه لرديك اولور قلو صك جمعي در قافك فحقيله پس قلاص جمع اولور وسلب
 فتمتيله ولدین دشورن ناقه لردر وجوهري باب باده سلاب سلبك مفرد ديدر ديشدر كتاب ايله كتب كي
 وسلبك جمعي سلاب اولدوغنه تعرض ايتما مشدر العقاق عينك فحقيله حامله اولان طوارك حجلي بقال ظهرت
 الا نان عقاقا وانا ديشي مركبه ديرل العقق فتمتيله بعناه العقق على وزن العر سقسغان ديد كاري قوش عكه
 معنسانه العققه على وزن الرزله سقسغان وقلك عقه غرن قاسط دن رجاعتدر العقان عينك كسر بله خرما
 اغاجنك وباغ چبو غنك دندن چقان شاخا لدر شو بله كه اتي كمسه ل اشجارك اصول افساد ايدر العلق
 فتمتيله قوي قان دم غلظه معنسانه وعلق علقه نك جمعي دخی كلور سلو ككر معنسانه وعلق القرية قرية بدن
 صزن صويا خود بلاد اهيه معنسانه كه عرق القرية ده لغتدر بقال حشمت اليك علق القرية وذو علق بر
 طاغك اسمي درو علق كذلك شول نسنه در كه اكاقيو بكره سن اصرار وجهه بكره التنه دخی ديرل بقال اعرفي علقك
 اي اداة بكرتك وعلق كذلك هوايه ديرل محبت معنسانه بقال نظره من ذي علق و بقال علقته وعلق حبه ابقلمه
 اي هويا و اريشه طول لا شغه دخی ديرل بقال علق بفعل كذا مثل طفق يعني برنسته في ايشاكه باشلدی بعضلر
 ايتدي علق بفعل كذا احبه واعتاده معنسانه در ورنسته برنسته يفتاخغه دخی ديرل منه قولهم في المثل علق
 معالقها وصر الجندب وبومثلك اصلي بودر كه بر كسنة رقيويو واروب ايمن اول قيونك ايبنة بغلا دقدن صكره
 ذكر اولنان قيونك صاحبنه واروب حق جوار دعواسن ايدى بچك قيو صاحبي باهش سوال ايتدكه بنم ايم
 خالا سنوك ايبكه بغلو در ديدى قيو صاحبي امتناع ايدوب اكا اول موضعدن كو چمه سن امر ايتدكه ايتدي
 صاقت معالقها وصر الجندب يعني قيونك التي بغلندي وهوانك حرارتى غالب اولوب چكر كه اوندی پس
 بومر صعدن ارحال بكما محال در و عورت حامله اولمق معنسانه ده كلور واهو طوزاغه طوئلق معنسانه ده كلور
 بقال علق الطي في الحباله وطوارك اغر نسلوك يا شفق معنسانه ده كلور بقال علقك الدابة اذ اشربت الماء فعلق
 بها العلقه وعلق تعلق معنسانه ده كلور بقال علق به علقا اذ تعلق به وعلق اشجار دن شول نسنه ديرل كه اتي
 طوارقوت ايدوب انكه كچنور وعلق امباب طولشوب چكن نسنه يدي دخی ديرل بقال اصاب ثوبى علق وهوما
 علقه فحذبه العلق فتمتيله قان او يوشمق و عورت حامله اولغه دخی ديرل بقال علقك المرأة علقا اذ اجبلت
 العلقه عينك ضمي ولا مك سكويه شول نسنه در كه انسان معاشنه انوكه قناعت ايدر العلقه فتمتيله
 علقك واحدی بر يان او يوشمق قان معنسانه وعلقه سلوكه دخی ديرل كه صوده اولور انسان وحيوان يا بشور
 يا بشدقه قان صور العلق عينك كسرى ولا مك سكويه هر نسنه نك نفيسنه ديرل بقال علق مضنه يعني
 شول نفيس نسنه كه كاجل اولور و غلام فاسد دخی علق ديد كاري بوندن ما خود در الا علق همز نك فحقيله
 جمعي العلقه عينك كسرى بله شول كو چوك قفتاندر كه طفا له ابتداء بكرل العلق عينك فحقيله ولا مك ضمي
 ومد يله شول نسنه در كه انسان يا بشور وعلق اوله دخی ديرل موت معنسانه وعلق شول ناقه يده ديرل كه
 ولدندن غير يا قلده اكارام اوليوب هر بار يقين كسه لى استشمام ايدوب كاسودن ويرهيه وعلق مطلقا

علق

لبن معنسانه دخی كلور بقال مابا الناقه علق اي شى من اللبن وعلق دوه اولادوغى نسنه يدي دخی ديرل تقول
 وعين العلق حتى لا طين الاجرام من السمن والخصب بعضيلر علق ولد معنسانه در نبات معنسانه دكلور
 ديدى العلق عينك فحقيله ولا مك سكويه اوت اولامق بقال علقك الابل العضاة تعلق علقا من الباب الاول اذا
 تمتمتها وناولتها بافواها وفي الحديث ارواح الشهداء في حواصل طير خضر تعلق من ورق الجنة العليقة عينك
 فحقيله ولا مك كسرى ومد يله شول دوه در كه لى صاحبي رقومه ازق كتور مك ايجون قوشوب بر قاج اچه ورو
 تا كم انكه ازق الوب اكتميل ايدر بقال علقك مع فلان عليمه وارسلت معه عليقة المعلق ميمك كسرى
 وعينك سكويه اصلن نسنه كرك ات اولسون ورك كك ياش اوزم اولسون وذو معلق شول كسنة يدي ديرل كه
 شديد الحصى موه اوله المعلقة كذلك ميمك كسرى وعينك سكويه شول نسنه در كه انكه برنسته هرل المعلق
 ميمك فحقيله ولا مك كسرى بله غلاب صغار در يعني سود قود قلمرى طرفك كچر كاري در المعلق ميمك كسرى ولا مك
 فحقيله واحدی و بونو تقرير دل فهم اولور كه صاحب صراحت معالق سوسماران خرده و معلق كي ديدو كي سهودر
 تنه كم جوهر نك استشهاد ايتدو كي بيت موبد اولور وان لى بالاكف رماخنا اذ ارعشت ابد بكم بالمعلق زيرا
 بوينده معالق بياله رجم اولمق اقر بدر كر لر ه حمل اولمق تنه كم ذوق سليسي اولنه خفي دكلور خصوصا
 جوهرى باب باده غلاب بياله ر معنسانه كلسي تصير بچ ايتمشدر سوسمارل معنسانه كلسي تصير بچ ايتما مشدر
 المعلق ميمك ضمي ولا مك كسرى بله شول ناقه در كه ولدنك غير يا قلوب رايحه سندن غير اولدوغى بلوب سود
 ويرهيه تنه كم علقك تفسيرين مرور ايتدي العليق عينك فحقيله ولا مك كسرى ومد يله طوان وربلان اربه
 شعير ديه معنسانه وبومقامه صاحب صراحت علق سبيست ايله تفسيرى مخالف اولدوغى طاهر اولور زيرا
 جوهرى علق قضييله تفسير ايتمشدر قضييه خود اريده در يوخه دكلور المعلق ميمك فحقيله ولا مك ضمي اصلن
 نسنه كرك ات اولسون كرك اوزم اولسون العلقه عينك كسرى بله ياي اصما عيجون ياي باغلد قلمرى وقايحي
 اصما عيجون قايحيه بغلا دقلمرى نسنه در العلقه عينك فحقيله خصوصت علاقه سنى وعبت علاقه سنى دو
 وعلاقه كذلك شول نسنه در كه معيشته انكه اكتفا اولور منه قولهم ما بها من علق اي شى من مرتع ومرتع ميمك
 واناك فحقيله مرعي معنسانه در ومنه ما بقال مازك الخال بالناقه علاقه المبدع في ضرعها شيا العلقية على وزن
 الثمانية شول كسنة در كه ياشدوغى نسنه در يرينه العليق عينك ضمي ولا مك فحقيله وتشدد يله ويا نك سكويه
 اكج ديد كاري اوندركه اغاجه طولاشوب اغاجي قور بدو بير اخي وكوكي اولماز كه كالسان فارسيد سرند ديرل
 العليق عينك ضمي ولا مك فحقيله وتشدد يله والفق قصر يله كذلك ذكر اولنان صر مشق معنسانه لغتدر قبيطه
 قبيطى كي بشمينه حلوم معنسانه العلق على وزن خيدر يان ادبسي كه اندن غول ايله تعبير اولور وخر يقض
 اولن ديشي كلبه دخی ديرل و قوروق معنسانه دخی كلور منه قولهم هذا حذبت طوبى العلق اي طوبى الذنب
 الا علق همز نك كسرى بله برنسته يره نسنه اصمق بقال علق اطفان في الشئ اي انشبه افيه وعلاق يره سلوك
 يا بشدر مغه دخی ديرل وفي الحديث اللدود احب الى من الا علق ولدود لا مك فحقيله ودال مهمله نك ضمي ايله اغره
 دوكلن دوا در وعلاق برنسته يي قايوب كوتور مكه دخی ديرل بقال اعلقك المرأة ولدها من العذرة اذ ارفعها
 بيد هاي عورت او غلامن افشانك بدن قالد زسه بود ذكر اولنان صاحب صراحت تفسيره بناء در لكن عبارت
 جوهرى بودر الا علق ايضا الدغ بقال اعلقك المرأة ولدها من العذرة اذ ارفعها وادغ ذال مهمله وغين
 معجه ايله دبلجك زحمتنه علاج ايمك وعذن عين مهمله نك ضمي ايله دبلجك زحمتنه ديرل پس علق دبلجك
 قالد ريق اولور او غلامن افشانك بدن قالد ريق معناسى خطا اولور ومنشأ خطا هم عينه اولان عذن يي فتح
 عين ايله اولان عذن دن تميز ايتامك اولور كه فتح عينه نجاسته ديرل وعلاق برنسته يه باغ طاقه دخی ديرل

تقول اعلقت القوس اذا جعلت لها علاقة وعلاق صيادك صيدا يتسنة دخی دیرل یقال اعلقت فادرك ای علق
 الصید فی حبالتك وعلاق برکسنة بلاکتور منک دخی دیرل منه قولم اعلقت وافلقت ای جئت بعلق فلق
 العلق عینک ضمی ولامک فقی ابله عروزی ووزن بلا معنایه در لا ینصرف استعمالی فلق کله سی ابله در وزن
 مزبور وزن مجموعی بلا وافت دیک واور داهیه معنایه بعضی ایتدی علق جمع کثیر معنایه در تعلیق
 علی وزن التکریم ایتدی یقال اعلقت الشی تعلیقاً وتعلیق محبت علاقه سنه دخی استعمال و لنور یقال علق الرجل
 امرأه علی البناء المجهول الاعتلاق همز مک وتانک کسر بله محبت ایتدی تقول اعتلقه اذا حبسه المعلقة میمک ضمی
 ولامک فقی تشدد بله دخی مفقود اولان عورت یعنی زوجتک حیاتی ومانی نامعلوم اولان وقال تعالی فتذروها
 کالمعلقة التعلق فتحته بله ولامک ضمی وتشدد بله برنسنه یه اصلق یقال تعلقه وتعلق به معنی وتعلق تعلیق
 معنایه دخی کاور تقول تعلقه معنی علقته ومنه قول عبید الله بن زیاد لانی الاسود الدلی یلر تعلقت معاذة یعنی
 کذب ونفسک تعویذ صمسک اولان می ایدی کوز که مک ایچون المتعلق میمک ضمی ولامک کسری وتشدد بله شول
 کسنة دخی که اخی معیشتله کچه قولم لبس المتعلق کالمستأفی لبس من یبلغ بالشی البسیر کن تانقاً کل ما یشاء
 یعنی زله معیشت ایدن هر مراد ایتدی وکنه واصل اولان کی دکل در العلق عینک فقی ولامک سکونی والفک قصر بله
 برنوع اولان در صاحب مذهب برنوع دیکندر دخی و سبویه ایتدی بو واحد و جمع اطلاق اولنور و یونک الفی
 تانق ایتدی ایچوندر منون و لمار و سبویه دن غیر سی ایتدی الفی الحاق ایچوندر العلقه عینک فقی ولامک سکونیه
 واحدی ذکر اولان اولنور دن بری معنایه پس ینصرف اولوب منون اولور العالق لاک کسر بله شول دوه در که
 علق دیکدر ای وانی اولیه و عالق کذلک اکادیر که عضاه دیکدری دیکنلی اغاجی اولیه و بوکه عالق دیکدری
 عضاه اغاجک پراغن اولان کن اصلش کی بوین اوزاندو غیچون در عضاهک طولی و ارتفاعی اولدو غنه بناء
 العلق عینک فقی و میمک سکونیه والعلق عینک ضمی و میمک سکونیه قیونک در یکلی قعیر معنایه وایکی
 طاعث راسته اولان طریق واسعه دخی دیرل و مطلقاً در دخی دیرل و علق کذلک ضم و فحله سسز حلال ک
 اطرافه دیرل التعمیق علی وزن التکریم درین قلی الاعناق همزه مک کسر بله معناه فتعینق البئر و اعناقها جعلها
 عمیقة و تعینق نظر برنسنه ده دقت وزن اولغه دیرل یقال علق النظر فی الامور تعینقاً التعمیق فتحته بله و میمک
 ضمی وتشدد بله سوزی درین سوبلک یقال تعقی فی الكلام اذا تطع العماقة عینک فقی ابله قوی درین اولق
 یقال علق الرکی عماقه من الباب الخامس وری رامهله ویا به شده ابله درین اولیان قیویه دیرل العلق عینک
 ضمی و میمک فحیه مک یولند شرفها لله تعالی برمنزلک اسمی در وعامه اکا علق دیرل فحته بله العلق عینک
 کسری و میمک سکونی والفک قصر بله حجاز ده و تهامه ده برجنس اغاجک اسمی در العلق میمک کسر بله شول
 دوه مک اسمی در که ذکر اولان اغاجی اولنور اعاق همزه مک ضمی و میمک کسری ابله بره وضعک اسمی در العالیق
 عینک فقی ولامک کسری و مدبله والعمالق عینک فقی ولامک کسر بله بر قومدر علق اولادندن علق عینک
 کسری و میمک سکونی ولامک کسری و مدبله اولاد نوحدن صلوات الله علی نینا وعلیه برکسنة مک اسمی در که
 اول علق بن لاود بن سام بن نوح علیه السلام و علقه جماعت متفرقه در که بلاد مختلفه پراکنده
 اولشدر در العلق عینک ضمی و نونک سکونیه یون کردن معنایه العلق فحته بله معناه مذکری و تانق جازر در
 الاعناق همزه مک فحیه جمع و علق ما بلر معنایه دخی کلور منه قولم هم علق الیک ای ما بلون الیک
 و منتظر وک الاعناق همزه مک و نونک فحیه بو بی اوزون اولان کسنة العنقاء عینک فقی و نونک سکونیه والفک
 مدبله موئی طوبیله العلق معنایه العلق فحته بله دوا یک برجنس سیر بدر که اول سر علق اولان سیر در
 الاعناق همزه مک کسر بله اب سرعت وزن اولق یقال علق الفرس اذا سرع و تانک بو بی اوزون اولوب خوب

اولسنه دخی دیرل یقال علق الفرس اذا صار عنقه جید او فی القاموس اعنق الزرع اذا طال وطلع سنبله وکلبک
 به بنه قلا ده با غله دخی دیرل یقال اعنقت الکلب اذا جعلت فی عنقه القلا ده و اعناق اسراع معنایه کلدوی
 معنایه در مصر حدر و بو مقامه صاحب صراح اعناق کردن بند کردن ابله تفسیر ایتدی نسخ معناه صحاحه
 حالفدر زر اسخ صحاحه فرس مرفوع در اگر ذکر اولان معنی مراد اولدی منصوب اولور دی نعم اعنقت الکلب
 دیکدر ذکر اولان معنی مراد در پس مزبور ک تفسیر ایتدی اولان اطلاق صحیح دکلر الاعناق میمک کسری و عینک
 سکونیه بو بی کوزل اولان اب جید العلق معنایه العنقاء عینک فقی و نونک سکونیه برکسنة مک بو بی نونک سکونیه صر مشق
 المعنایه میمک ضمی و نونک فحیه معناه العنقاء عینک فقی و نونک سکونیه برکسنة مک بو بی نونک سکونیه یقال علقه
 اذا جعل بله علی عنقه وضمه الی نفسه التعانق تانک فقی و نونک ضمیله برکسنة مک بو بی نونک سکونیه صر لوق الاعناق
 همزه مک و تانک کسر بله معناه یقال تعانقوا و اعتنقوا العنقاء عینک فقی و نونک کسری و مدبله بو بی نونک سکونیه
 کسنة یقال هو عنقه العنقاء عینک فحیه یکی واور سنک دشبسی الاعنق همزه مک فقی و نونک ضمی ابله جمع
 دیشو اوغلاق معنایه العنق فحیه کذلک جمع و عناق قره قولق دیکدری جانون دخی دیرل که سباعدن در
 سیاه کوس معنایه و عناق افتد دخی دیرل داهیه معنایه یقال لقی منه اذنی عناق ای دهیه و امر اشدد
 و عناق نومید اولغه دخی دیرل العنقاء عینک فقی و نونک سکونی والفک مدبله افت معنایه یقال خلقت به
 عنقاء مغرب و طارت به العنقاء و تخلیق قوش اوچر کن بو کسلکه دیرل و مغرب غین معنایه سکونی وراء همزه مک
 کسر بله اطراف بلاد ده حیر اولیان معنایه در وهاتانق ایتدی ابله استعمال اولندی امرأه عاشق قیبلندن
 اولدو غیچون و عناقک اصلی معروف الاسم مجهول الجسم بر قوشدر و عناق عرب طائفه سندن برکسنة مک
 لقبی در که اسمی ثعلب بن عمرو در المعنایه میمک کسری و عینک سکونی و نونک فحیه بو بی نونک سکونیه
 العوق عینک فقی و واک سکونیه برنسنه بی منع ایدوب الیقوم و قلبه دخول ایتدی علقه دخی استعمال
 اولنور معاقبت المرأة عند زوجها و لا لاق دیرل قلبه کیرمدی معنایه الاعناق همزه مک و تانک کسر بله
 معناه یقال علقه عن کذا یعوقه عواق و عناقه اذا حبسه و صر فقه عنه العواق یق مانع اولان نسنه لز عواقی الدهر
 زمانده واقع اولان حواد نه دیرل العوق فحیه و واک ضمی وتشدد بله عوق اولق التعویق علی وزن التکریم
 عوق ایتدی العوق عینک ضمی و واک فحیه یولشدر عوق ایتدی کسنة العوق عینک ضمی و واک فحیه علی وزن
 همزه معناه العوق عینک فقی و تانک ضمی وتشدد بله برقر می شعلی بلند در ضاع جانبک اولان که کشان
 یانک ایدنجه کیدوب ریادن ایلر و یوزونک اصلی فیعول در وقتاکه واولیا جمع اولوب اولساکن اولدیسسه
 ادغام اولنوب مشدد اولدی یعوق یانک فقی و عینک ضمی و مدبله برتک اسمی در که نوح علیه السلام قومی کا
 طیرل دی العوق علی وزن حیدر اوزون طویل معنایه بوندند کیر و تانق بر اوار اولور و خلیل ایتدی عوق
 بر طاعک اسمی در که زمان اولدن دوه لک اعلاسی کانست و لنور و کاه اولور لون عوقله سیاه نونک مراد اولور
 ا خود سیاهه ما بل اولان مراد اولور جوهری پدربنی سلمی عربلزدن بره العوق دیدم ایتدی الطویل من الرید
 و بره همزه مک ضمی ابله دوه قوشلری معنایه العنقاء عینک فقی و تانک سکونیه بحرک ساحلی و جانی
 بو عبید مصنف نام کتابه ذکر ایتدی اوزن فصل العین العیون فحیه اششام و قتنه شرب ایتدی العین
 عینک فقی و تانک سکونیه اششام شراب ایچر مک تقول منه غبت الرجل اغبته غبقاً من الباب الاول و فاقبت
 لا غبتاق همزه مک و تانک کسر بله اششام شراب ایچر مک الغدق فحیه حوق صوما کثیر معنایه یقال ماء غدق
 اذا کان کثیراً و یضاق بالغدق عین الماء من الباب الرابع اذا غزت الغنیق علی وزن حیدر و تانزه اولان عورت

هوق

عاق

عین

عین

الفتق ختمينه شول عودندركه جوق سوزي اوله يقال امره فتق اذا كنت متفتقة بالكلام الفتق فانك فتق وتبانك
 كسري ومبدله شول كسندركه دلي كسكن اوله يقال رجل فتق اللسان على فصيل اي جديد اللسان
 وفتق شول دوه دخی دیر که زیاده سز لکندن در سی زیاریله واعمی ابتدی صبح فتق شول
 صبح در که مشرق اوله یعنی ضیالی اوله الفتق علی وزن حیدر دور کر محار معنایه الفرق فانك فتق ورتك
 سكونيله ابكي نسبه ان سن ارمق الفرق فانك ضمی ورتك سكونيله بمعناه تقول فرقت بين الشيئين الفرق
 وفرقا من الباب الاول وقوله تعالى وفرانا فرقا من خفف قال بيناه من فرق يفرق ومن شد قال انزله مفرقا
 في ايام ويقال فرق له الطريق يعني نحن بوليا بولسه الفرقو فتمتله ناقه في اوغلان بوروسي طوتق يقال فرقت
 الناقة تفرق فروقا من الباب الاول اذا اخذها المخاص فندت وكذا لان يعني ديشی مرکب دخی حال بوبله در
 ومحاض اوغلان بوروسي طوتق دیرل الفارق رانك كسربله ذكر اولنان ناقه القوارق فانك فتق ورتك
 كسربله جعی كاه اولور بولوندي ايريلن بلودي ذكر اولنان دوه تسميه ابدوب فارق دیرل الفرق فانك ضمی
 ورتك فتق وتشدد بوبله كذلك فارقك جعی ذكر اولنان ناقه معنایه التفریق علی وزن التكرم والتفرقه
 تانك فتق ورتك كسربله كذلك ارمق يقال فرقت تفرقا وتفرقه الانفاق همزه نك وفاقك كسربله ايرلق
 الافتراق همزه نك وتانك كسربله بمعناه التفرق فتمتله ورتك ضمی وتشدد بوبله كذلك ايرلق يقال
 فرقت الشيء تفرقا وتفرق واقترق وتفرق التفاريق تانك فتق ورتك كسري ومبدله بربنسنا ايرلوق
 يقال اخذت حق منه بالتفريق الفرق فتمتله ورتك سكوفی دخی لغت دريكه در که مدینه منوره ده
 معروف در واول او ج صاعدركه اون التي رطل اولور جوهری فتمتله استعمالی قليل اولسنه اشارت ايشدر
 وصاحب تاموس فتمتله افسح در دخی در الفرقان فانك ضمی ورتك سكونيله جعی وبوجع لغتلك ابكسند ده
 جعی اولور بطنه بطنان وحمله حملان كی وفرقان حقه باطالك بدین فرقه سبب اولنه ده دیرل ووجه بدن
 قران عطيه فرقان دیرل وكدلك بومعنان باری تعالی ولقد اتينا موسی وهرون الفرقان بیوردی وفرق خوفه
 دخی دیرل تقول فرق من الباب الرابع وتقول فرقت منك ولا تقول فرقك وفرق ابكي اوكد بشلری برندن رانغ
 اولمغه ده دیرل و دوه نك بشلری برندن رانغ اولمغه ورتك راو بلوغی اولور بلوغی وزر بنه حواله اولمغه ده دیرل
 وخر وسك تاجی ارق اولمغه ده دیرل و فرق ان جق ولغه ده دیرل و صقل طاعتق اولمغه ده دیرل و فرق ركانی متفرق
 اولمغه ده دیرل و رخصتله كه بری بری به متصل كی كور خیه الافراق همزه نك فتمتله فرقك جعی وفرق طاك بری
 اعرمغه ده دیرل فلق صبح معنایه يقال هو ایں من فرق الصبح ای من فلقه فهو لغة فيه الفرق فانك فتق
 ورتك سكونيله كذلك فرقان معنایه در خسر ابله خسران كی الفرقه فانك ضمی ورتك سكونيله اسم در
 فارقه دن المفارقة ميمك ضمی ورتك فتمتله ايرلق الفرق فانك كسربله بمعناه يقال فارقتهم مفرقة وفرقا الفاروق
 علی وزن الكافور راسم در كه بونكه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه تسمیه اولشدر المفرق ميمك
 فتق ورتك كسربله باشك ورتبه بری و سطر اس معنایه وبوشل موضع در كه باشك اولان قبالر
 اند بری برندن ايريلور الفرق ميمك كسري ورتك فتمتله كذلك باشك اورتبه سی در وطر بقك دخی
 مفرق ومفرق دخی شول در كه الله بول ايربله وعر بلك مفرقه مفرق دبدكاری باشك مفرقندن
 هر بر جری مفرق اعتبارا بتمكله در الفروقه فانك فتق ورتك ضمی ومبدله قورق عورت وقورق ان
 دخی دیرل يقال امره فروقه ورجل فروقه وبوبك جعی كلوقی المثل رب عجله تهب وبتاوب فروقه بدخی
 لیتا یعنی جوق محله تاخیری مورت اولور و جوق خایف واردركه انی ارسلان صانورل الفرقه
 فانك فتق ورتك سكونيله شول در كه اونی راكند اولامنه قولهم هذه ارض فرقه وفي تنها فرق اذا كان

فرق

متفرقا

متفرقا الفرق فانك كسري ورتك سكونيله بان فلق معنایه فتن بربنسند بربنسند متفرقا اولسه كافرق
 دیرل منه قوله تعالى فكان كل فرق كالطود العظيم وطود اولی طاعه دیرل و ذات فرقین بصره ابله كوفه
 ار استن برالحق طاعدر الفرقه كذلك فانك كسري ورتك سكونيله ناسدن برجمات الافراق همزه نك
 فتمتله فرقه نك جعی الاماریق همزه نك فتق ورتك كسري ومبدله افراقك جعی ومنه افریق العرب
 الواقعة في الحديث الفرق فانك فتق ورتك كسري ومبدله شول طاعه در كه فرقه دن اكثر اوله الافراق
 همزه نك كسربله خسته ابلو كه یوز طوتق راعرا بی اعرابه ایدی مامار افراق المورود فقال الرخصاء
 یعنی خسته افاق بولسنك علامتی نه در دبدك عرق در دبدی و رخصاء مهمله نك ضمی وحاء مهمله نك
 فتق وضاد معجه ابله عرق معنایه در المفرق ميمك ضمی وفانك سكوفی ورتك كسربله شول ناقه در كه انوك
 یاوری اندن مونله ايرلش اوله الفرقه فانك فتق ورتك كسري ومبدله شول خرمادر كه سودله بشورلر
 لخصه اولن خاتونه بدر مكچون وقیون سور یسنك فرقه سی اولدر كه رابكي قیون سور بدن كچه وقتند
 ابرو دوشه مفرق النعم ميمك ضمی ورتك كسري وتشدد بوبله طربان دبدكاری جانور در زرا فتن طربان
 دوه سور یسی اچینه بالنه دوه سور یسی طاعلور انوك بدر اچنه سندن و طربان طاء معجه نك فتق وراء مهمله نك
 كسربله بر جانور در كه بربنسند اول بیزاسكیرو انوك اچنه قبیحه سی اندن زایل اولماز وصاحب كشاف طربانی
 پور سو دبدكاری جانور له نفسیر ایشدر الفرقان فانك ضمی ونونك كسري ابله شول كسند در كه ارسلان كلیور
 دبو قور خیزین ویره ویر ورتك لفظنك معری در كه پروانك لسان فرسد بگی ديك در و كه اولور عسكرك
 او كچه كیدن دلیلنه فرائق دیرل الافرقیه همزه نك ورتك كسري ورتك تشدد بوبله بر قاج یان واسع شهر لدر
 اندلس جاتنده الفزدق فتمتله ودال مهمله نك دخی فتمتله خمیر یان سی الفزدقه وزن مزبور اوزن واحدی
 بر خمیر یان سی معنایه واصلى لسان فارسی ده بر ازده در و فرزدقه فرزدق دبدكاری بر ربنه اورلش بوغرلش
 معنایه بوندن مأخوذ در و فرزدقك اسمی هماد در الفرائق فانك فتق ورتك كسربله جعی زیر اسم فتن بش حرفلو
 اولسه و جمله سی حروف اصول اولسه جمع ايملو اولسك حرف اخیری حذف ایدرسن تصغیر ده دخی حال
 بوبله در و قیاس قاف حذف اولنوب فرازد دبدك ایدی لکن دلك مخرجی تاخری اولوب و تاخر زوا بددن
 اولوب حذفه اولی و اخری اولندخی جهتن دال حذف اولدی لکن فرزدقك تصغیر نه دال حذفه تعیین
 اولنوب الفریز والفریزق جائز اولدی وبوتقریدن صاحب مذهبك الواحدة فرزدقه والجمع فرازد دبدكی
 مخالف اولدی طاهر اولور و اگر دل سك جمعنه و تصغیرنه یا عوض و روب فرازق و فریزق دیرسن و اكرام
 بش حرفی اولوب بری زاید اولسه ذكر اولن حرف زایدك حذف اولی اولور مد حرجله جحفل كی كه تصغیرنه
 دحیرج ححیفل دیرسن و جمعنه دحارج و جحافل دیرسن و جحفل حیمك و حانك وفانك فتمتله غلیظ الشفه
 معنایه در الفسوق ختمینه طشره جقمق خدای تعالینك امرندن طشره جقمق معنایه ده كاور
 الفسوق فانك كسري وسینك سكونيله بمعناه يقال فسق الرجل یفسق ویفسق فسوقا وفسقا من الباب الاول
 والثانی اذا خرو يقال فسق عن امر به اخرج وهذا كقولهم اتخم عن الطعام ای عن ما كله اتخم یعنی
 خدای تعالینك امرندن جقمق امره طاعتدن جقمق معنایه در نه كطعامدن تخمه اولق طعامك اكانندن
 تخمه اولق معنایه در و خرماتك رطی قشردن جقمق معنایه ده كاور يقال فسقت الرطبة اذا خرجت
 عن قشرها وبواخفش رانی در الفاسق سینك كسربله فاجر معنایه یعنی طریق صلاحدن میل و خروج ایدن
 كسند اخفش ایدی ابن الاعرابی ایدی كلام جاهلیته و اشعار جاهلیته فاسق لفظی واقع اولماشدر و ابن

فرزق

فسق

الاعرابينك بوكلامي غريبيدريز فاسق لفظي كه عربي خالص اوله ميرور لك كلامنه واقع اولماق بعيد در
 ديدى الفسيف فانك كسرى وسينك كسرى وتشديد يله دايخافسق اوزن اولن كسنة الفوسقة فانك
 ضمي وواوك فخي وسينك كسرى يله پيجان ديدكاري جانور فان معناسنه فسق فانك ضمي وسينك فخييله
 بر كنه در كه حرف ندا يله استعمال اولنوب يافسق ديرل يا بها الفاسق معناسنه ته كم يا خبيث ديرل يا بها الخبيث
 معناسنه و بومعرفه در بود لياله كنه معرف باللامه صفت لنوب يافسق الخبيث ديرل و جوهر ينك
 بو استدلالنه نامل واردر زير احرف ندا داخل اولد قد نصكره نكره دخی معرفه اولور ته كم يارجل لفظنه
 تفصيل اولنشد رفتا مل فساق فانك فخي وقافك كسراوزن بناسيله يافاسقه مخلنه استعمال اولنور
 مؤننه خطاب ايجون يقال يافساق مثل قطام الفسق فختينيله وشين معجه يله سرور ونشاط معناسنه
 وابوعروايتدي فشق برنسنه نفس مخرك اولوب حريص اولمق در يقال فشق من الباب الرابع المفاشقة
 ميك ضمي وسينك فختيله اكسرن كنه مباغته ومفاجاه معناسنه الفقهقة على وزن الزالة كلب خوف
 اندكى زمانه اورمك الفقاقة فانك فختيله وقافك تخفيفيله دايما يابانه سوبلجي احق معناسنه يقال رجل
 فقاقة اذا كان احق هذرة وهذن ذال معجه يله همزه وزنى اوزن دايما ييهوده كوى اولن كسنة الفقاقة
 فانك فخي وقافك سكويه يله معناه الفققاق على الوزن المزبور ايضا معناه كذلك الانفقاق همزه منك
 وفانك كسرى يله يارلوب ايرلوق يقال انفق الشئ انفاقا اذا انفرج الفلق فانك فخي ولا مك سكويه يارمق شق
 معناسنه يقال فلقت الشئ فلقامن الباب الثاني اذا شققته وفلق اغر كونه سنه دخی ديرل يقال كنى
 من فلق فيه التفليق على وزن التكريم كذلك يارمق معناسنه الانفلاق همزه منك وفانك كسرى يله يارلوق
 التفلق فختينيله ولا مك ضمي وتشديد يله كذلك يارلوق معناسنه يقال فلقتنه فالفلق وفلق الفلق
 فختينيله شقوق معناسنه يقال في رجله فلقو اي شقوق ويقال ايضا مررت بحرة فلها فلقو اي شقوق
 وحره قره طاسلو يره ديرل الفلق فختينيله صبح معناسنه يقال فلق الصبح فلقه اي خالقه وامابارى
 تعالىنك قل اعوذ برب الفلق ديدكى قولى بعضيلر ايتدى فلق صبح معناسنه در بعضيلر ايتدى فلق
 مجموع خلق معناسنه در وفلق شول اچق يره دخی ديرل كه ابكى ديهنك اراسنه اوله الفلقان فانك ضمي
 ولا مك سكويه يله جمعى خلق ايله خلقان كنى اسكيلر معناسنه وفلق تورمق ديدكاري نسنه يره دخی ديرل كه
 عجمسون ديوزندلجى مجبوسك يا غنه اورمق طرة السجان معناسنه وفلق شقه دخی ديرل الفائق لامك
 كسرى يله يارمجي ويرد يجي معناسنه در وفالق اچق يره دخی ديرل بقولون كان ذلك بفالق كذا وكذا
 يربدون المكان المتحد بين الربوين الفلاق فانك ضمي ايله يان لنش اولمق الفلاق فانك كسرى يله معناه
 يقال صار البيض فلا فولا فولا اذا صار افلا فالفلق فانك كسرى ولا مك سكويه افت وامر عجب اولن نسنه
 الافلاق همزه منك كسرى يله امر عجب كسورمك وافلاق بلا واقت كسورمكه دخی ديرل يقال اعلقت
 وافلقت اي جيت بعلق فلق على ماسيى الافلاق همزه منك وتبانك كسرى يله معناه يقال افلق
 الرجل وافلق اذا اتى بامر عجب ويقال مربة لاق في عدوه اي ياتى بالامر العجب من شدته الملق ميك
 ضمي ولا مك كسرى يله امر عجب كسورن كسنة يقال شاعر مفلق اذا جاب الفلق وفلق اغ بوداغنه دخی
 ديرل كه ابكى ياروب ابكى ياي ايله كه هر يان سنه فلق ديرل الفلقه فانك كسرى ولا مك سكويه يره نسنه منك
 يان سى وچناق ايجنه اولن نسنه منك يار بسنه دخی ديرل يقال اعطى فلقة لفننه اي نصفها وصاحب صراحك
 بومقامه فلقه فخله در ديدكى مخالف اولد غي صاحب قاموسك وغيرك ضبطدن طاهر اولور كه نلر كسره

اشارات

فشق

فقق

فلق

اشارات انشدر الفلق فانك ضمي ولا مك فختيله بلفظنك كه داهيه معناسنه استعمال اولنور منه قولهم جاء بعلق
 فلق اي داهيه علق دخی عين مهلهنك فختيله در و بولنرك ابكيسه فخي اوزن بنا ايله استعمال اولنور الفليقة
 فانك فخي ولا مك كسرى ومده ايت داهيه معناسنه والعرب تقول ما للفليقة الفليق فانك فخي ولا مك كسرى
 ومده ايله دوهنك بوبى اكنه اولن بصى يره واقع اولن چقور يري در كه جرای حلقوم قتنه در الفليق فانك
 ضمي ولا مك فخي وتشديد يله ويانك سكويه يله برجنس شفتالودر چكر كندن يارلوب يارلوب الملق ميك ضمي
 ولا مك فخي وتشديد يله قوربدان شفتالو وصاحب صراحك چكر دكى چقمشه ديرل ديدكى جوهر ينك
 تفسيرندن خارخ در الفليق على وزن حيدر عسكر معناسنه در الفلياق فانك فخي ولا مك كسرى يله جمعى عساکر
 معناسنه التفنق فختينيله ونونك ضمي وتشديد يله ناز ونعيله پرورده اولمق يقال تفنق الرجل اذا تم التفنق على
 وزن التكريم ناز ونعيله بسلك يقال فنقه غير تفنقه المفاشقة ميك ضمي ونونك فختيله معناه يقال فانقه اذا نعه
 المفاشقة ميك ضمي ونونك كسرى يله سبب نفع اولن معيشة يقال عيش مفاشقة فختينيله شول ناهه در كه جوان
 اولوب سيمز اوله يقال ناهه فنق اي قتيمة سمينه ناز ونعيله اولن عورته دخی ديرل يقال امرأة فنق اي منعمة الفنق
 فانك فخي ونونك كسرى ومده ايله شولر ككه ديرل كه مكرم اوله وابوز يديتى فنق صفت دكل در بلكه فخل
 مكرم دلالت ابدن اسلردن براسم در الفنق فختينيله جمعى در ابوز بديتتاب بل ده ذكر ايتدى اوزن الاقنق
 همزه منك فختيله جمعى در اين در بدر و ابى اوزن التفنق فختينيله ويانك سكوى وهانك ضميلا كسرت
 ووسعت اوزن اولمغه ديرل فرار و ابى اوزن يقال فلان تفنق في كلامه اذا توسع فيه ونطع ونطع طواعين
 مهملتينيله كلامه تعمق اوزن اولمغه ديرل وفر ايتدى بونك اصلي فحق دن در امتلا معناسنه كوياكه كمانه اغزن
 طولدرر طعامة كاسه طولدى كى المنفق ميك ضمي ونونك سكوى وهانك كسرى يله واسع معناسنه در
 ابوعروايتدى اوزن الفحق فانك فخي وهانك سكويه والفحق فختينيله مصدر لر در زياده طولمق معناسنه يقال
 فحق الاناء يفحق فحقا فحقا اذا امتلا حتى يصبب وفحق ييوزنه فحقه ديدكاري ككه اورمغه دخی ديرل تقول
 فحق الرجل اذا صببت فحقته الافهاق همزه منك كسرى يله طولدرمق يقال افهقت السقاء اذا ملأته الفاهقة
 هانك كسرى يله شول دورمك در كه عقبه فان روايه اوله الفهقة فانك فخي وهانك سكويه شول مك كه بيون
 بتدى يره اولور كه ارقه كككرك نهائى در فوق فانك فخي وواوك سكويه يره نسنه منك اوسنى كه تحتك مقابلى در
 وبعض نسخه ده فوقك تفسيرى فحق اوزن تفنق اولنشدركو ياكه فوق ديلنه ذكر اولن كمانك بعضينه ياي
 الاصل اولمق احتمالى واردر اكبائعا خيرا ونشدره كاه اولور مافوق مادون معناسنه ده كور ابو عبيد ايتدى يارى
 تعالىنك ان الله لا يسمي ان يضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها ديدكى قولنه مافوقها مادونها معناسنه در نته كفلان
 كسنة صغير در ديسلر وفوق ذلك دير منى يعنى ديلندن دخی صغردر معناسنه وفر ايتدى فافوقها اعظم منها
 معناسنه در بعوضه دن اعظم اولن عنكبوت در وفوق شرفه علو معناسنه ده كور يقال فاق الرجل احمى برفوقهم
 اي علاهم بالشرف وفوق اوقك كرن فاقته دخی ديرل الانفياق همزه منك وفانك كسرى يله اوقك كرى فاقق تقول فقت
 السهم فافقاق اذا كسرت فافق كسر التفريق على وزن التكريم اوقه كرايتك تقول فوقته اذا جعلت له فوقا وتفريق
 ناهه منك ولدن ابكى صاغن پيننه اولن سودى مرار ايجور مكه دخی ديرل تقول فوفت الفصيل اذا سقته اللبن فواتا
 فواتا التفوق فختينيله وواوك ضمي وتشديد يله ذكر اولن اوزن دوه ياوريسى سود ايجمك يقال تفوق الفصيل اذا
 شرب اللبن كذلك ومنه حديث ابى موسى انه ذكر هو و معاذ قرأه القرآن فقال ابو موسى اما انافا تفوقه تفوق اللقوح
 اي لا اقرأ جزءا برة ولكنى اقرأ شيئا بعد شيئا في انا الليل والنهار ولقوح سود لوده يره ديرل الفواق فانك ضمي ايله

فشق

فقق

فلق

فوق

کوکسید پل پیدا اولمق يقال فاق الرجل فواقا اذا خضعت الریح من صدره وفواق الحقر غده دخی دیرل حالت نرعه غارض اولور وفواق ایکی صاعنک مابینه دخی دیرل وفتح فاق دخی لغت در زیر طواری اولاصغرل بعد ولدن صالیورلر سودن قویورسن دیوبعد جزوی ساعت کچمه دن بنه صاغرل يقال ما قام عنه الا فواقای ساعة قليلة وفي الحديث العبادۃ قدر فواق ناقة وفواق افاقته وراحتہ دخی دیرل قوله تعالی ما لها من فواق ای من نظرة وراحة وفاقه الفروق ضمیمه برکسننک روحی چقمق اوزن اولمق يقال فلان يفوق نفسه فوة فاذا كانت نفسه على الخروج مثل یربق بنفسه کهریق دخی جان ویرمک معناسنه در الفوق فانک ضمی ومدبله او فقه کرش قویا چکر مرکز معناسنه الافواق همزه نیک فتحیه جمع اوق کزلی معناسنه وافواق فیکل جمع دخی کلور حلبتین بنینه اولن سودل معناسنه تنه کم کلور عن قرب انشاء الله تعالی الفوق فانک ضمی وواوک فقی ایله کذلک جمع الافوق همزه نیک وواوک فتحیه شول ووقدر که کزی فاش اوله اصمعی ابتد رجع فلان بافوق ناصل دیرل یعنی کزی فاش تر نسز اوق کتوردی یعنی تمام مرادن له کتورمدی لافاقه او فک کزین کریشه قومق تقول افقت السهم اذا وضعت فوقه فی الزلاری به وتقول اوقفته ايضا ولا تقول افوقته وهو من النوادر وفاقه ناقه ایکی صاغن بنینه هم سنه سود جمع اولمغه دخی دیرل يقال فاقق الناقة نفیق فاقه اذا اجتمعت الفیقه فی ضرعها وفیقه نیک تفهیری در عقب ذکر اولنو رانشا الله تعالی الفیقه فانک کسری ومدبله شول سودک اسمیدر که ایکی صاغنک ان یزنه حاصل اولور یعنی طواریر که صاغلوب بعد ولدی صالیورلر بولوب نکر او صاغلوبه حاصل اولور الفیق فانک کسری ومدبله جمع بین حلبتین جمع اولن سودل معناسنه الافواق دخی کلور و تنه کم مرورایتدی فیکل جمع اولمق اوزن شبرله اشبارکی الافاویق همزه نیک فقی وواوک کسری ومدبله افواق جمع در ذکر اولن سودل معناسنه وفاقویق شول بلوننه جمع اولن صویه دیرل که ساعة بعد ساعة یفر المفیق میمک ضمی وفانک کسری ومدبله شول ناقه در که انوک هم سنه ایکی صاغن بنینه جمع اولن سود اوله المفیقه کذلک میمک ضمی وفانک کسری ومدبله بمعناه ویاویر وروائی در المفاویق میمک فقی وواوک کسری ومدبله جمع ذکر اولن ناقه معناسنه الفاقه علی وزن الحاله فقر واحتیاج در الافتیاق همزه نیک وتانک کسری بله فقیر اولمق افتقار معناسنه يقال افتاق الرجل اذا افتقر ولا يقال فاق الا فایق یا نیک کسری بله باشک بوبنه اولشد دخی یرهنه قدر که فایق اوزن اولسه بیون اوزن اولور الاستفاق همزه نیک وتانک کسری بله مرض دن بری ایلق و مستلکدن ایلق يقال استفاق من مرضه ومن سكره لافاقه همزه نیک کسری بله بمعناه فصل القاف اتفرق قافک فقی ورائک کسری بله دوزیر مکان مستوی معنا سنه يقال قاع قرق القربق قافک ضمی ورائک سکونی وبانک فتحیه بر موضعک اسمی در ویاویر ایتدی قریق بصره نیک اسمی در وتصیرین شمیل ایتدی قریق فارسی معرب در کلمه دن تعریب اولمشدر حجره معناسنه که دکان دیک اولور القلق فتحیه حرکت اتمک اضطراب معناسنه القلق قافک فقی ولانک کسری بله حرکت قلن نسنه مضطرب معناسنه يقال بات فلان قلقل الا قلاق همزه نیک کسری بله مضطرب قلن يقال قلقله غیره القوق قافک ضمی ومدبله زیاده اوزن اولن کسنه القاق علی وزن الحال بمعناه يقال رجل قوق وفاق ای فاحش الطول القیقاء قافک کسری ومدبله و همزه نیک فتحیه ومدبله برک رارض غلیظه معناسنه همزه سی یادن تبدل اولنه در ویا اولی وادن تبدل اولنه در القواق قاف اولک فقی وقف ثانی نیک کسری بله جمع وقیقاء فعلاء وزنی اوزن در سراج لفظنه ملحق در که سراج ملایم ره دیرل وزیاده دخی بوبله در زیر کلام عربده قلقال یوقدر الامصدرده وزیاء کذلک برک ره

دیرل زائین معجته بله القیاق قافک اوله فقی وثانیه کسری ومدبله کذلک قیقاء نیک جمع در لفظی اوزن و بعض مشرده قیقاء نیک جمع قیق دخی واقع اولمشدر قافک کسری ویا نیک فتحیه قیقه نیک جمع اولمق توهیمیه فصل للام اللیق لامک فقی وبنک کسری بله استاد اولوب برسنه بی رفق وملا یتمله طوثن کسنه اللیق لامک فقی وبانک کسری ومدبله بمعناه يقال رجل لبق ولبیق اذا كان حاذقاً وفاقاً بمعناه اللبقة لامک فتحیه برسنه ده استاد اولمق حذافت معناسنه يقال لبق لباقه من الباب الرابع ولباقت لباقت معناسنه ده کلور يقال لبق ب الثوب اذا لاق الملبق میمک ضمی وبانک فقی وتشدد ببله جروش ایچنده زیاده نرم اولن ثرید يقال ثریده ملبقة اللیق فتحیه یاش اولمق يقال لثق الشی من الباب الرابع الالتیق همزه نیک وتانک کسری بله یاش اولمق الالتیق همزه نیک کسری ولانک سکونیله یاش اتمک يقال لثق الشی والثقه غیره اللیق لامک فقی وتانک کسری بله یاش اولن نسنه يقال طائر لثق ای مبتل اللحاق لامک فتحیه او شقی وبتشک يقال لحقه ولحق من الباب الرابع اذا درک الاحاق همزه نیک کسری بله بتشدر مک يقال لحقه ب غیره والحاق بتشک معناسنه ده کلور يقال لحقه بمعنی لحقه الملحق میمک ضمی وحنانک کسری بله لاحق معناسنه در تنه کم دعاء قنونه واقع اولمشدر وحنانک فقی دخی صواب در وملحق اوغل بدلن کسنه بی دخی دیرل دخی معناسنه اللحق ضمیمه ارقلق يقال لحق لحوقا من الباب الرابع ايضا الاستلحاق همزه نیک وتانک کسری بله برکسنه بی اوغلغه دعوت اتمک يقال استلحقه اذا دعاه التلاحق تانک فقی وحنانک ضمی ایله طواریری برنه اولشقی يقال تلا حقت المطایا اذا لحق بعضهم بعضا اللحق فتحیه شیه ثانیدر که اوله اولشش اوله ولحق شول خرماید دیرلر که اولک عقبجه ایرشش اوله لاحق حانک کسری بله معاویه بن سفیانک اتمک اسمی در فرس مخصوص معناسنه اللحقوق لامک وقافک ضمی وخاء معجه نیک سکونیله یرده اولن یارق الحاقیق لامک فقی وقافک کسری ومدبله جمع یار قار معناسنه وفي الحديث ان رجلا كان واقفا مع النبي صلى الله عليه وسلم فوقعت بناقته فی احاقیق جرذان اصمعی ایتدی استیوحدث شربقه واقع اولن احاقیق دکل در خاقیق در یرده اولن یار قار معناسنه ووقص قافله وضادمه بله ایله باشی اوزن دوشروب بوینن شکسته قلق در وجرذان جیمک کسری وراه لرق مهمله نیک سکونی ایله وذل معجه ایله فانلر معناسنه در اللزوق ضمیمه یاشقی الالتیق همزه نیک وتانک کذلک کسری بله یاشقی بقال لرق به لزوقا من الباب الرابع والتزق به اذا التصق به الالتیق همزه نیک کسری بله یاشدر مق اللزق لامک کسری وزانک سکونیله قرب وجنب معناسنه استعمال ولنور بقال فلان لرقق وبلزقی ای یجنی اللزیق لامک فقی وزانک کسری ومدبله قرب معناسنه در یقال فلان لرقق ای یجنی اللزوق علی وزن الکافور رد وادر که یان پی یاشدر لر تا یاویر اولجه یاشور طورر الملزق میمک ضمی ولانک فقی وزانک فقی وتشدد ببله محکم اولن نسنه اللسوق ضمیمه یاشقی اللصوق کذلک ضمیمه یاشقی معناسنه در یقال لسبقه واصلق به من الباب الرابع الالتصاق والالتصاق ای کسنه دخی همزه نیک وتانک کسری بله کذلک یاشقی معناسنه یقال التسبق به والتصیق به الالتصاق والالتصاق همزه نیک کسری بله یاشدر مق بقال السقه به غیره والصدقه به غیره اللسبق واللصق لامک کسری وما بعدنک سکونیله قرب وجنب معناسنه استعمال اولنور یقال فلان لسبق ولسبق ولسبق ای یجنی اللسبق واللصیق لامک فقی وما بعدنک کسری ومدبله قرب معناسنه در یقال فلان لسبق ولسبق ولسبق ای یجنی اللسبق واللصیق فتحیه ای کسنه دخی ویکن بکره یاشقی در عطش سببی ایله یقال لسبق البعیر واصلق من الرابع اذا التصق ریته یجنیه من العطش المصلق میمک ضمی ولانک سکونی وصادک فتحیه اوغل قلن کسنه دخی معناسنه اللعق لامک فقی وعبنک سکونیله

لبق

لثق

لحق

لحق

لرق

لسوق

لصق

لحق

فیق

قلق

قوق

بلا مق نقول لعقت الشيء بالكسر العقه لعق من الباب الرابع اذا حسته ولحق فلان اصبعه دیرل مات معنائه
 كناية اول نور كور كذا نعمت حیات تمام ایتدی و دنیا دن ال چكدی دیک اولور شه كم طعام اكل ایدنلرده
 حال بودر الملعقة میك كسری ولا ملك سكونیله قاشق كه نونكه طعام اكل ایدرل الملاق میك فقی وعینك
 كسریله جمی قاشق معنائه اللعقة لامك ضمی وعینك سكونیله قاشق قاشق طلو شی نسنه اللعقة
 لامك فقی وعینك سكونیله قاشق بركه الملق بناء مره اولمق اوزن بقال فی الارض لعقة من ربيع ليس
 الا فی الطب یلعقها المال لعقا یعنی یروزنه اوندن طوار ایچون برچ نسنه قالمشدر اللعوق لامك فقی
 وعینك ضمی مدبله شول نسنه دركد بلاغله اكل اولنور الملق لامك فقی وعینك كسریله حرص
 معنائه دعق لفظنه تبعیتله استعمال اولنور بقال رجل دعق لعق ای حرص اللفق لامك فقی وفانك
 سكونی ابله بریان ی بریان یه دیکمك بقال لعقت الثوب الفقه لعق من الباب الثاني اذا ضمت شقه الى اخرى
 فخطبها اللفق لامك كسری وفانك سكونیله ابي ایدنن دبكلمش ازارك برانی و بومقامه صاحب صراح
 بكی كرانه در دیمشدر مفسر مفسره مطابق دكلدر تا مل اولنه التلاق فانك فقی وفانك ضمیله قومك
 مصلحی صلاح بولمق بقال تلافق القوم اذا تلامت امورهم الملقفة میك ضمی وفانك فقی وتسند بدبله مزخره
 اولن كلمات بقال احادیث ملفقة ای كاذب مزخره اللق لامك فقی وفانك تشد بدبله التله كوزه اورمق
 یقال لق عینه اذا ضرب بهایه اللقلق علی وزن العرعد بل لسان معنائه وفي الحديث من في شر لقلقه ولقلق
 لكلك ديكلمه معروف اولن قوشه ده دیرل لقلقه قصر اولنم در شه كم كلور انشاء الله تعالی اللقلق لامك فقی
 وفانك سكونیله صوت معنائه ولقلق لكلك دبكاری قوش در كه معروف در اللقلق لامك فقی
 ولا م ثابتنك كسری ابله جمی لكلك معنائه اللقلقة علی وزن الزلزله لكلك اوازی و هراوازه انه حركت
 واضطراب اوله كالقلقه دیرل وفي حديث عمر ما لم يكن نفع ولا لقلقه وابوعبيد ایتدی لقلقه شدت صوته
 دیرل ونقع نون وقاف وعین مهمله ابله توز معنائه در ولقلقه برنسنه بی تحريك ایتكه دخی دیرل بقال
 لقلقت الشيء اذا قلقلته كویاكه لقلقه قلقله دن مقلوب در التلقلق علی وزن التزلزل اوازی و مره در
 نقلقن مقلوب در الملقلق میك ضمی ولا مینك فقیله شول كوزدر كه نیز حركت ایدوب بریده قرار ایتیه
 اللق لامك فقی ومیمك سكونیله محو ایتك یونس ایتدی برارانی فی ایشتم كه لمقه بعد ما نفعه دیر ایدی
 و مره بورك بوكلامی ذكر اولن ان معنای مصدق در كه یازد قدن صكره محو ایتدی ديك اولور و اصمى ایتدی لمق لكك
 ایه سی ابله كوزه اور مقدر و ابوزید دخی بویلده دیمشدر ولحق برنسنه یقبوب قالمغه دخی دیرل بقال لمقته بیصری
 مثل رفته اللماق لامك فقیله شی معنائه استعمال اولنور بقال ما ذقت لما قال شیئا و بواكله و شر به متناول
 اولور التلمق فقیته و میك ضمی وتشد بدبله طائق بقال مائق بشی ای مائق و تلج طاقدر نطق و بو
 ابو العیثیل روایتی در اللوقه لامك ضمی و مدیله قایق كسای روایتی اوزن و ابن الكلی ایتدی اوقه قیغه تازه
 خر مادن اولن طعامدر و بونه ابي لغت وارد بری لوقه و بری اوقه در هیزمك فقی ولا ملك ضمی ابله مزبور دن
 ابو عبید روایت ایتدی و وزن التلویق علی وزن التكریم طعمی قیغه اصلاح ایتك و طعمی ملائم قلمغه دخی دیرل
 یقال لا اكل الا مالوق لی ای لی حتی بصیر كالزبد فی لینه اللواق لامك فقی و واولك تخفیفیه شی معنائه استعمال
 اولنور بقال ما ذقت لواقای شیء اللهق فقیته لاق اولن نسنه ایض معنائه ولحق له اقدن قصر اولنوب اق صغر
 معنائه ده كلور ولحق لغرمق معنائه ده كلور بقال لهق لهق من الباب الرابع اذا ایض ولحق شدد البیاض
 معنائه ده كلور یفق كی ذكر اولن ان معنائه اللهق لامك فقی وهانك كسریله كذلك شدید البیاض

اولان

لحق

لیق

لحق

لحق

ماق

لحق

لوق

لهق

البیاض اولن نسنه یفق كی ذكر اولن معنائه اللهق لامك فقیله كذلك اق اولن نسنه ولهاق اق صغره
 دخی دیرل اللهق لامك فقی وهانك سكونیله برنسنه اق اولمق یقال لهق الشيء لهقا من الباب الثالث اللهوقه
 لامك و واولك فقی وهانك سكونیله شول نسنه در كه انه جد و دقت اولنیه كرك كلامه اولسون كرك علامه
 اولسون و بوفرار و ابی اوزن در نقول لهوق كذا التلهوق بمعناه بقال تلهمق فیه و ابو القوث ایتدی لهوقه بر خوب
 نسنه اظهار ایدوب باطنك انوك خلافی اوزن اولمق قدر اللیق لامك فقی و یانك سكونیله دویدن لهقا قومغه مركبی
 الشبق والشدر مق بقال لاقت الدواة تلیق اذا الصقت ولقته انا بتعدی ولا یبتعدی و هورت ارك قلبنه
 كرمكه دخی دیرل یقال ماعاقت هندن زوجها ولا لاقت ای مالصقت بقلبه و برنسنه یه كیدكی لباس
 یاقشغه دخی دیرل بقال لاق م الثوب اذا لقی م و بقال لاق م فلان ای لا ذ یعنی صغری معنائه ده كلور
 اللیقه لامك كسری و مدبله دوات قوننن لهقا كرك حر را اولسون كرك غیرى اولسون الملیقه میك فقی
 ولا ملك كسری و مدبله لهقا قوب مركبی اصلاح اولن دوات الا لاقه دوات لهقا قوب اصلاح ایتك بقال القتها
 الا لاقه وهواغه فی لقت الدواة قلیله والا لاقه طوطغه دخی دیرل بقال فلان مابلیق درهما من جوده
 ای ما یسكه ولا یصلق م والا لاقه برنسنه بی یاشدر مغه دخی دیرل بقال الا لاقه بانفسهم ای الرقوه اللیاقه
 لامك كسریله برنسنه یه یرامق بقال هذا الامر لا یلیق بك ای لا یعلق بك اللیاق لامك فقی و یانك
 تخفیفیه اولن لاق مرتع معنائه والله اعلم فصل المماقة فقیته لهقا فقیته لهقا فقیته لهقا فقیته لهقا
 عارض اولور كویاكه كو كسندن نفس الور المماق فقیته لهقا فقیته لهقا فقیته لهقا فقیته لهقا
 الصبی یماق ما قامن الباب الرابع الامتیاق همزه نك وتانك كسریله كذلك ذكر اولن حالت اوزن اولمق بقال
 امتاق الصبی الاما ق همز نك كسری و میك سكونیله اغلق اثنا نسنه ذكر اولن حالته داخل اولمق بقال
 اماق الرجل اذا دخل فی المماقة فی الحديث ما لم تضربوا الاما ق یعنی الغلیظ والبكاء مما یلزمكم من الصدقة
 و بونكه مراد غدر و نقض عهد در دیمشدر یعنی و یرد كل صدقه صفای نیت و خلوص طویته اولمق
 الملق میك فقی و همز نك كسریله ذكر اولن وجه اوزن اغلیجی كسسه وفي المثل انت ثقی انامق كيف
 نتفق یعنی سن غضوب و بن ضعیف القلب پس حسن معاشرت فقی مبسر اولور الملق میك ضمی و همز نك
 سكونی ابله كوزك بورندن جانبی نه كم لحاظ قواقدن طرفه دیرل الاما ق همزه نك اولمق مدبله جمی الاما ق
 همزه نك اولمق فقی و میك سكونی و همزه ثابتنك مدیله كذلك جمی بارله باركی ما فی العین میك فقی و همز نك
 سكونی وقافك كسری و یانك تخفیفیه كذلك موق العین معنائه در پس بوفعلی و زنی اوزن اولور
 مفعول و زنی اوزن اولما زنی رامیم نفس كله دن در اخرنه یاز یاده اولنمشدر الحاق ایچون لكن انی الحاق ایتكه
 نظیر بولمیلر زنی رافعلی لامك كسریله نادر در انوك مثلی یوقدر پس انی مفعله الحاق ایتدیلر بوسیدن اماق
 و زنی اوزن جمع ایتدیلر میك فقی و همزه نك مدی وقافك كسریله مفعول و زنی اوزن اولمق توهمی ابله و ابن السكیت
 ایتدی ذوات الاربع اولنلرده مفعول یوقدر عینك كسریله الا ایتكی كله وارد بری ما فی العین و بری ما وی الا ایل
 قر ایتدی بونلرك ایتكسی كسریله در حالا كه كوی كلام بونك امثالنه فقیله در محو ر میته مرمی و دعوبه
 مدعی و غزونه مغری جوهری ایتدی بوكلامك ظاهری یز كز ایتد كز اوزره غلط در كرتا و بول اولنار
 ایه دیدی و غلط اولد عینك وجهی بودر كه ما فی مفعول و زنی اوزن دكلدر شه كم الان مرور ایتدی
 و تا ویلك وجهی مفعول و زنی اوزن در دبكاری حكما در زنی راجعی اماق كلور ذاتا دكل در دینلكدو
 بلحق میك فقی و حانك سكونیله باطل قلوب محو ایتك یقال محقه یحقه محقا من الباب الثالث

محق

اذا بطله وحماه وحقوق امي يقبغه دخی دیرل بقال محقه الحرقه وحقوق برنسته نك برکت زابل قلغه دخی دیرل
 يقال محقه الله ای ذهاب ببرکتته واحقه لغه فیه رديه التمتع فختینله وحانك ضمی و تشدید به والا محاق همز نك
 وتانك كسر به ونلرك ایكسده باطل و ملق معناسنه در الحاق میك ضمی ایله یك اخر نه اولن و ح كچه در الحاق
 میك فخی و حانك كسری و مدیه شول ناملی در كه یوقفه اولوب كسكن اوله پس بوفعل ووزنی اوزن اولور محقه دن
 و این دریدك بوفعل ووزنی اوزن در دیدك بعید در الماحق حانك كسر به زیاده اسی اولن كون یقال یوم ماحق
 می شد بد الحرای له یحقن كل شیء و یحرقه و ماحق الصیف یا زاسپسنه دخی دیرل بقال جائنای ماحق الصیف
 ای فی شدة حره الا محاق همز نك كسر به برنسته حاق هلال کی هلاك اولمقدور ابو عمر وروانی اوزن المذوق میك
 فخی ذاك كسری و مدیه صوبه قارشش اولن سود المذوق میك فخی و ذاك ضمی و مدیه بعناه بقال مذقت
 اللبن من الباب الاول فهو مذوق و مذوق و بوندن مأخوذ در عربك فلان یذوق الودید كاری فخی مجنی خلوص
 اوزن و لمسه المذاق میك فخیله و ذاك تشدید به معنی خلوص اوزن و این المذاق میك ضمی و ذاك كسر به
 بعناه المرق فختینله شور یا كه طعام قسمندن در المرقه فختینله كذا لك اخص در یعنی بر مقدار شور یا
 معناسنه در و مرق رفت در كه اكنه عارض اولور المرق میك فخی و رانك سكونیله چو ملكه شور یا بی جوق قومق
 الامراق همز نك كسر به بعناه بقال مرق القدر مرقا و امرقتها اذا اكثر مرقها و مرق توین یولما یجیون
 اصله لن در بنك توین بولغه دخی دیرل بقول مرقق الا هاب اذا انتفت عن الخلد المعطون صوفه و معطون توین
 یولما یجیون كچه و یا اخر نسنه برغلن در یه دیرل و مرق كذا لك امه و سایر ادانی قسمینك فخی طریقله ایرلسنه
 دیرل و بواسطه در المراقه میك ضمی و رانك تحفیفه یولن توی كه سختیان قلنان دریدن حاصل اولور و كاه دوه ایچون
 اولان قلن یولنان و ته دخی مرقه دیرل الامراق همز نك كسر به درینك توی بولغه قریب و ملق یقال امرق الخلد
 اذا حان له ان ینتف المرق میك اولك ضمی و رانك كسری و تشدید به شول ایرلی میكسنه كه كد الر تور كسین و ارادل
 سوزن ایرلیه التریق علی وزن التكریم و جه مزبور اوزن ایرلی بقال مرق غرق المرق فختینله جقمق خروج
 معناسنه بقال مرق السهم من الرمية مروقای خرج من الجانب الاخر المارقة رانك كسر به خوارج
 طایفه سی خروج معناسندن ما ذدرته كم رسول اكرم صلى الله علیه وسلم بیور مشدر یمرقون من الدین
 كالمرق السهم من الرمية المراق میك ضمی و رانك تشدید به مارقك جمعی خارجلر معناسنه الترق فختینله
 و رانك ضمی و تشدید به كذا لك جقمق و فی المثل روبرد الغزو و مرق و مثلك اصلی بودر كه بر عورت غزازی
 اولد قچه غزالیه كیدر مش اتفاق حامله بولند قده غزالیه تكلیف اولیخق و روبرد الغزو و مرق دیش یعنی مهل
 ویرك تا كه اوغلان دنیاك كسون دیش المرق میك فخی و زاء معجمك سكونیله یحقن بقول مرقق الثوب امرقه مرقا اذا
 خرقته و مرق قوش صاغنه دخی دیرل القاء بحاست معناسنه بقال مرق الطایر یخرق و یخرق من الباب الاول و الثاني
 اذا رمی بزرقة التریق علی وزن التكریم یحقن یخرق معناسنه الترق فختینله و رانك ضمی و تشدید به رانك بقال
 مرقق الشیء یخرق یخرق المرق میك ضمی و رانك فخی و تشدید به فرار و این اوزن بر شاعر كلی در و كسر
 زایله دخی روایت اولور مزبور مرق دیدك كاری بعض شعر نه مرق بقی ذكر اید كیچون و مرق كذا لك مصدر در
 یخرق معناسنه و منه قوله تعالى و مزقناهم كل مرق المرق میك كسری و رانك فخیله زیان لیه دیرل
 المرقه میك كسری و رانك سكونیله زیان سی مرقك واحدی در المراق میك كسری و رانك تحفیفه سریع
 او ان ناظه نراق کی در وزنا و معنی مز بقیاء میك ضمی و رانك فخی و یانك سكونی و قافك كسری و الفك مدیه بن
 ملكا رند بر بنك قبی در و مز بقیاء دیرل كار نه باعث بودر كه هر كون یكی خلعت كیدی و اخشام اولد قده انلری

مذق

مرق

مرق

یازن کیر و کیمکی کر یگور و ب و غیره کسسه کید کندن دخی عار ایدوب اول خلعتلری یان لردی المشق میك
 فخی و شبنك سكونیله دور ته و اورمه ده و بده ده و یازمه ده سرعت ایك بقول مشق میشق من الباب الاول
 و مشق طرامغه دخی دیرل مشط معناسنه و مشق برنسته یی چككه دخی دیرل اوزنسون دیو بقال میشق السیر
 حتی بلین یعنی قایش چككور ملا یك اولسون دیو و مشق نری برتغه دخی دیرل خرق معناسنه المشاقه میك ضمی ایله
 برنسته یی طرركن دوشن نسنه در كرك قیل طرركن دوشسون كرك كتنان طرركن دوشسون الامشاق همز نك
 وتانك كسر به برنسته یی قایحق اختلاس معناسنه تقول امشقت الشیء من یه اذا اختلسته و امشقتة اذا
 اقطعتة و برنسته یی كسوب المغه دخی دیرل المشق فختینله بر كسسه نك او یلقری بری بر بنه ذك بقال مشق
 الرجل من الباب الرابع اذا اصاب احدی ربلتیه الاخری و ربله راء مهمله و یاء مو حانك ایله او یلغك ایچ پوزنه
 دیرل الامشق همز نك و شبنك فخیله او یلقری بری بر بنه قریب و این كسسه المشقاء میك فخی و شبنك سكونی
 و الفك مدیه مؤننی ذكر اولن صفت اوزن اولن عورت معناسنه المشق میك كسری و شبنك سكونیله اشی
 دیدك كاری قمر می طیراق مغره معناسنه المشق میك ضمی و شبنك فخی و تشدید به اشیه بو بنش نسنه بقال
 ثوب مشق ای مصبوغ بالمشق میك فخی و شبنك كسری و مدیه شول کیاسی در كه كباش اوله و مشق شول
 ان دخی دیرل كارقش اوله المشوق میك اولك فخی و شبنك ضمی و مدیه كذا لك ارقش ات بقال فرس
 مشیق و مشوق ای ضامر المشوقه وزن مزبور اوزن شول قیز در كه قامنی خوب اوله بقال جاریه مشوقه
 ای حسنه القوام و قوام قافك فخیله قامت معناسنه در النطق فختینله و طانك ضمی و تشدید به برنسته یی
 طادر كن دبلله طماعی پندندن صوت پیدا قلی در المعق میك فخی و عینك سكونیله اراقلی بعد معناسنه
 عمق دن مقلوب در المعق فختینله بعناه فم و لغه فیه كنهر و نهر المعیق میك فخی و عینك كسری و مدیه درین
 عمیق معناسنه الامعاق همز نك فخیله بر نك اطرافنه دیرل معقك جمعی در اعماق معناسنه الامعاق همز نك
 فخی و عینك كسر به الامعاق همز نك كذا لك فخی و عینك كسری و مدیه جمع جمع در المعق میك فخی و قافك
 تشدید به ار كك خرمایشن یار مقدر دیشی خرمایشن یار مقدر دیشی خرمایشن یار مقدر دیشی خرمایشن یار مقدر دیشی
 خرمایشن اول چقن یشنه دیرل و ابار اوزن خرمایشن یار مقدر دیشی خرمایشن یار مقدر دیشی خرمایشن یار مقدر دیشی
 همز نك وتانك كسر به دوه یا وریسی له سنك مهنه اولن سودی جمله نك در بقال امتق الفصیل مافی
 ضرع امه اذا شربه كله مثل امتكه التیق فختینله و قاف اولك ضمی و تشدید به شری شیء بعد شری ایچمك در
 و تقق متا را و لغه و قایر مغه دخی دیرل بقال اصابه جرح فالتقعه اذا لم یضره و لم یباله و بوالن السكیت و اینی در
 الامق فختینله شول ته دیرل كه اوزن اوله بقال فرس امق ای طویل المقامق میك اولك ضمی و ثابنك كسر به
 شول كسسه در كه بوغزدن سوبلیه پس بوفعاف ووزنی اوزن در فانی نكرار قلما غله مقانق دینلر نوله الملققه
 میك فخی و قاف اولك سكونیله بوغزدن سو بلك ابو عبید ایندی بقال فیه مققه و لقاعات و لقاعة لامك ضمی
 و قافك تشدید به بوغزدن سو بلك معناسنه در شه كم قاموسه تصریح او ان مشدر الملق میك فخی و لامك
 سكونیله محو ایك ملق کی و ملق الثوب نری یومغه دخی دیرل و ملق الفصیل امه دوه یا وریسی انه سن امكه دیرل
 ابن الاعرابی روایتی اوزن و ملق اور مغه دخی دیرل بقال ملقه بالعصا اذا ضرب به و ملق سیر شد به دخی دیرل ملق
 کی در خاء معجمه ایله رزنا و معنی التلق فختینله و لامك ضمی و تشدید به و التلاق كسر تینله و لامك تشدید به
 بر كسسه یه محبت كوستروب لطف ایك بقال تلغه و تملق له تملقا و تملقا اذا تود دالیه و تملق له التلق فختینله
 محبته و لطف شد به دیرل ابو یوسف ایندی بونك اصلی ملایت در بقال ملق یلق ملق من الباب الرابع و ملق

مشق

مطوق

معق

مق

ملق

میلوق

موق

مهلوق

نبلوق

نثوق

نثوق

دوزیره دخی دیرلر الملقه کذلک فحتمینه واحدی وملقه دوز قیایه دخی دیرلر صفاته ملساء معناسنه الملق
 میمک فحتمی ولامک کسر بله سول کسنه در که قلبینه اولمین نسنه فی دلیله اظهار ابیه الملیق میمک ولامک فحتمی
 ویانک سکونیه سربج اولان کسنه الاغلاق همزه نک ومیمک کسر بله والاملاق همزه نک کسری ومیمک کسری
 وتشدید بله نونی میمک ادغام ایتمکله برنسنه زیاده همور اولوق واغلاق الدن قور تلوب فاحغه دخی دیرلر بقال
 اغلق منی اذ افلت الاملاق همزه نک کسری ومیمک سکونیه احتیاج افتقار معناسنه وقال الله تعالی ولا تقتلوا
 اولادکم خشیه املاق الملق میمک ضمی ومدبله حماقت که اصلانسنه ادراک ایتمک مرئیه سنه اوله المواقه
 میمک فحتمیه والموق فحتمیه بمعناه بقال ماق حوق موقاومواقه وموقاوموق یاغی ایاغ اوزن کیلن نسنه
 فارسی معرب در موزه دن تعریب اولمشدر المایق یانک کسر بله صفت مزبون اوزن اولن کسنه بقال احق مایق
 الموق میمک فحتمی والفک قصر بله حقی ونوکی کبی مایقک جمعی ونواکت دخی حماقت دیرلر بو ذکر اولن جوهرینک
 ظاهر کلانند فهم اولن در اما قیاس بودر که موقی موقک جمعی اوله ته کم حقی احقک ونوکی انوکک جمعی در الموق
 میمک فحتمی وواوک سکونیه بازار اجزاق اوزن اولوق بقال ماق البیع حوق اذ ارخص الامهلوق همزه نک وهانک
 فحتمیه زیاده اولن نسنه که اکفر می ر نکدن نسنه فارسیماش اوله وراق دخی اولیه کرج واکبکر نسنه لر
 کبی ایه المهلوق فحتمیه صوده اولن یا شالوق المهلوق یا سول اولن صو بقال عین مهمقاء التهیق فحتمیه وهانک ضمی
 وتشدید بله صوری دیکلی دیکلی ایچمک تقول تهفت الشراب اذ اشربته ساعه بعد ساعه ومنه قولهم ظل
 تمهلوق شکوته وشکوه سودا من او غلق در یسندن اولن تلوم در فصل النون النبق نونک فحتمی ویانک
 سکونیه یازمق کتابت معناسنه ونبق نبقک تخفیفی درو نبق سدر دیکله معروف اولن اغاجک حبشی در النبق
 نونک فحتمی ویانک کسر بله ذکر اولن نیش کامر انفا النبقه کذلک نونک فحتمی ویانک کسر بله واحدی النبقات
 علی الوزن المزبور مثل کم وکله وکلات المنبق میمک ضمی ویانک فحتمی وتشدید بله بر صره یه دیرلر خرم اغاجلری
 یقال نخل منبق ای مصطف علی سطر واحد وهر نسنه که دوز اولوب مهنذب اوله اکامنبق دیرلر التنبیق علی
 وزن التکریم یازمق ننبق کبی در وزناومعنی بقال نبق اذ اکتب وتنبیق خفته بله ننبقک دخی دیرلر اخراج الریح
 معناسنه بقال نبق به اذ احبقت حبقا غیر شد بد الانباق همزه نک کسر بله کذلک بله ننبقک بقال نبق الرجل الانبیاق
 همزه نک ویانک کسر بله سوز ابله رکسنه نک اوزنه انبق بقال انباق علی نایبالکلام ای انبعث مثل انباء بومقامه
 جوهری کلنن مزبور ننبق الی زانبا اعتبارا یتشدر احجار دن اولن الف زیاده سی کبی اگر چه صاحب قاموس
 باب اجوفدن در جوهری غلط آیتش دیشدر النثوق نونک فحتمی ویانک سکونیه ابله ارغاق وسلکمک بقال
 تنقته تنقه تقاسم الباب الاول ابوعبید ایتدی باری تعالینک واذ تنقنا الجبل دبدکی قولنه نثوق صمق معناسنه
 درو تنق حکمک معناسنه ده کلور بقال تنق العرب من البیر یعنی قوی دن قوغه بی چکدی ووده یوکن صامغه
 دخی دیرلر بقال تنق البعیر جمله اذ اترعزع وجذب عری حباله حتی تسترخی وعری حلقله لر دیکل درو تنق در ری
 صویغه دخی دیرلر سلخ جلد معناسنه تقول تنقت الجلد اذ اسلخته النائق تانک کسر بله شول ات در که اوزنه
 اولن کسنه بی یور رکن سلکله وناق اولادی چوق اولن عورت وناق شول ناقه یه دیرلر که تیز حامله اوله بقال
 ناقه ناقه اذ اسرعت الحمل وناق تیز طوتشن چفقه دخی دیرلر بقال ذند ناق ای وارووری چقمک اود
 طوتسنه دیرلر المنقاق میمک کسری ونونک سکونیه شول عورت در که چوق اولاد طوغری اوله التثوق فحتمیه
 عورت چوق اولاد طوغرمق النثوق فحتمیه خفت اوزن اولوب حرن اولوق بقال نثوق نثوق تقاسم الباب
 الرابع النثاق نونک کسر بله شول ناقه در که سریع اوله بقال ناقه نثاق ای سریع جدها فوهو کلمزاق وزناومعنا

النثوق

نثوق

نثوق

نثوق

النثوق نونک فحتمی وزانک سکونیه والنثوق فحتمیه ایکسبله ایرکک دیشی اوزنه اشغعه دیرلر بقال نثوق الفرس
 بنثوق نثاق و تقاسم الباب الاول النثاق همزه نک کسر بله صاحبی ایرکی دیشیه اشدرمق النثوق علی وزن
 التکریم بمعناه بقال نثاقه صاحبیه وزنه نثاق النثوق فحتمیه دوز اولن دیش بقال نثاق اذ اکتبت الاسنان
 مستویه و دوز دیرلر بونجغه دخی دیرلر بقال خرن نسق ای منتظم ونسق ردوز یا اولن کلامه دخی دیرلر النسق
 نونک فحتمی مینک سکونیه مصدر در کلامی نظم واحد اوزن سوق ایتمک معناسنه نقول نسقت الکلام اذ
 عطقت بعضه علی بعض یعنی کلامی ری بهر بطا بدوب نظام وحد اوزن قلنسک التنسین علی وزن التکریم
 بمعناه فهو کالتنظیم وزناومعنی النثوق نونک فحتمی وشینک ضمی ومدبله شول دوا در که بوزن داکلر بنه چکرلر
 الانشاق همزه نک کسر بله ذکر اولن دوا لی استعمال ایتمک بقال انشقة انشاقا لاسننشاق همزه نک وتانک
 کسر بله بوزنه صو و صودن غیری نسنه حکمک تقول اسننشقت الماء وغیره اذ ادخلته فی الانف واسننشاق
 قو و لغه دخی دیرلر تقول اسننشقت الریح اذ اشمته وریح ریح معناسنه کلور النثوق فحتمیه فحتمیه فحتمی بقال
 نشقت منه ریح طیمیه من الباب الرابع اذ اشمته وقو و معناسنه ده کلور هذره ریح مکروهه النثوق دبد کلری
 مکروهه الشم معناسنه ونثوق طوزاغه دوشمکه دخی دیرلر بقال نثوق الطبی فی الحباله اذ اعلق فیها یعنی اهو
 طوزاغه دوشسته النثوق نونک ضمی وشینک سکونیه شول حلقه در که او غلا غلک بو بننه طفرلر النثوق
 نونک فحتمی وشینک کسر بله شول کسنه در که خلاصی مشکل اولن ایشلره مباشرت قلندر دن اوله المنطق
 میمک فحتمی وطانک کسر بله سوز کلام معناسنه النطق نونک ضمی وطانک سکونیه سوز سو بلک بقال نطق
 نطقا الانطاق همزه نک کسر بله سو بلک بقال نطقه غیره المناطقه میمک ضمی وتانک فحتمیه سو بلشکم
 الاستنطاق همزه نک وتانک کسر بله سو بلک طلب ایتمک بقال ناطقه واستنطقه اذ اکلها المنطق میمک کسری
 ونونک سکونی وطانک کسری ومدبله بلیغ اولن کسنه الناطق طانک کسر بله سو بلچی وکاه اولور نا طقله
 حیوان دیرلر منه قولهم ماله صامت ولا ناطق زیر ابوکلامه ناطقه مراد حیوان در وصامتله مراد حیوان دن
 ماعدادر النطاق نونک کسر بله بر زبان سی در که نسا طابا بفه سی ای بلینه بغیلوب صالیو رد که بوقروسی
 دیرندن اشغه اینوب اشغه سی رده سور بنه انوک نه اوچقو رکچو رجک ری اوله ونه خودا غی ونه پاچه لری
 اوله النطق فحتمیه جمعی ذکر اولن از ارلر معناسنه ذات النطاقین نونک کذلک کسر بله صیغه ثنیه اوزن اسمها
 بنت ابی بکر لقی در رضی الله عنهما زانطاقین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم غاره خروج اندکده ابی پان
 قلوب بعض مهماته صرف آیتش دی ذات النطاق کذلک نونک کسر بله بر دبه نک اسمی در که عر بلره
 منسوب در الانطاق همزه نک وتانک کسر بله عورت نطق کیم بقال نطق المرأة اذ البست النطاق والنطاق
 ارقو شق قوشمنغه دخی دیرلر بقال نطق الرجل اذ لبس المنطق والنطاق برنسنه ابله قوت بولغه ده دیرلر وفی
 المثل من یطل هن ابیه یا نطق به یعنی شول کسنه که باباسنک اولادی چوق اوله انلرله قوت بولور وهن
 ذکر دن عبارت رالت رجل معناسنه المنطق میمک کسری وطانک فحتمیه هر نسنه در که انی بیه بغلر المنطقه میمک
 کسری وطانک فحتمیه معروف قوشقدر که اکا کر دیرلر التنطق علی وزن التکریم کر قوشقی التنطق فحتمیه
 وطانک ضمی وتشدید بله کر قوشا غق تقول نطق الرجل فتنطق اذ اشد دتهافی وسطه المنطق میمک ضمی
 وطانک فحتمی وتشدید بله کر قوشن کسنه منه قولهم جبل اسم منطلق یعنی طاعلک ارتقا غی شول حده در که
 بلوت اعلا سنه چقیوب و سطنه کر کبی قالور المنطق میمک ضمی وطانک کسر بله شول کسنه در که انی بیه
 المش اوله بقال جاء فلان متنطقا فرسه اذ جنبه ولم یرکب الناطقه بو کور که اعضا قیلندن در خاصره معناسنه

و بومقامده صاحب صراح ناطقه فی میان ابله تفسیرا تشدد مناسب دکلدر النقیق نونک فتحی وعینک کسری مدبله چوبان اولن کسسته نک قیوننه حقیق مسی النفاق نونک ضمی ابله بمعناه النفاق فتحته بجهنا کذلک بقال نفق الراعی بغنه ینفق نفیقا ونفاقا ونفقانا من الباب الثاني اذا صاح بها وزجرها وابن السکیت ایتدی قرغه اوزنه دخی دیرلر بقال نفق الغراب النفاق عینک کسری بله کواکب جوزادن ابکی کواکب اسمی در النقیق نونک فتحی وغین معجه نک کسری ومدبله قرغه چاغرمق بقال نفق الغراب ینفق نفیقا من الباب الثاني اذا صاح ونقیق شول ناقه دیرلر ککه احیانا چاغره وصوتی فصاحت اوزن اولیه یعنی صافی اوزله چاغرمیه النفوق خمتینله اولمک بقال نفقت الدابة تنفق نفوقا ذامات النفاق نونک فتحیه رواج معناسنه بقال نفق البیع نفاقا اذا راج النفاق نونک کسری بله منافقک فعلی ونفاق نفقته نک جمعی دخی کلور دراهم معناسنه بقال نفقت نفاق القوم من الباب الرابع اذا نفقت النفق فتحته بجهنا ازق دوکنک بقال نفق الزاد ینفق نفقا من الباب الرابع ایضا اد انفق ونفادفا ببله ودال مهمله ابله دوکنک معناسنه درونفق یرالتند اولن او دیرلر که انوک اخر جانه چقریولی اوله وفی المثل ضل در یص نفقه ودر یصل مهمله نک ضمی وراء مهمله نک فتحی ویا نک سکونیه فان یاورسی اکا سبیه اولن نسنه النفق نونک فتحی وفانک کسری بله شولات در که سکرتمه سن نیز قطع ابلیه بقال فرس نفق الجری اذا کان سر یبع انقطاع الجری الانفاق همزه نک کسری بله قومک بازاری رواج اوزن اولمک بقال نفق القوم اذا نفقت سوقهم وانفاق افتقار معناسنه ده کلور بقال انفق الرجل اذا افتقر وذهب ماله ومنه قوله تعالى اذا لامسکم خشية الانفاق وانفاق نفقه ویرمکه دخی دیرلر تقول انفقت الدراهم اذ جعلته نفقة المنفاق میمک کسری ونونک سکونیه کثیر النفقه اولن کسسته النافقاء فانک کسری والفک مدبله عرب طوشانی دبد کلری فاره نک یواسنک بری در که فی کتم ابدوب غیر یواسن اطها ابدوب برحیثیله که انوک سققن بوفقه قلوب یر یوزنه قریب ابدوبس انوک اوزنه قاصعانا یواسدن کلنسه باشی ابله نافقنا نک سققن دلوب طشره چقر النفاق نونک فتحی وفانک کسری بله جمع ذکر اولن یوالر معناسنه النفقه نونک ضمی وفانک فتحیه همزه وزنی اوزن کذلک نافقا معناسنه در النقیق علی وزن التکریم ذکر اولن فان نافقاسنه کرمک المنافقة میمک ضمی وفانک فتحیه بمعناه بقال نفق الیربوع تنفیقا ونفاق کذلک اذا اخذ فی نافقاه ومنه اشتقاق المنافق فی الدین یعنی منافقه منافق دبد کلری دینه حیلله وخذعه اوزره اولد غنه بناء در النقیق نونک فتحی ویا نک سکونیه کوکک ایشنک اغی در سر اولک موضع متسی معناسنه وعامه نونک مکسور قیلوب نیفق دیرلر الانتفاق همزه نک و تانک کسری بله چقمق خروج معناسنه المنتفق میمک ضمی وفانک کسری بله جالدن بر کسسته نک اسمی در مالک بن المنفق بسطام بن قیس قتل ابدن کسسته در النقیق نونک فتحی وفانک کسری ومدبله قور بغه وعقرب وتاقو مثل لونک اواز ویر مسیرر بقال نفق الضفدع والعقرب والدجاجة ینق نفیقا اذا صوت وکاه اولور پس اوزنه دخی دیرلر صوت هر معناسنه النفاقه نونک فتحی وفانک تشدد ببله دیشی قور بغه ضفدعه معناسنه النقیقة علی وزن الزلزلة قور بغه اواز ویرمک فن باب مضاعفه نقل اولنسه وتاقو اواز ویرمکه دخی دیرلر بقال الدجاجة تنفق للبیض ودوه قوشنه دخی استعمال اولنور النفق نونک کسری ومابنده فانک سکونیه دوه قوشنک ابرکی النفاق نونک اولک فتحی وتابنده کسری بله جمع ابرک دوه قوشلری معناسنه النقیق نونک فتحی ومیمک سکونیه کتابت معناسنه بقال نفق الکتاب بنقه من الباب الاول اذا کتبه التمیم علی وزن التکریم کتابتله تر یین ایتمک بقال نفقه نیمیقا اذ انبه بالکتابه الترق نونک ورنک ضمی ومیمک سکونیه کوکک یصدق وساده ضعیفه معناسنه الترقه علی الوزن المزبور بمعناه الترقه نونک ورنک کسری بله ذکر اولن معناده لغت در یعقوب وروایی اوزن وکاه اولور

نفق

نفق

نفق

نفق

نفق

نفق

دوه بالانی اوزن اور تدکلری الاجه نهالیه دخی قرغه دیرلر ابو عبیدر وایی اوزن الناقه علی وزن الحالة دیشی دوه و بواصلنه مفتوح العین در فعله وزنی اوزن النوق نونک ضمی ومدبله جمعی وناقه نک جمعی نوق کلسی مفتوح العین اولسنه دلیل در بدنه ابله بدن وخشبه ابله حشب کبی زرافعل وزنی اوزن اولوب ساکن العین اولنک جمعی فعل وزنی اوزن کلز خمتینله الاونق همزه نک فتحی ونونک ضمی وواوک مابنده سکونیه وواوز رنه ضمی ثقیل کوروب قلب مکان اتمکله جمعی قلئی بعض طابیندن یعقوب روايت ایتدیکی اوزن اندن صکره وای یای قلب ابدوب الا ینق دبد ببلر همزه نک فتحی ونونک ضمی ابله ناقه لمعناسنه الا ینق همزه نک فتحی ونونک کسری بله جمع جمع بر نیجه بلوک ناقه لمعناسنه النفاق نونک کسری بله کذلک ناقه نک جمعی غره ابله غارکی بوقد وارکه وای یای قلب اولنشدن رما قبلی مکسور اولد غندن اوتری ویناق تیقل دخی جمع کلور طاعک یوکسک یری معناسنه علی ماسیحی المنوق میمک ضمی وواوک فتحی وتشدد ببله شول ناقه در که قوللش زبون اولش اوله بقال بعیر منوق ای مدلل مروض وناقه منوقه النواق نونک فتحی وواوک تشدد ببله رحالدن شول کسسته در که تدبیر امون واصلاح مصالحه قادر اوله الاستیفاق همزه نک وتانک کسری بله ناقه اولمک وفی المثل استنوق الجمل ای صار ناقه بومثل شول کسسته حقه ضرب اولنور که بر خیر تقریر نه یا خود بر صفت توصیفنه ابکن خلط کلام ابدوب اخر نسنه یرتقال ابدوب بومثلک اصلی بودر که طرفه بن العبد بعض ملوکک مجلسنه ابکن مسبب بن علس ردوه وصفنه بر شعر انشاد ابدوب کن کلام بر ناقه نک وصفنه تجویل اندکی حینه طرفه قد استنوق الجمل دبدی یعنی ابرک دوه ناقه یه مقول اولدی دیدی النیق نونک کسری ومدبله طاعک ابک یوکسک یری النوق فتحته ببله وواوک ضمی وتشدد ببله زینت ایتمک اگر سوزده و اگر غیر نسنه ده بقال تنوق فی الامراذ تانق وبعضهم لایقول تنوق النیقة نونک کسری ابله اسم در زینتلوا ولق معناسنه وفی المثل خرقاء زاننقه و بومثل شول کسسته حقه ضرب اولنور که بر نسنه یی بلزایکن انده حذاقت دعواسن قلوب ییلور کچنه الانیاق همزه نک وتانک کسری بله بر نسنه یی سچوب اختیار ایتمک پس ابو عبیدر ایتدی اثیاق انتفاکی در وزنا ومعنی وکسای ایتدی اثیاق ینقه دن ما خود در خوب مستحسن اولمق معناسنه النفاق نونک ضمی ابله مرکب اواز ویرمک النقیق نونک فتحی وهانک کسری ومدبله بمعناه بقال نفق ینفق وینفق ونهاقا ونهیقامن الباب الثالث والثانی الناهقان هانک کسری بله ابکی بومری کک در که بتون طرقل حیوانک یوزنه کوز یا شی اقدخی یرده اولور النواحق هانک کسری بله ذکر اولن ککلره اطلاق اولنور یعقوب وروایی اوزن و ابو عبیدر ایتدی ناهق حلق حماردن اوازی خروج ایتدی بر در واند دخی ناهق ذکر اولن موضع رنولوق اواز خروج ایتدی مواضع در فصل الولوالبوق خمتینله هلاک اولمق بقال بوق یبق و بوقامن الباب الثاني اذا هلاک الموبق میمک فتحی ویا نک کسری بله هلاک اولمق وحل هلاک دخی دیرلر مفعول وزنی اوزن موعد کی که موعد دخی مفعول در وعد یعددن ومنه قوله تعالى وجعلنا بينهم موبقا لبوق فتحته ببله کذلک هلاک اولمق معناسنه ده لغت در بقال بوق یبق وبقامن الباب الرابع وبونه لغت ثالثه دخی واردر که اول بوق یبق وبقا در فتحته ببله باب سادسدن بوذکر اولنن جوهر ینک تعمیرندن وصاحب صراحک تقریرندن فهم اولنن در اما صاحب قاموس لغات مزبون نک اوچنده دخی مصدر بوق وموبق کلور دیشدر الا بیاق همزه نک کسری ومدبله هلاک قلیق بقال او بقیه غیره اذا هلاک النقیقة تانک کسری ابله عده وزنی اوزن اعتماد قلیق تقول وثقت بفلان اتق ثقة من الباب السادس اذا اثقت الميثاق میمک کسری ومدبله عهد معناسنه وای یه منقلب اولنشدن رما قبلی مکسور اولد غندن اوتری

نوق

نیق

نهق

وبق

وثق

کمی و بر جمع در که علی خلاف القیاس در الوسیقه و اوک فخی و سبک کسری و مدبله شول دوه در که
 قن بری سرقه اولوب سورله جمله سی بیه سور اور بری برندن ایرمازنی ادمه اولن رفته کی که بری
 برندن ایرمازلر الاتساق همزه نك کسری و تانك کسری و تشدید به انتظام معناسنه التوسیق علی وزن
 التکریم ترکه بی یوکه یوکه لیدوب ایرمق بقال وسقت الحنطه توسیقا اذاجعلتها وسقا وسقا الاستساق
 همزه نك و تانك کسری ابله دوه بریره جمع اولمق بقال استوسقت الابل اذاجنعت الایساق همزه نك کسری
 و مدبله دوه بی یو کلک نقول اوسقت البعیر اذاجلته جمله و ایساق خرما لاجنك خرما سی جوق اولمغه
 دخی دیرلر بقال اوسقت الخله اذاکثر حملها المیساق میك کسری و مدبله شول قوشدر که قنادن بری
 برنه اون اوچرکن المیاسیق میك فخی و سبک کسری و مدبله جمعی ذکر اولنن قوشلر معناسنه الوشیق
 و اوک فخی و سبک کسری و مدبله و الوشیقه و اوک فخی و سبک کذلک کسری و مدبله بونلرک ابلکسیده
 شول ایدر که برکه قیندوب اندن صکره قور دوب سفره کورلور و بوبصد رمه قسمك جوق طورانی در
 و ابو عبید ایتدی و شیق بعضیلر قتنك شول بصد رمه در که اتش کور میه و فی الحدیث انه انی بوشیقه
 یابسه من لحم صید فقال انی حرام ای محرم الوشق و اوک فخی و سبک سکونیه انی ذکر اولنن وجه اوزن قور تخ
 الاتساق همزه نك کسری و تانك کسری و تشدید به بمعناه نقول و سقت اللحم اشقه و سقا من الباب
 الثاني و اتساقته اذاجلته و شیقه و اشق شینك کسری به برکلیك اسمی در و ر جالدن برکسنك دخی اسمی در
 و بروع بنت و اسق بوندن مأخوذ در الوعیق و اوک فخی و عینك کسری و مدبله و الوعاق و اوک ضمی ابله
 براوز در که طوارک یور رکن قرندن اشید لور انك و مرکبك ارقلد غی حینه یور رکن حیاسندن حاصل اولن
 لور کی که اکا حقیق دیرلر خاء معجمه ابله و قافینله نقول و عن الفرس یعق و عبقا و وعافا الوعق و اوک فخی و عینك
 کسری ابله شول کسنه در که چمن خوبلی اوله الوعقه فختینله بدخو اولمق شدت خلق معناسنه الوفاق
 و اوک کسری به و الموافقه میك ضمی و فانك فخیله و التوافق تانك فخی و فانك ضمی ابله اوچی دخی برکسنه به
 یار داه اولمق معناسنه در و موافقت و وفاق برکسنه به راست کلکه دخی دیرلر بقال و افقته اذ اصادفته التوفیق
 علی وزن التکریم برکسننك ایشن راست کتورمك بقال و فقه الله تعالی الاستساق همزه نك و تانك کسری به
 توفیق طلب اتمك نقول استوفقت الله اذ اسألته التوفیق الوفق و اوک فخی و فانك سکونیه برنسنه بی راست
 بولمق یقال و فقت امرك نفق من الباب السادس اذ اصادفته موافقا یس بو توفیقدن مأخوذ اولور ته کم
 رسدت امرك دیرلر رشدن مأخوذ قلغه و وفاق ابلک نسننك اراسنه موافقت و ملاحت اولمغه دخی
 دیرلر بقال حلوبته وفق عیاله ای لها لین قدر کفایتهم لافضل فیهم و وفق برنسنه نك حدوثی حینه
 دخی دیرلر التوافق تانك فخی و و اوک سکونیه کذلک برنسنه نك حدوثی زمانی التیفاق تانك کسری
 و مدبله بمعناه المیفاق میك کسری و مدبله بمعناه ایضا بقال اثبتك لوفق الامر و توافق الامر و بتفاقه
 و اجر ایتدی کان ذلك لمیفاق الهلال و تیفاقه و توافقه دیرلر حین اهل الهلال معناسنه الایفاق همزه نك
 کسری و مدبله اوک کز بی کریشه قومق نقول اوفقت السهم و اوفقت بالسهم اذ اوضعت الفوق فی الور
 لترمی کانه قلب افوق و لا بقال افوق و فوق و ق کزنه دیرلر الوقوفه علی وزن الرزله خوفی حینه کلبك
 اور می در الوقواق و اوک فخی و قافك سکونیه قور حق کسنه حیان معناسنه و اوک کبی در و زنا و معنی
 و وقواق برانجندو که اندن دو بدل ایشلر و بلاد الوقواق بلاد صینك ماوراسنه در الولق و اوک

فخی

وسق

وعق

وفق

وقف

ولق

فخی و لامك سکونیه سرعت اتمك بقال جاءت الابل تلق ای تسرع و ولق خفته دوه نك دخی دیرلر طعن
 خفیف معناسنه بقال ولقه و لقا و ولق او رفته دخی دیرلر بقال ولقه بالسيف و لقات ای ضربات و ولق
 سیده یا خود گزیده استرا اوزن اولمغه دخی دیرلر و عایشه صد یقه رضی الله عنها اذ تلقونه بالسنتکم قرأت
 اتمشدر تانك فخی و لامك کسری به الولق و اوک و لامك فخی و الفلک قصیر به شول سکرته در که انده سکره من
 اوله و ولق شول ناقه به دیرلر که نیز و اوله بقال ناقه ولق ای سر یعه الولیقه و اوک فخی و لامك کسری و مدبله
 شول طعام در که اوندن و یاغدن ایدرلر الاولق همزه نك و لامك فخیله دیوانه لك کی برنسنه در پس اولق
 افعل و زنی اوزن اولور یعنی همزه نك ایدرلر زنی را لیل الرجل فهو ما لوق دخی دیرلر مفعول و زنی اوزن و ما لوق
 دخی دیرلر میك ضمی و همزه نك و لامك فخیله معولق کنی و اگر اولق بو بادن قیلر لسه فوعل و زنی اوزن
 اولور یعنی همزه نك ایدرلر الملقه میك کسری به عده و زنی اوزن محبت و اخرنه اولن ها و اودن عوض در یقال
 و مقه یقه من الباب السادس اذاجنعت الوامق میك کسری به محبت ابدی الوهق فختینله کند دبد کری اوزن
 ایل و گاه اولور هاتسکین اولنور نهر لهر کی المواهقه میك ضمی و هانك فخی ابله یولد اشله برار سیرا تمکدر
 مواغه کی غین معجمه و دال مهمله ابله و مواهقه الابل دوه بویین سیرا یدرکن اوزادی سیرا تمکدر
 و مواهقه یار شمع دخی دیرلر بقال هذه الناقه تهاق هذه کانهاتبار بها فی السیرای تعارضها التهاق تانك فخی
 و هانك ضمی ابله سیرا یدرک یقال تهاقت الکرکب ای تسایرت و کرکب رانك کسری به شول دوه به دیرلر که
 سیرا یچون بنلور فصل الهاء الهینق هانك کسری و بانك مکونی و نونك کسری و مدبله خدمتکار جا کسری
 معناسنه الهینقه فختینله و نونك فخی و تشدید به برکسنه نك لقی در که کاذ و الودعات دیرلر و ودعات فختینله
 قاتر بونجی دبد کری ایق بونجقلر در که یدان چقر و هینقه نك اسمی یزبدن ثروان در که قیس بن ثعلبه نك
 اوغلر نندن بری در و حاققه مزبور له مثل ضرب اولنور الهبرقی هانك و رانك کسری و بانك مایینه سکونی
 و اخرنه بانك تشدید به دمر و جی و قیو جی المهرق میك ضمی و رانك فخیله محیفه که مهره اوره فارسی معرب در
 المهارق میك فخی و رانك کسری به جمعی ذکر اولنن محیفه ل معناسنه الهراقه هانك کسری به دوک ص
 معناسنه بقال هراق الماء یهرقه یقه یقه الهاء واصله اراق یریق اراقه و اصل اراق یریق در و اصل یریق در
 و اصل یریق یار یق در و قنکه همزه هایه دونوب اعلال اولنن یسه بهر یق اولدی و کلام عربی انا هریقه
 استعمال اولندی و انا هریقه استعمال اولندی همزه نك اجتماع کریم کورد کلرندن اوتری و بعد الابدال
 ذکر اولنن کرهت زابل اولد غندن اوتری الهراق همزه نك کسری و هانك سکونیه کذلک دوک و بوهراق ده
 لغت اخری در یقال هراق الماء یهرقه هراقا افعل یفعل بانی اوزن سیدویه ایتدی و قنکه همزه بی هایه
 تبدل ایدرلر هانی نفس کلده ن کی لازم قیلوب اوزنه الف ادخال ایتدیلر و هانك لرونی عین الفعلی حذف
 ایتکدن عوض قلدیلر زرا هراق اصلنده اریق ایدی الهریاق همزه نك و رانك کسری و هانك مایینه
 سکونیه کذلک دوک معناسنه لغت ثلثه در نقول هراق یهریق هریاقا المهریق میك ضمی و رانك کسری
 و مدبله دوک کسنه المهریق میك ضمی و هانك سکونیه دوک کسنه نسنه المهریق میك ضمی و هانك فخیله
 کذلک دوک کسنه نسنه و بوشاذ در و بونك نظیری اسطاع یسطیع اسطاعا در ماضیده الفلک فخی
 و مضارع یانك ضمیله که اطاع یطیع ده لغت در پس سنی عین الفعل حرکت کنن حذفن عوض قلدیلر
 ته که یل عینده اخفش در روایت اولنشد پس هراق ده هانك حکمی دخی بویه در و فی الحدیث
 هریق دمنه و معلوم اوله که یهریق کله سنك تقدیری هانك فخیله یفعل در و مهریق کله سنك تقدیری

ومق

وهق

هبق

هبرق

هرق

كذلك هاتك فتيه مهقلدر واما بهر يق كله سنك تقدري سكون هايه انوكه نكلممكن دكلدور وراهوفا
 ابكيسيد ساكنلدر اما هاتك سكوني ظاهر در هاتك سكوني واهسا كندن بدل اولدغنه بناء در شه كم بهقل
 كله سننه مرور ايتدي ومهرق كله سنك دخي تقديرنده حال بودر المهورق ميمك فتي وهاتك سكوني
 وراه اولك فتي وناهنك كسري ايله شنبه دوكان بغور بقال مطر مهرورق اي صيب الالهراق همزه نك
 كسري وهاتك سكونيله جوق كولك بقال اهزق الرجل في الضحك اذا اكثر منه المهرق ميمك كسري وهاتك
 سكونيله كثيرة الضحك اولن عورت الهزق هاتك فتي وراك كسري بله زياده كوك كورلك رعد شديد
 معناسنه الهقهقه على وزن الزلزلة سير شديد حقهقه كي در و زناومعني بقال هههه الرجل مثل حقيق
 بالحاء بن المهملة تن الهوق هاتك فتي وميمك كسري بله شول اوت در كه ملائم اوله الههقي فحتميله والفك قصر بله
 كبرجانه وكبرجانه يويك بقال مشي الههقي اذا مشي على جانب مرة وعلى جانب مرة الههقي هاتك فتي وراك
 سكونيله دوه قوشنك ايركي الههقي على وزن حيدر كذلك دوه قومشك اركي ميم زايده در فصل الياء اليرقان
 فحتميله شول افت در كه اكنيه يرشوروشول مرصدر كه خلقه عارض اولور ارقان كي در و زناومعني المازوق
 ميمك فتي وراك فتي ومبدله ذكر اولنن مرضه مبتلا اولن الميروق ميمك فتي وراك سكوني وراك فتي
 ومبدله بعناه اليارق رانك فتيه اينلوا اولن قول باغي در دستيند عريض معناسنه كرك برك اولسون
 كرك غيري اولسون فارسيدن تعريب اولنشدن اصلي يان در اليق فحتميله زياده اق اولنن سننه شديد
 البياض معناسنه وبوكسان روائي در ويعقوب ايتدي ايض يقق ديرل قاف اولك كسري بله البلق فحتميله
 هر سننه نك ايضنه ديرل البلقه فحتميله اق يكي عنز يضا معناسنه البلق يانك وميمك فتي وماينده لامك
 سكونيله ففتان قبا معناسنه فارسي معرب در باب الكاف من كتاب ترجمته الصحاح الجوهري فصل الالف
 الازاك همزه نك فتي وراك تخفيفيله براعجدر حض حسندن يعنى شور زده بتوب مراطعم اولن اغجلردن
 الازاكة وزن مذكور اوزن واحدى ذكر اولنن اغجلردن ري معناسنه الازوك فتميله ذكر اولنن
 اغجلري اولننمق بقال اركت الابل تارك اركا من الباب الاول والثاني اذا رعت الازاكة دوه برده طوروب
 اندن زابل اولماغه دخي ديرل ابن السكيت روائي اوزن وغير بلر ايتدي اركت الابل شول وقت ديرل كه دوه
 شوراوت اولنه ده مقيم اوله ولوك بر كسره بمقامه مقيم اولغنه ده ديرل يقال ارك الرجل بالمكان اذا قام به
 ويانك ورمي ساكن اولوب شيشي اينكه دخي ديرل يقال ارك الجرح اركا اذا سكن ورمه وتائل الازاكة
 همزه نك مدى وراك كسري بله ذكر اولنن اوتى اولنن دوه الازاكة همزه نك فتي وراك كسري
 ومبدله يانك ههه اولن اتي كه جراحي زابل اولدقدن صكره ظاهر اولوب اوزنه دري تيمدهن غيري
 نسنه قالمش اوله وار بكة شول تخته دخي ديرل كه كنه مخصوص اولن او ايجنده ياخود دكلنجون
 قبه شكلنده ضرب اولنن جادوايچنده اوله واكرانه تحت اولماز ايسه كا حمله ديرل او بكة ديرل
 وبوكلامدن حمله ده سريرك عدى شرط اولمق لازم كلزحني كه جوهر نك حمله تفسيرنده بيت
 ريس بالثياب والاسره ديدكي كلاميله بومقامه اركه تفسيرنده ذكر ايتدي كلامك بيننده تناقض
 لازم اوله بلكه حمله نك اعم اولسي لازم اولور فتيه الايري انه اذا قيل كل ذي روح فيه نطق فهو انسان
 واذ لم يكن فيه نطق فهو حيوان لا يلزم اعتبار عدم النطق في مفهوم الحيوان مطلقا قيل في حواشي التفسير
 من ان الازاكة لا يقال الا للتسريح الذي يكون في الكله اوشى يكون كالكله والكلمة التي الرقيق يحاط كالبيت
 الازاكة همزه نك فتي ايله مساجد ووزن اوزن اركه جمعي تحتلر معناسنه الازاكة همزه نك فتي وراك كسري

ومذيله

هزرق

حقق

حق

۴۰

زرق

ق

1994

۱۹ ق

ق

5

ومدله بر درمك اسمي در ارك خمتينله بر مكنك اسمي در الارك فختينله دوو اراك اغاجن اوتلامغين يوركي
اغريق بقال اركت الابلي تارك اركاذا الشكتك بطونهم اكل الاراك الاركة همزه نك فختي وركك كسر بله بلامد
ذكر اولنن اغاجي اوئلوب خسته اوان دوو الاراكي همزه نك فختي واخرنه الفك قصير بله جمعي ذكر اولنن
وجه اوزن خسته اولن دوو ارك معناسنه طلحه ايله طلائحي ورمته ايله رمثي وطلحه حرفين مهم ملتبتنه
طلح دبد كرى ديكلي اغاجي اولنن دوو ورمته راءهمهله وباء مثلثه ايله رمث دبد كرى شو راوي اوتلين
دوه الاسكتان همزه نك كسرى وسبتك سكونيله فرجك ابكي جاي كنار كس معناسنه المأسوكه ميمك
فختي وهمزه نك سكوني وسبتك ضمي ومدله شول عورت دركه عورت سنجسي اني سننلر كن خطا ابدوب
سنت يردن غيري موضعي قطع ايله الافك همزه نك كسرى وفانك سكونيله كذب آيمك الافيكه همزه نك
فختي وفانك كسرى ومدله بمعناه الافايتك همزه اولينك فختي وثانيه نك كسر بله جمعي بلان سوزر معناسنه
الافاك همزه نك فختي وفانك تشديد يله زياده بلا نجي كذاب معناسنه الافك همزه نك فختي وفانك سكونيله
برنسنه بي دوندرمك وبرنسنه دن منع آيمك ومنه قوله تعالى قالوا اجئنا للتأفكنا عن آلهمنا الاتفك
همزه نك وفانك كسر بله شهر متقلب اولمق بقال ايتفتك البلد باهلها انقلب الموتفكات همزه نك ضمي
وفانك كسرى ايله شول قوملر دركه خداي تعالى اني لوط قومي اوزن قلب ايتدي وموتفكات شول بلره دخی
دير ايد انمرك اسدي بر مختلف اوله وقچن مختلف بلر جوق اسسه عرب طائفه سى زكت الاض دير لر يعنى
يرياك اولدى دير لر المافوك ميمك فختي همزه نك سكوني وفانك ضمي ومدله عقلي وفكرى ضعيف اولن
كسنه مافون كى دره زنا ومعنى وقوله تعالى يوفك عنه من افك قال مجاهد يوفن عنه من افن وما فوك
اصمى روايتي اوزن شول رجل دركه خيره ايرشيه بقال رجل ما فوك اذ لم يصب خيرا المافوكه ميمك فختي وفانك
ضمي ومدله شول دركه اياغمو رار شيموب انك نباتات اوليه الاكه همزه نك فختي وكافك تشديد بله هوانك
زياده سى اولمى اجه كى دره زنا ومعنى بوقدرو اركا كه شول شدت حر دركه انك ييل اسميه واجه شول
شدت حر دركه انك ييل اسوب حرارت يالكلنه الايتك همزه نك وفانك كسرى ايله كون اسى اولمق بقال ايتك
يو مناذا اشتد حره فهو افتعال من الاكه الاكه همزه نك فختي وكافك تشديد بله اسى اولن ككون الايك
همزه نك فختي وكافك كسرى ومدله كذلك اسى اولن ككون يوقال يوم اك و يوم ايك وكه شدايد دنيا دن اولن
سندنه دخی دير لر الاك همزه نك فختي ولا مك ضمي ومدله رسالت معناسنه المالك ميمك فختي وهمزه نك سكوني
ولا مك ضمي يله كذلك رسالت معناسنه الماك ووزن مزبور اوزن بمعناه الانك همزه نك مدى ونونك ضمي ايله
قورشن اسرب معناسنه وفي الحديث من استع الى قنية صب في اذنه الانك يعنى سازنده ديكليتك قولاغنه
قورشن اقدور وافعل وزنى جمعه مخصوص وزن درهيج بر مغر دو وزن اوزن كلامشدر الانك واستد قوت
معناسنه الايك همزه نك فختي ويانك سكونيله شول اعجلر دركه جوق اولوب برى برنه صارلش اوله الايكه
وزن مزبور اوزن واحدى بر مقدار بيشه معناسنه پس شول كسنه كه قرآن عظيم احباب الايكه
قرايت ايتدى ايكه ميشه معناسنه اولور غيظه كى معجنيله وشول كسنه كه ليكه قرايت ايتدى برقره
مراد اولور وبعضيلر ايتدى ايكه وليكه برقرينك اسمي درمكه ايله بكه كى فصل الباء البتاك بانك فختي وفانك
سكونيله كيمك قطع معناسنه بقال بتكه ببتكه وببتكه من الباب الاول والثاني اذا قطعه وببتك كذلك
برنسنه بي قبض ابدوب چكمك معناسنه ده كلور الابيتاك همزه نك وبانك كسرى بله چكمك البتكه بانك
كسرى وفانك سكونيله اول قبض اولنوب چكلن نسنه دن برقطعه البتاك بانك كسرى وفانك فختيه جمعي

اسك

أولك

اكك

الاع

انك

ايك

قطعه لر معناسنه ویتکه اواخر لیلده اوان ظلت معناسنه ده کاور بالانک تانک کسر بله کسکین اوان قلیح
 يقال سيفه بانك ای صارم التبتك على وزن التكریم طوارك قولان کسمنك يقال بتك اذان الانعام اذ اقطعها
 شد للکثرة البره کسمنله دوه چوکک بقال برک البعیر ببرک و کامن الباب الاول وثبوت واقامت
 معناسنه ده کور بقال برک الشی اذ ثبت واقام و بروک چوکش دوه لر معناسنه ده کور علی ماسیحی الابرک
 همزه نك کسر بله دوه بی چوکک بقال برکت البعیر ببرک و بوقلیل در کثیر الاستعمال اولن انخته
 فاستناخ در المبرک میمک ورنک فخیله دوه چوکک یر يقال فلان لیس له مبرک جل البرک بانک فخی ورنک
 سکونیه شول دوه لر در کچوق اولوب چوکش و لیر جمی بروک کور و ریک کذلک کوسه دیر لر صدر معناسنه
 البرک بانک کسری ورنک سکونیه کذلک کوس معناسنه در تانک دخولی قننه یانی مکسو راید لر و برک
 بدور لو چوککه دخی دیر لر بقال ما احسن برکة هذه الناقة بناء نوع اولور رکه ابله جلسه کی و برک حوضه
 دخی دیر لر البرک بانک کسری ورنک فخیله جمی بعضیلر ایتدی خوضه رکه دید کاری انده صواتات
 ایتد کندن اوتری در الابرک همزه نك و تانک کسری بله کوسی یره قومک بقال ابرک الرجل اذ لوی برک و ابرک
 برکسنه بی بصوب کوس التنه المغه دخی دیر لر نقول ابرکته اذ امرعته وجعلته تحت برک و ابرک
 سکرته ده سرعت ایتکه ده دیر لر يقال ابرک اذ اسرع فی العدو و وجد البرکاء بانک فخی و اخرنه الفک مدبله
 حالت خربله ثابت قدم اولوب جد وجهه ایتکه ده دیر لر و بونک اصلی بروکدن در ثبات معناسنه برک
 بانک فخی و کافک کسراوزن بناسیله ثابت اول معناسنه در يقال برک برک ای ابرک البرکة فختنه
 بناوزن یاده معناسنه در التبریک علی وزن التکریم برکته دعائیک التبرک فختنه ورنک ضمی و تشدید بله
 برنسنه ابله میمنت طلب ایتکه دیر لر نقول تبرکت به اذ انیمت به البریک بانک فخی ورنک کسری و مدبله
 طعامه اطلاق اولنور يقال طعام بریک کانه مبارک المبارکة میمک ضمی ابله برکت و یرمک بقال بارک الله لك
 وبارک الله فیک وعلیک وبارکک وقال الله تعالی بورک من فی النار التبارک تانک فخی ورنک ضمی ابله بمعناها
 بقال تبارک الله ای بارک مثل قائل وبقائل الا ان فاعل بتعدی وفعال لا بتعدی البرکة بانک ضمی ورنک
 سکونیه شول اقی قوشدر کد معیشی مادن در البرک بانک ضمی ورنک فخیله جمی ذکر اولن قوشلر معناسنه
 البرک اکیه تانک ضمی و کافک کسری و بانک تخفیفیه کیلر دن برنوعدر البرک کان علی وزن الرعفران ارقیه الن
 کیلر دن برنوعدر البرک بانک فخی ورنک ضمی و مدبله شول عورت در کد بلغ اویش اوغلی و ابرک تروج ابله
 برک بانک کسری ابله ورنک سکونیه ناحیه ینده بر موضعک اسمی در نبرک تانک کسری ورنک سکونیه کذلک
 بر موضعک اسمی در البشکی بانک فخی و شبنک سکونی و الفک قصر بله یور جمی خفیف اولوب سبک روخ
 اولن ناقة البشک بانک فخی و شبنک سکونیه سرعت ایتک بقال بشکت لناقہ تبشک بشکامن الباب الاول
 و بشک بیزی سیرک دکه دخی دیر لر نقول بشکت الثوب اذ لخطته خیاطة متباعدة و بشک کذب ایتکه دخی
 دیر لر بقال هو بشک الکذب ای یخلقه یعنی یالانی دور بدر البشاک بانک فخی و شبنک تشدید بله کذاب
 معناسنه در البکة بانک فخی و کافک تشدید بله مزاجه قلق و بکه بطن مکدنک دخی اسمی در داخل مکه
 معناسنه بکه دبدیلر انده خلایق از دام و زن اولد غیچون بعضلر ایتدی بکه دبدیلر جباره نك بوینلری
 انده دق اولند غیچون یعنی اکا یرمز قصد ابدنلر منہزم و منکسر اولد غیچون التباک تانک فخیله بر قاج
 کسنه بری برنه مزاجه قلق بقال تباک القوم اذ ازدحو البک بانک فخی و کافک کذلک تشدید بله
 برکسنه نك بویننه برنسنه ابله اور مق نقول بک عنقه اذ اقم الالبک همزه نك و بانک فخیله بر موضعک

اسمی در بعکک باء اولک ولامک وباء تانک فخیله و کافک تشدید بله بر مشرک اسمی در و دو اصله
 ابرک لفظدر کد ترکیب و لتوب کله واحد فاشدر و بونک لعرانی حضر موت ده ذکر اولن مشدر باب راده البعلی بانک
 فخی و اخرنه بانک تشدید بله بعکک منسوب اولان کسنه البکی بانک فخی و اخرنه بانک تشدید بله کذلک
 بعکک منسوب اولان کسنه جزایک هر برنه نسبت جائز در تهم عبد شمس ده ذکر اولن مشدر البعکک بانک فخی
 و کافک ضمی و مدبله خلقت جمی اولان بر جمع ناس معناسنه البعلک علی وزن جعفر شول ناقه در کد یشلو اولوب
 سولیک اوله و بعکک بلعقه لغت دخی اولور بر جنس خور ما معناسنه البک بانک ضمی ورنک سکونیه اصل
 معناسنه معریدر کد لسان فارسیلر بن اصله و کد دیر لر يقال هو لاه من بنک الارض و بنک بر معروف طبیبک
 دخی اسمی در عری الاصل در ابن در بدر و ابی اوزن التبتک فختنه ورنک ضمی و تشدید بله بر رده مقیم اولن
 تناء کی همزه ابله اقامت معناسنه بقال تبتک اقی موضع کذا اذ اقاموا البنادک بانک فخی و دالک کسر بله کوکک
 خشتکی کد کوکک قولتوغنه دبکد کری یان جقلر در ابو عبیدر و ابی اوزن البوک بانک فخی و واک سکونیه
 ابرک مرکب دیشی مرکبه اشقی بقال باک الحمار الا ان ببوکها بوکا اذ ازا علیها و بوک کاه اولور شی محلله دخی
 استعمال اولنور يقال لقیته اول بوک ای اول شی و بوک سمرک معناسنه ده کور بقال باک الناقه تبوک
 بوکاذا امنت و بوک بر یرغ صوقوب آر غلغه دخی دیر لر صوی زیاده کاسون دیو غزوة تبوک تانک فخی و بانک
 ضمی و مدبله غزوات رسولدن بر معروف غزایک اسمی در واندن و تری کاغزای تبوک دبدیلر کد رسول کرم صلی الله
 علیه وسلم وقتکد احمابدن بر جماعی کوردی کد بر غناک یره اوق صوقوب غریک اید لر دی صوچقسون دیو پس
 انلر رسول کرم صلی الله علیه وسلم ایتدی مازنم شوکونها بوکا شوبو کلام شربقه بناء اولن غزایه بوک دبدیلر
 کد تبوک بوکدن تفعل صیغه سی اولور و بوک یزدن صوچقر غلغه دیر لر علی ما مرانفا البانک بانک کسر بله شول
 ناقه در کد تازه اولوب خوب اوله البانک بانک فخی و بانک کسر بله جمی تازه ناقه لر معناسنه و من کلامهم لانه
 بواکها یعنی ممان ایچون دوه سنک برارلر نذبح ایدر فصل التاء ترک تانک فخی ورنک سکونیه برنسنه دن
 فراغت ایتک تقول ترک الشی ترکاذا اخلیته المنارکة میمک ضمی ورنک فخیله برنسنه بی حالی اوزن ترک ایدر شمشک
 بقال تارکته البیع یعنی انوکله مبادله مالی ترک ایدر شمشک تانک فخی و کافک کسری اوزن بناسی ابله اسم فعل در
 امر معناسنه کد ترک دیک اولور الاتراک همزه نك کسری و تانک کسری و تشدید بله باب افعال دن ترک ایتک
 بقال قال فیه فارتک ای مارتک شیاً من القول ترکة تانک فخی ورنک کسر بله میراث میت التریکه تانک فخی
 ورنک کسری و مدبله نسا طایفه سنندز شول عورت در کد کانی کسنه تروج ایتیه و تریکه شول دوه قوشی
 جرطه سنه دیر لر کد دوه قوشی فی ترک ایتش اوله و تریکه شول اولاغه دیر لر کد قوم فی اولن ایتیموب ترک ایتش اوله لر
 التریکه تانک فخی ورنک سکونیه د موردن اولان طوغلغه کد حین محار بده باشه کبر لال ترک تانک فخی ورنک
 سکونیه جمی طوغلغه لر معناسنه ترک تانک ضمی ورنک سکونیه ناسدن بر طایفه نك اسمیدر التریکه تانک
 کسری و کافک تشدید بله اوچقور ازار بند معناسنه التریکه تانک کسری و کافک فخیله جمی اوچقور لر
 معناسنه التریکه کافک تشدید بله بر لفظدر کد فاک لفظنه نبعیتله ذکر اولنور بقال فلان احمق فاک
 تانک و فاک احمق اولوب سولیک اولان کسنه ییدر لر و بعضلر مستقلا استعمال ایدوب احمق تانک دیر لر التریکه
 خمتنه احمق اولنور يقال ما کنت تا کا ولقد تکنت من الباب الثاني وبقال ایتت الان غمق و تنک یعنی
 حاقندن خالی اولمک التریکه تانک فخی و کافک تشدید بله نیندک کیفی ایشمک بقال نکه النید اذ بلغ
 منه التریکه علی وزن الزلزله برنسنه بی پایمال ایتوب شکسته قلی نقول تکنتک الشی اذ اوطیته حتی شدخته

حلك

حلك

حلك

حلك

رائى ندى بىرى ايله سايرلر كى شفاى صدرى اولدىغى استغفار دىر الحلوكة فختينيله زياده سياه اولمى بقال حالك
 الشىء يحلك حلوكة اذا اشتد سواده الاحليلك همزه نك كسرى ولام اولك كسرى ومدبله بمعناها
 بقال احلوك الشىء اذا اشتد سواده كذلك الحلك فختينيله قرالىق سواد معناسنه بقال اسود مثل حالك
 الغراب اى سواده واكر مثل حنك الغراب ديسك غرابك منقارن ديلرسن الحالك لامك كسرى بله زياده
 سياه اولن نسنه ده استعمال اولنور بقال اسود حالك واسود حانك بمعنى الحلوكة فختينيله وكافك ضمى
 ومدبله زياده سياه اولن نسنه مدبله لسواد معناسنه الحلكة حانك ضمى ولامك فختيله همزه وزنى وزن
 كرتن كله دن برنوع وبعضيلر ايتدى حلكه بر جانور دركه قومه طلمر مائى اولنلر صوريه طالد غى كسى
 وبومقامه صاحب صراح حلكه يى نوعى از پوشش ايله نفسير ايدوب خطا ايتشدر كوياك عبارت
 جوهر بله ضرب من العظا بد كنده عين مهمله وطاء معجه ايله اولن كله يى على العكس توهم ابدوب عين
 معجه وطاء مهمله ايله تصور ايتشدر الحلكاء حانك فختى ولامك سكوى والفك مدبله عنقاء وزنى وزن
 كذلك كرتن كله دن برنوع در الحلكة فختينيله بته كهله معناسنه الحلك كذلك فختينيله جمعى وبعضيلر
 ايتدى حلك خرده قرنجيه در لر وهر نسنه نك خرده سنه حلك دىر لر الحنك حانك فختى ونونك سكوىيله
 انك اغزنه ايب طاقى نقول حنك الفرس حنك حنكا من الباب الاول وحنك من الباب الثانى اذا جعلت
 فى فيه الرسن وحنك برنسنه يى فهم ايمكه دىر لر نقول حنك الشىء اذا فستته واحكمته وحنك خرمائى
 يا خود غيرى نسنه يى جينوب او غلجفك طماغنه سورمكه دىر لر نقول حنك الصبى اذا مضغت تمر
 او غيره ثم دلته بحنكه المحنوك ميمك فختى ونونك ضمى ومدبله ذكر اولنلن صبى الاحتناك همزه نك وتانك كسرى بله
 بمعناه نقول احتنك الفرس ايضا واحتناك چكره بر يوزنه اولن نباتاى اكل ايمكه ده دىر لر يقال احتنك الجراد
 الارض اذا اكل ما عليها واتى على نبتها واحتناك هر نسنه نك اوزنه غالب اولمغه دىر لر قال الله تعالى حاكيا
 عن ابليس لا حنك فى ذريته قال الفراهيدى لا ستولين عليهم واحتناك بر كسنة قوى ومحكم اولمغه دىر لر
 بقال احتنك الرجل اذا استحك الحنكة حانك ضمى ونونك سكوىيله اسم در محكمك معناسنه وحنكه كذلك
 شول قيشه دىر لر كه دوه يالانك قاشنده اولن چوبلرى محكم قلمچون صر لر الحناك حانك كسرى ونونك
 تخفيفيله جمعى برمه ايله برام كى و برمه جوملكه دىر لر ونوابو عبید رواينى در الحنك فختينيله قوشك بورنى منقار
 معناسنه بقال اسود مثل حنك الغراب وحنك انساندن وغير بدن اكك التته دىر لر ماتحت ذقر
 معناسنه الحانك نونك كسرى بله زياده سياه معناسنه استعمال اولنور بقال اسود حانك مثل حالك
 الحنك على وزن التكرير بر كسنة يى امور تجريه قلبق الاحناك همزه نك كسرى بله بمعناه بقال حنكته
 السن واحنكته اذا حنكته التجارب والامور وحنك برنسنه يى جينوب طفلك طماغنه سورمكه در
 نقول حنك الصبى اذا مضغت تمر ثم دلته فى حنكه المحنك ميمك فختى ونونك فختى وتشدبدبله ذكر اولنلن
 طفل ومحنك شول كسنة يه دىر لر كه انى امور تجريه قاشنده اولن چوبلرى محكم قلمچون صر لر الحناك حانك كسرى ونونك
 الحنك فختينيله ونونك ضمى وتشدبدبله دولبندى چكه التندن الملق تلحى معناسنه الاحناك همزه نك ونونك
 فختيله شول دوه در كه زياده كول اوله مته قولم هذا البعير حنك لابل مشتق من الحنك وهو شاذ لان الحلقه لا يقال
 فيها ما فعله يعنى فعل بعجله افعول بفضيل وادى واحد دن در الحوك حانك فختى وواوك سكوىيله برنسنه يى طوقمق
 نسج معناسنه وحوك باذروج دىر لر كه طيبيلر قننده معرف در الحيا كه حانك كسرى بله بمعناه
 بقال حاك الثوب بحوكه حوكا وحياء حانك يانك كسرى بله بيز طوقمق كسنة جلاه معناسنه

حلك

حلك

حلك

حلك

حلك

الحاكة على وزن الحاله حاكك جمعى با نعله باعة كى الحوكة فختينيله كذلك جمعى واوى الفه قلب ايتدى بلر نتمه
 خونه ده دىر لر قلب ايتدى بلر واوك القدن نوع نفاعدى اولدى وچيكون اصله رد اولنلن يرلده قلب اولمغه
 بناء ما يابونك خلا فجه در كه يانك الفه قى اولدى وچيكون قلب اقتضاليد واما غيب وضيد كله لر نه قلب
 اولمغه نك وجهى محله ذكر اولمغه در الحوايك حانك فختى ويانك كسرى بله جمع مونث الحياكان فختينيله قصير
 القامة اولنك يوريسى يقال حاك يحيك حياكانا اذا حرك منكبيه وفج بين رجليه يعنى اوموز لرن تحريك
 ايتدوب ابقرن اجارق يوريسه الحياكة حانك فختى ويانك سكوىيله قلمچ قاشنده ايدوب كسبك الاحاكة همزه نك كسرى بله
 اجرق يوريه الحياك حانك فختى ويانك سكوىيله قلمچ قاشنده ايدوب كسبك الاحاكة همزه نك كسرى بله
 بمعناه يقال حاك فيه السيف واحاك ويقال ضربه قلمچ قاشنده ايدوب كسبك الاحاكة همزه نك كسرى بله
 ايمكه دىر لر يقال ما يحيك فيه الملام اذالم يور فيه فصل الدال الادراك همزه نك كسرى بله ايرشمك
 لحوق معناسنه بقال مشيت حنى ادركته وعشت حنى ادركت زمانه وادراك برنسنه يى كورمكه دىر لر نقول
 ادركته ببصرى اذ اريته وادراك مبوه ايرشمكه دىر لر بقال ادراك الثمر اذا بلغ و برنسنه نجات بولمغه دىر لر
 دىر لر نقول ادراك الدقيق بمعنى قنى الاستدراك همزه نك وتانك كسرى بله ضايغ اولن نسنه يى برنه كوتورمك
 التدارك تانك فختى ورتانك ضمى ايله بمعناه نقول استدركت مافات وندار كته بمعنى وندارك قومك اخرى
 اولنه ايرشمكه دىر لر بقال تدارك القوم اذ انلا حقوقاى لحق اخرهم اولهم ومطلقا لحوق معناسنه ده كاورد
 بقال تدارك النثر يان اذ ادرك ترى المطر ترى الارض يعنى يغمور كنى يرك غنه واصل اولدى يغمور قعر زمينه
 تأثير ايمكه الادراك همزه نك كسرى و دالك كسرى وتشدبدبله كذلك برى برينه ايرشمك معناسنه در
 قال الله تعالى حنى اذا ادركوا فيها جميعا وبونك اصلى تداركوا يدي نادالغ ادغام اولنوب اولنه ابتدا ايچون
 همزه كوتورلدى دراك دالك فختى وكافك كسرى اوزن بناسى ايله فعل امر كاسمى در ادراك معناسنه كافى
 مكسور اولدى زير احقى ساكن اولمغه دىر لر امريچون الدريكة دالك فختى ورتانك كسرى ومدبله طريده
 معناسنه در و طريده سور بلن صيده وسرقه اولن دوه يه دىر لر الدرك فختينيله شول ايب يان سى دركه
 قيو ايتنك قوغه دن جانبه اولن اوجنه بغلر لر قيو ايبى اصلنوب چور چيسون ديودرك ضمانه دىر لر
 نعه معناسنه تحريك وتسكين جائز در بقال مالخك من درك فعلى خلاصه ودر ك جهنك اخر طبقه سنه
 دىر لر الدرك دالك فختى ورتانك سكوىيله جهنك اشغه طبقه سى فختينيله دىر لر لغت در على مامور درك
 ضمانه دىر لر فختينيله دىر لر لغت در على مامضى الدراك دالك كسرى بله برى برى اردمجه متواليا
 چاغرمق يقال دارك الرجل صوته اذا تابعه ودر ك بر كلك دىر لر اسمى در ودعاء عليه ده لا بارك الله ولا تارك
 ولا دارك دىر لر مجموعى بر معناه در مدر كه ميمك ضمى ورتانك كسرى بله عمرو بن الياس بن مضرك لقبى در
 ولقب مزبورى عمرو بن اباسى وضع ايتشدى دوه يه ايرشد كيچون الدراك دالك فختى ورتانك تشدبدبله
 كشير الادراك اولن كسنة وكاه اولور فعال افعول يفعل دن دىر لر كور پس عربلر ك حساس دراك ديد كرى
 يالقت در يا خود حساسه از دوا جادر الدر ك على وزن جعفر اى بغدادى اوفى دقيق الحوايرى معناسنه حاء
 مهمله نك ضمى وواوك تشدبدلى والفك قصر بله الدر نو ك دالك ونونك ضمى ورتانك سكوىيله بساط دن
 برنوع در كه اطرافنده چاقلى وادركاه اولور دوه در يسى كاتشيه اولنور الدرائيك دالك فختى
 ورتانك فختى والقدن صكره نونك كسرى ومدبله در نو كك جمعيدر الدعك دالك فختى وعبنك
 سكوىيله اومق دالك كسى در وزنا ومعنى نقول دعكت الادمي والخصم اذا لينته التداعك تانك فختى

وَعِبْنُكَ ضَمِي اَيْلِه اَيْلِي كَسْنَه بَرِي بَرِيْلَه ج وَعِنَاد اَيْد شَمَك حَرِيْلَه الدَعَك دَالَك فَتْحِي وَعِبْنُكَ كَسْرِيْلَه ج
وَعِنَاد صَاحِي اُول كَسْنَه الدَعَك دَالَك فَتْحِي وَعِبْنُكَ سَكُونِيْلَه دَو مَسُورِي سِنْدَن بَرِيْلَه دَر دَعَقَه مَعْنَا سِنْدَن
لَغْت دَر الدَك دَالَك فَتْحِي وَكَافَك تَشْدِيْدِيْلَه دَو كَك دَق مَعْنَا سِنْدَن نَقُول دَكْت الشَّيْءُ اَذَكَه دَكَا مَنَ الْبَابِ الْاَوَّل
اِذَا ضَرَبْتَهُ وَكَسْرَتَهُ حَتَّى سَوَّى بَقِيَّةَ الْاَرْضِ مِنْهُ قَوْلُهُ تَعَالَى فَاذْكُوتْ اَرْضَهُ وَاحِدَةٌ وَاحِدَةٌ اَيْتَدِي دَك رِيْلَه كَنْدِي دَن
عِبَارَت دَر الدَكُو كَ ضَمْتِيْلَه جَمِي دَر قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى جَعَلَهُ دَكَا وَاحْتِمَالُ الدَّرَكَةِ دَكَا مَصْدَرُ اُولَه زِيْرَا وَقْتَا كَه جَعَلَهُ
دَبْدِيْسَه كَوِيَا كَه دَك دَعِيْش اُولُو رُو وَقْتَا كَه عَقْبُجَه دَكَا دَبْدِلْدِيْسَه دَكَه دَكَا مَثَابَه سِنْدَن اُولُو رُو يَا خُوْد
دَكَا دَن مَرَادُ اَذَا دَك دِيْمَك دَر مَضَافِ مَحْذُوف دَرُو بَعْضِيْلَر مَدِيْلَه قَرَأَت اَيْدُو ب جَعَلَهُ دَكَا دَبْدِيْدِي اِي جَعَلَهُ اَرْضَا
دَكَا نَقْدَرِيْنَه زِيْرَا جَمِل مَذْكُور دَكَا كَصِفَت اُولِيَا زَارِضْ نَقْدَرِيْنَدَن لَا بَدْرَه دَك قِيُوْنِي طِيْرَا غَلَه اَوْرَتَكَه دَخِي
دِيْرَلْ يِقَال دَكْت الرَكِيَّة اِذَا دَفَنْتَه بِالْتَرَابِ الْمَدْرُو كَ مِيْمَك فَتْحِي وَكَافَك ضَمِي وَمَدِيْلَه شَوْل كَسْنَه دَرَكَه اِي جَمِي
شَكْسَت اَيْتَمَش اُولَه يِقَال دَك الرَجُلُ عَلَي الْبِنَاءِ لِلْحَوَالِ فَهُوَ مَدْرُو كَ التَّدْكِدْ عَلَي وَزْنِ التَّرَاوُلِ طَاغَلَر كِيْرَك دِيَه لَر
اُولَمَقِي يِقَال تَدْكِدْ اَلْجِبَالُ اِذَا صَارَتْ دَكَاوَاتِ الدَكَاوَاتِ دَالَك فَتْحِي وَكَافَك تَشْدِيْدِيْلَه شَوْل خَرْدَه دِيَه لَر دَرَكَه
يَا لِحَقْدَن اُولَه اَوْرَكِي اُولَمِيْن دَو مَرَه دَخِي دِيْرَلْ الدَكَا دَالَك فَتْحِي وَكَافَك تَشْدِيْدِي الْفَك مَدِيْلَه وَاحِدِي
كِيْرَك دِيَه مَعْنَا سِنْدَن وَشَوْل نَاقَه مَعْنَا سِنْدَن اَوْرَكِي اُولَمِيَه الدَك دَالَك ضَمِي اَيْلِه جَمِي دَكَاوَاتِ جَمِي اُولَدِ غِي كِي
جَمْرَا نَك حَمْرَا يِلَه حَمْرَاوَاتِ جَمِي اُولَدِ غِي كِي وَدَك اَلْحَقْ طَاغَه دَخِي دِيْرَلْ وَدَك يَرَه يَاقَن اُولُو ب اَرْقَه سِي يَصِي اُولِي
اَلْمَرَه دَخِي دِيْرَلْ لَدَكْنَه دَالَك كَسْرِي وَكَافَك فَتْحِيْلَه جَمِي حَمْرَا يِلَه حَمْرَه كِي اَلَدَك فَتْحِيْلَه وَاحِدِي دَكَاوَاتِ نَصِف
اَوْزَن اُولَاتِ مَعْنَا سِنْدَن الْمَدْرُو كَ مِيْمَك كَسْرِي وَدَالَك فَتْحِي اَيْلَه قَوِي اُولُو ب يَرَه بَرَك بَصْن كَسْنَه نَقُول رَجُل مَدَك
اِذَا كَانَ قَوِيًا شَدِيدَ الْوُطْ لِلْاَرْضِ الْمَدْكَة مِيْمَك وَدَالَك فَتْحِيْلَه شَوْل جَارِيَه دَرَكَه اَيْشَه قَوِي اُولَه الدَك دَك دَالَك
فَتْحِي وَكَافَك سَكُونِيْلَه شَوْل قَوْمِدَر كَه يَرَه مَتَصِل اُولُو ب رَفْعَه مَرْتَفَع اُولَمِيَه وَفِي الْحَدِيْثِ اَنَّهُ سَأَلَ جَرِيْرَ
بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ عَنْ مَنْزِلِهِ فَقَالَ سَهْلٌ وَدَكْدَاكُ وَسَلْمٌ وَاَرَاكَ الدَكَا دَك دَال اُولَك فَتْحِي وَثَابِتِيْنَك كَسْرِي اَيْلَه جَمِي الدَكَا دِيْكَ
دَال اُولَك كَنْدَلَك فَتْحِي وَثَابِتِيْنَك كَسْرِي وَمَدِيْلَه كَنْدَلَك جَمِي الدَكَة دَالَك فَتْحِي اَيْلَه دَكَا نَك اَنَّهُ اَوْتُوْر لَر
الدَكَا دَالَك ضَمِي اَيْلَه يَمْعَا هَا الدَلَك دَالَك فَتْحِي وَلَا مَك سَكُونِيْلَه اَوْ مَقِي مَالِيْدَن مَعْنَا سِنْدَن نَقُول دَكْت الشَّيْءُ
يَبْدِي اَدَلَكَه دَلَكَا مَنَ الْبَابِ الْاَوَّلِ الدَلُو كَ ضَمْتِيْلَه كُون زَوَالَه وَارْمَق يِقَال دَلَكْت الشَّمْسُ دَلُو كَا اِذَا زَالَا وَقَالَ
تَعَالَى اَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ اِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَبَعْضِيْلَر اَيْتَدِي دَلُو كَ شَمْسُ غُرُوبِ شَمْسٍ مَعْنَا سِنْدَن دَر الْمَدْكَة
مِيْمَك ضَمِي وَلَا مَك فَتْحِيْلَه بَرَكْسَنَه نَك حَقْن اَلْكَنْدَرُوبِ وَيَرْمَك يِقَال دَالَك الرَجُلُ غَرِيْبَه اِي مَاطَلَه وَحَسْنَدَن
سَوَّال اُولَنُوْب اَيْدَالَك الرَجُلُ اَمْرًا تَه دَبْدِيْلَر اَيْتَدِي نَم اِذَا كَانَ مَلْفَحَا بَعْنِي بِالْمَهْرِ وَالْفَاحِ اَفْلَاسَه دِيْرَلْ الدَلُو كَ
دَالَك فَتْحِي وَلَا مَك ضَمِي وَمَدِيْلَه شَوْل نَسْنَه دَرَكَه بَدْنَه سُوْر لَر كَرَك طِيْب اُولَسُوْن كَرَك غَيْرِ نَسْنَه اُولَسُوْن
الدَلِيْكَ دَالَك فَتْحِي وَلَا مَك كَسْرِي وَمَدِيْلَه شَوْل طِيْرَا قَدْرَكَه اِنِي بِل صَاوِر وَدَلِيْكَ شَوْل طَعَامَه دِيْرَكَه قِيَاغَلَه
خَرْمَادَن اَبْدَرَلْ تَرِيْدَكِي جُوْهَرِي اَبْدُو بَن طَن اَيْدَرْم كَه اُول لِسَان فَارْسِيْدَه جَنْكَال خَسْت
دَبْدَكَا رِي طَعَامَدَرَكَه اَكَا اَوْمَا ج وَبَعْجَمُور دِيْرَلْ التَّدْلَك فَتْحِيْلَه وَلَا مَك ضَمِي وَتَشْدِيْدِيْلَه بَرَكْسَنَه
كَنْدِي جَسْدَن اَوْ مَقِي يِقَال تَدْلَك الرَجُلُ اِذَا دَلَك جَسْدَه عِنْدِ الْاَغْتِسَالِ الْمَدْلُو كَ مِيْمَك فَتْحِي وَلَا مَك
ضَمِي وَمَدِيْلَه الْمَاجِي يُوْكْسَك اُولَمِيْن اَت يِقَال فَارْسِ مَدْلُو كَ اَلْحَبَّة اِذَا لَمْ يَكُنْ لِحَبَّتَه اَشْرَافٌ وَحَبَّة نَك يُوْكْرَنَه
قَرِيْب رَدَه اُولِي سِيُوْرِي مَكْدَرَكَه اَكَا الْمَاجِي دِيْرَلْ الدَلَك عَلَي وَزْنِ جَعْفَر شَوْل نَاقَه دَرَكَه فَرْمُوْدَه اُولَه وَسُوْلِيْكَ

اولہ

دک

ذلك

دلعك

اوله الدموك دالك فتي وميك خمي ومديله شول بكرة در که دور نه سرعت اوزن اوله وهر حرکتی سریع اولنه دموک دیرل بقال رچی دموک ای سریع الطحن ودموک برانک اسمی در الدمک دالك فتي ومیک سکونیه طوشن سترکه سنک اسرعی که نهات مقدوری اوله الدموک خمتینله برنسنه دوز و صیرنجو اوله بقال دمک الشی بمیک دموک من الباب الاول اذا صار الملس الدامکة میک کسر یله افت داهییه معناسنه یقال اصابتهم دامکة من دوامک الدهر ای داهیته المدمک میا اولک کسری و ثانیثک فقیله شول انجدر که انکجیلر انوکله اتمک حمین اچر المدمک میا اولک کسری و ثانیثک فتي ومديله بناتک بر قوری یعنی طاشلر بنک بر صر سی الدمکک فقیته و می ثانیثک دخی فقیله شدید معناسنه در بقال رچی دمکک ای شديدة الطحن المدمک میک خمی و دالك ولامک فقیله صیرنجو ومدور اولن قرن بقال نصیل مدمک اذا کان اما من مدورا الدمکة علی وزن الد حرجة مدور و دوز قلمق التدمک علی وزن التدرج مدور و دوز اولق نقول دملکت الشی فتدمک المدمک میک خمی ولامک فقیله مدور اولن نسفه بقال حافر مدمک فهو مثل مدملق ومدملج وزناو معنی الدموک دالك ولامک خمی ومیک مایینه سکونیه دکر می طاش حجر مدور معناسنه الدموک دالك فتي وواوک سکونیه برنسنه بی دوکوب یو مشق محق معناسنه المداک میک فقیله بمعناه یقال داک الطیب بدوکه دوکا ومداکا اذا سحقه ومداک كذلك شول طاشه دیرلر که اوزنه طیب دوکرلر و دوک خلق بری برنه قارشوب سیرلن و دوران ایتکه دخی دیرلر یقال بات القوم بدوگون دوکاذا باتوا فی اختلاط و دوران المدمک میک کسری وواوک فقیله شول طاشدر که انوکله طیب دوکرلر الدموک دالك فتي وواوک سکونیه خصومة وشر الدموک دالك خمی ومديله بمعناها بقال وقعو فی دوکة و دوکة ای خصومة وشر التداوک تانک فتي وواوک خمی ابله برخ کسنه حر به بری برنه مضایقه ویرمک بقال نداوک القوم اذا تضایقوا فی حرب اوشر الدهک دالك فتي و هانک سکونیه برنسنه فی فادوب اوکنک ابن الاعرابی روائی اوزن بقال دهک الشی بد هک دهاکمن الباب الثالث اذا طحنه وکسر هالدهوک دالك فتي وهانک خمی ومديله اوکید می الت الدهک خمتینله جمی اوکید جک التلم معناسنه الدمک دالك کسری ومديله خروس که معرفه در الدبکة دالك کسری و یانک فقیله جمی خروسلم معناسنه الديوک خمتینله كذلك جمی والله اعلم فصل الزا ال بک رانک فتي و یانک سکونیه برنسنه بی قارشدر مق نقول ربکت الشی اربکه ربکاذا خلطته و ربک تربدی اصلاح ایتکه دخی دیرلر الارنباک همز ناک و تانک کسر یله قارشق نقول ربکته فارنباک اذا خلطته وارنباک رایشه طولشوب خلاص بولما معده دیرلر نقول ارنباک الرجل فی الامر اذا نشب فيه ولم یکد یخلص منه ال ربکة رانک فتي و یانک کسری ومديله شول خر مادر که یاغله وکشکله خلط اولنوب حبسدن رقیق قلنور و حبس دخی خر مایله و یاغله وکشکله اولور لکن زیاده خلط و ترکیب اولماز و دبیرییه نام کسنه ایتدی ربیکه اونله کشکدن اولور اوزنه ربله خلط اولنمش یاغ دو کلکله فی المثل غرثان فار بکواله و یو مثلك اصلی بودر که باعربانی بیان دنا هلی قائمه کلدکه اکار لودی دنیا یکلکله بشارت خیری وورد کر نه ایتدی ماصنع به اکلله ام اشربه یعنی ولیم مسافری اکلله می یاخود شر به می رعایت اینه لم دید که زوجه سی ایتدی غرثان فار بکواله یعنی اچ انجق ائی ربیکه ابله طور یک دیدی وقتا که اعرابینک قاری طویدی کیف الطلا و امه دبدی یعنی صبی ابله له سنک حالی نه در دیدی الزکان فقیته دوه بور فلارکن ادم بری برنه قربب ادمی بس رنکان دوه دن غیر به استعمال اولماز رانک رانک فتي و تانک سکونیه بمعناه بقال رنک رنک

رتك

سالك

سوك

سوك

سوك

سين اولك فخي وسين ثابته كسر بله بندين برقيده نك بابا صي ادي دو كه اول سكاسك بن و ابله بن حمير بن
 سبأ در السكسي سبنك فخي واخر نك يانك تشد بد بله سكاسكه منسوب اولن كسنة السالك سبنك كسري
 ولا ملك سكونييه ايلك خيط معناسنه السالك سبنك فخي ولا ملك سكونييه مصدر در برنسنه في ادخال
 ايمك معناسنه لانسلاك همزه نك وسبنك كسر بله داخل اولن تقول سلكت الشئ في الشئ فانسلك اذا دخلته فيه
 ومنه قوله تعالى كذلك سلكتاه في قلوب المجرمين الاسلاك همزه نك كسر بله ذكر اولن معناده لغت در تقول
 سلكته فيه اذا دخلته فيه السالك سبنك فخي ولا ملك فخي ككالك يا ورسى السلكت سبنك فخي وكذلك
 الامك فخي له مؤنث السلكت سبنك كسري ولا ملك سكونييه جمع ككالك يا ورسى صرد له صردان كسري سليلك
 سبنك فخي ولا ملك فخي له صيغة تصغير او وزن بر رجلك اسمي در اهلي تعد بدن كه اك سليلك المقاب دير لري
 والاسك ادخى سلكته اولوب مقاب جماعت ناس معناسنه اولد و غيچون السلكي سبنك فخي ولا ملك سكوني
 والفك قصر بله شول دور نكدر كه طوغري اولوب مواجهه دن اوله يقال طعنه سلكي اذا كانت مستقيمة
 تلقاء وجهه السك سينك فخي وميمك سكونييه يوجانك رفع معناسنه يقال سمك الله السماء سمك من الباب الاول
 اذا رفعها وسمك البيت او كسقفنه دير لري السموك فختينله يوجانك ارتفاع معناسنه يقال سمك الشئ سموكا اذا
 ارتفع وسموك سمكك جمع دخی كلوز بالقلر معناسنه السامك ميمك كسر بله يوجه معناسنه يقال سنام سامك
 تامك اي عال وسنام دوه او كوجنه دير لري السموكات ميم اولك فخي و ثابته نك فخي ومديله كوككر سموات
 معناسنه و يقال اسمك في الرم ورم راه مهملة نك فخي و يانك سكونييه درجه معناسنه در المساهك ميمك كسري
 وسبنك سكونييه شول خيمه اغاچي در كه خيمه انوكله ارتفاع بولور السماكن سبنك كسري وميمك تخفيفيله
 ابي راق بلدر در كه بر نه سماك اعزل دير لري منازل قردن در ورنه دخی سماك راج دير لري منازل قردن در كدر
 بعضيلر ايتدي بولر اسدك ايلقري مثاب سنده در السماك فختينله بالقي كه مخلوقات مائية دن در السماكة
 فختينله واحد السالك سبنك كسر بله جمع بالقلر معناسنه السيمك سينك فخي وميمك فخي و يانك سكونييه
 والفك مد بله خرده بالقي كه قور بد رل السيمك سبنك وهانك فخي ومايند يانك سكونييه قاني يل رخ
 شديده معناسنه السيموك سبنك فخي و يانك سكونييه وهانك فخي ومديله معناه سبهجه سبهج كسري ككالك
 رخ شديده معناسنه وسيمهك بل صاور دخی طير اغه دخی دير لري السيمك سبنك فخي وهانك سكونييه بل قاني
 اسمك يقال سيمك الرمح اذا مرث مرشد بد اوبل يك طير اغن صاور و معنه دخی دير لري يقال سيمك الرمح الارض
 اذا طارت نراها وسيمك طوارچا ككالك اوزن يور فكه ده دير لري وشيك برنسنه في دو كوب يو مشنجه دخی
 دير لري سقمه لغت در يقال سيمكه يسهكه من الباب الثالث اذا صحقه المسيمك ميمك كسري وهانك فخي
 سقمه لاشن ات يقال فرس مسيمك اي سربع الجري السيمك فختينله بالقي را محسوس ودمور يامي يقال بدی
 من السيمك ومن صده الحد بد سيمكه كما يقال بدی من اللبن والربو وضرة ومن اللحم غمرة كه وضرة ضاد معجه وعمره
 غين معجه وراه مهملة ابله رايحه كرهيه به دير لري الساهك هانك كسر بله كوز اغريق و كوز كجيك تقول بعينه
 ساهك اي و مد السيموك سبنك وهانك فخي برنسنه في ضايح قلوب هلاك ايمك السيموك فختينله وواوك
 فختينله برنسنه ضايح اولوب هلاك اولن يقال سيموك فتمسوك اذا در وهانك السواك سينك كسري ايله
 والمسواك ميمك كسري وسينك سكونييه مسواك اغاچي معناسنه در السوك سينك فخي ومديله جمع ابو زبد
 روائي اوزن مسواك كسر معناسنه كتيله كتب كسري السويك على وزن التكرير اغزه مسواك ويرمك يقال سوك
 فاه مسواك الا شنيك همزه نك و ثابته نك كسر بله مسواك ككالك السوك فختينله وواوك فخي وتشد بد بله ككالك

مسواك ككالك

شيك

شرك

شكك

مسواك ككالك معناسنه فخي اب تفصيلدن ذكر اولنسنه فم ذكر اولنوزو باب افتعالدن وتفعيلدن ذكر اولنسنه فم
 ذكر اولنماز السواك تانك فخي وواوك فخي ابله رجانبه يور ركن ميمك ايمك يقال جاءت لابل تساوك اي ثمايل
 من الضعف في مشيها فصل الشين شيك فخي و يانك سكونييه برنسنه في قلوب المجرمين الاسلاك همزه نك كسر بله
 كرمك خلط ونداخل معناسنه التشييك على وزن التكرير بر مقلي مثلا يري برنه ادخال ايمك منه قولهم
 تشيك لصابغه الشياك شيك فخي و يانك تشد بد بله بخره دمور لري كه يري برنه كجورمه اولو والشياك
 شيك فخي و يانك كسري ومديله جمع بخره دمور لري معناسنه الاشياك همزه نك و ثابته نك كسر بله اور ملك
 يقال الرخم مشنكة واشنيك كچه قرا كو اولغه دخی دير لري يقال اشنيك الطلام اي اختلط الشبك شيك فخي
 و يانك سكونييه اختلاط يقال بين الرجلين شبكة رخم اي قرابة الشبكة فختينله شول نسنه در كه انوكله
 صيد اولنوزو الشياك شيك كسر بله جمع وقيولر فخي يريده چوق اولوب يري برنه قرا بولسه لره دخی شيك
 دير لري الشريك شيك فخي و رانك كسري ومديله برنسنه ده اورتق اولن كسنة الشركاء شيك فخي و رانك
 فخي والفك مد بله جمع اور تقرر معناسنه الاشريك همزه نك فخي ككالك جمع شريقه شرفا و اشرف كسري
 الشريكة شيك فخي و رانك كسري ومديله مؤنث يقال المرأة شريكة الشريك شيك فخي و يانك كسر بله جمع
 اورتق اولن عورنلر معناسنه المشاركة ميمك فخي و رانك فخي ككالك اورتق اولن يقال شاركت فلانا اذا صرت
 شريكه الاشريك همزه نك و ثابته نك كسر بله ككالك اورتق اولن يقال شاركت فلانا اذا صرت
 اشريكه اشريك ككالك فخي و رانك كسري ومديله كسري بله ككالك اورتق اولن يقال شاركت فلانا اذا صرت
 يقال رايت فلانا مشركا اذا كان يحدث نفسه كالمهموم ومهموم محزون ومضطرب معناسنه در الشرك شيك
 كسري و رانك سكونييه ككالك اورتق اولن يقال شركت في البيع والميراث اشركه شركة من الباب الرابع الشرك
 شيك كسري و رانك سكونييه اسم در اورتق معناسنه الاشريك همزه نك فخي وشيك سكونييه جمع شريك
 اشباركي وشبر قارشه دير لري وشرك كفه دخی دير لري الاشريك همزه نك كسري ايله خدای تعالی يغيري شريك
 قلق يقال اشرك فلان بالله فهو مشرك ومطلقا شريك قلعغه دخی دير لري قال الله تعالى واشركه في امري اي اجمعه
 شريك فيه واشرك عليه قايش قلعغه دخی دير لري يقال اشركت نعلي اذا جعلت لها شريكا التشرية على وزن التكرير
 ككالك فلعينه قايش قلق معناسنه در الشرك شيك كسر بله حلين فسمه سي وشرك طريق معناسنه ده
 كلو والشرك فختينله جمع يوللر معناسنه منه قولهم الكلاء في بني فلان شرك اي طرايق المشرك ميمك فخي
 و رانك كسر بله المشرك ككالك ميمك فخي و رانك كسري واخر نك يانك تشد بد بله ايكبسي بر معنابه در دوله
 دوي كسري ريه معناسنه وسكاه سكي كي معج معناسنه وقصير بله قصري كي فرموده وشد بد معناسنه الشرك
 فختينله صيادك طوزا غيچون قوللندغي ايلر وشرك اولو يوللر معناسنه ده كلو الشركه ككالك فختينله
 واحدی ذكر اولن ايلر دن يري معناسنه وشركه اولو يوله ويولك اورتسنه دخی دير لري الشركي شيك فخي
 و رانك فخي و يانك تشد بد بله يوللر طنجيه يقال طنجيه اطماشركيا اي سريعا متتابعا كلطم المنقش من البعير
 ومنقش ميمك فخي وقافك كسري وشين معجه ايله شول دوه در كه يا غنه برنسنه كيم ميمك يا غين تر زره
 اورن الشك شيك فخي وكافك تشد بد بله برنسنه ده مشبهه اوزن اولن كيه يقينك مقابلي در الشكك فختينله
 وكاف اولك فخي وتشد بد بله معناه يقال شككت في كذا وتشككت وشك دوه بر مقدار قصغه ده دير لري يقال
 شك البعير يشك شكك من الباب الاول اذا طلع طلعا خفيفا وشك برنسنه لازم اولوب متصل اولغه ده
 دير لري وشك كوندلر برنسنه في ريقه دخی دير لري تقول شككت بالرح اذا خرقت به التشكك على وزن التكرير

مسواك ككالك

برکسنه في شكه صليق يقال شككت فيه فلان الشكوك شيبك فتي وكافك ضمي ومدبله شول ناقه در كه انوك
 سمي كنك وار قلعه توي جوق اولد غيچون شبهه اولنوب اور چكنه ياپشور مجر به بچون الشكه شيبك كسر بله
 سلاح وشول اغ خرد هاري كه بالتفك ص في كردكي ره قورل او نيسون ديوشاك كافك تشديد بله صلاح
 مرب اولن كسنه يقال رجل شاك السلاح وشاك في السلاح والشاك السلاح الشكك شيبك ضمي وكافك
 تشديد بله جعي سلاح اولنبله معناسنه يقال قوم شكك في الحديد الشككة شيبك فتي وكافك كسري
 ومدبله خلايقدن بر فرقه در الشكايك شيبك فتي ويانك كسري بله جعي فرق معناسنه الشوك شيبك فتي
 وواوك سكونيبله ديكن خار معناسنه واصمي ابتد شاكنتي الشوك تشوكني ديرلر فجن ديكن داخل اولسه
 وكسائي ابتد شكتلر جل اشوكه ديرلر شيبك ضمي ابله باب اولدن فجن جسندنه ديكن داخل قلنسسه وشيك
 يشاك شو كادخي ديرلر بناء مجهول اوزن وشوك بر كسنه شك شوكني ظاهر اولغه ده ديرلر يقال شاك الرجل يشاك
 شوكا اذا ظهرت شوكة وحدث وقيز ك مهي مرتفع اولغه ده ديرلر يقال شاك ندي الجارية يشاك اذا نهيا
 للنهود وحدثت شوكة وحدثت وقيز ك مهي مرتفع اولغه ده ديرلر يقال شاك ندي الجارية يشاك اذا نهيا
 كذلك دونهك اضبيسي ظهورا ايمكه دخي ديرلر يقال شاك حيا البعير اذا طلعت ابيه النشويك على وزن التكريم
 تدبها تشو بكاوتشويك باش تراش اولد قدن صكره قبلي ايمكه دخي ديرلر يقال شوك الرأس بعد الخلق اذا
 نبت شعره وتشويك يا وريشك توي ايمكه ده ديرلر يقال شوك الفرخ اذا نبت وتشويك ديوارك اوزرينه
 ديكندن مچاق ايمكه دخي ديرلر تقول شوكت الحائط اذا جعلت عليه الشوك الشوكه كذلك شيبك فتي
 وواوك سكونيبله واحدی وشوكه شديت منعه وقدرته دخي ديرلر وسلاحك كسكنيلكنه ده ديرلر وشوكه
 العقرب عقربك ايمكه سنه ديرلر وشوكه الحانك شول ديكن دركه جلاح انوكله زك ارشن وار فجن اصلاح ايدر
 الشايك يانك كسر بله ديكنلي اولن اغ الشاكه على وزن الحاله ديكني جوق اغ ابن السكيت رواي اوزن قال هذ
 شجرة شاكه اذا كانت كثيرة الشوك وشاكه كذلك ديكنه دوشمكه ديرلر الشيكه شيبك كسري ومدبله معناه
 تقول شكت فانا شاك شاكه وشيكه من الباب الرابع اذا وقعت في الشوك وكسائي ابتد شكتلر جل اشوكه
 ديرلر فجن جسندنه ديكن نتر سملر الشايك يانك كسري بله صلاح طقنان كسنه الشاي كافك كسر بله معناه مقلوب
 منه يقال هو شايك السلاح وشايك السلاح الشويكيه سيبك ضمي وواوك فتي ويا ثابتهك تشديد بله شول
 دوه در كه ضمي ديشن بار مش امله منه قولهم ابل شويكيت الشوكاء شيبك فتي وواوك سكونيبله والفق مدبله
 شول برده ميرلر كه يكي اولد غيچون ياپشور الله خشونتي ظاهر اوله الاشوك همزهك كسري ابله خرما
 اغاجنك ديكني جوق اولمق يقال اشوك النخلة اذا كثر شوكلها المشوكه ميمك ضمي وواوك كسري بله شول انجدركه
 ديكني جوق اوله يقال شجرة مشوكة اي كثيرة الشوك ومشوكة شول يره دخي ديرلر ديكني جوق اوله يعني انه سحا
 وقتاد وهراس ديد كلري ديكنلر ك انواع اوله فصل الصاد الصاك فختينبله بر كسنه رلدك انده ريز مريحه پيدا
 اولمق كرك ذفر ايمكه سي اولسون كرك غيري اولسون يقال صمك الرجل بصاك صا كامن الباب الرابع
 اذا عرق فهاجت منه ربح منته من ذفر او غير ذلك الصعلوك صادك ولا مكم ضمي وعينك سكونيبله فقير اولن
 كسنه الصعاليك صادك فتي ولا مكم كسري ومدبله جعي وصعاليك العرب عرب طافه سنك قوردرلر
 كه عربك او غر بلري ديك اولور عروه الصعاليك عروه بن الوردي اسمي در باعث نسيمه بودر كه فقراني بر دوه
 اغلندن جع ابدوب مال غنيمته انلري رز قلندر ردي الصعاليك فختينبله ولا مكم ضمي ابله فقر معناسنه در
 وضمعك دوه توين دو ككه دخي ديرلر يقال تصعلكت الابل اذا طرحت اوبارها الصمك صادك فتي وكافك

شوك

صاك

صعاليك

صمك

تشديد بله

صمك

صمك

صوك

صبرك

صحك

ضرك

صمك

تشديد بله اوزمق يقال صمكه اذ اضربه ومنه قوله تعالى فصمكت وجهها واصل قبوي اور تمكه دخي ديرلر تقول
 صمكت الباب اذا طبقت واصل كتابه دخي ديرلر فارسي معرب در الاصل همزهك فتي وصادك ضمي ابله جعي
 الصمك صادك كسري بله والصمك صمتهك كذلك جعي كتابلر معناسنه الاصل همزهك وصادك فختيله شول
 كسنه دركه يوزر كن ديرلر بر يره طوقنه ودوه قوشنه دخي اصل ديرلر ايقلري اوزون اولوب ديرلر بر يره
 قرب اولوب كافي يوزر كن بر يره طوقنه وصادك كسري وصادك فتي وكافك تشديد بله
 قوي وشديد اولن طوار يقال صمك وجمام صمك اي قوي شديد المصمكة ميمك كسري ابله وصادك فختيله
 مؤنثي الصمكه صادك فتي ابله واهل سبسنك زياده شديدي يقال لقبيته صمكه عي بعضلر ابتد عي عينك ضمي
 ويانك تشديد بله بر كسنهك اسمي در رجالدن بعضلر ابتد اعنانك تصغيري در تخيم طريقله لصمكوك
 فختينبله وكافك ضمي ومدبله والصميك كذلك فختينبله وكافك كسري ومدبله رجالدن شول كسنه دركه
 غليظ اولوب مودى اوله ويلمك اولن شوده دخي ديرلر يقال لبن صمكوك وصميك اي لرج ونسخ صر احد
 صمكوك وضميك واقع اولمشدر سهو كتاب در زير كاف مكر در الصميك صادك وميمك فختيله قوي اولن
 نسنه الاصميك همزهك وميمك كسري بله سود زياده قوي اولمق يقال اصمك اللين بالهمزة اذا خثر جدا حتى
 صار كالجن واصميك غضبه كلكه دخي ديرلر يقال اصمك الرجل اذا غضب وبابوز بد رواي در الصمكوك
 صادك فتي وواوك سكونيبله بوك ككه سني ابله استعمال ولذقه اول شئ معناسي مراد اولور يقال لقبيته اول
 صوك وبوك اي اول شئ الصمك صادك فتي ويانك سكونيبله طيب بدنه ياشمق يقال صاك من الطيب
 يصمك صمكا اذا صمق فصل الضاد الضبرك صادك كسري ويانك سكونيبله فرموده اولن نسنه يقال رجل
 ضبرك وجعل ضبرك اي ضم الضمبارك صادك فتي ورائك كسري بله جعي الضحك ضادك فتي وحنانك
 سكونيبله والضحك صادك كسري بله وحنانك سكونيبله والضحك ضادك فتي وحنانك كسري بله والضحك ضادك
 وحنانك كسري بله دورت لغت در كوك ملك معناسنه يقال ضحك ضحك ضحك ضحك ضحك وكذلك ضحك
 ضادك فتي وحنانك سكونيبله شول ابتدا جفن غرمايشيدركي بارمش اوله وميمون چاغر معنه دخي ديرلر يقال ضحك
 القرد اذا صوت الضحكة ضادك فتي وحنانك سكونيبله بناء مره در كره كلك معناسنه يقال ضحك به ومنه جعي
 التضاحك نانك فتي وحنانك ضيله كولشك الاستضاك الفك وتانك كسري بله معناه يقال تضاحك الرجل
 واستضاك الاضحاك همزهك كسري بله كولدرمك يقال اضحكه الله الضحكة ضادك ضمي وحنانك فختيله همزه
 وزني اوزن كولسي جوق اولن كسنه الضحكة ضادك ضمي وحنانك سكونيبله شول كسنه دركه خلق اي كولنج
 ابدنلر الاضحاك همزهك وحنانك ضمي وصادك سكونيبله كولمكه باعث اولن نسنه المضحاك ميمك كسري
 وصادك سكونيبله كثر الضحك اولن عورت يقال امرأة مضحاك اي كثيرة الضحك الضاحك حانك كسري بله شول
 بلوت دركه عارض ديد كلري بلوت كني فقده ارقري اوله لكن ضاحك ابله مسمي اولن بلودك برق اولور هر باركه
 برق بلدر يره قد ضحك السحاب ديرلر الضاحكه حانك كسري بله شول ديشلر دركه اضي ديشيله سوري ديشك
 ان سنه اولور بونلر دورت ديشدر كه دونه دخي ضولحك ديرلر الضحوك ضادك فتي وحنانك ضمي ومدبله
 شول طر بقدر كه وسع اوله الضريك ضادك فتي ورائك كسري ومدبله كور اولن كسنه اعي معناسنه ودروشن
 وفقر اولنه دخي ديرلر ويوندن فعل تصرف وانما يعني ضركه ديشدره معناسنه الضرايك ضادك فتي ويانك
 كسري بله جعي اعمار وفقريلر معناسنه الضركاء ضادك ضمي ورائك فتي والفك مدبله كذلك جعي ذكر اولن معناب
 الضمكة على وزن الزلزله بزوع يوزر يك دركه انده سرعت واردر الضمكضاك على وزن الخال حال قصير القامة اولن

تشديد بله

کسته الضمک ضاکه علی وزن المربور مؤنثی بقال رجل ضمک ضاکه وامراً ضمک ضاکه الا ضمک ضاکه همز مک ومیک کسری
 وهمزه ثانیة مک سکونیه یراوت بتور مک بقال ضاکت الارض والصبأ کت اذا خرج نبتها وادوز بداییدی اضمیکاک
 اوت صوتیه قانیه مخضر اولغه دیرل بقال اضماک النبت اذا روی واخضر الضمک ضاکه ففتحی ونونک سکونیه
 طار لقی ضیق معنایه الضمک ضاکه ففتحیه شول عورت در که اتی طولی اوله مکتنزه اللحم معنایه الضمک
 ضاکه ضیکله زکام دبد کسری علت معر هفه در المصنوک میک ففتحی ونونک خمی ومدبله زکام وان کسینه بقال
 رجل مصنوک ای مزکوم فصل العین العیکة ففتحیه یسته دبد کسری طعالمک ایچنه اولن دانلردن بریسی
 حبکه کی دروز ناومعنی یقال ما ذقت عیکة ولا لیکة ولیکه کذلک ففتحیه ثرید یان سی درو عبکه یاغ
 یان سنه ده اطلاق اولنور عقبه کی وز ناومعنی یقال ما فی النخی عیکة ای شیء من السمن ونخی نونک کسری ابله
 وحامه ابله یاغ تلوی درو منه قولهم ما بالیه عیکة یاغ یان سی بقدر اولسینه مبنی کلام در العتک عینک ففتحی
 وتانک سکونیه والعنوک ضمتیه بد نرسنه یا شفق بقال عتک به الطیب اذ الرقی به ویقال عتک البول علی
 فخذ الناقه اذ ایس العائکة تانک کسر بله شول ای یای در که اسکوب قز مرش اوله وعائکة اسماء نسادندر
 قال النبی صلی الله علیه وسلم یوم حنین انا ابن العوانک من سلیم یعنی عوانک اسمی ابله مسمی اولن جداندر در
 ولادتم که انلر طقوز عدد کسینه در بری عائکة بنت هلال در که هاشمک جدنک انسی درو بری دخی عائکة بنت
 مره بن هلال در که هاشمک له سی درو بری دخی عائکة بنت الاوقص درو هب بن عبد منافک انسی در که وهب
 رسولک انسی سبنک باباسی در بونلر نی سلیمین غیر بدن در عتیک عینک ففتحی وتانک کسری ومدبله جردن بر
 جماعتک اسمی در العتکی ففتحیه واخر نه یای مشده ابله ذکر اولن ان جماعته منسوب اولن کسینه العرک عینک
 ففتحی و رانک سکونیه اومق دیک معنایه نقول عرکت الشیء عرکه عرکا من الباب الاول اذا دلکته وعرک دوه
 دیر سکینه یان اومعه دخی دیرل بقال عرک البعیر جنبه بر فقه وعرک حالت حربیه قومیه من اجمه ایتکه ده دیرل نقول
 عرکت القوم فی الحرب عرکا وعرک دومتک سمرکن بلما کیچوز اور کجنه یا شغفه دخی دیرل نقول عرکت السنام اذا
 لمسته تنظر ایه طرق ام لا وطرق طاء مهمله وراه مهمله ابله کذلک سمرک معنایه در المعارکة میک صخی
 و رانک ففتحیه او غر شقی قتال معنایه المعرکة میک ففتحی و رانک ففتحیه او غر شری موضع حرب معنایه
 المعرکة میک و رانک ففتحیه والمعرکة علی وزن المربور والمعرکة میک ففتحی و رانک ففتحیه ابله بونلر جمه موضع حرب
 معنایه در الا عرک همز نهک وتانک کسری بله موضع حربیه مزاجه قلیق بقال عتک کو ای از دجوا فی المعرک
 وعرک صولوز نه اولن مزاجیه دیرل بقال اور دابله العرک اذا اورد هاجمه الماء ونصب نصب المصا در ای
 اورد هاجرا کاتم ادخل علیه الف واللام کما قالوا مرت بهم الجماء الغفیر والحمد لله فن نصب ولم یغیر الف واللام
 المصا در عن حاله العربیکه عینک ففتحی و رانک کسری ومدبله بقیه معنایه بقال عی بکه السنام لبقیته
 وعربیکه طبیعت معنایه ده کلوز بقال فلان لاین العربیکه اذا کان سلسا یعنی مطیع ومنقاد اولسه ومتکبر لک
 زائل اولق محله دخی استعمال اولنور بقال لانت عربیکه اذا انکسرت نخوة ونخوت کبر وعظمته دیرل
 العرک عینک ففتحی و رانک ففتحی ومدبله شول ناقه در که سز می در یاد کلی در دیو اور کجنه یا شوب صفه لشتوک
 کی دروز ناومعنی المعرکة میک ففتحی و رانک ففتحی ومدبله شول صودر که اوزر نازد حام اولنه بقال ماء معرک
 ای مز دحم علیه المعرکة میک ففتحی و رانک ففتحی ومدبله شول یه دیرل که طوار اوزر نه مزاجه قلوب نباتاتن
 ضایع قلیش ابله العرک ضمتیه عورت حیض کور مک یقال عرکت المرأة تعرک عروکا من الباب الاول اذا
 خاضت العرک ففتحیه شول کسینه در که بالی اوللر العرکی ففتحیه واخر نه یای مشده ابله واحدی

ضمک

عینک

عتک

عرک

عرب ابله

عرب ابله عربی کی وکجه یله دخی عرک دبد کسری بالی اولد قلردن وتری در عرک کیجهرک حقیقتیه اسمی
 اولد غیچون دکلدز عرک صوتیه دخی دیرل العرک عینک ففتحی و رانک کسری بله کذلک صوت معنایه وعرک زیاده
 کورش طوتن کسینه یده دیرل العرک عینک ففتحی و رانک کسری بله جمی زیاده کورش طوتنلر معنایه یقال قوم
 عرکون ای اشرا صراع العربک عینک ففتحی و رانک سکونیه برکه محله استعمال اولنور مره معنایه بقال لقیه عرکه
 بالتسکین ای مره العرکات ففتحیه جمی مرات معنایه اعرک عینک و رانک ففتحیه فرموده وان عورت العرک
 علی وزن المربور محکم فرموده اولوب قوی اولان دوه الاعفک همز نهک وفانک ففتحیه احق معنایه در العفک
 ففتحیه جماعت العک عینک ففتحی وکافک تشدید بله بر کسینه فی حاجتندن ایقومق نقول عککته اذا جسته
 عن حاجته و بر کسینه نک حقن کلندر وب ویرمکه ده دیرل نقول عککته اذا ما طلمت بحقه وعک برسوزک
 تکرار خبر ویرلمسن طلب ایتکه دخی دیرل نقول عککته الحدیث عککها من الباب الاول اذا استعذت الحدیث
 خنی کر عینک مرتین وعک زیاده اسی اولن کونه دخی دیرل بقال عک یومنا یغک من الباب الاول ایضا وعک
 شول رجه دیرل که بیک اولوب قوتلو اوله وعک ففتحیه اور مغه دخی دیرل بقال عک بالسوط اذا ضرب به وعک
 معدک برادری ادبدر که جوهری زمانده یمنه ایش وعک از اکی اوجن صالیو ربوب اور ته سن کند ویه ضم
 ایتکه دخی دیرل منه قولهم اتر فلان از رة عک وک واز رة عکی دخی دیرل الف مقصود ابله وک دفع معنایه در
 که از اکی صالیو برلمسندن عبارت اولور وعک اسمیه ملازم اولغه دخی دیرل بقال عکته الحمی اذا لزمته واجته
 المعکوک میک ففتحی وکافک خمی ومدبله محبوسه اولن دوه معنایه در العکة عینک خمی ابله یاغ قود قلری قاب
 انیه الثمن معنایه ابن السکیت ایتدی شکوه مثالا وتلوم که اند یاغ اوله عککه دیرلر شکوه شین معجه ابله سود
 امن او غلق در بری در که اکامود قورلر وعکة العشار بر درلور نکدر که ناقه حامله اولد قده اول لونه کیر العکک
 عینک خمی وکافک ففتحیه جمی العکک عینک کسری بله کذلک جمی کو چیک یاغ تولوملری معنایه وعکک سبنک
 زیاده یا لکنسینه ده دیرلر وعکک کذلک شول قوم در که کوش اسپسینه قیز مرش اوله وعکک اسبنک زیاده
 یا لکنسینه دخی دیرلر العکک عینک ففتحیه کونک زیاده اسی اولمسی عکک کذلک عینک ففتحیه بر شهرک اسمی در که
 سر حد اردن درو فی الحدیث طوبی لمن رای عکک فرائیدی هذه ارض عکک دیرلر که مضاف قیلورلر وکاه
 صفة قیلورلر ارض خان معنایه العکی عینک ففتحی والفک قصر بله کذلک از اکی اوجن صالیو ربوب
 ماعداسن کند ویه ضم ایتکه در العکک عینک ففتحی وکافک کسری ومدبله اسبنک یا لکنسینی واسی اولان کونه
 دخی دیرلر بقال یوم عکک ای شدید الحار المعک میک کسری وعینک ففتحیه شولات در که بر مقدار حرکت قیله
 بعد ضریره محتاج اوله المعکوک ففتحیه وواوک ففتحی وتشدید بله سمیز وقصیر اولن کسینه که اند نوع صلابت
 دخی اوله پس یوفعلع وزنی اوزن اولور تکریر عینله باب مضاعفدن اولماز وعکوک اری ویرک اولن یه دخی
 دیرلر العکک عینک کسری ولا مک سکونیه ساقز که چیرلر العکک عینک ففتحی ولا مک سکونیه ساقز چینک
 بقال عکک من الباب الاول وعککات لجامن چینکه دخی دیرلر العکک عینک ففتحی ولا مک کسری بله یلماشک اولن نسنه
 یقال شیء عکک ای ارج العولک عینک ولا مک ففتحیه رجمه بر طبرک اسمی در العوالک عینک ففتحی ولا مک کسری بله
 جمی الاعلنکاک همز نهک ولا مک کسری بله صاج سیاه اولوب بر یه جمی اولق یقال اعلنکک الشعرا اهلنکک
 واجمع العنوک ضمتیه والعنک عینک ففتحی ونونک سکونیه سوت قوی اولق العانک نونک کسری بله شول
 قوم یقیندر که منعقد و محکم اولما غله دوه انوک اوزر نه یوریکه قادر اولیه الا دیری اوزر نه سوریکه وعانک
 قزم یه دخی دیرلر بقال دم عکک ای احر الاعنکاک همز نهک وتانک کسری بله دوه دیری اوزر نه سوریکه

عتک

عکک

عکک

عکک

یوریک الفک عینک کسری و نونک سکونیه که چندانک ثلث اخیری و ابو عمرو ابتدای اتنا بعد عنک من اللیل
دیرلر بعد طائفة من اللیل معناسنه و عنک قیویه دخی دیرلر باب معناسنه اهل بن لغی اوزن المعنک میمک کسری
و عینک فحیه که لید غلق معناسنه فصل الفا فاتک تانک کسر بله جری اولان کسنه الفتاک تانک ضمی و تانک
تشدید بله جمعی جر بلر معناسنه الفتک فانک فتحی و تانک سکونیه برکسنه علی الغفله خصمی اوزن کلک انی
بندابدوب قتل ایتمک ایچون و بوند اوج لغت وارد ریفتک درسته کم مرورایتدی و بری دخی الفتک در
ضم فاوسکون تا بله و بری دخی الفتک در کسرها و سکون تا بله و دو و دو و دو کی وزعم و زعم و زعم کی یقال
فتک به یفتک و یفتک من الباب الاول والثانی وفي الحديث قید الايمان الفتک لا یفتک مؤمن یعنی ایمان فساد
فتکی مانع در فتک فحتینه بله برقرینک اسمی در خیبر ده ابوفدیک فتک ضمی و دالک فحیه تصغیر و زی اوزن
برجاء اسمی در الفرق فانک فتحی و رانک سکونیه برنسنه بی اومق تقول فرکت الثوب والسنبیل بیدی افرك
فرکا من الباب الاول الافراکه همزه مک کسری ابله ترکدنک باشی کالن بولوب اکله صالح اولمق تقول افرك السنبیل
اذا صار فربکا وهو حین يصلح ان بفرك فیوکل و بالجملة بنته یعنی اوته اول ظهور رائدکن نجم دیرسن بعد فرخ
وقصب دیرسن بعد اعصف دیرسن بعد سبیل دیرسن بعد منبیل دیرسن بعد احب والب دیرسن بعد اسفی
دیرسن بعد افرك بعد احصید دیرسن الفرق فانک کسری و رانک سکونیه بغض ایتمک معناسنه در تقول منه
فرکت المرقنة جهاتفر که فرکان الباب الرابع اذا بغضته الفرق فانک فتحی و رانک ضمی و مدبله زوجنه بغض
ابدن عورت الفارک رانک کسر بله بمعناه تقول فرکت المرأة فهی فروک وفارک وفرکت زوج زوجته بغض
ایتمک دخی دیرلر بوکلهمز و چینک غیر بله استعمالی مسموع اولمشدر المفرك میمک ضمی و رانک فتحی و تشدید بله
شول اردر که بساطا بفهسی اکا بغض اوزن اوله وامراً القیس که افصح شعردن در مفرك ایدی الافرک
همزه مک و فانک فحیه اموزد و شک اولمق الفرق فحتینه قولق دینندن صالنی اولوب دوشک اولمق الفرک
فانک فتحی و رانک سکونی والفک مدبله دوشک اولمق قولق الفرکه فانک فتحی و رانک کسر بله بمعناه یقال اذن
فرکاه وفرکه و بوی عقوب روایی در الفرق سلطانک و سینک کسری و رانک سکونیه برنوع شقتا لودر که جکر دکندن
ایرلمز الفک فانک فتحی و کافک تشدید بله برنسنه بی قورتر مق و هر اپکی نسنه که بری پونا ورلمش اوله بری برندن
ایرمغه فلک دیرلر و فلک چکه یه دخی دیرلر یقال مقتل الرجل بین فکیه و فلک صیینک اغزنه دواد و ککه دخی
دیرلر تقول فککت الصبی اذا جعلت الدواء فی فيه و فلک پیرولدی چکه سی دوشدی دیک محلدنه دخی استعمال
اولنور یقال للشيخ الکبیر قد فلک و فرج یعنی استغه چکه سی دوشوب بوقر و چکه سندن ایرلدی و بوحالت
پیرلک غابنه ایرشد که اولور الفکوک ضمینه بمعناه یقال فلک یفلک فکا و فکو کا و فلک رهنی خلاص ایتمک دخی
دیرلر یقال فلک الرهن اذا خلصه و فلک رقبة قول زاد ایتمک ده دیرلر یقال فلک الرقة اذا اعتقها الانفاک
همزه مک و فانک کسر بله قول اذا داو لمق وانفاک برعضوا لر لب دوشمه دخی دیرلر یقال سقط فلان فانفکت
قد مه واصبعه اذا نفرجت و زالت لانفاک همزه مک و تانک کسر بله کذلک رهنی خلاص ایتمک یقال فلک الرهن
وانفاک یعنی التفکیک علی وزن التکریم اپکی نسنه بی بری برندن ابرمق فلک معناسنه علی ما مر الفکا فانک
فحیه شول نسنه درانو که رهنی خلاص قبلورلر الفکا فانک کسری له بمعناه لغة فیه حکاها الکسانی
ما انفک را بل اولمدی معناسنه در یقال ما انفک فلان قا یا ای مازال قائماً الانفک فحتینه قدم ایرلوب
دوشک واسمی ابتدی فکک و فلک ابکیسی رد زیراهمین فکک بفکک فکا دیرلر پس فکک فلک ادغامه ضرورت
شعر ایچون واقع اولمشدر دبندی و فکک ضعفدن واسترخادن اوتری برکسنه مک میکی مفصلندن ایرلو

اوانه

فَكَتَبَ

فدك

فك

فمك

فَكَذَّبَ

اولمغه دخی دیر لر تقول ما کنت فاک و احد فکتک تفک فکک من الباب الرابع الفکة فانک فخی ایله حماقت
وامیتر خادر بقال ما کنت فاک و احد فکتک تفک فکة من الباب الرابع ایضا و فکة شول بلد زل در که دایره شکند
صیاک راجع خلفند در اضعی ابتد اول بلد زل صبیان قصعة المساکین دیو نسیمه ابد لر دایره شکند
اولد و غیچون الفاک کافک تشدد بدله احمق معناسنه در یقال فلان فاک نک و ناک تا امتنا و فاک تباع در
مستقل معناسی یو قدر التفکک فختنه و کافک فخی و تشدد بدله صالح اولی یقال فلان فکک اذالم بکن
فکک من حمق الافک همزه نک و فانک فخیله شول کسنه در که منکی مفصل مندر ای ریش اوله ضعفه و اشتر خایه
بناء الفکة فانک فخی و لامک سکونیه اگر شق که ایلاک اگر دکری ایکنه اولور فککه دید کاری استدارت و وزن
اولد و غیچون و صاحب صراح و صاحب ترجمه المختار فلکک یی جقرق ایله تفسیر ایتمشدر در کتب معتبره یه
مخالف اولدی خبی دکدر و فککه بر قطعه ره یا خود بر قطعه قومه دیر که مدد را و اب اطرافند اولنلردن
مرتفع اوله الفاک کدک فانک فخی و لامک سکونیه جمی اگر شقلر معناسنه التفلیک علی وزن التکریم قیرک مدهسی
اگر شقا حق یقال فلک ندی الجاریه تفلیک التفکک فختنه و لامک فخی و تشدد بدله بمعناه و تقلیک جوابان
قیلن اگر شق مثالنه بر سنه قلوب بعده دوه یا ویر سنک دبی اوزرنه بقلقدر انسن امسون دیو الفاک
فانک فخی و لامک سکونیه کی سفینه معناسنه واحد معناسنه و جمع معناسنه کلور و مژد کر موث اولور
باری تعالینک فی الفاک المشحون قوننده مذکر کلشدر و الفاک تجری قولنده موث کلشدر و محملدر که موث
کاد کی صورنده جمع اولوب مذکر کادی واحد اولد و غننه بناء اوله و باری تعالینک حتی اذکنتم فی الفاک و جبریزهم
قولنده جمع کلشدر جوهری ابد کر و یک واحد اولد قد ضهر مرکه ارجاع اولمغه مذکر قلنوز و سفینه یه ارجاع
اولمغه موث قلنوز و سیبویه ابتد جمی اوان فاک واحد اولن فلکک جمع نکسیری در و بوجوب کی و طفل
کی واحد و جمعه اطلاق اولنن اسملردن دکل در ز بر افعال ضم فلو سکون عینله و فعل فختنه شئی واحد ده
مشتکر کدر در عرب ایله عرب و عجم ایله عجم و هب بله رهب و فختنه اوان فکک خود فعل وزنی اوزن جمع اولنسی
جایز در اسدله اسد کی پس فکک فعل اوزن جمع اولنسی محال اولماز الفاک فختنه و کدر فاک نجوم
معناسنه الافک همزه نک فخیله جمی کوکار معناسنه الفاک فانک فخی و لامک سکونیه کدک فلکک جمی
اولماسی جایز در اسدله اسد و خشبله خشب کی الفیلکون فانک و لامک فخی و یانک سکونیه فیلسوف وزنی
اوزن شول اوت در که اندن خصیر اورر لر و مسجد لر اورلما دن دخی دوشلر بردی معناسنه الفک فختنه
عناد ایتک کسان و ابو عبیده روایی اوزن یقال فنک فی هذ الامر یفک من الباب الاول فنو کاذا ل فی
ویریده اقامت ایتکه دخی دیر راموی روایی اوزن یقال فنک بالمكان فنو کاذا اقام به و فنو ک متصل طعانی
پیوب اندن بر سنه ترک ایتکه دخی دیر یقال فنک فی الطعام یفک فنو ک من الباب الاول اذ استمر علی کله ولم
یعقب منه شیاً و عیاف کسر عینله طعانی کر یه کور مکه دیر لر و بوند بر لغت دخی وارد که اول فنک فی الطعام
فنو کدر باب رابع ذن الفک فختنه شول جانور در یسی در که اندن کورک اید نور لر صاحب قاموس فنک
کورک جنسنک اشرفی و اعدلی در دیش و صاحب صراح سکسار کورکی در دیش پس بری برته مخالف اولور
تا مل اولنه ابو عبیده ابتد بر اعرایه فلان کسنه ابق طوبنه فنک کورکی قیاسدر دیر ابتد التی الثریان
یعنی فنک قیلاری ایله دیری قیلاری جمع اولدی دیش و التی الثریان کلامنی طایفه عرب یغور قعر زمینده اولن
فتاک طیراغه و اصل اولد قد استعمال ایدر پس کلام اعرایده استعمالی بروجه تشبیه اولور الفینک فانک
فخی و نونک کسری و مدله چکه او جلری و طودق التمه اولن قیلر چون سیدر و بعضلانی الافیک در دبدی

فَالْغِي

فمنك

همه زنك كسرى و فنانك سكونيله و نونك كسرى و مديله و كسانى فنيك اصلي افنيك اولسنه انكار ايندى
 وفي الحبيت اذ اتوضأت فلا تنس الفنيكين يعنى جانبى العنقه من عن يمين و شمال و هما المخلقة و عنقه عين
 مهمله نك و فنانك فتيه اشعه طودق التند اولن ربلوك قيل در كه انوك ابكى جانبى قيلدن حالى اولغين غسله
 محل غفلت اولور فصل الكاف الكركى كافك غمى و رانك سكوفى و يانك تشد بديله طورنا كه طيور قسمندن در
 الكركى اولنده كافك فتي و اخرينه يانك تشد بديله جمع طورنا ل معناسنه الكرك كافك فتي و عين مهمله نك
 سكوفيله يكسما كه سفر لره كو تر لر فصل اللام اللبك لامك فتي و يانك سكوفيله قشدر مق خلط معناسنه
 بقال لبكت الامر البكه لبك من الباب الاول و يقال لبكت السويق بالعسل اذ اخلطه اللبك لامك فتي و يانك
 كسر بله قارشق اولن نسبه يقال امر لبك اى مختلط الالبك همزه نك و تانك كسر بله قارشق اختلاط
 معناسنه اللبكه لامك فتي و يانك كسرى و مديله برى برن قارشق قوين بقال لبك اى كواين الشاء اى خلطوا
 بينه پس بويكيله كى در كلابى رواينده اللبكه فتيه نك ثر بد يان سى بقال ماذقت عنده عيكه و الالبكه و عيكه
 عين مهمله نك و باه موحد نك فتيه سويق ايجند اولن حبه در الحك لامك فتي و حانك سكوفيله بر شيك
 بر شيه كرسه سى و يا شيه سى الملا حكه ميك فتي و حانك فتي ايله معناه يقال لوحك فقار ظره اذ اخل بعضها
 فى بعض المتلا حك ميك فتي و حانك كسر بله برى برن كيرش نسبه يقال شى متلا حك اى متداخل المتلا حكه
 ميك فتي و حانك كسر بله شول ناقه در كه خلقى استحكام اوزن اوله اللحه لامك فتي و حانك فتيه كرسه نك
 مقلوب اوله و ابن السكيت ابتد لحه حشرات ارضدن بر جانور در كه كرسه شيه در كوك زنگلور برق
 اور ريعنى ايشلر قورغى اوزون دكلر كرسه قورغى كى و ايلقلى خرده و كيز لور لور اللك لامك فتي و كافك
 تشد بديله اور مق صك كى يقال لكه من الباب الاول اذ اضربه و لك كذللك شول قرمى نسبه در كه انوك كى
 و كيك كى غير بنك در بسن بويار اللك لامك فتي ايله شول سياه نسبه در كه بچيلر انوك بچاغك صابنه
 نه ملبسن يا تشد رر اللك همزه نك و تانك كسر بله خلايق اذ خام ايتك تقول تلك القوم اذ ازدحموا اللك
 لامك فتي و كافك كسرى و مديله اى صق و طولى اولن كسند دخبس و لدم معناسنه كانه انكش ديك اولور
 اللك لامك كسر بله جمع صق اى كسند معناسنه اللك لامك فتي و لدم تانك كسرى و مديله فرموده
 يقال جمل لكالك اى خضم اللماك لامك فتيه طعمادن شى قليل يقال ماذقت لماكا كى يقال ماذقت لماجا ابو
 يوسف ابتد مائلك عندنا لماك دير لمائلج عندنا بلع معناسنه التلك فتيه و ميك فتي و تشد بديله
 فلفظ كى در لفظا و معنى و ناظر بر نسبه اكل بدن دبليله طوداغى بلامغه دير لور و لك دوه چكه سن او بكا بويكا
 دوندركه دى ديرل يقال تلك البعير اذ الوى لحية اللوك لامك فتي و و او ك سكوفيله بر نسبه اى غرده دوندركه
 چيمك ايجون تقول لكت الشى ففى الوكه اذ اعلكته وات لجامن محر بك ايتكه دى ديرل يقال لك الفرس اللجام
 ولوك خلقك عرسنه دكه دى ديرل يقال فلان بلوك اعراض الناس اى يقع فيها الكى همزه نك فتي و لامك
 كسرى و كافك سكوفيله بر لفظ در كه شعرا بوفى رسالت محله استعمال ايدر لارسلى معناسنه پس الكى لوكدن
 ما خود دكلر لوكدن ما خود در كه الوك رسالت معناسنه در الوك خود همزه اصلى در و اكر الكى لوكدن وليدى
 قياس بوايدى كه الاكه بليكه الاكه ديليدى پس بومعنا يوزندن لوكدن ما خود در لفظ يوزندن دكلر و زيرا
 الوكه همزه فاء الفعل در مكر كه توها مقلوب در دبنه يعنى الوكه همزه لامدن تا خبر اولوب اووك اولوب بعد
 باب افعاله قبل اولوب الكى و ايشد رر دبنه جوهر ينك كلامدن فهم اولنن بودر كه افعاله همزه نك قلب مكان
 اولسى لاك جوهرى يانده ثابت اولد غنه بناء اوله پس صاحب قاموسك الكى لاك يانده ذكر اولنن كرك ايدى

كعك

لبك

لك

لكك

لك

لوك

لوك

لوك يانده ذكر اولنن جوهر ينك توهمنه راجع اولور ديدك و حيه اولماز حالا كه الكى صورتا صيغه اجوف در
 اكناء لوكه ذكر اولنن فصل الميم المتك ميك فتي و تانك سكوفيله شول نسبه در كه فنى سنخى اولن عورت
 تساطا يفه سنه سنت ينده اليقور و متك اصل معناسى زماورد در و زماورد تور فته اولن ميوه يدير لر يعضلر
 ايندى متك فتيه معناسنه در اخفش رواينى اوزن و قرى قوله تعالى واعتدت لهن متكاً المتكاه ميك فتي و تانك
 سكوفيله و الفك مديله شول عورت در كه سنتنا مشر اوله الحك ميك فتي و هانك سكوفيله عناد در حاج معناسنه
 بقال محك محك من الباب الثالث الحك ميك فتي و حانك كسر بله شول كسند در كه معاند اوله المباحك ميم اولك
 فتي و حانك كسر بله معناه المباحك ميم اولك فتي و حانك فتيه معاند معناسنه در التماحك تانك فتي و حانك
 فتيه كذللك عناد ايشك بقال تماحك الحصان اذ اتعاند الا مساك همزه نك كسر بله حفظ ايتك التماسك فتيه نك
 وسينك فتي و تشد بديله معناه الاستسك والامسك همزه نك و تانك كسر بله معناه كذللك بقال مسكت فى
 الشى و مسكت بواستمسكت بواستمسكت بواستمسكت بواستمسكت بواستمسكت بواستمسكت بواستمسكت بواستمسكت
 معناسنه ده كور بقال فيه امساك اى يحمل التمسك على وزن التكرم كذللك بر نسبه ايتك بقال مسكت ب
 تمسكا و قرى و لا تمسكوا بعصم الكوافر و عصم من اذ عقد كاح و انوك متفرع اى و كوافر كافر نك جمع در و مقصود
 مؤمنين ايين شرك اوزن اولن نك اذن نعي در و امساك ساكت و لمغه دى ديرل تقول مسكت عن الكلام اذ اسكت
 التماسك تانك فتي و وسينك فتي ايله قدرت معناسنه بقال اما مساك ان قال ذلك اى اما لك المسبك ميك فتي و وسينك
 كسرى و مديله يحمل معناسنه المسك فتيه نك كذللك يحمل معناسنه المساك ميك فتيه و المساك كذللك ينك
 فتيه نك يحمل معناسنه در بقال فيه مساك و مساك اى يحمل و مساك كذللك شول در كه صوي طور المسكه ميك
 فتي و وسينك سكوفيله بقيه معناسنه بقال فيه مسكه من خير اى بقيه و مسكه كذللك شول قوبه و يه ديرل كى برى
 اولماغين ايجى طاشله اور لما مشر اوله المسك ميك كسر بله طيب معروف در فارسى مغرب در و عرب طابفه سى مسكه
 مشهور ديرل المسك ميم اولك فتي و وسينك فتي و تشد بديله مسكه رايحه لنش اولن بقال ثوب مسك اى مصبوغ ب
 المسك ميك فتي و وسينك سكوفيله درى جلد معناسنه و منه قولهم انافى مسك ان لم افعل كذا و كذا يعنى سيجلن
 اولام المسك فتيه نك شول بلر كدر كه دز بغه سى ككندن و فيل ككندن و لور المسكه فتيه نك واحد ذى ذكر اولنن
 بلر كرك برى معناسنه المسكه ميك فتي و وسينك فتيه همزه و زنى اوزن يحمل معناسنه بعضلر ايندى مسكه شول
 كسند در كه اولش دى نسبه النذن خلاص اوليه المسك ميك فتي و وسينك فتيه جمع يحمل معناسنه المعك ميك فتي
 وعينك سكوفيله بر كسند نك خفن اكندر ب و يرمك بقال معكه بدينه اى مطلبه و معك بر نسبه اى و مغه دى ديرل
 بقال معك لادم اذ ادكته المعك ميك فتي وعينك كسر بله حنى اكندر ب و يرمين كسند مطول معناسنه المعك
 ميك فتي وعينك كسر بله ماطل معناسنه در التمعك فتيه و عينك فتي و تشد بديله طوار اغنى بقال معك
 الدابه اذ اغتت المعك على وزن التكرم طوارى اغنى بقال معك انا تعيك المعكاء ميك فتي وعينك سكوفى و
 كافك فتي و الفك مديله شر معناسنه بقال وقع فى معك كاء اى فى شر الميك فتي و كافك تشد بديله معناسنه
 تقول مككت الشى اذ امصه مكنان ميك فتي و كافك تشد بديله شول خيسيس كسند در كه قبوفى كندى امه صاغيه
 ناكسود صاغل و غن ايشد و ب كسند كليه مصبان و لمجان معناسنه التمعك فتيه و كاف اولك فتي و تشد بديله
 ككندن ايك جقر مق تقول تككت العظم اذ اخرجت مخه و تكك بر نسبه اى جمله المغه دى ديرل و فى الحديث لا تككوا على
 غرمانكم اى لا تستقصوا بغير غرمانكم جميع ماسكنى الماك الماكه ميك فتي و كافك تخفيفيله ايك فتيه معناسنه لا متكك
 همزه نك و تانك كسر بله دوه ياوريسى انسنك سون جمله ايمك بقال امك الفصيل مافى ضرع املا مشر كاه مكه
 بلر حرام شرفه الله تعالى و مكه دونه نسيه و نسي جميع كاهى ازاله نكچون در الموك ميك فتي و كافك فتي و تشد بى
 و مديله سوروزنى اوزن راوچك در كه اوج كبلچه در و بر كبلچه من و يرمين ايكى رطل در و بر رطل اون

متك

محك

مسك

معك

مكك

النار ای بالغوا فی غسلها و تطیفة فی الوضوء و كذلك یقال فی الحث علی القتال یهکوا و جوه القرم یی اجد و هم
ای بلغوا جاهد هم التیهک نونک فحی و هانک کسری و مدبله بهادر اولن کسینه یقال رجل یهک ای شجاع لانه یهک
عدوه ای بالغ فیہ و نهیک یحی و سلانه دخی دیرل و کسینی قلجه ده دیرل یقال اسد نهیک و سیف نهیک و قاطع
النهاکه نونک فحیله بهادر لق یقال نهک نهک نهاکه من الباب الخامس اذا صار شجاعا لانه نهک هزم نهک و نهک
کسر بله برکسینه نهک حرمتن نقص ایتک در خلال و لیلن نسنه بله لانا یلک یانک کسر بله جماع اید یحی کسینه نهک
نونک فحی و یانک سکونیه جماع ایتک النیاک نونک فحی و یانک تشدد بدبله مبالغه بله جماع اید یحی تشدد بکثیر
ایچوندرو فی المثل من نهک العیرینک نیا کایعنی عیره و ط ایدن مبالغه بله جماعلر دن اولور و عیر فحی عین مهمله بله
جمان دیرل کرک اهل اولسون کرک و حشی اولسون فصل الوالودک فحیتنه ات یاغی درالودیک والودیکه و اوک
فحی و دالک کسری و مدبله سمر اولن نسنه یقال دیک و دیک و دجاجة و دیکه ای سیم لا و دیک الفک و دالک فحیله
سمر اولن کسینه و کاه اولور ناس معناسی ارا ده مالور یقال مادی ای اوک هوی ای الناس هو الودک و اوک فحی
و دالک سکونی و الفک مدبله برقوق ملی رک ادی در الورك و اوک فحی و رانک کسر بله اولور و غلک اوسنی مافوق
الفک معناسنه و و رک لفظی موث در و کاه اولور تخفیف و و رک دیرل رانک سکونیه فحیله فحیله فحیله
و کاه اولور ثنی و رک فحیله دیرل یاغی بکوب ائدن اندی معناسنه الورك و سمیتنه یان لوزرینه یاتقی یقال و رک
رک و و کاه اذا اضطلع کاه وضع و رک علی الارض التورک فحیتنه و رانک ضمی و تشدد بدبله و رک اوزرینه
او ترک و التورک علی الیمنی وضع الورك فی الصلوة علی الرجل الیمنی و اما ابراهیم حدیثی که صلوة تورک کره در
یور و لشددر مقصود الیمنی یا خود الیتنه بری را و زرنه وضع اتمکدر و بوقیلندن در مثل حدیث که نبی
ان یسجد الرجل متورک یور و لشددر و یقال تورک علی الدابة اذا نزل رجله و وضع احدی و رکبه فی السرج التوریک
علی وزن التکریم بمعناه و تورک عورت او غلانی و رکی اوزن کو ترکمه دخی دیرل یقال تورک المرأة الصبی اذا
حملته علی و رکها و توریک طافی اشمعه دخی دیرتقول و رک الجبل توریک اذا جاوزته و توریک عدول اتمکدخی
دیرل یقال و رک اذا عدل و توریک برکسینه رکناهی برکسینه یه نسبت اتمکدخی دیرل تقول و رک فلان ذنبه
علی غیفا ی قرفه و قرف قافله و راه مهمله بله برکسینه یه تهمت اتمکدخی دیرل المورک میمک ضمی و رانک فحی بله
بی کنه اولان کسینه یقال له لمورک فی هذا امر ای لیس له فیہ ذنب الورك و اوک فحی و رانک سکونی بله برکسینه یی
و یردک مقابله سنه المی تقول و رکته و رکها اذا جعلته خیال و رکک و و ابو عبید روایتیدر که مصنفنده ایراد
ایتمشدر نعل مورک میمک فحی و رانک کسری و و اوک مایسنده سکونی بله نعل خف در ابو عبید روایتی اوزن
نعلی مورک علی الوزن المزبور بمعناه و ابو عبید ایتدی مورک و مورک بالانندن شول محله دیرل کرک و بالان کسینه نهک
ایاغنه کلان کلان که ایاغی بالانک اوک فاشنک خارجته قور استراحت ایچون الورك و اوک کسری بله شول
نستنه در که بالانک اوک فاشنه کیدر لوب ایکی قات قلنور تر سن ایچون الورك و اوک ضمی و رانک فحی بله جمعی ذکر
اولنان و یستلر معناسنه الوشک و اوک فحی و شینک سکونی بله سرعت معناسنه یقال وشک و اخر و جابوشک
وشاک من الباب الخامس اذا سرج الوشکان و اوک فحی و شینک سکونی بله والوشکان و اوک ضمی و شینک سکونی بله
کذلک سرعت معناسنه در تقول عجب من وشک هذا الامر و وشکانه ای من سرعت و ابو یعقوب و ابی در
وشکان و اوک فحی و شینک سکونی و اخر نه نونک فحی اوزن بناسیله کذلک سرعت ایتدی معناسنه اسماء افعالندر
یقال و شکان و اخر و ای عجلان وشک البین و اوک فحی و شینک سکونی بله سرعت فراق معناسنه در الوشیک
و اوک فحی و شینک کسری و مدی بله یز علی الفور معناسنه یقال خرج و شیکای سریعا و امرأة و شیک

نیک
ودک
ورک

وشک

الایشاک هزم نهک کسری و مدی بله سیری سرعت اوزن قلن یقال و شک فلان یوشک ایشاک ای سرعت السیر
و منه قولهم یوشک ان یكون کذا و العامة تقول یوشک یفتح الشین و هی لغه ردیة الوشک و اوک کسر بله بمعناه
یقال و اشک یواشک و شاکا مثل اوشک المواشک میمک ضمی و شینک کسر بله مسارع معناسنه در بوذکر
اولنان ابو یوسف روایتی در و احد بن یحی ثعلب ایتدی کلهم بون باب افعالدر کلوز باب مفاعله دن کلوز الوعک
و اوک فحی و عینک سکونیه اسنه و ر سملک یقال و عکته الحی من الباب الثاني اذا غشته و غش غین معجه و راه مثله
ایله ضعیف قلن الموعک میمک فحی و عینک ضعیف اولن کسینه لا یعاک هزم نهک کسری و مدبله طیراغه
او سملک یقال و عکت للکلاب الصید اذا مر غته فی التراب و قریغ راه مهمله و غین معجه ایله طیراغه یوالقندر
و ابعاک حوض قننه دوه مزاجه ایتکه دخی دیرل یقال و عکت الابل عند الخوض اذا دحمت فربک بعضها بعضا
الوعک و اوک فحی و عینک سکونیه اسم در از دحام و غلبه معناسنه و و عک طوار یور رکن و سکر در کن محکم
دوشک دخی دیرل و و عک مبارز لک او غراشی رنه دخی دیرل بی ربله طوتشد قلمی حینده الوک و اوک فحی
و کافک سکونیه قور خق کسینه بد دل معناسنه فصل الهاء الهک هانک فحی و تانک سکونیه پردی یرتمق
یرحیثه که ماوراسنه اولن کورنه یقال هتکه من الباب الثاني و بو تعبیرله صاحب ترجمه نهک پردی اردندن یرتمق
دبدکی غلط اولدخی ظاهر اولور الانهتک هزم نهک و تانک کسر بله پردی یرتمق یقال هتکه فانهتک التهتیک
علی وزن التکریم پردی یرتمق یقال هتک الاستار شدد للکثرة الهتکه هانک ضمی و تانک سکونیه اسم در پردی
یرتمق معناسنه الهنادکه هانک فحی و دالک کسر بله هند طاقه سی کاف زا اید در هنده نسبت و لشددر
علی خلاف القیاس الانهک هزم نهک و هانک کسر بله عورت طوغر رکن جائسی یرتمق یقال انهک صلا المرأة
انهک کاذا انقرج عند الولادة الهک هانک فحی و کافک تشدد بدبله نیذیر کسینه یه کیف و یرتمق یقال هک فلانا
النیذیر ابلغ منه نکه و نکه تمام کیفه دیرل و هک قیول و برلعه دخی دیرل تور بیر معناسنه و قفله اورمغه دخی
دیرل یقال هک بالسیف اذا ضرب به الهلاک هانک فحیله و الهلوك فحیتنه و الهلاک میمک و لامک فحیله و الهلاک
میمک فحی و لامک فحیله و التهلکة تانک فحی و لامک فحیله بونلر جمله سی بر معنایدر و یرتمق ایتدی تهلکه مصدزلرک
نواذر ندر قیاس اوزن جاری و لنلر دن کدر الهلاک هانک ضمی و لامک سکونیه اسم در هلاک کلام معناسنه لا هلاک
هزم نهک کسر بله هلاک قلیق یقال هلاک غیره الاستهلاک هزم نهک و تانک کسر بله بمعناه یقال استهلک غیره
المهلک میمک و لامک فحیله و المهلکة میمک فحی و لامک فحیله بر معنایدر معناسنه الهلاک هانک فحی و لامک سکونیه
هلاک قلیق تم لغی اوزن ابو عبید روایتیدر تقول هلاک یهلک هلاک من الباب الثاني یعنی اهلکة کبقال لیل غاضی ای
مغض و غاضی مظم معناسنه در الهلاک لامک کسر بله هلاک اولن نسنه الهلکی هانک فحی و لامک سکونی و الفک
قصر بله جمعی هاکلر معناسنه الهلاک هانک ضمی و لامک تشدد بدبله کذلک جمعی الهوالک هانک فحی و لامک کسر بله
هانک جمعی در علی خلاف القیاس نهک فوارسنه ذکر اولشددر و قد جاء فی المثل فلان هالک فی الهوالک
الهلاک فحیتنه بر لفظدر که علی کل حال موضعنده استعمال اولنور کافی قولهم افعل ذلک اما هاکت هاک و هاک
لفظنک استعمالی منع صرفیه وارد اولشددر التهلک تانک فحی و لامک فحیله دوشمک معناسنه کلوز یقال
تهالک الرجل علی الفراش اذا سقط الا هتلاک هزم نهک و تانک کسر بله برکسینه اضطر بندر کندی نفسن
مهلهک یه صالمق یقال اهتلت القطاة خوف البازی ای رمت بنفسها فی المهلک و قطاة بوغر تلق
دبد کمری قوشدر الهلوك هانک فحی و لامک ضمی و مدبله شول عورتدر که نفسن رجال اوزن
براهه غایت حرصندن و هلوك رجله صفت واقع اولماز الهلاک فحیتنه شول نسنه در که

وعک
وکک
هتک
هدک
هکک
هلاک

همك

هوك

ابل

اشعه دوشر الهلكه كذا لك فختينله هلاك معناسنه در ومنه قولهم هي الهلكة الهلكاء وهو توكيد لها كما يقال هج
 هاج وهم خرجده سنكه دير الهالكى لامك كسرى ويانك تشديد بله دمورجى خداد معناسنه هالك بن عمرو بن
 اسد بن حريمه نسبت وانه در كه مزبور خداد ابدى بوسيدن بنواسه قيون در كه قين دمورجى ديكدر تهلك
 خمتينله باطل معناسنه در لا ينصر قدر تحب كى يقال وقع في وادى تهلك وتهلك ابله تخيبك معنارى باطل ديكدر
 الانهك همزه نك وهانك كسرى بله رخصه صاه جد و لاج ايتيمكدر التهمك فختينله وميمك خميله جعناه يقال انهك لرجل
 في الامر ونهك فيه اي جد و لاج التهورك فختينله وواوك خمي وتشديد بله تخير معناسنه در وفي الحديث انهوكون
 انهم كانهوك اليهود والنصارى بن عون يندى حسندن سول ابدوب متهوكون ندر ديدم يندى مخيرون معناسنه
 در التهورك تانك فخي وهانك سكويهله نهور معناسنه برنسنه يه دشكدر اندن پروا تخير قاييمق ابله والله اعلم
 بالصواب باب اللام من كتاب ترجمه الصحاح الطهرى فصل الاف لابل كسرى تيله بر كه در كه كندى لفظندن
 واحدى وقدر يس ابل بر سوري دوه ديك ولور و بوموث در زير اسول اسماء جوع كه كندى لفظندن واحدى
 اوليه فخي بنى دم ايجون اولسنه كاتا نيت لازم اولور و فخي ان تصغيرا تملو اولوسك هاء تا نيت ادخال ابدوب ايله
 وغنيمه در سن يس الايله همزه نك خمي ويانك فخي ويانك سكويهله ربلو جك دوه ديك اولور لابل همزه نك كسرى
 لا بانك سكويهله كذا لك دوه سور يسى ديك ولور كسرى تيله اولن ليلدن مخفف اولور لابل همزه نك فخي ومد بله
 جعي دوه سور بلزى معناسنه الا بلان صيغه تنبيه اوزن ابكى سوري دوه غنانه دخي حال بو بله در يعنى قيون
 سور يستدن ابكى قطعه ديك ولور الما بله ميمك ويانك فختيله دوه سى جوق اولن رالا بلى همزه نك كسرى ويانك
 فخي ويانك تشديد بله ابله منسوب اولن سنه يائى مفتوح قلور ل توالى كسرى اندن خذرا ند كرندن وتزى وابل
 صاحب بله دخي دير لابل همزه نك خمي ويانك فخي وتشديد بله قبر و زنى اوزن شول دوه در كه صالمه
 اوله وقبر قافله و بام مو حله ابله رجس قوشك ابدى الموبله ميمك خمي ويانك فخي وتشديد بله شول دوه در كه
 مهبله اولوب دول ايجون وكند ونفس جيون اليقوش اوله وصاحب صراح بوايكسن فرق ايتيموب ابل ابل مثل قبر
 اى مهبله وكذا لك موبله ديشدر لا وابل همزه نك فخي ويانك كسرى بله دوه جوق اولد فقه استعمال ولور يقال
 ابل وابل الا بابل همزه نك فخي و بام تانينك كسرى ومد بله بلو كر فرق معناسنه يقال جاءت ابله ايا بيل اى فرقا
 و ايا بيل قوش فرق قهر لى معناسنه ده كورا اخفش روايى اوزن يقال طير ايا بيل واخفش ايتدى معنای بگير مراد
 اولد فقه بوجه اوزن كلور و بوشول جمع قبيلند ندر كه انوك واحدى بوقدر الا بول همزه نك كسرى ويانك فخي
 وتشديد بله وواوك سكويهله ايا بيلك واحدى در عند البعض الا بيل همزه نك كسرى ويانك كسرى وتشديد
 ومد بله ايا بيلك واحدى در عند البعض الاخر واخفش ايتدى طافعه عر بدن بر فرد بولدم كه ايا بيلك واحدن بلور
 اوله الا بول خمتينله دوه وغيرى حيوان وطبله صودن كتفا فكمكدر بقال بيلت لابل والوحش تا بيل ابولان الباب
 الاول والثاني اى اجترأت بالرطب عن الماء وبول رعونك جماعتدن با ايتكه دخي دير لابل بيل لرجل عن امر اذا
 امتنع من غشيانها الا بيل همزه نك مدى ويانك كسرى بله رطب ابله صودن كتفا ابدن دوه الا بابل همزه نك
 خمي ويانك تشديد بله جعي كافر له كفار كى التابل فختينله ويانك خمي وتشديد بله اردور نك جماعتدن با ايتك
 وفي الحديث لقد تا بيل ادم على ابيه المقتول كذا وكذا غاما لا يصيب حوله الا بيله همزه نك فخي ابله دوه مصلحتين
 ندر ارك اتمه حاذق اولمق يقال ابل الرجل باله من الباب اربع مثل شكس شكاسة و تمه تهاة ذاك حاذق مصلحة
 الا بيل وشكاست بدخوى ولقد روتها تاي مثاله بدر ايمه اولمق الا بيل همزه نك فخي ويانك كسرى بله مصلحت
 ابله حاذق اولن كسنه الا بيل همزه نك مدى ويانك كسرى بله جعناه بقال بيل فبو ابل وابل الا بيل همزه نك مدى
 ويانك فختيله اسم تفضيلندو ذكر اولن معناده بقال فلان من ابل الناس اى اشد هم تانقافى وعيه الا بيل واعلمهم بها

وتانق

اتل

اى

اجل

وتانق رنسنه في خوب اسلكدر التا بيل على وزن التكرم بر كسنه دوه ابدوب دوه يى كندى نفس جيون ضيق
 يقال بيل الرجل اذا اتخذ ابلا واقناها الما بولة ميمك فخي ويانك خمي ومد بله شول دوه در كه اختيار اولنوب اليقوش
 اوله يقال بيلت الا بيل على البناء للمجهول اذا فختينله لا يبال همزه نك وتانك كسرى بله دوه اوزن دوه اوتور و دوه نك
 مصلحن كورمك بقال فلان لا يابل اي لا يثبت على الا بيل اذا ركبها وكذا لك اذالم بقم عليها فيما يصلحها و يودكر
 اولن ابوعبيدروايتى در الا بيله فختينله كثر اكلدن ثقلت حاصل قلوب تخمه اولمق وفي الحديث كل مال اديت
 زكوتك فقد هبت بيلته واصله و بيلته من الوبال فابدل بالواو والالف كقولهم احدواصله وحد الا بيله همزه نك
 كسرى ويانك تشديد بله بر باغ اودون وفي المثل ضفت على ابالة وضفت ضاد وغين معجتينله و بام مثله ابله
 بر طوموت كه قور يسى وياشى قارشق اوله ومقصود بلا اوزن بلا اولد غن اشعار اولور واساله ديك صحح دكلور
 زير اسم فعاله وزنى اوزن اولسه هاء تا نيله تضعيف حرف لرى كى وصنان ايك باشنه ودنامه قصير اولن رنسنه يه
 قلب اولمق هاسر اولدغى وقتله اولور دينار وقيراط كله لرى كى وصنان ايك باشنه ودنامه قصير اولن رنسنه يه
 دير لابل همزه نك كسرى ويانك تخفيفيله ذكر اولن معناده در بعضيلر قتنه الا بيله خمتينله ولا ميمك
 تشديد بله بر يان خرما قطعه من جملة الترم معناسنه و ابله كذا لك بر شهر در بصره يانك الا بيل الفك فخي ويانك
 كسرى ومد بله راهب لرك باشى ايل الا بيلين على وزن المذكور فيهما راهب لرك يسر و وساسى نصارى
 طا بغه سنك حضرت عيسايه ايل الا بيلين ديد كرى بومعنادن اورى در الا نلان فختينله بوزر كن ادمن خرده
 اتق غضبناك اولن كسنه يور يسى كى يقال نل الرجل يا نل الا نلان من الباب الثاني الا نل همزه نك فخي و بام مثله نك
 سكويهله الغون اغا جندن بر نو عدركه اول اق الغون در ديشلر در الا نله همزه نك فخي ويانك سكويهله واحدى
 الا نلات فختينله جعي الغون اغجلى معناسنه بومعنادن بر كسنه نك اصلنه دخي ايله اطلاق اولنور يقال
 فلان نخت اثلتنا اذا قال في حسيه قيهما التا بيل رنسنه يى اصلى ومحكم قلق الموثل ميمك خمي ويانك فخي
 وتشديد بله اصلى ومحكم اولن رنسنه الا بيل همزه نك فخي ويانك كسرى ومد بله جعناه بقال مجد مو ثل واثيل
 ومال مو ثل التا نل فختينله ويانك خمي وتشديد بله رنسنه يى اصل مال اتحاد ايتك وفي الحديث فى وصى اليتيم
 انه با كل من ماله غير مماثل مالا وتا نل كاه اولور قيو قاز معنه دخي دير لابل بقولون تا نلت يير اى حفرها الا نال
 همزه نك فختيله اولور لجد معناسنه انا ل همزه نك خمي ابله بر طاغك على در بوسيدن رجالدن بعضنه انا ل
 ديد بلر الاجل فختينله رنسنه نك مدق الاجل همزه نك فخي و جيمك سكويهله اوترى معناسنه بقال فعلت ذلك
 من اجلك بفتح الهمزة وكسرها ومن اجلك اى من جراك يعنى سندن وتزى لاجل همزه نك كسرى و جيمك سكويهله
 اوترى معناسنه لغت اولد غندن غيرى بقرو حشيدن بر قطعه در و اجل بيون اغرى معناسنه ده كلور بقال اجل
 الرجل من الباب الرابع اذا نام على عنقه فاشتكاها الا جال جعي بقرو حشى قطعه لى معناسنه لاجل فختينله و جيمك
 خميله بهائم قطعه قطعه اولمق يقال تا جلت البهايم اى صارت اجالا وتا اجل بر ره صو جمع اولغه دخي دير لابل
 تا اجل الماء التا جيل على وزن التكرم بيون اغرى سنه يمار ايتك ومنه بقال بيل فاجلوى اى داوونى منه كبا بقال
 طينته اذا عاجلته من الطنار مرضته اذا عاجلته من المرض وطنا طاء مهبله نك فختيله طلاق زياده صوسر لقندن بركه
 يا شيمقدرو تا جيل مدت ويرمكه دخي دير لال استيحجال همزه نك وتانك كسرى ابله مدت طلب ايتك بقال استاجلته
 فاجلنى الى مدة الا اجل همزه نك كسرى و جيمك فخي وتشديد بله ابل معناسنه لغتدر بام مثاله وابل بيان كسنك
 او كتنه دير لوبعضلر ايتدى اجل بيان صغرنه دير لرك لسان فارسيده اكا كوزن دير لرك كافك خميله ابو عمرو بن العلا
 ايتدى بعض اعراب ياء مشدده يى جيم قيلور لرك هرنه كاور قندن غيبه دخي اولور سه الا اجل الفلكمدى و جيمك

كسرى بله

والاجله على الوزن المزبور عاجل ابله عاجله نك ضد بدر كه اجل كلجك زمان وعاجل اشبور زمان ديك ولور الاجل
 همزه نك فتي وحيك سكونيله شري تحريك نك بقال اجل عليهم شرايا اجل ويا اجل اجلا من الباب الاول والثاني اذا
 جناه وحيه يعني وزر نه شري خكوب تحريك نك ايسنه الما اجل ميمك وحيك فتيه صومع او خلق ير مستنقع الماء
 معنائه الما اجل على وزن المساجد جمع صواير كلجك رل معنائه الما اجل ميمك فتي وحيك كسري به برده
 ار كن صو الاجل همزه نك فتي وحيك كسري ومنديله معناه بقال ماء متا اجل وماء اجيل اي مجمع اجلي فتيه
 والفك قصير به فتي وزن اوزن بره وضعك اسمي در كه اول غر بلرك معروف واولاغي در اجل فتيه نك مكي كله
 جواب در اخفش ايندي بوقدر واره اجل نك دن احسن در تصديق قدم ونم اجل دن احسن در استفهامه مثل انت سوف
 نديب دنياسه جوانه اجل ديك حسن اولوز نعم ديك دن وكر اند هب ديتلته جوانه نعم ديك حسن اولوز
 اجل ديك دن لادل همزه نك كسري و دالك سكونيله بيونده اولن اغري در اجل كي كسري همزه ابله شه م الان مرو ايندي
 وادل شول قوي سوده دير كز ياده اكشيمش اوله بقال جاء نابادل ماطاق حمضا اي من حموضتها الازل الفك فتي
 وزانك سكونيله طار اولق ضيق معنائه بقال ازل الر جل يا زل از لان الباب الثاني اي صار في ضيق وجذب يعني
 طار لغه وقتلغه واقع اولدي وازل جنس اتمكه دخي دير بقال از لوا مالهم يا زلونها اذا حبسوها عن المرحي من خوف
 الما زل ميمك فتي وزانك كسري به طار لق حكيك يما زق كي در وزنا ومعنى التازل فتيه نك ورنك فتي وتشد بديله
 كذلك طار اولق فرار وياي اوزن بقال تا زل صدرى ونا زق ضاق الازل همزه نك كسري وزانك سكونيله كذب
 معنائه در الازل فتيه نك قدم معنائه در يقولون هوا زل وبعض اهل علم ايندي بو كلكه نك اصلي قديم اولن
 نسنيه لم يزل ديد كر ندند واندن صكره هذه الكلمه به نسبت اولند قده اختصار دن غير به مجال اولمغين زلي
 انبن صكره ياي خفتدن اوتري الفه قلب ابدوب ازلي ديد بلرته كم ذي زن نام ملكه كه حير ملوكندن در
 نسبت ابدوب روح ازني دير و بشريه كه مدينه منون در نسبت ابدوب نصل اثرى دير ل الاسل فتيه نك بر جنس
 انجدر بعضل ايندي هراي كه انوك اوزون ديكى اوله انوك ديكته اسل دير ل وكوندر لره دخي اسل دير ل الاسله
 كذلك فتيه نك ديك و قولك ايجه اولن رى مستدق اللسان ومستدق الذراع معنائه و بومقامه صاحب
 ترجمه نك اسله تفسيرينه ديلي و قولك ايجه كسسه ديدكي سهوا ولد غي ظاهر اولور اسيل همزه نك فتي وسينك
 كسري ومنديله شول كسسه در كه يوزى ملاي اولوب طويل اوله بقال رجل اسيل الخ اذا كان لين الخ طويله
 وهر نسنيه كه صلي اوله اكاسيل دير ل الاساله همزه نك فتيه نك صلي اولق بقال اسل اساله من الباب الخامس الاسال
 همزه نك فتي ومنديله اخلاق وعلامات منه قولهم هو على اسال من ابيه مثل اسان وزنا ومعنى يعني اتاسنه شبيهه در
 علاماته و اخلاقه و ابن السكيت ايندي اسالك واحدى نه ابد وكنه بنم سماع وشعورم اولما شدر الما اسل
 ميمك وسينك فتيه نك رقومك اسمي در رمله مخصوصه معنائه اساله اصل همزه نك فتي وصادك سكونيله كوك
 بيج معنائه الاسول فتيه نك جمعي وكساي ايندي عر بلرك لاصل له ولا فصل ديد كرى قوللر نه اصله مراد
 حسب وفصله مراد لسان در الموصل ميمك فتي وصادك فتي وتشد بديله قوى ومحكم اولن نسنيه بقال اصل
 موصل اي قوى لاستيصال همزه نك وتانك كسري ومنديله بر نسنيه دندن قوي رومق بقال استا صله اذا قلعه
 من اصله الاصيل همزه نك فتي وصادك كسري ومنديله ايكندى وقتندن اخشام وقتنه وارجه اولن زماندر
 واصيل قوى معنائه ده كلوز بقال رجل اصيل راى اي محكم راى وصيل اولي معنائه ده كلوز بقال مجد اصيل
 اي ذوالصاله وفخامة الاصل فتيه نك جمعي ذكر اولنان وقتلر معنائه لاصل همزه نك فتي ومنديله كذلك جمعي
 الاصيل بل همزه نك فتي ويا نك كسري به كذلك جمعي كوا كه اصيله نك جمعي در الاصلان همزه نك خيله كذلك اصيلاك

ادل

ازل

اسل

اصل

جمعي در بعيره بعرا كي الاصيلان همزه نك فتي وصادك فتي ويا نك سكونيله جمعك تصغير در الاصيل
 همزه نك فتي وصادك فتيه نك وزن مزبور اوزن كذلك جمعك تصغيرى در نون لامه تبدل اولتشد در الاصيل
 همزه نك فتي وصادك فتي ويا نك تشديد بيله كذلك جمعك تصغيرى در ذكر اولنان معنائه طياني روايتى اوزن
 بقال لقيته اصيالا الاصيله همزه نك فتي وصادك كسري ومنديله جمع معنائه در ابو يوسف روايتى اوزن واصيله
 بر نسنيه نك كوترسى يعني اصلي وكوكى ابله شوبله اولدي ديك معنائه ده كلوز بقال اخذت الشئ باصيلته
 اي كله باصيله وبو معنائه صاحب صراح نكرار مشوب معنائه اول اوزن اقتصار ايتشد در الاصيل همزه نك
 كسري ومنديله وقت اصيله داخل اولق بقال اصلنا اي دخلنا في الاصيل الموصل ميمك فتي ومنديله وصادك
 كسري به وقت اصيله داخل اولجى بقال ايتنامو صيلان الاصله همزه نك فتيه نك اولي وجسيم اولق بقال اصل
 اصاله من الباب الخامس مثل خنم خنامة في الوزن والمعنى الاصله فتيه نك بر جنس ايلاندر كه ايلان فتيه نك
 اخبي در وفي الحديث في ذكر الدجال كان رأسه اصاله الاصل فتيه نك جمعي ذكر اولنان ايلاندر معنائه الاصيل
 همزه نك كسري وصادك سكوني وطانك فتيه نك اخوره اند طوار باغلنوز واصطلاك اولنده اولن الف نفس
 كله دن در زانك دكلر زير اذوات الاربع اولن اسمانك اولنده حرف زانك داخل اولماز مكر افعال اوزنه جاري
 اولان اسما اوله پس ذوات خمسة اولنك اولي حرف زانك اولق ابعدر و ابو عمرو ايندي اصطبل كلام عر بدن
 دكلر الاصيل همزه نك وطانك فتيه نك بوكر خاصره معنائه لاطل همزه نك كسري وطانك سكونيله كذلك
 بوكر معنا سنه وطانك كسري دخي لغتدر ابلله ابل كي الاطال همزه نك مديله اطلاق جمعي در بوكر معنائه
 الاياطل همزه نك فتي وطانك كسري به ايطالك جمعي در كذلك بوكر معنائه لافول فتيه نك غايب اولق بقال
 اقل من الباب الاول والثاني اذا غاب وكون طولنغه دخي دير ل بقال اقلت الشمس تا فل افولا اذا غابت
 من البابين المذكورين ايضا لافال همزه نك كسري به والافا بل همزه اولينك فتي ومانه نك كسري به دوه كوچكلى
 صفار ابل معنائه نبات مخاض كي وغيرى كي الافيل همزه نك فتي وفانك كسري ومنديله واحدى ذكر اولن
 دوه نك بر يسي معنائه الافيله همزه نك فتي وفانك كذلك كسري ومنديله موثي الاكل همزه نك فتي وكافك
 سكونيله نك الما كل ميمك فتي وهمزه نك سكونيله معناه نقول اكلت الطعام اكلا وما كلا واكل اكلش اودون بقمغه
 دخي دير ل بقال اكل النار اخطب الاكله همزه نك فتي وكافك سكونيله بر كره يك تاطوبنجه به دكين الاكله
 همزه نك فتي وكافك سكونيله بر لقمه نقول اكلت اكله واحده اي لقمه واكلت قرصه ديد كرى اتمكه دخي
 دير ل واكل مطلقا بيجك نسنيه به دخي دير ل خورش معنا سنه بقال هذا الشئ اكله لك اي طعمه لك الاكل
 همزه نك كذلك فتي وكافك سكونيله اكل اولنان نسنيه بقال فلان ذواكل اذا كان ذا حظ من الدنيا ورزق واسع
 الاكله همزه نك كسري وكافك سكونيله غيب معنائه وضع همزه ابله دخي لغتدر بقال انه لذواكله واكله
 اذا كان بفتاب الناس كانه ما خود من قوله تعالى يحب احدكم ان ياكل من اخبه ميتا واكله كيجيكه دخي دير ل حكه
 معنائه الاكل همزه نك مديله جمعي كيجيكلر معنائه بقال اني لاجد في جسدك اكله من الاكل واكله بر نوع
 يككه دخي دير ل جلسه وركبه كي بقال انه احسن الاكله الاكل فتيه نك خرمافاجنك وسيا راغاجك ميوه سنه
 دير ل وهر نسنيه كه مطلقا اكل اولنه اكاكل دير ل ومنه قوله تعالى اكلها داي وبقال للميت انقطع اكله واكل بيزك
 يا خودا كاشيه اولن نسنيه نك ايجنه داخل اولن نسنيه به دخي دير ل بقال ثوب ذواكل اذا كان كثير الغزل
 صفيقا وقرطاس ذواكل واكل عقه دخي دير ل بقال رجل ذواكل اذا كان ذاعقل وراى وبو بونصر روايتى در كه
 اصمعيك مصاحبي در الاكله فتيه نك اكلك جمعي كافر له كفره كي وعر بلرك هم اكله رأس ديد كرى معنائه قلتي

اصطبل

اطل

افل

اكل

استعاره ایچون در یعنی اقلر قلیل در رأس واحد انلری اشباعه کفایت ایدر التاکیل علی وزن التکریم بر نسنه یی اکل
اندک دیود عوی قلیق الایکال همزه نیک کسری ومدبله بمعناه نقول اکلنی مالم اکل بالتشدید واکلنی مالم اکل ایضا
لمدای ادعیه علی وایکال بر کسنه یی بر کسنه یه قادر قلغه دخی دیرلر نقول اکلنک فلاناذا امکنته منه ومنه
قول النعمان لا اکلک ولا اوکلک غیری اول اکلدن نانی ایکالدن در یعنی نه بن ضرر یتشد دررم ونه غیره ضرری
یتشد ریکه قدرت ویررم وایکال بین الناس خلق ایچنده غیمه ابله سعایت ایتنک یعنی قو عجیلو ایتنک وایکال که
افعال باندن اوله بدو ریکه بمعناه ولور نقول اکلنک ایاکالاذا اطعمته ومفاعله باندن اوله سیه یلک بمعناه ولور
نقول اکلنک موکله اذا اکلت معه پس اعلت بله فاعلت صورت واحد ده ولور وواکله دیکل جایز دکادر واوله
وایکال اتشه وودون یا ندر مغه دخی دیرلر نقول اکلنک النار الحطب اذا اطعمها ایاه وایکال غایج یا غیره نسنه حاصل
ویرمکه ده دیرلر نقول اکل الغل والزروع وکل شیء اذا اطعم الا کال همزه نیک مدبله قوملر ولور بدرکه قومدن ریح
وزیرعه شنبه اولن نسنه یی ولورلر الماکل میمک کافک فخیله قرچ کسب بمعناه نیک کله میمک وکافک ککذلک
فخیله مئول موضع در که اندن اکل اولنور الماکله میمک فخی وکافک فخیله بمعناه لافه فیها نقول اتخذت فلانا
ما کله وما کله المیکله میمک کسری ومدبله شول خفیف نسنه در که قوم انوک ایچنده ات یا خود عضیه
پشور لور تاوه کی مثلا الا کوله همزه نیک فخی وکافک فخی ومدبله شول قیوندر که یچون ایلوب سمر دلور
وزکات جمع ایدن کسنه یه انی اخذ ایتنک کر به اولور الا کله همزه نیک فخی وکافک کسری ومدبله یمن قیونه
دیرلر بقال هی اکیله السبع ویکاهاء تا نیت داخل اولدوغنک وجمی اسمیت غلبه اتسی در زیر افعیل یعنی
مفعوله نذکیروتا نیت برابر اولق کر کدر الا کیل همزه نیک فخی وکافک کسری ومدبله شول کسنه یه دیرلر که
سنو کله ییل اکل ایدر وکیل اکل بمعناه سنه دخی کلور الا کال همزه نیک فخیله ناقه نیک قرتمه ولدی تو یلمکن زحمت
چکنک بقال اکلنک الناقه اکال من الباب الرابع اذا اشعر ولد هانی بطنها فکها ذلک وتا ذت یعنی ولدک شعری
ناقه نیک رحن متا ذی قلسه واکال طعام بمعناه سنه دخی کلور بقال ماذقت اکالای طعاما الا کله همزه نیک فخی
وکافک کسری بله قرتمه ولدی تو یلمکن زحمت چکن ناقه الا کال همزه نیک فخیله ناقه نیک ذکر لن زحمتی بقال بها
اکال واکال کیمیک بمعناه سنه ده کلور حکم کی اصمعی روایتی اوزن الاکل فخیله دیش زیاده پیرلکدن اشتق بقال
اکلت اسنانه من الکبر اذا احتکت فذهبت وفي اسنانه اکل ای انها مؤنکله الا یتکال همزه نیک کسری بله دیش اشتق
التاکیل فخیله وکافک فخی ویتشد بدبله بمعناه وایتکال غضبدن یا غغه دخی دیرلر بقال فلان یا نکل من الغضب
ای یحترق ویتوج ونا کل قلی زیاده قلعلی اولوب کسکن اولغه ده دیرلر بقال تا کل السیف اذا توج من الحدة
التاکیل علی وزن التکریم طوار کندی قولاینه اولق منه قولهم ظل مالی یوکل ویشرب علی البناء للمجول
ای بدعی کیف یشاء ونا کینل طواری خلقه بدو مکده دخی دیرلر بقال فلان اکل مالی وشر به ای اطعمه الناس الا
همزه نیک فخی ولامک تشدید بله حربه دورنک بقال الیه یول من العباب الاول اذا طعمه بالحرية وبقال ماله
ال ولا غل علی البناء للمجول یعنی انکیچون شدا بددن بر نسنه یو قدر نه جرح اولناق ونه خود قید بد اولناق
وال لون صفای وراق اولغه دخی دیرلر بقال ال لونه یول الا اذا صفا وریق وسرعت ایتنک بمعناه سنه ده کلور
بقال ال یعنی اسرع وال ایتنک بمعناه سنه ده کلور انین کی بقال ال بیل الا وال شول حربه در درک انلرک دموری
یصی اوله الا لاله همزه نیک فخیله ولحدی دموری ایلنور حربه بمعناه سنه الا لاله همزه نیک کسری ولامک تخفیفیه
کذلک الاله نیک جمی ذکر اولنن حربه بمعناه سنه الا لاله همزه نیک فخیله عرفانه بر طاعنک اسمی در المثل میمک کسری
وهمزه نیک فخی ولامک تشدید بله سر یخ بمعناه سنه در بقال فرس میمک ای سر یخ صحاح نسخه رنده همزه

ال

صورت یاده واقع اولشدر اگر چه قیاس صورت الفه اولقدر الالیل همزه نیک فخی ولامک کسری بله ومدبله
ایکدی انین معنا سنه بقال الالیل ای انین والیل ایکدی ایتنکه دخی دیرلر بقال ال الیلا والیل صوا وازنه دخی
دیرلر خیر الما بمعناه سنه الا لاله فخیله ایکدی ایتنک انین ایتنک بمعناه سنه وال مشکک صوبی متغیر اولغه دخی
دیرلر بقال ال السقا من الباب الرابع اذا تغیرت راجحه وهذا احد ما جاء باظهار التصعيف وال دیش فاسد
اولغه ده دیرلر بقال اللت اسنانه اذا فسدت الال همزه نیک کسری بله خدای تعالینک اسمی در واول عهد وقرابته
دخی دیرلر التالیل علی وزن التکریم بر نسنه نیک اوجن کسکن ایتنک نقول اللت الشیء تا لیل اذا حددت طرفه الا مل
فخیله رجامعنا سنه بقال مل خیره مله املا من الباب الاول التامیل علی وزن التکریم بمعناه الامله همزه نیک
کسری ومیم سکونیه بر نوع رجا ایتنک منه قولهم ما طول ملتیه ای مله پس دو جلسه کی ورکه کی اولور شاء نوع
اوله التامل فخیله ومیم ضمی ویتشد بدبله بر نسنه نیک اصلن بلمکیچون نظر قلیق الامیل همزه نیک فخی ومیمک
کسری ومدبله شول قومدن اولن دیه در که بر میل مقداری اوله ورموضعک دخی اسیدر التاویل علی
وزن التکریم بر نسنه یی ما الیه یعنی اولغیه نفسی ایتنک نقول اولته تا ویلا التاول فخیله وواوک ضمی
ویتشد بدبله بمعناه بقال تا ولته اذا فسر ته بایو ولایه الا لاله همزه نیک مدبله بر کسنه نیک اهلی وعیالی وال اتباعه
دخی دیرلر وال شخصه ده دیرلر وال اول نهاده وآخر نهاده شول نسنه یه دخی دیرلر که هر شبتک شخصن مرافع
اولور کی کوستره ووبو سراب دکلدوز بر سراب صحر الرده صوبی کورنن نسنه در وال التک دخی جمی کلور
علی مایچی الاله همزه نیک مدبله بر نسنه یی اشلکه وسیله اوزن نسنه ادات بمعناه سنه الا لاله همزه نیک ولامک
مدبله جمی وال التک والالتک دخی واحدی کلور که الات شول اغلره دیرلر که خیمه انوک اوزنه قور بلور وال
جنازه یه دخی دیرلر کسری خیمه تابوت بمعناه سنه بونلری جوهری معانی مختلفه شکله ایدر ایتشد اگر چه
جمله سن وسیله بمعناه سنه اد خاله قابلیت واردر وال حالت بمعناه سنه ده کلور بقال هو باله سوء والتک جمی ال
کلور ته کمرو وایتدی الایاله همزه نیک کسری بله حکومت وسیاست بمعناه سنه الاول همزه نیک فخی وواوک
سکونیه والایال همزه نیک کسری بله بونلرک ایتنکی دخی خوب حکم ایتنک بمعناه سنه در بقال ال الامیر عیثه
یو ولها اولوا وایلا ای ساسها واحسن سیاستها وفي کلام بعضهم قد اناول علینا علی البناء للمجهول ومالی
اصلاح ایتنک بمعناه سنه ده کلور بقال مال مال اذا صلحه وساسه واول رجوع بمعناه سنه ده کلور بقال طخت
الشراب فالی قدر کذا وکذا وعسل وقطران مثلو قوی اولغه ده دیرلر بقال القطران والعسل اذا خثر
الابیال همزه نیک وتانک کسری بله اصلاح وسیاست بمعناه سنه کلور الا بیل همزه نیک مدی ویانک کسری بله
قوی اولان سود لبین خاثر بمعناه سنه الا بیل همزه نیک ضمی ویانک فخی ویتشد بدبله جمی قوی سونلر بمعناه سنه
قارح ابله قرح کی وحایل بله حول کی وقارح قافله وحاء مهمله ابله بش یا شنده اولن اندرو حایل حاء مهمله ابله
کبه اولین ناقه وابل بیان کچیسنک ارکنه دخی دیرلر وبلان صغرنه دخی دیرلر عند البعض که کالسان فارسیه
کوزن دیرلر الالیل همزه نیک کسری ویانک فخی ویتشد بدبله کذلک بیان کچسی وبلان صغری بمعناه سنه در الاول
وال فصلنده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی الال همزه نیک فخی وهانک سکونیه بر کسنه نیک خاندانی واوده
ساکن اولته ده اهل داردیرلر و مستحق بمعناه سنه ده کلور بقال فلان اهل لکذا ولاقول مستأهل والعامه نقوله
وکسانی ایتدی اهلت بالرجل دیرلر انستبه بمعناه سنه وعر بلرک مرحبا واهلا بد کیری ایتنک سعة وایتنک اهلا
فاستأنس ولا تستوحش بمعناه سنه در الاله همزه نیک فخی وهانک سکونیه بمعناه الالهات همزه نیک فخی
وهانک سکونیه جمی الالهات همزه نیک فخی ولامک کسری بله کذلک جمی اخرینه علی خلاف القیاس یا زیاده

امل

اول

اهل

اولنشد رسته کم لیل جمعته زاده اولنوب لیل دغشدر الا هال الفک مدبله اهاک جمعی در بعض اشعار ده وارد
 اولدغی اوزن فرخ ابله افراخ وزندله از نادگی و فرخ خاه معجه ابله یا وری معنا سنه وزند چقمق معنا سنه در که
 لسان فارسیه اتش زنه دیرلر الا هل همزه نك مدی وهانك كسر به اهلتدن خالی اولین مکان بقال منزل
 اهل ای به اهل الا هاله همزه نك كسر به جرویش یاغی و دك معنا سنه المستأهل میك ضمی وهانك كسر به
 شول كسند در که جرویش یاغی الوری یا خود چرویش یاغی را الا هول ضمتنه تروج ایتك تقول اهل فلان یا هل
 اهولا من الباب الاول والثانی اذا تروج التاهل فختنه وهانك ضمی وتشد بدبله معناه و كسانی ایتدی
 الابهال همزه نك كسری ومدبله اولندر مك تقول الهالك الله تعالى فی الجنة ایهالای ادخلكها وزوجك فيها
 التاهل علی وزن التكریم ركسند یی ركسند یه اهل قاتق بقال الهالك الله الخیر تاهلا به همزه نك فخی و یانك
 سكونیله بر موضعك اسمی در ایل همزه نك كسری ومدبله اسماء الله دن بر اسم در عبرانی یا خود سربنی در وعر بلك
 جبریل ومیكابل دبد كاری عبدالله وتیم الله دبد كاری کی درویم الله تاء مثنانك فخی و یانك سكونیله عبدالله
 معنا سنه در والله علم فصل الباء الباءة یانك ودال مهمله نك فخی وماپند همزه نك سكونیله شول اتدر که
 قولتغله رك معنی ان سنه در الباءة یانك فخی و همزه نك مدی ودالك كسر به جمعی ذكر اولن انك معنا سنه
 بابل باء تانك كسری ابله عراقی بر موضعك اسمی در که اكاسحر وخر نسبت اولنور اخفش ایتدی بابل
 لا ینصرف فدر تانك نبتندن اوتری و بونك وجهی بودر که هر اسم موثك اوج حرفدن زیاده اوله اول معرفه
 اولدقه لا ینصرف اولور البتل یانك فخی و تانك سكونیله كسوب ایرمق تقول بتلت الشی ایتله بتلا من الباب الثاني
 اذا البتته من غیره البتلة یانك فخی و تانك سكونیله كذلک كسوب ایرمق منه قولهم طلقته البتلة تله البتول یانك فخی
 و تانك ضمی ومدبله نسا طایفه سندن شول بكر در كه رجالدن منقطعه اوله بعضیلر ایتدی بتول نسا
 طایفه سندن شول كسند در که دنیادن منقطعه اولوب خدای تعالی یه متوجه اوله و بتول شول خر مافداته
 دیرلر که خر ما اغاجنك كو كندن بتوب بشقه كوك بغلیوب تاه سندن مستغنی اوله البتلة یانك فخی و تانك كسری
 ومدبله كذلک ذكر اولن خر مافداته دیرلر و بیله هر عضو دخی دیرلر که ایتله اوله اتندن كکی ایرلش اولیه البتائل
 یانك فخی و یانك كسر به جمعی المبتل میك ضمی و باء موحده نك سكونی و تانك كسر به شول خر ما اغاجیدر که
 ذكر اولن انك كو كندن حاصل اولور بونك واحد و جمع برابر اولور المبتلة میك ضمی و تانك فخی
 وتشد بدبله شول عور تدر که خلقی تمام یرورنده اولوب اعضاسنك انلری بری بری اوزر نه ككش اولیه
 و بونكله رجل صفتلر التبتل فختنه و تاء تانك ضمی وتشد بدبله دنیادن منقطع اولوب جانب حقه متوجه
 اولوق التبتیل علی وزن التكریم معناه ومنه قوله تعالى وتبتل الیه بتبیل الانبتال همزه نك و یانك كسر به منقطع
 اولوق المبتل میك ضمی و تانك كسر به منقطع معنا سنه بقال ابتل فهو مبتل ای انقطع فهو منقطع پس مبتل
 منبت کی در و زنا ومعنی مجیله یانك فخی و جمیك كسری ومدبله یندن بر جماعت در ایجلی فختنه و اخر نه یانك
 تشدد بدبله مجیله جماعته منسوب اولن كسند بعضیلر ایتدی مجیله جماعتی معددن در زیر اجر برین عبدالله
 ایجلی اقرع من حابسة فاجوب وارد قده كطایفه عربك حكمی ایدی ایتدی یا اقرع انك ینصرف اخوك تصرع واقرع
 ایه معددن ایدی پس جریك اقرعك انی اوله اولدخی معددن اولور و تصرعك اعرابی رفعله و ابتل و تشدد
 حالا که حق جزم در رفعله اولمسی تقدیری فایه بناء در نه كم یفعل الحسنات الله یشكرها قولند فامقدر در فالله
 یشكرها تقدیر نه در پس فانك مابعدی كلام مبتد اولور و سیبویه ایتدی جریك بو كلامی تقدیم خبره
 مبنی در کویا که تقدیر كلام انك تصرع ان ینصرف اخوك در و اما من یفعل الحسنات كلامه فانك مقدر اولمسی

ایل

بازل

بیل

بتل

بجل

متفق علیه در مجله یانك فخی و جمیك سكونیله بنی سلیمان بر جماعتك اسمی در ایجلی یانك فخی و جمیك سكونی
 و اخر نه یانك تشدد بدبله ذكر اولن جماعته منسوب اولندر الا یجل همزه نك و جمیك فخیله شول طمك
 اسمی در که اول اتد و دوه ده انسانه اولن اكل طمری مثابه سنه در و اكل الله فان الدقلری طمر در الباجل
 جمیك كسر به شخم و لخی یوق اولن كسند یعقوب رواتی و نقه ده و حمله یعنی اركك دوه ده و دیشی دوه ده
 استعمال اولنور الیهال یانك فخی و جمیك تخفیفیه فرموده معنا سنه ایجیل یانك فخی و جمیك كسری ومدبله
 بمعناه بقال شیخ بجال و یجل ای جسنم و ابوعمر و ایتدی بجال اولو كسند یه دیرلر سید معنا سنه الیهال همزه نك
 كسری و یانك سكونیله كفايت ایتك بقال ایجله الشی اذا كفاه التخیل علی وزن التكریم تعظیم معنا سنه در بجل
 فختنه و اخر نه لامك سكونیله حسب معنا سنه در اخفش ایتدی بجلك اخری سا كندر ابد ایجلك دیرلر
 نه كم قظك دیرلر بودر و اركه یجلی دیرلر قطنی دبد كاری کی بلكه یجلی و یجلی دیرلر اولن جمیك فخی و تانك
 سكونیله بجل یانك و دالك فخی و حاء مهمله نك سكونیله رجالدن ركسند نك اسمی در البطة یانك و طاء معجه نك
 فخی و حاء مهمله نك سكونیله در جهوزی اوزن فان و ربوع مخره مسی کی یحرمق نقول بجل الرجل بجله
 اذا قفر قفران الیربوع و قفران قافله وزای معجه ابله مخرمق معنا سنه البجل یانك ضمی و حاء سكونیله و البجل
 یانك فخی و حاء سكونیله و البجل فختنه یونلر كتور یسی بر معنایه در که اولن ركسند یه نافع اولن نسنه یی امساك
 ایتمه در الباخل خانك كسر به و البخل یانك فخی و حاء كسر به بجله متصف اولن كسند بقال بجل الرجل
 بكذا من الباب الرابع فهو باخل و یجل الیهال همزه نك كسر به ركسند یی یجل یولمق نقول بجله اذا وجدته
 یجلا التخیل علی وزن التكریم ركسند یی بجله نسبت ایتك نقول بجله اذا نسبت الیه الیهال همزه نك و حاء نك
 فخیله یجل یجل و مبتد بجل اولن نسنه یقال الولد بجله بجله یعنی ولد یجل و خوفك بجله یانك فخی
 و حاء تشدد بدبله زیاده یجل اولن كسند البیدل یانك فخی و دالك كسری ومدبله بر نسنه نك فایم مقایم البدل
 فختنه بر شبك عوضی و خلقی اولن نسنه البدل یانك كسری و دالك سكونیله بمعناه لغه فیه مثل شبه و شبه
 و مثل و مثل و نكل و نكل و غیره و نكل شول رجله دیرلر که عدوی منعد قید و یند مثابه سنه اوله و ابوعبیده
 ایتدی فعل و فعل و زنی اوزر كلام عربی بودر كه دن غیری استماع ایتدم و بدل فختنه براغر بدر كه اللره
 و ابقره عارض اولور و بدل ذكر اولن مرضه مبتلا اولمغه دخی دیرلر بقال بدل بدل بدلا من الباب الرابع الابدال
 همزه نك كسری بر نسنه یی بدل قلمغه دیرلر نقول ابدلت الشی بغيره التبديل علی وزن التكریم كذلک بر نسنه یی
 بدل قلمغه دیرلر بقال بدله الله من الخوف انا و تبديل بر نسنه یی تغییره دخی دیرلر بر نسنه یی بدل قلمقسنز لا استبدال
 همزه نك و تانك كسری به و التبديل فختنه و دالك ضمی وتشد بدبله بر نسنه یی بر نسنه دن بدل الملق بقال
 استبدال الشی بغيره و تبدله اذا اخذه مكانه المبادلة میك ضمی و دالك فخی ابله بر نسنه یی ركسند ابله بر نسنه یه
 دكشمك التبديل تانك فخی و دالك ضمیله كذلک دكشمك الابدال همزه نك فخیله صلحادن بر قوم در که دنیا
 انلردن خالی اولماز قن انلردن بری وفات اتسه خدای تعالی مكانه برن بدل قیلور البیدل یانك فخی و دالك
 كسری ومدبله ابدالك واحدی در ابن در بدره ایی اوزن البذل یانك فخی و ذال معجه نك سكونیله احسان
 طر بقیله بر نسنه و یرمك نقول بذك الشی ابدله بذلا اذا اعطيته وجدت به یعنی جورم ذلك طر بقیله و یرسك
 البذلة یانك كسری و ذالك سكونیله و البذلة میك كسری و یانك سكونی و ذالك فخیله بونلرك ايكسید شول
 لیا سدر كه ایش اسلند كك كیلور الباذل میك فخی و ذالك كسر به جمعی ایش ایچون كیلن لیا سدر معنا سنه بقال
 جاء فلان فی مبارزله ای فی ثاب بذلته الابدال همزه نك و تانك كسر به بر نسنه یی قولنك كرك ثوب اولسون

بجل

بجل

بجل

بدل

بدل

بول

برطل

برغل

بز

بسل

بسل

بضل

کریه غیر اولسون تبدل فحتمنه وذلک ضمی و تشدید به بر سننه نکه صفتا من ترک ایتک البر ایل بانک ضمی
 و بانک کسر به خروست و طوی دیگه معروف اولن قوشک بو سننه استدارت اوزن بنی توی البر ایل علی وزن
 الدخرجه خروس بو سننه اولن توی طاعنق جنگ ایتدی حینه نقول بر ال الیک بر ال اذ انفس بر ال به
 البر طیل بانک و طیل کسری و بانک سکونیه اوزن طاش حجر طویل معنا سنه البر طیل بانک فحتمنه و طیل
 کسری و مد به جمعی اوزن طاشلر معنا سنه البر طیل بانک و طیل کسری به بر جنس نقیه در قلنسوه مخصوصه
 معنا سنه و کاه اولور لامک تشدید به دخی استعمال اولنور البر غیل بانک و غین معجه نک کسری به شول
 شهر در کدر یقله بر بننه اوله یعنی اولی و صولی بر ال به یاس بر ال مایه بننه اوله انبار له قادیسیه کی مثلا و بولر بر
 شهر ک اسمی در البر و ختمنه دوه اضبسن یارمق یقال بزل البعیر بزل بزولا من الباب الاول اذ اطرانه یعنی
 اضبسن یار لسه البازل زانک کسری به اضبسن یارن دوه مذکره و مونته اطلاق اولنور و یوطقوزنی بله
 اولور و کاه اولور سکرنجی بله دخی اولور البزل ختمنه جمعی اضبسن یارمش دوه لر معنا سنه البر بانک ضمی
 وزانک فحتمنه و تشدید به کذلک جمعی البازل بانک فحتمنه و زانک کسری به کذلک جمعی و بزل دوه نک شول اضی دیشنه
 دخی دیر لکه اول هنوز ظهور ایتش اوله و بمقامه صاحب صراح یازل دندان کور کد کد بر اید دیشدر سهودر
 زبازل دوه دیشنه مخصوصه رتبه کم صاحب قاموس یازل وقت بزوله ظهور ایدن دیشدر دیشدر و بولی
 دوه اضبسن یار مقله نفسیر ایتشدر البر بانک فحتمنه و زانک سکونیه شرابی سوزوب صافی قلیق البازل زانک
 کسری به شول باش یار یغیدر کد قانی قه یقال شجه باز له اذ اسال دمه البازل فحتمنه و زانک ضمی و تشدید به یارمق
 یقال بزل اذ انشقق البازل همزه نک کسری به کذلک یارمق یقال البازل الطلع اذا انشق و طلع شول بیشه
 بر لکه ابتدا اخر ما اغاجنه ظهور ایدر البازل زانک کسری به شمی معنا سنه استعمال اولنور یقال مابقیه لهم
 باز له کما یقال مابقیه لهم ناغیه و لا راغیه ای واحدة و ناغیه دن مراد قیوندر و راغیه دن مراد دوه در
 و یعقوب ایتدی ما عنده باز له دیر لر بسر عنده شمی من مال معنا سنه و لا ترک الله عنده باز له و لم یعظم باز له دیر لر
 لم یعظم شیئا معنا سنه البر بانک فحتمنه و زانک سکونیه شدت معنا سنه یقال هذا امر ذو زل ای ذو شده البر
 میک کسری و و بانک سکونی و زانک فحتمنه شول سوز کد رکه انو کله شرابی سوزب صافی قلور لر البزل بانک فحتمنه
 و زانک سکونی و الفک مد به خوب اولن رایه دیر لر یقال فلان نهاض بزل اذا کان من بقوم بالا مور العظام
 البسل بانک فحتمنه و سبک سکونیه حرام معنا سنه در ال بسل همزه نک کسری به حرام قلیق تحرم معنا سنه و اسال
 بر کسنه ی مهلكه یه تسلیم ایتکه ده دیر لر نقول ابسلت فلان اذ اسالته لله لک البسل میک ضمی و سبک فحتمنه
 مهلكه یه تسلیم اولنش کسنه و منه قوله تعالی ان تبسل نفس بما کسبت قال ابو عبیده ای تسلیم البسله بانک ضمی
 و سبک سکونیه افسون ایدجی کسنه یه و بر لن اجرت البسله بانک فحتمنه شجاعت معنا سنه الباسل سبک
 کسری به شجیع اولن کسنه یقال بسل فهو باسل من الباب الخامس ای بطل البسل بانک و سبک ضمی جمعی بهادر لر
 معنا سنه باز له بزل کی المباسله میک ضمی و سبک فحتمنه حربه جمله اید شمه مصاوله معنا سنه البسل بانک
 فحتمنه و سبک کسری به قبیح الوجه اولن کسنه و سبک بسل نیند ک بقیه سی در کد نیند ک ظرفنده اوتوب کجه دن صباحه
 قاس اوله المستبسل میک ضمی و سبک کسری به شول کسنه در کد نفسی موت یا خود دضر به مقرر قله الاستبسال
 همزه نک و بانک کسری به بر کسنه یا اولدر مک و یا خود اولمکچون نفسی مهلكه به القایمک یقال استبسال فلان
 اذ استقبل وهو ان یطرح نفسه فی الحرب و یرید ان یقتل او یقتل لا محاله البسله علی وزن الدخرجه بسم الله
 دیک یقال بسل الرجل اذا قال بسم الله و یقال اکثرت من البسله ای من قول بسم الله البصل فحتمنه صوغن کد

بطل

بعل

بغل

بقل

معروفدر البصله کذلک فحتمنه و احدی البطل طانک کسری به حقیق مقالی در ال باطل همزه نک فحتمنه و طانک
 کسری و مد به باطل جمعی در علی خلاف القیاس کویا که باطلی جمع ایتشدر در البطل بانک ضمی و طانک سکونیه
 باطل اولن املق البطل ختمنه و البطل بانک ضمی و طانک سکونیه کذلک باطل اولن یقال بطل الشی بطل بطلا
 و بطولا و بطلا من الباب الاول و بطل هدر معنا سنه در دیر لر یقال ذهب دمه بطلا ای هدر ال باطل همزه نک
 کسری به باطل یقال یقال بطله غیر البطل فحتمنه بهادر اولن کسنه شجاع معنا سنه البطله فحتمنه موئی بهادر
 اولن عورت معنا سنه البطله ختمنه بهادر لاق البطله بانک فحتمنه کذلک بهادر لاق یقال بطل الرجل یطل بطوله
 و بطاله من الباب الخامس اذ اصار شجاعا و بطاله یعنی اولن کسنه او ان قالمغه دخی دیر لر یقال بطل الاجیر بطاله من
 الباب الاول ای بطل فیها البطل بانک فحتمنه و طانک تشدید به ایشدن وان قالن ایشجی بعل بانک فحتمنه و عینک
 سکونیه زوج البعوله ختمنه جمعی ازواج معنا سنه و بعل زوجیه دخی طلاق اولنور البعله بانک فحتمنه و عینک سکونیه
 زوجیه پس عورت بعل به بعل طلاق اولنور زوجیه طلاق و بعل و بعل زوج اولمغه دخی دیر لر یقال بعل
 الرجل من الباب الثالث اذ اصار بعل و بعل صاحب معنا سنه ده کور یقال من بعل هذه الناقه ای من صاحبها
 و بعل شول خرمه اغاجنه دخی دیر لکه کوی یزدن صواحه فی صور مقسزن و لیو عمر و ایتدی بعل و غندی یکسی
 بر دکه اول ماء سبابله ضوار لندر و اضمی ایتدی غدی ماء سبابله ضوار لن به بعل کندی کونکدن صوار لن در انی کسنه
 صور مقسزن و ماء سبابله ضوار لمقسزن و فی الحدیث ما شرب بعل فیه العشر و بعل رصمک اسمی در کد القیاس نینک
 صلوات الله علیه قومک ایدی و بعل منول مرتفع یره ده دیر لکه اکاصو وسیل حقیقه بعلک بر شهر ک اسمی در
 و بونک خر کائنه قول سام ابر صده اولن قول کی در کد انده دیر لک اسم اولی اعراب ایدوب اسم ثانیه مضاف
 قیلور لک و اگر دیر لک اسم اولی فتح وزن منی قلوب اسم ثانی معرب فلرسن لا یصرف اع ایه دیشدر باب
 صادق او بئلده البعل بانک کسری به ارعور تیله او بنقد و فی الحدیث ایدم کل و مشرب بعل المعامله میک ضمی
 و عینک فحتمنه عورت ربه او بقیق یقال المرأة تباعل زوجها ی نلاعه البعل فحتمنه مخیر اولن یقال بعل الرجل
 من الباب الرابع اذ ادهش البعله بانک فحتمنه و عینک کسری به مخیره اولن عورت البغل بانک فحتمنه و غینک
 سکونیه قاتر اسر معنا سنه البغال بانک کسری به جمعی قاتر لر معنا سنه المبغولاء میک فحتمنه و بانک سکونی و غینک
 ضمی و الفک مد به اسم جمع در قاتر لر معنا سنه البغال بانک فحتمنه و غینک تشدید به قاتر صاحب التبقیل علی وزن
 التکریم دوه نک بر جنس یور میسی در کد اول عنقله هباحه بننه در و عنق اوزانی و زانی یور یکده دیر لر و هباحه
 یور غلغه دیر لر البقل بانک فحتمنه و قافک سکونیه تازه اوت البقله بانک کذلک فحتمنه و قافک سکونیه و احدی
 و بقله بر یرم اوتنه دخی دیر لر خر فقه معنا سنه کد اقباله الخمقادی دیر لر البقله میک و قافک فحتمنه اوتی جوق
 اولن یو بعضلر ایتدی هر سنه کد یرده بتوب رانکله یا شل اوله کابقل دیر لر البقول ختمنه ساده رواولن
 او غلامک سقلی بلور مک یقال بقل وجه الغلام یبقل بقولا من الباب الاول و لا نقل بقل بالنشد و ان السکیت
 ایتدی بقل ناب البعیر دیر لر جن دوه نک ضمی دیشی بلور سه الا بقل همزه نک کسری به شور اولن اولن در رمت
 دید کوری و تیشرمک یقال بقل الرمت اظهر خضرة و رقه و ابقال یروز نه اوت بملک نقول ابقلت الارض اذا
 خرج بقلها کما قال الشاعر و لا ارض ابقل بقاها جوهری ایتدی شاعر ابقلت دیشی بر الارضک تا بنی غیر حقیقی در
 مزبور کد بولا منندن هم اولنور کد بشت غیر حقیقیه ضمیر مسند اوله مطابقت واجب اولیه حاله کد و ایدر
 پس ای ارضی منت ایله یا کاسیه سنه الیه تا و یل تمکدر البطل قافک کسری به شول رمت در کد یشرمش اوله
 یقال بقل فهو باقل و لا یقال بقل کما قالوا و وس فهو وارس و لم یقولوا وارس و هو من التواد و وارس رمت

فبد کمری اوت ضرورتی انتقال همزه نك و تانك كسر به اولنق نقول بقول الجاری رخی البقل التبقل فختبئله
 و قافك ضمی و تشدید به بمعناه نقول تبقل الجار اذا رخی البقل بالاقلاء قافك كسر به اكر لامی مشد دقلور سلك
 التي قصير ابدوسن و اكر لامی مخفف قلوور سلك التي مد ابدوسن بالاقلاء الف مد و ده ابله باقلاء نك واحدی در
 لام مخفف به باقل قافك كسر به عربدن ركسنة نك اسمی در كه تكلمدن عجز له معرو فدر و فی المثل اعی من باقل و مثلك
 اصلي بود كه مزبور و اون بر آنچه به بر اهر صتون الدقة محیه الدك دیو سوال ابد كری حیندن جواب و ر مكه
 عاجز اولمغین اللریك یرمقلرن اچوب دبلن جقر مش تا كه اون بر آنچه به اشارت ابد بوحالندن اهو مزبور ك لندن
 خلاص بولوب قاجمش اكبناء ذ كر اولنن مثل ضرب و انمش البكيلة بانك فخی و كافك كسری و مد به شول
 یا غدر كه كشكله خلط اولنور البكالة بانك فخیله ذكر اولنن معناه در و اون بدایتدی بكیله و بكاله شول و اون در كه
 پسته ابله خلط اولنوب صوبله یا خور دیاغله و یا خور ذیتله ترقلنور و یعقوب ایتدی بكیله پسته ابله خرمایه
 دیر لكر كاسه اچندن سودله ترقلنور و كلائی ایتدی بكیله شول و كنش كشك در كه فی صوبله خلط ابد و ب خیر کی
 یوغره سن و بكیله قیون بری برینه قر شوب یكسان اولمغه دخی دیرل یقال ظلت الغم بكیله واحدة و عینیه
 واحدة اذا اختلط بعضها بعض و عینیه عین مهمله و ثاء مثله ابله شول قیون سور سیدر كه ايكی سورینك
 بری برینه قارشستدن حاصل اوله طعام مزبور تشبیه اولور البكل بانك فخی و كافك سكونیله بكیله قلی نقول
 بكت البكيلة ابكلاها بكلامن الباب الاول اذا اتخذتها و بكل پسته فی اونه خلط ایتكه دخی دیرل نقول بكت السويق
 اذا خلطته و بكل مطلقا قارشدر مغه دخی دیرل نقول بكل فلان علینا حدیثه اذا خلطه التبكل فختبئله و كافك
 ضمی و تشدید به كذا لك خلط ایتك معنانه نقول تبكل الرجل فی الكلام اذا خلط و تبكل ركسنة نك و زرنه
 شتم و ضر به غلبه قافه دخی دیرل یقال تبكل القوم فلانا اذا غلبوه بالشم و الضرب و تبكل غنیمت معنانه سنه ده
 كلور بكیل بانك فخی و كافك كسری و مد به همدانده برجامتك اسمی در البلة بانك فخی و لامك تشدید به
 غناك اولن نسنه یقال رج به ای فیها بلل و به خیر معنانه ده كلور یقال جاء فلان فلم یأتم بهالة و لاله
 بن السكیت ایتدی هله هانك فخیله فرح دن و استهلا لدن و به بالدن و خیر دندر یعنی سروری و خیری موجب
 نسنه كثور مدی و به كاه اولور شئ معنانه ده كلور منه قولهم ما اصاب هله و لاله ای شیأ البلة بانك فخیله
 تاز و اونك یاشلغی در البلة بانك كسر به مطلقا یاشلغی رند اوت معنانه البل بانك كسر به مباح معنانه در
 منه قول العباس بن عبد المطلب فی زمزم لا احلها لغتسل و هی لشارب حل و بل اصمعی ایتدی بن طن ابدرم كه بل
 كله سنك ذكری ابتعا اوله حقی معمر بن سلیمان بل لغة حمیره مباح معنانه در دبدی و ابو عبید ایتدی بل شفا
 معنانه در من قولهم بل الرجل من مرضه و ابل اذا برا و اما خالدين و لیدك و اما و ابن الخطاب حی فلا ولكن ذاك اذا كان
 الناس بدی بی و ذی بی دبدی قولنده ابو عبید ایتدی ذی بلله مراد تفرق ناسدر و خلقك بلا امام طوایف
 مختلفه اولوب بعضی بعضندن بعید اولسی در دبدی و ابو عبید ایتدی كذا لك هر نسنه كه سندن بعید اولوب
 انك موضعن بلسك هو بدی بی دیرسن و ابو عبید ایتدی بوند و لغت دخی و اورد كه اول ذی بلیان در بانك
 كسری و لامك كسری و تشدید و بانك تخفیفی ابله فعلیان و زنی اوزن صلیان كی و صلیان و اونك اسمی در
 بلال بن حجاج بانك كسری و هانك فخی و ميمك تخفیفیه رسولك صلی الله وسلم مؤذنی در حبشه طافه
 سندن در و بلال صوم معنانه ده كلور یقال ما فی سقاك بلال ای ماء و هر نسنه كه انوكله بوغر تر اولور كرك صو
 اولسون كرك سود اولسون اكابلال دیرل و منه قولهم انصحو الرحم ببلالهای صلوهها بصلمتها و اند و هایتی رخی
 صله قافه تر قاك الباله لامك تشدید به خیر معنانه یقال لا تملك عندی بالله ای لا یصیبك منی ندی و لا خیر

بكل

بلل

بلال بانك فخی و لامك كسراوزر بناسیله قطام كی كذا لك خیر معنانه در نقول لا تملك عندی بلال البلة بانك
 ضمی و لامك تشدید به و البلة بانك ضمی ابله و البلول خمتبئله و مد به و البلة خمتبئله بلامد و البلة بانك
 ضمی و لامك فخیله بونلرك جمله سنی عیب و اساءت معنانه كلور نقول طوبت فلانا علی بلته و بلامه و بولوه
 و بلامه و بلامه اذا احتملته علی صافیه من الاساءة و العیب و دارینه و فیه بقیه من الود و بلامه خمتبئله قریبك
 غنا كلكنه دخی دیرل نقول طوبت السقاء علی بلامه اذا طوبته و هو ندی یعنی قریبه فی قوجقلم حالا كه غناك ابدی
 البلیل بانك فخی و لامك كسری و مد به و البلیل بانك فخی و لامك كسری و مد به كذا لك بونلرك ايكیسیده
 شول بلید كه انده غناك اوله و جنوب بی سائر بار دن زیاده در غناك كلك جهندن البلة علی وزن الزلزله
 و البلیل بانك فخی و لامك سكونیله بونلرك ايكیسیده غصه و وسوسة صدر معنانه در البلیل بالرك ضمی
 و لامك ما پندن سكونیله حسن صوبله معروف اولن قوشدر و بلبل رجا لدن خفیف كسندیه ده دیرل
 التبلیل علی وزن التزلزل دبللری برینه قارشغه دیرل یقال تبلیلت اللسن اذا اختلطت و دوه اولناغی باك
 اولمغه دخی دیرل یقال تبلیلت الابل لكلاء اذا تبعته فلم تدع منه شیأ البلیل بانك فخیله مرضدن صحت بولمق
 یقال بل من مرضه یبل بلامن الباب الثاني اذا صح و بل یشر ایتكه دخی دیرل یقال بله یبله من الباب الاول اذا انداه
 و بل صله رحمه دخی دیرل یقال بل رحمه اذا وصله لوفی الحدیث بلوا ارحامكم ولو بالسلام ای ند و ها بالصلة
 و بل نصیب ایتكه دخی دیرل منه قولهم بلك الله بان ای رزقه یعنی خیر دعا حالنده بولمغه دیرل و بل برنسمنه
 ظفر بولمغه دخی دیرل نقول بلك له من الباب الرابع اذا ظفرت به و صار فی بدك یقال ائین بلك بدی لا تغار قنی
 اوتو دی حقی الابلال همزه نك كسر به و الا ستیلال همزه نك و تانك كسر به مرضدن افاقت بولمق یقال بل
 من مرضه و استبل اذا برا منه و ابلال ركسنة بر خصوصه باش چكمكه و غالب اولمغه دخی دیرل اصمعی رواستنده
 یقال ابل الرجل یبل ابلا اذا امتنع و غلب التبلیل علی وزن التبلیل یاش ایتك یقال بلله شدد للبلال لغة
 الابتلال همزه نك و تانك كسر به یاش اولمق یقال بلاله فابتل الابل همزه نك و بانك فخیله زیاده اند اچمعی
 اولوب ظلم كار اولن كسنة ابو عبید ایتدی ابل و رجل فاجره دیرل و كسانی ایتدی ابل شول كسنة در كه
 انوك یرمزقی درك او ائمه البلاء بانك فخی و الفك مد به مؤنثی بر مزلتی درك اولنن عورت معنانه سنه و بلاه
 زیاده هموار اولن طاشه دیرل یقال صفاة بلاه ای ملساء بل بانك فخی و لامك سكونیله مخففا حرف
 عطفدر كه كله تانییه بی كله اوله عطف ابد و ب ثانی اولك حكمنده اولور اعرابه و بوثا یجون اولدن اضربه
 دلالت كلور كقولك ما جانی ز بدیل عمرو و مارأیت ز بدیل عمرو و افاضی اخوتك بل ابوك پس بونككه عطف
 اولنور كرك نفیدن صكره كرك آتاددن صكره و كاه اولور بل كله سن موضع ربیه وضع ابد و لر بر حرفی
 حرف اخر موضعنه وضع ایتك مشهور اولد غیچون اتساعاته كم بل مهمه قطعت بعد مهمه دیرل رب مهمه
 محندن و مهمه میلرك فخیله اوزاق بریه دیکدر و اما یاری تعالینك ص و القرآن ذی الذکر بل الذین كفو و افی عزة
 و شقاق دبدی قولنده اخفش ایتدی بعضلر بو مقامه بل كله سن ان معنانه حمل ایتدی و بوان معنانه
 اولد و عندن اوزی قسم لك اوزرنه جاری اولدی و اخفش ایتدی طافه عرب صكاه اولور كله بی
 بر كلامی قطع ابد و ب اخره استیناف اچون استعمال ابد و مثلاً ركسنة اشعار غر بدن بر شعر اشاد
 ایتسه بل ما حاج احزان و شعرا قد شهدا یرته كم بل و بلدة ما الانس من اهلها ذریرا كله بل ذكر اولنن
 شعر رده نظم شعر دن دكلدر و شعر دن اولمغه وزن مخمل دخی دكلدر بلكه كلام ماقبلندن منقطع
 اولد غنه علامت اچون ككشد و اخفش ایتدی كله بلك نقصانی به مقوله حرف در معلوم دكلدر و هل كله سنه

بول

بهل

وقد كلفه سنه دخی حال بوله در اگر بونك نقصان و او قلوب رسك بلو و هلو و قد و دیرسن و اگر یا قلوب رسك
 بلی و هلی و قدی دیرسن و علامدن بعضی بونك نقصان حرف اخیری جنسندن قیلوب اصلنه مدغم در
 دیشلر یعنی اصلی هل بل قد در دیشدر جوهر نك بود کز ایتدی کلات مزبونك اسم کله سی ثابت اولور سه
 موجه در لکن بل کله سنك و هل کله سنك اسم کلی ظاهر دکلدر و هر حرفك خود بناسی ثلاثیه ارجاع
 اولماسی التزام التزام مالا لازم اولسنه خفایو قدر البول بانك فخی و و اوک سکونیه سدك که احد سیلیندن
 خروج ایدر الابوال همزه نك فخیله جمی سد کله معنا سنه بقال بال بول النبلة بانك کسری و مدله اسمدر
 برکونه بول ایتك معنا سنه جلسه و رکه کی البوال بانك فخی و و اوک تخفیفیه کثرت بول عارض اولمق
 یعنی تیز تیز افشان ایتك المبوله میك فخی و بانك سکونی و و اوک فخیله محل بول و باعث بول اولن سنه یه دخی
 دیرلر بقال الشراب مبوله المبوله میك کسری و و اوک فخیله بول اولن کله سحاب ریز معناسنه الاباله همزه نك
 کسری به افشان ایتدو مک بقال لنیلن اخیل فی عرصانک بولان بانك فخی و و اوک سکونیه علی قبیله سندن
 بر جماعتك اسمی در البال علی وزن الخال کوکل قلب معناسنه نقول ما یخطر فلانا ببالی و نفسك معاشی خوب
 اولمق معناسنه ده کلور بقال فلان رخى البال ای رخى العیش و حال معناسنه ده کلور بقال ما بالک و بال
 مبالات اولنوب قایلن سنه یه دخی دیرلر بقال لبس هذا من بالی ای ما بالیه و بال در یا بالقرندن بریوک
 بالغه دخی دیرلر حوت عظیم معناسنه و بواصلنه عربی دکلدر الباله علی وزن الحاله طیب قود قلی ظرفه
 دیرلر فارسی معربدر که فارسی بیه در و باله قایلر معناسنه ده کلور بقال لا بالیه باله تنه کم باب معتل
 اللام کلوران شاء الله تعالی البهل بانك فخی و هانك سکونی ابله از سنه یسیر معناسنه اموی ایتدی بهل
 از صویه دیرلر و بهل لعنته دخی دیرلر بقال علیه بهله الله ای لعنة الله و بهل برکسنه یی استندوکی اوزن
 قومغه دخی دیرلر نقول بهلته اذا خلینته و ارادته باهله قبس عیلانندن بر قبیله نك اسمی در و بواصلنه
 همدانندن بر عورتك ادیدر که معنی بن سعد بن قبس عیلانك عورتی در پسر انوک ولدی باهله به نسبت
 اولنوب اول قبیله به باهله دبیلر و عربلرک باهله بن اعصر دبید کز قبیله دن چی مراد اولمق تا و یلیله در
 تنه کم قمیمت مردیرلر قبیله مراد اولمق تا و یلیله جمیع زمانه حال بوله در کرک قبیله دن عبارت اولن
 اسم اصلنه رجل اسمی اولسون کرک عورت اسمی اولسون باهل هانك کسری به شول ناقه در که صراری اولیه
 و صرار ناقه نك معناسنه باغلد قلیری باغدر عرب طاقه سندن بر عورت ارنه ایتدی ایتك باهلا غیر ذات
 صرار و صرار زاده مهله ابله نفسیری لان مروایتدی و بعضی نسخه ده صدر واقع اولشدر دال یله و صدر شول
 کوچك کوکله دیرلر که بدن اوزرینه کیلور و شول ناقه نك کوکسنه اورد قلیری داغه دخی دیرلر و الاول
 هو الاصح و باهل شول ناقه یه ده دیرلر که انوک عربی اولیه و عران عین مهله نك کسری به شول اغاجه دیرلر که
 سرکش دو نه بوزنه کچورلر و شول ناقه یه ده دیرلر که انوک صدارى اولیه و صدر صادق کسری به دوه
 کوکسنه اورد قلیری طاعدر البهل بانك فخی و هانك فخی و تشدد بهل جمی الابهال همزه نك کسری به ناقه یی
 ذکر اولنان علامتله علامتس ترک ایتك و ابهال برکسنه یی استدی اوزن قومغه دخی دیرلر نقول ابهله اذا
 رکنه و ارده المبهله میك فخی و هانك فخیله بی علامت اولان ناقه المباهل میك فخی و هانك کسری به جمی
 لاسیمهال همزه نك و تانك کسری به بی علامت قلوب بی ضبط ایتك و منه قبل فی بی شبیهان سنه هلتها السواحل
 الانهم كانوا زین بشط البحر لا یصل اليهم السلطان یفعلون ماشا و المباهله میك فخی و هانك فخیله لعنت
 اید شمش ملا عنه معناسنه الابهال همزه نك و تانك کسری به تصریح ایتدو دعایی خالص قلوب معناسنه ده کلور

بوصل

بهدل

نبیل

نفل

نفل

منه قوله تعالى ثم يتهلل اي يخلص في الدعاء البهلل بانك ولامك ضمی و ما یبندن هانك سکونیه رجالدن زیاده
 کولبی اولان کسنه فحاک معناسنه الابهل همزه نك و هانك فخی و ما یبندن بانك سکونیه سرواغانك فخی
 حمل عرعر معناسنه البهلل علی وزن جعفر باطل معناسنه در اجر ایتدی هو الضلال بن بهل دیرلر لای نصرف
 اولمق اوزن باطل معناسنه بهل کی در ثاء مثله ابله وزنا و معنی البهصل بانك و صاد مهله نك ضمی و هانك
 ما یبندن سکونیه مجسر اولان سنه یقال حمار بهصل ای غلیظ البهصله علی وزن المزبور شول عورتدر که
 قصیره القامه اوله بهدل بانك و تانك فخی و ما یبندن بانك سکونیه تمیدن بر جاک اسمیدر و بهدل بر عورتك دخی
 اسمیدر که عاصم ابن بهدل که ابی الجودك او علی در مزبونیه اضافتله شهرت بولشدر فصل التاء التبل
 تانك فخی و بانك سکونیه عداوت بقال اصیب نبیل ای عداوة التبول ضمتبمله جمی عداوتلر معناسنه
 الابهال همزه نك کسری به عداوت ایتك بقال تبه تبلا من الباب الاول وائبله انبالا اذا الضاع و نسخ
 جوهر یه اتبله تبلا وقع اولشدر ظاهر انبله انبالا در و بقال ایضا نبیلهم الدهر و انبلهم اذا افناهم و تبیل
 و اتبال محبت برکسنه یی خسته قلمغه دخی دیرلر بقال تبه الحب و اتبله اذا اسقمه و افسد التابل بانك کسری به
 و التابل بانك فخیله طعامه لذت و یرسون دیو خط اولان محسنات التوابل تانك فخی و تانك کسری به
 جمی جو ملکه قونان حوائج طعام معناسنه التوبله علی وزن الدحرجه جو ملکه طعامك حوائج
 قومق نقول توبلت القدو و بواو عبیدك مصنفندن اولان رواینه بناء در تباله تاء اولینك فخیله یبندن
 بر شهرک اسمی در که وسعتله و اوجوز لغله معروف در و فی المثل اهون من تباله علی الحجاج و مثلك اصلی بودر که
 عبد الماک حجاجی تباله یه و الی قلد قله تباله یی کور دوکی حینه حجاج حقیر عداوتش ابدی التفل
 تانك فخی و فانك سکونیه توکر مک که بزقه شبیه در زرا توکر مه نك انواعی وار در ابتداسی بزق بعده تفل
 بعده نفس بعده نفخ در بقال تفل تفل من الباب الاول والثانی و منه تفل الرقی یعنی افسون اوقیه نك
 اوفور مسی التفل تانك فخی و فانك کسری به فحوسی متغیر اولان کسنه بقال رجل تفل ای غیر متطیب
 یعنی رایحه طویه صاحبی اولسه المتفل میك کسری و تانك سکونیه بدر ایحه اولن عورت الانفال
 همزه نك کسری به رایحه یی متغیر قلی بقال انقله غیره التفل تانك فخی و فانك ضمی و ما یبندن تاء ثانیه نك
 سکونیه دلکی یورسی ولد ثعلب معناسنه التفل تانك و فانك ضمی و ما یبندن تاء اخیره نك سکونیه بمعناه
 لجة فیه و التاء فیهما زائدة التل تانك فخی و لامك تشدد بهل دیه پشته معناسنه التلال تانك کسری به
 جمی و نفل بر قغه دخی دیرلر بقال لله للجبین اذا صرعه کاتقول کبه لوجهه که یوزی اوزن بر قدی دیک
 اولور التلال لامك تشدد بهل و التلاله تانك فخیله و التلال كذلك تانك فخیله بونلر جمله سی تبعیت
 طریقه ذکر اولنان لفظلر در مستقل معناری یوقدر بقال رجل ضال تال و جاء بالاضلالة و التلاله
 و هو الضلال ابن التلال المتل میك کسری و تانك فخیله شد بد معناسنه در بقال ریح متل یتل به یعنی انوکله
 کم اورلور سه دوشلور المتاله میك ضمی و لامك تشدد بهل یوندا یچون ایقرطلب ایتك منه قولهم ذهب
 تبال ای یطلب لفرسه فحلا پس بواب مفاعله دندر التلیل تانك فخی و لامك کسری و مدله بیون کردن
 معناسنه التلاله علی وزن الزلزله شول مشربه در که طلع قانیدن اشلر لوطلع اخر مانك ابتدا چقن یبندن دیرلر
 و تلتله ارغله دخی دیرلر بقال تلتله اذ از عرعه و اقلقه التلال تال تاء اولك فخی و تانك کسری به شاد کی در
 وزنا و معنی التله تانك فخی و لامك تشدد بهل حالت معناسنه بقال هو تبلة سوء انما هو کقولهم بیسته
 سوء ای بحاله سوء الابهال همزه نك و میك کسری ابله اوزه مق ابو زید و ایتی اوزن بقال اتهل

الشيء أهلاً لا اذ طال وبعضل ايتدي أهلاً اعتدال معنائه در وائمال وائما ردي راء مهمله ايله بو معنائه در
يعني طال واشتد معنائه در التولة تانك ضمي وواوك فحيله والدولة كذلك دالك ضمي وواوك
فحيله همزه وزني اوزن اف وبلاداهيه معنائه التولات تانك ضمي وواوك فحيله جعي دولي معنائه
يقال جاءنا بولاته ودولاته اي بد واهيه وخليل ايتدي توله تانك ضمي وواوك فحيله وتوله تانك كسري
وواوك فحيله برنسنه در كه سحره سنيه در واصبي ايتدي توله تانك كسري به شول افسوندر كه
انوكله زوجك زوجه يه محبي زياده اولور وتولات كه اولور لطف واحساندن عبارت اولور ران الاعرابي
روايي اوزن يقال ان فلانا لذوتولات اذا كان ذا لطف وتات حتى كانه سحر صاحبه يعني احسانه جذب
قلوب ايدر سحر له اند كرى كي فصل الشتاء الثولول تانك ولا مك ضمي وما بينه همزه نك سكونيله
سكل كه بدنه دانه طاهر اولور قاني وجر احني اولما از رخ معنائه فتح راء عجمي ايله التاليل تانك
فحني و همزه نك مدي ولامك كسري ومديله جعي سكلر معنائه التبتل تانك وتانك فحني وما بينه
يانك سكونيله شول بيان چكسي در كه ياشلوا وله وبتل بر طاعك دخي على در الجله تانك ضمي وحيك
سكونيله قارن واسع ويوك اوليق عظيم البطن معنائه الاجل همزه نك وحيك فحيله قارني يوك اولان
كسسته الاجلاء تانك فحني وحيك سكوني والفك مديله موثني قارني يوك عورت معنائه سنه وئجلاء
واسع اولان طغر جق المجل ميمك ضمي وحيك فحني ونشد بد به فرموده وعظيم اولن نسنه الاجلين
همزه نك وحيك ولامك فحيله كلام موثني معنائه كويلا كسكلام كنين دن مركب اولدو غنه بناء
صبيغه تثنيه اوزن استعمال او نمشدر منه قولهم طعن فلان فلانا الا تجلين اي رماه بداهيه
من الكلام الثرملة تانك وميمك فحيله طعمي سوء ادب اوزن يك يعني طعمي ركن سقلى اوزن دكوب
الرن بولشدر مق الثرملة تانك وميمك ضميلة دلكتك دشبسي انني الثعالب معنائه ورجالدين ركسسته نك
اسمي در الثعل تانك ضمي وعينك سكونيله شول كچيرك ممباشي در كه سكل كي ممباشي راسنه
اولور ناقده اولور وقيونده اولور يقال في التعجب ما اين ثعل هذه الشاة الثعل فحيله جعي ذكر
اولنان ممباشي معنائه سنه الثعل فحيله ديشدر زياده لك اولوب ومنبتنه اختلاف اولنقين بعضي
بعض اوزن بنك الاثعل همزه نك وعينك فحيله شول كسسته در كه دبشلي ذكر اولنان وجه اوزن اوله
الثعلاء تانك فحني وعينك سكوني والفك مديله موثني دبشلي قيع اولن عورت معنائه الاثعال همزه نك
كسري به مخالفت ايتك يقال ثعل القوم علينا اذا خالفوا تعال تانك ضمي وعينك تخفيفيله دل كي دبشلي
جانور معرفه لا ينصرف دو علم جنس او لغله المتعلة ميمك وعينك فحيله دل كيسي جوق اولان رارض
كثيرة الثعالب معنائه سنه نته كمعقرة ديرل رارض كثيرة العقارب معنائه سنه ثعل تانك ضمي وعينك فحيله
طلي قبيله سندن بر جاعتك ادبر كه باباسي ثعل بن عمرو در الثفل تانك ضمي وفلك سكونيله برنسنه نك
چو كنديسي دردي معنائه سنه المثافل ميمك ضمي وفلك كسري به برنسنه نك چو كنديسن اكل ابدن كسسته
منه قولهم تركت بني فلان مثافلين اي يا كاون الثفل يعني انلري حيويات اكل ايدر كن ترك اندم يعني بدوي
طابفه سنك اول وقتن حالي يتلوا اولور كه سوده مالك اوليوب حبوباته كچنه ل الثفال تانك فحيله بطي
الحركة اولن دوه يقال جمل ثفال اذا كان بطيا الثفال تانك كسري به شول دري در كه دوشيوب اوزن نه ال دكر مني
چكرل اون ذكر اولنان دري اوزن نه دو كلسون ديوكاه اولور دكر منك الت طاشنه دخي ثفال ديرل الثفل
تانك كسري وقافك سكونيله يوك الاثقال همزه نك فحيله جعي جملة اجمال كي اولور ووزناومعني وثقل برنسنه نك

تال

تتل

تجل

تومل

تعل

ثفل

ثقل

وزنه مقدار دخي ديرل منه قولهم اعطيه ثقله اي وزنه وقوله تعالى واخرجت الارض اثقالها قالوا اجساد بني آدم
الثقل تانك كسري وقافك فحيله خفتك مقابلي اغرلق معنائه يقال ثقل الشيء ثقلان من الباب الخامس مثل
صغر صغر الثقل تانك فحني وقافك كسري ومديله اغر اولان نسنه يقال ثقل فهو ثقل الثقل فحيله مسافرك
متاعي وشمي يعني خدمتكاري الثقلان فحيله انس وجن طابفه سي الثقله فحيله بدنه اولان اغرلق فتور
معنائه ثقل وحدث ثقله في جسد اي ثقل وفتور او بوكسان رويي در الثقله تانك فحني وقافك كسري به
قومك اجمال وائمال يقال احمّل القوم بثقلتهم اي بامتعتهم كلها الثقل تانك فحني وقافك سكونيله برنسنه برنسنه
اغركك يقال ثقل الشيء في الوزن بثقله ثقلان من الباب الاول وطرفعه دخي ديرل تقول ثقلت الشاة اذا وزنتها
وكذلك قيون القادر معنه دخي ديرل سيزكن وارقلان ملك ايجون تقول ثقلت الشاة ايضا وزنتها وذلك اذا
رفعتها لتنظر ما ثقلها من خفتها الثقل تانك فحني وقافك تخفيفيله صغرلى اولان عورت يقال امرأة ثقال
اذا كانت ذات ماء كم وكفل وماء كم مساجد وزني اوزن وكفل فحيله صغري معنائه در التثقل
على وزن التكريم تخفيفك ضد يدر برنسنه يدر اغرلق معنائه الاتقال همزه نك كسري به يوك بر كسسته يدر
اغركك يقال ثقله الحمل وركسسته اغرلق معنه دخي ديرل يقال ثقلت المرأة اذا ثقلت حملها في بطنها واخفش ايتدي
الثقل ذات ثقل اولدي ديكدر نته كم اقترناد يرل صرنا ذوى ثمر معنائه المتثقل ميمك ضمي وقافك كسري به
جلدن اغرلقن عورت يقال ثقلت فحني مثقل المتثقل ميمك كسري وتانك سكونيله التون وزني اولن نسنه
المثاقيل ميمك فحني وقافك كسري ومديله جعي مثقالر معنائه ومثقال برنسنه نك ميزنه دخي ديرل كندى
مثلندن ومووت معنائه نده كور منه قولهم التي عليه مثاقيله اي مووتنه وبراو نصر رويي در الشاقل قافك
كسري به تمام وزن اوزن اولان التون اصبي رويي اوزن يقال دينار ثاقل اذا كان لا ينقص الثواقيل تانك فحني
وقافك كسري به كذلك تام الوزن اولان اتونلر الشكل تانك ضمي وكافك سكونيله عورت او غلان ياوى قلن
الشكل فحيله بعناه يقال ثكلته امه ثكلان من الباب الرابع الشاقل كلفك كسري به او غلان ياوى قلن عورت
الثكل تانك فحني وكافك سكونيله والفك قصر به بعناه الشكل تانك فحني وكافك ضمي ومديله كذلك
او غلان ياوى قلن عورت المثكله ميمك وكافك فحيله او غلان ياوى قاجق ير يقال الحرب للوالدات مثكله كما
يقال الولد بمخله ومجينة يعني ولد خوفه وبخله باعث اولور ورعه يعني كوندن دخي للوالدات مثكله ديرل
الا نكال همزه نك كسري به ولدي ياوى قلدر مق تقول انك الله امه يعني خدای تعالی فی والد سنه ياوى
قلدر سن الا نكال همزه نك كسري به شول صلقم چوبى در كه اوزن نه خور ما قور يني اوله الا نكال همزه نك
وكافك ضمي ايله بعناه پس انك الله انكول عكاليه عكولك لغت در الا نكال همزه نك فحني وكافك كسري به
انكولك جعي ابو عمرو شعرنه ايتدي قد ابصرت سعدى بها كتابي طوبله الاقناه والا نكال
صلقم چوبى يدرى معنائه الشله تانك فحني ولامك تشدد بيله قيون سوري سي وكچي سوري سنه ثله ديرل
بلكه حيله ديرل جاء مهمله ايله وياه مثاله لثلل تانك كسري ولامك فحيله جعي بدن ايله بدر كي و بدن كوچك
نلومه ديرل وچن قيونله كچي قرشوب سوري اولسار اول زمانه مجموعنه ثله ديرل و ثله يوك دخي ديرل صوف
معنائه يقال كساء جيد الثله يعني كليم يوكي خوب اولسه ويقال حبل ثله يعني ايب يوك كن اولسه ودوه
تو بدنن وقيلدن اولان ابيه ثله ديرل واما بونلر ك اوچي بر ره جمع اولسه عند فلان ثله كچيره ديرل و ثله
قيودن چقرن طبراعه دخي ديرل الا ثلال همزه نك كسري به بر كسسته نك قيوني سوري سي جوق اولن يقال

ثكل

اثر الرجل اذا كثرت عنده الكثرة وانل بالقلان ديوارك اصلا حنه امر انما كنه دخی دیرل بقال انثاله اذا مرت
 باصلاح مائل منه المثل ميمك خمي وثانك كسريه شول كسبه در كقيه وني سور يسي جوق اوله الشل ثانك
 فخي ولا مك تشدد بدله طوار ترسلك بقال ثلث الدايه ثل من الباب الاول اذا رات هريتون طر نقلوا ونه
 استعمال اولنور وثل قيو بي طيراق دو ككه دخی دیرل بقال ثلث التراب في البير وغيرها اذ اهلته والجه دو ككه
 دخی دیرل بقول ثلث الدواهم ثلا اذا صبت هاو ثل اوي دفعه يقيغه دخی دیرل ديوارك ثلن قازوب بعد جمله سن
 ابني وروب بقله كه اوي يقيغه زياده صعب اولان طريقي بودر كسقف وجران معانزل اوله رو بقال
 ثل الله عرشهم اي هدم ملكهم وبقومك كه عز و دولتي كنسه قد ثل عرشهم دیرل بناء مجبول اوزن الشل فختنه
 هلاك معناسنه در نقول منه ثلث لارجل انه ثلا وثلثا من الباب الاول ايضا اذ اهلته وصاحب صراح بومقامه
 ثلث لازم ومتعدى كلور ديشدر اما جوهري وصاحب قاموس وغيري متعدي معناسندن غيري يه
 تعرض ابته مشلر دور جوهري نيك ثللي هلاك ابته تفسير دليلى قطعي اولماز ز راجا تركد كراولنان تغسير
 معنای اسمي في تفسير اوله يا خود هلاك هلاك معناسنه اوله ته كم مرور انشدر الثيله ثانك فخي ميمك
 كسري ومدبلة قياده باقى فلان صو يا خود در ده باقى فلان صو الثيل كذلك ثانك فخي ميمك كسري
 ومدبلة جمعي باقى فلان صول معناسنه و ثيله طوارك قز نه يندن وصو بندن باقى فلان نسنه دخی دیرل وهر
 بقيه يخنه دیرل ويونس ابته مائلت شراي بشي من طعام دیرل و بونك معناسي شرب ابته دن ال طعام
 بيدم ديكر پس طعامدن اول ايجله ثيله دیرل الخله فختنه كاسه دينه وغيره باقى فلان نسنه در ده
 شول بونك پان سنه دیرل كه ده ويا انكه قطران سورر ل الخله ميم اولك كسري و ثانك فخي كه ذلك طاران
 سورنك يوكه دیرل الخله ثانك خمي وميمك سكويه كه ذلك كاسه ده وغيره باقى فلان نسنه الخال ثانك
 خمي وميمك تخفيفه شول زهر در كه مري اوله سم منع معناسنه پس منع مري ديكر ته كم باب عينه
 مرور انشدر وصاحب صراحك سم منع زهر كسبه ابته تفسير مناسب دكلر و ثال سودك فيما قلنه
 دخی دیرل الخله نك جمعي در على ماسيجي المثل ميم اولك خمي و ثانك فخي وتشدد بدله كه ذلك سم مري
 معناسنه در كوي كزهر كاسه ده تربه اولنور باقى وثابت قانمشدر الخله ثانك خمي وميمك تخفيفه سودك
 قيمي و ثاله كاسه دينه يا حوض دينه باقى فلان نسنه دیرل الخله كوي و ثاله عربدن رجاعتك دخی اسمي در
 الاثمال هزم نك كسريه سودك قيمي جوق اولم بقال اثل اللبن اذا كثرت ثالته و ثال نسنه باقى قومغه دخی
 دیرل بقول اثلث الشى اذا ايقينه التثيل على وزن التكريم كذلك نسنه باقى قومق تقول ثلثه ثيله اذا ايقينه
 الخال ثانك كسريه ياردم غياث معناسنه بقال فلان ثال قومه اي غياث لهم يقوم بامرهم لثل ميم اولك فخي
 و ثانك كسريه صغيق رملجا معناسنه اثل فختنه بر كسبه يشرابك كيمي ثاثير اثل بقال ثل الرجل ثلا من
 الباب الرابع اذ اخذ فيه الشراب لثل ثانك فخي وميمك كسريه شرايك ثاثير به مست اولان كسبه نشوان معناسنه
 الثول ثانك فخي وواوك سكويه بال اريسنك بفرقه سي جماعت محل معناسنه اسمي ابته ديونك لفظندن
 واحد يوقدر الثوبه ثانك فخي وواوك كسريه ومدبلة شول جماعت كه بيوت مختلفه دخی كس اوله ولدلى
 وماللى دخی مواضع مختلفه دن كس اوله الثول فختنه وواوك خمي وتشدد بدله شتم وضرب به غلبه قلن بقال
 ثول عليه القوم اذ علوه بالشتم والضرب الثول فختنه شول جنون در كه قيو نه عارض اولوب في سوربه تابع
 اوله دخی منع ابلر اولاد دخی رده دوز طور الثول ثانك فخي وواوك سكوي والفلك مدبلة ذكر اولنان معنادن

ثل

ثول

صيفه ثاثير دخی رالا ثول هزمه نك وواوك فختنه صيفه نك كير در بقال ثاة ثولاه ونيس ثول الاثمال
 هزم نك وثانك كسريه دو كك نك بقال انثال عليه التراب اذا انصب واثمال بر كسبه نك اوزر نيه
 خلق او شمه دخی دیرل بقال انثال عليه الناس من كل وجه اي انصبوا ثلان ثانك فخي وهانك سكويه بر طافك
 علمدر ثهل ثانك ولا مك فخي وهانك سكويه باطل معناسنه در بقال هو الضلال ابن ثهل پس ثهل بهل
 كي در ه ننه ومعناده ولا ينصرف اوله ده ابو عبيد ابته دي بوا اسماء باطلندر الثيل ثانك كسري ومدبلة دو
 ذكر نيك لافي وثل با تاندر بر جنس اوتك اسيدر الا ثهل هزمه نك ويا نك فختنه ذكر نيك غلافى بونك اولان
 دوه فصل الجم خيال جيمك وهزمه نك فخي ويا نك ما يبتنه سكويه سباعدن يالى قورت ديد كرى جانورك
 اسيدر فعمل وني اوزن و بوالف لا مسر معرفه در حيا له وزن مذكور و زو موثي يالى قوردك ديشيبي
 معناسنه جيل فختنه كه ذلك ضيع معناسنه در حيا لدن تخفيف اولنه در ابو على الفوى روايى اوزن
 وجيله يالى الفه قلب ايتد برباب لفظنه وانوك امثالنه ايتد كرى كى ز راهمه هرنه دكل لفظدن على
 اولنك اسه نينه باقى در پس انوكه مثبت غير محذوف معامله سي ابته معامله اولنور وهزمه نك وجودى قتنه
 خود يا الفه قلب اولماز ساكن اولد وغندن اوتورى الجبل فختنه طاع الجبال جيمك كسريه جمعي طاغى
 معناسنه الجبال فختنه ايكي طاغدن عبارت در على قبيله سنه منسوب كه انلرك برى اجا و برى سلى در
 الجبل جيمك فخي ويا نك سكويه يرقى بقال جبلة الله اي خلقه الاجبال هزمه نك كسريه قوين قازر كن بر كره
 اير نك بقال اجبل القوم اذ احفروا فبلغوا المكان الصليب واجبال طاعه توجه ايمكه دخی دیرل بقال اجبل القوم
 اذ اصاروا الى الجبل وبوابن السكيت روايى در جبلة بن ايم جيمك ويا نك فختنه ملوك غسانك اخر بدر وغسان
 عين معجه وتشدد سين مهمله ابته بر قومك اسيدر الجبله جيمك كسري ويا نك سكويه يارادش خلقت
 معناسنه وفرموده اولم معناسنه ده كلور بقال للرجل انلذ وجبلة اذا كان غليظا الجبل جيمك كسري ويا نك
 سكويه كثير معناسنه در بقال مال جبل اي كثير وبقال ايضا جيل بمعنى كثير الجبال ميمك كسري ويا نك
 سكويه فرموده اولان عورت يقال امرأة مجبال اذا كانت عظيمة الخلق الجبل جيمك فخي ويا نك كسريه غليظ
 ولوب جفالوزن اولان كسبه الجبله جيمك خمي ويا نك سكويه اورج سنام معناسنه الجبل جيمك خمي ويا نك
 اسكويه ناس دن رجاعت و بونك بر نچه لغت واردر برى ذكر اولناندر و برى دخی الجبل در خمتنه و برى
 دخی الجبل در جيمك كسري ويا نك سكويه و برى دخی الجبل در جيمك ويا نك كسري ولا مك تشدد بدله و برى
 دخی الجبل در خمتنه ولا مك تشدد بدله وبارى تعالى نك ولقد اضل منكم جبلا كثيرا ديد وكي قولى ذكر
 اولنان لغات اوزن قرات وانشدر اولكي جبلا در ابو عمر روايى اوزن در ثاثير كه جبلا در كسايى روايى اوزن در
 ثاثير كه جبلا در اعرج وعيسى بن عمر روايى اوزن در رابع كه جبلا در اهل مدينه روايى اوزن در خامس كه
 جبلا در حسن و ابى اسحاق روايى اوزن در الجبله كسريه ولا مك تشدد بدله يارادش خلقت معناسنه ومنه
 قوله تعالى والجبله الاولين وقرأها الحسن بالضم والتشديد الجبلات كسريه ولا مك تشدد بدله جمعي
 يارادش ار معناسنه الجبل جيمك ويا نك خمي ونونك ما يبتنه سكويه اغاجدن اولان قان قد حه دیرل
 الجبل جيمك فخي و ثاثير مثله نك سكويه جوق قيله دیرل بقال ناصية جثله الخله جيمك فخي ويا نك سكويه
 كثر شمر معتدل اولمى وتقولون يستحب في نواصي الخيل الجثله اي الاعتدال في الكثر والطول للجثله
 خمتنه ذكر اولنان معناده اسيدر الجثله جيمك فختنه كذلك ذكر اولنان معناده اسيدر وجثله
 قريحه دخی دیرل نل معناسنه وجثله شول اغاجه دیرل كه يارادش جوق اولوب فرموده اوله بقال شجرة جثله

يل

جال

جبل

جبل

اذا كانت كثيرة الورق فخمه الاجتلال همزة نك وثانك كسرى وهمزة ثانية نك سكونية قوش تو بن قمار غرق
يقال اجتال الطائر اذا انشرب يشه ويقال جاء الشتاء واجتال القنبر وقنبر قافك وبانك خميلة جكاوك ديد كاري
قوشد ركسره شبیه درواجتلال غصبه كارب مقانله حاضر اولغه دخی درلر بقال اجتال الرجل اذا غضب
ونهباً للقتال واجتلال و قنبر بوب يولغه قابل اولغه دخی درلر بقال اجتال البنت اذا اهتز وامكن لان يقبض
عليه الحشاه سمك خمي وهمزة نك كسرى ابله دكاوب طورن نسنه الخجل حيمك خمي وحاء مهمله نك تخفيفيله
زهر سم معناسنه واما الخجل خاء معجه ابله ابو سعيدا كاتكار آتشدرا الخجل حيمك فخي وحانك سكونية اری
بكي در بعسوب معناسنه و حكر كه جاعتندن متول بيوك چكر كه در كه دوشد و كمرده قنادن ديوشر مزو. الخجل
بيوك مشكه دخی درلر سقاء عظيم معناسنه وشول كرتن كله يدخی درلر كه اول ام جبينك ار كي در و ام جبين خاء
مهمله نك خمي و يانك فخي ابله رجس كرتن كله درو بعضلر ابتدی الخجل جعل ديد كاري بوجكدر كه نجاست يوالر
و الخجل ركسني يره اور نغه دخی درلر الخجل على وزن التكرم كذالك يره اور مق تشديد مبالغه ايچوندر و كاه
اولور خجله دخی درلر مهمز ابله الخجل على وزن جعفر شول كسني در كه الخجل جمع الاعضاء اولوب سز اوله الخجله
على وزن الد حرة ركسني يره دوشو رمك بقال خجله اذا صرعه الخجل جعفر و زنی اوزن عسك جش
معناسنه و عظيم القدر معناسنه دخی كاوب بقال رجل خجل اذا كان ذا قدر ومنزله الخجله على وزن الد حرة
يره اور مق بقال خجله اذا صرعه و رماه و كاه اولور جعفره دخی درلر عين مهمله ابله و خجله بتون طرقلو طوارك
طود اغنه دخی درلر انساك طود اغنه شفه ديد كاري بي الخجل على وزن الد حرج جمع اوليق بقال الخجل
القوم اذا اجتمعوا الخجل فختينله سمندر و زنی اوزن طود لغی قان اهلن كسني غليظ الشفه معناسنه نون
را ايددر الخجل حيمك فخي و دالك سكونية عصمو معناسنه الخجل و ختمينله جمع عضول معناسنه الاجدل
همزة نك و دالك فخي طوعن صغر معناسنه الخجل حيمك كسرى و دالك فخي قصر كوشك معناسنه الخجل
حيمك فخي خور ما قور غی در كه ياشل اولوب مدور اوله و هنوز برك اولماش اوله اهل نجد لغی اوزن الخجله
حيمك فخي واحدی و جداله يره دخی درلر ارض معناسنه الخجل على وزن التكرم يره اراق معنای مذكور دن
ما خود در الاجدل همزة نك و حيمك كسرى يره دوشمك بقال جداله فاجدل ای رماه بالارض فسقط المجاذلة
ميمك خمي و دالك فخي خصوصت ايد شمك الخجل حيمك كسرى به بعناه بقال جادله مجادله وجد الا اذا خاصمه
الجدل فختينله سمندر شدت خصوصت معناسنه الخجل حيمك فخي و دالك سكونية ابي زياده بوك تقول جدل
الجل اجله جدل من الباب الاول اذا فتلته فتلا محكما الخجله ميمك فخي و دالك خمي و مدله اعضاسی قوي
اولوب خوب ولان غير معنای مذكور دن ما خود در و مجدوله محكم اور لش زرهه دخی درلر الخجل
كذلك ميمك فخي و دالك خمي و مدله ضعيف اولن كسني كه ضعفي ارقلغندن اوليه الخجل دالك كسرى به قوي
اولن اوغلان و جادل شول دوه ياور يستنه دخی درلر كه انسيه يور يكة قادر ابله و بور اشحن قوي اولن در كه
راشع يكي طوعش دوه ياور يسي در كه انسيه هنوز يور يكة باشليه الخجل و ختمينله دانه سنبلنده برك اولوق
بقال جدل الحب في سنبله من الباب الاول اذا قوی الخجل حيمك فخي و دالك كسرى و مدله شول يولا در كه
مختياندن اور لش اوله و كاه اولور و شاحه جدل درلر و وشاح واوك كسرى به شول سختياندن اور لش
نسني در كه نساء عرب سينه بند كي طقنورلر جدل حيمك فخي و دالك كسرى و مدله برار كك
همزة نك اسمی در كه نعمان بن المنذر كدوه سپندر كه من بورك ايكي نام كذالك دوسي و ارايدی يري جدل
و يري دخی شدت بلديله حيمك فخي و دالك كسرى و مدله اسلوب و طر بقت مشا كله معناسنه بقال كل

خجل

خجل

خجل

جدل

يعمل

يعمل على جدلته اي طر بقت و جدله قبيله معناسنه ده كلور و جدله طي قبيله سندن رجاعتك دخی اسمی در
و جدله ذكر اولنان رجاعتك لدر ينك اسمی در كه جدله بنت سبيع در حير قبيله سندن اكثيف اولشدر در
الجدل فختينله ذكر اولنان جدله يمنسوب اولان كسني ثقي كي ثقيفه ينسبتك و ثقيفه دخی رقبيله نك
باباسی اديدر الخجل حيمك فخي و دالك سكونية والفك مدله شول زن در كه اور لش اوله الخجل حيمك و دالك
فخي و مايننده نونك سكونية طاشلر حجان معناسنه و بومعنادن كاه اولور رجه جندل نسنيه اولنور الخجل
حيمك و نونك فخي و دالك كسرى به شول در كه انده طاشلر اوله الخجل حيمك و واوك فخي كوجك خرق نهر
صغير معناسنه الخجل حيمك كسرى و ذال معجه نك سكونية بيوك او طون كوكي اصل حطب عظيم معناسنه
الاجزال همزة نك فخي جمع اصول حطب معناسنه الخجل دالك كسرى به شول نسني در كه دكاوب ثابت
اوله و مكاتندن يري الخجل حيمك كسرى و دالك سكونية شول انجدر كه دوه ياندوغي رك اور نسني ديكر لچيك
اولان دوه لراكاشنسون ديو و معنای جادل بوندن ما خود در و حجاب بن المنذر كدخی انا جدلها المحكك
ديدي دخی معنای مزبور دن ما خود در و جدل جذل ذلك تصغيری در ذكر اولنان معنای و تصغير تعظيم
ايچوندر و محكك حكدن در قاشيق معناسنه و جدل مال شول كسني يدرلر كه مالك ضبط وصيائنه يولداش
اوله الخجل فختينله شاد اولوق فرح كي در و زناو معنی بقال جدل جذل جذل من الباب الرابع الخجل حيمك فخي
و ذلك سكونية شاد اولان كسني الاجدل همزة نك كسرى به شاد قلق بقال اجذله اذا فرحه الاجدل همزة نك
و تانك كسرى به مسرور اولوق ابتهاج معناسنه بقال اجذل فلان اذا ابتهج الخجل فختينله طاشلر حجان معناسنه
الخجل حيمك و واوك فخي و رانك مايننده سكونية بعناه و واو جعفره الخاق ايچون در و جزل حنيه نام
شاعرك لقبی در الخجل حيمك فخي و رانك كسرى به شول يدر كه طاشلر اوله الخجل كذالك حيمك فخي و رانك
كسرى به مذكري بقال ارض جرلة و مكان جزل الاجرال همزة نك فخي جمع طاشلر يري معناسنه
واجرال كاه اولور جرك خمي اولور جبلله اجبال كي الخريال حيمك كسرى و رانك سكونية قزمی
بوي صبح احمر معناسنه اسمی رواي اوزن و جريال الذهب التونك قزمی الخي و جريال خمره دخی اطلاق اولنور
و جريال اسفله اسمی اولن خمر سلافتن ادنی درايونكده و بعضيلر ايتدی جريال الخمر خمر ك لونی در الخجل حيمك
كسرى و دالك فخي و رانك وحاء مهمله نك سكونية بيوك و فرموده اولان دوه الخجل حيمك فخي و رانك
سكونيه بيوك او طون كه قورش اوله و جزل عظيم معناسنه ده كلور بقال فلان جزل الرأي اي عظيم الرأي
ولفظ جزل شول كلام در كه ريك اوليه و جزل كسنيكه دخی درلر قطع معناسنه بقال جزات الشئ جزئين اذا
قطعتهم قطعتين الخجل حيمك فخي و رانك كسرى و مدله عظيم معناسنه در بقال عطاء جزل و جزل اي عظيم
الخجل حيمك كسرى به جز بلك جمع عظيم اولان نسني ل معناسنه الاجرال همزة نك كسرى به انعام زياده فلق
تقول اجزات له من العطاء اي كسرت الخجل حيمك فخي و رانك سكونية و اي صاحبي اولان عورت الخجل حيمك
ندير بقال امرأة جزلة اذا كانت بينة الخجل و ذات رأي الخجل حيمك كسرى و رانك سكونية خور ما بلوق كسندن
قطعة عظيمه الخجل حيمك كسرى به خور ما كسني و ذاتي الخجل فختينله صوچكن دونه نك ارقه سي كد يغر اولمان
ارقه سندن كك خمر غله يري خور قاله الاجزل همزة نك و رانك فخي ذكر اولنان دوه الخجل حيمك و رانك
فخي و واوك سكونية كو كسري ياور يسي و كاه اولور و تازم بكيكه دخی جزل درلر و جزل زهره
دخی درلر و ابو عميد ايتدی تازم يكيكه و زهره جزل اطلاق اولوق اي مقيدك شعرتن غيري يره استماع
اولمادی الخجل حيمك فخي و عينك سكونية فلق الخجل ميمك و عينك فخي بعناه بقال جعلت كذا الخجله

جدل

جدل

جول

جودجل

جزل

جمل

جعلوا محلا من الباب الثالث و برصفتند برصفتند و دند و مکه دخی دیرلر کقوله تعالی جعله نبیا ای صیره و نسیمه
 قلعه دخی دیرلر کقوله تعالی و جعلوا الملائکة الذین هم عباد الرحمن انما انای سموهم و جعل کویک خرمه اغا جلمرینه
 دخی دیرلر جعله جیمک فقی و عینک سکونیه و احدی کویک خرمه اغا جلمرندن بری معنایه جعل جیمک فقی
 و عینک سکونیه برکسنه برایش مقابله سنده تعیین اولنان عوض الجعالة جیمک کسر به کذلک برایش
 مقابله سنده و برین عوض الجعالة جیمک فقی و عینک کسری و مدله بمعناها ایضا الجعل جیمک فقی و عینک
 فقیله نجاست یوالین سیاه بوجک سرکین کردان معنایه الجعل جیمک کسری و عینک سکونیه جیمک مزبور
 بوجک معنایه و یوم مقامه صاحب صراح یوم معنادن غیری و جانور سیاه بی دیشدر جعالت تفسیرنه
 ذکر اولنان معنایه قاموسه و سائر لغات اشارت بولمادی و ظاهر بود که جوهر نیک جعل الماء بکسر جعل
 ای کثر فیه الجعلان دبد و کی سرکین کردان معنایه تحقیقه دلیل اولور سرکین کردان معنایه غیر معنایه
 دلیل اولماز الجعل فقیله صریح ذکر اولنان بوجک جوق او شیمک بقال جعل الماء جعلای کثر فیه الجعلان الجعل
 جیمک کسر به شول زیاده سید که انوکله چومک آتشه نیندر لور الجعل فقیله جیمک کسر به کتاب ایله کتب کی
 الاجعالت همز نیک کسر به جومکی ذکر اولنن بکسر تشدن نیندر مک نقول اجعلت القدر اذا تزلتها بالجعل اجعالت
 برکسنه علی مقابله سنده عوض و بر مکه ده دیرلر واجعالت دیشی کب و سائر رجی جانور ارکک طلب آیمکه
 دخی دیرلر بقال اجعلت الکلمة اذا اردت السقاده و سقاده سین مهمله ایله و فایله جماع معنایه در الجعل میک
 ضمی و جیمک سکونیه و عینک کسر به ارکک طلب ایدن دیشی کب بقال اجعلت الکلمة فیه جعل الاسجعال
 همز نیک و تانک کسر به کذلک دیشی کب ای کک طلب آیمک بقال اسجعلت الکلمة اذا اردت السقاده الاجعالت
 همز نیک و تانک کسر به قلی جعل معنایه بقال اجعالت جعل یعنی الجعل جیمک فقی و فایله سکونیه شول
 بولوندر که صوی و دو کویب حالی قالمش اوله الاجعالت همز نیک و جیمک کسر به بلوت ذکر اولنان صفت وزن و اولق
 الجعل جیمک فقیله جوق بوجک صوف کثیر معنایه ما قالت الضاءة اولدر خالا و اجز جفالا و احلب کتبثاقالا
 ولم ترمش ملا و زغال رانک کسر به و خاه معجه ایله قوز بلر معنایه در و جفالت دفعه صوف کثیر و بر مکه
 اشارت در و کثرت معنایه دال اولد غنک اصلی بود که قیون تاقر فقیله قبلی دو کز پس قلد قلد جمله
 قرقلوز و کتب ثقال بوجک قد حلد دیکدر یعنی بولکامی قیون انسان ح الله اهلته بیان اهلر کندی نفسی تعریف
 ایچون و جفالت کذلک شول نسته در کالی سبل سور الجعالة جیمک فقیله شول کویکدر که کفجه ایله فی
 چومک کن المورل و جفاله اسدن بر جماعته دخی دیرلر الجعالة جیمک فقی و فایله سکونیه بیانی جز معنایه پس
 بواسم مفعول اولور عرقه اغترافدن اسم مفعول اولد و غی کبی که غرقه کفجه ایله برنسته فی جالوب الحق
 معنایه در الجعلی فقیله و الفک قصر به و الا جعلی همز نیک و فایله فقیله و الفک قصر به خاصه معنایه
 افاده ایچون ذکر اولنور لفظلر در بقال دعوتکم الجعلی و الا جعلی اذا دعی فی الخاصة لای العامة و بعضیلر ابتدی
 اجعلی و زغلی هر نسته نیک جماعته دیرلر الاجعالة همز نیک و فایله فقیله جماعت معنایه در فرادینی وزن
 بقال جاء القوم اجفالة و زغلة ای جماعة و بقال جاء و اجفالتهم و از فلتهم ای جماعتهم الجعل فقیله
 سرعت اینک بقال جعل جفولا من الباب الثاني اذا اسرع الجافل فانک کسر به مضطرب اولان کسنه
 منزع معنایه الا جعلی همز نیک کسری و جیمک سکونی و فایله کسری و مدله قور حق جبان معنایه
 بقال ظلم اجفیل اذا کان بهرب من کل شی و ظلم طاء معجه ایله دوه قوشنک او ککی در الاجعالت همز نیک
 کسر به فقیله سرعت اینک بقال اجفل القوم اذا هربوا من عین و اجفال بل سرعت اینک دخی دیرلر بقال

جعل

جلل

اجعالت الی می اذا سرعت واجفال بل طیرای صاور معنه دخی دیرلر بقال اجفالت الی می بالتراب اذا ذهبت و طیرت
 الجفل میک فقی و فایله کسری به سرعت اید می بل الجافله فانک کسر به کذلک سرعت اید می بل بقال فی
 جفل و جافله الا جفالت همز نیک و جیمک کسر به قوم یرندن کویب صیرتیمکه دیرلر بقال الجفل القوم اذا
 انقلعوا کلهم فقصو الجفل جیمک فقی و لامک تشدد به کی بلکی یادبان کشی معنایه الجفل جیمک فقی
 جیمک فقیله دوه نجاستی بقال ان بنی فلان و قودهم الجلة و قودهم الواله و و اله و اوک فقی و همز نیک سکونیه
 مطلقا طور نجاستی خشکی معنایه الاجتلال همز نیک و تانک کسر به دوه نجاستی دیو شور مک بقال هم
 یجتلون الجلة ای بلقطنون البعر و لقط یردن فالدر مق معنایه در الجفل جیمک فقی و لامک تشدد به طور جلی
 پوشش ستور معنایه الاجتلال جیمک کسر به جیمک فقی و لامک تشدد به جیمک کسری ایله جلالک جیمک چوللر
 معنایه و کاه اولور جل کل معنایه ده استعمال اولنور و دکی فارسی معرب اولق وزن ته کم بعض اشعار ده
 واقع اولشدر و جل برنسته نیک معنایه دخی دیرلر الجلی جیمک فقی و لامک فقی و الفک قصر به امر عظیم معنایه
 الجلل جیمک فقی و لامک فقیله جیمک کبری ایله کبری امور معنایه الجلل جیمک فقی و لامک فقی و الفک قصر به امر عظیم معنایه
 و عاء تمر معنایه الجلل جیمک کسر به انکک حصاد حائله اوان قشنه دیرلر و جل جلیل معنایه ده کاور بقال
 ماله دق و لاجل ای دقیق و لاجلیل الجلة جیمک کسر به یاشلوا و لان دوه جلیلک جیمک در صبی ایله ضمیمه کی
 و جله یشلوا و لان ادملره دخی دیرلر بقال مشیخة جلة و مشیخه میک و یانک فقیله شیخک جیمک در یشلو پیرلر
 معنایه الجله میک و جیمک فقیله شول محیفه دو که انک حکمت سوزلی یاز بلوا و له و ابو عبیده ایندی هر کتاب
 عرب طایفه سی قتنه مجله در الجلال جیمک فقیله عظمت معنایه در فقولهم جلال الله یعنی عظمة الله و جلال
 اجل معنایه ده کاور منه قولهم فعلته من جلالک ای من اجالت الجلاله جیمک فقی و لامک تشدد به شول
 اینکدر که بوش کزوب نجاست قرشدن و فی الحدیث نهی عن لبس الجلاله ای بقره نذیع الجاسات و دوجلدن
 ما خوذ در دوه نجاستن دیو شور مک معنایه علی ماسیحی و جلالت یاشلوا و لغه دخی دیرلر بقال جل الوجل
 اذ المن و بقال جلت الناقة اذا استوت و ابو النصر و ابی در و کاه اولور معنایه صغری دخی افاده ایدر کافی المثل
 جلت الهاجن عن الولدی صغرت و هاجن کویک اولن حیوان در که طوغر معنه و ولد کتور مکه صالح اولمیه
 پس جلت اصل معنایه نظر ترهت عن الولد معنایه اولور الجلال جیمک فقی و لامک تخفیفه عظیم معنایه در
 الجلاله جیمک کذلک ضمی و لامک تخفیفه نایقه عظیمه در الجلل فقیله امر عظیم در و جلیل قولا ی نسته دخی
 دیرلر پس بواضدادن اولور و جلیل اجل معنایه دخی کاور بقال فعلت ذلک من جلالک ای من اجلال الجلیل
 جیمک فقی و لامک کسری و مدله امر عظیم و جلیل تمام دبد کازی ضعیف او ته دخی دیرلر که انکله اولر یک یار قلرن
 سد ایدرلر الجلیله جیمک فقی و لامک کسری و مدله واحدی ذکر اولنان و تانک بر دانه سی معنایه الاجلال بل
 جیمک فقی و یانک کسر به جیمک ذکر اولنان و تانک معنایه الاجلال جیمک فقی و یانک کسر به لامک سکونیه دف
 یولی ساز قشمندن در الجلال جیم اولک فقی و جیم تانک کسر به جیمک فقی و یانک کسر به لامک سکونیه دف
 علی وزن الزلزاله دف بوللر نیک اوز و رمسی و جملعه رعدا و از دخی دیرلر و جملعه مطلقا برنسته فی ایله غریک
 اینسته دخی دیرلر بقال حجت الشی اذا حرکته ییدک الجلیل میک فقی و جیم تانک کسر به شول بلوندر که
 رعدا و اوزی اوله التجلیل علی وزن التزلزل ره کیر و ب کثک بقال تجلیل فی الارض اذا ساخ فیها و دخل
 و سوح سین مهمله و خاه معجه ایله ره کیر مک غرق زمین معنایه و تجلیل یعلم بوز لماغه دخی دیرلر بقال

تجارت قواعدها البتة اذا تضعضعت وفي الحديث ان تارون خرج على قومه بتجتر في حله فامر الله الارض فاخذته
فهو تجلجل فيها الى يوم القيامة وحله حاهمه له نك فتمله فاخر اولي خلعت در الجلال جيلك اولاهمى وثانيا
كسر به اوارى صافي اولان مركب يقال جارجلاجل اى صافي النهيق جلاجل جيم اولك فتي وطينك كسر به
برموضعك اسمى در الجلاجلان جيلك كسى ولا ملك ما يندى سكونيله كشيتز تخمى وادو الغوث ابتدى جلاجلان
سوسم تخمى در كه قاني ايجده اوله هنوز خصا او لنمدن و جلاجلان يورك ايجده اولان سياه قان قطره سنده دى
ديرل حبه القلب معنا سنده يقال اصبت جلاجلان قلبه فجن يوركنه اورلسه الجلول فتمتبه قوم شهر دن
يعقوب كنك يقال جيل القوم عن البلد يجلون جلولان من الباب الاول اذا جلولوا اخر جلول الى بلد اخر الجالة لامك
تشديد به شول قوم در كه بر شهر دن بر شهره جقمش اوله ل يقال استعمل فلان على الجالة يعنى شهر دن طشر
يعقلم اوزن عامل قلندى واستعمل على الجالية دى ديرل جزيه جعنه وضع اولان كسبه ياجل جيلك فتي ولا ملك
تشديد به دوه تجاسنى ديو شرمك يقال جيل البحر جلاجل من الباب الاول اذا التقطه الاجتلال همزه نك
وتانك كسر به كذلك دوه تجاسنى ديو شرمك الجلالة جيلك فتي ولا ملك تخفيفيله عظيم القدر اولق يقال جيل
فلان يجل جلاله من الباب الثاني اذا عظم قدر الجليل جيلك فتي ولا ملك كسرى ومد به عظيم القدر اولان كسبه
الاجل فتمتبه له زياده عظيم القدر اولان كسبه وبعض شعره فاك غامله واقع اولوب جلاجل ديسى ضروره در
شه كم كاه اولور يا جل مابعدت ديرل يا قوم ما اجل مابعدت معنا سنده فعل بجب اولق اوزن الاجلال همزه نك
كسر به تعظيم ونكرم ايمك يقال اجلته في المرتبة واجلال جوق عطا قلغه دى ديرل يقال ثبات فلان فاجل
ولا احشاني اى ما عطا في جليله ولا حاشية ويقال ما اخلى ولا دقنى اى ما عطا في كثير ولا قليلا الجليله جيلك
فتي ولا ملك كسرى ومد به بر تارن طوغرن دوه وحاشيه حاهمه له وشين معجه ايله كوجك اولن دوهه يقال
ماله جليله ولا دقيقه اى ماله ناقة ولا شاة التجليل على وزن التكرم برنسنه عام اولق يقال جلاجل الشئ تجليلا
اذا تم وتجليل لاجل كيدر مكه دى ديرل تقول جللت الفرس اذا البسته الجلاجل جيلك فتي ولا ملك كسرى
وتشديد به شول بلوندركه يغور عي ريزون علم اوله التجلاجل فتمتبه ولا ملك فتي وتشديد به برنسنه نك
اوز بنه عالى اولق يقال تجلاجله اذا علاه و برنسنه نك معظم المعه دى ديرل يقال تجلاجله اذا اخذ جلاله الجلال
تانك فتي ولا ملك تشديد به بيو كنك يقال فلان تجال عن ذلك اى برفع عنه جلولاه جيلك فتي ولا ملك صمى
والفك مد به ناحيه فارسى رقرينك اسمى در الجلولى جيلك فتي ولا ملك فتي واخر نك تشديد به جلولايه
منسوب ولا فتنسبه على خلاف القياس مثل ضرورى في النسبه الى حروراء وحروراء حاهمه له نك فتي والفك مد به
بر شهر كسى اسمى در الجمل فتمتبه دوه وفر ابتدى جمل ناقة نك زوجى اولن دوه در صغى اركك دوه ميه مخصوص در
الجمال جيلك كسر به جمع الاجمال همزه نك فتمتبه كذلك جمع الجمالات كذلك جيلك كسر به جمع الجبابل جيلك
فتي ويانك كسر به كذلك جمع دوه لر معنا سنده الجامل جيلك كسر به بلوك دوه در كه جوبانلى وصاحبلى به
اوله وصاحب صراح جامل شتر با شتر بانان والانت واسباب ان ديشدر وفيه مالا ينجى الجماله جيلك كسر به
شول دوه سور سيدركه جله اركك اولوب ايجده ديشسى اوليه يقال هذه جماله بنى فلان وقرى كاه جماله صفر
الاستجبال همزه نك وتانك كسر به دوه جمل اولق مرنبه سنده اير شكم يقال استجبل البعير اى صار جلا وناسمى
جلا اذا اربع يعنى دوه دور ديش صاحب اولد قل جمل اولور ويوبدى ياشنه كيردك اولور الجماله جيلك فتي و
ميمك تشديد به دوه صاحب اولن كسبه لرحاب جمال معنا سنده خياله وجمان كى الجمال جيلك فتي وميمك تخفيفيله
اكون لك حسن معنا سنده تقول جمل ارجل جمالا من الباب الخامس الجمل جيلك فتي وميمك كسرى ومد به صاحب

جمل

جمال اولن اروجيله ارجش يا غه دى ديرل الجليله جيلك فتي وميمك كسرى ومد به كذلك صاحب جمال اولن عورت
الجماله جيلك فتي وميمك سكوى والفك مد به كذلك صاحب جمال اولان عورت الجمال جيلك فتي وميمك تشديد به
زياده خوب اولان كسبه الجليل جيلك فتي وميمك سكوى و يانك سكونيله بر جنس قوشك اسمى در صيغة تصغير اوزن
وضع اول تشدر الجلاجلان جيلك كسرى و ميمك سكونيله جمعى ذكر اولنان قوشلر معنا سنده كعبته كعتان كى وكعبت
بلبله ديرل جمل فتمتبه مد حج دن بر قبيله نك با باسى ادبدر ككه اول جمل بن سعد العشيره در كه هند بن عمرو
الجملى انلردن در كه امير المومنين على ايله بيله ابدى قتل اولندى جمل جيلك فتي وميمك سكونيله بر عورتك اسمى در
الجملة جيلك فتي وميمك سكونيله خسابك مجموعى الجمل جيلك فتي وميمك فتمتبه جمعى جملة لر معنا سنده الاجمال
همزه نك كسر به حسابى جملة يرد ايمك تقول اجملت الحساب اذا رددته الى الجملة واجمال بر كسبه يه ايلك ايمكه
ورايشى خوب ايشلكه دى ديرل تقول اجملت الصنعة عند فلان اذا احسنت واجمل فى صنعة اذا اجادها و كاه
اولور اجال يا غه ايشلكه دى ديرل ابو عبيدروا بنى اوزن تقول اجملت الشعم وقومك دوه سى جوق اول قلغه دى ديرل
تقول اجمل القوم اذا كثرت جمالهم وبوكسائى روا بنى در الجمل جيلك فتي وميمك سكونيله يا غه اوتك تقول جملت
الشعم اجمله جلا اذا ذبته الاجمال همزه نك وتانك كسر به كذلك يا غه اوتك تقول جملت الشعم اذا ذبته الجملة
ميم اولك فتي وميم ثابنك فتمتبه بر كسبه ايله احسانه معامله ايمك الجمال جيلك فتي ويانك تشديد به فرموده
اولان كسبه الجمالية على وزن المزدور شول ناقة در كه اعضاسى قوى اوله ده ارككه شبيه اوله الجمل جيلك فتي
و ميمك فتي وتشديد به بر نوع حساب و جمل كى ايبه دى ديرل جمل سفينه معنا سنده اول شول بيلدر در كه بر قاجن
بر بره كتور ووب بغلر رواين عباس رضى الله عنه ما حى بلج الجمل فى سم الحياط قراءت ابتدى التجميل على وزن التكرم
برنسنه يى ترين ابدوب خوب ايمك تقول جملة اذ ان به الجمل فتمتبه و جيلك فتي وتشديد به بر كسبه تكلفه
خوش اولق اطهار ايمك و جمل جيلك فتي و جمل ايمك شعم مذا ب معنا سنده قالت امرأة لابنتها
تجملى وتعفى يعنى شعم يا غن اكل ابدوب عفا فة ايمع وعفا فة عين همزه نك فتي واوله عهده قان سوت در و خنى
دكل در كه بوكلام جمال صاحبى وعفت صاحبى اول ديمكى دى ايهام ابدو الجول جيلك فتي وواوك سكونيله جولان
ايمك و برنسنه يى اختيار ايمكه دى ديرل تقول جلت هذا من هذا اى اخترته منه الجولان فتمتبه بمعناه يقال
جال بجول جولان و جولان مال مالك خرده سى و بره مزي فراروا بنى اوزن الاجتيال همزه نك وتانك
كسر به والا تجيال همزه نك و جيلك كسر به كذلك جولان ايمك واجتيال اختيار ايمكه دى ديرل تقول اجتلت
منهم جولان اى اخترت الجولان جيلك فتي وواوك سكونيله شام شريفه بر طاغك على در الاجالة همزه نك
كسر به دور ايتدر مك يقال فى اليسر اجل السهام يعنى قار او قلمن دوندر الجوال تانك فتي و جيلك سكونيله
طواف ايمك تطواف كى در و زنا ومعنى الجويل على وزن التكرم جوق جولان ايمك تقول جول فى البلاد اذا طوف
الجوال تانك فتي وواوك فتي وواوك فتمتبه جولان ابد شكم يقال تجاولوا فى الحرب اى جال بعضهم على بعض وكانت بينهم
مجاولات الجول ميمك كسرى وواوك فتمتبه شول قصه قفاندر كه جاريه انوكله جولان ابدروكاه اولور قلقانه
دى مجول ديرل الجول جيلك فتي ومد به قيونك ديوارى در جدار البئر معنا سنده وابو عبيد ايتدى جول قيونك
اعلا سندن اسفلنه وارنجهر جاني در الجال على وزن الجال بمعناه الاجوال همزه نك فتي و جيلك سكونيله جمعى قوى
ديوارلى معنا سنده وجول عقله وادراكه دى ديرل يقال ماله جول اى عقل وعزيمته مثل جول البئر الجمل جيلك فتي
وهانك سكونيله علمك مقابلى الجماله جيلك فتمتبه كذلك علمك مقابلى يقال جهل فلان جهلا وجهلا من الباب الرابع

جهل

الجاهل تانك فتي و هانك ضمي ايله جاهلك اظهار ايتك برضنه في سئلور كن تقول تجاهل اذ اري من نفسه ذلك
وليس بالاستجهال همزه نك و تانك كسر بله ركسنة في استخفاف ايدوب جاهل عدا ايتك تقول استجهال اذا
عليه جاهلا واستخفه وفي المثل زه الفرار استجهل الفرار اوف اوفانك ضمي ورائين مهملتينه بيان صغرينك
ولدي دركه هنو ز زمينه اوله و زواركك ذيضي اوز زنه مخره مق در يعني رسيد اولن مخر دغن كوروب اولينلر
دخي مخر دغه كانه يكي رسيد اولنلر ك مخر مسي اولينلر ك استخفافتي مودي اولوروبو بر مثلك ركه ارمز كسنة نك
همدي اولمادن اجتناب لازم اولمق محندنه ضرب اولنور تاكه انوك فعلي كي فعل اشك كادخي سرايت ايتيه التجهيل
علي وزن التكرم ركسنة في جهله نسبت ايتك الجهله ميمك وهانك فتي و جيمك سكونيله ركسنة في جهله حمل بدن
نسنة منه قولهم الولد مجهله التجهيل ميمك وهانك فتيه شول بر يدركه انده علامت طريق اوليه تقول ركبها
علي مجهولها الجهله جيمك فتي و هانك سكوني والفك مدبله بر لفظ دركه محل تا كيدده استعمال اولنور منه قولهم
كان ذلك في الجاهلية الجهلاء ز راجهلا جاهليت لفظن با كيد ايچون لفظ مز بوردن مشتق اولمشدروند واند
وهيم هاج و ليله تيلاء و يوم يوم ديد كاري كي وند قازغه وهيم فتيه خردده سنكه ديرلر الجبل جيمك كسري
ومدبله ناسدن بر طابغه در مثالا التركية جيل والروم جيل ديرلر جيلان جيمك فتي و يانك سكونيله عبد القيس
قبيله سندن رجاعت درو جيلان الحصى شول اوفق طاشلر دركه اني يل شدنله اسمكين دوند رمش اوله فصل
الحاء الجبل حانك فتي و يانك سكونيله ايسر سن معناسنه الجبال حانك كسر بله جمع ايلر معناسنه الاحبال
همزه نك فتي و يانك ضمي ايله كذلك جيم و حبل عهد و اماندخي ديرلر و امان قرب معناسنه قرب معناد و حبل
وصاله دخي ديرلر بوسيدن وزن قومه حبل ديرلر مل مستطيل معناسنه و حبل العاتق رسيكيد دراموزده
و حبل الوربد بر طرد بر يوند و حبل اندام بر طرد در قوله وفي المثل هو علي حبل ذراعك اي في القرب منك
الحبل حانك ضمي و يانك سكونيله ديكنلو اغاج مشي در وفي حديث سعد لقد رأيتنا مع رسول الله صلى الله عليه
وسلم و ما لنا طعام الا الحبل و ورق العمر و سمر بر ده براغاجك اسمي در و حبله شول زينه دخي ديرلر كه نساطا بقه سي
طافندخي قلاده لده قينلور لرا حبال يانك كسر بله شول كر دركه ذكر اولنن حبله يمش اولنلر الجبل حانك كسري
و يانك سكونيله افت داهيه معناسنه للبول ضمتينله جمعي ذكر اولنن داهيه ل معناسنه الجبل حانك فتي و يانك
كسري ومدبله بر لفظ دركه حبل راح ديتلر كد اسد مراد اولور بقال للواقف مكانه كالاسد لا يفر حبل راح الجبل
فختينله قارنده اولن ولد حبل معناسنه بقال حبل المرأة من الباب الرابع الجبل حانك ضمي و يانك سكوني والفك
قصر بله يوكل عورت معناسنه الجبال حانك فتي و والفك قصر بله جمعي يوكل عورت معناسنه الجبال حانك
ولا مك فتي ايله كذلك جمعي و بونك جمعي حباليات كلدي زيرا بونكيون افعل يو قدر رس صغري كله سنك
جمعنه مخالف ولدي و بونك اصلي حبال ابدى لامك كسر بله زاهر جمع كه انوك او چي حرفي الف در الفك
عقبه كن حرف مكسور اولور مساجد كي و جعفر كي اندن صكره الف تانك دن مقلوب اولن ياي الفه
قلب ابدوب حبال ديد بلر لامك فتيه تاه الفين بيني فرق اولنه ته هم حاري ده مورا تشدروهم حبال دخي
حبل كي اوله ترك صر قده زيرا كرايا الفه قلب اولنسه ساقط اولوردي ثوين داخل اولد غيچون ته جورده
ساقط اولور الجبل حانك ضمي و يانك سكونيله و يانك تشديد بله حبل به منسوب اولن نسنة الجبل كي كذلك
حانك ضمي و لامك فتي و يانك تشديد بله حبل به منسوب اولن الجبل به حانك ضمي و يانك سكوني و يانك
تشديد بله كذلك حبل به منسوب اولن نسنة و ابو زبد ايتدي هر طر نقل اولن حيوانه حبل ديرلر الجبل ميمك
و يانك فتيه زمان حبل بقال كان ذلك في حبل فلان اي في وقت حبل امه به حبل الجبله فختينله حبل

جبل

جبل

ياوريسي نتاج النتاج و ولد الجنين معناسنه وفي الحديث نعي عن جبل الجبله وبعض نسخته عن بيع الجبله واقع
اولمشد رطاهر بودر كه نسخه اولي ده دخي مضاف مقدر در وجهه كذلك اسميه بد اغنه ديرلر قضيب الكرم
معناسنه الاحبال همزه نك كسر بله يوكل قلق القاح معناسنه يقال احباله اذا القحه الجبله حانك فتي و يانك
سكوني ايله كذلك اسميه بد اغي بعض لغت وزن الجباله حانك كسر بله طوزا كه انوك او اولر لرا حبال يانك
كسر بله شول كسنة دركه طوزا ق نصيب در و حبال رش معناسنه ده كلوزو في المثل اختلط الحابل بالنابل و نابل
ارج در حبه معناسنه الحبول ميمك فتي و يانك ضمي ومدبله شول وحشي دركه طوزا غه طولشمس در الحابل علي
وزن الكافور شول ايب دركه انوكه خر ما اغاجنه جقر لرا احتبال همزه نك و تانك كسر بله طوزا غه او اولن
الحتبل ميمك ضمي و يانك فتيه ات سلكي خرده و ياي فرس معناسنه حبال حانك كسر بله بر حالك اسمي در طليحه
بن خويلد الاسدي اصحابنن الحبل حانك و يانك فتي و نونك ما بيننده سكونيله قصير القامة اولن و كورك
معناسنه ده كلور فروكي و بر حالك دخي اسمي در الحبال حانك ضمي و نونك سكوني ايله خلو بد معناسنه بقال
ماجد منه حنن الا اي بد او بوز بد همزه ايله روابت قيلوب مالي عنه حننل ديددي بد معناسنه الحبل حانك
كسري و نونك مثله نك سكوني و ياه مثالتك فتيه هيمع وزن في وزن طاعنه بتن اغاجلر دن رنوع درو هيمع غين
معجه ايله موت مجله ديرلر و كاه اولور و جل قصيره دخي حثيل ديرلر الحثالة حانك ضمي ايله اريه دن و بر مجدن
و خرمدن دوكلن قاب در و بالجه هر قاب صاحي اولنن نسنة نك اياك اولنن خرد و اته حثاله ديرلر و حثاله الدهن
اغك دونه چه كن دردي در كويكه حثاله هر نسنة نك بر من اطلاق اولنور الحثاله همزه نك كسر بله صينيك
غدا سن رمن قلق تقول حثلت الصبي اذا السات غدا و الحبل حانك فتي و جيمك سكونيله ايق باغي قيد معناسنه
و حثاله معناسنه ده كلور و حانك كسري دخي لغت در بومعنا لده الاحبال لفك فتيه جمعي بقال انها لذات
احبال التحميل علي وزن التكرم انك دورت اياغي يا و اج اياغي و يا خود اياكي اياغي اقلوق در اكر ييلكلر دن تجاور
ابنوب ديزلر و اكر يجلر ن كجور سهن برا حثاله يرلي بونلر در بقال فرس مجل و قد مجلت قوا يمه تجيلايس
اق اكر اتك دور ديا غنه اولور سه مجل الرابع ديرلر و اكر تجيل اياكي ابقده اولسه اكجمل لرا جيلن ديرلر و اكر ابقده
اولسه و بلكدن تجاوز قلسه اكجمل لرا جيل اياكي يا خود مجل اليسري ديرلر و اكر ايا غنه اولوب برنده اولر سه اك
مجل الثلث مطلق بد او رجل ديرلر يعني اوج اياكي سكل اياغي يا خود برالي خالي ديرلر و اكر بر جانده
اولن الي اياغي ايا اولسه مسك الايامن مطلق الاياسر يا خود مسك الاياسر مطلق الايامن ديرلر و اكر برالي
و بر اياغي ايا اولور سه من خلاف اك مشكول ديرلر و بوتقير دن فهم اولنور كه اياكي الي فقط يا خود برالي فقط
اق اولان ته مجل ديمه لرو بر اياغي ايا اولنه مجل ديه لرا كره جوهر ي اولن كلامته التحميل بياض في قوام
الفرس اوفي ثلث منها وفي رجليه ديوب رجل واحد ايا اولان مجل اولماسن اشعار تشدريس جوهر ي
كلامك اولي ايله اخري بيننده نوع مدافعت واردر الحبالن فختينله اياغي بعلو اولنك يوريسي كي
يوريك بقال مجل لطا بر مجل حبالن من الباب الاول والثاني حبالن شاي مشيده مخره مغده دخي ديرلر سكيلر نس
ده نك اوج اياغي وزن يوريسي كي يا خود او غلانك اياغي اوزن يا خود اياكي اياغي اوزن مخره رقي يوريسي كي
الاجمال همزه نك كسر بله دونك صول اللدن باغي جوزوب صاع الله بعلق در تقول المجل البعير اذا طلقت قيده
من بد اليسري و شد دفي النبي الجبله فختينله كين اوي الجبال حانك كسر بله جمعي كين اوي معناسنه و كين
اوي شول و دركه قاشلر له و تختلر له و پرده لره تر بين اولنه و حمله اركك كلكه دخي ديرلر كه طيور قمندن در
قيحه معناسنه الجبل فختينله جمعي الجلال حانك كسري و جيمك سكونيله كذلك جمعي الجبل حانك كسري و جيمك

حتل

حتل

حبل

سکونی و الفک قصر به کذلک جمعی از کک کک معناسنه و فعلی و زفا و وزن جمع گلدی الا یکی کله بری ظری که
 طری باتک جمعی در بریدر ایچه جانور معناسنه و بری دخی جملی در جملک جمعند و جمل دونه خرد نه دخی دیر
 صغار الابل معناسنه و جمل فختنه و اخذنه دیر الجمل حانک فخی و جیم سکونی و الفک مدبله ستول قیوند که
 انجکری اغرمش اوله و صاحب صراح جمل کوسفتد سفید سمها دیشدر سهووزی راسم طرغه دیر حالا که
 جوهرینک عبارتند و واقع اولن و طغه لفظی انجکرم معناسنه در طرقلر معناسنه دکلدر الحوجه حانک و جیم
 فخی و واک سکونیله شول کوجک شیشه در که باشی و اسع اوله انجیل کوزی اچرو باحق بقال جملت عینه تجیلا
 اذ لغارت تجل ناک فخی و حانک سکونی و جیم ضمیمه براتک اسمی در که لیدک شعرنه واقع اولمشدر لحدل حانک
 فخی و دالک سکونیله بر کسینه یلم ایتمک میل ایتمک بقال حدل علیه یحدل حدلان من الباب الثانی اذ امال علیه
 بالظلم و حدل ظلمه میل برن کسینه یزدخی اطلاق اولتور بقال رجل حدل غیر عدل الا حدل همزه ناک و دالک فخیله
 شول کسینه در که بریانی اگری اوله براوموزی اول براوموزندن یوکسک اولغله و شبانی یندی احدله شول
 کسینه در که انوک اوموزلی و بوی کوسی اوزن حواله اوله الحدلا حانک فخی و دالک سکونی و الفک مدبله ستول
 یای در که کریش بری انده زیاده چوقر اوله الحدل حانک ضمی و دالک سکونیله ازارک کناری و کولک کنارنه دخی
 دیر و فی الحدیث هاتی حدلک نجعل فید المال کثر نسخته فجعل فایله واقع اولمشدر و بعضنه نوله نجعل واقع
 اولمشدر ظاهر بودر که وجه اوله نظر فجعل کلام راو بدن اولورای قال هاتی حدلک فجعل ووجه ثانیه نظر
 جواب امر اولوب ثمه حدل یثندن اولورو بمقامه صاحب صراح حدل میان پیراهن دیشدر کنار پیراهن
 کک در الحدل فختنه کوز قباغنه سو یچیلر خفماغن ککری یکری دوکک بقال حدل عینه تحذل حدلا
 من الباب الرابع اذ اسقط هدیهام من برة تكون فی اشفارها و حدل کذلک برجنس دانه یدر که اندن اتمک بشورور
 الحدال حانک فخی ایله برنسنه در که سلم اغاجنک کوکندن چقرانی سودا یچنه ایصلدوب اکل ایدر راو عبید
 ایتدی حدال شول قان کی نسنه در که سمر اغاجندن چقرانی اکل ایدر لخرجل حانک و جیم ضمی و ماییننده رانک
 سکونیله طویل معناسنه در الحمرمل علی وزن جعفر شول دانه در که کاوزر لک دیر لرسپند معناسنه الاخر بلال
 همزه ناک و زاء معجه ناک کسر به یوقری قالمق ارتفاع معناسنه یقال اخرات الابل فی السیر اذ ارتفعت و اخرال
 الجبل اذ ارتفع فوق السراب الخرنبل حانک و زانک و انک فختنه و ماییننده نونک سکونیله قصه اولوب اعضاسی
 محکم اولن کسینه الحسل حانک کسری و سینگ سکونیله کاریاوری سی که هنوز خردن چقش اوله الحسول
 فختنه جمعی کاریاوری بطری معناسنه ابا الحسل ککری کنی در ذکر اولنان معنادن ما خود در و عر بلر کسری و ب
 امثالندن در لایتک سن الحسل دبد ککری که ابد معناسنه در ز را حسلک دیشی اصلا دوشمز تا و لجه الحسین
 حانک فخی و سینگ کسری و مدبله اوکوزیاوری سی ولد بقر معناسنه مز بورک کندی لفظندن واحدی
 یوقر الحسین حانک فخی و سینگ ککری و مدبله موئی اصمعی روایی اوزن و حسبله خرمانک یه مز
 دخی دیر که انوک قوریق لذبذ اولمادن قوریه انی سودله یا خود صوبه ایصلدوب بمقدر لذبذ خرمقتر لذت
 بولسون دیو بقال بلوانانم ناک الحسین و بلوانانم ایصالحی معناسنه الحسالة حانک ضمی ایله لویه ناک و سایر
 حبوباتک دله مسندن دوکلن قانی در حثاله کی دروز نامعنی الحسول میمک فخی و سینگ ضمی و مدبله رذالت
 اوزن اولن کسینه بقال حسله من الباب الثانی اذ ارذله و بقال حسل باذا اخس حظه یعنی نصیبی نقص اولسه
 التحسین علی وزن التکریم رگسینه نصیب ایدوب اوزن رذالت دوشرمک بقال فلان حسل بنفسه ای بقصر
 و ریکب به الدناءة الحسل حانک و کافک کسر به هر نسنه صغیر اولن ولدنه دیر صغیر اولدی حیثیتندن

حدل

حدل

حجر جل

حجر مل

حزل

حزبل

حصل

حسکل

کک ولد اخیر اولسون کسری اولماسون و صاحب صراح کک صکره طوعن ولد معناسنه جمل ایشدر سهو
 اولدی عبارت جوهر بدن معلوم اولور شول کسینه یه که ترکیب عری به ایله نوع الفی اوله الحسا کل حانک فخی
 و کافک کسریله جمعی خردیه او برلر معناسنه الحسکه حانک و کافک کسری و سینگ سکونیله کذلک جمعی
 ظاهر عبارت جوهر بدن فهم اولن بودر و لکن مفرد بلا تا اولوب جمع مع التالوق خلاف مشهور در مکرکه
 کایله کایه کسری اوله که کایه بلا تا واحد ومع التاء جمع در دیشدر در ته کم باب همزه در ایشدر التحصیل
 علی وزن التکریم برنسنه یی حاصل قلو تقول حصلت الشی تحصیلا و تحصیل الکلام کلامی محموله ردا یتک
 الحاصل صادک کسری به و المحصول میمک فخی و صادک ضمی و مدبله برنسنه ناک باقی قانی الحاصل بیل حانک فخی و یانک
 کسری به فی لان نسنه ل الحصیله حانک فخی و صادک کسری و مدبله واحدی باقی قانی نسنه معناسنه الحصیله
 میمک ضمی و صادک کسری و تشدد بدبله شول عورت در که معدن طیراغن تحصیل ایدر الحاصل حانک فخی
 و صادک کسری و مدبله برلوتک اسمی در الحاصل فختنه ذکر اولن اوتک طیراغن اکل ایتمک انک قانی اغریق بقال
 حصیل الفرس حصیلا من الباب الرابع اذ اشتکی بطنه من اکل تراب هذا النبات و حصیل خرما قور غنه دخی دیر
 برک اولمزدن و بری برندن امتیاز یولمزدن اهل الحصله فختنه واحدی لا حصیل همزه ناک کسری به خرما عی
 قورق کتورمک بقال احصل الخل الحصله حانک ضمی ایله خرمن برنه باقی قانی دانه در خرمن کورلد کدن
 صکره که خرمن سو پرندسی اولور الحوصله حانک و صادک فخی و واک ماییننده سکونیله قوش قورصی
 و حوصله قوش قورصین طولدر مغه دخی دیر بقال حوصل اذ املاء حوصلته بقال حوصلی و طیری یعنی
 قرنکی برقلوب پرواز ایله الحطل حانک فخی و طانک سکونیله تصرفدن و حرکتندن منع ایتمک بقال حطل علیه یحطل
 من الباب الاول و حطل یورین کسینه بعض یوریمسی کم ایتمک دخی دیر بقال حطل المشی محطل من الباب المذكور
 اذ کف بعض مشیه الحطل حانک فخی و طانک کسری به شول مسنگ کسینه در که اهلی اوزن اتفاق ایدکی نسنه یی
 حساب ایدر الحطل حانک فخی و طانک تشدد بدبله بمعناه الحطلان حانک کسری و طانک سکونیله اسم در
 امساک اوزن اولن معناسنه الحطلان فختنه غضبناک اولان کسینه ناک یوریمسی الحطل حانک و طانک فخی
 و نونک سکونیله قرغه و ککی که کا ابوجهل قاوی دخی دیر و صاحب صراح حنطلی درخت نخ ایله تفسیر
 ایشدر مناسب دکلدر الحطل فختنه دوه قرغه دوکلن چوق یک بقال حطل البعیر من الباب الرابع اذ اکثر
 من اکل الحطل الحطل حانک فخی و طانک کسری به قرغه دوکلن چوق بیز دوه الحطالی حانک فخی و الفک قصر به
 جمعد بقال ابل حطالی حنطله حانک و طانک فخی و نونک سکونیله تمیم قبیله سنک اکر می و افضلی اولن قبیله در
 که اندره حنطله الا کرمون دیر لندرک باباسی حنطله بن مالک بن عمرو بن تمیم در الحفل حانک فخی فاک سکونیله
 قوم جمع اولن و حفل یغور ککری کبی یغغه دخی دیر بقال حفلت السماء حفلا اذا جد وقعها
 و حفل برنسنه یی یاسدن اچوب جلا و زمکه دخی دیر لقرول حفلته اذا جلوت و بومقامه صاحب رجه
 المختار حفلی شهر دن سورمکه تفسیر ایشدر غلط در جلوت کله سن کویا که عبارت جوهر بدن
 جلا ی وطن دن صمشدر و مصادره حفل زدودن دبد کی زم کلامی مزید در و حفل قایم معناسنه ده
 کور بقال حفلت کذا ای بالیت به و بقال لا تحفل بالاحتفال همزه ناک و فاک کسری به کذلک جمع اولن بقال
 دخل القوم من الباب الثاني و لاحتفلوا اذا اجتمعوا و حفل جمع اولن جماعته دخی دیر بقال حفل من الناس
 ای جمع یواصلندن مصدر ایددی و احتفال برنسنه اچوب مجلا اولغله دخی دیر و صاحب رجه المختار احتفالی
 و شهره ککبه تفسیر ایشدر غلط در احتفال دن سیل ایله طولغله دخی دیر بقال احتفل الوادی بالسیل اذ

حصل

حطل

حفل

امثلاً التحفيل على وزن التكریم تصريف كى درو تصريف كادير كه قيو في مئاعيجون بر فاج كون صاعية لرمه سنه
 صوت جمع اولسون ديون نعي النبي عليه السلام عن التصريفه والتحفيل الحفلة ميمك ضمي وفانك فتي وتشديد به
 ذكر اولن قيون التحفيل فتحته وفتنه وفانك فتي وتشديد به كذلك اخلوب مجلا اولن وصاحب ترجمه بوند دخی
 غلط تشديد ذكر اولن ندره غلط اندكى كى التحفيل ميمك فتي وفانك كسر به جمع اولن بر الحفيل ميمك ضمي وفانك
 فتحه كذا جمع اولن بر الحفيل فانك كسر به مشول نه در كه سود له طولى اوله بقال صرع حافل اى محتلى لبنا
 وصوبه طولى اولن دخی دیر بر بقال واد حافل وشعبه حافل اذا كثر سيلهم ما وشعبه شبنك كسر به طاعنه
 اولن بوله دیر بر الحفلة فانك ضمي ايله بر سنه في ياك ابدركن دو كن سنه حثاله كى وزنا ومعنى يقال هو من
 حفالتهم اى من لا خير فيه منهم وبواسمى زوايى درواصمى ايتدى حفاله هر سنه نك ز دلنه وونه دیر بر الحفلة
 حانك فتي وفانك سكويه بر سنه ده جد ومبالغه ايتك بقال هو رجل ذو حفلة اذا كان مبالغاً فيما اخذ فيه
 وحفله كوترى معنا سنه ده كلور بقال جاوا بحفلة اى باجمعهم وحفله بر سنه ده اولن جد ومبالغه دخی دیر
 بقال اخذ لاخر حفلة اذا اخذ فيه الحفل حانك فتي وفانك سكويه شول اكن در كه بر قارى طاعنه هنوز
 ساقى فالتاخذن الاحفال همزة نك كسرى ايله بمعناه يقال اخفل الزرع وحفل كذلك ياك ره دیر بر الحفلة حانك
 فتي وفانك كذا سكويه واخذى بر قطعه ياك بر معنا سنه وفي المثل لا تبت البقلة الا الحفلة واسمى ايتدى
 حفله بروج در كه بطنه اولور وادو عيب ايتدى بروج در كه اوقى طير اى ايله قارشق يه دن حاصل اولور بقال
 حفلة الابل حفلة من الباب الرابع مثل رخم رحمة الاحفال همزة نك فتحه جمعى ذكر اولن مرضل معنا سنه
 وقاموسه حفله نك بوجه اوزن جمعى كلمه تعرض تشديد زرافعه ورتنه غالب فعال در الحفلة حانك
 فتي وفانك كسرى ومبدله تازه اوت يكدن بغير سقاء حاصل اولن صودر عقيل حانك فتي وفانك كسرى
 ومبدله بر موصفاً اسمى در الحفلة ميمك ضمي وفانك فتحه سنه ده اولن دانى حاله در انبار اولن دانى
 بيع ايتكدر كه بوند نهى اولن تشديد الحرفه حانك وفانك فتحه والحيفال حانك كسرى ومبدله بر كسنة زاده
 پير اولد غندن جماعة قادر اولم قدر وحوقه سوليك اولن ذكره دخی دیر بر جوهرى ايتدى متاخرين بعضى
 حوقله في قابله زعم ابدوب يوك اولن ذكر باشى در حفلة ما خود در ديشدر لكن بومسوع دكلدر ديدى
 وهم جوهرى ايتدى بنى ابو الغوث دن سول يوكوب حوقله در ديدم ايتدى حوقله زاده پير اولن كسنة نك
 ذكرى در الحفل حانك ضمي وكافك سكويه اوزى ايشدين سنه قرحه كى مثلاً الحفلة حانك ضمي وكافك
 سكويه له كلام قارشق اولوب فهم اولن ايتك بقال في لسانه حكمة اى عجمه لا بين الكلام الاحكال همزة نك كسر به
 خبر مشكل اولن قرا وائى اوزن بقال الحفل على الخبر اذا اشكل الاحكال همزة نك وفانك كسر به كذلك مشكل
 اولن بقال حتمك الخبر اذا اشكل الحفل حانك وكافك فتي وما يبتندن نونك سكويه قصير القامة اولوب دنى
 الطبع اولن كسنة الحفل حانك فتي ولا مك تشديد به وكوم جوزمك تقول حالات العقدة احلها حلا من الباب
 الاول اذا فتحها وحل قرة دخی دیر بر زول معنا سنه الحفل حانك فتي وفانك قونق حلول قربان شول موضعه ايشكه
 دخی دیر بر كه اندك فتي حلال ولور بقال حل الهدى محل حلا لا ابلغ الموضع الذى محل فيه غره وحل العذاب
 محل دیر بر باب تأميدن وخب معنا سنه وحل دیر بر باب اولدن نزل معنا سنه ووايى معنى اوزن قرا تاولندى يارى
 تعالينك فيحل عليكم غنى ديدى قولى واما وحل قربان دارم ديدى هين سنه قرا تاولندى زول
 معنا سنه وحلوله دين حال اولغه دخی دیر بر تقول حل الدين محل حلا من الباب الثانى محل ميمك وحانك فتحه
 بمعناه ايضاً بقال حل بالمكان خلا وحلولاً وحلاً ازل زولا وحل زول اولن مكانه دخی دیر بر وحالات القوم

تحفل

هفل

حلل

وحالات بهم دخی دیر بر معنى واحد اوزن وحل شير لقن يا غنه دخی دیر بر الحل حانك كسر به حلال كه حرامك
 مقابلى در بقال هو حل بل وبل رزق حلاله دیر بر وحل احرامدن چقمغه دخی دیر بر بقال رجل حل من الاحرام
 اى حال وبقال انت حل وانت حرم وحل مكه مشرقه حرم دن طشره اولان ره دخی دیر بر وحلا دیر بر يميندن
 استثناء قل ديك مجلد بقال استثنى يا حالف واذا كره الحلال حانك كسر به قونب اوزن قوم كه كثر اوزن
 اولر بقال قوم حله اى زول وفيهم كثره وحله حج قربانى مجلد ايشكه دخی دیر بر بقال حل الهدى وحله محل
 معناسنه دخی كلور بقال هو فى حله صدق اى محله صدق الحلال حانك كسر به كذا قونب اوزن قوم بقال
 حى حلال وحلال دوه بالاسك متعانه دخی دیر بر الحلة ميمك وحانك فتحه قومك منزلى الحلال ميمك كسرى
 وحانك سكويه شول مكان در كه كافوم زولا يته دن خالى اولميدل الحل ميمك فتي وحانك كسر به شول
 موضع در كه اندك قربان بوغز لنور منه قوله تعالى حتى يبلغ الهدى محله وحل الدين دينك مدتى نهايت بولدى
 زمان الحلال حانك ضمي ولا م اولك فتحه يمين پردارى در الحله حانك ضمي ولا مك فتحه زار له ردا در حله يمينه
 ايكى نوب اولميدل الحليل حانك فتي ولا مك كسرى ومبدله زوج الحليله على الوزن المذكور زوجة وحليل وحليله
 دیر بر اوده حلول دنله بقال هذا حليله وهذه حليلته لمن يحال فى دار واحدة الاحليل همزة نك كسرى وحانك
 سكوى ولا م اولك كسرى ومبدله سدك يولى خرج بول معنا سنه ومهدن سوت چقد دخی ره دخی دیر بر حرج
 لبس معنا سنه الحلال حانك فتحه حرامك مقابلى در تقول حل لك الشئ محل حلا وحلالا من الباب الثانى
 وحلال محرم احرامدن چقمغه دخی دیر بر بقال حل المحرم محل حلالا من الباب المذكور وعورت عدندن
 چقمغه دخی دیر بر وكاه اولور حل ديك مجلد فعل ماضى اولن اوزن حل دیر بر حانك كسر به وبوند ايكى احتمال
 واردر يابودر كه حل اصله صيغة مجهول اولوب لامك كسرى ما قبله نقل اولن اوله يا خود كسر صريح اولميدل
 اشمام طريقيه اوله قيل روم اولندى كى وبواسلوب اوزن استعمال ابدنك ساير كه له دخی لغتلى بو منوال
 اوزن در شورد كى الاحلال همزة نك كسرى به قوندر مق ازال كى واحلال حلال قلغه دخی دیر بر تقول حالات له
 الشئ اذا جعلت له حلالاً واحلال عورتى اريته حلال قلغه دخی دیر بر بقال احالات المرأة لزوجهها واحلال محرم
 احرامندن چقمغه دخی دیر بر حل معنا سنه لغت در واحلال حرم دن حله چقمغه دخی دیر بر يا خود عهده اولان
 ميثاقدن چقمغه دیر بر واحلال شهر حله داخل اولغه دخی دیر بر احرام اشهر حرمه داخل اولغه ديه كلرى
 كى واحلال قيونك همزة نك سوت نازل اولغه دخی دیر بر طوغر مقسوزن واحلال كندى نفسنه عقوبتى واجب
 قلغه دخی دیر بر بقال احل بنفسه اذا استوجب العقوبة الحلتان ميمك ضمي وحانك كسر به وچوماك وكر من
 معنا سنه در ابو يوسف روايى اوزن الحلات ميمك ضمي وحانك كسر به جمع در چوماك وكر من وكونه وحق
 وبالتة معنا سنه يعنى هر كسنة كه انوك قتنه بوالتمس جمع اوله هر قنده حلول و زول ينسره والاولور والا بر قومه
 قريب رده زولا ايتك لازم اولور تاكه انردن ذكر اولن ادواتك بعضى استعان ايله بر المحلل فى السبق ميمك
 ضمي ولا م اولك كسرى وتشديد به ايكى اوكلد قونب كسنة نك ان سنه كيرن كسنة يه دیر بر بر حيتنه كه اكر
 كرسه اوكلد اله اكر كحلور سه غرامت چكبه المحلل فى النكاح وزن مزبور اوزن شول كسنة در كه اوج طلاق
 بوش اولان عورته ترويج ولنه زوج اوله حلال اولسون ديوا المحلل ميمك ضمي ولا م اولك فتي وتشديد به شول
 مكان در كه اندك حلال بقك حلولى جوق واقع اوله الاحلال همزة نك وفانك كسر به بر حله نازل اولن بقال احل
 اذا نزل المحلل فتحته ولا م اولك ضمي وتشديد به يمينندن استثناء قلغه دیر بر بقال حلال فى يمينه اذا استثنى
 الاستحلال همزة نك وفانك كسرى به بر سنه حلال عدايتك بقال استحل الشئ اذا عدا حلالاً الحاحله على وزن

الزهر ليرقوى يردن يرمى تقول حلت لقوم اذا ازجته عن موضعهم وحلله ناقة في سور وب زجر اتمكه دخی
 یرل تقول حلت بالناقه اذ قلت لها حل بالنسكين که حل ناقة في سور مده استعمال ونور و ناقة في سور مده
 حل دخی یرل حاله وصله تنوبله الحاحل علی وزن التزلزل برکسه مکندن زایل اولغه یرل یقال تحاحل
 عن مکانه اذ ازال الخلان حانک ضمی ولا مک تشدید بهانه فرندن التز او غلق تته کم باب نونه کاور انشاء الله تعالی
 التحلیل علی وزن التکریم حلال قلمق الخله ناک فتحی وحانک کسری ولا مک تشدید بهانه یقال حالته تحلیل
 وتحله کتقول غریبه تغیر او تغیر وعر یرل تحله القسم دبد کری یمن الوردی مقداری دیک اولور یقولون
 فعلته تحله القسم ای لم افعله لا بقدر ما حلت به یعنی ولم بالغ وفی الحدیث لا یوت المؤمن ثلثة اولاد فتمسه النار
 الاتحله القسم ای قدر ما یر الله تعالی قسمه فیه لقوله تعالی وان منکم الا اولادها کان علی ربک حتما مقضیا یعنی خدای
 تعالی هر کس ایش جهنمه اولور قلین مقرر قلیندر اتش جهنمه اولاد اولان مؤمنک ووردی ومقارنی بود کور
 اولور بوئندن زیاده اولان و بوئندن صکره هر مبالغه اولناین سنه یه تحلیل دبد یرل یقال ضربته تحلیل
 الحلال فحینه به دوه ناک که یحیه لریه ضعف اولقدر واکر ضعف دیزلر نه اولسه اکا طرق یرل فحینه به الاحل
 همزه ناک و حانک فحینه به شول دوه در که انوک فحینه به ملائمت واسترخا وله و بوهر حیوانه مذموم در الاقور نه
 مذموم در کادر الحلال حاء اولک ضمی و حاء ناینک کسری به شول اولی در که صاحب وقار اوله سیدر کین
 معناسنه الحلال حاء اولک فتحی و حاء ناینک کسری به جمعی صاحب وقار اولان اولیر معناسنه الحلال حانک فتحی
 ومیم سکونیه کور تمک تقول حلت الشی علی ظهري احله حلال من الباب الثاني ومنه قوله تعالی حلت حلالا خفیفاً
 وحل اسم معناسنه دخی کور قار نه اولن ولد وانج باشند اولن میوه معناسنه الحلال حانک کسری ومیم
 سکونیه ارقه و یا من ایل کور نل سنه بود کور اولن ابن السکیت ووابی اوزن در الحامل میم کسری به یوکلی عورت
 الحامله کذلک میم کسری به یعناها یقال امراة حامل وحامله اذ کانت حمله شول کسسه که حامل دیشد و
 بوصفت نساً طایفه سنه مخصوص صفت اولوب تاء تانیة احتیاج اولد غنیه دیشد و شول کسسه که حامله
 دیشد در حلت اوزن به نافلوب حلت فعی حامله دیشد رجن عورت ارقه سی اوزن یا باشی اوزن بر سنه کور سه
 اول وقت حامله یرل حامل دیزلر ز راهه تانیة فرقه احتیاج اولان رده لازم اولور بود کور اولن اهل کوفه
 قول در و اما اهل بصره بود کور اولن اصل مقرر دکل در دیزلر یرل طایفه عرب رجل ایم وامراة ایم یرل زوجین
 معناسنه ورجل عانس وامراة عانس یرل اشتراک واریکن وامراة مصیبه وکلبه تجریه یرل اولاد طو غرن
 عورت و اولاد طو غرن کلب معناسنه اشتراک یوق ایکن یس اهل بصره ایندی صواب بود که ایلر حامل
 وطالق و حایض و بونلرک اشباهی اوصاف مذکره در که بونلرک اثاث صفتان شد رته کم ربه اورت به بولی رجل
 معناسنه وراویه مبالغه ایلر وابت قایمی رجل معناسنه و خجاة جوق نکاح ایدی جمی رجل معناسنه اوصاف
 مؤنثه در که بونلرک کور صفتان شد ووابی در بدایتی حلت شجره ده ایلر لغت وارد یرل حانک فتحی و یری حانک
 کسری در و حلت قومک ماینندن افساد اتمکه ده یرل تقول حلت علی بنی فلان اذ ارشت بینهم وارش افساد
 اتمکه یرل یس مصادر کبری صاحبی نومعنانک تقسینده ویت دادن دبدی صواب اولد غنی ظاهر در کور یاکه
 تقسیمز بورده واقع اولان رشی ارش جنابت معناسنه تو هم ایشدر و حلت برکسنه کندی تقسینه زجت
 و یرمکه دخی یرل یقال حلت علی نفسه فی السیر اذا جهد هافیه وحل ناز کور تمکه دخی یرل تقول حلت اداله
 الحله فحینه به حاکم جمعی کور یحیلر معناسنه یقال حله العرش وحله القرا الحله حانک فتحی ومیم سکونیه
 هجوم ایتک یقال حلت علیه فی الحرب حله الاحتمال همزه ناک و تانک کسری به کذلک ناز کور تمک تقول احتملت

اداله واحتمال کور حاک معناسنه ده کور و احتمال کی یقال احتملوا یعنی ارتحلوا الحیل فحینه به قوزی برق معناسنه
 و برق لسان فارسی او زره بره معناسنه در الحیلان حانک ضمی ومیم سکونیه جمعی قوز یرلر معناسنه وحل کور
 اولن یرلرک اولنه دخی یرل الاجال همزه ناک کسری به یوک یوکتمکه معاونت اتمکه یرلر تقول احتملت اذ العنته
 علی الحیل واحتمال ناقة یوکلی اولادن سوت کتور مکده دخی یرل یقال احتملت الناقة اذ ازل لبنها من غیر حیل
 و عور نه دخی استعمال اولنور الحیل میم اولک ضمی ومیم ناینک کسری به ذکر اولن وجه اوزن سود کتورن ناقة
 الاستعمال همزه ناک و تانک کسری به بر سنه ناک کور تمه سن طلب ایتک تقول استعملته اذ اسألته ان یحملك
 التعمیل علی وزن التکریم بر سنه یی کور تمکی تکلیف ایتک یقال حلتها الرسالة اذ کلفتها حلالا الحاله حانک
 فحینه به کفیل اولمق تقول حلت حلاله اذ کلفت و بر قومدن چکان دینه یا خود غرامته دخی یرلر التحیل فحینه به
 ومیم ضمی وتشدید به بر سنه یی کتور تمک تقول تحیل الحاله اذ احملها وتحیل کور حاک معناسنه ده کور
 تقول تحملوا اذ ارتحلوا التحامل تانک فتحی ومیم ضمی ایلر میل ایتک یقال تحامل علیه اذ امال وتحامل بر حنی نفسی
 اوزنه المغه دخی یرلر تقول تحاملت علی نفسی اذ انکلفت الشی فی مشقة التحامل میم اولک ضمی ومیم ناینک
 فحینه به اسم مکان اولور و مصدر دخی اولور تقول فی المكان هذا تحاملنا و تقول فی المصدر ما فی فلان تحامل ای
 تحامل الحیل میم اولک فتحی وناینک کسری به طبعی یبقال ما علی فلان یحل ای معند و حل یوکلو طوان دخی
 یرلر و منه محامل الحاج الحیل میم اولک کسری وناینک فحینه به مر جل وزنی اوزن قلی باغی علاقه السیف معناسنه
 و بوشول فایشدر که قلی طاقن کسسه ای بوینه طاقر و مر جل توجدن اولن جو ملکه یرلر الحاله حانک
 کسری به قلی باغی علاقه سیف معناسنه حل کی الحایل حانک فتحی و یانک کسری به جمعی قلی باغی معناسنه
 بود کور اولن خلیل قولی در و اصمعی ایتدی حایل سیفک کندی لفظندن واحدی یوقدیز را انوک واحدی
 حل در و حاله طلیحه الاسدینک اتمک اسمی در الحول حانک فتحی ومیم ضمی ومد به شول دوه در که اوزنه یوک
 اورلر و کذلک بطوار که قبیله اکایوک اورلرک حارک غیری اکاجوله یرلر کرک اوزنه یوک اولسون کرک اولسون
 وصیغه فعول که بمعنی مفعول وله کاهاء تانیة داخل اولور الحوله فحینه به یوک لرحال معناسنه الحول فحینه به
 بلا هاء شول دوه در که انوک اوزنه محله اوله کرک اول محله لایچندن نساً اولسون کرک اولسون بوز بدروابی
 اوزن الاحمال همزه ناک فحینه به یری بوعدن بر جماعتک ایدی در که انلر ثعلبه و عرو و حارث در الحیل حانک فتحی
 ومیم کسری ومد به شول کسسه در که کندی ولاینندن صغیرا کتور لمش وله ولا بت اسلامه طو غیه و حیل
 سیل کتور دکی سیلندی و حیل کفیله و اغول بدلن کسسه یه دخی یرلر حول حانک ومیم فحینه به بر موضعک
 اسمی در الحول حانک فتحی و و اوک سکونیه حیل و قوت معناسنه و حول ییله دخی یرلر سنه معناسنه و حول یل
 یکمک معناسنه ده کور یقال حال علیه الحول من الباب الاول اذ امر و یقال حال الدار و حال الغلام اذ اتی
 علیه حول و حول یای اولکی حالندن دوتب معوج اولغه دخی یرلر و لونی متغیر اولوب قرر مغه دخی یرلر یقال
 حال لونه اذ تغیر اسود و حول بر مکندن بر مکانه انتقال اتمکه دخی یرلر یقال حال الی مکان اخر یحول حولا
 اذ تحول و تحرك معناسنه ده کور یقال حال الشخص اذ تحرك و کذلک محول عن حاله و حول چون معناسنه ده
 کور یقال قعد و حوله و حواله و حوالیه و حوالیه و لا نقل حوالیه بکسر اللام الحولی حانک فتحی و و اوک سکونی
 و یانک تشدید به یون طر نقلی حیوانک ولدی اول سنه ده الحولیة وزن مزبور اوزن مؤنثی الحولیات حانک
 فتحی و و اوک سکونی و یانک تشدید به جمعی الحول فحینه به بر کسسه یحرب طوارک ارقسنه یانک یقال حال
 فی متن فرسه حولا اذ او ثب و رکب و حول عهد دن دو نکه دخی یرلر یقال حال عن العهد حولا ولا یانک

فرستنه مایه حایل اولغه دخی دیرل بقال حال الشی بنی وینه محول حو ولا اذ حجر الحیال حانک کسریله ناقیه
 اوزک اشوب حایله نالغه دیرل وخر ماغا جنه ارکک خر مادن نسته اصوب شش ویرمه که دخی دیرل بقال
 حالت الناقه حایلا اذ اضر بها الفجل فلم تحمل وکذلک الخل وخیال شول دوه در که ذکر اولن وجه اوزن اوله
 بقال عی ایل حیل پس حیل حایله جمعی اولور یا حیل نیام کی الحایل یلک کسریله یو کلی قالمین دوه و حایل شول
 ناقه باور سنه دیرل که دیشی اوله زینا ناقه طوغر دخی کی ویدی مذکر لک و مؤنث لک موصوف اولغه صالح اولور
 مذکر اولور سه مقب مؤنث اولور سه حایل دیرل بقال تحت الناقه حایل حسنه و لا فعل ذلک ما اوزمت
 ام حایل وار زام راهمه له وراه معجبه ابله ناقه ولدی اوزن خنین ایدوب چاغرمق درو حیل برسنه نکه مقابلی
 بقال قد حیل الو بحیاله ای بازائه واضله الو الحول حانک ضمی ویدی حایل جمعی در یو کلی قالمین ناقه
 معناسنه و قی حایل حوله اضافته استعمال اولنسه کجک بل دخی حایله قالمین دوه دیرل بقال حایل حول
 اذ لم یحمل السنه المقبله ایضا الحول حانک ضمی ویدی ولام اولک فخیله کذلک بودخی حول کی در کجک
 یل یو کلی قالمین معناسنه حالت اضافته بقول حایل حول ته یاب طاده عایط عوط و عوط نفسینه
 مرور ایشد ره عایط کذلک یو کلی قالمین در الحوله حانک ضمی ویدی ایشد داهییه معناسنه الحول حانک ضمی
 وواوک فخی و تحفه خیله و قاموسه وواوک سکونه دخی اشارت و نش در حوله نکه جمعی در بقال هو حوله من حول
 لد هزی داهییه من الد واهی الحول حانک ضمی وواوک فخی و الفک مدبله ولدک باشند شول دری در که ولد
 طوغر دخی حینه بله طوغر که انوک یولری وقر می ویا شل الا جملی وارد رانوز بدایتدی حوله شول صویه
 دیرل که ولد کباشی ابله بله جقر طوغر دخی حینه و بونه بر لغت دخی وارد در که اول حانک کسری وواوک فخی و الفک
 مدبله در خلیل ایتدی کلام عربیه فعلا یوقدر فانک کسری و عینک فخی و الفک وده ابله الحول و عنباء و سیراء
 که عنباء لغت در عنباء و سیراء و جزیس بر در که اند خطوط وارد در الحاله لامک تحفه خیله کیفیت انسان الحالات جمعی
 الا حوال همزه نکه فخیله کذلک جمعی الحال علی وزن البال خالته کذلک جمعی و خال قره با لغه دخی دیرل و فی الحدیث
 ان جبریل قال اخذت من حال البحر خشوت فیه یعنی فرعونک اغر بنی در یانک قره با لقیله طولدر دم و حال شول
 عرب که دخی دیرل که او غلحق یوریکه بشلد قد انوک اوزن قوی یوز بدرل و حال شول ثو مده دیرل که
 انسان لی ارقه سی اوزن کو تر و خال نک ارقه سنک اوزن برنی نکه لکنه دخی دیرل الحول فخیله وواوک ضمی
 و تشدد بله بریدن بره انتقال ایتک و تحول رکسنه ارقه بله بر کوزمکه دخی دیرل بقال تحول رجل اذا حمل
 الکارة علی ظهره و کان ارقه کورلن بره دیرل و تحول خیله ایتکه دخی دیرل بقال تحول الرجل اذا احتال من الحیله
 الحول حانک کسری وواوک فخیله اسم در انتقال معناسنه منه قوله تعالی خالد بن فیها لا یغور عنها حولا
 الاحاله همزه نکه کسری بله حال معناسنه صو بلک بقال حال الرجل اذا اتی بالحال و نکلم هو حاله یجره یوبات
 ارقه سنه نکه دخی دیرل بقال حال فی متن قره سنه مثل حال اذا وثب و رکب و حاله برکسنه نکه دوه سی ارکله جمع
 اولوب حایله قالمغه دخی دیرل بقال حال الرجل اذا حالت ابله فلم یحمل و حاله برکسنه فی ارقه توجه نکه دخی
 دیرل بقال حال علیه بالسوط بضر ما اذا قبل فی المثل تجنب روضه و حاله بدو یعنی وسعت معاشی ترک ایدوب
 تعب و مضایقه فی اختار ایتدی و حاله بل دونه دخی دیرل بقال حال علیه لای حال الاحال الدرواحول
 اذا اتی علیها حول و کذلک الطغام و غیره و حاله برکسنه بر مکانه برل اوترقی بقال حال بالمكان و حول اذا
 قام حولا و کسائی زوایی در و حاله قوغه دن صود و ککه دخی دیرل بقال حال الماء من الدوا اصبه و قلبها
 الحیل میم ضمی و حانک کسری و مدبله و الحول میم ضمی وواوک کسری بله اوزن برل کچن کسنه و حاله دین حواله
 نالغه دخی دیرل بقال حال علیه بدینه الحوله حانک فخیله اسم در برکسنه یه دینی یوز ایتک معناسنه الحوله

میم ضمی وواوک فخیله برسنه دینی ایتک بقول حاولت الشی اذ اردت الخو بل حانک فخی وواوک کسری
 و مدبله اسعد رطلب معناسنه الحویل علی وزن الکریم دوند رملک و دوندک معناسنه ده کلور بقال حوله فحول
 و حول دینا بنفسه یقال حول النمل ای حول فهو یتعدی و لا یتعدی الحاله میم فخیله معناسنه بقال لم یجز
 لا الحاله و حاله خلو معناسنه ده کاه رمنه قولهم لا محاله ای لا بد بقال الموت ات لا محاله الحوله حانک ضمی وواوک
 فخیله جوق حیل فایمی کسنه الا حول همزه نکه وواوک فخیله حیل سی جوق اولان کسنه بقال هو حول
 منک ای اکثر حیل و حول شاشی معناسنه ده کلور و حاله فعل یجب در حیل معناسندن حول فخیله
 شاشی ایلن بقال حلت عینه من الباب الرابع الا حول همزه نکه وواوک کسری بله شاشی اولن بقال حولت
 عینه حول لا لا حول کوزی شاشی قیل بقول حولتها الحول حانک ضمی وواوک فخی و تشدد بله تصرفات
 اموره بصیرت اوزن اولان کسنه بقال حول ای بصیر بقول الامور الحولی وزن مزبور اوزن اخر نه
 یشدد ابله بمعناه بقال حولی قلب الاحتمال همزه نکه و تانک کسری بله حیل قلی و احتمال حواله فی
 قول نالغه دخی دیرل بقال احتمال علیه بالدين عن الحواله و بومعنا فی صاحب مصادرك الاحتمال حواله پذیرفتن
 دیدکی موبدا و لغتین صاحب ترجمه تختارک الاحتمال حیل ایدیمی و حواله ایچی دیدکی مخالف اولدی ظاهر
 و اور و بالجمله محیل مدیون اول و اور و احتمال حواله قبول ایدن طالب دین اولور و احتمال علیه مدیون ثنی اولور
 احتمال برنفسر دین اولور پس حیل احتمال راهنه مرهن کی اولور نیم جوهر یتک احتمال علیه بالدين دیدکی
 لامک ظاهری زم ذکر ایتد کمره مخالف کور نور اما علیه کله سی مدیون ثانیه نظر اوجه کلام تمام اولور و الاستحاله
 همزه نکه و تانک کسری بله برسنه نکه شخصه نظر ایتک حرکت ایتدن بلا کیون و استحاله برسنه محال و لغه دخی
 دیرل بقال استحاله الکلام حاله یعنی کلام محال ولدی محال برسنه تکلم ایتدی حینه المستحیله دوز اولمین
 رارض معوجه معناسنه و حدیث مجاهد و اقع اولان ارض مستحیله دخی بومعنا در کویا که استوان اعوجاجه
 دوشد و ریاب دخی حال بویه در الحیله حانک فخی و یانک سکونیه جوق کی معزای کثیر معناسنه الحیله
 حانک کسری و مدبله اسم در احتمال دن حیل قلی معناسنه و بواصلند و اوی در الحیل حانک فخی و یانک
 سکونیه قوت معناسنه بقال لا حیل و لا قوه و هو لغه فی لا حول الا حیل همزه نکه و یانک فخیله زیاده حیل
 صاحب اولی کسنه یقال هو احیل منک و حول اذا کان اکثر حیل ما احیل همزه نکه و یانک فخیله فعل یجب در
 حیل دن ما حول معناسنه الحاله میم فخیله و الحال میم ضمی ابله حیل معناسنه در اوزن برل و اونی اوزن که مزبور
 ایتدی ماله حیل و لا محاله و لا احتمال و لا محال دیرل بر معنایه فصل الخاء الحیل حانک فخی و یانک سکونیه فساد
 معناسنه در الحیل ضمیمه جمعی بقال لنافی بنی فلان دماء و خبول یعنی قصاص نفس و ارد و ال و این کسمک و ارد
 و خبل فساد و برملک معناسنه ده کلور بقال خبله خبله خبلا من الباب الثاني اذ افسد الخبل فخیله جن
 معناسنه یقال خبل ای شی من اهل الارض الخبیل علی وزن التکرید فاسد قلی الا خبیل همزه نکه و تانک کسری بله
 کذلک فاسد قلی بقال خبله و اختبله اذ افسد عقله و عضوه یعنی جن کاضر یتشد رسه الخبل میم ضمی و یانک فخی
 و تشدد بله جن طوغر کسنه بقال رجل محبل کانه قطعت اطرافه و محبل بر شاعر ک دخی اسمی در بنی سعد دن
 الخبل خلک فخی و یانک کسری بله شل زماندر که خلک مان ضایع قابوب مضایعه و برمش اوله بقال دهر خبل ای
 ملتو علی اهل و التوابوز لعه دیرل الخبل میم ضمی و یانک کسری و تشدد بله دهر ک اسمی در الحیل حانک فخی
 و یانک فخیله زحمت و مشقت بقال فلان خبل علی اهل ای عناه و خبال فساد معناسنه ده کلور و اما شول
 خبال که حدیث شریفه واقع اولشد رکب و برمشدن من ققامو منایا لیس فیه وقفه الله فی ردغه الخبال خنی می
 بالخبر منه که بوعده شریفه خبال دن مراد اهل ناردن اقن صاری صودر دیشل در و قفا قد ف دیشل رسو کک

معنایه ووردغه فحشینه صولی بالحق وحقی بجی بالخرج منه قولند مراد حق عباد اولونوب عهد سندن
 چقجه دیک اولور وخیال کاه اولور و فرمک اسمی دخی اولور لا خیال همزه نیک کسر بله بطوری سودی ایچون
 یا خود غرا ایچون عاریت و یرمک تقول اخبلته ناهه اذا عرت لیتفع بالباتها و او بارها و فرسایغر و علیه پس
 اخبال کفای کبی اولور و زنا و معنی الختل خاتک فحی و تانک سکونیه الله مع الخاتله میمک ضمی و تانک فحیه کذلک
 الله مع بقال ختله من الباب الثاني و خاتله اذا خادعه الخاتل تاء اولک فحی و تانک ضمی ایله الدشقی تحادع معنایه
 الختله خاتک فحی و تاء مثله نیک سکونیه کوبک ایله فاسق مابنی در الختله فحشینه بمعناها لغه فیها الخجل فحشینه
 او تند غمدن متعیر و مد هوش اولق بقال خجل خجل من الباب الرابع و خجل غنیغه صغایوب یرمز لوقایتمکه دخی
 دیر لوقی الحدیث اذا شبع من خجلت ای اشترق و بطرق و اشرو و بطرح و کون اولغه دیر لا الخجل همزه نیک
 کسر بله خجل فلیق بقال خجله غیره الخجل خاتک فحی و جیمک کسر بله او تجمی کسنه بقال رجل خجل و به خجله ای
 حیاء و خجل اونی جوق به دیر لر رحیقه که اونی بری برینه صارتش اوله و فی حدیث بی هر ره ان رجلا ضلت له
 اینق فانی علی واد خجل مغن معش فوجده انه فیه و اینق یانک تقدیمه ناهه نیک جمعی دروغن کذلک اولی بر
 معنایه در میمک ضمی و عین معجمه نیک کسری و نونک تشدید بله الخذل فحشینه بیک و طویق فرموده اولق
 الخذل الله خاتک فحیه بمعناه الخذل الله خاتک فحی و ذالک سکونی و الفکند بله شول عورت در کیمیک و طویق فرموده
 اوله بقال امرأه خذله اذا كانت یبینه الخذل الخذل خاتک و لامک کسری و ذالک مابین سکونی و میمک زیاده سکونیه
 کذلک بیک و طویق فرموده اولن عورت الخذل خاتک فحی و ذالک سکونیه فرموده اولان نسبه بقال الخذل الخذل
 ای ضم الخذل لان خاتک کسری و ذال معجمه نیک سکونیه عون و نصر قی رک ایتمک بقال خذله خذل لان من الباب الاول
 اذا ترک عونه و نصرته اسمی ایتدی قنن اهو سور یسندن لر لسه خذل دیر لر و خذل و حشی اولن حیوان ولدی
 اوزنه اولغه دخی دیر لر بقال خذلت الوحشیه اذا قامت علی ولدها و بقال هو مقلوب لانها فی المکر و که یعنی
 بعضیلر ایتدی خذلت ذکر اولن کلامه معنای اصلی اوزن در لکن کلام مقلوب در ز راترک نصرت ولد
 جابندن درام جابندن دکل در الخذل تانک فحی و ذالک ضمی ایله بمعناه بقال تحاذات الوحشیه و تحاذل ایق
 ضعیف اولق معنایه دخی کلور بقال تحاذلت و جلله اذا ضعفتم و تحاذل بری برندن نصر قی رک ایتمک دخی
 دیر لر بقال تحاذلوا اذا خذل بعضهم بعضا الخذل علی وزن التکریم بر کسنه بی ترک نصرت حمل ایتمک بقال خذل عنه
 اصحابه تحاذلوا اذا حلقهم علی خذل لانه الخذل خاتک ضمی و ذالک فحی ایله همزه وزنی اوزن دایما ترک نصرت اوزن
 اولن کسنه بقال رجل خذله ای خاذل لا يزال یخذل الخذل علی خاتک و عین مهمله نیک کسر بله و مابینند ذال
 معجمه نیک سکونیه ایق اولان عورت امرأه حقا معنایه الخذل علی وزن جعفر حیوانات قسندن معروف اولن
 دنه در الخذل و وزن مزبور اوزن واحدی و خذله ای وفق طوغر مغه دخی دیر لر تقول خذلت الخلم اذا قطعت
 صغار الیل و ذالک لغت در الخزل خاتک و میمک کسری و مابینند امرأه مهمله نیک سکونیه ایق و ز عورت خذل
 کبی در و زنا و معنی الاختزال همزه نیک و خاتک کسری بله کسملک تقطاع معنایه بقال الخزل الشی اذا انقطع الاختزال
 همزه نیک و تانک کسر بله بر نسنه دن بریان کسوب ایق انقطاع معنایه بقال اختزله عن القوم مثل اختزعه
 و زنا و معنی الخزلی تانک فحی و واک سکونی و الفک قصر بله و الخزلی وزن مذکور اوزن بر جنس بور یکدر کاند
 طغفلق و بریشانلق اوله خیزی کبی در و زنا و معنی الخزله علی وزن الدخرجه اخسوق بوریک بقال خزل علی فی
 مشبته اذا عرج الخزال خاتک فحی و زانک سکونیه اخسوق فر ایتدی کلام عربده فعال یوقدر مقتوح الفاء
 مضاعف و لنردن غیری الارکله که اول خزال در بقال ناهه بها خزال اذا کان بها طلع و ثعلب قهقار کله من

زیاده

و زیاده قلدی کیر و دو نیک معنایه و سائر ناس اکخالف قیلوب قیقار کله سی دکلر لسان عربده جاری
 اولن بلکه قهقرد دیر دیر و ابو مالک دخی قسطالی زیاده قلدی که قسطال غبان دیر لر اما مضاعفه فعال و زنی
 جز قدر لر ال قیقار کبی و قیقار تحریرک معنایه سندن سندر الخزعبل خاتک ضمی و زانک فحی و تانک کسری و مد بله
 باطل نسبه لر در جرمی روایی اوزن الخزعبله وزن مزبور اوزن شول نسبه در که انوکله قومی کولدر لر بقال
 هات بعض خزعبلانک المخسول میمک فحی و خاتک سکونی و سبیک ضمی و مد بله و ذیل اولوب دخی اولن کسنه
 خا بله و حایله لغت در الخسل میمک ضمی و سبیک فحی و تشدید بله کذلک و ذیل اولن کسنه الخسل خاتک ضمی و سبیک
 فحی و تشدید بله و ذیل اولوب منفعته بر من کسنه لر الخسل خاتک ضمی و سبیک تشدید بله کذلک و ذیل وضعیف
 اولان کسنه لر بقال رجال خسل و خسل ای ضعفاء الخسل خاتک فحی و شین معجمه نیک سکونیه مقل دیر کسری
 دارونک قور یسی که اکاخرمای هندی ده دیر لر بعضیلر ایتدی خسل ذکر اولن دارونک جکر دکی در الخسل
 فحشینه بمعناه الخسله خاتک فحی و سبیک سکونیه واحدی بر دنه مقل معنایه و سبیک فحی دخی جازدر و خسل
 بلر کرک و خالک بلر کسرا دخی دیر لر بعضیلر ایتدی خسل هر نسبه نیک بر نسنه دیر لر الخسل فحشینه و سبیک
 ضمی و تشدید بله بر مز اولق بقال الخسل الشی الخسل زنجیل و زنی اوزن کسکین اولان نسبه ناهه معنایه
 بقال رجل خسل اذا کان ماضیا الخسل خاتک فحی و صادک سکونیه شول نسبه در که اوق الخسله ای او کدل
 قور لر بقال اخر ز فلان خصله و اصاب خصله اذا غلب یعنی اوق اتهمه غالب اولوب او کدان السه و خصل اوق
 الخصله دخی دیر لر و خصل اوق اتهمه دخی دیر لر تقول خصلت القوم خصله من الباب الثاني اذا خصلت القوم
 خاتک کسر بله کذلک اوق اتهمه بقال خصلت خصله ايضا الخاصل تانک فحی و صادک ضمی ایله اوق الخصله او کدل
 قوم بقال خاصل القوم اذا تراهنوا لوق الرمی الخصله خاتک فحی و صادک سکونیه خوی الخصله خاتک ضمی
 و صادک سکونیه بطریق صاج الخصل خاتک ضمی و صادک فحیه الخجل اطرافنده اولان بود قلی که ایشاغه
 صارتش لا الخصله خاتک فحی و صادک کسری و مد بله هرات در که عضوده اولوب برندن بر لاشی اوله کرک
 او بلفان اولان ات اولسون کرک باز و ده اولن ات اولسون الخصل میمک کسری و صادک فحیه کسکین قلی سیف
 قاطع معنایه مقصیل کبی در و زنا و معنی قاف بله و صاد مهمله ایله الاختصال همزه نیک کسر بله بر نسنه بی
 باش ایتمک تقول اخصلت الشی اذا بالته الخصل خاتک فحی و صادک کسر بله یاش اولان نسبه بقال شی خصل
 ای رطب و خصل تازه اوته دخی دیر لر الخصله خاتک فحی و صادک کسری و مد بله چایر لو و چنلو اولن بره دیر لر
 الاختصال همزه نیک و صادک کسر بله بر نسنه یاش اولق بقال اخصل الشی اخصلا لا اذا ابتل الاخصیل
 همزه نیک کسری و صادک کسری و مد بله کذلک یاش اولق بقال خصل الشی اذا ابتل لا اخصیل همزه نیک
 کسری و صادک کسری و مد بله اغاجک بود قلی و بر قلی جوق اولق بقال خصلت الشجره اخصیل لا
 اذا کثر اغصانها و اوراقها الخطل خاتک و طاء مهمله نیک فحیه قولق دوشک و لوق اذن مسترخیه معنایه و خطل
 کلام فاسده دخی دیر لر که مشوش و مضطرب اوله و ذکر اولن وجهه اوزن کات ایتمکه دخی دیر لر بقال خطل فی کلامه
 خطا من الباب الرابع لا خطا همزه نیک کسر بله بمعناه بقال خطا فی کلامه اذا افش الخطل خاتک فحی و طانک
 سکونی و الفک مد بله قولانی حیوان الخطل خاتک ضمی و طانک سکونیه جمعی قولانی دوشک حیوان لر
 معنایه کرک قیون اولسون کرک کلب اولسون بقال الله خطا اذا کانت مسترخیه لا اذن و تاء ای
 مثله نیک ضمی و لامک تشدید بله سوری کله معنایه و خطا ناهه کسنه بیو معنادن خطا دیو
 نسیمه اولندی الخطل خاتک فحی و طانک کسری بله شول کوندر در که تحریرک اولند قنن حرکت قیلور بقال
 رخ خطا ای مضطرب و خطا سریع الاحسان اولن جو مرده دخی دیر لر بقال رجل جواد خطا اذا کان

خزعبل

خسل

خسل

خصل

خصل

خطا

خجل

خجل

خجل

خذل

خذل

خزل

خزل

خزل

خزل

خطل

خعل

خخل

سرب الاعطاء الخيطل خانك وطانك فتي و يانك ماينده سكونيله پسي سنور معناسنه الخطول خانك
 وطانك فتي و ماينده نونك سكونيله اوزون اولن بونوز مدخی دیرلر الخطوله كذاك خانك
 و طانك فتي ايله خانك ایلک واحدی الخطاطیل خانك فتي و طانك كسری و مدیده صغرسوری لری قطبان
 البقر معناسنه و دوه سور بلرنه دخی دیرلر الخیعل خانك وعین مهمله نك فتي و يانك ماينده سكونيله شول
 كوكلك در كه انوك بكری یوقدر بقال قميص خيعل ای لا كی لهوكه لا كی له دن نون نشينه دوشمندر اضافت
 ايجلی ایچون زير الام زابه درو بومثلورده حرف زابه اعتبار اولماز نه لا عبیدی لك دیرلر لا عبیدك مجلده
 لكن نونك حذف جايزد ككدر الام ايله ساير حروف جان ايله حذف اولماز سايری معنای اضافتی فاده
 ايمد كيجون الخيعل على وزن الد حرجه بكسر كوكلك كيدر مك الخيعل على وزن التدرج بكسر كوكلك كيمك
 بقال خيعلته فخيعل اذ البسته الخيعل فلسبه الخطل خانك فتي و لامك تشديد بله سر كه مطعومات قبيلندن در
 بقال ماغلان بخل و لاخر ای لا خير فيه ولا شر كذا قال ابو عبيد و خل قومده اولن يوله دخی دیرلر طريق في الرمل
 معناسنه نذ كيروتا فتي جايزد بقال حيه خل كيقال افعي صريجة و صريجة صاد مهمله ايله قوم كسينه دیرلر
 و خل رجل تخيفه دخی دیرلر كه غتل الجسم اوله و خل كهنه اولن ثوب دخی دیرلر و خل ات ان اولغه دخی
 دیرلر قلت لم معناسنه كسائي و روائي اوزن الخلول خمتينله بمعناه بقال خل لحمه بخل خلا و خلولا
 من الباب الاول اذ اقل و تحف و خل دعائي تخصيص ايمكه دخی دیرلر بقال عم فلان في دعائه و خل
 ای خص و خل دوه يا وريسنك دبلن يارمغه دخی دیرلر له سن امه سن ديونقول خلت لسان الفصيل
 اخله اذ اشقت لثلا يرتضع ولا يقدر على المص و خل رده يي خلا لاه اصلاح ايمكه دخی دیرلر و فقير اولغه
 دخی دیرلر بقال خل الرجل اذ افتقر و ذهب ماله الخله خانك فتي ايله خوي حصلت معناسنه و خله حاجته
 و فقره دخی دیرلر و خله ابن مخاضه و بنت مخاضه دخی دیرلر اصمعي و روائي اوزن كه ابن مخاضه ياشنه اولن
 دوه يا وريسي دیرلر يقال اتاهم بقرص كانه فرسن خلة و فرسن فلنك وسين مهمله نك كسريله دوه يا اغنه
 دیرلر و خله كدكه دخی دیرلر و خنه معناسنه يقال للميت اللهم اسدد خلتك اي الخلية التي ترك و ثله ثاء
 مثله نك فتي ايله كدك معناسنه در و خله اكشي سترابه دخی دیرلر حرمه معناسنه الخله خانك فتي ايله شور
 اولين رده بتني اوت بقال الخله خبز الابل و الحمض فاكهتها و بقال لحمها و خله دوسته دخی دیرلر خليل معناسنه كه
 انه مذكوله موت بر او اولور زير اخله اصلنه مصدر ابدی الخلوله خمتينله كذاك مصدر دوستلق معناسنه
 بقال خليل بين الخله و الخلوله الخلال خانك كسري بله جمع دوستلر معناسنه قله ايله قلال كي الخلي خانك فتي
 و يانك تشديد يله شول دوه در كه شور اولين اونی اوليه بقال بعير خلی و ابل خلية الخله ميمك و خلك
 فخيله شور اولين اونی چوق اولن بر بقال ارض محله اذ كانت كثيرة الخله ليس بها حمض الخله خانك كسريله
 شول غلافه دیرلر كه التونله يا غیری نسبه ايله منقش اولن قلیچ قنلرن انوك ايجنه قورلر حفظ اتيسون ديو و خله
 كذاك شول قايشلر در كه يايك باشن انوكه حفظ ابدلر و خله كذاك شول طعامه دیرلر كه ديش راسند قلوور
 و خله دوسته دخی دیرلر صديق معناسنه الخليل فخيته ايليكي نسبه بيننده اولن ارغفه دیرلر الخلال خانك كسريله
 جمع ارقلمر معناسنه جبل ايله جمال كي و قری بهما قوله تعالى ففري الودق يخرج من خلاه و خله كه بونلر له مراد
 شول بلونله اولن ارقلمر در كه نندن يغور و خروج ابدلر و خليل بر نسبه ده اولن فساد دخی دیرلر و خلال شول اغاج
 يان سنه دخی دیرلر كه انوكه ديش ابدلر و خلال شول اغاج يان رنه دخی دیرلر كه انوكه يان نش بيزاو بلقنوب
 اصلاح قلدور الا خله همزه نك فتي و خانك كسري بله جمع خلالر معناسنه وفي الحديث اذ الخلال نايح و خلال دوستلر شفعه

دخی

دخی دیرلر مصداق معناسنه الخلال خانك فخيله خرما قور يغنه دخی دیرلر كه ابتد اظهر نه قریب اوله
 الخليل خانك فتي و لامك كسری و مدیده دوست صديق معناسنه الخليله موتني و خليل شول فقيره دخی
 دیرلر كه غتل الخلال ايله خانك فتي ايله و الخلل خانك فتي و لامك فخيله و الخلل خانك كسری و لامك فخيله
 شول نشينه در كه ديش راسندن چقر خلاله ديش ابدلر كن بقال فلان ياكل خلالته و خله و خلاله
 لی ما يخرج من اسناره اذ الخلال و بوبر مثل در كه طافه عرب بيننده استعمال اولتور و الخلاله خانك فتي
 ايله كذاك و الخلاله خانك فخيله و الخلاله خانك كسري بله دوستلق صداقت و مودت معناسنه الخلول ميمك
 فتي و لامك فتي و مدیده شول دوه يا وريسي در كه انه سن امه سون ديوديلن يار دقلر مجونرق و له وفي الحديث
 ان مصداقنا به بفضيل الخلول ای مهزول و مخلول مهزول معناسنه اولد غنك وجهي مانقدهم در يعني هزاله شق
 لسان سبب اولق در الا خلال همزه نك كسري بله فقير قلق بقال اخل به على البناء للجهول اذ ذهب ماله و افتقر
 و الاخلال محتاج قلعه دخی دیرلر بقال ما خلك الى هذا ای ما احوك و الاخلال دوه يي شور اولميوپ لذيد اولن
 اونله اولمغه دخی دیرلر نقول خلت الابل اذ اعيت بها في الخله و الاخلال خر ما اغاجي عشي يرمي بتور مكه دخی
 دیرلر بقال اخلت الخله اذ اساءت الحمل و بوابوعبيد روائي دو جوهری ابدلر بن ظن ابدلر كه بوخلال دن
 ما خود در و خلال خرما قور غنه دیرلر شكم الخلل و اربط الخلل دیرلر خر ما اغاجي قورق ايندي و و رطب ايندي
 معناسنه و الاخلال بر كسره يوردن ترك ايمكه دخی دیرلر بقال اخل الرجل بركزه اذ ترك موضعه الخليل دعائي
 تخصيص ايمكه دخی دیرلر بقال عم فلان في دعائه و خلال اذ اخص و تحليل سر كه طوطغه دخی دیرلر و سقلى
 خلا للمغه دخی دیرلر يعني برمقلى سقلا ارقلمر له اذ اخل ايمكه دخی دیرلر الا خلال همزه نك و يانك كسري بله
 محتاج اولق بقال اخل الى الشئ اذ احتاج اليه و منه قول ابن مسعود عليكم بالعلم فان احدكم لا يدري مني فخل الى
 ای مني محتاج الناس اليه بما عنده و الاخلال ارق اولمغه دخی دیرلر بقال اخل جسمه اذ اهل و الاخلال اوقله
 صانچمغه دخی دیرلر بقال اخله بسهم اذ انتظمه الخلال فخيته ايله و لام اولك فتي ايله بعد الاكل خلال ايله ديشی
 ارقمق و بر نسبه تمام اولمغه دخی دیرلر بقال اخل الشئ اذ انقد و تحليل يغور مخصوص بريره يا غوب عموم اوزن
 بغماغه دخی دیرلر بقال اخل المطر اذ اخص ولم يكن عاما و تحليل بر جماعتك ان سنه كير مكه دخی دیرلر نقول
 تحالت القوم اذ اخلت بين خلالهم و خلالهم و تحليل خلا للمغه دخی دیرلر نقول تحالت اذ اخلت الخليل الخلال
 خانك فخيله شول زينت در كه نسا طافه سي اني ايا قلمر نه طقرر الا خليل خاء اولك فتي و يانك كسري
 و مدیده جمعی الخلل على وزن العرعر ذكر اولن معناده لغت در يا خود مذكور دن مقصور در اخل خانك فتي و ميمك
 سكونيله چحق كه بك كنارندن اولور و خل خاليه و نهاليه دخی دیرلر طنفسه معناسنه الخليله خانك فتي و ميمك
 كسري و مدیده شول انجلر در كه بر رده مجمع اولوب بری رينه اولشمش اوله و خيله شول قومده دیرلر كه اشجار
 بتون اصمعي روائي اوزن الخمال خانك فتي و ميمك تخفيفيله اخسق اولق عرج معناسنه و ابو عبيد ايندي
 جمال دوه يا اغنه اولن شول اخسقلق در كه اكبعض طمر كساكله دوا قلوورلر اخل ميمك كسريله شول
 ساقط كسره در كه انوك شرفله اشتهاى اوليه الخبول خمتينله ذكر اولن صفت اوزن اولق يقال جل خولا
 من الباب الاول الاحمال همزه نك كسري بله بر كسره يي شرفله اشتهاى دن ساقط قلق نقول اخلته
 انا الخليل يانك كسري بله بر نسبه يي حفظ ابدن كسره و خائل برمالی كركي كي كوزدوب رعایت ابدنه
 دخی دیرلر بقال هو خائل مال ای حسن القيام عليه الخول خانك فتي و واوك سكونيله حفظ ايمك يقال
 فلان يخلو على اهله ای يرعى عليهم و خول برمالی كركي كي رعایت ايمكه دخی دیرلر نقول خلت المال الخوله

خمل

خول

اذا حسنت القيام عليه الحال على وزن الحال برسنه في ركبي كني كوروب كوزدوب رعيت ابدن كسنه يقال هو خال
مال الخولي خانك فخي وواوك سكوني واخر نه ياك تشد بدله بعناه بقال هو خولي مال اي حسن القيام عليه
وخال لياقت معنائه ده كار بقال تحولت في بني فلان خالامن الخيراى اخلت وتوسمت وتوسم برسنه في فراسته
بلمكه دخی دیرلر وخال نه قنداشنه دخی دیرلر طای معنائه وخال سجاغه دخی دیرلر لوا معنائه وبردبد كاری
قاسك برنونه دخی دیرلر الحاله على بن الحاله ناقه قنداشنه دیرلر وخاله خاك دخی دخی كورمه كبر معنائه
بايله باغه كبی علی ماسچی الخوالة خانك ضمی وهر نهك ضمی ومدبله طای ولى بقال هو خال بين الخوالة وبنی
وبین فلان الخوالة الاسخالة همر نهك وتانك كسریله برسنه في طای يديك الاسخوال همر نهك وتانك كذلك
كسریله بعناه بقال استحل خالاه غير خالك واستحول حالاه غير خالك اي اتخذه واستحول استحال معنائه ده
كلور واستحال بناء موحله ابله برسنه دن مال طلب ايتك در نهغه منفه اولور اصان كبر وصاحبه رايك وزن
التحول على وزن التكرم برسنه في تملك ايتك تقول خوله الله الشى اذ ملكه اياه التحول فختنه وواوك
ضمی وتشد بدله صاقم تعهد معنائه وفي الحديث كان النبي صلى الله عليه وسلم يقولنا بالموعظة تخافة الساء الله
وسا امت ملامت معنائه در واصمعي بوحدیث شریفی بخوننا دیو روایت قیلوردی نوله كذلك يتعهدنا
معنائه وتحول اصلاحه دخی دیرلر منه ما قالوا تحولت الریح الارض اذ تعهدنا وتحول علامات الكغه دخی دیرلر
تقول تحولت في بني فلان خالامن الخيراى اخلت وتوسمت وتفسر توسم الان مرور ايتدی تحول فختنه خدمتكارلر
عشم معنائه واحدى خايل در مال وزن طور ز كسنه معنائه ته ممرور ايتدی وخول كاه اولور خادم
واحد دخی طلاق اولور كرك عبد اولسون كرك امه اولسون وفر ايتدی خول خاكك جمع وخايل چوبان در
راغی معنائه خوله خانك فخي وواوك سكوني له بنی كلب قبه له سندن برعورتك اسمی در كه طرفه نام شاعرانی
اشعار نه مدح ايتشدرا الخولان خانك فخي وواوك سكوني له بنندن برقيه لهك اسمی در اخول اخول همر نهك
فواوك فختنه واخر نهك فتح وزن بناسيله ابكي اسم در كه براسم حكمنه قانشدر متفرق معنائه يقال
تطير الشررا خول اخول اى متهر قاول شول شر در كه قمر مش دموردن طاغور حكيجه اور دقاری حینه
وبقال ذهب القوم اخول اخول اذ اتفرقوا شى الخيال خانك فختنه والخيله كذلك خاك فختنه برسنه نهك شخصى در
كه واقعه عالمه برسنه يلاج ولور طيف معنائه وخيال شول عاجه دخی دیرلر كه اكاسياه بزر صرر لطيور قسمی
وبهاجم قسمی انسان صا نوب وركسون دیو وخيال بر رك اسمی در كه بنی تغلبه منسوب در الخيل خانك فخي ويانك
سكونيه ائلور فرسان معنائه منه قوله تعالى واجلب عليهم خيلك ورجاك اي بفرسانك ورجالك ورجالك
رانك فخي وجمك تشد بدله راجاك جمع در يبال معنائه وخيل كذلك لكر معنائه ده كلور الخول فختنه
جمع منه قوله تعالى الخيل والجمال والخير لكر كموها وخيل ظن وخيال ايتك معنائه ده كلور تقول خلت الشى
خيلا اذ طنت الخيله خانك فخي ويانك تشد بدله ائلور احباب خيول معنائه الحال حال وزن وزن بك
كه انسلتك بدنه اولور الخيلان خانك كسرى ومدبله جمی بكر معنائه وخال نه قنداشنه دخی دیرلر طای
معنائه الا خوال همر نهك فختنه جمی طایملر معنائه وخال طای معنائه اولماسن جوهرى خول ده دخی
اشارت ايتشدن پس كلمه مزبوره نهك واوى وياي اولماسى محمل اولدغى اشعار اولور لكر جمی اخوال كور دبدی
واوى اولمق جانبن تا بيد ايدرو خال كبره دخی دیرلر تقول هو ذو خال اى ذو كبر وخال بر طاغك اسمی در دینه
قرشوسنه ودينه دال مهمله ونا مثله ابله بر موضعك سمي در وخال بر جنس قفتاندر كه جاهلر مخصوص در
وخال بلوده دخی دیرلر غيم معنائه وخال بلوت يغمور يقدرمق لياقتنه اولغه دخی دیرلر بقال ما الحسن خاله اى
علا فها لطر وخال خيره استعداد معنائه ده كلور بقال اخلت فيه خالامن الخير وتحولت فيه خالاه اى رات

به خيله وخيلت لياقت معنائه در الا خيل همر نهك ويانك فختنه جوق بكارى اولن كسنه بقال رجل اخيل
اذا كان كثير الخيلان الخيل ميمك فخي وخالك كسرى ومدبله كذلك بكارى اولن كسنه الخيول ميمك فخي ويانك ضمی
ومدبله بعناه مكيل ابله مكيول كبی الخول ميمك فخي وخالك ضمی ومدبله كذلك بكارى اولن كسنه مكيول كبی بومقامه
جوهر نهك ظاهرا عبارتندن فهم اولن بودر كه اخيل واخواتى كثير الخيلان معنائه اوله ولكن ظاهر بودر كه
اخيل واخواتى مطلقا صاحب خال معنائه اوله ته كم صاحب مذهب اشارت ايتشدن وهم خيلك ونحو لك
كثير الخيلان معنائه دلالتى بعيد اولدغى خفي دكل در واخيل بيون بورن دبد كاری قومنه دخی دیرلر كه نهك
نهك بكارى اولور بعضلر ميه مارتى در ديش در ته كم او ابل كتابه مرو رايتشدن وذكراونن قوشى عرب
طایفه سى مبارك عدايتن ونكره لكى حالته منصرف قيللر قن بونكه برسنه في سيمه قلوب لا ينصرف قلنس
اولسلر وبعضلر معرفه لكى ونكره لكى حالته دخی لا ينصرف قلديلا اصلنه صفت اولغين تخيلندن مشتق
اولمق اعتبار بله الخيل خانك ضمی وياه اولك فخي وتانك سكوني له خالك تصغيرى خيل وخيول دینلر قننه
وخيول دینلر قننه تصغيرى الخويل كلور خانك ضمی وواوك فخي ويانك سكوني له الخيله خانك ضمی ويانك فخي
والفك مدبله بيوكلمك كبر معنائه الخيله ميمك فخي وخالك كسرى ومدبله كذلك كبر معنائه بقال هو ذو
خيله اى ذو كبر الا خيال همر نهك وتانك كسریله كبر صاحب اولمق يقال اختال فهو مختال انا ابل يانك كسریله
متكبر اولن كسنه بقال خال فهو خايل اى مختال الا خايل همر نهك ضمی ويانك كسریله كذلك متكبر اولن كسنه
ابا تروادر كبی وابتار قطع رحا بدن كسنه در وادبر دخی ذكر اولنان معنائه در الا خاله همر نهك كسریله بلوت
يغمور علامتن كوسترمك الا خيال همر نهك كسرى وخالك سكوني له بعناه المخيله ميمك ضمی ويانك فختنه
بعناه كذلك بقال اخالت السحاب واخيلت واخيلت اذا كانت ترجى المطر واخاله واخيل سحابى ذكر اولنن حالت
اوزن كورمه دخی دیرلر تقول اخلت السحابه واخيلتها اذا ريتها خيله للمطر واخاله اشتباه معنائه ده كلور بقال
خال الشى اذا شتبه وبقال هذا امر لا يخيل اى لا يشتهه واخيل دوه ياور يسنك ياته خيال قومغه دخی دیرلر
تا كه قورت كوروب خوف ابله تقول اخلت اذ اوضعت قرب وادها خيال لا يفرع منه الذئب وخيال قن انسان
شكانه برسنه قلغه دیرلر على مامر انفاو مخايله خصمك ايشله دكنه كورن اشكك مبارات معنائه الخيل ميمك فخي
وخالك كسرى ومدبله كذلك بلوت يغمور يقدرمق لياقتنه اولمق يقال ما احسن خيلتهاى خلافتها
للطرو خيله ظن ايتك معنائه ده كلور تقول خلت الشى خيله اذ اظننته الخيل ميمك ضمی وخالك كسرى
ومدبله خيره لايق اولن كسنه يقال فلان خيل للخيراى خيلق له الخيل فختنه ويانك ضمی وتشد بدله كوك
بلونلنوب يغمور حاضر لنق بقال تخيلت السماء اذ غيمت ونهايت لطر وخيل برسنه ده خير اكليوب لى اختيار
ايتكه دخی دیرلر يقال تخيلت على الرجل اذا اخترت وتفرست فيه الخبر وخيل برسنه يه برسنه مشبه اولغه دخی
دیرلر بقال تخيل له انه كذا وتخيل برسنه في فكر ايتكه دخی دیرلر تقول تخيلته فخيلى كيا بقال تصوره فتصور
وبسته فخبين وتحققته فحقق الخايل تانك فخي ويانك ضمی ابله كذلك برسنه مشبه اولمق بقال تخيل له انه
كذا اذا تشبه الخيله ميمك ضمی ويانك كسرى وتشد بدله والمخايله ميمك ضمی ويانك كسریله شول
بدر كه انوك اوفى كالى بولوب چيكلنمش اوله بقال وجدت ارضا خيله ومخايله اذ ابلغ نيتها المدي
وخرج زهرها الخيله خانك كسرى ومدبله ظن ايتك الخيلولة خانك فخي ويانك سكوني ولا ملك
ضمی ابله كذلك ظن ايتك تقول خلت خيله وخيلولة اذ ظننته وفي المثل من يسمع يخل بس خلت
باب ظننت دن در مبدلر او خبر اوزن داخل اولور اكر شباو فعاله لند اولنور سه بونلر له عمل اولنوب مفعولين
منصوب اولور واکر بونلر مفعولين يمنه توسط اولنسه ياخود مفعولينندن تا خيراولنسه اعماله الغاينندن

خيل

مخبر اول و رسن و بونك مستقيلنه اخال دير سن همزه نك كسر بله افصح بود و رسن و اسد اخال دير همزه نك فخياله
قياس اوزن الخيل على وزن التكرم دوه يا و رسي يانه انسان شككنه برنسنه پيدا قلم در قورت تي كور و ب
خوف اتسون ديوتقول خيلت للناقة اذا وضعت قرب ولد ها خيال لا يفرع عنه الذئب فلا يقربه و تخيل
تشبيه معناسنه دخي كور يقال فلان يخض على الخيل اي على ما خيلت اي شبهت يعني يخض على غر من غير
يقين و تخيل برنسنه يخياله و وهه القايمكه دخي ديرل يقال خيل اليه انه كذا على ما لم يسم فاعله من الخيل
والوهم و تخيل برنسنه برنمت اسناد ايمكه دخي ديرل اوزن بديروايي اوزن يقال خيلت على الرجل اذا وجهت
التهمة اليه و تخيل كوك كور ايوب شمشك شقيوب بلونلر يغمون حاضر و لغه دخي ديرل يقال خيلت علينا
السماء اذا عدت ويرقت ونهيات للطرق و قنكه يغمور يغسه تخيل لسمي زابل و اورنو لا خيل همزه نك و يانك
فخياله بني عقيل قبيله سندن بر جماعتك اسمي دركه لبلي الا خيليه نام شاعره عورتك جماعتك در واخيل هين
بركسنه نك اسمي درومز بونك بعض اشعار نه نك اخيل ديوي صيغه جمع اوزن كور دكي اخيل بن معويه
العقبلي اسمي قبيله ده اولنلر تعليمه بناء در والله اعلم فصل الدال الدال دالك فخي و همزه نك سكونيله الله مق
ختل معناسنه و اوزن بد ايتدي دال بر جنس يوريك در سباعك صيدى الله مده اولن يوريكي كبي يا خود
يوكي اغراولن كسنه يوريكي كبي و اسمي كتاب خيلك اناك يوريكي و صفته ايتدي الدالان فختينله شول
يوزيك دركه آدمي بري برنمقارن اولوب يوكي اغراولن كسنه كبي يوريك اولول دالك و لامك فخي ايله عصفور
وزني اوزن افت داهيه معناسنه الدال اليل قناديل وزني اوزن جمعي داهيه ل معناسنه و اولول قار شقلغه دخي
ديرل يقال وقع القوم في دولول اي في اختلاط من امرهم الدبل دالك فخي و يانك كسريله كجكه شبيهه بر
جانور در احدين يجي ايتدي فعل وزني اوزن كلام عربيه بوا سندن غيري ايشد لما مشدر اخفش ايتدي هذا
الاسم ايله مسمايه نسبت اولندي بوالاسود الدبلي بوقدر و لوكه حالت نسبتته همزه مفتوح قلندي نسبتته
اولن قاعده لري اوزن ياه نسبتته توالي كسرتي ثقييل عدايد كره نه بناء شتم كره سن نسبتته غري ديرل فختينله
و غرقيلان ديد كوري جانور در سباع جنسندن و كاه اولور ابوالاسود الدولي دخي ديرل و او مفتوحه ايله زيرا
همزه فخي مفتوح اولوب ماقبل مضموم اولسه انوك تخفيفي همزه ي و اوه دندر مكله اولور تته كجوتن كله سنه
جون و مون كله سنه مون ديرل و جون عطار طبله سنه ديرل كه سختيان قيلنمش اوله و مون نفقه يه ديرل و اوب
الكلبي ايتدي اول ابوالاسود الدبلي در همزه يايه قلب اولندي مكسور اولد غيچون و دال دخي مكسور اولدي
صيانة للبياتته كم قيل و بيع كله لرنده قلنمش و ابوالاسودك اسم ظالم بن عمرو بن سليمان دركه جدا علاسي دبل
بن بكر بن كنانه در و اسمي ايتدي عيسى بن عمر ايتدي دبل بن بكر الدنان همزه ايله در همزه سن اهل حجاز ترك
ايشلر در الدبل دالك فخي و يانك سكونيله برنسنه يي بر مقلله جمع ايمك بر مقلله لقمه جمع ايمك كبي مثلا و دبل
الارض يري اصلاح ايمك معناسنه در كرك اصلاح خشكي صاغاغله اولسون كرك اخر طريقله اولسون نقول
دبلت الشئ و دملته من الباب الاول پس دبل هر نسنه يي اصلاحه اطلاق اولنور الدبول ضمتينله
خرده اولن نهر لدر اصلاح اولند غيچون دبول ديرل الدبلة دالك فخي و يانك سكونيله معندن وغير بدن
جمع اولن نسنه كته كبي در وزنا ومعنى و محملدر كه دبله ديكله معروف اولن طعام بوندن ما خود
اوله طبخ ايدن كسنه يوفقه يي جمع ايدوب طبخ اند كچوز التدبيل على وزن التكرم برنسنه يي جمع
ايمك تقول دبلت الشئ الدبيل دالك فخي و يانك كسري و مديله برلفظ در افت معناسن تا كيد
ايچون ذكر اولنور الدبل دالك كسري و يانك سكونيله افت داهيه معناسنه يقال دبلا ديلا كما يقال تكلا

دال

دبل

تاكلا و تكلا موهلا كه ديرل الدبلة دالك فخي و يانك فخي و يانك سكونيله داهيه معناسنه در تصغير
كثير ايچون در يقال دبلمهم الدبلة اي اصابتم الداهيه و بواو عبيدروايي اوزن در الدبول دالك و يانك
فخي و و او كسكوني ايله شول حمار صغير در كه ييوميه و اخطل نام شاعره بومعنين دويل ديولقب قوم شلردى
الدجال دالك فخي و حيك تشديد بله سفر يولد اشلري كه كثر اوزن اوله الدجاله كذلك دالك فخي و حيك
تشديد بله معناه و دجال مسيح كذلك دخي اسمي در دجله دالك كسري و حيك سكونيله بغداد ده اوان
نهر عظيمك اسمي در ثعلب ايتدي عبرت دجله ديرل الف لام من المدجل ميمك فخي و حيك تشديد بله
قطران سورلش دوه يقال بعير مدجل اذا كان مهموءا بالقطران ابو عبيد ايتدي فخي دوه نك جمله بدن
قطرانلستك اكند جيل ديرسن و اكر قولتو قترنه و سائر قسق يرلزنه سورسك اكادس ديرسن الدحل
دالك فخي و حانك سكونيله شول چقور در دوزرلر ده و دندر ده كه ابتدا طار اولوب صكره واسع اولور
الدحول ضمتينله جمعي الدحال دالك كسريله كذلك جمعي الدحال همزه نك فخي ايله كذلك جمعي الدحلال
دالك فخي و حانك سكونيله كذلك جمعي ذكر اولنن چقور ل معناسنه و دحل ذكر اولنن چقون كيرمكه
دخي ديرل نقول دحلت فيه ادحل من الباب الثالث اذا دخلت في الدحل و دحل قويني قازوب او كرمغه دخي
ديرل يقال دحلت البئر ادحلتها اذا حفرت في جوانبها و منه قول ابى هريرة رجل سأله فقال اني رجل مصراد
فادخل البوالة معي في البيت قال نعم فادخل في الكسر و مصراد ميمك كسريله شول كسنه در كه اكا صغوق
نيز تاثير ايله و كسر كافك كسريله او ك بوجاغي در و مبوله ميمك كسريله برنمعناسنه در و ابو عبيد ايتدي ادحل
دحل دن ما خود در كه او ك كوشه سنه كروب قوتلنق مراد در الدحول دالك فخي و حانك فخي و مديله
شول قويني در كه او برلش اوله الدحول على وزن الكافور اهو صيادك ديككي اغاج در الدحل دالك
فخي و حانك كسريله خبيث و بدخواولن كسنه ابو عمرو و رايي اوزن و ابوزيد ايتدي دحل اهل عيله
واهل خدعه اولن كسنه در و دحل سمن اولوب قصيراولن كسنه يي دخي ديرل كه قارن طشره چقمشر
اوله الدحول دالك و خاء معجه نك فخي ايله كيرمك يقال دخل دخل من الباب الاول و دخل البيت ديرل حالا كه
مقصود دخل الى البيت در حرف جر حرف اولوب لفظ بيت مفعول به انتصابيله منصوب اولمشدر زيرا
امكنه ايكي قسم در يري مبهم و يري محدود در مبهم اولن جسمك جهات سني در كه اول خلف و قدام و بين و شمال
و فوق و تحت در و بونلر كجر اسنه جاري اولن در امام كبي و وركبي و اعلى و اسفل كبي و عند و لدن كبي و وسط
كبي سينك سكونيله بين معناسنه و قبالة كبي پس بوذكر اولنن و بونلر شبيهه اولن امكنه ظروف دروزر اغير
محدود در كورلر يي كه سنوك خلفك كاه اولور سندن غيريه قدام اولور و محدود اولن انوك خلقي و شخصي
اولن دو بر حيثيتمله كه انوك حدود ممتازه سي اوله طاع كبي و وادي كبي و سوق كبي و دار كبي و مسجد كبي كه بونلر طرف
اولمازلر زير اقعديت الدار و صليت المسجد و غت الجبل و غت الوادي د بنم بله كه حرف جر واسطه سيله ديرل
و شولكه بونلر دن حرف جر سز استعمال اولنه اند حرف جر خذ فيله در دخلت البيت و زلت الوادي و صعدت
الجبل كبي الادخال همزه نك كسري و دالك كسري و تشديد ييله باب افتعال دن در كيرمك معناسنه لا ندخال همزه نك
و دالك كسريله كذلك كيرمك معناسنه بعض اشعار ده وارد اولمشدر و لكن فصيح دكل در الدخل فختينله
و حانك فخي و تشديد بله ازن ازن كيرمك ندر يي ايله يقال ندخل الشئ اذا دخل قليلا قليلا الدخال تانك فخي
و حانك ضمتينله كيرمك يقال ندخلني منه شئ الدخل دالك فخي و حانك سكونيله كن مال كه خر جك
مقابلي در و دحل عيبه دخي ديرل و من كلامهم ترى الفتيان كالخمل و ما يدريك ما الدخل يعني جوانلر فطاهري
معمر و و باطن مستور در الدخل فختينله كذلك عيب معناسنه يقال هذا الامر فيه دخل و دخل يعني و دخل

دحل

دحل

دحل

مکرو حیه الیه بدخی دیر لر منه قوله تعالى ولا تأخذوا بالثناکم دخلای بنکم ای مکر او خد بعت و دخل بر کسنه او وزن
بر قبیلہ نیست قلمغه بدخی دیر لر دن دکلکن یقال هم دخل فی بنی فلان اذا انتسبوا معوم و ايسوا منهم المدخل
میک و خانک فخیله کر مک دخول معناسنه و کیرجک بر موضع دخول معناسنه نقول دخلت مدخلا حسنا
ای دخول حسنا و دخلت مدخل صدق ای محل دخول منه المدخل میک ضمی و خانک فخیله داخل قلمقی ادخال
معناسنه و داخل اولش معناسنه ده کلور ادخله دن اسم مفعول اولما غله نقول ادخلته مدخل صدق ادخله
خانک کسر بله بر نسنه نک ایچ یوزی یقال داخله الا زار احد طرفیه الذی یلی الجسد و ادخله الرجل
بر کسنه نک سر نه دیر لر الدخله دالک ضمی و خانک سکونیه کذلک سر معناسنه در یقال هو عالم بدخلته
ای بسر الدخل دالک فخی و خانک کسری و مدبله بر کسنه نک هم سری اولوب امور نه قارش کسنه الدخل
دالک و لامک ضمی و ما یبندن خانک سکونیه قنفذ و زنی اوزن بمعناه الدخل دالک ضمی و خانک فخی و تشدید بله
کوجک قوش در که کا بیان سر چه سی دیر لر یجشک کوهی معناسنه و دخل شول چایره بدخی دیر لر که اصول
اشجار ده بنش اوله یعنی اغچ بیلر نه بنش اوله الدخاخیل دالک فخی و خاء ثانی نک کسری و مدبله جمعی الدخال
دالک کسری و خانک تخفیفیه بر که صو ایچ دوه بی ابکی صو سر دوه نک اراسنه قوب حوضه ایلکه دیر لر
کمالیه صو ایچ بدسه ایچسون دیو المدخل میک فخی و خانک ضمی و مدبله شول کسنه در که عقلنه نقصان
اوله یقال دخل فلان علی البناء للجهول فهو مدخل ای فی عقله دخل و دخل عیبه دیر لر ته کم لان مرور ایتدی
و مدخل ارق اولن کسنه یده دیر لر مهزول معناسنه المدخله میک فخی و خانک کذلک ضمی و مدبله شول
خر ما اغچی در که ایچ جوریش اوله الدوخله دالک و خانک فخی و و اوک ما یبندن سکونیه شول نسنه در که خرما
بیر اغندن اورب ایچنه تازه خرما قور لر و اخر نه اولن لامی کاه مشد دو کاه مخفف قیلور لر یعقوب روایتی اوزن
الدخل دالک فخی و خانک ضمی و مدبله بر موضع کسری و و انک فخی و و انک سکونیه بر جنس
یوریکه دیر لر الدرقل دالک کسری و و انک فخی و و انک سکونیه بر جنس نبات در که دالک و کافک کسر بله
و ما یبندن انک سکونیه شول او یوندر که فی عجم طایفه سی او بنر و ابو عمر و ایتدی در که بر نوع رقص ایتک در
و فی الحدیث انه مر علی اصحاب الدرکة فقال جدوا یا بنی ارفدة حی تعلم الیه و الدنصاری ان فی دیننا فسخة الدعبیل
دالک و بانک کسری و عینک سکونیه شول نافع در که یو کسک اوله و دعبیل خزاعه قبیله سندن بر شاعرک بدخی
اسمی در الدغل فختبیلنه فساد دخل کی در و زنا و معنی و دغل چوق اغا جله بدخی دیر لر که بود قلری بری بر نه کیرمش اوله
اشجار کثیره المتفه کی الادغال همزه نک کسر بله بر نسنه فی فاسد قیلر نسنه ادخال ایتک یقال ادخل فی الامر
اذا دخل فيه ما یحالفه و یفسده و ادغال بر چوق اغاچ بتور مکه بدخی دیر لر یقال ادغلت الارض الدواغل دالک فخی
و غینک کسر بله افتر دواهی معناسنه ابو عبیدر روایتی اوزن الدغفل دالک و فانک فخی و غینک سکونیه فیل یا وری
و برر جلک بدخی اسمی در بنی شیباندن و دغفل واسع او ان در لکه ده دیر لر یقال عیش دغفل ای ذ و سعه و و اصمعی
روایتی در و او جوز لاق اولن بله بدخی دیر لر بن الاعرابی روایتی اوزن الدفلی دالک کسری و فانک سکونی و الفلک قصر بله
بر اچی و ندر و صاحب مذهب دفلی اغوا غاچی دیکله معروف اغاچ در دیش و بو واحد اولور و جمع اولور
و منون اولور و غیر منون اولور شول کسنه که دفلی کله سنک اخر نه او ان النی الحاق ایچون قاشدر
نکره لکی حالنه منون قاشدر و شول کسه که النی تأیث ایچون قاشدر نکره لکی حالنه منون قاشدر
الدقل فختبیلنه بنشی چوق خرما انجی خصاب معناسنه صاد مهمله ابله الدقله کذلک فختبیلنه
واحدی بر خرما انجی معناسنه و دقله کی در کسه بدخی دیر لر نیر کشتی معناسنه و کی در کنه دقل دبد کری
و کرا و ننان معنادن ما خود در یعنی خرما اغاچنه دقل دبد کز نه بناء در و دقل بر امر خرما بدخی دیر لر

ردا

اردا نمر معناسنه الادقال همز منك كسر به خرما انجاشي رمز ويرمك يقال ادقل الفحل الدولة
 دالك وقافك فخي وواوك سكوبيله بر كسبه طعمني ما كولاندين برنسنه بر خصوص قلبي يقال دوقل فلان
 اذا اختص بشي من ما كول التدكل فختينله وكافك ضمي وتشدد بديله نازا ايتك يقال تدكل اي تدللى الدكله
 فختينله صولى بالحق طين رقيق معناسنه ودكله كذلك سلطانه اطاعت ايمان قومه ديرل يقال هم بتدكون
 على السلطان اي بتدللون الدليل دالك فخي ولا مك كسرى ومديله شول نسنه دركه اوكله برنسنه بيلتور
 ودليل قول اغوزه دخی ديرل الدلاله دالك فخي وكسريله وفتح افصح دربول كوسترمك الدوله خيتينله كذلك
 قول اغوز لق ابدوب بول كوسترمك الدليل دالك كسرى ولا مك دخی كسرى وتشدد يدي واخرنه الف
 مقصوره بله دلالت ايتك وجوهري دليلي دليل بله تفسير ايتسي سهو اولوق احتمالي اولوب قلموسه
 مراجعت اولند قه اند دخی سهو بئنه تصریح اولنش بولندي خصوصاً كه حشاني جوهری باب ناده معنای
 مصدر بله تفسير ايتسدر الدل دالك فخي ولا مك تشدد بديله نازنلق يقال دلالت المرأة تدل من الباب الثاني
 ودل هدى معناسنه قريب دركه بولر ايكسيه سكوبه ووقان دلالت ايدرل وفي الحديث كان اصحاب عبد الله
 يرحلون الى عمر فينظرون الى ستمه وهديو دله فينشبهن الدليل فختينله ولا مك ضمي وتشدد بديله كذلك
 نازنلق الدلال دالك فختيله ولام اولينك تخفيفيله كذلك نازنلق الادلال همز منك كسريله كذلك نازنلق يقال دل
 فامل واملال ملالت ويرمكه ديرل وادلال حالت عربيه اقران اوزن جمله ايتكه دخی ديرل يقال فلان بدل على
 اقرانه في الحرب كالباري بدل على صيده وادلال اعتماد ايتكه دخی ديرل نقول هو بدل بفلان اي يثق به الداله لامك
 تشدد بديله اسمدر ناز معناسندن التدلل فختينله وادال نائينك خيميله برنسنه قوغه مثالنده اصلوا بكن حركت
 ايتك الدلدال دال اولك فخي ولا مك سكوبيله برنسنه حركت واضطراب ايتك الدلدل دال لرك ضمي ولام اولك
 سكوبيله بيوك كرى قنغذ عظيم معناسنه ورسول الله صلى الله عليه وسلم قاترزه دلدل ديدكاري غالباً
 قررنكلوا ولوب كرى لوند اولدغنه بناء دريا خود حركت معناسندن ما خود در الدمال دالك فختيله فشقي
 سرجين معناسنه ودمال چوريش خرمايد دخی ديرل الدمل دالك فخي وميك سكوبيله يره فشقي صاحب حق نقول
 دملت الارض اذا سرقنتها وقومك اراسن اصلاح ايتكه دخی ديرل نقول دملت بين القوم اذا صلحت المدامله
 ميم اولك ضمي وميم نائينك فختيله مدارات ايتك يقال دامل القوم اي اطوهم على ما فهم يعني قومله مدارات ابدوب
 عد اولنر نطهار ايتكه جمال قومه الاند مال همز منك ودالك كسريله يان او كولق يقال اند مل الجرح اذا ثمانل
 الدمل دالك ضمي وميم فخي وتشدد بديله جبان الدماميل دالك فخي وميم كسرى ومديله جمعي جبانر معناسنه
 وكاه اولدر دمالك ميم تخفيف ابدوب صردوزني اوزن استعمال ايدرل الدوله دالك فخي وواوك سكوبيله
 حربيه بر جماعت بر جماعت اوزن طفر بولق يقال كانت لنا عليهم الدوله الدوله دالك كسرى وواوك فختيله جمعي
 الدوله دالك ضمي ومديله ماله مناو به بله مالك اولق يقال صار النقي دولة بينهم اي يتداولونه تكون مرة لهذا مرة
 لهذا الدولات دالك ضمي ومديله جمعي الدوله دالك ضمي وواوك فختيله كذلك جمعي وابوعبيد ايتدي دولت دالك
 ضمي بله بعينه برنسنه نك اسمي در كه الدن اله اولش دروب تداول اولفور ودولت دالك فخي وواوك
 سكوبيله فعل در ملكه مناو به معناسنه ديدى وبعضيلر ايتدي دولت ودولت لغتلدر معنى واحد
 اوزن ومحدثين سلام ايتدي يونسدن سوا ال ابدوب باري تغالينك كيلا بكون دوله بين الاغنياء منكم
 قولنك معناسنه در ديدك جواب ويروب ايتدي قال ابو عمرو بن العلاء الدوله بالضم في المال والدوله
 بالفتح في الحرب وقال عيسى بن عمر كلتاها بكون في المال والحرب سواء وامانا فوالله ما ادري ما بينهما
 ديدى الاداله همز منك كسر به انتقام المغه طفر ويرمك نقول ادالنا الله من عدونا واداله غلبه

جمعی قلنی منه قولهم فی القذف ابن ملکی ارحل الرکبان کویا که ملقای ارحل محل تستر اولمغین زبانی اشعار
 اولور و ورحال حیری اولن خالیله دخی دیرلر و حیره کوفه یا سینه بر شهر کاسمیدر که انده خالی ایشلنور و ورحل
 دونه کارقه سنه پالان اورمغه یا خودیوک اورمغه دخی دیرلر تقول رحت البعیر ارحله رحتا من الباب الثالث
 اذ شدت علی ظهره الرحل و اذ ایتجمل مقامه دخی استعمال و لنور تقول رحت له نفسی اذ اصبرت علی اذ او بو
 دخی معنای اوله راجع اولور نفسی استعان بالکتابیه طریقه اسخذا و لنن بعیره تشبیه ایتیکله الرحله رانک
 کسری و حانک سکونیه کویچک بقال دنت رحتنای ار حانک الارحال همز منک و تانک کسری به بمعناها
 الترحل فختینله و حانک ضمی و تشدید به بمعناها کذلک تقول رحت فلان وارتحل و رحت الرحیل رانک
 فختی و حانک کسری و مدیه اسم در کوج معناسنه و رحتیل سیره قوی اولن دوه به دخی دیرلر بقال رحتیل
 اذ کان قویا علی السیر الاسترحال همز منک و تانک کسری به دوه به پالان اورمغن یا خودیوک اورمغن طلب
 ایتیک بقال استرحله اذ اسالاه ان رحت له الرحله رانک ضمی و حانک سکونیه توجه اولن جانب بقال انتم رحتی
 ای الذین ارتحل الیههم و رحله سیره قوی اولمغه دخی دیرلر بقال انما اذ رحت له المرط المرحل میمک ضمی و حانک
 فختی و تشدید به شول خزدن طوقش از اردر که اوجنه الاجه لری اوله و مرط برجنس قاشه دیرلر الارحال
 همز منک کسری به دوه ارقلد قدن صکره سمر کوجه قادر اولمق بقال ارحت الابل اذ اسمنت بعد هزال
 فاطاقت راحله و ارحال کویچکه معاونت ایتیکه دخی دیرلر تقول ارحت فلانا اذ اعاونته علی رحلته و ارحال کوجه
 برارد و ویرمه دخی دیرلر تقول ارحتله اذ اعطیته راحله و راحله کوجه برارد و به دیرلر تکه کلو رانشاء الله
 الترحیل علی وزن التکریم برکسنه بی بریره کوندن ملک تقول رحتله اذ اطعمته من مکاش و ارسلته و اطعمان
 طای معجه ابله سیر ایتدرمه دیرلر المرحل میمک ضمی و رانک سکونی و حانک کسری به شول کسنه درکه انوک
 چوق کوجه برارد و لری اوله بقال رحتل م رحل اذ کانت له و ارحل کثیره کما بقال معرب اذ کان له خیل عراب
 و خیل عراب عینک کسری به عربی انلره دیرلر الرحیله رانک فختی و حانک کسری و مدیه شول ناقه درکه
 سیره قوی اوله الرحل حانک کسری به کوجه براین ناقه الرحل رانک فختی و حانک ضمی و مدیه بمعناها و بعضلر
 ایتدی راحله بیکه براین دوه درک کرک ایرک کرک دیشی الارحل همز منک و حانک فختیه شول ات درکه
 ارقه سیاق اوله ایض الظهر معناسنه و شول قیون درکه ارقه سی سیاه و له اسود الظهر معناسنه الرحلاء رانک
 فختی و حانک سکونی و الفک مدیه شول قیون درکه ارقه سیاق اولوب سایه جسدی سیاه اوله یا خود ارقه سی
 سیاه اولوب سایه جسدی اق اوله امات جنسه همین ارقه سیاق اولوب سایه جسدی سیاه اولن در بودکر
 اولن ابو الغوث روایی در الرحاله رانک کسری ابله شول ایدر که فی صافی در بدن ایدر انوک اغاجی یوقدر
 و بو مقوله اگری اتی زیاده سکر تکریم استعمال ایدر الرحاله رانک فختی و حانک کسری به جمعی ذکر اولن اکرل
 معناسنه و فی المثل استقامت و حالتک یعنی اکرک اتدن مقدم اولدی و بو کلامی برکسنه صاحبیه شرا بیکه
 استعجال ایتدکره و برلر المرحله میمک حانک فختیه بر قونق بر المرحل میمک فختی و حانک کسری به جمعی بر قاج قونق بر
 معناسنه بقال بنی و بین کذا امر حله او مرحلتان الرحال رانک فختی و حانک کسری به شول قیون قوز بیدر
 که دیشی اوله و اکرک اولسه اکاجل دیر الرحال رانک کسری به جمعی ذکر اولن قوز بیلر معناسنه الرذل رانک
 فختی و ذالک سکونیه دون و خسبیس اولن کسنه الرذاله رانک فختیه و الرذوله خمتینله خسبیس و دخی اولمق بقال
 رذل فلان یذل رذاله و رذوله من الباب الخامس الرذل رانک ضمی و ذالک تخفیف ابله کذلک دخی اولن کسنه
 الرذل خمتینله جمعی دیرلر معناسنه الارذل همز منک فختی ابله کذلک جمعی الرذلاء رانک ضمی و ذالک فختی و الفک

مدیه

رسل

مدیه کذلک جمعی و بو یعقوب روایی اوزن در و رذل همز منک بر منزه دخی اطلاق اولنور الارذل همز منک
 کسری ابله برکسنه بی دخی و خسبیس قلق الرذل رانک فختی و ذالک سکونیه کذلک خسبیس قلق
 المرذل میمک فختی و ذالک ضمی و مدیه خسبیس اولن کسنه بقال رذله فهو مرذل من الباب الاول الرسل رانک
 فختی و سبیک سکونیه صالی و رلن صاج بقال شعر رسل ای مسترسل و رسل یوریمی ملائم اولن دوه به
 دخی دیرلر بقال بعیر رسل ای سهل السیر الرسله رانک فختی و سبیک سکونیه مؤنث بقال ناقه رسله الرسل
 رانک کسری و سبیک سکونیه بر سنه سهولت اوزن اولمق منه قولهم افعل کذا و کذا علی رساک اتند فیه
 و اتا اذ تانک تشدید به برایشی رفقه ایشلکدر کما بقال افعله علی هینتک و فی الحدیث الامن اعطی فی نجدتها
 و رسلها یعنی شدت و رعا حاله یعنی صدقه مالن طواری سمر اولوب اخراج ایتدکره صاحبیه اداسی شدید
 ایکن اداقلور وارق اولوب اداسی اسان ایکن اداقلور و رسل سوده دخی دیرلر الارسال همز منک کسری به
 قوم طواری جهتندن سود صاحبی اولمق و ارسال برکسنه بی باحیک طریقه بریره کوندن ملک المرسل میمک
 ضمی و سبیک فختیه کوندن کسنه الرسول رانک فختی و سبیک ضمیمه بمعناه بقال ارسلت فلانا فهو مرسل
 و رسول الرسل خمتینله جمعی و باری تعالینک انار رسول رب العالمین دبدکی قولی فعول و فعیله تذکیر
 و تانث و افراد و جمع برار اولد غنه بناء در عدوکی و صدیق کبی و رسول رسالت معناسنه ده کاور بقال ارسلتم
 بر رسول ای رساله الرسل فختینله دوه سور یسندن و قیون سور یسندن بر قطعه الارسال همز منک فختیه
 بلوک بلوک دیک اولور بقال جاءت الخیل ارسالای قطیعا قطیعا المرسله میمک ضمی و سبیک فختیه خبر لشمک
 المرسل میمک ضمی و سبیک کسری به خبر کوندن کسنه الرسل رانک فختی و سبیک کسری و مدیه بمعناه بقال
 رساله مراسله فهو مرسل و رسل و مراسل شول عورته دخی دیرلر که زوجی وفات ایتش اوله یا خود زوجی
 کند و به طلاق و بر مسین ظن ایدوب اخر کسنه ایچون اوزن ترین ایدوب اکا خبر کوندن و برکسنه رانک
 رسبیل شول کسنه درکه انوکله اوق اشمه ده یاغیری خصوصه خبر لشمش و شریک اولمش اوله المرسلات
 میمک ضمی و سبیک فختیه روزگار لریاح معناسنه منه قوله تعالی و المرسلات لایه و بعضیلر مرسلان دن
 مراد ملائکه در دیشلر در المرسل میمک کسری و رانک سکونیه شول اوقدر که قصه اوله سهم قصیر معناسنه
 و مرسل شول ناقه به دخی دیرلر که یوریمی ملائم و هموار اوله المرسل میمک فختی و سبیک کسری
 و مدیه جمعی بقال ابل مراسیل الرسل رانک کسری به دوه ابقلری قوام بعیر معناسنه الاسترسال
 همز منک و تانک کسری به قیل کندن صالیو بزوب قیور حق اولماق بقال استرسل الشعر اذ صار سبطا
 و سبط سین مهله نک فختی و تانک کسری به قیور حق اولمان صاج و استرسال بر سنه به دوشنوب
 انس تحمیل اتمک بقال استرسل الیه اذ انبسط واستانس الترسل فختینله و سبیک ضمی و تشدید به رفق و تانی
 قلق بقال رسل فی قرابه اذ اتا دفیها و اتا ادر فقا اوزن اولمغه دیرلر الرطل رانک فختی و طانک سکونیه رجالدن
 صالقی اولن کسنه و رطل یارم بطنه دخی دیرلر که بر بطن ایکی یوز التمش درهم در و مهذب بطن ایکی یوز الی
 بدی درهم و سبع درهم در دیش و مشهور اولن اول ذکر اولن در و وقایه شرحنده بر بطن یوز سکسان
 مثقال در دیش بو تقدیرجه عوامک بر مثقال بر یچق درهم در دبدکی راست کلز والا بر بطن ایکی یوز تمش
 درهم اولمق لازم اولور و قاموسه رطل اون ایکی و قیه در و وقیه فرق درهم در و بطن رطلان در دیش بو
 تقدیرجه رطل دورت یوز سکسان درهم و بطن طقوز یوز التمش درهم اولوب چوق مخالف اولور
 مکرکه الفاظ مشترکه و اصطلاحات مختلفه اوله الترطیل علی وزن التکریم قبلی یا غلیوب ملائم ایتیک الرعله
 رانک فختی و عینک سکونیه ات سور یسندن بر یلوک و رعله قیونک قولغنی جمله کسبوس بر مقدارن کسبوس

رطل

رعل

رخل

رذل

گویند که این صفت قومه دخی در لر خدای اولن کوبه کی رعل رانک فخی و عینک سکونیه بعنا هاور رعل اوزون
 خر ما غاجنه دخی دیر لر و رعل اوزون لباسه دخی دیر لر ابن الامرا فی روایی اوزون بقال مرفلان بحر رعلته ای
 بیامور رعله چوق عیاله دخی دیر لر بقال ترک عینا رعل ای کثیر الرعل رانک فخی و عینک کسری و مدبله بعناها
 الرعل رانک کسری به جمعی موز بلر معناسنه الاستر عال همزه نك و فاک کسری به قیون بری بری رانک فخی بقال
 استر عالت الغم اذا تابعت فی السیر واستر عال قیونک سورری او کجه کسنه دخی دیر لر بقال استر عال اذا خرج فی
 اول الرعل الاراعیل همزه نك فخی و عینک کسری و مدبله یلک اوللری او ایل ریاح معناسنه الرعل رانک فخی
 و عینک سکونی والفک مدبله شول قیون در که قولای کوبه مثاله کسلش اوله شنه ذکر اولندی و ناکه به دخی
 طلاق اولنور و رعل قولای اوزون قیون به دخی دیر لر الرعل فخی جمعی ذکر اولن صفتله موصوف قیونلر
 معناسنه الارعال همزه نك کسری به عوسج دبد کری دیکن تومر قانقه دخی دیر لر بقال ارعلت العوسجة خرجت
 رعلتها وارعال نیزد و رنکه و قاتی دورنکه دخی دیر لر الارعل همزه نك و عینک فخیله اشغه صرقن لباس در
 الرعل عینک کسری به رمز خر ماد قل معناسنه الرعل میم ضمی و عینک فخی و تشدد به مالک کر به سی خیار
 المال معناسنه الرعلول رانک ولا مک ضمی و عینک سکونیه و رانک اسمی در بعضلر طر خون در دبد بلر رعل
 و ذکوان رانک فخی و عینک سکونیه و ذکوان ذال معجمه نك فخی و کافک سکونیه ای قبیله نك اسمی در بنی سلیمان
 الرعل رانک و بانک فخی و عینک سکونیه کسک قطع معناسنه بقال رعبت اللحم اذا قطعت الرعل میم ضمی
 و بانک فخیله رنکس بقال ثوب مر عیل ای مرق الرعل رانک فخی و بانک کسری و مدبله اسک لاسار بقال
 جاء فلان فی رعایل ای فی اطمار و اخلاق و اطمار دخی اخلاق کنی اسک لباس معناسنه در الرعل علی وزن
 جعفر بر جلک اسمی در که اول بود بیانک باباسی اولن رعل در الرعل رانک ضمی و عینک معجمه نك سکونیه سرکن
 دبد کری و ت که اکالسان ترکیه قورین صر ماشفی و فارسیه صرمق دیر لر و صاحب صراح رعلی لسان عربده
 جاری اولن صرمقه تفسیر ایدوب و صرمقی باب قافه نك فخی تفسیر ایدوب و صرمق رعل شلخ معناسنه اولن
 لازم اولوب سا یر کتبه مخالف اولو و الارغال همزه نك فخیله جمعی ذکر اولن اولنر معناسنه الارغال همزه نك
 کسری به ذکر اولن اونی تور مک بقال ارغل الارض اذا انبتته و ارغال عورت مزکی اولغه دخی دیر لر بقال ارغلت
 المرأ اذا ارضعت ارغال دخی بو معناد لغت در زای معجمه ابله و ارغال دوه و تلاغندن از معغه دخی دیر لر بقال
 ارغلت الابل عن مراتعها اذا ضلت الارغل همزه نك و عینک فخیله و سعت اوزون اولن در لک بقال عیش ارغل
 ای واسع و ارغل دخی بو معناد لغت در و ارغل شول و غلانه دخی دیر لر که ارغل اوله یعنی اقله اوله که سنتسردیک
 اولو و ارغال رانک کسری به شول کسنه در که حال قبری رجم اولنور حبشه طایفه سنه دلیل اولوب بولده
 اولد کچون مک مشرفه یی هدم ایتمکه توجه اند کری زمانه الرغله رانک فخی و عینک سکونیه علی الغفله
 او غلنه سن امک بقال رغل الجدی امه ارضه ها کذلک الرغل رانک فخی و عینک ضمی و مدبله بولدغن اکل
 ایدن کسنه بقال فلان رمل و رغل اذا اغتم کل شیء و اکل و رم راء مهمله ابله اکل معناسنه در و یابوز بد و وایی
 اوزون در الرفل رانک فخی و فاک سکونیه لباسن اوزدوب لکن ره سوریکله خرامانی یوریک بقال رفل فی ثیاب
 رفل اذا طالها و جرها متجتر الرفل رانک فخی و فاک کسری ابله ذکر اولن صفت او وزن کسنه و رفل
 احمق اولن کسنه به دخی دیر لر الرفله وزن مزبور اوزون مؤنث بقال رفل و امرأه رفله و رفله واسع اولن
 معبشته دخی دیر لر بقال معبشه رفله اذا کانت واسعة الارفال همزه نك کسری به اوزن لباس کیوب صالمنق
 بقال رفل فی ثیابه الترفل فختنه و فاک ضمی و تشدد به بعنا الرفل رانک فخی و فاک سکونی والفک مدبله

رعل
رغل

رفل

شول

رقل

رقل

رمل

شول عورت در که لباسه یورعی خوب اوله الرفل رانک کسری و فاک فخی و لامک تشدد به هف رفل اوزون
 اوزون اولن لباس و هف ثقیل اولن کسنه در و رفل شول اندخی دیر لر که قور قلی اوله بقال فرس رفل اذا کان طویل
 الذنب الترفیل علی وزن التکریم قیونک صوین چوغلق در الرقله رانک فخی و فاک سکونیه اوزون خرما
 اغاجی رقله کی در و زنا و معنی الرقل رانک کسری به جمعی اوزون خرما اغاجری معناسنه الارقال برجنس پاکدر
 بقال الرقل البعیر اذ امشی علی نوع من الحبب المرقل میم ضمی و فاک کسری به بلیک ابله یورین ناکه بقال ناکه
 مرقل المرقال میم کسری و رانک سکونیه زیاده بلجی اولن ناکه بقال ناکه مرقال اذا کانت کثیره الارقال
 و مرقال هاشم بن عتبة الزهر نك لقی در زرامیر المرمین علی رضی الله عنه اکصفین کونته بطوار و برمشدی
 که فی بلدرمه دن خالی دکل ایدی الرقول علی وزن انکافور شول اید در که انو کله خرما اغاجنه جقر لر و اول
 ایدیه حابول دخی دیر لر حاء مهمله و باء موحه ابله و کردخی دیر لر کافک فخی رانک تشدد به الرقله رانک فخی
 و کافک سکونیه براغله او رمق بقال رکله یرکله رکلان من الباب الاول التمرک رانک فخی و کافک ضمی ابله بر قاج
 کسنه بری بری دیمک بقال تراکل افوم المکرل میم و کافک فخیله یول طریق معناسنه مر اکل الدایه میم فخی
 و کافک کسری به طوارک بن کسنه یور یسون یا خور دسکر تسون دیوایی جانبده ایاغیله دبدکی رلر المکرل کذلک میم و کافک فخیله
 طوارک بن کسنه یور یسون یا خور دسکر تسون دیوایی جانبده ایاغیله دبدکی رلر المکرل میم و کافک فخیله
 فخی تشدد به شول یردر که فی طوار طراغیله چکنیوب حکم ایدر بقال ارض مرکله اذا کدت بحوافر الدواب
 التمرک فختنه و کافک ضمی تشدد به یل دیکله معرف اولن الی باغبان یاغیله او رمق در بره کیرسون دیو بقال
 ترکل الرجل بمسحاته اذا ضرب به ارجله لتدخل فی الارض الرمل رانک فخی و میم سکونیه قوم ریک معناسنه
 الرمال رانک کسری به جمعی قوملر معناسنه الرمله رانک فخی و میم سکونیه واحدی بریان قوم معناسنه
 و رمل حصیر طوققه دخی دیر لر تقول رملت الحصیر اذا سفتته و سف سین مهمله ابله طوققه و تخت
 او ترغنه یا یلیدن یا خور دوار دن برنسنه او رمکه دیر لر بقال رمل سریره اذ ارمل شربط او غیره فجعله ظهراله
 و شربط شین معجمه ابله خرما بر عندن بوکلن ایدیه دیر لر ارم مال رانک کسری به یالی قورت کفتار معناسنه ابن
 السکیت روایی اوزون رمله رانک فخی و میم سکونیه شام شریفه بر شهرک اسمی در الرمل فختنه بلیک
 الرملان فختنه بعنا بقال رملت بین الصفا و المروقه ملا و ملا و ملا و رمل عروضدن بر بحر در و رمل از یغون
 دخی دیر لر مرقل معناسنه الارمال همزه نك فخیله جمعی از یغورلر معناسنه و رمل کذلک شول خطلر در که
 بقرو حشینک یقلرنده اولور کندی او ته مخالف اولن الارمل همزه نك و میم فخیله شول قیون در که ایقلری
 سیاه اوله الرمله رانک فخی و میم سکونی والفک مدبله ذکر اولن قیونک مؤنثی و ارمل شول اره دیر لر که عورتی
 اولیه الارمله همزه نك و میم فخی ابله شول عورت در که اری اولیه الارمل همزه نك فخی و میم کسری ابله
 مسکین اولنلر در خال دن و نسادن ابن السکیت روایی اوزون مزبور ایدی مزبورلر ارمل دیر لر اگر ایچلرنده
 نسیاب و غبسه ده و ابن السکیت ایدی ارمه ضعفادن بر جماعته دخی اطلاق اولنور بقال جاءت ارمه من نساء
 و رجال محتاجین مزبور ایدی رجال محتاجینه که ضعف اوللر ارمه دیر لر اگر چه انلرک ایچنده نسیاب یقه خندن
 کسنه اولمه و ارمل یغوری از اولن بله دخی دیر لر بقال عام ارمل اذا کان قلیل المطر و رملاء کذلک
 یغوری از اولن سنه به دیر لر بقال سنه رملاء و بواین السکیت روایی اوزون در الارمال همزه نك کسری به
 عورتک اری اولمک بقال رملت المرأه اذا مات عنها زوجه او ارمال حصیر طوققه دخی دیر لر تقول رملت الحصیر
 اذا سفتته و ارمال تختک او ترغنه یا یلیدن یا خور دوار دن برنسنه او رمکه دخی دیر لر ته کم بعض کر سبلر دخی

رمعل

رول

وهیل

زئل

زحل

اورر یقال ارمل سر به اذارمل شریط الو غیره فجعله طهره وشریطه خرمایه اغنبدن بوکان ایبه دیرلر شکر
 الان مرو را بتدی وارمال قومك زادی توکنکه دخی دیرلر یقال ارمل القوم اذ انقذ زادهم الترمیل علی وزن
 التکریم قانه بولشد رمق الارمال همز مک و تانک کسر به بولشقی الترمیل ففتحته و میمک ضمی و تشدید به بفتح
 یقال رمله بالدم فترمیل وارمل اذ تلطخ الارمعال همز مک و میمک کسری و عین مهمله مک سکونیه صیغته
 اغنندن سلیم اراقق و کوزدن یاش بری بری رانجه افقه دخی دیرلر یقال ارمل الصبی ارمعلا اذ اسال لعاب و یقال
 ارمل الدمع اذ اقتابع قطراته عینله و غینله لغت در وارمعلا برینک یاغی افقه دخی دیرلر یقال ارمل الشواء اذا
 سال دسمه وارمعلا قاتی اوزله چاغرمغه دیرلر یقال ارمل الرجل اذ اشهو المرمل میمک ضمی و عینک کسر به
 رش و شد اوزن اولنه دخی دیرلر منه قولهم ادرنق مرعلا ای امضی راشد الترویل علی وزن التکریم اتکی
 یاغله زیاده اومق یقال رولت الخیزه بالسمن ترویل اذا دلکتهام ذلکاشدیدا و ترویل الفرس ات افشان
 ایتکچون ذکرن صار قمتی در یقال رول الفرس اذ ادلی لیبول و ترویل اغزیاری افقه دخی دیرلر یقال الفرس
 یرویل فخلاته ترویل و خلاه میمک کسر به اوللق قود قلمری در روال رانک ضمی ابله فعال و زنی اوزن لعاب
 کی دروزناو معنی که اغزیاری دیک اولور یقال فلان یسیل رواله را وول علی وزن الکافور کذلک اغزیاری
 لعاب معنانه و عرب طایفه سی فاعول وزن همزه ابله استعمال ایتلر و بر قوم شوبله زعم ایتلر کرا وول
 انسانده و فرسده زیاده اولن دیشه اطلاق اولنه لکن اسمی بومعنا انکار ایدوب این السکت ایتدی را وول
 و مرغ میمک ففتحله و لعاب و بصاق لامک و بانک ضمی ابله بونلر کجمله سی بمعنایه در ال رهل ففتحته بر کسنتک اتی
 سولیک اولوب یورکن حرکت ایتک یقال رهل لجه من الباب الرابع الرهل رانک ففتحی و هلتک کسر به صفت
 مزبون اوزن اولن ات یقال فرس رهل الصدر الترهل علی وزن التکریم ات صاحبی مضطرب و مسترخ قلق
 یقال رهله اللحم ترهیل الرهیل علی وزن الحرجه بر جنس یوریک الترهل علی وزن التدرج جعناها
 یقال جاء فلان بترهل فصل الزای الزیل زانک کسری و بانک سکونیه خشکی شرحین معنانه المر به میمک
 و بانک ففتحله خشکی اولن یرالزیل زانک ففتحی و بانک سکونیه خشکی دوک نقولین بات الارض من الباب
 الاول اذ اسمها الرراعه و نسید سین مهمله ابله ره خشکی صاچغه دیرلر الزایل بانک کسر به و الزایل بانک ففتحله
 قصه اولن نسنه قصیر معنانه الزیل زانک ففتحی و بانک کسری و مد به زنیل دبد کلمی الت که انو کله خشکی
 یاغیری نسنه تاشرل الزیل زانک کسری و بانک کسری و تشدید به بمعنا هر بار کدن امکسور قلنسبه بانک
 تشدید بی لازم اولور زرا کلام عربی فعلیل یوقد رانک ففتحله بو ذکر اولن جوهر نیک ادا سنه بناء درته کم
 ایشدر فاذا کسرتنه شدته فقلت زیل اوزنیل لانلیس فی الکلام فعلیل بالفتح لکن تعلیل مذکور کسوقنه
 ملائم اولن فاذا شدته کسرتنه دیکد رته کم خفی دکل در زیر فعلیل و زنی تشدید کلد کدن صکره حاصل ولور
 پس کسری ايجاب بدن تشدید ولور عکسی اولما زباله زانک ضمی و بانک تخفیفله بر موضع اسمی دروشی معنانه
 دخی کلور یقال مافی الاناء زباله ای شی الزبال زانک کسر به شول نسنه در که فی قارنجه اغز به کور و بودی شی
 معنانه کلور یقال مار زانک زباله ای شی و بومعنا اولدن ما خود دروزن ناقص قلق معنانه در الزحله
 زانک ضمی و جیمک سکونیه ناسدن بر طایفه الزحل زانک ضمی و جیمک ففتحله جمی طویف معنانه الزحل زانک
 ففتحی و جیمک سکونیه اتق یقال زحل به زحلا من الباب الاول اذ ارمی به بقال لعن الله امان جلته و زحل مکان
 ییلن کو کرجی اراقدن صالیو و مکه دخی دیرلر المرمل میمک کسری و جیمک ففتحله قصه کوندر که کامز راق دیرلر
 الزاجل جیمک کسر به شول انجدر که توم بغلد قلمری اییک اوجنده اولور الزواجل زانک ففتحی و جیمک کسر به
 جمی الزاجل جیمک ففتحی ابله دوه قوشنک ارکنک منیسی در که مهموز قلمرو و که قلمار الزجل ففتحته اوازدر

زحل

حلل

زعل

زعل

زعل

زفل

زکل

زفل

صوت معنانه الزحل زانک ففتحی و جیمک کسر به صوت صاحبی اولن نسنه یقال سحاب زحل ای ذورعد
 الزحیل زانک و جیمک ففتحی و بانک کسری و مد به معروف اولن نسنه که ادویه قسمندن دروزن جیمیل جمه دخی دیرلر
 الزحیل زانک و جیمک کسری و ما پنده همز مک سکونیه ضعیف البدن اولن رحل فرار و ابی اوزن بعضی
 ضعیف البدن معنانه اولن زحیل در دبدی نوله و ابو عبید ایتدی محفوظ اولن فرار و ابی ایتدی در الزحول
 زانک و حاء مهمله مک ضمه ل به بر کسنته مکانشدن یرلق یقال زحل عن مکان زحولا من الباب الثالث الترهل
 ففتحته و حانک ضمی و تشدید به بر مکانشدن ارغ اوللق یقال ترهل اذ انخی و تباعد الزحل زانک ففتحی و حانک
 سکونیه ارغ اولن کسنته الزحیل زانک و لامک کسر به بمعنا یقال زحل فهو زحل و زحلیل المرمل میمک و حانک
 ففتحله ارغ اولن حق مکان و کاه اولور مصدر معنانه دخی استعمال و لنوب ان لی عندک لمر حلا دیرلر منتدحا
 معنانه زحل زانک ضمی و حانک ففتحله خمس اسمیه مسمی اولن بلد زدن بری در عمر کی لا ینصرف در الزحل
 ففتحته سرور و نشاط الزحل زانک ففتحی و عینک کسر به سرور اولن کسنته یقال زحل زعلا من الباب الرابع
 فهو زحل و زحل اخلندن فریاد ایدنه دخی دیرلر یقال کلب زحل ای متصور رجوعا و تصور وضاد معجمه ابله
 صیاح کلبه دیرلر الزعال همز مک کسر به مسرور قلق یقال زعلا غیره و ازعلته الامر و امرع همز مک ففتحی
 و رانک ضمی و عین مهمله ابله مریمک جمی در وسعت و رخا اولن رلر معنانه الزعل علی وزن جعفر
 کسنته اسمی دروزن عجل اولن عورته دخی دیرلر یقال هبلته الزعل ای ثکلتها اله الحقاء و زعل کذلک
 مشول صی در که انوک غداسی هضم اولمغن قارنی یوب بوبی ابله الزغله زانک ضمی و عینک سکونیه بولدن
 و غیردن اثلن نسنه الزغال همز مک کسر به ناقه بولن اتق تقول زغلت الناقه یولها ای رمت به رمیا و قطعته
 زغله زغله و زغال دورتک ابله قان ائلفه دخی دیرلر یقال زغل الطائر فرخه اذ ارقه و زغال بر مقدار نسنه دو ککه
 قوش یا ورسنه اغز به غدا و بر مکه دخی دیرلر یقال زغل الطائر فرخه اذ ارقه و زغال بر مقدار نسنه دو ککه
 دخی دیرلر یقال زغل لی زغله من سقائک ای صب لی شیئا من لبن الزفلول زانک و لامک ضمی و عینک سکونیه
 و جالین خفیف اولن کسنته و زغلول طفله دخی دیرلر الا زفله همز مک و لامک ففتحله جماعت یقال جاوا
 بان فلتهم ای جماعتهم الا زفله همز مک و فانک کسری و لامک تشدید به خفت معنانه در سیمو به و ابی
 اوزن یقال اخذ تمازفله ای خفته الارضی همز مک و فانک ففتحی و الفک قصر به احفلی کی دروزناو معنی یعنی
 جماعت خاصه معنانه در الزونکل ففتحته غصنه و زنی اوزن قصیر القامه اولن کسنته الزیل زانک ففتحی
 و لامک کسری و مد به یا الحقیقه یا کلام ده طایبق لغزیدن معنانه یقال زلت یا فلان زل زلیلا اذ ازل فی طین
 او منطلق الزل ففتحته کذلک طایبق در فرار و ابی اوزن تقول زلت زلا من الباب الرابع الزله زانک ففتحله اسم در
 طایبق معنانه الزیل زانک کسری و لامک کسری و تشدید به و مدی و الفک قصر به کذلک اسم در معنای
 مذکورده الاستزال همز مک و تانک کسر به طایندر مق یقال استزله غیره الزل زانک ضمی و لامک تشدید به
 صیر یحقی اولن یر یقال زحلوفه زل ای زلق و زحلوفه زای معجمه مک ضمی و حاء مهمله مک سکونیه شول یوقش در
 که او غنجلر اندن اشغه صیر یلور الزل ففتحته کذلک صیر یحقی اولن یر الزل و زحلوفه و زله کسک اوللق
 یقال زلت الدراهم زل زاولا اذ نقصت فی الوزن الزال لامک تشدید به ناقص اولن درهم یقال درهم زال
 الزل زانک ففتحی و لام اولک سکونیه بری دیرنک الزلال زانک کسری و لامک سکونیه کذلک بری دیرنک
 الترزل ففتحته و زانک ضمی ابله یرد یرنک یقال زلزل الله الارض زلزله و زلزالا فترزلت هی الزلزال زانک
 ففتحی ابله اسم در یرنک معنانه الزلال زانک ففتحی و بانک کسر به شد اید معنانه الزلزل زای اولک و لامک

فخی وزای تا بینک کسری به اثبات پست و متاع پست معناسنه المزله میمک فخی و زانک کسری ابله طایف حق رموضع
 زلال مغناسنه الازل فختینله صغریسنک اتی از اولن کسنه ابو عمرو و وای او وزن الزلا زانک فخی و لامک
 تشدید و الفک مدبله مؤنث صغریسنک اتی از اولن عورت رسخا معناسنه و سمع ازل سکر دنی از اولن
 قورت کسه قورده یالی قور ددن متولد اولور تنه کم یالی قورده ضبع عر جادیر لوفی المثل هو اسمع من الذبیب
 الازل و سمع سبک کسری و میمک سکونیه جنسیندن مرکب اولان قورت در الزلال زانک ضمی و لامک
 تخفیفیه شول صودر که حلت و اوله الازل همزه نك کسری به نعمت و یرمک تقول ازلت الیه نعمة اذا
 اسدیتها و فی الحدیث من ازلت الیه نعمة قلبشکرها و ازلال برکسنه یه حقن و یرمکه دخی دیرل بقال ازلت الیه
 من حقه شیئی اعطیت الزلیه زانک کسری و لامک کسری و تشدید و یانک تشدید به شول بساط در که
 زبلی دیکله معروف در الزلال زانک فخی و لامک کسری ابله جمعی زبیلر معناسنه الازل همزه نك و میمک
 فخیله و از صوت معناسنه تقول سمعت له از ملا اذ سمعت صوته و کاه اولور اولنده وزن ایچون اولن همزه بی اسقاط
 ابدر لرتنه کم و یل نه دیرل و ازل همزه نك کلیمه دخی دیرل بقال اخذت الشی بازمه و کثیر معناسنه ده
 کلور بقال عیالات از ملة ای کثیره الازل همزه نك و میمک ضمی ابله او از و یرن سنه کرک بیان کجسی اولسون
 کرک غیر و اولسون الازل همزه نك کسری و میمک فخی ابله فردوس وزنی و وزن معناها الازل همزه نك
 همزه نك کسری و میمک فخیله معناها ایضا تقول هواز مول و از موله و بعض نسخه ده و بقال هواز موله واقع
 اولمشدر بناء علی ذلك صاحب صراح اختلاف توهم ابدوب و قیل هواز مول و از موله دیشدر حالاکه
 جوهر نك مرادی تصور بر در میان خلاف دکلدر الازل همزه نك و میمک کسریله و زانک مایینه سکونیه
 محقی دبد کیری الت که کفشکرل انوکله فختیان کسرل الزمل زانک ضمی و میمک فخی و تشدید به قور رحق
 کسنه جیان معناسنه الزمال زانک ضمی و میمک تشدید به معناه الزمیل زانک ضمی و میمک فخی و تشدید
 و یانک سکونیه معناه کذلک الزمیه زانک کذلک ضمی و میمک فخی و تشدید و یانک سکونیه ضعیفه اولن
 عورت معناسنه الزامه میمک کسری به شول دوه در که صاحبی سفرده انوکله استمداد ابدوب و زرنه متاعی
 و طعمان و وکلدر الزامه میمک اولک ضمی و یانک فخیله ابله کسنه دوه و اوزرنه بری زنه دنک اولتی التزمیل علی وزن
 التکریم برنسنه فی ثوبه دو رمک بقال زملة فی ثوبه اذ الفه التزمیل فختینله و میمک ضمی و تشدید به برکسنه
 لباسنه بورغک بقال ترمیل بیابانه اندر روند تر بورغکه دیرل الازل همزه نك و دالک کسری به برنسنه فی کورمک
 بقال از دمله اذ الخمله الزمیل زانک فخی و میمک کسری و مدبله طوار و زرنه برکسنه نك اردنه بن کسنه ردیف
 معناسنه الزول زانک فخی و واک سکونیه عجب معناسنه الازل همزه نك فخیله جمعی و زول ظر بقال اولن
 رجل خفیفه دخی دیرل ابن السکیت ایتدی زول شول کسنه در که انوک ظرافتندن عجب اولنه الزوله زانک فخی
 و واک سکونیه مؤنث ظرافتندن عجب اولن عورت بعضلر ایتدی عاقله و ذکیه اولن عورت در الزول زانک فخی
 و واک تشدید به شول کسنه در که یورکن چوق حرکت ابد و قطع اندبکی مسافه از اوله الزا ابله یانک کسری به
 هر نسنه که متحرک اوله الازل همزه نك و دالک کسری به زابل قلق از اله معناسنه تقول اردت زید الی الیها
 الزاوله میمک ضمی و واک فخیله برنسنه به دور شوب معالجه اتمک التزول فختینله و واک ضمی ابله علاج ابد شیمک
 بقال تراولوا اذا تعالجوا الزوال زانک فخیله برنسنه مکاتندن یلمق بقال رال الشی من مکانه زول و الا و بقال زال الله
 زواله و زال الله زواله بمعنی و بکلای بد دعا حمله استعمال ایدرل الازل همزه نك کسری به برنسنه فی مکاتندن
 ایرمق التزول علی وزن التکریم معناها لا تر یال همزه نك و زانک کسری به زایل و لمق بقال از اله غیره و زوله فازل

زمل

زول

و بقال

وزوله فازل و بقال مازال فلان یفعل کذا و حکي ابو الخطاب ماز بل یفعل کذا لو قد فسر فی کاد الزهلول زانک
 و لامک ضمی و هانک مایینه سکونیه صیر نجق اولن یروزهلول برطاطک دخی اسمی در الزبل زانک فخی و یانک
 سکونیه برنسنه فی مکاتندن ایرمق بقال زلت الشی من مکانه از بله زبلا و هولغه فی ازلته و زبل تجز و تفریق
 اتمکه دخی دیرل بقال زلت الشی از بله زبلا اذ امیزته و فرقه و بقال زل ضانک من معرک و معزی کجه دیرل ضان
 قیونه دبد کیری کی الزول زانک فخی و واک کسری و مدبله قلب بقال زبل زوبله اذ زبل قلبه من الفزع التزمیل
 علی وزن التکریم طاعنق تفریق معناسنه التزمیل فختینله و یانک ضمی و تشدید به طاعنق بقال فرقه فتفرق
 و منه قوله تعالی فز بلنا بیهم و بوفعلت در عینک تشدید به زرامصدر نه زبیللا دیرل و کر فیعلت اولیدی
 مصدر نه زبله دیرل دی المزابله میمک ضمی و یانک فخیله ایرلشقی مفارقت معناسنه الزیال زانک کسری به معناه
 بقال زبله مزابله و زبالا افارقه التزابل تانک فخی و یانک ضمی ابله ابله نسنه بری برینه مخالف و لمق نمان معناسنه
 الزبل فختینله برکسنه نك او یلقری بری برندن ابر و اولق فحج کی فاک و حاء مهملدک فخیله فصل السبیل السؤل
 سبک ضمی و همزه نك سکونیه شول نسنه در که انسان فی سؤل الید و قری قوله تعالی او تبت سؤلک یا موسی
 بالهمز و بغیر الهمز السؤل سبک ضمی و همزه نك فخی و تخفیفیه برنسنه فی صور مق المسئلة میمک و همزه نك
 فخی و سبک سکونیه معناه بقال سألته الشی و سألته عن الشی سؤل الا و مسئلة من الباب الثالث و یاری تعالینک
 سئل سائل یعذاب واقع دبدکی قولی عن عذاب معناسنه در اخفش ایتدی خرجنا سئل عن فلان و بقلان
 دیرل و کاه اولور سئل کله سنک همزه سی تخفیف و لنوب سالیسال دیرل و بونقیدر جهامری سل کلور و حرف
 نانی مستقیمه متحرک اولد غیچون و تقدیر اول و وزن سئل کلور السؤل سبک ضمی و همزه نك فخیله همزه
 وزنی اوزن کثیر السؤل اولن کسنه الاسئال همزه نك کسری و سبک سکونیه برکسنه نك حاجتن بتورمک
 نقول سئلته سؤلته و مسئلته اذ قضیت حاجته السبل فختینله یغمور مطر معناسنه و سبل اکین باشنه دخی
 دیرل سبل معناسنه و سبل کوزده برمرضه دخی دیرل که اول قرمز طمر لاله او رجک اغی کی بر پرده در الاسبال
 همزه نك کسری و سبک سکونیه اکین باش بعلق بقال سبل الزرع اذ اخرج سنبله و اسبال یغمور یا خود کوز
 یاشی بری بری اردنجه اتمکه دخی دیرل بقال اسبل المطر و الدمع اذ اهلط و بوزید ایتدی اسبلت السماء دیرل
 و یوندن اسم سبل کلور که سبل بلودله یرار اسنده اولن یغمور در بلوندن چقوب یره واصل اولادن و اسبال ازاری
 صالیو یرمکه دخی دیرل بقال سبل زان ای رخاه و سبل عربده بر معتبرل انک اسمی در که اول غنی نام کسنه نك اتی اولن
 اعوجک نه سی در و اعوج ابتدائی اکلک ایتدی صکره بنی هلال بن عامرک اولدی السبیل سبک فخی و یانک کسری
 و مدبله یول طریق معناسنه مذکروم و ثلث اولور قال الله تعالی هذه سبیل فانت و قال تعالی وان یروا سبیل الرشید
 لا یخذوه سبیل فذکر و سبیل سببه و واصله دخی دیرل مند قوله تعالی بالیتی اتخذت مع الرسول سبیلای سبیا
 و واصله التسمیل علی وزن التکریم برنسنه فی سبیل الله قلوب وقف اتمک بقال سبل ضبعته اذ جعلها
 فی سبیل الله السابله یانک کسری به شول ابناء سبیل در که طرق مختلفه دن اوله الاسبال همزه نك فخی ابله قوغنک
 اطرافی شفاء الدلو معناسنه المسبل میمک ضمی و سبک سکونی و یانک کسری ابله قار و قلمر بک التخی اوقی در که
 اکام صفر دخی دیرل میمک ضمی و فاک فخیله السبله فختینله یبق کدر جالک یوقری طود اغنده بتر شارب معناسنه
 السبال سبک کسری به جمعی یبقلر معناسنه السبله سبک و یانک ضمی و مایینه نونک سکونیه اکین باشی
 و سبیله کوکله بر رجک دخی اسمی در السبال سبک فخی و یانک کسری به جمعی اکین باشلری معناسنه السبله
 علی وزن الدخرجه اکین باش بعلق بقال سبل الزرع اذ اخرج سنبله السلسبیل سبک فخی و یانک کسری
 و مدبله جنته بر بکارک اشی در قال الله تعالی عینافیه اسمی سلسبیل اخفش ایتدی سلسبیل معرفه در و

زهل

زبل

سئل

سبل

صرفی منوع در لکن ابت کریمه نیک اخری اولوب قرینه اولنلر منون اولدیسه الف زیاده قیلتبوب بونی دخی
منون قلد بلر قوار راقوار بقولند منون اولدخی کی السجیل سینک کسری و بانک فخی و جاء مهمله ناک
سکونیه هجف وزنی اوزن کار جنسندن و دوه جنسندن و مشک جنسندن فرموده اولن نسته السجله
سینک کسری و بانک فخی و جاء مهمله ناک سکونیه موئی ربحله کی در و زنا و معنی را و جاء مهلبتبله السجیل
سینک کسری و بانک و لام اولک فتحیه کذلک ذکر اولنن اشیا دن فرموده اولن در این السکیت روایی اوزن
السجله علی وزن الد حرجه سبحان الله دیمک بقال سبعل الرجل اذا قال سبحان الله الاسغلال همزه ناک
و بانک کسری ایله بر صویه یاش اولق بقال اسبعل الثوب اسبغلا لا اذ ابتل و بواز بغل کی دروزنا
و معنی و نسخ صحاح و صراحه از بغل کلمه سی زای مجحه و باء موحد ایله واقع اولمشدر ذکر اولنن اوزن لکن
از بغل ابتل معنا سنه کلسی بلکه از بغل کله سنک کلام عربی و قوی غیر طاهر در پس صواب بودر که تصحیف
باسخه حمل اولنوب اصلی از معل در دینه راه مهمله و عین غیر مجحه ایله و مهمله السبعل سینک و بانک و لامک
فتحیه باطل معنا سنه در ابوزید روایی اوزن بقال هو الضلال بن السبعل یعنی بوجمع و ترکیب باطل دینه دن
عبارت در و سبعل بیهوده حرکت ایمکه دخی دیرل اصمعی روایی اوزن بقال جاء الرجل حیثی سبهلا اذا جاء
و ذهب فی غیر شیء و قال امیرالمؤمنین عمر رضی الله عنه ان لا کمره ان اری احدکم سبهلا لانی فی الدنیا
ولا فی عمل الاخره و تهی کلک معنا سنه ده استه عمال اولنور کسان روایی اوزن بقال جاء غافلان سبهلا ای ایس
معنه شیء السجل سینک فخی و حیمک سکونیه لفظ مذکر در شول قوغه معنا سنه که انده از و جوق صواوله
بوش و لدخی حاله کاسجل و ذنوب دیزلر و سجل دوکک معنا سنه ده کلور بقال سحلت الماء فانسجل اذا صبته
فانصب السجل سینک کسری به جمعی ذکر اولنن قوغه ل معنا سنه السجله سینک فخی و حیمک کسری و مدیه
بیوک قوغه در دو کبر معنا سنه لا سجال همزه ناک کسری به حوضی طوایدنم نقول اسحلت الخوض اذا ملأته
السجل سینک فخی و حیمک کسری و مدیه اوزن اولن مهضوع طویل معنا سنه السجل سینک فخی و حیمک
سکونیه و الفک مدیه اوزن مهمه لو اولن ناقه السجل سینک و حیمک کسری و لامک تشدیدیه قاضی دقتری
التسجیل علی وزن التکریم حاکم بر نسته فی سجله قید ایتمک السجل سینک کسری و حیمک کسری و تشدیدیه
شول طاشلر در که باری تعالینک حجاره من سجیل دبدکی قولند واقع اولمشدر و اول شول بالحق در که حتم تشدید
مخته اولوب اوزنه قومک اسمی یاز یلوروز رباری تعالی بقولند بیور مشدر لرسل علیهم حجاره من طین
الایه المساجله همک فخی و حیمک فتحیه فخر اید همک یعنی حمله اولوق چکشک در خصمک ایشلر کی ایشک
مثلن ایشلر که کزک ات سرور مکده کزک صو حکمکه کزک غیری نسته ده و بونک اصلی سجهل دن ما خود در بیوک
قوغه معنا سنه السجل سینک کسری به معنا ها منه قولهم الحرب سجال یعنی هر یک شان طرفی چکشکد ریغی که
بو غالب اولوب و گاه اول غالب اولمقدر التساجل تانک فخی و حیمک فخی ایله بر قاج کسنه بری بر بنه فخر اید همک
بقال تساجلوا اذا تخاصموا و السجل همک فخی و حیمک فتحیه مبذول و مباح اوان نسته که کسنه دن منع اولیمه
و سجل مطلق معنا سنه دخی کلور تهیم باری تعالینک هل جزاء الاحسان الا الاحسان دبدکی قولند محمد بن
الحنفیه رضی الله عنهما ابتد هی محله للبر و الفاجر یعنی بونظم شریف مطلق در صا ح دن و طاحدن زی را
اصمعی ذکر اولنن محله قولنک نفس برنده ای مرسله لم یشرط فیها ردون فاج دیشدر لا سجال همزه ناک کسری به
کلامی از سالنیمکد ریغی مطلق سو بونک در بقال اسحلت الکلام اذا رسلته السجل سینک و حیمک فخی و مایند
نونک سکونیه ایینه مرافه معنا سنه بولفظ رومی دن معرب در المحل سینک فخی و جاء مهمله ناک سکونیه بن زرندن
شول اق زدر که دینه دن اوز السجل فیتبله جمعی ذکر اولنن زلر معنا سنه السجل فیتبله کذلک جمعی سقفلر سقف کی
سجل در اهدن قد اولنه دخی دیرلر و سجل بوککه دخی دیرلر نقول سحلت السجل و سجل بر نسته یی دوککه دخی دیرلر

مفتی

سحق معنایه ثقل سحاب الشی اذا سحقته وسحق اقچنك یوزن دوز ایتكه دخی دیرل یقال سحلت
الدرهم فان سحلت اذا الملائست وسحق اقچیهی علی التعجیل صایغه دخی دیرل نقول سحلتیه مائه درهم اذا
سحلت له تقدھا وسحق اقچیهی برره قویب قهریک ایتكه دخی دیرل مجلا اولسون دیو وسحق قمچی ابله
اورمغه دخی دیرل نقول سحله مائه سوط اذا ضرب وسحق اصل معنایه برنسننك قان چقرمغه
دیرل قشر معنایه وسحق بل یوزن صویغه دخی دیرل یقال سحلت الیاح الارض اذا كسطت ادمتها
وسحق برنسنه یی دو ككه دخی دیرل حسب معنایه ثقل بات السماء نسحق لیلتها ای تصب السحول سبنك
وحنك ضمی ایلر موضعك امی درینده السحولیه سبنك فچی وحنك ضمی ویاك تشدبد بله ذكر اولن
موضع منشوب اولن نسنه وكفن رسول الله صلى الله علیه وسلم فی ثلثة اثواب سحولیه كرسف وكرسف
كافك فخیله ینبیه دیرل السحله سبنك ضمی وحنك فخیله شول كوچك طوشن دركه یاور بلیق مرثیه سنندن
تجاوز ایدوب له سنندن هنوز ایلر اوله السحل میك كسری وحنك فخیله اك دبد كاری الت كه دمورده
استعمال اولنور مبردمعناسته وسحل فصیح اولن لسانه دخی دیرل بقال ركب الخطیب سحله ادمضی فی خطبته
وسحل حار و حشیه ده دیرل السحلان كذلک میك كسری وحنك فخیله صیغه ثنیه اوزن اویان كینك اغر ایچنده
از قری طورن دمورك ایكی باشنه كچشربكی حلقه در السحل سبنك فچی وحنك كسری ومد بله شول بزدركه
انوك ایپلكی برقات اوله بونی ابونصر عسی اولن اصمعدن روایت قاشدر ومبرم میك ضمی ایله شول بزدركه ایپلكی
ایكی بوكلش اوله ومتام میك كسر بله شول بزدركاریشی وارقی ایكشر قات اوله و بوكه مبرم وسحل دیرلر وسحل
شول ایبه دخی دیرل كه بركه بوكلش اوله در زی ایپلكن بوكه کی كبی ومبرم شول ایبه دیرل كه ایكی بوكلش ایپریه
كتوروب بوكوب براب ایدلر وسحل مر كك سینده سنده دورا بدن اوازه دخی دیرل یقال سحل الحمار وسحل
من الباب الثاني الان سحل همزك وسبنك كسر بله سوزده جریان ایتك نقول انسحل الخطیب بالكلام اذا جرى
من السحل سبنك ضمی ابله حمارك سینده سنده دورا بدن اواز السحاله سبنك كذلک ضمی ابله التوندن وكومشدن
دكن نسنه براده كبی كه براده برنسنه یی اكلكن اكدن دوشنده دیرل الساحل حانك كسر بله دریا كناری در
ساحلی البحر معنایه این در بدایتی ساحل مقلوب درزیر احقیقتنه مسحول معنایه در بحرانی سحل
انك كچون یعنی صوبد غیچون المساحله میك ضمی وحنك فخیله خلق ساحل بحر حقیقه دیرل یقال ساحل
القوم اذا اخذوا علی الساحل الاسحل همزك وحنك كسر بله برجنس اعاجلك اسمی در السحل علی وزن
حعفر واسع اولن دن وادی فراخ معنایه وفرموده اولن كره وقریه دخی دیرل پس بو فعل وزنی اوزن
كواور وسحل برمعین دن نك دخی اسمی در السحله سبنك فچی وحاء معجهنك سكونیله قیونك وكچینك
اولادنه دیرل طوغد غی حینه كرك اركك اولسون كرك دیشی اولسون سحله اطلاق اولنور السحل سبنك
فچی وحنك سكونیله جمعی ذكر اولن قوزیلر معنایه السحل سبنك كسر بله كذلک جمعی وسحل معین
وموضع دخی دیرل السحل سبنك ضمی وحنك فچی وتشدبد بله رجالدن ضعیف اولن كسنه لره
دیرل جندر واحدی بوقدر وسحل چكردی برك اولمین خرمایه دخی دیرل اهل مدینه لغی اوزن
التسحیل علی وزن التكریم خرمایه جی ذكر اولن اوزن خرمایه بركه دیرل وتسحیل بركه سننه یی
تعقیب وتعقیف ایتكه دخی دیرل نقول سحلت الرجل اذا عنبه وضعفته وبوهریل لغی در
السحوله میك فچی وحنك ضمی ومد بله شول بلدلر دركه كوكه كورنه واسمی ووصفی
معلوم اولیه السدل سبنك فچی ودالك سكونیله لباسی اشغه صالیو یرمك بقال مدل ثوبه یسدله

مسبوقہ

مسبہ

سجیل

الحمد لله

برسته دن صيرلوب قورنلق بقال انسئل من بينهم اذا خرج وفي المثل رميتي بداء بها وانسلت يعني زحمت
 بكاحواله قلوب كسدي خلاص بولدي وتسلات دخی بمعنا در التسلسل على وزن التزلزل متصل اتفق يقال
 تسلسل الماء في الخوض اذا جرى وبعضهم لا يتدى تسلسلك معناسي صو جريان اندكجه ياخود وركاز
 طوقند قجه زنجيركي اولمقدر السلسله على وزن الزلزلة دو كيك قال سلسلته ان في الخوض اي صبيته فيه
 السلسل سينلرك فخي ولا مك سكويته شول صودركه بوغزه دخولي اسان اوله زياده لذيذ اولوب صافي
 اولد غيچون السلسال سينلرك فخي ولا مك سكويته بمعناه السلسال سين اولك ضمي و تانبك كسر به
 بمعناه كذلك المسلسل ميك ضمي وسينلرك فخيله متصل اولن نسنه بقال شي مسلسل اي متصل
 بعضه ببعض السلسله سينلرك كسري ولا مك سكويته دمور زنجيركه معنای اتصالدن ماخود در
 وسلسله البرق شول شمشك دركه بلوت ان سندن ازون اوزن كورنور السلسال سين اولك فخي وسين
 تانبك كسر به شول قومدر كه بري يله منعقد اولوب بري برندن ايرليهر يك برهم كرفته معناسنه السمل
 فختينله اسكي ييز بقال ثوب اسمال كفا قالو ارج افصادو برمه اعشار يعني جمع مفرد صفت واقع اولور اجزا
 اعتبار به يعني ييزك هر جزئه هجراني واردر كوندرك هر جزئه صنعتلغي وچوملكك هر جزئه شكسته لكي
 اولد غي كبي السمله فختينله از اوان صوكه حوضك دينده قاله ياخود كاسه نك دينده قاله ثميل معناسنه
 ثاء مثله ايله السمل فختينله جمعي السمول ضميتله كذلك جمعي كاسه دينده باقي قالن صولر معناسنه
 اصمعي روايي اوزن الاسمال همز نك فخيله كذلك جمعي ابو عمرو وائي اوزن السمله سينلرك ضمي وميك سكويته
 حوضه ياخود كاسه ذه باقي قالن صودر سمله كبي فختينله شكم مور ايتدي ابوسمال سينلرك فخي وميك تشدد به
 بني اسندن بر كسمنك كنبتي در السمل سينلرك فخي وميك سكويته قزمش دمور له كوزن جقر مق بقال سملت
 عينه سمل اذا فقيت مجددة محماة براعراي ايتدي بزم جد مز بر كسمنك كوزن جقر غيچون بيزه بني سمال ديرلر
 بو ثقر يردن شوبه فهم اولنور كه سمل مطلقا كوزن جقر مغه اطلاق ولنه وسمل بر جماعتك مابينن اصلاح ايتكمه دخی
 ديرلر نقول سملت بين القوم سمالا اذا الصلحت بينهم وسمل حوضي ارتفعه دخی ديرلر نقول سملت الخوض اذا فقيته
 من الحماة والطين وجماء ماء مهله ايله قر با لفته ديرلر الاسمال همز نك كسر به كذلك اصلاح ايتكم نقول ايضا
 سملت بين القوم اذا الصلحت واسمال بر اسمكهمه دخی ديرلر بقال اسمال الثوب اذا خلق السامل ميك كسر به صلاح
 معاشنه سعي ابدن كسمنه السمول ضميتله بر اسمك نقول سمل الثوب سولا اذا خلق السومل سينلرك وميك
 فختيله كوچك فختان الاسمال همز نك وميك كسر به ارقلق بقال اسمال اسيمتلا اذا ضمر وضد معجذك
 ضميه ارقلق در سموه فختينله وواوك سكوي وهمز نك فختيله بلامد رحالدين سموه بن عادياء اسمي در
 مهموز در فعول وزني اوزن السهل سينلرك فخي وهانك سكويته طالعك مقابلي دركه دوز يردك ولور بقال رض
 سهله السهلي سينلرك ضمي وهانك سكوي ويك تشدد به سهله منسوب اولن نسنه على غير القياس زير قياي
 سين مفتوح اولمغدي سهله الخلق خلق لطيف اولن كسمنه الاسمال همز نك كسري وسينلرك سكويته دوز يره
 داخل اولن بقال السهل القوم اذا صاروا الى السهل السهله سينلرك كسري وهانك سكويته شول قومدر كه قتي خرده
 اولميه زمل غير دفاق معناسنه السهل سينلرك فخي وهانك كسر به شول ارمقدر كه قومي قتي خرده اولميه بقال نور
 سهل اي دسهله السهولة ضميتله حزوتك مقابلي دركه حزوت بر صرب و لغه ديرلر بقال سهل الموضع من الباب
 الخامس الاسمال همز نك كسر به دو طبيعتي برم ايتكم نقول سهل الدواء طبيعته لتسهيل على وزن التكريم اسان قلق
 بر كسمنه معناسنه التساهل تانك فخي وهانك ضمي ايله برسته في اسان كوزمك تساح معناسنه الاستسهال

سمل

سهل

همزه نك

همزه نك وتانك كسر به برسته في سهل عند ايتكم بقال استسهل الشئ اذا سهله سهل سينلرك ضمي وهانك
 فخي ويانك سكويته بر يلدرك اسمي دركه معروف در التسهيل على وزن التكريم برسته في زين ايتكم بقال
 سولت له نفسه امر اي زينه له السول فختينله كويك لتسهل فارندن اولن يوشق ريك سوليك اولمسي الاسول
 همزه نك وواوك فختيله ذكر اولن ري سوليك اولن كسمنه السولا سينلرك فخي وواوك سكوي والفك
 مديله موثي السول سينلرك ضمي ومدي ايله جمعي ذكر اولن صفته موصوف اولن كسمنه معناسنه
 السيل سينلرك فخي ويانك سكويته شول صودركه جر ياني طغيان اوزن اوله وسيل صويك وغير نسنه نك
 اقمسه دخی ديرلر جر يان معناسنه السيلان فختينله كذلك صويك وغيري نسنه نك اقمي يقال
 سال الماء وغيره سيلان وسيلان الاساله همزه نك كسر به اقمي التسهيل على وزن التكريم كذلك اقمي
 يقال اساله غيره وسيله ايضا السيل ميك فخي وسينلرك كسري ومديله صواقند سي اولان بره وضع
 سيلان معناسنه المسائل ميك فخي ويانك كسر به جمعي مواضع سيلان معناسنه والمسائل ضميتله والا سله
 همزه نك فخي وسينلرك كسر به والمسائل ميك ضمي وسينلرك سكويته على خلاف القياس مسيلك
 جعلري درن رامسيل مفعول وزني اوزن درو مفعول ذكر اولن وجه اوزن جمع اولنار لكن مسيلي فختيله
 تشبيه ايتدبلر تهكم رغيث ورغف وارغفه ورغقان ديدبلر المسيل فختينله كذلك صواقند غي يير
 السائل يانك كسر به شولات النند اولن بياض دركه ايتدبلر اولوب النه وقصبة انه يايه بقال سالت الغرة
 اذا استطلت وعرضت فان دقت فهي الشراخ يعني النند اولن بياض كه بورننه ابراجعه ولور سه اكاشم اخ
 ديرلر ايتدبلر اولد قده سائله ديدكاري كبي التسايل تانك فخي ويانك ضميه عسكر هر جانبدن اقب كلكه ديرلر
 السيلان سينلرك كسري ومديله قلجك واكر حجاجك صايه كيرن ري در ابو عبيد ايتدي بوني اكر چه بوجه اوزن
 ايشتم لكن اهل علدن ايشادام المسالان ميك ضمي ايله ابي جانب سقل بتن يرلر در المسال ميك ضمي ايله
 واحد و مسالان ادمك ابي جانب دخی ديرلر السيل سينلرك فختيله برجنس ايجدر كه انوك ديكني واردر
 عضاه قبيلندن در وعضاه شول شجر عظيمه ديرلر كه انوك ديكنلري اوله فصل الشين السيل سينلرك كسري ايله
 ارسلان ياورد سي الاشيل همزه نك فخي ويانك ضمي ايله جمعي ارسلان ياوردلري معناسنه المشيل ميك ضمي
 ويانك كسر به شول ديشي ارسلان دركه ياورد سي كند به ايله اوله ابو زبدر وائي اوزن ومشيل شول ناقه يدي دخی
 ديرلر كه ولدي قوي اولوب كند به ايله يوريه الاشبال همزه نك كسر به عورت ارندن صكره اولادك موثنه
 صير ابدوب تروج ايتامك كسلي ووائي اوزن بقال اسبلت المرأة بعد بعلمها اذا اصبرت على اولادها فلم تزوج
 واشبال ميل ابدوب اكلكه دخی ديرلر بقال اشبل عليه اذا عطف السبول ضميتله برده نشو و غابولق بقال
 شبلت في بني فلان من الباب الاول اذا نشأت فيهم ويقال شبل الغلام احسن شبول اذا نشأ الشبل شينك
 فخي و ثاء مثله نك سكويته بر مقلي قالن اولن كسمنه بقال رجل شبل الاصابع اذا كان غليظا وهو ابدال من شين
 على ما جي في باب النون انشاء الله تعالى شراويل شينك فخي وحانك كسري ومديله بر جاك اسمي در لا ينصرف در
 سيمويه قتمه كرك حالت تعريقه كرك حالت تكيرده زير امنته اي جموع صيغه سي اوزن در واخفش
 قتمه حالت تكيرده منصرف درواكر تصغير ايتكم منصرف اولور مز بورن قتمه زير اللفظ مز بورلفظ
 عريدر سراويل بونك خلا فحه كه حالت تصغيره سراويل منصرف اولن لفظ جمعي اولد غيچون وكاه
 اولور شراويل رحيم ابدوب شراحي دخی ديرلر نك غير نكمتكم بعض اشعارده واقع اولمشدر الشعله شينك
 ضمي وعينك سكويته ايتكم ايلب معناسنه وشعله قورقه اولن بياضه دخی ديرلر تهكم كار انشاء الله

سول

سيل

شيل

شمل

شرحل

سعل

تعالی الشعل شینک ضمی وعینک فخیله جمی بالکرمعناسته الشعیله شینک فخی وعینک کسری ومدبله
شول فخیله درکه اوجنده اتشی اوله الشعل ضمتنبله جمی فخیله ابله شعل کبی المشعله تمیک وعینک فخیله شول
نسنه درکه انوک اوزرنه اتشی یقرر المشاعل میک فخی وعینک کسری بله جمی مشعلر معناسته المشعل میک
کسری وعینک فخیله شول نسنه درکه اتشی هل یاده در یلردن دبکوب نطع کبی قیلوب بعد دورت کوشه
دورت اغاجه بغلیوب حوض کی قلد قدن صکره ایچنده دبیلد کسری نسنه لری اصلدر لر عرب طابقه سی اهل
بادیه اولوب کو یلری اولد غیچون بوبله قیلور لر الشاعل عینک کسری بله واشغال معناسته لابن و تاهری
وبونک فعلی کلمر الاشغال همزه مک کسری بله اتشی بالکلندر مق بقال اشعل النار فی الخطباء اضرمها واشغال
غارت عسکری پراکنده اولغه دخی دیرلر بقال اشعلت العان اذا تفرقت واشغال دووهی قطرانه زیاده طلائیمکه
دخی دیرلر بقال اشعل ابله بالقطران ای طلاهیه وا کثرو اشغال قربه نک وتولمک صوی متفرقا نغه دخی دیرلر
یقال اشعلت القربة والمزادة اذ اسال ما وها متفرقا واشغال دورتمکه اولن یان نک قانی متفرقا نغه دخی دیرلر
قال اشعلت الطعنة اذ اخرج دمهام متفرقا المشعله میک ضمی وعینک کسری بله طاغلن عسکر بقال کتیبه
مشعله اذا انتشرت وطاغلن چکر که دخی دیرلر بقال جراد مشعل اذا انتشر وسجری فی کل وجه و یقال جاوا
کالجراذ المشعل المشعل میک ضمی وعینک فخیله شعله دار قلن نسنه منه قولهم جاء فلان کالجریق المشعل النار
لاشغال همزه مک وتاتک کسری بله بالکلنق بقال اشعلت النار اذا اضطربت واشغال صایح اغرمغه
دخی دیرلر بقال اشعلت رأسه شیبا الشعل فختنبله قورقه بیاض اولمقدر اصمبی استدی فجن بیاض
ویرقه اولسه هر قتی لونده اولور سد اواسون اکشعله دیرلر الاشغال همزه مک وعینک فخیله شول انه
دیرلر که قور غنده بیاضی اوله الشعل شینک فخی وعینک سکونی والفک مدیه مونئی الاشغال همزه مک
وعینک کسری بله قورقه اق اولمق بقال اشعل اشعلالا اذ کان فی ذنبه بیاض و فجن قورق جمله اق
اولسه یا خود قور غنک اوجی جمله اق اولسه اکا صیغ دیرلر شعل شینک فخی وعینک سکونیه بر جاک
اصمبی در الشعالیل شینک فخی ولام اولک کسری ومدبله متفرقلر معناسته در یقال ذهب القوم
شعالیل شعار بر کبی فجن طاغلوب کتسه ل الشعل دورت لغت در خمتنبله وفختنبله وضم اول
وسکون ثانی ابله وفتح اول وسکون ثانیله وبونلر که جمله سنک معناستی بر نسنه بی ایشلمکه مقید اولموکه
فراغک مقابیلدر وشغل ایشک کندی و سنه دخی دیرلر الاشغال همزه مک فخیله جمی ایشلر معناسته
وشغل شینک فخی وعینک سکونیه مشغول قلمق معناسته دخی کلور بقال شغل فلان من الباب الثالث
فانما شغل ولا یقل اشعلته لانها لغه ردیه وقاموسه دخی شغل کتعه دیشدر پس صاحب صراحت شغل
مدهی مشغول لازم دبدکی وصاحب ترجمه نک شغل فلان استعمال بر نسنه یدومک اولمق دبدکی مخالف اولور
الشاعل غینک کسری بله مشغول اولن کسنه وشاغل کاه اولور تا کید ایچون استعمال اولنور بقال شغل شاغل مثل
لیل لا یل کاه اولور بناء مجهول اوزن استعمال اولنوب شغل غنک نکز اوکذا دیرلر سندن فارغ اولدم معناسته
الاشغال همزه مک وتاتک کسری بله بر نسنه ید مشغول اولمق ما شغل همزه مک وعینک فخیله فعل یجب در نه عجب
امشغول اولدی معناسته شاد در زرا بناء مجهولدن فعل یجب کلر الشکل شینک فخی وکافک سکونیه مثل
معناسته ووشکل نک یا خود قوروشک یا غنه ایل بغلغه دخی دیرلر که اول بیه شکل دیرلر وشکل دووه مک کو کس
باغیله قاسق باغشک نسنه ایل بغلغه دخی دیرلر نقول شکلت الفرس بالشکال من الباب الاول وشکلک عن البعیر
اذ استردت شکاله وشکل کتابة اعراب قومغه دخی دیرلر نقول شکلت الکتاب اذ اقلیده بالاعراب الاشکال همزه مک

فوتی

ففتحی و شبنک سکونیه جمعی مثالر معناسنه الشکول ضمتنه كذلك جمعی الاشکل همزه مک و کافک فتحیه مشابه
اولان نسنه بقال هذ الاشکل بکذا ای اسبه و اشکل بوکری اق اولن قیونته دخی دیرلر الشکلاء شبنک فتحی و الفک
مدیه موئن و شکلا حاجته دخی دیرلر و شکلا شول کوزه دخی دیرلر که انوک بیاضنه قرمزلق اوله و اشکل شول
کسنه در که انوک کوزی ذکر اولنن وجهه وزن اوله و اشکل شول قانه دیرلر که بیاضه ما بیل اوله بقال دم اشکل اذ کان
فیه بیاض و حمره تنه کم این در بدایتی قانه اشکل شول وقت دیرلر که اکبیاض قار یشق اوله و اشکل طاغله بتن سدر
اغاجنه دخی دیرلر الاشکل شبنک کسری و کافک سکونیه ناز بقال امرأة ذات شکل الاشکله همزه مک و کافک
فتحیه حاجت معناسنه بقال لنا قبلک اشکله ای حاجه الشکله شبنک ضمی و کافک سکونیه حمرت وزنی وزن
کوزک بیاضنه قرمزلق اولنق شهله کی سوادنه یعنی کوز قر استند کوکک اولسه اکشلت دیرلر الشاکله کافک
کسریله بوکر خاصه معناسنه و شا کله طریقه وجهته دخی دیرلر منه قوله تعالی کل یعمل علی شاکلته الشاکل
کافک کسریله قول اغله عذرا یمنه اولن بیاض الشکال شبنک کسریله دوهمه مک دیری باغی عقال معناسنه الشکل
ضمتنه جمعی و اشکال شول بییه دخی دیرلر که دوهمه مک کوکس باغیله قاسق باغنه ان سنه باغلرلر تاکه قاسق یا غی
دوهمه مک ذکرن انجیمه و اکاز و اردخی دیرلر و اشکال انک اویح یا غنه اولن بیاضه دخی دیرلر که بر یا غی مطلق اولوب
کندی رنکنده اوله و بوکه شکل دبد کاری عقاله تشبیه دار یا خود اویح یا غی کندی رنکنده اولوب بر یا غنه
بیاض اولغه دیرلر و ابوعمید ایتدی شکل ابقده اولور الی اولماز المشکول میمک فتحی و کافک ضمی و مدیه اوج
ایاغی اق اولوب یا خود بر یا غی اق اولن ات و یومکروه درو حدیث شریفه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم شکالی
ات قمنده کریه کور مشدر الاشکال همزه مک کسریله بر نسنه مشکل اولنق یعنی غیره ملتبس اولنق بقال اشکل
الامراذ التمس و اشکال خرم اغاجنه میوه سی خوب اولوب ایشمه که دخی دیرلر و اشکال کتاب اغرا بلنبوب
نقید ایتکه دخی دیرلر کویا که اندن اشکال ازله اولور جوهری ایتدی یونی بر کتابدن نقل ایتدم سماع واقع
اولمق سرن و بوندن مقصود محاحک کمال محتن اشعار اولور التشکل فتحینه مک و کافک ضمی و تشدید به اوزم
الاجه اولنق بقال تشکل العنب اذ الیغ بعضه و یغ یاه مثناه و عین مهمله به میوه اولغه دیرلر المشاکله میمک ضمی
و کافک فتحیه موافقت معناسنه در التشکل تانک فتحی و کافک ضمی ایله بعناها الشکل فتحینه قوبونک بوکری
اق اولنق و کوزده قرمزلق اولنق و شکل عرب طایفه سندن بر جماعتک اسمی در الشل شبنک فتحی و لامک
تشدید به دوهمی سور مک نقول شالت الابل اشله اشلامن الباب الاول اذ اطردنها و مر فلان یسلهم بالسیف
ای یکسأهم و یطردهم و کساء همزه ایله بر نسنه نگ اردنجه کتمکه دیرلر و شل نری درزی اولان کسنه ایلکه دخی دیرلر
نقول شالت الثوب اذ اخطته خیاطه حقیقه الشلل فتحینه اسم در سور مک معناسندن و شل شول بزه
یرشن لکه میدخی دیرلر که بومغله کیمه بقال ماهذ الشلل فی ثوبک و شل كذلك ال چولن اولغه ده دیرلر بقال شلت
بد تشل من الباب الرابع و یقال فی الدعاء لا تشلل ولا تکمل من الکلال و هو العجز و یقال شالت یار جل من الباب
المذکور ای صرت اشل و فحن بر کسنه ایلو اق اتسه یا خود ایلو کوندرا و نسنه لاشلا و لاعنی دیرلر و لاشل عشرک
دیرلر که مقصود اون برغی در الامثل همزه مک و شبنک فتحیه الی چولن اولن کسنه الشلاء شبنک فتحی و لامک
تشدید به و الفک دخی مدیه موئن الشلشله علی وزن الزلله صوبی طمأنیق نقول شلشلت الماء اذ اظطر ته فهو
مشلشلت و یقال الصبی یشلشل بیوله الشلشلت شبنک فتحی و لامک سکونیه طحله و الشلشال كذلك
شین اولک فتحی و لامک سکونیه بعناها بقال ماء ذوشلشلت و شلشال ای ذوقطرات الشلال شبنک
کسری ایله متفرق اون قوم و شلال دوهم سور یجیلری معناسنه ده کلور بقال جاوا مثللا
اذ جاوا یطر دون الابل المتشلشلت میمک و شین اولک فتحی و انشک کسریله ات بور شوب متشیخ اولنق

شمالی

و صاحب صراح شلشل لاغر شدن کوست دیشدر مناسب دکلر نشه کم سائرکت معتبر به نظر قیامه
 خفی دکلر الشلشل شینرک ضعی و لامک سکونیه خفیف اولن کسنه الشلیل شینک فقی و لامک کسری
 و مدبله شول نسنه درکه درعک التسه کیرل کرک بزدن اولسون کرک غیر بدن اولسون و بوابوعیه و ابی در
 و ابوعیه ایتدی کاه اولوز درع علیانک تختنه کیدکری درع قصیره دخی شلیل دیرل الاشله همزه نك
 فقی و شینک کسری به جمعی ذکر اولن ثباب صفار معناسنه و شلیل شول پلاسه دخی یرلکه دوه نك
 صغریسنه اوررل و شلیل دن نك اورته سنه عظیم صواق رده دخی دیرل الاشله شینک ضعی و لامک
 تشدد بله نیته و بعد نسنه به دخی دیرل الشول خمتبله برنسنه بی احاطه ایتک بقال شلمم الامر بشلمم
 من الباب الرابع اذا علم و بقال شلمم بشلمم من الباب الاول لغة فيه ولم يعرفها الا صبي و شول ره زکار دونوب
 شمالدن اسمکه دخی دیرل بقال شمت الراج شمل شمالا اذا تحولت شمالا الشامل میم کسری به جمعی بی
 احاطه قلن نسنه الشمل شینک فقی و میم سکونیه طاعن نسنه و جمعی اولن نسنه به دخی اطلاق اولوز
 بقال جمع الله شمله ای ماتشت من امره و فرق الله شمله ای ما جمع من امره و جوهری بونی اضداددن در
 دیدی ز راجا کرک شمل مطلقا امر معناسنه اولوب معنیان مذکوران قر بنه دن فرم اولنه و شمل قیونک همزه سن
 کیسه به قومغه دخی دیرل نقول شملت الشاة اشملها شمالا من الباب الاول الشمل فختبله دوه یوکل قالمق
 بقال شملت قتنا القاحا من فل فلان شمل شمالا اذا القحت و شمل شمل معناسنه دخی کلور میم سکونیه
 معنای مزبورده لغت در و ابوعی و جری ذکر اولن لغته افکار ایدوب همین پورینده وقع اولمشدر دیدی
 و شمل بعموردن شمل فلیله دخی دیرل بقال اصبا شامل من مطر و اخطا ناصوبه و وایله ای اصبا نمانه شمل
 قلیل وزا بت شمالا من الناس و الابل ای قلیلا و بقال ماعلی الخله الاشمله الشامل شینک فقی و لامک کسری
 و مدبله کذلک شمل قلیل معناسنه در بقال ماعلی الخله الاشمل ای الاقلیل من حملها و شمالیل کذلک اع
 باشند طاعن طورن بود قله دخی دیرل و متفرق اولن قومغه دخی دیرل بقال ذهب القوم شمالیل اذا تفرقا
 و شمالیل یارلوب یارلن بزه دخی دیرل بقال ثوب شمالیل مثل شطاطیط الشمله شینک فقی و میم سکونیه
 یکلم درکه انوکله بور بنورل احرام دبدکری نسنه مثالنه ابن السکیت ایتدی نقول استر بت شمله
 شملی المشمل من اولک کسری و ثابنک فخیله شول غمه دبدکری قلع درکه فی صاخی طافد قد له اسبله
 ستر ابلر المشمله من اولک کسری و ثابنک فخیله شول کلیدرکه کچه وقتنه قطیفه دبدکاری اورننک التنه
 اورنورل الشمال شینک فخیله شول روز کاردرکه قطب جانبندن اسر و بوند بش لغت واردری ذکر
 اولن وری شمل میم سکونیه وری شمل میم فخیله وری شمال میم سکونی و همزه نك فخیله وری
 شامل میم و همزه نك قلب مکانیه حرف شین جمیعسنه مفتوح اولن اوزن و کاه اولور لامی مشدد دخی
 قیلوزلر الشمالات شینک فخیله جمعی شمال بلاری معناسنه الشامل شینک فقی و یانک کسری به کذلک
 جمعی شمال بلاری معناسنه علی خلاف القیاس کویاکه بوشماله کله سنک جمعی در جماله ابله شامل کی
 و شامل بل شمالک دخی جمعی کلور کسری شینک علی خلاف القیاس قال الله تعالی عن الیمین و الشمال و شامل خلق
 معناسنه اولن شمالک دخی کار جمعی علی ماسیحی المشمول من اولک فقی و ثابنک ضعی ابله شول کول درکه فی شمال بل
 اور مغین رودت حاصل کلور بقال غدیر مشمول اذا ضربته ریح الشمال حتی یردو سبدن خمره مشموله دیرل
 قن بازده الطعم اولنه و مشموله شول او دخی دیرلکه اکشمال بلی طوقنور الشول شینک فقی و میم ضعی
 و مدبله خمر معناسنه در الشمال شینک کسری به صول الکه صانع الکه مقابلی در الاشمل شینک فقی و میم ضعی

شمل

ايله

ايله جمعی عناقله اغنق و ذراعله اذرع کیز را شمال موث در و اگر مذکر اولیدی جمعی افعله وزنی اوزن اولور دی
 ته کم و جمعی علم صرفه بیان اولمشدر و عناق عینک فخیله او غلق در و مکسور الفاء و مضموم الفاء و مفتوح الفاء
 اولنک بویاده حکمی برابر اولماغین عن فی ایداندی و شمال خلقه دخی دیرل و طیز شمال شول قوشه دیرلکه انوکله
 تشام اولوز و شمال کذلک کیسه کی برنسنه در که قیونک همزه سن انوک ایجنه قورل و شول بپان سنه دخی دیرلکه
 خرماسلقملرن انوک ایجنه قورل و زلوب دوشمسون دیو الشمله شینک و میم کسری و لامک تشدد بله
 شول ناقه درکه خفیف اوله الشلال شینک کسری و میم سکونیه بمعناها الشلیل شینک و لامک کسری
 و ما یبند میم سکونیه بمعناها ایضا الشمله علی وزن الد حرجه سرعت ایتک بقال شمل شمل شمله اذا سرعت
 الشلال شینک کسری و میم سکونیه کذلک سرعت ایتک و شلال صول اله دخی دیرل ابوعی و ایتدی شلال
 ايله شمال برابر و شمال خفیف اولان ناقه به دخی دیرل الاشمال همزه نك کسری به شمال بلنه داخل اولمق بقال
 اشمل القوم اذا دخلوا فی ریح الشمال و اگر انلره شمال بلی طوقندی دیمک معناسن دیلسر شملوا فهم مشمولون
 دیرل بناء جمول اوزن و شمال ارکک ناقه سور سنک نصفنه جماع ایتکه دخی دیرل ثلثیننه و انچه اگر تمام جماع
 ایتسه انعام دیرل قاف ايله بقال اشمل الفعل شوله اشمالا اذا القم النصف منها الی الثلثین فاذا القها کما یقال انها
 و شول شینک فخیله ناقه ل معناسنه در و شمال خرماسن سلکوب از نسنه قومغه دخی دیرل بقال
 اشمل فلان خرافه اذا لفظ ماعلیها من الرطب الاقلیلا و خراف غاء معجه نك فخیله عشی اولن خرماسن ایتدی
 الاشمال همزه نك و تانک کسری به برکسنه لباسبله بورغک بقال اشمل بثوبه اذا انلفقت و اشمال الصما احرامله
 و یازارله بدی جمله اورنک در الشمدل علی وزن السفرجل بدال غیر معجه سریع اولن دوه و دوه نك غیرنه
 دخی استعمال اولوز و ابوز یاد کلای ایتدی شمدل شول ناقه در اندانی خوب اوله الاشلال همزه نك
 و میم کسری به قوم برنسنه بی طلب ایتکه ده احتیجال ایدوب متفرق اولمق بقال اشمل القوم فی الطلب اشمللا
 اذا بادر و افیه و تفرقوا الشمله علی وزن الد حرجه یهود طاب یفه سنک و قاسی بقال شمله الیهود لقرائهم المشمل
 میم اولک ضعی و عینک کسری و لامک تشدد بله شول ناقه در که سریع اوله بقال اشملت الناقه فی مشمله
 و خلیل ایتدی اشملت لابل دیرل قن میر ایدرک فرح و نشاط اوزن طاعن ل و اشمللال غار نه
 سرعت ایتکه دخی دیرل بقال اشملت الغارة فی العدو و الشول شینک فقی و واک سکونیه برنسنه بی قادر مرق
 بقال شملت بالجره شول به شول اذا رفعتها و لا تقل شلت بکسر الشین و برنسنه مرتفع اولغه دخی دیرل بقال
 مثال المیزان اذا ارتفعت إحدى کفتیه و ناقه قویرغن قادر مرقه دخی دیرل بقال شالت الناقه بذنبها تشول
 و ناقه نك قویرغن فالقمه دخی دیرل بقال شال ذنبها اذا ارتفع و شول قریبه دینه قالن از صوبه دخی دیرل لا شوال
 همزه نك فخیله جمعی قریبه دینه قالن صول معناسنه و شول رجل خفیفه دخی دیرل خفی کرک علمه اولسون
 کرک خدمته اولسون و شول کذلک شول ناقه لره دیرل که سودی از اولوب همزه سنی قالقمش اوله و طوغم دقدن
 صکره بدی سکرای یکش اوله الشا بله واحدی پس شول شابله نك جمعی اولمسی علی غیر القیاس اولور الاشاله
 همزه نك کسری به قادر مرق بقال اشلت الحرة فاشالت و اشاله ناقه قویرغن قادر مرقه دخی دیرل نقول اشالت
 الناقه ذنبها اذا رفعت الاشمال همزه نك و تانک کسری ابله کذلک ناقه قویرغن قادر مرق بقال اشالت الناقه
 ذنبها اذا رفعت النشوب علی وزن التکریم ناقه ل شول اولمق و شولک تفسیری لان مرور ایتدی نقول شول
 الابل اذا صارت شولا الشابل یانک کسری به هاسر شول ناقه در که ارککله جمیع اولماغیون قویرغن قالدن
 و اصله سودی اولمیه الشول شینک ضعی و واک تشدد بله جمعی قویرغن قادر مرقه ل معناسنه و اعله

شمدل

شمل

شول

رکع کبی الشوله شبنک فخی وواوک سکونیه شول عقرب قوری در که یوقاروقا قمش اوله و شوله شول ابکی
 شوقی بلد زه دخی در که قراوک وزنه نازل اولور انلر همه العقرب دیرلر خانک ضمی و میک تحفیه زهر
 عقرب معناسنه و شوله بر جاریه نک دخی اسمی در و فی المثل انت شوله الناصحه ابن السکبت ابتدی ذکر اولن
 جاریه عدوان قیلله سنک ابدی رعنا ابدی یعنی الحق ابدی موالیسنه نصیحت ابتدا کجانه لری و باله قوردی حماقته
 بناء پس بومثل خلقه یهوده نصیحت ابدلر ضرب اولور اولدی الشوله شبنک فخی وواوک تشدید به شول
 عقرب در که قوری غن قالدی بجی اوله النشاول تانک فخی وواوک ضمی ایله قوم اوغر شمعده بر نه صوغنی تناول فی القتال
 معناسنه یقال تناول القوم اذا تناول بعضهم بعضا فی القتال بالرمح المشاولة بمک ضمی وواوک فخیله قوم
 کذلک اوغر شده بری بر نه کوندلر صوغنی المشول میک ضمی و شبنک سکونی وواوک فخیله شول کوجک اورا قدر
 که انوکله اوت بجرلر منجل صغیر معناسنه الشوال شبنک فخی وواوک تشدید به حج ایلر بیک اولی در الشولات
 شبنک فخی وواوک تشدید به حج الشوال بل شبنک فخی وواوک کسری و مد به کذلک حجی الشوله شبنک ضمی
 وهانک سکونیه کوزک قراسی کوه مایل اولقدر الشوله شبنک فخی وهانک سکونی والفک مد به شول
 کوز در که ذکر اولن صفت اوزن اوله و شهلا حاجته دخی دیرلر الشول فخیله کوز ذکر اولن صفت اوزن اولمق
 الاشهل همزه نک وهانک فخیله شول کسسه در که کوزینک قراسی کوه مایل اوله الشوله شبنک فخی وهانک
 سکونیه شول اور تیا شلی عورت در که عاقله اوله و بوعوزت مخصوص اسم در یونکه ارضفتانز شهل شبنک فخی
 وهانک کذلک سکونیه رجالدن بر کسسه نک اسمی در که اول شهل بن شیمان در که فند دیکله ملقبدر المشاهله
 میک ضمی وهانک فخیله سو کشمک و بری بر نه جواب دوندلر مک مشاقه معناسنه و صاحب صراح بو مقامه
 مشاهله شکر گفتن باهم و جواب گردانیدن میسر در شین مجله ایله مناسب اولمق دخی خفی دکل در فصل الصاد
 العجل فخیته اواز بو غلفی بحوت معناسنه یقال محل الرجل بحمل محلا من الباب الرابع اذا صار ارج العجل
 صادق فخی و حانک کسری به اوزی بو غلن کسسه یقال محل الرجل بحمل الصوت لا محل همزه نک و حانک فخیله بمعناه
 الصندل صادق و دالک فخی و مایند نونک سکونیه باشی بیوک دوه و صندل شول اغاجه دخی دیرلر که راجحه سی
 خوب اولمقله معروفدر الصندل لانی صادق و دالک فخی و مایند نونک سکونی و اخر نه یانک تشدید به چرچی
 پیلور معناسنه و بوو صید لانی نون اول بدله یابله صید نانی ده لغتدر الصعل صادق فخی و عین همزه نک
 سکونیه باشی کوجک اولن کسسه و باشی کوجک اولن دوه قوشنه دخی دیرلر یقال رجل صعل وامراهه صعله
 و صعله شول خر ما اغاجنه دیرلر که اگری اولوب بود قلم بیک دیلری جیلق اوله و صعل توی کشم مر که دخی دیرلر
 یقال حار صعل ای ذاهب الی الصعل فخیته بر نسنه انچه اولمق الصفصل صادق کسری و فاک سکونیه
 بر جنس اوت در الصقل صادق ضمی و فاک سکونی ایله بوسکر خاصه معناسنه الصقله صادق ضمی و فاک
 سکونیه کذلک بوکر معناسنه و هر بار که اتک بوکر لری اوزون اولوب یانلری قصه اولسه عیب عد اولنور یقال
 فرس صقل اذا کان من الصقل طویل الصقلین الصقل صادق فخی و فاک سکونیه و الصقل صادق کسری به
 قلبی اچوب جلا و یرمک یقال صقل السیف و سقله ایضا صقلا و صقالا من الباب الاول اذا جلا الصقل
 فاک کسری به قلبی اچوب جلا و یرن کسسه الصقله فخیته حجی قلی اچوبی کسسه لکابله کسسه کبی
 الصقل علی وزن حیدر شول کسسه در که قلی اچوب صغنی اوله الصیاقله صادق فخی و فاک کسری به حجی قلی اچوب
 صغنی اولن کسسه ل معناسنه الصقل صادق فخی و فاک کسری و مد به جان قلی الصقله میک کسری
 و فاک فخیله شول نسنه در که انوکله قلی اچوب قلی مثلنر نسنه ل اچوب صقله میک و فاک فخیله رجالدن

شول

محل

صدل

صعل

صفصل

برکسسه

برکسسه نک ادی در الضقال صادق کسری به اقی سلوب یبار اقول یقال الفرس فی صقاله ای فی صواته و صغته
 الصقل صادق کسری و فاک فخی و عینک سکونیه سحر و زنی اوزن قوزی خر مادریه بازه صاعلش سوده
 قوزنور ابو عبیده ره ابی اوزن الصقله صادق فخی و لامک تشدید به قوری رارض یا بسنه معناسنه و صله دریه
 دخی دیرلر جلد معناسنه یقال خف جلد الصقله و صله شول یغیون دیرلر کسره بری بری ارد بجه یان یان یغیر
 الصلال صادق کسری به حجی ذکر اولن یغیور ل معناسنه و صلال سائانه دخی دیرلر عشب معناسنه که مطر
 اسمیه نسیمه اولنش اولور الصل صادق فخی و لامک تشدید به ادیکه دری دیکمک یقال صلت الخفاف اذا
 جعلت له الصله الصل صادق کسری به شول بلان در که کافسون کارا یز یقال انها الصل صفا اذا کانت منکره مثل
 الافی و صفاقیه دیرلر و جن برکسسه زیاده ز یک اولسه لصل اصلال دیرلر یعنی حیاندن بر خیه در دیرلر
 یعنی اول کسسه افت روز کار اولم خیده تشبیه و لناعله وصل بر جنس اوت دخی دیرلر الصلیان صادق کسری به
 و لامک کسری و تشدید به فعلیان و زنی اوزن بر جنس اوت در الصلیان و زن مز بور اوزن واحدی ذکر اولن
 اوندن بر یان معناسنه و جن برکسسه اند اچیمکه سرعت ابدوب تردد ایمسه جز هاجز العیر الصلیانیه دیرلر یعنی
 فلان کسسه یعنی کسری بیان مرکبی تازه اوی کسری کبی و یونک اصلی بود که مرکب که اولور صلیان دیرلر کسری
 اونی و لنگر کن کوکندن کسری پس عین لاندک نیمه میل و رغبتی اکثینه اولتشدن الصل صادق کسری و لامک
 مایند سکونیه اوکیک دیرلر قوش فاخته معناسنه و صلصل اتک لانه دخی دیرلر الصلصل صادق کسری
 ضمی و مایند لامک سکونیه ظرفه و حوض دینه باقی صوالصلصل صادق فخی و لامک سکونیه
 شول صافی با یلقدر که قومه خلط اولنور و ذکر اولن با یلغه صلصل جدیدلر قور دقه تصلصل اتد کیچون
 یعنی اوزن و یرد کیچون و جن طبع اولسه کاخار دیرلر الصلصله علی وزن الزله شول لجام اوزی در که اوزانک
 لجامی دیو شرد که ظاهر اولور الصلصل علی وزن التزلزله خلقنک بریه کلد کارنه اوزی یقال تصلصل
 الحی اذا صوت الصلصل فخیته ات راجحه بغمضی کرک جک اولسون کرک یشمش اولسون یقال صل اللهم صل
 صلولا من الباب الثاني اذا انت مطبوخا کان امیا الاصلال بمعناه یقال صل اللهم اذا انتن الصلصل علی وزن التکریم املر
 کذلک راجحه یلق یقال صلت اللجام شد دلکثرة و لجام لامک کسری به حجدر طوم معناسنه الصلصل صادق فخی
 و لامک کسری و مد به اوزو یرمک یقال صل المسمار و غیره بصل صلیلا من الباب الثاني ایضا اصوت و صلیلا
 طوارک صوسر لقدن مجروسی اوزو یرمکه دخی دیرلر یقال جاءت الخیل تصل عطشا و دالک اذا سمعت لاجوافها
 صلیلا یعنی صوت الصلال صادق فخی و لامک تشدید به قور بدقه اوزو یرن با یلجی المصلال میک کسری
 و صادق سکونیه کذلک اوزو یرن با یلجی یقال طین صلال و مصلال ای بصوت لای صوت الخلف الجدد و فی بعض
 النسخ لای صوت المسمار الصاله لامک تشدید به افت داهیه معناسنه یقال صلتهم الصاله تصلهم من الباب الاول
 اذا صابتهم الداهیه الصول فخیته بر نسنه یرک اولمق یقال صمل الشئ صمولا من الباب الاول و صمول لای قور یغه
 دخی دیرلر یقال صمل الشجر اذا لم یجد ریا فخن یعنی صوبه فایحیوب خشونت بغلسه الصامل میک کسری به
 یانن معناسنه در الصمل فخیته و لامک تشدید به اعضاسی قوی اوان کسسه شدید انطلق معناسنه
 الا صلال همزه نک و میک کسری به بر نسنه یرک اولمق یقال صمل الشئ صمولا اذا اشتد و اوت کثرت اوزن
 بنوب بری بر نصر مشغه دخی دیرلر یقال صمل النبات اذا التفت المصیله میم اولک ضمی و صادق سکونی و همزه نک
 دخی کسری و لامک تشدید به افت داهیه معناسنه الصول صادق فخی وواوک سکونیه اوزن و حمله قلیق
 معناسنه ده کلور الصوله صادق فخی وواوک سکونیه بمعناه یقال صال علیه اذا استطال و صال علیه و ثب

صلل

صمل

صول

صولا و صولة يقال رب قول اشد من صول وصوله حار و حسی مرکب سور یسنه هجوم اینکه دخی دیرلر بقال
 صال العید اجمال علی العانه و عانه مرکب سور یسنه دیرلر وصوله تقدیر اینکه دخی دیرلر یقال صیل لهم کذا اذا
 ایچ و اتاحت حاء مهمله ابله تقدیرا و انچه دیرلر المصا و له صمیک ضمی و واولک فحیه بری برینک اوزنه بحره یوب جمله
 ایتیک مواثبت معنایه الضمیل صادک کسر بله بعناها الضمیه کذلک صادک کسر بله بعناها الضمیه التضاؤل
 ایکی ارکاء بری برینک اوزنه بحره موقر بقال الضلال تصا و لان ای شوا تبان الضا اله صادک فحی و همزه ناک مدله
 دوه ادمج املق بقال صول البعیر بالهمزة یصول صاله من الباب الخامس اذا صار یقتل الناس و یقتل و علیهم
 المص و لصادک فحی و همزه ناک ضمی و مدله ادمج املق و لان دوه بقال حمل صول المص و لصادک کسری و صادک
 سکونی و واولک فحیه شول ثبته در که انوک ایچتک قرعه و کلکی دبد کاری مع وف یسنه فی اصلک در اجسی
 کنسون دبو الصیلة صادک کسری و مدله فحیمینک اوجنه اولن دو کوم صوله صادک ضمی و مدله بر موضعک
 اسمی در الضمیل صادک فحی و هانک کسری و مدله ات کشنک صوت فرس معنایه الضمیه الضمیل صادک ضمی
 و هانک تحفیه بله بعناها نه قله نهاق کی بقال صهل یصهل صهیلا من الباب الثانی الضمیل صادک فحی و هانک
 تشدید بله کشنکی ات بقال فرس صهل فصل الضمیل الضمیل صادک فحی و همزه ناک کسری و مدله جسمی
 نحیف اولن کسنه یقال رجل ضیل اذا کان صغیر الجسم نحیف الضا اله صادک فحی و همزه ناک مدله ضعیف
 اولق یقال ضول ضا اله من الباب الخامس و رای ضعیف و لقه دخی دیرلر یقال ضول رای ضا اله اذا صغر و قال
 رایه و فیولت فابله رای ضعیف و لقه دیرلر المتضایل میمیک ضمی و یانک کسر بله ایچنه اولن کسنه دقیق معنایه
 الضمیه صادک ضمی و همزه ناک فحیه نحیف اولن کسنه الضمیه صادک فحی و همزه ناک کسری و مدله ایچنه اولن
 ابلان حیه دقیقه معنایه الضمیل صادک و یانک کسری و همزه ناک مایند سکونیه افت داهیه معنایه
 ز بیکری دره زننه و معناه و کاه اولو ریا مضموم دخی قلنور ثعلب ایتدی کلام عرب فعل یوقدر فیک کسری
 و لام اولک ضمی ابله کر ضیل ابله ز بیکر و اولشسه نو ادرن اولو ردیدی و ابن کیسان ایتدی قجن بو کله لر
 ذکر اولن وزن و وزن کاسر همزه ز ابد اولسنه دلالت ابد رز را چنکه بکله ده حرف ز ابد اوله بناء اصولدن
 خارج اولسنی جای ز اولو رکن همزه حرف اصولدن ریس حرف اصولدن اولد غیچون ضمه کسنی جای ز اولدی
 مثالین مزبورینده بدی الضحل الضحل صادک فحی و حانک سکونیه از اولن صوماء قلیل معنایه الضحاح کی و منه قولهم
 اتان الضحل و اتان الضحل شول قیایه دیرلر که صوا یچنه اوله وانی صوا و رتیه الاضحل همزه ناک و میمیک کسر بله
 یسنه کشنک بقال الضحل الشی اذا ذهب و کلابین لغتته امضحل دیرلر میمیک تقدیمه ابوز بد حکایبی اوزن
 و اضحل بلو دک اچلاسنه دخی دیرلر بقال الضحل السحاب اذا تقشع الضحیل صادک و کافک فحی و یانک
 سکونیه فقر دن عریان اولن کسنه به دیرلر بقال ترکاهم ضیا کاه ای فقر الضلال صادک فحیه بر سنه ضایع
 اولوب هلاک اولق یقال ضل الشی یضل ضلالا من الباب الثانی اذا ضاع و هلاک الضل صادک ضمی و لامک
 تشدید بله اسمدر معنای مذکور دن منه قولهم هو ضل بن ضل اذا کان لا یعرف و لا یعرف ابوه و کذلک قولهم هو
 الضلال بن التلال و نلال کذلک ضلال معنایس تا یید ابدلر لفظ در الضاله لامک تشدید بله از مش اولن
 حیوان مذکره و موثقه اطلاق اولنو و الضله میمیک و صادک فحیه شول یردر که اندک یول از یلوز بقال ارض
 مضله ای بضل فیها الطريق المضله میمیک فحی و صادک کسر بله بعناها لقه فیها الضله صادک فحی ابله لفظدر
 که عدم هدایت معنایس افاده ابدلر بقال فلان یلومنی ضله اذ لم یوفق للرشاد فی عذله و عدل عین مهمله و ذال
 معناه ابله قنایوب ملامت ایتیک در الضلیل صادک کسری و لامک کسری و تشدید بله زیاده از مش کسنه

سهل

ضال

ضایل

ضحل

ضکل

ضلل

المضلل

المضلل میمیک ضمی و لام اولک فحی و تشدید بله بعناها یقال رجل ضلیل و مضلل ای ضال جدا و هو اکثر
 التبع للضلال یعنی ضلالته زباده طالب و تابع اولو و امری القیسه الملك الضلیل دیرلر دی الضلیل فحیه
 و صادک یانک کسری بله غلیظ اولوب یرک اولن بر الضمیه علی الوزن المزبور بعناها ضمی ایتدی ککو یا که بو
 ضلا ضاک قصری در وضلا ضل دخی ضلل معنایه در غلبط علاطک قصری اولوب بر معنایه اولد غی کی
 و غلبط فرموده دیکدر الضمیه صادک اولک ضمی و یانک کسری و لامک مایند فحیه شول طاشدر که بانی
 بر ادم کو تر مکه قادر اولو کلام عرب و وزن مزبور اوزن مضاعف یوقدر بوندن غیر الضلال صادک
 فحیه و الضلاله کذلک صادک فحیه از مقدر شادک مقابلی در بقال ضلالت اضل من الباب الثانی قال الله تعالی
 قل ان ضلالتنا ضل علی نفسی فهذه لغه تجد و فی الفصحه و اهل العالمه یقولون ضلالت اضل من الباب الرابع
 و ضلالت خفا معنایه کور قال الله تعالی اذا ضلنا فی الارض ای خفینا و ضلال هلاک معنایه کور
 قال الله تعالی ان المجرمین فی ضلال و سعرا فی هلاک الضال لامک تشدید بله از کسنه بقال هو ضال تال
 و فی الضلاله و التلاله پس تال و نلاله معنای ضلالی تا کید ایچون نبعت طر بقیله ذکر اولنه لفظدر الاضلال
 همزه ناک کسری بله ضایع قلن و هلاک قلمی بقال اضله ای ضاعه و اهلک و اضلال دفن معنایه کور و بقال اضل
 المیت اذا دفن ابن السکیت ایتدی ضلالت بعیری دیرلر قجن بعیر سندن کیدوب غایب و لسه و ضلالت المسجد و الدار
 دیرلر قجن انلرک موضعن بلسک و بیه و بوجه اوزن در هر سنه که مقیم اولسه و اکهادیت بولسک و فی الحدیث
 لعلى اضل الله یرید اضل عنه ای اخفی علیه و حدیث سر بفک اصلی بودر که عصاة خایفیندن بعضی و صبت
 ابدوب قجن بن وفات ابد رسمنی تشه یقوب کولر یبله و یرک جایز که بواسطه خدای تعالی به خفی اولم دیش
 غایت جهالتندن و اضلال طریق دیندن جرمه دخی دیرلر تقول اضله الله فضل المتضال میمیک ضمی و تانک
 فحیه از مغه راغب اولن کسنه تقول تانک تهدی الضال و لانه دی المتضال التضمیل علی وزن التکریم ضلالته
 منسوب قلیق تضلل تانک و صادک ضمی و لامک کسری و تشدید بله و اخری لا یصرف و لم یغن بلا تنوین و لماعله
 یاطل معنایه در بقال وقع فی وادی تضلل معناه الباطل مثل تحبب و نهلاک که بونلرک جمله سی لا یصرف در
 ضل بتضلل صادک اولد ضمی و لامک تشدید بله و تانک فحی و صادک سکونیه باطل معنایه مضلل میمیک
 ضمی و لام اولک فحی و تشدید بله بی اسدن بر جلاک اسمی در الضهل الضهل صادک فحی و هانک سکونی ابله بلا مقانله
 و لا مغالطه رجوع ایتیک معنایه بقال ضهل الیه من الباب الثالث اذا رجع علی غیر وجهه للمقاتله و المغالبه و ضهل
 بر سنه یی از دفع ایتیکه دخی دیرلر بقال ضله اذا دفع الیه قلیلا قلیلا و شراب از اولوب رقیق و لقه دخی دیرلر
 بقال ضهل الشراب اذا قل ورق و خبر او لشفه دخی دیرلر بقال هل ضهل الیکم خبر ای وقع و ضهل از صویه دخی
 دیرلر ماء قلیل معنایه ضحل کی اولو روزنا و معنی الضمه صادک فحی و هانک سکونیه از مال یقال اعطیته ضهله
 من مال ای تر اوزنر نونله و زاء معناه ابله شی حقیقه دیرلر و بقال اعطیته تطیه ضهله ای نزره الضهل صادک
 فحی و هانک ضمی و مدله صوی از اولن قوی بقال یبرضهل اذا کان یخرج ماؤها قلیلا و سودی از اولن قوی
 دخی دیرلر بقال شاة ضهل ای قلیله اللبن و بقال ضهل الشاة من الباب الثالث اذا قلت لبنها الضاهله هانک
 کسر بله صوی از اولن قوی بقال حمة ضاهله اذا کانت قلیله الماء وجهه فحی حمله و تشدید میله قیونک صوقر
 ابدن یریدر الاضهل همزنک کسر بله خرما اغاجنک اوزننه اولن میوه سی رطب و لمق یقال اضهل الخله
 اذ الرطب و کاه اولو راضهل البسر دخی دیرلر اوزننه رطب و لحن نقطه لری ظه و رایشه الضال حال و زنی
 اوزن شول سدر انجی در که یابانی اوله سدر بری معنایه الاضیال همزه ناک کسری ابله بر سدر مز بوری سدر مک

ضهل

ضیل

الاضالة ههزه نك كسر بله بجنه يقال اضيات الارض واضالت اذ اصاب فيها الضال مثل اغيبت المرأة واغالت
يعني عورت او غلانه حامله ابكن رمز سود امزردى معناسته ياي اصل وزن واعلال اوزن استعمال ابك كرى
كبي و نو مقامه نسخ جوهر بله ضالى كله سنك واوى ولمسته سرخه اشارت اولمشدر اكن اضيبت تعبيرندن
وساير كتب لغاتندن فهم اولمن بودر كه ياي اوله زيرا كر واوى اوليدى اضولت دينوردى والله اعلم فصل الطاء
الطبل طانك فخي و بانك سكونيله شول معروف نسته در كه فى چلر عامه محر بفادوب طول ديرل و طبل دراهم
اوزنده اچقه صابديلرلى تحتكه طبله دراهم ديكا اولور و طبل اچقه نك غيرنده دخی استعمال و لنور كر ك انك
قسمته كر ك ميوه قسمته اولسون و طبل خلى معناسته ده كلور يقال مادري اى الطبل هو اى الناس هو
الطوبى لطنانك ضمى و مدبله ديشى قوين الطوبى بالات وزن مزبور اوزن جمعى ديشى قوينلر معناسته اركك قوپنه
طوبى بالديزل الطحله طانك ضمى و حانك سكونيله اق ابله بوز ماينندن بر نك در الاطحل ههزه نك و حانك فخياله
ذكر اولن اوله ملون اولن كسته بقالر ماد الطحل و شراب اطحل اذالم يكن صافيا و بقال فرس اخضر اطحل للذى
يعلو خضرتة قليل صفرة يعنى اناك كو كاكنه نوع صفرت قارشه اطحل ههزه نك و حانك فخياله مكه مشرفه ده
برطاغك على در كه ثور بن عبد منات اكانسبت و اضافت اولنوب ثور اطحل ديرل زير ثور اول طاغه نزول بيشدر
الطحال طانك كسرى و حانك تخفيفيله طلاق ديد كرى نسته كه اعضاى داخله دن در يقال الفرس لا طحال
له پس بو مثل در اناك سرعت و جريانده نته كم البعير لا مرارة له ديرل دو و نك جرأتى اولد غنه بناء الطحل طانك
فخي و حانك سكونيله طلاعه اور مق بقال طحلته اذ الصبت طحاله المطحول ميمك فخي و حانك ضمى ابله طلاغه
اوزلن كسته الطحل فختينله ركسته نك طلاخى اغريق يقال طحل بطحل طحلا من الباب الرابع اذ الاشتكى طحاله و صو
فاسد اولمغه دخی ديرل بقال طحل الماء اذ افسد و تغيرت رايحه و طهل دخی ديرل هاييله ذكر اولن معناه الطربال
طانك كسرى و و رانك سكونيله ديوارك يوقرى اولن قطعه سى يوقرى اولن قورى كى مثلا وشول عظيم قيايه دخی
ديرل كه طاغدن طشره چقمش اوله الطربال طانك فخي و بانك كسرى و مدبله صوامع معناسته بقال طربال
الشام اى صوامعها الطرباله على وزن الدخرجه يوقر و قلدر مق بقال طربال بوله اذ امله الى فوق كه چوكدر مك
معناسته اولور الطرباله طانك و حيمك فخي و ماينندن رانك سكونيله فجان معناسته در و فجان كى معربدر
و كاه اولور طرباله طربال الطربال حيدر و زنى اوزن چوق ديكا اولور بقال ماء طيسل و نعم طيسل اى
كثيره نعم مطلقا و رت بقلو حيو له ديرل چار با معناسته و طيسل غبار دخی ديرل توز معناسته الطيسل طانك فخي
و سبنك سكونيله سرايك بر يده حركت ايدوب مضطرب اى لمسى الطفل طانك كسرى و فانك سكونيله اندن
طوغن ولد و هر و حشينك دخی ولدنه طفل طلاق اولور الاطفال ههزه نك فخياله جمى و طفل كاه اولور جمع
معناسته دخی كلور جنب كى كه واحد و جمعه اطلاق اولنور قال الله تعالى و الطفل الذين لم يظهروا على عورات
النساء الاطفال ههزه نك كسر بله عورت طفل كتور مك بقال اطفال المرأة المطفل ميمك ضمى و فانك كسرى بيه
شول اهور در كه كند بله طفلى بيله اوله حالا كه اول طفلانك انستندن دو غمى قرب العهد اوله واقفه ده دخی حال
بو بله در المطفل ميمك فخي و فانك كسرى بله جمى المطفال ميمك فخي و فانك كسرى و مدبله كندك جمى تازيه يا و رلى اهور
معناسته الطفل طانك فخي و فانك سكونيله تازيه و تراولى يقال جار به طفله اى ناعمة و يقال بنان طفل و بيان
يرمق و جار به ديرل جمع دولكن شول جمع كذا نوك مفردى بجنندن هاء و حذنه فرق اولنه انك واحد اطلاق جابر
اولوب مذكر اولى رواولو و التطفيل على وزن التكر ككونش غروب ميل ايمك يقال هذا وقت تطفيل الشمس
اى ميلها لغروب و تطفيل كچه نك قراكو اولمغه يوز و نمسته دخی ديرل بقال طفل الليل اذ اقبل ظلامه و تطفيل
دومى اهنسته يورمكه دخی ديرل اولادى اردندن ارشسون ديوتقول طفلت لابل تطفيل اذ ارفعت بها
فى السرحنى تلحقها اطفالها اى اولادها الطفل فختينله ابكندى وقتند نصكر ميه ديرل كوش غروب به شلد غچون

بقال

يقال ابنته طفلا و طفلا كذا لك يعنون دخي دير ر طفيل طنانك فخي و فانك كسري و مد بله بطاغك علي دو
طفلي طنانك خمي فانك فخي و يا اولاك سكوني و تانبك تشديد بله شول كسنه دركه ضيافته بله دعوه داخل
وله و يعقوب ابتدي طفلي طفيل نام رجله منسوب معناسنه دركه مزبور ادل كوفه دن عبد لله بن خطفار
اولاد نذر عادي دعوت ولتاي ضيافته لاره و ارمق ابتدي واك طفيل الاعراس و طفيل الاعراس دير دي واعراس
عرسك جمعي در ضم عينه و عراس عرسك جمعي در فتح عينه و مقصود ضيافته لاره نسبت واضا فتدرو مزبور
ابتدي دي وددت لكوفه رگه مضهر جه فلا خفي علي شي يعني شوبله بستر مك كوفه متهري ظرم مك رجله يا باس
حوض كي اوله وانه جميتدن برسنه فوت بنيم و عرب طابقه سي طفلي معناسنه وارش لفظن استعمال ابتدي دي
كبي دعوت ضيافته كلي ديك اولور التطفل فختنه و فانك خمي وتشديد بله دي دعوت ضيافته كك بقال
تطفل اذا دخل اوله لم يدع اليها الطل طنانك فخيله ضعيف وان يعفور الطلال طنانك كسري بله جمعي ذكر اولن
يعفور ر معناسنه وطل يعفور ري اصلنغه دخي دير ر بقال طلف الارض علي البناء للمجهول وطاها الندى وندى
نوناك فخي والفك عصر بانه معناسنه در وطل قاز هدر قلعه دخي دير ر بقال طل الله دمدئ اهد ر ولا بقال
طل دمه علي البناء للعلم و ابو عبيد و الكسافي بقو لا توقال ابو عبيد فيه ثلث لغات طل دمه وطل دمه وطل
دمه المطلول ميمك فخي ولا مك ممي و مد بله اصلن ر الطلة طنانك فخي ولا مك تشديد بله ر كسنه نك عورق بقال
هذه طلة فلان اي امر انه طلة طتلو وان شرايد دخي دير ر بقال خطله اي لذينة الطلل فختنه شول نسنه دركه
ا ردار دن بقي قالور الاطال همزه نك فخي اليه جمعي الطلول فختنه كذلك جمعي ا ردار معناسنه وطلال السفينة
كي يلكنه دخي دير ر جلال السفينة معناسنه وطلل شخص معناسنه ده كلور الاطال طنانك فخيله كذلك شخص
معناسنه در بقال خ الله طلاك وطلال نك اي شخصك الطل طنانك ممي ولا مك تشديد بله سود بقال مايا لناقة
طل اي مايا لبن الاطال طلاء اولاك خمي وتانبك كسري بله شول مرد دركه انوك دواسي اوليه واقته دخي دير ر
د هيه معناسنه المطلول ميمك فخي ولا مك خمي و مد بله قاني هدر اولن كسنه بقال طل دمه علي البناء للمجهول فهو
مطلول الاطال همزه نك كسري بله قاني هدر قلق طل الله دمه اي هدر اطال برسنه نك اوز نم شرف ولعه دخي
دير ر بقال طل عليه ا شرف المطل ميمك خمي وطنانك كسري بله ثابت ولبن نسنه بقال هذه امر مطل اي لبس بستقر
بو مقامه جوهری وقاموس نسخه ري اختلاف اوز در بعضنه نابله وقافله واقع اولشدر استقرار دن وبعضنه
قابله لبس بمسفر واقع اولشدر اسفار دن لكن طلاك سا راشتقاق معناي وله مناسب ولر خفي دكل در التطال
نانك فخي ولا مك خمي ايله برسنه يه بعيد اولر عيجون بو بن اوز دوب بقمق بقال تطال اي مد عنه ي نظر الي الشي
بعد عنه طلاء طنانك فخي وميمك سكونيله وفخيله دخي نفت در قره با لحق ك خوض

طال

طہل

طول

ضمی ابله اوز نلق معنانه کز طول دن ولسون طانک فخیله منت معنانه الطول طانک کسری وواوک فخیله
 ۴ معنانه الطیل طانک کسری ویا نیک فخیله کذلک عمر معنانه یقال طال طولک و طیلک ای عرک و بعضی
 غیبتک معنانه در بدی ای مد غیبتک الطیل طانک کسری و مد به و الطول طانک ضمی و مد به و الطول طانک
 ضمی وواوک فخی ابله و الطول طانک فخیله بونلرک جمعی بر معنانه در بن اسکت ویا نیک اوزن یقال طال طیلک
 و طولک و طولک و طوالتک اما طول لفظی ایدن عبارت و لدقه هین طانک کسری وواوک فخیله کلور بقول
 ارخ للفرس من طوله یعنی مرعاده فرسک این اوزن طوله طانک فخی وواوک کسری و مد به کذلک اوزن غیبت
 اولن ابله معنانه در التطویل علی وزن التکریم اناک مرعاده طوله سن اوزن فخی در بر یقال طول فرسک ای
 ارخ طوله فی المرحی و تطویل بر سنه یمهات ویرمک یقال طول له تطویل اذ امله الطول طانک ضمی وواوک
 تخفیه ابله اوزن طویل معنانه یقال طویل و طوالت الطول طانک ضمی وواوک تشدید به افر اطله اوزن اولن
 سنه الطول طانک کسری به اوزن اولن سنه طویلک جمعی الطول طانک فخیله طول معنانه در یقال لا کله
 طوالتک و طوالتک و طوالتک طویل طانک کسری به کذلک طویلک جمعی در یقال فلا نس طویل و طوالتک الطول
 هیزه نیک وواوک فخیله اوزن اولن سنه و طوالتک و طوالتک اوزن اولن دوهیه دخی در بر الاطاول هیزه نیک فخی
 وواوک کسری به جمعی اوزن اولن سنه طویل طانک ضمی و مدی و الفک قصر به اطولک موئی الطول
 طانک ضمی وواوک فخیله طویلک جمعی کبری ابله کبری الطویل طانک فخی وواوک کسری و مد به و صدن بر عرک
 اسمی در کله مولد در الطویل طانک کسری به فانی معنانه در یقال لم یحل منه بطا بل یعنی اندن بر فانی استفاده
 اتمدی و یوکلام استعمال و نماز الا صورت نفی الطانک یانک کسری به عدوت معنانه در یقال بنهم
 طانک ای عدوت و تره و تره نیک کسری به کینه در بر الطول طانک فخی وواوک سکونیه منت ایتیک یقال طال
 علیه ای امتن التطویل فخیله وواوک ضمی و تشدید به بمعناه یقال تطویل علیه اذ امتن علیه المطا و له میمک ضمی
 وواوک فخیله بر سنه در اوزادوب کاندیر مک تقول طاولته فی الامر اذ اما طلته الاطاله هیزه نیک کسری به اوزن
 الاطوال هیزه نیک کسری و طانک سکونیه بمعناه یقال طالت الشی و اطولت یعنی یعنی اعلا له و اعلا لسن استعمال
 اولن وواطاله عورت و وزن و غلن طوغر مغه دخی در بر یقال طالت المرأة ذالوت و اد اطواله فی لاندت
 ان القصیره قد تطیل الاستطاله هیزه نیک و نیک کسری به متکبر لک و سرکشاک ایتیک التطاول فخی وواوک
 ضمی ابله بمعناه یقال استطال علیه اذ اطاول و استطاله خصما قتل یتد کندن زیاده قتل ایتیک دخی در بر یقال
 استطالوا علیهم اذ اقلوا منهم اکثر ما کانوا اقلوا واکه استطال طال معنانه در استعمال اولن و تطاول تطال
 معنانه در استعمال اولن و که تطال بر کسته بر سنه در اوزن اولن اوزن بونی اوزن و بقیه در الطول
 طانک ضمی وواوک فخی و تشدید به بر جنس قوسنک اسمی در بعضی صوق و شمرندن بوزن کلوا یقاری اوزن
 قوی و غی سیاه قوسنک اسمی در دیش الطیل طانک فخی ویا نیک کسری و تشدید به شول روز کار در که روز کار اسمی
 انوک قرشو سندن اسه ار قری اسمیه الطیل طانک و لا مک کسری و هانک سکونیه بلوت و بلوت اتری دیک
 اولور یقال ما علی السماء طهلیه ای شی من غیم پس بوقلته و زنی اوزن اولن هیزه نیک سزی اید اولور کر فته
 هیزه نیک کبی و غرق هیزه نیک کبی و کرفیه حیده نیک و غرق الت قانیه در بر الطویل طانک و میمک فخی
 و هانک سکونیه برادلی قبیح اولن جسم قبیح خلقه معنانه الطیل طانک علی وزن الم یوزن موئی بد نقا اولن عورت
 معنانه فضل الطاء الطل طانک کسری و لا مک تشدید به کولکه سایه معنانه الطلال طانک کسری به جمعی
 کولکه معنانه و طلال کذلک شول بلوده و بلوت امثاله در بر که سایه صاله و ظل اللیل کچه قرا کوسنه
 دخی در بر یقال انا فی ظل اللیل و کچه قرا کوسنه ظل دیک استعان اولور زرا کولکه کونشک شول ضیا سیدر

طهل
ظاک
طهمل

که اندک شعاع اولیه بر قن ضوا ولسه اذ طالت دیر کولکه دیر لوز و عرک ترک اذ یظله دیکاری قولاری
 مثلث زیاده اورکک کسینه حقیقه ز راهو بر سنه در اورکسبه اید الا یاد کا دودت ایترا ظل الطیل طانک
 کسری به اولن و فخیله و لا مک کسری و مد به نایه دایما کولکه اولن سنه و مکان ظلیل دخی بومعنا در
 و ظل رکسنه نیک کسینه دخی اطلاق و انور یقال فلان یعیش فی ظل فلان ای فی کنفه اطله طانک ضمی ابله صغه
 اندامه اولن رد و قری فی ظل علی الاراک متکثون و ظله شول بلوده دخی در بر که اید کولکه ابله ابو زید
 ایتدی و عدل بوم اطله قولنده مراد شول کوندر کبلوئی اولوب بلودک التند سموم بلی و لا المظله میمک کسری
 و طانک فخیله قیلدن اولان یوک اویت کبیر من الشعر معنانه المظلل میمک ضمی و لا مک فخی و تشدید به شول
 تحت در که اوزن به کولکه لک وضع اولنه ظل دن مأخوذ در وفی المثل لکن علی الا ثلاث لخم لا یظلل یوکلامی
 بهوس نام کسینه سوباشدی قتل اولن برادر لری حقیقه شول دمه که ظلال لخم جزو رک دیش لردی لا ظل
 فخیله دوه نیک ایا غی التیدر الاظلال هیزه نیک کسری به سایه دار اولم یقال لطل یومنا اذ کان داخل و یقال ظلتی
 الشجرة و غیرها و قریب اولم معنانه در کولر یقال طاک فلان اذ انا منک کانه اتقی علیک ظله و بومعنا در
 اطلک امر و اطلک شهر دبد بلم معنای قرب مراد اولن اوزن الاستقلال هیزه نیک و نیک کسری به بر سنه ابله
 قویاتنی یقال استظل بالشجرة اذ استدری بها واستدری ذال معجه وراه مهمله ابله بر سنه ابله قویاتنی در
 لطلول ضمیمه بر سنه فی کچه اسلمیوب کوندر اشلک تقول طالت اعمال کذا ظیلولا من الباب الرابع علیه
 بالنهار دون اللیل و منه قوله تعالی فطام تفکون و طام کله سنه که احد لامین حذف و تشدید به اولان
 تخفیف در دندرتهم مس کله سن فخیله ذکر او تشدید فصل العین العمل عینک فخی ویا نیک سکونیه بلود موده
 معنانه یقال رجل عمل الذراعین ای یعملهما و فرس عمل الشوی ای یقلط القوائیم و عمل بوسه که دخی در بر
 یقال عملت الحبل عبلا اذ افطلته و عمل ارج برافض سلکمه دخی در بر یقال عملت الشجرة اعلمها عبلا اذ احت
 ور قها و حث حاصه به ابله بیراق و دستور مک در و عمل او قه ترر کجور مک دخی در بر یقال عملت الشجره اذا
 جعلت فیه معبله و معبله نامیه در بر علی ماسیجی و العیاله عینک فخی ویا نیک تخفیف به فرموده اولن یقال عمل
 عیاله من الباب الخامس العیاله عینک فخی ویا نیک سکونیه فرموده اولن عورت یقال امرأة علیه ای تامة المطلق
 العیلات عینک فخی ویا نیک سکونیه جمعی العیال عینک کسری به کذلک جمعی عیاله فخی ویا نیک
 سکونیه بر جاریه نیک اسمی در و امیه الصغیرانک دخی اسمی در که انفرق یشدن بر جماعتی العیلات فخیله جماعت
 من بوننک اسمی در علی عینک فخی و اخر نیک تشدید به ذکر اولن جماعته منسوب اولن کسینه حالت نسبت
 و احدی در اولن و زرا نیک و الله سنک اسمی عمل در العمل عینک ویا نیک فخیله حقا و هر قیور لشر اولن بیراغه دخی
 عمل در بر طی بیراخی وائل بیراخی طرفایر لخی و بوننک شیه اولن اعلی بر بیراخی کی الاعمال هیزه نیک کسری به
 بیراخی زیاده قیور اولوب قراوب کالان یولسی یقال عمل الارطی اذ اقلط هدی فی القیظ و احر و صلح ان بدیع به
 و هیزه نیک ایدلوا اولن ارج بیراخی در بر بیراخی کی مثلاً و قیظ و اقلط فخیله باز اسمیه در بر و اعمال بیراق
 انعمین و شکمه دخی در بر یقال عملت الشجرة اذ اسقط و قها و فی الحدیث فی شجرة من تحتها سبعون تمرا فقی لا تسرف
 ولا تعجل ولا تجرد یعنی فی قرحه و بر لخی دو کله و عرک که اولن که لا تسرف سرفه دیش اقر فخیله معنانه و لا تجرد
 جراد در بر مکرمه معنانه الا عمل هیزه نیک ویا نیک فخیله اقلط و حجاره بعض معنانه العیاله عینک فخی
 ویا نیک مکرمه الفک مد به اولان قیامه حیزه نیک معنانه العیال عینک کسری به جمعی یطاع ابله بطا حیزه نیک
 صدق اندیشی اولان و فوق طاشل ریه در بر المعیاله میمک کسری ویا نیک فخیله ایدلوا ویا نیک فخیله عینک فخی

عبل

و بآنک تحقیق فیه طاع کلی در ورد حبلی معناسنه العباله عینک فخی و لامک تشدید بدله غرق ثقل معناسنه بقال القی
علیه عبالته بالنشد بدای ثقله الغنبل عینک و بآنک ضمی و نونک مایند سکونیه شول ت پارس سی در که عور نلر ده
سنت یرند باقی قالور العنبلة وزن مز بور اوزن ذکر اولنان معنایه در العنابل تینک ضمی و بآنک کسر بله جمع
العنبلة علی وزن الد حرجه اهل مال یتک بقال عیمل الابل اذ اهلها مثل ابها یعنی عین هر هن دونه در المعنبلة
میمک ضمی و عین و هانک فحیه ترک اولنش بقال بل معنبلة ای لاری ایها و لاحافظ العباله تینک فخی و هانک
کسر بله ینک شول ملوکدر که ملکاری اوزن ثابتلر در ملکر نندن زایل و لمر ل العتله فحینه در و کر التلرندن
ای دموری دبدکاری نسنه و فدان کسجک الته دخی دیرلر و عتله قالن عصایه ده دیرلر و عتله ناقیده دخی دیرلر که
بوکلی قالمیوب دایما قوت و قدرت اوزن اوله و عتله عتاک واحد دخی اطلاق اولنور که انلر فارسی اولان یا بلر در
یعنی عجم یا بلر بدر و عتله جدیدله جماعتنه دخی دیرلر که طی قبیله سندن در العتیل عینک فخی و بآنک کسری و مد بله
لجر نله طولان کسنه اجیر معناسنه العتلاء عینک ضمی و تانک فخی و الفک مد بله جمع اجیرلر معناسنه العتل
عینک فخی و تانک سکونیه یر کسنه فی حکم چکمک تقول عتلت الرجل عتله و اعته من الباب الاول والثانی اذا
جذبته جذبا عنيفا المعتل میمک کسری و تانک فحیه زیاده چکی اولن کسنه ابن السکیت ایتدی عتله و عتته
لام ابله و نون ابله بر معنایه در العتل ضمتبندله و لامک تشدید بدله غلیظ اولوب اهل جفا اولان کسنه قال الله تعالی
عتل بعد ذلك زنیم و زینیم ثم معناسنه در و عتل قالن کوندن دخی دیرلر روح غلیظ معناسنه العتل عینک فخی
و تانک کسر بله شره سریع اولن کسنه التعتل تانک و عینک فخی و تاء بآنک ضمی و تشدید بدله مکاندن ایرلق تقول
لا تعتل معک ای لا ابرح مکانی العتول عینک کسری و و اوک فخی و لامک تشدید بدله صلیق اولوب کوشک اولن
کسنه قتول کی در و زنا و معنی العتول عینک و تانک فحیه عتول معناسنه در کتاب سیدویه ده اولن اشارت اوزن
ام عتیل عینک کسری و تانک سکونی و بآنک فحیه یا لی قورت که سباع قیلند ندر العجل جعفر وزنی اوزن عظیم
البطن اولن کسنه اجل کی در و زنا و معنی العتول عینک و کافک ضمی و تانک سکونیه خر ما سلقنک چو پیدر
اوزم سلقمی مثالند العتکال عینک کسری و تانک سکونیه یعناه العتکال علی وزن التدرج خر ما سلقنک
چو پی چوق اولق بقال تعشکل العتق ای کثرت شمار بجه و عتق عین مهله نک کسری و ذال معجه نک سکونیه خر ما
صلقمی و شراخ شین معجه نک کسری و راء مهله و خاء معجه ابله ذکر اولنان سلقنک چو پی العتکال علی وزن
الد حرجه زین یتک بقال عتکل الهودج ای زین العجل عینک کسری و حیث سکونی ابله اینک بورا عسی ولد
النقر معناسنه العجله وزن مز بور اوزن موئی ابوجراح رواپی اوزن و عجله سقایه دخی دیرلر مشک معناسنه
العجل عینک کسری و حیث فخی ابله جمع قرینه ابله قرب کی وزنا و معنی و عجل شول منعقلره دخی دیرلر که انوکله
قیودن صوچکر ل عجله نک جمع در علی ماسیجی العجل عینک کسر بله کذلک جمع رهه ابله رهام و ذهبه ابله
ذهب کی و رهه ضعیف یغمو و ذهبه دخی یغمو دیرلر و عجله برجنس اوتد دخی دیرلر بنت مخصوص معناسنه
العجل میمک ضمی و عینک سکونی و حیث کسریله بور غیبل اینک بقال بقرة معجل ای ذات عجل عینک کسری
و حیث سکونیه ربعه دن رقبیله نک اسمیدر که انلر کبابا سی عجل بن لیم در و جده اعلا سی و ابل در العجله فحینه
عر که ای صغر چکر العجل فحینه جمع عر در معناسنه العجل هر هن نک فحیه کذلک جمع و عجله شول معنبقه
دخی دیرلر که انوکله قیودن صوچکر و کلابی ایتدی عجله شول ارقری اولن انجدر که قیونک کار ننه یا بلن میل اوزن
قونور و قوعه اول اغاج اوزن اصلور و عجله ایومک یعنی سرعت معناسنه دخی کلور که بطینک مقابلی در و عجله
سبقت یتکه دخی دیرلر منه قوله تعالی انجانم امر بکم ای اسبقم العجل فحینه کذلک ایومک معناسنه در بقال

عمل

عنبل

عہد

قتل

عَمَل

عُجْبِلْ

منزل

عجل

عجل عجل من الباب الرابع العجل عينك فخي وحيك كسر به عجله صاحي اولن كسسه العجل عينك فخي وحيك
سكونيله بمعناه العجل عينك فخي وحيك ضمي ومد به بمعناه كذلك العجلان عينك فخي وحيك سكونيله بمعناه
كذلك وعجل شول دوهيه دخی دیرلر که ولدن یاوی قله العجلی عینک فخی وحيك سكونيله والفك قصر به
موتني بقال امرأة عجلی مثل رجلی ورجلی پیاده اولن عورته دیرلر العجلای عینک فخی والفك قصر به جمی
رجالی کبی العجل عینک کسر به كذلك جمی ته کم رجال دیرلر رجلی نک جمعنه العجل حیک کسر به
والعاجله كذلك حیک کسر به اجل واجله نک مقابلی در که اجل زمان اتیده اولاجن سنه در وعاجل زمان
حاضر ده اولن در المعاجله میك ضمی وحيك فتحيله رکسنه فی علی الاستعجال اخذ ایتیم بقال عاجله بذنبه
اذا اخذ به ولم یجمله الا عجل همز نک کسر به سبقت ایتیم بر سنه یه قنر دمق معنا سنه ده کلور بقال اعجله
اذا سبقه واستخه الاستعجال همز نک وتانک کسر به بمعناه وعجله طلب ایتیم معنا سنه ده کلور بقال
استعجله اذا تقدمه او طلب عجلته العجالة عینک ضمی وحيك تخفیفه بعجله اولنن سنه یه ما حضری اولن
سنه یه بقال الثمر عجاله الراكب وفي المثل الثيب عجاله الراكب التعجيل علی وزن التكریم بر سنه یه ما حضری کتور مک
بقال عجلتم کما بقال لهنتم ولهن دخی ما حضری کتور مک دیرلر وعجل بر سنه یه قنر دمق دخی دیرلر بقال عجله
تجیلا اذا استخه وتجیل بر سنه نک ثمن مقدم ور مک دخی دیرلر بقال عجلت له من الثمن کذا ای قدمت
وتجیل اتی تیز شور مک دخی دیرلر نقول عجلت الهم اذا طبعته علی عجله التجیل فتحینله وحيك ضمی وتشدد به
بر سنه یه المده استعجال ایتیم تقول تجلت من الکری کذا المعجل میك ضمی وحيك کسری وتشدد به شول
کسنه در که اهلنه عجاله کتون العجالة همز نک کسر به رکسنه صاغن زمانته اول کتور دکی سود در
العدل عینک فخی ود الک سکونيله بر سنه یه محلنه وضع ایتیم که طلمک مقابلی در بقال عدل علیه فی القضية
من الباب الثاني وعدل عادل معنا سنه دخی کلور بقال رجل عدل ای رضی ومقنع فی الشهادة وبواصلنه
مصدر در العدول ضمتیله جمی بقال قوم عدل وعدول وعدل مثل معنا سنه ده کلور ته کم کلوران شاه الله
تعالی وعدول یولدن صیغه دخی دیرلر بقال عدل عن الطريق اذا حاروارک که دیشی ایل جمع اولغی ترک ایتیم که
دخی دیرلر بقال عدل الفجل عن الابل اذا ترک الضراب وعدل ابکی کسنه نک پهن برابر قلغه دخی دیرلر بقال
عدلت فلانا بقلان اذا سویت بنهما وعدل فديه معنا سنه دخی کلور منه قوله تعالی لا تقبل منها صرف
ولا عدل فالصرف التوبة والعدل الفدية ومنه قوله تعالی وان تعدل کل عدل ای تفقد کل فداء وقوله
او عدل ذالك ای فداء ذالك واما عربک وضع فلان علی بدی عدل دبد کلری ابن السکیت ایتدی عدل
بو کلامه عدل بن جز در سعد العشیره قبيله سندن که مز بور تبعک صوباسنیدی که تبع رکسنه فی
قتل مراد بد سنه مز بور دی پس خلق محبوس مز بور دن یا س ایتیم محلنه وضع فلان علی بدی عدل
دیرلر دی بناء علی ذلک بکلام پینلرنه مثل اولوب هر یا س اولنن سنه ده ضرب اولغور اولدی العادل ذالک
کسر به ذکر اولنن صفتله موصوف اولغی کسنه العدة میك فخی وعینک سکونی ودالک کسر به كذلك عدل
معنا سنه بقال بسط الوالی عدله ومعدلته وفلان من اهل المعدلة ای اهل العدل العدة عینک فتحيله عادل اولمق
بقال عدل الرجل عدلة من الباب الخامس العدل عینک کسری ودالک سکونيله مثل معنا سنه در اخفش روایتی
اوزن وعدل عینک فتحيله كذلك مثل معنا سنه در عدلت بهذا عدلا حسنا قولدن ما خود در اصلنه
مصدر در بعد مثل ایچون اسم قلندی عدل متاع معنا سندن فرق اولسون دیونته کما مرأة رزان دیرلر رانک
فتحيله اهل وقار معنا سنه وعجز رین دیرلر ثقیل معنا سنه ما پینلرن فرق دن اتوری وفر الیدی عدل بر سنه یه
معادل اولان در خلایق جنسندن وعدل کسر له مثل معنا سنه در تقول عندی عدل غلامک

عبدال

وعدل شاتك اذا كان غلاما يعدل غلاما وشاة تعدل شاة وحقن خلاف جنسندن قمتن دلسك عيني مفتوح قلو رسن وكاه اولور بعض عرب مكسور قلو ر كوا كه غلط ابد ر ل اعدال همزه نك فحيلة عندك
 جمعي در عينك كسر به فراواتي اوزن العديل عينك فحى ودالك كسرى ومد به شول كسنة در كه وزن
 وقدر ده سكار ابراولا المعادلة ميمك فحى ودالك فحيلة بر خصوصه تردد ايمك بقال فلان يعادل امره وبقسمه
 لى ميل بين امرين ايهاياتي ومعادله ايكي نسنة مائة مائتين رابر قلغه دخی درل بقال عادلت بين الشبئين اذا
 سويت بينهما العدال عينك كسر به ايكي كسنة برى رى ايله تراغ ابد شوب رى فلان نسنة ده بقيه قائم شد
 ديوب اخرى قائما مشدر ديك در الانعدال بولدن صبغة درل بقال انعدال عن الطريق التعديل على وزن
 التكرم بر نسنة في طوغر لثق وتعديل شاهدل عادل در ديك معنا سته ده كلور الاعتدال همزه نك وتانك
 كسر به طوغر لثق بقال عدلته فاعتدل اي قومته فاستقام المعدل ميمك فحى ودالك فحى وتشديد به طوغر لثق
 اصلاح اولمش كوندر العادل دالك كسر به صفت عدله موصوف اولان وشول كافر معنا سته ده كلور كه
 ربه شريك قوشمش اوله منه قول تلك المرأة للحجاج لك لفاسط عادل فان مراد هابه اكان العدولية فحيلة
 وواوك سكوتى ويا نك تشدد به شول كيدر كه بحر نده عدولى نام قر يهيه منشوب در فحيلة
 والفك قصر به العدولى فحيلة وواوك سكوتى ويا نك تشدد به كيمى ملاح معنا سته العدول عينك
 وميمك فحى ودالك سكوتى به قديم معنا سته در العدول عينك فحى ودالك سكوتى وميمك فحى ومد به
 كذلك قديم معنا سته در العدول عينك ودالك فحى وماينده نونك سكوتى به باشى يوك اولان دوه نك كبرى
 وتا نبي را بر در واو عمرو ايتدى عندل اوزون معنا سته در العدلة عينك ودالك فحيلة موثى ابو عمرو
 رواه اوزن وعندله بلبل اوتمكه دخی درل بقال البلبل يعدل اي بصوت العندليب عينك ودالك فحى
 ولا مك كسرى ومد به هزار ديد كرى قومندر وجوه ريك بو مقامه كلامى بلبل عند ليلك غيرى
 اولماسن موهم اولور زير البلبل يعدل ديد كدن صكره العندليب طائر بقال له الهزار ديشدر لكن
 بلبل عند ليلك غيرى دكلدر ظاهر بودر كه مرادى نفتن در العدول عينك فحى وذل معجمه نك سكوتى به
 رسواى وملا مت ايمك نقول عدلته من الباب الاول العدول فحيلة اسم در ملا مت معنا سندن الاعتدال
 همزه نك وتانك كسر به كشي كندن لوم ايمك بقال عدلنا فلانا فاعتدل اي لام نفسه واعتب العدلة عينك
 فحى ودالك فحيلة همزه وزن اوزن شول كسنة در كه خلق خوق لوم ايليه صحكه وهزه كى العادل ذالك
 كسر به شول طردر كه استخاضه قالى ائدن جريان ائدر واني عباس رضى الله عنه استخاضه قاتندن سوال
 اولند قل ايتدى ذاك العادل يغذ ولست تغرب ثوب ولتصل ويغذ ويسيل معنا سته در واستخافرك اصل
 معناسى كلب قور وغن ايقلى ان سته المقدور وعا ذل ملا مت ايدى معنى سته ده كلور لكن جوهرى
 تعرض ايمدى بر موجب قاعدة معلوم اولد غيچون وبونك امثالى جوق مروا ايمشدر المعتدلات ميمك فحى
 ودالك كسر به زياده اسى اولان كوتلر بقال ايام معتدلات اى شديبات الحز المعدل ميمك فحى ودالك
 فحى وتشدد به شول كسنة در كه زياده سحى اولوب سخاده افراط واسراف اوزن اولد وغه بناء لوم
 اولمشدر تشدد به نكثير ايجوندر العرجله على وزن الد حرجه شول كسنة در كه بيان يوررل وانلر عرجله
 دجيز تا راج كسنة بره جمع اولوب بيان يورر بيمغه وغلبل ايتدى عرجله سور سندن ريلو كدر كه لغت تيمه اكا
 حرجله درل العرزال عينك كسرى ووانك سكوتى به شول موضعدر كه باعجوان اغاج با سته كندى ايجون
 بين البير سباع قور خيسندن وعرزال شول قورى ايتدى درل كه صياد ازيه سته جمع ايدر العرطل على وزن
 عفر فرموده اولان نسنة العرا قبل عينك فحى وفاقك كسرى ومد به افتر دوله معنى سته وعر قبل

عدل

عندل

عزل

مرجل

عرزل

عرطل

مرقل

الامور وعراقيب الامور امورك مشكللر نه درل الاعتزال همزه نك وتانك كسر به بر نسنة في اربوب جقر مق
 التعزل فحيلة وزنك فحى وتشدد به جفناه بقال اعتزله وتعزله العزلة عينك فحى وزنك سكوتى به اربوب
 جقمق معنا سته اسم در بقال العزلة عبادة الاعزل همزه نك وزنك فحيلة شول كسنة در كه انك سلاحى بوقدر
 العزلان عينك فحى وزنك سكوتى به جمعى سلاح سكر كسنة ل معنا سته العزل عينك فحى وزنك سكوتى به كذلك
 جمعي العزل عينك فحى وزنك فحى وتشدد به كذلك جمعي بقال قوم عزلان وعزل وعزل الاعزل همزه نك وزنك
 فحيلة سما كين ديد كرى اكي بلد كبرى واكانعزل ديرلر سلاحى اولما دو غيچون نكم راج ديد كرى بلد زه راج
 ايرلر راج مثالند سلاحى اولد وغيچون واعزل شول ائه ديرلر كه قور رى بر جانبه مايل اوله عادى اولد وغه بناء كه
 بو ايجيلر قمتن عيب عبد اولنور واعزل شول بلوده دخی درلر كه ائنه يغمر اوليه الاغزلة همزه نك وزنك فحيلة
 بر موضعك اسمى در العزلاء عينك فحى وزنك سكوتى والفك مد به طفر جفك اشغه اغزى العزالي عينك فحى
 ولا مك كسر به جمعى طفر جفك اشغه اغزلى معنى سته واكر ديلر سكلامى مفتوح قيلور رسن محارى
 ومحارى وعذارى وعذارى كى العزل عينك فحى وزنك سكوتى به بر نسنة في اربوب بقال عزله من الباب الثانى
 وعزل بر كسنة في برايشدن ايرمغه دخی درلر بقال عزله عن العمل اذا احماه عنه فعزل وعزل حالت جماعه حين
 زاله رجل التنا اخرج ايمكه دخی درلر بقال عزل عن امته المعزل ميمك فحى وزنك كسرى وعينك ماينده سكوتى به
 موضع افتراق بقال انا عن هذا الامر بمعزل اى موضع بعيد المعزال ميمك كسرى وعينك سكوتى به
 شول كسنة در كه مرى ده طوارى خلقدن ايراق برده اولنك المعازيل ميمك فحى وزنك كسرى ومد به جمعى
 طوار به خلقدن اراق اولن كسنة لومعازيل كذلك سلاحى اولين كسنة لومعازيل ضعيف اولوب
 احمق اولان كسنة دخی درلر المعزل ميمك كسرى وعينك سكوتى وزنك فحيلة شول كسنة در كه بناء تندن
 قاراهلنه قارشيه العزاهيل عينك فحى وهانك كسرى ومد به شول دوه سورى در كه اهيل اولنه العزهل
 عينك فحى وزنك سكوتى وهانك فحى ومد به واحد اهيل اولن دوه لردن برى معنا سته العسل فحيلة
 بال ند كبرى واثني جا زرد وعسل بلك معنا سته ده كلور العسلان فحيلة كذلك بلك معنا سته بقال عسل
 الذيب يعسل عسلا وعسلانا اذا اعتفق واسرع وانسانه دخی استعمال اولنور وفي الحديث كذب عليك العسل
 اى عليك بسرعه المشى وعسلان كوندر تر مكه دخی درلر بقال عسل الخ عسلانا اذا اهتز واضطرب العسل
 عينك فحى وسينك سكوتى به طعامة بال فائق منه بقال عسلت الطعام عسله واعسله من الباب الاول والثاني
 اذا علمته بالعسل التعسيل على وزن التكرم بر نسنة في باليه تربه قلقي بقال زنجبيل معسل اى معمول بالعسل
 وتعسيل زاد ايمكچون بال ورمكه دخی درلر بقال عسلتم تعسيلا اى زودتهم العسل العاسل سينك كسر به
 قوائدن بال صغن كسنة العاسلة سينك كذلك كسر به بال ورمكى قوان بقال خلية عاسلة العسالة عينك
 فحى وسينك تشدد به بال ورمكى اى جمعنى العسلى فحيلة واخرنك يانك تشدد به يهودى علامتى بقال
 عسلى اليهودى علامتهم العسيلة عينك فحى وسينك فحى ويا نك سكوتى به جماعه اولان لذت كه عسلة تشبيه
 اولمشدر وهاله به تصغير اولندى راعسله غالب اولان تا نبت درو بعضيل ايتدى عسله مراد اولنك وغه بناء موث
 اولمشدر زرامه صود قطع عسل معناسى در كه باء وحدندن حاصل اولور ته كذبه قطع ذهاب معنا سته در
 العسيل عينك فحى وسينك كسرى ومد به عطارك شول سپور كه سيدر كه انوكه عطرى سپور وپر ره جمع ايدر
 وعسيل فيلك ذكرنه دخی درلر قضيب القيل معنا سته الا سنعسالى همزه نك وتانك كسر به بال طلب ايمك
 بقال جا وارسنعسلون اى طلبون العسل العاسل سينك كسرى ايله شول قورت در كه بيمجى والا العسل عينك فحى

عزل

عزهل

عسل

وسبک فتي وتشديد به جمی العواصل عینک فتي وسبک کسر به کذلک جمی بلجی قورنر معنا سنه
العسل عینک فتي وسبک تشدد به شول کوندر در که در می در العسل عینک فتي وسبک کسر به
شول کسنه در کالی تیز اولوب اور می حکم اول العسل عینک فتي وسبک فتي ونونک سکونیه سر یه
اولن ناقه پس عسله نون زابد اولور العسقله علی وزن الدحرجه عسقول دبد کل ی متر بتدوی رده
موج اور مق العساقیل عینک فتي وقافک کسری ومد به بر جنس منتر لر در العسقول عینک وقافک
ضمی ابله واحدی ذکر اولن منتر لر بیری معنا سنه که اول بیاض اولوب بیوک اولان منتر در که
اکا شحبه الارض دیر لر عسقلان عینک وقافک فخیله بر شهرک اسمی در که اکا عروس شام دخی دیر لر
العصل فختینه شول بغرسق که معده دن صکره طعام اکوارر الاعصال همزه نک فخیله جمی ذکر اولن
بغر سقلر معنا سنه وعصل قورق ار تمکنک بورولمی در بر حیثیه که التند قلسز اولن بری
کوره وعصل عسله نک دخی جمی در وعصله شول انحر که دوه ای اکل اند که اسهال اولور وعصل
دیشک زیاده اگر بلکنه دخی دیر لر الاعصل همزه نک وضادک فخیله زیاده اگری اولان دیش بقال
ناب اعصل ای بین العصل معوج شد بد او اعصل مجاخی اگری اولنه دخی دیر لر بقال رجل اعصل ای
معوج الساق العصله عینک فتي وضادک کسر به اگری اولان ایخ بقال شجرة عصله عوجاء العصل عینک
ضمی وضادک سکونیه اعصا ک جمی اگری العجلر معنا سنه بقال سهام عصل عوج للعصل میمک ضمی
وضادک کسری وتشدد به شول اوقدر که ائلد قه چاوب یا بانه کیدز العصل عینک وضادک ضمی
وما یینه نونک سکونیه یا بان صوغی بصل بری معنا سنه وضادک فتي دخی لغتدر العنصله عینک
وضادک ضمی ونونک سکونیه والفک مدیه وضادک فتي دخی لغت اولغه ذکر اولن معنا سنه در
العناصل عینک فتي وضادک کسر به جمی بیان صوغنری معنا سنه ویا اولدر که اطبا اکا اسقال دیر لر
بوندن سر که اتحاد ایدر لر که یرو او کسور که نافع اولور اسرافون روایتی اوزن وعنصل بریرک دخی
اسمیدر وچن بر کسنه نک یولی از سه اخذ فی طریق العنصلین دیر لر وطریق عنصل یامه دن بصریه
کدر بر یولک اسمیدر العصله عینک ضمی وضادک معجه نک سکونیه لغت داهیه معنا سنه العصل عینک
ضمی وضادک فتي ابله جمی افترر معنا سنه بقال نه لعصله من العصل ای داهیه من الدواهی وعصل
بر نوع فانیه دخی دیر لر جزد معنا سنه العنصلان عینک کسری وضادک سکونیه جمی جردان کبی
اولور وزنا ومعنی العصل فختینه بالدر ده اولن بالی اقری العصله فختینه واحدی وهر بالی که بدندن
بر سیکرده وقع اولور اکا عضله دیر لر بقال عضل الرجل من الباب الرابع اذا کان کثیر العصل العصل
عینک فتي وضادک کسر به عضله سی یعنی بالی اقری اولان کسنه عضل فختینه بر قبیله نک اسمی در که
اول عضل بن الهون بن خریه در العضال عینک ضمی وضادک تخفیف ابله امر مشکل بقال داء عضال
وامر عضال ای شدیدا عی الاطباء الاعصال همزه نک کسر به عاجز قلق بقال اعصلي فلان ای اعیانی
امر وعضال امر مشکل اولغه دخی دیر لر بقال اعصل الامر اذا اشتد واستغلق الامر المعضل میمک ضمی
وعینک سکونی وضادک کسر به مشکل اولان نسنه بقال امر معصل ای لایهتدی لوجهه المعصلات میمک ضمی
وضادک کسر به جمی شداید معنا سنه العصل عینک فتي وضادک سکونی ابله بر کسنه اقر یاسندن طول
اولن خاتونی ان وار مدن منع اتمک بقال عضل الرجل ایه یعصل وبعصل من الباب الاول والثانی اذا منعها
من التزویج التعصیل علی وزن التکریم بر کسنه یی بر خصوصه تضییق اتمک تقول عضلت تعصیلا

عسقل

عضل

عضل

اذا

اذا صفت علیه فی امر موهبات بنه وین ملر بد و تعصیل قیون طوعه و اضطرار حکمکه دخی دیر لر بقال عضلت
الشاة تعصیلا اذا نشب الولد فلم یسهل فخرجه و عوونه دخی استعمال اولنور وتعصیل بر خلقه طولغه دخی
دیر لر بقال عضلت الارض باهاها اذا غصبت ای امتلات المعصلة میمک وضادک کسری وتشدد به شول
قیونده طوعه و غمی ضرب اوله بقال شاة معصله ومعصل ایضالاها المعاضیل میمک فتي وضادک کسری
ومدیه جمی طوعه و غمی ضرب قیونر معنا سنه بقال غمی معاضیل المعاضیل میمک ضمی وهمزه نک کسری ولان مک
تشدد به بود اقری چوق اعاج من قولهم اعضاالت الشجرة اذا کثرت اغصانها والتفت العطل فختینه شخص
معنا سنه در یعنی اثر معنا سنه در طلل کبی که طلل ابرداردن شخص اولان نسنه دیر لر بقال ما احسن عطله اذا
استحسن شطاطه وتمامه و شطاط طوله واعتدال قامته دیر لر وعطل خرما سلقمنک چوی وعطل عورنک بونی
قلاده دن خالی اولغه دخی دیر لر بقال عطلت المرأة اذا حلی جید هامن القلا بد وکاه اولور بر نسنه دن خالی اولغه
دخی عطل دیر لر اگر چه اصل وضعی ارایشدن خالی اولق در بقال عطل الرجل من المال والادب العطلة فختینه بونی
ارایشدن خالی ولن عورت العاطل طانک کسر به بمعناه المعطال میمک کسری وعینک سکونیه بمعناه کذلک
وعطل مالدن واد بدن خالی ولن کسنه دخی دیر لر بقال هو عطل مثل عسر وعطل کر شمسز یاه دخی دیر لر بقال
قوس عطل اذا لم یکن علیها وتر الاعطال همزه نک فخیله شول دوه لر در که بوینر نه ابلری اولیه واعطال
سلاحسز اولان کسنه لر دخی دیر لر العطلة عینک فتي وطانک کسر به خوب اولان ناقه العطلات عینک فتي
وطانک کذلک کسر به جمی خوب ناقه لر معنا سنه بقال ناقه عطله ونونک عطلات ای حسان التعطل فختینه
وطانک ضمی وتشدد به بر کسنه عملدن خالی اولق بقال تعطل الرجل اذا بقی لاعمل له العطلة عینک ضمی وطانک
سکونیه اسم در متعطل اولق معنا سنه التعطیل علی وزن التکریم بر نسنه یی خالی قلق تفریع معنا سنه وفی الحديث
عن عایشه رضی الله عنها فی امرأة توفیت فقالت عطلوها ای از عواطیها المعطلة میمک ضمی وطانک فتي
وتشدد به اهلندن خالی ولن قوی ومعطله چو باندن خالی اولان دوه یه دخی دیر لر بقال ایل معطله ای
لارای لها المعطل میمک ضمی وطانک فتي وتشدد به ارض موات که کلوب بحلیه عطالة عینک فتي وطانک
تخفیفیه بنی تمیحون اولن طاعلردن بر طانک اسمی در العیطل عینک وطانک فتي ویا نک ما یینه سکونیه بونی
اوزون ولن عورت وناقه لرک وائلرک دخی بونی ووزنه اطلاق اولنور العطلول عینک ویا نک ضمی وطانک ما یینه
سکونیه نساطا یفه سندن شول کسنه در که خوب ولوب اعضا سی کال اوزن اول العطایل عینک فتي ویا نک
کسری ومدیه جمی ذکر اولن صفت اوزن اولان عورنر معنا سنه العطایل عینک فتي ویا نک کسر به کذلک جمی
المعاطلة میمک ضمی و طای معجه نک فختینه کلاب جماع ایدر کن بری برینه چاتشوب غنمق العطل عینک کسر به بمعناه
التعاطل تانک فتي وطانک ضمی ابله بمعناه کذلک بقال عاظلت الکلاب معاطلة وعطالا وتعاطلت اذا لزم بعضها
بعضا فی الفساد وکذلک لیرادو کل ما یشب وصاحب صراح بو مقامه معاطله ای رکاک ائلر دیشک لر دند وشوب
کتمکه نفسیر ایدوب جوهر نیک وکی ما یشب دبد کندن ذهول یشدرو عطل قوافیه فختینه دیر لر وضمین
بودر که موخر اولن قافیه نک فهی مقدم اولن قافیه یی مربوط و متعلق اولا بقال فلان لا یعاطل بن القوافی
العاطل طانک کسر به حالت جماعه بر برینه یغلنن چکر که العطالی عینک فتي وطانک سکونی والفک قصر به
موشی سکری کبی بقال جراد عاظل وعطلی یوم العطالی عینک ضمی والفک قصر به حباری کبی عرب طایفه سنه
مخصوص بر کونک اسمیدر یوم عطالی اسمیه نسیمه اولند یی را خلاق اند غایت مزاجه دن بری بری اوزرینه بر
وبعضل لندی ابلکسی وچی بطوان بند کچون نسیمه اولندی التعطل فختینه وطانک ضمی وتشدد به قوم بریره
جمع اولق بقال تعطل القوم علی فلان اذا اجتمعوا علیه العفل عینک فتي وفانک سکونیه قیونک ابلکی یا عی اولسنه

عطل

عطل

عطل

عطل

ار قلعه و ستر لکن بسکون یا شلا زهر العقله ففتنه العقله کذلک ففتنه العقله بر شش در که بعضی نسبا
 طایفه ستم فرجند و ناهنگ دهی فرجند اولو بعضی کسینه کجایه سده اولی شیش کی که اکاچون دیرل
 العقله عینک فنی و فاک سکونی و الفاک مذله ذکر اولان صفت اولان عورت العقله لیل علی وزن النجیل
 شول رجل در که اهل جفا اولوب تقیل اولو و عقله لیل شول قاری عورت دهی دیرل که ای ستم اولو ستم خیمه
 اللحم معنایه و جری ایتدی عقله لیل علی ط اولن کلیمه دهی دیرل العقل عینک فنی و فاک سکونی انسانی قائم
 رتسنه در که انسانی ناشایسته شسته لرقن حجر ایدوب نهی ایلر و عقل مضد دهی کلور رتسنه بی ادراک ایتک
 معنایه العقل عینک فنی و فاک سکونی و فاک فنی ایلر کذلک مضد در بقال عقل بعقل عقلا و معقولا
 من الباب الثانی و سنبویه معقول مضد اولسنه انکار ایدوب مضد معنایه کن معقولی تا و بل ایدوب
 ایتدی رتسنه تعقل اولند فاک کویا که انکیون رتسنه جیس اولنور و سنبویه ایتدی بونکه معقل و زنی وزن
 اولان مضد و دهی استغنا حاصل اولور یعنی رهنه حاصل اولان صورت بر اعتبار له غیوس اولدوخی کی
 بر اعتبار له دهی محل جیس اولور و عقل رتسنه فی قبض ایتکه دهی دیرل منه ماقیل بکوه ان یشتی الصدقة
 حتی بقال الساعی و عقل دوا بر کسینه الحیر و سن اساک ایتکه دهی دیرل بقال عقل الدوا بطنه ان اسبکه و عقل
 عورت صاحب طره مغه دهی دیرل بقال عقلت المرأه شعرها اذا مشطت و اما عر بلرک ما عقله عنک شتاد بدوکی
 دغ عنک الشک معنایه سنبویه بونکه در که سنبویه بونی باب الابداء بضر فیه مانی علی الابداء دبدی رده ذکر
 ایتشد که حاصل معنایه علم شتاد بقول فده عنک الشیء دیک اولور و بونکه استدلال اولنور کلام عربیه
 اختصار ایچون اخبار صحیح اولدو غنه نه کمر بلرک خذ عنک و سر عنک دبد کر نه واقع اولمشدر و بکر مازی
 ایتدی بن ابوزید و اصغیه و ابو مالک و اخفشه جمعا بوخر فاک اصلن سوال اندم بونک حقیقت بلرزدیو
 جواب ویرد بلر و اخفش ایتدی بن خلق اولن بونی سوال الابداء ریم دبدی لکن بوخله جوهری سهوا ایتشد ما
 عقله دکلدر ما عقله در فین معجه ایلر و فایله دیشلر اما سنبویه نهک باب الابداء دبدی کمر مراد ایتدی مصطلح
 ایسنه جوهری نهک دبدوکی اقرب اولور عقل اعلم معنایه اولوب اولو و عقل اولنور و عقل و عقل دبدی دهی
 دیرل اصغی ایتدی دبدی عقل دبدی کلر یک و جی بود که دبدی ویرلن دوه ولی مقتولک اوئی اوکنه بغلنور اند نصکره
 بونکه ناک استعمالی شایع اولوب هر دیت ویرلن نسته عقل دبدی بلر کر که واهم کرک دنایر اولسون و عه قمری
 غغه او رتسنه دهی دیرل و عقل مقتولک دبتن ویرمکه دهی دیرل بقول عقلت القتل اذا عطیت دبتنه و عقل دیت
 ایچون قودی ترک ایتکه دهی دیرل بقول عقلت له دم فلان اذا ترک القود للذیة و عقل رتسنه دبدی اولوب کا
 لازم اولان دبتی اد ایتکه دهی دیرل پس بود ذکر اولتان ایلر عقلته و عقلت غنه و عقلت له بینه اولن فرق ظاهر
 اولوز و فی الحدیث لا یعقل العاقله عدا و لا عبد ابو حنیفه ایتدی بوحد بیک معنایه جند خراوزینه جنایت ایتکیر
 و این ای ایتدی خرد عدا و وزینه جنایت ایتکیر و اصغی ابن ابی لیلانک قولن صواب کوروب ایتدی اگر مراد ابو
 حنیفه دبدوکی اولیدی عبارت حدیث لا یعقل العاقله عن عبد اولور دی لا یعقل عبد اولما زدی و اصغی ایتدی
 بن ابی یوسف قاضی ایلر مجلس رشید ده مکالمه ایتدم عقلته ایلر عقلت عنه معناسن فرق ایتدی حتی اکانی فهمیم
 ایتدم دبدی و عقل دوه نهک دزن کی قاشا بدوب ذراعن اورتیردن بغله دهی دیرل بقول عقلت البعیه العقله عقلا
 من الباب الثانی العقل عینک کسری و فاک ففتنه عقله شول لب در که انوکه دوه نهک دزن بقال عقله بلر لازم
 اولن صدقه یده دیرل بقال علی بنی فلان عقلان ای صدقه سنن العقل ففتنه جمعی دیر بغلری معنایه العقل
 فاک کسری بلر اهل عقل اولن کسینه و عاقل بیان کیسی نه دهی دیرل بوچه طاعه جند غیور علی ماسیحی ان شا

عقل

الله تعالی و عاقل بر معین طاعتی اسمی در العقل عینک فنی و فاک فنی و مدله عاقل اولن کسینه و شول
 در ادو که ادمک الحیر و سن اساک ایدوب اسهال دن منع ایدو العقله عینک فنی و فاک سکونی باغ بند
 معنایه بقال فلان عقله یعقل بها الناس اذا صار عی کوروش طوند قد اول بند له خلقه بند کور و عقل
 عورت اولن بند دهی دیرل بقال عقله من المعروق قد علمت له النشرة و نشره بونک فنی و فاک سکونی بلر
 افسوسه دیرل العقل عینک فنی و فاک کسری بلر ملجا بنام معنایه و کاه اولون معقل ایلر بعضی رجل نسبه اولنور
 و معقل بن یسار حجابن بر کسینه در مضردن اولن مزینه قبیل سندن که اکابر دهه زهر نسبت اولنور
 و و طب معقل نسبت اولنور و اما معقل بن سنن که محاب دن در اول اشجع قبیل سندن العقله عینک فنی و فاک
 فنی ایلر دهنا نام موضع بر رد و مز بور ره معقله دبدی بلر صوری اساک اند کیچون دوا بطی اساک اند کی
 و عقله دبدی دهی دیرل بقال لنا عند فلان خمد من معقله ای بقیه من دیه کانت علیه و معقله غرامت طریقه
 اد اولن ماله دهی دیرل بقال صار دم فلان معقله علی قومه اذا صار و ایدونه ای صار غر مایو دونه من اموالهم
 المعقل عینک فنی و فاک کسری بلر جمعی ذکرا و لنن ماللر معنایه و منه قبیل الناس علی معاقلم الاولی ای علی
 ما کانوا یعاقلون فی الجاهلیة یعاقلون فی الاسلام العقل عینک فنی و فاک تشدید بلر شول احسب قدر که
 طوارک ایا قریبه عارض اولور و عقل عینک فنی و فاک تشدید بلر اوتک اسمی در العقل علی وزن الکافور
 اگر ای اولن نهر و دن و قومه طلاق اولنور و عقاب عینک فنی و فاک کسری و مدله جمعی و عواقل الامور مشکل
 و ملتبس ایلر دهی دیرل عقل عینک فنی و فاک ففتنه عقله صیغه تصغیر و وزن بر قبیل ناک اسمی در عقل عینک فنی
 و فاک کسری و مدله بر جاک اسمی در العقله عینک فنی و فاک کسری و مدله بر قبیل ناک ایوسی کریمه الحی
 و معنایه و دوتک دهی ایو سنه دیرل کریمه الابل معنایه و هر نسته ناک اگر منه عقله دیرل و انجیر عقله العبر
 دیرل العقل فتنه عقل جمعی و عقل بیان کیسی بوکسک طاعه جقوب صر بلغمه دهی دیرل بقال عقل الوعل
 یعقل عقولا من الباب الثانی اذا امتنع فی الجبل العالی و کولکه اوبله و قتنه قرار بولغه دهی دیرل عقله الطل اذا قام
 قائم الطهیرة العقله فاک کسری بلر کسینه ناک عصبه سی در که قتل خطا ایلر دبت لازم اولد قد دبتن جکر و اهل
 عراق ایتدی عاقله اهل دیوانه و عاقله ماشطه یدهی دیرل عورت بلرک صاحب طریوب باشن بغل غیور المعاقله
 عینک فنی و فاک ففتنه عقله دبدی برابر اولمق منه قولهم المرأة تعقل الرجل الی ثلث دیتها ای تولیه فاذا بلغ ثلث الدیه
 صارت دیه المرأة علی النصف من دیه الرجل یعنی دیه مادون نفسه اولسه عورتک دیتک ثلثه و ارجمه ایلر
 عورتک فرق اولما و ثلثه وار قد عورتیچون لازم اولن دبت ایچون لازم اولنک نصغی اولور و معاقله عقله غلبه
 اید شیکه دهی دیرل بقال عاقلته ففتنه عقله بالضم ای غلبته بالعقل الاعقل همز ناک و فاک ففتنه عقله شول
 دوه در که ایقلری طشره و روق اولوب بری رندن راق اوله العقل عینک فنی و فاک سکونی و الفاک مدله موثی
 بقال بعیر عقل و ناه عقلا ای بینه العقل العقل ففتنه دوه ذکر اولن صفت وزن اولمق و این السکیت ایتدی
 عقل ایقلر و بر تبه ده طشره سنبه و روق اولمقد که یور و کن سیکر لری بری برینه طوقنه و بومدم در الاعقل
 همزه ناک کسری بلر کولکه قصبه لوب قومک یقینه کلک بقال عقل بهم الطل اذا بلغ و قلص عند انتصاف النهار
 و قلوص دیو شلوب فصلحه دیرل التعقیل علی وزن التکریم دوه نهک دیرلن بغلق بقول عقلت الابل اذا شدت
 عقاله شدت للکثرة الاعتقال همز ناک و تانک کسری بلر قیونک ایقلرن اوبلقلر ان سنه یاخود ایحکیر
 ان سنه المقدور صا غیچون بقول اعتقلت الشاة اذا وضعت رجلها بین فخذیک او صا فیک لفتها و اعتقال
 کوندر ایحکله اوزنی ان سنه المقدور بقال اعتقل رجحه اذا وضعه بین ساقه و رکابه و اعتقال بر کسینه
 حبس اولنغه دهی دیرل بقال اعتقل الرجل علی البناء المسجول اذا حبس و اعتقال کلامه قادر اولما مغه

عقل

عندل

قول

عقل

فختبئله وميك ضى وتشد بدله برایش ایچون زحمت چكك بقال تعبل فلان لكذا اذا تعنى وصاحب صراح
 بومقامه تعبل كاری كرفت از خود دیشدر مناسب دكادرته كم قاموسه ومصادن نظر قیلنه خفی اولم التعبل
 علی وزن التكرم بكسنة فی رایش اوزرینه ولی قلی بقول علت فلان اهل البصرة اذا جعلته عاملا علیها العانة عینك
 ضمی وميك تحقیقیه عام ایچون تعیین اولنان وظیفه العیشل فختبئله ویانك سكونی وئانك فختیه قورغن
 سور بن حیوان وخلیل ایتدی عیشل شول بطی كسنة دركه انكن سور یرك یورر شول ایشدن فارغ اولمش كسنة
 كی كه انكن بله صوغه احتیاجی اولیه وعیشل ارسلا نه دخی دیرل العیشله وزن مز دور اوزن فرموده اولان ناهه در
 اوزن بدروایتی اوزن كه كتاب ابله ذكر ایشدر العندل علی وزن جعفر اوزن اولن نسته در ابو عمرو وروایتی اوزن
 واوزن بد ایتدی باشی نیوك اولاندر قندل كی العنادل عینك فخی ودالك كسر بله عندلیك جمعی در بلبار
 معناسنه اخری حذف اولمشدر ز راهر اسم كه دور حرفدن مجاور قیله رباعیه رد اولند قند صكره جمع
 وتصغیر اولنور اگر حرف رابع حرف مد وحرف لین اولور سه رباعیه رد اولناد بن بالونور العولة عینك فخی
 وواوك سكونیله اغلر كن اوزی قالد رمغه اغلق العول وزن مز دور اوزن بعنائه العویل عینك فخی وواوك كسری
 ومد بله بعنائه كذلك وعول بكسنة عیالنه نفقه ویرمكه دخی دیرل العیالة عینك كسری بله كذلك نفقه ویرمك
 بقال عال عیاله یعولهم عولا وعیاله ای قاتم وانفق علیهم ونقول علتته شهرا اذا كفیته معاشه وعول میل
 معناسنه ده كور بقال عال الیزل العایل یانك كسر بله مایل معناسنه در منه قوله تعالی دنی لاتعولوا قال مجاهد
 لا تعملوا ولا تجوروا بقال عال فی الحكم ای جار و مال وعول غلبه معناسنه ده كور بقال عالی اثی یعولنی ای غلبنی
 او قیل علی وعول رسته یوب مشند اولغه دخی دیرل بقال عال الامر اذا اشتد وتقام وبقال عیل صبری ای
 غلب وقولهم عیل ما هو غلبه ای غلب ما هو غلبه یعنی غلبه دن خالی اولسون پس بومثل ضرب اولنور كلاته
 نجب اولن كسنة حقتنه دعا طریقی اوزن وعول فرایض عولنه دخی دیرل بقال عال الفریضة اذا ارتفعت
 وهوان یزید سهاما فیدخل النقصان علی اهل الفریض ابو عبیده ایتدی بن شوبله طن ابه رم كه بومیلدن
 مأخوذه اوله ووجهی دور كه فریضه قن عول اولسه اهل فریضه اوزن میل ایدوب حصه رین نقص ایدر
 وعال زید الفریض دخی دیرل متعدی ولازم كور لا عالة همزه مك كسری بله كذلك فرایضی عول ایتك بقول اعال
 الفریض وعول ویب معناسنه ده كور كه ویب وبل ديك اولور بقال عولك وعول زید وعول زید ای وباك
 وویل زید وقند ذكر فی نفسی ویب الاعوال همزه مك كسری بله كذلك رفع صوته اغلق فی الحدیث المعول علیه
 یعذب یعنی اوزرینه رفع صوته اغلن میتة عذاب اولنور واعوال ای اوزن ویرمكه دخی دیرل بقال اعولت القوس
 اذا صوتت واعوال حرص اولغه دخی دیرل بقال اعول الرجل اذا حرص التعویل علی وزن التكرم ناز ایتك یوزن بد
 وزنی اوزن بقول عولت علیه ای اذلت علیه والته وملت علیه وداله ناز ایتك دیرل یعنی اكانا یوكنی تمیل ایدم
 وبقال عول علی عایشیت یعنی كاهنه دلسك تمیل ابله وتعول بله عاله ناهه دخی دیرل وعاله نك نفسی كور
 انشاء الله تعالی المعول مینك ضی وواوك فخی وتشد بدله اعناد اولحق وبقال ماله فی القوم من معول العول عینك
 كسری وواوك فختیه اسندر اعناد معنای سنه العالة لامك تحقیقیه قیو اوزرینه اولان سیان مثالنه شول
 یرمكه انوكه یغور دن احتراز اولنور عواله عینك ضی وواوك تحقیقیه بر جماعتد رینی عبد الله بن عطاءندن
 المعول مینك كسری بله شول عظیم كولنك دركه انوكه قیاد لر المعاول مینك فخی وواوك كسری بله جمعی كولنكل
 معناسنه و معاول رفیقیه نك اسمی دخی كور العیال علی وزن خیدر سرب اولن ناهه در ابو حاتم ایتدی بواسم
 ناهه به مخصوصه در حمل عیال دیرل العیاله علی الوزن الماز بور وگاه اولور عیال دخی دیرل لامك تشد بدله

صورت

عقل

غرل

غرل

غرل

غرل

غرل

صورت شعر ایچون العیال عینك وهانك فخی ولا مك تشد بدله بعنك اولوب یرده قرار ایتدی عورت بقال
 امرأة عیال وعیاله وعیال قانی بله دخی دیرل بقال ریح عیال ای شددیه العاهل هانك كسری بله ملك اعظم خلیفه
 معناسنه ابوعید ایتدی اری اولمین عورت به دخی عاهل دیرل العیال عینك فخی ویانك سكونیله ات زاده اصل
 اولد و غنه بناء اول جانبه بوجانبه میل ایدر ك یوزك بقال عال الفریض یعبل عیلا اذا تكفافی مشبته وقابل
 ورجل صالنی صالنی یور سه انده دخی استعمال اولنور وعیال از مشی نه جانبه طلب ایتك كركدر انی بلمكه دخی
 دیرل العیال فختبئله بعنائه بقول علت الضالة اعیله عیلا وعیلا ناولم ایتدی عیال بكسنة فی عاجر قلغه دخی
 دیرل بقال عالی الشی یعینل عیلا اذا العجرك المعیل مینك فخی وعینك كسری بله مصدر در كذلك عاجر قلیق معناسنه
 التعیل علی وزن التكرم بكسنة انی ربیه صالیو ریمك عیال عینك فخی ویانك سكونیله قیس عیال نك اسمی دركه
 اول الناس بن مضر بن زرار و كلام عمر بله مز یوردن غیری عیالن ابله مسی كسنة یوقدر پس عیالن مز یورك
 ایتك اسمی در بعضی ایتدی عیالن مضر ك لقی دور رامز دور قیس بن عیالن دیرل العیال عینك فخی ویانك
 سكونیله ضباعدن مذكر اولنه دیرل كه بالی قوردك اركی در العیلة عینك فخی ویانك سكونیله فقر العاله علی وزن
 الحاله كذلك فقر معنا سنه در العیول شمئنه كذلك فقر اولق بقال عال یعیل عیلة وعیلة لا اذا افتقر قال الله
 تعالی وان خفتهم عیلة العایل یانك كسری بله فقیر اولن كسنة واز مشی نه حاسه طلب ایتك كركدر انی بلمكه
 العیلة عینك فخی ویانك سكونیله جمعی بقال قوم عیلة ای فقر العیال عینك فخی ویانك كسری بله فقر معناسنه در
 بقال ترك اولاد تیامی عیال ای فقر العیال عینك كسری بله شول كسنة در كه انلری بسلوب نفقه رین و یوزر
 العیال عینك فخی ویانك كسری وتشد بدله واحدی العیال عینك فخی ویانك كسری بله جمعی حیدله حیاید كی
 الا عالة همزه مك كسری بله بكسنة كثیر العیال اولق بقال اعال الرجل اذا كثر عیاله واخفش ایتدی اعال صار ذ عیال
 معناسنه در و عاله حرص اولغه دخی دیرل بقال اعال الرجل اذا حرص المعیل مینك ضی وعینك كسری
 ومد بله كثیر العیال اولان رجل المعیلة وزن مذكور اوزن كثیر العیال اولان عورت فصل الخین الاقرل همزه مك
 فخی وغین معینه نك سكونی وراه مهله نك فختیه وسعته اولان دیرل بقال عیش غرل ای و مسر و غرل سبتن
 اولان كسنة ده دیرل بقال غلام غرل ای اقلع العرلة عینك ضی ورائك سكونیله شول در بدركه انی سبت
 ایتك عیالنه صیدن كسری و بومقامه صاحب صراح غرله بی ختنكی غلام ابله تعبیر ایدوب معنای مصدر بله
 تعبیر ایتشد مناسب دكدر ز راهر غرله بی قلغه ابله نفسیر ایتشد وقلغه ذكر اولنان در بدركه معنای
 مصدنی فاده ایدن قلف در فختبئله الغرل عینك فخی ورائك كسری بله بدلكی استر خا اوزن یعنی صاللق
 اوزن اولن كسنة الغرل غینك كسری ویانك فختیه وغرین وزن مز دور اوزن حوضه و كوله باقی فلان
 صورده ایچنه ایتد بالی و سائر بوجك قالور و قارونك دیند قان جو كنده دخی دیرل یوزك اولنان ابو عمرو
 روایتی در و اصم ایتدی غرل شول بوقفه قوری بالحقدر كه یر یوزنه سیل صوبی اكنوب چككندن صكره
 حاصل اولور واوزن به كتاب مطرده ایتدی غرل سیلن قانی بالحقدر كرك رطب اولسون كرك یاس اولسون
 الغرل غینك كسری ورائك سكونیله قالمورد بد كری التكه انوكه طریق وظیرا غه شیه اولی نسته الر الغرله
 علی وزن الدحرجه اون اله مكه و سائر نسته لكه اطلاق اولنور بقول غرملت الدقیق وغیره وغیره كسنة دخی
 دیرل بقال غرله اذا اطلعه المغرل مینك ضی واذك فختیه مقول ولوب متفرج اولن كسنة الغرلة علی وزن
 الدحرجه ایضا یرده مدین اولون فاصد اولق بقال غرقلت البیضه اذا مدرت الغرول غینك ومینك ضی
 و ما یبده و انك سكونیله ذكر قضیب معناسنه الغرل غینك فختیه شول اهو یا وریسی در كه حرکت ایدوب كرمكه

بشمار اوله الغزله غينك كسرى وزانك سكويه جى اهو يا اور بلرى معنا سنه الغز لان غينك كسرى وزانك
 سكويه كذا لك جى غله ابله غلمان كى غلامك جعنه الاغزال همزه لك كسرى بله اهو يا وري طوغرمق بقاله
 اعزلت الطيبه واغزال ابله دوندر مكه دى ديرل بقال اغزلت المرأة اذا دارت المغزل المغازله ميمك خى وزانك
 فتحيله نساطا بغه سى ابله بر كسنة نك عاشقانه مصاحبت وملا طفت قلمه سى نقول غازلتها وغازلتى الغزل
 فتحيله اسمر دى ذكر اولنان مصاحبت معنا سنه وغزل اهو يا اين كلب اهو يى طلبا يتم فتور بولغه دى ديرل
 بر حينه كه ار كن ار شوب يا شيق محله اهو نك اوازندن خوف ايدوب طلبدن فارغ اوله وغزل مصدر دى
 كلور دى ذكر اولنان مصاحبت صاحي اولمق معنا سنه بقال غزل غزلا من الباب الرابع الغزل عينك فخي وزانك كسرى بله
 ذكر اولنان مصاحبت صاحي اولان كسنة الاغزال همزه نك وزانك فتحيله بعهنا بقال فى المثل هو اغزل من امرى
 القيس الغزل فتحيله وزانك خى وتشديد بله ذكر اولنان مصاحبت وملا طفه يى نكلفه اله كتور ملك التغازل
 تانك فخي وزانك خى ابله نساطا بغه سى عاشقانه مصاحبت قلمه سى بقال تغازلوا الغزله غينك فتحيله كنج
 قوشلق اول الضى معنا سنه بقال جاءنا فلان فى غزاة النهى وبعضلر ايتدى غزاه كفشك ذاتندن عبارتنو
 الغزل غينك فخي وزانك سكويه ابله كركمك الاغزال همزه نك وتانك كسرى بله كذا لك اكرمك بقال غزات
 المرأة القطن تغزله غزلا من الباب الثانى واغزلته بعهنى وغزل اكرمش ابله كه دى ديرل مغزول معنا سنه المغزل
 ميمك خى وكسرى وزانك فتحيله ابله كه اكرجك الت در و فر ايتدى اصل ميم مضموم اولمقد واغزل دن مأخوذ
 اولوب واغزل اديروقتل معنا سنه لولدو غيچون الغسل غينك فخي وسينك سكويه يومق نقول غسلت الشى
 غسلا من الباب الثانى الغسل غينك خى وسينك سكويه اسم در يوغق معنا سنندن وسينك خى دى لغتدر
 الغسل غينك كسرى وسينك سكويه شول نسنه در كه انكله باش يورلر كرك خطمى اولسون كرك غيرى اولسون
 الغسلين غينك كسرى وسينك سكوى ولا ملك كسرى ومديه جهنم اهلنك نلرندن قن صارى صوو وغيرى كواكه
 اهل جهنم ائلرى انوكه يوروز غابت كثر تندن پس كنه مذكون ده ياونون زياده اولنشدن عفرين كى كه عفرين
 بر شهر ك اسمى در الغسله غينك كسرى وسينك سكويه لهابه سور بلن طيبه ديرلر كه مر سين ابله وغيرى ابله تركيب
 اولدوز بقال غسلة مطرا وهى اس يبرى باقاويه الطيب واس همزه نك مديه مر سن اغاجى دورا قايويه طيبه
 قائل اجزادر وغسله ده غينك فخي جائز دكلدر لاغتسال همزه نك وتانك كسرى بله يوغق بقال اغسلت بالماء
 الغسل غينك فخي وسينك خى ابله شول صودر كه انوكه اغتسال اولنور المغسل ميمك خى وسينك فتحيله
 بعهنا قال الله تعالى هذا مغسل بارد ومغسل كذا لك محل اغتساله دى ديرل المغسل ميمك وسينك فخي وسينك
 كسرى دى لغت در ميملر غسل اولن دى المغاسل ميمك فخي وسينك كسرى بله جى ذكر اولنان يرل معنا سنه الغسله
 غينك خى وسينك تحفيقيه شول صودر كه انوكه بر نسنه يوغش ولا الغسل غينك فخي وسينك كسرى ومديه
 يوغش اولان نسنه وحفظه بن راهبه غسيل الملا بكه ديرل احد فر اسنه ستهيد اولد قه لى مائلر يود غيچون
 المغسول ميمك فخي وسينك خى ومديه بعهنا بقال ملحفة غسيل ورجا قالوا غسيلة يذهب بها من ذهاب النعوت
 نحو الطليعة يعنى غلبه اسميته تاداخل اولان صفات مجر اسنه جارى اولنشدن اكرجه فعيل يعنى مفعول نذ كير
 وتانك بر اولمق كرك درو ملحفة ميمك كسرى بله جار شيب معنا سنه در الغسله على وزن الهزلة شول اركله در كه
 جوق جماع ابله وحامله قايه بقال فخل غسلة الاغصائل الفاك وضادك كسرى بله اغاجك بود قارى جوق اولمق
 اغصائل معنا سنه الغيطل على وزن حيدر شول اغجلر در كن زياده كثر تندن برى رسته صار ماش اوله الغيطلة
 وزن مزبور وزن واحد ذى ذكر اولنان اغجلر دن برى معنا سنه وعيطله شول اهو يه وشول ايتكه ديرلر كه

غسل

غسل

غسل

سودلو اوله الغيطل غينك فخي وطانك كسرى بله جى سودلو اهور معنا سنه وعيطله خلقك حالت كثر بل اولار
 صوتيه وغوغا وغلبه سته دى ديرل وعيطله كيه نك زياده فرا كراولسنه ده در الغفلة غينك فخي
 وفانك سكويه بر نسنه دن غافل اولمق الغفل غينك بعهنا بقال غفل عن الشى بعهنا بعهنا وعغولا من المان
 الاول اغفال همزه نك كسرى بله غافل فلي بقال اغفله عنه غيره واغفال بر نسنه دى كذا طور ركن ترك ايتكه دى
 ديرل نقول اغفلت الشى اذا تركته على ذكر منك واغفال طوان داغ اور ميوب علامت فليغه دى ديرل نقول
 اغفلتها اذا لم تسبها الغافل تانك فخي وفانك خى ابله غفلت طهار ايتك غافل دكلكن الغفل فتحيله وفانك
 لغى وتشديد بله بعهنا بقال تغافل عنه وتغفلته اذا اهتبتك غفلته واهتبال خيله ايتكه ديرل الاغفال
 همزه نك فتحيله خالى وخراب اولن يرارض موات معنا سنه الغفل غينك خى وفانك سكويه شول بر در كه
 انوك علامتى وارجا رنى اولميه بقال ارض غفل لا علم بها ولا ارمارة كسانى ايتدى غفل شول يره ديرلر كه اياغفور
 يعنيه وغفل شول طوان دى ديرلر كه انوك علامتى اولميه وغفل امور مخبره ايتن كسنة ده ديرلر المغفلة ميمك
 وفانك فتحيله دوداغ التسه جمع بتن قيلار ك ايكى جانبى وعطبت شري بقاء وقع اولن مغفله بودر وصاحب قاموس
 مغفله ذكر اولن قيلار در ديشدر وعنفقه معنا سنه لكن عين عسله محل غفلت اولغه مناسب اولن ذكر اولنان
 قيلار ك ايكى جانبى درسته كم جوهرى اختيار ايتشدر الغله غينك فخي ولا ملك تشديد بله بر نسنه نك محمولى
 الغلات غينك فتحيله جى محمولر معنا سنه الغل فتحيله شول صودر كه ايجلر اسنه اولور الاغلال فتح همزه
 ابله جى واغلال غاك جى دى كلور ميونه اورلن ديمور معنا سنه وابو عمر ايتدى غل شول صودر كه انوك جرانى
 اولموب يوروز نك كه باقوب كه ظاهر اوله وغلل شول سور كيه دى ديرلر كه انوكه بر نسنه سورلر مصفاة
 معنا سنه ميمك كسرى بله الغلغله على وزن الزلزلة سرعت سيره ديرلر المغلغل ميمك خى وغينلر فتحيله بر شهر دن
 بر شهره ايلدن رسالت الغال لا ملك تشديد بله شول چو فر در كه انده ايجلر ترو سلم وطلح ديد كلى ايجلر
 اكثرا اولمقوله يرلر ده بتر بقال غال من سلم كى بقال عيص من سدر وقصيه من غصباتى جوهر به بوبله واقع
 اولنشدن و بركلا مدن فهم اولن بودر كه عيص اغاج بتدى ردى عبارت اوله لكن جوهرى باب صادده عيص
 شهر كثر ملتف والمثب معيص ديشدر وقصيه فتح قاف وكسر صادله سدر بتدى يره ديرلر وغال كذا لك
 بر اوتك اسمى در الغلان غينك خى ولا ملك تشديد بله جى ذكر اولنان اولر معنا سنه الغلان غينك فخي ولا ملك
 كذا لك تشديد بله زياده صوسر اولن دو بقال بعير غلان اذا كل سدد العطش ظمان معنا سنه المغلغل ميمك
 خى وتانك فتحيله بعهنا الغلول غينك فخي ولا ملك خى ومديه شول طعامدر كه چيندن جوقه داخل اولور
 بقال نعم غلول الشخ هذا يعنى نهو عنا ييرلر طعمى در بو الغلاله غينك كسرى ولا ملك تحفيقيه شول كوملكدر كه
 قصه اولور قفتان التبه وزن التبه كيرلر الغل غينك كسرى بله بر نسنه ايتنه اولن بر نسنه غش معنا سنه وقلبنه
 اولن كينه دى ديرلر بقال غل صدن غل غلان من الباب الثانى اذا كل داغش وضعن وحقد الغل غينك خى ولا ملك
 تشديد بله ميونه اور دقارى ديمور جى اغلال كلور سته كم مرور ايتدى بقال فى رفته غل من حديد ومنه قتل المرأة
 السنية الخلق غل غل قافك فخي وميمك كسرى بله بتلى معنا سنه در كه قله كهله معنا سنه درو بونك اصلى بودر كه
 غل اصلنه دويدن اولور دى اولور دى كيرلر يولما غينت اوشردى الغل غينك فتحيله اله وميونه ديمور
 اورمى بقال غالت به الى عنقه وبقال غل على البناء للمجهول فهو مغلول الغليل غينك فخي ولا ملك كسرى
 ومديه كين معنا سنه در غل كى وغلل شول جكر دكه ديرلر كه بوجه ابله فارسدر لوب ناقه يه ويرلر وغل داخل
 قلمه دى ديرلر بقال غله قانغل اى ادهله قدخل قال بعض العرب منها ما يغل يعنى قوچى قيوه صالحه فكر نك

غفل

غلا

الفضل فانك فتي وضاد معجته نك سكونيله برنسنه زياده اولق الفضيله فانك فتي وضادك كسري ومديله
 بمعناه پس فضل وفضيله نقص ونقصيه كني اولور الافضل همزه نك كسري به احسان معناسنه در بقال
 افضل عليه اذا احسن وافضل برنسنه في زياده ايشلكه دخی درلر بقال افضلته منه الشئ الاستفضال
 همزه نك وتا نك كسري به برنسنه في كذا زياده ايشلك بقال استفضلت منه الشئ الفضل ميمك كسري به
 زياده احسان ايديجي كسنه الفضيله كذلك ميمك كسري به موثي بقال رجل مفضل وامرأة مفضالة على
 قومها اذا كانت ذات فضل سمحه التفضل فتعني به وضادك ضمي وتشديد به كذلك احسان ايتك
 يقال تفضل عليه وتفضل عورت اولنه بقات كسي كيمكه دخی درلر بقال تفضلت المرأة في بيتها اذا كانت
 في ثوب واحد كلجعل ونحوه وخيعل بكسر كوكلكه درلر المفضل ميمك كسري وضادك فتيه ذكر اولن
 كسي الفضل ميمك كسري به جنس وزني اوزن ذكر اولن عورت اولن دخی اطلاق اولنور الفضيله فانك كسري
 وضادك سكونيله ذكر اولن كسي في برنويله كيمك بقال انه حسن الفضيله مثل الجلسة والركبة كذا
 زوي عن ابي زيد المتفضل ميمك ضمي وضادك كسري وتشديد به شول كسنه دركه اقراني اوزن زياده ملك
 دعواقه ومنه قوله تعالى يربدان تفضل عليكم التفضيل على وزن التكرم بر كسنه نك غير بلردن زياده
 اولسنه حكما ايتك ياخود غير بلردن ابي زياده قلقي بقال فضيلته على غيره تفضيلا اذا حكمت له بذلك
 اوصيته كذلك المفاضلة ميمك ضمي وضادك فتيه فضيلته فضيلته اذا غلبته
 بالفضل يعني باب مغالبه دن بوجه اوزن استعمال اولنور الفضيله فانك فتي وضادك سكونيله برنسنه دن
 باقي قالن سنه الفضيله فانك ضمي به كذلك باقي قالن سنه بقال فضل منه شئ يفضل من الباب الاول
 وبوننه بر لغت دخی وارد دركه اول فضل يفضل در حذر محذر كني باب رابع دن ابن السكيت روايتي اوزن
 وير لغت دخی وارد دركه بوابي لغت دن مركب دركه اول فضل يفضل در ماضيد كسري عين وضادك ضم عينه
 وبوشاذ در بونك نظيري وقد سبويه ايتدي فضل بزم اصحاب قتلهم هين ابي لغت اوزن كلور وسبويه
 ايتدي نعم نيم ومت حموت وكنت نكاد دخی بوننه در نسخ جوهری بوجه اوزن در لكن ومت ثبات اولسه
 اوچي دخی باب رابع دن كسنه اشارت اولور دخی باب اولدن كاد كاري كني الفطل فانك كسري وطانك فتي
 وحائلك سكونيله انسان خلق اولن اول اولن زمان جرمي ايتدي ابو عبيد دن فطلك معناسن سوال ايتدم
 ايتدي اعراب قتلهم فطل شول زمان سابق دن عبارتن دركه اند طاشلر تازه وزم ابدی فطل على وزن
 جعفر بر جلك اسمي در الفعل فانك فتي وعينك سكونيله مصدر در فعل يفعل دن ايشلك معناسنه وقرأ
 بعضهم واوحينا اليه فعل الخيرات الفعل فانك كسري به اسم در ايش معناسنه الفعل فانك كسري به جمعي
 قد حله قداح وبئرله بئاري قدح بلكسر اوقه درلر الفعل فانك فتي ايله كرم معناسنه وفعل مصدر دخی
 كلوز ذهب ذهابا كني الفعل فانك فتي وعينك سكونيله براهش ايشلك معناسنه بقال كات منه فعله حسنة
 اوقية الافتعال همزه نك وتا نك كسري به برنسنه في بيد اقلقي مثلا بلاي بيد اقلقي محله افتعل عليه كذا وزورا
 درلر اختلق معناسنه الانفعال برنسنه فعل قبول ايتك تقول فعلت الشئ فانفعل كقولك كسرت فانكسر
 الافكل همزه نك وكافك فتيه دترمك وبونن فعل بنا اولن بقال اخذه افكل اذا ارتعد من برد وخوف
 وبو حالك تكسره منصرف اولوروا كرونكله بر رجل تسميه اولنسه لا ينصرف اولور وزن فعل دن وتتر يفدن
 اوتري الفل فانك فتي ولا مك تشديد به قلجك بوزنه اولن كذا الفلول ميمك كسري جمعي قلم بوزنه اولن كد كاري
 معناسنه وقلول منزه اولن عسكروه دخی درلر الافل فتعني به شول قلجدر كه بوزنه كد كاري وله المفلل ميمك ضمي

ولام

فطل

فعل

فكل

ولام اولك فتي وتشديد به كد لشي ناملي يقال نضي مفلل اذا اصاب الحجاره فكسرت ونضي نونك فتي وضاد
 معجته نك كسري ويانك تشديد به اوق ترقى ناملي التقليل فتعني به ولا م اولك ضمي وتشديد به براغك يوزي
 كد لك بقال نفلت مضارب ابي تكسرت الفل فانك فتي ولا مك تشديد به صني عسك بقال جاء فل القوم
 اي منزه موهم يستوي فيه الواحد والجمع بقال رجل فل وقوم فل الفلال فانك كسري به فلك جمعي كلور فلول
 كد وكي كني صني عسك معناسنه شكم مروا ايتدي وقل عسكري صمغه دخی درلر بقال فالت الجش من الباب
 الا اول اذا همته الانفال همزه نك وفانك كسري به صني بقال فله فانفل اذا كسره فانكسر بقال من فل ذل
 ومن امر فل يعني فليل اولن ذليل اولور امر اولن قوي اولوب دبلدن كسري ايدو الفل فانك كسري به شول
 يدر كه اياغور يغيبون اند نباتات قسندن تسنه نيه الافلال همزه نك كسري به ذكر اولن ره داخل اولق
 بقال افلنا اي صرافي فل من الارض وافلال بر كسنه ضايح اولوب كيمكه دخی درلر بقال اقل الرجل اذا ذهب
 ماله الفليل فانك فتي ولا مك كسري ومديله شول صاحب وكره بره جمع اوله الفليله فانك فتي ولا مك كذلك
 كسري ومديله بمعناه وفليل دوه اضبسنه دخی درلر قن كد لسه يعني وخنه يشسه الفل فل فارك ضمي به
 بيركه معروفدر المفلل ميمك ضمي وفارك فتيه شول شراب دركه فل فل كني دلي بقه التفلفل على وزن التزلزل
 به باشلري قرازمق بقال تفلفل قادمنا الضرع اذا اسودت حلتهاها وقادمتان دوه به سنك ابي ابلر وده
 طوران باشلر نه درلر حلتان مقدمتان معناسنه يافل فانك ضمي ولا مك ضم اوزن بناسيله وتخفيفه يافلان
 معناسنه در بعض حروفي حذف اولن تشدرو بوشخيم دكلدر واكر تخيم اولدي يافلا درلر دى حرفان
 اخير انك تخيمي طريقه حذف في جايز اولن وغيون شرطي بولند غنه بناء كه اول كنه نك دور حرف اوزنه
 رائد اولسي در وكه اولور فل ندادن غير به دخی استعمال اولنور ضرورت شمر دن اوتري فهلل جعفر وزني
 اوزن بر كه در كه باطل محله استعمال اولنور تهلل كني بقال هو ضلال ابن فهلل اخرى منصوب وبلا توين در
 لا ينصرف اولد غنه بناء الفيل فانك كسري ومديله معروف جانور در الافيال همزه نك فتيه جمعي الفيول
 ضمي به كذلك جمعي الفيله فانك كسري ويانك فتيه كذلك جمعي ابن السكيت ايتدي افيله دينك جائز
 دكلدر وسبويه ايتدي فيلك اصلي فيل اولق جائز در فانك ضمي به مكسور قلندي يادن اوتري تنه كايضله بيض
 ده ذكر اولن تشدرا غشرا ايتدي سيمويهك قولي مفرد ده ممشي اولماز بلكه جمعه مخصوص صدر وفيل الراي ضعيف
 الراي معناسنه ده كلور الفيل فانك فتي ويانك تشديد به فيل صاحبي اولن كسنه الفال على وزن الحال ضعيف
 الراي اولن كسنه بقال رجل فال الراي اي ضعيف الراي مخطي الفراسه الفيوله ضمي به راي ضعيف اولق بقال
 فال الراي فيل فيوله من الباب الثاني التفعيل على وزن التكرم راي ضعفه نسبت قلمق بقال فيل رايه نفيلا اذا ضعفه
 الفيل فانك فتي ويانك كسري وتشديد به ضعيف الراي اولن كسنه بقال رجل فيل الراي اي ضعيف الراي
 القايل يانك كسري به شولات دركه يان بشي اوزنه اولور وبعضلر قابل اوبلقه بر طمر كاسي در ديدى
 وكاه الور فليدن فال ايله نعيم اولنور حرفلن قلب مكان ايمكله ته كها يده قلب مكان ايدوب هارن درلر وهلو
 بقلجي قوم يفتنه درلر الفل فانك ضمي ومديله بقله كه حيوات قسندن در وبعضلر نحو در ديدى فصل القاف
 قبل فاك فتي ويانك سكونيله ايلر كه كسرونك مقابلي در القيل فاك ضمي ويانك سكونيله او كد لردك مقابلي در
 وقبل نشانك اوستنه دخی درلر بقال وقع السهم بقبل الهدف ويديره وبقال قد قبضه من قبل ومن ديوانك
 ضمي ايله دخی لغت در من مقدمه ومن موخره معناسنه وقبل طاع ديينه دخی درلر بقال انزل بقبل هذا الجبل
 اي بسفحه وسفح مين وحاءه هلتين طاع ديينه درلر وقبل رموسمك اولنه دخی درلر بقال كان ذلك في قبل
 الشاه وفي قبل الصيف اي في اوله وقبل جهت معناسنه ده كلور بقال اذن اقبل قبلك اي اقصم قصداك وانوجه

فهل

فيل

قبل

محوك القبلة قافك ضمی و بانك سكونيله او بانك بوسه قافك معنائه القبلة قافك كسرى و بانك سكونيله ناز
 ايجنه توجه اولن جانب و قبله مطلقا جهت معنائه ده كاور بقال ماله قبله ولا ذرة اذالم بهتد لجهته امره و بقال
 ما اكلامه قبله اي جهته ومن اين قبلته كاي من اين جهته القبلة قافك ضمی و بانك تخفيفيله مقابله معنائه در
 بقال فلان جلس قبلته اي مجاهده پس قبله اسم در ظرف استعمال اولنور القبلة قافك كسرى به نعلك او كنند شول
 قايشه ديرلر كه اورت بر مغيله ياتنه اولن بر معك راسنه اولور المقابله ميمك ضمی و بانك فحيله نعله ذكر اولن
 قايشي ربط ايتك لا قبل همزه نك كسرى به معناه تقول قابلت النعل و قبلته اذاجعلت لها قبلاين و اقبال كوز
 قره سن بورن جانبته كتور مكه دخی ديرلر نقول اقبلت العين نا و اقبال بر نسنه يتوجه ايتك در كه اذارك مقابلي در
 بقال قبل عليه بوجهه و اقبال بر نسنه يركسنه نك او كنه كتور مكه دخی ديرلر بقال قبلته الشئ اذا جعلته بلي
 قبالتفه و بقال قبلت الراح نحو القوم و اقبلت الابل افواه الوادي و اقبال بر نسنه يباشندن بشلغه دخی ديرلر بقال
 اقبل امره اذ استأنفه القوايل قافك ضمی و بانك كسرى به او ايل معنائه در تقول اخذت الامر بقوايله اي باوايله
 و حذ ثانه القبلة بانك كسرى به كلجك كجهه المقابلة ميمك ضمی و بانك كسرى به معناه بقال قبل و اقبل بمعنى بقال عام
 قابل اي مقبل و بقال قبح الله منه ما قبل و ماد بر معنی خداي تعالى انوك او كن و صوكن بر مزيلسون و بعضلر بومعنا ده
 ثلاثين فعل كلمه سن جائز كوز مدبلر و قابله او غلن طوغد قاطون اي دخی ديرلر التقبل فحيتنه و بانك ضمی
 و تشديد به بر نسنه يقبول ايتك القبول قافك ضمی و بانك ضمی و مد به معناه نقول نقبلت الشئ و قبلته قبول
 من الباب الرابع و قبول مصدر مفتوح الفا كالمشدر و بقال على فلان قبول اذ قبلته النفس و قبول صبا بلنه
 ايندي قبول دن غيري مصدر مفتوح الفا كالمشدر و بقال على فلان قبول اذ قبلته النفس و قبول صبا بلنه
 دخی ديرلر و صبا شول بلد زكه دبور ديكلمه معروف اولن به مقابل در و قبول قيودن صوچكن كسنه دن قوعه ي
 المعنه دخی ديرلر و قبول داييد دخی ديرلر قابله معنائه القبول فحيتنه مصدر در ذكر اولن صبا بلي اسبك معنائه
 بقال قبلت الراج تقبل قبول من الباب الاول پس اسم مفتوح الفاء و مصدر مضوم الفا اولور القبل فحيتنه شول
 يو كسك بر در كه مقابله يكله بقال را ب بذك القبل شخصا و قبل فح معنائه ده كاور و فح ابقار ك بورن بر نه
 قربا و لوب و كچه لری بر نندن براغ اوله در و قبل هلال ابتدا كور ككه دخی ديرلر بقال را ب هلال قبله اذ
 لم يكن روى قبل ذلك و قبل كوزك فان سى بورن جانبته اقبال ايتك دخی ديرلر بقال قبلت عينه من الباب الرابع
 و قبل دوه چشمه ده صواجر كن صود و هك باشنه دو كلكه دخی ديرلر دوه ايجون صواجر ككه بر حاضر دولماغن
 و قبل بر نسنه ي على الفور سو بليوب يوسو يلكه دخی ديرلر بقال نكلم فلان قبله اذاجاد و هو ان يتكلم ولم يستعد له
 اصمعي ايندي رجزه قبله ديرلر فح في توقف رجز كتور سه يعني رجز بحر نه شعر سو بلسه و قبل كذلك قبله نك
 جمعي در و قبله شول بو محقد كه اغر شغه بكر راني ات بوينه اصرا افسون قسمند ندر ساحر اولن كسنه يا قبله
 اقبله ديروكاه اولور لى ساير طولرك دخی بوينه اصرا كوزد كسون ديرو قبل مقابله معنائه ده كاور بقال
 و ايتنه قبله قبله اي مقابله و عيانا لا قبل همزه نك و بانك فحيله شول كسنه در كه كوزك قراسى بورن جانبته
 بقه القبلاء قافك ضمی و بانك سكونى و الفك مد به شول قيودن در كه بورن زرى بورن جانبته متوجه اوله القبل
 قافك كسرى و بانك ضمی ايله مقابله معنائه قال الله تعالى و ايتهم العذاب قبله اي عيانا و قبل عند معناه دخی
 كاور بقال قبل فلان حواي عنه و ذى قبل كلك زمان معنائه دخی كاور بقال لا كلك الى عشر من ذى قبل
 اي قيا استئناف و قبل طاقت معنائه ده كاور بقال مالى به قبل اي طاقة القبلة قافك كسرى به او غلن طوغد
 ولادت جنبته بقال قبلت القبلة المرأه قبلها قبالة من الباب الرابع اذ اقبلت الولد ثلثيه عند الولادة و في بعض
 النسخ اي ثلثيه عند الولادة بالتالي من باب التفعّل بدل ثلثيه عند الولادة و بكل وجهه و قبالة كفيل و لجهه و

جماعتك كخدا سى اولمغه دخی ديرلر بقال قبل بر يقبل قبالة من الباب الاول والثاني و نحن في قبالتهم اي في عرافته القابل
 بانك كسرى به قيودن صوچكن كسنه دن قوعه ي الن كسنه القيل قافك ضمی و بانك كسرى و مديله اقباله معنائه
 و قبيل لقبيل و رجماعتك كخدا سى دخی ديرلر و قبيل شول اوج ياد دخی زياده اولن كسنه در ديرلر كطوايف مختلفه دن
 جمع اولور و رومله نچ دن و عربدن جمع اولن كى و قبيل شول بياك در كه اكرن عورت اكر ركن انى كندويه چكر بوجهندن
 ما يعرف قبيلة من ديسر ديرلر او كن اردن بلز ديك تحلله القبل فحيتنه جمعي باوايف مختلفه دن جمع اولن جماعتلر معنائه
 قال الله تعالى و حشرنا عليهم كل شي قبلا قال الاخفش اي قبيلة قبيلة و قال الحسن عيانا القبيلة قافك ضمی و بانك كسرى
 باشنه اولن كك يان لری در كه برى بر نه ياشوب بيشد روقبا بيل عربك هر بر نه قبيله ديد كارى بوندن ما خود در وائلر
 شول جماعت در كه جمله سى بر بانك او غلر بدر المقبل ميمك ضمی و بانك فحيله توجه يد جل محل بقال قبل مقابل مثل دخلنى
 مدخل صديق في الحديث سئل الحسن عن مقبله من العراق المقابلة ميمك ضمی و بانك ضمی ايله مواجعه التقابل بانك ضمی
 و بانك ضمی ايله معناه و مقابله اي كى كى برى بر نه عرض ايتك دخی ديرلر و مقابله شول قاي نه دخی ديرلر كه قولغندن بر يان ي
 كسوب ايرمه اركنه مشو به اصلي طون اكر اردنه اصلي طور رسه اكر دى ديرلر المقابل ميمك ضمی و بانك فحيله نسبي
 شريف و ان كسنه بقال جل مقابل اي كرم النسب من قبل ابويه الاقبال همزه نك و بانك كسرى به بكتاك كا لند اولن
 بقال رجل مقبل الشباب الم بين فيه اركبر و اقبال خطبي بد بهه لوقفه دخی ديرلر اولدن احضارا ايتك سكر نلا استقبال
 همزه نك و بانك كسرى به بر نسنه يونك ككه استدبارك مقابلي در القتل قافك ضمی و بانك سكونيله اوله در مك
 القتال تانك ضمی و قافك سكونيله معناه و قتل بر نسنه ي زياده بلكه دخی ديرلر بقال قتل الشئ خبر اي علما قال
 الله تعالى و ما قتلوه يقينا اي لم يحيطوا به علما و قتل شرا صو قنغه دخی ديرلر نقول قتل الشرا باذامر حته بالماء القتل
 ا قافك كسرى به و بانك سكونيله بر نوع ايله اولدر مك بقال قتل قتلته سوء المقاتل ميمك ضمی و تانك كسرى به قتل
 او انحق برلر يعني بندن شول موضعلر در كه راق هر قنقه سنه راست كسه قتل ايله المقاتل ميمك و تانك فحيله واحد
 و رقا المقاتل الراجل بين فكيه يعني كسپنك هلاكي ايكي چكه سى ان سنده دبلن ضبط ايتنه دن در المقاتل ميمك ضمی و بانك
 فحيله قتل ايد شمشك القتال قافك كسرى به معناه القيتال قافك كسرى و مديله معناه كذلك بقال قاتله قاتلا و قيتالا
 المقاتل ميمك ضمی و تاء اولك كسرى به شول قوم در كه قتاله صالح اوللر القتل قافك كسرى و تانك سكونيله عدو
 معنائه و قتل بر نسنه نك مثله دخی ديرلر بقال هماقتلان اي مثلا لا قتال همزه نك كسرى به بر نسنه ي قتله عرض
 ايتك نقول اقتل فلانا اذ عرضته للقتل التقتيل على وزن التكرم اولدر مده مباحته و كثر تاوزن اولن بقال قتلوا اقتلوا
 المقتل ميمك ضمی و تانك ضمی و تشديد به يجر اولن كسنه بقال رجل مقتل اي مجرب و مقتل شول قبله دخی ديرلر كه
 عشق لى دليل اتش اوله بقال قلب مقتل اي مدلل قتلته العشق الا استقبال همزه نك و تانك كسرى به قتلدن بر و اولن
 بقال استقبال اذ السمات يعني موتى طلب ايلسه القتل قافك ضمی و تانك كسرى و مديله قتل اولن كسنه بقال رجل
 قتل اي مقتول و امرأه قتل القتل قافك ضمی و تانك سكونى و الفك قصر به جمعي بقال رجال قتل ونسوة قتل و اكر
 قتل صيغه سى ايله امرأه ي ذكر ايتك سك تايله فرق ايدوب هذه قتيله بى فلان ديسن و كذلك مر رت بقته ديسن
 زيراني مسالك اسم سالك قيلور سن القتل قافك ضمی و بانك ضمی و مديله اولدر و جى قائل معنائه بقال امرأه قتل اي قاتله
 القتال قافك ضمی و تانك تخفيفيله نفسه و ابق جسمه ديرلر بقال ناقة ذات قتال اذ كانت وثيقة يعني جنة دار اولسه
 و نو جهندن قتله ديرلر انوك جسد نوردى معنائه شكم صندن و راسه و فاده ديرلر كوكسنه و باشنه و بور كنه
 اوردى معنائه الاقبال همزه نك و تانك كسرى به اولدر شمشك و بر كسنه ي جن اولدر مكه و عشق اولدر مكه
 دخی ديرلر و لقتلته تادغاها اولندى تاغير لازم اولدر غيچون و بعض كسسه لرا دغاها ايدوب ما ضيقتهم
 و مضارعند قتلوا اقتلوا ديد بيلر تانك حركتن قافه نقل ايدوب همزه ي حذ ف ايتك لرا همزه قافك سكونندن
 او ر و ككش ايندي و يونك تصديق حسنك الامن خطف الخطفه قرأت ايتسميله در و بعضلر قافى ايكسسه دخی مكسور

قتل

الجد من مبعثهم واقفال فهو كدلكه حتى دیرل التقليل على وزن التكریم كذلك قيو كدلكه يقال اقلل الباب
وقفل الابواب مثل اقلق وغلن يعني تشديد كثير المحزون او لور مقفل الیدین ميمك خمي وقافل سكوني وفانك
فخيه له بحيل اولن كسنة القليل فافل كسري ومديله الله بطمرك اسبي دركه اندن فان الورد مرعب در
الاقفال عزمه نك وفلك كسري بله ل دیرل لوب بوزلك ففعلت يده افعلا لا اذا تقيضت رشتخت القفليل
على وزن الزنجيل كخيه كه انكلاش قوت رور مرقره معنائه فارسي معرب در القوافل فاف اولك فخي ودينك
كسري بله خورج دن بر قوم در القوفه على وزن الدجرجه طاعه جقمق و طافه مبروره به قوافل ديد كلينه
باعث بود كه فخي بر كسنة مد طاب ايدوب مدینه منوره به وارسه قوفل ثم قدامت دیرل عيش يعني طوعه
حق تالكه امين اوله سن دیرل عيش القليل فافل فخي ولا مك كسري ومديله اولان نسبه بقاله شي قليل
القليل خمتينه جمع سريره سرى القليلون فافل فخي ولا مك كسري ومديله اولان نسبه بقاله شي قليل
وقليل جمعه دخی اطلاق اولنور قال الله تعالى واذا كنتم قليل وعربيل لم يترك قليلا ولا كثيرا
دیرل ابو عبيد ايتدي عربك عادي در بوه اوله باشر تنك القمران والعمران دیرل رويعه ومضره مسلم عامر
دیرل فاف كسري ولا مك تشديد بله اولق يقال قل الشيء بقل قاله من الباب الثاني قلت اكسكك
معنائه ده كلور القل فافل فخي ولا مك تشديد بله كذلك اكسكك معنائه سر قلته قل ذله دلي كي اولور
بقال الحمد لله على القله الكثير وماله قل ولا كثير وفي الحديث الزبوان كثر فهو الى قل وقل مجهول معنائه ده استعمال
اولنور يقال هو قل ابن قل اذا كان لا يعرف هو ولا ابوه الاقلال همز نك كسري بله رنسنه في اني مك التقليل على
وزن التكریم بمعناه بقال اقله غيره وقاله وتقليل رنسنه في زكوسر مكنه دخی دیرل بقال قلته في عينه ذله اياه
قليل لا اقلال احتياج معنائه ده كلور بقال اقل اذا افتقر واقلال رنسنه قدرتشدر مكنه دخی دیرل بقال
اقل الجرء الطاق حله القله فافل فخي ايله طاعك اعلامي وهر نسنه اعلاميه بقاله دیرل حتى نسنه باشنه
دخی قله دیرل بقال قله الطفل ايله اسه القليل فافل فخي ولا مك تشديد بله دخی وقله عرب طافه سخرى بخره كبير
مثالنه بخره اسمي دوركه اولور قلل ذكر اولن طر فطر معنائه جمع دخی كلور الاقلال فافل كسري بله كذلك
ذكر اولن طر معنائه اولان قلنه دخی بقال قلل بخر شبيهه يا حباب يعني هجر نام شهره دسنه لري
كو ياره شيهه القل فافل كسري بله دخی رحالت در بقال اخذه قل من الغضب الاستقلال همزه وتلك
كسري بله رنسنه في ان عدا مك بقال استقله ذله قليل والاستقلال ارتفاعه دخی دیرل بقال استقلت السماء اي
ارتفعت وكوبه رنسنه دخی دیرل بقال استقل القوم اذ مضوا وان تحلو الاقلال فافل فخي ولا مك تشديد بله قليل
معنائه در القفل فافل فخي معنائه لامك سكوني به ايدك وبخك لان كسنة بقال رجل قلل اي خفيف
وقلقل جايك اولان به دخی دیرل بقال فرس قلل اي سريع القلقل فافل فخي ومائنه لامك سكوني به
واخرنه يانك تشديد بله لو كيك ديد كسري قومه سبه به خوشد القلقلان كذلك فافل فخي
ولام اولك سكوني به بخره رنسنه در القفل فافل كسري بله ومائنه لامك سكوني به بخره رنسنه در
كدانوك ميه تخمي اولور وفي المثل دقل باله غار حب القفل ومعناه حب القفل دیرل فاف مضمومه لره اصمعي
ايتدي علمه نك بوكلامی صيغ در زير اقلل كه فافله در لوك دله سي جميع دله در دن محكمه وومخان
ميمك كسري ايله وجاه موله وزاي معجه ايله هاوان دسته سندر القله على وزن الزلزله اولور ومك
كه صوني حكايه اولور بقال قلل اذ اصوت وقلمه رنسنه في ر غلمه دخی دیرل الاقلال فافل كسري ولا مك
سكوني ايله كذاك از غلق التقليل فختينه وقاف يانك خمي ايله ر غلمه بقال قلله قلله وقللا لا فتقلل
اي جر كه فخره واضطرب يش قللك قاف اولن فخي مكسور قللك مصدر اولور و فخي مفتوح قللك اسم

قفعل
قفشل
قوفل
قل

اولور زلال بله زلال كي القل فافل فخي وميمك سكوني به كوله معنائه القله وزن مكرور وزن واحدی
ركله معنائه القل فختينه بقل اولق بقال قل راسه قلا من الباب الرابع وقارن يوك ولغه دخی دیرل بقال
قل بطنه اخضم وكاه اولور قوم قبيله جوق ولغه دخی دیرل بقال قلت بطونكم يعني كثر قبائلكم القلي فختينه
ويانك تشديد بله رجل حقير معنائه القل فافل فخي وميمك فخي وتشديد بله شول بوجكدر كنه جنسندن
كه كنه دن كچرك در كثر يادوه اقلد قله دوه ياوشرو قل قله الزرعك دخی جمع كلور على ماسيجي عقيب ذلك
انشاء الله تعالى قله الزرع فافل فخي وميمك فخي وتشديد بله بوجكدر كه چكر كه كي اوچر يوك كنه اندامنه
اولور الا قال همزه نك كسري بله عر فح ديد كاري ديكك يانك ايتديار لوب طومر جقانغه دیرل وكوبه قله به تشديه
اولور القليل فختينه وياء سا كنه دن صكره تانك دخی فختيله يور عيسى چركن اولان كسنة قبيح المشي معنائه
القليله فافل فخي ويانك فخي ويونك سكوني به ات بلو كنه دیرل اوتور دن قرقه وارنجوات مثلونك بلو كنه دخی دیرل
القبائل فافل فخي ويانك كسري بله جمع ذكر اولن ات بلو كسري معنائه وقيله خلا بقدرن بلو كنه دخی دیرل القندل
على وزن جعفر باشي يوك اولن كسنة عظيم الراس معنائه عندل كي دروزنا ومعني وابو عمر وقندل عظيم الراس
معنائه اولمغه ايز بدله متفق در لکن عندل طوبل معنائه در ديشدر القندل فافل و ذلك كسري
ويونك سكوني بله معروف الت در كه چراق قبيلندن در يس فعليل وزني وزن در يعني نون حرف اصلي در القندل
على وزن جعفر يوك كيله مكياال خضم معنائه وكسري نام ياد شاهك بر تاجي وارايدى ادى قنقل ايدى القول
فافل فخي وواوك سكوني به سو بلك تكلم معنائه القوله وزن مذكور اوزن بمعناه والمقال ميمك فختيله بمعناه
كذلك بقال قال قول ولا قوله ومقالا القيل والقال فافل كسري ومديله اوله وحال وزني اوزن تائيه اسملدر
كلمات معنائه بقال كثر القيل والقال وفي الحديث نهي عن قيل وقال وفي حرف عبد الله ذلك عيسى بن مريم قال
الحق الذي فيه يترون وقال شول غاجه دخی دیرل كه التوكله او غاخقير برقرش مقدارى براغاج بان سن اوروب
اوينر اولول كو حاك غاجه لسان عرب قله دیرل فافل فخي ولا مك تشديد بله تركيه چاك دیرل القاله على وزن
الحاله يعني القال بضايقال كثر تالة الناس وقلت كله سنك اصلي قولت ايدى فختينه وواوك خمي ايله اولق مخيل
دكدر زير اقلت متعدى در القوول فافل فخي وهمزه نك خمي ومديله متكلم اولن كسنة بقال رجل قول القوول
ختينه جمع بقال قوم قول مثل صبور وصبروا كدر ديلر مك همزه في سا كن قيلر سن المقوال ميمك
كسري وقافل سكوني ايله كثر القول اولان كسنة المقول ميمك كسري وقافل سكوني وواوك فختيله بمعناه
القوله فافل فخي وواوك فختيله همزه وزني اوزن بمعناه ايضا القوال فافل فخي وواوك تشديد بله بمعناه
ايضا القواله تانك كسري وقافل سكوني به بمعناه ايضا بقال رجل مقول ومقول وقوله وقوال ونقواله
على رواية الكسائي اي لسن كثير القول المقول ميمك كسري وقافل سكوني وواوك فختيله دبل لسان معنائه
ومقول ملك نافذ القول معنائه ده كلور حيرلنى اوزن المقاول ميمك فخي وواوك كسري بله جمع القيل فافل فخي
ويانك سكوني ايله حير بكرندن ملك اعظمك الی ياتنه اوان بكدر القيله فافل فخي ويانك سكوني به موي
وبونك اصلي قيل ايدى يانك تشديد بله كويكه اول نافذ القول اولد غيچون قيل ديتلشد والاقوال والاقبال
همزه لره فختيله جمع ومثل كسنة كاقبال وزني اوزن جمع ايتشدر واحدن مشدد قلما مشدر زير امشدد وايحق
جمعنه واطهار اولق لازم اولور القول فافل فخي وواوك فخي وتشديد بله تانك جمع سو بلخي ل معنائه راكله
ركع كي التقويل على وزن التكریم ركسنة نك اوزنه ديد كي نسنه في ديدك ديدوعواي مك الاقوال همزه نك
كسري بله بمعناه بقال قولتي ما لم اقل وقولتي اي اذ عيته على التقول فختينه وواوك خمي وتشديد بله ركسنة به
افترا بدوب حقنه يلان سو بلك بقال تقول عليه اذا كذب عليه الا قبال همزه نك وتانك كسري بله ركسنة نك

اقشل

قنبل

قندل

قنقل

قول

وزنه حکم اتمک يقال قتال عليه اذا تحکم المقاتلة بميك فمي وواو فخياله برکسته ايله برخصوصه قول
 ايد شيمک يقال قاولته في امرى التناول تانك فخي وواو فخي ايله برکسته ايله سويلشوب مصاحبت اتمک يقال
 تقاولتاني تقاوضنا وعرب طافقه سى تقول كنه سن استقامه نطن كنه سى حجر اسنه اجر الدير علمه يعنى تطن
 كى تقول يله مفعولين منصوب قاورلر وبنو سلم قيله سى قلت كنه سى كنه سى قان استقامه كنه غير نه دخی طن
 حجر اسنه اجر ايدوب مفعولينه تعديه ايشدرلر ريس لترك لغنى وزن قولدر صكره فتح همزه ايله ان كلسنك
 استعمال جاز اولور التقهل فختينه وهانك فخي تشدد بيله برکسته فقير الحال شكندن اولوب خالى يتاولو لمق
 كسانى روايتى وزن ولاحتياج اولن شكايه دخی تقهل ديرلر المتقهل ميمك فخي وهانك كسرى وتشدد بيله يابس
 الحلد اولوب سى الحال اولن كسسه متقهل كى دروزنا ومعنى القهل قافك فخي وهانك سكويه كفران نعمت اولمق
 يقال قهل قهل قهل من الباب الثالث اذ انشئنا فبيحا الاقوال همزه نك كسرى ايله برکسته مهمى اولين نسبه يه
 جدوسى اتمك كنه نفس ميكرو ملوث قلن يقال قهل الرجل اذا تكلف ما لا يعنيه ودر نسبه الاقوال همزه نك
 وقافك كسرى بيله ضعيف وساقط اولمق يقال نقهل اذا ضعف وسقط القائله يانك كسرى بيله اولوبه وقى يقال تانا
 عند القائله وكاه اولور قيلولة معنائه اولور القيلولة قافك فخي ويانك سكويه ولا مكم فمي ومديه اولوبه وقتند
 اودى القيل ميمك فخي وقافك كسرى مديه بعناها ايضا تقول قال بقيل قيلولة وقيلولة ومقيلا وهو شاذ يعنى مصدر ميم
 باب تايندن كسرى عتله كك شاذ در القيل قافك فخي ويانك سكويه قافك كك جمى قيلولة ايدن كسره معنائه صاحبه
 صحب كى القائل يانك كسرى بيله واحد بر قيلولة ايدن كسسته معنائه وقيل قيلولة ايدى معنائه ده كاور
 وقيل نصف نهاده اولان شرب دخی ديرلر يقال هو شرب القيل اذا كان مهيا فافق الحصر محتاج الى شرب
 نصف النهار ومهيا ميمك كسرى بيله صومر عطشان معنائه وخصر بورك معنائه در التقييل على زن التكرم
 نصف نهاده ايجورمك التقييل فختينه ويانك فمي وتشدد بيله نصف نهاده ايجمك يقال قيلته فتقييل اى
 سقيته نصف النهار فشرب قيل قافك فخي ويانك سكويه عاد قيله سندن بر جاك اسمى در قيله قافك فخي
 ويانك سكويه اوسك وخز رخت والده سى اسمى در القيل قافك فخي ويانك فمي وتشدد بيله كذلك جمى
 ما اكلا قائلته يعنى قيلولة نومنده نه عجب تا خير اوزن اولدى وما قيله ديمر نتم كرك ديرلر ودعت ديرلر لاله
 الا قاله همزه نك كسرى ايله باز اى بوزمق در يقال قلته البيع اقاله وكاه اولور قلته البيع دخی ديرلر قافك كسرى بيله
 وبولقت قيله در الاستقاله همزه نك ويانك كسرى بيله اقاله طلب اتمك تقول استقلته البيع قائله ايه التقييل
 فختينه ويانك فمي وتشدد بيله برکسته باباسنه بكمك يقال تقيل فلان اياه اذا شبهه قيا قافك كسرى
 ويانك تخفيفه بيه ده بر بوجه طاعك اسمى در فصل الكاف انكوال فختينه وهمزك سكويه ولا مكم اولك دخی
 فخياله قصير اولن نسبه الاكويلا كسسته قصير اولمق يقال كوهل الرجل فهو مكويل الكيل كافك فخي ويانك
 سكويه فرموده بقاغيه كبل ذكر اولنان بوقاغيه اور نهغه دخی ديرلر التكميل على وزن التكرم معناه تقول كبت
 الاسير وكبلته اذا قيدته بوبكبل قوغة كتار نه بولكان در يدي دخی ديرلر كندن ابدال ونه در نونى لامه تبدل تمكله
 وكبل تاخير وخس اتمكه دخی ديرلر يقال كبلتك دينك المكبول ميمك فخي ويانك فمي ومديه بوقاغيه كسسته
 لمكبل ميمك فخي ويانك فمي وتشدد بيله بعناها الكيل فختينه قصه اولان كورك بقاغيه وكبل اى قصير المكبله ميمك
 فمي ويانك فخي حيس ونا خير ايمك ومكبله بواركه صائلن اولك اشتراسن تا خير ايدوب صائلن در صكره
 شفعه دعواسن اتمك در كه بورك به در وحدت عثمانه رضى الله عنه اذا حرت الدور فلا يجس احد عن حقه
 سوريلشدر كويكه عثمانك راينه شفعه خار بوعش در الكيله كافك فخي ويانك سكويه سمعدن وغير بدن جمع
 اولش بان للكتل ميمك كسرى ويانك فخي زنيه شيبه بر نسبه در كه اخنه اون بش صاع صغر المكتل ميمك فخي

قهل

قيل

كائل

كبل

كئل

ويانك فخي وتشدد بيله قصير اولن

اولن نسبه الكيله كافك فخي ويانك كسرى ومديه طى لغتند شول خر ما غايج در كه كالك ارشيمه التكميل فختينه
 بونا تانك فمي وتشدد بيله برکسته يور يكتلر التكميل كافك فخي ويانك سكويه قطبه اولن نسبه قصير
 معنائه نون زاندر التكميل كافك فخي ويانك تخفيفه ريزد ركتدرلر سوء عيش معنائه ابن در يدي ايتدى
 البى على كاله ديرلر ثقله معنائه الكونل بالباء المثلثه على وزن حيدر كينك فخي مؤخر السفينه معنائه
 الكونل على الوزن الموزن تشدد بيله اللام لغه فيه كحل كافك فخي ويانك سكويه ايله قتلوقى سنه مجد به معنائه
 ويومعرفه در بوهك الف لام داخل اولماز بناء على ذالك كاه منصرف اولور وكاه اولور كحل قتلوقى ايشمكه ده ديرلر
 يقال كحلهم السنونى اصابتهم واموى ايتدى كحل كوكه دخی ديرلر اسمان معنائه ويقال صرحت كحل اذا لم يكن
 فى النائم وكحل بر معروف صغرك دخی اسمى دروه من امثالهم بابت عرار يكحل اذا قتل القائل بمقتوله وروايت اولور كه
 عرار ايله كحل ايكى صغرايش برسى برن قتل ايش اولن برن دخی قتل ايتد كاره بابت عرار يكحل ديشلر و بوب
 قضاص اولنه ديرلر وكحل كوزه سورمه چكمكه ده ديرلر يقال كحلت عيني التكميل فختينه ويانك فخي
 وتشدد بيله كك سورمه كك لا كحل همزه نك ويانك كسرى بيله بعناها يقال كحلت وكحلت يعنى كحل كافك
 فمي ويانك سكويه سورمه كك كوزه چكرلر وكحل مال كسره دخی ديرلر ابو غميد زوايى وزن يقال لفلان كحل اى مال
 كثير الا كحل همزه نك ويانك فخي وهانك فخي الله بر طمر در كه اندن قان لور و عرق لا كحل ديك جازد كدر وكحل شول
 كسسته در كه كوزى قياغند سورمه برلى خدائى سياه اوله سورمه چكمكسرن الكيل كافك فخي ويانك كسرى
 ومديه سورمه چكل كوز يقال عين كحل لكحل كافك فخي ويانك سكويه والفك مديه سورمه چكن عورت
 يقال امرأه كحل الكيل ميمك كسرى ويانك فخي كك سورمه چكرلر الكحل ميمك كسرى وكافك
 سكويه بعناها كحلان وزن مزبور اوزن انك قولند ايكى ككدر الكحل ميمك ويانك فخي سورمه دانه ايجنه
 سورمه قورلر و بوجم ميمك كك اسم التلرك بر يدر التكميل فختينه ويانك فمي ايله سورمه دان ايدنك الكيل
 كافك فخي ويانك فخي ويانك سكويه صيفه تصغير اوزن دوهيه كيجيك ايجون سورلن فقط ياغى اسمى روايتى اوزن
 واصفى ايتدى دوهيه كيجيك ايجون سورلن فقط در وقطر ان ياغر ايجون وكنه از اله سيجون و بولرك امثال ايجون در
 ديدى لكر بيله على وزن الدرجه ايق سست اولمق يقال جاءني مكر بلاى كانه يمشى فى طين وكسره بيله بغدادى
 قلمور لغه دخی ديرلر تقول كركبله الخطة اذا هذبته مثل غر بيلتها كركبال كافك كسرى ويانك سكويه بيله حلاج توقى
 مذهب معنائه وصاحب صراج بومقامه مند فى جوب بان ايله تغسير ايتشدر وباب فاده كان حلاجه تفسير
 ايتشدر كركبلاء كافك فخي ويانك سكويه ويانك فخي والفك مديه بر يدر كه امير المؤمنين حسين بن عليك
 رضى الله عنه من اوسرى ايه در الكيل فختينه اغر نتمق در يقال كسل بالامر من الباب الرابع الكسلان كافك
 فخي وسبك سكويه اغر اولن كسسته الكسالى كافك فخي والفك قصير بيله جمى يقال قوم كسالى واكر استرسك
 لاهى مكسور قيلور سن نه كم حجار بيه مروايتشدر الكسال ميمك كسرى وكافك سكويه شول عورت در كه
 لوتورد دخی رذن ايله يقال امرأه مكسال اذا لم تخرج عن مجلسها وهو مدح لها مثل نوم السحى يعنى نوم فخي
 قيام ليله دلالت ايتد كيجون مدي مشعر اولد فخي كى الاكسال همزه نك كسرى بيله برکسته اهلى ايله جامع ايدوب ازال
 ايمك يقال كسل الرجل فى الجماع اذا خالط اهله ولم ينزل ويودوه نك ار ككند دخی استعمال اولنور الكئل كافك
 كسرى وفانك سكويه بيله ضعف معنائه در ضاد كسرى بيله قال الله تعالى يونسكم كفلين من رحمة ويصغير ايتدى
 كئل نصيب معنائه در ذوالكفل انبيادن برينيك اسمى در صلوات الله عليهم و بولكالتدن ما خود در وكفل ات
 لرقه سنه ثابت اولماين كسسته دخی ديرلر وكئل اكستفال اولنان يره دخی ديرلر واكستفال دوه يه بن
 كسسته اجر امن دوه نك اور كجنه طولشدر وب اوز رينه نمكدر ومنه حديث ابراهيم لا تشربوا من ثلثه
 الااء ولا من عروته فانه كئل الشيطان يعنى كوزه نك كد كدن وقولندن ايجمك كه اول شيطانك مكافى در الكئل

كئل

كئل

كربل

كسل

كئل

كئل

المكثل ميمك فخي وكافك كسري ومد به و خولش نسبه المكيول ميمك فخي ويانك ضمي ومد به بعناه بونلرك ايكسسه
 جازدر مخيطله مخيوط كني الكيله كافك كسري ومد به اسمدراو خيمك معناسندن يقال ان الحسن الكيله مثال
 الجلسة والركبة وفي المثل احشقا وسوء كيله يعني مزخر مابلهم و مزاولي جمع اولوق دايه انصافدن خروج زياده
 اولوز كاه اولوز كانه ديرلر كت له معناسنه قال الله تعالى واذا كالوهم اى كالوهم الا كتيال همز منك ورتك كسري به
 او خويلق يقال كال المعطي والكتال الاخذ المكابه ميمك ضمي ويانك فخي ايله او خشمك التكايل تانك فخي ويانك
 ضمي ايله بعناه ثقل كايته وتكايلا اذ كال لك وكلت له وقوله لا تكايل بالدم يعني قاتلن غيري في قتل جازد كدر
 زرافته مساوت معبر دكلن يعني اكر قاتل فضله مقتوله برابر اولسه قاتلي قتلن تجاوز اولنار المكاييل ميمك
 ضمي ويانك كسري به بلا همزة ذكر اولنان طر بقوله او لحي الكيول كافك فخي ويانك ضمي وتشدد به صفر ك
 موخرى وفي الحديث ان رجلا اتى رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو يقاتل العدو فساء له سيفا يقاتل به فقال له
 فلعلك ان اعطيتك ان تقوم في الكيول فقال لا فاعطاه سيفا جعل يقاتل به وهو يرتجز ويقول في امره عاهدني
 حذلي ان لا قوم اهر في الكيول اضرب بسيف الله والرسول وباني اضرب بساكن قلدي كثرت حر كاتدن تري كه
 اختلال وزني موجب والنكلي فختينه ولا مك كسري وتشدد به صف مؤخره طور مق يقال نكلي لرجل
 اى قام في الكيول ونكلا كاه سنك اصلي نكيل ابدى يايه لام قلب مكان قلندي فصل اللام لعل فختينه واخر نده
 لامك فخي وتشدد به كاه سنك اصلي عل ابدى ولنه اولن لام ز ابد در يقال لعل لعل لعل لعل لعل لعل لعل لعل
 الليل لامك فخي ويانك سكويه كيه شب معناسنه لفظي مفردو معناسي جمع درو و قوم ايتدي ليل اغاج دن
 ذبت كاري قومك ياوري ونهار طوي ديكله معروف قومك ياوري در ته كم بعض اشعاره كلشدره كتاب
 فرق اصبحي نهاري ذكر اولنان معناه ايراد اتمشدر ليلي ايراد اتمشدر خفي دكلر جوهر نيك ليل تفسير نده اولان
 اداسي سائر مواضعه اولن اداسنه مخالف دور براسار مواضعه نظري ليل جمع در واحد يايه در ديك كركدي
 الليله وزن مزبور وزن واحد يايه ثمره ايله تمركي الليالي لام اولك فخي ولام تانك كسري ومد به جمع ياز ياده
 او اتمشدر على خلاف القياس ويونك نظيري اهل واهال درو بعضيل ايتدي بونك صلي ليلا ابدى لعل حذف
 او اتمشدر راتصغيري ليلينه در و ليالي اسم امراة اولن ليلانك دخي جمع ككلو والليل همز منك ورتك فخي
 برلفظدر كه ليلك عقبنه ذكر اولنورتا كيد ايجون يقال ليل ايل اى شد بد الظلمه الليله لام اولك فخي ويانك
 سكوي والفك مد به كذا كيد ايجون ذكر اولنورتا كيد ايجون يقال ليل ليله الليله لام اولك فخي ويانك
 ايجون ذكر اولنورتا كيد ايجون ذكر اولنورتا كيد ايجون يقال ليل ليله الليله لام اولك فخي ويانك
 ملا به كاتقول مياومه من اليوم ليلي لا ملرك فخي والفك قصر به برعورنك اسمي در فصل الميم المثل ميمك كسري
 وتانك سكويه يا خور فختينه كله تسويه در يقال هذا مثله ومثله كايقال شبهه وشبهه المثل ميمك ضمي وتانك
 فخي ايله مثلك تصغيري الامثال همز منك ضمي وميمك فخي امثالك تصغيري يقال هو مثيل هذا وهم امثالهم و بو
 كلامه اولن تصغير له مشبه به اولن نسبه نك حقير اولسه اشارت اولور مشبه حقير اولدغي كني المثل فختينه
 معروف اولن كلامه كاه ضرب اولنور ومثل بر نسبه نك صفتنه دخي در ليل المثل ميمك كسري به دوشك فراش
 معناسنه المثل فختينه كله جمع واكر ديلر شك تانك ضمه سن تخفيف ابد رسن ومثل مثالك دخي جمع ككلو ومثال
 معروف در الامثله همز منك فخي وتانك كسري به جمع النثيل على وزن التكرم بر نسبه نك مثالي تصور رانك يقال
 مثلك له كذا تخيلا اذ صورته له مثاله بالكتابة وغيرها الامثال تانك كسري وميمك سكويه صورته تخيلا تانك
 فخي وتانك كسري ومد به جمع صورته معناسنه المثل فختينه بر نسبه نك وكنه ياغ اوزن طور مق يقال مثل

لعل

ليل

مثل

مثولا اذا شصب قايما ومثول يه يا شماغه دخي ديلر يقال مثل اذ الطاء بالارض وهو من الاضداد المائله تانك كسري به
 چراغ اكه اوزر نده چراغ يقرر ذكر اولنان معنادن ماخوذة در المثل ميمك فخي وتانك سكويه بر كسنيه عذاب ابدوب
 غيره عبرت قلبي يقال مثل بمثل مثالا من الباب الاول اذ انكل به المثل ميمك ضمي وتانك سكويه اسم در عبرت
 ايجون اولان عذاب معناسنه ومطلقا عبرت معناسنه دخي استعمال اولنور يقال مثل بالقتيل اذا جده
 يعني بوزن وقولا غن كسسه المثل ميمك فخي وتانك ضمي ايله عقوبت معناسنه المثل ميمك فخي وتانك ضمي
 جمع عقوبت معناسنه الامثال همز منك كسري به عقوبت وعبرت قلبي يقال امثله اذا جعله مثله وامثال
 سلطان قصاص ايشكه دخي ديرلر يقال امثل السلطان فلانا اذا قتله قودا ويقال للحاكم امثلي واقصني واقدني
 الامثل همز منك وتانك فخي خيره قريب اولان كسسه يقال فلان امثل بني فلان اى ادناهم الخيره امثل ايلو كه
 دون خسته يدخي ديرلر يقال هو اليوم امثل الامثال همز منك فخي وتانك كسري به جمع يقال هو لا امثال القوم
 اى خيبرهم المثل ميمك فخي وتانك تخفيفه فاضل ولوق يقال مثل الرجل من الباب الخامس مثالا اذ اصار فاضلا
 المثل ميمك ضمي وتانك سكوي والفك قصر به امثلك موثني قومك خير لوسي وان عورت معناسنه قصوي
 كي كه فصانك موثني در التماثل تانك فخي وتانك ضمي ايله خسته ايلو كه دوتك يقال تماثل من علته اى اقبل التمثل
 فختينه وتانك ضمي وتشدد به بر كسنيه وصف حاله ياون بر نسبه سويلك يقال مثل بهذا البيت ومثل هذا
 البيت يعني الامثال همز منك وتانك كسري به امره اطاعت كوسترمك يقال امثل امره اذا احتذاه واحتذا
 انقياد معناسنه در حاء مهمله و ذال معجه ايله المثل ميمك فخي وحيك سكويه ايش اسلمك دن ال قبر مق يقال
 مجلت به مجمل مجلا من الباب الاول اذ استغطت من العمل المثل فختينه بعناه يقال مجلت به مجلا من الباب الرابع
 ومجل قبرن قبر جغه دخي ديرلر يقال جاءت الابل كانه المثل اى غنشه كامتلاء المثل لا مجلا همز منك كسري به ايش
 ال قبرن يقال مجل العمل به المثل ميمك فخي وحاء مهمله نك سكويه قتلوق اولوق يغمور يغموب اولنر قور يخله
 المحول فختينه جمع يقال ارض محل وارض محول كايقال ابلد سبب وبلد سباسب وارض جدبه وارض
 جدوب يربدون بالواحد الجمع وسبب يربو وچوالك اولان بر درو محل مكره وفتنه يدخي ديرلر يقال محل به
 اداسي به الى السلطان الماحل حانك كسري به قتلوق اولن بر وقتلق اولن زمان يقال بلد ماحل وزمان ماحل و ماحل
 سلطانه سعابت ابدوب غمازلن ابدن دخي ديرلر المحول ميمك فخي وحانك ضمي ومد به كذا لك غمازلن ابدن كسنيه
 وفي الدعله ولا تجعله ماحلا مصدق الامحال همز منك كسري به شهر قتلوق اولوق ابن السكيت ايتدي محل البلد فهو
 ماحل ديرلر محمل ديلر اكر جه بعض اشعاره واقع اولشدر و امحال قوم قتلغه داخل اولغه دخي ديرلر يقال
 محل القوم اذا اجد بو الماحله ميمك ضمي وحانك فخي مكر ابد شكم بما كره معنا سنه التمثل فختينه حيله
 ايمك يقال محل اذا احتال التمثل ميمك ضمي وحانك كسري وتشدد به حيله ابد ميمك كسسه التماحل ميمك ضمي
 وحانك كسري به اوزن بويل اولان كسنيه يقال رجل تماحل اذا كان طويلا وتماحل بعيد دخي ديرلر يقال
 سبب تماحل اى بعيد ما بين الطرفين وفي الحديث امور تماحله اى فتن يطول امرها وسبب يريم معناسنه در
 كامر انفا الماحل ميمك فخي والمحال كذا لك ميمك فخي بيوك مكره در كه انوكله دوه قيوه صوچكر ومحال رقيه
 ككنه دخي ديرلر فقان معناسنه المحل ميمك ضمي وحانك فخي وتشدد به شول سود در كه انوك تازه لك حلاوي
 كتمش اوله ليل ميمك كسري و دالك سكويه شول كسنيه در كه قليل اللحم اولوب خفي الشخص اوله ديله و ذيله
 لغندر التمثل فختينه و دالك ضمي وتشدد به مندبل اوزنك ومندبل مقرر مكي بيوك بزه ديرلر يقال تدل
 بالمندبل وهو لغة في تدل المدل ميمك كسري و دالك سكويه جسمي صغير اولان كسنيه مدلي كي دروزنا ومعني

مجل

مجل

مدل

مدل

المثل بمك فتي وذل مجنه مك كسر به كمي قاتله اولن نسبه في بدل بدن كسسه كرك مال اولسون كرك سر
 اولسون و مذل نفسي ضيه طاب من كسسه يده ديرل المذل ميك فتي وذلك سكونيله افشاي سرده مضطرب
 و متعجز اولن تقول مذل بسري مذل مذل من الباب الاول اذا قلت و خجرت حتى افشيتك وكذلك المذل
 فحتمله بعناه تقول مذل بسري من الباب الرابع و كسسه نك سوزن اضطراب چككه دخی ديرل تقول مذل
 من كلامه اذا قلت و ايق او بشمغه دخی ديرل تقول مذل رجلي مذل اذا خدرت و مذل فتون دخی ديرل الامدلال
 همزه مك و ذالك كسر به صلق اولوب سست اولغه ديرل المذل ميك فتي و ذالك كسري و مذل شول خسته در
 كه قراوى قاله زياده ضيف اولغين المرحل مي اولك فتي و جيمه فحيله ثياب جنسندن ركونه الاجه سبي
 اولن ثوب در ديشل المرحل ميك فتي و جيمه كسر به جيمه سبيو يائدى مراكه مبي نفس كله دندر و مراكه
 ثياب و شوي در و ثياب و شوي ركونه الاجه سبي اولن زله ديرل المرحله على وزن الدحرجه بالحقه يا غيري نسبه به صوامق
 يقال مرطبه الطين غير هاذ الطخه المسل فحتمله صواقنديسى مسيل الماء معناسنه المصل ميك فتي و صادق
 سكونيله كشه ك ديد كرى نسبه كه طعامه قترل و مصل الاقط كسكي ايشلكه دخی ديرل و ايشلكه خرماجو پندن
 اشائش ظرفه قوب صوب بن سوزمكه اولور و مصل يان دن جزوى نسبه القغه دخی ديرل يقال مصل الخرج
 اذ اسال منه شئ يسير و حكي الاصعي مصل استه اذ اقطرت و است ديره ديرل المصالة ميك فتي و صادق
 تخفيه لواطرفدن اقن صوم و مصله كذلك كوين صون صوب ديرل الماصل صادق كسر به شئ قليل معناسنه در
 يقال اعطاء عطاء ماصلاى قليلا و انه يلجب من الناقه لبنا ماصلا مصل همزه مك كسر به مالى ناخلى ره صرف
 ايشك يقال مصل ماله اذ افسده و صرفه فيما لا خير فيه و امصال عورت و غلغل مضغه ايكن دوشتر مكه دخی
 ديرل يقال امصلت المرأة اذا القت ولدها و هو مضغه و امصال چوان قيونى جمله صاغوب نسبه اليقوفه ديرل
 المصل مي اولك فتي و ثابنك سكونى و صادق كسر به شول قيون در كه سودى عليه يساغل دخی كي زابل اوله
 سائر سودر له جمع اولقسزن المصل مي اولك كسري و ثابنك سكونيله بعناه يقال شاة مصل و مصل اذا
 رال ابنها قبل ان يحقن المصل ميك فتي و طانك سكونيله دو كوب دمورى و زنى يقال مصلت الحديده اطلها مطلا
 من الباب الاول اذا ضربتها و مدتها لتطول و منه المصل بالدين يعنى مديون دينى اوزادوب و ريمكه مصل
 ديد كرى بومعدان ما خودر الماطله مي اولك فتي و طانك فحيله كذلك دينى اكن دروب و ريمك يقال
 مطله و ماطله محقه و الماطله المكافحه يعنى ماطله خصمين حاضر اولدقه اولور و رى غايب اولسه ماطله
 ديزل الماطل مي اولك فتي و طانك فتي و مذبله هر اوز انش نسبه يطلاق و لنور المصل ميك فتي و عينك سكونيله
 بر نسبه في قايق تقول مصلت الشئ معل من الباب الثالث اذا اختلسته و مصل سيرة سر عت ايمكه دخی ديرل
 و ركسسه في ايور مكه دخی ديرل يقال مصل عن حاجي اي ايجلنى الامعال همزه مك كسر به بعناه يقال امصل
 عن حاجي كذلك و مصل طواى كه دخی ديرل تقول مصلت الحمار و غيره اذ استلالت خصميه و استلال بر نسبه في
 صيروب چقرمغه ديرل و مصل بر خصوصه عجله قلوب انى فساد و ريمكه دخی ديرل مصلت كرك اي مصلت
 و قطعته و افسده و طواى برى رندن كسك معناسنه ده كلور يقال لا تمعلوا راكم اي لا تقطعوا بعضهما من بعض
 و ركاب رلك كسر به سبر ايجون بلن اقله ديرل چمدر مفردى راحله در المصل ميك فتي و عينك مئدى
 و ضميله انش طواى خصى معناسنه المصل ميك و غين معجه مك فحيله طواى و انر كن او نله طواى به يمكن قارى
 اغرمق در المقله ميك فتي و غينك سكونيله ذكر اولنان اغرى يقال به مقله شد بده و مقله صاحبي
 اولن طوان كويكى التند و اوج ردن داغانغه علاج اولنور و مقله شول قيون و شول كيه ديرل كه ريلان

مرجل

مرطل

مسل

مطل

معل

مغل

ايكى كره قون بلر الامغال همزه مك كسر به قومك طواى ذكر اولنان مرضه مهتلا اولسه يقال امغل القوم اذا
 مغل يلقم و امغال قيون ذكر اولنان حالت لوزن اولن يقال امغلتم فلان اذا كانت تلك حالها يعنى يلقم
 ايكى كره قون يلسه و امغال ركسسه في سلطان غزايك يقال امغل في فلان عند السلطان اي و شوي المغال ميك
 كسر به جيمه ذكر اولنان قيونلر معناسنه يقال هي غنم امغال المصل مي اولك فتي و ثابنك سكونى و عينك كسر به
 ابو عمر و روى او زن شول عورت در كه او غلغلى ممدن كسمن حامله قاله و هر بيل طوغره المصل ميك فتي
 و غينه مك سكونيله ركسسه بر كسسه يوطولشوب دل و زنى يقال امغل فلان عند فلان مغل مغل من الباب الثالث اذا
 وقع فيه المعالة ميك فحيله صفت مريون اوزن اولن يقال امغل اصحاب مغل المقل ميك فتي و قافك سكونيله
 دوم ديكاه معرفه اعاك فحيله در كه ادويه قيبالندن در و بعضلر دوم خرماى هندى اغاچي در ديشلر المقله
 ميك فتي و قافك سكونيله شول كوزده اولن يا غدر كه كوزك اقيه قره من جمع ايدر و اما بن مسعود في الله عنه
 حديثه و افع اولن مقله كه موضع سجد دن مسج حصا ايمك فحيله يور لمش در مره و تركها خير من ماية ناقة
 لمقه اي من ماية ناقة يختارها لرجل على عينه و نظره كما يربد يعنى كوزن دن خير لو اولسه اولن قاهر المقل ميك
 فتي و قافك سكونيله نظرايمك در ابو عبيد و ابى اوزن يقال ما مقلته عني منذ اليوم و مقلته نظرت اليه بقله
 عني معناسنه در ابو عمر و روى او زن و مقل طالدر من معناسنه ده كلور و في الحديث اذا وقع الذباب في الطعام
 فامض به فان شاحد جناحيه سما و في الاخر شفاء و انه يقدم السم و يؤخر الشفاء المقله ميك فتي و قافك سكونيله
 شول و وفق طاشدر كه صواولشدر ماول اولدقه اول طاشي ركسسه قوبوب صوبى اول طاشي اور و جيك
 مقدرى قهر رتا كصواستين جماعتك بعضنه زياده و بعضنه ناقص و رليه و بونى ريه ده صوا اولد و غي
 رده ايدر رتا قائل تانك فتي و قافك فتي ليله ايكي كسسه برى بون صوبه باطرمق يقال للرجلين هيا بنا اقلان اذا
 غاطا في الماء المكل و ختمته قيونك صوبى اوز اولوب و سطنه قليلا قليلا جمع اولن يقال مكنت البئر من الباب
 الاول اذا قل ما و ها و اجمع في وسطها المكله ميك فتي و كافك سكونى و ميك فحيله دخی لغت در شول صوبيك
 اسمي در كه قيونك دبه از جمع اولشدر ايمكى چكك زمانه مك يقال اعطى مكله ريمك اي جمه ريمك و جمه
 جيمه فتي و ميك تشد بد به جمع اولنك جمله سى و و كيه راء ممل و تشد بد بابه يقين اولن قورى معناسنه در
 المول ميك فتي و كافك فتي و مذبله صوبى اوزن جمع اولن قورى المكل فحيله جيمه كتابه كسكى كذا
 في القاموس المثل فحتمله بر نسبه قلبه ثقيل كلكين قساوت چكك المله ميك فتي و لامك تشد بد به كذلك
 قساوت چكك الملاله ميك فحيله بعناها ايضا تقول مللت الشئ امه من الباب الرابع و ملت منه ايضا مللا
 و مللا اذ استمته الاستلال همزه مك و تانك كسر به كذلك قساوت حاصل قلق تقول استملت اذ استمته ايضا
 الممل ميك فتي و لامك تشد بد به قساوت اولن كسسه و مل تو في ابتدا جيمه دخی ديرل يقال ملت الثوب املى
 من الباب الاول اذا حطته الحياطة الاولى قبل الكف و كف ديكشك كنارن بر كيمكه ديرل ته كم كوكاك ديكبه ده
 مشاهد درومل ايمكى يا خود اى بشور مك ايجون كوله كوهكه دخی ديرل يقال ملت الخيرة ملا و مل سر عته
 چكوب كيمكه دخی ديرل يقال مل فلان اى اذ امر مراسر بعال الملل ميك فتي و لامك فتي و مذبله بعناه دومه ميك
 فحيله بعناه ايضا يقال مل و ملول و ذومله الملاله ميك فتي و لامك فتي و مذبله موفى يقال امراة ملولة
 الاملال همزه مك كسر به قساوت و ريمك يقال امه و املى عليه اذ اسأمه و يقال امل فامل يعنى ناز ايمله قساوت
 و ردى و املال كتابت ايمك معناسنه ده كلور املا كى يقال املا عليه الكتاب الامتلال همزه مك و تانك
 كسر به كذلك ايمكى كوله كوهك تقول امتلتها اذ امتلتها في المله المليل ميك فتي و لامك كسري و مذبله

مقل

ممل

منود لا اذ امشي مسترخيا الانديال همز منك وود لك كسر به بر كسنة نك قارفي اسهال اولق يقال اندال بطن
 الانسان والداية اذ اسال وجوه ريتك بولك في ايرادته كلام واردر زراسا رتصرا فاند وود اللدن مقدم ابني
 بونك موخر او لشدر بر بونك محلي ولابد في ته كم صاحب قاموس اشارت انشدر النذالة نونك فتي ايله
 وذل معجبه ايله دناءت وخداست معناسنه در بقال نذل من الباب الخامس اذ اسفل النذل نونك فتي وذلك
 منكونيله دني اولان كسنة النذيل نونك فتي وذلك كسري ومد به بعناه بقال نذل فهو نذل ونذل اي خسر
 النزل خمتينه شول نسنة در كه بمنزله قون كسنة المحون احضار اولنور الا نزل همز نك فتيه جعي نزلر معناسنه
 ونزل نك معناسنه دني كلور كدر يع زياده لك وفا به لاولق معناسنه در ونزل قوم بر يري اوزر نك قونغه دني
 ديرل قال الله تعالى جنات الفردوس نزلا وبقال ما وجهه ناعندكم نزل النزل فتيه نك زياده لك معناسنه در
 بقال طعام كثير النزل والنزل النزاله نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 الرابع ونزل صق اولن خطه دني ديرل بقال خط نزل اي مجمع النزل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 الاغرائي روايتي اوزر بقال وجدت القوم على نزلهم اي منازلهم وفر اليندي نزلت استقامت حال معناسنه در
 بقال الناس على نزلهم اي على استقامتهم المنزل ميمك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 دني منزل ديرل المنزل على وزن المزبور بعناه ومنزله مرئيه معناسنه دني كلور وود معنياه اولن منزل جمع اولن
 كرخه ترجمه مختار صاحبي جعي كل سنة اشارت انشدر الاستنزال همز نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 اوشمك بقال استنزل فلان على البناء المجهول اذ احط عن مرئيه واستنزال نزل معناسنه دني كلور بقال
 استنزات فلان اوازله المنزل ميمك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 نزاله دني كلور نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 على وزن التكرير بعناه بقال نزلته منزلا ونزل بل رتبه دني ديرل نزال نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 معناسنه منازل دن معدول در ومنازل دن معدول اولن وغيون موث اعتبار اولنور النزال نونك فتيه نك فتيه نك
 نزاله دني كلور نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 دني ديرل بقال نزل القوم اذا اتوا بي النزل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 نزاله وبقال نزل فلان على البناء المجهول ونزاله كاه اولور مره معناسنه دني كلور قال الله تعالى ولقد ارسلنا
 قالوا مرة اخرى النزل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 منكونيله واد معناسنه در ونسل مصدر معناسنه دني كلور بقال نسلت لنا قه بولد كثير نسل من الباب الاول
 ونسل قوش بلكن رافعه وقوشك بلكي دوشمكه دني ديرل بقال نسل الطائر يشه بنسل ونسل من الباب الاول
 والثاني ونسل برش الطائر بعدى ولا بعدى ونسل بر كسنة دن كياسهسي دوشمكه دني ديرل بقال نسل الثوب عن
 الرجل سقط ونسل برعت تيمكه دني ديرل بقال نسل في العدو بنسل سلا اذ السرع قال الله تعالى الي ربهم ينسلون
 النسلان فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 اذ اولد بعضهم من بعضهم النسولة نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 النسل فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك

نذل

نزل

نسل

شول

شول بالبركه صروب مومدن كندى اير له النصال نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 دوشن قوندي دني ديرل ونوندن منعدا هر نك واور ايسه الانسال همز نك كسري به كذللك قوش بلكن رافعه وقوشك
 بلكي دوشمك بقال نسل الطائر ريشه ونسل برش الطائر بعدى ولا بعدى ولا بعدى النصال نونك فتيه نك فتيه نك
 اولن اولق بقال نسل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 القدر انشله من الباب الاول ونشله اذ انشعه منها النصال ميمك كسري ووشمكه فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 كه انوكه چو ملكدن ات چقرل النصال ميمك كذللك كسري به بعناه النصال ميمك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 يوزك طور دني روموضع خاتم معناسنه ته كم حديث شريفه وقع اولشدر النصل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 نامل كرك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 ونصل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 وصادك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 فياك بوياسي جقمعه دني ديرل بقال نصل الشعر نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل
 اوفدن جقمعه دني ديرل بقال نصل السهم اذ اخرج منه النصل ومنه قولهم رماه با فوق ناصل واقوق شول وقه
 ديرل كركي فاقس اوله ونصل اولق نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 لخورى وقه تامل ونصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل
 السهم نصل
 قلوب كوزدن چركي چقرمق معناسنه ونصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل
 همز نك كسري به كوندرك موزن چقرمقه ديرل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل
 منكونيله وصادك كسري به شهر جيك اسني در انه كوندرك موزن چقرمق غزالي تا خير ليتا كاريه بناء نصل
 الاسنة ديرل نصل
 النصل نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 معناسنه دني كلور الاستنصال همز نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 واسنة صلافة اذ استخر جته واستنصال اسقاط معناسنه دني كلور بقال استنصل الهيئ السقاء اذ اسقطته
 وهيئ شول ريزكار در كاسي اسراك بناء تاني قور نغله معروف در وسفاسين منه ايله وفاقيله بهي ديكاه
 معروف اوتك ديكه دره بومقامه صاحب صراح سفاي طيراق معناسنه حمل ايدوب استنصل الهيئ السقاء
 كلامن نفسيزده افكند باد كرم خاك راديشدر غلط دروزم كلامي تا ميند ايدر صاحب قاموسك اسفقت
 لبهي سقط سفاهاد بكي المناضلة ميمك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 جانبندن غير بيان ايدوب دفع مخدور بيمكه دني ديرل بقال فلان ناصل عن فلان اذ انكلم عنه بعدن وود فتيه نك
 نونك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 غلبته الاتنصال همز نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك فتيه نك
 وناضلوا اذ ارموا للسبق ومنه قيل انتصلوا بالكلام والا شعاري يعني كائن وشعره مباحته انتدبلر وانتضال دوه
 الارن رويور نك وانتضال اختيار معناسنه دني كلور نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل نصل

نشل

نصل

نصل

طل

نقل

نقل

نقل

نقل

نقل

اذ اخترت وكنانه ووقود قاري طر فیه دیر از فضله نونك فتحی وضادك سكوتیه بر رجلك اسمی در وهشام بن عبد منافه اباضله دیر از دی الناطل طانك کسر بله بلا همزه بر کوزنه اسمی در که انوکله خرا و پیر لری الناطل نونك فتحی و طانك کسر بله جمی الناطل علی وزن حیدر و قوغه دل معناسنه و نیطل افته دخی دیر از داهیه معناسنه النطول نونك فتحی و طانك فتحی و مدله دوا الحون ادویه بله قبش صو النطل نونك فتحی و طانك سکوتیه ادویه بله قبش صو خسته نك باشنه از ارد و يك بقال نطلت راس العلیل بالنطول اذا جعلت الماء المطبوخ بالادویه فی كوز ثم نصبه علی راسه قليلا قليلا النعل نونك فتحی و عینك سکوتیه عر بلر ك باشنی برینه کید کیری نسبه که اکادا دخی دیر از خاء ممله نك کسر بله و نعل مؤنث سماعی در النعيلة نونك فتحی و عینك فضيله نعلك تصغیری و نعل شول بر ك رده دخی دیر از که طاشلری برق او و ر نسبه بتور مز و نعل السیف قلید بیلکینه دیر از کر ك دموردن اولسون کر ك کومشدن اولسون و نعل شول سکیره دخی دیر از که یای دو و نجنه صر رل النعل و فختینله نعل كیمك تقول نعلت من البانبار اوج الانتعال همزه نك و تانك کسر بله كذلک نعل كیمك تقول انتعلت اذا احتذيت الناعل عینك کسر بله نعل كین كسمه الناعله ككذلک عینك کسر بله مؤنثی فی المثل اطری فانك ناعله یعنی نك كملوناز ایدر نك ایله که نعل كیمشستی و بیان حمار نك دخی ناعل دیر از طر نخی بر ك اولد و غیچون الانعال همزه نك کسر بله نعل ایتمك تقول نعلت حتی و دانی و لا یقال نعلت و انعال تانك بلكی نهايت بولد و فی رده طر نك اوزر نه اولن قیللراق اولمغه دخی دیر از که مد و راولیه بقال فرس منحل بد كد اور جل كد اوجن طر نك اوزر نه اولن قیللردن تجاوز اید و ب بلكك و مقدار ای ایلوب مد و راولسه اكانعال دیر از تحمید دیر از المنعله میمك فتحی و عینك فتحی و مایینه نونك سکوتیه شول خور ما فدی در که انسنیدن کو کله قو بر لاش اوله النعل علی وزن جعفر یالی قوردك لركی نعل وزن مز بور اوزن بر کسنه نك اسمی در که سقی اوزن ایدی و حضرت عثمانی رخی الله عنه اعداسی دخل و تعییب ایدر کارنده محاسنی اوزن و لما غنی ذکر اولنان رجه تشبیه ایدر از دی النعيلة علی وزن الد حرجه پیرل یو دیشی در نه که کی در و زنا و معنی النعل نونك و غین معجه نك فضيله دری فاسد اولمق بقال نعل الادیم من الباب الرابع اذا فسد و نعل قلب كین طر نغه دخی دیر از بقال نعل قلبه علی ای ضغن و نیت بر امر اولمغه دخی دیر بقال نعلت نیاتهم ای فسد و حرجه اجتهده اولن فساد دخی دیر از بقال بری الجرح و فیه شی من نعل ای فساد و نعل خلعك ان سن غیمه ایله فساد ایتمكه دخی دیر از النعل نونك فتحی و عینك کسر بله فاسد اولن دری و منه قولهم فلان نعل اذا كان فاسدا النسب و عامه نعل دیر از سکون غینله النعل نونك فتحی و طانك سکوتیه شول عطیه در که لا عن وجوب اوله الناعله فانك کسر بله بعناه و منه ناعله الصلوة و ناعله ولد و له دخی دیر از الانتفال همزه نك و تانك کسر بله بر نسبه دن صیر لوب قور لمق بقال انتقل من الشی اذا انتقی منه و نصل كانه ابدال منه بود كرا و لنن جوهری كلامی در و انتفال انتقلان دن قلب مكان و لمق احتمالی دخی بعید دكدر که انتقلت بر نسبه دن خلاص بولمغه دیر از نه که باب ثاده مرور ایشدر النعل فختینله غنیمت مالی الانتفال همزه نك فضيله جمی غنیمت مالی معناسنه و نعل بیان فساد كانی دبد كری اوته دخی دیر از التنقیل علی وزن التكریم غنیمت مالی و ریمك تقول نفلتک تنفیلا ای اعطيتك نفلا التنقل فختینله و فانك فتحی و تشدد بد بله برشی لا عن وجوب بشلک النفل نونك فتحی و طانك فضيله غر ددن صكره اولن اوج كچه در و غر غینك فتحی و رلك فضيله ايك ابتدا سندن اولن اوج كچه در النوفل علی وزن حیدر بحر در یا معناسنه و نوفل كیر العطا اولن كسنه یی دخی دیر از و نوفل بر رجلك دخی اسمی در النوفله نونك و فانك فتحی و واولك سکوتیه طوزلق نمكدان معناسنه النفل نونك فتحی و قافك سکوتیه بر نسبه یی بر موضعدن بر موضعه ایتمك و نفل اسمی ایچ ادبكه واسکی نعل دخی دیر از که یاش اوله النفل نونك کسری و قافك سکوتیه بعناه بقال

جاه فی نقلن له النفل نونك کسری بله جمی اسمی ایچ ادبكلر معناسنه النفل میمك و قافك فتحی و نونك سکوتیه كذلک اسمی ایچ ادبك معناسنه در و فی حدیث بن مسعود نامن مصلی لامرأة افضل من اشد مكان فی بیتها طله الا امرأة قد یست من العوله قهی و منقلیها ابو عبید ایدر کر و ابیت حدیثه و شعره فتح میم اوزن متقن اولسه کسردن غیر یسی نیم فقه جاز اولماز دخی ز رادیکه الت نقل انسب در و منقل طافان اولی بوله دخی دیر از المنقله میمك و قافك فضيله سفر قونقلرندن بر مر حله معناسنه النفل نونك فتحی و قافك سکوتیه شول نسبه در که شرایع اوزن مزه طر بقیه كل اولنور النقلة نونك فتحی و قافك سکوتیه بر موضعدن انتقال ایتمك معناسنه اسمدر النفل فختینله شول بلكدر که راولدن نقل اولنوب آخر اوقه وضع اولنور و نفل كذلک شول طشلد در که انجلو رده اوله و ابن السكيت ایدر نقل شول طشلد در که كثرند و بیاضلقه نهر ل مثالند اوله و نفل بر مر صد در که دونهك ایاغنه عارض اولد قه ایاغنهك در یسن پانل و نفل بر نسبه یی یا یوب مرمت ایتمكه دخی دیر از بقال نقلت ثوی نقلا اذا رقت و نفل دوه فی صویه ایتمكه ده دیر از النفل نونك فتحی و قافك کسر بله شول بر در که انده ذکر اولن طشلد اوله بقال هدا مكان نقل و نفل شول كسنه یی دخی دیر از که حاضر جواب اوله المناقله میمك فتحی و قافك فضيله خبر لشمك تقول ناقلت خلا الحذیث اذا حدتته و نفل نك و مناقله نك طشلی رده خوب بور یسی بر حینله که الن و یاغن طاش اولن ریه و وضع ایدر النفل نونك فتحی و قافك کسری و مدله بول طر یی معناسنه و هر طریقه نقیل دیر از و نقیل بر کوه سیره دخی دیر از که اول سیره مد او مت اوله النقیله نونك فتحی و قافك کسری و مدله كذلک غریبه اولن عورت بقال هولین نقیله ابن السكيت ایدر نقیله شول دری پار سیدر که انوکله دوه نك فتحی مرمت اولنور یا خود ایق قانی مرمت اولنور النقیل نونك فتحی و یا نك کسر بله جمی ذکر اولن دری پانلری معناسنه الانقال همزه نك کسری بله مرمت و اصلاح ایتمك تقول نقلت حتی اذا اصلحته التنقیل علی وزن التكریم بعناه بقال نفل منقله و تنقیل جوق نقل ایتمكه دخی دیر از بقال نقله تنقیلا اذا كسر نقله التنقل فختینله و قافك فتحی و تشدد بد بله دونهك تحول معناسنه المناقله میمك فتحی و قافك کسری و تشدد بد بله شول باش یاریقی در که کی نقل ایدر یعنی اندن خرده ككلر ظاهر اوله النقال نونك کسری بله دوه نهلی و علی كندی ایچكدر غیر کسنه سوق ایتمكسین و نفل دونهك اول مر تبده اچدی صوو و علل ایكیجی مر تبده اچدی صودر المنقل میمك کسری و نونك سکوتی و قافك فضيله زیاده خوب حرکت ایدن ات المناقله قافك کسر بله خلا بقدن شول جماعت در که کوچ اهلی اوله مقیم اولیه الا نقلا همزه نك و قافك کسری و الفك مدله ولایت شامه بر جنس خرمالك اسمی دوا النقلة نونك و ثاء مثلثه نك فتحی و مایینه قافك سکوتیه پیر فاینك یور یسی بر حینله که بورر كن طیراغی صاون النكل نونك کسری و قافك سکوتیه بقاغی قید معناسنه و نكل كذلک او یان دمور نك دخی دیر از حدیث الحمام معناسنه و ابو عبید ایدر نكل رسالت طریقه بله بریره کوندن کسنه نك قوللندخی لجامه دیر از و نكل شول كسنه یی دخی دیر از تشدد اولوب اعداسنه لجام مثاب سندن اوله و نكل بر کسنه یی زبون ایدن بلا یی دخی دیر از بقال رماه الله بنكله ای جاینكله و نكل كذلک تشدد اولن كسنه علی ماسیجی النكل فختینله نكله لغتدر شمله شمله کی التنکیل علی وزن التكریم بر کسنه یی عقوبت ایدر بوب خلقه فی عبرت ایتمك بقال نكله بشکیلا اذا جعله نکالا و عبرة المنكل میمك و قافك فضيله شول نسبه در که انوکله خلقه عقوبت و لنور کر ك قیا جنسی اولسون کر ك دمور جنسی کر ك غیر یسی اولسون نسخ صحاحه میمك فضيله واقع اولشدر و قاموسه میمك فضيله قیا معناسنه و کسر بله مطلقا ماب العقوبت در دیش

نقل

نكل

التكول ختمه له حمد ودين ويمندن قور قوت يركلك يقال نكل عن العدو وعن اليمين بكل من الباب الاول اذا حين
وايو عينا ياتدى كوله نكل دخی لغت در باب رابعين واصبح بركة انكراشدى الماكل كافك كسريه قور خوق
اولوب في مجال اول كسبه حبان ضعيف معنائه النكل فختينه شول كسبه دركه قورى و محرب اوله ونكل قورى
و محرب اولن اندخى درلر وفي الحديث ان الله يحب النكل على النكل يعنى الرجل القورى المحرب على الفرس القورى
المحرب النل نوك فختى و ميمك سكويه قرحه كه معروفه في الله وزن مز بور اوزن واحدى برقرجه معنائه
ونل شول خرد سيمو خيلر دخی درلر كاز شيشله پيدالور بعد يوز بيا بلور كه اكاظناذ باب ديرلر و محوس
طافه سى ايدر بر كسبه نك اوغلى هميشه سندن حاصل اولش اولسه و اول كسبه نك اوزن خط جكسه
صاحي شفا بوله و غله الله اولن عمو بدن بيري دركه اول نك طرفي انك يا غنه توي نهايت بولدغي بدن بونان
بيره و لرحه يارق و لقتير الله نوك فختى و ميمك كسريه شول ردو ككه قرحه اوله يقال ارض غله
اي ذات نل النول ميم اولك فختى و نانيك ضمي و مبدله شول طعام دركه اكا قرحه لو شمش اوله النل نوك
فختى و ميمك كسريه انقلري بر رده قرار اتين ات يقال فرس نل القوايم اذا كان لا يستقر و غل قو غي معنائه ده
كلور غام كي الله نوك ضمي و ميمك سكويه حركت يقال فلان ذوقه اي كثير الحركه و غله نيمه دخی درلر يقال فلان
رجل نل اي غام و قد مر انفا لا غله همزه نك و ميمك فختيه بر مق اوحي راس اصبع معنائه لا نامل همزه نك فختى
و ميمك كسريه جعي بر مق او حلي معنائه المنوال ميمك كسريه نوك سكويه سر مين ديد كاري نكدر كه جلاج
اكاظو قد غي زي صرر النول نوك فختى و و او ك سكويه بعناه و نول احسان ايمك معنائه ده كلور تقول نك
بالعطيه انول نولا و غلته العطيه الانول همزه نك فختيه جعي ذكر اولن اعلمر معنائه و قن رقوم اخلاقه برابر
اولسلر انلر هم على منوال واحد و مواعلي منوال واحد و يرلر اي على رشق واحد و رشق نك كسريه و ميمك
سكويه بر نوع لقو درو منوال وجه معنائه ده كلور كرحه ذكر اولن معنائه دخی معنائه و جوي مضمين در يقال
لا يدرى على اي منوال هواي على اي وجه هو و نول حق معنائه ده كلور منه قولك نولك ان تفعل كذا اي حقا
و ما ينبغي لك و نوك اصلي تناولن در كواكف تناولك كذا او كذا اديك درو منه ايضا قولك ما نولك ان تفعل كذا اي
ما ينبغي لك و انوال نالك دخی جعي كلور و نال عطاسي جوق كسبه در على ماسيحي انشاء الله تعالى النوال
نوك فختى ايله عطا معنائه در التايل يانك كسريه بعناه و نول صواب دخی درلر يقال ليس ذلك بالنوال
اي بالصواب التتوبل على وزن التكرم عطاو يرمك تقول نولته اذا عطيته نوالا التال على وزن الحال
انعامي جوق اولن كسبه يقال رجل نال اي كثير النوال و رجلا نال المناوله ميمك ضمي و و او ك فختيه بر نسته يي
ال اوزدب و يرمك التناول تانك فختى و و او ك ضمي له ال اوزادوب الحق يقال ناولته الشئ فتناوله النول ميمك
و هانك فختى و ما يينه نوك سكويه شول ربوزنه قيناين بكار دركه او تعلقه ده دوه لركوب انه صولنور
و منهل بريده شول قونق برلر دركه مسافر لانه قورلر و اكا منهل ديد كاري صوري اولد غيچون در المناهل ميمك
فختى و هانك كسريه جعي قونق برلر و صولا نحق برلر معنائه الله هانك كسريه شول جماعت دركه صولا نحق
بره مر اجبت ايدر لاله نل كذا هانك كسريه صوصين كسبه عطشان معنائه و صويته قن كسبه يي دخی درلر
بيان معنائه ضداد دن در ابو زبد و ابني اوزن الله فختينه نالهك جعي صويته محتاج اولن يا خود صويته فاني
كسبه نل معنائه طالب يله طلب كي الله نوك كسريه نالهك جعي ذكر اولن معنائه جيل يله جيل كي و نهل شرب
اوله دخی درلر يقال نهل من الباب الرابع اذا ورد الماء بنفسه زياده اول صواريشده صويي يحوب بتاغنه كلور
ايكجي مرتبه ده صورلد قد مر عليه رد اولنور و بود فعه صورلغه علل درلر الانهال همزه نك كسريه

نل

نول

نهل

نهشل

دوه يي اول مرتبه ده ضرور مق نقول انه لته انامنهال ميمك كسريه و نونوك سكويه بر جاك اسمي در انهشل
على وزن جعفر قورتكه ساعدن در و نهشل بلبان ديد كاري طوغانه دخی ديرلر و جعفره دخی ديرلر نهشل
كذلك جعفر و زني اوزن بر جاك اسمي در سيبويه ايتدى نهشل منصرف دون را كلام عر ده فعل و زني
شابع اولما غن جعفر كي مثلا نوك زياده سنه حكم اولندي تاكه وزن فعل اعتبار اولنه و لقيط بن زران التيمه
ابا نهشل ايله كشت و برلدي النيل نوك فختى و يانك سكويه اير شيمك يقال نال خير اينال نيلامن الباب الرابع
الانهال همزه نك كسريه اير شدر مكنل نوك فختى و لامك سكويه امر در و نفس متكليه نوني مكسور
قيلوب نلت در رسن الانهال همزه نك كسريه اير شدر مكنل يقال اناله غيره النيل نوك كسريه و مبدله
مصر د كزي فيض مصر معنائه كه ماء مز بون نيل مصر ديد كاري كي فيض مصر دخی ديرلر ناله يانك
كسريه بر غوزنك اسمي در و ناله بر بتك دخی اسمي دركه قريش قبيله سى اكاظير لردى فصل الوالو بل
ميمك فختى و يانك كسريه صغيق بر ملجأ معنائه المواله ميمك و همزه نك فختى و ما يينه و او ك سكويه
مهلكه و زني اوزن بعناه الزال و او ك فختى و همزه نك سكويه صغيق معنائه الوول ختمينه بعناه يقال و ال
اليه بيل و لا و و لا من الباب الثاني اذ لجا المواله ميمك ضمي و همزه نك فختيه نجات طلب ايمك يقال و اهل منه
اذا طلب النجاه الواله و و ك فختى و همزه نك سكويه و غله و زني اوزن سويزندي و خشكي سر جين معنائه يقال
ان بني فلان و قودهم الواله و و قود اشرطو تشدر جق نسته درلر الايمك همزه نك كسريه و مبدله طوار
ياتدخی بره بول و نجاستيه تاثير ايمك يقال اوالت الماسيه في التلاذ اذ ائت فيه بابو الها و يعارها الاستيغال
همزه نك و تانك كسريه بر رده جمع اولن يقال استوا لت الابل اذا اجتمعت الاول همزه نك فختى و و لك فختى
و تشد بيله بر نسته نك ابتداسي كه احر ك مقابلي در و بونك اصلي اول ايتدى همزه و او ك فختيه و انوب ادغام
اولن تشدر و بونك اصلي و ال اولوب افعل صغيه سى اوزن اولنسته دلالت ايدنر هذ الاول منك ديد كاري و بولري
و جعي او ايل كلسي الا و ايل همزه نك فختى و يانك كسريه جعي اوللر معنائه الا و ايل همزه نك فختى و لامك كسريه
و مبدله كذا لك قلب مكان قلب اوزن و جماعت ابتد اي اولك اصلي و و ال ايتدى فوعل و زني اوزن و او و لاني همزه يي
قلب ايتدى اول فلد بلر و جعي او اول و زني و زنه كلد ي و و بونك جمناعن ثقل كورد كرندن ايتري ار اسنده الف جمع
بو نماغه بس لفظ اول صفت قلنسه لا ينصرف لوز نقول لقيته عام اول و اكر صفت قلنسه منصرف قلنور
نقول لقيته عام اول و لا قال بن السكت ولا تقبل عام الاول و نقول مارا بته مذ عام اول و مذ عام اول فن رفع الاول جعله
صفة لغام كانه قال اول من عامنا و من نصب جعله كاطرف كانه قال مذ عام قبل عامنا و قن لدا بهد اول ديتسه
غايه لاق اوزن مضموم اولور افعل قبل ديد و ك كي و قن محذوف اطهار بيسك و لى منصوب ايتدوب ايتد ايه اول
فعلاك دير سن و ر كسبه دون كور مسك مارا بته مذ امين دير سن و اكر دوندين مقدم و لان كون كور مسك مارا بته
مذ اول من امين دير سن و اكر ايكي كون مقدم و كور مسك مارا بته مذ اول من اول من امين دير سن و بوندين
زياده يي حوازي بر سن و نقول هذ الاول بين الاوليه يعنى اسميت اوزن استعمال اولنسته منون قيلنور الا و ايل همزه نك
ضمي و مبدل و الف كضمر يله اولك موني الاول همزه نك ضمي و و او ك فختيه جعي اخري ايله اخري و جماعت رجاله
دخی اول اطلاق اولنور جمعه موني نك اولد و غيچون تقول اقوام اول الاولون همزه نك و او مشدده نك فختى
اوله كذا لك جعي و ايل يانك كسريه بر قبيله نك يا باسنك ادي دركه اول و ايل بن فاسط دركه جد اعلا لري
دخی در اوله فختينه ثقلت ايله كي در و ناناو معني الويل و او ك فختى و يانك سكويه ثقليل اولوب منهضم اولما مق
الو بال و او ك فختيه بعناه يقال و يل المرتع و يلا و و يالا من اتياب الحامس و فامو حده و يل يلمنه و بول واقع اولشدر

نيل

وال

ويل

و مضاد رده دخی وبل ایراد اولم شد و وبل یغور شدت وزن یغور دخی دیرل بقال و بات السماء بل
 من الباب الثاني الویل و اوک فقی بانک کسری و مدبله ثقیل و وخیم اولان نسبه و وبل قالن عصای دخی
 دیرل و وبل شدید معناسنه ده کاور منه قوله تعالى اخذوا بیلای شدید و ضرب و بیل و عذاب و بیل
 ای مدبله الوبله فحقینه دیشی قیون اوکته نه یاده میل ایمل بقال بالشاة و بیله شدیده ای شهوة للفعل
 الاستیبال دیشی قیون ایرکک طلب ایمل بقال استوبلت الغنم و استیبال بریری و خیمر بولقی معناسنه ده کاور
 نقول استوبلت البید اذا استوحجت و ذلك اذ لم یوافقک فی بیدک وان کنت تحبه للموئل میمل فقی
 و بانک کسری بله قالن عصای وریاع اودنه دخی دیرل الویل بانک کسری بله شول یغور در کور یاده قوئی
 اوله مطر شدید معناسنه الوبله بانک کسری بله اوموز طرفی باز و نهایت بولدوخی یر معناسنه و بال
 و اوک فحقینه بنی اسد منسوب برصوبک اسیدر الویل و اوک و ناء مثله نک فحقینه لیفدن اولان ابی الویل
 و اوک فقی و بانک کسری و مدبله لیف معناسنه و وبل بر جاک دخی اسیدر وائل بانک کسری بله کذلک
 بر جاک اسیدر الوجل فحقینه قورخی خوف معناسنه الموجل میمل و جیمک فحقینه معناه نقول منه
 و جل و جلا و موجلا من الباب الرابع الموجل میمل فقی و جیمک کسری بله موضع خوف نه کم وعد نفسینه
 مرور ایتم شد که معتل القانک که مضار عنده و اوکشر اولانک اسم مکانی کسری عینه کور هر نه باندن اولور سه
 اولسون و و جل کله سنه مستقلینه دور لغت و ارد بری و و جل در بانک و جیمک فحقینه و بری داخی یا جل در
 کذلک جیمک فحقینه و بری داخی یجل در بانک و جیمک فحقینه و بری داخی یجل در بانک کسری و جیمک فحقینه
 و کبر و حال بویه در باب مثالدن و جل کلسنه مشابه اولانک فحقینه فعل لازم اولسه شول کسینه که
 یا جل دبدی اول کسینه و او ای الفه قلب بلدی ما قبلی مفتوح اولد غندن اوتری و شول کسینه که یجل دبدی
 اول بنی اسد لغتینه تابع اولدی که انرا نا اوجل و غنن یجل و انت یجل دیرل جمله سنه حرف مضارع کسری ایتمکه
 و بنی اسد تعلم کله سنه یا بنی مکسور ایتمز یا و زبینه کسری فی ثقیل کور دکرندن اوتوری و یجل کله سنه یا بنی
 مکسور قلبه ای احدی الباء نه اخر له قوت کلد و کندن اوتری در و بنی اسد دن شول کسینه که یجل دبدی
 بانک فحقینه اول کسینه نه بولغته ذاهب اولدی یعنی یا بنی مفتوح قلدی یعلم لفظنه مفتوح قلد قری کی
 ایجل همزه نک کسری و جیمک فقی و اخر نک جزم اوزن بناسیله امر حاضر در و او یا ی قلب اولم شد و ما قبلی
 مکسور اولد و غندن اوتری و نقول انی منه لا و جل الوجله و اوک فقی و جیمک کسری بله خوفناک اولان عورت
 و جلک موثقی در و جلاء دیمک جائز کدر الوجل و اوک و حانک فحقینه صولی بالحق در طین رقیق معناسنه
 الموجل میمل و حانک فحقینه مضدر در یا یلق اولق معناسنه و کسری له اسم مکانی و اسیدر ایحال همزه نک
 کسری و مدبله یا یلق ایمل بقال او حله غیره المواخلة میمل فحقینه یا یلق ایمل بقال و اوک فقی و وائل
 قوخله ای غلبه فی معنی باب مغالبه دن کلد که فلائیدن دخی متعدی کلور اودبله و اوک فقی و وائل معناه نک
 کسری و مدبله ابنه مرأة معناسنه هدی و انی اوزن که من یوزرم لغتینه دکر اولنان معنایه در دیشدر
 و ابو عیمد ایندی و دبله کومش یا بنی معناسنه در الویل و اوک فقی و بانک کسری بله جیمک کومش یا بنی
 یا خود ایتمز معناسنه الویل و اوک کسری بله قصبانک لاعلی طریق القیمه کسری و کی اندر التودل فحقینه
 و وائل فحقینه و تشدید یله ذکر اولنان وجه اوزن کسری بقال تودل و اومنه اذ قطعوا الزورل و اوک و وائل معناه نک
 فحقینه بر جانور در کور مثالنه اولان و اوک کسری و وائل کسری بله جیمک الاورال همزه نک فحقینه کذلک
 جیمک الویل و اوک فقی و سبب کسری و مدبله شول نسبه در که انوکله غیره تقرب حاصل قیلور الویل و اوک

وثل

وجل

وجل

وثل

وثل

وثل

فقی

فقی و سبب کسری و مدبله جیمک الویل و اوک فقی و بانک کسری بله کذلک جیمک التوسیل علی وزن التکریم
 وسیله قلیق التوسیل فحقینه و سبب کسری و تشدید یله معناه بقال و سل فلان الی ربه وسیله و توسل الیه
 بوسیله اذ اتقرب الیه بعمل و توسل سرقه معناسنه ده کاور بقال اخذ فلان الی توسلا ای سرقه الواسل
 سبب کسری بله عذای تعالی به راغب اولان نسبه بقال کل ذی دین الی الله و اسل ای راجع موئسل میمل فحقینه
 و وائل فقی و سبب کسری بله طی قیلله سنه منسوب برصوبک اسیدر الویل و وائل و وائل معناه نک فحقینه
 از صوما قلیل معناسنه الا و شال همزه نک فحقینه جیمک از صول معناسنه و او شال بری بر نه تابع اولان قومه دخی
 دیرل بقال جاء القوم او شالا ای یجمع بعضهم بعضا فی المثل و هل بالمرل او شال الوشال فحقینه صوطا ملق بقال
 و شال الماء و شالنا من الباب الثاني اذا قطر الواسل شبنک کسری بله صوری طامین طاع بقال جیل و اشل ای یقطر منه
 الماء و وائل الخط شول کسینه ده دیرل که تصبب اوله ناقص الخط معناسنه الوشول شبنک نه کسینه نک غناسی قلت
 اوزن اولوب ضعیف اولغه دیرل الوشول و اوک فقی و سبب کسری و مدبله شول ناقه در که سودی جوق اوله بقال
 ناقه و شول ای کثیره اللبن بود کر اولنان جوهری کلا میدر لکن و شولک کثرت لبته دلالتی مشاک اصل
 معناسنه مخالف در که اول فلت معناسنه در مکر که اضداد دن و له نه کم قاموسه اشارت اولم شد و الوصل
 و وائل فقی و صادک سکونیه اولاشدر مق الصلة صادک کسری بله معناه نقول و وصلت الشی و صلا و صلة
 و وصل اولاسم قلق معناسنه ده کلور جریره لقی معناسنه کله کی و وصل ثوبک یا خود فحقینه بری بر نه
 اولاشماسنه یعنی مرمت اولم سنه دخی دیرل الوصله و اوک فقی و صادک سکونیه اسیدر اولاسم معناسندن الوصل
 و اوک فقی و صادک فقی ایله جیمک الوصل و سبب کسری و تشدید یله وصل الیه و وصل لامن الباب فی ذالبع و ووصل
 اتصال نسب معناسنه ده کلور یعنی نسبیه دعوی جاهلیت ایتمکه دخی دیرل که ول نلرک یا فلان دبد کور بدر قال
 الله تعالی الا الذین یصلون الی قوم ای یصلون الا یصل همزه نک کسری و مدبله ایرشددر مک بقال و وصله
 غیره الوصله و اوک فقی و صادک کسری و مدبله شول یکی در که بدی قارن ابکر طغور و هر طوغر دخی دیشی
 او غلا قراوله و اگر سکر جیم مرتبه ده ایرکک طوغور و سه اول طوغر و غن الهل مجون ذبح ایدر لور اگر ایرکک
 ابله دیشی فی معاطور سه وصلت اخاهادیوب برکی دیشی خاطر مجون ذبح ایتمز و انک سودن نساطا فحقینه
 ایجیموب جملر حاله صرف ایتمکه سایه اولان دوه جمر اسنه اجر ایدر لور و وصله غارته و مزارع و مرائع ابله عملو
 اولن بیره دخی دیرل و ارض باسعه ده دخی دیرل و وائل فحقینه دخی دیرل که یول یول الاجه سی و الا الوصله صادک
 کسری بله بر صاچی رصاچه اولان که سنه المستوی صله میمل فحقینه و صادک کسری بله صاچه صاچ اولان کسینه
 و فی الحدیث لعن الله تعالی الوصله و المستوی و التوصل فحقینه و صادک فحقینه و تشدید یله بر سنه ده حیلله
 طریقیه و لطیف و سبب سیه و اصل اولق بقال توصل الیه ای تلطف فی الوصول الیه التوصل بانک فقی و صادک
 فحقینه ایله اولشمق که تصار مک ضدی دره تصارم تقاطع معناسنه در التوصل علی وزن التکریم بر سنه بی
 جوق اولشدر مق بقال و صله توصیلا اذ اکثر من الوصل المواصلة میمل فحقینه و صادک فحقینه و الا شدر مق الوصل
 و اوک کسری بله معناه نقول و صله مواصلة و وصالا و منه المواصلة فی الصوم و غیره الموصل میمل فحقینه و صادک
 کسری بله دو منک قری و غیلله او یل و غنک ازمیری و موصل شول ایبه دخی دیرل که بر سنه بی اولاش
 لوله و موصل بر شهرک دخی اسمی ذوالموصلان میمل فحقینه و صادک کسری بله ایکی شهر دن عبارت در که انک بری موصل
 وری جزیره در واصل صادک کسری بله بر جاک اسمی در الا واصل همزه نک فحقینه و صادک کسری بله جیمک
 اصلی و واصل ایندی و او اول همزه یه قلب اولندی اجتماع و او بنی کریه کور مکین الوصل و اوک فقی

وثل

وصل

وعل

وعل

وعل

وعل

وعل

وعینک کسر به بیان کچیسنک ایرکی الوعل فختنبله جمعی الاوعل همزه نك فختنبله كذلك جمعی وفی الحدیث
 نطهر الوعل الوعل ای بقلب الضعفاء من الناس اقویاء هم ونحو نونله وحاء مهمله ایله ادانی معناسنه در
 ام اوعل همزه نك فختنبله بر معروق طاعك اسمی در الوعل واوك فختی وعینك سکونیه ایانکی ضلع
 معناسنه بقال هم علیه وعل واحدای ضلع واحدة واسمی ابتدی وعل ماجا معناسنه در ووعل خلو
 معناسنه ده ككور خلیل رولبی اوزن ینقال مالی عن ذلك وعل ووی ای مالی منه بد وفر ابتدی
 مالی عنه وعل در غین معجه ایله مالی عنه بطا معناسنه یعنی اندن قاجوب القاجوب جك پیر یوقدر
 الوعل واوك وغین معجه نك فختنبله بر کسنه اغاجلر ان سنه کیروب کیزنك بقال وعل الرجل یغل وغولا من الباب
 الثاني اذا دخل فی الشجر وتوارى فیہ الوعل واوك فختی وعینك سکونیه بر جاحكك اوزرینه دعوت اولنادین
 داخل اولوب انك شرابن به ایچمك الواعل غینك کسر به ذكر اولنان صفتله متصف اولان کسنه شرابه
 واغل طعامه وارش مثابه سنه در یعنی وارش دخی اول کسنه به دیرلر که بر قومك اوزرینه دعوت اولنادن
 داخل اولوب طعاملرین به بیه وابوعرو ابتدی وعل سنول شرابه دخی دیرلر که انی واغل اولان کسنه
 ایچر و وعل دنی الطبع اولان کسنه به ده دیرلر وفر ابتدی وعل بد معناسنه ده ككور بقال مالی عن هذا الامر
 وعل ای بد علی ملر فی وعل الوعل واوك فختی وعینك کسر به غداسی رامز اولان کسنه الا یغال همزه نك
 کسری ومد به سرعتله سیراید بر کسنه سیرنه دقت اینك التوغل فختنبله وغینك ضمی وتشدد به سیر
 ایدوب اوزاغه كنك بقال توغلی فی الارض اذا سار فیها فابعد الوقل واوك فختی وقافك سکونیه مقل اغاجی در
 ومقل هند خرماسنه دیرلر التوغل فختنبله وقافك ضمی وتشدد به طاعه چقبق بقال توقلت الجبل اذا علوته
 الوقل واوك فختی وقافك کسر به طاعه یقیق کچی بقال وعل وقل وقافك ضمی دخی لغتدر مثل ندس وحذر
 ونفس کیرلی وحذر قورخلی معناسنه در الوقل فختنبله بیان کچیس طاعه چیقبق التوغل فختنبله وقافك
 ضمی وتشدد به بمعناه بقال وقل من الباب الثاني اذا توغل فی الجبل ای نصعد الا وقل همزه نك وقافك فختنبله
 طاعه چیقبق کسنه وفی اللثل وقل من غفر وغفر غین معجه نك ضمی وفانك سکونیه بیان کچیسنك یاوریسی در
 الوقل واوك فختی وقافك کسر به طاعه چیقبقی خوب اولان ات بقال فرس وقل اذا حسن الدخول بین الجبال
 الوکل فختنبله شول کسنه در که کند وامر نه عاجز اولمغین مصاحت غیره اصمر لیه الوکله واوك ضمی وكافك
 فختنبله همزه وزنی وزن بمعناه التککله نك ضمی وكافك فختنبله بمعناه كذلك بقال فلان وکله تکله ای عاجز بکل امر
 الی غیره وبشکل علیه المواکله تمیک ضمی وكافك فختنبله طور رامز سیر اینك بقال واكت الدابة اذا ساءت السیر
 الواكل كافك کسر به شول ات در که یوزیده امرن صاحبنه اصمر لیوب ضربه محتاج اوله الوکال واوك فختی
 وکسر به طور قالب اولوب سورمکه محتاج اولمق بقال دابه قیها وکال شدید الوکیل واوك فختی وكافك کسری
 ومد به شول کسنه در که اکا بر کسنه ایشن اصمر لیش اوله التوکیل علی وزن التکریم بر کسنه بی وکیل قیلنق بقال
 وکله بامر کد اتوکیلا الوکاله واوك فختی وکسر به اسم در معنای مز بوردن التوکل فختنبله وكافك ضمی وتشدد به
 اظهار عجز ایدوب غیره اعتماد اینك التکلان نك ضمی وكافك سکونیه اسم در معنای مز بوردن التکل همزه نك
 کسری ونانك کسری وتشدد به بر کسنه به اعتماد اینك تقول انك علی فلان فی امری اذا اعتمدت وبونك اصلی
 اونك ابتدی وایه قلب ولندی ما قبل مکسور ولد وغندن اوری بعد یایه قلب ولنوبت افتعاله ادغام
 اولندی بس مثالن بر فیه سملر بوادغام اوزن بنا اولندی اگر چه علت مز بورن انلر ده موجوده د کله ده اصلیه
 اولماسین توهم اینکله هیچ بر حاله ذکر اولان ادغامك طهاری جائز اولماد وغیچون یعنی نكله ونکلان کله لرنه

والل

وهل

ویل

هیل

هیل

هیل

واو یا تبدیل اولمق اتکل تاسن اصل توهم اینکله در ونخبه ده دخی واوایه تبدیل اولمق انهم تاسن اصل
 توهم اینکله در ونخبه ده دخی انهم تاسن اصل توهم اینکله در التکیله نك ضمی وكافك فختی وبانك سکونیه
 نكله نك تصغیری در عاجز معناسنه تخیمه کچی وحرف نا تصغیرده واوه تبدیل اولنادی هر نه د کلو
 تصغیر وجمع هر کله نك اصلنه راجعی لازم ایسه ده زربو حروفه بدلیت لازم اولمشدر تا حرف اصلی اولمق
 توهمنه بنامته کم الان مرور ابتدی الوکل واوك فختی وكافك سکونیه اصمر لمق الوکل فختنبله بمعناه یقال
 وکله الی نفسه وکلا وکولا وهد الامر موکول الی رأیک المواکله تمیک ضمی وكافك فختنبله ایکی کسنه بر رینه
 ایشن اصمر لیوب اعتمادا تمک تقول واكت فلا نامواکله اذا تکتک علیه واتکل هو علیک الولوله علی وزن
 الزلزله رفع صوتله اغلق الولوال علی وزن الزلزال بمعناه بقال ولولت المرأة ولولة وولوا اذا اعولت واعوال
 حین مهمله ایله شدة صوته اولان بکادر الوهله واوك فختی وهانك سکونیه جزع معناسنه در بقول لقیته اول
 وهله ای اول کل شی کویا که معناسی معنای اصلیسنه نظرا اول فر یادنه ایرشدم دیک اولور الوهل
 فختنبله بی صبر اولمق جزع معناسنه بقال وهل یوهل وهلا من الباب الرابع وسهو وغلط اینکله دخی دیرلر
 ابوزید روایی اوزن تقول وهل فی الشی وعن الشی یوهل وهلا اذا غلط فیہ وسها الوهل واوك فختی وهانك
 کسر به صبر سیر اولان کسنه جزع معناسنه الوهل واوك فختی وهانك سکونیه بر نسنه ده وهم اینك تقول
 وهلت الیه اهل من الباب الثاني اذا ذهب وهلك الیه وانت تربد غیره مثل وهمت ویل واوك فختی وبانك
 سکونیه کله وچ کچی در یوقدر وارکه وبل کله عذاب در خشم وغضب مقامنه استعمال اولنور وویج
 کله رحمت در رحم مقامنه استعمال اولنور یقال وبله ووباك ووبلی وحالت ندبه ده وبله دخی دیرلر
 وکاه اولور اوزرینه کله تاد اخل قیلوب وبله دیرلر ونقول وبل لربد ووبلا لربد فالنصب علی افعال الفعل
 والرفع علی الابتداء ووبد ککر اولنان مضاف اولد فخره واکر مضاف اولسه نصیدن غیره جائز اولمق
 زیر امر فزع اولسه انو کیچون خبر مبسر اولماز وعطاین بسار ابتدی وبل جهنمه بر دن نك اسمی در که اگر
 طاغیر بر اغلسه اریوب محو اولیدی زیاده حرارتندن فصل الهل فختنبله مصدر درانه ولدن یاوی
 قلق وبی ولد اولمق معناسنه تقرل هیلته امه من الباب الرابع اذا تکتله الالهال همزه نك کسر به نه یولدن
 یاوی قلدن من ائکال معناسنه الهیول هانك فختی وبانك ضمی ومد به ولدن یاوی قیلن عورت تکلون
 معناسنه المهل تمیک فختی وبانك کسر به رحك غابی اقصای رحم معناسنه بعضیلر مهبل طریق
 ولدن در دبدی وطریق ولدن فرجه رحك ان سیدر الهیاله هانك فختی وبانك تخفیفیه اسماء بنت خازجه نك
 ناقه سنك اسمی در الهیل هانك کسری وبانك فختی ولانك تشدد به هجف کچی اگر انساندن واکر
 دوه دن ثقیل ومسن اولان کسنه التهیل علی وزن التکریم بر کسنه بی زیاده سز لکدن ات باصمق بقال
 هبله اللحم اذا کثر علیه وركب بعضه علی بعض الالهال همزه نك کسر به بمعناه المهل تمیک ضمی وبانك فختی
 وتشدد به زیاده اتلی اولان کسنه الاهتبال همزه نك وبانك کسر به بر نسنه بی غنیت بولمق
 وحیه قیلنق بقال اهتبلت غفلته ای احتلت واعتبت الهبال هانك فختی وبانك تشدد به شول صیاد در که
 صیدی حیاله ایله الکتورر الهیل هانك فختی وبانك کسر به شول قورت در که اهل حیله اوله یقال ذی هبل ای محتل
 الهیل هانك ضمی وبانك فختی ایله بریتک اسمی در که زمان جاهلیتد کعبه مشرقه ده لیدی الهیله هانك وبانك فختی
 وما یبینه نونک سکونیه یاللی قوردک افسیرق یورجسی التهتال نك فختی وهانك سکونیه رعد سز وریق سز
 دایما یاغن یغور تهتان کچی در وزنا ومعنی وتهتال ذکر اولنان یغورک یغمسنه دخی دیرلر الهتل

هیل

میل

اتم

ا

اجم

لام اول بدلتنه نون واقع اولمشدر فعنول وزن والا مخ هو الاول الهيل هانك فتي ويانك سكونيله
 نسنه في رطرقه او لحسد ووكك تقول هلت الدقيق في الجراب اذا صبته من غير كل وهر نسنه كهاني كيف منا
 اتفق دوكسك كرك قوم اولسون كرك طيراق اولسون كرك طعام اولسون هلت اهيله هيللا ديرسن الانهال
 همزه نك وهانك كسر بله دوكك بقال هلت فانهال اي جري وانصب وفي المثل حسنه فهيل وبومثل بر كسنة علسنه
 اصابت وزن اولقه ضرب اوله وور التهيل فختنهله ويلك ضني وتشد بدله بر نسنه دوكك تصيب معناسنه
 الالهة همزه نك كسر بله دوكك تقول هلت الدقيق فهو لقه في هلت الهال ميمك ضني ايله دوكك نسنه
 المهيل ميمك فتي وهانك كسري ومدبله كذلك دوكك نسنه الهيل والهلمان هانك فتي ويانك سكونيله اوله
 وهانك فتي ويانك سكوني ولا ميمك ضني ايله ثانيه ابي كله دركه مال كثير مقامند استعمال اولنور بقال جاء
 بالهيل والهلمان اي بالمال لكثير وابوعبيد ايدي بونك معناسي قوم صاغشي وبل مقداري ماله كادي
 ديمك او اور هيلان هانك فتي ويانك سكوني ايله يندن برقيه نك اسمي درسته كم بعض اشعارده واقع اولمشدر
 فصل اليه اليل فختنهله يوقري ديشلر بعضيلر ايدي بلل ديش اغرايچنه اكلك درالابل فختنهله ولا ميمك
 تشد بدله ديشي ذكر اولن صفت وزن وان كسنة اليله يانك فتي ولا ميمك تشد بدلي والفلك مدبله ديشي
 ذكر اولن صفت وزن اولن عورت باب الميم من كتاب ترجمه الصحاح الجوهرى فصل الالف الانوم همزه نك فتي
 وواوك صمي ومدبله شول عورت كد فري ودريري رنه اولشمس اوله مفضات معناسنه بونك اصلي قردن
 ماخو ذدر ككه قري نك ابي ديكشي سوكلوب بري رنه اولشمس كالانوم درلر الماتم ميمك وتانك فختيله جمع
 اولن نساطا بفهسي كرك خيره جمع اولسونلر كرك شرده جمع اولسونلر الماتم ميمك فتي وهمز نك مدي وتانك
 كسر بله جمعي طوائف نساي مجمعه معناسنه وعامه فختنهله ماتم مصيبت معناسنه دركنافي ماتم فلان ديرلر
 و صواب في مناحه فلان ديمك ميمك فختيله وحاد هيله ايله الاتم همزه نك فتي وتانك سكونيله بردن نك اسمي در
 الاتم همزه نك كسري وتانك مثله نك سكونيله كناه ذنب معناسنه واتم مصدر دخی كاور كناهكار اولن معناسنه
 واتم جرعه دخی الطلاق اولنور بقال شربت الاتم اذا شرب الحمر الماتم ميمك وتانك فختيله كذلك كناهكار اولن بقال
 اتم لجل ياتم اتم واما ماتم من الباب الرابع اذا وقع في الاتم الاتم همزه نك فتي وتانك كسر بله كناهكار اولن كسنة
 الاتم همزه نك فتي وتانك كسري ومدبله بمعناه الاتم همزه نك فتي وتانك ضني ومدبله بمعناه كذلك الاتم
 همزه نك فتي وتانك سكونيله بر كسنة في بر كسنة كناهكار عدا ايمك بقال الله في كذا نية ويا عه من الباب
 الاول والثاني اذا عدا عليه اتم الماتم ميمك فتي وتانك ضني ومدبله كناهكار عدا اولن كسنة الايام همزه نك
 كسري ومدبله بر كسنة في كناهه داخل قلم بقال الله يومئذ اذ اوقعه في الاتم التاشيم على وزن التكرم بر كسنة به
 كناهكار اولن ديمك يقال الله اذ قال له اتيت التاشيم فانك فتي وتانك ضني وتشد بدله بر نسنه ديمك امتناع ايمك
 بقال تاشيم اذا خرج عنه وكف الاتم همزه نك فختيله كناهكار جزاسي قال الله تعالى بلى انما الاتم همزه نك مدي
 وتانك كسر بله بطي اولن ناقه الاتم همزه نك مدي وتانك كذلك كسر بله جمعي بطي اولن ناقه معناسنه الاجم
 فختنهله شول بونك دركه فشدن اوله الاتم فختنهله كذلك جمعي الاجم فختنهله كذلك جمعي الاجام همزه نك
 كسر بله كذلك جمعي الاجام همزه نك مدبله كذلك جمعي الاجم فختنهله كذلك جمعي بونك وميشه لكر معناسنه
 نه كم كه ده بيان اولنور اتشالله تعالى يعني بود كرا اولنور بعضي بالذات جمعي در بعضي جمع در مثلام
 اجمه نك جمعي واجام اجمك جمعي در جبل ايله جمال كي واجم اجمك جمعي در كناهكار كعب كي واجم فختنهله بر
 حصارك دخی اسمي دركه اني هل مدينه طاسله يا شيدان ويعقوب ايدي هراو كه مرفع ومسطح اوله لكاحم

درلر واسمي ايدي بونك تخفيفي ثقيل جاي زدر جمعي اجام كلور همزه نك مدبله منقله اعتناق كي التاجم فختنهله
 كوشن اسبي محكم اولن بقال اجم النهار اذا اشتد حره واتش اسبي دخی محكم اولغه درلر بقال تاجت لتار مثل
 تاجت وتاجم بر كسنة به غضب ايد وواتش غضب بالكلنه دخی درلر بقال فلان تاجم على فلان ويا تاجم
 اذا اشتد غضبه عليه وتا طم طامه ايله غضب ايمك معناسنه درالاجم همزه نك فتي وجمك كسري
 ومدبله ايشك يانك اسبي بقال ان اهلنا حيا وحيوا وجم دخی جيميله اتش بالكلنه سنه درلر الاجم فختنهله
 بر طعامين او صمقي تقول اجمت الطعام من الباب الرابع اذا كرهته من المداومة عليه واجم سلام شريفه فراديس
 قريشه بر موضعك اسمي درالاجم همزه نك مدي وجمك كسري بله بر طعامي كشرت اكلن اوتري كسري كورن
 كسنة لادم فختنهله اديك جمعي افقي ايله فق كي وافيق دباغت اولنن درلر لادم همزه نك فتي وادالك
 كسري ومدبله ادمك واحدتي معناسنه درالادمة همزه نك مدي وادالك كسر بله كاه اولو راديك
 جمعي كلور رغيله ارغفه كي ورغيف كرده ديدكاري اتمك دروكاه اولور ريوزنه دخی ادم ديرلر لادمة
 فختنهله درنك اجم يوزي كه ات جاننه كلور وبيشه درنك طشره اولن يوزنه درلر وادمه مقتدي معناسنه ده
 كلور بقال جعلت فلانا دمة اهل اي لسوهم المودم ميمك ضني وادالك فتي ايله ايجوسي ملائم اولن بقال
 فلان مودم ميشري قد جمع لين الادمة وخشونه البشرة لادمة همزه نك ضني وادالك سكونيله قره ياغر اولن
 كنديم كورن اولن معناسنه وادمه بر نسنه به وسيله اولنه ده درلر وادمه دوه ده زياده اي اولوب كوزلري
 سياه اولن معناسنه ده كلور لادم همزه نك فتي ومدي وادالك فتي ايله قره ياغر اولن كسنة بي ادمدن وادم
 شول دوه به دخی ديرلر كوزلري سياه اوله لادمان همزه نك ضني وادالك سكونيله جمعي
 ادم همزه نك كذلك فتي ومدبله ابو البشر صلوات الله عليه وسلامه بونك اصلي ابي همزه ايله درلر بر يوا فعل
 وزني اوزن درلكن همزه ثانيه تخفيف اولنمشدر وحقن سن همزه ثانيه في تحريك ايمكه محتاج اولسك اني واه
 قات يدرسن مثالا وادم ديسن جمندهن رايو مقوله كله نك اصلي ياتي اولدغي معروف دكلدر بلنكه واولي
 اوله كلشدر اخر ايله او اخر كي يس واولي اولسي جاني غالب اولور وواحقش روايي درالادم همزه نك ضني
 وادالك سكونيله اق اولوب وز رنه بور خطري اولن اهور دركه طاغية ساكن اولغين ساكن اولدقاري طاغلي
 نكته اولور لادمان همزه نك فتي وادالك سكونيله والفلك مدبله ذكر اولن صفت وزن اولن اهور كه ادمك احدي
 اولور بقال طيبة ادماء وادماء شولي ناقه به دخی ديرلر كه زياده اي اولوب كوزلري سياه اوله لادمانه
 همزه نك ضني وادالك سكونيله بعض اشعارده ادماء معناسنه كلشدر اكر چه اصلي انكار ايشدر لادمان همزه نك
 كسر بله شول طعام دركه اتمكه قاتق قلوب اتمكه بله كل اولنور لادم همزه نك فتي وادالك سكونيله بر نسنه في
 اتمك قاتق قلوب بقال ادم الحيز بالحم يادم من الباب الثاني وادم ابي كسنة نك ما بين اصلاح ايمكه دخی ديرلر بقال
 ادم الله بينهما اي اصلي والاف لادمان همزه نك كسري ومدبله كذلك اصلاح ايمك معناسنه بقال ادم الله بينهما
 بالمد ففعل واقفل فيه بمعنى واحد وفي الحديث لو نظرت اليها فانه اخرى ان يودم بينكما يعني ان يكون بينكما
 المحبة والاتفاق ادمي همزه نك ضني وادالك فتي والفلك قصر بله بر موضعك اسمي درالادمان همزه نك فتي وادالك
 كسري ومدبله يوكسك ورك اولن برلر متون رض معناسنه مفردي يوقدر لارم همزه نك كسري ورك فختيله
 مشول طاشلر دركه محترده علامت ايجون ديكلور لارام همزه نك مدي ايله جمعي لاروم فختنهله كذلك جمعي
 ضلع ايله اضلاع وضلوع كي ياري تعالى ارم ذات العباد ديدكي قولنه مضاف قلوب لا تصرف قلن كسنة
 عاد لفظني عاد قومك يا اسنك اسن قلدي وارم لفظن برقيه لهنك اسن قلوب عاد ديدكي بدل قلدي ومضاف

ادم

ارم

قلوب لا ينصرف قلن كسبه ارمي اول قبيله نك اشرك اسمي قلدي يا خود بر سره ك اسمي قلدي الاروم الفلك
 فخي ورائك ضمي ومدبله اغاجك وبوبنك كوكبي اصل شجر واصل القرن معنائه الارم همز منك فخي ورائك
 كسري ومدبله احد معنائه الارم همز منك فخي ورائك كسري بله معناه بقال ما بالذاز ارم ومابها ارم اي مابها
 احد روايه عن ابن زيد الارم همز منك فخي ورائك سكويه برسته في ابصر منق بقال ارم على الشئ يارم من الباب
 الثاني وصاحب صراح باب سادسه اشارت ان يمشد رسته در واكل اتمك معنائه ده كلور بقال ارمه اكله
 ومنه قولهم ارم السمة باموالها اي كات كل شئ وابني محكم بوككه دخي ديرل بقول ارمه ارمه ارمه ارمه ارمه ارمه
 فتلاشد بله الارم همز منك مدني ورائك كسري بله شول قتلقي بلي دركه هر سنه في اصلندن قطع ابليه
 سنه متاصله معنائه الارم همز منك ضمي ورائك فخي وتشديد بله اضي ديشلري كوي اكارمك جي در الفلك
 مدني ورائك كسري بله يقال فلان محرق عليك الارم اذ تعبط فلك اضرايه بعضه باي بعض وحرق حاوره
 مهم لتبيله ديشلري بري بره سورمكه ديرلر بعضلر ارم حجان يه ديرلر ديدني جي معنائه المارومه ميمك
 فخي وهمز منك سكوي ورائك ضمي ومدبله شول جار يدركه اعضاسي قوي اولوب يرلور يره اوله بقال جاريه
 مارومه اذ كانت حسنه الارم مجدوله الخلق الازمه همز منك فخي وزاي معنه نك سكويه قطوعلا بقال
 اصابتهم سنه ارمهم ارمهم من الباب الثاني استاصلتهم واستبصار سنه في كوكندن كسبه ديرلر و يقال ارم
 علينا الدهر يا ارم ارمه اشد وقل خيره وازم بر كسبه يه مقارن اولوب يرلور يره ارمه دخي ديرلر بقال ارم الرجل
 بصاحبه اذ ارمه روايه عن ابن زيد وازم ابصر مغه دخي ديرلر بقال ارمه اذ ارضه واما ساك اتمكه ده ديرلر بقال ارم
 عن الشئ اذ امسك عنه وازم برهيز اتمكه ده ديرلر وفي الحديث ان عمر سأل الحارث بن كذاه تالداه فقال ارم
 يعني الحية وحيه حاه مهمله نك كسري بله رهيز ارمه اشد در و حارث عرب طابقه سنك طبيبي ابدى وازم ايبي
 محكم بوككه دخي ديرلر بقال ارمه اشد اذ اقلته بالراء والزي لغة وازم برنوع صايج بوككه دخي ديرلر ارم
 همز منك مدني ورائك كسري بله شول كسبه دركه طود قنر بري بره هم ايه يعني رهيز اوزن اوله الثاني ارم فختبيله
 ورائك ضمي وتشديد بله اوده طول مدله اقامت اتمك بقال تا ارم القوم دارهم اذ اظالوا الاقامه به الما ارم ميمك
 فخي ورائك كسري بله طار برما زل كني دروزنا ومعني وما ارم هر ابي طاعك ان سنه اولن طار يوله دخي ديرلر
 وموضع خر بده ديرلر وبوسيدن مشعر ابله عرفه بيننده اولن موضعه ما زمين ديد بلر واصبي ايتدي ما ارم
 عرفه ابله مزلفه بيننده بر طار يرك اسمي دروفي الحديث بين الما زمين وباب فاده جوهرى عرفه عرفه
 ديد كاري كلام مولد در عرفي محض دكلر ديشدر اسامه همز منك ضمي وسبكك تحفيقه ارسلا نك اسمي در
 معرفه در تقول هذا اسامه عاد يا وعادي جري معنائه درواسامه بر جاك دخي اسمي درواسامه كله سي معتل
 اللام بختنه كلور انشا الله تعالى زير اولنده اولن همزه زايده در الاقم فختبيله غضب معنائه در الاضما
 فختبيله جي واهم غضبه كلك معنائه ده استعمال ولور بقال ارم عليه يا ارم اخما من الباب الرابع اضم همز منك
 كسري وضادك فختيله بر طاعك اسمي در الاطم فختبيله اجم كي طانك ضمي وسكوي جايز در اهل مدينه نك
 حصار لري معنائه الاطام همز منك مدبله جي واطم الاضبط يندن بر حصار ك اسمي در كلكي اضبط بن قريج بنا
 اتمشدر اهل صنعاني غارت ايتدي حينه الاطمه فختبيله الاطمه واحدي الاطام همز منك ضمي وطانك
 تحفيقه بله بر ضرر كه اولي مجروده اولن فضلاتك حبس اولن سيدر الايطام همز منك ورائك كسري بله ذكر اولن
 مرضه مبتلا بقال اوظم على الرجل على النباء للجهول الما طوم ميمك فخي وطانك ضمي ومدبله ذكر اولن
 مرضه مبتلا اولن طاور بقال بعير ما طوم و يقال اطم على البناء المجهول وذلك اذ الم بيل من داء يكون به الاطمه

همزه نك فخي وطانك كسري ومدبله اتمشدر كلكي در جري بر موقد النار معنائه الاطوم همز منك فخي وطانك
 ضمي ومدبله در يا قبلو بغسي ساحقات بحر معنائه التاظم فختبيله وطانك ضمي وتشديد بله غضب شديد
 اولن بقال فلان تاظم على فلان اي تا جم و تا جم اتمش غضب بالكتفه ديرلر واصبي ايتدي تاظم سيل فالقوب
 موج در يا كي بوكسلوب بعد يان نفعه ديرلر ديدني يقال تاظم السيل اذ انفتحت في وجهه كالا مواج ثم تكسر
 بعضها على بعض الاكمه فختبيله كيجر كدبه يشنه معنائه الاكيات فختبيله كذلك جي الاكم كذلك فختبيله
 جي الاكم همز منك كسري بله كلك جي جميله جبال كي الاكم خمتبيله اكامك جي كتابه كيب كي الاكم همز منك
 مدبله خمتبيله اولن اكمك جي عتقه لعتاق كي تنه كم ثمره كله سنك جعنه ذكر لوشدر الما كيه ميمك فخي وكافك
 كسري بله عورتك اوجه سي كه صغري سنك يوقر وسى در الما اكم على وزن المساجد جي اوجه لرمعنا سنه الاكم
 فختبيله اغري وجع معنائه بقال الما اكم الما من الباب الرابع وعربك لك بطنك ديد كاري تاء خطابله وقع
 نونه رشدت امر كد ديد كاري كي دركه الم بطنك ورشد امر ك معنائه در التالم فختبيله ولا مك ضمي وتشديد بله
 وجع حاصل قلغه ديرلر الاطام همز منك كسري ومدبله اغري جي اجماع معنائه الاكم همز منك فخي ولا مك كسري
 ومدبله اغري جي مومع معنائه سميج كي مسمع معنائه الاكم همز منك ضمي وميمك تشديد بله اصل معنائه
 وام القرى مكه مشرفه نك اسمي دروام والاه يدخي ديرلر و يقال لام لك وهو دم وري يا موضع موضع المدح الامات
 همز منك ضمي وميمك تشديد بله جي الامهات همز منك ضمي وميمك فخي وتشديد بله كذلك جي امك اصلي
 امه تولد وغنه بناء و بعضلر ايتدي امهات انسان مخصوص در ولما ت حيوانه مخصوص دروام شول علمه دخي
 ديرلر كه عسكر اكا تابع اولور الاي بيراي معنائه وام التنايف بعيد اولن بريه بطلاق اولنور ورام مشوي منزلكه
 اولن صاحبيه ديرلر واه البصر دوه قوشنه ديرلر واه القوم ريس قومه ديرلر واه القوم كه كشانه ديرلر واه الدماغ
 شول دري يه ديرلر كه دماغ اولن جمع ابدرو اكام الراس دخي ديرلر وباري تعالينك هن ام الكتاب ديد كنده امهات
 بيورلدي حكيات اولد وغنه بناء تنه كم بر كسبه ايسل معين ديسه نحن معينك ديرلر وكر ووبله درباري
 تعالينك واجعلنا للتقنين اماما قولي كه اكله اولور ووقويه علمي علم بدع مشاكله ديرلر الامومه همز منك ضمي وميمك
 ضمي ومدبله له اولن بقال ما كنت اموال قد كنت امومه من الباب الاول بود ذكر اولن صاحب مصادر ك وصاحب
 مختار ك اختيار ك در اماما صاحب قاموس ماضيده كسري عينه تصبر عي اتمشدر الاميه همز منك ضمي وميمك فخي
 ورائك سكويه تصغيري اميه وزن مزبور ووزر عورتك اسمي در امت همز منك ضمي وميمك تشديد ورائك
 كسري اوزن بناسيله امي معنائه در بقال يا امت لا تفعل ويا ابت فعل علامت يا نبي يا ياضا فتنن بدل قلوب حالت
 وقفه هابله وقفنا يد سن الامه همز منك ضمي وميمك تشديد بله جماعت معنائه در اخفش ايتدي بو بر
 لفظ دركه صور يامر دو معني جمع دروحيو لنين هر جنسه امت ديرلر وفي الحديث لولا ان الكلاب امه من الام لا مرت
 بقتلها وامت فامته دخي در كاقيل حسان الوجوه طوال الام واه دينه اولن طريقته دخي ديرلر بقال فلان
 لامه له اي لا دين له ولا تحله له ونحله مذهب وملت معنائه در وباري تعالينك كنتم خير امه قولنده اخفش ايتدي
 اتمشدر مراد اهل امتدر كنتم خير اهل دين معنائه واه حين معنائه ده كلور قال الله تعالى ولذكر بعد امه
 وقال الله تعالى ولئن اخرنا عنهم العذاب الى امه معدوده الامه همز منك كسري بله نعمت معنائه در واه كذا
 امه معنائه لغتدر هم همزه ابله طريق ودين معنائه وبله واوك فخي ولا مك ضمي وميمك كسري واخرنا
 ضميره بر لفظ دركه ويل لامه معنائه در بعض حروف حذف اولن شدر كلامه كثر استعمال اولد غنه بناء
 عندهم بد بعض اشعاره كه عندهم واقع اولن شدر عينك ودالك كسري وميمك تشديد بله اصلي عندي ام بددر
 وقتا كه لك الي ساقط اولدي عندهم يا حذف اولدي اجتماع ساكنين اولن ارم همز منك فخي وميمك

اكم

الم

ام

لزم

اسم

الم

الطم

تشدید بدیه قصد آیتک بقال الله من الباب الاول اذ قصده التام على وزن التكریم معناه التام فحتمله وميمك
 شمی وشدید بدیه معناه ایدیه او تاهم رغور قیام اتحاد ایتکهده دیرل تقول تا تمت اذ اتخذت اما وام باشی ام دماغه
 وارنجه یار معده دخی دیرل بقال الله اذ انجبه الله بالمد یعنی ام دماغه دك یار سه وام دماغی جمع ابدن یوفقه
 دری درالامع همزه نك فخی ومیمك کسری ومدیه شول کسنه درکام دماغه ضرر کلکین هدیان سوبلیه
 الماموم ميم اولك فخی وثانیك فخی ومدیه معناه وام شول طاشه دیرل که انوکله باش یار یلورالاماع همزه نك
 فخی و یانك کسری به جمعی ذکر اولن طاشلر معنایه وماموم شول دوهیدیرل که اور کجک داخل یجلوب فاسد
 اولش اوله الامامه همزه نك کسری به غارده خلقه مقتدی ولقی الایتمام همزه نك وثانك کسری به اقتدا ایتک
 بقال الله اذ اقتدی بالامام همزه نك کسری به شول انجدر که بنا اولن کسنه بنای انوک اوزینه ترتیب ونسویه
 قیلور بنا یجون استعمال اولنان ایب کبی خشبه البنا معنایه وامام یرک بر جانیته دخی دیرل و یولك
 هر جانیته ده دیرل ناحیه الارض وناحیه الطريق معنایه قال الله تعالی وانهما البامام مبین وامام کتاب
 معنایه ده کلور قال الله تعالی وکل شیء احصیناه فی امام مبین وامام شول کسنه یه دخی دیرل که اقاقتدا
 ایدرلر الایچه همزه نك فخی و یانك کسری ایله امامک جمعی اصلند اینه ابدی همزه نك فخی و یانك کسری ایله الهه کبی
 وبعد الادغام همزه مکسور وواقبل مفتوح اولغین یایه قلب اولندی اجتماع همزه نك لازم کلسون دیووبو
 اخفش روایتی در وقری بقوله تعالی فقاتلوا ایة الکفر الایچه همزه اولینك فخی وثانیته کسری به کذلک
 امامک جمعی در اجتماع همزه نك کریه کور مینلر قنده الایچه همزه نك فخی و یانك کسری به تشدید بدیه
 تضغیری در همزه مفتوح وواقبل مضموم اولغین و اوه قلب اولندی الایچه همزه نك فخی و یانك کسری به
 کذلک تصغیر بدیه مازنی قولی اوزن و اوه قلب ایتکسرن امام همزه نك فخی به طرف در اوک معنایه تقول
 کنت امامه ای قدامه امامه همزه نك فخی ومیمك تخفیف به رعورتک اسمی در الایم فحتمله قریبه بعیدک مابنی
 و قریب معنایه ده کلور ووشی یسیره دخی دیرل بقال ماسالت الایما و لولطت ظلماتها وبقال اخذت ذلك من
 الام ای من قریب وام مقابل معنایه ده کلور تقول داری ام داره ای مقابلتها الماموم ميم اولك فخی وثانیك
 تشدید بدیه مقارب معنایه در که آمدن ما خود در قریب معنایه بقال هذا امر موم علی وزن مضار ای
 مقارب ام همزه نك فخی ومیمك سکونیه معنای استقامه حرف عطف در و امیک ایکی محلی و اردو بری الف
 استفهامه معادل ذکر اولنجه در که ایتکسندن ای معنای حاصل اولور تقول از بدی الدار ام عمرو والمعتی ایها
 فیها و بر محلی دخی ماقبلندن منقطعه ذکر اولنجه در کک خبر طریقیه اولسون کرک استفهام طریقیه
 اولسون خبر ده ایدرسن انها لابل ام شاء یافنی و بونی اول وقت دیرسن قنن بر جسمه نظر قیلوب انی دوه توهم
 ایدرسن بعه ظنکه قیون اولسی غالب اولغین اولکی کلامدن دونوب ام شاه دیه سن یس ام بومقوله محله
 اضرب ایجون اولوب بل معنایه اولور لکن بل کله سندن صکره واقع اولان یقینی اولوب ام کله سندن صکره
 اولن ظنی اولور واستفهامه هل زید منطلق ام عمرو یافنی دیرسن پس زیدک انطلاقدن سوال ایتکهدن
 اضرب ایدوب عمروک انطلاقدن سوال ایدرسن پس ام کله سی ایله ظن واستفهام اضرب حاصل اولور
 و یاری تعالی نك لاریب فیه من رب العالمین ام یقولون اقتریه دبدکی قولی اصلند استفهام دکادر وام
 یقولون شکه بناء دکادر بلکه کفره نك صعلرن تقبیح ایجون در که مابعد نك بل هو الحق من ربک یورلش دو
 کویا که دبدکری قول باطله تنبیه اولور شه بر کسنه یه الخیر اص ابیک ام الشر دیکسک انوک الخیر اص
 د یجکن ییلور کن بونی سوال ایدرسن اذوک فعلن تقبیحدن اوتری پس استفهام انکار ایجون اولوب تو بیج

وسرر بنش مراد اولور و جوهرنک اصلند استفهام دکادر دبدکندن مراد حالا حقیقت استفهام مراد دکادر
 دیک اولور و کاه اولور که ام هل کله سی اوزن داخل اولور تقول ام هل عندک عرو و کله ام همزه استفهام اوزن
 داخل اولور لا تقول عندک زید ام عندک عرو ولان اصل ما وضع للاستفهام حرفان احدهما الالف فلا تقع
 الا فی اول الکلام والثانی فلا تقع الا فی وسط الکلام وهل اغا فیم مقام الالف فی الاستفهام فقط فیلذک لم یقع
 فی کل موقع الاصل یعنی افاده استفهامه واقتضای صدرده اصل یرن طور مدی وام کاه اولور زاید واقع
 اولور شه اما کان دیرل ماکان معنایه التام علی وزن التکریم برنسنه یی سمر قلوب بیوک فلیق بقال اومه
 الکلام و یما اذ اسمنه وعظم خلقه الماموم ميمك فخی و یانك فخی و تشدید بدیه عظیم الخلق و عظیم الرأس معنایه در
 الاوام همزه نك فخی و یانك تخفیف به صوسر لک حراری الایام همزه نك فخی و اخرنه الفک قصر به جفی اولین
 کسنه لکر کرک جالدن اولسون کرک نسادن اولسون و یونک اصلی ایام ابدی قلب مکان قلوب ایامی دینلدی
 فی الایام همزه نك فخی و یانك کسری و تشدید بدیه واحدی در جفی اولین اریا خود عورت معنایه بقال
 ورجل ام سواء کان زوج من قبل اولم یتزوج وامراه ام ایضا بیکر اکت او ثبیا الایچه همزه نك فخی و یانك سکونی ایله
 جففسر اولمق الایم همزه نك فخی و یانك سکونیه معنایه الایوم فحتمله معنایه یقال امت المرأة من زوجها یتیم
 ایچه و ایما و یوما و فی الحدیث له کان یتعوذ من الایچه التام فحتمله و یانك فخی و تشدید بدیه جففسر اولمق بقال تاهم
 الرجل زمانا اذ امکت لا یتزوج و قولهم ماله ام لا عام ای هلک امرأه تو ماشیته حی یتیم و یعم فعیان الی اللین و ایمان
 الی النساء یعنی سوده و زوجیه محتاج اولدی یس ماکله استفهام اولوب ام وعام کله لری فعل ماضیلر در
 المائیه ميمك فخی و همزه نك سکونی و یانك کذلک فحتمله اسم مکان در معنای مزبور دن بقال الحرب مائیه ای
 یقتل الرجال فتدع النساء بلا زواج التام علی وزن التکریم برکسنه یی جففسر فلیق بقال ایچه الله تاهم الایچه
 همزه نك کسری به امان مزی اوزن برکسنه یی جففسر قلی امتها فانما الایچه علی مثال اعمتها فانما اعمها و اعامه
 سوده محتاج قلعه دیرل الایم همزه نك فخی و یانك سکونیه ایلان حیه معنایه ابن السکیت ایتدی یونک اصلی
 ام ابدی یانك تشدید بدیه بعد تخفیف اولندی لیفک و هینک تخفیف اولند و غی کبی ایوم فحتمله جمعی
 ایلانلر معنایه الایم همزه نك کسری به تون خان معنایه الایم فحتمله جمعی توتلر معنایه و ایام تون قلعه
 دخی دیرل بقال الم الرجل ایما اذ اذن علی الحل تخرج من الخلیه فیما خذ ما فیها من العسل و خلیه عام معجمه نك
 فخی و یانك تشدید بدیه قوان بیت الحل معنایه فصل الباء الجارم یانك فخی و یانك کسری به افتر دواهی
 معنایه البذم یانك فخی و ذال معجمه نك سکونیه ره طوقنن ایلک جوق اولغین زک قالن اولسی بقال ثوب
 ذو بزم ای کثیر الفزل و سوز اولغه دخی دیرل بقال رجل ذو بزم ای سمین و بقال ذو رای و حزم و قال الاموی
 ذو نفس و قال الکسانی ذو احتمال لما حل و قال الخلیل هو العاقل عند الغضب یعنی بزم بومعنا له کاور دبدیلر
 الیرم فحتمله برنسنه دن اوصنوب ملول اولمق بقال یرم من الباب الرابع اذ اسمن و یرم کذلک شول کسنه در
 که تحلدن مبسر داخل اولیه الایرام همزه نك فخی به جمعی قار او یمن کسنه ل معنایه و فی المثل ابرما
 قرونا یعنی مزبور زباده امساک اوزن ایکن خرمایی ایتکسر می رو یرم دیکنلوا غیشنه دخی دیرل
 الیرمه کذلک فحتمله واحدی ذکر اولنن یشک بر دانه سی معنایه و هر دیکنلوا اغا حک پشی صارو
 اولور الاعر فط دبدکری اغا حک پشی اق اولور و سلم اغا حک پشی راحه جهندن سار یجشنلر دن طیب در
 التبرم فحتمله و یانك فخی و تشدید بدیه معناه بقال تبرمه الایرام همزه نك کسری به ملول فلیق بقال
 ابرمه اذ امه واضجر و اوام ای محکم بویکه دخی دیرل تقول ابرمت الشی اذا حکمته المبرم ميمك فخی و یانك

اوم
ایم

بحرم
بزم
یرم

فخی ایله بوکاش اولی ایکی بوبوب بر ایلیک الیریم بانک فخی ورنانک کسری و مدبله بمعناه مثل ماه معنی
 و سخن معنی معقد و عقید و میزان مترض و تریض و ویرض صاده معنیه ایله طوغری تر از و معنایسته در
 و ابو عیدایندی تریض شول ایستدر که ایکی لوندن بوکاش در وگاه لولور عورنلر ای بیله رنه باغلر ل وگاه ای او غنچه قله
 اصلر یا و ز کوز دفعی ایچون و بوسبیدن عسکره بریم دیرلر اند قباثل مختلفه بانک علامتلی جمع اولد غیچون
 و بریم شول یزه دیرلر که انوک ایسلکی بوکاش اولوب ذی طاقین اوله و بریم دیکله معروف اولان قاشه بریم
 دیکاری بوندن ما خوددر و بریمه و ونانک اورنجی ایله بفره اطلاق اولنور که طولا قطع اولنوب ایله بری بره
 صاروب بشورلر بقال اشولنمان بر غتھای من انکید و السنام یقدان طولا و بلفان محیط اوغیره بعضلر
 ایتدی بو که بریمه دبد کمری منام اق اولوب بفر سیاه اولدو غتھه بناء در البرمه بانک فخی ورنانک سکونیه
 چوملاک که انوکله طعام طبع اولنور قدر معناسنه البرام بانک کسر بله جمعی چومکار معناسنه البرام بانک فخی
 ورنانک تخفیف ایله کنه که طوان دو مشرقا در معناسنه البریم علی وزن حیدر شول ای ذموری که
 دولکرلر انوکله برسنه او برلر واکم نقار دخی دیرلر و بوفارسی معرب در البرجه بانک و جیمک فخی ورنانک مایند
 سکونیه بریمق بوغملرندن و بریمه اولن بوغ کد و اجله اشاج بیننده در ورو واجب بریمق او جند اولن بوغندر
 و اشاج بریمک ایای اولشدن غی برده اولن بوغن در البرام بانک فخی و جیمک کسر بله جمعی بوغملر معناسنه
 و انلر شول بوغملر در که برکسنه یومرغن یومسه انلر مرغع اولورلر و برام بنی تمدن بر قومک اسمی در ابو عیدیه
 ایتدی برام حنطله اولادندن پیش کسنه بانک اسمی در و فی المثل ان الشقی و افد البرام شقی شینک و قافک
 فخیله بدخت اولن و و افد ایلی معناسنه در و بونک بیانی بودر که بر و بن هندی دار مدن طقسان طغور
 کسنه احراق بالار ایتشدی و انلر دن یوز کسنه احراق ایتسنه جین ایتشدی قنداشی اسعد بن
 منذرک قانی مقابله سنده برام طایفه سندن بری اولرلر کجوب بریان رایحه سن الدی و شول بله ظ
 ایتدی که مالک صیافت ایتشدی یولدن صایوب اندن حصه رجا ایتدکده اکسنه قوم سنس دیر
 سوال ایدیمک بر ایدیم دیو جواب و ردی حالده ای دخی ایتسه صالوب مانه فی تکمیل ایتد کلرند
 بو مثل ضرب اولندی و بوندن عرب طایفه سی غروب هنک محرق دیو تسمیه قلدیلر البرسام بانک
 کسری و رنک سکونیه برعلت در که اکثر جهه مختارده اوچ در دیش و برجامه یان اغر سیدرو شادل
 اللغه ده کو کسه اولن سجدور دیش لکن مشهور اولن بودر که غدا غلیظدن حاصل اولور برعلت در
 که سر سام آثاری کی آثاری و اردر و صاحب صراخ بانک فخیه تصریح ایتشدی لکن مشهور مخالف در و ز
 قاموسه و سا برکت معتبره ده کسر یا منصوص علیه در نیم فخی با دخی نقل اولنشدی و لکن اجم
 بزم ذکر ایتد و کدر البرسم میمک فخی ایله ذکر اولن ان علتیه مبتلا اولن کسنه یقال برسم الرجل علی
 البناء للمجهول فهو برسم البریم هنر بانک ورنانک کسری و سبیک فخیله ایشیم که معروف در اصلنده معرب در
 و بوندن اوچ لغت و اردر ز راعرب طایفه سبیک کندی کلامنده اولن کله دن تخلیط ایتد معناداری در
 و ظاهر بودر که اوچ لغت سبیک فخی و سبیک و کسری در قاموسه روایت اولن ان اوزن و ابن السکیت ایتدی
 کلام عرب ده لغت و زنی بو قدر کسر لام ایله اما فعیل فح لامه چوقدر اهل لیل و اریسم کی و اریسم مصرف
 در هر نه دکلو بونکله علی وجه التلقیب برکسنه تسمیه اولنور سه ده ز راعرب طایفه سی بونکله ایکی حالده
 معرب قلوب اوزرینه الف لام داخل قلوب کندی اصلاری اوزن و نا اولن کله لحر اسنه جاری قلمشدر
 فرند و دیناج و را خودر و سهر و زاجر و نوز و زنجیل کله لرنه دخی حال بوبله در اما الحق و یعقوب و اریسم

کله لرنه

کله لرنه حال بوبله دکدر ز راعرب طایفه سی بونلری حالت تعریفده معرب قلمشدر در تعریفدن تیکره
 نقل ایتسه مشلر در و فرند قلی یوزن اولن جوهره دیرلر و سهر ز رنوج خرما یه دیرلر واجر کرمه دیرلر البرشته
 علی وزن الدرجه اظهار حزن ایتد بقال برسم الرجل اذا اظهر الحزن و برسمه برسنه یه بقوب قالمغه ده دیرلر
 البرشام بانک کسری ورنانک سکونی ایله حدت نظره دیرلر البرعوم بانک و عین مهمله بانک فخی و مایند ورنانک
 سکونیه اجلامش چیمکدر البرع بانک و عینک فخی ورنانک سکونیه بمعناه البرعه علی وزن الدرجه
 اغاجک چیمکی طومر قنمق بقال برعت الشجرة اذا اخرجت براعمها البرطام بانک کسری ورنانک سکونیه
 قانی طود قلی اولن کسنه البرطیه علی وزن الدرجه غصبیدن ششیک التبرطم فختله و طانک فخی ایله بر
 سوزدن غضبه کاک بقال برطم الرجل ای تعصب من کلام البرهه علی وزن الدرجه ایضا نظری دائم
 قلوب کوز قیاغن در بریمک ابراهیم اسم اعجمی در و بوندن اوچ لغت دخی و اردر بری ابراهام و بری ابراهم
 هانک فخیله و بری دخی ابراهم هانک کسر بله یانی حذف اندکدن صکره ایره هنر بانک فخی ورنانک فخی
 و بانک سکونیه ابرهیمک نصغیری در ز راعرب طایفه سی معرب در هنر بانک مایند در و رت حرف اصل
 اولد غیچون هنر بنات الاربعه بانک اولنه زاده اولماد غیچون پس بوحالت تصغیرده کله دن حذف
 اولنغی ایجاب ایدر شتم سفر جلدن حذف اولنوب سفیرج دیرلر و اسماعیل و اسرافیل دخی جالبه دیرلر
 و بونک اولن مبرک قولی در و بعضلر هنر بانک ز اید و اما سن توهم ایدوب اسم اعجمی اولماغین اشتقاق
 معلوم اولماد غیچون ابراهیم بریم لفظی اوزن و اسماعیل سمیعیل لفظی اوزن و اسرافیل سربفیل لفظی اوزن تصغیر
 اولنور دیر و بونک اولن سیبویه قولی در و قول حسن بودر که اولن قیاس اوزن در و بعضلر
 ابرهیمک تصغیرنه بره دیرلر هنر بانک و میمک حذف ایله البراهمه بانک فخی و هانک کسر بله شول قوم در که
 انلر باری تعالی رسل کوندر می جائز کورمزل البرم بانک فخی ورنانک سکونیه برسنه فی اوک دشبله
 ایضرمق بقال بزم علیه بزم و بزم من الباب الاول والثانی اذا غرض بمقدم اسنله و بزم فقی باش برماغیله
 و شهادت برماغیله صغیره دخی دیرلر البرمه بانک فخی ورنانک سکونیه برکون برکجه دم برکجه یک وجه ووزمه
 معناسنه الایزم هنر بانک ورنانک کسر بله کر یا سنده اولن توقه کمر ساز معناسنه الایزم هنر بانک فخی
 ورنانک کسری و مدبله جمعی البریم بانک فخی ورنانک کسری و مدبله قلاده ای خیط القلاده معناسنه التسم
 فختله غمکدن ادنی اولن کولک در و غمک اولدر که همین کندی اسماع اید جوارنده اولن اسماع ایتسه البرسم
 بانک فخی و سبیک سکونیه تسم ایتد بقال بزم بزم بسم من الباب الثاني الباسم سبیک کسری ایله بزم قلی
 کسنه بقال بزم فهو باسم الایسم هنر بانک ورنانک کسر بله کذلک تسم ایتد الباسم میمک فخی و سبیک کسر بله
 اوکدیشی مجلس کی مجلس دن الباسم میمک کسری و بانک سکونیه تسمی چوق اولن کسنه الباسم
 بانک فخی و سبیک تشدید بله کذلک تسمی چوق اولن کسنه بقال رجل بسم و بسم اذا کان کثیر
 التسم بسم بانک کسری و سبیک سکونیه اسماء رجالدن در و لکن اسماء عربدن دکدر و قیس بن
 مسعود داوغلنه بسم دیو تسمیه قلدی بسم طام فارس ملکرندن برملکک اسمی اولد غنه بناء تم قابوس
 و دخه نوسله تسمیه قلدیلر بسم بسم طامی تعرب ایدوب بانی مکسور قلدیلر البسم فختله شخه اولنق نقول
 بسمت من الطعام من الباب الرابع و حیوانه دخی استعمال اولنور یقال بسم الفصیل من کثرة شربه اللبن
 و بسم طعامدن او صغره دخی دیرلر بقال بسمت منه بسمیا ای سیت الایسم هنر بانک کسر بله شخه قلی
 یقال ایتسه الطعام البشام بانک فخی و سبیک تخفیفیه برخوب رایحه لواغاجدر که ای مسواک

برسم

برسم

برسم

برسم

برسم

برسم

برسم

برسم

برسم

وایانک کسری ابله مغال ورنی اوزن شولت در که زکره سکر تد کدن سکره تکرار سکرده
 التام میک کسری و تانک سکونی و هنرمک فحیه شول بزر که از بشی و از بی انکسرات اوله المتام
 علی وزن المقال ذکر اولن طریق اوزن بطریق نقول تاء مت متامه اذ انجته علی خیطین خیطین التام
 عورتک اردن و اوکن بیر ایتمک افصا معنایه نقول اتا مها اذ افصاها الا حمی همزه مک وحاء مهله مک
 فحی و اخر نه یانک تشدید به پرد بد کبری قاشک برنوی الخ تانک فحی وحاء معجه مک سکونیه هر قریه مک
 یا خود هر لرضک متهماسی بقال فلان علی تخم من الارض ای علی متهماسی الخوم ضمتله جمی فلسله فلوس
 کی و فرایندی تخوم صنوره دیر لر حدود معنایه تخمک جمی اولن اوزن سکره مروز ایندی و سکره بعض
 شاعرک شعر نه واقع اولدی و ابن السکیت ایندی واقع اولن تخوم در تانک فحی وحاء مک و مدله مک
 جمی تخم کلور ضمتله صبور له صبر کی ابو عمر و بن اسماع اولندی و بن الخنه تانک ضمی وحاء مک فحی ابله
 امتلا اولن معنایه اصلی و حده در واوله سکره فصل و او ده بیان اولنور انشاء الله تعالی ربم تانک کسری
 و رانک سکونی و یانک فحی ابله بر موضعک اسمی در التلام تانک فحی ولامک تحقیقه شاکر دل اصله
 نلامید ابدی اخر نه ذال ساقط اولمشدر التام تانک فحیه بر سنه اخر اولن بقال تم الشی تمام من الباب الثاني
 التام همزه مک کسری ابله بر سنه بی تمام ایتمک نقول الخ غیره التیم علی وزن التکریم بمعناه الاستیم همزه مک
 و تانک کسری به بمعناه ایضا بقال تمموا استتمه یعنی و اتام حامله اولن عورت مد تن تمام ایتمک دخی دیر لر
 التیم میمک ضمی و تانک کسری به مد تن تمام اندن حامله عورت بقال التیم الحلی فی تم اذ اتت ایام حملها و ولدت
 تمام التام تانک کسری به ولد تمام وقتنه طوعی بقال ولدت التام و تمام بالغ و الکسر و ولد المولود التام
 و تمام و تمام ای بدر اولغه دخی دیر لر بقال تمام و تمام اذ اتت لیله البدر لیل التام تانک کسری به در فحی جایز
 دکلر اطول لیالی که بلده برواق اولور شب بلده معنایه التیم تانک فحی و ضمی و کسری به اوج لغت در
 تمام معنایه بقال لی قائلها الاتامی مضی علی قوله ولم يرجع عنه یعنی سورن تمام اتجه و از کجیدی التیم
 تانک فحی و میمک کسری و مد به بر کشید معنایه التیمه وزن مزبور اوزن شول نخه در که ای کوز لر
 و فی الحدیث من علی تيمه فلاتم الله بعضه ایندی حدیث شریفه منی اولن تعویذ بوجو در خرزه
 معنایه و اما شول نخه که اند قرآن عظیم و اسماء الله یاز له فی کور مد منع یوقدر نیم وزن مزبور اوزن
 بر قبیله مک یا با سنک اسمی در که اول نیم بن مر در که حد اعلای مضر در تمم من اولک ضمی و تانک کسری
 و تشدید به بی بر یوعدن بر شاعرک اسمی در که اول تم بن نو بره در التام تاء اولک فحی و میمک سکونیه
 کلامندن حرف تا کلامن رد دایدن کسنه التیمه علی وزن الزلزله تکلمه ذکر اولن صفت اوزن اولن
 التام تانک فحی و میمک تشدید به تمام اولن بقال تمام ای جاءوا کهم و تم المستم میمک ضمی و تاء تانک
 کسری به شول کسنه در که صوف و دوه یوکی طلب قبله طوقی طور دخی سنه بی تمام ایکیون التیمه تانک ضمی ابله
 همه اولن یوکی بان سی التیم تانک فحی و تانک ضمی و تشدید به شول ای محدر که انک بر جنس اوفق دخی اولور که
 چکر دکندن ایرلور لی اهل بادیه کل یلر التیمه تانک فحی و تانک ضمی و تشدید به کذلک ذکر اولن اغاجک
 واحدی التیمه تانک ضمی و مدله شول سنه در که کومشیدن ایشلر ایهودانه سی کی تهامه تانک کسری به
 بر شهرک اسمی در التیم تانک کسری و اخر نه یانک تشدید به ذکر اولن شهره منسوب اولن سنه
 تهام تانک فحیه کذلک تهامیه منسوب اولن سنه تخمکه تانی مفتوح قبله من یابی مشد
 کومر من سنه کیم و شام دیر لر بوقدر و از که تهامه الف اصلی در و جان و شام کله رنده ای نسبتدن

هم

هم

هم

هم

هم

هم

هم

هم

عوضه در التیم تانک فحی و هانک تخفیف ابله جمی یقال قوم تهامون یا قالو ایانون سینویه ایندی طایفه
 عربدن بعضی تهامی و یانی دیر لر تانک فحی و یانک تشدید ابله التیمه تانک فحی و هانک سکونیه تهامه ده
 لغت در التیم فحیه مک مصدر در تهامیه کلک معنایه الاتام همزه مک کسری و تانک سکونیه تهامه شهر نه
 کتمک نقول التیم الرجل اذ صار لی تهامه المتهم میمک کسری و تانک سکونیه شول کسنه در که تهامه شهر نه
 انوک کلکی جوق اوله التیمه تانک ضمی و هانک سکونیه بر کسنه سوعطن ایتمک اصلی و هیه در فصل و او ده
 کلور انشاء الله تعالی نیم الله تانک فحی و یانک سکونیه بکر قبیله سندن بر جماعتک اسمی در که افله لهازم دیر لر
 باباری نیم الله بن ثعلبه در و غره نیم الله بن واسطک دخی اسمی در و بعضی نخه ده لفظة الله بنه اللات واقع
 اولمشدر اصح اول ذکر اولن در و نیم الله کله سنک معنایه عبد الله دیک اولور نیمه الحب دید کندن ما خود در
 عبد و ذلله معنایه التیم میمک ضمی و یانک فحی و تشدید به محبتدن ذلیل اولن کسنه التیم تانک فحی و یانک
 سکونیه ذلیل قلق بقال تاء مته فلان و نیم قریش دن بر جماعت در که ابو بکر صدیق رضی الله عنه انظر دن در و اول
 نیم بن مر در جدا علای نضر در و نیم بن غالب دخی قریشدن بر کسنه مک اسمی در و نیم بن قیس و نیم بن شیبان بکر
 قبیله سندن بر کسنه مک اسمی در و نیم بن ضبه و نیم اللات کذلک ضبه قبیله سندن بر کسنه مک اسمی در و نیم
 اللات کذلک خرج قبیله سندن بر کسنه مک اسمی در که انصار دن در که اول نیم اللات بن ثعلبه در که اسمی بخار دن
 و بنو نیم بن ثعلبه طی قبیله سندن در التیمه تانک کسری و مدله شول قیون در که ای صاحبی منزله صغر
 اولاغه کوندر مزوفی الحدیث التیمه لا هله الا تام همزه مک کسری و یانک کسری و تشدید به بر کسنه او ده
 صاغیون صقل دخی قیونی بوغر لوق بقال اتا م الرجل بتم من افعل التیمه تانک فحی و یانک سکونی والفک
 مدی ابله بریه فلات معنایه نیمه و وزن مزبور اوزن بر موضعک اسمی در فصل التیم تانک فحی و تانک سکونیه
 سختیانک دیکشن رمز ایتمک بقال ثبت الخارزة خرزها اذا افسدت ته لا تجم همزه مک کسری به یغمر و متصل
 یغمر بقال تجم المطر اذا کثر و دام و بقال تجمت التیمه تجمت و انجمت و انجمت بلوب اچلمق در التیم فحیه اوک
 دیشی دو شمت نقول منه ثم الرجل من الباب الرابع الا ثم همزه مک و تانک فحیه شول کسنه در که اوک دیشی
 دو شمت اوله لا ارام همزه مک کسری به اوک دیشی دو شمت بقال ارمه الله ای جعله ارم التیم تانک و تانک ضمی
 و رانک سکونیه کاسه ده باقی قاتی سنه کرک طعام اولسون کرک سا ایتمک قتی اولسون التیم تانک فحی و عین
 مهله مک سکونیه بر سنه بی قویرمی نقول ثعبت الشی اذا رعت التیم فحیه و عینک ضمی و تشدید به بر
 بر کسنه به خوب کورنک نقول تنعمتی ارض فلان ای اعجبتی و یونی ابو زید باید لنه نوله روایت قلدی التیم
 تانک فحی و غیر معجه مک تخفیفه راوت در که طاغله بر قور بد قار و اگالسان فارسیه در منه میمک
 دیر که یوشن دید کبری اوت در و که اولور پیر اولوب سقل اغرمی اکتشیبه ایدر لر التیمه وزن مزبور اوزن
 واحدی التیم تانک فحی و عینک کسری به شول کلب در که صید تجمه معناد اوله و بومقامه صاحب صراح تخم
 سکر کزنه دیشدر سکر شکاری دیک محله التیم فحیه یول اورتسی وسط الطريق معنایه و تجم پرده
 اقامت ایتمک معنایه دخی کلور بقال تجم بالمکان من الباب الرابع اقام و تجم یوله کمنه دن خالی و لماغه دخی دیر لر
 نقول تکت الطريق اذا رمته التیمه تانک ضمی و لامک سکونیه دیواره یا خود غیر سنه ده اولن راق و کذلک التیم
 تانک فحی و لامک سکونیه بر سنه بی کدک ایتمک بقال تلمته ائله ثلما من الباب الثاني و تجم کدک دخی
 دیر لر بقال فی السیف ثم فی الاء تلم اذا انکسر من شفته شئ الان تلام همزه مک و تانک کسری به بر سنه
 کدک التیم فحیه و لامک ضمی و تشدید به بمعناه نقول تلمت الشی فانتم و تلم التیم فحیه

هم

هم

هم

هم

هم

هم

هم

هم

هم

بنزدان درویری دخی طبعه در وجرم قطعه دخی دیرل وجرم قیونک یوکن قرغه ده دیرل نقول جرم صوف
 الشاة اذا جزته وجرم القه دخی دیرل نقول جرم منه اذا اخذت منه مثل جلت وزناو معنی وجرم کسب
 معنای نه کور یقال جرم مجرم من الباب الثاني اذا كسب وحمل معنای نه کور قال الله تعالی لا یجرمکم شتان
 قوم ای لا یحملکم و یقال لا یکسبکم و شتان بغضه دیرل الاجرام همزه نك وتاك كسر یله كذلك كسبك یقال
 جرم الخل واجترمه اذا صر به یعنی خرما کسسه الجارم نك كسر یله خرما کسبی کسسه و بنو جارم عربی
 بر قومك اسمی در الجرم جیمك ضمی ورنك فقیله جارمك جمعی خرما کسبیل معنای نه الجرام جیمك ضمی ورنك
 كذلك تشدید یله كذلك جمعی الجرام جیمك كسری و فقی ورنك تخفیف یله خرما کسبی یقال هذا من الجرام والجرام
 وجرام كسری جیمك جمعی دخی کور کریمه کرام کی یقال جله جرام ای عظام الاجرام و جله كسری جیمك و تشدید
 لا مله یا شلوه دیرل الجرم جیمك كسری ورنك سکون یله جسد معنای نه در ولون معنای نه کور وجرم
 صوته دخی دیرل ابن السکیت وروایی و غیر یلر روایی اوزن و ابو حاتم استدی عامه فلان صافی الجرم دیکه حر یصلر در
 صافی الصوت و صافی الخلق معنای نه لکن بو خطا در دیدی الجرمة جیمك كسری ورنك سکون یله خرما کسبی طایفه
 الجرمة جیمك ضمی ورنك تخفیف یله خرما کسور کن انجمن دوشن خرما الجرم جیمك فقی ورنك كسری و مد یله
 انجمن کسلین خرما وجرم جیمك معنای نه کور ابو وروایی اوزن الجرام جیمك فقی ورنك تخفیف یله كذلك
 جیمك معنای نه در بورك روایی اوزن و مز بور استدی بولر یعنی جریمه جرام قوری خرما یله دخی اطلاق
 اول نورل ته ابن السکیت باب فعیل وفعاله ذکر اتشدر شجج ابله شجاج کی یجیل معنای نه کیم ابله
 کهام کی مسن معنای نه و عقیق ابله عقام کی ولد کتور مز معنای نه و یجیل ابله بحال کی
 جیمك معنای نه و صحیح الادیم ابله صحاح الادیم کی بی جرات معنای نه الجرم جیمك ضمی ورنك فقی و تشدید یله تمام
 اول بل الجرمة وزن مز بور اوزن موثی یقال حول مجرم و سنة مجرمة ای تامة الجرم فقی ورنك ضمی
 و تشدید یله بل کیمك نقول تجرم السنون ای انقضت و تجرم اللیل اذا ذهب و مجرم یكسسه نك اوزنه ایشلر کی
 کنایه اسناد ای تمکه دخی دیرل یقال تجرم علی فلان ای ادعی ذنبالم افعله لا جرم فقی ورنك و اوزن بناسی
 ابله فر استدی بور کله در که اصل یله لا بد و لا محالة معنای نه در وقتا که بمعنا ده استعمال کثیر اولد یسه معنای
 قسمه یجول اندی و حقا من له سنة نازل اولدی بواجلن جوانه لام داخل اولدی ته کیم جواب قسمه لام داخل
 اولور الجرثومة جیمك و نك ضمی ابله اصل معنای نه و جرثومة النمل قریمه یواسی الجرثم فقی ورنك ضمی ابله
 جمع اولق الا جرثام همزه نك ورنك كسری یله بمعناه یقال جرثم الشی و اجرثم اذا جمع الجرثام جیمك اولك فقی و نك
 كسری یله عجم بر قوم در که جزیره ساکن اولور یقال الجرثام نبط الشام و نبط فقی ورنك بر قوم یور کله دیرل
 الجرثم علی وزن التدرج و حشی بتاغته دیوشلر لب ساکن اولق یقال الجرثم الوحشی فی وجان اذا انقبض و سکن
 الجرثمة علی وزن الد حرجه یكسسه صول الن طعاب اوزنه قوم قدر کسسه اکل ایتسون دیو جر دبه کی دروزنا
 و معنی و جر دمه سوزی چو غلغه دخی دیرل یقال جر دمه اذا کثر فی الکلام الجر سام جیمك كسری ورنك سکون یله
 بر علت در که غلیظ غدال دن حاصل اولوب سر سام ارلری کی ارلری اولور رسام کی در وزنا و معنی الجر شمة
 علی وزن الد حرجه یكسسه خسته لکدن افاقت بولق یقال جر شم الرجل اذا ندمل بعد المرض والهزال فهو
 مثل جر شب وزناو معنی و بر نسبه جدت نظر له نظر ای تمکه دخی دیرل رشمه کی یقال جر شم الرجل اذا احدث النظر
 الجر شم جیمك و ضاد معنای نه یله ریشه جوق یز کسسه اکل معنای نه الجر شم جیمك ضمی و ضاد ک
 كسری یله بمعناه جر شم جیمك و هانك ضمه یله یز و لا یبندن بر قیله نك اسمی در که انلر استماعیل یبندن
 اصلوات الله علیه اصهارندن در یعنی اهل یبندن در الجر شم جیمك ضمی و هانك كسری یله فرموده

اولان دوه فراروایی اوزن یقال جمل جراهم و ناقة جراهمة الجرثم جیمك فقی و زای معنای نه سکون یله کسبك قطع
 معنای نه و نك جرم الحرف دید کوری بوندن در که جرم اعرابه سکون کی در بناده نقول جرم الحرف
 فاجر و جرم قریبی طولدر معنای نه دیرل نقول جرم القرية اذا ملأ بها و جرم خرما یی نقد و یجین ای تمکه
 دخی دیرل جرم کی راء مهله ابله نقول جرم النخل و جرمته اذا خضته و خزرته و عرب طایفه سی رزم متعارف
 اولن خطمه جرم دیرل جیمر طایفه سنك خطندن مقطوع و ما خود اولد غیچون و قلم الجرثم شول قله دیرل که
 انوك اوی محرف قطع اولماش اوله و جرم شول نسبه دخی دیرل که ناقة نك فرجنه اذ خال ایدوب راخر دوه
 یاور یسینه یلر تا که انی کندی ولدی در صنه الجرمة جیمك فقی ورنك سکون یله بر کره جیمك کله و اخذ
 معنای نه الجرثم علی وزن التکریم قریبی طولدر مق و مجرم عاجز اولغه دخی دیرل نقول جرم القوم ای عجزوا
 الجرمة جیمك كسری ورنك سکون یله دوه سور یسندن بر قطعه یله دیرل و قیون سور یسندن بر قریبه دیرل
 الجسم جیمك كسری و سبک سکون یله جسد الجسمان جیمك ضمی و سبک سکون یله جسد معنای نه جسمان کی در
 وزناو معنی و اصمعی استدی جسم و جسمان جسد معنای نه در و جسمان شخص معنای نه در و مز بور استدی جسمان
 جسم انسانك جمعی دخی کور ذیاب یله ذویان کی قورنلر معنای نه یقال له الجسمان ای اجسام کثیره الجسم جیمك
 فقی و سبک كسری و مد یله فرموده اولن کسسه یقال جسم الشی من الباب الخامس اذا عظم الجسم جیمك ضمی
 و سبک تخفیف یله بمعناه یقال جسم فهو جسم و جسم الجسمان جیمك كسری یله جسم جمعی الجسم فقی ورنك
 و سبک ضمی و تشدید یله بر کسسه ای اختیارا تمك یقال تجسمت فلان من بین القوم ای اخترته کویا که انوك جسمین
 قصد ایتش اولور سن ته تمک تا یسته در من انوك علامت و شخصین قصد ایتدم دیمك یلندن و جسم بریری طلب
 ایدوب توجه ای تمکه دخی دیرل نقول تجسمت الارض اذا اخذت محوها تر بها و جسم جسم اولغه دخی دیرل
 و بر نسبه نك اعطینه مباشر ای تمکه ده دیرل ابن السکیت وروایی اوزن نقول تجسمت الامر اذا رکت اجسمه
 و جسمه ای معطیه و جسم یوکسک قومه و یوکسک طاعه جیمك دخی دیرل مز بور وروایی اوزن نقول تجسمت
 الرمل و الجبل اذا رکت اعطیه الاجسم همزه نك و سبک فقی ابله فرموده اولن نسبه جاسم سبک كسری یله
 شام شریفه برقر یله اسمی در الجسم فقی ورنك رنسه یی رحمتله یحصل ایتك الجسم فقی ورنك و سبک
 ضمی و تشدید یله بمعناه نقول جسم الامر جسمان من الباب الرابع و جسمته اذا کلفته علی مشقة الجسم علی وزن
 التکریم بر نسبه کی کوجه یحصل ایتدمك الاجسام همزه نك كسری یله بمعناه نقول جسمته الامر بجسمیا
 و اجسمته اذا کلفته ایاه الجسم جیمك ضمی و سبک فقیله دوه نك کوسکی صدر یبعیر معنای نه جسم وزن
 مز بور اوزن انصار دن بر جماعتک اسمی در که انلرک باباسی جسمین خرج در و جسمین یقیفه دخی بر جلاک
 اسمی در که اول جسمین یقیف در و جسم تغلب قیله یسندن بر قومك دخی اسمی در که انلرک ارام دیرل و جسم
 هوزن دن دخی بر جلاک اسمی در که اول جسمین معاویین بکرین هوزن در الجسم جیمك و عین مهله نك فقی ابله
 طبع یقال جمع جمع جمع من الباب الرابع و جمع اته زیاده اشتها اوزن اولوب ای زیاده اکل ای تمکه دخی
 دیرل یقال جمع اذا قرم الی اللحم وهو فی ذلک اکول و جمع دوه شوراب و دیکن بولیب عظامه
 و یجس کلابه میل ایتمسه دخی دیرل و جمع طعامه اشتها اولماغه دخی دیرل یقال جمع الرجل اذا لم یسته
 الطعام الجیم جیمك فقی و عین سکون و الفک مد یله یا شلر اولن ناقة و مد کسری یله جمع دیرل
 الجسم جیمك و سبک ضمی ابله فقی القامه اولوب زیاده غلیظ اولن کسسه و فر استدی سبک
 فقی اقص در الجسم جیمك فقی و لامك سکون یله کسبك قطع معنای نه نقول جلیت الشی جلیما من الباب
 الثاني اذا قطعته و جمل کیمك اوزنه اولن ای صوب المعنای نه دیرل یقال جلیت الجر ورا جلیما جلیما
 اذا اخذت ما علی عظامها من اللحم الجیم جیمك فقی و لامك سکون یله کسری جله معنای نه نقول اخذت

جرم

جسم

جسم

جسم

جسم

جلم

جرثم

جرجم

جر دمه

جر شم

جر شم

جر ضم

جر شم

الشيء محله اذا حدثه اجمع الخلة فحتمه كقوى انك طوار كوده سنه واردر تقول هذه خلة
 الجزور اي لحمها اجمع وخلة قبونك كوده سنه دخی در لر ایچی حقوب انقاری كسند كن صكة الخلام
 كذا لك فحتمه بجن كذا لك قبون انی قطع اولور الخلام فحتمه ایچی حق كبرقند اوله الخلام خلك
 كسر به او غلظت حذاء معنائه الا جاحام همزك ولا مك كسر به جمع اولی یقال اجمع القوم
 اجمعاما اذا جمعوا و بعضلر ابتد اجمام بیو كلك استكنار معنائه الخلة خلك وهانك ضمی
 وما ينه لا نك سكوبله دن نك كناری وفي حديث ابی سفيان كدت با ذن لی حتى تا ذن لحارة الظلمین
 ابو عبيد ابتد اشبو حديث شريفه خلة مبتدله بو حدیثدن غیري رده ایشتمد ولكن فی اصل كلامه شدیدی
 وهانك فحتمه مر نور شدی بن بونی مبتدله بو حدیثدن غیري رده ایشتمد ولكن فی اصل كلامه شدیدی
 الخلة خلك وهانك كسدك ضمی ایله بر جلك اسمی در الخ خلك فحتمه تشدید به كثير معنائه
 قال الله تعالى ويحبون المال ما جاء و يقال جم المال وغيره من الباب الاول والثاني اذا اخرج قيوده جمع اولن
 صوبه دده در لر و جم كيله مك اوزره باش یغمه دخی در لر نقول جم المال اكمل الا ملاء ته فوق الطفاق و جم
 ات د بلكه دخی در لر بقال جم الفرس جمان الباب الاول والثاني اذا ذهب اعياؤه وكذا اذا ترك الصراب جم
 خلك فحتمه تشدید به سلفه كین باد شاهلر دن رینك اسمی در الخ خلك فحتمه تشدید به
 شول مكان در كه انك قیونك صوبی جمع اولور الخلام خلك كسری ایله جمع صوبه اولاجی در معنائه الخوم
 خلك فحتمه تشدید به شول قیودر كه صوبی جوق اوله و جوم كسدك شول ات در كه بر كه سكر كندكن
 صكة تكرار سكرده الخوم مبتدله قیودر صوبه علق بقال جم الماء جم جموا اذا اشرق البشر واجتمع بعد
 ما استقي ما فيها و جوم بر كسنة نك كسری قرب اولغه دخی در لر بقال جم قیوم فلان جموا اذا اذنا و خان الخلة
 خلك ضمی ایله جماعت عظیمه و خلك فحتمه دخی اوقت در وجه ضم خلة باش قبلی كه قزلقدن اشغه انرو بو و قره دن
 اكثر در و وقره قولاغه دك ابتد و له او موزة كن در و بو مقامه صاحب صراحت جمه انبوهی موی سرو و نامی ان
 دیدی تفسیر مطابق دكل در اجمانی خلك ضمی و ممك و بانك تشدید به شول كسنة در كه باشندن بنر صابجی
 لوزون اوله طویل الخلة معنائه ونون علی خلاف القیاس ریاده اولمشدر و اگر جمه ایله بر كسنة نسیمه اولنوب
 اكسنت اولنسه جمی در لر الخلام خلك ضمی و كسری و ممك تحقیقه ایله شول نسنة در كه كيله طولد قد نه كره
 اوزر نه یقولر كيله باشی معنائه و جم خلك كسری به بر نسنة نك صوبه طویل نسنة در لر و خلك ضمی ایله اوله
 طویل نسنة در لر بقال عندی جم القدح ماء بالكسرو جم المكوك دقیقا بالضم ولا يقال الخلام الا فی الدقیق
 واشباهه بقال عطی جم المكوك اذا خط ما يحمله رأسه فاعطاه الخلم فحتمه بمعناه الاجام همزك كسر به
 كيله به باش یغمه در لر نقول اجمت المكیال اذا بلغ الكیل جمانه جمان خلك فحتمه تشدید به باشی اولن
 كسبه الخلام خلك فحتمه تشقیقه ات د بلكنوب راحت اولمق بقال جم الفرس جمه اذا ذهب اعياؤه
 وكذا اذا ترك الصراب الاجام همزك كسر به بمعناه یقال اجم الفرس علی البناء للمجول اذا ترك ان رك
 و يقال اجم نفسك يوما و یومین و اجم بر نسنة حاضر اولغه دخی در لر بقال اجم الامرا اذا و حضر
 و يقال اجم القرائ اذا جان الاجم فحتمه شول بنادر كه كسره سی اولیه بقال بیان اجم ای لاسرق كه
 الخلام خلك فحتمه تشدید به و الفك مدیه موئی و جاء شول عورت دخی در لر كه د رسی
 سوری اولیه بقال امرأة جاء المرافق و اجم شول رجله دخی در لر كه او غراشد اوك كندری
 اولیه الخلام خلك فحتمه تشدید به و الفك مدیه جماعت ناسه در لر ته كم باب حده
 مرور ایشدر و جاسول قیونه در لر كه بو بنزی اولیه بقال شاه جاء ای لافرن لها الاستحمام همزك

خلم

خلم

خلم

وتانك كسری ایله ات و اگر قوی بر مقدار د بلكه یقال استجم الفرس والبیر اذا جم و یقال فی لاسجم قلبی بشی من
 الله ولا قوی به علی الحق الخلة علی وزن الزلله كلامی اشكال سو یلك التجمع علی وزن التزلزل بمعناه یقال
 ججم الرجل و تخم اذالم بین كلامه الخلة ججمك ضمی و ممك اولك سكوبله قفا كکی كه دماغی مشلی
 اولور و ججمه اجمدن قدحه دخی در لر و ججمه شول قیویه در لر كه شور یرده قازلش اوله در
 الخلام جم اولك فحتمه تشدید به بر موضعك اسمی در ابو عبید ابتد موضع مزبون در الخلام
 د بلكه انك اجم قد حلا ایشلدن كندن اوتری ججم العرب وزن مزبور اوزن شول قبیله در كه بر كسنة نسیت
 اولنسه انلره نسیت اولور جمع بطرفی ججم ابتد كاری جهندن كلب بن و بره قبیله سی كی كه قن كلی دیناسه
 بطوندن ثنی اخره نسیتدن استغنا كلور الخلم خلك فحتمه تشدید به و ممك كسری و مدیه شول بوت در كه بر مقدار اوزن
 اوله و هنوز كال بولیه الخلم خلك فحتمه تشدید به و ممك سكوبله ووزك اولن بوز بقال رجل جهم الوجهی كاح الوجه و جهم
 بر كسنة نك یوز بنی دورك قلغه دخی در لر الخلم فحتمه تشدید به و ممك وهانك ضمی و تشدید به كذا یوزی دورك ایتك
 نقول جهمت الرجل و جهمته اذا كحت فی وجهه الخومه مبتدله یوز دورك اولمق یقال جهم جهومة من الباب
 الخامس اذا صار یاسر الوجه الخوم خلك فحتمه تشدید به و ممك وهانك ضمی و مدیه عاجز اولن كسنة بقال رجل جهوم ای عاجز
 لا بقدر علی شی الخلة خلك ضمی و وهانك سكوبی ایله او اخر لیلك ابتداسی فرار و اینی وزن الخلام خلك فحتمه تشدید به و ممك
 تحقیقی ایله شول بلوت در كه انوك یغزوری اولیه ججم علی وزن حیدر و موضعك اسمی در الخلم علی وزن
 جعفر باشی بیوك اولوب یوزی در كری اولن كسنة و جهم ارسلانه دخی در لر الخلم فحتمه تشدید به و ممك سكوبی
 وضاد معجمه نك ضمی ایله متكب اولمق تعظله تعطرس كین دروز ناومعنی جهم خلك وهانك فحتمه تشدید به و نونك فحتمه
 و تشدید به شول اتشك اشمردن در كه خدای تعالی اخرنك انوكه قوللر نه عذاب بدر و اولن خاسیه الخاق
 اولمشدر حرف ثانی مشدد قلاغه ولا یصرف در تعریف و ثانیث دن اوتری و بعضلر جهم فاسی معر بدر
 دیدی جهنام كسری نك و نونك تشدید به درین اولن قوی بشر بعید القعر معنائه یونس و اینی اوزن
 و جهنام عربین قطنك لغی در و بعضلر جهنام اعشاك تابعه سنك اسمی در دیدی و تابعه شول جنه در لر كه
 بر كسنة نك ارد مجدیور هر قند كیدر سه بیله كیدر فصل الخاء الختم حانك فحتمه تشدید به و ممك سكوبی به بر نسنة بی محكم
 فلق و حتم حكیمه دخی در لر قضا معنائه الخوم ضمیمه جمی و حتم بر نسنة بی واجب قلغه دخی در لر نقول حتمت
 علیه الشی اذا وجبت الخاتم تانك كسری به قاضی اولن كسنة و حاتم قره قرغه دخی در لر و ممك حاتم د بلكه
 طابغه عربی زعی اوزن فراقه حکم ابتد كیچون تطیرا حاتم الطائی تانك كسری به شول كسنة در كه بخاده انوكه
 مثل ضرب اولنور و اول حاتم بن عبد الله بن سعد بن الخشر ج در و بواسم منصرف در و بعض استعاوده كه
 لا یصرف شككند بلا نونین واقع اولمشدر ضرورته بناء در اجتماع ساكنیندن اوتری ندوبنه كسره
 و یرمك محله نونینی حذف ایشدر در الختامة حانك ضمی و تانك تحقیقی ایله خوان طعام اوزر نه دوكلن
 خردوت در الختم فحتمه تشدید به و تانك ضمی و تشدید به اكل اولن نسنة دو كندیسی دوكلك
 هشاشة الطعام معنائه یقال هو ذو تخم الختم ممك ضمی و تانك فحتمه تشدید به و تشدید به طعامدن
 دوكلن نسنة و هو غرض الختم و غرض نازه معنائه در الختم حانك فحتمه تشدید به و تانك مثله نك سكوبی
 و یرمك اعطاء معنائه بقال حتم له حتما من الباب الثاني اذا اعطاه و حتم بر نسنة بی او مغه دخی در لر ذلك
 معنائه نقول حتمت الشی اذا دلكنه الخمة حانك فحتمه تشدید به و تانك سكوبی به قرمزی اولن ذبه اكمه حرا
 معنائه و دو سبیدن نسا طابغه سنك بعضنه حتمه دیدن بلر الخمره حانك و تانك كسری و تانك مایینه

خلم

خلم

خلم

خلم

حشرم

حجم

حدم

حذم

حذل

حرم

سكوتله شول مندور نسنه در كه يوق و طودا غك اورت سنه در قن بر يان اوز و نجه اولسه صاحنه انظر د يرل
 الحجم حلك فخي و حيمك سكوتيله و نسنه لك بومرسي جئه سي حيد معناسنه و اكثر تسخنه و عبارت جوهری
 حجم الشی هیزه واقع اولشد در ای معجه ايله لكن صواب ذال هيله ايله در بقال ليس لم فقه حجم ای نتو و حجم
 حجامك شیشه چكه سنه دخی دیرل بقال حجه حجه من الباب الاول و حجم اوغلان انه سن انكه دخی دیرل بقال
 ما حجم الصبي ندی امه ای مامصه و حجم دوهك اغزنه ایصر مسون دیو حجام وضع ایتمكه دخی دیرل كه بود و منك
 هیمانی حینه قلنور ثقل حجه اذ اجوات علی فحجام و حجم منع ایتمكه دخی دیرل بقال حجه من الشی انجه
 من الباب الاول اذ كفتنه عنه الاجام همزه لك كسر به ممنوع اولی بقال حجه دخی حجم ای كفتنه فكف وهو
 من النوادر مثل كبته فاكب الحجوم ميمك فخي و حيمك ضمی و مد به حجات اولن كسبه و حجوم شول دوهیه دخی
 دیرل كه اغزنه ایصر مسون دیو حجام وضع ایدل و فی الحدیث كالجمل الحجوم الاجامة حانك فخیله اسم در حجات
 فعلن ایتمك معناسنه الحجم ميمك كسری و حيمك فخیله حجات الا جق شیشه الحجه وزن مز بور اوزن كذلک
 حجات شیشه سی الاجام همزه لك و تانك كسری به حجات المي بقال احتجت من الدم الحجام حانك كسری به
 شول نسنه در كه دوهك اغزنه وضع ایدل ایصر مسون دیو الحجام حانك فخي و حيمك تشدید به حجات فعلن
 ایدن كسبه و غر برك افرغ من حجام سباط دبدی بر مثلدركه بطل اولنلر حقنه ضرب اولنورز راسا باط
 نام موضعك حجامی غابت كسادندن مرور ایدن عسكری و رسیه حجات ایدر شش و شش اولنلر حقنه حقلشبق
 قولیه پس بناء علی ذلك مثل مز بوری ضرب ایتمشدر در الحوجه حانك و حيمك فخي و و او ك ما یبینه سكر نیله
 قر می كل بو عیدروانی اوزن الحوجم وزن مز بور اوزن جمی قر می كل معناسنه الاحتدام همزه لك و تانك
 كسری به او دیا لكتمق بقال احتدم النار اذ التهمت و بقال احتدم صدر فلان غیظا و احتدام قان زیاده قر می
 اولمغه دخی دیرل بر ربه ده كه قر اولمغه ما یل اوله بقال احتدم الدم اشتدت حرته دخی بسواد المحتدم ميمك ضمی
 و ذلك كسری به زیاده اسی اولن كون بقال يوم محتدم اذا كان شديدا الحدمه ففختنه انشیا لكتمسك
 اوازی الحدمه حانك ضمی و ذلك فخیله شول چومك در كه قانسی سریع اوله صلودك مقابلی در الحدم حانك
 فخي و ذال معجه لك سكوتيله كسمك قطع معناسنه نقول حذمت الشی اذ اقطعت و حذم خفته یور كه دخی دیرل
 و هر نسنه كه سرعتله اوله اذ حذم دیرل بقال حذم فی قراءته من الباب الثاني و قال عمر رضی الله عنه اذ انت
 فترسل و اذ انت فاحذم الحذم حانك فخي و ذلك كسری و مد به كسین قلیج بقال سبف حذم الحذمة
 حانك ضمی و ذلك فخیله قصیره القامه اولن عورت حذیه حانك فخي و ذلك كسری مد به رجالدن ركسبه لك
 اسمی در كه اول حذیه بن ربوع بن غیظ بن مره در حذام حانك فخي و ميمك كسری اوزن بناسی ايله بر عورتك اسمی در
 قطام كی حذلم علی ورن جعفر بر جاك اسمی در و تمین حذلم الضبی تابعیندن در الحذله علی وزن الدرجه
 سرعت ایتمك بقال مر یحذلم اذا مر كانه شد حرج و ند حرج یوالتمق معناسنه و الحرم حانك ضمی و و انك
 سكوتيله اجرام ایتك عایشه رضی الله عنها ایتدی كنت لطیبه لاله و حرمه ای عند احرام النبی
 صلی الله علیه و سلم الحرمة حانك ضمی و انك سكوتيله بر نسنه یمباشرت حرام اولمق و جوهر بنك بو مقامه
 حرمی ما لا یحل انھا كه قولیه تفسیر ایسمی مسامحه یمنی در بقال حرم الشی حرمة من الباب الخامس الحرم حانك
 ضمی و و انك كذلک سكوتيله بمعناها بقال حرمت الصلوة علی الحایض حرام و حرمه ركسبه لك اهل و عیالنه دخی
 دیرل الحرم حانك ضمی و و انك فخیله جمی اهل یتلر معناسنه الحرمة ميمك فخي و و انك فخي و ضمیله كذلک مباشرتی
 حلال اولن نسنه الحرام حانك فخي و و انك تخفیفه احرام كین كسبه بقال رجل حرام ای حرم الحرم ضمتنه جمی
 قد الله قذلكی و قدال باشك رده دیرل قفا معناسنه و حرم شهر پیننه دورتیه دخی دیرل كه اول ذوالقعد

وذو الحجة و حرم ورجب در كه انك حقه ثلثه سرد و واحد فردا دیمشدر و سرد سین مهله ايله طوقنق وری
 برنا و لشمق معناسنه در و عرب طایفه سی ذكر اولن ایلر ده قتالی حلال كور مزردی لا ایكی جماعت كه انلر خشم
 جماعتیه طی جماعتی در ز بر انلر ذكر اولن ایلر ده قتالی حلال كور مزردی پس شول كسبه لكزه مز بور ایلر ده
 قتالی تا خیر ایدر لدی حرمنا صلیكم القتال فی هذه الشهور الا دماء المحلین دیرلدی یعنی عرب طایفه سی شهر
 مز بور ده قتالی حلال كور نلر ك قتلی حلال كور ردی خاصة الحرام حانك فخیله حلالك ضدی در الحرم
 حانك كسری و و انك سكوتيله بمعناه و قری بقوله تعالى و حرم علی قریه اهلكنها و كسانی ایتدی بونك معناسی
 واجب دیمكدر الحرمة حانك كسری و و انك كذلک سكوتيله جماعه حریض اولمق غات معناسنه و فی الحدیث
 الذین تدر كهم الساعة تبعث علیهم الحرمة و یسلبون الحیاة یعنی خرس مجامعت انلر مسلط اولوب حیالری
 زابل اولور و حرمه كذلک محرومغه دخی دیرل الحری حانك كسری و و انك سكوتيله و اخرنه یانك تشدید به
 حرمه منسوب اولن كسبه الحرمة وزن مز بور اوزن موتی و حرمیه حرمه منسوب اولن او قلر ده دخی دیرل
 حرم الله ففختنه لك مشرفه الحرمان ففختنه صیغه ثنیه وزن مكه مشرفه و مدینه منور و حرم ففختنه لك كه
 اولور حرمة طلاق اولنور و بونك نظیری زمن ايله زمان در الحرمة ففختنه قیونده اولن شهوت مجامعت ته كم ناهده
 اولن شوت مجامعت ضبعه دیرل ضاد مجعه و باه و واحد و عین مهله ايله و اینك اولنه حناء دیرل حاء مهله ايله
 و نوله الاسخرام همزه لك و تانك كسری به قیون و قیونك غیری چتال طر نقلی و انلر مجامعت حریض اولمق
 بقال اسخمرت لثاة و كل انش من ذوات الطلف خاصة اذا استتھت الفحل و اموی ایتدی اسخمرت انكلیه و الذینه
 دخی دیرل قن ار ككله مجامعت طلب ایسه ل الحری حانك فخي و و انك سكوتيله و الفك قصیر به شول مؤشدر كه
 مذكر طلب ایلر الحرام حانك كسری ايله جمی الحری حانك فخي و و انك سكوتيله كذلک جمی عجالی ايله عجالی كی
 گویا كه مذكری كللو اولسه حرمان كارودی محارم البیل ميمك فخي و و انك كسری به كچه ايله قور خلوا و انی یولر كه
 قور و حق اولن كسبه یا كا كلك حرام اولور المحرمات ميمك فخي و و انك ضمی ايله حرمت ايجاب ایدن نسنه ل اسمی
 و وانی اوزن بقال ان لی محرمات فلا تهتكها و هتك حرمی نقض ایتمكه دیرل الحرمة ميمك فخي و و انك ضمی ايله كذلک
 واحدی حرمت ايجاب ایدن نسنه معناسنه المحرم ميمك ضمی و و انك فخي و تشدید به شول ای در كه شهر و نسنه لك
 ایتداسیدر و حرم شول دریه دیرل كه هنوز دباغت و لغامش اوله و شول قحیه دیرل كه هنوز ملائم اولمیه و شول
 ناهیه دیرل كه هنوز باش اوكر غامش اوله ابوزیدروانی اوزن التقریم علی وزن التكریم حرام قلیك تحلیلك ضدیدر
 الحرم حانك فخي و و انك كسری و مد به بر نسنه لك اطرافی بقال حرم البیرو غیرها ای ماحولها من مرافقه و
 و حقوقها و حرم محرمك تونه دخی دیرل و طایفه عرب طواف ایدر كن عریانا طواف ایدوب ثوبلر چقروب
 اوكر نه قورلر مش و حرم اسم رجل دخی اولور شه كم بعض اشعارده و ارد اولمشدر الحرمة حانك فخي و و انك
 كسری و مد به هر طمع اولن نسنه در كه فوت اوله و حریبه بر نسنه حرام اولمغه دخی دیرل بقال حرمه الشی یحرمه
 حریبه الحرم حانك فخي و و انك كسری به بر نسنه ركسبه حرام اولمق الحرمان حانك كسری و و انك سكوتيله بمعناه
 بقال حرمه الشی یحرمه حرام من الباب الثاني مثل سرقه سرقا و حراما الا حرام ركسبه دن بر نسنه ی منع ایتمك
 بقال حرمة اذ منعها یا و احرام بر حرمة داخل اولمغه دخی دیرل كه هتك او كنه قابل اولمیه بقال احرام الرجل اذا
 دخل فی حرمة لا تهتك و احرام شهر حرامه داخل اولمغه دخی دیرل بقال احرام الرجل اذا دخل فی الشهر الحرام
 و احرام حج ایچون و عمره ایچون احرام كیمكه دخی دیرل و بوكه احرام دبدیلر هر حلال اولن نسنه یونككه حرام
 اولد ایچون قتل صید حرام اولد غی كی و نسنا حرام اولد غی كی المحروم ميمك فخي و و انك ضمی و مد به معیشی

مشکل اولی کینه نه که باری تعالیٰ لیسائل و الحرم و بدی کی قولند ابن عباس ابتد می خرم و محارفات اولی
 کینه در محارفات وجه معاشی که و مشقه اولی کینه در الحیره حانک و رانک فقیله صغر بقره معنای
 الحیرم علی وزن حیدر جی صغر معنای لاخر بحام همز هانک و رانک کسر به از دحام و رانک بحال الحیرم
 القوم از ارد حواله الحیرم میمک ضمی و جیمک کسر به به یوقلق نشسته عدد کثیر معنای سنه الحرجه علی وزن
 الد حرجه دوه لری کیر و تو سکروب بری و وزن جمع ایتمک تقول حرجت لابل فاحرجت از ددها فاحرجت بعضیها
 علی بعض الحزم حانک فخی وزای معجه ناک سکوبله بر سنه بی بغلق تقول حرجت الشی حزم حزم من الباب الثاني
 از شد دته و حزم حزن من مرتفع اولی رده دخی دیر و حزن یوکسک و رانک اوان بر د و حزم بر کینه کندی
 احوال ضبط و ندرانک ایتمک دخی در رانک حانک فقیله بر کینه احوال و شد اوزن اولی بحال حزم از رانک
 حرامه من الباب الخامس الحرام زانک کسر به رانک کسر به اوزن اولی کینه الحزم حانک فخی و رانک کسر به به معناه
 الاحترام همز هانک و تانک کسر به بر کینه بلنه قوشق بغلق الحزم فقیله و رانک ضمی و تشدید به به معناه
 بحال احترام و حزم معنی ای ثلب و ذلك از شد وسطه بحال الحزم حانک ضمی و رانک سکوبله بر باغ اودن
 یا خود غیر سنه و حزم به رانک دخی اسمی در الحرام حانک کسر به قولان که اتک بلنه بغلق و منه قولهم جاوز
 الحرام الطیبین و طیبی معنه در ندی معنای و تقول حرجت الدابة از شد دت و وسطه الحرام و حرام او غلق بغر دغه
 دخی دیر که بشکله انوکله اللرن بغلق الحزم میمک فخی و رانک کسر به قولان بطریق و رانک حرام معنای الحزم
 فقیله کو کسه اولی طو تغلق غصص کی در روز ناو معنی بحال منه حزم حزم حزم من الباب الرابع و حزم
 انک یا نلری قبا و لوق که هضمک ضدی در و هضم انک یا نلری بری به منضم اوماق یعنی بالی قرنی اولی در که
 ات اهل اولی و نلر قنده اول مثالی و عیب عد اولی و نلر حانک فخی و رانک کسر ی و مد به ایکی کینه در باهله
 قبه له سندن که انلر حزم به و زمینه در و کاه اولی و زینتان دیر لیزوم حانک فخی و یانک سکوبلی و رانک ضمی
 و مد به کو کس اوردتسی و قولن ایشدی بر الحزم حانک فخی و رانک کسر ی ایله به معناه بحال شد دت لهد الامر
 حزمی حیزوم حانک کذلک فخی و یانک سکوبلی و رانک ضمی و مد به ملائکه جنسک اتک اسمی در و قاموسه
 جبر دیک اسمی در دجس الحزم حانک فخی و سینک سکوبله کسک قطع معنای حزم طمری داغلیوب
 قانن کسمکه دخی دیر و فی حدیث نه اتی سارق فقال قطعوه ثم اصموه ای اصموه بالثار ليقطع الدم
 و فی حدیث اخر علیکم بالصوم فانه محصی للعرق و مذهبه ثلاثا و شرکون اولوب حزن اولغه دیر ل الاحسام
 همزه ناک و هانک کسر به کسک انقطاع معنای المحسوم میمک فخی و سینک ضمی و مد به غدا لسی بر و اولی
 صبی المحسوم فقیله متتابع اولی کونلر ته که باری تعالیٰ و ثانیه ایام خسوما قولند متتابعه معنای
 دیشلر در و بعضی ابتد حسوم شوم معنای در بحال للالی المحسوم لانها تحسمن اخر عن اهلها الحسام حانک
 ضمی و سینک تحقیقه کسکین قلی سیف قاطع معنای و حسام السیف قلیک کسکین اولی بری حسم فقیله
 بر موضع اسمی در حسمی حانک کسر ی و سینک سکوبلی و الفک قصر به یادیده بریرک اسیدر که اند یوکسک
 و اطرافی هم و اطرافلر و در که انلر کتوزی خالی د کادر و فی حدیث ابی هریره مخر حکم الروم منها کفر اکثر الی
 سنیک من الارض قبل و ما ذلک السنیک قال حسمی جذام و کفر کافک فخی و فانک سکوبله قریه معنای در
 و سنیک سین مهمله ناک و یانک ضمی ایله طوارطریاغی در که یوم مقامه برک ردن عبارت در مجاز او جذام بر قبه له ناک
 اسیدر که ذکر اولی طاعلر ده ساکن اولور الحشمه حانک کسر ی و شین معجه ناک سکوبله و تانق و غضبه کلک
 و اسمی ابتد حشمت همین غضبه کلک در او تانق معنای د کادر و فصحاى عربدن بعضی ان ذلک لما

حرم

حزم

حسم

حشم

حشم

حشم بی قلاق دیر دی ای یغضمهم و ابوزید ابتد حشمت ال رجل و احشمته دیرلر معنای که یونلرک معنای
 مقابل که او تون کینه بی ارا ابوب غضبه کتور مکدر و ان الاعرابی ابتد حشمته بن الی حجل قلدیم دیک در
 و احشمته غضبه کتور دم دیک در دیدی الاحشام همز هانک و تانک کسر به بر کینه دن حیا ایتمک و انوک
 غضبندن خوف ایتمک تقول احشمته و احشمت منه یعنی الحشم حانک فخی و سینک کسر ی و مد به شول
 کینه در که اندن او تلو و قور و جلر الحشم میمک ضمی و سینک فخی ایله به معناه حشم فقیله بر کینه ناک خد منه
 و توایعنه دیرلر که اندن او تری غضبه کتور اولور و نضر ابتد حشمت الدواب دیرلر صلیحت معنای یعنی قلی طوار
 سربوب راسه حشمت الدواب دیرلر و بعضی سخنده صلیحت بدانه صلیحت واقع اولمشدر خنی صاحب
 صراح حشمت کله سن صلیحت ایله تقصیر یا تشدد نکن اصح اولی در و زرا قاموسه حشم الدابة فی قولن الی سبع اصابت
 منه شیاف صلیحت و صلیحت دیشدر الحضم حانک فخی و صادق سکوبلی ایله بلانک خروج ریح معنای حشمت بحال
 حضم بهاذا حین الانحصام همز هانک و حانک کسر به شول المعجره که منکسر اوله بحال الحضم البودا انکسر
 الحضم حانک و رانک کسر ی و صاد مهمله ناک مایند سکوبله تانک اولوب بحیل اولی کینه الحضم میمک
 ضمی و رانک فقیله به معناه بحال رجل حضم و حضم ای بحیل و حضم اوزمک ایله حشمت دخی دیرلر غون معنای
 الحصرمه علی وزن الد حرجه یا یک کریشن برک ایتمک تقول حضم قوسه از شد تونیر هالحصرمه علی وزن
 الد حرجه ایضا بر کینه کلامه الحن ابوب اعراب مخالف قلی ابو عبید و وانی اوزن بحال حضم الرجل
 حضمه اذ الحن مخالف الاعراب فی کلامه الحضم حانک و رانک کسر به عطاسی جوق اولی کینه و هر کثیر اولی
 نسنیه حضم دیرلر جوهری ابوزید یغضمه در صواب حضم در خاء معجه ایله الحطم حانک فخی و طانک سکوبله
 فاتیق بحال حطمته حطمه من الباب الثاني اذ کسر ال الانحطام همزه ناک و حانک کسر به فاتیق انکسار معنای
 الحطم فقیله و طانک ضمی و تشدید به به معناه الحطم علی وزن التکریم فاتیق نکسر معنای الحطم حانک فخی
 و طانک سکوبله قتلن بلی بحال اصابع حطمه ای سنه و جوب و حطمه السیل سیال دفعه کلنی طحنه
 السیل کی در روز ناو معنی الحطم حانک فخی و طانک کسر به کندی نسنندن فاتیق نسنه متکسر فی نفسه معنای
 بحال للفرس اذ انهدم اطول عمره حطم الحطم فقیله طوار یا شلی و لوق بحال حطمت الدابة من الباب الرابع اذ
 است الحطم حانک فخی و طانک سکوبله بشلوا و ما غلر یون و لوق الحطمه حانک ضمی و طانک فقیله اسماء فار دغین
 ز رانر کندی و الفاولن نسنیه ی کسر ابوب ضایع ابوزید و حطمه کثیر الاکل اولی کینه یه ده دیرلر بحال رجل
 حطمه اذ کان کثیر الاکل و حطم و حطمه حیوانه شفقن اولی کینه یه ده دیرلر شو به که حیوانی و جربوب بری به
 فاتیقه منکسر قله و فی المثل شر ال عاء الحطمه و عار انک کسر به لر عینک جی در جواب معنای حطمه الی دن
 یوز و رانجه اولی دوه سور یسی و یونلر حطمه دیرلر هرینه او غرر لاسه منکسر قلد قلر ندن او تری الحطم
 حانک فخی و طانک کسر ی و مد به بر دیوار در کعبه ناک شرفها الله مغرب جائنده واقع اولمشدر یوکسک دیولر
 د کادر قال ابن عباس رضی الله عنه الحطم الحذر یعنی جدار معهود در که کعبه مشرفه ناک دیولر و یونلر در الحطام
 حانک ضمی و طانک تحقیقه بر یاسن نسنه دن منکسر اولی نسنه بعضی قوریوت خرده سی دیشدر کیه رزه
 خشک معنای الحطم حانک فخی و قافک سکوبله طیر جنسندن بر نوع در بعضی کو کر جین در دیشلر حجام
 معنای الحکم حانک ضمی و کافک سکوبله معنای در حکم بنهم بحکم قولندن باب اول اوزن فقی قاضیلن اوزن
 فصلی خصومت نسنه بحال حکم لاه اذ التفع بالحکم و حکم علیه اذ انصر بر و حکم علم و حکمته دخی دیرلر الحکم
 حانک فخی و کافک کسر ی و مد به عالم و صاحب حکمت معنای و حکم او موری حکم قلنه دخی دیرلر بحال

حضم

حضم

حضم

حطم

حضم

حکم

حکم من الباب الخامس اذا صار حكيما لا احكام همز نك كسر بله برسنه في محكم قاق واحكام لامي طوارك اكنه
 كجور مكه دخی در قول احکمت الدابة اذا جعلت حكمة اللجام في حنكها واحكام سفهي منع ايمكه دخی در
 بقال احکمت السفیه اذا خذت علی بده الاسحکام همز نك وتانك كسر بله برسنه محكم اولمق تقول احکمت
 الامر فاسحکم ای صار محکما الحکم فحتمله حاکم معناسنه وفي المثل في بته يوثي الحکم ويوثي ايتادن در اعطا
 معناسنه وحكم كذلك يثندن بر قبيله نك باباسی ادبدر الحکمة فحتمله قيونك اكي ذقن الشاة معناسنه
 وحكمة اللجام اويان كينك حكمة في احاطه قلن بری الحکم حانك فقي وكافك سكونيله لامي اكنه كجور مك تقول
 حکمت الدابة حکما من الباب الاول اذا جعلت الحکمة في فيها وعرب طابغه سي حكمة في صرمدن وسجندن
 ايدرلر مز نورلر كمرادی شجاعت ولوب زينت اولد غيچون وحكم سفیه اولن كسنه في منع ايمكه دخی در قول
 حکمت السفیه اذا خذت علی بده الحکيم علی وزن التکریم ركسنه في ديلدي نسنه دن منع ايمك تقول حکمت
 الرجل تحکيا اذا منعته بما زاد وتحکيم ركسنه في كدي مالكدن حکم قلغه دخی در قول حکمة في مالى اذا جعلت
 اليه الحکم فيهما حاکم عليك في ذلك الاحتكام همز نك وتانك كسر بله حکم ايمك وحاكمه طور شق الختام تانك
 فقي وكافك ضمی ايله كذلك حاكمه طور شق بقال احتكموا الى الحاکم وتحاكموا يعني الحاکمة ميمك ضمی وكافك فحيلة
 حاکم اوكنه خصه وموت ايد شكم محكم الیامة ميمك ضمی وكافك فقي وتشديد بله رر جلدركه في خالد بن وليد
 مسيله كوننه قتل ايتدی الحکمة ميمك ضمی وكافك كسری وتشديد بله خوارك اسمی در وانلره حكمة ديد كری
 حکيمك امره انكار ايدوب لاحكم الله ديد كری قوللرندن اوری در وحکيمندن مراد ظاهر بودر كد ابو موسی
 الاشعری وعروا بن يحيى القاضی در الحکم ميمك ضمی وكافك فقي وتشديد بله شول بير مجرب در كه حكمة نسبت
 اوانور تته كم بعض شعره واقع اولشدر واما شول كسنه رك حديث شر بقال الجنة المحكمين ميورلشدر
 اقلر اصحاب اخذ وودن شول قوم در كد كفری قبول ايمكه قتل بتمنه تخيير اولند قلر نده اسلام اوزن ثابت
 او اوب قتل وانقي اختيار اند بلر الخ حانك ضمی ولا ملك سكونيله دوش در كه او بخويوارن كسنه نورر تقول منه
 حلم الرجل من الباب الاول وتقول حلت بكذ او حلة ايضا لاحلام همز نك وتانك كسر بله كذلك دوش
 كور مك تقول احلم الرجل اذا رأى في منامه شيئا الحلم حانك كسری ولا ملك سكونيله يواسلق ناء معناسنه
 تقول منه حلم الرجل اذا صار حليما الحلم فحتمله ولا ملك ضمی وتشديد بله كوحيله حليما ايمك بقال تحلم
 اذا تكلف الحلم وتحلم او غلب ياخود كسر شروب اتي در يسنه طولغه دخی در قول تحلم الصبي والضيب اذا سمن
 واكثر التحلم تانك فقي ولا ملك ضمی ايله حلم اظهرا ايمك حد ائنه حليما مرادی دكلكن بقال تحالم اذا رى
 من نفسه ذلك الحلم وليس بالحلم فحتمله دري دناغت اولنور كن كوه ييوب دلنوب فاسد اولق الحلمه
 فحتمله مده باشي راس تدی معناسنه الحليتان كذلك فحتمله ليكي مده باشي وحله نباتات دن براونك دخی
 سمندر واسمي ايتدی ذكر اولن اونه حله وبعده ديزر وحله يوك كنه يه در كه عل ديد كری كنه دن ايلر واولور
 يوك كنه الحلم فحتمله جمی يوك كنه مده اسنه وحله كذلك شول قورندر كه قيونك ظاهره اولن در يسنه
 واطننه اولن در يسنه دوشرا جمی روايتی اوزن وفجن دري دناغت وانسه اولن حلق رقيق اولور تقول منه تعين
 الجلد وحلم الاديم وتعين در بده يوفقه رر اولنقدر كه بوعيب عد اولنور الحليم حانك فقي ولا ملك كسری
 وميمك بله سمر اولن دوه بقال بعير حليم اذا كان شينا حليما حانك ضمی ولا ملك فقي ويانك سكونيله بر موضعك
 اسمي در كه اولن بطن فحتمله اولن ديه در حلم ميمك ضمی ولا ملك كسری وتشديد بله رنهرك ايميد رك عین
 هير دن وازدا ولور وحلم كذلك بر حلك اسيدر التحالم علی وزن التکریم برسنه في يواسلق تقول حلت الرجل
 اذا جعلته حليما الاحلام حانك ضمی ولا ملك تشديد بله شول او غلق در كه اسمی قرئندن هنوز النشر اوله واسمي

ايتدی حلام وحلان ميمك وتونله قيونك كوچكنه ديرلر صغار غم معناسنه الاحلام علی وزن الكافور شول
 سوددر كه ز ياده قورنی اولد فندن تازه پينر كي اولور خالا كه پينر مربه سنده اولمشدر الخلقوم حانك وقافك
 ضمی ايله بوغز حلق معناسنه الخلقمة علی وزن اللخرجه بوغز كيمك تقول خلقمة اذا قطع خلقومه الحم حانك
 فقي وميمك تشديد بله قافردق كد قوررق اربد كدن صكره باقي قالور احمه حانك كذلك فحيله واحدی وح
 از ين ياغه دخی در لور وح قوررخی ايمكه دخی ديرلر تقول حمت الالية اذا ذها وحمه شول قاينر بكان دخی در لور كه
 حستلر انوكله شفا طلب ايدرلر وفي الحديث العالم كاحمة وحم قصد معناسنه ده كاورر تقول حمت حمتك اي
 قصدت قصدك وحم تعجيل معناسنه ده كاورر اوياني اوزن تقول حمت ارتحاله اذا عجلته وحم صوتي استغف دخی
 ديرلر تقول حمت الماء اذا سخنته وكله من الباب الاول وتقدير معناسنه ده كاورر بقال حم علی البناء للجهول يعني
 قدر واتش قورمغه دخی ديرلر تقول حمت الجرة تحم من الباب الرابع اذا صارت حمة وحمة كورمه ديرلر وضواسی
 اولغه دخی در لور بقال حم الماء ای صار خارا وحم علی البناء للجهول ومحم اولدی معناسنه ده كاورر تقول حم
 الرجل اذا صار محموا وحم هم معناسنه ده كاورر بقال ماله سم ولا حم غيرك اي ماله هم غيرك وكاف اولور سبنك
 وحانك ضمی ايله دخی استعمال اولنور وح حانك فقي وضمی ايله بد معناسنه ده كاورر بقال مالى منه حم اي بد
 الاحكام همز نك كسر بله تقدير معناسنه بقال حم الشئ علی البناء للجهول اذا قدر برسنه مهم اولغه دخی
 ديرلر بقال حمه امر اذا هبه واحكام قريب اولغه دخی ديرلر تقول حم خروجا اذا ذنا واسمي ايتدی قرب معناسنه
 اولن اجدر حمله وحالبه اولن تقدير معناسنه در وكسائي ايتدی احم واحم خيله وحالبه خان وقته معناسنه
 كاورر واحكام محوم قلغه دخی ديرلر بقال حمه الله فهو محوم وهو من الشواذ واحكام بر استملوا اولغه دخی ديرلر بقال
 احمت الارض اذا صارت ذات حمي وحام اسی صوبله يوغه دخی ديرلر تقول احمت فلانا اذا غسلته بالحميم واحكام
 صواستغه دخی ديرلر بقال احوالنا من الماء ای استخنا واحكام برسنه في سياه ايمكه دخی ديرلر بقال حمه الله ای
 جعله احم المحوم ميم اولك فقي وتانك ضمی ايله اسنه طوتن كسنه ومحوم مقدار اولن نسنه يه ده ديرلر حم
 الشئ واحم فهو محوم ای مقدار الحميم حانك فقي وميمك كسری وميمك اسی صوبله اسی صوبله اوزن برسنه
 وحميم شول بقمون دخی ديرلر كشدت خرده يقار وحميم دن دخی ديرلر عرق معناسنه وحميم شول يقين خصمه
 دخی ديرلر كه انوك امر نده اهتمام اوزن اولور سن وحميم كتنس اسبسنه دخی ديرلر وحميمه مالك قيتلو سنده دخی ديرلر
 الحمايم حانك فحيله جمی كريم المال معناسنه بقال اخذ المصدق حامي الايل اي كرايمه الحميم ميمك كسری وحانك
 فحيله كوچك كوك كد انوكه صواسيدرلر الاستحمام همز نك وتانك كسر بله اسی صوبله يوغه تقول استغمت به
 اذا اغتسلت به يعني استحمام اصله اسی صوبله يوغه قدر بعد مطلقا اغتساله استعمال اولندی هر نجه صوبله
 اولور سه ولسون واستحمام در لكه دخی ديرلر بقال استحم اذا عرق القميم علی وزن التکریم عورته طلاق نصكره
 متعه ورمكه دخی ديرلر بقال حم امراته اذا متعها بشي بعد الطلاق وحميم قوشر ياور يسنك نيلكي چفغه
 بشليوب قورمغه دخی ديرلر وباشك تراشي كلوب قورمغه دخی ديرلر بقال حم راسه اذا اسود بعد الخلق وحميم
 ركسنه يوزن كورم له قورمغه دخی ديرلر تقول حمت الرجل اذا سحبت وجهه بالضم الحميم حالرك كسری
 وميم اولك سكونيله ز ياده سياه اولن نسنه الاحم همز نك وحانك فحيله ز ياده سياه اولن نسنه بقال رجل
 احم اي بين الحميم ويقال كيت احم اي بين الحمة يعني شول طوري ات كه اللري وابقاري وباليكي وقوررغي سياه
 اوله واسمي ايتدی طوري ات كي در لودر بری كيت مدي وري كيت احم وانلر ايمچنده در يسي ز ياده بر ك اولوب
 طورفي ز ياده بر ك اولن كيت احم در ديدی الحم حانك ضمی وميمك تشديد بله ضمی سياه اولن نسنه لرحم حلك

حلقم

حم

حلم

دخی جمع کل و انسانک دبری معناسنه شه کم عن قرب کلور انشاء الله تعالی الخم خانک ضمی و میمک فخیله کول
 و کومر و هر نسنه که اتشدن و لور و کاجم دیر لرحمة وزن من بورا وزن واحدی اتشه اولی نسنه که دبری معناسنه
 الحمة علی وزن الزلزاله اتی طلب یتد که او ان جقر مسی التحم علی وزن التزلزل بمعناها بقال حم الفرس و تحم
 اذ اتصوت عند طلب العلف المحوم یا ناک فخی و میمک ضمی و مد بله نعمان بن منذر که انک اسمی در و محوم توبه دخی
 دیر لرحمة انا خانک فخی و الفک مد بله انسانک دبری الاحتمام همزه ناک و ناک کسر بله اهتمام معناسنه تقول احتمت
 اذ اهتمت المحامة میمک ضمی ابله اول و تشدید بله ثانیاً مطالبه ایتمک اموی زوایی وزن نقول خاتمه اذ اطلبته
 الحماح خانک کسری ابله موقی نقیر ایتمک قال فی القاموس الحماح ککاب قضاء الموت و قدن و بومقامده
 صاحب ترجمه ناک حامی موت بله نفسی مخالف اولد فی ظاهر اولور الحمة خانک ضمی ابله قره سواد معناسنه
 وجه الحریوک اسمی معظم الحر معناسنه وجه الفراق فرادن تقدیر اولی نسنه اصمعی ابتدی عجلت بنا و بکم حمة
 الفراق دیر لرحمة فراق معناسنه و اما حمة العقب خانک ضمی و میمک تحفیله سم عقرب معناسنه حار ف
 علتدن عوض در باب معتله کلور انشاء الله تعالی الحماح خانک فخی و میمک تحفیله مطلقاً بوند طوق اولی
 قوش کرک اوکیک اولسون کرک قری اولسون کرک بوغرلق اولسون اسفرو د معناسنه کرک بیان کو کر جیتی
 اولسون بونله بکرینه که و اریسه و جام مذکره و موثقه اطلاق اولور و داخل اولی ها و حدث ایچون در
 تائید ایچون دکل در و کاه اولور و احن اولده بسلیوب ما نوس اولنه دیر و بعض اشعارده الحماح علتدن علی وقع اولشدر خانک
 تحصوص اوله و دواجن اولده بسلیوب ما نوس اولنه دیر و بعض اشعارده الحماح علتدن علی وقع اولشدر خانک
 فخی و میمک کسری بله میمک اخره حذف اولنوب الفیایه قلب و بغله و بعضیلر ابتدی الف مدوده فی حذف ابتد کمری
 کی الف حذف اولند قد میان جمع اولوب تضعیف لازم اولاغین میمک اخری یایه قلب ابتدی تطینت کله سنده
 نون یایه قلب اولند فخی کی انیامات خانک فخی و میمک تحفیله جمع الحماح خانک فخی و یانک کسری بله کذلک
 جمع و اما یام یانک فخی و میمک تحفیله حرا قوشلرندن برینک اسمی در اصمعی رواتی وزن و کسائی ابتدی حما
 بری اولنه و یام بیوته مائوف اولنه دیر لرحمة الحماح خانک ضمی و میمک تحفیله دوه اسمیه سی حامی ایل
 معناسنه الحمة میمک ضمی و خانک فخیله اسمیه اولور بر بقال ارض حمة ای ذات حمی و خانک کسری دخی لغت در
 میمک و خانک فخی لغت اولد و فخی کی الحامة میمک تشدید بله خاصه معناسنه در بقال کیف الحامة و العامة
 و عامه اقریایه دخی دیر لرحمة هو لاء عامه ال جل ای اقریایه و بر نسنه ناک اعلامه و مختارنه دخی دیر لرحمة بل عامه
 اذ اکت خیار ال حم همزه ناک و خانک مدبله قرآن اولن معهود سوره لدر قال ابن مسعود ال حم دیباج القرآن
 و فرایندی ابن مسعود ک بوکلامی ال فلان و ال فلان دیر کمری کی در کویا که حم سوره لرن کوری حم کله سنده
 نسبت قلمشدر الحوام خانک فخی و میمک کسری و مدبله حم لفظنک جمع اولمی عامه کلامندن در عربی الاصل
 دکلدر و ابو عبیده ابتدی حوام قرآن عظیمه بر قاج سون در علی خلاق القیاس اولی بود که ذوات حم دیکله جمع
 اولنه همان خانک فخی و میمک تشدید بله بر جلاک اسمی در الحتم خانک و یانک فخی و نونک مابینه سکونیه یا شل
 دسنی حرة خضره معناسنه الحماح خانک فخی و یانک کسری ابله قره بلوندر در زیر اسواده عرب طایفه سی خضرت
 اطلاق ایدر لرحمة خانک و ذال معجه ناک کسری بله جماعت معناسنه در و بعضیلر ابتدی طایفه معناسنه در
 الحوم خانک فخی و و اوک سکونیه بر نسنه ناک اطرافه طولشقی الحوم فختینله بمعناه بقال حام الطار و غیره حول
 الشی محوم حوما و اذ اذ الحوم خانک فخی و و اوک سکونیه دوه سور یسندن بیوک قطعه الحومة خانک
 فخی و و اوک سکونیه کذلک بر نسنه ناک معظمی حومة القتال قتالک عظمی و بته بوبله در صوب و قومه و غیره

نسنه یه

نسنيه اضافت اولنسه یعنی حومة الماء و حومة الرمل دیسلر بنه حال بوبله در الحومان خانک فخی و و اوک سکونیه
 بر موضعک اسمی در و حومان حومانک دخی جمع کلور الحومانه خانک فخی و و اوک کذلک سکونیه شول
 رد که برک اولوب متقاد اوله یعنی صرب اولیه کذا فی بعض نسخ الصحاح حام علی وزن الحال نو حک صلوات الله
 علیه او غلرندن بری در که سیاه طایفه سنک باباسی در بقال غلام حامی و عبد حامی فصل الحماح ختم خانک
 فخی و یانک سکونیه بر نسنه میمک و بر نسنه میمک و بر نسنه میمک و بر نسنه میمک و بر نسنه میمک و بر نسنه میمک
 بخیر و ختم القرآن ای بلغت اخره و جار الله ختمی نفسینه بلا واسطه استعمال اولند قد اخره ایر شه کله و علی
 کله سبیله استعمال اولند قد مهر اور مغله تفسیر ایتمشدر المختوم میمک فخی و یانک ضمی و مدبله مهر اور ماش و تمام
 اولش نسنه الختم میمک ضمی و یانک فخی و تشدید بله مبالغه ابله ختم اولش نسنه لا ختم همزه ناک و ناک کسری بله
 بر نسنه میمک آخر ایتمک که افتتاحک مقابلی در تقول اختتمت الشی فهو نقیض افتتاحه الختم تانک فخی و کسری بله بوزک
 که زینت ایچون بر منفه طقرر الختم خانک فخی و یانک سکونیه بمعناه الختام علی وزن ساباط بمعناه کذلک الخوانیم
 خانک فخی و یانک کسری و مدبله جمع یوزکر معناسنه الختم فختینله و یانک ضمی و تشدید بله بوزک طافقی
 تقول تحت الختم الستة الخاتمة تاء اولک کسری بله بر نسنه ناک اخری الختم تانک کسری بله بمعناها قال عبد صلی الله علیه
 وسلم خاتم الانبیاء علیهم السلام الختم خانک کسری بله شول یا یلقد رکه بر نسنه میمک و یانک مهر لرحمة و ختام اخر
 معناسنه دخی کلور قال الله تعالی ختامه مسک ای اخره لان اخر ما یجد و نرا حمة المسک الختم فختینله مهر لرحمة یا یلقد
 بقال علیها ختم ای علیها طینة محتومة مثل نقص یعنی منفوض و قبض یعنی مقبوض و نقض نونله و فایله
 انجندن دوکلن نسنه پیراق اولسون و میوه اولسون الختم خانک و ناء مثلثه ناک فخیله بوزن بصی اولمق بقال
 ختم المعول من الباب الرابع اذ اصار مقر طحایینی کلنک اوجی چونکوب بصی اولسه الختمه میمک ضمی و یانک فخی
 و تشدید بله بصی اولن نعل بقال نعل شخه ای عریضه حیمه خانک و یانک فخی و یانک مابینه سکونیه بر جلاک
 اسمی در الختم خانک ضمی و یانک کسری بله شول کسینه در که بر نسنه دن بر من قال طوتنه متطیر معناسنه و خثام
 بر جلاک دخی اسمی در و عمر و بن الخثام الیجلی معروف در ختم علی وزن جعفر بر قبیلنک باباسی در که اول جندن
 ختم بن امار در بعضیلر ابتدی معددن در یمنه صکره و ارشدر الخدمه خانک کسری و دالک سکونیه
 بر کسینه قولق ایتمک بقال خدمه یخدمه خدمه من الباب الاول الخدمه دالک کسری بله خدمتکار کرک غلام
 اولسون کرک جاریه اولسون الخدم فختینله جمع خدمتکار لرحمة معناسنه الا خدام همزه ناک کسری بله بر کسینه یه
 خدمتکار و بر ملک بقال خدمه اذ اعطاه خادما لخدمه فختینله دوه ییلکنده اولن قایشدر که اکدوه ایاقنه
 دکل کمری چار فخی بغلر و بوسیدن خلخاله دخی خدمه دیر لرحمة کاه اولور خلخال قایشندن ایدوب بوزر بنه
 التون و کومش تربین ایدر لرحمة خانک کسری بله جمع قایشندن اولن خلخال معناسنه و کاه اولور قومک
 حلقه سنده دخی خدمه دیر لرحمة فی الحدیث فض خدمتکم ای فرق جمعکم الخدم میمک ضمی و دالک فخی و تشدید بله
 ابقه اولن خلخال بری الخدمه وزن من بورا وزن بمعناه الخدم علی وزن التکریم اتانک ایاقنه اولن بیاض که انجکلر
 و از میوب بلکلری اوزر ه مستدیر اوله طرنق اوزر نه دایره کی اولن قیللردن یوقری و اگر یاقنه اولور سه کا
 ارجل دیر لرحمة الخدم میمک ضمی و دالک فخی و تشدید بله ذکر اولن صفت اوزر اولن ات الخدم بمعناه بقال
 فرس خدم و اخدم و خدم شول کسینه یخدمی و خشی چوق اوله بقال هو لاء قوم خدمون
 لفا کتر لهم الخدم و الخشم الخدم میمک فخی و دالک ضمی و مدبله شول کسینه در که انوک طایفه جندن تابعه سی
 اوله و تابعه شول جند دیر لرحمة بر کسینه یایع اولوب هر قنده کیدر سه انوکله بله کیده الخدماء شول قیون در که

ختم

خدم

حوم

ختم

ختم

خدم

خدم

خدم

خدم

خرم

خورم

خرشم

خرطم

خزم

لنوك اللرى وابقارى اق اوله جلاكي درون او معني الخدم خانك فتحي وذل معجمله سكوتيه كسمك قطع معناسنه
 يقال خدمه خدمان الباب الثاني الخدم على وزن التكرم بان ابدوب كسمك تقطيع معناسنه الخدم ميمك
 كسرى و خانك سكوتى وذل فحيله كسيعي قلم الخدم خانك فتحي وذل كسرى به شولات در كه نيز و چايك اوله
 يقال فرس خدم اي مريع وخدم شول كسنيه دخی ديرلر كه چومر داو لوب مريع العطا اوله يقال رجل خدم
 اي سيم عند العطا الخدمه خانك فتحي وذل كسكوتى والفك مبدله شول كي در كه قولاي ارقى كسره ولكن ايرليه
 الخدم فحيتنه سيره سرعت ايمكه ديرلر الخدم خانك فتحي وذل كسكوتى وذل كسكوتى وذل كسكوتى وذل كسكوتى وذل كسكوتى
 يقال ظليم خدم و ظليم طاء معجه ايله دوه قوشنك اركنه ديرلر اين خدام خانك كسرى به شعراى عرب دن
 بر جاك اسمي در اخرم خانك فتحي ورنك سكوتيه طاع بورنى انف جبل معناسنه وخرم سخنيانك ديكشن
 سوكك تقول خرم اخرم من الباب الثاني اذا ثابته واثا ديكشى سوكوب كيدر ملك وخرم اكسلكه دخی
 ديرلر نقص معناسنه وخرم عدول ايمكه دخی ديرلر يقال ماخرم الدليل عن الطربق اي ماعدل الاخرم همزه نك
 ورنك فحيله شول كسنيه در كه بورنك دپركي كسكوتى اوله ياخود بورنك بر جاني كسكوتى اوله شوبله كه جديع
 مرتبه سنه وارم شول اوله وخدم بورنى هب كسكوتى وخرم قولق دلك اوله دخی ديرلر قولايك دليكي رلسون
 واكر رلسون اخرم ديرلر بود كر اولن نسخ محاحده موضعينه راء مهمله ايله اخرم واقع اولد و غنه بناء در لكن
 سوق تحرير يوني كوستر كه قولق دليكي رلسه راء مهمله ايله اخرم ديرو و رلسنه اخرم ديلر معجمله و اخرم
 الكفف كورك كككك اورته سنه اولن يومري كككك طرفنه ديرلر اخرم فحيتنه قولقه دلتن ير اخرم ميمك فتحي
 ورنك كسرى به طاعك بورنى نهايت بولد و غي را اخرم ميمك فتحي ورنك كسرى به جعي كه يولار ايرلغي رلر در و اخرم
 صوقيند غي رله دخی ديرلر يقال عين ذات بخارم اي بخارج مخرمه ميمك ورنك فحيله بر جاك اسمي در الاخرم
 همزه نك و تانك كسرى به اصلندن كسمك اخرم فحيتنه ورنك غني وتشديد به بعناه يقال اخرمهم الدهر
 و تحرمهم اي اقتطعهم واستأصلهم و تحرم بر كسنيه غضبي ساكن اولق محله دخی استعمال اولنور يقال تحرم
 زيد فلان اذسكن غضبه و تحرم خرميه طافه سبك دبنه تابع اولغه دخی ديرلر كه انلر اصحاب تناسخ و باحتدر
 الحرمان خانك غني ورنك سكوتيه بلان كذب معناسنه بود كر اولن صاحب قاموسك وساير اهل لغتك
 تنصبي و اشاري وزن در پس صاحب صراحك بالضم وتشديد الراء ديدكي مخالف اولور الخورم خانك ورنك
 فحيله شول قيادركه انوك يارقلى واردر الخورمه على الوزن المزبور انسانك بورنك يومشوق يري ارنه الانف
 معناسنه الخرنشم ميمك غني وشينك كسرى به متكر اولن كسنيه وخرنشم كذلك ارقليوب متغير اللون اولنه
 دخی ديرلر ابو عمرو وابقى وزن الخراطوم خانك وطانك غني ورنك سكوتيه بورنك فمعناسنه الخراطيم خانك
 فتحي وطانك كسرى ومبدله جعي وخراطيم قومك اولورينه دخی ديرلر سادة القوم معناسنه وخرطوم خرمه
 دخی ديرلر الخرنظم ميمك غني وطانك كسرى به غضبناك ومتكر اولوب باشن يوقر و طوقن كسنيه دخی ديرلر
 وجشم بن الخرج وعوف بن الخرجه خروطمان ديرلر اخرم فحيتنه شول انجدر كه انوك قابندن ايب بوكر الخرمه
 كذلك فحيتنه واحدي ذكر اولن انجلردن برى معناسنه ومبدله منون ده ربا زاروار در كه اسوق الخرمين
 ديرلر الاخرم همزه نك ورنك فحيله اركك ابلان اخرم بر جاك دخی اسمي در الخرمه خانك كسرى به قيلدن بر
 حلقه در كه دوه نك بورته كجروب اكيولار بغلر پس الخرم ميمك فتحي ورنك غني ومبدله هر دلتش نسنه
 اطلاق اولنور و طيور قسمي جمله خرم در بورنلر دلك اولد غندن اوتري وذل كسكوتيه بولك بر جاني عدل
 قوشنه ديرلر الخرم خانك فتحي ورنك سكوتيه ديزمك نظم معناسنه تقول خرم مت الجراد في العود اذا نظمته

يعني

خشم

خشم

خشم

يعني خمر كه بي شيشه ديزمك الخرمه ميمك غني ورنك فحيله ايكي كسنيه رى ورم مخالف طربق اخذ ايتك
 بر مكانه بولشعجون الخرمه خانك فتحي ورنك غني ومبدله انك بقره معناسنه هنك لقي اوزن الخرمي
 خانك غني واخرنه الفك قصر به خيري ديد كسرى خجكك يالا يسمي در و خيري بر خجكك در كه اطباقتنه
 معروف دق و قمر مري و صاروسي اولور خرم رقيه نك با ناسي در قريش دن كه اولي خرم بن نقطه در كه
 جلا علوي لوي بن غالب در ابو خرم ورنك كسرى به رشاغرك با ناسي اسمي در بي اسندن كه اولي بشر بن ابي خرم در
 الخشم خانك فتحي وشينك غني ومبدله ككر بورنك نهايت بولد غي ودر الخشم خانك فتحي وشينك سكوتيه
 بر كسنيه نك ككرن فائق تقول خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه
 خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه خشمه
 رجل خشمه و كذلك الجبل الذي له انف غليظ الخشم فحيتنه شول مريضه در كه بورنه عارض اولو والاخرم
 همزه نك وشينك فحيله ذكر اولن مرضه مبتلا اولن كسنيه يقال رجل اخشم اذا كان بين الخشم الخشم ميمك
 غني وشينك فتحي وتشديد به زياده سرخوش اولن كسنيه الخشم على وزن التكرم ايتك رايحه مي متغير
 اولق يقال خشم اللحم اذا تغير بود كر اولن نسخ جو هر به بولن ضبطه ومصادره واقع اولن نقله بناء در
 وقاموسه ثلاثي اولوب باب رابعن كسنيه دخی اشارته اولن شد وخرم على وزن جعفر اوغول او يسمي كه
 مشهور در وساير بال ايرلر نه دخی اطلاق اولنور اصمى ايتدي خشم بر جعي در كه لفظندن واحدي يوقدر
 وكاه اولور خانه زبون دخی خشم ديرلر وخرم شول طاشلر دخی ديرلر كه انلر كيرج يقرار الخشم خانك
 غني رانك كسرى به اواز اصوات معناسنه خشم على وزن جعفر ايضا بر جاك اسمي در الخشم خانك فتحي
 وصادك سكوتيه معروف در و بولنه جع وموئث برار ذو اصلنه مبدل اولد غندن و تري و غريب طافه سندن
 بعضي خصمي ثنيه وجمع قيلور الخصمان خانك فتحي وصادك سكوتيه ثنيه سي المصوم فحيتنه جعي المصم
 خانك فتحي وصادك كسرى ومبدله كذلك خصم معناسنه الخصماء خانك غني وصادك فتحي والفك ومبدله خصمك
 جعي الخاصه ميمك غني وصادك فحيله خصومت ايدشك الخصام خانك كسرى به بعناه قول خاصه فحاهمه
 وخصاما الخصومه فحيتنه اسم در و باب مغالبه دن خاصيت فلانا خصمته اخصمه ديرلر كسره اخصمه ديزلر خمله
 پس بوشاد اولور ومنه قرأ حمزة تأخذهم وهم يخصمون وشاد اولد غنك وجهي بودر كه فاعلته ففعلته باينه
 مضارع ضمير اولنور يعني باب اولد اولنور رجن ائده محروف حلقدن برى اولسه وخرروف حلقدن برى
 اولسه باب ثالثن اولور هر بابن حال بوبله در رجن اول باب محندن اولسه تقول عالمته فعلته اعلمه بالضم
 وخرته فخرته افخرته بالفح واما قن باب معتلن اولسه وجدت وبعثت ورميت وخشيت وسعيت كي بولنر
 جميعن كسره در اولنور مكر كه احواف واوي يانا قص واوي اوله كه بودم مضوم اولور تقول راضيه فرضوته
 ارضومه و خاوفي فخرته اخوفه اما بوه رده جاري اولماز مثلاً نازعته فخرته ديزلر رى راعلته لفظي ايله
 استعنا حاصل اولشد اما شول كسنيه كه قرآن عظيمه يخصمون قراءت ايتشدن مرادي يخصمون در تاني
 صاده قلب ابدوب ادغام اندك دن صكره حركتن خايه نقل ايتشدن وبعصلا حركتي نقل ايتيوي خاي
 مكسور ايتشدن در اجتماع ساكنين اوتري زير ساكن تحريك اولنسه كسره تحريك اولنور و ايو و
 خانك حركتن اختلاس ايدري حركت غير ميم ايله قرأت ايلر جمع بين الساكنين لقي اولد خججون اللحم
 خانك فتحي وصادك كسرى به شد بد الخصومه اولن كسنيه اللحم خانك غني وصادك سكوتيه بولك بر جاني عدل
 معناسنه و بولك بر كوشه سنه دخی ديرلر و ايله هر نسنه نك خاصيه خشم ديرلر يقال اللجام اذا وقع في زاوية

الموعاء وفي جانب الوعاء من خرج او نحو الى او عينة قد وقع في خضم الوعاء وفي زاوية الوعاء الاختصاص همزة نك
 وقيل له كونك اظرافي كه كوز قماء نك كوشه لري وكر نك ديسلري ديك واور الاختصاص همزة نك و نك كسر به
 اختصموت ايدشك اختصم تانك فتي وصادك فتي ايله بمعناه يقال اختصم القوم وتجاوزوا يعني ويقال السيف يختصم
 جفته اذا كلفه من حدته وجفن حمله وقابله فلي قننه ديزلر الخضم خلك فتي وضاد معجمك سكوتيه اغرك
 جملة سي ايله نك اصمعي زواياي وزن تقول خضبت الشئ اختصم خضما من الباب الرابع الخصة خضبتله وميمك
 تشدد بدله قولك قالن ري مستغلظ الذراع معنائه ويعضلر ابتدئ خضمه هر نسنه نك اولوسنه ديزلر
 الخضم خلك كسري وضادك فتي وميمك تشدد بدله بقم وزني اوزن انعامي جوق اولن كسنه ككبر العطايا
 معنائه وهجف اهل جفا اولوب تقبل اولن كسنه درون خضم جمع كثيره دخی ديزلر و خضم لي وجزه زواياي اوزن
 ياشلوه ويه دخی ديزلر الخضم خلك فتي وضادك كسري وميد بدله شول بغدای دركه صوبله بشو زلر تاملانم
 اوانحه خضم خلك فتي وضادك فتي وتشدد بدله بقم وزني اوزن عنبرين نيك اسمي دركه قبيله ده دخی استعمال
 اولنوروشوبله زغم اولندي كه مز بورله خضم ديدك لري كثر اكلرنندن ووفور مضغله نندن اوتري دروزر
 خضم صيغه سي ايفته افعالن درانيه اسمان دكل درون خضم برصويك دخی اسمي درو بوشاد درسته كك
 تفسيرينه ذكر اولن تشدد يعني اصول اسماده صيغه فعل بوقدر وواقع اولن على وجه الشد وذر ديشدر الخضم
 ميمك فتي وخلك خوراك فتي شول ات دركه مجهول الحال اوله يعني اركك طوار انبي دريا خود ديشي طوار
 انبي دريا نيه وخضم كذا شول شاعره ديزلر كه زمان جاهليتله زمان اسلامه ايشمن اوله ليند كي مثلا
 وخضم النسب شول كسنه دركه كسنه اني اوغل ايدش اوله الخضمه ون زمز بور اوزن شول ناقيه ديزلر
 كه قول اغنك برطري كسلش اوله وخضمه شول عورت دخی ديزلر كه سنت اولنش اوله الخضم خلك ورك كسري
 وضادك سكوتيه عطاسي جوق اولن كسنه بحر خضمه تشبيه اولشدر كه اول كثير الما اولن بحر درلكن اسمي
 بحر كثر مادان اوتري خضمه ديدك لري انكار ايتدي وهر نسنه كه كثير اولوب واسع اوله اكا خضمه ديزلر
 الخضم خلك فتي ورك كسري به جمعي كثيره واسع اولن نسنه ل معنائه الخضمه خلك فتي ورك كسري
 ايله شام شريفه برقوم درو مونك ساني بودر كه عجم طابغه سندن برقوم ايتدي اسلامه جوق بلا دخره
 طاعل بلر ايلردن شول كسنه لره كه بصره ده اقامت ايتديلر انلره اسان ديديلر وشول كسنه لره كه كوفه ده
 اقامت ايتديلر انلره احامه ديديلر وشول كسنه لره كه شامه اقامت ايتديلر انلره خضار مه ديديلر وشول كسنه لره
 كه جزيره ده اقامت ايتديلر انلره جرمقه ديديلر وبعضلر ايتدي جزيره ده وموصله ساكن اولنلره جرمقه ديزلر
 خضم خلك فتي وضادك فتي ورك كسري به غلبه وزني اوزن كاري اوري سي درولد صب معنائه وعلبط
 فرموده ديكروا ايتدي ولد صب اول مرئيه سي حسل ايكجي مرئيه سي مطيح او جمعي مرئيه سي خضم
 وكران بولدقه صب در ديدى وغيداق اولدغي مرئيه بي ذكر ايتدي تهكم اوزن دكر ايتشدر الخضم خلك
 فتي وطاء مهمله نك سكوتيه هر قوشك بورني متقار معنائه وهر طوارك بورنك او حنه واغز نيك او حنه
 دخی ديزلر الخضم ميمك فتي وطانك كسري به دورنلر انوف معنائه الخضم ميمك فتي وطانك كسري به واحدی
 بورن معنائه لا الخضم همزه نك وطانك فتي به بورني اوزن كسنه طوبل الانف معنائه الخضم خلك كسري
 وطانك تخفيفي ايله يولارن مام معنائه الخضم خلك فتي وطانك سكوتيه دوه يولار ورمق تقول خطيت
 البعير من الباب الثاني ازانته الخطومه ميمك فتي وطانك فتي وميد بدله يولار تش ناقه الخطومه ميمك فتي وطانك
 فتي وتشدد بدله يولار تش ناقه ل يقال ناقه غظومه ووق خطومه والتشدد بالكثرة الخضم ميمك فتي

خضم

خضم

خضم

وطانك

طانك فتي وتشدد بدله شول خرمقورغي دركه اوزر نده خطلر ويولر اوله قيس بن الخطيم خلك فتي وطانك
 كسري وميد به برشا عرك اسمي در خطمه الانصار خلك فتي وطانك سكوتيه عبد الله بن مالك بن اوس
 اوغلري در الخطمه خلك فتي وطانك سكوتيه طاع بورني وبومقامه صاحب صراح خطمه في بلندي كوهله
 تفسير ايتشدر مخالف دروزر الى جوهرى رعن جبل ايله تفسير ايتشدر وورعن جبل طاع بورننه درلر الخطمي
 خلك كسري وطانك سكوتيه ورك تشدد بدله نباتندن شول نسنه دركه انوكله باش بورلر الخضم خلك كسري
 ولا مك سكوتيه دوست صديق معنائه وخلك اصلي كناس الطي در يعني اهو يتاغي دركه معنای انسي مشعر در
 الخلة ميمك فتي ولا مك فتيه دوستك ايدشك مضادقت معنائه الا غلام همزه نك فتيه اصحاب
 معنائه الخضم خلك فتي ولا مك سكوتيه اوزن طويل معنائه الخضم ميمك تشدد بدله بدر ايمه اولن
 يشش ات لم منن معنائه الخضم ميمك فتي وخلك كسري به بمعناه يقال لحم خام وخم اذا كان منن اللحم
 فتيه لاد ايدش اولن بشد كدن صكره يقال خم اللحم يخم من الباب الثاني اذا تش وهو شوله وطبخ وفي المثل
 هو الشين لا يخم يعني اول كسنه حسن خلقه صه ايكي در ايمه بغلر بس بومثل ر كسنه في مدح وشامقامنه
 ضرب اولنور الاجام همزه نك كسري به كذاك اترايمه بخلق الخضم خلك فتي ايله قوبيي ياك ايتك يقال خم المر
 يخمها من الباب الاول اذا كسحها ونقاها وكسح شين وحاء مهبلتيله سپورمك معنائه درو اوك ايتده ده دخی
 استعمال اولنور الاختصاص همزه نك ورك كسري به كذاك الخبوم ميمك فتي وميمك فتي وميد بدله ياك اولن نسنه يقال
 قلب مخوم اذا كان نقي من الغل والحسنه كك بعض حديث شريفه واقع اولشدر الحمامه خلك فتي وميمك
 تخفيفيه سو رندي قامه معنائه وقوي ايجندن جقران طيرغه دخی ديزلر الخضم خلك فتي وميمك تشدد بدله
 ناكس ودفي طبع اولن كسنه الخضم خلك فتي وميمك تشدد بدله بمعناه يقال ذاكر رجل من حمان الناس وحمان
 الناس بضم الحاء وفقهاى من ذالهم وحمان خلك فتي ايله ضعيف اولن كوندن دخی ديزلر الخضم على وزن الزلر لاله
 حنخه كي دروزن او معني وخنخه كزذن سويلوب سوزن اكلنامق در نكبر دن اوتري وخنخه كذاك
 برجنش قبيح ييك ييك در الخضم خلك كسري وجمك سكوتيه برجنش اوت دركه انوك تخمن دوه يد علف
 قلورلر وبعضلر خنخم خاء مهمله ايله در ديدى غد رخم خلك فتي وميمك تشدد بدله بموضعك اسمي دركه
 مكه مشرفه ايله مدينه منون نك ان سندن جفته ديكله معروف رده در الخضم خلك فتي وميمك سكوتيه
 بر جلك اسمي در الحامة على وزن الحاله يا ش وتازه اولن اوت وفي الحديث مثل المؤمن مثل الحامة من الزرع
 تيملها الرمح مرة هكذا مرة هكذا الخضم خلك فتي ورك سكوتيه شول اودر كه عرب طابغه سي اني
 اغ بود قلرندن بير الخيمات فتيه جمعي الخيم خلك كسري ورك فتيه كذاك جمعي بدن ايله بدر كي ویدن
 اوغلن در سندن اولن نلومه ديزلر الخضم خلك فتي ورك سكوتيه خيمه كي در الخيام خلك كسري به
 جمعي خيمه ل معنائه فرخله فراخ ككي الخيم على وزن التكرم بر نسنه بي خيمه كي قلق وتخيم بر رده
 خيمه قورمغه دخی ديزلر يقال خيمه اذا جعله كخيمه وحي بالمكان اذا اقام الخيم فتيه ورك فتي وتشدد بدله
 بر مكانه خيمه قورمق تقول تخيم مكان كذا اذا ضرب خيمه به الخيم خلك كسري وميد بدله طبعيت كندی
 لفظندن واحدی بوقدر خم خلك كسري ورك فتيه بر طاعك على در الخيومة خلك فتي ورك
 سكوتيه وميمك فتي وميد بدله قورمق يقال خام عنه تخيم خيومة اذا جن الخيم خلك فتي ورك سكوتيه
 ابق فالدرمق تقول ختم رجل خيا اذا رفعها فصل الدال التدموم فتيه ورك فتي وتشدد بدله
 صو بر نسنه بي اورتك يقال ندام الماء الشئ اذا غمره وندوم اركك دوه ناقه نك اوزر نيه جفته

خلم

خلم

خلم

خلم

خلم

دلم
دلم
دلم
دلم

دالك و قافك كسرى و لامك ماينده سكونيله شول ناقه دركه ياد ياشلو اولد و غندن ديشلري شمش كسرى اوله
اخرنه اولن ميرزا بده درته كم باب القافه ذكر اولمشدو المدلهه ميك غني و لامك فخي وهانك كسرى و ميك
تشديد بله قرا اولن كجه بقال ليلاه مدلهه اذ اكانت مظلله دلم على وزن جعفر و رجاك اسمي در الدمام دالك
كسرى بله برد و ادر كه او غلجفك الننه و كوزلنك طشره سنه سورلور و هر نسنه كه طلا اولنورا كادام ديرل دم
دالك فخي و ميك تشديد بله بر نسنه ابله برشي سورمك طلا فلي معناسنه بقول دمت الشئ ادمه من الباب الاول
اذا طليته باي صبح كان و دم عرب طوشاي يواسن بو معنه دخی دیرل بقال دم اليربوع حجره اذا كبسه الموم موم
اولك فخي و نانينك غني و مدبله قمری اولن نسنه لجر معناسنه و دم موم شحم و لجله طاولن طوان دخی دیرل كرك
دوه اولسون كرك غیری ولسون بقال دم بالشحم ای وقر المدمومه وزن مز بورا وزن شول چوملك كه لجال ايله
مرمت اولمش اوله المدم دالك فخي و ميك كسرى و مدبله بعناها بقال قدر مدمومه و دم ای مطلبه بالطحال و دم
قیم معناسنه ده كاور بقول دمتيا فلان ندن من الباب الاول و ندن من الباب الثاني ای صرت دمیال المدمه دالك غني
و ميك تشديد بله بر او یون در طایفه عرب بیننده معروف در و دم طریقه دخی دیرل و دم عرب طاولن
یواسنه دخی دیرل المدمه دالك غني و ميك اولك فخي ابله حمه و زنی اوزن كذالك ذكر اولن یوا حمه كومه و كوله دخی
دیرل المدمه دالك كسرى بله دوه مجسی جره معناسنه الدماه ميك تشديد و الفك مدبله عرب طوشاي يواسن
برنك اسمی در راهطه كبی الدوام دالك فخي و ميك تشديد بله جعی ذكر اولن یوا المعنا سنه الدمام دال اولك
فخي و نانينك كسرى بله شول ديه چكرد كه اوزر بنه جعسی اسان اوله المدمه على وزن الزلزله بر نسنه بی باجل
ابدي يره ياشد رمق بقال دمت الشئ اذا الرقته بالارض و طاحت و طاحت بالجل بدوب رزه رزه ایتكه
دیرل و دم مده هلاك ایتكه دخی دیرل بقال دمد الله عليهم ای اهلكم الديومه دالك فخي و يانك سكونيله شول
بريه در كه انوك صوري يوقدر المدم ميم اولك غني و نانينك فخي و تشديد بله شول دینی بقین قوي در كه ایچی یا بلیش
اوله الدماه دالك كسرى و نانينك تشديد بله قصید اولن نسنه الدخه كذالك دالك كسرى و نانينك تشديد بله
بعناها مثل الدنايه والدنيه و زنا و معنی الدوم دالك فخي و و او ك سكونيله دایم اولمق و دوم مقل اغاجنه دخی دیرل كه
اخر مای هندی دیرل و دوم ظل دایم دخی دیرل الدوام دالك و و او ك فخیله كذالك دایم اولمق الديومه دالك فخي
و يانك سكونی و ميك غني و مدبله بعناها كذالك بقال دام الشئ بدوم من الباب الاول و بدام من الباب الرابع
دوما و دوما و دوما و دوما ساكن اولغه دخی دیرل و فی الحدیث نهی ان یبال فی الماء الدائم ای الساكن الادامه
همز نك كسرى بله دایم فلي بقال اداهه غیره و اداهه چوملك قبه سنه صوبله یاغیری نسنه ابله ساكن
قلعه دخی دیرل بقول ادمت القدر اذا سكنت غلبانها بشئ من الماء التدوم على وزن التكریم دایم اولمق
بقال دومت الشمس فی كبد السماء یعنی كانه لا تمضي و تدوم حری ایچن كسنه نك یاشن چكردن مكه دخی دیرل بقال
دومت الحمر شار بها اذا سكر فدار و تدوم چوملك قبه سن ساكن قلعه دخی دیرل بقول دومت القدر اذا
سكنت غلبانها بشئ من الماء و تدوم بر نسنه یاش ایتكه دخی دیرل بقول دومت الشئ اذا بالته و زعفرانی
زقلعه دخی دیرل و فرایندی تدوم دلی اغزده كزدر مكدراغز یاری قوریمسونه یو و تدوم الطیر قوشك
هواده و درایدب یلندر مسمی در یو كسلك ایچون و فصحاء بعضی شعر نك تدوم یو یوزنه دورایدوب
یلندر مسمی معناسنه دخی استعمال ایشد و لكن اسمی كاكارایدوب ذوی فی الارض و دوم فی السماء دیرل
دیش در و بعضی تدوم فی الارض صواب كورب تدوم دوامه دن مشتق دالك غني و و او ك تشديد بله
دیشدر الدوامه دالك غني و و او ك تشديد بله شول اغرشق كبی نسنه در كه او غلجفك لای ابله

ادوب

دلم

توب یو یوزنه و دندر زلر و بعضی دخی اسمی جانبندن جواب و یروب دوامه یو دوامه دیدن كری دومت لقدر دن
مشتق در فخی قدر ك صوبله غلبانی تسكن و نسنه پس دوامه نك سرعت دورانی اولد غندن ساكن كبی كورنكین
دوامه دیشدر در یو یوزنه دوراند كیچون دكل در دیشلر در و تدوم كلك یا خود غیری نسنه نك سكر ته ده ارغه
كسنه دخی دیرل الدوام دالك غني و و او ك تحفیق ابله یاش چكردنك دوار كبی دن و زنا و معنی بقال اخذه دوام
ای دوار الراس التدوام تانك فخي ابله و دم معناسنه در كه الان مرورایتی دومه لجنند دالك غني و مدی و جیمك
و دالك فخي و نانينك سكونيله بر حصارك اسمی در و دالك مضموم اولمق اصحاب لغت قتنه در و اهل حدیث
دالی مفتوح قلورل المدام ميك غني ابله شراب جرم معناسنه الدماه كذالك ميك غني ابله شراب معناسنه در
المدم ميك غني و دالك كسرى و مدبله بورق قانین كسنه راعف معناسنه الاستداهه همز نك و نانينك كسرى بله
بر نسنه ده تانی قلی بقال استدمت الامر اذا تابت به المدومه ميك غني و و او ك فخیله بر نسنه یو مشغول اولمق
مادام بر كه در كه متعارف در ماه مصدريه ابله فعل ماضی دن مركب در و بونك استعمالی دایم باظرفیت اوزن در
نته كم مصادر ظرفیت اوزن استعمال اولنور بقول لاجلس ماد مت قائما جعی دوام قیامك ك بقول و وردت
مقدم الحاج ای وقت قدوم الحاج الدوم دال اولك غني و و او ك فخي و دال نانينك كسرى بله هدد و زنی اوزن قان
كبی بر نسنه در كه سمره اغاجندن اقروا كاحذال دخی دیرل حاهمه نك فخي و ذال معجه ابله و فخی اول ظهور ایتسه
حاضت السمرة دیرل و هدد قوی سوده دیرل و شب كورلك معناسنه ده كاور الدهم فختنه الكسرن
ایر شمك بقال دهمهم الامر و قد دهمتهم الخيل من الباب الرابع و دهمهم دخی لغت در باب ثالث دن ابو عبید
روایتی اوزن الدهم دالك فخي و هانك سكونيله عدد كثیر معناسنه الدهوم ضمتنه جعی اعداد كثیره معناسه
الدهمه دالك غني و هانك سكونيله قرالق سواد معناسنه الادهم همز نك و هانك فخیله شول نسنه در كه
قیر نكلو اولوب سوادى بیاضنه غالب اوله بقال فرس ادهم و بعیر ادهم و ناقه دهه اذ استندت و رفته حقی ذهب
البیاض الذی فیة قان زاد على ذلك حتى استند السواد فهو چون بفتح الخیم و ادهم بقاغیه دخی دیرل و صاحب
مذهب ادهمی پای بند چوبنه تقسیم ایتش در تو مرق معناسنه الادهم همز نك و هانك كسرى بله قلیه مائل
اولمق بقال داهم الفرس ادهما اذ اصار ادهم الادهم همز نك كسرى و هانك كسرى و مدبله بعناها بقال
ادهام الفرس اذ السواد المداهمه ميم اولك غني و نانينك تشديد بله شول انجه در كه نباتی زیاده یاشل
اولد غندن سواده مائل اوله قال الله تعالى مدها متان ای سوداوان من شدة الخضرة من الری وری صوبه
طویقه دیرل و عرب طایفه سی هر اخضر اولن نسنه یاسود دیرل و قرای عراقه سواد عراق دیرل حضری كثیر
اولد غیچون الدهماء دالك فخي و هانك سكونی و الفك مدبله چوملك قدر معناسنه الوطاة الدهماء شول زدر كه
اسكی اوله و الوطاة الحمراء شول زدر كه یكی اوله و دهما یكسنه نك سیماسنه و همتنه دخی دیرل و الشاة الدهماء
شول قیون دخی دیرل كه قمری خالص اوله و دهما الناس خلقك جماعتنه دخی دیرل الدهماء دالك غني و هانك فخي
و يانك سكونيله افت در دهما نك تصغیری اولمق اوزن دایمه معناسنه و افته دهیادب كری مظلم اولد غنه بناء در
الدهم دالك غني و هانك فخیله صیغه تصغیر اوزن كذالك افت در دایمه معناسنه ام الدهم وزن مز بورا وزن كذالك
افت معناسنه در دایمه سملر نندن در و افته دهیادب كری صلی بودر كه دهیم و مری الزیان الذی هلی نام كسنه نك
ناقه سنك اسمی ایدی مز بورا و قردا سملری قتل اولنوب بشلری ذكر اولن ناقه یو ككندك نك انقل من جل الدهم
واشیام من الدهیل دیرل الدهمه على وزن الحرجه و زیر بقال رضى دهمه اذ اكانت سهله الدهم على وزن جعفر
شول كسنه در كه غوی ملائم اوله لندهم على وزن التدرج بر نسنه یكسننك انقحام معناسنه الدهم على وزن
جعفر پیرفانی اولن كسنه الدهمه دالك كسرى و مدبله شول یغمر در كه انده رعد و برق اولمكه انوك اقلی ثلث النهار

یا خود ثلث الیل در و اكثر ننه

دهم
دهم
دهم
دهم

حد یوقدر الدیة الذی کسری و یانک فقیله جمی ذکر اولنن یغورلر معناسنه و فی الحدیث کان علیه دیمه التدریم
 علی وزن التکریم کونک مطری دایم یغورمق یقال دیمت السماء دیمت الدیمه دالت فقی و یانک سکونی و میمک
 ضمی و مدبله شول بریه در که دایمة البعد در الدیمم دالت فقی و میمک کسری و مدبله جمی ذکر اولنن بریه
 معناسنه المدیمه میمک فقی و دالت کسری و مدبله شول بریه در که انوک یغوری دایم یغه بریدی وواتی اوزن
 فصل الذال الذی اتم ذالک فقی و همزه ناک سکونیه عیب همزه ابله و همزه سز استعالی جائز در یقال ذامه بذامه
 من الباب الثالث اذا عابه و حقره مثل ذاب المذوم میمک فقی و همزه ناک ضمی و مدبله تعیب اولنن کسینه الا ذام
 همزه ناک کسری و ذالک سکونیه برسنه یه اکره اتمک فرار واتی اوزن یقول اذا متی علی کذا ای اکره متی علیه
 لزم ذالک فقی و میمک تشدید بله برمک که او ککک مقابلی در یقال ذمه من الباب الاول قال ابن السکیت یقال
 افعل کذا و کذا و خلاک ذم قال و لا نقل و خلاک ذنب و لحنی و خلا منک ذم ای لاند ذم الذیم ذالک فقی و میمک
 کسری و مدبله مذموم اولن کسینه و ماء ذمیم مکروه اولن صویه دخی در بر و ذمیم بورنن اقن سو مکده دخی
 در بر لحاظ معنا سنه و شول بول که نکه ناک ذکر نین اقن اکره دخی ذمیم در بر و قیونک ممه سندن اقن سو ده دخی
 در بر و ذمیم شول خرده بیاض سنه له دخی در بر که بورنن اوزن رنه اولن دیحکر ده قرجه بورده سی کی حقر
 یقال ذم افه و ذن ایضا الذیمه ذالک فقی و میمک کسری و مدبله صوی از اولن قوی یقال ذیمه ای
 قلیله الماء الذی ذام ذالک کسری جمی صوی از اولن قوی یلر معنا سنه و ذم ذم حرمته دخی در بر الذمه ذالک
 کسری و میمک تشدید بله عقد یقال هم اهل الذمه ای اهل للعقد و ابو عیید اییدی ذمه امان معناسنه در
 بوحدیث شریفه که یور یلشد و یسی بذمتهم اذناهم الا ذیام همزه ناک کسری و ذالک سکونیه امان و برمک
 یقال اذمه اذ اجان و اذام برسنه یی مذموم یولغه دخی در بر یقال اذمه اذ اوجد مذموم و یقول ایت موضع
 کذا فاذا مته اذ اوجدته مذموم و اذام برسنه یی نکاسل ایتکه دخی در بر یقال اذم اذ اذاتهاون و اذام ذم اولن حق
 ایش ایشک یقال اذم الرجل اذ اقی بایذم علیه و طوار یور یلغه دخی در بر یقال اذم یبعیه و اذمت ركب القوم
 اذا عیت و تا خرت عن جماعة الابل و لم یلحق بها و ركب اولک کسری بله یوک کوزن دوه له در بر الذمه میمک فقی
 و ذالک فقی و کسری ابله برکسنه یی رفقت ایتک و انوک ترک حرمتن عار ایتک یقال اذ هب مذمتهم بشی ای اعطهم
 شیافان لهم ذما ای حرمة و فی الحدیث ما یذهب غنی مذمه الرضاع یقال غرة عبد اوامه و مذمه رضاعه
 مة صود ذم ذم مرعده در حرمت مرعده معناسنه و غنی رضی الله عنه بوحدیث شریفک تفسیر یی اییدی طایفه
 عرب و غنی ممدن کسده اجرنن زیاده دایم برسنه و برمی مستحب کورلر دی کویا که دایم یی نور یلک کر کدر
 تا که حق رضاعی تمام ادا یسر اوله دبو سوال و انشد و مذمه یخلل استعمال اولنسه ذال مفتوح قلن و غیری
 جائز کدر یقال اخل مذمه ای مایذم علیه و هو خلاف الجمه الاستذام همزه ناک و تانک کسری بله ذم اولن حق
 ایش ایشک یقال استذم الرجل الى الناس اذ اقی بایذم علیه التذم فقی و تشدید بله برسنه در
 استنکاف ایتک یقال لولم اترك الکذب تا غلتر کته ندما یعنی اکر کذب کنه اولد غیچون اجتناب یتسم اندن
 استکراه ایتک ای اعتبار ایدرم الذم میم اولک ضمی و تانینک فقی و تشدید بله زیاده مذموم اولن کسینه یقال
 رجل مذم ای مذموم جذا الذم میمک ضمی و ذالک کسری بله شول کسینه در که انوک حرکئی و جنبشی یوقدر یقال رجل
 مذم لا حرک یومذم عیب و معناسنه ده کور یقال شی مذم ای عیب الذی ذالک فقی و یانک سکونیه عیب لزام
 علی وزن الحال یعناه یقول منه ذمه اذیه ذیما و ذامه و ذمه و ذمه کله یعنی و فی المثل لا تعدم الحسنة
 ذما یعنی خوب اولن عیب سز اولن و عن الاخفش فهو مذی علی النقص و مذیوم علی التام و مذم اذ هزرت
 و مذم مور من المضاعف فصل الراء الریان و انک کسری و همزه ناک سکونیه ناکه ولدنه محبت

ذام

ذم

ذم

ابدوب اوزرینه حنین ایتک یقال ریت الناقه ولد هار یان اذ احبت و حنت علیه و ریانیان او کله دخی
 در بر یقال ریم الحرح و یاننا حسنا من الباب الرابع اذا التأم الرام و انک فقی و همزه ناک سکونیه ناکه ولد
 و شول در ی که ایچن طولدر و بولدش کلنه قویوب ناکه ناک او کسینه قورلر ای ولدی صنوب سودی
 حکما سون دیو الروم و انک فقی و همزه ناک ضمی و مدبله شول ناکه در که ولدنه یا خود ذکر اولنن در یه
 محبت اوزن اوله و روم شول قیوننه در بر که یاننن کن کسینه ناک کما سبسن دلبله بلا یه الایمة یعناه
 الا و ام همزه ناک کسری و انک سکونیه افعال و زنی اوزن ناکه یی رام اوزنه رام ایتک یقال و انما الناقه
 ای عطفناها علی الرام و ارام برکسنه یه بیمار ابدوب او کله دخی در بر یقول ارامته انا اذا دلویته جی برام
 اوبلتم الا و ام همزه اولی ناک فقی و ثانیه ناک مدی ابله شول اق اهورلر که انک بیاضی خالص در الریم
 و انک کسری و همزه ناک سکونیه واحدی ذکر اولنن اهورلر بری معناسنه و اصمعی اییدی بوشول اهورلر که قومده
 ساکن اولور اکثر یال و همزه ناک ضمی و همزه ناک سکونیه یلیم دبد کلری سنه که انوک برسنه یا بشد و رلر و اکا
 طو یقال دخی در بر سریش معناسنه الایمة و انک فقی و تانک کسری و مدبله شول ابله در که انی برماغه بغلرلر
 بر حاجی اونما سون دیو الریمه فقی و تشدید بله یعناه الایمة و انک فقی و یانک کسری بله رتیه ناک جمی برماغه بغلن
 ایلکرم معنا سنه و رتیه ناک برجنس اغاجک سیم در الریمه فقی و تشدید بله جمی ذکر اولنن اغاجر معناسنه و رتیه شول
 اغاج بداغنه دخی در بر که عرب طایفه سی سفره کیدر اولد قده ای بری برینه بغلرلر سفره در عودت ایدکده ای
 بغلنن یولور سه اهل بیخی خیانت ایتامش در دیو اعتقاد ایدر الریمه ناک فقی و تانک سکونیه برسنه یی فائق
 یقول ریت الشی ریمان الباب الثانی اذا کسرت و یقال ریمه انفه بالتاء و التاء جمعا و ریمه معناسنه ده کلور که
 فائش دیمک اولور و ریمه سوز سوز بلکه دخی در بر یقول مارم فلان بکله ای مانکلم به الریمه ناک فقی و تاء مثلثه ناک
 سکونیه بورنن فادوب قنیه یقول ریمه انفه اکره دخی ادمیه و ریمه مسک یا خود طیب سور مکده دخی
 در بر یقال ریمت المرأة انفها بالطیب اطلت و لطحته و بونک اصلی بورنن فائش قدن مأخوذ در کویا که بورنن سورلن
 بورنن فائش تشبیه اولور الریمه فقی و تشدید بله انک یوقری طوداغی اق اولنن الاریم همزه ناک و تانک فقیله صفت مزبورن
 اوزن اولن ات الاریم همزه ناک و تانک کسری بله انک یوقری طوداغنه اق اولنن یقال اریم الفرس اریم اذما اذ صارا ریم
 الریمه ناک ضمی و تانک سکونیه انک یوقری طوداغنه اولن اقلن المرثوم میمک فقی و تانک ضمی و مدبله شول دوه
 ایغی در که طاشه طوقنن یان نش اوله یقال خض مرثوم مثل ملثوم اذا اصابته حجارة قدی الریم و انک فقی
 و حیک سکونیه قتل معناسنه در و یونک اصلی طاشه ایتقد و ریم یا حجارة معناسنه یقال حمة الریم و حمان الباب
 الاول و ریم برسنه یی ظنه سو بلکه دخی در بر قال الله تعالی رجبا الفیسی من غیر و قوف علی حقیقه امره الریم
 میمک ضمی و حیک فقی و تشدید بله شول حدیثه در بر که حقیقی معلوم اولیه الریمه ناک فقی و حیک کسری
 و مدبله ریم اولنن کسینه المرجوم میمک فقی و حیک ضمی و مدبله یعناه الریمه ناک ضمی و حیک سکونیه یانی
 طاشننن کرک اولن طاشلر در کویا که انغه قابل اولد غیچون ریمه یلشد در و کاه اولور که انی قبر اوزنن جم ایدرلر
 قبری سمن یعنی اور یکل قلمیچون و ریمه یانی قورنن یلشد دخی در بر و جار الضیم معناسنه الریمه ناک ضمی
 و حیک فقی ابله جمی الریمه ناک کسری بله کذالک جمی ذکر اولنن طاشلر معناسنه و قال عبد الله بن
 معقل فی وصیته لاتر جوا قبری یعنی قبری ریمه ناک فقی قلمک اوزن سمن قلمک دوز قلمک
 تا که یلور سز اولسون ته کیم حیک و صیینه از مسول قبری ز مساد یلشد و ریمه سمن قلمک
 اید و ب قبری بلور سز ایتکه در بر و یلحد ثون بو حدیث شریفه لا تر جوا قبری روات قلورلر تانک

ریم

ریم

ریم

چاہ

ردم

رفتم

وزم

ضم

ضعیف یغمو رجسندن در لکن رهمه دجدهن وقوعی شد بد و ذهل اسرع اولن در الارهام همزه نك كسر بيله
 بلوت ذكر اولن ضعيف یغموری یقدر مق یقال ارهت السحابه اذا انت بالارهام الارهم همزه نك وهانك
 فحمله اولی اولن یقال زلنا بفلان فكننا فی ارهم جائیه ای فی اخصبهما و هم رائك فنی وهانك سكوبيله
 برعرتك اسمی در المهرم ميمك وهانك فحمله جراحت اوزن وضع اولن دوامعرب در المهرم رائك فنی و یانك
 سكوبيله برنسنه دن ایر بلوب ارغ اولن بقال رامة ریخه ریخه بقال لا ترمة ای لا تبرحه و بقال رمت فلانا
 و رمت من عند فلان اذا برت من مقارنته و فرقت منه و رم شول ككه دیر كه دوهی یوغز لیوب اولشدر دكدن
 صكره باقی قالو و رمی قبر مدخی دیرلین الاعرابی روائی اوزن مزار معناسنه و رم درجه مدخی دیرل اهل بن
 لغتند ابو عمرو و روائی اوزن و رم زیادهیه و فضله مدخی دیرل بقال لهذا علی هذاری ای فضل و رم كوندن دن
 و زون ساعته مدخی دیرل بقال قد بقی رمی من النهار و هی الساعة الطوبله و بقال رمی بالرجل اذا قطع به یعنی
 برعضوی قطع اولنسه التریم علی وزن التكریم بریده مقیم اولن بقال رمی فلان بالمكان تریم اذا اقام به و تریم
 بلوت برقرار اولوب متصل یغمو ریغفه مدخی دیرل بقال ریت السحابه فاغضبت اذا امت فلم تقلع واغضبان
 غین وضاد معجته یغمو دایم اولغه دیرل تریم تانك كسری و یانك فنی و ما یفنده رائك سكوبيله بر موضعك
 اسمی در مرم ميمك و یانك فنی و رائك سكوبيله رام رم دن مفعول صیغه سی اوزن اولو رجوهر نك كلامندن
 فهم اولن بود كه مرم ارغ اولن و عزت ایتك معناسندن اوله و قاموسه مرم اكادیرل كه رجاله سو بلشكي
 سوه و لكن فخر ایتیه دیش و تفاسیرده مرم لغت عبری در خامه و عابله معناسنه در دیش اصم مدخی بود
 دیشلر در فصل الزای الزامة رائك فنی و همزه نك سكوبيله قانی جاغرمی صوت شد بد معناسنه و زامة زیاده
 اكل ابدوب شرب ایتكه مدخی دیرل و بقال زیم به من الباب الرابع اذا صاح به یعنی اكاحیقرسه و بقال زیم
 علی البناء للمجهول اذا عر یعنی قور خد لسه و زامة بر سوز سو بلكه مدخی دیرل كه انوك حق می در ناحق می در کیفیت
 حالن بیه سن بقال زام لی فلان زامة من الباب الثالث ای طرح لی كلة لا ادري احق می ام باطل و مطلقا رككه
 معناسنه ده كاور بقال ما یعصیه زامة ای كلة و بقال زام اذا مات الا زام همزه نك كسر بيله اكره ایتك نقول
 از اتمه علی الامر اذا كرهتمه مثل اذا تمه بالذال المعجمة الزوام رائك فنی ابله و همزه نك مدخی فنی و مدبيله سرب
 اولن اولوم بقال موت زوام ای و جی و جی حمله اصلند بر كسنه نك بیون اور مغله اولد رمكه دیرل الزحمة رائك فنی
 و جمك سكوبيله خبر و یرمك معناسنه قریب بر محاد و بقال ما اكلم بر حمة ای بنصه و بنسه تونك فنی و یانك
 سكوبی وسین مهمله ابله نك معناسنه در بقال سكك فان جم بحرف ای مانس و زحمة شی معناسنه مدخی كاور
 بقال ما یعصیه زحمة ای مثیلا الزحوم رائك فنی و جمك فنی و مدبيله شول یای در كه كریشی رك اولمیه الزحمة
 زلك فنی و خاه مهمله نك سكوبيله مزاحه قلق یعنی خلق غلبه ابدوب بری برین صقمی الزحام رائك كسری ابله
 معناه بقال زحمة من الباب الثالث و زاحته الا زحام همزه نك و ذالك كسری ابله خلق بری برین صقوب غلبه
 ایتك بقال از دج القوم علی ككند و تراجم اعلیه الزوم فحمله افشان كسلك انقطاع بول معناسنه و هر سنه
 ككه منقطع اولسه اندخی استعمال اولن و نجاست منقطع اولغه مدخی دیرل بقال زرم الكلب اذا زرم ذو
 بطنه فی جاغرمه یعنی نجاستی دیرن منقطع اولسه و بقال زرم ته به امه اذا اولد ته و بوالوب عبید و رایتی در الارزام
 همزه نك كسری و رائك سكوبيله ركسنه یه یون كسدر مك بقال از رمة غیره و فی الحدیث لا تریم و ابی
 ای لا تقطعوا علیه بوله الزرم زلك فنی و رائك كسری بيله خلق طار اولن كسنه و یغلبه مدخی زرم دیرل الزوم
 علی وزن التكریم بر كسنه یی یخیل ایتك بقال زرمه غیره الزرم ميم اولك فنی و همزه نك كسری و ميم اخیر

تشديد بيله

زیم

زیم

زیم

زیم

زیم

تشديد بيله منقبض اولن تشنه یقال از رام از ریماما الا زرام همزه نك و ذالك كسری بيله یوقی ابتلاع معناسنه
 و یو مقامه صحاح نخله لی تشوشدن خالی دكدر زرا از در می زردم نصر فانی سمنه یاز مشلر در حالا كه
 از درام زردم در افتعالك تاسی داله قلب اولشدر الزردمه علی وزن الدخرجه یود جوق و موضع ابتلاع
 معناسنه و زردم بر كسنه نك بوغن صقمه مدخی دیرل بقال زردمه اذا عصر حلقه از رم رائك فنی و ميمی و كسری
 و عینك سكوبيله سو بلك قول معناسنه بقال زرم فلان ای قال و زرم كفیل اولن معناسنه ده كاور الزامة رائك
 فنی ابله كذالك كفیل اولن قولن عمت به از رم زعماء و عامه من الباب الاول اذا كفلت بوز عامت اولو لغه مدخی دیرل
 سیادت معناسنه و زعامه سلاح معناسنه ده كاور بقال الزامة للغلام ای السلاح لا یهم كانو اذا اقتسموا
 المرات دفعوا السلاح الى الابن دون الابنه الزعم رائك فنی و عینك كسری و مدبيله كفیل معناسنه و فی الحدیث الزعم
 غارم و زعم اولی معناسنه ده كاور بقال زعم القوم لیسید هم الزعم فحمله طبع بقال زعم زعم زعمان الباب
 الرابع اذا طبع الارعام همزه نك كسر بيله طبعه برقی بقال از عمت انا المزم ميمك و عینك فحمله نخل طبع مطمع
 معناسنه و مزم اعتماد اولن این سنه مدخی دیرل یعنی شول سنه دیرل كه اكاعتماد اولن ما عین انوك حقه مدخی
 رد رلوو بعضی رد رلوو سو بلیه المزم ميمك فنی و عینك كسری بيله جمی بقال فی قول فلان مزاعم التزم فحمله
 و عینك فنی و تشديد بيله كوجله یلان سو بلك نكذب معناسنه الزعم رائك فنی و عینك فنی و مدبيله شول
 ناقه در یا خود شول قیوندر كه الیه یوقلش اوله سمر میدر دكل میدر بلنمك یون التزم فحمله و عینك فنی
 و تشديد بيله غضب و جدله سو بلك دره زرم دوه یا ورسنك نه سنه حین ابدوب جاغرمی در حین
 خفیفه الزقوم رائك فنی و قافك فنی و تشديد بيله عرب طعاملر ندین بر طعامك اسمی در كه اول خرمابله فیمقدن
 اولو الزرم زلك فنی و قافك سكوبيله ذكر اولن طعامی ییمك ابن عباس رضی الله عنه ایتدی و قنا كه یاری تعالینك
 ان شجرة الزقوم طعام الاثیم دبدی قوی نازل ولدی ابو جهل ایتدی خرمابله قیاضی اكل ابدوب یس یاری تعالی انها
 شجرة تخرج من اصل الحیم طلعها كانه رؤوس الشیاطین ایتن نازل قلدی یعنی زقوم حیم قعرند براتشدن
 انجدركه میوه سیر و رؤوس شیاطین مثالند در الارقام همزه نك كسری بيله برنسنه فی یوندر مق در الارقام همزه نك
 و ذالك كسری بيله یوقی نقول از قته الشی فازدقه اذا البعته فابتلعه التزم فحمله و قافك فنی و تشديد بيله ركسنه
 برنسنه فی ندیم و تانیله یوقی نك معناسنه و این درید ایتدی ترم افر اطله بكمه مدخی دیرل بقال ترم فلان اللین
 اذا فرط فی مشربه الزقوم رائك فنی و قافك فنی و مدبيله حلقوم کی در و زنا و معنی این در بدروائی اوزن الزكام
 زلك فنی و كافك تخفیف ابله بر مرصدركه بورن دككر نه نازل اولو بقال زكم الرجل علی البناء للمجهول الاركام
 همزه نك كسری بيله زكام مرضه مبتلا قلق بقا از كه الله فهو مزكوم و مزكوم صیغه مجهول دن اولن زكم و زون بنا
 اولشدر الزكة رائك فنی و كافك سكوبيله اك صكره طوغن و لدیرل بقال فلان زكة ابویه اذا كان اخر ولد هما
 الزلمه رائك فنی و فنی و لامك سكوبيله برنسنه نك قد و قانی و هیئتی الزلمه رائك فنی و فنی و لامك مدخی فنی ابله
 بمعناه بقال هو العبد زلمه و زلمه ای قد قد العبد و كسلی ایتدی حقا معناسنه در و حیانی ایتدی زلمه همین
 نكرة استعمال اولن و و عبده استعمال اولن و یی كی جاریه ده مدخی استعمال اولن و بقال هو العبد زلمه فی
 ای قد الوجد و اوجد و هیئت معناسنه در الزلمه ميمك فنی و لامك فنی و تشديد بيله اوزن اولن عورت بقال
 امرأة زلمه مثل مقذذ و رجل زلم ای مقذذ اذا كان مخفف الهیة یعنی زلك اولسه الزلم ميمك فنی و لامك فنی
 و تشديد بيله شول او قدر كه طولی اعتدال اوزن اولوب صغنی خوب اوله الزلم رائك فنی و لامك كسری و مدبيله
 بمعناه بقال قدح زلم و زلم ای طر و اجید قد و صنعه و طر او قك قمرن كسكین ایتكه دیرل و بقال ایضا عبا

زیم

زیم

زیم

زیم

مزله و مزل غداسی ر امر اولن کسنه ده دیر لسی القدا معنا سنه التزلم علی وزن التکریم اوقی ذکر اولن
 صفت اوزن قلبی بقال ما احسن ماز لم سقمه الزلم فختینله بکسر اوق قدح معنا سنه الزلم زانک ضمی و لامک
 فختینله بمعناه الارلام همزه نك فخی ابله جی ذکر اولن اوقلمر معنا سنه و ازلام شول اوقلمر ده دیر ل کاهل
 جاهلیت انی برنسنه بولشمکه استعمال ایدر لری وزن کذلک برجنس جانور چکه دخی دیر ل که قور قسر در
 اولر ده ساکن اولور واکوره دخی دیر ل که جی و یار کور و صحاح نسخدر نك اکثرند الزلم الویار واقع اولمشدر
 حالا کی الزلم واحد الویار کدر تا مل اولنه و ازلام کذلک جی کلور ذکر اولن جانور لر معنا سنه و یو ابوعرو
 روایتی در وزن کذلک شول نسنه در که چتال طرقلو حیونک طرفه کد اردنه اولور الزلم فختینله شول
 نسنه در که کچینک بوینده کوبه کی اصلش اولور اکی اولور سه زلتان دیر ل واکر قولا غند اصلی اولور سه زغه
 دیر ل نونله الزلم همزه نك و لامک فختینله ذکر اولن صفتی اولن کی الزلم زانک فخی و لامک سکونی والفک
 مدبله موثی بقال مانعز الزلم و ازغم و مانعزه زلماء و زغاء الزلم الجذع همزه نك و لامک فخی و جیمک و ذالک فختینله
 دهر معنا سنه در الزلم زانک فخی و لامک سکونیه طولدر مقول زلت الحوض اذاملا ته و زلم مجشیشی از
 ویرمه دخی دیر ل تقول زلت عطاء اذافالته الارلیم همزه نك و لامک کسری و همزه نك سکونیه برنسنه دن
 سرعتله یوز دوندنر مکده دیر ل بقال زلام القوم ان لیماد اولو اسرعا و ابوزید ایتدی از لیماد ارحال معنا سنه در
 و از لیماد برنسنه دیکلمکه دخی دیر ل بقال زلام الشی اذا انتصب و نهار مرتفع اولغه یعنی کوشر یو کسلکه دخی
 دیر ل بقال زلام التها و اذ ارتفع محاوره الزمام زانک کسری بله شول ایدر که دوه نك بورن دلوب کچور دکری
 بقر حلقه یه یا خود اعاج حلقه یه بغلر ل و انک اوجنه یو لا رصاین بغلر ل و کاه اولور یو لا رصاینه دخی زمام دیر ل
 و زمام النعل شول قایشه دیر ل که نعلین نسمه سی کابغلمو و ته عرب نعلینر نه مشهور در الزم زانک فخی و میمک
 تشدید بله یو لاری تقول زمت النعل و زمت البعیر اذ اخطبته و خطم خاء معجه و طاء مهمله ابله یو لاریق
 معنا سنه در وزم سیرده ابلر و یوریکه دخی دیر ل بقال زلم فلان اذ اتقدم فی السیر و زم متکبر لک قلغه دخی دیر ل
 بقال زم بانفه اذ انکبر و زم قالد رمق معنا سنه ده کلور از دمام همزه نك و ذالک کسری بله کذلک قالد رمق بقال
 زم الذب مخرله و از دما و مخرله قوزیه دیر ل الزام میمک تشدید بله متکبر اولن کسنه الزم زانک ضمی و میم اولک
 فخی و تشدید بله جی تکبر قلی کسنه لر معنا سنه بقال رجل زام و قوم زم ای شیخ نانوفهم من الکبر و شمر شاخک
 جی در یورنن یوقری طو تملر معنا سنه و زام قالد رمق معنا سنه دخی کلور بقال اذ الذت مخرله قذهب بهاز اما
 رأسه ای رافعا الزمزه علی وزن الزلله کولک و کولک رعدا وازی معنا سنه ابوزید روایتی اوزن و زمزه مجوس
 طایفه سنک طعام یکن سولشمسنه دخی دیر ل زمزم علی وزن عرعر مکده مشرفه ده اولن معروف قیونک
 اسمی در وزمزم و عیطل کذلک برنا قفناک اسمی در نه باب لامه ذکر اولن تشدید الزمزه زانک کسری بله جماعت
 معنا سنه الزمزم زانک کسری بله دوه سور سی شیمانی روایتی اوزن الزمزم زانک کسری و ثابنک کسری
 و مدبله بمعناه الزم زانک و میمک فختینله قریب معنا سنه تقول داری من دان زم ای قریب وزم مقابل معنا سنه ده
 کلور قال امر ای لا و الذی و جی زم بینه ما کن کذا و کذا ای تجاهه و نلقاه و المراد بالبيت الکعبه شرفها الله
 تعالی و زم سلاح و سداد معنا سنه ده کلور بقال امر بی فلان زم ای قصد کما بقال ام زهر زانک ضمی ابله
 بر موضعک اسمی در الزغه زانک فخی و نونک سکونیه و الزغه زانک ضمی و نونک سکونیه و الزغه زانک فخی و نونک سکونیه
 و الزغه زانک ضمی و نونک فختینله بونلر جمله قد و هیئت معنا سنه در بقال هو العبد زغه و زغه و زغه ای
 قد و قد العبد و کسائی ایتدی حقا معنا سنه در وزغه فختینله برنسنه در که دوه نك قولا غنک بر مقدارن

زم

زمزم

زم

کسوب اصلشله ترک ایدر لرو بونی دوه نك اعلالر نه ایدر ل الزم زانک فخی و نونک کسری ابله شول دوه در که
 ذکر اولن صفت اوزن اوله الارغم همزه نك و نونک فختینله بمعناه الزم میمک ضمی و نونک فخی و تشدید بله بمعناه
 کذلک وزم شول کسنه یه دخی دیر ل که بر قومه ملحق اولوب محتاج الیه کسنه اولیه زانک کی علی ماسیحی انشالله
 تعالی و زم صغار ابله دخی دیر ل و بعضیلر ایتدی زم فیل اولنلر ک اسمی در الزغه زانک فخی و نونک کسری ابله
 زانک موثی الزغاء زانک فخی و نونک سکونی و الفک مدبله از انک موثی الزغه میمک ضمی و نونک فخی و تشدید بله
 زم نك موثی بقال ناقه زغه و زغاء و زم زغه الزم فختینله لغت در زم معنا سنه و زلم شول نسنه لر دیر ل که چتال
 طرقلو حیونک طرفی اردنه اولور و لما شول زغم که حدیث شریفه واقع اولوب الضایئه الزغه یور لمشد
 مراد قیونک ایوسی دیک در زیر قیونده زغم اولماز کچید اولور الزم زانک فخی و نونک کسری و مدبله شول
 کسنه در که بر قومه ملحق اوله و انلردن اولیه واکاحتیاج اولمه ده اول زغه مثالنه اوله و باری تعالی نك عتل
 بغداد ذالک زخم دبدکی قولنه عکر مه رضی الله عنه ایتدی زخم شول لمیدر که لوی ابله معروف اوله شاه زغه سی
 ابله معروف اولدوخی کی از زم همزه نك و نونک فختینله بی و بوعدن بر جماعتک اسمی در الزم زانک ضمی و هانک
 سکونیه یاغ شخم معنا سنه زهمان زانک ضمی و هانک سکونیه بر کیمک اسمی در الزمه زانک ضمی و هانک کذلک
 سکونیه بدر ابع اولن بل ریح مننه معنا سنه الزم فختینله مقصد در زهم و متدن بدر ابع بغلق معنا سنه تقول
 زهم بدی من الباب الرابع ای دسمت الزمه زانک فخی و هانک کسری ابله بغلوا و لن ال دسمه معنا سنه الزم
 زانک فخی و هانک کذلک کسری بله سوز اولن نسنه سیمین معنا سنه المزاهمه میمک ضمی و هانک فختینله یقین اولوب
 قریب معنا سنه بقال زهم الخمین ای دناها الزهم علی وزن جعفر برانک اسمی در ونسج صحاح و فارسیه
 بقال له فارس زهم واقع اولمشدر تا مل اولنه و زهم طوغنه دخی دیر ل صفر معنا سنه و بعضیلر ایتدی
 زهم طوغن یاور یسنه دیر ل و بونکله رجالدن بعضینه دخی نسمیه اولمشدر الزهم مان زانک و ذالک فخی
 و هانک سکونیه اکی قرن داسنک اسمی در ککه انلر بی عیس قبیله سندن در یرنک ایدی زهم و بر یرنک ایدی
 قیس در که جد اعلای بغیض در و ابو عبیده ایتدی انلر یرنک ایدی زهم و بر یرنک ایدی زهم در الزم زانک
 کسری و یانک فختینله شول متفرقات در که بر موضعه جمع اولمغین ظاهر اولیه بقال لم زم لیس مجتمع یکان
 فیروز زم وزن مز بور اوزن برانک اسمی در که لا یصرف در تا نیت و علمیدن اوتری فصل السین السام
 فختینله ملات السامه کذلک فختینله بمعناه السام سبنک فخی و همزه نك فخی و مدبله بمعناه السامه
 سبنک فخی و همزه نك فخی و مدبله بمعناه کذلک تقول سمیت من الشی اسام ساء ماوسامه و ساء ماوسامه
 من الباب الرابع اذامالته السوم سبنک فخی و همزه نك ضمی و مدبله ملول اولن کسنه الستم سبنک و هانک
 ضمی و ما یبنده تانک سکونیه صغری سی یوک اولن کسنه استه معنا سنه سیم زانک اولوب اوزن السجوم خمتینله
 اتق سیلان معنا سنه السجم سبنک کسری ابله بمعناه بقال سجم الدمع سجم و سجمامان الباب الاول اذا سال
 الانجم همزه نك و سبنک کسری بله کذلک اتق السجم سبنک فخی و جیمک سکونیه اتق بقال سمیت العین
 دمعها ذالک السجم سبنک فخی و جیمک ضمی و مدبله اقدیحی بقال عین سجم السجومه میمک فخی و جیمک
 ضمی و مدبله شول یدر که اکایغموور یاغش اوله بقال ارضی سجومه ای مطورة الانجم همزه نك کسری بله بقومور
 متصل بغنق انجم اکی دروزنا و معنی بقال انجم السماء اذ صبت و صاحب قاموس انجمی بقدر مق معنا سنه
 ایرک ایدوب انجم السماء اذ صبت ماءها دیمشدر اگرچه انجمی معنای لازم ابله نفس ایدوب جوهریه
 موافقت ایشدر و الانجم همزه نك و جیمک فختینله شول دوه در که چاغرمیه السجمه سبنک ضمی و حاء مهمله نك

زم

زهم

زم

سام

ستم

سجم

سجم

سکونیه قره لق سواد معنا سنه الاسم هیزه نک و خانک فتحیه قره اولن سنه اسود معنا سنه و کاه اولور اسهم ابله
 بوزموز مراد اولور قرن معنا سنه و کاه اولور بیلوت سراد اولور سحاب معنا سنه و کاه اولور عر بلر عادی اوزن اند
 ایچشمک محله قانه بو بنش ال مراد اولور و کاه اولور رح مراد اولور و کاه اولور عه باشی مراد اولور حله التندی
 معنا سنه و کاه اولور شراب بلوی مراد اولور و زق لجر معنا سنه ته کم بعض اشعارده واقع اولمشدر که بونلر جمله
 سوادى مشعر سنه لدر السهم فتحیه تله براغا جک اسمی در السحاب سبک فتحی و خانک سکونیه براغا جک
 اسمی در کذلک اسمان هیزه نک و خانک کسر بله بمعین طالع اسمی در السحبه سبک خمی و خاه معجه نک
 سکونیه قره لق سواد معنا سنه الاسم هیزه نک و خانک فتحیه قره و نکلو سنه اسود معنا سنه السحاب سبک خمی
 و خانک تخفیفیه چوماک قره سی سواد القدر معنا سنه و سخام ملائیک اولنه دخی دیرلر بقال هذا ثوب سخام
 المس اذا كان لين المس خز کبی و قز کبی و بقال ریش سخام و قطن سخام ای لین المس و لبس هو من معنی السواد
 ومنه قيل للجر سخام و سخامیه اذا كانت لينته سلسه التسخيم على وزن التكرير یرسنه فی قره قلی بقال مخم الله وجهه
 ای سوده السخيمه سبک فتحی و خانک کسری و مدبله نفس اولن کینه دیرلر السدم فتحیه ندامته و حزنه دیرلر
 بقال سدم الرجل من الباب الرابع اذا ندم و يقال ماله هم و لا سدم الاداک ای لبس له وهم ولا ندم غير ذلك الامر
 السادم ذلك کسر بله نادم اولن کسنه بقال رجل نادم سادم السدمان فونک فتحی و دالک سکونیه کذلک نادم
 معنا سنه بقالو رجل ندمان سدمان و بعض لرتدی سادم و سدمان صورین مز بور بنند نادمه و ندمانه اتباع
 طاریقیله ذکر اولنه در السدم سبک تله و سبک خمی و دالک سکونیه عسر ابله عسر کبی طولش قوی جاها نباشته
 معنا سنه السدم سبک فتحی و دالک کسر بله شولر ارکدر که دیشی ابله جمع اولغه حرص اوله و غضبه کلش
 کسنه معنا سنه ده کلور بقال رجل سدم ای مغتاط السدم میک خمی و دالک فتحی و تشدد بدبله شول کوکری
 دوه در که اغزن باغلیله بقال فنیق مسدم اذا جعل على فیه الکعام و فنیق قابله و نوله جوان اولن ارکک دوه یه
 دیرلر و کعام کافک کسر بله دوه نک اغزن باغلد قلی سنه در السدم سبک فتحی و دالک خمی و مدبله لوط
 قوم نک قریه سنک اسمی که قاضی سدوم دیکله معروف کسنه اول قریه دن در السرم سبک خمی
 و رلک سکونیه طوغری اولن یفر سنک اوچی که اندن مهملات جقر مخرج ثقل معنا سنه و بولگه مولده در
 السرج علی وزن جعفر اوزون طویل معنا سنه سلیم کبی در وزنا و معنی الساسم علی وزن جعفر کذلک
 و سباه ایچدر السرحم علی الوزن لار بور اوزون طویل معنا سنه الاسطبه هیزه نک و طانک خمی و میک تشدد بدبله
 یرسنه نک و سطلی بقال فلان فی اسطبه قومه ای فی وسطهم و اشرفهم و اسطبه الحسب حسبک و سطلنه و جمع
 اولقی رنه دخی دیرلر و اسطبه کذلک ذکر اولن معنا در قلب و وزنه الاساطم هیزه نک فتحی و طانک کسر بله جمی
 و نیم قبیله سی الاساطم دیرلر طابله تابینه تعاقبه نظر قیلوبن الاساطم هیزه نک و طانک خمی و میک تشدد بدبله
 در یانک ورته سی مجتمع ماء الجر معنا سنه السطام سبک کسری ابله قیاجک کسکین یری حد السیف معنا سنه
 و فی الحدیث العرب سطام الناس ای حدهم السهم سبک فتحی و عینک سکونیه دوه سیرندن برنوعدر و بقال سم
 یسم من الباب الثالث اذا سار سیر انحصوصا السعوم سبک فتحی و عینک خمی و مدبله در لوسیر اید عی ناقه بقال
 ناقه سعوم السهم سبک و عین معجه نک فتحیه ر کسنه زوجه سنه برکرا خال ایدوب علی الفور اخرج ایتمه در ازاله
 اتمام ایچون یو این شیل روایتی دو کذلک فی بعض النسخ السقام سبک فتحی و قافک تخفیفیه خسته لک مرض
 معنا سنه السقم سبک خمی و قافک سکونیه یعناه السقم فتحیه بمعناه کذلک و بونلرک ایکیسی دخی لغت در
 حزنه کبی بقال سقم سقم سقم من الباب الرابع و سقام بردن نک دخی اسمی در هدیل قبیله سنه منسوب در

السفر

السقيم سببک فتنی فانک کسری و مدبله مرضی اولن کسسه الا حقام همز صک کسری ابله بر کسندی خسته
 قلن بقال استغف الله المسقام میم کسری و سببک شکونیه جوق خسته اولن کسسه کثیر السقم معنا سته السقم
 سببک فتنی و لامک سکونیه شول قرعه در که انوک قوبی بر در عقال قوغه سنی کنی و سببک روجاک دخی اسمی در
 و سببک در پی سلم ابله دباغت اتمک دخی در لر نقول سلمت الخلد اسمی من الباب الثاني اذا دبعته بالسلم المسلوب
 میم فتنی و لامک ضمی و مدبله ذکر اوائن وجهه دباغت اولن دری سلمی سببک فتنی و لامک سکونی و الفک قصر به
 بر عورتک اسمی دره سلمی طی قبیله سنی طاعلرندن رینک دخی اسمی در و سلمی دارم قبیله سندن بر جماعتک دخی
 اسمی در سلطان سببک و لامک فتنی ابله کی کسسه دن عبارت در که انلرک بری سلمه بن قشیر در و اکسلمه الشر
 در لر که انوک والد سی لینه بنت کعب بن کلاب در و ری دخی سلمه بن قشیر در و اکسلمه الحیر در لر که اولن
 القسریه دیکله معروف و سلم سببک ضمی و لامک فتنی و یانک سکونیه بر قبیله در قیس عیلاندن و تسلیم کذلک
 حن امده بر قبیله در بندن و کاه اولور سلیم ابله سلیمان بن داود مراد اولور علیهما السلام تنه کابغه سببک شعر نه
 واقع اولمشدر و نسیم سلیم کل قضاء ذابل و قضایافله و ضاد معجمه ک تشدید به حکم اورلن زن و ذابل طویل
 الذبل اولن در ابو سلمی سببک ضمی و لامک سکونی و الفک قصر به شاعر اولن زهیر بن ابی سلمتک والدی در
 و طابغه به مزبور دن غیر ی ابو سلمی یوقدر و انوک اسمی بر سعه بن ریح در که بنی مازن قبیله سندن در
 سلمان سببک فتنی و لامک سکونیه طاعک علی در و بر روجاک دخی علی در سالم سببک فتنی و لامک کسری به
 بر روجاک اسمی در و سالم کوزله بورن را اسنده اولن در یه دخی در لر و عبد الملك بو معانی دبلدی حجاجه جواب نامه
 یازد و غی حینه که ات سالم دیشدر ای ات عندی کسالم السلم فقتنبله سلف معنا سته دو یعنی بر نسنه ک
 بهاسن مقدم و یرمک در و سلم استسلام معنا سته ده کور و استسلام بر نسنه بیون صنوب اطاعت اتمک در
 علی ماسیحی انشاء الله تعالی و سلم بر یه ده بر دیکلی اغاجک دخی اسمی در السله کذلک فقتنبله واحدی بردانه
 سلم اغاجی معنا سته و سلم عییدن بری اولغه دخی در لر و قری و روجا سما و سلم بلان صوقش کسسه یه دخی در لر
 سلامتله نقال قماغن و بعضی نسخه ده سلام دو شمر در الفله سله کذلک فقتنبله بر روجاک اسمی در سله سببک
 فتنی و لامک کسری به کذلک بر روجاک اسمی در و نوسله انصار دن بر جماعتک اسمی در و عرب طابغه سنده
 مزبور دن غیر ی بنو سلمه یوقدر و سلمه ال ابله الفله قابل اولن طاشه دخی در لر السلام سببک کسری به ذکر اولن
 طشلمر معنا سته تم بری و راء ی بالسهم و امسلمه دیشدر در حیر لغنی اوزن که مراد و السله دیک در و بوندن فهم
 اولنور که لغت مزبور ده الف میم تعریف ایچون استعمال اولند و غی کی الف لام دخی استعمال اولنه ز امثال مزبور ده
 ابیکسی ده جمع اولمشدر السلم سببک ضمی و لامک فتنی و تشدید به زبان که انوکله بر ره چقر لر و کاه اولور قایشدن
 اولن اوزنکی یه دخی سلم در لر غر زبید کمری کی سلام سببک فتنی و لامک تشدید به اسماء و جالدن در و کاه اولور
 سلامه حضرت سلیمان بن داود مراد اولور علیهما السلام تنه ک حطیه نام شاعرک شعر نه واقع اولمشدر ج دلا
 محکمه من صنع سلام ای من صنع سلیمان و حلا فرموده اولن زن معنا سته در سلامه کذلک سببک فتنی و لامک
 تشدید به اسمی ناسدن در السلم سببک کسری و لامک سکونیه اطاعت و انقیاد و ابو عمرو خلوفی السلم کافه
 قرات یقندی که اسلام معنا سته راجع در و سلم صلحه دخی در لر و سلم سببک فتنی و کسری جا یزدوند کبر و ثابت
 جا یز اولن غی کی و سلم صلح ایدن کسسه یه در لر نقول ناسلم لن سلمانی السلام سببک فتنی و لامک تخفیفه صاغلن
 سلامت معنا سته و سلام استسلامه دخی در لر یعنی اطاعت و سلام تسلیم معنا سندن اسم دخی کور و سلام
 باری تعالینک اسملرندن بری در و سلام را اغاجک دخی اسمی در سببک فتنی و کسری لغت در و سلام عیو بدن بری
 اولن و سلم اولغه دخی در لر السلامان سببک فتنی و لامک تخفیفه را اغاجک اسمی در السلامات سببک ضمی

4

ترك ايمك تقول سومت الرجل اذا خليت وسومه اي وما يربد وتسمى برقوى غارت ايمكه دخی در برل تقول
سومت على القوم اذا غرت عليهم فغشت فيهم وعيت عين مهمله وناه مثله ايله فاسد قلاق در المسومه ميمك
ضمي وواوك فحمله وتشديد به كوديان ائله ومثله قوله تعالى والليل المسومه ومسومه علامتلى معنائه ده
كلور كقوله تعالى مسومين واخفش ايتى مسومين معانين معنائه ومرسلين معنائه اولور من قولك
سوم فيها الخيل اي ارسلها واوله ونون ايله جمع اولدى زيرا اقلر ارسال اولند قد اوزرند راكيلر دخی وار ايتى
وبارى تعالىنك حجارة من طين مسومة اي عليها امثال الخوايم يعنى شول طاشلر در كه مهر مثاله اوزرند نقش
وارد اوزرند وبارى اوزر الساية يانك كسر به يماند اوليان طوارذ كر اولنان معنادن ما خود در السام على
وزن الحال التون طمر لى كه معند اوزر عروق الذهب معنائه السامة على وزن الخالة واحدى مزبور لردن
بر طمر معنائه وسام مود دخی در ل سام نوح عليه السلام او غلغلر نندن رى در كه عرب طافه سبك باياسى
اولدر السوام سبك فحى وواوك تخفيفيله اولاقه يورين طوار السام يانك كسر به معناه السوام سبك فحى
ويانك كسر به سايك وسايه نك جى اولاقه يورين طوار ل معنائه السوم سبك فحى وواوك سكويه
طوار اولاقه يورينك بقال سامت الماشيه تسوم سوم اذ اوعت ففى سايه وسوم بر متاعه بهاتعين ايتك
وسوم ركسكه يماند ايز مشدروب خور قلعه در ل تقول ستمه خسفاى اوليته اياه وارده عليه وخسف خاء
معجمك فحى وسين بهله نك سكويه مذلته در ل وسوم مرو معنائه ده كلور يقال سام فلان اذ ابر وسوم
الرياح مراهيقن بالار اسوب مرو ايمك الاسامه همزه نك كسر به طوارى وتلقى تقول اسمتها اذا اخرجه اقال
الله تعالى فيه فسمون السوم سبك كسر به بهاسو بلشك بقال ساومته سواما الاسيام همزه نك وتك
كسر به بر نسته يرها وضع ايمك قال استام على التساوم تانك فحى وواوك ضى ايله بهاسو بلشك تقول
تساومنا السيمه سبك كسرى ومد به رتوعه بهاتعين ايمك تقول ستمك بعدك سيمه خسته وناه على السيمه
وغالى بهالى ديكدر السيمه سبك كسرى ومدى والفك قطر به اووى در خلاصت معنائه قال الله تعالى بما هم
فى وجوههم من الار السجود السجاء والحياء سبك كذا كسرى ومدى والفك ايكسكه دخی مد به كذا كذا
علامت معنائه السهم سبك فحى وهانك سكويه اوق السهام سبك كسر به جى اوقلر معنائه وسهم
تضيبه دخی در ل السهمان سبك ضى وهانك سكويه جى نصيبلر معنائه وسهم البيت اوك ايجده ارقى
قود قارى اوق عاجيدن كه سائر اغاجلر يانك اوزر نه تربيد ايدر ل واكاد وكرد دخی در ل ولسان فارسى ده تره
وغير خانه در ل و توتيردنى صاخص صراحتك سهم البيت كرد اكر دخانه ديد وكى بهو اولدى و فحى طاهر اولور زيرا
جوهرى بوم مقام سهم البيت جازله تقسيم ايشد وواوب زاده الحاي الخزع الذى يقال لى الفارسى نيرهو
سهم البيت ديكدر المسهم ميمك ضى وهانك فحى وتشديد به بر دق سمندن شول قاشدركه اوزون اوزون
خطلى اوله السهمه سبك ضى وهانك سكويه قرابت معنائه وسهمه سيمه دخی در ل السهام سبك فحى
وهانك تخفيفيله سيمه وواوب سيمى جى خور السهم معنائه بقال سهم الرجل على البناء للجهول اذ اصاب السهم السهام
سبك فحى وهانك تخفيفيله اوقليوب متغير اولق واموى ايتى سهام بر مضر كه دوى عارض اولور
بقال بعير به سهام للسهم ميمك فحى وهانك ضى ومد به مرض مزبور مبتلا اولان دوه المسهمه
ميمك ضى وهانك فحى وتشديد به مرض مزبور مبتلا اولان دوه بقال بعير مسهور وابل مسهمه
السهمه سبك فحى مصدر ودر اوقليوب متغير اولق معنائه تقول سهم وجهه سهم سهو ما من
الباب الاول والخامس والصدور فيها واخذ الصاهيه هانك كسر به ارق اولان ناه المساهيه ميمك

ضمي وهانك فحمله قرعه صالتيق مقارعه معنائه وتقول من باب الخالبة صاهيته فسهمته اسهمه فحى الهاء
فى المقارعه يعنى اوكله قرعه صالتيق واكغالب اولدم قرعه ده الاسهام همزه نك كسر به قرعه صالتيق يقال
سوم يثم اي اقرع الاسهام همزه نك ويانك كسر به قرعه صالتيق يقال سيمه واذا اقرعوا السهام تانك فحى وهانك
فحمله كذا كذا بر وجه كسكه قرعه صالتيق يقال تساهموا اذا اقراروا سهم سبك فحى وهانك سكويه بر قبيله نك
اسمى در قر شقن وسهم سبك كذا باهله دن دخی بر قبيله نك اسمى در الاسهام همزه نك ولا نك كسر به
بر نسته نك واخذ سى متغير اولق يقال اسلمهم الفى اسلمهم اذا تغير وجهه وسلمهم مدحج قبيله سندن بر جماعتك
اسمى در موجود اولان عجاج شقن ل نه بر وجهه اوزر واقع اولشدر ل كن دخی دكلر كه مكرردن زير اسلمهم سم
دق سندن مقد مار دقعه ذكر اولشدر ولا ماضى اولوب رايد اولق احتمال ايله كزار ذكر اولشدر دقسه اولور دى
لكن رايد اولور دخی اعتبار به اجزله ممتاز ياز لماق كرك ايتى بلكه متفرعات سبك ذيلك خوادله ياز لى
كرك ايتى فصل الشين الشام سبك فحى وهمز نك سكويه بر نيه شهر ك اسمى در كه بخونه ولايت شام در ل
نك كسرى وتا نقي جازدرو شام مصدر دخی كلور نامبارك اولق معنائه بقال شام فلان على قومه بشامهم
فوق شام اذ اجر عليهم الشوم يعنى ائذن انا را نامبارك كات حرايت ايتسه وبقال شتم عليهم فهو مشوم اذ اصاب
شومنا عليهم وقوم مشام الشامى اخر نك يانك تشديد به شام شريفه منسوب اولان نسته الشام سبك
فحى وهمز نك مد به فعال وزنى اوزر كذا كذا شامه منسوب اولان نسته يان كى يته منسوب اولنك الشامى
سبك فحى وهمز نك مدى واخر نك يانك تشديد به كذا كذا شامه منسوب اولان نسته سيمو يور ايتى اوزر
ولا تقل شام بسكون العين وما جاء فى ضرورة الشعر فمحمول على انه اقتصر من النسبه على ذكر البلد الشاميه
شبك فحى وهمز نك سكويه ويانك تشديد به موشى الشاميه شبك فحى وهمز نك مدى ويانك تخفيفيله
بمعناها وصاحب صراح وامراه شاميه وشاميه بالتخفيف فيهما ديشدر ل كن جوهر نك باب نونه من نسبته
بقال قوم يمانية ويانون مثل ثمانية ويانون وامراه يمانية ايضا ديد وكى كلامى تخفيف مدله اولان صورته
مخصوص اولاسين اشعار ايدن بزكر ايتد كراوزر المشامه ميمك وهمز نك فحى وسبك ما يفتك سكويه
ميسره معنائه در كه سيمه نك مقابلى در كه صول جانب ديك اولور الشامه سبك فحى وهمز نك سكويه
بمعناها بقال قعد فلان شامه المشامه ميمك ضى والفك مدى وهمز نك فحمله صول جانبه اوتورمق يقال
يا فلان شامى يا صاخبك اى خذ بهم شامه اى ذات الشمال وبقال نظرت يته وشامه يعنى صاعقه وضوله نظر قلدم
الشوم سبك دخی وهمز نك سكويه نامبارك كذا كذا يمتك تقضى در المشوم ميمك فحى وسبك ضى ومد به
نامبارك اولان كسكه المشوم ميمك فحى وسبك سكوى وهمز نك ضى ومد به معناه الاشام همزه نك فحى
ويانك كسر به اشامك جى شوم معنائه وصول ال معنائه دخی كلور بر اشام ايامنك تقضى اولور كه
ايا من ايمك جى در مبارك معنائه وصاغل معنائه دخی كلور معاشام فعل نجب در حاصل معنائه عجيب
شوم اولدى ديكدر بقال ماشام فلان والعامة تقول ما يشبه الشام فحمله وهمز نك ضى وتشديد به
شوم عد ايمك يقال تشاموا و تشام ركسكه اوزر شامه نسبتى ايمكه دخی در ل بقال تشام الرجل اذا نسب
الى الشام مثل تقبى ونكوف الاشام همزه اولى نك وهمز نك ثانيه نك فحمله افعول وزنى اوزر مصدر معنائه
كلور بس شوم اعتمدن شامه تعبيرا وانشد ونه ككم ضرر احمندن اذ اضر ايله تعبيرا وانشد بس سندن
كه شامه دجى رتقه ككم مدح كرايكون ضرر دجى ل اصله مصدر اولعين الاشام همزه نك كسرى ايله
افعال وزنى اوزر شامه كذا كذا يقال اشام الرجل اذا اتى الشام الشيم فحمله صوغى ودم معنائه بقال غدا ذات

حليم

شام

شيم

شتم و صوغوق اولوق معناسنه ده كلور يقال شيم الماء من الباب الرابع اذا ارد الشيم شينك فني و يانك كسري به
 صوغوق اولان صو و بوغر و ايندي شيم شول كسنيه در كه قاني اج ليكن صوغوغه او غريه لشمام شينك كسري به
 شول مجدركه او غلاغك اغريه اوقري قورلر اناسن افسون ديور و شيامان ايكي ايندركه بحه به يعليوب اني نسا
 طابغه سي عجلند كاه اكسه منه بغلازلر و شيام عرب طابغه سندن و قبله نك ايندركه الشيم شينك و يانك
 فني و مايندك يانك سكونيله بر دانه در كه بخوده شينه در و شيرم رجالدن قصير و بحيل اولان كسنيه و شيرم
 بر جاك دخی اسيد ر شير مان شينك و يانك فني به موضعيك اسمي در الشيم شينك فني و يانك سكونيله سو كك
 سب معناسنه الشينه شينك فني و يانك كسري و مدله اسيد سو كك معناسندن الشيام تاه اولك فني
 و تاه يانك فني به رجه كسنيه سو كك تساب معناسنه الشيامه ميمك فني و تانك فني به ايكي كسنيه ري رينه
 سو كك مساب معناسنه الشيم شينك فني و يانك كسري و مدله شول ر جلدركه قنيح الوجه و كز به المنظر اوله
 و شيم ارسلا ندخی درلر يقال فلان شيم الحبا و محبا ميمك فني و يانك تشديد به يوز وجهه معناسنه الشيامه
 شينك فني به كره اولوق يقال شيم شتامه من الباصلامس اذا كره الشيم شينك فني و يانك سكونيله انده
 حاصل اولان ياغ كاه ياغنه دخی متناولدر الشيمه وزن من بور اوزن واحد ذكر اولنان ياغك بريان سي معناسنه
 و شيمه الارض اق مترو شيمه الاذن قولفد كويه اصد قلري يوم شيق و شيم ياغ بدركه دخی درلر يقال
 شيم فلان احبابه اذا طعمهم الشيم الشاح حانك كسري به ياغ بدركه كسنيه الشيم ميمك فني و شينك سكونيله
 و يانك كسري به اوند ياغ جوق اولان كسنيه يقال رجل مشح اذا كان كثير الشيم في بته الشيم شينك فني و يانك
 كسري و مدله شير ميمك معناسنه الشيامه شينك فني به ستر اولوق يقال شيم شتامه من الباب الخامس الشيام
 شينك فني و يانك تشديد به ياغ صتن كسنيه الشيم شينك فني و يانك كسري و مدله ياغ ايكي سون كسنيه
 يقال شيم من الباب الرابع اذا كان مشتبه به الاشيام همزه نك كسري به سو در اجمه سي متغير اولوق الشيم فني به
 طعام فاسد اولوق يقال شيم الطعام من الباب الرابع الشيمه كذا كذا طعام فاسد اولوق يقال شيم الطعام
 من الباب الثالث الشيم على وزن التكرير طعمي فاسد قلبي يقال شيمه اذا فسد شدم على وزن جعفر برار كك
 دونه اسمي در كه نيمان بن مندر ك ايندي الشدييات شينك فني و يانك سكونيله و يانك تشديد به ذكر اولنان
 دونه منسوب اولان دونه الشيم شينك و قافك فني و يانك سكونيله اغريه نك كوشه سي يوك اولان
 كسنيه واسع الشيم معناسنه ميم زانده در الشيد مان شينك فني و يانك سكوني و يانك فني به قور د ذيب
 معناسنه الشيم شينك فني و يانك فني و مدله فني و دري و اولان عورت مرأة مفضاة معناسنه الشيم
 شينك فني و يانك كسري و مدله معناه الشيم شينك فني و يانك سكونيله در يانك يار سي خلع بحر معناسنه
 و شيم بوبلو اولان اوتدخی درلر يقال عشب شيم اي كبر يو كل اعلاه ولا يحتاج الى وسطه و اصوله و شيم
 ياوم معناسنه دخی كلور يقال شيمه اذا شقه الان شيرم همزه نك و شينك كسري به ياومك يقال شيم الملد
 فان شيرم الشارم و يانك كسري به شول اوقدر كه نشان كوشه سي ياره و شيرم مالدن ز نيسنه عطا قلغه ده درلر يقال
 و شيرم له من ماله اذا العطاء قليلا الشيرم على وزن التكرير صيد ياومك فني و شيرم يار مغه دخی درلر تشقيق
 معناسنه و في حديث ابن عمره اشترى ناقة فوجد بها شيرم الظافر فدها و طائر طانك كسري به شول يردو كه
 ناقصك و لده سورب بورت به غلازلر تا كه انك را حه سي به ولد اخري ياد رقيه الشيرم فني به و يانك فني
 و تشديد به ياره انك يقال شيرم الشي اذا ترق و تشقق الشيرم شينك فني و يانك سكونيله بر طافك

عليه

شيرم

شيم

شيم

شيم

شدم

شدم

شرم

علي در الا شرم همزه نك و يانك فني به بورتك اوجي كسليان كسنيه بوسيدن ايهدي شرم ديدلر المشروم ميمك
 فني و يانك فني و مدله معناه يقال رجل اشروم و مشروم الانف الشرم فني به بورتك اوجي كسليان الشرمه
 شينك و يانك كسري و يانك سكونيله خلق دن رجعت و يرنسند دن رقطعه الشرازم شينك فني و يانك
 كسري به جني يانك معناسنه يقال ثوب شرازم اي قطع الشيطم على وزن حيدر اوزون و محكم اولان نيسنه و يانك
 كسري ملو اولوب محكم اولننه دخی درلر الشيطمه وزن من بور اوزن موثي الشيطمي شينك و يانك فني و يانك
 وسطه سكوني و اخرده تشديد به فرموده اولان بكت فتاي حسيم معناسنه و يوك ك لندخی درلر فرس رابع
 معناسنه الشيعوم شينك و ميمك فني به اوزون طويل معناسنه الشيعوم على وزن القناديل اوزون و خوب
 اولان نيسنه لوطوال حسان معناسنه الشيم شينك فني و يانك سكونيله عوض جزا معناسنه اما نحن عطا
 ابتداء اولسه يعني بلا عوض اولسه اكشكد درلر شينك فني و يانك سكونيله و اخر نده دال به بقول منه شكمته
 افاجر بته و في الحديث انه صلى الله عليه وسلم احبهم ثم قال اشكموه اي عطوه اجره الشيم شينك فني و يانك كسري
 و مدله چو ميمك قولمري عزاي قدر معناسنه و شيم اويانك اغزده اوقري طورن دمره دخی درلر كاه ايان
 بالته جني به اولو الشيمه وزن من بور اوزن كذا كذا ذكر اولنان اويانك دموره درلر الشيم شينك فني و يانك
 و يانك كسري به جني ذكر اولنان دمورلري معناسنه و تشديد الشيمه شول كسنيه در كه تشديد النفس اولوب
 باوامتناع اوزن وله و ذو شيمه شول كسنيه درلر كه كسنيه اطاعت ايليه يقال فلان ذو شيمه اذا كان
 لا يقاد الشيم شينك فني و يانك سكونيله و شيم و يانك تقول شيمت الوالي من الباب الاول اذا ر شيمه
 كانك شددت فبه الشيمه و شيم اصبر مغه دخی درلر الشيم شينك فني و يانك كسري و مدله كذا كذا صرمق
 يقال شيمه شكمه و شيمه شكمه اذا عضه و يوك فني و يانك سكونيله و يانك تشديد به يوك فني و يانك
 اسمي در شيم شينك فني و يانك فني و تشديد به بقم و زني اوزن موضعيك اسمي در شيم شيرم و يانك
 ايندي شيم بيت مقدسك شهر نيك اسمي در لقه عرباني اوزن لا يصرف در رجه دن و وزن فعلين اوزي
 للشايم على وزن جعفر شلم ديد ككاري نيسنه در كه اكل اولنور و و راعلي تساءلي و امين شامه ايكي من مثل
 اولشيد و و امين ريده در ريدن عبارتي الشيم شينك فني و يانك تشديد به فني و يانك سكونيله و يانك تشديد به
 كلور يقال شيمه شيمه شينك فني و يانك كسري و يانك تشديد به كذا كذا قول شيمت الشي شيمه شامه شيمه
 من الباب الرابع و ابو عبيد ايندي باب اولدن دخی لغت در و شيم مرتفع معناسنه دخی كلور يقال شيم شيم اي
 مرتفع و شيم دونه بالانه درلر الشامه ميمك تشديد به فني و يانك عورت و عربيلر اي الشامه الودرة ديدو كي
 سو كك در محل شيمه استعمال اولنور و وزن ذال محجه يانك سيدر الاشيام همزه نك كسري به فني و يانك
 اشيمه الطيب فني به اشيام رحانيه ميمك معناسنه و كك لور ابو عمرو و يانك اوزن يقال شيم القوم اذا جازوا
 عن جوهم مينا و شيلا و اشيام ال صوغوغه دخی درلر تقول لور الى شيم يانك و هو احسن من ناولي على وزن اطلاق
 و يانك يانك لور شين كسنيه در و اشيام طرف حرفه فني به ياخود كسري به شيم ايندركه و اشيام و و مدن اقل در
 و يانك اختلاس حركت اولغين حرفه خفيه اولوب ايشيمه كاه ايلور و اشيام حرفه طوطا غله و كسري به
 اشارت اولغين ايشيمه كاه ايلور و اشيام اولغين حرفه مفر ك د يانك ضعيف اولد غندن اوز و يانك و ياخود
 ساكنه مشامه ديدو و يانك مثالي شاعر ك قول در مقيام لا يور فني و يانك لولا اسم اجناس المطي ميبويه ايندي
 عرب طابغه سي قافه دونه نيسنه اشيام ايندركه و اشيام ميمك فافك حرفه كسنيه اعشار اولندي بيت
 من بور ناموزون اولوردي ز يار فني و يانك لفظك تقطعي متغافل اولور و متغافل خورده كاه اولور

شردم

شطم

شغم

شكم

شلم

شاجم

شيم

و بیت مزبور بحر جزدن درو بیت مزبوره تازیق او سندر مق معنایه درو کرمی کافک فخی و رانک کسر به
 مکاری معنایه در فخی بی مکاری او سندر و جعفرق اوزی او سندر و الا شتام همزه ناک و تانک کسر به فخی و
 نقول الشیمه فاشم الشیم فختینله و مم اولک فخی و تشد بدله بر نسبه فی تدو یحله فخی و نقول شیمت الشی اذا
 شیمه فی مهله الشامه میله فخی باب مفاعله دن در شیم دن الشام تانک فختینله کذلک باب مفاعله دن در شیم دن
 و مشامه عدو و یقریب اولقه فخی دیر لری لکری بری برین کورمک محله نقول شامت الرجل اذا قاربته
 و دنوت منه و مشامه رکسنه ناک فیمیند اولی الکه مقید اولق بقال شام فلانا ای انظر ماعنه شام شینک
 فختینله بر طاعک علی درو اول طاعک ابی قله سی و ارد که انظره ابی شام دیرل الشیم فختینله نورن ککنک یوکسک
 و دوز اولخی و اگر اورت سی یوکسک اولور سه اکافی دیرل فاک فخی و الفک قصر به الا شیم فختینله صفت
 مزبور اوزن اولان نورن بقال رجل اسم الانف و یوکسک اولان طاعه فخی دیرل بقال جبل اسم ای طویل
 الرأس الاشام همزه ناک کسر به رکسنه با شین یوقر و طو و یوقر طو بکبر طر بقیله یکم بقال شام الرجل بشم اشام
 اذا مر رافعا رأسه الشیم میم اولک فخی و شینک کسر به بر نسبه فی دلیین کسنه نقول عرضت علیه کذا فاذا هو
 مشتم لایر به المشم میم اولک فخی و تانک فخی و مدله مسک معنایه در که معروف در الشیم شینک فخی
 و هانک سکونیه قور ختم بقال شیمه من الباب الثالث اذا قرعه الشهامة شینک فخی ابی تیر فیم اولوب قوی
 القلب و نقول بقال شیم الرجل شهامة الشیم شینک فخی و هانک سکونیه صفت مزبوره اوزن اولن کسنه الشیم
 علی وزن حیدر رک کرمی که حشر اضارض فیمیند در قنغذ معنایه الشام علی وزن الخالک خال معنایه
 الشامه علی وزن الخاله واحده و یوکسک اصله یانی در ری اصفتند مقیم و مشیموم دیرسن مکیل ابی مکیل کی
 و شامه سیام ناقه فخی دیرل بقال ماله شامه و لازهر ای ناقه سودا و اولاضا و شامه بر طاعک فخی اسمی در
 الا شیم همزه ناک و یانک فختینله شول کسنه در که ناک ابی اوله الشیم شینک کسری و مدله جمی بکلی کسنه لری
 معنایه و شیم کذلک بر نوع بالقدر الشوم شینک فخی و مدله جمی سیاهلر معنایه سود کی که سود کی جمی در
 اصبی البندی شومی بعض اشعاره سود معنایه اشتد من شوبله طن ایدرم که بوجع اولوب بونک واحدی
 اشیم اولو ابی و غر و شومک بعض اشعاره کسنه انکار ایدوب و اقع اولن شیم در دبدی المشیمه میم فخی و شینک
 کسری و مدله شول در بدو که ولد اند سی فرتندن جقد و فخی وقت ده باشند به جقار و اگر صاعف رک اولوب
 ولد باشند النسه بو غار اولدر و بونک اصلی مقوله در یاتسکین اولشدر المشام میم فخی و یانک
 کسر به جمی ذکر اولنات در بلر معنایه معیشت ابی معایش کی الشیم شینک فخی و یانک سکونیه قاصی قینه
 قوی نقول شیمت السیف اذا جعلته فی غده و قلیجی قنندن جقار مغه فخی دیرل رس اضداد دن اولور و شیم
 بر نسبه ناک دما قینه نظر قینه فخی دیرل نقول تحت محال الشی اذا طلعت غحوا یصمرک منتظرا و فیم رقه
 نظر قینه فخی دیرل بلودی قننی جانبه یا عدد و دیو التیم فختینله و یانک فخی و تشد بدله داخل اولق بقال
 شیمه الصرام اذا دخله و صرام ضاده حجه ناک کسر به آتش شعله ناک الانشام همزه ناک و شینک کسر به
 بر کسنه منظور الیه اولق بقال انشام الرجل اذا صار منظور الیه و انشام بر نسبه یا داخل اولقه فخی دیرل الشیمه
 شینک کسری و مدله شول طر اقدر که دردن قار بلور الاشام همزه ناک و یانک فختینله ابی رک دبد و صله بن اشیم
 کذلک همزه ناک و یانک فختینله تابیندن بر کسنه ناک ایدر فصل الصاد الصم صاد فخی و تانک سکونیه فرموده
 معنایه و بقال جل صم ای غلیظ و رجل صم کذلک و صم حکم معنایه ده کور بقال شیم صم ای حکم
 تام الصم صاد فخی و تانک سکونیه جمی و حروف صم حروف ذلک ماعدلسته فخی دیرل و حروف ذلک الی در

شیم

شیم

شیم

اولام و یون و بآ و مع و قادی الصم فختینله کذلک فرموده معنایه ان السکیت و ابی اوزن بقال عبد صم
 و جل صم الصم کذلک فختینله موئی بقال ناقه صم و ثعلب غرک عینه انکار ایدوب تسکیندن غیر یسن
 جاز کور مدی و صم سکون عینه تام معنایه ده کور فرار و ابی اوزن بقال الف صم و مال صم ای تام و بقال
 اقول صم ایضا التیم علی وزن التکریم بر نسبه فی تمام ایتمک تکمیل معنایه بقال الف صم ای مکمل الا صم
 همزه ناک و حانک فختینله شول قره در که صا و یما بل اولور و صم همزه ناک و حانک فختینله بر جاک اصمی در
 الصم صا د فخی و حانک سکونی و الفک مدله نورن اولان شهر کثیر لغبار معنایه و صم صا و تانک فخی
 اسمی در الا صم همزه ناک کسری و حانک کسری و مدله اوت ضرر مق بقال اصمات البقله اذا اصغارت
 الا صم همزه ناک و طانک کسر به ایاع اوزن طور مق نقول اصمحت المصطح میم فخی و حانک کسری به
 ایاع اوزن کسنه نقول انا مصطح اذا انتصبت قایما و جوهری نسخه لری اصمحت فانا مصطح اذا انتصبت
 قایما و المصطح المنتصب قایما و اقع اولشدر ظاهر بود که اول تانیدن معنی در و بعض نسخه ده المصطح و اقع
 اولش میم اخیر تشد بدله بود فخی و کذلک رز و افعال بانی در افعال بانی دکلدر الصدم صاد فخی و دالک
 سکونیه بر کسنه فی جسدله اوزم نقول صدمه صدمه من الباب الثاني اذا ضرب بحسنه و فی الحدیث الصبر عند
 الصدمه الاولی یعنی هر مصیبتک هائی صبر در کن مجود اولن مصیبتک ابتداء اولان صبر در و جوهری بو حدیث
 سحر فی صدمتان تفسیرندن صکره کتور مشدن مناسب اولان مقدم کتور مکدر المصا دمه میم فخی و دالک فخی
 ابی بری برین جسدی ابی ورمق التصادم تانک فخی و دالک فخی ابی طو قشیم الا صطدم همزه ناک و طانک کسری ابی
 بمعناه نقول صادمه فتصاد ما و اصطدم ما الصدمتان صاد فخی و دالک کسری ابی النک ابی جانی دو طرف
 پیشانی معنایه الصدمه صادم صاد کسری ابی بر مر صد که طوارک باشند عارض اولور و عامه صادمی صموم قلو رز
 قیاس فخی بودر الصرم صاد فخی و رانک سکونیه کیمک قطع معنایه نقول صرمت الشی صرما من الباب الثاني
 اذا قطعه و صرم بر کسنه ناک کلامن قطع ایتمکه فخی دیرل نقول صرمت الرجل اذا قطعت کلامه و صرم خرما غا حنک
 یحشنی قطع ایتمکه فخی دیرل بقال صرم الخل اذا حله و جذ حمله و ذال معجمک تشد بدله خرما کیمکه دیرل
 و صرم دری معنایه فخی کور جلد کی قازسی معربدر الصرم صاد فخی و رانک سکونیه اسمدر کیمک
 معنایه الا صرام همزه ناک کسری ابی خرما کسننک زمانی قرب اولق بقال اصرم الخل اذا حان له ان یصمر
 و اصرام فقیر اولقه فخی دیرل بقال اصرم الرجل اذا اقتصر الا نصرا همزه ناک و صاد کسر به کسملک انقطاع
 معنایه التصارم تانک فخی و رانک فخی ابی کسنشک تقاطع معنایه التصرم علی وزن التکریم تقطیع
 معنایه و تصرم الحبال ابی لری کسروب یان یان قلق تشد بدله کثیر یجون در و حبالی جمع صیفه سی اوزن
 کتوردی هر بار ابی کسید که حبل متعدد اولد و یجون و صاحب صراح یونکته دن غفلت ایدوب
 خیالی حاء مهله ابی جبال صاندی و تفسیرندن تصرم یان یان کردن کوه دبدی التصرم فختینله و رانک فخی و
 و تشد بدله تقطع معنایه المصرمه میم فخی و رانک فخی و تشد بدله شول ناقه در که انوک همزه ناک کسر لری
 سودی جقماعله ناقه یقوت کلسون دیو و ابی و ابندی مصرمه الا طباء کاه اولور و همزه بر نسبه عارض
 لولوب دو کون یا قاعله اولور بر حشینه که اصلا سودی کلز اولور و طبی طامه مهله ناک فخی و یانک
 سکونیه دومک هم سیدر الصرم صاد کسری و رانک سکونیه خلاقی مجتمعه ابی طولان اولدر الا صرام
 همزه ناک فخی ابی جمی بیوت مجتمعه من الناس معنایه الا صرام همزه ناک فخی و رانک کسر به کذلک جمی
 الصرمه صاد کسری و رانک سکونیه بر قطعه دوه سور یمنی که اوتوز عد دمقداری اوله و یمنی

صم

صم

صدم

صرم

بلو قاصد صمد كسرى ورنك فتي ايله جمعي دوه سور بلري معناسنه الاصر مان همز ورك ورنك فتييله
 قورد ايله قرغه ذيب و غراب معناسنه ابن السكيت ايندي مزبور له اصر مان دبدر خلا بقدن منقطع اولور قلردن
 اوزي الصرم صمد فتي ورنك سكوني والفك مديله شول برير در كه انه صوا وليميه الصرم صمد كسرى ايله
 خرم اكسي الصرم صمد فتييله معناه و بوقفسيردن صاحب صراحت صرام بالفتح و اكسر ر زهاء درخت
 بر به دبدر وكي غلط اولد و غي طاهر اولور زير اجوهري باب داله اجد الفعل حان له ان نجد و هذا من الجداد
 والجداد مثل الصرم والصرم والقطاف والقطاف حيثدر و قطاف اوزوم كسمنه دير لر جداد خرم اكسمنه
 دبدر كسرى كسي بس لازم اولور كه صرام دخی خرم اكسي اوله الصرم صمد كسرى ايله شول سوددن قلان
 نسنه در كه تغزيردن باق قلوب عند الاحتياج صاغلو و تغزير غين معجه ايله و زاء معجه نك تقديله كوز اشري
 ضاغماغه دير لطوار ضعيف اولد و غيچون و اصمعي ايندي صرام اسماء حريدن واسماء داهيه دن در يعنى افت
 و بلا اسملر نندن در المصرم ميمك كسرى ورنك فتي ايله ايك اشليان كسمنه نك اكرى دمور يكه نك ايله ايك راش
 ابلر منجل المغازلي معناسنه و بومقامه صاحب صراحت مصرى داس خشاوه ايله تفسير ايشيدر صحيح دكلدر
 و صحيح اولد و غنه جوهر نك المصرم منجل المغازلي دبدر وكي دلالت ابلر زير انماغزلي مغز نك جمعي دز و مغزلي
 ايك اشليان كسمنه در و خشاوه خود لسان فارسيده طاشسر اولان اكين يرينه دير لر بس معنای مراد ايله
 دبدر نك بون بعيد اولور الصرم رانك كسرى به كسي قلم و صرام بهادر اولان كسمنه دخی دير لر بقال رجل صرام
 اى جلد شجاع الصرم صمد فتييله شجاعت كنى در و زنا و معنى بقال صرم صرامة الصرم قرا كوكجه ليل مظلم
 معناسنه و صرم معجه دخی دير لر بس اصداد دن اولور و صرم كسلان نسنه دخی دير لر مقطوع معناسنه قال الله
 تعالى فاصبحت كالصرم اى احترقت واسودت الصرم صمد فتي ورنك كسرى و مديله عزيت معناسنه
 يعنى بر نسنه مراد ابلر و بوجه ايمك معناسنه در و صرم به بر بيوك قومدن اير بلان پان به دخی دير لر بقال افعي
 صرم صرم به بر بيوك نسنه دخی دير لر بقال صرم صرم من غضا و من سلم و غضا و سلم ايكي جنس انجدر بر به ده
 و صرم به شول به دخی دير لر كه انكى يحلش اوله الصرم على وزن حيدر بركون بر كجه ده بر كه يك بقال فلان يا كل
 الصرم اى اكل في الليل والنهار مرة وصاحب صراحت بومقامه صيرمك تفسير نك بروي افتادن بخوردن
 دبدر وكي مخالف اولور زير اجوهري صيرى و جبه ايله تفسير ايشيدر و وجه بركون بر كجه ده بر كه اكل ايمكدر
 الصرم صمد فتي و كافك سكونيله اورمق و نيك تقول صكمنه اذا ضربته و دفعت الصمكه صمد فتي
 و كافك سكونيله محكم ايتي و برمك صدمه شديده معناسنه الصرم صمد فتي و كافك كسرى به شدا بد دهر
 معناسنه بقال صكمنه صوامك الدهر و بقال الفرس يصمك اذا عض على لجامه و مئذرا سه يعنى اوباني اصروب باشن
 اوزاتسه الاصل همز نك و لامك فتييله قول قلمرى دبندن كسلان كسمنه بقال رجل اصم اذا كان مصملا لا ذنين
 كان مستأصلا لا ذنين خلقه الصلا صمد كسرى ايله ناسدن بر جماعت الصلا مات صمد كسرى به كذلك
 جمعي جماعتلر معناسنه الصيلم صمد فتي و يانك سكونيله افت داهيه معناسنه و قليجه دخی صيلم دير لر
 الاصطلام همز نك و طلك كسرى ايله اصلندن كسمنه استيصال معناسنه الاصطلام همز نك و لامك
 كسرى ايله اياق اوزن طور مرق يقال اصم اصم اذا انتصب قائما المصاحم ميمك غمي و لامك كسرى و اخرندن
 ميمك تشد بديله اياغ اوزن طورون كسمنه ثابت معناسنه الصا صمد صمد و لامك و دال مهمله نك فتي و خاء
 معجه نك سكونيله بر ك اولان دوه لر ايل شديده معناسنه و اخرندن ان ميم زانده در الصلدم صمد و دالك
 كسرى ايله بر ك اولان ات بقال فرس صلدم اى صلب شد بصلدم همز نك و زور مزبور اوزن موثي الصلدم

صمك
صلم
صاخم
صاخدم
صلدم

صمدك فتي و دالك كسرى به بر ك اولان باش بقال راس صلام اى صلب الصلام صمد فتي و دالك
 كسرى ايله جمعي بر ك اولن باشلر معناسنه الصلقة على وزن الدخرجه اضي ديشلري برى يرينه طوق فتي
 و بعضلر صلقة نك اخرندن اولان ميم زانده در دبدي الصام صمد كسرى به شيشه اغزن بر ك ايتد كسرى نسنه
 الصم صمد فتي و ميمك تشد بديله شيشه اغزن بر ك ايتد نك قول صمت القارورة من الباب الاول اذا شد دتها
 و ضم عصا ايله اورمغه دخی دير لر بقال صم بالعصا اى ضرب بها و طاشله اورمغه دخی دير لر بقال صم بحجر اذا ضرب به
 و ضم هلاك اولمق معناسنه ده كلور بقال صم صدام اى هلاك بوكلام بد دعاهلنده ذكر اولتور زير اركسمنه
 هلاك اولد قلان اوزي چقمز اولور اوزنك صدام ايشد لك قنده قائدى و عر بك صمت حصاة بدم دبدر كسرى
 فان زياده جوق ائمه دن كسمنه در يعنى فان شول قدر اقد بيه بره طاش بر قلصنه اوزي ايشد لزدى بره
 دوشميبوب فان اوز زينه دوشد و كسمنه در بومعناي دبدي امر القيس صمى ابنة الجبل دبدر وكي قولنده
 و بعضلر ابنة الجبلدن مراد صدام دبدي الاصمام همزه نك كسرى به شيشه نك اغزن باغلق بقال اصمت
 لقارورة اى جعلت لها اصماما و صمام شيشه قياغنه دير لر ته كم لان مرو و ايندي الصم فتييله صاغرا و لمق الاصم
 فتييله صاغرا اولن كسمنه و اصم بر ك و صق طاشنه دخی دير لر و زمان جاهليته رجب اينه شهر الله الاصم دير لر
 ابدى خليل ايندي رجب اينه صم دبدر كسرى شهر حرمدن ولوب انه اوزه قتال و هنكامة جنك وجدال و لميبوب
 و زمزمه صياح و قعقه سلاح ايشد لك و كنه بناء در دبدي صمام صمد فتي و ميمك خففي و اخر نك كسرى
 اوزن بناسيله قطام كى افت در داهيه معناسنه بقال صمى صمام اى زبدي و بقال صمى ابنة الجبل و ابنة الجبل بلایه
 و زحمته دير لر بعضلر قنده و حصاة دخی طلاق اولنور نته كم لان مرو و ايندي صمام صمام بر كله در كه اسم اسم ديك
 محله ذكر اولتور تصام و افي السكوت معناسنه الصماء صمد فتي و ميمك تشد بديله والفك مديله افت داهيه
 معناسنه و صماء شديده معناسنه ده كلور بقال فتنه صماء اى شبد و اشمال الصماء جسدى ثوب ايله اعراب
 اوزند وكي اى اورنك در و اعراب احرامنى صماغ جاتبندن صول جاتبته اتوب صول اليله او موزن معاستر ابلر
 بعلة لى اردندن الوب صماغ الذى صماغ اموزنى ستر ابلر و ابو عبد الله ايندي اشغال صماغه هاديد وكي اوزن بر بزي
 اورنمه در بر حنيت ايله كه كنده اندن ارتق ثوب اولميه بس نك بر جاتبني قالدروب منكب اخري اوزن وضع ايله
 شوبله كه اندن فرجى طاهر اوله يعنى تمام ستر ابلر ميه و قنن كه اشمل فلان الصماء دير لر كوكيا كه اشمل فلان الشمله التى
 تعرف بهذا الاسم ديك معناسن دبدر لر زير ابو اشمالدن بر نوعدر يعنى زاور نندن بر نوعدر الصم صمد كسرى
 و ميمك تشد بديله ارسلان اسملر نندن در و داهيه دخی صم دير لر افت و بلا معناسنه الصمة صمد كسرى ايله
 بهادر اولان ارسلان رجل شجاع معناسنه و صمه اركك بلا نك دخی دير لر الصم صمد كسرى و ميمك فتييله جمعي و در بدبن
 الصم بومعنان نسيمة اولن شدر الصمتان صمد كسرى و ميمك تشد بديله ابودر بد ايله عنندن عبا رندر
 الصم صمد فتي و ميمك كسرى و مديله بر نسنه نك خالصي يقال هو في صميم قومه و صميم بر نسنه نك استند دخی
 دير لر صميم الحر و صميم البر دلا شده و صميم شول رجله دخی دير لر ككه غليظ اوله و بعضلر ايندي صميم جرى
 اولوب كسكىن اولنه دير لر الصمان صمد فتي و ميمك تشد بديله بر ك يرارض غليظه معناسنه و صمان رمل
 عاج جاتبندن بر ك دخی اسمى در الصم صمد فتي و ميمك سكونيله شول كسكىن قلم دو كه بر نسنه
 اورد قلان يوزى دوغيه الصمصامة صمد فتي و ميمك سكونيله معناه و صمصام عمرو بن معدى كرك قليجك
 دخی اسميدر التصميم على وزن التكرم سيرده ياغنى نسنه ده مضى اوزن اولمغه دير لر بقال صم في السيرة وغيره اذا
 مضى و تصميم بر نسنه اى اضي دشيله ايمروب صالى و برمكه دخی دير لر بقال صم اى عض و نيب فلم يرسل ماعض

صلقم
صم

و نصحهم فليكنه ايشوب ككي دخی كسمكه دیر بقال ضم السيفتة امضى في العظم وقطعه وحقن الكيرينه راحته
كلوب قطع ايلسه اول وقت طبق السيفتة دیر الاضام همز نك كسر بله يكسنة صاغر ايمك بقال اجمه الله قسم
واضام صاغر اولغه دخی دیر بقال اضم عن السوال واضام يكسنة في صاغر بولغه دخی دیر بقال اضمته اذا
وحد اضم التصام تانك فتي وميك تشد ببله صاغر دكل اكن صاغر لوق اظهار ايمك بقال تضام اذاری من نفسه
انه اضم ولس بالضم فحتنه بک که کافر لوطر بعضيل ضم شمتك معری در وشن وشن معناسنه در دیدی
جوهر نك عبارتی بودر لکن لغات فارسیه ده شمن شه ظیلان کافر در دیشلر غنی بوبتله اسنشهد اولتشد
بت پرستی گرفته ايمهمه این جهان چون بنسب ومانشیم مکر که لفظ مشترک اولدوغی ثابت اوله الضم صاغر
کسری وهالك سکونيله خیره وشرده خالص اولان نسنه صیم کی جوهری بیدر هابن قنیه زانیه در وضمیم
بد خوی اولان دوه دیر وضمیم شول کسنة یه دخی دیر که مراد ایتدی وکی نسنه دن اخر خانبه میل اینتر الصوم
صاغر دخی وواو سکونیه اضم اولق خلیل زوایی وزن و طعامدن امسا که دخی صوم دیر الصيام صاغر
کسر بله بعناه بقال صام الرجل يصوم صوما وصياما الصوم صاغر دخی وواو فتي وتشد ببله صاغر دخی
الضم صاغر کسری ویا نك فتي وتشد ببله کذلک جعی بقال قوم صوم وضمیم و صوم کون اوزة اولغه دخی دیر
بقال صام النهار صوما اذا قام فایم الظهيرة و صوم بل ساکن اولغه دخی دیر لور کورج معناسنه و صوم اتییمکه
دخی دیر بقال صام الفرس صوما ای قام علی غیر اعتلاف و صوم سکوت معناسنه دخی کلوز مئه قوله تعالی ای
تذرت لفرجن صوما قال ابن عباس صوما و صوم دوه قوشی بحسنة و کافر کلبیاسنه ورجنس اغاچه دخی دیر
هذیل لغی اوزن الصومان صاغر دخی وواو سکونیه صایم معناسنه المضام میمک فتي ایلطه اوزن حق بر موقف
فرس معناسنه المضامة کذلک میمک فحیله بعناه الصایم یانک کسر بله شول بکره در که دخی بعنه بقال البکرات
شهرن الصایم یقی الی لاندور وقیل الی لا تصوت الصایم کذلک یانک کسر بله طعامدن وکلادن وسیردن
نفسن منع ایلن نسنه ابو عبیده زوایی اوزن فصل الضاد الضبارم صاغر دخی ویا نك کسر بله شول ارسلان در
که شد ببلق در بعضی اعضاسی قوبدر الضیم علی وزن حیدر اسد معناسنه در وضیم کی دروز تاومنی و دیشلر در
که ضمیک ثانی غین معجه دن تبدیل اولتشد و احباب اسنقاقدن بعض کسنة ضمیم در تبدی باء موحد ایله
ضمیمدن مشنق اولق اوزن قبض معناسنه اخر نه اولان همز ایلان اولغه الضیم فحتنه اکر بک عوج
معناسنه وضمیم بوزن رجانبه اکر ی اولق و اموز کبری اکر ی اولغه دخی دیر التصام تانک فتي وخیمک ضمی ایله
اختلاف بقال تضام الامر بینهم اذ اختلاف الاضم همز نك وخیمک فحیله بوزنی اکر ی اولان کسنة المضام
میمک ضمی وخیمک کسری ایله اغزی اکر ی اولان ضبیعة اضم صاغر دخی ویا نك فحیله صبیغه تصغیر اوزن
واضم همز نك وخیمک فحیله عرب طایفه سندن بر قومک اسمی در الضیم صاغر دخی ویا نك سکونیه
هر نسنه نك فرموده سی الضمة وزن مزبور اوزن موثقی الضمات صاغر دخی ویا نك سکونیه جمعی
فرموده نسنه معناسنه حاسا کن اولدوغی صفت اولغو غنه بناه در زراخر یک عین اسم اولدوغی
وقتله اولور حفات وخرات کبی الضام صاغر دخی کذلک ضمیم جعی بقال قوم ضمام الضامة
صاغر فحیله فرموده اولق معناسنه الضیم صاغر دخی ویا نك فحیله بعناه بقال ضمیم وضمیم من الباب
انما من مثل عوجا الضام صاغر دخی کذلک ضمیم دن صفت در فرموده اولجی معناسنه الاضم
همز نك ویا نك فحیله زیاده فرموده اولان نسنه بقال هذا الضیم مئه وکناه اولور اخرن شعرده مشدد
قیلور حالت وقفه زرا طایفه عرب دن بعضی قین ماقبلی متحرک اولان حرف لوزن وقفه ایلعه ای مشدد

ضمیم

ضمیم

ضمیم

ضمیم

ضمیم

قیلور قیوان هذا محمد وعامر و بعض الاخر من همزة نك وخلق غنی ایله شول نسنه در که عورت ای صغیر نسنه
بغیر صغیر لو کور نمکچون عظامه لمره معناسنه الضام صاغر دخی ایله تشک شعله نسبی در حلقه ایله یا کا
شعبه نسنه ایله و حلقه حاصه مهله ایله شول اوتده دیر که انوکله حصیر اوزن و ضمیم اوزن شول خرده اود وندر
که انوکله اتش طوشدر لر الضیم فحتنه خرم ما بوداغی در که اوجنده اتش اولور یا خود یاوشن دد کبری
اودر که اوجنده اتش اوله ونا فغ مرمه کاه اولور احم معناسندن کثابت اولور بقال ما بها نافع مرمه ای احد
الضمیم فحتنه جعی وضمیم حرارت غالب اولغه دخی دیر بقال ضمیم الرجل اذا اشتد حراره ویر کسنة نك
الخلقی محکم اولغه دخی دیر بقال ضمیم الرجل اذا اشتد جوعه و اتش یا کثافت دخی دیر بقال ضمیمت النار
اذا التهمت و انکل من الباب ارج الضیم صاغر دخی ویا نك کسری و مدیله یا غش حریق معناسنه الضیم فحتنه
ور نك ضمی وتشد ببله اتش یا کثافت الاضام همز نك ویا نك کسری ایله کذلک اتش یا کثافت وضمیم غضبه
کله دخی دیر بقال ضمیم علیه ان غضب الاضام همز نك کسری ایله اتش یا کثافت وضمیم علی وزن التکریم
بعناه بقال ضمیمتها انا و ضمیمتها شد دلل المعناه الضیم صاغر دخی ویا نك کسری ایله شول ت در که زیاده برک
سکرده بقال فرس ضمیم اذا کان شدید العد و ضمیم ارج اولان کسنة یه دخی دیر جابع معناسنه و ضمیم طوشل
دی که معروف اولان قوشک اوزن و نسنه دخی دیر فرخ العقاب معناسنه الضیم علی وزن الدحرجه زیاده
ایصر مق وایصر مق اوزن مصر اولق الضیم صاغر دخی ویا نك کسری ایله زیاده ایصر جعی اولان ایلان بقال افعی
ضمیم ای شد ببله العنق واین السکیت ایتدی ضمیم شول ناقیه دخی دیر که سودی زاولا قلیله اللبن معناسنه
ضمیم کی اولور وناومنی بلکه اندن مقلوب اولور نه کم مرور ایتدی واین الکسیت ایتدی ضمیم عرب لکر جل ضرز
دبد کبری قولر ندن ما خود در صاغر دخی ویا نك کسری ویا نك تشد ببله بخل معناسنه اخر نه اولان
میم زانیه اولق اوزن و بعضیلر ایتدی همز نك قویه یه دیر و ضمیم شول ناقیه یه دیر که مسنه اولان وکن ایله
فی الجمه یکتلکدن اریای قالمش اوله الضیم صاغر دخی ویا نك کسری ویا نك سکونیه ارسلان اسد معناسنه الضیم
علی وزن الدحرجه یهادر لر برینه ارسلان کی جمله قالمش بقال ضمیم ابطال بعضها بعضا فی الحرب اذا فعل
فعله الضیم صاغر دخی ویا نك کسری ایله ایصر مق تقول ضمیمه اذا عضضته الضمیمه صاغر دخی ایله شول
نسنه در که ای ایصر ویدر اتش اوله سن بوزن ویا نك الضیم علی وزن حیدر ایصر جعی معناسنه در یا
وایلدر ابو عبیدر ویا نك اوزن وضیم ارسلان دخی دیر الضیم صاغر دخی ویا نك تشد ببله بر نسنه یی بر نسنه یه
قوشنق الاضام همز نك ویا نك کسری ایله بر نسنه بر نسنه یه قوشنق تقول ضمیمت الشی الی الشی فانضم الیه
لمضامة میم اولک ضمی ویا نك تشد ببله ایله ایلکی نسنه بری برینه منضم اولق التصام تانک فتي ویا نك تشد ببله
زجاج کسنة بری برینه منضم اولق بقال تضام القوم اذا انضم بعضهم الی بعض الاضطام همز نك ویا نك کسری ایله
ونسنه قیلماق اشتمال معناسنه بقال اضطمت علیه الضیلوج اذا اشتت الاضامة همز نك کسری ویا نك
سکونیه زجاج وراقی بره جمع ایمک اضبان معناسنه که عامه هر یفا بدوب صیره دیر الاضام همز نك فتي
ویمک کسری و مدیله جمعی صیره لمر معناسنه بقال جاء فلان باضامة من کتب و اضامة جماعته دخی دیر وانه
سباق الاضام دیر لمر جماعته لری کچی معناسنه الضام صاغر دخی ایله شول نسنه در که انوکله بر نسنه بر نسنه یه
اولور الضام صاغر دخی ویا نك کسری ایله شول ارسلان در که نسنه یی بری بر نسنه ایلدر الضیم علی
وزن العرب بعناه وضمیم خشمناک اولان کسنة یه دخی دیر بقال جل ضمیم ای غضبان ضمیم علی الوزن
المرور ورجلک اسمی در الضیم صاغر دخی ویا نك سکونیه ظلم ایمک معناسنه در بقال ضامه ضمیه الاستضام

ضمیم

ضمیم

ضمیم

ضمیم

ضمیم

ضمیم

همه رنگ و تانك كسري به جعنا به قال استصمامه اذ اطعمه المضميم ميك فتي وضاد ك كسري ومديله طلم اولنان كسنة المستصمام ميك فتي و تانك فتي به جعنا به قال رجل مضيم ومستصمام اي مظلوم ويقال ميك فتي اي طلبت على البناء لا مجهول فيه ثلاث لغات غيم الرجل وضيم الرجل وضوم الرجل كلاهما في بيع الضميم ضاد ك كسري ومديله طلم طانك بر جاني ناخيه لجلل معنائه فصل الطاء الطحمة طانك فتي وخاء مهملة نك سكونية دفعه كلان بيوك سيل و طحمة الليل كجته نك دفعه فرا كواولسي و طحمة جماعت معنائه نك ككوري يقال اتنا طحمة من الناس اي جماعت الطحمة طانك فتي وخاء نك فتي ابله همزة وزني اوزن زياده جنك ايدن كسنة يقال رجل طحمة اي شديد العراك الطحمة طانك فتي وخاء نك سكونية بر جاني اوت در الطحمة على وزن الدحرجه طولدر مقول الطحمة السقاء وطحمة يعني اذ املا وطحمة ميايكر بشر طحمة نك فتي در زلر تقول طحمة القوس اذ اوترتها الطحمة طانك فتي وخاء معنائه نك سكونية بورن وزنده اولان فرادر الاطعم همزة نك وخاء نك فتي ابله شول طواردر كه ذكر اولنان صفت اوزن اوله يقال كيش اطعم وفرس اطعم بود ذكر اولنان اذ غنم لغت در كه اذ غم دخی بورن اوزنر سياه اولنه ديرل الطرم طانك كسري وزانك سكونية فيمق زيد معنائه وطرم كذلك بعض لغت ده باله ديرل عسل معنائه الطرم طانك فتي و تانك كسري ومديله قالن بولوت سخاب كثيف معنائه الطرم طانك فتي و تانك فتي ابله ديشلر اوزن اولان يا شلق الاطرام همزة نك كسري به ديشلر يا شلق يلق يقال طرم استانه الطارمه رانك كسري ابله انجند اولن اوفارسي معرب در الاطرحام همزة نك و تانك كسري به بورن بوقارو والدروب تكبر ايمك يقال اطرحم طرحام اذ اشم بانفه وتظم المطرحم ميك فتي وخاء نك كسري ابله واخر نك ميك تشديد ابله شول يكت در كه خوب ولوب خلقت اصصامسي نام اول الطرحم على وزن الدحرجه تركسنة كوزي وكنه باقن يقال طرسم الرجل اذ الطريق مثل طلسم الاطرحام همزة نك و تانك كسري به معتدل بكت قورمق يقال طرحم الرجل طرحما المطرحم ميك فتي وهاء نك كسري و ميك تشديد به معتدل اولان بكت طسم طانك فتي وسبك سكونية عادن بر قبيله نك اسمي در كه منقرض اولشدر در الطسوم ختمينه يول بوز بلوب محو اوطاق يقال طسم الطريق مثل طمس على القلب فهو من الباب الاول والثاني الطواسيم طانك فتي وسبك كسري ومديله طسم سونري در كه قرآن عظيمه واردر على خلاف القياس جمع اولشدر و طواسين دخی بوبله در على ما قيل وبالطواسيم التي قد ثلثت و بالحواسيم التي قد سبعت و صواب ذوات ايراد ايدوب مفرده مضاف ايمك جمع اولشدر مثلا ذوات طسم وذوات حيم ديكدر الطعام طانك فتي ابله هر اكل اولنان نسنة و كاه اولور طعام بعد ايه تخصيص اولنور بر معنائه وفي حديث ابي سعيد كنا نخرج صدقه الفطر على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم صاعا من طعام او صاعا من شعير الطم طانك فتي وعينك سكونية له شول نسنة در كه ذوقه معلوم اولور يعني طانقه بلنور يقال طعمه مر او حلو وطم اشتها اولنان لذت دخی ديرل يقال بس له طعم وما فلان بذي طعم اذ كان غثا و غثا ورق اولب لذت اولنه ديرل الطم طانك فتي وعينك سكونية له طعام در ومصدر دخی ككوري طانك فتي معنائه يقال طعم بطعم طعام من الباب الرابع وطم اكل معنائه ده ككوري يقال فلان قل طعمه اي اكله الطاعم عينك كسري ابله طعام اكل ايدجي يا خود طاد يجي مثل غم بغم فهو غام تنكم ياري تعالى فاذا اطعتم فانشر و ايو ر مشر فاذا اكلتم معنائه وكذا من لم يطعمه مني يور مشدر من لم يذقه معنائه الطعمه طانك فتي وعينك سكونية له اكل و لحن محل مأكله معنائه يقال جعلت هذه الضبيعة طعمة لفلان وطعمة جهة كسبه دخی ديرل يقال فلان عفيف الطعمة و خيب الطعمة اذ اكان ردي الكسب الطعمة طانك كسري وعينك سكونية له بر نوعه اكل ايمك تقول فلان حسن الطعمة والشرية الاستطعام همزة نك و تانك كسري به طعام طلب ايمك يقال استطعمه اذ اسأله ان يطعمه وفي الحديث اذا استطعمكم

طخم

طحرم

طخم

طرم

طرخم

طرسم

طرحم

طسم

طعم

استطعمكم الامام فاطمونه يعني صلوة ايجنده امام حيدر اولد قد فتح طلب ايتسه سز لي فتح ايدك الاطعام همزة نك كسري به طعام يدرمك تقول اطعمته طعام وطعام خر ما غاي جشي اير شمكه دخی درلر يقال اطعمت النخلة اذا احرقت ثمرها الاطعام همزة نك و تانك كسري وتشديد به خر ما قور وخی لذت بغلقن يقال اطعمت البسرة اذا صار لها طعم واخذت الطعم بسر بوطعمدن افعال اولوزر اطلب كي طلمدن و لطر دكي طرددن الطعوم طانك فتي وعينك فتي ومديله ييمكه ران طواركه ناريق و نه سيمز اولو الطعيم طانك فتي وعينك كسري ومديله به جعنا به قال جز و ر طعوم و طعيم اذ اكانت بين الغشة والسبيبه و جزور حيمك فتي وزانجه نك فتي ومديله بوعز لشم دووه المستطعم ميك فتي وعينك فتي ابله طود قاري يوفقه اولق مستحب اولور ونسخ صاحب اذ يدق الله يستحب في الفرس ان يدق مستطعمه يعني اكل طود قاري يوفقه اولق مستحب اولور ونسخ صاحب اذ يدق الله ورا ابله واقع اولشدر ولكن راياله ان سبدر المطم ميك كسري وعينك فتي به ياده يعني اولان كسنة شديدا لاكل معنائه المطم ميك فتي و طانك سكونية له وعينك فتي به ياختلوا اولان كسنة مرزوق معنائه المطم ميك فتي و طانك سكونية له وعينك كسري به ياي قوس معنائه و يايه مطعمه ديد ككوري صاحب نه صيدا طعام ابيدي كچوندر ران الاخر ران ران وزن الطعام ميك كسري و طانك سكونية له اطعماني و ضيافي جوق اولان كسنة التطم فتي به وعينك فتي وتشديد به بر نسنة في طمق ومنه قولم تطعم تطعم يعني طعامدن ولا طادوب جاشنيسين كور تا ككاشتها بولنر سه يينه سن المطعمتان ميك فتي و طانك سكونية له وعينك كسري قوشك يا قارنده ايلر وطورن بر مقلى الطعام طانك فتي و غين معنائه تخفيفه شول كسندر در كه دخی اولوب بو غزي طوقلغته خدمت ايله واحد و جمع بوندر برادر و طعام كذلك قوشلر اچاغنه ديرلر الطغامة وزن مزبور اوزن طعامك واحد اي ادنى قوشلر كبرى معنائه مذكرة ومو انشاء اطلاق او انور نعامه ايله نعام كي دووه قوش معنائه يعقوب رايان اوزن و بولقظدن فعل نكلم اولناز و بوندن بر نسنة مشتق اولد وخی معلوم ككدر الفلمة طانك فتي ولا مك سكونية له شول اتمكدر كه خلق اكمله ديرلر ككريه حقيقتنه ملة اتمك كومد ككري چقور در و اتمك كند و به طله ديرلر و خبزه ديرلر و مليل ديرلر وفي الحديث انه صلى الله عليه وسلم مر برجل معاج لطله لا صحاب في السفر وقد عرق فقال لا بصبيبه مر جهنم ابد الاطاحام همزة نك ولا مك كسري به بورن بوقارو وطوب تكبر ايدن كسنة اطرحام كي دروزنا ومعنى يقال طاحم الرجل اذ اشم بانفه و تكبر و اطاحام كچه فتي قراكو اولغه دخی ديرلر يقال طاحم الليل اذ اسخنك طاحام طانك كسري ولا مك سكونية له بر موضعك اسمي در الطاحام وزن مزبور اوزن فيل ماده كه ديشي فيل ديك اولوزر الطاحوم طوا و خانك فتي ولا مك سكونية له طادي ولون متغير اولان صوماء اجن معنائه الطم طانك فتي و ميك تشديد به سيل يا غيري نسنة جو غلوب غلبه فاق يقال جاء السيل فطم الركبة من الباب الاول اي دفنها و سويها و ر كيه رانك فتي و يانك تشديد به صوري ياقن اولان قوي وطم قبلي قراغه دخی ديرلر يقال طم شعرة اذ اجزه الطامة ميك تشديد به جوق وغالب اولان نسنة يقال فوق كل طامة طامة و بوسيدن قيامته دخی طامة ديرلر الطوم ختمينه صاحي والدروب باش اوزنر برره جمع ايمك يقال طم شعرة طمو ما اذ اعصم الطمو ميك فتي و طانك سكونية له و ميك تشديد به يمله باش اوزنر كتور بلوب برره جمع اولنان صاحي يقال شعرة مطموم الاطام همزة نك كسري ابله قبلي قراغمك نه لقر يب اولق يقال طم شعرة اذ احان له ان يطم اي يحز الاستطام همزة نك و تانك كسري ابله به جعنا به التطميم على وزن التكريم قوش بو داغه قورمق يقال طميم الطار طمما اذ اوقع على غضن الطميم طانك فتي و ميك كسري ومديله اهسته سكرتلك يقال بر طميم من الباب الثاني اي بعد وعد و اسهل الطم طانك كسري ابله و ما يندم ميك سكونية له شول

طخم

طلم

طعم

طخم

کسبه در که لسانه طو تقبل اولوب سوزن تام اشکان سولیه الطم طانی طارک ضعی و میك سکونی و یانک
 تشن بیهله بمعناه الطم طانی کسری و میك تشن بدی ایله دوریا بحر معناسنه و بوسیدن مال کثیره دخی اطلاق
 اولنر بقال جا الطم و الم ای مال اکثر ورور کسری ایله طریق معناسنه در المطم میك ضعی و هانک فخی
 و تشن بدیله هر نسنه دن تام اولوب غایق الجمال اولان و مطم مدور اولان یوزه دخی دیرلر و مننه الحدیث فی وصف
 النبی صلی الله علیه وسلم لم یکن بالمطم ولا بالکلم ای لم یکن المذور الوجه ولا بالموجن و لکنه مسنون الوجه
 و موجن بکفاری یومری اولان یوز و مسنون شول کسبه در که یوزنه و یوزنه در فی الجماله طول اولان بقال
 رجل مسنون اذا کان فی نفعه و وجهه طول النظم فختنه و هانک ضعی و تشن بدی ایله برنسنه بی کره کورمک
 تقول تطهت الطعام اذا کرهته الطم طانی فخی و هانک سکونیه برلفظ در که محل استکراده سوینلر بقال مالدی
 ای الطم هو طهمان طانی فخی و هانک سکونیه بر جاک اسمی در الطم طانی فخی و یانک سکونیه بر کسبه خیر
 اوزن خلق ایتمک بقال طامه الله علی الخیر طیمه ای جبهه مثل طامه فصل الطاء الطام طانی فخی و هانک سکونیه
 سوز و کجی و اوز طامه معجه ایله اولان طاب کی در لفظ طامه معناه الطم طانی فخی و لاک سکونیه بر کسبه یفندی
 اتمک و بوزک اصلی برنسنه فی محله وضع ایوب غیر ییره وضع ایتمک بر قال الله تعالی و لم یظلم منه شیئا و بقال من
 اشبه اياه فاطم و فی المثل من استرحی الذئب فقد ظلم یعنی قورددن قیون کوئی کی طلب عین ظلم و ذکر اولمان
 جوهری و روایتی در و قاموسه در حقیقی طانی فخیله در دیشدر الطام طانی فخی و لاک سکونیه بر کسبه
 شول نسنه در کط المذین طاب اولنور الطامیه طانی فخی و لاک سکونیه بر کسبه یفندی و یوزنه و یوزنه
 سوده دخی برلر لظلمه مع اولک فخی و لاک سکونیه بر کسبه یفندی و یوزنه و یوزنه
 فلان ای طانی مالی و ظلم بر کسبه نك ظلمندن شکایت ایتمک دخی دیرلر بقال تطلم علی الجناء للجهول اذ اشتکی ظلمه
 التظالم تانک فخی و لاک سکونیه بر کسبه یفندی و یوزنه و یوزنه
 ظلمه نسبت تانک تقول ظلمت فلانا تطلیما اذ نسبتنا الی الطم الاطلام همزه نك و طانی کسری ایله ظلمه تحمل اتمک
 یقال اظلم اذا حمل الطم الاطلام همزه نك و طانی کسری ایله ظلمه بیون صومق و بوافعال در تاسی طایه
 قلب او تشن و بوزنه اوج لغت و اردوری ذکر اولمان و بری طانی طامه ممله ایچنه ادغام ایدوب طلام دیکدن
 که اکثر لغات بود و روی دخی حرف اصلی حرف زایدده ادغام اتمک کره کورمکن طانی طامه معجه یه قلب بدوب
 طانی طایه ادغام اتمک در و اما اضطیع کلمه سنه لغت یکی در بری ذکر اولمان و بری اصبح در تنکم مرورایتدی
 للطم طانی کسری و لاک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 اظلمه طانی فخی و لاک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 طانی فخی و لاک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 قور کولوق و لاق تقول اعثما من العثمه کما تقول اصعبنا من الصعب العثم عینک ضعی و یانک سکونیه بر کسبه
 اغایب العثم عینک فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 اذ الحیر علی غیر استواء و عثمه ایتمک و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 عثم لمره الزاده اذ اخرتها غیر حکم الاعثام همزه نك و طانی کسری ایله دیکشی رازم دیکمک و فی المثل ان لا کن
 صنعا فلی عثم یعنی اگر استاد کسب قادر اولد و غم قدر ایشلم و اعثام استعانه دخی دیرلر بقال خذ هذ واعثم
 برای استعن العثمه عینک و نالک فخیله شدید اولان ناقه ابو عمرو و روایتی اوزن العثم عینک و نالک فخیله
 عثمه نك مذکری شدید اولان نالک دوه معناسنه و عثم از سلاسه دخی دیرلر ابو عمرو و یانک سکونیه بر کسبه
 دبد بلر یه برک بصد و غندن و بری العیشوم عینک فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 دیشی فیه دیرلر غنوی روایتی اوزن و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 سکونی ایله راغاج اسمی در عثمان عینک ضعی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 معروف قور شک یاور و سنده دخی دیرلر فرخ الحباری معناسنه العثم عینک فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 الذین معناسنه عجب کی که کا صعب دخی دیرلر و عجم دوه نك خیره سنده دخی دیرلر نك محاض و نك لیون
 کی جاع مرثیه سنه و ارنجه بوزنه مذکروم و نك برار اولور الجوم فختنه دخی اصل ذنب و صغار ایل معناسنه و عجم

طم

طم

طم

طام

طلم

فخیله شول اوج کجه در که در کجه لرنک عقبنه اولور و در کجه لرنک شول اوج کجه در که لایم یض کجه لرنک
 عقبنه اولور و لایم یض کجه لرنک اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی اوج فخی
 ز را طم طانی فخی و لاک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 الطم طانی فخی و لاک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 سکونیه تلومک سودی یوغرت اولدن ایچر لاق بقال طم و طیمه طامه اذ اسقی منه قبل ان یروب و یخرج منه و طم
 دوه بی بلا مرض یوغرت فخی دیرلر تقول ظلمت البعیر اذا خرت من غیره و در نك صوی اولان یرشد و کی ره
 ایرمکه دخی دیرلر بقال ظم الوادی اذ بلغ الماء منه موضع لم یکن بلغه قبل ذلك و طم دیشک صفاسنه و جوهره
 دخی دیرلر رجحیت بله زیاده اوق ولد غندن سواده مایل اوله قلیچک جوهری کی الطوم فختنه دخی دیشک اولان
 جوهر ل معناسنه المظلومه میك فخی و لاک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 العمام عینک فخیله عاجز اولوب تقیل اولان کسبه و صاحب صراح عبای معنای مصدری ایله تفسیر بدوب
 عمام در مانده کی دیشدر العثمه فختنه یسوز غازی و قی در خلیل یندی عثم کجه نك قرا کوسنه دخی دیرلر طلام
 اللیل معناسنه و عثم شول سوده دخی دیرلر کاف طوارعه سنه صاف عقبنه کتور بقال حلینا عثمه العثم عینک
 فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 و مدله شول ناقه در که سود و ریمه الا قرا کولوق اولد قن صکره العثم نك کسری ایله کج کلان کسبه بقال جافا
 ضیف عثم ای بطی تمس و بقال قری عثم ای بطی کذلک التعتیم علی وزن التکریم کذلک اتمک بقال عثم قرا عثم
 اذ البطام و بقال ما عثم ان فعل کذا ای مالم یث و ما ابطاه و یقال ضرر فاعثم و حمل علیه فاعثم ای فاحتمس فی
 ضرر و عامه ضرر فاعثم دیرلر تخفیفیه و با ایله و تعثم برنسنه دن امتناع اتمک دخی دیرلر و تعثم یسوز و قننه
 یا خود کجه قرا کوسنه سیر اتمک دخی دیرلر بقال عثمنا تعثمنا ای سرنا فی ذلك الوقت و تعثم قدان کج بتمک دخی دیرلر
 بقال غرست الودی فاعثم منهاشی ای ما ابطاه و ودی دال مهمله ایله خرمه ماقده دیرلر الاعثام همزه نك کسری ایله کجه
 قرا کوسنه اخل و لاق تقول اعثما من العثمه کما تقول اصعبنا من الصعب العثم عینک ضعی و یانک سکونیه بر کسبه
 اغایب العثم عینک فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 اذ الحیر علی غیر استواء و عثمه ایتمک و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 عثم لمره الزاده اذ اخرتها غیر حکم الاعثام همزه نك و طانی کسری ایله دیکشی رازم دیکمک و فی المثل ان لا کن
 صنعا فلی عثم یعنی اگر استاد کسب قادر اولد و غم قدر ایشلم و اعثام استعانه دخی دیرلر بقال خذ هذ واعثم
 برای استعن العثمه عینک و نالک فخیله شدید اولان ناقه ابو عمرو و روایتی اوزن العثم عینک و نالک فخیله
 عثمه نك مذکری شدید اولان نالک دوه معناسنه و عثم از سلاسه دخی دیرلر ابو عمرو و یانک سکونیه بر کسبه
 دبد بلر یه برک بصد و غندن و بری العیشوم عینک فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 دیشی فیه دیرلر غنوی روایتی اوزن و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 سکونی ایله راغاج اسمی در عثمان عینک ضعی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 معروف قور شک یاور و سنده دخی دیرلر فرخ الحباری معناسنه العثم عینک فخی و یانک سکونیه بر کسری و تشن بدی ایله طانی حوق اولان کسبه کثیر الطم معناسنه
 الذین معناسنه عجب کی که کا صعب دخی دیرلر و عجم دوه نك خیره سنده دخی دیرلر نك محاض و نك لیون
 کی جاع مرثیه سنه و ارنجه بوزنه مذکروم و نك برار اولور الجوم فختنه دخی اصل ذنب و صغار ایل معناسنه و عجم

عثم

عجم

عثم

عجم

ایسر مغه دخی دیرل بقال عمت الوداعمه من الباب الاول اذا مضته لتعلم صلاته من خور وغور غاه معجه
 وواو ساکنه ابله ضعفه دیرل و عجم بحر بمعنا سنده دخی کلور بقال عمت عوده ای بلوت امره و خبرت حاله و کوز
 طوقه دخی دیرل بقال ما عجمت عینی مند کذا ای ما اخذتک و کوز ایسر مق بمعنا سنده دخی کلور بقال رایت فلانا
 فجعلت عینی انجمه کانهات عرفه و صغریو بنوزن امتحان ایتمکه دخی دیرل بقال الثور بجم قرنه اضا ربم الشجرة یلوه
 و عجم السیف قایچی بحر بحر بحر بحر ایتمکه دخی دیرل عجم سیاه ابله نقطه قومغه دخی دیرل بقال عمت التاء
 اذا وضعت علیها النقطتين العجم فحتمله ما جکر دخی نوری بمعنا سنده و هر نسنه که ما کول ولان نسنه انجمه
 ولا اکعجم دیرل اوزم جکر دخی کی مثلا انجمه فحتمله بحر جکر دخی بمعنا سنده قصبه ابله قصب کی بقال لیس لهذا
 الرمان عجم قال یعقوب والعامه تقول عجم بالتسکین و عجم عربا و لینه ده دیرل و عجم جکر دکن بتن خر ما اغاجنه
 دخی دیرل انجمه فحتمله بحر ولان قیال مخور صلاب بمعنا سنده العجم فحتمله و اخر نه یانک تشدد بدله عجمک
 واحدی روم ابله رومی کی انجم عینک ضمی و حیمک سکونیه عجم بمعنا سنده در شکم عرب بمعنا سنده در العجمه
 وزن من بور اوزنه کلام واضح او لماق بقال فی لسانه عجمه و عجمه الزمل قومک اخرینه دخی دیرل انجم عینک ضمی
 و حیمک فقی و تشدد بدله شول دوه در که دیکملوا غا لرا و لیاغله شور و ولان اولری او لیه دن اکتفا لدر عجم
 العضاه و عجم القنادن ما خود در ذکر اولتان لبحاری بصرمق بمعنا سنده العجم عینک فقی و حیمک سکونیه حیوان
 بهیمه بمعنا سنده فی الحدیث جرح الحما جبار و جبار حیمک ضمی و یانک تخفیفیه هدر بمعنا سنده در و حیوانه
 عجمه بدید یلر نقطه قادر اولد غیچون و عجمه عجمک مو فی دخی کلور واضحه الکلام اولیان عورت بمعنا سنده
 و صلوة النهار عجمه بدید کلری صلوة قناره جبر ابله قرات بولند و غیچون در الاعم همزه نک و حیمک فحتمله
 هر نقطه و تکلمه قادر اولینه لاطاق و لنور المستعجم عینک ضمی و حیمک کسری ابله بمعناه و عجم کذلک واضح
 سو بلینه دخی دیرل عرب طابغه سندن اولور سه دخی و منه زیاد الاعم الشاعر و عجم کذلک لسانه عجمک
 آری و لته دیرل هر نه دکلر عجمی تکلمه فصیح دخی اولور سه ده الاعمان همزه نک و حیمک فحتمله ثنیه سی الاعمون
 کذلک من بورلر فحتمله جمی الاعم همزه نک فقی و حیمک کسری ابله کذلک جمی قال لله تعالی و لوزناه علی بعضی
 الاعمین الاعمی همزه نک و حیمک فقی و اخر نه یانک تشدد بدله انجمه منسوب ولان نسنه بقال لسان انجمی
 و قبل عجمی و کتاب انجمی و لا تقول رجل انجمی یعنی رجل انجمی حار دکلر شی کتب و نفسنه نسبت لازم اولد غیچون
 مکرکه انجمی و انجمی بمعنا یله و لادوار له دوری و قفسر ابله قفسری کی و قفسر فرموده دوه په دیرل و بود ذکر اولتن
 تا و یل دخی شول رده لور که فحتمله کلامه و لوق اولوب رده قابل اولیه و عجم شول دوریا موجه دیرل که صوفی
 صاحبنا یله و اوزی تشدد بدله العوام عینک فقی و حیمک کسری ابله دیشلر دن انجم عینک و حیمک فحتمله نفس
 بمعنا سنده بقال رجل صلیب انجم اذا کان عن النفس العجمه و وزن من بور اوزنه سترک و قوت بمعنا سنده کلور بقال
 ناقة ذات حجة ای ذات من و قرة و یقه علی السیر الاعم همزه نک کسری یله نقطه قومق بقال عجمت الحرف التجم
 علی وزن التکریم بمعناه و لا بقال عمت و منه حروف العجم و حروف الحروف التي تختص اکثرها بالنقط من بین
 سائر حروف الام و معناه حروف الخط العجم کاتقول معجمه و صلوة الاولى ی مسجد الیوم الجامع و صلوة
 الساعة الاولى و بعضیلر حروف العجم حروف الاعم بمعنا سنده در بدی نخرج اخرج بمعنا سنده و مدخل اذ حال
 بمعنا سنده اولد و غی کی که انجم شاندن ولان حروف دیکلور و انجم کتابی مبهم قیلوب غیر فصیح ایتمکه دخی
 دیرل بقال عمت الکتاب علی خلاف قولک امر بته انجم عینک ضمی و حیمک فقی ابله کلید لی قیو بقال باب معجم ای

سقط

مفضل الاستعجام همزه نک و تانک کسری ابله منهم و خلق اولق بقال استعجم علیه الکلام اذ استعجم العجمه
 عینک و حیمک فحتمله شدید ولان نا قد عثمه کی دروز نا و معنا انور و و ر و و ای اوزن العجم عینک و و تانک کسری
 و حیمک مایند سکونیه فحتمله القامه اولوب شد بد الجسم اولان کسینه العجم عینک ضمی و و تانک کسری ابله
 شدید ولان کسینه و کاه اولور و یونیکله ذکر دخی کاتبه و لنور العجمه عینک و و تانک کسری ابله بر جیس اغاجل
 اسمی در العجمه علی وزن الدرجه سرعت عینک العدم فحتمله بر نسنه فی بلوی قیاق بقول عمت التاء اعدمه
 عمت مانم الباب الرابع یعنی فحتمله علی خلاف القیاس لان القیاس فی المصدر المتعدی سکون العین و عدم فقر
 بمعنا سنده دخی کلور العدم عینک ضمی و و تانک سکونیه کذلک فقر بمعنا سنده در جین اولی مضوم قلسک عین
 الفعلی ساکن قیلور سن مفتوح قلب و غک و فی محرک قیلور سین فحتمله جحد و صلیب ابله صلیب و و عجمه لدر شد
 و خزن ابله حزن کی و و نسنه فی قویوب کتمکه دخی دیرل بقال مایعده منی هذا الامر ای مایعدونی ای محاورنی
 الاعدام همزه نک کسری ابله یوق ایتک بقال اعدمه الله و اعدام افتقار بمعنا سنده ده کلور بقال اعدم الرجل
 اذا افتقر المعدم همزه نک ضمی و و تانک کسری یله فحتمله کسینه العدم عینک فقی و و تانک کسری و مدله کذلک فقیر
 اولی کسینه العدم عینک فحتمله رطبیدن رزوع در که مدینه منوره ده رطب جنسک اخر نه کلور العدم عینک
 فقی و و تانک تخفیفیه بر صوبک اسمی در کعبنی جسم قیلوه سنه منسوب بدر العدم عینک فقی و و تانک عجمه نک
 سکونیه بر نسنه فی حقایله ایسر مق و کل ایتک و عدم کسینه فی دیرل یوب لوم ایتمکه دخی دیرل و عدم دفع
 بمعنا سنده دخی کلور بقال عدمه عن نفسه من الباب الثاني ای دفعه العدمه عینک فقی و و تانک کسری و مدله
 اسمر لوم بمعنا سندن العدم عینک فقی و و تانک کسری یله جمی العدم عینک فقی و و تانک کسری یله حقایله
 ایسر ت بقال فرس عدم لدری بعدم یاسانه ای یکدم العرم عینک فقی و و تانک کسری یله شول یوکسک طیرق دو
 که صوفی بقلمغیچون ایدرلر بونک لفظیدن واحدی یوقدر و بعضیلر ابتدی واحدی عرمه دور و عرمه بد خور
 اولنه دخی دیرل عارم بمعنا سنده علی مایعینی ان شاء الله تعالی العرم عینک فقی و و تانک سکونیه کک کوز مک
 تقول عرت العرمه و عرمه عرمان الی الاول والثانی اذا عرفت عرق ککدن فی اللغه و لور عرمه دوه اغاجی
 اولنه دخی دیرل بقال عرت الی الی الشجر ای بالت منه التعم فحتمله و و تانک ضمی و تشدد بدله ککدن فی صوبه
 الملق تقول تعمرت اذا عرفت العرم عینک ضمی و و تانک فقی و تخفیفیه شول ککدر که لادن یلش اوله طراق کی در
 و زنا و معنی و عرام بد خور اولنه دخی دیرل عارم و تانک کسری یله بد خور اولن کسینه بقال صبی عارم ای شرس و عارم
 شول اغاجدر که بیرانی کش اوله العرامه عینک فحتمله بد خور اولق بقال عزم یعزم عرامه من الباب الاول والثانی
 الاعم همزه نک و و تانک فحتمله شول نسنه در که انده سواد و یاض اوله و اعزم شول سوریه دیرل که قیون یله کی
 قار شق اوله بقال قطیع اعزم اذا کان ضا نا و معنی العرم عینک ضمی و و تانک سکونیه اعزم جمی بقال بعضی القطا
 عر و قطا یو غر لوق دیکلمه معروف اولن قوش در العرامه مو فی بقال حیه عر ماء ای فیها سواد و یاض العرمه عینک
 ضمی و و تانک سکونیه قیون طود اغندن اولن یاض در العرمه فحتمله قوم جمی اولد و غیچون جمع الرمال بمعنا سنده
 و عرمه کذلک شول اخر منه دیرل که و کولد کک صکره صاور مفیچون بر و جمی اولنه العرمه عینک ضمی و و تانک
 فقی و و تانک سکونیه فی فرا یله منسوب قومد زرمه مخصوصه بمعنا سنده العرم عینک فقی و و تانک فحتمله جوق
 عسکر جش کثیر بمعنا سنده عرام الحش عینک ضمی و و تانک تخفیفیه عسکر ککثری در العرمه علی وزن الدرجه
 بورنک ایلر و سی در مقدم الانه بمعنا سنده بقال کان ذلک علی عرتمه ای عرتمه و غر طیراغه سور مکده دیرل
 و عرتمه عرتمه کی دور و زنا و معنی تبه کباب باده مور و تمشه و عرتمه دخی دیرل نا و مشکله ابله لکن کف مقبوله ککدر

عجمه

عدم

عدم

عزم

عزم

عظم

عظم

عظم

عظم

عظم در و شول نسبه که نعم و بیمن طریقه اولی می عظم دکلرانه نقل مزبور عظم دکلر هرنه دکلر تخفیف
 جاز اولور سه یعنی حسن الوجه و جهک دیر سین بضم سین و حسن الوجه و جهک دیر سین بسکون سین و حسن
 الوجه و جهک دیر سین بضم الحاء و سکون سین و قد حسن وجهک دیر سین بضم الحاء و سکون سین زیران
 کامه سی قدایله استعمال اولناق جاز اولماز اما قد حسن وجهک دیر سین بفتح الحاء و سکون سین تخفیف بلا
 نقل جاز اولور و غندن اوری و ساری لری دخی و نیک اوزر بنه قیاس ابله الاعظام همزه نیک کسری به بر نسبه به تعظیم
 ایتک التعظیم علی وزن التکریم معناه بقال اعظم الامرو عظمه اذا فحیه الاستعظام همزه نیک و تانک کسری ابله
 بر نسبه بی عظیم عد ایتک بقال استعظمه اذا عده عظیمیا و استعظام تکبره دخی دیرل التعظیم فحینه و طانک ضمی
 و تشدید یله تکبر معنایسته در کذلک العظم عینک ضمی و طانک سکونیه اسم در تکبر معنایستن التعظیم تانک فحی
 و طانک ضمی ابله بر نسبه اولور کوزنک تقول تعاطیه امر کذا و تقول اصابتنا مطر لا يتعاطيه شیء ای لا یظم عنه شیء
 العظیبه عینک فحی و طانک کسری و مدی ابله نازله تشدید به که شداید دهر دن ری در المعظمه مینک ضمی و عینک
 سکونیه به معنایها الاعظام همزه نیک کسری و عینک سکونیه به یصدق کی بر نسبه در که نساطا بفه سی اردنه بغار
 صغر لو کزنک ایچون العظامه عینک کسری به معنایها العظامه عینک ضمی و طانک تشدید یله به معنایها کذلک
 العظمه فحینه اولور لوق کسری به معنایسته و عظمه الذراع قولک قالی ری مستغلق الذراع معنایسته العظم
 عینک فحی و طانک سکونیه کسری استخوان معنایسته العظام عینک کسری ابله جمعی ککلر معنایسته و عظم
 لرجل دوه بالانک اغاجی که الات و اعصابا بسرا و لا العظم عینک و لا مک کسری و طانک مایینه سکونی ابله
 چوبد اونی در که انکله کوز بو یارل و لسان فارسیده اکلیل دیرل و بفضل ایتدی عظم و سده بد کلری نسبه در
 که عوزلر فاشنه جکر و عظم قرا کو کجه به دخی اطلاق اولور علی سبیل التشبیه العظم عینک فحی و قافک
 سکونیه بر جنس الاجه العقمه کذلک عینک فحی و قافک سکونیه به معنایسته العقمه عینک کسری و قافک سکونیه
 به معنایها کذلک و عقم مضمر دخی کلور عورت طوغر مایه معنایسته الاعظام همزه نیک کسری یله عقم قلق بقال
 اعقم الله رخصها فعمت علی مالم یسم فاعله اذ لم تقبل الولد و رخصه و قور و قور دخی دیرل بقال عقت مفصل بدیه
 و وجلیه علی البناء المجهول اذ یستوفی الحدیث عقم اصلا ب المشرکین العقام عینک فحی و قافک تخفیف یله ولد
 کتور مین کسبه عقم معنایسته و خرب شد یله دخی دیرل و بد خواولان کسینه ده دیرل سبی الخلق معنایسته
 و عقام کذلک شول مرضه دیرل که محته قابل اولیه و قیاس عین مشهور و لمقدر لکن مسموع اولان فحی در المقام
 مینک فحی و قافک کسری به ائده اولان مقصلا در المقام مینک فحی و قافک کسری ابله واحدی یقال للرسع
 عند الحافر مقم و للركبة مقم و للعرقوب مقم و مقم ضماین چو یئده اولان عقمه به دخی دیرل بوغون معنایسته
 العقم عینک ضمی و قافک سکونی و آخر ند مینک تشدید یله مطلق اولان سوز یقال کلام عقمی ای غامض
 العقم شول کسه در کذلک و لدی اولیه بقال رجل عقم ای لا یولد له و المک عقم لان الرجل قد یقتل ابنه اذا
 خافه علی الماک و رجم عقم شول یله دیرل که اشجان نافع اولیوب بلو تلی بد اقلیه و یوم عقم دیو یوم قیامته دیرل
 اندن صکره اخر کون کلمه کیچون الاعظام همزه نیک و تانک کسری به قیوی قازوب صویه قریب اولور قلا
 ر کیر قیوی قاز مغه دیرل صویک طعن بک ایچون تکه طعمی ایو اولور سه فحی دخی قاز بلو یوسیع اولنه
 التعقم فحینه و قافک ضمی و تشدید یله قیوی قاز ماق یقال تعقم اذا اجتمع للمعاظمه مینک ضمی و قافک فحیه
 خصومت ابد شیک تقول عاقبت فلانا اذا خا صمته العکم عینک کسری و کافک سکونیه بوک بر طری عدل
 معنایسته العکبان وزن مزبور وین تشبیه سی بوک طاباری معنایسته و عکم شول کلیمه دیرل که نساطا بفه سی

عکرم

علم

عاجم

اکاذ خیه من قور العکم عینک فحی و کافک سکونیه متاهی بخلق تقول عکمت المقام اذا شد دته و عکم دوه به
 بوک یو کلمه که دخی دیرل تقول عکمت البعیر اذا شدت علیه العکم و عکم یو کلمه طابانه دیرل رکنم الان مروزی تندی
 و عکم بر کسینه یار تندن منع اولور دخی دیرل بقال عکم عینا فلان حکما اذ صرف عن یار تندر و عکم انتظان
 دخی دیرل بقال عکم فلان ای لم ینتظر العکام عینک کسری ابله شول ابی در که او کله یو کلمه بقال رکنم علی وزن
 التکریم بر کسینه ایچون بوک یو کلمه که تقول عکمت الرجل حکم اذا عکمت له مثل قولک حلیته الناقه ای حلیتها
 له و عکم دوه من یاده سمر مکده دخی دیرل بقال عکمت الابل نعیمیا اذا سمیت و حلت شعما علی عکم مینک ضمی
 و کافک کسری و تشدید یله ای صق رجل بقال عکمت ای مکتور الخیم الاعکام همزه نیک کسری یله بوک
 یو کلمه که معاوت ایتک تقول اعکمته اذا عنته علی العکم التکریمه عینک کسری و کافک سکونیه دیشی
 کو کر جین کتور ماده معنایسته و عکرمه بر قیله نیک دخی یا فحی ایدی در که اول عکرمه بر حصه بر قس عیلان در
 و که اولور عکرم دخی دیرل بلانده ضر ووت شعر ایچون العلم فحینه علامت و علم طاعنه دخی دیرل جبل معنایسته
 و علم فحینه قلد قلی علامته دخی دیرل و علم شعاعه دخی دیرل رایت معنایسته و علم بر کسینه نیک اوست
 طودا فحی یارق اولوق معنایسته ده کلور بقال علم الرجل یعلم علمان الباب الرابع اذا صار العلم یعنی یوقار و طودا فحی
 یارق اولسه العلم همزه نیک و لا مک فحیه یوقار و طودا فحی یار تندر اولان کسینه تنم الان مروزی تندی العلماء
 عینک فحی و لا مک سکونی ابله و الفک مد یله موثی اوست طودا فحی یارق اولان عورت معنایسته العلم عینک
 کسری و لا مک سکونیه بک تقول علت الشیء اعلمه علمان الباب الرابع ایضا اذا عرفته و باب مغالنه دن علامت
 الرجل فعلته العلم دیر سین ضمه فحی علمه اکه اعلیه قلبک العلم عینک فحی و لا مک سکونیه طودا فحی یارق
 تقول علت شفته العلم علمان الباب الثاني مثل کسره کسره کسر اذا شقته العلم عینک فحی و لا مک
 تشدید یله زیاده عالم اولان کسینه بقال رجل علامه ای عالم جدا و الهاء للمبالغه کانهم یریدون به داهیه
 یعنی علم ده افت روز کار معنایستن دیرل الاستعلام همزه نیک و تانک کسری ابله بر نسبه نیک بلسن طلب ایتک
 الاعلام همزه نیک کسری به یلد مک بقال استعلمنی الخبر فاعلمته ایاه و اعلام علامت قلغه دخی دیرل بقال علم
 القصار الثوب و اعلام سیاهی کندی نفسنه بهادر علامتی قلغه دخی دیرل بقال علم الفارس اذا جعل لنفسه
 علامه الشجعان فهو معلم العلم مینک ضمی و لا مک کسری ابله علامت قلان کسینه المعلم مینک ضمی و لا مک فحیه
 علامت قلنان نسبه التعلیم علی وزن التکریم او کزنک التعلیم فحینه و لا مک ضمی و تشدید یله او کزنک تقول
 علمته الشیء فتعلم و لیس التشدید للتکثیر و که اولور تعلم دیرل علم رینه و ابن السکیت یتدی تعلت ان فلانا خارج
 دیرل علت مقامه و مزبور ایتدی علم ان زید اخراج دیسلر قد علت دیر سین و فحی تعلم ان زید اخراج دیسلر
 علت دیر سین التعلیم تانک فحی و لا مک ضمی ابله بک معنایسته بقال تعالیه لجمع ای علوه الايام المعلومات مینک فحی
 و لا مک ضمی و مد یله ذی الحجه اپنک عشر اولی در علمایه عینک فحی و لا مک سکونی و الفک مد یله و همزه نیک کسری
 ابله بر کله در که علی الماء لفظندن تخفیف او تشدید علامتک لامیه الف لامک الفقی علی ایتکله بقال علماء بنو
 فلان یریدون علی الماء العلم مینک و لا مک فحیه شول اورد که او کله یول ییلنور العلم عینک ضمی و لا مک
 تشدید یله حنا که فی نساطا بفه سی اللز نه بقر العلم عینک و لا مک فحی و مایینه یانک سکونیه شول
 یقین قوری در که صوری جوق اولو و علم تاز و تراولان کسینه دخی دیرل العلم عینک فحی و تانک سکونیه
 بالی قوردک لو کی کک قنار معنایسته العالم لامک فحیه خلق معنایسته العوالم عینک فحی و لا مک
 کسری ابله جمعی العالمون لامک فحیه کذلک جمعی اصناف خلایق معنایسته العالوم عینک و جمیع
 ضمی ابله ارنک قور یغه و علجوم جوق صویه دخی دیرل ماء کتیر معنایسته و علجوم کجه قرا کسینه ده دیرل

ماقم

علمك

عم

ظلت ليل معنسانه وعلجوم رك اولان دوه يه دخی دیرلر العلا حیم عینک فخی و حیمک کسری و مدیدله جمی
 کلاخی استدی علا حیم دوه نك رك ورعنا اولنارنه دیرلر العلقم علی وزن جعفر راجی اغاخک اسمی در
 و بعضیلر استدی ابو جهل قاوتنه و هر راجی نسنه علقم دیرلر دبدی علقمه عینک و قافک فخی و مایند
 لامک سکونله بر شاعرک اسمی در که اول علقمه بن عبده در که اکاغل دیرلر و بر علقمه دخی وارد که اکاخصی
 دیرلر و بونلرک ایکسی دخی ربیعہ الخوم قبیلہ سندن در و اما علقمه بن علائه اول بنی جعفر قبیلہ سندن در
 اعلکوم عینک و کافک فخی ایله برک اولان دوه علجوم کی در و زنا و معنی مذکرو موثی بوند بر اردن العلامک هینک
 فخی و کافک کسری ایله بیوک دوه ل ایل عظام معنسانه العلم عینک فخی و میمک تشدید به باقرند اشخ الاب
 معنسانه الاعام هیزمک فخیله جمی باقرند اشملری معنسانه العمومه عینک فخی و میمک فخی و مدیدله کذلک
 جمی بعاله بعوله گنی و عیومهم اولقه دخی دیرلر بقال ما کت عما و لعدت عومه و بیوی و بیل فلان عومه
 کا بقال ابوه و خوله و تقول هما ابنا عم ولا تقل هما ابنا خال و تقول هما ابنا خاله و لا تقل هما ابنا عمه لا بقال
 لم لا يجوز ان تزوج اخت زید عمر و اخوت عمر و زید او یکون اخت زید عمه للولد الحاصل من زید و اخت عمر و عمه
 للولد الحاصل من عمر و و اخت زید و وضع ان بقال هما ابنا عمه لا تا تقول الکلام فی منع الخوا و عند اخوة المضاف
 الیه لا مطلقا فانه يجوز ان یکون الشخصان ابني عم و العمان اخوان و لا يجوز ان یکونا ابني خال و الاخالان اخوان
 للزوم تزوج الشخص اخته فتأمل یا بنی عم عینک فخی و میمک کسری و تشدید به اصله یا بنی عمی در یا امتکم
 اکتفاء بالکسرة حذف اولشدر عم عینک فخی و میمک فخی و تشدید به اصله عینا بدی نه شی دن معنسانه
 تنکم باری تعالی نك عم یثیاء لون ادبدی قولنده واقع اولشدر پس کله استفهامدن تخفیف الف حذف
 اولشدر للمعم میم اولک فخی و عینک فخیله کثیر الاعام و کریم الاعام اولان کسنه بقال رجل مع و رجل محول
 اذا کان کثیر الاعام و کریمهم و کاه عینی و وای میسور دخی قلمورلر الاستعمام هیزمک و تانک کسری به بر کسنه
 عم ابدک تقول استعیمته عماد اتخذته غایب و مع جوهر به واقع اولاندر لکن طاهر بودر که استعیمته اذا اتخذته
 عماد بنیه فتنه التعم فختینله و میم اولک فخی و تشدید به بر کسنه یا عم دیو چاغرمق و بو ابو زید روایتی در
 العیامه عینک کسری به دلیند که باشه صررلر العیام عینک فخی و تانک کسری ایله جمی دولیندلر معنسانه التعم
 علی وزن التکریم بر کسنه یه دولیند کیدرمک تقول عمنه اذا البسته العیامه و تعیم بر کسنه اولولقه دخی دیرلر
 بقال عم الرجل علی البناء للمجهول اذا سواد لان العیام فیحان العرب کاقیل فی العمج توج و تعیم سود کو یکلمکه
 دخی دیرلر بقال عم اللین اذا رخی کان رغو تشبهت بالعمامه و بو مقام صاحب صر احک تعیم روغن بر سر
 اور دن شیر بدی سهوا و لدی طاهر اولور زیرار غوة کف در روغن دکدر العمه عینک کسری و میمک
 تشدید به بر کونه دولیند اور تانک بقال فلان حسن العمه ای حسن الاعتام الاعتام هیزمک و تانک کسری ایله
 دولیند صار غن التعم فختینله و میم فخی و تشدید به بغناه بقال اعتم بالعمامه و تعیم بهاجعی واعتام او توزوب
 کالن دولقه دخی دیرلر بقال اعتم البت اذا اکتهل و جوان اولان کسنه بوی چکوب و زامغه دخی دیرلر بقال اعتم الشاب
 اذا طال العم عینک فخی و میمک کسری و مدی ایله تمام اولان نسنه بقال شی عمی ای تمام العم فختینله جمی تمام اولان
 نسنه ل معنسانه سر رله سرور غیقه رغف کی و عم بر کسنه کدی و اعضاسی تمام اولقه دخی دیرلر بقال استوی
 فلان علی عمه بر بدن تمام جسمه و شباهت حاله و فی حدیث عروة ابن الزهری عن ذکر حیم بن الجلاح و قول خوله فیه
 کما اهل به و ربه حی استوی علی عمه و قد یسدد المیم للار و اوج یعنی عمه کله سنک میم اعوام اولنوب مشدد قلمور
 مناسبت میچون ثم ورم مرت و اصلاح معنسانه در یعنی مزبوری بیودوب حاصل قلند و عمیم بهمی دبد کسری

اولک

اولک فخی و نور بسنه دیرلر و عمیم صیم معنسانه ده کلور که خالص دیک اولور بقال هومن عیمیم ای من صیم
 العیمه عینک فخی و میمک کسری و مدیدله لوزون خر ما غایجی العلم عینک فخی و میمک تشدید به جمی اوزون
 خر ما غایجی معنسانه بقال فخیل عم اذا کان طولا و عیمیه شول عورتیه دیرلر کدی تمام و خلقی کامل اوله
 بقال امرأه عیمیه تامه القوام و الخلق العیم فختینله تمام اولان جسم بقال جسم عیم ای تام العامه میمک تشدید به
 خاصه نك مقابلی العیوم فختینله شامل اولقی بقال عم الشی یعم عمو ما من الباب الاول اذا شمل الجماعه و بقال
 عتم بالقطیبه العیمیه عینک فخی و میمک کسری ایله و تانک تشدید به عیمیه کی بیوک کک کبر معنسانه العیام
 عین اولک فخی و عین تانک کسری به متفرق اولان جماعتلر معیم میمک فخی و تانک فخیله بر رجلاک اسمی در
 المعیم میم اولک فخی و تشدید به شول ات در که قولقلری و التانک لنداسی سائر بدنه نظرائق
 اول المعیمه وزن مزبور اوزن شول قیون در که انک دیه سنده بیاضی اول العیوی فختینله و اخرند انک
 تشدید به ۴۴۲ منسوب اولان کسنه کو ایله غایه نسبت اولشدر و بو خلیل روایتی در العیم فختینله بر اغاچدر
 که بود قلری ملازم اولغین جار یه لک بر مقاری اکا تشبیه اولنور و بعضیلر عم بر قور دجفرک اسمی در دبدی
 جوهری پدر شاعرک مخضوب و خص کان بنانه عم علی اعصیه لم یعقد دبدی قولی اشجار قسمندن اولد و غنه
 شانه در دبدی المعیم میمک فخی و تانک فخی و تشدید به بویالی اولن نسنه بقال بیتان معیم ای مخضوب
 العیوم عینک فخی و وولک سکونیه صوده یوزمک سیاحت معنسانه بقال العیوم لایسی و دوه سه نه وکی
 ستریه دخی عوم دیرلر العومه عینک فخی و مدیدله بر قور تجفدر که صوده یوزر یوزک قاشی کی مداور
 و صیرجق اولور العوم عینک فخی و وولک فخی ایله جمی ذکر اولن قور تجفدر معنسانه العام علی وزن الحال
 بیل سنه معنسانه العوم عینک فخی و وولک فخی و تشدید به جمی بقال سنون عوم و هو توکید الاول
 کا تقول شغل شاغل و عوم کو یا که عایک جمی در لکن عایم مستقلا ذکر اولنارن بر یواسم دکدر بلکه
 همین تا کید میچون در و عام بر ره جمی اولنارن کن بغینلری معنسانه دخی کلور عامه نك جمی اولن و وزن علی ماسیحی
 ان شاء الله تعالی العایم میم کسری و تانک تشدید به یاله مش معنسانه دخی بقال نیت عایم ای یاس انا علیه عام
 عایم تانک کسری ایله رصیک اسمی در که عرب طایفه سی اکا طیرلر دی المعامه میمک فخی و وولک فخیله خر م
 اغایجی بر بیل بیل و یوزوب و بر بیل و بر بیل و معاومه اجیر اولان کسنه به اشک معنسانه ده کلور نك مشا هره ایله
 اشلمکه دیرلر و بعضیلر ابتدی منهی اولن معاومه بر بیلک کینن ابکی بیلله اوچ بیلله بیع ایتمکدر ذات العوم عینک
 فخی و وولک فخی و تانک سکونیه بالرده دیک محله استعمال اولنور منه قولهم لقیمه ذات العوم و ذلک
 اذا لقیمه بین الاعوام کا بقال لقیمه ذات الرمین و ذات مرة العوام عینک فخی و وولک تشدید به ایله
 بر رجلاک اسمی در و عوام کذلک شول ات در که صوده یوزر کی سکرده یعنی سکرتمی هموار اولالتعموم
 علی وزن التکریم میجلان اکنی قبضه قبضه ابدوب قوماق و چنکه بر ره جمی اولسه اکا العامه دیرلر
 علی وزن الحاله جمی اولنارن حصا قبضه لری معنسانه و عامه کذلک طوفه دخی دیرلر و طوف طانک فخی
 و وولک سکونیه شول طلمولر در که اولو صولده او فور بری برنه بغلیوب اوزرینه بنرلر و کاه اولور اوزرینه
 یوک دخی بوکلدرلر و کاه اولور بو مقولینی انجندن دخی ایدرلر که تلومدن اولنه کلک و انجندن اولنه سال
 دیرلر و بو نفر بدن صاحب صراح عامه شول نسنه در که صوده یوزن کسنه انی کو کسنه باغلیوب
 انکله صودن کچر دبدی کلامی مخالف اولدوغی طاهر اولور و عامه دولیند پشنه دخی دیرلر کور عامه معنسانه
 العیم عینک و هلاک فخی و تانک سکونیه شول ناقیه دیرلر که سریع اوله و عیمیم برک اولنه دخی دیرلر تشدید
 معنسانه العیممان عینک و هلاک فخی و تانک مایند سکونیه شول کسنه در که کجه ایله یوریه میوب یول

عم

اوزونته ابو بويه عيه على وزن جعفر موضعك السعيد العيمه عينك فتي ويا نك سكويه سوده اشتها اولق
 شهوة اللبن معنائه يقال عام الرجل عيم ويعام عيمه من الباب الثاني والرابع العيان عينك فتي ويا نك سكويه
 سوده اشتها سى اولان كسنة العيمه عينك فتي ويا نك سكويه سوده اشتها سى اولان عورت
 معنائه وعيان ماله اكلا سى كسنة يقال رجل عيان اذا ذهب له ومات امرأته الاعانه همز نك
 كسريه سوده محتاج ايمك يقال اعانه الله اذا تركه بغير لبن وابن السكيت اشدى فتن بكسنة نك سوده اشتها سى
 اولسه اشتها فلان اللبن دیرلر فتن اشتها سى افر اطله اولسه عام الى اللبن دیرلر قرم دخی بوبله ذواته اشتها
 معنائه وودجم دخی بوبله در عورت حامله اولوب برنسته ارزو ايمك معنائه العيمه عينك كسري ومديله
 مالك اعلا سى الاعتيام همز نك وتانك كسريه مالك اعلا سى الملق يقال اعتام الرجل اذا اخذ العيمه فصل العين
 الغتم غينك فتي وتانك سكويه برنسته زياده اسى اولغه دیرلر رد ايره ده كه نفسى هلاك ايمك مر تبه سنه وان
 واسى زياده اولماز الاجوز ارجنده اولان شعري بلدن زى طلوع اشدوى حينه الغتمه غينك فتي وتانك سكويه عجمه
 معنائه در الاغم همز نك وتانك فتيه اصلا فصاحتله سوبلین كسنة الغتم غينك فتي وتانك سكويه جنى
 فى فصاحت اولان كسنة لمعنا سى الغنى غينك فتي وتانك سكويه واخر نك يانك تشدد بوبله عجمه به منسوب
 اولان كسنة الاغم همز نك وتانك مثله نك فتيه شول قيلدركه بياضى سوادته غالب وله الغتمه غينك فتي وتانك
 سكويه كول ركنه اولوب بوز اولق ورقه كى دروز ناومعى الغتم غينك فتي وتانك سكويه ركسنة يد فعه
 مال نفيس ويرمك تقول غتم له عتمان الباب الثاني اذا دفعت اليه دفعة من المال جيدة الغتمه غينك فتي
 وتانك كسري ومديله شول طعامدركه ترتب والنوب يحنه جكره قورلر الغتم غينك فتي وذا لمعنه نك سكويه
 ركسنة يد دفعة مال نفيس ويرمك غتم كى دروز ناومعى تقول غتم له من المال غتم من الباب الثاني مثل
 غتم وغتم خفيله وشده اكل ايمكه دخی دیرلر يقال غتمه من الباب الرابع الغتم غينك فتي وذا لمعنه نك سكويه
 جزاف معنائه يقال بكتالون كىلا غتم ما يعنى جزافا الغتم غينك فتي وتشدد بوبله جوق اكل ايمك
 يقال هو بتغتم كل شى اذا كان كثيرا لا كل لا اعتداه همز نك وتانك كسريه دوه يا ورسى نه سينك سودن هب
 ايمك يقال اغتم الفصيل ما فى ضرع امه اذا شرب جميع ما فيه الغدام غينك فتي ابله بران سود الغتم غينك
 برجنس او تدر الغديه غينك فتي وذا لك كسري ومديله شول در دك غتم ديد كرى اوتى بتور الغتمه
 على وزن الدخرجه برنسته فى جزافا صئو تقول غتمت الشى وغتمته اذا بعته جزافا الغدام غينك فتي ورا نك
 كسريه كيف ما اتفق اولن كيله يقال كيل غدام اى جزاف وابوعبيد اشدى غدام جوق صويه دیرلر ماه كثير
 معنائه غدام كى الغرام غينك فتي ورا ممله نك تحفيقه دايم اولن نسته يد دیرلر وعذابه دخی دیرلر مال الله
 تعالى ان عذابه كان غراما قال ابو عبيد اى هلاك اولمهم وغرام حرصه دخی دیرلر ولوع معنائه الاغرام همز نك
 كسريه خربص فلق يقال اغرم بالشى اى اولع به واغرام ركسنة فى مديونا ييمكه واودتكه دخی دیرلر التفرم
 على وزن التكرم بمعناه المغمم ميمك فتي ورا نك فتيه برنسته ييمتلا اولن كسنة منه قولهم رجل مغمم بالحب حب
 النساء ابو عبيد رواى درو مغمم مديونه دخی دیرلر غرم من يعنى دندن ماخوذ در الغرم غينك فتي ورا نك
 كسري ومديله شول كسنة در كه اتوك اوزر نه دين وارد بر قال خذ من غرم السوء ما سخر وكاه اولور غرم
 دين صاحبته دخی دیرلر الغرامه غينك فتي ورا نك تحفيقه اداسى لازم اولن نسته الغرم غينك فتي ورا نك
 المغمم ميمك ورا نك فتيه بمعناها كذا يقال غرم الرجل اليه من الباب الرابع غراما غرامه كذا فى مقدمه
 جاز الله غير هاجع ان المضموم من تفسير الجوهري كونهما اسمين على ما لا يخفى فانه قال الغرامه ما يانم اداءه وكرهك

المغمم والغرم الغسم ففتنه غسوق كى در طلت معنائه ونضر ابتدى غسم ظلمت قار شوق در الغسوم غسم غينك
 كيه قرا كوا بوق يقال غسم الليل من الباب الثاني اذا طلم الغسم غينك فتي وشينك سكويه ظلم الغسوم غينك
 فتي وشينك فتي ومديله ظالم معنائه يقال الحرب غسوم يعنى حرب ظالمدر صوجسره دخی ضررى سريت ايدر
 المغمم ميمك كسري وشينك فتيه بهادر شجاع الغشم غينك وشينك فتيه شول كسنة در كه باشن كتورب
 بوزى طوغر يسمه كيدر وتوجه اشدى جانبدين دوزن زياده شيع اولو وغندى اورى الغطم غينك كسري
 وطاء ممله نك فتي وميمك تشدد بوبله صوي زياده جوق اولن دريا يقال بحر عظم مثل هجف وهجف ثقيل
 وجفا كار اولته دیرلر وعظم جمع كثيره دخی دیرلر يقال جمع عظم وعظم خلق خوب اولن كسنة يد ده دیرلر يقال رجل
 عظم اى واسع الحلق الغلام غينك فتي ولا مك تحفيقه شول اوغلاندر كه خدمت ايمكه رايه الغليم غينك فتي
 ويا نك كسري وتشدد بوبله غلامك تصغيرى الغلمه غينك كسري ولا مك سكويه غلامك جنى العلمان غينك
 كسري ولا مك سكويه كذا لك جنى خدمته راي اوغلاندر معنائه وغلمه ابله اغلمه دن استغنا قلدر يعنى
 كلام عربدا غلمه كلكه احتياج قالمدى الاغلمه همز نك فتي وغينك فتي ويا نك سكويه ولا مك كسري
 ابله غلمه نك تصغيرى در مكبره مخالف در كوا ياكه اغلمه كلمه سن تصغير ايمشدر در كره استعمالر نك اغلمه بوقدر
 نيه كم اصبيه دیرلر صبيه كلمه سن تصغير ده وصبيه صبينك جنى در غلمه غينك فتي ولا مك فتي ويا نك
 سكويه كذا لك غلمه لفظ نك تصغيرى در اصل قياسه بقاء بعضلر قولن اوزن الغلومه غينك غلام اولق الغلومه
 غينك ويا نك تشدد بوبله كذا لك غلام اولق الغلامه غينك فتي ولا مك تحفيقه غلامك موشى الغلمه غينك
 فتي ولا مك سكويه جماع اشتها سى شهوت ضراب معنائه يقال غم البعير غلمه من الباب الرابع الاغلام همز نك
 وتانك كسري ابله كذا لك جماعته حريص اولق يقال اغتم البعير اذا هاج وهيجان برنسته مشته ومتزايد اولغه
 دیرلر الغلم غينك ولا مك فتي ويا نك ما يندى سكويه شول جارية در كه جماعه اشتها اوزن در متقبله معنائه
 وغلم اركك اولن قيلو بغايه دخی دیرلر وغلم بموضعك دخی اسمى در الغلم غينك كسري ولا مك كسري
 وتشدد بوبله جماعه زياده اشتها سى اولن كسنة تشدد الغلمه معنائه الغلمه على وزن الدخرجه راس
 حلقوم در كه اول بوغز ده اولان يومرى ردرو غلمه ذكر اولنان رى كسنة دخی دیرلر يقال غلمه اذا قطع
 غلمته الغم غينك فتي وميمك تشدد بوبله غصه الغموم غينك جنى غصه لمعنا سى وغم فصبه ويرمكه دخی
 دیرلر يقال غمه فغمم وعم مركب اغزى غمايه ابله بغلمه دخی دیرلر يقال غمت الحمار وغيره اذا القمت فيه ومخزبه
 الغمامه والقام اغز بغلمه دیرلر وغمامه عن قريب كور انشاء الله تعالى وعم كور زياده اسى اولغه دخی دیرلر يقال غم
 يومنا الفتح اذا كان ياخذ بالنفس من حدة الحرف فهو يوم غم وليله غم اى غامه وصف بالمصدر كقول ماء غور
 وغم خبر مبهم اولغه دخی دیرلر يقال غم عليه الخبر على مالم يتم فاعله اى استجمع الاغمام همز نك كسريه كذا لك
 كور غليت اسى اولق يقال اغم يومنا اذا استند حره وخليل ابتدى يوم غم وليله غم دیرلر فتن مظلم اولسلر وغم كور
 بولونى اولغه دخی دیرلر يقال غم الهلال على الناس على البناء للمجهول اذا ستره عنهم غم او غيره الغمى غينك فتي
 والفك قصرى ابله شول كيه كاهقلى اوليه ابو عبيد رواى اوزن الغمه غينك فتي ابله بمعناه يقال ليله غمى وليله
 غمه اذا كا على السماء غى على وزن رى الغمى غينك فتي والفك قصرى ابله كذا لك شول كسنة كاهقلى اوليه
 ابن السكيت رواى اوزن وفح دخی جائز در الغماء غينك فتي والفك قصرى ابله بمعناها ايضا تقول صبا للغمى
 الغمامه غينك كسري ابله شول نسته در كه انكله طوارك اغز بغلام غينك فتي ويا نك كسري ابله
 غمامه نك جنى طوار اغز بغلمان نسته الاغمام همز نك وتانك كسريه غصه نك دیرلر التغميم
 على وزن التكرم برنسته فى ورا نك الاغمام همز نك وغينك كسري ابله او رنك تقول غتمه فانغم اذا غطيته

غسم
غسم
غطم
غلم

غلم
غغم

الغمة غينك غمي وميك تشد بدله تاسه كره معنائه ابو غينه ايتدي بونك طريقي ظلمدن ومضايقه دن
وغه كذلك درياقعه وغيره غيري سنه قهر نه دخی دير الغمام غينك فتي ايله بلوت سحاب معنائه الغمامه غينك
فخيله واحدی ريان بلوت معنائه الاغمام همزه نك كسري ايله هو ابولتلى اولماق يقال اغمت السماء الغم
فخيله باشد اولان قيل اشغى ايتك بر حثيت ايله كالي وقيل طار ابله الاغمام همزه نك وغينك فخيله باشك
قبلي اشغى ابوب الن وقفا سين طار ابلن كسسه الغمام غينك فتي والفك مدبله موثي ذكر اولنان صفتك اولان
عورت معنائه يقال رجل اغم وجهه غامه وغامه ات الله كره در انك قبلي جوق اولما سين اقتضائند وكندن اوري
الغم غينك فتي وميك كسري ومدبله شول تازه اوتدر كه قوري اوتك التند اولا وغيم شول سود در كه قوي
اولمچون ايصديله كرام الغم كلفك غمي ورنك تخفيفيله وغينك فخيله حجازده بر موضعك اسمي در الغمة
على وزن الرزله صغر اولا وازی در وحالت قتاله بهادر اولان دخی در الغم على وزن الترزل شول كلامدركه
اشكال اولموب مبهم ومشوش اولا الغم فختينه اسم موث در كه قيون جنسي ايجون موضوع در ذكون وانه
اطلاق اولنور وجو عيسنه دخی اطلاق اولنور مختلط اولد قلنده الغمة غينك غمي ونونك فتي ويا نك
سكونيله غمك تصغيري هاد خال اولندي زراشول اسماء جوع كه انك لفظندن واحدی اولموب بنی آدمدن
غير ايجون اولا اكا ثابت لازمدر يقال له خمس من الغم ذكور فيوث العدد وان عنت الكباش يعني غم ذكر اولنوب
هر ندكوار كك لمراد اولنور سهده عكس ثابت رعابت اولنور زرا عدد دند كیده وتا بنده لفظ اوزرنه جاری
اولور معنی اوزر بنه جاری اولماز ابل لفظی غم كی در جمع ذكر اولنده الغم ميک ونونك فخيله طويلى مالى
الغمة غينك فتي ونونك كسري ومدبله معناه الغم غينك غمي ونونك سكونيله غيت بولق يقال غم القوم
غمان من الباب الرابع الغمام غينك غمي ونونك تخفيفي واخرته الفك قصير يله غابت معنائه يقال غماما
ان تفعل كذاى غابتك والذي يتغبه يعني غايه امرك ونهايت استفادك فلان فعلا در التغيم على وزن التكریم
مال انعام ايتك تقول غتمه تغيم اذ انقلته الاغمام همزه نك وتانك كسري به بر سنه غيت بك الغم فختينه
ونونك غمي وتشديد يله معناه يقال اغتمه ونغمه اذاعده غنيه غنام غينك فتي ونونك تشديد يله بر دوه نك
اسمي در غم غينك فتي ونونك سكونيله تغلب دن رقيه نك لباسی ادى دو كه اول غم بن تغلب بن وائل در
الغم غينك فتي ويا نك سكونيله بلوت سحاب معنائه وكون بلوتلى اولق معنائه ده كور وغم صوسر اولوب
يورك بنمغه دخی دير العيان غينك فتي ويا نك سكونيله صوسر اولوب يوركي يان كسسه الغمي غينك فتي ويا نك سكوني
والفك قصير يله موثي تقول غام بغم فهو غيان والمرأة غبي الاغمام همزه نك كسري يله كذلك هو ابلوتلى اولق
الاغمام همزه نك كسري يله وغينك سكونيله كذلك بلوتلى اولق التغيم فختينه ويا نك غمي وتشديد يله معناه ايضا
التغيم على وزن التكریم معناه كذلك يقال غامت السماء واغامت واغيت وغيت وكه بمعنى واغيام
خلقه بلوت ايرشكه دخی ديرل يقال اغيم القوم اذا صابهم غم وبواو غم ورواى در فصل الفاء الاقام
همزه نك كسري وفانك سكونيله دوه بالان بول ايتك تقول اقامت القتب والرحل اذا وسعته
وزدت فيه ورحل قمتدن كوچك اولن بالانه ديرل التغيم على وزن التكریم معناه يقال فاقته
تغيم المقام ميک غمي وفانك سكونيله واسع قلن بالان المقام ميک غمي وهمزه نك فتي وتشديد يله
معناه يقال رحل مقام ومقام ومقام غم وظيله طلو اولته دخی ديرل يقال اقم حارك البعير اذا
امتلاء شعما فهو مقام وخارك جاهمه ايله طوارك اوموزى در المقام فانك فتي وهمزه نك سكونيله طلو اولق
يقال قام البعير من الباب الثالث اذ املا قام من العشب المقام فلك كسري وهمزه نك تخفيفيله جماعت معنائه دن
كندی لفظندن واحدی يوقدر وعامه فام ديرل يله وقيام كذلك شول يصدغه ديرل كه مخفه ده

غمر

غم

ومساجرده استعمال ايدرلر ومساجرو سنى اخوق اولن مخفه يديرل القوم غيتنه جعي حماره حركي الفهم فانك
فتي وحانك سكونيله كور كه اشدن سويخدرل الفحه وزن مزبور اوزن واحدی وكاه اولور حانك تحريك
ايدرلر نهركي وخيه العشاء كجه نك لبتد اطنى الاغمام همزه نك كسري يله كجه نك لبتداده اولن ظلمتن كچورمك
يقال الغم من الليل اى لا تسيروا في اول غمته وهو اشد الليل سواد افيكون الهمة للسلب في المعنى التفخيم
على وزن التكریم معناه ونفخيم قمر المعه دخی ديرل يقال غم وجهه نفخيم اذ اسوده واغمام اسكات معنائه ده كور
يقال كلمته حتى غمته اذ اسكتته في خصوصه او غيره واغمام ساكت بولغه دخی ديرل يقال لغمته اى وجدته
مفحلا يقول الشعر وبقال هاجينام فالاغمام ومهاجات هجو ابدشك در الفهم فانك فتي وحانك كسري
ومدبله كذلك كورم غم معنائه الفاحم هانك كسري يله حياه اولن نسفه يقال شعر فاحم اى اسود القوم غيتنه
او غلناك اغلندن اوزى يقيم اولق الفاحم فانك غمي وحانك تخفيفيله معناه يقال غم الصبي بغم فوما واغمام
من الباب الثالث اذ ابي حتى ينقطع صوته وفهم قيونك جاغمقند اوزى بو غلغه دخی ديرل يقال بغا الكباش
حتى غم اى صارت في صوته بجو جه الغمامه فانك فتي وخاء معجمه نك تخفيفي ايله فرموده بولق يقال غم الرجل
فخامة من الباب الخامس اى غم الغم فانك فتي وحانك سكونيله اولو اولن كسسه يقال رجل غم اى عظيم القدر
وفهم فصاحت وسلاست اوزن اولان سوزه دخی ديرل يقال منطلق فغم اى جزل وجزل ريك اولى ان كلامه ديرل
التفخيم على وزن التكریم اولو بولق نغظم معنائه ونفخيم الحرف حرفي قياتلفظ ايتك كه اماله نك مقابلى در
المقدم ميک غمي وفانك سكوني ود لك فخيله قوي اولان بوريا يقال ثوب مقدم اذا كان مصبوغا بحمرة مشبعا
وبقال صبح مقدم ايضا اى خا مشبع القدام فانك كسري ايله شول نسفه دو كه اريق اغزنه قورل تا كه انوكله
ايريقه اولان نسفه سوزله القدام فانك فتي ود لك تشديد يله معناه وفدام كذلك شول بيز يان سنه ديرل كه
مجوسى انوكله اغزن بغلاز التفديم على وزن التكریم يرايه كاسه نك اغزن بغلقدرا ايجنه اولانى صافى قلا غيچون
تقول قدمت الانية تفديا المقدمات ميک غمي ود لك فتي وتشديد يله اغزى ذكر اولنان طريق اوزن بغلو اولان
ايريقه وكو يدرل القدم فانك فتي ود لك سكونيله بر نسفه نك اغزن ذكر اولنان نسفه ايله اورمك يقال قدمت
على فيه بالقدم قدم من الباب الثاني اذ اعطيت القدمه فانك فخيله عاجز وتقبل اولق القدمه غيتنه معناه
يقال رجل قدم اى حتى تقبل بين القدمه والغدومه الغد غم على وزن جعفر جالدين شول كسند در كه فرموده
اولوب صاحب جمال اولا وخوب اولوب طلو اولان يوزه دخی ديرل يقال خد فغم اى حسن متلى الفرمة
فانك فتي ورنك سكونيله شول عاجز كه عورت انوكله فرجن طار ايدرل الفرمة فانك فتي ورنك سكونيله كذلك
معناه الا ستفرام همزه نك وتانك كسري يله ذكر اولنان علاجى استعمال ايتك يقال استفرمت المرأة المستفرمة
ميک غمي ورنك كسري يله شول عورندركه ذكر اولنان دواى استعمال ايله منه ما كتب عبد الملك الى الحاج ايان
المستفرمة بعم الريسو وعم الرهب قورى وزم جكر دكنه ديرل الافرام همزه نك كسري يله كاسه طولدرمق تقول
افرمت الاناء اذ املا به بلغه هذيل فرماء فختينه والفك مدبله بر موضعك اسمي در وتغلب ايتدي
كلام عربيه فعلاء يوقدر الاثاء داه وفرماء وفرء معناه يى دخی زياده قلدى ابن كسان ايتدي ثاء
ومعناه نك تحريكى حرف حلقدن اورى در شه كنه نهر وشعرده شعر جازدر وفرماء ده اگر چه بوعلت
موجوده دكلدر لكن شوبله طن ايدرلر كه اصلند مقصود اولوب شاعرانى ضرورت ايجون مدائش
اولا وبونك نظيرى جزى درباب قصرده دبدي واثاء جاريه ديرلر امه معنائه كه صغوق
زحمتي كور مشي اولا وسعناه هيسته وقياقه ديرل وجزى سرعت معنائه در الفزوم فانك
وزنك غمي ومايند رانك سكونيله شول مدور اعدركه اوزرنه باشمچيلر ايش كسرلر

غم

قدم

قدم

قدم

قرزم

واهل مدینه کاجائنه درلر حیک فحی و باء موخه نك سکونیه جوهری بندو ابو سعید دن بن بوجه لوزن
 قرأت ایتدم بونی ابن کسان تعلیم دن بولور وایت قلدی اما بولکله ابن در بدک کتابنه قافله واقع اولغین
 بادیه بادیه خلقنه سوا ال ایتدم بولور کسینه بولندی دبدی القراطوس فانك و طانك فحی و ما بیند رانك
 سکونیه خفك قوش بوری کی سیوری اولن طرفی در بقال خفاف مغرطبه الفصح فانك و حاء مهمله نك
 ضمی و ما بیند سین مهمله نك سکونیه کوسنی بول اولن کسینه و اسبع الصدر معنسانه الفصح فانك فحی و صادك
 سکونیه برنسنه فی فاقمدر ارمقسنز الانقسام فانك ارمقسنز بقال فصته و انقسم قال الله تعالی لا انقسام لها
 انقسم فحینه و صادك ضمی و تشدید بله بعناه الاقسام همزه نك کسر بله بعبور اخلق بقال انقسم المطرا اقلع
 و انقسام حی من دفع اولغه دخی درلر بقال اقصت عنه الحی الفطام فانك کسر بله اوغلن عمه دن کسلیك بقال
 فطمت الام ولدها الفطم فانك فحی و طانك کسری و مد بله عمه دن کسلن و غلن الفطم فحینه جعی مثل سر پرور سر
 الفطم فانك فحی و طانك سکونیه برکسنه فی عادتدن دندرمك بقول فطمت الرجل عن عادته و ابو نصر ایتدی
 فطم قطع معنسانه کور بقول فطمت الحبل اذا قطعت الفاطم طانك کسر بله شول ناقه درکه ولدی ابر یا شنه
 اولغین انا سندن کسله الفغم فانك فحی و عینك سکونیه طلو اولن نسینه بقال ساعد فم ای ملو طلو اولن بلک
 معنسانه الفعامه فانك فحی و عینك تخفیفه طلو فم الفعمه فحینه یغنناها الافعام همزه نك کسر بله
 طو لدرمق بقول افعت لانا اذا ملاته و تقول افعت البیت بریح العود و داغاجی رایحه سیله اوی طو لدرم
 معنسانه و تقول فغم للسک لیت رایحه مسک اوی طو لدرم معنسانه و افعام برکسنه فی غضبه طو لدرمغه
 دخی درلر بقول افعت الرجل اذا ملاته غضبا الفغمه فانك فحی و غین معنه نك سکونیه رایحه معنسانه و تقول
 وجدت فغمه الطیب ای رایحه الفغمه فانك فحی و غینك سکونیه رایحه طیبه دماخی طو لدرمق بقول فغمی
 الطیب و فغم او یکدخی درلر بقال فغمه اذا قبله المفاعة عینك ضمی و غینك فحینه کذلک او یک الفقوم فحینه
 کل اخلق التفغم فحینه و غینك ضمی و تشدید بله بعناه یقال فغم الورد من الباب الثالث و تفغم اذا فغم الفغم فحینه
 حر یص اولق بقال فغم بکذا اذا اولع به و خرص علیه الفغم فانك فحی و غینك کسر بله حر یص اولن
 کسینه بقال کلب فغم علی الصید ای حر یص الفغم فانك ضمی و قافك سکونیه چکه طی معنسانه فی الحدیث
 من حفظ ما بین فقیهه ای ما بین حلیه الفغم فحینه او کدیشلر بنك اشغاسی ایدار و اولوب اوست دیشلری
 اوزرینه راست کلمه درلر و فغم برنسنه طو لغمه دخی درلر امتلاء معنسانه ابن درلر روایی اوزن بقال
 اصاب من الماء حتى فغم الا فغم همزه نك و قافك فحینه شول کسینه درکه او کدیشلر بنك اشغاسی اوست
 دیشلرندن طشره اوله و افغم ایشك کسینه دخی درلر التفام تانك فحی و قافك ضمی ابله برنسنه اولو
 اولق بقال تفام الامر اذا عظم المفاهه میك ضمی و قافك فحی ابله جماع ایتك فغم فانك ضمی و قافك فحی
 و تانك سکونیه کمانه دن برجامتک اسمی در الفقیه فانك ضمی و قافك فحی و تانك تشدید بله
 مز بوره جماعته منسوب اولن کسینه بقال فقیهی مثل هذیلی و هم نساة الشهور یعنی اشهر حری
 تاخیر ایدلر درنه کم باب همزه ده نساء تفسیرندن مرور ایتشد و الفیل علی وزن حیدر جالدن
 عظیم اولن کسینه ابو عیمید روایی اوزن و فیل واسع معنسانه ده کلو ربقال برفیل ای واسعة
 و فیل منول کسینه دخی درلر که باشک صاچی خوق اوله الفیل فی فانك و لامك فحی و تانك ما بیند
 سکونی و اخر نه تشدید بله عظیم و فرموده اولان کسینه و فی ذکر الدجال ایته فیلانیا الفلکم علی وزن جعفر
 واسع اولن نسینه الفم فانك فحی و میك تخفیفه اغز دهن معنسانه و فم اصلنه فوه ایدی اندن های حذف

فرطم

فسحم

فصم

فطم

فم

فغم

فقم

فلم

فلقم

فم

ایتد کلمه

ایتد کلمه و او اعرا به محتمل اولمغین و اودن عوضی می کتور لدی و فحی ای تصغیر اتسک اصلنه در ایدوب
 الفویه در سن فانك ضمی و واک فحی و تانك سکونیه و جعنه الافواه در سن همزه نك فحینه افاء دیز سن و فاه
 برجه لغت وارد بقال هذام و رایت فام و مرت بقم و بعضلر فای مکسور قیلورر علی کل حال و بعضلر فی ابکی
 اعرا بله معرب قیلوب هذام درلر فانك و میك ضمیله و رایت فادیرلر فانك و میك فحینه و مرت بقم درلر فانك
 و میك کسریله و اما می مشدد قلق هین شعرده جائز در الفمی فانك فحی و اخر نه یانك تشدید بله اغزه
 منسوب اولن نسینه الفم فحینه و اخر نه یانك تشدید بله کذلک اغزه منسوب اولن نسینه ذکر اولان
 وجه دخی جائز در عوضه معوضی عنه اولن حرفی جمع ایتکله ته کم تشبیه سنه فم و ان درلر زبانی دره حرف
 اخر محذوف وارد که اول هادر کویا که بوجینه می هادن عوض طو لدر و اودن عوض طو لدر الفموان تشبیه سی
 نته کم شاعرک شعر نه هانفتانی فی من فو بهما واقع اولمشدر و دیشلر درکه بوسعه فم صیغه جمع اوزن کلک
 کر کدی زبانی ایتدی نسینه که ایتدی نسینه به اضافه ذکر اولنسه اصل بودر که صیغه جمع اوزن کله باری تعالینک فقد
 صفت قلوبکم ایدی قولنه واقع اولدخی کی لکن بعض نسینه نك شعرده کلسی و اولور شرک غیرنه و اولور
 القوم فانك ضمی و مد بله صر مساق نوم کی دروزنا و معنی و عبد الله فرائده و ثومها واقع اولمشدر و بعضلر قوم
 بغدادی معنسانه در دبدی و ابن در دبد فومه سنبله در یعنی بغدای باشی در دبدی و بعضلر قوم خود در دبدی ایت
 شامیه اوزن الفامی میك کسری و یانك تشدید بله صر مساق صتن کسینه فومی دن تغییر اولمشدر و راطا بفه
 عرب کاه اولور نسبتده تغییر ایدلر ته کسهلی و دهری درلر التفوم علی وزن التکریم بغدای ایتدی بشورمک
 یقال قوم النای اختبز و فرا ایتدی بولقت قدیمه در الفیوم فانك فحی و یانك ضمی و تشدید بله مصر
 نوا حیسندن بریرک لیدر که مروان بن محمد که ملوک بنی امیه نك آخری درانه قتل اولندی الفهم فانك فحی و هانك
 سکونیه بلک الفهمیه فانك فحی و یانك تخفیف ابله بعناه بقول فهبت الشی فهم و فهمیه من الباب الرابع اذا علمته
 الفهم فانك فحی و هانك کسریله برنسنه فی بلعی کسینه بقال فلان فهم ای ذوعلم الاستفهام همزه نك و تانك
 کسریله برنسنه نك بلسن طلب ایتك الافهام همزه نك کسریله بلدیرمك بقول استفهنی الشی فافهمته التفهیم
 علی وزن التکریم کذلک بلدیرمك بقال فهمته تفهیم التفهم فحینه و هانك ضمی و تشدید بله برنسنه فی شیاً فشیاً
 بلمك بقال تفهم الکلام اذا فهمه شیاً بعدشی فهم فانك فحی و هانك سکونیه بر قبیله نك اسمی در فصل القاف
 القتام قافك فحی و تانك تخفیفه توز غبار معنسانه القفه قافك ضمی و تانك سکونیه شول لون درکه اید
 بوزلق و قرمز بلق اوله الا فم همزه نك و تانك فحینه ذکر اولن لون اولن نسینه یقال باز فم الریش و اقم سیاهه
 دخی درلر الا فم همزه نك و تانك کسریله ذکر اولن لون اولن نسینه یقال اقم افهام القام تانك کسریله ذکر اولن لون
 مابل اولن سیاهه و قاتم صافی سیاهه دخی درلر ته کم قام و سده اشارت اولمشدر بقال سود قاتم و قاتم بالنون
 ابن السکیت روا بی اوزن ته کم قلب و ایدلر کتابنه ذکر ایتشد و قاتم توزلی یه دخی درلر بقال مکان
 قاتم الاعماق ای مغیر النوی القم فافك فحی و تانك مثله نك سکونیه برکسنه ده دفعه مال نفیس و یرمک بقال
 فم لمن المال اذا اعطاه دفعه من المال جیده مثل قدم و غم و غدم فم فافك ضمی و تانك فحینه برجلک
 اسمی در قاتم دن معدول درکه و بریجی دیک اولور و یقال لکر جل اذا کان کثیر العطاء ماخ فم و اصمی ایتدی رجل
 فم و قدم درلر زیاده و بریجی معنسانه معطاء کی ابو عمرو ایتدی فم خبری جامع اولندر القوم قافك فحی و تانك ضمی
 و مد بله کذلک خبری جامع اولن و شرده دخی فم و اقم درلر و قاتم یالی قور دخی اسمی در قاتم حدام و زنی اوزن
 یالی قور دخی دیشلر درلر و قاتم دبد گری ملو با اولوب حاستنه بولشد عین و بری در و قاتم و اوشه دخی قاتم

فهم

فتم

فتم

ایتد کلمه

قدم

دیر در فارسی دل موله ابله نایاب معنایه قائم نایاب کسریه و بر می کسسه الفح قافله فحی و حانک سکونیه زیاده
 بهر اولن کسسه بقال شیخ فحی ای هم مثل قفل وز ناومعنی القوم ضمتنه بر کسسه بر ایشه بلا فکر کد وی کتوروب
 اتق بقال فحی فی الامر قوامن الباب الثالث رمی بنفسه فیه من غیر ویه القحه قافله ضمی و حانک سکونیه
 میلکه معنایه و قبه قتل معنایه دخی کور بقال اصابت الاعراب القحه اذ اصابهم قحط قد خلوا بالادال رف
 و رف اولنو و صولی به دیر الفح قافله ضمی و حانک فحیه صرب اولوب مهله اولن برل و منه بقال فحی
 الطریق اصابعه و منه بقال الخصومة فحی ای انها فحی بصاحبها علی مالایر به الاقام همزه مک کسری به کذلک
 قتلغه داخل اولق بقال فحی اهل البادية علی مالیم یسم فاعله اذ اجدوا قد خلوا الی رف و رف فحی تفسیری
 الان مرور ابتد و القام اتی مثلاً بر به ادخال اینکه دخی دیر بقال الفح فرسه النهر فاقح و اقحم النهر ایضا اذ
 دخله و فی الحدیث الفح یا بن سیف الله التقسیم علی وزن التکریم بر کسسه فی یوزی او زن اتق بقال فحی الفرس
 فارسه تقسیم علی وجهه اذ ارمه نسخ محمله بوبله واقع اولمشدر لکن مناسب اولن اذ ارمه علی وجهه در نه کم
 قاموسه اوله واقع اولمشدر و تقسیم بلا ملاحظه نفسی بر به ادخال ایتمه دخی دیر الاقام همزه مک و نایاب
 کسری به محل مضایقه داخل اولق تنه کم مرور ابتد و بر نسنه فی حقیر کور مک دخی دیر بقال فحیه عینی اذ
 از در توان دار زای معجه و دال مهله ابله خور کور مک دیر و کاه اولور است و حقیر کور مک نفس امره مخالف اولور
 مثلاً بر دومی حقیه یا خود جذع اعتقاد ایدوب اولسنه نظره حقیر کور رسن حاله اول ابن یوندر المقیم میم
 کسری و حانک فحیه شول دوه در کبر بلده هم الی یاش و هم بدی یاش دیشن براغوب بر بله ابکی در لویا شته
 دخول کوستر راعی ابتد دوه بی بو حانک ابکی بشلوه دوه دن حاصل اولمغین اولور القدوم ضمتنه سفر دن
 کلک المقدم میم و دالک فحیه بمعناه بقال قدم من سفره قد و ما و مقدمه و کاه اولور مصدر ظرف محله
 استعمال اولنوب و ردت مقدم الحاج دیر وقت مقدم الحاج معنایه القدم قافله ضمی و دالک سکونیه مقدم
 اولق معنایه بقال قدم یقدم قد ما من الباب الاول اذ تقدم قال الله تعالی یقدم قوم به يوم القيمة فاوردهم
 النار المقدم قافله کسری و دالک فحیه بر نسنه قدیم اولق بقال قدم الشی بالضم قدما فهو قدیم و قدم
 حد و نایاب مقابل در القادام نایاب فحی و دالک ضمی ابله بمعناه الاقدام همزه مک کسری به بر نسنه مک حصولنه
 تمام مقید اولق بقال قدم علی الامر اقدام او اقدام شجاعت دخی دیر و اقدام بر نسنه فی مقدم قاعه دخی دیر بقال
 اقدام یعنی قدمه اقدام همزه مک فحی و دالک کسری و میم سکون او زن بناسیله بر لفظ در که انوکله ات سور اور
 کویا که کافرا تمه امر اولور و فی حدیث المعازی اقدام حیزوم بکسر الهمزة و الصواب الفتح التقدم علی وزن التکریم
 بر نسنه فی مقدم قلی بقال قدمه اذ جعله مقدما و تقدیم معنایه دخی کور بقال قدم بین بدیهه اذ تقدم
 قال الله تعالی لا تقدم موا ین بدی الله و رسول الله المقدم قافله کسری و دالک سکونیه قدم معنایه ای چون اسیدر
 اسماء مافتن قلیشدر القدم ضمتنه تقدم معنایه در بقال مضی قدمه اذ تقدم ولم یض یعنی ابلر و کیدوب
 اول جانبه بواسطه الکسه القدم فحیه ای بق رجل معنایه بعضیلر ایلغ الی درو بعضیلر ایلر و سی در دیشلر
 الاقدام همزه مک فحیه جمعی ایلر معنایه و بوند اعتبار اند کیر جار در نتمه کیری قدیمی اراق دی کلای دالک
 ایدر پس صحیح جوهر به القدم واحد الاقدام واقع اولوب واحد الاقدام اولمغنی اکینا در اگر چه صاحب
 تاموس واحد الاقدام کر کدر دیو جوهر فی عطیه انشدر و قدم سابق اولن اثره دخی دیر بقال اقلان
 قدم صدق ای آره حشنه و اخفش ابتد قدم تقدم معنایه در کویا که اول کسسه خیر تقدم انشدر
 القدمه قافله ضمی و دالک سکونیه کذلک سبقت معنایه در القدمیه قافله ضمی و دالک سکونیه و یانک

تشدد به

تشدد به تقدم معنایه در بقال مشی فلان القدمیه ای تقدم القدم قافله فحی و دالک کسری به ابلر و اولن
 نسنه بقال رجل قدم ای متقدم المقدم میم کسری و قافله سکونیه عد و او زنا قد ای جوق اولن کسسه
 المقدامة وزن مزبور او زن بمعناه المقادیم میم فحی و دالک کسری و مد به ابلر و اولن اعضا دن عبارت در بقال
 ضرب فربک مقادیه اذ وقع علی وجهه الاستقدام همزه مک و نایاب کسری به تقدم معنایه در بقال استقدم
 و تقدم یعنی کابل استجاب و اجاب و فی المثل استقدمت حالتک یعنی سر جک ای سبق ما کن غیره اخق یعنی
 اولت اندن صکره اگر نذارک لولمق کر کدر المقدم میم ضمی و دالک فحیه اقدام معنایه در بقال هو جری
 المقدم ای جری عند الاقدام مقدم العین میم ضمی و قافله سکونیه و دالک کسری به کوزک بورن جانبته اولن
 کوشه سی تنه کم موخر کوزک زلف جانبته اولن کوشه سی در المقدمه میم ضمی و قافله سکونیه و دالک
 کسری به بر جنس طرمق بقال مشطتها المقدمه غالباً طراغی اردندن او که چکنیکله اولن طرمق در القوام قافله
 فحی و دالک کسری به قوشک قنادنده اون بلکه وار نجه مقدم اولن بیکار در القادامة دالک کسری به واحدی
 القدامی قافله ضمی و الفک اخر نه قصیر به کذلک واحدی مقدم اولن قناد بیکار نیک بری معنایه القادام دالک
 کسری به انسانک باشی بقال قادم الانسان والمراد رائسه القوام قافله فحی و دالک کسری به جمعی و واحدی
 استعمال نادر در القیدوم قافله فحی و یانک سکونیه و دالک ضمی و مد به طاعنک بورنی و هر نسنه مک صدر نه
 قیدوم دیر المقدم میم ضمی و دالک فحی و تشدد به بر نسنه ابلر و سی که موخرک مقابله بقال ضرب
 مقدم وجهه المقدمه میم ضمی و دالک کسری و تشدد به بر نسنه ابلر و سکونیه بلوی التقدمیه قافله و دالک
 ضمی و یانک تشدد به ابلر و اولنلر بقال مضی القوم التقدمیه اذ تقدموا و قال سبوا و التاء زایدیه تقدم
 یانک فحی و دالک ضمی ابله بر حاک اسمی در که اول یقدم بن عیزه بن اسد بن ربه بن زار در قدام قافله ضمی و دالک
 تشدد به ابلر و معنایه در که و نایاب مقابل در القیدیه قافله ضمی و دالک اولک فحی و یانک کسری به
 قدامک تصغیری در و ربه کی و رانک تصغیر نه بونلر کاپکسی دخی شاذ در رابا عینک تصغیر نه تالاجق
 اولر القادمتان دالک کسری به ناقه نایاب ابلر و اولن به سی باشلری در که کویک جانبته قر بن در القادمان
 کذلک دالک کسری به بمعناه و قادماتان بالان قاستلر نه دخی دیر و بوند الی لغت وار در بری مقدم و مقدمه در
 میم ضمی و دال محفقه مک کسری به و بری دخی مقدم و مقدمه در میم ضمی و دال مشدده مک فحی ابله و قاده
 و قاده در و اخره الرحله بولغتلر بعینه اجاز بدر القدوم قافله فحی و دالک ضمی و مد به کسری در دور کسری
 التلرندن در این السکیت ابتد و لا تقل قدوم بال تشدد به القدم ضمتنه جمعی کسری معنایه القدم قافله
 فحی و یانک کسری به کذلک قدمک جمعی قلص ابله قلا یص کی و قلص جوان اولن قله در دیر و قدوم بر موضعک
 دخی اسمندر که شام متر بقیه بر یید و القدر قافله کسری و دال معجه مک فحی و میم تشدد به ابله و حیف کی برک
 اولن نسنه تشدد به معنایه و حیف ثقیل اولن کسسه ییدر و قدوم سر به معنایه دخی کور الاقدام همزه مک
 و قافله کسری به سر عتیمک تقول تقدم یعنی اسرع و بقال قدمت له من المال مثل قیمت یعنی مال نفیس و رده
 معنایه در القدم قافله ضمی و دالک فحیه کثیر العطا اولن کسسه بقال رجل قدم مثل قفم القدم قافله کسری
 و دالک فحی و میم تشدد به به کذلک کثیر العطا اولن نسنه حضم کی در و ناومعنی بقال رجل قدم اذ کان سیداً
 یعطى الکثیر من المال و یأخذ لکثیر المقرم میم ضمی و و نایاب فحی ابله شول دوه در که معز و میمکرم اولوب و زنه یوک
 اور لیوب قول القلیه بلکه مجرد دول ای چون حفظ اولن الاقدام همزه مک کسری به دوه دول ای چون حفظ اولن بقول
 افرمه فهو مفرم القرم قافله فحی و و نایاب سکونیه کذلک دول ای چون حفظ اولن و بوند بوند

قدم

قزم

خالق اولی و اولوب مغز و مکرمل اولن کسینه یه قرم قرم دبدیلر ذکر اولنن دوه یه تشبیه اوامحدیث
 شریفه که کالبیر الاقرم واقع اولمشدن اول لغت مجبوله در و قرم صبی یا خود اوغلن ابتدا کلنده ضعف اوزن
 اکل ایتمک در القروم صبتینه کذلک طبی اکل ضعیف ایتمک ابتدا کلنده بقال قرم الصبی والبهی قرماوقروما
 ادا اکل الاکلا صعیفاقی اول مایا کل التقرم نازک و قافک فخی و رانک ضمی و تشدید به بمعناه القرمه قافک ضمی
 و رانک سکونیه دوه نیک بو رندن بریان دری کسوب ایرمقدن علامت ایچون تقول قرمت البعیر من الباب
 الثانی القرامه قافک ضمی ابله بمعناه قرامه نوره یا شوب قانل انکه دخی دیرلر و قرامه حسب اولن
 عینه ده دیرلر بقال مافی حسب فلان قرامه ای عیب القروم میلم فخی و رانک ضمی و مدیده ذکر اولنن علامته موصوف
 اولن دوه القرم فختینه لانه استهانه زیاده اولنن تقول قرمت الی اللحم من الباب الرابع الاستهیه القرام قافک
 کسر بله شول برده در که انده الاجه ل و نقشلر اولور المقرم میلم کسری و رانک فخی ابله بمعناه القرمه میلم کسری
 و رانک کذلک فخیله بمعناه و بقال للبت کانهاد او رزم فی سراه قرام الاستقرام همزه نیک و رانک کسر بله دوه
 دول ایچون اولمغه رمق بقال سته قرم بکر فلان قبل لاه ای صار قرما و بکر یکت دوه یه دیرلر و انا کسر همزه ابله وقت
 معنانه در القردمانی قافک و دالک ضمی و الف اخیر ک قصیر بله شول دوا در که اکرا و یا دیرلر لسان رو میدن
 تعریب اولمشدن القردمانی قافک و دالک کذلک ضمی و یانک تشدید بله شول نینه لو قفئاندر که لای حالت
 حر نیک کیر لراسی مغرب که لسان رو میدن یا خود لسان بطیله کیر دیرلر کافک فخی و رانک سکونیه القردجه
 قافک کسری و دالک فخی و رانک و انا سکونیه طاعلق فرار و ایی اوزن بقال ذهبوا شعایل بقر دجه ای
 تقرقوا و شعایل شین معجه و عین مهمله ابله متفرق معنانه در القرشوم قافک ضمی و شبنک ضمی و مدیده
 بیوک کنه قراد عظیم معنانه القرطم قافک و طانک کسری و رانک سکونیه عصفقر تخمی حب العصفقر معنانه
 القرطم قافک طانک ضمی و رانک سکونیه بمعناه القرم میلم ضمی و قافک فخیله شول صبی در که فی سود
 اور دغندن اوزری بو جای و لسان فار سینه اکاشیر زده دیرلر القرقه علی و زن الد حرجه صینیک غدا سن برافز
 و رانک تقول قرمت الصبی اذ اسات غدا ه القرم فختینه لانه ذالت و دنا و قرم خلقت ایچون نوار اذ لانه دخی دیرلر
 مذکر و مؤنثه و واحد و جمعه اطلاق اوله و اصلندن مصدر اولد و غندن و تری و قرم مالک ایرمزدخی دیرلر القرمه
 فختینه لانه کذلک ایچون اولن قیون بقال شاة قرمه القرام قافک کسری ابله ایچون و ذوق طبع اولن کسینه لایام
 کی درو زنا و معنی القرم و رانک ضمی و مابندن و رانک سکونیه بشقیلا اوزندن سختیان کسد کسری
 مد و رختنه یا خود مد و رکت لوج الاسکاف معنانه که کاه اولور دوه کو کسینه دوه طبع ای کئی اولن نینه اکا
 تشبیه اولور و بو قافله اولنن در بدروانی در اما قافله اولنن اصوب در القسم قافک فخی و شبنک سکونیه بولک
 تقول قسمت قیما من الباب الثانی و قسم تقدر معنانه ده کاور قال یعقوب هو یقسم امره قیما ای یقدر و یقدر
 قیة الانقسام همزه نیک و قافک کسر بله بولنن بقال قسمت الشی و فاققسم المقسم میلم فخی و شبنک کسر بله محل
 قسمت اولن نینه مقسم میلم کسری و شبنک فخیله بر جلاک اسمی در القسم قافک کسری و شبنک سکونیه خیردن
 حصه و مابندن اولن نینه مثل طخت طحنا و الطحن الدقیق یعنی قسم فتح قافله مصدر و کسر قافله اسم اولنن طحن
 کی در مصدر و کسر و اسمیتان الانقسام اند ایچمک تقول قسمت اذ خلقت و بولک اصل قسمت دن در و قسمت
 بر محله مقول برانند قافله محله خلقتنه یعنی قسم ایچمک بو ذکر اولنن ظاهر خاله بنادر اما عبارت جوهر نیک
 سوز اسی بولنن خلقتی در در زوالشدر و اصله من القسامه و هو الاچان تقسیم علی الاولیاء فی الذم مکرر تقسم
 تخلف معنانه در یا خود اولیا اهل محله دن عبارت در دینه ای کسری دخی بعید اولدخی حتی دکلر و رزم ذکر

قرم

قرم

قرم

قرم

قرم

قرم

قرم

قسم

ایتم کسری در و غز صاحتیک کلا می و نیا اولور القسم فختینه لانه معنانه در المقسم میلم ضمی و شبنک فخیله ذکر
 اولنن معنانه در و غز صاحتیک کلا می و نیا اولور القسم فختینه لانه معنانه در المقسم میلم ضمی و شبنک فخیله ذکر
 معنانه و این الاعرابی ابتدا فی قسمه بکای ابله بوزنک ایر بدن مابین لاف و الوجلین معنانه شبنک کسری و فخی
 جاز در القسم قافک فخی و شبنک فخیله کوزلک حسن معنانه القسم قافک فخی و شبنک کسری و مدیده
 کوزل اولن یوز المقسم میلم ضمی و شبنک فخی و تشدید ابله بمعناه بقال فلان قسم الوجه و مقسم الوجه و مقسم
 مطلقا حسن معنانه ده کاور بقال شمی مقسم ای حسن و قیل فی ارقدمی اراهم علیه السلام و رب هذا القسم
 القسم قافک فخی و شبنک کسری و مدیده کذلک اند در خلف معنانه بعضلر کوزل یوز لو عورت معنانه در
 دخی المقسمه میلم ضمی و شبنک فخیله اند ایچمک بقال قاسمه اذ اخلف له و بولنن معنانه دخی کاور القسم
 نازک فخی و شبنک ضمی ابله کذلک بولنن الاقسام همزه نیک و رانک کسر بله کذلک بولنن قاسمه المال
 و تقاسمه و اقامه مابنهم یعنی القسم قافک کسری و شبنک سکونیه اسمدر بولنن معنانه و قسمت اگر چه
 مؤنثدر و لکن باری تعالی نازک فارز قوم منه دبدی و کئی قولنده اند کسری لرجاع اولنسی و اذ احضر القسمه
 قولند نصکره میراث معنانه یا خود مال معنانه مراد اولند غنه بناء در بو ذکر اولنن جوهری تو جیفی در و تاته
 مصدر اولمغین انا ابله مصدر فعل معنانه در یعنی ان یقسم معنانه در یا خود مراد معنانه قسامدر دینک
 دخی جده دن خارج دکلر القسم فختینه و شبنک ضمی و تشدید ابله اربوب طاعلق و طاعلق بقال تقسمهم الدهر
 فتقسمو ای فرقهم فترقوا الا سقام همزه نیک و رانک کسر بله اوق رقفله بولنن طلب ایتمک بقال سنقسم ای
 طلب القسم بالازلام و ازلام الفک فخیله اوقلر در سهام قسم معنانه القسم قافک فخی و شبنک فخیله
 شول کسینه در که یزلی ابتدا دوز سینه دونه تاکه شکنی انوک اوزر زمرقرا و اوب قاله القسم قافک فخی و شبنک
 سکونیه یاک اکل معنانه و قسم اورند بله دخی دیرلر تقول قشمت الطعام قشما اذ انقیت الری منه و قسم خرما
 بیراغن طوقا و یچون یار مغه دخی دیرلر تقول قشمت الخوص قشما اذ اشقفته لتسقه ای لئجه المقسم میلم فخی و قافک
 سکونی و شبنک فخیله محل اکل بقال ما اصابنا الابل منه مقشما ای لم یصب ما رعاها المقسم قافک کسری
 و شبنک سکونیه جسم معنانه بقال اری صیکم مختلفا قد ذهب قشما ای لینه و شبنک القسم فختینه شول اق
 بعدای در که ایر شردن اولنن اکل اولور اول حینن لذب اولد و غنه بناء القشما قافک ضمی و شبنک فخیله ابله
 خرما اعاجنه افت ایر شوب میوه سی قورق اولر دن اول ذو کلک و قشما سفره اوزر دن طعامدن باقی قالوب
 منفعتیه مابن نسته لره دخی دیرلر القشما قافک فخیله کذلک سفره باقی قالن فی منفعت نسنه لقسام قافک ضمی
 و شبنک فخیله بر جلاک اسمی در القسم قافک و عینک فخی و شبنک سکونیه یا شلوا اولن کسینه رجالدن
 و کسینه دخی دیرلر یا شلوا اولد قافله ام قشع منیه در موت معنانه و افت معنانه دخی کاور القشعمان قافک
 و عینک ضمی و شبنک سکونیه ثعلبان و عقربان کی کرس جئسندن ارکاک اولوب بیوک اولندر و ثعلبان نازک
 و لامک ضمی ابله اوک کذلک ذو عقربان کذلک عینک و رانک خیلله ارکاک عقرب در القسم قافک فخی و صادق
 سکونیه بر نسنه فی قادوب ایرمق در الانقسام همزه نیک و قافک کسر بله قانوب ایرمق القسم فختینه و صادق
 ضمی و تشدید بله کذلک قانوب ایرمق تقول قسمت الشی من الباب الثانی و تقسم المقسم و تقسم المقسم همزه نیک
 و صادق فخیله دیشی فائق کسینه بقال رجل قسم الثیبه اذ کان منکسر هامن النصف القصماء قافک فخی و صادق
 سکونی و الفک مدیده مؤنثی و بقال جائکم القصماء یذهب به الی ثابت السنه یعنی قصماک تا ثنی سنه نیک مؤنث
 اولننه بناء در و ثیبه اوک دیشه دیرلر و این در بد ابتدا فی قسام طشره بو یوزی فانی یکی در سه کفصما یچ بو یوزی

قسم

قسم

قسم

فاندر که ایچ بونوزی ایچ ورملا م لول بونوزی در القصه قافک کسری وصادک سکونیه شول بان در که فانی
 سنه دن ارلور و فی الحدیث استغنوا ولوعن قصه السواک القصه قافک فنی وصادک سکونیه نوبان لایخی
 مرقات الدرجه معنائه قصه کی الاقصم الفک وصادک فنی ایله زفانی سنه بقال رجل اقصم ای سریع الانکسار
 القصم قافک فنی وصادک فنیله قتم وزنی اوزن شول سنه در که هر نیه طوقسه بان لیه القصصیه قافک فنی
 وصادک کسری و مدبله شول قومدر که دیکنلو انجمل بتور القصم قافک فنی وصادک کسری و مدبله جمعی القصم
 قافک فنی وصادک معجمه سکونیه دیش اطرافیه یکدر بقال قصبت الدابة شعیرها من الباب الی اربع تقصیه قصیا
 وعر بلرک بیلع الخضم بالخضم دیکلری الشبعة قد تبلغ بالاکل باطراف الفم معنائه در یعنی مقصود بعیدیه
 تانی و محملها یر شلور القضام قافک فنیله ما ککولات قسمین اولن سنه تقول ما ذقت قضاما ای شیئا
 المقصم میلک وصادک فنیله موضع قصم اصمعی ایتدی بنی فی طرفه شول روايت ایتدی که بر اعلی مکة مشرفه یه
 کلد که ان هذه بلاد مقصم و لیست ببلاد مخضم دیش وخصم اغرک جمله سی ایله یکدر نته کم قصم اطراف
 اسنان ایله یکدر در و مقصود مکة مشرفه در خیره از اولدوغن یا اهل مکة اهل ریاخت اولدوغن اشعار در
 القصم فنیله شول اق در بلر که اوزرنه یازی یاز لر و قصم فنیله در بلر نکسر معنائه القصم قافک
 فنی وصادک کسری و مدبله واحدی ذکر اولنان در بلرک ری معنائه و قصیهات اریه سنه در بلر شعیر
 الدابة معنائه الاقصام همزه نک کسری به طوره اریه ویرمک تقول اقصمتها اذا غلفتها القصم قافک فنی
 وصادک کسری به شول قلیجه در لکه اسکی اولماغن چالم برندن فانیله اوله القم قافک فنی و طانک سکونیه
 بر سنه یی اصغر مقه طاقن القم فنیله مجامعت اشتها سی وات یکد از رومی در بقال قلم الفعل من الباب
 الرابع اذا احتاج ولاد الضراب وقلم الصقر الی اللحم اذا اشتها القطامی قافک فنی و اخر ند یانک تشدد بله
 تعلب قلیله سندن بر شاعرک لقبی در اسمی عمر بن شیم در و قطامی طوغنه در بلر صقر معنائه قافک فنی
 و فنی حار در القم میلک فنی و طانک فنی و تشدد بله مصرده بر طاقنک علی در ققام قافک فنی و میلک کسراوزن
 بناسیله اهل حجاز قتمه بر عورتک اسمی در و اما اهل نجدانی لایصرف مجراسنه اجر البدول تنه باب شینده
 وقاش تفسیر نه ذکر اولشدر الاقصام همزه نک کسری به بر کسنیه بر مرص یا رشوب فی الحال قتل ایتک بقال
 اقم الرجل علی البناء لیسجل اذا اصابه فقتله و بلان صوقوب قتل ایتکه در بلر بقال اقصمه الحیة القم
 فنیله بورنده اولن اگر بک در بقال فی انفه قم ای میل القم قافک فنی و لامک سکونیه طرنق کیمک تقول
 قلت طفری التقام علی وزن التکریم کذلک طرنق کیمک تقول قات طفری شد دلکثرة القلامه قافک فنی و لامک
 تخفیفیه طرنق کسلور کن دوشن بان لری معلوم الطفر میلک فنی و لامک فنی و مدبله و طانک فنی و میله ضعیف
 و بیجان معنائه در و کلیل الطفر در بلر القم فنیله شول سنه در که انوکله یازی یاز لر و قلم قار اوقنه
 در بلر و قلم شول بجاغه در بلر که انوکله قیون یا خود یچی اتی قطع اولن و الاقام همزه نک کسری و لامک
 کسری و مدبله شول و لا بت که اقالیم سبعة دن ری اوله الاقام همزه نک فنی و لامک کسری و مدبله اقالیم جمعی
 القلام قافک فنی و لامک تشدد بله قافلی دیکلری اوت در که شور اولن بر ده بر المقلم میلک کسری و لامک
 فنیله دوو ذکر نک غلافی در القلم میلک کسری و لامک فنیله قلدر از مقام الرخ میلک فنی و لامک کسری به
 کوند رک بوغملری که قامشدن اولن کوند رده ظاهر در ابو قلون قافک و لامک فنی و میلک فنی و مدبله روم
 قاشلرندن بر جنس قوماشدر که نظر اولند قده دور لو دور لونز که کور نور که اکاشند روزی در بلر القلم قافک
 کسری و لامک سکونی و حانک فنی و میلک تشدد بله مسن اولان کسنه تنه کم باب حاده ذکر اولشدر میم
 و اید اولد غننه القلیدم قافک و لامک و ذال معجمه نک فنی ایله شول قیودر که صوبی جوق اوله القلهدم وزن

قصم

قلم

قصم

قلم

قلم

قلدم

قلهدم

قصم

منه بور اوزن شول بحر در که صوبی جوق اوله و قلهدم خفیف اولنه در بلر کرجه ترتیب حروف مجاقلیدمک
 قلهدم دن تا اخرن اقتضا ایدر لکن یازا اید اولوب ها اصل اولمغین قلیدم تقدیم اولشدر القمه قافک کسری
 و میلک تشدد بله بوی قامت معنائه بقال لقی علیه قته ای بدنه و فلان حسن القه و القامة و القومية بمعنا
 و قه با شک یوقر و سنه در بلر و هر سنه نک یوقر و سنه اطلاق اولنور القمه قافک فنی ایله و القامة کذلک
 قافک فنی ایله جماعت ناس معنائه در المقمه میلک کسری و قافک فنیله صفرک و هر جتال طرنقی حیوانک
 طود قلمی و میلک فنی در لغت در القم قافک فنی و میلک تشدد بله طوار اوت اولنمق الاقام همزه نک و تانک
 کسری به معناه بقال قت الشاة من الارض و اقامت اذاکت و بومقنه دن ما خودر طوار طودا فنی معنائه تنه کم
 الان مرور ایتدی و اقام سفره اوزرنه اولنی جمله یککه ده در بلر طوار اولنمقن استعان اولشدر بقال اقم الرجل
 ما علی الخوان و قه اذاکله کله و قه اوسپور مکده در بلر تقول قمت البیت اذا کسنته المقم میم اولک کسری و قافک
 فنیله اکل اولن کسنه بقال رجل مقم المقمه میم اولک کذلک کسری به سپور که مکسه معنائه القامة قافک فنی
 و میلک تخفیفیه ایله سپور ندی کاسه معنائه القام قافک فنی و میلک تخفیفیه جمعی سپور ندی بلر معنائه
 القیم قافک فنی و میلک کسری و مدبله قوری اوت بیس البقل معنائه الاقام همزه نک کسری به ارکک دوه جمله
 ناقه لره مجامعت ایتک بقال تم الفحل الابل اذا ضربها کلها حتی قت یعنی جمله سی ضرب ایله طویسه التقم فنیله
 و قافک فنی و تشدد بله ارکک طوار دیشینک اوزرنه چقی بقال شد الفرس علی حجر فتقسمها ای نسته یقی ایتور
 قسراق اوزرنه چقدی و تقم سپور ندی ار مغه در بلر بقال تقم اذا تتبع القمام فی الکناسات نسمج مجامعه واقع
 اولن بودر لکن اذا تتبع القمام کفایت ایدر دی غالمای فی الکناسات قمتن تمام لفظه مشترک اولوب قامله جماعت
 معنائه مراد اولمادغن تصریح ایچون کتور مشدر القیمیه علی وزن الزلزله بر سنه یی جمعی ایدوب قبض ایتک بقال
 قم الله غننه ای جمعه و قبضه القیمیه قافک فنی و میم اولک سکونیه شول التدر که ایچنه کلاسی و کاشیبه
 نسنه قورلر اصمعی ایتدی بولقظ رومی در القیم قافک فنی و ما یبند میلک سکونیه ققه نک جمعی در و کاه اولور
 خبر دن عبارت اولور بقال علی هذا دار القیم ای لی هذا صارعن الخبر و بومثل بر خصوص دن خبر دار اولن کسنه
 ایچون ضرب اولنور و بونک کی در عر بلرک علی یدی دار الحدیث دیکلری قوللری کویا که خبر کاشیه شبیه
 اولنور خلاقی بری بر نه اولشدر دخی جهندن القیم قاف اولک فنی و تانک کسری به کذلک جمعی القیم قاف اولک
 فنی و تانک کسری به هر خصوص دن خبر دار اولنی اولی معنائه بقال سید قافم اکثره خبره القیم قاف فنی
 و میلک سکونیه بحر معنائه در و ققام عظیم ایتسه در بلر بقال وقع فی ققام من الامر و ققام مطلقا اولوید دخی
 در بلر سید معنائه و عدد کثیره در بلر و ققام کوبجک کله در دخی در بلر و بر جنس نه در بلر کد قیلرک دیلر نه
 حکم یا بشور و ادری ققامه در و بومقامه جوهری ققامی صغار القردان ایله نفسیا تمکین صاحب صراح و رجحه
 مختار صاحبی قردانی قردک جمعی ظن اند کچون وفق میونلرله نفسیا ایدوب غلط ایتشلر در حالا که قردان قردک جمعی
 د کلر قردک جمعی در که معنائه القیم قافک فنی ایله زینلغ و سایر باغلرک رایحه سی رامز اولمق القمه قافک
 فنی و تانک کسری به یاخر از ایحه ایله متصف اولن سنه بقال بیدی من الریت قبه و قر سیک رایحه سی از مغه و حوز
 فاسد اولغه در بلر بقال قیم سقاوه ققام من الباب الرابع اذا غننه قه تاه مثانله متغیر و فاسد اولغه در بلر و ققام الجوز
 فهو ققام ای فاسد الا ققام همزه نک فنی و تانک کسری و مدبله اصول معنائه در الاقنوم همزه نک و تانک فنی ایله
 و ایدنی اصل واحد معنائه جوهری ایدنی ظن ایدیم که بولقظ رومی اوله القوم قافک فنی و واک سکونیه
 و حاله خصم من خصم نسیایه متناول دکلر دکنی غلظتدن و ایدنی یوقدر و کاه اولور فسادنی داخل اولور شعار برا

قصم

قوم

لا امت بين القوم ملامه اذا صاحبت وجمعت واذا انفق الشيان فقد التاملوم منه قولهم هذا طعام لا يلائم ولا تقبل
 لا يلائم في هذا من اللوم اللمة لامك ضمي وميمك تخفيفي ابله بنسبه نك مثلي ومناسبي يقال ليتزوج الرجل من
 النساء لمتهاى شكله ومناسبه وله نك اخر نك اولن هاوسطنن حذف اولن همزه ن عوضه اللهم لامك كسرى
 وهمزه نك سكويه صله وخلق بنفله اولن اتفاده ديرل يقال تبين ايم اذا ظهر علامه الوفاق وقديلين همزه
 كابلين في الليام جمع ليم اللهم لامك فتي وتانك سكويه ركنه نك كوكسه دور نك ليت كى دروزنا ومعنى ذكر اولن
 جوهر نك عبارتنن فهم اولن در كن جوهرى باب تاده لت كلمه سن ذكر اولن معناه يازم يس مناسب اولن
 بودر كه لت تا مشدده ابله لتب دن تخفيف اولن مشددرينله تاه مشددرين صكره باء موحاه ابله اللهم لامك فتي وتاه
 مثله نك سكويه دوه اياغيله طاشي فائق نقول لثم البعير الحجاره بخفه بلثمها من الباب الثاني اذا كسر هاو لثم او بكة
 دخی ديرل قبله معناسنه تقول لثمها من الباب الرابع اذا قبلتها واولور فقله دخی كلور باب نايدن المائم ميمك
 كسرى ولا مكم سكوفى وتانك فتييله طاشي فايدي يقال خف مائم بصك الحجان وطاش دوه نك اياغن مجروح
 ايمكه دخی ديرل يقال لثم الحجاره خف البعير اذا اصابت وادمت وادما ذال مهنله ابله قنقه ديرل المثلثوم ميمك فتي
 وتانك ضمي ومدله مجروح اولن ايق يقال خف ملثوم مثل مرثوم اللهم تانك كسرى ابله ايعيله طاشي فادن دوه اللهم
 لامك ضمي وتانك سكويه جمعى ذكر اولن دوه مر معناه سنه اللثام لامك كسرى به نقابدن اغز اوزرنه كن
 نسبه ته كم لغام نقابدن بورون اوزرنه كن نسبه در اللهم لامك فتي وتانك سكوفى ابله اغزه بشق اور مق نقول لثم
 المرأة تانك لثم من الباب الثاني اللثام همزه نك وتانك كسرى به معناه التانم فتييله وتانك ضمي وتشدد بيله بجهناه
 ايضا نقول التانم وتانك اذا شددت اللثام ولثام بشقه دخی ديرل نسبه كم الان مروايتدى اللهم تانك كسرى وتانك
 سكويه ردور او بشق اور مق يقال هي حسنه اللهم اللجام لامك كسرى ابله اورن لكام معناسنه ولامك كذلک حیض
 كورن عورت بغلند دخی نسبه التلجم فتييله وحيك ضمي وتشدد بيله لجام بغلق وفي الحديث تلجمي اى سدى
 لجاما يعنى حيض بدن بغلن وبواسنثقرى كلمه سنه بكون معناه واستثفار اردانكن ايكى اياغى ان سندن اوب
 قوشاغنه صوققدر هر بلك جاء فلان وقد لفظ لجامه ديد كرى شول كسبه حقه دركه مصلحتندن زجت
 ومشقتله بورغن وصوسر عودت ابله ته كم جاء وقد قرض رباطه ديرل نفي جميع قيودنى قطع ايمكه كلى
 دامن خلاص بولن اهو كى ملجم ميمك ضمي وحيك فتي وتخفيفي ابله بور جاك اسمى در اللهم لامك فتي وحا نك
 سكويه ات كوش معناسنه اللهم تانك فتي وحا نك سكويه كذلک واحدى ات پان سى معناسنه اللجام لامك
 كسرى ابله جمع اللجان لامك ضمي وحا نك سكويه كذلک جمعى اللجوم فتييله كذلک جمعى وليم اى ككدن صيوب بيمكه
 دخی ديرل نقول لثم العظم الجمه من الباب الاول اذا غرقته اللجمه لامك ضمي وحا نك سكويه قربات معناسنه در ومله
 برك ارجنه دخی ديرل لامك ضمي وفتي جائدر ولجمه البازى شولات دركه طوغنه صيد ايتدى وى نسبه دن وررل
 بونك دخی لامك ضمي وفتي جائدر الماحمه ميمك وحا نك فتي ولا مكم سكويه رفته ده عظيم محارب اولن
 الاستلحام همزه نك وتانك كسرى به عدو ركنه يى اور تبه الملق يقال استلحم الرجل على البناء للمجهول اذا
 احتوشه العدو وفي القتال واحتوش جاء مبهله وشين معجه ابله اور تبه الملق المتلاجمه ميمك ضمي وحا نك كسرى به شول
 باش يارننى دركه تاثير ابله وسمه حاقه اير شيفه وسمحاق سبك كسرى به جاء مبهله به باش كيكينك اوزرنه اولن
 يوفقه درى الماحم ميمك ضمي وحا نك فتييله برجس زه ديرل ومامم كذلک شول كسبه به درل كه
 اكاسيد اى بدرله تقول لثم القوم الجمهم من الباب الثالث اذا اطعمتهم اللحم ولا تقبل لثمهم والا صمى
 يقوله اللاحم حانك كسرى به شول كسبه دركه ات بدري عى اوله ولا حم صا حينه دخی ديرل
 لا بن وتامر كى اللجام لامك فتي وحا نك تشدد بيله شول كسبه دركه ات صتر بايع اللهم معناسنه
 الاحام همزه نك كسرى به طور اطور وب يوربه ده ضربه محتاج اولن يقال اللحم الدابة اذا وقفت

فلم يبرح فاحتاج الى الضرب والحام بنسبه دخی قولنا بلغه دخی ديرل نقول لثمك عرس فلان اذا انكثت منه نسبه
 والجمه سيفي يعنى اكافحهم قولنا بلدم والحام زه راقاج اتجه دخی ديرل وفي المثل اللحم ما اسدبت ومعناى ومثل ارشن
 جور دكك نسبه نك راقاج دخی ات ديك ولور يعنى احسانى تام قل والحام ركنه نك اونه ات جور ولغه دخی
 ديرل يقال اللحم الرجل اذا كثر في بطنه اللحم والحام ككك دانه سى اولغه دخی ديرل يقال اللحم الزرع اذا صار فيه حب والحام
 حرنى مشددرينله دخی ديرل الاحام همزه نك وتانك كسرى به حرب مشددرينله نقول لثم الحرب فالتحت والحام
 يان بيمكه دخی ديرل يقال اللحم الجرح للبر لثم لامك فتي وخوا معجه نك سكويه بندن برقيه دركه ملوك عرب
 زمان جاهليت انظر دن اولور دى كه انزل عروبن عدى بن نصر اللهمى در اللهم لامك ضمي وحا نك سكويه دريا
 بالقرندن برجس بالقدر كه اكاسيد دخی ديرل اللدم لامك فتي ودالك سكويه اصمى روايتى اوزن شول
 طاش دركه اوزن ويره وشول يره وشن نسبه نك اوزى دركه شددت اوزن اوليه وفي الحديث والله لا اكون
 مثل الضبع سمع اللدم حتى يخرج فتمداد يعنى ته كم يالى قوردك عادتدر اواز ايشدوب طشره حقه
 دوز اخه وشك ونومعدان اور معه لدم ديد بلر يقال لدمت الدم لدمان من الباب الثاني ولدم عورت كندى
 اليه يوزنه اور معه دخی ديرل يقال لدمت المرأة وجهها اذا ضربته وكول ايجنه بشن ايمكى كولى كسون ديور
 اور معه دخی ديرل يقال لدمت عجز المله اذا ضربته ولدم ييزى مرمت ايمكه ديرل نقول لدمت الثوب لدم
 اذا رفته اللدم دك كسرى به اور عى اللدم فتييله جمعى اور عيل معناسنه خاد مله خدم كى
 اللتام همزه نك وتانك كسرى به اضطراب والتدام النساء عورن لرى صاغى صغر كن اللهم كوكسرى به
 اور معه دخی ديرل اللدم لامك فتي ودالك كسرى ومدله اسكى زثوب خلق معناسنه ولديع مرمت اولن
 زه دخی ديرل يقال ثوب لدمى اى مرقع مصلح المدم ميمك ضمي ودالك فتي وتشدد بيله كذلک مرمت اولن
 بز التلجم على وزن التكرم يزي مرمت ايمك يقال لدمت الثوب تلديا اذا رفته اللدام لامك كسرى به شول
 نسبه دركه انوكه خف وخفك غيرى مرمت اولور راقاج كى در جوهر نك مثل الرقام ديد كندن فهم
 اولن بودر كه لدام دخی رفاع كى جمع اوله لكن صاحب مهذب ادى معناى مفرد له تفسييرا تشدد روجوهر نك خير
 مفرد راجع ايدوب اللدام مثل الرفاع بلدم به الخف ديد دخی بوفى بيد ايدرو بوندن اغرب صاحب صراحك
 لدامى معناى مصدرى ابله تفسييرايدوب دروه كردن جامه وموزه ديدكى درو بوجله نك توفيقى اولور كه لدام
 اصلند مفصرد در واحد وجمعه اطلاق اولنور ديله التلدم فتييله ودالك ضمي وتشدد بيله زاسكيوب مرمت
 اولغه محتاج اولن يقال تلمد الثوب اذا اخلق واسترقع ونلدم يزي يايوب مرمت ايمكه دخی ديرل يقال تلمد
 الرجل ثوب اى رفته يتعدى ولا يتعدى مثل تدم لا لدام همزه نك كسرى به جمى دائم اولن يقال لدمت عليه لجمى اذا
 دامت ام ملدم ميمك كسرى به ولا مكم سكوفى ودالك فتييله حانك كنبى المدم ميمك كسرى ولا مكم سكوفى ودالك
 فتييله شول رجل احق دركه كسرى به اولوب ثقبيل ابله وملدم شول طاشدر كه انوكه چكر دك فادرل واكمراضا
 دخی ديرل الملام ميمك كسرى به ولا مكم سكويه به معناه اللدم فتييله قرابت اولن حرمتلر وحرمتلدم ديد كرى بنك
 وجهى بودر كه حرمت قرابتى اصلاح ايدوب اولشدر وور عر بلك اللدم اللدم ديد كرى اند ايجد كرى نك كيد ايجو ندر
 ومعنا حرمتلر متكم وبتنايتكم لافرق بيننا ديك اولور اللدم لامك فتي وذا المعجه نك سكويه يره ثابت
 اولوب طور مق ابو زيد روايتى وزن نقول لدمت المكان لدمان من الباب الرابع اذا زمته وعجه كتورمك معناسنه ده
 كلور يقال لدمه الشئ اذا عجه كما فى شعر الهذلى اللدام همزه نك كسرى به لازم قلن نقول
 لدمت فلانا فلان الدما والدام حريص قلن معناسنه ده كلور يقال الدم به على البناء للمجهول

لثم

لثم

لجم

لجم

لزم

لطم

لعم

لعم

لعم

لعم

اد اوله به والذام دائم قلبي معنائه ده كلور بقال الذم بغلان كرامتك اي اذله الله المذمبه بميك ضمني وذلك
 فحقه له خريص قلبي نسبه اللزوم فحقته به وانشى بقال لزم الشئ الزم له واما لزم به ايضا الملازمة
 بميك ضمني وذلك فحقه به بنسبه دن ايرامتي بقال لازم لزمته اللزام لامك كسر به ملازم اولي نسبه ضربه لازم
 زانك كسر به تركيب اضافيد ثابت معنائه در ضربه لازم كني اللزام همزه نك كسر به بنسبه في لازم قلبي
 اللزوم همزه نك وتانك كسر به لازم ابد نك بقول الزمته الشئ فالترمته والزام ابي كسسه برى ريك بويته
 صار مشعنه دخی درلر بقال التزما اذ العتقا و صاحب صراح بو معنای فرق اتمیوب التزای مطلقا یكون کردن ايله
 تفسير اتمیوب لزم لامك فحقه بميك كسرى اوزن ساسی ايله نظام كی لازم معنائه در بقال سببه سببه تكون
 لازم ای لازم الملازم بميك كسرى ولا مك سكويه شول ابي الخجركه اورتلرني دور له بكوب قبلت خيلر وكنه خيلر
 قولانور كليت مثالان اولور اللطم لامك فحقه وطانك سكويه ليا سببه ورمق طبعه معنائه وفي المثل لو ذات
 سوار لطمتي و بوني شول عورت ديمشدر كه اوطيخه ايله اورن عورت اندن ادني اطم لامك فحقه طانك كسرى
 ومد به شول ت در كه انوك التمدع اولان يماخي يوزيك بر جانيته ايش اوله بقال لطم القرس على سلم تسم فاعله فهو
 لطم ولطم شول و غلام درلر كه اتاسي له سي اشمس اوله وحي عين مهله به وحي ايله له سي اوله ديرو وليم ياباسي
 اوله ديرو ولطم شول دوه يا ورنسبه دخی درلر كه چوبان سهيل بلدي طوعه دخی كني افي طوب سهيل بلدي
 كوز دكي شمدن صكره بر قطر سودايمه ديوب يوزنه طبعه اوروب رجانيه ايره ولطم اوكل لطر شك طغوز نجسبه
 دخی درلر اللطم بميك ضمني وطانك فحقه وتشدد به شول يوزنه طبعه اورن لشدن بقال حد ملطم شدد للثرة
 اللطمه لامك فحقه وطانك كسرى ومد به شول دوه در كه طيب كور ورجار اسباب كور وركاه اولور عطار لچار شومنه
 دخی لطيه درلر الملاطيه بميك ضمني وطانك فحقه طبعه ايله ورمق التلاطم تانك فحقه طانك ضمني ايله طبعه ايله اور شمي
 بقال لاطيه فتلاطمه الالطام همزه نك وتانك كسر به در يامو جتك برى برنه طوقه سي بقال التلطت لامواج
 اذ اضرب بعضها بعضا التلطم فحقته به وتانك ضمني ايله بر كسسه بر ايش ده تاني قبلوب اكتمك بقال تلطم الرجل في
 الامر اذ اكتمت فيه وتاني واخليل ايتدي تلطم بنسبه دن بر كواب تامل اتمه در اللغام لامك ضمني وغين معجمه نك
 تخفيق ايله دوه نك اغزنه اولن كويك زبد البعير معنائه ملاع بميك فحقه وغينك كسر به اغرك اطراف دل ايرشدي
 بره وارنجه و بولغام بعير دن مفعل صيغه سي اولن احتمالي واردر ولغام بعيرك تفسيرى لان مرور ايدندر التلم
 فحقته به وغينك ضمني وتشدد به بنسبه في اغز اطرافه سور مك تقول قلت بالطيب اذ جعلته في الملازم وتلم
 بنسبه في تذكر معنائه استعمال ونور قال ابن الاعرابي قلت لا عرابي مني المسير فقال تلغمو ايوم السبت ذكره
 وتلغمت تذكر معنائه كسي حين نكلكه ملاع يعني اغز اطراف مترك اولدغه بناء در اللامك فحقه وغينك
 سكويه تصاحبك اولان كسسه يقينا بلد كني تسنه في خبر ورمك در كسائي رواي اوزن بقال لغمت الت لغما
 من الباب الثالث اذا اخبرت صاحبك بشئ لا يستيقنه اللغام لامك كسر به وقا به نقابك بورن اوجي اوزن
 ولي واصمعي ايتدي قن نقاب اغز اوزنه اولسه كالغام ولغام ديرلر فابله تاني برى رنه تبدل ايشكده دقلى ود
 ديد كزي كني عجمي وزني اوزن باز يغموري معنائه اللغم لامك فحقه وفلك سكويه عورت غزنه بضمي طوئقي بقال
 لغمت المرأة فاهاب لغماها من الباب الثاني اذ ثقيته التلغم فحقته به وتانك ضمني وتشدد به كذاك بضمي طوئقي اللغام
 همزه نك وتانك كسر به بعناه بقال لغمت وتلغمت اذا شددت اللغام وابو زيد ايتدي تلغمت تلغما
 ديرسن قن دولبند كني اغرك اوزرندن الوب نقاب كني ايدنسك بورن اوجنه ايرشسه واكر بورن كني
 اورشسه يا خود بعض اورشسه اول وقني تلغمت ديزسن زيرا كه اول بوجنه لغام اولماز نقاب اولور
 دبدى و بنو عجم بومعنا ده ثلث ثلثا ديرلر اللغم لامك وقافك فحقه يولك اورنسي وسط طريق معنائه

اللغم

لکم

لم

اللغم لامك فحقه وقافك سكويه يولك يا غيري نسبه نك اغزن طوئقي تقول لغمت الطريق وغيره القمه من الباب
 الاول اذ اسددت فقه ولغم لغمه يوتغه دخی درلر تقول لغمت اللغمه من الباب الرابع اللتقام همزه نك وتانك
 كسر به كذاك لغمه في يوتقي تقول التقمم اللغمه اذ التلغتها التقمم فحقته به وقافك ضمني وتشدد به لغمه في تدريج
 وتاني ايله يوتقي التلقيم على وزن التكرم لغمه يوتد ريق تقول لغمتها غيري تلقيها اللقام همزه نك كسر به كذاك
 يوتد ريق تقول لغمتها حجر اعلى طريق الاستعارة التلقاه تانك كسرى ولا مك سكويه لغمه في جوق يودن كسسه
 لقمان لامك ضمني وقافك سكويه كسر صاحي اولن كسسه نك اسمي در كه شعراني عاده نسبت قاوب لقمان بن
 عاد در ديرلر اللکم لامك فحقه وكافك سكويه بر كسسه في يورق ايله اورمق تقول لكتمه الكمه تكما من الباب الاول
 اذ اضربه بجمع كفك الملكة بميك ضمني وكافك فحقه وتشدد به شول كيجه در كه يور غله يا بشر اوله اللكام لامك ضمني
 وكافك تشدد به شام شريفه بر طافك على در ملكوم بميك فحقه وكافك ضمني ومد به مكه مشرفه در صويك
 اسمي در اللم لامك فحقه وميك تشدد به بنسبه في جمع ابدوب اصلاح ايشك بقال لم الله شعثه اي اصلم وجمع
 ماتفرق من امون ومنه قولهم ان داركم لملومة اي نلم الناس وجمعهم ولم بنسبه في جمع ابدوب المعنه دخی درلر ومنه
 قوله تعالى وانا لكون التراث كلاما اي نصيبه ونصيب صاحبه وقال ابو عبيده بقال لمته اجمع حتى ايتت على اخره
 اللام همزه نك كسرى فحقه قولهم زول معنائه بقال ال به اي زلبه والمافه قريب اولغه دخی درلر وفي الحديث
 وان ما يبت الربيع ما يقتل حبطا او يلم اي يقرب من ذلك وحبط حاد مهمله نك وتانك فحقه بر صر در كه
 طوارك قارن شيشر ورو والمافه ذنب صغير ايشكده دخی درلر وبعضلر ايتدي المام وباله قريب اولمقدرو وبالي
 ايشك كسرن المام بميك ضمني ولا مك كسرى ايله شول او غلن در كه بلوغه قريب اوله اللم فحقته به وباله
 قريب اولن فعل ولم كذاك جنون دن بر حالكدر الموم ميم اولك فحقه وتانك ضمني ومد به شول كسسه در كه
 انه حالت جنون اوله الله لامك فحقه شئ قليل ورنسبه في ال دكر مك بقال اصابت فلانا من الجن لمة يعني
 اثر منهم وله حاديه دهر وسدت روزگار معنائه ده كلور المله ميم اولك ضمني وتانك كسرى به شاديد
 دن يادن نازل اولن نسبه العين اللامه بميك تشدد به شول كوز در كه كه انك نظرندين رانزاق ايرشه
 بقال اعينه من كل هامة ولامة وهامة هو امك واحد ي در حشرات ارض معنائه الله لامك كسرى به
 شول باشند اين صاچ در كه قولقد اولن كويه رندن تجاوز قله وحقن اموز له ايفسه اكاجه درلر
 جيمك ضمني ايله اللم لامك كسرى وميك فحقه جيم اموزه اينس مجلر معنائه اللام كذاك لامك كسرى به
 جيم ولام احبان معنائه ده كلور بقال فلان يزورنالمما اي في الاخاتين مللمة الغيل ميم اولك ضمني
 ولا ملرك فحقه ايله فيلك خرطوبى ومللمة مجتمعه معنائه ده كلور ودكر ميم اولوب يك اولن نسبه
 معنائه ده كلور بقال كتيبه مللمة اي مجتمعه مضموم بعضها الي بعض ومضرة مللمة اي مستدرة
 صلبه الملوحة ميم اولك فحقه وتانك ضمني ومد به كذاك مجتمعه معنائه در دكر ميم اولوب يك اولن معنائه
 دخی كلور بقال كتيبه ملومه اي مجتمعه ومضرة ملومه اي مستدرة صلبه بللم يانك ولا ملرك فحقه
 بر موضعك اسمي در كه اول اهل جنك ميقاتي تدبر الم همزه نك ولا ملرك فحقه بعناه لغه فيه لما لامك فحقه
 وميك تشدد به بلا تومين لما معنائه در قرار واتى اوزن تهكم ياري تعالينك وان كلاما ليوفينهم دبدى
 قولند واقع اولمشدر ميم تشدد به قراءت اولنق اوزن وقتا كه لماده ميملر جوق اولد يسه
 برى حذف اولندي وزهري لما قراءت ايتدي جميعا معنائه ويغضلر لماي الا معنائه در ديشلر در
 نكن لغته لما نك الا معنائه كله سي معروف دكيدر لم لامك فحقه وميك سكويه حرف فحقه در

ماضیه اولی وزن نقول لم یفعل ذلك یعنی ذلك الفعل انذن زمان ماضیه صادر اولی و بوجوه
 حازمه قدر و حروف جازمه لم و لما و ان شرطیه و لاء ناهیه و لام امر غایب و یلیدی کلمه لم فعل معناس نفی
 ایچون در زمان ماضیه ایشلمدی معناسه و لن سیفعل معناس نفی ایچون در زمان مستقبله اصلا ایشلم معناسه
 و لا یفعل فیایاتی معناس نفی ایچون در زمان مستقبله و ما یفعل لان معناس نفی ایچون در زمان
 حاله ایشلم معناسه و لما قد یفعل معناس نفی ایچون در زمان ماضیه البته ایشلمدی معناسه بر کسینه قد مات
 فلان دیسه کاه اولور انوک جوانه لما اولم بیت دیرز و لما انک اصلی لم در اوزنه ماه داخل اولشدر و کاه اولور لما لم
 محله استعمال و لنور نقول انیتک و لما اصل الیک ای و لم اصل الیک و کاه اولور لما انک معناسی لم معناسدن متعیر
 اولوب واقع اولنچون و اولیا ایچون سبب و جواب واقع اولور نقول ضربته لما ذهب و لما لم یذهب و فعل لما دن صکره
 مرقوع اولوب علدن منقطع اولن جازم دخول لما حذف و لما غله نقول قارب المكان و لما ترید و لما ادخله علی نقیر
 و لما کن ترید و لما کن ادخله و لم دن صکره انقطاع جازم کل در لم لا مک کسری و میله فخی اوزن بناسی ابله بر حرف
 که انکله بر سنه استفهام اولور قال الجوهری و لم بالکسر حرف یستفهم بنقول لم ذهب و لم ان ندخل علیه ماتم
 تحذف منه لالف کذا فی اکثر نسخ الجوهری و لا یحذف غلطه و فی بعض النسخ و اصل لم لام الجر دخل علیه ما وحذف
 منه لالف و هو الصواب و لک فی توجیه النسخه الاولى ان الضمیر فی علیه راجع الی حرف المکسور المتفهم من قوله
 بالکسر ای و لک ان تعتبر دخول ما علی حرف الجر و تعتبر حذف لالف بعد کما قال الله تعالی عفا الله عنک لم اذن لهم
 و لم اوزنه هاء و فساد خال ایدوب لمه دیکه جازم اللوم لا مک فخی و و اوک سکونیه و لوم لا مک فخی و و اوک
 سکونیه کذلک فقی عدل معناسه نقول لا مه علی کذا لوم لوم لا مک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 التلوی علی وزن التکریم کذلک فنامق بقال لومه شدد للمبالغه اللوم لا مک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 جمعی در کله رکع کبی اللایه همزه مک کسری به ملامت معناسه در اللوم لا مک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 اللوام لا مک فخی و میان مک کسری به لایه مک جمعی الملاوم میله فخی و و اوک کسری به ملامت مک جمعی اللامه علی وزن طاله شول
 دنسته در کاه اولور لوم اولور لا لایه همزه مک کسری به لوم اولور ایشلمدی نقول لا لایه جل ذال بیایلام
 علیه و ابو عمرو ایتدی المتعذر لایه معناسه الملم میله فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 اولن کسینه بقال لام فلان غیر ملیم یعنی کناه ایشلمدی قنادی و فی المثل رب لایم ملیم یعنی تعیب ایدن کسینه مک فخی
 عیبلودن الاستلام همزه مک و تانک کسری به ملامت لایق اولوب رسو ابلق طلب اتمک نقول استلام الرجل الی
 الناس ای استندم الملاومه میله فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 فخی ابله بر فیه کسینه برین فنامق بقال تلا و مو الذ لام بعضهم بعضا اللومه لا مک فخی و و اوک فخی و و اوک
 خلق فی قمر اللایه لا مک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 فختنله و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 ایدوقدر مهموز دکندر اللام حروف زاید دن در ای نوع اوزن در بری محرف و بری ساکن در اما محرف اولن لا ملر
 اوج در بری لام امر و بری لام تا کید و بری لام اضافت در اما لام امر لقم زید کی کید کله غایبه امر ایدور و کاه اولور
 بر کله مخاطبه دخی امر ایدور و بری و یذلک فلتفرحوا بالتاء و کاه اولور شعره لا امری حذف ایدوب بطریق
 الاشارة علی باقی قلوب و امر حاضر لامه دخی حال و یله در اما لام تا کید برین نوع اوزن در بری لام امر ایدور و کاه اولور
 لوبه افضل من عمرو و بری دخی ان مشدده و مخففه مک خبر نه داخل اولن در کقوله تعالی ان ربک لبا المرصاد
 و کقوله تعالی وان کانت لکبیره و بری دخی اولور و لانک جوانه داخل اولن لام در کقوله تعالی لو لا انکم لکنتم

مومنین و قوله تعالی لو تریلو العذی بالذین کفر و او بری دخی و نیا کید لاحی و لمش مضارعه داخل اولن لا مدر کقوله
 تعالی لیسین و لیکن و لیکن الصاغیر و بری دخی جواب قسم اولن لا مدر و تا کید لا ملر مک جمعی جواب قسم اولن
 صالح اولور کقوله تعالی وان منکم من لیسین پس لام اولی تا کید ایچون و ثانیه جواب قسم ایچون در بری راقسم
 بر جمله در کاه اولور ابله صله لور که اول مقسم علیه در ثانیه اولن ابله موکد اولسون دیو و و اوکی جمله مک مابین
 بر حجه حرف ایدور ایدور که اول حرفه مخویون جواب قسم ابله نسیه ایدور و اول حرفه مک بری ان مکسون
 مشدده در بری قسم ابله جوابی شته داخل اولن لا مدر که بونلر مک ایدور بر معنایه در کقوله و الله ان زید ایدور
 منک و و الله ان زید خیر منک و و الله لیقوم من زید فخی لام قسمی فعل مضارعه داخل قاسمه لور اخر نه یا نون مشدده
 و یا نون مخففه داخل ایدور معنای استغاثه تا کید ایدوب معنای حالن اخراج انکچون و بری دخی مکسون اولن
 ان در که مخففه اوله و بونلر مک ایدور بر معنایه در کقوله و الله ما فعلت و و الله ان فعلت و و الله ما ان فعلت و و الله ما
 و بری دخی لا در کقوله لا افعول و حلت محله متصل اولن لا ابو حروف خمسة مک بر به و کاه اولور بونلر لفظدن
 حذف اولنوب کلامه مقدر اولور اما لام اضافت سکون نوع اوزن در بری لام مک در کقوله المال لور و بری دخی
 لام اختصاص در کقوله اخ لور و بری دخی لام استغاثه در کقوله یا لایه مک تقید کلام یا قوم یا قوم یا قوم در لایه
 بوم قوله لور ده مقنوح قلوبلر مستغاثه ابله مستغاثه لایه بین فرق ایچون یا لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه
 مستغاثه یا اوزن لام اخری ابله عطف تسکین معطوف اولن لایه مکسور ایدور سن التباس من دفع اولن غیچون و بری
 دخی لام نجب در که مقنوح در کقوله یا العجب و المعنی یا عجب حاضر فهد اولن و بری دخی لام علدن در معناسه در
 کقوله تعالی لتکونوا شهداء علی الناس و ضرر بته لیثا دبی ای کی بتادب و لا جل التأدب و بری دخی لام عاقبت در که
 کقوله فانه موت تعدد و الودات حلاله ای و الله لور قوز بیلر موت ایچون بیلر یعنی بسله مک عاقبتی موت در و بری دخی
 لام جحد در ما کان و لم یکن دن صکره و بوهین نفیدن صکره واقع اولور کما قال الله تعالی و ما کان الله لیعذبهم
 و انت فیه ای لان یعذبهم و بری دخی لام تاریخ در کقوله کتبت لخلون ای بعد ثلاث و اما ساکن اولن لا ملر ای
 نوع اوزن در بری لام تعریف در از جل کی و لام تعریف ساکن اولن غیچون و وزنه همزه وصل داخل اولدی نو کله
 ابتدا صحیح اولسون دیو فخی لام ماقبله متصل اولسه همزه ساقط اولور و بری دخی لام امر در فخی لام امر ابتدا
 اولسه مکسور اولور و اوک اوزن حرف عطفدن بر حرف ادخال و لنسه مک کسری و تسکین جازم اولور کقوله
 تعالی و لیحکم اهل الاخیل اللهم لا مک فخی و هانک سکونیه یوقتی ابتلاع معناسه بقال لایه من الباب لایه اذ الیتلعه
 اللهم لا مک و میله فخی ابله شول ناقه در که سودی جوق اوله و لایه مک فخی اولن دخی در لور و یوکر که لایه دخی
 لایه مک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 جوق عسکر کویا که نلر هرینه راست کورلر ایسه یودور اللهم لا مک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 معناسه ام اللهم وزن مز دور اوزن معناه اللهم لا مک کسری و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 ات در که زید یوکر که اوله کویا که اولیری یودور و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 دیرلر و لایه کثیر العطا اولن کسینه یوده در غضم کی در وزن و معنی لایه هانک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک فخی و و اوک
 اصلنک اللهم ایدر الله معناسه اخر نه اولن می مشدده حذف اولن حرف ندادن عوضدر ملیم میله
 و هانک فخیه بر موضعک اسمی در که انده خرما الخلیری چوقدر یوم ملیم وزن مز بور اوزن بی تم ابله خنیفه
 ار سنه واقع بر حرک اسمی در الا لایه همزه مک کسری به بر سنه بی قلبه القا اتمک و قلبه القا اولن سنه یوده دخی
 دیر بقال اللهم لا استلهم همزه مک و تانک کسری به لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه
 کسری به دو ما و بری دخی اولن سو دی جمله مک نقول التهم الفصیل ما فی الضرع اذ استوفاه اللهم علی وزن جعفر

له

لهج

زیر انعام بنی مندر آنرا که آخری ابدی و حیره حاه مهمله کسر به کوفه قرین بر شهرک اسمی در و کذلک نعبان
 طایف بولند بر دین اسمی در که بر حانی عرفات طاغنه جقروا کانعان الاراک دخی در بر غم عینک کسری و سکون
 اوزن بناسی ابله کله دعا و محبت در مننه قولهم عم صبا عا کویا که نعم نیم دین ما خود در باب سادسین کله کل
 اکل یا کل دین ما خود اولدخی کبی استخفافا همزه سن حذف اتمکله التعمیه تانک فخی و عینک کسری و مد به
 براغاج اسمی در التعمیم علی وزن التکرید بر موضع اسمی در مکه مشرفه طیراغنه انیم هر هیک ضمی و نونک
 فخی و بانک سکونیه کذلک بر موضع اسمی در نعم نونک ضمی و عینک سکونیه بر عورتک اسمی در النعم نونک فخی
 و عین سکونیه کلام خفی تقول منه نعم نعم من الباب الثاني ونعم من الباب الثالث نغما ونعم نکلم
 معنای سه دخی کلور بقال سکت فلان فانم بحرف النعم نونک فخی و عینک سکونیه و تشدید به کذلک نکلم
 معنای سه در بقال سکت فلان فانم بحرف النعم نونک فخی و عینک سکونیه صوت معنای سه بقال فلان حسن
 النعمه اذا کان حسن الصوت فی القراءة النعم نونک فخی و قافک سکونیه بر کسینه یعتاب ایتک بقال نعمت
 علی الرجل انعم نعمان الباب الثاني اذا عتبت علیه وبقال ما نعمت منه الا الاحسان ای ما را بت منه العتاب غیر
 الاحسان و کسائی ایتدی نعمت دخی کسر قافله لغت در و بر نسنه یی کره کور مکه دخی در بر تقول نعمت
 الامراض بالفتح ونعمته بالكسر اذا كرهته الانتقام همزه نونک کسر به عتاب ایتک بقال انعم الله منه ای
 عاقبه النعمه نونک فخی و قافک کسر به اسم در عتاب معنای سه النعمات نونک فخی و قافک کسر به جمعی النعم
 نونک فخی و قافک کسر به کذلک جمعی کلمه جمعی کلمات و کلم کلدکی کبی و اگر دبلر سکت قافی ساکن قلوب حرکتی
 نونه نقل ایتکله نفعه در سن النعمه نونک کسری و قافک سکونیه بمعناها علی ما مر انما النعم نونک کسری
 و قافک فخی جمعی عتاب معنای سه نعمتک جمعی نعم کلدکی کبی النعمه نونک فخی و قافک کسری و مد به نفس
 معنای سه بقال فلان میمون النعم ای مبارک النفس و بنعمته دن ابدال اولنه در ته کم مرور ایتدی عاقه قافک
 کسر به عامر کلقی در النعم نونک فخی و میمک تشدید به قو غیلق ایتک بقال غم الحدیث بنم و بنم فغانم الباب الاول
 والثانی اذا فقه وقت قافله و تاء مثله غازل ایتکله در و غم غازه دخی در بر النعم نونک فخی و میمک تشدید به
 کذلک غاز معنای سه در و غام کذلک بر اوت در کدر بحم می خوب در لسان فارسیه اکا سبسنبر در بر غالبادیار
 عربی عوامک غم دبد کری اوت در کدر یاحین جنسندن در النعمه نونک فخی و میمک کسری و مد به اسم در
 قو غیلق معنای سه و نفس و حرکت معنای سه کور مننه قولهم اسکن الله نامته ای ما بنم علیه من حرکت و کاه
 اولور همزه ابله استعمال اولنوب یتمدن مشتق اعتبار اولنور صوت معنای سه النعمه علی وزن الرزلة بر نسنه یی
 ترین ابدوب بالذلق بقال غم الشئ غمه ای رقصه و زحره النعم الا حه اولان بر بقال ثوب منم ای موشی
 النعمه نونک کسری و میمک مابین سکونیه شول بیاض در که تازه اولانرک طراغنه اولور النعم نونک کسری
 و میمک و بانک تشدید به لسان روم اوزن منقور فلس معنای سه و نونک ضمی دخی لغت در النعمه وزن مزبور
 اوزن واحدی و ابو عیینه ایتدی غی شول در هم در که انده قورشون یا غود نحاس وارد و بی کاه اولور احد
 معنای سه دخی کلور بقال ما بها ای ما بها احد النعم نونک فخی و وواوک سکونیه او یخو وای یخو بقال نام نیام نو ما
 من الباب الرابع و یازار کساد اوزن اولغه دخی در بر تقول نامت السوق و زاسکیکه ده در بر بقال نام لثوب اذا
 اخلت النائم یا ناک کسر به او یخو و اوزن کسینه و نا نیم محل نومه دخی اطلاق اولنور بقال لیل نا نیم ای نیام فيه
 کقولهم یوم عاصف وهم ناصب وهو فاعل بمعنى مفعول فيه النيام نونک کسر به جمعی النائم یا ناک کذلک کسر به
 موثقی النوم نونک ضمی و وواوک فخی و تشدید به نا نیم کله منک جمعی اصل اوزن النیم نونک ضمی و بانک فخی
 و تشدید به کذلک نا نیمک جمعی لفظ اوزنه جوهر ینک بوتقر رندن فهم اولن بودر که نوم و نیم موده مخصوص

نعم

نعم

نعم

نوم

اوله لکن مخصوص دکلر ته کم قانک جمعند قوم و قم و صا کک جمعند صوم و صم در بر و ته کم قاموسه دخی
 نا نیمک جمعند نوم دبد کر به اشارت اولشدر رخت نونک کسری و میمک سکونیه نفس متکلم دوو نونک اصلی
 نوم ابدی و وواوک کسر به و وقتا که اولتسکین اولدی اجتماع ساکنین اوتری حذف اولنوب کسره سی
 ماقبلنه و رلدی و یونک حقی مضموم اولغدی و اوحد و فیه دلالت اتمکون قلت کله سنه قاف مضموم قلندخی
 کبی لکن غت ده مکسور قلندی مضموم ابله مکسور بنین فرق ایچون یعنی قلت مثلوا ابله غت مثلوا بک اصلاری
 مغیار اولدغن اشعار ایچون و صحاح معجمه نونک اکثر نه للفرق بین المضموم والمفتوح واقع اولشدر و حقی ظاهر دکلر
 و مضموم له مفتوح حین مقصود مستقبل اولنک بعدی خفی دکلر و اگر عبارت للفرق بین المفتوح والمکسور
 اولکسه اظهر اولور دی و اما کلت کله سنه کاف مکسور و لسی یاء ساقطه یه دلالت اتمکون و و اما مذهب
 کسائی اوزن قیاس مسند در زیر کسائی قال کله سنک اصلی قول در در وواوک خیمه و کال کله سنک اصلی کیل در
 در بانک کسر به پس جوهر ینک نو کلامند لارم کور که کسائی غت دیه ضم نونک فخی و میمک سکون
 اوزن بناسیله امر حاضر در نومدن و نونک فخی مستقبلند مفتوح اولد و غنه بناء در زیر الفه قلب اولنان و او
 اجتماع ساکنین دن اوتری ساقط اولشدر و بان نونک فخی و وواوک سکونیه یا چوق او یون کسینه دیمکدر
 کثیر النوم معنای سه در حل نومان دخی لرنه نایه مخصوص اولد غیچون لانا مه همزه نونک کسر به او یون التتویم علی وزن
 التکریم بمعناه بقال غته و نومه اذا جعلته نایا النوم نونک ضمی و وواوک تخفیفیه ایومغه بشلق بقال اخله نوام اذا
 جعل النوم یعتریه التناوم بانک فخی و وواوک خیمه و یومه سکت کوسر مک او یومز ایتک بقال تناوم ای اری من
 نفسه لانه یملیس المتناومه میمک ضمی و وواوک فخی به بر کسینه بر کسینه ابله او یخوده یار شقی بقول ناومه فناومه
 نیومه و غت الرجل یضم النون اذا غلبته بالنوم الاستقامه همزه نونک و تانک کسر به بر کسینه ابله ارام بولق بقال
 استقام اليه اذا سکن اليه و اطمان النوم نونک ضمی و همزه نونک سکونیه شول کسینه در که اعتیان صابلیه النومه
 نونک ضمی و وواوک فخی کثیر النوم اولان کسینه النعمه نونک کسری و مد به بر جنس او یومق بقال انه حسن النعمه
 المتنامه میمک فخیله قطیفه دبد کری اوزن یخاقلو کلیدر که لای و سورلر و منامه دکلر دخی در بر و یوم مقامه
 صاحب صراح منامه جای خواب و بستر دیمشدر و صاحب مذهب کلم که شب بیدوشند دیمشدر جوهر ینک
 قطیفه ابله نفسینه و ارا داند و کی شعره قول ثانی اوقفدر النعمه نونک فخی و هانک سکونیه بر نسنه یی کال همت
 اولق المنهوم میمک فخی و هانک ضمی و مد به حریص اولان کسینه بقال نهم یکنده افه و منهوم ای مولع یوفی الحدیث
 منهومان لا یسبعان منه و بالمال و منهوم بالعلم التهم نونک فخی و هانک کسری و مد به شدلنه نفس الملق زحیر
 معنای سه حاه مهمله ابله بقال نهم نهم نهمان الباب الثاني اذا حر و هو لغة فی نهم علی ما مر و نهم اولسلان
 اواز نه و فیل اواز نه دخی در بر نیم کبی النهم فخیله طعامه زیاده اشتها اولق بقال نهم نهم نهمان الباب الرابع
 النهم نونک فخی و هانک سکونیه دوه یی زیاده یور بسون دیو حیقروب سور مک تقول نهمت الابل انهمها نهما
 من الباب الثالث اذا جرتها و حجت بها التجد فی سیرها و نهم اوفق طاشله و طاشه سنییه اولان نسنه ابله النعمه دخی
 در بر لرنه و یی سورن کسینه اکثر بالاول مقوله نسنه التمدن خالی اولماز و نهم فیل چاغر مغه دخی در بر بقال نهم
 الفیل نهم نهم النهم میمک کسری و نونک سکونیه شول دوه در که سور مک مطیع اوله النهای نونک فخی و هانک
 تخفیفیه و بانک تشدید به دمو رچی حداد معنای سه النهم نونک ضمی و هانک تخفیفیه بر جنس قوشدر و بعضلر
 یی قوشدر دیشدر در النیم نونک کسری و مد به شول یولر در که قوم بل اسمدن حاصل اولور و نیم کهنه اولان کور که
 دخی در بر یوستین کهن معنای سه و نیم و کیم بعضی اشعار ده واقع اولشدر و راغاج اسملر بدر فصل الواو

نعم

المواصلة ميمك فمي وهزمك ففخيله موافقت معنائه در الواء ام واوك كسرى وهزمك ففخيله موافقت معنائه يقال
 واهمه مواصلة ووا اما اذا فعل كايقل وفي المثل لولا الواء ام لهالك الامام يعني خلايقك عشرين وعشرين يري ربه
 موافقتي اولمسه هلاك واقع اولوردي ويقال لولا الواء ام لهالك للثيام يعني في اولنرك كرامه تقليد اكله مباهاة
 انمى اولمسه هلاك اولوردي يعني انلرك افعال حسنه اخلاقه صدر اولمسه دكلدر اهل كرم اولنلره
 تشبيهادر الووم واوك ففخي وناه مثله فك سكوتيله برنسنه في دو كك وفاتق دق وكسر معنائه ووم سكرمكه دخی
 ديرل يقال ووم بتم من الباب الثاني اذا عد الميم ميمك كسرى ومديله بر ك بصن ادك بقال خف ميم اي شديد الوط
 كانه بتم الارض اي بدقه الوثية واوك ففخي وناك كسرى ومديله اولنلر ايله بعداي كد بره جمع اولمى اولمى يقال
 لهاي اجمع لها يعني ذكر اولنان اولنلر ويعد اي جماعتن جمع ايله وويحه قيايه دخی ديرل صخره معنائه منه قولم
 لا والذى اخرج النار من الوثية اي من الصخرة الوثيم واوك ففخي وناك كسرى ومديله اي صق اولان كسنه مكنن
 الخ معنائه الوثية واوك ففخي وناك تخفيفيله ات صق اولوب مجمع اولمى ويقال ووم وثامة من الباب الخامس
 الوجوم تخفيفيله غصه دن ساكت اولمى يقال وجم من الامروجوم من الباب الثاني اذا اشتد حزنه حتى امسك
 عن الكلام الواجم جيمك كسرى به صفة مذكون اولان كسنه يقال مالي ارك واجما يعني ندين سني غصه دن
 ساكت كوروم ويقال لم اجم عنه اي لم اسكت عنه فزعالى خوف الواجم واوك ففخي وجيمك كسرى ومديله زياده
 اسي اولان كون يقال يوم وجم اي شديد الحروب وجماء مهمله ايله دخی لغتدر الوجه واوك ففخي وجيمك سكوتيله
 عار اولنا جق صفت مسبه معنائه ووجه بركون ركهجه ده بر كره يكه دخی ديرل وجهه كيدر وزن وجماء وجماء صاحب
 صراح بومقامه وجهه برروي در افتادن بخوردن ديشدر غلطد رنتم بونك مثلي صيرم تفسيرينه دخی مرور
 اتمشدر غرايت بونكه در كه صاحب صراح وجهه بي باب ياده بركون ركهجه ده بر كره يكه تفسير اتمشكن وجوهري
 بومقامه الوجهه مثل الوجهه ديش اكن وجهه برروي در افتادن بخوردن ايله تفسير اتمشدر الوجهه ففخيله شول
 علامتدر شول نالدر ككه صحرارده انوكه جهت وجانب بلنور الا وجم هزمك ففخي وواوك سكوتيله جعي
 علامت طريق معنائه الوجه واوك ففخي وناه مهمله نك سكوتيله قصد معنائه در نقول وجم وجهه اي قصدن
 قصده الوجه واوك كسرى به طوان يوك اور ركن سر كشاك اتمك بقال وجمت الدابة من الباب الرابع اذا اصعبت
 عند الحمل الوجه واوك ففخيله وناك تخفيفيله يوكل هورتك برنسنه يا شتهاسي كه اندن اش بره ككه تعبير اولنور
 الوجه واوك كسرى به معناه وجم يوكل عورتك استهاسندن غيري رده استعمال اولنلر الوجه ففخيله يوكل
 عورت برنسنه يا شتهاسي اتمك بقال وجمت وجم وجم الباب الرابع الوجه واوك ففخي وناك سكوتيله والفك قصير به
 برنسنه يا شتهاسي اولان يوكل عورت يقال امراة وجم الوجه واوك ففخي والفك قصير به وجمي نك جعي يقال
 نسوة وجمي وفي المثل وجمي ولا حبل يعني اش بر حاله يوكل دكلدر التوحي على وزن التكريم اش برين عورته
 دلد وكن بدرمك بقال وجمها توحيماي اطعمناها ماتشتهيه ويقال ايضا وجمها توحيماي ذبحناها اي ذبحنا لها يعني
 دلد وكن بوغاز لنق الوخامة واوك ففخي وناه مجه نك تخفيفيله ثقلت معنائه سنه الوجهه ففخيله معنائه
 الوجه واوك ففخي وناك كسرى به ثقل اولان نسنه الوجه واوك ففخي وناك سكوتيله معناه الوجه واوك ففخي
 وناك كسرى ومديله معناه ايضا الوجه واوك كسرى به وجمي جعي الا وجم هزمك ففخيله كذلك جعي ونقول
 من باب المغالبة واجني فوجته يعني انوكه ثقلت جكشوب اكاغالب اولدم ثقلته ووجم ووجم وباسي جوق
 اولان رده دخی ديرل يقال شي وجم ووجم اي وفي الوجهه واوك ففخي وناك كسرى به هواسي مزاجه موافق اولين شهر
 الوجهه واوك ففخي وناك كسرى ومديله معناه يقال بلدة وجهه ووجهه اذالم توافق ساكنها الاستخام هزمك

وام

ووم

وجم

وجم

وجم

وذلك

وتناك كسرى به برنسنه في اخر بولمى واغر عد اتمك وهضم اولنلر احد اتمك التوحي ففخيله وناك فمي وتشديد ايله
 بمعناه يقال استوجت البلدة واستوجت الطعام وتوحيته اذا استويته واستيصال وبل دن بام ووجه ايله ثقل
 بولمى ديرل الخبة تناك فمي وناك ففخيله امتلاء اولمى اصلي وجهه ابدى شكم باب لامه وكلة وبكلة تفسيرينه
 مرور اتمشدر وعامه خالي تسكين ايدوب تخمة ديرل تسكن بعض شعر ايجنده دخی كلسدر الخبات وزن مزبور وزن
 جعي الخم كذلك وزن مزبور وزن جعي يقال وجم الرجل من الباب الرابع اتمك الاتخام هزمك كسرى وتناك
 كسرى وتشديد ايله امتلاء اولمى يقال اتمت من الطعام وعن الطعام الاتخام هزمك كسرى وتناك سكوتيله افعال
 وزن اوزن تخمة فبق يقال اتمت الطعام وبوصلته او خه ابدى الخمة ميمك وناك ففخيله وتناك سكوتيله تخمة
 ابدى طعام يقال هذا طعام تخمة وبوصلته موجة ابدى ز راطا بقة عرب كثره استعماله بناء ثاني معروف
 اصليه دن توهم اتمشدر الودم ففخيله شول قايشلدر كره قوغه نك كوشه ليله اغاجنك اراسنه بقللر
 الودمة وزن مزبور وزن واحد ووزم ذكر اولنان قايش قلعغه دخی ديرل يقال ودمت الدلو توذم ودم اذا
 انقطع ودمها ووزم كذلك سكيلر مثله ناهنك رجهه شول انلره ديرل كافي ولدن منع ايلر التوذي على وزن
 التكريم ناهنك رجهه ذكر اولنان نلري انا له ايجون علاج اتمك بقال ودمتها توذيا توذيج كلب بونكه قايش طقمغه
 دخی ديرل وزياده قلعغه دخی ديرل يقال ودمت على الحسين توذيا اي زدت عليها الودم واوك كسرى به شكنجه
 وبقر سقلر الودمة ففخيله واحد ثمره ايله نازكي وفي حديث علي رضى الله عنه لئن وليت بني امية لانقضهم
 نفيس القصاب التراب الودمة اصمعي ايتدى شعبه دن بوحدت بشر يفك معنائه سول اندوكه ايتدى
 بوحدت نقل اولنان اوزن دكلدر بلكه نفيس القصاب الودم الترابية فزور وناك كسرى به اعضاء حيواندن
 شول نسنه در كره دوشوب طراغه بوشش اولمى قصاب اي ياك اتمك ايجون سلكه الا بدم هزمك كسرى
 ومديله بر كسنه كند ونيه جعي واجب فبق يقال ودم الخ اذا الوجبة على نفسه الودمة واوك ففخي وذاك كسرى
 ومديله بيت الله الحرامه كوندن بلي هديه در الودم واوك ففخي وناك كسرى به جعي ندر اولنان مالر معنائه الودم
 ففخيله بوشش الا وجم هزمك ففخيله جعي شيشلر معنا سنه يقال ورم بيلن روم من الباب السادس او هو شاذ
 ويقال ورم انفه اذا غصب التورم ففخيله وناك فمي وتشديد ايله شيشك بقال توزم جلد اذا ورم التورم على
 وزن التكريم شيشورمك يقال ورمته تورم وناك كسرى به معنائه ده كور يقال ورم فلان يافه تورم اذا شمع يافه وجم
 الا يرام هزمك كسرى به ومديله ناهنك سني شيشك بقال او رمت الناقه اذا ورم ضرعها الودمة واوك ففخي
 وزم مجه نك سكوتيله بركون ركهجه ده بر كره يكه وجهه كي وصاحب صراح بومقامه دخی برروي افتادن ايله
 تفسير اتمشدر سهرور الودم واوك ففخي وناك كسرى ومديله شول اندر كره قور بدرل ايو سعيد ايتدى كلابي دن
 اسماع اتمد مكه وزنه اولدر كره كز قسني بشروب قور بدرل بعدد وكوب اكل ايدرل وجم كره دن اولان وزنه نك
 دخی حال بود رديدي ووزم اي صق اولان كسنه به دخی ديرل يقال رجل وزم اذا كان مكننر الخ ووزم برره
 ديوشور بيلن تازما وتمد دخی ديرل ايو سقيدر واتي اوزن وبعضلر ايتدى ووزم بي ظهور بدن حرامه جعي دركه
 اركك خرمادن الشلق ايجون شق اولنور بعدد خرماء ايله بقللر وزنه واوك ففخي وناك كسرى ومديله
 واحد ي الموزم ميمك فمي وناك كسرى وتشديد ايله اياغن بره ركه بصن كسنه بقال رجل متوزم اي شديد الوط
 الودم واوك ففخي وسينك سكوتيله نشان وداغ الصم سينك كسرى به معناه نقول وجمه وجمه اذا ارفه
 بجمه وكي والهاء عوض من الولا الوثية واوك ففخي وقينك كسرى به شول نسنه در كه نساظا بقة سي ليا
 راسقن كي استعمال ايدنر اولنان نلر سندن اكر نك بيلن ديرل وسينك ساكني قلعغه دخی استعمال ايدنر وواوك

ووم

ورم

وزم

وسم

بن عبد مناف یعنی قومند و بداند و بخون هاشم دبدیلرادی عمرودر الهشم هانك فخی و شبنك كسری و مدبله
 شول و ندر كه قور بوب پان لنه و شول چورك اغا جدر كه او دخی ای استد و کی دیوشون و هشیم ضعیف البدن
 اولان كسینه یده دیرل بقال رجل هشیم اذا كان ضعیف البدن هشیم الكرم هانك فخی و شبنك كسری و مدبله
 سخی اولان كسینه منه قولهم ما فلان الا هشیم الكرم ای كان حواد اسهل لما خذ الهشم فختبئله و شبنك فخی
 و تشد بدبله شفتك بقال تمشم علیه فلان اذا تعطف لاهشام هزمك و نك كسری به عده اولان سودی
 جله صاعق بقال اهشیم مافی صرع الناقة اذا احتلبه الهضم هانك فخی و صادك سكونیله فاتی كسرمعنا سینه
 الهضم علی وزن حیدر ارسلان اسد معنا سینه و هضم رجالدن قوی اولان كسینه یه دخی دیرل الهضم هانك فخی
 و صادك سكونیله فاتی كسرمعنا سینه الا هضم هزمك و نك كسری به عده بقال هضمه حقه و اهضمه
 اذا اظلمه و كسری علیه حقه و هضم تركه دخی دیرل نقول هضم لك من حق طابفة اذا تركته و هضم برزوع بخون دخی
 دیرل الهضم فختبئله و صادك فخی و تشد بدبله ظلم انك تقول تهضمه اذا اظلمه و تهضم ظلمه طاعت البدن و یونلق
 كوستر مكه دخی دیرل نقول تهضمت ههنا اذا انقذت اهلهم و ناقصرت الهضم هانك فخی و صادك كسری و مدبله ظلم
 معنا سینه الهضم ميمك فخی و صادك فختبئله بعناه و هضم خرماتك شول اجمادق حچكه دخی دیرل كه هنوز قابی
 ایچنه اوله و مزبون هضم دیرل ری ایچنه كرد و كندن اوتری و هضم شول عورت دخی دیرل كه بوكر لری خوب اوله
 لطیفه الكشعین معنا سینه الهضم ميمك فخی و صادك فختبئله بعناه و تشد بدبله شول بوكر درك تاز و تراود و غندن اوتری
 شكنلر نك بعضی بعضه منضم اوله بقال كسرمعنا سینه الهضم هانك فخی و صادك كسری و مدبله قوم برخصوصه
 ظلم ایتك الا هضم هزمك كسری به دوه و نك قولن دشلی و دوشوب غیری دشلی ظهور انكه دیرل ابو بدروایی
 لوزن بقال الهضم الابل للاجداع و للاسد اسر جمعا اذا هبت و واضعها و طلع غیرها و اجداع جملة و ذال معجمه ابله
 دوه بشیاشنه كیرمكه دیرل و قیوننه دخی حال بوبله در الهاضوم علی وزن الكافور جوارش دبد كری نسنه در كه
 طعابی هضم ابلر الانهضام هزمك و هانك كسری به طعام هضم اوللق بقال هذا طعام سرج الانهضام و بطی
 الانهضام الهضم هانك كسری و صادك سكونیله ایلحق رارض مطینه معنا سینه الا هضم هزمك فختبئله جمی
 ایلحق رلر معنا سینه الهضم و شبنك كسری و مدبله كسری و صادك سكونیله كسری و صادك سكونیله كسری و صادك سكونیله كسری
 كسری به دوه و نك قولن حذر قل جائز كه عدودن یا خود جانور دن ضرر یشه الهضم فختبئله طوارك یا نكری
 بری برینه قریب اوللق انضمام الجنین معنا سینه و یواته عیب عد او لنور و بود كر اولنان ابن السكیت روایتی در
 دیشلر كه اهضم اولان ات یعنی قارنی اولین ات اصلا و وزاغه سكرتزا صمعی ایتدی او كدل میداشته اهضم اولان
 ات چك احمالی بوقدر زرا انك سكرتسی قارنی ابله و بونی ابله در دبدی الهضم هانك فخی و صادك سكونیله
 والفك مدبله اهضمك مونی قارنی از اولان دیشی ات معنا سینه و اهضم كذلك قارنیز اولان رجه دخی اطلاق
 اولنور و بوجله جهت مد خدر الهقم هانك فخی و قافك كسری به شول كسینه در كه زیاده اج اوله شد بدالجوع
 معنا سینه الهقم فختبئله زیاده اج اوللق بقال هقم ههنا من الباب الرابع الهقم هانك كسری و قافك فخی و ميمك
 تشد بدبله كثیر لاكل اولان كسینه و هقم دریاه دخی دیرل الهقم علی وزن حیدر شول ار كه دوه قوشیدر كه اوزون
 اوله و بعضیلر بو هیقندنر ميم زایده در دیشلر و هیم ار كه دوه قوشنه دیرل و صاحب صراح بو مقامه هیم
 شتر مرغ در لوز و الیم زایده دیشلر قصوری خفی دكدر زرا ميم زایده اولمی اصلی هیقندن ولد و خی تقدیر جه در
 مطلق دكدر و هیم در راه و جنك اوزن حكایت دخی استعمال اولنور و لقمه یونك صوتی حكایت دخی
 استعمال اولنور الهقم فختبئله و قافك فخی و تشد بدبله اری لقمه یونق بقال فلان تهقم الطعام اذا ابتلع لقمه

هضم

هضم

لهقم

طاما الهقم فختبئله و قافك فخی و تشد بدبله قوی یقنلق بقال تهكمت النیر اذا نهكمت و نهكمت زیاده غصبه
 كلكه دخی دیرل بقال تهكمت علیه اذا تشد غصبه و تهكمت یعنی به دخی دیرل بقال تهكمت اذا تغیت التهكم علی
 وزن الهكم یعنی قالدوم بقال تهكمت غیری ههنا اذا غصبتی اوزمیه كتور سلك الهكم ميمك فخی و قافك كسری
 و تشد بدبله متكبر معنا سینه هلم هانك فخی و لامك فخی و ميمك تشد بدبله و فتح اوزن فاسینه كل دیکدر تعال
 معنا سینه خلیل ایتدی و نك اصلی لم ایدی لم الله شعته و لاندن ما خود اولون جمعه معنا سینه كویا كه معنی لم نفك
 الیفا دیکدر اقرت معنا سینه هاشیمه یجود و لانی حذق او تشد كثر استعمالدن اوتری و هاشیمه لم ایتدی كای
 واحد قلوب و واحدی و ثنیه سی و جی و تا بی برار قلندی اهل حجاز یعنی اوزن قال الله تعالی و القابلین
 لا خولاهم هلم الینا و اهل نجد ای منصرف قلوب ثنیه سی هلم و جند هلم و مو تشد هلم دیرل كی اذخ
 اهل حجاز لغتیدر و كه اولور لاه صله لند و ب هلم لك و هلم اكما دیرل تنك هیت لك دیرل و هیت لك هلم لك
 معنا سینه دره فجن بونك اوزن نه نول فختبئله داخل فلیك هلم یا رجل در سن و مو تشد یچون هلم در سن
 ميمك كسری به و ثنیه سینه هلم در سن كرك ثنیه مذكر اولسون كرك مویث اولسون و جمع مذكر نده هلم
 یا و حال دیرل ميمك جمیل و جمع موشنه هلمنان یا نسوة در سن و جی و جی هلم الی كذا و كذا دیسلر الام هلم
 در سن الق و هانی مفتوح قلعه كویا كه الی ماله یوب هانی حلی اوزن ترك الشمس اولور سن و جی هلم كذا و كذا
 دیسلر لا الهله در سن لا اعطيكه معنا سینه و جوهرك نك بول كلامندن فهم اولنور كه هلم كلسی قریب اوللق معنا سینه
 استعمال اولنور و خی كی اعطام معنا سینه ده استعمال اولنه پس مناسب اولان بوبادی كه معنای اعطای دخی اول
 كلامه اشارت اولنیدی مكره لا اعطيكه كلسیه مقصود لا اعطی المسول در لا اقرنك معنا سینه دینه الهیلمان
 هانك و لامك فختبئله و یانك ما بیند سكونیله ركه در كه مال كثیر دیک مخلفه استعمال اولنور بقال جاءنا بالهیل
 و الهیلمان اذا جاءنا بالمال اكثر و لا ملك فخی دخی جائز در ههنا الهه لقمه هانك كسری و لامك سكونیله فرموده
 و اوزون اولان كسینه هلقام هانك كسری و لامك سكونیله رز جاك اسید رالهم هانك فختبئله و ميمك تشد بدبله
 غصبه الهوم و شبنك كسری و ميمك تشد بدبله و هم ارتمك معنا سینه دخی كور نقول هنی المرض ای اذانی
 و هم برنسته فی ذلك معنا سینه دخی كور نقول هنی الشی اهم ههنا من الباب الاول اذا زدت الالهام هزمك
 كسری به غصه واضطر اب و رمك نقول هنی الامر اذا اقلقك و خزنك و بقال ههنا ما هیمك لهم ميمك فخی و هانك
 كسری به زیاده احتیاج اولنان نسنه الانهضام هزمك و هانك كسری به اریك بقال انهم الشعم والبر اذا ابا و برد
 فختبئله كو كدن یغان طویه دیرل الالهام هزمك و نك و نك كسری به غصه لقی اغنام معنا سینه بقال اهتم له بامر
 الهاموم علی وزن الكافور شول دوه اور كجیدر كه ازیش اوله سنام مذاب معنا سینه و صاحب صراح هاموم شتر
 كذا خته كو هان دیشلر مناسب دكدر الهه هانك كسری و ميمك تشد بدبله برنسته یه قصد و توجه بقال
 فلان بعید الهه الهه هانك كسری و ميمك فختبئله جمی هیمك معنا سینه الهه هانك فختبئله بعناها و هه هانك
 كسری به زیاده پیاوین عورت دخی دیرل الهه ميمك و هانك فختبئله مراد اوللق همام هانك فخی و ميمك كسری اوزره
 بناسیه بعناها بقال الهه لی و الهام ای لاهم بذلك ولا افعله پس همام قظام كی اولور اخرینك بناسینه
 الهیم هانك فخی و ميمك كسری و مدبله اهسته یور و نك دینب كیدر و زنا و معنی نقول همتاهم هیم
 من الباب الثاني الهم هانك كسری و ميمك تشد بدبله و زیاده پیر اولان كسینه شیخ فانی معنا سینه
 الهام هانك فخی و ميمك تخفیفه عالی هیت اولان بك ملك عظیم الهه معنا سینه الهوم هانك فختبئله و ميمك
 فخی و مدبله شول قوی در كه صوبی جوق اوله همام هانك فخی و ميمك سكونیله و ميمك ثانیه نك كسری اوزن بناسیه

هلم

هلم

هلم

بهن

بهكن

بين

بون

معنای سه و منه دهن البان الیه نهان بانك فتي و هانك سكوتيه شول عورت در كه نفسی خوب و راجحه سی لطیف اوله
 بهان بانك فتي و نونك كسر اوزن بناسی ابله زعورنك اسمی در قظام کی الیه كنه بانك و كافك فتي و هانك مایند
 سكوتيه تازه و تراولش عورت بقاله هی ذات شهاب بهكن ای غصه و كاه اولور بهكل دخی دیر لامله البین بانك فتي
 و بانك سكوتيه اراق فراق معنای سه الیه نونه بانك فتي و نونك ضمی و مدله بمعناه تقول منه بان بینا
 و بینونه و بین و صله دخی اطلاق اولتو واضداف دخی دوو قری لقد تقطع بینكم بالرفع و النصبر رفع فعله مرفوع
 اولتو اوزره در نصب حذف اوزره در ای مایندكم و بین فضله و مزینه دخی دیر لعلی مایجی البون بانك فتي
 و واولك سكوتيه فضل و مزیت معنای سه یقال باغبونه و بیننه من الباب الاول والثانی و بینهم بانون بعید و بین
 بعید و الوافصح و بینك مقامی بون تفهینند ذكر اولتی ایدی لكنی باله مشرك اولد و عیون بوجله ذكر اولتی
 و نحن معنای بعد مراد اولسه ان بینهم البینادیرل غیری دیرل البیان بانك فتي ابله فصاحت معنای سه در وفی
 الحدیث ان من البیان لیسرا و بیان شول نسبه یعدی دیرل كه انوكله بر نسبه مبین اولور كرك دلاله طریق ابله
 اولسون كرك غیری اولسون و بیان بر نسبه ظاهر اولغه دخی دیرل بقال بان الشی سیانا اذا اتضح الا بین همزه نك
 و بانك فتي ابله فصح معنای سه در بقال فلان ابن من فلان ای اقص منه و اوضح كلاما این كذا لك الفك
 و بانك فتي ابله در جاك اسمی در كه عدن شهری اكانسیت اولنوب عدن ابن دیرل البین بانك فتي و بانك كسری
 و تشدید ببله ظاهر اولان نسبه یقال بان فهو بین الایبناء همزه نك فتي و بانك كسری والفك مدله جمعی هینه
 ایهنا کی الایانه همزه نك كسری ببله بر نسبه ظاهر اولق معنای سه دخی كور و ابانك یرمغه دخی دیرل بقال ضربه
 فابان را سه من جسد و فصله البین مینك ضمی و بانك كسری و مدله بر صوبك اسمی در بقال بان الشی فهو مبین
 این كسینه یه دخی دیرل مبین مینك ضمی و بانك كسری و مدله بر صوبك اسمی در بقال بان الشی فهو مبین
 و اینته انا اذا اوضحته الاستبانه همزه نك و تانك كسری ببله كذا لك بر نسبه ظاهر اولق و علی وجه الظهور بلك
 معنای سه در كور بقال استبان الشی اذا ظهر واستبنته انا اذا امر قته التین فحینه و بانك ضمی و تشدید ببله
 بر نسبه ظاهر اولق و ظاهر قلی معنای سه در كور بقال بین الشی اذا ظهر و بینته اذا ظهر و تعدی هذه
 الثلاثه و لا تعدی التین علی وزن التكریم بر نسبه فی واضح قلی و بین و اوضح اولق معنای سه در كور و فی المل
 قد بین الصبح لیدی عینان ای بین و جوهر نك بولكلا مندن هم اولنور كه بین دخی لازم و متعدی كله حاله
 و ندن اقدم هم لازم و هم متعدی كلسن افعاله و تفعیله و استعماله مخصوص ایشدر التیان بانك كسری و بانك
 سكوتيه مصدر در اشكان قلی معنای سه شاد در زیر امصار تانك فحینه كور تفعال و زنی اوزن نك كاز
 و تكرار و توكاف کی كسره هین ای كله كلسندر كه انوكری تیان و یری تلقاء در و توكاف یعمودن او طلقه
 دیرل البیانیه مینك ضمی و بانك فتي ابله اریق مقارفت معنای سه التیان بانك فتي و بانك ضمی ابله اریق بقال
 البیان القوم اذا نهجوا البیان بانك كسری ببله شول كسینه در كه سودن صاغدی طوارك صولندن كله و علی مینك ضمی
 و لایك فتي و تشدید ببله صاغندن كینه دیرل البیانیه كذا لك بانك كسری ببله شول طلاقه دیرل كانه مراجعت
 اولیوب نكاحه محتاج اوله پس بانه فاعله اولور مفعوله معنای سه و جوهر نك بولكلا مندن یا مل و زه زربانیه
 تطلیقه نك صغی اولیوب مفعول معنای سه حاك و جی ظاهر اولما زركله طلاقه و زو جینی یری رندن ایری
 و باینه شول بیه دخی دیرل كه كرسندن جوی اراق اوله و اماكر بشی زیاده قریب اولوب یاده دكلوا و لینه یا نه دیرل یا
 هو عدل صكره نونك اوزر نه تقدیمی ابله بونلر كه اكنمی دخی ابله عیب عد اولنور و باینه شول قیویه دخی
 و زركله دیری اولوب واسع اوله البین بانك فتي و بانك ضمی و مدله بمعناه و ذكر اولنوز قیویه بون و باینه دیرل

زیرا

زیرا قیویه صالحن اب بون تقدیر وجه قیونك دیوارندن اراق اولور و معنای سه اوتری غراب البین بانك فتي و بانك
 سكوتيه شول قرقه در كه لاجه اوله ابع معنای سه و ابو الغوث ایدی غراب البین شول قرقه در كه بوزنی و ایلقری
 قمری اوله اناسیه قرقه خاتم دیرل و حاتم دیرل بطریق التطیر فراقه حكم اید كچون در ضرر كز عی اوزن
 بین بانك فتي و بانك سكوتی و نونك فتي اوزن بناسیه بر قی سه نك ان سی وسط معنای سه سكوتی سینله تقول
 جالسین القوم كاتقول جالسین وسط القوم پس بین ظرف در و اكر انی اسمك اوزن استعمال ایلسك معرب
 قبل من تقول لقد تقطع بینكم رفع النون بعیدات بین بانك ضمی و عینك فتي و بانك سكوتيه كله بین مجرور
 و مضاف الیه اولق اوزن احیاناً معنای سه قریب استعمال اولنور تقول لقیته بعیدات بین اذا لقیته بعد حین
 ثم امكنك عنه ثم اینه بین بین یارك فتي و یارك سكوتی و نونك فتي اوزن بناسیه ایا بابه یتلو ماینبی بقال هذا
 الشی بین ای بین الحیدر و الیدی پس بونلر ای كله در كه كله واحد مثابه سنه قلوب اخری مینی قلسندر
 و همزه بین بین شول همزه در كه تخفیف و تشدید یعی همزه حركته موافق اولن حرف علنك یمنه قلسندر
 مثلاً اكر همزه مفتوحه اولسه همزه ابله الف یمنه قلسندر سوال کی و اكر همزه مكسونه اولسه همزه ابله یمنه
 قلسندر سیم کی و اكر مضمومه اولسه همزه ابله و او یمنه قلسندر لوم کی و همزه بین بین ابتداده واقع اولما زاید
 ساكن کی ضعیف اولد و غندن اوتری اكن دهر نك كور ساكنه قریب اولوب همزه صریحه مرئیه سنه و اضل
 اولما مشنه مفرک اعتبار اولنور و همزه بین بین دیرل كری ضعیفندن و تری در ته كم بین بین ضعیف معنای سه
 استعمال اولنور بنایانك فتي و بانك سكوتی والفك قصر ببله كه اخر نك اولان فقه دن متولد اولور فقه فی
 اشباع ایلكله بین بانك و نونك فتي و مایند بانك سكوتيه كذا لك بینا معنای سه در مینا ببله در تقول بینا نحن
 زوجه انا انای بین اوقات قریبتنا یاه پس اوقات حذف اولنوب اوقاتك مضاف الیه اولن جمله بین كله سن ولی
 ایشدر و اسأل القرية اب كریه سنه مضاف حذف اولن و فی و طرف و مائك جمله یاضافی خود شایع در
 كقولك لیتك من الخراج امیر و اصحبی بینا كله سنك مابعدن مجرور ایدردی قین بین معنای سه اولوب موضع
 بین وضع اولتی صحیح اولسه و اصحبی دن غیری بینا و بینا كله رندن صكره كلی كله لری مرفوع قلدر مبتدا
 و خبر اولق اوزن البین بانك كسری و مدله بر یان یك كوز ایری مقداری اوله البین ضمیمه جمعی و بین ناحیه
 معنای سه دخی كور ابو عز و زو ابی اوزن فصل التان التین بانك كسری و بانك سكوتيه همان كاه معنای سه التینه
 تانك كسری و بانك كذا لك سكوتيه واحدی و بین یوك كاسه یعدی دیرل قدح كبر معنای سه كسانی ایدی
 پس شول یوك كاسه در كه بگری ادمه كفات قله اذن اشعه اولنه من دیرل كاكاف رب اوله نفوس كثیره كفات
 ایدندن اشعه اولنه عس دیرل عین مهله نك ضمیمه و بین مهله ابله كه اوج دورت ادمه كفات قله اذن اشعه
 اولنه قدح دیرل كه ای كسینه كفات قله اذن اشعه اولنه قدح دیرل قافله و عین مهله ابله اذن اشعه اولنه غر
 دیرل عین مینك ضمی و مینك فحینه التین تانك فتي و بانك سكوتيه همان و یرمك تقول ثبت الدایه ایدنها
 تسانم الباب الثانی اذا علمتها التین التیان تانك فتي و بانك تخفیفیه عقل و ادراك فطنت معنای سه التین
 فحینه اهل ادراك اولق بقال بین اهل بین بنفانم الباب الرابع التین تانك فتي و بانك كسری ببله اهل ادراك اولق
 فطن معنای سه التین علی وزن التكریم بر نسبه ده زیاده و كرا بدوب دقت نظر اوزن اولق بقال بین بینا اذا ادق
 النظر فی حدیث سالم بن عبدالله قال كذا تقول فی الحامل للمعوی عما زوجها التین فقی علیها من جمیع المال فی بین ما نسقم
 ای خنی اذ فقم النظر فقام غیر ذلك التیان تانك فتي و بانك تشدید ببله همان صحن كسینه كاه فروش معنای سه و اكر
 لیان قلعان و زنی و زنی اولور نه تیدن هلاك معنای سه لا یصرف اولور التیان تانك فتي و بانك تشدید ببله

بین

تقن

لن

لن

لن

لن

لن

لن

لن

شول تقن در که کجیلر کیر قارش مقداری اوزونی اوور هین عورت غلیظه فی ستر ایدر فی حدیث غار ان
 صلی فی تان فقال فی مشون و مشون نام مثله ابله مثله سنده علت اولنه در لر یعنی صوبولنه زحی اولنه در لر
 الا تقن هنر نه کسری و تقن سکونیه بر نسبه فی حکم قلب التقن تانک کسری و قافک سکونیه استاد اولان
 کسسه حاذق معناسنه بقال رجل تقن ای کامل فی صنعته تقن کذلک تانک کسری و قافک سکونیه بر کسسه تانک
 اسمی در که ایواوق اناغله معروف در ایواوقه انوکله مثل ضرب اولنوب لر می من این تقن در لر و بومقامه
 جوهری کلامی مستاحه دن خالی دکلر در راز باده ایواوق این تقن نام کسسه تانک اوغلی اولور تقن اولماز و بونک
 امثالی مرور ایشدر و تقن طبیعتیه دخی در لر بقال فصاحه من تقنه ای من سوسه و طبعه التلنه ضمیمه
 ونونک تشدید بله و تانک فحیه دخی لغتدر حاجت معناسنه بقال لی قبلک تلنه و تلنه اکملک معناسنه دخی کاور
 ابن السکیت روانی اوزن بقال لی فیهم تلنه و تلنه ای لب تلان تانک فحی و لامک تخفیفیه و ونونک کذلک فحیه
 الان معناسنه در اصغر روانی اوزن ابو عبیده ابتدی تلان کله سنک اصلی الاندن تخفیف اولنان لان در اولنه
 تاز یاده اولمشدر تحین کله سنده تاز یاده اولندوغی کی حین معناسنه التقن تانک کسری ونونک تشدید بله
 بر نسبه تانک همتاسی حین معناسنه بقال فلان تن فلان و همتاسی ای همتاسیون فی عقل اوضف اوشده
 او مروه الاتان هنر نه کسری و تانک سکونیه مرض اوغلی ضعیف و دوشر مک بقال اتن المرض الضعیف
 اذ قبضه فهو لا یشب التین تانک کسری ونون اولک کسری و تشدید بله بر جنس ابلاندر و تین کولک بر رک
 اسمی در و بعضیلر کولک ای لی بیاض خفی در که روح اوزن واقع در دیشلر التین تانک کسری و مدبله انجیر که میوه
 قسمندن در التینه وزن من بوروزن واحدی بر انجیر معناسنه و یاری تعالی نک والتین والزیون و طور دینوی
 قولنه ابن عباس رضی الله عنه ابتدی بنندن وز بتونندن مراد معروف اولان انجیر و بتون در و بعضیلر ابتدی
 تنه و ز بتونله مراد ابکی طاعنر ببلان معناسنه فصل الثانی نام مثله تانک فحی و تانک سکونیه بر یک اوحن
 بوکوب دکلک التین تانک کسری بله معناه تقول ثبت الثوب ثینه و ثابانا من الباب الثانی اذ ثبت طرفه و خطه
 و ثیان کولک انکندن اولن طرفه دخی در لر کولک انکندن بر نسبه قوسه التین فحیه و تانک فحی
 و تشدید بله بر نسبه فی کولک انکندن الحق تقول ثبت الثوب اذ جعلته فیه و جعلته بین بیدیک و کذلک لففت
 علیه حیره مر او بلک من قدام حق کولک ایشنک اوکته بر نسبه قوسه التین فحیه و تانک فحی بقال
 ثقی اللحم من الباب الرابع ثبت کی در نه کم ثبت اشته در لر دیشی اقلری بدر ایحه بقلدغی معناسنه و تلنه لامک
 کسری و تانک تخفیفیه دیش اشته در لر التانک تانک فحی و خاء معجمک تخفیفیه فلان و رک اولمق بقال ثقی اللحم
 اذ غلط و صلب الثقی تانک فحی و خاء کسری و مدبله قالی اولان نسبه و تحین رسلح اولان کسندن دخی
 در لر بقال رجل تحین السلاج ای شای السلاج الاتحان هنر نه کسری بله بر کسسه فی زبون ایشک بقال اتحنته
 الجر اجه اذ او هنته و اتحان و نسبه فی بوق ایشک و غالب قلعه دخی در لر الاتحان هنر نه کسری و تانک کسری
 و تشدید بله جوق اولمق و غالب اولمق اصلی اتحان ایدی ادغام اولمشدر التین فحیه و تانک فحی راجحه سی متغیر
 اولمق بقال ثقی اللحم من الباب الرابع اذ تغیرت راجحه التین تانک فحی و دالک سکونیه اتی جوق اولن کسسه
 کثیر اللحم معناسنه المشدن مملک می و دالک فحی و تشدید بله کذلک کثیر اللحم معناسنه و مشدن اللحم
 نقصانی اولن کسسه دخی در لر ناقص البید معناسنه فی حدیث ذی التدریه انهم من البید قالوا معناه مخدج البید
 ای ناقص البید و ابو عبید ابتدی مشدن ذکر اولن معناه کلسی نندوه دن مأخوذ اوله و غنه باده در و تشدید و تشدید
 در لر القصد اولوب بر و جمع اولد غیور تشبیها مشدن دبدیلر دیو توجیه ایشلر در حال ذکر اولنان منوال

تقن

تقن

تقن

اوزن و اسه مشدن دیک کرک ایدی قیاسانکر که مقولوب اوله دیشلر در التقنه تانک فحی و تانک کسری بله و ونونک
 کو کسندن شول برک بر در که چو کد کله انوک اوزنیه چو کر در زونده اولن و سائر عضوفه اولن برک برکی الثغفات
 تانک فحی و تانک کسری بله جی ذکر اولنان برک بر معناسنه ذی الثغفات وزن من بوروزن عبد الله بن وهب الراسبی
 نام کسسه تانک فحی در لر اس خوار جدر و من بوروزن ذی الثغفات دبدیلر و راطول وجود انوک حالت صیده دیره
 قون اعضاسنده تا بر ایشدی المثافه سمک فحی و تانک فحیه بر کسسه ابله بر رده او تور مق بقال ثافت فلان
 اذ جالسته بعضیلر ایدی یونک اشتقاق ذکر اولنان معنادن در کوریا که سن در رک تقنه سن انوک در زک
 تقنه سنه الصاق ایدر من حالت جلوس ده و مثافه بر کسسه یه معاوت ایشک دخی در لر بقال ثافت الرجل علی
 الشی اذ اعنته علیه التقن ضمیمه طفر جفک و سفره نک اطراف که چون دکلش در التقن تانک فحی و تانک سکونیه
 دو بر نسبه فی در یله اوزن مق یا خود دوشی التقنه البقی بقال ثافت الناقه تقنه ثغنا من الباب الثانی اذ اضر بته
 یثقیها التقن فحیه ال علدن ناسور و یغلیوب برک اولمق بقال ثافت بده من الباب الرابع اذ غلط الاتحان
 هنر نه کسری بله بر ایشک کلسی ای برک ایشک ناسور فی بغضه بقال ثقی العمل بده التیکه تانک فحی و کافک سکونیه
 بر سوری کور کر حین دن یا خود غیری بنسبه دن التیکه تانک فحی و کافک فحیه یولک اووشی بقال خل له عنی ثکن
 الطریق فی عن صحه و صحیح سن مهملک و حیمک فحیه و حاء مهمله بله و وسط طر یقه در لر ثکن فحیه و بر طاعنک
 اسمی در التانیه تانک فحی و ونونک کسری بله سکر که مراب عدد دن در بقال ثانیة رجال و ثانی نسوة و بواسطه
 کسه و فسوب در زون تانک فحیه شول جدر که انوکله ایدی عدد سکر اولور بر حرف اولن مفتوح قلدر بلر
 و بر انسبتنه که اولور تغیر ایدر لر نه کم دهری و سهلی در لر اولر ک فحی ابله مفتوح الاول اولان دهرک و سهلی
 سبتنه پس یونک یا بنسبتک بری حذف اولنوب بدله الف و بر دبلر ته کم فحیه نسبتنه بیان دیوب وجه
 من بوروزن فیشلر در بر ثانیة یاسی اضافت حالته ثابت اولور و ضیفک یاسی ثابت اولدوغی کی تقول ثانی
 نسوة و ثانی مائه ته کم قاضی عبد الله در لر رفع و خبر حالته حذف اولور و ثوبنه مقارنته و نصب حالته ثابت
 اولوب منصرف اولور و رابو جمع دکلر و تانک جوار و سوار مجر اسنه جاری اولوب حالت نصبنه لا ینصرف اوله
 و جوار جاریه کله سنک جی در اقیحی معناسنه و سوار ساریه کله سنک جی در کجه ابله بورین بلوت معناسنه
 و بعض استعاره ثانی حالت نصبنه لا ینصرف واقع اولمق صیغه جمع توهم اولماغه بناء در و عر بلرک الثوب
 سبع فی ثانی دبد کلرینک حق فی ثانیة دیک ایدی زرا طول ذراع له او طول وار شون معناسنه و ذراع مونت در
 و عرض شبر له او طول قارش معناسنه و شبر مذکر در مونت کدوکی اشیاء صریح ذکر اولماغه بناء در و بو
 عر بلرک معنای شهر حسابد کری کی در حالا که صوم ایامه اولور لیالیه اولماز و ایام یومک جی در و یوم
 مذکر در و اکر ایام ذکر اولنیدی خمسة دیک لازم اولور دی رعایت تذکره ایچون ثانیة وزن من بوروزن بر
 موضعک اسمی در التینیه تانک فحی و مملک فحی و ونونک کسری بله ثانیة کله سنک تصغیر فی الفک حذفیه و اکر
 در سگ یایی حذف ایدوب ثینه دیر سن التی یایه قلب ایدوب یای تصغیر ایچنه ادغام ایشکله و جازدر که
 ایشکسنده دخی آخرک ما قبله یا ساکنه فی عوض ویره من مقلمه مغیام دبد کری کی ثانی عشرة بعض
 استعاره که ثانی عشرة واقع اولمشدر حالا که حق ثانی عشرة دیک ایدی یا یایه یای حذف اولندوغی طوال الابد لغی
 اوزن در که حق طوال الابدی دیکدر التقن تانک فحی و مملک سکونیه بر مالک سکر و بورن الحق تقول ثقی اللحم
 اتخمن من الباب الاول اذ احدث ثقی اموالهم و رقومک سکر نجسی اولغه دخی در لر تقول ثقی اللحم اتخمن من الباب
 الثانی اذ اکت ثمنهم الاتحان هنر نه کسری بله بر قوم سکر عدد اولغه در لر بقال ثقی اللحم اتخمن من الباب الثانی

کر که دخی در بر تقول جنت الشی فی صدری اذ اکتبته و اکتان فوئله کبر لک معنایه در الحقیق حکم فنی
 و تو نیک کسری و مدینه قارنه اولان اوغلان لاجنه همز نیک فنی و حکم کسری به جی قارنه اولان اوغلان
 معنایه و جنین قبره قوس منته دخی در بر لاجنه حکم فنی و تو نیک تشدد بدیه سول سلاح در که انوکله بدی
 سیر اندر بوقه بیدر ظاهر اولی بود که جنه قلقلان اتم اوله حاله بعض مختصر انده جنه قلقلان در حدیث
 و جنه مطلقا پرده دخی در بر الحقیق حکم فنی و تو نیک فقیه جی پرده ل معنایه الاستحسان همز نیک و نیک
 کسری به پرده قوالی بقال انجین یجنه ای استنه بسره الحقیق حکم کسری و حکم فقیه قلقلان سیر معنایه
 الحقیق حکم فقیه جی لاجنه حکم فنی ایله بستان الحقیق حکم کسری به جی بستان معنایه الحقیق حکم فقیه
 کد لک معنای مر بور دن جعفر و عرب طایفه سی خرمال جعفرینه جت در بر الحقیق حکم فنی ایله قلقلان
 معنایه و جنتان اورینه دخی در بر بقال ماعلی جنتان الامازی یعنی کورد کله دن غیره لکله لباس بوقه
 و جنتان اللیل کجه نیک قرمسته دخی در بر و جنتان الناس خلقت بر جماعه دخی در بر لاجنه حکم کسری به جی
 معنایه در منته قوله تعالی من الجنة والناس و جنه دیوانه اولغه دخی در بر جنتان معنایه و جنه اسم دخی
 کلور دیوانه لک معنایه اسم و مصدر صورت واحد وزن کشتدر منته قوله تعالی ام یجنه الحقیق فقیه
 قبر مزار معنایه الحقیق حکم و تو نیک فقیه دیوانه اولق جنون معنایه و او ی خذف اولشدر و اول
 تو نیک تشدد بدیه جنتان کبابی اولق معنایه الحقیق حکم کسری و تو نیک تشدد بدیه جی حایطه
 حیطان کی و جان کد لک ای ایلانه دخی در بر الحقیق فقیه دیوانه لک اطهارا حکم دیوانه دکل ایکن الحقیق حکم
 فنی و تو نیک حکم فنی ایله معنایه الحقیق حکم فنی و تو نیک تشدد بدیه معنایه ایضا بقال جنتان و جنتان اذاری من نفس
 انه یجنون الحقیق حکم و حکم فقیه سول پرده که انوک فنی و جنتان معنایه و جنتان جنونه دخی
 در بر و جنتان کد لک بر موضع حکم اسمی در که مکه مشرفه دن رواج میل اراق در وین عباس ابتدی عجه و ذوالحجه
 و عکاظ شول باز اولر در که زمان جاهلیتده موجود ایدی الحقیق حکم کسری و حکم فقیه شول مکانه که لک
 کد لک لور لاجنتان همز نیک و نیک کسری به کد لک سلتار معنایه الحقیق حکم همز نیک فنی و حکم کسری و تو نیک
 تشدد بدی و کافک فتح اوزن بناسیله سندن اوزدیک معنایه در منته قولهم اجنک کد ای من اجل نیک کد
 قد هو اللام والالف اختصارا و نقلوا کبره اللام الی الیم الحقیق حکم اولک فنی و نیک کسری به کد کسری اولک کد
 نظام الصد و معنایه الحقیق حکم کسری و ما یبینه تو نیک سکونیه واحدی ذکر اولتان ککله کسری معنایه
 الحقیق وزن مر بور اوزن ذکر اولتان معنایه و کاه اولور جنتان و جنتان در بر حکم فقیه الحقیق حکم فنی
 و تو نیک حکم فنی و مدینه شول دولا ب در که صو جکر الحقیق حکم فنی و تو نیک حکم کسری و مدینه معنایه
 و تو نیک مونت در الحقیق حکم فنی و و او ک سکونیه اق اولن نسبه ایض معنایه و جون سیاه اولن نسبه دخی
 در بر پس اضداد دن اولور الحقیق حکم فنی و مدینه جی بیاض اولن یا خود سیاه اولن نسبه لک صم ایله صم کی
 و صم صادمه و تاء متناهی غلیظ اولن نسبه دخی در بر و جون اذن و دوه دن زیاده سیاه اولنه دخی در بر و جون
 بر نیک دخی اسمی در الحقیق حکم فنی و و او ک سکونیه کوشک جری عین الشمس معنایه و مز یونیه جنه
 دبد کاری عند الغروب سیاه بیدر غیور در و جنه شول کوبه دخی در بر کد فقه طلا اولشدر اوله الحقیق حکم
 فنی و مدینه مصدر در جون معنایه سندن که زیاده سیاه اولان ات معنایه در غیسه ایله ورده کی و غیسه غین
 معجه و سین مهله ایله نور نیک اولغه دخی در بر و ورده الی نیکه مای اولغه دخی در بر و جنه کد لک عطار طبله سندن دخی
 در بر و کاه اولور همزه ایله دخی استعمال اولور الحقیق حکم فنی و و او ک فقیه جی عطار طبله لک معنایه
 و عطر لک لافقه حقیقیض جنه القار دبد کاری حکم فقیه استعمال اولشدر سواد اولور و حکم فقیه

استعمال

جون

استعمال اولشدر فقه طلا اولشدر کوب مراد اولور و بقال الشمس جنه بینة الحقیق معنی کوش عند الغروب زیاده
 قرمشدر الحقیق حکم فنی و مدینه و نیک تشدد بدیه بوغر نیک دبد کاری قوشک بر نوحی اسفر و مدینه معنایه که
 قار نلری و قناد لری سیاه اوله و جونی لدری دبد کاری نوعدن جتده اعظم اولور شوبله که رجونی ایکن کدری
 مقدار نجه اولور جنتان حکم فنی و هانک فقیه برقیه لک اسمی در و فی المثل و عند جنتان الحقیق حکم فنی و ابن الاعرابی
 و عند جنتان روات فشد حکم فنی و هانک فقیه و اسمی دخی ابن اعرابی کی در روات مر بور ده جوهر نیک
 بو مقامه اولن کلامی جفت تفسیر نه اولن کلامه مخالف در زانده اسمی جنتان و ابن الکلی جنتان روات
 ابتدی دیشدر پس جوهری کلامه سهوا کی جنتان اولور بری بود که اسمی کد رابی اولن جنتان
 جنتان دکلر لکجی بود که جنتان روات قلن ابن الکلی در ابن الاعرابی دکلر مکر که ابن الکلی و ابن الاعرابی
 شخص واحد اولدوغی یا خود راوی متعدد اولدوغی ثابت اوله فصل الحقیق لاجنه همز نیک و نیک فقیه شول
 گسنده که لک استقامت شوی اوله الحقیق فقیه کد لک اولتان مرضه مبتلا اولق بقال حقیق حقیق حقیق حقیق
 الیاب لک الحقیق حکم کسری و نیک سکونیه بر نسبه در که جنتان معنایه بدیه ظاهر اولور الحقیق حکم کسری
 و نیک کد لک سکونیه معنایه ام حقیق حکم فنی و نیک فنی و نیک سکونیه رجس جانور در و اول کد لک در
 دیشدر لک مذهب الاسما اشارت اولشدر و دو معرفه در ابن عرس و اسامه و ابن اوی و سام ارض و ابن قتره
 کی لکن بو نیک تعریفی تعریف جنس در یعنی علم ماهیتدر و کاه اولور ام حقیق حکم اوله لام تعریف داخل قلوب
 ام الحقیق دیو لکن بعد الخذف نکره اولماز و اما ابن مخاض و ابن لیون بونلر نکره در لام تعریف ایله معرفه اولور
 و ابن عرس ککجه و اسامه ارسلان و ابن اوی و قال و سام ارض کد لک و ابن قتره قافک کسری به رجس
 خرد یلان معنایه در الحقیق حکم فنی و نیک سکونیه مثل معنایه و هانک کسری دخی لغتدر بقال هانک حقیق حقیق
 و حقیق ای سیان و ذلک اذ اتساوی فی الرمی موجود اولن نفع محاحد فی الرمی واقع اولشدر مهله لکن حقیق مطلقا
 مثله تفسیر ایتد کدن صکره اذ اتساوی فی الرمی دیکه نوع بعد ایل غنله خفا بوقدر مکر که فی الرمی مثلا
 تقدیر نه در دینله الحقیق حکم اولک فنی و نیک حکم فنی ایله بر ابر اولق بقال محاحد اذ اتساوی و اهرابی نسبه کد لک
 مخالف و لیله انلر حقیق حکم فنی و نیک حکم فنی و نیک سکونی و الفک قصر به بر معنایه بقال وقعت النبل
 حتی ای متساویه الحقیق حکم فنی و نیک سکونیه اسمی رک اولق بقال حقیق لک استدل الحقیق حکم فنی و نیک
 شول کوندر که اولی و اخری اسمی اولق در ابر اوله بقال یوم حقیق اذ استوی اوله و اخره فی الحقیق حکم فنی
 و تاء نیک کسری به شول همزه اولن نسبه در که بعضی بعضه مخالف و لیله لاجنه همز نیک و نیک کسری به بر ابر اولق
 بقال حقیق اذ استوی حقیق حکم فنی و نیک حکم فنی و نیک سکونی و الفک قصر به بر معنایه بقال وقعت النبل
 معنایه لاجنه همز نیک و حکم فقیه لکری اولن نسبه بقال صقر الحقیق حکم فنی و نیک حکم فنی و نیک سکونی و الفک قصر به بر معنایه
 و مخالف طر نقل نه در بر الحقیق حکم کسری و هانک سکونی و حکم فقیه شول نیک در که اوجی کری اوله چوکان کی
 الحقیق حکم فنی و حکم سکونیه بر نسبه لکری اغاچه حکم لاجنه همز نیک کسری به معنایه بقال حقیق حقیق حقیق حقیق
 الشی و اجنته اذ اجذبت به الحقیق الی نفسک و اجنته تمام دبد کاری اولک فنی حقیق فنی دخی در بر بقال الحقیق حکم
 اذ اخر جت حقیق و حقیق خاصه و خصوص خاصه معجه نیک فقیه بر اقدار لاجنه همز نیک و نیک کسری به بر نسبه
 بری حکم و منته قوله قیس بن عاصم فی صیغه علیکم یا مال و اجنته یعنی لازم در مالی کدی نفسک حکم لاجنه
 حکم فنی و حکم سکونیه لک لک باشند اولان اکر دی مور و جنته تمام دبد کاری اولک فنی حقیق فنی دخی در بر علی
 مام الحقیق حکم فنی و حکم فنی و مدینه مکه مشرفه قریه نیک بطاغک اسمی در که مزارستان در و جنتان بعید
 معنایه دخی کلور بقال غز و جنتان ای بعید و سرنا عقبه جنتان الطوبیة البعیده یعنی اوزاق اولن بوقشه

جون

جون

حقیق

حقیق

خون

الزله بر كسنه كلامي كزندن سويلوب واضح سويلك الخنان خانك خمي ونونك تحفييله بر مرصدركه بورنه
 عارض اولوره خنان كذلك بر مرصدركه قوشلرك بوغان بنه عارض اولور اخون خانك فخي وواوك سكونيله بر
 خصوصه استقامت ايمك خيانه خانك كسر بله بمعناه الخانه ميمك فخييله بمعناه كذلك يقال خانه في كذا يخونه
 حونا وخيانه وخانه الاختيان همزه نك وتانك كسر بله كذلك استقامت اتمامك قال الله تعالى تحتانون انفسكم
 اي يحون بعضكم بعضا الخان يانك كسري بله مستقيم اولين كسبه الخيانه يانك كذلك كسر بله بمعناه واخر نه اولين
 هامبالغه ايجوب در علامه ونسابة كله لانه مبالغه ايجون ولدوغى كى الخونه فختينيله خاينك جمعي واولفه
 فلب اولمادى خوكه ده قلب اولمادغى كى وحوكه ده قلب اولمادغى كى وحوكه ده قلب اولمادغى كى وحوكه ده قلب اولمادغى كى
 اراغ اولوب عله رد مطلوب اولدغچون در نه كم استصواب ماله ده رعایت اصل اولمشدر وحوكه جا پيك جمعي در
 جلا حله معناسنه ايجون على وزن التكريم خيانه نسبت قلبي يقال خونه اذا نسبه الى خيانه الخوان خانك فخي وواوك
 تشديد بله ارسلان اسد معناسنه الخون فختينيله وواوك خمي وتشديد بله بر سنهيه متعود اولق يعنى انوك عهد سنه
 اولق وواوك ورواى در بقال الخمي تخونه اي تعهد بمقامه صحاح نسخك بنك ضبطي تخون ونه فعل ماضي
 اولق اوزن در حاله كده غالب بودركه مؤث ولا مكره نزل الملائكة فيلندن ولا حرف اخير مرفوع اولمبالغه و تخون
 بنسبه في نقصان اوزن قلعه دخی درلر بقال تخونى فلان حفي انقصك الخوان خايك كسر بله شول سندن در كه انك
 اوزنه طعام برلر معر بدر الا حونه همزه نك فخي وواوك كسر بله جمع قلبي تقول ثلثه اخونه اخون خانك خمي ومديله
 جمع كثرى واوى مضموم قلما زروا واوزنه خمه ثقل كوردو كرندن وترى خان على وزن الحال تجار ساكن اولدوغى يركه
 معروف در فصل الدال البينه دالك فخي وواوك كسري ومديله بر موضعك سمي در كه انده بنو سيار قبيله سنه منسوب
 بر صوره اردو وعضل ابتد زمان جاهليته كاد فينه درلر دى فله بعد بواسمه مشا مت فوم ايدوب دثينه ديد بلر
 الدجن دالك فخي وجمك سكونيله بلوت كوك يوزن قبلق الدجون ضمتيله بمعناه بقال دجن يومنايد جن دجنا
 ودجونا من الباب الاول ودجن مطر كثيره دخی درلر اوزن بدره اوزن على ماسيحي انشاء الله تعالى ودجون برده مقام
 اولمبالغه درلر بقال دجن بالمكان دجونا اذا اقام به الدجنه دالك خمي وجمك سكونيله شول بلوندر كه برى برى اوزنه
 مطابق اوله وواوك بدر وواى در نه كم ريان شول بلوندر كه قراوك اولوب انك بعمورى اوليه ودجنه ظلت معناسنه دخی
 كلور الدجن ضمتيله جمعي الدجنات كذلك ضمتيله جمعي ودجنه دوه الوانندن فخي سياه اولن لونه دخی درلر الادجن
 همزه نك وجمك فخييله لون مز بور اوزن اولن دوه الدجنه دالك فخي وجمك سكوني والفك مديله موثي بقال بعير
 ادجن وياقه دجنه الدجنه ضمتيله ونونك تشديد بله بمعناه بقال يوم دجن ويوم دجنه ويوم دجنه ويوم
 دجنه بالوصف والاضافه وليله دخی حال بو بله در جهتين اوزن يعنى وصف واضافت وزن الداجنه جمك كسر بله
 شول بلوندر كه بعمور يقدن وكوك يوزن قبلق اولاديه كى ودجن مطر كثيره درلر المدجنه ميمك خمي وجمك
 كسر بله بمعناه الادجن همزه نك كسر بله كوك يوزنك بعمورى ايم اولق بقال دجنبت السماء اذا دام مطر هاو اوجان
 بر رده مقام اولمبالغه دخی درلر بقال دجن بالمكان اذا اقام به الداجن جمك كسر بله شول فيوندر كه اولره الفت بعلش اوله
 بقال شاة داجن اذا الفت البيوت واستأثبت وعرب طابقه سندن بعضي داجني هاله استعمال ايدوب داجنه درلر
 وقبولك غير نه دخی حال بو بله در المداجنه ميمك خمي وجمك فخييله صور نادوستلق طهار ايمك مديله معناسنه
 اود داجنه دالك خمي وجمك تحفييله ميمك خرسه الانصار بنك كثرى در الدجن دالك فخي وحاء مهمله نك
 كسر بله ميمك واهل فساد اولن كسبه وقصير القامه اولوب ستر وقارى طشره حقن كسبه دخی درلر الدجونه
 دالك كسري و خانك سكونيله وواوك فخي ونونك تشديد بله بمعناه الدجن فختينيله ذكر اولنان صفت اوزن اولق
 قال دجن بدجن دجن من الباب الرابع الدخان دالك خمي وحاء معجه نك تحفييله اتش تونوي كه معروف در

دش

دجن

دجن

الدواخن

خن

دجن

دجن

دجن

دجن

دجن

دجن

دجن

دجن

دجن

الدواخن دالك فخي و خانك كسر بله جمعي نه كم عشان وعوان دیرلر على غير القياس وعشان دخی عين مهمله وحاء
 مثلثه بله دجان معناسنه در انباد خان پكي قبيله دن عبارندركه انلر وكى غنى وبرى باهله در الدخن فختينيله كذلك
 دجان معناسنه در و منه قولهم هدنة على دخن يعنى بو رسكوندر كه غل اوزن در مصالحه ومصافات اوزن دكلدر
 ودخن كذلك لون يوز اولوب قره ميا بل اولمبالغه دخی دیرلر ودخن اتش فاسد اولغين و نمكه دخی دیرلر بقال دخت
 النوا من الباب الرابع اذا القيت عليها خطبا واقسدت لها حتى بهيج لذلك دجان وطعامي توتن جالمبالغه دخی دیرلر بقال
 دخن الطبع اذا نكحت القدر الدخن دالك فخي و خانك كسر بله فاسد اولن سنه بقال رجل دخن الخلق اي سمي
 الخلق الدخن دالك فخي و خانك سكونيله اتش توتنك تقول دخت النار دخن وندخن من الباب الاول والثاني
 اذا ارتفع دخانها الادخان همزه نك كسري وتشديد بله كذلك اتش توتنك بقال دخت النار وهو
 افتعال من الدخان الدخن دالك خمي و خانك سكونيله طاري كه حيويات قسمنند در جا ورس معناسنه الدخنة
 دالك كذلك خمي و خانك سكونيله شول سنه در كه اتشه صا جملله اي اولر ده نوتسي ايد نورلر ودخنه كذلك الوان
 قسمنند يوز اولوب قره ميا بل اولند در الادخن همزه نك ودالك فخييله ذكر اولنان لون ايله ملون اولان سنه
 الدخنة دالك فخي والفك مديله موثي بقال كيش ادخن وشاة دخنة الدخنة دالك فخي و خانك سكونيله قراكو
 وپسارق اولن كچه الددن فختينيله لهو ولعب الددان فتح داله منفعة رامين كسبه ودان كسمر قايجه دخی دیرلر
 بر ككه نك فاسي وعيني جنس واحد دن واوب بلا فاصله ايكى سى دخی محرك اولق كلام عربيه بوايكى كله دن غيرى
 بولما مشدر الدبدن على وزن حيدر عاده دیرلر ايب معناسنه الدبدان دال اولك فخي و يانك سكونيله بمعناه
 الدبدن دالرك فخي و يانك سكوني و يانك خمي ومديله لهو معناسنه در و ديد بون لفظك محلي باباء موحد
 ايدى نه كم صاحب قاموس اشارت ايمشدر كن بعض نسخ محاحه ونسخ صراحه ديدون واقع اولمش بلا باء بو
 تقديره ايراندك وجهي ظاهر اولوب صاحب قاموسك دخلي ساقط اولور الددن فختينيله كير وسخ معناسنه ودن
 كير اولق معناسنه ده كلور بقال درن الثوب من الباب الرابع الدرن دالك فخي و رانك كسري له كير اولن سنه الادرن
 همزه نك كسري بله بر سنهيه كير ايمك تقول درنه صاحبه الدارين رانك كسري ومديله عدم انصراف اوزن بحر بنه
 براسكلك نك اسميدركه مسك اكانسيف اولور بقال مسك دلورين الداري رانك كسري ويانك تشديد بله دار بنه
 منسوب اولن سنه الدرين دالك فخي و رانك كسري ومديله مرعاده اولن جوريشراوت در كه طوار انكله متفع
 اولمازام درين وزن مز بور اوزن قبلق الدرين نباتات ثوره من يرد رانك خمي و رانك سكوني والفك قصر بله بر
 موضعك اسميدركه درني دالك خمي و رانك سكوني ويانك تشديد بله در نايه منسوب اولان كسبه الدرينيه دالك
 خمي و رانك كذلك سكوني ويانك تشديد بله موثي بقال رجل درني وامرأة درنية الدرينيه دالك فخي ويانك كسري
 ايله قير جيلر بوايون معناسنه فارسي معر بدر در بانين اخذ اولمبالغه معناسنه الدفن دالك فخي وفانك سكونيله
 سكوني و ميمك كسري ومديله شرح جيل وزن افت و بلاد راهيه معناسنه الدفن دالك فخي وفانك سكونيله
 كوكمك تقول دفنت الشيء دفنا من الباب الثاني المدفون ميمك فخي وفانك خمي ومديله كوكمك سنه الدفين دالك
 فخي وفانك كسري ومديله بمعناه ودفين معلوم اولين مرضه دخی درلر بقال داء دفين اي لا يعلم به وركيه دفين
 اذا اندفن بعضها الدفن دالك كسر بله دفين معناسنه در الدفن ضمتيله جمعي بقال ركية دفان وركيه دفان وركيه
 دخی ياقن اولن قيويه دیرلر الادفن همزه نك كسري ودالك تشديد بله كوكمك افتعال در دفن دن لاند فان همزه نك
 كسري ودالك كسر بله بمعناه بقال دفن الشيء واندفن وادفن قول افتد بسندن فخي معناسنه ده كلور
 واورين ايدى دفان مولا سنه بر ايكى كوكمك در الدفن دالك فخي وفانك خمي ومديله كذلك مولا سندن
 قن قول بقال عبد دفون وابوعينه ايدى دفون شول قول در كه مولا سندن غايب اولد قل شهر دن جقوب

الدواخن

ند انما اذا تبايعوا بالدين الاستدله همزة نك وتانك كسر به دين ايتيكي طلبك استقر اس معنائه المديته
 ميمك شمي و يانك فتحه بكسر به بور جله بر سنه صانوب نندن بور جله بر سنه الحق تقول ذابت فلانا اذا غلظت
 فاعطت دينا واخذت بدني تقول داي قلانا وند انما تقول فانه وتقالنا المديته دالك فتح و يانك سكوتيه
 بور جله ورمك تقول بعنه مديته اي بنا خير الدين دالك كسري ومديله عادت وسان ودين جزايه ومكافاه
 دخي درلر يقال دانا دينا اذا جازاه و يقال كاتدين ندى اي كاتجاري تجاري اي تجاري بفعالك وبحسب
 ما علبت و باري تعاليتك ايتالدينون ديتكي قولي مجريون ومحاسبون معنائه درودين ذليل قلعه دخي
 درلر و ذليل اولقه ده درلر متعدي ولازم كاور يقال دانه اذا دله واستعبد و يقال دانه فدان وفي الحديث
 الكيس من دن نفسه وعمل لما بعد الموت ودين جمع معنائه دخي كاور يقال قوم دين اودا اي قوم محاسبون ودين
 مالك اولمق معنائه ده كاور تقول دته اذا ملكته وشهره مديته ديد كاور به باعث بود و دين طاقته دخي
 درلر يقال دان له اي اطاعه ودين معروف بوندن ما خود در الا ديان همزه نك فتحه جعي المديته ميمك فتح و دالك
 كسري ومديله قول عبد معنائه المديته ميمك فتح و دالك كذالك كسري ومديله جاريه امه معنائه كوراكه
 انلري خدمت ذليل قلعه ورمديته شهر معنائه ده كاور سه لان ورايتي المديته خلك فتح و يانك تشدد بديله
 باري تعاليتك صفقر نندن در محاسبه معنائه ما خود در الديانه دالك كسري به امور دين و عبادت و وزن اولمق
 الدين فتحته و يانك شمي وتشدد بديله معنائه الدين دالك فتح و يانك كسري وتشدد بديله اهل ديات اولن كسسه
 للتدين ميمك شمي و يانك كسري وتشدد بديله معنائه الدين على وزن التكريم بكسني دينه مملق تقول ديت الرجل
 ند يينا اذا وكنه الى دينه يعني دينه اعتمادا يانك فصل الدال اللو نون دالك ونونك شمي وهمزه نك ما يند سكوتيه
 بر جنس اوت در سادات همندن لدا يانك فتح وهمزه نك مدي ونونك كسري ومديله جعي ذكر اولن اولن
 معنائه التداق تانك فتح و يانك شمي ايله تدحرج وزني اوزن ذكر اولن اوتي ديو شرمك يقال خرج الناس
 يتداقون اي ياخذون لدا اثنين الا دعان همزه نك كسري به خصوص ايتك و بر سنه يه مذلت اظهار ايتك يقال
 اذ عني له اذا خضع وذل الدين فتحته ايك كايكي چكه نك فلو شدي وغي ردرو في المثل مثل استعان بدقه
 يو بر مثل در كه بونكه بر رجل ضعيف كند و مثل الورجل ضعيفه استعانت ايمه سنه غريب و لنورو بونك اصلي شول
 دوه در كه اوزنه حمل ثقل اولدقه يندن قيامه قادر اولموب اكنين ره طيامغله قيام ايتكي اومارو ذقن غنه نك
 كناري ديكسه اكري كلك معنائه ده كاور تقول ذقت الدوا اذا خرت لها فجات ففتها ايله الدين دالك
 فتحه و فافك سكوتيه اكه اوزمق تقول ذقنته من الباب الاول اذا ضربت ذقنه الذاقنه فافك كسر به بوغرك
 نهايتنه اولن بونك يردره في الحديث لالحق حوافك بدواقمك و حاقنه يون دينا اولن چقور يردرو ايو
 زبند و اقن اسفل بطن در ديشدر و صاحب صحاح كلام مزبوري فصل حاده حقن تفسير نه مثل رديو
 كتور مشدر و بومقامه حديث و لمسنه شارب ايتشدر فعليك بالتوفيق الذقون دالك فتحه و فافك شمي ومديله
 شول باقه در كه اكن بور ركن صالقي طوبه يقال باقه ذقون اي رخي ذقنها في السير و ذقون شول قوعه يه
 درلر كه كناري اكري دكش اوله تقول دلودقون الدين دالك فتحه و نونك كسري ومديله بوندن اقن سومك
 الدين دالك شمي ايله معنائه و ذنين سومك فقه دخي درلر يقال ذن بدن ذنين من الباب الثاني اذا سال الدين فتحته
 صفت مذكور اوزن اولمق تقول ذنت ارجل نندن ذنين من الباب الرابع الاذن فتحته و نونك تشدد بديله بوندن
 سومكي اقن كسسه الدنا دالك فتحه و نونك تشدد بديتي و الفك مديله شول عورتدر ككه بور نندن
 سومكي اقه و ذنا شول عورته دخي درلر ككه حبيضي منقطع اوليه الدنا دالك شمي و نونك تخفيف ايله
 شول سنه در ككه بهلاك اولمش نسنه دن باق فالوب اوله ندر حله هلاكه بور طوموش اوله يقال فلانا

ذان

ذعن

ذفن

ذفن

ليدن اذا كان ضعيفا هالكه ما و مرضا المذاته ميمك شمي ونونك تشدد بديله بكسني في ارامق بر سنه في اندن
 سوال ايتك ايجون يقال فلان يذان فلانا على حاجه يطلبها منه الذندن ذالرك كسري وما يند نونك
 سكوتيه كوكلك ايتك يره بر يانك شمي و يانك فتحه و يانك سكوتيه و يانك فتحه و يانك سكوتيه
 كوكلك ايتك يره بر يانك شمي و يانك فتحه و يانك سكوتيه و يانك فتحه و يانك سكوتيه
 ايتدي ابو عروي اشتدتم كه الدام والذم والذاب بونلرك جله سنك معناسي ودر ديدني يعني جله سني
 عيبه معناسنه در ديرايتي الذهن دالك كسري وهانك سكوتيه فهم فطنت وحفظ معناسنه الذهن فتحته
 جعنا و ذهن قوتدخي درلر فصل الراء الرن و انك فتحه و يانك سكوتيه حيره شمع فارشدرمق المرتنه ميمك شمي
 و تانك فتحه و تشدد بديله فهم ايله خلط اولمش ايتك نان روعنيل معناسنه الرن و انك كسري و يانك سكوتيه
 تخفيفه يري يري ارد حله طبلين بغور قطر هاري كه ما يندن كافي سكوتيه فضل ايله الترتين على وزن التكريم
 ذكر اولن وجه اوزن بغور بقدر مرق يقال ارض مرثنه رثنا الارثمن همزه نك و يانك سكوتيه كسري به بر سنه
 صالقي اولمق استرخا معناسنه الرجون خمتنه بر رده اقامت ايتك يقال رجن بالمكان رجن رجون من الباب الاول
 اذا قام بورجون طوار بر رده كندن حيس ايدوب مرعايه و ارمعه دخي درلر يقال رجت هي بنفسها رجونا و هي
 شاة راجن الرجن خيمك كسر به بر سنه يه الفت بغلن حيوان داخن كي دروزنا و معنى و فر ايتدي رجت الابل
 درلر باب اولدن و رجت دخي درلر باب راجن و رجت انا دخي درلر متعدي ولازم كاور دوه في مرعايه
 صليوب علفه بلك ايجون حيس ايتك معناسنه الرجنه خيمك كسر به ذكر اولن صفت اوزن اولن دوه
 الارجان همزه نك كسري به كذالك ذكر اولن وجه اوزن دوه في حيس ايتك الرجن رانك فتحه و خيمك سكوتيه
 بكسسه طوارن مرعايه صليوب اوده حيس ايدوب علفن نقضان اوزن و رمتكن ارقلق الارجان همزه نك
 و تانك كسري به بر سنه فارشوب مشكل اولمق يقال ارجن على القوم امرهم اذا اختلط و ارجان قيق حاصل
 اولموب فاسد اولقه دخي درلر يقال ارجن الرن اذا طبع و لم يصف و فسد الار حنن همزه نك و خيمك كسر به
 بر سنه اكلوب ميل ايتك في المثل اذا رجن شاصيا فارغ يد ايتي رجن بكسسه دوشوب ابقرن بوقرو والدرسه
 يعني مذلت كويسترو بواضع قلسه نندن الك جلك و بومقامه جوهري شاصيا كله سن رافعا رجليه ايله
 تفسير ايتشدر حالا كه باب الفه شصا تفسيره شصوي شعوي بصره تفسير ايدوب عقبيه مثل مزبوري
 ايراد ايتشدر بر بوطرزه مناسب اولن شاصيا كله سي مثل مزبوره شاصيا بصره ايله تفسير اولمدر يعني
 بكسسه يري بون و مختير كورسك نندن الك جلك معناسنه مكر كه جوهري نك معناسي مزبوري اختيار شاصيا
 كله سنه نقد رمضا فدا رنك لازم كلسون در اوله يا خود مثل مزبور عرفا اهل تواضعه مخصوص اولدوغنه
 بناء اوله و بر حنن محركه دخي درلر يقال ارجن الشى اذا هتمز و خليل ايتدي ارجنن بر سنه دفعه
 دوشمكه درلر ارجن ميمك شمي و جانك كسري و نونك تشدد بديله ثقل اولن سنه يقال حيس مزجن و رجي
 مزجنه اي ثقله الرن رانك شمي و دله ميمك سكوتيه كوكلك بكنك ديبى اصل كم معناسنه يقال قيص واسع
 لرون الاردان همزه نك فتحه جعي اصول كم معناسنه الاردان همزه نك كسري ايله كوكلك بكنك ديبى قيق
 الترتين على وزن التكريم معناه يقال اردنت القيص و ردتنه ردينا اذا جعلت له ردا و اردان اسمه داي اولمده
 دخي درلر يقال اردنت الحبي مثل اردمت المردن ميمك شمي و دالك كسري به فرا كواولن نسنه مظم معناسنه
 اردن فتحته دري بورشوب يره كلك شمع معناسنه فرا و اي اوزن يقال ردن جله ردن و دنا من الباب
 الرابع اذا قبض و تشع و ردن خرد يكلري ملايم قاشه دخي درلر و بعضيلر ردن خرطوقد قلري ايتلكر

ذون

ذهن

رتن

رثن

رثفن

رجن

رجن

ردن

دیدی و بوسیدن که ایاک اگر دگری انکه مردن در لر مغزل معناسنه و بعضیلر رذن ولد طوغد قده یوزنه
 بيله طوغن در بدر دیدی بقول العرب هذ اندرع الرذن و مدرع ميمك كسر بيله دراعه در ترك معناسنه
 الرذن رانك فخي و دالك سكويه اسباني رى رى اوز و بيله بعمق تقول ردت المتاع ردا اذا تصد به و رذن
 سلاح روى اوز و بيله دوشمككن حاصل اولن اوزنه دخی در الارذن همزه نك و دالك ضمی و نونك تشدید بيله
 اوز غنق نغاس معناسنه و بوندن فعل مشتق اولد و غی ایشد لما شد و رذن بر نهر ك اسمی در و ر شهر ك
 دخی اسمی در و لات شامك نهانند و اردن قرمزى خزدن بر نوحه دخی در لر ردینه رانك ضمی دالك فخي
 و يانك سكويه سمرى نام كسنه نك زوجه سنك اسمی در الرذن رانك ضمی و دالك فخي و ياه اولك سكوى
 و دانتك تشدید بيله شول كوندركه ذكر اولن عورت ته منسوب در كه مز بون زو جيله خط هجر نام موضع
 كوندرا اصلاح ابد لر دى بوفى كلام بعضهم و خطيه رذن و رماح لدن و خطيه رذن صق اولن كوندرا اغا قناه
 صليه معناسنه ولدن ضم لامه ملايم معناسنه در الرذن دالك كسر بيله زعفران كه ادويه قمنند در الرذن
 دالك كسرى و يانك تشدید بيله شول نسبه در كه انوك لو نك جرئه صفر قارشه بقال بعير راذى الرادينه
 وزن مز بور اوزن موقتى بقال ناقه راذيه اذا خالطت جرته صفره كالورس و ورس زعفرانه شبيهه بر بويه در
 الارذن همزه نك و دالك فخيله قرمزى اولن خزدن بر نوحه در و خرس قاشد در لر الرذن رانك فخي و رانك
 سكويه شول يوكسك در كه انوك بعض حقوى او لاغين صوى حفظ ابد لر الرذن رانك كسر بيله جمع الرذن
 ضمتيله كذلك جمع فرخه فراخ و فروخ كى و فرخ قابله قوش يا ورسى در و ابو عبید ايتدى رذن صوايركان
 لر در مناقع الماء معناسنه الرزنه رانك كسرى و رانك سكويه واحدى الرزنه رانك فخي ايله و قار معناسنه بقال
 رذن رزنه من الباب الخامس الرزن رانك فخي و رانك كسرى و مد بيله اهل و قار اولن كسنه و قور معناسنه
 و رزن اعر معناسنه دخی كور بقال شى رزن اى ثقیل الرزن رانك فخيله اهل و قار اولن عورت بقال رجل
 رزن و امراة رزان اذا كنت رزبه فى مجلسها الرزن رانك فخي و رانك سكويه بر نسبه نك اغرغن بلا كچون
 قالدرمق تقول رزنت الشى اوزنه رزنان من الباب الاول اذا رفعت لتنظر مائتله من خفته الارزن همزه نك و رانك
 فخيله شول رك عجدركه اندن عصا ابد لر الرزنه رانك و رانك فخي و ما يند و او ك سكويه بيله بجره كوه معناسنه
 معرب در الرسن فختيله ايب حبل معناسنه الرسن رانك فخي و سينك سكويه ايب بعلق تقول رسنت
 الفرس من الباب الاول المرسون ميمك فخي و سينك ضمی و مد بيله ايبه بغلتن ات يقال فرس مرسون الارسان
 همزه نك كسر بيله ايب بعلق تقول ارسته اذا شدت به بالرسن المرسن ميمك فخي و سينك كسر بيله اتك بورتند
 ايب طور دوى و بونك استعمالى شايع اولوب انسان بورتند دخی طلاق اولندى بقال فعلت ذاك على
 رغم مرسته الرشن شبنك كسر بيله شول كسنه در كه ضيافته دعوت اولندن كله و بوكه طفيلي دخی در لر و شول
 كسنه كه طعامك و قتن كوزدوب خلق طعام يكن اوزرله كور كا وارش در لر الرشن رانك فخي و شبنك
 سكويه بر كسنه ذكر اولن وجه اوزن ضيافته حاضر اولق و كاباشن قابله صوغه دخی در لر الرشن ضمتيله
 بعناه بقال رشن الرجل اذا طفل و دخل بغراذن و رشن الكلب فى الاثاء رشن رشنا و رشنا من الباب الاول
 اذا دخل رأسه فيه الرشن على وزن حيدر بجره كوه معناسنه الرشن رانك فخي و صادمهمه نك سكويه
 بر نسبه يى كاله ايشدر مكر تقول رصنت الشى ارضنه رصنمن الباب الاول اذا اكلته و رصن سو ككه دخی در لر
 تقول رصنته بلساني رصنا اذا اتمته الارصان همزه نك كسر بيله بر نسبه يى محكم قلن تقول ارضنت اذا حكمته
 الرصين رانك فخي و صادك كسرى و مد بيله محكم و ثابت اولن نسبه و رصين بر كسنه نك حاجتن بتورمكه ساحى

اولان

رذن

رسن

رشن

رصن

اولن كسنه يهده در لر بقال فلان رصين محاجتك اى حق بها و حقى حاء مهمله ايله و قابله نهات مرتبه ده سعى
 ابدنه در لر و رصين الجوف ايجر و سنده و جى اولانه ده در لر الرصانه رانك فخيله بر نسبه ثابت و محكم اولق بقال
 رصن رصانه من الباب الخامس الرصين رانك فخي و صادك كسرى و مد بيله ات ديزنه اولن سيمك ك اطرافى
 الرصين على وزن التكريم بر نسبه يه علمه غالب اولق بقال رصنت الشى معرفة اذا غلبته الرطانه رانك فخيله
 و الرطانه رانك كسر بيله لسان العجمي ايله تكلم ايمك تقول رطنت له رطانه المرطانه ميمك ضمی و طانك فخيله
 بعناه تقول رطنته اذا اكلته بها و فر التدى فحن ذوه برى بر نه يولد اش اولوب صاحب انكر ليله اولسه اكارطانه
 در لر الرطون رانك فخي و طانك ضمی و مد بيله كذلك ذكر اولن ان دوه لر الرطان فختيله و طانك ضمی ايله قور
 برى بيله لسان العجمي ايله سويلشك يقول رطن القوم فيما بينهم الرغن فختيله و صالقي اولق استرخا معناسنه
 الرغونه خمتيله بعناه بقال رغن و رغونه و رغنمن الباب الخامس الارغن همزه نك و عينك فخيله صلقى اولان
 رجل الرغنه رانك فخي و عينك سكوى والفك مد بيله موقتى صالقي اولن عورت معناسنه بقال رجل ارغن وامراة
 رغن اى ينال الرغونه و ارغن عسكروه دخی در لر و بوز غندن ما خود ذر انف جبل معناسنه على ماسيحي تشبيها
 و بصره شهر نه رغنايد كرى دخی تشبيها در و بون ذوب در و ايب در و بعضيلر ايتدى عسكروار عن ديد كرى
 غابت كثر نندن مضطرب اولد و غندن او تور بدر مار غنه همزه نك و عينك فخي و اخر نه ضمير منصوب بيله فعل
 فجب در معنای مز بور دن الرغن رانك فخي و عينك سكويه كوش بر كسنه يى صالقي قاي بقال رغننه الشمس
 اذا المت دماغه فاسترخى و رغن طاعن ايلر و سنده اولن بورتند دخی در لر الرغن ضمتيله جمع الرغان رانك كسر بيله
 كذلك جمع طاع بور نلرى معناسنه المرعون ميمك فخي و عينك ضمی و مد بيله كون اسبندن صالقي اولن كسنه
 بقال رجل مرعونى مسترخ ذور عين رانك ضمی و عينك فخيله ملوك حيدر بر ملكك اسمی در و رعين بر حصار ك
 اسمی در ملك مز بورك ضبطنه ابدى و ذور عين خارت بن عمرو بن حير بن سبانك و ليدى ذور بور نلره ال
 ذور عين در لر الرغن رانك فخي و غين معجه نك سكويه بر سوزى ديك ككه قولق طوق و رغن بر نسبه يه ميل
 ايمكه دخی در لر بقال رغن الى الصلح و غنمن الباب الثالث اذا ركن ايله الارغان همزه نك كسر بيله بعناه و ارغان
 بر كسنه يه بر خصم صيحو طمع و ركه دخی در لر الرغن رانك كسرى و فانك فخي و نونك تشدید بيله قور و رغن اوزون
 اولن نسبه طوبى للذنب معناسنه بقال فرس رغن و بونك اصلى رفل در لام مشد ايله لام توبه نحو بل اولن مشد
 الارفيغان همزه نك و فانك كسر بيله بر كسنه قاجوب صكره ساكن اولق بقال ارغان الرجل ارفيغان على وزن لطمان
 اذا فرتم سكر و غضب ساكن اولغه دخی در لر بقال ارغان غضبي الرفهية و رانك ضمی و فانك فخي و هانك سكوى
 و نونك كسرى و يانك فخي و تخفيفيله معبشتك وسعت اوزره اولق بقال هو فى رفهية من العيش اى سعة
 و رفاهية و رفهية خماسيه ملحق در اخر نه الف ز ياده فخيله والفك يايه منقلب اولماسى ماقبلنك كسر نندن
 او رى دوالقون رانك فخي و قافك ضمی و مد بيله حناكه نسا طابقه سى الرينه بقال ارغان رانك كسرى ايله بعناه
 الترقي فختيله و قافك ضمی و تشدید بيله حنا بخلق بقال ترقت المرأة اذا اختصبت بالارغان بعناه بقال ارغن الرجل
 لحية الترقي على وزن التكريم بعناه و رقين حساب دفتر نه زرى تصويد ايمكه در كاه حساب واقع
 اولمسوف ديو بياض قوش ضميره در دفتر ده اولان اسامى يى بر سيد ايمك كى مثلا الركون ضمتيله بر نسبه يه ميل
 ايمك بقال ركن اليه ركن من الباب الاول اذا مال اليه و سكر قال الله تعالى ولا تركنوا الى الذين ظلموا و ابوزيد ركن
 اليه دخی روابت قلدى باب رابع دن و بوايكي روابت اوزن صمد و ركون كور و اما ابو عمرو و ركن ركن روابت
 قلدى و غي باب ثالث اوزن مقدمه ذكر اولن ايبى لغتك تد اخلدن حاصل اوليله در لغت مستقلة دك دال ركن

رطن

رغن

رغن

رغن

رغن

رغن

زانك ضمی وكافك سكوف ابله برنسنه نك قوی اولان طرفی بقال هو یا وی الی ركن شدیدای عز و منعة ومنعه
 فختینله خیل وحشم معناسنه در الركن رانك فخی وكافك كسری ومدبله عالی طر فلی اولن طاع بقال جبل
 ركن ای له ارکان عالیه المكن میك ضمی وكافك فخی وتشدد بدبله شول همه در كنز یاده یوك اوله كویا كه انوك
 ركنری وارد بقال ناقه مركنه الضرع المكن میك كسری وكافك فخیله شول كن در كه انوك ایچنده کیاسی
 یورلر و بواسمی روایی در الركن رانك فخی وكافك كسری ومدبله اهل قار اولان كسنه بقال ركن ای وقور
 الركنه رانك فخی وكافك تخفیف ابله وقار معناسنه بقال ركن ركنه من الباب الخامس ركنه رانك ضمی وكافك
 تخفیفله بر ركن اسمی در اهل مكه دن و بولول كسنه در كنز وجه سنه البته ابله طلاق و یرد و كننده رسول
 اكرم صلی الله علیه وسلم طلاق ثلاثه بنت ایتدوكنه اكین و یرمشدر الركن مان رانك ضمی ومیك تشدد بدبله
 انار كه میوه قسمندن در الركنه رانك ضمی ومیك تشدد بدبله كنك واحدی بر دانه انار معناسنه و سیبویا یتدی
 خلیله سول الایدوب و مانله ركنه نسیمه اولنسه حاله منوال وزن اولور دبدم یتدی معرفه اولدقه لا یتصرف
 اولور ز بر رنسنه نك اصلی معلوم اولیه اكثره حمل اولنور و اكثر الف ونون ز یاده اولمق در دبدی واخفش یتدی
 و مانك نونی اصلیه در قرص و حاض کی و فعال و زنی اكثر در فعالان و زندن و قرص قافله و صاد مهله ابله
 بابو نمج دبدكاری ای چچك در كه اورنسی صار اولور و اكالسان تركیده یا یتدی برلر و حاض حاء مهله و صاد
 معجه ابله قوی قوی قوی دبدكاری و ندر كه طعمی مخوش و چچكی قوی قوی در رمانه رانك فخی ومیك تشدد بدبله
 طی قبیله سنه منسوب بر طاعك علیدر ارمینیه همزه نك ومیك ونونك كسری و یا یتدی نك تخفیفله روم
 جانبند بر قصبه نك اسمی در و یا یتدی نك تشدد بدبله دخی صاحب قاموس جا تركو رمشدر الارمنیه همزه نك
 ومیك فخی ابله ذكر اولنن قصبه منسوب اولان كسنه الرنه رانك فخی ونونك تشدد بدبله اواز الركن رانك فخی
 ونون اولك كسری ومدبله اواز و یرمك تصوبت معناسنه الارن همزه نك كسری ابله بمعناه بقال رنك المرأه
 تدر بنمان الباب الثاني وارت اذا صاح و ابو زید طاب ثلك كلامه شجر اوه مغنه و طیان مرته واقع اولمشدر
 و شجره شینك فخیله اغاچی چوق در واران یای اواز و یرمك دخی درلر بقال رنك القوس اذا صوت المرته
 میك ضمی و رانك كسری ونونك تشدد بدبله اواز و یرمی یای المرنان میك كسری و رانك سكونیله بمعناها
 الترنین علی و رنك التكریم یایك اوزن چقرمق تقول رنك القوس ترننا الرن فختینله برنسنه در كه یازكونلرنده
 صوده اوزن الارنات همزه نك و و اوك فخیله اواز صوت معناسنه الارنات و رن مز بور اوزن شد بدبله اولن
 كیجه بقال لیله از وانه ای شد بدبله ضعیبه الرهن رانك فخی و هانك سكونیله طوت كه معروف در الرهن رانك
 كسری به جمعی رهنلر معناسنه حبلله حبال کی ایلمر معناسنه الرهن فختینله جمعی كنك ابو عمر بن العلاء روایی
 اوزن واخفش یتدی رهنك جمعی رهن كلك قبح در ز بر افعول فعل اوزن جمع اولنن الاقلیلا شاذاته كم سقف
 و سقف دیملر در واخفش یتدی رهن فختینله محملدر كه رهنك جمعی اوله كه اول رهنك جمعی در فراشله
 فرش کی و رهن برنسنه رهن قومعه دخی درلر الارهان همزه نك كسری به بمعناه تقول رهنك رهنك الشی عند فلان
 ارهنه و رهنك الشی من الباب الثالث و رهنك الشی و اصمى ارهنك الشی استعمالن جا تركو رمیوب رهنك كركو
 دیشدر و رهن برنسنه دائم و ثابت اولمغه دخی درلر بقال رهن الشی اذا دام و ثبت و ارهان برنسنه بی بهالی
 قلعه دخی درلر تقول ارهنك الشی اذا غالت فیها و ابو زید روایی در و ان السكیت یتدی ارهان برنسنه بی
 سلف و یرمكه درلر تقول ارهنك یعنی اسلفت و ارهان برنسنه بی اوكلل قومعه دخی درلر تقول ارهنك
 ولدی ارهان ای اخطر نم خطر ایعی ولدی اوكلل قودم و ولد مفرد و وجهه صالح اولور و ارهان برنسنه بی دائم

ومن

رن

رهن

قلعه دخی درلر تقول رهنك الشی اذا دام و ثبت و ارهان برنسنه بی بهالی
 ثابت معناسنه دخی كلور و رهنك الشی اذا دام و ثبت و ارهان برنسنه بی بهالی
 درلر بقال طعام رهنك الشی اذا دام و ثبت و ارهان برنسنه بی بهالی
 و مدبله رهن و یرلن سنه الرهن رانك فخی و هانك كسری و مدبله بمعناه الرهنه وزن مز بور اوزن موثقی
 المراهنه میك ضمی و هانك فخی ابله برنسنه ده او جاشوب اوكلل قومق تقول رهنك فلتا علی كذا مرهنه
 اذا خا طرته الرهن علی وزن جعفر مكه مشرفه ده بر جنس كوچك قوشدر سرجه مثله الرهان رانك
 فخی و ذلك كسری به جمعی و رهن قیه قوشی دبد و كاری باشی قرطه قوشه بكر ر قوشه دخی درلر الارهنك
 ونكی دخی قوشه در وقیه قوشندن جسته ده دخی بیو جكدلر الركن رانك فخی و یانك سكونیله كیرو یاس اولمق
 الریون فختینله بمعناه بقال ران علی قلبه ذنبه رنا و ریونا من الباب الثاني ای غلب ابو عبیدة یتدی یاری
 تعالی نك كلابل ران علی قلوبهم مكانوا بكسبون قولنلر ران غلب معناسنه در و حسن یتدی هو الذنب
 علی الذنب حتی یسواد القلب یعنی كناه قات قات اولمغه قلب قمر مقدر و ابو عبیدة یتدی كل ما علیك فقد
 ران بك و ران علیك و رنك فی حدیث عمر رضی الله عنه انه خطب فقال الا ان لا سیف سیف جهینه قد رضی
 من دینه و امانته بان یقال سبق الحاج فادان معر ضا قاصم قدرین به یعنی جهینه قبله سندن استیغفار
 كسنه حجاجدن سبقت ایتكلمه خلقدن استدانت واستقرض ایتكلمه دینن و امانتن تبدل ابدوب و رطه
 هلاكه و شمشدر ابو زید یتدی رن بالرجل دیرلر قن جقمعه قادر اولمق و غی ریه دوشه و بقال ران التماس
 فی العین و رانك الخیر علیه اذا غلبت ونعاس ضم نونله او یخوره دیرلر و قنای اعرابی یتدی رن دیرلر قن عاجز
 اولوب و مقطوع اولسه و رانك نفسه یرن ربنادرلر قن كوكلی بولنوب غشیان اوزن اولسه الارانه همزه نك
 كسری به قومك طواری هلاك اولمق بقال ران القوم اذا هلك ماشیتهم المرنون میك ضمی و رانك كسری
 و مدبله طواری هلاك اولن قوم فصل الرای الرنك كسری و همزه نك سكونی و اخرنك یانك تشدد بدبله
 قصیر القامه اولن كلب بقال كلب زبى و لا تقبل صیئ الرن و رانك ضمی و همزه نك مدبله تركار اسند اولن سیاه
 دانه لركلدی ای ایلور الرن رانك فخی و یانك سكونیله دفع ایتكلمه وزن دوه ابقلرته اولن بك برله و رنعه
 دخی درلر بقال رنك الناقه اذا ضربت بثففات رنكها عند الحلب والرین بثففات والرکض بالرجل و الحبط
 بالید یعنی رنك هده لعضا ابله ضربه استعمال اولنور خاصه الرن بون رانك فخی و یانك ضمی و مدبله شول
 ناقه در كه كنده بی صغان كسنه بی اوزور و ابی و یرور و رنك بون شول او غراشه دیرلر كخلق قوسكروب دفع
 ایلر و حق و نادان معناسنه اولن بون كلام مولد در اهل بادیه كلامندن دكلدر الرنات رانك فخی و یانك
 تخفیف ابله محتسب و اكامعین اولن كسنه لر عرب طایفه سی مز بورله رناتیه دیرلر بوسیدن بعض ملا بكه یه
 رناتیه دیرلر اهل ناری تان دفع ایتد كزندن اوتری اخفش یتدی بعضیلر رناتیه نك واحدی رناتی در
 دبدی رانك فخی و الفك قصیر به و بعضیلر واحدی رنك در دبدی و بعضیلر رناتیه در دبدی رانك ونونك
 كسری به نك ما یسنه سكونی و یانك فخی و تخفیفله عفریه کی و عفریه مهیب اولن دیوه درلر و ابو عبیدة
 یتدی عرب طایفه سی و یانك نك مفردی نه درلر و یون مفردی معلوم اولنن جملر دن قلدر ایلر
 کی و عباد بدکی و عباد بدنا سندن جماعات متفرقه یه دیرلر الرن رانك فخی و یانك ضمی و تشدد بدبله اولونكی كبر
 معناسنه بقال رجل فیه زبونه ای كبر و یونه منعه دخی درلر بقال رجل دور بونه ای مانع جانب ظهره یعنی
 از دندن كنی مانع الرن بانان رانك ضمی و یانك تخفیفله عفریه ای کی یونوزی بقال زبنا العفر لقرناها
 و زبنا بان ای یاق یلدره دیرلر كعقر بوجینك یونوزی مثله سنده در كه قرائله نازل اولور و بان رانك

رهن

رن

زان

رن

ضمی و خاه معجه نك سكوتيله اسی اولان نسنه كرم معناسنه السخونه ختینه اسی اولاق تقول سخن الماء وغيره
 سخن سخونه من الباب الاول سخن سخن سخونه ايضا من الباب الخامس التخصن علی وزن التكرم استحق
 الاسخان همز نك كسری ايله بمعناه بقال سخنت الماء و سخنته و اسخان اغلغه دخی دیرلر که سخنة عیندن
 ما خود در بقال سخن الله عینه ای ابکاه سخن میمک ضمی و سینک سکونی و خانک فخیله استخس نسنه سخنین
 سینک فخی و خانک کسری و مدله کذلک استخس نسنه ابن الاعرابی و ابی اوزن که مز بورایندی ماء سخن سخن
 دیرلر مترص و ترص و مبرم و یرم و دیرلر کی و مترص صادمه ايله محکم معناسنه در مبرم کی السخاخین
 سینک ضمی و خانک کسری و مدله فعاعیل و زنی اوزن کذلک اسی معناسنه در و کلام عربی بوندن غیره
 فعاعیل و زنی اوزن کله ایشد لما مشدر المسخنة میمک کسری و خانک فخیله شول چو ملکدر که اول کچکول
 اندلمنه در الساخن خانک کسری به اسی حار معناسنه السخنان سینک فخی و خانک سکونیه بمعناه بقال بوم
 ساخن و سخنان ای حار السخنة سینک ضمی و خانک سکونیه سخنک موئی علی مامر السخانة سینک فخی
 و خانک سکونیه بمعناه بقال لیه سخنة و سخنة و سخنه سینک ضمی ايله کوزده اولان حرار تدر که غصه دن
 کوزده حاصل اولور قهره نك نقیضی در و قهره شول رود ته دیرلر که سرور دن کوزده حاصل اولور بقال سخنت
 عینه فهو سخن العین السخنة فخیله مرصدن حاصل اولان حرار ته دیرلر نقول لی لاجد فی نفسی سخنة ای فضل
 حرار ته محد هامن جمع سخنون سینک فخی و خانک ضمی و مدله اسیدلن اش در السخنة سینک فخی و خانک کسری به
 و مدله شول طعامدر که اوندن ایدرلر و کالسان ترکیه اوماج دیرلر و سخینه فی و نفیته فی اکثر قتلک زمانلرنه
 و سحر بهالی ولد و غی و قتلر ده ایدرلر و قریش طایفه سن بونکله تعییب ایدرلر دی زبائلر سخینه فی و نفیته فی
 چوق استعمال ایدرلر دی و نفیته سخینه دن قوی اولان اونی در سخنین سینک فخی و خانک کسری و مدله
 شول بیلدر که کنار لر ای میجر و سنه ما بیلر رجه اسلو بنده و بو عبد القیس لغی در الساخن تانک فخی و خانک
 کسری و مدله ادا کله خفاف معناسنه و فی الحدیث انه امرهم ان یسبحوا علی المشاوذ و التساخین و مشاوذ عامه ل
 معناسنه در و تساخین بر جمعه در که کندی لفظندن واحدی یوقدر تعایش کی متفرق اولور معناسنه السادن
 دالک کسری به کعبه یه شر فها الله تعالی خدمت ایدن کسنه و بت خانه یه خدمت ایدن کسنه یه دخی دیرلر السدنه
 فختینه جمعی ذکر اولن خدمتکارلر معناسنه السدن سینک فخی و دالک سکونیه و لیسدانه سینک کسری به
 کعبه مشرقیه یا خود بیت اصنامه خدمت ایتلک بقول سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن سدن
 و خدمت لوا یعنی بیت شرفه خدمت و اند اولن علی ضبط زمان جاهلیتده نبی عبد الدارک ایدی رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم ینه انلر که اوزرینه مقرر قلدی زمان اسلامه و سدن بر کسنه لباسن استغه صالیو یرمکه دخی
 دیرلر بقال سدن الرجل ثوب و سدن السرا ذال السرا همزه نك الاسد ان همزه نك فخیله محفه دن استغه صرقن محفه
 اوزن سنک او جلری و بواسد الله لغتدر السرجین سینک کسری و ورنک سکونی و جیمک کسری و مدله طوار
 اسی خشکی معناسنه فارسی معرب در و سینک سکونی و اولد و غنه دلیل بودر که کلام عربی فعلیل یوقدر فتح فایله
 و کاه اولور سرقین دخی دیرلر فایله الاسطوانه همزه نك و طانک ضمی ايله همز نك ستون معناسنه واسطوانه نك
 نونی اصلیه در و بوا فواله و زنی اوزن در الخوانه کبی و الخوانه پادیه چچکنه دیرلر و بونک نونی اصلیه اولد و غنه
 دلیل جمعه اساطین واسم مکانده مسطنه دیرلر کی در و اخفش بونک اصلی فعلوانه در دیدی و بونکلام او
 و اید اولوب ما بعدند اولن ابی حرف و اید اولماسن اعجاب ایدرلر که انلر الفله نوند و بونک مثلی کلام عربی بونلار
 الاساطین همزه فخی و طانک کسری و مدله جمعی دیرلر که معناسنه علی مامر انفا المسطنة میمک و طانک فخی ايله

سین

سرجن

سطن

دری اولن بر علی مامر ایضا الاسطوانه همزه نك و طانک ضمی ايله یوکسک اولن نسنه بقال جمل اسطوان ای مرتفع
 سخن سینک ضمی و عینک سکونیه شول قهره در که اوزرینه سندن کسوب ایجتده خرماتیدن اصلدرلر و کاه
 قهره ایدوب آنکله صوچکرلر و کاه اولور نك ایجه عورت اکر دکی ایدلکی و ننبه سنی قهر السعنه سینک کسری
 و عینک فخیله جمعی ذکر اولن التلر معناسنه عینک ايله غصنه کی اود قله معناسنه السعنه سینک فخی و عینک
 سکونیه سنی حقیر دن عبارتدر و سنه قولهم ماله سخن ولا معنه لیس له شی معناسنه و معن دخی میمک فخیله سنی
 حقیره دیرلر سخن فختینه اعاج یونقی الت المسخن میمک کسری و طانک سکونیه بمعناه و سخن سخاح
 در طرندن شول ایزی اولان در ی دیرلر که فی قلیح قبضه سنه کچورلر سخن سینک فخی و طانک سکونیه بر سنه نك
 تان صوچق بقال سخنت الشی سخنتان الباب الثاني اذ قشره و سخن بل طیر غی یروزندن صوچقه دخی دیرلر
 بقال سخنتالر التراب عن وجه الارض السافنة نك کسری به ذکر اولن ان وجه اوزر اسن بل الشواض سینک
 فخی و طانک کسری به جمعی ذکر اولن ان بلر معناسنه السقینه سینک فخی و طانک کسری و مدله کی کشی معناسنه
 السقین وزن مز بور اوزن جمعی و این در ی ایددی سفینه فعلیه در فاعله معناسنه کویا که سفینه صویک
 یوزن صوچق سخن سینک فخی و طانک تشدد بیل کی صاحبی اولان کسنه سفانه سینک فخی و طانک تشدد بیل
 خاتم طیک قهر نك ایدی در و کاه اولور خانی مز بون ايله کینقلموب ایدو سفانه دیرلر سکون ختینه ایدسم اولوق
 بقال سخن الشی سکونا و سکون اوده اولغه دخی دیرلر الاسکان همزه نك کسری به اوده ساکن قلعه دیرلر تقول
 مسکنت دوی و اسکنتم اغیری السکنی سینک ضمی و کافک سکونی و الفک قصر بیل اسکن دن شکم عتی
 اسکنر احتابدن التسکین علی وزن التكرم ساکن قلوق بقال سکینه غیره تسکینا السکینه سینک فخی و کافک
 کسری و مدله بر سنه یه ارام و رزم و و قار اوزن و اونی السکان سینک ضمی و کافک تشدد بیل ساکن اولان
 کسنه ل بقال هم ساکن فلان و ساکن کینک فخته دخی دیرلر ذب السفینه معناسنه مسکن میمک فخی و کافک
 کسری به کوفه طیر اغندن بر موضعک اسمی در المسکن وزن مز بور اوزن منزله و یته اطلاق اولور و اهل حجاز
 مسکن دیرلر کافک فخیله السکن سینک فخی و کافک سکونیه بر اوده ساکن اولن کسنه ل و فی الحدیث حی ان الزمانه
 لغتدر المسکن التسن فختینه انش نار معناسنه و سکن شول نسنه یه دیرلر که اکصفنوب نوکله ارام ایدرلر او
 کبی و اهل و عیال کی و فلان ابن السکن دیرلر مز بورلر دن منفک اولماق معناسنه و اصمی بونک کفی ساکن قیلور
 سکن سینک ضمی و کافک فخی و یانک سکونیه صیغه تصغیر اوزن عرب طایفه سندن بر جماعتک اسمیدر
 المسکین میمک و کافک کسری به فقیر ک اسمی در و کاه اولور ذلت وضعف معناسنه اولور التسکن فختینه
 و کافک ضمی و تشدد بیل فقیر و دلیل اولن التسکن فختینه و کافک فخیله بمعناه کافالو اقدرع و قندل من المدرعه
 و الابدیل و مدرعه ترکه و مندیل نساطا بفه سنک باشه اوزن کاری ییزه دیرلر و بونوال اوزن کان فعلا شاذدر
 زو ابونلر تفعل و زنی اوزن در حاله قیاس تفعل و زنی اوزن کملک در تسکن و تدرع و قندل کی شکم تشجع و تحلم
 دیرلر و یونس و ابی اوزن مسکن اولدر که انوک حالی فقیرک حالندن بتلو اولد لیلی بودر که مز بور براعزایه
 افقیات در ی کعبه لا والله بل مسکن دیش و فی الحدیث لیس المسکین الذی ترده اللقمه و اللقمتان و انما المسکین
 الذی لا یسأل و لا یفطن له فیعطی یعنی مسکین اولدر که انوک کیفیت حالی بلیه ناکه اکر نسنه اعطال و لیس مسکینه
 میمک و کافک کسری به مسکینک موئی بقال امره مسکینه و مسکین و انما قیل بالهاء و مفعیل و مفعال یستوی
 فیه التکرر و لوق تشبیها بالفقیر المساکین میمک فخی و کافک کسری و مدله جمعی المسکینون کذلک میمک و کافک
 کسری به جمعی و مسکینک مسکینون و جمعی اوزن جمع اولماسی مسکینات نظر ادر یعنی مفرد موئی مسکینه کلکین
 جمعی موئی مسکینات کلکین جمع مذکری مسکینون و جمعی اوزن کله سنه یا عث اولمشدر السکنه سینک فخی

سفن

سفن

سکن

دری اولن بر علی مامر ایضا الاسطوانه همزه نك و طانک ضمی ايله یوکسک اولن نسنه بقال جمل اسطوان ای مرتفع

و کافک کسر به باشک میون وز زنده قرار استدیوی ر در السکنات سبک فخی و کافک کذلک کسر به جی
 و سکنات مساکین معناسنه دخی کلور و فی الحدیث استقر و اعلی سکناتکم فقد انقطعت العسرة ای علی مواضعکم
 و فی مساکینکم و سکنات استقامت معناسنه دخی دیرل یقال الناس علی سکناتهم ای علی استقامت و بوقر و وایو
 اوزن در السکن سبک کسر و کافک کسر و تشدید به جی کارد معناسنه ند کیری و تانیجی خای زدر
 اما تذ کیر غالب در السکون سبک فخی و کافک فخی و مدله خندن بر قبیله نک اسمی در سبک سبک فخی و کافک
 فخی و یانک سکون به حسین بن علی بن رضی الله عنهما مافر بیک سید و الطرة السکینه منسوبة الیه و طره اند
 اولان صاجه و النهم صنف مثالند بغل قاری چنره دیرل السین سبک فخی و میم سکون به صغری و کاه و لور
 کچی یا غننه دخی اطلاق اولور السین سبک فخی و میم سکون به جی عبد الله عبدان کی و طهر ابله طهر ان کی و طهر
 ارقه معناسنه در و من طعامه یا غ فاقه دخی دیرل تقول سمیت لهم الطعام اسمنه سما من الباب الاول اذ التته
 بالسمین السمان سبک فخی و میم تشدید به اگر یا غ صاجی معناسنه اولوز سه منصرف اولور واکر سمدن
 قیلنور سه زهر ناک معناسنه معرفه اولد قیلنور لا ینصرف اولور التسمین علی وزن التکریم یا غی زاد فاق تقول سمیت
 القوم تسمینا اذ اوردتهم السین و تسمین اهل طایف و اهل من لغی اوزن صوغنه دیرل تسمی حجاجه بشمش بالی
 کتور دکار نه طبایحه سمنه ایدی ردها معناسنه و تسمین سمر تکریم دخی دیرل و فی المثل سن کلک یا کلک السین
 سبک فخی و میم کسر و مدله سمر اولان کسینه که ارغک مقابلی در السین سبک کسر و میم فخیله سمر نک
 بقال سن سمنان الباب الرابع و صاحب مختارک فختنه اشارت یتدیوی صاحب قاموسک سبک فخی و کاه و لور که
 اول زم ذکر اتمد و کراوزن در التسمین فختنه و میم فخی و تشدید به معناه السینه سبک فخی و میم سکون به
 شول دوادر که انکله نساطا بغه سن سمر درل الاسمان همز نک کسر به سمر نسبه میمالک اولی تقول سمن الرجل
 اذ اعطاه شیئا سمنیا الا سمنان همز نک و تانک کسر ی ابله بر نسبه سمر عدا تانک یقال استسمنه اذ اعطه سمنیا
 و استسمنان یا غ طلب اتمکه دخی دیرل یقال جا و ابسمنون ای بطلمیون ای یوهب لهم السین السمان سبک فخی
 و میم تخفیف و الفک قصر بله بر جنس قوشک اسمی در و لا تفل سمانی بتشدید الم اسم السمانه وزن مزبور اوزن
 واحدی ذکر اولن قوشلر که ری معناسنه السمانیات سبک فخی و تشدید به جی ذکر اولن قوشلر معناسنه
 السینه سبک فخی و میم فخیله و تانک تشدید به بته طمان کافر دن بر فرقه که ناسخه فایل اولوب
 خبر ابله علم حاصل اولسنه انکار ابدنلر در السین فختنه طریق معناسنه در و وجه معناسنه دخی کلور بقال امض
 علی سبک ای وجهک و بقال تخ عن سبن الخیل ای عن وجهه و یقال جاء من الخیل سن لایرد وجهه ای و سبن السینه
 سبک فخی و تانک تشدید به معناه السین سبک فخی و تانک تشدید به جی ابله معناه ایضا فقیه ثلاث لغات و سبن سبک
 دخی جی کلور السناتین سبک فخی و یانک کسر به طریقت واحد معناسنه کلور یقال جاءت الراج سناتین
 اذ اجاءت علی طریقه واحدة لا تختلف و سنت سیرة دخی دیرل و سنت مدینه منون خر مال زدن بر نوجه دخی
 دیرل و سنه لوجه یوزک صورته و هیانته دخی دیرل السین سبک فخی و تانک تشدید به بر نسبه کی کی کور و ب
 کوز نک یقال سن الرجل ابله اذ احسن رعبتها و القیام علیها حتی کانه صقلاها یعنی کویا کانی مهره لیوب سبن
 واحد اوزن قاشد و سن طیرانی راوزر بته سهولته و دیکه ده دیرل و وجهه که بره یفلوب مسنة کی اوله
 و سن زری کیدر مکه دخی دیرل بقال سن علیه الدرع یسمنها سنه اذ اصبعه اعلیه و صوبی یوزه دفعه
 دوککه دخی دیرل تقول سنت المباء علی وجهی اذ ارسلتها الراسالا من غیر تفریق فاذا فرقت فی المص قلت
 بالشین المعج و سن ناقه فی سور مکه دخی دیرل تقول سنت الناقه اذ اسرها سیرا متدیدا و سن
 تصویر معناسنه دخی کلور تقول سنته سمنه سما من الباب الاول اذ اصورته و سن جی بلکه دخی دیرل

شمن

سبن

تقول

تقول سنت السکن اذ احدثته السین سبک کسر و سبک فخی ابله بلکی طاشی که انکله جی کلر لاسنون میم فخی
 و تونک فخی و مدله بدرا حه اولوب متغیر اولن نسبه منه قوله تعالی الخاء السنون و جاء جاء مهمله ابله قره یا غنه
 دیرل و مسنون مصور معناسنه دخی کلور و مسنون هموار اولوب صیر فخی اولن نسبه دخی دیرل و مسنون الوحه
 شول کسینه دیرل که یوزنه و یوزنه فی الجملة اوزن و تونک اولوب یوزی فخی مدور اولیه الاستنان همز نک و تانک
 کسر ی ابله تشوقه کاب و یونق یقال استن القرس اذا قص و قصر قافله و صاد مهمله ابله ات ابکی اللرن معافال در و ب
 معاقومغه او بغه دیرل و فی المثل استن الفصال حتی القرع و فصال دوه یا و برله و قرع افاق فخیله کجیک
 اولوب ضعیف اولنه دیرل و استنان مسواک استعمال اتمکه دخی دیرل بقال استن الرجل اذا استاک المسانه میم
 فخی و تونک تشدید به لور که دوه دیشی دوهی قوم لی چو کوب جفتا شیمک ایچون السنان سبک کسر ی ابله
 بمعناها تقول الفحل یسان الناقه مسانه و سنانا اذا طردھا حتی توجھا لیسفدھا و سنان بلکی طاشنه دخی دیرل
 و سنان کوندرد مورنه دخی دیرل الاسنه همز نک فخی و سبک کسر ی و تونک تشدید به جی کوندرد مورنی
 معناسنه و اسنه اسنانک جی دخی کلور اسنان سبک جی اولن اوزن دیش معناسنه قنک جی افنان و افنانک جی
 اقنه کلدوی کی و فی الحدیث داسافرتم فی الخصب فاعطوا الرکب استنها و رکب ختمتله دوه ل معناسنه در یعنی انبای
 سفرد طواری مرعادن منع ایتک السنین سبک فخی و تونک کسر ی و مدله طاش قازند و غی و قنک دوکان
 نسبه در السنون سبک فخی و تونک فخی و مدله شول نسبه در که لی مسواک کی استعمال ابدنلر السین سبک
 کسر ی و تونک تشدید به دیش دند ان معناسنه الاسنان همز نک فخیله جی دیشلر معناسنه السینه سبک
 فخی و تونک فخی و یانک سکون به سبک تصغیری در دیشک معناسنه و تانک کله سی سن موث سمانی اولد و غنه
 بناء در و بر لک لایک سن الحسل دبد کوری لایک بدا معناسنه در و حسل جاء مهمله نک کسر ی ابله کلر یا و یسینه
 دیرل که هنوز خرده دن جقمش اوله و حسل اصلا دیشی و و حید و کیچون بوبله دیرل و سن القلم قنک یونلنی رنه
 دیرل بقال لطل سن قنک و سمنها و حرف قنک و ایمنها یعنی قلی اوزن کسوب ائی کس و قطع ایتد که حرف قطع
 ابدوب صاغ جانبیه مابل قطع ابله و سن عمر معناسنه دخی کلور المساق میم فخی و تونک تشدید به یسلیو
 اولان دوه لرا فتنک مقابلی در و افتافی کله سبک جی در فایله و یاه مشدده ابله بکت اولن دوه ل معناسنه
 السینه سبک کسر ی و تونک تشدید به صرمسا غک بردشی و سینه شول صبان دموینه دخی دیرل
 که انو کله جفت سورزل و بومقامه صاحب صراح سنه فی مهر درم زدن ابله نفسیر ابدوب زهر
 ایراد ایتد و کز معنای ترک ایتشد و حالا که جوهری السنه السکه و هی الخدیة التي نثار بها الارض
 دبد و کندن عیری مزبور ایراد ایتدی معنایه سائر کتبه تعرض بولما مشد الاسنان همز نک کسر ی ابله کسینه
 پیر اولوب عمری زیاده اولن بقال سن الرجل اذا کبر و اسنان ناقه نک سکر یا ش دیشی بسمنه دخی دیرل بقال اصن
 سدیس الناقه اذ انبت و ذلك فی السنه الثامنة و اسنان ذکر اولن دیشی سور مکه دخی دیرل بقال سنه الله تعالی
 ای سنه السنان سن اولک فخی و تانک کسر به قوی چرخنک ایچنه لور قری طورن و قلی شلری و ارقه ده
 اولن مهره ککلر نک باشلر نه دخی دیرل السنین سبک کسر ی و تونک اولک سکون به واحدی السینه
 سبک فخی و تونک کسر ی و مدله شول قوم بغی در که یوکسک ولوب طولانی بغاش اوله السناتین سبک فخی و یانک
 کسر ی ابله جی السین سبک کسر ی و مدله خروف معجه دن یعنی معنای موضوع له دال اولن حرف لدر دن در
 و کاه اولور خروف زیاده دن اولعین معنای کله اوزر نه زیاده اولور و کاه اولور معنای استقباله دلالت
 قبلوب فعل مضارع و مان مستقباله خالص قبلور تقول سیفعل و خلیل ایتدی سین لن کلمه سنه

معنای سه در اگر شیط بد کار ی قولی تدر قبل رسك هلاك اولی معنای سندن لای صفر اولی و بر ابو تقی و
 فعلان وزنی اوزن اولی و الا شعیان همزه نك و عینك كسری ایله بامك صایحی اوزن بر مش و تون لیس
 اولی و قال شعیان شعره اشعیانا المشعان میك می و شعیك سكونی و نونك تشدید بله شول كسینه در كه
 صایحی اوزن بر مش و تون لیس اولی اشعت معنای سه الشعن شعیك فخی و فاك سكونیله فاعل و دانا اولن كسینه
 الشفون همینه بله ر كسینه كوز قور غیله نظر ایلك بقول شفنته شفنته شفنته من الباب الاول والثانی
 اذا نظرت اليه و اخر عینك الشاف فانك كسر بله كوز قور غیله نظر قیل كسینه الشفون شعیك فخی و فاك
 ضمی و مدله بجهاد و غیره معنای سه دخی كوز غیور كی و ان السكیت شدی شفنت الیه و شفنت نونك تا جری
 و تقدیله بر معنای سه در كه اول ر كسینه به اعراض نظر بله نظر ایلك در و ابو عید ایتدی اضمات بر شینه به كوز
 قالدروب بجهاد نظر بله و كرهت نظر بله نظر فاعل و الشعن شعیك فخی و فاك سكونیله بر لفظ در كه قلله
 تبعیله استعمال اولی و ابو عید روایتی اوزن بقال قلیل شفن مثل و مخ و غری یعنی شی و مخ و غری بد كری کی و غری
 و مخه تابع فاعله و شفن عطای از قاعه دخی در بقال شفنت العینه شفنتها من الباب الاول اذا قلنا الاشعان
 همزه نك كسری بله كذا لك عطای از قلی بقال اشفتها الشفونه همینه بله بر شینه قلیل اولی بقال قلی عظیمه
 و شفنت من الباب الاول و شفنت من الباب الخامس الشن شعیك فخی و فاك تشدید بله صوصا جی بقال
 شن الماء علی الشرب اذا فرقه علیه الا شنان همزه نك كسر بله بجهاد و منه قیل شن علیهم الغارة و شن اذا فرقا
 علیهم من كل وجه الشنان شعیك فخی و نونك كسری و مدله صوبك طلماسی قطر ان الماء معنای سه الشنان
 شعیك ضمی و نونك تخفیفی ایله متفرق اولن صومعنا سه الشنانه شعیك ضمی و نونك كذا لك تخفیفی ایله فر دخی خود
 انحدن طلماسی صوالشن شعیك فخی و نونك تشدید بله شول فر كه كنه اولغین صوبی طلماسه الشنه و زن مزبور
 اوزن ذكر اولنان معنای سه در كه یك شنه كنه اولن فر نك كسینه در بر یو جوهری كلامی در لکن مقتضای قیاس
 یو ایله یك تا وحدت ایچون اوله الشنان شعیك كسر بله جعی كنه فر دخی معنای سه و فی المثل لا یقتضی بالاشنان
 یعنی قرء اوزی سم باطله سلاح اوزی ریه بجر الشنان شعیك فخی و نونك تخفیفیله بعض و عد او شنان
 معنای سه لغتد همزه نك مدله الشین فحینه و نونك می و تشدید بله فر دخی الشنان شعیك فخی و نونك
 تشدید بله بجهاد بقال تشنت القریه و تشانت اذا خلقت و تشن انسانك در بی بر اولد دخی زمانه قورق شیح
 معنای سه و ابو عمرو ایتدی تشان الجلد در لقی در ی قور یوب دیو بر لسه انك كسری شن شعیك فخی و نونك
 تشدید بله بر قیله نك باباسی ایدر عهد القیسن كه اول شن بن اقصی بن عبد القیسن در كه جلالی زار در و ابو
 شنی نام كسینه انلر دند و فی المثل وافق شن طبعه و طبعه فحینه بر قیله نك سمی در و مذك اصلی بود در كه شن قیله سمی
 غایت شب بر قیله و لغین كسینه اكماقاوم اولدی طبعه قیله سمی انلر مقاومت بدوب انتقام الد قیله وافق شن
 طبعه دبد بلر الشینون شعیك فخی و نونك ضمی و مدله شول دوه در كه نونك و خود سوز اوله و شنونج معنای سه دخی
 كوز جابج کی الشینه شعیك كسری و ما یبده نونك سكونیله خلق و طبیعت معنای سه الاشنان همزه نك
 و تانك كسری بله قلی خلیل روایتی اوزن بقال اسنشن الرجل اذا هول الشین شعیك فخی و فاك سكونیله زینك
 خلاقی در كه بر شینه قیاس میك معنای سه در بقال شانه شینه من الباب الثاني اذا جعله قیاس الشان میك فخی و فاك
 كسری بله معنای سه و مقای معنای سه الشین شعیك كسری و مدله بر حرفك اسیدر حروف هجاء فصل المباد الصین
 صادق فخی و فاك سكونیله منع كف معنای سه بقال صنت عن الهدیه او ما كل من معروف یصن صبا من الباب
 الثاني اذا كففت و صین قمار وین كسینه النك كسینی اصلاح ایدوب اند قلد صین در لزل و اجل و لا تصین

شعن

شفن

شفن

شفن

شین

صین

درل كسینی الله دور ایتدروب القافل اصلاح ایتدك علسه الصابون علی وزن الكافور معروف در حی عامه
 السنه اندن تعبیر صابونه در درل العن صادق فخی و عاء مهمله نك سكونیله بر قومك مایسن اصلاح ایتدك
 نقول صحت بین القوم اذا صاحت و اوزمق معنای سه دخی كوز نقول صخته صحنات اضر بته ضربات و صحن الدار
 او ك اوزنه سنه دخی درل وسط الدار معنای سه و صحن بیوك كاسه به دخی درل و صحن ذكر اولن كاسه ایله بر سنه
 و بر مكه دخی درل نقول صخته اذا عطیته شیئا فیه و صحن دخی شول لكجه مثالند اولن نسته به درل كه سازند
 اولنلر انوك ایكسینی بری ریه اور مغله چلرلر سح معنای سه و صحن تعبیرندن فهم اولنلر یودر كه صحن ذكر
 اولنان نسنلر كه ریه اطلاق اولنه و صاحب قاموسك تعبیرندن فهم اولنلر بودر كه مجموعه اطلاق اولنه مناسب
 اولن اولی در ته كم جوهر نك ایدر ایتدی و شعر دلالت ایدر نظر اولنه لم زوج کی اولی دخی محملدر بقال هما
 زوجان و هما زوج العون صادق فخی و حانك ضمی و مدله شول ناقه در كه دیچی اوله بقال ناقه صحن ای رموخ
 و ابو عمرو روایتی در العناء صادق كسری و حانك سكونی و الفك مدی و قصیر بله شول قانقدركه بالقدن ایدرلر
 العناء صادق كذا لك كسری و حانك سكونیله واحدی ذكر اولنلر قانقدن بر یان معنای سه الصیدانی صادق
 و دالك فخی و ما یبده یانك سكونی و اخر نه اولان یانك تشدید بله چری كه چرت التن صتر ییلور معنای سه
 صیدلا یانك لغتدر و صیدانی كذا لك شول جانور درلر كه التنه كندی ایچون یو ایرو اول یوایی كزیل یوب
 نابذد ایدر و اكاصیدن دخی درلر و صیدن ملكه دخی درلر یاد شاه معنای سه الصعون صادق كسری و عین
 مهمله نك سكونی و و او ك فخی و نونك تشدید بله دوه قوسنك ار کی ظلم معنای سه الصفن فحینه انسانك
 غایه سنك در بی الا صقان همزه نك فحینه جعی الصفن صادق ضمی و فاك سكونیله سفره مثالند بدر در كه
 انوكله صوچكر لوفرا ایتدی اول مطهره شكلیله بر سنه در كه انوكله ابدست الورل و ابو عمرو ایتدی
 صفن شول در بدر كه چوبان اولن كسنلر اكا زغن و صقباغن و سایر اختیای اولدوغی نسته بی وضع ایدر
 التصافن تانك فخی و فاك ضمیله صوبی بوشك بقال تصافن القوم الماء اقتسموه بالخصص و ذلك انما یكون
 بالمقوله و مقوله میك فخی و فاك سكونیله شول طاشه درلر كه صوفانی ایچنه قویوب هر كسه صوبی اول طاشی
 اوزند و کی مقداری و درلر تا كه بعضینه زیاده و بعضینه ناقص و بلیه الصافن فانك كسری بله شولات در كه اوج
 ایای وزن طور و بر یا غنك دخی طراغی اوجن بصبه و صافن شول كسینه به دخی درلر كه ایلقرن بر اربصه و فی الحدیث
 اذا صلینا خلفه فر فر ساه من الرکوع قنا خلفه صفونا و اذا سجد تبعناه ای قنا صافین اقدا متابعی ایلقرن مزی
 صفت بدوب تبعیت ایدر دك و صافن ایچكه اولن طمره دخی درلر عرق الساق معنای سه الصفون صادق ضمی و فاك
 ضمی و مدله ات ذكر اولن وجهه اوزن طور و نقول صفن الفرس بصفن صفونا من الباب الثاني و مصادره الصفن
 بسم تراشیدن اسب زمین رادیشدر یعنی اطر غیله بری قازمق در صفن صادق كسری و فاك كسری
 و تشدید بله بر موضعك اسیدر كه حضرت علی و معاوی رضی الله عنهما وقعه لر انده اولشدر الصن صادق كسری
 و نونك تشدید بله و بر دبد كری جانورك بولی در كه زیاده بدر ایچه در و بر بیسن كویك قور قسز بر جانور در
 دیشلر و صن دمحوز ككونلر نندن بر كونك اسیدر و صن سله اندامند بر سنه در كه ایچنه انك قورلر الصنان
 صادق ضمی و نونك تخفیفی ایله قولتی بر امر ایچه خلق در الا صنان همزه نك كسری بله ر كسینه نك قولتی بر مرز ایچه فلیق
 بقال اصن الرجل اذا صار له صنان و اصنان ر كسینه بوزن یو قارو قالدروب نكبر قلغه دخی درلر بقال اصن الرجل اذا
 شیخ نائفه نكبر او بوندن ما خود در عر بك اصنت النافه دبكری فخی ناقه حامله فالوب ار كدن استعنا قلسه
 المصن میك ضمی و صادق كسری و نونك تشدید بله غصیله بر اولن كسینه اصمعی روایتی اوزن بقال فلان مصن
 غصبا ای ممتلی غصبا الصون صادق فخی و و او ك سكونیله بر سنه بی صفتی الصیابه صادق كسری بله بجهاد بقول

صحن

صحن

صحن

صحن

صون

صفت الشی صونا وصیانه من الباب الاول وضون اتواج ایاخی اوزن طووب بریاغن طرفی اوجیه بصغه دخی
 دیرل بقال صان الفرس اذا قام علی طرف جافه من حی اوجی حی حاء مهمله ابله طرفی اشتق درووی حیله طرغه
 مرضی عارض اولی درووضون ابوریمکه دخی دیرل وبعضله ابتدی بورکن کوه لکه دیرل المصون میك فقی
 وصادک فقی ومدبله صقلش سنه ولا تقل مضان المصون میك فقی وواوک فقی ومدبله جعناه بقال ثوب مصون
 علی النقص وثرپ مصون علی التمام یعنی اعلال وعدم اعلال جائز درسته کدوف تفسیرند مروا بمشدر الصوان
 صادک کسر بله لباس حفظ اید جک موضع کرک صدوق ولسون کرک غیرن سنه ولسون الصوان صادک فقی
 وواوک تحفیتی ابله جعناه الصیان صادک کسر بله جعناه کذلک نقول جعلت الثوب فی صوانه ووصوانه ووصیانه الصوان
 صادک فقی وواوک تشدید بله رجس رک طامشه دیرل الصوانه وزن مز بورا وزن واحدی ذکر اولن طاشلر کبری
 معنائه الصیان صادک کسری ومدبله بر شهرک اسمیدر الصوانی صادک فقی وواوک تحفیتی واخرند یانک
 تشدید بله صینه منسوب اولن قابل الاوائ المنسوبه الی الصیان معنائه فصل الضاد الضان صادک مدی
 ویانک کسری بله ماعزک مقابلی در یعنی قیون معنائه در که کجینک خلا فی در الضان صادک فقی وهرمکه سکونیه
 ضانک جمعی ماعزک جمعی معرکدی کی وراکبک جمعی رکب و سافرک جمعی سفرکدی کی الضان فقیته کذلک
 جمعی حارسه حرس کی وحارس حافظ معنائه در الضان صادک فقی وهرمکه کسری ومدبله ضانک
 جمعی در غار ابله غزی کی غینک فقی ویانک تشدید بله الضانیه یانک کسری بله مؤنی الضوان صادک فقی ویانک
 کسری بله جمعی الاضان همزه مک کسری وضاد سکونیه برکسنه ک قیوی جوق اولن بقال اضان الرجل اذا کثر
 ضانیه الضیان صادک کسری ویانک سکونیه قولتله بوکرک مابنی بقال اول الجنب لا بطم الضیان ثم الحظین
 یعنی انسانک یانک ابتداسی قولتله وواوک مابعدی که بوکر نهایت بولدخی در حوض در و بولرک مابنی
 ضیان در نسخ محاکک کثرند وقاموس نسخه لند اول الحمل واقع اولمشدر اول الجنب بدله لکن ظاهر
 اولن اول الجنب درو بعض نسخ محاکک اول مراتب الحمل واقع اولمشدر یوقدر حجه معنای مصدري مراد اولسی
 ظاهر اولور الاضیان همزه مک کسری بله برسنه فی قولتله الحق الاضطیان همزه مک وطانک کسر بله جعناه نقول
 اضینته واضطینته اذا جعلته فی ضینک الضینه صادک کسری ویانک سکونیه برکسنه مک عیالی الضینه
 صادک فقی ویانک کسری بله جعناها بقال هذه ضینه الرجل وضینته ای عیاله الضیان صادک فقی ویانک
 کسری بله طاریر مکان ضیق معنائه المصون میك فقی ویانک فقی ومدبله کوترم اولن کسنه زمن معنائه
 جوهری ابتدی بکررکه زمنک بمن یابندیل ایشلر دریعی اصل اشتقاقه نظر مثلا اضینته دیرل ازمنته
 معنائه پس زمندن مز مون کلک لازم دکلدر و مراد ضینک می یابندیل اولتسی در زمنک می دکلدر زراضین
 دخی زمن کی دروزنا ومعنی الضین صادک وجمیک فقیله بر معروف طاغک علی درو بعض اشعار ده که حاله واقع
 اولمشدر تصحیف در ضیان صادک فقی وجمیک سکونیه بر طاغک کذلک علی در مکة مشرفه ناحیه سنه الضیان
 علی وزن حیدر شول کسنه در که باسنک زوجه سنه خیانت بلکله یا باسنه مزاجه قله و بعضله ابتدی ضیان
 شول کسنه در که قیودن صوچکر کن سکام مزاجه قله ضیان وزن مز بورا وزن برتک می در صم معنائه الضین
 صادک کسری و فین معجمه مک سکونیه کن حقد معنائه الضینه صادک فقی و غینک کسری ومدبله جعناه
 وضین میل معنائه ده کلور بقال ضغنی الی فلان ای میلی الیه الضغین فقیته کین ایتک بقال ضغن علیه
 ضغنا من الباب الرابع وضغن میل معنائه ده کلور بقال ضغن فلان الی الدنیا من الباب المزبور
 اذارکن الیه ومال التضاعن تانک فقی و غینک فقی ابله کین اوزن مصر اولن الاضطغان همزه مک
 وطانک کسر بله جعناه یقال تضاعن القوم واضطغوا اذا اضطوا علی الاحقاد واضطغان برسنه فی

ضان

ضیان

ضین

ضزن

ضغن

قولتله المغه دخی دیرل بقال اضطغت الشی اذا اخذت تحت حشمتک الضیافت شول اته دیرل که اور لمغه بورومکه
 مقدورن صرف اتمه بقال فرس ضاغی اذا کان لا یطلی ماغنه من الجری الا بالظرب ذات ضغن صادک
 کسری و غینک سکونیه شول ناقه در ککه وطننه چکنه وحامله اولیان مرکب فقی یوک بوکله ده صعوت
 مگوستر سه انما ذات شعب وضغن دیرل وشعب فتح شین وسکون غینله تمیم شره دیرل الضغنه
 صادک فقی و غینک کسری بله اگری اولن کوندرو اغاجی بقال قنایه ضغنه ای عوجاه الضغن صادک فقی وفانک
 سکونیه دوه واک ایاغیله ری اور مقی بقال ضغن البعیر رجله من الباب الثاني اذا خطبها وضغن دوه نجا ستین
 اتمه دخی دیرل بقال ضغن بقایطه اذوی وار ککک دوه فی ناقه اوزرنه اغرا اتمکه دخی دیرل بقال
 ضغن علی ناقه اذا حمله علیها وضغن بر قومک اوزرنه ککلوب مجلسله او توومغه دخی دیرل نقول
 ضغنت الی القوم اضغن ضغنا اذا اتهم مجلس الیهم وضغن ایاغکله برکسنه مک اوزنه اورمغه دخی
 دیرل نقول ضغنت الی رجل اذا ضرب بر جاک علی عجزه وضغن برکسنه فی ره اورمغه دخی دیرل نقول ضغنت
 بالانسان الارض اذا ضرب بها بالاضطغان همزه مک وطانک کسری بله برکسنه کندی ایاغیله او کچه سن اورمغه
 دیرل نقول اضطغن هو اذا ضرب بقدمه مؤخر نفسنه الضغن صادک کسری وفانک فقی ونونک تشدید بله
 فرموده واحقی اولن رجله دیرل الضغن صادک وفانک فقیله ویانک مابعدی سکونیه قولتله یله کان کسنه اخرند
 نون زابله در شه کباب فاده مروا تشدر الضمان صادک فقی ومیک تحفیه کفیل اولن نقول ضغنا الشی ضمانا اذا
 کفلت به وضمان اسم دخی کلور بدن علتلو اولن معنائه الضمان میك کسری بله کفیل اولن کسنه الضیان
 صادک فقی ومیک کسری ومدبله جعناه الضمین علی وزن التکریم برکسنه فی برسنه ی کفیل ایتک نقول ضغنه
 الشی فتنه غنی مثل غرته وقرم دخی کفیل ایتکه دیرل ونیمین برسنه فی برطرفه قومغه دخی دیرل الضن میم
 اولک فقی ویانک فقی وتشدید بله شعره صفت واقع اولسه شول شعره دیرل که اکابر بیت ضمین اولنه واکر بیته
 صفت واقع اولسه شول بیته دیرل که معنای تمام اولیه الاما بعدند کل بیتله التضمین تانک فقی ومیک فقی
 وتشدید بله برسنه برسنه فی مقول نقول فهیت ما ضینه کتابک ای ما اشتمل علیه وکان فی ضینه الضمین
 صادک کسری ومیک سکونیه برسنه مک داخلی نقول انفذت ضین کتابی ای فی طیه الضینه صادک فقی ومیک کسری بله شول
 سکونیه مرض معنائه کقولک کانت ضینه فلان اربعه اشهر ای مرضه الضمین صادک فقی ومیک کسری بله شول
 کسنه در که انوک جسدن برعلی اوله مرض جهندن یا کسر جهندن یاغیری خصو صدن وکوترم معنائه دخی
 کلور وفی الحدیث من اکتب ضیانه الله ضیانه من کتب نفسه فی دیوان الرمنی یعنی کند وی زمنلر دقترینه
 یازدروب تلپس ایلان معاقب اولور الضین فقیته اسم در ذکر اولن معنادن یعنی بدن علتلو اولن معنائه
 و ضین مصدر دخی کلور کوترم اولن معنائه بقال ضین الرجل ضیمان الباب الرابع الضمانه صادک فقی ومیک تحفیه
 کوترم اولن زمانت کی دروزنا ومعنی الضمین صادک فقی ومیک سکونی والفک قصر بله ضینک جمعی زمنک جمعی
 اولدخی کی الضمانه میك کسری بله شول خرما الغای در که شهرل ده یا خود کوبلر ده بنش اوله وفی الحدیث انه صلی الله
 علیه وسلم کتب طارته بن قطن ومن بدومه الجندل من کلان لنا الضاحیه من البعل ولکم الضمانه من الخل وضاحیه
 شول خرما اغاجیدر که یانده به و بعل شول خرما اغاجی در که صورلمیه ودومه الجندل دالک فقی ابله بر حصارک
 اسمی در وکب رقیله ناک اسمی در الضامین می اولک فقی ویانک کسری ومدبله با بانک صلیند اولن ذریتلرون
 عن سبغ الضامین والملاقیح وملاقیح میك فقیله انه رجند اولن ولدلر در الضین صادک کسری ونونک
 تشدید بله جیل اولن الضمانه صادک فقی ونونک تحفیه جعناه نقول ضغنت بالشی اضن به ضنا وضنانه

ضغن

ضین

ضغن

من الباب الرابع اذا جلت بوفرة اليد ضللت اذن دخی لغت در باب انیدن الضمین ضادك فقی ونونك كسری ومدبله بحیل معنایه الضمن ضادك كسری ونونك تشدید بدبله بر كسینه به مختص اولن نسبه يقال فلان ضمی من بین اخوانی ای مختص لی من بینهم وفي الحديث ان الله ضامن خلقه محبتهم في عاقبه ویمتھم في عاقبه یعنی خدای تعالیٰ نيك بعض مخلوقه رحمتی ورا فقی مختص اولور حیاته ویماتنه المضمینه ميمك فقی وضادك كسری بله محل محل اولن نسبه المضمینه فحقیته بله بمعناها يقال هذا علق مضمینه ومضمینه ای نفیس مایضن به وعلق عین مهمله نك كسری ولا مك سكونیله بر نسبه نك خوینه دیرل ضنه ضادك كسری ونونك تشدید بدبله بر قبیله نك اسمی در المضمون ميمك فقی ونونك ضمی ومدبله غایله كه طیب قسمندن در الضمیون ضادك وواوك فقی وما یست یانك سكونیله ار كك پسی منور مذكر معنایه الضمیان و ضادك فقی وواوك كسری ابله جمعی جمعی وواو اعلال اولنادی واحد نك اعلال واحد عیون وواحد نك دخی اذ غام طریقه اعلال اولنادی زیر اذ بر اسم موضوعه كك یونك وجمعی اوزن فعل خاری ولمشدر وناك موی جاب اعلال اوله وخیوه ده دخی حال یو بله در كك حیوه اسم رجل در پس یونلر هین یومیت وسید و یجید كك لیه بحالف اولدی الضمین ضادك ضمی ویا اولك فقی ویا نيك سكونیله ضمیونك تصغیر بد و سبویه زواتی اوزن وضیون ار كك پسی به دیرلر تكم الان مروزی تیدی پس سبویه تصغیر مز بوری اعلال ایدی اسید اعلال اولند دخی كی اسودك تصغیر نك ار كك جمعه اسود دیرلر وشول كسینه كه مز بورك تصغیر نك اسید دیدی ضمیونك دخی تصغیر نك ضمیون ديك محذو روالله اعلم فصل الطاء الطین فحقیته بر نسبه فی ادراك ایتك فطنت معنایه بقال طین له یطین طینا من الباب الرابع الطایفه طانك فقی ویا نك تخفیفه بمعناه الطایفه طانك فقی ونونك كسری ویا نك تخفیفه بمعناه الطایفه طانك فقی ویا نك تخفیفه بمعناه كذا لك بقال طین له یطین طینا وطمونه من الباب الثاني الطین طانك فقی ویا نك كسری بله عاقل وحاذق اولن كسینه الطاین یانك كسری بله بمعناه الطین طانك فقی ویا نك سكونیله اتشی سو بناسون دیوكومك تقول طینت النار اذا دفتها لثلا نطقا وطمین مجهول الحال مقامنه دخی استعمال اولنور بقال ما اذری ای الطین هوای ای الناس هو الطایون علی وزن الكافور اتش ككوملن یرا المطایفه ميمك ضمی ویا نك فحقیله حقوری ككومك تقول طاین هذه الحقیرة وطماینها المطین ميمك ضمی وهمز نك كسری ونونك تشدید بدبله ساكن اولن نسبه مطین كی در وزناو معنی الاطمینان همزه نك ویا نك كسری بله ساكن اولن اطمینان كی بقال اطمینان مثل اطمینان الطینة طانك ضمی ویا نك سكونیله راو یوندر كه اكلسان فارسیه سدن وتوركیده طقور جون او یونی دیرلر كه اوج مربع خطی یری یری ایچنه یا زمغله او ینرلر الطین طانك ضمی ویا نك فحقیله جمعی ذكر اولن او یونلر معنایه سنه صبره ابله صبر كی وصبره چته دیرلر كه چوبقدن اوررلر الطین علی وزن حیدر تاوه كاوزرنه بر نسبه بشورلر الطاین جنیمك كسری وفحقیله بمعناه و یونلر كك ايكسی دخی مغرب در زرا اصل كلام عربیه طایله جنیم ككله واحد ده جمع اولن الطین طانك فقی وعله مهمله نك سكونیله اون او ككك بقول طحت الریح طین و طحت البر من الباب الثالث وابلان ذكر ميمكوب ككوملن اولمه دخی دیرلر بقال طحت الافی اذا ترحت واستد لوت المطاین ميمك كسری بله ذكر اولن ابلان الطین طانك كسری وعله سكونیله اون دقیق معنایه الطاحونه علی وزن القارورة ذكر من ریح معنایه الطواحن طانك فقی ویا نك كسری بله اضی دیشرلی كه انوكله ما كولات اوكد لور الطحانه طانك فقی ویا نك تشدید بدبله جوق اولن دو هبل كثیر معنایه الطحون طانك فقی ویا نك ضمی ومدبله بمعناها وطمون عسكرمه دخی دیرلر اوغرا دخی نسبه فی او كك ككردن وتری الطین طانك ضمی ویا نك فحقیله رجاء ندر الطحان طانك فقی ویا نك تشدید بدبله ذكر ميمك ار طحانی لمجندن قبلر سبك منصرف

قیلر سن

ضمون

طین

طین

طین

قیلر سن و اگر كك دخی و طحان قیلر سبك دوز بر معنا سنه لا ینصرف قیلر سن الطین طانك فقی وعینه سكونیله دور نك بقال طینه بالریح من الباب الثالث وطمین حیوان بر یا سنه اخل اولمه دخی دیرلر بقال طین فی السن بطین طعن من الباب الاول وطمین كسینه یسوز اتفه دخی دیرلر الطعن طانك وعینه فقی ابله كك لك سوز اتشی بقال طین فیه بالقول طعن طعننا من الباب الاول ویا صا ویر ابو معنار كك جمیع معنایه مضار عله فقی جائز كوروب باب النون كلسن رواكور مشدر الطعان ميمك كسری ویا نك سكونیله عد و سنه طعی جوق ایدی ميمك كسینه المطاعین ميمك فقی وعینه كسری ومدبله جمعی طعی جوق ایدی ميمك كسینه ل معنایه سنه الطعان تانك فقی وعینه ضمی ابله دور شیمك الاطعان همزه نك كسری ویا نك كسری وتشدید بدبله بمعناه بقال طعانو فی الحرب وطمعنوا علی وزن افتعلوا الطعان طانك فقی وعینه تشدید بدبله زیاده طعن ایدی ميمك كسینه وفي الحديث لا یكون المؤمن طعنا یعنی مؤمن اولن خلا بقال طانك عرض صفیور طعن ایتز الطاعون علی وزن الكافور ویا مرضندن اولك الموت من الوباء معنایه سنه الطواحن طانك فقی وعینه كسری ومدبله جمعی الاطمینان همزه نك ویا ميمك كسری ابله ساكن اولن الطایفه طانك ضمی ونونك كسری ومدبله بمعناه بقال اطمینان اطمینان اذ ساكن المطین ميمك ضمی وهمز نك كسری بله بر نسبه یه صفیوب انوكله ساكن اولن بقال هو مطین الی ككذ المطان الیه ميمك اولك ضمی وهمز نك فحقیله صغیلن نسبه واطمینان دخی بو معنایه دور ميمك ابله ساكن اطمینان طانك ضمی ویا ميمك فقی وهمز نك كسری بله مطین كك سنك تصغیر در اولندن ميمك ویا نك نونك ییرن حذف ایتكله ونسج محاذ همزه شكل الفه یا زلشدر اگر چه رسم خطی ابله یا زلسنی ایجاب ایدی الطمینة طانك ضمی ویا ميمك فقی ونونك كسری بله طمینانك تصغیر در نونلر كك ییرن حذف ایتكله صكره نك زیاده اولند غنه بناء الطمینة علی وزن الد حرجة ارقه فی مثلا دور اتشك الطامنة وزن مز بوزن ذكر اولن معنایه در علی القلب وطماینه سكون معنایه دخی ككور نقول طامت منه اذا سكنت الطین طانك فقی ونونك كسری ومدبله سنك وازی صوت الذباب معنایه وطمست وازی ویا زوازه دخی دیرلر بقال البطة طین اذ اصوت وطمست كك ایچنه اسباب یورلر وطن مات معنایه ده ككور مصنف ادلو ككابه ذكر اولند دخی وزن الاطنان همزه نك كسری بله طمستك وازی من حقر من نقول طمنت الطست فطنت وطمنان قطع معنایه ده ككور بقال ضرر بطلن ساقه ای قطعها پس اطمینان حقیقه صوت مراد اولور الطین طانك ضمی ونونك تشدید بدبله قامش دمدی حزمة القصب معنایه سنه الطنه طانك ضمی ونونك تشدید بدبله واحدی بر مدد قامش معنایه الطین طانك كسری ومدبله بالحق معروف در الطینة وزن مز بوزن واحدی یریان بالحق معنایه سنه وطمینه خلقته وجبلته دخی دیرلر بقال فلان من الطینة الاوله فی علی الخلقه القدیمة اكثر نفعه واقع اولن بودر وبعض نسبه ده من الطینة الاولى واقع اولمشدر مشهور موافق اولن بودر هر نه دككوتوفیقه بحال دخی ولور سه نسبه اولی اسمیته ونسبه نایه صفیته ميمك در دیو الطین طانك فقی ویا نك سكونیله بر نسبه فی مهورك بقال طان فلان كتابه اذ احمه الطین وخلق ایتك معنایه ده ككوز این السكیت رواپی اوزن بقال طان الله علی الخیر وطمایه ای جبله علیه التطین علی وزن التكریم بر نسبه فی بالخلق لبق بقال طینت السطح وبعضیلر مز بورك صیغه تفعیلن كلسنه انكار ایدی وطمس السطح در دیشلر در المطین ميمك فقی ویا نك كسری ومدبله بالخلق لبق نسبه الطان بالحق جوق اولن نسبه بقال یوم طان ویا نك طان ویا نك طانه ای ككثیره الطین فلسطین فانك كسری ولا مك فقی ویا نك كسری ومدبله بر مشرك اسمی در شام شریف قریه فصل الطاء الطعن طانك فقی وعینه مهمله نك سكونیله سیر ایتك بقال طعن طعننا من الباب الثالث اذا سار الطعن فحقیته بمعناه بقال طعن طعننا من الباب الثالث ایضا وقری بهما قوله تعالیٰ یوم طعنكم

طعن

طعن

طعن

طین

طین

الاطعان همزة مكسرة بله سبب ان يدرك بك قال اطعنه اذا سيره الطعنة طانك فتي وعينك كسري ومد به محفه
 كرك انوك ايجنه نسا طايغه سندن كسنة اولسون كرك اولسون وطعنه شول غوره دخی در لکه محفه ايجنه
 اوله واکر محفه ايجنه اولسه کاطعنه دیزل الطعن طانك فتي وعينك سکونيه جمع محفل معنائه الطعن
 خمتنه کذلک جمع الطعنين طانك فتي ویا نك كسري بله کذلک جمع الاطعان همزه نك فصيلة کذلک جمع وابوزيد
 اشدی حول دیزل خمتنه وطعن دیزل کذلک خمتنه الاشول دوه له که اوزر لند محفه اوله کرك ايجنه نسا
 اولسون كرك اولسون الاطعان همزه نك كسري و طانك كسري وتشديد بله من باب الافتعال محفه به نك
 يقال هذا تعير طعنه المرأة اي تركبه الطعون طانك فتي وعينك فتي ومد به شول دوه در که قول للنش رار
 اولمش اوله وصاحب صراح طعوني شتر هو دج کش ابله نفس را تشدوا کر چه بحسب الاشتقاق معنای متبادر
 بودر ولکن بحسب الاستعمال کتب معتبره ده اشارت اولن بزم ذکر ايتد کدر الطعان طانك كسري بله شول
 ايب در که انو کله محفه بغلزل الطن طانك فتي ونونك تشديد بله صمق وکاه اولور که نك معنائه دخی استعمال
 اولور تقول طنت زيد الاياک فتي ضمير منفصل ضمير متصل موضع وضع ايدرسن كرك مفعول اول اولسون
 كرك مفعول ثاني اولسون زي را بونلر اصلند منفصل در مبتدا وخبر اولد قلري جهندن الطنين طانك فتي
 ونونك كسري ومد به متهم اولن كسنة الطنة طانك كسري ونونك تشديد بله تهمت لطن طانك كسري ونون
 اولك فصيلة جمع تهمتلر معنائه الاطغان همزه نك وطانك كسري وتشديد بله تهمتلو عدا ايتك الاطغان
 همزه نك كسري وطاء همزه نك تشديد بله معناه يقال لطنه واطنه اذا تهمته وفي حديث ابن سيرين لم يكن على
 يطن في قتل عثمان رضي الله عنه وهو يفتعل من الطن فادغم التظني فختنه ونونك كسري وتشديد بله ومد به
 برسته ده ظن قولن و بونك اصلي نطن ابدی نونلر كری بايه قلب اولنوب نطن اولدی المظنة ميمك فتي
 وطانك كسري بله شول موضع در که برسته نك انده اولسي ظن اولنور المظان ميمك فتي ونونك تشديد بله جمع يقال
 موضع كذا مظنة من فلان اي علم منه الدين الظنون دالك فتي ویا نك سکونی وطانك فتي ونونك فتي ومد به
 شول بوزدر که ان كسنة نك حالي معلوم اوليه يعني ادي دين ابدري يا ايمري بليمه وظنون بد كان اولن
 كسنة به دخی در لکه دایا سوظن اوزر اوله وظنون شول قيو به دخی در لکه صوبي وار مبدري بوقدر بليمه
 ونقصلر ايتدی ظنون صوبي را اولن قيو به در ل فصل العين العين فختنه ونونك تشديد بله فرموده اولن
 نسنه يقال نسر عين فرموده اولن کر کس معنائه وجمل عين فرموده اولن دوه معنائه العين فختنه
 ونونك تشديد بله والفك قصير بله ذکر اولن معنائه در فعلی وزنه ملحق در ياز ياده ايتك له وقن وقف اولنوب
 وصل اولسه منون قلنور العينة فختنه ونونك تشديد بله موثي العنيت ووزن مزبور اوزن والي بايه قلب
 ايتك له جمع فرموده کر کسلر معنائه مثلاً العنان عينك فتي ویا نك تشديد بله ویا نك تشديد بله ویا نك تشديد بله
 ومعنى العوان عينك فتي ویا نك تشديد بله جمع دواخن دخالک جمع اولد غي کي کلام عربيه بونلر ايجون
 ظير کلامشدر العثون خمتنه اودك توتی توتك يقال عثت النار عثت عثونا من الباب الاول اذا دخت التعيين
 على وزن التكریم بر فتنه به توقق ویمك تقول عثت ثوبی بالبحر تعثنا العثون عينك ونونك فتي ویا نك تشديد بله
 ثانك سکونيه شول اوزن قیلار در که دوه نك چکه سی التند اولور العثانين عينك فتي ونونك كسري ومد به
 جمع يقال بعير ذو عثانين كاقالوا لفرق الاس مفارق وعثون المطر يعمور ك اولي وعثون الریح ياك اولي
 وابوزيد ايتدی عثانين شول يغمون ديزلر که بلودله رك ارسند اوله سبل کي که سبل فختنه بله کوك ارسند
 اولن يغمور دوه عثانينك واحدی عثون در ديدی ته کمرو رايتدی العين عينك فتي وحيك كسري ومد به

ظن

عين

عثن

عجن

خبر که معروف در العين عينك فتي وحيك سکونيه خبر يو غرق الاعنجان همزه نك و نك كسري بله معناه يقال
 عجت المرأة يعني عجنها من الباب الثاني واعتجت اذا عجت عجنها وعجن ناقه بورر كرك اللزن ره اور معنه دخی در لک يقال
 عجت الناقة ايضاً اي صربت الارض بيد يافى شتر هاوهي عاجن وعجن يراولن كسنة باغ اوزن قالقران اللزن ره
 طياق يقال عجن الرجل اذا نهض معتمداً على الارض من الكبر العجن فختنه ناقه سمر مك يقال عجت الناقة عجن
 من الباب الرابع اذا سميت وعجن كذلک شول ورمه در لک ناقه نك فرجيه دري ارسند عارض اولور وکاه اولور
 فرجيه دري ري برنه اولشور العجنة عينك فتي وحيك كسري بله سمن ناقه العجاء عينك فتي وحيك سکونی
 والفك مد به معناه يقال هي ناقه عجينة وعجاء وعجناشول ناقه به دخی در لک فرجيه دري ارسند عجن مرضي
 عارض اوله وعجن الان مرو رايتدی العين عينك فتي وحيك كسري بله سمن اولن دوه يقال بعير عجن اي مکتز سمن او مکتز
 اتي صق اولنه ديزلر العجان عينك كسري بله خايه ايله در حلقه سنك ما يني العجان عينك فتي وحيك تشديد بله احمق
 معنائه در خليل روايتي اوزن العاجن عينك وحيك فتي ولا مكم ما يني سکونيه احمق اولن عورت لام زاپده در
 العاجن عينك فتي وهانك كسري بله خدمتكار واشيحي طباح معنائه العجانه عينك فتي وهانك كسري بله
 جي اشجیلر معنائه العجانه عينك فتي وهانك كسري بله موثي التعجن فختنه وهانك ضميلة خدمت
 وملازمت ايتك تقول بعجن الرجل العدن عينك فتي ودالك سکونيه بر رده وطن طوتق تقول عدت البلد
 اذا توطئة وعدن دوه بر ره او کر نوب اندن ايلامغه دخی در لک يقال عدت الانل يکان کذا اذا لزمته فلم ترح
 وجنات عدن دبد کاري بومعدان ما خود دراي جنات اقامة المعدن ميمك فتي ودالك كسري بله شول در در که
 اندن التون وکومش وساير نسنه لراخ اولنور ومزبون معدن دبد کاري خلق ياز وقش انده مقیم
 اولد قلر يچون در وعدن توطن معنائه در ته کم الان مرو رايتدی وهر نسنه نك موضع معدن در لک العادن
 دالك كسري بله شول ناقه در که مرعاسند مقیم اوله عدن فختنه بله شهر ك اسمي عدان عينك فصيلة در ياکناري
 ساحل بحر معنائه العيدان عينك فتي ویا نك سکونيه اوزن اولن خر ما تجلري نخل طول معنائه ته کم باب
 داله ذکر اولشدر عدنان عينك فتي ودالك سکونيه معدنك يا باسي در ومعدن بر کسنة نك اسمي در که عرب
 طايقه سي جملة انوك اولادی در العدينة عينك فتي ودالك كسري ومد به شول دري پان سيدر که قوغه نك
 اشغه سنه دیکرلر العدان عينك فتي ویا نك كسري بله جمع ذکر اولن دري پان لری معنائه المعدن ميمك فتي
 ودالك فتي وتشديد بله شول قوغه در که اشغه سي کسلوب دري پان سي دیکلمش اوله العدان عينك فتي
 ودالك تخفيفه خلا بقدن جماعات متفرقه العرائن عينك كسري ویا نك سکونی ونونك كسري ومد به
 بر نسنه نك اولی العرائن عينك فتي ونونك كسري ومد به قومك اولوری سادة القوم معنائه وعرائن الانف
 بورنك ايني قاش بولشد وغي ريك التند اولن جاني در که قوت شم انده در شم العرائن شينك فتي وحيك
 تشديد بله بورنلری يوكسك اولن كسنة لکه اولور ديك اولور يقال هم شم العرائن العرائنه عينك فتي ویا نك
 تخفيفه صوبك موجدن يوقر وفاقن ري العرائن عينك كسري بله شول ايجدر که بسرك دوه نك بورنه چکور در ل
 وعرائن البكرة شول اغ در که بکرنك ايني باشنده اولن دلکلی دمورلر اکا بغلنور وعرائن سمان دخی در لرو بعد دان
 دخی در لک علی ماسيحي العرن عينك فتي ویا نك سکونيه ذکر اولن اغاجي دوه نك بورنه چکور مک تقول عرت
 البعير اعرت عرائن الباب الاول المعرن ميمك فتي ویا نك تشديد بله شول کوند در که دموزی اکا ميخاش اوله
 العارنه رانك كسري بله ارغ اولن اويقال دارهم عارنه اي بعيدة العرن فختنه شول مرصدر که طوارك بکندن
 يوقر وار دجانبه واقع اولوب جراحتلر ویا رقلر اولور يقال عرت وجل الدابة من الباب الرابع وعرن دوه نك

عاجن

عجن

عدن

عرن

ويعنه عارض اولور برضدو كه في قاشدين خالي اولور و كاه اولور براغا جاك ديهنه بكو ب متصل اول اغاجله
 قاشدينو برضدو عنيك خي و رانك خي و رانك سكويه برقبيله نك اسمي دوكه انلردن برجامت جرتد اولغين رسول
 اكرم صلى الله عليه وسلم مرتد اولنلري قتل ايندي العرين عنيك خي و رانك كسري و مدبله ارسلان يتاغى ماوي
 الاسد معنا سنه العرينه عنيك خي و رانك كسري و مدبله بعناه بقال لبث عرينه وليث غابه و غلبه غين معجه
 ايله بوكه ديرلر ميشه معنا سنه و عنيك اصل معنا سي جماعت شهر در و بعضيلر ايندي عرين ته دخي ديرلر لم
 معنا سنه و عرين نميدن برجامت دخي ديرلر عرينه عنيك خي و رانك فقيله و رانك سكويه بجهيله دن برجامت
 اسمي در العرينه عنيك كسري و رانك سكويه شول كور شهري در كه انوكه كسسه كورش طومغه قادو اولميه
 و بوم مقامه صاحب صراح عرينه افتاده ازي طاقتي ديشدر غلط در و عرينه طمع اغاجنه دخي ديرلر كه انوكه دري
 دباغت اولنور بعضيلر اول سماق اغاجيدر ديشدر عنيك كسري و رانك سكويه جناب نام موضع وادي
 القرى قرى بر طاعك على در تافيله و ارجه و فيد مكه مشرفه بولند بر منزل اسمي در و عرين بر معروف
 قريه در كه عرينه ايله دباغت اولنور و عرينه سماق اغاجيدر ديشدر تنك الان مرور ايندي العرينه عنيك خي و رانك
 سكويه عرين بر ديكله معروف اوتك كوكي در و عرين بر اوتد كه انوكه دباغت اولنور على ماسيحي انشاء الله تعالى
 العرين عنيك و رانك خي و رانك مايند سكويه شول نسنه در كه عامه كارون ديرلر سفته و پيش زرد
 معنا سنه العرين عنيك و رانك خي و رانك مدبله بعناه العرين عنيك خي و رانك سكويه بعناه ايضا
 بو ذكر اولن ان صحاحك نسج معجه سنك رواينه موافق و قاموسك ضبط و تصحيحه مطابق اولندر پس
 صاحب صراحك عرين و عرين بالضم فيها عرين بان فختين ديدكي لفظا و زنا مخالف اولد و غندن غيري
 لغات مزبونه زبون و كول ايله تفسيرى خطا اولد و غنه اشتباه يوقدر العرينه على وزن الدحرجه بر
 كسنيه پشين و رانك نقول عرينه اذ العطينه ذلك العرتى على وزن جعفر راوت در كه انوكه دباغت اولنور خليل
 ايندي بونك عيني و راسي مفتوح و تاسي مضموم در و رابونك اصلي عرتن در قنفل و زنى و زنى و زنى حذف
 اولنوب عرتن قالمشدر و بعضيلر عرج و زنى و وزن در ديشدر ته كم مرور ايندي و عرج بر جنس ديكندر المعرتن
 ميمك خي و عنيك و رانك فقيله شول دري در كه ذكر اولن اوت ايله دباغت اولن و تشدو عرتنات عنيك خي و رانك
 فتي و رانك محتاينك سكوي و تاء فوقاينك كسري به بر موضعك اسمي در و بونك اخرته اولن توين مسلونك
 نوني مثابه سنك اولوب منصرف اولد و غنك تفصيل عرفت تفسيرينه ذكر اولن و تشدو العرجون عنيك و جيمك
 خي ايله و مايند رانك سكويه صلصك اصلي در كه خرما اغاجنه طور دوخي رده اكور و فتن خرما صلصكى
 قطع اولنسه اغاج باشنده قورر قالور العرجنه على وزن الدحرجه بر كسنيه في ذكر اولن عرجونه اورمق العراهن
 عنيك خي و هانك كسري به فرموده دوه عراهم كي دروزنا و معنى العسن فختينه طوار بدي علف هضم اولوب
 عميز اولق يقال عسنت الابل عسنا من الباب الرابع اذا جمع فيه الكلا و سميت العسن عنيك فتي و سبنك كسري به
 از علفله اكتفا بدن طوار يقال دابه عسن اي سكور و سكور شين معجه ايله قانع اولن حيوان العسن فختينه
 اسكيدن اولن سمنك شمع قديم معنا سنه اسن كي دروزنا و معنى الاعسان همزه نك فتي و عنيك سكويه انا
 و علاع معنا سنه العسن فختينه و سبنك خي و تشدو بدي بكم بقال نعسن فلان اياه اذ اخرج اليه في الشبه
 و تعسن بر نسنه نك ازن و مكان طلب ايتكه دخي ديرلر تقول تعسفت الشئ اذا طلبت اثره و مكانه الا عشان
 همزه نك و رانك كسري به بر كسنيه كندى ايله سوبلك بقال عشن و اعشن اذا قال را به العشانه عنيك خي
 و سبنك تخفيفه بوداغك دبي اصل السعفة معنا سنه ابو عشانه وزن مزبور وزن بر كسنيه نك كيني دو

عربن

عربن

عرجن

عرجن

عسن

عشن

العشورن عنيك و سبنك و رانك فقيله برك اولوب فرموده اولن نسبه العشورن و وزن مزبور وزن موائى
 العطن عنيك فتي و طانك سكويه دري طوز و طوار ترسي صاحب قدر يا خور دعلي ديد كاري اوتك بيراق
 صاحب قدر تويي و لونوب ملاك اولسون ديوتا كه بعنه دباغت اولن نقول عطنش الجلد لخطنه من الباب الثاني
 اذا تحذرت علق و هونبت او فرتا و ماخافا القيت الاهاب فيه و عمنه ليتفسح صوفه و يسترخى و عمن معجه ايله
 اوزك ستر معنا سنه العطن فختينه دري دباغت اناسك بديرا حه بغاق نقول عطن الاهاب عطنامن الباب
 الرابع اذا التفت و حطفت في العطن و عطن صوبه يقين عله دوه يتاغى اولن بر الاعطان همزه نك فقيله خي و يقال فلان
 واسع العطن و اليلد اذ كان رجب الذراع يعني قولي و قوجاخي واسع اولوب قدرت و قوت صاحب اولسه العطن
 عنيك فتي و طانك كسري به ذكر اولن حالت اوزن اولن دري الاعطان همزه نك و عنيك كسري به بعناه بقال العطن
 الاهاب المعاطن ميمك فتي و طانك كسري به صوبه يقين موضعك دوه يتاغى زل مبارك الابل عند الماه معنا سنه
 يعني دوه في صور مخيرون كتور دو كاري رذرتا كه دوه صوبه صوبن مجد كدن صكره استرحت ابد و نكره صوايحوب
 مرعاسنه عودت ايله العطن ميمك فتي و طانك كسري به واحد و ابن السكيت يتاغى هذا عطن الغنم و معظنها
 دخي ديرلر قيون يتاغى رجن صوبه يقين اولسه العطن فختينه دوه صوبه فاقه ددن صكره جو كك بقال
 عطنش الابل يعطن من الباب الاول و يعطن من الباب الثاني عطا و افار و يتغم برك و يقال ضربت الابل يعطن
 اذا بركت العاطنة طانك كسري به ذكر اولن حالت اوزن اولن دوه العواطن عنيك فتي و طانك كسري به خي ذكر
 اولن دوه ل معنا سنه الاعطان همزه نك كسري به دوه في عطننه جو كرك نقول اعطنتها انا و اعطان قومك
 دوه سي عطننه يبق معنا سنه دخي كلور بقال اعطن القوم اذ اعطنت ايلهم و اعطان دوه في صوايحوب كيجون
 سواروب عطننه ايلد و صوايحوبه منتظر اولغه دخي ديرلر بقال اعطن الرجل بعيره وذلك اذ امل بشرط فرده
 الى العطن ينتظر العفونه فختينه جوربك العفن فختينه بعناه بقال عفن الحبل عفا و عفونه من الباب الرابع
 اذا بلى من الماء العفن عنيك فتي و فاك كسري به جورين نسبه العكنه عنيك خي و كافك سكويه شرتك كن قارنه
 اولن بولك العكن عنيك خي و كافك فقيله جعي ذكر اولن بولكلر معنا سنه الاعكان همزه نك فتي ايله كذلك
 جعي العكن فختينه و كافك خي و تشدو بدي قارن بولكلو اولق بقال تعكن البطن اذا صار ذا عكن العكنان
 فختينه كثير معنا سنه در بقال نم عكنان اي كثيرة و نم كودن طوان ديرلر و كاه اولور تسكين اولوب عكنان دخي
 ديرلر العلانية عنيك فتي و نونك كسري و رانك تخفيفه اشكان اولق كسري مقابلي در العلون فختينه كذلك
 اشكان اولق بقال علن الامر بعلن علونا من الباب الاول العلن فختينه بعناه بقال علن الامر بعلن علنا من الباب
 الرابع و بوابن السكيت و ابني در الاعلان همزه نك كسري به اشكان فلق نقول اعلمته اذا ظهرته العلان عنيك
 كسري به بر نسبه في اشكان قاشق المعالنه ميمك خي و ولا مكم فقيله بعناه العلنه عنيك خي و ولا مكم فقيله سري
 اشكان فلق عادي اولن كسنيه علوان الكتاب عنيك خي و ولا مكم سكويه كتابك ايندي عنوان الكتاب معنا سنه
 العلونه على وزن الدحرجه كتابك اولن عنوان يازمق نقول علونت الكتاب اذا غنوته العاجن على وزن جعفر
 شول ناقه در كه لقي صق اوله مكترة اللهم معنا سنه و بعضيلر ايندي عاجنك نوني را به در و عاجن شول عورته
 ديرلر كه ايشلد و كى ايشده مبالا تاييه امراة حاجنه معنا سنه العمن عنيك فتي و ميمك سكويه بر رده مقبر اولق
 بقال عن المكان من الباب الثاني اذا قام به عمان عنيك خي و ميمك تخفيفه بر شهر ك اسمي در ينده عمان عنيك فتي
 و ميمك تشدو بدي بر شهر ك اسمي در شام شريفه الاعمان همزه نك كسري به عمان شهرينه كلك العمن فختينه
 بر نسبه عارض اولق و ارقرى كلك بقال عن كذا يعني من الباب الاول و يعني من الباب الثاني عتنا اذا عرض

عشورن

عطن

عفن

عكن

علان

عاجن

عمن

عطن

واعترض و يقال لا اقله ما عن في المعاني اي ما عرض المصنف كسر عيني و نونك تشديد به فضولي
اولن كسبه يقال رجل من اي عرض من خطبه دخی در ال عینه عینک کسری و نون اولک کسری و تشدید به
و مدله اندر عین اولن معنایه و عینه شول غورته دخی درل که در بلیه العین عینک کسری و نونک کسری
و مدله شول اوز که غورته بلیه پس یو فعل در مفعول معنایه هر یک که جرج بشقه جفن شاکرده درل
الثعین علی وزن التکریم قاضی رگسینه نک عینک کنه حکم اتمک بقال عن الرجل عن امراته اذا حکم القاضی
علیه بذلك و ثعین زوج و وجه سندن مهر له منع اولنغه دخی درل و ثعین اویانه چلیب اتمک دخی درل و ثعین
کتابه عنوان یازمه دخی درل نقول عنک الکتاب و عینه ایضا بادل احدى النونات العینه عینک ضمی و نونک
تشدید به اسم در عینک کنه حکم اولن معنایه و عینه العین اولن دوه اغلنه دخی درل خطیره الابل معنایه
و عینه کسرن معنایه دخی کلور نقول رایت عن عینه ای الساعه من غیر ان طلبته و عینه نامعلوم اولن نسبه
دخی درل نقول عنک بعینه ما ادوی ما می ای تعرضت لشی لا اهر فیه العنان عینک کسری بله اویان چلیب ککات
و ختندن در ال عینه همزه نک فقی و عینک کسری و نونک تشدید به جمعی و عنان مهارضیه دخی درل و عنانا المثنی
اوقده اولن ابکی طمر و طرف العنان جست و چاپک اولن کسینه دخی درل بقال نه طرف العنان اذا کان خفیفاً
و شرکة العنان شول شرکته درل که ابکی کسینه بر خصوص ماله مشترک اولوب جمیع مالرنه مشترک اولیه
کویا که انلر بر نسبه راست کلوب صاتون الدقلر چون اند شرک اولش اولور پس عن دن مأخوذه اولور
لر قری کلک معنایه شه کم مروایتدی عینا نک عینک ضمی و نونلر تخفیفیه غایت معنایه در بقال عینا نک
ان نفعل کذا علی وزن قصار که ای جهدک و غایتک کنه من المعانیه من عن یعن اذا اعترض العن عینک فقی و نونک
تشدید به انی چلیب بله منع اتمک نقول عنک الفرس اذا حبسته بعینه و عن رکتابی راخر کتابله مقابله اتمک
دخی درل نقول عنک الکتاب لکذا اذا عرضته له و صرفته الیه الاعنان همزه نک کسری بله اویانه چلیب اتمک
دیزین دیکک معنایه نقول عنک الحجام اذا جعلت له عینا و اعنان کتابی اخر کتابله مقابله اتمک دخی درل
نقول عنک الکتاب لکذا اذا عرضته له و صرفته الیه عنوان الکتاب عینک ضمی و نونک سکونیه کتابک اولی لغت
فصحه بود و اگر چه نون اول بدله لامله دخی استعمال اولنورته کم مروایتدی و کاه اولور عینی مکسور ایدوب
عنوان دیرل و کاه اولور و ایدلنه یا کتور رل العیان عینک کسری و ضمی و نون اولک سکونیه بمعناه العنونه
علی وزن الدرجه کتابک عنوانی یازمق نقول عنون الکتاب عنونه الاعنان همزه نک و نونک کسری بله
بر کسینه اوقری اوکنه کلک اعراض معنایه العنون عینک فقی و نونک ضمی و مدله سیرده ایلر و یورین
طواو عین عینه عین اولک فقی و نونک ضمی ابله علی طریق الاضافه بلفظ در که خاصه محله استعمال اولنور
منه قولهم اعطیته عین عینه ای خاصه من بین اصحابه العنان عینک فقی و نونک تخفیفیه بلوت صاحب معنایه
العنان وزن مزبور وزن واحدی العانه نونک تشدید به کذلک واحدی بود ذکر اولن صاحب صراحت اخذ
بناء در لکن عانه عینک واحدی اولسی نوع بعد دن خالی دکلدر پس عبارت جوهر بله و العانه ایضا قولی
اول کلامه مر بوطه اولن انیسب دزی العنان السحاب و العانه ایضا السحاب معنایه اولن اوزن الاعنان
همزه نک فقیله کویوزی و کوی لظراف کویا که عینک جمعی در فقیله و عامه عنان السماء دیرل عینک کسری بله
العننه علی وزن الزلزاله یعنی عین قلی اوزن یعنی ان دیک محله عن دیک اوزن عن عینک
فقی و نونک سکونیه مجاوز معنایه در نقول زمت السهم عن القوس اذا تجاوز عنها و اطعمته عن جوع اذا تجاوز
عن حاله الجوع بالطعام و کاه اولور کله من لفظ عن موقعه واقع اولور بوقدر و او کعن کاه اولور اسم اولوب

اولوب اوزر نه حرف جر داخل اولور من اولماز نقول جیت من عن عینه ای من احمیه عینه و منی اولدی خرقه مشام
اولد و عیندن اوزی در کاه اولور عن بعد موقعه واقع اولور و کاه اولور علی موقعه واقع اولور العوان عینک
فقیله بر نسبه نک اوزر نه یشلوسنی العون عینک ضمی و مدله جمعی اوزر نه یشلولر معنایه و فی المثل العوان لا تعلم
للخبره یعنی اوزر نه یشلولر عورت چاک اوزر نه نک اوکر دیز و حرب عوان شول اوغراشه دیرل که انده تکرار مقابله
واقع اوله کویا که مره اولی بکر اولور و عوان شول صغره دخی درل که قی یشلو و نه قی تازه اوله و عون عانه نک
دخی جمعی کلور بیان جملری معنایه التعون علی وزن التکریم رگسینه اوزر نه یاشنه داخل اولن نقول عونت المرأة
تعونیا العون عینک فقی و واک سکونیه کذلک اوزر نه یاشنه داخل اولن بقال عانت المرأة تعون عونا و عون
بر نسبه یاردم اولنه دخی درل و یاردم اتمک معنایه اسم دخی کلور بقال ما عندک معونه و لا عون الا عوان
همزه نک فقیله جمعی یاردملر معنایه المعونه همزه نک فقی و عینک ضمی و مدله اسم در یاردم اتمک معنایه
المعانه همزه نک فقیله بمعناها بقال ما عندک معونه و لا معانه المعون همزه نک فقی و عینک ضمی و مدله معونک جمعی در
فراقتندن زیرا مکرر کلام عربیه اینه مطرده دن دکلدر ته کم مکرر تفسیرنده مروا یتشدر المعاون همزه نک فقی
و واک کسری بله معونک جمعی در نقول ما اخلاقی فلان من معاونه المعوان همزه نک کسری و عینک سکونیه خلقه
معاونتی جوق اولن کسینه نقول رجل معوان ای کثیر المعونه للناس الاستعانه همزه نک و نونک کسری بله یاردم
طلب اتمک الاعانه همزه نک کسری بله یاردم اتمک المعاونه همزه نک ضمی و واک فقیله کذلک یاردم اتمک نقول
استعنت بفلان فاعانتی وعاونتی و فی الدعاء رب اعنی و لا تعن علی و استعانه فاسق قبلن تراش اتمک دخی درل
خلق العانه معنایه بقال استعان فلان اذا خلق عاتیه التعاون تانک فقی و واک ضمی ابله خلق ربی برینه یاردم
اتمک الاعتوان همزه نک و تانک کسری بله کذلک خلق ربی برینه یاردم اتمک بقال تعاون القوم و اعتنوا اذا
اعان بعضهم بعضا و اعتنوا و اولن و او اعلال اولنور دزی را اعتنوا و تعاونوا معنایه در و تعاونوا و اعلال
و ناسشدروا اگر اعتنوا تعاون معنایه اولسه اعلال اولنور دزی للمعاونه همزه نک ضمی و واک کسری بله شول
عورنور که یاشنه کیرمش اوله حالا که شهم و لم اوزن اوله العانه علی وزن الحاله بیان خارلندن بر سوری و عانه
فاسق قبلنه دخی درل عانه وزن مزبور اوزن فرات صوری اوزر نه بر قریه نک اسمی در که اکثر نسبت اولنور
العانیه یا نک تشدید به عانه به منسوب اولن خبر مثلاً عانت علی وزن الحاله کذلک عانه دیکله معروفه اولن
قریه نک اسمی عرفه ابله عرفات کوی و عاناک منصرف اولسنده کلام عرفات و اذ عانده اولن کلام کی در العاهن
شول خبر مابد ای در که خرما کو بکنه قریب برده بته و واهل حجاز لغتی در واهل نجد ذکر اولن بود قلر خوالی درل
وصاحب صراح عاهن شاخ درخت خرما که تردیک ته باشد دیشدر مناسب دکلدر ز راتنه اغاجک
اوزد کنه دیرل مقصود قلبی در زیرا جوهری هی السعفات اللواتی تلین القلبه دیشدر و قلبه قافک کسری
ولا مک فقیله خرما کو بکنه دیرل اوزد که دیزلر العواهن عینک فقی و هانک کسری بله جمعی ذکر اولن بود قلر
معنایه و یوسیدن در که جوارح انسانه عواهن دیرل و عواهن ناهه نک و چند اولن طمر لره دخی درل
و عواهن کیف ما اتفق اولن کلماته دخی درل بقال رمی فلان الکلام علی عواهنه اذا لم یبال اصاب و اخطأ العهون
ضمیتله خرما اغاجک ذکر اولن وجه اوزن بود قلری قوری بقال عهنت عواهن الخل تعهن من الباب الاول اذا
یستوعهون یوکر معنایه دخی کلور عهنت جمعی اولن اوزن العهن عینک کسری و هانک سکونیه یوکر صوف
معنایه ابو عبیدروایتی اوزن العینه وزن مزبور اوزن واحدی بریان یوکر معنایه و عهن المال شول کسینه
دیرل که مالی خوب کوزوب کوزده العاهن هانک کسری بله قدیمی اولن ماله در بقال اعطاء من عاهن ماله واهنه

بر حیثیت که سیاهه ما نیل اوله بقال لغد و دن التبت اذا حضر حتى يضرب الى السواد من شبه زيه الغداني غنیک
 ضمی و دالک تخفیف و یانک تشدید بله تاز و اولی بکناک بقال الشیاب الغدانی للفض منه و غن غن و ضاد
 مجتنبه تاز و تاولن نسبه الغدنی فحتمله صلی و سست اولن غدانه غنیک ضمی و دالک تخفیف ابله بر یوم قبله
 سندن بر جماعت العربین غنیک کسری و یانک فحی و راه مومله نیک مایلت سکونیه در هم وزنی اوزن شول بالحق و
 کانی بر وزن سبیل کتور و کرک و رطب اولسون کرک یا نس اولسون و غیر یل دخی بومعنا به در نونله لام یغنی
 تبدل واقع اولسون الفسن غنیک ضمی و سین مهله نیک فحیه صلی و یلو کاری کرک اکسده اولن صلی اولسون
 کرک التبت اولن اولسون الفسنه غنیک ضمی و سین سکونیه و احدی بر یلو ک صلی معنا نسبه الغدانیه کذلک
 غنیک ضمی و سین سکونیه و احدی الغسان غنیک فحی و یانک سکونیه بکناک روئی و حدی اگر فیعال
 وزنی اوزن اولور نسبه یو یانک اولور و اگر فعلان وزنی اوزن اولور نسبه باب سندن اولور علی مامر غسان غنیک
 فحی و سین تشدید بله بر صویک اسمی در که اوزینه از قبیل سندن بر قوم نزول ایشلدر بنیاد علی ذلک اول
 صومینست و ایشلدر در ونوجفنه انلردن در ونوجفنه ملوک طایفه سی در و بعضیلر ایدی غسان بر قبیل نیک
 اسمی در الفسن غنیک ضمی و صاد مهله نیک سکونیه اید دخی الاغسان همزه نیک فحیه جی بود اقلر معنا نسبه
 الغصون مجتنبه کذلک جی الغصنه غنیک کسری و صاد ک فحی ابله کذلک جی قرطه قرطه کبی که به معنا نسبه
 الغصن غنیک فحی و صاد سکونیه کسک قطع معنا نسبه تقول غصننه اذا قطعت ابو الغصن غنیک ضمی
 و صاد سکونیه جی نام کسینه نیک کنبی در الغصن غنیک فحی و صاد مجتنبه سکونیه جی ایشک تقول غصن
 الرجل اذا حبسته و بقال ما غصنک عناای ما عاکلک عنا الاغسان همزه نیک کسری بله کوی یوزنک یغوری دایم
 اولن بقال اغصنت السماء اذا دام مطرها و غصن در نیک و در عک یوزنک یوزن دخی در ل الغصن فحتمله کذلک
 یوم بری در الغصون مجتنبه جی یو کمر معنا نسبه و غصن العربین کوزنک ظاهر نه اولن دری در التغصین علی وزن
 التکریم بر نسبه یو دیو شروب و ورشدر مق بقال غصننه فتغصن و تغصین رجاعه دخی در ل و رجاع ناقه ی
 یوکی اگر کن خلاقی ظهور ایشک در ل المغاضنه میک ضمی و صاد فحیه نظر ایدر کن کوزنک باغن دیو شرمک
 الغصنه غنیک فحی و صاد سکونیه بر نسبه یو قبلین نسبه بقال للسجد و اذا البس الحدی جلدن صبح جلدن
 غصنه واحده و کاه اولور یا بله دخی در ل نون بدلنه و جدی جیمک ضمی و دالک فحی و یانک تشدید بله جیمک
 دبد کاری معروف مرصدر الغن غنیک فحی و میک سکونیه توی بولسون دیو در یی به کومک تقول غنت
 بلخدا غننه من الباب الاول اذا غنمه لیتفسح عنه صوفه الغین غنیک فحی و میک کسری و مد بله به کوملن در ی
 غیل کبی لامه نون پندک مبادله اولما غله و غین ملام اولوب لدن اولسون دیو به کوملن خرما به دخی در ل
 الفنه غنیک ضمی و نونک تشدید بله ککزدن اولن صوته در ل الاغن همزه نیک و غنیک فحی ابله شول کسینه در که
 ککزدن سوبله بقال طیراغن واغن اوقی جوق اولن دن به دخی در ل و اداغن اذا کان کثیر العشب و اوقی
 جوق اولن دن به اغن دبد کاری نیک و جی بود که دن نیک اوقی جوق و اوقی سنک یاغی اولور و سنک اوزنی غنه دن
 خالی دکلدر الغناء غنیک فحی و نونک تشدید ی و الفک مد بله خلق جوق اولوب اوقی و اوقی اولن قریه یذیر ل المغن
 میک ضمی و غنیک کسری ابله شول دن در که انوک اوقی جوق اوله الاغنان همزه نیک کسری بله قریه طولنه دخی در ل
 بقال اغن السقاء اذا امتلا واغن الوادی دخی در ل الغین غنیک فحی و یانک سکونیه بلوت بر معنا نسبه و صوماسق
 صلی معنا نسبه تقول منه غنت اغین من الباب الثاني و بقال غانت الابل مثل غامت پس غین غم کبی اولور
 بلوت معنا نسبه و صوماسق معنا نسبه و اولور نیک معنا نسبه و کلور بقال غین علی لجل کذا ای غلی علیه و منه

غرن

فسن

غصن

غصن

غین

غین

غین

الحديث لیغان علی قلبی الاغانه همزه نیک کسری کذلک ستر معنا نسبه بقال اغان الغین السماء اذا البسه او غین حروف
 مقطعه دن بری در و کوی بولنق معنا نسبه ده کلور بقال غانت نفسه فحی اذا غنت الغینه غنیک کسری و مد بله
 شول نسبه در که جیفه دن اقر الاغن همزه نیک و یانک فحیه یا شول اولن نسبه احضر معنا نسبه الغیناء غنیک فحی
 و یانک سکونی و الفک مد بله بود اقلری صق و یو یاغی جوق اولن اید بقال شجرة غینا اذا کانت خضراء کثیره الاوراق
 ملتفه الاغصان الغین غنیک کسری و مد بله جی ذکر اولن انجلر معنا نسبه الغینه غنیک فحی و یانک سکونیه
 انجلر و اولور مان معنا نسبه یس عربلرک العینه الشجره دید کاری الغیضه الخضراء دبد کاری کبی در و غیضه
 غین و صاد مجتنبه کذلک اولور مان معنا نسبه در و ابو العیشل ایدی غینه شول انجلر در که صوی اولیه
 و فحی صوی اولسه اکیغیضه در لر غینه دیزلر دخی فحیل الفاء الفتنه فانک کسری و یانک سکونیه صنامق
 از مایش معنا نسبه تقول فتنن الذهب اذا دخلت النار لیتنظر ما جودته قال الله تعالی ان الذین فتنوا المؤمنین
 و المؤمنات المفتون میک فحی و یانک ضمی و مد بله تجر به ایچون اتشه کین التون و مفتون فتنه
 معنا نسبه ده کلور یس بر مصدر اولور مفعول صیغه سی اوزن معقول و مجلود کبی قال الله تعالی یا یکم
 المفتون بعضیلر ایدی یا یکم قولنه کله باز ابله در و کبی بالله ده زابل اولدخی کبی ایکم مبتدا مفتون
 خبری در مفتون مفعول اولن اوزن و مازی ایدی مفتون مبتدا ماقبل خبری در بالصاق ایچون اولوب
 مفتون مصدر اولن اوزن کقولهم بن مرورک و علی ایهیم نزولک و لغا اخر لان الاول فی معنی الطرف الفتان
 فانک فحی و یانک تشدید بله قیو جی صلیج معنا نسبه و فتان شیطان معنا نسبه دخی کلور و فی الحديث المؤمن
 اخو المؤمنین بسعهما الماء و الشجر و تعاونان علی الفتان فانک فحی و ضمی ابله فحیه اولن روايته نظر فتان مفرد اولور
 و ضله اولنه نظر جمع اولور یعنی شیطانیه مخالفتی بری برینه یاردم ایدر لر الفتان فانک فحی و یانک سکونیه یقیق
 احراق معنا نسبه خلیل روایتی اوزن قال الله تعالی یوم هم علی النار یفتنون و عامه نسخ جوهر یک یومهم متصل
 یاز لشد رطاهر بود در که منفصل کر کدر و فتن عورتاری کند و یو عاشق قلعه دخی در ل بقال فتنه المرأة اذا ولقته
 الا فتان همزه نیک کسری بله بمعناه و اسمی افتانک عاشق فتنی معنا نسبه کسینه انکار ایدی و افتان اضلال معنا نسبه
 دخی کلور علی ماسعی و فتن افتار شرمکه دخی در ل بقال فتن فهو مفتون علی البناء للمجهول اذا اصابته فتنه
 فذهب ماله لوعقله و صنامق معنا نسبه دخی کلور الفتون مجتنبه کذلک صنامق معنا نسبه قال الله تعالی و فتناک
 فتونا و فتون افتتان معنا نسبه ده کلور یعدی و لا یعدی الفتان فانک کسری بله افته او غین کسینه بقال قلب فاتن ای
 مفتن و فانی طریق حقدن زدی مجیه دخی در ل مضل معنا نسبه فر ایدی اهل حجاز ما انتم علیه بغائین در ل و اهل نجد
 یفتنن در ل افتت دن اغیاد و باضالت معنا نسبه الفتین فانک فحی و یانک کسری و مد بله یاغی اولن نسبه بقال
 ورق فتن ای فضیه محرقه و فتن قرطاسی اولن به دخی در ل طاشلری ییش کبی اولد غندن و تری و یوم مقامه
 صاحب صراح فتن ایضا جره یعنی سهوی دبدکی غلط اولدخی طاهر اولور کوی یا که جره فی جاء مهمله بله جره
 صاغشدر حله خصوصه جره نیک ان حجازها محرقه دبدکی قرینه و صحه در الافتان همزه نیک و تاء اولک کسری بله
 بر کسینه یافت ایشک بقال فتنن الرجل اذا اصابته فتنه التفتین علی وزن التکریم بر کسینه یی زروب بلا به او غرق
 تقول فتننه فتنینا المفتن میک ضمی و یانک فحی و تشدید بله زمش و بلا به او غرامش کسینه مفتون معنا نسبه الفتان
 فانک کسری بله شول دری در که یالان اوزن و اولور غشاء رجل معنا نسبه و یو مقامه صاحب صراح فتان بالکسر غلاف
 لری پوست که در پای کشند دبدکی غلط اولدخی طاهر اولور کوی یا که جاء مهمله بله و ان حل کذلک جمله توهم ایشلدر
 الفحی علی وزن حیدر سزاب دبد کاری اوت کطیبلر فتننه معروف در الفدن فحتمله قصر سر ای معنا نسبه الفتان

فتن

فجن

ففتن

مثلك اولن كسنة القرنة قافك خمي ورنك سكوتيه هر سنده در كه بنسبه دن سبور لوب جقمش اوله بقال
قرنه الجبل وقرنه النصل وقرنه الرحم لاحدى شعبيه التقيرين على وزن التكرم اسير لري ابيه ديزمك تقول قرت
الاسارى فى الجبال شد دلالة قال الله تعالى مقرنين فى الاصفاد القران قافك كسر بله جمله عمره ك ما بين جمع
اتيك تقول قرن بين الحج والعمرة قرانا وقران شول ابيه دخی دیرل که ابی دوهی اند جمع ایدرل وقران مصاحب
اولغه دخی دیرل تقول قارنته قران اذا صاحبته وقران الکواکب دخی بوندن در وقران ابی خرمانک اکله مایین
جمع آیمکه دخی دیرل وقران شول او قلره دخی دیرل که بر کسنة يك ایشی اوله وقران اوق اشعه ده ابی اوقی بری و نه
قربا تخفه دخی دیرل بقال القوم اذا تناضلوا ذکر و القران ای والوا بین سهمین سهمین یعنی هر ابی اوقلک اراس
اولشدرک الاقران هم منک کسر بله کوندرک لوجن قالد رمق او کنده اولن کسنة يد کسون دیو و اقران چبان
دشما کیچون باش ویرمکه دخی دیرل بقال اقرن الدمل اذا حان ان يتفقا و اقران طمره قان جوق اولغه دخی
دیرل الاستقران هم منک و تانک کسر بله بمعناه بقال اقرن الدم فى العرق واستقرن اذا کثر و اقران
مرنسية طاقت کتور مکه دخی دیرل بقال اقرن له وقوى عليه قال الله تعالى وما کناله مقرنين ای مطيعين
المقرين میمک خمي ورنك کسر بله شول کسنة يه دخی دیرل که اکا بقی و تار له سی و قیونی و صغری غلبه
قله وانو ک معنی و ظهیری بولیه یا خور دوه سن صوا ز کن انی سوروب تدارک ایدر کسنة سی اولیه
ابن السکیت روایتی اوزن القرین قافک فخی ورنك کسری و مدبله مصاحب القرینان وزن مزبور
اوزن ابوبکر له طلحه دن عبارت در زراطلحه نك برادرى عثمان بن عید الله مزبور لری ریاعده جمع ایتشدی
اکبناه قرینین دبدیلر وقرین نفسه دخی دیرل علی ماسیحی القرینه قافک فخی ورنك کسری و مدبله
بر کسنة نك زوجة سی منه قولم اذا جاز بته قرینته قهر هایتی زوجة سی اکسر کشلک اتسه اول نوکله مقاومت
طاقت کتوروب انی مغلوبه اید نور القرائن قافک فخی ورنك کسری ابله جمی وقران شول اولره دخی
دیرل که بری برینه قشور اوله وقرینه نفس معنانه ده کور القرون قافک فخی ورنك خمي و مدبله کذلک
نفس معنانه در القرونه قافک فخی ورنك خمي و مدبله کذلک نفس معنانه بقال اسمحت قرونه
وقرینه وقرونه وقرینه ذات نفسه و تابعته علی الامر وقرون شول ناقیه دخی دیرل که صاغله دخی زمانه
ابی محلبه یی رقاله و محلبه سو د صاغد قلی قانه دیرل وقرون شول طوان دخی دیرل که تیز در لیه وقرون شول
طوان دخی دیرل که ارد ابقارن اوک ابقار ی بصدغی ره وضع ابله وقرون شول ناقیه دخی دیرل که ابی دیزن
چو کدی حینه بری برینه قریب ابله اصبعی روایتی اوزن وقرون شول ناقیه دخی دیرل که انوک ابی ایلروده
اولن مملری کرده اولن مملر برینه قریب اوله وقرون شول کسنة يه دخی دیرل که خرما بر کن ابی خرما یی
یردن ییه و فی المثل ارمالور و تاو برم شول کسنة در که زیاده بخلندن قار لویونه داخل اولیه یعنی
بو مرتبه بخل ابله خرما یی ا یکشر یک مناسب دکل قارون علی وزن الکافور بر جاک اسمی در که غناده
انوکله مثل ضرب اولنور و بولا بنصرف در عجمه دن و تعریغدن اوتری القارون علی الوزن المر بوزج
دبد کمری دار و در که اکالسان ترکیه اکیردیرل القرونه قافک فخی ورنك سکونی ورنك خمي ابله شول
اوت در که بپراخی بوزدر حندقوق پیرا غنه بکرر قوم نهایت بولدغی یرل ده بتر و بوزن اوزن کلام
عربک اسم کلامشدر الا رفوة و عرقوة و عصفوة و تندوة و کشد و رفوة بیون دینه اولن کورجاک ککنه
دیرل و عرقوة قوغه اغرنه اولن اغاجه دیرل و عصفوة باشد متفرق اولن قیلار در که بری باقی قالمش
اوله و تندوة معنانه دیرل لم التدی معنانه القرونی قافک ورنك فخی ورنك سکونی ورنك تشدد بله

شول قر به در که ذکر اولن اوتله دیاغت اولنه المقری میمک خمي و قافک فخی ورنك سکونی ورنك قصر بله
معناه بقال سقاء قرونوی و مقری اذا کان مدیو غایا القرونه الا قسینان هم منک و سبنک کسر بله بر کسنة پیر
اولوب عاجز اولمق بقال اقسان لرحل اقسینان الذکرو عی القسانینه قافک خمي و سبنک فخی ورنك کسری
و یانک تخفیفیه برنسنه برک اولمق بقال اقسان العود و غیره اذا اشتد و کجه قرا و اولغه دخی دیرل بقال اقسان
اللیل اذا اشتد ظلامه القطون خمینله بریده مقیم اولمق بقال قطن بالکان من الباب الاول اذا قام به و توطنه
القطن طانک کسر بله مقیم اولن کسنة القطن قافک خمي و طانک تشدد بله جمی القاطنة طانک کسر بله
کذلک جمی القطن قافک فخی ورنك کسری و مدبله کذلک جمی غاز ابله غری و غازی و غازی ابله غریب کبی و غازی
اراقه اولن دوه لره دیرل که اخشام یه اغنه کلیمه بود کر اولن جوهر بنک و صاحب قاموسک روایتی در لکن
قاطنة قاطنک جمی اولمی محل تا ملدرز بر احمدر که مفرد موث اولوب جماعته صفت واقع اوله قافله کبی
مثلا و قطن خدمه و اتباعه دخی دیرل القطنه قافک فخی ورنك کسری و مدبله اوده سائن اولن خدمتکار ل
و متعلق بقال جاء القوم بقطنیتهم القطن قافک کسری ورنك تخفیفیه محفه اغاجی القطن فخبینله ابی
ورکله ارسى وورکله ارسى ورنك کسر بله اولمق باشنه دیرل و قطن الطائر قوشک قوی ریخی بدی در قطن وزن
مزبور اوزن بنی اسد منسوب بر طانک اسمی در القطنه قافک کسری ورنك سکونیله طوارک شکبه سی بله
اولن شیردان که اکالسان فارسیده ارتو و عامه عرب برمانه دیرل رانک خمي ابله القطنه قافک فخی ورنك
کسر بله بمعناه مثل المعد و المعد لکن کسر طاحسن در قطنه قافک خمي ورنك سکونیله بر جاک اسمی در که
اول ثابت قطنه العتکی در واسماء معارف دفع التباس ایچون القابه اضافت و لنور قطن مفرد بن اولسه لرتکم
قبس قفه و زید بطه و سعید کرز دیرل القطن قافک خمي ورنك سکونیله پنبه که معروف در القطنه قافک
خمي ورنك سکونیله کذلک واحدی بریان پنبه معنانه ورنك خمي دخی جائز در عسرله عسر کبی القطنه
قافک کسری ورنك سکونی و یانک تشدد بله حبوبات قسیندن اولنه اطلاق و لنور مرجک و بوکر بله کبی
القطنی قافک فخی ورنك تخفیفیه ابله و یانک تشدد بله جمی القطنین یانک فخی و قافک سکونی ورنك کسری
و مدبله نباتاتدن متول نسنه در که انوک ساقی اولیه بقیاب تککی کبی مثلا القطنه یانک فخی و قافک سکونی
و رنك کذلک کسری و مدبله واحدی القیطون یانک فخی و قافک سکونی ورنك خمي و مدبله اهل مصر لغی
اوزن خزینه معنانه القیطون قافک فخی و یانک سکونیله ورنك خمي و مدبله اهل شام لغی اوزن کذلک
خزیننه معنانه القطنین علی وزن التکریم باغ جیو غنک یشریب پیرا قلمی بقال قطر الکرم تقطینا اذا بدت
و معانه وز معناه و معناه و عین مهله ابله پیرا غنک ابتدا بلوروب احلمی قعین قافک خمي و عینک فخی و یانک سکونیله
بنی اسدن بر جاعتک اسمی در القیون قافک فخی ورنك سکونی و عینک خمي و مدبله نباتاتدن بر جنس اوتک
اسمی در القفین قافک فخی ورنك کسری و مدبله شول قیوندر که اکسه سندن بوغز لیه ل القفن قافک
فخی ورنك سکونیله اکسه دن بوغز لقی نقول قفنتها قفنا من الباب الثاني اذا بحثها من قفاها و بو منهی
عنه در و قفین قیونک باش کسوب کوده سندن ایرغه دخی دیرل تکم ابرهم تخمینک حدیثنه ناک القفین
لاباس بها واقع اولشدر قیونک باش کسوب ایرمق خصوصینه و بعضیلر لیدی قفیننه ناک اخرنه اولن نون
ز انیه در ز رانک اصلی قفیه در یاه مشدده ابله و کاه اولور قفا دیک غلنه قفن دیرل نون مشدده ابله
و کاه اولور قفال دیرل شاد و زنی اوزن و فی قول عمر رضی الله عنه انی استعمل الرجل الفاجر لاستعین بقوته
ثم اكون علی قفاله یعنی علی قفاه ای علی تنج امره و النون رائده و ابو عبید لیدی بومیزا معنانه اولن قفالک

قن

معنى القن فحقه له لا بق معنائه در بقال انت قن ان تفعل كذلك اي خليف وحديرو تثنيه وجمع وتاثير
 اولها واكرمي مكسور ياتسك تثنيه وجمع وتاثير اولها ونور القين قافك فحق وميمك كسري ومدله كذلك لا بق
 معنائه در المقنه ميمك فحقه لا بق ولا جق محل بقال هذا امر مقنه لذلك اي مخلقه له ومجدة له التقين
 فحقه له وميمك فحقه موافقت طلبا تمك تقول تقمنت في هذا الامر موافقتك اي توخيتها القن
 قافك كسري ونونك تشديد بله قول عبد معنائه قن كندی وابو بني ملوك اولسه بوند تثنيه وجمع وتاثير برابر
 اولور وكاه اولور عبيد اقلان دير الاقلان همزه مك فحقه جمع در جمع جاز اوله في تقديره لافنه همزه مك فحقه
 وقافك كسري بله كذلك جمع القن قافك فحقه ونونك تشديد بله كوكلك بكى القنان قافك كذلك فحقه ونون اولك
 تخفيفه له كذلك كوكلك بكى بقال قن القميص وقنانه لكه وقنانه كذلك قولن زياده يرامر ايجه بلغه دخي ديرل
 القنه قافك كسري بله ليفدن بوكل ايك برقانه ديرل القن قافك كسري ونونك فحقه جمع ذكر اولن ايك قانلري
 معنائه وقنه قصي دبد كرى سنه در ادويه قسمدن كلسان فارسيد اكبير زديرل القنه قافك فحقه ميمك طاعك
 يوقر وسى قله كى دروز ناومعنى القنان قافك كسري ونونك تخفيفه جمع يرمه ايله يرام كى ورمه چوملكه ديرل القن
 قافك فحقه ونون اولك فحقه كذلك جمع القنات قافك فحقه ونونك تشديد بله كذلك جمع الاقلان همزه مك
 وتانك كسري بله بيان كسى طاع قله سنه جقمق بقال قن الوعل اذا انتصب على القله القنان قافك فحقه ونونك
 تخفيفه له برطاعك على در كد بنى اسد منسوب در القن قافك كسري وماينده نونك سكويه له يرفان لندن
 بر نوع فان وقنن كذلك دايه ديرل هادى معنائه وقنن كا ريزا حوالن ييلوب صو خصوصه عالم اولان
 كسمنه القنان قاف اولك فحقه وتاثيرك كسري ايله كذلك صوا حوالن وصو يوللر نيك حال ييلن كسمنه القنان
 قاف اولك فحقه وتاثيرك كسري بله جمع صويولن بلن كسمنه معنائه القينه قافك كسري ونون اولك كسري
 ومدى وتشديد بله شراب قود قلى قاب مطلقا جوهر نيك وصاحب قاموسك ظاهر كلامدن فهم اولنان
 اطلاقا كراهه صاحب صراح سببه به تخصيص ايشدر القوانين قافك فحقه ونون اولك كسري ومدى اصول
 معنائه القانون على وزن الكافور واحد اصل معنائه و بوعرى دكلدر القين قافك فحقه ويانك سكويه له
 دمورجى حداد معنائه القيون فحقه جمع وان السكيت ايتدى دمورجى اولن كسمنه حقنه ماكان قينا واقدان
 يقين قينادرل يعنى قين دمورجيه دمورجيه ايمكه اطلاق اولنور وقين دمورى صلاح ايمكه دخي ديرل بقال
 قن اءك هذا عند القين وقت الشى اقيه قينا اذ الممته واصاحته وفي المثل اذا سمعت بسرى القين فانه مصبح يعنى
 قن دمورجيك كچه كندر دم ديدكن ايشنك اينانه كه اولن صبا حلو دمورجيدن مراد سعد القين ديكله
 معروف دمورجيدرو بو مثل كذب وباطل خصوصه ضرب اولنور بقال دهرين وسعد القين ودهرين
 ده يدرو ددن ماخو ذرو ده يدرو دلسان فارسيد قريه به الوداع ديك اولور يعنى ذكر اولنان دمورجى
 كساد اولد قه ترك ديار ايمك خبرل بن سويلوب بعد وقوعه كثر مدكه مثل ضرب اولنشدر وقين قوله دخي
 ديرل عبد معنائه نبات قين يانك وقافك فحقه ويانك سكويه له بموضعك اسمى در كه عبد الملك بن مروان زمانده
 انه محارب اولشدر بلقين يانك فحقه ولا مك سكوى وقافك كسري ومدله بنى اسد قيله سندن اولن بنى
 القين دن زخم اولشدر ته كم باحرت و بلحم كله لندن زخم اولشدر القين قافك فحقه واخرنه يانك تشديد بله
 بنو القينه منسوب اولن كسمنه زور له نسبتى بووجه وزن ايدرل بلقين ديزل القينان قافك فحقه ويانك
 سكوى ونون اخيرك كسري بله دوه نك اللرنه اولن بوقاخي رى الاقلان همزه مك وتانك كسري ايله اوت يتوب
 كوزلا ولق بقال اقتان التبت اقتيانا اذا حسن واقتات الروضه اذا اخذت زخرفها يعنى مزين اولسه القينه

قن

قن

ميمك

ميمك فحقه وقانك كسري وتشديد بله ماشطه كملرى تزين ايدر معنائه سابقدن ماخو ذرو التقين
 على وزن التكرع تزين تقول قينت الماشطه العروس تقيينا اذان بنتها وانما سميت بذلك لانها تزين النساء
 شبت بالامه لانها صلح البيت وزينه كذا في نسخ الصحاح ولا يخفى انه لا يحتاج اليه بعد قوله ومنه قيل الماشطه
 مقينه الان يقال انه توطئه لقوله شبت بالامه لكن في الكلام في ان اطلاق القينه على الجارية اذا كان
 لترينها البيت يكون مدار التسمية معنى التزين ايضا التقين فحقه له ويانك فحقه وتشديد بله تزين معنائه
 بقال تقينت فحقه اذا تربت القينه قافك فحقه ويانك سكويه له جاريه امه معنائه كرك مغنيه اولسون كرك
 اولسون القيان قافك كسري بله جى وقين مذكرى عبد معنائه ابو عمرو ووايى اوزن على مامر كه مز بورايتدى
 هر عبد عرب طابعه سيقين وهرامه به قينه ديرل وناسدن بعضى قينه في مغنيه به مخصوص ظل ايتشدر در
 اوله دكلدر ديدى والله اعلم فصل الكين كافك فحقه وباء موحده نك سكويه له شول دوى در كه قوه نك
 طوداغنه بوكوب پروا ايدرل تقول منه كبت الدلو اكبتها من الباب الثانى اذا كففت حول شفتها وكف
 برنسنه نك پروازن ديكه كد ديرل وكين عدول ايمكه دخي ديرل تقول كبت عن الشى اذا عدت وكين برنسنه في
 غايب قاعه دخي ديرل يس كين خبن كى اولوروزنا ومعنى ز راخبن خاء مجحه ايله برنسنه نك كنون ديكه
 ورنسنه في غايب قاعه ديرل وكين يره يا شفعه دخي ديرل بقال كين الظلم اذا ظلم بالارض اى لصق وظلم دوه
 قوشنك اير ككنه ديرل الكين فحقه له سمر مك يقال كين فلان من الباب الرابع اذا سمن الكينه فحقه له ونونك
 تشديد بله بخيل اولوب منقبض اولن كسمنه الاكيشان همزه مك وتانك كسري بله منقبض اولق بقال اكبان
 الشى اذا انقبض المكيون ميمك فحقه ويانك فحقه ومدله الى غلدن برك اولوب غليظ اولن كسمنه بقال رجان
 مكبون الاصابع كما يقال شتى الاصابع وشتن شفته وباء مثله ايله الى برك اولوب غليظ اولن كسمنه ومكبون
 كبان مرضى عارض اولن دوه به دخي ديرل على ما حصى الكبان كافك فحقه ويانك تخفيفه له بمرضه در كه دوه به
 عارض اولور بقال بعير مكبون الكنان كافك فحقه وتانك دخي فحقه وتشديد بله شول معروف نسنه در كه
 انوك ايبلكندن بيز طوفرل وكاه اولور ضروره القن حذف ايدرل الكين فحقه له كين وسخ معنائه وثنون
 اشرى در كه اولر ده اولور ودوه نك طوداخي اوت بعه دن كوكر مكه دخي ديرل بقال كنتت محافل البعير من
 اكل العشب من الباب الرابع اذ الرقبه ارضه اكنن كافك فحقه وتانك كسري ايله شول قريه در كه كير لنوب
 بيشك اوله يقال سقاكنن اذ اكلن جبه الدرن ونلن جز ايله و جيله بيشك اولق ودرن دال وراه مهملته كير
 معنائه در الكدن كافك كسري ودالك سكويه له شول بر در كه محفه ده نسا طابعه سى انى كندى نفسى
 ايجون دوشر الكدون كافك فحقه ودالك فحقه ومدله جى وكدن در بدن هون مثاله شول نسنه در كه
 ايجن بعض نسنه دو كيرل الكينه كافك كسري ودالك سكويه له شهم و لجه ديرل بقال للرجل انه
 حسن الكينه و يقال بعير ذو كينه الكدن كافك فحقه ودالك كسري ايله شهم و لجه صا حنى اولن كسمنه الكينه
 على الوزن المزبور موثى بقال رجل كدن وامراه كدنه اذا كان ذات لحم وشهم الكدون كافك ودالك فحقه
 وماينده واوك سكويه له سمر اولن بار كير كه كاه اولور بليد اولن كسمنه اكا تشبيه اولنور الكدانه كافك فحقه قبح
 هجت معنائه الكيدون كافك كسري ودالك فحقه وواوك سكويه له فرجون وزنى اوزن خرد مطير اقدركه
 اوزر ننه زبتي باغي چو كند يسن دو كوب انوكه زرى اچوب جلا و ررل الكران كافك كسري ايله عود كه ساز
 قسندن معنى ديد كلى الت لهور در كه كم زخمشى مقدمه سنه قيو در ديشدر يس صاحب صراحك عود
 زباله تفسيرى مناسب ولما زير اواب مشهور وودر كه كانه ديرل وفضيل كران صبح در ديشدر و صبح

كبن

كبن

كبن

كبن

معر و هـ ص از در که لسان رکیده چنگ در زل التکرز کافک و زانک کسر به و مایند و زانک سکون به بالکفاس
 معنای کسر به کافک کسری و زانک کسری و مد به معناه پس بونکر کرم و کرم کی اولور و زانک معنی و بر
 قرار و ای در الکف کافک فخی و فانی سکون به یوک اگر ملک غزل صوف معنای به کف کف من الباب الاول
 الکفنه کافک فخی و فانی سکون به را غاچک اسمی در الکف فختنه معروف در التکفین علی وزن التکریم
 مینه کف من تقول کفنت المیت تکفینا الکفون فختنه کفین بقال کن کونا من الباب الاول اذا فختنی
 الکفین کافک فخی و مین کسری و مد به یصوکه حر به بندر ذکر اولتک معادن ما خود در الکفون کافک
 فخی و مین کف فخی و مد به شول ناقه در که یو کلی اولدغ کز به یو کلی اولی ناقه کچی قو برغن قالد و مینه
 الکفین مین اولک فخی و فانی کف فختنه کز لول اولن نسبه بقال حزن مکین فی القلب ای فختنه الکفون کافک فخی
 و مین کف فخی و تشد به مد به معروف اولن تخم در که لسان رکیده کافک کسری و فونک تشد به مد به
 پرده ستره معنای به الاکتان همز مک فخیه جمعی قال الله تعالی وجعلنا علی قلوبهم اکنه الکنا الاکنه همز مک فخی
 و کافک کسری به پرده معنای به قال الله تعالی وجعلنا علی قلوبهم اکنه الکنا کافک کسری به اکنه مک واحدی
 پرده معنای به الکنا کافک فخی و فونک تشد به مد به بر نسبه ی صاقنوب کز ملک تقول کنت الشی من الباب الاول
 اذا سترته و صسته من الشمس الاکتان همز مک کسری به بر نسبه ی نفسنه کز ملک تقول کنته فی نفسی اذا سرته
 و ابوز بدلتی کنی و اکنان و معنای به در کز پرده کز ملک معنای به اولسون کز نفسنه کز ملک معنای به
 اولسون تقول کنت العلم و اکنته فهو مکون و مکون و کنت الحاریه و اکنته فخی مکونه و مکنه الکنه کافک
 فخی به قیو اوز زنده بنا اولن سابعان الکنا کافک فخی به کذلک جمعی قیو اوز زنده اولن سابعانلر معنای به
 بنوکنه کافک فخی و فونک تشد به مد به عرب طایفه سندن و قومک اسمی در الکنه کافک فخی به بر کسینه مک و غلنک
 عورتی زوجه الاین معنای به الکنا کافک فخی و فانی کسری به جمعی کویا که کسینه مک جمعی در قال الزرقان بعض
 کنا بنی الی القیغه الطلعه و قیغه همزه وزنی اوزن باشن اچر و چکسی چوق اولن کسینه طلعه وزن مز بور اوزن
 باسقی طشره چقر می چوق اولن کسینه الکنا کافک فخی و فونک تشد به مد به فخی و فونک تشد به مد به فخی و فونک تشد به مد به
 وزن مز بور اوزن بر قیغه مک با سادی در که اول کنا به بن حزه در که جد اعلاری مضر در و بنو کنا کذلک
 تغلب بن وائل دن رجاعت در که انلر بنوعک در که انلر قریش تغلب در لاکتات همزه مک و فانی کسری به
 کز ملک استنار معنای به الاستکان همزه مک و فانی کسری به بمعناه بقال کنن الرجل و استکن اذا ستر المستکنه
 مین کف فخی و کافک کسری به کن حقد معنای به الکانون علی وزن الکافور افس بقا حق را الکانونه علی وزن المزبور
 بمعناه و رجالدن ثقیل اولن کسینه به دخی کانون در لکانون الاول علی الوزن المزبور و کانون الثانی علی
 الوزن المزبور ایضا قلب شتاده ابکی اسمی در روم لغی وزن الکون کافک فخی و فونک سکون به اولمق و کون کفیل
 اولمق معنای به دخی کاور علی ماسیحی و کون حالت معنای به دخی کاور الاکوان همزه مک فخیه جمعی در کان کافک
 فخی و مد به و فونک فخی و فونک بناسیله فعل ماضی در اکرا فی مجرد زمانین عبارت قبلر سک خبره محتاج
 اولور تقول کن زید عالما را مجرد زمانه دلالت له کلام تام اولما را کرا فی مجرد نفع و وقوع عین عبارت قاور و سک
 خبره ان مستغنی اولور تقول کان الامر وانا عرفة قد کان ای مذ خلق و کاه اولور کان تا کید ایچون
 زاید اولور کقولک کن زید منطلقا و معناه زید منطلق قال الله تعالی وکان الله غفورا رحیما و تقول
 کنتک و کنت الیاک کاتقول طینتک زید او طینت زید الیاک نضع اللفظ موضع المتصل فی الکنا به
 عن الاسم و الی غیر لانها منفصلان فی الاصل لانها مبتدأ و خبر الکیونه کافک فخی و فانی سکون

کف

کن

کنن

کون

ونونک

ونونک فخی و مد به کذلک اولمق معنای به تقول کان کونا و کیونه مشبهه بالحدوده و الظهوره
 من ذوات الیاء و لم یحی من الاول علی هذا الاحرف کیونه و هیعویعه و دیومیه و قیدوده و حیدوده حاء
 مهمله به دوزک معنای به و طیر و و او حق معنای به و هیعویعه استغراغ ایتمک معنای به و دیومیه دایم
 اولمق معنای به و قیدوده بد مک معنای به و کیونه اصلنه کیونه ابدی یا نیک تشد به مد به پس یالک
 بن حذف ای تدبیر تکم هین و مبت کله زنده حذف اولندی واکر اضلی کیونه اولوب تخفیف اولنک
 اولسه کونیه دیک لازم اولور دی و اما حیدوده اصلنه فعلوله ابدی عینک فخیه تشکین اولنوب
 حیدوده دینلدی لم یاک یانک فخی و کافک فخی به ابدی یکن ابدی وقتا کم داخل اولدی اخرن مجزوم
 ایتمکله ساکنین جمع اولد غیور و او حذف اولندی و استعالی کثیرا و لاغین نون دخی حذف اولندی
 تخفیف پس فین نون تحریک اولنسه اثبات اولنوب لم یکن الرجل در لریونس حرکت به دخی حذف
 جائز کوردی یعنی لم یکن الحاجات دیک جائز در دیدی لا یکن محل استناده استعمال اولور تقول
 جاونی لا یکن زیدا علی معنی لا یکن الا فی زید التکون علی وزن التکریم بر نسبه ی احداث ایتمک التکون
 فختنه و و او کف فخی و تشد به مد به بر نسبه حادث اولمق الکیانه کافک کسری به کفیل اولمق تقول کنت
 علی فلان کون کونا لکفک به الاکتان همزه مک و فانی کسری به کذلک کفیل اولمق تقول اکنت به کتیا تا جمع
 الکیان کافک کسری و فانی تخفیف به عجم طایفه سندن و قومک اسمی در الاستکانه همزه مک و فانی
 کسری به خضوع و خشوع ایتمک المکانه مینک فخی به مر تبیه و منزله معنای به در و مکانه مکان معنای به
 دخی کاور قال الله تعالی و لو نشاء انسخناهم علی مکاتهم المکان مینک فخیه موضع معنای به در الکیان فختنه
 و کافک فخی و تشد به مد به بر رده مکان طوقی و قنا که مکان لفطنک استعمالی کثرت اوزن اولد یسه مین
 حروف اصلیه دن توهم اولنوب تمکن دید بلر تکم مسکیندن تمکن دید بلر فقیر اولدی معنای به الکنتی
 کافک فخی و فونک سکونی و اخرنه یانک تشد به مد به بر اولن کسینه کویا که کنت فی شبانی کذا قولنه
 منسوب در الکاهن هانک کسری به غاییدن خبر و بری کسینه که معروف در الکاهن کافک فخی و هانک
 تشد به مد به جمعی غاییدن خبر و بری محیلر معنای به الکهنه فختنه کذلک جمعی الکهنه کافک کسری به غاییدن
 خبر و بر مکه تقلید ایتمک تقول کهن یکن کهنه من الباب الاول مثل کتب بکتب کتبه اذا تکهن الکهنه کافک
 فخیه کاهن اولمق یعنی غاییدن خبر و بر مک تقول کهن کهنه من الباب الخامس الکاهنان هانک کسری به
 ابکی قیله مک اسمی در الکیان کافک فخی و فانی سکون به برات یان سکون به برات یان سیدر که نسا طایفه سنک فرجک
 داخلنه اولور بر مثالنه الکیون فختنه جمعی ذکر اولن ات یان لری معنای به الکینه کافک کسری و مد به
 بر مز حالت بقال بات فلان بکینه سوء ای بحاله سوء کاین کافک و همزه مک فخی و فانی کسری و تشد به مد به
 و فونک سکون اوزن بناسیله کم معنای به در خبر ده و استغفامه که نیچه نیچه دیک اولور و یوننه ابکی لغت
 وارد بری ذکر اولن و بری دخی کاین در کاعن و زنی اوزن یان بن کعب زین حبیشه ایدی کاین تعد سورة الاحزاب
 یعنی سورن احزابی نیچه بر عد ایدرسن و خبر اولد قیه کاین من رجل قدر ایت دیر سن و مقصودک معنای نکثیر
 افاده اولور پس نکرمی کاین دن صکره من کله سی به مجرور ایدرسن و کاین دن صکره من ادغال ایتمک کاینک
 مابعدن منصوب ایتمه دن اکثر و احسن در فصل اللام اللین فختنه اسم جنس در سوت معنای به الالبان همزه مک
 فخی به جمعی سوترلر معنای به و لکن کذلک یصدق و وافق اولمه دن حاصل اولن میون غریسنه دخی در لری بقال لری
 الرجل من الباب الرابع و لری قیونک سودی چوق اولمق معنای به ده کاور بقال لیت الشاة لیتا اذا زرت للبتنه

کف

کین

کین

لامك فتي وبانك كسريه سودى جوق اولن طوار بقال ناقة لينه اي فزيرة اللبون لامك فتي
وبانك فتي ومدبله سونلى اولن طوار كرك قيون كرك صغر كرك سودى جوق اولسون كرك از
اولسون اللبى لامك فتي وبانك سكويهه جعي سونلى طوارل معناسنه اللبى لامك كسرى وبانك
سكويهه كذاك جعي بونس روابى اوزن بقال كلبى غمك ولبى غمك اي ذوات الدر منها وحق سودى جوق
معناسن مراد ايند نسف لبون ديزل لينه ديزل رتكم مرور ايلدى وكسالى ايندى سموع اولن كلبى غمك در لامك
فتي وبانك كسريه اي كرسى غمك ورسى رتكم كسرى وسينك سكويهه برنسنگ رازنه ديزل رابى اللبون
لامك فتي وبانك فتي ومدبله شول دوه ياورسى در كه اي ياشن تمام ايدوب او چي ياشنه كيرمش اوله
ايت اللبون وزن مز بور اوزن موثى ومزبون اين لبون ديد كاري نه سى غيرى ولد طوغروب سوت
كتورد وكندن اوتري در ولبون نكره در الف لامه معرفه قلوب اين اللبون وايت اللبون ديزل اللبى لامك
فتي وبانك سكويهه سوت ايجرمك تقول لينه لينه من الباب الاول والبنه من الباب الثانى اذا سقيته اللبى
ولبن عصايله اوزمغه دى ديزل بقال لينه بالعبايلينه لينه من الباب الثانى اذا ضربه بهاو لينه ثلث لينات
اي ضربات وليمه بصخره دى ديزل چي طاشله اوسه اللبى بانك كسريه سوت ايجر جعي كسنة تقول لينته
فانا لاي اذا سقيته وتقول محى نلبى جيرانى نسيهم اللبى ولاين سوت صاحي اولن كسنة ده ديزل بقال
رجل لاي اي ذولن كقولك تامر اي ذولن الالبان همزه نك كسريه قومك سودى جوق اولن بقال اللبى القوم
اذا كثر عندهم اللبى واللبان ناقة نك سودى كلكه دى ديزل بقال البنت الناقة اذا نزل لينها في ضرعها اللبى ميمك
فتي وبانك كسريه شول ناقة در كه مده سنه سودى ككش اوله بقال البنت الناقة فعي ملين اللبى لامك فتي
وبانك كسرى ومدبله سودله بسلن ات اللبون ميمك فتي وبانك فتي ومدبله كذاك سودله بسلن
ات بقال فرس لبين وملبون اي ربي باللبن مثل عليف من العلف وملبون شول كسنة دى ديزل كه انى
سود اوروب سقيهم آشمش اوله بقال قوم ملبون اذ طهر منهم سفه يصيبهم من البان الابل ما يصبى احباب
النبيذ الملبنه ميمك وبانك فتيه شول اوتدر كه انى اوتلامغه قيو نك سودى جوق اولور الاستلمان همزه نك
وتانك كسريه سود طلب ايمك بقال جاء فلان يستلن اي يطلب لينا عياله اي اضيفانه اللبنة لامك
فتي وبانك كسريه كرج كه انوكه يابو بمار اللبى لامك فتي وبانك كسريه جعي كله ايله كلم كي اللبنة
لامك كسرى وبانك سكويهه كذاك كرج معناسنه لغت در ابن السكيت روابى اوزن اللبى لامك
كسرى وبانك سكويهه كذاك جعي روابى مزبون اوزن ليله ليله كي كجه معناسنه وليمه كوكاك
خشتكه دى ديزل رتكم لغت جار الله ده اشارت اولمشدر وترجه مختار صاحي لينه كوكاك يقاسى در
ديشدر سهو در التلبين على وزن التكريم كرج كسبك بقال لبن الرجل ثلثين اذا اتخذ الملبى ميمك كسرى
ولامك سكويهه وبانك فتيه كرج قالى وملبن سوت قابنه دى ديزل محلب معناسنه التلبين فتيه وبانك
فتي وتشديد بله برده اكلنك نك معناسنه اللبى ميمك فتي وبانك فتي وتشديد بله فلا مديد كاري نسنه
وفلا تيم فانك وتاء فوقه فانك فتيه بعض نك ده لغت نسا بور اوزن قرانه در ديش كه يستل ديك اولور
جوهرى ايدرس طن ايدرم كه بومول اوله اللبان لامك كسريه ايمك رضاعه كي دروز ناومعنى بقال هو اخوه بلبان
امه ابن السكيت ايندى هو اخوه بلبن امه ديزل رابى اللبى سودله ديزل اللبان لامك فتي وبانك فتيه ايله كوكا
سنة بند طور دى در اللبان لامك فتي وبانك فتيه ايله كوكا ديك كاري سنه كه ادويه در كندر معناسنه وليمه
حاجته دى ديزل لاي لامك فتيه برطاغك على در اللبى لامك فتي وبانك سكويهه ولفك صغر بله راجد ركه انوكه عمل

كى ليدى سودى اولور وگاه اولور توكله بخور ايد ينور بلبن يانك وبانك فتيه برطاغك اسمى در التلبين فتيه
وحبك فتي وتشديد بله برنسنة يلمشك اولن نازج معناسنه وتلجن ركسنة نك باشى بونوب تمام يانك اولمغه
دى ديزل رابى اللبى لامك فتي وبانك فتيه جعي ايدوب دو كوكب جكر دكله قشدر وب دوه يه يدرمك در بقال
تلجن القوم اذا اخذوا الورق ودقوه وخلطوه بالنوى للابل التلجن على وزن التكريم خطمى ديكه معروف
نسنة نك صوبى قوبى اولسون ديدوكك تقول لحت الخطمى ونحوه تلجينا اذا ضربته لحن اللبى لامك فتي
وحبك كسرى ومدبله ايجر دى ديشسون ديوصر صدقه دوشن بيقار در اللبون لامك فتي وحبك فتي و
مدبله سيرة ثقل اولن دوه اللبون فتيه سيرة ثقل اولن بقال لحت الناقة تلجن لونا من الباب الاول اذا كانت
ثقله في السير اللبى لامك فتي وحبك فتي ميايك سكويهه لكو مش فضه معناسنه صيغه نصف وزن واردا وانشدر
رباكي وكيت كي اللبى لامك فتي وحبك فتي وحاكه ميمك سكويهه اعرابه خطا قلوب لحن حسن صونه اوزه قلغه دى ديزل
بقال لحن في قرانه من الباب الثالث اطرب فيها وغرد وتغرى به نغمه قلغه ديزل اللبون فتيه جعي اللبان همزه نك
فتي ايله كذاك جعي وفي الحديث قروا القرآن باحون العرب الا لحن همزه نك وحانك فتي ايله حسن صونه قرأت ايدن
كسنة بقال هو لحن الناس اذا كان احسنهم قراءة وغناء وحن برنسنة في بنت ايدوب اكامل ييمك وحن كلامه خطا
ايمكه دى ديزل بقال لحن في كلامه اذا خطا وحن ركسنة يه رسوز سوبلن كره اولن فهم ايدوب غير يلفهم ايميه
تقول لحت اليه من الباب الثالث ايضا لحننا اذا قلت له قولاً يفهمه عنك ويحفي على غيره وحنه هو عنى در سن
باب رابع در قين اول سه زى سندن فهم ايسه وحن فقاى كلامه دى ديزل قال الله تعالى ولتعرّفهم في لحن القول
اي في فحواه ومعناه اللبان لامك فتي وحانك تشديد بله اعرابه خطا قلوبى كسنة اللبان وزن مزبور
اوزن مبالغه ايله خطا قلوبى كسنة التلجن على وزن التكريم خطا يه نسبت ايمك تحطه معناسنه اللبى لامك
وحانك فتي ايله فهم وادراك ايمك بقال لحن لحن من الباب الرابع وفي الحديث لعل احدكم لحن بحجة اى افطن لها
اللبان همزه نك كسريه بله ركز لوسوزى اكلنك تقول لحنه انا ياه الملاحه ميمك فتي وحانك فتيه كذاك اكلنك
تقول لاحت الناس فاطنتهم اللبى لامك وخاء معجمه نك فتيه رازمعه بقلن يقال لحن السقاء من الباب
الرابع اذا اتقن اللحناء لامك فتي وحانك سكويهه واللفك مدبله بدر ايمه اولن عودت ومنه قولهم من جاءه بغير ايتدى
لحناسول عودت در كه سننلى اوليه الا لحن همزه نك وحانك فتيه سننلى اولن رجل اللدن لامك فتي ودلك
سكويهه ملايم اولن كوند بقال ربح لذن اللدن لامك فتي ودلك سكويهه جعي يقال رباح لذن اللدن فتيه
دلك فتي وتشديد بله برده اكلنك نك معناسنه بقال لذن عليه اذا لكا عليه ونكوا اكلنك دى ديزل لذن
لامك فتي ودلك فتي ونونك سكويهه ووزن ناسيله شول يدر كه اول غايت ونهايت در وبوطرف غير نمكن در
عند مثابه سنه در وبوكه حروف جان دن هين من داخل اولور قال الله تعالى من اذنا ومضاق دى كور
ما بعدن جراتمكه وبونه اوج لغت واردرى لذن على ما مورو لى در لامك فتي واللفك قمر بله وبرى دى
لذن لامك فتي ودلك فتي ايله وگاه اولور لذن كلسن عامل قلوب اولن عمل غذوه كله سن منصوب قلغه
مخوصدر لذن لامك فتي ووزنك سكويهه شدت ومضايقه لذن لامك فتي ووزنك كسريه مضايقه اوزن اولوب
نك اولن نسنه يقال عيش لذن يقيم لذن فتيه خلق قيو لوزنك سوچمك مچون جمع اولن رحيث ايله كه
مراجحه اولوب صغسيه لروهر خصوصه اولن مزاجه يه اطلاق اولور اللسان لامك كسريه شول عضودر كه
نك انوكه اولور وگاه اولور لسان كلسنه دن عبارات اولور و براعتار له موث اولور شول كسنة كه انى
مذكر قلدى جعنه ثلثة السنة دبدي حماره اجمه كي وشول كسنة كه موث قلدى ثلث السن ديدى

لحن

لحن

لحن

لذن

لذن

لسن

فلان علی هذا الامر اذا صلبت ومراة ملائم اولغه دخی درل المرن میك نمی ورنك فخی و تشدد بدله یو زی برک
اولن کسینه یقال نه لمرن الزجه ای صلب لوجه المرن میك فخی ورنك کسری ابله حال معناسنه یقال ماوال ذلک مرن
ای حالی و یقال للقوم هم علی مرن واحد اذا استوت اخلاقهم المرن میك فخی ورنك سکونیه کورک پوستین
معناسنه و مرن دوه نك ایاخی التی بغلغه دخی درل بقال مرن بعیره مرنه مناسن الباب الاول اذا هن اسفل قوائمه
من حق و عقاده و نك ایاخی طشر عقده درل امران الذراع همز نك فخی و میك سکونیه قولیه بر سکری اسمی در مرانه
میك فخی ورنك تخفیفه بر موضعك اسمی در و مرانه برنا فک دخی اسمی در که اول ابن مقبله ناقه سی در التمرین علی
وزن التکریم بر نسنه می ملائم فلیق نلین معناسنه المارن رنك کسری به بورنك ملائم اولن یری که قصبه انغدن
فضله اولن در و کوندرک ملائم اولشه دخی مازن درل المارن مین اولك نمی ورنك کسری به شول ناقه در که اکارک
چوق وار و غندن حامله قالمیه عاجن کی در و زنا و معنی یقال مارن الناقه اذا ضربت فلم تلغ المرن میك نمی
ورنك تشدد بدله کوندرل در و رماح معناسنه المراه وزن مرن بورا وزن واحدی مرن کذلک میك نمی ورنك
تشدد بدله بر رنك ادی در که بصره جانبیه مکه مشرفه دن ابکی قونق در که تمیم مرن کفیری انه در المرنه میك
نمی وزا معجه نك سکونیه ای بلوت در سحابه یضیا معناسنه ابوز بدروانی اوزن و مرنه بعبون دخی درل المرن
میك نمی ورنك سکونیه جعی بلونلر معناسنه صلب المرن حاکف فخی و میك نمی ورنك سکونیه طلوكه کوکدن
یقر رد معناسنه المارن رنك کسری به قرجه یومر ده سی بیض النمل معناسنه مازن کذلک رنك کسری به
قبیلنك با یاسی ادبدر نمیدن و بی صعبه ده و بی شیمانده دخی بر کسینه نك اسمی در این مرنه میك نمی ورنك
سکونیه هلال ماه نو معناسنه المارن سمیتله عمان دیکله معروف شهرک اسمی در مرنه میك نمی ورنك فخی
ورنك سکونیه مضردن بر قبیلنك با یاسنك اسمی در که اول مرنه بن ادین طابجه بن الیاس بن مضردن لرنی میك نمی
ورنك فخی ورنك تشدد بدله ذکر اولن ان قبیله یمنسوب اولن کسینه الشمن میك فخی و شینك سکونیه قصبی ابله
اور مقدر بر نوع یقال مشنه مشنم الباب الاول و مشن قاجله اوروب در یسن صیر معغه دخی درل رقال مشنه
بالسیف اذا ضربت فقتل الجلد و مشن جزوی نسته ال و بر مکه دخی درل تقول ان مشن منه ما مشن لك ای ما وجدت
الامشان همز نك ورنك کسری ابله بر نسنه کی کسوب الملق و بر نسنه قایق اختلاس معناسنه یقال ان مشنت
الشی اذا قطعت و اختلست و ان مشن بر نسنه کی صیر معغه دخی درل بقال ان مشنت السیف اذا استلته المشنه میك
فخی و شینك سکونیه بدنه اولن صیرق که بر خشن نسنه یسور فقه دن حاصل اولور کرک فانی چقسون ککرک
چقسون و ابن السکیت کلایدن وایت قلوب ایش مرت بی غرارة قاصباتی مشنه درل اصابتی اثر من الحراجه
معناسنه و غراره عامه نك خرا و دبدر کری قیلدن اولن چوالدر التمشین علی وزن التکریم ناقه سودن کر اهته
و بر مک بقال مشنت الناقه تمشینا اذا رت کارهه المشان میك نمی و شینك تخفیفه بر جنس خرماف المثل
بعله اورشان تا کل رطب المشان و لا تقبل الرطب المشان بالتوصیف بل بالاضافه و ورشان فختینله طلیور
جنسندن قریه درل یعنی قری بهانه میله خرمای ثناول ایدرسن المعن میك فخی و عینك سکونیه شنی حقیر
و یسرو معن کذلک طایفه غریبدر بر نمی کسینه نك اسمی در که اول معن برزا بدنه در که جد اعلاسی عمر و شپایندر
منه قولهم حدث عن معن و لا حرج یعنی هر نه خبر موبلر سگ معندن سوبله که انک خبری لطف و کرمی مودیدر
حرجی مودی دکلدر المعن میك کسری و عینك فخی ورنك تشدد بدله فضولی اولن کسینه یقال رجل معن فی
عاصته ای فضولی بهرم المعنه میك فخی و عینك سکونیه شنی حقیر معناسنه در بقال ماله سعنه و لا منعور سعنه نك
اصلی اوزن سندن کسلس قریه در که شنی حقیر دن عبارات الماعون علی وزن الکافور بر اسم در که منافع بنی

مرن

مشن

معن

جامعدو یعنی اوده استعمل لایمان الات واسمه درل جو مال کی و بالته کی و بونلر شینه و ارایسه و صوبه
دخی ماعون درل و ماعون اطاعه و انقیاده دخی درل منه ماخی الاغش عن اعراقی فصیح له قال لوقد رلنا صنعت
بما قنك صنيعا عظيما الماعون ای نقاده و تطيعك و یاری تعالینك و یمنعون الماعون دبدوکی قولیه ابو عبیده
ایندی ماعون زمان جاهلیتله هر منفعت و عطیه اطلاق اولن و ردی و زمان اسلام ماعون طاعته و زکاته درل
عینی و یاسدن بعض کسینه ایندی ماعون اصلنك معوث ابدی تا حذف و لنوب اندن عوض الف و یلشدر
الامعان همز نك کسری ابله سیرد و اوزغه کتک یقال معن الفرس اذا تبعاد فی عدوه و امعان بر کسینه نك حقن
الرب کتکه دخی درل بقال امعان فلان محقی اذا ذهب بر و امعان بر صوبه طوعغه دخی درل بقال امعنن الارض اذا
روبت للمعین میك فخی و عینك کسری و مدبله جاری اولن صوبه ماعون معین ای جارو بعضیلر ایندی معین
مفعول و رعنت الماعون صوبی جهر دم معناسنه الماعون مین اولك فخی و عینك نمی و مدبله شول مرنه در که انده صوب
انكس اوله یقال کلاه معوز جری فیه الماعون میك نمی و عینك سکونیه دن ده صوبه دخی بر المعان میك فخی
و عینك تخفیفه یاقری و قونق بری معان کذلک میك فخیه شام شرفه بر رنك اسمی در التکریم علی وزن التکریم
تادر قلی الامکان همز نك کسری به معناه یقال ممکنه الله من الشی و امکنه منه و امکان کلر قارندن مرنه سن جمع
ایمکنه دخی درل بقال امکنت الضیبه اذا جمعت یضیتها فی بطنها الاستمکان همز نك ورنك کسری به رنسنه به قادر
اولق التمكن فختینله و کافک نمی و تشدد بدله معناه یقال استمكن الرجل من الشی و تمكن منه اذا قدر علیه و لم یکن
نسبه ممکن اولغه دخی درل بقال فلان لا یمکنه النهوض ای لا یقدر علیه و نهوض صمتیه قیام معناسنه در ما ممکنه
همز نك و کافک ورنك فخله فعل نحمد ربه عجب قدرت بولدی معناسنه منه قولهم ما امکنه عند الامیر
و بوشادر و یاعدین فعل نجب کلد و کیچون المکن میك فخی و کافک سکونیه کلر یومر ده سی بیض الضب
معناسنه و ممکن الضباب عرب طایفه سنك بر جنس طعانی در که عجم طایفه سی اندن خط المکنه میك فخی
و کافک کسری به یواسیان معناسنه المکن وزن مرن بورا وزن جمع یوالر معناسنه المکنات کذلک وزن مرن بورا وزن
جمع و فی الحدیث قرو الطیر علی مکناها و مکناها بضم الکاف یضو اعراب طایفه سندن بورا ذلک لای و غیر ایندی
برفکنای قوش یواسی معناسنه بلز بلکه قوش یواسی معناسنه و کات در و مکنا کز یواسی معناسنه در
دیدی و ابو عبید ایندی مکناکی و کات معناسنه استعمال جایز در قوش یواسن کلر یواسنه تشبیهاته کم مشافر
الحنی درل حاله که مشافر دوه طوداغنه درل و لظفار ارسلان طرنا قارنه اطلاق اولن و حاله که ارسلان طرنا قارنه
مخالب درل و ابو عبید ایندی یخلد که مراد علی امکنته دیک اوله یعنی طیوری شول مواضع اوزن مقرر قیالک که
حق تعالی انلرماتی تعیین ایشدر پس انلری اندن منع ایشک ز رانلر لایضرو لاینفع قسمندن در اول مکاندن
آخر مکانه تجا و زانلر و مکناکی استقامت احوال معناسنه دخی کلور بقال الناس علی مکناهم ای علی استقامتهم
فی الاحوال لکنون میك فخی و کافک نمی و مدبله شول کر در که قارندن مرنه سن جمع ایشدر المکن مین اولك نمی
و کافک کسری به معناه بقال امکنت الضیبه فعی مکن و قال ابوزید امکنت الضیبه فعی مکن علی ما هو القیاس و جکر که ده
دخی استعنا و لنون بقال امکنت الجراد فعی مکن المکنان میك فخی و کافک سکونیه بر جنس اولك اسمی در و مرنه
مکنای مین معن و مقابله کنور مشدر پس محاحک تصیر یمنه محالو لور التمكن مین اولك نمی و کافک کسری
و تشدد بدله اهل حققتن معرب معناسنه در و بر هم کی و اسم فجن معربا و لد و غندن خبری منصرف دخی
ارسله کامکن ممکن درلر ز بدکی و عروکی و غیر می ممکن مین معناسنه در کیف و این کی و اهل غو فجن ظرف
مکن در دیسلر مراد لری کاه ظرف اولور و کاه اسم اولور دیک در کقولم جلست خلفک فتنصب و محلی

مکن

خلقك فترفع في كل موضع يصح ان يكون طرفا وطرف غير ممكن شول طرف در كه طرفيته صالح اولان برده
 مرفوع استعمال اوليه كقولك لقيته صباحا وموعدا صباحا فتنصب فيها ولا يجوز الرفع اذ الودت صباح يوم
 بعينه وعرب طابقه سنك بوجه اوزن استعمالك علت موجهه سي هين سماعدر غيري نسنه دكدر ووبو
 ذكر اولن حالت داخى برجه اسماء موجوده در كه انتر صباح واذو صباح و مساو عشييه وعشا و فحى و فحوى و سحر و سحر
 و بكرة و عمة و ذات مرة و ذات يوم و ليل و نهار و بعدات بين اسملى در و بوحالت كه نصب متعين اولن حالتيه
 يوم بعينه مراد اولد قلدر اما بونلر قن نكره اولسه لرا خود اوزر نه الف لام داخل اولسه اول وقت ر فعله نصبه
 وجره نكلم اولنور سبويه ابتداى بود كر اولن معنای زه يونس خبرو بر مشدر المنة ميمك فحى ليله قوت بقال هو
 ضعيف المنة المني ميمك فحى و نونك تشدد بده بضعيف قلن تقول منه السبر من الباب الاول اذا ضعيفه واعياه
 و يورمق معناسنه كلور تقول منت انت الناقه اذا حسر نها و حسر حروف مهمله بده يورمق معناسنه در و من بطنه
 داخى دير لري رطل و هر رطل يوز او توز در همدرا المنة ميمك فحى و اخر نه الفك قمر بده بعنه الامنان همزه نك
 فحيله نك جمى در بطنلر معناسنه الامنة همزه نك فحى و الفك مد بده مئناك جمى در كذلك بطنلر معناسنه
 و من قدرت حلوا سنه دخی دير لري اول كو كدن بر اقلر اوزر بنه يغان لذ بن سنه در تر نكبين معناسنه و في المديت
 الكماءة من المن وكاءة فحيله متبر بد كرى اوت در كه مشور بر لده بر غالبا من ميمك فحى و نونك سكون اوزن
 بناسى ايله واسمدر كه هر خطا بصاح اولن كسنه ي اطلاق اولنور و بواس ميم غير ممكن در بغي معرب دكدر و لفظا
 مفرد و معنى جمعه دخی اطلاق اولنور كقوله تعالى و من الشيعطين من يعصون له و من ايجون دورت موضع واردر
 كبرى استفهام در نحو من عندك و بى خبر در نحو رابت من عندك و بى دخی جزادر نحو من بكر منى اكرمه
 و بى دخی نكره اولوب موصوف اولقدر نحو مرت بن محسن اى بانسان محسن وكاه اولور كه منله علمو و كيتلر
 و نكره لرحكابت اولنور اهل حجاز لغتنه مثلا رابت ز بدا ديسه لرم ز بدا ادر رسن و قن رابت رجلا ديسلر منا
 درسن نكره اولد و غندن اوتري و قن جاني رجل ديسلر منو درسن و قن مرت رجل ديسلر منى درسن و قن
 جاني رجلا ديسلر منان درسن و قن مرت رجلين ديسلر منين درسن نونك ايكيسنه دخی تسكينه
 و جمعه دخی حال بوبله در يعنى نونلري ساكن قبلور رسن قن جاني رجلا ديسلر منون درسن و منين درسن
 نصبه و جرده و من ايله بود كر اولنندن غيريسى حكابت اولنماز يعنى رابت الرجل ديسلر من الرجل درسن رجل
 مرفوع قلما غله غيرى بوجه جاز دكدر كذلك من اوزر نه حرف عطف داخل فلسك مابعدى مرفوع قبلور رسن غيرى
 وجه جاز دكدر مثلا قن ز بد و من ز بد درسن و اكر من اوزن وقف انيوب وصل تسك اخر نه ز باده اولنان
 حرف لري حذف ادر رسن مثلا من يا هدا درسن اكر چه بعض اشعار ده حالت وصله ز باده دخی كلسدر مثلا
 متون انم ديتسدر و مؤننه منه و منتان و منات درسن بونلر ك جمعى تسكينه وارد اولمشدر و اكر مؤننى وقف
 انيوب وصل تسك منة يا هدا درسن تو بنه و منات درسن و قن رابت رجلا و حمار ادر رسن و ايا درسن
 اولدن ز باده دخی حذف ايكيله يعنى كله مندن مفرد ده و ثنيه ده و جمعه اولن ز باده لري حذف ايكيله وصل
 ابتدا و كندن اوتري و قن مرت حمار و رجل ديسلر اى و منى درسن وقف اند و كندن اوتري پس بونك اوزر نه
 قياس ايله و اهل حجاز دن غيريسى بود كر اولنان حكابتلر دن بيرق جائز كور ميموسن كله سنك مابعد نه كلان
 معرفه دخی مرفوع قبلر لرك فم اولسون كرك كنييت اولسون كرك غيرى اولسون و جوهرى ايدر عامه ناس
 فى زمانا اهل حجاز لغنى اوزن در و قن من كله سن اسم ممكن فلسك نونى مشدد قبلور رسن حرفين اوزر نه
 اولد و غندن اوتري من ميمك كسرى بونك سكونى ايله حرف جر در ابتدا غايت ايجون كقولك خرجت من بغداد

من

من

الى

الى الكوفة وكاه اولور من كله سى تبعض ايجون اولور كقولك هذا الدرهم من الدراهم وكاه اولور بيان و تفسير
 ايجون اولور كقولك لله درك من رجل بس كله من بوقوله اسم مكى بى مفسر اولوب الى ترجمه اولور و بارى
 تعالى نك و نزل من السماء من جبال فيها من زبد و بونكى قولنده كاه من واقع اولمشدر اولى ابتدا غايت ايجوندر
 ايكيسى تبعض ايجوندر او ايجيسى تفسير و بيان ايجوندر وكاه اولور من تا كيد لغوا ايجون اولور كقولك ما جاني
 من احد و و محه من رجل كه بونلر كله من ايله تا كيد اولمشدر و بارى تعالى نك فاجنبوا الر جس من الاوثان ديد و كى
 فاجنبوا الر جس الذى هو الاوثان تقدير نه در و ثوب من خز ديد و كرى دخی بوبله در جوهر بونك سوق
 كلا مندن فهم اولنان بودر كه بونلر ده اولن من دخی ز ايله اوله و لكن مشهور مخالف در و اخفش ابتداى بارى
 تعالى نك و ترى الملايكه حافين من حول العرش ديد و كى قولنده من تو كيدا ايجون دخال اولمشدر و رابت ز بدا
 نفسه ديد كك قولك ان نفسه تا كيد ايجون اولد و كى كى ديدى وكاه اولور عرب طابقه سى مارا يته من سنه ديرلر
 من سنه معناسنه و بارى تعالى نك لسجد اسس على التقوى من اول يوم ديدى كى قولى دخی بوبله در وكاه اولور من
 على معناسنه اولور كقوله تعالى و نصرناه من القوم اى على القوم و عرب لرك حالت قسمه من رنى ما فعلت ديد و كرى
 قولنده من حرف جر در باء قسم موضعه وضع اولمشدر زى ر حروف جان نك بعضى بعض مقامنه قائم اولور و قن
 معناده التباس اولسه وكاه اولور كله من دن نونى حذف ايدر ل الفلامه مقارن اولد قلدر اجتماع ساكنيندن
 اوتري مثلا ملكذب ديرلر من الكذب ديك محله نته كم بعض اشعار ده واقع اولمشدر المون ميمك فحى و و او ك
 سكونى ايله ر كسنه نك ز حتم و مؤننن چكك تقول مانه يونه مونا اذا حتمل مؤننه و قام بكفايته المون ميم اولك
 فحى و ياقه نك ضمى و مد بده مؤننى چكك كسنه ابن السكيت و رابى اوزن المنة ميمك فحى و هانك سكونيله خدمت
 معناسنه در و ابو زيد و كسايى ميمك كسرى لره رابت قلدر نه اسمى انكار ابتداى بقال مهن القوم يمينهم مهنه
 من الباب الثالث اذا خدمهم و مهنه ناقه فى صودن دوند كك ضعيفه دخی ديرلر تقول مهنه الابل مهنه اذا حلبتها
 عند الصدر و صدر فحيله دوه صودن عودت ايمكه ديرلر لما هن هانك كسرى بده خدمت بدن كسنه الامتهان
 همزه نك و تانك كسرى بده رنسنه دخی مبتدل قلن تقول امتهنت الشى اذا ابتد لته و امتهان رنسنه دخی ضعيف قلغه دخی
 ديرلر تقول امتهنته اذا ضعفته المهن ميمك فحى و هانك كسرى و مد بده خور اولن كسنه يقال رجل مهن اى حقير
 المين ميمك فحى و يانك سكونيله يان كذب معناسنه الميون خمتينه لجمى بالانلر معناسنه بقال اكثر الطنون ميون
 بقال مان ميين ميتا كذب المان يانك كسرى بده كاذب معناسنه در الميون ميمك فحى و يانك ضمى و مد بده كذلك كاذب
 معناسنه بقال مان فهو ما ين و ميون المان ميمك ضمى و يانك كسرى بده كذلك كاذب اولن نسنه بقال و دفلان ممانين
 فصل النون النتن نونك فحى و تانك سكونيله رمر فخور ايمكه كره بهه معناسنه لانتان همزه نك كسرى بده بعناه بقال
 نتن الشى من الباب الخامس و النتن يعنى المنتن ميمك ضمى و تانك كسرى بده بدرايمه اولن نسنه المنتن ميمك و تانك
 كسرى بده بعناه ميمك ضمى تانك كسرنه تابع قلغين منتن اولمشدر و ز يامفعل و زنى ميمك و عينك كسرى بده ايمه
 عربدن دكدر لقتن على وزن التكرير رنسنه دخی بدرايمه قلن بقال ننه غير نه نينا اذا جعله منتنا المانين ميمك فحى
 و تانك كسرى و مد بده منتنك جمى بدرايمه اولن نسنه ل معناسنه بقال قوم متانين مانه همزه نك و تانك
 و نونك فحيله فعل نجب در نه عجب بدرايمه اولدى معناسنه نونك فحى و حانك سكونى و نونى تانك خيم اوزن
 بناسى ايله بيز معناسنه انا كله سنك جمى در من غير لفظها و اخرى خيمه ايله محريك اولندى التقاء ساكنيندن اوتري
 و خيمه اختيار اولندى خيمه و او ك بعضى اولوب و و او علامت جمع اولوب محى جعندن كات اولد و غيچون در النون
 نونك ضمى و مد بده بالحق حوت معناسنه الانوان همزه نك فحيله جمى بالقلر معناسنه اليننان نون اولك كسرى

مون

مهن

مين

نتن

نون

ومدینه کذلک جفی ونون قلیح کسکین رندخی دیرل شفرة السیف معنایه ووزن عربی طایفه سندن بعضیها
 قلیحک دخی اسمی در ذوالنون نونک کذلک ضمی ومدبله بونس برمنی نیک علیه السلام لقبی درومنی جی وزنی اوزرنه
 یونس نینک باباسی ادی دره نون خروف المعجم دن برحرف در یعنی معنایه دلالت اینین حروف هجادن درو یو
 حروف زیاده دن دخی اولور وگاه اولور تا کیدا یچون فعل مستقیم اخر نه دخی الحاق اولور لام قسیدن صکره
 کقولک والله لاضرین زید و امرک ونهیک اخر نه دخی داخل اولور تقول اخرین زید اولاترین عمر و اوستغها مد نصره
 دخی داخل اولور تقول هل تضرین زید او شرط بدن صکره دخی داخل اولور تقول ماتضرین زید اضر من یحیی ان اوزرنه
 ما زیاده قلسک فعل شرط اوزرنه دخی نون تا کید زیاده قیلور سن قال الله تعالی فاما ثقیفهم فی الحرب فشردهم من
 خلفهم وثنیه سندن لتضرین زید یا یار جلان دیر سن و جمعته یار جلان اضرین زید ادر سن بانک ضمی ایله ویا
 اضرین زید ادر سن بانک کسری ایله ویا نسوة اضرین زید ادر سن و یونک اصلی اضرین ایدی اوج نونه
 پس فونلر کینین الفله فصل ابتدا کد نصره ثنیه تشبیهانونی مکسور قلیدلم وگاه اولور نون تا کید خفیفه دخی
 اولور مشدده اولور دخی کی لکن خفیفه ساکن مقارن اولور ساقط اولور و انک اوزرنه وقف اتسک ماقبل
 مفتوح اولور قد الفه قلب اولور وگاه اولور حالت وصله حذف اولور و مخففه هر مشدده داخل اولور دخی
 یره داخل اولور و الا یکی موضعه داخل اولور که اول یکی موضعک بری ثنیه در نحو یار جلان اضر مان زید او یو
 جمع مؤنث در نحو یا نسوة اضرین زید یا یو یکی موضعه مشدده دن غیر یسی صالح اولور نون ثنیه یه
 ملتبس اولور دیووقف حالند و یو موضعلر دیو نون خفیفه نیک دخوان جائز کور مشدر لکن قول اول
 اچود در التورین علی وزن التکریم اسمی منونی قلیح قول نونک الاسم تنوینا و بنوینا بن اسمک اخر نه مخصوص اول نون
 ساکه دخی دیرلر کد تلفظ ده طاهر اولور کتابته اولور فصل الواو الونین و اوک فحی و تانک کسری ومدبله یور که بر
 طمر در که منقطع اولور قد صاحبی هلاک اولور الوتن و اوک فحی و تانک سکونیه یور که طمر نه اورمق تقول وثنه
 من الباب الثاني اذا صبت وثنه الوتن تانک کسری به مکانه ثابت و دائم اول نون سنه الوتون خمتنه دائم اولمق التنه
 تانک کسری به معنایه بقال و تن الماء وغیره و تونا و تنه من الباب الثاني ایضا ای دام و لم یقطع الوتن تانک کسری به
 مشول کوزلی صور در که زایل اولمیه معین دائم معنایه المواثقه میمک ضمی و تانک فحی ایله برنسنه به ملازم ایدوب
 اندن از ایلق الوتن و اوک و ثاء مثلته نیک فحیه صمیت معنایه الوتن و اوک ضمی و تانک سکونیه جچی ثیلر
 معنایه الا و ثان همزه نیک فحی ایله کذلک جچی اسدله اساد کی اسدک جمعته الاستیثان همزه نیک و تانک کسری به
 برنسنه یی جو غلغی بقال استوثن الرجل من المال اذا استکثر منه و بواستو ثیم کی اولور ثاء مثلته ایله و جمیله واستور
 کی اولور کذلک ثاء مثلته و راء مهمله ایله که بونلر دخی برنسنه یی جو غلغی دیمکدر الوتن تانک کسری به ثابت
 و دائم اول نون سنه و ان کی در لفظا و معنی الوجین و اوک فحی و جیمک کسری ومدبله برک اولن بر در که فی الجملة یو کسک
 اوله و صریح اولیه الوجنه و اوک فحی و جیمک سکونی و الفک مدبله مشول ناقه در که برک اوله ذکر اولن یره تشبیه
 اولر مشدر صلابت جهنم بدن و بعضلر ابتدی و جناشول ناقه در که و جنین عظیم اوله الوجنه و اوک فحی و جیمک
 سکونیه یوزده اولن یومری بر در کاک معنایه و بونه دورت لغت وارد رری و جنه در ذکر اولن اوزن و یری
 دخی و جنه در و اوک کسری به و یری دخی و جنه در و اوک ضمیله و یری ده اجنه در همزه نیک ضمیله و جیمک جمله سندن
 سکونیه الواوین میمک ضمی و جیمک فحی و تشدید مدبله بکا قری یومری اولن کنسه عظیم الوجنه معنایه الوجن و اوک
 فحی و جیمک سکونیه دو کذلک دخی معنایه بقال و جن القصار الثوب یجنه و جنان من الباب الثاني اذا قد اجنیه میمک
 کسری ومدی و جیمک فحیه شول التدر که انو که میزد و کرلر المراجن میمک فحی و جیمک کسری به جچی ذکر اولن التار

معنایه التورین علی وزن التکریم کذلک دخی معنایه و بقال ما دوری ای من وجن الخلد هو ای الناس هو
 یعنی یو برکلام در که تخفیر محله استعمال اولور تورین جلد اعمال حقیره دن اولمغله الوجین و اوک فحی و جیمک
 کسری ومدبله دن نیک کناری شط الواوی معنایه الودن و اوک فحی و دالک سکونیه برنسنه یی یاش اینک
 الودان و اوک فحی و دالک تخفیر ایله بمعنایه تقول و دت الشی و دنا و ودانا من الباب الثاني اذا بالته و ودن کویا کی
 اولن کسنه احوال کرکی کی تدارک ایتمکه دخی دیرلر بقال اخذ و اقی و دانه ای فی حسن القيام علی العروس و ودن
 عورت ضعیف اوغلن طغور معنه دخی دیرلر الابدان همزه نیک کسری ومدبله کذلک عورت ضعیف اوغلن
 طغور من بقال و دت المرأة و دت اولدت ولد اضا و یا و صاوی ضاد معنه ایله ضعیفه یز المودن میمک فحی
 و دالک ضمی ومدبله اصلش سنه منقوع معنایه الودین و اوک فحی و دالک کسری ومدبله بمعنایه و بر قوم بیت
 الخس نام عورت یو طاش کتور و یو بونی تعلین کسبو رد بد کار نه دنوه دبدی یعنی سنن اصلد کین کسین دبدی
 طاش خود اصلش قابل دکل و مودون نه دن ضعیف طوغن اوغلن المودن میمک ضمی ومدی و دالک فحیه
 کذلک ضعیف طوغن اوغلن الاندان همزه نیک کسری و تانک دخی کسری و تشدید مدبله اصلش و اصلش
 معنایه کلور بقال اندن اذ التل و اندنه ایضا اذ ایله فهو یعدی و یلزم المیزان میمک کسری ومدبله تراز و که
 معروف در اصلی موزان ایدی و اوک ماقبل مکسور اولور و یچون یایه منقلب اولدی و میزان النهار کون استویه
 و ارمغه دخی دیرلر بقال قام میزان النهار اذا انتصف الوزن و اوک فحی و زانک سکونیه طار ترق الزنه زانک کسری
 و نونک تخفیر ایله بمعنایه تقول و زت الشی و زنا و زنه من الباب الثاني و وزن برکسنه به برنسنه طار ترقه دخی دیرلر
 تقول و زت فلانا و و زت لفلان قال الله تعالی و اذا کالوهم اوزنوهم یخسرون و وزن برنسنه به برنسنه به بر
 کلکه دخی دیرلر بقال هذا وزن درهما و وزن بر بلدر که دخی اسمی در که حضار دیکله معروف بلدر له طوغر
 وعر بلرک الحضار والوزن خلفان دبد کار نیک و جچی بودر که ذکر اولن ان بلدر لسهیل بلدر زدن مقدم
 طوغن غن کورن کسنه سهیل طن ایدوب سهیل در دیوین ایلر و وزن ناحیه معنایه دخی کاور منه
 قولهم هو وزن الجبل ای ناحیه منه و زنه مقابل معنایه دخی کاور بقال هوزنه الجبل ای حذاء و سیمو به
 ایتدی یونلر یعنی وزن الجبل و زنه الجبل ظرفیت اوزن منصوب بلدر الوازن زانک کسری به برار و ان درهم
 بقال هذا درهم و وزن ای لازیه فیه و لا نقصان الموازنه میمک ضمی و زانک فحیه برنسنه یی برنسنه به و زنده
 برار قلیح الوازن و اوک کسری به بمعنایه تقول و ازنت بین الشیین موازنه و و زانا و برنسنه به برار و لغه یا خود
 انک مقابله سندن اولمغه دخی دیرلر بقال هذا یوازن هذا اذ کل علی زنه او کان مخاذیه الاتزان همزه نیک کسری
 و تانک کسری و تشدید مدبله برنسنه یی طار توب الملق بقال وزن المعطى و اترن الاخذکما بقال تقد المعطى
 و اتقد الاخذ یعنی اقیه یی و برن انتخاب ایدوب و یری و ان انتخاب ایدوب الیدی پس اترن باب افتعال دن در
 و او تابه قلب اولنوب ادغام اولر مشدر الوزین و اوک فحی و زانک کسری ومدبله شول حنظل در که او کوختش
 اوله یعنی اون اولش اوله و حنظل قرغه دو کا کی دبد کری سنه در که اطبا قتنه معروف در و وزین اهل وقار
 اولن کسنه دخی دیرلر وزن معنایه موزن میمک و زانک فحیه بر موضعک اسمی در ساذ در موح و موهب
 کی در الوسن فحیه لیر غنق نفاس معنایه السنه سبک کسری به کذلک ایز غماق بقال و سن
 الرجل من الباب الرابع وعر بلرک اوسن بارجل لیلک دبد کمری و لرنه همزه همزه وصل و سین مفتوح در
 و تقول ماله و لا و سن الا ذک یعنی هنی واستراخی مقصود اولن سنه یه مصر و قدر و زیاده و نون اولمغه
 دخی دیرلر بقال و سن الرجل من الباب الرابع ایضا اذ غشی علیه من نثن المیر منلی اسن الوسنان و اوک

ودن

وزن

وسن

وثن

وثن

وجن

فخی و سبک سکونیه از غن کسسه بقال و سن الرجل فهو وسنان الاستينان همزه نك كسرى وتانك كسرى
 ومد بله كذلك ايز غنق بقال و سن الرجل واستو سن جنى الايسان بر كسسه في قيونك رايحه سى اورمق بقال
 اوسنه البير للوسنه ميمك ضمي وسبك كسرى بله شول فيودر كرايحه سى كيرن كسسه في اورن بقال ركيه موسنه
 وركيه رانك فخی و يانك تشد ببله ديبى يقين اولن قيوالتوسن فختينله وسبك ضمي وتشد ببله بر كسسه نك
 اوزرنه او بوركن كلك بقال توسنها اذا اتاها وهي نايمة و بوندين مقصود اركك ديشيه او بوركن كلى ديك
 اولور الميسان ميمك كسرى ومد بله اهل وقار اولن كسسه بقال امرأة ميسان كان بهاسنه من رانتهاي كوي اكه
 زيايه وقارندن او بحويه وار مشدر ميسان ميمك فخی و يانك سكونيه بله رموضك اسمي در الوضين واوك فخی وضاد
 معجمك كسرى ومد بله محقه اوزن چك كلى قولن كه قتب ايچون اولن بطان مثابه سنه وزجل ايچون اولن
 تصد ير مثابه سنه واكر ايچون اولن حزام مثابه سنه در ووضين قايشدن اوراش يصي قولاندر كه زيايه
 استحكام ايچون برقاج قاندين ايدر لر الوضين فختينله جمعي ذكر اولن قولاندر معناسنه وابوعبيد ايتدى وضين
 ديرلر موضوعون محله نك قتل ديرلر مقتول محله الوضين واوك فخی وضاد سكونيه ذكر اولن قولاندر اورمك
 تقول وضنت التسع اضنه وضناذا اسجته ونسج نونك كسرى بله قولانه ديرلر للوضونه ميمك فخی وضاد كسرى
 ومدى ايله شول زن در كه حلقه لريك زيايه برى رينه كرشه سندن طوقش كي اولور وموضونه جواهر ايله
 طوقشه دخی ديرلر منه قوله تعالى على سر رموضونه ومجاهد بوابت كريحه نك تفسيره اي مرمولة بالذهب والخواهر
 ديشندن ومرمولة اوراش معناسنه در الوطن فختينله انسانك اولدوخى پرورو به نام شاعر سترندن وطني
 تخفيف ابدوب وسطن ساكن قشدر الاوطان همزه نك فختيله جمعي وطنلر معناسنه واوطان الغنم قيون
 يتاخي اولن يرلر الاطان همزه نك كسرى ومد بله برى وطن طوقش التوطن على وزن التكرير بمعناه الاستيطان
 همزه نك وتانك كسرى ومد بله بمعناه ايضا تقول اوطنت الارض ووطنتها توطينا واستوطنتها اذا اتخذها
 وطنا الاطان همزه نك كسرى وتانك كسرى وتشد ببله بمعناه ايضا بواب افتعالدن در قلب وادغامه
 اطنان اولمشدر وتوطن النفس نفس بر سنه يه يا قشدر مقدر الميطان ميمك كسرى ومد بله بر سنه نك غايي
 وميطان شول يره دخی ديرلر كه يوكرك انلر بني قوشغه اورادن تعيين ايدر لر اول ميد لك اوليدر وميثاء وميداء ميمك
 كسرى ومد بله ميدان اخرنه ديرلر المواطن ميمك فخی وطانك كسرى بله جنك رلر قال الله تعالى اقد نصركم الله في
 مواطن كثيرة المواطن ميمك فخی وطانك كسرى بله واحدى جنك رلر معناسنه الوعنه واوك فخی وعينك سكونيه
 بك رارض صلبه معناسنه التوعن فختينله وعينك ضمي وتشد ببله دوه زيايه سمر مك بقال توعنت الناقه اذا
 سمت غايه السمن الوكن واوك فخی وكافك سكونيه قوش يواسى كرك طاغده اولسون كرك ديوارده اولسون
 عش معناسنه وعش عين مهمله نك ضمي وشينك تشد ببله شول يوادركه قوش انى چوب ديوشر مكمله
 الموكن ميمك فخی وكافك كسرى بله بمعناه واصمى ايتدى وكن شول قوش يواسى درك چوب ديوشر مكسرن اوله
 ووكرايه شول قوش يواسى درك چوب ديوشر مكمله وله وكن قوش يورده سن قنادى التمه المغه دخی ديرلر بقال
 وكن الطائر يصبه يكنه وكنانم الباب الثاني اذا حضنه الوكنه واوك ضمي وكافك سكونيه قوش اوزاغى
 يهر قنده اولور سه اولسون الاكنه همزه نك ضمي وكافك سكونيه بمعناها الوكات واوك ضمي وكافك سكونيه جمعي
 قوش ايتور قلى معناسنه الوكات واوك وكافك ضمي ايله كذلك جمعي معناني مزبورده لغتد الوكات واوك ضمي
 وكافك فختيله كذلك جمعي مزبورده لغتد الوكن واوك ضمي وكافك فختيله كذلك جمعي تهكم بونك مثالي ركيه جعنه
 مرورا تشدر الوهن واوك فخی وهانك سكونيه ضعيف اولمق معناسنه در وضعيف ايمكه دخی ديرلر بقال وهن

وضن

وطن

وعن

وكن

وهن

الانسان ووهنه غير يتعدى ولا يتعدى ووهن چوق دوه ويدخی ديرلر ايل كثيف معناسنه ووهن كيمكه نك نصفند
 دخی ديرلر الموهن ميمك فخی وواوك سكونيه كذلك نصف ليله ديرلر واصمى ايتدى كيمكه نك كسرى كيمكه ديرلر الوهن
 فختينله كذلك ضعيف اولمق بقال وهن وهنا اذا ضعف الايهان همزه نك كسرى ومد بله ضعيف قلق وابهان
 كيمكه نك نصفند يا خود او اخرنه داخل اولمغه دخی ديرلر نقول او هناى صرنا في ذلك الساعة التوهين على وزن
 التكرم بمعناه تقول او هنته ووهنته توهينا الواهنة هانك كسرى بله قصه ايكو قصيرى معناسنه كذا سفل الاصلاح
 ديك اولور الوهانة واوك فخی وهانك سكونيه شول عورندر كه انده ضعف وفتور اوله فصل الهاء التهان
 تانك فخی وهانك سكونيه ديه ديد كلى يعمور دن بر نوع در وديعه شول يعمور در كه قلى يا ثلث نهار يا ثلث ليل
 اوله واكر نه حد اوليه ونضير ايتدى تهان شول يعمور در كه بر ساعت يغه بر مقدار يكد كدن صكره يغه ووهنتان
 يعمور طمغه دخی ديرلر الهتن هانك فخی وتانك سكونيه كذلك يعمور طمغه من الهتون فختينله بمعناه الهتن تانك
 كسرى بله طمخين نسته بقال سحاب هانك الهتن هانك ضمي وتانك فخی وتشد ببله جمعي بقال سحاب هتن مثل
 رايك وركع الهتون هانك فخی وتانك ضمي ومد بله بمعناه بقال سحاب هتون الهتن فختينله جمعي عوده نك كسرى
 الهجان هانك كسرى بله شول دوه در كه اق اوله و بونده نك كير ونايت وجمع وافر ادر ابر اولور بقال بعير هجان وناقه
 هجان الهجان هانك فخی وتانك كسرى ايله هجانك جمعي بعض روايت اوزن هجان شول يره دخی ديرلر كطير اغي
 خوب اولوب نياتدن خالي ايله بقال ارض هجان مرت اى طيمه الترب خالية عن الثبات ومرت بمقامه جوهري
 نسته نك اختلاف اوزن در بعضند مرت اى مثناة مخففة ايله واقع اولمشدر و بعضند به موحدة مشدده
 ايله واقع اولمشدر جمع ناس معناسنه هجان كريحه اولر عورته دخی ديرلر بقال امرأة هجان اى كريحه واصمى
 اميرالمؤمنين عليهنك رضى الله عنه هذا جنائى وهجانه فيه وكل جان يده الى فيه ديدكى قولنده هجان خبار
 معناسنه در ديدى وجنائى التردد ما خود در ميوه ديرمك معنا سنه ويزيدى ايتدى هجان ايوالكي طاهر
 اولن نسته در تهكم هجين هجين بيا لخي ظاهر اولن در وهجت انه جابندن اوورقن باباسى جنس اولوب انسى
 ناجنس اولسه ولد هجين اولور الهاجن حيمك كسرى بله شول قير در كه قبل البلوغ زوج اولنه وكذلك دوه نك
 وسايرهايك خرده سنه دخی هاجن ديرلر وفي المثل جلت الهاجن عن الولد اى صغرت وجلت الهاجن عن الر قدور قد
 راه مهمله نك كسرى وفانك سكونيه بيوك قدح در يعنى دونك خرده سى سود ايله بيوك قدحى طولد رمز و ابن
 الاعرابى ايتدى جلت العلبه عن الهاجن ديرلر كبرت معنا سنه وعلبه دوه در بسندن اولن سود قانه ديرلر وابن
 الاعرابى ايتدى هاجن شول بنت لبون در كه بى وقت يوكل اولوب بى وقت طوغره حالاكه اول كاصالح اوليه اتهمجين
 على وزن التكرير بر سنه دخی هجين قلق يعنى بد اصل قلق وى كوهر قلق بقال هجنه اذا جعله هجينا وهجين بر سنه دخی
 قيج كورمكه دخی ديرلر الهجان همزه نك وتانك كسرى بله قير صغيره ايكن وطى اتمك نقول الهجنت الحارة اذا
 وطئت وهي صغيرة المهجته ميمك ضمي وحيمك كسرى بله شول تازه خرما عاجي در كه بتد ايش ويزمش اوله الهدون
 فختينله ساكن اولمق بقال هدن يهدن هدونا من الباب الاول اذا سكن وهدنه دخی ديرلر ساكن قلدى معناسنه
 متعدى وغير متعدى كاور المهادنه ميمك ضمي وذلك فختيله مصالحة قلق بقال هادنه اذا صالحه الهدنه هانك ضمي
 ودالك سكونيه ليدر سكون معناسندن ومصالحه معنا سندن ومنه قولهم هدنه على دخن اى سكون على غل
 ودخن تو سدر دخان معناسنه التهادن تانك فخی ودالك ضمي له حوال منتظم اولوب ايش درست اولمق بقال هادنت
 الامور اذا استقامت الهدان هانك كسرى بله الحق وتقبل معناسنه الهدون هانك ضمي ودالك ضمي ومد بله جمعي الحق
 وتقبل اولنلر معناسنه التهدين على وزن التكرم عورت ولدن كلامي ايله ساكن قلق انى او بختي دبلد كك وتهدين

هتن

هجين

هدن

هون

هون

هون

هون

هون

هون

هون

که آنکه دخی در بر بطو معناسنه هوان هانک فخی وزانک کسری به قیسدن بر قبیلک یاباسی ادی در کاه اول هوان بن
منصور در که جدا عیسی قیس عیلان در الهیون هانک کسری و لامک سکونی و یانک فخی ابله بر دون وزی
اوزن بر اوتک اسمی در و بر دون بار کیره در بر الهین میم اولک فخی و هانک فخی و میم نانینک کسری به حاضر معناسنه
و بونک اصلی غیر بلی خور فدن امین قایمی دیک اولور و بوحالت معنای حضور ی اقتضای اند کچون لازمیله
تعبیر و لنوب شاهد له تقسیم و اولشدر و بحسب الاشتقاق اصلی ما امن ابدی مد حرج کی امن فهو ما امن دن
همزه نایه یایه قلب اولندی اجتماع همز بنی کسری کورد کسری سیدن و همزه اولی هایه قلب اولندی اولی
الماء دن هراق الماء دبد کسری کی الهین هانک فخی و دن اولک کسری و مدبله بر نسنه یی ارز و ابدنوب اکادقت
ایتمک بقال هن یهن هینا من الباب الثاني اذا حق وهین اغلی معناسنه دخی کلور بکا کی و هنا هانک فخی و نونک
تشد بدبله کاه اولور مکانه اشارت و لنور هنا کی ته کم بعض اشعار ده واقع اولشدر الهانک هانک فخی و نونک
تخفیفه قوت و قد رت بقال ما بالعبه هانک ای طروق و طروق طانک کسری و و نانک سکونیله شحه دیرل
و مقصود قوت و قدرت در الاهان همزه نایه کسری به قوت و قدرت و بر مرک نقول اهته الله ای جعله قویا
قادر المهنون میمک فخی و نونک فخی و مدبله قوت و قدرت بولش کسینه الهینه هانک کسری و نون اولک فخیله
بر جنس کر یی در خار پشت مخصوص معناسنه الهون هانک فخی و و اوک سکونیله سکون و و قار اوزن اولق بقال
فلان یحیی علی الارض هون و هون بر نسنه سهولته اولغه دخی دیرل بقال هان علیه الشی اذا خف التهو بن علی وزن
الکرم اسان قلب بقال هون الله علیه ای سهله و خفغه الهین هانک فخی و نانک کسری و تشدد بدبله اسان اولن نسنه
فعیل وزی و نون در الهین هانک فخی و نانک سکونیله بمعناه مخفف منه لا هو ناه همزه نایه فخی و و اوک کسری و الفک
مدبله جمی اسان اولن نسنه معناسنه افعل اوزن اولور شئ ابله استیاء کی الهینون هانک فخی و نانک سکونیله
کذلک جمی بقال قوم هینون لهنون هانک فخی و مدبله خور حقیر اولق الهون فختبندله اسم در ذکر اولن
معنای الا هانک همزه نایه کسری به بر کسینه یی خفیفه ابدوب حقیر کورمک بقال اهانه اذا استخف به المهانک میمک
فخیله کذلک خور حقیر اولق بقال رجل فیه مهانة ای ذل وضعف الاستهانة همزه نایه و نانک کسری به بر نسنه یی
حقیر کورمک التهانک نانک فخی و و اوک فخی ابله بمعناه بقال استهانة و نهان و اذا استخقره هون هانک فخی و مدبله
طایفه عر بدن کنانه نایه برادرنک اسمی در کاه اول هون بن حریه در که جدا عیسی مضر در الهینه هانک کسری
و مدبله سهولت معناسنه در بقال امش علی هینک ای علی رساک و رسل و نانک کسری به اسانلق اوزن اولغه دیرل
اهون همزه نایه و و اوک فخی و مایند هانک سکونیله و شنبه کورمک اسمی در طایفه عربک اسماء قدیمه سندن در
الهون و اوک فخیله شول معروف نسنه در که ایچند بر نسنه حل ابدلر معرب در و بونک اصلی هاوون ابدی
در اجمی الهوون کلور هانک فخی و و او نانینک کسری و مدبله قانونه قوانین کی پس و او نانی استنقلا حذف
ابدوب و او و لای مفتوح قلدر کلام عربده فاعل و رزی و لمدو غیچون عینک فخی ابله فصل الیاء الیتن یانک فخی
و نانک سکونیله و او غلنک حالت لاندن لبتد ابقلر ی حقیمقدر اللری جقمردن اول بقال ینت المرأة و الناقة اذا ولدت
کذلک المرون یانک فخی و و نانک فخی و مدبله لک اولانک صوبی من معناسنه و بوسدر و قاموسه سمیلنه تعرض
اولنامش در صاحب قاموسک خواص اشیا به اشارت عاد تیکن ذوزن یانک و زای معجه نایه فخیله ملوک
حیردن بر ملک اسمی در کاه کاکوندر لر نسبت اولنور بقال ریح زری لارنی همزه نایه و نانک فخی و و نانک
تشد بدبله کذلک ذوزنه منسوب اولن کوندر ده لغت در الیزانی یانک فخی و یای اخیرک تشدد بدبله
والا زنی همزه نایه و نانک فخی و و نانک تشدد بدبله کذلک ذکر اولن معناده لغت در الیفن یانک و نانک
فخیله زیاده یشلو اولن پیر شیخ کبیر معناسنه الیقین یانک فخی و و نانک کسری و مدبله بر نسنه یی

اعتقاد به

یقین

یقین

اعتقاد ابله فخی یانک نقول انا علی یقین منه کاه اولور طندت یقینله و کاه اولور یقیندن طن ابله تعبیر اولنور الیقین
فختبندله بر نسنه یی ذکر اولن وجه اوزن یانک مصدر در الا یقان همزه نایه کسری و مدبله بمعناه الاستیقان
همزه نایه کسری و و نانک کسری و مدبله بمعناه کذلک التیقن فختبندله و قافک فخی و تشدد بدبله بمعناه
کذلک نقول یقین بقنا من الباب الرابع و یقینت و استیقنت و یقینت کله معنی الموقن میمک فخی و مدبله و قافک
کسری به بر نسنه یی یقین اوزن یایه کسینه یا و اوه منقلب اولدی ماقبلی مضوم اولد و غندن اوتری المیقن میمک
فخی و یانک فخی و قافک کسری به موقنک تصغیری یا اصلی اوزن عودت اتمکله الهین فختبندله عرب طایفه سینه
مخصوص شهر در دینی فختبندله و یانک آخره تشدد بدبله ذکر اولن شهره منسوب اولن نسنه الیانی
یانک ابد فخی و آخره سکونیله بمعناه و بونک اصلی یی ابدی آخره یی نسبت تخفیف اولنوب الف عوصی
و بر لشددر پس الفله یای مشدد جمع اولماز و سبویه ایتدی عرب طایفه سندن بعضی یانی یانک تشدد بدبله
دیرل بدی الیانی یای اولک فخی و و نانک تخفیفه کذلک یینه منسوب اولن کسینه ل الیانون یانک
فخی و نونک فخی و مدبله بمعناه بقال قوم یانیة و یانون مثل یانیة و یانون و یقال امرأة یانیة ایضا الایان
همزه نایه کسری و مدبله یینه کذلک التیقین علی وزن التکریم بمعناه المیا منه میم اولک فخی و و نانک فخیله
معناه کذلک بقال ابن الرجل و یمن و یا من اذا اتی الیمن و کذا اخذ فی سیره یمینا یعنی صلح جانبه سیر اتمک
دخی دیرل بقال یا من یافلان یا محلیک ای خدمهم یینه و لا تقبل یتامن بهم و الغامة تقوله التینی تانک و میمک فخی
و یاء تحتانینک مایند سکونی و آخره اولن یانک تشدد بدبله یی و لا یانک اطرافی افق الیمن معنای سینه
الین یانک فخی و میمک سکونیله بکت معناسنه بقال یمن فلان علی قومه من الباب الخامس اذا صار مبارک
علیهم و یقال یمنهم بالفتح ایضا الیمنون میم اولک فخی و و نانک فخی و مدبله مبارک اولن کسینه من یمن بالضم فهو
میمن الیمن میمک کسری به کذلک مبارک اولن کسینه من یمن بالفتح فهو یامن فین و یمن فی الافعال بکون مثل شیخ
و شام التین فختبندله و میمک فخی و تشدد بدبله بر نسنه ابله مبارک طلب اتمک الایمن همزه نایه فخی و میمک کسری به
مبارک اولن نسنه لوصاع اللرمعنا سنده کور و یامن اشانک مقابلی در نامبارک اولن نسنه لوصول اللرم
معناسنه و یامن یمنک دخی جمی کلور کور یا کدین الین اوزنه جمع اولنوب الین یامن اوزنه جمع اولنشددر
ومن اذن اوزنه جمع اولند و فخی کی الینه یانک فخی و میمک سکونیله صاع جانب که یسرتک مقابلی در وصول
جانب معناسنه بقال قد فلان یینه الاین همزه نایه و میمک فخی ابله صاع جانب الینه میمک فخی و و نانک سکونی و میمک
آخرک دخی فخیله بمعناه بونلر ايسر ابله میسر نایه مقابلی در الین یانک فخی و میمک کسری و مدبله قوت و یمن دین
معناسنه ده کلور معنای مذکور دن ما خود در منه قوله تعالى تا تو تاعن الیمن قال الیمن عباس ای من قبل الدین
فتزینون لفاضلا لثنا کانه اذیا تو تاعن المانی السهل و یمن عالی در جهید دخی دیرل اسمی ایتدی عرب لک فلان عندنا
بالین دبد کلری بمنزلة حسنة معناسنه در الین الین کله اولاده همزه نایه و میمک فخی بعد میمک کسری
و مدبله مبارک معناسنه در بقال قدم فلان علی الین ای علی الین و یمن اندا یمنکه دخی دیرل قسم معناسنه
الاین همزه نایه فخی و میمک فخی ابله یمنک جمی قسملر معناسنه الاین همزه نایه فخی ابله کذلک جمی و یمنه
یمن دبد بلر اندا یمن کن هر کس صاع الن بولد اشانک صاع الن و وضع ایتد کچون و لکری صاع جانب معناسنه
اولوب طرف اولور سه جمع اولماز و یمن طرف جمع اولنقه صاع الن و لکری صاع الن و متفاوته الاسماء
اولد و غیچون کور لری کم قد ام خلفه مخالف و یمنه مخالف و عماله مخالف در یعنی هر کسندک یمنی مثلا واحد در
ماعد اولن جهلر نه دال اولن غیر یی الفاظ در یمن یمنک جمع اولنسمی شخص واحد نظر جازا و لکری مکرر

اعتقاد به

اشخاص متعدده به نظر اوله تنه که دو سه و سینه این الایل و اشمل الایل دیر و عین انسانک و غیرک صاغنه
 دخی دیر الین یانک منی و میمک فخی و یاء نایمک کسری و تشدید به یینک تصغیر بدو هاسر و اما المیر المومنین
 حضرت عمر رضی الله عنه حدیثه که ها به وارد اولشدن زود تا بمینتیهامز الهمید توجیهی بود که
 بمینتیهاد بلشدن فخی کله سنک تصغیری اولما غله ککوباکه یاه اولی تایه قلب او تشدد تا نیت ایچون
 اولمه ده مشترک اولدو قلی جهندن وهیدد قرقه دو ککنک تخمه دیرل تخم حنظل معنا سنه الینه یانک
 منی و میمک سکونی الیه بن برده لرندن برجنس برده نک اسمی درام این همزه نک و میمک فخی الیه برعورتک
 اسمی در کسر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اولاد صغاری انک حضانه سنه ایکن ای ازاد ابدوب
 زبانه ترویج آیتد کله و بیک اندن اسامه ادلو اوغلی طوغشدر این الله همزه نک فخی و میمک ضعیفه برلفظدر که
 موضع قسمه وضع اولشدن و الفی الف و صلندر اکثر حجة قنده و اسماده الف وصل مفتوح کلسدر
 بوندن غیر و کاه اولور بونک اوزنه تا کیند ایچون لام ابتدا داخل اولور نقول لیل الله پس حالت وصله
 الفی حذف ابدن سن و این مبتدایک طریقله مرفوع اولوب خبری محذوف اولور تقدیری لیل الله قسمی
 و این الله ما القسم بـ اولما غله فخی بونکله باری تعالی به خطاب یسک لینک دیر سن و فی حدیث عروقه بن زبانه قال
 لینک این کنت ابتلیت لقد عافیت و کاه اولور اینندن نونی حذف ابدوب ایم الله دیرل همزه نک فخی و کسر به و کاه
 اولور یایی حذف ابدوب ایم الله دیرل و کاه اولور میمک مضومه الیه اکثفا ابدوب ایم الله دیرل و کاه اولور میمک
 قیلور لر حرف واحد اولوب بایه ضعیفه اولدو و میمک و کاه اولور من الله دیرل میمک و نونک منی الیه و من الله دیرل
 میمک و نونک فخی الیه و من الله دیرل اینکسنک دخی کسر به و ابو عبید ایتدی کاه اولور لفظ یینله دخی قسم
 قیلوب یین الله لا افعل دیرل و کاه اولور یینی افعل ضعیفه سی اوزن جمع قیلوب این دبد کدن صکره لفظ اینله
 قسم قیلوب این الله لا فعلن کذا دیرل و ابو عبید ایتدی اولی همزه وصل اولن این الیه قسم قانغک اصلی بودر
 بعد کثرت استعماله خفت مقصود اولغین نونی حذف اولشدن لم یکن کله سندن حذف ابدوب لم یکن
 دبد کاری کی و من نور ایتدی بونک حذف نوندن ماعد الغت کثیره وارد و بومذبه ذاهب اولوب این کسان
 و این درستیو ایتمشدر در که اینک الفی الف قطع در یینک جمع در همزه سی تخفیف اولوب حالت وصله
 طرح اولدو فخی کثرت استعمالندن اوتری در دیشلر در و الله تعالی علم بالمصواب باب الهاء من کتاب
 ترجمه النجاشی الجوهری فصل الالف الابه همزه نک فخی و یانک سکونیله برسنه فی او تشکن متنبه اولوب
 خاطره کتورمک نقول ابهت للامر لیه انهامن الباب الثالث اذا نسبته انتبهت له و ما ابهت له تا به ایه الله دخی
 دیر سن مصدر نه فحینه باب رابعن نهت بها کی الابه همزه نک فخی و یانک فخی و تشدید به اولوق
 عظمت معنا سنه التابه فحینه و یانک منی و تشدید به برکسنه یوککنک تکبر معنا سنه الابه فحینه و هانک
 تشدید به اوزی بوغی اولن کسنه اجم معنا سنه فخی دکلدر که ایهام موضعیه و واقع اولن فصل بالیدی یکن
 جوهر نک تسهیل اللطالین مناسبت فی الجملة الابه بعض لغتی بطریق الاستطراد ذکر ایتمک عادی در و عجلندن
 اعاده اتعی بومعنی تا یید ابدن رس صاحب قاموس بومعوله رده مز بوری غلطه و و همه نسبت اینک وجه
 دکلدر التابه فحینه و تاء نایمک منی و تشدید به نقصان عقل تعبه دن تبدیل اولشدن معتوه لوق
 معنا سنه الاقه همزه نک فخی و قاف سکونیله طاعت معنا سنه فحینه مقلوب در که فاه دخی طاعته دیرل الاله
 همزه نک کسر به عبادت کی در و زنا و معنی بقاله الاله من الباب الثالث اذ عید و منه قر الی عباس و بذرک
 و الا هتک بکسر الهمزه بمعنی و عبادتک و کان بقول ان فرعون کان یعبد یعنی فرعون عبادت اولور دی

الله فحینه و لا تمک تشدید به و مذبه که اسم ذات مستجمع جمیع صفات در اصلی ذکر اولن لفظدن مأخوذ در
 که بواسطه الاله ابدی فعال و زنی اوزن کسر فایله مفعول معنا سنه پس الاله مألوه معنا سنه اولور که معبود دیک
 اولور امام کی که مؤتم به معنا سنه در وقتا که الالهک اوزنه الف لام داخل اولدی همزه حذف اولندی کثرت
 استعمالدن اوتری واکر الف لام همزه دن عوض اولیدی معوض عنه الیه جمع اولدی حالاکه الاله دیرل و همزه
 حالت نداده همزه قطع قلندی الف لام لازم قلند و غندن اوتری فخیما هذا الاسم و جوهری ابدن این ابا علی
 مخوفی ایشتم که الف لام همزه دن عوض در دیر ابدی و عوض اولدو غنه همزه نک حالت قسمه و حالت نداده
 همزه قطع اولدو فخی دلالت ابدن ته که ان الله لتفعلن و یا الله افعلی دیرل واکر عوض اولسه الف لام حالت نداده
 ثابت اولدی هذا الاسم غیر نه ثابت اولدی فخی و همزه نک همزه قطع اولسی کله به لازم اولدو غنه
 بناء دکلدر واکر اکنبه اولسه الذی وائی کله لر نه دخی همزه همزه قطع اولوق لازم اولور دی و بونک همزه قطع
 اولسی همزه مفتوحه اولدو و غندن اوتری دخی دکلدر زبانه ابدن اوتری ولسه ایم الله ده و این الله ده دخی همزه قطع
 اولور دی و کثرت استعمالدن اوتری دخی دکلدر اگر کثرت استعمالدن اوتری اولسه سایر کثیر استعمال اولن
 کله رده دخی اولور دی پس معلوم اولدی که مز بوز ک همزه سی همزه قطع اولسی مز بون مخصوص بر حالتدن
 اوتری در که اول ابتدای کله اولن حرف محذوف و فتن عوض اولسی در دیر ابدی و سیمویه الله کله سنک اصلی لاه اولسن
 جائز کورمندی ته که فصل لام که کور انشاء الله تعالی الاله همزه نک کسر به جز رده مز بومضک لسی در و الاله
 کذلک کونشک اسمی در لاینصرف در الف لام داخل اولمقسن و کاه اولور الف لام داخل قلوب منصرف ابدن لر
 و اسم معرفه ی کاه الف لام داخل اولوب کاه اولما مق بواحدن غیر یجه رده واقع اولشدن ته که لقیته البندی و فی
 ندری دیرل کونلر ار اسنه دیک معنا سنه و لقیته القینه بعد القینه و فینه دیرل حینا بعد حین معنا سنه و کذلک
 النسر یعنی النسر و نسر دیرل بر صنف اسمی اولوق اوزن بود ذکر اولن ان جوهری کلامی در لکن بوندن قدم ندری و فینه
 کله لیک وضع معرفه اولدو قلر اشارت ایتمشدر تا که بومقامه اراد اولمقسن مناسبت ظاهر اوله و شمس الاله
 دبو نسجه قلری شمس تعظیم ابدوب کعبادت اند و کار بنه در الاله همزه نک فخی و مذبه و لا تمک کسر به الاله
 جمعی بتر معنا سنه و مز بوز لاله دبد و کاری زعم فاسدن نه انلرک معبود ته استحقاقی اکد قلی جهندن در
 زیر مز بوز لک وضع ابدوب کاری اسمی اعتقاد لر نه تابع در نفس امره تابع دکلدر التالیه علی وزن التکریم عبادت
 قلندر مز در تعید معنا سنه التابه فحینه و لا تمک منی و تشدید به عبادت فلیق تسک و تعید معنا سنه بقال تاله
 اذا تعبد الاله فحینه مضمر اولوق بقال الیه یا له الهامن الباب الرابع اذا تحیر و بونک اصلی و له یوله و له ابدی و الاله بلا به
 صبر ابدیه میوب فریاد ایتمکه دخی دیرل نقول الهت علی فلان من الباب المزبور ایضا ای اشدن جزعی علیه مثل
 ولت الاله فحینه و اتفق نسیان معنا سنه نقول منه امه امه من الباب الرابع و قر ابن عباس و ادکر بعد امه
 و اما حدیث زهریده واقع اولن لیه که اقرار و اعتراف معنا سنه در اول لغت غیر مشهور در الایه همزه نک فخی و میمک
 کسری و مذبه شول سوز خیلدر در که قیون عارض اولور خصبه و حیچ کی و ر کسنه یید دعا ایسلا الاله و امیه دیرل
 و الهه اده کی اقتضا ابدن حالت در الاله همزه نک فخی و میمک سکونیله ذکر اولن ان مرضه مبتلا اولوق بقال مهت
 الغم علی البناء للجهول تومها الایه همزه نک منی و میمک فخی و تشدید به لام لفظیک اصلی در انه معنا سنه
 الایهات همزه نک منی و میمک فخی و تشدید به لام لفظیک اصلی در انه معنا سنه
 الانهمزه نک فخی و نونک سکونیله صومق الانوه فحینه بمعناه بقال الیه نه انها و انوهامن الباب الثانی اذا بر من ثقل
 یحیه فهو مثل أخ یاخ صبیغه و معنی الانهمزه نک منی و نونک فخی و تشدید به لام لفظیک اصلی بقال قوم له مثل الخ و ان

الله

الله

ایه

الله

الله

الله

اوه همزه نك فتي وواوك سكوتى وهانك كسر بله بدنه برعصوه وجع عارض اولدوغندن اوتري اوه ديك منه
قولم عند الشكايه اوه من كذا اوه همزه نك فتي ومدبله ذكر اولنان معنايه دراوه ده اولن واوى الفه قلب ايمكله
بقال اوه من كذا اوه همزه نك فتي وواوك كسرى وتشديد بله وهانك سكوتيله كذلك ذكر اولنن معنايه در بقال اوه
من كذا وكاه اولورهاي حذف اولر وواوك تشديد بنى بقا ايمكله بقال اوه من كذا ابلامد وكاه اولور حالت شكايه
طويل صورت همچون اوه من كذا ديرل همزه نك مدى وواوك فتي وتشديد ووهانك سكوتيله بقال اوه من كذا
وكاه اولور تا داخل قيلوب اوتاه ديرل كاه اولور مد اولنور وكاه اولنر التاء ويه على وزن التكرير اوه ديك اولور التاء
فختينله وواوك خمى وتشديد بله بمعناه بقال اوه الرجل تاء ويهاوتاه تاء وهاد اقالا وه الا هه همزه نك مدبله حالت
وزنى اوزن اسم دراه ايمك معنا سندن بقال تاء وه ا هه الرجل الحزين الا هه همزه نك فتي وهانك تشديد بله
معناها منه قولم فى الدعاء على الانسان ا هه لك واوه بالتاء بعد الواو المشددة والواو المشددة
مع حذف الهاء ايه همزه نك كسرى ومدى وهانك كسر اوزن بناسى ابله بر كسندن اكر نكله واكر عله
زياده نسنه طلب ايمك خصوصه اسم فعلند امر حاضر معنا سنه تقول للرجل اذا استزدته من حديث
او عمل ايه وابن السكيت ايتدى اكر ايه كله سن وقف اقبوب وصل اتسك منون قيلوب ايه حد شادير سن
وبعض شعرده كه حالت وصله غير منون واقع اولمشد راول وقف بنى ابله درواين السكيت ايتدى قن ايه يارجل
ديسك اكا حالاسو بلك وكي حديث معهودى زياده قيل ديوار ايمش اولور سن واكر ايه ديسك شوييله كوياك
برسوزه شروع قل ديش اولور سن هات حديثا معنا سنه زرا توين تكير افاده ابلر و قن بر كسندن سويلر كن
ساكت قلوب كلامدن منع ايمك ديلسك ايه اعنادير سن و قن بر نسنه نك اراق اولنن بلدرمك ديلسك ايه
دير سن همزه نك فختيله هيهات معنا سنه التاء ييه على وزن التكرير دوه يي دعوت ابدوب جاغرمق تقول
ايت بالجمال اذا صحت بها ودعوتها وجمال حيك كسر بله جمك جعي در ايهات همزه نك فتي ويانك سكوتيله بعيد
اولدى معنا سنه در بعض لغت اوزن نقول ايهات بمعنى هيهات ايهان كذلك الفه فتي ويانك سكوتى ونونك كسر بله
تثنيه صيغه سى اوزن هيهات معنا سنه در فصل الباء البداهه يانك خمى ودالك تحفيق ابله اناك ابتدا سكرتخمى در
البد يانك فتي ياخود خمى ودالك سكوتيله بر نسنه كسرن اولمق نقول بداهه امر اذا استقبله به المباداهه ميمك
خمى ودالك فختيله بر نسنه كسرن اولمق بقال يادهه اذا فاجاه البداهه يانك فتي وخمى ودالك تحفيق ابله
بر نسنه كسرن اولمق معنا سندن اسم در البديهه يانك فتي ودالك كسرى ومدبله بمعناها البتاده تانك فتي
ودالك خمى ابله على الفور بر نسنه ايشلك بقال هما يبادهان بالشعر ابله ميمك كسرى ويانك سكوتيله زياده
بديهت كسرى اولن كسندن البرهه يانك خمى ووانك سكوتيله زماندن مدت طويله البرهه يانك فتي ووانك
سكوتيله بمعناها كذلك بقال انت عليه برهه من الدهر وبرهه اى مدة طويله من الزمان ابرهه همزه نك
وزانك فتي ويانك سكوتيله ملوك يندن بر ملكك اسمى در كه اول برهه بن الحارث در كه اكاذ والنار ديرل وبرى دى
ابرهه بن الصباح در كه بود دى ملوك يندن در كه صاحب الفيل در وبعض نسخه ده برى دى ابرهه الاشرم
الحشى در كه صاحب الفيل در ديش حتى صاحب صراح بونسخه يي تابع اولوب ابرهه او جدر ديش در لکن كتب
نفا سيره موافق اولن بود در كه صاحب الفيل ابرهه بن الصباح اوله وقامو سنه دى موافق اولن بود در كه ابرهه ابي اوله
برى ابرهه بن الحارث وبرى دى ابرهه بن الصباح اوله البرهه يانك ووانك فتي ابله شول عورندركو طوبت بنى
وشعم ولجى غالب اولدوغندن بنى حركت قل بس بوفعلعه وزنى اولوب تونده عين ولام مكر اولمش اولور رهوت
يانك ووانك فتي وهانك خمى ومدى ابله رهوت وزنى اوزن حاضر موت نام برده مرقبونك اسمى در كه ارواح كفار اند در

ديرل

اوه

اوه

اوه

اوه

اوه

ديرل اصمى روايتى اوزن ورهوت خاف معنا سنه در تا اخر نه زاندر ورهوت دى روايت اولنور يانك خمى
ورانك سكوتيله سيزوت وزنى اوزن وفى الحديث خير يرمى الارض زيزم وشرب يرمى الارض رهوت وسيزوت
سين مهله ابله وورانك خميله اوتسر بره ديرل اخر نه اولن تا صلي در ابله فختينله قاب سالم اولمق البلاهه يانك
فتي ولا مكم تحفيقيه بمعناه التبله فختينله ولا مكم خمى وتشديد بله بمعناه بقال بله من الباب الرابع وتيله الابله
همزه نك ولا مكم فختيله شول كسندن در كه قلى صافى اوله البلاهه يانك فتي ولا مكم سكوتى والفك مدبله شول
عورت در كه ذكر اولنن صفت اوزن اوله وفى الحديث اكثر اهل الجنة ابله يعنى اكثر اهل جنت دنيا خصوصه ابله
اولنل در دنيا به اهتماملى زاولدو غيچن هر نه دكلو اخرت خصوصه عقلا وازكيا اسلرد دى وبقال شباب ابله
يعنى بكتاك عالمنه نوع غرارت اولدو غيچون بكتلكي كه ملاهتله وكاه جنونله صفتلر هذه الاسبابه مناسبتى
اولدو غيچون وبقال عيش ابله اذا كان قليل الغيوم التبله تانك فتي ولا مكم خمى ابله صور تا ابله اظهار ايمك
باطننده بلاهت يو غنك البهينه يانك خمى ولا مكم فتي ونونك كسرى ويانك تحفيقيه بمعناه وسعت اوزن
اولمق بقال هو فى بهينه من العيش اى سعة يس بوند الفيايه قلب اولمشد ماقبلى مكسور اولدوغندن اوتري
ونون زاندر سيمويه روايتى اوزن بله يانك فتي ولا مكم سكوتى وهانك فتي اوزن بناسيله كيف كى ركه در دى
معنا سنه واخفش ايتدى بله كاه اولور مصدر منزله سنه استعمال اولنور وكاه اولور سوي معنا سنه استعمال
اولنور وفى الحديث اعدت لعبادى الصالحين مالا عين را ت ولاذن سمعت ولا خطر على قلب بشر بله ما اطعمتم
عليه وبعض نسخه ده بله ما اطعمتم دى واقع اولمشد باب افعال دن ايك سنه دى عباد مو مننده دياده اخبار
وانار ابله معلوم اولدى غيرى نسنه و بريلور ديك اولور البوه يانك خمى ومدبله ييقوشه شبيه بر قوش در كه
ييقوشدن اصغر در البوهه يانك كذلك خمى ومدبله مويتى و ابو عمرو ايتدى بوهه كچرك ييقوشه ديرل كه اكر جل
احق تشبيه اولنور وعبر بلر ك صوفه فى بوهه ديد كلى قوللر نه مقصود شول هباء منشور در كه بخره لده
كونشه قرش و كور نور واندن دن ابله تعبيرا اولنور واين السكيت ايتدى مابته له ومابته له ديرل مافطنت
معنا سنه الباء على وزن الجاه جمع معنا سنه بابت ده لغتندر الابه فختينله وهانك تشديد بله اولزى بوغلن كسندن
ايك كى در وزن ومعنى البهيه يانك فتي وهاء اولك سكوتى واخر نه يانك تشديد بله مجسم اولن نسنه البهيه يانك
فتي وهاء اولك سكوتيله دوه كو كروب جاغرمق بخاخ كى در وزن ومعنى فصل التاء الترهات تانك خمى وورانك
فتي وتشديد بله شول خرده يوللر در اولور يولدن منشعب اولور الترهه تانك خمى وورانك فتي وتشديد بله
واحدى ذكر اولنان يوللر ك برسى معنا سنه فارسى معرب در اندن صكره باطل معنا سنه استعمال اولنوب الترهات
البساسيس والترهات الحصاص ديد بلر كه بونلر كلات باطله دن عبارت اولنور اسلردر وكاه اولور اضافت طر يقيله
دى استعمال اولنور الترهه تانك خمى وورانك فتي وتشديد بله كذلك باطل معنا سنه در ناسدن بعض كسندن
استعماله الترهه تانك فتي وورانك كسرى ومدبله جعي ذكر اولنان استعمال اوزن التافه فانك كسرى ابله شى
حقير معنا سنه يقال نفهه من الباب الرابع وفى الحديث فى ذكر القرآن لا يتفه ولا يشان يعنى قرآن عظيم مرور
ايامله حقير اولمق وندا اول ابديله كه نه يوب عمل مانده اولمق التمه فختينله طعام فاسد اولمق بقال تاه الطعام
من الباب الرابع اذا فسد التماهه تانك فتي وميمك تحفيقيه يانك فتي ورامر ايمه يعلق بقال تاه التمه تاهه من الباب الرابع
وسود رايحه سى متغير اولمق دى ديرل بقال تاه اللبن اذا تغيرت رايحته وتمه سوده متفس كى در دسمه يعنى
بغلى نسنه ده اولن رايحه كى در التماهه ميمك كسرى وتانك سكوتيله شول قبولندر كه سودى صاعقه
اكتنا يوب رايحه بغليه التمهته على وزن الزلزله دله اولن لكت در التماهه اولك فتي ويا نيك كسر بله
ياطل اولن نسنه لرهات معنا سنه التيهه تانك كسرى ومدبله متكبر اولمق بقال تاه تيهه تيهه اذا تكبر

بله

بوه

بوه

بوه

تره

تفه

تمه

تهه

تبه

و تبه سرگردان اولوب کرمکه دخی دیرلر التیهان فحقته بکنه بمعناه بقال تاه فی الارض تیهه تیهه و تیهه اذ اذهب متعیرا
 و تیهه بمعناه سنده دخی کور مقارنه کی ویریه تیهه دبد کلمی محل خیرت اولدوغندن و تری در الیاهه همزه نکه فحقته
 جمعی بریه ل بمعناه سنده الی تویه همزه نکه فحقه وواوک کسری و مدبله کذلک جمعی التیهه تانک فحقه ویا نکه سکونی و الفک
 مدبله موثی بقال فلامه تیهه التیهه علی وزن التکریم حیران و سرگردان قلق بقال تیهه نفسه و توه یعنی مالتیهه
 همزه نکه ویا نکه فحقه ویا نکه سکونیله فعل فحقه در عجب متعیر اولدی معنای سنده و مالتیهه دخی بومعنا بدر
 الی تیهه همزه نکه ویا نکه فحقه متعیر اولن کسه بقال هو الیه الناس المتیهه میله فحقه ویا نکه کسری و مدبله شول
 رد در که محل خیرت اوله بقال ارض متیهه واصله مفعله فصل الجیم الجیمه جیمه فحقه ویا نکه سکونیله انسانک
 و غیرک التیهه دیرلر الاجیه همزه نکه ویا نکه فحقه الی بیوک اولن کسه بقال ر جل اجیه اذ کان بین الجیمه الجیمه
 جیمه فحقه ویا نکه سکونی و الفک مدبله موثی الی بیوک عورت معنای سنده جیمه الی جیمه جیمه فحقه ویا نکه فحقه
 ویا نکه سکونیله برکسته نکه اسمی در واصلنه ذکر اولنان اسم موثک تصغیری در وجهه اسد بر جند دورت
 بلندزه دخی دیرلر که قرا کاتول ایدر که کاجیه الاسد دیرلر وجهه ات سوریه سنده دخی دیرلر فی الحدیث لبس
 فی الجیمه صدقه و جیمه خلا یقین و جماعته دخی در لاجیه جیمه فحقه ویا نکه سکونیله برکسته نکه التیهه اور مق
 تقول جیمه اذ اصککت جیمه وجهه برکریه نسبه ابله برکسته یه توجه ایتکه دخی دیرلر تقول جیمه بالمکروه
 وجهه قویه و ارمغه دخی دیرلر قیونک الات و اسبابی حاضر ککلن بقال جیمه الماء جیمه ای و ردناه و لبست
 علیه اذ الاستقاء الجیمه جیمه فحقه ویا نکه کسری و مدبله صوده اولن کراحت و عدم نفع ابن السکیت لیدی
 و ردنا ماله جیمه دیرلر صویا شور اولوب ایتکه قایل اولدوغنی جهتن یا خود بد را یحه اولدوغنی جهتن یا خود
 زیاده درین اولوب جیمه سنده کلی مشتق اولدوغنی جهتن و بومقام ده صاحب صحاح جیمه الا شحی نکرار
 ذکر اتمشدر اولی بریه کنفا ایتکه ابدی لجر ایهه جیمه فحقه ویا نکه کسری ویا نکه تخفیفه هکامه و غلبه تقول
 سمعت جیمه القوم ای جلیتم و کلامهم علاینه دون السیر لجله جیمه فحقه ویا نکه سکونیله دن اطر افند مو اجه
 کلن بر لجله الوادی وزن مز دوروزن در نکه ابکی جانی لجله جیمه فحقه ویا نکه کسری ویا نکه جوی الوادی معنای سنده لجله
 جیمه فحقه ویا نکه سکونیله خرده طاشلری یزندن از اله قلیق بقال جلمت لخصی عن المكان من الباب الثالث اذ ایتکه
 عنه الجیمه جیمه فحقه ویا نکه کسری و مدبله شول در که انوک خرده طاشلری از اله اولش اوله لجله فحقته با شک
 مقدمه اولن قلالری احق اولق و بوحالت صلعت ایتداسی در واصلح با شک او کنده قیلاری اولین کسته در
 پس جله جیمه کی در وزن و معنی الاجله همزه نکه ویا نکه فحقه با شک او کنده قیلاری اولین و اجله شول صغره دخی
 دیرلر که بونوزی اولیه جیمه کی در وزن و معنی کسائی روایتی اوزن الحقی جیمه فحقه ویا نکه فحقه ویا نکه تشدید بله
 خیزرن دبد کلمی معروف اعاج که اندن عصا ل ایدرلر و بوقیثی روایتی در انگاه علی وزن الخال قدر و منزله
 یقال فلان ذوجه اذ اکان ذاقدر الایجاه همزه نکه کسری و مدی ابله برکسته فی وجهه قلق التوجیه
 علی وزن التکریم بمعناه بقال اوجهه انا و اوجهه انا اذ اجلته و جیمه جیمه فحقه ویا نکه فحقه ویا نکه تشدید بله
 لکن صدح جوفه در وایجاه و توجیه خود مثالند و اگر مقلوب ایسه مقلوبیتنه تعرض اولناق کرک ایدی
 جاهه نکه کسرا وزن بناسی ابله بلفظ در که ارکک دوه بی سورمه ده استعمال اولنوردیشی دوه ده استعمال
 اولنار و جوه نکه و صاحب قاموسک عبارتلی زجر لبعیر لا للناقه واقع اولشدر لکن بعیر بدله حمل اولسه
 اولی اولوردی زیراعیر اسم جنس در مذکره و مؤنثه متنا و لذتیه کم باب براده مرور ایتشدر جاه
 وزن مزبور اوزن اخرند اولن هکله تویه نکه ذکر اولنان معنایه در اصعبی روایتی اوزن الجوه جیمه

جیمه

جره

جله

جینه

وجه

فحقه

فحقه وواوک سکونیله برکسته یز مکر و نسبه ابله قار شو وار مق بقال جاهه بالمکروه جوه اذ اجهه لجهه علی وزن
 الزلزله یزنی جانورله خیر مق منع اولسون دیونقول ججهت بالسبع اذ ایتکه لیکف الجیمه علی وزن الزلزله
 برکسته دن لکجوب فراغت ایتکه تقول ججهه عنای ایتکه فصل الدال الدن دالک فحقه ویا نکه سکونیله برکسته فی دفع
 ایتکه تقول در هت عن القوم اذ اذ فعت عنهم مثل درات و هو مدبل منه نحو هراق الماء وراقه المذره میله کسری
 ویا نکه فحقه قومک زعیمی اولوب لکله متعلق اولن کلماتی سو بلین کسته المدان میله فحقه ویا نکه کسری بله جمعی زعماء
 قوم معنای سنده الدله دالک فحقه ویا نکه سکونیله ضایع کیدن نسبه هدر معنای سنده بقال ذهب دمه دلها ای هدرا
 التذلیه علی وزن التکریم عشق و هو ادن عقل ضایع اولق بقال دلها الحب ای خیره وادهشه الدله فحقته
 عقل کیدوب متعیر اولق بقال دلها بدله من الباب الرابع الدلوه دالک فحقه ویا نکه سکونیله و مدبله شول ناظه در که
 یولد اشنه و ولدنه حنین ایتکه الدله فحقته و الدلوه خیمته ناظه بولد اشنه و ولدنه حنین ایتکه بقال دلها
 الناقه عن الفها و عن ولد هاندله دلها من الباب الرابع الدهدهه علی وزن الزلزله برکسته فی یوالق التدهه
 علی وزن الزلزله یوالق بقال دهه هت الحجر فتدهه اذ اذ حرجته فتد حرج و کناه اولورهای یا یقلب
 ایدوب تدهی الحجر و غیره تدهی اود تدهی تدهی دهده و دهده دیرلر فحقه ویا نکه سکونیله ویا نکه دالک
 فحقه ویا نکه سکونیله سکونیله جوق دوه ل ایل کثیره معنای سنده الدهده دالک فحقه ویا نکه سکونیله دوه نکه
 خرده لری و کاه اولور ناس معنای سنده استعمال اولنوردیشی دالک فحقه ویا نکه سکونیله دهده ویا نکه سکونیله
 کله مز بورنی لک مدبله روايت قلدی الادده همزه نکه کسری ویا نکه تشدید ویا نکه تویه ویا نکه
 دخی فاند فحقه ایلکه در که بوضوح الان اولر سه بوندن صکره هر کر اولر دیک محله استعمال اولنوردیشی
 روایتی اوزن لکن مز بورایتی بن یونک اصلی نایدکن بلزم شوبله طن ایدرم که بوفار سیدن منقول اوله کویا که
 ان لم تصیره الان فلا تصیره ایدادیش اولور سن یعنی اگر بوضوح الان قلسک ایدر سن و خفی دکلدر که
 اگر این زمان ندهی هر کر ندهی معنای سنده اگر این زمان نکی هر کر نکی معنای سنده قربی و مناسبتی و اورد و نسج صحاح
 بومقامه مختلفه در خنی فاضلین بعضی ان لم تصیره عیار تن ضربدن طن ایدوب ضرب بله دهنه مناسبت
 یوقدر دیونکار ایتشدر فصل الراد دهه زانک فحقه ویا نکه سکونیله قیاده اولن جفوری در که لکده صویر کورالده
 زانک فحقه ویا نکه سکونیله جیمه ذکر اولنان جفوری معنای سنده زانک کسری یله کذلک جمعی بقال قرب الحمار
 من الردهه و لا نقل له ساء و ساء حجازی صویه دعوت یجون موضوع کله در و خلیل ایتدی ردهه شول کهرک دپه در که
 کثیر الحان در فی الحدیث صلی الله تعالی علیه وسلم ذکر المقبول نهران فقال سلطان الردهه و نهران بر شهرک
 ایدی در الردهه زانک فحقه ویا نکه سکونیله دوه هر کون توقت دینر سه صویه وار مق الرقه خیمته بمعنای بقال رفعت
 الابل رفعت رفها و رفها من الباب الثالث الرقه زانک کسری ویا نکه سکونیله اسمد معنای مذکور دن الارفاه
 همزه نکه کسری بله دوهی ذکر اولنان وجهه اوزن صویه صالیو بر مک تقول رفعتها انا و ارافاه هر کون یا غلنوب صاحب
 و سقلن طره معنه دخی دیرلر و یوندن نغی اولشدر و الرافه زانک کسری بله اهل سکون و اهل حضور اولن کسته بقال
 رجل رافه ای و ادم و و ادم عین مهمله ابله حضور صاحبیه دیرلر الرافه زانک فحقه ویا نکه تخفیفه وجهه معاش
 و نسجت اوزن اولق الرافیه زانک فحقه ویا نکه سکونیله ویا نکه تخفیفه بمعنای الرافیه زانک فحقه ویا نکه تخفیفه ویا نکه
 کسری ویا نکه تخفیفه بمعنای کذلک تقول هو فی رافهه من العیش ای سعه و رافیهه و رفهیهه و رفهیهه حاسمه
 الحاق اولشدر و الف زیاده ایتکه لکن الف یقلب اولشدر و ما قبلی مکسور اولدوغندن و تری الرافیهه زانک کسری
 ابله اشاء سغرده هسته یوزن کیمیه دیرلر الرافه زانک فحقه ویا نکه سکونیله جمعی بقال بنی وینک لیله رافهه

ججهه

دن

دله

دهه

رده

رقه

و ثلاث ايام رواقه اذا كان يسار قهقه سيرا الى الترفيه على وزن التكريم غريجه ميل ويرمك يقال رفته عن عزك
 ترفيه اي نفس عنه الرفه زانك خمي وفانك فحيله عيان من معنا سنه وفي المثل اغنى من التفه عن الرفه ونفقه تانك
 خمي وفانك فحيله قره قولا ديد كرى رجي جانور سياه كوش معنا سنه يعني فلان كسنة فلان سنه من
 استغاسي زياده در قره قولا غك صمان ندى اولن استغنا سندن زيرا قره قولك صمان يخر بلكه يني دخی سومر
 التريه فحيتنله ويانك خمي وتشد بد بله اول جانبه بوجانبه كيدوب كلك يقال تريه السراب اذا تريه
 وترير روعين مهملتنله اول جانبه بوجانبه بلدر مغه درل المربه ميمك خمي ويانك فحی وتشد بد بله ذكر اولن
 وجه اوزن اولن سراب فصل السين السبه فحيتنله عقل زياده پير اولما قدن زائيل اولق المسبوه ميمك فحی
 ويانك خمي ومدبله عقلی پير اكنن زائيل ولش كسنة المسبه ميمك خمي ويانك فحی وتشد بد بله بمعناه الاست
 همزه نك كسرى وسينك سكوتيله قورق عجز معنا سنه واست حلقه ذره دخی ديرلر و بونك اصلي سته در
 فحيتنله واصلي سته اولد وعنك دلبلي بودر كه جمعي استاه كور افعال وزني اوزره جل ابله اجمال كني وجذعه
 قفل كني اولق احتمالي يوقدر ورا حذف اولنان لام الفعلی كتوروب عين الفعلی حذف يانك سه دير سن
 سينك فحيله اكر جذع وقفل كني اولسه كسر سينله يا خود ضم سينله اولور دى بوذكر اولنان جوهر ينك
 تقريرى در خفي ذكدر كه افعال وزني اوزن جمع اولنسى ومطنك متحرك اولمه سن مثبت اولور لكن وسطى دخی
 مفتوح اولدوغى ثابت اولر زيراجا زكه تخذله اخذ كني اوله فانك فحی وخانك كسر بله وبعض اشعار ده كه است جل
 واقع اولشدر مجاز در مراد عجز جل در زير كلام عربيه است جل يوقدر وعر بلرك باست فلان ديد و كرى
 سوك در شتم معنا سنه واست مطلقا اخر معنا سنه ده كلور يقال مازال فلان على است الدهر مجنوناي لم يزل
 يعرف الجنون وعلى است الدهر دخی ديرلر السه سينك فحی ابله كذا لك است معنا سنه در وفي الحديث العين وكاء
 السه عين الفعلا حذفي ابله ته كام لان مروا يندى وروى وكاء الست محذوف لام الفعل ووكاء ووكاء كسر بله قره
 اغرن بغلد قلمرى نسته يه ديرلر لاسته همزه نك وتانك فحی ابله قور روى بيوك اولن كسنة يقال رحل استه
 اذا كان كبير العجز الستهم سينك وهانك خمي وما يندى تانك سكوتيله كذا لك قور روى بيوك اولن كسنة الستاهى
 سينك خمي وتانك تحفيله ويانك تشد بد بله بمعناه كذا لك الستاه سينك فحی وتانك سكوتيله والفك مدبله
 موثقي قور روى بيوك عورت معنا سنه وابن السكيت ليتدى رحل استه وستاهى ديرلر عظيم الايت معنا سنه
 وامراه ستهاء وستهم ديرلر ميم زبدا اولق اوزن الست سينك فحی وتانك سكوتيله بر كسنة نك قور روى غنه اوزم تقول
 سته الرحل ستهامن الباب الثالث اذا ضربته على استه الستى فحيتنله واخر نك يانك تشد بد بله استه منسوب
 اولن كسنة الاسنى همزه نك كسرى واخر نك يانك تشد بد بله كذا لك استه منسوب اولن كسنة اكر حالى اوزن
 ابقا اولنوب اصله ارجاع اولما زايسته الست سينك فحی وتانك كسر ابله كذا لك استه منسوب اولن كسنة تهم
 حرج ديد بلر حروف مدهله ابله فرج نسايه منسوب اولن معنا سنه السفه فحيتنله سفاهت كه اهلى عقل اولنك
 مقابلى در سفاهت كاصل معنا سى ركسنة خفيف ومتحرك اولق در وعر بلرك سغه نفيسه وغبن رايه ويطر
 عيشه والم بطنه ووفق امه ورشد امه ديد كرى قوللر نك اصلي سغه نفيسه زبدا ورشد امه ايدى وقتا كه
 فعل تحويل اولنوب رحله صفت قلندى ايسه مابعدى منصوب اولدى فعل انك اوزره واقع اولد وغندن
 اوزرى رابو تفيد رحه سغه نفيسه معنا سنه اولدى عين الفعل تشد بد بله وبو بصير يون وكسانى قوليد
 وبونلر كقتنله هذ المنصوب بك تقدى جا زدر و فر ايدى وقتا كه فعل نفسدن صاحبه تحويل اولندى
 مابعدى مفسر حجر اسبه جارى اولدى تاكه سفاهت انه اولد وغنه دالات قله وبونك حكى صفه زبدا نفسا

سبه

سته

سفه

ديك ايدى زيرامفسر نكره اولور غيرى اولر لكن بواضا فى اوزن ترك اولنوب نكره كني منصوب بله ترك اولندى
 نكره يه تشبيهها و فر اقتنله بونك تقدى جا زدر كددر زيرامفسر تقدى اولماز وبونك مثلى در وعر بلرك ضقت بـ
 در وعا وطفت بفساد بد كرى كه معنى ضاق ذرى بو طابت نفسى بديعه در السفاه سينك فحيله بمعناه السفاهه
 على وزن المزبور بمعناه ايضا تقول سغه فلان سفاها وسفاهه من الباب الخامس وسغه سفاها من الباب الرابع
 بونلر كايكسيه لغت در سفيه اولدى معنا سنه لكن مابعدى منصوب قلوب سغه نفيسه وسغه رايه ديسلر
 كسردن غير سى جا زدر كددر زير افعلا كه ضم عينله در متعدي اولماز وسفقت الشراب دخی ديرلر باب رابع
 قين شرايى جوق يحوب فانك سفاهت الله دخی ديرلر سنى حق تعالى كثر شر بمبتلا قل سون معنا سنه التسفه
 فحيتنله وفانك خمي وتشد بد بله بر سنه يي مايل قلاق يقال تسفقت الرج الشجر اذا مالت به وتسفه بر كسنة يي
 الديو ب مالن المعه دخی ديرلر تقول تسفقت فلانا عن ماله اذا اخذ عته عنه وتسفه بر كسنة يه سفيه لكنى
 ايشدر مكه دخی ديرلر تقول تسفقت عليه اذا سمعته التسفيه على وزن التكريم بر كسنة يي سفاهته نسبت اينك
 تقول سغه تسفيتها اذا نسبه الى السغه المسافهه ميمك خمي وفانك فحيله كذا لك سفاهته نسبت اينك يقال
 سفيه لم يجد مسافها ومسافهه كوي يا خود تلوى يانه قو يوب كاه كاه اجمكه دخی ديرلر تقول سافهت الدن
 او الوط اذا قاعد ته فشر بت منه ساعة بعد ساعة السهه فحيتنله ات سكر ته سندن يورلق بلماك يقال سمه
 الفرس سيمه سموها من الباب الثالث اذا جرى جري بالا يعرف الاعياء بر كسنة مدهوش ومخبر اولغه دخی ديرلر
 يقال سمه فلان اذا هم السامه ميمك كسر بله سكر ته دن يورلن ات السبه سينك خمي وميمك فحی وتشد بد بله
 جعي ذكر اولنان اتمر معنا سنه وسامه مدهوش ومخبر اولن كسنة يه دخی ديرلر السبه سينك خمي وميمك فحی
 وتشد بدى والفك قصر بله ركسنة بلد وكي ره كتمك ابو عمرو وواتى اوزن يقال جرى فلان السبهى اذا جرى
 الى غير امر يعرفه وسيمى كذ بو باطله دخی ديرلر وسيمى دوه هر جانبه طاعلغه دخی ديرلر يقال ذهبت ابله سيمى اذا
 نقرت في كل وجه وسيمى رله كوك اراسنه اولن هوايه دخی ديرلر السبهى سينك خمي وميمك فحی وتشد بدى
 ويانك سكوتيله والفك قصر بله كذب وباطل معنا سنه السنه فحيتنله بل سال معنا سنه وبونك حرقى ناقص در
 ونقصانك ابي وجه واردر يي بودر كه ناقص اولن واو اوله وري دخی بودر كه ها اولوب اصلي سنه اوله جبهه
 كني زراسنه الخلة وتسنت ديرلر قين اسكيوب انك اوزنه يالركسنة وخلة ستهاء ديرلر قين يريل ميوه ويرسه
 ويرلر ويرسه وبعضيلر ايتدى سنهاشول خرمادركه اى قتلوق بلى ضعيف ايتش اوله وسنه قتلغه دخی ديرلر
 ابو عبيد روايتى اوزن يقال ارض نى فلان سنه اذا كانت مجدبه السننى فحيتنله ونونك كسرى وتشد بد بله
 بر كسنة نك يندى يريل كلك السنه فحيتنله ونونك خمي وتشد بد بله بمعناه نقول تسنت عنه وتسنت عنه
 وتسنة بر سنه كوفلنوب فاسد اولغه دخی ديرلر نكرج معنا سنه رادهميله وجميله كرك انك اولسون كرك غيرى
 نسته اولسون السنه ميمك خمي ونونك فحی وتشد بد بله كوف طوتى نسته يقال خبز مسنه المساناة ميمك خمي
 ابله بر سنه يي يبله بار شقق المسانهة ميمك خمي ونونك فحيله بمعناه نقول استا جرة مساناة ومسانهة يي يبله
 اجان يي الدم السنه سينك خمي ونونك فحی ويانك تشد بد بله سنه نك تصغيرى السنه سينك خمي ونونك فحی
 ويانك سكوتيله كذا لك سنه نك تصغيرى السنون سينك كسرى ونونك فحی ومدبله سنه نك جى يبلر
 معنا سنه قين سنه يي واو ابله نونله جمع اتسلر سنى مكسور ايدى رلر وبعضيلر سنون دخی ديرلر فحيتنله واما شول
 كسنة كه ستنين ومين ديوب نونى مرفوع ايدى نك نقر رنه ابي قول واردر يي بودر كه فعلين اوله فسلن كني
 احد حروفى خفف اولغه تهم مرفوع ايدى لكن بو جمع نوادر هيلندن اولور وصيغه جمع خود نوادر دن اولق

سبه

سته

سفه

جوق واقع اولور عدی کی مثلاً عدونک جمعده و بواخفش قوی دروا بکنی قول بودر که سنین فعل و وزنی او وزن
 اوله وسین مکسور اولدی مابعدی مکسور اولد و غندن اوتری اوله و کاه اولور که جمع فعل و وزنی او وزن کارر
 کاب ابله عید کی کبک و عیدک جمعده بوقدر و او که بوقولک صاحبی سنینک آخرند اولن نوی سنه دن محذوف
 اولن اولدن بدل و مایه ده اولن یادن بدل قیلور و اما باری تعالی نک ثانیاته سنین قولند لخصش ایتدی
 سنین ثلثدن و مایه دن بدلدر و تقدیر کلام لثوائی مایه من السنین دیکدر و هم مزبور ایتدی اگر سنین
 مایه فی نفسیه اولور سه مجرور اولور و اگر ثلاثه فی تفسیر اولور سه منصوب اولور و بدی لکن ثلاثه تفسیر مایه ابله
 مقید اولمق اعتبار ابله اولور مطلق اولمق علی مالا یخفی فصل السنین الشبهه شبنک کسری و بانک سکونیه بکر مک
 مشابیهت معنایه الشبهه فحینه ابله معناه لغت فیه و شبهه شیهه معنایه ده کلور بقال هذاشبهه ای شیهه
 و بقالیهما شبهه بالخریک المشابهه میمک فحی و بانک کسری ابله جمعی علی خلاف القیاس کما قالوا الحسن فی جمع الحسن
 نقیض القبح و مذا کیر فی جمع الذکر لاله الزجل و شبهه فحینه ابله یا خود شبنک کسری و بانک سکونیه بقدرن رفوع
 معنایه ده کلور که کایمخ دیرل بقال کوز شبهه و شبهه الشبهه شبنک فحی و بانک سکونیه التباس المشابهات میمک
 فحی و بانک کسری بله مشکل اولن نسبه ل المشابهات میمک کذلک فحی و بانک کسری بله بری ریه شیهه نسبه ل مماثلان
 معنایه سنه الشبهه فحینه و بانک فحی و تشدید بله بکر مک بقال تشبهه فلان بکذا التشبیه علی وزن التکریم
 بر نسبه فی آخر نسبه بکر مک تشبیل معنایه لا تشبهه همز مک کسری بله بر نسبه بکر مک المشابهه میمک فحی
 و بانک فحینه کذلک بکر مک بقال اشبهت فلا ناوشابهته الاشتباه همز مک و تانک کسری بله بر نسبه ملتبس اولمق
 بقال اشتبهت علی الشی الشبهان فحینه و قاموسه فحینه ابله سنه دخی اشارت ایتشد و موجود اولان
 صحاح نسخله ند شبنک فحی و بانک فحی ابله ضبط اولمشدر حتی بعضنده قال ابو عیبه الشبهان بضم الباء واقع
 اولمشدر علی کل الوجوه شبهان دیکلور انجلردن رانجدور و بعضیلر ایتدی شبهان غام ذبک کری اولندر که
 زیاحین قیمندن در الشبه شبنک فحی و دالک سکونیه اختیار اولمق بقال سنه الزجل شد ها اذا دهش الشبهه
 شبنک فحی و دالک سکونیه اسم در حیرت معنایه الشبهه فحینه کذلک اسم در حیرت معنایه مجمل ابله مجمل
 کی و ابوزید ایتدی شد الزجل دبد کری شغل معنایه سنه در غیریه کلدرد بدی المشدوه میمک فحی و دالک فحی
 و مد بله متخیر اولن کسینه بقال شد الزجل فهو مشدوه الشبهه شبنک فحی و زلک کسری بله حر می غالب اولن کسینه
 الشبهه فحینه حر می غالب اولمق بقال شد الزجل شخر هامن الباب الرابع الشبهه فحینه طود داق و بونک اصلی
 شفه ابدی ز رانصغیری الشفهیه و جمعی شفه کلور ها بله و کسر شبنک و شفه کاه اولور سولدن عبارت اولور
 بقال فلان خفیف الشفه ای قلیل السوال للناس و شفه ذکر جمیله دخی دیرل بقال له فی الناس شفه ای شفه حسن
 و بت الشفه کله به دخی دیرل بقال ما کله بت شفه ای کله الشقی شبنک فحی و فاک تحفیفی و بانک تشدید بله
 شفهیه منسوب اولن سنه اگر شفه فی ظاهر ای وزن نسبت فلور سک دخی و بدی و عدی کی اریه منسوب
 معنایه الشفهیه فحینه و بانک کذلک تشدید بله شفهیه منسوب اولن سنه اگر شفه فی اصلی و وزنه نسبت
 قیلور سک و بر جماعت سوبله طر ایتدی که شفه دن ناقص اولن حرف و او اوله ز رانصغیریه شفهیه دیرل و زجل
 اشقی دیرل حن طود قاری ری ریه قار و شفه اروق کی کادروق یوقری اوک دیشی اوزون اولنه دیرل و زجل
 ارادی اوک دیشی اوزون اولنک شفهیه اکثر یا منضم اولد و عنه بنا و اولور اوق ذکر اولن معنایه اولد و عنه
 بنا اولر سنه او بله توهم اولندی و جوهری ابدی جماعت مزبورن کلا متکلمه حینه دلیل بوقدر الشفاهی شبنک
 فحی و بانک تشدید بله شول کسینه در که طود قاری بوقر اوله الشفه شبنک فحی و فاک سکونیه شغل دیرل

شبهه

شبهه

شبهه

شبهه

یقال

یقال شفیق عن هذا من الباب الثالث ای شغلی و عر بلر کخی شفه علیک المرتع والماء دبد کری شغله عنک
 معنایه سنه در یعنی واقع اولن اوتلاق و صوبه مین زه و فایده و اند فضله و زیاده یوقدر و شفه ابرامله بر کسینه نک
 قتنه اولن حاجتی جمله المعه دخی دیرل تقول شفه فی فلان اذ الخ علیک فی المسألة حتی نقد ما عندک المشفوهه میمک
 فحی و فاک فحی و مد بله شول کسینه در که خلقک اندن طلبی جوق واقع اوله رخیته کذلک فاکتاه اولن حاجت
 دوکنه شمود و مضفوف و مکثور علیه کی که بونلر دخی ذکر اولن معنایه در و مشفوهه شول صوبه یوقدر دیرل که
 اوزرنه خلق کثرت اوزن اوله المشافهه میمک فحی و فاک فحینه بر کسینه ابله اغراضه و یروب شول بلشک
 الحروف الشفهیه فحینه و فاک تشدید بله ناوفا و ممد در و لا نقل مشفوهه المشافهه میمک فحی و فاک فحی ابله
 بکر مک مشابیهت معنایه الشکاه شبنک کسری بله بمعناه بقال شاکه مساکاهه و شکاکا اذ اشابهه و قاریه
 وفی المثل شاکه بافلان یعنی یا بافلان مدخی بکرری ابله قیل شهم مثل اخرده دون ذایفق الحار دیرل مثلاً اصلی
 بودر که بر کسینه مریکی یازان جقد قله حین یغده مشتری ترغیت الحیون بونک ابله یخه شکار صید اولمشدر و زیاده
 یوگر کدر دبد کسینه مشتری بدون ذایفق الحار دیشی یعنی بومبالغه سر دخی بازار اولور دیشی الاشکاه همزه نک
 کسری بله بر نسبه مشکل اولمق ابو عمرو بن العلاء روایتی اوزن بقال اشکاه الامر اذ اشکاه الشوهه شبنک فحی و و اوک
 سکونی ابله بر نسبه قیج اولمق بقال شاهت الوجوه تشوهه شوها اذ اقیحت التشویه علی وزن التکریم قیج قلی
 بقال شوهه لله و تشویه کوز دکر مک دخی دیرل رن السکیت روایتی اوزن بقال لاتشوهه علی ای لا نقل ما الحسنک
 فتصییعی بعین و تشویه تغییر وضع ابله دخی دیرل بقال شوهه له اذ اکترو تغول و تکرر ابله و تغول غین معجه
 ابله حالدر حاله دویمکه دیرل المشوهه میمک فحی و و اوک فحی و تشدید بله قیج قلین نسبه الشوهه شبنک فحی
 و و اوک سکونیه تانک محمود اولن صفتارندن در که اول طود قاری و ککری واسع اولمق در وارکک اولن اته اشوهه
 دیرل لا اتوه همزه نک و و اوک فحی ابله تیز کوزی دکن کسینه بقال رجل اشوهه اذ کان سرع الاصابه یا بعین الشایه
 یانک کسری بله تیز نظر اولن کسینه بقال رجل شایه البصر ای حدید البصر المشاة علی وزن الذات قیون کوسقند
 معنایه سنه بونک مذکرومونت برادر و بقال فلان کثیر الشاة و البصر هو فی معنی الجمع لان الالف واللام اللینس
 و شاتک اصلی شاهه در ز ر الشویه تصغیری کلور الشیاه جمعی کلور شبنک کسری و اخرند ها ابله غدد ده
 ثلاث شیهه دیرسن عشره یه و ارنجه قین عشردن تجاوز اتسه تا بله دیرسن و قیون جوق اولسه هذ شاة کثیره
 دیرسن الشاة علی وزن الحال و اخرند الفک مدبله کذلک شاتک جمعی در اصلند شاة ابدی ها همزه می قلب
 اولنوب شاة اولدی الشوی شبنک فحی و بانک تشدید بله شاة جمعی کلمه کلب و عید بله عید کی و شاة
 وحشی اولن صغره دخی دیرل الشوهه فحینه و و اوک فحی و تشدید بله ذکر اولن صغری اولمق تقوله تشوهرت
 شاة اذ اصطلحوا المشاههه میمک فحینه قیون جوق اولن ر ابو عید روایتی اوزن بقال ارض مشاههه ای ذات
 شاة کبقال ارض مایه اذ اکان کثیره الابن الشاوی اخرند یانک تشدید بله شاة کله سنه منسوب اولن نسبه
 و اگر بونکله بر کسینه نسبه اولسه شایه دیرسن و اگر دیرلر شایه دیرسن ته کم عطاوی دیرسن الشاهی
 کذلک اخرند یانک تشدید بله شاة منسوب اولن سنه فصل العباد صه صادق فحی و هانک سکونیه
 بر اسم در که انوکله فعل نسبه اولمشدر که اول اسکت در امر حاضر صیغه می اوزن بر کسینه فی اسکت ایتک
 دلسک صه دیرسن و قین وقف یمیوب بر کله ای اولمشدر سیک صه دیرسن تمویل و منیر دایتدی قین صه مارجل
 دیشک تمویل مرادک تعریفله تکیر مابین فرق اولور و یسوی تنکیر فاده ابدی فضل العین المعنوهه میمک فحی
 و تانک فحی و مد بله عقلی ناقص اولن کسینه بقال عته فهو معنوهه التعته فحینه و تاء ثانیته فحی و تشدید بله

شبهه

شبهه

صه

عته

فقه

فقه

فقه

ایندی فقه در ضمن رایه مشتق قلوب خداقت معناسن دبلدی الفقه فانك كسرى وقافك سكونيله كلك فقه
معناسنه بر اعراب عيسى بن عمر شهدت عليك بالفقه دبدی بالفهم معناسنه تقول منه فقه الرجل من الباب الرابع
وتقول ايضا فلان لا يفقه ولا يفقه وتفه دخی فهم معناسنه در الافواه همزه نك كسرى به برنسنه فی بذر ملك تقول
افقهك الشئ بود كراولن فقهك معنای اصليسی در بعه فقه علم شریعتہ مخصوص اولدی الفقيه فانك فقی
وقافك كسرى ومدبيله علم شریعتہ عالم اولن كسنة الفقه فانك فقی وقافك تحفیه فیله ذكر اولن علمه عالم
اولم تقول فقه فقهه من الباب الخامس التفقيه على وزن التكرم علم فقهی باندر ملك التفقيه فحتميله وقافك
ضمی وتشديد به ذكر اولن علمه عالم اولم تقول فقهه لله وتفقه هو اذا تعاطى ذلك المفاهيمه ميمك ضمی وقافك
فقی ابه علم فقهه مباحثه ايمك تقول فاقهته اذا بحثه في العلم الفاكه كافك كسرى به ميم ميموه معناسنه
الفواكه فانك فقی وكافك كسرى به جمی انواع ميموه معناسنه وجوهه نك واجناسها الفواكه كدبد كندن تبادر
ابدن بودر ككه افراد اعتبار به جنس واحد فواكه ديميه لرا كچه ارباب لغتدن جوق كسنة فواكه مطلقا
فاكهه نك جمی در ديشدر وفاكهه بن المغيرة الخزومي خالد بن وليد كعمی در الفاكهانی كافك كسرى ويانك
تشديد به ميموه صين كسنة الفاكهه فانك ضمی وكافك تحفیه فیله لطيفه ايمك مزاج معناسنه الفاكهه فانك فقی
وكافك كذلك تحفیه فیله بر كسنة حسن خلق اوزن اولوب لطيفه كوی اولم تقول فكه الرجل من الباب الرابع
اذا كان طيب النفس مزاجا الفكه فانك فقی وكافك كسرى به لطيفه جي اولن كسنة وفكه كون اولن كسنة به دخی
دير لرحون معناسنه وقری قوله تعالى ونعمة كانوا فيها فكهين ای اشرفين وقری فاكهين ای ناعمين الفاكهه ميمك ضمی
وكافك فحمله لطيفه قلبي ممازحه معناسنه يقال لا تفاكامة ولا تبلى على اكمة واكه ديه به دير یعنی امه ابه
لطيفه قلماق بوقشه بتولا ايمك كی در ضرر عائد اولمه ده التفكه فحتميله وكافك ضمی وتشديد به به نجی
وبعضيل تفكه بيشان اولم معناسنه در دبدی قال الله تعالى فظلمت تفكهون ای تندمون وتفكه برنسنه ابه
فايه لثقه دخی در لر تقول نكفتم بالشئ اذا غتمت به الافواه همزه نك كسرى به ناقه نك تازه اونی اولما غله سبودی
كلك وضع حمل اتمردن اول ابو زيد روايتی اوزن يقال افكمت الناقة اذا دنت عندا ككل الرميح قبل ان تضع
المفكمة ميمك ضمی وفانك سكونی وكافك كسرى به ذكر اولن ناقه الافواه همزه نك فحتميله شولنسنه لدر كه طيبه قتر
طيبك رايحه سن خوب ايتي كچون ته كم توابل متول نسنه لره در كه طعامه قاتل طعامك لذت خوب ايسون دبر
الفوه فانك ضمی ومدبيله واحدی اجر ای طيبدن بری معناسنه الافواه همزه نك فقی وواوك كسرى ومدبيله افواهك
جمی اجزای طيب معناسنه فوه اولافعال وزنی اوزن جمع اولنشد سواقه اسواق كی بعه فاعيل وزنی اوزن جمع
اولنشد الفوه فانك فقی وواوك سكونيله فك اصلي در اغر معناسنه ن رايحي الافواه كاور همزه نك فحتميله اغر
معناسنه وافواه فوهك جمی دخی كاور على غير القياس فانك ضمی وواوك فقی وتشديد به نهر اغزی وول اغزی معناسنه
على ماسيحي وفوه سويلك معناسنه دخی كاور يقال فاهيا تكلام يفوه اذا لفظ به وسوزه اغر اجم معناسنه ده كاور
ويقال ما فت بكلمة ای ما فتت فی بها وفم كلسنك اصلي اولن فوه ده وقتا كه ضمير غايبه اضافت وقتنه ابی
هانك اجتماعن كری كور دبلر ايسه اندن هانی حذف ابدوب هدا فوه وفوز دبد دبلر ورا بت فاز بد ومرت بقی
زبد دبد بلس فانك حر كئی ما بعدنه تابع اولدی وحق نفسكه مضاف قلسك هدا فی دیر سن بوند رفح ونصب
وحر برار اولوزن راولوايه قلب اولوب ادغام اولنور وبونك حالت رفعة واوله وحالت نصبه الفله استعمالی اكثر
حالت اضافت اولوزن كاه اولوزن بلا اضافت دخی اولوزن ولكن قليل در واما غر بلك كنه فاه الی فی دبد كاری
مشافها معناسنه در فوه حالت اوزن منصوب اولنشد بود ذكر اولن جوهری كلامی در وحقی دكدر كه حال
اولن مجموع كلام در يانكراه دكدر حنی كه منصوب اوله حاله مشهور اولن فوه الی فی در وحق فوه كلسن

اضافته

اضافتدن قطع ايسه لرا ووتوبه نك قلامعین حذف ابدوب هادن بدل ميم كتور وب هدام وفان وفان
دبد بلسر وبونن معلوم اولوزن كه ميمك عوضی هادن در واولدن دكدر ن راولودن عوض اولیدی ميمه وواوك
بر رده جمی جا راولوزن دی واولوزن دبدی غر بلك فاه الفيله دبد وكاری قولر نك معناسنی الحية لك ديكدر
وخيمه خاه معجه ابه نوميد لك معناسنه در واولوب عبيد ايتدی بونك اصلي جعل الله لفيله الارض ديكدر ته كم
بفيلك الحجر وفيلك لا تلب دیر لرا واثلب ناء مثله ابه اوفق طاشی اولن طيراق در بر سر فاهاتيمه راضه راجع اولوز
على طريق الاستعانة ارضه فم اثبات اولما غله منيغ بطار اثبات اولند وخی كی الفوه فحتميله اغر بونك اولم سعة
الفم معناسنه يقال فوه يفوه من الباب الرابع وبعضيل فوه اوكد شلری ووزن اولوب طشيره جقناق در دبدی
الافوه همزه نك وواوك فحتميله اغزی سوك اولن كسنة والافوه الاودی بر شاعر ك اسمی در الفوهه فانك فقی وواوك
سكونی والفك مدبيله مؤنث اغزی سوك اولن عورت معناسنه وفوهاشول بكره اغاجنه دخی در لر كه ديشلری
اوزون اولموديشلردن مراد شول چو بلسر در كه ايبانك ان سندن بورز الفوهه فانك ضمی وواوك فقی وتشديد به
بول اغزی وودن اغزی يقال قعد على فوهه الطريق والجمع افواه على غير القياس على ما مر وفوهه كاه اولوزن كلامه
دخی اطلاق اولنور يقال ان رد الفوهه تشديد ای القالة پس بوفت بالكلام دن ما خود در نكليت معناسنه
التفويه على وزن التكرم بر كسنة نك اغزن سوك قلماق يقال فوهه الله ای جعله افوه التفوه فحتميله وواوك ضمی
وتشديد به سوزه اغر اجم تقول ما تفوهت بكلمة ای ما فتت فی بها الفوهه ميمك ضمی وواوك فقی وتشديد به
كثير الكلام اولن كسنة منطبق معناسنه الاستفاهه همزه نك وتانك كسرى ابه بر كسنة طعامي از ركن جوق
راولم يقال استفاه الرجل اذا اشتدا كله بعد قلة الفيه فانك فقی ويانك كسرى وتشديد به زياده كل ابي محي
كسنة بونك اصلي فيوه ابدی ادغام اولنوب فيه اولدی وفيه ككثير الكلام اولن كسنة به دخی در لر منطبق
معناسنه كسرى ميمه الفيهه وزن مزبور اوزن مؤنث الفهه فانك فقی وهانك تشديد به عاجز اولم معناسنه
الفهاهه فانك فقی وهانك تحفیه فیله بمعناها الفهه فانك فقی وهانك تشديد به عاجز اولن كسنة الفهه وزن مزبور
اوزن مؤنث وفهه طابغه دخی در لر زله معناسنه وجهه ده دير لرو في الحديث ما سمعت منك فقه في الاسلام قال
ابو عبيد بن السقطة والحيلة ونحوها الفهه فحتميله عاجز اولم يقال ففهمت يا رجل فهما من الباب الرابع ای
عيت الفهيه فانك فقی وهانك كسرى ومدبيله كذلك عاجز معناسنه يقال سفیه فیهه التفهيه على وزن التكرم
عاجز قلماق يقال فهيه لله ای جعله فهيه الافواه همزه نك كسرى به اونندن مق يقال خرجت لاجني فافهني عنها
فلان حنی فهيت ای انسانها فصل القاف الفهه فانك ضمی وميمك فقی وتشديد به سول دوم در لر ككه
باشلرن يوقر ووطوتوب صواحيجه لرحم ككي در وزنا ومعنى القامة ميمك كسرى به واحدی باشن يوقر ووطوتوب
دوه معناسنه القاهه على وزن الحال طاعت امور نك نبي اسد دن روايتی اوزن القاهه على وزن حالة حكم وغلنه
يقال مالك على قاهه ای سلطان الاقواء همزه نك كسرى ومدبيله مطيع اولماق الاستيقاء همزه نك
كسرى وتانك كسرى ومدبيله معناه يقال ايقه الرجل واستيقه اذا اطاع پس بومقلوب اولوزن راقاف
اوزن يا تقدم اولنسن اولوزن حاله ككه قاف مقدم در وايقاء فهم ايتكه دخی در لر يقال ايقه اذ فهم ويقال
ايقه لهذا ای اقبه الفقهيه على وزن الزلزله شدتله ككولمكدر كه معروف در واكاه فقهه دبد بلسر
كولر كن قه قه دبد كچون الفهه فانك فقی وهانك تشديد به كذلك فقهه ابه كولمك يقال قه وقهقهه يعني
وكاه اولوزن مصدری تخفف دخی قلو رلر ضرة ته كم بعض شعره وارد اولنشدن وقهقهه سير شدتله
سير ايتكه دخی در لر هقهقه دن مقلوب در القوهه فانك ضمی ويندی ابه شول سوت در كه لذت متخير اوله

فقه

فقه

فقه

لكن انه في الجملة تازه سوت خلاوق باقى فالتش اوله القوهى قافك ضمى ومبدله اق وزن من نوع زود و بومقامه
 صاحب صراح قوهى نوح از كياه سقيده ديشد و غلط در و كياه كتاندين تحيف اولى نوع احتمالى بعدن خالى ذكر
 زير اتياب مطلق در كنهه مخصوص ذكر و بوندين ماعد اجوهري قوهى قهقهه يلدن ايراد ايتشدر و حالا كوه
 ذليلند ايراد اولتى كرك ايدى بوشبهه لاج اولد قن صكره قاموسه مراجعت اولند قهه ذكر اولنان منوال اوزن
 بولندى فصل الكاف الكه كافك فتي و هالك سكويه طر ملق الكدوه فمتنبه بعناه بقال كه بكه من الباب الثالث
 فهو لفة في كد ح بكج بقال اصليه شى فكده وجهه بوبه كده و كده و بقال كد حه الحز اذا صكه و ارفيه اوشد بيا
 وكده كد حه لفت اولسندن كد حه جميع دلالتيتدوى معناره كده دى دلالت ايتك لازم كد بيا على ذلك
 كده كسب و سنى معناسنه كده سنه جوهر بده و قاموسه تعرض اولنا مشدرا كده ترجمه مختار صاحبى لازم كد
 ظن ايدى كده كسب و سنى ايله تفسير ايتشدر و الكراهه كافك فتي و رانك تحفيقه بيه برنسنه بى قبيح كد
 الكراهيه كافك فتي و رانك تحفيقه بيه بعناه بقال كده هت الشى كده كراهه و كراهيه من الباب الرابع الكراهيه كافك
 فتي و رانك كسرى و مبدله قبيح كد رانك نسبه المكروه ميمك فتي و رانك ضمى و مبدله بعناه الكراهيه كافك فتي و رانك
 كسرى و مبدله حر بده اولن شدت و رذو الكراهيه و وزن من بوز اوزن شول قايعدر كه وارنك نسبه بى شديله قطع ايله
 الكره كافك ضمى و رانك سكويه مشقت معناسنه در ابو عبيد روايتى اوزن بقال قن على كره اى على مشقة الكره
 كافك فتي و رانك سكويه برنسنه بى كراهيه ايتك و بود دى ابو عبيد روايتى اوزن در بقال فلان قامنى على كره اذا
 اكرهك عليه و كسائى دن ابو عبيد روايت قلوب ايتدى موزر كه هله كرهك بين فرق ايتيويب احدهما اخرده
 لغت در دى رايدي و كره باشى رك اولن دوهيه دى در بجل شد بد الرأس معناسنه الاكره هيزه نك كسرى بده
 بر كسنيه جبر ايتنسنه بى ايشانك نقول اكرهته على كذا اذا حملته عليه كراهه التكره على وزن التكرم برنسنه بى
 بر كسنيه سودر ميمك نقول كرهت اليه الشى نكر بها فهو نقيض حبيبه اليه الاستكرام هيزه نك و تانك كسرى بده برنسنه بى
 كره كوز ميمك نقول استكرهت الشى الاكه هيزه نك و ميمك فتيه شول كسنيه در كه انه سندن اعنى طوعه و كاه اولور
 استعاره عارض اولن عماده دى استعمال اولور انكه فمتنبه ذكر اولنان وجهه اوزن اعنى اولق بقال كه كراهيه
 من الباب الرابع الكراهيه ميمك كسرى بده شول كسنيه در كه باشن الوب كيه و تانك كد كن بليه التكه فمتنبه و ميمك
 ضمى و تشد بيه ذكر اولنان طريق اوزن كمنك بقال خرج يتكه فى الارض اذا ركب را سده و لا بدى اين توجه الكه
 كافك ضمى و نونك سكويه برنسنه نك نهايتى نقول اكره كنه المعرفه و برنسنه نك و قته دى كنه ديرلر و بوندين فعل
 مشتق اولماز و ميرك لا بكتنه الوصف ديد كرى لا يبلع كنهه معناسنه دى خالص دكدر كلام مولددر الكه كيه
 على وزن الزلزله ارسلا و اوزو ميمك بقال كه كه الاسد فى زيره كانه حكاية صوته و زير ارسلا نك سبنه سندن متردد
 اولن اوزى در الكه كاهه كافك فتي و هلك سكويه برنسنه دن هيت ان كسنيه الكه كافك فتي و هلك تشد بيه
 بر كسنيه نفس شديله اخرج ايتك بقال كه السكران اذا استنكهته فكده فى وجهك يعنى مخرجك غزى رايحه سى
 بانك مقصود اولد قن نفس محكم اخرج ايتسه والله اعلم فصل اللام اللهه على وزن الفلفل شول واسع صبر اوزو
 انه سرب كوزن خالى و ليه اللهاله لام اولك فتي و تانك كسرى بده جمى اللهه على وزن العرعر شول موزر كه رايح
 طوقش اولد دى النسج معناسنه و كلامه و شعرده دى حال بوبله در اللهله على وزن الزلزله جلاه بى و اوز
 طوقش بقال اللهه التساج الثوب اذا هله منقلب منه اللهه لامك فتي و تانك سكويه برنسنه بده اوزنك تسير
 معناسنه و سبويه لفظه اللهه اصله لاه اولما س جازر كوردى اوزن الف لام داخل اولوب العباس و الحسن كى عراى
 عامه جازى اولغله بوقدر و ركه بوسا راعلامه مخالف اولسندر اصله صفت اولغله و عر برك بالله ديد كرى

كه

كوه

كه

كه

كه

ليه

قوللى هيزه نك قطعى ايله حرف يا اوزنه وقف نيت ايتكده در هذا الاسم تعظيم قصد ايتد كدندن اوترى
 و اما عيرك لاهم والله ديد كرى قوللرند ميم حرف ندادن بدل در و كاه اولور ضرورت شعرده بر رده
 جمع اولور لى رايح ايتنسنه بى وقت ضرورتده اصله ردايه كلسدر لا هوت على وزن الكافور اكر كاه
 موزن نك كلام عربيه اولد و حى ثابت اولور سه اشتقاقى لاه دن اولوب و زنى فعلوت اولور و غيوت و رحوت
 كى و مقلوب اولماز طاغوت مقلوب اولد و حى كى كه طاغوت طغى دن مقلوب در يا تقدى اولما غله اللات
 على وزن الذات طاغوت و لا يته رصمك دى در كه كا ثقيف قبيله سى طبرك دى و بعض عرب بونك
 اخرن تا اوزنه وقف ايتدى و بعضى هالوزنه وقف ايتدى و بعضى عربى استماع ايتدى كه افرانيم
 اللات والعزى دى رايدي يعنى عدم وقف حالته تاي ايراد ايتدى و بعضى هى اللات دى رايدي حالت
 وقفه دى و بعضى هى اللات فاعلم دى رايدي يعنى موضع رفعه مكسور ايتدى امس كله سندن مكسور
 ايتد كرى كى و بوندين احسن اولور بى الف لام بوندين ساقط اولماز هرند كوزايد اولماز ايتسه دى
 و اخفش ايتدى اكثر بودر كه اللات والعزى ده وقف اولسناه اوزنه وقف اولسناه رايواصلند هالايدي
 حالت وصلند تا اولسندر و بونكان من الامر كيت و كيت كى اولور و هيهات كى اولور كسرايدن كسنيه لغت اوزن
 بوقدر و اكرهيهات جماعتدن عبارت اولق جايز اولور و اللات عبارت اولق جايز اولماز راتا جماعت ايجون
 اولق جايز اولماز الا الله ايله و الفى دى كى زابذ اعتبارا بدير سكه كده حرف اوزن باقى قلى لازم اولور
 فصل الميم الميم فمتنبه و هالك ضمى تشد بيه اوكلك تمدح معناسنه الماده او كيهى مادح معناسنه
 الميم ميمك ضمى و هالك فتي و تشد بيه جمع الميم فمتنبه كوز فاسد اولق اك كحله معالجه اولق ترك
 اولما فله الميماء ميمك فتي و رانك سكوى و الفك مبدله فاسد اولن كوز و مرها كوزى فاسد اولن عورته دى
 ديرلر الامر الفك و رانك فتيه كوزى فاسد اولن رجل الميماء ميمك ضمى و رانك فتيه شول بياضدر كه اكا
 غيرى رنك فار شياه ابو عبيد روايتى اوزن و سورمه حكيك كوزه مرهه ديد كرى بومعنادن ما خود در
 ديدى المقه فمتنبه شول بياضدر كه كوه مايل در الفقهاء ميمك فتي و قافك سكوى و الفك مبدله ذكر
 اولنان اولن اولن عورت و ابو عروايتدى مقها شول عورته دى ركه انوك بياضى قبيح اولوب كرج بياضى كى اولا
 الامقه هيزه نك و قافك فتيه ذكر اولن اوزن اولن نسبه بقال سرب امقه و بعضيلر ايتدى مقه دى مره كى در
 وزنا و معنى الميماء ميمك فتيه حسن و طراوت و بونك هاسى حالت وصلند تا اولماز و شول وقت اولور كه مهاله
 قمرى رنك صغرم ادا اولور بوقدر رجه معتل اللام اولوب اخرنه اولن تا و حدت ايجون اولور اللهه فمتنبه
 سهل و يسير اولن نسبه فراروايتى اوزن بقال فى المثل كل شى منه ما خلا النساء و ذكرهن يعنى ادم اولن هر نسبه بى
 تحمل ايتدر الا حرمه متعلق كلمه تحمل ايدى موز و بعضيلر مهاده دى ديرلر يعنى هر نسبه حسن در الا حرم ذكرى و مثل ده
 نسا استثنائى بقيه منصوب در و مهاده اولن تضعيف اطهار ايتد بيلر فعل ايله فعل بيتى فرقندن اوترى المهمه
 ميمك فتي و هلك ما يندى سكويه اراق اولن بيه مغازه بعيد معناسنه المهمه ميم اولك فتي و تانك كسرى بده جمى
 ذكر اولن رايح معناسنه ميمك فتي و هلك سكوى و راسم در كه انوكه فعل نسبه اولسندر معناسى
 اكف در زيامه لفظى زجر ايجون در و لى وقف ايتيويب وصل ايتدك حاله منون قيلوب ميمه دى رسن المهمه
 على وزن الزلزله زجر ايتك نقول مهمه باذ از حرت لاه على وزن الحال صواب معناسنه اخرنه اولن هيزه هادن
 مبدل در اصلى موه در فمتنبه زجر ايجون قلتند الامواه ديرلر هيزه نك فتيه و جمع كتر تده الميماء ديرلر ميمك
 اكسره مثل جل و جمال و بوندين رايل اولن هاد زير تصغير نده المويه دى رسن ميمك ضمى و و اوك فتيه بوزر اولن

مده

مره

مقه

ميه

موه

جوهری تقریری در آن غنی دگر که اگر هلاک زایل اولسند مراد ساقط اولق آنسه اول کلامه مخالف اولور زایل
اول کلامه هاهمه به تبدیل اولمشدر دیشدر و اگر مراد صور تا زایل اولوب حرف اخره تبدیل اولق آنسه مانک
تصغیری موی کلسی دلیل اولک ضمیمه درج اولنوب مانک اصلی موه در زراحی امواه و تصغیری مویه در دیک
کرک ابدی الماء علی وزن الحاله مونی جوهر نیک عمارتی بوجه اوزن واقع اولمشدر و اگر الماء واحدی در
دیسه اسلوب سابقه اوفتی اولور دی و یقال رجل ماء ای کثیر الماء کما یقال رجل مال یعنی کثیر المال ماء القلب
احق معنای استعمال اولنور یقال رجل ماء القلب ای بیلد لا یقبل قلبه لاتقاش بالامور الذهنیه ماء السماء
ملوکندن بر ملکک اسمی در واکاماء سماء بدکاری قومنه قتلک یرشد که انلر که موشتن چکد کندن او تری ابدی
کویا که ماء سماءه خلف اولور دی و ماء سماءه در عورتک لقبی در که حسن دار اولد و غیچون ماء سماءه دیشدر
اول مندر بن امری القیسک والاسی در و انک اولادنه بنو ماء السماء دیرلر که انلر ملک عراق در الموه میمک فی
و واک سکونیه قیونک صوبی ظاهر اولوب چوق اولق معنایه و کذلک کویا صو کیر مکده دخی دیرلر الموه
میمک غمی و همزه نیک غمی و مدبله بمعناه یقال ماهت الرکیه غم من الباب الاول و غمی من الباب الثاني و تمامه
الباب الرابع اذ اظهر ما وها و کثرو کذلک السقیمه اذا دخل فیها الماء جوهر نیک یو تقریرندن اجوف و اوی
تائیدن کلک فهم اولنور ته کم اول کتابه دخی یونک مثلی مرور ایشدر و کتاب مصادر ده دخی ذکر اولنر معناه
اشارت ایشدر لکن باب تائید المیه کمالوه دیوب یانی اولماسن اشعار ایشدر و صوابچور مکده دخی دیرلر
تقول مهت الرجل یکسر المیم من الباب الرابع و مهته بضمها من الباب الاول اذ اسقیمته الماء الماهه علی وزن الحاله
صوبی چوق معنایه المیهه میمک غمی و انک کسری و تشدید بله بمعناه یقال بیتر ماهه و میهه اذ کانت کثیر الماء
الماهه همزه نیک کسری بله قوی قازن کسینه صوبه و اصل اولق یقال اماه الحافر اذا انبط الماء و اماهه رصول
اولمغه دخی دیرلر یقال اماهت الارض اذ اظهر فیها النور و نون ابله و زای معجمه ابله یزک صولی اولسی در و اماه
صواب مغه دخی دیرلر تقول مهت الرجل و السکین اذ اسقیمتها و اماهه دواته صوقومغه دیرلر مرکبک غلظن
ازاله قلبه غیچون تقول مهت الدواة اذ اصبت فیها الماء و اماهه اراکد دیشدر و حمله منبسن القای تمکه دخی دیرلر
یقال اماه الفعل اذا التقى ماءه فی رحم الانثی الثویه علی وزن التکریم یزنسد فی التون صوبی یا خود کومش صوبه
طلاقلغه دخی دیرلر تقول مهت الشیء اذ طلیته بغضه اذهب و تحت ذلک محاس اوجد بد و تمویه نلبیسه دخی
دیرلر معنای مذکور دن ما خود در الماویه و اوک کسری و انک تشدید بله عورت مرأة معنای سنه کویا که مرأه
ماهره منسوب در ماویه و اوک کسری و انک تشدید بله بر عورتک اسمی در مویه میمک غمی و واک غمی
و انک تشدید بله تصغیری ماء علی وزن الحاله بر موضعک اسمی در تذکیری و تانی جازدر الماء ای همزه نیک کسری
و انک تشدید بله صوبه منسوب اولن سنه الماء و اوک کسری و انک تشدید بله کذلک صوبه منسوب اولن
سنه یعنی در سگ همزه ابله و دبلسک و اوله استعمال ایدرسن عطاوی دین کسینه قوی اوزن فصل التون النیه
فختینله مشهور اولن سنه التبه نونک غمی و انک کسری بمعناه و بعضیلر ایدی نه فختینله شول از مش
زنسنه در که علی الغله بولنه و نه کذلک فختینله اوتد و غلک سنه یی تذکر ایتمکه دخی دیرلر اوزن بد و ایتی اوزن
تقول نهت الامراهه من الباب الرابع اذ انشبهتم انتبهت له النباهه نونک غمی و انک تحقیق ابله شرف
و استهوار یقال نه الرجل نباهه من الباب الخامس اذ اشرف و استهوار النیه نونک غمی و انک کسری و مدبله شرف
و استهوار اولن کسینه النابه نیک کسری بله بمعناه و نابه خامک خلا فی اولور التبنیه علم وزن التکریم بر کسینه
انجولدن فالدروب استهوار و یرمک و تبیه بر کسینه یزنسنه یواقف ایتمکه دخی دیرلر التبه فختینله و انک غمی

و تشدید بله

و تشدید بله یزنسنه یواقف اولق تقول نهته علی الشیء فتنبه علیه المنبهه میمک و انک فختینله و ما یبده نونک
سکونیه حل استهوار اولن سنه یقال اشبهوا لکنی فانها منبهه یعنی کبت شایع اولمغه شرف زیاده اولور الانباه
همزه نیک و انک کسری بله او بخود نونک یقال انبه من نومه اذ استبقظ الانباه همزه نیک کسری بله او بخود نونک
تقول انبهته و انباهه و انباهه کسینه حاحت او نغغه دخی دیرلر تقول نهت حاجت فلان اذ انشبهتها المنبهه میمک غمی
و نونک سکونی و انک فختینله او نیدلن حاجت نهان نونک غمی و انک سکونیه طی عیده سندن بر جماعتک باباسی
ادی در که اول نهان بن عمرو در الحجه نونک غمی و حیک سکونیه در حجه و منعه دیرلر الانباه همزه نیک و انک کسری بله
معناه التبعه فختینله و حیک غمی و تشدید بله بمعناه کذلک تقول نهت الرجل و انبهته و نهته اذ اردت الناحیه
حیک کسری بله شول کسینه در که شهره کاد که اول شهری کر یکرک نونک غمی و واک سکونیه زجر و منع
ایتمک تقول نهت البعیر من الثاب الثالث اذ اخرجت عن الخوض و غیره و نه دوه فی جمعه صومر مکده دخی دیرلر و زمان
جاهلیتیه بر کسینه و وجه سنه طلاق و یرملو اولسه ادهی فلانهم سزک دیردی و سرب سین و راه مهملتینله
کودان ماله دیرلر یعنی دوه لکی منع ایتمز هر قنده کیدرسه کتسون الندهه نونک غمی و واک سکونیه مال چوق
اولسی کرک اول مال صامت اولسون کرک ماشیه اولسون الندهه نونک غمی و واک سکونیه بمعناها النزهه
نونک غمی و واک سکونیه اراغ اولق النزهه نونک غمی و واک کسری بله اراغ اولن سنه یقال مکان تراه ای بعید النزهه
فختینله مصدر در اراغ اولق معنایه یقال نهت الاض من الباب الرابع اذ ابعثت النزهه فختینله و واک غمی
و تشدید بله یرمز سنه دن اراغ اولق یقال خرجنا ننزه فی الریاض ای تباعد عن السوء بالدخول فیها و این
السکیت یبندی خلقک بر کله بی غیر محله وضع ایتملری قیلندندر انلر که خرجنا ننزه دبدکاری که یونی باغ
سیر نه قند قلرند دیرلر حالا که ننزه اولنی و صولی اولن یرلر دن اراغ دوشمکه دیرلر دبدی لکن مقصود قوم غم
والم دن اراغ اولمغه نظر اولور سنه کم الان فی قولنا تباعد عن السوء بالدخول فیها و یربندی و منه یقال فلان ننزه
عن الاقدار یعنی نجاستدن بهزاید التزیه علی وزن التکریم بر کسینه نفسی یرمز سنه دن اراغ ایتمک یقال فلان
ننزه نفسنه عن الاقدار ای تباعد هاعنها النزهه نونک غمی و واک تحقیق ابله یرمز سنه دن اراغ اولن نزهه القلاعه
نونک غمی و واک سکونیه ححرانک اوتسز صومر اولن جانبی النزهه نونک غمی و واک سکونیه طواری اولنی و صولی
یرلر دن اراغ ایتمک یقال سقت لیلی ثم تهتها ترها ای تباعد عنها عن الماء النزهه نونک غمی و واک کسری و مدبله لوم
ایجاب بدن سنه دن اراغ اولن کسینه یقال فلان نزهه کریم اذ کان بعیداً من اللوم و یقال نزهه لخلق یعنی کریم
الخلق و نزهه غلایق بدن بعید اولن مکان دخی دیرلر یقال مکان نزهه ای غلایق بعید عن الناس ایس فیها احد النقه
فختینله عاجز اولق یقال نهت نفسه من الباب الرابع اذ اعيت و کلت النافه فانک کسری بله عاجز اولن طوار کرک
دوه اولسون کرک غیری اولسون النقه نونک غمی و واک غمی و تشدید بله جمی الانقاء همزه نیک کسری بله
عاجز قلبی التتغیه علی وزن التکریم بمعناه یقال نفه فلان ابله و نفهها اذ اکلها و اعياها المنفه میمک غمی و واک
غمی و تشدید بله عاجز قلن طوار المنفه و زن مز بور اوزن مونی یقال حمل منفه و ناقه منفه المنفه
میمک غمی و واک غمی و مدبله قورخو اولوب ضعیف القلب اولن کسینه جبان معنایه النقه فختینله خسته
مرضدن هنوز افاق بولق یقال نفه فلان من مرضه نفه من الباب الرابع النقه فختینله بمعناه یقال نفه نفوها
من الباب الثالث مثل کلح کلوحا و کلوح حاء مهمله ابله اکشی یوزلوا و لمغه دیرلر النافه قافک کسری بله شول
کسینه در که خسته لکن افاق بوله و هنوز علنک عقبنک اوله النقه نونک غمی و واک غمی و تشدید بله
جمی وجه مز بور اوزن افاق بولن کسینه ل معنایه الانقاء همزه نیک کسری بله خسته یه افاق
و یرمک یقال انقه الله تعالی و انقاء یرسنه یقولن طومغه دخی دیرلر یقال انقه لی سمعک ای رعینه و اراغ
وعین مهملتینله اصفا معنایه در النقه فختینله بلک فهم ایتمک معنایه یقال نفه انکلام نفه من الباب الرابع
النقه نونک غمی و واک سکونیه بمعناه یقال نفه من الباب الثالث و یقال فلان لا یفقه و لا یفقه ای لا یفهم

جه

نزه

نقه

نقه

نقه

الاستغناء همزه نك و تانك كسر باله صور مق استغناء معنائه النكهة نونك فخي وكافك سكونيله اعز را حله
 و مع لقم معنائه النكهة نونك فخي وكافك سكونيله قحولي استغناء معنائه يقال نكهته من الباب الرابع اذا شمت
 ونكهة شدة نفس ويرمكه دخی درلر اخر قحوسى معلوم اولسون ديوال استغناء همزه نك و تانك كسر باله اغز قحوس
 بلك طلب انك تقول استغناك الرجل فتمكه في وجهي نكهة من الباب الثاني ونكهة من الباب الثالث ايضا نكهة اذا
 امرته بان ينكه لتعلم اشارت هوام غير شارب فتمكه النكهة نونك فخي وكافك فخي وتشدد بدله شول دوه درلر كه
 ضعفدن اولوزى قحور اولو او بونيم لقي در تفة معنائه ضعف اول دوه درلر فالبه نكهة الان مرور
 ابتدا وي يقال نكهة الرجل على البناء للمجهول اذا تغيرت نكهته من النكهة ويركسنة يدعا محله نكهة ولا نكهة درلر
 خيره اير شه سن ضرر كور ميه سن ديك محله النكهة على وزن الزلزله جزمع انك النكهة على وزن الزلزله
 ممنوع اولقي تقول نهنت الرجل عن الشئ فتهنته اذا كفته وزجرته فكف ونهنته قور دوسا برنجي جانون منع
 ايتك چون خيمق معنائه كور تقول نهنت السبع اذا حثت بلكفه ونهنته نك اصله ابدى اوج هابه
 هاى وسطا نونبه تبدل ابتدا بلر فعل ابله فعل بين فرقدن وترى وسا بر حروف بنندن نون اختيار اولندى
 كله دونه نون ولد غندن وترى و بونك امثالهم حال بولدر على مامر النكهة على وزن العرعر شول بر در كه سيرك
 طوفش اوله لاله ابله هلهل كى دروزنا ومعنى النوه نونك فخي و واوك سكونيله ركسنة نك يوكسك اولسى يقال ناه
 الشئ يوه اذا ارتفع النايه يانك كسر باله يوكسك اولن كسنة التنويه على وزن التكريم يوكسكه قلدر مق تقول نوه
 تنويها اذا رفعتة وتنويه ركسنة في عطيله كخه دخی درلر تقول نوهت باسمه اذا رفعت ذكره ونوه نفس قوى اولمغه دخی
 درلر تقول ناهت نفسى اى قوت واوت اوزمغه دخی درلر تقول ناه النبات اذا ارتفع فصل الواو الوو و واوك فخي و بونك
 سكونيله ركسنة في قاير مق يقال فلان لا يوبيه ولا يوبى له اى لا يبالى به و بلك معنائه دكه كور بن السكيت رايو
 اوزن تقول ماوبهت له من الباب الثاني وماوبهت من الباب الرابع اى ما فطنت له بيه تانك كسرى ومدى و بونك
 فخيله فعل مضارع درلر نجل دين كسنة لقي اوزن و نجل و جلدن در خوف معنائه يس ثيبه قاير سن ديك
 اولوزى بالي معنائه الوجه واوك فخي و خيمك سكونيله يوزكه معروف در الوجه فختنيله جمى الاجوه كذلك
 فختنيله جمى ته كم فرائح الوجه و حى الاجوه حكايه بنشدرو حى استحياد ندر او نيق معنائه و ابن السكيت ابتدا
 بومقوله همزه واودن مبدل اولق حوق واقع اولور قحى واو مضوم اولسه وجه جهته دخی درلر جهتك تاسى واودن
 عوض اولمغه و وجه نفس معنائه دخی كور تقول هذا وجهه اى هو اى نفسه و وجوه البلد شهر ك كور
 دخی درلر اشراك بلد معنائه الوجه واوك كسرى و خيمك سكونيله اسمدر توجه معنائه الوجه واوك فخي
 و خيمك سكونيله كذلك اسمدر معنائه من يوزدن و بومقوله و اولر اسماده تابه جمع اولور كره مضاد دكه جمع اولور
 مثلا عدة وعدة دخی درلر و اسماده واقع اولمق ولده درلر و اولن ولدك جمى درلر الوجه ميمك فخي و خيمك فخي
 مقابله معنائه در الوجه واوك كسرى به ركسنة نك قحوسى الوجه واوك فخي ابله بمعناه يقال قدعت
 و جاهك و وجاهك اى قبالتك الاجاه همزه نك كسرى و تانك دخی كسرى وتشدد بدله ركسنة به متوجه اولق
 يقال اتجه له اى اذا سح و بواصله افتعل وزن اوزن ابدى واوك ماقبلى مكسور اولد غندن او تورى يابه
 دونوب و يا تابه دونوب ادغام اولنشدرو بونك اوزن رنبا اولنشدرو اتجاه قولى تانك فخيله مقابله معنائه
 واتجاه قولى تانك فخي ابله كذلك مقابله معنائه در وجهت اليك اتجه دخی بونك اوزن رنبا اولنشدرو
 باب ثالثن توجه ابتدا معنائه راصل تابوندره واوبدى التوجيه على وزن التكريم ركسنة في
 رجائه متوجه قلن تقول وجهته في حاجة و وجهت وجهي اليه و توجيه شول حرفه دخی درلر كه
 الف تاسيسه قافيه ببنه اوله قافيه دن مراد حرف اخيرا اولد فخي تقديره حاصل و واصل لفظلر نده اولن صاد
 كى مثلا و بونكه توجه ديدلر تبدل وتغيرى حار اولد غندن او ترى حرف روى مقيد اولمى الف تاسيس

نكه

نكه

نوه

ويه

وجه

اولمغه در ته كسره القيسك سمنه افر و صبر و قرف لظلى قافيه دوشمشدر بود كراولان ابو عبيد قولى در اما
 غير بلر توجه ذكر اولن حرفك كسرى كسرى در روى مقيد اولد قافيه اما حرفك كسرى دخی درلر ديشدر
 التوجه فختنيله و خيمك فخي وتشدد بدله ركسنة به يوز طو حنق تقول توجهت نحوك وتوجهت اليك وتوجه بر
 كسنة ز ياده يبر اولمغه دخی درلر يقال توجه الشيخ اذ اولى واد برونه افشانه او تورمغه دخی درلر وفى المثل الحق
 ما يتوجه بهنى افشانه او ترنلر الحق در كه توجهه او ترمودر بلر الوجه ميمك فخي و خيمك فخي وتشدد بدله شول
 نسنه در كه وجهه واصل اوزن اولوبانده اختلاف اوليه الوجهه واوك فخيله قدر وجهه صاين اولق الوجهه
 واوك فخي و خيمك كسرى ومبدله و جاهتلى اولن كسنة و وجهه بونجه دخی درلر نهره معنائه و وجهه شول
 او غلانه دخی درلر كه طو غر كن اندر جندن ابتدا اللرى جقه و ابتدا ايلقلى جقه بون دخی درلر و وجهه رانك دخی لشميدر
 اصعبى رواينى اوزن تقول وجهه الرجل من الباب الخامس اذ اصاب وجهه اذ اقدر ومنزلة الايجاه همزه نك كسرى
 ومبدله وجهه قلن يقال وجهه الله اى صبرها و وجهها واجاه ركسنة في وجهات اوزن بولمغه دخی درلر تقول
 وجهته اذ اصادقته وجهها الاستغناء همزه نك كسرى و تانك كسرى ومبدله دوه نك بر ره جمع اولوب سورلمى
 يقال استودعت الابل واستيدعت اذا جمعت وانسات واستيدعت خصم مغلوب ومطيع اولمغه دخی درلر يقال
 استوده اللحم واستيدعت اذا انقاد وغلب الون فختنيله حماقت و بعضيلر بطر و خشونت در ديدى يقال ورهت
 تون من الباب الرابع الاون همزه نك و رانك فخيله الحق اولن كسنة الورها و واوك فخي والفك مدى ابله موثى يقال
 رجل اون وامراة ورها و ورهاشول بله درلر كه انوك احبه سنده شدت و شرعت اوله الوافه فانك كسرى بله كغردن
 كلساده قيم اولن كسنة اهل جزيره لقي اوزن وفى الحديث لا يغروا فاه عن وفيتيه ولا قسيس عن قسيسيه ولا اسقف
 عن اسقفية وقسيس علم و دينه نصار انك و بيسه درلر سمع محاجد عن وفيتيه قولى القسز واقع اولمغه دخی درلر كره
 ظاهر سوق عن رافيتيه اولماسن اشعار ايدر الوقه فختنيله طاعت فاهدن مقوليد ركاه دخی طاعت معنائه
 اولد و غى مروا تشدر الايقاه همزه نك كسرى ومبدله بجهناه الاستغناء همزه نك كسرى و تانك كسرى ومبدله
 بمعناه كذلك الوله فختنيله شدت وجددن عقل كيدوب معجرا لقي اوله ان فختنيله بمعناه التوله فختنيله ولا نك
 فخي وتشدد بدله بمعناه كذلك الاثلاه همزه نك كسرى و تانك كسرى وتشدد بدله بمعناه كذلك يقال وله يوله
 ولها و اوله انما من الباب الرابع وتوله واذله واصله افتعل فادغم الواله لامك كسرى بله معتبرا وان كسنة موثى دخی طلاق
 اولنور الواله لامك كسرى بله موثى يقال رجل واله وامراة واله وواله وواله شول ناقه يديه دخی درلر كه ولدى اوزن
 وجدى ز ياده اوله الميلاء ميمك كسرى ومبدله واند اوزننه وجدى عادت ابتدا ناقه واوياهده و غشدر ماقبلى
 مكسور اولد غندن او ترى التولية على وزن التكريم عورنله او غلنك ما بين قمر بنى امية وفى الحديث لا توله والدة
 بولد هاى لا تجعل والها و ذلك فى السبايا يعنى اسير قلند قلى زمانه الموله ميمك فخي ومدى ولا نك فخيله اورمك
 عنكبوت معنائه الميلاء ميمك كسرى ومدى ولا نك فخيله مقير قلىجى بلاددن عبارت قانشدرو بعض اشعارده
 واهها واوك فخي ومدى وهانك تنويله رككه دكه ركسنة نك خوبلغندن نجب محله استعمال اولنور يقال
 واهاله ما طيبه و يها واوك فخي و يانك سكونى وهانك نمى و تنويله رككه در كه محل اغزاده استعمال
 اولنور تقول و يها يافلان و هو تحريض كايقال دونك يافلان و يه واوك فخي و يانك سكونى ابله كذلك رككه در
 كه مقام حنن استعمال اولنور سبويه سبيلك كسرى ومبدله و يانك و واوك فخي وهانك كسرى بله و بونك امثالى
 كاهلر اصواته تركيب اولنور اسم واحد قلند قافيه اخرى كسرى اوزن مبنى قلندى غاق كى اصواته شديه اولد غندن
 او ترى و بونجه شريه معيار اولدى رانك سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه
 سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه سبويه
 اولن سبويه و جمع قلوب السبويه بهان والسبويه بهون ديدى اما شول كسنة كفى مغرب قلدى ثنيه سنده ذو

وده

ون

وقه

وقه

وله

ووه

ويه

تقول اثبت الامر من مائه اى من مائه يعنى من وجهه الذى يوثق منه كما تقول ما احسن معناه هذا الكلام اى
معناه يات يانك فحي وهزمه نك سكوتى وتانك كسر بله فعل مضارع ذر اخرندن يا حذف اولمشدر وقرى به
قوله تعالى يوميات كما قالوا الادرو هي لغة هذبله كه اولور حالت حزمه يا اثبات اولنور كما قال الشاعر الميامي
والابناء تنى وما زنى ايتدى شعده ريمك ويعزوك ديك جايز اولور يانك وواوك دفعيله وفاضى دحك جائز
اولور يانك تنوينيله بونلرى خرف صحح محراسنه جارى قلماعله اسماده وفاعله اصل اولد عنه بناء المواته ميمك
غنى وتانك فحي ومديله موافقت ومطابعت تقول اثبتنه على الامر مواتاة اذا وافقته وطابعتهم والعامه تقول
واثبتنه بالواو الاثاء هزمه نك كسرى ومديله ورمك اعطامعنا سنه تقول اثبتنه اثاء اذا اعطيته وايتا كتورمك
معنا سنه دى كور ومنه قوله تعالى اتاغدا اناى اثبتناه الاتاوه هزمه نك كسر بله خراج واتاوه خراج ورمك
معنا سنه ده كور الاتاوى هزمه نك فحي وواوك كسرى ومديله جمعى خراجلر معنا سنه الاتاوه هزمه نك فحي وتانك
سكونيله كذللك خراج ورمك تقول اتوته اتواواتاوه واتونلوم ايجنده اولن سود چلقنوب يوزن باغ كلكلر
كلن باغه دى ديرلر بقال جاء اتوه اذا انحض وجاء الرند واتو نجشيشه دى ديرلر عطا معنه سنه واتوناقه نك سیر
حاله الاله سنه دى ديرلر بقال ما احسن اتو بدى هذه الناقه واتى هذه الناقه ايضا اى رجع بدىها فى الصبر
ورجع بدى ناقه يور ركن اللرن كيرودوندر مى در كسرى عتله يورجه دن عبارت در التا فى فتحته وتا ثابته نك
كسرى وتشديديله برنسنه حاضر اولمق بقال ثاى لهما الشى اذا تهاى وتاى برنسنه يبولندن كلكه دى ديرلر بقال
ثاى لى اى ترفق واتاه من وجهه وتاى برنسنه نك احسان اميد ايدنوب كلكه دى ديرلر بقال جاء فلان يتاى
اى تعرض لمعروفك لثابته تاء اولك فحي وتانك كسرى وما يبيند هزمه نك سكونيله برنسنه فى اصلاح ابدوب
اسان قلمق التاى تانك فحي وهزمه نك سكوتى واخرنه يانك تشديديله كذللك برنسنه فى اصلاح ايتك تقول
ايت للماء تيقوتيا اذا سهلت سبيله لخرج الى موضع صحاحده وقاموسه واقع اولن بودر ولكن باب تفعيل دن
ناقصه ك تفعليل وزنى اوزن مصدرى كلكلر در دروتاى كلكه سنك نادرا اولد وغنه ذكر اولن كتابلر ده تعرض
اولنمشدر قال الشيخ الرضى اما اذا كان لام الكلمة خرف علمه فانه على تفعله لا غير وذلك بحذف الياء الاولى
وايدال الهاء منه لاسنه قال الياء المشددة وقد جاء التشديد كما فى قوله ففى تنزى دلوهاننزا الا انى هزمه نك فحي
ويانك اخرنه تشديديله شول خرقدر كبرنسنه قازوب انى كندى تار له سنه كتورر پسر بوفعليل وزنى اوزن
اولور واتى غريب معنا سنه دى كور الاتاوى هزمه نك فحي وواوك كسرى ويانك تشديديله كذللك غريب
معنا سنه در الاتاويات هزمه نك فحي وواوك كسرى ويانك كذللك تشديديله جمعى غريب معنا سنه بقال نسوة
اتاويات لا سنيثاء هزمه نك كسرى وتانك كسرى ومديله ناقه اركك طلب ايتك بقال استنات الناقه اسنيثاء اذا
ضمت وارادت الفحل الاتاء هزمه نك كسرى له كتاب وزنى اوزن خرما لاجانك يشى وغله سى تقول ات الفخلة
تا تواتا الميثاء ميمك كسرى ومدى والفك دى مديله اوكدل يارشته اترك سكرتسى نهايت بولد غى ريميد
معنا سنه وميثاء معمور اولن يوله دى ديرلر ورنجه يوللر جمع اولد غى ره دى ميثاء وميد اديرلر وميثاء اسلوبه
وسمته دى ديرلر بقال بنى القوم يورهم على ميثاء واحد وميد اى اسلوب واحد وميثاء مقابله معنا سنه ده
كلور بقال دارى ميثاء دار فلان اى تلقاء دان محازيه لها الاتاوه هزمه نك كسرى له وتاء مثله ايله غمازلى ايتك
الاتاويه بمعناه بقال تاريا تويالى اتاوه واتايه اى وشابه الاخ هزمه نك فحي وخانك تخفيفيله قنداش اصلى اخودر
فتحته لى راجع الاخوان اولد هزمه نك كسرى واخرنه دى الفك مديله انا كى وبولندن حذف اولن واور
زير اثنيه سنه الاخوان ديرسن فتحته له وبعض عرب الاخان دى ديرلر هزمه نك فتحته لى سنه نقص اوزن

الاخوان همز منك كسرى وخانك سكونيه

معروف قوشدر الاخوة همز منك كسرى وخانك سكونيله كذلك جمى قردن اشملر معناسته الاخوة همز منك ضمى
وخانك سكونيله معناها فى رواية الغرا وكاه اولور بوند اتساع اولنوب ابكى كمسنه يدخى طلاق اولنور كقوله
تعالى وان كان له اخوة كذبوا بكم بيده ما فوق واحد مرادرو بونا فعلنا ونحن صنعنا دبد كارى كى اولور بو
كلامى نكلم ابدن ابكى كمسنه اولد قارى خالده و اكثر بودر كاخوان اصد قاده واخوة ولادنه استعمال اولنور
وكاه اولوراخ واوله ونونله دخی جمع اولوب الاخون ديرلر همز منك فتحى وخانك ضمى ومبدله واخو وابودخزلر الا
اضافته تقول هذا اخوك وابوك ومررت باخينك وساكر ايت اخاك واباك وكذلك حوك وهنوك وفوك وذومال
پس بونلر التى اسمدر ككه مفرد ومضاف استعمال اولند قده اعرافى واوله ويابله والقله اولور فير بونلر ده
واوهرند كلونقمس كله دن ايسه ده واوده رفح اوزرنه دلالت واردر وياده والقد دخی جرفنصب اوزرنه دلالت
واردر وتقول لا اخالك بقلان اى پس هولك باخ الاخوة فمتنبله وواوك فتحى وتشدد ببله قردن اش املق
وقردن اشلق معناسته كلور بقال ماكت اخا ولقد اخوت تا خواخوة وهذه تحت بنة الاخوة الاخوت
همز منك ضمى وخانك سكونى ابيله اخك موئن اولند اولن همز هني ضموم قلند بزل ابل وان واوا ولد غنه دليل
اولسون ديور بو خصوص اخته اعتبار اولندى اخه اولمدى زير اخته اولنى تا وقفه ووصله ثابت اولمغين
اسم ثلاثى كى اولدى واسم ثلاثى ده خود فعل وزنى شايع در فلنك ضمى ابيله الاخوى فمتنبله واخرنده يانك
تشدد ببله اخه منسوب وان كمسنه واخته منسوب اولند دخی اخوى ديرلر زير اخوت اخوات وزنى اوزن جمع
اولنور ويونس اخته نسبت اولند قده اخنى دير ابدى اكن بوقياس دكلدر المواخاة ميمك ضمى ابيله قردن اشلق
الاخاء همز منك كسرى واخرنده الفلک مبدله كذلك قردن اشلق بقال اخاء مواخاة واخاء وعامه واخاء ديرلر
التاخي تانك فتحى والفلک ممدى وخانك كسرى ومبدله ابكى كمسنه برى ببله قردن اش املق التاخي فمتنبله وخانك
كسرى وتشدد ببله بر كمسنه يي قردن اش ابدنك تقول تا خيت اخاى اخوت اخاوت تاخى طلب وتحري ايمكه
دخی ديرلر تقول تا خيت الشى اذا تحرى بته الاخيه همز منك فتحى وممدى وخانك كسرى ويانك تشدد ببله شول ايت در
كدايكى او حنه يا غ پان سى يا خود طاش پان سى بغليوب ره كور مرز تا كطشره قالن رى حلقه كى اولوب اكطوا
بغليوب ربوان السكيت روايتى در الاواخي همز منك فتحى وخانك كسرى ويانك تشدد ببله جمى ذكر اولنن ايملى
معناسته واخيه حرمت وذمت معناسته دخی كلور بقال بقلان واخي واسباب رعى التاخييه تانك فتحى وخانك
كسرى ويانك تخفيفيله طواري ذكر اولنان ابيله بعلق بقال اخيته تاخيه الاداة همز منك فتحى ودالك
تخفيفيله برسنه ده استعمال اولنن الت الادوات فمتنبله جمى التلر معناسته الا بداء همز منك كسرى ومبدله
بر كمسنه بمعانوت قلوب رايشه قوى قلق بقال اداه على كذايويه ابداء اى قواه عليه واعانويقال من يودني
على فلان اى من يعينني عليه وابداء قوى املق معناسته دخی كلور يقال دى الرحل اذ اقوى من الاداة يعنى اداة دن
ما خود املق اوزن وايد اسفزه حاضر اولمغه دخی ديرلر تقول ادبت للسفر فانا مؤدله اذا كنت متهيئاله
على رواية يعقوب المؤدى ميمك ضمى وهمز منك سكونى ودالك كسرى ومبدله قورى اولوب برسلاح اولن
كمسنه وامامودى كه ميمك ضمى ومبدله بلا همزة اولوب ودالك كسرى ببله اوله اول هالك معناسته در اود بندنر
هالك معناسته واهل حجاز اديته ديرلر فعلته وزنى اوزن قنن كا اعانت قللسلر الاستيداء همز منك كسرى
وتانك كسرى ومبدله كذلك معاونت طلب ايمك اهل حجاز لغنى اوزن يقولون استاذ بته جعنى استعداد
واعاننى عليه واستعداير دم طلب ايمكه ديرلر واستيد ابر كمسنه دن مصادن طر يقيله مال جقرمغه دخی ديرلر
يقال استاذاه مالا اذا صادن واستخرج منه المال التادى فمتنبله ودالك كسرى وتشدد ببله براغ ابدنك
يقال تادى اذا اخذ للدهر اذاته يعنى زمانته ككون براغن ندارك اينسه وتادى برسنه ايرشوب نهايت بولمغه

7

61

دخی درلر بقال تادی الیه لظیر اذ انتهی الادی همزه نکه فخی و دالک کسری و بانک تشدید یله برنسنه یلازم اولن
 الت واسباب تقول اخذت کذلک ادیه ای اهسته و اهسته همزه و بیه موخه ایله براغه دیرلر وادی حاضر اولغه
 دخی درلر بقال نحن علی ادی للصلوة ای نهی وادی واسع معناسنه دخی کلور طیبانی روایتی اوزن بقال ثوب ادی
 اذ کان واسع الیدی یاء اولک فخی و ثابنک تشدید یله کذلک واسع معناسنه الادی همزه نکه فخی و دالک کسری
 و بانک تشدید یله از قلیل معناسنه اصمعی روایتی اوزن بقال غم ادیه علی فعلیه ای قلیله الاد و همزه نکه فخی
 و دالک سکونیه الدمق الادی وزن مزبور اوزن بمعناه تقول ادوت له و ادبت له اذ اختلته و ختل خاء معجه و تاء
 مثانله الدمغه دیرلر وادی سوت قوی اولغه دخی درلر بقال دی اللین یا دی اذ اذ اخر لیرب یعنی غلیظ اولسه
 یوغرت و لم اغیون و بعضی نسخه ده همزه و تشدید یله دخی تعرض اولشدر الادی فختنبله و بانک
 سکونیه بدین معناسنه در طیبانی روایت اوزن بقال قطع الله ادیه یعنی بدیه التادیه علی وزن التریسه برنسنه
 اوده مک بقال ادی دینه تادیه اذ اقضاه الاداء همزه نکه فخی و الفک مد یله اسم در اوده مک معناسنه الادی
 همزه نکه فخی و مدی و اخرنک الفک قصر یله زیاده اذ اقلحی کسنه یقال هوا ادی للامانه منک الاداوه همزه نکه
 کسری یله مظهره دبد کری صوق و یا حق طرف که عامه تحریف ابد و ب مطر مدیرلر الادی همزه نکه فخی و اخرنک
 الفک قصر یله مطایا و زنی اوزن جمعی ذکر اولنن طر فله معناسنه و قیاس بوند ادائی دیک ابدی رساله در سابل
 دبد کری کی لکن بوندن اجتناب ابد و ب مطایاده و خطایاده اولن اعلالی اختیار ایتدیلر یعنی فعالی قلدرلر
 یایی و اووه دوندن مکله اصلنده و او اولدغن اشعار ایچون پس ادای کله سنده واقع اولن و اواد اوده اولن الف
 زایدن بدل و لور اخرنک اولن الف و اوون بدل و لور پس وادی ادوی لفظنده لازم قلدرلر مطایاده یایی لازم
 قلدرلر کی جوهر نیک بوتقر رندن ظاهر اولن بودر که ادوی لفظنده حروف بیننده قلب مکان اولیه لکن
 اول کلامنده فعالیل و لمشدر دید کندن بیدار ابدن قلب مکان اولقدر الادی همزه نکه فخی و الفک
 قصر یله برکسنه یه مکر و یسیر ایصال ایتک الادی همزه نکه فخی و دالک تحفیفیه بمعناه الادی همزه نکه فخی
 و دالک کسری و بانک تشدید یله بمعناه کذلک بقال اذام یو دیه اذ اذ و اذیه و جوهر نیک بوتعبیرندن ظاهر
 اولن بودر که اذ لک فعلی باب افعالندن اولوب مصادری ثلاثی مصدر لر ی اسلوبنده اوله حق قاموسه و لا تقل
 ابداء دیشدر لکن صاحب مصادر بومعاندن غفلت ابد و ب الابداء از رندن کسی رادیشدر التادی فختنبله
 و دالک کسری و تشدید یله اذیه مبتلا اولن تقول تادیت به الادی همزه نکه فخی و مدی و دالک کسری و بانک
 تشدید یله در یاده اولن موج الا وادی همزه نکه فخی و بانک تشدید یله جمعی امواج معناسنه الادی همزه نکه فخی
 و دالک کسری و مدی یله شول دوه در که بریده طور مینه و بریده طور مامسی خلقی اولوب لوح اولیه بقال بعیر
 اذ علی فعل و ناکه اذیه اذ کان لا یقر فی مکان من غیر و جع و لکن خلقه علی روایه ابی عیند الاری همزه نکه فخی
 و بانک سکونیه بلوئدن یغورک دوکسی انصباب مطر معناسنه واری باله دخی درلر واری نیک بال یا سننده
 دیرلر بقال ارت النجلاء تازی اری اذ اعلمت العسل واری چومکک ایچنده اولن طعامک دبی بانوب یا بشمنه
 دخی درلر شیوط معناسنه واری طواریری برن الفقت بغلیوب و اخوردن علف میوب بریده منضم اولغه دخی درلر
 تقول الدله تازی الی الدابة اذ انضمت الیه و الفقت معهما معلقا و احد الایراه همزه نکه کسری و مدیله طواری
 بریده منضم قلن تقول اریته ان الاری همزه نکه و بانک فخیله سینه کین طووق بقال اری صدن اذ اوغر
 و و غریین معجه و راء مهمله ایله کین طووق در التاری فختنبله و بانک کسری و تشدید یله برمکانده
 اقامت ایتک تقول تاریت بالمكان اذ انفت به و ابوز بدایتی تازی تحریری معناسنه کلور الاری همزه نکه فخی
 و مدی و اخرنک بانک تشدید یله اتک علفن قوی یا حق را بوز بدایتی بو عوامک غیر موضعنه وضع ایتدنی

اذا

اولا

کله ردن در زاری محسوس دواب اولن محاک اسمی در و کاه اولوز اخورده طواریر غلد قاری الیه دخی درلر واری
 اصلنده فاعول و زنی اوزن در الاری فختنبله و بانک تشدید یله جمعی و بانک تحفیفیه دخی یا بوز
 التاریه علی وزن التریسه طواری بری همزه نکه فخی و بانک تقول اوت للادیه تازی و تازی به ایشی بالکلند زمغه دخی
 درلر تقول اوت النار تازی ای ذکیتها و یقال اوتارک الایراه همزه نکه کسری و بانک تحفیفیه ایشی بری موضع
 التاو معناسنه اصمعی اری ابدی همزه نکه کسری و بانک سکونیه هایادن عوض فختنبدر الاری همزه نکه کسری
 و بانک جمعی و مدیله جمعی مواضع النار معناسنه عزون کی در و عزون عین مهمله و زاء معجه ایله جاعلر معناسنه در
 دی روان همزه نکه فخی و بانک سکونیه بر فیونک اسمی در چاه مخصوص معناسنه الایراه همزه نکه کسری و الفک
 مد یله حوضه صود و کین بر مصب الماء معناسنه و ابوز بدایتی از شول قیاد رک حوضک صوری بوشلند قد
 حوضک دینه قورلر صود و کین بری صیانتندن اوتری و از حوضک اوز رنده قیم اولن کسنه یقه دخی درلر و هر
 تسنه نکه اوز رنده قیم اولنه از ادرلر بقال هوا زاء هذا الامر اوز مال ای قیم علیه و از مقابله معناسنه دخی کلور بقال
 هو بارانه ای محذایه الموانه همزه نکه فخی و مدیله مقابله اولن محذایه کی در و زاء معنی بقال اریته اذ
 حاذبته و لا تقل و اریته التازی علی وزن التریسه حوضه ذکر اولن طاشی وضع ایتک التوزی علی وزن التکریم معناه
 یقال زبت الحوض تازی و تون بره و تون بره مثاله و ده کلام اتی تفسیرنده شیخ زبیدن نقل طریقه مرور ایشدر
 و تون بره اصلنده مهموز اولوب بوباید ذکر استطراد اولسی دخی محذایه الایراه همزه نکه کسری و مدیله کذلک
 حوضه ذکر اولن طاشی وضع ایتک تقول اریته اذ اجعلت له ازاء الایراه همزه نکه فخی و بانک کسری و دالک فخی
 و تحفیفیه شول ناقه در که ازاء حوضندن غیریدن ایچینه یقه عقره شول ناقه دیرلر که حوضک اشغه سنندن غیر
 یردن ایچیه الاری همزه نکه فخی و بانک سکونیه بوز شیخ تقبض معناسنه الاری همزه نکه فخی و بانک کسری
 و بانک تشدید یله بمعناه و بواجمعی و بانک الایراه همزه نکه کسری و مدیله برکسنه نکه ایشدر برلر ایشلک
 ابوز بدایتی اوزن تقولان بیت علی ضنیح فلان اریاه اذ اضعفت علیه یعنی انوک ایشی اوزر بر اولقدر دخی زیاده
 قلک التاسیه علی وزن التریسه برکسنه بر صبره ارشاد ایتک تقول سینه تاسیه اذ اعزیته تفریته الموانه همزه نکه
 فخی ایله برکسنه بری رخصه صولد ایش ایدنوب کد و کد بر قاتی بقال سینه بانی مواصاة اذ اجعلته اسونک فیه
 و و اسینه مواصیه لقه ضعیفه فیه یعنی همزه مد لنه اوله استعمال لغت ضعیفه در الاسوه همزه نکه کسری و سندنک
 سکونیه شول کسنه در که سکار فقی و عکسار اوله الاسوه همزه نکه فخی و سندنک سکونیه بمعناه لغت فیه و اسوه
 مقتدر اولن کسنه یه دخی درلر بقال لی فلان اسوه واسوه ای قدوة و قدوة قافلک کسر یله ینشوا اولن کسنه در
 الاسی همزه نکه فخی و الفک قصر یله اسونک واسوه نکه جمعی عکسار لر معناسنه بعد ايام غم صبر ایتکه دخی اسی
 دبد یلر و اسی برنسنه یه عزون اولغه دخی درلر تقول اسی علی مصیبتیه یا سی اسلمن الباب الرابع اذ احزن و بقال اسیت
 لفلان اذ احزنت له و اسار برنسنه یه و اقلوب علاج ایتکه دخی درلر و اسی عزنده دخی درلر الاساء همزه نکه فخی و الفک
 مد یله مرضک کد و سننه درلر الاساء همزه نکه کسری و الفک مد یله سندنک جمعی در طیبیلر معناسنه و غار عینک جمعی
 اولدغی کی الاسو همزه نکه فخی و سندنک فخی و و اوک تشدید یله شول در و اوک کله یان لره بیمار ایتلر فاعول و زنی
 اوزن در الاسو همزه نکه فخی و سندنک سکونیه یانیه بیمار ایتک و اسوایک کسنند ان سن اصلاح ایتکه دخی درلر تقول
 اسوت الجرح اسوه اسوا اذ اوته و تقول اسوت یهونم اذ اصابت الما سومیک فخی و سندنک فخی و و اوک تشدید یله
 بیمار اولن یان الاسی همزه نکه فخی و سندنک کسری و بانک تشدید یله بمعناه فعیل یعنی المفعول و یقال هذا امر لا یوسی
 کله و کلم کافله فخیله جراحه معناسنه در الاسیه همزه نکه مدی و سندنک کسری یله سندی اولن عورت اهل یادیله

اذا

اسا

من يور به اسبه دير كنيه تار به تيار به كيون واسبه دير كه دخی ديرل ستون معناسنه الاولى همزه نك فني
 وسينك كسري به حتى الاساءه همزه نك فني وسينك تخفيقي ليله اسينك جعي طيبيلر معناسنه راي ايله رماه كني
 الا يثاء همزه نك كسري ومديله ركنه يه وقيق اولوب اكافه ايتك بقال يثاء باذ القندي موبقال لانا تس
 من ليس لك باسوة يعني اقتدا اقله شول كسته يه كه سكا مقتد اولمز الناسي فختينله وسينك كسري وتشديد به
 ركنه سيبيله واقع اولان بلايه صبر ايتك بقال تاسي باذ اعزى وتاسي رماح كسته يري برينه نمكسار اولغه
 دخی ديرل الاساءه همزه نك فني وشين معجه دن صكره الفك مديله خرده اولان خرما انجلري صغار الفل
 معناسنه الاساءه همزه نك فني والفك مديله واحدی ذكر اولنان خرمانك برداسي معناسنه الاساءه
 همزه نك فني وشينك فني ويانك تشديد به اساءك تصغيري ويود لالت ايدر كه اساءك همزه سي يادن منقلب
 اوله واكر همزه اصليله اولسه تصغير نده اشئ ديرل دي همزه ايله واشئ يامه دهر دن نك اسمي در كه انده خرما انجلري
 واردر الا يثاء همزه اولينك وتانك كسري به لك فاند قدن صكره اوكلن يقال يثاء العظم اذ ابرأ من كسر كان
 جوهري ايسر ابو سعيد مصنف لو كتابه بكابو به تعليم ايتدي وابن السكيت ايتدي بواصبي قولي در و ابو عمرو و فرا
 انشئ العظم روايت قلدي نونله الاصيه همزه نك مدي وصادك كسري به رطعامدر كه خرماندن ايدر لر حسا
 ديد كاري معروف طعام كني در الاضاه همزه نك فني وضاد معجه دن صكره الفك قصري ايله كول كه جميع مادر
 غدر معناسنه الاضاه همزه نك فني والفك قصري ايله جعي قتاله فنا كني كونكوي يعني كوي زر معناسنه الاضاه همزه نك
 كسري والفك مديله كذا كني جعي اكه ايله ام و اكام كني خرده اولن ديه لر معناسنه الاولى همزه نك فني ولا ملك سكويه
 بر خد موصيه تصغير ايتك تقول لا يا لواء قصير يقال فلان لا يا لواء يعني سميت در يخ ايترو والوقادر اولغه
 دخی ديرل يقال لا يا لواء الاستطاعه الاولى همزه نك فني ومدي ولا ملك كسري به نصيرا بدن كسته الالية
 همزه نك مدي وتانك تخفيقي ايله موثني الاولى همزه نك فني ولا ملك كسري ومديله جعي نصيرا بدن كسته الالية
 وفي المثل الا خطية فلا يله يعني اكر ستوك رغبت ووعايتك تصغير اولوز سه من همتك تصغير ايله مته كم فصل
 حاده خطا تصغير نده كورانشاء الله تعالى وكساني بعض عرب دن اقبل بضر لا يال كلامن روايت قلوب ايتدي
 مقصود لا يا لود بكدرو او حذف ونشدرو لادر كلسنه يا حذف اولند فني كني التاليه على وزن التريه تصغير ايتك
 ورنه ده اكلمك يقال الي بوقنا ليه اذ اقصر واطا الايتلاء همزه نك فني وتانك كسري به قادر اولوق منه قولهم لا دريت
 ولا ايتليت يعني نفهم اندك ونه خود فهم ايتكه قادر اولد كز رايتلا افتعال وزني در مالوت قولند كه ما استطعت
 معناسنه درو بعضيلر لا دريت ولا ايتليت دخی ديرل كلامك اخرن اولنه مناصب قبا عيون اتباع طر بقيه كذا
 في بعض النسخ وبعضيلر لا دريت ولا ايتليت دخی ديرل شتم فصل تاده تلا تفسير نده كلور انشاء الله تعالى لكن انه
 اتلا قلودن در تبعيت معناسنه ديمشدر بو تقد رجه دريت در ايت دن اوليوب غيري معنايه حمل اولتمو لازم
 اولورنه كم خفي دكلدرو اكر دريت ذال معناه ايله اولور سه مزاعكدن ومواشكدن خير كورمه ديك اولور الا لاء
 الفك اولنه واخر نده مدي ايله نعمتار الا لاء همزه نك فني والفك قصير به واحدی نعمت معناسنه وكاه اولور همزه
 مكسور قلنوب ايله يازلور مدي ايله امعا كني بفر سقلر معناسنه الا لاء همزه نك كسري ومديله واخر نده الفك مديله
 اندا يجه لالتا فختينله ولا ملك كسري وتشديد به معناه الايتلاء همزه نك فني وتانك كسري به معناه كذا كني يقال
 الي بولي ابله اذ احلف وتالي واشئ مثله واشئ تقصيره دخی ديرل يقال ايتلي في هذا الامر اذ قصير الالية همزه نك
 فني ولا ملك كسري ويانك تشديد به فقيه وزن اوزن بين معناسنه الا لاء همزه نك فني واخر نده الفك قصير به
 جعي ينيلر معناسنه الاولى همزه نك فني ولا ملك سكوي ايله كذا كني بين معناسنه الاولى همزه نك فني ولا ملك

اساءه

ب

اضا

الا

سكونيله

سكونيله معناها الاولى همزه نك كسري ولا ملك سكويه معناها كذا كني الاولى همزه نك فني ولا ملك فني
 وواو تشديد به عود اغايي ديكاه معروف اغا خدر كه اوكله خور ايدر لر الاولى همزه نك فني وواو تشديد به معناها
 لغة فيها واسعي ايتدي بوفارسى معرب در المثلة ميمك كسري وهمزه نك سكويه شول كنه بر يان سي در كه
 نسا طيفه سي لني ميت او زر صالحي صاغوب اغلدر فني وقتن طو تور الما الي ميمك فني وهمزه نك فني ومدي
 ولا ملك كسري ايله جعي ذكر اولن بر يان لر معناسنه الا لاء همزه نك فني واخر نده الفك مديله شول انجدركه
 كورنشي خوب اوله وطعمي ابي در الالية همزه نك فني ولا ملك سكويه قيون قورغي ولا نقل اليه بكسر الهمزة
 والالية فلا همزة واليه ات طراغتك موخر نده دخی ديرل واليه شول انه دخی ديرل كباش بر نك ديتنه در شه كم
 ضره شول ته ديرل كه صريحه بر ماغلد نده ذكر اولنان انك مقابله سنه در الاليان همزه نك فني ولا ملك سكويه
 ثنيه سي وثنيه سنه على خلاف القياس تالماق اولماز الا لاء همزه نك فني ولا ملك تشديد ي و الفك مديله شول
 كسته در كه قوروق صتر الالي همزه نك فني ومدي واخر نده الفك قصير به افعل وزن اوزن قورغي يوك اولن قيون
 الاليان همزه نك فني ولا ملك سكوي والفك مديله مؤثني والي صغري سي يوك رجه ديرل يقال رجل الى اي عظيم
 الالية ومو تشديد عجزاء در سن تقول امرأة عجزاء ولا نقل الياء و بعضهم يقول الالي همزه نك فني ولا ملك سكويه
 جعي الاليان همزه نك فني ولا ملك فقيه كذا كني قورغي يوك قيون يقال كبش اليان الاليان كذا كني فختينله جعي
 يقال كباش اليان الاله فختينله قراواتش كه خر نك مقابله در الاماء همزه نك كسري واخر نده الفك مديله جعي
 قراواتش معناسنه واما مصدر دخی كور سي جاغرو معناسنه يقال امت السور تا موا اء الام همزه نك مديله
 كذا كني جعي الاموان همزه نك كسري وميمك سكويه كذا كني جعي اخك جعي اخوان كلكي كي وانه كله سنك اصلي
 اموة در زر املك جعي ام كلسدرو لم افعل وزن اوزن در ابق كني ناقه نك جمعته وفعله ففتح فاعل وفعله ففتح فاعل
 افعل وزن اوزن جعي اولماز الاموة فختينله وواو تشديد به جار يه اولوق تقول ما كنت امة وتلقن اموت
 اموة الالية همزه نك فني وميمك فني ويانك تشديد به تصغيري وامي به كذا كني فشدن رقيه نك
 اسمي در الاموي همزه نك فني وميمك فني ويانك تشديد به ذكر اولن قيله يه منسوب اولن نشفو كاه اولور
 همزه ي مفتوح دخی قلور الالامي همزه نك فني وميمك فني ويانك تشديد به كاه اولور ذكر اولنان قيله يه
 منسوب اولن نشفو اطلاق اولور ووت يانك بيش جمع ايتك اوزن وامي اصله بر جحاك اسميدر كه ذكر اولنان
 قيله نك بابا سيد وامي ابي در بري اكبر وري اصغر در بونلر عبد الشمس بن عبد منافك او غلر بدر الاستيما
 همزه نك وتانك كسري به جار يه ايدك بقال استام لمة غير املك بتسكين الهمزة اي اتخذ غير هالتا فختينله
 وميمك كسري وتشديد به كذا كني جار يه طو نيق تقول تا ميت امة اذا اتخذها ما همزه نك كسري وميمك فني
 وتشديد ي والفك قصير به حرفي عطفر او مثابه سنه در جميع احكامنده ابر حكنه كه اول حكم بود كه كاه اوده
 برنسه يه يقينه ايتد قلنور وملك اكابعدر عارض اولور واما ده ايتدي امر دن كلامه شكله شروع اولور بناه
 على ذلك امانك مكرر كلسي لازم اولور تقول جاني اما زيد واما عمرو وكاه اولور واما حرق شرطه ماء زانده دن
 مركب اولور بوجينه تكرار كلسي لازم اولماز تقول اما تاني اكر ملك قال الله تعالى فاما ترين من البشر احد اما
 همزه نك فني وميمك تشديد به والفك قصير به ركله در كه افتتاح كلام ايجون موضوعدرو بونك جوابه
 طادن لا بد رقول اما عبد الله فقام و بونك جوابه احتياج اولد وغنك وجعي بود كه بونك مفهومند
 تا ويل جزا واردر كوي كه مهمابكن من شي فعيد الله قائم ديش اولور سن اياه همزه نك فني ويانك سكويه كسري
 همزه ايله اولان اما معناسنه در احد ميمني ياي تيد بل ايتكله وكاه اولور همزه يي مكسور قلوب ايجاد يرل

اما

انا

اوی

ماهره نك فتي وواوك سكوبيله زحرف در كه خبره داخل اولد قده شك وابهام افاده ايدر واره و نهيه داخل
 اولسه تخيير و باحت افاده ايله اماره شك افاده اتمسي رايي زبدا و عمر وادبك شك قولك كيدر وابهام افاده اتمسي
 باري تعاليتك وانا واياك اعلی هدی او فی ضلال مبين ديدكي قولی كيدر و تخيير كل السمك او اشرب اللبن
 ديدكك قولك كيدر اكله بونلری جمع ايله معنا سنه و باحت جالس الحسن او ابن سيرین ديدكك قولك
 كيدر و كاه اولور والی ان معنا سنه اولور لا ضرر نه اويتوب ديدكك قولك كی و كاه اولور بل معنا سنه اولور
 كلامه مجاز و توسع اولد قده شك باري تعالی نك وارسالی مائه اویز يدون قولی كی بل زبدون معنا سنه
 و بعضی بونك معناسی الى مائه الف عند الناس او زبدون عند الناس ديدكك باري تعالی شك اتمه دن منز
 اولد غيچون ديدی وفي بعض النسخ كاه اولور تبين نوع ايجون كلور ما اكلت الاقرا و زببكي وولو معنا سنه
 دخی اولور كقوله تعالی ان تاكوا من بيوتكم اوبيوت اباكم ولا معنا سنه دخی اولور كقوله تعالی ولا تطع منهم
 اثما و اقوروا ان جزیه معنا سنه دخی اولور لا ضرر نك عشت اومت كی و تبعض معنا سنه ده اولور كقوله تعالی
 و قالو اكونوا هودا و نصارى زرامعی قال بعض الهود و بعض النصارى تقدیر نه در ز رايو ديت و نصرايت
 اوزن تخيير ایدی جمله سی دكلدر و دخی معنا سنه ده اولور كل او تشيع كی زرامعی حتی تشيع ديك اوزن در تا بو
 مقامه كنجی نسخه بوجه اوزن واقع اولمشدر لكن بو ذكر اولنان معانينك بعضی محل كلام اولد و دخی خفي دكلدر
 الحروف مجازین بر حرف در كه مد اولمسي و قصر اولمسي جايز در حق مد اتسك منون قلو رسن و حروف هجاءك
 باقیسنده دخی حال بو بله در یعنی مد و قصر جايز در و الف ايله قرينه ندا اولنور بعیده اولماز مثلا از بد اقبل
 دیر سن الف مقصود ايله و الف حروف مد دن و حروف ليندن در پس حرف لين اولد قده الف دیرلر و معرك
 اولد قده همزه دیرلر و كاه اولور همزه به دخی الف اطلاق اولنور مجاز بو بونلرك اکیسی دخی حروف زیاده دنددر
 و كاه اولور الف افعاله ضمیر اثنین اولور فاعلا و یفعلان کي و اسماء علامت ثنیه اولور زبدان و زجلان کي
 الايه همزه نك فتي و مدی و يانك فتي و تخفيفه علامت و بونك اصلي او يه در فتي نيله سببويه ایتدی ایتدن
 حذف اولن عين الفعل و او در ز راعین الفعلی و او اولوب لام الفعلی با اولن عینی و لامی با اولندن اكثر در مثلاً شوب
 مثالی جیبت مثالی دن اكثر در و بو كه نست اولند قده اووی دیر سن دیدی و فرائیدی بو فعل یا ایدن فاعله
 وزنی اوزن در لام الفعلی حذف اولمشدر و اگر تمام كلسه ایه اولور دی لكن تخفيف اولمشدر دیدی الای
 همزه نك مدله جمعی علامت لر معنا سنه الا ياء همزه نك فتي و مدی و اخر نه الف مدوده ايله كذلك جمعی الايات
 كذلك همزه نك مدله جمعی و ایه بر كلسه نك شخصه دخی دیرلر تقول رایت ایه الرجل ای شخصه و ایه جماعت
 معنا سنه ده كلور تقول خرج القوم بايتهم ای جمعا عتهم لم ندعوا و راهم شيا و ایه كتاب الله دن اولن جماعت
 حروفه دخی اطلاق اولنور التانی يانك فتي و همزه نك مدله تفاعل وزنی اوزن بر كلسه نك شخصه قصد اتمك
 معنای مذکور دن ما خود در التانی فتي نيله و یا ی اولك كسری و تشدید بله بمعناه تقول تا يته علی وزن تفعلة
 اذ اقصدت ایته و تعدیه ای همزه نك فتي و يانك تشدید بله بر اسم معرب در كه انوكه استه فام اولنور و معنای
 مجاز نه دخی استعمال اولنور ذی عقل اولنه و اولینه دخی اطلاق اولنور تقول ايه اخوك و ايهم بكرمی اگر مه
 و بو معرفه اولور اضافتدن اوتری و كاه اولور اضافت لفظاً ترك اولنوب معناده ملحوظ اولور و كاه اولور ای الذي
 معنانه اولوب صله یه محتاج اولور تقول ايهم فی الدار اخوك و كاه اولور ای نعت دخی واقع اولور تقول مررت برجل
 ای رجل و یا رجل و یا مرأیه امرأة و یا مرأیه تین و هذیه امرأة و هذیه امرأة تان ایتا مرأیه تان
 و بونلره ما ز ايله در معرفه هذیه و یا رجل دبوب یا كلسه سنی خالیت اوزن منصوب قلو رسن و هذیه امه لله

او

او

ماهره نك فتي وواوك سكوبيله زحرف در كه خبره داخل اولد قده شك وابهام افاده ايدر واره و نهيه داخل
 اولسه تخيير و باحت افاده ايله اماره شك افاده اتمسي رايي زبدا و عمر وادبك شك قولك كيدر وابهام افاده اتمسي
 باري تعاليتك وانا واياك اعلی هدی او فی ضلال مبين ديدكي قولی كيدر و تخيير كل السمك او اشرب اللبن
 ديدكك قولك كيدر اكله بونلری جمع ايله معنا سنه و باحت جالس الحسن او ابن سيرین ديدكك قولك
 كيدر و كاه اولور والی ان معنا سنه اولور لا ضرر نه اويتوب ديدكك قولك كی و كاه اولور بل معنا سنه اولور
 كلامه مجاز و توسع اولد قده شك باري تعالی نك وارسالی مائه اویز يدون قولی كی بل زبدون معنا سنه
 و بعضی بونك معناسی الى مائه الف عند الناس او زبدون عند الناس ديدكك باري تعالی شك اتمه دن منز
 اولد غيچون ديدی وفي بعض النسخ كاه اولور تبين نوع ايجون كلور ما اكلت الاقرا و زببكي وولو معنا سنه
 دخی اولور كقوله تعالی ان تاكوا من بيوتكم اوبيوت اباكم ولا معنا سنه دخی اولور كقوله تعالی ولا تطع منهم
 اثما و اقوروا ان جزیه معنا سنه دخی اولور لا ضرر نك عشت اومت كی و تبعض معنا سنه ده اولور كقوله تعالی
 و قالو اكونوا هودا و نصارى زرامعی قال بعض الهود و بعض النصارى تقدیر نه در ز رايو ديت و نصرايت
 اوزن تخيير ایدی جمله سی دكلدر و دخی معنا سنه ده اولور كل او تشيع كی زرامعی حتی تشيع ديك اوزن در تا بو
 مقامه كنجی نسخه بوجه اوزن واقع اولمشدر لكن بو ذكر اولنان معانينك بعضی محل كلام اولد و دخی خفي دكلدر
 الحروف مجازین بر حرف در كه مد اولمسي و قصر اولمسي جايز در حق مد اتسك منون قلو رسن و حروف هجاءك
 باقیسنده دخی حال بو بله در یعنی مد و قصر جايز در و الف ايله قرينه ندا اولنور بعیده اولماز مثلا از بد اقبل
 دیر سن الف مقصود ايله و الف حروف مد دن و حروف ليندن در پس حرف لين اولد قده الف دیرلر و معرك
 اولد قده همزه دیرلر و كاه اولور همزه به دخی الف اطلاق اولنور مجاز بو بونلرك اکیسی دخی حروف زیاده دنددر
 و كاه اولور الف افعاله ضمیر اثنین اولور فاعلا و یفعلان کي و اسماء علامت ثنیه اولور زبدان و زجلان کي
 الايه همزه نك فتي و مدی و يانك فتي و تخفيفه علامت و بونك اصلي او يه در فتي نيله سببويه ایتدی ایتدن
 حذف اولن عين الفعل و او در ز راعین الفعلی و او اولوب لام الفعلی با اولن عینی و لامی با اولندن اكثر در مثلاً شوب
 مثالی جیبت مثالی دن اكثر در و بو كه نست اولند قده اووی دیر سن دیدی و فرائیدی بو فعل یا ایدن فاعله
 وزنی اوزن در لام الفعلی حذف اولمشدر و اگر تمام كلسه ایه اولور دی لكن تخفيف اولمشدر دیدی الای
 همزه نك مدله جمعی علامت لر معنا سنه الا ياء همزه نك فتي و مدی و اخر نه الف مدوده ايله كذلك جمعی الايات
 كذلك همزه نك مدله جمعی و ایه بر كلسه نك شخصه دخی دیرلر تقول رایت ایه الرجل ای شخصه و ایه جماعت
 معنا سنه ده كلور تقول خرج القوم بايتهم ای جمعا عتهم لم ندعوا و راهم شيا و ایه كتاب الله دن اولن جماعت
 حروفه دخی اطلاق اولنور التانی يانك فتي و همزه نك مدله تفاعل وزنی اوزن بر كلسه نك شخصه قصد اتمك
 معنای مذکور دن ما خود در التانی فتي نيله و یا ی اولك كسری و تشدید بله بمعناه تقول تا يته علی وزن تفعلة
 اذ اقصدت ایته و تعدیه ای همزه نك فتي و يانك تشدید بله بر اسم معرب در كه انوكه استه فام اولنور و معنای
 مجاز نه دخی استعمال اولنور ذی عقل اولنه و اولینه دخی اطلاق اولنور تقول ايه اخوك و ايهم بكرمی اگر مه
 و بو معرفه اولور اضافتدن اوتری و كاه اولور اضافت لفظاً ترك اولنوب معناده ملحوظ اولور و كاه اولور ای الذي
 معنانه اولوب صله یه محتاج اولور تقول ايهم فی الدار اخوك و كاه اولور ای نعت دخی واقع اولور تقول مررت برجل
 ای رجل و یا رجل و یا مرأیه امرأة و یا مرأیه تین و هذیه امرأة و هذیه امرأة تان ایتا مرأیه تان
 و بونلره ما ز ايله در معرفه هذیه و یا رجل دبوب یا كلسه سنی خالیت اوزن منصوب قلو رسن و هذیه امه لله

او

جاریه دیرسن وای امرأة جاءتك وای امرأة جاءك دیرسن فعلك تانی وند کیربله یعنی ای کله سنه تا کله وکی
 حنیله وجهین جایزد وای امرأة جاءتك دیرسن یعنی ای کله سی تابله اولدق فعلك ند کیری جایزد کلد ومرت
 بجاریه ای جاریه وجهتک بجلاء ای ملأه وایه ملأه دیرسن وبونلرک جمله سی جایزد قال الله تعالی وماتدری
 نفس بایرض موت وملأه ملأه دیرل جارشب معنایه وکاه اولور کله ای ابله تجب ولنور ومعنی اللبیبه
 معنای تجب کتور لما مشدر غالباً معنای نعت مندرج اعتبار اولند غنه بقاء در کقولک ز بدرجل ای رجل و فرا
 ایتدی ای کله سنه مابعدی عامل اولور ما قبلی ولما ز کقول الله تعالی لیعلم ای الحزین احصی لما البشوا فرغ وقال الله
 تعالی سیم الذین ظلموا ای منقلب یقلبون فنصبه بابعده وکسل ای تندی لاضرین ایهی فی الدار جایزد و ضربت
 ایهی فی الدار جایزد کلد ریس کسائی فعل واقع ابله فعل منتظری فرق ایتشد وحقن معرف باللام اولن کلهیه حرف
 ند اداخل قلستک انوکله حرف ندای بننه لیه الفظن داخل قلور سن تقول یا ایها الرجل ویا ایها المرأة پس ای
 اسم مبهم مفرد معرفه در که ضم اوزرنه مبنی دروها حرف تنبیه در که کله ای مضاف اولدغی اسمدن عوضدر
 والرجل مرفوعدر زیر ای کله سنک صفتیدر وکاه اولور ای ابله نکره ل حکایت اولنور لک عاقل اولسون
 کرک غیر عاقل اولسون وای کله سی ابله استفهام اولند قد نکره دن استفهام اولنسه ای ذکر اولنان نکره مک اعرلی
 کی معرب قلور سن مثلاً حقن سکا مری رجل دیسه ل ای یافعی دیوب حالت وصله معرب قاوب حالت
 وقفه اعرانه اشارت قیلور سن واکر رأیت رجلاً دیسه ل ای یافعی دیوب حالت وصله معرب ومنون
 قیلور سن وحالت وقفه الف اوزن وقف ایدر سن وحقن مررت برجل دیسه ل ای یافعی دیرسن وبالجملة
 رفع ونصب وجرده مخاطبک کلام من حکایت قیلور سن کرک حالت وصله کرک حالت وقفه ونثینه ده وجمع
 کله مننه ذکر اولنان کی قیلور سن مثلاً حقن جاءی رجال دیسه ل ایون دیرسن نونک سکونیه واین دیرسن
 نصبه وجرده وایه دیرسن مؤنثه واکر وصل ایدر سله یافعی وایات دیوب منون قلور سن واکر نونک کی
 استفهام معرفه دن صکره واقع اولور سه ای کله سن مرفوع قلور سنین علی کل حال حکایه ماقبلنه تابع قیلور سن
 وکاه اولور ای کله سنک اوزرنه حرف کاف ادخال اولنوب نکثیر عدد نقل اولنور کم خبریه معنایه ونثوبی
 فون شکله یاز بلور و بونه ای لغت واردیری کاین در کاعن ورنی اوزن وری دخی کاین در کعین ورنی
 اوزن تقول کاین رجلاً لقیته نصب ابعدا کاین علی التین و تقول ایضاً کاین من رجل لقیته وکاین دن صکره من
 ادخال تمک نصبدن اکثر و احسن در و استفهام ایچون دخی استعمال اولنوب بکاین تبعی هذ الثوب دیرل بکم تبع
 معنایه یا همز مک فخی والفک قصیر بله حروف ندادن در که انوکله قریب وبعیدند اولنور تقول یا ز بد اقبل
 ای همزه مک فخی ویا ناک سکونیه کی ورنی اوزن بر حرف در که انوکله قریب ند اولنور وبعید اولنور تقول ای ز بد
 اقبل وای ناک حرف در که تفسیردن مقدم ذکر اولنور تقول ای کذا یعنی ز بد کذا ته کم ای همزه مک کسر بله
 و مدبله بر کله در که قسمدن مقدم ذکر اولنور بلی معنایه تقول ای ورنی وای والله فصل الباء الباء ویا ناک فخی
 و همزه مک سکونیه اولونقی کبر معنایه وخر معنایه بقال باوت علی القوم ابائی یا والبشاء بیا ناک فخی والفک
 مدبله دوز رارض سهله معنایه بعضیلر معین یرک اسمیدر بنی سلیم ولا یبندن دبدی بجاء بیا ناک فخی والفک
 مدبله بر قبیله اسمیدر الجاویات بیا ناک فخی وواوک کسری ویا ناک تشدد مدبله ذکر اولنوب قبیله یه منسوب اولن
 ناقه ل الجوا بیا ناک فخی وخاه معنه مک سکونیه شول تازه خر مادریه رمز اولر طیب ردی معنایه الجوه ووزن
 مزبور اوزن واحدی ذکر اولنان خرمانک ری معنایه البد و ختمیه وواوک تشدد مدبله بر سنه ظاهر اولن
 تقول هذ الامر یبد و بد وامن الباب الاول مثل قد قعد اذ اظهر الاید همزه مک کسری والفک مدبله ظاهر

یاو
بشا
بجا
بجا
بشا

معنایه در که ای اید اذ اظهر الاید اسو زی حددن مجاوز سو یلیوب ظم انکه دخی دیرل تقول ایدبت
 فی منطقک ای جرت مثل اغدبت البدوان فختینله کلام حددن تجاوز ایدوب ظم ایتک معنای مزبور دن
 ماخوذ در یقال السلطان ذ و عدوان وذو بدوان البادی دالک کسری و مدبله ظاهر معنایه وقری قوله تعالی
 اراذلنا بادی الی ای فی ظاهر الی و شول کسره کبونی همزه ابله قرات اندی بدآتدن مشتق ایلوب اولر ای
 معنایه قلدی البدو بیا ناک فخی وذلک سکونیه قوم حجر الی نه جقمق تقول بد القوم بد وامل مثل قتل قتلاً اذا
 خرجوا الی بادیتهم و بد وخر اید دخی دیرل بادی معنایه البدوی فختینله حرایه منسوب وان سنه و بومقامه
 نسخ محاحده والنسبه الیهم واقع اولمشدر والنسبه الیه محله و فی الحدیث من بداحفای من نزل البادیه
 فیه جفاء الاعراب البادی بیا ناک فخی والفک مدبله بر کسره بر خصو صده برائی یذالوق بقال بداله فی هذا
 الامر بداء انشاء فیه ری البدوات فختینله جمی ارای مختلفه معنایه تقول هو ذو بدوات البدو ویا ناک
 فخی وکسر بله حمراده اقامت ایتک که حضارتک مقابلیدر حضرده اقامت معنایه وعلب ایتدی بد واتی فخی
 ابله ابوز بددن غیر کسره دن استماع ایدم البادی بیا ناک فخیله ذکر اولنان اقامته منسوب وان سنه البادی
 میک فخی ویا ناک سکونی والفک قصیر بله حضره مقابلیدر و حضر محل قرب وان زدر البادیه میک ضمی ابله
 بر سنه یی اشکان قلیق بقال بادی فلان بالعدوه اذا جاهر بها التیادی بیا ناک فخی وذلک کسری و مدبله بر قاف
 کسره بری بر بنه عدوات اظهار ایتک تقول تبادو ایا لعدوه اذا جاهر وایها و تبادی اهل یاده یه مشابه اولغه
 دخی دیرل بقال تبادی لرجل اذا تشبه باهل البادیه التیدی فختینله وذلک کسری وتشدد مدبله حمراده اقامت
 ایتک بقال تبادی لرجل اذا اقام بالبادیه التیدی بیا ناک فخی ویا ناک تشدد مدبله بر دن نک اسمیدر نام وادی معنایه
 بادی بد ذلک اوله کسری ویا ناک کسری ویا ناک تشدد مدبله بر دن نک اسمیدر نام وادی معنایه
 کذلک دالک اوله کسری ویا ناک اخرده کسری وتشدد مدبله ویا ناک تشدد مدبله بر دن نک اسمیدر نام وادی معنایه
 ذلک بادی بد وادی بادی ای اولو بونک اصلی همزه ایدی کثرت استعمال ابله همزه تخفیف اولندی وکاه اولور
 بادی بادی لغت وذا هیه معنایه دخی استعمال اولنور پس بادی بادی ای کله در که بر حکمندن قلنشد
 معدی کرب و قالی قلابی که اول بر حاک اسمی و ثانی بر موضع اسمیدر و اهل حجاز بدینا دیرل باب رابعدن بد انا
 معنایه البادی بیا ناک فخی والفک مدبله کلام فحش سو بیا ناک لا بداه همزه مک کسر بله بعناه تقول بدوت علی القوم
 وایدبت علی القوم اذا نکلت علیهم بالفحش البدی بیا ناک فخی ویا ناک تشدد مدبله فحشیات سو بلین کسره بقال
 فلان بدی اللسان البدی بیا ناک فخی ویا ناک کذلک تشدد مدبله مؤنثی بقال المرأة بذیه البذاء بیا ناک فخی والفک مدبله
 فحش کوی و لوق بقال بدو لرجل یبدو بذاه من الباب الخامس اذا صار بدی اللسان واصله بذاه فحش الهاء لان
 مصادر المضموم الخافی بالهاء مثل خطب خطابه و صلب صلابه و قد یخذف مثل جملاً بدو بیا ناک فخی وذلک
 سکونیه بر اناک اسمدر که بر صراحه منسوب بدر البری بیا ناک فخی والفک قصیر بله طیراق تراب معنایه البریه بیا ناک
 فخی ویا ناک تشدد مدبله خلق معنایه و بونک اصلی همزه در البری بیا ناک فخی و اخر نه الفک قصیر بله جمی البریات
 بیا ناک فخی ویا ناک تشدد مدبله کذلک جمی وقر ایتدی کر بریه یی بری دن قلستک تراب معنایه اصلی غیر مهموز
 اولور البر ویا ناک فخی ویا ناک سکونیه یرتقی خلق معنایه تقول بره الله یروه بر وایس بو ذکر اولن معنایه
 ماخوذ اولور المبارة میک خیمه بر کسره نک اشلد وکی کی اسلیوب انوکله معارضه ایتک بقال فلان بیاری
 الریح سحاء وروز کار سحابه متصف اولور یغمو ز یغدر د عیون التباری بر کسره ابله بر خصو صده معارضه
 ایدشک الانبراء همزه مک و بیا ناک کسری بله انفعالدن اعتراض ایتک تقول انبری له اذا اعترض له التبری فختینله
 ویا ناک کسری وتشدد مدبله بر سنه تعرض ایتک تقول تبریت لمعرفه تبر یا اذا تعرضت له البریه

بذا

برا

بانك غمي ورائك تحفيقه يوقه كه اغاي يوزكن دوكلو رويايه دوه به دخی دیرل قن فی و یخی بتون اولوب
 سیرا وزن باقی اولسه بمس رله حقیقه شمع و لحک اسمی اولور البراء بانك خميله كذلك یوقه معناسنه در
 المبراة میك كسر بله و بانك سکونیه اكه دب دكری لتدر كه قیوچی و دمورچی انكله برنسنه اكه البری بانك فخی
 ورنك سکونیه یوقه تراش معناسنه تقول بریت القلم بریاوری طواری زبون ایدوب طار قلمغه دخی دیرل تقول
 ریت البعیر اذا حسرت و اذهبت بلحمه و حسر حاوسین مهملتنه عاجز قلی البرة بانك غمی ورائك تحفيقه
 شول بقر حلقه دركه دومك یورنی اورتیه سنه طفر لو اصمعی ایتدی شول حلقه دركه بورنك بر جاننه طفرل
 و اصمعی ایتدی كاه اولور بره یی قیلدن دخی ایدرل قلی بوکوب دوومك بورنیه کچور مكله اكه اخرامه دخی
 دیرل خاوازی معجته بله و ابو علی ایتدی بره نك اصلي بروه در زراجی البری کاور بانك غمی و الفك قصر بله
 قریه ابله قری کی نسخ جوهر بله واقع اولن بودر لكن تمثيل عروه ابله عری کی دیسه اولی و انسب اولور دی
 و عروه برنسنه نك قلینه دیرل و هر حلقه به به دیرل كرك بلانك حلقه سی كرك كوپه حلقه سی كرك خلیال
 حلقه سی اولسون البراء همزه نك كسری و بانك سکونی و الفك مدبله دوه نك بورنیه ذكر اولن حلقه یی
 یكور مك تقول خششت الناقه و عرنتها و خرمتها و زمتها و خطمتها و اریتها و حلقه نك ایچندن همین اریت
 كله سن همزه ابله ذكر ایدسن و زم زای معجه ابله دوه به یولار اور مقدره خطم خاء معجه و طاء مهمله ابله كذلك
 یولار اور مقدر و ماعداسی دوه بورنیه برنسنه یكور مكلر پس بو مقامده زمتها و خطمتها ذكر اولن یوب
 ماعد ابله كتفا و لنسه انسب اولور دی المبراة میك غمی و بانك سکونیه شول ناقه دركه بورنیه ذكر اولن حلقه
 یكشدر البر و بانك فخی و زای معجه نك سکونیه برکسنه به تطاول قلی یعنی ظلم ایتك بقال یزاعلیه ییزوزوا
 و یوز برنسنه نك بر ایدرل یقال اخذت منه بزوكذا ای عدله و نحوه البازی زانك كسری و مدبله طوغن كه
 انكله اولور البر و بانك غمی و زانك تحفيقه جمعی طوغنلر معناسنه البر و ان فختنه یحرق و ثبه معناسنه
 بزوان بانك فخی و زانك سکونیه بر ر جاك اسیدر البر و بانك فخی و زانك تحفيقه و الفك مدبله برکسنه نك
 كوكسی طشره جقوب اوقه سی ایچرو کیرمك البری همزه نك فخی و الفك قصر بله ذكر اولن صفت اوزن اولن
 كسنه البر و بانك فخی و زانك سکونی و الفك مدبله موئی ذكر اولن صفت اوزن اولن عورت معناسنه البراء
 همزه نك كسری و بانك سکونی و الفك مدبله برکسنه صغریسن یوقر و قالدر مقی بقال بزی ال رجل یزى ازا اذ ارفع
 عجزه و ازاله قهر و غلبه ایتكه دخی دیرل بقال بزی فلان اذ اذ غلبه و قهره المیز میك غمی و بانك سکونیه قوی
 و غالب اولن كسنه بقال هو مبر بهذا الامرای قوی علیه ضابطه التبازی بانك فخی و زانك كسری و مدبله
 كذلك صغریسن یوقر و قالدر مقی بقال بزی ال رجل الباطیه طانك كسری بله برجنس كسه دركه اكانا جود دخی
 دیرل شراب قود قری ییوك كاسه معناسنه البطو بانك فخی و طانك سکونیه برکسنه نك بد نیده اتی صق
 و مجتمع اولن بقال بطا بطو من الباب الاول اذ اكثر لجه البطانك فخمیه و الفك قصر بله مكنتر و مجمع اولن ان
 بقال لجه خطا بطا صله فعل البعیر بانك فخی و عینك سکونیه جرم و جنابت معناسنه البقی بانك فخی و عین
 معجه نك سکونیه ظلم و تعدی معناسنه و بی سر كشاك ایتكه دخی دیرل بقال بی ال رجل علی ال رجل اذ استطال و بی
 یغمر و شدله یغمغه دخی دیرل بقال بعت السماء اذ اشتد مطرها و ابو عبیدروانی در و بی یان ازوب ششمكه
 دخی دیرل بقال بی الجرح اذ اورم و تری الی فساد و بی دن سیاله طولغه دخی دیرل بقال بی الوادی اذ
 طم و هر نسنه ده حددن تجاوز ایلوب افراط اوزن اولغه بی دیرل و بی یان چركی تمام جقمه دن اوكلغه
 دخی دیرل بقال بری جرحه علی بی و هو ان یبر اوفیه شی من نعل و نعل نونك و عین معجه نك فخمیه فساد

یزا

ط

یظا

یعا

یغا

دیرل و بی یغمر و شدله یغمغه دخی دیرل بقال بعت السماء اذ اشتد مطرها و بی انك شطار تنه و سرور و دخی
 دیرل و لا یقال هرس باغ علی روایه تحلیل و بی برنسنه ی طلب ایتكه دخی دیرل تقول یغینك الشی انی طلبته لك
 و تقول ایضا یغینك الشی یعنی حلقه نك طالباله البعیه بانك كسری و عینك سکونیه حاجت البعیه بانك غمی
 و عینك سکونیه یغینك هاله فیه یس بعیه جلسته کی طلب ایتد و كك خالتدرو بعیه هم بابله نفس حاجتدرو
 اصمعی رواهی اوزن یعنی بعیه كسری بابله برنوع حالت طلب ایتد كك مئلا عبده مالك اولن حال کی و بعیه هم
 باطله مطلوب اولن نسنه دركه اول عبده البقاء بانك غمی و الفك مدبله طلب ایتك البغایه بانك كذلك خميله
 یغناه بقال بی ضالته و كذلك كل طلبه و طلبه كسری لاه مملووب معناسنه دركه مملووب معناسنه اولن فخی
 کی البقاء بانك كسری و الفك مدبله زانك ایتك بقال بعت المرأة اذ انش البقی بانك فخی و بانك فختنه یغینك
 ایدن عورت یقال بعت المرأة فقی بی البغایه بانك فخی و الفك قصر بله جمعی قال الله تعالی و ما كان لك بعیتا
 فقی مثل قولهم ملحفه جدید علی روایه اخفش یعنی فعیل یعنی مفعول اولمعین تذكیر و تانیی بر ایدرل
 قراوش اولنره دخی بی دیرل و نك دخی جمعی بغایا کاور و یولفظله انلره شتم مقصور اولن اكرجه ایتد ابو نكله
 شیمه و انلری قورلر نه بناء ایتكه دخی بقال قامت علی رؤسهم البغایا و بغایا شول بلوك دخی دیرل كه عسكردن
 اول كین و البقاء میك فخی و بانك سکونیه طلب ایدرل حلقه نك بقال یغینك المال من مبعاته كاتقول ایت الامر من
 ما تاته و المقصور الماتی و الماتی الابقاء همزه نك و بانك كسری بله مطلوب اولن معناسنه افعال مطاوعتدرو
 بقال یغینه فانی كایقال كسری فانكسرو منه قولهم یبغی لك ان تفعل كذا الابقاء همزه نك و تانك
 كسری برنسنه طلب ایتك البقی فختنه و عینك كسری و تشدد بله یغناه تقول انتغینه التباغی زانك فخی
 و عینك كسری و مدبله خلق سر كشاك ایدوب بری اوزن زیاده نك طلب ایتك بقال بباغ اذ ابغی بعضهم
 علی بعض البقاء بانك فخی و الفك مدبله برنسنه نك مان وجودی مبتدا و ملق بقال بی الشی یبغی بقام الباب الرابع
 و طی قیله سی بقا و یقت دیرل بی و یقت محله و یونك امثالندن اولن معتل لاه دخی حال یو بله در
 و مدت مدیده ابله معمر اولغه دخی دیرل بقال بی ال رجل زمانا طویلا اذ عاش الباقیه قافك كسری بله منزله
 مصدر در بقا معناسنه قال الله تعالی و هل ترى لهم من باقیه ای بقاء الابقاء همزه نك كسری بله برکسنه یمرحت
 ایتك تقول یقیم علی فلان اذا ارعیت علیه و رجمته یعنی اكمل و مرحت فلسك و بقال لا بی الله علیك ان
 ابقیت علی نسخ جوهر بد عبارت بووجه اوزن دروغا بایومه كلم زیاده حریص اولن و غمی نسنه دن منع اولوب
 نصحت اولن و غمی محله سوبلنور كلا مدر البقی بانك غمی و قافك سکونیه و الفك قصر بله اسیدر مرحت
 و شفت معناسنه البقوی بانك فخی و قافك سکونیه و الفك قصر بله یغناه البقی بانك فخی و قافك سکونیه
 برنسنه یمنظر اولن تقول یقیمه اذ انظرته و رقبته و فی الحدیث یقیمار رسول الله ای انتظرناه التبعیه علی وزن
 التریبه برنسنه بی باقی قلی الابقاء همزه نك كسری بله یغناه البقی فختنه و قافك كسری و تشدد بله
 یغناه كذلك تقول یقیمه تبعیه و یقیمه و یقیمه الاستبقاء همزه نك و تانك كسری و تانك سکونیه برنسنه نك
 یقیمار من یقیم مقی تقول استبقت من الشی اذا تركت بعضه و استبقا برنسنه دن شرم و حیا ایتكه دخی
 دیرل بقال استبقاه اذا سقیاه البكاء بانك غمی و الفك مدی و قصر بله فخی الی من ایلستك شول صوت مراد
 اولور كه طالت بكاده واقع اولور و قن قصر ایلستك كور یا شی دوكلسی مراد اولور تقول بکیت ال رجل
 و بکیت علیه یعنی التبعیه علی وزن التریبه یقیمه اعلی تقول بکیت ال رجل و بکیته اذ البکیت علیه یو
 اصمعی رواهی دیرل و یوزن ییوك مثل روايت قلدی الالبكاء همزه نك كسری و الفك مدبله برکسنه اعلی

بقا

ابن ديو قهغه اولند قدن صكره جمع اولوب ايتمون ديمشور البنوي قهغه يانك تشد بديله انسه منسوب
اولن و بعضي لايي ديرلر همنه نك كسري و يانك تشد بديله انك نسيته و كذا لك بنوي ديرلر انباء فارسك
قصصينه يعني اسم مريكتك جزا و له نسبت ايد رسن و حقن ضته و نباتات طريفة نصيب اولسه كذا لك بنوي ديرلر
زرا الف و وصل و او دن عوضدر پس الف كذا وكي رده و او ك كلفي لازم اولور لك بنوي ديرلر انك نصيبينه
ديرايد و عربك رايت بناتك ديد كاري فتح تابه بناتك تاسن نفس كله دن اولن تاجر استه اجرا ايمك ابلدر
و نباتات الطريفة شول خرد يولدر كه جاده اولن طر بق اعظم دن منسوب اولور و انلره ترهات دخی ديرلر
الانباوي همنه نك قهغه انباء سعد منسوب اولان نسه و اونك نسيته بنوي ديد يار انباء فارسك ديد كاري
كبي زرا انباء سعد بر جماعتك يا خود بر قبيله نك اسيد رنك مديني ديد يار مديني اسم يار اولد و غي اعتبار به
البنات يانك قهغه شول صور و استكالدر كه قز حفر انكله و بنار لوف حديث عايشه و مني الله عنها كذا الف
مع الجواني بالبنات و بنات خرد طاشلره دخی ديرلر و ربه به جالدر نكسنه ذكر اولند قده ايتدي كان
احدي بنات مساجد الله كوي كه مري بوز مسجد شريفه واقع اولان طاشلردن بري در ديد مسجد شريفه
سكوني و قراري جهتن دن و بنات نك جمع دخی كاور و نك غيري طريقه جمع كرا البنت يانك كسري
و نونك سكونيله قيز دوختر معناسنه الابنه همنه نك كسري و يانك سكونيله بعناها تقول هذه ابنة فلان
و بنت فلان بناء ثابتة في الوقف و الوصل و لا تقل ابنت لان الالف انما اجتمعت بسكون الباء فاذا حركتها سقطت
الانيم همنه نك كسري و يانك سكونيله اوغل بن معناسنه اخر نه اولان مري ايد درو بو كله ابي مكاندن مري در
تقول هذا ابني نونك و يانك رقبيله و مري بنانم نونك و يانك جر به و رايث انما نونك و يانك نصبي اوله ايا
اولدر اولان الف مكسور در علي كل حال التني قهغه و نونك كسري و تشد بديله بر كسنه اوغل ايدنك
تقول بنيت فلانا اذا اتخذت ابنا ابو يانك فقي و او ك تشد بديله شول بوزاغي در يسيدر كه ابي نرسنه ايه
طولدر بلوب انسي اكارام ايدن ريقن و لسي وفات اتسه بو الا نافي همنه نك ضي و فاك كسري و مديله كول
خا كنستر معناسنه و انافي ساج ايا قله معناسنه در كوي كه كولي ذكر اولان در بوساج ياغي انك و الله سنه
تسبيه اولور و دوام مجاوزت و شدت مقارنته البوابة يانك فقي و او ك سكونيله حركه نك اسيد مري مفاز معناسنه
مونا كيمد و وزنا و معنى ابن السراج ايتدي بونك اصلي بو بوة ايتدي فعلله و زني و وزن بو بوة موضع معينك
دخی اسيد ر البه يانك فقي و الفك مديله حسن معناسنه در تقول بهي الرجل من الباب الرابع و بهو من الباب
الخامس البهي يانك فقي و يانك تشد بديله حسن دار اولن نسته و بهي البيت دخی ديرلر او خراب و معطل اولدي
معناسنه الابها همنه نك كسري و الفك مديله اوغي خالي و خراب قلبي بقال ابهاه غيره و ابهاه كاسه بي بوشلغه دخی
ديرلر تقول ابهيت الاناء اذا فرغته و هو ابو عبيدروا بنيدر و عر بلرك المعزى نهى و لا تني ديد كاري قوللر نك
و جهي بودر كه معزى ميمك كسري و الفك قسره بله كجي معناسنه در يعني كجي خيمه لوزن چقوب انلري يارلر
عالا كه كچينك قيلندن خيمه اولما و زرا عر يك خيمه لري قوين بو كندن و دوه تو بندن اولور و وحدت شريفه
وارد اولمشدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مكه مشرفه في فتح اند كنده بر كسنه نك ابهاه الخيل فقد وضعت
الحرب و زرا هاديد كن اجتماع ايتد كه لا ترالون تقا تلون عليها الكفار و خي بقا نل اخر كم الدجال ديد و ابهاه
الخيل انلري غرادن معطل قيلو ك ديك اولور الباهي هانك كسري و مديله خالي معناسنه بقال بيت باه اي خال
لا شئ فيه و اما شول بالفظي كه سودن صاغن كسنه يما نوس اولن ناقه معناسنه در اول مانحن فيه دن دكادر
باب همنه دندر البهو يانك فقي و هانك سكونيله شول اودر كه سار اولر دن مقدم اوله يعني انلر ايار و سنه اوله

الباهة ميمك خيمه مفاخرات معناسنه و الباهي تانك فقي و هانك كسري و مديله تفاخر معناسنه در يقال
الباهي تفاخر و الباه خروف مجادن رحر قدر و باه مكسور خروف جان دندر فعل مفعوله ايصال المجوندر
تقول مريت بريد و استعانت ايجون دخی اولور و تقول كتبت بالقلم و كاه اولور و ايد دخی اولور كقوله تعالى كفي
بالله شهيد او كقولك حسنك بريد و ليس زيد بقايم و كاه اولور قيم ايجون دخی كاور و قسره اصل باد و باصل
اولد غينه دليل بودر كه مظهره و مضرة داخل اولور و تقول بالله لقد كان كذا و تقول في المضرة لا فعلن بيا يانك
فقي و يانك تشد بديله باب تفصيلدن فعل ماضيد مال كذا قلدی معناسنه پس عر بلرك حياك الله و يانك قولنده
اعندك بالحق معناسنه در يعني خدای تعالی سني ملك ايله موبد و محمد قلسون و حياك دخی ملكك معناسنه در
و بن الاعرابي يانك جاء بك معناسنه در ديد يانك عظمه داخل قلسون و خلف اجر ايتدي بياك لفظنك
معناسي بو انك منز لا ديكدر دخی بمنزل شريفه نازل قلسون معناسنه و قناك يانك حياك كله سيله معاذ كر اولند يسه
همنه سني ترك اولوب و اوي يايه قلب اولندي ديد يانك سلم من عامم ايتدي خلفك قولن فرايه حكايث ايد كاه استعسان
ايدوب احسن ما كان ديد يانك في الحدیث ان ادم عليه السلام لما قتل ابنه مكث ما يه سنه لا يضحك ثم قيل له حياك
الله و يانك قال و ما يانك قيل احمك الله و ابو عبيد ايتدي بعض ناس بياك لفظنك مستقل معناسي بو قدر حياك
كله سنه اتباعا ذكر اولنده و ديد يانك بن قلمه بياك لفظنك معناسي ذكر اولن حديث شريفه واقع اولن تفسير
اوزن در اتباع ذكرلر و رابع و او عاطفه يله كز و بو و اوله كشدرد يدي و كذا لك ابو عبيد ايتدي عباسك رضى
الله عنه مزم حقه لى لا اهلها فتمل و هي شارب حل و بل ديد كذا بل كله سني اتباع دكادر شفا معناسنه در هي
هانك و يانك لفظ اولنده و ايتدي فقي و نال ك تشد بديله بر لفظدر كه نكسنه در اول ديك ملنه استعمال اولنور
بقال ما دري اي غي بي هواي اي الناس هو هيات بن يانك هانك فقي و يانك تشد بديله اوله و يانك فقي و يانك
كذا لك تشد بديله ايتدي بر لفظدر كه والد بني و كسندى معروف اولن كسنه ده استعمال اولنور
يقال هو هيات بن يانك اذ لم يعرف هو ولا ابواه فضل التاء التني تانك فقي و غي معجه دن صكره الفك قسره بله
كوي كمي سترانك استيوب ستره قابل اولمق يقال نفت الحارية نفا اذا سترت فخما فغا بها كذا في بعض
النسخ التني تانك فقي و قافك سكونيله نرسنه دن خوف انك تقول نقي الله اذا خافه و التاء مبدلة من الواو كذا
في بعض النسخ ايضا التلو تانك كسري و لامك سكونيله نرسنه يانك اولان شئ و تلو الناقه تافهك شول ولدنه
ديرلر كه اردنجه بوز التلو تانك كسري و لامك سكونيله شول قيوندر كه صفر يدن اول طوغر و صفر يه كوز يانك
اولدر بن ثباته ديرلر التلو تانك فقي و الفك مديله ذمت معناسنه در التليه تانك فقي و يانك تشد بديله ديندن
باقى قلان نسته التلو تانك فقي و الفك مديله ذمت معناسنه در التليه تانك فقي و يانك تشد بديله ديندن
رواني اوزن در التلو تانك كسري و لامك سكونيله شول تلو تلو القرآن تلاوة التلو تانك فقي و لامك سكونيله تابع
اولمق تقول تلو تلو الرجل اقلوه تلووا اذا تبعته و بر كسنه يه بولد اشلي ترك ايدوب اكاردم ايمكه دخی ديرلر تقول
تلو تلو اذا خلت له و تركته و ابو عبيدروا بنيدر لا تلاه همنه نك كسري بله بر كسنه يانك فقي قلن تقول ما زلت اقلوه حتى
اقلته اي تقدته و صار خلفي يعني اكارم ايكز انوك ميمو و اولدم و اتلا ناقه يه و لسي تابع اولمغه دخی ديرلر يقال
اقلت الناقه اذا تلاها و لدا و منه قولهم لا دريت ولا اقلته يعني بد دعا محله عريف طافه سني لا اقليت ديرلر ناقه
كه ولد تابع اولسون معناسنه و بو يونس روييدركن اتلا و تقد برجه ناقه صا حينك صقي اولور ناقه نك
صقي اولما و بوجله متعلق فصلان همنه ده الو تفسيرينه بعض كات مري و انشيد و اتلا انسا في ولد صا حني
فلقه دخی ديرلر يقال اتلا لله اطلاقا اي اتبعه اولاد او اتلا بر تقد ارحق اليقومه دخی ديرلر تقول انلث

يا
بيا

تفا
تفا
تلا

بوا

بها

اثبت غيري بتعدى ولا بتعدى التثوية على وزن التثوية كذلك غيري قلمو تقول ثبت غيري تثوية الثوى
 تانك فتحي وواوك كسرى و يانك تشديد يله مهمان اولن كسسته ضيف معناسنه ابوالمثوى ميمك فتحي والفلك
 قصير يله منزل صاحبي اولن رجل ام المثنوى وزن مزبور اوزن ورجلك منزل ضبط ايدن زوجه سى التثوية تانك
 فتحي و يانك تشديد يله قيون مكاني اولن رما وى القم معناسنه الثابة على وزن الحالة بلا همزة كذلك ما وى غنمدر
 ابوز بدرواينى اوزن و ابوز بدرايتدى تايه شول طشله دخی دیرلر که لای چو بان کیرود وند که منزل بولسون دیو
 دیگر و این السکیت ایتدی با دو مکتبه دخی دیرلر یقال هذه تايه القم و تايه الابل ای ما و اها وى عازیه او ما و اها
 حول البیوت یعنی کرک یقین و کرک ارغ ولسون و ثوبه بر موضعک دخی اسمدر فضل الجیم الحای جیمک فتحي و همز مک
 سکونی یله ابر من عض معناسنه و جای اغز یارن اغزه جنس اتمکه دخی دیرلر یقال احمق لا یجای مرغه اذالم
 یحبس لعا و مرغ رای مهمله و عین معجه ايله اغز یارن دیرلر و قر به صوط و ثامغه دخی دیرلر یقال سقاء لا یجای سقا
 ای لا یسکه الخوة جیمک ضمی و مد یله بر جنس لوندر که اول سياهه ما بل اولن قرمز بلفدر یقال جی الفرس
 الا جی همزه مک فتحي و جیمک سکونی والفلک قصیر یله ذکر اولن لونه اولن ات الحاء واء جیمک فتحي و همزه مک
 سکونی والفلک مد یله مؤث و شول عسکر در که دمون غرق اولاد مون غرق اولغله ذکر اولن لونه اولدو غیون
 جاواد یز یقال کتبیه جا واء الخا واء جیمک کسری والفلک مد یله ایجنه چو ملک وضع ایتد کیری طرف یا خود
 شول نسنه در که اوزن یله یوملک قورلر کرک در یدن اولسون کرک خر ما پیراغندن اولن حصیر دن اولسون پس
 بو جعاه و کی اولور و زنا و معنا الحاء جیمک کسری والفلک مد یله جی جرحه جی جرحه جی جرحه جی جرحه جی جرحه
 و ابو عمرو ایتدی حیاء ايله وجو ايله كذلك چو ملک وضع اولن طرف مراد در جا ووه ايله مراد اولدو غی کی واجر
 دخی روایتده ابو عمرو کی در الحواء جیمک کسری والفلک مد یله چو ملک قراسی و فی حدیث علی رضی الله تعالی عنه
 لان لطلی بجواء قدر احب الی من لطلی بالزعفران واطلا طانک کسری و تشدد یله باب افتعال دن بر نسنه
 سور غنمدر و اما شول بئر یان سى که انوکله چو ملک صاج ایتدن اشغه ایتد رر لرا کاجعال دیرلر جیمک کسری و عین
 مهمله ايله الجعاء ففتحته و الفلک قصیر یله قیونک اطرافند اولن طیراق که اراقندن کورینور الجبى جیمک فتحي و يانك
 سکونی والفلک قصیر یله فعلی و زنی و وزن و حمی کی شول عورندر که لای قالمش اوله معنای مذکور دن ما خود در
 و و حمی حاء مهمله ايله اش ین حامله عورندر الجبى جیمک کسری والفلک قصیر یله حوضه دوه ایچون جمع اولن
 صو الجبوة جیمک کسری و يانك سکونیله یعناها الجبوة كذلك جیمک کسری یله یعناها الجبى جیمک فتحي و يانك
 سکونیله حوضه صوی جی جمع ایتد الجبى جیمک كذلك فتحي و يانك سکونیله یعناها تقول جبیت الماء فی الخوض
 و جبوت اذا جمعت و بوکسانی زوایى اوزن در الجبیه يانك کسریله شول حوضدر که انده صو جمع اولنور الجبوى جیمک
 فتحي و يانك کسری و مد یله جی و منه قوله تعالى وجفان کابلوی نسخ صحاحه کابلوی یابله واقع اولشد در کرچه
 مصاحف شریفه در سم مشهور تام در و جایه بر شهر ک اسمی در شام شریفه الجبى جیمک کسریله خراج
 جمع ایتد الجبوة كذلك جیمک کسری یله یعناها تقول جبیت الخراج جیبایة من الباب الثاني وجبوت
 جبوة من الباب الاول اذا جمعت ولا یهمز واصله الهمز الاجباء همزه مک کسریله اکثی صلا حی ظاهر
 اولمادن بیع ایتد و فی الحدیث من اجبی فقد اربى واصله الهمز وار بار یاه و حرامه مر نکب اولقدر
 التخبیه علی وزن التریبه انسان و کوع ایدن کسسته نک قیامی کی قیام ایتد و فی حدیث ابن مسعود ذکر
 القيامة حين ینفخ فی الصور قال یقومون فیجیون تجیبه رجل واحد قیاماً لرب العالمین و ابو عبید ایتدی تجیبه

ایک

جا

جبا

ایک طریقه اولور دیری اولدر که بر کسسته قیام ایدوب الارن دیرلری لوزنه وضع ایلنه که بوندن رکوع ايله تعبیر
 اولتور و بری دخی ایلنه و که بر کسسته دیرلری اوزن چو کوب بوزن بره قویله که بوندن سجود ايله تعبیر اولنور لا جتماع
 همزه مک و تانک کسری یله بر نسنه جی سچوب اختیار ایتد اصطفا معناسنه الخوة جیمک فتحي و يانك سکونیله
 جمع اولن طشله در حمان مجموعه معناسنه الخوة جیمک ضمی و يانك سکونیله یعناها الخوة جیمک کسری
 و يانك سکونیله یعناها كذلك جی الحزم جیمک ضمی و يانك فتحي ايله و جیمک کسری یله دخی لغتدر جر ما غله جرم
 کعبه ده جمع اولن طشله الخوة جیمک و واک تشدد یله دیر اوزن چو کوب او تر مق الجی جیمک ضمی و يانك
 کسری و يانك تشدد یله یعناها یقال جی علی رکبتیه عثو من الباب الاول و جی من الباب الثاني جثوا و جثیا
 علی فاعول فیهما و جی جائینک جی دخی کلور دیر اوزن بره او تر جی ل معناسنه یقال قوم جی مثل جلس جلسا
 و قوم جلوس و جی هری بو کلامیله اکا اشارت ایدر که فاعول و زنی اوزن کله مخصوصدر لما مر فی المقدمة
 فی صدر الکتاب و منه قوله تعالى ونذر الظالمین فیها جثیا یضم الجیم و جثیا بکسر ها لما بعد هامن انکسر الا جثاء
 همزه مک کسری یله بر کسسته جی دیری اوزن بره او تر جی یقال اجثاء غیره المجاثات ميمک ضمی ايله دیرلر و وروب
 او تر مق یقال جائت رکبتی الی رکبتیه التجاتی تانک فتحي و يانك کسری و مد یله بر نجه کسسته دیری اوزن بره
 او تر مق یقال تجاثوا علی الركب سورة الجاثیه تانک کسری و يانك تخفیفی ايله سون دخانک عقبنه کان
 سون در الاجتهاء همزه مک و تانک کسری ايله بر نسنه دیرلر کیمک یقال اجتهاء فهو قلب اجتاحه علی مامر
 فی باب الحاء المهمله جحوان جیمک فتحي و حانک سکونیله بر جحاک اسمی در بنی اسد قبیلله سندن جحاج جیمک ضمی
 والفلک قصیر یله كذلك بر جحاک اسمدر اخفش ایتدی جحالا بنصر فدر ز و اوزنه عمر کی در التخبیه الحاء المعجیه
 بعد الجیم علی وزن التریبه میل ایتد و منه قول حذیفة کالکوز مجحیا ای ما بلا لانه اذا مال انصب ما فیه
 و فی الحدیث انه جحی فی سجوده ای خوی یعنی قوللرن اجوب قارن یردن ارغ ایتدی الجدییه جیمک فتحي و و الاء
 سکونیله کریم دیرلر کیری نسنه در که ایچن طولدر و رب کرختله یرنک التنه قورلر و دوه بالانک التنه دخی ایدرلر
 الجبیتان وزن مزبور اوزن تشبیه سى کریمک جفی معناسنه الجدی جیمک فتحي والفلک قصیر یله جی اکریملر
 معناسنه و جدی عام اولن یغمر دخی دیرلر یقال اسقنا غیثا غدا و اوجدی طبقا و غدا غین معجه نک و دال
 مهمله نک فتحیه کثیر معناسنه در و طبق ففتحته كذلك عام معناسنه در و جدی الدهر دخی دیرلر مد الدهر
 معناسنه که ایدادیک اولور الجدیات ففتحته كذلك جی الجدییه جیمک فتحي و و الاء کسری و يانك تشدد یله
 قبیلله و زنی اوزن كذلك کریم معناسنه در الجدیای جیمک فتحي والفلک اخر نه قصیری ايله جی كذلك اکریملر معناسنه
 ولا تقل الجدیة والعامه تقوله و جدیه قانندن اولن یوله دخی دیرلر یعنی اقوب یول کی اولن قانه دخی دیرلر و جدیا
 یونک دخی جی کلور و ابوز بدرايتدی جدیه بدنه یا پشن قانه و بصیره را و زنه اولن قانه دیرلر لجدی جیمک فتحي
 و دالک سکونیله یکی یاوریسی که از کلک اولابرغاله ر معناسنه و جدی نفع طلب ایتد که دخی دیرلر تقول جدیته
 واستجدیته اذا طلبت جد واه الاجدی همزه مک فتحي و جیمک سکونی و دالک کسری و مد یله جمع قلنی الجداء جیمک
 کسری والفلک مد یله جمع کثرنی ولا تقل الجدا یا ولا الجدی بکسر الجیم و جدی کوکله بر ججک دخی
 اسمدر و جدی قطبه قریب بر یلدزک دخی اسمدر که قباله انوکله ییلنور الجداء جیمک فتحي و و اودن
 منقلب اوله الف مقصون ايله بخشیش عطیه معناسنه الجدی جیمک فتحي و دالک سکونی والفلک قصیر یله
 كذلك بخشیش الجداء جیمک فتحي والفلک مد یله نفع معناسنه یقال فلان قلیل الجداء غلکای قلیل
 الغنا والنفع و غنا غین معجه نک فتحیه نفع معناسنه در الجدییه جیمک فتحي و دالک تخفیفیه اهو یاوریسی

جثا

جحا

جحا

جدا

الحدايه جيمك كسري به بمعناها وجميع ايتدي جدايه هو ياوريسنك ديشيسينه ديرلر عناق كجي ياوريسنك
دشيسينه ديد كرى كى الحدو جيمك فخي وذاك سكوني به فاك طلب اينك الاسجداء همزه نك و ناك كسرى
ايه كذلك فاك طلب اينك تقول جدوت فلانا واستجدت به اذ طليت جدواه الجادى دالك كسرى ومديله
احسان طلبينه كلن فقير سائل عافى معناسنه كه عافى عين مهمله يله طالب احسانه ديرلر الاجدء همزه نك
كسرى والفك مديله بخشيش ويرمك تقول اجدء اذ اعطاه الجدوى واحد بخشيشه واصل اولغه دخی ديرلر
يقال جدوى اذ اصاب الجدوى ونفع ويرمك معناسنه ده كلور يقال ما جدوى عنك هذ الى ما يغنى الحدوة جيمك
فخي وذاك معجه نك سكوني به كوزكه اتشد اولور حمره معناسنه الحدوة جيمك ضمى وذاك كذلك سكوني به
معناها الحدوة جيمك كسرى وذاك كذلك سكوني به بمعناها الجدوى جيمك فخي والفك قصر به كوزلر معناسنه
الجدوى جيمك ضمى والفك قصر به كذلك جمع الجدوى جيمك كسرى والفك قصر به كذلك جمع مجاهد ايتدي
يارى تعالى نك اوجدوة من النار ديدكى قطعه من الحمره معناسنه دروبو جميع عربك لغنى درديدى وابوعبيد
ايتدي جدوة جيمك كسري ومديله جذمه كى دروجذمه فرموده اولان اودند ديرلر كرك اوجندء اتش اولسون كرك
كرك اولسون الجادى دالك كسرى ومديله اوتر كن ديزلر ن ديكوب برمقلى اوجين بصن كسنيه اجزاء جيمك
كسرى والفك مديله جمع ذكر اولن وجهله اوترن كسنيه معناسنه نايكه بنام كى وابوعرو ايتدي جدو اوجنا
لغتلر درو جادى ابقلر نك اوجى اوزن طورن كسنيه درديدى و ابن الاعرابى ايتدي جادى قدمنن ديكوب اوترن
وجاى ديزلى اوزر به اوترن درو جادى قولاجى قصه اولان كسنيه دخی ديرلر قصر الباع معناسنه الحاذيه
ذاك كذلك كسريه موئى الجذوذى جيمك فخي وذاك ضمى ومديله واخر نك يانك تشد بدبله شول كسنيه دركه
كدينك منزلته ومجملاته ملازمتدن خالى اولميه و ابو عمرو وايتذر الحدو جيمك فخي وذاك سكوني به ايلغ
اوزر به ثابت اولوب طور مق وجذو برسنه نك اوزر به ثابت اولغه ديرلر يقال جدوى على شئ اذا ثبت عليه
الاجزاء همزه نك كسرى ايله بمعناها واجداه وياوريسنك اور كجندء ياغز ياده اولغه دخی ديرلر يقال اجذوى
الفصيل اذا حمل فى سنانه شعما الجذوى جيمك ضمى وذاك كسرى ومديله اور كجي سبز اولان دوه ياوريسى
الجذويه جيمك ضمى وجيمك سكوني به وذاك كسرى ايله ثابت معناسنه دروبو الحديث مثل الارز الجذويه
على الارض الى الثابتة وارز قواء مهمه لهنك سكوني به رجس اعجز التجادى تانك فخي وذاك كسرى ايله كى كسنيه
طاش قال در كن الاله ويرمك تنكم تجاى ديزر به وروب اوتور مقدر الجرى جيمك فخي وراك سكوني به ايق
الجرى ان فختينه بمعناه يقال جرى الماء جرى يا حريانا من الباب الثانى الاجزاء همزه نك كسرى والفك مديله
افتحق تقول جرته انا الجريه جيمك كسرى وراك سكوني به رجس اقق يقال ما شد جريه هذ الماء المجرى
جيمك ضمى وراك فخي والفك قصر به مصدر دراجر معناسنه منه قوله تعالى بسم الله مجريها ومرساها ومر سادى
مصدر در كى يطور مق معناسنه المجرى جيمك فخي والفك كذلك قصر به اقق معناسنه مصدر ودر تنكم اب
من بون ده بسم الله مجريها ومرساها دخی قرات اولنشد ر ميلر ك فخيله ز راجرت السفينه ورسث السفينه ديرلر
الجرىه جيمك كسري به جارى اولان وظيفه در الجرو جيمك فخي وراك سكوني به كلك وسيا رسباع
ياوريسى الجرو جيمك ضمى وراك سكوني به بمعناه الجرو جيمك كسرى وراك سكوني به بمعناه كذلك
الاجرى همزه نك فخي وراك كسرى ومديله جمع كلب ياوريلرى معناسنه وونك اصلى الاجرو ايدى واو
طرفه اولوب ما قبل مكسور اولدو غيچون يايه دوندى واجرى قبانك خردملر به دخی ديرلر جروك جوى در
قبا خردمى معناسنه على ماسيحى وفي الحديث اى النبي صلى الله عليه وسلم باجر غبوز غب زاوغى

مختبین

معجزة خرد معنای در الحرام کسری و الفک مدله کذلک جمیع الاجریه همزه نکه فتحی و رنک کسری به
جرانک جمعی پس جمع اولور و جرو و جروه قناید کاری معروف خیارک خرده منه دخی دیرل و جرو
حنظاک یعنی قرقه دو کلکنک خرده سنه دخی دیرل و جرو الرمان نار خرده سنه ده دیرل بنی جروه جیمک کسری
ورنک سکونیه عربدن برجماعتک اسمیدر جرو و البطحا جیمک کسری ورنک سکونیه ربیع بن عبد العزیز
لقی در که جدا علسی عبد منافدر الفاء الحرة کذلک جیمک کسری به صبر معنای استعمال اولنور بقال الفی
فلان جروته اذا صبر علی الامر ضرب الحرة رنسه نفسی رام قلمق منه قولهم ضرب علیه جروته ای وطن علیه
نفسه المجری میمک ضمی و جیمک سکونی ورنک کسری و مدله یا ورنی اولان کلب الجریه وزن مزبور وزن جمعناه
بقال کلبه تجرو مجریته اذا کان معها جروا و الجریه جیمک فتحیه جاریه کذلک که نسا طایفه سنه اولان تازه ک
معنای در الحرام جیمک کسری و الفک مدله جمعناه الجریه جیمک فتحیه جمعناه کذلک بقال جاریه بینه الجریه
والجریه و الجریه و منه قولهم کان ذلك فی یام جریه ای صبا و جریه صاحب اولمق معنای دخی کلور علی ماسیحی
انشأ الله تعالی جاریه رنک کسری به تازه قیز دختر خرد معنای و جاریه کونش دخی دیرل شمس معنای وکی به
دخی دیرل سفینه معنای المجازة میمک ضمی ایله بر کسبه ایله کتمک و سوبلشک مصاحبت معنای بقال
جاراه مجازة و جریه و منه و بقال جریه فی الحدیث البحاری تانک فتحی ورنک کسری و مدله کذلک سوبلشک
بقال تجار و فی الحدیث البحاری جیمک فتحی ورنک کسری ورنک تشدید به وکیل اولان کسبه ورسول اولان کسبه
دخی دیرل بقال جری بین الجریه و الجریه بفتح الحیم و کسرها الا جریه همزه نکه فتحی ورنک کسری و الفک مدله
جمعی و کلیل معنای و اما بهادر معنای اولان جری مهموز اولمقن ذکر ی باب همزه ده مرو و ایشدر الجریه
علی وزن التریبه وکیل نصب ایتمک لا استجرا همزه نکه و تانک کسری به کذلک وکیل نصب ایتمک و فی الحدیث
قولوا بقولکم ولا یستجریکم الشیطان و وکیل جری دبد کری موکل مجر اسنه جاری اولد و عیون در جریه
جیمک فتحی ورنک تخفیف و کفک فتحیه من اجاک معنای در جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه
جمعناه منه قولهم فعلت ذلك من جریه و من جریه ای من اجاک فهو انة فی جریه و جریه تشدید الراء فیهما
ولا تقل بجریه جریه جریه ورنک کسری و تشدید ورنک دخی تشدید به قور صق حوصله معنای
قریبی در و زنا و معنی الاجریه همزه نکه ورنک کسری ورنک تشدید به عادت یعنی رنسه به شروع ابدوبانی
معناد ایدنک الجری جیمک فتحی ورنک سکونیه جمعناه الجری جیمک فتحی ورنک سکونیه صکره الفک مدله رنسه نکه
عوضن ایتمک تقول جریته بما صنع جری المجازة میمک ضمی ایله جمعناه تقول جریته مجازة و باب مغالبه دن جریته
جریته دخی دیرل غلبته فی المجازة معنای و جریه معنای دخی کلور بقال جری عنی هذا الامر ای قضی و منه
قوله تعالی لا تجری نفس عن نفس شیئا و فی حدیث ابی بردیه بن یار تجری عنک و لا تجری بعدک ای تقضی و جریه کفایت
معنای ده کلور بقال جری عنک شاة ای کفت الاجزاه همزه نکه کسری و الفک مدله کفایت معنای در بنی تم
قولی وزن تقول جریات عنک شاة بالهمزة البحاری تانک فتحی ورنک کسری و مدله دینی طلب ایتمک تقول مجازیت
دینی علی فلان اذا تقاضیته البحاری میمک ضمی ورنک کسری و مدله طلب دین ایدن کسبه متقاضی معنای
البحاری رنک کسری و مدله کفایت فلان کسبه بقال هذا رجل جریه من رجل ای حسبک الجریه جیمک کسری
ورنک سکونیه ذمیلر دن الفی رنسه الجری جیمک کسری و الفک قصر به جمعیه ایله لخی کی سقل معنای الخفاء
جیمک فتحی و الفک مدله رمز لقی ایتمک که ایاک ایتمک مقابلی در تقول جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه جریه
ارقه سندن کتمک دخی دیرل الاجزاء همزه نکه کسری به اگری اتانک ارقه سندن کیدرمک بقال جفا السرج
عن طهر الفرس و اجفیته اذا رفعته و قاموسدن فهم اولنن بودر که جفا و جفا بر معنایه اولاکه اول قلدر و ب

عِزًّا

ری

جزا

جنا

کيدر مك معناسى دروا جفا طوازي اولتقدن سوروب اولغه مانع اولمق معناسنه ده كلور تقول اجفيت
 الماشية اذالبه عتها ولم تدعها تاكل الحفافة ميمك ضمي و جيمك سكوتله ذك راولنان طواركه اولتله دن منع
 اولتشدن الميمكو ميمك فتي و فلك ضمي و واو ك تشديد بله جفا اولتن كسنه ولا تفل جفيت و بعض اشعارده بجني
 واقع اولد غنك وجهي بودر كه جني دن اخذ اولتا غين اسم مفعول بنای مفعول طرزي اوزن ميني قانلق
 طر بقميله در الجفوة جيمك كسرى وفلك سكوتى ايله جفا معناسنه در بقال فلان طاهر الجفوة اى طاهر الجفاء
 المجافات ميمك ضمي ايله اراغ ايمك التحافى تانك فتي و فلك كسرى و مدبله اراغ اولمق بقال جافاه عنه قجافى و بقال
 تحافى جنبه عن الفرائش اذ اتيا الاستجفاء همزه نك و تانك كسرى بله برنسنه يى رمز عدد بدوب جافى اعتبار ايمك
 يقال استجفوا الفرائش اذ اعد جافيا الحللى جيمك فتي و يانك تشديد بله اشكان اولتن نسنه كه خفيناك مقابلى در
 الجلية وزن مزبور اوزن متيقن اولان خبر الجالية لامك كسرى بله شول طابغه در كه وطنلرندن اراق
 دو شمشلر درو جاليه كاه او اور جز به اهل ذمت معناسنه استعمال اولنور بقال استعمال فلان على الجالية
 اى على جز به اهل الذمة الخاله على وزن الخاله كذلك جاليه معناسنه در بغي و ظنلرندن اراق دو شمن كسنلر
 معناسنه در و بر تقرر دن فهم اولنور كه صاحب ترجمه نك جليه و جاله خبر صادق ديدكى سهو در الجالا جيمك فتي
 والفك مدبله شهر دن و وطنلر دن جقمق و وطنلر دن جقمق مغه دى ديرلر تقول جلوا عن اوطانهم و جلوتهم يتعدى
 ولا يتعدى و جلا باشك او كنده قللى اولمغه دى ديرلر الاجلاء همزه نك كسرى والفك مدبله كذلك وطنلر دن
 دور دوشمك و دور قلن معناسنه دى كلور تقول جلوا عن البلد و اجليتهم تا كلاه بالالف و اجلا برنسنه نك
 اوزنلر دن خلق طابغه دى ديرلر بقال جلوا عن القتل اذ انفرجوا لا غير يعنى جلوا عن القتل ديرلر الاجلاء جيمك
 كسرى والفك مدبله برنسنه يى اشكان قلن تقول جلوت اى اوضحت و كشفت و جلا كوزى روشن قلغه دى
 ديرلر تقول جلوت بصري بالكل و قساوت كيدر مكه دى ديرلر تقول جلوت همى عنى اى اذهبت و قلى جفغه دى
 ديرلر تقول جلوت السيف جلاء اذ اصقلته و جلا كنه جلوه قيلور كن نظر ايمكه دى ديرلر الجلوة جيمك كسرى
 و لامك سكوتيه كذلك جلوه قيلور كن كنه نظر ايمك الاجلاء همزه نك و تانك كسرى ايله كذلك كنه جلوه
 ايدر كن نظر قلن تقول جلوت العروس جلاء و جلوة و اجليتها اذ انطرت اليها بجلوة و جلا جلوه حالته كلنك
 زوجى كنه برنسنه و بر مكه دى ديرلر بقال جلاها و جها و صيفاى اعطاها و وصيف صادمه ايله خادم
 معناسنه در كرك قول اولسون كرك قراوش اولسون و جلوه اول اعطا اولنان نسنه يى دى ديرلر بقال ما جلوتها
 فيقال كذا و كذا و جلا موجب تعظيم اولان اسماء و القاب دى ديرلر يقال ما جلا فلان اى باى شى مخاطب
 من الاسماء و الالقاب فيعظم به و اجتلا و لبندى صار لو يكن الى اوزن قانلق مغه دى ديرلر تقول اجتليت العمامة
 عن رأسى اذ ارفعتها مع طبعها عن جبينك و جلا سورمه معناسنه دى كاور الا جلى همزه نك فتي والفك قصر بله
 شول كسنه در كه اشك و كنه قللى اوليه بقال رجل اجل اذا كان بين الجلاء المجالى ميمك فتي و لامك كسرى
 و مدبله باشك و كرى كه قل بنمكه صالح اولان رلى در معادىم الراى معناسنه الجلى ميمك كسرى والفك
 قصر بله واحدى فرار و ابنى اوزن و بونك اشتقاقى جلا دن در و جلا ابتداء صلعه ديرلر و صلح باشك
 نصيفه دك قللى اولمغه دى ديرلر الجلاء فختينله و تخفيفيه كذلك باشك مقدم قللى اولمق در الجلاء جيمك
 فتي و لامك سكوتى والفك مدبله كوك يوزى اچلق اولغه ديرلر بقال السماء جلواء اى محبة پس جلواء
 جهور كى در و زنا و معنى حلى جيمك فتي و لامك فتي و تشديد بله بر جماعتك اسيدر جلا جيمك فتي والفك قصر بله
 بر جالك اسمى در كه فعل ماضى ايله نسيه اولمشدر و عيسى بن عماريدى قن قتل و ضرب مثلى ايله نسيه اولنسه

جلا

لا ينصرف

لا ينصرف اولور الجلية على وزن التريمة نظرى دور ايد و رب دقتله بقمق طوغن صيده بقدر غنى كسى
 يقال حلى بصير تجليه اذ اى به ككنا ينظر الصقر الى الصيد و تجليه برنسنه يى اشكان قلغه دى ديرلر
 يقال حلى الشى اذا كشفه و تجليه تعبير معناسنه ده كلور بقال هو تجلى عن نفسه اى يعبر عن ضميره
 الاجلاء همزه نك و جيمك كسرى بله برنسنه اچلق بقال اچلى عنه الهم اذا انكشف التحلى فختينله و لامك كسرى
 و تشديد بله برنسنه منكشف اولمق بقال تجلى الشى اذا انكشف المجالات ميمك ضمي ايله برنسنه يى بر كسنه يه
 اشكان قلن اصمى رواينى اوزن تقول جاليتهم بالامر و جاليتهم اذا جاهرته بالاجالى تانك فتي و لامك كسرى و مدبله
 بر تاج كسنه نك برى رنه حالى منكشف اولمق بقال تجاليناى انكشفت خال واحد مناصحه جلوى جيمك فتي
 و لامك سكوتى والفك قصر بله خفاف بن ند نك اناك سى در الجلاء جيمك فتي و ميمك تشديد يى والفك مدبله
 برنسنه نك شخصى الحياة وزن مزبور اوزن كذلك برنسنه نك شخصى الجنى جيمك فتي و نونك سكوتى ايله ميوه
 ديوشمك الاجتناء همزه نك و تانك كسرى بله كذلك ميوه ديوشمك تقول جنبت الثمرة اجتناء جنبان من الباب
 الثانى و اجتنيتها الجنا جيمك فتيله ديوشمك ميوه بقال انا اجتناء طيبة تكل ما يحتمى الجنى جيمك فتي و يانك
 تشديد بله تازه ديوشمك ميوه بقال تخرجنى حين يحتمى الجنايه جيمك كسرى بله صوح اناك بقال جنى عليه
 جنايه الجنى فختينله و نونك كسرى و مدبله بر كسنه يه افتر اولنوب برنسنه اسناد اولنق الاجناء همزه نك فتي
 والفك مدبله جنابت ايدن كسنلر و فى المثل اجناوا بالناو هاسنى هذه الدارى هدم ايدنلر بنا قلنلر در و بو
 عبيد رواينى در جوهرى ايدنلر بن ظن ايدنلر كه هذا المثل اصلى جنائها بانها اولان افعال افعال و زنى اوزن جنى
 اولنماز و اما الشهاد و احباب شهدك و محبك جنى در شاهدك و صاحبك جنى دكلدر مكر كه اجنا ايله ايناو ادر دن
 اولان را امثالده جارى اولان نسنه لى اخر موضع جارى اولماز الاجناء همزه نك كسرى بله ميوه ديوشمك سى
 زمانى قرب اولمق بقال اجنى الشجر اذا ادر كثره و اجنارك نباتاتى چون اولمغه دى ديرلر بقال اجنت الارض
 اذ كثر جناها و هو الكلاء و الكماء و نحو ذلك و كلا جبل و زنى اوزن اوتوه و كاه منتره ديرلر الجوة جيمك ضمي و واو ك
 تشديد بله قريه يه ديك كن به و جوه بر قطعه يه دى ديرلر كه غليظ اولان و جوه بر كرده اولان دليكه دى ديرلر نقره
 معناسنه و جوه حوه معناسنه ده كلور و جوه حاه مهمله ايله قره يه مابل اولوب دمورياسى مثالده اولان لونه
 ديرلر الجوية على وزن التريمة قريه يه يه و ريق تقول جويت السقاء تجويه اذا رقت الجواء جيمك كسرى
 والفك مدبله واسع اولن دره و جوا صمان نام موضعك اسمى در و صمان رمل عاج نام يره بر موضع در ته كم صاحب
 قاموس باب ميمك صم تفسير نك اشارت ايشدر اكر چه نسخ محاحك بعضنن نون بدلنه الف بمد و ده ايله واقع
 اولمشدر لكن صواب نون ايله اولمق در و جوا و ملك قود قللى طرفه دى ديرلر كه جا اوه قدرده لغتدر الجياء
 جيمك كسرى والفك مدبله كذلك جومالك وضع ايتد كرى طرفه لغتدر احر رواينى اوزن الجوى جيمك فتي
 و واو ك تشديد بله يله كوك لراسى مابين السماء و الارض معناسنه اكر چه بعض اشعارده وادى واسع معناسنه ده
 كلشدر و جوير شهر دى اسيدر كه اول دامه زرقا ديد كرى شهر در الجوى جيمك فتي والفك قصر بله يا حق
 حرقت معناسنه و شدت عشق دن يا شدت حزن دن و جلا كلك معناسنه ده كلور تقول جوى الرجل من الباب
 الرابع و جوى بر كسنه يه يى ريك هواسى موافق كلمه دى ديرلر تقول جويت نفسى اذا لم توافقك البلد الاجتواء
 همزه نك و تانك كسرى بله كذلك شهر ك هواسى موافق دو شمكن انا امانى كرى به كورمك تقول اجتويت البلد
 اذا كرهت المقام فيه و ان كنت فى نعمة الجوى جيمك فتي و واو ك كسرى و مدبله و جلا كلن كسنه بقال جوى
 فخر جوى مثل دوفى الوزن والمعنى و بوسيدن متغير اولوب بدر ايمه اولان صويه دى جوى ديرلر اجنى كى

جا

جنا

جوا

جيا

جها

جيا

حبا

حنا

حنا

لكن جوى تغير رايحه ده اشد اولان درو بعض نمخه ده اجن بدانه جيه واقع اولمشدر كسر حيله لكن اصح
اول ذكر اولن درو رايحه ده تغير رايحه معتبر دكدر على ماسي انشاء الله تعالى ليهي خيمك كسرى والفك
قصر بله وخراب اولمق تقول جهي البيت من الباب الرابع اذا خرب الجاهي هانك كسرى ومديله خراب اولان او
الجهي ميمك ضمي وهانك كسرى ومديله شول درم اوى در كه اوزرنه كچه سنى اوليه يقال
خياه جيه اذالم يكن عليه ستر الجهوى خيمك فتي والفك قصر بله اچ اولان نسبه يقال است جهوى اى مكشوفه
واست همزه نك كسرى ايله او ترق ريدير وعريلك لسان بهاء اوزن وضع ايتد كلى كماندند
بو كچه يه خطاب ابد وبيا عزز جاه القرديش وانش يا ويلي ذنب الوى واست جهوى بو تى ابو عبيد كتاب
الغنى ذكر ايتد روقه قافك ضمي ورنك تشديد بله صغوق معناسنه در يعنى قوروقى مرفوع ودرى مكشوف
اولنر شدت سر ماده زهي مصيبت ديشدر الا جهي همزه نك فتي والفك قصر بله سقنى اولن او يقال بيتا جهي
اى لاسقف له الجوهاء خيمك فتي والفك مديله كوك يوزى در كه اچ قلق اوله يقال السماء جهواى مصيبت الاله
همزه نك كسرى والفك مديله كوك يوزى اچ قلق اولمق يقال اجهت السماء اذ انقشع عند الغيم و اچ قلقه داخل
اولمغه دخی درلر يقال اجهينا السماء اى اجهت لنا السماء كلاهما بالالف الا ان الف في الاول للصيرورة وفي الثاني
للذخول الجاهي خيمك كسرى والفك مديله چوملك وضع اولمق طرف در كه اكا جوه دخی درلر الجاهي خيمك كسرى
ورنك تخفيف تشديد بله شول صودر كه بر رده جمع اولمشدر و بواصله مهور دكدر جى خيمك فتي ورنك
تشديد بله اصفهان شهر نك اسيدر معرب در فصل الحاء الاحياء همزه نك ورنك كسرى بله بر كسنة درن
دكوب او تورركن دولند بله ايلرن وارقه سين جمع ايتك تقول اجتبي الرجل اذا جمع طهره وساقبه بعامته
وقد يجتبي بيديه يعنى دولند برينه كاه اولور احتياى اليله دخی ايدر الجوهاء حانك ضمي ورنك سكويه اسيدر ذكر
اولنن معنادن الجوهاء حانك كسرى ورنك سكويه بله معناه يقال حل حيوته وجوهه الجاهي حانك كسرى والفك
قصرى ايله جى ذكر اولنن وجه اوزن او تور مقلر معناسنه يعقوب روايتى اوزن خالى الشراسيف شينك فتي
وسينك كسرى ومديله يانلرى يو كسك ولان طوارو غيرى يقال انه خالى الشراسيف اى مشرف الجنبين
وحاى قرب اولنه دخی درلر هر نه اولور سه اولسون الجاهي حانك فتي واخرنك تشديد بله شول بلوندر كه
طاع كى ارقى اولور يو كسك اولوب كوكي قبلمز دن اول الجاهي حانك فتي والفك قصر بله كذلك ذكر اولن
بلوده درلر الجوهاء حانك فتي ورنك سكويه او غلان يور كچه بشلدقه او ترقى اوزن سورنك يقال حبال الصي
على اسمته حوامن الباب الاول اذ ان خف وجوه رنسته فى حجاب ايدوب منع ايتد دخی درلر يقال فلان محبو
ما حوله اى محبوه وجنعه الخمية على وزن التريه كذلك حجاب ايتك يقال جى ما حوله محبوه والجهو خمتينه
وواوك تشديد بله قرب اولمغه درلر يقال حيوته الخمسين اذ اد ثوت لها وقوم يو كسك سلمكه دخی درلر يقال
حما الرمل اذا شرف واوق ايتد اير اوزرنه صيرلوب تشنه اندن صكره واصل اولمغه دخی درلر يقال حبال الصي
اذ انج على الارض ثم اصاب الهدف الجوهاء حانك فتي ورنك سكويه برنسته ويرمك يقال حياه حيوته اى اعطاه
الجياه حانك كسرى بله عطا معناسنه در الحياه ميمك ضمي ايله عطا قلق يقال حايته فى البيع محابة الجاهي حانك فتي
ورنك تشديد بله فعيل وزنى اوزن سويق مقلر معناسنه ومقلر خرمائى هندى ديككه معروف اولان ميوه در
الجوهاء حانك فتي ورنك سكويه كلمك صغاين بو كك تقول حوت هذب الكساء حوت اذا كففته ملز قابه يعنى
مخاغي كايه اولشغكن بو ككك الحن وحانك فتي ورنك سكويه نك سكوى ايله طيراق صاچن الحن كذلك حانك فتي
ورنك سكويه بله معناه الخشاء حانك فتي والفك مديله معناه تقول حثاق وجهه التراب محو حوامن الباب الاول
و رختي حثاق من الباب الثاني و حثاء و حثو برنسته ويرمك معناسنه ده كاور تقول حثوت له اذا عظيتم شيئا

يسيرا

جيا

حدا

يسيرا الحثاء حانك فتي ورنك سكوى والفك مديله طيراقى جوق ر يقال رضى حثاء اذا كانت كثيرة التراب الحثاء
حانك فتي والفك قصر بله حمان او فاني دفاق التبن معناسنه وخرما قشرلر يته دخی درلر الجوهاء حانك فتي ورنك
تشديد بله زمكانه اقامت ايتك تقول حثوت بالمكان اذا ايتت بالحنى فحتينه و حيمك كسرى وتشديد بله كذلك
برمقاصد مقيم اولمق تقول حثيت يا صباو حى برنسته يرصد ايتد دخی درلر تقول حثيت الشى اذا تعبدت و حى
حريص اولمغه دخی درلر تقول حثيت بو حى بر ريه مقدم وارمغه دخی درلر تقول حثيت هذا المكان اى سيقتم
اليه ولزمته قيلكم الجوهاء حانك فتي و حيمك سكويه برنسته يرصد ايتك تقول حثوت بالشى اذا ضنت برهنى بخل
ايلسك وكاه اولور يوسيدن رجله دخی جوه نسبه اولنور و حوبل كى سورمكه دخی درلر يقال حثت الرمح
السفينة اذا ساقتها و حوطن ايتك معناسنه ده كاور يقال لى الجوهاء حانك فتي و حيمك تخفيفه شول قبر جقلر
كلور يقال حثا الرجل القوم كذا وكذا اى جزاهم و ظنهم كذلك الحياه حانك فتي و حيمك تخفيفه شول قبر جقلر
در كه صور يوزنه يغمر قطر سندن حاصل اولور الجاهي حانك فتي والفك قصر بله جى ذكر اولنن قبر جقلر
معناسنه و حثانا حيه معناسنه دخی كاور الا حياه همزه نك فتي والفك مديله جى تاحيله معناسنه و حى برنسته
حريص اولمغه دخی درلر فراروايتى اوزن تقول حثيت بالشى من الباب الرابع اذا ولعت به ولزمته يهزم ولا يهزم
الاجحيه همزه نك و حاه مهمه نك ضمي ورنك تشديد بله لاغ ولطيفه و لغز سو بشمكه درلر يقال بنهم اجحيه
القاحي نك فتي و حيمك كسرى ومديله لاغ ولطيفه سو بشمك يقال بنهم اجحيه يحتاجون بها الحاجات ميمك
ضمي ايله لاغ ولطيفه ايد شمك بس باب مغالبه دن حاجيته نخوته ديسن قن بر كسنة ايله لاغ ولطيفه قلوب
اكاغلبه ايتك الجياه حانك ضمي و حيمك فتي ورنك تشديد بله اسيدر اجحيه كى لاغ ولطيفه معناسنه يقال
حجياك ما كان كذا وكذا يعنى واقع اولان لعبت ومغالطه نك اصلى بودر ديدلر و ابو عبيد ايتدى حيا عريلر
اخرج مافى بدى و لك كذا وكذا ايد كلى قوللرى كى درو حيه الاغ ايدن كسنة يه دخی درلر يقال انا حياك فى
هذا الامر اى من محاييك الجاهي حانك كسرى و حيمك فتي والفك قصر بله عقل معناسنه در الجاهي حانك فتي
ورنك تشديد بله فعيل وزنى اوزن خلق معناسنه در الجاهي حانك و حيمك كسرى ومديله كذلك خلق
معناسنه الجاهي حانك و حيمك فتي ايله ذكر اولنن معناسنه در على مامر يقال هو حى بذلك و حى اى خلق الا انك
اذا فقت الخيم لم تثن ولم توث ولم يجمع كافله فى قن وقن دخی لايق معناسنه در الحياه ميمك فتي و حانك
سكويه لايق معناسنه تقول انه حياه ان تفعل كذا اى مقمة وانها حياه وانهم حياه ما حياه همزه نك فتي
و حانك سكويه لايق فعل نجب نجب لايق اولدى معناسنه اجه به همزه نك فتي و حيمك كسرى كذلك فعل
نجب نه عجب لايق اولدى معناسنه الحن و حانك فتي ورنك سكويه دوه تى تقي ايله سورمكدو ته كم عرب
طافه سنك عاديتد الحن و حانك ضمي ورنك مديله معناه يقال حذوت الابل حذوا وحدها الحن و حانك
فتي والفك مديله شمال بلى ومن بون حد واء دينلد كنه باعث ذكر اولنن روزكارك دوه مثالنه بلود او كنه قاتوب
سور مسيدر ومذكر ايجون احدى دينلر الحادى دالك كسرى ومديله شول حاردر كه ديشى مركبى او كنه قاتوب
سوزر الحدى فحتينه ورنك كسرى وتشديد بله بر كسنة ايله جنك ايدوب غالبيت اوزن چكشمكدو
تقول حذيت فلانا اذا باريتيه فى فعل ونازعتة القبله حدياك حانك ضمي ورنك فتي ورنك تشديد بله بر فظدر
سينكك باشه بش طور شلم ديكك محله نسته عال اولنور يقال انا حدياك اى ابرزى و حذك الحادى عشر دالك
كسرى ومديله اوزن رنجى معناسنه حادى اصيلند و احاديدي بس فاعل الفعلى كه اولدر تا خير اولتوب طرفه
واقع اولوب ماقبل مكسور اولدو حى ايجون يا بقلب اولندى و عين الفعلى دخی تقديم اولتوب وزن فاعل ايتك
عالف اولدى الحن و حانك فتي ورنك معناه سكويه بر فاعلى بر فاعلى بر فاعلى تقول حذوت النعل بالنعل حذوا

ورقيق الحواشي خوب اولان معيشه ديرل يقال عيش رقيق الحواشي اذا كان رعد اورغد فختينيله واسع اولان
 معيشه وحاشيه شول خرده دوه در كه ايجلر نه بيرونك دوه اوليه و خلايقدن دخی شول خرده اولان
 كسنيه در كه ايجلر نه بيرونك كسنيه اوليه الحاشيتان ميثك كسري ايله ابن مخاضه ابن لبون در كه ابن مخاض
 يرشردوه و ابن لبون ابكي يرشردوه در يقال ارسل بنو فلان رابدا فانتعي الى ارض قد شيعت حاشيتاها و ابد
 راودال مهلتينيله بر قومك ايلر و اولاق طلبينه كيدن كسنيه نى در الحشيه حانك فتي و يانك تشد بديله شول
 دوستكدر كه ايجي طولشدر پس صاحب مهندك حشيه نى نهالى ايله تغسير عيسى مناسب دكلدر الحشيا حانك
 فتي و الفك قصير بده جمعي ذكر اولنان دوشكدر معناسنه الحشى ميمك كسري و الفك قصير بده شول نسنيه در كه
 نسا طا بفسى نى اردن بغير صغر او كورنك ايجون عظامه معناسنه ضم عينيله الحاشي ميمك فتي و شينك كسري
 و مديله جمعي ذكر اولنان با غلر معناسنه و اصمعي ايتدى محاشي غليظ اولان لباسلره ديرل الحشاة ميمك كسري
 و حانك سكويه الحاشيتك و احدى ذكر اولنان لباس معناسنه الحشا حانك فتي و الفك قصير بده صولوب
 نغمي تيزيز المي يقال حشى حشى من الحشى حانك فتي و شينك كسري و مديله ذكر اولنان
 صفت اوزن اولان كسنيه الحشيان حانك فتي و شينك سكويه بمعناه الحشيه ميمك فتي و حانك سكوي و يانك
 تشد بديله صولوب كسنيه ل يقال ارب محشيه الكلاب يعنى شول يوك كوطوشان در كه اردنجه صولوبى كلبلى
 و اردن الحشى حانك فتي و يانك تشد بديله فعيل و زنى اوزن قورى اولان نسنيه يابس معناسنه اصمعي روي
 اوزن حاشي حانك فتي و يانك اخر نه قصير بده فعل ماضى در كه مقام تنزيه استعمال اوتور يقال حشالك
 و حاشاك بو ابكيسنك معناسي ردر و حاشاله دخی ديرل معاذ الله معناسنه و ايت كرمه ده حاش لله دخی قرأه
 اولشدر كتاب كرمه اولان رسنه تبعيله و الا اصلي حاشي دو جوهر بنك بوكلامى حزانندن خالى دكلدر زير
 استعمال عربيه حاشانك اخرندن الفك حذفي جائز و لحن كتابه تبعيله بلا الف قرأه اولندى ديك نه شى مفيد
 اولور حالاه الفك حذفي جائز اولمى عن قريب كلور انشاء الله تعالى و حاشي ركله در كه انوكه استثنائولور و ركه
 اولور حرف دخی اولور فعل اولد و غي زمانه مابعدن منصوب قيلول ضر بتم حاشي زيد اديرسين و حرف
 اولد و غي زمانه مابعدن محرور قيلول سين و سيمويه ايتدى حاشي حرف در غيري دكلدر زير فعل اولسه صله
 اولمى جائز اولور دى خلا كلسي صله اولد و غي كى وقتا كه جاء فى القوم ما حاشي زير اتمتع اولد يسه معلوم
 اولدى كه بوفعل دكلدر ديدى و مبر در برك ما حاشي من اجد ديد كرى قوللر بده استدلال ايدوب حاشا
 كاه اولور فعل اولور ديدى زير انصرف فعليته دلالت ايلر و حاشي از بد ديد كرى بده دخی استدلال ايدوب
 فعل اولميدى اكحرفك تعلقى جائز اولماز ايدى زير احرفك حرفه تعلقى جائز دكلدر ديدى و حاشانك
 اخرندن الف حذف اولند غيله دخی استدلال ايدوب اكحرف اولسه نقص جائز اولور دى زير احذف
 و نقص امما ده و افعاله اولور حرفه اولماز ديدى الحصة حانك فتي و صادق تخفيفي ايله خرده اولان طاش
 الحصى حانك فتي و الفك قصير بده جمعي و حصي عدده دخی ديرل منه قولم نحن اكثر منهم حصي اى عدا
 الحصيات فختينيله كذلك جمعي بقره ايله بقرات كى و حصاة المسك شول برك اولان مسك پارسى در كه نافع
 مسك ايجنه بولنور و حصاة عقله دخی ديرل يقال فلان ذو حصاة اى ذوعقل و لب الحصيات ميمك فتي و حانك
 سكويه خرده طاشلى چوق اولان ريقال ارض حصاة اى ذات حصي الاحصاء همزه نك كسري بده بر نسنيه
 صايق يقال احصيت الشى اذا عدته لخصو حانك فتي و صادق سكويه منع معناسنه در تقول حصوتى حتى
 يعنى منعته لخصو حانك فتي و صادق معجمه نك سكويه اتشى او لخر و بيا الكندر مق يقال حضوت النار اذا سقرتها
 الحضاء ميمك كسري و الفك مديله مفعال و زنى اوزن اتش او لخر جك نسنيه و بوشول انجدر كه انوكه اتش

حصا

حصا

محررك

محررك اولنور مشتدا و لسون ديو قن همزه ايله استعمال اولسه محضاء ديرل مفعول و زنى اوزن خطوة حانك
 ضمي و طاء معجمه نك سكويه ر كسنيه ايتدى و اعتبار بولمدر الخطوة حانك كسري و طانك كذلك سكويه
 بمعناه الخطوة حانك كسري و طانك تخفيفيه بمعناها ايضا يقال خطيت المرأة منذ زوجها خطوة و خطوة و خطه
 من الباب الرابع و يقال خطى فلان عند الامير اذا كان ذا قدر و منزله عند الخطية حانك فتي و طانك كسري
 و يانك تشد بديله قدر و اعتبار بولان كسنيه الخطايا حانك فتي و الفك قصير بده جمعي قدر بولان كسنيه منعناسنه
 تقول فى خطيى و احدى خطاياى و فى المثل الا خطية فلا اليه يعنى اگر سكار عايتده قصور قيلولر ايسه سن همتنه
 قصور قلله اجمال در كه همت سيميله بعض مقصود كه واصل اولاسين و بومثال اصلي شول عورت حقنه واقع
 اولشدر كز ميمى قننه تصلف قلوب قدر و اعتبار دعوا سين قلردى الخطى حانك فتي و طانك كسري
 و تشد بديله شول رطلدر كه قدر و منزله صاحبى ولا يقال رجل خطى اذا كان ذا خطوة و منزله الا حطاء
 همزه نك و فانك كسري ايله قدر و اعتبار بولمى يقال احتطى عند الامير اذا صار ذا خطوة لا حطاء همزه نك
 كسري و الفك مديله ر كسنيه ر كسنيه نك اوزر بيه تفضيل ايتك تقول اخطيته على فلان اذا فضيلته عليه
 الخطوة حانك فتي و طانك سكويه ر كسري اوقدر كه اوزنى رار شين مقدار بدر الخطية حانك فتي و طانك فتي
 و يانك تشد بديله ذكر اولنان و فقه ديرل قن ثرى اولسه و فى المثل احدى خطيات لقمان و لقماندن مراد لقمان
 بن عاذر و خطياتدن مراد انوك اند و غي او قلدر و بومثال شول كسنيه حقنه ضرب اولنور ككه شرله
 معروف اولوب احيانا ائدن ايتك صادر اوله الخطوات فختينيله جمعي ذكر اولنان و قلر معناسنه الحطاء حانك كسري
 و الفك مديله كذلك جمعي الخطات حانك فتي و يانك سكويه ر كسنيه يه كلام مكروه ايشدر ملك ابن الصكيت
 روايتى اوزن سر بوز ايتدى خطيى بالفتنر عنطى بد بد كرى قوللر نه عين مهله و طاء معجمه ايله كلام مكروه
 ايشيدردى معناسنه الخطوة حانك كسري و فانك سكويه يان اياق يوريلك الخفية حانك كسري و فانك
 سكويه بمعناها الحاشيه حانك كسري ايله بمعناها كذلك الحفاء حانك كسري و الفك مديله بمعناها كذلك
 الحافى حانك كسري و مديله يان اياق يورين كسنيه يقال حفى حفى من الباب الرابع اذا مشى بلا خف ولا نعل الحفا
 حانك فتي و الفك قصير بده يان يوريدن اياق ايتك يقال حفى من كثرة المشى من الباب الرابع ايضا اذا وقت
 قدمه او حافره الحفى حانك فتي و فانك كسري و مديله يان اياق ايتك كسنيه الاحفاء همزه نك كسري بده ر كسنيه نك
 اياغين اشندر مرق الحفاوة حانك فتي و فانك تخفيفيه ر كسنيه دن ر نسنيه طلبينه مبالغه قيلول ابرام ايتك
 و فى المثل ما زيه لا حفاوة و ما زيه ميمك فتي و رانك ضمي ايله ياخود فتي ايله حاجته ديرل يعنى مقصود عرض
 احتياج در ابرام دكلدر و حفاوة مبالغه ايله اگر امه دخی ديرل الحفى فختينيله و فانك كسري و مديله كذلك مبالغه
 ايله اگر ام ايتك تقول حقيقت به من الباب الرابع و تخفيت به اذا بالغت فى اكرامه و الطافه الاحفاء همزه نك كسري
 و حانك سكويه ايتك اياغى طشر غن يقال حفى الفرس اذا السج حافره و استعاج حاء مهله دن صكره جميله
 صولوب در و حفاير كسنيه نك طواري ذكر اولنان وجه اوزن اولمه دخی ديرل يقال حفى الرجل اذا تعبدت دابته و احفا
 سر بيشمه نك و ممتاز عه نك نهائين بولمه دخی ديرل يقال حفى شار به اذا استقصى فى اخذه و الزوق جزه و الزواق
 الصاق معناسنه و حرقطع معناسنه در و فى الحديث انه امر ان يحى الشوارب و يعنى الحى يعنى يوق قيلول سقل
 صاليو ر نسنيه امر اولندى الحفى حانك فتي و فانك كسري و يانك تشد بديله شول عالمدر كه ر نسنيه كتهيله يعنى
 حقيقته بلس اول و حفى ر نسنيه طلبينه زاده ايلم اوزن اولنه دخی ديرل الحفو حانك فتي و فانك سكويه منع
 ايتك اصمعي روايتى اوزن تقول حفوت الرجل من كل خير احموه حفوا من الباب الاول اذا منعته من كل خير الحفى
 حانك فتي و فانك سكويه ر نسنيه سقارش ايدوب اجمركه مبالغه ايتك تقول خفيت اليه بالوصية

خطا

حفا

حقا

حكا

حلا

اذا قالت حكا ابو غنيد الحافاة ميمك ضمي ابله ركسنة ابله سوبلشوب حكيتك ابو زبد رابن اوزن تقول
 حافيت الرجل اذا ما ربه ونازعه في الكلام الحقوة حانك فقي وقافك سكوتيه بروج دركه قارنه عارض
 اولور تقول حق الرجل على البناء للمفعول الحق ميمك فقي وحانك سكوتيه وولك تشدد ببله ذكر اولن ان مرضه
 مبتلا اولان كسنة الحق حانك فقي وقافك سكوتيه اوقك بلك جانبته اولان ابجه ري وحقوازان دخی دیرل
 الا حق همز مك فقي وقافك كسری ومد ببله جمع قلنی بقال ثلاث احق واصلي احقود وقافك ضمی ابله فعل وزنی
 اوزن لكن كلام عربي واو اولوب ماقبلي مضموم اولور اسم بونما دغنه بناء قافك ضمه سي كسره بتبدیل
 اولنوب واو بابه قلب اولندی بس قاض وغاز اعلالی كي اعلال اولندی الحق حانك ضمی وقافك كسری
 وینك تشدد ببله حقك جمع كسری اصلته فعل وزنی اوزن ابدی غمته ببله پس واو ثانی طرفه وقع
 اولدو غیچون بابه قلب اولنوب واو اول دخی ادغام ایچون بابه قلب اولنوب ادغام اولنشد وحقو بكر
 وازار بقیق یه دخی دیرل مشدد ازار معنایه لكایه حانك كسری بلكلامی نقل ایدوب خبر ویرمك تقول
 حكيت عنه الكلام حكاية من الباب الثاني وحكوت دخی لغت درو بر كسنة مك اشی كبی ایشلكه دخی دیرل
 الحكاك ميمك ضمی ابله برنسته به بكر مك تقول حكيت فعله وحاكيت اذ فعلت مثل فعله ورنسته به بكر مك
 دخی دیرل بقال فلان محكي الشمس حسناو محاكيا معنی الاحكام همز مك كسری والفك مد ببله دو كي رك
 ايمك تقول احكيت القعدة فهو لغة في احكاها اذا قويتها وشددتها الخلو حانك ضمی ولا مك سكوتيه طنلو
 اجينك مقابلي دروكاه اولوز فابله معنایه ده كلور منه قولهم لم يحل منها بطا بل اي لم يستفد منها كسره
 فابده وبنو تعيدن غیری رده استعمال اولنماز الخلاوة حانك فقي ولا مك تخفيفه برنسته طنلو اولن بقال
 خلا محلو خلاوة وحلاوت برنسته بر كسنة به شیرین كور غكه دخی دیرل بقال حلی فلان بعین وفي صبی
 وبصندری وفي صندری محلی خلاوة من الباب الرابع اذا عجبك ومن الباب الاول ايضا بقال حلا فلان بعین
 وفي عینی محلو خلاوة واصمعي ایتدی حلی باب رابعین كوز شیرین كوز غكه دخی دیرل بقال حلی فلان بعین وفي صبی
 شیرین كله استعمال اولنور دیدی وحلیت المرأة باب رابعین عورت حلی صاحبی اولدی معنایه ده
 كلور الخلية حانك فقي وینك تشدد ببله زینت صاحبی اولان عورت الخلية لا مك كسری ببله معنایه ده
 حانك فقي ولا مك كسری ومد ببله زینت صاحبی اولان عورت معنایه ده بقال امرأة حالیه ونساء حلا
 الاخلاص همز مك كسری ولا مك اولك كسری ومد ببله كذلك برنسته لذب اولن معنایه ده بعض اشعاره
 متعدی دخی كشد روا فیه عال باینك متعدی كشد در ذكر اولنندن ماعد او عورت الفرسدن ماعد اوامر
 انی صوبت عزبان ايمك در الاخلاص همز مك كسری ببله برنسته بی طنلو قلنقول احلیت الشی اذا جعلته
 حلو او بقال ما موما حلی اذا لم یقل مثا یعنی اخی وطنلو نسته سوبلسه واحلا برنسته بی طنلو بولغه دخی
 دیرل الخلاوة ميمك ضمی ابله ركسنة ابله لاغ والظیفه اید شيمك تقول حالیه اذ طابیت الخلو حانك ضمی ولا مك
 سكوتيه والفك قصر ببله لذنلو اولان نسته احلاتك موثی ویرانك مقابلی دركه مر امرك موثی در اخی معنایه ده
 بقال خذ الخلو واعطه المری یعنی ابوسن سن ال بتلوسن اكو یديك محله بوبله دیرل وبعورت قراری
 احقنه صغرا هار اهاد عیدر الخالی تانك فقي ولا مك كسری ومد ببله حلاوت وعجب اظهار ايمك بقال عجات
 المرأة اذا ظهرت خلاوة وعجا الخلو حانك فقي ولا مك سكوتيه اجیره او جرتنه فضله نسته ویرمك الخلو
 حانك ضمی ولا مك سكوتيه معناه تقول حلاوت فلان علی كذا لاما لا الخلو حلو حلو اذا اوهبت له شیا علی
 كل شی یفعله لك غیر الاجرة واجرت معنایه ده كاور وفي الحديث نعی عن حلوان الكاهن یعنی اجرت رمالدن
 یعنی اولنشد واخلوان ركسنة حین تزوجهم قر بلك مهر كندی نفسیچون بلغه دخی دیرل كه عرب طایفه سی

قشده بومند ومرتالت امرأة لا ياخذ الخلو ان من بناتنا واخلوان برشهرك دخی اسمی دركه انی اصحابدن ابن عراف
 بناتیمشد واخلو عورتنه زینت قلعه دخی دیرل تقول خلو تها من الباب الرابع اذا جعلت لها حلیا حلی حانك
 فقي ولا مك سكوتيه نسا طایفه سنك زینت وینك تشدد ببله زینت قلعه دخی دیرل تقول خلیت المرأة
 احلیها حلیا من الباب الثاني اذا جعلت لها حلیا حلی حانك ضمی ولا مك كسری وینك تشدد ببله زینت
 معنایه ده ایله تندی كي وواصلته فعل وزنی اوزن ابدی وكاه اولوز حانی مكسور قبلورل مابعدنه
 اولن ینك مناسبی ابله عسی كي وقری من حلیهم عجل جسد لباضم والكسر الخلية حانك كسری ولا مك سكوتيه
 قلوز زینتی اولن نسته الخلی حانك كسری والفك قصر ببله جمعی حیه ابله لی كي وكاه اولوز لام مضموم قبلورل واخلیه
 بر كسنة مك صفتنه دخی دیرل حلیه حانك فقي ولا مك سكوتيه نسا طایفه نسته بر كسنة اسمی دركه ارسلانی جوق ولما غله
 معروف در الخلی حانك فقي ولا مك كسری وینك تشدد ببله كفعیل وزنی اوزن در نسی دبد كسری اونك
 قروسی در بیمن النسی معنایه ده الاخلیه همز مك فقي ولا مك كسری وینك تخفیفی ابله جمعی ذكر اولن او تکر
 معنایه ده الخلیه علی وزن التریه برنسته زینت صاحبی قلنقول خلیت المرأة تحلیه اذا جعلتها ذات حلی
 وتحلیه بر كسنة بی اوصاف جمیله ابله وصف ايمكه دخی دیرل تقول خلیت الرجل اذا وصفت خلیته ورنسته بی
 صاحبك كوز به شیرین كوز غكه دخی دیرل تقول خلیت الشی فی عین صاحبه ویرطعای شیرین قلعه
 دخی دیرل تقول خلیت الطعام اذا جعلته خلو وكاه اولوز خلاوت السویق دخی دیرل غیری مهموز مهموز فقی
 طر ببله الاستعلاء همز مك وتانك كسری برنسته بی شیرین عدا ايمك بقال استعلاء اذا عدا حلو اكا بقال استعلاء
 اذا عدا حلی الخلی فتمت ببله ولا مك كسری وتشدد ببله برنسته زینت من اولن بقال حلی باخلی اذا تری به
 الخلو حانك فقي ولا مك سكوتيه والفك قصری دخی جا بذر الخلو حانك ضمی والفك قصر ببله بر بكتلو
 اوت در واخلوی باشك كسنة جانبته اولن ینك اور نسته دخی دیرل الخلاوة حانك ضمی ولا مك تخفیفه
 كذاك باشك كسنة جانبته اولن ینك اور نسته سی الخلاوة حانك فقي والفك مد ببله معنایه ده حلی مفقوح
 قلنسك التي مذهب من وقین مضموم قلنسك قصر ایدرسن تقول وقع فلان علی خلاوة القفا فی علی وسط
 القفا وكذاك علی خلاوی القفا واخلوا القفا حیایه حانك كسری ایله دفع ايمك تقول حیمه حیایه من الباب
 الثاني اذا فقت حلی حانك كسری والفك قصر ببله فعل وزنی اوزن ممنوع اولن نسته كذاك كسری ببله
 رخصت اولیه قوری معنایه ده وفي الحديث لا حلی الا لله ولرسوله الاخاء همز مك كسری والفك مد ببله قوری
 قلنق واجاد موری قور در غكه دخی دیرل تقول اجیت الحدید فی النار ولا تقل حیمه الحمی مع اولك ضمی والفك
 قصر ببله قور مشهور الحوات حانك كسری وميمك فقیله حانك تشبه سی قوری معنایه ده كسائی روابی اوزن
 ویرمك ایتدی حانك تشبه سنه قیاس حیان در لك مسجوع اولن حوان در دبدی حلی الدبر حانك فقي وميمك
 كسری وینك تشدد ببله ودالك فقي وینك سكوتيه معنایه ده عام بن ثابت لانصار بلك اسمی در حلی فعل یعنی
 مفعول در ویرمك حلی الدبر دبد كاری غزاده لی اوی كفازدن صاقلید غیچون در زراد بر اوی جاسته دیرل شك
 باب راده مورا یمشد رجاء المرأة حانك فقي وميمك تخفیفی ایله عورتك ورجلك انه سی درو بولغه كسراولن
 لغتدن غیری لغت یوقدر بخلاق ساء واهواتها وجماعة بالدرده اولن باق اینه دخی دیرل عضله الساق معنایه ده
 واصمعی ایتدی اذك بجافنه لبي حاة وازدر وائل شول المرد وكذاك بجافنه سكر مثالنه او قری كور نورری
 ايجردن ویری طشره دن الحوات فقیله جمعی ذكر اولن اقلر معنایه ده الخلی حانك فقي والفك قصر ببله
 شول كسنة در كوز ج جانبندن خیم اوله لیزوج واج زوج كي كه بریمه قان ایا بریمه ماین دیرل الاخاء همز مك
 فقیله جمعی زوجك حلی معنایه ده ویرمك دورت لغت اولدر بری حلی مثل قلی ویری جو مثل ابو ویری

حاجا

حم مثل اب وری حم در میمک حکونی و آخر یتک همزه سی ایله فراوانی اوزن وگاه اولور حمودخی دیرلر همزه نکرکی
 ایله وهر کسینه که عورت جانندن اوله اکا احتیاج دیرلر و صهر زوجه جانندن اوله دخی طلاق اولور ورحم کله سنک اصلی
 حمودخی فحشینه زراحی اجزاء کلور ایله کی و بوندن قدیم اخ کله سنک تفسیر نه ذکر اولمشدر که حموشول استادن در که
 موحده ذکر اولمان الا اضافتله اگر چه بعض اشعار ده هم مفردوهم بلا اضافه واقع اولمشدر ندرتله الحامی میمک کسری
 ومدبله شول ارکک دوه در که عربی لری فوق و التفتین حایت ایش اوله منه قوله تعالی ولا وصیله ولا حام ووصیله شول
 قیونه دیرلر که یدی قارن بکر اطوغروب جمله دیشی طوغره و سکر نجی قرنه بنه ابکر طوغره لکن یری ارکک و یری دیشی
 اوله وهر ایتدی قن دوه نکه ولدنک ولدنک یو کلی قلسه اکا حامی دیرلر ار قه سن حایت ایتدی کیچون زرا اکا بنار و توری
 قرقلر و مرعادن منع اولمان ایلانیتان میمک کسری ایله ات طرفنک صباغ جانی وصول جانی حامی الحقیقه میمک کسری
 شول کسینه در که عار الا حق اولاجق یری حایت قله حامی الذمار میمک و ذالک کسری بله بمعناه الحیاة حانک ضمی و ممل
 تخفیفی ایله جمعی حامیلر معنایه الحامیه میمک کسری بله کذلک جمعی یقال هو علی حامیه القوم ای اخر من محبهم محامه
 وقامو مسد حامیه لفظن حمودخی شولر لکن مفردوهم تنویر جماعت حامیه معنایه در استعمالی حذف موصوفه
 اشتوار بولمشدر دیسه لدر دخی ممکن ایدی حامی الحیاة میمک اولک کسری و حانک ضمی و میمک نانیف فحی و یانک تشدید
 والفک قصیر بله منزل مختار و نونک اطراف حایت بدین کسینه حمه العقب حانک ضمی و میمک تخفیفی ایله عقیق بله زهری
 و ضرری و بونک اصلی حمویا خود جمعی ایدی هایادن عوض در و اما حمه الحکر که تشدید میمک بله شدت کر ما معنایه در
 اول باب میمن در ما حن فیه دن دکلر الحیاة حانک ضمی و میمک فحی و یانک تشدید و والفک قصیر بله خمر ک اول
 کیفیتی الحیوة حانک و میمک ضمی و و اوک تشدید بله الحیاة حانک کسری و میمک سکونیه طعابدن صاف
 الحیوة حانک کسری و میمک سکونیه بمعناها تقول حیت المربض الطعام حمیه و حمیه الاحماء همزه نکه و یانک کسری
 طعابدن بر همزه نکه و بعض اشعار ده که احتیاج واقع اولمشدر همزه بدله یانک اول کله فی اصلی و زرنه اخرج در تکر
 بو بعض عربی لقی در الحیه حانک فحی و یانک تشدید بله بر نسینه دن عار ایتک الحیه میمک اولک فحی و نانیف کسری
 و یانک تخفیفی ایله بمعناها تقول حیت عن کذا من الباب الرابع اذا نبت منه و دخلک عار و اتفه آن تفعله الاحی همزه نکه
 فحی و آخر نه والفک قصیر بله یقال فلان احمی اتقا و منع دمارا و انف فحشینه بر نسینه دن عار ایتک و دمار دخی در
 اولن معنایه در الحیاة میمک اولک فحی ایله بر کسینه فی بر نسینه دن صقیق الحیاة حانک کسری و والفک مدبله بمعناه تنویر
 حایت عینه محامه و حیاة یقال الضروس بحامی عن ولد ها و ضرر و س ضاد معنایه فضیله اضلی اولن حیوان و بدین
 اولن نافییه دخی دیرلر تقول حایت ضعیف اذا خفت له و احتفال حاء مبدله ایله و فایله مهما مجون حیت ایدوب انوک
 احوالی قایم و در و حواء معنایه در کلور یقال حاء لک فی معنی قد اء لك الحی حانک فحی و میمک سکونیه کون یا خود
 تنویر لشی اولق تقول حمی النهار و حمی التمر و حیاة من الباب الرابع اذا اشتد حره الحیوة حانک فحی و میمک سکونیه بمعناه یقال
 اشتد حمی الشمس و حواء و کسائی و ابی در و غصب ایتک معنایه دخی کلور تمول حیت علیه من الباب الرابع و ابی
 بونی همزه ایله استعمال ایتدی الحامی تانک فحی و میمک کسری و مدبله بر نسینه دن صاف فحی تقول تحاماه الناس اذا توفوه
 و احتیاج و ملنوة حانک فحی و نونک سکونیه بر خوب رایحه لو اوت در زبان رخا فحشینه حانک کسری بله اگر خله می
 اولن اکری ایچ و پالان خانه می اولانه دخی دیرلر و ایله همزه نکه اگر یسنه حمودخی دیرلر حی طاعل اکری نه
 حنوا بخل دیرلر و حنوا بر موصوفه دخی اسمی در و حنوا حناب معنایه دخی کلور الاحماء همزه نکه فحشینه جمعی حانک
 معنایه عتوله اعتانکی ذکر اولن معناده و قولهم از جز احتیاج طیر ای ترا حیه یینا و شمالا و اما ما و خلفا و طیر له مقصود
 بر کسینه نکه خفی و حرنی در یعنی شکوه کون اولشی در الحیه حانک فحی و یانک تشدید بله یای قوس معنایه
 الحی حانک فحی و یانک تشدید بله جمعی یا بلر معنایه احتیاج حانک کسری و نونک تشدید و والفک مدبله کفته

معنایه

حنا

معنایه در باب همزه ده ذکر اولمشدر الحی حانک فحی و نونک سکونیه ایتک تقول حنیت طهری و حنیت العود اذا
 عطفت الحنوا حانک فحی و نونک سکونیه بمعناه لغه فیه الا حنی همزه نکه فحی و والفک قصیر بله اگر ی اولن نسینه یقال رجل
 الحی الطهر ای طهره احد باب و الحی الضلوع اشفق معنایه کلور یقال فلان الحی الناس ضیلو عا علیک ای اشفقهم
 علیک الحنیاء حانک فحی و نونک سکونیه و والفک مدبله موثی الحنوا حانک کذلک فحی و والفک مدبله بمعناه لغه فیه الحنوا
 فحشینه و اووک تشدید بله بر نسینه ی میل ایتک تقول حنوت علیه اذا عطفت علیه و حنودیشی قیون ارکک طلب یتکه
 دخی دیرلر یقال حنوت النجعة حنوا اذا اشتدت الفحل الحایة نونک کسری ایله شول عورت در که اولدنک موثنه مشغوله
 اولوب یا لردن صکره زوج ایتکه یقال حنوت علیهم حنوا حنوا الحانی نونک کسری و مدبله ارکک طلب ایدن دیشی قیون
 الحاء حانک کسری و والفک مدبله ارکک طلب ایتک یقال حنوت النجعة حنوا فحی حان و بها حناء و بقره و حشینه دخی
 حال بوبله در زرا عرب طایفه سی بقر و حشینه ی دخی بجه دیرلر الحی فحشینه و نونک کسری و تشدید بله بر نسینه میل
 و شفققت ایتک یقال حنی علیه اذا عطفت مثل حنن الاحماء همزه نکه و حانک کسری ایله بر نسینه ایتک یقال الحی الشی اذا
 انعطفت الحانی میمک فحی و نونک کسری و مدبله در نکه اکن یری مغاطف الا و دیه معنایه الحنیة میمک فحی و نونک
 کسری و یانک تخفیفیه واحدی دن نکه اکن یری معنایه الحویة حانک فحی و و اووک کسری و یانک تشدید بله شول کلر
 یان سی در که حلقه کی ایدوب الحی طول در و ب دوه نکه اور کی طرفنه وضع ایدر لر سو ی کی در و زنا و معنی الحوا یا حانک
 فحی و آخر نه والفک قصیر بله جمعی ذکر اولن حلقه ل معنایه حوا یا بفرس معنایه اولن جو ی نکه دخی جمعی کلور علی ما
 سنجی عمیر بن وهب الحی بدر غزاسنده اصحاب نبی یی یز و تقدیر ایتدی کون ایتدی رب ل الحوا یا علیها المنایا و منایا منیه نکه
 جمعی در تقدیر موت معنایه حوا یا ارکک دوه یه مخصوص در و سو یه کاه اولور غبره دخی استعمال اولور حویة البطن
 بفرس و دوه معنایه حویة البطن و اووک کسری و یانک تخفیفیه کذلک بفرس معنایه حوا یا البطن و اووک کسری
 و آخر نه والفک مدبله کذلک بفرس معنایه الحوا یا و یانک فحی و و اووک کسری و مدبله فوا عل وزی اوزن حوا یا کله سنک
 جمعی بفرس قیلر معنایه حوا یه نکه دخی جمعی کلور الحوا یا حانک کسری و والفک مدبله بر نجه جمیع اولن ارکک دوه یونکندن
 ایشامش اولر الا حویة همزه نکه فحی و و اووک کسری و یانک تخفیفیه جمعی ذکر اولن اولر معنایه الحویة حانک فحی و و اووک
 تشدید بله طور یه مایل اولن لون در دموور یا می مثالنه اسمی ایتدی حویه شول قرمز بلقدر که قرمه یه مایل اوله و حوات
 ذکر اولن لون و زنه اولغه دخی دیرلر علی ما سنجی و حواء طوداق سیاهه مایل اولغه دخی دیرلر حواء کله یی ریک اسمی در
 الا حوی همزه نکه فحی و والفک قصیر بله طود دخی سیاهه مایل اولن کسینه الحوا یا حانک فحی و و اووک تشدید و والفک مدبله
 موثی یقال رجل حوی و امرأة حواء و یقال حویت من الباب الرابع و حوی کذلک شول دوه یه دیرلر که انوک لونه سواد
 و صفرت کار شماغه حصر تما یل اوله الا حوی همزه نکه فحی و حانک کسری و و اووک کسری و مدبله حوا یا حانک تصغیری شول
 کسینه نکه لغتند که اسودک تصغیر نه اسود در و ادغام ایدن لر لغی اوزن اختلاف ایتدی بلر عسی بن عمر ایتدی ای در
 متصغیر و لوق اوزن و سیمو یه یو قول خطا در زرا اگر صواب اولیدی اصم متصغیر اولیدی زرا اصم حوا دن انصاف در
 و تصغیر نه دخی اصم دیتلیدی انصاف اوزن حالا که لا تصغیر قدریدی و ابی عمرو بن العلام یورک تصغیر نه دخی دیدی
 یای بالی حذوف و مقدر قما غلته تمه کی حوی در و سیمو یه ایتدی اگر بود دخی صواب اولیدی عطانک تصغیر نه عطی دیک
 حایرا اولور دخی دیدی و یورک حوا یا تصغیر نه دخی در دیدی لا تصغیر و لوق اوزن سیمو یه ایتدی قیاس و صواب بودر
 و یی کله حنک تصغیر نه دخی دیرش زرا هر اسم کاند اوج یا جمع اولوب اولی یا تصغیر اوله انوک یون حذف ایدر سن
 و اگر اولی یا تصغیر اولمشه او چنی دخی بات ایدر سن یس حیه کله سنک تصغیر نه حیه در سن و ابی بلک تصغیر نه
 ایتدی در سن حویت ایله و یورک یه تمه ایل اولیدی یا تصغیر و سطره اولدن غنن و زری الا حوا و همزه نکه و اووک کسری
 و والفک مدبله ذکر اولن لون و زنه اولق یقال حوی و الفرس حوی و حوا الا حوا و همزه نکه کسری و و اووک کسری
 و مدبله بمعناه قهر علی لغه بعض العرب یقال حوا ی حوا ی حوا و بعض العرب یقول حوی حوی حوا و حوا و حوا و حوا
 فی کتاب الفرس الحی حانک فحی و یانک تشدید بله جمعی ایتک تقول حواء حویه حیا اذا جمعه الاحتواء همزه نکه

حوا

وتأنيك كسر به كذا لك جمع اتمك يقال حواه واحتواه بمعنى واحتواه اشتغال معناه سنة ده كالور
 يقال احتوى على الشيء اذا لما عليه والماء هزمه كسر به والفك منه بالاشتغال معناه سنة در القوي ففتحته وواو
 ضمي وتشديد به ديوب مشروب رزه كلك يقال تحوى اذا اجمع واستد او يقال تحوت الحية الحواء حانك ضمي وواو
 تشديد به الفك منه كاه وزني وزن برجنس او بك اسمي در كه لوزي قورت لوتنه شبيهه در ونيكاه برجنس قورت
 اسمي در الحواء وزني من بورا وزن واحد ذكر اولتن او بك اسمي معناه سنة وواو مشي ورواي در الحياه حانك ضمي وواو
 تحفيقه به دير ملكه اولمك مقابلتي حواي حانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 الاحياء هزمه بك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 او ماني الحايي ميمك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 والادغام اكثر لان الحركة لازمة فادغام لم يكن الحركة لازمة لم ندعم قوله تعالى اليس ذلك بقادر على ان يحيي الموتى وبقرا
 ويحييهم عن بنة ياتي على ما وقف في سورة الانفال وايضا قومك طورانك حالي حوب وبلغه دغ دير بلقال
 القوم اذا حسنت حال مواشيهم واگر كندی نفسري حيات بولمسن ديلمك حيواي برسن وايضا فقهه كندی
 ياشوب حيات صاحي اولمك دغ دير بلقال حيث لناقة اذني ولد هاو لا يكاد يوت وحيه اقوم اولي صولي يره داخل
 اولمك دغ دير بلقال حيث القوم اذا صاروا في الحيا وهو الحصب على ماسي ونقول انت الارض فاحييتها اي وجدتها
 خصمه الحيي ميمك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 فعي محي ومحبيه اي لا يكاد يوت ولد ها الحياه حانك ضمي والفك منه كاه وزني وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 احيامن الباب الرابع اذا استحييت وفعل ما ضيبتك جعنه حيواي برسن تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 سبويه ايتدي حيوان التقاء ساكنين دن وتری يا حذف اولندي زيرا وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 ضر بونك ياسي مضموم اولد وغي كبي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 تخفيف اولندي قدن صكره باقي فالت بالاجل الواو مضموم قلندي وبعضل حيواي برسن تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اوزنه ترك اتمكله وحيانا قههك فرجه دغ دير بلقال جوهريه فرج ناهه بدلتن فرج ناهه دوشمشدر غلط در
 الاحيه هزمه بك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 برگسته دن او تشق نقول استحياء واستحياء منه بمعنى ونقول ايضا استحييت بيا وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 استحييت بدي استحييت كبي پس يا اولي اعلان اولوب حركتي حاي ورواوب استحييت ديد بلرته كم استحييت ديد بلر
 روايد داخل اولمك اغله ثقل عد ايليوين ومانني ايتدي الف مزبونك حد في التقاء ساكنين وتری دكلدر اكر التقاء
 ساكنين وتری وليدي مضارعند بسني ديك جايز اوليوب استحيي ديك لازم اولوردي بسنيو ديد كاري
 كني واحتياغات طلب مع معناه سنة در وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اصل بود در زرا شول كلكه انوك لام الفعل معتل اوله انوك عين الفعل اعلان ايلو ر نظر اولنمري كه لصيت وحيوت
 كلكه لانه اعلان ايلو ر وقلت ونعت كلكه لانه اعلان ايلو ر پس بومقوله رده حذف كثر استعماله بناء در
 تشديد به ديوب كلكه سنه لا در دير كثر استعمال اولد وغيه بناء وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 طلب حيات معناه سنة يا خود استحيه معناه سنة در وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 وجوهريك ظاهر كلامن لازم كن بودر كه بسنيون قولنه يانك خذ في محرمه كثر استعمال يحون اوله وفيه
 مالا يخفي الحية حلك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اولن هاو حداث يحون در رطه ود حاجه هاسي كبي در بونك اوله بعض هر من وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 او تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 حانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب

حيا

پس بوقاعل وزني وزن اولوردي كذا معناه سنة لابن وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 حركت غير لازم در الحيوان ففتحته ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 ابلاني جوق الحواء كذا لك ميمك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 بروحك اسمي در وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 وجه الفعل در الحياه ميمك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 يقال حياك الله اي ملكك ومنه قولهم الحيات لله اي المالك لله وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 كسري وتشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 كسري وتشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اخرى حذف اولنور عطى كبي عطانك تصغيره وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 ثابت اولور حانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اولن يا مفتوح قلندي ما قبل ساكن وكندی ساكن اولد غندن وتری تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 طائفه سيحي على الثريد دير لته كباب لامه هلل تفسيره ذكر اولمشدر الحياه حانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 دعوت ايمك نقول حاجيت تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 ابله كوب كه ايچنه صويا خود كاشيه اولن نسنه وضع اولنور وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 سترت معناه سنة الحياه حانك كسري والفك منه كاه وزني شول خيمه كه كوي خلقي استعمال ايدر يادوه يوكندن
 ويا خود قيون يوكندن اولور قيلدن اولماز اول لبي ديرك اوزنه يا خود اوج ديرك اوزنه اولور وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اولنه بيت ديرل الاسخيا هزمه بك كسري والفك منه كاه وزني خيمه في قورمق وايچنه كيرمك نقول استحيينا الحياه اي
 نصيبناه ودخلنا فيه الا حياه هزمه بك كسري والفك منه كاه وزني خيمه ايشمك وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 الخفيه الخبو ضمتنه اتمك نقول خبت النار تحبو خبو من الباب الاول اذا الطفت الخشي خاتك كسري
 وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 شال كه طوارق هزمه سنه اوزر لخلي حانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 محي خشيا من الباب الثاني الخجوي حانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 طول الرجلين معناه سنة بس بوقاعل وزني وزن اولور الخجوه وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 سكوني ابله ناهه سرعت ايمك يقال حدت الناقه خذني من الباب الثاني اذا سرعت مثل وحدت وحدت كلكه بمعنى
 الخذ وحانك ضمي وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 استرخي ويقال خذني من الباب الرابع ايضا معناه الخذ وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 يقال اذن خذوا اذا كانت بينه الخدي وديشي مركبه دغ خذوا ديرل قولا غي صالقي اولد وغندن وتری الاستخاء
 هزمه بك وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب
 اولنور وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب وواو تشديد به ديوب

حيا

حشا

حجا

حدا

حذا

خرا

خلا

ایند کدن اوزنی لغاء خلق کسری والفک مدبله شول کیمد که انی قریب اوزنه اوزر زل الاغیه هیزه نیک فخی
وفانک کسری ویا نیک تخفیفی ابله جمی ذکر اولنن کیملر معنا سنه الخلو خیمینله وواوک تشدید بدبله برسنه خالی اولن
تقول خلا الشی مخلوخلو اوخلوت به سخر شیهه معناسنه دخی کلور خضریه دن استهز امعناسنه ویرکسنه ابله
خلوت اولن معناسنه ده کلور قال الله تعالی واذ اخلو الی شیاطینهم وبعضلر ایتدی بونه الی مع معناسنه درکا
قال الله تعالی من انصاری الی الله ومضی معناسنه دخی کلور کقوله تعالی وان من امه الا خلا فیها نذیر ای مضی
وارسل وخیلی فی بد غنی اولدی معناسنه دخی کلور بقال عبد وخیلی فی بد ای انه مع عبودیته غنی قال یعقوب
ولانقل وخیلی فی بدیه من باب التفعیل الخلاء خانک فخی والفک مدبله بری اولن نقول انامنک خلا ای براه قن بونی
مصدر قلستک ثنیه وجمع قلیسن وحقن فعیل وزنی اوزن اسم قیلوب خلی دیسک ثنیه وجمع وموث قیلر سن
نقول اناخلی منک دیر سن بری منک معناسنه وخوا منزل معناسنه دخی کلور و فی المثل خلا وک افقی حیاتی ای
منزلک اذ خلوت فیله الزم حیاتی وخوا محل طهارت دخی دیرلر متوضا معناسنه وخوا شول مکان دخی دیرلر که
انده برسنه اولیه اخلو خانک فخی والفک قصر بدبله تاز هات خشیش رطب معناسنه اخلو ذکر اولنن وزن اوزن
واحدی الخلیه خانک فخی ویا نیک تشدید بدبله شول ناکه در که ایاغنک باخی جوزلوب صالیور لره و نسا طایفه سنه
انت حلیه دبد کلری طلاق دن کنایت در معنای مذکور دن اخذ اولنن اوزن وخیله شول ناکه دخی دیرلر که اخر
ناقه ابله وای واحد اوزنه یا قلش اوله و حیثیتله که انی ابلکسی دخی امرن وحقن بری امر رسه اهل بیت اولنن اول برسن
صاعقه فحون خالی بوللر وخیله یو وک کیه دخی دیرلر سفینه عظیمه معناسنه وخیله ازی قوتنه دخی دیرلر بیت الخل
معناسنه لا خانک فخی والفک قصر بدبله شول کله در که انو کله استثنای اولنور و مابعدی بی کاه منصوب ایدر و کاه مجرور
ایدر نقول جا وئی خلا ز بد ا کله خلا فی فعل قلوب تحتند فاعل مستتر قلماعله کویا که خلا من جاء فی من زبد ادیش
اولور سن اما حقن خلا ز بد دیسک جرله بعض محو بین الی حرف جر اعتبار ایلر حاشا منزل سنه و بعضی مصدر
اعتبار ایدر و ب مابعد مضاف در ا ماما خلا نیک مابعد نه نصبدن غیر جاز اولماز جا وئی ماخلل ز بد ا برسن
بو صورت خلا کله مای صله اولوب فاعلی تحتند مستر اولور و مابعدیه اولماغین تا ویرلر مصدر ده اولوب جا وئی
خلو ز بد معناسنه اولور یعنی جا وئی وقت خلوه من زبد و عریلر ک افعل ذلک و خلا ک دم دبد کلری قوللر نیک
خلو سقوط معناسنه در معنی سن انی ایشلینن چکمه که مذمندن بری سن خلا و خانک فخی ولامنک تخفیفی ابله اشجع
قبیله سندن بر جماعتک باسنک ادی در که اول خلا و من سبغ بن بکر بن اشجع در که انیس اسیر زی قتل اند کدن اناری
منه دیش ایش نه کباب حیدر ذکر اولننن رخللی خانک فخی ویا نیک تشدید بدبله شول کسنه در که انو ک غصه سی
اولیه و بوشینک مقابلی در شین معجه ابله وجم ابله غناک معناسنه خالی لامنک کسری و مدبله شول رجل در که
انوک زوج سی اولیه اسمی روایتی اوزن و خالی اوت یجن کسنه دخی دیرلر الخالون لامنک خمی و مدبله جمی اوت
یحییلر معناسنه القرون الخلیه خیمینله ولامنک کسری بله حقن قرطوطائف ماضیه معناسنه الخلی خانک فخی
ولامنک سکونیه لقا زه اوت یجنک الاختلا هیزه نیک ویا نیک کسری بله معناه الاختلا هیزه نیک ویا نیک کسری بله یجنک
تقول خلیت خلا واختلیه فاخلی اذ اجز زه و قطعنه فانقطع وطول اوت یجنکه دخی دیرلر نقول خلیت دانی اخلیها
اذ اجز زه لیا خلا واختلیه فاخلی اذ اجز زه و قطعنه فانقطع وطول اوت یجنکه دخی دیرلر نقول خلیت دانی اخلیها
کسنه لری الخلی میلک کسری ویا نیک سکونی والفک قصر بدبله شول الت در که انو کله و ت یجنر الخلا میلک کسری ویا نیک
سکونیه شول طر فدر که انوک ایجنه بایش اوت وضع ایدرلر الاختلا هیزه نیک کسری والفک مدبله بر اولن اولن
بقال خلوت الارض اذ اکثر خلاها و خلا برسنه یجنن شها قاله دخی دیرلر بقال خلاک الشی واخلالک یعنی واخل

خشا

خوا

د

دبا

دجا

بر مکانی خالی بولمغه دخی دیرلر نقول اخلیت مکان اذ اصنافه خالی واخلالک کسنه خالی اولمغه دخی دیرلر نقول
اخلیت اذ اخلوت واخلالک کسنه فی خالی قاعه دخی دیرلر نقول اخلیت غیر یتمدی ویا نیک خالی واخلالک کسنه
فارغ اولمغه دخی دیرلر الخلا میلک خمی والفک قصر بدبله شول ایدر شیک نقول خالی الی رجل اذ انا کتنه الخلی فختینله
ولامنک کسری و تشدید بدبله برسنه دخی فارغ اولن نقول خلیت اذ انفرغت الخلیه علی وزن التریه برسنه فی خالی قاعه
وصالیور مکده دیرلر نقول خلیت عنه وخلیت سبیلله الخلی میلک خمی ولامنک فخی و تشدید بدبله صالیور لرش برسنه
الخلی میلک خمی ولامنک کسری و تشدید بدبله قید دن خلاص قیچی کسنه الخلی خانک فخی والفک قصر بدبله برسنه
سویلک کلام فحش معناسنه الخلی خانک فخی ونونک کسری و مدبله فحش قسندن اولن کلام الخلیه خانک فخی ویا نیک
تخفیف ابله موثقی بقال کلام خن وکله خنیه الانشاء هیزه نیک کسری و مدبله فحش موثقی بقال خنی علیه من الباب
الاربع وانی علیه فی منطقه اذ افسد واخلالک کسنه ویا نیک فحش ویا نیک خلیه اذ افسدت الخلی خانک فخی ویا نیک
الدهرای ازی علیه واهلک واخلالک کسنه ویا نیک فحش ویا نیک خلیه اذ افسدت الخلی خانک فخی ویا نیک
تشدید بدبله بلدن یحق نقول خوت النجوم تخوی خیام من الباب الثانی اذ اسقطت ولم یطرق فی نوها و نوها ویا نیک
وواوک سکونیه بلدن منزلندن سقوط ایتکه دیرلر واطار یغمور یقدر مقدر الاخوان هیزه نیک کسری والفک
مدبله بجناه بقال اخوت النجوم اذ اسقطت کذلک الاخوان خانک فخی والفک مدبله خالی اولن نقول خوت النجوم
اذ خلقت واولی قلوب خراب اولمغه دخی دیرلر ایتکه دخی دیرلر بقال خوی للمعیر خویه اذ اجافی بطنه عن الارض
خاویه علی عروشه ای ساقطه علی سقوطها الخوی فختینله والفک قصر بدبله عورتک ولادت وقتندن قونی خالی اولن
بقال خوت المرأة من الباب الثانی و خوت خوی من الباب الرابع اذ اخلو جوقها عند الولاده خویه خانک فخی ویا نیک
تشدید بدبله برجنس طعام در الخویه علی وزن التریه ذکر اولنن طعام ایشلک نقول خوت لها خویه اذ اخلت لها خوی
یا کله و خوی دو هر کدی رده فارغ ردن راغ ایتکه دخی دیرلر بقال خوی للمعیر خویه اذ اجافی بطنه عن الارض
فی روکه و کذلک الی جل فی مجوده و خویه بلدن زطو لثقه میل ایتکه دخی دیرلر بقال خوت النجوم اذ اخلت للمعیر خوی
خانک فخی ویا نیک تشدید بدبله فعیل وزنی اوزن شول رد در که دوز اوله الخوا خانک فخی وواوک تخفیفیه وواوک صوت
معناسنه فصل الدال الی الدال فخی و هیزه نیک سکونیه ده و نیک بدتن شول رد در که بالان اغاجی انوک اوزدینه
واقع اولماغین انی مجروح ایدر بوسیدن در که غراب نه دایه دبد بلر اکل ایشمکیچون دونه نیک بدتن اول محل فوند غیچون
الدايات فختینله جمی ذکر اولنن موضعلر معناسنه الدال فخی و هیزه نیک کسری ویا نیک تشدید بدبله دایک جمی
ضانک جمی ضشین و معزک جمی معیز اولد وخی کبی دای خیله و خدعه قاعه دخی دیرلر ایدر وایتی اوزن نقول دایت
للشی اذ فی له دایامن الباب الثالث اذ اخلت له اوت له و دایوت له کبی که بونلر ذکر اولنن معناه لغتدر بقال الذی
بدای الغزال لیا خذنه ای یختله مثل یا دوالد یادالک فخی والفک قصر بدبله شول خرده چکر که در که هنوز اوچامش
اوله الدباء وزن مزبور اوزن واحدی المذینه میلک فخی ویا نیک کسری ویا نیک تشدید بدبله مقعوله وزنی ووزن شول
رد در که انوک نباتاتن چکر که شش اوله الادباء هیزه نیک کسری والفک مدبله رمت دبد کلری اوتک پیراخی چقینه
بشلیوب خرده چکر که یه سینه و لقی که بودم اکل اولمغه صالح اولور المذینه میلک خمی و دالک سکونی ویا نیک کسری بله
شول رد در که خرده چکر که سی جوق اوله المذابه میلک فخی و دالک سکونیه بجناها بقال ارض مذیه و مدباه اذ
کانت کثیره الدباء دالک خمی ویا نیک تشدید بدبله قن قرع معناسنه الدباء وزن مزبور اوزن
واحدی برقی معناسنه دبا دالک فخی ایلر لفظ مرکب در که محل کثرت استعمال اولنور این اعرانی روایتی
اوزن بقال جاء فلان بدبا دبا اذ جاء خال کالذی بالی الکثرة یعنی فایت کثرت چکر که متاثره در الدبی دالک خمی
والفک قصر بدبله قرا کوطلت معناسنه الدجو خیمینله وواوک تشدید بدبله قرا کوا و لقی بقال دجاللیل بدجو

بدجو دجوا و امی ابتد دجا الیل دید کیری البس کل شی معناه سنه در طلعتن دکلد و تنه کدی الاسلام
 دید کیری قوی والبس کل شی معناه سنه در دیدی والبس اورنگه در اول الداجیه حیمک کسری به قر او اولی
 نیتنه بقال لیله داجیه اذا كانت مظلمة الا جاء همزه نك كسرى والفك مد به قر او اولو التدی فحقینله و حیمک
 کسری و تشدید به کذلک قر او اولو بقال ادبی الیل و ندی الی دجی دالک فقی و حیمک کسری و مد به کیمه نك
 زیاده قر او اولی طلمات الیل معناه سنه کویا که بودی بک جمعی در الدجی دالک ضمی والفک قصر به دجیه نك
 جمعی در الدجیه دالک ضمی و حیمک سکونیه صیادک او کی که حین صید ده انده ساکن اولور و ظلمته دخی در اول الداجیه
 میمک ضمی ایله مدارات ایتمک تقول داجیه اذا ریته یعنی کویا که عداوتی اندن ستر ایلدک و ابو عمر وایتدی مداجیه
 بقال غلصالیو یمک بیننده اوان منعه دیرل یعنی بین اولن منعه دیرل الدجی دالک فقی و حیمک سکونیه نك سکونیه
 برنسنه بی دوشمک تقول دحوت لشی دحو اذا بسطته قال الله تعالی والارض بعد ذلك دحلها ی بسطها و اتق
 معناه سنه دخی کلور بقال دخی المطر الحمی عن وجه الارض و تقول للاعب بالخرز بعد المدی و ادجه ای ازمه و مدی
 مسافه دیرل و بقال للفرس مرید حود حو اذار می بدیر میلا یرفع سنیکه عن الارض کثیرا و سنیکت طر نفا
 دیرل دجیه دالک کسری و حیمک سکونیه دجیه بن خلیفه الکلبی نام کسنه نك اسمی در که جبریل علیه السلام نازل
 اولد قده انوک صورتی نازل اولور دی که اول خلقک اجملی و احسنی ابندی دجیه دالک فقی و حیمک سکونیه و دحوه
 وزن مزبور وزن بوابکیسی معاوی بن بکر بن هوزنک و غلری در الدجی میمک فقی و دالک سکونی والفک قصر به دوه
 قوشنک یومر دوه وضع ابتد کی رالادجی همزه نك ضمی و دالک سکونی و یانک تشدید به دوه قوشنک یاور
 چقر دخی در پس بوا فقول وزنی وزن اولور دحودن دوه قوشی یا غیله یو ابندی کی در دوزلد کی چون که مزبور
 غیری طریقه یو یا یز الدجی داجیه نك و الفک قصر به لهوه و لبعبه دیرل بقال هذاد دامت عسی و هذاد دامت عسی
 و ددن مثل حزن ته که باب نونه ذکر اولندی الدجی دالک فقی و ورنک سکونیه برنسنه بی نك الدجیه
 دالک کسری و ورنک سکونی ایله بمعناه الدجیه دالک فقی و ورنک سکونیه بمعناه کذلک الدجیه دالک کسری به
 بمعناه کذلک تقول دریته و دریت به دریا و دریه و دریه اذا علمت به لادر همزه نك فقی و ورنک کسری
 ایله فعل در بلیه معناه سنه اخرندن یا حنی اولنشدن تخفیف کثرت استعمالدن او تری ته که لم ایل و لم یل
 دیرل یا لیدن یا ی اسقاط اندکن صکره ماقبلن ساکن قاما غله و بکن دن نونی حذف تمکله الادراء همزه نك
 کسری والفک مد به بلدر مک تقول ادر به اذا علمته و قرئ قوله تعالی ولا ادرکم بفالوجه فيه ترك الهمزة بنی
 لخری مهموز او لماق اوزن ادرادن اولما غله نقویت معناه سنه المذراة میمک ضمی و الفین ایله ملایت ابندی
 انطهار عداوت ایتماک مداجیه معناه سنه و کام اولور الف ثانی بدلنه همزه دخی کتور رل الدجیه دالک فقی و یانک
 تشدید به شول طوار در که صیادانی پرده اید قوب صید یقین وارد قده برنسنه ترو بومهموز دکلر و ابو زید
 ابتد میهموز در زرا بودر دن در دفع معناه سنه و دریه صید جانبیه دفع اولنور پرده قنایا عیون المدری میمک
 کسری و دالک سکونی والفک قصر به یونوز قرن معناه سنه المذراة میمک کذلک کسری و دالک سکونیه بمعناه و کام
 اولور مذراة ماسطه التلرندن جوالدن مثالنهم برنسنه به دخی اطلاق اولنور که انوکله نساطا یفه سنک صای
 اصلاح اولنور و عر بکر جاب المدری دید کیری غلیظ القرن معناه سنه غر الک یاشی از اولنشدن عمارت در زرا
 غر الک بونری اول ظهور ایتدک غلظت اوزن ظهور ایدوب بعد خلور التدری فحقینله و ورنک کسری و تشدید به
 عورت صاچن جوزوب صیالیو یمک بقال قدوت المرأة اذا سرحت شعرها و حیله قلعه دخی دیرل بقال اندراه اذا خته
 و ختل حیله و خدعه قلعه دیرل الادراء همزه نك کسری و دالک کسری و تشدید به برنسنه صالقی یعنی تعلق ایتمک
 منه قولهم انی فلان در و امکا کانهم اعتمدوه بالغزو الفارة و حیله و خدعه قلعه دخی دیرل بقال اندراه اذا خته ففعل

وافعل فيه معنی وقد مر الاول الدر حایة دالک کسری و ورنک سکونیه فعلاية وزنی وزن شول ربحله دیرل که
 فرموده اولوب قصر القامه اوله دسی دالک فقی و سنیک تشدید و الفک قصر به فعل ماضی در کیزلدی
 معناه سنه منه قوله تعالی وقد خاب من دسیها ای اخفاها لجهالة وهو فی الاصل دسسم ابا بدل من احدی الصینین یا
 الدعوة دالک فقی و عینک سکونیه طعام جمعی المدعاة میمک فقی و دالک سکونیه بمعناه بقال کنافی دعوة فلان
 و مدعاة فلان و بواصله مصدر در طعام او حق معناه سنه و دعوة بناء مرده دخی کلور رکره دها ایتمک معناه سنه
 الدعوة دالک کسری و عینک سکونیه نسنه اولن ادعایه مخصوص صدر الدجی دالک فقی و عینک کسری و ورنک
 تشدید به سب دعوی قایمی بقال فلان دخی ای بین الدعوی فی النسب کلام عربک کثری و دوز الا عدی الرباب
 و سب سبک لغتینه که انلر نسنه دالی مفتوح و طعام مکسور قیلور و دخی کذلک شول کسنه در که فی رگسنه
 او غل اید نور قال الله تعالی و ما جعل اذعیاء کم ابااء کم الادعاء همزه نك کسری و دالک کسری و تشدید به دعوی قلی
 بقول دعیت علی فلان کذلک الدعوی دالک فقی و الفک قصر به اسم در معنای مذکور دن و ادعاه یه اعتر اید دیرل
 و اعتر احرر مباشرت لیدن کسنه اثنای حرب بن فلان بن فلانم دیکدر التدری تانک فقی و عینک کسری و مد به
 بتایقوب غراب و لوق قول تداعت الحیطان الخراب اذا تهادمت و ندی لغز سوبلشکه دخی دیرل علی ماسیجی
 الادعاء همزه نك ضمی و دالک سکونی و یانک تشدید به بلعجه دیکله معروف نسنه که اکثر یاضیان ثانی الیه نری
 برنسنه الی بدر لغز معناه سنه احجیه کبی دروزن و او معنی المدعاة میمک ضمی و دالک تخفیف لغز سوبلشکه مداجیه
 معناه سنه بقال یمنهم ادعیه یتدعون بها یعنی ما یطلبون له لغز و حالظه واردر الدعاء دالک ضمی والفک مد به برنسنه نك
 و قوعن طلب ایتمک تقول دعوت لله و عیاله یعنی لامله غیره عادة و علی ایله نك دعاءه استعمال اولنور و رگسنه بی
 جا غرق معناه سنه ده کلور تقول دعوت فلانا اذا احتج به دعا اسماء شریفیه و کلمات ما تون بی دخی دیرل الادعیه
 همزه نك فقی و دالک سکونی و عینک کسری و یانک تخفیف به جمع و دعا کله سنک ضلی دعا و ابندی زیاد دعوت دن
 ما خود دره یا لیدن صکره واقع اولغین همزه نك قلب و لندی و موت مخاطبه ایچون انت تدعین درض و بوند
 بر لغت دخی وادر که اول انت تدعون در عینک ضمی و واک کسری و مد به و بوند لغت تالش وادر که اول تدعین در
 عینه ضمه اشمام او ناما غله و جمع مواتنه اتن تدعون در سه بوند جمع مواتنه جمع مذکر برار اولور داجیه اللین
 عینک کسری و واک و یانک فحیه شول شود در که بمده البقورل تابعدن اولن سودی دعوت ایسون دیو
 و فی الحدیث دعای اللین دواهی الدهر دالک فقی و عینک کسری و دالک فقی و ورنک سکونیه رمانشک حوادقی
 الدعوی دالک ضمی و عینک سکونی و اخرندن یانک تشدید به احد معناه سنه استعمال اولنور منه قولهم ملای الدار
 دعوی ای حد کسائی ابتد بود عودتن ما تخذ درو معنی ایس فیها من الدعوی دالک درو بوسیای ای دن غیری پرده
 استعمال و لجاز بدی الاندعاء همزه نك و دالک کسری به دعوت اجابت بیدر دیک بقال لو بعثونا لا تبعثنا بونی
 بعض عربی اشتمد که دیر ایدی لودعونا لا ندعینا یعنی دعوت ایسلا اجابت بیدر دیک بقال لو بعثونا لا تبعثنا بونی
 مز بور دن بو بکر بن سراج روابت قلشدن الدجیه دالک فقی و عینک سکونیه رزحوی خلق ردی معناه سنه
 الدعیه دالک فقی و کذلک عینک سکونیه بمعناه الدعوات فحقینله والد غیات کذلک فحقینله جمعی اخلاق ردیه
 مقنا سنه بقال فلان ذود غوات و ذود غیات اذا کان ذالک ضمی و عینک تخفیف به عمل
 فیله سید بر عورت کلقی در که حماقه له معروفه در بقال احو من دعه و بوند اصلی دعوی دخی در هافر غلندن
 عرض در الدهر دالک فقی و ورنک سکونیه جرح کسنه بعلاج ایتمک تقول دفوت الخرج ادقوه دها اذا جهزت علیه
 المذات میمک ضمی ایله بمعناه الادعاء همزه نك کسری به بمعناه کذلک علی روایه فی حدیث انما علیه الصلوة
 و السلام فی یاسر فقال قوم منهم اذهبوا فادفوه و بدلناه من البر فذهبوا فقتلوه فوداه رسول الله علی الله علیه

درحا
دسا
دعا

غا

دعا

الدنيا وى دالك غنى وتونك سكوتى واخرته يانك تشد بديله دنياه منسوب اولن نسبه الدينوى دالك غنى
وتونك سكوتى ويا نك فنى وياى اخيره يانك تشد بديله كذا لك دنياه منسوب اولن نسبه الدينوى دالك غنى
وتونك سكوتى وياى اولينك كسرى ويا نك تشد بديله بمعناه المداواة ميمك غنى ايله قريب اولن نقول دانيت
بين الامر من اذا تارت بينهما الدناوة دالك فنى ايله كذا لك قريب اولن نقول بينهما دناوة اى قريبه وتقول ما زاد
منا الاقربا ودناوة الذى دالك فنى ويا نك تشد بديله قريب اولن نسبه بقال لقيته ادى دنى اى اول شى واما
شول دنى كه دون معنا سنه در اول مهور در التدينه على التريه برنسنة نك ادناسن ارامن بقال انه ليدنى
فى الامور تدنيه اى تتبع خستيسها وصغيرها ونسبه قريبه تناول تمكه دنى درلر وفى الحديث اذا اكلتم فدونواى
كلوا مما يليكم اگر چه بوحديث شريف لقيته نك ادناسيه قناعته اشارت اولن احتمالى دنى اردر معنى اول وزن
المدى ميمك غنى وتونك كسرى وتشد بديله شولر جلدن ككه ضعيف اوله التدى فختينله وتونك كسرى
وتشد بديله برنسنة تدريجه قريب اولن التدى تانك فنى وتونك كسرى ومديله برنج نسته برى رنه قريب اولن
بقال تدانوا اذا دنا بعضهم من بعض الا دنا همز نك وتونك فختيله ايكى دنى نك اسمى در الدنا دالك فنى والفك
قصر بديله بديله برى ركه اسمى در الدنى دالك كسرى وتونك سكوتيه شولر كسنة در كه انوك قريبى بلا واسطة اوله
الدين دالك كسرى وتونك سكوتيه بمعناه دالك غنى دنى لغت در فنى دالى مضوم قلستك لا يصرق قيلرس
واكر مكسور قلستك ديلرسك منصرف قيلرسن وديلرسك قلرسن نقول هواى غنى دنى ودياودننا وخن غنى
معرفه به مضاف قلستك دنى ككه سنه خفض جا زاولان نقول هواى غنى دنياودننه اى جان رادى نكه استعمال
اولنه كلى در رس معرفه نعت اولان وج الامك فنى ويا نك تشد بديله ملاصق معنا سنه در الدناوة دالك فنى
والفك مديله در مان ايجون دوا اولن نسبه الادوية همزه نك فنى وواوك كسرى ويا نك تخفيفى ايله جمع دوا
معنا سنه الدناوة دالك كسرى بديله بمعناه لغه فيه وبعضلر ايتدى دوا كسرى داله معندر در دناوة ودا
قولندن ودوا شولر نسبه دنى درلر كه انوك كاهه علاج اولنور اى راق اتمك خصوصيه وداريه دنى علاج
اولنور جاربهى سركك جهتنك وونلر علاج اولن نسبه دوا ديد كز به باعث بودر كمر بوراره سود
ايجور نك ايله ونافع نسبه در بدمك ايله علاج ايدرر الداء الفم دوا بديله در دمرض معنا سنه الادوا همزه نك
فنى ويا نك سكوتى والفك مديله جمع مرضلر معنا سنه الدوى دالك فنى وواوك كسرى ومديله مرضدن ايجور
فاستد اولن كسنة بقال رجل دوا اذا كان قاسدا الخوف الدوى دالك فنى وواوك كسرى ويا نك تخفيفى ايله موثى بقال
امرأته ويا اذا كانت قاسدة الخوف ودوى شولر رمدى كه دوا اولوب امرأه مختلفه فى مورث اوله اجمعى رباى
وزن بقال روى دوى اى ذات ادوا وادامك جمع در الدوى دالك فنى وواوك كسرى والفك قصر بديله بمعناه نقول رجل دوى
يستوى فيه المذكر والمؤنث والجمع لانه معدور فى الاصل ودوى احق معنا سنه ده كور بقال رجل دوى اى احق
ودوى زياده ضعيف اولن خسته به دوى درلر نقول نرك فلان دوى مالزى حياة ودوى مرضى اولفغ دنى
دولر نقول دوى من الباب الرابع امرض وكين بقال دنى درلر نقول دوى صدى اذ اضغى ودوا ويا نك جمع دنى
كلور دوى معنا سنه ككه كاتبة التلر نون در دوا ايله دوا كى الدوى دالك غنى وواوك كسرى ويا نك تشد بديله
جمعك جمع در دوا فالتلر مضى كى الدوى ايت فختينله كذا لك جمع الادوا همزه نك كسرى مرض قلن بقال دوا
ضمره اذا مرضه المداواة ميمك غنى ايله علاج اتمك نقول هو بديلى ويا دوى اى مرض ويا عاچ وبقال دوى
الشى اى عوچ ولا بد غنى قريب اولن وفعل التدوى تانك فنى وواوك كسرى ومديله علاج ايتنك بقال
هو بديلى ويا دوى اى عاچ بديلى دوايه دالك غنى وواوك فنى ومديله شولر بوفقه فنى در كه سودده و شور باده

حاصل

حاصل اولور التدوى على وزن التريه برنسنة نك يوزى قيمتلى بقال دوى اللبن تدوى اذ اركبته الدوايه
وتدوى اركك حيوان او تركن اوزنك فسلدى نك بقال دوى الفحل تدوى وذللك اذا سمعت لهديره دوايوندويه
كليك دوران اوزن سكرتسنة دنى درلر بقال دوى الكلب فى الارض كبا قال دوم الطير فى السماء اذا دار فى طيرانه
وارتفاعه وديشدر كه تدوى برده اولن دوران استعمال اولنور دوى كوكه اولن دوران استعمال اولنور دوى كى
وبعضلر ايتدى بونلر ايكسى دنى مطلقا جولان معنا سنه استعمال اولنور بودليل ايله كه دوامة الصبيان
تدوى بدن مشتق در حالا كه دوا ميمك حر كنى برده در دوا همزه نك كسرى وواوك تشد بديله شولر نسبه در كه
او غاچقلى رى برده دوندر دكر نك رايكى ساعت دوا دوا همزه نك كسرى ويا نك كسرى وتشد بديله سود
اوزنر كن بوفقه قينى ميمك ته كم اولاد عرب دن برى والد سنه خاطبه سى يانك الدوى يام ديد ككه والد سى
الحمام معلق بعمود البيت ديدى و بولامدن مقصودى ذكر اولن نسبه فى بيمه دن عار اندكندن ساكت اول
سويله ديكدر يانلر نك حجاب اولنور كسنة اولد غيچون الدوى دالك فنى ويا نك تشد بديله برنسنة نك اوزى كه
اندن فسلدى ايله تعبير اولنور بقال دوى الرمح طفيفها وحفيف الرمح ماء مهمله ايله ويا نك روز كار اوزى در
وكذا لك دوى الفحل والطار يعنى ارى قناديك اوزنه وقوش قناديك اوزنه دنى درلر لدوى ميمك غنى وواوك
كسرى وتشد بديله شولر بلوت در كه قوى اوزلى رعدى اوله الدوا دالك فنى وواوك تخفيفى ايله يازى
التلر نون دوات كعامه بحر يفايدوب دوى ديد ديلر جمع دوى كلور على مامر الدوا دالك فنى وواوك تشد بديله
بريه مغازه معنا سنه الدوى دالك فنى وواوك فنى وتشد بديلى ويا نك دنى تشد بديله كذا لك بريه معنا سنه
وبوشى كندى نفسنه نسبت قيلندن در قعسر وقعسرى ودهر دوا و دواى وقعسر فرموده و محكم
معنا سنه در دوى احدى معنا سنه دنى كاور بقال ما بهادوى اى احدى من يسكن الدوا كاهه ايام بهادوى وطورى
اى احدى و دوا كذا لك اراضى عرب دن ركه ادى در الدوايه وواوك كسرى ويا نك تشد بديله ذكر اولن بره منسوب
اولن نسبه واولاى هرند كلور ساكنه ايسه الفه قلب اتمك طريقتله وونك اوزنر قياس اوتانز الداهية هانك
كسرى بديله امر عظيم معنا سنه در الدوايه دالك فنى وها نك كسرى ومديله جمع ودولى الدهر شولر عظيم افت در كه
خلقه ارشور ودا هيه راي وقد يبر صاحي اولن كسنة به دنى درلر بقال رجل داهية اذا كان بين الدهى وسبحى
تفسير الدهى الداهية دالك فنى وها نك سكوتى والفك مديله شولر لفظ در كه داهية نك تا كيدى ايجون ذكر
اولنور الداهية دالك فنى وها نك سكوتى والفك مديله بمعناها بقال داهية داهية ودا هيه داهية الدهى دالك
فنى وها نك سكوتيه جودت راي وخسن تدبير صاحي اولن الدهى دالك فنى والفك مديله بمعناه وونك
همزه سى اذن منقلب در وادون منقلب دكلر الدهيان دالك فنى وها نك سكوتى ايله تشبيه سى ووزن بورك
تشبيه سى بوجه اوزن كلكى همزه سى يادن منقلب اولد غنه دلا ايدرر بذكر اولن جوهرى كلامى در وفيه
مالايجنى دنى اصاب معنا سنه دنى كاور بقال ملو هاك اى ما اصلك والله اعلم فصل الدال الدال وذللك فنى
وههمزه نك سكوتيه دوى سوزنك بقال ذاهان اها من الباب الثالث وبنو وها من الباب الاول اذ اطردها
وسنا قها وذل وناز موات صولوب ضايع اولفغ دنى درلر برمه اولن معنا سنه بقال ذى النمل بذاى ذوا
من الباب الثانى اذ اذبل ذيان دالك غنى ويا نك سكوتيه برقيبه نك ياباسى ادى در كه ذيان بن بعض در جند
اعلالى قيس عيلان در ذيان دالك كسرى ويا نك سكوتيه فكر اولن معناه لغت در الدوا دالك فنى ايله هر
نسبه در كه انوك برده اولنور بقال تافى طل فلان وفى ذراه اى فى كفه وسنره التلر دالك غنى والفك قصر بديله
برنسنة نك يوقر ولى اعلى معنا سنه الدوى دالك كسرى ويا نك سكوتيه واحدى برنسنة نك يوقر ولى
معنا سنه الدوى دالك غنى ويا نك سكوتيه بمعناه لغه فيها ووزنه دوا اور ككك يوقر ولى برنسنة دنى درلر اعلاى

دها

زا

زبا

ندا

سنام معنا سنه الذرى ذالك فتي والفك قصر به روكار او جورد في سنه نك اسمى درود و كان كوز ياشنك
 دخی اسمی در الذروة ذالك فتي و رانك سكوني به كذا لك كلامك بر جابته ديرل سايمان بن صرد اميرالمومنين على كرم
 الله وجهه به ايتدی بلقي عن اميرالمومنين ذروة من قول تشدرلى فيه بالوعيد فسرت اليه جواد يعني وعيد دن
 برار منعكس اولدى اكر جه تمام نقل اولمادى وتشدر شين و ذال معجته به وعيد ديرل حتى باب راده تشدرلى
 بالشتم والايعاد واقع اولمشد و ذرو وسر عتله بكمه دخی ديرل بقال مرفلان بذرو والى اسر يعاود و شمكه دخی
 ديرل بقال ذر الشى اذ اسقط و ذرو و سنه في اوچر مغه وكيد و مكه دخی ديرل بقول ذروته انا اذا طيرته و اذهبته
 و ذرويل بر سنه في صاور مغه دخی ديرل الذرى ذالك فتي و رانك سكوني به معناه بقال ذرت الريح التراب وغيره
 نذرو و نذريه ذرو و اذ ذرا اذ اسفته التذرية على وزن الترمية بحر من صاور مق منه قولهم ذرى الناس الخطه
 و نذريه معدن طيرا غنم التون و كوش ارامغه دخی ديرل و نذريه قيونى قرقر كن ارقه سنك بر مقدار توى
 اليقو مغه دخی ديرل علامت ايجون و بر خاصه قيوكه و دوه ده اولور و نذريه بر كسند حسن مدح ايتكه دخی
 ديرل بقال فلان يذرى حسبه اذ امده و رفع من شاه المذرى ميمك كسرى و ذالك سكوني والفك قصر به
 يابه ديد كرى التكه انوكله خرمه بغداى صاوررل الذايات رانك كسرى به شول شد بدرو و زكار له ديرل كه
 هرنه طوقسه صاورن الا ذراء همزه نك كسرى والفك مدبه بر سنه في به القايمك اكن اكل زمانته دانه
 القايمك كى بقول مثلا اذ ريت الشى اذ القايمه كالفانك الحب للوزع و بر سنه في دور تب دو و متور مكه دخی ديرل
 بقول طعنه فا ذراه عن ظهر دابته اذا القاه و اذرا كوز ياشن دو كه دخی ديرل بقول اذرت العين دمعها اذ اصبه
 الاستذراء همزه نك و تانك كسرى به ديشى اركك طلب ايتك بقول استذرت المعزى اذ اشتهد الفحل مثل
 استذرت بالذال والراء المهملتين واستذرت بالشجر اذ استظلت بها و صرت في دفتها و دف استظالغه ديرل
 سخوت معنائه واستذرت بر سنه في صغغه دخی ديرل الذرة ذالك فتي و رانك تخفيف ايله طارى ديد كرى معروف
 دانه در حيويات قسمندن و بونك اصلى ذرو و يا خود ذرى ذروها اخرندن حدق اولنن خرف دن عوض در
 التذرى فحتمله و رانك كسرى وتشد بدبه دوه نك اوركى اوزنه جقم بقول تذريرت السنام اذ اعلوته و فرعه
 و فرع عين مهمله ايله جقمغه ديرل و تذرير قبيله نك شريفن زوج ايتكه دخی ديرل بقول تذريرت نك فلان
 و تصببتهم اذ اتروجت في الذروة منهم والناسية و ذرو و ناصيه بر قومك ولوسنه ديرل المذروان ميمك كسرى
 و ذالك سكوني و رانك فحمله اليه نك اطرافى يعنى اورتق رينك اطرافى نسخ صحاحه اليه نك تايله واقع اولمشد
 حاله كحضائفسيند البان تاسر استعمال و لنور على خلاف القياس ديشدر و مذر و نك واحد يوقدر زرا
 بونك واحد يمدى كلسه ابو عبيد زعم ايتدى اوزن تنيه سنك مذر ران ديرل ذرى زرا اخرنه الف مقصود
 اولوب دورت حر فى اولن على كل حال ايله تنيه و لنور مقلى ايله مقليان كى و مقلى تاويه ديرل كه اتش التلرندن در
 و مذر و نك كرش دكن رلى در كرك يوقرى باشنك اولسون كرك اشغه باشنك اولسون و بونك واحد
 يوقدر منه قولم جاء فلان يفض مذر به اذ اجابا غيايهد دو و ففض قابله و ضاد معجه ايله بر سنه في تحريك ايتكه
 ديرل الذكاه ذالك فتي والفك مدبه قلبك كسكينا كنه ديرل تيز فهم اولن معنا سنه بقال ذكى بذكى ذكاه من الباب
 الرابع و ذكايه دخی ديرل سن معنائه بقال بلغت الدابة الذكاه ذاك ذاك فتي والفك مدبه كوشك
 اسمى در معرفه در لا يصر ف در اكاله لام داخل اولماز تقول هذه ذكاه طالعها ذاك ذاك كذا لك فتي والفك
 مدبه صبح معنائه در زرا صبح كوشك ضيا سندن در و ذكاش معنائه سنك در و على رافعا التذكية على وزن
 الترمية بوزن لاق ذم معنائه و تذكيه اتش الكندر مغه دخی ديرل و تذكيه يشلو اولمغه دخی ديرل بقال ذكى الرجل
 اذ السن المذكى ميمك فتي وكافك كسرى و مدبه اتركه ديرل كه ديشلى تمام تكدن صكره برابى بل بيش اوله

المذكى ميمك فتي وكافك كسرى وتشد بدبه واحد وفى المثل جرى المذكىات غلامه و غلامين معجته نك كسرى به
 غلامه نك حتى اوق اتملى معنائه الذكى ذالك فتي والفك قصر به اتش مشعله نك بقال ذكت النار ذكوا ذكا
 اشعلت الا ذكاه همزه نك كسرى والفك مدبه اتش الكندر مق تقول ذكيتها انا اذا اشعلتها و اذ كابر سنه به
 كوز جيلر كوندركه دخی ديرل بقول ذكيت عليه العيون ذال رسلت عليه الطلابع ذكوان ذالك فتي وكافك سكوني به
 سايمان بر قبيله نك اسميدر الذكية ذالك فتي وكافك سكوني به شول سنه در كد انوكله اتش طو تشد و ررل الا ذكايه
 همزه نك كسرى و لامك دخی كسرى و مدبه بر سنه كيز لو كيك بقال اذ لولى اذ ليلاه اذ انطلق في استخفاء الماء
 ذالك فتي والفك مدبه بوغر لنن سنه نك بقيه حياى بقال الضب طول شى ذما و بقال ذمى المذبح و ذمى ذما
 من الباب الثانى اذ احر ك و بر سنه نك رايحه سى الم و مكه دخی ديرل بقال ذمى ربح كذا الى اذ تى و ذمى ارتفع
 معنائه ده كلور تقول خذ من فلان ما ذمى لك اى ارتفع الذميان فحتمله سر عت ايتك بقال ذمى بذمى من الباب
 الثانى ايضا اذ اسرع الاستد ما همزه نك و تانك كسرى والفك مدبه بر كسند نك باطنه اولن سنه في تبع ابدوب
 اخذ ايتك بقول استذ ميت ما عند فلان اذ اتبعته واخذته الذوى ذالك فتي و و او ك كسرى و يانك تشد بدبه
 تازه اوت صولق ابن السكيت روايتى اوزن بقال ذوى البقل يذوى ذوى يامن الباب الثانى اذ ذبل و ابن السكيت
 ايتدى ذوى البقل ديمر باب رابعدن و ابو عبيد ايتدى بونس ايتدى كه باب رابعدن دخی لغت در الا ذاه همزه نك
 كسرى والفك مدبه صولدر مق بقال اذاه الحراذ اذ به الف لينه بانه تفسير اولنور انشاء الله تعالى فصل الرابع
 الرويه و تانك فتي و همزه نك سكوني به كوز له كورمك و بومر مفعوله تعد به قلوب و عالم معنائه دخی كور و بوايكى
 مفعوله تعد به ايلر بقال راى زيد اعالم الراى رانك فتي و همزه نك سكوني به معناه الراى قرانك فتي والفك مدبه
 راعه و زنى اوزن معناه كذا لك و راى يدير معنائه دخی كور الراء همزه نك فتي و رانك سكوني و اخرنه والفك
 مدبه جمى تدبير معنائه الراء همزه نك فتي و مدبه و اخرنه والفك مدبه جمى قلب مكان اولمغه و راى وقه
 علمنه قياس ابدوب تأمل قلغه دخی ديرل بقال راى فى الفقير يا و عرب طائفه سى راىك مستقبلك همزه فى
 تخفيف اتد بيلر كثير استعمال اولد غيچون و كاه اولور ضرورت حيننك همزه ايله دخی استعمال ابدور و كاه اولور
 ماضيند دخی بلا همزه استعمال ابدور و كذا لك رايت و ارايتك كله لرايت و ارايتك دخی ديرل بلا همزه و امير نك
 صل اوزنه اخراج ايتسك اراه دير سن و فرج اوزن اخراج ايتسك رير سن و ابوز بد ايتدى بعين مال رينك ديرل اعمل
 و كن كلى انظر اليك معنائه يعنى بن سنى كورم كى ايشله و راى بر كسند نك جكره اوز مغه دخی ديرل بقول رايت
 اذ اصبت ريته و ريه جكره ديرل على ماسيحي و ترين دير سن مفرد مؤنث مخاطبه ده و جمع مؤنث مخاطبه ده دخی
 حال بويه دور رايتى اولن كله در ده مفرد مؤنث مخاطبه و جمع مؤنث مخاطبه راز اولور تقول للمرا انت ترين
 و للجماعة انت ترين بوقدر و اركه مفرد ده اولن نون علامت رفع و جمعه اولن نون علامت جمع در و اكر نون و قايه
 داخل قلسك انت ترين دير سن و اكر در سلك ادغام ابدوب ترين دير سن نونك تشد بدبه ته كم تضر بنى
 و تضر بنى دير سن الرى رانك فتي و همزه نك كسرى و يانك تشد بدبه فعيل و زنى اوزن كذا لك جمى تدبير
 معنائه ضا نله ضمى كى و رى جن فعلى معنائه دخی كور بقال برى من الجن اى من الرا و ذاك فتي و همزه نك
 سكوني به علامت حماقت منه قولهم على وجهه اوه الحق اذ اعرفت الحق فيه قبل ان تخبره الراء همزه نك كسرى
 والفك مدبه كوستر مك تقول اوتنه الشى فرأوا صله ارايه الراء همزه نك كسرى والفك مدبه راى ايتك تقول
 اراى من باب الافتعال الراء همزه نك كسرى به قيو نك سى بونك اولن بقول اوت الساء اذ اعظم ضرعها المرقى
 ميمك فتي و رانك سكوني و همزه نك كسرى و مدبه سى بونك اولن قيو نك رانك كسرى والفك مدبه

ذلا
 ذما
 ذوا
 راء

اسمیدر و بر عملی خلقه بلدر مکچون ایشلک و سمعه استندر مکچون ایشلکه دیرلر بقال فعل ذلك ریا و سمعه
 و ریا معنای جمع دخی استعمال اولنور بری برینه مقابل اولنلر معنا سنه بقال قوم ریا و بیونهم ریا دخی
 دیرلر قن اولری بری برینه مقابل اولسه المرائی میلک خمی و همزه نك کسری و مدبله علن خلقه بلدر مکچون ایشلین
 کسنه المرائی میلک خمی و همزه نك دخی خمی و مدبله جمی الترائی تانک فخی و همزه نك کسری و مدبله ابکی جماعت
 بری برن کور مک بقال تراهی الجمعان اذ اراهی بعضهم بعضا و ترائی ایننه به بقنعه دخی دیرلر بقال فلان ترائی ادا
 نظر وجهه فی المرأة و فی السیف و ترائی جن کورنکه دخی دیرلر بقال تراهی له شی من الجن و ثنیه سنه تراهی
 و جمعه تراهی و ادرسن الاستراء همزه نك و تانک کسری و الفک مدبله برکسنه فی مرانی عدا تمک بقال فلان
 یسترأی کا بقال یستحق و یستعقل و بوابوعر و رواتی در الیه تانک کسری و عقبند همزه ابله چکر که
 اعضای باطنیه دن در اخر نه اولن هایادن عوض درالر و ن رانک کسری و همزه نك خمی و مدبله جمی چکر
 معنا سنه التریه تانک فخی و رانک کسری و تانک تشدید بله نسا طایفه سی حیضدن پاک اولد قدن صکر
 صار و یما بل یاخود بوز ما بل کوردی سنه در و بکوردی سنه یام حیضه اولور سه اکا ترید دیرلر حیض دیرلر
 الرئی رانک کسری و همزه نك سکونی ابله ظاهر کورن حسن حال و حسن لباس منه قوله تعالی هم احسن انا ناور
 همزه ابله قرأت ابدنلره نظرواث متاعه دیرلر اما همزه سز قرات ابدنلر مز بوری یا معنای مذکور اوزن قارلر
 تخفیف همزه ابله یاخود و روت الوانهم و ملودهم معنا سنه قلورلر تازه و تراولوب خوب اولدی معنا سنه سار
 میلک فخی و رانک تشدید بله بر شهر ک اسمی در کدانی معتصم بنایا تشدد و بوندی الی لفت و اردیری سرمن رای
 سینک خمی ابله وری دخی سرمن رای سینک فخیله و روتدن وری دخی سرمن راه وری دخی سرمن راه
 سینلر ک خمی و فخی ابله کذلک و دخی تانی ابله نظر قلیق معنا سنه وری دخی سار وری دخی ساء من رای
 احمد بن محی رواتی اوزن المرأة میلک کسری و رانک سکونی و همزه نك مدبله ایننه که اکثر اولنور المرائی
 فخی و همزه نك کسری و مدبله جمی قلیق بقول ثلث مرأه المرائی میلک فخی و اخر نه الفک قصر بله مرانک جم
 کثری بود کراولنای جوهری کلامی در لکن مرانی وزنی اوزن جمی قلیق متعارف دکلدر زراجم قلیق
 اوزانی کتب نحوه محصور در مکر که مجاز اوله جمی قلیق بعض مواضع کثری ایچون مجاز اولد و فخی کی التریه
 علی وزن التریه برکسنه به بقسون دیو ایننه طویق بقول رایت الرجل ترشه اذا امسکت له المرأة لیظفر
 المرأة میلک فخی و رانک سکونی و همزه نك فخی و مدبله خوب نظر کاه اولنر یقال امرأه حسنة المرأة
 المرائی میلک فخی و رانک سکونی و همزه نك فخی و الفک قصر بله مرأة کی در معناده منظره ابله منظر کی و مرای
 مطلقا کور باحک بره دیرلر یقال فلان جرای و سمع ای حبت اراه و اسمع قوله المرأة میلک خمی و همزه نك
 فخی و مدبله یا ایشلک بقال رای فلان الناس رایشم مرأة و یقال رایهم مرأه علی القلب جمی الری و رانک
 خمی و همزه نك سکونی و الفک قصر بله فخی و وزنی اوزن دوش واقعه معنا سنه الرئی رانک خمی و همزه نك
 فخی و الفک قصر بله و حالت تکبیرده توبله رعی وزنی اوزن جمی واقعه معنا سنه الرئی رانک فخی و رانک سکونی
 زیاده اولق بقال رای الی ربور بوا اذ اراد و ربور یوکسک بره جقمعه دخی دیرلر ربور یوکسک شدله المعه دخی دیرلر
 یقال رای ربور بوا اذ اجد ال ربور بوات جوی سکره دن یاخود خوف اینه دن شیشمک یقال رای القرمین اذا
 استمع من عدو لوفرم الیه تانک کسری و تانک تخفیف ابله یوکسک اولنر بقول ربوت الیه اذ اعلوتم الیه
 و تانک خمی و تانک سکونی کذلک یوکسک ربور بوات دور لغت و اردیری الیه تانک خمی و تانک سکونی
 کاذر وری الیه تانک فخی و تانک سکونی وری الیه تانک کسری و تانک سکونی وری الیه تانک سکونی

و یا

فخی

فخی ابله یونلر جمله سی بمعنایه در و رایه زایه معنا سنه ده کلور شه کم قراباری تعالینک اخدم اخذة رایه
 قولی زایه ابله تفسیرا تشدد رته کم الار یا همزه نك کسری بله بر سنه ده ویرد کندن زیاده المعه دیرلر بقول
 اریب اذا احدث اکثر ما اعطیت الربو خمتینله و و اوک تشدید بله یومک الیه رانک فخی و الفک مدبله
 بمعنایه بقول ربوت فی بنی فلان ربوا و ریت رباء اذ انشأت هیمم وریامنته دخی دیرلر ابن دیرلر و ابی اوزن
 بقول لفلان علی فلان رباء ای طول و طول طانک فخیله منته و فضله دیرلر التریه علی وزن التهییه بسملک التری
 فخیله و تانک کسری و تشدید بله کذلک بسملک بقول ریته تریه و تریته اذ اغد و ته و بوسملکه و بیومکه
 قابل اولن رده اولور ولد کی و نباتات کبی المری میلک خمی و تانک فخی و تشدید بله ایسلن سنه به دیرلر
 یقال زنجیل مری و مربای معمول بالرب و رب رانک خمی و تانک تشدید بله قوی اولن سنه به دیرلر
 غسل و غسله شیه اولن سنه کبی الیه رانک کسری و الفک قصر بله یبعده اولن فضله دیرلر الیه یونلر فخیله
 ثنیه سی الریان کذلک فخیله ثنیه سی الریه رانک خمی و تانک سکونی بله ریا معنا سنه لغتدر
 و فی الحدیث فی صلح اهل یحزان ایلین علیهم ریه و لادم قال الفراء انما هوریه تخففه سمعا من العرب یعنی
 انهم نکلموا بالیاء و کان القیاس ربوة بالواو و کذلک الحیه من الاحتباء یعنی ربوه نك باسی ساکن اولد قده
 قیاس و اوله کلکدر یا به دو فکه موجب اولد و غیچون و حمیه حاء مهمله ابله او تر کن دیرلر دیکوب یاغله
 ارقه سنر سنه ابله باغلق در و معنای حدیث بودر که طایفه مزبور دن طلب اولن دم و سار حقوق
 اسقاط اولدی الار و وس اموال که انی ادا ایتلمی واجب در الاریه همزه نك خمی و تانک کسری ابله و تانک
 تشدید بله اولق دخی اصل فخم معنا سنه و بونک اصلی ربوة در و او اوزنه تشدید یقبیل کورد کلر یچون یا به
 قلب ایتدیلر الار بیتان همزه نك خمی و تانک کسری و تانک تشدید بله ثنیه سیندر و رایه اهل بیته دخی دیرلر
 بقال جاء فلان فی رایه قومته ای فی اهل بیته من بی الاعام و نحوهم و لا یكون الاریه من غیرهم الاریان همزه نك
 کسری و رانک سکونی و تانک کسری بله رجس ای بالقدر لجه قور مجفزه بکر که بصرده اولور الیه رانک خمی و تانک
 سکونیله حشرات ارضدن ربوتدر الیه رانک خمی و الفک قصر بله جمی الرتوة رانک فخی و تانک سکونیله ادم
 خطوه معنا سنه بقول ربوت اذ اخطرت و فی حدیث معاذ انه یقدم العلماء یوم القیمة ربوة ای بخطوة
 و بقال بدرجه الرتوة رانک فخی و تانک سکونی ابله بر سنه کی کوشک و ضعیف ایشلک بقال رتاه ربوة اذا ارخام
 و او هامور سنه کی حکم قلعه دخی دیرلر بر بواضداد دندر بقال رتاه و فی الحدیث ان الخزیرة ربوتو اذ المر یض
 ای تشدد و تقوی و تقوی ایتدی ربوتو قیودن قوغه فی اهسته چمکه دیرلر بقول ربوت اللولور ربوتو اذ امددتها
 مدد رقیقا و غیر یلر ایتدی ربوتو یا شله یا شله یا شله دیرلر بقال رتاه یا شله ربوتو الیه رانک فخی و تانک سکونیله
 در زده و سار مقاصله اولن و جدر الیه رانک فخیله جمی ذکر اولن و جعلر معنا سنه المرشیه میلک فخی و تانک
 کسری و تانک تخفیف بله میلک محاسن عدا بدوب اغلیق کذلک محاسن مینی شفرده نظم ایتکه دخی دیرلر الیه
 رانک فخی و تانک سکونیله مرحتیم بقول ربوتی لاه اذ ارق ابن السمکیت ایتدی نساء عربی رتاه و رتاه یا مات
 دیوب همزه یله استعمال ایتدی یوحکا یقی یشدوب فر ایتدی عرب طایفه سن فصاحتی که اولور هموز
 اولنن مهموز قلعه سوق ایدر رتاه تلیه و لیات باج و حلات السویق محلیه دیرلر حالاکه محلیه حلا و تدن در
 و امر اقر تاه و رتاه دیرلر قن زیاده نوحه قلیجی اوله شول کسنه که یونلری مهموز قلیق اصلی اوزنه
 اخرج ایشلش اولور و سقاء و سقاء کله شده و یونلر شیه اولنن دخی حلالیو بله در و یو جری و ایتدی
 الرتاه رانک کسری بله برکسنه دن حدیث فقیل ایتکه دیرلر بقول و ثبت عنه حدیثی رتاه اذ ذکر بمعنه

رتا

رتا

و يقال فلان رعى على امه اي رعى غنمه و رعى او نفعه دخی دیرل يقال رعى العبر انكلا بنفسه رعىا و عیر حمان دیرل
 و رعى بلدره نظر قلعه دخی دیرل تقول رعىت الخوم اذ ارقمتها المرعى و رعى و رانك سكونی و الفلك قصر به
 اوت معنایه واسم مكان و مصدر معنایه ده كلور و فی المثل رعى و لا كالسعدان یعنی رعى جوق و لكن سعدان
 اكی رعى یوقدر و سعدان سبیل فحیله رجنس اوت در الراعی غنمك كسری و مد به جوبان و یروا لایته و الی اول
 كسینه دخی دیرل الراعی رانك غنمی و غنمك تخفیفیه جمع جوبانلر معنایه قاضی به قضایه کی الراعیان رانك غنمی
 و غنمك سكونیله كذا لك جمع ثواب ابله شیان کی الراعیان رانك كسری و الفلك مد به كذا لك جمع جاب ابله جیام
 کی و رعى عیدین حصینك لقی در كه معروف ساعدر الترعیه رانك فخی و رانك سكونی و یانك تشدید به شول
 كسینه در كه دوه یی خوب رعى ایلینه الترعیه رانك كسری و رانك سكونیله كذا لك دوه یی خوب كودوب
 كوزدن كسینه الراعی رانك فخی و الفلك قصر به شول دوه زدر كه قومك اطرافند و بیوت قومك اطرافند
 اولر كه انلری قولند قلر یون اراق مرعایه كوند رملر الراعی رانك غنمی و الفلك قصر به كذا لك بمعناها المرعاة
 مملك غنمی ابله رنسته نك انلری به شجر اولور دیون نظر قاق تقول راعیت الامر اذ انطرت الامر بصیرای الی ما بصیر
 خذیف الالف كذا خذیف من عینساولون و مرعاة مطلقا خطه انك كذا دخی دیرل و حقوق رعایت انك كذا
 دیرل و يقال المرعى الحیر یعنی خرسا بر خیر له اولیوب انلر كحقنه مانع اولما و مرعاة بر كسینه نك كلامه
 قولق طوقه دخی دیرل علی ماسیحی الاسترعاء همزه نك و رانك كسری و الفلك مد به بر كسینه دن جوبانلر
 خدمتن طلب انك و فی المثل من استرعى الذئب فقد ظلم الرعية رانك فخی و غنمك تشدید به عامه خلاص
 يقال لیس المرعى كالراعی الراعی رانك فخی و غنمك سكونیله بعض امور دن منع انك الراعی و رانك كسری و غنمك
 سكونیله بمعناها الراعی رانك فخی و الفلك قصر به بمعناها كذا لك و رعى اسم دخی كلور علی ماسیحی الارعوا
 همزه نك و غنمك كسری و الفلك مد به بمعناها كذا لك يقال فلان حسن الرعوة والرعاة والرعى و الارعوا
 و يقال ارعوى عن القیم اذ كف و یونك تقدیری افعول و زنی افعول در پس اذ غام جائز كورلدی یا الفه قل
 اولوب ساكن اولد و غنمك او بری الراعیان رانك غنمی و غنمك سكونیله و الفلك قصر به و رعى رانك فخیله
 اسودر منع من كور معنایه بقیا ابله بقوی کی مر جت معنایه الارعاه همزه نك كسری و الفلك مد به بر كسینه
 مر جت انك تقول راعیت علیه ای ترجمه و ارعاه كسینه نك كلامه قولق طوقه دخی دیرل تقول ارعیته سبی
 لذ الصغیت الیه و منه قوله تعالى و راعنا الخفش ایتدی بواصله فاعلنا ایتدی مرعائدن ارعنا سمك معنایه
 اخرندن یا ساقط اولدی امر اولد غنمك او بری و اخفش ایتدی راعنا دخی قزات اولندی تومینه قول سابق
 من نورده عامل قانق اوزنه كانه قال لا تقولوا جفا ولا تقولوا جحرا و لا تقولوا جحرا و لا تقولوا جحرا و لا تقولوا جحرا
 الراعی رانك كسری و الی و لا یقی ضبط انك تقول رعى الامر عینته رعایه و بر كسینه نك حرم متن صقله دخی دیرل
 تقول رعیته حرمته الارعاه همزه نك كسری و الفلك مد به نایات بتورمك يقال راعی الله الماشیه اذ انبت لها
 ما رعاة الراعیان رانك غنمی و غنمك تخفیفیه و الفلك مد به دوه قسینك اوزور مسی يقال رعى البعیر رعى
 رعا و اذ اصبح و فی المثل كفی رعا یا منادیا یعنی سخی اولن كسینه نك دوهی اوازی ضیافته دعوتیه كفايت قلور
 الترعیه علی وزن التریه سود فقی یعلق یقال رعى اللبن ترعیه اذ ازل بر رعى مملك غنمی و غنمك كسری و تشدید به
 شول كلامه ركه معنایه اشكان اولدیه يقال كلام مرغ اذ لم یفصح عن معناه و ترعیه دوه قیقلی سود و بر مكه دخی دیرل
 يقال استله انلهم رعى و تشقی ای لها تشافه و رعى و تشافه سودك صاغلور كن یوزنه كن كوپكه دیرل الراعی
 رانك غنمی و غنمك سكونیله سود یوزنه كن نسته یعقوب و ابی اوزن و یونده اوج لغت وارد رزی ذكر اولن در
 الراعی رانك فخی و غنمك سكونیله بمعناها و یولغت نایه در الراعی رانك كسری و غنمك سكونیله بمعناها

رعا

كذلك

كذلك و یولغت نایه در كسری لایانك و اكا تابع اولنلر كروابی در الراعی رانك غنمی و الفلك قصر به جمع قیقلمر
 معنایه الراعی رانك غنمی ابله و یا ابله كذا لك قیق معنایه الراعی رانك غنمی و و ابله كذا لك قیق معنایه
 و ابوالمهدی و او ده ضم و یاده كسری و ابوت قلدی الارعاه همزه نك و رانك كسری به سود یوزنه اولن كیوی انك
 تقول ارتعیت اذ اشريت الرعوة و فی المثل یسر حسوا فی ارتعاه و بومثل شول كسینه حقه ضرب اولنلر ككه
 برنسته یی اظهار ایدوب غیرى نسته مراد ایدوب حوسو حاسین مهمله ابله انك معنایه در شعی دن رعى الله
 عنه و وجه سنك و الی سن تقبیل ایدن كسینه سو ال اولند قلر یسر حسوا فی ارتعاه و قد حرمت علیه اخر ایدوب
 الراعی رانك فخی و غنمك غنمی و و او ك تشدید به شول نایه دیرلر كه رعا سی یعنی صوتی جوق اوله پس رغو فقول
 وزنی اوزن اولور بقال نایه رعا و ای كثیره الراعی الارعاه همزه نك كسری و الفلك مد به دوه یی جاعرمق تقول
 ارعیته انا اذ اجلته علی الراعی و ارعاه و ركه دخی دیرل تقول ایتنه فالثی و لا رعى یعنی نقیون و ردی و نه خود
 نایه ته كم ما خشی و ما اجل دیرلر و اخشی خرده دوه و بر مكه و اجلال اری دوه و بر مكه دیرلر التراعی نایك فخی
 و غنمك كسری و مد به جاعر شقی یقال تراعى اذ ارعاه و احد هنا و واحد هنا و فی الحدیث انهم والله تراعى علیه فقتلوه
 الراعیه غنمك كسری و یانك تخفیفیه نایه دیرلر ته كم نایه قیوننه دیرلر منه قولهم نایه نایه و لا راعیه اذ انم
 یكن له شاة و لا نایه الراعی رانك فخی و رانك سكونیله بزی یا غیر نسته یی اصلاح انك تقول رفوت الثوب رفوه
 رفوا بهمز و لا بهمز و رفور كسینه نك خوفن تسكن انك دخی دیرلر تقول رفوت الرجل اذ اسكنته من العرب و رفو
 بر كسینه یی غضب حاله ساكن قلعه دخی دیرلر تقول رفوت الرجل اذ اسكنته عند الغضب المرافاة مملك غنمیله
 اتفاق معنایه در الراعیان رانك كسری و الفلك مد به بر كسینه ابله امتزاج و اختلاط انك منه قولهم للزوج بالرفاء
 و البین الترفیه علی وزن التریه متزوج اولن كسینه یی بالرفاء و البین دیک و تقول رفیته رفیه اذ اقلته بالرفاء
 و البین ان السكیت ایتدی بونك معنایه بالسكون و الظمانیه دیک در الراعی رانك فخی و فافك سكونیله جقق
 صعود معنایه الراعی رانك غنمی و فافك كسری و یانك تشدید به بمعناه تقول رفیت زقیا و رفیا اذ اصدت
 الارعاه همزه نك و رانك كسری و الفلك مد به بمعناه كذا لك و عر بلرك ارق علی طلعهك دبد كاری كلامك معنایه
 نفسك تحمل ایتدی به جوق تحملندن زیاده اولن به اقدام ایتنه دیک او اور الرقیه رانك غنمی و فافك سكونیله
 فسون الراعی رانك غنمی و فافك فخی و الفلك قصر به جمع افسونلر معنایه المرافاة مملك فخی و رانك سكونیله
 زردبان شول كسینه كه لا اله تشبیه ایتدی مملك مكسور ایتدی و شول كسینه كه ای موضع عمل اعتبار ایتدی مبی
 مفتوح قلدی و یو یعقوب و ابی و الترقیه علی وزن التریه كلامی تكلم ایدر كن رفع صوت انك یقال رقی علیه
 اكلام رقیه اذ ارفع الترقیه فحقینه و فافك كسری و مد به درجه درجه جقق تقول رقی فی العلم اذ ارق فییه درجه
 دوجه الرقوة رانك فخی و فافك سكونیله بر قطعه قوم كم ذكری و له الاسترقاه همزه نك و رانك كسری به افسون
 طلب انك تقول استرقیته فرقانی رقیه الراعی فافك كسری و مد به افسون ایتدی كسینه بقال رقیه و رقیه رانك
 غنمی و فافك فخی و یانك تشدید به یعقوب رانك سیدر الرقیه اوزن مزبور اوزن جمعی و عبدالله بن قیس الرقیات بر حاك
 اسیدر و مزبور رقیات اضافت و نسی انفاقی رقیه نام رجاج عورت الدغه بناء در و ابی رواجی و غیر بلر ایتدی
 جدلر نك اسمی رقیه اولك غنه بناء در و بعضلر ایتدی رقیه نام رجاج عورته تعلق ایدوب اشعار نلر ذكر
 ایتدی كسینه بناء انلر اضافت و لنشدر دیردی الراعی رانك غنمی و فافك فخی و یانك تشدید به بر موضعك اسمی در
 الرکیه رانك فخی و یانك تشدید به قوی بر معنایه الراعی رانك فخی و یانك تشدید به جمع الراعیان رانك فخی
 و یانك و الفلك قصر به كذا لك جمع قویبلر معنایه الرکوة رانك فخی و كفاك سكونیله شول صوفایدركه
 اكثر یا نختیاندن دیرلر الراعی رانك كسری و الفلك مد به جمع الراعیان رانك كذا لك جمع فی المثل صارت القوس

رعا

رعا

رعا

از کوه بود بر مثل در که دوات و نوب احوال مثقل اولی خصوصاً ضریح و اولی و رور که اندک از موضع غل اسمی در
المیر کو میله فحی و کافک ضمی و واول تشدید بدیهه یوگ خوض و کک و خک حوضه دخی طلاق اولی و رور حرور
معناسنه الار کاه همز نك کسری و الفک مدبله صغیق تقول ارکیت لینه اذ الحاب و ابو عمر و ابتدی ارکات خیره دخی
دیرلر بقال ارکیتی الی کذا اخری وار کعسکر حاضره دخی دیرلر تقول ارکیت لینی فلان حند اذ اهیائیه وارکا
برکسته به اختر البدوب کنه یوگ کنه دخی دیرلر فرار و ابی اوزن تقول ارکیت علیه الذنب اذ احامه علیه الی کور انک
فحی و کافک سکونیه دوه نك و کن مضاعف فلی تقول رکوت الخلل علی النعمه اذ اصابعه و رکوت برکسته به اسناد
مالم یکنی اینکه دخی دیرلر تقول رکوت علی فلان الذنب اذ اوراکته و توریک افتر اینکه دیرلر و رکوت بقی قان کوی
اقامت اینکه دخی دیرلر تقول رکوت بقیه یو بی ای اقت و رکوت برنسنه فی اصلاح اینکه دخی دیرلر تقول رکوت الفی
ارکوه اذ اشید دته و اصاحته الار کاه همز نك و تانک کسری به برنسنه به اعتداد اینک تقول اقامتک علی کذا ای معول
علیه المرنکی میله ضمی و الفک قصیر به اعتماد اینک تقول مالی مرنکی الی علیک المری رانک فحی و میله سکونیه
اتقی تقول رمیت الشی من بدی اذ القیمه الزمیه رانک کسری به کذلک اتقی تقول رمیت السهم رمیا و رمیه
و رمیت عن القوس و رمیت علیه دیرلر رمیت بهاد غیرلر و رمی یاز دم ابدوب احسان اینکه دخی دیرلر بقال رمی الیه
لک ای نصرک و صنع لک و رمی زیاده فلی معناسنه ده کور تقول رمیت علی الحسین اذ اذت یعنی الی باشند
مجاور اینک مثلاً الار کاه همز نك و تانک کسری و الفک مدبله برنسنه اتقی تقول رمیت الشی فارغی وار نما اشغه
دخی دیرلر الترمی تانک فحی و میله کسری و مدبله کذلک انشقی تقول و تمینا و ترمینا و خرجت ارقی دیسک صیده
اوق اتقی مراد اولور و خرجت اترمی دیسک نشان اتقی مراد اولور علی ماصحیحی و ترمی یاز از غه دخی دیرلر بقال
ترمی المخرج الی الفساد الرماء و تانک کسری و الفک مدبله کذلک انشقی المرامه میله ضمی ابله معناه تقول رایت
مرامه و رماء المین رانک کسری و میله کسری و تشدید و تانک تشدید و الفک قصیر به ختبی و زنی وزن
اتقی تقول کانت بینهم رمیه ثم صاروا الی حیحیری و حیحیری وزن مزبور و وزن منعه دیرلر یعنی اول تشدید بر بعد من
اولندیلر ترمی فتحته و میله کسری و تشدید بدیهه نشان اوق اتقی طلب اینک تقول خرجت اترمی اذ اخری
ترمی فی الاغراض و فی اصول الشعر الار ماء همز نك کسری و الفک مدبله زیاده فلی تقول رمیت علی الحسین اذ
اذت یعنی الی باشند مجاور اینک و ارامه اشغه دوشر مکه دخی دیرلر بقال طعنه فارماه عن فرمه اذ القاه
عن ظهر دانه کبقال اذ راه و ارامه الدن طاشی بر غه دخی دیرلر تقول اومیت المخرج من بدی اذ القیت و ارامه
دخی دیرلر تقول سابعاً فحی علیه یعنی انوکله سوگشوب اکا برنسنه اندی و ارامه یاز بر مکه دخی دیرلر تقول اری
فلان اذ الرمی ترمین تانک فحی و میله کسری و مدبله مفرد مونث و جمع مونث خطئه تقول المراهات ترمین
واتس ترمین علی سولیعین لفظ واحد و ارامه و ارامه و ارامه فحی و الفک مدبله سماء و زنی وزن و ارامه عن رعی الله
عنه لاتشعروا الذهب بالفضة الا بداسد ها و هانی اخاف علیکم الرماء کسائی ابتدی یونک سماعی مدله دن
الرمیه رانک فحی و تانک تشدید بدیهه شول صیده دیرلر ککاکاری اولور بقال بیس الرمیه الاضیای بیس
باشی یما رمی الارنب و رمیه ده ولن تا عداد اجمادن اولد غنه بناء درو و اصلنده مریمه اولوب بعد فعیل و زنی
عدول و نهمه کلدلر المرامه میله کسری و رانک سکونیه شول اوق ترمی در کمد و واوله بیس یوچر و کبی هر معناه
جوهر نیک یو کلامندین مبادر ابدن نودر که سرو و ترمین معناسنه اوله حالاکه فصل بیننده سرو می مولدا
صاحب الفحاح سهم صغیر به تفسیر اینک و فقط و کذا فی القاموس المرامه میله کسری و رانک سکونیه
جوابه طریقی حیوانک طریقی خلف معناسنه تنه ککام حدیث شریفه واقع اولمشد و لو ان احدهم و بی الی
مر مبین لا حایه و هو لا یحب الصلوة و ابو عید ابتدی مرماه اذکی خلفک ان سی دن و مزبور ابتدی مرماه

استبحر و بدنه ذکر اولن ايله تفسير ايند بلر لکن بونک و جی پلار دکل و دبدی و حدیث شریفک حاصلی عراب
صلوة تو جه اینتر سن حیواناتک ظلفینی بنسینه تو جه و رغبته پس رسن دیکلد و بدی تو جه ممکن اولور الی و انک
فقی و یانک تشدید به شول بلوت در که قطر هاری عظیم و وقوعی متدبد اولوب یاز و کوز بلونلر ندن اوله سقی
معنایسنه الارمیه همز منک فقی و مهمک کسری و یانک تخفیفیه جی ذکر اولنن بلوتلر معنایسنه سقینک جی
اولن اسقیه کبی اولور و زنا و معنی الرنو ضمتنه و و اوک تشدید به بر نسینه ی نظری دائم قلن بقال و الله یرونو زنا
اذا دام النظر بقال ظل رأیا الارناء همز منک کسری و الفک مد به بر کسندی بر نسینه ی دائم بقال و معنی بقال
اوانی حسن ملائمتی علی الرنوار نونا قرائتک و نونک فقی و و اوک سکونیه ساکن اولن نسینه بقال کاسر نونا
ای دایچه ساکنه و وزنها فعله و بعضی ایندی رنونا قرائن احمر کلانندن فیری بره ایشدن لندی الرنو و انک فقی
و نه نیک ضعی و و اوک تشدید به بر نسینه ی باقوب طورن کسینه بقال فلان رنونا فلان اذا کان بدیم النظر الیها
الزنا و انک فقی و نونک تشدید ی و الفک مد به نسطا بفه سنه دایما نظر اوزن اوان کسینه بقال و رجل رناء اذا
کان بدیم النظر الی النساء الزنا و انک ضعی و نونک تخفیفی و الفک مد به چاغرمق صوت معنایسنه الزنا و انک فقی
و الفک قصر به شول نسینه در که اکاد دایما نظر اولنه ابن ترنا تانک ضعی و و انک سکونی و الفک قصر به بر لغظ در که
ایم دن کنایت اولتور پس محل تخفید دایما این ترنا دیرل الاویه همز منک ضعی و و انک سکونی و یانک تشدید به
بیان کچسنگ دیشبسی و که اولور بونکله نسادن بعضی نسیمه اولنور و و اصلنک افعوله و زنی اوزن ابدی و او
ثانی یاه قلب اولنوب ادغام اولندی و و او اولن مکشور قلندی صیانه لیا االار اوی همز منک فقی و و اوک کسری
و یانک تشدید به فاعیل و زنی اوزن جمع قلنی تقول ثلاث اراوی الاروی همز منک فقی و الفک قصر به جمع کثری در
علی خلاف القیاس او هو اسم جمع کذا فی القاموس و اروی کذلک بر صورتک اضعی در الیان رانک فقی و یانک
تشدید به صویه قن کسینه عطشنگ مقابلی در الیان رانک فقی و یانک تشدید ی و الفک قصر به موثقی یا یونده
واوه قلب اولنوب روی دبدی بلر زبانی و او اسم اولوب موضع لادن واقع اولدقه قلب ابدی و لصف اولدقه
قلب اشترک قولک شروی هذا الثوب فلان شربت و تقوی فلان من الثقیه و ریان و طافک دخی اسمی در بی عامر
ولا یقنه الرویه رانک فقی و یانک تشدید به حاجت تقول لنا قیلک رویه ای حاجه و رویه بره نه فی نفکره
دخی دیرل و بولکلام عربک غیر مهموز واقع اولشد و رویه دیندن وینه شبیه اولن نسینه دن باقی قلنه دخی
دیرل الرویه رانک کسری و الفک مد به شول ابد در که انوکله دوم اوزندن متاع بغلنور الارویه همز منک فقی
و و اوک کسری به جمعی الری رانک فقی و یانک تشدید به بر نسینه ی باقوب تقول روت علی الرجل اذا شدته علی
البعیر ثلاثا یسقط من النوم و بر کسینه اهل و عیالنه صوکتور مکه دخی دیرل تقول روت علی اهل و لاهلی اذا
انبتهم بالماء و روی صویه قلغه دخی دیرل روی رقوم ایچون قیودن صوچکمه دخی دیرل تقول روت القوم ارویهم
و یانک اسقیت لهم الماء الری رانک کسری و یانک تشدید به کذلک صویه قانق الری رانک کسری و الفک
قصر به کذلک صویه قانق تقول روت من الماء من الباب الرابع اروی ریا و ریا و روی مثل رخر دخی و روی شول
طتلو صویه دخی دیرل که انی ایچن قار الارواء همز منک و تانک کسری به کذلک صویه قانق و ارتوا بیک قائلری قان
اولغه دخی دیرل بقال ارتوی الحبل اذا غلظت قواء و ارتوا عضانک مفاصلی قوی و لغه دخی دیرل بقال ارتوت
مفاصل الرجل اذا اعتدلت و غلظت التروی فعتبته و و اوک کسری و تشدید به کذلک قانق الریه رانک فقی و یانک
تشدید به صوالتی تقول من این بیتکم ای من این تر تونن الماء رویه صوی قوی اولن بکان دخی دیرل بقال عین ریه اذا
کانت کثیره الماء الرویه رانک کسری به حدیث یاخود متعرق لایانک تقول و و بت الحدیث و الشعر و ریه من الباب

زکا

زنا

زوا

خروس اوئندوكن ثقیل عد ایدر ایس الزکوة زك فتي وكافك فتي ومبدله مالدن اخراج اولن حصه
 معینه که معروف در ترکیه علی وزن التریه مالت زکوت و یزک بقال زکی ماله ترکیه اادی عنه زکاته و ترکیه
 برکسنه نك نفس مدح اتمکه دخی دیر بقال زکی نفسه ترکیه ادا مدح و یا ک اتمک معناسنه دخی کلور منه
 قوله تعالى و ترکیهم بها قالوا طهرهم بها و ترکیه زکات المعه دخی دیر بقال زکا ادا اخذ زکوة التری فحتمله
 وكافك كسری و تشدد بدله صدقه و یزک بقال زکی اذ تصدق الزکی زك فتي والفك قصیر به جفت شفع
 معناسنه بقال خسار و زکا زك فتي والفك مدله نباتات یومك بقال زکا الزرع زکا زکا ادا و لیاف
 معناسنه کلور تقول لا یزکو بقلان ای لا یلیق به و زکا قوت زهنه دخی دیر بقال علام زکی ای زکا الارکا
 همزه نك كسری والفك مدله نباتات یومك بقال زکا الزرع و از کاه الله تعالی الزکوزانك وكافك ضمی و و اوک
 تشدد بدله زکی اولمق تقول زکا زکا و بوا خفش روایی در و اموی یندی زکا الرجل زکوز کوا دیر لجن تم وزن
 اولسنه الزنا زك كسری والفك مدی ابله و قصری دخی جائز در نسا طایفه سیله فعل قبیح اتمک و قصیر اهل
 حجاز لغی در قال الله تعالی لا تقربوا الزنا و مد اهل نجد لغی در بقال زکی زکی الزنوی فحتمله و یانك تشدد بدله زنا
 منسوب اولن كسنه قصیر بدن كسنه لغی وزن الزنا و زك كسری و یانك تشدد بدله كذلک زنا منسوب
 اولن كسنه مد ایدر لغی وزن التریه علی وزن التریه برکسنه یی زنا به نسبت ایدوب یازانی دیک بقال زنا
 ترینه ادا قال له یازانی الزنا زك فتي ونونك تشدد بدله والفك مدله دیشی میون حمد و نه ماده معناسنه الزینه
 زك كسری ونونك سکونیه برنوع زنا اتمک و الزینه زك فتي ونونك كذلک سکونیه برنوع زنا اتمک و عر بلرک هو
 الزینه و زینه دبد کری هول شده و ر شده دبد کری نیک قیضی در که حرام زاده دیک اولور المراته ممتک ضمی ابله
 زنا اتمک الزنا زك كسری والفك مدله و ده ابله یعناها بقال المراه ترانی مراه و زنا ای تباهی و مبالغات غین معجه ابله
 فعل شیع اتمکه دیر الزاویه و اوک کسری به بوجق کوشه معناسنه الزو یا زك فتي والفك قصیر به جمی
 کوشه معناسنه الزوی زك فتي و اوک سکونیه جم و قبض اتمک و فی الحدیث زوبت لی الارض قارب مشارفها
 و مغار بها الارزوا همزه نك وزك كسری والفك مدله برنوع اولوب دیو شرمك تقول از زوت الجلده فی النار
 اذا جمعت و تقصبت الزی زك كسری و یانك تشدد بدله لباس و هیئت معناسنه الزویه علی وزن التریه
 برکسنه فاشن جائق بقال زوی الرجل مابین عینه الزی زك فتي و یانك تشدد بدله برکسنه و ارشدن مالز
 قاجور می قول زوی فلان المال عن وار من الباب الثانی زوزك فتي و اوک تشدد بدله عرا قد بطاغ ایدر
 الزوزك فتي و اوک تشدد بدله قدر تعدیر معناسنه بقال قضی علینا و قدر و زوی و جم جاء مهمله ابله تقدیر
 معناسنه دروز و المتیة موبه مترب اولن امور دخی دیر الزویه زای اولك ضمی و و اوک فتي و یانك تشدد بدله
 شول ییو ک چو ملکه دیر کذا و کذا ایچنه و دوه کوه سی صعه الزاویه زك ضمی و یانك كذلک تشدد بدله یعناها
 لغة فیها مثل غلبط و علا بط و علا بط عین همله ابله فرموده معناسنه در الزای الفك مدی و قصیر به حروف
 هجاءن بری در لکن قصیرله اولد قده کتات اولمز الا باله کتات اولمز پس جوهر نك الزای حرف
 یح و یقصیر و لا یکتب الا بالیه دبدوی سقینک هر برینه قید اولور ایچنه صاحب قاموس بالیه
 اولسن شق ثالث توهم ایدوب جوهری به اعتراض انشدر ز را جوهر نيك و لا یلفظ د میوب و لا
 یکتب دبد کندن مبادر ایدر بودر که لازم اولان مجرد کتاتی اوله کک زک لفظ اولسون کک
 اولسون زی زك فتي و یانك كسری و تشدد بدله امر حاضر در زابله قرأت قبل معناسنه تقول هی زای
 فر بها قال زکین ثابت فی قوله تعالی کتبت لشرها فی زای فر بها ای اقرا ها بالزای الزوات زك فتي
 و و اوک سکونیه ارقه سن طوعر لدوب حرمله کک ادمن اوفی قوله تقول زوی الرجل زوی زوا

اذا

زها

سأ

سیا

اذا نصب طهره واسرع مع تقارب الخطوات و بوا ابو عبید و وایی در و مز نور ایتدی زوات سورمکه دخی دیر
 تقول زوی بته ادا طهره الزهوزانك فتي و هانك سکونیه شول خرما قور غیدر کزن نکاتش اوله بقال اظهرت
 الحرة و الصغرة فی النخل قد طهر فيه الزهوزانك ضمی و هانك سکونیه ذکر اولن معنایه در اهل حجاز لغی
 اوزن بقال زها النخل زها و اوز هو برنسنه یی خفیف عدا اتمکه دخی دیر بقال زها ادا السخفه و نهاون به و زهو
 دوه صولند قدن صکره برکجه یاد دخی زیاده یونیکه دخی دیر ابو عبید و وایی اوزن بقال زهت الابل زها ادا
 سارت بعد الورد لیلله اوکثر و زهو نهاده دخی دیر یبتعدی و لا یبتعدی و زهو کذب و باطله دخی دیر و زهو بل
 اغای خریک اتمکه دخی دیر بقال زهت الرج التجر زها ادا هزته و زهو بل سیمکه دخی دیر علی ماسیحی
 الازها همزه نك كسری والفك مدله یعناها لغة فیها علی روایة ای زبت و لم يعرفها الا صبی و زهو برنسنه نك
 غایشی خرب اولمغه دخی دیر منظر حسن معناسنه بقال زهی الشی بعینیک علی البناء للجهول اذا انجب من
 حسنه و زهو قوی نك مسمی صرغفه دخی دیر طوغر مسمی قرب اولد قده تقول زهت الشاة زهو زها ادا
 اصرت و دنا و لادها و زهو کبره و مخز دخی دیر بقال زهی الرجل المزهو ممتک فتي و هانك ضمی و و اوک تشدد بدله
 متکبر معناسنه بقال زهی الرجل علی البناء للمفعول فهو مزهو ای کبر و طایفه عرب بعض کله لری صیغه مفعول
 اوزن استعمال ایدر زه نه دکا و فاعل معناسنه اولور سه دخی مثل قولهم زهی الرجل و عنی بالامر و تحت الشاة
 و الناقة و استبهاها لته لا ملک کسری و و تانك ضمی و هانك فتح اوزن بناسیله امر حاضر در بناء محمول دن سن متکبر
 اول معناسنه و هر مجهول اولند امر حاضر بو به اولور تحصیل فعل طلب اولن كسنه مخاطبک غیر یی
 اولد غندن اوتری نته کم امر غایب اولر الا لامله کقولهم لیم زبت و بوند برلفت دخی و اردر که ابن در بدر و اب
 ایشدر که اول زها زهو زها و در تکبر معناسنه و منه قولهم ما زها و لیس هذا من زهی علی البناء للجهول لان
 مال بسم فاعله لا یتجب منه و جوهری ایدر بنی سایدن بر اعرایه زهی الرجل کلامک معناسنه سوال اولند قده
 ایتدی اعجب بنفسه دیکدر و برکسنه افتخار ایتد کده و هایدر لری دیو سوال اولند قده ایتدی اما نحن فلا نتکلم
 و اصمی ایتدی زها السراب الشی زها دیر لجن سراب حرا ده برنسنه نك شخصن مرتفع گوستر سه و بویاب
 ثالثن در فقط الزهو خیمتبله و و اوک تشدد بدله بل اسمك تقول زهت الرج زهو و زها ادا هبت الاردهاء
 همزه نك و دالك كسری به برنسنه یی خفیف کورمك بقال زدهاء ادا السخفه و نهاون به الزاهیه هانك كسری به
 شول دوه در که حمضی اولمیه و حمض رجس او تدر که شوریده بتر الزها زك ضمی والفك مدله مقدار
 معناسنه در منه قولهم زها مائة ای قدر مائة فصل السین السأ و سبنك فتي و همزه نك سکونیه نبت اتمک
 و ابو عبید ایتدی سأ و وطنه دیر و خلیل ایتدی سأ و برنسنه به همت زیاده اولوب انجذاب و شوق قوی اولمغه
 دیر تقول انك لذو سأ و بعد ای بعد الهم و سأ اده دیر لری رمز اولدی معناسنه که ساءه کله سنك قلبی در بقال
 سأ و نه یعنی سوه ته السی سبنك فتي و یانك سکونیه اسما اتمک السباء سبنك كسری به یعناها تقول سبیت
 العد و سبیا و سباء ادا السرت و سبی نسا طایفه سی رجالک کوکن المعه دخی دیر بقال المرأة تسبی قلب الرجل
 و سبناجری بر شهر دن بر شهره الوب کتمکه دخی دیر تقول سبیت لحر سباء لا غیر اذا اجتمعا من بلدالی بلد و جن
 جری ایچمک ایچوت صتون السار سبات دیر لری همزه ابله و سبی برکسنه یی و لا یبتندن دور قلغه دخی دیر
 تقول سباء الله یسبیه سبیا ای غریبه و ابعده کما تقول لعنه الله ایدی سبها همزه نك فتي و یانك سکونیه و دالك
 کسری و مدی و سبنك فتمیلر لفظدر که کلپندن مر کب در معدی کرب کی متفرقین معناسنه در
 لکن بو منصرف در هر زمان حال واقع اولد غندن اوتری کک مضاف اولسون کک اولسون و حال

اولن خود نكره اولمغين علمته صالح اولمغ غيچون شرط منع صرف بولماز لايدي حيا همزه نك فتي و دالك كسرى
 و مدبله كذا لك كنه نك من ركب در من بور كي در حكيم و معناده و سبب نك نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 معنانه در فقه اولمغين ذمه و الدي سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 شول دري در كه و ال طوق نك لاياله بله قور و سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 نسلي حوق و اسه كاسايد يرل يقال بول فلان روح عليهم سايبه من مالم وفي الحديث تسعة اعشاء الرزق
 في النار و عشرين في السماء السواي سبب نك فتي و بانك كسرى و مدبله جمعي الاساني همزه نك فتي و بانك كسرى
 و مدبله اقل تا نك يقال اسك الله طرا بقها الاسماء همزه نك كسرى و بانك و همزه نك فتي و بانك فتي و مدبله
 ابو عبيد و ابني اوزن السكاسينك فتي و تاء مثنان نك صكره الفك قصير بله نك اريشي كه اريشي كه اريشي كه اريشي كه
 معنانه لغت در اوزن نك و اولمغين اوزن كسرى و سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 همزه نك كسرى و الفك مدبله نك اريشي حوزمك نك نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 كسرى و تانك كسرى و مدبله نك فتي و بانك كسرى و مدبله نك فتي و بانك كسرى و مدبله نك فتي و بانك كسرى
 سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 فتي و بانك تشديد بله خلقه طبيعت معنانه السجود سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 يقال سجا سجو سجو اذ اسكن و دام قال الله تعالى و الليل اذا سجد اي دام و سكن و منه البحر الساجي و طرف ساج
 اي عين سا كنه السجدة على وزن التريسة نك سبب نك اوزن نك سبب نك اوزن نك سبب نك اوزن نك سبب نك اوزن نك
 ثوبا السكاسينك فتي و حاء همزه نك الفك قصير بله نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 و بونصر بن شميل روئي في السجدة وزن من بوزن واحد و سجا همزه نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 جمعي درو سجا و اوزن نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 باغي نك نك معنانه قال صاحب المذهب في فصل السنين المكسورة السجدة نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 واحد و بومة امده صاحب صراح سجا نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 ديرل كه بال ريس في و نك نك طبعي غوما و اور و سجا نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 الاسحبة همزه نك فتي و حاء نك كسرى بله جمعي كتاب باغلي معنانه مثلا السجود سبب نك فتي و حاء نك سبب نك
 ايله كاغدي قاز نك سبب نك فتي و حاء نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 و سجو نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 و جرف خيله و رايه همزه نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 و اسعي من الباب الثاني فقيه ثلاث لغات و سجو كتابي بلغه نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 سدد ته بالسجاء و سجا الان من و رايدي الاسماء همزه نك كسرى و الفك مدبله نك سبب نك سبب نك سبب نك
 حوق اولمغين يقال اسعي الرجل اذا كثرت عنه الاسمية الاسحوان همزه نك و حاء نك فتي ايله شول كسره در
 كه كسري الا كل اوله الساجية حاء نك كسرى ايله شول يغور و رك و قور و شيد اولمغين نك سبب نك سبب نك سبب نك
 كسرى و سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 اولن حايه ديرل الساجي حاء نك كسرى و مدبله شول كه در كه سجا نك كسرى اوني اولمغين يقال سبب نك سبب نك
 اسما السجاء و سبب نك فتي و حاء همزه نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 من الباب الاول و سعي سعي من الباب الرابع سجا و تقول سجا الرجل سجو سجا و من الباب الخامس اذا صار

سنا

سجا

سجا

سجا

سجا

سجا و نفس بر نسبه دن مستغني اولوب اني ترك ايمكه دخي ديرل يقال سحيت نفسه عن الشي اذا تركته السجو
 سبب نك فتي و حاء نك سبب نك كولي ارايوب اتيك كوزن طهارا نك يقال سحوت النار اسحوتها سحوا من
 الباب الاول و ذلك اذا الوقت فاجتمع الحمر و الر ماد ففرجته و بونكه رلغت دخي و اردر ابو عمرو و رايي اوزن كه
 اول سحيت النار اسحاها سحاها مثل لبث لبثا و اتشه رايكه دخي ديرل تقول اسخ نك اي اجعل لها مكانا
 تو قد عليه السحاسينك فتي و الفك قصير بله بر مر ضرر كه دوه يا خود دوه يا و ريسنه اغز يوك كوتور مدن
 حاصل اولور در سبيله و موزي ان سندن رايي اولمغين السحاسينك فتي و الفك قصير بله دوه ذكر اولمغين مرضه
 مبتلا اولمغين يقال سعي البعير سعي سعي من الباب الرابع السحني سبب نك فتي و حاء نك كسرى و مدبله شول دوه در كه
 ذكر اولمغين مرضه مبتلا اولمغين سعي فهو سعي مثل سعي من عي اذا فقد البصر السحني فحيتيله و حاء نك كسرى
 و تشديد بله كوجيله سحيتاك يقال فلان سعي على اصحابه اي يتكلف السحنا السحاوية سبب نك فتي و بانك
 تشديد بله شول ردر كه طبراني ملائم اوله سبب نك سحايه منسوب و اور يقال ارض سحاوية اذا كانت لينه التراب
 السحاوي سبب نك فتي و بانك تشديد بله شول مكانه ديرل كه ملائم اوله يقال مكان سحاوي السحاوي سبب نك فتي
 و حاء نك سبب نك و الفك مدبله دوز و واسع اولن رايي السحاوي سبب نك فتي و الفك قصير بله جمعي السحاوي سبب نك فتي
 و او كسرى و مدبله كذا لك جمعي واسع اولن رايي معنانه سحاري و سحاري كي سحاري نك سبب نك سبب نك
 فتي و دالك سبب نك نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 ادمن واسع ادسه يقال الحسن سجد و رجليها و اتو يد بها و اتو نك يور ركن الن كير و و نك در ان ركن
 قال در فقه و سد و قصد معنانه دخي كاور يقال فلان سجد و سد و كذا اي سجو نحوه و سد و ركنه سيرة
 باشن الوب كنه دخي ديرل السواي سبب نك فتي و دالك كسرى و مدبله شول نك نك در كه ادملري يور ركن
 واسع اوله يقال نوك سواد السدي سبب نك فتي و دالك كسرى و بانك فتي و تحفيقه شول خر ماقور و نك در كه
 تراوله و سدي نك زياده اولن رايي رايي السدي سبب نك فتي ايله معنانه يقال بسرة سدية و سداة السدي
 سبب نك فتي و الفك قصير بله شول نك در كه كنه و قننه نك نك و نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك
 ركن نك زياده اولمغين دخي ديرل يقال سدت الارض اذا كثر نداها من السماء كان او من الارض و سدي ركن نك
 دخي ديرل كه طبعه نك مقابل در و سدي خر ماصلقبي مسترخي اولمغين دخي ديرل يقال سدي السدي سبب نك فتي
 نك
 ارشله معنانه الاسماء همزه نك كسرى و الفك مدبله نك اريشي حوزمك نك نك سبب نك سبب نك سبب نك
 و اسد اخر ما لفا حنك قور و نك تراولوب مسترخي اولمغين دخي ديرل و اسد نك سبب نك سبب نك سبب نك
 ديرل تقول طلبت امرافا سديته اذا اصبته وان لم تصبه قلت اعستته و اسد اهلاله دخي ديرل تقول سدت الابل
 اذا اهلته السدي سبب نك فتي و الفك قصير بله اهل اولن نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 دخي جاز كوشل در السدي فحيتيله و دالك كسرى و تشديد بله نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 السادي: لك كسرى و مدبله نك نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك سبب نك
 نك
 و رانك كذا لك سبب نك واحد و سريو معنانه و سريو طاعك ضرب رايه صواقند نك سبب نك سبب نك
 روي كوه معنانه و سريو و لا نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك نك
 سريو من الباب الاول و سريو سريو من الباب الرابع سريو و ايضا السراوة سبب نك فتي و رانك نك نك نك نك

سدا

سرا

بقال سر و سرازه من الباب الخامس و سوز و رگسته کنندن لباسن برافه دخی دیرل بقول سروت الثوب عی سروا
 اذ القیته عنک و سرت دخی یا ایله بونک لغتد روزن چقرمغه دخی دیرل بقول سروت عی درجی بالوالا غیر
 السری سینک فخی و یانک تشدید بله سخی اولان کسنه السراة سینک فخی و رانک تخفیفله جمی اسخیا
 معنایه و کلام غریبه فعلیل فعله وزن جمع اولمق عز زدر بو کله دن غیر استماع و انما سدر السروات
 فخریه و یانک تشدید بله سخی اولان کسنه السراة سینک فخی و رانک تخفیفله جمی اسخیا
 کاور و فی الحدیث ایس للنساء سرات الطریق یظهر الطریق و یسطو و لکنهن یخسین فی الجوانب و سرات النهار
 و سطنهار معنایه ده کاور و سری کوچک رماغه دخی دیرل نهر صغیر معنایه الاسریه همزه نلک فخی و رانک
 کسر بله جمی کوچک ار مقلر معنایه السریان سبک ضمی و رانک سکونیه کذلک جمی اجریه ایله جریان کی
 و بونک اسری یا وزن جمع استماع اولمادی اجریه جریه جمی در زدم بر معنایه النسری فخریه و رانک کسری
 و تشدید بله کوجه جو مردلق ایتمک بقال تسری اذ تکلف السرو و تسری اوده لقی جاریه طومغه دخی دیرل بقال
 تسری جاریه و بوسریت دن مشتق دروسریت اوده لقی جاریه دیرل سره یا خود جماعه منسوب اولمق
 معنایه سته تم باب راده مرور تشدی و یعقوب ابتد تسری سرور دن دراصلت تسری رادی پس رانک بری
 یا یه قلب اولوب تسری اولدی تقضضه قلب اولوب تقضی اولدی کی السری سینک فخی و یانک تشدید بله
 قطعه عسکر السرای سینک فخی و الفک قصر بله جمی بقال خیر السرایان ربع مائه رجل الانسراء همزه نلک
 و سینک کسری و الفک مدبله غصه کثک بقول انسری عنه الهم اذ انکشف النسر به علی وزن التریه غصه ی
 ازاله فلیق بقال سرى عنه الهم علی البناء للمجهول اذ انکشف السروه سینک کسری و رانک سکونیه کوچک
 اولان اوق سهم صغیر معنایه السراء سینک کسری و الفک مدی ایله جمی سهام صغیره معنایه و سروه کذلک
 چکر که دخی دیرل ابتد اطهر و ریدوب قوربت شکله اولدی حاله و بواصله هموز در السریه سینک کسری
 و رانک سکونیه عجاها کذلک لغه فیها المسروه میمک فخی و رانک ضمی و واک تشدید بله چکر که لاولن بریقال
 ارض مسروه اذ کانت ذات مسروه و سروه چکر که دیرل تشدید بله لان مرور ابتد السراء سینک فخی و الفک مدبله
 شول انجدر که اندن یای ایشلر لال استراء همزه نلک و فاک کسری و الفک مدبله اختیار ایتمک بقول استریت
 الابل والغنم والناس اذ اخترتهم برنسنه نلک مختارن المغه دخی دیرل بقال الموت استری بنی فلان ای خنار سرائهم
 و سرات مختار معنایه در الساریه رانک کسر بله دیرک ستون معنایه الساری رانک کسری و مدبله شول
 بلوت در که کجه ایله کاور السری سینک ضمی و الفک قصر بله کجه وقتند سیرایتمک المسری میمک فخی و سینک
 سکونی و الفک قصر بله بمعناه بقول سرت سرت سرت و مسری اذ سرت لیلا و سرتی هد اوزنی وزن مصدر قلیل در
 ز رابوایه جعدن در حنی بعض عرب سرائی و هدی موث استعمال ایشلر در که انلر بنی اسد قبیله سی در
 سرائی سرتیه کله سینک جمی و هدی هدیه کله سینک جمی توهم ایتمکله الاسراء همزه نلک کسری و الفک مدبله
 بمعناه کذلک بقول اسرت اسراء و همزه ایله استعمال اهل حجاز لغی در و قرآن عظیم همزه ایله و همزه سز واقع
 ایشلر السریه سینک فخی و رانک سکونیه کجه ایله بر کره سیرایتمک بقول سرت سرتیه واحدة
 السریه سینک ضمی و رانک سکونیه اسم در معنای مذکور دن السروی سینک ضمی و رانک سکونی
 و الفک قصر بله کذلک اسم در معنای مذکور دن و اسر اسیر ایتدر مک معنایه دخی کاور بقال اسراء
 و اسری و کایقال اخذ الخطام و اخذ باخطام و خطام یولار معنایه در و یاری تعالینک سبحان الذی اسری
 نعبه لیلا دبدکی قولنده لیلا کله سینک کسری تا کید ایچون در کقولهم سرت اس نهار و البواحه لیلا و یارحه

سطا

دون کجه دیرل اسرا ایل همزه نلک کسری و الفک مدی و همزه ثانیه نلک کسری و مدبله براسدر که ایل لغظنه
 مضاف در و ایل اسه معنایه در غزالی و یا خود سربانی لغی اوزن همزه ایله و همزه سز لغت در اخفش
 روائی اوزن و اخفش ابتد کاه اولوز اسرا این دخی دیرل تشدید بله جبرین و اسماعین دیرل السطو سینک فخی و طانک
 سکونیه برنسنه یی قوله طوبی قهرایتمک بقال سطاب السطوة سینک فخی و طانک سکونیه بر کره قهرایتمک
 السطوات فخریه جمی بقال الفخل بسطو علی طروفته و طروفت طانک فخریه ارککک دیشبسنه دیرل
 وسطو جویان الن ناقد نلک فرجنه اذ خال ایدوب ارکک دوه نلک منفسن اخر اج ایتمک دیرل ز رانک ناقدیه جوق
 اشمنس اولسه حمله قالم تار حجه اولان فضلات یختمینجه بقال سطا الراعی علی الناقه اذ ادخل به فی رحله
 یخرج ما فیها من الثور و رثاء مثلثه ایله فایده الن منی در وسطوات دمن راق اذ مغه دخی دیرل بقال سطا القریر
 اذ البعد الخطر و سطو صوجوق و لغه دخی دیرل بقال سطا الماء اذ اکثر الساطی طانک کسری و مدبله شول
 ذوه در که غلبه شهوتدن بر دوه سوز بسندن اخر دوه سور یسنه کید و اصمعی ابتد ساطی ات قسنه
 شول ته دیرل ککه ادخی بری رنه اراق اوله و ساطی ات سور بسندن شول ته دیرل کسرایر له غلبه قله و بعضلر
 ابتد شول اندر که سکر در کن قورغن قالدن السی سینک فخی و عینک سکونیه سکرتمک بقال سسی الرجل
 یسعی سعیا من الباب الثالث اذ عدا و کذلک یسلمک و کسب ایتمک دخی دیرل الساعی عینک کسری و مدبله شول
 کسنه در که بر خصوصه و الی اوله و بواکثر یزکات جمی ایدن کسنه یه اطلاق اولنوز عامل صدقه معنایه بقال سسی
 علیها اذ اغل علیها السعاه سینک ضمی و عینک تخفیفله جمی عاملر معنایه المساعی میمک فخی و عینک کسری
 و مدبله شول افعال و اوضاع در که در مدن وجود دن ناشی اولور السعوی سینک کسری و عینک سکونیه کجه دن
 بر ساعت السعوا سینک کسری و الفک مدبله بمعناه بقال مضی من اللیل سعوا و سعوا المساعی میمک ضمی ایله
 سعید محبت بدشتمک بقول ساعی فلان فسیعته سعیه اذ غلبته فیه یغایب مغالبه دن بویله دیر سن و مساعات
 بر کسنه خاصه جاریه به زنا ایتمک دخی دیرل بقال فی الامه ساعاها و فی الحره و الامه زنی الرجل و غیر فلا یکون
 المساعاة الا فی الاماء و فی الحدیث امام ساعین فی الجاهلیه و اتی غمره فی الله عنه بر جل ساعی امه العجاایه سینک
 کسری بله بر کسنه بر کسنه یی اهل حکمه عزایتمک بقال سعی الی الی الی اوشی و سعایت مکاتب عتی رقبه سچون
 کسب ایتمک دخی دیرل بقال سعی المكاتب فی عتی رقبته سعایه الاسساء همزه نلک و فاک کسر بله عینک دن ادی
 قیمی ایچون سعایت طلب ایتمک بقول تسعیت العبد فی قیته السعی سینک فخی و فاک سکونیه بل طریقی صاورق
 بقول سفت الریح التراب تسفیه بمعناه اذ ادرته السعی سینک فخی و یانک تشدید بله صاورق طریقی و بلوده
 دخی سخی دیرل السفاسینک فخی و الفک قصر بله اتک الی از اولمق و بواخیر قله مقبول دکلر و سنی بهی
 دبد کلری اوتک دکنه دخی دیرل الاسی همزه نلک فخی و الفک قصر بله الی از اولن ات در اصمعی روائی اوزن و اسخی
 شول قاره دخی دیرل کسریع اوله اصمعی ابتد ایدن غیر یسنه اسخی دیرل الی از اولان حیوانلر ده السفوا سینک
 فخی و الفک مدبله شول دشی قاره دیرل کجست و یاک اوله السفو بمعناه و واک تشدید بله یورجه ده و اوچده ده
 سرت ایتمک الاسفاء همزه نلک کسری و الفک مدبله کذلک فایحی خسونت اوزن اولمق بقال سنی الزرع اذ
 خشن اطراف سنده السفاسینک فخی و الفک قصر بله طریقی السفاه وزن مزبور اوزن واحدی ریان طریقی
 معنایه سفیان سینک ضمی و کسری و فخریه و فاک سکونیه بر جاک اسمی در سفوان فخریه بر وضعک
 اسمی در بصره قرینه المسافات میمک ضمی ایله بر کسنه یه سفیه دیک السفاسینک کسر بله بمعناه بقال سافاه
 مسافاه و سفاه اذ اساقفه السفاسینک کسری و فاقدن صکره الفک مدبله سود ایچون و صوا ایچون اولان

سعا

سفا

سقا

هر نسنه نك شخصه دخی دیر و سماوة البیت او ك سقنه دخی دیر و سماوة ناحیه و اسماء بریده دن بر رك دخی
ادی در التسمیه علی وزن التریه بر نسنه به ادو ريك تقول سمیت فلان زید و سمیته زید یعنی الاسماء همزه نك
كسری و الفك مدیه كذاك ادو ريك تقول اسمیته التسمی هفتینله و میك كسری و تشدید به براد به ادلق
بقال سمیته قسمی السمی سینك فقی و یانك تشدید به ادلق تقول هو سمی فلان اذوافق اسم اسمك كاتقول هو
كنیه اذوافق كنیته كنیته قال الله تعالی هل تعلم له سمیای نظیر اسحق مثل اسم و بعضی سمی معانی معنانه در
دیدی كه معارض ديك ولور الاسماء همزه نك كسری و الفك مدیه سماوة دیکله معروف اولی به كلك الاسماء
همزه نك و تانك كسری به اوه چقی بقال اسموا اذ اخر جوالل صید السماة سینك ضمی و میك تخفیفی به او جیلر
صیاد لر معنانه الاسم همزه نك كسری و سینك سكویه سموت دن مشتق در زیر اسم تعظیم و رفعتی مودی در
و بونك تقدیری افم در بوندن حذف اولن و اودر زیر اسمی اسماء كسری سینك ضمی و میك فقی و یانك
تشدید به تصغیری و اسمك اصلن تقدیر اسمیه ده اختلاف ایتمشدر بعضی اصلی فعل در دیدی یلر فانك كسری
و عینك سكویه و بعضی فعل در دیدی یلر و اسماء بوابكینسند دخی جمع اولور جذله اجذاع و قفاله افعال كی
و بومقوله نك صیغه سنی یلنر الاسماء و بوندن دورت لغت و ادر بری اسم در كسره همزه و سكون سینله وری
دخی اسم در همزه همزه و سكون سینله وری دخی سم ریم سینله وری دخی سم در كسره سینله و بونك الفی الف
وصل در و كاه و لور شاعر الفی قطع ایدر ضرورت یحون السموی سینك و میك فقی و یانك تشدید به اسم
منسوب اولن نسنه الاسمی همزه نك كسری و یانك كذاك تشدید به كذاك اسم منسوب اولن نسنه دلی
اوزن رك اولنوب اصله مر اجعت و انما قد الاسمی همزه نك فقی و میك كسری و مدیه اسماء كسری جمع الاسماء
همزه نك فقی و سینك سكویه كذاك اسماء كسری جمع اسماء كسری و یانك تشدید به كذاك اسم منسوب اولن نسنه دلی
فقی و الفك قصر به یلدر مدن حاصل اولن ضیا و سنا كذاك نیا ناندن راوت در كه انوكه دوا اولنور و كاه ولور
انوكه بعضی مكه مشرقه به نسبت ایدوب سنا مکی دیر ل السناء سینك فقی و الفك مدیه بو كسكلك رفت
معنانه السنی سینك فقی و نونك كسری و یانك تشدید به بو كسكلك اولن نسنه رفیع معنانه الاسماء
همزه نك كسری و الفك مدیه قالدر من بقال اسماء اذ رفعه التسمیه علی وزن التریه بر نسنه به اجوب اسان
ایتمك بقال سناء اذ افحه و سهله المسناة میك فقی به ركنه به حسن زندگانه ایچون مدارات ایدوب
رضاسی اوزن اولق التسمی هفتینله و نونك كسری و تشدید به یلر متغیر اولق فرار وانی اوزن تقول تسمی اذ افه
و ابوجر و ایدوب لم یسن لم یغیر معنانه در و قوله تعالی حما مستنون دیدی قولندن ما خود در كه مسنون
متغیر معنانه در احدى التواتر یا به قلب اوله شدر تقضض لفظنه تقضی دید كاری كی المسناة میك فقی
و نونك تشدید به صوتی عزم معنانه السانیه نونك كسری به شول ناقه در كه انوكه قیودن صو چكر
السوئی سینك فقی و نونك كسری و مدیه جمع دیر اولن ناقه لر معنانه و فی المثل سیر السوئی سفر لا یقطع
السوئی سینك فقی و نونك سكویه ناقه بری صو لر من تقول سنت الناقه تسنو اذ اسقت الارض و یلوت ری
صو لر معنه دخی دیر بقال سنت السحابه الارض اذ اسقت و خلق كند ولر یحون صو چكه كده دخی دیر بقال القوم
یسنون لانفسهم اذ استقوا المسوة میك فقی و نونك ضمی و و لو ك تشدید به شول در كه صو لر مش اوله السنیه میك
فقی و یانك تشدید به معناه اقلیت و او مستوفاة كذاك فقیه لانها من القوة السنیه سینك كسری به بر نسنه نك
كوزی معنانه تقول اخذ الشی بناتنه و صنیاته اذ اخذت كله المعنه سینك فقی و نونك تخفیفی به یلر معنانه
فقی بونك قصبان و اوقلتك ما نحن فیه دن ولور الاسماء همزه نك كسری و الفك مدیه بریده یلر اقامت ایتمك
تقول

سنا

سوا

تقول استی القوم یسنون اسماء اذ البشوا فی موضع سنة الاسماء همزه نك كسری و سینك سكویه قتل یلنه
دلك اولق و اوی تابه قلب ایدوب اقامت معنانه ملتبس اولما سون دیوتنه کم بوندن اقدم ذكر اولندی
ماونی ایدوب بشادر دو كه قیاس اولنر السواء سینك فقی و الفك مدیه عدالت قال الله تعالی فابذلهم
علی سواء و سوا بر نسنه نك اوزنه سینه دخی دیر ل قال الله تعالی فی سواء الخیم و سوا غیر معنانه دخی كاور
السوی سینك كسری و الفك قصر به كذاك غیر معنانه كاور و اخفش ایدوب سوا فقی غیر معنانه اولسه
یا خود عدل معنانه اولسه اوج لغت و ادر در كسری مضموم یا خود مكسور ایدوب الفی قصر ایدوب سن
ایك سینه دخی و اكر مفتوح قلنسك التي مد ایدوب سن تقول مكان سوی و سوا ای عدل و وسط فیما بین
الفریقین و تقول لمررت برجل سواك و سواك ای غیرك و تقول هبانی هذا الامر سوا و ان شئت قلت
سوا ان وهم سوا للجمع الاسواء همزه نك فقی و الفك مدیه سوا كله سنك جمی بقول هم اسواء و سوی قصد
معنانه ده كاور تقول قصدت سوی فلان اذ قصدت قصده و سوا اعتدال معنانه دخی كاور استوان اسم
اولق اوزن تقول سوا علی قمت و قعدت السوا سینه سین اولك فقی و یانك كسری به كذاك جمی بقال هم سوا سینه
مثل عایه ای شابه علی غیر قیاس اخفش ایدوب بونك و نونك و نونك فاعله دن بوندن ذاهب و لان و حی حرف در یعنی
سواء كله سنك الفی حذف و لنوب همزه سنی الفه قلب اولن در زیر اسواء فعال و نونك و نونك سینه حمالدر كه فعه
وزنی اوزن یا خود فله و نونك اوزن اوله بوقدر و اركه فعه و نونك اوزن اولق ایدوب در زیر اكثر یا الفی اولق لام
الفعل در و سینه كله سنك و اوی به قلب اولندی زیر اصلی سویه در الاسواء همزه نك كسری و الفك مدیه
بر نسنه فی ترك ایدوب اندن غفلت اوزنه اولق فرار وانی اوزن تقول اسویت الشی اذ تركته و اغفلته
جوهری ایدوب ابوجعیدر وانی در كنن بن ظن ایدوب كه یو كه هموز اوله دیدی لیل السواء سینك فقی
و الفك مدیه یك اون او حی كچه سنی در المساواة میك فقی به رار لك فرار وانی اوزن مزبور ایدوب الشی
لا یساوی كذا در زیر لا یساوی كذا در زیر لا یساوی به دخی دیر ل یغادله معنانه و مساواة تسویه معنانه
دخی كاور تقول مساویت یلنر اذ اسویت النسویه علی وزن التریه بر نسنه به دوز لك و نسویه خوش حال
قاله دخی دیر ل یقال لوتسوی بهم الارض ای تسوی بهم الاستواء همزه نك و تانك كسری به دوز اولق بقال
سوی الشی فاستوی واستوا كسری بك كسری و طوغری اولغه دخی دیر ل یقال استوی من اعوجاج
و استواء ارقه سنك قرار ایدوب كده دخی دیر ل یقال استوی علی ظهر دایه ای استقر و استوا سینه قصبه ایدوب كده دخی
دیر ل یقال استوی فی السماء ای قصد و استواء بر ولا یته غالب اولوب اكوا فی اولغه دخی دیر ل یقال استوی اذ
استوی و طهر و استوا بر كسینه نك یكلكی نهایت یولغه دخی دیر ل یقال استوی الر جل اذ البهی شبابه و استوا
اعتداله دخی دیر ل یقال استوی الشی اذ اعتدل و استواء خوش حال اولغه دخی دیر ل یقال استوی اوزن بقال
کیف صیغهم فیلون مسوون صاعون ای اولادنا و مواسینا مستوی به صالحة السویه سینك فقی و یانك
نشدید به رار لك بقال هبانی سویه من هذا الامر ای علی سواء و تقول قسمت الشی بینهما بالسویه یعنی برار
قسمت ایدوب و سویه شول كیم در كه ایچنه اولق طولدر لر بضدق مبالغه السواء سینك فقی و الفك قصر به جمی
و سویه دوه ارقه سنك وضع ایدوب كری نسنه دخی دیر ل كن یو حلقه كی در دوه اور كچك اطراف احاطه ایدوب
و و كه حویه دخی دیر ل جاء مملله به سوی الخلق سینك فقی و یانك تشدید به اخلاق یلر داولن كسینه بقال رجل
سوی الخلق ای مستوی السوا ی تانك فقی و و او ك كسری و مدیه برار اولق و خوش حال اولغه دخی دیر ل و فی الحدیث
اذ اسوا و اهلكوا السوا سینك فقی به سول خبی یلدر در بنات نقش كبری دن كه خلق انوكه بصیران لعل ایدوب لر

وفي المثل اربها السها وترى القمر السهوه سينك فتي وهانك سكونك صفة مثالته برسنه دركه او او كنده
 ايندور اصمعي ر واني اوزن وابوعيند ايندي اهل جنك بجه سندن اينستدم كه سهوه انرا اصطلاحه شول
 كبرك او دير كه الحق برده اوله وسقني مرتفع اولوب شول خزينه مثالته اوله كه انرا متاع حفظ ايدور وسهوه
 شول ناهيه ديري كير يور عيسى ملايم اوله وسهوه ملايمه وسكونه ديري الصهاه سينك كسري والفك مديله
 جعي دلوايله دلاكي المساهاهه ميكنه ايله معاشرته برسنه نك نوايتن تفهيم اينكي ترك اينك السهوه سينك
 فتي وهانك سكوني والفك مديله كجه دن بر سناعت وكجه نك اولنه ديري السهوه سينك فتي وهانك سكونيله
 غفلت اينك يقال سها من الشئ و برسنه نك غورم ايرشمايك مخلصه دني استعمال ونور يقال عليه من المال
 ما لا يسمي ولا يعني اي لا يبلغ غايته وسهوه عورت حالت خيضه حامله قالغه ديري ريل يقال حملت المرأة سهوا
 اذا حبلت على خيض الساهي هانك كسري ومديله غفلت ايندي كسره السهوان سينك فتي وهانك سكونيله
 بعناه وفي المثل ان الموصين بسوهوان وبو مثلك معناسي سن وصيته محتاج دكلسن وصيته محتاج اولنلر غافل
 اولنلر در ديكدر ونسج محاجه مثل مزبور سهوك وسهوانك تفسير نندن مقدم ايراد اولنلر خفي دكادره
 تاخيرى انسيب در السيه سينك كسري ويانك فتي وتخفي ايله يايهاشند اولن اكرى ركه كرش انوك اوزنه
 طور وركوشه كان معناسه اخر نه اولن هاو اودن عوضدر السيات سينك كسري ويانك تخفي ايله جعي ياي
 قولقاري معناسه السيو سينك كسري ويانك وسطن فتي واخر نه تشدد بديله ياي قولاغته منسوب اولان
 نسبه وابوعيند ايندي ر و بسية القوسى همزه ايله استعمال بدردي لكن ساير عرب همزه ايله استعمال ايندور السى
 سينك كسري ويانك تشدد بديله تتم ورفاهيت معناسه كلور بهال هو في سى راسه وفي سواه راسه اذا كان في
 النعمه وابوعيند ايندي كاه اولور سى راسى باش قلنك عدد نجه اولان خير له تفسير ايندور سى راسى عربى
 بر ركه دني استي درو بيان معناسه دني كاوور سى مثل معناسه دني كاوور السيان سينك كسري ويانك
 تشدد بديله اينكي نسبه كه رى ربه سنيه اوله مثلال معناسه لاسياسينك كسري ويانك فتي وتشدد بديله
 شول كله دركه انوكه استننا اولنور و نواصلنك سى كله سى دركه كاما نام اولنلر وشول اسم كه لاسيامدن صكره
 واقع اولور انرا اينكي وجه جاي زدر ديلر سلك انى مرفوع قيلر سن ماكله سن الذى معناسه قلوب اسم مزبورى
 مبتدئى محدوفه نك خبرى قلمغه تقول جاءنى القوم لاسياما اخوك لاسياما الذى هو اخوك عبارت محاجه
 رسنه واقع اولنلر لكن الذى ايله مانك جعنه كلام اولدني خفي دكادره ديلر سلك مجرور قيلر سن ماني رايد
 اعتبار ايندوب مابعد نه كان اسمى سى كله سنيه معناسه اليه قاعله راسى مثل معناسه در تقول اضربن القوم
 لاسياما اخيك اى ولا مثل ضربه اخيك وبومقاله جوهري كلامته نوع نكر اولد غنه بناء على اولندي واخفش
 ايندي غير نكر ان فلا تاركيم لاسياما ان لفته قاعد ادكدرى قولنلر مارا ايندور مضر حذف ولتوب مابعدن عوض
 ويرلشدر كويكه هدر كلام ولا مثله ان لفته قاعد در الله اعلم بالصواب فصل الشين الشا وسينك فتي وهيزنه نك
 سكونيله برسنه نك غايي امده معناسيه وشاوسر عمليه كلك معناسه ده كاوور يقال غدا شا والى طلقا وشا
 سبق معناسه دني كاوور انور ر واني اوزن يقال شوت القوم شا واذا سبقتم وشوه ديري ريل قلب ووزنه
 تقول شااه على وزن رماه مثل شاهه على وزن باصه اذا سبقه وشاوشول قيودن جقران يا لجه ديري دركه
 زديل ايله جقر لور و رينيله دني شاوشول يقال اخرج شا والوشاوين وشاوشا والحق جقر مغه ديري ريل تقول
 سناوت من البير اذا اذعت منها التراب الشاة ميكن كسري وسينك سكونيله مسقاة ووزن اوزن زينيل كه انوكه

شبا

قيودن الحق جقر ريل ومسقاة قافله خروسك صوايحدوكي قاء ديري المشاقي ميكن فتي وهيزنه نك كسري
 ومديله جعي زيبال معناسه المشاقي نك فتي وهيزنه نك كسري ومديله اقلشمن يقال تشاى مايندهما اذا تباعد
 وانشاقي تفرقه دني ديري يقال تشاى القوم اذا تفرقوا المشاة ميكن فتي وهيزنه نك فتي ومديله سيقا اينك يقال
 شاهه على وزن فاعله اذا سبقه الاشياء همزه نك وتانك كسري يله ايشمك استماع معناسه ابو عبيد ر واني اوزن
 ومفضل ايندي سيقا اينك معناسه در الشاة شينك فتي ويانك تخفيفيله حيات ووزن اوزن هر نيسنه نك
 اوجنه اولان سيوري رى الشياشينك كذلك فتي ويانك تخفيفيله جعي الشبوات فختينيله كذلك جعي سوريلر
 معناسه وشبوات عقرب اكنلر ندي ديري السهوه شينك فتي ويانك سكونيله عقرب اكنلر سى وبولا مسر
 استعمال اولنه قل لا ينصرف استعمال اولور تنه بعض اشعار ده كلسدر الاشياء همزه نك كسري والفك مديله
 بر كسره نك ذكي اوغلي طوعني يقال شيا الرجل اذا ولد له ولد ذكي واشياء اوغلي باباسنه شينه اولمق يقال اشيا فلانا
 ولنه اذا السهوه واشياء بر كسره ياعزاز و اكرام ايندوب رفعتو ريمك تقول اشيت الرجل اذا رفعتو واكرمتو
 واشيا مار تفاعه دني ديري تقول اشيت الشجرة اذا ارتفعت الشاة سينك كسري والفك مديله قيش كيازك
 مقابله روه مبردايدى شتاشتوه كله سينك جعي اولور لاشينه همزه نك فتي وتانك كسري يله جعي الشتوي فختينيله
 ويانك تشدد بديله شتايه منسوب اولن نسبه الشتوي شينك فتي وتانك سكوني ويانك تشدد بديله كذلك
 شتايه منسوب اولن نسبه خرفي ايله خرفي كي خرفه نسبه قيش كوشه يعن يعمون دني شتوي ديد كلرى
 بولدن ما خود در الشتو شينك فتي وتانك سكونيله بر رده قيشماق التشى فختينيله وتانك كسري وتشدد بديله
 بعناه تقول شتوت بوضع كذا وتشيت اذا التفت بالشتاء لاشياء همزه نك كسري والفك مديله خلق قيشه
 داخل املق تقول شى القوم اذا دخلوا في الشتاء المشاة ميكن فتي ايله بر كسره قيش كوشه ايندوب ايشامك چون اجرته
 طوعني كسائر ر واني اوزن تقول عاملمه مشاة كما تقول مشاهرة الشى شينك فتي ويانك تشدد بديله على وزن
 فاعيل قيش كوشه يعن يعمون التشنيه على وزن التريه برسنه قيش كوني كفات فلقم يقال هذا الشى يشيت اى
 لكتيني في الشتاء الشجو شينك فتي وحيك سكوني ايله غم وغصه يقال شجاو بشجوه شجوا اذا حزن الاشياء همزه نك
 كسري والفك مديله بر كسره نك بوغز برسنه طور موق يقال شجاو بشجيه اشجاو اذا غصه الشجي شينك فتي
 والفك قصر يله غصه جكمك وبوغزه برسنه طور وبوغلق معناسه دني كاوور يقال شجي بشجي شجاو
 الياب الرابع وشجاوشول نسبه دني ديري كاوور طور وركر كلك اولسون كرك غيرى نسبه اولسون الشجي
 شينك فتي وحيك كسري ومديله حزين اولن كسره يقال رجل شج الشجيه شينك فتي وحيك كسري بله موثني يقال
 امرأة شجيه على وزن فعلة يقال وبيل الشجي من الخلى و خلى غم وغصه دن رى اولن كسره ديري مبردايدى ياي حلى
 مشدده در ويا شجي مخفقه در وكر شجي كله سن فاعيل ووزن قيلر سلك يامشدد اولور مخفقا ولمان تقول
 شجاو الحزن فهو مشجوش شجي الشجوا شينك فتي وحيك سكوني والفك مديله يولي صرب اولن محرا يقال مقاراة
 شجوا اذا كانت صعبه المسالك الشجوي شينك فتي وحيك فتي والفك قصر يله شول رخلدر كه ابقلى اوزن وله
 شجوي كي دره زانومنى الشجوي فختينيله ويانك تشدد بديله يانك تخفيفيله اولان شجي كله منسوب نسبه دريس
 شجوي لفظنه جعي مفتوح قلدر يرمده مفتوح اولدوني كى يس بالله منقلب اولوب يعده واوه منقلب اولدي
 وخر نويله برقيده نك اسمي در الشجوي شينك فتي وحاء مهمله نك سكوني ايله غزى احق تقول شجاو بشجوا اذا
 فتح وشجاو غزى حلى معناسه ده كاوور يقال شجاو بشجوا اذا انفتح يعدي ولا يعدي الشجوه شينك فتي وحيك
 كذلك سكونيله نك دمي سيرك اولمق تقول فرس بعيد الشجوه اى بعيد الخطوة الشواي شينك فتي وحيك كسري يله

شبا

شبا

شبا

شبا

شده

شده

شده

و مدله اغزن اچمی انار بقال جات لیل شوای ای فاحتات فوالها شد و شینک فقی و دالک سکونیه دو موی
 ستورمک تقول شد و تابل شد و امن الباب الاول اذ اسقمتها و شد و مد صوبله برایی پت و قومعه دخی دیرل تخی
 او سملو شده بقال شد اشعر الوغناء اذ اغنی ما ورم الشادی دالک کسری و مدله شول کسینه در کد بر مقدار ادب
 یعنی علم عربیت تحصیل بخش اوله سکویا که اول کسینه مسایل علی سوزندوب بریره جمع اتشد و شادی مفی
 معناسنه دخی کاور الشدا شینک فقی و ذال معجده دن صکره دالک قصیر به اذ اوسر معناسنه کور و شدی کاب
 سنکینه دخی در ذاب انکب معناسنه و مزبور را کثرت بهاء کلبه اضافت و تشدید بر اکه کاه کولور اخر حیوان
 اور رینه دخی قور الشدا و وزن مزبور اوزن و اخدی ذکر اولنان سنکله کبری معناسنه و شد اچله دخی
 دیرل جوع معناسنه خلیل زوایی وزن بقال صرم شده اذ اشتد جوعه و شد اطوره دخی در ملخ معناسنه
 و شد ارایحه خدت اوزن اولغه دخی دیرل و شد ابقیه قوت و شدت معناسنه دخی ککولور قال الرابع
 فی شعره ردی لی شدا من نفسی و ما صرم الامر مثل اللیس وکی جنسندن بر نوعه دخی دیرل و شد ا واحدی
 ذکر اولن کینلر دن بری معناسنه و شد اغاچ بان سنه دخی دیرل و شد امسکه دخی دیرل الشراء شینک کسری
 والفک مدله و قصیر بهله دخی ایت در بر سنه فی صائق و لقی معناسنه دخی کولور اضداد دن در تقول شربت
 الشی اشربه شری اذ ایتته و اذ اشتریه ایضا قال الله تعالى ومن الناس من يشرى نفسه ابتغاء مرضاة الله ای
 بیعها و قال الله تعالى و شره یمن یمن دراهم معدوده ای باعوه الاشره همزه نك و تانك کسری والفک مدله
 بر سنه ی ستون المی قال الله تعالى اشتر و الضلالة بالهدی و اشتر و اصله اشتر یوایدی ضمه یا اوز و نه ثقیل
 اولوب خذف اولند قد اجتمع ساکنین لازم کلد و کچون یا خذف اولنوب اشتر و اولد قد صکره لام تعریف
 مصادف اولوب نه اجتماع ساکنین لازم کلد و کچون یا حرکت یا ابله معرک قلوب اشتر و الضلالة ددیله
 الاشریه همزه نك فقی و تانك کسری به شری کل سنک جمعی و دو شاد دوز را فعل تانك کسری و عینک فقیله
 افعاله وزنی اوزن جمع اولنار الشری شینک فقی و تانك سکونیه حنظل یعنی قرقه و ککی بقال لفلان طعمان زری
 و شری واری الیه دیرل عمل معناسنه و شری قرقه و ککلنک غاچنه دیرل شجر الحنظل معناسنه قال الشاعر علی
 خط البرایه زخمی السوا عدطل فی شری طوال الشریه شینک فقی و تانك کذلک سکونیه واحدی
 و شریه شول خرم ما غاچنه دخی دیرل که چکره ککدن بر الشری شینک فقی والفک قصیر بهله مالک بریری
 و ذال المال معناسنه شوی کبی دروزنا و معنی و شری یلدر مک چوق یلدرن ماسنه دخی دیرل بقال شری البرق
 یشری شری من الباب الرابع اذ اکثر لعمانه و شری ناقه نك یولاری چوق مضطرب اولغه دخی دیرل معنای
 مذکور دن ماخو ذدر بقال شری زمام الناقه اذ اکثر اضطر به و شر ات سیرن له و عناد ای تمکه دخی دیرل
 و انسان عناد ای تمکه دخی دیرل بقال شری الفرس فی سیره و شری الرجل اذ الح و شری خرده سیمو لیلر چقمغه دخی
 دیرل بقال شری جلده اذ اطهر خراج صغار لهالذع شد بد و شری غضب یا لکنغه دخی دیرل بقال شری فلان
 غضبا اذ استطار غضبا و شری سلی دیکله معروف جلدک طریقه دخی دیرل که ارسلافی چوق اولغاغه
 معروف در و شری ناحیه معناسنه ده کولور الاشره همزه نك فقی والفک مدله جمعی ناحیه ل معناسنه بقال
 اشراء الحرم لا طرفها الا شتره همزه نك و تانك کسری بهله ات سیرن له و عناد اوزره اولق بقال اشتر
 الفرس اذ الح و انسان عناد اوزره اولغه دخی دیرل بقال اشتر شری الر جل اذ الح فی الامر الشری
 شینک فقی و تانك تشد بد به معاند اولن ات بقال هو فرس شری علی وزن فعل الاشره همزه نك

کسری

کسری والفک مدله طولن رمق تقول اشربت الخوض و اشربت الخفنه اذ املا لها و حفته کاسه دیرل قصعه
 کبی دروزنا و معنی الشریان شینک فقی و تانك سکونیه شول انجدر که اندن یای ایدرل الشریان شینک
 کسری ووزنک سکونیه بمعناه و شریان کذلک شینک فقی و کسری بهله شول ایلجی طمر در که قلبدن ناشی اولور
 الشریان شینک فقی و تانك کسری و مدله جمعی ذکر اولنان طمرل معناسنه الشری شینک فقی و تانك
 سکونی والفک قصیر بهله بر سنه نك مثلی بقال هذا شری ذاک ای مثله شری فقی و تانك سکونی
 والفک قصیر بهله بر طاعک علی در الشرات شینک فقی و تانك تخفیفه خوارج طاعه سی الشاری تانك
 کسری و مدله واحدی ذکر اولن طاعه نك بری معناسنه و مزبور له مشرأة دبدیلر انا شریه بالنفسانی طاعه
 الله ای بعنا النفسانی الجنة حتی فرقنا الآية الحائرة دبدیلر دن اوتوری الشری فقی و تانك کسری
 و تشدید بهله ذکر اولن طاعه نك اولق بقال تشری الرجل اذا کان من الشراة المشتري میله فقی و تانك کسری
 و مدله بر یلدرن اسمی در الشصو خمتنه و و اوک تشدید بهله کوز کد کذلک بقال شصا بصره یشصو شصوا
 اذ اشخص و شصو بلوت بو کسلیکه دخی دیرل بقال شصی السحاب اذ ارتفع الشصی شینک فقی و صداد کسری
 و تانك تشدید بهله میت شصوب اللری و یقلمری یوقری قالمق بقال شصی یشصی شصیا الشامی صداد کسری
 و مدله کوزلر ی کوز کد کسینه و فی المثل اذ الرحمن شاصیا فارفع بدایعی قن بر کسینه و وشوب ابقلرین
 قال رسه اندن ال جک جوهری بو مثله شاصیا کله سن رفع رجله تفسیر ای شدر اکن مناسب اولن رفع
 بصره تفسیر ای بکدن زرامثل من بوری شصوه دبلنه ذکر ایشدر و اگر شصی دبلنه ذکر ایش اولسه
 تفسیر من بوز مطابق اولور دی و الشاصیه صداد کسری بهله شول ثلوم در که ای بر اولقین ابقلری
 قال قمر اوله و یقال للزقاق المملوءه الشا به القوام و القرب اذا كانت مملوءه اونها فیها فارتفعت قواها
 و طولوا لن قر مدخی دیرل و الشوامی صداد کسری و مدله جمعی الشاصی صداد کسری و لامک تشدید بهله
 والفک قصیر بهله بر او تانک اسمی در لامی مشد دقلسک باقی کی الی قصیر ایدر سلا و اگر محقق قلم سلا مد ایدر سن
 و بونی صاحب قاموس باب لامه ایدر ایدر و جوهری بی خطبه ایشدر کویا که مذکور او تانک معنای ارتفاعه
 مناسبی اولوب حرف لامک زیادیه تحلی اولفین جوهری بو مقامه ذکر ایشدر الشطا شینک فقی والفک
 قصیر بهله ناحیه مضرده برقریه در که کاتیاب شطویه نسبت اولنور الشطیبه شینک فقی و طاء معجده نصکره
 تانك تشدید بهله شول غاچ فقی در که عصا دن و عصایه شبیه اولنلر دن قور الشطا یا شینک فقی والفک قصیر بهله
 جمعی قیلر معناسنه الشطی تانك و شینک فقی و تانك کسری و تشدید بهله بر سنه اچ مثالنه قویب طاعاق
 بقال شطی الشی اذ اطار شطا یا الشطا شینک فقی والفک قصیر بهله شول انچه ککد کد قول ککنه یا ایشدر و شطا
 ذکر اولن کک یزدن بر لغه دخی دیرل بقال شطی الفرس من الباب الرابع اذ اعرك العظم المذكور من موضعه و بعض
 کسینه شطانی سکیر یا رلسی معناسنه حمل ایشدر و شطا القوم عجم القومک مقابلی در که اول قومه صکره دن لاحق
 اولوب خارج دن کن کسینه در الشعواء شینک فقی و عینک سکونی والفک مدله بر اکه اولان غارت بقال
 غارة شعواء اذ كانت فاشیه متفرقة قال ابن قيس الرقيات كيف نومي على الفراش ولما شئت الشام
 غارة شعواء الاشعاء همزه نك کسری والفک مدله غاری یا لکلندر من بقال اشعی القوم الغارة اشعاء اذ
 اشعلوها الشواحی شینک فقی و عینک کسری و مدله متفرق اولیلر بقال جات الخیل شواحی و شواح
 علی القلب ای متفرقة الشاغیه غین معجده نك کسری بهله زاندا اولن دیش یقال سن شاغیه ای زانده

شفا

شفا

شفا

شفا

شفا

شفا

شفا

شفا

على سائر الاسنان ويوشول ديشر دركه سار ديشلر له لك شمسي مخالف اوله الاشغ همزه نك فخي والفك قصر به
 شول كسنة دركه ديشي وجهه زوروزن بش اوله الشغواء شينك فخي والفك مدبله موثي يقال رجل اشغ
 وامرأة مشغواء الشغ شينك خمي وغينك سكونيله جمعي وطوشنجل ديكله معروف اولان قوشه دخي شغواء
 ديرل يوقري منقاري اشغه منقارندن اوزون اولدوغندن اوتوري الشفا شينك فخي والفك قصر به شغ
 قليله ديرل اين السكيتروابي اوزن يقال للرجل عند موته وللقمر عند محاقه والشمس عند غروبها ما بق منه الا شفا
 اي قليل ومحاق ايك اخر كيجلر يه ديرل وشفا هر نسنة نك طرفه دخي ديرل قال الله تعالى وكنتم على شفا
 حقرة من النار الشغوان فختينله نثني اخفش ابتد وقتا كه شفا ده اما له جاز اولديسه واوي اولدغنه
 علم حاصل اولدي زير اماله يادن اولور الشفاء شينك كسري والفك مدبله خسته صحت بولوق تقول
 شفاء الله من مرضه شفاء من الباب الثاني الشفاء همزه نك كسري والفك مدبله بر نسنة نك اوزر يه
 محو له اولوب اكاقرب اولوق يقال اشغ على الشغ اذا اشرف عليه واشغى المريض على الموت الاستشفاء
 همزه نك وتانك كسري به شفا طلب ايتمك ورنسنة ايله معالجه ايتكه دخي ديرل تقول استشفيت بكذا الاستشفاء
 همزه نك كسري والفك مدبله بر كسنة يه شفا ويره بك نسنة ويره بك تقول اشفيتك الشغ اي اعطيتكه تستشفي
 به واشفاء بر كسنة بر نسنة يه شفا قلغنه دخي ديرل يقال اشفاء الله عسلا اذا جعله له شفاء وبوابو عبيد رواي در
 اللشغ فختينله وفانك كسري وتشدد به بر نسنة دن خلاص بولوق تقول تشقيت من غيظي اذا برت منه
 وغيط كينه ديرل الاشغ همزه نك كسري وشينك سكوني والفك قصر به يركه يشقيطيلر التندند اين السكيت
 ايندي اشغى قرب وقر يه شبيه وان نسنة لي در كن استعمال اولن زدر ومخفف عرب نعلين در كرك
 استعمال اولنان بر در دي الشقاء شينك فخي والفك مدبله بد بخت اولوق كه سعادتك مقابلي در الشقاوة
 شينك فخي ايله معناه وشقاوت شينك كسري به شقاوت معناسنه لغت در وقره قتاده شقاوتنا بالكر
 وشقاوت واوله استعمال اولنوب عطاء وعباءه كني واوههمزه يه قلب اولندي زير اشقاوت اول احوالده تابه
 استعمال اولنوب تادن منفك اولما غين حرف اعراب اولما دي عطاء وعباءه بونك خلا فحه كد بونارده حرف
 صلته تاد اخل اولن دن اول همزه يه قلب اولنشدرو نهايت دخي شقاوت كي در يقال شقي الرجل من الباب الرابع
 واويابه قلب اولندي ما قبل مكسور اولدوغندن اوتري ويشقي لفظنده الفه قلب اولندي ما قبل مفتوح
 اولدوغندن اوتوري ومضارع عند شقيان ديرل يا الفه قلب اولنار ماضينك تنبيه سنه قلب اولنار دخي ايجون
 الشقوة شينك كسري وقافك سكونيله بد بخت اولوق وشينك فخي دخي لغت در الاشقاء همزه نك كسري ومدبله
 بر كسنة يه بد بخت ايتمك تقول اشقاء الله فهو شقي بين الشقوة المشاقاة ميك ضيله زجت جكوب بر نسنة
 دور شينك وتقول من باب المبالغة شاقاني فلان فشقوته استقوه اي غلبته يعني انوكله زجت جكوب
 مباحثه ايدوب غلبه ايتدم الشكو شينك فخي وكافك سكونيله بر كسنة نك سكا ايتدوي رمز ايسدن
 خبر ويرهك الشكاية شينك كسري به معناه الشكية شينك فخي ويانك تشدد به معناه كذلك الشكاية شينك
 فخي وكافك تحقيقه له معناه كذلك تقول شكوت فلانا شكوه شكوا وشكاية وشكبه وشكاة اذا اخبر عنه
 بسوء فعليه بك المشكو ميك فخي وكافك خمي وواوك تشدد به شكابت اولن كسنة المشكي ميك فخي وكافك
 كسري به ويانك تشدد به كذلك شكابت اولن كسنة الشكوي شينك فخي وكافك سكوني والفك قصر به اسم در
 شكابت معناسندن الاشكا همزه نك كسري والفك مدبله بر كسنة يه راز ايش ايدوب شكابت يه باعث اولوق
 تقول استكيت فلانا اذا فعلت به فعلا اوجه الى ان يشكوك واشكا بر كسنة دن شكابت يه ابل قلغه دخي ديرل

شكايت

شكايت ايتدوي نسنة يه دفع ايتكله يس اضداد دن اولور الاشتكاء همزه نك وتانك كسري به كذلك بر كسنة دن
 شكايت ايتك تقول استكيتهم مثل شكوة واشتكاء بر كسنة بر عضون دن شكايت ايتكه دخي ديرل تقول اشتكا
 عضوان من اعضاء النشكي فختينله وكافك كسري وتشدد به معناه وتشكي امر او غلق در يسندن ثلوم
 ايتكه دخي ديرل فرار وايي اوزن يقال تشكي اذا اتخذ شكوه وشكوه نك تفهيري عن قرب كلوران شاء الله
 تعالى المشكاة ميك كسري وشينك سكونيله شول بغيره در كه نافذ كادر ايجندن جراح يعمق ايجون ايدرل
 الشاي كافك كسري ومدبله شول كسنة يه ديرل كه سلاح طاقند قد شوكت وحدث صاحبي اوله واخفش ايتدي
 بوشا بكن مقلوب در وشانك ذي شوك اولنه ديرل بكن معناسنه الشكي شينك فخي ويانك تشدد به
 شكابت قايي وشكايت اولننه دخي ديرل وشكي اغريسي اولن كسنة يه دخي ديرل قال الطرمح وسمي
 شكي ولساني عارم وسمي من السمة وشكي من الشكوة الشكوة شينك فخي وكافك سكونيله امر او غلق
 در يسي كه اني سوت ثلوي ايدرل وحين التي ايلق او غلق در يسي ثلوم ايسار كا وطب ديرل طاب
 مهمله ايله الشكي شينك خمي وكافك تشدد يه والفك قصر به بوني صاحب قاموس رحمه الله عليه
 لجام عسيرة تفهيري بشكدر اكر چه جوهرى جنس سلاحة متعلق نسنة در ديشدر الشلو شينك كسري ولا ملك
 سكونيله اعضاءي الحمد بر عضودر وفي الحدبث ايتي بشلوها الايمن الاشلاء همزه نك فخي والفك مدبله جمعي
 واشلاء الانسان انسانك بعد الموت جور يوب طاعن عضوري واشلاء بر قومك بقيه سنه دخي ديرل يقال
 فلان اشلاء في بني فلان اي بقايا فيهم الاشلاء همزه نك كسري والفك مدبله كني دعوت ايتمك ابوزيد رواي
 اوزن وثعلب ايتدي خلقك اشليت الكلب على الصيد ديد كاري غطادر واين السكيت ايتدي اوسدت الكلب
 بالصيد واسدته ديرل رجن صيد اوزر يه اغر ايسلر اشليتته ديرل زراشلاء حيواني دعوت ايتدم استعمال اولنور
 يقال اشليت الشاة والناقة اذا دعونها باسمها لهما لعلها قال الراعي وان يركت منها عجاسا ولة بمخية اشلي
 العفاس وبروعا وقال الاخر اشليت عذري ومسحت قعبي ثم تهيات اشرب قارب وقول زياد الا عجم ايتنا ايا عمرو
 فاشلي كلامه عليا فكدنا بين بيتيه نوكل الاستشلاء همزه نك وتانك كسري به بر نسنة يه خلاص ايتك الاستشلاء
 كذلك همزه نك وتانك كسري به معناه يقال استشلاء واشتلاء اذا استنقذه وهر كسنة يه كبر مكاندن خلاص
 ايجون دعوت ايتك استشليتته واشليتته در سن قال القطامي يدحرج لقتلت كلبا وبكر واشتليت
 بنا فقد اردت بان يستجمع الوادي الشلية شينك فخي ويانك تشدد به مالدن باقي فلان نسنة ابوزيد رواي
 اوزن يقال ذهبت ماشية فلان وبقيت له شلية الشلايا شينك فخي والفك قصر به جمعي بقاياي مال
 معناسنه و بومالدين غيري نسنة ده استعمال اولنار الشي شينك فخي ويانك تشدد به اتي بريان ايتك يقال
 شوبت اللحم شيئا من الباب الثاني الشواء شينك كسري والفك مدبله بريان اسمر معنى مذكور دن الشواء
 شينك فخي والفك كذلك مدبله واحدي بريان بريان معناسنه الاشواء همزه نك وتانك كسري به بريان
 ايتك تقول اشتوبت اذا اتخذت شواء الانشواء همزه نك وشينك كسري والفك مدبله بريان اولوق تقول
 انشوي اللحم ولا تغل اشتوي الشاوي واوك كسري ومدبله قيون صاحبي اولن كسنة الاشواء همزه نك كسري
 والفك مدبله خلقه بريان بدر ملك تقول اشوبت القوم اذا اطعمتهم الشواء واشواء اكل اولن طعمادن بقيه
 اليقومغه دخي ديرل تقول تعشى فلان فاشوي من عشائه اي ابق منه بقيه وعشائينك فخي له اخشام وقى بن
 طعمانه ديرل واشوا اولم ري اولما يه رماه رماه فاشواء اذا لم يصب المقتل الشوي شينك فخي
 والفك قصر به باش در يسي جلد الرأس معناسنه الشواء شينك فخي والفك قصر به واحد ي وشوي مقتل

شلا

اولین عضو دخی دیرل بدن ورجلان وراس کی بود کراولنن جوهری نمخله رینک ظاهرندن فهم اولنن در
 لکن راستن مراد جلد و اس باعظم راس اولنن حکر لکن راس علی الاطلاق مقتل اولنن وجه اولنن دخی
 طاهر و شوی الفرس اتک لایسه وایقیرینه دیرل باخته دیرل زراقی مدح ایتد کراولنن عبل الشوی دیرل عین
 مهمله و یا موحدله الی الی وایقیری فرموده دیک مخندن حالا که باش فرموده اولنن اده جهت مدح دکلر
 و شوی مالک بر مزه دخی دیرل و شوی بر سننه نک قولینه و جزو سننه دخی دیرل الشویه شینک فخی و یانک
 تشدید بدله هلاک اولان قومک بقیه سننه دیرل الشویا شینک فخی و الفک قصر بدله جی بقایا معنانه
 الشویا شینک فخی و و اوک تخفیف بدله یو ک سننه نک بر قطعه سننه دیرل قیون سور یسنندن قانن قطعه کی مثلاً
 بقال ما بقامن الشاء لا متواتیه و متواتیه الخیر کذلک الخیر یغنندن و لکن دیرل الشیان شینک فخی و یانک تشدید بدله
 ابکی قدراش قانی دبد کاری دار و دم الاخرین معنانه و شیان بعید النظر اولان کسننه دخی دیرل دور بین
 معنانه الشوشه شینک فخی و و اوک سکونیه مومعه و زنی اوزن شول ناقه در که سریع اوله و مومات محریه
 دیرل الشی شینک فخی و یا اخیره نک تشدید بدله بر لفظ در که عیبی کله سننه اتباعا ذکر اولنن و بقال عیبی شی و ی
 عاجز معنانه در و بعضیلر شوی دخی دیرل و فعل نجندن دخی بطریق التبعیه ذکر اولنن و بقال ما عیاه
 و اشباهه و استواء دخی دیرل الشی شینک کسری و یانک تشدید بدله کذلک عیبی لفظنه تبعیتله ذکر اولنن و سننه در
 و یی نقطه ن عاجز اولنه دیرل بقال جاء بالی و الشی الشهوة شینک فخی و هانک سکونیه کوکل ارزوا تمک استنها
 معنانه بقال شهت الشی شهوة من الباب الرابع اذا شهت الشی شینک فخی و یانک تشدید بدله کوکل ارزو
 ایتد و کی سننه بقال طعام شعی ای شتی الشهوان شینک فخی و هانک سکونیه بر سننه استهاسی اولان کسننه
 بقال و جل شهوان لشی الشی فحننله و هانک کسری و تشدید بدله بر سننه فی ارزو و ایتد بقول تشهت علی
 فلان کذا یعنی فلان سننه اوزن نه ارزو و ایتد و فی القاموس تشهات اذا احبه التشهیه علی وزن التریه بر
 سننه یه استنها کتور مک بقال هذاشی شعی الطعام ای محمل علی استهائ الشاهی هانک کسری و مدله نظری
 کسکین اولن کسننه بقال و جل شاهی البصر ای شاهی البصر مقلوب منه والله اعلم فضل الصاد الصبی صادق
 فخی و هانک کسری و یانک تشدید بدله فعل و وزن اوزن قوش یاوز سننک و کاشیه اولنک اوزی بقال
 صای یصی صای علی مثال صبی یصی صغیرا اذا صاح و کذلک الخنزیر و الفیل و الفار و الیربوع و یربوع عین
 مهمله ایله عرب طاوشانی دبد نظری جانور در و فی المثل جاء بصای و صمت اذا جاء بالمال الکثیر ای بالنطاق
 و الصیامت و ناطقندن مراد دوه و صغر و قیون در و صامتندن مراد التون و آنچه در و بقال ایضا جاء بصا
 و صمت و هو مقلوب من صای و فرایندی العقب تصی و تصای و تصی دخی دیرل و فی المثل تلدغ العقب
 و تصی و الو اولنن علی روایه الاصبی یعنی عقیب مودی در حالت صغرنه دخی الصبی صادق فخی و یانک
 کسری و یانک تشدید بدله اوغلنن غلام معنانه الصبی صادق کسری و یانک سکونیه جی الصبیان صادق
 کسری و یانک کذلک سکونیه جی و یونک اصلی و او در و اصیبه دبد بدله صیبه ایله اکتفا اولنن غین نه کم اغله
 دیرل بلر قله ایله استعنا لکن الصبی صادق کسری و یانک فخی و یانک تشدید بدله صیبه کله سننک تصغیری
 قیاس اوزن لکن بعض اشعار ده اصیبه واقع اولنن و قال الشاعر ارحم اصیبین الذین کانهم یجلی تدرج
 فی الشربة وقع کویا که شاعرک صغرنه واقع اصیبیه اصیبه کله سننک تصغیر بدله اوغلنن معنانه

الصبي

ش

صا

صبا

الصبي صادق کسری و الفک قصر بدله اوغلننن الصبی صادق فخی و الفک مدله بمعناه اذا کسرت قصرت
 و اذا فحمت مددت الصبی صادق فخی و یانک تشدید بدله تازه اولنن عورت الصبی صادق فخی و الفک قصر بدله
 مطیه ایله مطایا کبی الصبیان صادق فخی و یانک تشدید بدله فعلان و زنی اوزن حکه نک ابکی جانیدر
 جانی الحین معنانه قال ابو صدقة الجلی یصف فرساعاز من الخیم صایا الحین مولل الاذن اسیل الحین
 الصبی صادق کسری و الفک قصر بدله میل و شوق معنانه التصای تانک فخی و یانک کسری و مدله
 هوایه میل ایتک الصبوة صادق فخی و یانک سکونیه کذلک جهله و هوایه میل ایتک الصبو خمتنله و و اوک
 تشدید بدله بمعناها یقال صبا یصبو صبوة و صبوا اذا مال الی الجهل و الفتوة یعنی هوایه میل اتسه الاصباه من نک
 کسری و الفک مدله هوایه وجهله مایل قلن یقال اصیبتہ الجاریه و اصبا عورت صبی صاحی اولننه دخی دیرل
 کرک صبی مذکر کرک موث اولسون یقال اصبت المرأة اذا کان لها صبی ذکر اکان اوانی الصبی صادق فخی و الفک
 مدله اوغلننن ایله او یقی یقال صبی صباء من الباب الرابع مثل سمع سماغا الذی مع الصبیان الصبی صادق
 فخی و الفک قصر بدله شول روز کار در که کچه ایله کوندن بر اولنن کون طوغد و یی ردن اسروانک مقابلی دبور در
 الصبو خمتنله و و اوک تشدید بدله صبا یلی اسمک تقول صبت تصبو صبوا و عرب طایفه سی شوله زعم ایدر که
 دبور دیکله معروف و روز کار بلودی قور و یو هوایه قالدرد قد نصکره سور و تمام یو کسلند کله صبا کاستقبال
 ایدوب بعض بعضنه ضم ایدر بر حیثنله ککه بکیان اولور و جنوب یلی بلودک کیر و قلملرین سور و ب
 اکامد قیلور و شمال یلی بلودی یان لیوب طاعیدر الصبیبه یانک کسری و نکیباید کیری روز کار در که صبا یله
 شمال یلی راستندن اسر الصبا به میمک فخی ایله قلیجی قفنه ترس ادخال ایتک تقول صابت السیف اذا دخلته
 فی غم و مقلوب الی معکوسا و کوندری و اوقی غلافنه ترس قومغه دخی دیرل تقول صابت الریح و صاحب
 صراح بومعاندن ذهل اندوب صابت السیف و الریح اذا هیئت للضرب و الطعن دیشدر جوهری ایراد
 ایتد و ککنه مخالف المعاده میمک کسری و صادق سکونی ایله کاسه انا معنانه اصبی ایتدی بن یلرم ککه
 معجاة سننه دن اولور قال العشی بکاس و یرین کان شرابه اذا صب فی المعجاة خالط بقما الصحو صادق
 فخی و هانک سکونیه مست اولن کسننه ایتک بقال محان من سکره محوان الباب الاول و محو کوک
 یوزندن بلوت کمنکه دخی دیرل ذهاب غیم معنانه الصبی حانک کسری و مدله مستلکدن ایلن
 کسننه و صای شول کونه دخی دیرل که انده بلوت اولیه الاصحاء همزه نک کسری و الفک مدله کوک یوزی ایلن
 یقال اصحت السماء انقشع عنها الغیم و اصحا یخلق زمانه داخل اولننه دخی دیرل بقال اصحنا اذا اصحت لنا السماء
 المعجیه میمک فخی و حانک کسری یله بلوندن ایلن کوک یوزی و کسانی ایتدی کوک یوزی بلوندن ایلن قله هی
 حو دیرل معجیه دیرل الصبی صادق فخی و الفک قصر بدله یا یقوش دیکله معروف اولنن قوشک ایرکی و عدیب
 ایتدی صبی شول قوشدر که کچه وقتنله او قوب بریدن بر ره قاقوب او بر و خلق لی جنبد دیکله معروف
 اولنن قوش زعم ایدر اولیله دکلدر زرا جنبد صبی دن اصغر در دبدی و صبی شول سننه در که اواز
 منعکس اولننه طاعلر ده و طاعلر ده شیه اولنن یرل ده سنوک صونکه شیه صونله جواب و یرور یقال هم صداه
 و ام لله صداه ای اهله که لان الرجل اذا مات لم یسمع الصبی منه شیئا فیجیه و صبی شول کسننه دخی
 دیرل ککه دوه احوال یلوب انک مصالحین ندرک قله یقال انه لصدی ایله و صبی صومر لعه دخی دیرل
 عطر معنانه یقال صبی صبی من الباب الرابع الاصداء همزه نک کسری و الفک مدله صادق

ص

صا

يقال اصدى الجبل التصديده على وزن التريه تركسته ابي الن رز بنه او وزن المصاداة ميمك غمي ايله برنسته في
 اورتك مساره معنائه ومدارات معنائه ده كلور ومصادات مغارضيته دخی درلر التصدي فحيتنه
 ودالك كسري به وتشديد به برنسته به تعرض قلغه ذيرل واول شول نسته دركه اكد قتلته نظر قلله سن الصدى
 صادق فخي ودالك كسري ومديله صوسر اولن كسنة الصادي دالك كسري ومديله بعنائه الصديان
 صادق فخي ودالك سكونيله بعنائه كلك الصديا صادق فخي ودالك كسري به ومديله اوزون اولن خرما انجليرى تخيل طوال
 معنائه وكما اولور صوسر بن خرما انجليرى به دخی صواى درلر الصرى صادق فخي والفك قصر به
 شول ضرور ككه مدت مديله ايله بر رده قرار ايش اوله الصرى صادق كسري والفك قصر به بعنائه
 ولور غمروا بدي صرى شول ضرور ككه انوك بر رده جوق الكنه سى ايله تغير كلك اوله بقال صرى الماهن
 الباب الرابع الصرا صادق فخي ورائك تخفيفه شول نطفه در ككه ترك نكاحه ارك ارقه سنده جوق قرار
 ايش اوله بقال نطفه هذه صرا اى محتسبه الصرى صادق فخي ورائك سكونيله صوري بر رده حبس
 ايش بقال صرى الماء في ظهريه زمانا اذا اختلته قال الراجز في شعره رب غلام قد صرى في فقرته ماء الشباب
 عنقوان سبنته وصرى بولى قطع ايشك دخی درلر تقول صرى بوله صرى من الباب الثاني اذا قطعه قال
 ذوالرمة وودعن مستاقا صين فو اده هواهن الميصره الله قائله وصرى دفع معنائه ده كلور بقال صرى الله
 عنه شره اذا دفع واليقوم معنائه ده كلور تقول صرى بته اذا منعت وصرى برنسته به صوقور كن يا
 قيودن صوقور كن قطع ايشك دخی درلر تقول صرى الماء اذا استقيته قطعت وصرى فصل معنائه
 دخی كلور تقول صرى ما بينهم صرى اذا فصلت وبقال اختصمنا الى الحاكم فصرى ما بينناى قطع ما بيننا وفصل
 وركسته نك الفع محبوس قلغه دخی درلر بقال صرى فلان في بد فلان اذابق في بده رهننا محبوسنا التصرية
 على وزن التريه قيوونك سودن برنج كون صغيمق نسته سودى جمع اولسون ديو المصبرات ميمك غمي
 ورائك تشديد به شول قيوونك ككه ذكر اولن وجه اوزن اوله الصرا صادق فخي ايله عراق نهر ينك اسمى در
 برى صرا عظمى وبرى صرا صغرا و الصرا صادق فخي ورائك تخفيفى والفك مديله قرقه دو كاي در صرد غي
 خيته الصرا صادق فخي ورائك تخفيفه واخذى ذكر اولن دو كاي كرك برى معنائه الصارى رانك كسرى
 ومديله كنجى ملاح معنائه الصرا صادق غمي ورائك تشديدى والفك مديله نجي كيجيلر معنائه قارى ايله
 قراو كافر كى واماصراى ككه كلك ملاح معنائه در باب راده ذكر اولن تشديد الصغرة صادق فخي وعينك
 سكونيله كيجر كسرجه مثالن برقو تخفوذ الصغرة صادق فخي وعينك سكونيله جمعى ذكر اولن قوشلر معنائه
 الصغرة صادق كسرى وانك مديله كلك جمعى الصغرة صادق فخي وعينك سكونيله ميمك ايشك تقول
 صغايصغو وبصغى من الباب الاول والثاني اذا مال الصغرة صادق فخي والفك قصر به كلك ميمك ايشك
 الصغى صادق غمي وعينك كسرى ورائك تشديد به كلك ميمك معنائه تقول صغى صغايصغيا
 من الباب الرابع ويلدرك غرو ميمك ايشك دخی درلر بقال صغت الجوم اذا مات للغروب الصغو صادق
 فخي وكسرى وعينك سكونيله كلك ميمك معنائه الصغرة صادق فخي والفك مديله كلك
 ميمك معنائه بقال صغوه ميمك وصغوه ميمك و صغاه ميمك اى ميمك معك الصاغية عينك كسرى به
 شول جماعت در ككه بر كسته نك قائده حاجتلى اولغين اكامل ابدوب انوك قائده جمع اولور

صرا

صغا

صغا

اولور ميمك قولم اكر من اولن في صاغية نك في الدين خيلون الله وياتون ويطلبون ما عند الاصغاء همزه نك
 كسرى والفك مديله كسنة اكلوب قولم طوق تقول صغيت الى فلان اذملت سمعك نحوه واصغار برنسته في
 ميمك ايشك دخی درلر تقول الصغى الا انه املته وكما اولور اصغاء ايله نقصان حق مراد اولور بقال فلان
 مصغى ناه اذا نقص حقه واصغاه نك بالاي جائته نك كسنة دخی درلر بقال اصغت الناقه اذا امالت راسها
 الى الارحل كانه اشبع شيئا حين يشد عليه الرحل الصغرة صادق فخي وفاد نصكره الفك مديله برنسته نك صاغى
 اولمى ككه كرك دخی درلر بقال صغى الشراب يصغو صغى من الباب الاول التصفيه على وزن التريه برنسته في
 صاغى قلن تقول صغيت انا تصغيته الصغرة صادق فخي وفانك سكونيله برنسته نك خالصي بقال صغوة الله
 من خلقه ومصطفاه ويوفى صادق غمي وكسرى دخی لغت در بقال له صغوة مالى وصغوة مالى وصغوة مالى
 وقن هانى حذف ايسه لى صغوة مالى درلر فضله غيى جازد كلك الصغرة صادق فخي وفانك سكونيله برنسته نك
 صافسين الحق تقول صغوت القدر اذا اخذت صغوتها برنسته نك خالصه دخی درلر على مامر انفا الصغرة
 صادق فخي ايله يوزى دوز اولن طاشي مخمر ملساء معنائه وفي المثل ما شدى صغاه معنائه مثل انوك قيمه سى
 غناك اولماز ديكبر بغي ايله صغاه ترى يوفى الصغرة صادق فخي والفك قصر به جمعى الاصغاء همزه نك فخي والفك
 مديله كلك جمعى الصغى صادق غمي ورائك تشديد به فعول ووزن كلك جمعى ذكر اولن طاشي
 معنائه و صغاه ميمك دخی موضعك ايميدرو صغاه ميمك برنسته نك دخی اسمى در الصغرة صادق فخي وفانك سكونى
 والفك مديله طاشي حجان معنائه الصغوان صادق فخي وفانك سكونيله كلك حجان معنائه الصغوان
 صادق فخي وفانك سكونيله واحدى ابو طييد رولى اوزن يوم صغوان ووزن مزوزن كنش صاغى اولن بغي
 ايجلق اولوب صغوق زباد اولن المصغاة ميمك كسرى وصادك سكونيله سوزك ككه انوك برنسته سوزلر
 راووق معنائه الصغى صادق فخي ورائك تشديد به سودى جوق اولن ناقه الصغى صادق فخي والفك قصر به
 جمعى سودى جوق ناقه معنائه بقال ما كانت الناقه والشاة صغيا ولقد صغت تصغو وصغى قلبن محبته صاغى
 قلبن معنائه دخی كلور مصاغى معنائه وصغاه مال غنبتن ريس اولن كسنة قبل القصة اختيار ايتدوى نسته
 دخی درلر وصغاياد كراولن ماللر معنائه دخی كلور الصغية صادق فخي ورائك تشديد به كلك مال غنبتن
 اختيار اولن نسته الاصغاء همزه نك كسرى والفك مديله برنسته في خالص قلن تقول صغيت الود اذا اخضته
 واصغار كسنة في برنسته ايله اختيار ايشك دخی درلر تقول صغيت بالشى اذا اتره واصغار برنسته نك خالى ولغه
 دخی درلر بقال اصغى الرجل من المال والادب اخلا واصغاه خالى قلغه دخی درلر بقال اصغى الامير دار فلان اذا اخلاها
 واصغاه تاق بومرد سى كلكه دخی درلر بقال اصغت الدجاجة اذا انقطع بيضا وفي صفا شاعر شعر من ابدوب
 شعر ديمز اولغه دخی درلر بقال اصغاه الشاعر اذا انقطع شعره المصغاة ميمك غمي ايله بعنائه في اخلاص الود التصاغى
 تانك فخي وفانك كسرى ومديله وقاج كسنة برى رينه خلوص محبت اوزن اولن بقال تصاغينا اى تخالصنا
 الاصطفا همزه نك وطانك كسرى به برنسته في اختيار ايشك الاستصفاء همزه نك وتانك كسرى به برنسته نك
 مالن جملة الحق بقال استصغى ماله اذ اخذه كلكه الصلوة صادق فخي ولاملك فخي ومديله دعا و صلوة حق
 تعالى دن حجت معنائه دخی كلور و صلوة اركان معلومه وافعال مخصوصه معنائه دخی كلور ريس
 بوشول اسم در ككه موضع مبدن وضع اولنور بقال صليت صلوة ولايقال صليت تصليته التصلية على
 وزن التريه رسول الله صلى الله عليه وسلم صلواته ككتورمك تقول صليت على النبي صلى الله عليه
 وسلم وتصلية اتشله عصاي ملائم قلوب طوغر لغه دخی درلر وتصلية اتشه برقه دخی درلر احراق الجون

صغا

صلا

وقرى قوله تعالى و صلى سعيا بالشديد شول كسنة كتحفيقه قرأتا بتدي صلى دن قلدي اشته بفق معانسه
 على ماسجى المصلى ميمك ميمى ولا ملك كسرى وتشديد بدله قوشى انزلندن بلر وكان انك اردجه كلن انه ديرل بقال
 صلى القرس اذا جاء مصليا ومن بون مصلى دند بلر باشى سابق اولن انك صلو بنده اولد غيچون وصلون قورشك
 ابكى جانيندن اولن اوبلق انلر منه ديرل على ماسجى الصلايه صادك فحقى والملك تحفيقه شول مجلا طاشدر
 كه انوك اوزر نه مشك ومشكه شينه نينه اوزر الصلايه صادك فحقى والملك مدبله بمعناها وصلايه عروغير ينك
 اوغلى دركه قلعينك بر بدرو قلعين عروغير من بورك اوغلى انك لقي در الصلى صادك فحقى ولا ملك سكونيلا اقرى ان
 انك بقول صليت اللحم وغيره اصليه صليا من الباب الثاني مثل رميته رميا اذا شويته وفي الحديث انه اتي بشاة
 مصليه اى مشوية وصلى ركسنة في اتي اولد وغي مكانه داخل انك دخی ديرل تقول صليت الرجل نار اذا دخلت
 النار وجعلته مصلاها وصلا قورشك يانه ديرل كه مقصود قرب درو صلى بر خصو صله ركسنة يدام قورشك دخی
 ديرل هلاك واسون ديوتقول صليت لفلان اذا علمت له في امر تبهان فحقى فيه وتوقه في هلكة المصلى ميمك
 فحقى ولا ملك كسرى ومدبله شول دوزاق ايلدي دركه انوكه قوش دوزاق وفي الحديث ان الشيطان فحوا ومصلى
 وحق فانه وخاه معجه ابله شول نينه دركه انوكه او غنا قوش طور لى الصلايه ميمك كسرى وصادك سكونيلا
 واحدی ذكر اولن دوزا قورشك بر معانسه الاصلايه همزه نك كسرى والملك مدبله انك ايجنه برحق تقول
 اصلية اذا القيت في النار القاء تبهان الا حرق واصلا يونديك قورشك اطر افند لولان اوبلق انلر سوليك اولغه دخی
 ديرل طوغر مسقربا وارقه بقال صليت القرس اذا استرخى صلوها وذلك اذا قربت منها الصلى صادك ميمى ولا ملك
 كسرى ويانك تشديد بدله اشته يا ذى منه قولهم صلى فلان النار صليا من الباب الرابع اذا احترق وصلى بر نسنه انك ان
 چمكه دخی ديرل بقال صلى بالامر اذا قاسى حرة وشدة الاصطلايه همزه نك وطانك كسرى يله اشته اسحق التصل
 فحقته ولا ملك كسرى وتشديد بدله معناه تقول اصطليت بالنار وتصليت بها واصطلا بالنار بر نسنه يطاق
 كتورمك معانسه دخی استعمال اولنور بقال فلان لا يصطلي بئان اذا كان شجاعا لا يطاق الصلايه صادك فحقى والملك
 مدبله قورشك صاغ طرفند وصلون اولن ابلوق اقر بنذر الصلوان فحقته نثنيه سيدر الصلايه صادك
 كسرى والملك مدبله شول تشديد كه انك اصنور ورو يانه دخی صلايه بر تشله اولد غندن اوترى الصلايه صادك
 فحقى والملك قصر بدله كذللك اتي الكسرى يد وبالفق يقصر الصلوات فحقته كذايسر دهودبارى تعالينك ويغ
 وصلوات دبدوى قولنك صلوات دن مراد مواضع عبادات در ابن عباس روائي اوزن الصبيان فحقته دونك
 ومجرى موقى صبيان چابك وبها در معانسه دكوزر بقال رجل صبيان اى شجاع الاصماء همزه نك كسرى والملك مدبله
 صيدى اوروب كوزى او كنه قتل انك وفي الحديث كل ما صيبت ودم ما لغيت وانما نسنه نك اولد وكن كوزمك در
 واصحاب قرارا يموب كن كوكه دخی ديرل بقال اسمى القرس على حمامه اذا عض عليه ومضى الصلى صادك فحقى وميمك
 سكونيلا صيد كوز او كنه اولك بقال صمى الصيد صمى من الباب الثاني اذا مات وانت تراه الاصماء همزه نك وصادك
 كسرى به دوكلنك بقال انصمى عليه اذا انصب الصنوف صادك كسرى ونونك سكونيلا شول خر ما قد انلر بنك رينه
 ديرل كه بر قاشى بر كوكدن قوشى اوله الصنوف صادك كسرى ونونك سكونيلا نثنيه سى الصنوف
 وزن من بور اوزن جمع نون اخيره نك اعراب بالخر كة ايله معرب اوله سى اوزن وفي الحديث عم الرجل صنوايه
 وصنوف شول ايكي قويه دخی ديرل كه بر رينه قورشك اولوب صوبى ركوندن كله الصنى صادك ميمى ونونك
 فحقى ويانك تشديد بدله شول كچرك سكار دركه صير نى اولوب كسنة لندن صولنايموب كا اعتبار ايميه پس صى
 صنوفك تصغيرى اولور الصناية صادك كسرى به بر نسنه نك كوزنى محلله استعمال اولنور بقال اخذت الشى

بصاينه

صبا

صبا

بصاينه اذا اخذته كله الصوبى صادك ميمى والملك قصر بدله طاشدن اولان علا متلر دركه يولدره ويولدره
 شينه اولن نسنه لده وضع اولنور الصوبه صادك ميمى وواوك تشديد بدله واحدی وفي الحديث ان للاسلام صوبى
 ومنار كنار الطريق الاصلايه همزه نك فحقى والملك مدبله مقبره لى معنای سابقدن ما خود درواجمى صوبى هم صاد
 وقصر الفلك يرك يرك اولوب مرتفع اولن محلله ديرل كن ارتفاعى بر حيشته كه طاع مرتبه نينه واصل اوليه وصوبه
 روزگار مختلف اولاجق ره دخی ديرل مختلف الراج معانسه الصوبى صادك ميمى ويانك تشديد بدله قورشك
 يموس معانسه بقال صوت الخلة تصوى صويا من الباب الثاني اذا بيست الصباوى واوك كسرى ومدبله قورشى
 اولن نسنه التصوي على وزن التريه اركى دول ايجون بيمك تقول صويت لابلى فحلا اذا ختمت واعد بس كذا
 ابتدى تصوي اركك اوزر نه يوك اور يموب اى بندا يمكنر مجامعت امر نه شوقلى وقواملى اولسون ديوت
 واصمى ابتدى تصويه قورشك سودن قورشك در سمر سون ديوت يقال صوبها فصوت الصوبه صادك فحقى
 وهانك سكونيلا ككليمك كات ارقه صنه نكليمى طور دخی يردوهر طاعك ز ياده مرتفع بر ندى صوبه ديرل
 وابو عروا يبتدى صوبه صواكلندى ره ديرل الصباء صادك كسرى والملك مدبله جنى مناقع الماء معانسه الصبى
 صادك فحقى وهانك سكونيلا يان يشرق بقال صبا الجرح يصعب صبا من الباب الثالث اذا ندى واخليل ابتدى
 صبى الجرح ديرل باب رابعت و صوبه شول برجه دخی ديرل كه ديه اوزر نه يابلس اوله فصل الصبا الصبى صادك
 فحقى ويانك سكونيلا بر نسنه نى اتي تغير ايمك بقال صبته النار تضبوه صبوا اذا غيرة وشوة المضباة ميمك ميمى
 وضادك سكونيلا كول ايجندن پشن انك خبر المله معانسه الصباى بانك كسرى ومدبله كول رما معانسه الاضباء
 همزه نك كسرى والملك مدبله بر نسنه نك اوزر نه حواله اولق اكلظفر بولق ايجون الصوبة صادك فحقى وحنانك
 سكونيلا كوندرك اولنه ديرل كه طالع شمك عقبنجه اولور الضمى صادك ميمى والملك قصر بدله فحون نصكره
 اولن زماند كه اول كذشك تمام صباوردى وقت درو بونك نك كبرى وتا بنى جايز در شول كسنة كه موث قلدى
 كونا كذخوة كله سنك جمع اولمش اعتبار ابتدى وشول كسنة كه مذكر قلدى مز بورى فعل ووزى اوزر اسم
 اعتبار ابتدى صرد ونكرى وضرد صادك وراه ميمك نك كرسه ديد كرى قوشدر ونفر نوله وغين معجه ابله سرجه
 شينه بر قوش جغز درو وضعى طرف غير ميمك در سكرى تقول لغيته ميمى وضعى اذا اردت به ميمى يومك لم تنوته
 الصباء صادك فحقى والملك مدبله شمس تمام مرتفع اولد دخی زمانه ديرل مذكر درو وضاء كونه حقه دخی ديرل
 تقول صبغت الشمس صبا من الباب الرابع اذا برت وتقول صبغت ايضا بالفق والمستقبل الضمى فى اللغتين جميعا وفى
 الحديث ان ابن عمر اى رجلا محرما قد استظل فقال اضح لمن احرمت حديث مز بورى محد تلى بوجه اوزن روايت
 قلشدر همزه نك فحقى وحنانك كسرى به امر در اضحيت صبغه سندن لكن اصمى ابتدى بواضح لمن احرمت له در
 همزه نك كسرى وحنانك فحقى ابله صبغت فانا اضحى صبغه سندن ما خود اولغله ز يركه ابن عمر مز بون كونه حقه
 امر ايمشدر و بوندن در بارى تعالينك نك لا تطما فيها ولا ضمى قولى وضاء قوشلق وقتنه اكل اولن طعامه
 دخی ديرل غدا كى غين معجه نك فحقته همزه نك ووزن صبا وفتنه اكل اولند وغيچون الاصماء همزه نك
 كسرى والملك مدبله شمس تمام مرتفع اولد دخی زمانه داخل اولق تقول منه اتمت بالمكان حتى اضحيت كما
 تقول من الصباح اصبحت ومنه قول عمر رضى الله عنه يا عباد الله اخذوا صلاية الضمى اى لا تصلوها الى ارتفاع
 الضحا واضحا بر نسنه نى كوندن اشلكه دخی ديرل تقول اضحى فلان يفعل كذا كذا تقول ظل بفعل
 كذا كذا ظل دخی كوندن اشلدى ديكدر التضمي فحقته وحنانك كسرى وتشديد بدله ذكر اولن
 طعامى اكل ايمك بقال هم بتضعون اى بتقدون الضحايا صادك فحقى وحنانك سكونيلا والملك مدبله ايدنلق اولوب

صبا

صبا

صبا

صبا

بلوتسز اولن كچه يقال ليلة ضحياء اي مضية لا غم فيها الا ضحيانة همزة نك وحانك كسري به معناها يقال ليلة
 الضحيانة وضحيا وضحياك موثني دخی کلور واضی قره طونلی اولن اتدخی دیرلر وضحیا عمر وین عامر بن ریعنهك انتك
 اسمی دو عامر الضحیان ضادك فخی وحانك سكونيله غرقيله سندن ركسنةك اسمی درومز بون ضحیان دیدكاری
 وقت ضحاده قومك بیننده اوتورب قضایه مشغول اولد غنه بناء در الضاحیه حانك كسری به هر نستهك اچق
 اولن جانبی بقال هم بنزلون الضواحي یعنی اچق رله نزل اولد رولر وضاحیه اشكان معنایه دخی کلور بقال فعل
 ذلك الامر ضاحیه ای علائیه الضاحی حانك كسری ومديله اچق اولن بقال مكان ضاح ای بازو الفله
 الضحیانة ضادك فخی وحانك سكونيله كونسه قر شوالن قله وفي الحديث ان لنا الضاحیه من البعل ولكم الضامنه
 من الغل و بعل عين مهملة ايله صخراده بتن خرما اغاجیدر وضامنه اولر اراسنده بتن خرما اغاجیدر نتهك
 باب نونه مروروا بشدر الضواحي ضادك فخی وحانك كسری ومديله كوكلر سموات معنایه الضحو ضادك
 فخی وحانك سكونيله اشكان اولمق قال الاصمعي وبسحب من الفرس ان بضحي ای يظهر عجانة وعجان كسری عین مهملة
 ايله ذكر ايله درك ماينی درو قال ابو زيد ضحي الطريق بضحو ضحو اذا بدالك وظهر الضحي ضادك فخی والفك
 قصر به ترك عرق كورمك معنایه تقول بحيت ضحي من الباب الرابع اذا عرفت التضيعة على وزن التربة
 ركسنة قیون قوشلق وقتنده اولمق بقال ضحي فلان غنه اذ اعهاها بالضحي وتضحية قر بان بیرامی كونسه قیون
 بوغز لمغه دخی دیرلر بقال ضحي بشاة وتضحية ركسنة به رفق وملامت لیمكه دخی دیرلر تقول ضحيت عن الشی اذا
 رفقت الاضحية همزة نك ضحي وضادك سكونی ویا نك تشدد بدله شول قیوندر كه قر بان بیرامی كونی بوغز لنه اصمعي
 ابتدی ونه دورت لغت وارد روی ذكر اولن وری الاضحية همزة نك كسری یا نك تشدد بدله كه بونلر ك جمع الاضحي
 کلور همزة نك فخی وحانك كسری ومديله وری دخی الضحية در ضادك فخی ویا نك تشدد بدله فعيلة وزن وزن
 بمعناها كذلك الضحيا ضادك فخی والفك قصر به جمع ضحیه لمعنایه وری دخی الاضحية در همزة نك فخی
 وضادك سكونيله بمعناها كذلك الاضحي همزة نك فخی والفك قصر به الضحانك جمع ارطانه ارطی كی كاری طی
 ارطانك جمع درو ارطی برجنس انجدركه قومده بتر يوم الاضحي همزة نك فخی والفك قصر به قر بان بیرامی كونی
 ذكر اولن معنادن ما خود در و فر ابندی الضحانك نذ كیری و تانی جانی در نذ كیر ایدن كسنة يوم معناسن اعتبار
 ابشدر ضم روید اضادك فخی وحانك كسری وتشدد بدله وروید الفظنك تركیبي ايله كور و بد مهل ویرمكه دیرلر یومه
 معناسنه امر حاضر در تقول ضم روید ای لا یجل الضری ضادك فخی ویا نك تشدد بدله شول
 طمر در كه قانی طور مبه بقال عرق ضری لا یكاد ينقطع دمه الضرو ضمتنله وواوك تشدد بدله قانی ظاهر اولن
 بقال ضریضروا ایدامنه الدم الضاری رانك كسری ومديله قانی ظاهر اولن نسته بقال ضری فهو ضار و ضاری
 او او كرن كلیه دخی دیرلر بقال كلب ضار وكلمة ضارية الضرو ضادك كسری ویا نك سكونيله شول انجدن افن
 صبح در كه اكا كام دیرلر ولا بت یمندن کلور وضرو او كرنش كلب یا ویرسنة دخی دیرلر الضروة ضادك كسری
 وواوك سكونيله موثني الاضری همزة نك فخی وضادك سكونی ویا نك كسری ومديله جمع الضراء ضادك
 كسری والفك مدیله كذلك جمع ذب واذوب وذباب كی الضراء ضادك فخی ايله كلب او كرنك بقال ضری الكلب
 بالصيد ضروا اذا تعود وانسان ركسنة به معتاد اولمغه دخی دیرلر منه قول عمر بنی الله عنه ایاكم وهذه الحجاز فان لها
 ضروا كضروا لخرم و محاور زای معجه نك تقدیمه لجمع در نتهك باب زاده ذكر اولن بشدر الاضراء همزة نك كسری
 والفك مدیله كلی او كرنك بقال اضراء ضاحیه اذا عود مواخر اغر ایدوب قندر معغه دخی دیرلر بقال اضراء
 اذا اغراه الضریه علی وزن التربة بمعناه الاضراء همزة نك كسری ویا نك كسری ومديله ركسنة نك قانی

طعامدن

طعامدن شیشوب تخمه اولمق بقال اضروزی الرجل اضریه اذا انتفخ بطنه من الطعام واتخم و بواظر رادن
 ضعیف در طاء معجه یا خود طامهله ايله تهكم از هر بدن وصاحب قاموسدن وغیر بدن روابت اولن بشدر پس
 بونی جوهری فصل ضادده كور مسی غلط اولو ر مكر كه لغت مشتركة اولد غی بابت اوله الضراء ضادك فخی ویا نك
 تخفیف والفك مدیله شول اغچلر در كه زباده صق اولد غندن بری بر نصار لش اوله بقال توازی الصيد منی
 فی ضراء اذ امشی مسخفیا فیما یواری من الشجر و ركسنة خصمه حيلة ایتسه هو بدب له الضراء ویشی له الخمر
 دیرلر یعنی اكا خفیه ضرر قصید ایدر وخر غاء معجه نك وميك فخیله كذلک كز لو یور یكددر الاستضر ا همزة نك
 ویا نك كسری والفك مدیله ركسنة به حيلة وخذعه ایدوب اكسزن او ز رینه كلك تقول استضربت للصيد
 اذا اختلته من حيث لا يعلم ضریه ضادك فخی ویا نك تشدد بدله مكه مشرفه ايله بصرة ما بیننده برقرینك اسمی در
 كه انك بنی كلاب ساكن اولور بصرة دن مكه به اقم بدر الضبعة فختینله برجنس انجك اسمی در و بونك اصلی
 ضمور در اخر نده اولن ها و او عوض در ز راجعی الضعوات ونسبتي ضعیضو کلور و بعضی ایتدی ها اولندن حذف
 اولنان واودن عوض در نتهك باب وضع ده ذكر اولن بشدر الضغو ضادك فخی وغین معجه نك سكونيله تلکی
 یا خود پس یا نلر شیهه نسنةك چاعر مسی بقال ضغا الثعلب والسور یضغو ضغو اذا صاح وكذلک صوت
 كل ذیل مقهور الضغو ضادك فخی وفانك سكونيله اوزون وواسع اولمق سبوغ معنایه يقال ضغالشی
 یضغو الضافي فانك كسری ومديله تام وواسع اولن نسنة بقال ثوب ضاف ای سابع و ضافی الرأس یا شینك قبلی
 جوق اولن كسنة به دخی دیرلر بقال رجل ضافی الرأس ای كثیر شعر الرأس الضفوة ضادك فخی وفانك سكونيله
 جهت معاشه وسعت اولمق بقال فلان فی ضفوة من عیشه الضغو ضمتنله وواوك تشدد بدله مال جوق
 اولمق بقال ضفا المال اذا كثر الضفاء ضادك فخی والفك مدیله عورتك ولدی جوق اولمق بقال ضنت المرأة ضناء اذا
 كثر ولدها بهمز ولا بهمز علی روابت ابی عمر والضغو ضادك فخی ونونك سكونيله ولد معنایه الضغو ضادك كسری
 ونونك سكونيله بمعناه بلا همز فیهما الضفی ضادك فخی والفك قصر به خسته اولمق مرض معناسنه بقال منه
 ضفی ضفی شدد من الباب الرابع وضفی مرض اولن كسنة دخی دیرلر الضفی ضادك فخی ونونك كسری
 ومديله كذلك مرض معناسنه بقال رجل ضفی وضن مثل حری وخر وحرى حاء مهملة نك فخیله لا بق
 معناسنه در تقول تركته ضفی وضفيا فاذا قلت ضفی استوی فیه المذكر والمؤنث والجمع لانه مصدر فی الاصل واذا
 كسرت النون ثبیت وجهت كذا قلنا فی حر الاضواء همزة نك كسری والفك مدیله ركسنة فی مرض ثقیل ایتك
 بقال اضواء المرض اذا اقلته المضائة میك ضمی ايله ركسنة نك حجتن حكیمك معاناة كی در و نوا معنی الضوء ضادك
 فخی وواوك تشدد بدله اوز و غوغا و غلبه بقال سمعت ضوة القوم و بواصمی ايله ابو زید روابتی در الضوضاء
 ضادك فخی وواونك سكونيله خلقك اوازی وغوغا و غلبه سی بقال ضوضو بلا همزة وبقال ضوضیت ایضا
 ایدلر امن الواو یا الضوی ضادك ضیله ویا نك تشدد بدله برقومه اختلاط ایدوب انلره قوشلق تقول
 ضوبت الیهم اضوی ضوی امن الباب الثاني اذا اوبت الیهم وانضبت الاضواء همزة نك كسری والفك مدیله بر
 نسته فی ضیق ایدوب محكم قلماق واضوا عورت ضعیف او غلن طغور معغه دخی دیرلر وفي الحديث اغتر بوا
 ولا تغتر وایعنی ترویجی اجنبیاتدن قاك افریادن قلك زیا عرب طایفه سی شوبله زعم ایدر لدی كه تروج
 افریادن اولسنة ظهور كن ولد ضعیف اوله هرند كلو كرم الطبع اولو رایسده قومك اصلی اوزن الضواء
 ضادك فخی وواوك تخفیفه لاه او كه بدنه زکی ظاهر اولور فتنیق مقدار تندن قاون مقدارنه وار معجه یوز سلعه
 معناسنه الضوی ضادك فخی والفك قصر لرق اولمق بقال ضوی یضوی ضوی من الباب الرابع الضواوی وواوك

ضعا

ضفا

ضفا

ضفا

ضوا

ضرا

وطفوا اذا علا ولم يرسب ورسب من مهملة ابله صوبه دیرل وطفوا هو یروز نه زیاده جایک لک اوزن
 سکر نمکه دخی دیرل بقال بر الطی یطفوا دخی فی الارض واشتد عدوه الطلائک ففی والفک قصری ابله جتال
 طریقی اولان حیوانک اولدی لاطلا همزه ذک ففی والفک مدبله جعی ذکر اولنن ولدل معنایه وطلا شخصه
 دخی دیرل بقال انجیل الطلاء وطلا کذلک قطر ان سورلش ویهه دیرل ابن السکیت رواهی اوزن وطلی دیش
 کیر اولقه دیرل تقول طلی فوه بطلی طلی من الباب الرابع الطلی طلائک ففی ویا ناک تشدید بله اولاد غمک خرد سنی
 ویزون علی دیرل یاغی بریجه کون قازغه ابله بغل غیجوز بر طلو حبس معنایه دیرل علی ماسی وطلی بغلش
 معنایه ده کلور تقول طلیت فهو طلی وطلی دیشده اولن کیر دخی دیرل الطلیان طلائک کسری ولامک
 سکونیه جعی بقال بانسانه طلی وطلیان مثل صی وصبیان ای قح وقلج قافله وحاء مهملة ابله دیش کیر بدیر الطلیان
 طلائک ضمی ولامک سکونیه جعی ذکر اولنن اولاد معنایه رغیفله رغفان کیر وریف کیده دیرل کیری انکدر
 الطلو طلائک ففی ولامک سکونیه قوزینک یاغی بغلیوب حبس ایتک تقول طلیت الطلاء وطلو تادار بطه
 برجله وحبسته ومطلقا حبس ایتکه دخی دیرل تقول طلیت الشی اذا حبسته الطلی میمک ففی ولامک کسری
 ویا ناک تشدید بله بغلغوب حبس اولن نسته الطلی طلائک ضمی والفک قصری بله بیونلر احناق معنایه الطلیه
 طلائک ضمی ولامک سکونیه واحدی بر بیون عنق واحد معنایه وابلو عروله فرا ابتدی مز یوزک واحدی
 طلاء در الا طلاء همزه ناک کسری والفک مدبله بیون اکلک بقال اطلی الرجل اذ لمالت عنقه لوت اولغیه
 الطلاء طلائک ضمی ولامک فخیله حسن وقبول معنایه بقال ما علیه طلاء طلاء طلائک فخیله بمعناها
 الطلاء طلائک کسری والفک مدبله شول خمره دیرل که تلثانی کیدوب تلثی فالج طلی اولنه وجم طلیقه سی
 مز یون می بخته دیرل وکاه اولور رحرک کند سنه دخی طلاء دیرل رحرک استی خوب الی بدن اتوری فی نفس
 الامر طلاء اولد غیجون دکل نه کم قورده حسن تعبیر ایچون اباجعه دیرل اهل کرم معنایه وطلا قطره
 دخی دیرل وهر نسته کده وایچون سورلور قسمی اوله کاطلا دیرل وطلا شول قازقه اولن ابله دخی دیرل انکله
 قوزینک یاغی بغلر الطلی طلائک ففی ولامک سکونیه بر سنه دیرل ولسور غک الا طلاء کسری ویا ناک تشدید
 طلیان من الباب الثاني التلی فخیله ولامک کسری وتشدید بله دواسور غک الا طلاء کسری ویا ناک تشدید
 والفک مدبله افتعال بانیدن کذلک دواسور غک معنایه تقول تطلیت بر واطلیت التطلیه علی وزن التریه
 برکسنه فی مریض ایتک تقول طلیت فلان تطلیه اذا مرضته الطلاء طلائک ففی ولامک تشدید ویا ناک
 مدبله مکافوزی اوزن فان تخون معنایه ویکار قوشک اسمی در الملاء میمک کسری ویا ناک سکونی والفک
 مدبله وز ولامک اولن یرکه دکنلو انجلر بتون المطالی میمک ففی ولامک کسری ومدبله شول یرکه وحشی
 جانور لانه یا ویرلن بسلر کرک اهو کرک اکاشیه اولنلر الطمو فخیله وواوک تشدید بله صوطا شوب مرتفع
 اولقی بقال طما الماء یظمو طمو اذا ارتفع وملا النهر الطمی طلائک ضمی ویا ناک تشدید بله بمعناه بقال طمی الماء
 یطمی طمی اذا ارتفع کذلک وطموع ورت ارم یضو ورفه قیام کویستر نمکه دخی دیرل بقال طبت المرأة وزوجها
 اذا ارتفعت به الطمی طلائک ففی ویمک سکونیه سرعته یجک بقال طمی یطمی مثل طم بظم اذا مر مسرع الطما
 طلائک ففی والفک قصری بله طلائک زیاده صوسر لقدن بوکره یا شمس بقال طلی المعیر یطی طما من الباب الرابع
 الطلی طلائک ففی ونونک کسری ومدبله زیاده صوسر اولن دوه بقال بعیر طن التطیبه علی وزن التریه دوه
 ذکر اولن مرضی ازاله ایچون علاج ایتک تقول طنبیه تطیبه اذا عالجته من الطنا الا طناء همزه ناک کسری والفک
 مدبله دیری قالیق محله استعمال اولنور بقال هذه حیه لا تطی ای بعش صاحبها تقتل من ساعتها ویا ناک صلی

همزه در ته کباب همزه ده ذکر اولن شد الطی طلائک ففی ویا ناک تشدید بله بر سنه دیرل دورمک تقول طوبت الشی
 طما من الباب الثاني وطلی اجلعه قصم ایتکه دخی دیرل بقال طوی یطوی طیا اذا تعمد للجوع ویرکسندن دوستلنی
 کسوت اعراض ایتکه دخی دیرل بقال فلان طوی عنی کشفه اذا عرض بود الطیه طلائک کسری ویا ناک تشدید بله
 بر دورلی دورمک جلسته ویرکبه کبی بناء نوع اوزن الطوی طلائک ففی والفک قصری بله اچ اولمق بقال طوی
 یطوی طوی من الباب الرابع اذا جاع الطاوی وواوک کسری ومدبله اچ اولن کسنه الطیان طلائک ففی ویا ناک
 تشدید بله بمعناه بقال طوی فهو طاو وطلیان الطوی طلائک ففی وواوک کسری ومدبله قار فی ارق اولن کسنه
 ضامر البطن معنایه بقال رخل طوی البطن ای ضامره التطوی فخیله وواوک کسری وتشدید بله دبو شرمک
 بقال تطوت اخیه اذا تحوت و تحوی ماء مهله ابله ابلان دیو شرمکه دیرل الطیه طلائک کسری ویا ناک تشدید بله
 نیت معنایه وخیل ایتدی طیه منزل معنایه ومقصود معنایه کور تقول مضی الطیه ای لیتیه الی انتواها و
 بقال بعدت عناطیته وهو المنزل الذي انتواه و بقال طیه بعبدة ای شاسعة وشاسع شین معجدهن صکره سین
 مهملة ابله کذلک بعید معنایه در طوی طلائک کسری ویا خود شمی والفک قصری بله شام شر بعه بر موضعک
 اسمی در شول کسنه کدبوی منصرف قلدی پروادک یا خود بر مکانک اسمی قلوب نکره اعتبار ایتدی ویشول
 کسنه کلا یصرف قلدی بر شهرک یا خود بر بقعه ناک یعنی بنای مشمل بر یرک علی قلدی و طوی ضم طایله طوی
 کیر در کسر طایله و طوی مکرر ومضاعف اولن نسته دیرل ومفسرین باری تعالینک المقدس طوی دبدکی
 قولن طوی مرین ابله تفسیر ایتشلر در قدس مرین معنایه حسن ایتدی المقدس طوی نیت فید البرکه
 والتقدیس مرین معنایه در ذو طوی طلائک ضمی والفک قصری بله مکة مشرفه ده بر موضعک اسمی در
 الطویه طلائک ففی ویا ناک تشدید بله ضمیر قلب معنایه الطوی طلائک ففی ویا ناک تشدید بله شول قیودر که
 ایچی یا بلش اوله بر مطوی معنایه الطایه علی وزن الحاله طام اوزری سطح معنایه و طایه خرما سره جک
 یرده دخی دیرل و بومقام صاحب صراح طایه کله سنی توده خرما ابله تفسیر ایتشلر مناسب دکلوز بر توده
 خرما خرما یغنه دیرل الا طواء همزه ناک ففی والفک مدبله ناک بدنه اولن بوکر که سیز نکندن پید اولور
 طریق الشعم معنایه الطهو طلائک ففی وهانک سکونیه ات بسو ورمک طلیخ معنایه ویرنسنه فی الشیمکه
 دخی دیرل وفی الحدیث فاطهوی اذ ای فاعلی ان لم احکم ذلک الطهی طلائک ففی وهانک سکونیه بمعناه بقال طها
 یطهو من الباب الاول ویطها من الباب الثالث طها و طها و طهو کیمکه دخی دیرل بقال طها الرجل اذا هب فی
 الارض مثل طها و بقال ایضا طهت الابل اذا هب فی الارض الطاهی هانک کسری ومدبله اشخی طباخ معنایه
 الطها طلائک ففی والفک مدبله طخاده لغت در خاء معجبه ابله سحاب مرتفع معنایه بقال ما علی السماء طها
 ای خزعة وقزع قافک وزای معجبه ناک فخیله بلوت پاره سنه دیرل طهی طلائک ضمی وهانک ففی ویا ناک
 تشدید بله تمیدن بر جماعتک اسمی در که نه لیه نسبت اولن شلر در که انلر مالک بن حنظله ناک او غالی ابو سود
 وعوف وحبش در الطهوی طلائک ففی وهانک سکونی ویا ناک تشدید بله ذکر اولنن جماعته منسوب اولن نسته
 وبعضیلر های مفتوح قلدی بر قیاس اوزرینه فصل الطاء الطی طلاء معجبه ناک ففی ویا ناک سکونیه اهوکه
 معروف قدر الا طبی همزه ناک ففی ویا ناک کسری ومدبله جعی قلنی بقال ثلث لظب و بواصله افعل ووزن اوزره
 ابدی عینک غمه سن کسره یبندیل ایتدی لر صیانه لیا و طی طیه ناک دخی جعی کلور او و جری معنایه علی ما
 سبی الطبا طلائک کسری والفک مدبله جعی کثری الطی طلائک ضمی ویا ناک کسری ویا ناک تشدید بله فحول ووزن
 اوزن کذلک جعی کثری مدبله ندی کبی معنایه الطبیات فخیله کذلک جعی وطلی کذلک طلائک ففی ویا ناک

طوا

طها

طبا

طبا

طنا

کذلك ظلمه خذ دن تجاوز ايتك العدو ومنتبه وواو تشديد بله بمعناه كذلك يقال عد عليه عد واعدوا
 وعدا ومنتبه قوله تعالى فبسمو الله عدوا غير علم وقرأ الحسن عدوا مثل جلوس وعدو عينك فتي ودالك
 سكونيله ات سكرت كه دخي ديرل عد عينك فتي والفك قصر بله واخرنك بناسي ايله بر فعلدر كه انوكله استثناء اولنور
 كرك مايله استعمال ولفسون كرك ماسيز تقول جاءني القوم ماعد از بد او جاوئي عد از بد اعدانك مابعدن عدا
 ايله منصوب قلوب فاعلن تحتند مضمر قلسن وتجاوز معناسنه ده كور يقال عدا بعدوه اذا جاوزوه ويقال
 ماعد افلان ان اصنع كذا المعدى ميمك فتي وعينك سكوني ودالك فتي والفك قصر بله تجاوز وعمل تجاوز
 معناسنه دخي كور يقال مالي عن فلان معداى لا تجاوز الى غيره التعدي على وزن التريية كيجور ملك التعدي
 فحتنه ودالك كسرى وتشديد بله كجك تجاوز معناسنه يقال عديته فتعدي اى تجاوز وتعديه كوز يابندر مع
 دخي ديرل يقال عدا ترى اى اصراف بصرك عنه وتعدي ظلم صريح ايتك معناسنه دخي كور يقال تعدى عليه اذا
 ظلم ظلم الصريح العدا وان عينك فتي ودالك سكونيله ظلم صريح الاعتداء همزه نك وتانك كسرى بله بمعناه يقال عدا
 عليه وتعدي عليه واعتدى العواى عينك فتي ودالك كسرى ومد بله عوايق يقال عواى الدهر عوايقه العدو
 عينك فتي ودالك سكونيله دره نك بر جاني العدو عينك كسرى ودالك سكونيله بمعناه هالقه فيها قال الله تعالى
 وهم بالعدوة القصوى العدايات عينك فتي ياخود كسرى ودالك فتيه جعي جوانب وادى معناسنه واعدوا
 ابتدى عدوه وعدوه وخبلة وكسره مكان مرتفعه ديرل العدوى عينك فتي ودالك سكوني والفك قصر بله والى
 اولان كسنيه في طلب ايتك خصم كدن انتقام الماغيحون وعدوى معاوت معناسنه دخي كور وعدوى سرايت بدن
 مرضك سرايته دخي ديرل كرك كيجيك مرضى ولسون كرك غيرى ولسون وفي الحديث لا عدوى اى لا بعدى شئ شيا
 الاعداء همزه نك كسرى والفك مد بله سرايت يتدومك يقال اعدا فلان فلان من خلقه او من علة به وجرب واعدا
 معاوت قلعه دخي ديرل تقول استعدت على فلان الامير فاعدتني اى استعنت به عليه فاعانتى واعدا التى سكرت درم
 دخي ديرل يقال اعدت فرسى اذا احتضرتة واستحضار حاه مهمله ايله اتى سكرت درمكه دخي ديرل واعد اكله
 تجاوز ايدوب جورا ايتكه دخي ديرل يقال اعدت في منطقك اذا جرت المعدي عليه ميمك فتي ودالك كسرى ويانك
 تشديد بله اوزر بنه اطاله لسان اولنوب جورا اولنان كسنيه واويابه دوغشدر استثقال الاستعداد همزه نك وتانك
 كسرى بله معاوت طلب ايتك العدو عينك فتي ودالك فتي والفك مد بله على وزن الغلواء شول مكاندر كه
 لوزر نه اوزن برقرار اولميه يقال جئت على مركب دى عدوا اى ليس بمطمين بود ذكر اولنن اصمى وابوز بدر وايه
 دروغلو اغين معجه ايله اول شبايه ديرل وعدوا الشغل كذا لك مواع شغل ديرل وعدوا كذلك اوارا قلعه دخي ديرل
 بعد دار معناسنه المتعادي ميمك فتي ودالك كسرى ومد بله شول مكاندر كه دوز اولنوب متفاوت اوله ويقال
 ارض متعاده اى ذات حجرة وخالق وجره حشرات بالارنه وخالق رده ولان يار قلعه ديرل العدوان فحتنه
 زياده سكر دجي كسنيه يقال انه لعدوان اى شديد العدو ويقال ذئب عدوان يعدو على الناس يعني خلايق اوزن
 جملة قيلرو منه قولهم السلطان ذو عدوان وذو يدوان يعني اتى سر عتبه ودلى حكومتده جري يدور عدوان عينك
 فتي ودالك سكونيله بر قبيله نك اسمي در كه انوك يا باسى عدوان بن عمرو بن قيس عيلان ندر العاديه دالك كسرى
 ويانك تخفيفيله شول دوه در كه دكنلو اغاج اولنوب حص ديد كاري اوتى لوانيه العواى عينك فتي ودالك
 كسرى ومد بله جعي ذكر اولنن دوه لم معناسنه العاديات دالك كسرى بله جعي وعاديات سكر دجي ايله دخي ديرل وعاديه
 ظلمه وشده دخي ديرل العدوى عينك فتي ودالك كسرى ويانك تشديد بله شول كسنيه در كه يياده اولوب سكر درل
 ووبو عاد كسنيه جعي در غاز ايله غري كى وعدوى قريش قبيله سندن عمر بن الخطاب قومي در كه اول عدوى

بن كعب

بن كعب بن لوى در كه جد اعلا لى نضر در وائلره نسبتك عدوى ديرل وعدى بن مائة ذى الرمه ديكلمه معروف
 شاعر ك قومي در وعدى بنى حنيفه ده وعدى فزان ده بر كسنيه نك اسمي در بنو العدويه فحتنه ويانك
 تشديد بله حنظله قبيله سندن بر قومك اسمي در العدويه فحتنه ويانك تشديد بله بهار اى يكد كدن
 صكره بن نبأ تاندن در كه كوجك عجل اول حيند پير اقلنوب اتى دوه اولنر يقال اصاب الابل عدويه عاديه
 دالك كسرى والفك مد بله بر كسنيه نك اسمي در وگاه اولو راني قصير ايدرل رنتم كم بعض اشعار ده واقع اولمشدر
 العدوى عينك كسرى وذل معجه نك سكونيله شول كين در كه اتى يعمور صوينندن غيرى نسنه صور ميه
 وعدى كذا لك رموضك اسمي در العدا عينك فتي ودالك تخفيفيله طير اى خوب اولن رالعدوات فحتنه
 جعي اراضى طيبه الترب معناسنه العديه عينك فتي ودالك كسرى ويانك تخفيفيله طير اى خوب اولن ر
 يقال ارض عذيه مثل خربة وخر مباءه موحده ايله خراب معناسنه در العراء عينك فتي والفك قصر بله او او كى
 واو او ربه سى فنائى دار وساحه دار معناسنه العراء عينك فتي والفك قصر بله بمعناه وعرة كذا لك زياده
 صغوغه ديرل شدت بره معناسنه العراء عينك فتي والفك مد بله جعي رفضا معناسنه قال الله تعالى لنبيذ بالعراف وهو
 مذموم غروى عينك فتي ورائك سكوني والفك قصر بله بر ديه نك اسمي در العروة عينك فتي ورائك سكونيله
 كوكلك ايلكي كذا كادوك كجور ووزن ووزن قولينه دخي ديرل كه معروف در وعرة شول اتجه دخي ديرل كه رده
 برقرار اولوب زابل اولميه وگاه اولور ياي دار اولن جماعتي ذكر اولنن اشجان تشبيه ايدرل وعرة ارسلانه دخي
 ديرل ووسيدن در كه رجالدن بعضه عروه قسيه اولنور العرو عينك كسرى ورائك سكونيله خالى اولنر يقال
 اتاعرو منه اى خلوا العرو عينك فتي ورائك سكوني ايله بر نسته في احاطه ايدوب ستر ايتك تقول عرو لى
 هذا الامر الاعتراف همزه نك وتانك كسرى بله بمعناه تقول عرو لى هذا الامر واعترافى اذا غشيت وعرو بر كسنيه نك
 احسانى طلب ايدوب اونه قوغه دخي ديرل تقول عرو لى الرجل اذا لمست به وايتته طالبا وهو معرو واعتراف
 ذكر اولنن وجه اوزن كلوب قوغه دخي ديرل يقال فلان تغروه الاضياف وتعتريه اى تغشاه العريه عينك فتي
 ورائك كسرى ويانك تشديد بله شول خر ما اغا جيدر كه انوك صاحبي لى بر محتاج اولان كسنيه ايه انك ميوه سن
 السون ديو عاريه ويره پس بوفعيه يعني مفعوله اولور ووبو كه هاء تانيت داخل اولدى افر ابدال كراولنوب
 عدا ادا سمان اولد غيچون خليه واكيله كى ونايله بو بنوزله اوريلوب اولن حيوانه واكيله جاتورل بيدوكى
 حيوانه ديرل وكر عريه في نخله ايله ذكر ايتك هاي ترك ايدوب نخله عري ديرل العرا عينك فتي والفك
 قصر بله جعي وفي الحديث انه رخص في العرا بعد نهيه عن المزانية لانه رجاء تاذى بدخوله عليه فبحاج الى ان
 يشتر بهامنه بشي فرخص له ذلك ومزانية بامه موحده دن صكره نوله اغ ياشنه اولان خرماى بيع ايتكه ديرل
 وعرة شول بله ديرل كه صغوق اولنر بارده معناسنه يقال ان عشتنا هذه لعريه ويقال اهالك فقد اعرى بى اى
 غابت الشمس ووردت العريه يعني اهلك صاقر زير اكون طولنوب هو ابرودته يوزن طوتدى العراء عينك
 فتي ورائك فتي والفك مد بله غلواء وزنى ووزره اسمك برودى كه ابتداء تزدوكى حيند اولور يقال منه عرى الرجل
 على مالم يسم فاعله فهو معرو وغلواء غين معجه ايله اول شبايه ديرل العرى عينك فتي ورائك سكونيله جيلق ولى
 يقال عرى من ثيابه يعرى عرا من الباب الرابع العارى ورائك كسرى ومد بله جيلق اولان كسنيه العراى عينك فتي
 ورائك سكونيله بمعناه العريانه وزن مزبور اوزره موثي يقال رجل عار وعريان وامرأة عريانه زيراشول
 صفت كه فعلا وزنى ووزره اوله ضم فائله انوك موثي هابل اولور لاعراء همزه نك كسرى والفك مد بله بر كسنيه
 جيلق ايتك واعر بر كسنيه دوستندن يوز جوروب ايهال ايتكه دخي ديرل يقال اعراء صديقه اذا تبعها منه

عدا

عرا

ولم ينصره التعزية على وزن التريمة بضم التاء يقال عزيتك تعزية التعزية فتحتهله ووزنك كسر
وتشد بذه صويحبي تقول عزيتك تعزية المعازي ميم في وزنك كسري ومد يله اعضاء انسان دن احو
اولان يرز بقال ما احسن معازي هذه المرأة اي بداهها ووجهاها وكاه اولوز معازي كله سمك ياسني حرق
بحر مجر اسنه اجر ابدوب ضرورت شعرا يحون حذف ايمرل جوارده حذف ابتد كرى كى نته كم شاعر ك اين
على معازي وصحات ديدكي قولنده واقع اولشندز الاصر راء هنريك كسري ووزنك كسري ومد يله اى مران ابدوب
بناك تقول عز ورت العرس اذار كته عز وياهو على وزن افعو على ورمشك نسنيه دى مبتلا اولم استعمال وتبر
تقول عز ورت مننه امر اقبجاي ركت العز وعينك في وزاي امجه نك سكونيه ر كسنيه بابا سنه نسبت ايمر
التعزية على وزن التريمة بضم التاء يقال عزونه الى ابيه وعزيه اذ انسجته اليه وتعزيه صبر ابتد ر مكه دى ديرل تقول
عزيتك تعزية الاعزاء همزه نك وتانك كسر يله منسوب اولمق التعزية فتحتهله ووزنك كسري وتشد بذه
بغمناه يقال اعزى وتعزى اذا انشئ وانسب وتعزى صبرا نكه دى ديرل تقول عزيتك تعزية العزاء عينك في
والفك مد يله اسمدر انساب معناسندن وفي الحديث من تعزى بعزاء جاهلية فاعضوه بهن ابيه ولا تكدر
يعنى شول كسنيه كه جاهليت نسبى ايله نفاخر ابد سيز كايابا سمنك ذكرن ابصر دك و ذكرين تصبر م ايك كتاب
طريقيله موب نك تاكه انساب ايتدى محلك حقار قى صريح اولمغله نفاخرى بى وجه اولد و فى ظاهر اوله عز
صبره دى ديرل العزة عينك كسري ووزنك تخفيفيله خلا يقدر بلوك اخر نك اولان هايادن عوضدر العزى
عينك كسري والفك قصر يله فعل وزنى اوزده جمع فرق ناس معناسنه العزون عينك كسري ووزنك
ضمى ومد يله كذلك جمع العزون ضمتهله كذلك جمعى ولم يقولوا عزات كما قالوا ثبات وثبات ناك ضميه كذلك
جماعات معناسنه در منه قوله تعالى عن النبي وعن الشمال عزين وقال الاممى يقال فى الدار عزون اى اصنى
من الناس العسوة ضمتهله ابرئسنة قور يوب ر ك اولمق العساء عينك في والفك مد يله بغمناه يقال عسى الله
يعسو عساو عساء اذ ايمس وصلب وعسوال غلدن ر ك اولوب ناسور بغمناه دى ديرل يقال عست يله تعسو عسا
اذا غلظت من العمل عسى عينك ضمى وسينك كسري ويانك تشد بذه زياده پير اولمغه ديرل يقال عسى الله
يعسو عسياه اذ اولى وكبر مثل عتاو قال اغليل يقال للشخ قد عساو ويقال للنيات اذا غلظ قد عساو وفيه لغا
اخرى عسى من الباب الرابع العاسى سينك كسري ومد يله خرم اصلقى العساء عينك في والفك قصر يله اخر ماله
قورق اولوز دن اول اولان مرتبه عسى عينك في والفك قصر يله افعال مقاربه دن در و بوند معنى طبع
واشفاق واوردر واشفاق حذف معناسنه در و بوند تصرف اولناز و رايو رصيفه ماضى در كه حال معناسنه در تقول
عسى زيد ان يخرج وعست فلانة ان يخرج بس زيد عسانك فاعلى وان يخرج مفعولى در كه خروج معناسنه در
بو قدر وار ك بونك خبرى اسم اولماز يعنى عسى زيد منطلقا ديجرل و اما عربلر ك عسى الغوري ابو ساد بديكرى
شاذر نادر كه ابو سنا موضع خبره وضع اولشندز و الامثال جارى اولن نسقه غيرى موضع جارى اولماز
مثلك اصلى بودر كه ر قاج كسنيه بر مغاير صعيد قد معان انك اوز ريه بقاش وكاه اولوز عسى كاده يه تشبه
اولوز ب كند و دن صكره كن فعل ان كله سيركلور و مثلا عسى زيد منطلق ديرل وعسيت ان افعل ذاك ديرل
سينك فقيهله وعسيت ديرل سينك كسري يله ايكسى دى لغتدر و قري فهل عسيت بالكمصر والفتح وعسيت ان افعل
ذلك ديرين مغر دموت ايجون وعسيتن دير سن جمع مؤنث ايجون وعسيتن دير سن جمع مذكر ايجون و بوند
مضارع واسم فاعل كلوز عسى جميع قرانه بارى تعالى جانيندن وجوبه دلالات ابدى الا عسى زمان طلفكن ل
يبدله از واجات كريكه سى وابو عيله ايتدى عسى بارى تعالى دن ايجاب ايجون در پس بو عرب طابقه سندن
صادر اولن ايكى لغت كرى اوز ريه اولوز زير ام دلول عسى رجوا يقين در العشى عينك في ويانك تشد بذه

اخشام خازنه بن بتسو غازنه و رجه كچن و قندير العشي و زن مزبور اوزن معناه نقول اقيته عشي امس وعشية
 امس العشيان عينك فمي وشينك فمي و يانك تشديد يله عشيك تصغيري كه مكر نه مخالف كلسد رگو ياكه عشيان
 تصغيرا ميشد در عينك فمي و يانك تشديد يله العشيانا عينك فمي و يانك كذلك تشديد يله جمعي العشيان عينك
 فمي و يانك فمي و يانك كسر يله عشي كله سنك تصغير بدر عند البعض العشيانا و زن مزبور اوزن
 جمعي العشية عينك فمي و يانك كذلك فمي و يانك كسر يله عشي كله سنك تصغير بدر عند البعض
 العشيانا و زن مزبور اوزن جمعي العشاء عينك كسري والفك مد يله اخشام يله بتسو مابيني عشي معناسنه
 العشاء ان عينك كسر يله تشبيه سي اخشام يله بتسو معناسنه و رقوم شو يله زعم ايتد بلكه عشاء و ال شمس دن طالع
 فجر و لك اولن زمانه اطلاق اولنه العشاء عينك فمي والفك مد يله ذكر اولن وقت اكل اولن طعامك اسمي در غذا
 كله سنك مقابلي در العشي عينك فمي والفك قصر يله كچه كورمك شب كورلك معناسنه وعشي دوه كچه او ثلغه
 دخی در ايقال عشت الايل بعشي عشاء من الباب الرابع اذ انعشت العشي فختبئله وشينك كسري وتشديد يله كچه
 ايله او ثلغ مق و بعشي كچه طعامن عكه دخی در ايقال عشي فختبئله وشينك كسري وتشديد يله كچه
 ولا تقبل ماني عشاء لا عشي همز مك فمي والفك قصر يله كچه كورمك كسسه العشاء عينك فمي وشينك سكوني
 والفك مد يله كچه كورمك عورت العشاء و ان عينك فمي ايله و او يله عشاء تشبيه سي وعشا و شول ناقة يه دخی
 در ايكه او كند اولن نسنه ي كورمك يله هر نسنه ي قار شد رمدن خالي اوليه يقال ركب فلان العشاء اذ خبط
 امره على غير بصيرة و فلان خابط خبط عشاء لا عشاء هر مك كسري والفك مد يله شكور قاني يقال عشاء الله
 فبشي بعشي عشاء من الباب الرابع و هما بعشان و لم يقولوا بعشان لان الوافي الواحد لما صارت ياه لكسرة ما قبلها تركت
 في التشبيه على حالها العشاء يانك فمي وشينك كسري و مد يله كچه كورمك اطهار ايتك يقال تعاشي اذ اري من نفسه
 انه اعشى الا عشي والفك وشينك فمي و يانك تشديد يله عشاء يه منسوب اولن نسنه العشي فختبئله و يانك
 تشديد يله عشي يه منسوب اولن نسنه العاشية شينك كسر يله كچه ايله او ثلغ دوه وفي المثل العاشية نهج الابية
 يعني كچه ايله دوه او ثلغاني حرك اوله و يعني اولد خي اني كورب او ثلغه بشلر العشي عينك فمي وشينك سكوني
 بطاهر اولماين نسنه يه ركب اولق العشي عينك فمي وكسري وشينك سكوني معناه يقال اوطاقي عشي
 وعشي وعشي اي امر املتسا و ذلك اذ اوقعته في حيرة او بلية وعشي عينك فختبئله كچه ايله اولندن ربه
 و رجه كچن زمانه دخی در ايكه او زنده اي اوزن وعشي مطلقا كچه قرا كونه دخی در ايقال اخذت عليهم بالعشي
 اي بالشواد من الليل وعشي عينك فمي ايله تش شعله سنه دخی در ايقال عشي عينك فمي وشينك سكوني كچه ايله
 قصيد ايتك تقول عشيته اذ قصيدة ليلا و اصل بودر بعد هر نسنه يه قصد ابدن كسسه يه العاشي ديد بلكه وعشي بصير
 ضعيه لبر اتشه استدلال ايتك دخی در ايقال عشيته الى النار اعشوا اليها عشا اذ استدلت عليها بصير ضعيف
 وعشي و نسنه دن و نوب غيري نسنه يه توجه ايتك دخی در ايقال عشيته عنه اذا صدت عنه الى غير منه قوله
 تعالى ومن بعث عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانافوه و له قرين و تقيض تقدره در ايقال عشيته طعامني بدرمكه دخی
 در ايقال عشيته فختبئله اذ اطعمته عشاء التشبيه على وزن التربة كذلك كچه طعامن بدرمك يقال عشيته تشبيه
 و يقال عشي ايتك ولا تغتر اي لا تغفل و تشبيه بر كسسه يه و فملايت ايتك دخی در ايقال عشيته عنه اذ ارفقت به
 مثل فحيت عنه و تشبيه دخی عباد معجبه و حاء مهمله ايله رفق ايتك دخی در ايقال عشيته فمي والفك قصر يله دكلكه موث
 معاعي و در يونك الفند مد جار زد كلد رفرا ايتدي اولن كچه عرافه پيدا اولدي هذه عصا ايتك و عليها ايتك عصا قراء
 ايتك در ديبی وفي المثل العصا من العصبة اي بعض الامر من بعض و جوهری تفسيری در لكی تمنع عصا
 عصبة فم عين و فتح صاد له ضبط او تشديد و تقدر رجه عصا جقدن حاصل اولور معناسن مشعر اولور الامر العظيم
 من الشئ القليل معناسنه پس جوهری تفسيرين مطلق قلسه انساب اولور دي العصوان فختبئله تشبيه سي العصي

عینک ضمی و صادق کسری و یانک تشدید بدله جمعی عصار معنایسته العصبی کسر ثبتله و یانک تشدید بدله کذلک
 جمعی و یونک اصلی فاعول وزنی اوزن در عین مکسور قلندی مابعد تابع فاعله الاضی همز منک فعی و صادق
 کسری و مدله کذلک جمعی عصار معنایسته زین ایله از من کسری و کاه اولور القای عصاره اقامت معناس
 دیرلر منه قولهم التي عصاهذا قام وترك الاسفار و یو عرب طافه سی مایینند مثل در و کاه اولور شق عصاره
 لفرق معناسی مراد اولور کاهل فی الجوارح قد شقوا عصار المساین ای اجتماعهم و ابتلا فهم و اشتقاق عصاره
 مخالفت مراد اولور یقال انشقت العصای وقع الخلاف و غیر بلك لا رفیع صفاک عن اهلاک دینه لبله معنای
 تا ذب مراد اولور و عصار فرسک دخی علی در و فی المثل ركب العصار قصیر و بومثلک عصاره مراد حذیه الارشک
 فرسی در و ركب صیغه ماضی اوزن در و قصیر حذیه الارشک مصاحبی اولن کسنه نک اسمی در که اول قصیر بن
 بعد الخبی در و غیر بلك انه لضعیف العصار بد کله مراد چوبان رعیند رفیق و ملائمت اوزن در دیکدر
 و کاه اولور عسی ذکر اولنور عینک و صادق کسری و یانک تشدید بدله و قوش قنادند اولن ککل مراد اولور
 العصبو عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عصبوت به بالعصار اضر بنه بها و عضو یان یی بقله
 دخی دیرلر العصب عینک فعی و الفک قصیر بدله مصدر در مطلقا اوزن معنایسته بقال عصبی بالسیف بعضی
 من الباب الرابع اضر به الاعتصاء همز منک و تانک کسری و الفک مدله عصاره طینی بقال فلان یعنسی
 علی عصای بشوکا علیها و فلان یعنسی بالسیف ای یحمله عصاره عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عاصی اولن
 العصیان عینک کسری و صادق کسری و یانک تشدید بدله المعصیه عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عصاره
 بعصیه عصاره عینک و معصیه العاصی صادق کسری و مدله عینان ایدی کسنه العصبی عینک فعی
 و صادق کسری و یانک تشدید بدله عصاره عاصی شول طیره دخی دیرلر کفاتی طور میوه و یودخی عاصی مذکور
 کبی یانی در المعاصاة عینک ضمی ایله عاصی اولن الاستعصاء همز منک و تانک کسری و الفک مدله عینان بقال
 عاصاه مثل عصاره و استعصی علیه الاعتصاء همز منک و تانک کسری و یانک تشدید بدله بکر دیرلر بقال اعتصت الثرة
 اذا سدت الاعصار همز منک کسری و الفک مدله باغ حبوخی شاخه ویر منک بقال اعصار الکرم اذا خرج عینله
 و عیدان عودک جمعی شاخه معنایسته عصبه عینک ضمی و صادق کسری و یانک تشدید بدله سلم قبیله سندن
 بر جماعتک اسمی در العنصوت عینک و صادق کسری و یانک تشدید بدله صاچک بیلوکی العنصی عینک
 فعی و صادق کسری و مدله جمعی و عنامی بیلو بیلو کبتن اولنره دخی دیرلر کفاتی اوزن اوله بقال فی ارض فلان
 عناص من التبت و هو القلیل المتفرق و از اولن ماله دخی دیرلر بقال مابقی من مال فلان الاعنص ای شی یسیر
 العضو عینک ضمی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عضلک واحدی که معرف و قدر العضو عینک کسری و صادق کسری و یانک تشدید بدله
 بعنانه لعه فی العصبه علی وزن التریه فیوفی عضو اعضاء یان لوق بقال عضیت الشاة تعصبه اذا جرت بها و مطلقا
 تفرق معنایسته دخی کور بقال عضیت الشی تعصبه اذا فرقت و فی الحديث لا تعصبه فی میراث الا فیما حل القسم بقی
 ما لا یحل القسم کلیمه من الجوهر و نحو هافلا یفرق و ان طلب بعضهم القسم لان فیهم ضرر علیهم او علی بعضهم و لکنه
 یباع بقیهم بقیه بقیه العصبه عینک کسری و صادق کسری و یانک تشدید بدله یان و بیلو العضو عینک کسری و صادق کسری و یانک تشدید بدله
 و مدله جمعی یان و بیلو کله معنایسته قال الله تعالی الذین جعلوا القرآن حین کبعضیلر یونک واحدی عصبه در نقصانی
 و اودرو بعضیلر نقصانی هادر دیشدر شکم باب هاده ذکر اولنشدرو اجمعی ایتدی فی الدوافر من الناس و عزون
 من الناس و عضون و اصناف دیرلر جمعی بر معنایدر الا عطاء همز منک کسری و الفک مدله ویر منک
 و اصلا دوه منک مطیع اولمنسته دخی دیرلر بقال اعطی البعیر اذا التقاد ولم یستصعب العطاء عینک فعی
 و الفک مدله اسم در بخشش معنایسته و یونک اصلی عطا و در و اوله زرا بو عطوت دن مأخوذ در

عصا

عصا

وعرب

وعرب طافه سی و اوی و یانی همز یه قلب یدر قین الفین صکره واقع اولسنه ز راهمه حرکتی تحمیل و اودن
 و یانک اقوی در و هم و اوی و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله
 تا نیت الخاق ایتسه ل بعضیلر مهموز قلوب عطا و در و اودن و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله
 فحینه معنای عطا و ان ورد یان دیرلر الاستعطاء همز منک و تانک کسری و یانک تشدید بدله عطا طلب عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله
 کسری و تشدید بدله کذلک عطا طلب عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا طلب عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله
 سکونی و الفک مدله عطا سی جوق اولن کسنه و یونک تشدید بدله و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله و یانک تشدید بدله
 مذکور من فرق اولنر المعاطی عینک فعی و یانک تشدید بدله جمعی عطا سی جوق کسنه ل معنایسته المعاطی
 عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله کذلک جمعی بقال قوم معاطی و معاط قال لا خفشی هذا مثل قولهم مفاتیح
 و مفاتیح امان و امان و امانی مقاصد معنایسته العظیبه عینک فعی و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 همز منک فعی و عینک سکونی فعل یجب در نه عجب ویر عجبی معنایسته و یونک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 لی العطوی عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 ای مو ائیه سهله العطا عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 بالید المعاطاة عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 طانک کسری و مدله ایی اخذ معنایسته و فی المثل عا ط بعیر اواط و اواط طو یحق زرد یعنی اخط و یحق نخته
 در عینک اخذ مباشرت ایدر التعطیبه علی وزن التریه خدمت عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 التعاطی اذ فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 ایدوب اکاشغول و لمعه دخی دیرلر بقال فلان تعاطی کذا ای یخوض فیہ و تعاطی باب مغالنه دخی کاور
 بقال تعاطینا فطوطه ای غلبته فی المعاطاة و تعاطی ایاغک بر مقبری اوزر بنه قالقوب اللرن قالد و مغه دخی دیرلر
 و قبل فی قوله تعالی فتعاطی فقرای قام علی اطراف اصابع رجلیه ثم رفع یدیه فضر بها المعطی عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله
 سکونی و طانک کسری و مدله ویر عجبی و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 دیرسن یانک فعی و تشدید بدله معطی کله سن یانی متکلمه اضافت ایتکله و جماعته خطاب اولن دخی هل انتم
 معطیه دیرسن ز رانوز اضافت بدله ساقط اولوب و او یا یحند ادغام اولن قد نصکره یانی متکلم مفتوح قلنشدرو
 ما قبل ساکن اولن غندن او توری و تشبیه عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 اوزر بنه قیاس بدله العطی عینک ضمی و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 عطی دیرسن و بدله دهر اسم که اند تصغیر حالند و اوج یاجع اوله علی مدی که لام الفعلی حذف اولنور قین فعل
 اوزر بنه بنا و لیسه محی کبی حیا محی تحیه دن العطاء عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 کزن کله در که وزغه دبد کری کزن کله دن بیو جکدر العطاء عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 کله دن بری معنایسته العطا عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته
 متصله فعل ماضی در ساه معنایسته یقال لقی فلان ما عجا و ما عطاء اذ لقی شدة و عجو دخی رمز قیق
 و غ و غصه ویر منک معنایسته در و یقال لقاه الله ما عطاء ای ما ساء العفاء عینک فعی و الفک مدله
 طیراق تراب معنایسته قال صفوان بن عرز اذا دخلت بیی فاکلت رغیفا و شربت علیه ماء فعلى الدنيا
 العفاء و ابو عبید ایتدی عفاء بقلعه و هلاک اولمنه دیرلر و بو غیر بلك علیهم الدبار دبد کری کبی در بد دعا
 محندن و دبار کیر و دوزک و رجوع ایتک معنایسته در العفاء عینک کسری و الفک مدله جوق اولن
 دوه قوشی بلی و جوق اولن دوه تو بنه دخی دیرلر یقال ناقة ذات عفاء العفو عینک فعی و صادق کسری و یانک تشدید بدله عطا اولن کسنه معنایسته

عطا

عفا

وشرف معنائه العالي ميک فتي ولا مک کسری ومديله جمی شرفلر معنائه العلاه عینک فتي ایله شول
 طاشد رکه اوزرینه کشک سررلر قورسون دیو وکشک کش دبد کبری طامدرکه معروفدر وعلاه اورسه
 دخی دیرلر سندان معنائه وناقیه دخی علاه دیرلرک اولده اورسه شبیه اولد غیچون بقال ناقه علاه الخلق
 العلیان عینک فتي ولا مک سکونیه کذلک برک اولن نسنه بقال رجل علیان مثل عطشان وبقال امرأه علیان
 ایضا یستوی فیہ المذکر والوثة العالیة لامک کسری به ولایت مجدک مافوقه دیرلر ارض قیامیه و ماوراء مکیه
 وانجه که اول حجاز و حجاز متعلق اولن برلدر العالی یانک تشدد بدیه عالییه منسوب اولن نسنه العلوی
 عینک فتي ولا مک سکونی و یانک تشدد بدیه کذلک عالییه منسوب اولن نسنه و بونسبت علی غیر القیاسدر
 العلیة عینک ولا مک کسری ولا مک و یانک تشدد بدیه جار طاق غرقه معنائه العلاه عینک فتي ولا مک نانینک
 کسری ومديله جمی جار طاقلر معنائه بس علییه فعلیه وزنی اوزن اولور مریقه کبی و مریقه میک فتي وزه
 مهمله نک کسری وتشدد بدیه ابله و قاف ابله سمر مکه بشلیات معنائه در پس علییه نک اصلی علیوه ابدی
 و اویا یبیدیل اولنوب ادغام اولندی زیراعلیه کله سنه اولن یا یاه نسبت اولسه و اوبیدیل اولدی دلوک
 نسبتله دلوی دیوب تبدیل ایشد کبری کبی زیر اواوک ماقبلی ساکن اولسه صحیح حکمکنه اولوب اعلال و نماز
 و بونک اصلی خود علوت دن اولد فتي ظاهر درو عینک فتي کسری یبیدیل اولمشدر مابعدنه تبعیت ایچون
 و بعضیلر ایتدی بوفعیه وزنی اوزن مضاعفدر کسری فتي وتشدد بدیه عینله زیر کلام عربیه فعلیه وزنی اوزن
 کله یوقدر فانی فتي و عینک تشدد بدیه العالیة لامک کسری و یانک تخفیف ابله شول کوندر در که دموری ثلثه
 و ارجه کیرمش اوله المعلى میک فتي ولا مک کسری وتشدد بدیه شول کسینه در که سون صاغد فتي طوارک
 صاغندن کله و معلى شعرا دن اسعر نام کسینه نک ائیک دخی اسمی در علوی عینک فتي ولا مک سکونی والفک
 قصر به سلیک نام کسینه نک ائیک اسمی در بعلی یانک فتي و عینک فتي و یای نانینک سکونی والفک قصر به اسم
 تصغیر وزنی اوزن بر کسینه نک ائیک اسمی در و بولانصبر در منون استعمال اولنار المعلى میک فتي ولا مک فتي
 وتشدد بدیه والفک قصر به قار او قلر بنک بدیجسی ابو عبیدک اسمعیدن ایتدی روایت اوزن الاستعلاء
 همزه نک و نانک کسری به یوکسک اولو عالی اولق معنائه بقال استعلی النهار واستعلاء بر نسنه نک اوزرینه
 چقوب عالی اولغه دخی دیرلر بقال استعلی الدایه اذاعلاها الاعتلاء همزه نک و نانک کسری والفک مدیه بعناه
 بقال اعتلی الدایه التعلی فتي و تشدد بدیه اندر بخله عالی اولق بقال تعلی اذاعلا فی مهله و تعلی
 عورت نفاسندن خلاص بولق معنائه دخی کور بقال تعلت المرأة من نفاسها اذاسلت و تعلی مرضدن خلاص
 بولغه دخی دیرلر المعلى عینک فتي و یانک تشدد بدیه رفیع اولن کسینه الاعتلاء همزه نک کسری والفک مدیه
 بر کسینه رفیع قلیق بقال اعلاء الله اذارفعه المعلاة میک فتي ابله بعناه بقال عالاه ای رفعه التعلیه علی وزن
 التریه بر نسنه فی فالدر و ب یرینه قومق تقول علیت الخبل تعلیه اذارفعته الی موضعه من البکرة والرشاء ورشاء
 و انک کسری به قیوانه دیرلر پس جوهر بنک عبارته من البکرة موضعی بیان ورشاء خمیری بیان اولور و مجموع
 موضعی بیان اولق احتمالی دخی و ادر اگر چه من البکرة کفایت ایدردی التعلی نانک فتي ولا مک کسری ومديله
 یوکسک ارتقا معنائه پس بونک امر حاضر نه تعالی یار جل در سن لامک فتيه و موثنه تعالی در سن
 و ثنیه سنه تعالی در سن و جمع موثنه تعالی در سن و بومعنادن فعل ماضی مشتق قلوب تعالی دیک
 جائد کدر و بوندن فتي مشتق قلیق دخی جائد کدر اما جوابنده قد تعالی در سن والی ای شی تعالی در سن
 علیک عینک ولا مک فتي و نانک سکونی و ککافک فتح اوزن بناسیله خذ معنائه در کثرت استعماله
 منزله سنه اسماء افعال دن اولمشدر اگر چه اصلی ارتقا دندر علی عینک فتي والفک قصر به اوج وجه اوزن کور

میرد ایتدی علی لفظی اسم و فعل و حرف مابینده مشترک در بود کدر که اسم حرف قعمندن یا فعل قعمندن
 مأخوذ اوله لکن حرف ابله اسم واقع اولد فتي کلامه بری برندن میز اولماز مابعدنه کل اسم مجرور اولد فتي جهندن
 مثلا علی زید ثوب دیسک حرفه واسمه محمل اولور و علی زید ثوب دیسک کله علی فعل اولغه متعین اولور علا
 یعلودن و سبب یبیتدی علی لفظنک الفی و اودن منقلب در لکن ضمیر متصل اولسه یا یه منقلب اولور و تقول علیک
 و بعض عرب فی حالی اوزن ترک ابدوب ضمیر ده دخی الفله استعمال ایدرو بعضیلر ایتدی ضمیر ده الفله استعمال
 باحرث بن کعب لغتی در و علی حروف جان دندر و اسم اولد قده اوزر نه حرف جر داخل اولور بقال غدت من علی
 ای من فوقه و حرف جر داخل اولد قده اسم اولسی متعین اولور حرف جر حرف جر اوزر نه داخل اولد غیچون
 و علی کافه معنائه اولور کقولهم کان کذا علی عهد فلان ای فی عهد و کاه اولور فتي دخی علی موضعه وضع اولور
 و عامه حروف جاننک عالی بویه در و کاه اولور علی من کله سنک موضعه وضع اولور کقوله تعالی اذاکتالوا
 علی الناس یستوفون ای من الناس و کاه اولور علی بامعنائه دخی کلو روکاه اولور علیک الزم معنائه دخی
 کاور تقول علیک زید او علیک زید معناه الزم زید العلوان عینک فتي والفک سکونیه کتابک اولی عنوان
 معنائه لغت در العلونه علی وزن الدحرجه کتاب عنوان یازمق تقول علونته الکتاب و عنونته العلوه عینک
 کسری به دوه نک یوکی تمام اولد قدن صکره اوزر نه اورلن سر بار در یا خود یوک اوزر نه اصلن نسنه در
 العلاوی عینک فتي والفک قصر به جمی سر بارلر معنائه اذ و انله ادوی کبی التلم معنائه و علاوه کذلک
 انسلک باشنه دیرلر بونی اوزر نه اولد فتي بقال ضرب علا و ته ای رأسه المعنى عینک فتي والفک قصر به کوزک
 کورمسی زایل اولق ذهاب البصر معنائه بقال عی من الباب الرابع و بر نسنه ملتبس اولغه دخی دیرلر بقال عی
 علیه الامر اذ التمس منه قوله تعالی فعمیت علیهم الانباء یومئذ الا عی همزه نک و میک فتي والفک قصر به بصری
 زایل اولن کسینه المعنى عینک فتي و میک سکونیه جمی بی بصرلر معنائه بقال قوم عی الاعاء همزه نک کسری
 والفک مدیه بصری زایل قلیق بقال اعاء الله تعالی التعمی نانک فتي و میک کسری ومديله کورلک انطهار انیک
 کور دکلکن بقال تعالی الزجل اذاری من نفسه ذلك المعنى عینک فتي و میک کسری ومديله جاهل اولوب
 کور فهم اولان کسینه بقال رجل عی القلب ای جاهل العیة عینک فتي و میک کسری و یانک فتيه موثنی بقال
 امرأة عیمة عن الصواب و عیمة القلب علی فعله العمون عینک فتي و میک فتي و مدیه جمی بقال قوم عمون العیة
 عینک فتي و میک کسری و یانک تشدد بدیه بلزک بقال فیهم عیتهم ای جهلهم الاعوی همزه نک و میک فتي و یانک
 تشدد بدیه اعمایه منسوب اولن العموی فتيه و اخر نه یانک تشدد بدیه علی لفظنه منسوب اولن نسنه ته کم
 شجوری دیرلر شجری لفظنه نسبتده و شجی غصه لودیکدر الا عیان همزه نک و میک فتيه سیله سر مست اولان
 دوه یه دیرلر المعنى عینک فتي و میک سکونیه موج کفتی و خاز و خسی کنان اتق بقال عی الموج یعنی عیا
 من الباب الثاني اذ ارمی القذی والربد التعمیه علی وزن التریة معنای بیی کیز لیوب مبهم قلیق المعنى میم اولک
 فتي و نانینک فتي وتشدد بدیه معنای کیز لو اولوب تامله محتاج اولن بیت که معروف در و قرئ فعمیت علیهم
 الانباء بالنشدید المعنى عینک فتي و میک تشدد بدیه والفک قصر به ربی وزنی اوزن مونه قریب اولان کسینه ل
 تقول ترکناهم عی اذ اشرقوا علی الموت و ربی راء مهمله و یاء موحه ایله جمادی الاول یانک اسمی در العباء عینک
 فتي والفک مدیه بلوت محاب معنائه و اوب زید ایتدی بماء شول تنون کبی نسنه در که طاعلر باشنه اولور که
 اتدن طمان ابله تعبیر اولنور غایه عینک فتي و میک و یانک تخفیفه بر طاعلر اسمی در هذبل طاعلر ندن المعانی
 میم اولک فتي و نانینک کسری ومديله شول برلدر که انده ارمات اولیه الاعاء

عما

همز نك فتي والفك مدبله كذلك ذكر اولن رل در صكه عني صادق فتي وكافك تشديد بله وعينك ضمي وميمك
 فتي ويانك تشديد بله اويله اسيسنك ادي در وعي اعماك تصغيري در ترجم طريقيله وعضيلر ايندي عني
 عاقله طايغه سندن ركسنه نك اسمي در كه اويله وقتند شدت مرارته بر قومي غارت ابدوب انلري جمله هلاك
 ايند كيون ذكر اولن وقت اكانست اولندي الاعماء همزه نك وتانك كسر بله برنسنه في اختيار ايتك تقول
 اعيتت الشئ اذا اخترته وبواعثامك قلبى در و اعتيام عيسه دن در خير لو اولن مال معناسنه ما اعماه فعل
 نجب در نه عجب از مش معناسنه پس عربك ما اعماه ديد كاري ما اعماي قلبه معناسنه در زرا اكثر يا ضلالت قلبه
 نسبت اولنور وعماي بصيرده ما اعماه ديزر زرا زياده يه تحملي اولينده نجب اولن ان العنوضه متبله وواوك تشديد بله
 ذليل اولن بقال عنا يعنومن الباب الاول اذا خضع وذل منه قوله تعالى وعنت الوجوه وركسنه بر قومك
 ما بيننده اسير اولوب اقامت ايتك معناسنه ده كلور بقال عنا فيهم فلان اسيراي اقام فيهم على اسارة واحتبس
 وركسنه خواتم نزول ايتكه دخی ديرل بقال عنت به موراي زلت وعنوي راوت بتور مكه دخی ديرل ابن السكيت
 روابي اوزن بقال عنت الارض بالنبات تنوع عنوان الباب الاول وتقي من الباب الثاني على روابيه انكسائي
 اذا طهر نبتها وبقال لم تعن بلادنا بشي ولم تعن اذ الم تنبت شيئا العنوعينك فتي ونونك سكونييه برنسنه في طهار
 ايتك تقول عنت الشئ اذا خرجته واطهرته الاعماء همزه نك كسري والفك مدبله ذليل قاق بقال اعماه اذا ذله
 واعناوت بتور مكه دخی ديرل بقال ما اعنت الارض شيئا ما انتبت التعنية على وزن التريية حبس ايتك بقال
 عنا غير تعينه اذا حبسه وتعنيه دوه سدك سور مكه دخی ديرل كجيك كتسون ديوتقول عنت البعير تعنيه
 اذا طليته بالاعنيه وسجي تفسيرها وتعنيه زجت جكر مكه دخی ديرل بقال عنته تعنيه العاني نونك كسري
 ومدبله اسير اولن كسنه العنا عينك ضمي ونونك تخفيفيله جعي بقال قوم عنا العواني فختينله ونونك كسري
 ومدبله جمع موني بقال نسوة عوان العنايه عينك كسري ايله ديلك تقول عنت بالقول كذا اذا اردت وعنايه
 زجت جكمكه دخی ديرل تقول عنت مجاحتك اعني بها عنايه وعنايه برنسنه فهم اولغه دخی ديرل وفي الحديث
 من حسن اسلام المرء تركه ما لايغنيه اي مالا بهمه المعني ميمك فتي وعينك سكوني والفك قصر بله رلفظك
 مدلولي كه معروف در المعناه وزن مزبور اوزن بعنا المعني ميمك فتي ونونك كسري ويانك تشديد بله بعنايه
 كذلك تقول عرفت ذلك في معنى كلامه وفي معناه وفي معنى كلامه ومعني نونك كسري ويانك تشديد بله زجت
 جكمش كسنه يه دخی ديرل بقال انا مجاحتك معنى على مفعول العنيه عينك فتي ونونك كسري ويانك تشديد بله
 فعييله وزني اوزن دوه سدي در كه كسنه عقد اولنوب انوكه كجيك اولنه علاج اولنور ابو عمرو روابي اوزن
 وفي المثل العنيه تشقي الخرب العنايه عينك فتي والفك مدبله زجت جكمك بقال عني يعني عنا من الباب الرابع
 اذا تعبت وتعبت المعني فختينله ونونك كسري وتشديد بله زجت جكمك مكم ونعني زجت جكمكه دخی ديرل تقول
 بعنيه وتعنيته فتعني لنعن لامك كسري وتانك ضمي ونونك فخييله صيغه مجهولدن امر در زجت جك
 معناسنه تقول لنعن مجاجي العاني نونك كسري ومدبله اقبى فان بقال دم عان اي سايل الاعنا
 همزه نك فتي والفك مدبله جوانب ونوابي معناسنه العنوعينك كسري ونونك سكونييه واحدي جانب
 واحد معناسنه وعنوي رجاعت معناسنه دخی كلور العنايه عينك كسري والفك قصر بله جوانب معناسنه وان
 اعنايك واحدي ابن الاعرابي روابي اوزن واعنا قبايل مختلفه دن اولن خلقه دخی ديرل بقال جاهنا اعنا
 من الناس العنونه على وزن الزلزله كتابه عنوان يازمق تقول عنت الكتاب وعلوته عنوان عينك ضمي
 ونونك سكوني ايله اسم در سرنامه معناسنه علوان كسي در وزن و معني المعني ميمك ضمي ونونك فتي
 وتشديد بله شول اركك دوه در كه يرمز اولوب ديشبسنه خير ايند كيون كوكره يوب دشي طلب

عوا

ايتدكن في دوه اغلنك حبس ايدرلر وعضيلر ايندي معنى اصلنك معني ابدى عنت دن اغل معناسنه المعناه
 ميمك ضمي ايله برنسنه نك زجت جكمك المعني فختينله ونونك كسري وتشديد بله بعناها بقال عانا وتعناه
 وتعني هو ومعناه برمال اوزر طور ووب اتي كوروب كوزنك معناسنه ده كلور بقال هم يعانون مالهم اي
 يقومون عليه العوا عينك ضمي وواوك تخفيفي والفك مدبله كلب جاجر مقي يا خود قورت ويا خود جقال
 جاجر مقي بقال عوي الكلب والذئب وابن اوجر يعوي عوا اذا صاح المعاواه ميمك ضمي ايله كاي جاجر ووب اوتك بقال
 هو يعاوي الكلاب اي يصيحها الي عينك فتي ويانك تشديد بله قبلي واني بوكك تقول عويت الشعر والحبل
 عيان الباب الثاني اذا لوتيه وعني ناقه نك باشتي بر جانبك ككه دخی ديرل الاعواء همزه نك وعينك كسر بله
 ناقه نك باشتي اكلك تقول عويت رأس الناقه اذا عجت فناعوي وناقه بورني اوزر نه يولدمورن اكه دخی
 ديرل بقال الناقه نعوي برتها في سيرها اذا لوتها بخطا مها ويره ذكر اولن دمورن وخطام يولان ديرل التعويه على
 وزن التريية كذلك ايتك بوكك تقول عويت تعويه وتعوي بر كسنه في غيت ابدى نكذب ايتكه دخی ديرل
 تقول عويت عن الرجل اذا كذبت عنه وردت على مغتاب الاستعواء همزه نك وتانك كسر بله بر كسنه دن ايتك
 بوككي طلب ايتك تقول استعويته انا اذا طلبت منه الى واستعوا رجاعي رفته دفعنه معاوته طلب ايتكه
 دخی ديرل العوا عينك فتي وواوك تشديد والفك مدبله شول كلب در كه جوق اورجي اوله وعوا انسانك
 اشغه سنه دخی ديرل در معناسنه وكاه اولور الفن قصر ايدرلر وعوا منازل قردن برمنزلك اسمي در مدي قصري
 جاي در واول بش بلدر در كه نلره ورك الاسد ديرل العوة عينك فتي وواوك تشديد اوزر وغوغا وغليه يديرل
 ضو كي در وزن و معني بقال سمعت عوة القوم وضوئهم اي اصواتهم وحليتهم وبواوزيد وامجي روابي در المعية
 ميمك ضمي وعينك فتي ويانك فتي وتشديد بله معاويه نك تصغيري در ويا اهل بصره قولي در زير اهر اسم كه اند
 اوج باجم اوله وانوك اولي باصغير اوله انلري حذف اولنور و اكر ذكر اولن كي اولسه انلردن بري حذف
 اولن انته كم ميه نك تصغيرن ميه ديرل واما اهل كوفه يالردن برن حذف ايتيوب معاويه نك تصغيرن ميه
 ديرل شول كسنه نك قولي اوزن كه اسيد در اسودك تصغيرن ميه ومعيويه دير شول كسنه نك قولي اوزن كه اسيد در
 الي عينك كسري وتانك تشديد بله كلا ميه برنسنه في ادا ايتك كه يانك مقابل دير بقال عني في منطقه من الباب
 الثاني وعني ايضا من الباب الرابع وعني برنسنه في ايشله ده بصيرت اوزن اولمغه دخی ديرل بقال عني يامره وعني كذلك
 اذالم يهتدل وجهه الادغام اكثر عوا عينك فتي ويانك ضمي وتخفيفيله فعل ماضي عني كله سنك جمع مذكري در
 يا تخفيف اولن تشدر نته كم حيوا كسنه ذكر اولن تشدر وعيوا دخی ديرل يانك تشديد بله العي عينك فتي ويانك
 كسري وتانك تشديد بله فعييله زفا واهل بيان اولن كسنه الي عينك فتي ويانك تشديد بله فعل وزني
 اوزن بعنايه الاعياء همزه نك فتي والفك قصر بله زياده عاجز اولن كسنه وفي المثل اعيا من باقل وباقل شول
 كسنه نك اسمي در كه ركون اهو صتون الدقه ثمن خبر ورمكن عاجز اولن عني بر مقل بله اشارت ايدر كن اهو يي
 فجر مشدر واعيا اسدييله سندن رجاعتك باباسنك ادي در كه اول اعيا يي طريف بن عمرو در كه جد اعلا لري
 اسدر الاعيا عوي همزه نك فتي وواوك كسري واخرنده يانك تشديد بله جماعت مزبون يه منسوب اولن نسنه
 الاعياء همزه نك فتي والفك مدبله عيك جمع در نكلمدن يا خود برنسنه في ايشلدن عاجز اولنر معناسنه
 الاعياء عينك جمع سيمويه ايندي زه بوني يونس خبر وريدي وابتدي عرب طايغه سندن بعض ايشدك كه
 اعيا وعينه دوايدى هك دغامله الاعياء همزه نك كسري والفك مدبله برنسنه في ايشلدن بصيرت اوزن اولماف
 تقول عيت امرى اذالم يهتد لوجهه واعيا هو يعني بكاهت كل اولدي اول خصوص واعيا بر كسنه يولوب
 عاجز اولمغه دخی ديرل بقال عني الرجل في المشي ويورق ابدوب عاجز قلغه دخی ديرل بقال اعيا الله واعيا بر كسنه يه

غز السباع يله مرتب قلب واغز اناقه نك يوكلى اولسي مشكل اولق يقال اغزت الناقة اذا عسر لقاحها واغز اركسنة نك
اوزرنه اولن ديق يا خير ابدوب اللامق تقول اغزت الرجل اذا اهلته واخرت ما عليه من الدين المغزية ميمك ضمي
وغيمك سكوني وزانك كسر به شول عورت در كه لوي غزايش وله ومغز يستول ناقه فيه دخی در لركه بر بل كچه
وضع حمل آيميه وطوغر مسی كاولن مركبه دخی در لركه يقال تان مغزیه اذا كانت متاخرة النتاج ثم تنتج المغزی
ميمك فخي والفك قصير به كلامه معصود اولن نسنة غزیه قينك فخي ويانك تشدد به بر قبيله نك اسمی در
غزوان غينك فخي وزانك سكوني به بر خلك اسمی در القسوة فخبته وواوك تشدد به كچه قرا كواولمق يقال
غسا الليل بغسو غسوا من الباب الاول وعسى يغمى من الباب الرابع اذا ظلم الغشاء غينك كسرى وشين معجده دن
ضكره الفك مد به يده غطا معنائه الغشوة غينك فخي وشينك سكوني به معناه الغشوة غينك ضمي وشينك
سكوني به معناه كذا لك الغشوة غينك كسرى وشينك سكوني به معناه كذا لك الاغشاء هيزه نك كسرى والفك
مد به يده ايله اوزنك منه قوله تعالى فاعشبهناهم فهم لا يصبرون الغاشية شينك كسر به قيامت معنائه
ومزبون غاشيه بد كاري خلقي خوفه له ستر ابد كچون دروغاشيه شول مرضه دخی در لركه ايجر وده اولور
وشول دمون در لركه دوه يالا نك ارد قاشي اوزرنه اولور وغاشيه كره دخی در لركه سرج معنائه الاغشي
هيزه نك فخي وغينك سكوني به شول حيواندركه جميع اعضاسي سياه هين باشي اق اوله لرحم كني در راهمه
وخاء معجده ايله وزانوا معني الغشاء غينك فخي وشينك سكوني والفك مد به موثي يقال عنز غشواء اذا كانت
نيلة الغشاء الغشية على وزن التريية برنسنة في ستر ايمك تقول غشيت الشئ تغشيه اذا غطيته الغشيان
غينك كسرى وشينك سكوني به كسنة في اورمق تقول غشيت الرجل بالسوط اذا ضربته به ويركسنة يكله
دخی در لركه يقال غشيه غشيانا اذا جاءه وغشيان جماع ايمك معنائه دخی كلور يقال غشيتها غشيانا من الباب
الرابع اذا جاءها الاغشاء هيزه نك كسرى والفك مد به بر كسنة برنسنة في ككتورمك تقول اغشاء ياه غيره
الغشيه غينك فخي وشينك سكوني به او غش الغش غينك كذا لك فخي وشينك سكوني به معناه تقول غشي عليه
على البناء للجھول غشيه وغشيا المعنى عليه ميمك فخي وغينك سكوني ويانك تشدد به او غش كسنة
الاستغشاء هيزه نك وزانك كسرى والفك مد به اوزنك التقش فخبته وشينك كسرى وتشدد به به معناه
يقال استغشى بثوبه وتغشى اذا غطى به الغشاء غينك فخي والفك قصير به بر جنس انجد منه قولهم ذئب غضا
الغضياء غينك فخي وضادك سكوني والفك مد به ذكر اولن اغايجي حوق اولن ريقال رض غضياء اي كثيرة الغضياء
الغاضى ضادك كسرى ومد به شول دوه در كه غضباد كاري ايجي اولن يوركي اغريه يقال بعير غاض اذا كان
ياكل الغضياء واشتكي بطنه الغاضية ضادك كسر به مومثي الغواضي غينك فخي وضادك كسرى ومد به حجي
يقال غاضية وغواضي الغضيه غينك فخي وضادك كسرى ويانك تحقفيه ذكر اولن اغايجي اولن دوه الغضياء
غينك فخي والفك قصير به حجي ذكر اولن اغايجي اولن دوه معنائه يقال ابل غضبيه وغضياء مثل ومنه
ورما ناور منه امله ايله رمت ديكلمه معروف اولن اولن دوه الغضوي فخبته ويانك تشدد به ذكر اولن
اغناجه منسوب اولن نسنة يقال بهر غضوي لاغضاء هيزه نك كسرى والفك مد به كوز قياض بر يرينه
قريب ايمك اذا نه جفون معنائه واغضا كچه قرا كواولمق دخی در لركه يقال اعطى ليل اذا ظلم المعنى ميمك
ضمي وضادك كسرى ومد به قرا كواولن نسنة مظلم معنائه يقال الليل معض و بولغت قلبه در الغاضى ضادك
كسرى ومد به مظلم معنائه يقال ليل غاض كثيرا لا استعمال اولن بولغت در الغاضية ضادك كسرى ايله موثي
يقال ليله غاضية اي مطلية وغاضيه روشن معنائه دخی كلور اضداد دن در يقال نار غاضيه اي مصيبة

قسا

غشا

غضا

الغطاء

الغطاء غينك كسرى والفك مد به شول نسنة در كه انوكله برنسنة اور تلور التغطية على وزن التريية
برنسنة في اورنك يقال غطيته تغطية الغطى غينك فخي وطانك سكوني به معناه يقال غطيته اعطى غطيا من الباب
الثاني الغطو فخبته وواوك تشدد به كچه قرا كواولمق دخی در لركه الغطى غينك ضمي ويانك كسر به كذا لك كچه
قرا كواولمق يقال غطا الليل يغطو ويغطي اذا ظلم وصو جو غلوب يوكسلكه دخی در لركه يقال غطا الماء وهر نسنة كه
يوكسلوب برنسنة نك ووزنه اوزانسه قد غطا عليه در لركه وغطى وغطى بفتح الغين وضمها بر كسنة نك بكتلكي
كالند اولمق دخی در لركه يقال غطى غطيا وغطيا اذا امتلا شبابا لا اغفاء هيزه نك كسرى والفك مد به
او يبق تقول اغفيت اغفاء اذا نمت ولا تغفل غفوت الغفا غينك فخي والفك قصير به شول نسنة در كه طعامن
اخراج اولنوب ائلور بغداي ايجدن جقران زوان كي مثلا وزوان شول سياه دله در كه تركه ايجده اولور والغفا
كذلك شول افت در كه توزه شبيهه در خرما قورخي اوزرنه عارض اولوب اني لذت وحلاوت بغلمه دن مانع
اولور الغلي غينك فخي ولا مك سكوني به قينك الغليان فخبته به معناه يقال غلت القدر غلى غليا وغليا نامن الباب
الثاني الاغلاء هيزه نك كسرى والفك مد به قينك فخي يقال اغليتها انا ولا يقال غليت اي من الباب الرابع الغلو
فخبته وواوك تشدد به حد دن تجاوز ايمك يقال غلا في الامر يغلو غلوا اذا جاوز فيه الحد الغلاء غينك
كسرى والفك مد به رخ ز ياده بهايه جقمق يقال غلا السعر غلاء وغلا غلوه نك دخی جمعي كلور على ماسيجي
الاغلاء هيزه نك كسرى والفك مد به نخي بهايه جقمق يقال اغلا الله السعر واغلا برنسنة في بهالي المغه دخی
در لركه يقال اغلى بالحم الغلو غينك فخي ولا مك سكوني به اوق قادر اولد غكجه اوزاغه اتق تقول غلوت السهم
غلوا اذا رميت به بعد ما تقدر عليه الغلوة غينك فخي ولا مك سكوني به اوق اتمك نهايتي وفي المثل جرى المذكيات
غلاء ومذكيات بشن ياشندن تجاوز ابدن ائلور در وجرى سكرتك معنائه دروغلا غلوه نك جمعي در المغالاة
ميمك ضمي ايله برنسنة في بهالي الملق يقال غالى بالحم اذا اشتراه بمن غال الغالية لامك كسرى ويانك تحقفيه
طيب قسندن معروف دروغاليه ايتداغاليه ديوسميه قلن سليمان بن عبد الملك در التغلي فخبته ولا مك
ضمي وتشدد به به غاليه سورخك تقول تغليت بالغالية الاغلاء هيزه نك وزانك كسر به ايقارن هموار الوب
سرعت ايمك يقال ناقه تغلي اذا تواهقت اخفافها اي تسرع اذا تساوت اخفافها في العمل حاله السير التغالي
تانك فخي ولا مك كسرى ومد به طور اقلير وب اني كيمك يقال تعالى ليم الناقة اذا ارتفع وذهب الغلواء غينك
ضمي ولا مك فخي والفك مد به حد دن تجاوز ايمك غلوه معنائه وغلواء بكتلك سرعته ايرشمكه وانوك اولنه
دخی در لركه اوزنيدرواني اوزن الغمي غينك فخي والفك قصير به قفاوز في اوزن اوغن كسنة يقال تركت فلانا
غمي اي مغشيا عليه ويقال غمي عليه على البناء للجھول وغمي البيت سقفك اوزرنه اولن نسنة كرك قامش وكرك
طيران وكرك بونلر شبيهه اولن نسنة واكرغيني مكسور قلسك التي مدود قلوب غماء ديسن وتقول غميت
البيت اذا وضعت ما على سقفه من القصب ونحوه المغمي ميم اولك فخي واثينك كسرى ويانك تشدد به به مفعول
وزن اوزن اوغنش كسنة الاغماء هيزه نك كسرى والفك مد به بر خيري ميم سوبلك يقال اغمي عليه الخبر
اذا استعجم مثل غم الغمي غينك فخي وميمك تشدد به ي والفك قصير به هو ابلوئي اولمق الغمي غينك ضمي وميمك
تشدد به ي والفك قصير به به معناه يقال صمنا الغمي والغمي اذا غم عليهم الهلال وهي ليله الغما الغنية غينك ضمي
ونونك سكوني به برنسنة به محتاج اولمق يقال غني به عنه غنية الغنيان غينك ضمي ونونك سكوني به ايله برنسنة
ايلا غير دن مستغني اولمق يقال غنيت المرأة زوجها غنيا اذا استغنت الغناء غينك فخي والفك مد به بره مكانه
اقامت ايمك يقال غني بالمكان من الباب الرابع اذا قام به وديلمكه دخی در لركه غني من الباب المذكور اذا عاش

غطا

غفا

غلا

غما

غنا

وغناء فإيه ويرمك معنائه دخی کلور نفع کنی الاغناء همزه نك كسرى والفك مدیه كفايت قاتی واغناغنی
 قلعه دخی دیرلر بقال اغناه الله ای جعله غنیا لغنی ميمك فخی وغینك سكونی والفك قصر بله كفايت معنائه
 المغناه ميمك فخی وغینك كذا لك سكونیله معناه لغنی ميمك فخی وغینك كذا لك سكونی والفك قصر بله معناه
 المغناه كذا لك ميمك فخی وغینك سكونیله معناه تقول اغنيت عنك مغنی فلان ومغناه فلان مغنی فلان
 ومغناه فلان ای اجزأت عنك مجزأه وبقال ما يغنی عنك هذا ای ما يجزى عنك وما ينفعك ومعنی ميمك فخی
 والفك قصر بله شول مكانه دخی دیرلر كه اهل افده موجود اوله المغانی ميمك فخی ونونك كسرى ومدیه جمعی
 ذكر اولن یرلر معنائه الغانیه نونك كسرى بله شول عورت دركوز وجیهه قناعت ابلیه وكاه اولور حسن وجمالیله
 استغنا قلعه دخی غانیه دیرلر الاغنيه همزه نك فخی وغینك سكونی ویاك تشدید بله اوزه قلب صوت ووزن
 معنائه الاغنی همزه نك فخی ونونك كسرى ومدیه جمعی صولر معنائه التقنی فختینله ونونك كسرى
 وتشدید بله اوزه قلب التقنیه علی وزن التریبه معناه یقال تغنی وغنی معنی وتغنی غنی اولمغه دخی دیرلر بقال تغنی
 الرجل اذا استغنی الغناء غینك كسرى والفك مدیه اوزه قلوب تریم انك لغنی غینك كسرى والفك قصر بله
 بای اولمق یساز معنائه تقول منه غنی منه من الباب الرابع الغنی غینك فخی ویاك تشدید بله بای اولن كسینه
 بقال غنی فهو غنی وغنی غطفان قیلله سندن رجاعتك اسمی دو التغانی تانك فخی ونونك كسرى ومدیه قوم یری
 برندن مستغنی اولمق بقال تغانو اذا استغنی بعضهم عن بعض الغنی غینك فخی ویاك تشدید بله ازمق ضلالت
 معنائه ونونك مدیه لكه دخی دیرلر خیف معنائه الغوایه غینك فخیله معناه یقال غوی یغوی غیا وغوایه
 من الباب الثاني الغاوی واوك كسرى ومدیه ازن اولن كسینه الغوی غینك فخی وواوك كسرى ومدیه معناه
 یقال غوی فهو غاوی وغوا الاغواء همزه نك كسرى وغینك سكونی والفك مدیه ازمق اضلال معنائه یقال
 اغواء غیره الغوی غینك فخی وواوك كسرى ویاك تشدید بله فعلیل وزنی اوزن ازمق كسینه فی راه معنائه
 یقال اغواء غیره فهو غوی قال لا معنی لا یقال غیره یعنی غولك باب افعالند بوندن غیری صفت كثر التغاوی تانك
 فخی وواوك كسرى ومدیه یرره جمع اولوب شر اوزن یری برنه معین اولمق كه بوغوابت وغنی دن مشتق در بقال
 تغاوا علی عثمان رضى الله عنه فقتلوه الغوی غینك وواوك فخی والفك قصر بله دوه یاوری می یاخود قوری
 سوده طویوب اولك یقال غوی الفصیل والمخله یغوی غوی اذالم یرومن لباه امه ولا یری من اللبن حی
 یجوت هر الاولباء لامك كسرى ایله اغز دبد كری سود دركه ابتد اول کلور بوا بن السكیت وواپی اوزن در
 وغیرلر ایتدی غوی دوه یاوری سودی الحوب تخمه اولمغین اچروسی فاسد اولمق در الغوغاء غینك فخی وواوك
 سكونی والفك مدیه شول چكر كه دركه او جمعه بشلیه و بوسیدن خلايق كثیره كه مختلط اوله غوغا وغاغه
 دبد بلر واسعی ایتدی شول چكر كه قنادی بتوب هنوز اوجوب استقلال بولش اوله غوغاد یرلر كه كاه اولور
 خلايق كا تشبیه اولنور و ابو عبید ایتدی غوغا برسنه دركه سنكه شبیه اولور لكن ایصرب اید الیثرو بوقول
 ضعیف در شول كسینه كه بونی منصرف قلدی قعام منزله سنه قلوب همزه سی واودن مبدل در دبدی
 وشول كسینه كه لا ینصرف قلدی ای عوراء منزله سنه قلوب التي تانبث ایچون اعتبار ایتدی غاوة علی وزن
 احواله برطاغك علمی در الاغویه همزه نك فخی وواوك كسرى ویاك تشدید بله افت داهیه معنائه یقال وقع
 الناس فی اغویه ای فی داهیه للغویات ميمك فخی وواوك فخی وتشدید بله واحدی ذكر اولن جهورر كه بری معنائه
 ایچون فازلن جهورر کی اولور المغاوة ميمك فخی وواوك فخی وتشدید بله واحدی ذكر اولن جهورر كه بری معنائه
 یقال من جهر مغاوة وقع فیها الغیایه غینك فخی ویاك تخفی ایله كوشن شعاعك ضیاسی در نفس شعاع دكل در

غوا

غیا

وغیایه

وغیایه قیونك دینه دخی دیرلر قمرییر معنائه غیایه کی دروزنا ومعنی وابو عمرو ایتدی غیایه هر سنه دركه
 انسانك باشی اوزن كولكه صالر بلوت کی وتوز کی وظلت کی وبونلر شبیه نكه واریسه وفی الحدیث بحی البقرة
 وال عمران يوم القيامة كانهما عماتان او غیابتان المغایاة ميمك فخی ایله كولكه قلب اصمعی رواپی اوزن بقال غیا القوم
 فوق رأس فلان بالسيف كانهم اطلوه به الغایه علی وزن الحاله برسنه نك نهایی الغای علی وزن الحال جمعی نهایتلر
 معنائه ساعة ابله ساع کی وغایه علم معنائه دخی کلور رابت کی التقیه تانك فخی وغینك كسرى ویاك
 تشدید بله علم نصب ايمك الاغیاء همزه نك كسرى والفك مدیه معناه تقول غیبت غایه واغیبت اذا نصبتھا
 الغیبة غینك كسرى بله از غلق معنائه در بقال فلان لغیبه وهو نقیض قولك ارشدة ولرشدة لام جان ابله
 رشده حاصل اولن ولله دیرلر فصل الغاء الغای فلك فخی وهمزه نك سكونیله بر كسینه نك باشن شق ايمك ابوزید
 رواپی اوزن بقال فأت رجل فأت من الباب الثالث وفأت الرجل فأت من الباب المذكور اذا فلقته بالسيف
 و فأت یك طاغك اراسی ما بین الجبلین معنائه الانقاء همزه نك وفانك كسرى بله یارلق انشقاق معنائه یقال
 انقأ القدر اذا انشق الفیه فانك كسرى وهمزه نك فختینله طافه معنائه در هیا دن عوض اولمق اوزن
 الفیون فانك كسرى وهمزه نك فخی ومدیه جمعی جماعتلر معنائه الغنی فلك فخی والفك قصر بله پكیت مشاب
 معنائه الفتاة فانك فخی ویاك تخفیله مؤنثی شابه اولن عورت معنائه وفنی سخی معنائه دخی کلور بقال
 فنی بین الفتوة الفتیان فانك كسرى وتانك سكونی ابله جمعی یكتلر معنائه الفتیه فانك كسرى وتانك سكونی
 ابله كذا لك جمعی الفتو فختینله وواوك تشدید بله كذا لك جمعی الفی فانك فخی وتانك كسرى ویاك تشدید بله
 عسی کی كذا لك جمعی سیمو یه ایتدی واوی جمعه ومصدرده یا یقاب ایتدیلر علی خلاف القیاس الفتاء
 فانك فخی والفك مدیه بكت اولمق بقال فنی یعنی فتاء من الباب الرابع الفی فانك فخی ویاك تشدید بله بكت اولمق
 كسینه بقال فلان فی السن بین الفتاء وقد ولد له فی فتاه سنه اولاد وفی یا شلوا اولن طوان دخی دیرلر الافتاء
 همزه نك فخی والفك مدیه جمعی یتیم ابله ایتام کی التقنی فختینله وتاه تانك كسرى وتشدید بله بكتلر بكتلر مكر مكر
 قصد ايمك بقال لفلانة بنت تفتت ای تشبیهت بالفتیات وهی اصغرهن التقیه علی وزن التریبه بر كسینه ی
 بكتلك حدنه داخل اعتبار ايمك تقول فتیت الحار یه تقیه اذا خدرت وسترت ومنعت اللعب مع الصبیان
 الفتیان فانك فخی وتانك كسرى ویاك تشدید بله كجه ابله كوندن بقال لافعله ماختلف الفتیان یعنی اللیل
 والنهار كما یقال ماختلف الاجدان والجدیدان الاستفتاء همزه نك وتانك كسرى ابله فتوی طلب ايمك
 الافتاء همزه نك كسرى والفك مدیه فتوی ویرمك تقول استفتیت الفقیه فی مسأله فافتانی الفتیا
 فانك فخی وتانك سكونی والفك قصر بله اسمر معنای مزبور دن الفتوی فانك فخی وتانك سكونی والفك
 قصر بله معناه الفتانی تاه اولك فخی وتاه تانك كسرى ومدیه فتوا طلیعه وارمق تقول تعاتوا الی الفقیه
 اذا ارتفعوا الیه فی الفتیا الفجوة فانك فخی وجمك سكونی ابله اراق وایك سنه نك ما بینك واسع اولن سنه
 وفجوة الدار وك اورتیه سنه دخی دیرلر التفاجی تانك فخی وجمك كسرى ومدیه برسنه واسع اولمق بقال
 تفاجی الشی صارت له فجوة الفجاء فانك فخی والفك قصر بله دوه اكر یجهر یری برندن اراق اولمق وفجا
 یای كرش یایك برندن اراغ اولمغه دخی دیرلر یقال فجیت هی فججا فجما من الباب الرابع الفجوة فانك فخی
 وجمك سكونی والفك مدیه شول یای دركه كرش برندن اراق اوله وفجوا یایك كرش برندن اراق ايمك
 دخی دیرلر تقول فجوتها انا فجوا اذا رفعت وترها عن كبدها الفجوی فانك فخی ویاك سكونی والفك قصر بله
 كلامك معنای یقال عرفت فی ذلك فجوی كلامه مدود او مقصور التفجیه علی وزن التریبه برسنه ی قصد

فا

فتا

فجا

فخا

فدا

فرا

قسا

ایمک بقال انه لیس فی بکلامه الی کذا وکذا الفداء فانک فنی وکسری والفک مدی وقصر بله طعامه قونی
 نسنه در طعام لذیذ اولما غیون وکثیر الاستعمال اولن فانک فنی در الافشاء هز نه نک فنی والفک مدی بله جمی ذکر
 اولن حواج معنسانه و فی الحدیث من اکل فخرارض لم یضره ما وها یعنی البصل واطبائک کل بصل مختلف
 صورت کضر من دفع ابودردبد کسری کویا که بومعنادن ماخوذ در بقال فخر قد رکن نفعیه الفداء فانک
 کسری والفک مدی وقصر بله شول بدل دز که کشی انو که کندن خلاص ایلر بقال تم فدی لک ابی وای
 وچن فامفتوح اولسه الف قصر اولنور و عرب طایفه سندن بعضی منون اولن فدائک فاسن لام جانیه
 مقارن اولن فامکسور وایدوب فدا لک دیر لر زبایوشول نکره در که بونکله دعا قصد ایلر ل سقیاور عیای
 وفدی ذکر اولن بدلی ورمکه دخی برل المقاداة ممیک ضمی ابله کذلک فدا ویرمک بقال فدا وفاداه اذ اعطی
 فدا وفاداه وکندی نفس فدا ویرمکه دخی دیر لر بقال فدا بنفسه التندیه علی وزن التریه برکسنه
 برکسنه به سکا فدا اولن دیک بقال فدا تندی اذ قال له جعلت فداک الا فدا هز منک وتانک کسری والفک
 مدی بله برکسنه برکسنه دن نفس صتون الم بقال افتدی منه بکذا التندی دالک کسری ومدی بله قوم بری برینه
 فدا ویرمک بقال فدا واذ فدی بعضهم بعضا و فدا برکسنه صا قنوب برکوشه به چکلمک بقال فدا
 فلان من کذا اذا احماه و انزوی عنه الفدی فانک کسری وکسری وکسری فدا معنسانه الفداء فانک فنی والفک
 مدی بله شول انما در که انده حبوبات جمع اولنور بغد ایدن وار به دن وخرماندن و بونلر شیمه هز نه که وارایسه
 الفرو فانک فنی ورنانک سکونیه کوز که ملبوسات قسندن در الفراء فانک کسری والفک مدی بله جمی کور کار
 معنسانه وفروه باش در یسنه دخی دیر لر جلد راس معنسانه وفروه بر جاک دخی اسمی در وفروه ثروه دن دخی
 مدی بله اولور ثانی فایه نید بل ایتمکله و ثروه غنا معنسانه در بقال انه لذ وفروه فی المال و ثروقه یعنی علی روایه وفروه
 بر قطعه اوتنه دخی دیر لر که بره جمع اولوب قوریش اوله الافتراء هز منک وتانک کسری والفک مدی بله کور که
 تقول افتربت الفروقاذا البستها وافترا بلان پیدا ایتمکه دخی دیر لر بقال افتراء اذ اختلفه الفری فانک فنی
 ورنانک سکونی ابله برنسنه فی اصلاح ایچون قطع ایتمک تقول فربت الشی افریه فریامن الباب الذانی اذ اقطعه
 لتصلحه وفری قریقی واکشیمه اولن نسنه فی ایشلکه دخی دیر لر تقول فربت الزادة اذ اخلقتها وصنعتها و مزاده
 لزیق قویا ق نسنه به دیر لر توشه دان معنسانه وفری بره قطع مسافه ایتمکه دخی دیر لر تقول فربت الارض
 اذ اسرتها و قطعها وفری بلان پیدا ایتمکه دخی دیر لر بقال فری فلان کذا اذ اخلقه الفریه فانک کسری ورنانک
 سکونیه بلان معنسانه اسم در افتراء معنساندن الفری فانک فنی ورنانک کسری ورنانک تشدید بله غریب اولن
 نسنه امر عجیب معنسانه بقال فلان یفری الفری اذ اکان یا قریب الخیب فی علمه منته قوله تعالی جئت شیئا فریا
 ای مصنفو عا مختلفا وبقال عظیم الافراء هز منک کسری بله بیون طمر لر بی کیمک تقول فربت الاوداج وافر یارمق
 معنسانه کور بقال فربت الشی اذ اشقته وافر افر افر قورت قیونک قارنن یارمغه دخی دیر لر بقال فربت الفری الذی ب
 بطن الشاة وکسانی ابتدای افراء در بی افساد طریقه کیمک وفری اصلاح طریقه یقیده کیمک در الافراء هز منک
 وفانک کسری بله یارمق التفری فحتملن لوزلک کسری وتشدید بله کذلک یارمق بقال فربت الشی فافری و ففری
 اذ اشقته فاشق وبقال التفری اللیل عن صبحه و ففری یارمق صبحه و ففری بله برکسنه مخیر اولمق بقال فربت الارض
 اذ انجست و انجاس انفجار معنسانه در الفری فانک فنی والفک قصر بله برکسنه مخیر اولمق بقال فربت الارض
 فری من الباب الرابع اذ اخبرود هس الفسوف فانک فنی وسینک سکونیه بلانک خروج الیج من الدبر معنسانه
 بقال فیسافسوا الفسوف فانک ضمی والفک مدی بله اسیدر معنای مز بوردن التفاسی فانک فنی وسینک کسری

ومدیله

فشا

فصا

فضا

فعا

ومدیله بلانک بقال تفاسست الحسفاء اذ اخرجت استهالک و خنسفاء طکور ان قور دی دید کاری بوجک
 که خشر استریدن در و است در معنسانه در فسوف فانک فنی وسینک سکونیه بر جماعتک اسمی در که انر دن
 برکسنه ایکی قطعه حیره بر دن عکاظ بازار نه کتوروب بور در بله بر دن بولقی کیم رفع ایدر دبد کیمه مهر
 غنیه سندن بر بیر ایلر وکوب ذکر اولن بر دیری کوب اول جمع کثیر محضر نه بالمش تا که اول لقب جماعت
 مز بور دن رفع اولنوب اکا ضافت اولنه بقاء علی ذلک اخبث صفقه من شیخ مهو کلامی مثل ضرب ایتمش در
 و صفقه ال طو تشوب با زار ایتمکه دیر لر الفسوف فانک فنی وسینک ضمی وواوک تشدید بله شول کسنه در که بالمش
 جوق اوله و ابو دینان بن الرعل ابتدای بعضی الشیوخ الی الا قلع الحسوف الفسوف و اقلح فافله وجاهه مهله ابله دیشی
 صاری اولن کسنه و خسوف کثیر الاکل اولن وفسوف کثیر الیج اولن کسنه در کار الال المفسا میمک فنی وفانک سکونی
 والفک قصر بله بلانک فی المثل ما قریب مفصله من محساة یعنی نه عجیب قریب در اول کسنه نک اکی خروج
 وچ قیمنه الفسوف محتمل وواوک تشدید بله خیر شایع اولمق بقال فشا الحیر یفسو فشا اذ اذاع الافشاء
 هز نه نک کسری والفک مدی بله خیر شایع فلیق بقال افشاء غیره التفشی فحتملن وسینک کسری وتشدید بله
 برنسنه واسیع اولمق بقال تفشی الشی اذ اتسع الفواشی فانک فنی وسینک کسری ومدی بله برکنده اولن مالور
 بیکه اولن قیون سوریمی و دوه سوریمی کیم و بونلر دن غیره نک وارایسه و فی الحدیث ضیافوا لیکم
 حتی نذهب فحبه العشاء یعنی کجه قر اوسی ککنجه برکنده اولن مالکری جمع ابله التفصی فحتملن وصادک
 کسری وتشدید بله برکسنه بلادن و مضایقه دن خلاص بولمق بقال تفصی الانسان اذ اخلص من الضیق
 والبلیه وبقال ما کدت تفصی من فلانی ای ما کدت اخلص منه و تفصیت من الدیون اذ اخرجت منها
 وخلصت التفصیه فانک فنی وصادک سکونیه برنسنه دن خلاص بولمک اسیدر معنای مز بور دن و فی حدیث
 قیله قالت ان بناء الفصیه والله لا یرال کعبک عالیافصیه نک اصلی مقدم برکسنه مضایقه ده اولوب به
 اندن خروج ایلنه در کویا که مز بور دن دخی بنانک عی جهندن مضایقه ده اولوب ارنیک صخره مسی ابله تغال
 ایدوب بوکلامی سولشدر و کعب عالی اولمق و ایلکه ور فته ایشم دن کنایت در و بقال فصی اللحم عن العظم
 اذ انفصل التفصیه علی وزن التریه خلاص فلیق تقول فصیه تفصیه اذ اخلصته منه الافضاء هز منک
 کسری والفک مدی بله برنسنه برنسنه دن چقوب ایلن تقول قد اقصی عنک الحرای خرج ولا تقول اقصی عنک
 البر ووافصایغه ورا حله دخی دیر لر تقول اقصی المطر اذ اقلع اقصی هز منک فنی والفک قصر بله بر جاک
 اسمی در و اقصی عربی ایکی مشهور کسنه نک اسمی در بری اقصی دن دخی در که جد اعلا سی رییعه در و بری دخی
 اقصای مز بورک او غلنک او غلی در الفضا فانک فنی وصاد مجیه دن صکره الفک مدی بله اوور سینه یاخود
 خارجن اولن واسع رالک معنسانه الافضاء هز منک کسری والفک مدی بله لاک بره چقین تقول افضیت
 اذ اخرجت الی الفضاء و افضا برکسنه به کشف راز ایتمکه دخی دیر لر تقول افضیت الی فلان بری و افضا برکسنه
 زوجه سنه مباشرت ایتمکه دخی دیر لر تقول افضی الرجل الی امراته اذ اباشرها وجامعها وفضاء از عورتنه جماع
 ایدر کن سبیلین را ایتمکه دخی دیر لر بقال افضاها اذ جعل مسلکها واحدا و افضا حالت موجوده الیه سن
 ره سور مکده دخی دیر لر المفضاة ممیک ضمی وفانک سکونی ابله سبیلین بران عورت الفضای فانک فنی والفک قصر بله
 قارستق شی مختلط معنسانه بقال طعام فضی ای فوضی مختلط وهر کس سرسری اولمغه دخی دیر لر بقال امرهم
 فضابنهم ای لا امیر علیهم الا فعی هز منک فنی والفک قصر بله ایلان حیه معنسانه پس بوا فعل وزنی وزن
 اولور تقول هذه افعی بالتثنین وکذلک اروی واروی بیان کچیلر نه در لالافعی هز منک فنی وعینک کسری
 ومدی بله جمی حیات معنسانه الافعوان هز منک وعینک ضمی ابله افعیلر نک ارکی المفعاة ممیک فنی وفانک سکونی

فغا

فغا

فلا

فنا

ایله شول در کسکه انوک بلا نلری چوقدر قال ارخی مغناه ای ذات فاع المغناه میمک نمی و فاک فقی و صیتک
 تشدید بله شول داغ در که افی شکل اوزن در المقی فختینله و عینک کسری و تشدید بله بر کسینه بد خور
 افی کی و لقی بقال تفعی الرجل اذا صار کالافی فی الشر المقوقانک فقی و عین معجه ناک سکونیه خنر حچی نور
 لثنام معنایه الفاعیه عینک کسری بله معناه الافعاله همزه ناک کسری و الفک مدبله ناک حچی ظهور ایتمک
 بقال افی النبات اذا خرجت فاعیه المغافلک فقی و الفک قسیر بله شول خر ماقور فقی در که مقفیل اولوب فاسد
 اوله بقال منه افقت الفخلة الفقه فانک نمی و فاک شکونیه لوق کسری قوه السهم معنایه المقی فاک نمی
 و الفک قسیر بله حچی اوق کز لری معنایه الفلا فانک فقی و لامک تخفیفیه بله معنایه الفلا و وزن مزبور
 اوزن معنایه الفلی کسری بله و فاک تشدید بله فلا ناک حچی و صابله عی کی الافلا همزه ناک کسری و الفک مدبله
 بر به داخل اولوب بقال اقلی القوم اذا صاروا الی الفلا الفلوانک فقی و لامک نمی و واک تشدید بله ات قوی
 مهر معنایه و موزون فلو دبد بله اولوب غندی اوتری یعنی انه سینک معنایه قطع اولوب غندی اوتری
 الفلوانک فقی و لامک نمی و واک تشدید بله موزنی شک عدوه دیرل الافلا همزه ناک فقی و الفک مدبله حچی
 عدوله اعد الی الفلا وی فانک فقی و اخر نه الفک قسیر بله کنک حچی خطای کی و بونک اصلی فاع الی ایدی شک
 باب همزه موزون تشدید الفلوانک کسری و لامک سکونیه معناه ابوز بد ایشدی فاقی مغتوج قسیر ناک و اوی
 مسد دقلرس و فحن مکسور قسیر ناک لامی ساکن قلوب فلو دیررسن عجرو کی و جرو کلب یلور سینه دیرل
 الفلوانک فقی و لامک سکونیه معنایه کسری و الفک مدبله همزه ناک کسری و الفک مدبله معناه فلو ته و فلیته
 اذا قطعت و فلو سلك معنایه همزه ناک کسری و الفک مدبله همزه ناک کسری و الفک مدبله معناه فلو ته و فلیته
 بالسيف اذا ضربت الفلی میمک نمی و فانک سکونی و لامک کسری و معنایه شول ات در که ناکجه قولی اوله المقلیه
 میمک نمی و فانک سکونی و لامک کنک کسری ایله معنایه کذلک بقال فرس مقل و مقلیه ای ذات قلوبی
 قولن صاخی ات الافلا همزه ناک و فانک کسری بله کنک معنایه کسری و معنایه الفلی فانک فقی و لامک
 سکونیه بر کسینه ناک باشته قلیله اوزمق بقول فلیته اذا ضربت برأسه و فلی یاشی بتیکه دخی دیرل بقول فلیت
 من رأسه من القمل و قل بته دیرل کله معنایه و فلی شرک معنایه تا مل ایدوب استخراج تیمکه دخی دیرل بقول
 فلیت الشعر اذا تدبرته و استخراج معنایه و غیر بته علی روایه بن السکیت الاستغلا همزه ناک و فانک کسری بله
 یاشی بتیکه استغلا بقول استغلا راسه اذا سجدی الی ان بقی التفالی فانک فقی و لامک کسری و معنایه ابکی کسینه
 بری برنک باشی بتیکه الفناء فانک فقی و الفک مدبله برنسنه توکنک بقال فقی الشی فناء من الباب الرابع الافناء
 همزه ناک کسری و الفک مدبله برنسنه فی دوکنک التفانی قوم بری بری توکنک بقال تفانوا اذا فقی بعضهم بعضا
 فی الحرب الفناء فانک کسری و الفک مدبله اوک جوانبند اولن میدان الافنیه همزه ناک فقی و نونک کسری بله
 جمی ذکر اولن میدانل معنایه الافناء همزه ناک فقی و الفک مدبله مجهول و مبتدل اولن کسینه لری بقال هو
 من افناء الناس اذا لم یعلم من هو الفناء فانک فقی و نونک سکونی و الفک مدبله بود قلیری جوق اولن اغاج بقال
 شجرة فنوا ای ذات افنان و هو علی غیر قیاس لان قیاسه فناء بتشدید النون و هو روایه الی عمرو الفناء فانک
 فقی و الفک قسیر بله ات اوزمی دبد کسری نسنه عیب الثعلب معنایه الفناء وزن مزبور اوزن واحدی بعضیل
 ابتد فنانر اغاجک اسمی در که انوک میوه سی قرمزی در که اندن فسا طایفه سی قلا ده ایدرل و فناء صغره دخی
 دیرل بقر معنایه الفنون فختینله جمی الافانی همزه ناک فقی و نونک کسری و مدبله رجس اوت در که تازه سینه
 افانی دیرل و قور بد قه حماط دیرل و حماط خاوطا مهمل بتینله بیان انجیری دبد کسری اوت در دیشدر الافنیه
 همزه ناک فقی و نونک کسری و یانک تخفیفیه ثانیه وزنی اوزن واحدی ذکر اولن اولن درن بری معنایه

و بعضیل

فوا

قبا

فنا

قدا

و بعضیل بود ای ابوز منک اسمی در دیدی المغناه میمک نمی ایله برنسنه قریب اولوب مداناه معنایه
 ابو عمرو و ابی اوزن و اموی ایشدی فایتمه بن اتی ساکن قلدیم معنایه در الفقه فانک نمی و واک تشدید بله شول
 کوکر در که انوک قیل و یانور که لسان فارسیده اکر وینه دیرل و بوجوه و قوه و وزنی اوزن اولور و جوه حاهمه ناک
 نمی ایله طودق سیاهلی در المقوی میمک نمی و واک تشدید ی و الفک قسیر بله صیغ مزبور له یو تشی بری قال
 ثوب مقوی اذا کان مصبوغا بالفقه کاتقول شی مقوی من القوة فی فانک کسری و مدبله حروف جانرین معنایه
 طرفیت اوزن در و ظرفیت منزله سینه نزل اولن در تقول الماء فی الاناء و وزنی فی الدار و الشک فی الخبر و کاه اولور
 فی علی معنایه دخی اولور کقوله تعالی لا صلیبکم فی جذوع النخل و جذوع نخل خرما اوزن دکر می معنایه در خرما
 بود قلیری معنایه دکلر اکر چه علمان مانده جوق کسینه اولوب طن ایشدر در و یونس ایشدی عرب طایفه سی
 زلت فی ایتمک دیرل علی ایتمک معنایه و کاه اولور فی با معنایه دخی کلور شکم بصیرون فی طعن الایاهر و الکی
 دیرل بطعن الکی معنایه و ایاهر باه موخن و راه معنایه ایله یورک طمر لری معنایه در و کلی کلیمه ناک جمی در
 بوکر معنایه فصل القاف القباء فانک فقی و الفک مدبله شول قفتان در که لوی اچق اوله الاقنبه همزه ناک
 فقی و یانک کسری و یانک تخفیفیه ایله جمی ذکر اولن قفتان معنایه التقی فختینله و یانک نمی و تشدید بله
 ذکر اولن قفتان کیمک تقول تقیمت اذا لبسته القبه فانک فقی و یانک سکونیه ایکی طوداخی بری بری ضم ایتمک
 و خلیل نبره مقبوه دیشدر همزه مضمومه معنایه نر ابره نونک کسری بله همزه ییدرل کد حروف هجاء فی در القبه
 قافک کسری و یانک تخفیفیه ایله شیردان که قیون اشکینه سینه متصل اولور پس بونک یاسی مشد دلو ایدخی تقدیرجه
 محملدر کسکه هذ الباب دن اولوب هاسی و اودن عوجن اوله قباء فانک نمی و الفک مدبله حجاز ده بر موضعک
 اسمی در کسکه بکیر و کاه تثبث اولور المقوقانک فقی و یانک سکونی بله خذمت تیمک لقی میمک فقی و قافله
 سکونی و الفک قسیر بله معناه تقول قمتب اقمقوا و مقنی اذا خذمت مثل غروت اغزو و غروا و مغزی المقوی میمک
 فقی و قافک سکونی و واک کسری و یانک تشدید یله خدمتکار خادیم معنایه کویا که بو مقنایه منسوب در
 و مقنا خدمت تیمک معنایه مصدر در شکم ضیه عجز یه دیرل شول یه که حاصلی خرجه و خرجه و قاییمه
 و یاه نسبتک تخفیفیه ایله دخی جائز در المقوتین میمک نمی و قافک سکونی و واک کسری و مدبله رلفظ در که مفرده
 و جماعه استعمال اولن و ابو عبیده ایشدی بنی حرما زن بر کسینه ایشدر که هذ رجل مقتون و رجل مقتون دیرل
 بونلر کسکه سی افراد هم و جماعه برادر و مونته دخی حال بو بله در دیشدر پس مقتون شول کسینه له دیرل که
 غلقه قاری طوقلقه خدمت ایدر سیمو یه ایشدی خلیله مقتون کله سندن سوال اولند قد ایشدی بو عرب
 طایفه سندن الاشعری و الاشعرین دید کسری کی در الاخوان همزه ناک و حانک نمی ایله پایادیه دبد کسری حچی
 کسکه اطراف ق و ورتیه سی صاری و ریحیه سی خوب اولور الاقیمی همزه ناک نمی و قافک فقی و یانک سکونیه و یانک
 انبک تشدید بله اخوانک تصغیری در ذکر اولن حچی معنایه الاقیمی همزه ناک فقی و حانک کسری و یانک
 تشدید بله جمی النی و نونی خذف تیمکه و اکر دیرلر سک الاقیمی دیرسن بلا تشدید الفحو میمک فقی و واک
 تشدید بله شول دوا در که انوک اچندن اخوان اوله یعنی پایادیه اوله الاخوانه کذلک همزه ناک و حانک نمی ایله
 روضه ناک اسمی در القدوه قافک کسری و ذالک سکونیه مقتدی اولن کسینه اسوه معنایه بقال فلان قدوه
 مقتدی و کاه اولور قاف مضموم قلوب قدوه دخی دیرل القده قافک کسری و ذالک فقی و تخفیفیه ایله معنایه
 القدو قافک فقی و ذالک سکونیه ات اخو طعام ریحیه طیبیه و یرمک القدی قافک فقی و ذالک سکونیه کذلک
 طعام ریحیه طیبیه و یرمک القدی قافک فقی و الفک قسیر بله کذلک طعام ریحیه طیبیه و یرمک بقول قد الاخم
 طعام بقدر قد و امن الباب الاول و قدی قدی قدی من الباب الثانی و قدی قدی قدی من الباب الرابع
 اسمت لرا حیه طیبیه و قدی جماعت قلیله ظهور تیمکه دخی دیرل یقال قدت القادیه یقدی قدی یقال

قصا

قافك فتي وشين معجته نك سكويه برنسنه نك قابن صويق تقول قشوت الشئ اقشوقشوا اذا قشوته وفي حديث
 قبله ومعه عسب غله مقشوق غير خوصتين من اعلاه وعسب خرمابا اغنه ديرلر وخوصه خرمابا اغنه ديرلر
 التقشيه على وزن الترييه برنسنه نك قابن صويق تقول قشيقه تقشيه المقشئ ميمك فتي وشينك فتي وتشديد به
 قابن صويق نسنه مقشور معنائه القصبو ختيله وواوك تشديد به بعيد اولق يقال قضا المكان يقصو قصورا
 اذا بعد القصى قافك فتي وصادك كسرى ويانك تشديد به اراغ اولن بر مكان بعيد معنائه القاصيه صادك
 كسرى به اراغ اولن القصيه قافك فتي ويانك تشديد به بعناه يقال رضى قاصيه وقصيه اي بعيدة ويرقودن
 ايرافه دخی ديرلر تقول قصوت عن القوم اذا تباعدت القضا قافك فتي والفك قصير به اراغ اولق بعد معنائه
 وناحيه معنائه دخی ككولر يقال قصى فلان عن جوارنا بقصى قصا من الباب الرابع ويقال خاطونا القضا
 اي تباعدوا عنا وهم حولنا وذهبت قضا فلان اي ناحيه ويقال هلم اقاصيك اي ابعده من الشر يعني كل مباحثه
 ايللم ككولر قنقر ابعده شر جهنم من الاقصاء همزه نك كسرى والفك مدبه اراغ ايتلك تقول اقصيته
 فهو مقصى ولا تقل مقصى بفتح الميم وتشديد الياء القصبو قافك فتي وصادك كسرى ويانك تشديد به قول اغنك بجاني
 كسرك تقول قصوت البعير وكذا في الشاة المقصو ميمك فتي وصادك كسرى ويانك تشديد به قول اغنك
 طرفي كسان دوه القصبو قافك فتي والفك مدبه موثي وقصو ارسولك صلى الله عليه وسلم ناقة سنك اسمي در
 ومزبونك قول اغني كسلك دكدي المقصى ميمك فتي وقافك كسرى ويانك تشديد به كذلك قول اغني كسلك
 دوه يقال ناقة قصواء وساة قصواء ولا يقال حمل اقصى واغنا يقال مقصو او مقصى تركوا فيها القياس يعني قياس
 بوايدي كه فعلا كديكي روه ده افعل دخی كايدي لكن بوقياسه مخالف كدي وهم موثي فعلا ككن افعل باب
 رابعدن ككولر وقصوت البعير بخوديات اولن در پس قصواء اصلندن قياسه مخالف ككشدر رولر اه حسناء
 دخی بونك كي درك رجل احسن ديمز القصيه قافك فتي وصادك كسرى ويانك تشديد به شول دوه در كه
 صاعله دوه ونله ده اكار حمت ويرليوب عايله ترك اولنور القضا قافك فتي والفك قصير به جمع بر كسنه نك
 دوه لرن او كيلي اولسلفيها قضا يابنق بها ديرلر يعني زمانه قنلق اولوب مشتد اولسه انلر ده بقيه بولنور
 التقصيه على وزن الترييه طرفن كسرك فرارواي اوزن يقال قصيت ظفاري يعني قصصت وكسائي ايتدي
 بن ظن ابرم كه بوطرفي ديتندن كسرك معنائه اوله ونساطا يفه سندن بري اول برنه اتمش ان ولدك ابن
 فقصى اذنيه اى اخذ في منها وحذف برنسنه دن برمقد اراغله ديرلر الاقصي همزه نك فتي والفك قصير به اراغ
 اولن يقال فلان بالمكان الاقصي القصبو قافك فتي وصادك كسرى والفك قصير به موثي القصبو كذلك
 قافك فتي وصادك كسرى والفك قصير به بعناه يقال الناحيه القصبو والقصبو الاقصاء همزه نك كسرى
 والفك مدبه برنسنه نك نهايتنك ايرشمك يقال زلنا من لا الاقصيه البصر اي لا يبلغ الاقصاء الاستقصاء همزه نك
 وتانك كسرى به برنسنه نك نهايتنك طلب ايتلك التقصى فختيله وصادك كسرى وتشديد به بعناه
 يقال استقصى فلان في المسئلة وتقصى اذا طلب غورها قصى قافك فتي وصادك كسرى ويانك تشديد به اسم
 تصغير وزني اوزن بر روجل اسمي در القصبو قافك فتي وصادك كسرى ويانك تشديد به ذكر اولن اسم منسوب
 اولن نسنه ديرلر ككبير حذف ابدوب وبيزن الفه قلب ابدوب بعد واوه قلب ابدولر نك غدوي واموي ديرلر
 القضا قافك فتي والفك ضا معجته دن صكره مدبه حكم معنائه در وبونك اصلي قضاي ابدوي زيراك قضيت دن
 ما خودن الفدين صكره واقع اولد غندن اوترى همزه به قلب والتشدر الاقصيه همزه نك فتي وقافك كسرى

وضادك

قصا

وضادك كسرى ويانك تخفيفيله جمعي حكمه معنائه القضيبة قافك فتي وضادك كسرى ويانك تشديد به
 كذلك حكم القضا قافك فتي والفك قصير به جمعي در فعال وزني ووزن وبونك اصلي فعال بل در قاب مكانه فعال
 اولشدر يقال قضى فلان اذا حكم ومنه قوله تعالى وقضى ربك الا تعبدوا الاياه وكاه اولور قضا فراغ معنائه ده
 ككولر تقول قضيت حاجتي وقضا قتل معنائه ده ككولر تقول ضر بفقصى عليه اي قتله مكانه كانه فرغ منه وقضا حبه
 دخی ديرلر اولدي معنائه كمدت غرندن فارغ اولدي ديك اولور وحب نونك فتي وحاء مهمله نك سكويه مدت
 معنائه وكاه اولور اذا معنائه ده ككولر وارشدر ملك معنائه ده ككولر ومنه قوله تعالى وقضينا الي بني اسرائيل
 في الكتاب وقوله تعالى وقضينا اليه ذلك الامر اي انهينا اليه وابلغناه ذلك وكاه اولور يكك معنائه ده ككولر
 فرا ايتدي باري تعالينك ثم اقضوا الي ولا تنظرون قولنك لقضوا الي معنائه در ته كم قضى فلان ديرلر مات
 ومضى معنائه وكاه اولور قضى صنع وتقدير معنائه ككولر يقال قضا اذا صنع وقدر ومنه قوله تعالى فقضا هن
 سبع سموات في يومين ومنه القضا والقدر وقضا سور ككولر ووب حاجت بتورمكه دخی ديرلر يقال قضى اللبانه اذا
 انقذها وليانه حاجته ديرلر القاضى ضادك كسرى ومدبه حاكم وقاضى قائل معنائه دخی ككولر يقال هم قاض اي قائل
 الاستقصاء همزه نك وتانك كسرى به بر كسنه قاضى اولسن طلب ايتلك يقال استقصى فلان اي صير قاضيا يعني طلب
 ان يصير قاضيا التقصيه على وزن الترييه بر كسنه قاضى قلى يقال قضى الامير قاضيا ككولر امير او تقصيه بر
 نسنه ي ككولر مكه دخی ديرلر يقال قضوا اينهم منايا اي انقذوها ومنايا مولر معنائه در وبقال قضى اللبانه تجن
 سوزن ككولر حاجتن بتورسه وليانه لامك خميله حاجت معنائه در ته كم الان مروايتدي لا نقضاء همزه نك
 وقافك كسرى والفك مدبه برنسنه نك ككولر لتقضى فختيله وضادك كسرى وتشديد به ذكر اولن معنائه نقول
 انقضى الشئ ونقضى اذ لم ونقضى قوش او حركن استغنى سوزن لكه دخی ديرلر يقال نقضى البازي اذا نقض واصيله نقضض
 فلما كثر الضادات بدلت من احد يهن ياء الاقتضاء همزه نك وتانك كسرى والفك مدبه بوج طلب ايتلك التقاضى
 تانك فتي وضادك كسرى ومدبه بعناه يقال اقتضى دينه ونقضاه القضا قافك فتي وضادك تشديد به حكم اولن
 زن معنائه وبعضلر قابن وخشن اولن زن معنائه در ديدى القضيبة قافك كسرى وضادك تخفيفيله بر اوتدر كه
 دوزر لر ده بر اوبعيد ايتدي بوشور يرلر ديتن اولنر قسمندن درو وقضيه اصلندن معتل اللام در ها عوض طر بقيه
 ككشدر وقضيه كذلك بر موضعك اسمي در كه حلاق اللهم ديد كاري قتال الله واقع اولشدر وحلاق تراش معنائه
 ولم صاجر معنائه در اول او غراشده صاجر تراش اولد غنه بناء حلاق اللهم ديشلدر در القضا قافك كسرى
 وضادك تخفيفيله جمعي ذكر اولن اولنر معنائه القضا قافك كسرى وضادك كسرى ومدبه كذلك جمعي القضا
 قافك فتي وطانك تخفيفيله بوغر تلقي ديد كاري قوش اسفرو دمعنائه القضا قافك فتي وطانك كذلك
 تخفيفيله واحد ي ذكر اولن قوشك بريسي معنائه القضا قافك فتي وطانك كسرى وتشديد به كاه
 اولور قطيات ولهايت دخی ديرلر ولهايت ككولر ديله ديرلر كه اغز نهايت بولد فتي برده اولور وبونك يابله جمع
 اولنسنك وجهي بودر كه بوننه فعلت ككولر ديمى بونندن فعل مشتق اولق اول فعله ظاهر اولق جوق واقع
 اولماز پس شول الفكه اصلي واودو يابه قلب اولنوب قطيات ديرلر خلاف غزواتك كه غزبات جازد ككولر را
 غزوت واغزو ككولر نك واوله استعمال ككولر معروف در وقطاة طوارك صغر بسنه اردلشن كسنه نك
 بندكي روه دخی ديرلر القطى قافك فتي وطانك فتي ويانك تشديد به قطانك تصغيرى در ووقى المثل ليس قطامثل
 قطى اي ليس الاكبر كالا صاغر رياض القطانك كسرى وقافك فتي والفك قصير به بر موضعك اسمي در
 القطو قافك فتي وطانك سكويه نشا طين ادخي بري به قريباد مق يقال قطاقي مشيه يقطو الاقططا

قطا

وضادك كسرى ويانك تشديد به

همه نك كسرى و طاء اولك كسرى و مد به و الفك دخی مد به بمعناه بقال اقطوطی فی مشیه القطوان فتحته به
 ذكر اولن طر بقله یورجی كسنة القطوان فتحته به و الفك قصر به فعمل و زنی اوزن در ذكر اولن معنای را
 كلام عرب بقول یوقدر اما فعمل و ارد و عثوئل كی و عثوئل سولیک اولن یاغه دیرل قدم مسترخ معنای
 قطوان فتحته به بر موضعك اسمی در كوفه ده القطوان فتحته به و اخر نه یانك تشدید به شول برده در ذكر اولن
 موضعه مذسوب در الاقواء هم نك كسرى و الفك مد به كلك ایكی ایقلرن دوشبوب و اللرن ديكوب دیری اوزن
 او نور مسمی و صلواته اقدادن نهی و ارد اولشدر و اقواء مجدین بننده اورتق یرلرن و چكه لری اوزن قومقدرو بوقها
 تفسیری در اما اهل لغت اولنلر بینه اقواء كسنة اورتق یرلرن به قویب انجكلرن ديكوب رقه سن بر نسنه بیطیبوب
 اورتق مقدرو فی الحدیث فی صلی الله علیه وسلم اكل مقعیا القفوف فافك فخی و عینك سكونیله اركك دیشی اوزن جو كك
 القفوف فتحته به و و او ك تشدید به بمعناه یقال قفا الفحل علی الناقة یقفو قفوا و قفوا علی ففول و بوقاع كی در زیر احد هما
 انحر دن مفلوب در ته كی باب عینه مر و را تمشدر و كاه اولور قفوطا یمنه یعنی دوه قوشنك ارككند دخی استعمال
 اولنوب قفا الطام دیرلر و قفوشول ایكی اغاچه دخی دیرلر كه عینك یعنی اوزنه بكره دوتن اغاچه ایكی اوجی انلره كچر
 و قن انلر دمور دن اولسه انلره خطاف دیرلر خاء معجه نك خنی و طانك تشدید به القفواء فافك فخی و عینك
 سكونی و الفك مد به شول عورت دیرلر ایكی اوله القفا فافك فخی و الفك قصر به یونك اردی اكسه معنای
 تذكیری و یا بنی جایز در القفی فافك خنی و فانك كسری و یانك تشدید به جمعی كه ففول و زنی اوزن در عصا ایله عسی كی
 الاقواء عزمه نك فخی و الفك مد به جمع قلی رحا ایله اركا كی الاقفیه همزه نك فخی و فانك كسری و یانك تخفیفیه
 كذلک جمع قلی لكن بو علی خلاف القیاس در زیر ابو معتل اللامه مد و داولن اسلمه مخصوص در سما ایله اسمیه كی
 و قفا بید معنای سنه دخی كلور در هر مضاف اولند قفوه تقول لافعله قفا الدهرای بد القفی فافك فخی و فانك سكونیله
 بر كسنة نك كسنة سنه اوزن مقی اوزن تقول قفبت الرجل اقفیه قفیا من الباب الثانی القفیه فافك فخی
 و فانك كسری و یانك تشدید به شول قیوندر كه اكسه سندن بوغر لنش اوله اوزن بد روایی اوزن بقال هذه شاة
 قفیه ای مذ بوجه من قفاها و غیر یلر شاة قفیه دیرلر نون زاید ایله القفوف فافك فخی و فانك سكونیله بر نسنه نك
 اردنر دوشوب كلك القفوف فتحته به و و او ك تشدید به بمعناه تقول قفوت ارمه قفوا و قفوا اذ التبعته و قفوا بر كسنة به
 بر نسنه اسناد ایتمكه دخی دیرلر تقول قفوت الرجل اقفوه قفوا اذ ارمته بامرقم القفوة فافك كسری و فانك
 سكونیله اسندر معنای مز بور دن و قفوا بر كسنة به فحشیا نله سو ككه دخی دیرلر تقول قفوت الرجل اقفوه
 بفقور صر محاف فی الحدیث لاحد الا فی القفوف البین و قفوا بر كسنة به ایله اگر لغه دخی دیرلر تقول قفوت به قفوا
 و اقفیه اذ ارمته و قفوا بر كسنة به ایله اگر لغه دخی دیرلر تقول قفوت ای غیرتی من ارمه و قفوه تهست
 معنای سنه دخی كلور كویا كه اضداد دن در تقول فلان قفوتی ای تهستی و قال بعضهم قرفی یعنی بكاضری طوقن
 كسنة در التقفیه علی وزن التریبه بر كسنة به ایله كسنة نك اردنر كوندرك بقال قفیت علی ارمه بفلان ای تبعته
 ایاه قال تعالى ثم قفینا علی اثارهم برسلنا الملقى میك خنی و فانك تشدید به و الفك قصر به شول كلام در كه اواخری
 بری زنه موافق اوله القافیه فانك كسری به شول حردنر كه قصیده انوك اوزنه بنا اولنور معنای مذكوردن
 ما خور در بعضی بعضیه تابع اولدخی جهندن القوافی فافك فخی و فانك كسری و مد به جمعی و قافیه قفایه دخی
 دیرلر فی الحدیث یعقد الشیطان علی قافیه رأس احد هم ثلاث عقد و یف القوافی عینك خنی و و او ك فتحته به
 صیغه تصغیر اوزن بر شاعر كی اسمی در كه اول عویف بن معاویه در كه جده اعلاسی بندور در القفی فافك فخی و یانك
 تشدید به شول نسنه در كه فی قفون ایچون وصی ایچون اختیار ایلك تقول اقفاء اذ اختار و اقفاء بر كسنة نك اردنر ككه
 بمعناه الاقفاء همزه نك و فانك كسری به بر نسنه فی اختیار ایلك تقول اقفاء اذ اختار و اقفاء بر كسنة نك اردنر ككه

قفا

قفا

دخی دیرلر التقفی فانك و فافك فخی و فانك كسری و تشدید به كذلک بر كسنة نك عقیقه كلك بقال اقفی ارمه
 و تقفاه اذ اتبعه القلی فانك فخی و لامك سكونی ایله یستهی یا خور دلی قافونق تقول قلیت السویق و اللهم و قلی
 كذلک اركك مركب دیشی مركب سبور مكه دخی دیرلر القلوب فافك فخی و لامك سكونیله كذلک اركك دیشی
 سبور مك بقال قلی العیراته یقلوها قلوبا و اطرها و ساقتها و غیر كسری عین مهمله ایله مركب و ان
 فتحته به ازانك جمعی دیشی مركب معنای سنه و قلوبا قافه صاعنی ایلر و الوب ككه دخی دیرلر بقال قلیت الناقة
 بر كها قلوبا اذ اتقمت به قلی او غاچقلمر چالك او بنغه دخی دیرلر تقول قلیت اقلی قلیا و قلوبا فافك فخی و لامك
 سكونیله كذلک چالك او بنق قلی معنای سنه لغت در القلی میك فخی و یانك تشدید به قافونق طعام المفلوم میك
 فخی و و او ك تشدید به بمعناه افعیه بقال قلیت السویق و اللهم ففول مقلی و قلوبت ففول مقول القلاء فافك فخی
 و لامك تشدید به و الفك مدی ایله اتقاورن كسنة القلیه فافك فخی و لامك كسری و یانك تشدید به قافونق طعام
 طعام القلاء فافك فخی و الفك قصر به جمعی ذكر اولن طعاما معنای سنه المقلاء میك كسری و قافك سكونی ایله
 تاوه كه ایچنده اتقاورن رلر القلی میك كسری و الفك قصر به بمعناه القلی قافك كسری و لامك فخی و الفك
 قصر به بغض ایتمك و قن قافی مفتوح ایلستك النی مبادر سن تقول قلاء بقلیه قلی و قلاء من الباب الثانی و بعلی
 لامك فتحته به لغه طی در المقلاء میك كسری و قافك سكونی و الفك مد به مفعول و زنی اوزن شول انج یان سیدر
 كه انوكه برچرك انج یان سن اور مغله او غاچقلمر او منر القله فافك خنی و لامك تخفیفیه ذكر اولن انج كچرك انج
 یان سی كه كا چالك دیرلر تقول قلوبت القله و قلاء اصلنده قلوبدی ها و اودن عرض در و فراء ایدردی كه فافك
 قافی مضموم قلدی و او ده دالات ایتسون ایچون القلات فافك كسری و لامك تخفیفیه جمعی چلكر معنای سنه
 القلون فانك خنی و لامك خنی و مد به كذلک جمعی القلون فافك كسری و لامك خنی و مد به كذلک جمعی القلوب فافك
 كسری و لامك سكونیله شول چهار دن كه خفیف و چاك و له و قلوبا اشنانیدن النی صوبه دخی دیرلر قلی معنای سنه
 لغت در علی ما سخی القلی فافك كسری و لامك سكونیله شول صودو كه اشنانیدن اخذ اولنور القلوب فافك
 و لامك فخی و الفك قصر به شول قفوتنر كه اوچركن هواده یو كسلور الا قلیلا همزه نك كسری و لامك
 كسری و مد به ارتفاع معنای سنه بقال اقلولی اذ ارتفع و اقلیلا سرعت ایتمك معنای سنه دخی كلور بقال
 اقلولی الرجل فی امره اذ انكش و انكماش سرعت معنای سنه در و اقلیلا استعمال معنای سنه دخی كلور بقال
 اقلولت الحمر فی سرعتها المقولولی میك خنی و قافك سكونی و لامك كسری و مد به شول كسنة در كه محاف
 و مستعمل اوله قلی قلا فافك فخی و لامك كسری و مد به اوله و قافك كذلک فخی و اخرنك بناسی ایله شید
 ایكی اسندر كه اسم واحد قلیشدر ان السراج لندی یونرك هر ری و قفا ووزن بنیاقندی زربا اوزن و الف ووزن
 فتحته به كریه كور مشلر دو القنوة فافك كسری و یونك سكونیله قیونی یا خور دغیری طواری صاحبی بسلك ایچون
 القیویب تجار متعین قلام فی القنوة فافك خنی و یونك سكونیله بمعناه القنیة و القنیة علی الوزن المزدورین بمعناه
 ایضا تقول قنوت الغنم و غیرها قنوة و قنوة و قنیت قنیة و قنیة اذ جعلتها لنفسك لا لغيرك و قنیة جاریه
 او غاچقلمر اما و بنغه دخی معنای سنه و بنغه دخی معنای سنه و بنغه دخی معنای سنه و بنغه دخی معنای سنه
 منع من اللعب مع الصبیان و سترت فی البیت جوهری بدو یو ابوسعیدك بن النسكیت دن اولن روایی در ووزن ووزن
 قنیت جاریه تقنیة كلیه بن قلیله سوال یتد میك دیو جواب ویدی دیدی مال قیان فافك خنی و یونك سكونی ایله
 و قافك كسری دخی لغت در شول لالدر كه ذكر اولن طر بقله القیویب ایله لا قنیه همزه نك و فانك كسری به ایله ذكر اولن
 و جهاله القنوم فی الملل لا تقن من كلب شوی و ایكی بر ككك و لندی صقله المقناه میك فخی و قافك سكونیله
 ازباده كویك اولن یركه اكا اصلا كون طوقنیة مضحكانك تقیضی در و مضحاة میك فخی و مضاد معجه نك سكونیله

قفا

رجل كافك من رجل ورجلان كافك من رجلين ورجال الكفي كافك فخي وفانك سكوتيه كفايت
 ابد محي نشنه حسب معنا سنه بقال هو كفيك اي حسبك الكفيه كافك فخي وفانك سكوتيه قوت وقوت
 الكفي كافك فخي والفك قصير به جمع قوتله معنا سنه الكفيه كافك فخي وفانك سكوتيه قوت وقوت
 باطنه دن در الكوة كافك فخي وفانك سكوتيه معنا ها لفة فيها ان السكتيت ايتدي كلوه صحج دكلر كافك كسر به
 الكليات كافك فخي ولا مك كذلک سکونيه جمع واني اولن کله رجن الف وتا به جمع ولسلر انر ک عین الفعلی
 مضموم قاتر الکلی كافك فخي والفك قصير به کذلک جمع بوزکر معنا سنه وکلی کیه السحابک دخی جمع کاور
 بلودک اشعه لری معنا سنه وکلیه شول ذکر می مختلین بان سنه دخی در کله مراد مک قولی التمه مراده نکر سنه
 ذکر لرو مراده ازق قویا جوق در به در لرو وکلیه بایک قصه سی ابله بغری مایند اولن انچه به دخی در لرو وکلیه اوق
 جرتک صاعندن یا خود صولندن بر جاننه دخی در لرو الکلیان كافك فخي ولا مک سکوتی ابله تنیه سی ابله
 بوزکر ویا ی قصه سنک ابله انچه ری واور کر سنک ابله جایی صاعندن وصولندن وکلیه السحابه بلودک
 اشعه سی وکلی بونک دخی جمع کاور بقال انچه کلا علی مامره الکلی كافك فخي ولا مک سکونیه بر کسنک
 بوزکر کنه اور مق قول کلیته اذ الصبت کلیته الاکتلا بر کسنک بوزکر کنه اور مق قول کلیته اکتلی جمر الکلی حانک
 فخي وممک سکوتی وکافک فخي والفك قصير به ازق اولن طوارک قرمز بلغی کار قلقدن کنایت اولور بقال جاء
 فلان بغنه جمر الکلی کلا كافك کسری ولا مک تخفیفیه بر لفظیه که لکی عددک تا کیدنه استعمال اولور کلی لفظی
 جمعک تا کیدنه استعمال اولور دخی کی و بوا سم مفرد غیر مشی در رجن اسم ظاهر بونک عقبنه کاسه رفعد و نصبه
 وجرده حالت واحده اوزن اولوب الفله کاور تقول رایت کلا الرجلین ومرت بکلا الرجلین وجاتی کلا الرجلین
 ورجن مضموم مضایف اولسه الف یا به قلب اولور جرو نصب موضعیه تقول رایت کلیهما ومرت بکلیهما کا
 تقول علیهما وجاتی رفعد حالت وحده اوزن باقی قالور وافر ایتدی کلا لفظی تنیه در کل لفظندن مأخوذ در لای
 تخفیف ایدوب اوزنه الف زیاده اتمکله وکلا ده دخی حال بوموال اوزن در و بونلر اضافتسر تکلم اولنار
 و بونلر مفردی ابله تکلم اولنار واکر تکلم اولنسه کل وکت دینوردی و فرانک بوقولی اهل بصره قننه ضعیف در
 زرا بونتنیه اولسه حالت نصبند وجاتی جرنه اسم ظاهر مضایف اولدقن یا به منقلب اولور دی وهم کلا
 لفظنک معناسی کل لفظنه مخالف در زیر کل لفظی احاطه افراد ایچون کلا لفظی شی مخصوص ایچون در پس
 ظاهر اولدی که بومعی کی اسم مفرد در لکن تنیه دلالت ایسون ایچون وضع اولنشد رتته کمن لفظی اسم
 مفرد در انبنه و ما فوق انبنه دلالت ایچون وضع اولنشد واکر بر کسنه سوال ایدوب چونکه کلا لفظ
 مفرد در پس ضمیره مضایف اولدقن ایچون التي یا به منقلب اولور دیر سه جواب اولور که کله کلا وقتا که دایه
 الاضا فة اولنسه علی کله سنه ولدی کله سنه شبیه اولوب حالت نصبند وجاتی جرده ضمیره داخل
 اولدقن حاله التي یا به منقلب اولدی زیر اعلی کله سی یا عمل نصبند یا خود محل جرده واقع اولور محل رفع ده
 واقع اولنار پس کلا حالت رفعه اصلی اوزن باقی قالوب حالت نصب وجرده علی کله سنه تشبیه اولندی واما
 کلتا کله سی که تا نبت ایچون در سبویه ایدر بونک التي تا نبت ایچون وناسی لام الفعلندن بد لدر که اول واور
 زرا که اصلی کلا واور وایا به قلب اولندی تا تا نبت ایچون اولوب بومقامه تا نبتک تا کیده احتیاجی اولدغندن
 اوری زرا که اولور کلتانک التي یا به قلب اولنوب علامت تا نبت صا ح اولنار واور وجر می ایتدی کلتاده
 تا ما حقه در و اخر نه اولن الف لام الفعل در ووزنی فعلیل در جوهری ایدر اگر حال ابو عمر و دیک کی اولیدی
 بونک نسبتند کلتوی دینوردی وقتا که مر بوزکر نسبتند کلتوی دیوب تانی اسقاط ایدر ایدر ایسه دلالت ایتدی که

اخت کله سنه اولن تا اخر سنه جاری در که اخت کله سنه نسبت اولنسه اخروی در لرو الکفی كافك فخي وممک
 سکونیه شهادتی کین ملک بقال کافلان شهادته بکیده اذ کنها الانکساء همز مک وکافک فخي وممک سکونیه شهادتی کین ملک بقال کافلان
 اصغری التکمی فختنه وممک کسری و تشدید ببله اور نیک تقول نکمی فلان اذ تعظی وتکمی ستر و احاطه معنا سنه
 دخی کاور بقال نکمت الفتنة الناس اذ اغشيتهم الکفی كافك فخي ویا نک تشدید ببله ایدر اولن کسنه که ساز و سلاح
 ابله مرتب اوله ووزن کی دیک کسری سلاحه و حیه و تو غلغه ابله اوزن ستر ایتد کنه ماه در الکساء كافك فخي
 وممک تخفیفیه ابله جعی سلاحه مرتب کسنه ل معنا سنه کوا که کامی کله سن جمع اتمشدر در فاضی ابله فضاة کی
 الکساء كافك کسری وممک کسری والفك مدیه سیماء ووزنی اوزن بر صنعت در که انوکله باقری التوب بیدر ل
 و بوعری محض در لکن جوهری سیمائی سوزمده یعنی معتدل العین ده ایدر اتمشدر وکیایه قیاس مناسب اولن بوایدی
 که معتدل الامان ایدر ایدر و صاحب قاموس دخی بوزر خصوص صله جوهری اوزنه ذاهب اولنشد واکر سومه ذکر
 اولنمی اند علامت و سیماء معناسی اولدوغنه بنا به کیمیا کی کومده ذکر ایتدی کفايت ایدر دی تا که مناسب قوت
 اولیه الکنايه كافك کسری به بر سنه بی تکلم ایدوب غیر سنه دبلک تقول کینت بکذا من کذا وکوت الکفی بونک
 کسری وممک کنایت تکلم ایدوب جعی کسنه الکانون بونک فخي وممک جعی کنایتله سور یحیلر معنا سنه بقال رجل
 کان وقوم کانون الکینه كافك فخي و بونک سکونیه شول اسم در که ابله یا خود امله مصدر اوله الکینه كافك کسری
 و بونک سکونیه معنا ها لفة فيها الکفی كافك فخي والفك قصير به جعی ذکر اولن اسملر معنا سنه وکی الی ویا شول
 منالدر که واقعه ایچون موکل اولن ملک لری ضرب ایدوب انوکله امور ظاهر مدن کنایت اولنور الاکتفاء همز مک
 و بونک کسری والفك مدیه کنیتله کنیتانک بقال فلان اکتی بکذا التکنیه علی وزن التریبه بر کسنه بر کسنه
 کنیتانک تقول فلان بکتی یا بنی عبدالله ولا تقبل بکتی بعد الله و بقال کنیتله ابا زید ویا بنی زید تکتیه الکفی كافك
 فخي ویا نک تشدید ببله بر کسنه ابله کنیتله مشترک اولن کسنه الکفی كافك فخي ویا نک تشدید ببله دو کون داغ
 معنا سنه وکی دو کون اور مق معنا سنه دخی کاور بقال اخر الداء الکی ولا بقال اخر الداء الکی وکی کسین نظر له
 نظرا تمکه دخی دیرل بقال کوا بعینه اذ احد الیه النظر وکی عقرب ایصر مغه دخی دیرل تقول کوا ته لعقرب اذا
 لدغته الاکتواء همز مک و بونک کسری والفك مدیه دو کونی اولمق تقول کوبته فاکتوی هو المکواة ممک فخي ابله
 بر کسنه ابله سو کتمک تقول کاویت الرجل اذا شامته مثل کاوخته المکواة ممک کسری وکافک سکونیه دو کون
 اور جق التوفی المثل العیر یضطرط والمکواة فی النار یعنی حمار بالنور خبری یوق که داغلاخی تشددر الکوة كافك
 فخي ویا واک تشدید ببله شول دو لای دلی در که اوک دیوارنه ایدر ل ایچنده چراق بقما ایچون یاغیری سنه ایچون
 الکواء كافك کسری والفك مدیه جعی الکوی كافك کسری والفك قصير به کذلک جعی بدن ابله بد رکی و بدی
 او غلق دویسی که انوکله کسره ایدر نور الکوة كافك فخي ویا واک تشدید ببله معنا ها لفة فيها بونک دخی جعی کوی در
 ضم کاف ابله کی کافک فخي ویا نک تخفیفیه بر کله در که لم فعلت کذا کله سنک جولنی در پس عاقبت ایچون اولوب
 لام کی فعل مستقبل منصوب قبلر تقول فعلت ذلک کی بکون کذا کیت کافک فخي ویا نک سکونیه ویا نک فخي
 اوزن بناسی ابله شوبله شوبله دیک حلتند مکر استعمال اولنور بقال کان من الامر کیت وکیت ان سعت کسرت
 الباء وان شئت فخت و بونک اصلی هادرتا اولیسی حالت وصله اولور کیه وکیه کافک فخي ویا نک سکونیه ویا نک
 فختیه معنا ها لفة فيها علی روایه ابله عید کیه کافک فخي ویا نک سکونیه ویا نک هانک ووقت اوزن سکونیه
 معنا ها کما بقال له فی الوقت الکساء كافك فخي ویا نک تخفیفیه بوزر ناهه مفره کبی همز مک فخي والفك قصير به
 بر طاعک اسمی در فصل اللام الثلاثی لام فخي و همز مک سکونیه بر سنه دیر حیت جنوب اکتانک بقال فعل

مقابل معنائه طرف دخی کور بقال جلس تلقاء ای حذاء اللقاء لامک فخی والفک مدبله شول نسنه درکه
 حقیر اولد یغیون رغاش اوله الا لقاء همزه ناک فخی والفک مدبله جمعی رغاش نستله معنائه القوة لامک
 فخی وقافک سکونیه مرصدر که انسک یوزنه عارض اولوب اغزی کلور ولقوه طوشعل دبد کری قوشک
 دیشبسته و تیز حامله اولن ناقه یه دخی دیرل وفی المثل لقوة صادفت قیسا وقیسا قافک فخی و یانک کسری
 ومدبله شول ارک در که دیشبستی یز حامله قیلله القوة لامک کسری یله کذلک ذکر اولن قوشه دیرل و مزبور
 قوشه لقوه دبد کری اغزی نیک ایکی جانبی واسع اولد وغندن اوتری در الملقومیمک فخی و لامک سکونی و واولک
 تشدد بدبله مرض مزبور مبتلا اولن کسینه بقال فی فلان علی البناء للجهول فهو ملقو لالی لامک فخی والفک قصر به
 بر نسنه یه حریص اولق یقال فلان لکی نکاذا الملع بوبر کسینه به ملازمیت ایتمکه دخی دیرل بقال لکیت یفلان
 ای لازمته اللی لامک فخی والفک قصر به طودق سیاهه مابل اولق که عرب طایفه سی قتلده مستحب در الالی
 همزه ناک فخی و لامک سکونی والفک قصر به طوداخی ذکر اولن لون اوزن اولن کسینه اللیاء لامک فخی و میمک
 سکونی والفک مدبله شول هورندر که طوداخی ذکر اولن وجه اوزن اوله بقال رجل المی وخارینه لیاء المی شول
 کولکه یه دخی دیرل که کثیف اولوب سیاه اوله بقال ظل المی وشجرة المی الطلال الالقاء همزه ناک و تانک کسری به بلدر مق
 بقال التی لونه اذا التبع وکاه اولور همزه ناک دخی استعمال اولور الله لامک فخی و میمک تخفیف یله بر کسینه ناک
 یاشدائی ومثلها اخرندن حذف اولن حرف علتین عوض دروفی الحديث لیتزوج الرجل لمتنه ولتته
 بر کسینه ناک مصاحبلر نه دخی دیرل اوچدن اونه وارنجه الی لامک فخی و یانک تشدد بدبله ای نوکک تقول لویت
 الحبل اذا فتلته ولی بر کسینه باشن دوندر مکه دخی دیرل الالواء همزه ناک کسری والفک مدبله یعناه بقال لوی
 رأسه والوی رأسه اذا انما واعرض وباری تعالینک وان تلور والو تعرضوا لولده کواو مله در بن عباس ایدی
 مراد قاضی در که احد خصمین ایچون اول یزندن اعراض ایدر و واولوا و اخذ به و ضم لامه دخی قراءت ایتمشدر در
 وایت دن مشتق اولق اوزن مجاهد ایدی معنی ان تلوا الشهادة فتقبرها وتعرضوا عنها فترکوها دیکدر ولی
 والواناقه قورغن صالعه دخی دیرل بقال لوت الناقه ذنبها والوت بذنبها اذا حرکت همزه ناک اولد قورقه ناک
 استعمال اولور ولی بر کسینه بی غیر بلر اوزنه اختیار ایتمک معنائه دخی کلور بقال لوتیه علیه اذا عطف والوا
 قوم نوکیدی به داخل اولغه دخی دیرل بقال الوی القوم اذا صاروا الی لوی الرمل وسبحی تفسیر لوی الرمل
 انشاء الله وبقال الویتم فازوا والوا بر کسینه ناک حقن الوب کککه دخی دیرل بقال الوی فلان یحیی اذا ذهب به مطلقا
 الوب کککه دخی دیرل بقال لوت بعنقاء مغرب ای ذهبت به مغرب میمک فخی و ورائک کسری به در والوا بر کسینه
 کیا سبسن بحر یک ایدوب اشارت ایتمکه دخی دیرل بقال الوی بشو الملع و اشار الی یانک کسری و واولک فخی
 و یانک تخفیف یله تخفیف سی قوم نهایت بولد دخی رل معنائه الالویه همزه ناک فخی و واولک کسری و یانک تخفیف یله
 جمعی والویه شول خرده بیر قلره دخی دیرل که سجاقدن والای بیر اغندن اشغه در والوا اوت صولغه دخی دیرل
 بقال الوی البقل اذا ذبل اللیان لامک فخی و یانک تشدد یله دخی کلندر مک یقال لواء بدینه لیانا اذا مطله التلویه
 علی وزن التریه بونی بور مقهر و غلبه معنائه بقال لوت عناق الرجال فی الخصومة شد للکثرة والمبالغة
 قال الله تعالی لو اواروهم الالواء همزه ناک و تانک کسری به بور لقی التلوی فختینله و واولک کسری و تشدد بدبله
 یعناه بقال التوی الشی وتلوی جمعی والتواغیر ایچون طعام صقلغه دخی دیرل بقال التوت المرأة تلویه وسبحی
 تفسیر الالویه انشاء الله تعالی لوی الرمل لامک کسری والفک قصر به قوم تو کندی رمنقطع الرمل معنائه
 الالوی همزه ناک فخی والفک قصر به شول قورق در که دانندن اگری اوله کی قورقی کی مبتلا والوی اجتناب

وخذر اوزن اولوب دایما منفرد اولن کسینه یه دخی دیرل اللواء لامک کسری والفک مدبله سجاقدن که امرایه
 مخصوص در الالوی لامک فخی والفک قصر به مرصدر که اندن کویک بور مغله تعبیر اولور تقول لوی من الباب
 الرابع اذا مرض به الالوی لامک فخی و واولک کسری و یانک تشدد بدبله فعل و زنی اوزن صولن اوت الالویه لامک فخی
 و واولک کسری و یانک تشدد بدبله غیر ایچون صقلنن طعام اللان لامک فخی ومدی و همزه ناک فخی ومدی
 و نونک فخیله الذي کله سنک جمعی اللان لامک فخی و تشدد بدی و همزه ناک کسری ومدبله کذلک الذي کله سنک
 جمعی حالت نصبه وحالت جرده اللان لامک فخی و تشدد بدی و همزه ناک فخی ومدبله نوننر اللای لامک فخی
 و تشدد بدی و یانک اثنای یله علی کل حال کذلک جمعی و بوند و حال و نسا بر اولور و تصغیر اولن رر انصغیر
 مز بور دن اللقیات ابله نساطا یفه سچون والذیون ابله رجال طایفه سچون غنا کلشدر اللان لامک تشدد بدبله
 یلایاء و لامد و لا همزة کذلک الذي کله سنک موئی ومنهم من یهمز اللهه لامک فخی و هلاک تخفیف یله
 کوجک دیل که سقف فک نهائیند اولور اللهی لامک فخی والفک قصر به جمعی ذکر اولن دبلر معنائه اللهوات
 فختینله کذلک جمعی اللهیات فختینله کذلک جمعی قطیات کی که قطانک جمعی در بوغر نلق دبد کری قوش معنائه
 اللهه لامک کسری والفک مدبله کذلک لهانک جمعی اضایله اضی کی و اضی کوله دیرل غدر معنائه اللهوه لامک
 فخی و هانک سکونیه شول نسنه در که در من چکن کسینه الیله در که من اغزیه القابدر و لوهو بخشیشده دخی دیرل
 کرک انچه اولسون کرک غیری اولسون اللهی لامک فخی والفک قصر به جمعی بقال انه لمعطاء للهی اذا اکل جاء اذا
 یعطی الشی الکثیر اللهی لامک فخی و یانک تشدد بدبله بر نسنه دن متسلی اولوب انوک ذکر ن ترک ایتمک اللهیان
 لامک فخی و هانک سکونیه کذلک متسلی اولق تقول لهیت عن الشی الی لهیا و لهیا اذا سلوت عنه وترکت ذکره
 واضربت عنه الالهه همزه ناک کسری والفک مدبله بر کسینه بی مشغول قلی بقال الهه اذا اشغله التلهیه علی وزن
 الترضیه بر کسینه بی اوتیق یعنی متسلی قلی بقال لهه به تلویه اذا علله اللهو لامک فخی و هانک سکونیه بر نسنه ابله
 اوینامق تقول لهوت بالشی الهولها اذا العبت به وکاه اولور لهو جماعتن کنابت اولور وکاه اولور عورندن کنابت
 اولور کما قال الله تعالی لو اردنا ان نخذلها لاتخذنا قالوا ای امرأة وقیل ولدا التلوی فختینله و هانک کسری
 و تشدد بدبله کذلک اوینامق تقول تلویه به اذا العبت التلوی تانک فخی و هانک کسری ومدبله بر قاج کسینه بری
 بر به اوینامق بقال تلا هو ای لهی بعضهم بیعض الهمزه ناک کسری و لامک سکونی و هانک فخی اوزن بناسی ابله
 اخرندن یساقط اولما غله امر در ترک ایت معنائه تقول الله عن الشی ای ترک فی الحديث فی البلب بعد الوضوء الهم
 عنه یعنی اروضوی اعضای وضو اوزن زنده ترک ایله و کان ابن الزبیر اذا سمع صوت الرجل عن حدیثه یعنی کلامندن
 اعراض ایدر دی و اصحی ایدی الهم عنه والهمنه بر معنائه در اللهو لامک فخی و هانک فخی و واولک تشدد بدبله فعل
 وزنی اوزن ترک ایدر جمعی کسینه یقال فلان لهو عن الخیر الالهیه همزه ناک فخی و لامک سکونی و هانک کسری
 و یانک تشدد بدی ابله لهو دن مشتق اولما غله افعوله وزنی اوزن شول نسنه در که فی اوینامق ایدر نورل یقال بینهم
 الهیه کما یقال بینهم الحیة و الحیة لغزه دیرل یعنی ان لزند لغز و اردر که بری بر انوکله امتحان ایدر اللهه لامک
 فخی والفک مدبله مقدار معنائه یقال هم لهه مائه مثل قولک زهه مائه ای قدرها الیاء لامک کسری والفک
 مدبله بخوده سینه بر نسنه در که اکل اولور زیاده اقدرا کثر حجاز ولا یثنده اولور ابو عبیدر وایتی اوزن فی الحديث
 دخل علی معاویه وهو یاکل لیاء مقشی ای مقشرا و فخی بر عورت بیاضله وصف اولنسه کلها الیاء دیرل الیاء لامک
 کسری والفک قصر به شول بر در که صودن اراق در فضیل المی الما و میمک فخی و همزه ناک سکونیه در فی ولسع
 اولسون دیوچکمک المای وزن مزبور اوزن ذکر اولن معنائه در یقال ما وت الخلد ما و لو ما یتهم ما اذا مدته

لها

لیا

حتی یسع و مای فاسد اولمغه دخی دیرل بقال مای بینهم مای من الباب الثالث اذ فسد التامی فحقته و همز نك
 كسری و تشدید به دری حكه كله واسع اولمق بقال تآی الخلد تآی تآی اذا اتسع و تآی مابین فاسد اولمغه دخی
 دیرل بقال تآی بینهم اذ فسد المآیه میك كسری و همز نك فحقه یوزكه مراتب عددن دراصلی مای درمی
 وزنی اوزن هایادن عوض اولمشدر المئون میك كسری و همز نك ضمی و مد به جمع و بعضیله همزه کی میمی دخی
 مضموم قیلوب مئون دبد بلر لآت میك ضمی و همز نك فحق و مد به كك ذلك جمع مآت کی ابن السكیت روایتی
 اوزن و بعض عرب مآه درهم دیرل میه اشمام ضم ابدوب اظهار اتمامكله و سبب و یستدی ثانیة دیرل و یونك
 حتی ثلاث مئین یا خود ثلاث مآت دیک ابدی سه ك ثلاثه الاف دیرل زیر ثلاثه نك تمیزی عشریه و ارجه
 جمع در ثلاثه رجال و عشرة رجال دیرل لكن ثانیة كلمه سن احد عشریه و ثلاث عشریه تشبیه ابدوب تمیزن
 مفرد كتوردیلر و شول كسكه مئون دیوب نونی مرفوع و مئون قشدر انوك تقدیرند ایکی قول وارد بری فعالین
 وزنی اوزن اولمق غسلین کی و بوا خفش قوی در شاذ در و بری دخی فعیل وزنی اوزن اولمق در حرف اول مكسور
 قانشدر مابعدی مكسور اولد غیچون و یونك اصلی مئی در عسی ابله عصی کی پس یا نون تبدیل اولمغه مئون
 اولمشدر الاماء همزه نك كسری و میك سكونی و الفك مدیده بر سنه یوز عدد اولمق بقال مای القوم اذ اصاروا
 مآه و اما بر سنن دخی یوز عدد قلمغه دخی دیرل بقول مای یتم اناته كم ابوز بدلتدی مآت غم فلان دیرل قن یوز
 عدد ایرشسه و مآه تهالك دیرل قن یوز عدد ایرشدر سك المواء میك ضمی و الفك مدیده پسی چاغرمق بقال
 مآت السنور قوه مواء اذ اصاحت مثل امت تا مواء المتو میك فحق و تانك سكونیله بر سنه بی چكك بقول متون
 الشی اذ مددته التمی فحقته و تاء تانك ضمی و تشدید به یای اوزانوب كرككه چكك بقال تفی فی ترع القوس اذا
 مد الصلب المحو میك فحق و حانك سكونیله یوزمق المحی میك فحق و حانك سكونیله بمعناه بقال محالوجه محو محو
 من الباب الاول و محیه من الباب الثاني و بمحاه من الباب الثالث و محو موضعك دخی اسمی در المحو میك فحق
 و وواوك تشدید به یوزنك سنه المحی میك فحق و تانك تشدید به بمعناه و اوایه قلب اولندی ماقبلی مكسور
 اولد غندن اوتری و یاء اولی یاء تانیة ده ادغام اولندی بوذكر اولنن جوهر نك اداسی در غالباً مراد محو
 كله سنه حانك ضمی لاجل الیاء كسریه تبدیل اولندی و اوساكن لین طبیعتدن اوتری حابل اولد و غیچون دیکدر
 الامحاء همزه نك كسری و میك كسری و تشدید به یوزمق بقال المحی من باب انفعله منه الامحاء همزه نك و تانك
 لغه فیه ضعیفه محو میك فحق و حانك سكونیله شمال بی بلودی عولیتد كچون محو دیشدر در معرفه در
 كسریله بمعناه لا یصرف ذرا كالف لام داخل اولمز و یغوزیر یوزنه عوما یغمغه دخی دیرل بقال تركت الارض
 محو واحدة اذ اطبقها المطر المحاة میم اولك كسری و تانك سكونیله شول زیان سی دركه انوك كله منی و اكاشیه
 اولن سنه یاك اولنور التمی فحقته و حانك كسری و تشدید به بر سنه دن اجتناب ابدوب بری اولمق الاغناء
 همزه نك كسری و میك كسری و تشدید به بمعناه بقول تخیت من الشی و اخیت منه اذا تبرأت منه و محرجت
 و تخرج حاء مهمله ابله تجنبت معنایه در المدی میك فحق و الفك قصر به غایت بر سنه نك نهایی معنایه بقال
 قطعة ارض قدر مدی البصر و قدر مد البصر علی روایة یعقوب المدی میك فحق و الفك كسری و تانك تشدید به
 فعیل وزنی اوزن شول حوضدر كه انوك طرافنه طاش دكلامش اوله الامدیة همزه نك فحق و الفك كسری و تانك
 تخفیفیه جمعی ذكر اولنن حوضدر معنایه المدیة میك ضمی و الفك سكونیله یوزك محق سنكین عظیم معنایه
 و كاه اولور میم مكسور ابدولر المدیات میك ضمی و الفك سكونیله جمع و المدی میك ضمی و الفك قصر به جمع

تهكم

مقا

مجا

مجا

مدا

مدا

شك كلیه كله سنه ذكر اولمشدر و كلیه بوكر كه دیرل كرده معنایه المدی میك ضمی و الفك سكونیله شام
 شرفه منسوب بر كلیه نك اسمی در و یومك غیری در المدی میك فحق و ذال معجیه نك سكونیله شول
 صوردر كه رجالدن ملاعبه و تقبیل اثنا سنه صادر اولور كه یونك لازم اولن وضودن الامضاء همزه نك
 كسری و الفك مدیده بمعناه و اما تآی مرعایه ضالمغه دخی دیرل بقول اندیت فرسی اذ ارسلتها فی المرحی
 و كاه اولور مذنبه دخی دیرل ابو عبیدر و ابی اوزن بقول مذی منه الرجل و امذی و یقال كل ذكر مذی و كل انثی
 تقذی و قذی رحمن كلن اق صوید دیرل المذاء میك كسری و الفك مدیده مذی كتور شمك الماذا سمع اولك
 ضمی ابله بمعناه و فی الحديث الغيرة من الايمان والمذا من النفاق ابو عبیدر ایتدی مذا بر كسكه كند و یه متعلق
 رجال و ضمای بری بر نه مختلط طو ثوب بری برندن مذی كتور مكدرد بدی و اموی ایتدی منی و مذی و وودی
 یوز جمله سنه یال مشدد در المادی ذالك كسری و تانك تشدید به لاق باله دیرل عقل ایض معنایه الماذه
 ذالك كسری و تانك تشدید به شول زن دركه ملازم اولوب خشونت اوزن اولیه و بوجهندن جرعه دخی
 ماذیه دیرل بوغزدن سهولت اوزن ایشد و كندن اوتری المرو میك فحق و تانك سكونیله شول اق و براق
 طشدر در كه لی چقما غله استعمال ابدوب اندن تش جقرزل المرو و زن مز بور اوزن واحدی ذكر اولنن چقما غله
 بری معنایه و مكه مشرفه ده اولن مرویه مرویه دید كگری بوسیدن در و مرور یا خیندن بر نوحه دخی
 اطلاق اولنور المری میك فحق و تانك سكونیله ناقه نك مده سن صفامقدر سودی چقسون دیو بقول مریت
 الناقه مریامن الباب الثاني اذ امسحت ضرعها لتدر و مری ائی قیچی ابله یا غیری سنه ابله سو روپ قادر
 اولد و غی دكلو سرعت ایشدر مكدرد بقول مریت الفرس اذ استخرجت ماعنه من الجری بسوط اوغیره و مری
 لت اللزن او بنار کی تحريك ایتكه دخی دیرل بقال مری الفرس ییدیه اذ اخر كهها علی الارض كالعابث و مری
 بل بلودی بغدر نه دخی دیرل بقال الرجح تری السحاب ائی تستندن و بر كسكه حقق انكار ایتكه دخی دیرل
 بقال مراه حقه اذا اخذه و قری قوله تعالى افتر و نه علی ما یری الامراء همزه نك كسری و الفك مدیده ناقه نك
 سودی كلك بقال امرت الناقه اذ ادركتها المری میك فحق و تانك كسری و تانك تشدید به فعیل وزنی اوزن
 شول ناقه دركه سودی چوقدر كسانی روایی اوزن و بعضیله ایتدی مری شول ناقه دركه مده سنی صفامغه
 سودی كلور ابو زید ایتدی بومهموز دكلدر المراء میك فحق و الفك قصر به جمع المریه میك كسری و تانك
 سكونیله اسم در لاق قیچی ابله یا غیری سنه ابله سرعت ایشدر مكدرد بمعنایه و كاه اولور میم مضموم دخی ایدرل
 و مریه شك معنایه دخی كلور و یونك دخی كاه اولور میم مضموم قزلر و قری بهما قوله تعالى فلاتك فی مریه
 منه ثعلب ایتدی ضم و كسر لغتدر و اما مریه الناقه یعنی ناقه نك بر نوحه سوت و مریه یونك كسندن غیری
 جایز دكلدر ضم غلط در و بوخمری صاحب صراح جری فرسه متعلق اولن مریه ده توهم ابدوب مریت
 الفرس اذ استخرجت من الفرس ماعنه من الجری بسوط اوغیره مریه بالكسر لا غیر اسم فیه دیشدر پس
 بو غلط اولور زرامعنا میز بورده اولن مریه ده ضم و كسر جایز در مكر كه كلامی ظاهرندن صرف اولنوب
 تا و بل اولك الامراء همزه نك و تانك كسری به بل بلودی بغور یغدر تحق یقال الرجح تری السحاب ائی تستندن
 المراء میك كسری و الفك مدیده مجادله قلی بقول ماریت الرجل اماریه مراد اخذ لته و امتر بر سنه ده شك
 ایتكه دخی دیرل الثاری تانك فحق و تانك كسری و مدیده كلك شك ایتك مرو میك فحق و تانك سكونیله
 بر شهر ك اسمی در المرو میك فحق و تانك سكونیله و وواوك فحق و تانك تشدید به مرویه منسوب اولن سنه
 زان یاده لولمغه علی غیر القیاس كمشدر الثوب المرو میك فحق و تانك سكونیله و تانك تشدید به ذكر اولنن

مدا

مرا

لحمه

لحمه

شهره منسوب اولن برنو نسبت علی طریق القیاس در المرورة فختنبه وواو سکونیه فعله وزنی اوزن
 شول بریه که انده هج نسبه اولیه مقارنه بلاشی معناسه المروری كذلك فختنبه والفتک قصر یله جمی
 المروریات میمک ورنک فخی و یانک تخفیفیه کذلک جمی الماری میمک فخی ورنک کسری ومدبله کذلک
 جمی ماریه رنک کسری و یانک تخفیفیه برعورتک اسمی وفی المثل خذها ولوبقرطی ماریه ابن السکیت
 ابتد یوم مثله ماریه یانک تخفیفیه ماریه بنت ارقم درکه جدا عیسی مز یقیان عامر درکه بولره عتقه اسمیه
 اولنور الماریه میمک فخی و یانک تشدید یله قطعه ملساء معناسه در وقطه بوغرلوق دید کازی قوشدر
 اسفرو دمعناسه و ملسای بعضیلر چایک ایل و بعضیلر تو بی هموار اولانله تفسیر اینشدر الماریه میمک
 فخی و یانک تشدید یله زیاده لک فضیلت معناسه یقال له علیه مزیه ولا یبنی منه فعل المسی میمک فخی والفتک
 قصر یله اخشام که صاحبک مقابلی در الامساء همزه نک کسری و میمک سکونی والفتک مدبله اخشامک که
 اصباحک تقیضی در المسی میمک اولک فخی و یانک سکونی والفتک قصر یله اخشامک یقال امسینا مسی
 و بنو مصبحک ضدی در ایکسید مصدر اولوب اسم مکان اولقه المسی میمک فخی و سینک سکونیه اسم در
 اخشامک معناسدن صبح اسم اولدوغی کی صباحک معناسدن یقال ایتیه مسی خامسه یعنی بشخی کونک
 اخشامک و کسردخی لغت در و یقال ایتیه مسی امس یعنی دون اخشام وقتله المسیان میمک فخی و سینک
 فخی و یانک تشدید یله مسانک تصغیریه در الامسیه همزه نک فخی و میمک سکونی و یانک تشدید یله اخشام
 که لصوحه نک مقابلی در المسی میمک فخی و سینک سکونیه رحمن نطفه یی جفر مق تکم میسط تفسیر نه
 مرو و ایشدر یعنی ناقه یه ارنک جوق اشمس اولسه اهلی اولن کسندر جنه اولن منی ایلله اخراج ایدر دفعه
 اخراده حامله قالسون دیو یقال مساهیمیه اذ اخرج النطفه من الرحم و تقول مسیت المرأة اذا سطوت
 علیها واخرجت ولدها المسی میمک فخی و سینک سکونیه یوریک النشیه علی وزن التریه کذلک یوریک
 یقال مشی مشی و مشی و مشی و مشی یوزنک معناسه ده کور تقول مشیه مشیه الامشاء همزه نک
 کسری ایلله کذلک یوریک تقول مشیه و امشاد و ارنکسته فی اسهال ایتیه دخی دیرل تقول امشانی الدواء
 و امشاک کسندر طواری جوق اولغه دخی دیرل تقول امشی الی الرجل اذا کثرت ماشیه التشی فختنبه و سینک
 کسری و تشدید یله شرابک ابتد کیفی ظهور ایتیک یقال تمشت فیه جمال الکاس و جمیحاء مبله نک فخی و میمک
 فخی و یانک تشدید یله شرابک اول سورنی در المشاء میمک فخی والفتک مدبله عورتک اولادی جوق یقال مشت
 المرأة تمشی مشاء من الباب الثاني اذا کثرت ولدها و بوماشیه ده دخی استعمال اولنور یعنی مشت الماشیه دخی
 دیرل نسلی جوق اولق معناسه الماشیه سینک کسری ایلله شول ناقه درکه کثیره الا و اوله یقال ناقه ماشیه
 اذا کثرت اولاده و ماشیه مطلقا و به و قیونه دخی دیرل المواشی میمک فخی و سینک کسری ومدبله جمی
 المشومیمک فخی و سینک فخی وواو تشدید یله شول دوا درکه اسهال ایلر تقول شربت مشوا یقول ولا یخفف
 یعنی ترک تشدید یله استعمال النار المشی میمک فخی و سینک کسری و یانک تشدید یله بعناه الامشاء همزه نک
 و یانک کسری یله مسهل دوا یچنک تقول امشیت اذا شربته المصوبه میمک فخی وصادک سکونی والفتک مدبله
 نساطه یقه سندن شول کسندر که اولغند لقی اولیه المشی میمک فخی وصادک معجمه نک کسری و یانک
 تشدید یله کتک تقول مشی الشی مضیا اذ هب و مشی رنسنه نک اوزنه قر اولغه دخی دیرل تقول مضیت
 علی الامر مضیا المصوب فختنبه وواو فخی و تشدید یله کذلک رنسنه نک کذلک اوزنه اولق المصوب میمک فخی
 وصادک فخی وواو تشدید یله بعناه تقول مضوت علی الامر مضوا مثل الوقود و الصعود و المضوع علیه میمک

مزا

مسا

مشا

معا

مضا

فخی

فخی وصادک فخی وواو تشدید یله شول نسبه دو که انوک اوزنه قرار اولنش اوله المضاء میمک فخی
 والفتک مدبله رنسنه نافذ اولق یقال مشی فی الامر مضاء اذا نفذ قال جریر یخارین الهوا غیر ماضی و یوما
 تری مهن غول تقول و انفا رده الی اصله للضرورة لانه یجوز فی الشعر ان یجری الحرف المعقل یجری الحرف
 الصبیح من جمیع الوجوه لانه الاصل المضاء همزه نک کسری والفتک مدبله رنسنه یی کجور ملک تقول
 امضیت الامر اذا نفذ فی المشی فختنبه وصادک کسری و تشدید یله کچمک تفعل وزنی اوزن در معنای
 مز یوردن المصواء میمک فخی وصادک سکونی والفتک مدبله ایلر و کچمک تقدم معناسه المطا میمک فخی
 والفتک قصر یله ارقه طهر معناسه الامطاء همزه نک فخی و میمک سکونی والفتک مدبله جمی ارقه
 معناسه المطی میمک فخی و یانک تشدید یله یو کچون و یچکچون اولن طوار المطیه میمک فخی و یانک تشدید یله
 ولخدی ذکوا اولن طوارک بری معناسه المطایا میمک فخی والفتک قصر یله جمی ذکر اولن طوار معناسه
 پس مطی واحد و جمع و مذکروم و ثث اولور و مطایا فعلا وزنی اوزن در اصلی فعیل در خطایاده ذکر
 اولن کئی تقدیم و تاخیر اولن تشدید و ابو العیثیل ابتد مطیه مذکروم و ثث اولور و اممی ابتد مطیه
 شول طوار در که سیرن اوزاده مطودن ماخوذ در مد معناسه المطی فختنبه و طانک کسری و تشدید یله
 اللرن اوزدوب صالتی صالتی یوریک یختر معناسه و بعضیلر ابتد مطیه دن ماخوذ در و مطیه
 شول قونی صور که خوضک دینک اولور و بومقوله صوی مطیط دبیلر سوب اوزند یچون پس
 یو تطینت کی در طن دن و تقضیت کی در تقضی دن و تقضی قوش او صرکن استغه سورنکه دیرل المطواء
 میمک فخی و طانک فخی والفتک مدبله غلواء وزنی اوزن غرق معناسه ایدر و غلواء غین معجمه ایلله حددن
 تجاوز ایتیه دیرل المطو میمک فخی و طانک سکونی ایلله چمک مد معناسه تقول مطوت بالقوم مطو اذا مدت
 بهم فی السیر الامطاء همزه نک و تانک کسری یله بطواری مطیه ایدنک ابوز بدرو بی اوزن تقول امتطیتها
 اذا اتخذها مطیه و اموی ابتد امتطیر طواری مطیه قلغه دیرل تقول امتطیناها ای جعلناها مطایانا المطو
 میمک کسری و طانک سکونیه خز ماصلقی عذق الغله معناسه المطاء میمک کسری والفتک مدبله جمی
 خز ماصلقی معناسه جروله جرای و جروکلب یاو رنسنه دیرل و مطور رنسنه نک نظیره و مصباحیه
 دخی دیرل المامیمک کسری والفتک قصر یله یفرسق که اعضاء باطنه دن در الامعاء همزه نک فخی والفتک
 مدبله جمی یفرسقلر معناسه وفی الحدیث المؤمن بالکل فی معی واحد و الکافر فی سبعة امعاء و یوتشیل در
 فی رامو من حلالدن غیر نیست اکل ایتیموب حر آمدن و شبهه لو اولن نسبه لر دن احترا و ایدر و کافر مبالات
 ایتیموب هر نه بولور رسه اکل ایدر نه طریقندن اکل اولنوب نه کیفی یله اکل اولناسین ملاحظه قار و معاصو
 اقتد رنسنه دخی دیرل مسیل ما معناسه المعومیمک فخی و عینک سکونیه شول خرما در که رطب اوله ابو عیین
 روایی اوزن و مز بورا یتدی قیاس بو ایدی که واحدی معوه کله لکن استماع اولنما شدر دبدی المعوه
 میمک فخی و عینک سکونی ایلله شول خرما در که اکا فی ایلله یموست عارض اوله المقوم میمک فخی و قافک
 سکونیه فحی اجوب بجلا قلنق تقول مقوت السیف اذا جلوتها علی رویه یونس عن الخطاب و اینده ده
 وطشت مثالوده دخی حال بومنوال اوزن اولور و فخی مقاسنه دیرل دیشلر بی پاک ابتد معناسه و مقو
 مالی صقلغه دخی دیرل یقال امق هذا مقوک ای صنه صیانتک مالک المکاء میمک فخی و کافک تشدید یله والفتک
 مدبله جویان الد نقجی دب کازی قوش شبان فرب معناسه الماککی میمک فخی و کافک کسری ومدبله

مطا

معا

مقا

جی ذکر اولی قوشلر معناسنه المکاء مینک ضمی و کافک تخفیفی و الفک مدبله صفاق صغیر معناسنه و صقلق
 چالمغه دخی دیرلر المکو مینک فخی و کافک سکونی ابله کذلک صقلق چالمق بقال مکیکو مکیکو اومکا
 اذ صفر قال الله تعالى وما كان صلوتهم عند البيت الامکاء وتصديقه وتصديه ضامه مینله ابله ال چالمق در
 تصدیق معناسنه و یو مقامه صاحب صراح مکیکی شمولیدنی ابله تقصیر ایشدر غلط در زیر اشخولیدن
 چاغرمق معناسنه در شفیقیدن ککر کدر تا کصقلق و یرمک معناسنه اوله و مکیو وحشی اولن جانور
 ابله دخی دیرلر الامکاء همزه نکه فخی و الفک مدبله جی ذکر اولن اینلر معناسنه المکاء مینک فخی
 و الفک مدبله بالتمک خروج الریح من البئر معناسنه ابو عیینده روایی اوزن بقال مکت استه مکیو مکاء المکا
 مینک فخی و الفک قصیر بله نکی و طومش و انلر شیمیه اولن جانور لاری در النکی فختینله و کافک کسری
 و تشدید بله ات کوزن دیزنه سوروب قائم بقال مکی الفرس اذا حک عینه برکتیه و کاه اولور مینکی
 مینومنی معناسنه ده کلور تکم شاعرک شعر نه کالکی یدم القیل واقع اولمشدر کالکو غنی و النجم
 معناسنه و مکیال علفدن برکیوب ناسورانی بعلغه دخی دیرلر بقال مکیک یدمن العفل من الباب الایح اذا جلت
 من العفل و مجل خیمه ال ایشدن رککه دیرلر یعقوب ایشدی بن یونی کلا بیدن اسماع ایدم مکیا نیل مینک کسری
 و مدی و همزه نکه دخی کسری و مدبله اسم در که مکیک در مینک الفظی ابله ایل لفظندن و ایل عبرانی یا خود سربانی
 لغنی اوزن الله دیکدر یس عبد الله اسمنه شیمیه اولور تکم مرور ایشدر مینکایین مینک کسری و مدی و همزه نکه
 کسری بله بمعناه لغه فیه علی روایه ابن السکیت مینکال مینک کسری و مدبله بمعناه اخفش ایشدی همزه ابله
 و همزه سز لغت در قال الشاعر فی شعره و یوم بدیر لغینام لنامد فیرفع النصر مینکال و جبریل الخلیه علی وزن
 التریه برکسنه ی برسنه ابله متاعلندرمق بقال ملاک الله جیبیلک ای متعلک و اعانتک معطوبلا قال الشاعر
 فی شعره قد کنت ارجوان املاک حقیقه فقال قضاء الله دون رجائنا التسلی فختینله و لامک کسری و تشدید بله
 برسنه ابله منفع اولن تقول املیت عمری ای استعنت منه و بقال لمن لبس الحدید ابلت جدید و قلت
 حبیبای یعنی جدیدی اسکدوب حبیبکله مدت مدیده معیشت قبل الملاوه مینک فخی و لامک تخفیفیه
 زمان طویل و مینک غمی و کسری دخی لغت در تقول ایت عند ملاوه من الدهر و ملاوه و ملاوه ای حینا
 و برهه و تقول ملاوه املیتها یعنی قطع و تعیش زمانی در الملاوه مینک فخی و لامک سکونی ابله بمعناها و مینک
 غمی و کسری دخی لغت در فراوایی اوزن المی مینک فخی و یانک تشدید بله زماندن برهه در که طولیه
 متصف اوله بقال اقام ملیا من الدهر قال الله تعالى و اخرجنی ملایای طویلا و مضی ملی من النهار ای ساعه
 طویله ملا مینک فخی و الفک قصیر بله مینک اوملا کجه ابله کوندن معناسنه اولن ملوانک واحدی دخی
 کلور علی ماسیحی عقیب ذلك الملوان فختینله صغه تنبیه اوزن کجه ابله کوندن لیل و نهار معناسنه
 بقاله لا فاعله و الخلف الملوان الاملا همزه نکه کسری و الفک مدبله مدقی اوزن مینک تقول املیت له فی غیه
 ای اطلت و املی الله له ای امهله و طول له و املا طوارک ایین اوزن معغه دخی دیرلر تقول املیت للبعیر اذا وسعت
 له فی قیده و املا حروف کتابی معغه دخی دیرلر تقول املیت الکتاب املی و املته لنتان حید تان جابهما
 القرآن التامک فخی و الفک قصیر بله بطمن که انوکله وزن اولور که اولور سکسان مثقال در الملوان فختینله
 قدینه سی الامناء همزه نکه فخی و الفک مدبله جی و منامن دن افصح در و مناقدن دخی دیرلر بقال مثاله المثل

ای قدر

ای قدر و منا مقابل معناسنه ده کلور بقال داری مناد ارفلان ای مقابلتها فی حدیث مجاهدان الحرم حرم
 مناه من السموات السبع و الارضین السبع ای قصره و حذاه یعنی حرم شریف ذکر اولن انلره مقابلدر و کاه
 اولور منامنازلدن رحم اولنور ضرورت شعر ایچون ته کم شعر لیدنه واقع اولمشدر و لکن یو ضرورت قبیحه در
 المی مینک فخی و یانک تشدید بله اراک ماء و جل معناسنه و یونک استعالی تشدید بله در اگر چه مذی و و ذی
 کلور نلر استعمال تخفیفیه در و مذی و و ذی ملا عبه و یو ذله کان صور در و حن رجل اراک المی قلدی معناسنی
 دبلسدر منی الرجل دیرلر من الباب الرابع الامناء همزه نکه کسری و الفک مدبله کذلک ازل المی معناسنه دره و قوله تعالی
 من می یقری بالثناء علی النطفه و بالیاء علی المی و امتناعیه کلکه دخی دیرلر ان الاعرابی روایی اوزن بقال امی
 القوم اذ اتوا منی و منی مکه در موضعک اسمی در علی ماسیحی الامناء همزه نکه و یانک کسری بله مینک خروج
 طلب ایتک بقال اسمی الرجل اذ استدی خروج المی المنیه مینک فخی و یونک کسری و یانک تشدید بله اولم موت
 معناسنه و یون منیه دیرلر مقدر اولد عیچون المنیا یا مینک فخی و الفک قصیر بله جی مونلر معناسنه المنیه
 مینک غمی و یونک سکونیه مقصود مینی معناسنه المی مینک ضمی و الفک قصیر بله جی مقصودلر معناسنه و منیه
 الناقه شول کونلره دیرلر که ناقه حامله فالشیدر قالما مشیدر اول کونلره بیلنور که اولر کلک ناقه به وارد و غی
 کوندن صکره یکن اولر ش کجه در بقال هی فی منیتها یعنی ناقه ذکر اولن انیا مده در الامناء همزه نکه و یانک کسری بله
 ارک مجامعت ایتسن طلب ایتک تقول امتنی الفحل علی البناء السجول و امتناعی نام موضع کلکه دخی دیرلر علی
 ماسیحی عقیب ذلك بقال امتنی القوم اذ اتوا منی علی روایه یونس مینی مینک کسری و یونک فخی و تشدید بله مکه
 مشرفه در موضعک اسمی در مذکر و منصرف در الامنیه همزه نکه ضمی و یونک کسری و یانک تشدید بله
 مقصود الامانی همزه نکه فخی و یونک کسری و یانک تشدید بله جی مقصودلر معناسنه النی فختینله و یونک
 کسری و تشدید بله برسنه ای اومق التنبیه علی وزن التریه اومدر مینک تقول محبت الشی و منیت غیری تنبیه و مینی
 لوق معناسنه دخی کلور تقول تنیت لکتاب اذ اقرأه قال الله تعالی و منهم امیون لا یعلمون الکتاب الامانی و بقال اهذا
 شی و یونیه امی تنبیه ای قرأته و مینی کذبا تمکه دخی دیرلر بقال فلان یمنی الاحادیث ای یفتعلها و یومین دن
 مغلوب در و مین کذب دیرلر المنوم مینک فخی و یونک سکونیه صنامق المی مینک فخی و یونک سکونیه کذلک صنامق
 تقول منور و منیت اذ التلیته و ابتلا تجربیه دیرلر المناوه مینک کسری بله جزا معناسنه بقال لامینک منا و نلک ای
 لا جزینک جزاء الممانات مینک ضمی ابله برسنه یی اکلندر مینک فاعله معناسنه و ممانات انتظان دخی دیرلر و یوزید
 ایتدی ممانات مکافات معناسنه دخی کلور تقول مانتینک بلا همزه یعنی کافا نلک مناه مینک فختینله هر بل و خزاعه
 قبیله سیچون برینک اسمی در صم مخصوص معناسنه که مکده مشرفه ابله مدینه منور مایبندن واقع اولمشدی
 و اخر نه اولان هانا نیت ایچوندن و یونک اوزن ابله دخی وقف و ایتق لغت در المنوی فختینله و یانک تشدید بله منابه
 منسوب اولان کسینه و عبد منات بن ادین طایحه و زید بن مناة بن قیم بن هریر کسینه نلک ایدر مد و قصر جائزدر
 یعنی عبد مناة و عبد مناة جائزدر الموماة مینک فخی و و اوک سکونیه بریه مفازه معناسنه المومای مینک اولک فخی
 و تانینک کسری و مدبله جی مغاوزه معناسنه و ابن السراج ایتدی موماتک اصلی موموه در فعلة و زنی اوزن یس
 یو مضاعف در و او مفرک و ماقبل مفتوح اولد غندن اوزی الفه قاب اولنوب موماة و لمشدر دیدی المها
 مینک فخی و الفک قصیر بله بیان صغری بقرو وحشی معناسنه المها مینک فخی ابله واحدی ذکر اولن ان صغر لکری
 معناسنه و مهابة بلون دخی دیرلر که صرجه جنسندن المهورات فختینله جی ذکر اولن ان صغر لکری معناسنه و مهوات
 بلور معناسنه اولنک دخی جی کلور المهابات فختینله کذلک جی بلور لکری معناسنه المها مینک فخی و الفک قصیر بله صغر
 و یاده اق و اراق و لمق تقول مهت ته و مهاتی بیاضها المها مینک ضمی ابله ارککک صوی در که ناقه رحمنه در و یو یاتی در

مومها

ناقه الانصاء همز مك كسرى والفك مدله ارقائق يقال لضمها الاسفارو يقال تضى فلان بغيره اى هزله التثني
فخذه سله وضاد ك كسرى وتشد يد بله معناه يقال تضاه انصاء بركته يارق دوه ويرمكه دى ديرل تقول نصبت
الرجل اذا عطيت به بغير موز ولا انصاء بركى قول النوب اسكنه دى ديرل المنصاة ميمك ميمى ونونك سكويه ارقاقس ناقه
النضى نونك ميمى وضاد ك كسرى ويالك تشديد بله ان سوربى امجد اولان ت ساير له تقدم ايمك يقال نضال الفرس
الحيل نضبا اذا سبقها ونضى ان ذكرن جفر مغه دى ديرل واولك كجكه دى ديرل يقال نضالهم اذا مضى وحنانك
اوى كيمكه دى ديرل يقال نضبا حصاره اذا ذهب لوم النضو نونك ميمى وضاد ك سكويه لباس جفر مغه ديرل يقال
نضى ثوبه اذا خلعه التضميه على وزن التريه كذا لك لباس جفر ميمى يقال نضى ثيابها شدة ذلك كثره ونضو قلع جفر مغه
دى ديرل يقال نضبا سيفه من الداب الاول الانصاء همز مك وتالك كسرى بله كذا لك قلع جفار ميمى يقال انصاء اذا سله
وانصا بركى كيمكه دى ديرل يقال انصبت الثوب اذا بليتته ونضو شهر لى كزوب قطع مسافه ايمكه دى ديرل تقول
نضوت البلاد اذا قطعتها النضو نونك كسرى وضاد ك سكويه اوقك يلكند اشغسى در غر نو وارجحه قدح
معنا سته ونضو اسكى بزم دى ديرل الانصاء همز مك ميمى والفك مدله اولان دمور لى كه قابشدن ماعداد الرضى
نونك ميمى ويالك تشديد بله فعيل وزنى اوق اولى كه هنوز اوق ايشنامش اولان ونضى السهم اوقك بلكى ايله
تمر نك ماينى و ابو عمر وابدى نضى اوقك ترمته ديرل يقال نضى مفلعل يعنى فلفله شبيه اولان تمر نونك ياخود
اندامه ونضى يمين كه باشه امورك ماينى در التناطلى انك ميمى وطانك كسرى ومديله حضومت وعناد ايمك تقول
تناطيت الرجال اذا تمرست بهم ويقال لا تناط الى لالى لا تمرس بهم النطونونك ميمى وطانك سكويه بعيد لولى
النطى نونك ميمى وطانك كسرى ويالك تشديد بله بعيد اولان نسته النطيه وزن مزبور اورن ميمى يقال مكان
نطى وارض نطيه الانطاء همز مك كسرى والفك مدله اعطاء معنا سته در اهل لى لقى اوزن النطاه نونك ميمى
وطانك تخفيفه خيمر ده بر حصارك اسمى در النى نونك ميمى وعينك سكويه موت خبرى النيمان نونك ميمى
وعينك سكويه بمعناه يقال نعا له نعا وبعنا نونى بركسته يه كناهى بلكم ميمكه دى ديرل يقال فلان نعى على فلان
ذنبه اى يطهرها وبشهرها النى نونك ميمى وعينك كسرى ويالك تشديد بله فعيل وزنى اوزن كذا لك موت خبرى
يقال جاء نى فلان ونعى لى اولان كسته يه دى ديرل الناعى عينك كسرى ومديله موت خبرى كزوب كزوب كسته
ايمى ابتدى طافه عر بدن ردى قدر كسته وفات بركسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته
دير ابدى يعنى متوفاتك موى خبرى بركسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته
اوزن ميمى در امر معنا سته در ذك وزال كيمى وفى الحديث انما العرب اى نعم الميمى ميمى ميمى ونونك سكويه والفك
قصر بله كذا لك موت خبرى المنعا كذا لك ميمى ميمى ونونك سكويه موت خبرى المناعى ميمى ميمى وعينك كسرى
ومديله جمع اخبار موت معنا سته يقال ما كان ميمى فلان مبعاه واحده ولكم كان ميمى الناعى نونك ميمى وعينك
كسرى مديله خلق بركسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته
همز مك وتالك كسرى بله تقدم ايمك يقال استعنى مثل احتناع وتقول استعنت الغنم اذا تقيد منها ودعوتها لتبعك
واستعاشرى بركسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته
ديرل يقال استعنى بركسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته
واستعنا اورك معنا سته بركسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته بر كسته
النعودونك ميمى وعينك سكويه دوه طوطاغند اولان سقدركه تفره مثابه سته در وقره نونك ميمى وفانك كسرى
استانك اوست طوطاغند اولان جهور ردى النى نونك ميمى وعينك سكويه سويلك نكلم معنا سته
يقال سكت فلان فائق محرف اى مانيس محرف النعيه نونك ميمى وعينك كذا لك سكويه بركسته بر كسته بر كسته

نطا

نفا

نغية من كذا الى شيا من خبر وفرا ابتدى نغية نغمة كيمى دروز ناومعى واصبى دى بومعنا دى فر ايله متفق دور
ونغية كلام حسنه دى ديرل يقال سمعت منه نغية اى كلاما حسنا وجرى ابتدى نغية اول اير بشن خبر در لى كيمى
هو حقه بلكم من المناغاة ميمى ايله قريب ولى يقال هذا الجبل يناغى السماء اى بد ايم الطوله ومناغاة غزل ايراد
ايد سيمكه دى ديرل مغازله معنا سته ومناغاة عورت اوغلا نجفن نجف وسورن القايدركا تيمكه دى ديرل
يقال المرأة تناغى الميمى اى نكلمه بايجبه وبصره النى نونك ميمى وفانك سكويه بر نسته بركسته بركسته بركسته
يقال نغاه اذا طرده ونغى سورمك معنا سته دى كزور الانصاء همز مك وتالك كسرى بله كذا لك سورمك تقول
نغية فائق ونغى ايضا ابتدى ولا يتعدى المناغاة اى نسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
يقال هذا اناغى ذاك وهما يتناغيان النغوة نونك كسرى وفانك سكويه سورن وكيدركى نسته النغية نونك
كسرى وفانك سكويه بمعناه النغاية نونك ميمى وفانك تخفيفه بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
نونك ميمى وفانك كسرى ويالك تشديد بله فعيل وزنى اوزن شول نسته در كه اى ازاله ايجون سلكرو وجراسن
يقال نغى المظرفا نغية وورشونى شول صوطالز نسته دى ديرل كزوب يه ايش كسته نك ارقه سته ايدن طيلر
ونغى الرمح شول طيلر اغه وطير اق مثالو نسته يه دى ديرل كزوب اناغى بيلر نه اى بل سوروب وجمع ايلر ونغى وعيد
معنا سته دى كزور يقال انا نغيمك اى وعيدم الذى توعدونى به النغيان فختينله بمعناه وكاه اولور نغيانه
نغيمه اولور عظيم اولان عسكر كزوبى النقاوة نونك ميمى وقافك تخفيفه بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
النقاية نونك ميمى وقافك كذا لك تخفيفه بمعناه نونك كيمسه دى ميمكه ككلى وكى نفايه نك ضدى
اولدوغه نغية نونك ميمى وقافك كذا لك تخفيفه بمعناه نونك كيمسه دى ميمكه ككلى وكى نفايه نك ضدى
بر نسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
يك اولان نسته نطيف معنا سته النقاء نونك ميمى والفك مدله ياكلك نطافت معنا سته النقاونونك ميمى
والفك قصر بله قوم يعنى كنف الرمل معنا سته النقاوان فختينله نغية سى النقيان كذا لك فختينله نغية سى
النقاوة نونك ميمى والفك قصر بله فناه وزن اوزن شول نسته در كه طعائى ياكك ايدوب ايرلركن اى بيانه اناور
اموى روابى اوزن وبعضيار ايدى نفاة هر نسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
التنقية على وزن التريه ياكلك نطيف معنا سته وتنقيه ككند ايلك جقار مغه دى ديرل يقال نقيت العظم
تنقيه اذا استخرجت نغية سيمى تفسير النقا انشاء الله الاتقاء همز مك وتالك كسرى بله بر نسته بركسته بركسته
اختيار ايمك واتقاء كذا لك ككند ايلك جقار مغه ديرل تقول انتقيت العظم اذا استخرجت نغية سيمى
فختينله وقافك كسرى وتشديد بله كذا لك بر نسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
ككندركه ايجند ايلكى اوله فرلر روابى اوزن الانصاء همز مك ميمى والفك مدله جيمى ايلكى اولان ككلم معنا سته
النقى نونك كسرى وقافك سكويه ايلك مغز معنا سته وسيزلكن اولان كوز ياغنه دى ديرل النقى نونك ميمى
وقافك سكويه ككلك ايلكن جفر ميمى الانصاء همز مك كسرى والفك مدله طوار سيمى ايلكنك يقال انتقت
الابل اذا سمعت وصار فيه نائق وكذا لك فيها المنقية ميمى ونونك سكويه وقافك كسرى بركسته بركسته بركسته
يقال هذه ناقة منقية وهذه لائق النقاوى نونك ميمى والفك قصر بله شور بركسته بركسته بركسته بركسته
كسرى بله قتل ايمك ويان لى تقول نكيت فى العدو نكايه من الباب الثاق اذا قتلت فيهم وجرحت النما نونك ميمى والفك
مدله مال ز ياده اولمى يقال لى المال بيمى غاء من الباب الثاق النغى بركسته بركسته بركسته بركسته بركسته
يقال غابغوا من الباب الاول على بعض الروايات اما كسالى ابتدى بن بو ككلمه بركسته بركسته بركسته بركسته

نفا

نفا

نكا

نفا

الا بنی سلیمان ولان ابی برادر دن بعد بنی سلیم قبیلہ سندن سوال ایتد و کلمہ واولہ استعقانی
 معلوم د کلدر دید بلر و ابو عیبه ایتدی قی بنو و بنی ایکسیدہ جائرد ردیدی و حناک زکی زیادہ اولغہ دخی
 دیرلر بقال فی الحصاب ای اوزد اسواد اوخ ز یادہ اولغہ دخی دیرلر بقال فی الحصاب ای اوزد اسواد اوخ ز یادہ اولغہ دخی
 وغلا النامیہ میک کسری یله خلق و فی الحدیث لائمہ و اسامیہ اللہ یعنی خدای تعالیٰ نک خلا بنی مثله قالک یعنی
 الن ایغنی یا خود بورن قولاغن قطع ایتک و خلقه نامیہ دندلی و زیادہ اوزن اولد غعون النبی و النورونک
 فقی و میک سکونیلہ برکلامی رکستہ بہ نسبت ایتک تقول غیت الیہ الحدیث فانما غوة من الباب الاول و اغیہ من الباب
 الثاني و رکستہ بی حسنه نسبت اتمک دخی دیرلر تقول هو بنو الی الحسب و بنی و رشی برنستہ بی رفع اتمک دخی دیرلر
 و تقول رفعت الشی علی الشی اذ رفعتہ علیہ و حدیث اسناد اتمک دخی دیرلر تقول غیت الحدیث الی غیرہ فیما اذا
 اسند بہ و رفعتہ و رکستہ بی باباسنہ نسبت اتمک دخی دیرلر تقول غیت الرجل الی ابیہ فیما اذا نسبتہ الیہ و امی
 ایتدی غیت الحدیث فیما دیرلر میک تحقیق یله فقی خبری علی وجه الاصلاح ایشدر سیر کونک اصلی رفع معناسنہ
 او اور و غیت الحدیث نیمہ دیرلر فقی نیمہ و اسناد اوزن ایشدر سیر التیمہ علی وزن التریبہ اتشی بالکلدر مقہ
 دیرلر اودنوز زیادہ اولغہ تقول غیت الثانیہ اذ القیت علیہا خطبا و ذکیتہا بہ و نیمہ بر خبری علی وجه
 الافساد بشدر مکہ دخی دیرلر علی مامر انفا الا غامہز مک کسری و الفک مدیلہ زیادہ قلی بقال غامہ اللہ اغام
 و اغام مجروح اولتی صیدک کوزدن غایب اولوب هلاک اولسنہ دخی دیرلر تقول رمیت الصید فاخیتہ اذا غاب عنک
 ثم مات و فی الحدیث کلہ الحسب و دم ما خیت و اصناما صادمہ ابلہ کوزا و کند هلاک اولغہ دیرلر النامی میک
 کسری و مدیلہ خلاصی و ایچی کسنہ ناجی معناسنہ النیہ تونک کسری و یانک تشدید بلہ برنستہ یعزم ایتک
 النوا تونک فقی و و اوک تحقیق یله کذلک عزم ایتک تقول توبت نیتہ و نوا اذا عزم توبت و نوا حراما کدرکی معناسنہ
 دخی کوزونیت حاجت معناسنہ دخی کلور بقال فی بنی فلان نیہ ای حاجہ و نبت توجہ اولن جانبہ دخی دیرلر
 النوی تونک فقی و الفک قصر بلہ کمالک توجہ اولن جانب اراق اولسون یقین اولسون و بوموشت دراما حراما
 چکر دکی معناسنہ اولن تونک جملی اولن تونک تذکیری و تانی جایدردوزیر اجمع ضبعی دکلدر اسم جنس درالانوا
 هنرمک فقی و تونک سکونی و الفک مدیلہ کذلک جملی حراما کدر کلری معناسنہ الانوا هنرمک و تونک کسری یله
 بمعنام تقول توبت و نوا حاجتہ دخی دیرلر بقال نوا ہو اما اذا رده بحاجتہ و قضاهالہ و یار اولغہ دخی دیرلر تقول
 نواک الیہ ای حبک فی منفرد و حفظک و انتواء بر قوم و موضعہ اقامت ایتک دخی دیرلر بقال النوی القوم منزلا
 یوضع کذا و کذا و استقرت نواہم ای اقاموا التوینہ علی وزن التریبہ رکستہ بہ شمن تقویض ایتک تقول توبتہ
 نویہ اذ اوکلمتہ الی نیتہ النوی تونک فقی و و اوک کسری و یانک تشدید بلہ شول مصاحب کدرک انوک بنی سناک
 نیتکہ موافق اولہ النوا تونک فقی و و اوک تحقیق یله شدر همنہ دیرلر نیتہ کم بکرمی در همنہ شدر دیرلر تونک فقی و شین
 معجمہ نک تشدید بلہ المناوہ میک تمیلہ علل اوت ایتک بقال ناوہ اذا عاده و تونک اصلی هنرمہ در زیر ابونوزدن در
 قیام معناسنہ النوی تونک فقی و و اوک سکونیلہ اتقربی کی تقول اکت الترویت النوی و نوی رکستہ نک
 حاجت بتوروب کیرود و ندر مکہ دخی دیرلر بقال نوا ہو اما اذا رده بحاجتہ الانوا هنرمک کسری و الفک مدیلہ
 کذلک اتقی تقول توبت النوا اذا میت بها و یوایی کیسان روایی در النواہ تونک کسری بلہ دوه سمرک الی تونک فقی
 و یانک تشدید بلہ بمعناما تقول توبت النوا فقی نویہ و توبا اذا سمعت النواہ و اوک کسری ایلہ سمرن
 ناہہ الاناوی و اوک کسری و مدیلہ مذکری بقال ناہہ ناویہ و یجل نا و النواہ تونک کسری ایلہ جملی
 جابعله جیام کبی ستر اولان دوهل معناسنہ التوینہ فحتملہ و یانک تشدید بلہ شول دوهل

که چکر دک اکل اندرانی نونک فخی و یانک تشدید یله بیج ایاهی شخم معناسنه و بونک اضلی نونی و
شان نونک فخی و یانک تشدید یله بموضعک اسمی در النبی نونک فخی و هانک سکون یله امرک خلاقی درو بقال
طلب الحاجة حتی نهي عنها من الباب الرابع یعنی بدن فراغت ابتدی کرک حاجته ظفر بولسون کرک بولسون ونهی
کوله دخی دیر لر غدر معناسنه علی ماسیحی ونهی کافی معناسنه ده کلور علی ماسیحی الانتباه همنزه نك و تانک
کسر یله رنسنه دن نهی قبول ابدوب امتناع اینک التناهی تانک فخی و هانک کسری و مد یله بمعناه و تناهی کوله
صو طور معده دخی دیر لر بقال تناهی الماء اذا وقف فی الغد یروسکن و تناهی تنهیه نك دخی جمی کلور دن نك صو حقن
یر لر معناسنه علی ماسیحی و تناهی و تناهی خبر ایر شتمک معناسنه دخی کور بقال انهی الیه التفرقات نهی و تناهی ای
بلغ تقول نهیه عن کذا فانتهی عنه و تناهی ای کف و تناهی بر نیجه کسنه بری برنی نهی اینکه دیر لر بقال تناهی عن المنکر
اذ نهی بعضهم بعضا التنهیه علی وزن التریسه کذلک نهی اینک بقال نهام عنه شدد للبالغة و تنهیه الوادی دن نك
اطرافند صو ایرشن یر لر النهو نونک فخی و هانک ضمی و واک تشدید یله فعل وزنی اوزن نهی ابدیحی امورک
مقابلی در بقال انلا مور بالمعروف و نهو عن المنکر الناهیه هانک کسری یله نهی معناسنه در بقال فلان ماله ناهیه
ای نهی النهیه نونک ضمی و هانک سکون یله عقل خرد معناسنه و عقله نهیه دیر لر قیج نسنه دن نهی ابتد کیچون
و نهیه نهایت معناسنه دخی کلور النبی نونک ضمی و الفک قصر یله جمی عقول معناسنه النبی نونک کسری و هانک
سکون یله کول غدر معناسنه اهل نجد اخنی اوزن و غیر یلر نهی دیر لر نونک فخیله علی مامر النهایه نونک ضمی و الفک
مد یله صوبک یوقر و قالق ماسی ارتفاع ماء معناسنه و نهی شیشمه دخی دیر لر ابن الاعرابی روایی اوزن قوادر
معناسنه و نهی مقدار معناسنه دخی کلور و نونک کسری لغت در بقال هم نهی مائت و نهی مائت ای قدر مائت مثل
زهانکه زهاده مقدار معناسنه اولدوغی مور و ایشندر الانهاده همنزه نك کسری و الفک مد یله ایرشدر ملک
ابلاغ معناسنه تقول نهیت الیه التفرقات نهی علی مامر النهایه نونک کسری یله غایت معناسنه بقال بلغ نهایته الناهی
هانک کسری و مد یله نهی ابدیحی کسنه بقال هذا رجل ناهیک من رجل و نهی من رجل یعنی انوک دولتی و غناسی
غیری کسنه میراجعتدن مانع اولور و بونک نیکیری و تانی و تنیه سی و جمی جائزدر اسم فاعل اولد غندن اوتری
تقول هذه امرأة ناهيتك من امرأة ما نحن نهيك من رجل دیست حسبك من رجل دند کاری کی تنیه و جمع
ایز سن مصدرا اولد غندن اوتری و معرفه اولد قلند هذا عبد الله ناهيك من رجل دیر سن خالیت اوزن
منصوب قلعله النهیه نونک فخی و هانک کسری و یانک تشدید یله فعلیه و زنی اوزن شول و غر لبحق دوه دوکه
سمر اوله بقال جزو رخصه فصل الواو الوای و واک فخی و همنزه نك سکون یله وعد معناسنه در تقول متوا بته و آیا
سیبویه ابتدی خلیل دن بناء مجهول و وجهه کلور و ایت کله سنه دبوسو الا یتدم ایتدی و فی کلور دن یتدم شول
کسنه که همنزه ی و اودن بدل قلب او ی دیرانک وجهی بدر دبدم ابتدی زیر اول کله ده و اوان جمع اولماز مازنی
بونی ایشدوب ابتدی خلیلک بوسوزی خطا در زرا واک همنزه یه قلب و انسی و اوان جمع اولد غیچون دکادر
بلکه و او اولک غمه سندن اوتری در نته کم و عد کله سنه لحد و وجهه کله سنه اجوه دیر لر دیدی الوای
فختنه و الفک قصر یله شول حمار و خشی در که فرموده اوله بعد اته و غیریه دخی اطلاق اولنور قشبیها الویه
واوک فخی و همنزه نك کسری و یانک تشدید یله یوک چو اللرجوالی رخصه معناسنه و کاه اولور چو ملکه دخی
صغت قلب قدر و نهی دیر لر رخصه معناسنه و ناهیه دخی صفت قلب ناهیه و نهی دیر لر رخصه البطن معناسنه
الرجی و اووک فخی و الفک قصر یله تانک ایاهی طاشر قیوب و جمع حاصل قلنی بقال و بی القرمس و بی من الباب الرابع
اداوحد و جماعی حافره الوی و اووک فخی و جمیک کسری و مد یله ذکر اولنان و وجهه مبتلا اولان الوی حیا

ضميله كلك بقال وافي فلان اذ الف التوافي تانك فتي وفلك كسري ومدله برجاج كسنة لرجله كلك بقال توافي
 القوم اذ اتماموا وتماما بن ابله وملك تشدد بدله حمله كلكه دیرلر اوفی همزه نك فتي وواوك سكونی والفك قصر بدله
 ورجاك اسمی در الاتقاء همزه نك كسری وتانك تشدد بدی والفك مدله صافتي بقال اتقي اصله وتقي على اجعل
 فعلت الواو ابله لا تكسار ما قبلها وابدلت منها القاء واد غمت فلما كثر استعماله على لفظ الافتعال توهموا ان التاء
 من نفس الحرف فجعلوه اتقي بتقي التاء فيها مخففة وليس في كلامهم ذلك يعني كلام عرب همزه مكسورة من
 صكره حرف مفتوح ابله كله بولنادی كه بونی دخی اكا لقا ابدلر پس تقي بتقي ديدلر قضي يقضي كي تقي تانك
 فتي وفلك كسری وزن بناسيله امر دوتی تانك فتي وفلك كسری ومدله مفرد مثنی پس امر ك بناسی فعل
 مخفص وزن اولقین القدن استعنا اولدی مستقبلة الفك ما بعد نك اولان حرفك حر كتندن اوزی التقوی
 تانك فتي وفلك سكونی والفك قصر بدله كناهدين صافتي التقي تانك ضمی والفك قصر بدله بمعناه وتقوی ده
 اولان ولوايدني بدلدوتنه كم رياده ذكر اولندي التقاء تانك ضمی وفلك مخففة صافتي التقي تانك فتي
 وفلك كسری ويانك تشدد بدله بمعناها بقال اتقي بقاة وتقيته مثل اتحم تحمة التقي تانك فتي وفلك كسری ويانك
 تشدد بدله ريه ركاز اولان كسنة متقي معنائه وقد قالوا قافك كسرا وزن بناسيله امر در صقله معنائه بقال
 ق على طلعتك يعني نفسك صقله اكمل ابدلر كسنة في بحيل انته كم ارق على طلعتك دیرلر معنای موزون
 الواق قافك كسری ومدله صفاحي بقال سرج واق اذ لم يكن معقرا ومعقرا ميمك كسری وفلك فحيلة ات
 اوقه سن ياغر ابدن اكره دیرلر وواق شول ابدلر دخی دیرلر كه طرفي طاشر غك غندين اوزی يوزيكة خوف ابدلر بقال
 هر سر واق اذ اكل يهاب المشي من وجع يجمع في حافر بقال ووق يقي اذ اكان الفرس على ذلك الصيغة الموق ميمك ضمی
 وقافك فتي وتشدد بدله هادر اولان كسنة زياده صفتكش معنائه التوق فحيلة وقافك كسری وتشدد بدله
 صفتكش اتقام معنائه بقال توقي واتقي يعني الوقاية واوك كسری بدله صقلتي ووقايه نساطا بنفسی باسته اورتد كری
 كسنة به دخی دیرلر متدبل معنائه الوقاية واوك فحيلة بمعناها لغة فيها الوقاء واوك كسری والفك مدله شول
 كسنة در كه انو كاه برسته صقلتي الوقاء واوك فتي والفك مدله بمعناه لغة فيه الاوقية همزه نك ضمی ومدی
 وقافك كسری ويانك تشدد بدله فرق درهم نته كم حديث شربقه واقع اولشدر ووزمان قدیمه دخی اوقیه
 بومعنايه در واما بوزمانك خلا بقل اصطلاحك واطبانك تقدير نك اوقیه اون درهم ودره هك دخی بش
 سبعی در كه راستار وثلثین استار اولور واستار همزه نك كسری به دورت بحق متقال دیرلر الاواق فحيلة وقافك
 كسری ويانك تشدد بدله جمی اوقیه معنائه اثميه ابله انافي كي صاچ اياحي معنائه وكر دلر سكياحي جمعه
 تخفيف ابدلر سن وواق اوقیه نك دخی جمی كلور كركر ديدلر كری قوشجر معنائه وبونك اصلي وواق ابدی
 ویرلر وواعل ونيخا وزن در لکن اجتماع واوين كره كورد وكندن اوزی واوولي في اللغة قلب ابدلر الواق قافك
 كسری ومدله كركر ديدلر كری قوشجر كه معروف در و بعضلر ابدی كركر معنائه وضع اولنن واق در بلايا
 زياده كراولان قوشك صوت حكاية ذكر اولنن اسمله نعيمه اولشدر الوكاه واوك كسری والفك مدله شول
 كسنة در كه نكه قريه اغزن بغلر روفي الخطيبت حفظ عفا صها ووكاه و عفا عین مهمله نك كسری به وفالاه
 وصاد مهمله ابله سيشه وشيشه امثالده باعنه كيدر دكری در بدر الايكاه همزه نك كسری ومدی والفك
 مدله قريه نك اغزن بقال وكي على مافي سقائه اي شده بالوكاه ووكاه نك تفسيری الان موزون ابدی وبقال
 ان فلا نالوكاه ماضي شئ يعني ابدن برسته صير موزون ايكاحل ايكه دخی دیرلر تقول سا نناه فاوكي علمنا اذ اجل
 وفي الحديث انه كان يوكي بين الصفا والبرقة اي فلا ما بينهما سعيما كايوكي السقاء بعد الملا وبقال انه كان يست

فلا يتكلم كانه كان يوكي فكه كوايكه اغزن بكلمدن بغلر دی وبوعر بلك اولك حلقك ديدلر كندن ماخوذ در
 استك معنائه الا حنيكاه همزه نك كسری وتانك كسری ومدله ناهه سروب ياغله طولق بقال استوك التاقه
 اذ المتلا شخما الولي واوك فتي ولا مك سكونی يقين اولنن قرب معنائه بقال تباعد تابعد ولي وبقال كل بما
 بليك اي بما يقاربك يعني خوان اوزن هر نه جانب سكا قرب ايسه اندن اكل ابله بقال منه ولي بليه من الباب
 السادس وهو شاذ وولي بهارده ابتدايقن يعبورك عقبيجه يغنه دخی دیرلر على ماضي وولي ذكر اولنن
 يعبورله يرغناك اولغنه دخی دیرلر تقول وليت الارض وليا الايلا همزه نك كسری ومدی والفك مدله قرب قاي
 تقول اوليته الشئ قوليه وابللا احسان ايكه دخی دیرلر تقول اوليته المعروف ومعروف احسانه دیرلر الولاية
 واوك كسری به برسته نك صاحی اولنن بقال ولي الوالي البلد وولي لرجل البيع ولاية فيهما بقال فلان ولي وولي
 عليه كابل قال سانس وشيس عليه يعني كاه محكوم عليه اولور وكاه حكم اولور وغيضون ولايته الحق در عايا حال بلور
 وولاية كسرو اوله عليه معنائه دخی كلور سلطان كي ابن السكيت ورايی وزن ولاية وولاية فتح واوك كسرو اوله
 نصرت معنائه وولاية مجمع اولن كسنة له دخی دیرلر بقال هم على ولاية اي في نصرة وسميوية ابتدی ولاية
 فقله مصدر كسرة اسم رامة ونقابة كي زرا ولاية اسمی در والي ولوب اوزر بنه طور دغل كسنة نك پس قن
 مصدر دبلشدر واوی مفتوح قلر ديدی مالوا له همزه نك فتي وواوك سكونی فعل نجب در نه عجب احسان
 ابدلر جي معنائه تقول مالوا له المعروف ويوشاد در زرامز بدفيه دن فعل نجب كلر التولية على وزن التريه
 بر كسنة يري ايشته والي قلن بقال ولاه الامير كل كذا يعني امير فلان عله اني عامل قلندي وولاه بيع الشئ يعني فلان
 كسنة نك يعني اكا توريض ابدی وتوليه يوز دوندروب قايجه دخی دیرلر بقال ولي هاريا اذ اذ المولى ميمك ضمی
 ولا مك كسری وتشدد بدله برسته يوز طوطوي كسنة قال الله تعالى ولكل وجهة هو موليها اي يستقبلها
 بوجهه التولي فحيلة ولا مك كسری وتشدد بدله بر عمل عله سنه الملق بقال تولي العمل اي نقله وتولي برسته دن
 اراض ايكه دخی دیرلر بقال تولي عنه اذ العرض وتولي بر كسنة يري دوست ابدلر نكه دخی دیرلر بقال توليه الولي
 واوك فتي ولا مك كسری ويانك تشدد بدله شول يعمور در كه وسمي ديدلر كری يعمور دن صكره يعمور ولي ديدلر
 وسمي ولي ابدلر كندن اوزی وسمي شول يعنون دیرلر كه اول بهارده يعركو يا كره يري با تاله بوز وولي دخی دیرلر
 سكون لاله شه كم موزايتدی فهو جي على فعل وفعل الاولية همزه نك فتي وواوك سكونی ولا مك كسری به
 جمی ذكر اولنن يعمورلر معنائه وولي دوست معنائه دخی كلور كه مدونك مقابلی در وولي كوايكه وقاين اناي
 وبالجمله قرايت صهر يسي اولان كسنة له دخی دیرلر وهر كسنة يري دیرلر كه بر خصوصه جهت ولايی اوله المولى
 ميمك فتي وواوك سكونی والفك قصر بدله ازاد ابدلر جي كسنة وزاد اوامشه دخی دیرلر معق ابله معق كي وعم
 اوغلنه دخی دیرلر ياردم ابدلر جي وقوشيه دخی دیرلر المولوی ميمك فتي وواوك سكونی وواو اخيرك كسری
 ويانك تشدد بدله مولايه منسوب اولان كسنة الواوی فحيلة وواو انايتك كسری ويانك تشدد بدله وليه
 منسوب اولن كسنة يه دیرلر وولي بهارده يغن يعنون دیرلر شه الان موزون ابدی علوی ديدلر كری ككي على به
 منسوب اولان كسنة يه وقتا كه دورت يانك اجتماعن كره كردلر ياي اولی في حذف ابدوب ثاق واوه قلب
 ابدلر الواو واوك فتي والفك مدله قرايت معنائه در بقال يبنه ما ولاه اذ اكان اتصال قرايه وولا ولاه معقته
 دخی دیرلر وفي الخطيبت نهي عن بيع الولا وعن هبته وولا احتياي واتباعه دخی دیرلر بقال هم ولاه فلان الموالاة
 ميمك ضمی وواوك فحيلة دوستلق كه دوشمنك مقابلی در الولا وواوك كسری والفك مدله برجاج كسنة يري
 يري ولي ايكه تنايع معنائه بقال افعل هذه الاشياء على الولا اي متتابعة وري يريه اولشدر معقته دخی دیرلر

يقال والى بينهما ولاى تابع التوالى تانك فتي ولا ملك كسرى ومد به ابكى نسته بى برى اردنجه لولم بقال توالى عليه شهران اى تابع الامتلاء همز نك كسرى وتانك كسرى ومد به بر سله نك غايته اير شك بقال استولى على الامر اذ ابلغ الغاية الولية واوك فتي ولا ملك كسرى وتانك تشديد به شول بلاس دركه يالانك التته وضع اولنور بر دعه معناسه وبعضه ايتدى وليه بوجه التته اولان بلاس در الويا واوك فتي والفك قصر به جمعى ذكر اولنور بلاس معناسه ومنه قولهم كالبلال وسهافى الولايا وبلايا يانك فتيه شول ناقه دركه صاحبه هلاك اولنور قيرى وزن معكوس بغير لرس ذكر اولنور بلاس نك باشى وزن اولنور تالولوب كد نجه اوليك هنزه نك فتي وواوك سكوى والفك قصر به بر لفظ دركه بونكليه تهديد ووعيد قصيد اولنور واصمى ايتدى مزبور معناسى قاربه ما يهلكه در بغي اكا داهيه مهلكه شول ايتدى ثعلب ايتدى بويابه بغي وليك تفسيره اصمى ذكر ايتدى وكندن احسن وجه بوقدر ديدى واولى اليق معناسه دى كاور بقال فلان ولى بكذا اى اخرى بواجدر الا الى هنزه نك فتي ولا ملك كسرى ومد به جمعى اولى اولان كسندر معناسه الاولون همز نك ولا ملك فتي وواوك سكوى ونونك فتي ايله كد نك جمعى نته كد على كلسنك جمعته اعلى واعلمون ديرلر الويا واوك فتي ولا ملك سكوى والفك قصر به موثى الوليان واوك فتي ولا ملك سكوى ويانك فتيه ثنيه سى اولى واوك فتي والفك قصر به جمعى الوليات واوك فتي ولا ملك سكوى ويانك فتيه كد نك جمعى نته كد اكبرك موثى كبرى وكبرى وكبرى وكبرى ديرلر الويا واوك فتي والفك قصر به ضعف وفتور وعجز الويا واوك فتي ونونك سكوى به معناه بقال ونبت فى الامرانى وناو ونيامن الباب الثانى اذ اضعفت وكاه اولور فلان لا بى بفعل كذا ديرلر لا زال معناسه الويا نونك كسرى ومد به ضعف اولن كسندر الوانية نونك كسرى ويانك تخفيفه موثى بقال ناقه وانية الابناء همز نك كسرى ومد به زجت ويرمك وضعف قاق بقال اوتتهانا اى اعتمتها واضعفتا الوانية واوك فتي ونونك سكوى نكاسل معناسه در بقال فعل ذلك بلا ونية اى بلا توان الوانية واوك فتي والفك قصر به شول عودت دركه انوك كسلى وفتورى اوله الاناة وزن مزبور وزن كد نك فتورى اولن عودت در واوهيزه بقلب ونشدر التوالى تانك فتي ونونك كسرى ومد به تحصيل مراده تقصير ايتك بقال توالى فى حاجته اذ قصر المبناء ميمك كسرى ومدى والفك مد به مفعال وزن مزبور دريه كنان كى يناسجق راسكلم معناسه ونى دن ما خور در فتور وسكون معناسه الويا واوك فتي وهانك سكوى به يرنلق بقال وهى السقاء يعى وهيا اذا تحرق وانشق وبقال قد وهيت خرقه وهى رتقه دى ديرلر بقال فى السقاء وهى اى شق منه قولهم غادر وهية لا ترفع اى فتقلا لا يقدر على رتقه وهى رتقه بوز طوقه دى ديرلر بقال وهيت السقاء وهى وهوان بتهيا للخرق وهى قرب نك واكاشيه اولن نسته نك ابي جوز لكه دى ديرلر بقال وهيت غزالى السماء بما بها وغزالى غين معجته نك فتي ايله وزاه معجته وكسر لامله غزال نك جمعى در قرب نك اشغه اغز در لرو فى المثل خل سبيل من وهى سقا وه من هريق بالفلاة ما وه وبومثل شول كسندر حقه ضرب اولنور كه دولتى دونوب طالى نحو ست اوزن اوله وهريق صب وفلات بر معناسه در وهى ديوار ضعيف اولوب بقلعه بوز طوقه دى ديرلر بقال وهى الحائط اذ اضعف وهم بالسقوط الوهية واواوك فتي وهانك فتي ويانك تشديد به وهيك تصغيرى دركه خرق قليل ديك اولور لا يهنا همزه نك كسرى ومدى والفك مد به نسته بر ضعيف ومجروح ايتك بقال ضربه فاوى يده اى اصياها كسر او ما شيه ذلك واوهيت السقاء اذ اضعفته متهيا للخرق وى واوك فتي ويانك سكوى به كله نجب در بقال ويك ووى لعبد الله وكاه اولور كله وى كان مخفقه ومثله اوزن داخل اولور بقول ويكان اووى كان وخطيل ايتدى كله وى مفضوله دركون يا كا ولاوى ديوب بعد كان ايله ايتدى اقبلسن فصل الهاء الهاء

ونا

وها

وى

هانك فتي والفك مد به شول متفرق نسته دركه توز مثاله شعاء شمسه او ايجنده كور نور كه عامه اكارن ديرلر وهاء كد نك طير اوك خرد سنده ديرلر قاق التراب معناسه الهى هانك فتي ويانك سكوى به طير اوك خرد سى هوامه قالمق تقول هيا بهو هيو الاز نفع الالهيه همزه نك كسرى وهانك سكوى والفك مد به توزى طامغيق الهية هانك فتي ويانك سكوى به توز غيرت معناسه هانك التراب يانك كسرى ومد به شول بر دركه طير اوك توز مثاله خرد اوله وهانك قير طير اوك خرد دى ديرلر الهية هانك فتي والفك مد به بلا دغطفاندر بر ريك اسيدن يوم الهية وزن مزبور وزن شول كوك اسمى دركه قيس بن زهير العيسى حذيفة بن بدر الفرارى اول كونه موضع مزبور ده قتل ايتدى جفر الهية جيك فتي وفانك سكوى به بعد هبة وزن مزبور وزن شول صو جمع اوله حق دركه موضع مزبور قيس حذيفة قتل ايتدى الهى هانك فتي ويانك كسرى ويانك تشديد به شول قير دركه كجرك اوله جاريه صغيره معناسه الهية هانك فتي ويانك كسرى ويانك تشديد به جمعنا هاهى هانك فتي ويانك كسرى ومد به بر صوب دركه انوك اى زجر ايدرلر توسى وبتاعدى معناسه هات تانك كسرى اوزن بناسيله امر در وى معناسه اعطى هانك كسرى ومد به موثى الهات ميمك فتي ايله مفاعله در ويرمك معناسند تقول ما هانك اى ما انا جعظيك الهية هانك كسرى والفك مد به دم ايتك معناسه كد مدحك مقابلى در الهية هانك فتي وجمك سكوى به معناه وصاحب قاموس هجو شعر له اولن دمدر ديشدر لكن عبارت جوهر به خلاف المدح به ميرندن تادرا بدن اطلاق الهية هانك فتي وهانك سكوى والفك مد به جمعنا كد نك تقول هجوته هجوته هجوته وهاء وهاء وهاء وهاء ايتك دى ديرلر بقال هجوته المرأة زوجها اى ندم وهجو حروف هجائى تلفظ ايتك دى ديرلر وهجاء هانك كسرى به بومعنايد در تقول هجوته الحروف هجوته اذ اتهجت الهية ميمك فتي وهانك سكوى به واوك دى تشديد به هجو اولن كسندر تقول هجوته فهو هجوته ولا تقل هجته الهية همزه نك وجمك فتي وهانك سكوى به واوك تشديد به شول نسته دركه انوك هجو واقع اولور بقال بنهم الهية وهجته نهجون بها قال الجوهرى بنهم الهية وهجته ومهاجاة نهجون بها كذا فى اكثر النسخ ولا يخفى ان الالهية اسم لا يقع الهية بخلاف المهاجاة فانها مصدر المهاجاة ميمك فتي ايله هجوته شيمك تقول هاجيته مهاجاة وجوهرى الهية وهجته ومهاجاة سلك واحد كسندر مشدر لكن ظاهر بودر كه فرق واردرته كم عبارة قاموسه ظاهر اولور الهية على وزن الترية حروف هجائى تلفظ وتعداد ايتك الهية فتهجنله وجمك كسرى وتشديد به جمعنا هانك فتي الحروف الهية وتهجيت تهجيا الهى هانك فتي والفك قصر به طوغرى بوله كيمك وطوغرى بوله لالت ايتك نك كبرى ويا نبي جازدر بقال هب الله لى هدى وبارى تعالى كى ولم يهد لهم ديدوى قولن ابو عمر بن العلاء ايتدى ولم يبين لهم معناسه در وتقول هدىته البيت والطريق هداية اذ اعرفته وهداه لاهل الحجاز وغيرهم بقولون هدىته الى الطريق والى الدار حكاهم الا خفش وقرآن عظيم ده اوبح وجه اوزن وارداولمشدر برى بودر كه بنفسه تعديا ايتك كقوله تعالى اهدنا الصراط المستقيم وبرى دى لا مله تعديا ايتك كقوله تعالى الحمد لله الذى هدانا لهذا الذى كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله الذى هدانا لهذا الا كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله لا يهدى من يضل ديدوى قولن فر ايتدى لا يهدى لا يهدى معناسه در الهداء هانك كسرى والفك مد به زوجه يى زوجنك اوتيه

هتا

هجا

هدا

هانك

گویند و مکه دیر بر تفرق هدایت المرأة الی زوجها هدایت و قد هدیت الیه المهدیه میمک فقی و هانک سکونی و یانک
 تشدید بدله و جنتک اونه گویند و لی غورت الهدی هانک فقی و یانک تشدید بدله فعیل و زنی و وزن معناه و هدی
 قربان معنایه دخی کاور الهدی هانک فقی و دالک سکونیه حرم سر بعه گویند و لی قربان یقال مالی هدی
 ان کان کذا اولد او و لی و فقی قوله دعالی حتی یبلغ الهدی محله الخفیف و تشدید و هدی سیرت معنایه
 اولن هدیه نیک جمعی دخی کاور علی مایهی ثمره لک فقی و هدی مفرد معنایه دخی استعمال و لنور یقال هدی
 هدی فلان ای سار سیرت و فی الحدیث و هدی و هدی و تقدیم معنایه دخی کاور یقال هدای ای تقدیم
 الهدی هانک فقی و دالک سکونیه واحدی بر قربان معنایه الهدی هانک فقی و یانک تشدید بدله کذا لک واحدی
 و هدی سیرت دخی طلاق و لنور بو عید و زنی اوزن الهدی هانک کسری و دالک سکونیه شول سینه در که حالا
 ای ایشمک اوزن اولور سن کرک قول و لیسون کرک فعل اولسون تقول خدی هدی نیک ای فیکانت فیه من الحدیث
 او العمل و لا تدل عنه و هدی به جهت دخی دیر یقال نظر فلان هدیه امره ای جهة امره و هدی سیرت دخی
 دیر و هانک فقی دخی لغت در هادی السهم دالک کسری و مدله اولک فقی فیصل السهم معنایه الهادی الزاکر
 کاهک کسری به شول صغر در که خر من دوکن صغر لک اوزنه سینه طورر ماعداسی انوک اطرافی دور اید و هادی
 بیونه دخی دیر لغت معنایه الهادی دالک کسری و مدله جمعی یونلر معنایه یقال اقبلت هوادی الخیل اذا
 بدت احنا قها و بعضی رعیل اتسور یسنک اول ظهور ایدن بلوی در دندی الهدی هانک فقی و دالک کسری
 و یانک تشدید بدله از معان الهادی هانک فقی و الفک قصر به جمعی از معانی معنایه الاهداء همزه نیک کسری
 و الفک مدله از معان کنور مک تقول هدیت له و الیه المهدی میمک کسری و هانک سکونی و الفک قصر به
 شول طبقه که انوکله هدیه و بر لور و طبق امثالی و لن نظر فلان دخی دیر این الاعرابی ابتدی طبقه مهدی دیر
 ایچنده هدیه و لمدیجه الاهداء میمک کسری و هانک سکونی و الفک مدله شول کسینه در که هدیه کنور مک عادی
 اوله التهادی انک فقی و دالک کسری و مدله بر قاج کسینه بعضی بعضی هدیه کنور مک و فی الحدیث تهادوا و تحابوا
 و تهادی عورت یورون اول جانیه و جانیه میل ایدرک یوریکه دخی دیر کسینه به اعتماد ایچکسن یقال
 تهادت المرأة اذا تمایلت فی مشیتها من غیر ان یحسبها احد المهاداة میمک فقی ایله بر کسینه ایکی یا سینه ایکی کسینه به
 طیارق یوریکه زیاده ضعفند و زنی یقال جاء فلان یهادی من شین ذاکن یحشی بینهما معتدا علیهما من ضعفه
 و تمایله الهدی هانک فقی و دالک فقی و یانک تشدید بدی و الفک قصر به بر سینه نیک مثلی و مایندی یقال عندی
 هدی هادی یا هالی مثلها یعنی انوک مثلی هدی وارد یقال رمیت بسهم فیمیت باخر هدیه ای قصده یعنی
 سهم سابق سلوی اوزن الهدی هانک فقی و ذال معناه سکونیه بیوده سوبلک الهدی ان فقیته به معناه
 یقال هدی فی منطقه یهدی هدی یا و هدی یا الهدی و هانک فقی و ذالک سکونیه فقی ایله نیک کسینه تقول هدی و
 بالسیف اذا قطعته سر یعاقه و مثل هدی بالذ الین المعجین الهادی و هانک کسری به بیوک دکنک عصای کبیر
 معنایه الهادی هانک فقی و اخر نه الفک قصر به جمعی بیوک دکنک معنایه مطایا کی ننه کم ادا و تفسیر نه
 مرور ایچند و ادا و الت معنایه در الهدی و هانک فقی و رانک سکونیه ذکر اولن ان عصایه اوزن الهدی فقیته به
 و رانک کسری و تشدید بدله معناه تقول هدی و ته الهادی و ته و ته اضر بته یا هادی هانک فقی و رانک تحفیه به
 بر شهرک ایچی در واکر و وقف ایلو اولسک هانک و وقف ایدرک الهادی هانک فقی و رانک تشدید بدی
 و الفک مدله هر وی اولن زنی صاتی کسینه و بر سینه معاده معاذ الهادی بر دی الهادی هانک فقی

و فنانک

هذا

هرا

هفا

و فنانک سکونی یله طایبق زلت معنایه یقال هفا یهفو هفوة و قوش قنادن دیردوب او چغه دخی دیر یقال
 هفا الطائر یجناحیه اذا خفق و طار و هفوز سینه هویه چغه دخی دیر ل شول بوک یان سی کی که روز کار ایله
 هویه افر و هفوا هو سر عتله سکرتمکه دخی دیر یقال مرالطی یهفو مثل قولک یطفو و هفوا ج اولمغه دخی دیر
 الهادی فنانک کسری و مدله اج اولن کسینه جائج معنایه الهادی هانک فقی و الفک قصر به بر کره نظر ایشمک
 و بعضی نسخه ده کاه اولور مد اولور دیش و صاحب قاموس بو مقامه جوهری غلط ایشمدر هفاة نظر دکلر
 مطرد دیش یغفور معنایه لکن غلط جوهر بدن ایه قلم ناسخن سهو و تخفیف اولق احتمالی اقرب در
 بو قرینه ایله که بعضی نسخه ده و الهفاة النظرة و ایضا یقال افاة و افاة بهذ المعنی دیشدر یعنی هفانک هاسی
 همزه به قلب اولنوب افاة و لشدردیشدر و افاة خود شول بلوده دیر که یغوری اوله پس مطردن تخفیف
 اولق احتمالی اغلب اولور الهی هانک فقی میمک سکونی ایله فقی سیلان معنایه الهیام فقیته به معناه
 یقال هفا الماء و الد مع بهی همیه او همیه اذ اسال و همی طوار اولاغه قیماغه دخی دیر الهادی هانک فقی و میمک
 کسری و مدله ایشم طوار یقال هوای الابل لصور الهادی همیه هانک کسری و میمک سکونی ایله ایچنه کسینه سی
 معرب در همیه هانک کسری میمک سکونی ایله و هانک فقی دخی لغت در بر جاک اسمی در که اول همیه بن قفاة
 السعدی در الهی هانک فقی و نونک تحفیه به بر که ذکر قیبر اولن سینه دن کنايت اولور و بونک اصل
 معنایه شیء دیکدر و تقدیری هنور تقول هذا هنک ای شیء ک الهیوان فقیته به نشیه سی الهیون هانک فقی
 و نونک فقی و مدله جمعی و کاه اولور بعضی اشعار ده مشدد دخی کاور و فی الحدیث من تعز ابغز الجاهلیة فاعضوه
 بهن ایه و لا تکنوا یعنی نسبه تفاجر ایدن یا لک ذکرن عض ایله دیوب صریح سوبلک تاکه حجابی زیاده اوله
 و قولهم من یطل هن ایه ینطق به ای یبقوی یا خوته پس طول ذکر دن کثرت اولاد مراد اولور الهیون فقیته به
 عورندین عبارت در الهیون هانک فقی و نونک سکونیه کذلک عور رتن عبارت در ته که اخت و بنت دیر
 الهیة هانک فقی و نونک فقی و یانک تشدید بدله تصغیری اصلنه و دایلیوب های کیر و کنور رسن
 تنک اخیه و بنیه دیر الهیة هانک فقی و نونک فقی و یانک سکونی ایله کذلک تصغیری یا ثانیه دن
 هانی بدل قماغه و بعضی هانت کله سینه اولن تادن بدل در دیشدر الهیات هانک فقی و نونک تحفیه به
 جمعی الهیات کذلک فقیته به جمعی و او عذ و فقی رد ایدن لر قتنه و یقال فی فلان هنات ای خصلات مشر
 و لا یقال ذلک فی الخیر تقول جانی هنوک و رایت هانک و مررت بهنیک تنک اخ بابنده ذکر اولن شدرد و حالت
 نداده یا هن اقبل یا هنات اقبلا و یا هنون اقبلا و ادر سن و بیان حرکت ایچون هاد خال ایشمک دخی حایر در
 پس یا هنه دیر سن له و مایه و سلطانیه دین و کک کی تنک اخر کتابه باب هاده کلوران شاء الله تعالی و اخر نه
 اولان نونی اشباع ایدوب حرکت نونن الف متولد اولق دخی جایز در پس یا هناء اقبل دیر سن و بولفظ
 حالت ندایه مخصوص در تنک یا فل و یا نومان حالت ندایه مخصوص دیر یعنی فل کله سینه اصلی فلاندر الفک و نونک
 جذبی حالت ندایه مخصوص در نومان زیاده نوم صاحبی دیکدر و بوضیفه ندادن غیری یرده استعمال
 اولن ایشمدر و مثلاً نومان دیشدر و کذلک یا هناء اقبل دیک دخی جایز در هاء مضمومه به و یا هنانیه اقبلا
 و یا هنونا اقبلا و ایشمک جایز در اگر چه هاء مزبور کابقا و حرکی کریدر لکن اخفش یور سهر و رایت قاشدر و هاء
 مزبور اهل کوفه قتنه و وقف ایچون در بود دلیل ایله که حرف عریبه تشبیه و لنوب مضموم قاشدر و اهل مصره قتنه
 هنوک و هنوبات کله سینه اولان و اودن بدل در بوسیدند که مضموم اولسی جایز اولمشدر و او علامه تم
 اولد و غی کی و حالت اضافیه یا هنی اقبل و یا هنی اقبلا و یا هنی اقبلا و ادر سن و مرث ایچون یا هنیت اقبلی دیر سن
 انونک تسکینی ایله اخت و بنت دید و کک کی و یا هنیتان اقبلا و هنات اقبلی و یا هنیتاه اقبلی و یا

هبا

هنا

سمك في مدي وذلک كسرى ومن به احسان اندی كسسته المودی اليه ميمك في مدي والفك قصر به
 احسان اولنان كسسته الميادة ميمك في ايله بد ايد عوض ورمك تقول ياديت فلانا ان جازيشه بد ايد وميادة
 مطلقا بد ايد ورمكه دخی دیرل تقول اعطيته ميادة ای من بدی الی یله ظهر بد ظناك في وهالك سكوتيه به تركيب
 اضافی در كه نكر ماوتفضللا معناسته استعمال اولور الصغی روانی اورن تقول اعطيته مالا عن ظهر بد یعنی
 تفضللا عن صغ ولا عن قرض ولا مكافاة الیدی يانك في وذلک كسرى واخر نك تشدید یله بد منسوب اولن
 تشدید بد ملك معناسته اولد وخی تقدیر به الیدی فختبه له واخر نك تشدید یله به معناه الیدی یاء اولك في
 ویا نك تشدید یله شول عورت در كه ایش اسلكن ماهر اوله صنایع معناسته صادك في ونونك تحفیه یله مالمیدی
 همزه نك في ویا نك سكوتی والفك قصر به فعل نجب در به عجبا یشكل معناسته تقول مالمیدی فلانة الیدی یاء
 اولك في ویا نك تشدید یله كذلک ایشلكن لری بقال رجل بدی ویدی واسع اولن به دخی دیرل الادی همزه نك
 في واخر نك تشدید یله كذلک واسع اولن لری بقال ثوب بدی وادی ای واسع بد الثوب یانك في وذلک
 تحفیه یله بیری چار اید ثوب بوروند كدن صكره فضله كل لری بقال ثوب قصر الیدی ذوالبدیه یاء اولك في
 ویا نك تشدید یله به كسسته نك اسمی در الی قصه اولعین ذوالبدیه دیرل حتی كاذوالبدیه دخی دید بار قول لری قصه
 اولوب به باشه شیمه اولد و عیون ذوالبدین صیغه تشبیه لوزن محلیه دن بر جاك اسمی در مز بون ذوالبدین
 دید بار ای الیه ایشلك وچون و مز بون شول كمنه در كه رسول كرمه علی الله علیه وسلم اقصر الیصلق ام نسبتها
 دیشدر یعنی غار قصر فی اولندی یا خود سهوی ابتدای رسول الله دیشدر والله اعلم بالصواب باب الالف اللینه من
 كتاب ترجمه الصحاح الجوهري باب الف لیته مستقل اراذ اولدی زیر الف بکی نوع اوزن در لری لیته وبری مخرکه در
 لیته اولنه الف و مخرکه اولنه همزه دیرل و همزه اول کتابه ذکر اولمشدر والف دخی بکی نوع دیری واوله یادن منقلب
 اولن ویردی منقلب اولن در منقلب اولنلر كدخی حال ذکر ی نهات بولدی پس بویاب منقلب اولمیناریا چون
 وضع اولمشدر همزه نك في والفك قصر به خروف مجازدن درا كرتی اسم قیلورسك مد ایدرسن و بوموث در
 اسم قیلما دخی پس قی یه كله سی تصغیر اولنسه اییه قیلور ذکر اولن تصغیری الف خطله صغیره وحققه
 اولد وخی حینله ایدر لری ویا نك شباهی اولن خروفك دخی حالی بودر والف خروف مددن و خروف لیندن و خروف
 زیاده مددن در و خروف زیاده اولندر كه مجموعی الیوم نسیاه خرفی جمع ابار وگاه اولور الف افعاله صیرا نین اولور
 فعلا و یقلان کی و سجاده علامت نین او اب دلیل رفع او اوزو قی لف مخرکه اولسه همزه اولور و همزه اولد قدن
 صكره گاه اولور كلامه استغفار یچون زیاده قلمور وخی ایکی همزه جمع اولسه ماینن الف ايله فصل ایدرسن
 مثلا انت ام سالم دیرسن وگاه بونكه كده اولنوب ایدر قبل دیرسن بوقدر وادركه بونكه كده ایدر اولور
 بعد یه اولور لری بوقدر به محصور در و همزه دخی ایکی نوع دیر بری همزه وصله بری همزه قطع در پس هر همزه
 كه حالت وصله یاب اوله اكه همزه قطع دیرل و هر همزه كه یاب اولیه همزه وصل دیرل و همزه وصل هر نه محله
 واقع اولور و صه زیاده اولور و همزه قطع كامل اولور اصلیه اولور اخذ كله سنك و امر كله سنك همزه لری کی اذا
 همزه نك كسری والفك قصر به را سیدر كدر مان مستقبلة دالات ایدر و بواسطه استعمال اولن لاری الاجلیه اضافله
 تقول اجمیك ذاخر البصر واذ اقد من فلان و بوظرف در و كله مجازة در و بخر اشرط اوج تشبه واقع اولور لری
 فعل كقولك ان تاتی انك وایكنی فادرك قولك ان تاتی فانا محسن الیک وایكنی اذ ادر كقولك ان تاتی فانا محسن
 سیه یاقدمت ایدیم انا هم یقطنون و بود كرا اولن جوهری كلامی در و بونكه اولن مسامحه حتی دكدر زیر اعلی كل
 حال اشرط فعل ثانی در نه یاب كاه عابله وگاه اذ ایلر بط قصید اولنور وگاه اولنار وگاه اولور ادرسی یچون اولور
 اكه سنن را نشن ایكن اولمشی واقع اولور یعنی متفاجاة یچون اولور كقولك خرجت فادرك یاقدمت معناه خرجت ففاجانی

زید فی الوقت بقیام اما اذهمه نك كسری وذلک سكوتی یله زمان ماضی یچون دو وگاه اولور اذ کی متفاجاة یچون
 اولور و بونی ولی یمن الاوقوعی واجب اولن فعل كقولك بیما تا كذا اذ جاء زید وگاه اولور اذ ایلر اذ كلامه زاید
 اولور لری كقولك تعالی واذ اذنا مونی و كقولك الشاعر حتی اذا اسلكوهم فی قتیایده ای حتی اسلكوهم زیر ایاخر
 قصیده در جواب مذکور دكدر و محمل كره مقدر اوله علم سامعه بناء وقتا بد قافك في ايله و عقه نك اسمی در
 الی همزه نك كسری والفك قصر به حروف جان دن در و بونكه غایتك منتها سی یچون اولور تقول خرجت
 من الكوفة الی مكة كره مكیة دخول بولنسون كره بلاد دخول مجرد وصول بولنسون زیر انهابت اول حد و اخر
 حد متناول در مجموع اولن غایتك حدندن تجاوزا یمه در وگاه اولور الی عند معناسته استعمال اولنور و نك
 بعض اشغاره وارد اولمشدر وگاه اولور مع معناسته دخی كور كقولك الذود الی الذود ایل و ذود ذال معجمه نك
 في وواو سكوتی الی اوجدن اونه وارنجه اولن دوهیدر لری قال الله تعالی ولا تأكلوا اموالهم الی اموالكم وقال من
 انصاری الی الله وقال واذ اخلوا الی شیاطینهم ای مع شیاطینهم سیمو یبندی الی كله سنك وعلی كله سنك
 الفلری واولر دن منقلب در زیر بونلر ك الفلر نك ماله جاز دكدر واکر بونلر لری جلی نسیه اولنسه تشبیه سنك
 الوان وعلوان دینور وخی بونلر خمیر متصل اولسه الی یاه قلب ایدوب الیک وعلیك دیرل و بعض عرب
 حالی اوزن ترك ایدوب الاك وعلاك دیرل واما الا همزه لری كدخی ولامك تحفینی والفك قصر به حرف تشبیه در كه
 انو كله كلام ابتد اولنور تقول الان زیدا خارج كاتقول اعلم ان زیدا خارج واما او او همزه نك ولامك في
 ايله بلامد بر جعدر كه كندی لفظندن واحدی یوقدر وواحدی ذودر صاحب معناسته اولات همزه نك في
 یله بلامد و اخر نك اعز ايله جمع مؤنثی در واحدی كذلک ذات در تقول جاءنی اولو الاباب واولات لاجال عقل
 اصاحی اولن رجال و حامله اولن نسامعناسته واما اوله همزه نك في ايله بلامد ولامك تحفینی والفك مد یله
 واخر نك همزه نك كسراوزنه بناسی ايله بر جمع در كه كندی لفظندن واحدی یوقدر لفظ اخر دن واحدی
 ذا در مذكر یچون وذه در مؤنث یچون والفك قصری دخی جازر وخی النی قصر ایتسك ايله كتابت ایدرسن
 واکر مد ایدرسك كسراوزن بنا ایدرسن نك مرور ایدری واوله كله سنك مذکور مؤنث ارا اولور الیه همزه نك
 في ولامك في ویا نك تشدید یله والفك مدی وقصر به اوله كله سنك تصغیری ورومیه نك تصغیر به حرف
 اول تغییر اولناییرب حالی اوزن ترك اولنور كره مفتوح كره مضموم اولسون ویا تصغیر ایكنی اولور اكر كله
 مبهمه حرفیندن مركب استه وایچنی اولور اكر اوج حرفدن مركب استه هو لا هلك في مدي والفك دخی
 كذلک مد یله اوله معناسته در اولنه حرف تشبیه داخل اولمشدر تقول هو لا قومك بوزید ایدری عربین
 بعض كسسته هو لا رهطك دیوب همزه یی منون و مكسور ایدرل اولك همزه اولانك في ویا نك تشدید یله
 كسر به كذلک اوله معناسته در اخره كافی خطاب لاحق اولمشدر اولك همزه اولانك في والفك قصر به
 بمعناه كسانی ایدری شول كسسته اولك دیدی انوك قتنده واحدی ذلک در و شول كسسته اولك
 دیدی انك قتنده واحدی ذلک در و كاه اولور عقلا نك غیر نك دخی اولك استعمال اولنور قال الله
 تعالی ان السمع والبصر والفؤاد كل اولك كان عنه مسرولا اولالك همزه نك في ولامك تشبیه نك
 كسر به اولك معناسته جمع در واما اولی همزه نك في ايله بلامد والفك قصر به علا و زنی اوزن
 بون دخی بر جمع در كه كندی لفظندن واحدی یوقدر وواحدی الذی در واما یملرك ذهبت العرب
 الاولى دینك لری همزه نك في ولامك في ویدی ايله اولك مقلوبی در همزه نك في وواو
 فقیله زیر اولی همزه نك في ايله بلامد اولانك في در همزه نك في ویدی والفك قصر به اخری ايله

اذا

اولور جوهر نيك بولامي كلام قومه مخالف اولدوغى خفي دكلدرن راضرت تاصني اگرچه خمير غائب در
 ديش كسته واردر لكن كاه خمير وكاه علامت در ديامشدر دروكاه اولور تاخمير فاعل اولور تقول فعلت
 يستوي فيه المذكور والموت واكر مذكره خطاب ايدر مسك تاي مفتوح قيلوب فعلت ديرسن واكر مؤنثه
 خطاب ايدر مسك مكسور قيلوب فعلت ديرسن وكاه اولور تاانا لفظي اوزن زياده اولوب انت اولور پس تااسم
 مزبور ايله شي واحد كي اولور اضافت قصد اولمق سوزنو بمقامه صاحب صراح خطي واردر ضررت تاصني
 كاه خمير وكاه علامت اولدوغى بومسئله يه تنه قلدوغى جهتن نظر اولنه التاوية واوك كسرى ويانك تشديد بيله
 شول قصيده در كه قافيه لري تا اوزر نه بنا اولنش اوله الحاء حاء مهمله ايله والفك مديله حروف هجاءن در والفك
 قصير دخی جائز در حاء الفك كذا لك مديله من حج قبيله سندن بر جاعتك اسمي در حواء الفك مدي وهيمه نك
 كسر اوزن بناسيله التقاء ساكنيندن اوتري ركله در كه نككه دوه زجر اولور وكاه الف مقصوره ايله دخی استعمال
 اولور وچن تنكبر مراد ايدنسك منون قيلوب حاء وعاء ديرسن اوزر پديتي چن كي دعوت اولنسه خاصه
 حاجت بها حياء وحياء ديرل سبب ويايتدي بولكه ده الف يايه تبديل اولندي مابنلر نه مشابهت اولدوغى چون
 زير حاجت صوت مزبور دن بنا اولننه فعل در تنك ركسنة كلا منه لاي حق نكلم قلسه لاييت ديرسن لاي جوق
 تلفظ ايتديك معنا سنه سبب ويايتدي بوقا علت با دن اولمادوغنه دليل الحياء والعباء ديدك كرى در فخره تنك
 الحاحات والها هات دخی ديرل پس هاهيت وحاجت وعاعيت دعدعت بحر اسنه اجر اولندي تصوييت ايجون
 اولدوقلى جهتن دخی باب فعلله دن قلندي وابوعمر ويايتدي حاج بضائك وحاء بضائك ديرل ادعها معنا سنه
 حاء عاء معجه ايله وهيمه نك كسر اوزن بناسي ايله عجله قل معنا سنه در العجل كي اوزر ديرل واني اوزن بود دخی شول صوت در
 كه كسر اوزن بنا اولنشد بوننه تنه وجم وموت برابر اولور واني جمله ايتدي حاء بك ديرل رخت معنا سنه يعني
 خائب وخاسر اول معنا سنه پس حاء بك ديسهل باء خان ايله خائبك معنا سنه اولور خيشتن وبولوز بد ذكر
 ايتديكي معنائك غيري اولدوغى خفي دكلدر اذال معجه ايله والفك قصر بيله شول اسملر در كه انوكه مذكره اشارت
 اولور دخی ذالك كسرى ومديله مؤنثه اشارت در تقول ذى مة الله واكر ذى اوزر نه وقفيا تمك دلسك ذه ديرسك
 ذالك كسرى وهانك سكونيله كه ذكر اولنن هايادن بد لدر تا نيت ايجون دكل دروزر ايوصله زياده اولننه در تنك
 هنيه كله سنه هنيهه ديرل وهنيه هنيك تصغيري در كه بونندن اقدم فصل هاده مرورايشدر هذاهانك فخي
 واخر نه الفك قصر بيله مذكره اشارت ايجون اولن ذالكه سي در كه اولنه هاء تنبيه زياده اولنشد رتقول هذازيد
 هذي هانك فخي وذالك كسرى ومديله مؤنثه اشارت اولن ذى كله سي در كه اولنه هاء تنبيه داخل اولنشد رتقه
 هانك فخي وذالك وهانك كسر بيله هاء ساكنه يي معركه قما غله كذا لك هذي معنا سنه در ذى ذالك فخي ويانك
 تشديد بيله ذانك تصغيري دروزر اذانك الفن يايه قلب ايدر سن ماقبلنه ياي تصغير اولدوغندن اوتري بعد
 ادغام ايدوب اخر نه الف زياده قلور سن مبهم ايله معرب اولنلر ك تصغيري رى رندن فرق اولنسون ديوزيان
 ذالك فخي ويانك تشديد ايله ونونك كسر بيله تنبيه سي هاذي ذالك فخي ويانك تشديد ايله والفك قصر بيله
 هن انك تصغيري در ووزي كله سي كه مفرد مؤنث در تصغير اولماد تا كله سن تصغيرا تمكله اكتفا ايتدي وكرندن
 اوتري ذان نونك كسر بيله ذالكه سنك تنبيه سي در اجتماع ساكنين لازم اولدوغندن اوتري الفينك رى ساقط
 اولنشد شول كسنة كه ذالفن اسقاط ايتشد ران هذين لساحران قرات ايتشد ر حروف اعرابه وشول كسنة
 كه تنبيه الفن اسقاط ايتشد ران هذين لساحران قرات ايتشد ر رازا الفنه اعراب جاري اولماز بعضيلر
 ايتدي ان هذان لساحران قرأتى باحارث بن كعب لغتي اوزن در اوله همزه اولينك ضمي واخير نه كسر

اوزن بناسي ايله ذانك جمعي در من غير لفظه ذاك كافك فخييله ذامعنا سنه در خطاب مراد اولد غي محله ذاك
 ديرل ذاك ذالك فخي ومدي ولا مك كسرى وكافك فخييله ذاك معنا سنه در لام زياده اولنشد روكافدن
 مقصود مشار اليهك بعدن اشعار ايتمه در وذكراولنن كاف ايجون اعرابدن محل يوقدر هاذاك كذا لك كافك
 فخييله مفرد مذكر در كه اولنه هاء تنبيه داخل اولنشد روكافك اوزر نه هاء تنبيه داخل اولماز اولنك اوزر نه داخل
 اولدوغى كي تنه كم نك اوزر نه داخل اولماز مفرد مؤنث اولن ذى اوزر نه دخی كاف داخل اولمزر يراكه كاف مزبور
 مؤنث قسمينه هينن تا اوزر نه داخل اولور تقول تيك ونك ولا نقل ذيك فانه خط ذيك ذالك فخي ويانك سكوفى
 ونونك كسرى بيله ذاك كله سنك تنبيه سي تقول رايك ذيك الرجلين وحاء ذانك الرجلان ذانك نونك كسرى
 وتشديد بيله كذا لك كسنة سي تشديد اسمي تا كيد ونكثير ايجون اولور رالف حذف اولنماده حرف واحد
 اوزن باقى قلور تنه كم ذاك اوزر نه لام زياده قلور ر بومعنا دن اوتري وبومثالو تصريف اسماء مبهمه ده قلور ر
 نقصاني اولدوغندن اوتري تانك نونك كسرى وتحفيله تانك كله سنك تنبيه سيدر تانك نونك كسرى
 وتشديد بيله كذا لك كسنة سي وجمي اولنك كلور همزه اولينك ضمي ويانك كسرى بيله تنه كم مرور ايتدي وكافك
 حكمي تا كله سنك تفسير نه مرور ايدن كي در ذى ذالك فخي ويانك تشديد بيله ذاك كله سنك تصغيري در
 ذى ذالك ذالك ولا مك فخي ويانك مابننده تشديد بيله ذاك كله سنك تصغيري در تيك ذانك فخي ويانك
 تشديد بيله نيك كله سنك تصغيري در اماذوكه ذالك ضمي ومديله صاحب معنا سنه در اول استعمال اولماز
 الاضافته اكر اني نكره يه صفت قلنسك نكره يه مضاف قلور سن واكر معرفه يه صفت قلور سنك معرفه يه مضاف
 قيلور سن يعني معرف باللامه مضاف قيلور سن واني خميره مضاف قلنق وعلم مثاليه مضاف قلنق جائز
 دكلدر ذات على وزن الشاة مؤنث ذوات فختينله جمعي تقول مرورت برجل ذى مال وبامراة ذات مال ورجلين
 ذوى مال بفتح الواو كذا قال الله تعالى واشهدوا ذى عدل منكم ورجال ذوى مال بكسر الواو ونسوة ذوات مال
 وتقول يا ذوات الجاه وجام جميله طلو كيله يديرلر وباشدن ابنن صاچه دخی ديرلر زلف وكيسو معنا سنه پس
 ذانك جمعنه تاي محل نصيبه مكسو ر ايدر سن مسلمانن مكسو ر ايتدي وكك كي زير ايدونك اصلي هاء تا نيت در
 حنى مفردى اوزر نه وقف اولنسه ذاه ديرسن لكن حالت وصله تا اولور ووزونك اصلي ذوى در عصى كي
 وعصى كي اولنسه عربلر هاتان ذوات مال ديدك كرى دلالت ايدر قال الله تعالى ذوات افنان فى التشينه
 جوهرى ايدر ذواتا كله سنك الفى واودن قلب اولنشد ر مفردى اصلنه عصى كي ذوى اولوب تشينه سنه
 عصوان كي ذووان اولنق لازم اولدوغندن اوتري واوين جمع اولسون ديوعين الفعلي حذف اولنقدن
 صكره ذوايق قالمشدر تونيله بعد اضافته تنوين ساقط اولوب ذواولنشد رتقول هذادومال كاتقول
 فوز بدوفان بدفاذ الفردت قلت هذافم وچن ذوكه سيله ركسنة يي سمية قلنسك هذادوى قد اقبل ديرسن
 حذف اولنن حرفي ر ايتكله زير ابراسم ابكي حرف اوزر نه اولوب انوكه اخرى حرف لين اولنق جائز دكلدر
 تنوينه اخرى حذف اولنقدن حرف واحد اوزن قالمق لازم اولدوغى چون ذوى فختينله وواو ايتنك
 كسرى ويانك تشديد بيله عصوى كي ذوى منصوب اولن سنه وذات كله سنه نسبت اولنقدن دخی حال
 بو بيله در زير انا حال نسبتنه حذف اولور ر كوا كه ذوى نسبته اولنوب واورد اولنشد ر واكر ذومال
 كله سن جمع ايتملو اولسك هو لاء ذوون ديرسن زير اضافت زاييل اولنشد روكاه اولور ذوون ايله اذوا مراد
 اولور واذوا قضا عه قبيله سندن اولن ملوك عينه ديرلر كه انلر ذى زن وذى جدن وذى نواس وذى فاشن

اولو رقیبزه محتاج اولمده کلا کافک فتحی ولامک تشدید و الفک قصر بله کله زجر در که معناسی اتیه ولا
تفعل دیکدر کقولہ تعالیٰ یطیع کل امرئ منهم ان بدخل جنة نعیم کلا ای لایطیع فی ذلک وکاه اولور کلا حقا
معناسینه اولور کقولہ تعالیٰ کلا این لم ینته لیسفعا بالناسیه لالامک فتحی و الفک قصر بله حرف ننی در یعنی
متهکم یفعل الان دیسه وهنوز فعله مباشرت ای تمامش اولسه مقابله سنده لایفعل دیرسن و یقین یفعل غدا
دبسه لایفعل غدا دیرسن وکاه اولور بلی نیک ونعمک ضدی اولور یعنی یلا ونعم تحقیق ایچون و لالانک
خلا فچون اولور وکاه اولور نفی ایچون اولور کقولک لاتقم ولایقم زبد که لا ناهیه بله هر منهی نهی اولور و کرک
نهی حاضر کرک نهی غایب اولسون وکاه اولور لازا بده اولور قال الله تعالیٰ مامنعک ان لا تسجد ای مامنعک ان
تسجد وکاه اولور لاحرف عطف اولوب شی اول داخل اولدی فی حکمدن شی ثانی نیک اخراجی ایچون اولور
کقولک رایت زبد الامر و یقین لالانک اوزرنه و او داخل اولسه حرف عطف اولمده ن خارج اولور کقولک
لم یقم زبد ولا عمرو زب احرف عطفک ری ری اوزرنه دخولی جائد کلد و پس و او عطف ایچون اولوب
لاتا کید ننی ایچون اولور وکاه اولور کله لالانک اوزرنه تاد داخل قلوب لات دیرلرنته کم باب تاده ذکر اولنشد و
و یقین کله و لای الف لام استقبال اتسه الفی ساقط اولور امالی همزه نیک کسری و میمک تشدید و لالامک
کسری و مد بله بر مرکب کله در که ان بله و ما زاید بله و اخری اماله اولنش لاکله سی بله حاصل اولنشد و تقول
امالی فافعل کذا یعنی اگر ذلک الامر مبسر اولرسه شو بله اشله لولامک فتحی و و او ک سکونی و الفک قصر بله
بو ثانی نیک امتناعی ایچون در اولک امتناعندن او تری تقول لوجی ننی لاکر متک و بوان جراینه نیک خلا فی اولور
زیر ان جزایه ثانی ابقاع ایچون در اولک وقوعندن او تری مالو لالام اولک فتحی و و او ک سکونی و الفک قصر بله
ثانی نیک منعی ایچون در اولک وجودندن او تری تقول لولاز بده لهلکنای امتنع وقوع الهلاک من اجل وجود زبد
هناک وکاه اولور لولاهلا معناسنه اولور واکر لوی اسم قلنسک انی مشدد قلوب قد اکثرت اللودیرسن زیرا حروف
معانی و اسماء ناقصه یقین اسماء تامه قلنسک لوزرنه الف لام داخل قلماغله یا خودانی معرب قلماغله ایکی حرفی
اولن مشدد قلنو و اخریه کندی جنسندن بر حرف فزاده قلوب ادغام و تصرف ایتمکله مکرکه اخریه الف اوله که
بودم الف اخر زباده قلماغله اجتماع ساکنین لازم کلد و کیچون الف ثانیه یی همزه قلوب الف و لای مدوده
قلور پس لامثلوده کتبت لاهجیده دیرلر مال ف مقصون بله طقوز وجه اوزن استعمال اولنور و لاولا
استفهام ایچون اولور که الذی معناسینه در و ثانی اجزا ایچون اولور نحو ما تفعل افعل و ثالثا یجب ایچون اولور
نحو ما احسن زبد او و ابعاد داخل اولدی فی فعله تا و بل مصدرده اولور نحو بلغنی ما صنعت ای صنیعک و خامسا
نکره او او لب کابر نعت لازم اولور نحو مرتب ما عجب لک ای بشی معجب لک و سادسا زاید او لو ب برعانی عملندن
مانع اولور نحو انما زبد منطلق و سابعازا بده اولوب عملندن مانع اولماز کقولہ تعالیٰ فبارحه الله انت لهم
و ثامنا حرف ننی او لو ب بلا عمل استعمال اولنور اهل مجد لغنی اوزن قبیلتنه داخل اولدغندن او تری یعنی اسمیه
و فعله داخل اولد و غندن او تری نحو ما خرج زبد و ما زید بخارج و اهل بخارج لغنی اوزن پس عملی کی عمل ایتمکله
استعمال اولنور و تقول ما زید خا و جالوما هذا بشر و اتاسعا اخر ندین الف حذف و انما غله استعمال اولنور و کا
حروف جان دن ری ضم اولنور و قد نحو لم و عم و نسما لولن الماویه و او ک کسری و لالانک تشدید و بله شول
قصیده که قافیه سی ما اوزرنه مبنی اوله بقال قصیده مایویه وکاه اولور ماقیون اوزن حکایت اولوب کسر
اوزن مبنی اولور مهمایمک فتحی و هانک سکونی و الفک قصر بله هر یقین معناسنه در خلیل ابتدی بونک اصلی
مادر که اکا ما زاید ضم اولوب الفی های قلب اولنشد و سیبویه ابتدی جائد در که بونک اصلی مه اولوب اوزرنه

وادی اصح وادی الکلاخ درو بوئلر شابعه دن درو ثابعه منلوک یینه دیرلورین یا مشاعه تحتانیله در درو نیک اسمی درکه
انی مالک مزبور حیات ایدر دی و بدن دخی خیمه و دال مهمله ابله بدن نیک اسمی درو نواسی نوبک ضعی ابله اکسده ده
اولان صاحب درو فاس فایله و سینی مهمله ابله متکبر معناسنه درو کلاخ کافک ضعی ابله و عین مهمله ابله عین و عود
معناسندن ماخو در علی ما شیر الیه فی القاموس اما شول ذو که طی انخی اوزن الذی معناسنه در اولو که حق
بودر که انو کله معرفه لری صفتلنه تقول ناذو عرف و ذو سمعت و هذه المرأة ذوات کذا استوی فیہ التثنية و الجمع
والتثنية و سبب یو یاتدی که اولور ذامادن قطع نظر الذی معناسنه اولور کقولهم ما ذار ایت فتقول متاع حسن
و که اولور کله ذامالغظی ابله اسم واحد مجر استه جاری اولور کقولهم ما ذار ایت فتقول خیرا بالنصب کله قال
ما را ایت ولو کان ذاهنا بجنه الی الذی لکان الجواب غیر بار فحزیر اوچه اولو تعلق رو بتدن سوا ل اولور و ویه
ثانیه متعلق رو بت ندراندن سوا ل اولور و اما غیر بار ک ذات مرة و ذو صباح دید کبری شول ظروف زماندر که
ممکن دکلدر تقول لقیته ذات یوم و ذات لیله و ذات غدا و ذات العشاء و ذات مرة و ذات الزمین و ذات العوم
و ذات صباح و ذات مساء و ذا صبح و ذا غبوق و دورت الحیر کیمی بلاها مستعمل اولور و ذات لفظی ابله مجموع
اولن بو ذکر اولنلدر در ذات شهر و ذات سنة دیرلور ذات مرة مر اذن بدن و ذات الزمین زانک ضعی و مملک
فخیمه زمانک بدن و ذات العوم عیدل ضعی و واولو فخیله بلاردن بدن دیک اولور و ذا صبح و ذا غبوق
دخی حاصلی صباح و احشامه دیک اولور و اخفش ایتدی باری تعالیمک و اصل و ذات بینکم دبد بکی
قولنده ذات لفظی موث قلندی زیر بعض اشیا لیچون اسم موث وضع اولنور حالا که انوک بعضنه اسم مذکر
اطلاق اولنور دارله حایط کی کد ارمو ث و دارک بعضی اولن حایط مذکر در ذیت ذالک فخی و یانک سکونی
و تانک فتح اوزن بناسیله حدیثدن کنایتدر تقول قال فلان ذیت و ذیت یعنی شوبله و شوبله دیدی پس
ذیت و ذیت حدیثدن کنایت اولقده کیت و کیت کی در عددن کنایت اولقده و ذیت کله سنک اصلی ذپور
عینک سکونیه فعل وزنی اوزن و او حذف اولنوب حرفین اوزن قالده یاتشد بد اولندی کی کله سنک
تشد بد اولندی کی اسم قلندی و فی حاله یعد تشدد بدن تا عوض ویرلدی و اگر تائی کیدروب ها کتور سنک
تشد بدی گیر و کتوروب ذیه و ذیه دیرسن الذیوی فختنه و واولو کسری و یانک تشدد بله ذیت
کله سنه منسوب اولن سنه تکم بنوی دیرلر ینت کله سنه نسبتله الفاء حروف عاطفه دن درو بونک اوج
موضع وارد ری عطف لیچون اولقدر که اول ترتیب و تعقیبه دلالت در اصل فعلله اشتراکله بله تقول ضربت زیذا
فعمرا و ابکیجی موضع ماقبلی مابعدنه علت اولقدر که بودم عطف و تعقیبه دلالت ایشر کقولک ضربت فبکی و ضرب
فاوجه قن ضرب بکایه و وجهه علت اولسه او حیجی موضع فایند لیچون اولقدر یعنی جواب شرط داخل
اولقدر کقولک ان تذرنی فانی محسن که بمقامه فانک مابعدی کلام مستأنف اولور بر حیشینه که بعضی بعضنه
عامل اولوب لی دبد و کک قولک حکم ابتداده و محسن دبد و کک قولک انوک خبری اولوب بوجه جواب شرط
اولور و کیر و حال بوبله در قن فالمر دن و نهی دن و استفهام دن و نفی دن و عی دن و عرضدن صکره واقع اولسه لکن و
الی نسبتنه دن صکره فانک مابعدنه کان فعللری اجماران ایله منسوب قیلور سن تقول لزی فاحسن الیک که بوصورنه
زیار فی احسانه علت قیلور سن بلکه محسنت دایما بنم شافدن در علی کل حال سکا احسان اتمک و وزن م دیک قصد
ایدرسن کذا کافک فخی و الفک قصر بله اسم مبهم در شوبله معناسنه و انک کی معناسنه و که اولور م کله سنک
مجراسنه جاری اولوب مابعدن تمیز بت اوزن منصوب ایلر تقول عندی کذا و کذا در هانز بر ابو کنایت کی

ملوله وامره ملوله کی اگر چه جوهری باب لامه ملل تفسیرند ملوله لفظند مذکرو مؤنث را اولد غنه اشارت اینشدر لکن قاموسه اشارت وارد در انجسی جنسان اولن مذکری و مؤنثی فرق ایچون لادرامه کی او جنسی واحد له جمع مابین فرق ایچون در بقرة ابله بقری و ثرة ابله ثری کی دوردنجسی مجرد تا ثبت لفظ ایچون در اگر چه حقیقت معاده تا ثبت یو غنسه قریه ابله غرقه کی بشجسی مبالغه ایچون در علامه ونسابه کی ونسابه نسب بلجی معناسنه در و بومقام مدح استعمال اولند و فی کی مقام ذمه دخی استعمال اولنور هلباجه و بقاءه کی پس مدح ایچون اولن یرده تا ثبت غایت و نهایت و داهیه به یعنی اقل روزگار معناسنه راجع اولور و ذم ایچون اولن یرده بهیه تا ثبت راجع اولور بود ذکر اولن جوهری تقریر در لکن مقام ذمه دخی تا ثبت دنات و بحساستن نهایت راجع در دینسه بعید اولمزدی و هلباجه هانک کسری و لامک سکونیه احق معناسنه در و بقاءه یانک فحی و قافک تشدید ابله کثیر الکلام اولوب زواید کواولن کسنه در انجسی بود که وحدت ایچون اولد قریه مذکره و مؤنثه اطلاق را اولور بطة وحیه کی بود ذکر اولن جوهری کلامی در لکن احسن بودیدی که انجسی مذکره و مؤنثه اطلاق اولنقدر دینلیدی تا که ملوله مثالی به دخی متناول اوله علی مامر انفا بدنجسی بود که جمعه داخل اولور لکن اوج وجه اوزن بری بود که نسبت به دلالت ایچون اولور مهالیه کی مهلب نام کسنه به منسوب اولن جماعت معناسنه ابکجسی عجم اولد و غنه دلالت ایچون اولور موازجه و جوار یکی موازجه میاک فحی و راء معجه ناک کسری ابله و جمیله جرمله معناسنه در موزجک جمعی در موزه دن تعریب اولشدر جوار به جوار یک جمعی اولد دخی کی و کاه اولور معرفت اولن جمعه هاد داخل اولماز کبابج دینکاری کی کیهلر معناسنه او جنسی حرف محذوفدن عوض ایچون اولور مرز به و زنادقه و عبادله کی که مرز به مرز بانک جمعی در رجاعتک اولوسی معناسنه زنادقه و نذیقک جمعی در عبادله عبد اللهک جمعی در انر عبد الله بن عباس و عبد الله بن عمر و عبد الله بن الزبیر در رضی الله تعالی عنهم و کاه اولور ها کله ناک اولندن کیدن حرفدن عوض اولور و عده کی و صفة کی و کاه اولور وسط کله دن کیدن حرفدن عوض اولور رتبة الخوض کی حوضک شود و کان بری که بونک اصلی تاب الماء به ثوب ثوب یادن ما خود در صو جمع اولدی معناسنه و اقامه کی که اصلند اقوام ابیدی و کاه اولور اخر کله دن حذف اولن یادن عوض اولور مایه و ریه و ریه و ریه رانک کسر بله حکر معناسنه و ریه بانک ضمی ابله و و نه بانک بو رنه کچور دیکری حلقه معناسنه در هلا هانک فحی و لامک تخفیف ابله و الفک قصر بله رگله در که انکله انه زجر اولنور توسعی و فحی معناسنه و کاه اولور هلا دیشی ات تسکین اولنقاه استعمل اولنور رافرات کافرب اولد دخی زمانه هلا هانک فحی و لامک تشدید و الفک قصر بله رگله در لابله هادن مرکب در پس تخفیف معناسنه اولور نه کم لولایی و لایی دخی رکیب بدوب تخفیف معناسنه قلندر و و بونک هرین لا کله سی ابله حرف واحد منزله سیند قلوب فجله دخوله مخصوص قاشلدر بونلرده معنای تخفیف ظهور رابند کندن اوتری هناهانک ضمی و الفک قصر بله مکان اشارت در بومکانه دیک معناسنه هاهنا الفک قصر بله مکان قریه اشارت ایچون در هانک هانک ضمی و الفک قصری و کافک فحیه مکان بعید اشارت ایچون در هانک هانک ضمی و لامک کسری بله کذلک مکان بعید اشارت ایچون در لام زاید و کاف خطاب ایچون در و کاف خطاب بعید دلالت وارد مذکره خطاب اولد قریه مفتوح مؤنثه خطاب اولد قریه مکسور ابدر سن فرا ابندی اجلاس هناهانر بما و نفع هناهانر زباعد معناسنه و هانک کذلک لهو و لعب معناسنه کلور هناهانک فحی و نونک تشدید و الفک قصر بله کذلک مکان قریه اشارت ایچون در هاهنا کی هانک هانک فحی و نونک تشدید و اخر نه کاف خطاب ابله مکان بعید اشارت ایچون در هانک کی هانک ضمیمه بقال

جمعا

هلا

هنا

جمعا من هنا و هاهنا من ههنا و ههنا هانک فحیه فلان معناسنه در ندایه مقارن اولد و فی حاله بقال یا هناهنا و هاهنا فحی و نونک تشدید و الفک قصری ابله حروف نداند و اصل ایاد و هراق ابله اراق کی الیاء عوض در هیهانک فحی و یانک تخفیف و الفک قصری ابله حروف نداند و اصل ایاد و هراق ابله اراق کی الیاء الفک مدبله حروف معجه دندر یعنی حروف هجادندر که معنا ایچون موضوع دکلدر و یا حروف زیاده دن دخی اولور و حروف مد و حروف لیدن دخی اولور و کاه اولور یا بله متکلم مجرد دن کنایت اولنور کرک مذکر اولسون کرک مؤنث اولسون نحو قولک ثوبی و غلامی دبلر سک یا ی مفتوح قلور سن دبلر سک ساکن قلور سن و یایی خاصه نداهانک حذف اتمک دخی جائز در تقول یا قوم و یا عباد بالکسر و اگر یایی متکلم الفدن صکره کلور سه مفتوح قلور سن غیر وجه جائز دکلدر نحو عضای و ر حای و اگر یایی جمعدن صکره کلور سه کر و حال بو بله در یعنی فحیدن غیر بسی جائز دکلدر کقول له تعالی و ما انتم بصیر خ و اصل بصیر خین ابیدی اضافتله نون ساقط اولوب ساکنین جمع اولد قریه ثانی که یاء متکلم در اصل اوزن مفتوح قلنوب ادغام اولندی و بعض قراء الساکن اذ احرك حركه بالکسر قاعده سی اوزن یاء متکلی مکسور قلشدر در لکن وجه دکلدر دیشلدر و کاه اولور یایی متکلم منصوب بدن کنایت قلور لکن فعالک اخرن صورت جردن صیانت ایچون نون و قایه دن لابل اولور کقولک ضربی و کاه اولور بعض کلمه کخرنه دخی نون و قایه داخل اولور لکن سماعی در قیاسی دکلدر منی و عنی و لدی و قطنی کی بود ذکر اولن کله که اخری سکون اوزن وضع اولنما غین سکونی صیانت ایچون ایشلدر و کاه اولور یا نیت ایچون علامت قلنور فعلی و انت فعلین کی الیایه و اوک کسری و یانک تشدید بله شول قصیده در که قافیه سی یا لوزر بنه اوله یا الفک قصر بله شول حرفدر که انوکله قریب و بعید ند اولنور تقول یا ز بد اقبل و کاه اولور یا تعجب ایچون اولور تقول یا الماء و اما باری تعالینک الایا اسجد والله دیندوی قولند لا ملک تخفیف ابله قراءت اولند و فی اوزن منادی محذوفدر معنی الایاها و لا اسجدوا دیکدر پس منادی حذف اولندی حرف ند ابله اکتفا و لغا غین تهکم کاه اولور حرف ندایی حذف ابدر منادی ابله اکتفا تمکین کقول له تعالی بوسف عرض عن هذا مراد معلوم اولد غنه بناء و بعضیلر ایتدی کله یا بومقوله رده تنبیه ایچوندر کویاکه الا اسجدوا بیور لشدن و قنایه تنبیه داخل اولد پس اسجدوا کله سنه اولان همزه ساقط اولدی همزه وصل اولد غیچون و یانک النی دخی ساقط اولدی اجتماع ساکنین لازم اولد غیچون یانک النی ابله اسجدونک سپندن تهکم شاعرک الایا اسلمی یا دارمی علی البلی و لال منهلایجر عانک القطر بدوی قولند یاء اولی تنبیه ایچون اولوب حروف مزبون ساقط اولشدر والله اعلم لکن کتاب و رینما محذوف و له الفضائل و العلا و الحود صلی الله علی النبی محمد ما الخضر و یحان و اوراق عود و قد وقع الفراغ من جمعه و یا لیفه فی واسط شهر جمادی الاولى

من شهور سنة سبع وتسعين وتسعمائة من الهجرة النبوية
المصطفوية

قدمت الجلد الثاني بعون الملك الوهاب من كتاب الفاضل محمد بن مصطفى الوافي المترجم الصحاح الجوهري
للامام العالم الفاضل الكامل المحقق أبي نصر اسمعيل بن حماد الجوهري على يد الضعفاء المأمورين بعمل الطبع بدار الطباعة المعمورة في غرة رجب المرجب سنة احدى واربعين ومائة و الف
في البلدة الطيبة قسطنطينية صانها الله عن الافات
والبلية